KARNATAKA
STATE
ARCHIVES

KARNATAKA
STATE
ARCHIVES

KARNATAKA STATE ARCHIVES

'ಕನಡಾವೃತ್ತ'

ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ, ಕುಮಟಾ

1916 ರಿಂದ 1956

Roll No: 2

CONTD:

'ಕಾನಡಾವೃತ್ತ'

[illegible] ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ, ಕುಮಟಾ

1916 ರಿಂದ 1956

Roll No: 2

CONTD:

'ಕಾನಡಾವೃತ್ತ'

[illegible] ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ. ಕುಮಟಾ

1916 ರಿಂದ 1956

Roll No: 2

CONTD:

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಕು ೨೯ ಮಾಹೆ ಎಪ್ರಿಲ ೧೯೩೦

ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಬೆಳಕು

ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಹೊಸದಾದ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯು ನಾಳಿನ ೧೯೩೧ ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕದ್ದಿದ್ದು ಈ ಪದ್ಧತಿಯೊಳಗೊಳಗೊಂಡಿರುವ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಕಡೆಗೆ ಮೋರೆ ತಿರುಗಿ ಎಲ್ಲ ಹಿಂದೀ ನಾಗರಿಕರು ನಿಂತಿರುವರು. ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರದೊಳಗೆ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ತಮಗೆ ಸೇರಗೊಟ್ಟರೆ, ತಾವೇನು ಮಾಡುವೆವು, ಎಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದವರು ಮತದಾರರ ಮುಂದೆ ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಇಡಹತ್ತಿರುವರ ... ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರುಗಳಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಭೇದಗಳಿದ್ದದ್ದು, ಸದ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶೋಚನೀಯವಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭೇದಗಳಿದ್ದಾವೆಂದು ನಮಗೆ ವಿಷಾದದಿಂದ ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರೂ ನೇಮಸ್ತರೂ ... ಮಾಡರೂ, ಮತ್ತೂ ಬೇಕಾದರೆ ... ರೂ ಎಂಬಂತೆಲ್ಲ ಪಕ್ಷಭೇದಗಳನ್ನ ... ಮಾಡುವದು ಆತ್ಮವಂಚನೆಯಾಗುವದು. ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಪಕ್ಷೀಯರು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮತದಾರರ ಮುಂದಿಡುವದು ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಂಗವೇ ಸರಿ. ಇದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೊಂಗ್ರೆಸದೊಳಗಿನ ಲೋಕಶಾಹಿ ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನ ಆದರದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವೆವು. ... ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮತದಾರರ ... ಪಿಂದ ... ಉಮೇದ್ವಾರರಾಗಿ ... ಬರುವ ಮುಖಂಡರು ತಾವು ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರು ಯಾ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮತದವರು ತಮ್ಮ ... ಗಳೇನಿವೆ, ತಾವು ಯಾವ ಧೋರಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವೆವು, ಲೋಕ ಹಿತಕ್ಕೆಂದು ತಾವು ಯಾವ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವೆವು, ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲ ಜಾಹೀರ ಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಮತಗಳನ್ನೂ, ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನೂ, ಅವರ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಗಳ ಇಂಥ ಗುಣಾವಗುಣಗಳ ಸಂಗತ ತುಲನೆ ಮಾಡಿ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಉಮೇದ್ವಾರರನ್ನೇ ಮತದಾರರ ಬಹುಮತವು ಆರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕು, ಯಾರನ್ನ ಆರಿಸಬಾರದ, ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಆಯಾಯ ಪಕ್ಷದ ಧೋರಣವನ್ನು ಮತದಾರರು ಲಕ್ಷಗೊಟ್ಟು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಂದಿಗೆ ಕೊಂಗ್ರೆಸದೊಳಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದವರ ಧೋರಣವನ್ನೂ, ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಓದರ ಮುಂದಿಡುವೆವು. ಯಾವದೇ ಪಕ್ಷದ ಧೋರಣದೊಳಗೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದೊಳಗೂ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಬೆಳಕಿದ್ದಿತೆಂದು ನೋಡಬೇಕಲ್ಲವೆ?

ಪ್ರಕೃತ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯೊಳಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ... ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯು ...

ರೂಪದಿಂದಲೇ ರೇಖಾಂಕಿತವಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರ ... ಡೆಮೊಕ್ರಸಿ (ಲೋಕಶಾಹಿ) ಯ ಮೇಲೆ ದೃಢ ವಿಶ್ವಾಸವಿದ್ದು, ಕೊಂಗ್ರೆಸದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಅಚಲ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿರುವದು. ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಸಾರವೂ ಮತದಾರರ ವಿಸ್ತಾರವೂ ಹಿಂದೀ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಅವ ... ಯಿಸಿದ, ಸಕಲ ... ತನ್ನ ಅಮೋಘ ಸಾಧ... ಎಣಿಸುವರು. ಜಾತಿಭೇಯಿಂದ ವ್ಯವಹಾರದೊ ... ಕಂಡುಬರುವ ನಾಗರಿಕ ... ರಿಂದುಂಟಾಗಿದೆಂದು ... ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಸಲ್ಮಾ... ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪು... ನಿಡಿಸಬೇಕೆಂದು ...

[illegible]

... ಲಾಭಕರ ... ಅವ್ಯ ... ಜನರು ... ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ... ಗಳಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ... ಮೀ ಜನರಿಗೆ ... ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ ... ಇದೆಲ್ಲ ... ಧೋರಣಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಅವರ ... ಕ್ರಮವೂ ಹಿಗಳೇ ... ನಾಗರಿಕ ... ಷ್ಟ್ರಿಸುವವರು ... ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ... ಪ್ಯಾರೇವರ್ ... ಸಗೊಂಡಿರ ಹಕ್ಕನ್ನು ... ಕೇಳುವ ... ಯಿಸಿರುವರ ... (೧) ...

ಅಕ್ಟ, ಪ್ರೆಸ ಆಕ್ಟು, ಹತ್ಯಾರ ... ಮುದೆಗಳಂಥ ... ಕೊರಳಿಗೆ ಪಾಶಗಳಂತಿರುವ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು, ಫೌಜದಾರೀ ಗುನ್ಹೆಗಳ ವಿಶೇಷತಃ ರಾಜಕೀಯ ಗುನ್ಹೆಗಳ ತನಿಖಿಯು ದೇಶಬಾಂಧವರ ಜ್ಯೂರಿಯ (ಪಂಚರ) ಮುಂದೆ ನಡಿಯಬೇಕು; ರಾಜಕೀಯ ಗುನ್ಹೆಗಳಿಗೆ ಸಕ್ತ ಮಜೂರಿ ...

... ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿದ್ದು ...

ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಾರಭಾರವಲ್ಲಾದರೂ ಅನ್ಯೇ ... ತ್ವದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದ ... ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರು ಸೂಚಿಸಿರುವರು. (೧) ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನ ಬೇಗನೆ ದೊರಕಿಸುವದು (೨) ... ಪದ್ಧತಿಗನುಸರಿಸಿ, ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕಂದಾಯವನ್ನ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವದು, (೩) ಗೋಮಾಳ, ಬೀಳುಭೂಮಿ, ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಇತರೇ ಜಂಗಲ ... ಗಳ ... ಹಕ್ಕು (ರಿಯಾಯಿತಿ) ಹಾಗು ಸಂರಕ್ಷಿತ (ರಿಝರ್ವ್ಡ) ಜಂಗಲಗಳ ಮೇಲೆ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವದು, (೪) ಬಿಟ್ಟಿ ... ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವದು, (೫) ಕಡ್ಡಾಯ ... ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ದೇಶೀ ಭಾಷೆಗಳೊಳಗಿಂದ ಕೊಡುವದು, (೬) ... ಮುಂತಾಗಿರುವ ...

... ಬಡಿಯ ಸಲವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ... ಉಮೇದವಾರರಾಗಿ ನಿಂತಿರುವರು ... ಕ್ಷಿಂದ ಶ್ರೀಯುತ ... ಗಳವರು ಯಾಕೆ ನಿಲ್ಲುವದಿಲ್ಲ? ಶ್ರೀ ... ಸಲುವಾಗಿ ...

... ಉತ್ಸಾಹಿ ತರುಣರು ... ಸರಕಾರ ... ದಾರಿಯನ್ನು ತೆರೆಯುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ... ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ... ಕೊರ್ಲಿಕ್ಕೆ ... ಹೋಗಿರುವರು ... ಪ್ರವಾಸದ ... ಸಾಹಸಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡ... ಇಲ್ಲಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಗೆ ಸುಮಾರು ೧೨ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಹೊಳಿಯಾಳ—ಇನಕ್ಲು ... ಜ್ವರವು ... ರೋಗಗಳು ಕಾಣಿಸಿದರೂ ಮಳೆಯ ಹನಿ ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ ... ಗಳನ್ನು ... ದೊಡ್ಡ ... ಕೆಲಸವು ಜಾರಿಯಿಂದ ನಡೆದದೆ. ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಹಾ ಸಭೆಗೆ ... ಗಳನ್ನು ಆರಿಸಲು ... ಸಭೆ ಕೂಡುವದರ ಕುರಿತು ... ಇಕ್ಷಯ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ... ಶಿಕ್ಷಕರ ... ನಡೆಸುವ ಉಪಾಯಗಳ ಮಾಹಿತಿ ... ಯವರು ಶಾಳೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸ್ವಾರಿ ಬೆಳಸಿದ್ದಾರೆ ... ಪ್ರತಿವರ್ಷ ... ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ನೋಡಬೇಕು.

... ಕಾರವಾರ ಪರಿಷತ್ತುಗಳು ಕೂಡಿಯೇ ಬಂದಿರುವದರಿಂದ ... ಜನರು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

... ಕಿರಾಣಿ ಜಿನಸುಗಳನ್ನು ಹೇರಿಕೊಂಡ ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ... ರಸ್ತೆಗೆ ಬಹಳೇ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ... ಕಡೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಕ್ಷಗೊಡುವರೋ?

... ಭಿಕ್ಷಾರ ... ಬಡೋದೆಯ ... ಸಿಂಗ ಪರಮೇಶಿ ... ಅವರ ಭಾಷಣವಾಯಿತು ...

ಮೋಹಕ ಯುಕ್ತಿ ಶಕ್ತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವದು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡು ಮತ್ತು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೆ ಜ್ಯಾದಾ ಸವಲತ್ತು ಮಾಡುವದು, (೭) ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಗಳ ಹೊಸರಚನೆ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನೂ, ಅಮಲಬಜಾವಣೆ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುವದು, (೮) ಮದ್ಯಪಾನವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವದು, (೯) ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷವೆಂಬ ಭೇದವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ಮತದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವದು, (೧೦) ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸುವದು, ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವದು. (೧೧) ಈ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಲೋಕಮತವು ಗ್ರಾಹ್ಯವೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರುವದು. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥ— ದೇಸಾಯಿಪದ ಸುಧಾರಣೆ, ನೀರಿನ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವದು, ಸಹಕಾರಿ ಚಳವಳ, ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಸರಿಸಿ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಹಾಗು ಯಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ದೇಶೀ ವೈದ್ಯಕಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ, ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ

ತಮ್ಮ ಧೋರಣವನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಒಪ್ಪುವ ಉಮೇದವಾರರನ್ನೇ ಮತದಾರರು ಕಾಯದೆ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಆರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಪಕ್ಷವು ಬಿನ್ನೈಸಿದೆ ತಮ್ಮ ಧೋರಣವು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ, ಹಿತಕರವಿದೆ. ಅದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವಂತೆ ಮತದಾರರು ಇದನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಉಮೇದವಾರರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕೆಂತಲೂ ಅವರು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿರುವರು

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಉಮೇದವಾರರಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಡಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕರ ಹೆಸರುಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಅವರ ಧೋರಣವೇನಿದೆ," ಅವರು ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವರೆಂದು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೇ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವವರು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅವರ ಲೇಖವನ್ನು ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಆದರದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆವು ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಇಂಥ ಉಪಕ್ರಮವು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಿದೆ. ಲೋಕಶಾಹಿಯ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಿರಣಗಳ ಬೆಳಕು ಇದೇ ದಾರಿಯಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವದು ಇಷ್ಟವೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತವು. ಸ್ವತಂತ್ರ ಮತವಾದಿಗಳ ಪ್ರಕಾಶದ ಬೆಳಕಿಗೂ ಇವರೊಳಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇಂಬು ಇರುವದು ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಧರ್ಮವೇ ಸರಿ ಮತದಾರರಿಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದು ಬೆಳಕು, ಅದು ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಬೆಳಕಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಮ್ಮತವೇ ಅದನ್ನೇ ಅವರು ಸ್ವೀಕರಿಸುವರು

ಜಾದಾ ಪುರವಣಿ.

ಮುಂಬಯಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹ್ಯಾಕೋರ್ಟ ವಕೀಲ ಮಿ. ಶಿವರಾವ ಪಾಲೇಕರ ಬಿ. ಎ. ಎಲ್ ಎಲ್ ಬಿ. ಇವರು ನಮ್ಮ ಒತ ಕೈಕರ ವತಿಯಿಂದ ಕಳೆದ ಸೊಲ್ಲಾಪುರ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜಂಗಲ ಠರಾವನ್ನು ಸೂಚಿಸ ಮಾಡುವಾಗ ಮಾಡಿದ ಅವರ ಭಾಷಣವು ಬಹು ಪರಿಣಾಮದ ಮಹತ್ವದ್ದಿರುವದರಿಂದ ಅವರ ಸಮಗ್ರ ಇಂಗ್ರಜೀ ಭಾಷಣವನ್ನು ಈ ಸಂಚಿಕೆಯ ಜಾದಾ ಪುರವಣಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನು ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯ ಸಂಗಡ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ನಮ್ಮ ಮನೋದಯವು ತಕ್ಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೈಗೂಡದ್ದರಿಂದ ಈ ಹೊತ್ತು ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಿಸಬೇಕಾಯಿತು ಸಂ. ಕಾ. ವೃ]

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ಕಾರವಾರ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕೆಲಸವು ಥಾಟದಿಂದ ಸಾಗಿದೆ. ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಕಮಿಟಿಯ ಸಭಾಸದರೆಲ್ಲರು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವರು ಕಮಿಟಿಯ ಕರೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಭಂಡಾರಕರ ಮಹನೀಯರು ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಾಜಾ ಸುದ್ದಿಯು ಬಂದಿದೆ. ಪರಿಷತ್ತು ಮೇ ತಿಂಗಳ ೧೫-೧೬-೧೭ ನೇ ತಾರೀಖುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡುವದೆಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಯಿತು. ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಸಭೆಸೇರಿ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಜರುಗಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂಬುದು "ಕೋಡಿ" ಸಂತೋಷಕರವು. ದೇಸಾಯಿಗಾರರು ಸಹ ಬಹಳೇ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವರೆಂದು ನಮ್ಮ ಬಾತಮಿದಾರರು ನಮಗ ತಿಳಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಪರಿಷತ್ತಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ದೇಸಾಯಿಗಾರರಲ್ಲಿ ಮುಂಚೆ ಎಂದೂ ಕಾಣದಿದ್ದಷ್ಟು ಉತ್ಸುಕತೆಯೂ, ಅಭಿಮಾನವೂ ಕಂಡುಬರುವದು ಹೊಸ ಯುಗದ ಮಹಾತ್ಮ್ಯವೇ ಸರಿ ಪರಿಸತ್ತಿಗೆ ದೇಸಾಯಿಗಾರರಂತೂ ಬಂದೇ ಬರುವರು, ಜಮೀನದಾರರೂ ಬರುವರು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೂ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲಾಭಿಮಾನಿಗಳೂ ಬಂದೊದಗುವರು. ಅವರೆಲ್ಲರ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಫಲಿಸುವಂತೆ ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಚಾಲಕರು ತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವರ, ತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವರೆಂದು ನಾವು ನೆರನಂಬಿದ್ದೇವೆ ಪರಿಷತ್ತಿನಂಥ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಕಾರ್ಯದ ಸಾಂಗತೆಗೆಂದು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಲಿರುವೆವು ಯಾರೊಬ್ಬರು "ಗೋಕಾಕ ಗಣಪತಿಯಂಥ ಅಂದವಾದ ಪುಟ್ಟ ಘಟನೆಯ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಥೆಯ ಕಾಯಕ ಘಟನೆಗೆಂದು ವಿಷಯ ನಿಯಾಮಕ ಕಮಿಟಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವ ಪರಿವಾಡ್ಡರೆಂದು" ನಮಗೊಬ್ಬರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಹೇಡಿತನದ ವಿಡಂಬನೆಯೋ ಬರೇ ವಿನೋದವೋ ನಾವರಿಯೆವು. ಇದು ನಿಜವಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಅದನ್ನು ಕಾರವಾರ ಕಮಿಟಿಯ ಕಡೆಗೆ ಬೇಗನೆ ಕಳುಹಿಸಲಿ ಅತ್ಯಂತ್ಯದ ಮಹಾನಾಡಿಯ ಘಟನೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಸಿದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಅವರಿಗೆ ಲಭಿಸುವದು ಇಂಥ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಇತರ ಸ್ಥಾನಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಕಚ್ಚಾ ಠರಾವುಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತೂ ವಿಲಂಬಮಾಡದೆ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಮಿಟಿಯ ಕೈಸೇರಿಸಿರೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅರಿಕೆಮಾಡುವೆವು.

೨. ಎಲ್ಲ ಖಾತೆಗಳಲ್ಲಿ ಟಪಾಲ ಖಾತೆಯು ಹಣಗಳಿಸುವ ಖಾತೆಯು ಆದರೆ, ಅದರ ನೌಕರರ ವಿಶೇಷತಃ ಕಡಿಮೆ ಪಗಾರದ ನೌಕರರ ಈಗಿನ ದುರ್ಧರತೆಯಿಲ್ಲಾದ ಉದರ ನಿರ್ವಾಹದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಮಂದವಾಗಿ ನಡೆದಿವೆಂದು ನೋಡಿದರೆ "ಅಜ್ಜಯ್ಯನವರ ಕೈಲಾಸ"ದ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ ಇಂಥವರು ಬರೆ "ಲಕನೇಕಾ ಬಚಿಭಾಯಿ" ಯಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಇವರ "ಸೊನೆವಿನೆಕು" ಬರೆ ಹೊಟ್ಟೆಗ ಸಾಲುವಷ್ಟು ಸಂಬಳವಾದರೂ ಇವರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕೆಂದು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪುವರು. ಸವರರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೧೦-೧೨ ರೂಪಾಯಿ, ಬಟವಾಡೆ ಶಿಪಾಯರಿಗೆ ೧೫-೧೫, ಕಾರಕೂನರಿಗೆ ೧೫ ೨೦ ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ೨೫-೩೦ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಮುಶಾಹರೆಯು "ಹಾಸಿದ ಹುಲ್ಲು, ಕಟ್ಟಿದ ಗಟ್ಟ" ವಾಗಿದ್ದ ನೌಕರರಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಂದು ಸಾಲುವದು? ಇವರು ಮಾಡಿದ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಚಿತ್ತೈಸಿ, ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಜನರಲ್ಲರು, ಈ ನೌಕರರ ಎಲ್ಲ ಕಷ್ಟ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ದೂರವಡಿಸಲ್ಲಿಕ್ಕೆಂದು ತಕ್ಕ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛರದೊಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಬೇಗನೆ ನೇಮಿಸುವೆವೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ, ಸರಕಾರಿ ಬಿನ ಸರಕಾರಿ ಸಭಾಸದರ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ಸರಕಾರವು ಈಗ ನೇಮಿಸಿದೆಂದು ಜಾಹೀರಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರವನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು. ವಿಲಂಬದಿಂದ್ಯಾಕಾಗಲೊಲ್ಲದು, ಬಡ-ನೌಕರರ ಮೊರೆ ಒಡೆಯರ ಕಿವಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದಂತಾಯಿತು. ರನರ, ಬಟವಾಡೆ ಶಿಪಾಯಿ, ಕಾರಕೂನರ ಮೊದಲಾದ ಕೆಳತರಗತಿಯ ಎಲ್ಲ ಸಿಬಂದಿಯ ಪಗಾರು ಬಡತಿ, ಕೆಲಸದ ತಾಸು, ಕೆಲಸದ ಪ್ರಮಾಣ, ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ನೌಕರರ ಸಂಖ್ಯೆ, ಇವೆಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಸಾಧ್ಯಂತ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನೂ ತಕ್ಕ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಕಮಿಟಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಿದೆ. ಬಹಳ ಸಹನಶೀಲತೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಟಪಾಲಖಾತೆಯ ನೌಕರರ ಅತಿದೀನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಉದಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿ ಪಗಾರದ ಮತ್ತು ತಕ್ಕ ಬಡತಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳಿಂದ ಕಮಿಟಿಯು ದೂರಮಾಡಿಸುವದೆಂದು ಆತುರತೆಯಿಂದ ಪ್ರತೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವೆವು

೩ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ, ಮತದಾರರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರು ಪಾತ್ರರು, ಮೆಂಬರರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರು ಲಾಯಕರು, ಮತದಾರರ ಸಂಘಗಳಾವವು ಎಂಬೆಲ್ಲ ಖುಲಾಸೆಯ ನಿಯಮಾವಲಿಯ ಕಚ್ಚಾ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆಂದು ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರವು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವದು ಮುಸಲಮಾನರು, ಮುಸಲಮಾನೇತರರು ಯುರೋಪಿಯನರು ಹೀಗೆ ಕ್ಲಾಸುವಾರಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಮತದಾರರ ಯಾದಿಯು ತಯಾರಿಸಲ್ಪಡುವದು. ದೊಡ್ಡ ಶಹರುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಘಗಳೆಂದು ಎಣಿಸಿ ಅವುಗಳ ಮತದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಾನದಿಂದ ಮೆಂಬರರನ್ನಾರಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಈ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವದು. ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಘಗಳಿಗೆ, ಸರದಾರರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ, ಯುನಿವ್ಹರಸಿಟಿಗೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವು ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು. ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಸಂಘದ ವೋಟರರೆಷ್ಟು (ಮತದಾರರು) ಎಂಬುದು ಇನ್ನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಸಲ್ಮಾನೇತರ ಸಂಘದೊಳಗೆ ೧೪ ಸಾವಿರ ಮತದಾರರಿರುವರೆಂದು ಅಂದಾ[illegible] ಮತದಾರರ ಯಾದಿಯು ತಯಾರಾಗುತ್ತ[illegible]ಬುದ್ಧಿಭ್ರಂಶರಾದ ಗಂಡಸರು, ಹೆಂಗಸರು, ಅಪ್ರಾಪ್ತವಯಸ್ಕರು ಮತದಾರರಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಂಥ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ೩೦ ರೂಪಾಯಿ ಸಾರಾ ಕೊಡುವ, ಅಷ್ಟು ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಯ ಭೂಮಿಯ ಕೈವಶವಾಗಿರುವ, ಮತ್ತು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳೊಳಗಿನ ೩೬ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬಾಡಿಗೆ ಬರಬಹುದಾದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಜನರು ,ನಾಲಾಯಕರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಮತದಾ

ಯೋಗ್ಯ ಉಮೇದವಾರರ ಹೆಸರು ಕೊಡಿರಿ.

ಸವಿನಯ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ. ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಎರಡು ಪಂಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಗೋಸ್ಕರ ತಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅದೆ.

ಮೆ॥ ಮೊಂಟೆಗ್ಯು ಚೆಮ್ಸಫರ್ಡ ಸಾಹೇಬರವರ ಸುಧಾರಣೆಯ ನಿಯಮಗಳಂತೆ 'ಹೊಸದಾಗಿ ಆಗುವ ಕ್ಯಾಂಡಿ ಕೌನ್ಸಿಲ ಸಭೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಮೆಂಬರನಿಗೆ ಆರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸುವ ಜವಾಬದಾರಿಯು ಮತದಾರರಾದ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮೇಲೆ ಬಂದೊದಗಿದೆ. ಈ ತರಹ ಯೋಗ್ಯ ಮೆಂಬರನಿಗೆ ಆರಿಸಿಕೊಡುವದು ಮತ ಕೊಡುವವರ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬದಾರಿ ಅದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬದಾರಿಯಿರುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಆರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಮೆಂಬರನ ಕ್ಯಾಂಡಿ ಕೌನ್ಸಿಲದೊಳಗಿನ ಕರ್ತೃತ್ವದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮುಂದಿನ ಹಿತ ಅನಹಿತ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಅದೆ. ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯು ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಯೋಗ್ಯ ಮೆಂಬರರಿಗೆ ಆರಿಸಿಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿರುತ್ತವೆ ಈಗಿನ ಕಾಲವಮಾನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಮೆಂಬರನೆನ್ನಬಹುದೆಂಬದರ ಕುರಿತು ಅನೇಕ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳ ಅವಲೋಕನೆಯಿಂದಲೂ ನೆಲ್ಲೂರದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸೇರಿದ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಪರಿಷದಿನ ಹಕೀಕತಿಯ ಮೇಲಿಂದಲೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯವರು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲೇ ಹೋಗುವವನೇ ಯೋಗ್ಯ ಮೆಂಬರನಾಗಿರುವನೆಂಬುವದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಮೆಂಬರರಾಗಲಿಚ್ಛಿಸುವವರಲ್ಲಿ ಯಾರ್ಯಾರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯವರು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸುವವರೆಂದು ತಿಳುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾದ ಸಾಧನೆ ಇಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಬಿನ್ನೈಸುವದೇನಂದರೆ, ಮುಂಬೈ ಇಲಾಖೆಯ ಬರುವ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲಿಗೆ ಮೆಂಬರರಾಗಲಿಚ್ಛಿಸುವವರು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳ ದ್ವಾರಾ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲೇ ತಾವು ನಡಿಯುವವರೋ, ಹ್ಯಾಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯವರ ತತ್ವಗಳು ತಮಗೆ ಬದ್ಧೀಕೃತವಲ್ಲಸ್ಸವವರೆಂಬದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ ಆಯಾ ತಾಲೂಕಿನ ಜನರು ತಮಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಇದ್ದಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮೆಂಬರನೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ತತ್ವಗಳು ಅನುಸರಿಸುವವರ ಪೈಕಿ ೧-೨ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ

ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿರ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಅನೇಕ ಜನರು ಅದರ ಮೆಂಬರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘದ ಮೆಂಬರರಿದ್ದವರನ್ನೇ ಕ್ಯಾಂಡಿ ಕೌನ್ಸಿಲಿಯ ಮೆಂಬರರಾಗಿ ಆರಿಸುವದು ಮತ ಕೊಡುವವರ ಕರ್ತವ್ಯವಿದೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಶಿರ್ಸಿ ತಾಲೂಕಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿ. ಭೀಮರಾವ ಭಟ್ಟ ವಕೀಲ, ಮಿ. ವಾಸುದೇವರಾವ ಕೊಲ್ಲಾಪೂರ ಬಿ.ಎ. ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ. ವಕೀಲ, ವಾಸುದೇವರಾವ ಧಾಕಪ್ಪಾ ಶಿರ್ಸಿ ಇವರು ಕ್ಯಾಂಡಿ ಕೌನ್ಸಿಲ ಮೆಂಬರಿಗೆ ಉಮೇದವಾರರಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯೋಗ್ಯರಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ

ಶಿರ್ಸಿ — V S Halkar

ಮತದಾರರಿಗೆ ಸವಿನಯ ವಿನಂತಿ.

ಮತದಾರಬಂಧುಗಳೇ,

ಹೊಸದಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಡುವ ಕ್ಯಾಂಡಿ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಮೆಂಬರನನ್ನು ಆರಿಸುವ ಜವಾಬದಾರಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮೇಲೆ ಇದ್ದು ನಮ್ಮ ಕಲ್ಯಾಣವು ನಮ್ಮ ದೂರ ದೃಷ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದು

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಹಿಂದುಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗದು. ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ಜವಾಬದಾರಿಯೊಳಗಿಂದ ಪಾರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸದಸದ್ವಿವೇಕ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಜಾಗ್ರತವಾಗಿ ಇಡುವದೇ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವು

ಮೆಂಬರ ಉಮೇದ್ವಾರರಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಉಚ್ಚಪದವೀಧರರೂ ಕೆಲವರು ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವಕರೂ, ಕೆಲವರು ಸರಕಾರದ ಪಿಲ್ಲರ ಬಿನ್ ಪದವೀಧರರೂ, ಕೆಲವರು ಧನಿಕರೂ ಇದ್ದೇ ಇರುವರು. ಆದರೆ ಅವೇ ಗುಣಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಅವರು ಲಾಯಕ ಉಮೇದ್ವಾರರೆಂತ ಅನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಇಲ್ಲ ನಿಜವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನುರಿತವರೂ, ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗಿಗಳೂ, ಅದರಲ್ಲೇ ತಮ್ಮ ಆಯುಸ್ಸು ಕಳೆಯುವದೇ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ತಿಳಕೊಳ್ಳುವವರೂ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ನೌಕರಶಾಹಿ ಸಂಗಳ ಜವಾಬದಾರಿ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದ್ವೇಷಕ್ಕೆ ಅಂಜದೆ ಸುರಾಜ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವರಾಜ್ಯವೇ ಮಾನವನ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧವಾದ ಹಕ್ಕು ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸುವವರೇ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರು. ಇಂಥವರಿಂದಲೇ ಏನಾದರೂ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವದೆಂದು ತಿಳುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಏನೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ವಿಚಿತ್ರವಾದದ್ದು. ಹ್ಯಾಗೆಂದರೆ ಇತ್ತಲಾಗಿ ಸ್ಥಾನಿಕ ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನರು ಉಮೇದ್ವಾರರ ಗುಣಾವಗುಣಗಳನ್ನು ಬೈಲಿಗೆ ತಾರದೆ ಮನ ಬಂದಂತೆ ಉಮೇದ್ವಾರರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಮತದಾರರ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಧೂಳಿ ಚಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧನೆ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡಿಸುವದು ಖೇದಕರವಾದ ಸಂಗತಿಯೋ ಸರಿ.

ಉಮೇದ್ವಾರರು ಸ್ವತಃ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಓಡ್ಯಾಡಿ ಜನರ ಸುಖದುಃಖಗಳನ್ನು ತಿಳುಕೊಂಡು ನವಯುಗಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನವಜೀವನವನ್ನು ತುಂಬಿಸುವದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೇ ?

ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲಿಂದ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಭೇದಗಳು ತಲೆದೋರುವವೆಂಬುದರಲ್ಲೇನು ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಹತ್ವದ ಮೂರು ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಉಮೇದ್ವಾರರು ಯಾವ ಪಕ್ಷವನ್ನು ವಹಿಸುವರೆಂಬುದು ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯು.

೧. ನೌಕರಶಾಹಿ ಪಕ್ಷ.
೨. ನೌಕರಶಾಹಿ ಪಕ್ಷವನ್ನೇ ಹಾರೈಸಿಕೊಂಡು ರಯತರ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸುವ ಅರ್ಧನೌಕರಶಾಹೀ ಅರ್ಧಲೋಕಶಾಹೀ ಪಕ್ಷ.
೩. ಸದಸದ್ವಿವೇಕ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ರಯತರ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನೇ ಇಚ್ಛಿಸುವ ಲೋಕಶಾಹೀ ಪಕ್ಷ.

ಮತದಾರರಾದ ರಯತರು ೩ನೇ ಪಕ್ಷವನ್ನು ವಹಿಸುವ ಉಮೇದ್ವಾರರನ್ನು ಆರಿಸುವದರಲ್ಲೇ ಅವರ ಹಾಗೂ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣವಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ

ಈ ೩ನೇ ಪಕ್ಷವೇ ರಯತರ ಪಕ್ಷ ಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಪಕ್ಷವೆಂದೆನ್ನಬಹುದು.

ಅದ್ದರಿಂದ ಮತದಾರರು ಈ ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉಮೇದ್ವಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಕೊಂಡು ಮತಕೊಡುವಿರಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

೧ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಠರಾವುಗಳು ನಿಮಗೆ ಮಾನ್ಯ ಅವೆಯೋ ?
೨ ಆದರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಶಾಖೆ, ತಾಲೂಕು ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವರೆ ಎಂದಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿರುವಿರೋ?
೩. ಹೋಮರೂಲ ಲೀಗದ ಮೆಂಬರರಿದ್ದಿರೋ?
೪ ಸದ್ರಿ ಲೀಗದ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವಿರಿ?
೫ ಫೋರೆಸ್ಟ ಖಾತೆಯಿಂದಾಗುವ ತ್ರಾಸುಗಳನ್ನು ಅಂಶತಃ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಂದಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿರುವಿರೋ ?
೬. ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಹದಾರಿಯ ಸೋಯಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಎಂದಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದು ಅದೆಯೋ ?

ಉಮೇದ್ವಾರರು ಹಾಗೂ ಅವರ ಲಾಯಕಿ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅನ್ನುವವರು. ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು ಮತದಾರರ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ಸವಿನಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಅದೆ,

ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ವಿಧೇಯ

ನೀಲಕಂಠ ರಾಮಚಂದ್ರ ಪಟವರ್ಧನ ವೈದ್ಯ ಶಿರ್ಸಿ

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶಃ.

೨ ಭಾಗಗಳ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ರು -೪-೦

ಎಸ್. ಎಲ್. ಧಾಕಪ್ಪಾ.

ಪೋಸ್ಟ— ಶಿರಸಿ. (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ)

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಮಾತ್ರ ಪೂರೈಸುವವು.

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ, ಗೋಕರ್ಣ

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರೆಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಸಿ

ತ್ವರೆಮಾಡಿರಿ! ತ್ವರೆಮಾಡಿರಿ!

ನ್ಯೂ. ಎಂಪೋರಿಯಮ್

"ಸ್ಟೇಶನರ್ಸ ಎಂಡ್ ಜನರಲ್ ಮರ್ಚಂಟ್ಸ."

ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಸ್ಟಾಕು ಇದೇ ಬಂದಿದೆ ಗಿರಾಕಿಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ದರದಿಂದ ಮಾಲು ಕೊಡುವದಲ್ಲದೆ ಧರಪ್ರಮಾಣ ಕಮಿಶನ್ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು. ಬಂದದ್ದಾವ ಆರ್ಡರು ಕೂಡಲೆ ಪೂರೈಸಲಾಗುವದು.

ನ್ಯೂ. ಎಂಪೋರಿಯಮ್, ಹೊನ್ನಾವರ. (ಕಾನಡಾ)

ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು.

ಮೊದಲನೇ ಅಧಿವೇಶನ : ಕಾರವಾರ.

೧೯೨೦.

ಪ್ರಕಟನಾ ಪತ್ರಿಕೆ ೨.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು— ಸರ ನಾರಾಯಣ ಚಂದಾವರಕರ ಇವರು ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಸ್ವಾಗತಮಂಡಳಕ್ಕೆ ಬಲು ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ

ತಾರೀಖುಗಳು— ಪರಿಷತ್ತು ನೆರೆಯುವ ತಾರೀಖುಗಳ ವಿಷಯ ಪುನರಾಲೋಚನೆಯಾಯಿತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಅನುಕೂಲತೆಯಂತೆ ಮೇ ೧೫-೧೬-೧೭ ನೇ ತಾರೀಖುಗಳು ಪರಿಷತ್ತು ನೆರೆಯುವ ದಿವಸಗಳೆಂದು ಠರಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ

ಸ್ವಾಗತಮಂಡಳ— ಈ ಮೊದಲು ತಿಳಿಸಿದ್ದಂತೆ ಸ್ವಾಗತಮಂಡಳದ ಸಭಾಸದರ ಫೀ ರೂಪಾಯಿ ೫ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇರುತ್ತದೆ ಕಾರವಾರ ತಾಲೂಕಿನ ನಾಗರಿಕರು ಮಾತ್ರ (ಪರಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರೂ) ಸ್ವಾ। ಮಂಡಳದ ಸಭಾಸದರಾಗಬಹುದು ಸಭಾಸದರಾಗಲಿಚ್ಛಿಸುವವರು ಕೆಳಗೆ ಸಹಿಮಾಡಿದವರ ಕಡೆಗೆ ಫೀ ಸಹಿತ ತಮ್ಮ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು ಮಂಡಳದ ಸಭಾಸದರು ಕೊಟ್ಟ ದೇಣಿಗಿ ರಕಮುಗಳು ಸಾಭಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಡುವವು

ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು— ಕೆಲ ತಾಲೂಕುಗಳಿಂದ ಬಂದ ಪತ್ರಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಹೀಗೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದಲ್ಲ, ಸ್ವಾಗತ ಮಂಡಳದ ಕರೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಬಹಳೇ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಬರುವವರಿದ್ದಾರೆ ಆದರೂ, ಎಲ್ಲ ತಾಲೂಕುಗಳಿಂದ ಬಹಳೇ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಬಂದು ಜಿಲ್ಲಾಪರಿಷತ್ತು ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಸಾರ್ಥಕವಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಸ್ವಾ। ಮಂಡಳದ ಸವಿನಯ ವಿನಂತಿ ಇದೆ

ಎಲ್ಲ ತಾಲೂಕುಗಳೊಳಗಿನ ಶಹರುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜಾಹೀರು ಸಭೆಗಳನ್ನು ನೆರೆಯಿಸಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಫೀ ಕೂಡ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಇರುತ್ತದೆ

ಶೇತಕರಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು— ಪ್ರತಿ ತಾಲೂಕಿನಿಂದ ಎಂಟಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕದಂತೆ ಬಡ ಒಕ್ಕಲಿಗರನ್ನು ಆದ ರಕಮೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಫೀ ಆಗಲೀ ಊಟದ ವಗೈರೆ ಖರ್ಚಾಗಲಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳದೇ 'ಶೇತಕರ' ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಲಾದೀತು

ಊಟ ವ ಉಳಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ— ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಬರುವ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯರ ಸಂಖ್ಯೆ, ಅವರ ಹೆಸರು, ಮತ್ತು ಅವರೊಳಗೆ (ಶೇತಕರಿ ವ ಬೇರೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕೂಡಿ) ಯಾರು ಇಲ್ಲಿಯ "ಭೋಜನ-ವಸತಿ-ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಮಂಡಳ" ದವರು ಮಾಡುವ ಊಟದ ವ ಉಳಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಳದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಪೇಕ್ಷಿಸುವರೋ ಅವರ ಜಾತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಇದೇ ಮೇ ತಿಂಗಳ ೬ ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗಾದರೂ ಸ್ವಾಗತ ಮಂಡಳಕ್ಕೆ ಪೂರೈಸುವಂತೆ ವಿವರಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿಯುದೆ ಈ ರೀತಿಯ ಮಾಹಿತಿ ಪೂರೈಸಿದರೆ ಶೇತಕರಿ ಹಾಗೂ ಬೇರೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡುವ ಊಟದ ವ ಉಳಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಳದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸೌಖ್ಯಾವಹವಾಗುವಂತೆ ಆದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಗತ ಮಂಡಳಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾದೀತು ಇದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಈಗ ಉಳಿದಿರುವ ಕಾಲಾವಧಿಯು ತೀರ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಇರುವದರಿಂದ ಮಂಡಳದವರು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಆದಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಲ್ಲಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ತಾಲೂಕುಗಳಿಂದ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯು ಮುಂದಾಗಿ ಬಂದೊದಗುವದು ತೀರ ಅವಶ್ಯವೆಂಬದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನವರಿಕೆಯಾದೀತು. ಭೋಜನ ಬಿಡಾರ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ಅಧಿವೇಶನದ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಗೆ ಕೂಡಿ ೨ ರೂಪಾಯಿ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ದಿನ ಒಂದರ ೧೨ ಆಣೆಯಂತೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆಕಾರ ಮಾಡಲಾದೀತು. ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹಾಸಿಗೆ ವಗೈರೆ ತರಬೇಕೆಂಬುದು ಮೊದಲೇ ಸೂಚಿಸಿಯದೆ.

ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು— ಇದೀ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಕೂಡಿ, ಉಚ್ಚಾಸನದ (ಪ್ಲಾಟಫಾರ್ಮಿನ) ಮೇಲೆ ಕೂತ್ರಲಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ, ಇತರ ಸಾದಾ ದರ ೮ ಆಣೆಯಂತೆ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಫೀ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಯದೆ

ಸಭ್ಯಸ್ತ್ರೀಯರು— ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ತಿಕೀಟುಗಳು ಸಭ್ಯಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅವರಿಂದ ಹಣವಲು ಪಡೆಕೊಳ್ಳದೇ 'ಪಾಸಿಗಳ' ಬಂದಂತೆ ಉಪಶವಾಗಿ ಕೊಡಲಾದಾವು. ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯರು ಸಹ ಏನೂ ಫೀ ಕೊಡಬೇಕಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ

ನಿಮಂತ್ರಿತ ಸನ್ಮಾನನೀಯ ಮಹನೀಯರು— ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ಮಿ ಎಮ್. ಎ ಜೀನಾ, ಮಿಸೆಸ್ ಅನೀ ಬೀಝಂಟ, ಶ್ರೀಯುತ ಬಾ. ಗಂ ಟಿಳಕ ನಾರಾಯಣ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರೀ, ಸುಮಂದಾರ ಬೆಳವಿ, ಶ್ರೀಯುತ ಸಿ ಪೀ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರ, ಶ್ರೀ ನ. ಚಿಂ ಕೇಳಕರ ಶ್ರೀ ಕೇ ನಟರಾಜನ್ ಇವರೇ ಮೊದಲಾದ ಜನಸೇವಾರತ ಸನ್ಮಾನನೀಯ ಮಹನೀಯರಿಗೆ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಬರುವರೆ ಆಮಂತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ

ಚರ್ಚೆಗೆ ಬರುವಂಥ ವಿಷಯಗಳು— ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮುಂದಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಲೋಚಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸ್ಥಾನಿಕ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿರುತ್ತವೆ

೧ (ಅ) ಪರಿಷತ್ತು ಚಿರಸ್ಥಾಯಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಉಳಿದು ಅದರ ಅಧಿವೇಶನಗಳು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಕೂಡುವ ವಿಚಾರವು ಆಗುವಂತೆ ಒಂದು ಘಟನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ವ ಅದರ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ನೇಮಿಸುವದು

(ಬ) ಅವರು ತಯಾರಿಸಿದ ಘಟನೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರ ಮಾಡುವದು

೨ (ಅ) ಸುಧಾರಣೆಯ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ನಮಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ, ಜವಾಬದಾರಿಗಳನ್ನೂ, ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೂ,

(ಬ) ಸ್ಥಾನಿಕ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟ್ರೀಯ ರೀತಿಯಿಂದ ತಿಳಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ,

(ಕ) ಜನರಿಗೆ ಅದೀ ತರ್ಕ ಮಾಡ್ತಿತಿಕೊಡಲಿಕ್ಕೂ, ಜಿಲ್ಲಾಸಂಘಗಳನ್ನೂ, ತಾಲೂಕಾ ಸಂಘಗಳನ್ನೂ, ಗ್ರಾಮಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನೂ ಏರ್ಪಡಿಸುವದು,

೩ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಿನ್ನೈಸುವದು,

೪ ಜಂಗಲ ದೂರುಗಳು,

೫ ಪ್ರವಾಸದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳಿಸುವದು,

೬ ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಔಷಧೋಪಚಾರ,

೭ ಉದ್ಯೋಗ ಧಂದೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಕುರಿತು ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಪಾಸಣಿ ಮಾಡಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡಿಸಬಹುದಾದ ಕೈಗಾರಿಕೆಧಂದೆಗಳು, ಜಂಗಲ ಸಾಮಗ್ರಿಯಿಂದ ಹೊರಡಿಸಬಹುದಾದ ಕಾರಖಾನೆ ಧಂದೆಗಳು ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಉದ್ಯೋಗ ಧಂದೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವ ಶಕ್ಯಾಶಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ.

೮. ಅಂಕೋಲಾ, ಕುಮಟಾ, ಮತ್ತು ಹೊನ್ನಾವರ ಬಂದರುಗಳಲ್ಲಿ ಧಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವದು

೯. ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಉಚ್ಚ ಮತ್ತು ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ.

(ಅ) ಶಿಷ್ಯವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಇಡುವದು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಯಿಂದ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದು, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಜಾತಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದು, ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹುಡುಗರ ಫೀ ಹಣವನ್ನು ಸರಕಾರದಿಂದ ಕೊಡುವದು (ಫೀ ಗ್ರಾಂಟ), ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಯವರ ಹಾಗೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ವರ್ಗದವರ ಶಿಕ್ಷಣವು ಬೇಗನೆಯೂ ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಸಾಧನಗಳನ್ನೂ ಸೋಯಿಗಳನ್ನೂ ಪೂರೈಸುವದು;

(ಬ) ಹಳ್ಳಿಊರುಗಳಲ್ಲಿಯ ಶಾಲೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಸರಕಾರದಿಂದ ದ್ರವ್ಯಸಹಾಯಹೊಂದುವ ಶಾಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳು ಶಿಥಿಲಗೊಳಿಸುವದು,

(ಕ) ಹುಡುಗರ ಬಗ್ಗೆ ಎಂತ ಇರುವ ಸರಕಾರೀ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಏರ್ಪಡಿಸುವದು.

೧೦ ದಿವಾಣೀ ವ ಫೌಜದಾರೀ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ, ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ ಜಂಗಲುಗಳ ವ ಆಯಾಯ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದು.

೧೧ ಶೇತಕಿ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಸದ್ಯ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಕೃಷಿವಿಷಯಕ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನೂ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೂ ಸುಧಾರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡುವದು.

ವಿ. ಸೂ. ಮೇಲೆ ೧ (ಅ) ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ ನೇಮಿಸಬೇಕಾದ ಕಮೀಟಿಕಡೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷ ಪೂರೈಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿಯದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಒಂದು ತಾಲೂಕಿನವರು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಜಾಹೀರಸಭೆಗಳಲ್ಲಿಯೋ, ಮೂರು ಮೂರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು (ಕಮೀಟಿ ಬಗ್ಗೆ) ಆರಿಸಿ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸುಕರಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ೨ ನೇ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಘಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರನ್ನು ಆರಿಸಿ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಸಹ ಮುಂದಾಗಿಯೇ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿಯದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಆ ಸಂಘಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ದೀರ್ಘಕಾಲವರೆಗೆ ಆಗದೇ ಉಳಿಯುವ ಸಂಭವವು ದೂರಮಾಡಿದಂತಾಗುವದು.

ಅ. ನಾ. ಕಬಾಡ.

ದ. ಅ. ತೇಲಂಗ.

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು

ಬುದ್ಧಿ ಕೌಶಲ್ಯದಿಂದ ಯಾರೂ ದೂಷಿತವಾಗ ಲಾಗದೆಂದು ವಿನಯಪೂರ್ವಕ ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇವೆ.

ತಾಜಾ ಬಾತ್ಮಿ.

ನಾ। ಪರಾಂಜಪೆ, ನಾ। ಕಾಮತ, ರಾ। ಗೋವರ್ಧನ ರಾ। ವಿ. ಜಿ. ದಳವಿ, ಬ್ಯಾರಿಸ್ಟರ ಇವರು ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಹಾಜರ ಇರುವವರಿದ್ದಾರೆಂದ ಖಾಸಗಿ ಬಾತಮಿ ಮೇಲಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಖುಲಾಸೆ.

ರಾ। ರಾ। ಕಾನಡಾವೃತ್ತಕರ್ತರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತಾ. ೨೨ ೪ ೩೦ನೇಗೆ ನೆರೆದ ಜಿ ... ಹೀರು ಸಭೆಯ ಸಂಬಂಧ ಕಾನಡಾ ಧುರೀಣದ ತಾ ೪ ೫-೩೦ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಹಕೀಕತ ನನ್ನ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮುದ್ದಾಂ ತಂದು ... ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಹಿ ... ಆ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆ ಏನೆಂದರೆ —

ಧುರೀಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಹಕೀಕತಿನ ... ನಾಲ್ಕನೇ ರಠಾವು ... ರಾ. ... ರ ಇವರಿಗೇನೇ ಕೌನ್ಸಿಲ ಮೆಂಬರ ... ಬೇಕಾಗಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ... ಠರಾವು ಪಾಸಾದದ್ದಂತೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ... ಅದರೆ ಧುರೀಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಹಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಬಿತ್ತು ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ನನಗೆ ... ತಿಯನ್ನು ನಾನು ಧುರೀಣಕರ್ತರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಹೆಗಡೆ } ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿ
೩-೫-೩೦ } ರಾಘವೇಂದ್ರ ... ಭಾಗ

"ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ, ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುಣ್ಣ"

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಪತ್ರಕರ್ತರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ —

ಆಯ್ಯಾ ತಮ್ಮ ಪತ್ರದ ಅದೇ ಕಳೆದ ಎಪ್ರಿಲ ತಾರೀಕು ... ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ... ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ, ರಾ। ಸಾ। ... ಮತ್ತು ... ಇವರ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ, ನಾನು ಕೊಟ್ಟ ಪತ್ರ... ಉದ್ದೇಶಿಸಿ, ಧುರೀಣ ಪತ್ರದ ಅದೇ ಮೇ ... ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಪತ್ರಕರ್ತರು ಕೊಟ್ಟ ... ವನ್ನೋದಿದೆನು ನನ್ನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ರಾ। ಸಾ। ರ ... ಮಾಡಿರುವನೇ ತಲೂ, ನಿಂದ್ಯಾಪದ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ರುವನೆಂತಲೂ ಆ ಪತ್ರಕರ್ತರು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪು ಹೊರಿಸಿ, ಮುಂದೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರ ದೆಂತ ಉಪದೇಶಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಆ ನನ್ನ ಪತ್ರ ದಲ್ಲಿ ರಾ। ಸಾ। ರನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುವ ಶಬ್ದವೇನೂ ಬರೆದದ್ದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ್ಗೆ ರಾ। ಸಾ। ರ ವಿರುದ್ಧ, ಪರ್ವ ತದಂಥ ತಪ್ಪನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಿರುವೆನೆಂದು, ಜನರಿಗೆ ಭಾಸವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಧುರೀಣ ಪತ್ರಕರ್ತರು ಟೀಕಿಸು ವದು ಬಹು ಶೋಚನೀಯವಲ್ಲವೇ!

ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲಿಗೆ ಮೆಂಬರನ್ನಾಗಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುವ ಯಾವೊಬ್ಬ ಉಮೇದವಾರರ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಬೇಕಾದ್ದ ವನೇ ಪರಿಕಿಸುವದೆಂತಲೂ, ಹಾಗೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಉಮೇದವಾರರ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ತುಲನೆ ಮಾಡಿ, ಕಡಿಮೆತರದ್ದೆಂತ ಹೇಳಕೂಡದಾಗಿಯೂ, ಧುರೀಣಪತ್ರಕರ್ತರು ತಮ್ಮ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಠಳಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರಷ್ಟೇ! ಇವರ ಮೇಲಿಂದ ಕಂಭಟ್ಟ ತಿಮ್ಮಣ್ಣಭಟ್ಟನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಘೇರರನ್ನು ರಾ। ಸಾ। ರನ್ನು ತುಲನೆಮಾಡಿ ಮೆಂಬರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ... ವರಿ...

ಗಿಂತ ರಾ। ಸಾ। ರೇ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಯಖಿಯವರೆಂತ ಬರೆದ ವಾಘೇರರ ಯೋಗ್ಯತೆಯು, ರಾ। ಸಾ। ರ ಯೋಗ್ಯತೆ ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ತರದ್ದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿ ದಂತಾಗಿದೆ. ಧುರೀಣಪತ್ರಕರ್ತರ ಈಗಿನ ಅಭಿ ಪ್ರಾಯದಂತೆ ಆ ಕಂಭಟ್ಟನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಘೇರರ ವಿರುದ್ಧ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಅಪರಾಧವೂ, ಅನ್ಯಾಯವೂ, ಘಟಿ ಸಿದಂತಾಗಿದೆ. ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸು ವಾಗ್ಗೆ ಧುರೀಣಪತ್ರಕರ್ತರ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ... ದೊಡ್ಡ ಆ ಮಹಾಪರಾಧವು, ಯಾಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ? ಆ ಕಂಭಟ್ಟನ ಪತ್ರವು ಅಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದೆಂದು ಧುರೀಣ ಪತ್ರಕರ್ತರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟು, ಆ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ... ವನ್ನು ಕೊಡದೆ ... ಅಥವಾ ... ಪತ್ರವನ್ನು ಬಿ... ಪ್ರಕಟಿಸಿದಾಗ್ಯೂ ಇನ್ನೊಂದೆ ಡೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದಿತ್ತು. ... ವಾಘೇರರ ಯೋಗ್ಯ ತೆ ... ಕಡಿಮೆತರದ್ದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳ ಆ ಕಂಭ ಟ್ಟನ ಪತ್ರವನ್ನು ಧುರೀಣಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದು, ಆ ಪತ್ರಕರ್ತರ ಈಗಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ವಿರೋಧ ... ಆ ಕಂಭಟ್ಟನ ಪತ್ರವು ... ಯೋಗ್ಯತೆಗಳನ್ನು ... ಕಡಿಮೆ ... ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳವರೆಂತ ಎಲ್ಲಿಯೂ ... ಕೊಡುವದಲ್ಲಿ ಆ ಸಂಗತಿಯು ... ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ... ಹೊರಬಿದ್ದರೂ ... ಧುರೀಣಪತ್ರಕರ್ತರ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ! ... ನಮೂದಿಸಿದಂತೆ, ಅವ ... ಆ ಕಂಭಟ್ಟನ ಪತ್ರದ ... ಅವರ ... ಆ ಕಂಭಟ್ಟನ ಪತ್ರವನ್ನು ಅವರು ಮನ್ನಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ... ಅಂದಮೇಲೆ ನನ್ನ ಪತ್ರ ... ವಾಘೇರರು ... ಯ ವರೆಂತ ನಾನು ಬರೆದದ್ದರಿಂದ ರಾ। ಸಾ। ರಿಗೆ ನಾನು ... ಕಂಭಟ್ಟನ ಪತ್ರದ ... ನನ್ನ ಪತ್ರದ ... ಪತ್ರಕರ್ತರ ... ಭಟ್ಟ ... ನನಗೆ ... ರಾ। ಸಾ। ರು ಉಮೇದವಾರರಿಗೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಅಭ್ಯರ್ಥನ ... ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ... ಪತ್ರವು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ... ಧುರೀಣಪತ್ರಕರ್ತರು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ ... ವಾಘೇರರೂ ಉಮೇದವಾರರಾಗಿಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆ ಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸದೆ ಇರುವಾಗ್ಗೆ ಆ ಕಂಭಟ್ಟನ ... ಪ್ರಕಟವಾದದ್ದೆಂತ ಆ ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ... ಧುರೀಣವಾಗಿ ... ಅಥವಾ, ಒಂದೇ ವಿಷಯಕ್ಕೆ, ಕಂಭ ಟ್ಟನ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿದಾಗ್ಯೂ, ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ, ಮತ್ತು, ನನ್ನ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿದಾಗ್ಗೆ ಆ ಹಿಂದಿನ ಅಭಿ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಹೀಗೆ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು, ಆ ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ ಬಂದಿರಬಹುದೂ? ಇವೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗ ಳನ್ನು, ಧುರೀಣಪತ್ರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಟೀಕಾ ರೂಪವಾದ ಲೇಖವನ್ನು ಅದೇ ಧುರೀಣಪತ್ರ ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಮತ್ತು ವಾಘೇರರಾಜರು ಸುಲಾಯ ಕೀಮವರೆಂಬ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಹೊರಡುವ ಇತರ ಪತ್ರಗ ಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದವರಿಗೆ "ಕೊಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿಂದ ಕೊಡುವವರು, ಮುಯ್ಯಿಗೆ ಮುಯ್ಯಿ ತೀರಿ ಸುವವರು" ಮುಂತಾಗಿ ಧುರೀಣಪತ್ರಕರ್ತರ ಉತ್ತೇಜ ನೋತ್ಪಾದಕ ಲೇಖವನ್ನು ಸಹ, ವಾಚಕ ಮಹಾಶ

ಯರೇ ಆಲೋಚಿಸಿ, ಯಾರದು ತಪ್ಪು, ಯಾರದು ಒಪ್ಪು ಎಂಬುದನ್ನೂ, ಯಾರು ಪಕ್ಷಪಾತಿ, ಯಾರು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತಿ ಯೆಂಬುದನ್ನೂ, ಸಹ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು. ನನ್ನ ಪತ್ರದ ಇನ್ಯಾವದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಹ ತಪ್ಪು ಇಲ್ಲೆಂಬುದು ವಾಚಕರಿಗೆ ವೇದ್ಯವಾಗುವಂತಿದೆ. ಯಾಕಂದರೆ:— ಆ ಕಂಭಟ್ಟನ ಪತ್ರವನ್ನು ಬೇರೆಯವರು ಬರಿಸಿದ್ದೆಂದು ನಾನು ಬರೆದದ್ದು ನಿಜವು. ಆದರೆ ರಾ। ಸಾ। ರಾಗಲಿ, ಆವಕಡೆಯವರಾಗಲೀ ಅದನ್ನು ಬರಿಸಿದ್ದೆಂತ ನಾನು ಬರೆದದ್ದಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ರಾ। ಸಾ। ರು ತಮಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪತ್ರದ ಈ ಭಾಗ ದಲ್ಲಿ, ರಾ। ಸಾ। ರ ವಿರುದ್ಧ ತಪ್ಪು ಘಟಿಸಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪತ್ರದ ಉಳಿದ ಭಾಗವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿದರೂ ನನ್ನ ತಪ್ಪಿಲ್ಲೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ ತೋರುವದು. ಎಷ್ಟೋ ಮಹಾನುಭಾವರಿಗೆ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಂಭ ವವು ಒದಗಿದಾಗ್ಯೆ ತಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದ ಲೋಕಹಿತದ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗತಕ್ಕವಿರುವದರಿಂದ ಆ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲೆಂದು ಆ ಮಹಾತ್ಮರು ಹೇಳಿದ ಉದಾಹರ ಣೆಗಳಿವೆ. ಅದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದ ಕೆಲಸಗ ಳನ್ನು ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಪದವಿಗಳು ಒಂದು ತರದ ಅಡಥ ಳವೆಂತಾಗಲಿಲ್ಲವೇ! ಅಂದಮೇಲೆ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ನಾನೇನೂ ಅಪರಾಧಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ನನ್ನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಸಹ, ತಪ್ಪುಮಾಡದಿರಲು ಪರ್ವತದಂಥ ತಪ್ಪು ಧುರೀಣಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ ಕಂಡು ಬಂದದ್ದು ಹ್ಯಾಗೆ ಇದನ್ನು ಸಹ ವಾಚಕರೇ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಿ.

ಆಯ್ಯಾ, ಧುರೀಣಪತ್ರದ ಅದೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ "ವೆಂಕಟ್ರಾವ್ ಎಸ್. ತಲಗೋಡ್." ಇವರು ಕೊಟ್ಟ ದ್ದೆಂತ, ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪತ್ರವನ್ನು ಸಹ, ಓದಿ ನೋಡಿ ದೆನು. ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲಿಗೆ ಮೆಂಬರರಾಗುವವನಲ್ಲಿ ಎಂಥೆಂಥ ಗುಣಗಳು, ಇರಬೇಕೆಂಬುದರ ... ಆ ತಲಗೋಡ ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಇಲ್ಲೆಂಬುದನ್ನೂ, "ಹೌದು ಬಸವಣ್ಣ ಹೌದು," ಎಂಬ ಮಾತು ಅವರಿಗೇನೇ ಲಾಗುವಾಗದಲ್ಲವೆ, ನನಗೆ ಲಾಗುವಾಗದ್ದೆಂಬುದನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ, ಅವರೂ, ಮತ್ತು ನಾನೂ, ಉಭಯತರೂ, ಹವ್ಯಕರಿದ್ದು, ನಮ್ಮೊ ಳಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಕಲಹವನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ, ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧಿಸಿಕೊ ಳ್ಳುವ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರ ಮನೋಭಿ ಷ್ಟಗಳ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬಾರದೆಂಬ ವಿವೇಕ ಬುದ್ಧಿ ಯಿಂದ ಆ ತಲಗೋಡ ಭಟ್ಟರ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡದೆ, ಇಲ್ಲಿಗೇ ಮಾತು ಮುಗಿಸುವೆನು.

ಅದೇ ಹವ್ಯಕ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತಿ.

೧೦೦೦ ರೂ. ಬಕ್ಷೀಸು.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತಕರ್ತರಿರಾ,

ಧುರೀಣ ಪತ್ರದ ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತ ವಿ. ಪಿ. ವಾಘೇರರ ಮೇಲೆ ಕೆಸರಾಟ ನಡೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ರಾ। ತಲಗೋಡ ಭಟ್ಟರು ಮಾಡಿ ರುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾ ದೆನು. ಶ್ರೀಯುತ ವಾಘೇರರವರು ಮರಾಠಿಯ ಬೆಂಬ ... ದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನಪಡೆದವರೆಂತಲೂ, ಅದರಿಂದ ಅವರು ಬಡ ರೈತರ ಹಿತಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಾಯ ಲಿಕ್ಕೆ ಅಪಾತ್ರರೆಂತಲೂ ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾ ಯಾಧೀಶರು ನಿರ್ಣಯಿಸಿರುವರು. ಅಹಹ! ತರ್ಕ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಈ ಹೊಸ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಇಂದಿಗೆ ನಾ ನು ಕಲಿತೆನು. ಇವರಮೇರೆಗೆ ನೀವೂ ನಿಮ್ಮೊಬ್ಬ ನಿಕ ವ್ಯವಸಾಯಬಂಧು ಧುರೀಣ ಪತ್ರಕರ್ತರೂ ಮರಾಠಿಯ ಪುರಸ್ಕಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಲೇಖಗಳನ್ನ ಬರೆದದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಬಡ ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಲು ಅಪಾತ್ರರೇ ಸರಿ! ನಿಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಬಂಧು ಧ

ಕ್ರಿ. ಪುರವಣಿ ನಂ ೧ ೩. ೭. ನೋಡಿರಿ.

ತೀರ್ಥ— ಮಸಗೀ ಹ್ಯಾಸ್ಪತ್ಲು ಸ್ಕೀಮಿನ ಸಂಕಟದಿಂದ ಪಾರು ಸತ್ತು ಹೋದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ! ಇಂಥ ಪ್ರಕಾಂಡ ಬಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಅವು ಏನಾದರೂ ಬದುಕ ಬಲ್ಲವೇ? ಆದರೆ ಕೆಲವು ಚತುರರು ಬಿತ್ತಿರುವಂತೆ ಸರ ಕಾರಿ ಹ್ಯಾಸ್ಪತ್ಲು ಸ್ಕೀಮಿನ ಬೀಜಕ್ಕೆ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದರೂ ಬಂದೀತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುವದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಸಾಧುಗಳ ಆಗಮನವಾಗಿದ್ದು ಅವರ ಮಸ್ತಕವೆಲ್ಲ ಕೆಳಗಿನ ಮೂಲಕ ಹೊರಚೆಲ್ಲುವಂಥ ರಕ್ತದ ಕೀವಿನಿಂದ ದುರ್ಗಂಧವೆಸಗಿತ್ತು. ಇವರು ವಿಷಭೋಜನಾದವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಇವರ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ... ಹುಳಗಳಿಂದುಂಟಾಗುವ ವೇದನೆಯನು

ಭಂಡಾರಿ. ೫೬ ರಾಮ ದೇವಪ್ಪ ನಾಯಕ. ೫೭ ರಾಮ ನಾಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ. ೫೮ ರಾಮ ಶಾನು ನಾಯ್ಕ. ೫೯ ರಾಮ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ಸಾವಡಾ. ೬೦ ರಾಮ ಹ್ಯಾ ಸುಬ್ಬ. ೬೧ ರಾಮಚಂದ್ರ ಗಣಪತಿ ಭಟ್ಟ ಮಂಗಳೂರ. ೬೨ ಬಣ್ಣ ಹ್ಯಾ ವೆಂಕಣ್ಣ ಗಾಂವಕಾರ. ೬೩ ಸಾಂಕೇತ ಸಿದ್ದಾಂತ ಕೊಟೀನ. ೬೪ ಶೇಕ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ ಇಬ್ರ ಶೇಕ ಮುಜಿಸ ಸಾಹೇಬ. ೬೫ ಶೇಕ ಜಾಫರ ವಲ್ಲಿ ಶೇಕ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ. ೬೬ ಶಂಕರ ಪುಂಡಲೀಕ ಭಂಡಾರಿ. ೬೭ ಶಂಕರ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ. ೬೮ ಶಾಂತಾರಾಮ ಧಾವಾಜೀ ದಾಮೋದರ ಕಾಮತ. ೬೯ ಶೇಷಗಿರಿ ಮಂಜು ಭಟ್ಟ. ೭೦ ಶಿನಾ ಫಕೀರ ನಾಯ್ಕ. ೭೧ ಶಿವರಾಮ ದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ. ೭೨ ಶಿವರಾಮ ಗಣಪ

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.			ದರ.
			ರೂ. ಆ.
ರಂಗೂನ ದೊ. ಗೋಧಿ ಗಿರ್ಣಿ		...	೧೫—೧೬
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ಗಿರ್ಣಿ		..	೧೨—೩೬
ಹುರುಳಿ ನಿದ	„	..	೧೫—೧೬
ಕಡಲೆ ನಿದ ಗಿರ್ಣಿ		...	೧೭—೧೮
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ಗಿರ್ಣಿ		.	೨೩—೨೦
ಹೆಸರು	ಬೇಳ	„	೧೮—೨೦
ಉದ್ದು	ವಸಾಹಗಿ	„	೧೫—೧೬
ನೆಲ್ಲೂರ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ	„	...	೧೦॥—೧೧
ಶಾಯಿ ಮಣ	„	..	೬—೧೧
ಮಣ	„	...	೧೧।
ಖಂಡಿ	„	...	೧೨೦—೧೩೫
ಹಿ ಖಂಡಿ	„	...	೩೪—೩೫

ಅವಳ ದಾಖಲೆಯು ಧಾರಣೆಯು ಏರುತ್ತಿದೆ; ಗಾಡಿ ಬಿಟ್ಟ ಹಿಡಿಯುವ ಕೆಲಸ ಬಲು ಜೋರಿನಿಂದ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಘಟಿಯು ಉಪದ್ರವದಿಂದ ಜನರು ಯಾವಾಗ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವರೋ? ಮನ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಉಪಾಯ ಯೋಚಿಸಲಾರರೇನು?

ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಯು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ... ಇಲ್ಲಿಯ ... ವಂದಿಸಿದ ... ಗಾಯ ... ಕಳಿಸಿದಲ ... ವಿಲಂಬದಿಂದ ... ೩೦ ದಿವಸ ... ಗಡಿಯಾರವನ್ನು ... ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ... ಒಂದು ... ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಲೋಕಲ ಬೋರ್ಡ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ರಾ॥ ವಿ. ಎನ್. ಜಾವಳೇಕರರವರು ... ಗೆ ರಾ॥ ಗೋವಿಂದ ಗಿರಿಯಪ್ಪನವರ ... ಅಪ್ಪಾಜಿ ಧೇನೂಯ ... ಇವರಿಗೆ, ಇಲ್ಲಿಯ ... ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ... ಜೋಡು ... ದತ್ತಾತ್ರಯ ... ದೀಕ್ಷಿತ ... ಇವರು ಗೆಲುವಿನ ... ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ರಾ॥ ಬ॥ ಗೋವಿಂದ ಗಿರಿಯಪ್ಪನವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಜನರು ಸಭೆ ಸೇರಿ ... ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ... ಅಭಿನಂದನೀಯವು.

ಲಿಂಗಾಯತರ ಬಸವ ಜಯಂತೀ ಉತ್ಸವವು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನೆರವೇರಿತು.

ಹೊನ್ನಾವರ— ಈ ತಾಲೂಕ ... ಗ್ರಾಮದ ... ನಾಗಪ್ಪ ... ಹೆಗಡೆ ಇವರು ... ಒಂದು ಹುಲಿಯನ್ನು ... ಹಿಡಿದರು ... ಇವರೇ ಬಂದು ... ಹಿಡಿದಿದ್ದರು. ಈ ಹುಲಿಗಳ ... ಬಗ್ಗೆ ನಾಗರಿಕರಲ್ಲಿ ... ಯಾಗಿರುವದು!

[ಈ ಸುದ್ದಿಗಳ ... ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ... ಕಾರಣ ... ವರ ... ಓದಿರಿ.]

... ಸುಬ್ಬರಾಯ ಧುರೀಣರಾದರೂ ಅವರ ಈ ಅಜ್ಞ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ತಿದ್ದಬಹುದಾಗಿತ್ತಲ್ಲವೇ? ಈ ಬಗ್ಗೆ ಧುರೀಣರಾಂದು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶ್ರೀ ವಾಘರೆ ವಿಷಯ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಹಸ್ತ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಬಧ್ಧ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟಿರುವರೆಂಬ; ಜನರ ನಂಬಿ ಯಾದರ ಹೋಚಿಗವು? ಆ ಗದ್ದಿದೆ ಶ್ರೀ ವ್ಹಿ. ವ್ಹಿ. ವಾಘರೆ ಈ ಮರಾರಿ ಬಳಸಿದಲ್ಲಿ ಪುರಸ್ಕಾರ ಪಡೆಯಂಡ ಸಾಧಾರ ಮಾಹಿತಿಯ ಯಾವ ಪತ್ರದಲ್ಲಾದರೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯ ಬಹುಮಾನ ಕೊಡುವೆನು,

ಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ಗಿರ್ಣಿ... ೧೪೦—೧೫೦
ಹ್ಯಾ ಮಣ ಗಿರ್ಣಿ ... ೪೫—೫೦

✦✦✦✦✦✦✦✦✦✦✦✦

ಗಣಪತಿ ೫ ಬ್ರಾಯ ಭಟ, ೧೮ ಗಂಗಾಧರ ರಾಮಚಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿ. ೧೯ ಹಸನ ವಲ್ಲ ಮಹಮ್ಮದ ರಜಾಕ ೨೦ ಹರಿ ಶೇಷಗಿರಿ ಶೇಣವಿ. ೨೧ ಹರಿ ನಿಲಕಂಠ ನಾಯ್ಕ. ೨೨ ಹರಿಹರ ಗಣಪತ ಭಟ. ೨೩ ಇಬ್ರಾಹಿಮ ವಲ್ಲ ಮಹಮ್ಮದ ರಜಾಕ. ೨೪ ಜನಾರ್ಧನ ರಘ ಶ ನಾಯ್ಕ. ೨೫ ಜೇಪುರುಷೋತ್ತಮ ನಾಗಪ್ಪ ಭಟ. ೨೬ ಕೃಷ್ಣ ವುಟ ಭಾಗವತ. ೨೭ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ರಾಮು ಸಾವಿತ್ರಿ. ೨೮ ಕುಳಸಪ್ಪ ಹೊಸಬಯ್ಯಾ ನಾಯ್ಕ. ೨೯ ಲಕ್ಷ್ಮ ಣ ಧೂಳು ನಾಯ್ಕ. ೩೦ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನಾರಾಯಣ ಪ್ರಭುದೂರ. ೩೧ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನಾರಾಯಣ ನರಸಿಂಹ ಹೆಗಡೆ. ೩೨ ಮಹಾಬಲ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ. ೩೩ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಸುಬ್ರಾಯ ಭಟ. ೩೪ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಗಣಪತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿ. ೩೫ ಮಹಾದೇವ ಕೃಷ್ಣ ಸಹಸ್ರಬುದ್ಧೆ. ೩೬ ಮಂಜನಾಥ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಭಟ. ೩೭ ಮಂಜನಾಥ ಶಂಭು ಭಟ. ೩೮ ನಾಗೇಶ ವಿಠ್ಠಲ ಪ್ರಭು. ೩೯ ನರಸಿಂಹ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ. ೪೦ ನಾರಾಯಣ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ನಾಯ್ಕ. ೪೧ ನಾರಾಯಣ ವಿನಾಯಕ ಶಾನಭಾಗ. ೪೨ ಪದ್ಮಪ್ಪ ಲಿಂಗಪ್ಪ ಧಾರವಾಡ. ೪೩ ಪಾಂಡುರಂಗ ಅ. ಶಾನಭಾಗ. ೪೪ ಪುಟ್ಟ ಬಿಂಗೆ ಪಾಂಡು. ೪೫ ರಘುನಾಥ ರಾಮದೇವ

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.
(ಗುಣವಾದದ್ದಕ್ಕೆ ಹಣವಾಪಸು.)
ಧಾತುಪುಷ್ಟಿಕಾರಕ ಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ಥಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಜನನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತ, ನಿಬಲತೆ ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಶೀಘ್ರಪತನ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಧಾತುಪುಷ್ಟಿಕ, ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ, ರಕ್ತಶೋಧಕ; ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋ ಹರ್ಷಕ ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗರ್ಮಿ, (ಚಿತ್ತ)ಗುಪ್ತರೋಗದ ಇಂದ್ರಿಯದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲತರದ ಹುಣ್ಣುಗಳು ಹ ಕಿನ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲತರದ ಹುಣ್ಣುಗಳು ಹ ಸ್ಸುಗಳು ಪಿತ್ತದ ಬಾಧೆಗಳು ಇವೆಲ್ಲ ವಾತರೋಗಗಳು ಮುಂತಾದವು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿ ನಿರ್ಮೂಲ ವಾಗುವವು. ಸಂಪೂರ್ಣ ರೋಗಗಳನ್ನು ಶಾಂತಿಯೂ ದುಸುಬುಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೩ ರೂಪಾಯಿ ಟಿ. ಪಿ. ಬೇರೆ. ಅನುಪಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕಳಿಸಲಾಗುವದು.

ವಿಳಾಸ— ಜೆ. ಎಲ್. ಜೋಷಿ ಕಂಪನಿ,
ಪೋಸ್ಟ— ಬನವಾಸಿ. ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ! ಖಾತ್ರಿದಾಯಕ!! ಬಹುಮಾನಕಾರಕ!!!

ಮುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷಧವು ಹಲ್ಲು ಕಿಳತ, ಹಲ್ಲುನೋಯ ೩ ದಿವಸ ಆಲುಗಾಡುವ ಹಲ್ಲು ಕೆಳಗಿನಿಂದ ರಕ್ತ ವ ಕೀವು ಸುರಿಯುವ, ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ದುರ್ಗಂಧ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬಾಲಗ್ರಹ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ ಹಲೆಯ ಬಡತ, ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಡಿತ, ನಳಗುಳ, ಪ್ಲೇಗ, ಕಾಲರಾ, ಗುಂಟಿಗಳಿಗೆ, ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ಕಿಳತ, ಬಾಲಾಂತಿಯರಿಗೆ ನಂಜು ವಿಂದರ ವ ೨೦ ಪ್ರಕಾರದ ಮೇಹರೋಗಕ್ಕೆ ಗುಣ.

ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ಗಿರ್ಣಿ ಕಿ. ರೂ. ೦-೧೨-೦.

ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ.
ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಕ ಕಂಪನಿ,
ಕುಮಟಾ. (ಎನ್. ಕೆನರಾ.)

ಬುದ್ಧಿಕೌಶಲ್ಯದಿಂದ ಯಾವಾಗ ದೂಷಿತನಾದ ಲಾಗದೆಂದು ವಿನಯಪೂರ್ವಕ ಸೂಚಿಸಲಿಚ್ಛಿಸಿರುತ್ತೇನೆ.

ಗಿಂತ ರಾ. ಸಾ. ರೇ ಹಟ್ಟಿ ಲಾಯಖಿಯವರೆಂತ ಬರೆದ ಮಾಹಿತಿಯ ಯೋಗ್ಯತೆಯು, ರಾ. ಸಾ. ರ ಯೋಗ್ಯತೆ ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆತರದ್ದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸೋಣವಾಗಿಯದೆ ಧುರೀಣಪತ್ರಕರ್ತರ ಈಗಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಆ ಕಂಭಟ್ಟನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಗಾರ ನಿರದ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಅಪರಾಧವೂ, ಅನ್ಯಾಯವೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆಗ ಏನು ಅದರ ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವಾಗ್ಗೆ ಧುರೀಣಪತ್ರಕರ್ತರ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಆ ಮಹಾಪರಾಧವು ಯಾಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ? ಆ ಕಂಭಟ್ಟನ ಪತ್ರವು ಅಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದೆಂದು ಧುರೀಣ ಪತ್ರಕರ್ತರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟು ಆ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕೊಡದೆ ...

ಯರೇ ಆಲೋಚಿಸಿ, ಯಾರದ್ದು ತಪ್ಪು, ಯಾರದು ಒಪ್ಪು ಎಂಬುದನ್ನೂ, ಯಾರು ಪಕ್ಷಪಾತಿ, ಯಾರು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತಿ ಯೆಂಬುದನ್ನೂ, ಸಹ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು. ನನ್ನ ಪತ್ರದ ಇನ್ನಾವದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಹ ತಪ್ಪು ಇಲ್ಲೆಂಬುದು ವಾಚಕರಿಗೆ ವೇದ್ಯವಾಗುವಂತಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ— ಆ ಕಂಭಟ್ಟನ ಪತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿಯುವರು. ಬರಿಸಿದ್ದಂತ ನಾನು ಬರೆದದ್ದು ನಿಜವು. ಬಿಡಲಿ ರಾ. ಸಾ. ರಾಗಲೀ ಆವರಕಡೆಯವರಾಗಲೀ ಅದನ್ನು ಬರಿಸಿದ್ದಂತ ನಾನು ಬರೆದದ್ದಿಲ್ಲ ಅಂದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ರಾ. ಸಾ. ರು ತಮಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪತ್ರದ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ರಾ. ಸಾ. ರ ವಿರುದ್ಧ ...

ತಾಜಾ ಬಾತ್ಮಿ.

ನಾ. ಪರಾಂಜಪೆ ನಾ. ಕಾಮತ ರಾ. ದೇಶಪಾಂಡೆ ರಾ. ವಿ. ಜಿ. ನಳವಿ, ಬ್ಯಾರಿಸ್ಟರ ಇವರು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಹಾಜರ ಇರುವರಿದ್ದಾರೆಂತ ಖಾಸಗಿ ಬಾತಮೀ ಮೇಲಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಖುಲಾಸೆ.

ರಾ. ರಾ. ಕಾನಡಾವೃತ್ತಕರ್ತರ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತಾ. ೨೨ ೪ ೩೦ನೇ ಜರುಗಿದ ಸಭೆಯ ಸಂಬಂಧ ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ೨೪ ೪ ೩೦ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ್ದು ನನ್ನ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಹಿ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಪಟ್ಟೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆ ಏನ. ಧುರೀಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಹತ್ತೆ ನಾಲ್ಕನೇ ಠರಾವು ಪೂನಾ ಸುಳ್ಳು ರಾ ದ ಇವರಿಗೇನೆ ಕೌನ್ಸಿಲ ಮೆಂಬರಿ ಜಾಬ್ ಬೇಕಾಗಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಠರಾವು ಪಾಸಾದದ್ದಂತೂ ಇಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅದರ ಧುರೀಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಪತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಚಿತ್ತ ... ತಿಳಿಯುವದಕ್ಕೆ ಈಗ ನನಗೆ ಚೌಕಶಿ ಮಾಡುವದಾಗಿ ... ತಮ್ಮ ನಾಲ್ಕು ಧುರೀಣಕರ್ತರಿಗೆ ...

ಹೆಗಡೆ } ತಮ್ಮ ವಿಧೇಯ

೩ ೫ ೩೦ } ರಾಘವೇಂದ್ರ ...

"ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುಣ್ಣ"

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಪತ್ರಕರ್ತರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ

ಅನ್ಯ, ತಮ್ಮ ಪತ್ರದ ಇದೇ ಕಳೆದ ಏಪ್ರಿಲ ೩೧ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ, ರಾ. ಸಾ. ಮಾಸೂರಕರ ಅವರ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ, ನಾನು ಕೊಟ್ಟ ಪತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿದೆನು. ಧುರೀಣ ಪತ್ರದ ಇದೇ ಮೇ ತಿಂಗಳ ೨ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಪತ್ರಕರ್ತರು ಕೊಟ್ಟ ಲೇಖವನ್ನೋದಿದೆನು. ನನ್ನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ರಾ. ಸಾ. ರ ಪಲ್ಲಗನಿಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವನೆಂತಲೂ, ನಿಂದಾಸ್ಪದ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವೆನೆಂತಲೂ ಆ ಪತ್ರಕರ್ತರು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪು ಹೊರಿಸಿ, ಮುಂದೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂತ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಆ ನನ್ನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ರಾ. ಸಾ. ರನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುವ ಭಾಗವೇನೂ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ್ಗೆ ರಾ. ಸಾ. ರ ವಿರುದ್ಧ ಏನೋ ಒಂದು ತಪ್ಪನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಿರುವೆನೆಂದು, ಜನರಿಗೆ ಭಾಸವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಧುರೀಣ ಪತ್ರಕರ್ತರು ಬರೆಯುವದು ಬಹು ಸೋಜಿಗವಲ್ಲವೇ!

ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲಿಗೆ ಮೆಂಬರರೆಂದು ಆರಿಸಲ್ಪಡಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುವ ಯಾರೊಬ್ಬ ಉಮೇದವಾರರ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಟೀಕಿಸಿ ವರ್ಣಿಸಬಾರದೆಂತಲೂ, ಹಾಗೆ ವರ್ಣಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಉಮೇದವಾರರ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿ, ಕಡಿಮೆ ತರದ್ದೆಂತ ಹೇಳಕೂಡದಾಗಿಯೂ ಧುರೀಣಪತ್ರಕರ್ತರು ತಮ್ಮ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರಷ್ಟೇ? ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಕಂಭಟ್ಟ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಭಟ್ಟನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಗಾರರನ್ನು ರಾ. ಸಾ. ರನ್ನು ತುಲನೆ ಮಾಡಿ ಮೆಂಬರಿ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮಾಹಿತಿಗಾರರ ...

ಪತ್ರಕರ್ತರ ಕರ್ತವ್ಯವಿರತ್ತಾ. ಹಾಗೆ ... ಭಟ್ಟಗೆ ಒಂದು ನ್ಯಾಯ, ನನಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ನ್ಯಾಯ ... ವಿಧಿಸಿದ್ದು, ಪತ್ರಕರ್ತರ ದನಿಕನ್ನೋ? ರಾ. ಸಾ. ರು ಉಮೇದವಾರರಾಗಿಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ... ಮಾಡಿಸಿದರ ಮಾಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಪತ್ರವು ನಿಷ್ಕಾರಣವಾದ ... ಧುರೀಣಪತ್ರಕರ್ತರು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಮಾಹಿತಿಗಾರರು ಉಮೇದವಾರರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸದ ಇದ್ದಾಗ್ಗೆ ಆ ಕಂಭಟ್ಟನ ಪತ್ರವು ನಿಷ್ಕಾರಣವಾದದ್ದೆಂತ ಆ ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ ಯಾಕೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ? ಅಥವಾ, ಒಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೆ, ಕಂಭಟ್ಟನ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿದಾಗ್ಗೆ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ, ಮತ್ತು, ನನ್ನ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿದಾಗ್ಗೆ ಆ ಹಿಂದಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಹೀಗೆ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಆ ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದವುಬಹುದೋ? ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿಗೆ ಏನೆಂದರೆ ಧುರೀಣಪತ್ರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಟೀಕಾರೂಪವಾದ ಲೇಖವನ್ನು ಅದೇ ಧುರೀಣಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಗಾರರು ಸಾಯಾಯ ಬೇಡುವರೆಂಬ ತಾತ್ಪರ್ಯ ತೋರುವ ಇತರ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದವರಿಗೆ ... ಮೂಸಿನಿಂದ ಕೊಡುವವರು, ಮುದ್ದಿಗೆ ಮುದ್ದು ... ಸುವವರು." ಎಂಬಂತಾಗಿ ಧುರೀಣಪತ್ರಕರ್ತರ ಉತ್ತೇಜ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದ ಲೇಖವನ್ನು ಸಹ ವಾಚಕ ಮಹಾಶ...

... ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡದೆ, ಇಲ್ಲಿಗೇ ಮಾತೇ ಮುಗಿಸುವೆನು.

ಅದೇ ಹವ್ಯಕ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತಿ.

೧೦೦೦ ರೂ. ಬಕ್ಷೀಸು.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತಕರ್ತರಿಗೆ,

ಧುರೀಣ ಪತ್ರದ ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತ ಪ್ಪಿ. ಪ್ಪಿ. ಪ. ಘೋರವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಕಟವಾದ ನಮಿಷದ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ರಾ. ತಲಗೋಡ ಭಟ್ಟರು ಮಾಡಿದ ಪರಿಧಾನಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾದೆನು. ಶ್ರೀಯುತ ಮಾಹಿತಿಗಾರರು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ... ಅಗ್ರಸ್ಥಾನಪಡೆದವರೆಂತಲೂ, ಅದರಿಂದ ಅವರು ಬಡ ರೈತರ ಹಿತಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಾಯಲಿಕ್ಕೆ ಅಪಾತ್ರರೆಂತಲೂ ಈ ಸಾಹುಕಾರ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ನಿರ್ಣಯಿಸಿರುವರು. ಅಹಹ! ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರದ ಈ ಹೊಸ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಇಂದಿಗೆ ನಾನು ಕಲಿತೆನು. ಇದರಮೇರೆಗೆ ನೀವೂ ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ವ್ಯವಸಾಯಬಂಧು ಧುರೀಣ ಪತ್ರಕರ್ತರೂ ಮವಾರಿಯ ಪುರಸ್ಕಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಲೇಖಗಳನ್ನು ಬರೆದದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಬಡ ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಲು ಅಪಾತ್ರರೇ ಸರಿ! ನಿಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಬಂಧು ಧು... ಪುರವಣಿ ೧೦ ೧ ೨ ೭ ನೋಡಿರಿ

[redacted]

ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು, ಕಾರವಾರ.

ಈ ವರ್ಷ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕರ ಮೊದಲನೇ ಪರಿಷತ್ತು ಮೇ ತಿಂಗಳ ೧೫, ೧೬, ೧೭ನೇ ತಾರೀಖುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡುವದು. ಈ ಮಹಾದೊಡ್ಡ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಹಕ್ಕಿಯ ಸಂಬಂಧ ಅನೇಕ ಚರ್ಚೆಗಳೂ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತರ ವಿಚಾರಪರಿಪ್ಲುತ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳೂ ಆಗುವವಲ್ಲದೆ, ಜಂಗಲಖಾತೆ, ಭೂಮಿಯ ಮಹಸೂಲು, ಗೋಚರಾವು ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಸಹುಗಿಂತಾಗುವ ಅಡಚಣಿಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಬೇರೆ ಅನೇಕ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೂ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಲ್ಪಡುವದು.

ಈ ಅಪೂರ್ವ ಯೋಗವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸದೆ ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕರು ಜರೂರ ಹಾಜರಾಗಿ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯ ಸಂಬಂಧ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಡಚಣಿಗಳನ್ನೂ ಈ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮುಖಾಂತರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುವ ಸಂಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಒಬ್ಬ ನಾಗರಿಕ.

ಇದನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಮಿತ್ರಬಾಂಧವರೊಳಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಪಡಿ...

ಕ್ವಾರ ಎಘ್ ಕವರಾ ಪ್ರೆಸ ...

ಶಿರಸಿ— ಖಾಸಗೀ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲ ಸ್ಕೀಮಿನ ಸಸಿಯು ಪೂರಾ ಸತ್ತುಹೋದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ' ಅಂಥ ಪ್ರಚಂಡ ಮಾಡ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಅದು ಎಂದಾದರೂ ಬದುಕ್ಕ ಬಲ್ಲದೇ? ಆದರೆ ಕೆಲವು ಚತುರರು ಬಿತ್ತಿರುವಂಥ ಸರಕಾರಿ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲ ಸ್ಕೀಮಿನ ಬೀಜಕ್ಕೆ ಮೊಳಕೆಯಾದರೂ ಬಂದೀತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುವದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ!

ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಸಾಧುಗಳ ಆಗಮನವಾಗಿದ್ದು ಅವರ ಮಸ್ತಕವೆಲ್ಲ ಕಿವಿಗಳ ಮೂಲಕ ಹೊರಚೆಲ್ಲುವಂಥ ರಕ್ತದ ಕೀವಿನಿಂದ ದುರ್ಗಂಧವೆಸಗಿತ್ತು ಇವರು ಔಷಧೋಪಚಾರವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಇವರ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹುಳಗಳಿಂದುಂಟಾಗುವ ವೇದನೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಇವರು ಬಹಳವಾಗಿ ನರಳುತ್ತಿದ್ದು ಮೂರು ದಿವಸಗಳ ನಂತರ ಬನವಾಸಿಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೋಗಿರುವರು!

ಪ್ರವಾಸಿಕರ ಅನುಕೂಲತೆಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಖಂಡ ಮಾ.ಡಿಸೇಟದಾದ ಮಿ॥ ಅಲೂರ ಧರಣೇಂದ್ರನವರು

ಧಂಡಾರಿ. ೫೬ ರಾಮ ದೇವಪ್ಪ ಧಾಟುಮನೆ. ೫೭ ರಾಮ ನಾಗಪ್ಪಾ ಶೆಟ್ಟಿ. ೫೮ ರಾಮ ಶಾನು ನಾಯ್ಕ. ೫೯ ರಾಮ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ನಾವಡಾ ೬೦ ರಾಮ ಶ್ಯಾಮ ಹೆಗಡೆ, ೬೧ ರಾಮಚಂದ್ರ ಗಣಪತಿ ಭಟ್ಟ ಮಂಗಳೂರ. ೬೨ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಾ ವೆಂಕಣ್ಣ ಗಾಂವಕಾರ ೬೩ ಸಾವೇರ, ಸಿಮಾಂವ ಕುಟಿನ ೬೪ ಶೇಕ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ 'ಮ' ಶೇಕ ಬುಡನ ಸಾಹೇಬ ಶಿರ. ೬೫ ಶೇಕ ಜಾಫರ ಸಾ ಶೇಕ ಉಸ್ಮಾನ ೬೬. ಶಂಕರ ಪುಂಡಲೀಕ ಭಂಡಾರಿ. ೬೭. ಶಂಕರ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ. ೬೮ ಶಾಂತಾರಾಮ ಧಾಮೋದರ ಕಾಮತ ೬೯ ಶೇಷಗಿರಿ ಮಂಜು ಭಟ್ಟಕೆ ೭೦ ಶಿನಾ ಫಕೀರ ನಾಯ್ಕ. ೭೧ ಶಿವರಾಮ ದಾಸ ಹಬ್ಬು. ೭೨ ಶಿವರಾಮ ಗಣಪ ಹೆಗಡೆ ೭೩ ಶಿವರಾಮ ಸುಬ್ರಾಯ ನಾವಡಾ. ೭೪ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕಾಮತಿ. ೭೫ ಸುಬ್ರಾಯ ತಿಮ್ಮಯ್ಯಾ ಹೆಗಡೆ ೭೬. ತಿಮ್ಮಪ್ಪರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ ೭೭ ಶೆಟ್ಟಿ ೭೭ ತೊವ್ಮ (ಪಾವಲು) ಅಂತೋನ ಡಿಸೋಜಾ

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.	ದರ
	ರೂ ಆ,
ರಂಗೂನ ದೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೧೫॥—೧೬।
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೧೮—೨೨
ಹುರುಳಿ ನಿಬ „	೧೫—೧೫।
ಕಡಲೆ ನಿಬ ೧ಕ್ಕೆ	೧೭—೧೮
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೩೩—೨೦
ಹೆಸರು ಬೇಳೆ „	೧೮—೨೦
ಉದ್ದು ವನಾನಗಿ „ ...	೮॥—೯॥
ವೆಂಗುರ್ಲ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ „ ..	೧೦॥—೧೧
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ „ .	೬—೧೧
ಹಳದಿ • ಮಣ	೧೧।
ಕೊಬ್ರಿ ಖಂಡಿ „ ..	೧೨೦—೧೩೫
ಕೊಬ್ರಿ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ „ ...	೩೪—೩೫
ಹೊಸಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ .	೧೮೦—೧೯೫
ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ ...	೫೫—೫೧

ಪುರವಣಿ ನಂ ೧ ಕಾ ವೃ ತಾ ೬-೫-೨೦ ಇ

೧೦೦೦ ರೂ. ಬಕ್ಷೀಸು.

(ಒಣೇ ಪಾನಿನಿಂದ ವ ುದರಿದದ್ದು.)

ರೀಡಕಾರರು ತಮ್ಮ ಕಳೆದ ಮಾರ್ಚ ೩ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಶಾಲೆಗಳು' ಎಂಬ ಇಂಗ್ರಜೀ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮರಾಠಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಗ್ರಹದ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಧುರೀಣ ಪತ್ರವು ಸಹ ಬಡ ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾಯಲಿಕ್ಕೆ ಅಪಾತ್ರವೆಂದು ರಾ। ತಲಗೋಡ ಭಟ್ಟರು ಹೇಳಬರೇನು?

ಇರಲಿ ಶ್ರೀಯುತ ವಾಘರು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಚಾರವು ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕೆಂಬ ಚಳವಳದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿರುವರೆಂದು ರಾ। ತಲಗೋಡ ಭಟ್ಟರು ಬರೆದೊದು ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ರುವರೊ? ನಾನರಿತಂತೆ ಶ್ರೀಯುತ ವಾಘರು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮರಾಠಿಯ ಚಳವಳದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದವೆಂತ ನಿಂದಿತವಾಗಿ ಹೆಳುತ್ತೇನೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಂಬಯಿಯ ಕ್ರೊನಿಕಲ್ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಿ "S G W" ಇವರು ಮರಾಠಿಯ ಪುರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಲೇಖ ಬರೆದದ್ದೂ, ಅದರ ವ ೀಲ ದ "W" ಅಂದರೆ, ಯಾರೋ ಬ್ಬ ವಾಘರೆಂತ ಶುಭೋದಯ ಕಾರರು ತರ್ಕಿಸಿ ಟೀಕಿಸಿದ್ದೂ ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು ಅದರೆ ಶುಭೋದಯ ಕಾರರ ಯಾವದೇ ಒಬ್ಬ ವಾಘರೆಂದರೆ ಮಿ। ವ್ಹಿ ವ್ಹಿ ವಾಘರ ಎಂದು ರಾ। ತಲಗೋಡ ಭಟ್ಟರು ನಿನ ಬಿಸಿದರೆ ಸ? ಬಂದಾಪತೀ ರಾ॥ ತಲಗೋಡ ಭಟ್ಟರು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಬರೆದಿದ್ದರೂ ಸುಜ್ಞರಾದ ಧುರೀಣಕಾರರಾದರೂ ಅವರ ಈ ಅಲ್ಪತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ತಿದ್ದಬಹುದಾಗಿತ್ತಲ್ಲವೇ? ಈ ಬಗ್ಗೆ ಧುರೀಣಕಾರರು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶ್ರೀ॥ ವಾಘರ ವಿಷಯ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಬಿದ್ದು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟರುವರೆಂದು ಜನರ ನಂಬಿಗೆಯಾದರೆ ಸೋಜಿಗವೇ! ಈ ಗಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀ। ವ್ಹಿ. ವ್ಹಿ. ವಾಘರು ಈ ಮರಾಠಿ ಚಳವಳದಲ್ಲಿ ಪುರಸ್ಕಾರ ತಳೆದ್ದೊಂಡ ಸಾಧಾರ ಮಾಹಿತಿಯು ಯಾವ ಪತ್ರದಲ್ಲಾದರೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯತನಕ ಬಕ್ಷೀಸು ಕೊಡುವೆನು

೧೩ ದುರ್ಗಾ ದೇವೀದಾಸ ಮಹಾಜಾಳಕರ ೧೪ ಗಜಾನನ ರಾಮ ಹೆಗಡೆ ೧೫ ಗಣಪತಿ ಪಾಂಡು ಆರೋಲಕರ ೧೬ ಗಣಪತಿ ಪಾಂಡು ನಾಯ್ಕ ೧೭ ಗಣಪತಿ ಸುಬ್ರಾಯ ಭಟ ೧೮ ಗಂಗಾಧರ ರಾಮಚಂದ್ರ ಸ್ವಾದಿ ೧೯ ಹಸನ ಮಾ ಮಹಮ್ಮದ ರಜಾಕ ೨೦ ಹರಿ ಶೇಷಗಿರಿ ಶೆಣವಿ ೨೧ ಹರಿ ವಿಠೋಬಾ ನಾಯ್ಕ ೨೨ ಹರಿಹರ ಗಣಪತಿ ಭಟ. ೨೩ ಇಬ್ರಾಹಿಮ ಮಾ॥ ಮಹಮ್ಮದ ರಜಾಕ ೨೪ ಜನಾರ್ಧನ ದೇವ ಳ ನಾಯ್ಕ. ೨೫ ಜೇಷ್ಠೋತ್ತಮ ನಾಗಾ ಭಟ ೨೬ ಕೃಷ್ಣ ಪುಟ ಭಾಗವತ ೨೭ ಕೃಷ್ಣಾ ಶಾಮು ಸಾವಿತ್ರಿ ೨೮ ಕುಲಸಪ್ಪಾ ಹೊಸಬಯ್ಯಾ ನಾಯ್ಕ. ೨೯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಫಾಗು ನಾಯ್ಕ. ೩೦ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿರೂಪ ೩೧ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನಾರಾಯಣ ನರಸಿಂಹ ಹೆಗಡೆ. ೩೨ ಮಹಾಬಲ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ. ೩೩ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಸುಬ್ರಾಯ ಭಟ. ೩೪ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಗಣಪತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ೩೫ ಮಹಾದೇವ ಕೃಷ್ಣ ಸಹಸ್ರಬುದ್ಧೇ. ೩೬. ಮಂಜುನಾಥ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಭಟ. ೩೭ ಮಂಜುನಾಥ ಶಂಟು ಭಟ ೩೮ ನಾಗೇಶ ವಿಠ್ಠಲ ಪ್ರಭು. ೩೯ ನರಸಿಂಹ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ. ೪೦ ನಾರಾಯಣ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ನಾಯ್ಕ. ೪೧ ನಾರಾಯಣ ವಿನಾಯಕ ಶಾನಭಾಗ. ೪೨ ಪದ್ಮಪ್ಪಾ ಲಿಂಗಪ್ಪಾ ಧಾರವಾಡ. ೪೩ ಪಾಂಡುರಂಗ ಅ ಶಾನಭಾಗ. ೪೪ ಪುಟ್ಟು ಬಿಂದು ಪಾಂಡು ೪೫ ರಘುನಾಥ ರಾಮದೇಶ

SANDHURST ROAD,

Bombay.

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.

(ಗುಣಬಾರದ್ದರೆ ಹಣವಾಪಸು)

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಉಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆ, ನಿರ್ಬಲತೆ ಪಕ್ಷೊಪಕಶಕ್ತಿತೆ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣಾಂಶವಾಗಿ ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ, ಶಕ್ತಿಕಾರಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮತ್ತು ಹಳೆ ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗಮೀರ, (ಚಕ್ರ)ಗುಪ್ತಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲತರದ ಬಕ್ಕೆಗಳು ಹುಣ್ಣುಗಳು ಪಿತ್ತದ ಬಾಧೆಗಳು ಇವೆಲ್ಲವು ವಾತರೋಗ ಮುಂತಾದವು ಅತಿಶೀಘ್ರಯಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಿರೋಗತ್ವವೂ ಕಾಂತಿಯೂ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೧ ರೂಪಾಯಿ ೮ ಆ. ಬೇರೆ ಅನುಪಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ.

ವಿಳಾಸ—ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ,

ಪೋಷ್ಟ— ಬನವಾಸಿ. ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತ' ಚಮತ್ಕಾರಿಕ!! ಬಹುಮಾನಕಾರಕ!!!

ಮುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷಧವು ಚಳ್ಳು ಕಳೆತ, ಹಲ್ಲು ನೋಯು ದ ಹಲ್ಲು ಅಲಗಾಡುವ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ವ ಕೀವು ಸುರಿಯುವ, ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ದುರ್ಗಂಧ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬಾಲಗ್ರಹ ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ ತಲೆಯ ಬಡಕ, ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಚ್ಚೋಣ, ನಳಗು ೪ಾ, ಪ್ಲೇಗ, ಕಾಲರಾ, ಗುಂಟಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ಶೀತ, ಬಾಣಂತಿಯರಿಗೆ ನಂಜು ಏರಿದರೆ ವ ೩೦ ಪ್ರಕಾರದ ಮೇಹರೋಗಕ್ಕೆ ಗುಣ.

ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲ ೧ಕ್ಕೆ ೩ಕ್ಕ ೦—೧೨—೦.

ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ

ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದೀಕ ಕಂಪನಿ,

ಕುಮಟಾ (ಎಸ್ ಕೆನರಾ)

ಬುದ್ಧಿಕೌಶಲ್ಯದಿಂದ ಯಾಂಂಜು ದೂಷಿತನನ್ನಾಡ ಲಾಗದೆಂದು ವಿನಯಪೂರ್ವಕ ಸೂಚಿಸದಿರಲಾರೆನು.

ತಾಜಾ ಬಾತ್ಮಿ.

ರಾ। ಪರಾಂಜಪೆ ರಾ। ಕಾಮತ ರಾ। ದೇವಧರ ರಾ। ವಿ ಜಿ ಪಳಪಿ, ಬ್ಯಾರಿಷ್ಟರ ಇವರು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಪ ಷತ್ತಿಗೆ ಹಾಜರ ಇರುವವರಿದ್ದಾರೆಂಬ ಖಾಸಗಿ ಬಾತಮೀ ಮೇಲಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಖುಲಾಸೆ

ರಾ। ರಾ ಕಾನಡಾವೃತ್ತಕರ್ತರ ಸಾನ್ನಿಧಿಗೆ

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತಾ ೨೨ ೪ ೨೦ನೇ
ಹೀರು ಸಭೆಯ ಸ ಬಂಧ ಕಾನಡಾ [illegible]
೪ ೫ ೨೦ನೇ ಪ ಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವ
ನನ್ನ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮುದ್ದಾಂ ತಂಪದ್ದು
ಅದಕೆ ನನ ಸಹ [illegible]

ಗಿಂತ ರಾ. ಸಾ। ರೇ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಯಖಿಯವರೆಂತ ಬರೆದ ವಾಘೇರವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ರಾ। ಸಾ। ರ ಯೋಗ್ಯತೆ ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ತರದ್ದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸೋಣವಾಗಿಯದೆ. ಧುರೀಣಪತ್ರಕರ್ತರ ಈಗಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಆ ಕಂಭಟ್ಟನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಘೇರರ ವಿರದ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಅಪರಾಧವು ಅನ್ಯಾಯವು, ಶೌಟ ಎದೆ ತ [illegible] ವದು ಆದರೆ, ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವಾಗ್ಗೆ ಧುರೀಣಪತ್ರಕರ್ತರ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಇರ ತ್ತಿದ್ದ ಆ ಮಹಾಪರಾಧವು ಯಾಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ? ಆ ಕಂಭಟ್ಟನ ಪತ್ರವು ಅಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದೆಂದು ಧುರೀಣ ಪತ್ರಕರ್ತರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟು ಆ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ಎನು ಕೊಡಗ [illegible]

ಯರೇ ಆಲೋಚಿಸಿ, ಯಾರದು ತಪ್ಪು ಯಾರದು ಒಪ್ಪು ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರು ಪಕ್ಷಪಾತಿ, ಯಾರು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತಿಯೆಂಬುದನ್ನೂ ಸಹ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು. ನನ್ನ ಪತ್ರದ ಇನ್ನಾವದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಹ ತಪ್ಪು ಇಲ್ಲೆಂಬುದು ವಾಚಕರಿಗೆ ವೇದ್ಯವಾಗುವಂತಿದೆ. ಯಾಕಂದರೆ— ಆ ಕಂಭಟ್ಟನ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯುವರು ಬರಿಸಿದ್ದೆಂತ ನಾನು ಬರೆದದ್ದು ನಿಜವು. ಆದರೆ ರಾ। ಸಾ। ರಾಗಲೀ ಅವರ ಕಡೆಯವರಾಗಲೀ ಅದನ್ನು ಬರಿಸಿದ್ದಂತ ನಾನು ಬರೆದದ್ದಿಲ್ಲ ಅಂದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ರಾ। ಸಾ। ರು ತಮಗ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪತ್ರದ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲು, ರಾ। ಸಾ। ರ ವಿರುದ [illegible]

[illegible]

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಪತ್ರಕರ್ತರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ—

ಅಯ್ಯಾ, ತಮ್ಮ ಪತ್ರದ ಇದೇ ಕಳೆ ದಾರಿ ಕು [illegible] ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ರಾ। ಸಾ। ವಾಸುದೇ ಮೂ [illegible] ಇವರ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ, ನಾನು ಕೊಟ್ಟ ಪತ್ರ ನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಧುರೀಣ ಪತ್ರದ ಇದೇ ಮೇ ತಿಂಗಳ ೪ ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಪತ್ರಕರ್ತರು ಕೆಂಪು ಲೇಖಿ ಬರೆದಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿದೆನು. ನನ್ನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ರಾ। ಸಾ। ರ ಪಲ್ಲಗೆಯ [illegible] ಮಾಡಿರುವೆನೆಂತಲೂ, ನಿಂದಾಸ್ಪದ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವೆನೆಂತಲೂ ಆ ಪತ್ರಕರ್ತರು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪು ಹೊರಿಸಿ, ಮುಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂತ ಉಪದೇಶಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ನನ್ನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ರಾ। ಸಾ। ರನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುವ ಶಬ್ದವನ್ನಾಗಲೀ ಬರೆದದ್ದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ್ಗೆ ರಾ। ಸಾ। ರ ವಿರುದ್ಧ ಪನ್ನ [illegible] ಕರದಂಥ ತಪ್ಪನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಿರುವೆನೆಂಬು, ಜನರಿಗೆ ಭಾಸವಾಗುವ್ಹಾಗೆ ಧುರೀಣ ಪತ್ರಕರ್ತರು ಬರೆಯುವದು ಬಹು ಸೋಜಿಗವಲ್ಲವೇ!

ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲಿಗೆ ಮೆಂಬರರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುವ ಯಾವೊಬ್ಬ ಉಮೇದವಾರರ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಬೇಕಷ್ಟು ವರ್ಣಿಸಬಹುದೆಂತಲೂ, ಹಾಗೆ ವರ್ಣಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಉಮೇದವಾರರ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ತುಲನೆ ಮಾಡಿ, ಕಡಿಮೆ ತರದ್ದೆಂತ ಹೇಳಕೂಡದಾಗಿಯೂ ಧುರೀಣಪತ್ರಕರ್ತರು ತಮ್ಮ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಕಟಾಕ್ಷವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರಷ್ಟೇ? ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಕಂಭಟ್ಟ ತಿಮ್ಮಣ್ಣಭಟ್ಟನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಘೇಸಾಹೇಬರನ್ನು ರಾ। ಸಾ। ರನ್ನು ತುಲನೆಮಾಡಿ ಮೆಂಬರೀ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ವಾಘೇರವರ

ಪತ್ರಕರ್ತರ ಕರ್ತವ್ಯವಿರುತ್ತಾ, ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಆ ಕಂಭಟ್ಟಗೆ ಬ ದು ನ್ಯಾಯ, ನನಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ನ್ಯಾಯ ಈ ರೀತಿ ವಿಧಿಸಿದ್ದು, ಪತ್ರಕರ್ತರ ಧರ್ಮವೋ? ರಾ। ಸಾ। ರು ಉಮೇದವಾರರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಮಾಗ್ಗೆ [illegible] ಪತ್ರವು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಾದ ನಂತರ ಧುರೀಣಪತ್ರಕರ್ತರು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಬಂದರೆ ವಾಘೇಸಾಹೇಬರೂ ಉಮೇದವಾರರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸದೆ ಇರವಾಗ್ಗೆ ಆ ಕಂಭಟ್ಟನ ಪತ್ರ ಪ್ರಕಾರ ಆದದ್ದೆಂತ ಆ ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು? ಅಥವಾ, ಬಂದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ, ಕಂಭಟ್ಟನ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿದಾಗ್ಯೆ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿದಾಗ್ಯೆ ಆ ಹಿಂದಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಹೀಗೆ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಆ ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ ಬಂದಿರಬಹುದೋ? ಇವೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಧುರೀಣಪತ್ರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ [illegible] ಟೀಕಾ ರೂಪವಾದ ಲೇಖವನ್ನು ಅದೇ ಧುರೀಣಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಮೇಲೆ ವಾಚಕರೇ ಬರು [illegible] ತೀಯುವರೆಂಬು ತಾತ್ಪರ್ಯ ತೋರಚುವ ಇತರ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆವವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಾಪಿನಿಂದ ಕೊಡುವವರು, ಮುಯ್ಯಿಗೆ ಮುಯ್ಯಿ ತೀರಿಸುವವರು. ಮುಂದಾಗಿ ಧುರೀಣಪತ್ರಕರ್ತರ ಉತ್ತೇಜನೋತ್ಸಾಹದ ಲೇಖವನ್ನು ಸಹ, ವಾಚಕ ಮಹಾಶ

[illegible] ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಲಿ, ಇಲ್ಲಿಗೇ ತುದಿ ಮುಗಿಸುವೆನು.

ಅದೇ ಹವ್ಯಕ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತಿ

೧೦೦೦ ರೂ. ಬಕ್ಷೀಸು.

ಕಾ ಡಾವೃತ್ತಕರ್ತರಿರಾ,

ಧರಿಣ ಪತ್ರದ ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತ ವ್ಹಿ. ವ್ಹಿ. ವಾಘೇರವರ ಮೇಲೆ ಕೆಸರಾಟ ನಡಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ [illegible] ತಲಗೋಡ ಭಟ್ಟರು ಮಾಡಿ ರುವ [illegible]ನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾದೆನು. ಶ್ರೀಯುತ ವಾಘೇರವರು ಮುಂಬಯಿಯ ಜೇಲದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನವಡದವರೆಂತಲೂ, ಅವರೀಗ ಅನರು ಬಡ ರೈತರ ಹಿತಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಾಯಲಿಕ್ಕೆ ಅಪಾತ್ರರೆಂತಲೂ ಈ ಸಾಹುಕಾರಿಕ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ನಿರ್ಣಯಿಸಿರುವರು. ಆಹಹ! ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರದ ಈ ಹೊಸ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಇಂದಿಗೆ ನಾನು ಕಲಿತೆನು. ಇದರಮೇಲೆಗೆ ನೀವೂ ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸಾಯಬಂಧು ಧುರೀಣ ಪತ್ರಕರ್ತರೂ ಮುಂದಿಯ ಪುರಸ್ಕಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಲೇಖಗಳನ್ನು ಬರೆವದಕ್ಕಾಗಿ ಬಡ ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣವಾದರೆ ಅಪಾತ್ರರೇ ಸರಿ! ನಿಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಬಂಧು ಧು

☞ ಪುರವಣಿ ನಂ ೧ ೨ ? ನೋಡಿರಿ

ಶಿರಸಿ— ಖಾಸಗೀ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲ ಸ್ಕೀಮಿನ ಸಸಿಯು ಪೂರಾ ಸತ್ತುಹೋದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ' ಅಂಥ ಪ್ರಚಂಡ ಪಾಡ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಅದು ಎಂದಾದರೂ ಬದುಕ ಬಲ್ಲದೇ? ಆದರೆ ಕೆಲವು ಚತುರರು ಬಿತ್ತಿರುವಂಥ ಸರಕಾರಿ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲ ಸ್ಕೀಮಿನ ಬೀಜಕ್ಕೆ ಮೊಳಕೆಯಾದರೂ ಬಂದೀತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುವದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ!

ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಸಾಧುಗಳ ಆಗಮನವಾಗಿದ್ದು ಅವರ ಮಸ್ತಕವೆಲ್ಲ ಕೊಳೆತ ಮೂಲಕ ಹೊರಚೆಲ್ಲುವಂಥ ರಕ್ತದ ಕೀವಿನಿಂದ ದುರ್ಗಂಧವೆಸಗಿತ್ತು. ಇವರು ಔಷಧೋಪಚಾರವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಇವರ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹುಳಗಳಿಂದುಂಟಾಗುವ ವೇದನೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಇವರು ಬಹಳವಾಗಿ ನರಳುತ್ತಿದ್ದು ಮೂರು ದಿವಸಗಳ ನಂತರ ಬನವಾಸಿಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೋಗಿರುವರು!

ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಅನುಕೂಲತೆಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಚೀಫ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಾದ ಮಿ॥ ಅಲಾಹ ಭರಾಸ್ವನವರು ಒಂದು ಮೋಟಾರವನ್ನು ತಂದಿರುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ರಿಕ್ಷಾ ಇಲ್ಲದ ಮೂಲಕ ಸಾವೇರಿಗೆ ಹೋಗುವ ಎಷ್ಟೋ ದುರ್ದೈವಿಗ ಗೆ ೧೨ ತಾಸಿನ ಕಠಿಣವಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯು ಇನ್ನೂ ತಪ್ಪುವದೇ ಇಲ್ಲ!

ಸನ್ ೧೯೩೦ನೇ ಇಸ್ವಿ ಎಪ್ರಿಲದಲ್ಲಾದ ವರ್ನ್ಯಾಕ್ಯುಲರ್ ಫೈನಲ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿದ ಉಮೇದ್ವಾರರ ಲೀಸ್ಟ

೧ ಅಬ್ದುಲ್ ಲತೀಫ್ ವಲ್ಲ ಅಬ್ದುಲ್ ರಹಿಮಾನ್ ೨ ಅಂಬಾ ಪಾಂಡುರಂಗ ಬಾಂದಿ ೩ ಅನಂತ ವೆಂಕಟರಮಣ ಭಟ್ಟ ೪ ಅಣ್ಣಪ್ಪಾ ಸದಾಶಿವ ಹೆಗಡೆ ೫ ಆದಮ ಅಬ್ದುಲ್ ಅಜೀಜ ಶೇಖ ೬ ಆಸಿನ ಸಾಲ್ಬ ಡೇಗ ರೋಡ್ರಿಗ್ಸ ೭ ಬಾಬು ಮಂಜುನಾಥ ನಾಡಕರ್ಣಿ ೮ ಬುಡನ ಇಬ್ರಾಹಿಮ ಶೇಖ ೯ ದತ್ತಾ ಕೃಷ್ಣ ನಾಯ್ಕ ೧೦ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಶಿವರಾಮ ಭಟ್ಟ ೧೧ ದಾವುದಖಾನ ವಲ್ಲ ಸುಲೈಮಾನಖಾನ ೧೨ ದೇವಯ್ಯ ಬಿ ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ ೧೩ ದುರ್ಗಾ ವಿಠೋಬಾ ಮಾಜಾಳಿಕರ ೧೪ ಗಜಾನನ ರಾಮ ಹೆಗಡೆ ೧೫ ಗಣಪತ ಪಾಂಡು ಆರೋಲಕರ ೧೬ ಗಣಪತ ಪಾಂಡು ನಾಯ್ಕ ೧೭ ಗಣಪತಿ ಸುಬ್ರಾಯ ಭಟ್ಟ ೧೮ ಗಂಗಾಧರ ರಾಮಚಂದ್ರ ಸ್ವಾದಿ ೧೯ ಹಸನ ವಲ್ಲ ಮಹಮ್ಮದ ರಜಾಕ ೨೦ ಹರಿ ಶೇಷಗಿರಿ ಶೆಣವಿ ೨೧ ಹರಿ ವಿಠೋಬಾ ನಾಯ್ಕ ೨೨ ಹರಿಹರ ಗಣಪತ ಭಟ್ಟ ೨೩ ಇಬ್ರಾಹಿಮ ವಲ್ಲ ಮಹಮ್ಮದ ರಜಾಕ ೨೪ ಜನಾರ್ದನ ರಘು ನಾಯ್ಕ ೨೫ ಜೀವೋತ್ತಮ ನಾಗಪ್ಪ ಭಟ್ಟ ೨೬ ಕೃಷ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಭಾಗವತ ೨೭ ಕೃಷ್ಣಾ ಬಾಯಿ ಸಾವಿತ್ರಿ ೨೮ ಕುಲಸಪ್ಪಾ ಹೊಸಬಯ್ಯಾ ನಾಯ್ಕ ೨೯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಧಾಕು ನಾಯ್ಕ ೩೦ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನಾರಾಯಣ ನ್ಯಾಂದೂರ ೩೧ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನಾರಾಯಣ ನರಸಿಂಹ ಹೆಗಡೆ ೩೨ ಮಹಾಬಲ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ ೩೩ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಸುಬ್ರಾಯ ಭಟ್ಟ ೩೪ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಗಣಪತ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ೩೫ ಮಹಾದೇವ ಕೃಷ್ಣ ಸಹಸ್ರಬುದ್ಧೆ ೩೬ ಮಂಜುನಾಥ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟ ೩೭ ಮಂಜುನಾಥ ತಿಂಮ ಭಟ್ಟ ೩೮ ನಾಗೇಶ ವಿಠ್ಠಲ ಪ್ರಭು ೩೯ ನರಸಿಂಹ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ ೪೦ ನಾರಾಯಣ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ನಾಯ್ಕ ೪೧ ನಾರಾಯಣ ವಿನಾಯಕ ಶಾನಭಾಗ ೪೨ ಪದ್ಮಪ್ಪಾ ಲಿಂಗಪ್ಪಾ ಧಾರವಾಡ ೪೩ ಪಾಂಡುರಂಗ ಅ ಶಾನಭಾಗ ೪೪ ಪುಟ್ಟು ಬಿಂಸ ಪಾಂಡು ೪೫ ರಘುನಾಥ ರಾಮದೇವ ಭಂಡಾರಿ ೪೬ ರಾಮ ದೇವಪ್ಪಾ ನಾಯಕ ೪೭ ರಾಮ ನಾಗಪ್ಪಾ ಶೆಟ್ಟಿ ೪೮ ರಾಮ ತಾನು ನಾಯ್ಕ ೪೯ ರಾಮ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ನಾವಡಾ ೫೦ ರಾಮ ಕೃಷ್ಣ ನ್ಯಾಸ ೫೧ ರಾಮಚಂದ್ರ ಗಣಪತಿ ಭಟ್ಟ ಮಂಗಳೂರ. ೫೨ ಸಣ್ಣಪ್ಪಾ ವೆಂಕಣ್ಣ ಗಾಂವಕಾರ ೫೩ ಸಾವೇರ ಸಿಮಾಂವ ಕುರ್ಟಿನ ೫೪ ಶೇಖ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ ವಲ್ಲ ಶೇಖ ಬುಡನ ಸಾಹೇಬ ಶಿರಸಿ ೫೫ ಶೇಖ ಜಾಫರ ವಲ್ಲ ಶೇಖ ಉಸ್ಮಾನ ೫೬ ಶಂಕರ ಪುಂಡಲೀಕ ಭಂಡಾರಿ ೫೭ ಶಂಕರ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ ೫೮ ಶಾಂತಾರಾಮ ಧಾಮೋದರ ಕಾಮತ ೫೯ ಶೇಷಗಿರಿ ಮಂಜು ಭಟ್ಕಳ ೬೦ ಶಿವಾ ಫಕೀರ ನಾಯ್ಕ ೬೧ ಶಿವರಾಮ ದಾಸ ಹಬ್ಬು ೬೨ ಶಿವರಾಮ ಗಣಪ ಹೆಗಡೆ ೬೩ ಶಿವರಾಮ ಸುಬ್ರಾಯ ನಾವಡಾ ೬೪ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮರಾವ ಕಲ್ಲಾಪುರ ೬೫ ಸುಬ್ರಾಯ ತಮ್ಮಯ್ಯಾ ಹೆಗಡೆ ೬೬ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರಾಮ ಶಿವಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ ೬೭ ತೊವೆ (ಪಾವಲು) ಅಂತೋನ ಡಿಸೋಜಾ ೬೮ ಉಮ್ಮರ ಬೇರಿಗ ಅಬ್ದುಲ ಕಾದರ ೬೯ ವೆಂಕಟ ನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ ೭೦ ವೆಂಕಟದಾಸ ಪಾಂಡುರಂಗ ಭಟ್ಟ ೭೧ ವೆಂಕಟ ಬಾಳು ನಾಯ್ಕ ೭೨ ವಿಠ್ಠಲ ಗೌರಿ ನಾ. ಪ್ರಭು ೭೩ ವಿಠ್ಠಲ ವೆಂಕಪ್ಪಾ ಶೆಟ್ಟಿ ೭೪ ವಿಠೋಬಾ ಕೃಷ್ಣ ನಾಯ್ಕ ೭೫ ವಿಠೋಬಾ ಪರಮೇಶ್ವರ ನಾಯ್ಕ ಮಳಗಿ ೭೬ ವಿಠೋಬಾ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಾ ನಾಯ್ಕ ಮಳಗಿ.

☞ ಪ್ರೈಮರಿ ಸೆಂಕೆಂಡ ಲೀಸ್ಟ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನ್ಸಪೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಕಡೆಯಿಂದ ಮಂಜೂರ ಆಗಿ ಬರುವದುಂಟು

WAGLE NADKARNI & CO.
CHEMISTS, DRUGGISTS & GENERAL MERCHANTS.
SANDHURST ROAD,
Bombay.

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.
(ಗುಣಬಾರದ್ದರೆ ಹಣವಾಪಸು)
ಧಾತುಪುಷ್ಟಿಕ ಉತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ
ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಜನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆ, ನಿರ್ಬಲತೆ ನಪುಂಸಕತೆ ಕ್ಷೀಣತೆ, ಸ್ವಪ್ನದೋಷ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣಾಂಶವಾಗಿ ಧಾತುಪುಷ್ಟಿಕ ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ, ರಕ್ತಶೋಧಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋಹರಕ ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗರ್ಮಿ, (ಚಿಕೆ)ಗುಪ್ತಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲತರದ ಬಿಕ್ಕೆಗಳು ಹುಣ್ಣುಗಳು ವಿತ್ತದ ಬಾಧೆಗಳು ಕಡಿಮೆ ವಾತರೋಗ ಮುಂತಾದವು ಅತಿಶೀಘ್ರಯಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಿರೋಗತ್ವವೂ ಕಾಂತಿಯೂ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಬುಡ್ಡಿಗೆ ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು. ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ ೮ ಆ. ಬೇರೆ ಅನುಪಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ.

ವಿಳಾಸ— ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ,
ಪೋಷ— ಬನವಾಸಿ. ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

ಕುಮಟಿ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.	ದರ
	ರೂ ಆ.
ರಂಗೂನ ಬೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೧೫॥—೧೬।
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೧೯—೨೨
ಹುರುಳಿ ನಿಜ „	೧೫—೧೫।
ಕಡಲೆ ನಿಜ ೧ಕ್ಕೆ	೧೭—೧೮
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೨೩—೨೦
ಹೆಸರು ಬೇಲ „	೧೮—೨೦
ಉದ್ದು ಮಾನಗಿ „	೮॥—೯।
ಮೋರಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ „	೧೦॥—೧೧
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ „	೬—೧೧
ತರ್ಕಣ್ಣಿ ಮಣ ,	೧೦।
ಕೊಬ್ಬರಿ ಖಂಡಿ „	೧೨೦—೧೨೫
ಕೊಬ್ಬರಿ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ „	೩೪—೩೫
ಹತ್ತಿಕಾಳ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ	೪೦
ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ „	೧೦॥
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ „	೧೨—೧೨।
ಅಪ್ಪೆಕಾಯಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ	೧ ೪-೦
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ „	೪ ೫-೧
ಜಿಪುಣ ಎಣ್ಣೆ ನಾಂಗರ್ದದ ೧ಕ್ಕೆ	೪-೬-೬
„ ಸೂರ್ಯ „	೪-೩-೬
„ ಶಂಕ „	೩-೬-೬
ಗಾಂವಟಿ ಬೆಲ್ಲ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	೭೦—೭೫
„ ಚಿಪಣ „	೭೫—೮೫
„ ಗೋಟು „	೫೦—೫೫
ಸಿದ್ದಾಪೂರ ರಾಶಿ „	೯೫—೧೦೫
ಶಿರಸಿ „	೧೦೦—೧೧೫
ಯಲ್ಲಾಪೂರ „	೯೦—೧೦೫
ಅಚವೆ „	೭೫—೮೨
ಚಾಲಿ ಅಡಿಕೆ ,	೬೦—೭೧
ಹೊಸಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	೧೮೦—೧೮೫
ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ	೪೫—೫೧

ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತ! ಖಾತ್ರಿದಾಯಕ!! ಬಹುಪಯೋಗಕಾರಕ!!!
ಮುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷಧವು ಹಲ್ಲು ಕೆಳತ, ಹಲ್ಲು ನೋಯುವ ಹಲ್ಲು ಅಲಗಾಡುವ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ವ ಕೀವು ಸುರಿಯುವ, ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ದುರ್ಗಂಧ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ ಇದಲ್ಲದೆ ಶೂಲಗ್ರಹ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ ತಲೆಯ ಒಡತ, ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಚ್ಚೋಣ, ಸಳಗು ಇತ್ಯಾದಿ, ಪ್ಲೇಗ, ಕಾಲರಾ, ಗುಂಡುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ಕೆಳತ, ಬುಳಾಂತಿಯರಿಗೆ ಸಹ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ವ ೨೦ ಪ್ರಕಾರದ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಗುಣ.

ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ. ೦-೧೨-೦

ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ.
ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಕ ಕಂಪನಿ,
ಕುಮಟಾ (ಎಸ್ ಕೆನರಾ)

SUGGESTIONS

to the Karwar Conference

The following resolutions in addition to those suggested in Bulletin No 2 have been sent to the Secretaries of the District Conference Karwar, by Mr K Y Wagle and and fifty others from Bombay for the consideration of the Conference

I That a Standing Committee of this Conference consisting of the following gentlemen be appointed to lay down a constitution of the Kanara District Conference and to carry into effect the recommendations of this Conference and to secure for the Conferences affiliation to the Indian National Congress

II That this Conference tender its thanks to the *Bombay Chronicle* for the manner in which the grievances of the Kanara District have been ventilated from time to time, and protests strongly against the deportation of its Editor Mr **B. G. Horniman** and respectfully urges upon the attention of the Government of Bombay the imperative necessity of removing the restrictions imposed upon his return to India at the earliest possible date

III That in view of the necessity of obliterating all bitterness between the people and the Government for the successful working of the Reforms Act this Conference is of opinion that the further continuation of repressive measures like the Press Act and the Rowlatt Act is not only undesirable but positively mischievous and requests Government to repeal such Acts immediately and to withdraw all orders passed under and of these

IV That this Conference notes with regret the callous indifference shown by the Bombay Steam Navigation Company, Ltd towards the passengers and strongly protests against the practice of taking in passengers in the absence of proper accommodation on board the steamers and earnestly appeals to the Bombay Navigation Company to alleviate the hardships at present experienced by the passengers by affording better facilities and arranging regular sailings, and further appeals to the Government of Bombay to see that the provisions of the Indian Navigation Act are duly adhered to by the Company

---

A TRIBUTE OF APPRECIATION

Recently the Governing Body of the Kanara Education Society is reported to have accepted the resignation of M Vishwanathrao P Prabhu of his Headmastership in the Gibb High School, Kumta And we the undersigned feel it our duty to record on behalf of the students of Mr Prabhu our grateful appreciation of his splendid and disinterested services for about a decade in the sacred cause of Education in [illegible] District and particularly [illegible] keen interest and solicitude [illegible] in the progress and adva[illegible] of his students at the Gibb High School

[illegible]

A [illegible] Master No student could [illegible] with reverence [illegible] independent [illegible] guidance in the practical management of the school always secured for him the respect and regard of his [illegible] regards the method of his teaching he deserved to be a model for all others Equally keeping clear of the two extremes of all explanation and almost no text on the one hand and all text and almost no explanation on the other, he used to deal with his subject so fully and so well as to leave not a shadow of doubt or difficulty in the minds of his students Another remarkable thing in him was his ability to handle any subject with the same ease and lucidity of a specialist But what struck us most was his peculiar knack of commanding the attention of the class, in which respect he was indeed unrivalled Besides his fine flowery English and sweet voice which would by themselves command the attention and admiration of any class, there was something peculiarly catching and compelling in the very style of his speaking which made the most careless and the most diligent student listen to him with the same rapt attention and curiosity. Far from being a task, it was really a pleasure to hear him as he spoke This was sufficiently seen from the insistent demands of the students to have him as the President at every one of their debating meetings It was he more than anybody else that created a taste for the English literature and stimulated wide reading among the students. There are not a few students who even now fondly quote the numerous beautiful expressions, apt similes and weighty aphorisms which had so spontaneously dropped from him in the course of his teaching. In fact he occupies so large a space in our recollections of our School life that it is almost impossible to recall any part of it without at the same time recalling the impressive figure of Mr Prabhu By his resignation the School has lost one of its strongest and most valuable assets and really it will be long before the gap is adequately filled up. Whatever the reasons of his resignation may be, it was really creditable to him that he tenaciously continued to serve the school for nearly a decade, in spite of his indifferent health and other adverse circumstances, and we believe it is up to the school to record its appreciation of the valuable services of its first Head Master in some suitable and tangible form

As for the students, we, the undersigned mean to present, on behalf of all his students, an enlarged photograph of Mr. Prabhu to the Gibb High School, Kumta as an humble tribute of grateful and respectful appreciation of his splendid services in the school And we hope all the students of Mr Prabhu will heartily support and encourage us with contributions for the purpose

K L Bhat
V S Hegde
N G Shanbhag
K P Prabhu
M P Divgi
* * Gulwadi

THE RETURN OF 'SIR NARAYEN.'

(BY— YOUNG KANARA)

Like the 'Gopi's of old, who in their devotion pure, longed for the return of their Lord Shri Krishna, the people of Kanara have been longing for the return of Sir Narayen Chandavarkar whose election as President of the forthcoming Kanara District Conference, has been hailed with delight throughout the villages and towns of the district He returns to us, full of the valued acquisitions of patient study and wise meditation, full of honours, full of age, and still in youthfulness Young Kanara feels a particular gratitude to their elders for having succeeded to bring such a great personality to preside over their deliberations, a man after their own heart.

What has endeared Sir Narayen to the younger generation? It is his sympathy with the ideals and aspirations of youth His constant contact and association with the younger generation as president of the Bombay Students' Brotherhood have given him rare acquaintance and knowledge of the inner springs of action of youthful minds. Add to this his large heart and noble mind and the hold that he has on the minds of the younger generation, is easily explained

Young Kanara is striving for self expression. They have impressionable minds and loveable hearts Not having grown into the bones of manhood, they still retain their rustic woodland ways. Their manners may sometimes appear uncouth, their expressions blunt and their procedure improper But this springs from a want of self-mastery, not irreverence, from a want of habitual self restraint, not disrespect, from enthusiastic, yet undisciplined patriotism, not wanton playfulness They want guidance, they want sympathy, they want appreciation of the honest motives that actuate them. If there be any person who is best fitted to give in a dignified manner a sympathetic consideration to their self expressions, it is Sir Narayen Chandavarkar. Young Kanara therefore prays to him "Guide us, teach us, advise us, lead us. Pardon us when we happen to go wrong Handle us wisely and discreetly. Above all,

"Be to our faults a little blind,
But to our virtues very kind"

THOUGHTS OF THE DAY.

(1) It will, no doubt, be given to our countrymen of future generations to serve India by their successes, we of the present generation must be content to serve her mainly by our failures.

—Gopal Krishna Gokhale

(2) Every true Englishman, with whom the love of liberty is an instinct, must rejoice in his heart to witness that that proud day in the history of the British occupation of India has come when the children of the soil have learnt to stand upon their feet, and are now claiming the just Rights in a constitutional manner

— Pandit Ayodhyanath

(3) If we start with the conviction that it is our duty to God to serve him through his humble creatures— our poor countrymen that come what may, through ill repute and through good repute whether others help us or hinder us we will continue to the last to do our duty.

— Pandit Madan Mohana Malviya

(4) The Renaissance of India really lies in our own hands Let us work and trust to God, so that we may leave a richer heritage to our children than all the gold of the world,— Freedom for which no sacrifice is too great No force in the world can rob us of our destiny and thwart the purpose of Providence

— M. A Jinah

(೧) ಭವಿಷ್ಯದ್ ಉದಯವಾಗಲಿರುವ ಮುಂದಿನ ನಮ್ಮ ದೇಶಬಾಂಧವರು ಸುಫಲ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಜರಗಿಸಿ ಭಾರತಮಾತೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸದ್ಯದ ಸಂತತಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಾವು ನಮ್ಮ ಬಹುತರವಾಗಿ ನಿಷ್ಫಲವಾದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದಲೇ ಆಕೆಯ ಸೇವೆಯಿಂದ ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ

—ಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆ.

(೨) ಹಿಂದವಾಸಿಯರು ಸ್ವಾವಲಂಬನವನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ನ್ಯಾಯ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾಯಿದೆಶೀರ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಬೇಡುವದನ್ನು ನೋಡಿ, ಬ್ರಿಟಿಷರ ರಾಜ್ಯದ ಇತಿಹಾಸದೊಳಗಿನ ಆ ವಿಖ್ಯಾತ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸುದಿನ ಇಂದಿಗೆ ಉದಯವಾಯಿತೆಂದು ಯಾವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪ್ರಿಯನಾದ ಯಾವ ಇಂಗ್ಲಿಷನು ತನ್ನ ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ಹರುಷದಿಂದ ಹಿಗ್ಗದಿರನು?

—ಪಂಡಿತ ಅಯೋಧ್ಯಾನಾಥ.

(೩.) ಪರಮೇಶ್ವರನ ಮಕ್ಕಳಾದ ನಮ್ಮ ಬಡ ದೇಶಬಾಂಧವರ ಹಿತಮಾಡುವದೇ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸೇವೆಯೆಂದೂ, ಹಾಗೆ ಸೇವೆ ಮಾಡುವದೇ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮವೆಂದೂ ದೃಢ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಾಗ, ಏನಾದ್ದಾಗಲಿ, ಬೇರೆಯವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲಿ, ಇಲ್ಲವೆ ನಿಂದಿಸಲಿ, ನಮಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನೀಯಲಿ, ಇಲ್ಲವೆ ನಮ್ಮ ಅಡ್ಡ ಬರಲಿ, ಕೈಕೊಂಡ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಅಂತ್ಯದವರೆಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ನಿಶ್ಚಯವು

—ಪಂಡಿತ ಮದನ ಮೋಹನ-ಮಾಲವೀಯ.

(೪) ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಉತ್ಕರ್ಷವು ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲುಂಟು. ತ್ರಿಜಗದೀಶನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವಾ. ಅಂದರೆ, ಈ ಭೂಮಂಡಲದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಸುವರ್ಣರಾಶಿಗಿಂತ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳದಾದ ಉಂಬಳಿಯನ್ನು— ಎಷ್ಟು ತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ಗಳಿಸಬಹುದಾದ ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಉಂಬಳಿಯನ್ನು— ನಾವು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿಡುವಾ. ಈಶ್ವರೀಸಂಕೇತವನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರಬ್ಧವನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವದು ಈ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಂದಲೂ ಆಗದು!

—ಮ. ಹಮ್ಮದ ಅಲ್ಲಿ ಜೀನಾ

District Central Bank.

KARWAR, 8th May 1920

Dear Sir,

The necessity for a Central Bank in this District has continued to be felt for a long time At the suggestion of the Registrar C. S. it is proposed to hold a meeting of leading Co-operators of this District on the 18th instant at 4 P M in the Mitra Samaj Hall to discuss the question in all its details and to arrange for an early establishment of a Central Bank for the District of Kanara.

We shall feel obliged if you kindly arrange to attend the meeting and contribute towards the success of the proposed scheme

You are requested to inform by return of post as to how much money your Society will invest in buying shares in the proposed Bank

The Collector of Kanara has kindly consented to preside

Yours sincerely,
V. D Yennemadi,
D B. Nadkarny,
Shaik Adam,
M V Kaikeni,
G. S. Nadkarni,

P. S. Please communicate to
Mr. G. S. Nadkarny
Asst Hon. Organiser,
Co-operative Societies ...

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಖು ೧೪ ಮಾಹೆ ಮೇ ೧೯೨೦

ಮಹಾ ಪರ್ವಣಿಯು.

ಪರಿಷತ್ತೆಂದರೆ ಒಂದು ಮಹಾ ಪರ್ವಣಿಯು ಅದರೊಳಗೆ ನಾವು ಜರುಗಿಸಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಇರುವವು ಮಹಾ ಪರ್ವಣಿಯೊಳಗಿನ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಮಾಡಬೇಕಾದಂತೆ ಪುರೋಹಿತರ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರೆ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಒಂದೊಂದು ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಎರಡಾವರ್ತಿ ಆಚಮನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಹೀಗಾಗಿ ಇಂದಿನ ನಮಗೆ

"ಪುನರಾಚಮನ"

ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಇದರೊಳಗೆ ಪುನರುಕ್ತಿಯ ದೋಷವಿಲ್ಲ ಚರ್ವಿತಚರ್ವಣದ ದೋಷವೂ ಇಲ್ಲ

ನಮ್ಮ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯ ಚಂದಾದಾರರ ಕೈಸೇರುವ ಮೊದಲು ಕೆಲವರು. ಕಾರವಾರದ ದಾರಿಹಿಡಿದು ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು ಕೆಲವರು ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮಂಟಪದ ಸಮೀಪ ಮುಟ್ಟಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು ಪರಿಷತ್ತು [illegible] ಅಷ್ಟು ಸಮೀಪಿಸಿದೆ ಎಷ್ಟೋ ವರುಷಗಳಿಂದ ನಾವು ಹಾದಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ 'ನಾಳೆ' ಯು 'ಇಂದು' ಆಗುವ ಯೋಗವಿದು. ಈ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮಹಾಯೋಗದಿಂದ ನಮಗೆ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯು ಏನಾಗುವದು? ನಾಳೆ ಲಭಿಸುವ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜವಾಬದಾರ ರಾಜ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಇಂದಿಗೇ ಲಭಿಸುವದೋ? ಅಸಮಾಧಾನಕರವಿರುವ ನಿರಾಶಾಜನಕವಾಗಿರುವ, ಮೊಂಟೆಗ್ಯು ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯಿದೆಯು ಒಮ್ಮೆಗಲೇ ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗುವದೇನು? ಆಶಾಜನಕವಾಗುವದೇನು? ವಸಾಹತಿಯಿಂದುಂಟಾಗುವ ತೊಂದರೆಗಳು ದೂರವಾಗಿ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗ ವಷ್ಟು ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾದರೂ ನಮ್ಮ ಕೆರಗಿನಲ್ಲಿ ಬೀಳುವದೇನು! ಪ್ರಯಾಣದ ನೌಕೆಯು [illegible] ಯೋಜನೆಗಳ ನಿಬಂಧನಾಗದೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಬರುವವು? ಇಂಥ ಅನೇಕ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾನಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಷತ್ತು ಎಷ್ಟು ದೃಢನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ಮತ್ತು ಧಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಬಿಡಿಸುವದೋ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ನಮಗೆ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವದು ಎಲ್ಲ ರಾಜನಿಷ್ಠ ಪ್ರಜೆಗಳಂತೆ ಸನಸಶೀರ ದಾರಿಯು ರಾಜಮಾರ್ಗವೆಂದಂತೂ ನಾವು ನಡೆಯುವವೇ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತನದ ಪ್ರಾಣದಂತಿರುವ ಸ್ವಾವಲಂಬನದ ತತ್ತ್ವವನ್ನಷ್ಟು ಅಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾಯಿತು ಸ್ವಾವಲಂಬನದ ಅಚರಣೆಗೆಂದು ನಮಗೆ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧಿವೇಶನವು ಬೇಕು ತಾಲುಕಾ ಸಭೆಗಳು ಬೇಕು ಗ್ರಾಮಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಬೇಕು ಇಂಥ ಸ್ವಾವಲಂಬನದಿಂದುಂಟಾಗುವ ಅತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದಲೇ, ಮೊಂಟೆಗ್ಯು ಸಾಹೇಬರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಮತ್ತು ದಯಾಳು ಬಾದಶಹರವರು ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಿಸಿದ ಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು— ಸಚೇತನ ಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು— ಹೊಸ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಿಂದ ಅರ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದು.

ಇವೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳು ಹತ್ತಟ್ಟಿಗಿರಲಿ ಸರಕಾರವು ಇದನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಡುವದು, ಅದನ್ನು ನಮಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವದು, ನಮ್ಮ ಧುರೀಣರು ಈ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನಮಗಾಗಿ ದೊರಕಿಸುವರು, ಈ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವರು ಎಂದು ಕೂತಲ್ಲೇ ನಮ್ಮಿಂದ ತೋಳಾಡಿಸುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಪರಾವಲಂಬನವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೊದಲನೇ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ತು ದೂರಪಡಿಸಿದರೆ ಅದೇ ಅಲ್ಪ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವದೋ? ನಮ್ಮ ದೂರುಗಳು, ನಮ್ಮ ಸಂಕಷ್ಟಗಳು, ನಮ್ಮ ಕೊರತೆಗಳು ಒಂದೇ ದಿವಸದೊಳಗ ದೂರವಾಗಲಾರವು [illegible] ಪರಿಷತ್ತಿನ [illegible] ನೂರು ದಿವಸಗಳ ತನಕ ನಾವು ಠರಾವು ಮಾಡಿದರೂ ನಮ್ಮ [illegible] ದೂರವಾಗ [illegible] ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ ನಮಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದು [illegible] ಶಕ್ತಿಯು, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ [illegible] ಮನೋವೃತ್ತಿಯು, ಇವೆಲ್ಲ ತಾತ್ವಿಕ ಲಾಭಗಳೆಂತ ಯಾರೂ ಹೇಳ್ಯಾರು ಆದರೆ ಇವುಗಳ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಪರಿಣಾಮವು [illegible] ಗದು

[illegible] ನಾವೇನು [illegible] ಎಲ್ಲ [illegible] ಅಂತಿಮ [illegible]

ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣದ ಸಾಧನವು.

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಧನವು ನಾವು ಅದನ್ನು ಬಳಸಿದ [illegible] ಈ ಸಾಧನವನ್ನು ನಾವು ಸೇವಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಧರತಿ [illegible] ಪ್ರಾಂತಗಳೂ [illegible] ಅವರ ಧ್ಯೇಯ [illegible] ದನ್ನಾದರೂ ನಾವು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವು [illegible] ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ನಡೆದರೆ ನಾವು ಒಂದು ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ನಡೆಯುವದು [illegible] ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ [illegible] ಅಬರಂತೆ [illegible] ಹಿಂದೀ ಪ್ರಜೆಗಳ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಒಂದೇ ಆಗಿರುವವು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಉದ್ದೇಶವು, ಮತ್ತು ಒಂದೇ ಸಾಧನೆಯಿಂದ [illegible] ಬ್ರಿಟಿಶ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕುಗಳು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ನಮಗೆ ಬೇಡವೇನು? ನಮ್ಮ ರಾಜನಿಷ್ಠೆಗೆ ಲಾಂಛನಾಸ್ಪದವಾದ ರೌಲಟ ಕಾನೂನುಗಳೂ, ಮುದ್ರಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನ ಪಹರಿಸುವ ಪ್ರೆಸ ಆಕ್ಟಿನಂಥ ಕಾಯಿದೆಯೂ, ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವ ೧೮೧೮ ಇಸವಿಯ ಪುರಾತನ ಕಟ್ಟಳೆಗಳೂ ಅವರಿಗೆ ಬೇಡಾದರೆ ನಮಗೆ ಮಾತ್ರ ಬೇಕೇನು? ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ ಅವರಂತೇ ನಾವು,

ನಮ್ಮಂತೇ ಅವರಿರುವರು.

ರಾಷ್ಟ್ರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಭಾಗಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಲಾಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಪಾಲುಗಾರರು, ವ್ಯಾಮೂರಿದು ದುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಪರರು; ಎಂತ ಹೇಳಿದರೆ "ಖಾನೇ ಪೀನೇಕು ಮೈಂ, ಲಢನೇಕು ವೇರಿಂ ಬಡೇ ಭ್ಯಾ" ಎಂತ ಹೇಳಿದಂತಾಗುವದಲ್ಲವೇ? 'ಲಢನೇಕು' ನಾವು ಮುಂದರಿದರೆ ಮಾತ್ರ 'ಖಾನೇಪೀನೇಕು ಮೈಂ' ಎಂದು ಹಕ್ಕಿನಿಂದ ನಮಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗುವದು ಇಲ್ಲವಿದ್ದರೆ ಪರರು ಬಡಿಸಿದ ಅನ್ನವನ್ನೇ ನಾವು ಉಣ್ಣುತ್ತಿರಬೇಕಾಗುವದು. ಇಂಥ ಪರಪೋಷಣೆಯೊಳಗೆ ನಮ್ಮ ವ್ಯಗ್ರತನವೂ, ಹೇಡಿತನವೂ, ದುಷ್ಟ ಸ್ವಾರ್ಥಬುದ್ಧಿಯೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಕಲಂಕಿಸುತ್ತಿರುವವು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮಹಾಯೋಗದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೇಳುವದೇನಂದರೆ:— ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನವಜೀವನವನ್ನೂ ಅದನ್ನು ಪ್ರೋಷಿಸುವ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನೂ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಹಿಫದೊಳಗೆ ದೂಡಿಬಿಡಿರಿ.

[illegible] ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳಗಳೊಳಗಿಂದ, ನದಿಗಳೊಳಗಿಂದ ಹರಿಯುವ ನೀರು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತನದ ಮಹಾಸಾಗರಕ್ಕೆ

ನಾಗಲಿ ಸಾರಾಂಶತಃ ನಾವು ಅನ್ನುವದೇನಂದರೆ— ನಮ್ಮ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಅನ್ಯಪ್ರಾಂತದ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ವಿಸಂಗತವಾಗದಂತೆ ರಚಿಸಿರಿ. ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯೆಂಬುದರಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥಾನಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆಷ್ಟೇ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳದೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕಾರ್ಯದೊಳಗಿನ ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಇದರೊಂದಿಗೆ ಸ್ಮರಿಸಿರಿ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವನ ಕ್ರಮದಿಂದ ಇನ್ನುತನಕ ಅಗಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಹಿಂದೀ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸಿರಿ ಈ ಮಹಾ ಪರ್ವಣಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸದುದ್ದೇಶವು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತ್ಯಾವಾಗಾಗುವದು? ಇಂಥ ಸದುದ್ದೇಶವು ಫಲಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾವೆಲ್ಲರು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮಂಟಪದೊಳಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಡುವ ಮೊದಲು ಭಾರತಮಾತೆಯ ಸುಪುತ್ರರಂತೆ ಮಾತೆಯನ್ನು ವಂದಿಸಿ

"ವಂದೇ ಮಾತರಂ"

ಎಂದು ಘೋಷಿಸುವ

"ವಂದೇ ಮಾತರಂ"

("ಅರಸಿಕ ಕಿತಿ ಹಾಸೇಲಾ"— ಎಂಬಂತೆ)

'ವಂದೇ ಮಾತರ" ಮೆಂದು ॥ ಪಲ್ಲವಿ ॥
ನಮ್ಮ। ಭಾರತಮಾತೆಗೆ ನಮಿಸಿ ನೀವಿಂದು॥
ವಂದೇ ॥ ಅನುಪಲ್ಲವಿ ॥
ಜಾತಿಭೇದವನೆಣಿಸ ಬೇಡಿ, ॥
ನಮ್ಮ। ಮಾತೃಸೇವೆಯ ಮಾಡಿ, ನೀವೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ. ॥
ವಂದೇ ॥ ೧ ॥
ಒಂದೆ ತಾಯಿಯ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ॥
ನಾವು। ಒಂದಾಗಿರೆ, ಬೇರಿನ್ನೇತರ ಚಿಂತೆ ?॥
ವಂದೇ ॥ ೨ ॥
ಮತ ವೈರವನೆಲ್ಲ ತೊರೆದು, ॥
ದೇಶ। ಹಿತವೊಂದೇ ಮತವೆಂದು ಮನದೊಳಗರಿದು, ॥
ವಂದೇ ॥ ೩ ॥
ಸಿರಿಗೆ ತಾಯ್ಮನೆಯಾದ ನಮ್ಮ ॥
ಈ। ಧರೆಯನುದ್ಧರಿಪುದ ನಮಗ ಸದ್ಧರ್ಮ ॥
ವಂದೇ ॥ ೪ ॥

M D Alasingrachar
(ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸಖ)

परिषदेस
प्रतिनिधींना स्वागत.

(चाल — साध भले मुनिजना-)

स्वागत प्रिय बंधूंनो ॥ प्रेमें ॥
मनहागम माहावे हृद्गातें ॥स्वा॥ धृ० ॥
विसरुनि भेदाभेद सकलही ॥
झटणें करण्या स्वदेशोन्नती ॥
कानडा परिषद पाहिली ॥
करण्या शुभकरि मार्ग प्रभूतें ॥ १ ॥
स्वराज्य रविहा रम्य उगवला ॥
नृपतिवरें नवयुगारंभिला ॥
अन्य झटति स्वहिताला ॥
देवो यश जगदीश तुम्हातें ॥ २ ॥
व्यापारोद्यम कलाकुशलता ॥
करण्या माहीं युक्ति साधनता ॥
भीकरिवीण न उरले ॥
जीवन साधन अन्यजनातें ॥ ३ ॥
जाण्या जुन्यांचा खिलाफ करणी ॥
कार्य शिथिलता द्या सोडोनी ॥
सर्वांहि एकजुटीनें ॥
दैन्य हरुनि करु देशोन्नतिनें ॥ ४ ॥

"A Son of Kanara."
(*from Hubli*)

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಕೂಡತಕ್ಕ ಈ ವರ್ಷದ ಮೊದಲನೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಷತ್ತು ಮೊದಲು ಗೊತ್ತಾದಂತೆ ದಿವಾಣ ಬಹಾದ್ದೂರ ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಮಾಧವರಾವ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಈ ಹೊತ್ತು, ನಾಳೆಯತನಕ ನಡೆಯುವದು. ಇದು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕದ ಮೊದಲನೇ ಸಾಹಸವಿದ್ದುದರಿಂದ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಜಾತಿಯವರೂ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಹುಟ್ಟುವಳಿ ಮಾಡುವವರೂ ಅಪೂರ್ವ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಏಕಚಿತ್ತರಾಗಿ ಕೂಡಿನಡೆಯುವರೆಂಬುದು ಬಹಳೇ ಸಂತೋಷಜನಕ ಸಂಗತಿಯು. ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸ್ವಾಗತ ಕಮಿಟಿಗೆ ಇಷ್ಟರಂದಿಗೆ ೫೨೦ ಮಂದಿ ಸಭಾಸದರು ಕೂಡಿರುವರಲ್ಲದೆ, ೫೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಫಂಡು ಕೂಡಿರುವದು. ಹೊರತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಮುಖ್ಯ ಶಹರಗಳಿಂದಲೂ, ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ಬಂದು ಕೂಡುವರು. ಹಿಂದೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಾಣಗಳಂತಿರುವ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕ ಈ ಇಬ್ಬ ಮಹನೀಯರು ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಹಾಜರಿರುವರೆಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದದರಿಂದಂತೂ ಅವರ ಪುಣ್ಯದರ್ಶನ ಪಡೆದು ಪಾವನರಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತನದ ಮಹಾ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅವರ ಮುಖದಿಂದಲೇ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ಸುಕರಾದ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ದೂರದೂರದಿಂದ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಮುದ್ದಾಂ ಬರುವರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಮಹಾ ಪರ್ವಣಿಗೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಾದರೂ ಕೆಲ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಹೋಗಿರುವರು, ಧಾರವಾಡದ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಧಾರವಾಡ ಪರಿಷತ್ತು ಮುಗಿದ ಮರುದಿವಸವೇ ನಮ್ಮ ಕಾರವಾರದ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಹಾಜರಿರಬೇಕಾದ ಅಪರಿಹಾರ್ಯ ಅಡಚಣೆಯಿಂದ ತಡೆದಿರುವಾಗ, ೬೦ ಮೈಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ತಾಸು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರುಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂದು, ಮುಂಗಡ ಹಣಕೊಟ್ಟು ಎಂಟು ದಿನಗಳಿಂದ ಕಾದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಟ್ರಾಂಜಿಟ ಟಾಂಗೆಗಳು ಅದೃಶ್ಯವಾಗಿ, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿ ಹುಡುಕಿದರೂ ಸಿಗದಿರುವಾಗ ಬೇರೆ ಹಾದಿಗೆ ಹುಂಕವಿಲ್ಲದೆ ಬಂದ ಮನೆಯ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದರೆಂದು ತಿಳಿದು ವಿಷಾದವಾಗುವವು ! ಇರಲಿ ಈ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯ ವಿಚಾರ, ರೌಲಟ ಕ್ಯಾಯಿದೆ, ಪ್ರೆಸ ಕ್ಯಾಯಿದೆ, ಶಸ್ತ್ರಧಾರಣ ಕ್ಯಾಯಿದೆಗಳ ನಿರಾಕರಣೆ, ಖಿಲಾಫತ್ತಿನ ಪ್ರಶ್ನ, ಪಂಜಾಬದೊಳಗಿನ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳ ಸಂಶೋಧನ, ಶಿಕ್ಷಣಸುಧಾರಣಾ ವಿಚಾರ, ಮೊದಲಾದ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಹಾಗೂ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುವದು ಹೊರತು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವ ಪಟ್ಟಿಬಿಲ್ದಾರ, ಪ್ರಯಾಣಸೌಕರ್ಯ, ಉಪ್ಪಿನ ಪ್ರಶ್ನ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳ ಊಹಾಪೋಹವಾಗುವದೆಂದು ತಿಳಿದಂತೂ ನಮ್ಮ ಕಾನಡಿಗರೆಲ್ಲರು ಪರಿಷತ್ತಿನ ರಂಗಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದಲೂ ಕೌತುಹಲತೆಯಿಂದಲೂ ಪ್ರತೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವದು ಸಹಜವು.

---

೨ ನಾಳೆಗೆ ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಬೇಕಾದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯು ನೇಮಸ್ತವೋ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವೋ? ಎಂಬುದು ಇನ್ನೂ ನಿಶ್ಚಯವಾಗದಿರುವಾಗ ಪುಣೆಯ ಕೇಸರಿ ಪತ್ರವು ಕಳೆದ ತಾ. ೪-೫-೧೯೨೦ ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅದೊಂದು ನೇಮಸ್ತರ ಸಭೆಯೆಂದು ಕರೆದು ಸಾರಾಗಿರುವದು! ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಸರ್ ಚಂದಾವರಕರರ ಹೆಸರೇ ರಾ| ಕೇಸರಿಕಾರರ ಈ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ನಮಗೆ ಊಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯ ನಮ್ಮ ಅಗ್ರಲೇಖವನ್ನು ಓದಿರೆಂದು ನಾವು ಕೇಸರಿ ಕರ್ತರಿಗೆ ಸವಿನಯವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುವೆವು. ಸರ ಚಂದಾವರಕರರೆಂದರೆ ಅವರೊಬ್ಬ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾನ್ಯ ದೇಶಪುತ್ರರು. ನಮ್ಮ ಕಾರವಾರದ ಚಾಲಕರು ಅವರನ್ನು ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಮಾನವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿರುವರು. ಸದ್ಯದ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದೊಳಗಿನ ಯಾವದೇ ಪಕ್ಷದ ಪಕ್ಷಪಾತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರ ಚುನಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲೆಂದು ನಾವು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹೇಳುವೆವು. ಕೇಸರೀ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೊಲ್ಹಾಪುರದ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪರಿಷತ್ತು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ನಿಬಂಧನವು ನ್ಯಾಯ್ಯವಿದೆಂದು ಸಮತೋಲ ಬುದ್ಧಿಯ ವಿಚಾರ ನಂತರ ಒಪ್ಪುವಂತೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವೆಷ್ಟೇ. ಒಟ್ಟಾರೆ ನಮ್ಮ ಪರಿಷತ್ತು ಯಾವದೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪಕ್ಷದ ಧೋರಣವನ್ನಾಗಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನಾಗಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಂಗೀಕರಿಸಿಲ್ಲ. ಚಾಲಕರಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷದ ಜನರೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿರುವರು. ಈ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಧೋರಣವು ನಾಳಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗುವ ಠರಾವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸಲ್ಪಡುವದೆಂದು ನಾವು ಈಗಿನ್ನು ಇಷ್ಟೇ ಹೇಳಬಲ್ಲೆವು. ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಬರುವ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷಾಭಿಮಾನಿಗಳೇನು ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ಅವರದೇ ಬಹುಮತವೆಂದು ಒಂದು ವೇಳೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಯಾವದೇ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಲಿ ಬಹುಮತವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧೋರಣವನ್ನು ಇಂದಿಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸದಿದ್ದರೆ ನಾಳೆಗಾದರೂ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವದೆಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಾವು ಹೇಳಬಲ್ಲೆವು.

---

೩ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಘಟನೆಯು ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂಬದೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನವಿದ್ದು ಆ ಕುರಿತು ಸಾಂಗೋಪಾಂಗ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಯಾವದೊಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಧೋರಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಆಯಾ ತಾಲೂಕಿನ ಹಜ್ಜರ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿರುವದು. ಈ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಈವರೆಗೆ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಚಾಲಕರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಸೂಚನೆಗಳು ಬಂದಿರುವವು. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಶಿರಸಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘದವರು ಸಭೆಸೇರಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಧೋರಣವನ್ನೇ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗಿಯೂ ಆ ಒಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂತಲೂ ಸೂಚಿಸಿರುವರು. ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಯು ಕೂಡಾ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿರುವದು. ಈಗ ಪುನಃ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಮಿ: ಕೇ. ನಾಯಕ, ಹಾಗೆಯೇ ಮೊದಲಾದ ನಮ್ಮ ಕಾನಡಿಗ ಬಾಂಧವರೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಗೆ ಜೋಡಿಸಿ ಅದರ ಮಹಾತ್ಮ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿರುವರು. ಇವೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಗಾಳಿಯು ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಬೀಸುತ್ತಿರುವದೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದು ದಿನೇ ದಿನೇ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ ಆದರೂ ‘ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಷ್ಟೇ ಪ್ರಕೃತಿಗಳು’ ಎಂದು ತಮ್ಮ ವಿಕ್ಷಿಪ್ತ ಪ್ರಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅಡಗಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುವವರು ತಪ್ಪ ಹೊರತು ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಗಳೆಂದು ನೋಡಿ ವಿಸ್ಮಯಪಡುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಬಂದೊದಗಿದೆ. "ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಘಟನೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಸಮೋಚಿತವಿರುವದು ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದಕ್ಕೆಂತ ‘ನಾವೊಂದು ನಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಿಡಾರವನ್ನು ಬೇರೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವಾ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಗೊಡವೆ ನಮಗೊಲ್ಲದು" ಎಂದೆನ್ನುವವರೂ "ಬಿಡಿ ಎತ್ತಿಗೆ ದರೆಯಮೇಲಿನ ಹುಲ್ಲು ಯಾಕೆ?" ಕಟ್ಟಿದ ಗುತ್ತ ಹಾಕಿದ ಹುಲ್ಲು ಇಷ್ಟಗಳಿಂದಲೇ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಯುವಾ" ಎಂದೆನ್ನುವ ವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರಕೃತಿಗಳ ಕೆಲವು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾಕರು ಕೊತಾಗಿ ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಬೇಕೆನ್ನುವವರೇ ಎಂದು ಕಾಣಬರುವಂತಾಗಿದೆ. ಇರಲಿ. ಹಣ್ಣು ದೂರಿ ದೂರವಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲ ಬಿನ್ನ ಬಿನ್ನ ಮತಗಳ ಕಕ್ಷ ಪರಾಮರ್ಶವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡು, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಹುಜನಸಮಾಜದ ಅಭೀಷ್ಟವು ಫಲಿಸಲೆಂದು ಹಾರೈಸುವೆವು.

ತಾಜಾ ಬಾತ್ಮಿ:— ನಾವು ಹೋದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾ। ಪರಾಂಜಪೆ, ರಾ। ದೇವಧರ ಇವರೇ ಮೊದಲಾದ ಗೃಹಸ್ಥರು ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಬರುವವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಖಾಸಗಿಯಿಂದ ತಿಳಿದ ಬಾತಮಿಯನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿದ್ದೆವಷ್ಟೆ. ಆದರೆ ನಾ। ಪರಾಂಜಪೆ ವ ರಾ। ದೇವಧರ ಇವರು ತಮ್ಮ ಬೇಕು ಬಿಡಿತ ಮಾಡಿ, ತಾವು ಬಂದೆನೆಂಬಗಳು ಅಸನುದಂರಿರ ವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದವರಾಗಿ ತಾಜಾ ಬಾತಮಿ ಬಂದಿದೆ. ನಾ। ವಾಜ್ಜ್ಞರವರು ಸಹ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದ ಮೂಲಕ ಬರಲಾರೆನೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕಳಿಸಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ

ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು.

ವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗೆ ವಿನಂತಿಪೂರ್ವಕ ಸೂಚನೆ

ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಕಟ ಲೇಖವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಇದೇ ಬರುವ ೧೫ ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯು ಸರ್ ನಾರಾಯಣ ಚಂದಾವರಕರರ ದ ಸ... ...ಯರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಕೆಳಗೆ ಕೂಡುವ ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು.

ಹಲಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ... ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಸೂಚನೆಗಳು ... ಮತ್ತು ... ಒಂದಿರುತ್ತವೆ ... ... ಹೊಸ ... ವರೆಗೆ ಸಮಾಧಾನಕಾರಕ ನಿರ್ಣಯವಾಗದ ಇದ ಉಪ್ಪಿನ ದೊರೆಗಳ ಕುರಿತು ... ಬಂದಿವೆ. ಹೋಗುವದರಿಂದ ಈ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ... ತಾಲೂಕುಗಳ ... ಪಟ್ಟೇದಾರ ಗೃಹಸ್ಥರು ಬರುವವರಿದ್ದಾರೆ ... ಬಹು ಜನ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಬರುವ ... ದುಃಖಗಳ ಅನುಭವವಿರಬೇಕು ... ಉಪ್ಪಿನ ... ಸಂಬಂಧದ ... ಗಳನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ತಿಳಕೊಂಡು ... ಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆ... ಮಿ॥ ವಿ. ಪಿ. ಪ್ರಭು ವಿ। ಎಸ್ ಎಸ್ ... ಮೊದಲಾದ ಲೋಕಪ್ರಿಯರು ಹಾಜರಿದ್ದ ಉಪ್ಪಿನ ... ಚಾಲಕರ ಸಮಕ್ಷ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿ ... ನನ್ನ ವಿನಂತಿಪೂರ್ವಕ ಸೂಚನೆಯದೆ. ... ಮ ... ಯ ... ಸಂಪ್ರದಾಯರಿಗೆ ... ದಿಂದ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ... ಯ ... ಗಳನ್ನು ... ತಮ್ಮ ... ವಜನನ್ನು (l.flu ...) ಉಪಯೋಗಿಸಿ ... ಪಡುವಾಲಿಸಿಕೊಳ್ಳು ... ನಂಬಿರುವ,

ತಮ್ಮ ಒಬ್ಬ ದುಃಖಭೋಗಿ

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಕಳೆದ ಬಹಳ ದಿನದಿಂದ, ಇಲ್ಲಿ ... ಗಳ ಉಪದ್ರವವು ಯಥಾಪೂರ್ವವು ... ಮತ್ತು ... ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ.

ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ಆಗಬೋಟು ಬಂದ ... ಇಳಿಸಿದ್ದು ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ಹೊಂಗೇ ... ಮೇಲೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಕಳೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗ ಎಷ್ಟೋ ... ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಗುಲ್ಲೇಗುಲ್ಲು. ಇದು ... ಇಲ್ಲದ್ದರ ... ಷ್ಟ.

ಕಾರವಾರ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ... ನಿಶ್ಚಿತವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ, ಕಾಲ ... ದಲೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿಗೆ ೩೦ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿನ ಎಷ್ಟು ... ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ... ನೋಡಬೇಕು!

ಹೊನ್ನಾವರ— ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಶಹರದಲ್ಲಿ ... ಹುಲಿಯ ಹಾವಳಿಗೆ ಕುನ್ನಿ ದನಗಳು ಬಲಿಬಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ದೆಸೆಯಿಂದ ರೂಪಾಯಿ ... ಇಟ್ಟು ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಿಂದ ಜಾಹೀರನಾಮೆ ಹೊರಟಿದೆ.

ವೆ। ವೆಂಕಟೇಶ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಾಮತರವರ ನಿಧನದಿಂದ ಖಾಲಿ ಮುನ್ಸಿಪಲ ಮೆಂಬರಿಯ ಖಾಲಿ ಬಿದ್ದ ಜಾಗಾಭರತಿಯ ಗೋಸ್ಕರ ಬ್ಯಾಲೆಕ್ಷನು ಇದೇ ತಾ ೧೭ ನೆಗ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಎರಡು ಜನ ಉಮೇದವಾರರು ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವರು

ಈ ತಾಲೂಕ ಹಳದೀಪುರದ ನಿವಾಸಿ ರಾ। ಮುಡ್ಲಗಿರಿ ಗಣಪಯ್ಯ ಕಾಮತ ಇವರು ನಡಿಸುವ ಜಂಗಲ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟಿನ ರಂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿದ ರೂಪಾಯಿ ... ದ ಅವಕಾಶ ದಿಕ್ಷ ಆಕಾರಣೆ ಹುಕುಮಿನ ಮೇಲೆ ಸಾಧ್ಯ ವಿಚಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆದ ಅಪೀಲು ಸುನಾವಣಿಯಾಗಿ ರೂಪಾಯಿ ... ದಂಡವಾಗಿ ... ... ಆಕಾರಣೆ ಆಗಿರುವದು ಇವರ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ... ಆಗುತ್ತದಂತೆ! ನ್ಯಾಯದೇವತೆಯು ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಲಿ!

ಹಳಿಯಾಳ— ... ನಟ್ಟಿಗಿದೆ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ... ಸಿಕ್ಷಣ ... ... ಬೇಕು ಈ ವರ್ಷ ಮೂರಿನ ಕಟ್ಟಿನ ಬೆಳೆಯು ... ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಯು ... ... ವ ತ್ತು ಕಾರವಾರ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವದ, ಮೊ। ಟಕ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ವಗ್ಗೆ ... ... ಮಾಡುವದ, ... ಪರಿಷತ್ತಿನ ... ... ನಡೆಸಲ್ಪಡುತ ... ... ಸೇವಕರ ಕಮಿಟಿ ... ನಮ್ಮ ... ... ಗೋಚ ... ... ವಿನಂತಿ ... ...

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ... ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದರೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇ। ಶಿಗಿರಿರಾವ ಭಾಂಡಾರಕರ. ಶಿರ್ಸಿ.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು

ಕನ್ನಡ ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಸಾಸ್ತಿ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಸಿಗುವವು!

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,

ಗೋಕರ್ಣ

WAGLE NADKARNI & CO.

CHEMISTS, DRUGGISTS

& GENERAL

MERCHANTS.

SANDHURST ROAD,

Bombay.

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಂಡಿತ ಪರೀಕ್ಷೆಯು.

ಈ ಮೊದಲು ಪ್ರಕಟಿಸಿದಂತೆ ಸಹಾಯಾಪೇಕ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ತಮಗೆ ಪಂಡಿತಪರೀಕ್ಷೆಯ ಸಂಬಂಧದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿರುವರು. ಪಂಡಿತ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಹೊಸ ವರ್ಗವು ೧೯೩೦ ನೇ ಇಸವಿಯ ಜೂನ ೧ ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ, ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಆರಂಭವಾಗುವದು. ಈ ವರ್ಗದ ಸಲುವಾಗಿ ಗೊತ್ತು ಪಡಿಸಿರುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಇರುವದು.

ಸಂಸ್ಕೃತ.

೧. ಲಘು ಪಾಣಿನೀಯ
೨. ಪ್ರಾಕೃತ ಪ್ರಕಾಶ
೩. ಪ್ರತಾಪ ರುದ್ರೀಯ
೪. ಕುವಲಯಾನಂದ ಚಂದ್ರಿಕೆ
೫. ವೃತ್ತ ರತ್ನಾಕರ
೬. ಕಾದಂಬರೀ ಸಂಗ್ರಹ (೬ನೇ ಫಾರ್ಮಿನಿಂದ ಪೂರ್ಣ)
೭. ಮಾಘ. ೧–೨. ಸರ್ಗಗಳು.
೮ ವಿಕ್ರಮ ಗುಪ್ತಾರ್ಪಣ (೧–೪೦೦ ಪದ್ಯಗಳು)
೯ ಶಾಕುಂತಲ.
೧೦. ನಾಗಾನಂದ.

ಕನ್ನಡ.

೧ ಶಬ್ದಾನು ಶಾಸನ
೨ ಛಂದೋಂಬುಧಿ
೩. ಅಪ್ರತಿಮ ವೀರಚರಿತ್ರೆ
೪. ಶೃಂಗಾರ ರತ್ನಾಕರ
೫. ನೇಮಿನಾಥ ಪುರಾಣ
೬ ಶಾಂತೀಶ್ವರ ಪುರಾಣ (೧–೪ ಆಶ್ವಾಸಗಳ)
೭ ಚಂದ್ರಪ್ರಭಪುರಾಣ (ಪೂರ್ವಭಾಗ ೧–೪ ಆಶ್ವಾ)
೮ ಕಬಿರ ಶಂಕರ ವಿಲಾಸ
೯ ಭಿಕ್ಷಾಟನ ಚರಿತ್ರೆ
೧೦ ಚಿಕ್ಕ ದೇವರಾಜ ವಿಜಯ
೧೧ ಚಿಕ್ಕ ದೇವರಾಜ ವಂಶಾವಳಿ
೧೨. ವತ್ಸ ರಾಜ ಕಥೆ
೧೩ ವಿಕ್ರಮೋರ್ವಶೀಯ ನಾಟಕ

ಇಂಗ್ಲಿಷ.

ಮೊದಲನೆಯವರ್ಷ— IV ನೇಯ ಫಾರ್ಮಿನ ಅಂದರೆ ಈ ಭಾಗದ V ನೆಯ ಇಯತ್ತೆಯ ವಿಷಯ

ಎರಡನೆಯವರ್ಷ— V ನೆಯ ಫಾರ್ಮಿನ ಅಂದರೆ ಈ ಭಾಗದ VI ನೆಯ ಇಯತ್ತೆಯ ವಿಷಯ

ಮೂರನೆಯವರ್ಷ— ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ವಿಷಯ

೧೯೩೧ ನೇಯ ಇಸವಿಯ ಜೂನ ೧ ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾಗುವದರಿಂದ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮೊದಲೇ ಎಲ್ಲರೂ ಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವದು. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಬಿನ್ ಪಗಾರೀ ರಜೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವದು ೧೯೩೧ ನೇ ಮಾರ್ಚ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಾಪೇಕ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಧಾರವಾಡ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅವರಿಂದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ನಾವು ಕೊಡುವ ಸಹಾಯ ದ್ರವ್ಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಎಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವೆವು. ಧಾ. ಟ್ರೈ. ಕಾಲೇಜದ ಅಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ ಕೆಲವರು, ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಕೈ ಬಿಟ್ಟವರಿಗಿಂತ ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಕನ್ನಡ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚೆಟ್ಟಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುವದು. ಮೈಸೂರಿನ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರು ಶೀರ ಸಾದಾ ರೀತಿಯಿಂದಲೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೨೦ ರೂ ವೆಚ್ಚವು ಬಂದೇ ಬರುವದೆಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದಿರುವರು.

ವಿಜಾಪೂರ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜ. } N V. Kurdi.

ಕಾರವಾರ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ
ಸೂಚನೆಗಳು.
ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕ ಸಭಾ.

೧ ಅಮೃತಸರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವ ಸೋಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪರಿಷ್ಷದೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಠರಾವುಗಳ ಅಂಗೀಕಾರವನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕು.

೨ ಪಂಜಾಬದೊಳಗೆ ಆದ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸ ಕಮಿಟಿಯವರು ಮಾಡಿದ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಅಂಗೀಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

೩ ಸ್ವಸ ಅಕ್ಟ ವ ರೌಲೆಟ ಅಕ್ಟ ರದ್ದು ಆಗದೇ ಕೆಂತ ಠರಾವು ಪಾಸ ಮಾಡಬೇಕು.

೪ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ೫-೬-೭ ನೇ ಇಯತ್ತೆಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲಸೊಳಗಿನ ೧-೨-೩ ನೇ ಇಯತ್ತೆಗಳ ಹಾಗೂ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ೪-೫-೬-೭ ನೇ ಇಯತ್ತೆಗಳ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಭಾಷೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು.

೫ ಸಕ್ತಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸುರು ಮಾಡುವರೇ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಸರಕಾರದವರು ನಿದಾನಕ್ಕೆ ರಕಮಿನ ಮದ್ದತ ಮಾಡುವದು ಅವಶ್ಯವದೆ.

೬ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೇಶತಿ ಮತ್ತು ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕ್ಲಾಸಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ತೆಗೆಯತಕ್ಕದ್ದು. ವ ಕೇಶತಿ ಫಾರ್ಮ ಇಡುವದು. ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವದ.

೭ ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಾಯಿದೇ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿನ ತಾಲೂಕಗಳಿಗೆ ಕೂಡಿ ಒಂದು ವ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ತಾಲೂಕಗಳಿಗೆ ಕೂಡಿ ಒಂದು ಹೀಗೆ ಎರಡು ಜಾಗಾ ಸರಕಾರದವರು ಇಡಬೇಕು.

೧೦ ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇಸವನೇ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾಪೀಕ ಇದ್ದದರಿಂದ ಸನ್ ೧೯೧೮-೧೯೧೯ ನೇ ಸಾಲಿನ ಹಾಗು ೧೯೧೯-೨೦ ನೇ ಸಾಲಿನ ಸರಕಾರಿ ಜಮೀನ ಬಾಬು ಸೂಟ ಸಿಗಲಿಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಿದ್ದು ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕಿನ ವತಿಯಿಂದ ಆದ ಅರ್ಜಿಗಳ ಯೋಗ್ಯ ವಿಚಾರವಾಗದೆ ವಸೂಲ ಮಾಡಿದ ಹಪ್ತೆಯನ್ನು ರಿಫಂಡ ಸಿಗಬೇಕು. ವ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ತಹಕೂಬ ಇದ್ದ ಹಪ್ತೆಯ ಸೂಟ ದೊರೆಯಬೇಕು

೧೧ ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕಿನ ಸನ್ ೧೯೧೯-೧೯೨೦ ನೇ ಸಾಲಿನ ಜಮೀನಬಾಬು ವಸೂಲ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಪಡಬಿದ್ದ ಜಮೀನಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನಷ್ಟು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಂದು ಮಾಡಿದ ಪೀಕಿನ ಅಣೇವಾರಿ ಪದ್ಧತಿಯು ಸದೋಷವಾದದ್ದಿರುವದರಿಂದ ಅದರ ನಿಷೇಧ ಮಾಡಬೇಕು.

೧೨ ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ವ ಫಾರೆಸ್ಟ ಖಾತೆಯಿಂದ ಆಗುವ ಪತ್ತು ವನ್ಯ ಪಶುಗಳಿಂದ ಆಗುವ ತ್ರಾಸಗಳ ಮೂಲಕ ಎಷ್ಟೋ ಜಮೀನುಗಳು ಪಡ ಬೀಳ ಹತ್ತಿವೆ ಆದ ಕಾರಣ ಸದ್ರಿ ಭೂಮಿಗಳ ಹಪ್ತೆಯನ್ನು ಪಡ ಬಿದ್ದ ವರ್ಷ ವಸೂಲ ಮಾಡಬಾರದು

೧೩ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಜಮೀನಿಗೆ ಪೀಕ-ಪಹಾಣಿ ಆದಾಗ್ಯೆಗಳ ಕನಿಷ್ಟ ಮೂರು ಮಂದಿ ಪಂಚರ ಸಮೇತ ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇರಬೇಕು.

೧೪ ಶೇತಕರಿ ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಬಿರಾಯತ ಸಾಮಾನ ... ಶ್ರೇಣಿಯ ಘಟ್ಟಿಗೆ ... ಇರುವ ಘಟ್ಟಿಗೆ ಸಮೀಪ ಇದ್ದ ವ ಈ ಘಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಗುವ ಹಾಗೆ ಇದ್ದ ಜಂಗಲದೊಳಗಿಂದ ಮೋಫತ್ತ ಸಿಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅಂತೀ ಜನರಿಗೆ ಜರೂರ ಘಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಗುವ ಸಮೀಪದ ಜಂಗಲದೊಳಗಿಂದ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಪರವಾನಿಗೆ ಪದ್ಧತಿ ಮೇಲೆ ಸಿಗಬೇಕು.

೧೫ ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ವತಿಯಿಂದ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿ ಸ್ಥಾಪನ ಮಾಡಬೇಕು. ವ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ತಾಲೂಕಿನ ಬೇರೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಭಾಗದ ಪ್ರಾಂತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿ ಸ್ಥಾಪನ ಆಗಬೇಕು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಎದುರಿಗೆ ಇಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರವಾರ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಆಫೀಸಿಗೆ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ... ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಕಳಿಸಿ ಸಭೆ ವಿಸರ್ಜನ ವಾಯಿತು

(Sd/) S G Bhadri.
ಅಧ್ಯಕ್ಷ
ತಾಲೂಕ ಸಭಾ, ಹಳಿಯಾಳ.

ತ್ವರೆಮಾಡಿರಿ! ತ್ವರೆಮಾಡಿರಿ!!

ನ್ಯೂ. ಎಂಪೋರಿಯಮ್,

"ಸ್ಟೇಶನರ್ಸ್ ಎಂಡ್ ಜನರಲ್ ಮರ್ಚಂಟ್ಸ."

ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಸ್ಟಾಕು ಈಗ ಬಂದಿದೆ ಠೋಕ ಗಿರಾಕಿಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ದರದಿಂದ ವಸ್ತುಗಳು ಸಿಗುವವು ಪ್ಲೇ ವರಪೂರ ಕಮಿಶನ್ ಸಿಕ್ಕೀತು. ಒಂದಾವರ್ತಿ ಆರ್ಡರ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಖಾತ್ರಿಯಾದೀತು.

ನ್ಯೂ. ಎಂಪೋರಿಯಮ್,
ಹೊನ್ನಾವರ (ಕಾನಡಾ)

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.
(ಗುಣದರ್ಶಕ ಜಾಹಿರಾತು.)
ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಾಮೋದ್ದೀಪಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಜನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆ, ನಿರ್ಬಲತೆ ನಪುಂಸಕತ್ವ ಕ್ಷೀಣತೆ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣಾಂಶವಾಗಿ ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ, ರಕ್ತಶೋಧಕ; ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋಲ್ಹಾದಕ ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗರ್ಮಿ, (ಚಾಂಕಿ) ಗುಪ್ತಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲತರದ ಬಿಕ್ಕೆಗಳು ಹುಣ್ಣುಗಳು ಪಿತ್ತದ ಬಾಧೆಗಳು ಕಟಿಶೂಲೆ ವಾತರೋಗ ಮುಂತಾದವು ಅತಿಶೀಘ್ರವಾಗಿ ದೂರಕ್ಕೆ ಸರಿಯೋಗತ್ತವೆ. ಕಾಂತಿಯೂ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ ಟ. ಖ ಬೇರೆ ಅನುಪಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ

ವಿಳಾಸ— ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ,
ಪೋಸ್ಟ— ಬನವಾಸಿ ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶ.

೨ ಭಾಗಗಳ ಕಿಮ್ಮತು ೧-೪-೦.
ಎಸ್. ಎಲ್. ಭಾಕಪ್ಪಾ.
ಪೋಸ್ಟ— ಶಿರಸಿ. (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ)

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.		ದರ.
		ರೂ. ಅ.
ರಂಗೂನ ಮ. ಗೋಣಿಗೆ	...	೧೩—೧೩।
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ಗೆ	...	೧೮।—೨೩
ಹುರುಳಿ ನಿಜ ,,	...	೧೫।—೧೬
ಕಡಲೆ ನಿಜ ಗೆ	...	೧೭—೧೭॥
ಶೇಂಗಾಬೀಜ ಗೋಣಿ ಗೆ	...	೨೯—೩೧
ಹೆಸರು ಬೇಳ ,,	...	೧೮—೨೦
ಉದ್ದು ಸಣ್ಣದು	...	೮।—೯।
ಮಾರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ ,,	...	೧೧।—೧೧॥
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ ,,	...	೬—೧೨
ಹರಿಶಿಣ ಮಣ	...	೧೧।
ಕೊಬ್ರಿ ಖಂಡಿ	...	೧೧೫—೧೨೦
ಕೊಬ್ರಿ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ	...	೩೭॥
ಹತ್ತಿಕಾಳು ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ	...	೪೦
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	...	೧೦।—೧೦॥
ಕೆಂಪು ಬಿಳಿ ಗೋಣಿ ,,	...	೧೨—೧೩॥
ಅಟ್ಟಕಾಯಿ ಮಣ ೧ ಕ್ಕೆ	...	೧-೪-೦
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ ,,	...	೪-೫-೦
ಬೆಮಣ ಎಣ್ಣೆ ನಾಗರಹ. ಗೆ..		೪-೩-೩
ಸೂರ್ಯ ,,	...	೪-೨-೩
,, ಹಂಸ ,,	...	೨-೩-೩
ನಾಂವಟೆ ಬೆಲ್ಲ-ಖಂಡಿ ಗೆ	...	೭೦—೭೫
,, ಹೆಗಡೆ ,,	...	೭೫—೮೫
,, ಗೋಟು. ,,	...	೫೦—೫೫
ಸಿದ್ದಾಪುರ ರಾಶಿ ,,	...	೯೫—೧೦೫
ತಿಕ ,,	...	೧೦೦—೧೦೫
ಯಲ್ಲಾಪುರ ,,	...	೯೮—೧೦೫
ಅಡಕೆ ,,	...	೭೫—೮೨
ಚಾಲಿ ಅಡಿಕೆ. ,,	...	೩೫—೭೫
ಹೊಸ ಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ಗೆ	...	೧೯೫—೧೯೭
ಏಲಕ್ಕಿ ಮಣಗೆ	...	೪೨—೫೧

ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ! ಖಾತ್ರಿಯಾಯಿತು!! ಖಚಿತವಾಯಿತು!!!

ಮುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷಧದಿಂದ ಹಲ್ಲು ಶೂಲ, ಹಲ್ಲು ನೋಯುವ ಹಲ್ಲು ಅಲುಗಾಡುವ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ವ ಕೀವು ಸುರಿಯುವ, ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ದುರ್ಗಂಧ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬಾಲಗ್ರಹ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ ತಲೆಯ ಬೇನೆ, ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಡಿಯ್ಯ, ನೆಗಡಿ, ಪ್ಲೇಗ, ಕಾಲರಾ, ಗುಂಡಿಗೆ, ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ಶೂಲ, ಬಾಣಂತಿಯರಿಗೆ ನಂಜು ಏರಿದರೆ ವ ೩೦ ಪ್ರಕಾರದ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಗುಣ.

ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ಫಕ್ತ ೦-೧೨-೦.

ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ.
ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಕ ಕಂಪನಿ,
ಕುಮಟಾ. (ಎನ್. ಕೆನರಾ.)

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಚಗಳು.
ಸುಲಭ ಕ್ರಯ.

ಬಹಳ ಸಮಯ ತನಕ ನಡೆಯುವಂಥಾವು ೩ ವರ್ಷ ಗ್ಯಾರಂಟಿ

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಟೆಂಟ ರೋಸ್ಕೋಪ್ ನಿಕಲ್ ಸಿಲ್ವರ್ ವಾಚ.

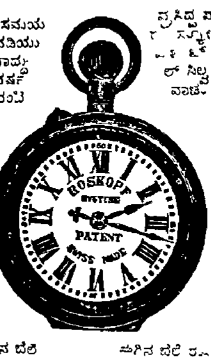

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ ರೂ 7-8-0

ಹಾಲಿನ ಬೆಲೆ ರೂ 3 12 0

ಪೆಕಿಂಗ ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ

ಅತಿಸುಂದರವಾದ ವಾಚು, ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಬಾಳುವದು

ರೆಲ್ವೆ ರೆಗ್ಯುಲೇಟರ [illegible] ಹೊಸ ಕೀರ್ತಿಯು

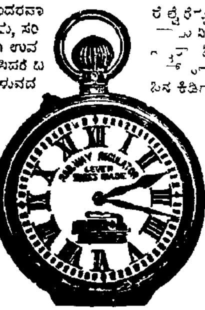

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ ರೂಪಾಯಿ 10 0-0

ಈಗಿನ ಬೆಲೆ ರೂಪಾಯಿ 5 [illegible]

ಪೆಕಿಂಗ ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ

೩ ವಾಚುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸರ್ತಿ ತರಿಸುವವರಿಗೆ ಪೇಕಿಂಗು ಪೋಸ್ಟೇಜು ಪುಕ್ಕಟ

ಇವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಜಾತಿಯ ವಾಚುಗಳ ಬ್ಯಾಂಕೇಸುಗಳು, ಗಡಿಯಾರಗಳು, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರವಾಗುವದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ

ಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ,
ಗಿರಗಾಂವ, ಮುಂಬಯಿ.

KRISHNAVILAS TRADING COMPANY,
Girgaum, BOMBAY

शक्तिवर्धक 'कामेश्वर मोदक'

ह्याच्या सेवनाने मृतप्राय झालेल्या मनुष्यास नवे [illegible] प्राप्त होऊन [illegible] अवाट शक्ति [illegible] आहे. [illegible]

पत्ता— मुख्त्यारी हिरालाल [illegible]
[illegible]

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ
ಔಷಧಗಳು.

1 ವಿಶ್ವಾಂಜನ,— ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ವನಸ್ಪತಿಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬೇಸೆ ಹಾರಿ ಮುಲಾಮು ಇದರ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ತಲೆನೋವು, [illegible] ಶಿರೋಭಾರ ಗಂಟು ಗಂಟನೋವು, ಎದೆನೋವು, ಸೊಂಟದ ನೋವು ಉಳುಕು, ಕುಳುಕು ವಾತ, ಸಂಧಿವಾತ ಅರ್ಧಾಂಗವಾಯು ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲಾತರದ ನೋವುಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣದಂತೆ ಗುಣಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-8 0 12 ಕ್ಕೆ 5 0 0

2 ಮಹಾಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ಲೇಹ — ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ, ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಅಜೀರ್ಣ, ಎದೆನೋವು ಮಲಬದ್ಧತೆ, ಶರೀರಗಳ ಪಾಳತದಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ ದಾತುವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ [illegible]ವದು. 40 ಸಲ ಸೇವಿಸುವ ಲೇಹ ಡಬ್ಬಿ ಕ್ಕೆ 3-8-0

3 ಮಹಾಜ್ವರಾಂಕುಶ — (ಖಾತ್ರಿ ಗುಣ) — ಇನ್ಫ್ಲುಯೆಂಜ, ನಿಮೋನಿಯಾ ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, [illegible] ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-8-0

4 [illegible] ಗುಟಿಕೆ — [illegible] ಮಕ್ಕಳ [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ [illegible] 0 10 0

5 [illegible] ಇದು [illegible] ಔಷಧಿ [illegible] 0 10 0

6 [illegible]

7 [illegible] 2 0-0

8 [illegible] ಕ್ಕೆ 0 1-0 3 [illegible] 0 0

9 ಕರ್ಣರೋಗ [illegible] ತೈಲ, ಕಿವಿಯ ಎಲ್ಲಾ ನಮೂನೆಯ ರೋಗಗಳ ಮೇಲೂ [illegible] ಔಷಧ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-12-0

10 ಗಜಕರ್ಣದ ಮುಲಾಮು [illegible] ನೋಯುವದು, ಗಜಕರ್ಣ, ದದ್ದು, ಕಜ್ಜಿ, ಮೊದಲಾದ ಚರ್ಮರೋಗಗಳು ಇದರಿಂದ 3 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣವಾಗುವವು. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-6-0 3 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 1 0-0.

11 ದಂತಮಂಜನ ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-3-0 6 ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ 1-0-0.

ಎಸ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್ಸ್
ನೆಟಿವ್ ಡಾಕ್ಟರ್ಸ್ ರಥಬೀದಿ
[illegible] ಮಂಗಳೂರ [illegible]

ಹೊಸ ಶೋಧ! "ಓಂ" ಹೊಸ ಶೋಧ!
ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣ ಮರಳು.
(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ [illegible] ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಹೇ[illegible] ಹು ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗು[illegible] ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. [illegible] ಪಾಕಸೇವನಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು, ಮುಖ್ಯ[illegible] ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವ[illegible] ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ ರಕ್ತ ಶು[illegible]ಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು, ಬಹುದಿವಸ[illegible] ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ದೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯ [illegible] ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು. ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ[illegible]ಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. ಉಷ್ಣದಿಂದದೂ[illegible]ವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣ[illegible]ಬೇಕಾಗಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible]ಗುವವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗು[illegible]ಗಳೂ ಬರುವವು. ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು. [illegible] ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀ[illegible] ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಮು[illegible] ನಿರೋಗಿತವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀ[illegible]ರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾ[illegible]ರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕ[illegible]ಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕ[illegible]ದಲೂ, ಗುಣ ಬರುವದು. ನಿದಾನ ಒಂದು ಸಾರಿ[illegible]ದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ ೧ ತೊಲೆಯ [illegible] ೧ ರು [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೧೫ ರು ಮೇಲೆ ೧ ಡಬ್ಬಿ [illegible] ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ— ಸ್ಟಿ [illegible] ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ [illegible]
ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ. ಬೆಳಗಾ[illegible]

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು ಯಾವದೇ ತರದ ಸಾರ್ವಜ[illegible] ರಿಕ ಸಭೆಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾ ನಡೆಯುವ ಸಮಾರಂಭ[illegible] ಅಲ್ಲದೆಯೂ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ [illegible] ಶುಭ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು [illegible] ಖರ್ಚು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ. ಈ [illegible] ದೀಪಗಳು ತಾ, ಈ ದೀಪಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಎಂಬ [illegible] ಕ್ರಯಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ.

ಬೇಕಾದವರು ಈ ಕೆಳಗಿನ [illegible] ಪತ್ತೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಚಿಕ್ಕಿ [illegible] ಬಹುದು

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ ಶ್ಯಾನಭಾ[illegible]
ಶೆಣವೀಕರ, ದುಕಾನ್, ಕುಮಟ[illegible]

Printed and published by Krishnarao Keshav Shenvi at his Star of Kanara Press Kumta.

Reg. No. B. 1270

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ.—

ಈ ಮುಲಖದಲ್ಲಿ ಅಗಾವೂ ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.

ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚಿವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ ರೂಪಾಯಿ 2-12-0

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0

मरणविहितकर्ता द्वेषमा याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಸಂಚಿಕೆ ೩೧.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ಯಾರಾ ಕ್ಕ ಮೊದಲ (೧೦ ಪಂಕ್ತಿಗಳ) ೩ ವಾರಗಳವರಿಗೆ ರೂ. 1-0-0 ಆಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ವಾರಕ್ಕೆ ೧-೦-೦.

ಕನ್ನಡದ ಪಾಲು ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೆ ಆ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಆಕಾರಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.

ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ದರ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

-[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಕು ೨೨ ಮಾಹೆ ಮೇ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ]-

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಹುರಿ, ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವು ಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ರೆ ಬಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ, ಉದುರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಬೆಲೆ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0, 3 ಕ್ಕೆ 2-0-0 ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆಗೆ 1-8-0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೋಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0.
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4 0 0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮ ತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃತ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೀರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ. 2/-

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮ.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಚಳಿ, ಗಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ. ಬೆಲೆ ಸುಲಭ ಗುಣ ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೩ ಆಣೆ. ಹೆ. ಪಿ. ಆಲಾಯದ ಕಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ವಿಳಾಸ.—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7. ಅಂಕೋಲಾ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಚಳಿಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಎಲ್ಲಾ ಜ್ವರಗಳಿಗೆ ಖಾತ್ರಿಯಾಗಿ ಗುಣಪಡಿಸುವದು 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ 1 8 ಕ್ವಾರ್ಟ 88, 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 16 8

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಸ್ವಯಾರ್ಜಿತ ಔಷಧ ಪ್ರತಿಷೇಧಕವಾದದ್ದು 20 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳು ಆಣೆ 8 ರೂ 1 ಮತ್ತು ರೂ 8-1

ರಿಪ್ರಮೊ ಬಾಮ: ತಲೆಶೂಲೆ, ಕೀಲುನೋವು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ 8 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 5 1 0

ಯೂಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ 5. 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 1 10 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ ೩

ಬುಕ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹಸ್ತ ರೆಡ್ಡು ಟಬ್ಬ ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1 2 4 ಔನ್ಸ್ 1 ½ 4
ಆ 2½ ಆ 3½ ಆ 6 ಆ 11 ರೂ 1 4 ರೂ 2-4

ದೃಷ್ಟಿ ಚಕ್ರಗಳು

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1.04 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿಯ ಕ್ರಮದ ಒಡು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಯಾವ ಕಾಲದವರಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕಂಥ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭ ಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ..... ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗಡ್ಡೆಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ದೊರೆಯುವದು. ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಗುರುಪ್ರಸಾದಿಕ ಔಷಧ.

ಗುರುಕೃಪಾ— ಬಹಳ ಮಾದರಿಯಾದ ವತ್ತು ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಖಾತ್ರಿ ಶಾಯಿಯ ಔಷಧ. ಮುಖ್ಯ ರೋಗ, ಜ್ವರ, ಅತಿಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡಿತ, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, ಸನ್ನಿಪಾತ, ಪಾಕವಿಕಾರ, ತಡೆದಬೇನೆ, ದುರ್ಗಂಧ ಬೇನೆ, ತಲೆ ನೋವು, ಹೆಂಗಸರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ರೋಗಗಳ ಮುಂತಾದ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಈ ಔಷಧವು ಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ, ಔಷಧದ ಸಂಗಡ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೩ ರೂಪಾಯಿ, ½ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೪ ಆಣೆ

ಜರದ ಚೂರ್ಣ— ಇದು ಮುಖ್ಯ ಜ್ವರದ ಮೇಲಿನ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅದೆ. ಡಾಕ್ಟರ, ಹಕೀಮ ವೈದ್ಯ, ಇವರು ಅನುಭವ ನೋಡಬೇಕು ಸ್ವಾನುಭವ ಇದೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಯಾವತ್ತು ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೆ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಯ ೨ ಆಣೆ ತೂಕ ಒಂದು ಪುಡಿಗೆ ೪ ಆಣೆ

ವಾತಶತ್ರು:— ಯಾವತ್ತು ಬಗೆಯ ವಾಯುವಿನ ಮೇಲೆ ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೧ ರೂಪಾಯಿ

ಸೂರ್ಯಪುಟಲೋಹ ಭಸ್ಮ:— ಚಿಕಿತ್ಸಲೋಹಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಇದು ಅನುಭವ ಅದ ಮೇಲೆ ಖಾತ್ರಿ ಆದೀತು. ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೩ ರೂಪಾಯಿ.

ಸುಖಶಾಂತಿ ತೈಲ:— ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧವಿದ್ದು ಗುಣಕಾರಕ ಇರುತ್ತದೆ. ತಲೆಗೆ ತಂಪಾಗಿ ಸಂತೋಷ ಮೂಡುವಿಕೆ ವಿಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ಆಣೆ.

ನಪುಂಸಕತ್ವಾರಿ ತೈಲ:— ನಪುಂಸಕತ್ವವು ಗೀಲಕೆಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ೩ ರೂಪಾಯಿ

ಮದ್ರಾಸಿ ಸುಮಾಸಿಕ ಔಷಧಿ ನಾಸ್ಯ.— ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ನಾಸ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವದೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೫ ಆಣೆ

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಸ್ತ್ರ ಇಂಗ್ರ, ಬಾಲಗ್ರಹ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗ ವಿನಾಶಕ, ನಾಗವಲಿ ವಗೈರೆ ಔಷಧಗಳು ಸಿಗುವವು. ಪೋಸ್ಟ್ ದ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ.

ಪತ್ತೆ— ನವಲರಾಮ ಗಣೇಶರಾಮ ಔಷಧ ಮತ್ತು ಔಷಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ
ಶಹಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಾಂವ.

ಈ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿರಿ

೧ನೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಷತ್ತು, ಧಾರವಾಡ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ

ದಿ। ಬ। ಶ್ರೀ. ಪಿ. ಮಾಧವರಾಯರ ಭಾಷಣ.

ಮಧ್ಯಭಾಗ— ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಅವ [illegible] ಲ್ಲಿ ಬರ [illegible] ಸ ಧಾರಣಾ ಯೋಜನೆಯು ಅಪೂರ್ಣವೂ, ಅಸಮಾಧಾನಕರವೂ [illegible] ಇದ [illegible] ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯವೂ ಇದ್ದುದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ [illegible] ಕೂಡ ಉಂಟಾಗುವ ಸಂಭವವುಂಟು. ಆದ್ದರಿಂದ [illegible] ಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು [illegible] ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಹೊಸದೊಂದು ಕಾಯಿದೆಯ [illegible] ವನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವದೆ ಈಗಿನ ನಮ್ಮ [illegible] ಕರ್ತವ್ಯವು.

ಈ ಮೊದಲನೆಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪ್ರವರ್ತಕರು ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತ್ವವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಲು ನಾನು ಅತ್ಯಾನಂದದಿಂದ [illegible] ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದೆನು. ರಾಜ್ಯದ [illegible] ತೆಯು ಆದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮತಾನುಕೂಲವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಭಾಷಾಭೇದಾನುಸಾರವಾಗಿ ರಚಿಸಲ್ಪಡುವದು ತೀರ ಅವಶ್ಯವಾದದ್ದೆಂಬ ವಿಚಾರವು ಜನರಲ್ಲಿ ಈಗ ಚನ್ನಾಗಿಯೇ ಬೇರೂರಿರುತ್ತದೆಂಬದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು [illegible] ಉದಾಹರಣೆಯೆಂಬದನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ಬಹಳೇ ಸಮಾಧಾನವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ವಸ್ತುತಃ ನೋಡಿದರೆ ಹೊಸ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಹೊರಬೀಳುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಬನಾರಸದ ಸುಧಾರಣೆ [illegible] ಘಟನೆಯಾಗುವದು ವಿಹಿತವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸುಧಾರಣೆಯ ಇಡೀ ಯೋಜನೆಯೇ ತೀರ ಅಪೂರ್ಣವಾದ ವಿಚಾರದಿಂದ ಆಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರವಾಗಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರದ ಸ್ವರೂಪವು ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂಬದನ್ನು, ಭಾಷಾನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಎಷ್ಟಿರುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೇ ಈ ಯೋಜನೆಯು ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯಿದೆಯ ಸ್ವರೂಪವು.

ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಯೋಜನೆಯು ಅಪೂರ್ಣವಾದದ್ದೂ ಅಲ್ಲ, ಅಸಮಾಧಾನಕಾರಕವಾದದ್ದಂತಲೂ ನಿರಾಶಾಜನಕವಾದದ್ದಂತಲೂ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ [illegible] ಈ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಸ್ವರೂಪ [illegible] ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆಯಷ್ಟೇ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದೆಂದರೆ ಈ ಯೋಜನೆಯು [illegible] ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದೂ, [illegible] ನಮ್ಮನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ [illegible] ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ [illegible] ಮುಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತೀರ ಅಸಮರ್ಥವಾದುದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಇದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಹಾನಿಯೂ [illegible] ಉಂಟಾಗುವ ಸಂಭವವುಂಟು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸರಕಾರಗಳ [illegible] ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನಿರಂಕುಶವಾದ ವರ್ಚಸ್ಸು ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಇರುವದು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ [illegible] ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯ [illegible] ಇದ್ದು, ಮತ್ತು [illegible] ನೋಡಿದತ್ತ [illegible] ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವ [illegible] ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಹೇಗೋ [illegible] ಜನ

[illegible] ಗಳ [illegible]
[illegible] ಈ ಬಗೆಯ [illegible]
[illegible]

ಪಂಜಾಬಿನ ಘೋರ ಕರ್ಮಗಳೇ

ಇದರ [illegible] ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ [illegible]
[illegible]
[illegible] ಪ್ರಯೋಜನ [illegible]
[illegible] ಅವರ ಮುಂದೆ [illegible] ವಿಪರ್ಯಾಸ ಹೊಂದಿದೆ.

ಪಠಾಣರೂ ಅಂಗ್ಲರೂ

ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ [illegible] ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ [illegible] ಈಗ [illegible] ಜನರ [illegible] ಆ [illegible] ಬ್ರಿಟಿಶ ಜನರು ಮಾತ್ರ [illegible] ಅಳಿದ [illegible] ಇಲ್ಲಿಯ [illegible]

ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಕೊಡಿಕೊಂಡ

ಹೋದವರು. [illegible] ಈ [illegible] ಮೇಲೆ [illegible]

ಪಠಾಣರು ಹಾಡಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಇಂಗ್ಲಂಡದ ಜನರು— ಈ ದೇಶವು ತಮ್ಮ ಯುವಕರು ನಾನಾ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ತಮ್ಮ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಭೂಮಿಯೆಂದೂ, ತಮ್ಮ [illegible] ನಾನಾ ಬಗೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಎಳೆದೊಯ್ಯಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಾದ ಪ್ರದೇಶವೆಂದೂ ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾರೆ. [illegible] ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅತುಲವಾದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡು

ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಾರೆ

ಆದರೆ ಈ [illegible] ನಿರ್ಬಾಧವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವದೂ ವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದೂ ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರು ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಾಗ ಅಮಾನುಷವಾದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಯಾದರೂ ತಮ್ಮ ಈ ವರ್ಚಸ್ಸನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಈ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಜನರೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿ ನಿಂತಿರುವರು, ಈಗ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಈ ಒಡಪ್ರಾಂತಗಳೊಳಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವವರಂತಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ, [illegible] ನವಾಬಾಬಾಗದಲ್ಲಿ ಆದಂಥ ಏನೂ ಘೋರ [illegible] ವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ

[illegible]ದ ಕೊಲೆಯೂ ಘೋರ ಕೃತ್ಯ

ಗಳೂ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದವೇನು? ಸಾಮಾನ್ಯಜನರನ್ನಂತೂ ಇರಲಿ, ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಸಭಾಸದರನ್ನೂ, ವಕೀಲರನ್ನೂ, ಪದವೀಧರರನ್ನೂ, ಬ್ಯಾರಿಸ್ಟರರನ್ನೂ ವಿಮಾನದಿಂದ ಹಾಗು ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯಿಂದ ಬಾಧಿಸುವದೂ, ಅವರಿಗೆ ಸಂಕೋಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವದೂ, ಅವರನ್ನು [illegible] ಗಳಿಂದ [illegible]ಗಳೂ, ಕುರಂಗದಲ್ಲಿ [illegible]ಗಳೂ ಅಮಾನುಷ ರೀತಿಯಿಂದ ಪೀಡಿಸುವದೂ ನಿರಪರಾಧಿಗಳಾದ ಒಡಪ್ರಾಂತಗಳ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆಗಳನ್ನು [illegible] ಸಹ ಕಾಯದೆ ಅವರನ್ನು ಚಾಬೂಕದಿಂದ ಹೊಡೆಸುವದೂ ಅವರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಹರಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುವದೂ — ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಘೋರ ಕೃತ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವೇನು? ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಜಾನೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಅಧಿಕಾರವು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಹಾಗೂ ದೇಶ ಸಂರಕ್ಷಣದ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಿದ್ದರೆ, ಇಂಥ ಅನರ್ಥಗಳು ಆಗುವದು ಎಂದಿಗೂ ಶಕ್ಯವಿತ್ತೇನು?

ಮುಂದಿನ ಪರಿಣಾಮವೇನು?

ಈಗ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವರ್ಚಸ್ಸೇ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಉಳಿಯುವದು, ಜಾತಿಗಳಿಗೂ ವರ್ಗಗಳಿಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವದರಿಂದ ಅವರ ಜಗಳಗಳೂ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವದು, [illegible] ನೋಡಿದರೂ, ದೇಶದಲ್ಲಿ [illegible] ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತತೆ, ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ [illegible] ಕಾರಭಾರದ ಅಧಿಕಾರವೇ ಉಳಿಯುವದು— ಇವೇ ಈ [illegible] ಪರಿಣಾಮಗಳಾಗುವವೆಂದು [illegible] ಜನರಿಗೆ ಚನ್ನಾಗಿಯೇ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದೆ. ದೇಶಹಿತದ ಈ ಮಹಾಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ [illegible] ಯಿಂದ [illegible] ಬೇಕಿಲ್ಲವೆಂದು [illegible] ಆದುದರಿಂದಲೇ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಜನರು ಈ ಅದ್ಭುತವಾದ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಂದ [illegible] ಸಂತುಷ್ಟರಾಗುವರೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮಹಾನುಭಾವರು ಇದ್ದರು!!

(ಮುಂದೆ [illegible] ನೋಡಿರಿ.)

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಸಭೆಯ ಕರ್ತವ್ಯವು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯು ಈ ಪಂಜಾಬದ ಉದ್ವೇಗಜನಕವಾದ ಕಥಾನಕದಲ್ಲಿ ನಟಿಸಿದ ಮುಖ್ಯಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ದೂರಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ದಂಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರನೇ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕ್ಷುಣಿತರೆ, ಪಂಜಾಬದ ಜನರು ಅನುಭವಿಸಿದ ಕಷ್ಟಗಳ ಪರಿಮಾರ್ಜನೆಯು ಎಂದೂ ಆದಂತಾಗಲಾರದು ಇಂಥ ಬೇಜವಾಬದಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದ್ವಾರದಿಂದ ರಾಜ್ಯಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ನಡಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಗೆದು ಹಾಕಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೂಡ ಮೇಲೆಯೂ ಸ್ವಸ್ಥದ ಮೇಲೆಯೂ, ಕಾಯಿದೆಯು ಅಮಲಬಜಾವಣಿಯ ಮೇಲೆಯೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಖಶಾಂತಿಯನ್ನು ಇಡುವ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೇಲೆಯೂ, ಜನರ ನಿರ್ಬಂಧವಿರುವ ಹಾಗೆ ರಾಜ್ಯಸೂತ್ರವು ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯವರು ಆಗ್ರಹ ತೊಡಬೇಕು, ಅಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಪಂಜಾಬದ ಕೊಲೆಯಲ್ಲಿ ಪುರಣಕೊಂಡಿದ ಜನರ ಆತ್ಮಗಳು ಶಾಂತವಾಗುವವು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಂಥ ಕ್ರೂರಕೃತ್ಯಗಳ ಪುನರಾವೃತ್ತಿಯು ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಆಗುವದಲ್ಲದೆ ಅಧಿಕಾರೀ ವರ್ಗದವರ ಈ ಹೊಸ ಸಂಗಡಿಗರ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ಅವು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉಗ್ರಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಾಳುವವು

ಮೂಲಕಾರಣವು.

ಇದೆಲ್ಲ ಇತರ ಪರಿಣಾಮವು ? ಒಂದು ಜನಾಂಗವು ಮತ್ತೊಂದು ಜನಾಂಗವನ್ನು ಅವರ ಇಚ್ಛೆಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಆಳುವದರ ಪರಿಣಾಮವಲ್ಲವೆ? ಇಂಗ್ಲೀಷ ಜನರು ಬಲು ಒಳ್ಳೆಯವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪ್ರಿಯರು, ಪರರೊಡನೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಂತರು ಲಾಯಿಡ ಜಾರ್ಜರು ಮ್ಯಾನಶನ್ ಹಾವುಸಿನಲ್ಲಿ ಆದ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ

ಇಂಗ್ಲಂಡವು "ವೀರರ ಜನಾಂಗವು"

ನನಗೆ ಅವರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅಭಿಮಾನವದೆ ಅವರೊಡನೆ ನನ್ನ ಸಂಬಂಧವು ಯಾವಾಗಲೂ ಅತ್ಯಂತ ಸಮಾಧಾನಕಾರಕವಾದುದೇ ಇದೆ ಬ್ರಿಟಿಶ ಸೋಲ್ಜರನನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬಲ್ಲೆನು ಅವನೂ ಒಳ್ಳೆಯವನೆಂದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆ ಅವನೂ ತನ್ನ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಬಂಧುವಿನಂತೆಯೇ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸರಳನು ಅವನು ಮಾತ್ರವೇ ಶತ್ರುರನ್ನು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಿತ್ರರಂತೆ ನೋಡಲಿಕ್ಕೂ ಅವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಸಿದ್ಧನು ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಬಿದ್ದ ಕೂಡಲೆ ಅವನ ಈ ಗುಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ಲಯಹೊಂದುತ್ತವೆ ಪಂಜಾಬದ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳಂಥ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಅವನ ಉಪಯೋಗವಾಗುವದರಿಂದ ಅವನ ಈ ಗುಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ಬಧಿರವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಪರರ ಮೇಲೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಆಳುವದು

ಬ್ರಿಟಿಶ ಜನರಿಗೂ ಒಳಿತಾದುದಲ್ಲ.

ಅದರ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವು ಅವರ ಶೀಲದ ಮೇಲೆ ಆಗಲೇಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅದು ಹಾಗೆ ಆಗಿಯೂ ಆಗಿದೆ ಆದುದರಿಂದ ಅದು ಅವರ ಶೀಲವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾಳುಮಾಡಿ ಬಿಡುವ ಮೊದಲು ಅವರು ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ತಮ್ಮೀ ಪರಜಾತಿಯ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಆಳುವ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಚಿಂತೆಯನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವದು ಅವರಿಗೂ ಹಿತಕರವು, ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಹಿತಕರವು. ಆ ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮಗೆ ಸರಿದೋರಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ಬ್ರಿಟಿಶ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಸಮಾನಸ್ಕಂಧವಾದ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗುವಂತೆ ತಮಗೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ತೋರುವ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದಕ್ಕೆ ಇವರು ಅವರಿಗೆ ತೋರಬಿಡಬೇಕು ಹೀಗಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡದ್ದರಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸೆಳೆದೊಯ್ಯುವ ಸಂಧಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡದರಿಂದಲೂ, ಅವರಿಗುಂಟಾದ ಹಾನಿಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೇವೆ ಇದು ಎಂದಿನ ಮಾತೋ ಏನೋ?

ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೇನು?

ಸದ್ಯದ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಈಗಿನ ಹೊಸ ರಿಫಾರ್ಮ ಆಕ್ಟನ್ನು ನಾವು ರದ್ದು ಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ನಿಜವಾದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾದ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಹೊಸದೊಂದು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು ಈಗಿನ ನಮ್ಮ ಆದ್ಯಕರ್ತವ್ಯವು

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಶಕೆಯು ಬಹಳ ಇದೆ ಮಂಜಾವಿನ ಗುಲಾಬಿದಳಿ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ ವೃಳಿ, ಇನ್ನೂ ಯೆಂಜಾದ ಹಾವಳಿ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗಿಲ್ಲ

ರಂಗೂನ ಅಕ್ಕಿಯ ಪುರವಣೆ ವಿಶೇಷವಿಲ್ಲ ಕುಡಿಗಿ ಅಕ್ಕಿಯ ಧಾರಣೆ ಏರುತ್ತವೆ

ಹೊನ್ನಾ ರ ಕೋರ್ಟಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಅರ್ಬನ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ಹ ಸೊಸಾಯಟಿಯ ಮುನಾಫೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಭೆಯು ಈ ವರ್ಷದ ಶೇರಹೋಲ್ಡರರ ಅಭಾವದಿಂದ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ

ಹಳಿಯಾಳ— ಕಾಯು ಬಹಳ ಮಳೆಯಿಲ್ಲ ಮಳೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯುಂಟು ಮಳೆಯಿಲ್ಲದ ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆ ಒಣಗುತ್ತಲಿದೆ ಕೆಲವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಬತ್ತದ ಬೀಜ ಬಿತ್ತಿರುತ್ತದೆ ತಾಲುಕಾ ಸಭೆಯು ತರ್ಫೆನಿಂದ ಶೌಕತ ಅಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಇವರಿಗೆ ಮಾನಪತ್ರ ಕೊಡುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ವ ಧರ್ಮದ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಧಂದೆಯ ಜನರು ಅಳನಾವರ ಸ್ಟೇಶನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು, ಪರಂತು ಶೌಕತ ಅಲಿಯವರೂ ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರೂ ಬರಲಿಲ್ಲದರಿಂದ ಜನರು ಖಿನ್ನರಾದರು ಆದರೆ ಅದೇ ಗಾಡಿಯಿಂದ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ದೇಶಭಕ್ತ ಪ್ರೊ। ಶಿವ. ಪರಾಂಜಪೆಯವರು ಕೆಳಗಿಳಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಭೇದಗಳನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಒಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ದುಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಉಪದೇಶಿಸಿ ಲೋಕಮಾನ್ಯರು ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯಬಾಹುಳ್ಯದಮೂಲಕ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು ಮಾನಪತ್ರಕಾರಿಯಾದಮೇಲೆ ತಾಲುಕಾ ಸಭೆಯು ತರ್ಫೆನಿಂದ ಶ್ರೀ। ಭಿಡೆ ವಕೀಲರು ಸಮಯೋಚಿತ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ 'ವಂದೇ ಮಾತರಂ' ದ ಜಯಘೋಷದೊಡನೆ ಗಾಡಿಯು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿತು. ಜಮೀನ ಮಹಸೂಲಿ ವಸೂಲಿ ಇನ್ನೂ ನಡಿಯುತ್ತಿದೆ ಕೆಲವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಜಪ್ತಿಯ ಹುಕುಮುಗಳು ಹೊರಟಿರುವದರಿಂದ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಕಿರಿಕಿಟಿ ನಡೆದದೆ. ಗಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿಹಿಡಿಯುವ ಕ್ರಮವು ಎಲ್ಲಿವರೆಗೆ ನಡೆದದೆ ಪೋಲೀಸ ಕೂಡ ಸವಾಲು ಇದೇ ತಾ ೨೭ಕ್ಕೆ ಆಗುವದುಂಟು

ಕಾರವಾರ— ಇಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಸೋಮವಾರ ರಾತ್ರಿ ೮। ಘಂಟೆಗೆ ಪಾಠಶಾಲೆಯ ಸಮೀಪದ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತ ಶ್ರೀ। ಭೀಮರಾವ ರಿತ್ತಿ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಖಿಲಾಫತ್ತಿ ವಿಷಯ ಸಭೆಗೂಡಿ ಮುಂಬಯಿ ಕೌನ್ಸಿಲು ಸದಸ್ಯರಾದ ರಾವಬಹಾದ್ದೂರರಾದ ಮಿ। ವೆಂಕಟರಮಣ ಇವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ, ವಿಜಾಪುರದ ಒಬ್ಬ ಮೌಲಾನಾ ಸಾಹೇಬರು ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಇನ್ನು ೨-೩ ಮೌಲಾನರು ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಶ್ರೀಯುತ ಶ್ರೀ। ಕೊಲ್ಹಾಪುರೆಯವರು ಶ್ರೀ। ಪಟವರ್ಧನರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕ ಮತ್ತು ಸುಶ್ರಾವ್ಯ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಖಿಲಾಫತ್ತಿನ ಸಂಬಂಧ ಸುಮಾರು ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡಿತು

School Leaving Examination

RESULT.

Gibb High School students —

1 Dhareshwar S P. 2 Puranik S S. 3 Bastikar V. V. 4 Vernekar L S 5 Nayak N P 6 Vernekar R S 7 Nayak S M 8 Shanbhag D S. 9 Wagle V G 10 Bhat S. S. 11 Gaonkar S P

Karwar High School students —

1 Habbu T D 2 Hegde S. S. 3 Hichkad S V 4 Hosangadi D. G 5 Joshi D K 6 Sauhabha dati S. K 7 Desai K S 8 Kadlurkar B. T 9 Shetti S R. 10 Abdul Jabber. 11 Cohelo H. M 12 Navelkar R H 13 Saldanah William 14 Shaik M. A 15 Naik D. K 16 Power P R 17 Divekar B N 18 Gaitonde R M 19. Muzumdar V S 20. Borkar V S 21 Desai A G. 22. Deshpande V W. 23 Gandbir M G 24 Kamat V. A 25. Kasbekar V G 26 Nadkarni A. R 27 Nadkarni S M 28 Nagarkatte S D 29 Naik R. W 30. Fanini S. A 31. Tambagil R A. 32 Wagh N V. 33 Shaik Abdul Rahman.

ನೋಟೀಸು.

ಹೊನ್ನಾವರ ಸಬಜಡ್ಜ ಕೋರ್ಟ

ನಾದಾರಿ ಅರ್ಜಿ ನಂಬರ ೩/೧೯೨೦

ಅರ್ಜೀದಾರ ರಾಂಭಟ್ಟಾ ಗಣ್ಪಭಟ್ಟಾ ಅಗ್ರಹಾರ.

ನಾದಾರಿ ಅರ್ಜಿ ನಂಬರ ೪/೧೯೨೦

ಅರ್ಜೀದಾರ ಚೆನ್ನಪ್ಪಾ ಚನ್ನಪ್ಪಾ ನ್ಯಾಕ ಹಳದಿಪುರ.

ಈ ಲೇಖಿದ ಮೇಲಿಂದ ನೋಟೀಸು ಕೊಡುವದೇನಂದರೆ —

ಸದರಹು ಅರ್ಜೀದಾರರಿಂದ ಧನಕೋಣಿನರಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕ ಸಾಲಗಳ ಬಾಬತು ಚೌಕಶಿ ಪೂರಾವೆ ವಿಚಾರವು ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಇದೇ ಮೇ ತಿಂಗಳ ತಾರೀಖು ೩೧ ನೇ ಸೋಮವಾರ ಲಾಗಾಯ್ತು ಜೂನ ತಾ. ೫ ನೇ ಶನಿವಾರ ೧೯೨೦ ವರೇಗೆ ೬ ದಿವಸಗಳ ಪರಿಯಂತರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೧೨ ಘಂಟೆ ಲಾಗಾಯ್ತು ಸಂಜೆ ೫ ಘಂಟೆ ವರೇಗೆ ಚೌಕಶಿ ಮಾಡಲಾದೀತು. ಧನಕೋಣಿನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಾಲಗಳ ಬಾಬತು ಲೇಖೀ ವ ತೋಂಡೀ ಪುರಾವೆ ಆ ಮುದ್ದತಿನೊಳಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹಾಜರ ಮಾಡಿ ಸಾಲಗಳು ಸಾಬೀತ ಮಾಡಬೇಕು. ಸದರಹು ಮುದ್ದತ್ತಿನೊಳಗೆ ಸಾಬೀತ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅಂಥಾ ಧನಕೋಣಿಗೆ ದಾವಾಮಾಡ್ಲಾ ತೆಗಲಾರದು ವ ಅಂಥಾ ಧನಕೋಣ ಸಾಲಗಳು ಶೆಡ್ಯೂಲ ಮಾಡಿ 'ಪ್ಯಾನಲ' ಡಿವಿಡಂಡ' ಹಂಚ್ಹಲಾದೀತು. ಸದರಹು ಅರ್ಜಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ ಧನಕೋಣಿಗೆ ವ ಅರ್ಜೀದಾರರಿಗೆ ಸಹಾ ಈ ಕುರಿತು ಟಪಾಲದ್ವಾರಾ ಅಲಾಹಿದಾ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ, ತಿಳಿಯುವದು.

ಹೊನ್ನಾವರ ೧೮-೫-೨೦ } **Shivrao R Murdeshwar** Vakil, & Receiver

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಖು ೨೦ ನೇ ಮೇ ೧೯೨೦

ಯಶಸ್ವೀ ಪರಿಷತ್ತು.

ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೊದಲನೆ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ತು ಜಾಹೀರಾದಂತೆ ೧೫, ೧೬, ೧೭ ತಾರೀಖುಗಳ ತನಕ ನಡೆದರೂ ಕೆಲಸವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೂರು ದಿವಸ [illegible] ಳವಾರ [illegible] ಘಂಟೆಯ [illegible] ತನಕ [illegible] ಬಲು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದಲೂ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಲೂ ಕೊನೆಗಂಡಿತು ಪರಿಷತ್ತು ಹ್ಯಾಗಾಯಿತು, [illegible] ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಊರಿಗೆ [illegible] ಕೂಡಲೆ ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೂ, ಪಟ್ಟಣಿಗರಿಗೂ [illegible] ನಮಗೂ ಹೇಳುವರು. ಪರಿಷತ್ತು [illegible] ಹೇಳುತ್ತೇವೆ, [illegible] ಪರಿಷತ್ತು

ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತು

[illegible] ಪರಿಣಾಮವೇನು? ನಮ್ಮ [illegible] ನಮ್ಮ ವೃತ್ತಾಂತಗಳ — ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಹೇಳ [illegible] ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡುವವರಿಗೆ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮುಂದೆ [illegible] ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ ಹಾಜರಿದ್ದರೆ [illegible] ಯ [illegible] ವಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದವು [illegible] ರವ ತಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ [illegible] ಸುವಾಸನ ಹಾಡಾದ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆ [illegible] ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ತಾವಾಗಿ [illegible] ತನದಿಂದ [illegible] ಬಂದು ಜನರ [illegible] ಇದು ಮೊದಲನೇ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ತು [illegible] ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯ ೬೦೦ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ, ೨೦೦೦ ರ [illegible] ಪ್ರೇಕ್ಷಕರೂ ಕೂಡಿ [illegible] ಸಾವಿರ [illegible] ಯವು ನೆರೆದಿತ್ತು, ಪ್ರೇಕ್ಷಕರೊಳಗೆ ೨೦ [illegible] ರ ಸಹ ಹಾಜರಿದ್ದರು ಪ್ರವಾಸದ ಸಾಧನಗಳ [illegible] ಅನುಕೂಲತೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇಷ್ಟು ಸಮಾಜವು ನೆರೆದದ್ದು ಪರಿಷತ್ತಿನ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಕಾರಣವಾದಂತೆ [illegible] ಗದ ಪ್ರಾರಂಭ [illegible] ಚಿಹ್ನವೇ ಸರಿ [illegible] ದಿನವೂ, ಇತರ [illegible] ರಾಗಿ [illegible] ಕಾಹಿಯ [illegible] ದಿಂದ ತಮ್ಮ [illegible] ಬೇಡೂಡಿಸು ಎಂದು [illegible] ಅವ್ಯಕ್ತವಾದ ಸರ್ ನಾರಾಯಣ [illegible] ಮಂಡಪದೊಳಗಿನ [illegible] ವಿದ್ಯುತ್ [illegible] ಸಿದಂತೆ [illegible] ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ರಯತರು

ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನ ಮೆಂಬರರಂತೆ

ತಮ್ಮ ಮೂರುಗಳನ್ನೂ ಕಷ್ಟ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನೂ [illegible] ಸಪ್ರಮಾಣ ವಿವರಿಸಿದರ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿನ [illegible] ಅದಾಕೊಂಡಿದ್ದ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತನವು.

[illegible] ಮೊದಲಿನೇ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂತು [illegible] ಯಶಸ್ಸು ಪರಿಷತ್ತಿಗಿಲ್ಲದ ದೊರಕಲಿಕ್ಕಾಗುವದು? [illegible] ಉನ್ನತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಜನಗಳ [illegible] ಅಸಹ್ಯ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಿವೇದಿಸುವಾಗಲೂ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಪ್ರವಾಸದ ಸಾಧನಗಳು, ಹಳ್ಳಿಗಳ ಆರೋಗ್ಯರಕ್ಷಣೆ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ [illegible] ಯಲ್ಲಿಯೂ, ಸುಸಂಬದ್ಧತೆ, [illegible] ಉದಾಹರಣೆ, ಬರೇ ಸತ್ಯ [illegible] ವಿನೋದ ಇವೆಲ್ಲ [illegible] ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು [illegible] ಪರಿಷತ್ತು [illegible] ವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿ [illegible]

ಈ [illegible] ತನ್ನ [illegible] ಇವೇ ಇಡೀ [illegible] ಪ್ರವೇಶಿಸು [illegible]

[illegible]

ಹೆಚ್ಚಿಸುವದ [illegible] ಅದೇ [illegible]

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಪರಿಪೂರ್ಣ [illegible] ಫಲವಾಗಿವೆಂದು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೆಲ್ಲರೂ [illegible] ವಾಗಿ [illegible] ಹೇಳುವರು ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ ನಮಗೇನು ದೊರಕಿತು [illegible] ಸ್ವಲ್ಪ ವರಲ್ಲಿ ಅದ್ಯಕ್ಷರು ಸಹ ಹೇಳಿದರು [illegible] ಮೇಲೆ ತಾವು ಎಷ್ಟು ನಿಷ್ಪಕ್ಷ [illegible]

ಶಬ್ದದಿಂದ ಹೇಳುವದಾದರೆ ಅದು "ಸ್ವಾವಲಂಬನ" ವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು, ಎಂಬ ಮರ್ಮವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ ನಾರಾಯಣರಾಯರು ನಮಗೊಂದು

ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು

ಹೇಳಿದಂತೆ ಹೇಳಿಟ್ಟಿರುವರು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಸ್ವಾವಲಂಬನವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದರೆ ನಿಜವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತನವು ಜನಿಸುತ್ತದೆಂಬುದೊಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಇಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವನೆಯೇ ಲೋಕಶಾಹಿಯು ಜನರೊಳಗೆ [illegible] ನಮಗೆ ಇನ್ನೇತರ [illegible] ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತೇವಲ್ಲ, ಲೋಕಶಾಹಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಪರಿಷತ್ತು ಬಹಳೇ ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತು. "ನಾನು ಧುರೀಣನು, ನೀವು ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಎಂಬ ಭೇದಭಾವವು ಈ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಲೋಪವಾಯಿತು

ಪರಿಷತ್ತು ಇಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವಾದ ಕಾರಣವು ಯಾವದು? ಈ ಕಾರಣವು ಸರ್ ನಾರಾಯಣರಾಯರ ಅಧಿಪತ್ಯದ ಚಾಲಕತ್ವವು. ಎಲ್ಲ ಮತಗಳ, ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಅವರವರ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಬಾಧೆಯಾಗದಂತೆ ವರ್ತಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಅವರ ಅಧಿಪತ್ಯದೊಳಗೆ ಇಂಬು ದೊರೆಯಿತು ಈ ಪರಿಷತ್ತಿನೊಳಗೆ ನಾವು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಂತೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು [illegible] ಮಹಾಶರೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ [illegible] ವರ್ತಿಸಿಲ್ಲೆಂದು ನಾವು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನದಿಂದ ನಮಗೆ [illegible] ಇರಲಿ ಈ ಮೊದಲನೇ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ತು ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತು [illegible] ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ [illegible] ನಮ್ಮ [illegible] ಅಸಂಖ್ಯ [illegible] ಮೇ ೧೫ ನೆಯ [illegible] ದಿವಸವು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿವಸವೆಂದು ಜನರು [illegible] ಬರಸಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಸುವೆವು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಷತ್ತು, ಧಾರವಾಡ

ಧಾರವಾಡದ ಮೊದಲನೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಷತ್ತು ತಾ ೧೨-೧೩-೧೪ ರಲ್ಲಿ ನೆರೆದು. ಬಹು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದಲೂ, ಅಪೂರ್ವ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಲೂ, ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೊನೆಗಂಡಿತೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಆನಂದವಾಗುತ್ತದೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಮಿ. ಬಿ. [illegible] ಅವರ [illegible] ಭಾವನಾವು [illegible] 'ಕರ್ನಾಟಕಮಿತ್ರ' [illegible] ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾ [illegible] ಹೊಸ ಸು [illegible] ಅವರ ಭಾಷಣವ [illegible] ಇನ್ನೂ [illegible] ಅವರ ಭಾಷಣದೊಳಗಿನ [illegible] ಭಾಷಾ [illegible] ಕಬ್ಜಾಗೈ [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರ [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ [illegible] ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ [illegible] ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಅವರ ಈ [illegible] ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ ಈ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ [illegible] ನಮ್ಮ ಕೈಸೇರದ [illegible] ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು [illegible] ವಾಗಿ [illegible]

✻ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು. ✻

ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ

ಸರ ನಾರಾಯಣ ಚಂದಾವರಕರ ಮಹಾಶಯರ ಭಾಷಣವು.

ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಿವಾಸಿಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೊದಲನೇ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಕರೆಸಿ ಬ್ರಿಟಿಶ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ವರುಷ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಸುಧಾರಣಾ-ಪದ್ಧತಿಯೊಳಗಿನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಸಿದ್ಧರಾಗಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವರೆಂದು ನೋಡಿ, ನಾನೊಬ್ಬ ಕಾನಡಿಗನಿರುವದರಿಂದ ನನಗೆ ಆಹ್ಲಾದವಾಗದ ಹೊರತು ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಬಹುವಿಧದಿಂದ ನವಚೇತನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮೂಡುತ್ತಿವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜವಾಬದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. [illegible] ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಹಿಂದುಳಿದದೆಂಬುದು ನಿಜವಾದರೂ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಚಲವಲವು ತೀರ ಕಡಿಮೆ, ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಂತೂ ಇದ್ದೇ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. [illegible], ವಿಶೇಷತಃ ರಯತರ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾದರ ಪಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇವರು ಹಿಂದುಳಿದವರು. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಯ ಉತ್ಸಾಹವು ಕಡಿಮೆ. ಜನರಿಗೆ ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳೇನಿವೆ, ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವೇನಿರುವದು ಎಂಬುದನ್ನು ಸುಗಮವಾಗಿಯೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಲು ಈ ವರೆಗೆ ಅವ್ಯಾಹತವಾದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಜನರೊಳಗೆ ಚಲವಲನ ಕಿಚ್ಚು ಹಚ್ಚುವ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ಅವರ ಕಷ್ಟಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಣ್ಣಿದಿರಿಗೆ ತರಲಿಕ್ಕೂ ಅವುಗಳನ್ನು ದೂರ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಬೇಕಾಗುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಕಲಿತಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ರಾಜಕೀಯ ನಿಸ್ಸತ್ವತೆಯು [illegible]. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜನರ ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣವು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ನಿಮ್ಮ ಕೈಸಾಗದ ಯಾಕೆ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವವು ಎಂಬುದು ನಿಮಗೂ ನನಗೂ ಪರಿಚಯವಾದ ಸಂಗತಿಯೇ.

ಪ್ರವಾಸದ ಸಾಧನೆಗಳ ಕೊರತೆಯು

ಮೂಲಕ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಇಲಾಖೆಯ ಇತರ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಕಡಿದು ಬೇರೊಂದಾಗಿ ಉಳಿದಿರುವದರಿಂದ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನ ಸತ್ವದಿಂದ ಅಗಲಿ ಉಳಿಯಬೇಕಾಯಿತಲ್ಲವೇ? ಇದಾಗಿ ಹೋದ ೫೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಪ್ರವರ್ತನದವರು ಈ ದೇಶದ ದೂರ ದೂರ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ವಲಸೆಯಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವರು. ಅವರ ಪರಾಕ್ರಮವೇ [illegible] ನೋಡಿರಿ. ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು [illegible] ವಸತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಂದಿನ ಜನರು ವರದ್ಯಾಂತಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು. ಒಂದೇ ಪಾಯಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಆದೊಂದು ಅಪಾಯಿಕ ಹಾನಿಯೇ ಸರಿ. ಅದರ ವಿಲಂಬದಿಂದ [illegible]ಗರೊಲ್ಲದು, ರಾಜಕೀಯ ಜಾಗೃತಿಯು ಈ [illegible]ಯ ಜನರೊಳಗೂ ಸಂಚರಿಸಿ, ಈ ಪರಿಷತ್ತಿನಂಥ [illegible]ಕ್ರಮದಿಂದ ತಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಭಾರ ತನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವರು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಆನಂದವೆನಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಆಶಾಜನಕ ಲಕ್ಷಣಗಳು.

ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನೀವು ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಮೂಲಕ ನಿಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಗತಿಯು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದೆ [illegible] ವಿಷಾದ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳದರೆ ಹೇಳಿರುವೆನಷ್ಟೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಅಧೀರನಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಭವಿಷ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಫಲತೆಯನ್ನೂ ಉನ್ನತಿಯನ್ನೂ ಕೊಡುವ ಕೆಲವು [illegible] ಇವೆ. ಈ ಭವಿಷ್ಯಕಾಲದ ಭಾಗ್ಯೋದಯದ ಆಧಾರಸ್ತಂಭವಾಗಿರಬಹುದಾದ ಆ [illegible] ಯಾವವು?

(೧) ಜೇನಾಯಗಾರರ ವರ್ಗವು.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜೇನಾಯಗಾರ [illegible] ವರ್ಗವೇ ನನ್ನ [illegible] ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದ ಅವರು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವರೆಂಬುದರಿಂದಲೇ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಅವರ ಉದ್ಯೋಗಶೀಲತೆಯನ್ನೂ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ, ಮಿತವ್ಯಯವನ್ನೂ, ಸಂಯಮವನ್ನೂ, ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗವನ್ನೂ ನಾನು ಎಷ್ಟು [illegible] ಕಾನಡಾ [illegible] ಜೇನಾಯಗಾರರೊಳಗಿನ

'ಗಾವಡೆಗಳೆ'ಂಬ ಜಾತಿಯನ್ನೇ

ನೋಡಿರಿ! ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ ನಾನು ಅವರ ದಿನಚರಿಯೊಳಗಿನ ನಿತ್ಯಜೀವನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಟ್ಟು ಆಗಾಗ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಅವರ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯೆಂದರೆಷ್ಟು! ಅವರ ಕಟ್ಟೆಕಟ್ಟಡದ ಮನೆಗಳೂ ಅವುಗಳ ಅಂಗಳದ ನೆಲವೂ ಅಷ್ಟು ಅಂದವಾಗಿದ್ದವು. ಮದ್ಯವನ್ನಂತೂ ಅವರು ಎಂದೂ ಮುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವರೆಂದೂ ಸುಳ್ಳಾಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವರ ವರ್ತನವು ಅತಿಸರಳವಾಗಿತ್ತು. ಒಡೆಯನ ಕೆಲಸವು ತನ್ನ ಕೆಲಸವೆಂಬಂತೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಅತಿನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಅವರ ಇಡಿ ಜೀವನ ಕ್ರಮವೇ ಸರ್ವತೋಪರಿ ಶಾಂತವೂ ನಿರ್ಮಲವೂ ಆಗಿತ್ತು. ನಾನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಜೇನಾಯಗಾರರನ್ನು ನೋಡಿರುವೆನು. ಆದರೆ ಇಂಥ ಒಕ್ಕಲಿಗರನ್ನು ನಾನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಿಲ್ಲ. ಅವರ ಸದ್ಗುಣಗಳು ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದಂತೆ ನನ್ನ ಮನಸಿನಲ್ಲಿರುವವು. ಅವರ ಆದೇ ಜೀವನ ಕ್ರಮವು ಅತ್ಯುದಾತ್ತವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುವೆನು. ಗಾವಡೆಗಳ ಆವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯು ಈಗ ಹ್ಯಾಗಿದೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಕಾಲವಶದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತ ನಡೆದಾಗ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಸರಳವಾಗಿರುವ ಅವರ ಸ್ವಭಾವವು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತೋರಿದ ಹಾಗೆ ಅದರ [illegible] ಅಳಿಯಲಿಲ್ಲೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುವೆನು. ಈಗ ಅವರು ಹ್ಯಾಗೂ ಇರಲಿ, ಅವರ ಹುಟ್ಟುಗುಣವಾದ ಪ್ರಮಾಣಿಕತನವೂ ಅವರ ಸಾಧಾರಣ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯೂ ಅವರ ಮಿತವ್ಯಯದ ಸಂಸಾರವೂ [illegible] ನಾನು ನೆರೆ ನಂಬಿರುವೆನು. ಗಾವಡೆಗಳಂಥ ಜನರೂ [illegible] ಮತ್ತೇಕೆ [illegible] ಜೇನಾಯಗಾರ-ಒಕ್ಕಲಿಗ ಜನರು ಯಾಕೆ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬಾರದು?

(೨) ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು.

ಹೀಗೆ ಇರುವದರಿಂದಲೇ, ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಇದರ ತೋಟಗಳೂ ಹೊಲಗಳೂ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿರುವವು. ಸ್ವಭಾವತಃ ಅವರು ಪುರಾಣ-ಪ್ರಿಯರು. ಒಂದು ವಿಧದ ಮಿರಾಸ್ರಾದವು ಅಂಧಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ಅನೇಕರಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಶೀಲತೆಯು [illegible] ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. [illegible] ಅವರು ಇಲ್ಲೇ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಉಳಿದಿರುವರು. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೇಲೆ ಅವರ ಪ್ರೀತಿಯು ದೊಡ್ಡ ಉಪಕಾರವನ್ನೇ ಅವರು ಮಾಡಿರುವರು. ಪರಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸುಖಸಾಧನಗಳಿಂದ ಮೋಹಿಸಲ್ಪಡದೆ, ಈ ನಾಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದ್ರವ್ಯಸಂಪಾದನೆಗೆಂದು ಅವರು ಪರಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ತೆರಳಿಲ್ಲ.

(೩) ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೂ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರೂ.

ಇನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಾದವರು; ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವರ್ತಕರಾಗಿರುವರು. ಅವರೂ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾಗಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ [illegible] ಮುಖಂಡರೆಂದು ಹೇಳಲು ಬರುವದು. ತಮ್ಮ ನಾಡನ್ನೇ ಹಿಡಿದು ಅವರೇನು ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಅದೇನು ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕವಲ್ಲ. ವ್ಯಾಪಾರಿವರ್ಗದವರೂ ಶಿಕ್ಷಿತವರ್ಗದವರೂ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕರೆಂದು ಎನಿಸಲ್ಪಡುವರು. ತಮ್ಮ ಧಂದೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಗಳಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಲಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಗಾಗಲಿ, ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಲಿ, ಅವರು ಪರಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಲ್ಲವರಾಗುವರು ಸಹಜವು. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರು ಎಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯನ್ನಿಟ್ಟರೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನದಿಂದ, ಅಚಲ ಉದ್ಯೋಗ ತತ್ಪರತೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನಿಕರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅವರು ಭೂಷಣಪ್ರಾಯರಾಗಿರುವರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗದು. ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಸಾಕಷ್ಟು ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಧನೆಗಳೂ ಉತ್ಸಾಹಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಹಿಂದಾಗಿರುವದು.

ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಜಾಹಿರನಾಮೆಯು.

ಈ ವರ್ಷದ ಮೊದಲನೇ ಪ್ರಯತ್ನವಾದ ಈ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಶ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಇತಿಹಾಸದೊಳಗಿನ ತಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿರುವದು. ಬ್ರಿಟಿಶ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು ಹೊಸ ಸುಧಾರಣಾಕಾಯದೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವದು. ಬಾದಶಹರವರು ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿರುವರು. ಈ ಕಾಯದೆಯು ಮುಂದಿನ ವರುಷ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ನಮ್ಮ ಯುವರಾಜರು ಭಾರತಖಂಡವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಹೊಸ ಹಿಂದೀ ಕೌನ್ಸಿಲು (ಲೋಕಸಭೆ) ಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಗೌರವ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಹೋದ ಡಿಸೆಂಬರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಾದಶಹರ ಜಾಹಿರನಾಮೆಯಲ್ಲಿ ಹೃದಯಂಗಮ ಮಾತಿನಿಂದ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿರುವದೇನೆಂದರೆ — "ನ ಧರ್ಮದ ಕಾಯದೆಯಂತೆ ಜನರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದುವಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತವು ಈ ಮೊದಲನೇ ಹಕ್ಕಿಯು ಬ್ರಿಟಿಶ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಮಹತ್ವದ ಘಟಕವೂ ಆಗಿ [illegible] ಈ ಹಿಂದೀ ಜನಾಂಗದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಯುಗವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವದು" ಸುಧಾರಣೆಗಳು ದುಷ್ಟತನವಿಲ್ಲದ ಪೂರ್ಣವಾದ ಜವಾಬದಾರಿ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ಹಿಂದೀ ಜನರು ನವರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವರೆಂದು

✱ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು. ✱

ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಜಾಹೀರನಾಮೆಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಿ ಸಿರುವರು

ನವಯುಗವು ಸಮೀಪಿಸಿತು.

ಇಂದಿನ ತನಕ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಶ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪಾಲಕರಂತೆ ಆಳುತ್ತಿರುವರು. ಇಂಥ ಆಡಳಿತೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬ್ರಿಟಿಶ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ ಜವಾಬದಾರರಿರುವರೆ [illegible] ಕಾರಭಾರದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಪಾಲುಗಳಿ ಜವಾಬದಾರಿಯಾಗಲಿ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಈಸ್ಟ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಾಗಲಿ ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಪಾತ್ರಾಪಾತ್ರತೆಯು ವಾದ [illegible] ವಿಷಯ ವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇತ್ತಲಾಗಿನ [illegible] ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈರೀತಿ ಯಿಂದ ಜಗತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಇಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೀ ಜನರ ಲೋಕಶಾಹಿಗೆ ಪಾತ್ರರೋ ಅಪಾತ್ರರೋ ಹಿಂದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯ ಬ್ರಿಟಿಶ ಕಾರಬಾರದ ಧ್ಯೇಯ ವೇನು ಎಂಬೆಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಇನ್ನೇನು ವಿವಾದಾತ್ಮಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು ಠರಾಯಿಯನ್ನೇ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಹಿಂದೀಜನರ [illegible] ಟ್ಟದಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾದ ಜವಾಬದಾರ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದೆಂದ [illegible] ವಿವಾದಕರನ್ನು ಸುಮ್ಮಗೊಳಿಸಿರುವದು [illegible] ನವ ಕಾಲದ [illegible] ನವಯುಗದ [illegible]

ನವಯುಗದ ಇಂಗಿತಾರ್ಥ.

ಈಗ ಆದರ [illegible] ನಿಮ್ಮನ್ನೇ [illegible] ಹಿತಾಹಿತದ [illegible] ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ " ಇಂಥ ಜವಾಬದಾರಿಯನ್ನು [illegible] ಜನರಿಗೆ ವಹಿಸಲುದ್ಯುಕ್ತರಾಗಿ [illegible] ಬ್ರಿಟಿಶ ಸರಕಾರದವರ ಮೊದಲಾಗಿ [illegible] ವರು. ಇದೇ ಇದರ ಇಂಗಿತಾರ್ಥ.

ಇದೇನು ಸಣ್ಣ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವಲ್ಲ.

ಇದರಿಂದ ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದ [illegible] ಸಂಭವಿಸುವವೆಂದು ನಾನೇನು ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಂದ ಭರತಖಂಡವು ಇಂದ್ರಲೋಕವಾಗುವದೆಂದು ಹೇಳುವದು ಬರೀ ಹುಚ್ಚುತನವಾಗಬಹುದು. ಆದರೂ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯ ಹೊಸ ಕ್ಷೇತ್ರವು ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ದೊರಕುವದು, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಚೇತನೆಯ ಜಾಗ್ರತಿಯು ಎಷ್ಟಾಗುವದು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಒಳಿತಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿರಿ [illegible] ವಿಚಾರವಂತರೂ ದೇಶಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರೂ ನೀವಾಗಿರುವಾಗ, ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ನೀವು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಸುವರ್ಣಸಂಧಿಯೊಂದು ನಿಮಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆಂದು ನೀವು ನೆನಸಿರಿ.

ವಿನಾಶಕ ಟೀಕೆ ಬೇಡ.

ಈ ಸುಧಾರಣಾಕಾಯಿದೆಯು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದನ್ನು ಕೊಡದೇ ಅದರ ಅಲ್ಪಾಂಶವನ್ನಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಕೆರಗಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವದು. ವತ್ತು ಈ ಅಲ್ಪಾಂಶದ ನಾಲ್ಕು ಬದಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ನಿರ್ಬಂಧನಗಳ ಮೂಲಕ ಕೊಟ್ಟಷ್ಟರ [illegible] ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ, — ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಸುವವರು [illegible] ಸುಧಾರಣಾಕಾಯಿದೆಯು ಪೂರ್ಣ ಜವಾಬದಾರ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಮಗೆ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲೆಂಬದು ನಿಜವು. ನಮ್ಮ ಕೈಕೆಳಗಿನ [illegible] ಗಳು ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸರಕಾರಕ್ಕೇ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವವು [illegible] ಇಗುದರಿಂದ ಜವಾಬದಾರ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಲಭಿಸದೇ ಒಂದ ಪಾಲು ಮಾತ್ರ ದೊರಕಿಸುವದು.

ನಿಜವಾದ ಮುತ್ಸದ್ದಿತನವು.

ಈಗಿನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬದಾರ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಗೆ ನಾವು ಪಾತ್ರರಿರುವೆವೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುವನ್ನು ನಾನು ವಿವಾದಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವದಿಲ್ಲ. ವಸ್ತುತಃ ನಮ್ಮ ಕೈಯೊಳಗೇನು ವಿಧಿಸಿದೆ. ಆದರ ಯೋಗ್ಯತೆ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವದರಲ್ಲಿಯೇ ನಿಜವಾದ ಮುತ್ಸದ್ದಿತನವಿರುವದು. ರಾಜಕೀಯವಾಗಲಿ [illegible] ಜೀವನಾಕಲಿ [illegible] ವಿಧದ [illegible] ಯು ಕ್ರಮದಿಂದಲೇ ಸಾಗಬೇಕು. ಹಿಮಾಲಯದ ಶಿಖರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಮೆಟ್ಟಲನ್ನು [illegible] ಹತ್ತಿ [illegible] ದೊಳಗೆ [illegible] ಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ [illegible] ಗಳು ಮುಂದಾಳು [illegible] ಕ್ರಮವಾಗಿ [illegible] ಬೇಕು [illegible] ರಾಜಕೀಯ [illegible] ಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ನಿಜವಾದ ಕರ್ತವ್ಯ [illegible]

೩೦ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ

[illegible] ಮುಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ [illegible] ಜವಾಬದಾರ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯು [illegible] ದೊರಕುವದು.

' ವೋಟಿ ' ನ ಮಹತ್ವ.

ಜವಾಬದಾರ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯ ಅಧಿಕಾರವು [illegible] ಕೈಕೆಳಗಿದೆ [illegible] ಅದನ್ನು [illegible] ತಮ್ಮ ವೋಟುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಜನರೆಲ್ಲರು ಚನ್ನಾಗಿ ಅರಿಯುವದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅತ್ಯವಶ್ಯವಿದೆ. ಮತಾಧಿಕಾರದೊಳಗೆ [illegible] ಕಾರ್ಯವದರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು [illegible] ವಿದೆ. ಹಕ್ಕಿನ [illegible] ಮತಕೊಡುವರು [illegible] ಯಾರೊಬ್ಬ ಉಮೇದವಾರನ ಹೆಸರನ್ನು [illegible] ಮೇಲೆ ಬರೆದು ಸರಕಾರೀ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಒಗೆದರಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡಿರಿ. ದೇಶದೊಳಗಿನ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರವು ಜನತೆಗೆ ಹಿತಾವಹವಾಗುವದೂ ಹಿತಕರವಾಗುವದೂ [illegible] ಗಾರನಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವದು. ನಿಮ್ಮ ವೋಟನ್ನು ಪಾತ್ರನಾದ ಉಮೇದವಾರನಿಗೆ, ಸ್ವಾರ್ಥ [illegible] ದೇಶಹಿತಕ್ಕೆಂತ [illegible] ನೀವು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನೀವು ದೇಶದ್ರೋಹಕ್ಕೆ ಲೋಕದ್ರೋಹಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಆತ್ಮದ್ರೋಹಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗದಿರರಿ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ವೋಟನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ [illegible] ಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ದನ್ನು ಮರೆಯಕೂಡದು. ಇವನು ನಮ್ಮ ವರ್ಗದವನು, ಈ ಇನಿಂದ [illegible] ಇಲ್ಲವೆ ನನ್ನ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಬೇಕಾಗುವನು ಇವನು ಬಹಳ ಶ್ರೀಮಂತನು. ಹೀಗೆ [illegible] ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಶ್ರೀಮಂತನಿರುವನು. ಅಧಿಕಾರಪಂಥನಿರುವನು. ಮುಂತಾದ ಸಾರ್ಥದ [illegible] ಗಳಿಂದ ಮತದಾರನು [illegible] ಯು [illegible] ಉಮೇದವಾರನನ್ನಾರಿಸಿದರೆ, ಅವನು ದೇಶಬಾಂಧವರನ್ನು ಕೊಂದಂತಾಗುವದು.

ಜವಾಬದಾರ ಸರಕಾರವು.

ಜವಾಬದಾರ ಸರಕಾರವೆಂಬುದು ಜನರಿಗೆ ಜವಾಬದಾರವಾಗಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಯು. ಜವಾಬದಾರ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಲೋಕಮತವನ್ನು ಘಟಿಸಲು ಜನರು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಜನರು ಸರಕಾರದ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅವುಗಳ ಮರ್ಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವಾಗಲೂ ಯತ್ನಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಸರಕಾರೀ ಕೃತ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು, ಆಗಾಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರುವದೇ ಆ ಅಂಗಭೂತ ತತ್ವವು. ಟೀಕೆ ಮಾಡುವದೆಂದರೇನು. ಸರಕಾರದವರ ಕೃತ್ಯಗಳೊಳಗಿನ ದೋಷಗಳನ್ನಷ್ಟು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆದು ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೇ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವದಲ್ಲ. ಲೋಕಮತವೇನಿದೆಂದು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವನ್ನೀಯುವದೇ ನಿಜವಾದ ಟೀಕೆಯು. [illegible] ರೋಷಕ್ಕೆ ಬೆದರಿ ಅವರ [illegible] ಗಳಾಗಿ [illegible] ಮಾಡಿ ಲೋಕಪ್ರೀತಿಗೆಂದು [illegible] ಕೈವಶವಾಗಬೇಡಿರಿ. ಇಂಥ ಆಚರಣೆ [illegible] ಹಿತಕರವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಮನೋವೃತ್ತಿ [illegible] ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳಿಂದಲೂ [illegible] ಲೋಕಮತಪ್ರದರ್ಶನದಿಂದಲೂ [illegible] ನಿಯುಕ್ತಿಕಾರರೂ ಸ್ಥಿರವಾದ [illegible] ವಿಚಾರಪೂರ್ಣ [illegible] ಜನಿಕ ಮತವು ಸರಕಾರದವರ ಕೃತ್ಯಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಧೋರಣವೇಮೇಲೆಯೂ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಲೋಕಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಒಣ ಗುಲ್ಲು ಮಾಡುವ ನಾಯಕರಲ್ಲ—ಆದರೆ ವಿಚಾರಶೀಲ ಮತ್ತು ವಿಧಾಯಕ ಬುದ್ಧಿಯ [illegible] ಕಾಯದೇಶೀರ ಮುತ್ಸದ್ದಿ [illegible] ಸಾಧನಗಳಿಂದ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು [illegible]

ಸರಕಾರ—ಪ್ರಜೆಗಳ ಧರ್ಮ.

ಜನರನ್ನು ನಂಬಿರಿ. ಅವರನ್ನು [illegible] ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಲಿಸಿ ದಿಟ್ಟತನದಿಂದಲೂ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದಲೂ ಅವರನ್ನು ಆಳಿರಿ " ಸರಕಾರವು ಆಚರಿಸಬೇಕಾದ ಧರ್ಮವಿದು. ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ ಜನರಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸುವ ಧರ್ಮವೇನೆಂದರೆ— " ಸರಕಾರವನ್ನು ನಂಬಿರಿ. ಆದರ [illegible] ನಂಬಿಗೆಯು [illegible] ನಂಬಿಗೆಯಂತಿರಲಿ " ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ [illegible] ಅವರ ಮುತ್ಸದ್ದಿತನವನ್ನು [illegible] ಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ, ಜನರ [illegible] ವರನ್ನು [illegible] ಬೇಕಾದಂತೆ [illegible] ಲಿಕ್ಕೆಂದು. ಅವರ [illegible] ಮಾಡುವ ಮುಖಂಡರಿಂದಾಗಲಿ ಮೋಸ ಹೋಗಬೇಡಿರಿ. ಹಿಗನ್ನುವಾಗ ಜವಾಬದಾರ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿಯಾಗಿ [illegible] ನಾತಿಯಿಂದ ನಾನು [illegible] ತಿಳಿಯಬೇಡಿರಿ.

☞ ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಬಾಷಣವ [illegible] ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ

❋ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು. ❋

ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಬಲುದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯ!

ಉತ್ತೇಜಕ ನೋಟ! ಅಪೂರ್ವ ಉತ್ಸಾಹ!!

ಈ ಪರಿಷತ್ತು ಮೊದಲು ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಸರ್ ನಾರಾಯಣರಾವ ಚಂದಾವರಕರ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರವಾರ ಶಹರಿನಲ್ಲಿ ತಾ ೧೫-೧೬-೧೭-೧೮ ಮೇ ಶನಿವಾರ, ರವಿವಾರ, ಸೋಮವಾರ, ಮಂಗಳವಾರ, ಈ ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ ಕೂಡಿ ಬಹು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದಲೂ ಯಶಸ್ವಿತೆಯಿಂದಲೂ ನೆರವೇರಿತು. ಈ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ೧೫ ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವದಿದ್ದರೂ ೧೪ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಮುಂಬಯಿಯಿಂದಲೂ ತಾಲೂಕುಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಬರಹತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ಶ್ರೀ॥ ಪಟೀಲ, ಶ್ರೀ॥ ಪಡಬಿದ್ರಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಶ್ರೀ॥ ವಾಗಳೆ, ಅಂಕೋಲೆಯ ಶ್ರೀ ಎಕ್ನಾಥಪ್ರಭು ಮುಂತಾದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಸ್ವಾಗತ ಕಮೀಟಿಯವರಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನೀಯಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲೇ ಬಂದು ಹಾಜರಾಗಿದ್ದರು. ರಾ॥ ಸಾ॥ ಮಾನಸೂರ, ಬಸಪ್ಪ್ರರ(?), ಶ್ರೀ॥ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಇವರು ಶುಕ್ರವಾರ ದಿನ ಬಂದುಮುಟ್ಟಿದರು. ಹಿರಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ॥ ಕೊಲ್ಲಾಪೆ(?), ಶ್ರೀ॥ ರಿತ್ತಿ ಇವರೇ ಮೊದಲಾದ ಮುಖಂಡರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಅದೇ ಸಾಯಂಕಾಲ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದರು. ನಿಯೋಜಿತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ

ಸರ್ ನಾರಾಯಣ ಚಂದಾವರಕರ

ರವರು ಈ ದಿವಸ ಸಾಯಂಕಾಲ ೬ ಘಂಟೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಗೋವಾಪ್ರಾಂತದ ದಾರಿಯಿಂದ ಬರುವರೆಂದು ಮಾಹೀತಿಯಾದಂತೆ, ಕಾಳೀನದಿ ಹತ್ತರ ಸ್ವಾಗತ ಸಭಾಸದರೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಅವರ ಮಾರ್ಗಪ್ರತೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತ ನಿಂತಿರುವಾಗ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲವಾದ ಸಮಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ವಾರಿಯು ಕೋಡೀಬಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದುಮುಟ್ಟಿತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೆರವಣಿಗೆ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ದರ್ಶನವಾದ ಕೂಡಲೆ ಮಧ್ಯ ಗಂಟೆಗಳನ್ನು ಹಾರಿಸಿದರು. ಬ್ಯಾಂಡಿನ ಸುಸ್ವರ ವಾದ್ಯದೊಡನೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೆರವಣಿಗೆಯು ಹೊರಟಿತು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಗೋವಾಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಬರುವಾಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪಾನಸುಪಾರಿ ಫಲಾಹಾರ ಸತ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಗೋವೆಕನರು ಮನ್ನಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳಿ ಬಹಳೇ ಆನಂದಪಟ್ಟರು. ಮೆರವಣಿಗೆಯ ಸಮಾರಂಭವು ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯವಾಯಿತು. ಕೋಡೀಬಾಗದಿಂದ ಕಾರವಾರದ ಪೇಟೆಗಿನ ಮಾರ್ಗವು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮನೋಹರವಾದ ತೋರಣಗಳಿಂದಲೂ, ಸ್ವಾಗತಪರ ಮತ್ತು ಉಪದೇಶಪರ ವಾಕ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. 'Stir up Kanara', '...', 'Unite, persevere and achieve' 'Kanara calls her every son to duty' ಮುಂತಾದ ವಾಕ್ಯಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೃಗ್ಗೋಚರವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಸ್ವಾಗತಮಂಡಳದವರೂ, ಸ್ವಯಂಸೇವಕರೂ, ಸಾಲಾಗಿ ಒಂದು ಮೆರವಣಿಗೆಯು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ

'ವಂದೇ ಮಾತರಂ'

'ಸರ್ ನಾರಾಯಣಕೀ ಜಯ,' 'ಟಿಳಕ ಮಹಾರಾಜಕೀ ಜಯ,' 'ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಕೀ ಜಯ,' ಮುಂತಾದ ಜಯಘೋಷಗಳು ಆಗುತ್ತಲೇ ಇದ್ದವು. ಹಾದಿಯ ಮೇಲೆ ತಾಂಬೂಲ ಸಮರ್ಪಣೆಯಿಂದಲೂ, ಪುಷ್ಪಹಾರ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಂದಲೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ನಾಗರಿಕರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸನ್ಮಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸುಮಾರು ೮॥ ಘಂಟೆಗೆ ಸಂಕೋಲೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆಯು ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಬಂದ ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ನಿರೋಪವನ್ನು ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕವಾದ ಸಣ್ಣ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು.

"ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ಈ ಮಾನವು ನನಗಲ್ಲ. ಅದು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಈಗ ದೃಗ್ಗೋಚರವಾಗುವ ನವಜೀವನದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೆ, ನಮ್ಮ ಭಾರತಮಾತೆಗೆ, ನಮ್ಮ ಋಷಿಗಳ ಅಂತಃಕರಣಕ್ಕೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುವೆನು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಈಗ ಕಂಡುಬರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವದ ಭಾವನೆಯೇ ಈ ನವಜೀವನದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯು. ಈ ಭಾವನೆಯು ... ಮೇಲೆಯೇ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಬೇಕು. ಈ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯು ನಮ್ಮ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವದಾದರೂ ... ವೃದ್ಧರು ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನಿತ್ತು, ಉತ್ತೇಜಿಸಬೇಕು; ಅವರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಬೇಕು. ನಾವು ವೃಕ್ಷದೋಪದಿಂದ ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿ, ಈಗ ಅಂಕುರಿಸಿದ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಬೀಜವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೂತನವಲ್ಲ. ವೇದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಉಪನಿಷದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಅಶೋಕನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಅಕಬರ ಬಾದಶಹನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಧುಸಂತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ಇದ್ದೇ ಇತ್ತು. ಇತ್ತಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಭರತ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಲುಪ್ತವಾಗಿತ್ತಷ್ಟೇ. ಬ್ರಿಟಿಶರ ಆಡಳಿತೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಪುನಃ ಅಂಕುರಿಸಿದೆ. ಮಾತೃಭೂಮಿಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದ ... ಈ ಅಂಕುರಕ್ಕೆ ನೀರು ಹಾಕಿ ಬೆಳೆಸಿ ನಾವು ಅದರ ವೃಕ್ಷವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ. ಪರಿಷತ್ತಿನ ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳಿಂದಲೇ ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಸಮಾಪ್ತವಾಗವದೆಂದು ನೆನಿಸಬೇಡಿರಿ. ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ವೃಕ್ಷವನ್ನು ನಿರಂತರ ಸೇವೆಯಿಂದಲೂ ಜೋಪಾನದಿಂದಲೂ ... ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವು." ಎಂಬರ್ಥದ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕವಾದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಅವರು ನೆರೆದ ಜನರಿಗೆ ... ಜನರು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ... ಈ ... ಉಪದೇಶವನ್ನು ಲಕ್ಷಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿ, ... ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಸಂಚಾರವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಇಂಥ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಲಭಿಸಿದರೆಂದು ಧನ್ಯತೆಯನ್ನು ತಾಳುತ್ತ ಜನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹಾದೀ ಹಿಡಿದರು.

ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮಂಟಪದೊಳಗೆ.

ಮರುದಿವಸ ಅಂದರೆ ಶನಿವಾರ ತಾ ೧೫ ನೇ ಈ ದಿವಸವು ಅಧಿವೇಶನದ ಪ್ರಥಮ ದಿನವು. ಆ ದಿವಸ ಉಳಿದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೆಲ್ಲ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಜನ ಸಮೂಹವು ನೆರೆಯುವದೆಂದು ನೋಡಿ ಸ್ವಾಗತ ಮಂಡಳದವರ ಉತ್ಸಾಹವು ದ್ವಿಗುಣಿತವಾಯಿತು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಸಂಜೆ ೩ ಘಂಟೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವದಿದ್ದರೂ ಜನರು ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ೨-೩ ತಾಸು ಮುಂಚೆಯೇ ಬರಹತ್ತಿದ್ದರು. ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮಂಟಪವು ಲತಾ ಪಲ್ಲವಗಳಿಂದಲೂ, ನ್ಯಾ॥ ರಾ॥ ಗೋಖಲೆ, ಮೇಥಾ, ದಾದಾಭಾಯಿ ನೌರೋಜಿ, ಲೋ॥ ಟಿಳಕ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ಮಿ॥ ಜಿನ್ನಾ, ಮಿ॥ ಹೋರ್ನಿಮನ, ಶ್ರೀ॥ ಲಾಲಾಲಜಪತರಾಯ, ಪಂಡಿತ ಮೋತಿಲಾಲ ನೆಹರು ಇವರೇ ಮೊದಲಾದ ಸನ್ಮಾನನೀಯ ದೇಶಭಕ್ತರ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳಿಂದಲೂ, ಸುಶೋಭಿತವಾಗಿಯೂ, ನೂತನ ಮನೋಹರವಾಗಿಯೂ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಸಭೆಗೆ ಬಂದ ಜನಸಮೂಹವು ಸುಮಾರು ೧೦೦೦ ನೆರೆದಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗದು. ಸ್ವಾಗತ ಮಂಡಳದ ಸಭಾಸದರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಸುಮಾರು ೩೦೦, ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೬೦೦(?), ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೧೫೦೦(?)ಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕಿ ಇತ್ತೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ, ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರೂ, ಸುಮಾರು ೫೦-೬೦ ನೆರೆದಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ತಾಲೂಕುವಾರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೂಡ್ರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿತ್ತು. ಜನರಿಗೆ ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೂಡ್ರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ನಿರತರಾಗಿದ್ದರು. ನಿಯೋಜಿತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ವಾರಿಯು ಸ್ವಾಗತ ಮಂಡಳದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೊಡನೆ ಸರಿಯಾಗಿ ೩ ಘಂಟೆಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು. ಸ್ವಾಗತಮಂಡಳದವರ ಬಗ್ಗೆ ತಡಿಸಿದ ಉಚ್ಚಾಸನದ ಮೇಲೆ ಸನ್ಮಾನನೀಯ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಾಗಿ ಬಂದವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರು. ಕಲೆಕ್ಟರರಾದ ಮಿ॥ ಹೇಗ್ ಇವರೂ, ಭಾವೀ ಕಲೆಕ್ಟರ ಮಿ॥ ಹೂಡ ಇವರೂ, ಫರ್ಸ್ಟ ಕ್ಲಾಸ ಸಬ ಜಡ್ಜರಾದ ಮಿ॥ ವಾಘರನರೂ(?), ಪೋಲಿಸ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರೂ, ಸಭೆಗೆ ಚಿತ್ತೈಸಿದ್ದರು. ಪ್ರಥಮ ದಿವಸ ... ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಾಗಿ ಹೋಗಬಹುದೆಂದ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು ಪರವಾನಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ, ಕಾರವಾರ ಹೈಸ್ಕೂಲ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರ ವಗೈರೆ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಸರಕಾರೀ ನೌಕರರು ಸಹ ಪ್ಲೆಟಫೋರ್ಮಿನ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಂಟಪದೊಳಗೆ ಸೇರಿದ ಕೂಡಲೆ 'ವಂದೇ ಮಾತರಂ' ದ ಜಯಘೋಷವಾಯಿತು. ಆ ಮೇಲೆ 'ವಂದೇ ಮಾತರಂ' ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪದದಿಂದಲೂ, ಹಾಗು ... ಸ್ವಾಗತಪರ ಪದ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದೊಳಗಿನ ಮೊದಲನೇ ಸಂಗತಿಯು ಸ್ವಾಗತಮಂಡಳ ಅಧ್ಯ

* ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು. *

ಕ್ಷರ ಉಪನ್ಯಾಸವು [illegible] ರಾ। ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪಶ್ರೀ [illegible] ಮಂಜುನಾಥ [illegible] ವರ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ [illegible] ಜಾತ [illegible] ಬೇಸಿ [illegible] ಪ್ರಕಾಶದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಕ ಸುಸ [illegible] ದ ಪರ [illegible] ಪ್ರವೇಶ ಗಳಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ [illegible] ಎಣಿಸಿದರು ಹಾಗೆ ಅಧಿಕ [illegible] ರು ಕಾರಣಗಳು [illegible] ಅವುಗಳನ್ನು [illegible] ಪೇಟಾಳಿ [illegible] ತವ [illegible] ದತ್ತಾತ್ರಂ ಅನಂತ [illegible] ರಿಸುವರೆಂದು ಹೇಳಿದ [illegible] ಇವರಿಗೆ [illegible] ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ [illegible] ಭಾಷಣ [illegible] ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲ [illegible] ಇಷ್ಟು [illegible] ರೀತಿ [illegible] ಜನರ ನಿರಾಶೆಯ [illegible] ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ [illegible] ರಣೆಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ [illegible] ನುಕೂಲತೆಯು ಮೂಲಕ [illegible] ಜನರ ನಿರಾಶೆಯ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕಷ್ಟ [illegible] ಈ ತಕ್ಕಾರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕಣ್ಣಿಗೆ [illegible] ಎಂದು ಮುಂದಿನ ಎಲ್ಲ [illegible] ಕ್ರಮವು ರೀತಿ [illegible] ಗಿ [illegible] ಸಂಗತಿಯ [illegible] ಈ ಕೆಳಗೆ [illegible] ದ. ಇದೇ [illegible] ಪನ್ಯಾಸದ [illegible] ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ [illegible] ಆ ಭ ಸಣಷ್ಟ [illegible] ಳಗೊಂಡಿರುವದರಿಂದ ಅದನ್ನು [illegible] ಮೂಲಕ ಮುಂದೆ [illegible] ಪ್ರಕಟ [illegible]

ಆ ಮೇಲೆ ರಾ। ಬ। ಯಜ್ಞಮಡಿಯ ವರು ಶರನಾರಾಯಣ ಚಂದಾವರಕರ ಮಹನೀಯರನ್ನು ಈ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಲು ರಾ। ರಾಮಕೃಷ್ಣ ರಾವ ನಾಡಕರ್ಣಿ (ಅಂಕೋಲಾ) ರಾ। ಸಾ। ಮಸೂರ (ಕುಮಟಾ) ಮತ್ತು ರಾ। ಕೊಲ್ಲಾಳಿ (ಶಿರಸಿ)ಗಳವರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ತರ್ಫೆಸಿಂದ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಸರ ನಾರಾಯಣ ಚಂದಾವರಕರ ಮಹಾಶಯರು ಸಭಿಕರ ಜಯಘೋಷದೊಡನೆ ಸಭಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಚಪ್ಪಾಳೆಗಳ ಘೋಷದೊಳಗೆ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಪರಿಪೂರ್ಣ ಭಾಷಣದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಓದಲಾರಂಭಿಸಲು, ಕೊಂಕಣಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿರಿ,' 'ಮರಾಠಿಯಿಂದ ಮಾತಾಡಿರಿ,' 'ಕನ್ನಡದಿಂದ ಮಾತಾಡಿರಿ,' 'ಇಂಗ್ರಜಿಯಿಂದ ಮಾತಾಡಿರಿ' ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯಿಂದ ಸಭಿಕರು ಕೂಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿರಲು, ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಸುಮ್ಮಗಿರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಸಭಿಕರಿಗೆಲ್ಲ ಹಂಚಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಬಹಳ ಶಾಂತವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ,— ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯವು ದೇಶಭಾಷೆಗಳಿಂದಲೇ ನಡೆಯಬೇಕು. ಇಂಗ್ರಜಿಯಿಂದ ನಾನು ಮಾತಾಡಲಿಚ್ಛಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಹೇಗಾದರೆ ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಈ ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಹೇಗಾದರೆ ಮಾತಾಡುತ್ತೇನೆ, ಎಂದು ವಿನೋದವೂ ಬಹಳ ಹೇಳಿ ಮರಾಠಿಯಿಂದ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದ ಸಾರಾಂಶವೇನಂದರೆ —

ಸಧ್ಯದ ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳೇನಿವೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಮುದ್ರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ವಿವೇಚಿಸಿರುವೆನು. ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಆರ್ಯಾವರ್ತ ಹಿಂದುದೇಶವು ನಮ್ಮ ಮಾತೆಯು ಆದದರಿಂದಲೇ ನೀವು ವಂದೇ ಮಾತರಂ ಎಂದು ಘೋಷಿಸುತ್ತಿರಿ. ಮಾತೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ನೀವು ಮನವಿಟ್ಟು ಮಾಡಿರಿ. ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಜಾತಿ ಮತ್ಸರದಿಂದಲೂ ಧರ್ಮಮತ್ಸರದಿಂದಲೂ, ನಾಡು ಮತ್ಸರದಿಂದಲೂ [illegible] ಬೇರೆಯಾಗಬೇಡಿರಿ. ರಾಷ್ಟ್ರವು ಒಂದೇ ಎಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತದೆಯೋ? ಬ್ರಾಯಿಸಂಬ ವಿದ್ವಾನ ರಾಜನೀತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹೇಳುವಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರತ್ವವು ಗಳ [illegible] ಹಿಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿರುವದು. ಬರೀ ಪಟ್ಟಣ [illegible] ಒಂದೇ ರಾಷ್ಟ್ರ ವಾಗುವದಿಲ್ಲ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಾತಿಭೇದಗಳಿವೆ ಮಾಡಾಭೇದಗಳಿವೆ ಪಾಂಥಭೇದಗಳಿವೆ ಇಂಥ [illegible] ಹಿಂದ ಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ ಒಂದೇ ರಾಷ್ಟ್ರದ [illegible] ಬಾಳ ಪಡೆಂಬ ಎಂದು ಕೆಲವು ವಿರೋಧ [illegible] ಇಂಥ ವಿಘ್ನಗಳು ನಿರಾಧಾರವಾಗಿವೆ ಲಾರ್ಡ [illegible] ಎಂಬ ಇತಿಹಾಸಕರ್ತನು [illegible] ಕ್ರಿಸ್ತ [illegible] ವರ್ಷಗಳ ಮೊದಲು [illegible] ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ [illegible] ಪ್ರಥಮ [illegible] (Religions oler t on) [illegible] ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರದೊಳಗೆ [illegible] ಇದೊಂದು [illegible] ಹಿಂದು ಜನ್ಮ ತತ್ವವು ಪ್ರಜಾ [illegible] ಪುರಾತನ [illegible] ದಿಂದ ಈ ದೇಶವು [illegible] ಜಗತ್ತಿನ [illegible] ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಭರತಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಲವು ಹುಟ್ಟಿತ್ತು ಎಂದು [illegible] ಉದ್ಯಕ್ತರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥಾನಿಕ ವಿಷಯಗಳ [illegible] ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯೂ, ಜಂಗ [illegible] ಸಂ [illegible] ಜಂಗಲು [illegible] ಕಾನಡಾಜಿ [illegible] ಜಂಗಲು [illegible] ಜಂಗಲಿನ ನಿಷ್ಕಾರಣದ [illegible] ಇವರಿಗೆ ಒಂದೇ [illegible] ಈ [illegible] ಸಾಗುವದಿಲ್ಲ ಹೀಗಾಗಿ [illegible] ಉಪಕಾರಿಗಳಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ [illegible] ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗತಿಗೆಟ್ಟು [illegible] ಜನರ [illegible] ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸರಕಾರದ [illegible] ಮುಟ್ಟಿದ್ದಿಲ್ಲ [illegible] ಯೋಜನೆಯು ಸನದ [illegible] ಈ ಪರಿಷತ್ತು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಟ್ಟದರಿಂದ ಜನರು ಇದ [illegible] ಪ್ತಿಯಾಗುವತನಕ ಈ [illegible] ಸಂಕಷ್ಟಗಳ ವೃತ್ತಾಂತಗಳ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡಿರಿ ಸರಕಾರದ ಕಿವಿಗೆ ಕೇಳುವಂತೆ [illegible] ಈ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲ ನಾನು ನನ್ನ ಶಕ್ತಿಯಿರುವ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ, ಅವಶ್ಯಕವಾದರೆ, ಸ್ವತಃ ತಮ್ಮ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಹೋಗಿ ಚಳವಳಮಾಡಿ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನ ಮುಂದೆ ನಿಮ್ಮ ಗಾರ್‍ಹಾಣೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾನು [illegible] ನಾಗಿರುವೆನೆಂದು ನಿಮಗೆ ಇಂದಿಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ [illegible] ಸು (ಚಪ್ಪಾಳೆಗಳ ಘೋಷ)

ಈಗ ನವಯುಗವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ನಮ್ಮ [illegible] ವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ಇನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಗಬೇಕು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಮಾಡುವ ಮಾತ್ರ ಸೇವೆಯು ಒಂದೇ. ಶ್ರೀ। [illegible] ಕರವರೂ ಮಾತೃಸೇವಕರು, ಶ್ರೀ। ಗಾಂಧಿಯವರೂ ಮಾತೃಸೇವಕರು, ನಾನಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಮಾತೃಸೇವಕನೇ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ತಾಯಿಯ ಮಕ್ಕಳು. ಪಕ್ಷಭೇದಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಸ್ಥಿರ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಒಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು 'ವಂದೇ ಮಾತರಂ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಮಾತೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ, ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯೋದಯವು ಬೇಗನೆ ಆಗುವದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸ್ವಸ್ಥಾನಾಪನ್ನರಾದರು

ಆಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ತಾಲೂಕಿಗೆ ಐದರಂತೆ, ಹೇರೆ? ಶಿರಂತ ಸಭೆಯನ್ನು ನೆರೆಯಿಸಿದ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ೫, ಮುಂಬಯಿ ತಾಲೂಕೆಂದು ಎಣಿಸಿ ೫, ಹೊರ ಊರುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರಿಗೆ ೫, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನೇಮಿಸಿದ ೫ ಈ ರೀತಿ ಆಯಾಯ ತಾಲೂಕುಗಳಿಂದ ವಗೈರೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ವಿಷಯನಿಯಾಮಕ ಕಮಿಟಿಯು ರಚನೆಯಾದಮೇಲೆ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ತೀರಿತು

ವಿಶೇಷ ಬಾತ್ಮಿ.

ಆಮೇಲೆ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕೆಲಸವು ರವಿವಾರ ಸೋಮವಾರ ವರೆಗೆ ನಡೆದು, ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯವು ಸಾಗಿ ಹೋಗದ ಮೂಲಕ ಮಂಗಳವಾರ ೬ ಘಂಟೆಯಿಂದ ೧೨॥ ಘಂಟೆವರೆಗೆ ಠರಾವುಗಳ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಈ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಪೂರ್ವ ಸಮಾರಂಭವು ಮುಗಿಯಿತು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ೨೮ ಠರಾವುಗಳ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಈ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಪೂರ್ವ ಸಮಾರಂಭವು ಮುಗಿಯಿತು ಒಟ್ಟಿಗೆ ೨೮ ಠರಾವುಗಳು ಮುಂಜೂರಾದವು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯಿದೆ, ರೌಲಟ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರೆಸ ಆಕ್ಟ ಇವುಗಳ ನಿಷೇಧ, ಪಂಜಾಬದ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಖಿಲಾಫತ ಮುಂತಾದ ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ವಿಷಯಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುವವಲ್ಲದೆ, ಬೇಸಾಯ, ವನಗಾವಲು ಶಿಕ್ಷಣ, ಪ್ರವಾಸಸೌಕರ್ಯ, ಭಟಕಳ ಶಿವೊಗ್ಗ ರೇಲ್ವೆ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಾನಿಕ ವಿಷಯಗಳಿರುವವು ವನಗಾವಲಿನ ಠರಾವಿನ ಮೇಲೆ ರಾ। ಕೊಲ್ಲಾಳಿ, ರಾ। ಸಾ। ಮಸೂರ, ರಾ। ಪಟವರ್ಧನ, ರಾ। ಸಾ। ಬಸ್ರೂರ, ರಾ। ಹೀರಣ್ಣ ನಾಯ್ಕ, ರಾ। ಕರ್ಕಿ ಮೊದಲಾದ ೩೦ ಜನರ ಮಾಹಿತಿ ಪೂರ್ಣ ಭಾಷಣಗಳಾದವು!

ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಪರಿಷತ್ತಿಗಾಗಿ ಶಿರಸಿಯ ರಾ॥ ಕೇಶವಯ್ಯನವರು ಶಿರಸಿಗೆ ಆಮಂತ್ರಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಇವೆಲ್ಲ ಠರಾವುಗಳ ಸಾದ್ಯಂತ ವೃತ್ತಾಂತವು ನಮ್ಮ ಕೈಸೇರಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸ್ಥಳಸಂಕೋಚದ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆವರೆಗೆ ಕಾದಿಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಉಪ್ಪಿನ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಠರಾವು ಕಾರ್ಯಬಾಹುಲ್ಯದ ಮೂಲಕ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮುಂದೆ ಬರಲಿಲ್ಲೆಂದು ನಮ್ಮ ಬಾತಮಿದಾರರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ

WAGLE NADKARNI & CO.

CHEMISTS, DRUGGISTS & GENERAL MERCHANTS.

SANDHURST ROAD,

Bombay.

ಈ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮುಡಿದ ಲೋಕಪಕ್ಷದವರಾಗಲಿ ಡೆಮೊಕ್ರೆಟಿಕ್ ಪಕ್ಷದವರಾಗಲಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾದಿಗಳಾಗಲಿ ಉದಾರಮತವಾದಿಗಳಾಗಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನಾವೇಕೆ ಸಹಕರಿಸಬಾರದು. ಜವಾಬದಾರ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುವಾಗ ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಎಲ್ಲ ತರಗತಿಯ ಜನರೂ ಸಹಾಯಕರಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದರ ಮೊದಲನೇ ಮೆಟ್ಟು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತೆಂದರೆ ಅನಂತರ ಕಾದಾಟದ ಮುಖ್ಯ ಕದನದ ಮಹತ್ವ. ಆಗ ಸ್ಥಿರವಾದ, ನಿಧಾನ, ಕುಶಲ ವಿಧಾಯಕ ಕೃತಿಯೇ ಬೇಕಾಗಿರುವದು ಇಟಲಿಯ ಮತ್ತು ಫ್ರಾನ್ಸದ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಸೋದರ ಪ್ರಥಮಾವಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ಲೋಕಪಕ್ಷದ ಕಾದಾಟವನ್ನು ಧೀರರಂತೆ ನಡಿಸಿದ ಲೋಕನಾಯಕರು ಕಾಗದದಮೇಲೆ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಆದರೆ ವ್ಯವಹಾರದೊಳಗೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಕಲಿಯಾರಂಭಿಸಲು ಅವರು ದಿಕ್ಕುತಪ್ಪಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಿದರು ಹೀಗಾದಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಜಾಗರೂಕರಾದ ಮತ್ತು ಸಮಶೀಲ ಬುದ್ಧಿಯ ನಾಯಕರಿಗೆ ಈ ಜವಾಬದಾರ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿಸಬೇಕಾಯಿತು."

ಆ ಬಳಿಕ ತಮ್ಮನ್ನು ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಿದರಿಂದ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಅಥವಾ ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಿಕ್ಕೂ ತಮಗೇನೂ ಹೊತ್ತು ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲೆಂದ ಹೇಳಿ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ, ಕೃಷಿತರ ಶಿಕ್ಷಣ, ಜಂಗಲ ನಿರ್ಬಂಧ, ಅಗಿ ಬಂಡಿಗಳ ಅಭಾವ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶಮಾಡಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮುಂದರಿದು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ — "ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯ, ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಜನರೊಳಗೆ ಹಿತಕರವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಚೇತನೆಯನ್ನೂ ಜಾಗ್ರತಿಯನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರಂತರ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಕರ್ತವ್ಯಜಾಗ್ರತಿಯು ಕ್ಷಣಿಕವಾಗದಿರಲಿ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ಜಾಗ್ರತವಾದ ನವಜೀವನವು ಅಖಂಡಿತವಾಗಿ ಬಾಳಲಿ ಈ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ತು ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯುವಂತೆ ನೀವು ಯಾವ ಉಪಾಯಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿರಿ ಜಾತಿಪಾತಿಗಳ ಕ್ಷುದ್ರಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಎಲ್ಲರ ಹಿತವು ಒಂದೇಯಾಗಿರುವದೆಂದು ಜನರು ನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ದೇಶದ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಐಕ್ಯಭಾವನೆಯುಂಟುಮಾಡಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಲಿಕ್ಕೆ ನೀವು ಕಲಿಯಬೇಕು ದೇಶಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನರಿತು ನಿಮ್ಮ ಸ್ವತಸದಿಂದಲೂ ಉದಾತ್ತರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಸ್ವಾರ್ಥಬಿಡಿಸಿ ಜೀವನಕ್ರಮವನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಅಂದ ಜೀವನ ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ನಡಿಸಿರಿ ನೀವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವಿರೆಂಬ ದೃಢನಂಬಿಗೆಯು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರಲಿ ಎಂದೂ ನಿರಾಶೆಪಡೆಯದೇ ಇರಿ ಅಪಯಶ ಮತ್ತು ನಿರಾಶೆಯ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಒಂದರೂ ಎದೆಗುಂದಬೇಡಿರಿ ಈಶಕೃಪೆಯಿಂದ, ಶೀಲವಂತರಾದ ಜನರೂ ಸ್ಥಿರಬುದ್ಧಿಯ ಧೈರ್ಯವಂತರಾದ ಒಕ್ಕಲಿಗರೂ, ಎಲ್ಲ ಜನಸ್ತೋಮದ ನಿಜವಾದ ಹಿತಕ್ಕೆಂದು ಅವಿಶ್ರಾಂತ ದುಡಿಯುವ ದೇಶಸೇವಕರೂ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಈ ಮೊದಲನೇ ಪರಿಷತ್ತು ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನೀಯಲಿ!

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು	ದರ
	ರೂ. ಆ.
ರಂಗೂನ ಭತ್ತ ಗೋಣಿಗೆ	೧೬
ಗೋಧಿ ಗೋಣಿಗೆ	೧೮॥—೨೨
ಹುರುಳಿ ನಿಬ ,,	೧೪॥—೧೬
ಕಡಲೆ ನಿಬ ಗೆ	೧೬॥—೧೬॥
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿಗೆ	೨೨—೨೧
ಹೆಸರು ಬೇಳೆ	೧೭—೨೮
ಉದ್ದು ವರಾನಗಿ	೮॥—೯
ವೆಲ್ಲಾರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ ,,	೧೨
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ ,,	೬—೧೨
ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ	೧೦॥—೧೧
ಕೊಬ್ಬರಿ ಖಂಡಿ	೧೧೫—೧೨೦
ಕೊಬ್ಬರಿಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ	೨೭॥
ಹತ್ತಿ ... ಖಂಡಿ	೯೦
ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	೧೦।—೧೦॥
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ ,,	೧೨—೧೨॥
ಅಟ್ಲಕಾಯಿ ಮಣ ಕ್ಕೆ	೧ ೪-೦
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ ,,	೩ ೫-೦
ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಸಾಂಗದ ಡಬ್ಬೆ	೪ ೬-೬
ಸೂರ್ಯ ,,	೪ ೨-೬
,, ಹಂಸ	೨ ೬ ೬
ಗಾಂವಟಿ ಬೆಲ್ಲ ಖಂಡಿಗೆ	೭೧—೭೫
,, ಚಿಕಣಿ	೭೫—೮೫
,, ...	೬೦—೭೦
ಸಿದ್ಧಾಪುರ ರಾಶಿ ,,	೯೫—೧೦೫
ಬಿಳಿ ,,	೧೦೦—೧೧೫
... ಪುರ ,,	೯೦—
ಅಪೆ ,,	೭೫—೮೦
ಜಾಲಿ ಅಡಿಕೆ ,,	೫೦—೫೫
ಹೊಸಕಾಳ ಮೆಣಸು ಖಂಡಿಗೆ	೧೫೫—೧೬೭
ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮಣಕ್ಕೆ	೩೨ ೫೦

ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಖಾತ್ರಿದಾಯಕ!! ಬಹುಮಾನಕಾರಕ!!

ಮುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷಧವು ಹಲ್ಲು ಕೆಳತ ಹಲ್ಲು ನೋವು ಹಲ್ಲು ಅಲುಗಾಡುವದು ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ತವು ಕೀವು ಸುರಿಯುವ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ದುರ್ಗಂಧ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ ಇದಲ್ಲದೆ ಬಾಲಕರ ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ ತಲೆಯ ಬಡತನ ವಾಂತಿ ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟೋಣ, ಸಳಗು ಆ, ಪ್ಲೇಗ, ಕಾಲರಾ ಗುಂಟಗಳಿಗು ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ಕಳತ, ಬಾಣಂತಿಯರಿಗೆ ನೀಡು ಹಿಡಿದರೆ ಮ ೨೦ ಪ್ರಕಾರದ ಮೇಹರೋಗಕ್ಕೆ ಗುಣ

ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲ ಗಕ್ಕೆ ಫಕ್ತ ೦—೧೨—೦

ಪತ್ತೆ:— ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ.

ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದೀಕ ಕಂಪನಿ,

ಕುಮಟಾ (ಎನ್ ಕೆನರಾ)

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವೆವು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು.

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,

ಗೋಕರ್ಣ

ತ್ವರೆಮಾಡಿರಿ! ತ್ವರೆಮಾಡಿರಿ!!

ನ್ಯೂ. ಎಂಪೋರಿಯಮ್,

"ಸ್ಟೇಶನರ್ಸ ಎಂಡ್ ಜನರಲ್ ಮರ್ಚಂಟ್ಸ."

ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಸ್ಟಾಕು ಈಗ ಬಂದಿದೆ ರೋಕ ಗಿರಾಕಿಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ದರದಿಂದ ಮಾಲು ಸಿಗುವದಲ್ಲದೇ ಪರವೂರ ಕಮಿಶನ್ ಶಿಕ್ಕೀತು ಒಂದಾವರ್ತಿ ಆರ್ಡರ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಖಾತ್ರಿಯಾದೀತು

ನ್ಯೂ. ಎಂಪೋರಿಯಮ್,

ಹೊನ್ನಾವರ (ಕಾನಡಾ)

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ

(ಗುಣಬಾರದ್ದರೆ ಹಣವಾಪಸು)

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಜನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆ ನಿರ್ಬಲತೆ ನಪುಂಸಕತ ಕ್ಷೀಣತೆ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣವಾಗಿ ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ, ರಕ್ತಶೋಧಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋಲ್ಲಾಸಕ ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗರ್ಮಿ, (ಹುಣ್ಣು) ಗುಪ್ತಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟುವ ಎಲ್ಲತರದ ಒಕ್ಕೆಗಳು ಹುಣ್ಣುಗಳು ಪಿತ್ತದ ಬಾಧೆಗಳು ಕಟ್ಟುವಿಕೆ ವಾತರೋಗ ಮುಂತಾದವು ಅತಿಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಿರೋಗತ್ವವೂ ಕಾಂತಿಯೂ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಡಬ್ಬಿಗೆ ೩೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೩೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ ಟಪಾಲು ಖರ್ಚು ಬೇರೆ ಅನುಪಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಔಷಧದ ಸಂಗತ

ವಿಳಾಸ— ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ,

ಪೋಸ್ಟ— ಬನವಾಸಿ. ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ,

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶಃ.

೨ ಭಾಗಗಳ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧—೪ ೦

ಎಸ್ ಎಲ್ ಧಾಕಪ್ಪಾ.

ಪೋಸ್ಟ— ಶಿರಸಿ (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ)

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಚಗಳು.
ಸುಲಭ ಕ್ರಯ.

ಬಿಹಳ ಸರುಯ ತನಕ ನಡಿಯು ವಂಥಾದು. ೩ ವರ್ಷ ಗ್ಯಾರಂಟಿ

ಪ್ರೀಸ್ಟ್ ಪಟ್ಟೆ ... ಲ್ ಸ್ಟೀಲ್

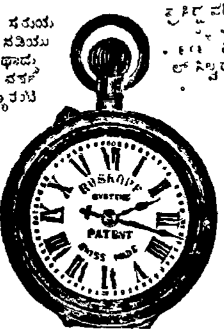

ಮುಂಬಿನ ... ರೂ. 7 9 ... 1 12 0 ...

ಅಂಸ ... ಯಾಗ ... ಹರ ...

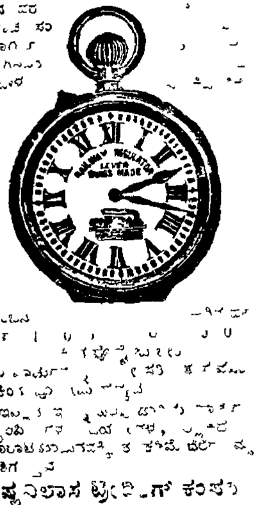

ಮುಂಬಿನ ... ರೂ. 1 ... [illegible]

ಪೇಕಿಂ ... [illegible]

... ಕಮಿಷನ್ ... [illegible]

ಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ
ಗಿರಗಾಂವ ಮುಂಬಯಿ.

KRISHNAVILAS TRADING COMPANY,
Girgaum, BOMBAY

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ
ಔಷಧಗಳು.

1 ನಿಶ್ಚಾಂಜನ.— ಹಿಂದ ಸಾನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ವನಸ್ಪತಿಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದೇಸಿ ... ಉಪಯೋಗದಿಂದ ತಲೆನೋವು ... ಶಿರೋಭಾರ, ಗಂಟು, ಗಂಟನೋವು, ಎದೆನೋವು, ಸೊಂಟದ ನೋವು ... ಸಂಧಿವಾತ ... ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವುಗಳ ಮೇಲೆ ... ಗುಣ ... ಬಟ್ಟಿ 1 ಕ್ಕೆ 0 8 0 [illegible]

2 ... — ... [illegible]

... 10 ... 1 ... 8 0

... 1 ... 0 8 0

4 ... 0 10 0

... 1 ... 0 10 0

... [illegible]

... 2 0 0

5 ... [illegible] ... 0-1-0 ... 2 0 ...

... ಬಟ್ಟಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-12-0

10 ... [illegible] ... 3 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ... ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-6-0 3 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 1-0-0.

21 ... ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-3 0 6 ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ 1 0 0

ಎನ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್ಸ್
ನೇಟಿವ ಡಾಕ್ಟರ್ಸ್ ...
ಬೆಂಗಳೂರು ...

ಹೊಸ ಶೋಧ! "ಓಂ" ಹೊಸ ಶೋಧ!!
ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣ ವಾಪಸು.
(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕಾರಕವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ... ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ... ಮಿಶ್ರವಾಗಿ ... ದೇಶೀ ... ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ... ಬಹಳೆ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ... ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಮೂತ್ರದ ... ಅಥವಾ ... ಧಾತು ... ಸ್ವಪ್ನದೋಷ ... ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ... ದಿವಸದಿಂ ... ಸಂಬಂಧಿಯ ... ಗುಣವಾಗುವವು ... ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ... ಹಸಿವು ... ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣವುಂಟಾಗದೇಕೆ ... ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ... ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ... ಇದರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಸೇವನೆಯ ... ದಿವಸವೇ ... ಸ್ತ್ರೀ ... ಸ್ತ್ರೀಯ ... ರೋಗಗಳು ... ಸ್ತ್ರೀಯ ... ಗರ್ಭ ... ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ... ಡಬ್ಬಿ ... ಗುಣ ಬರುವದು. ... ಸಾರಿಯಾ ... ಅನುಭವ ... [illegible]

... ಡಬ್ಬಿ ... [illegible]

... ಇಂಗ್ಲಿಷ ... ಸ್ಪಷ್ಟ ... [illegible]

ಪತ್ತೆ— ... ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ, ... ಬೆಳಗಾಂವ.

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು
ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಡುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳ ... ಸಾರ್ವಜನಿಕ ... ಯಾವುದೇ ... ರಾತ್ರಿ ... ಜನರು ... ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ... ಬೆಳಕು ... ಈ ದೀಪಗಳು ... ಕ್ರಯಗಳು ಸಹ ಇವೆ.

... ಬಾಡಿಗೆ ... ವಿಚಾರಿಸಬೇಕು.

... ಬೆಳಗಾಂವ, ... ಕುಮಟಾ.

... 'ಕಾಮೇಶ್ವರ ಮೋದಕ'

[illegible]

पता— मुख्यजी हिरालाल ...

Printed and published by Krishnarao K... hav Shenvi, ... Sta... Press, Kumta

Reg. No. B. 1270

ವರ್ಷ ೮.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೪೨.

ಪತ್ರದ ಕ್ರಯ:—

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂಪಾಯಿ 2-8-0.

ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಯಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂಪಾಯಿ 2-12-0.

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0.

[illegible]

[illegible]

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

—[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೨೭ ಮಾಹೆ ನೋ೦ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಹುಂ, ಕಣ್ಣು ಉರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವು ಸೋರುವದು, ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅನಿದ್ರೆ, [illegible] ಕೂದಲು ಹಣ್ಣಾಗುವದು, ಉದುರುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ; ಉದುರಿದ ಕೂದಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ತಲೆಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ, [illegible] [illegible] [illegible] ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆ 1-8-0.

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ್ರ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಕುತ್ತುಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗಗಳನ್ನು ಗುಣ ಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0.

ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮಕಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋಯುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃದ್ರೋಗ, ಬಿಳಿಸೆರಗು (ಬಿಳಿಸೆರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ. 2/-.

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮ.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಪಿತ್ತ, ಘಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ಇತ್ಯಾದಿ ಗುಣ. ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೩ ಆಣೆ. [illegible] ಕಡಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ. ವಿಳಾಸ:—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7. ಚಂದಗಾಡಿ, ಪಟ್ಟಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯೊನಾ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಚಳಿಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು. 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ ರೂ 1-8 ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 8 8; 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 16-8.

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಕ್ವಯಿನೈನಿಗೆ ಬದಲು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯು. 25 ಕ್ಕೆ ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8. ರೂ. 1 ಮತ್ತು ರೂ 8-1.

ರೆವ್ರಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಶೂಲೆ, ಕಡಿತಗಳು, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬ 1 ಕ್ಕೆ ಆ.8. 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 5-4 0

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ 5, ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ.1-10. 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 3

ಪುಕ್ಸರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಬೆಸ್ಟ್ ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1 2. 4 ಔನ್ಸ್ 1. 2. 4.

ಆ 2½ ಆ 3½ ಆ 6 ಆ 11 ರೂ.1 4. ರೂ 2-4

ದೃಷ್ಟಿ ಚಕ್ರಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ [illegible] [illegible] ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ. [illegible]

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,

7. ಮಂಗಳೂರು.

ಗುರುಪ್ರಾಸಾಧಿಕ ಔಷಧಿ.

ಗುರುಕೃಪಾ— [illegible] ಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಮಾತ್ರೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ. ಮುಖ್ಯರೋಗ, ಜ್ವರ, ಅತಿಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣಿ, ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲೆ, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, [illegible] [illegible] ಈ ಔಷಧವು ಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. [illegible] ಔಷಧದ ಸಂಗಡ [illegible] ಗೆ ಆ ಆಣೆ.

ಜ್ವರದ ಗುಳಿಗೆ— [illegible] ದೇಶಿ ಜ್ವರದ ಮೇಲಿನ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ [illegible] ಕ್ರಯ ೨ ಆಣೆ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದು ಪುಡಿಗೆ ೪ ಆಣೆ.

ವಾತಶಕ್ತಿ— ಸಂಧಿವಾತಕ್ಕೆ ಬಳಿಯು ಪಾಟಿಯ ವಿನ ಮೇಲೆ. ೧ ಶೀಶೆಗೆ ಕ್ರಯ ೧ ರೂಪಾಯಿ

ಸೂರ್ಯಪುಟಲೋಹ ಭಸ್ಮ— ಪರದೇಶಿ ಲೋಹಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಇದೆ. ಇದು ಧಾವ ಆದ ಮೇಲೆ [illegible] ೧ ಶೀಶೆಗೆ ಕ್ರಯ ೩ ರೂಪಾಯಿ.

ಸುವಿಶಾಂತಿ ತೈಲ:— ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧವಿದ್ದು [illegible] ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ಆಣೆ.

ನಪುಂಸಕತ್ವಾರಿ ತೈಲ:— [illegible] ಇಂದ್ರಿಯ ಶೀಲತೆಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ಶೀಶೆಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಮತ್ತು ಸುವಾಸಿಕ ಔಷಧಿ ನಾತಧಾಡಿ— [illegible] ಕಿಮ್ಮತ್ತ ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೫ ಆಣೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾತ್ರಾವ, [illegible]

ಪತ್ತೆ— ಸವಲರಾಮ ಗಣೇಶರಾವ ಕಾವಡ ಮತ್ತು ಔಷಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ.

ಶಹಾಪೂರ. ಜಿಲ್ಹಾ ಬೆಳಗಾಂವಿ.

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಚೆಗಳು.
ಸುಲಭ ಕ್ರಯ.

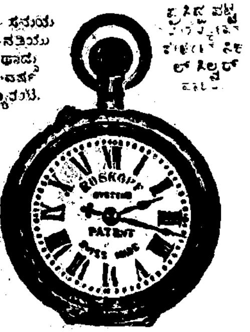

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ ರೂ. 7-8-0 [illegible] 3-12-0 0 ಮಾತ್ರ

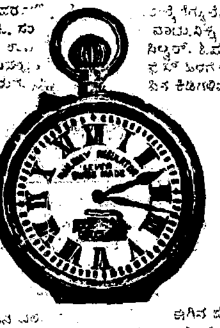

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ ರೂಪಾಯಿ 10-0-0 ಈಗಿನ ಬೆಲೆ ರೂಪಾಯಿ 5-0-0

[illegible]

ಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ.
ಗಿರಗಾಂ, ಮುಂಬಯಿ

KRISHNAVILA'S TRADING COMPANY,
Girgaum, BOMBAY.

शक्तिवर्धक 'कामेश्वर मोदक.'

[illegible] अशक्तता [illegible] निराशाजनक [illegible]

पत्ता— [illegible]

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1. [illegible]— [illegible] ವನಸ್ಪತಿಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ [illegible] ಇದರ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ತಲೆನೋವು, [illegible] ಗಂಟು, ಗಂಟುನೋವು, ಎದೆನೋವು, ಸೊಂಟದ ನೋವು [illegible] ವಾತ, ಸಂಧಿವಾತ [illegible] ಎಲ್ಲಾತರದ [illegible] ಗುಣಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-8-0 12 ಕ್ಕೆ [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-8-0

4. [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-10-0

5. [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-10-0

6. [illegible]

7. [illegible] 2-0-0

8. [illegible] 0-12-0. 3 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 2-0-0

9. [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-12-0

10. [illegible] ಗಜಕರ್ಣ, ದದ್ದು, ಕಜ್ಜಿ, [illegible] 3 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣವಾಗುವವು. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-6-0. 3 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 1-0-0.

11. **[illegible] ... ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-3-0 6 ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ 1-0-0.**

ಎಮ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್ಸ್ [illegible] ಡೋಕ್ಟರ್ [illegible] ಕುಂದಾಪುರ [illegible]

ಹೊಸ ಶೋಧ! "ಓಂ" ಹೊಸ ಶೋಧ!!
ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣ ವಾಪಸು.
(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು [illegible] ಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ [illegible] ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ [illegible] ಯು ಮೇಲೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂ[illegible] ಬಹಳೆ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ [illegible] ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು, [illegible] ಅಥವಾ [illegible] ಹೋಗುವದು [illegible] ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. [illegible] ದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ [illegible] ಸಂಬಂಧಿಯ [illegible] ರೋಗಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು. ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ [illegible] ಹಸಿಯುವದು. [illegible] ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣವು [illegible] ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible] ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣ[illegible] ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ [illegible] ಬರುವದು. ಸ್ತ್ರೀ[illegible] ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ [illegible] ಸ್ತ್ರೀಯ[illegible] ರೋಗಗಳು [illegible] ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯಳಾಗುವ[illegible] ಹೊಸ ಜೀವ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ [illegible] ಒಂದು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ [illegible] ಗುಣ ಬರುವದು. ನಿದಾನ ಒಂದು [illegible] ಅನುಭವ [illegible]

ಬೆಲೆ ಅಂಚೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿ [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿ [illegible]

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ [illegible] ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು [illegible] ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ— [illegible] ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ,
[illegible] ಜಿ. ಬೆಳಗಾಂವ.

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಇಡುತ್ತೇವೆ.

ಈ ದೀಪಗಳು [illegible] ಸಾರ್ವಜನಿಕ [illegible] ರಾತ್ರಿ [illegible] ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇದರಿಂದ [illegible] ಈ ದೀಪಗಳು [illegible]

[illegible]

ಪುರುಷೋತ್ತಮ [illegible]
ಬೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

Printed and published by Krishnarao K[illegible]av Shenvi, at his Star of Kanara Press, Kumta.

Reg. No. B. 1270

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೮.

ಪತ್ರಿಕಾ ಶುಲ್ಕ:

[illegible]

[illegible]

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೨೭ ಮಾಹೆ ಮೇ ಸನ್ ೧೯೩೦ ನೇ ಇಸವಿ.]

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

[illegible] ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆಗೆ 1-8-0.

ಚಂದನಾಸವ.

[illegible] ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0.

ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

[illegible] ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ. 2/-.

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮ.

[illegible]

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7. [illegible]

MALARIANA COMPANY

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— [illegible] ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 8-8; 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 16-8.

ಮಲೇರಿನ್:— [illegible] 25. [illegible] 100 [illegible] ರೂ. 1. ಮತ್ತು ರೂ. 8-[illegible].

ರೆಪ್ರಮೊ ಬಾಮು: [illegible] 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 5-4-0.

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: [illegible] ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 1-10. 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 3.

[illegible] ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಕ್ಕು ಔಷಧಗಳು.

[illegible] 1. 2. 4. [illegible] 1. 2. 4.

[illegible] 1-4. ರೂ. 2-4.

ವೃಷ್ಟಿ ಚಕ್ರಗಳು.

[illegible] 1902 [illegible]

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪನಿ,

7. ಮಂಗಳೂರು.

ಗುರುಪ್ರಸಾದಿಕ ಔಷಧಿ.

ಗುರುಕೃಪಾ— [illegible]

ಜರದ [illegible]— [illegible]

ಪಾತಶಪತ್ರ:— [illegible]

ಸೂರ್ಯಪುಟಲೋಹ ಭಸ್ಮ— [illegible]

ಸುಖಶಾಂತಿ ತೈಲ:— [illegible]

ನಪುಂಸಕತ್ವಾರಿ ತೈಲ:— [illegible]

[illegible]

ಪತ್ತೆ— [illegible]

ಮತ್ತು ಔಷಧ [illegible]

[illegible]

ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು.

ಸ್ವಾಗತ ಮಂಡಳದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ

ಭಾಷಣದ ಸಾರಾಂಶ.

ತಮ್ಮ ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ —

“ಈ ದಿವಸವು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅತಿಮಹತ್ವದು, ಸವ, ಐಕ್ಯವೂ ಸಖ್ಯವೂ ನಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಉಳಿಯುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ

ಮೇ ತಿಂಗಳ ೧೫ ನೇ ತಾರೀಖನ್ನು

ಅತಿ ಪವಿತ್ರವೆಂದು ತಿಳಿಯುವಾ ಇಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತಿಕ ಸಾಧನೆಗಳು ಇಲ್ಲವೆ, ಇದು ಬಹಳೇ ಹಿಂದುಳಿದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಜಾತಿಭೇದದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ [illegible] ನಮಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಾಧೆ ಕೊಡುತ್ತವೆ [illegible] ದಾರಿದ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಇದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಇರಲಿ ಇದಿ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪರಮ ಪೂಜ್ಯರಾದ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಮಹತ್ವದ ಅಪಾಯಗಳಿಗೆ ಸಹನಶೀಲ ವಿರೋಧವು ಅದರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು ಉತ್ತಮ ಉಪಾಯವೆಂದು ಬೋಧಿಸುವರು ಅವರ [illegible] ಸಹನಶೀಲ ವಿರೋಧಕ್ಕಿಂತ ಸಹನಶೀಲ ಅಸ್ತ್ರವೇ ಸೇರದೆ ನಾನೇನು [illegible] ನಲ್ಲ ಆದರೆ ಸ್ವಾವಲಂಬನದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೇ, ದೇವರು ಒಬ್ಬ ನಾಯಕನನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವವರೆಗೆ ಕೈಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತ್ರದೆ ಸ್ವಾವಲಂಬನವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ದೇಶದ ಹಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಒಮ್ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ, ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದಲೂ ಕೆಲಸವಾಡಿರಿ ಈ ಅಪೂರ್ವ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು [illegible] ಮಿಸಿದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ನಿಜವಾಗಿ ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ [illegible] ಬಯಿಯಲ್ಲಿಯ ತರುಣ ಉತ್ಸಾಹಿ ಕಾನಡಿಗರು ಈ ಕಲ್ಪನೆಯು ಜನಕರ ಅದನ್ನು ಮೂರ್ತಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದವರು ಸಹ ಅವರೇ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ [illegible] ವೇಳೆ ರಾ। ಬ। ಗಂಗೊಳ್ಳಿಯವರ ನಿಧನದ ವಿಷಯ ದುಃಖಪ್ರದರ್ಶನೆ ಮಾಡಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಘದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ,

ಜಂಗಲ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು

ಕುರಿತು ಅಂದದ್ದು.—

“ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೃಷಿಕರ್ಮದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದ ಜಂಗಲವು ಜೀವನದ [illegible] ಬಹುಜನರಿಗೆ ಆವಶ್ಯಕವಿರುವ ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಜಂಗಲದಿಂದಲೇ ಸಿಗಬೇಕು ಜನರು ಜಂಗಲವನ್ನು [illegible] ವಿಲ್ಲದೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತಿದೆಂದು ಜಂಗಲಖಾತೆಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯಾಗುವ [illegible] ೫೦ ವರ್ಷ ಪೂರ್ವದ [illegible] ಮರಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ಉಳಿದವು? ಜಂಗಲಖಾತೆಯಿಂದ ಪೀಡಿತ ಜನ [illegible] ತ್ರಸ್ತರಾದ್ದರಿಂದ ಅದು

ಸರಕಾರದ ಮುದ್ದಿನ ಖಾತೆಯಾಗಿದೆ!

ಇದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಪೋಷಕರೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ' ಜಂಗಲು ಖಾತೆಯವರೇ ಜಂಗಲವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಅದೇ ಖಾತೆಯ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುವರು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ [illegible] ಸರಕಾರೀ [illegible] ರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಲಿದೆ ಹೊಗ್ಗೆಯೇ ರಯತರ ಅದಾಲತೀಯ ಭಾರವೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲಿದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿದೆ ಹುಗ್ಗೆ ದು ಬರುವ ಪೋಲೀಸ ಶಿಪಾಯಿಯು, ಕಸ್ಟಮ, ಅಬಕಾರಿ ಶಿಪಾಯಿಯು, ವ್ಯಾಕ್ಸಿನೇಟರು, ಸರ್ಕಲ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರು

ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆಗಾಗ ರಯತರ ಅತಿಥ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವರು

ಜಂಗಲಖಾತೆಯು ಗಾಡಿಗಳಿಂದ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ವಹಾಜ ವದಿತ [illegible] ತಿಳಕೊಂಡು ಅವರ [illegible] ಮಿಂದ [illegible] ಸ್ಥಿತಿಗೆ [illegible] ಕೇಳಿಸಿದರೆ, ಜನರೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯ [illegible] ಒಂದು. ಮಕರಿಂದ ನಿಷೇಧಿಸಿ [illegible] ಸರಕಾರದವರು [illegible] ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು [illegible] ಕಲ್ಪತರು ಜನರಲ್ಲಿ ಅಸಂತೋಷ [illegible] ಸರಕಾರದವರು ಭಾವಿಸುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೆ ಇನ್ನು [illegible] ಕೆಟ್ಟಗಳ್ಳು ತಿರುಗಿ [illegible] ವರಿಗೆ [illegible] ಗೃಹದ್ವಾರದ [illegible]

ಚಳವಳ ಮಾಡಿರಿ.”

ಆಮೇಲೆ ಕೈಕರನ್ನು ಬಡಿಯಿಂದ ಪಡಿಸಲು ಜಮೀನದಾರರಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ, ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪ್ರಜಾಹಿತಕ್ಕೆ ಬಾಧೆ ಬರುವಷ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾವುದರಿಂದಲೂ ಆಗದು ಆದ್ದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳೊಳಗಿನ ಶಾಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಿಕ್ಕೂ, ಮಾಫೀ ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇರಿಸಲಿಕ್ಕೂ ನಾವು ಸರಕಾರದವರ ಕಡೆಗೆ ಆಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಮೇಲಿನ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ

ಕೃಷಿಕರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು

ಅಭ್ಯಾಸದ ಒಂದು ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಹುಡುಗರನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳಿಸುವ ಬುದ್ಧಿಯು ಒಕ್ಕಲಿಗರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವದು, ಹಾಗೆಯೇ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲಿನ ಫೀ ದರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವದಲ್ಲದೆ, ಮಾಫಿ ಅಥವಾ ಮಾಫಿಯ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಹಳಷ್ಟು ಅದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಇಡೀ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರೇ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲುಗಳಿವೆ ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ ಅಂಕೋಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ [illegible] ಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ್ನಗಳ ವರೆಗೆ ಕಲಿಸುವ ಶಾಲೆಗಳಿವೆ. ಈ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಫೋರೆಸ್ಟ ಕಾಲೇಜನ್ನು, ಪ್ರಾ। ಶಿಕ್ಷಕರ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ತರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವು ಆ ಮೇಲೆ [illegible] ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಲು ಬೇಕೆನ್ನು ಇರುವದರಿಂದ [illegible]

ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಶಾಲೆಯನ್ನು

ಸ್ಥಾಪಿಸುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವೆಂದೂ, ಭಟಕಳ–ಶಿವಮೊಗ್ಗ ರೇಲ್ವೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒಮ್ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುವದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದೂ, ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಯೋಗ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ನಿವೇದಿಸಿದರು. ಬಳಿಕ, ನಾವು ಕಾಯಿದೆ ಒಪ್ಪಿಸಲಿಗೆ ಕಳಿಸುವ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯು ಜ್ಞಾನಿಯೂ [illegible] ಗುಣಗಳಿದ್ದವನಾಗಿರಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ವಿವೇಚಿಸಿ [illegible] ದಾರದಲ್ಲಿ [illegible] ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ, ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ತಾನು ಹೊಸಬನಿದ್ದದರಿಂದ [illegible] ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟೇ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೊಂಚ ಬೇಸರದಿಂದ ಕೇಳಿದಕ್ಕಾಗಿ ಆಭಾರ ಮನ್ನಿಸಿ ರಾ। ಬ। ಹೆಂಗರವರು [illegible] ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು.

WAGLE NADKARNI & CO.
CHEMISTS, DRUGGISTS
& GENERAL
MERCHANTS
SANDHURST ROAD
Bombay.

✻ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು. ✻

ದಲ್ಲೇ ಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸವಿನಯ ವಿನಂತಿಯದೆ" ಎಂಬ ಠರಾವನ್ನು ಡಾ॥ ಶಂಭುರಾವ ಭದ್ರಿಯವರು ಪ್ರಸ್ತೀವಿಸಿದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕಾರವಾರದ ವೈದ್ಯಾವಸ್ಥೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಈ ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವರ್ಣನ ಮತ್ತು ಜಂಗಲ ಉಪದ್ರವ ಇವುಗಳಿಂದ ಹಳಿಯಾಳದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬವಣೆಸುದಾರರು ಯಾವ ದೀನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಿದ್ದಾರೆಂದು ಸರಸವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆ ಡಾ॥ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ನಾಯಕರು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು — ವಿಷಯದ ಭಾಷಣಗಳು ಬಹಳೇ ಲಕ್ಷ್ಯಾರ್ಹವಾದವುಗಳಾಗಿದ್ದವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಠರಾವಿನ ಮತಕೇಳಲು, ಏಕಮತದಿಂದ ಪಾಸಾಯಿತೆಂದು ಜಾಹೀರಾಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಹಳಿಯಾಳದ ವರ್ಗದಿಂದ

ಕಾರವಾರ–ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ರೇಲ್ವೆ

ಕಟ್ಟದ ಠರಾವು ತರಲು ರಾ॥ ಶೇಷಗಿರಿಯವರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಾಗ ಅವರು ಅಂದದ್ದು.— "ನಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರ, ಉದ್ಯೋಗದಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳಾಗಬೇಕಾದರೆ ರೇಲ್ವೆಯು ಅವಶ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಶೇಂಗೆಯುದ್ದವೆ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ನದಿಯ ರಹದಾರಿಯು, ಜನಸಂಚಾರ ಬಳಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯು ಬೇಗನೇ ಆಗುವದು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ—ಕಾರವಾರ ರೇಲ್ವೇ ಯೋಜನೆಯು ಸರಕಾರದ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆದ ವರೆಗೆ ಒಂದು ಮೋಟರ ಸರ್ವೀಸದ ಸ್ಥಿರವೇಕಾಗಿ ನನ್ನ ವಿನಂತಿಯಿದೆ" ಅಂಕೋಲ, ಕುಮಟಾ, ಹಳಿಯಾಳ ಮುಂತಾದ ದೂರದೂರದ ತಾಲೂಕಗಳೊಳಗಿನ ಜನರಿಗೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ಹಾಜರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆಗಳಾದವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಉದ್ಯೋಗದೃಷ್ಟಿಗೂ, ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗಿಂದೊಳಗ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ದೊರೆಯುವದಕ್ಕೂ ಒಂದು ರೇಲ್ವೆಯು ಬೇಕೇಬೇಕು." ಎಂದು ಹೇಳಿ ರಾ॥ ಶಂಭುರಾವ ಭದ್ರಿಯವರು ಪ್ರಸ್ತೀವಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ॥ ವಿಶ್ವನಾಥ ಪ್ರಭು ಅಂಕೋಲಾ ಇವರು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಾಹಿತಿಯಿಂದ ತುಂಬಿದ ಮಹತ್ವದ ಭಾಷಣಮಾಡಿ ಪುಷ್ಟಿಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಠರಾವು ಏಕಮತದಿಂದ ಪಾಸಾಯಿತು. ರಾ॥ ವ್ಹಿ. ಪಿ. ವಾಗಳೆ ಇವರು ಶಿರಸಿ, ಕುಮಟಾ, ಹೊನ್ನಾವರ ಈ ಮೂರು ಬಂದರಗಳಿಗೆ

ಧಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುವ ಠರಾವನ್ನು

ಸೂಚಿಸುವಾಗ ಅಂದದ್ದು:— 'ಧಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಬಹಳೇ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದದರಿಂದ ಧಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಸುವದು ತೀರ ಅವಶ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ತಗಲುವ ಖರ್ಚು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಜನರು ತಯಾರಿದ್ದಾರೆ' ಎಂಬ ಸ್ಫೂರ್ತಿದ ವಿನೋದಪ್ರಚುರ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ, ರಾ॥ ಮಾಧವ ಮಂಜುನಾಥ ಶಾನಭಾಗ ಅವರು ಅನುಮೋದನ ಕೊಟ್ಟರು. ಆಗ ಅವರು ಅಂದದ್ದು — "ಧಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುವ ಖರ್ಚನ್ನು ಧಕ್ಕೆ ಫಂಡಿನೊಳಗಿಂದ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಜನರಿಂದ ಹಣ ಎತ್ತುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ." ಹೀಗೆ ಭಾಷಣಗಳಾದಮೇಲೆ ಠರಾವು ಏಕಮತದಿಂದ ಪಾಸಾಯಿತು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣ, ದ್ವಿತೀಯಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ,

ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮಂಟಪದೊಳಗೆ
೩ ನೇ ದಿವಸ.

ನಿರ್ಭೀಡ ಟೀಕೆ!] ಜಂಗಲ ಠರಾವು. [ಅಪೂರ್ವ ಉತ್ಸಾಹ!
೮–೯ ತಾಸು ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿತು! ೨೦ ಜನರ ಭಾಷಣಗಳಾದವು!

ಸೋಮವಾರ ದಿವಸ ಉತ್ತರಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತ್ಯವಶ್ಯವಿರುವ ಜಂಗಲ ಠರಾವು ಚರ್ಚೆಗೆ ಬರುವದಿದ್ದರಿಂದ ಜನರ ದಟ್ಟಣೆಯು, ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮಂಟಪವೆಲ್ಲವೂ, ಮಂಟಪದ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಭಾಗವೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೆರೆದಿತ್ತು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಬೆಳಗಿನ ೮ ಘಂಟೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. 'ವಕ್ರತುಂಡ' ಸವರ್ಣಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಗೋಹತ್ಯೆ ಮಾಡಕೂಡದೆಂದ ಠರಾವಿನ ಬಗ್ಗೆ, ಮಹಮ್ಮದೀ ಸಂಘದ ಆಭಾರ. "ಪರಿಷತ್ತಿನ ಘಟನೆ ತಯಾರಿಸಲು ಒಂದು ಕಮಿಟಿ," ಮಾವಿನಹಳ್ಳ, ಮಾಜಾಳಿ, ಸದಾಶಿವಗಡ, ಬಾವಿಕೇರಿ ಈ ಊರುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದವು; ಪಾ॥ ಬೆಳಗಿನ ಆರು — ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಸೂಚಿಸಿ ಪಾಸುಮಾಡಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ೮–೨೦ ಘಂಟೆಗೆ

ಜಂಗಲ ಠರಾವನ್ನು

ಚರ್ಚೆಗೆ ತರುವಾಗ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಉದ್ಗರಿಸಿದ್ದು — 'ಈ ಠರಾವು ಅತಿ ಮಹತ್ವದ್ದು. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಂದಿನಿಂದ ಈ ವಿಷಯದ ವಿಶೇಷ ಗಲ್ಲುಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಠರಾವಿನ ಮೇಲೆ ೧೯–೨೦ ಜನರ ಭಾಷಣಗಳಾಗುವವು" ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಈ ಠರಾವಿನ

ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣ" ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ನೆಂಬಿಸುವ ನಿಶ್ಚಯಕವಾದ

ಶಿಕ್ಷಣದ ಠರಾವು

ಆದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಅಂಕೋಲೆಯ ಶ್ರೀ॥ ವಿಶ್ವನಾಥ ಪ್ರಭು ಇವರು ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಈ ಠರಾವಿನ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಭಾಗದಮೇಲ ವಿಸ್ತೃತ ವಿವೇಚನವಾಡಿ, 'ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಏಳ್ಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ, ನಿರಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ದೂರಪಡಿಸಿರಿ, ಮತ್ತು ನವಯುಗದೊಳಗಿನ ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಿ' ಎಂದ್ದು ಅರ್ಧ ತಾಸಿನ ಭಾಷಣಮಾಡಿದರು. ರಾ॥ ಜಿ. ಎಸ್. ನಾಡಕರ್ಣಿ ಸದಾಶಿವಗಡ, ರಾ॥ ಭೀಮರಾವ ಶಿರಸಿ, ರಾ॥ ಎಸ್ ಎಸ್ ಪಟೇಲ ಸಿದ್ದಾಪೂರ ಇವರು ಸಮಯೋಚಿತ ಭಾಷಣಗಳಿಂದ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ

ಕುಮಾರೀ ಯಮುನಾಬಾಯಿ

ನಾಡಕರ್ಣಿಯವರು (ಇವಳು ಕಾರವಾರದ ದತ್ತೋಪಂತ ನಾಡಕರ್ಣಿಯವರ ಮಗಳು) 'ಇಂಗ್ರಜಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ತನಗೆ ಬಹಳೇ ಕಷ್ಟಗಳಾದವು, ಅದ್ದರಿಂದ 'ಬರೇ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಹೈಸ್ಕೂಲು ತೆಗೆಯಬೇಕು ಇಲ್ಲವೆ ಈಗಿದ್ದ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪ್ರವೇಶವಾಗಗೊಡಬೇಕು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಠರಾವನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ರಾ॥ ಎಸ್. ವಿ. ಕಾಮತ ಇವರು ಕೊಂಕಣಿಯಲ್ಲಿ ದೃಢೀಕರಿಸಿಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ, ಠರಾವು ಏಕಮತದಿಂದ ಪಾಸಾಯಿತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ೭॥ ಘಂಟೆಯಾದ್ದರಿಂದ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಅಲ್ಲೇ ತಹಕೂಬ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಸಭೆಯು ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ರಾ॥ ಸಾ॥ ವಾಮನರಾವರನ್ನು ಕರೆದರು. 'ಜಂಗಲಖಾತೆಯು ಧೋರಣದಿಂದ ದೇಶದ ಜನಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾನಿಯಾಗಿ ಬೇಸಾಯವು ಕೆಂಗೆಟ್ಟಿರುವದರಿಂದ, ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಜನರ ಕಷ್ಟಸಂಕಟಗಳ ಯಥಾರ್ಥ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಿಕ್ಕೆಂದು ತಾಲೂಕಾ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನೂ, ಜಿಲ್ಹಾ ಕಮಿಟಿಯನ್ನೂ, ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲೊಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಈ ಕಮಿಟಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಸಕ್ರಮ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ತರುವದು; ಮತ್ತು ನಾ॥ ಗವರ್ನರ ಸಾಹೇಬರ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಶಿಷ್ಟಮಂಡಳವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಜನರ ದೂರುಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಮುಂದಿಟ್ಟು ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಜಂಗಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಬೇಗನೇ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು' ಎಂಬರ್ಥದ ಠರಾವನ್ನು (ರಾ॥ ಸಾ॥ ವಾಮನರಾವರು ತೀವ್ರ ಪಾರ್ಟಿಯವರಿದ್ದರಿಂದ) ರಾ॥ ಕೊಲ್ಲಾಪುರೆಯವರು ಮುಂದಿಟ್ಟು, ಅಂದದ್ದು — "ಈ ಠರಾವು ಸೂಚಿಸುವ ಶ್ರೀಯುತ ರಾ॥ ಸಾ॥ ವಾಮನರಾಯರು ಈ ಕೆಲಸವು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿದರೆಂದರೆ ದಿನದಲ್ಲಿ ತುಳಿತಕ್ಕೊಳಗಾದ ಅವರ ಪತ್ರ ಹಕ್ಕುದಾರಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ಅನುಮೋದಕನಿದ್ದರೂ, ಠರಾವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅರ್ಜಿ ಅರ್ಜಿಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೇನೂ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಯ ಪ್ರಯತ್ನವೆಂದು ಈ ಅರ್ಜಿ ಮಾರ್ಗ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಗೆಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲ್ಪಡದಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತು ನಾವು ಬೇರೆ ಉಪಾಯ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾದೀತು. ಆಮೇಲೆ ಜಂಗಲಖಾತೆಯು ಅಷ್ಟೇ ಅಷ್ಟೇ ತನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಬೆಳೆಸಿತು ಎಂದು ನಿರೂಪಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸವಿಸ್ತಾರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ರಾ॥ ಸಾ॥ ವಾಮನರಾವ, ರಾ॥ ಗಂಗಾಧರ ಪಟವರ್ಧನ, ರಾ॥ ಟಿ. ಬಿ. ನಾಡಕರ್ಣಿ ಇವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ನಿವೇದಿಸಿದಮೇಲೆ, ೧೦॥ ಹೊಡೆದು ಹೋಗಿದ್ದರಿಂದ ಸಭೆಯು ತಹಕೂಬ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಸಭೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲು ರಾ॥ ಎಮ್. ಬಿ. ಕರ್ಕಿ ಇವರು ಜಂಗಲ ಠರಾವಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಒಂದು ಘಂಟೆಯ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಈ ವಿಷಯದ ಪೂರ್ವೇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸವ್ಯದಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸಿದರು. ಪುಲ್ಕೀಖಾತೆಯು ಧೋರಣದ ಸಂಬಂಧ ಮಾತಾಡುವಾಗ ಅವರು ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿದರು ಅದೇನಂದರೆ, "ಜಂಗಲ ಉಪದ್ರವದಿಂದ ಗೇರಸಪ್ಪೆಯು ಕುಮರೀ ಮರಾಠಿ ಜನರು ಗಾಣ ತಗಿಯಲು ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿಯ ಜಮೀನದಾರರು ಸ್ವತಃ ಸ್ಥಳದಿ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಒಬ್ಬ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಜಮೀನದಾರನು ಒಂದು ಬಾಣಂತಿ

ಲ್ಯಾನು ಬೇಡಿಕೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆ। ಕಲೆಕ್ಟರ

ಮಿ। ಮೆಗ್ರೆಗರ ಸಾಹೇಬರ

ಹತ್ತಿರ ಹೋದಾಗ ಜಂಗಲ ಉಪದ್ರವದಿಂದ ರೈತರು ಭೂಮಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರು, ಬಡಿಸದಾರರು ಎಂಥ ದುಃಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದೊದಗಿದರೆಂದು ನಿವೇದಿಸಿದನು, ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಸಾಹೇಬರು '**ನಿಮ್ಮ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಹೋದದ್ದು ಚಲೋದಾಯಿತು. ನೀವು ಸಹ ಹೋಗಬಹುದು. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತೇವೆಂದು ನುಡಿದರು.**' ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಈ ರೀತಿ ನಡಿಸುವಾಗ ಫೊರೆಸ್ಟ ಮಹಾಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಜಂಗಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಆಳಿಕೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಮಿತಿ ಇರುವದೇನು? ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಅಬ್ದುಲ ಲತೀಫ್ ಖಾನ, ರಾ। ಎನ್. ಎಸ್. ಘೇಗೆ (ಮುಂಬಯಿ) ರಾ। ಸಾ। ಬಿ ಎಮ್ ಬಸಪ್ರುರ, ಹೊನ್ನಾವರ ಇವರ ಭಾಷಣಗಳಾದ ಮೇಲೆ ರಾ। ಗಣಪತ ರಾಮ ಜೋಶಿ, ಶಿರ್ಸಿ ಇವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನುಡಿದದ್ದು:— ಈ ಜಂಗಲದ ಯಾತನೆಗಳು ಇಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿವಲ್ಲ— ಈ ಪರಿಷತ್ತು ಶಿರ್ಸಿಗೆ ಒಯ್ಯುವದಾದರೆ ಈ ೨-೩ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಒಯ್ಯಬೇಕು, ಕಾರಣ ಆಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಸರು (ಬದುಕಿ) ಇರುವರೆಂಬ ಖಾತ್ರಿಯಿಲ್ಲ!

ರಾ। ಎಸ್. ಎಸ್. ಪಟೀಲ, ರಾ। ಸುಕಟಣಕರ, ಸೂಪಾ, ರಾ। ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ನ್ಯಾಕ ಹಿರೇಗುತ್ತಿ ರಾ। ಜಿ. ಎಮ್ ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಸೂಪಾ, ರಾ। ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗೋಡಮನೆ, ಸಿದ್ದಾಪೂರ. ರಾ। ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಹಿರೇಮನೆ, ಯಲ್ಲಾಪೂರ ರಾ। ದೊಡ್ಡ ಸಣ್ಣಯ್ಯ ಹೊಸೂರ ಸಿದ್ದಾಪೂರ, ರಾ। ಬೀರಣ್ಣ ನ್ಯಾಕ ವಖಾಸಕೇರಿ, ರಾ। ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ನ್ಯಾಕ ಅಸನೋಟಿ, ರಾ। ಮಹಾದೇವ ಟಿಂಬೂರ ಭಟ ಗುಡೇಅಂಗಡಿ, ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ ಅಲೇಸರ ಶಿರ್ಸಿ ಇವರ ಸಮರ್ಥನ್ಯ ಭಾಷಣಗಳಾಗಿ ಠರಾವು ಏಕಮತದಿಂದ ಸುಮಾರು ೭॥ ಘಂಟೆಗೆ ಮಂಜೂರಾಯಿತು. ಈ ಠರಾವಿನ ಮೇಲೆ ೪-೫ ತಾಸು ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಯು ಬಹಳೇ ಬೋಧಪ್ರದವೂ, ಮನೋರಂಜಕವೂ ಆಗಿತ್ತು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಾ। ಗಣಪತ ರಾಮ ಜೋಶಿ, ರಾ। ಬೀರಣ್ಣ ನ್ಯಾಕ ಇವರ ಭಾಷಣ ಮನೋರಂಜಕವಾಗಿದ್ದರೆ, ರಾ। ಸಾ। ಬಸಪ್ರುರರ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಣವು ಮಾಹಿತಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿತ್ತು. ಬಳಿಕ ಜಂಗಲ ಉತ್ಪನ್ನದೊಳಗಿನ

ರೂಪಾಯಿಗೆ ೧ ಆಣೆಯನ್ನಿತ್ತು

ಲೋಕಲ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದೆಂಬ ಠರಾವನ್ನು ಸ್ವಾ। ಕ। ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ರಾ। ಮಂಜುನಾಥ ವಿಠ್ಠಲ ಕಾಯಕಿಣಿ ಇವರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದರು. "ಸಾಗ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಎತ್ತುವಂತೆ ಜಂಗಲ ಉತ್ಪನ್ನದ ಮೇಲೆ ಸಹ ಲೋಕಲ ಸೆಸ್ ಎತ್ತುವದು ನ್ಯಾಯ್ಯವು. ಯಾಕಂದರೆ ಅದು ಸಾಗ ಭೂಮಿಯಾದರೆ, ನಮಗೆ ಕರ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು, ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ರಾ। ಕರ್ಕಿ, ರಾ। ವ್ಹಿ. ಟಿ. ಹೆಗಡೆ ಕುಮಟಾ ಇವರು ಅನುಮೋದನವನ್ನಿತ್ತರು. ಈ ಠರಾವಿಗೆ ಶಿರ್ಸಿಯ ರಾ। ಕೇಶವಯ್ಯನವರು

ಉಪಸೂಚನೆಯನ್ನು

ತರಲು ಉದ್ಯಾಸನಕ್ಕೆ ಹೋದರು ಅದರ ಪೂರ್ವ ನೋಟೀಸು ಕೊಡದ ಮೂಲಕ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು 'ನೈರ [illegible]' ಎಂದು ರದ್ದಾಸಿ ಠರಾವಿನ ಮೇಲೆ ಮತಗಳು, ಠರಾವು ಬಹು ಮತದಿಂದ ಮಂಜೂರಾಯಿತು ಈಗ ೪ ಘಂಟೆ ವಿಶ್ರಮಿಸಿ ಹೋಟೆಲಿಂದ ಸಭೆಯು ಬರಖಾಸ್ತವಾಯಿತು.

---

೩ ನೇ ದಿವಸ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸಮಾರೋಪ.

ಮಂಗಳವಾರ ದಿವಸ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪುನಃ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ೨-೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ತೀರ್ವೆ ವಸೂಲಾತಿಯನ್ನು

ಪೂರಾ ಸೂಟಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಎಂಬ ಠರಾವನ್ನು ರಾ। ಕೇಶವ ರಾವ ಭಟ್ಟ, ಹಳಿಯಾಳ ಇವರು ಸೂಚಿಸಿದರು. ೪೦೦-೫೦೦ ರೂಪಾಯಿ ತೀರ್ವೆ ಕೊಡುವಂಥ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನದಾರರು ಸಹ ಇಷ್ಟು ದೀನರಾಗಿದ್ದಾರಲ್ಲ— ತೀರ್ವೆ ತುಂಬಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಹೆಂಡರು ಮಕ್ಕಳ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಅಥವಾ ಅಡವಿಡಬೇಕಾಯಿತು ಇದನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದು ತೀರ್ವೆಯ ಬಾಕಿಯನ್ನು ಪೂರಾ ಮಾಫಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಿನ್ನೈಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ರಾ। ನರಸಿಂಹರಾವ ಮು[illegible] ತೇಲಂಗ, ಹಳಿಯಾಳ ಇವರು ಅನುಮೋದನ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಠರಾವು ಏಕಮತದಿಂದ ಪಾಸಾಯಿತು. 'ಸಧ್ಯದ

ಬಿಟ್ಟಿಯ ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನು

ರದ್ದು ಪಡಿಸುವ ಠರಾವನ್ನು ರಾ। ಎಚ್ ಎಸ್ ಪಟೇಲ ಇವರು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ರಾ। ಎನ್ ಎಸ್ ಸೊಲೋನಾ. ಎಲ್ ಸಿ ಈ, ಶಿರ್ಸಿ ಇವರ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ ಕೇಳಲು ಸಭೆಯು ಮುಂದಿದ್ದಾಗ ನುಡಿದದ್ದು:— "ಈ ಬಿಟ್ಟಿ ಪದ್ಧತಿಯು ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಉಪದ್ರವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಮಾತು ನಿಜ ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ನಿಷೇಧಿಸುವ ಕಾಲವು ಹೋಯಿತು ಇನ್ನು ನಾವು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಿಡಿದರೆ ಮುಕ್ಕಾಸಿನ ೧೦ ಪಟ್ಟು ಲಾಭ ಮಿಗುವಿ

ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದಾವೆ ಮಾಡಿರಿ.

ಜನರು ಜಾಗ್ರತರಾದ ಹೊರತು ಏನೂ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರು ಅಶಿಕ್ಷಿತರಿಗೆ, ಶ್ರೀಮಂತರು ಬಡವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು' ಈ ಠರಾವು ಸಹ ಏಕಮತದಿಂದ ಪಾಸಾಯಿತು. 'ಸಧ್ಯದ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಆಡಳಿತೆಯು ಬಹಳೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ ಕೆಟ್ಟಿರುವದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ನೇಮಿಸುವ ಠರಾವನ್ನು ರಾ। ಡಿ. ಬಿ. ನಾಡಕರ್ಣಿ, ಕಾರವಾರ ಇವರು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಈ ಠರಾವಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತಾಡುವಾಗ ರಾ। ನಾಡಕರ್ಣಿಯವರು ಎಲ್ಲ ಮುಕ್ತೇಸರರ ಮೇಲೆ ಕೆಲ ನಿಷ್ಕಾರಣ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ರಾ। ಕೇಶವಯ್ಯನವರು ಅವುಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ರಾ। ಕರ್ಕಿ, ರಾ. ಬೀರಣ್ಣ ನ್ಯಾಕ ರಾ। ದತ್ತಾ ನ್ಯಾಕ ಇವರು ಪುಷ್ಟಿ ಕೊಡುವಾಗ ತಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಕೆಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿದರು.

ಆಮೇಲೆ ಸ್ವಾ। ಕಮಿಟಿಯ ಸಭಾಸದರ ಸಮಕ್ಷಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಫೋಟೋ ತೆಗೆಯಲಾಯಿತು. ಫೋಟೋ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ರಾ। ಕರ್ಕಿಯವರು

'ಭಟಕಳ-ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ ರೇಲ್ವೆ'

ಠರಾವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದಿಸುವಾಗ ರಾ। ವಿಶ್ವನಾಥ ಪ್ರಭು, ಅಂಕೋಲಾ ಇವರು ಮಂಗಳೂರ, 'ಕಂಠೀರವನ' ಆಕ್ಷೇಪಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪೊಳ್ಳು ಮತ್ತು ಸ್ವಾರ್ಥಪ್ರೇರಿತವಾಗಿದ್ದವೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಆ ರೇಲ್ವೆಯನ್ನು ಭಟಕಳದಲ್ಲಿಯೇ ಯಾಕೆ ಆಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಈ ಠರಾವು ಏಕಮತದಿಂದ ಪಾಸಾಯಿತು. ಆ ಮೇಲೆ ಮಂಜೂರಾದ ಎಲ್ಲ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ರಾ। ಬಿ, ಯಜ್ಞಮೂರ್ತಿಯವರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ರಾ। ಎಚ್ ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಹೊನ್ನಾವರ ಇವರು ಪುಷ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಠರಾವು ಪಾಸಾಯಿತು. ಬಳಿಕ ರಾ। ಕೇಶವಯ್ಯನವರು

ಮುಂದಿನ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು

ಶಿರ್ಸಿಗೆ ನಿಮಂತ್ರಿಸಿದರು. ಕಾರವಾರದ ನಾಗರಿಕರು ಜಂಗಲ ಉಪದ್ರವಗಳ ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ ತಂಟೆಗೆ ಸರಕಾರದ ಉತ್ತರವು ಅದೇ ದಿವಸ ಬಂತು. ಅದನ್ನು ರಾ। ಎಸ್. ಆರ್ ತೇಲಂಗ ಇವರು ಓದಿ ತೋರಿಸಿದರು. ಅದರ ಸಾರಾಂಶವು ಹೀಗಿರುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರದವರು ಜಂಗಲ ಧೋರಣದ ವಿಷಯದಾಗಿ ಚೌಕಶಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ವರೆಗೆ ಜನರು ತಡೆಯಬೇಕಾಗಿ ಸರಕಾರದವರ ಇಚ್ಛೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾ। ಕ। ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಹೊಸ ಸಕ್ರೆಟರಿಗಳ ನೇಮಣೂಕಿ ವರೆಗೆ ಅದೇ ಜಾಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಠರಾಯಿಸಲಾಯಿತು. ಬಳಿಕ ರಾ। ಭಿ. ಮಾರುತಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ರಾ। ಎಸ್. ಡಿ ನಾಡಕರ್ಣಿ ಇವರು ಸ್ವಾ। ಕಮಿಟಿಯು ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಪ ಅವಕಾಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಅವಿಶ್ರಾಂತ ಪರಿಶ್ರಮ ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಆಭಾರ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರು ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾ। ಕ। ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಕಾಯಕಿಣಿಯವರು ಯೋಗ್ಯ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರು. ರಾ। ವಾಯ್. ಬಿ ಗುಂಡಕಂಡೆ, ರಾ। ಎಸ್. ಪಿ. ಮಾಳೆ ಈ ಇಬ್ಬರು ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಿಗೆ ಹಗಲಿರುಳು ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಬಂಗಾರದ ಉಂಗುರಗಳ ಪಾರಿತೋಷಿಕವನ್ನಿತ್ತರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಭಾರ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗಿ ಸಮಾರೋಪವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ತಮ್ಮ ಆಯುಷ್ಯಕ್ರಮದೊಳಗಿನ ದೇಶಸೇವೆಯ

ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು

ಹೇಳಿದರು "ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದರ್ಶನ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟು ಸಲ ಯೋಚಿಸಿದರೂ ಯೋಗಾಯೋಗವು ಕೂಡಿಬರಲಿಲ್ಲ. ತಂದೆಯವರು ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಕಾಲ ವಾಸವಾಗಿದ್ದು ನಾನು ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೆನು; ನನ್ನ ವಿವಾಹವು ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಾಗಿತ್ತು; ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಮಿ। ಕೀರ್ತನೆ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಕೈಕೆಳಗಾಗಿತ್ತೆಂದು ನಿವೇದಿಸಿ ಬಹಳೇ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪುನಃ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ

ಮಾತೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು

ಮುಟ್ಟಿದೆನು! (ಹೀಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಅವರ ಕಂಠವು ಸದ್ಗದಿತವಾಯಿತು! ಆತ್ಯುಮಾಕವಾಯಿತು!) ಪ್ರಿಯ ಪತ್ನಿಯ ವಿಯೋಗವಾದದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಅಕಸ್ಮಾತವಾಗಿ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆನು. ಈಶ್ವರನ ನೇಮವೇನೆಂಬುವು ವಿಚಿತ್ರವದೆ! ಈಶ್ವರೇಚ್ಛೆಯಿಂದಲೇ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ದರ್ಶನವು ನನಗಿಂದಾಯಿತು. ದೃಢನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ಮತ್ತು ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ನೀವು ದುಡಿದರೆ ಆವನೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡುವನು. ನಿಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ದೂರಪಡಿಸುವನು. ಎಂದೂ ನಿರಾಶರಾಗಬೇಡಿರಿ. ರಾಷ್ಟ್ರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಲಂಬಿಸುವವನು,

(ಸಜ್ಜ ಪೂರ ವಸಿ, ಸೋದಿ.)

❋ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು. ❋

ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮಂಟಪದೊಳಗೆ
೨ ನೇ ದಿವಸ.

೩೦ ಸುಶ್ರಾವ್ಯ ಭಾಷಣಗಳಾದವು!
೧೫ ಠರಾವುಗಳು ಪಾಸಾದವು !!

ರವಿವಾರ ೮ ಘಂಟೆಗೆ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಪುನಃ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. 'ಬಾವಟೆಯ ಅಧಿಕಾರ' 'ಯುವರಾಜರಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ', 'ಪಂಜಾಬಿನೊಳಗಿನ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳ ನಿಷೇಧ', 'ಪಟ್ಟಣಶಾಹಿ ಕಾಯಿದೆಗಳು ರದ್ದು ಪಡಿಸುವದು' 'ರಾ. ಬಿ. ಗಂಗೊಳ್ಳಿಯವರ ನಿಧನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ದುಃಖಪ್ರದರ್ಶನ', 'ಭಾರತಮಾತ್ರ ಮೊಂತೇಗ್ಯು ಧೋರಣೆಗಳ ಅಭಾವ', 'ಮುಂಬಯಿ ಕ್ರಾನಿಕಲದ ಸಂಪಾದಕರಿದ್ದ ಮಿ|| ಹಾರ್ನಿಮನರ ಅಭಾವ', 'ಪಂಚಾಯತ ಕಾಯಿದೆ ಕಮಿಟಿ' ಹೀಗೆ ೮ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಸೂಚಿಸಿ ಏಕಮತದಿಂದ ಮಂಜೂರ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ,

ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯಿದೆ

ವಿಷಯದ ಠರಾವನ್ನು ರಾ|| ವ್ಹಿ. ಹಿ. ವಾಗಳೆ, ವಕೀಲ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯವರು ಚರ್ಚೆಗೆಂದು ಮುಂದಿಟ್ಟರು. 'ಮುಂಚಿನ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯು, 'ದಬಾವ' ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದ್ದು ಈಗ ಈ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದು ಮಾತೃಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವು ಈ ಭಾರತಮಾತೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ, ಕುಲಸ್ತ್ರೀಯರು ತಮ್ಮ ಪತಿಗಳಿಗೆ ಅರಿಕೆಮಾಡಲಿ, ಎಲ್ಲ ದೇಶಪುತ್ರರು ಈ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಲಿ. ನಮ್ಮ ಭವಿತವ್ಯತೆಯು ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ' ಎಂದು ವಿನೋದಪ್ರಚುರ ಮತ್ತು ಸರಸ ಭಾಷಣದಿಂದ ಶ್ರೀ|| ವಾಗಳೆಯವರು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರು. ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ|| ಪಾಟೀಲ ವಕೀಲ ಮುಂಬಯಿ ಇವರು 'ಜವಾಬದಾರ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯೆಂದರೆ, ಮತದಾರರಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ, ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ದಿವಾಣರೂ ಹೀಗೆ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಸರಪಳಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಕಟ್ಟಿದಂತೆ ಜವಾಬದಾರ ಇರುವರು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಜಂಗಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ, ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನೂ ನಮಗೆ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ, ಅವುಗಳಿಂದ ಜನರ ಹಿತ ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ನಿಯಾಮಕರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲಿ [illegible] ಅವರನ್ನು

ನಾವು ಕಿತ್ತುಹಾಕಬೇಕು

ಎಂದು ಹೇಳಿ ಠರಾವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಆ ಮೇಲೆ ಶಿರಸಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ|| [illegible]ಯವರು, 'ಈಗ ದೊರಕಿದ ಜವಾಬದಾರ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯು ಬಹಳೇ ಅಪೂರ್ಣವಿರುವದರಿಂದ ಅದು ನಿರಾಶಾಜನಕವದೆ, ಅಸಮಾಧಾನಕಾರಕವದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಠರಾವನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ರಾ|| ಭೀಮರಾವ ದೀಕ್ಷಿತ ವಕೀಲ ಶಿರಸಿ ಇವರು ಪುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಠರಾವು ಪಾಸಾಯಿತೆಂದು ಜಾಹೀರಾಯಿತು. ಅನಂತರ ಕಾರವಾರಜಿಲ್ಲೆಗೆ

ಎರಡು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನಾರಿಸುವ

ಹಕ್ಕು ದೊರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಠರಾವು ಮಿ|| ಟಿ|| ಯಣ್ಣೆ ಮಡಿಯವರು ಸಪ್ರಮಾಣ ಸೂಚಿಸಿದಮೇಲೆ ರಾ|| ಶಂಭುರಾವ ಭದ್ರಿ ಹಳಿಯಾಳ, ರಾ|| ಮಾಧವರಾವ ಮಂಜುನಾಥ ಶಾನಭಾಗ, ರಾ|| ಎಸ್. ವಿ. ಕಾಮತ, ರಾ|| ಎಸ್. ಎಸ್. ಕೇಶವಯ್ಯನ, ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶಿರಸಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ, ಇವರು ಯೋಗ್ಯ ಭಾಷಣಗಳಿಂದ ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಠರಾವು ಏಕಮತದಿಂದ ಮಂಜೂರಾಯಿತು.

ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆಯ

೧೧ ನೇ ಠರಾವನ್ನು ರಾ|| ಪಡಬಿದ್ರಿ, ಮುಂಬಯಿ ಇವರು ಸೂಚಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಅದಕ್ಕೆ ರಾ|| ವಾಗಳೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಇವರು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿದರು ಈ ಠರಾವಿಗೆ ಕೆಲ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು

ವಿರೋಧಿಸಲು,

ಉಪಸೂಚನೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ಮಾಡದ್ದರಿಂದ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ಠರಾವಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿ ಮತಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಲು ಬಹುಮತದಿಂದ ಅದು ಪಾಸಾಯಿತೆಂದು ಜಾಹೀರಮಾಡಿದರು. ಇಷ್ಟಾದ ಮೇಲೆ ೧೧|| ಘಂಟೆ ಬಡಿಯಲು ಈ ದಿವಸದ ಬೆಳಿಗ್ಗಿನ ಸಭೆಯು ಮುಗಿಯಿತು.

ಅದೇ ದಿವಸ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೂರು ಘಂಟೆಗೆ ಸಭೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪುನಃ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಆಗ್ರಹದ ಮೂಲಕ ಸ್ವಾಗತ ಚೇರಮನರ ಇಂಗ್ರಜಿ ಭಾಷಣದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು (ಈ ಭಾಷಣದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ನಾವು ಬೇರೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ) ರಾ|| ಶೆಟ್ಟಿ ವಕೀಲ ಕಾರವಾರ ಇವರು ಓದಿ ಹೇಳಿದಮೇಲೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

'ಖಿಲಾಫತ್ತಿನ' ವಿಷಯವಾಗಿ

ಮಹಮ್ಮದೀ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸುವ ಠರಾವು ತಾವೇ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಮಂಜೂರ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. 'ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೇಸಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ, ಶೇತಕಿ ಫಾರ್ಮ, ಸಣ್ಣ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆ (Laboratury,) ಶೇತಕಿ ಶಾಲೆ, ಇವುಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಶಕ್ಯಾಶಕ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲು ಒಂದು ಕಮಿಶನ' ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ

'ಬೇಸಾಯದ ಠರಾವನ್ನು

ರಾ|| ಪಾಲೇಕರರು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟರು. 'ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಬಂಜರು ಬಿದ್ದದೆ; ರಯತರ ಮನಸ್ಸು ನೊಂದು ಹೋಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿ ರಯತರನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸುವದು ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಿರುತ್ತದೆ ರಯತರ ಸಾಧನಗಳಿಂದಲೇ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಲಿಸತಕ್ಕ ಶೇತಕಿ ಫಾರ್ಮಗಳನ್ನಿಡಿರಿ. ರಯತರ ಹುಡುಗರನ್ನು ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಸಾಯದ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರಿ. ಗೊಬ್ಬರದ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣದೋಷದ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಇಡಿರಿ, ಎಂದು ಅವರು ಅಂತಃಕರಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದರು, ಇದಕ್ಕೆ

ರಾ|| ಗಂಗಾಧರರಾವ ಪಟವರ್ಧನ

ಇವರು ಸುಶ್ರಾವ್ಯ ಭಾಷಣಮಾಡಿ ಅನುಮೋದನ ಕೊಟ್ಟರು ಇವರ ಮನೋರಂಜಕ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಪೂರ್ಣ ಭಾಷಣವನ್ನು ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಭಾಷಣಗಳೊಂದಿಗೆ ನಾವು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವವರಿದ್ದೇವೆ. "ಇದನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುವಾಗ ರಾ|| ದೊಮ್ಮಯ್ಯನ್ನಾಕ ಹಿರೇಗುತ್ತಿ ಇವರು ಅಂದದ್ದು:-" ಈಗಿನ ಆಣೇವಾರಿ ಪದ್ಧತಿಯು ಸದೋಷವಾದದ್ದು. ಪಟೇಲ–ಕುಲಕರ್ಣಿಗಳಿಗೆ

ಆಣೆವಾರಿಯ ಮರ್ಮವೇ ತಿಳಿಯು

ವದಿಲ್ಲ. 'ಯಾವ ಕೊಯ್ಲಿಗೆ ಭತ್ತ ಕಡಿಮೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಯಾವದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲು ಅವರು ಅಸಮರ್ಥರು. ಆಣೆವಾರಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನುರಿತ, ಅನುಭವಿಕ ಗೃಹಸ್ಥರೇ ಬೇಕು. ಆಣೇವಾರಿಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅಂಥ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರ ಸಲ್ಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವು. ಕಿರ್ವೆಯನ್ನು, ಠರಾಯಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಣ್ಣಿನ ಪರಗತಿ, [illegible] ಜಂಗಲ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಕಿರ್ವೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನನ್ನ ಮತವು. ಈಗ ಮಳೆ ಅನಿಯಮಿತವಿರುವದರಿಂದಲೂ, ಜಂಗಲ ಹಕ್ಕುಗಳು ನಷ್ಟವಾದದ್ದರಿಂದಲೂ, ಕಿರ್ವೆಯು ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ! ನಮ್ಮ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಯೊಳಗಿನ ಕೆಲ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳೂ, ಶೇತಕಿ ಫಾರ್ಮಗಳೂ ಬೇಕೇ ಬೇಕು! ಬಳಿಕ ಇದೇ ಠರಾವಿಗೆ ರಾ|| ಕಾಮತ ಅವರ್ಸೆ ಇವರು ಪುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ನುಡಿದದ್ದು "ಮಳೆ ಅನಿಯಮಿತವಿರುವದರಿಂದ, ಭೂಮಿಯ ತೇವ ಆರಿಹೋಗದಂತೆ ಹಸಿ ಎಲೆಗಳ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕುವದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ. ಇವುಗಳಿಗಾಗಿ ಜಂಗಲ ಹಕ್ಕುಗಳು ನಮಗೆ ತೀರ ಅವಶ್ಯವಿರುತ್ತವೆ! ಹಿರೇಗುತ್ತಿ ರಾ|| ದೊಮ್ಮಯ್ಯನ್ನಾಕರು ಕಿರ್ವೆ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅನುಮತಿಯಿಂದ, ರಾ|| ಮಾಧವ ರಾವ ಶಾನಭಾಗ, ಕಲಬಾಗಕರ ಕುಮಟಾ ಇವರು ಅಂದದ್ದು "ರಾ|| ದೊಮ್ಮಯ್ಯನ್ನಾಕರ ಅನುಭವವು ತೋರ್ಸೆ, ಹಿರೇಗುತ್ತಿ, ಮಾಸ್ಕೇರಿ, ಶಿರೂರ ಇಲ್ಲಿಯ ಭೂಮಿಗಳ ಉತ್ಪನ್ನದ ಮೇಲಿನದು. ಆ ಊರುಗಳ ಭೂಮಿಯು ಸಬಲವು. ಅದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ನಿಜವಾಗಿ

ಕಿರ್ವೆಯ ಮಾನವು ತೀರ ಹೆಚ್ಚಿರು

ತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಠರಾವಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದಂತೆ ಕಮಿಶನ

PARTING MESSAGE
of
SIR NARAYEN CHANDAVARKAR
TO THE PEOPLE OF KANARA

Beloved Sisters and Brethren of Kanara, in taking leave of you and returning to Bombay, allow me to thank you once more for the honour you have done me by electing me to preside over the First Session of the Kanara District Political Conference and also for all you have done to help me to serve the District of my birth and ancestors and make the Session successful. All have worked with one heart and mind.

May the awakened life of the District continue to grow and yield its harvest of prosperity to its people of all classes. I pray you to keep the light of that life always burning. Towards that end, I beseech you in these words —

Sympathise, that is to say cultivate steadily the feeling of sympathy, love for all people, especially the masses, the ryots, the poor, distressed and the helpless.

Organise, that is to say, work by means of organised Associations to ventilate the grievances of the people to represent them to the authorities and to redress them by continued, steady, sober efforts, without exaggeration.

Lastly, *vitalise*, that is to say, let your efforts and activity be full of life, hope, and cheer. Be not daunted by difficulties and failures. Victory is sure to those who work for public good with faith, hope & charity. Remember the words of Shri Krishna to Arjuna in the *Bhagwad Gita* — नहि कल्याणकृत्कश्चिद् दुर्गतिं तात गच्छति ।

"Good works (for the people), Oh Dearest, never go to waste"

❀ ಕಾ ನ ಡಾ ವೃ ತ್ತ. ❀

ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೨೭ ಮಾಹೆ ಮೇ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ

ನವಜೀವನವು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಾತು!

ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೊದಲನೇ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ತಂತೂ ಕೊನೆಗಂಡಿತು. ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದಲೂ, ಪಟ್ಟಣಗಳಿಂದಲೂ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ನೂರಾರು ಮಂದಿಗಳು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಸಭೆಸೇರಿ, ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳ ತನಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ, ಅವುಗಳ ... ದ ನೆಯ ಉಪಾಯಗಳನ್ನೂ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಿಂದ ಚರ್ಚಿಸಿ ನವಗೇನು ಇಷ್ಟಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಯಿತು? ಆಯಾಸಕರ ಪ್ರವಾಸದ ಶಾರೀರಿಕ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿ ಬುದ್ಧಿ ಜ್ಞಾನ ಧನವನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ ನಾವು ಗಳಿಸಿದ್ದೇನು? ನಮಗೇನು ದೊರೆಯಿತು? ಎಂದು ವ್ಯಾಪಾರಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಲಾಭ-ಹಾನಿಗಳ ಆಧಾರವನ್ನು ... ಯನ್ನು ಹುಡುಕುವದು ಯತ್ನಿಸಲಿ. ಸಂತತ ಚೊಂಬೊಳಗಿನ ಗತ್ಯಂತರ ... ತನಗೆ ... ಉಪವ್ಯವಹಾರವು ಇದ್ದೀತು.

ರಾಜಕೀಯ ಮೂಕಗಳಿಂದ

ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಸ್ವಪರಾವಲಂಬನ ಇಂಥ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು, ರಾಜಭಾಷಾಭಾಗದವರು ವ್ಯಾಪಾರೀ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಹೇಳುವದಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರೌಢ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತನವು ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂತು? ಎಷ್ಟು ಹೊಂದಿಗೆ ದಿಟ್ಟತನವನ್ನು ನಾವು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡೆವು? ಎಷ್ಟು ಏಕತೆ ಲೋಕಶಾಹಿಯು ಹಬ್ಬಿತು? ಎಷ್ಟು ದತ್ತಲು ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ನಾವು ಸಂಪಾದಿಸಿದೆವು? ಬಂಗಾರದಂತೆ ಬಹಳೇ ತುಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಅನುಭವವನ್ನು ಎಷ್ಟು ತೊಲೆ ನಾವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆವು? ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಂತೆ ಲೆಕ್ಕಮಾಡುವದಿದ್ದರೆ ಇದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಣಿಕೆಮಾಡಿರಿ. ಸುದಾರಿಸಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕತೆಯ ರಾಜಕೀಯ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಯಥಾಶಕ್ತ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇವೆಲ್ಲ ಜಿನಸುಗಳನ್ನೂ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನೂ ನೀವು ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಇಡೀ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಇಂದಿನಿಂದ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಾದರೂ,

ನವಜೀವನದ ವ್ಯಾಪಾರವೆಂದು

ತೆರೆದರೆ ತೀರ ಯಥಾರ್ಥವಾಗುವದು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮೊದಲನೇ ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ ನವಜೀವನದ ಸಂಪಾದನೆ ನಮಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳುವದೇ ತಾತ್ಪರ್ಯವು.

ವಾಚಕರೇ,

ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ

ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನಕ್ರಮವನ್ನೂ, ಇಂದಿನ ಜೀವನಕ್ರಮವನ್ನೂ ತುಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿರಿ. ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡದೊಳಗಿನ ಕಾಡು ಜನರಲ್ಲಿರ ವಷ್ಟಿಲ್ಲದರೂ, ಅದೇ ವಿಧದ ಅಜ್ಞಾನವೂ, ಅಜಾಗ್ರತೆಯೂ, ಮರುಳತನವೂ ಹೀನತನವೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿತ್ತು.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನಕ್ರಮದೊಳಗೆ ಸಜೀವತೆಯ ತೆರೆಗಳೇನೂ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವಂತೆ

ಒಂದು ವಿಧದ ಸ್ಮಶಾನಶಾಂತಿಯು

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಹಸಿವೆಯ ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದರೂ, 'ಮಾಬಾಪ' ರೆಂದು ಮೆರೆಯುವ ಪರಿಷ್ಕಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುಂದೆ ನಿಂತು 'ಭೂಕ ಲಗೀಹೈ,' ಎಂದು ಧಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಹೇಳುವ ಧೈರ್ಯವು ಎಷ್ಟರಿಗಿತ್ತು? ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಸಾಧನಗಳಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳು (Press) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ, ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೂ (Platform) ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಿದ್ದವು? ಮಿ। ಟಿಪ್ಪರರವರು ನಮ್ಮ ದೇಸಾಯಿಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕೆಂದು, ನಾವು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಖದಿಂದ ಬಾಳಿರಬೇಕೆಂದು, ಹಗಲಿರುಳು ಮಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ,

ಕಾನಡಾವೃತ್ತವು

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ತಾಲೂಕು ತಾಲೂಕುಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡಿರೆಂದು ಒದರಿ ಹೇಳಿದರೂ ಅದರ ಕೂಗು ಎಷ್ಟು ಜನರ ಕಿವಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿತ್ತು? ವೃತ್ತವು ತನ್ನ ಅಲ್ಪ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು, ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಮುಂದರಿಯಲು ಅದಕ್ಕೆ ಆಪತ್ತುಗಳೆಷ್ಟು ಬಂದೊದಗಿದವು! ಹಿಂದು ಕಾನಡಾವೃತ್ತವು ಜನ್ಮತಾಳದಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಧುರೀಣವು ಜನಿಸುತ್ತಿತ್ತೇನು? ಇದೇನೂ ಇರಲಿ. ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಎರಡು ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮಾತಿರಲಿ, ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವ ಒಂದಾದರೂ ವೃತ್ತವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿತ್ತೇನು? ಸಾರಾಂಶವಾಗಿ ಹೇಳುವದೇನಂದರೆ, ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ನಮ್ಮ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನಕ್ರಮವು ಸಜೀವವಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇದ್ದರೆ, ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿತ್ತು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮೃತಪ್ರಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಅದರೊಳಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಚೈತನ್ಯವು ಸಂಚರಿಸಹತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುರುಷರು ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಹತ್ತಿರುವರು. ಅವರ ನಾಲಿಗೆಯು ನಿಜವಾದ ರಾಜನಿಷ್ಠೆಯಿಂದಲೂ ದೇಶನಿಷ್ಠೆಯಿಂದಲೂ ಮಾತಾಡಹತ್ತಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶರೀರದೊಳಗಿನ

ನವಜೀವನವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು?

ಮೊನ್ನಿನ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ತು ನವಜೀವನವನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದಿರುವದು. ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ ತೀರ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಮಗಾದ ಲಾಭವು ಇದೇ.

ನವಜೀವನವು ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂತೆಂದು ನೀವು ನಗಾಣದೇಕಾದರೆ, ಪರಿಷತ್ತಿನ ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪರೀತಿಯಿಂದ

ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಪರಿಷತ್ತು ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಪಾಸ ಮಾಡಿದೆಂದು ಲಕ್ಷಿಸಿರಿ. ಡಾ|| ಕೆಲ್ಲಾಗ್ ಆಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮೊಗಲರೂ, ಸ್ವಧರ್ಮಿಗರು ಬಾಳಕಷ್ಟು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವು ಅಸಮಾಧಾನಕರವಿವೆ, ಎಂದು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ

ನಮ್ಮ ಪರಿಷತ್ತು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದಂತಾಗಿದ್ದರೋ! ಮೊದಲನೇ ಕಂಡೆಂದು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಾಗಲೇ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವರಾಜ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನು ದೇಶದ ಹಕ್ಕಿನಿಂದ ಪಡೆಯ ಸ್ವದೇಶದ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವೆಯು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗ ಇದೇ ನಿರ್ಣಯದೊಳಗೆ ನಾವು ಅಂಗೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದಾದರೂ ನವಜೀವನದ ಬೆಳಕಿಗೆ ಸಾ. ಪ್ರಜಾ ಅಕ್ಷುಣ್ಣರೀತಿ ಅಕ್ಕುಗಳ ಧರ್ಮಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವ ಪಡೆದ ಕಾಲ ಧರ್ಮಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ನವಜೀವನದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಗೋಚರ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಪಂಚಾಯತದೊಳಗಾದ ಆ ನಿರ್ಣಯ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ ಸ್ಥಿತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ವಿಶೇಷಿಸುವಾಗ, ಆ ಧರ್ಮ ಅನುಸಾರ ಕೃತ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬಾರದೆಂದು ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸಿದೇವೆ.

ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು

(Declaration of Rights) ನಮ್ಮ ಪರಿಷತ್ತು ನವಜೀವನದ ಬೆಳಕಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಅಗ್ರಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಇದೆ.

ನಮ್ಮ ಈ ವಿಷಯಕ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಶಿಕ್ಷಣ ಶರೀರ ವಗೈರೆ ನಿರ್ಬಂಧಗಳ ಕರಾರುಗಳಿಗೆ, ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾದವರೂ, ಅಶಿಕ್ಷಿತರಾದವರೂ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಪರಿಷತ್ತು ಈ ಸುಧಾರಣೆಯ ಸತ್ಯವಾಗಿ ಕೆಲ ಪರಿಷ್ಕಾರಿಗಳೂ ಸ್ವತಃ

ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರೂ ಹಾಜರಿದ್ದು

ಪರಿಷತ್ತಿನ್ನು ಎಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೊಂಡಾಡಿ ನೆರೆದ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಬಲ್ಲರು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಠರಾವನ್ನು ಬರೆದ ಹಾಗೆ ಎಷ್ಟು ಉತ್ಕಟತೆ, ಎಷ್ಟು ಆತುರತೆಯು, ಎಷ್ಟು ಮನಃಪೂರ್ವಕತೆಯು, ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದೂ ಇದ್ದು, ಉತ್ಸಾಹ, ಆತುರತೆಯೂ, ಮನಃಪೂರ್ವಕತೆಯೂ ಈ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಸುಶಿಕ್ಷಿತರು, ಅಶಿಕ್ಷಿತರು, ಪಟ್ಟಣಿಗರು, ಹಳ್ಳಿಗರು, ಜಮೀನದಾರರು, ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ಕೂಲಿಕಾರರು, ಧರ್ಮದವರೆಲ್ಲರನ್ನು, ಭಕ್ತಿಯ ಕರಗಿಸಿದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಕೈಸ್ತರ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಜನಾಂಗಗಳನ್ನು ಒಕ್ಕೊರಲಿನಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು

ದೀಕ್ಷಿತನವರಿಂದ ಬಣ್ಣಿಸಿದರು.

ರೈತ ಸಭೆಯ ವರದಿಯ ಹೃದಯ ಸ್ಪರ್ಶಕ ಸುಂದರವಾಗಿ ದೀನದಲಿತರೊಳಗೆ ಶೋಷಣೆ ನಡೆಸಿದಂತಾಗಿತ್ತು. ಮಧ್ಯಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಪ್ಪಾಳೆಗಳು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ರೈತರ ಹಳ್ಳಿಯ ದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಬಂಗಲ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಂದ ತಾವು ಶೋಷಿತರಾಗುವದನ್ನು ತೀರ ನಿಕೃಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ದೇಶದ ಗಾರರು ಅಸಹ್ಯ ಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಸಹಿಸುತ್ತಿರುವರು; ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಬೇಗನೆ ತಪ್ಪಿಸದಿದ್ದರೆ, ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಗತಿಯು ತೀರ ಶೋಚನೀಯವಾಗುವದು ಎಂಬ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗದು. ಈ ಠರಾವಿನ ಮೇಲಿನ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ನಮ್ಮ ಪರಿಷತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುವವರ್‍ಯಾರು? ಇರಲಿ. ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಅರಿಗಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಯುಕ್ತಿಸಿದರೂ, ಅದು ಸ್ಥಳಿಗೆ ಬಂದೇ ಬರುವದು ಇದ್ದರೂ ನಾವು ದೇಶಾಯುತ

ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು

ಕ್ಷಣಕ್ಷಣ ಬಿಡಲಿಯವಾಗದೆ ಸರಕಾರವು ದೇಶಾಯಗಾರರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹಾರೈಸುವೆವು. ಪ್ರದೇಶಿಕ ಪ್ರವಾಸದ ರಾಧಾಗರ ಪ್ರಯಾಣಗಾಗಿ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಮಾಧ್ಯಮ, ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಮುಂತಾದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಂಬಂಧ ಪರಿಷತ್ತು ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಸಾಲಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಹ್ಯಾಗೆ ಅದಗಿಲ್ಲವೆಂದ್ದಿದೆ, ಅದರ ಉಪಾಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಎಂದಿದ್ದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವದು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಇದ್ದ ನಮ್ಮ ನವಜೀವನದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳೇ

ನವಜೀವನವಂತೂ ಇನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ

ಬರುತ್ತ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಸರ್ ನಾರಾಯಣ ಸಂಡೂರ ಯವರು ಪ್ರೈಮರಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇದೆಂದು. ಈಶ್ವರ ಪ್ರೇರಣೆಯೇ ಸರಿ. ಏರೇ ಅಧಿವೇಶನದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಈ ಹಾದಿ ಜೀವನವನ್ನು ರೂಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದಾರಿ ಬೇಡದು ನಾವು ತಿಳಿಯಕೊಂಡೆವು. ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಯಾಭಾಲಂಭ' ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಸರಿಯಾಗಿ ಲಕ್ಷಿಸಿ, ನಾವು ಶಿಗಲಿರಲು

ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕು.

ಸರ ನಾರಾಯಣರಾವರ ಶಾನಭಾಗರಿಗೆ ರೀತಿ ನಿರೋಪದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಸಿಡಿದಂತೆ, ನಮ್ಮ ಶಾನಭೋಗ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ನಾವು ಕ್ಷೀಣಿಸಿ ನಾವಾದ ಹಾಗಿ ಯ ಹ್ಯಾಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇವಲ್ಲ:— Sympathise, Organise; Vitalise ಎಂಬ ತ್ರಿಸೂತ್ರ ದೇಶಸೇವೆ ಎಂಬ ವಿಶಾಲ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಗೆ ಸಾವಕಾಶ ಸಹಾನುಭೂತಿಯು ಕಣ್ಣಿಗಳಿರಲಿ; ಸಂಘಟನೆಯು ಕೈಗಳಿರಲಿ; ಚೇತನೆಯು ಪ್ರಾಣಗಳಿರಲಿ. ಇದು ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯ, ಸೇವಾಭಾವನಾ ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಎಂಬ ಧ್ಯೇಯದ ನಿಮ್ಮ ನವಜೀವನವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸುವನು, ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ನಿಮ್ಮ ದೇಶವು, ನಿಮ್ಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ನಿರಂತರ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿರುವನು!

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ಕಳೆದ ವಾರದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಷತ್ತಿನ ವೃತ್ತಾಂತವು ನಮ್ಮ ಕೈಸೇರಿರುವದು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಭಾಷಣದ ಮುಖ್ಯಾಂಶವನ್ನು ನಾವು ಗತಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆವು. ಹೊಸ ಸುಧಾರಣೆಯಾದರೆಯೂ ಅದ್ಯ ವಹಾರ್ಯವೋ, ಅನಿತ್ಯ ಕರವು ಅದರಿಂದ ಆದರೂ ಲಭ್ಯವಾಗುವದೇ ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಹಿಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರು ಅವು ಬರೇ ತಾತ್ವಿಕ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಸಮರ್ಥನೀಯ ವಿದ್ದರೂ ಅಖಿಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಸರ್ವಥಾ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳದು ನಮ್ಮಿಂದ ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಸುಧಾರಣಾ ಕಾರ್ಯವೆಯು ಸ್ವತಂತ್ರಯೋಗ್ಯವೋ ಅಸ್ವತಂತ್ರವೋ ಎಂಬ ಈ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷಾಭಿಮಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಮತಭೇದವಿರುವದು. ಯಶಸಾಧಕಗಳನ್ನು ಹುಡುಕ್ಕೆ ಅಶಕ್ಯವಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವದು ಈಗಿನ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದ ಬಹುಜನ ಸದಾಚಾರ ಮತವೆಂದೇ ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಯು ರಾಜಕಾರಣದೊಳಗಿನ ಅನುಭವ, ಅಧ್ಯಯನ, ಮತ್ತು ದೂರದೃಷ್ಟಿಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪ್ರತೀತಿಯಿಂದ ದಿ|| ಲೋಕಮಾನ್ಯರಂಥ ಮುತ್ಸದ್ದಿ ಲೋಕನಾಯಕರ ಮತವನ್ನು ನಾವು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ಧಾರ್ಮಿಕವೇ ಸರಿ. ಆದರೂ ಬರೇ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ನಾವು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಮತವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇರಲಿ. ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಮುಂದಿನ ದಿವಸಗಳ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾರ್ಯವೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣ, ದೀರ್ಘ ಪ್ರಯತ್ನ ಹೊಸ ಇತಿಹಾಸ, ಪಂಚಾಯತ ನಿವಾರಣೆ, ಮೊದಲಾದ ಈ ಠರಾವುಗಳು ಪಾಸಾದವು. ಹೊಸದಾಗಿ ಶಿಗುವ ಸುಧಾರಣ ರಾಷ್ಟ್ರಪದ್ಧತಿಯ ಹಸ್ತದ ಕುರಿತು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನೇ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿರುವದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಸೊಲ್ಲಾಪುರದ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪರಿಷತ್ತಿನ ನಿರ್ಣಯದ್ವಾರೆ ಒದಗಿದ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸದ ಕುರಿತು ಠರಾವಿನ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ವಾದವಿವಾದ ನಡೆದು ಕಡೆಗೆ ಅದು ಬಹುಮತದಿಂದ ಮಂಜೂರಾಯಿತು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿ, ಬ್ರಿಟಿಷ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಗಣ್ಯವಾದವನ್ನು ಒಂದು ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲನ್ನು, ಒಂದು ಹೈಕೋರ್ಟನ್ನು ಹಾಗು ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಿಸಬೇಕೆಂಬುವ ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವದ ನಿರ್ಣಯವಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೊಡನೆ, ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವ ಪರ ಮತ್ತು ನಿವಾರಣೆಯ ಠರಾವು ಬಹುಮತದಿಂದ ಮಂಜೂರಾಯಿತೆಂದು ನಾವು ನಮ್ಮ ಓದುಗರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವೆವು. ಮ. ಗಾಂಧಿ, ಶಿಕ್ಷಕ ವರ್ಗದ ಬೇರೆ ಇಬ್ಬರು ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಬರುವರೆಂದು ಪಾಕೀಟಾಗಿದ್ದರೂ ಕಾರ್ಯಬಾಹುಳ್ಯದ ಮೂಲಕ ಅವರು. ಬಾರದ್ದರಿಂದ, ಜನಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ

ವಿರ ಕೆಯಾಯಿತೆ. ಇದ [illegible] ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬರಗಿ ಸಿದ ಮಹತ್ವದ [illegible] ಲಕ್ಷಣಗಳು ನಿಜ ವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಈ ಹೋರಾಟವೇ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಕಲ್ಪ ನಾತೀತವಾಗಿ [illegible] ವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗದು.

ಈ ತಿಂಗಳ ೧೫ ತಾರೀಖಿಗೆ [illegible] ಕಿಯ ತಿರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಗಲ [illegible] ಕೆ ದಿಕ ಸ್ಟೇಟ್ ನಾಮದಾರ [illegible] ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ತಂತಿ ಯಿಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮನವಿಗೆ ಅವರು ಕಳಿಕ್ತರಂ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉತ್ತರವನ್ನು ದಯ ಪಾಲಿಸಿರುವರು. — "ಸರಕಾರವು ಈ ವಿಷಯ [illegible] ಕರಿತು [illegible] ಮಾಡ [illegible] ಅವರ ನಿಖ. ಲೆಯಾಗುವ [illegible] ದೆಂದು ಸರಕಾರದ ಇಚ್ಛೆ [illegible] ಲೆಯ ಅಪರಾಧ [illegible] ಅ ದೆ [illegible] ಸರಕಾರವು ಈ ವಿಷಯ ವಾಗಿ [illegible] ಮಾಡ [illegible] ಯೋಗ್ಯ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು [illegible] ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು [illegible] ದೇಶಾವನ್ನು ಒಂದು [illegible] ವ ಹಕ್ಕು [illegible] ಸರಕಾರವು [illegible] ಲೆ [illegible] ಅರ್ಹತೆ [illegible] ಯೋಗ್ಯ [illegible] ಗುವದ [illegible] ಲೆಯ ಅಪರಾಧ [illegible]

[illegible]

ನಮ್ಮ [illegible] ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ [illegible] ಲಯಿತರು [illegible] ಸರಕಾರದ ಮುಂ ದೆ [illegible] ಯೋತ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗುವಂತೆ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಉ ದ್ಯೋಗ್ಯನಡಿಸುವದೇ ನಮ್ಮ [illegible] ಕರ್ತವ್ಯ.

೩ ಮಹಾಯುದ್ಧದೊಳಗಿನ ಭೀಷಣ ಸಮಾ ಚಂಥವರನ್ನಾಗುವಂತೆ ಅನ್ನದ ರಾಶಿಯನ್ನೇ ಅಟ್ಟಿಟ್ಟ ಕುವಾಗ ಸಜ್ಜು ಬಾಬಿನದಂತಿರುವ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ದೇಶಾವನ್ನು ಅನ್ನದನ್ನಾ [illegible] ಮ ಬೇಗೆ [illegible] ಎಂತು? [illegible] ನಮ್ಮ ಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ [illegible] ಕರಗನ್ನು [illegible] ಆನಕಾರವೆನ್ನಿವೆ? [illegible]

[illegible] ಮಹತ್ವ [illegible] ಇಬ್ಬರಾಗಿದೆಯ ದೊರೆತಂತೆ ಪ್ರಕಾಶವಾಗಿ [illegible] ತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಮನೀ ಷೆಯಿದೆ. [illegible] ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಉಪನ್ಯಾಸದ ಭಾಷೆಯು [illegible] ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ [illegible] ತನ್ನ [illegible] ಕರ್ತವ್ಯ [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ [illegible] ಅಧ್ಯಕ್ಷ [illegible] ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು [illegible] ದೇಶದ [illegible] ಅವರ ತನ್ನ [illegible] ಹಿಡಲಾರ [illegible] ಭಾಷಾಂತರ [illegible] ನ ಸಭೆಗೆ [illegible] ಗಳೆಲ್ಲ ವನ್ನೂ [illegible] ಪಾಡಿ [illegible] ಅಧ್ಯಕ್ಷರ [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ [illegible] ಭಾಷಣಗಳನ್ನು [illegible] ತಮ್ಮ [illegible]

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— [illegible] ಯಥಾ [illegible] ಕೆ ನೇಗರಾಯಿ ಸ್ವಪ್ನ [illegible]

ಕಳೆದ ಶನಿವಾರ ದಿವಸ ಮುಂಬಯಿ [illegible] ದು ಪ್ರಕಟ [illegible] ಸುಮಾರು [illegible] ವಿರ ಅಕ್ಕಿ [illegible] ಇಲ್ಲಿ [illegible] ಯಿರುವ [illegible] ವನ್ನು [illegible] ದು ನಟ್ಟಗೆ [illegible] ಹೋಯಿತು.

ಹಳಿಯಾಳ— [illegible] ಲಾಗದ ಮೂಲಕ [illegible] ಟು ಬವಿನಿಮ [illegible]

ಕಟ್ಟಿ [illegible] ಉದ್ದೇಶವ! ಸಂಶಿಂರಕ್ಕೆ ದಯೆ ಹುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲವೇ!

ಗೋಗ್ರಾಸ ಭಿಕ್ಷಾಮಂಡಳಿಯ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕ ರ ಗೋ [illegible] ಫಂಡದ ಮುಂಬಯ ವ ಕೆ! ಪದೇ ಪದೇ ಹೋದರೂ ಯಾರೂ ಆ ಕಾರ್ಯ [illegible] ನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿ [illegible] ದಿಲ್ಲ! ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಾಡುವ ಜವಾಬದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು [illegible] ಮ [illegible] ವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದು ಇದೆಂಥ ನ್ಯಾಯ [illegible]!

ಅಂಕೋಲಾ— [illegible], ಕಳೆ [illegible] ತ್ತದ [illegible] ದಿನಗಳಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಳೆಯಾದರೂ [illegible] ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ [illegible] ಗದ್ದೆ [illegible] ತ್ತು [illegible] ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿದ್ದ [illegible] ಕೃಷಿಗೆ [illegible] ಕಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲದಾಗಿ ಜನರು ಪರದಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಕಡೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಕ್ಷಕೊಡಬೇಕು.

ಈ ವಾರದಲ್ಲಿ ಎಸ್. ನೋಡಿದಕ್ಕೆ ಕಾರವಾರ [illegible] ಷತ್ತಿನ [illegible] ಚರ್ಚೆಯು [illegible] ವಿಧದಿಂದ [illegible] ಯಾದರೂ, [illegible] ಲ್ಲ ದ [illegible] ಎದುಗಿ [illegible] ತ್ತಿವೆ. [illegible] ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಹಿತಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕಡೆಗೆ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿದು ಬಂದಿಲ್ಲವೋ ಸಮಾಧಾನವೆನಿಸಿಕೊಂಡರು.

೩೧ ತಿಂಗಳ [illegible] ದಿವಸ [illegible] ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ [illegible] ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ [illegible] ಅವರ [illegible] ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಾಯಿತು.

[illegible] ಗಾ [illegible] ಇಲ್ಲಿಂದ, ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಮಾಸ್ತರರು [illegible] ! [illegible] ಯ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಇನ್ನೇನು ಮಾಡುವರು! ಅಧಿಕಾರಿ [illegible] ಈ ಬಡ [illegible] ಹೇಳುವಿ.

[illegible] ದೂರು.

[illegible] ಸಂಪಾದಕರೇ,

ಕಳೆದ ತಾರೀಖು ೨೨ ನೇ ದಿನದ ಮುಂಬಯಿ ಸ್ಪೇಶಲ್ ಬೋಟಿಯಿಂದ [illegible] ಗೋಣಿ [illegible] 'ಬಾಂಬ' ಅಕ್ಕಿಯು ಈ ಬಂದರ ಕ್ಕೆ [illegible] ದ [illegible] ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ, [illegible] ಕೆಲದಿವಸ [illegible] ಅಕ್ಕಿಗಳ ಮಿ ಶ್ರಣ, ಹೊತ್ತು [illegible] ಎಷ್ಟು ಹಗ್ಗವಿಯಾಗಿ [illegible] ವಾಗಿರುವದು. ಇಂಥ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು [illegible] ಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಅಗ್ಗದರದಿಂದ ಸಿಗುತ್ತಿರುವದರಿಂದ [illegible] ಕೆಲ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ [illegible] ಕೊಂಡ [illegible] ತ್ತಾರೆ. ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣದ ದೃಷ್ಟಿ ಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಅಕ್ಕಿಯು [illegible] ಆರೋಗ್ಯ ನಾಶ [illegible] ಸಂಭವಿ ಸಾಗಬಹುದು. [illegible] ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ [illegible] ದುವರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ತಮ್ಮ ವಿಧೇಯ,

ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿ.

GIBB HIGH SCHOOL.

To the Editor "Kanara News"

In connection with a remark passed by you in one of your previous issues regarding our school grants, let me inform you that in the place of the old grants of Rs 2432 plus Rs 810 i. e. Rs 3242 the new grants (recurring) recommended by Mr Hesketh, the Educational Inspector for the year 1919-1920 were Rs 3228 plus Rs 1076, i. e Rs 4304 and although the grant sum actually paid at the end of the last official year was only Rs 3242, the following reply is received from the D P I on the question:—

"The President Kanara Education Society, Kumta is informed that the full admissible grant could not be paid to the school for want of funds The defficiency in the grant will, however, be made good as far as possible shortly".

The result of the late S. L. Examination, so far as our school is concerned is as under —

	No appeared	No passed	Percentage.
From school			
Matric side	12	6	5%
Govt. Service	7	7	7 %
Ex-students	5	2	40%

N. S Kamat
Superintendent

ನೋಟೀಸು.

ಹೊನ್ನಾವರ ಸಬಜಡ್ಜ ಕೋರ್ಟ
ನಾದಾರಿ ಅರ್ಜಿ ನಂಬರ ೯/೧೯
ಅರ್ಜದಾರ ರಾಂಭಟ್ಟಾ ಗಣ್ಪಭಟ್ಟಾ ಅಗ್ರಹಾರ
ನಾದಾರಿ ಅರ್ಜಿ ನಂಬರ ೧೯/೧೯
ಅರ್ಜದಾರ ಚನ್ನಪ್ಪಾ ಚನ್ನಪ್ಪಾ ನ್ಯಾಕ ಹಳದಿಪುರ

ಈ ಲೇಖದ ಮೂಲಕ ನೋಟೀಸು ಕೊಡುವದೇನಂದರೆ —

ಸದರಹು ಅರ್ಜದಾರರಿಂದ ಧನಕೋಗಳನಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕ ಸಾಲಗಳ ಬಾಬತು ಚೌಕಶಿ ನಡಿಸುವ ವಿಚಾರವು ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಇದೇ ಮೇ ತಿಂಗಳ ತಾರೀಖು ೩೧ ನೇ ಸೋಮವಾರ ಆರಂಭವಾಯ್ತು ಜೂನ ತಾ ೫ ನೇ ಶನಿವಾರ ೧೯೨೦ ವರೆಗೆ ೬ ದಿವಸಗಳ ಪರಿಯಂತರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೧೨ ಘಂಟೆ ಆರಂಭವಾಯ್ತು ಸಂಜೆ ೫ ಘಂಟೆ ವರೆಗೆ ಚೌಕಶಿ ಮಾಡಲಾಗುವದು. ಧನಕೋಗಳನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಾಲಗಳ ಬಾಬತು ಲೇಖೀ ವ ತೋಂಡೀ ಪುರಾವೆ ಆ ಮುದ್ದತಿನೊಳಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹಾಜರ ಮಾಡಿ ಸಾಲಗಳು ಸಾಬೀತ ಮಾಡಬೇಕು ಸದರಹು ಮುದ್ದತ್ತಿನೊಳಗೆ ಸಾಬೀತ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅಂಥಾ ಧನಕೋರರು ದಾವೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟವರೆಂದು ವ ಅಂಥಾ ಧನಕೋರ ಸಾಲಗಳು ಖೋಟಾ ಮಾಡಿ 'ಫಾಯನಲ' ಡಿವಿಡಂಡ' ಠರಾಯಿಸಲಾಗುವದು. ಸದರಹು ಅರ್ಜಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ ಧನಕೋರಿಗೆ ವ ಅರ್ಜದಾರರಿಗೆ ಸಹಾ ಈ ಕುರಿತು ಟಪಾಲದ್ವಾರಾ ಅಲಾಹಿದಾ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ತಿಳಿಯುವದು.

ಹೊನ್ನಾವರ } **Shivrao R Murdeshwar**
೧೮-೫-೨೦ } Vakil, & Receiver

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.	ದರ
	ರೂ ಆ
ರಂಗೂನ ಪೆ. ಗೋಣ ೧ಕ್ಕೆ	೧೩—೧೩।
ಗೋದಿ ಗೋಣ ೧ಕ್ಕೆ	೧೯—೨೫
ಹುರುಳಿ ನಿಜ „	೨೫।
ಕಡಲೆ ನಿಜ ೧ಕ್ಕೆ	೧೩—೧೬॥
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣ ೧ಕ್ಕೆ	೨೩—೩೦
ಹೆಸರು ಬೇಳೆ „	೧೩—೨೮
ಉದ್ದು ಹಾಗಿನಿ	೮॥—೯
ಪೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ „	೧೩—೧೩।
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ „	೬—೧೨
ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ	೧೮
ಕೊಬ್ರಿ ಖಂಡಿ	೧೧೫—೧೨೦
ಕೊಬ್ರಿ ಖಂಡಿ ೨ ನೇ	೯೫—೯೭॥
ಹತ್ತಿಕಾಳು ಹಿ ತಿ ಖಂಡಿ	೬೦
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	೯॥
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣ „	೧೪—೧೬।
ಅಟ್ಲಕಾಯಿ ಮಣ ೧ ಕ್ಕೆ	೧-೪ ೦
ಉಪ್ಪು ಗೋಣ „	೪-೫-೦
ಪೂರ್ಯಾ „	೪ ೨-೦
„ ಹಂಸ „	೨-೬ ೬
ಗಾಂವಟಿ ಬೆಟ್ಟೆ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	೭೦—೭೫
„ ಚಿಕಣಿ „	೭೫—೮೫
„ ಗೋಟು „	೫೦—೫೮
ಸಿದ್ದಾಪೂರ ರಾಶಿ „	೯೫—೧೦೫
ತಿಕ „	೧೦೦—೧೧೫
ಯಲ್ಲಾಪೂರ „	೯೦—೧೦೫
ಅಡವೆ „	೭೫—೮೨
ಚಾಲಿ ಅಡಿಕೆ „	೫೦—೫೫
ಹೊಸಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ೧ಕ್ಕೆ	೧೩೫—೧೭೩
ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮಣ೧ಕ್ಕೆ ..	೬೨—೫೧

ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತ' ಖಾತ್ರಿದಾಯಕ!! ಬಹುಮಾನಕಾರಕ'!!

ಮುಖಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷಧವು ಹಲ್ಲು ಕೆಳತ, ಹಲ್ಲು ನೋಯುವ ಹಲ್ಲು ಅಲಗಾಡುವ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ವ ಕೀವು ಸುರಿಯುತ, ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ದುರ್ಗಂಧ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ ಇದಲ್ಲದೆ ಬಾಲಗ್ರಹ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ ತಲೆಯು ಬೇನೆ, ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಚ್ಚೋಣ, ನಳಗು ಳು, ಪ್ಲೇಗ, ಕಾಲರಾ, ಗುಂಟುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ಕೆಳತ, ಬಾಳಂತಿಯರಿಗೆ ನಂಜು ಏರಿದರೆ ಕ ೩೦ ಪ್ರಕಾರದ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ೦-೧೨-೦

ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ.

ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದೀಕ ಕಂಪನಿ,
ಕುಮಟಾ (ಎನ್ ಕೆನರಾ)

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ತಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಸಿ.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಮಾರಲ್ಪಡುವವು

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ, ಗೋಕರ್ಣ.

ತ್ವರೆಮಾಡಿರಿ! ತ್ವರೆಮಾಡಿರಿ!!

ನ್ಯೂ. ಎಂಪೋರಿಯಮ್,

"ಸ್ಟೇಶನರ್ಸ ಎಂಡ್ ಜನರಲ್ ಮರ್ಚಂಟ್ಸ."

ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಸ್ಟಾಕು ಇದೇ ಬಂದಿದೆ ಪೋಸ್ಟ ಗಿರಾಕಿಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ದರದಿಂದ ಮಾಲು ಸಿಗುವದಲ್ಲದೇ ಭರಪೂರ ಕಮಿಶನ್ ಕೊಡಲಾಗುವದು. ಒಂದಾವರ್ತಿ ಆರ್ಡರ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಖಾತ್ರಿಯಾಗುವದು

ನ್ಯೂ. ಎಂಪೋರಿಯಮ್,
ಹೊನ್ನಾವರ (ಕಾನಡಾ)

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.
(ಗುಣಬಾರದ್ದರೆ ಹಣವಾಪಸು)
ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಜನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆ, ನಿರ್ಬಲತೆ ನಪುಂಸಕತೆ ಕ್ಷೀಣತೆ, ಸ್ವಪ್ನದೋಷ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣವಾಗಿ ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ, ರಕ್ತಶೋಧಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋಲ್ಹಾದಕ ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗಮಿಕ, (ಜಾತಿ) ಗುಪ್ತಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟುವ ಎಲ್ಲತರದ ಬಕ್ಕೆಗಳು ಹುಣ್ಣುಗಳು ಪಿತ್ತದ ಬಾಧೆಗಳು ಕಡಿಮೆ ಆಗಿ ರೋಗ ಮುಂತಾದವು ಅತಿಶೀಘ್ರಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಿರೋಗತ್ವವು ಕಾಂತಿಯೂ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೩೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೩೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ ಟಪಾಲ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ. ಅನುಪಾನ ಪತ್ರಿಕ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ.

ವಿಳಾಸ— ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ,
ಪೋಸ್ಟ— ಬನವಾಸಿ. ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ,

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶಃ.

೨ ಭಾಗಗಳ ಕಿಮ್ಮತು ೧-೪ ೦

ಎಸ್. ಎಲ್ ಧಾಕಪ್ಪಾ.

ಪೋಸ್ಟ- ಶಿರಸಿ (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ)

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಚಗಳು.
ಸುಲಭ ಕ್ರಯ.

ಟಕಳ ಸಮಯ ಕರಾರ ನಡಿಯು ವಂಥಾದ್ದು. ೩ ವರ್ಷ ಗ್ಯಾರಂಟಿ.

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ ರೂ. 7-8-0

ಪೆಕಿಂಗ ... ವರೆ

ಅತಿಸುಂದರವಾದ ವಾಚು. ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ...

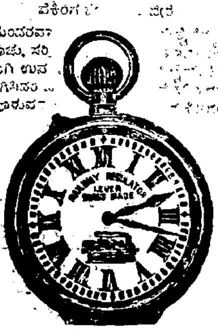

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ ರೂಪಾಯಿ 10-0-0 ... ಈಗಿನ ಬೆಲೆ ರೂಪಾಯಿ 5-0-0

ಪೆಕಿಂಗ ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ.

೩ ವಾಚುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸಲ ತರಿಸುವವರಿಗೆ ಪೇಕಿಂಗು ಪೋಸ್ಟೇಜು ಪ್ರತ್ಯೇಕ.

... ವಾಚುಗಳ ಕ್ಯಾಟಲಾಗನ್ನು ... ಬರೆಯಬೇಕು.

ಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ,

ಗಿರಗಾಂವ, ಮುಂಬಯಿ.

KRISHNAVILAS TRADING COMPANY,

Girgaum, *BOMBAY.*

शक्तिवर्धक 'कामेश्वर मोदक.'

[illegible]

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1. ವಿಶ್ವಾಂಬಸ್:— ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ವನಸ್ಪತಿಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬೇನೆ ಹಾರಿ ... ತಲೆನೋವು, ... ಗಂಟು, ಗಂಟನೋವು, ... ಸೊಂಟದ ನೋವು ... ಅರ್ಧಾಂಗವಾಯು ... ಮೇಲೆ ... ಗುಣಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-8-0

2. ... ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ಲೇಹ:— ... ಎದೆನೋವು ... ಅಶಕ್ತಿ ... ಸೇವಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ... ಸೇವಿಸುವ ಲೇಹ. ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ ... 0

3. ... :— (ಖ್ಯಾತಿ, ಗುಣ):— ... ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ... ಮೇಲೆ ... ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-8-0.

4. ... ಗುಳಿಗೆ:— ... ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆಯು 0-10-0

5. ... ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆಯು 0-10-0

6. ... ದಿವಸದೊಳಗೆ ... 1 ... ಕ್ರಯ ...

7. ... ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ... ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ... ಗರ್ಭ ... 1 ಬಾಟ್ಲಿ ... 1 ಬಾಟ್ಲಿ ... 2-0-0.

8. ... ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 2-0-0

9. ... ದಿವ್ಯ ಔಷಧಿ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-12-0

10 ... ಇದರಿಂದ 3 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣವಾಗುವದು. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-6-0. 3 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 1-0-0.

11. ... ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-3-0 6 ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ 1-0-0.

ಎಮ್. ... ಸೆಟ್ಟಿ ... ರಥಬೀದಿ ...

ಹೊಸ ಶೋಧ! "ಓಂ" ಹೊಸ ಶೋಧ!!

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣ ವಾಪಸು.

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ... ಮಿಶ್ರವಾದ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ... ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ... ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ, ರಕ್ತಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹುದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯು ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು. ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಸಿವು ಹತ್ತುವದು. ಉಷ್ಣದಿಂದ ... ವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ... ಗುಣಗಳು ಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ... ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ ಬರುವವು. ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ... ಬರುವದು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ... ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ... ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು. ... ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದ ... ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದ ... ಗುಣ ಬರುವದು. ... ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ ... ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ... ಮೇಲೆ ... ಡಬ್ಬಿ ... ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ— ... ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ, ... ಪೋಸ್ಟ ... ಬೆಂಗಳೂರು.

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ.

ಈ ದೀಪಗಳು ... ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ... ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ... ಬೆಳಕು ...

... ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ... ಗೋವಿಂದ ... ಕುಮಟಾ.

Printed and published by Krishnarao Keshav Shenvi, at his **Star of Kanara Press, Kumta.**

Reg. No B-1270

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೨೨.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ:-

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾವು ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.

ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ ರೂಪಾಯಿ 2-13-0.

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0.

परोपितहितकर्ता प्रेष्यतां याति लोके अनपरहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:-

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸ್ಮಾಲ ಪೈಕಿನ(೧೫ ಎಮ್‌ಉದ್ದ) ೫ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-3-0. ಆಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0.

ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ಮುಕ್ಕರಿರುವದೋ ಆ ಸಾಲಿನಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.

ಖಾಸ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

—[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೩ ಮಾಹೆ ಜೂನ ಸನ್ ೧೯೩೦ ನೇ ಇಸವಿ.]—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಹುರಿ, ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವು ನೀರು ಸುರಿಯುವದು, ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ರೆ ಬಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ; ಉದುರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಬೆಲೆ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0; 3 ಕ್ಕೆ 2-0-0. ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆಗೆ 1-8-0.

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ್ರ ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೋಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೋಹರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0.
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಖವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃದ್ರೋಗ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೆರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ. 2/-.

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮ.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಚಳಕು, ಘಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ. ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ. ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೩ ಆಣೆ. ಹೆ. ಖ. ಆಲಾಯದ ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ. ವಿಳಾಸ:—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7. ಕರ್ಜಗಿ, ಪಶ್ಚಿಮ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY.

THAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಚಳಿಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು. 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ. 1-8. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 8-8; 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 16-8.

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರವದ್ದು. 25. 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8. ರೂ. 1. ಮತ್ತು ರೂ. 8-1.

ರಿವುಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಶೂಲೆ, ಕಟಿವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ. 8. 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 5-4-0.

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ. 5. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 1-10. 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 3.

ಶುಸ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1.	2.	4.	ಔನ್ಸ್ 1.	2.	4.
ಆ. 2½	ಆ. 3½	ಆ. 6.	ಆ. 11.	ರೂ. 1-4.	ರೂ. 2-4.

ದೃಷ್ಟಿ ಚಕ್ರಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಕೊಡ್ಡರೊಡನೆ ಪಕ್ಕಾ ತರಬೇತಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕುದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲಗೂಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಲುಗಳೂ ದೊರೆಯುವವು. ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹಾಕುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಗುರುಪ್ರಸಾದಿಕ ಔಷಧಿ.

ಗುರುಕೃಪಾ— ಬಹಳವಾಡಿ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಖಾತ್ರಿ ಲಾಯಖ ಔಷಧ. ಮುಖ್ಯರೋಗ, ಜ್ವರ, ಅತಿಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಡಿತ, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, ನ್ಯೂಮೋನಿಯಾ, ವಾತವಿಕಾರ, ಹಡದಬೇನೆ, ದುರ್ಗಂಧನಾಶನ, ತಲೆನೋವು, ಹುಡುಗರ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳು. ಈ ಯಾವತ್ತೂ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಈ ಔಷಧವು ಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ. ಕಿಮ್ಮತ ೧ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ, ½ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.

ಜರದ ಚೂರ್ಣ:— ಪರದೇಶಿ ಮುಸ್ಲೀವೇಶಿ ಜ್ವರದ ಮೇಲಿನ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಇದೆ. ಡಾಕ್ಟರ, ಹಕೀಮ, ವೈದ್ಯ, ಇವರು ಅನುಭವ ನೋಡಿದರೇನು. ಸ್ವಾನುಭವ ಇದೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು. ಯಾವತ್ತು ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಯ ೩ ಆಣೆ. ತಪಾಕ ಒಂದು ಪುಡಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.

ವಾತಶತ್ರು:— ಯಾವತ್ತು ಬಗೆಯ ವಾಯುವಿನ ಮೇಲೆ. ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೧ ರೂಪಾಯಿ.

ಸೂರ್ಯಪುಟಲೋಹ ಭಸ್ಮ:— ಪರದೇಶಿ ಲೋಹಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಇದೆ. ಅನುಭವ ಇದ ಮೇಲೆ ಖಾತ್ರೀ ಆಗೀತು. ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೩ ರೂಪಾಯಿ.

ಸುಖಶಾಂತಿ ತೈಲ:— ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧವಿದ್ದು ಗುಣಕಾರಕ. ಇರುತ್ತದೆ. ತಲೆಗೆ ತಿಕ್ಕಲಾಗಿ ಸಂತೋಷ ಮೆಂದುವಿನ ವಿಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ಆಣೆ.

ನಪುಂಸಕತ್ವಾರಿ ತೈಲ:— ನಪುಂಸಕತ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಿಥಿಲತೆಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಮುಖ್ಯಸಿ ಸುವಾಸಿಕ ಔಷಧಿ ಸಾಲೆಪುಡಿ— ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸಾಲೆಪುಡಿಕ್ಕಿಂತ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಿದೆ. ಕಿಮ್ಮತ ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೫ ಆಣೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಜ್ರಕ್ಷಾರ, ಬಾಲಗ್ರಹ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗ ವಿನಾಶಕ, ನಾಗವಟಿ ವಗೈರೆ ಔಷಧಗಳು ಸಿಗುವವು. ಫೋಸ್ಟ್ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ.

ಪತ್ತೆ— ನವಲರಾಮ ಗಣೇಶರಾವ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಮತ್ತು ಔಷಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ.

ಅಥಣಿ, ಜಿಲ್ಹಾ ಬೆಳಗಾಂವ.

ಮೊದಲನೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಷತ್ತು.

ಭಾಷಾನುರೋಧ ಪ್ರಾಂತರಚನೆ.

ದಿ| ಬ| ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಮಾಧವರಾಯರ ಭಾಷಣ.

ಈಗಿನ ಸುಧಾರಣೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಚಲೋ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಮಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಭಾಷಾನುರೋಧವಾಗಿ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವದೇ ಅದರ ಮುಖ್ಯ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗುವದು. ಯಾವದೊಂದು ಜನಾಂಗದವರು ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ, ಅವರ ವಾಙ್ಮಯ ಅವರ ಪೂರ್ವಪರಂಪರೆ, ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ಇರುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ಬೇರೆ ಹೇಳುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ನಾಗರಿಕತ್ವದ ಹಕ್ಕುಗಳೂ, ಜವಾಬದಾರಿಗಳೂ ಯಾವವೆಂಬದನ್ನು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೂ, ಮತಗಳೂ ಪಂಥಗಳೂ ಭಿನ್ನವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ನಾಗರಿಕತ್ವವು ಭಿನ್ನವಿರದೆ ಒಂದೇ ಇರುತ್ತದೆಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಜನರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಭಾಷೆಯು ಪ್ರಬಲವಾದ ಸಾಧನವಿರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಇಂಥ ಪರಿಷತ್ತುಗಳಿಂದ ಒಳ್ಳೇ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಭಾಷಾನುರೋಧವಾಗಿ ದೇಶವನ್ನು ವಿಭಾಗಿಸುವದು ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆಂಬದು ಸಹ ಇಂಥ ಪರಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸುವದರಿಂದ ಚನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

೧೯೧೭ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಕೊನೆಯ ಸುಮಾರಕ್ಕೆ

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು

ಕೈಗೆತ್ತಿದ ಪ್ರಚಂಡವಾದ ಅರ್ಜಿಗೆ ಸಹಿಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ, ನಾನು ತಂಜಾವರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ತಿರುಗಿದೆನು. ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋಗಿರುವೆನು. ಆಗ ನನಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಬಂದ ಅನುಭವದ ಮೇಲಿಂದ ಜನಪ್ರಿಯ ಈ ಬಗೆಯ ಚಳವಳಿಯು ನಿಜವಾಗಿಯೇ ಹಬ್ಬಿರುವದೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳಬಲ್ಲೆನು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಾರಗಳು ಹಬ್ಬುವದು ಹೇಗೆ ಶಕ್ಯವಾಯಿತು? ಅವರೆಲ್ಲರ ಭಾಷೆಯು ಒಂದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದಲ್ಲವೇ? ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳು, ಆಚಾರ ವಿಷಯಕ ಸಂಗತಿಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯಗಳು, ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸಲಿಕ್ಕೆ

ದೇಶಭಾಷೆಯೇ ಕಾರಣವು.

ಅದೇ ಮೇರೆಗೆ ದೇಶಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕೊಡುವದರಿಂದ ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಗಳೂ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಈಗ ಸಕಲ ಜನರಿಗೆ ಉತ್ಸಾಹಜನಕ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಜನರು ಹರಿಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ಆಲಿಸುವಂತೆ ಈ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ವಿಷಯಕ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನಾಲಿಸುವದಕ್ಕೆ ಉತ್ಸುಕತೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ, ಜನರು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ತಮಗೆ ಪ್ರಿಯರಾದ ದೇಶಭಕ್ತರನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಊರ ಬೀದಿಗಳನ್ನು ಗುಡಿಗಳಿಂದಲೂ, ತಳಿರುತೋರಣಗಳಿಂದಲೂ, ಪತಾಕೆಗಳಿಂದಲೂ ಸಿಂಗರಿಸಿ, ಛತ್ರಚಾಮರಾದಿ ವೈಭವದೊಡನೆಯೂ, ವಾದ್ಯದೊಡನೆಯೂ ಪುರಜನರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು ಇದಿರುಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಈ ದೇಶಭಕ್ತರನ್ನು ಇವರು ಬಲು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಇದಿರುಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಉಚ್ಚಸ್ಥಾನದ ಬಲಿಷ್ಠರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ, ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನೂ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಶ್ನವು ಹೊರಟಿರುವದರಿಂದ ಪೋಷಾಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೂಡ ಈ ದೇಶಭಕ್ತರ ಮುಖಾವಲೋಕನಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಬರಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇದೆಲ್ಲ ಏತರ ಪರಿಣಾಮವು?

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡುವದರಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಕಾಯಿದೆಕೌನ್ಸಿಲ್ಲ ಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆದಿದೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೂ ತಿಳಿದು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಹಾಕಿ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿಯೂ ದೇಶಕ್ಕೆ ನಿಜವಾದ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವಂತೆಯೂ ತಮ್ಮ ಮತಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲ ಗಳಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೆಲ್ಲವೂ ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತಗಳ ದೇಶಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಮಾತ್ರ ನಮಗೆ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸರಕಾರವು ದೊರೆದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೇನೇ ನಾವು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾಕರ ರಾಜಸತ್ತೆಯ ಕೈಯೊಳಗಿಂದಲೂ ನಿರಂಕುಶ ರಾಜಸತ್ತೆಯ ಕೈಯೊಳಗಿಂದಲೂ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲವು ಇದ್ದಾಗ ಉಂಟಾದ ಕೋಲಾಹಲವು, ತದನಂತರ ಆದ ಆ ಪ್ರಾಂತದ ಪುನರ್ಘಟನೆ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಧರ್ಮಾಗಿ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮುಂದೆತಂದವು. ಅನಂತರ ಆಂಧ್ರರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮಗೊಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಾಂತವು ಇರುವದು ಯೋಗ್ಯವೂ ಅವಶ್ಯವೂ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯೂ ಅವರ ಹಕ್ಕನ್ನು ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯಮಾಡಿದೆ. ಸರಕಾರವೂ ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯಮಾಡುವ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ತೋರುತ್ತಿವೆ. ಈಗಿನ ಹೊಸ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಇಲಾಖೆಗಳು ಹಿಂದಿನ ಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ಕೆಳಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಪ್ರಾಂತಗಳಾಗಿ ಇದ್ದರೂ ಇಲಾಖೆಗಳ ಗಡಿಗಳೂ ಆ ಸರಕಾರಗಳ ರಚನೆಗಳೂ, ಯಾವದೇ ಒಂದು ಸಮಂಜಸವಾದ ತತ್ವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಲ್ಪಡದೆ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಸಿಕ್ಕಸಿಕ್ಕಂತೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಅವು ಅಲ್ಲ ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಜನರ ಆಗಲಿ ಆಚಾರ ಆಗಲಿ, ಯಾವ ಬಗೆಯ ತತ್ವವೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ

ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೇ ಉದಾಹರಣೆ.

ಯು ಇದು ಮೊದಲು ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಕ್ಷೇತ್ರವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಒಂದೇ ಕಡೆಗೆ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಹಿತದ ಕಡೆಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟಾದರೂ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡದೆ ಅದು ಇಬ್ಭಾಗವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟು, ಮದ್ರಾಸ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರಿಗೆ ಅಹಿತವಾಗುವಂತೆ ಅದರದೊಂದು ತುಂಡು, ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆ. ಹೀಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ದೇಶವು ಮೂರು ತುಂಡಾಗಿದೆ. ಒಂದು ನಿಜಾಮುಸಾಹೇಬರಿಗೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಮಧ್ಯಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ, ಮೂರನೇದು ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತೆಲಗ ದೇಶದ ಪಾಡಾದರೂ ಇದೇ. ನಡುನಡುವೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಜನರ ಅನೇಕ ಚಿಕ್ಕದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಶ್ರೇಣಿಗಳು ಹಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದರಿಂದಂತೂ, ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಅನವಸ್ಥೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹೇಳುತಂತಿಲ್ಲದಂತೆ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕ ಹಾಗೆ ರಚಿತವಾಗಿವೆ. ಹಲಕೆಲವು ಕಡೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಜೆಗಳ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಭಾಷೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳು, ರಾಜರ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಭಾಷೆಗಳಂತೆಯೇ ಇವೆ. ಆದರೆ ಹೀಗಿರದಿದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬಹಳ ಕಡೆಗೆ. ಮೈಸೂರು, ತ್ರಾವಣಕೋರ, ಕೋಚಿನ ಮತ್ತು ರಜಪೂತಸ್ಥಾನದ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ಮೊದಲನೇ ವರ್ಗದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು. ಕೊಲ್ಹಾಪೂರ, ಬಡೋದೆ ಇಂದೂರ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ಎರಡನೇ ವರ್ಗದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು. ಆದುದರಿಂದ ಈಗೀಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುನರ್ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತವು ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಜನರು ಇಂಥದೊಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನೇ ಪಡೆಯುವರೆಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವದು ಸಾಹಸದ ಮಾತೇ ಸರಿ. ಈ ಪುನರ್ಘಟನೆಯು ಸ್ಥಿರವಾದದ್ದೂ ಶಾಶ್ವತವಾದದ್ದೂ ಆಗಬೇಕಾದರೆ, ಧರ್ಮ, ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇವಂತಾದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ತರಲೇ ಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗಬಹುದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ರಕ್ತದ ಕಾಲುವೆ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಈಗಿನ ಯುರೋಪಖಂಡವೇ ಸಾಕ್ಷಿಯು.

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೂ

ಒಂದು ತೊಂದರೆಯುಂಟು.

ಅದೇನಂದರೆ ಈ ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಭಾಷೆ, ಹಾಗು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಈ ನಾಲ್ಕೂ ಸಂಗತಿಗಳು ಒಂದೇ ಇದ್ದವುಳ್ಳ ಜನಾಂಗವು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಈಗ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ದೇಶದ ಹಿಂದಿನ ಇತಿಹಾಸ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಜನಾಂಗಗಳಾಗುವದು ಮುಂದೆ ಸಹ ಅಶಕ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದೇಶವೆಲ್ಲವೂ ತುಸು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುರೋಧವಾಗಿಯೇ ವಿಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಕೂಡ ಅದೇ ಇತಿಹಾಸವೇ ನಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಗುಜರಾಥ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತಗಳಿದ್ದವು. ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ, ದ್ರವಿಡ, ಮಲಯಾಳ ಪ್ರಾಂತಗಳಿದ್ದವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಂತವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ, ಹಾಗು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳುಳ್ಳ ಸುಸಂಘಟಿತವಾದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸಮಾಜವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಇದಕಾರಣ ಈ ಬಗೆಯ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಳಿಯುವಂತೆಯೂ, ಬೆಳೆಯುವಂತೆಯೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆ, ವಂಶದಿಂದಲೂ, ಭಾಷೆಯಿಂದಲೂ, ಸರ್ವಪ್ರಕಾರದಿಂದಲೂ, ಒಂದೇಯಾಗಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರಪುರುಷರ ಶರೀರದ ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಹಾಗು ನಿರಾಮಯ ಅವಯವವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಮುಂದಿನ ಸಂಯುಕ್ತ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಹಾಕುವವರ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಪರ್ಯವಸಾನವು ಈಗೇನೇ ಅಶಕ್ಯವಾಗಿಯೇ ತೋರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಜರುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಎಂದೂ ಹಿಂಜರಿಯಕೂಡದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಯಾವದೊಂದು ಜನಾಂಗವು ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಸುಸಂಘಟಿತವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಆಗಬೇಕಾದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವನೆಯೊಂದೇ ಬೇಕೆಂಬುದು ಈಗ ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾದ ತತ್ವವಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವನೆಯಿಲ್ಲದೆ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಎಂದಾದರೂ ಹುಟ್ಟಬಹುದೇ?

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು

ಪತ್ತೆ— ಭಟಕಿ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,
ಗೋಕರ್ಣ.

ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು.

ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಅಂಬೋಣ.

ಚಂದ್ರೋದಯ.

(ಧಾರವಾಡ ತಾ ೩-೫-೧೯೨೦)

ಬಹುಕಾಲದವರೆಗೆ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಅಲಿಪ್ತವಾಗಿತ್ತು. ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ತೆಗೆದ ಕೂಡಲೆ, ಹೆದರಿಕೊಂಡು ದೂರ ಸರಿಯುವ ಜನರೇ ಅಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಿದ್ದರು. ಈಗ ೪-೫ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಶಿರ್ಸಿ, ಕುಮಟಾ, ಹೊನ್ನಾವರ, ಅಂಕೋಲಾ ಮುಂತಾದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಮರೂಲ್‌ಲೀಗಗಳ (!) ಸ್ಥಾಪನವಾದ ನಂತರ, ಕೆಲವು ತರುಣ ಜನರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು. ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತಿರುವ "ಹಿತವಾದಿ" ಎಂಬ ಮರಾಠಿ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರದ ಜೊತೆಗೆ, ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ "ಕಾನಡಾವೃತ್ತ" ಮತ್ತು 'ಕಾನಡಾ ಧುರೀಣ" ಎಂಬ ಹೊಸ ಕನ್ನಡ, ಹಾಗೂ ಹೊಸ ಧೋರಣದ, ಕನ್ನಡ-ಮರಾಠಿ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ-ಇಂಗ್ರಜೀ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳು ಹೊರಟು, ಕಾರವಾರದ ಜಿಲ್ಲೆಯು ತುಂಬ ಹೊಸ ಜಾಗ್ರತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಹೋಮರೂಲಲೀಗ ಪರಿಷತ್ತು, ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪರಿಷತ್ತು, ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ಮೊದಲಾದ ಪರಿಷತ್ತುಗಳು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಮರುಮಿಸಿ ಹೋಗಿ, ಅವುಗಳ ವೀರ ಗರ್ಜನೆಯು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ಅತ್ಯಂತ ಸಮೀಪವಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಕೀಲರು ಮೊದಲಾದ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರು, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ ಮೊದಲಾದ ನಾಗರಿಕರು, ಏಕತ್ರರಾಗಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಕೂಡಿಸುತ್ತಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ, ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿಮಾನಿಯ ಮನಸ್ಸು ಆನಂದದಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ? ಕಲೆಕ್ಟರ ಕಮಿಶನರರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೇವರ ಅವತಾರವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಅವರ ಮರ್ಜಿಯುಳ್ಳಂಥ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ವರ್ತಿಸುವ ಜನರು, ಹಾಗೂ ರಾ ಸಾ, ರಾ ಬ, ಖಾನಸಾ, ಖಾನ ಬ, ಪದವಿಗಳಿಗೆ ಹಪಾಹಪಿಸಿ, ಚಿನ್ನ ಬೂಟುಗಳಿಂದಲೂ, ಕಾಲರ್ ನೆಕ್‌ಟಾಯಿಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕೃತರಾಗಿ, ಸಾಹೇಬರ ಬಂಗ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಹಾಕುವ ಜನರು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಯೋಗದಿಂದ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವರೆಂದು ನಾವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಂಬುತ್ತೇವೆ. ಪತಿಯ ಶಾಪದಿಂದ ಶಿಲೆಯಾಗಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಅಹಿಲ್ಯೆಗೆ, ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನ ಪಾದವು ಸ್ಪರ್ಶವಾದ ಕೂಡಲೆ, ಅವಳು ಪುನಃ ಜನ್ಮ ಪಟ್ಟು ಉದ್ಧಾರ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ, ನಮ್ಮ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಈ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವದೆಂದು ಅನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಏನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ.

(ಮಂಗಳೂರ ತಾ ೨೮-೫-೧೯೨೦)

ನಮ್ಮ ನೆರೆಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ನೆರೆಸಿತು ಮತ್ತು ಆ ಪರಿಷತ್ತು "ಯಶಸ್ವಿ" ಯಾಯ್ತು ಎಂದು ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೇಲಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಂಥ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾಗ್ರದಾವಸ್ಥೆಗೆ ಬಂದದ್ದೆ ಮೊದಲು ಸಂತೋಷದ ಮಾತು, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿಷತ್ತು 'ಯಶಸ್ವಿ' ಯಾದದ್ದು ಇನ್ನೂ ಸಂತೋಷದ ಮಾತು. ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಸರ ನಾರಾಯಣರಾಯರು ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಗತಿಕ ಪಕ್ಷದವರಾದರೂ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣಾ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್ಶನ್ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲಿನ ಠರಾವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದ ಧೋರಣಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ಪಾಸಾದವು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಬರೆಯುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮತದ ವರ್ಚಸ್ಸು ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವದರ ಬದಲು ಪರಿಷತ್ತಿನ ವರ್ಚಸ್ಸು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ ಅನುಕೂಲಪಡಿಸಿತೆಂದು ಹೇಳುವದು ಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವು ಹೇಗೂ ಇರಲಿ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಈಗಿನ ರಾಜಕಾರಣದ ವಾತಾವರಣವು ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಬೀಸಹತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಇದುವರೆಗೆ ಕೇವಲ ನಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಮತ್ತು "ಜಂಗಲಿ ಅಡಚಣಿಗಳ ಹೊರೆ" ಎಂದೂ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನೋಡದ ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ವಿವರಗಳನ್ನೆ ನೋಡಿದರೆ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಅಗಲಿ, ಸರ ಚಂದಾವರಕರರು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ನಾವು ಕೂಡ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವದೇನೆಂದರೆ, ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳು ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅಕ್ರಮಿಸ ಹತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕಾನಡವು ಕೂಡ ಆ ವ್ರತವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿ ಮತ್ತು ಈಗಿನ ಕಾಲದ ನಿಜವಾದ ಸುಖಶಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲಿ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಮಿತ್ರ.

(ಬೆಳಗಾಂವ ತಾ. ೨೭-೫-೧೯೨೦)

ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಿಗೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯುಂಟಾದದ್ದು ಆನಂದದ ಮಾತು ತಡವಾಗಿ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡರೂ, ಕಾನಡಾ ಬಂಧುಗಳು ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಒಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಸರಕಾರದವರ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಗಾಳಿಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪಾದರೂ ಮುಟ್ಟತೊಡಗಿದದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಜಂಗಲ್ ಖಾತೆ (department) ಯ ಹಾವಳಿಯು ಬೆಳೆದು ಅಲ್ಲಿಯ ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಗಳು ಸಹ ನಿರ್ಜನ ಗಟ್ಟಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿರುವದು ಒಂದು ಸುಧಾರಿಸಿದ ಸರಕಾರದವರು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿಡತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಯು. ಇದು ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಯ ವಿಚಾರವಾಯಿತು. ಇನ್ನು ತಲೆಯ ವಿಚಾರವು, ಅಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಚಾರವು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಅನ್ನದ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಬರಗಾಲವು ಬಿದ್ದಂತೆ, ಅದು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕಾಡಿನ ಪಾಳಾದ ಜಿಲ್ಲೆಯೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಸಾರ ಇಲ್ಲ, ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಎರಡನೇ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದರೆ ರೇಲ್ವೆಯು ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ, ಬೇನೆ ಬೇಸರಿಕೆ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಕಳೆಯುವಂಥ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಲ್ಲ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಮೀರಿಸುವಂಥದೊಂದು ಭಾರವೆಂದರೆ ಧರ್ಮದ ಮೇಲಿನ ಹೊಡ್ತವು ಕೂಡಾಯಿತು. ಹೀಗೆ, ನೂರೆಂಟು ಸಂಕಟಗಳ ಮುಲುಕಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು, ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾ ಬಂಧುಗಳು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದುಃಖವನ್ನು ಈ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವದು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ದೂರುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವದೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಲೆಶೂಲಿ ಏಳುವಂತಿದ್ದುದರಿಂದ, ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳೇ ಮೈಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಒಳ್ಳೇದಾಯಿತು. ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸಾಹೇಬರು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯವರೂ, ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಮುಖರೂ ಇದ್ದು, ಕೂಡಿದ ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿಯುವಂತೆ, ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದ್ದೊಂದು ಆನಂದದ ಸುದ್ದಿಯು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸುಧಾರಣೆಯ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಬಯ್ಯುವ ಪಾಪಕಾರ್ಯದೊಳಗಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಮಡಿವಂತರಾಗಿರುವರು ! ಅಸ್ತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕಾನಡಾ ಧುರೀಣರು ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷವನ್ನೆಲ್ಲ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ದುಃಖದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ, ಅವರ ಕಷ್ಟದ ಗುಡ್ಡದೊಳಗಿನ ಒಂದು ಗುಂಜಿ ತೂಕವನ್ನು ಕಷ್ಟನ್ನಾದರೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲೆತ್ನಿಸಿದರೆ ಅವರು ಕೈಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯವು ಸಾರ್ಥಕವೆಂದು ಹೇಳುವೆವು.

To the Editor, Kanara News,
Kumta.

Sir,

Allow me please to bring to the notice of the signatories to the letter of appreciation of Mr V P. Prabhu's services to the Gibb High School Kumta, published in your issue dated 1. th May that the signatories may be labouring under a misapprehension caused by the report of the resolution as published in the Kanara News regarding Mr. Prabhu's resignation I understand that Mr Prabhu applied in August last for *retirement* under circumstances, necessitated by ill health and domestic misfortunes. I also learn that he has not yet received any reply thereto The signatories therefore, will be well advised to wait a little longer as the matter may be under the consideration of the Governing Body.

Ankola }
21-5-20 } Yours truly,
M. M Shanbhag.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೩ ಮಾಹೆ ಜೂನ ೧೯೩೦

ಇನ್ನೂ ನೇಮಣೂಕಿಗಳ್ಯಾಕೆ?

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲ ನವಯುಗವು, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳುವ ಸುಧಾರಣೆ ಕಾಯಿದೆಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮತಾಧಿಕಾರವೂ ಮತದಾರರೂ ಉಮೇದವಾರರೂ ಅವರ [illegible] ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ವ್ಯಾಸಪೀಠಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ [illegible] ತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅಸ್ತವಾಗುತ್ತಿರುವ [illegible] ಯುಗದ [illegible] ರಾಜ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯು [illegible] ನೇಮಣೂಕಿಯ ತತ್ವವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ ನಾವು [illegible] ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿಷಯವು ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲೂಕಾ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ [illegible] ಸರಕಾರಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ ವಿಚಾರಣೆಯು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಈ [illegible] ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಆರಿಸುವ [illegible] ಅವರನ್ನು ನೇಮಿಸುವದೇ ಯುಕ್ತವೆಂದು ಸರಕಾರದ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿರಬಹುದು. ತಿಳಿದ ಕಾಲಪ್ರವಾಹವು ಒಂದು ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ, [illegible] ಮತ್ತೊಂದು ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ, ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ವಿಸಂಗತವಾಗಿ [illegible] ಯನ್ನು ಇಂದಿಗೆ [illegible]

ಲೋಕಲಬೋರ್ಡು [illegible] ಪಂಚಾಯತ [illegible] ಸ್ಥಾನಿಕ [illegible] ಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನು [illegible] ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ [illegible] ಕಡಿಮೆ [illegible], ನಮ್ಮ ನಿಶ್ಚಿತ ಮತವಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಎಲ್ಲ ಲೋಕನಿಯುಕ್ತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ರಾಜಕೀಯವಿರಲಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಿರಲಿ, ಶಿಕ್ಷಣವಿಷಯಕವಿರಲಿ, ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು

ಜನರೇ ಆರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಮತದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಅಷ್ಟು [illegible] ಏರಿಸುವದು, ಮತಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯಿಂದ ವಿಸ್ತೃತಪಡಿಸುವದು, ಲೋಕಶಾಹಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಚುನಾವಣೆಯ ಅನ್ಯ ತತ್ವಗಳನ್ನನುಸರಿಸಲಾಯಿತು. ಸರಕಾರವು ಏರ್ಪಡಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತು ಕಾಯಿದೆಯೊಳಗೆ, ಇವೇ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸರಕಾರವು ಮನ್ನಿಸಿರುವದು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡುಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ವಿಷಯವಾಗಿ,

ನೇಮಣೂಕಿಯ ಹಳೆ ಶಾಸ್ತ್ರ

ವನ್ನೇ ಪುನಃ ಪುನಃ ಆಶ್ರಯಿಸುವದು ಏನೂ ಸಮರ್ಥನೀಯವಲ್ಲೆಂದು ನಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮತದಾರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವ ಪಾತ್ರತೆಯು ಇಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳಬೇಕೇನು? ಇಲ್ಲ ನಾವು ಹೀಗೆಂದೂ ಹೇಳಲಾರೆವು. ಮ್ಯುನಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತದಾರರು ತಮ್ಮ ಮೆಂಬರರನ್ನು ಆರಿಸುವರು [illegible] ಬರು ತಮ್ಮ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನೂ ಕಾರ [illegible], ಹಳಿಯಾಳ ಮ್ಯುನಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಸಹ ಆರಿಸಿರುವರು. ಇವರೇನು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸರಕಾರವು ಒಪ್ಪುವದು? ಮ್ಯುನಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಾಗಲಿ, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಾಗಲಿ ನಾಲಾಯಕರು ಯಾರೂ ಆರಿಸಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲೆಂದು ಸರಕಾರವು ಒಪ್ಪುವದು. ಮ್ಯುನಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗಿನ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡಿನ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಟ್ಟ ಕೂಡಲೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷ [illegible] ಬೇರೆಯಾದಂತಾಗಿ ನೇಮಣೂಕಿಯನ್ನೇ ಯಾಕೆ ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತದೆಂದು, ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಲೋಕಲಬೋರ್ಡಿನ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗೆ ಸಹ ([illegible]) ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು [illegible] ಆರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇ ಬೋರ್ಡುಗಳ [illegible] ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರ [illegible] ನಕಾರವಿದೆಂದು ನಂಬಿ ಇವರನ್ನೇ [illegible] ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರವು [illegible] ಈಗಾದ ನೇಮಣೂಕಿಗಳ [illegible] ಅನುಮಾನಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದೇ [illegible] ಇವರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ

ನೀವೇಕೆ ನೇಮಿಸುತ್ತೀರಿ?

ನಮಗೇಕೆ ಆರಿಸಗೊಡುವದಿಲ್ಲ? ಎಂಬುದೇ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ [illegible] ಸವಾಲಿದೆ.

ಲೋಕಲಬೋರ್ಡ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆತಂಕವೇನಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರವು ಈ ಹಕ್ಕನ್ನಷ್ಟು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ [illegible] ಇಷ್ಟು ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಸರಕಾರವು [illegible] ಕಾಪಾಡಲಿಚ್ಛಿಸದಿಲ್ಲ? ನಮಗೆ [illegible] ಹೊಸಾ [illegible] ಹಕ್ಕುಗಳೇ ಬೇಕು, [illegible] ಕಾರಣವೊಂದು ಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ನೇಮಣೂಕಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿದ್ದರೂ, ಸರಕಾರದಿಂದ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಲಿ, ಮೆಂಬರರಾಗಲಿ, ತಮ್ಮನ್ನ

ಸರಕಾರವು ಉಪಕರಿಸಿದೆ;

ತಮ್ಮ ನಾವು [illegible] ಇದರಿಂದಾಗಿಲ್ಲ, ಸರಕಾರದಿಂದಾಗಿದೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಮರ್ಯಾದೆ, ತಾನೊಬ್ಬ ಸರಕಾರಿ ಮೆಂಬರನೇ ಆಗಿದ್ದೇನೆಂಬ ಭಾವನೆಯು, ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೆಚ್ಚಿರುವದು ಸಹಜವು. ಇವರೊಳಗೆ ಬಹಳೇ ನೀತಿಧೈರ್ಯವಿರುವ ಅಪವಾದಕ ಜನರನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟರೆ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಮತವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಎಷ್ಟಿರುವದು? ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲದಿಂದ ಕೆಳತನಕ ಇಂಥ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ "ಜೀ ಹುಕುಮು" ವರ್ಗದವರು ಎಷ್ಟಿರುವರೆಂದು, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವವರೆಲ್ಲರೂ ಬಲ್ಲರು. ಮನುಷ್ಯರ ಮನೋಧರ್ಮವು ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರುವದಕ್ಕಿಂತ, ಕೃತಜ್ಞವಾಗಿರುವದು. ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾಕ ಜಾತಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ನೇಮಿಸುವದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಪಕ್ಷವು. ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಈ ತತ್ವದ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಸಹ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ನೇಮಣೂಕಿಗಳೊಳಗೆ ರೂಢಿಯಿಂದ, ಇಲ್ಲವೆ ಔಪಚಾರಿಕತೆಯ [illegible] ಕೆಲವು ವಿವಕ್ಷಿತ ದೋಷಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಒಬ್ಬರನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೇಮಿಸಿದರೆಂದರೆ, ಅವರು ಏನೂ ಮಾಡಲಿ, ಮಾಡದಿರಲಿ, ಅವರಿಗಿಂತ ನೇಮಣೂಕಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪಾತ್ರರಾದ ಜನರು ಎಷ್ಟು ಇರಲಿ, ಒಬ್ಬರನ್ನೇ ಎಷ್ಟೂ ಪಾಳಿಗಳಾದರೂ

ಪುನಃ ಪುನಃ ನೇಮಿಸುತ್ತಿದ್ದ

ಉದಾಹರಣೆಗಳೇನು ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ಇದ್ದವರನ್ನೇ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸೂಚಿಸುವ ಮತ್ತಾರನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಶ್ರಮವೇಕೆ? ಇವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸುವದೇಕೆ? ಅವರಂಥ ಧಿಟ್ಟರು ನಮಗೆ ಬೇಡ, ಎಂಬ ನಾನಾ ತತ್ವಗಳ ಮೇಲೆ, ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರೊಬ್ಬರ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದರಾಯಿತು. ಸ್ಥಾನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನಿಟ್ಟು ಕಲೆಕ್ಟರರು "ಅಸ್ತು" ಹೇಳಿದರೆ, ಇಂಥ ಅನೇಕ ನೇಮಣೂಕಿಗಳು, ಜಾಹೀರಾಗುವದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ಮಂಜೂರಾದವೆಂದು, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸುದ್ದಿ ಸಹ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ನೇಮಣೂಕಿಗಳ ತತ್ವಗಳೊಳಗೆ ಇಂಥ ದೋಷಗಳಿದ್ದಾವೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ, ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವು ಯಾವಾಗಲೂ ಹಿತಕರವಾಗುವದು, ಇಷ್ಟಪ್ರದವಾಗುವದು ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಲಾರೆವು. ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ನೇಮಣೂಕಿಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಿರುವದು, ಈಗಿನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ತೀರ ವಿಸಂಗತವು. ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಜನರಿಗೆ ಉಪಕಾರದಿಂದ ಮನ್ನಿಸುವದೊಂದು ಸಾಧನವು ಇದಾಗಿರುವದೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಭಾವಿಸಿದರೆ ನೇಮಣೂಕಿಯ ಬಹಳ ಪುರಾಣವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೆಡುವದೆಂದು ತಜ್ಞರೇ ಹೇಳುವರು. ಇಂಥ ರೀತಿಯು ಇನ್ನೇನಿಲ್ಲ ಬರಿ ಅಭಿನಂದನಾಸ್ಪದವು. ಇವೆಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳ ಮೂಲಕ ನೇಮಣೂಕಿಯ ತತ್ವವು ದೂಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅದು ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಲುಪ್ತಪ್ರಾಯವಾಗುವಷ್ಟು ಅದರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲರಿಗೂ ಭೂಷಣಾವಹವು.

ಇದಲ್ಲದೆ ಚುನಾವಣೆಯ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಜನರು ಪ್ರಾಪ್ತರಿದ್ದಾಗ ನೇಮಣೂಕಿಯನ್ನು ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸುವದು ಒಂದು ಪರಿಯಿಂದ ಮಹದನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮೆಂಬರರನ್ನು ನೀವೇ ಆರಿಸುವ ಪಾತ್ರತೆಯು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಗಣಪತಿ ಮಾಡಿರೆಂದು ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಮಂಗವನ್ನು ನೀವು ಮಾಡಿಬಿಡುವಿರಿ.

ತಯಾರಾದ ಗಣಪತಿಯನ್ನೇ

ನಾವು ನಿಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅದನ್ನೇ ನೀವು ಪೂಜಿಸಿರಿ, ಎಂಬ ಅರ್ಥದಿಂದ ಈ ನೇಮಣೂಕಿಗಳನ್ನು ಲೋಕಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿದ್ದಾದರೆ, ನಾಲಾಯಖಿಯ ಆರೋಪವನ್ನು ವಿಧಿಸಿ, ಲೋಕಮತದ ಜವಾಬಿಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳದೆ, ಸಾಕ್ಷಿ ಪುರಾವೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಡದೆ, ನಿರಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ದಂಡಿಸಿದಂತಾಗುವದಲ್ಲವೇ? ಅದರ ಮೇಲೆ ಇಂಥ ನಿರ್ಣಯನಾದದ್ದು ನಿಜವಿದ್ದರೆ, ಸರಕಾರದ ಕೂಡ ಅಪೀಲು ಹೂಡಿದರೆ, ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ರಿಫಾರ್ಮ ಕಾಯಿದೆಯ ಬಹಿರಂಗವನ್ನಷ್ಟು ನಮ್ಮವರೆಲ್ಲರು ಮುಂದೊತ್ತಿದರೆ, ಇಂಥ ನಿರ್ಣಯವು ನಿಸ್ಸಾರವಾದದ್ದೆ, ನಿರಾಧಾರವದ್ದೆ, ಎಂದು ಸರಕಾರವೇ ಶೀಘ್ರ ಕೊಡುವದೆಂದು

ನಿಸ್ಸಂಶಯವು ನಾವು ಹೇಳುವೆವು. ಆದಕಾರಣ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಾವು ಅಪಾತ್ರರೆಂಬ ನಿರ್ಣಯದಮೇಲೆ ಸರಕಾರವು ನೇಮಣೂಕಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತದೆಂದು ನಾವೆಂದೂ ನಂಬುವದಿಲ್ಲ ನೇಮಣೂಕಿಯ ತತ್ವದಮೇಲೆ ರಚಿಸಲ್ಪಡುವ, ಎಂವರರಿ.

ಬೆಂಚು ಕೋರ್ಟುಗಳ ಗೋಡೆ

ಗಳನ್ನು ಈ ವಿಷಯದ ವ್ಯಾಪಕ ಚರ್ಚೆಗೆಂದು ನಾವು ಇಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತವಾ ತೊಳೆಯಲಿಚ್ಛಿಸುವದಿಲ್ಲ ಅವಶ್ಯಕವಾದರೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕೈಕೊಳ್ಳುವೆವು. ನೇಮಣೂಕಿಯ ತತ್ವವೇ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗುತ್ತದೆಂದು, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಲು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಷ್ಟು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದೆವು. ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರಾದ ಧಾ। ಸಾ। ಗಣಪತರಾವ ಮಾಸೂರಕರರು ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ "ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆಂದು" ನಮ್ಮ ಘುರೀಣ ಬಾಂಧವರು ಆನಂದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವರು. ಹೌದು, ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನಾಸ್ಪದವು, ನಮಗೂ ಸಂತೋಷಕರವು ಆದರೆ ಅವರು ಆರಿಸಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ, ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರೆಂಬುದು (appoint) ತಾತ್ವಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಿಕಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಭೂಷಣಾವಹವಾಗಿಲ್ಲೆಂಬುದು ಅಲ್ಪ ವಿಷಾದಕರವಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ವ್ಯಕ್ತಿವಿಷಯಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ತಾಲುಕಾ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಪಾಲಿ ಇದೇ ವಿಧದ ದುರ್ಭಾಗ್ಯವು ಬಂದಿದೆಂದರಿತು, ನಮಗೆ ಇಂದಿಗೆ ನಿವಡಣೂಕಿಯ ತತ್ವದ ಪ್ರೂವಾಪರವನ್ನು ಅಲ್ಪತಃ ಚರ್ಚಿಸಬೇಕಾಯಿತು ತತ್ವವೇತ್ತರುಗಳು ಇವನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಲಿ

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಪರಾದ ಮಿ। ಹೇಗ ದೊರೆಗಳು ಆರು ತಿಂಗಳ ರಜೆ ಕೊಂಡು ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ತೆರಳಿವರು. ಕಳೆದ ಆರೇಳು ತಿಂಗಳ ಅವರ ಅಧಿಕಿತವು ನಿಶ್ಚಿತ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿದ್ದು ದೃಶ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲಾದ್ದರಿಂದ, ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ವಿಷಯ ಅವರ ಧೋರಣವೂ ಸ್ಪಷ್ಟಸ್ವರೂಪದಿಂದ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲಾದ್ದರಿಂದ, ಪುನಃ ಆರು ತಿಂಗಳಾದಮೇಲೆ ಅವರು ಇದೇ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಪುನಃ ಬರುವರೆಂದು ನಂಬಿ, ಇವರ ಆಡಳಿತೆಯನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ನಮಗೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ ಮುಂದಿನ ಆರು ತಿಂಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತೀರ ಮಹತ್ವದ ಕಾಲವಾಗಿರುವದು, ಇದೊಂದು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಪರ ಪರೀಕ್ಷಣದ ಕಾಲವೆಂದೂ ನಮ್ಮ ಮತವು ವನದುಃಖನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬೇಸಾಯದ ರಕ್ಷಣೆಗೆಂದು, ನಮ್ಮ ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಹಕ್ಕುಗಳೇನಿರಬೇಕು, ಸರಕಾರಿ ಧೋರಣವು ಇದೇ ಸಮಯ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗುವದೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿದಿರುವೆವು ಈ ಮಹತ್ವದ ಕೆಲಸವು ಮಿ। ಹೇಗ ಸಾಹೇಬರ ಬದಲಿಗೆ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಿ॥ ಹೂಡ ಸಾಹೇಬರ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವದು ಮಿ॥ ಹೂಡ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಯವು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಪರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವು ಕಠಿಣಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆಂದು ಭಾಸಿಸಿದರೂ ಭಾಸಿಸಬಹುದು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಬೆಟ್ಟಬೇಸಾಯಗಳ ಸನದಸೀರ ಕಾದಾಟದಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯದ ಪಕ್ಷವು ನ್ಯಾಯಪಕ್ಷವದೆ ಅದಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ಧೋರಣದ ಠರಾವುಯನ್ನು ಸಹ, ಅಧಿಕಾರ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಬೆಟ್ಟವು ಬರೇ ಹಿಂದು ಕಾಗದವೆಂಬಂತೆ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದೆಂದು. ಯಾರೊಬ್ಬ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಯಾವದೇ ಪಕ್ಷದ ಪೂರ್ವಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯದೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ನಿರ್ಲೇಪಬುದ್ಧಿಯಿಂದ, ನಿರ್ಮಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎರಡೂ ಪಕ್ಷಗಳ ಲೇಖಿ ತೋಂಡಿ ಪುರಾವೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಂತೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ, ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನೂ, ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕಾಗುವದು ಇಂಥ ಭಾರೀ ಜವಾಬದಾರಿಯು ಮಿ॥ ಹೂಡ ಸಾಹೇಬರಮೇಲಿದೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನೆನಿಸಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಪರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮನಮುಟ್ಟಿ ಮಾಡುವರೆಂದು ನಂಬಿ, ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಸ್ವಾಗತವನ್ನೀಯುವೆವು

---

೨. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಬಳವೆಷ್ಟಿದೆ? ಈಗಿನ ಮಹಾಗರ್ತೆಯ ದುರ್ಭಿಕ್ಷಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿರ ಪಾಡು ಏನಾಗಿದೆಂದು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲಿಚ್ಛಿಸುವವರು ಅಂಗಡಿಕಾರರ ಖಾತೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತೆರೆದರೆ ಇಲ್ಲವೆ ಮಾಸ್ತರರ ಖಾಸಗಿ ಲೆಕ್ಕದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವದು ಇವರ ಸಂಬಳದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ, ಮುಂಬಯಿ ಕ್ರಾನಿಕಲ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಷಯಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು (Educational Notes) ಬರೆಯುವ ಲೇಖಕನು, ನಮ್ಮ ಭಾವೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನಕರಾಗಿರುವ ಈ ಅಧ್ಯಾಪಕ ವರ್ಗದ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದ್ದು, "ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯೇ' ಇದನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿರುವನು ಮತ್ತು ಈ ಉಪಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಹೊಗಳಿರುವನು ಬಡ ಪ್ರಾ। ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರರ ಪಾಡು ಇಷ್ಟು ಕರುಣಾಸ್ಪದವಿದ್ದಾಗ, ಈಗ ದೊರೆಯುವ ಅವರ ಸಂಬಳವು ಲೊ। ಬೊ। ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ತಡವಾಗಿ ಸಿಗುವದೆಂದರೆ ದೊಡ್ಡ ಹುಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹುಣ್ಣು ಎದ್ದಂತಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಮಾರ್ಚ ತಿಂಗಳ ಪಗಾರು ಮೇ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಗೆ ಅವರ ಕೈಗೆ ಬಂದರೆ ಅವರು ಬಾಳಿರುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಉದ್ರೀ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೊಡುವ ಅಂಗಡಿಕಾರರಿಗೆ ಯಾ ಮತ್ಯಾರಿಗಾದರೂ ತಮ್ಮ ಸಂಬಳದ ರಕಮಿನ ರಶೀದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಿರ್ವಾಹಿಸುವ ಎಂದರೆ, ಇಂಥ ಅನಿಯಮಿತ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘ ವಿಲಂಬದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ರಶೀದಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಇನ್ನು ಯಾರೂ ಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ; ಸಂಬಳವೂ ಬೇಗ ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲ, ಇದ್ದ ಪತ್ತು ಸಹ ಹಾಳಾಗಿಹೋಗಿದೆ ಇಂಥ ಶೋಚನೀಯ ಗತಿಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಶಾಬ್ದಿಕ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೂ ಅವರ ಹೊಟ್ಟೆಯೇನು ತುಂಬದು ಇಂಥ ಆಪತ್ತು ಅವರ ಮೇಲೆ ಯಾಕೆ ಬರುತ್ತದೆ? ಅವರಿಗೆ ಇದೊಂದು ಶಿಕ್ಷೆಯೋ? ಇಲ್ಲವೆ ಲೊ। ಬೊ। ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರರಿಗೆ ಸಂಬಳದ ಹಣವನ್ನೇ ಬೇಗ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ? ಈ ಯಾವ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಇದೆ, ಬರೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಅಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಹೀಗಾಗಿದ್ದರೆ, ಈ ಅಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನು 'Grave error" ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪೆಂದು ನಾವು ನಿಶೇಧಿಸುವದು ಪ್ರಚಲಿತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಯಥಾರ್ಥವಾಗುವದು ಇಂಥ ಅಜಾಗ್ರತೆಯು ಅನೇಕ ಕಡಿಮೆ ಪಗಾರದ ಮಾಸ್ತರರ-ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಿರುವದು—ಹಣ ಕಾಡಿಸುವದು, ಕುದಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ಅನರ್ಥಕರವಾಗುವದು ಆದ್ದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯ ವರಿಷ್ಠರಿಗೆ ಇಂಥ ತಪ್ಪಿನ ಮೂಲಕಾರಣಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ, ಇಂಥ ಆಪತ್ತು ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಎಂದೂ ಸಂಭವಿಸದಂತೆ ಯೋಜಿಸಬೇಕಾಗಿ ನಾವು ಅತ್ಯಾಗ್ರಹಪೂರ್ವಕ ಅರಿಕೆಮಾಡುವೆವು.

---

೩ ಪಂಜಾಬನೊಳಗಾದ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಾದ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹಂಟರ ಕಮಿಟಿಯು ರಿಪೋರ್ಟು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಶ ಸರಕಾರಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೊಡನೆ ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಮೊನ್ನೆ ಜಾಹೀರಾಯಿತು ಹಂಟರ ಕಮಿಟಿಯ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಸಭಾಸದರ ಬಹುಮತದ ನಿರ್ಣಯು, ಹಿಂದೀ ಸಭಾಸದರ ಬೇರೊಂದು ನಿರ್ಣಯ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ವಕಾಲತೀ ಸಮರ್ಥನೆ, ವಿಲಾಯತ ಸರಕಾರದ "ಶಾಂತಿರಸ್ತು ಪುಷ್ಟಿರಸ್ತು" ಹೇಳುವ ಆಜ್ಞಾದಾಯಕ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೂ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ, ಎಷ್ಟೂ ಶಾಂತಚಿತ್ತದಿಂದ ಓದಿನೋಡಿ, ಸತ್ಯವನ್ನಷ್ಟು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ಹಿಂದೀ ಲೋಕಮತಕ್ಕೆ ಕಮಿಟಿಯ ಬಹುಮತದ ನಿರ್ಣಯದಿಂದ ತೀರ, ನಿರಾಶೆಯಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳದ ಹೊರತು ನಮಗೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹಬ್ಬಬಹುದಾದಂಥ ಬಂಡಾಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವಂತೆ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳೊಳಗಿನ ಜನರು ದಂಗೆಯನ್ನೇ ಎಬ್ಬಿಸಿದ್ದರೆಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಯಾವದೇ ನಿರ್ಣಯಗಳ ಇಮಾರತನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ, ಲಷ್ಕರ ಕಾಯಿದೆ, ಅದರಂತೆ ವಿಧಿಸಿದ ಅಮಾನುಷ ಶಿಕ್ಷೆ, ರಣಶೂರ ಡಾಯರ್ನ ಕೊಲೆ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಸಾಧಾರವಾಗಿ ಸಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಅಚ್ಚ ತೋರಿಯಲಿಕ್ಕಾಗುವದು ೧೮೫೭ ನೇ ಬಂಡಾಯದಂಥ ಬಂಡಾಯವಾಗುವ ಪೂರ್ವ ಲಕ್ಷಣದ ದಂಗೆಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದವೆಂದು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ನಮಗೆ ಹಂಟರ ಕಮಿಟಿಯನು ಮನಗಾಣಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹವಣಿಸುವದೆಂದರೆ— ಈ ಪ್ರಯತ್ನವು ನಮ್ಮ ದೃಢ ರಾಜನಿಷ್ಠೆಗೆ ಅಪಮಾನಾಸ್ಪದವಿದೆಂಬ ಮಾತಿರಲಿ—ಇಂಥ ಅರಾಜಕ ಅನರ್ಥಪಾತವು ಸತ್ಯಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿತ್ತೆಂದು ದೇವನೇ ಅವತರಿಸಿದರೂ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ಶಂಕೆಯನ್ನು ಅಲ್ಪವಾದರೂ ವೃಥಪಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದು ಇಂಥ ವಿಸಂಗತ ಅನುಮಾನವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ನಮ್ಮ ರಾಜನಿಷ್ಠೆಯು ದೃಢವಾಗಿದೆಂದು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರವೇ ಹೇಳುತ್ತದಲ್ಲವೆ? ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ಹಂಟರ ಕಮಿಟಿಯು ಪ್ರಮಾಣಿಕ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ "ಪ್ರಮಾಣಿಕ ಕರ್ತವ್ಯತೆಯ" ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬಹುಮತದಿಂದ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ ತಮಗೆ ಯುಕ್ತ ಕಂಡ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದಿದ್ದು, ಈ ಹಿಂದೀ ಜನತೆಗೆ ಬಹಳೇ ನಿರಾಶಕರವಾಗುವಂಥ ಬಹಳೇ ಅಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ತೀರ್ಪು ಕೊಟ್ಟಿದೆಂದು ಲೋಕಮತವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಭಾವೀ ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಬ್ರಿಟಿಶ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ

ಸತ್ಯವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕಾಗುವದೆಂದು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕಪಣತನದ ಇಂಥ ಅತಿರೇಕ ಮಹಾಪದವಿ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯದ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾವು ಮತ್ತೇನು ಬರೆಯುವದು? ಈ ನಿರ್ಣಯದಿಂ ದುಂಟಾಗುವ ವಿಷಾದದ ಮನೋಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸತ್ಯಶೀಲರಂತೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಿಂದ ನಮ್ಮ ಸ್ವಶಕ್ತಿ ನಾವು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದೇ ಲೇಸು. ಮತ್ತೇನು ಹೇಳುವದು?

ಹವ್ಯಕ ಸಮಾಜ.

ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹವ್ಯಕರೆ ಅವನತಿಯು ವಿಷಯವಾಗಿ ಈ ಮೊದಲು ಹಲವು ಜನರು ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿರುವರು. ಆದರೆ ಹವ್ಯಕ ಸಮಾಜದ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯ ನಿಜವಾದ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಅದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹವ್ಯಕರಲ್ಲಿ ಅನಿವಾರ್ಯ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಶಹರಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಸ್ವಲ್ಪ ಜನರ ಹೊರತು ಬಹುತಃ ಇತರ ಎಲ್ಲರೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗವು ಕೃಷಿಕರ್ಮವಾಗಿರುವದು. ಅದ್ದರಿಂದ ಬೇರೆ ಸಮಾಜಗಳಂತೆ ಶಹರವಾಸದಿಂದ ಲಭಿಸುವ ಸುಧಾರಣಾ ಫಲದ, ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಉಪಭೋಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲತೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಲೇ ಶಿಕ್ಷಣದ ನಿಜವಾದ ಮಹತ್ವವು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವದಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯುವದು ನೌಕರಿ ಮಾಡುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದಲೇ ಎಂಬದೊಂದು ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ಹಳ್ಳಿಗಾಡ ಜನರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವದು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸೆಂದರೆ "ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಓದು ಬರಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದರಾಯಿತು. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಲಿತು ಅವನೇನು ನೌಕರಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ" ಎಂದೆನ್ನುವ ಧನಿಕರಿಗೇನೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಧನಿಕರಿಗೆ ಸದ್ಯದ ರಾಜಕೀಯ ಮುಂತಾದ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳ ಗಂಧವಾದರೂ ಇರುವದೋ? ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಪರರ ಹಂಗು ತಪ್ಪದು. ಹಾಗಿರುವ ವಿದ್ಯಾಹೀನರೆಷ್ಟು! "ಕಾಕೋಽಪಿ ಜೀವತಿ ಚಿರಾಯು ಬಲಿಂಚ ಭುಂಕ್ತೇ" ಎಂಬ ಕವಿಯ ಉಕ್ತಿಯಂತೆ ಇಡೀ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಒರೇ ಉದರಂಭರಣದಲ್ಲೇ ಹರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಮವನ್ನು ಪಡೆದೇನು ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು?

ಅದ್ದರಿಂದ ಹವ್ಯಕ ಬಾಂಧವರೇ, ಇನ್ನಾದರೂ ಕಣ್ದೆರೆಯಿರಿ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ದಿನ ನೌಕರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾದದ್ದೊಂದು ಲಾಭವಿರುವದೆಂದು ಇನ್ನಾದರೂ ಮನಗಾಣಿರಿ. "ವಿದ್ಯಾವಿಹೀನಃ ಪಶುಃ" ಎಂಬಂತೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯದವನು ಅಜ್ಞಾನಾಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಣುಗಿದ ಪಶುವೇ ಸರಿ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಸಮಾಜಗಳೂ ವಿದ್ಯಾಸಾಗರದಿಂದ ಜ್ಞಾನಾಮೃತವನ್ನು ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ಮಥಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಭಗಿನಿಯಾದ ನಿದ್ರಾದೇವತೆಯ ಮೋಹಪಾಶಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಅವಳ ಸೇವೆಯಲ್ಲೇ ಮಗ್ನರಾಗಿರುವದೆಂದ ಬಾಣಾ? ಇನ್ನಾದರೂ ನಮ್ಮ ನೆರೆಯವರ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ತೃಪ್ತಿ ಪಡದೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಗೆ ಪ್ರವರ್ತಿಸಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸುವದಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮ ಆಪ್ತೇಷ್ಟರಿಗೂ ಅದರಂತೆಯೇ ಆಗ್ರಹಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಉಪದೇಶಿಸುವದೂ ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುವದು. ನಿಮಗೆ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬೇಕಷ್ಟು ಉಣ್ಣ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಇರುವದೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಜ್ಞಾನದೊಳಗಿಡಬೇಡಿರಿ. "ಲೋಭಿಯ ಬದುಕು ಇದಿರೀ ಪಾಲು." ಎಂಬ ಗಾದೆಯನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಧನವನ್ನು ದೇವರು ದಯಪಾಲಿಸಿದಾಗಲೇ ಅದರ ಸದುಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು ನಿಮ್ಮ ಜಾಣತನವು. ನಿಮಗೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಗೆ ಅನುಕೂಲತೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟಾದರೂ ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಇನ್ನು ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೇ ಹೊರಳಾಡದೆ ಕಾಲ ಕಳೆಯಬೇಡಿರಿ [illegible].

ಓರ್ವ ಹವ್ಯಕ

ಕುಮಟಾ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ.

ಈ ಸಂಘದ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಾಧಾರಣ ಸಭೆಯು ರಾ|ಸಾ| [illegible] ಕಳೆದ ರವಿವಾರ ರಾ| ಸಾ| [illegible] [illegible]

[illegible] ಪರೀಕ್ಷಕರ) ರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. "ಕುಮಟಾದ ವಿಸ್ತೃತ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘವು [illegible] ದರ ದರ [illegible] ಇಷ್ಟು ೧೧,೦೦೦ ರೂ. ರೇವು ವರ [illegible] ಮೇಲೆ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ; (ಮಿ| ಮಿ [illegible] ಇವರ ಸಾಹುಕಾರ) ಗಂಗಾಬಾಯಿ ಇವರಿಗೆ ಬಂದೇ ನಂಟಿನಿಂದ ಕೊಡುವ ಕರಾರಿನ ಮೇಲೆ ದಾಗಿನೆ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ೧,೦೦೦ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಪ್ರಶಸ್ತವಲ್ಲ, ಸಂಘದ ರಿಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಹಳೇ ಸಾಲದ ಕರಾರುಗಳೆಲ್ಲ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ; ಸಭಾಸದರ ಮೇಲಿನ ಬಾಕಿ ರಕಮು ಕಿಕ್ಕಿರಿದ್ದಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಸಂಘಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಫೀಸು ಇರಬೇಕು," ಎಂದು ಆಡಿಟರರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುವರು. ಬಳಿಕ ಕೆಳಗಿನ ಗೃಹಸ್ಥರು ಕಾರ್ಯಕಾರೀ ಮಂಡಳದ ಸಭಾಸದರಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ರಾ| ಸಾ| ಪೈ (ಚೇರಮನ), ರಾ| ಜನಾರ್ದನ ಶಿವಪಂಡಿತ, ರಾ| ಗಣಪತಿ ಗಣೇಶ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಮಿ| ಅಲ್ಲಿ ಅದವು ಸಾಹೇಬ, ರಾ| ಮಾಧವ ರಾವ ಕಾನ್ಹಾಗ ಕಲಬಾಗಕರ ಮಿ| ಘನಶ್ಯಾಂಡಿಸ ರಾ|ಸಾ| ಕುಲಕರ್ಣಿ. ಸಂಘದ ಆಫೀಸ ಕಟ್ಟುವದ ಸ್ಥಳದ ಸಂಬಂಧ ಸ್ವಲ್ಪ ಚರ್ಚೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಸಭೆಯು ವಿಸರ್ಜನವಾಯಿತು.

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮೋಡಗಳು ಕವಿಯುತ್ತಿವೆ. ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆ ಬಿತ್ತು. ಹೀಗೆಯೇ ಮೇಘರಾಜನ ಕೃಪೆಯಾದರೆ, ಕಬ್ಬಿನ ಬಜಾವಾರೀತು. ಮೈಲಿಯ ಹಾವಳಿಯು ವಿಶೇಷವಿಲ್ಲ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪಾಲಾ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಕಸ-ಕಡ್ಡಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೂ, ಅದು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಬಾಧಕವಲ್ಲೆಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಜುಬಲಿ ಧರ್ಮಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ತಾ. ೨೮ ನೇ ಶುಕ್ರವಾರ ದಿವಸ, ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿಕ್ಕಿದ್ದ ಕೆನರಾ ಬೆಂಕಿನ ಕುಮಟಾ ಶಾಖೆಗೆ ಭಾಂಡವಲು ಕೂಡಿಸಲು ಸ್ಥಾವಕಾರ ಜನರದೊಂದು ಜಾಹೀರ ಸಭೆಯೊಂದು ಡಿ| ಡೆ| ಕಲೆಕ್ಟರ ಮಿ| ಕೊಯಿಮುತ್ತೂರ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಕೆಳಗೆ ಕೂಡಿತು. ಸಭೆಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅ| ರಿಜಿಸ್ತ್ರಾರ ಮಿ| ಹುಲಿ ಇವರು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದರು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಮಟೆ ಊರಿನಿಂದ ಹುರ್ತ ಬೇಕಾದ ೨೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಭಾಂಡವಲನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ರಾ| ಸಾ| ಪೈರು ಅಭಿವಚನ ಕೊಟ್ಟರು.

ಕಳೆದ ವಾರದಿಂದ ಬಿಕ್ಕಿಯ ಗದ್ದಲದಿಂದ ಊರೆಲ್ಲ ಗೊಂದಲವಾಗಿದೆ! ಇಡೀ ಊರು ತಿರುಗಿದರೂ, ಎಲ್ಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿದ್ದ ಒಂದು ಗಾಡಿ ಸಹ ಸಿಗುವದು ಅಪರೂಪವಾಗಿದೆ! ನೆರೆಯ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಗಾಡಿಗಳು ಬರುವದಿಲ್ಲ' ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಕಾರರೆಲ್ಲರು ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಸರ್ ನಾರಾಯಣರಾಯರ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ಬಿಟ್ಟ ಹಿಡಿದು ಬುಕ್ಸಾನಿ ಮಾಡುವವರ ಮೇಲೆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದಾವೆ ಮಾಡುವರೇನು?

ಇಲ್ಲಿಯ ಗಿಬ್ಬ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ಶಿಕ್ಷಕರಿದ್ದ ಶ್ರೀ| ಮಾಧವ ಮಂಜನಾಥ ಕಾನಡಾಗ ಇವರು ಕುಮಟೆಯ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜ್ಞಾತಿಯೊಳಗೆ ಎಮ್. ಏ., ಎಲ್.ಎಲ್. ಬಿ ಯಂಥ ಉಚ್ಚ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದವರು ಇವರೇ ಮೊದಲಿನೇದಾವರಿರುವದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಲು ರಾ| ಮಾಧವ ರಾಮಕ್ಯಾನಬಾಗ, ರಾ|ಸಾ| ಪೈ ಮೊದಲಾದವರ ನಿಮಂತ್ರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಕಳೆದ ಸೋಮವಾರ ದಿವಸ ಪಾಮುಲೇದಾರ ಶ್ರೀ| ನಾಡಿಗ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮಾಳಿಗೆ ಮೇಲೆ ಆ ಜ್ಞಾತಿಯವರ ಒಂದು ಸಭೆಯಾಯಿತು. ಜನಸಮೂಹವು ೨೦೦–೨೫೦ ಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕಿತು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ರಾ| ಕೃಷ್ಣ ಪದ್ಮನಾಭ ಪ್ರಭು, ರಾ| ಮಾಧವ ರಾವ ಕಾನಡಾಗ, ರಾ| ಜಗನ್ನಾಥ ವಿಷ್ಣು ಗಾವಸಕರ, ರಾ| ನಾರಾಯಣ ಸುಬ್ರಾಯ ಕಾಮತ ರಾ| ಶೇಷಗಿರಿ ವಾಸುದೇವ ಕಾಮತ ಮೊದಲಾದವರ ಅಭಿನಂದನಪರ ಹಾಗೂ ಉಪದೇಶಪರ ಭಾಷಣಗಳಾದಮೇಲೆ "ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಮಾಜದ ಉತ್ಕರ್ಷಕ್ಕೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯವೆಂದೂ, ಇಂಥ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಉತ್ತೇಜನ ಬರುತ್ತದೆಂದೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನುಡಿದರು.

ಅಂಕೋಲಾ— ಹವಾಮಾನ ಕಳೆ ಮೋಡಗಳು ಗುತ್ತವೆ. ಮಳೆಯ ಹನಿಗಳೂ ನಾಲ್ಕು ಬೀಳುತ್ತವೆ.

ಈ ವರ್ಷ ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ಫ್ಲುಎಂಜಾ ಮೈಲಿಗೆ ಬಹಳ ಜನರು ಬಲಿಬಿದ್ದರು.

ಬಾಜಾರ ದಾರಣೆಯು ಏರುತ್ತಲಿದೆ. ಜನರು ಚಿಂತಾಕುಲರಾಗಿರುವರು. ಸಕ್ಕರೆಯು ಬಹಳೇ ತುಟ್ಟಿಯಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಮಹಮ್ಮದೀ ಬಾಂಧವರು ಸಭೆ ಸೇರಿ ಖಿಲಾಫತ ಸಂಬಂಧ ದುಃಖಪ್ರದರ್ಶನದ ವಾರ್ತೆ ಕೆಲವು ದಂತಿಗೆ ಕೂಡಿಸಿ ಖಿಲಾಫತ ಕಮಿಟಿಗೆ ಈ ಮೊದಲೇ ಕಳುಹಿಸಿರುವದಾಗಿ ಊರಲ್ಲಿ ಸುದ್ದಿ. ಇದು ನಿಜವೋ? ನಿಜವಿದ್ದರೆ ಹಿಂದೂ ಬಾಂಧವರು ಅವರಿಗೆಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು ?

ಹಳಿಯಾಳ— ತೀರ್ವ ಮಹಾರಿ ಬಗ್ಗೆ ಜಮೀನ ಜಪ್ತಿ ಮಾಡುವ ನೋಟೀಸುಗಳು ಹೊರಡುತ್ತಲಿವೆ ಬಡ ರಯತರ ಗೋಳಾಟ! ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯ ರಿವಾಜವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ ತೀರ್ವ ಮಾಫ ಮಾಡುವರೇನು? ಟಪ್ಪರ ಸ್ಮಾರಕದ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಲಾ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುವ ಚಿಹ್ನಗಳೇನು ತೋರುವದಿಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕಾರೀ ಮಂಡಳಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ?

— ✻ —

Boy Scout Movement in Kanara.

To

The Editor,

"Kanara News", Kumta.

Dear Sir,

It is admitted beyond doubt that the Boy Scout Movement which has been hailed as a happy augury for the future is spreading fast and wide and I am of opinion that if the need for any such movement be anywhere felt, it is our District of Kanara. The advantages of such an institution are immense, in that it teaches one to observe discipline (this is only one of the many advantages) which the youth of our District might need to a greater extent. It must be clearly explained here that such a movement has no political aspect about it and as such I entertain a hope that the Head Masters of every school will seriously take it into their heads, to institute it. Perhaps your readers will be interested to know that two such units are already in existance in Bombay, the members of which could be safely said to be Kanarites. It will therefore be observed that any advice and instructions will be readily tendered by the organisers of the movements in Bombay free of charge.

I further beg to announce through your columns that if any such movements are to see the light of day in the District of Kanara (preferably in every Taluka) the same shall receive financial assistance from me to an extent of nothing less than Rs 250/- each.

I shall be obliged if you will kindly give this letter the widest publicity in English and in the vernaculars so that all the people of the District may rightly appreciate the movement.

I am yours truly,

K. Y. Wagle.

Ambewadi, Girgaum, Bombay.

Calendar for 1920.

To

The Editor Kanara News.

Sir,

Will you please publish the following in your journal and oblige?

"Kanara can in future have a bright new freedom owing to Reforms".

The above sentence gives in short the future condition of Kanara as well as the calendar for 1920.

How to refer the calendar.—The sentence contains 12 words which stand for the 12 months. The number of letters in each word gives the exact date of the first **Tuesday** of that month. As:—Take the word "have". It is the 5th word, so the 5th month May. There are four letters in it, that means on the first Tuesday of that month the date will be four; and so also with other words in that sentence.

I am yours &c.

M. D. Nayak

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.	ದರ.
	ರೂ. ಆ.
ರಂಗೂನ ಬಿ. ಗೋಣಿಗೆ ೧ಕ್ಕೆ ..	೧೬—೧೬।
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	೧೯—೨೫
ಹುರುಳಿ ನಿಜ „ ...	೧೫॥
ಕಡಲೆ ನಿಜ ೧ಕ್ಕೆ ...	೧೬—೧೬॥
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	೨೨—೨೦
ಹೆಸರು ಬೇಲ „ ...	೧೬—೨೮
ಉದ್ದು ವಸಾನಗಿ ...	೮॥—೯
ವೆಗೋರಿನ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ „ ...	೧೩—೧೩॥
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ „ ...	೬—೧೩
ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ ...	೧೦॥
ಕೊಬ್ರಿ ಖಂಡಿ ...	೧೧೫—೧೨೦
ಕೊಬ್ರಿಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ ...	೩೫—೩೭॥
ಹತ್ತಿಕಾಳು ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ ...	೪೦
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ ...	೧೦॥
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ „ ...	೧೨—೧೨॥
ಅಪ್ಪಕಾಯಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ ...	೧-೪-೦
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ „ ...	೪-೫-೦
ಸೂರ್ಯ „ ...	೪-೨-೦
„ ಹಂಸ „ ...	೩-೬-೬
ಚಾಲಿ ಅಡಿಕೆ. „ ..	೬೦—೬೫
ಹೊಸಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ...	೧೬೫—೧೭೨
ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ ...	೪೩—೫೧

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವೆವು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ.

ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತ! ಖಾತ್ರಿದಾಯಕ!! ಬಹುಮಾನಕಾರಕ!!!

ಮುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷಧವು ಹಲ್ಲು ಕಳೆತ, ಹಲ್ಲು ನೋಯುವ ಹಲ್ಲು ಅಲಗಾಡುವ ಹಲ್ಲೊಳಗಿಂದ ರಕ್ತ ವ ಕೀವು ಸೋಯುವ, ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ದುರ್ಗಂಧ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬಾಲಗ್ರಹ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ ತಲೆಯ ಬೇನೆ, ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಚ್ಚೋಣ, ನಳಗುಳ, ಪ್ಲೇಗ, ಕೋಲರಾ, ಗುಂಟುಗಳಿಗೆ. ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ಕಳೆತ, ಬಾಳಾಂತಿಯರಿಗೆ ನಂಜು ಏರಿದರೆ ವ ೨೦ ಪ್ರಕಾರದ ಮೋಹರೋಗಕ್ಕೆ ಗುಣ.

ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ಛಕ್ತ ೦-೧೨-೦.

ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ.

ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಕ ಕಂಪನಿ,

ಕುಮಟಾ. (ಎನ್. ಕೆನರಾ.)

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.

(ಗುಣಬಾರದ್ದರೆ ಹಣಪರತು.)

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಜನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆ, ನಿರ್ಬಲತೆ ನಪುಂಸಕತ್ವ ಕ್ಷೀಣತೆ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣಾಂಶವಾಗಿ ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ ರಕ್ತಶೋಧಕ; ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋಲ್ಹಾದಕ ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗರ್ಮಿ, (ಹಾಕಿ) ಗುಹ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲತರದ ಬಕ್ಕೆಗಳು ಹುಣ್ಣುಗಳು ಪಿತ್ತದ ಬಾಧೆಗಳು ಚಟಕೋಲೆ ವಾತರೋಗ ಮುಂತಾದವು ಅತಿತ್ವರ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಿರೋಗತ್ವವೂ ಕಾಂತಿಯೂ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ ಟ. ಖ. ಬೇರೆ. ಅನುಪಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ.

ವಿಳಾಸ— ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ,

ಪೋಷ್ಟ— ಬನವಾಸಿ. ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ,

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶಃ.

೨ ಭಾಗಗಳ ಕಿಮ್ಮತು ೧-೪-೦.

ಎಸ್. ಎಲ್. ಧಾಕಪ್ಪಾ.

ಪೋಷ್ಟ- ಶಿರಸಿ. (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ)

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಚಗಳು.
ಸುಲಭ ಕ್ರಯ.

ಬಹಳ ಸಮಯ ತನಕ ನಡಿಯು ವಂಥಾದ್ದು ೩ ವರ್ಷ ಗ್ಯಾರಂಟಿ

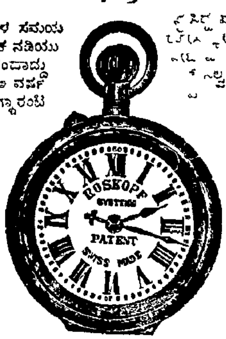

ಜಂಜಿನ ಬೆಲೆ [illegible]
ರೂ 7–8–0 [illegible]

ಅತಿಸುಂದರವಾದ [illegible]

ಗುಂಜಿನ ಬೆಲೆ
ರೂಪಾಯಿ 10–0–0 [illegible]
[illegible]
ಪ್ಯಾಕಿಂಗು [illegible]
[illegible]
ಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ ಟ್ರೇಡಿಂಗ ಕಂಪನಿ,
ಗಿರಗಾಂವ, ಮುಂಬಯಿ
KRISHNAVILAS TRADING COMPANY,
Girgaum, BOMBAY

शिफारशीचे 'कामेश्वर मोदक.'
[illegible]
पत्ता— [illegible]

ಬ್ಯಾಧಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ
ಔಷಧಗಳು.

1 [illegible] ಬೆಳೆಯು [illegible] ತಲೆಸೋವು [illegible] ಗಂಟುಸೋವ, [illegible] ಸೋವು [illegible] ಸಂಧಿವಾತ [illegible] ತರದ ಸೋವುಗಳ ಮೇಲೆ [illegible] ಗುಣಪಡಿಸುತ್ತದೆ. [illegible] 1 ಕ್ಕೆ 0–8–0 [illegible]

2 [illegible] ಬಹಳ [illegible] ಎದೆಸೋವು [illegible] ದಿಂದ [illegible]

3 [illegible] — ([illegible]) — [illegible] 1 ಕ್ಕೆ 0–8–0

[illegible] 1 ಕ್ಕೆ 0–10–0

[illegible] 1 ಕ್ಕೆ 0–10–0

[illegible]

8 [illegible] 10 [illegible] 0–1–0 [illegible] 1–2–0

9 [illegible] ರೋಗಗಳ ಮೇಲೂ [illegible] ಔಷಧ [illegible] 1 ಕ್ಕೆ 0–12–0

10 [illegible] ಗಜಕರ್ಣ, ದದ್ದು, [illegible] ರೋಗಗಳು ಇದರಿಂದ 3 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣವಾಗುವವು. ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ 0–6–0 3 ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ 1–0–0.

11 ದಂತಶೋಧನ . ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ 0–3–0 6 ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ 1–0–0

ಎಸ್. [illegible] ಸನ್ಸ್
ನೇಟಿವ್ ಕೆಮಿಸ್ಟ್ಸ [illegible]
[illegible]

ಹೊಸ ಶೋಧ! "[illegible]"
ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣವರತು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ!!
(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)
ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ [illegible] ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶವೈದ್ಯರ [illegible] ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ [illegible] ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು, ಮೂತ್ರದ [illegible] ಅಥವಾ ಅದರ ಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು [illegible] ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. [illegible] ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯ [illegible] ವಿಕಾರಗಳ [illegible] ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. [illegible] ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible] ಆಗುವವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣ [illegible] ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯು [illegible] ದಿವಸ [illegible] ಬರುವದು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ [illegible] ಸ್ತ್ರೀಯ [illegible] ವಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಮುಟ್ಟು [illegible] ವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯು [illegible] ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವ [illegible] ಇದ್ದರೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿ [illegible] ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂ [illegible] ನಿದಾನ ಒಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ [illegible] ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿ [illegible]

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು [illegible] ಬರೆಯಬೇಕು

ಪತ್ತೆ— [illegible] ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ,
ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ. ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು
ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ.

[illegible] ಸಾರ್ವಜನಿಕ [illegible] ಲಗ್ನ [illegible] ಸಮಾರಂಭಗಳ [illegible] ಜನಸಮೂಹ [illegible] ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು [illegible] ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ. ಈ [illegible] ಈ ದೀಪಗಳು ಹೆಚ್ಚು [illegible] ಕ್ರಯಗಳು ಸಹ ಇವೆ.

[illegible] ಬಾಡಿಗೆಯ [illegible]

[illegible]
[illegible] ಕುಮಟಾ

Reg. No B.1270

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೩೪.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ:-
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.
ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ ರೂಪಾಯಿ 2-13-0
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ –
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸ್ಮಾಲ ಪ್ಯಾಯಿಕ(೧೫ ಎರ್ಡ) ೩ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0.
ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0.
ಹೆಚ್ಚಿಂಗಿನ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾಪ ದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.
ಖಾಸ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ದರ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

—[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೧೦ ಮಾಹೆ ಜೂನ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಸುರಿ, ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವು ಸೋರುವದು, ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ರೆಬಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ, ಉದುರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಚಿಕ್ಕ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0 3 ಕ್ಕೆ 2 0 0
ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆಗೆ 1-8-0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಕೊಂಚವಾಗಿ ಉರಿ ಮೂತ್ರ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗಗಳನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ
ಬಾಟ್ಲ 1 ರ ಕ್ರಯ 1 8 0
ಬಾಟ್ಲ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0 0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವೇದನಾಗುವದು ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃದ್ರೋಗ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೀರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ 2/-

ಚೆನ್ ಚೆನ್ ಬಾಮ.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಜಕಂ, ಗಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೩ ಆಣೆ ಟ ಞ. ಅನಾಯಿದ ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7 ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೇರಿಯಾ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳ ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು. 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ ರೂ 1 8 ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 8 8 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 16 8

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೇರಿಯದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರವಾದ್ದು 25 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳ ಆಣೆ 8 ರೂ 1 ಮತ್ತು ರೂ 8-1

ರೆಸ್ಟ್ರೆಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಶೂಲೆ, ಕರ್ಣಪಾಕ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ ಆ 8 1 ಡಜನಿ ರೂ 5-4 0

ಯೂಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ 5. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 1 10 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 3

ಶುಸ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1 2 4 ಔನ್ಸ್ 1 2 4
ಆ 2½ ಆ 3½ ಆ 6 ಆ 11 ರೂ 1 4 ರೂ 2 4

ದೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಗಳು

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಹೊಕ್ಕ ರೊಡನೆ ಪಕ್ಕಾ ಪರಿಚಿತರಾಗಿ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ಗೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೂಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ದೊರೆಯುವವು ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು

ಪತ್ತೆ:—
ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು

ಗುರುಪ್ರಸಾಧಿಕಔಷಧಿ.

ಗುರುಕೃಪಾ— ಬಹಳವಾದಿ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಖಾತ್ರಿ ಲಾಯಕು ಔಷಧ. ಮುಷ್ಟಿರೋಗ, ಜ್ವರ, ಅತಿಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣಿ, ಹೊಟ್ಟೆಶಳಕ, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, ನ್ಯುಮೋನಿಯಾ, ವಾತವಿಕಾರ ಹಡದವೇನೆ, ದುರ್ಗಂಧವೇನೆ, ತಲೆನೋವು ಮುಂತಾದ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳು. ಈ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳಿಗೆ ಈ ಔಷಧವು ಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ ವಿಶೇಷ ಧಾತುಪುಷ್ಟಿ, ಔಷಧದ ಸಂಗಡ ಕಿಮ್ಮತ ೧ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ. ½ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೮ ಆಣೆ

ಜ್ವರದ ಚೂರ್ಣ:— ಪರದೇಶಿ ಮತ್ತು ಸ್ವದೇಶಿ ಜ್ವರದ ಮೇಲಿನ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ. ಅದೆ. ಡಾಕ್ಟರ, ಹಕೀಮ ವೈದ್ಯ ಇವರು ಅನುಭವ ನೋಡಬೇಕು ಸ್ವಾನುಭವ ಇದೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಯಾವತ್ತು ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ ಕ್ರಯ ೨ ಆಣೆ ಕಾಲ ಒಂದು ಪುಡಿಗೆ ೮ ಆಣೆ

ವಾತಶತ್ರು:— ಯಾವತ್ತು ಬಗೆಯ ವಾಯುವಿನ ಮೇಲೆ ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೧ ರೂಪಾಯಿ

ಸೂರ್ಯಪುಟಲೋಹ ಭಸ್ಮ:— ಪರದೇಶಿ ಲೋಹಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ. ಅದೆ ಅನುಭವ ಆದ ಮೇಲೆ ಎಚ್ಚರ ಆದೀತು. ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಸುಖಶಾಂತಿ ತೈಲ:— ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧವಿದ್ದು ಗುಣಕಾರಕ ಇರುತ್ತದೆ, ತಲೆಗೆ ಹಚ್ಚಲಾಗಿ ಸಂತೋಷ ಮೆದುವಿನ ವಿಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ಆಣೆ

ನಪುಂಸಕತ್ವಾರಿ ತೈಲ:— ನಪುಂಸಕರ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಿಥಿಲತೆಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ

ಮುದ್ರಿಕ ಸುವಾಸಿಕ ಔಷಧಿ ನಾಶಪುಡಿ— ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ನಾಶಪುಡಿಕ್ಕಿಂತ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವದೆ. ಕಿಮ್ಮತ ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೫ ಆಣೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಜ್ರಕ್ಷಾರ, ಬಾಲಗ್ರಹ ಸ್ತ್ರೀವಿಯೋಗದೋಷ ವಿನಾಶಕ, ನಾಗವಟಿ ವಗೈರೆ ಔಷಧಗಳು ಸಿಗುವವು. ಪೋಸ್ಟ ವ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಖರ್ಚು ನಿರೆ

ಪತ್ತೆ— ನವಲರಾಮ ಗಣೇಶರಾಮ ಕಾಪಡ ಮತ್ತು ಔಷಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ
ಕಾರವಾರ [illegible]

कानडा जिल्ह्याची पहिली जिल्हा परिषद व तिजवरून घेण्या जोगा बोध.

मुंबई इलाख्याच्या इतर जिल्ह्यात ज्या प्रमाणे राजकीय प्रश्नांची चर्चा मोठ्या जोरा ने चालली आहे तशी आजवर कानडा जिल्ह्यात चालली नसून तेथील लोक नायकांत मूकवृत्ति व प्रसंग विशेषी राजनिष्ठा व्यक्त करण्याची घडपड ही [illegible] हा प्रश्न एक तर साम्राज्यांतर्गत स्वराज्य मिळणे दूर भोगीत असावा. किंवा [illegible] उपभोगांत सर्वत्र [illegible] असावा असा समज होत असे [illegible] मध्यभागी वसलेल्या शहरांतील [illegible] उडयास येऊन त्यांना [illegible] विषयी थोडा [illegible] तथापि नोकरशाही [illegible] प्रावल्य कमी होण्यास [illegible] प्रकट होत राहिले पाहिजे [illegible] व स्थानिक हितासंबंधी प्रश्नांची [illegible] वाढ झाली पाहिजे म्हणूनच [illegible] आपले सार्वजनिक [illegible] काम करण्यास उमेद येते व [illegible] महत्वाचा वाटतो.

कानडा जिल्ह्याची [illegible] प्रारंभ झाला असून [illegible] नाहींशी झाली या जिल्ह्यांतील [illegible] मुख्य ठाण्यांत भरलेल्या जिल्हा सभेच्या पहिल्या अधिवेशनांत [illegible] गाऱ्हाणी मांडण्यास मुंबई सरकारने प्रतिनिधींस पाठवून दिले कोणत्याही पक्षा-च्या राजकीय प्रश्नांचे ज्ञान [illegible] हे प्रति-निधि सभागृहांत बसून करणार तरी काय? फार तर कानडावासीयांच्या मागे [illegible] जंगलखाते रूपी ससेमिऱ्यास [illegible] देऊन हे प्रतिनिधि स्वस्थानी जातील असाच कित्येकांचा समज होता. परंतु अधिवेशनांत पसार झालेले ठराव लक्षांत घेता हे प्रतिनिधि राजकीय शिक्षणाच्या व मताच्या बाबतीत इतर कोणत्याही जिल्ह्यास हार जाणारे नाहींत असे दिसून आले ही जितकी आन-दाची तितकीच अभिमानाची गोष्ट होय.

जरी कानडा जिल्ह्यांत सार्वजनिक चळवळी दृष्टीस पडत नाहींत, तरी लोकांस आपले हितहित कशांत आहे हें कळूं लागले आहे ही गोष्ट या जिल्हा सभेच्या अधिवेशनाहून सिद्ध झाली पंजाबांतील अत्याचारांनीं त्यांचे मन कळवळलें, रौलेट आक्ट नांवाच्या राक्षसी कायद्याचे हिडिस स्वरूप त्यांनीं जाणले, लोकपक्षाचा कैवार घेऊन त्यांच्या वतीने सर-कारापाशी भांडणाऱ्या होर्निमन् साहेबांच्या स्पष्ट-वक्त्या शूर गृहस्थास हद्दपार केलेले त्यास रुचले नाहीं हिंदु मुसलमानांचे सख्य कायम राहावे व खिलाफत प्रकरणांत आपल्या मुसलमान बंधूंस पूर्ण पाठिंबा द्यावा, हे त्यास इष्ट वाटलें अर्थात् अनेक राष्ट्रीय प्रश्नांचे महत्व आजवर मूकवृत्तीने दिवस कंठणाऱ्या कानडावासी यास आधींच कळून चुकले होते व संधि प्राप्त होताच त्यांनी आपले मत स्पष्ट पणे सरका-र या निदर्शनास आणून दिले यावरून नोकरशाहीने बोध घ्यावयाचा तो हा की, प्रत्येक तालुका व जिल्हा, तो कितीही गरीब असो व अज्ञानी असल्याप्रमाणे दिसो, त्याच्या ठायी राष्ट्रीय भावना उदित झाली आहे [illegible] चळवळ दिसून येत नाहीं इतक्या [illegible] संतुष्ट किंवा दैववादी आहेत व [illegible] मनमानेल तसा अधिकार गाजवून [illegible] हक्क हिरावून घेण्यात हरकत नाहीं [illegible] नोकरशाहीने लोकांचे खरे [illegible] प्रयत्न करावा. हें या जिल्हा [illegible] ठरावावरून व्यक्त होत नाही [illegible] जाणण्यास वकील, पगाराचे बडे अधिकारी, किंवा रावसाहेब रावबहादुर यांचे मत अथवा गुप्त पोलिसांचे रिपोर्ट उप-[illegible] नाहींत जे गरीबींत आणि [illegible] आहेत, ज्यांस त्रासदायक [illegible] परिणाम प्रत्यक्ष भोगावा लागतो व ज्यांस सरकार दरबारांत स्थान नसतो व आपले गाऱ्हाणी व्यवस्थित रीतीने अधिकाऱ्यांपुढें मांडण्याची कधीं सवीच साप-डत नाहीं अशा दीनहीन दिसणाऱ्या लोका [illegible] पुढाऱ्यांस सवलत करून त्यांकडून खरी [illegible] समजून घेण्याची [illegible] जिल्ह्यांतील [illegible] अधिकाऱ्यांत उत्पन्न झाली पाहिजे म्हणूनच खरें लोकमत कोणते हें त्यास [illegible]

परिषदेचे सुप्रसिद्ध अध्यक्ष व कानडा-जिल्ह्याचे [illegible] सुपुत्र [illegible] नारायणराव हे [illegible] किंवा पक्षपाती आहेत असे [illegible] लागणार नाहीं कारण कधीं त्यांचे मत नेमस्तांच्या मतीचें, तर कधीं राष्ट्रीय पक्षास मान्य होईल अशी असतात. अर्थात आपले मत प्रगट करताना ते आपल्या मनोदेवतेस विचारून तिच्या सल्ल्याप्रमाणे वागणारे आहेत. तरी पण त्याचा ओटा नेमस्त, नवाळ किंवा प्रागतिक या विशेषणाने ओळ-खल्या जाणाऱ्या राजकीय पक्षाकडे असून त्यांचे आधिपत्य पत्करणाऱ्या या परिषदेंत पसार झालेल्या ठरावांपैकी कित्येक ठरावें पसार होतील असे वाटले नव्हते. इतकेंच नव्हे तर यापैकी काही ठरावें त्यांनीच सभे-पुढें मांडले यावरून देखील असें म्हणता येईलकीं, लोकशाहीचा प्रभाव अत्यंत परिणाम-कारक असून त्याच्या देदीप्यमान तेजापुढें कोणत्याही पक्षाला एकतर्फी विजय मिळ-विता येत नाही. म्हणूनच नकळत आमचे अध्यक्ष कित्येक बाबींत राष्ट्रीय मताचे– किं-बहुना राष्ट्रीय सभेच्या मताचे – झाले ही संतोषाची गोष्ट होय.

खरें पाहिले असता हा पक्षभेद कां असावा? सर्वांना एकच अंतिम ध्येय साधवयाचें आहे. ते अंतिम ध्येय म्हटलें म्हणजे “साम्रा ज्यांतर्गत संपूर्ण स्वराज्य ” या स्वराज्यांत सर्व पक्षाच्या लोक नायकास समान हक्क प्राप्त होणार आहेत तेव्हां तें स्वराज्य लवकर हस्तगत करून घेण्याच्या कामी शक्तीचा उपयोग करावयाचा आहे. एक मेकाच्या उखाळ्या पाखाळ्या काढून मुख्य कार्याचा विध्वंस करण्यांत कोणत्याही प्रकारचा स्वार्थ ही नाहीं आणि परमार्थ ही नाहीं. इहपर लोकीं अपायकारक असें वर्तन समाज नाय-काकडून घडूंनये अशी खबरदारी घेणें हेच नवयुगास साजेसें आहे. याच धोरणानें कानडावासी लोक कार्यभार शिरावर घेऊन तें पारपाडण्यास अहर्निश झटतील तर त्यांनी ठरावांत मागितलेले स्वराज्य त्यास अल्प कालांत प्राप्त होईल. वंदे मातरम्.

मुंबई. } आपला,
ता १७–५–२० } श्रीकृष्ण.

ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತ' ಖಾತ್ರಿದಾಯಕ!! ಬಹುಮಾನಕಾರಕ'!!

ಮುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷಧವು ಹಲ್ಲು ಬೆಳತ, ಹಲ್ಲು ನೋಯುವ ಹಲ್ಲು ಅಲುಗಾಡುವ ಹ ಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ವ ಕೀವು ಸುರಿ ಯುವ, ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ದು ರ್ಗಂಧ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಮ ಬಾಣ ಔಷಧ ಇದಲ್ಲದೆ ಬಾಲಗ್ರಹ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ ತಲೆನೋವು, ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಚ್ಚೋಣ, ಸಳೆಗು ಳಾ, ಪ್ಲೇಗ, ಕಾಲರಾ, ಗುಂಟೆಗಳಿಗೆ, ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕ ಚ್ಚಿದ ಬೆಳತ, ಬಾಳಂತಿಯರಿಗೆ ನಂ ಜು ಮೊದಲಾದ ವ ೨೦' ಪ್ರಕಾರದ ಮೇಹರೋಗಕ್ಕೆ ಗುಣ.

ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ ೦–೧೨–೦.

ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ.
ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಕ ಕಂಪನಿ,
ಕುಮಟಾ (ಎನ್. ಕೆನರಾ)

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲೀಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು

ಪತ್ತೆ— ಭಟತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,
ಗೋಕರ್ಣ

ರಾ। ರಾ। ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಕರ್ತರಿಗೆ.—

ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರು ಫೋರೆಸ್ಟ್ ಖಾತೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಮೇಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಿಂದ ಹ್ಯಾಗೆ ಲುಕ್ಸಾನಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗುತ್ತಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ.

ನರಸಿಂಹ ವಿಶ್ವನಾಥ ಪರಾಂಜಪೆ ಮುಕ್ಕಾಮ ಮಾಜಗಣಿ, ತಾಲೂಕ ಶಿರ್ಶಿ, ಇವರು ತಮ್ಮ ಹೊಲಕ್ಕೆ ತಾಗಿದ್ದ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ ೩೦ ಫೂಟವರೆಗೆ ಕಿರಿರುಮಾಡಿ ಕಡಿಯುವ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಗಿದ್ದ ಹಕ್ಕಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಕಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಫೋರೆಸ್ಟ ಗಾರ್ಡನು ಪಂಚನಾಮೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಕರ್ಣ ಮಾಡಿದಾ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸದರಿಯವರಿಗೆ ೨-೦-೦ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಕಂಪೇನಸೇಶನ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂತ ಹುಕುಂ ಆಯಿತು. ಅದು ಅವರು ಕೊಡಲಿಲ್ಲಾದ ಮೇಲೆ, ಶಿರ್ಶಿ ಮೇಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಲ್ಲಿ ಫಿರ್ಯಾದ ದಾಖಲಾಗಿ, ೪-೦-೦ ರೂಪಾಯಿ ಕಂಪೇನಸೇಶನ್ ಮತ್ತು ೧೦-೦-೦ ದಂಡಕೊಡಬೇಕೆಂತ ಠರಾವು ಆಯಿತು. ಅವರು ಇದೂ ಕೊಡದೆ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಮೇಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಕಡೆಗೆ ಅಪೀಲ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ

ಪೂರಾ ಮಾಫಿ ಆಯಿತು.

ತಮ್ಮ ಹೊಲದ ಹದ್ದಿಗೆ ಇದ್ದ ಅಡವಿಯ ಹದ್ದಿನಲ್ಲಿ ೩೩ ಫೂಟನವರೆಗೆ ಕಿರಿರುಮಾಡಿ ಕಡಿಯಬಹುದೆಂತಾ ಹುಕುಂ ಇದ್ದು, ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿದಬಗ್ಗೆ ಬಡಪಾಯಿಯವರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ತ್ರಾಸ ಆಯಿತು. ಬರಹ ಅರಿಯದ ಹಳ್ಳಿ ಸ್ಥಿತಿಯ ಜನರಿಗೆ ಫೋರೆಸ್ಟ ಖಾತೆಯವರು ಎಷ್ಟು ತ್ರಾಸಕೊಡುತ್ತಿರಬಹುದೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ವಾಚಕರೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಫೋರೆಸ್ಟ ನೌಕರರು ರೈತರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ ತ್ರಾಸ ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶವೇನಿರಬಹುದು? ಮತ್ತು ಮೇಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ಮಾಡುವ ದಂಡದ ಉದ್ದೇಶವೇನಿರಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಾಚಕರ ಕಡೆಗೇ ವಹಿಸಿ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಲೇಖವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ

ತಾ ೨-೬-೨೦

ಗಂಗಾಧರ ರಾಮಚಂದ್ರ ಪಟವರ್ಧನ.

ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಅಂಬೋಣ.

(ಕಂಠೀರವ—ಮಂಗಳೂರ.)

ತುರ್ಕಿಯ ಆಟ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಯಿತು! — ತುರ್ಕಿಯ ಭವಿಷ್ಯ ಆಲೋಚಿಸಿದಂತೆಯೋ! ವೈಶ್ಯಾಸವೆಂದರೆ—ಕಾಲಬುದ್ಧಿ ಮಾತ್ರ! ಮಿತ್ರರು ಆಗಲೇ ತಮ್ಮ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ತುರ್ಕಿಯ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಇವು ಸಮಗ್ರವಾದ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತವಾದ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನೇ, ಕೋಪಾನುತಾಪವನ್ನೇ ಉಂಟುಮಾಡತಕ್ಕವುಗಳಾಗಿರಬಹುದು, ನ್ಯಾಯಕ್ಕೂ, ನೀತಿಗೂ ಅಪ್ರಿಯವೆಂದೇ ತೋರತಕ್ಕವುಗಳಾಗಿರಬೇಕು ಆಡಿದ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲವೆಂದಾಡಿ, ಮಾಡಿದ ಶಪಥವನ್ನು ಇಲ್ಲವೆಂದು ದೂಡಿ, ಕೊನೆಗೂ ಸರ್ವ ಮಹಮ್ಮದೀಯರ ಮನೋಭಾವಗಳನ್ನೂ, ವಿನಂತಿಗಳನ್ನೂ ತಿರಸ್ಕಾರಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತುಚ್ಛೀಕರಿಸುವ ಅಂಥ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನೇ ಹೇಳಿ ಬರೆಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಕಾಲವು ಬೇಕಾಯಿತೇ! ಇದಕ್ಕೆ ಮಹಾಮಹಿಯ ಆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ತಾಯಿಂಟುಗಳೇ ರಕ್ಷಾಯಂತ್ರವಾಯಿತೇ! ಹೇಗೂ ಮತಸಂಬಂಧದ ಮೌಢ್ಯವು ತನ್ನ ಜಯಭೇರಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದು ವಿಕಟ ನರ್ತನಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭವೇ ಒದಗಿದಂತಾಯಿತು. ಇನ್ನೇನು? ತುರ್ಕರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಗಂಟು ಮೂಟೆಯ ಸಹಿತ, ಹೊರಗೋಂದೊಂದು ದಿಕ್ಕಿನ ಬಿಡಾರವನ್ನು ಹುಡುಕುವುದೇ. ತುರ್ಕೀ ಸುಲ್ತಾನರು ಮಿತ್ರರ ದಯೆಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟಷ್ಟನ್ನೂ ಬೇಡನೆಂದು, ಬಿಟ್ಟಷ್ಟನ್ನೂ ಕೈ ನೀಡಿಯೂ, ಕೈ ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾದರೂ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿರುವುದೇ. ಮತಸೀಮೆಕ್ಷತಿ, ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧನೆ, ವರ್ಣದ್ವೇಷಗಳ ಪ್ರತಿಫಲಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತ, ಮಿತ್ರಪಕ್ಷದ ದಯೆ, ನ್ಯಾಯ, ನಾಗರೀಕತೆ, ಸ್ವಯಂನಿರ್ಣಯಗಳ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕುರಿತು ಹಗಲಿರುಳೂ ಚಿಂತಿಸುವುದೇ! ಈ ಮಧ್ಯೆ, ನಮ್ಮ ವೈಸರಾಯರದೊಂದು ವಿನಂತಿ; ನಮ್ಮ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಬಂಧುಗಳಲ್ಲಿ! 'ನೀವು ನಮಗೆ ಸಹಾಯ್ಯಮಾಡಿದಿರಿ; ನಾವೂ ನಿಮಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟೆವು. ಆದರೆ? ಆಗುವಂತೆಯೇ ಆದಾದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಶಾಂತರಾಗಿರಿ! ಅದೇನು ಸಕ್ಕರೆಯು ಔಷಧ ವಿಷಪ್ರಯೋಗದ ಪ್ರಾಣವನ್ನುಳಿಸೀತೆ!

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ–ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ಬಹಿಷ್ಕಾರ.

(ವಿಜಯ—ಧಾರವಾಡ)

ಆಯರ್ಲಂಡದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ತೀವ್ರ ಚಿಕ್ಕ ಆವೃತ್ತಿಯು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತೋರತಕ್ಕದ್ದಿದೆ ಖಿಲಾಫತದ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮುಸಲಮಾನರ ಶ್ರಮವೆಲ್ಲ ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ಹೊತ್ತಂತಾದ್ದರಿಂದ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದಾರೆ ಈ ಬಹಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಯಾವಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಮೆಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ಈ ವರೆಗೆ ಹೊರವು ಹಾಕಿದ್ದರೂ, ಅದಕ್ಕೆ ದೃಶ್ಯ ಸ್ವರೂಪ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಗನೆ ನಿಯಮ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಈ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಳುತನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಮುಸಲಮಾನರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಬೆಂಬಲಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ ಪೋಲೀಸ ಮತ್ತು ದಂಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಹಿಂದೂ ಮುಸಲಮಾನ ಸಿಪಾಯರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು, ಮನೆಯದಾರೀ ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವು ತಾನಾಗಿ ಹಣ್ಣಿಗೆಬರುವದೆಂಬು ತತ್ವವಿರುವದರಿಂದಲೂ, ಬಹಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉಗ್ರಸ್ವರೂಪ ಬರತಕ್ಕದ್ದಿದೆ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಬಿಡತಕ್ಕವರ ಪೋಷಣೆಗಾಗಿ ಫಂಡು ಕೂಡಿಸುವ ಉದ್ಯೋಗ ನಡದಿದೆ.

ಬ್ರಿಟಿಶ್ ನ್ಯಾಯದೇವತೆಯ ಕೊಲೆ.

(ಕರ್ನಾಟಕಮಿತ್ರ—ಬೆಳಗಾಂವಿ.)

ಬಹುದಿವಸ ಕಾಯ್ದು ಕೊಂಡಿದ್ದ ಹಂಟರಕಮಿಟಿಯ ರಿಪೋರ್ಟು ಒಮ್ಮೆ ಬಿಸಿಲು ಕಂಡಿತು. ವರ್ಷಾನುವರ್ಷ ವಿಚಾರಣೆ ನಡಿಸಿ ಸಾಕ್ಷಿಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ಹಿಗ್ಗಾಮುಗ್ಗಾ ಎಳೆದು, ಹಿಂಡಿ ತೆಗೆದ ಈ 'ರಿಪೋರ್ಟ'ನಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರಮಂಥನಮಾಡಿದಂತೆ, ಏನಾದರೂ ಅಮೃತದಂಥ ವಸ್ತುವು, ವಿಷದಂಥ ಅಸವ್ಯವಸ್ತು ಅಂದರೆ ನಿಜವಾದ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯವು ಹೊರಬೀಳುವದೆಂದು ನಾವು ನನಿಸಿದ್ದೆವು, ಆದರೆ ಅವೆಲ್ಲ ಸುಳ್ಳಾಗಿ ವಿಷಮಯದ ಮತ್ತು ಅನ್ಯಾಯದ ಕಂತೆಯೇ ನಮ್ಮ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೇರಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಹಂಟರಸಾಹೇಬರೇ ಪ್ರಮುಖರಾದ ಈ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ೬ ಜನ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರಿದ್ದು, ೩ ಹಿಂದು ಜನರಿದ್ದರು. ಈ ಮೂವರು ಹಿಂದು ಜನರೆಂದರೆ ಸರಕಾರದವರ ಅಂಗೈಯಲ್ಲಾಡುವ ಗಿಣಿಗಳು; ಈ ಗಿಣಿಗಳೇ ತಮ್ಮ ಹುಟ್ಟು ಗುಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಎದುರುತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅವರ ರಾಕ್ಷಸೀ ಕೃತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ತಿರಸ್ಕಾರವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತಿರುವದು ಮನ್ವಂತರದ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ ಅದು ಹೇಗೇ ಇರಲಿ. ಸರಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಜನರ ಕಮಿಟಿಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾನ ಕೊಡುವರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾದ ಹಾಗಾಯಿತು; ಏನೋ ಜನರಿಂದ ಯಾವ ವಿಧದ ದೂರುಗಳು ಒದಗುವವೆಂದು ಅವರು ಹೆಸರಿಗೆ ೩ ಬಣ್ಣದ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ್ರಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡಿಸಿದರು; ಮತ್ತು ತೋರಿಕೆಗೆ, ಅವರಿಗೂ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಮಾತ್ರ 'ಇಗೋ ನೋಡಿರಿ' ನಿಮ್ಮ ಜನರನ್ನು ಈ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವೆವೆಂದು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕಷ್ಟೇ' ಕೆಲಸಕ್ಕಲ್ಲ. ಈ ಮೇರೆಗೆ, ಹಂಟರ ಕಮಿಟಿಯ ಬಂಟರು ಬಂಧುಗಳಾದ ತಮ್ಮ ಡಾಯರ, ಓಡ್ವಾಯರ, ಮೊದಲಾದವರ ಆಸುರೀ ಕೃತಿಗಳನ್ನು "ಅಗ್ಗ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದು ಅವಶ್ಯವೇ ಇತ್ತು. " ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ "ಜನರೆಬ್ಬಿಸಿದ ಬಂಡಾಯವು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಣಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ " "ಇಂಥ ಘೋರ ಕೃತಿಗಳು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಗಗೊಡದಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕು " ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಬೆಲ್ಲದಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ತಮ್ಮ ಘೋರಕೃತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂಬಳಿಯನ್ನೆಳೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುವರು. ಮತ್ತು ಈ ಘೋರ ಕೃತಿಯ ಪ್ರವರ್ತಕರಿಗೆ ಚೌಕಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಪೆಟ್ಟುಗಳು ಬಿದ್ದಂತಾಯಿತು, ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಓಡ್ವಾಯರಿಗೆ ಭಲೆ, ಭಲೆ, ಎಂದು ಬೆನ್ನು ಚಪ್ಪರಿಸಿ, ಅನ್ಯೋನ್ಯರೆಡೆಗೆ ಲಾರ್ಡ ಚಮ್ಸಫರ್ಡರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿರುತ್ತಾರೆ

ಹಂಟರ ಕಮಿಟಿಯವರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಘೋರ ದೋಷಿಗಳಾದ ತಮ್ಮ ಬಾಂಧವರ ತಪ್ಪಿಗೆ ಒಪ್ಪುವ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಬೊಲಕ್ಕೇರಿಸುವವರನ್ನು ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ್ರಿಸಿದ್ದೇನೂ ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕವಲ್ಲ; ಅದು ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಮಂಜಸವಿರಬಹುದು; ಅನ್ಯಾಯವೂ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ, ಆ ಅನ್ಯಾಯವೂ, ಆ ಅಸಮಂಜಸತನವೂ, ಹುಟ್ಟು ಕುರುಡಾದ ಬಂಧುಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಸುವ ಮಾರ್ಗವೆಂತು! ತನ್ನದೆಂಬುವದೆಲ್ಲ ಚೆನ್ನವೆಂಬೀ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತೀರ್ಪು ಕೊಟ್ಟ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರಿಗೆ ನೂರಾರು ಹಿಂದು ಜನರ ಕೊಲೆಮಾಡಿದ ಆಕ್ಷಮ್ಯ ತಪ್ಪು ಕಾಣದೆ ಹೋಗಿ, ಆ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಅವರು ಡಾಯರರಿಗೇ 'ರಂಡೇಗಂಡಾ' ಎಂದು ಮತ್ತಗೆ ಕೈಬದ್ದನ್ನು, ಹಿಂದು ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ 'ಒಂದುಗಾರ'ರೆಂದು ಕರೆದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಕಳ್ಳನ ಜೊತ್ತೆಯ ಕಥೆಯು ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ

ಯುರೋಪಿಯನ್ನರು ಸತ್ಯ ನುಡಿಯುವದರಿಂದ ಜಲಿಯನ್‌ವಾಲಾ ಬಾಗಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ತವರು ತಿರಿಗಿ ಜೀವಿಸುವರು, ಹೀಗೇನೂ ಅಲ್ಲ, ಅವರು ನಿಜವಾದ ರಾಜನೀತಿಜ್ಞರಾದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಜನರ ಜೀವಕ್ಕಿಂತ ಬ್ರಿಟಿಶ ನ್ಯಾಯದೇವತೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೇ, 'ರಾಜನೀತಿಜ್ಞರು ಧರ್ಮನೀತಿಜ್ಞರಷ್ಟೇ ನಿರ್ವಿಕಾರ ಹಾಗೂ ಉದಾರದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿರಬೇಕು' ಎಂದು ನಮ್ಮ ಋಷಿಗಳು ಹೇಳುವರು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರಾಜನೀತಿಜ್ಞರ ದೃಷ್ಟಿಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂಕುಚಿತವಾದ ಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ಕುರುಡಾಗಿರುವ ವಿದ್ಯಮಾನವು ಅನೇಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ, ಅದು ಈಗ ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಈ ಬಲ್ಲಿಗರು ತಮ್ಮ ಅಮೃತಸರ ಕೊಲೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಶ ನ್ಯಾಯದೇವತೆಯ ಕೊಲೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಿದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ಖೇದಜನಕವಾದ ಸಂಗತಿಯು.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೧೦ ಮಾಹೆ ಜೂನ ೧೯೨೦

ನ್ಯಾಯ್ಯ ಬೇಡಿಕೆ.

ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲಿಗೆ, ಜಾತಿವಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಸಂಘಗಳಿಂದ, ಯಾವ್ಯಾವ ಮತದಾರರು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಮೆಂಬರರನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕು? ಒಟ್ಟೂ ಮೆಂಬರರ ಸಂಖ್ಯೆಯೆಷ್ಟು? ಮತದಾರಿ ಲಾಯಖಿ, ಉಮೇದ್ವಾರಿ ಲಾಯಖಿ, ಎಲೆಕ್ಷನ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣ ಖುಲಾಸೆ, ನಿಯಮ, ಸ್ಟೇಟ ನಿಯಮಗಳೆಲ್ಲ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರವು ಪಸಂತಿಗೆಂದು ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ಟೇಟ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರಿಗೆ ಸಾದರಪಡಿಸಿದೆ ಸ್ಟೇಟ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಮುಂದಿತರ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆ, [illegible] ಮತದ ಚರ್ಚೆಗೆಂದು, ಈ ನಿಯಮಾವಳಿಯು ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಂದು ಕೇಳಿದು, ಈ ವಿಷಯ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತರ್ಫೆಯಿಂದ ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸರಕಾರದ ಮುಂದಿಡುವೆವು

ಮುಸಲ್ಮಾನೇತರ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಘಗಳ ಮೆಂಬರರನ್ನು ಹಂಚುವಾಗ, ಯಾವ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸರಕಾರವು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆಂಬದು ನಾವು ಅರಿಯೆವು ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಮತದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ, ಬಡತನ, ಅಶಿಕ್ಷಿತತೆ, ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ಸ್ಥಿತಿ, ಇವೆಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಘಗಳ ಮೆಂಬರರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಡುವದು ನ್ಯಾಯ್ಯವದೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತವು ಇವೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ, ಇವುಗಳೊಳಗಿನ ಯಾವದೊಂದೇ ಕಾರಣವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ, ಮೆಂಬರರ ವಾಂಟಣಿಯಾದದ್ದಿದ್ದರೆ, ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದಿರದು. ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೆಂಬರರಿಂದ ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಘದ ಹಿತವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದೆ, ಸುಧಾರಣಾ ಯೋಜನೆಯು ಉದ್ದಿಷ್ಟವೇ. ಬಹಳ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊನೆಗಾಣುವದು. ಇದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಾಲಿಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮೆಂಬರರನ್ನಾರಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ್ದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವದ ಹಕ್ಕು ಸಾಕಷ್ಟಿಲ್ಲ, ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ಹಕ್ಕಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗದು, ಆದದರಿಂದ ನಮಗೆರಡು ಮೆಂಬರರನ್ನು ಆರಿಸಗೊಡಿರಿ, ಇದೇ ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯು. ಇದು ನ್ಯಾಯವವೆಯೋ? ಇಲ್ಲವೋ? ಎಂಬುದನ್ನಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವದು ಸರಕಾರದ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯು ಎಷ್ಟು ಸಕಾರಣವದೆ ಎಷ್ಟು ನ್ಯಾಯವದೆಂದು ತೋರಿಸಲು ನಾವೊಂದು ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಬರೆದು ನಮ್ಮ ಮತವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೆವು ಈ ವಿಷಯದ ಮಹತ್ವದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದರ ಮುಖ್ಯಾಂಶವನ್ನಷ್ಟು ಇಂದಿಗೆ ನಮಗೆ ಪುನಃ ಎತ್ತಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. “ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಕೆಳಗಿನ ಸೀಮೆ ಹೀಗೆ ನಿಸರ್ಗತಃ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಾಗಿರುವವು ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಮತ್ತು ಕೆಳಗಿನ ಜನರೊಳಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಹಾರವೂ, ಪರಿಚಯವೂ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳ ಮೂಲಕ ತೀರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವದು. ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊರಗೆ ಪ್ರವಾಸದ ಸಾಧನಗಳು ತೀರ ನಿಕೃಷ್ಟವಾಗಿರುವದರಿಂದ, ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಪ್ರಗತಿಯ ಮೇಲಿನ ಟದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಹಿಂದುಳಿದದೆ ಹಿಂದಿನ [illegible]ತಿಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅವರ [illegible]ತವನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ [illegible] ಸರಕಾರವು ಯಾವಾಗಲೂ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವದು. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಸರಕಾರವು ತಾನಾಗಿ ನೇಮಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮೊನ್ನಿನ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವದು ಇದು ತೀರ ಸ್ತುತ್ಯವೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತವು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಅವರ ಸುಧಾರಣೆಗೆಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತಳೆದ ಸರಕಾರವು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಹಿಂದುಳಿದ ಮತದಾರರ ಸಂಬಂಧಕ್ಕಾದರೂ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು. ನಮ್ಮ ಅರಿಕೆಯು ಸರಾಸರಿ ೧೪ ಸಾವಿರ ಮತದಾರರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮೆಂಬರನೆಂಬ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಒಬ್ಬನೇ ಮೆಂಬರನು ಬರುವನು ೩೨ ರೂಪಾಯಿ ತೀರ್ವೆಯ ಮಾನವು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಮತದಾರಿಯ ಹಕ್ಕೆಂದು ಎಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ರತ್ನಾಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೬ ರೂಪಾಯಿಯು ಮಾನವದೆ ರತ್ನಾಗಿರಿಯ ಮಾನದಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೧೪ ಸಾವಿರದ ದುಪ್ಪಟ್ಟು ಅಂದರೆ ೨೮ ಸಾವಿರ ಮತದಾರರಾಗುವರು ಅದರೊಳಗಿನ ಮೂರು ಪಾಲು ತೀರ ಹಿಂದುಳಿದ ಮತ್ತು ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಮತದಾರರಿರುವರು ಅವರ ಸುಧಾರಣೆಗೂ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗೂ ರತ್ನಾಗಿರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಎರಡು ಮೆಂಬರರನ್ನು ಕೊಡುವದು ಅವಶ್ಯಕವೂ ನ್ಯಾಯವಿದೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತವು

ಮೊನ್ನೆ ಜರುಗಿದ ಕಾರವಾರ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯದ ಸಾಂಗೋಪಾಂಗ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಠರಾವು ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಠರಾವಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಷತ್ತು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದೇನಂದರೆ— ಸುಧಾರಿಸಿದ ಹೊಸ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದ ಹಕ್ಕು ಸಾಕಷ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಕೌನ್ಸಿಲದೊಳಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವಂತೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಾಲಿಗೆ ಎರಡು ಮೆಂಬರರನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಪರಿಷತ್ತು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅರಿಕೆಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಾದರಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆಂದು ದಿ| ಬಾ| ಎಣ್ಣೆಮಡಿ ಪ್ರಮುಖರ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದೆ. ಠರಾವಿನ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ವಾದವಿವಾದದೊಳಗೆ ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಮುದ್ದೆಗಳು ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವು. (೧) ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ರಚನೆಯು ಅಪೂರ್ವವಾಗಿ ಲಷವಾದಕವದೆ ಘಟ್ಟದ ಸೀಮೆ, ದಂಡೆಯ ಸೀಮೆ ಈ ರೀತಿ ನಿಸರ್ಗತಃ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಎರಡು ಭಾಗಗಳಾಗಿರುವವು. ಅವುಗಳ ಕುಂದು–ಕೊರತೆಗಳಾದರೂ ಅಷ್ಟೇ ಬಿನ್ನವಾಗಿರುವವು. ಅವುಗಳ ಹಿತಸಂಬಂಧದೊಳಗೆ ಸಮಾನ ಧರ್ಮವಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ. (೨) ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರವಾಸದ ಸಾಧನಗಳು ತೀರ ನಿಕೃಷ್ಟವಾಗಿರುವ ಮೂಲಕ, ಒಂದೇ ಮೆಂಬರನಿಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳೊಳಗಿನ ಜನರ ಕೊರತೆಗಳನ್ನೂ, ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನೂ, ಆಗ್ಯಾಗ್ಗೆ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಬಹುದಾದ ಅಪರಿಹಾರ್ಯ ತೊಂದರೆಗಳು. (೩) ಮತದಾರಿ ಲಾಯಖಿಯ ಭೂಮಿ ತೆರಗಿಯ ಕಿಮಾನ ಪ್ರಮಾಣವು ೩೨ ರೂಪಾಯಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಲಾಗೂ ಮಾಡಿ ತೀರ ಅವಶ್ಯಕ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವ ರತ್ನಾಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ೧೬ ರೂಪಾಯಿಯ ಇಯತ್ತೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಲಾಗೂ ಮಾಡದಿರುವದು. (೪) ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯು ನಿಜವಾಗಿ ಬಹಳೇ ಹಿಂದುಳಿದ ಮತ್ತು ನಿಕೃಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆಂಬ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾರಣವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದಿರುವದು. ಕೊನೆ[illegible]ಸ್ನದ ಚರ್ಚೆಯೊಳಗೆ ಇವೆಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳ ಪೂರ್ವಾಪರ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಕಾನಫರನ್ಸದಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಮಿಟಿಯು ಇಷ್ಟರೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮನವಿಯನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬೇಗನೆ ಸಾದರಪಡಿಸುವ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದೆಂದು ನಂಬಿರುವೆವು. ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳು ಜನತೆ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಸಾದರಪಡಿಸುವ ಈ ಅರ್ಜಿಯೊಳಗೆ ಸಮಾವಿಷ್ಟವಾಗದಿರವು. ನಿಸರ್ಗತಃ ಮೊದಲೇ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಾಗಿರುವ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರವಾಸದ ಸಾಧನಗಳಿಲ್ಲದಿರು ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣವು ಕೂಡಿದ ಮೇ

ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಮತದಾರಿ ಹಕ್ಕಿನ ಲಾಭವು ಎಷ್ಟು ತೀರ ಕಡಿಮೆ ನಮಗೆ ದೊರಕುವದೆಂಬುದು ಸರಕಾರವೇ ವಿಚಾರಿಸಲಿ. ೩೦ ರೂಪಾಯಿಯ ತೀರ್ವೆಯ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಮಂತ ಜಮೀನದಾರರಲ್ಲದೆ ತುಲನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಸಂಪತ್ತಿಯ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಬಹು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಡಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಲು ಅವಕಾಶವೇ ಕೊಡದಂತಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇನಕಮಟೀಕ್ಸ ಕೊಡುವ ಹೆಚ್ಚು ಪಗಾರದ ಸರಕಾರಿ ನವಕರರೂ, ಕೆಲವು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೂ, ಶ್ರೀಮಂತ ಜಮೀನದಾರರೂ ಅತಿ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಮತದಾರರೊಳಗೆ ಬಹುಮತವನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ಲೋಕಶಾಹಿ ತತ್ವದ ಕೇವಲ ವಿಡಂಬನೆ ಇದಾಗುವದು. ನಿಕೃಷ್ಟವಾಗಿದ್ದ ಹಿಂದುಳಿದ ಮತ್ತು ದರಿದ್ರಿಯಾದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಜನತೆಗೆ ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಅವನತಿಯನ್ನು ದೂರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಈಗಿದ್ದ ನಿರ್ಣಯದಿಂದ ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಇಂಬು ದೊರೆಯುವದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅರಿಕೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಚಿತ್ತೈಸಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಎರಡು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನಾರಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸರಕಾರವು ದಯಪಾಲಿಸಬೇಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧. ಕಳೆದ ಒಂಭತ್ತು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲದೊಳಗೆ ಮೆಂಬರರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಅತ್ಯುತ್ಸಾಹದಿಂದಲೂ ಅತಿನಿಷ್ಠೆಯಿಂದಲೂ ಜರುಗಿಸಿದಕ್ಕಾಗಿ ರಾ| ದತ್ತಾತ್ರಯ ವೆಂಕಟೇಶ ಬೆಳವಿ ಮಹಾಶಯರನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹಾ ಪರಿಷತ್ತು ಮನ್ನಿಸಿ ಏಕಮತದಿಂದ ಅವರ ಆಭಾರಗಳನ್ನೆಣಿಸಿದಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ನಾವು ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು. 'ಮಹಾನ್ಯಾನ್ ಮೊನಯು' ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಲೋಕಸಭೆಯು ರಾ| ಬೆಳವಿಯವರಿಗೆ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದು ಯಥಾಯೋಗ್ಯವಿದೆ. ಬರೇ ಆಭಾರಗಳಿಂದ ಅವರ ಸಾಲವನ್ನು ನಮ್ಮಿಂದ ತೀರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದೆಂದೂ ನಮ್ಮ ಲೋಕಮತವು ಅರಿತಿರುವದು. ಕಳೆದ ಇಲೆಕ್ಷನದಲ್ಲಿ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಹೆಯೊಳಗಿನ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡದವಾದದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಇನ್ನಾದರೂ ವಿಷಾದವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಜಿಲ್ಹೆಯ ಎಲ್ಲ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮತದಿಂದ, ಏನೂ ಮತಭೇದವಿಲ್ಲದೆ, ಅವರನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿದಾಗ, ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಂಥ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಗಿನ ವರ್ತನವು ದೋಷಾಸ್ಪದವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಇನ್ನಾದರೂ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದಂತಾಗಿಲ್ಲವೆ? ಇರಲಿ. ಇದೊಂದು ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಯ ಹಳೆ ಪದ್ಧತಿಯ ದೋಷವೆಂದು ನಾವು ಎಣಿಸುವೆವು. ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳೊಳಗಿನ ಕೆಲ ಮತದಾರರು ಅವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ರಾ| ಬೆಳವಿಯವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನಡಿಸಿದರೆಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಬಹಳೇ ಭೂಷಣಾವಹವು. "ವಸುಧೈವ ಕುಟುಂಬಕಂ" ಎಂದು ಹೇಳುವ ಉದಾರ ಚರಿತವು ಬರೇ ಸಾಧುಸಂತರಲ್ಲಿಯೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಲೋಕನಾಯಕರಲ್ಲಿ ಸಹ ಅದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತವು. ಇಷ್ಟು ಔದಾರ್ಯ ಬುದ್ಧಿಯು ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಜನತೆಯ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವದು ಎಂಬುದನ್ನು ರಾ| ಬೆಳವಿ ಮಹಾಶಯರು ತಮ್ಮ ಆಚರಣೆಯಿಂದ ಮನಗಾಣಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ರಾ| ಬೆಳವಿಯವರನ್ನು ನಾವು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಕೊಂಡಾಡುವೆವು ಮತ್ತು ಇನ್ನೇ ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ಮತ್ತು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ದೇಶಸೇವೆಯನ್ನು ಹೊಸ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವಂತೆ ಅವರ ಈಗಿನ ಮತದಾರ ಸಂಘವು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಬೆಳಗಾವ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ನಾವು ಅರಿಕೆ ಮಾಡುವೆವು.

---

೨. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸದ ಅನುಕೂಲತೆಯು ಮೊದಲೇ ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ಈಗಿದ್ದ ಸಾಧನವೆಂದರೆ ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳು. ಬಸ್ಸಿಯ ಗೊಂದಲದೊಳಗೆ ಅವು ಸಹ ಕಾಣದೆ ಹೋದರೆ, ಚಕ್ರಗಳಿಲ್ಲದ ಕಾಲುಗಾಡಿಯು. ಸರಕಾರಿ ರಾಜಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ನಡಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನದಿಗಳನ್ನು ದಾಟಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಗಾಡಿಗಳಿಗೂ, ಮೋಟಾರಗಳಿಗೂ, ನದಿಗಳನ್ನು ದಾಟುವದೆಂದರೆ, ಮಹತ್ ಪ್ರಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಧಕ್ಕೆಗಳ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ದೂರಪಡಿಸಿ, ಆದನ್ನು ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಮಾ| ಟನ್ನರ ಸಾಹೇಬರು ಆಗ್ರಹದಿಂದ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹಾ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡು ಮಾಡುವಷ್ಟರೊಳಗೆ, ಮತ್ತೊಂದು ತೀರ ಚಿಂತಾಜನಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಅಂದವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಧಕ್ಕೆಗಳಮೇಲಿಂದ ಗಾಡಿಗಳನ್ನೂ, ಪ್ರವಾಸಿಕರನ್ನೂ ಮುಂಚಿನಂತೆ ನೀರಿನ ಸ್ಪರ್ಶವಾಗಗೊಡದೆ, ಜಂಗಲಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ದೋಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿ, ಮುಂದರಿಯುವಾಗ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಕೈಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ನದಿಗಳನ್ನು ದಾಟಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು, ಪ್ರವಾಸಿಕರು ಬಹಳೇ ಭೀತಿಗ್ರಸ್ತರಾಗಿ ದೂರುತ್ತಿರುವರು. ಗಂಗಾವಳಿ, ಉಳವರೆ, ಮಿರ್ಜಾನ ಈ ತಾರಿಗಳನ್ನು ಈಗಿನ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ದಾಟಿ ಹೋಗುವದೆಂದರೆ, ದೀರ್ಘಾಯುಷಿಗಳೇ ದಾಟಬಹುದು, ಇತರರ ಆಯುಷ್ಯವು ಈ ನದಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಲೋಪವಾದೀತು, ಎಂದು ಸಹ ಅವರು ವಿನೋದಪೂರ್ವಕ ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ— ತಾರಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರರು ಇಟ್ಟ ಬಾಡಿಗೆಯ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ದೋಣಿಗಳು, ದುರಸ್ತಿ ಇಲ್ಲದ ಜಂಗಲಗಳು, ತಮ್ಮ ಫಾಯಿದೆಗೆ ಹಾನಿಯಾಗದಂತೆ ಅವರಿಟ್ಟ ಶಿಬಂದಿಯು, ಹೀಗಾಗಿ ಉಳವರೆಯಿಂದ ಗಾಡಿಗಳು ತಿರುಗಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳೇ ಬೆದರುತ್ತವೆ. ಮಿರ್ಜಾನದಲ್ಲಂತೂ ಒಂದು ದೋಣಿಯು ಶಿಟ್ಟಾಗಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಮಾರು ಮುಂದರಿಯುವಷ್ಟರೊಳಗೆ, ಬೆನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಸುದೈವದಿಂದ ಅಪಘಾತವೇನಾಗಿಲ್ಲಂತೆ. ಗಂಗಾವಳಿಯ ದೋಣಿಗಳು "ಇನ್ನಾದರೂ ಜಾಗ್ರತರಾಗಿರಿ, ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವದು," ಎಂದು ಪಿಸರಿ ಹೇಳುವಂತೆ ತೆರೆಗಳಮೇಲೆ, ಮೇಲಮೇಲಕ್ಕೆ ತಾರಿ ಅಧಿಕಾರರನ್ನು ದಿನಂಪ್ರತಿ ಬೆದರಿಸುತ್ತಿರುವವು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂಚಿನಂತೆ ಒಂದೇ ವರ್ಷದ ಕರಾರಿನ ಮೇಲೆ ಮಕ್ತಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಮಕ್ತೇದಾರರು ಸರಕಾರಿ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಕೆಡಿಸುತ್ತಾರೆಂದು, ಮೂರು ವರ್ಷದ ಮಕ್ತೆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಚಾಲುಮಾಡಿ "ಇದ್ದದ್ದು ಹೋಗಿ ಮದ್ದಿನ ಗುಣ"ವೆಂಬಂತೆ ಈ ತಾರಿ ಮಕ್ತೆಗಳ ಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಸ್ಥಿತಿಯು ಸುಧಾರಿಸುವದರ ಬದಲು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಅದು ಕೆಟ್ಟಿದೆ, ಎಂದು ಹೇಳುವದೇ ತಾತ್ಪರ್ಯವು.

---

೩. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಚಿಂತಾಜನಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹ್ಯಾಗೆ ಉಂಟಾಗಿದೆಂದು ಶ್ರೀ|| ಮಾಧವ ಎಸ್. ಕಾಸಭಾಗರವರು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪತ್ರದ ಮುಖಾಂತರ (ಅದನ್ನು ನಾವು ೨೯ ಅಕ್ಟೋಬರ ೧೯೨೯ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೆವು) ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಗಂಗಾವಳಿ, ಉಳವರೆ, ಮಿರ್ಜಾನ ಮುಂತಾದ ತಾರಿಗಳಲ್ಲಿಯ ನಾವು ಬಹಳ ವರ್ಷದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಜಬೂತಾದ ದೊಡ್ಡ ದೋಣಿಗಳು, ಈಗ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದಿಂದ ಕಾಣದಂತಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಮಾಡುವ ದೋಣಿಗಳಂಥ ಸಣ್ಣ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಪ್ರವಾಸಿಕರಿಗಾಗಿ, ತೆಪ್ಪ(ಜಂಗಲು)ಗಳಿಗಾಗಿ, ಈಗ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಈ ದೋಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ತುಂಬಿದರೆ, ನೀರಿಗೂ ದೋಣಿಗಳ ಅಂಚಿಗೂ ನಾಲ್ಕು ಬೊಟ್ಟು ಸಹ ಅಂತರವಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಭಯಂಕರ ಸ್ಥಿತಿಯು. ಮೊದಲಿನ ಮಾದರಿಯ ದೊಡ್ಡ ದೋಣಿಗಳಿಲ್ಲದೆ, ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಬಂದೊದಗಿದೆಯೋ? ಸಣ್ಣ ದೋಣಿಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಅಂಬಿಗರಿದ್ದರೆ ಸಾಕೆಂದು ತಿಳಿದು, ಮಕ್ತೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಫಾಯಿದೆಗೆಂದು ಇಂಥ ಭೀತಿಪ್ರದ ದೋಣಿಯ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೋ? ನಾವರಿಯೆವು. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟದಾರನೇ ತನ್ನ ದೋಣಿಗಳನ್ನಿಡಬೇಕೆಂದು ಸುಧಾರಿಸಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕರಾರು ಆದದ್ದಿದ್ದರೆ, ಮಕ್ತೆದಾರರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಲ್ಲವೆ? ತಪಾಸಿನ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದ, ಇಲ್ಲವೆ, ಬರುವ ಸಂಭವವಿದ್ದ ಅವಧಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ೨೮ ದಿವಸ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಿಂಬಂದಿಯನ್ನೂ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದೋಣಿಗಳನ್ನೂ ತನ್ನ ಆಳಿದಿಟ್ಟು ಮುನಾಫೆಯು ರಕಮಿಗೆ ಕೂಡಿಬರುವಂತೆ, ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಮಕ್ತೆದಾರನಿಗೆ ಫರ್ಮಾನು ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ದೊಡ್ಡ ದೋಣಿಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದರೂ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುವ ಮಾತು ಸಾಧುತ್ವ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯನ್ನು ಹ್ಯಾಗೂ ಕಳೆಯಬಲ್ಲರು. ಮಿರ್ಜಾನದಿಂದ ಹೋಗುವ ಗಾಡಿಯು ಅಲ್ಲಿಯ ತೆಪ್ಪ (ಜಂಗಲ) ಕೆಟ್ಟದೆಂದು ದಿವಗಿಯಿಂದ ಹೋದರೆ ನಾಲ್ಕು ಆಣೆ ಮುಣಿಗೆಯೆಂದು ಮಕ್ತೆದಾರನು ಅತ್ತವೂ, ಸ್ವತಃ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೋಣಿಗಳೇನು ಅವನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳನು. ಇಂಥ ದೋಣಿಗಳನ್ನೂ, ತೆಪ್ಪಗಳನ್ನೂ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಮಾಡಿಸಿ, ಮೂರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಅವುಗಳ ದಾಗದುಜಿ ಮಾಡಿ, ಅಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೆಡಿಸದಂತೆ ಇಡುವ ಜವಾಬದಾರಿಯಮೇಲೆ ಮಕ್ತೆದಾರನಿಗೆ, ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಡುವದೇ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಉಪಾಯವೆಂತ ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಹಳೇ ಹಣಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡ ಬಡವಿದೆ. ಆದದರಿಂದ ಈ ಸೂಚನೆಯೊಳಗೆ ಉದಿಷ್ಟವು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಶಕ್ಯತೆಯು ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಬಗೆಯುಕೊಡದು

ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಇಲ್ಲದ್ದರೆ, ಕಾರವಾರ ಪರಿಷತ್ತು ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ, ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಉತ್ಪನ್ನದ ಮೇಲೆ ಟಿಸಿಲಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ನಿಂದ ಬೇಕಿ, ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ಅದು ಸಾಕಾಗದಿದ್ದರೆ, ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಂಪಾಯದಿಂದ ಪ್ರವಾಸಿಕರ ಪ್ರಾಣ ರಕ್ಷಣೆಯಂಥ ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾರವು ಸಮರ್ಥವೇ ಇರುವದು. ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ತಾರಿಗಳನ್ನು ದಾಟುವ ಜನರ ಕಣ್ಣ-ಹಾರಿಸುವ ದುರವಸ್ಥೆಯು ಯಾವದೇ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ಏನೂ ವಿಲಂಬವಾಗದೆ, ದೂರವಾಗಲೇ ಬೇಕು. ತಾರಿಗಳ ಮೇಲಿನ ರಹದಾರಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ಅಷ್ಟು ಭಯಪ್ರದವಾಗಿದೆ, ಅಂತಃಕರಣಜನಕವಾಗಿದೆ

---

೪. ಇಂಥ ದುರವಸ್ಥೆಯು ನಮ್ಮ ಕೆಲ ನದಿಗಳನ್ನು ದಾಟುವಾಗ ಉಂಟಾಗಲಿಕ್ಕೂ, ಸರಕಾರವು ಬೇರೊಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಯಪೂರ್ವಕ ಈ ವಿಷಯದ ಚೌಕಸಿ ನಡಿಸುತ್ತಿರುವದಕ್ಕೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನದ ಹಿಂದೆ [illegible] ಬಿದ್ದದೆ. ಈ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಗೋಳಾಟವು ಪ್ರವಾಸಿಕರಿಗೆ ಮುಖ್ಯಪ್ರದವಾಗುವದೆಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸುವೆವು. ಎಂಟುಹತ್ತು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ [illegible] ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿಸುವ [illegible] ಮಕ್ತೆದಾರನ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲದ ಅಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ, ಒಂದು ದೋಣಿಯು ಮುಣುಗಿ ಸುಮಾರು ೨೦ ಜನರು ಬತ್ತಲೆ ಕೆರೆಲಿ, ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ಪಾರಾದರು. ಇದೇ ರೀತಿ [illegible] ನದಿಯ ಮೇಲೆ ಸಹ ಅಪಘಾತವು ಸಂಭವಿಸಿತ್ತು. ಇಂಥ ಭಯಂಕರ ಅನರ್ಥಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಮಕ್ತೆದಾರರ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಆಸೆಯಿಂದ ಪ್ರವಾಸಿಕರಿಗೆ ಎಂದೂ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟವು ಸಂಭವಿಸಬಾರದೆಂದು, ಕಲೆಕ್ಟರರಿಗೂ, ಕಮೀಶನರರಿಗೂ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹಿಡಿಯೊಳಗಿನ ತಾರಿ ಮಕ್ತೆಗಳ, ಮತ್ತು ನದಿಗಳನ್ನು ದಾಟುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಸಾದ್ಯಂತವಾದ ರಿಪೋರ್ಟ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಿದೆಂದು ನಾವು ಕೇಳುವೆವು. ತಮಗೆ [illegible] ಬೇಕೆಂದು, ಪ್ರವಾಸಿಕರ ಜೀವಗಳ ಬಲಿದಾನವನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ, ಹಿಂದೆಮುಂದೆ ನೋಡದಿರುವ ಮಕ್ತೆದಾರರಿಗೆ, ಶಾಲೆಯ ಹುಡುಗರಂತೆ ಶಿಕ್ಷಿಸಿ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸದೆ, ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಕೋರುವೆವು. ಸರಕಾರವು ಈ ವಿಷಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನಿಷ್ಟು ಬರೇ ಕಂಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟದಾರರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಿಡದೆ, ಪ್ರವಾಸಿಕರ ಸುರಕ್ಷಿತತೆಗೆ, ಅವರ ಅನುಕೂಲತೆಗೆ, ಎಂದು ಎಲ್ಲಿ ಮಕ್ತೆದಾರರ [illegible] ಗಾಣುವಂತೆ, ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಪ್ರವಾಸಿಕರು [illegible] ಯಿಂದ ಹೋಗುವಂತೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಈ ವಿಷಯದ ಸೂಚನೆಗಳಿಂದ ಸರಕಾರವು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವದೆಂದು, ಈಗ ನಡೆದ ಚೌಕಶಿಯಿಂದ ನಾವು ಪ್ರತೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆವು. ಪ್ರವಾಸಿಕರ ಅನುಕೂಲತೆಯೂ, ಅವರ ಜೀವಿತದ ರಕ್ಷಣೆಯೂ, ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಧ್ಯೇಯವಿದ್ದು, ಮಕ್ತೆದಾರರೂ, ಅವರ ದೋಣಿಗಳೂ, ಅವರ ತಿಬಂದಿಯೂ, ಧ್ಯೇಯದ ಸಾಧನೆಗಳು, ಎಂಬುವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು [illegible] ಬಲ್ಲರು. ಮಕ್ತೆದಾರರ [illegible] ಒಂದು ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರವಾಸಿಕರ ಪ್ರಾಣಗಳು ಮತ್ತೊಂದು ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, ಮಕ್ತೆದಾರರ ಮೋಹಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಹಾಯ ಹೆಂಗಸರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರಾಣಸಂಕಟವಾಗುವಷ್ಟು ಕೆಲವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ತೂಗಾಡಿಸುವರೆ? ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಯಾವ ಮಕ್ತೆದಾರನಿಗೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಇಷ್ಟನ್ನಷ್ಟು ಸ್ವಾರ್ಥಪರಾಯಣ ಮಕ್ತೆದಾರರು [illegible] ತಿಳಿದಿರಲಿ

---

೫ ನಮ್ಮ ಪ್ರವಾಸಾಯ ಬಂಧುಗಳ ಧಾರವಾಡದ [illegible] ಕಾರರು ಕೆಲವು ಅನಾನುಕೂಲತೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಶ್ರಾಂತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಜಾಹೀರ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬಹು ಶೋಚನೀಯವು. ಈ ವರುಷದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ರಯತರ ಮುಖಗಳಿಷ್ಟನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಈ ಪತ್ರವು [illegible] ನಡಿಸಿದ ಕಾಲದಿಂದ ಅದು ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಲೇಖಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ [illegible] ಸ್ವತಂತ್ರತನದಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ [illegible] ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬ [illegible] ಅವರು ಜ್ಯಾಹೀರ ಮಾಡಿದ್ದ? ಅವರ ಮಿತ್ರರೂ, ಆಶ್ರಯದಾತರೂ ಅವರ ಅನಾನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪತ್ರವು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಅವಶ್ಯ [illegible] ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆಯನ್ನು ಕೊಡುವರೆಂದು ಪೂರ್ಣ ನಂಬುವೆವು

---

೬ [illegible] ಲಾಯರ ಮೆಂಬರರೊಳಗೂ, ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗಿನ [illegible] ಲಾಯರ [illegible] ಕುರಿತು 'ಪ್ರಜಾ [illegible]' ಎಂಬಂತೆ [illegible], ಆದರಿಂದ [illegible] ವಿಷಯದ [illegible] ನೋಡಿ [illegible] ಆಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ರಾ. ಸಾ [illegible] ನಾವಗಿಯಂಥ ಮಹನೀಯರನ್ನು [illegible] ಆಗಿ [illegible] ಈ [illegible] ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿ [illegible] ಅನಂದ ಪಡುತ್ತೇವೆ [illegible] ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಮ್ಮ [illegible] ಲ್ಲಿ [illegible] ಅವರೊಳಗೂ ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗಪೂರ್ವಕ ನಡಿಸುವಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯತೆಯು ನಮ್ಮಲ್ಲೊಂದು [illegible] ಹೀಗಿದ್ದು ಉಡುಪಿ ಪಕ್ಷದವರೂ ಇಂಥ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ [illegible] ಗಳನ್ನಿಟ್ಟಿಸಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಿತವನ್ನು [illegible] ಶೋಚನೀಯವು. ಇನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ ಸೊಸಾಯಿಟಿಯಾಗಲೀ, ಕೆನರಾ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ ಸೊಸಾಯಿಟಿಯಾಗಲೀ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ ಸೊಸಾಯಿಟಿ ಮಾದರಿಯ [illegible] ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗದ ಧೋರಣದಿಂದ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಿತವನ್ನೇ [illegible] ಚಿಂತಿಸಿ, ಅದರಿಂದ [illegible] ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಆಭಿಮಾನದಿಂದ [illegible] ರೆಂದು ಕೋರುವೆವು

---

2 ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಮುದ್ರ ದಂಡೆಯ ತಾಲೂಕುಗಳಿಗೆ [illegible] ಒಂದು [illegible] ಈ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದು, ಅದರ ಏರ್ಪಾಡು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಲಿದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಥಾನಿಕ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಿಂದ ಸದ್ಯದ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆಂತ ಚಿತ್ರಿಗೆ ಧರ್ಮಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡವು ಕೊಡುವದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿದೆ. ವೈದ್ಯ ಮುಂತಾದ ಶಿಬಂದಿಯ ಸಂಬಳ, ಮತ್ತು ಔಷಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ಖರ್ಚಿನ ಅರ್ಧ ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಣಿ ಮಂಜೂರಾಗಿರುವದೆ. ಇದು ತುಂಬಾ ಆನಂದಕರವಿದ್ದಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹಕರವೂ ಆಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಈ ದವಾಖಾನೆಯ ಕಾಯಂ ಇಮಾರತು ಕಟ್ಟಿಸುವಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಶ್ರೀಯುತ ಹಂಸರಾಜ ಲದ್ಧಾ ಶೇಟರವರು ರೂಪಾಯಿ ೨,೦೦೦ ಉಚಿತ ಕೊಡಲು ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿರುವರಂತೆ! ಇದೊಂದು ಅತ್ಯಾನಂದದ ಸಂಗತಿಯು! ಗುಜರಾತಿ ಭಾಟಿಯಾ-ವೈಶ್ಯ ಮುಂತಾದವರು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಧರ್ಮಿಷ್ಠರು. ಇದೇ ಹಂಸರಾಜ ಶೇಟರವರು ತಮ್ಮ ಪಿತೃಗಳ ಜ್ಞಾಪಕಾರ್ಥವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಹೆಡ್ ಬಂದರದ ಮೇಲೂ, ಗೋಕರ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಸಾವಿರ ಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ ಧರ್ಮಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅಜರಾಮರರಾಗಿರುವರು. ಈ ಸಲ ದವಾಖಾನೆಗೆಗೋಸುಗ ಕೊಡಲೊಪ್ಪಿದ ಈ ದಾನದಿಂದ ಅಸಹಾಯ ಗೋವುಗಳ ಮೇಲಿರುವ ಅವರ ಭಕ್ತಿಯೂ, ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯೂ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಆ ಬಡ ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಪರವಾಗಿ ನಾವು ಆ ಮಹನೀಯರನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು; ಮತ್ತು ಅವರ ವ್ಯಾಪಾರವು ಇನ್ನಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಇಂಥ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದ ಸತ್ಕೃತ್ಯಗಳು ಅವರ ಕೈಯಿಂದ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಜರಗಲೆಂದು ಬಯಸುವೆವು

---

೮ ಇನ್ನೊಂದುವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಜಂಗಲಖಾತೆಯು [illegible] ಸು ಮಾಡಿದ ಶಿಕ್ಷೆಯ ಸಂಬಂಧಿ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ನೋಡಿರಿ, ಅದರಿಂದ ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಉದ್ಧಟತನವೂ ಅದರ [illegible] ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶತ್ವದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರೆಂದರೆ ಬರೇ ಗುನ್ಹೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವವರಲ್ಲ. ಮುಲ್ಕಿ ಅಮಲದಾರರೂ ಸಹ ಅವರೇ! ಆದ್ದರಿಂದ ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ನಿಯಮಗಳೂ, ರಯತರ ಹಕ್ಕುಗಳೂ, ಅವರ ನಿತ್ಯ ವ್ಯವಹಾರದ ಸಂಗತಿಗಳು. [illegible] ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದಂದಿನಿಂದಲೂ ರಯತರ ಜಂಗಲ ಹಕ್ಕುಗಳು ಈ ಅಮಲದಾರರಿಗೆ ಮುಖೋದ್ಗತ. ಹೀಗಿದ್ದು ತನ್ನ ಹಕ್ಕಿಗನುಸರಿಸಿ ಆರೋಪಿಯು [illegible] ಗುನ್ಹೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವಷ್ಟು ಇವರೇನು ಬುದ್ಧಿಮಂದರೆಂದು ಯಾರು ಹೇಳ್ಯಾರು? ಹಾಗಾದರೆ, ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನ್ಯಾಯಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳ್ಯಾರೋ? ತಮ್ಮ ಪವಿತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯ, ತಮ್ಮ ಖಾತೆಯ ಅಭಿಮಾನ, ನ್ಯಾಯ ನೀತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಇಂಥ ನಿರ್ಣಯದಿಂದ ಇವರು ಸಾಧಿಸುವದಾದರೂ ಏನು? ಹೊಸ ಮನ್ವಂತರ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೂ ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಅಳಿಯತನವು ಇನ್ನೂ ಅಳಿದಿಲ್ಲ, ಇದಿಷ್ಟು ನಿಜ ಆದರೆ, ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ, ಇವರಿಂದಾದ ತೀರ್ಪು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿ, ಆರೋಪಿಗೆ ನ್ಯಾಯದಾನ ಕೊಟ್ಟದ್ದೇ ಮಹದಾನಂದವೂ, ಅಭಿನಂದನೀಯವೂ ಅಲ್ಲದೆ, ಲೋಕಪಕ್ಷದ ವಿಜಯವೂ ಆದಂಥಾಗಿದೆ.

ಪತ್ರ ಸ್ವೀಕಾರ.

ಏಕ ಮುಸಲಮಾನ ನಾಗರಿಕ—ಕಾರವಾರ. ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಲಂಬದಿಂದ ಬಂದದ್ದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಗೆ.

ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರದಿಂದಸ್ಥಳ ಸಂಕೋಚಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಿಲೆವಾರಿ ಕೊಡಲಾಗಿವೆ. ಸವಡಿಯಂತೆ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆವು

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಈ ವರೆಗೆ ಮಳೆ ೧೫-೮೬ ಬಿತ್ತು. ರೋಗರಾಯಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ತಾಲೂಕ ಕಾನಭಾಗ (ಕುಳಕರ್ಣಿ) ಯವರು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ತಮ್ಮ ಇಡೀ ವರ್ಗದ ಹೀನದೀನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ತಮ್ಮಿಂದ ಜರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅನೇಕ ವಿಧದ ಭಾರಿ ಹೊರೆಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಗನುರೂಪ ಸಂಬಳ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೆಸೆಯಿಂದ ಒಂದು ಸಂಘವು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಒಬ್ಬ ಕಾನಭಾಗರು ಈ ಕುರಿತು ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಧರ್ಣ ವಿಲೆವಾರಿಯ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಸಾದರಪಡಿಸಿರುವರು.

ಸಾಕಷ್ಟು ಮಳೆ ಬಿದ್ದು ಕೆರೆ ಬಾವಿಗಳು ತುಂಬಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಉಪ್ಪು ನೀರು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟುವ ಜಂತ್ರಡಿಗಳು ಮುರಿದು ಸಾಧಾರಣ ಒಂದು ಮೈಲು ಚೌಕ ಗದ್ದೆ ಬೈಲು ಉಪ್ಪು ನೀರಿನಿಂದಲೆ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿರುವದು. ಬಡ ರಯತರು ಹಾಕಿದ ೧೦೦-೨೦೦ ಖಂಡುಗ ಬೀಜ ನಷ್ಟವಾಗಬಹುದು.

ನಿನ್ನೆ ತಾ. ೯ ನೇ ಯಿಂದ ಸಿವ್ಹಿಲ ಕೋರ್ಟು ಪುನಃ ತೆರೆಯಿತು.

ತಾ ೭ ನೇಯಿಂದ ಸ್ಕೂಲು ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ತಾ. ೮ ನೇಗೆ ಕುಮಟೆಯ ದಾರಿಯ ೧೫-೨೦ ಜನರು ಹತ್ತಿದ ದೋಣಿ ಮುಳುಗಿತು. ದಾಟುವ ಜನರಿಗೆ ಸುದೈವದಿಂದ ಅಪಘಾತವೇನೂ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಹೆಗಡೆ-ಮಿರ್ಜಾನ ದಾರಿಯ ಒಂದು ಜಂಗಲು, ೨ ಗಾಡಿ ೪ ಎತ್ತು ಮತ್ತು ೬-೮ ಜನರು ಸಹಿತ ಮುಳುಗಿತು. ಕೆಲವು ಸಾಮಾನು ಹೋದರೂ, ಗಾಡಿ, ಎತ್ತು, ಜನರು ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ದಡಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದ್ದು ಅವರ ಸುದೈವ. ಈ ಕುರಿತು. ಪಂಚನಾಮೆಯಾಗಿದಂತೆ!

ಗೋಕರ್ಣ— ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆ ಸಾವಕಾರ ಹಿರೇಕೈ. ಡಾ। ರಾ। ಗಣಪತ ರಾಮಯ್ಯ ಹೆಗಡೆರು ಇಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಗರ್ಲ್ಸ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಲಾ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹಂಚಿ ಆನಂದಪಡಿಸಿದರು. ಈ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಊರೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಗೃಹಸ್ಥರು ದಯಮಾಡಿದ್ದರು.

ಶಿರ್ಶಿ— ಬಹಳೇ ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಬಂದಿರುವಂಥ ಮೈಲಿಯು ತನ್ನ ಮಳಗಾಲವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆಯುವ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯೋಗ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಗಡಿಪಾರುಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳೇ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಮಳೆಯು ಬೀಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ ಮೂಲಕ, ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಹೋದಂಥ ಬೆಟ್ಟದಮೇಲಿನ ಹುಲ್ಲು ಪುನಃ ಚಿಗಿಯುತ್ತಲಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಗಮನದ ಮೂಲಕ ಇಲ್ಲಿಯ ಮೋಟಾರ ಕಂಪನಿಯ ಕಾರಕೂನ ಸಾಹೇಬರ ಗರ್ಡಾವರೂ ಬಗಿಯಹತ್ತಿದೆ.! ಪೆಟ್ರೋಲದ ಅಭಾವದಮೂಲಕ ಮೋಟವು ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲದ ಲೆಕ್ಕವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಾಟಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯೇ ಇಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಪೋಸ್ಟಮಾಸ್ತರರ ಕಾಯಿದೆ ಕಾನೂನುಗಳ ಮೂಲಕ ಜನರಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರೀ ವರ್ಗಕ್ಕೆ, ಬಹಳೇ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಲಿದ್ದು ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿಗಳೂ ಹೋಗಿರುತ್ತವೆ.

ಊರೊಳಗಿನ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ನೆಟ್ಟಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಅಗಲೇ ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ.! ಆದ್ದರಿಂದ ದೀಪಸ್ತಂಭಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂಥ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ಈಗಲಾದರೂ ದೀಪಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಕಾಶಮಯವಾಗಿ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಪಾಂಥಸ್ಥರಿಗೆ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ರಾಡಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಭೀತಿಯು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಈ ಸಾರೆ ಇಂಟರಮೀಜಿಏಟ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ವ್ಹಿ ಜೆ ಪ್ರಭು, ಡಿ ಎಸ್ ಹೆಗಡೆ ಮತ್ತು ವ್ಹಿ ಜಿ ಹೆಗಡೆ ಎಂಬವರು ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಗಣಪತಿ ಭಟ್ಟಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಾರ ೫೬ ಎಂಬವರು ಮದ್ರಾಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ "ವಿದ್ಯಾ ವಾಣಿ" ಎಂಬ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ನಂಬರಕ್ಕೆ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದರು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇವರೇ ಮೊದಲನೆಯವರಾದದ್ದು ಇದಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಭೂಷಣವಾಗಿದೆ.

ಅಂಕೋಲಾ— ಮಳೆಯು ಚನ್ನಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ರೈತರು ಸುಗ್ಗಿಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವರು. ಜ್ವರವು ಸ್ವಲ್ಪ ಇದೆ.

ತಾ ೪-೬-೨೦ನೇ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿಯ ನಾಗರಿಕರು ಶ್ರೀ ವಾಸುದೇವ ಮಂಜನಾಥ ಕಾನಭಾಗ ಇವರು ಅಂಕೋಲಾ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದು M.A.LL.B ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಅಭಿನಂದನ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಎಸ್. ಸಾಲದಾನಾ, ಎಕ್ಸಟ್ರಾ ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ಕನ್ಸರವೇಟರ, ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿದ್ದರು ಆವಾಗ ಶ್ರೀ ವ್ಹಿ. ಪಿ ಪ್ರಭು. ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಎ ನಾಡಕರ್ಣಿ ಸ್ಥಳೀಕರ. ಆರ್. ಪಿ. ಕಾಮತ ವಗೈರೆ ಸಮಯೋಚಿತ ಭಾಷಣಗಳಾದವು.

ತಾ. ೫ನೇ ದಿವಸ ಅರಸರ ಹುಟ್ಟಿದ ದಿವಸದ ಉತ್ಸವದ ಬಗ್ಗೆ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ, ಎಷ್ಟರ್ನ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ, ವಗೈರೆ ತೋರಣಗಳು ಹಾಕಿ ಶೃಂಗರಿಸಿದ್ದರು. ಸಾಯಂಕಾಲ ಎಷ್ಟರ್ನ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಶ್ರೀ ಶಾಂತಾದುರ್ಗಾ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅರಸರ ಮಂಗಳಚಿಂತನ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಉತ್ಸವವು ಮುಗಿಯಿತು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದ ಎಷ್ಟರ್ನ ಲಾಯಬ್ರೇರಿಯ ಉರ್ಜಿತಾವಸ್ಥೆಗೆ ತರುವ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವರೆ ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಎಸ್. ಸಾಲದಾನಾ ಸಾ। ರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಕೆಳಗೆ ತಾ ೬ನೇ ದಿವಸ ಒಂದು ಸಭೆಗೂಡಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಸಂಗತಿಗಳ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವರೆ ಶ್ರೀ ವ್ಹಿ. ಪಿ ಪ್ರಭು ಶ್ರೀ ವ್ಹಿ. ಟಿ. ನಾಡಕರ್ಣಿ. ಶ್ರೀ ಆರ್. ಪಿ. ಕಾಮತರವರ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯು ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡಿನ ಗ್ರಾಂಟ ನಂ ೧ನೇ ವರ್ನಾಕ್ಯುಲರ ಫೀಟ ನಿವಡಣೂಕಿಯು ಇದೇ ಬರುವ ತಾ. ೨೧ನೇಗೆ ಅಡಿಗೋಣ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಆ ಬಗ್ಗೆ ವಿ ಕೆ ನರಸಿಂಹರವರಲ್ಲಿ ನೋಟೀಸು ಸಹ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಆಗಿದೆ "ಧುರೀಣ" ಜಾಹೀರಾತಿ ದರಕ್ಕಿಂತ "ವೃತ್ತ" ದ ಜಾಹೀರಾತಿ ದರ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಮತ್ತು ವೃತ್ತದ ಮಾಗಣಿಯೂ ಬಹಳವಿದೆ ಹೀಗಿದ್ದು "ವೃತ್ತ" ದಲ್ಲಿ ನೋಟೀಸು ಯಾಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ? "ವೃತ್ತ" ದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಲೋಕಲ ಫಂಡಕ್ಕೆ ಹಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಫಾಯಿದೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತಲ್ಲವೆ?

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ.

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶ.

೨ ಭಾಗಗಳ ಕಿಮ್ಮತು ೧-೪-೦.

ಎಸ್. ಎಲ್. ಧಾಕಪ್ಪಾ.

ಪೋಸ್ಟ- ಶಿರಸಿ. (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ)

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.	ದರ.
	ರೂ. ಆ.
ರಂಗೂನ ಪಟ್ನಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	೧೬—೧೬॥
ಕುಚ್ಚಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ...	೮—೮-೩-೦
ರಾಗಿ ನಿಜಕ್ಕೆ .	೧೩—೧೪
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	೧೯—೨೫
ಹುರುಳಿ ನಿಜ " ...	೧೫॥
ಕಡಲೆ ನಿಜ ೧ಕ್ಕೆ ...	೧೬—೧೬॥
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ . .	೨೨—೨೦
ಹೆಸರು ಕಾಳು " ...	೧೬—೨೮
ಉಪ್ಪು ಕಸಾನಗಿ ...	೮।—೯
ಮೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ " ...	೧೩॥—೧೪
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ " ...	೬—೭೨
ಹಳೇಬೆಲ್ಲ ಮಣ ..	೧೦॥
ಸೆಕಪ್ರಿ ಖಂಡಿ ...	೧೧೫—೧೩೦
ಹೊಪ್ರಿಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ ...	೩೫—೩೭॥
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ ...	೧೦॥
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ " ...	೧೨॥—೧೪
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ " ...	೪-೫-೦
ಕೆರೊಸಿನ ಸೂರ್ಯ " ..	೪-೫-೦
" ಹಂಸ " ...	೩-೭-೬

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.

(ಗುಣಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಮರಳು.)

ನಾಶ-ಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಜನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆ, ನಿರ್ಬಲತೆ ನಪುಂಸಕತ್ವ ಕ್ಷೀಣತೆ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣಾಂಶವಾಗಿ ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ ರಕ್ತಶೋಧಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋಲ್ಹಾದಕ ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗಮಿ, (ಚಾಕಿ) ಗುಪ್ತಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲತರದ ಬಕ್ಕೆಗಳು ಹುಣ್ಣುಗಳು ಪಿತ್ತದ ಬಾಧೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ವಾತರೋಗ ಮುಂತಾದವು ಅತಿತ್ವರ್ಯ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಿರೋಗತ್ವವೂ ಕಾಂತಿಯೂ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ ಟ. ಖ. ಬೇರೆ ಅನುಪಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ.

ವಿಳಾಸ—**ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ,**

ಪೋಸ್ಟ— ಬನವಾಸಿ. ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ,

WAGLE NADKARNI & CO.

CHEMISTS, DRUGGISTS & GENERAL MERCHANTS.

SANDHURST ROAD

Bombay.

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಚಗಳು.

ಸುಲಭ ಕ್ರಯ.

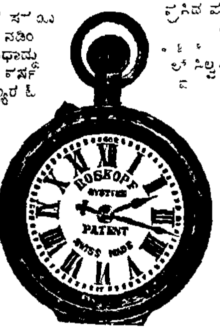

ರ॰ 7-8-0

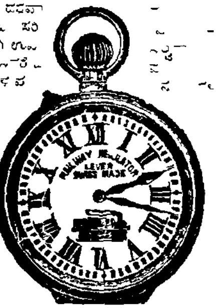

ಲ್ಲಿ ಗ್ಯಾರೈಟ

ಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಂಪೆ..

ಗಿರಗಾಂವ ಮುಂಬಯಿ

KRISHNAVILAS TRADING COMPANY

Girgaum BOMBAY

शक्तिवर्धक 'कामेश्वर मोदक'

शरीरात आणि पुष्टता आणण्यासाठी ... जीवन प्राप्त करून घेण्याची ... आहे अनुपानाप्रमाण खाव त्यास दिवसा ... देखील पडत नाही अनुभव घ्या ... रुपये

पत्ता— मुरलीजी हिरालाल ... गुर्जे हवेलि, पत्र- कुमठा ...

ಔಷದಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷದಗಳು

1 ... ಒಂದ ...

2 ... ಮದನ ...

3 ...

4 ...

6 ...

9 ...

10 ... ಹುಳ ... ಪೊಡಿಲಾದ ...

11 ... 1 ಕ್ಕೆ 0-3-0 ... 1-0-0

ಎಸ್. ಗಣಪತ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್ಸ್

ನೇಟಿವ್ ಡೊಕ್ಟರ್ಸ ...

ಹೊಸ ಕೋರಿ ... ಹೊಸ ಕೋದ

ಗಣ ಬಾಧಿಸಿದ್ದರೆ ...

(ಅತ್ಯಂತ ... ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪಾಕ ... ಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ... ನು ... ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ... ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂ ... ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ ಈ ... ಸೇವನೆಯಿಂದ ... ಮೂತ್ರದ ... ದಲು ... ಧಾತು ಬೀಳುವದು ... ಆಗುವದಿಲ್ಲ ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿ ... ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹುದಿವಸದಿಂ ... ಮೇಹ ಇದ್ದ ಸಂಬಂಧಿಯು ... ಗುಣವಾಗುವದು ... ಯಾವತ್ತೂ ... ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣವು ... ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ... ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣ ... ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ... ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು ಸ್ತ್ರೀ ... ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯ ... ಮುಟ್ಟ ... ವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯು ... ಯೋಗ್ಯರಾಗುವ ... ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದ ... ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂ ... ಒಂದು ಸಾರೆಯಾ ... ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ

... ಗಳ ಕೂಲಿಯು ... ಡಬ್ಬಿಗೆ ... ಮೇಲೆ ... ಡಬ್ಬಿ ...

— ... ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ ... ಬರಿಯಬೇಕು

... ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ

... ಬೆಳಗಾಂವ್

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

... ಯಾವ ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ... ಸಮಾರಂಭ ... ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ... ಹಚ್ಚಿದರೆ ... ದಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದು ... ಈ ವಿನಹಾ ... ಹಚ್ಚು ಎಂಬ ... ಕ್ರಯಗಳು ಸಹ ಇವೆ

... ದರವಾರ ಪತ್ರಿಕೆ ... ಶಿಕ್ಕೆ ...

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಮ್ಯೆನೇಜರ್

ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

Printed a[redacted] ... R ... rao Keshav Shenvi at his Star of Kanara Press Kumta

Reg. No. B. 1270

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS

ಸಂಚಿಕೆ ೧೫.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ —

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 2-0-0

ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 2-13-0

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ —

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸ್ಮಾಲ ಪ್ಯಾಯಿಕ(೧೫ ಎಮ್‌ಎಸ್) ೫ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-8-0.
ಅವಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ ೦-೩-೦.
ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿರುವದೋ ಅ ಜಾಗ ದಿಂದ ಅಳತೆಯಾಗುವದು ತಿಳಿ ಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ.
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಕರಾರು ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೧೨ ಮಾಹೆ ಜೂನ ಸನ್ ೧೯೩೦ ನೇ ಇಸವಿ.

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಹೊಟ್ಟು, ಕಣ್ಣು ಉರಿ ಇವುಗಳಿಂದ ಕೀವು ಸೋರುವದು ಕಿವಿ ಸೋರುವದು, ಕಣ್ಣು ನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ದೆ ಬಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಚಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ; ಉದುರುವ ಕೂದಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡವಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಚಿಕ್ಕ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0, 3 ಕ್ಕೆ 2-0-0
ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆಗೆ 1-8-0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ
ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮೈನೆರೆಯಾಗುವದು, ರಜೋದರ್ಶನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿ ಹೇರಳವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃತ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ ಬಿಳಿಸೀರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ 2/-

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಜಳಂ, ಕೆಮ್ಮು, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೩ ಆಣೆ ಟ ೩. ಅಲಾಯದ ಚಟಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ. ವಿಳಾಸ—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7 ಕುಂಬಳೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೇಜ್ವರ, ಕೆಂಪುಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ 1 8 ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 8 8, 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 16 8

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರದ್ದು 25 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8 ರೂ 1 ಮತ್ತು ರೂ 8-1.

ರೆವ್ಯುಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಶೂಲೆ, ಕಟಿವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ. ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ 8 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 5-4-0

ಯುಕೆಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ 5. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 1 10 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 3

ಶುಸ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1 2 4. ಔನ್ಸ್ 1 2. 4.
ಆ 2½ ಆ 3½ ಆ 6 ಆ 11 ರೂ 1 4 ರೂ 2 4

ದೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಗಳು

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಹೊಕ್ಕರೊಡನೆ ಪಳ್ಯಾಂತರರಾಗಿ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೂಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ದೊರೆಯುವದು. ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ತಿಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವೆವು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಗುರುಪ್ರಸಾದಿಕ ಔಷಧಿ.

ಗುರುಕೃಪಾ— ಬಹಳವಾದಿ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಖಾತ್ರಿ ಲಾಯಖ ಔಷಧ ನೂಪ್ಪುರೋಗ, ಜ್ವರ, ಅತಿಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಡಿತ, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, ನ್ಯೂಮೋನಿಯಾ, ವಾತವಿಕಾರ, ಹಡದಬೇನೆ, ದುರ್ಗಂಧಬೇನೆ, ತಲೆನೋವು, ಹುಡುಗರ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳು. ಈ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳಿಗೆ ಈ ಔಷಧವು ಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ, ಔಷಧದ ಸಂಗಡ. ಕಿಮ್ಮತ ೧ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೩ ರೂಪಾಯಿ, ೩ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೪ ಆಣೆ

ಜ್ವರದ ಚೂರ್ಣ:— ಪರದೇಶಿ ಮತ್ತು ಸ್ವದೇಶಿ ಜ್ವರದ ಮೇಲಿನ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅದೆ, ಡಾಕ್ಟರ, ಹಕೀಮ ವೈದ್ಯ ಇವರು ಅನುಭವ ನೋಡಬೇಕು. ಸ್ವಾನುಭವ ಇದೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಯಾವತ್ತು ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಯ ೩ ಆಣೆ ತೂಕ ಒಂದು ಪುಡಿಗೆ ೪ ಆಣೆ

ವಾತಶತ್ರು:— ಯಾವತ್ತು ಬಗೆಯ ವಾಯುವಿನ ಮೇಲೆ ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೧ ರೂಪಾಯಿ

ಸೂರ್ಯಪುಟಲೋಹ ಭಸ್ಮ:— ಪರದೇಶಿ ಲೋಹಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅದೆ, ಅನುಭವ ಅದ ಮೇಲೆ ಖಾತ್ರೀ ಆದೀತು. ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೩ ರೂಪಾಯಿ.

ಸುಖಶಾಂತಿ ತೈಲ:— ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧವಿದ್ದು ಗುಣಕಾರಕ ಇರುತ್ತದೆ. ತಲೆಗೆ ತಿಕ್ಕುವಾಗಿ ಸಂತೋಷ ಮೇಂದುವಿನ ವಿಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ಆಣೆ

ನಪುಂಸಕತ್ವಾರಿ ತೈಲ:— ನಪುಂಸಕತ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಿಥಿಲತೆಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ೩ ರೂಪಾಯಿ.

ಮದ್ರಾಸ ಸುವಾಸಿಕ ಔಷಧಿ ಸಾಬೂನು.— ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸಾಬೂನಿಕ್ಕಿಂತ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವದೆ. ಕಿಮ್ಮತ ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೫ ಆಣೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಜ್ರಕ್ಷಾರ, ಬಾಲಗ್ರಹ ಸ್ತ್ರೀಯರ ದೋಷ ವಿನಾಶಕ, ನಾಗವಟಿ ವಗೈರೆ ಔಷಧಗಳು ಸಿಗುವವು. ಪೋಸ್ಟ್ ವ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ.

ಪತ್ತೆ— ನವಲರಾಮ ಗಣೇಶರಾಮ ಕಾಪಡ ಮತ್ತು ಔಷಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ ,
ಕೊಲ್ಹಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಾಂವ.

कानड्यांत कानडी की मराठी ?

रा. कामत याचा इशारा !

(लेखक — D P)

कोणत्याहि उपयुक्त वस्तूची रचना कर ण्यापेक्षा ती हाणून पाडण्यास प्रयत्न किंवा अक्कल फार कमी लागत असल्यामुळे आधु निक शहाण्या तरुणांची प्रवृत्ति या दुसऱ्या तऱ्हेच्या सोप्यामार्गाकडे वळावी हे साहजि कच आहे आणि त्यांतनहि नर का या शहाण्याना येनकेन प्रकारेण आपलें नाव वर्तमानपत्रद्वारा का होईना चव्हाट्यावर आणण्याची संधी मिळत असल्यास मग उल्हासाला फाल्गुणमासाचा जोड पण याह पेक्षा अधीक गम्मत अशी आहे का, हे शहाणे स्वत च तर एखाद्याचा प्रयत्न हाणून पा ड ण याचे निदान त्यात फूट तरी उत्पन्न करा वयाचे आणि वर,

चोराच्या उलट्या बोंबा

मारून, हें खापर जो खराखरा एखादा मग्न रत रहण्याकरिता चोखपाठ ए र नाहिंतो त्याच्याच डोक्यात फोडण्य न चुकत

याचें अलिकडील एक ताजा शिळ नाहेले उदाहरण ह्मणजे S G W या ने मधील १८ मार्चच्या पत्रावरील मि. S V Kamat B A यांची त्याच तर्हेवार पत्र न २४ मार्चच्या प्रसिद्ध झालेली टीका होय ही टीका S G W ने समग्र पत्र न वाचता केवळ मथळा आणि लिहिणारांचे नाव व एखादे दुसरें वाक्य वाचून चालेल्या कोणाच्या तडाक्यात लिहिलें असावा असे दिसते अर्थात् हीं टीका इतकी बावळट आणि बाष्फळ आहे की, रा कामतच्या विरुद्ध या बाबतात शस्त्र धरणें ह्मणजे मेंढरोच्या वीराना बाराक सारीक गोष्टीला भलतेंच महत्व देण्यासारखे वाटत असल्यामुळे, रा कामत याना आजपर्यंत बरोबर थप्पड मिळाली नव्हती परंतु याजमुळे रा कामत यास थोडा जिकच असा गर्व उत्पन्न झाला का, या "कानडी का मराठी" या वादविशयक डावात आपल्यासमोर मांडीवर थाप मारून उभा राहणारा वीर शिल्लक राहिला नाहीं, आणि यामुळे शेफारून जाऊन आपलें अजिंक्यत्व जग प्रस्थापित करण्याकरिता म की काय त्यानीं गेल्या २० तारखेच्या कनारा लीडर मधून आपल्या मताची द्वाही फिरवून रा. W म व इतरास उघड आव्हान केल आहे इतक्या प्रगल्भ विचाराच्या मनुष्याने दिपून जाऊन रा. कामतनीं सुचविल्याप्रमा ण रा. W आपले शब्द मागे घेतात, का आपलें पुर्वीचेच मत बरोबर असल्याबद्दल त्याचे समर्थन करितात, की मूग गिळून स्वस्त बसतात हें लौकरच दिसेल आपल काम रा कामत याचा गर्व हरण करण्याचे, किंवा रा W ची पाठ थापटण्याचे नसुन आपल्या जिल्ह्यात मराठाचा प्रवेश करवून त्या जिल्ह्याची अवनती करण्याचा काही W सारख्या

माथेफिरूनी (*Ia ati*)

घाट घातला आहे अशी सार्वत्रीक समजूत करण्याचा काही उपद्व्याप्याचा जो प्रयत्न चालू आहे त्याच्या ह्मणण्यात कितपत तथ्य आहे एवढच तर्त पाहण्याचे आहे

रा कामत यास कानडीचा केवढा अभिमान ते ह्मणतात की, कानडी भाषा मराठीपेक्षा फ जुनी द्राविडियन अर्थात पूर्वकालीन नोठमाच्या वीराची सर्वांत पूज्य अशा ग्रंथाची भाषा तर असल्ली व वीरश्री उत्पन्न करणारी अस न नार आपल्या लोकाना योग्य पात्र आणि ग्राह्य होय ' न ह्मणतात मद्रासी लोक याना मराठीचा गंधही नाही ते देखील आपल्या र जनीतीने देशाभिमानाने व राज निष्ठेने मग य हिंदुस्थानात लाजवीत आहेत तव्हा तुमचे न ड भाषेच्या मराठीची नेरटो प्र तिष्ठा कशाला परंतु कानडी भाषेचे पोवाड गाण्यात आपल्या मनात यावेळीं रा कामत याना जिन कारण का श्रम दिले त समजत नाही W न तरी कानडी भाषा नवी, त्या ग्रथांत भावांतरे नसून स्वतंत्र विचाराचें व डमय असलेली किंवा वीरानी न वापरलेली अशी असल्याबद्दल निंदा केल्याचे किंवा निंदा व्हाळ झाल्याचे त्याच्या पत्रात कोठेही दिसत नाही आणि कानडी भाषेची प्राप्ति ध्यानी मराठाला निंदाकरण्यास रा कामत यास

मद्रासची मदत नको

कशाला हवी हे का ? हिंदुस्थानात काय किंवा हिंदुस्थानाबाहेर काय, जे दक्ष पुढे आले त मराठी भाषेमुळें आले नाहीत किंवा कानडी भाषेमुळेही आले नाहीत त्याला अन्य करण आहेत प्रस्तुतचा मुद्दा कानडी भाषा अधिक जुनी का मराठी अधीक विकास पावलेली हे नसून आपल्या जिल्ह्यातील कोंकणी भाषा बोलणाऱ्याना शिक्षणाच्या बाबतीत कानडी अधीक मानवेल की मराठी अधीक मानवेल हा आहे (पुढें चालू)

ಬಂಗಾರ ರಾಜಾ ಸಾಬೂನು

ನಿಮಗೆ ಬೂಸ ಕ ಮಿಡಿಮಿಂತ ಬಂ ದಂತಾ ಅಪಾವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಬೂನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ಪೆಟ್ಟಿ ...ದರೆ ತರಿಸಿಕೊ ಮಾವರು ಸಾಬೂನುಬಗ್ಗೆ ಪೆಟ್ಟಿ ೪೫೦ ಅದಾಂ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರದ ವಿಳಾಸ ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದರಾವ ಧಾರವಾಡ, ೩೬೯

मुसलमान मेंबर.

कानडावृत्तकर्ते यास

सलाम खालील पत्रास आपल्या पत्रात जागा द्याल अशी आशा आहे

नवीन सुधारणान्वये होणाऱ्या मुंबई कायदे कौन्सिलात बिगर मुसलमान मातबार (Rural) मतसंघाच्यावतीने आमच्या कानडा जिल्हा तर्फे एक, व मुसलमान मातबार मत संघाच्या वतीनें दक्षिण भागातर्फे तीन, असे मेंबर देणार असल्याचे सरकाराकडून जाहीर झालेलें सर्वास माहीत आहेच पूर्वी सार्वजनिक मत संघाच्या वतीने म्युनिसिपालिट्याकडून एक, व लोकलबोर्डाकडून एक, असे दोन प्रतिनिधी सर्व दक्षिणभागातर्फे घेण्यात येत होते यापुढे आमच्या जिल्ह्यातर्फेच एक स्वतंत्र मेंबर जाणार पण मुसलमानतर्फे मात्र सर्व दक्षिणभागाचे तीन प्रतिनिधी जाणार. आम च्या जिल्ह्याच्या गरजा योग्य रीतीनें सम जून घेऊन त्या कौन्सिलपुढें मांडण्यास एका मेंबरची कामगिरी अपुरी होईल, त्या करिता आमच्या जिल्ह्यास दोन मेंबर निवडण्याचा अधिकार असावा अशी मागणी परवा येथें भरलेल्या जिल्हा सभेनें केली आहे मागणी योग्य आहेच पण ती फार उशीरा झालेली असल्यामुळे, व सर्व जिल्ह्यात अखेरची वाटणी झालेली दिसत असल्यामुळे, या पुढें आमच्या मागणीचा विचार होऊन या खेपेसच आह्मास दोन जागा मिळतील अशी फारशी आशा दिसत नाही दोन मेंबर निवडण्याचा अधि कार मिळाल्यास तो पाहिजे आहेच पण एखा देवेळी या खेपेसच तसे न झाल्यास, दक्षिणभाग तर्फे निवडून जाणार असलेल्या तीन मुसलमा प्रतिनिधींतून एक प्रतिनिधी आमच्या जिल्ह्या तून गेल्यास तेवढाच एक जास्त प्रतिनिधी आ मच्या जिल्ह्यास लाभल्यासारखें होईल हे उघ आहे सदर मेंबर मुसलमानाचा प्रतिनिधी ह्मणून गेल्यासहि आमच्या जिल्ह्यातर्फे का करून आमच्या जिल्ह्याच्या मेंबरास सहा य्यक होईल हें सांगणें नकोच. तेव्हा दक्षि भागातर्फे जाणाऱ्या तीन मुसलमान मेंब रातून एक तरी आमच्या जिल्ह्यातूनच जा अशी माझी आग्रहाची सूचना आहे

आमचा जिल्हा मागसलेला आहे ये सुशिक्षित मुसलमान वर्ग फार थोडा आ असे कोणी ह्मणतील पण असे ह्मणून जर आह्मा आमच्यातून एक प्रतिनिधी तरी निव डून पाठविण्याची खटपट करणार नाही तर आह्मीं कधींच पुढे सरणार नाहीं. कौन्सि लात काम चालविण्याची लायकी, कामाचा अनुभव घेतल्याशिवाय येत नसतो आह्मा स आलेल्या जबाबदारीचा हल्लाचा यो

उपयोग करून घेऊनच आम्ही आमची प्रगती साधली पाहिजे. तेव्हा आमच्यांतून योग्य मुसलमान प्रतिनिधी एक तरी पाठविण्याची आम्हीं खटपट केलीच पाहिजे असें माझें आग्रहाचें सांगणें आहे. माझ्या मतें आमच्या जिल्ह्यांतून पाठविण्यासारखा मुसलमान प्रतिनिधी कोण होईल एवढेंच सांगून मी हें पत्र संपवितो. माझ्या पुढें एकच नाव उभें राहतें व तें येथील लोकप्रिय गृहस्थ

शेख आदम शेख अबदुल करीम

यांचे होय. येथील महमडन् प्रेसचे मालक, व 'विचारी' पत्राचे संपादक, असलेल्या सदर गृहस्थांची कोणाला ओळख करून देण्याची आवश्यकता आहे? ते डिस्ट्रिक्ट लोकलबोर्डाचे मेंबर आहेत येथील बेंच म्याजिस्ट्रेट आहेत आज सात आठ वर्षें येथील कोऑपरेटिव्ह सोसायटीमध्ये लोकहितार्थ ते करीत असलेली अविश्रांत कामगिरी सर्वविश्रुत आहेच. तेव्हा दक्षिणभागातर्फे निवडायाचे असलेल्या तीन प्रतिनिधींतून आमच्या जिल्ह्यांतून एक प्रतिनिधी म्हणून त्यानाच निवडून देण्याची ही सूचना या जिल्ह्यातील सर्व मुसलमान बंधूंस पसंत पडेल व शेख आदम साहेब हेहि आमच्या विनतीस मान देऊन कौन्सिलकरितां उभे राहण्यास तयार होतील अशी आम्हां कारवारकर मुसलमानांची फारफार आशा आहे कळावें हे सलाम

कारवार. ता. ७-६-२० } आपला एक मुसलमान नागरिक

ಫೊರೆಸ್ಟ ಖಾತೆಯವರ ರೈತಜನರಿಗೆ ತ್ರಾಸಕೊಡುವ ಶೈಲಿ.

ರಾ| ರಾ| ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಕರ್ತರಿಗೆ

ಶಿರ್ಸಿ ತಾಲೂಕ ಸದರ ಫಿರ್ಕಾ ಕಲ್ಲಿಕೊಪ್ಪ ಗ್ರಾಮದ ಮುಲಕಪ್ಪ ಗೌಡಾ ಎಂಬ ರೈತನು ಮೂಲ್ಕಿ ನಂಬರದಿಂದ ಜಲಾವ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ತಂದು ದಾಸ್ತಾನಮಾಡಿದ್ದಾ ಇದು ದಾಸನಕೊಪ್ಪ ಫೊರೆಸ್ಟರ ಅಬ್ದುಲ ರಹಿಮಾನ ಶೇಕ ಬುಡಣ ಇವರ ನಜರಿಗೆ ಬಂದು "ಮುಲಕಪ್ಪಗೆ ನೀನು ಅಡವಿಯೊಳಗಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಿ" ಎಂತ ಹೇಳಿದರು ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು ತಾನು ಮೂಲ್ಕಿ ನಂಬರದಿಂದ ತಂದಿರುತ್ತೇನೆಂತ ಹೇಳಿದನು. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಫೊರೆಸ್ಟರರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗದೆ, ನಿನ್ನಮೇಲೆ ಖಟ್ಲೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂತ ಹೇಳಿ, ಕಲ್ಲಿಕೊಪ್ಪ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನರು ಮತ್ತು ಪಾಟೀಲರು ಇರುತ್ತ, ಸದರ ಪಾಟೀಲರನ್ನು ಮತ್ತು ಕಲ್ಲಿಕೊಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಫಿರ್ಕಾ ಜನರಿದ್ದರು, ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಪಂಚನಾಮು (ಪಂಚನಾಮೆ ಅಂದರೆ ಫಿರ್ಕಾ ಜನರ ಹೆಬ್ಬೊಟ್ಟಿನ ಗುರ್ತಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಇಷ್ಟೇ ಆ ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತು) ಮಾಡಿ ಸದ್ರಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಜಪ್ತಿಯಿಂದ ಸದರ ಪಾಟೀಲರ ತಾಬೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅಷ್ಟರಮೇಲೆ ಮುಲಕಪ್ಪಗೆ ಫೊರೆಸ್ಟರರು ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಜನರು ಖಟ್ಲೆಯೆಂದರೆ ಬಹಳ ಲುಕ್ಸಾನಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿ ಹಗ್ಗರೆ ಸಮುಜ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಫೊರೆಸ್ಟರರ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಕಂಪೆನಸೇಶನ್ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದಾ ಆಗ್ಗೆ ಫೊರೆಸ್ಟರರು ಅವರಂತೆ ಜವಾಬ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿನಗೆ ಸೋಯಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಮಾಡುತ್ತೇವೆಂತ ಹೇಳಿ ಕಂಪೆನಸೇಶನ್ ನೀನು ಕೊಡುವದಾದಮೇಲೆ ಇನ್ನು ನೀನು ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳ ದಾಸ್ತಾನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೋದರು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅವನು ಸದ್ರಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನು ತುಂಡುಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ದಾಸ್ತಾನುಮಾಡುವ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟು ಇಟ್ಟು (ಮಳೆಗಾಲ ಬಂದದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಯ್ಯುದಂತೆ ಜಾಗ್ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿತ್ತು) ಫೊರೆಸ್ಟರರು ಪಂಚನಾಮೆ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮುಲಕಪ್ಪಗೆ ಬನವಾಸಿಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಮುಲಕಪ್ಪ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (ಇದೇ ಇವನ ಲುಕ್ಸಾನಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು) ಆಗ್ಗೆ ಫೊರೆಸ್ಟರರಿಗೆ ಬಹಳ ಆಲೋಚನೆಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು ಒಂದು ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿ ಕಲಿಕೊಪ್ಪ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋದರು ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅವರ ಆಲೋಚನೆ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು ಅಂದರೆ ಜಪ್ತಾದ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಪಾಟೀಲರು ಬಿಟ್ಟುಹೋದದ್ದು ಬಂದೇ ಕಡೆಗೆ ಕಡಿದು ದಾಸ್ತಾನಮಾಡಿದ್ದು ಕಂಡು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದು ಸದರ ಪಾಟೀಲಗೆ ನಿನ್ನ ತಾಬೆ ಕೊಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಸ್ಥಳಾಂತರವಾಗಿಯವೆ ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ರಿಪೋರ್ಟ ಕೊಡಬೇಕೆಂತ ಆತಗೆ ಉಪದ್ರವ ಕೊಟ್ಟು ಆತನ ಕಡಿಂದಾ ರಿಪೋರ್ಟ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಖಾತ್ರಿಕೊಟ್ಟನು ಪೋಲೀಸರು ಖಟ್ಲೆಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ನಡಿಸಿದರು ಇಷ್ಟರವಳಗೆ ಮುಲಕಪ್ಪನು ೨೦-೦-೦ ರೂಪಾಯಿ ಕಂಪೆನಸೇಶನ್ನ ಹಣ ಫೊರೆಸ್ಟರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಪಾವತಿಪಡೆದಿದ್ದಾ ಆದರೆ ಈ ಸಂಗತಿ ಫೊರೆಸ್ಟರರು ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ ಆ ವೇಳೆ ಮುಲಕಪ್ಪನಮೇಲೆ ಖಟ್ಲೆಯಾಗಿ ಅವನು ಕೈದಿನಲ್ಲಿ ಬೀಳಬೇಕಾಯಿತು ಆಗ್ಗೆ ಮುಲಕಪ್ಪನೆ ತನ್ನ ಬಿಡುಗಡೆ ಬಗ್ಗೆ ವಕೀಲರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು. ವಕೀಲರು ಮೋಜಿಸ್ತ್ರೇಟರಿಗೆ ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದರು ವಿಚಾರದ ನಂತರ ಮುಲಕಪ್ಪಗೆ ಬಿಡುತ್ತೇವೆಂತ ಹೇಳಿದರು. ಕೆಲವು ವಿಚಾರವಾದಮೇಲೆ ಜಾಮೀನಿನಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟರು. ಫೊರೆಸ್ಟರರ ಜವಾಬಿನಲ್ಲೇ ಅವರ ಹೇತು ತೋರುತ್ತಿತ್ತು ಸದರ ಪಾಟೀಲರ ಜವಾಬಿನಿಂದ ಫೊರೆಸ್ಟರರ ಹೇತು ಪೂರ್ಣ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು ಆಗ್ಗೆ ಪೋಲೀಸರಿಗೂ ತಾವು ಫೊರೆಸ್ಟರರ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದು ತಪ್ಪೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದು, ಖಟ್ಲೆ (ಫಿರ್ಯಾದ) ಪರತ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಆಗ್ಗೆ ಮುಲಕಪ್ಪಾ ಪೂರ್ಣ ಬಿಡುಗಡೆ ಆದನು. ಇದರಮೇಲಿಂದ ತಿಳಿಯತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ— ಫೊರೆಸ್ಟ ಖಾತೆಯವರ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಪಾಟೀಲರು ನಡಿಯುತ್ತಾರೆಂತಲೂ, ಅವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪಂಚನಾಮೆಗಳು ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಆಗುತ್ತವೆ ಹೊರ್ತು, ಪಂಚರ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಆಗುವದಿಲ್ಲೆಂಬದೂ ಫೊರೆಸ್ಟ ಖಾತೆಯವರು ರೈತ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಲುಕ್ಸಾನಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಿರುತ್ತಾರೆಂಬದೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಇದೆ. ಇಂಥ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳುಂಟು ಇವುಗಳಮೇಲಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಫೊರೆಸ್ಟಖಾತೆಯಿಂದ ವಿನಾಕಾರಣ ಎಷ್ಟು ತ್ರಾಸ ಆಗುತ್ತದೆಂಬದು ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಇದೆ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನವರು ಇಂಥ ಜನರ ವಿಚಾರಮಾಡಿ, ಆ ಜನರಮೇಲೆ ಉಲಟ ಖಟ್ಲೆಗಳು ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ರೈತರಿಗೆ ವಿನಾಕಾರಣ ಕೊಡುವ ತ್ರಾಸವು ಕೆಲವುಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಕಡಿಮೆಯಾದೀತು.

ಒಬ್ಬ ರಯತ.

ಜಾಹೀರವಿನಂತಿ.

ಓ ಪತ್ರಕರ್ತರೇ? ಈ ಪುಟ್ಟ ಲೇಖವನ್ನು ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವಿರಾ?

ಹವ್ಯಕರೇ? ಕಳೆದ ತಾ ೧೧ ಮೇ ಕಾನಡಾ ದುರೀಣ ಪಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸಣ್ಣ ಜಾಹೀರವಿನಂತಿಯು ಹೊರಟಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದಿರೋ? ಅದರಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕ, ಚಿತ್ಪಾವನ, ದೇಶಸ್ಥ ಮೊದಲಾದವರ ಐಕ್ಯ ವಿಷಯವು ಬರೆದಿತ್ತು ಅದನ್ನು ಕರ್ಚಿಸಿ ನೋಡಲೇಬೇಕಾಯಿತು ನೋಡಿದೆನು. ಆಶ್ಚರ್ಯ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ! ಒಳಬೇದವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಂಘಶಕ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವದೇ! ಕರಾಡ-ಕರ್ನಾಟಕಾದಿ ಚಿತ್ಪಾವನಾದಿ ಜನಾಂಗಗಳೆಲ್ಲವರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲೆಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಅವರೊಳಗಿನ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಭೇದವನ್ನು ಹೇಗೆ ತೆಗೆಯಬೇಕೋ? ಇವರ ಅಂತರ್ಯ ಭೇದವು ಪುಂಡುಗಾಟಕೆ ನಿಂತಾಗಿರದೆ ಅನ್ವರ್ಥದಿಂದ ಇದ್ದದ್ದೆಂದು ನಮಗೆ ಕಂಡು ಬರುವದು 'ಹವ್ಯಾನಿಯ್ಯೈಃ ಪ್ರದೀಯಂತೇ ದೇವತಾಭ್ಯೋ ವಿಶೇಷತಃ ತೇ ಹವ್ಯಕಾ ಇತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ದೇಶೇ ಗೋ-ರಾಷ್ಟ್ರನಾಮನಿ'। ಇತ್ಯಾದಿ ಇರಲಿ ಈ ಒಳಭೇದದಿಂದ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದ ತೊಂದರೆಯೇನಾಗುವದು? ಧರ್ಮೈಕ್ಯವಿಲ್ಲದ ಹಿಂದೂ-ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಒಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಹೋದರರಂತೆ ನೋಡುವರಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವದು. ಅದೇನು ಒಬ್ಬರ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತರೆ, ಭೇದವಿಲ್ಲೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕೇ? ಇಲ್ಲವೆ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡುಗಳಾಗದಿದ್ದರೆ, ಭೇದವುಂಟೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕೋ? ಇಲ್ಲ ಹಾಗೇನೂ ಇಲ್ಲ ಇದಕ್ಕೆ ಕಳವಳ ನಡಿಸುವವಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸರ್ವಸಮಾಜದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಏಕೀಕರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ, ಕ್ರಮವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ಒಳಭೇದವನ್ನು ಕೂಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಪರಿಪೂರ್ಣ ಶ್ರೇಷ್ಠರೆಂಬವರು ಸಮ್ಮತಿಸುವರೇ? ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿರಲಿ ನಾವೇನು ಬರುವದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಜನರೇನು ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮವೇ ಒಂದು ಕಡೆಗೆ, ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಬೇಡ, ಭೇದವನ್ನು ಸಂಧಾನಿಸುವದು ಬೇಡ ಎಂಬಭಿಪ್ರಾಯವೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಆವರಿಸಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸುಜ್ಞರ ಅನುಮತಿಯು ಪತ್ರಿಯತಃ ಸಿಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಇದ್ದದ್ದು ಇರಲಿ ಉಳಿದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಾ

ಕಾಸರಕೋಡ ತಾ ೧೨-೬-೨೦ } ಶಂಭುಶಾಸ್ತ್ರೀ ನಾಚಗಾರ

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಖು ೧೭ ಮಾಹೆ ಜೂನ ೧೯೨೦

ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ರಿಪೋರ್ಟ. ೧೯೧೮-೧೯೧೯.

(ಲೇಖಾಂಕ—೧)

ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಇ ಸನ ೧೯೧೮-೧೯ನೇ ಸಾಲಿನ ವಾರ್ಷಿಕ ರಿಪೋರ್ಟ ಮತ್ತು ಅದರಮೇಲಿನ ಸರಕಾರೀ ಠರಾವು ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ರಿಪೋರ್ಟಿನೊಳಗ ಸಂಖ್ಯಾವಾರಿಕ ವೃತ್ತಾಂತವು ಕೂಡಿರುವದಲ್ಲದೆ, ಮಹರಾಜಾನ ಕೆಲಸಗಾರರಿಂದ ಅನುಭವಿಕ ತಜ್ಞ ಸಲ್ಲಾಗಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಇದರೊಳಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಮೂಲಕ ರಿಪೋರ್ಟಿಗೆ ಸರಕಾರೀ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹತ್ವವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಠರಾವಿನೊಳಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಏನು ಹೇಳಿರುವರೆಂದು ಸಾರಾಂಶತಃ ನಾವು ನಿವೇದಿಸುವೆವು.

ಜಂಗಲಕಟ್ಟಿಗೆ, ಅದರಿಂದ ತಯಾರಾಗುವ ಸಾಮಾನು, ಇಂಥ ಬೆಟ್ಟದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಾಧನೆಗಳು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುವ ರೈಲು ದಾರಿಯನ್ನೂ ಇತರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾರವು ಐದು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಐದುಲಕ್ಷ ಎಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಮಾಡಿದೆ. ಅಳ್ನಾವರದಿಂದ ದಾಂಡೇಲಿಯವರೆಗಿನ ಉಗಿಬಂಡಿಯ ದಾರಿಯು ನಡೆದಿರುತ್ತಿದೆ. ದಾಂಡೇಲಿಯಿಂದ ಬಾಗವತಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬರವರೆಗೆ ಇದೇ ರೈಲಿನ ದಾರಿಯನ್ನು ಮುಂದರಿಸಬೇಕೆಂದು, ಸರ್ವೆ ಕೆಲಸವು ನಡೆದಿದೆ. ಯಲ್ಲಾಪುರದ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿರುವ ಬೆಟ್ಟದೊಳಗಿನ ಸರಕಾರೀ ಸಂಪತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆಂದು ಹೊರಗೊಯ್ಯಲು ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಸುಸಾಧ್ಯವಾಗುವದು. ಇವೆಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರೊಫೆಸ್ಸ ಇಂಜಿನಿಯರರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಈ ಖಾತೆಯ ಶಿಬಂದಿಯನ್ನು ಬಹಳೇ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ, ಅದರ ಪುನರ್ಘಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಿದ್ಧತೆಯಾಗುತ್ತಲಿದೆ. ಹೋದ ಫೆಬ್ರುವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇವೇ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆಂದು ಒಬ್ಬ ತಜ್ಞ ಕನ್ಸರವೇಟರರನ್ನು ನೇಮಿಸಿರುವರು. ಅವರ ಕೈಕಳಗಿನ ಮದತನೀಸರು, ಇತರ ಶಿಬಂದಿಯು ಬೇಗನೆ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಈಗ ಸರಕಾರದ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸ... ಗಳು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ, ಈ ವಿಷಯದ ಪ್ರಗತಿಯು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವದು. ಜಂಗಲಖಾತೆಗೆ ಉತ್ಪನ್ನವೆಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ? ಅದರ ವೆಚ್ಚವೇನೆಂಬ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ನೋಡಿರಿ! ಇ ಸನ್ ೧೯೦೧ ರಲ್ಲಿ ಈ ಖಾತೆಗೆ ೪೩ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದ್ದಿತು, ... ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಏರುತ್ತ ೧೯೧೫ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅದು ೬೩ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿತು. ೧೯೧೮-೧೯ ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೧೦೫ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ಕಳೆದ ವರುಷ ೯೬½ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ನಿಶ್ಚಿತ ಆದಾಯವಾಗುವದೆಂದು ... ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಜಂಗಲಗಳ ... ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ... ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಆದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯವನ್ನು ವಜಾ ಕಳೆದು ... ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಖಾತೆಗೆ ೯೦ ಲಕ್ಷ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿತೆಂದು ... ವರುಷದ ಹಿಂದಿನ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕಿಂತ ... ಉತ್ಪನ್ನವು ಮುಪ್ಪಟ್ಟು ಮೀರಿರುವದೆಂದು ಹೇಳುವದೇ ತಪ್ಪು ... ದ ಮಾನವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಸನ್ ೧೯೧೩ ರಲ್ಲಿ ಈ ಖಾತೆಗೆ ೨೬½ ಲಕ್ಷ ... ವೆಚ್ಚವಾಗಿತ್ತು ... ವರ್ಷದ ನಂತರ ೩೩ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಏರಿ ಅದು ಮರುವರುಷವೇ ... ೧೮-೧೯ ... ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೪೭½ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ... ಕಳೆದ ವರುಷ ೬೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯ ... ವದೆಂದು ಪಕ್ಕಾ ... ಸಾಲಿನಲ್ಲಂತೂ ೫೫ ... ಗಾಗಿ ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿರುವರು ... ವರುಷದ ... ಇದೇ ಈ ... ಸನ ೧೯೦೧ರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ... ಕೆಲಸನ್ನ ಕೈಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದಿದೆ ... ದಾಗಿ ... ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈ ... ಅದನ್ನು ... ಮಾಡಿಸ ... ದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತ ... ಈ ... ಉತ್ಪನ್ನವು ಸಕ ... ರಿಗೆ ಬಿನ ಹೋದಂತೆ ... ಬೆಟ್ಟದ ಸಂಪತ್ತಿಯ ಲಾಭವು ಹೆಚ್ಚಿ ... ದೊರಕುವದೆಂದೂ, ಗವ್ಹರನರ್ ಇನ್ ಕೌನಸಿಲ್‌ದವರು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿರುವರು.

ಇನ್ನು ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ದೋರಣದ ಮಾತು ... ಧೋರಣದ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಯಾವಾಗಲೂ ನಡೆಯುವದೇ. ಈ ವಿಷಯದೊಳಗೆ ಮತಭೇದವು ಒಪರಿಹಾರ್ಯವು. ಯಾವದೇ ಖಾತೆಯ ಕಾರಭಾರವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸರಳವಾದ ರಾಜಮಾರ್ಗವಿರುವದಿಲ್ಲ. ಬೆಟ್ಟದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನರ ಹಿತವೂ ಒಂದು, ಇತರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತವು ಮತ್ತೊಂದು, ಈ ಬಗೆಯಾಗಿರುವ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಹಿತಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಬೇಕಾದಾಗ್ಗೆ, ಉಭಯತರ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವಂತೆ ಮಧ್ಯದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವ ಧೋರಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾಗುವದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಈ ಖಾತೆಯ ಪ್ರಮೇಯಗಳು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅವು ಸ್ಥಲ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿರುವವು. ಸಿಂಧದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ, ಮೇವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ದಕ್ಷಿಣ ಗುಜರಾಥಪ್ರಾಂತದ ಸ್ಥಿತಿಯೂ, ಉಚ್ಚತರಗತಿಯ ಬೆಟ್ಟಗಳಿರುವ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಮೇಯಗಳೂ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವವು. ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಶಿರ್ಸಿಯ ತೋಟಗಳ ಕೊರತೆಗಳು ದಂಡೆ ಸೀಮೆಯ ಕೊರತೆಗಳಾಗವು. ಗೋಚರಾವ ನಿಯಮಗಳು ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಗೆ ತಿದ್ದಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳೊಳಗಿನ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಮೇವಿನ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟಾಗುವದು. ಇಂಥ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರುವಾಗ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯು ಅಧಿಕಾರೀ ವರ್ಗದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೊರತೆಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕರವಾಗುವಂಥ ಸಡಿಲುತನವು ಪ್ರಯೋಜಕವಿಲ್ಲ. ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಬೆಟ್ಟದ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೊಬ್ಬ ... ಆಫೀಸರನನ್ನು ಬೇಗನೇ ನೇಮಿಸುವರು. ಬೆಟ್ಟ ಬೇಸಾಯಗಳ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯ ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳು ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಳಗೆ ಇದ್ದಾರೆಂಬುದು, ಒಂದು ಬಗೆಯಿಂದ ಸುದೈವವೇ ಸರಿ! ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವಿಷಯದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಜವಾಬದಾರಿಯು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೊರೆಯಾಗಿಲ್ಲೆಂದು ಅದು ಭಾವಿಸುವದು. ತುರ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯುದ್ಧದಿಂದುಂಟಾದ ಹಲವು ಅಡಚಣಿಗಳ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಮನಮುಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ, ಗವ್ಹರನರ ಇನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ದವರು ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಶಾಬಾಸ ಹೊಗಳಿರುವರು.

ಸರಕಾರೀ ಠರಾವಿನ ಮತಿತಾರ್ಥವಿದು. ಇದರ ಮೇಲಿನ ನಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಎರಡನೇ ಲೇಖಾಂಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮಗ ಕಾದಿಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಈ ಖಾತೆಯ ವಿಷಯವು ಅಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅದರ ವಿಸ್ತೃತ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವದಮೇಲೆ ಒಂದು ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಬೇಂಕವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು, ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾವು ಆನಂದಪಡುತ್ತೇವೆ. ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ವ್ಯವಹಾರವು

...ದ ಹೋದಂತೆ ಪಡೆಯಲು, ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವ, ಇದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಬೇಕೇಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಕಾಹರ ಸಂಘಗಳು ಹಿಂದು ವಿಧದ ತಾಲುಕಾ ಬೇಂಕುಗಳಾಗಿಯೆ ಇರುವವು. ಆದರೆ ಈ ಅಬಕಾನ ನೋಸ್ಟಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಲೇವಾದೇವಿ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಕೊರತೆಗಳಲ್ಲಿ, ಹಣದ ಕೊರತೆಯೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ತಾಲುಕಾ ಬೇಂಕುಗಳಾಗಿರುವ ಅರ್ಬನ ಸೊಸಾಯಿಗಳು, ಹೊರಗಿಂದ ಹಣ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಳ್ಳದೆ, ತಮ್ಮ ಕಾಲಿನ ಮೇಲೆ ತಾನೇ ನಡೆದಿರುವವು. ಈಗಿನ್ನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಅವು ಮುಂದರಿಯ ಬೇಕಾದರೆ, ಅವುಗಳ ಪತ್ತಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಹೊರಗಿಂದ ಸಾಲವಾಗಿ ತಂದು ಕೊಡುವ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಹಣವನ್ನು ಪೂರೈಸಲಿಕ್ಕೆ, ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಬೇಂಕಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಇಂಥ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಬೇಂಕುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರೆ, ನಮಗೆ ಅನೇಕ ಫಾಯಿದೆಗಳಿವೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಫಂಡುಗಳು, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ನಗದೀ ಶಿಲಕು, ಅಲ್ಪವಯ ಸ್ಕನಾದ ಮಠಾಧೀಶರ ಶಿಲ್ಕು ಹಣ, ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಶ್ರೀಮಂತರ ಅನುತ್ಪಾದಕವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ದ್ರವ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಬಾಂಡವಲಿನ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರಿ ಬೇಂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಪಾಯದ ಭೀತಿಯಿಲ್ಲದೆ, ...ವೆಂದು ಇಡಲಿಕ್ಕಾಗುವದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸಡೆಂಬ ಸಾರಲಿ, ಮುಂಬಯಿಯ ಸಂಟ್ರಲ ಬೇಂಕು ಇಂಥ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೇಂಕುಗಳಿಗೆ, ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ಬೇಕಾದಾಗ, ದ್ರವ್ಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ...ವರುಷ ತೆಗೆದಿಟ್ಟ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳೂ ...ಗಿನ ಸಾಲಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗುವಷ್ಟು ರಕಮಿನ ಹಾಮಿಯನ್ನು ಸಹ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೇಂಕಿಗೆ ದೊರಕಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ಈ ಬಗೆಯಿಂದ ತಾಲುಕಾ ಬೇಂಕುಗಳ ಅಡಚಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ದೂರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ಮುಂಬಯಿಯ ಸೆಂಟ್ರಲ ಬೇಂಕು, ಜಿಲ್ಲಾ ಬೇಂಕು, ತಾಲುಕಾ ಬೇಂಕು ಇವೆಲ್ಲ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿನ ಸರಪಳಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿದಂತಾಗಿ, ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಕವಾಗಿರುವ ಸಂಹತಿಯು ತಂನಿಂದ ತಾನೇ ಹುಟ್ಟಿ, ನಮ್ಮ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಸಹಕಾರಿತೆಯು ಸ್ಥಿರವಾಗುವದು, ಏಳಿಗೆ ಹೊಂದುವದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೇಂಕಿನ ಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ನಾವು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುವೆವು.

---

೨ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮಹಾಪವರ್ಣಿಯ ಯೋಗದ ಮಹಾಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸಣ್ಣ ಚಳಕವು ಕೈಗೂಡಿತು. ಕಾರವಾರದೊಳಗೆ ಸರ ನಾರಾಯಣ ಚಂದಾವರಕರರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಕೆಳಗೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಮುಖರು ಕಳೆದ ಮೇ ೧೯ ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಕೂಡಿ, ಸರಕಾರವು ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ನರ್ಸಿಂಗ ಎಸೋಸಿಏಶನದ ಶಾಖೆಯನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿರುವರು. ನರ್ಸಿಂಗ ಎಸೋಸಿಏಶನೆಂದರೆ, ದರಿದ್ರಿಗಳಾದ ರೋಗಿಗಳಿಗೂ, ಬಾಣಂತಿಗಳಿಗೂ ಶುಶ್ರೂಷೆಯನ್ನು ನಡಿಸುವ ಯೋಜನೆಯ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಯು. ಶುಶ್ರೂಷೆ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕಲಿತ ಪರಿಚಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ರೋಗಿಗಳಿಗೂ, ಅರ್ಭಕರಿಗೂ, ಔಷಧೋಪಚಾರವನ್ನು ನಡಿಸುವದು ದಿನ ಹೋದಂತೆ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಅವಶ್ಯಕವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಲೋಕಪ್ರಿಯ ದೊರೆಸಾನಿಗಳಾದ ಲೇಡಿ ಜೋರ್ಜ ಲಾಯಿಡರವರು ಇತ್ತಲಾಗೆ ಔದಾರ್ಯ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ನಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಶಿಶುಸಂಗೋಪನೆಯ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಇಂಥ ಶುಶ್ರೂಷೆ-ಸಂಘಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯು ಹೊರಟಿದೆಂದು ನಂಬಿ, ನಾವು ಆಭಾರಿಯಾಗಿರುವೆವು. ಬಾಲ ಶುಶ್ರೂಷೆಯ ಸಾದಾ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸಹ ಅರಿಯದೆ, ಮತ್ತು ಬಾಣಂತಿಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ನಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದೆ ಬಹಳೇ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳೂ, ದರಿದ್ರಿಗಳೂ, ಹೆಂಡರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಕಾಲಿಕ ಆಪತ್ತುಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಅನರ್ಥಗಳನ್ನು ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಪರಿಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ದವಾಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ನರ್ಸುಗಳನ್ನು ಇಡುವ ಯೋಜನೆಯು ಸರ್ವಸಮ್ಮತವಾಗುವದೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತವು. ಅದ... ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ದರಾವುಗಳ ಸಮ್ಮತಿಯೂ ... ಧನಿಕರ ಕೀಲಿಕೈಗಳ ಸಮ್ಮತಿಯೂ ಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಗಂಧದ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ತೇದಿ, ಅದರ ಗಂಧವನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ, ನಾವೆಷ್ಟು ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದೆ ಕೇದು, ಇಂದ ಧಾರ್ಮಿಕ ದಾನಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತರು ಮುನ್ನುಗ್ಗಿ ಕೂಡದು. ಸರಕಾರವು ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಿಡಿಹಣವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸಿ ಅತಿ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ದ್ರವ್ಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವದೆಂದು ನಾವು ನಂಬಿರುವೆವು. ಇದೇ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ನರ್ಸನ್ನು ಇಟ್ಟರೆ, ಅದರಿಂದ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಲಾಭವು ಹೆಚ್ಚಿಗಿದ್ದರೂ ಈ ಸ್ತುತ್ಯ ಪ್ರತ್ನ ಅವಶ್ಯಕ ಉಪಕ್ರಮದ ಪ್ರಾರಂಭವಿದಾಗುವದೆಂದು, ಏನಿದು ಪೂರ್ಣ ಅಭಾವಕ್ಕಿಂತ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾದರೂ ಲೇಸೆಂಬ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಾವು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಅನುಮೋದಿಸುವೆವು.

---

೩ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಗಳ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಕಿ ತಹನಾಮೆಯನ್ನು ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಜೆಗಳ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪುವಂತೆ ತಿದ್ದಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಜರುಗಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುವ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವಿಷಯ ಲೋಕಮತ ಬೇಕಾಗುತ್ತಿದೆಂದು ತಿಳಿಯಲು, ನಮ್ಮ ಧಾರವಾಡದ ಬಂಧು ' ವಿಜಯ ' ದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯೊಳು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅವತರಿಸಿದ್ದೆವು. ರಾಜಕೀಯ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಲೋಕನಾಯಕರಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮತಭೇದವಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಕಮಿಟಿಯು ಅದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಏನೂ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೊಡುವ ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನೂತನವಾಗಿ ಕೂಡಿಸುವ ಖಾಸಾ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನ ಪರ್ಜಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಾದಿಟ್ಟಿದೆ. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯೂ, ಬಹಿಷ್ಕಾರವೂ ನಮಗೆ ಸಾಧಕ ತತ್ವಗಳೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಲಾರೆವು. ಮ॥ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರವು ಮಾನ್ಯವಿಲ್ಲ, ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ತಿರಸ್ಕರಣೀಯವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆಂದು ಅವರು ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಜಾಹೀರು ಪಡಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಬಹಿಷ್ಕಾರದಂಥ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿರುವ ದ್ವೇಷ ಬುದ್ಧಿಯು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧಕವಾಗಿರುವದು. ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಲಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಲಿ, ಬಹಿಷ್ಕಾರವೆಂದೂ ಹಿತಕರವಾಗದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಲೋಕಮತಕ್ಕೆ ಅದು ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗದು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಮತವು. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಒಂದು ಸಾತ್ವಿಕ, ತ್ಯಾಗರೂಪದ ಧರ್ಮವೆಂದು ಆಚರಿಸುವದು, ಅನಿವಾರ್ಯದ ಪಕ್ಷದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆಂದು, ಪ್ರತೀಕಾರವಾದ ಮೂಲಕ ಉಂಟಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಸಮರ್ಥಿಸುವದು. ಮಹಮ್ಮದೀಯರಿಗೂ, ಅವರ ಹಿಂದೀ ಬಾಂಧವರಿಗೂ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಮನೋವಿಕಾರಗಳನ್ನು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಆತ್ಮಸಂಯಮನದಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಿತಕರವಾಗುವದು. ಬಹಿಷ್ಕಾರವು ಸಕ್ರಿಯ ವಿರೋಧವಾಗುವ ಸಂಭವವಿದ್ದದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ನಿಷೇಧಿಸಬೇಕಾಗುವದು.

---

೪. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಹಿತವು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಿತದಕಿಂತ ಕನಿಷ್ಟವೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ. ಜನರು ತಾವು ಆದರು, ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥ ವಾಯಿತು, ಪರರ ಹಿತವನ್ನು ಅವರು ಬಯಸುವದೇ ಇಲ್ಲ! ಅವರ ಮೇಲಣ ಅಂಥ ಜವಾಬದಾರಿಯಿಂದ ಸಹ ಪರರ ಹಿತಕ್ಕೆ ತಾವು ಬದ್ಧರೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ, ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನೇ ಸಾಧಿಸುವರು. ಈ ರೀತಿ, ಇಂದ ಅವನ್ನಾದಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ದಿನೇದಿನೇ ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿದೆ. ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ್ಯ ಅಂದಂಥ ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗಿನ ದನಗಳನ್ನ ಹೊಗಿಸಿದರೆ, ಈಗಿನ ಆಧುನಿಕ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನೇ ಹೊಗಿಸುತ್ತೈಸುವರು. ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಹಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಹು ಶೋಚನೀಯವು. ಇದರ ತಾಜಾ ಉದಾಹರಣೆ ಎಂದರೆ— ಕುಮಟೇ ಶಾಲೆಯ ಮೋಜಿ ಮಾರಿದ ಪ್ರಕರಣವೆಂದೆನ್ನಬಹುದು. ಈ ನೌಕರ-ಮಕ್ತೇದಾರರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಧೈರ್ಯವೆಲ್ಲಿಂದ ಬಂತೆಂಬದೇ ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಯಾಕೆ, ಈ ಧಂದೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಕಿಂತ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ಹೆಚ್ಚು ಚಾತುರ್ಯವುಳ್ಳ ಗಳಿಸ ಮಿರ್ಜನ ಬಡೇಸಾಹೇಬರನ್ನು ತಮ್ಮ ಯುಕ್ತಿಪ್ರಯುಕ್ತಿಗಳಿಂದಲೇ ಸೋಲಿಸಿ, ತಮ್ಮ ವಿಷಯದ ನ್ಯಾಯ ತಿಳಿಯಕ್ಕೆ ತಿರುವದಿರಿಗೆ ಧೈರ್ಯಕ್ಕೇನು ಕಡಿಮೆ? ಕಳೆಯಿಗದಲ್ಲಿ ಬೆಂದು ಗುಂಡು, ಗುಂಡು ಬೆಂದು ಎಂಬುದೊಂದು ಗಾದೆ! ನೀರಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಮಾಡ ಪಡಿಗ ಗಾಳಿಕಾಕುವವರೇ ಹೆಚ್ಚಂತೆ! ಕಜೇಷ್ಟಯಿ ಐದಲೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂತೆ! ಅಂದಮೇಲೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತವೆಲ್ಲಿ! ಕರ್ತವ್ಯವೆಲ್ಲಿ! ನ್ಯಾಯವೆಲ್ಲಿ! ಆದರೆ, ಇಂಥವರಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚಾಲಕರು ಪನಸ್ಸುಮಾಡಿದರ ಅಂಕಿತರಾಗಬಹುದು, ಅವರಾಯ ಜನರನ್ನು ಕಾಪಾಡಬಹುದು, ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ತಮಗೆ ಲಭಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರದ ಸದುಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿ, ತಾವು ಸ್ವರಾಜ್ಯದಾನಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಪಾತ್ರರೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮನಗಾಣಿಸಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಜನರೆಷ್ಟು ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಗಳೆಂಬುದು ಪರಿಣಾಮದಿಂದಲೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು.

---

೫ ಕಳೆದ ತಾ ೧೫ನೇ ರಾತ್ರಿ ೧೧ ಘಂಟೆ ಸಮಯ ಒಂದು ಮಾರು ಉದ್ದ ಮೊಸಳೆ (crocodile) ಯು ನದಿಪಾದದ ಹಳ್ಳದಿಂದ ಹರಿದು ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿ I ನೇ ನಂಬರ ಶಾಲೆಯ ಬಾಜುವಿಗೆ ಬಂದದ್ದು ಯಾರೋ ನೋಡಿ ಭಯಭೀತರಾಗಿ ಗುಲ್ಲುಹೊಡೆಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಆಜೀಜೆಯ ಜನರು ಕೂಡಿ ದೊಡ್ಡ ಸಮೂಹ ನೆರೆಯಿತು. ಕತ್ತಲೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಅದು

ಯಾರಿಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ [illegible] ಇವರ ಬಂಗಾರದ ಆಟೋಟದಿಂದ ಜನರು ಸೈರ್ಯಗುಂದಿ ಅವನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ವಿವಂಚನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಈ ತಾಲೂಕ ಮಾಮಲೆದಾರ ರಾ ರಾ| ನಾಡಿಗರಿಗೆ ಈ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿದು ಅವರ [illegible] ತಮ್ಮ ಬಂದೂಕಿನಿಂದ ಒಂದು ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದ್ದು ಅದರ ಬೆನ್ನಿಗೆ ತಾಗಿ ಮತ್ತಷ್ಟು [illegible] ಯಿದಲ್ಲೆ ಮಾರ್ಕೆಟಿನ ದ್ವಾರ [illegible] ಹಾಯಿತ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳಕು ಇದ್ದು, ಅದರ ಹೊಟ್ಟೆಯ [illegible] ತ್ತೊಂದು ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿ [illegible] ಲಿಸಿ, ಬಾಯಿ ಕಳೆದು [illegible] ಮಹಾಶಯರು ತಮ್ಮ [illegible] ಬಾಯೊಳಗೆ [illegible] ಹಾರಿಸಿ ನೆರೆದ ಜನರನ್ನು [illegible] ವಿಮೋಚಿಸಿದರ [illegible] ಸಹ [illegible] ಸಾಹಸದಿಂದ [illegible] ಮುಟ್ಟಿದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ [illegible] ವಾಚಕ ಸಾಹೇಬರ [illegible] ತಿರಸ್ಕ [illegible] [illegible]

[illegible] ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ [illegible] ಸಹ [illegible] ದಿನದಲ್ಲಿ [illegible] ಜನರು [illegible] ಈ ದಿನ [illegible] ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ [illegible] ಸರ [illegible] ಕಳ್ಳರ [illegible] ಧನವಾಗಬಹುದಾಗಿ [illegible] ಮಹಾಶನ್ನ [illegible] ಯೋಗ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಲಕ್ಷ್ಯವ [illegible] ಅವಶ್ಯಕ [illegible] ಕ್ಕನ್ನು ಬಂದೋಬಸ್ತ ಇದ ವರೆ [illegible]

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— [illegible] ಬಿದ್ದು ಆದಾವು [illegible] ಇತ್ತಿತ್ತ ಚಟೋ ಮಳೆ ಬೀಳಹತ್ತಿದೆ ಈ ವರೆಗೆ [illegible] ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಆಗೆ ಹಾಕಿದ ಬಿಜ ಸಷ್ಟವಾಗಿ [illegible] ಕೊರತೆಯುಂಟಾಗಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರು [illegible]

ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಿಕಲ್ಪದ [illegible] ದವಾಖಾನೆಯ [illegible] ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ವತಿಯಿಂದ ವಾಗ್ದಾನ [illegible] ರೂಪಾ ೧೦೦೦ ರಲ್ಲಿ ಮಿ|| ಹರಿ ವೆಯಾಳಕರ ರಾಪ್ಯಾ ೪೦೦ ಇತರರು ೪೦೦, ಮತ್ತು ಜೆಗೆಸೆಯ [illegible] ೩೦೦ ಹೀಗೆ ವಂತಿಗೆಯಿಂದ ಒಟ್ಟುಗೊಡಿದಂತಾಯಿತು

ಇಲ್ಲಿಯ ಗಿಬ್ಬ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದ [illegible] ಪದ್ಮನಾಭ ಪ್ರಭು, ಅನಂತ ನಾರಾಯಣ [illegible] ಲಕ್ಷುಮಣ ಹನುಮಂತ ಪ್ರಭು (ಹೊನ್ನಾವರ) ಇವರ ೩ ನೇ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ, ಗಣಪತಿ ಅಚ್ಯುತ [illegible] ಚಾಲಕನ ಧನಾಕಂಡಿಸ ಮತ್ತು ಸರಹರಿ ಎಸ ಭಟ್ಟ ಗೋಕರ್ಣ [illegible] ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ [illegible] ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದರು

ಶ್ರೀ ವಿಠೋಬದೇವರ ಸಪ್ತಾಹ ಭಜನೆ ಉತ್ಸಹಪ್ರೆ ಮಾಡಿಕೆಯಂತೆ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನೆರವೇರಿತು

ಅಂಕೋಲಾ— ತಾ ೧೩-೬-೩೦ ನೇ ದಿವಸ ಅಂಕೋಲಾ ವಕ್ತಾ ಶ್ರೀ ಪ್ರ| ಮು| ರಾ| ವಿ ಪಿ ಪ್ರಭು ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಕೆಳಗೆ ಮಹಾಸಭೆಯಾಗಿ ಆದ ಠರಾವುಗಳ —

೧ ಇತ್ತಲಾಗೆ ಏವಾರ ತಿಂಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ [illegible] ತಡವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ಮಾರ್ಚ [illegible] ನೇ ತಾ ಕ್ಯ ತಾಲೂಕಿಗೆ ಬಂತು [illegible] ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲ ಅದರಿಂದ ದುರ್ಭಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ [illegible] ದಿನಗಳಲ್ಲಿಂತು ಬಡ ನೌಕರರು [illegible] ಲುಕಸಾನು ಪಡಬೇಕಾಗು ವದ [illegible] ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬೇಗನೆ ಬರವಾಡ ಮಾಡಬೇಕ್ಕೆ [illegible] ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ [illegible] ೧೦ ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ [illegible] ಮಾಸ್ತರರ [illegible] ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ [illegible] ಈ ಸಂಘವು [illegible] ಇತ್ಯಾದಿ [illegible] ಠರಾವುಗಳು [illegible] ವರ್ಗಣಿ, ಮುನೆಬಂಗ [illegible] ಸಮ್ಮತವಾಗಿ ಇದುತ್ತವೆ

ಕಾರವಾರ— [illegible] ತಾಲೂಕ ಪ್ರಾಥಮಿಕ [illegible] ಸಂಘದ ಜನರಲ್ ಕಮಿಟಿಯು ಕಳೆದ [illegible] ತಿಂಗ ೧೧ ನೆ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ನೆರೆದಿತ್ತು [illegible] ದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ [illegible] ಆರಿಸಿದರು ಈ ವರ್ಷವಾದರೂ [illegible] ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನಡಿಸಿ, [illegible] ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ [illegible] ಬರವಡೆ ಇದೆ [illegible] ಶಿಕ್ಷಕರ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು [illegible] ವರೀಗಿ [illegible]

ಅಧ್ಯಕ್ಷ ವ| ರಾ| ಡಿ ಎ ನಾಡಕರ್ಣಿ Esq B A LL B

[illegible] ರಾ| ರಾ| [illegible] ವಿ [illegible] ಹೆ| ಮಾ| [illegible]

[illegible]

[illegible] ರಾ| ರಾ| [illegible] ತೊಂಡೆ [illegible]

[illegible] ರಾ| ರಾ| [illegible] ಹೆ| ಮಾ| ಸಂಕ [illegible] ಮತ್ತು ೨೦ ಮೆಂಬರರು

ಹಳಿಯಾಳ— [illegible] ಸೆಟ್ಟಿಗೆ [illegible] ಬೇಸೆ [illegible] ಅದೆ ಮೃಗದ ಜಡಿ ಬಂದೇ ಸವಸೆ ಹಕ್ಕಿಪ್ಪಂದಿ ನಡನಡುವೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕರವು [illegible] ವತ್ತ ಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಅಳ್ಳಕಲ್ಪ ಸೂರ್ಯದರ್ಶನವಾಗು ವದು ಹೀಗಾಗಿ ವಿತ್ತಿ ಹುಟ್ಟದ ಜೆಳಗೆ ಹುಲ್ಲು ಪ್ರತಿಸ್ಪ [illegible] ಹುಟ್ಟದ ಬೀಜ ಕೊಳತು ಹೋಗು [illegible] ಇನ್ನೂ ವಿತ್ತತಕ್ಕ ಭೂಮಿಗೆ ಹದವಿಲ್ಲ (ಹಂಗಾಮ ಇಲ್ಲ) ತಳಿಗೆ ವಸೂಲೀ ಇನ್ನೂ ನಡೆದದೆ ಕಾಯಿಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕತೆಯುಂಟು ಮಳೆಯು ಇನ್ನು ೮-೧೦ ದಿನ ತೆಗೆದರೆ (ಹೋದರೆ) ಉತ್ತಮವಾಗುವದು ಈ ವರೆಗೆ ೬-೮೦ ಮಳೆಯಾಗಿದೆ [illegible] ಸ್ವಾಲಿಸೊಹೇಬರು ರಜೆಮೇಲೆ ಹೋಗುವವ ರಿದ್ದಾರಂತೆ

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ, ಗೋಕರ್ಣ

ಭಯಂಕರ ಸಾಧು!

ಮ| ರಾ| ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಕರ್ತರಿಗೆ,

ಮಹಾಶಯರೇ, ಸಾವಂತವಾಡಿ ಎಂಬ ಊರಲ್ಲಿ ಸಾಧು ರಹಿತನೆಂಬ ಸಾಧುವಿನ ಪ್ರವೇಶವಾಗಿದ್ದು ಬಂದು ಬಂದೂವರೆ ವರ್ಷವಾಯಿತು ಅವನ ಸಾಧುತ್ವವನ್ನು ಎಷ್ಟೆಂತ ಬಣ್ಣಿಸಲಿ! ಶಾಂತತೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಜಮದಗ್ನಿಗೆ ಸಮಾನನು! ಅವನು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಂತೆ ಊರೊಳಗಿನ ವಿಧವೆಯರೇ ಅವನ ಶಿಷ್ಯಂದಿರು! ಹಗಲೆಲ್ಲ ಇವರು ಅವನ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದು, ಅವರಲ್ಲೇನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾದರಂತೂ ತೀರಿತು ಜಮದಗ್ನಿಯು ಅಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾದನೆಂತಲೇ ತಿಳಿಯ ತಕ್ಕದ್ದು! ಹೀಗಾಗಿ ಒಮ್ಮೆ ಅವನು ಒಬ್ಬ ಇಸ್ತ್ರಾಯದ ವಿಧವೆಯ ಮೇಲೆ ಅರ್ಧಚಂದ್ರ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಳುವಿದನು! ಮತ್ತೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಕೈಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹೊಡೆದನು!! ಇನ್ನೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಮೋರೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದು ಬಂದೆರಡು ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸಹ ಉದುರಿಸಿದನು!!! ಇಷ್ಟಾದರೂ ಅವನ ಡಾಂಭಿಕತನಕ್ಕೆ ಮರುಳಾದ ಆ ಮೂಢ ವಿಧವೆಯರು ಗಾಳಿಗೆ ಬಂದದ್ದೇ ವಂಚಾಮೃತವೆನ್ನುತ್ತ ಅವನ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲ ಹರಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು ಎಂಥ ಆಶ್ಚರ್ಯವು! ಇದು ಅವನ ಸುದೈವವೇ ಸರಿ! ಯಾರಾದರೂ ಸಹಜವಾಗಿ ಊರನ್ನಾಗಲಿ ಹೆಸರನ್ನಾಗಲಿ ಕೇಳಿದರೆ, ಮೈಮೇಲೆಯೇ ಬರುವದಲ್ಲದೆ ಶಕ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮುಷ್ಟಿಪ್ರಹಾರವನ್ನು ಸಹ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯನು. 'ಪಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವವರೇ ತನ್ನ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಬರಬೇಕು, ಎಂಬುವದೇ ಇವನ ಹೇಳಿಕೆಯು! ಹಗಲು ಕೆಂಬ ವಾದ್ಯವೂ, ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಳ್ಳ ಇವನ ಶಿಷ್ಯಮಂಡಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣದ ಸೂಚನೆಯು! ತರತರದ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನ ಭೋಜನದಿಂದ ಮದಾಂಧನಾದ ಈ ಸಾಧುವು ಅನ್ಯರನ್ನು ಸಹ ವೃಥಾ ಹೊಡೆಯಲಿತ್ತು ಸಿದ್ಧನಲ್ಲದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನು ಸಹ ಹೊಂದಿರುವನು. ಈ ಮಹಾತ್ಮನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕೇಳುವವರಿಗೆ, ಅವನ ವಿಷಯವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕಾರವೂ ಆ ಬಡ ವಿಧವೆಯರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕನಿಕರವೂ ಉಂಟಾಗದೇ ಇರಲಾರದು ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಮುಖರು ಮಾತ್ರ ಈ ವರೆಗೂ ಅವನಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯಕೊಟ್ಟಿರುವದು ಅವರ ಹೇಡಿತನದ ಅತಿರೇಕವಲ್ಲವೇ?

ಕಿ೯ } ತಮ್ಮ,
ತಾ ೧೫-೬-೧೯೩೦ } ಸತ್ಯಕಾಮ.

ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತ! ಖಾತ್ರಿದಾಯಕ!! ಬಹುಗುಣಕಾರಕ!

ಮುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷಧವು ಹಲ್ಲು ಕಳಿತ, ಹಲ್ಲು ನೋಯುವ ಹಲ್ಲು ಅಲುಗಾಡುವ ಹಲ್ಲೊಳಗಿಂದ ರಕ್ತ ವ ಕೀವು ಸುರಿಯುವ, ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ದುರ್ಗಂಧ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ ಇದಲ್ಲದೆ ಬಾಲಗ್ರಹ ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ ತಲೆಯು ಬಿಡದ ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲೆ ಸಳಗು ಳು, ಪ್ಲೇಗ, ಕಾಲರಾ, ಗುಂಟುಗಳು ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ಕಳತ, ಬಾಳಂತಿಯರಿಗೆ ನಂಜು ಏರಿದರೆ ಮ ೩೦ ಪ್ರಕಾರದ ಮೇಹರೋಗಕ್ಕೆ ಗುಣ

ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ಕಿ|| ೦-೧೨-೦

ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ.
ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗಪ್ರಸಾದಿಕ ಕಂಪನಿ,
ಕುಮಟಾ (ಎನ್ ಕೆನರಾ)

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ವರ್ಗಾವರ್ಗಿ.

ಅಮ್ಯಾ! ಕಾನಡಾವೃತ್ತಕಾರರೇ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ಸಾಲುಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಬೇಕಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ

ಶಾಲೆಯಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡ ಲಿಕ್ಕೆ ಅದೇ ಊರ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಮಾಸ್ತರ ಜನರು ಸಿಗುವದು ದುರ್ಲಭವು ಒಂದು ವೇಳೆ ಊರಲ್ಲಿ ನೌಕರಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅದರ ಸದ್ಬಳಕೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ವ ರೆಶು ಸೋಮಾರಿತನದಿಂದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೆಡಿಸುವರು ಇದಲ್ಲದೆ ಶಿಕ್ಷಣಕಾರ್ಯವು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅನುಭವವು ವಿದ್ವತ್ತಿಗಿಂತ ಮಹತ್ವವಾದದು ಕಾರಣ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳ ವ ಅಲ್ಲಿರುವ ನಿವಾಸಿಗಳ ಸಂಬಂಧದ ಜ್ಞಾನವು ದೊರೆದಷ್ಟು, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವದು ಒಂದೇ ಊರಲ್ಲಿಯೇ ಪೆನ್‌ಶನ್ ಆಗುವವರೆಗೆ ನೌಕರೀ ಮಾಡಿದ ಮನುಷ್ಯನು ಕೂಪ ಮಂಡೂಕ ನ್ಯಾಯದಂತೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಅನುಭವ ರಹಿತನಾಗುವನು ಈ ಕಾರಣದ ದೆಸೆಯಿಂದಲೂ, ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕಾಗುವದರ ದೆಸೆಯಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ಸುಖ-ದುಃಖಗಳು ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂಬ ನ್ಯಾಯದಿಂದಲೂ ಸರಕಾರದವರು ನೌಕರರ ವರ್ಗಾವರ್ಗಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವರು ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ವರ್ಗಾವರ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೂರಪಡಿಸಿದ ಹೊರತು ಸ ಧಾರಣೆಯಾಗಲಾರದೆಂದು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗುವದು

ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಹವಾ-ನೀರು-ಆಹಾರ ಭೇದದಿಂದ ೩ ಭಾಗಗಳಾಗುತ್ತವೆ

(೧) ಕಾರವಾರ, ಅಂಕೋಲಾ, ಕುಮಟಾ, ಹೊನ್ನಾವರ ತಾಲೂಕುಗಳೆಂಬ ಸಮ ಪ್ರದೇಶವು ಉತ್ತಮ ಹವೆಯ ಪ್ರದೇಶವು

(೨) ಶಿರ್ಸಿ, ಸಿದ್ದಾಪುರ ತಾಲೂಕುಗಳೆಂಬ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಮಧ್ಯಮ ಹವೆಯ ಪ್ರದೇಶ

(೩) ಯಲ್ಲಾಪುರ ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕುಗಳೆಂಬ ಘಟ್ಟದಮೇಲಿನ ತೀರ ಕೆಟ್ಟ ಹವೆಯ ಪ್ರದೇಶವು

೧ ನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಸ್ತರ ಜನರು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ತಾಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಸಾಲುವಷ್ಟು ಮಾಸ್ತರ ಜನರು ಆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ ಸಿರಸಿ, ಸಿದ್ದಾಪುರ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೆಲವರು ಟ್ರೇಂಡರಿರುವರು ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಉಮೇದವಾರರಮೇಲೆ ದಯೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಎಷ್ಟೋ ಮೇಲು ನಂಬರು ಪಡೆದ ಕುಮಾರ ಇದ್ದ ವ ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಬಿನ್ ಪಗಾರಿಯಿಂದ ಇಟ್ಟು ಇಲ್ಲವೆ ತೆಗೆದುಹಾಕಿಯಾದರೂ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಲಾಸ್ಟ ನಂಬರು ಬಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪಗಾರಿಯಿಂದ ೩ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಟ್ರೇಂಡರನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿರುವರು ಇದರಿಂದ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದೀತೆಂಬವೇ ಮುಖ್ಯ ಹೇತುವಿರುತ್ತದೆ ಅಂದ ಬಳಿಕ ಇವರನ್ನು ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯೋಜನವೇನೂ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ.

ಉದಾ — ಕೆ ಕೆ ಜೋಶಿ, ಶ್ರೀ ವಿ ಜೋಶಿ, ಬಾಪಟ, ಭಡಕೆ, ಕಾಂಚು.

ಆದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಟ್ರೇಂಡರು ತಮ್ಮ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇದು ಸ್ತುತ್ಯವು ಆದರೆ ಇವರು ತಮ್ಮ ಹುಟ್ಟಿದ ಊರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಅದೇ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ೨೫-೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವರು ಇದು ಮಾತ್ರ ನ್ಯಾಯವಾಗಲಾರದು ಇವರನ್ನು ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣೆಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತಯಾರ ಮಾಡಿರುವ ವ ಕಾರಣ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ನಾಲ್ಕು ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕಲ್ಲದೆ ಒಂದೇ ಊರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಒಂದೇ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಇಡೀ ಸರ್ವೀಸು ಮಾಡುವದು ಎಂದೂ ನ್ಯಾಯವಾಗಲಾರದು ಹೀಗೆ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಸೋಮಾರಿತನವೂ, ಉದ್ಧಟವರ್ತನವೂ ಉಂಟಾಗಿ "ಸುಧಾರಿಸಾಕುವಾಗುವದರ" ಬದಲು ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವೇ ಆಗತಕ್ಕ ಸಂಭವವು ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ ಇದಲ್ಲದೆ ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿನವರು ಮಾತ್ರ ನೂರಾರು ಮೈಲು ದೂರದ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹೆಂಡರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಜಾತಿ, ಗೋತ್ರ, ಬಂಧುಬಾಂಧವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಿರುಗುತ್ತಿರುವದೂ, ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನವರು ತಮ್ಮ ಜನ್ಮಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸುಖದಿಂದ ಕಾಲಹರಣಮಾಡುತ್ತಿರುವದೂ ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿನವರಿಗೆ ಶಿರ್ಸಿ, ಸಿದ್ದಾಪುರ ತಾಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ವಾಳಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ವರ್ಗಮಾಡುವದೂ, ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ (ಶಿರ್ಸಿ, ಸಿದ್ದಾಪುರ ತಾಲೂಕುಗಳೊಳಗಿನ) ವರಿಗೆ ಯಲ್ಲಾಪುರ, ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕುಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಮಾಡುತ್ತಿರುವದೂ (ಅಂದರೆ ಪಾಳಿಯ ಪ್ರಕಾರ) ಯೋಗ್ಯವಾಗುವದ

ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗೆ ಸಹ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಒಂದೇ ಊರಲ್ಲಿ ೧೦-೧೫ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಇರಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುವದ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಬಿಡಾರವನ್ನು ೨-೩ ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ತಪ್ಪದೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುವದು ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಊರ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಿಯರಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಅನಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ವರ್ಗವಾಗುವದು ಕೆಲವರು ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಊರ ಜನರ ದ್ವೇಷಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ಹೋದಹೋದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೆಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವಾಗಿ ಇಷ್ಟ ಜಾಗೆಗಳಿಗೆ ವರ್ಗವಾಗುವದು ಎಷ್ಟೋ ಮಾಸ್ತರ ಜನರು ತಮ್ಮ ೧೨-೧೫ ವರ್ಷಗಳ ಸರ್ವೀಸಿನಲ್ಲಿ ಘಟ್ಟದ ದಾರಿಯನ್ನು ಸಹ ನೋಡದೆ ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವಂಥ ಸುದೈವಿಗಳಾಗಿರುವರು ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಅದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ೨-೩ ಸಾರೆ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಪಾಳಿ ಬಂದು ಅನೇಕತರದ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳನ್ನನುಭವಿಸಿದಂಥ ದುರ್ದೈವಿಗಳಾಗಿರುವರು ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಒಂದೇ ಪಾಳಿಯನ್ನಾದರೂ ಕೆಲವರು ೧|-೨ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ, ಕೆಲವರು ೪-೪|| ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಮಾಡುವಂಥ ಪ್ರಸಂಗವು ಬರುವದು ಇದೆಲ್ಲಿಯ ನ್ಯಾಯ?

ಇಷ್ಟರಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ವರ್ಗಾವರ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಂಥ ವ ಹತ್ವದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮಾಸ್ತರ ಜನರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ತೇಜನ ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಮಾಸ್ತರ ಜನರಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹವಿದ್ದ ಹೊರತು, ಅವರ ಕಾರ್ಯವು ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಸಾಗಲಾರದೆಂಬುವದು ಸರ್ವಶ್ರುತವೇ ಸರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವರ್ಗಾವರ್ಗಿಯ ಸುಖದುಃಖಗಳ ಪಾಲು ಎಲ್ಲ ಮಾಸ್ತರ ಜನರಿಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡುವದು ಯೋಗ್ಯವಿರುತ್ತದೆ

ಶಿಕ್ಷಣ ಸುಧಾರಣಾಕಾಂಕ್ಷಿ

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶ.

೨ ಭಾಗಗಳ ಕಿಮ್ಮತು ೧-೪-೦

ಎಸ್. ಎಲ್. ಧಾಕಪ್ಪಾ

ಪೋಸ್ಟ- ಶಿರಸಿ, (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ)

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.	ದರ
	ರೂ.
ರಂಗೂನ ದೆ ಗೋಣೆ ೧ಕ್ಕೆ ...	೧೫||—೧೬|||
ಕುಚ್ಚಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಮಾನಗಿ ...	೮—೮-೭-೦
ಶಾಗಿ ನಿದಕ್ಕೆ ..	೧೨—೧೩
ಗೋದಿ ಗೋಣೆ ೧ಕ್ಕೆ ...	೧೯—೨೬
ಹುಡುಕಿ ನಿದ " ...	೧೫|
ಕಡಲೆ ನಿದ ೧ಕ್ಕೆ ...	೧೬—೧೬||
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣೆ ೧ಕ್ಕೆ ..	೨೫ -೨೭
ಹೆಸರು ಬೇಳೆ " ...	೧೬—೨೮
ಉದ್ದು ಮಾನಗಿ ...	೮||—೯
ವೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ " ...	೧೨೫
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ " ...	೬—೧೨
ಹರಿಶಿಣ ಮಣ ...	೧೦|
ಕೊಬ್ರಿ ಖಂಡಿ ...	೧೧೫—೧೨೦
ಕೊಬ್ರಿ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ ...	೨೫—೨೭||
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ ...	೧೦|
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ " ...	೧೩||—೧೪
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ " ...	೪-೫-೦
ಕರೆಸಿನ ಸೂರ್ಯ " ..	೪-೫-೦
" ಹಂಸ " ...	೩-೭-೬

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.

(ಗುಣವಿದ್ದರೆ ಕೊಳ್ಳಿರಿ)

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಜನನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆ, ನಿರ್ಬಲತೆ ನಪುಂಸಕತ್ವ ಕ್ಷೀಣತೆ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣಾಂಶವಾಗಿ ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ ರಕ್ತಶೋಧಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋಲ್ಲಾದಕ ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗರ್ಮಿ, (ಪಾರಿ) ಗುಪ್ತಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲತರದ ಬೊಕ್ಕೆಗಳು ಹುಣ್ಣುಗಳು ಪಿತ್ತದ ಬಾಧೆಗಳು ಕಟಿಶೂಲೆ ವಾತರೋಗ ಮುಂತಾದವು ಅತಿಶೀಘ್ರ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಿರೋಗತ್ವವೂ ಕಾಂತಿಯೂ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ ಟ ಖ ಬೇರೆ ಅನುಪಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ

ವಿಳಾಸ— ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ,

ಪೋಸ್ಟ— ಬನವಾಸಿ ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ,

WAGLE NADKARNI & CO.

CHEMISTS, DRUGGISTS & GENERAL MERCHANTS.

SANDHURST ROAD

Bombay.

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಚಗಳು.
ಸುಲಭ ಕ್ರಯ.

ಬಹಳ ಸಮಯ ತನಕ ನಡೆಯುವ ಪಂಘಾದು ೩ ವರ್ಷ ಗ್ಯಾರಂಟಿ

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಟ್ಟ [illegible] ಪೇಟೆಂಟ್ ನಿಕಲ್ ಸಿಲ್ವರ್ ವಾಚ

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ ರೂ 7-8-0

ಈಗಿನ ಬೆಲೆ ರೂಪಾಯ್ 3-1-0 ಮಾತ್ರ

ಪಕಿಂಗ್ ಪೋಸ್ಟೇಜ ಬೇರೆ

ಅತಿ [illegible] ದ ವಾಚು, ಸರಿ [illegible] ಉಪ [illegible]

ತಳ್ಳಿಸಲ್ [illegible] ವಾಚು ಪಕ್ಕಾ ಸಿಲ್ವರ್ [illegible]

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ ರೂಪಾಯ್ 10-0-0

ಈಗಿನ ಬೆಲೆ ರೂಪಾಯ್ 5-0-0

ಪೆಕಿಂಗ ಪೋಸ್ಟೇಜ ಬೇರೆ

[illegible] ವಾಚ್‌ಗಳನ್ನು [illegible] ವಿ ಪೀ ಪೋಸ್ಟೇಜ ಪ್ರತ್ಯೇಕ

ಇವಲ್ಲದೆ [illegible] ಎಲ್ಲ [illegible] ಶಿಗ್ಗುತ್ತವೆ

ಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ ಟ್ರೇಡಿಂಗ ಕಂಪನಿ.

ಗಿರಗಾಂವ ಮುಂಬಯಿ

KRISHNAVILAS TRADING COMPANY

Girgaum, BOMBAY

शक्तिवर्धक 'कामेश्वर मोदक.'

[illegible] अनुपानाप्रमाणे [illegible]

पत्ता— मुरारजी हिरालाल [illegible] गुजराती [illegible]

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1 ವಿಷ್ಣುಂಜನ — ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ವನಸ್ಪತಿಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬೇಸ ಹಾಗೂ [illegible] ಇದರ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ತಲೆನೋವು [illegible] ಗಂಟಿನೋವು, ಎದೆನೋವು, [illegible] ವಾತ, ಸಂಧಿವಾತ [illegible] ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವುಗಳು [illegible] ಗುಣಪಡಿಸು [illegible] 1 ಕ್ಕೆ 0 8 0 12 ಕ್ಕೆ [illegible]

2 [illegible] ಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ [illegible] — [illegible] ಶ್ರಮಪಟ್ಟು [illegible] ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ [illegible] ಶರೀರಗಳ [illegible] ಪ್ರಕೃತಿಯು [illegible] 40 [illegible] 1 [illegible]-8-0

3 [illegible] — ([illegible]) - [illegible] ದ್ವಿತೀಯ ತೃತೀಯ [illegible] 1 [illegible] 0-8-0

4 [illegible] ಗುಟಿಕೆ — [illegible] ಮಕ್ಕ [illegible] 1 [illegible] 0 10 0

5 [illegible] ಗುಟಿಕೆ ಇದು [illegible] ಸಿದ್ಧ ಔಷಧಿ [illegible] 1 [illegible] 0 10 0

6 [illegible] — [illegible] ಆಕ್ಕರಿ, [illegible] 2 ದಿವಸದೊಳಗೆ [illegible] 1 [illegible] ಕ್ರಯ [illegible] 2

7 [illegible] ಮತ್ತು [illegible] - ಇದರ [illegible] 2 [illegible] 1 [illegible] 1 [illegible] 2-0-0

8 [illegible] ಮತ್ತು [illegible] ಸುಖ ನಿದ್ರ [illegible] 10 [illegible] 0-12-0 3 [illegible] 2 0 0

9 [illegible] ಔಷಧಿ [illegible] 1 [illegible]-12-0

10 [illegible] ಹುಳ [illegible] ಮೊದಲಾದ [illegible] 3 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣ ವಾಗುವವು, [illegible] 1 ಕ್ಕೆ 0-6 0 3 [illegible] 1-0-0

11 [illegible] 1 ಕ್ಕೆ 0-3-0 6 [illegible] 1-0 0

ವಿ ಪೇ. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್ಸ್

ನೇಟಿವ್ ಡಾಕ್ಟರ್ಸ್ ರಹಬೆಂದಿ

ಬೆಂಗಳೂರು [illegible]

ಹೊಸ ಶೋಧ! "ಓಂ" ಹೊಸ ಶೋಧ!!

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಪರತು.

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ [illegible] ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆ [illegible] ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು, ಮೂತ್ರದ ಮೂಲದಲು ಅಥವಾ ಅದರ ಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹುದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯ ಎಲ್ಲ ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು. ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ [illegible] ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. ಉಷ್ಣದಿಂದ [illegible] ವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣಗಳುಂಟಾಗಬೇಕೊ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ ಬರುವವು. ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಮುಟ್ಟು ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದ [illegible], ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದಲೂ, ಗುಣ ಬರುವದು. ನಿದಾನ ಒಂದು ಸಾರೆಯಾದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ ೧ಳ ತೊಲೆಯ ಡಬ್ಬಿಗೆ ರು ೧ [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೪ ರು. ೮ ಆಣೆ. [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೧೫ ರು ಮೇಲೆ ೧ ಡಬ್ಬಿ ಉಚಿತ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡಿ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ—ಸ್ಮಿಥ್ ಆಂಡ್ ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ

ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು ಯಾವದೇ ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದು ಖರ್ಚು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ. ಈ ವಿನಹಾ ಆ ದೀಪಗಳು ತಾ, ಈ ದೀಪಗಳು ಹೆಚ್ಚು [illegible] ಕ್ರಯಗಳು ಸಹ ಇವೆ.

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ದರವಾನ ವಗೈರೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಪತ್ರಾ ಬರೆದು ತಿಳಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷುಮಯ್ಯ ಶ್ಯಾನಭಾಗ.

ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

Printed and published by Krishnarao Keshav Shenvi at his Star of Kanara Press, Kumta

Reg. No. B 1270.

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೩೬.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ –

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾವು ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.

ವ್ಹಿ ಪಿ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸಹಿತ ರೂಪಾಯಿ 2-13-0

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0

ನರಪತಿಹಿತಕರ್ತा द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ –

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ ಟೈಪಿನ(೧೫ ಎಮ್‌ಅಗಲ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ 1 0 0 ಅನಂತ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ ೦-೨-೦.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಧ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.

ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

-[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೨೪ ಮಾಹೆ ಜೂನ ಸನ್ ೧೯೩೦ ನೇ ಇಸವಿ.]-

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಹುರಿ, ಕಣ್ಣುರಿ ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವುಸೋರುವದು ಕಿವುದ ತನ ಕಣ್ಣನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ರಾನಾಶವಿರ ವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಖಚಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ ಉದುರುವ ಕೂದಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ... ಟ್ಟ ... ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ... ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಬೆಲೆ ಸೀಸ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0 3ಕ್ಕೆ 2 0 0 ಪೋಸ್ಟ ಖರ್ಚು 1-3-0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೋಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ ಮೂತ್ರ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬಿಳುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮೂತ್ರಾಘಾತ ಈ ಮೊದಲಾದ ರೋಗಗಳನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1 8 0

ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4 0 0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಪ್ರಸೂತರಾಗುವಾಗ ಕಷ್ಟವಾಗುವದು, ಋತು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃತ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೀರೆ) ಈ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ 2/-

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮ.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಜಕಂ, ಘಾಯ ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ ಗುಣ ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೬ ಆಣೆ ಟಪಾಲು ಖರ್ಚು ಬೇರೆ ಕಾಗದ ಬರೆಯಿರಿ ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7 ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯೋಸ:— ಮಲೇರಿಯಾ, ಚಳಿಜ್ವರ ಮತ್ತು ... ದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ... 8 ಡೋಸ್‌ನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ 1 8 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 8 8 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 16 0

ಮಲೇರಿನಾ:— ಮಲೇರಿಯಾದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯೋಗ ... ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ 20 ... 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8 ... 1 ... 8-1

ರೆನ್ಯುನೊ ಬಾಮ: ತಲೆಸಿಡಿತ, ಕರುಣವಾತ ಇತರ ... ನೋವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ 8 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 3 4 0

ಯೂಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ ... ಡಜನಿಗೆ ರೂ 1 10 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 3

ಮಿಸ್ಟರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಹಿತ್ತು ಔಷಧಗಳು

ಪ್ರಮಾಣ 2 4 ಔನ್ಸ್ 1 2 4

ಆ 2½ ಆ 3½ ಆ 6 ಆ 11 ರೂ 1 4 ರೂ 2 4

ದೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಗಳು

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಡೆದು ... ತಿಳುವಳಿಕೆ ... ದೃಷ್ಟಿಗೂ ... ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೋಡುಗಳೂ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ... ಕನ್ನಡಕಗಳೂ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳೂ ದೊರೆಯುವವು ... ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,

7. ಮಂಗಳೂರು.

ಗುರುಪಾನಾಧಿಕಔಷಧಿ.

ಗುರುಕೃಪಾ— ಬಹಳವಾದಿ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಖಾತ್ರಿ ಲಾಯಕು ಔಷಧ ಮ ... ರೋಗ, ಜ್ವರ, ಅತಿಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಡಿತ, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, ನ್ಯೂಮೋನಿಯಾ, ವಾತವಿಕಾರ, ಹಡದಬೇನೆ, ದುರ್ಗಂಧನಬೇನೆ, ತಲೆನೋವು ... ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳು ಈ ... ರೋಗಗಳಿಗೆ ಈ ಔಷಧವು ಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ ... ಔಷಧದ ಸಂಗಡ ... ೩ ೧ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ. ಸಣ್ಣ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೪ ಆಣೆ

ಜ್ವರದ ಚೂರ್ಣ:— ಪರದೇಶಿ ಮತ್ತು ಸ್ವದೇಶಿ ಜ್ವರದ ಬೇರೆ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ. ಆದ ... ಡಾಕ್ಟರ ಹಾಕೀಮ ವೈದ್ಯ, ಇವರು ... ನೋಡಬೇಕ ಸ್ವಾನುಭವ ಇದೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ. ಯಾವತ್ತು ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ... ತಪ್ಪದೇ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಯ ೨ ಆಣೆ ... ಒಂದು ಪುಡಿಗೆ ೪ ಆಣೆ

ವಾತಶತ್ರು:— ಯಾವತ್ತು ಬಗೆಯ ವಾಯುವಿನ ಮೇಲೆ ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೧ ರೂಪಾಯಿ

ಸೂರ್ಯಪುಟಲೋಹ ಭಸ್ಮ:— ... ಲೋಹಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ. ಆದ ... ಆದ ಮೇಲೆ ... ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಸುಖಶಾಂತಿ ತೈಲ:— ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧವಿದ್ದು ಗುಣಕಾರಕ ಇರುತ್ತದೆ. ತಲೆಗೆ ... ಲಾಗಿ ... ವಿಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ಆಣೆ

ನಪುಂಸಕತ್ವಾರಿ ತೈಲ:— ನಪುಂಸಕತ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಿಥಿಲತೆಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಮದ್ರಾಸಿ ಸುವಾಸಿಕ ಔಷಧಿ ನಾಸಪುಡಿ – ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ನಾಸಪುಡಿಕ್ಕಿಂತ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವದೆ ಕಿಮ್ಮತ ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೫ ಆಣೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಜ್ರಕ್ಷಾರ, ಬಾಲಗ್ರಹ ಸ್ತ್ರೀಯರ ದೋಷ ವಿನಾಶಕ, ನಾಗವಟ ವಗೈರೆ ಔಷಧಗಳು ಸಿಗುವವು ... ಪಾಕಿಂಗ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ

ಪತ್ತೆ— ನನಲರಾಮ ಗಣೇಶರಾಮ ಕಾಪಡ

ವ ಮತ್ತು ಔಷಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ.

ಶಹಾಪೂರ ಜಿಲ್ಹಾ ಬೆಳಗಾಂವ.

ಜವಾಬುನೋಟೀಸು.

ಹೊನ್ನಾವರ ಕಸಬಾದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ಪೊನ್ನಶಂಬ ಮಂಗೇಶರಾವ ಮಂಜುನಾಥಯ್ಯಾ [illegible] ಇವರ ಸನ್ನಿಧೀಗೆ—

ಬಾಲಕ ವೆಂಗೇಶರಾವ [illegible] ಇವರು ಈ ಜವಾಬುನೋಟೀಸು [illegible] ಳುವದೇನಂದರೆ—

ತಮ್ಮ ತಾ [illegible] ನೇ [illegible] ಮೂಲಕ ಬಹಿರಂಗಿಸಿದ ನೋಟೀಸಿನಿಂದ [illegible] ಎಬ್ಬಿಸುವವರ [illegible] ಮತ್ತು [illegible] ಇದರಿಂದ ತಮ್ಮ [illegible] ಯಾವ [illegible]

[illegible]

[illegible] ಜವಾಬದಾರರು ಗುವ [illegible] ತಮ [illegible] ಎದುರುಮಾಡಿದ [illegible] ರಿಗೂ ಸಹ ಯಾವತರದ್ದೂ [illegible] ಪ್ರಯೋಜನ ಸಿಗಲಾರದು ಈ ಮುಂತಾದ [illegible] ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ತಮ್ಮಗಳ [illegible] ಸದರ ನೋಟೀಸು ವ ಇದಕ್ಕೂ [illegible] ಲಕ್ಷ್ಯಾರ ಕೊಟ್ಟಿರಬಹ ದಾದ್ದೆಂಬ ಯಾವ [illegible] ಕಲಪಿಸ ನೋಟಿಸು ಸವಾಲಾಸು ಈ ಜವಾಬು ನೋಟೀಸಿನ ಮೂಲಕ ನಿರಾಕರಿಸಿರುತ್ತೇನಂತ ಸಂ [illegible] ತಮ್ಮಗಳಿಗೆಲ್ಲಪರಿಗೂ ಕುಮಟಾ ಕಾನಡಾವೃತ್ತದ ಮೂಲಕದಿಂದ ಬಹಿರಂಗಿಸಿ ಬದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ

ಹೊನ್ನಾವರ ತಾ ೨೧-೬-೧೯೨೦

Mangesh Venkatrao Bhavally

—oo—

ಜಾಹೀರ ನೋಟೀಸು.

ಕೆಳಗೆ ಸಹಿಮಾಡುವವರ ಕಡೆಯಿಂದ ನೋಟೀಸು ಕೊಡ ವವರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದಲ್ಲ ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕ ಕಡೇಕೋಡಿ [illegible] ಪಮಯ್ಯ ವೆಂಕಪ್ಪ ಹೆಗಡೆಯೆಂಬವರಿದ್ದು ಸದ್ರಿಯವರ (1) ವೆಂಕ— (2) ಶಂಕರ (3) ಅಪ್ಪ (4) ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ (5) ಗಣೇಶ ಈ ರೀತಿ ಐದು ಮಂದಿಗಂಡು ಹು [illegible]

[illegible] ಮೊದಲಿನ [illegible] ಅವರ [illegible] ಮತ್ತು [illegible] ಮೂರು ಮಂದಿ [illegible] ಜಮೀನು [illegible]

[illegible]

[illegible] ಹೆಗಡೆ ಇವ [illegible] ಪತ್ರ [illegible] ೧೦ [illegible] (S) [illegible]

ಕಡೇಕೋಡಿ [illegible] ೨೦	V. P. H. [illegible] ಶಂಕರ ಪರವ [illegible] ಗಡೆ [illegible]

—o—

कानड्यांत कानडी की मराठी ?

रा. कामत यांचा उद्गार !

([illegible] — D V P)

(मागच्या अंकावरून पुढे चालू)

W च्या पत्रांतील उघड उघड हेतु असा दिसतो का, कानडा जिल्ह्याच्या भागापैकी कारवार, हळियाळ सुपा, मुंडगोड यांत मराठी बोलणाऱ्यांची संख्या फारच अधीक आणि अंकोला, कुमटा, होनावर व भटकळ येथेही वरच्या जातींपैकी, बरीच लोकसंख्या मराठी बोलणाऱ्यांची असल्यामुळे आणि शाळांतून जरी अशा लोकांना कानडीच शिकविलें जाते तरी त्यांचा बराचसा संबंध मराठीकडे येतो, आणि त्यांची नैसर्गिक प्रवृत्तिहि मराठीकडेच असते अशा लोकां-

पैकीं ज्याची इच्छा असेल त्यास, मराठींतून शिक्षण देण्याची योग्य तरतूद झाली पाहिजे ही विचारसरणी अयोग्य असे कोण ह्मणेल ? शिवाय, शिरसी, यल्लापूर व सिद्दापूर, जेथें कानडीचाच अधीक प्रचार आहे आणि अंकोला, कुमटा, होनावर व भटकळ येथें जे कानडी भाषाच बोलणारे लोक आहेत त्यांच्यावरही मराठी भाषा लादून तिकडील कानडी भाषा नामशेष करावी असा W च्या पत्रावरून ओढून ताणून अर्थ केला तरी, त्याचा तसा हेतु दिसत नाहीं मराठी बोलणाऱ्याकरितां मराठीची, आणि कानडी बोलणाऱ्याकरितां कानडी शिक्षणाची आणि तीहि त्याच्या लोकांच्या इच्छेप्रमाणें सोय झाली पाहिजे, असें ह्मटले असतां रा. [illegible] मतच्या नाकास मिरच्या का झोंबाव्या, किंवा त्यांच्या आवडत्या अभेद्य अशा कानडी भाषेबद्दल त्यांस भीतियुक्त संशय का वाटावा, हे समजत नाहीं रा. कामत ह्मणतात कीं कोंकणी बोलणाऱ्यांना मराठी किंवा कानडी शिकण्यास सारखीच जड पडते तरी तशीच आमची, कानडीच त्यांना सोपी जाते असें किंवा कानडा जिल्ह्यांत येऊन राहिल्यामुळें, कोंकणी बोलणाऱ्यांनीं ती भाषा सोडून कानडीचाच स्वीकार करावा असें ते ह्मणत नाहींत

कानडा जिल्हा, आणि कानडी भाषा

ह्या शब्दांची जोडी कानाला तरी किती साहाजिक व योग्य दिसते ! जशी काहीं सीताराम, राधाकृष्ण वगैरे शब्दांप्रमाणें अभेद्य ! कानडा जिल्हा आणि कानडी भाषा, यांच्यामध्ये मराठीची लुडबूड ह्मणजे जणू काय सीता व राम यांच्यामधील रावणच आल्यासारखें वाटते याच कर्णमधुर शाब्दिक संयोगानें रा. कामत स्वतःच तरी फसले आहेत, किंवा जाणून बुजून ही नाटकी ढाल पुढें करून ते साध्याभोळ्या लोकांस फसवीत तरी पहात आहेत शेकडा ९८ लोकांस कानडी भाषा येते, असें त्यांचें सांगणें आहे हे गणीत त्यांनीं कसें सोडविलें हे त्यांचें त्यांस माहीत तरी तोच आकडा खरा धरला तरी, या ९८ जणांस कानडी भाषा नुसती येऊन किंवा समजून भागत नसतें त्या सर्वांस ती चांगली रुचते व मानवते काय ! त्यांतील काहीं लोकांस तर ती बिलकूल मानवत नाहीं हे ते लोक शाळा संपल्याबरोबर हे बलात्कारानें भरविलेलें औषध ओकून टाकून मोकळे होतात, यावरून स्पष्ट दिसते म्हणून रा. कामतच्या सल्याप्रमाणे

हें न मानवणारें औषध

त्यांच्या घशात का कोंबावें ? तर ह्मणे एकदां

भाषा करण्याकरितां ! यांना ह्मणतात समय सूचकता !! रा. कामतना माहीत आहे कीं महात्मा गांधी सारखेहि हिंदुस्थानवर एक भाषा असावी असें ह्मणतात. तेव्हा आपणाहि तसेंच ह्मटल्यानें आपल्यावर, बाजू टाकण्याची मुळींच भीति नाहीं परंतु एक भाषा करण्याच्या प्रयत्नात आपली मूळ भाषा सोडावी, किंवा त्याच भाषाद्वारें शिक्षण न घेता एकदम एक भाषेकडे धांवावें असें, म. गांधी किंवा कोणी ह्मणत नाहींत तर एकमेकांचे विचार एकमेकास बरोबर पटून आपल्यातील प्रेमबंधन दृढ होण्याकरिता एखादी सार्वत्रिक भाषा ठरविली जावी असे ते ह्मणतात, परंतु आपल्या

जन्म भाषेवरच गदा

घालून त्या प्रांताच्या किंवा जिल्ह्याच्या भाषेलाच आलिंगन द्यावें असें कोणीहि ह्मणणार नाहीं.

आता, रा. कामत आपल्या आवडत्या मताच्या समर्थनार्थ कोंकणी भाषा मराठी नव्हे असे प्रतिपादितात परंतु रा. कामत सारख्या पढत माणसाकडून असे धाष्टर्य घडवतें तरी कसे, याचेंच आश्चर्य वाटतें. कोंकणी भाषा ह्मणजे मराठी किंवा मराठीचा अपभ्रंश होय, ही गोष्ट अगदीं उघड आहे ही गोष्ट सिद्ध करण्यास डोकें खाजविण्याची किंवा इतिहास संशोधनाची बिलकूल जरूरी नाहीं.

या बाबतींत मी त्यांना असे विचारतो कीं, समजा कीं, घरीं आई बापाच्या संगतीत केवळ कोंकणी शिकलेला मुलगा ज्याला मराठीचें किंवा कानडीचें कसलेहि बाळकडू मिळालेलें नाहीं, अशा मुलाबरोबर एखादा पुण्याचा मराठी बोलणारा गृहस्थ आणि मैसूर कडील कानडी भाषा बोलणारा दुसरा गृहस्थ बोलूं लागल्यास. त्याला त्यातल्या त्यात कोणाचें बोलणें समजेल ? मराठी कीं कानडी? एखाद्या बंगाली माणसासमोर रत्नागिरीचा १, मालवणचा १, वेंगुर्लेचा १, गोंव्याचा १, कारवारचा व, होनावरचा कोंकणी भाषा बोलणारा एक एक आणि मैसूरचा कानडी गृहस्थ एक असी रांग उभी केल्यास, या कोंकणी किंवा अपभ्रष्ट मराठी बोलणाऱ्याचें वर्गीकरण मराठी भाषेकडे होईल कीं कानडी भाषेकडे होईल ?

कामिल झालेल्यांनां सगळें जग पिवळें दिसतें.

रा. कामतांच्या, S G W, सगळे कार री, कौन्सिलांत सूचना आणलेले रा. उपासनी, त्या ठरावाला मदत करण्याचें अभिवचन दिलेले इतर नामदार, S G W प्रमाणेंच मत असलेले इतर तालुक्यातील लोक आणि पूर्ण विचारांती या पुर्वीच कानडा जिल्ह्यांत मराठीच्या शिक्षणाची सोय करण्याचें ठरविलें असल्याचें कळविलेलें मुंबई सरकार, या सर्वांसच उघड किंवा पर्यायानें माथेफिरू (*Fanatics*) या सदराखालीं घालून आपण तेवढे अधीक शहाणे असें दर्शविण्याचा प्रयत्न अश्लाघ्य होय.

रा. कामत हे W यास या नंतर कानडीच्या विरुद्ध हातात लेखणी धरण्यापूर्वीं २ वेळा विचार करण्याची ताकीद देतात परंतु, रा. कामत यांस मी नम्रपणे सुचवितों कीं, त्यांनीं आपल्यास फारसा विचार करवत नसला तरी, कोणाच्याही मताविरुद्ध टीका करण्यापुर्वी, ते पत्र सबब निदान एक दोन वेळा तरी वाचावे

ता २७-४-२०

ಇನಾಮು.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಿಬಂಧಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ರೂಢಿಯು ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಲೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಬಹು ಜನರು ಸಮ್ಮತಿಸುವರು ಹಾಗೂ ಈಗಿನ ನವಯುಗದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡದೆ ಇರುವ ಜನರು ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಜನರೇ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟರೆಂದೂ ಈ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಳ್ಗೆಗೆ ಕಾರಣರಾಗಿರುವರೆಂತಲೂ ಅಂಥ ಜನರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂತಲೂ ಬಲ್ಲವರು ಹೇಳುವರು. ಈಗ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಮುಂದೆ ಪದವೀಧರರಾಗಿ ದೇಶಹಿತದ, ಸಮಾಜಹಿತದ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಕಾರಣ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಕರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವದೂ ಬೆಳೆಸುವದೂ ಕನ್ನಡಿಗರಾದ ನಮಗೂ, ನನ್ನಂತೆಯೇ ಇತರರಿಗೂ, ಸೇರಿದ ಮಾತೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಾರಣ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಗಿಬ್ಬ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಆದರ, ಉತ್ಸಾಹಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಲ್ಪನಾದ ನಾನು ನನ್ನ ಅಲ್ಪತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅಲ್ಪ ಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಗಿಬ್ಬ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೬ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಹೇಳುವ ನಿಯಮಾನುಸಾರವಾಗಿ ಪಾರಿತೋಷಿಕವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಕೋರಿಕೆ. ಉದಾರವಾದ ಶಾಲಾಧ್ಯಾಪಕರು ನನ್ನ ಅಲ್ಪ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವರೆಂದು ನಂಬಿ ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡಿರುವೆನು

ನಿಯಮಗಳು

(೧) ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡುವ ೬ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ೬-೭ ನೇ ಇಯತ್ತೆಯವರಿಗೆ ೩ ರೂಪಾಯಿಯು ಬಂದೂ, ೪-೫ ನೆಯ ಇಯತ್ತೆಯವರಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿಯು ಬಂದು, ಮೊದಲಿನ ಮೂರು ಇಯತ್ತೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಇನಾಮು ಸಿಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗುವದು

(೨) ಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು ಯಾರ ನಿಬಂಧವು ಉತ್ತಮವೆಂದು ಪರೀಕ್ಷಕರಿಂದ ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೋ, ಅವರಿಗೆ ಜಾತಿ, ಕುಲ, ವಯ ಮುಂತಾದ ಯಾವ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ನೋಡದೆ, ಇನಾಮು ಸಿಗತಕ್ಕದ್ದು

(೩) ಮೊದಲಿನ ಮೂರು ಇಯತ್ತೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ೪೦-೫೦ ಸಾಲುಗಳನ್ನು, ೪-೫ ನೇಯ ಇಯತ್ತೆಯವರು ೮೦-೧೦೦ ಸಾಲುಗಳನ್ನು, ಮೇಲಿನ ಇಯತ್ತೆಯವರು ೧೫೦ ರಿಂದ ೨೦೦ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕಾಗುವದು ಕೆಳಗಿನ ಇಯತ್ತೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಿಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಾಬುದ್ಧತೆ, ಸುಂದರವಾದ ಅಕ್ಷರ, ತಪ್ಪುಗಳ ಕಡೆಗೂ, ಮಧ್ಯದ ತರಗತಿಗಳವರಲ್ಲಿ ಇವಲ್ಲದೆ, ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು, ಮೇಲಿನ ವರ್ಗದವರ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಇವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಬರೆದದ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಕೂಡ ನೋಡಬೇಕಾಗುವದು

(೪) ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗುವದು ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪರಿಣಾಮವು ತಿಳಿದ ಕೂಡಲೆ, ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವೆನು ಗಿಬ್ಬ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಮಾರಂಭದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇನಾಮು ಹಂಚಲ್ಪಡುವವು

N. S Kurdi.

ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸರ್ವ ಮತದಾರ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ಸವಿನಯ ವಿನಂತಿ

ನಾನು ೧೫-೧೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪೂನಾ "ಕೇಸರಿ" ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿ ಕೇಸರಿಯ, ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಲೋ. ವಾ. ಬಾಳಗಂಗಾಧರ ಟಿಳಕರೇ ಮೊದಲಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತರು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಮ್ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಿಗಬೇಕೆಂದು ಈವರೆಗೆ ನಡಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಗಳು ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸಿ ಸ್ವೇ. ಸ. ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಸಾಹೇಬರ ರಿಫಾರ್ಮ ಆಕ್ಟಿನ ಪ್ರಕಾರ ಬರುವ ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಾಯದೆ ಕೌನ್ಸಿಲ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪಕ್ಷ (ಡೆಮೋಕ್ರ್ಯಾಟಿಕ) ಪಕ್ಷದಿಂದ ಈ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡೆಗಿನ ಮೆಂಬರನಾಗಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಅದೆ ಈ ಸಂಬಂಧ ಬರುವ ನವೆಂಬರ ತಿಂಗಳದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಇಲೆಕ್ಷನ್ ಸಮಯ ಈ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸರ್ವ ಮತದಾರ ಬಾಂಧವರು ಲೋಕಹಿತ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ನನಗೆ ಮತದಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಉದಾರತೆಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ,

ಸುಬ್ರಾಯ ಭಟ್ಟ ಶಂಭೂ ಲಿಂಗಭಟ್ಟ ಅನಗೋಡಕೊಪ್ಪ.
ಪೋ: ಇಡಗೂರ ತಾಲೂಕ ಶಿರಸಿ (ಕಾರವಾರ)
ತಾ ೧೯-೬-೧೯೨೦.

ಕಂಬಳಿಗಳು.

ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು.

ರೇನ ಕೋಟುಗಳು, ಕೋಟುಗಳು, ಬಹುಬಂಧವು, ಮತ್ತು ಹಾಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ, ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಬರುವಂಥವು. ದಾವಣಗೇರಿ ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು ಬೇಕಾದರೆ, ನಮಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿರಿ ಕೂಡಲೆ ಯೋಗ್ಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಗೆ ಕಳಿಸುವೆವು

ಶಿರ್ಶಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ,

ದಾವಣಗೇರಿ, ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತ.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಖು ೨೪ ಮಾಹೆ ಜೂನ ೧೯೨೦

ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ರಿಪೋರ್ಟ. ೧೯೧೮-೧೯೧೯.

(ಲೇಖಾಂಕ— ೨)

ಮೊನ್ನೆ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವೃತ್ತಾಂತದ ಮೇಲಿನ ಸರಕಾರಿ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಇತ್ಯರ್ಥವನ್ನು [illegible] ಲೇಖಾಂಕದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದುವಷ್ಟೆ. [illegible] ಅಡವಾಳೆಯಾಳಗಿನ ವಿಚಾರಗಳು ಮಿ| [illegible] ಸಾಹೇಬರವರು [illegible]ಗಿರುವವು. ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ವಹಿಸುವ ಸಮಯ, ಈ ಖಾತೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮಾಲೋಚನೆಯನ್ನೇ ಅವರು ಮಾಡಿಟ್ಟಿರುವರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಬಹಳೇ ಅನುಭವಶಾಲಿಗಳು, ತಜ್ಞ ಸಲ್ಲಾಗಾರರು ಎಂದು ಅವರ[illegible] ಸರಕಾರವು ಮನ್ನಿಸಿರುವದು. ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯು ಒಂದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೆಟ್ಟದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲು ನೋಡಿದರೆ, ಅವರಂಥ ದಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರು. ಅವರ ಆಡಳಿತವು ಮಿತಿಮೀರಿ ಎಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ, ಎಂಬುದು ಸುವಾಚ್ಯ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಬರೆದಿಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುವದು. ಬೆಟ್ಟದೊಳಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದಲ್ಲಿ, ಬೆಲ್ ಸಾಹೇಬರು ಒಟ್ಟು [illegible]ದ್ದನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಬ್ರಿಟಿಶರ ಸುರಾಜ್ಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಕ್ಲೈವ, ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸರಂಥ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪುರುಷರು ಎಷ್ಟು ದುಡಿದಿದ್ದಾರೋ, ಅಷ್ಟೇ ಬೆಟ್ಟದ ಸುರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮಿ| ಬೆಲ್‌ರವರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದುಡಿದಿರುವರು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಬೆಟ್ಟದ ವಾರನ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ತಮ್ಮ ಖಾತೆಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ಇವರ ಕೀರ್ತಿಯು ಒಂದು ಬಗೆಯಿಂದ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ, ಬೆಟ್ಟದ ಹಿತವು, ಬೇಸಾಯದ ಹಿತವು, ಎಂಬ ಸರಕಾರದ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಅವರ ಆಡಳಿತದ ಪರಿಣಾಮವು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಸುಖಕರವಾಗಿಲ್ಲ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅಹಿತಕರವಾಗಿದೆ, ಎಂತಲೇ ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ನಿರ್ಣಯಿಸುವರು. ಇರಲಿ ಇವರ ಒಕ್ಕಣಿಸಿನ ಆಳಿಕೆ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರದ ತಿಜೋರಿಗೆ ಹಿಂದು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮತ್ತೊಂದು ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಯಿತು. ೧೯೧೨ ನೇ ಸಾಲಿನ ನಾಲ್ವತ್ತುಮೂರು ಕಾಲು ಲಕ್ಷ [illegible], ಈ ಖಾತೆಯ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು, ಏಳು ವರ್ಷಗಳ[illegible] ೧೯೧೮ ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ, ಅವರು [illegible] ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಏರಿಸಲಿಲ್ಲೇನು? ಹಿಂದ[illegible] ವಕ್ಕ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ, ಇಷ್ಟು [illegible] ಆದಾಯವನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಇದೇನು [illegible] ಇನ್ನಾದರೂ ೬೦ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಾವಿ[illegible] ಸರಕಾರದ ಅಂದಾಜ ಎಣಿಕೆಯಾಗ[illegible] ಇವರ ಪರಿಶ್ರಮಗಳೇ ಕಾರಣವಾಗಿರು[illegible] [illegible]ನಲ್ಲಿ ೬೦ ಲಕ್ಷದ ಆದಾಯದ [illegible] ೪೪ ಲಕ್ಷದ ವೆಚ್ಚವು, ಇವುಗಳ ವಜಾ [illegible] ಮಾಡಿದರೆ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಗದಿ ೩೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಫಾಯಿದೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು [illegible] ಮಾಡಲಾಯಿತು. ೩ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ೧೦ ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕಿದ ಫಾಯಿದೆಯ[illegible] ಸರಕಾರ[illegible] [illegible] ಸಂಖ್ಯೆ, ಈ ಖಾತೆಯ ಉತ್ಪನ್ನವು ಒಂಬತ್ತು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಯಿತು. ವೆಚ್ಚವು ಇಮ್ಮಡಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಸಿಕ್ಕಿದ ಫಾಯಿದೆಯೂ ಇಮ್ಮಡಿಯಾದಂತಾಯಿತು. ಇಷ್ಟು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಈ ಖಾತೆಯು, ಅದರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಸರಕಾರದ ಮೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾದರೆ ಅದೇನು ಮನುಷ್ಯಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಹೊನ್ನಪ್ಪನ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಅವನ ಸಹೋದರ ಚೆನ್ನಪ್ಪನ ಕೈಕಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಗುತ್ತ ನಡೆದರೆ, ದುಡ್ಡಿನ ಗಂಟು ಕಟ್ಟುತ್ತಾನೆಂದು ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನು, ಹೊನ್ನಪ್ಪನು ಗಳಿಸಿದ್ದು ಕೇಳಿ, ಚೆನ್ನಪ್ಪನನ್ನು ಅಲ್ಪ ನಷ್ಟ ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸುವದು ಸರ್ವಥಾ ನ್ಯಾಯವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹೊನ್ನಪ್ಪನ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದಲೇ ಚೆನ್ನಪ್ಪನ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಹೊಡತಬೀಳುತ್ತದೆಂದು ಕಂಡುಬಂದರಂತೂ, ಯಜಮಾನನು ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಸುಖಶಾಂತಿಗೆ ಹೊನ್ನಪ್ಪನ ಕಿವಿಹಿಂಡಿಯಲೇ ಬೇಕಾಗುವದು. ತನ್ನ ಮರಿ ಹೊನ್ನುಮರಿ ಪರರ ಮರಿ ಕಾಗೆಮರಿ ಎಂಬ ಭೇದದೃಷ್ಟಿಯು, ಯಜಮಾನನಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಇರಬಾರದೆಂದು, ಹೇಳುವದೇತಕ್ಕೆ? ಕುಟುಂಬದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ, ಮತ್ತೇತಕ್ಕೆ? ಇದನ್ನಷ್ಟು ಸರಕಾರವು ವಿಚಾರಿಸಲಿ.

ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ಧೋರಣದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸರಕಾರವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆಂಬುವದು ನಮಗೆ ಶೀರ ಮಹತ್ವದ ವಿಶಯವು. Much remains to be done ಅಂದರೆ ಈ ಖಾತೆಯ ವಿಶಯವಾಗಿ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡಿಸತಕ್ಕದ್ದಿದೆ ಎಂದು ಸರಕಾರವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈ "ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸದ" ಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗೆ ಏನೇನಿದೆಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸರಕಾರವು ಸೂಚಿಸಿದ್ದರೆ ಚೆಲೋದಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬೆಟ್ಟದೊಳಗಿನ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮವಾದ ಗಿಡಗಳ ಸಂಪತ್ತನ್ನು, ಉಗಿಬಂಡಿಗಳಿಂದ ಹೊರಗೊಯ್ದು, ವ್ಯಾಪಾರ ನಡಿಸುವದೊಂದೇ ಜಂಗಲ ಧಂದೆಯು, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಡಿಯುವದೋ? ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರವು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ನಡಿಸಿದಂತೆ, ಬೇರೆ ಬೆಟ್ಟದ ದಂದೆಗಳು ಇನ್ನಾದರೂ ನಡಿಸಲ್ಪಡುವವ್ರೋ? ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯು ಬಿದರುಗಳಿಂದ ಕಾಗದವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕಾರಖಾನೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದರೆ, ಈಗಿನ ಕಾಗದದ ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಫಾಯಿದೆಯಾಗುವದೆಂದು ಸರಕಾರವು ಅರಿತಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಗಂಧದ ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆಯುವ ದಂದೆಯು, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ದಿನಂಪ್ರತಿ ಬೆಳದು ಒಣಗಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಂತೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತಿರುವ ಎಷ್ಟೋ ವಿಧದ ಕಾಯಿಗಳಿಂದ ಬಟನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ಔಷಧಿ ಗಿಡಗಳಿಂದ, ಹಣ್ಣುಗಳಿಂದ, ಎಲೆಗಳಿಂದ, ಔಷಧಗಳನ್ನೂ ರಸಾಯನಿಕ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆಯುವದಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ವಿಶಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಿರೋ, ಎಂದು, ಮಿ| ಬೆಲ್ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ದಂದೆಯ ಕಮಿಶನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲು, ನಾನು ಇಂಥ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಈ ವಿಶಯವಾಗಿ ವಿಚಾರ ನಡಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಈ ತಜ್ಞ ಸಲ್ಲಾಗಾರರು ಪಾರಾಗಿರುವರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸ ನಡಿಸತಕ್ಕದ್ದಿದೆಂದು ಸರಕಾರವು ಹೇಳುವದು ಅಕ್ಷರಶಃ ನಿಜವದೆ. ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ದಿವಾಣರ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಕೂಡಲೇ ಇಂಥ ಜಂಗಲ ಧಂದೆಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ 'ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯನಮಃ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪ್ರಾರಂಭವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದೋ ಏನೋ! ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಗಂಡು, ಹೊಸ ಆಳು ವೆಂಬಂತೆ ದಿವಾಣರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕಾರಭಾರವನ್ನು ನಡಿಸಬೇಕಾಗುವದು.

ಬೆಟ್ಟ ಬೇಸಾಯಗಳ ವಿಶಯವಾಗಿ [illegible]ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ವಿಚಾರಗಳೊಳಗೆ, ಸಾಮಾನ್ಯೋಕ್ತಿಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವವು. ಸರಕಾರಿ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯೋಕ್ತಿಗಳು ಅಲಂಕಾರವಾಗಿದಂತಾಗಿವೆ. [illegible]ಯ ತೋಟಗಳಿಗೆ ತಗಲುವ ನಿಯಮಗಳು ಕುಮಟೆಯ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ತಗಲುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುವದೂ, ಬಕ್ಕರಿಯನ್ನು ತಿನ್ನುವವರಿಗೆ ಗಂಜಿಯನ್ನು ಕುಡಿದು ಸಾಲದೆಂದು

…ಳುವದೂ, ತೀರ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಧಾನಗಳು. …ನದೇಶದ ಜಂಗಲುಗಳ ಅಧಿಕೃತದ ಪ್ರಮೇ…ಗಳು ಬೇರೆ, ದಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟದ ಕಾನಡಾ …ಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಮೇಯಗಳು ಬೇರೆ, ಎಂದು …ಳಿದರೆ, ನಮಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಏನು ಕಲಿಸಿ…ದಂತಾಯಿತು! ಇಂಥ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಜಂಗಲ …ಖಾತೆಯ ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳ ಮೂಲಕ, ಅರೆ …ಹೊಟ್ಟೆ ಉಪೋಷಿತವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವ, ನಮ್ಮ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗದೆಂದು ಸರಕಾರವು …ರಿತಿರಬಹುದು. ಹೊಸ ಗೋಚರಾವು ನೇಮ…ದಿಂದ (Ample grazing) ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಮೇವು ದನಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವದು; ಬೆಟ್ಟದೊ…ಗಿನ ಹಳ್ಳಿಗರ ದನಗಳಿಗೆ ಬಹಳೇ ಸವಲ…ತುಗಳು ದೊರೆಯುವವು, ಎಂದು ನಮಗೇನೂ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಗೋಚರಾವು ಕರಿಗೆಯೆಂದು, ಬೇಸಾಯಗಾರರ ದನಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಕಾಸು …ಹ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದೂ, ಮೇವಿನ …ಟ್ಟವು ಈಗಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗಿ …ಹೊಟ್ಟದೆಂದೂ, ಠರಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹೊರತು, ಗೋಚರಾವು ಕಾನೂನುಗಳಿಂದ ತೀರ ಕಡಿಮೆ …ತವಾಗುವದು. ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ …ಮಾಕ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಮೆಹರಬಾನ ಟಪ್ಪರ ಸಾಹೇಬರು ಕೊಡಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಬೇಸಾಯಗಾರರು ಅಭಾರಿಯಾಗಿರುವರು. ಅದರೆ ಇಷ್ಟ…ರಿಂದಲೇ ಬೇಸಾಯದ ನಿರ್ವಾಹವು ಸಾಗದು. …ಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟು, ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ರೈತರಿಗೆ ಕಲಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವರೆ ಒಬ್ಬ …ಜಾ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಸರಕಾರವು ನೇಮಿಸುವದದೆ. ಬೇಸಾಯದ ಜಂಗಲ ಹಕ್ಕುಗಳ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಧೋರಣವನ್ನು, ಸರಕಾರವು ಬೇಗನೇ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವದದೆ. ಸ್ಥಾನಿಕ ತಕ್ರಾರುಗಳನ್ನು ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವದು ಇವೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳು ಅಭಿನಂದನಕರವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಕ್ಕೆ ಅಪಾಯಕರವಾಗುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಪೂರೈಕೆಗೆಂದು, ಕೆಲವರು ಬರೇ ಗುಲ್ಲೇ ಗುಲ್ಲು ಮಾಡಿದರೆ, ಇಂಥ ಬೊಬ್ಬಾಟವನ್ನು ಸರಕಾರವು ಪ್ರತಿರೋಧಿಸುವದು ಎಂಬುದೊಂದು ಬೆದರಿಕೆಯು ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟದೆ. ಇದೇತಕ್ಕೆ? ಇಂಥ ಗುಲ್ಲು ಸರಕಾರವು ಎಂದಾದರೂ ಕೇಳಿರುವದೋ? ಕಂಗೆಟ್ಟ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಕರುಣಾಸ್ಪದ ಆಕ್ರೋಶಕ್ಕೆ ಬರೇ ಗುಲ್ಲೆಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವದು, ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವದು. ಜಂಗಲುಗಳ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವವರೂ, ಬೇಸಾಯದ ಅನುಕೂಲತೆಗೆಂದು ಕಾದಾಡುವವರೂ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸದ್ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರೇರಿತರಾದ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಗಳಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದು, ಈ ವಿಷಯ ತಮ್ಮ ತಲೆಯಮೇಲಿನ ಒಜ್ಜೆಯು ಸರಕಾರವು ಹಗುರಾಗಿದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸಾಲದು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯದ ಕೈವಾರಿಗಳೆಷ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಸರಕಾರವು ಕೈಬೊಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಎಣಿಸಲಿ. ಒಂದೆರಡು ಬೊಟ್ಟು ಎಣಿಸುವದರೊಳಗೆ ಕೈತಡೆಯುವದು. ಇದ್ದ ಒಂದೆರಡು ಬೊಟ್ಟುಗಳು, ಎರಡೂ ಕೈಗಳ ಸಂಗಡ ಕಾದಾಡಿ, ಎಂದೋ ಸೋತುಹೋಗಿರುವವು. ಫಾರೆಸ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ರೆವ್ಹಿನ್ಯೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಡಿಸಿದ ಪ್ರಯೋಗವು, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ತನಕ ಏನೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತವು. ಸರಕಾರವು ಈ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಯಾಕೆ ಮೆಚ್ಚಿದೆ, ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಸರಕಾರದ ಆಶಾವಾದಿತನವು ಫಲಪ್ರದವಾದರೆ, ನಮಗೂ ಅಪರಿಮಿತ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವದು. ಅದಷ್ಟು ಫಲಪ್ರದವಾಗುವದೋ, ಎಂಬುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯು

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಶಾನಭೋಗರಿಗೆ, ಎಲ್ಲ ಕಡಿಮೆ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರ ಹಾಗಾದಂತೆ ಈಗಿನ ಮಹರ್ಘತೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಿರ್ವಾಹವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವದು ಅತಿಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಪಗಾರಿನ ಕ್ರಮವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾರೂ ಹೇಳ್ಯಾರು, ಹಳ್ಳಿಯ ಸರಕಾರವೆಂದು. ಇವರಿಗೆ 'ಬಡೆ ನಾಮ' ಏನು ಉಗ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಕ್ಕಾಗದಷ್ಟು ಇವರ ದಫ್ತರಗಳು ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತಿರುವವು. ಇವರ ಪಗಾರು ಮಾತ್ರ ಸಣ್ಣದು. 'ಚಾಕರಿಯೂ ಕರಾರಿ'ಯಾಗಿ ಈ ನೌಕರರು ಯಾವಾಗಲೂ ಹಣಗಾತುತ್ತಿರುವರು. ತಿಂಗಳಿಗೆ ೧೪ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳದ ಮೇಲೆ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ೨೦–೨೫ಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಇವರಿಗೆ ಕಠಿಣತರವ ಸೇವೆಯ ತಪಶ್ಚರ್ಯವನ್ನೇ ನಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಕ್ಕು ನೋಂದಣಿಯ ಕೆಲಸ ಬಂತು, ಶ್ಯಾನಭಾಗರಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿರಿ, ವಿಕ್ರಿಯ ಅಮಲು ನಡಿಸಬೇಕೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಅವರೇ, ವಾರಸೋನು ಕೂಡಿಸುವದದೆಯೋ? ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಹುಕ್ಕುಂ ಬರಿಯಲಿಕ್ಕೆ, ಟಿಕ್ರಪ್ಟ ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ, ಅವರೇ ಬೇಕಾದದೆ. ಧಾಗು ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ, ಪಾಕ್ಯರಿಗೆ ಪಟೇಲರ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ, ಅವರೇ ಮದತ್ತು ಮಾಡಬೇಕು. ವೋಟರ ಲಿಸ್ಟು ತಯಾರಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಅವರೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ದುಡಿದು ದುಡಿದು ಅವರ ಹುಡಿ ಹಾರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ಸರಕಾರವು ಅರಿತಿರುವದು. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವರ ಪಗಾರು ಏರಿಸಿ, ಅಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿರುವದು. ಆದರೆ ಈ ಬಡತಿಯು ಅವರ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಏನೂ ಸಾಲದು. ಆದದರಿಂದ ಪುನರ್ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿ ಅವರು ಈಗೊಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾದರ ಪಡಿಸಿರುವರು. ಅದರೊಳಗೆ ಒಂದು ಅಕ್ಷರ ಸಹ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೂ, ಅವರ ದುಡಿತವನ್ನೂ, ದಯೆಯಿಂದ ಲಕ್ಷಿಸಿ, ಅವರ ಬಡತಿಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರವು ದಯೆಪಾಲಿಸುವದೆಂದು ನಾವು ಕೋರುವೆವು. ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾನುಭಾಗರು ತಮ್ಮ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಇಂಥ ಉಪಕ್ರಮವು ಸ್ತುತ್ಯವದೆ. ಸಹಕಾರಿ ಹಣದ ಸಹಾಯ, ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಉನ್ನತಿ, ನೌಕರಿಯ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮುಂತಾದ ಧ್ಯೇಯಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು, ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದು ಅವರಿಗೆ ತೀರ ಹಿತಕರವಾಗುವದೆಂದು ನಾವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೇನು? "ಸಂಘೇ ಶಕ್ತಿಃ ಕಲೌಯುಗೆ" ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಅರಿತಿಲ್ಲಾಗಿದ್ದರೆ ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಅವರು ಕಲಿಯುವರು. ಸಂಘಶಕ್ತಿಯೊಳಗೆ ಎಂಥ ಜಾದು ತುಂಬಿದೆಂದು ಒಬ್ಬರ ಕೈಯನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಹಿಡಿದು, ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಹತ್ತಿದರೆ, ಅವರೇ ಕಂಡುಗಾಣುವರು. ಅವರ ಅನೇಕ ಕಷ್ಟಗಳು ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ದೂರವಾಗುವವು

---

೨. ನಾ। ಬೆಳವಿಯವರಿಗೆ ಕಾರವಾರ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಭಾರಗಳ ಠರಾವನ್ನು ನಿವೇದಿಸುವಾಗ, ಅವರ ಉಪಕಾರಗಳನ್ನು ಕೃತಿಯಿಂದ ಸ್ಮರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಅವಕಾಶವು ದೊರೆಯುವದೆಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ, ನಮ್ಮಿಂದೊಂದು ಸ್ಖಲಿತವಾಯಿತು. ನಾಮದಾರ ಮಹಾಶಯರು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ (Legislative Assembly) ಲೋಕ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರಾಗಲು ಉಮೇದವಾರರಾಗಿರುವರೆಂದು ಮೊನ್ನೆ ಜಾಹೀರಾಗಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ ನಮಗೆ ಅತ್ಯಾನಂದವಾಯಿತು. ಕೌನ್ಸಿಲದೊಳಗೆ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ, ಅವರು ನಡಿಸಿದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸೇವೆಯು ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದೊಳಗಿನ ಆರೂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಜನರ ಮುಂದಿರುವದು. ನಮ್ಮ ಜಂಗಲು ಕಾರಭಾರವನ್ನು ನ್ಯಾಯಸಭೆಯೊಳಗೆ ಹೊರಗೆಡಹಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅವರಿಗೆ ಸದೈವ ಋಣಿಯಾಗಿದೆಂದು ನಮ್ಮ ಪರಿಷತ್ತೇ ಏಕಮತದಿಂದ ಸಾರಿರುವದು. ಈಗ ಅವರು ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕೌನ್ಸಿಲದಿಂದ ವರಿಷ್ಠ ಕೌನ್ಸಿಲಿಗೆ ಮುಂದರಿಯಲಿಚ್ಛಿಸುವರು. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಅವರು ಪಾತ್ರರಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುವದೆಂದರೆ, ಮತ್ತೆ ಯಾರ್ಯಾರೂ ಪಾತ್ರರಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುವದು. ಅವರದಷ್ಟು ವರಿಷ್ಠ ದರ್ಜೆಯದೆ. ಹೊಸ ರಚನೆಯೊಳಗೆ ಇನ್ನೂ ಬಹಳೇ ಅನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿರುವ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ರಥವನ್ನು ನೆಟ್ಟಗೆ ಜಗ್ಗಿ ಎಳೆಯಲು, ನಾ। ಬೆಳವಿಗಳಂಥ ಧುರಂಧರರೇ ಸಮರ್ಥರು. ಅವರಷ್ಟು ದಿಟ್ಟರು, ಸ್ವತಂತ್ರ ಮತದವರು, ಕುಶಲರು. ಸಜ್ಜನರು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರಲ್ಲಿ ವಿರಳರು. ಆದದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವರಿಷ್ಠಮತದಾರರು ಅವರನ್ನೇ ಮತ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸಬೇಕಾದ ತಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಕೃತಿಯಿಂದ ತೋರಿಸುವರೆಂದು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿರುವೆವು. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸದಿಚ್ಛೆಯಂತೆ ಇವರೇ ಮೆಂಬರರಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ, ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸುದಾಮನ ಮನೆಯ ಕಹಾಣಿಯು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ವರಿಷ್ಠ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೇಳಬರುವದು.

---

೩ ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ಇತ್ತಲಾಗಿ ನಡಿಸಿದ (ಸಾಗುವಾನಿ) ತೇಗು ಗಿಡಗಳ ಲಾಗುವಾಡಿಯಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಸಾಯದ ಬೆಟ್ಟವು ಮತ್ತೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದೆಂದೂ, ಬಹಳೇ ಭಿಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಬೇಸಾಯಗಾರರ ವಾಸಸ್ಥಾನಗಳ ತೀರ ಸಮೀಪ ತೇಗಿನ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಬೆಳಸಹತ್ತಿರುವರೆಂದೂ, ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈಗಿದ್ದ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಕಡಿಯುತ್ತಿರುವರೆಂದೂ ಮನಗಾಣಿಸಲು ರಾ। ಸಾ। ಓಸರೂರರು, ಹೊನ್ನಾವರ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗಿನ ಇಂಥ ಕೆಲ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಛಾಯಾ ಚಿತ್ರಗಳು ಪರಿಶ್ರಮಪೂರ್ವಕ ತೆಗಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರಾವಸಾಹೇಬರನ್ನು ನಾವು ಹೊಗಳುವೆವು. ಈ ಚಿತ್ರಗಳು 'ಕ್ರಾನಿಕಲ್' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿರುವರು. ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಬೆಟ್ಟದ ದೌಡು ಇದೊಂದು ಹಿರಿಯಿಂದ ಬೇಸಾಯದಮೇಲೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸಾಗಿ ಬರುವದೆಂದು ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಅದ ದೆಸರಿಕೆಯು ನಿಷ್ಕಾರಣವಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿಮಗೆ ಇನ್ನು ಕುಂಬರಿ ಬೆಳಸಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕುಂಬರಿ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ನಾಲ್ಕು ತೇಗಿನ ಬೀಜಾ ಬಿನಾಹರಿ ಬೀಜಾ ನಾವು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ" ಎಂದು ಗಾರ್ಡನ ಫಾರೆಸ್ಟರರೂ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಬೆನ್ನಿನಮೇಲೆ ಕೈ ಎಳೆದ ತೇಗಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಯಾಕೆ ಬೆಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಚಾಣಾಕ್ಷರಾದ ರೈತರು ತಾವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವರು. ತೇಗು ಬೆಳಸಿದರೆ ಅವರದೇನು ಗಂಟು ಮುಣುಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಫಾಯಿದೆಯಾದರೆ ಅವರಿಗೂ ಆನಂದವಿತ್ತು. ಆದರೆ ತೇಗು ನೆಟ್ಟಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಸಹ ಹುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ. ಗಿಡ ಗಂಟಿಗಳ ಮಾತೆಲ್ಲಿ? ಈಗ ದೊರಕುವ ಸೊಪ್ಪಿನ ತುತ್ತು ಸಹ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣದಂತಾಗುವದೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುವ ಕಾರಣವು ನಿಜವಲ್ಲವೇ? ಸರಕಾರದ ಫಾಯಿದೆ ಗೇನು ಇದ್ದ ಗಂಜಿಯನ್ನು ಕಳಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಬಂದೀತೆಂದು ಅವರು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತರಾಗಿರುವದು ಸಹಜವು. ಆದದರಿಂದ ಈ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಈಗಲೇ ತಡಿಸದಿದ್ದರೆ, ಬೇಸಾಯದ ಕೊರತೆಗಳು ಅಪರಿಮಿತವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುವವು. ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಅಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವದು. ಇದ್ದ ಬೇಸಾಯವು ಸಹ ಕಂಗೆಟ್ಟುಹೋಗುವದು. ಇದನ್ನಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈಗಲೇ ವಿಚಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುವೆವು.

---

೪. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಮತದಾರರ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕೌನ್ಸಿಲದೊಳಗೆ ಮೆಂಬರರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿರುವ ಉಮೇದವಾರರ ಹೆಸರುಗಳು ಇನ್ನೂ ಜಾಹೀರಾಗುತ್ತಿವೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದೊಳಗಿನ ಮುಸಲಮಾನ ಮತದಾರರ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಮೂರು ಮುಸಲಮಾನ ಮೆಂಬರರು ಆರಿಸಲ್ಪಡುವರು. ಈ ಮೂರು ಜಾಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಾಗೆಗೆ ಉಮೇದವಾರರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಬಂಧುಗಳಾದ ಕಾರವಾರದ 'ವಿಚಾರಿಯ' ಸಂಪಾದಕ ಶೇಖ ಅಹಮದ ಶೇಖ ಅಬ್ದುಲ್ಲ ಕರೀಮರವರು ಸಮ್ಮತಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಉಮೇದವಾರಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಪತ್ರದ ಮುಖಾಂತರ ಜಾಹೀರಪಡಿಸಿದವರು. ಅವರು ಹೊಸಕಾಲ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಮುತ್ಸದ್ದಿಗರೂ ನುಸಲ್ಮಾನ ಉಮೇದವಾರರು ಇನ್ನು ತನಕ ಮುಂದೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಸಂಘದಿಂದ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೆಂಬರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ತಾವಾಗಿ ಜಾಹೀರಿ ಕೊಟ್ಟವರು, ಮಿ. ನೊರೋನಾ (ಶಿರ್ಸಿ), ರಾ। ಕರ್ಕಿ ವಕೀಲ (ಹೊನ್ನಾವರ) ಇವರಾಗಿದ್ದರು. ಈಗ ಶಿರ್ಸಿಯ ವಕೀಲರಾದ ರಾ। ರಿತ್ತಿ, ರಾ। ಕೊಲ್ಲಾಳಿ, ರಾ। ಹಳಕಾರ [illegible] ರು ಹೊಸದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಉಮೇದವಾರಿಯನ್ನು 'ಕೇಸರಿ' ಯ ಮುಖಾಂತರ ಜಾಹೀರು ಪಡಿಸಿರುವರು. ಹಾಗೂ ಶಿರ್ಸಿಯ ಇಸಳೂರ ಸುಬ್ಬಾಭಟ್ಟ ಅನಗೋಡಕೊಪ್ಪದವರ ಉಮೇದವಾರಿಯು ಸಹ ಜಾಹೀರಾಗಿದೆ. ಅನ್ಯರಿಂದ ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಉಮೇದವಾರರೆ ಇಳಗೆ ರಾ। ಕಾಫೆ ಸಬಜಡ್ಜರು [illegible] ಯುವರಾಗಿದ್ದವು. [illegible] ರಾ। ಸಾ। ಪಾಸೂರ (ಕುಮಟಾ) ರಾ। ವಾ। [illegible] ರ (ಹೊನ್ನಾವರ) ದವರು ಸಹ [illegible] ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ತಾವಾಗಿ [illegible] ಅಕ್ಟೋಬರ [illegible] ಒನವರಿರುವವು [illegible] ಮೂಲವರಿರುವರು ಅಂತು [illegible] ಹತ್ತಾಗಿರುವವು. ಎಷ್ಟು ಉಮೇದವಾರರ [illegible] ರುವದೋ ಅಷ್ಟು [illegible] ತನಕ ಹಾದಿ ಕಾಯುತ್ತಿ [illegible] ದಂತೆ ಉಮೇದವಾರರ ನಾಮ ಪತ್ರ [illegible] ಯನ್ನು ಇವ್ವ [illegible] ಉಮೇದವಾರರ ಪೈಕಿ [illegible] ಎಲ್ಲರನ್ನು ಈಗ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು.

---

೫ [illegible] ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗ [illegible] ಸಂಘಗಳಿಗೂ [illegible] ಅನ್ಯಾಯವು [illegible] ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಸರಕಾರದ [illegible] ಮತಕ್ಷೇತ್ರ [illegible] ವರು [illegible] ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ [illegible] ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಾಂತಿಕ [illegible] ಉತ್ಪನ್ನದ ವಿಭಾಗಣೆಯ [illegible] ಸರಕಾರಿ [illegible] ನಿರ್ಣಯಿಸಿರುವರು [illegible] ಲಾಗ ಈ [illegible] ತಮ್ಮ ಪಂಚಾಯತಿ [illegible] ಯಿಂದ [illegible] ಸರಕಾರಕ್ಕೆ [illegible] ಮಾಡಿರುವದರಿಂದ [illegible] ಯಿಂದ ನೋಡಿದವರು ಯಾರೂ ಹೇಳ್ಯಾರು. ನಮ್ಮ ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ [illegible] ಸು. ಬಿಟಿಷ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ, ಎಂಬಸಾಧಾರಣ ತತ್ವದಮೇಲೆ ನಿಕಾಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಇದರ ಪರಿಣಾಮವು, ಈಗಿನ ಹೊಸ ನಿರ್ಣಯದಿಂದ [illegible] ಮೆಸ್ಟನ್ ಸಾಹೇಬರ ಬಿನ್ನವಾಗುವದೆಂದು ನಮಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪನ್ನದ ಮೇಲಿನ ಕರ (income tax) ದಿಂದ ಬೆಳೆಕೆಯಾಗುವ ತೆರಿಗೆಯ ಆದಾಯ ವಸೂಲ್ಲ, ವ್ಯಾಪಾರದೊಳಗೂ, ಉದ್ಯೋಗ ಧಂದೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂಬಯಿಯು ಮುಂದರಿಯುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯು ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ತಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಯುದ್ಧಗಳೊಳಗೆ ಯುದ್ಧ ಖರ್ಚನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಡುವಂತೆ, ತನ್ನ ಸಂಸಾರದ ಯುಕ್ತಿ [illegible] ದಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪುರೋಹಿತರು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಭಾಗಣೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಕಲ್ಪಿತ ಅಪಾಯವದೆ. ಬಾಪಿ ದಿವಾಣರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ, ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಮತ್ತು ಇತರೇ ಅತ್ಯುಪಯೋಗಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಣ ಎಲ್ಲಿಂದ ಸಿಗಬೇಕು? ಅವರು ಜವಾಬುದಾರ ರಾಜ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯೊಳಗೆ ಬರೇ ಗಂಜಿ ಬಾರಿಸುತ್ತ ಕೂಡ್ರುವದಾಗುವದೇನು? ಇಂದ ಅನ್ಯಾಯದ ವಿಭಾಗಣೆಯನ್ನು ರದ್ದು ಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಹೊರ್ತು, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದ ನಿರ್ವಾಹವು ಸಾಗದೆಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ನಾವು ಹೇಳುವೆವು.

---

೬ ಈ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಬಿ.ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದವರಪೈಕಿಂ ಕುಮಾರಿ ಶಾಂತಾಬಾಯಿ ಪಸಕ್ಯಾಮರವರಾಗಳೆ, ಸ್ತ್ರೀ ಪದವಿಧರರು ಮೊದಲನೇಯವರಿದ್ದು, ಅವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಭೂಷಣರಾದಷ್ಟೆ ಅಭಿನಂದನೀಯರು ಸಹ ಆಗಿರುವರು. ಇವರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀ ಪದವಿದಾರಣೆಗೆ "ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯನಮಃ" ಆಕಿದಂತಾಯಿತು. ಇತರರು ಅವರ ಅನುಕರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಶಿಕ್ಷಣರೂಪಿ ರಥವನ್ನು, ಸಂಸಾರದಂತೆಯೇ, ಸಮ ಭಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರು ಕೂಡಿಯೇ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿಸುವರೆಂದು ಕೋರುವೆವು.

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಮಳೆಯು ನೆಟ್ಟಗಿದೆ. ಮಳೆಯು ೪-೫ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗಿಲ್ಲ. ಈ ವರೆಗೆ ೩೫-೧೩ ಇಂಚು ಆಯಿತು. ಕಳೆದ ಸಾಲ ಇದೇ ದಿವಸ [illegible] ಇಂಚು ಬಿತ್ತು. ದವಸಧಾನ್ಯದ ಧಾರಣೆ ತುಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸೆಜಾಲನ ತಾರಿ ಜಂಗಲು ಮುಳುಗಿ, ಮತ್ತೆದಾರನ ಅಜಾಗ್ರತೆಯ ಕಾರಣ ರೂಪಾಯಿ ೨೫ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಕುಮಟೆಯ ತಾರಿ ದೋಣಿ ಮುಳುಗಿದ್ದು ಅದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಾಣಹಾನಿಯಾಗಿ [illegible] ದೋಣಿಯವನ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ದೋಣಿಯವನ ನೌಕರಹಾಮಗಳು ಬಹು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಆದರೆ ಅದರ ಸುಪರಿಣಾಮವೇನಾದರೂ ಆಯಿತೋ?

ಈ ತಾ। ೩ಕ ಸ್ತ್ರಾ। ೫। ಲಾಯನಿ ಟ್ರೇಂತವು ಬಿಟ್ಟು ಗೋಡಿ ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಅಂತ್ರೇಂತ ಸಾವಿನ ಸಿನ್ನಾ [illegible] ವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಟ್ರೇಂದ ಸಾವಿನ ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲ್ಪಾಣಾದೆಯ ಮಿ। ಪ್ಯಾರೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ತಂತಿ ಕೊಡಲು ರಾವ್ ಆಯಿತು.

ಹೊಲಿಯಾಳ— ಜನ ಕುಂದು ಪೂರ್ತ ಮುನು ತಿನ ಛತ್ತರಿಂತ ಹುಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ೧೦-೨ ದಿನ ಹೊರವು ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಹಾಗೇ ೧೦-೧೫ ದಿನ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ನೆಟ್ಟಗಾಗುತ್ತಿತು. ಈ ವರೆಗೆ ೯-೫೦ ಇಂಚು ಮಳೆಯಾಯಿತು. ಮೈಲಿ ಬೇನೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಆದೆ. ಕರ್ತಾರು ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಕಟಂಗಳ ನಮಾಲ ಆಯಿತು.

ಸಿರ್ಸಿ— ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲಿನ ಮೆಂಬರಿನ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಉಮೇದವಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ದಿನೇದಿನೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲಿದೆ. ಒಟ್ಟಿಗೆ 'ಇಬ್ಬರ ನ್ಯಾಯ ಮೂರನೆಯವನಿಗೆ ಆದಾಯ' ಎಂಬಂತೆ ಆಗುತ್ತದೋ ಏನೋ?

ಅಂಕೋಲೆಯಲ್ಲಿಯ ೧೦ನೇ ನಂಬರಿನ ಮನೆಯವನೊಬ್ಬನು ತಾನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ಹೇಳಿ, ಭವಿಷ್ಯ ಹೋಮ, ನೇಮ, ತೀರ್ಥ, ಮಂತ್ರ, ಯಂತ್ರ, ತಂತ್ರಾದಿಗಳ ಮೂಲಕ, ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಯ ಗಂಟು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಿಜ ಸ್ವರೂಪವು ಹೊರಬೀಳಲು ಪಲಾಯನವನ್ನು ಮಾಡಿದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ತಮ್ಮ ಹಬ್ಬದ ದಿವಸ ಖಿಲಾಫತ್ತಿನ ಸಲುವಾಗಿ ಸಭೆಗೂಡಿಸಿ ಸುಮಾರು ...೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಫಂಡನ್ನು ಕೂಡಿಸಿರುವರು. ...ಂದೂ ಜನರಾದರೂ ತಮ್ಮ ಮಹಮ್ಮದೀ ಬಂಧು... ವಿಷಯವಾಗಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸು...ದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯನ್ನು ...ಗನೇ ಕೂಡಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ.

ಅಡಿಕೆ, ಯಾಲಕ್ಕಿ, ಮೆಣಸುಗಳಮೇಲೆ ಆಕ...ಯು ವಸೂಲ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಪರವಾನಗಿಯು ...ಲ್ಲಿಯ ಮುನಿಸಿಫಾಲಿಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು, ಅದರಿಂದಲೇ ...ಸಿಂರು ರೂಪಾಯಿಯ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವಂತಿದೆ ...ದ್ದರಿಂದ ಜಮಾಖರ್ಚಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತ್ವದ ...ಧಾರಣೆಯಾಗುವದಿರುವದಲ್ಲದೆ, ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲ ಸಹ ...ಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ.

ಕಾರವಾರ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ

ಶಾಸಾದ ಠರಾವಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಬರುವ ಹೊಸ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಚುಬ್ಬ ಮೆಂಬರರ ಹೊರತು, ಮುಕ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಮುಂಬೈ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಿದ ಮನವಿಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಸಾರಾಂಶ —

೧ ರತ್ನಾಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮುಕ್ತೊಬ್ಬ ಮೆಂಬರರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆ, ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಸರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಕೋರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೌನ್ಸಿಲದ ಮುಂದೆ ತರುವ ಉದ್ದೇಶ್ಯ, ಮುಕ್ತೊಬ್ಬ ಮೆಂಬರರನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಬೇಕು.

೨ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಭೂಗೋಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಘಟ್ಟದ ಮತ್ತು ಪಂಡೆಸೀಮೆ ಎಂಬ ಎರಡು ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಭಾಗಗಳುಳ್ಳದ್ದು, ಅವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಕೊರತೆಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯವಾಗಿವೆ. ಈ ಭಾಗಗಳ ನಿಕಟ ಪರಿಚಯವಿದ್ದವರ ಮೇಲೇ ಆಯಾಯ ಜನರ ಸುಖವು ಹೊಂದಿರುವದು.

೩ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಖ್ಯ ಕೊರತೆಯಂದರೆ ಪ್ರವಾಸದ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದದ್ದು. ಉಗಿಭಂಡಿಯ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಮಾಗಮದ ಸಾಧನವಿಲ್ಲ. ಚಲೋ ರಾಜರಸ್ತೆಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದಲೂ, ಜನರ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಹೀನದಿಂದಲೂ, ಮೋಟಾರದಂಥ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಇಂಬು ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಳೆಯ ಮಾನವು ಹೆಚ್ಚು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಪ್ರವಾಸದ ಸಾಧನಗಳು ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗುತ್ತವೆ. ದೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಾ ಪದೂ ವಾರಕ್ಕೆ ಎರಡಾವರ್ತಿ ಹೊರಡುವ ಬೋಟಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುವದೇ ಇಲ್ಲ.

೪ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತಿಳಕೊಳ್ಳಲು ಚುಬ್ಬ ಮೆಂಬರನಿಗೆ ಅಸಂಭವವು. ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿ ಜನರ ಅಹವಾಲುಗಳನ್ನು ತಿಳಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಾಡಬಿದ್ದರೆ, ಆ ಮೆಂಬರನ ಪ್ರಯೋಜನವು ಕೌನ್ಸಿಲಕ್ಕೂ, ಜನರಿಗೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದು. ಮುಕ್ತೊಬ್ಬ ಮೆಂಬರರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಈ ಅಡಚಣೆಯು ಪರಿಹರವಾಗುವದು; ಮತ್ತು ಅವರಿಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸೋಯಿ ಇದ್ದಂತೆ, ಕೆಲಸ, ಪರೀಟು ಮತ್ತು ಮೇಲ್ ತಪಾಸ ವಾಂಟಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಇಡಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಿತಾಹಿತದ ಸಂಗತಿಗಳ ಪರಿಚಯದಿಂದ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಮುಂದಿನ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಬೆಲೆ ತರುವರು.

೫. ರತ್ನಾಗಿರಿಯ ಮತ್ತು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡದ್ದೇಕಾಗಿ ಸಮಿನಯ ಸೂಚಿಸುವೆವು. ರತ್ನಾಗಿರಿಗೆ ಪ್ರವಾಸದ ಸಾಧನೆಗಳು ತೀರ ವಿಪುಲ. ಅಲ್ಲಿ ದೇಸಿಗೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಮತ್ತು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಅಗಬೋಟಿಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಅವು ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ.

೬ ರತ್ನಾಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮುಕ್ತೊಬ್ಬ ಮೆಂಬರರು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟರೆ, ಬಹಳೇ ಹಿಂದುಳಿದ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮುಕ್ತೊಬ್ಬ ಮೆಂಬರರು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕರು.

೭. ಈ ಕಾರಣಗಳ ಮೂಲಕ, ಇದಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮತ ಕೊಡತಕ್ಕವರ ಸಂಖ್ಯೆಯಮೇಲೇ ಮೆಂಬರರು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಡಬಾರದು, ಮತ್ತು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಲಕ್ಷಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದು ಮುಕ್ತೊಬ್ಬ ಮೆಂಬರರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಇದೆ.

ಸಹಿಗಳು— ದಿವಾಣಬಹಾದ್ದೂರ ವಿ. ತಿ ಎಣ್ಣೆಮನಿ, ಮುಂತಾದ ೯ ಮಂದಿ ತಾಲೂಕಾ ಗ್ರಹಸ್ಥರು ಸಹಿ ಮಾಡಿರುವರು.

ಗ್ರಂಥ ವಿಮರ್ಶೆ.

ಮಹಾಯುದ್ಧ ವಿಜಯ:— ಈ ಚಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಾದ ಡಾ। ವ. ಪ. ಹೆಗಡೆರವರು ಮಹಾಯುದ್ಧದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬಾಲಕರಿಂದ ಅಭಿನಯಿಸಲ್ಪಡಬೇಕೆಂದು ರಚಿಸಿದ ಸಂಗೀತ ಸಂಭಾಷಣವಿದು. ಡಾ। ಹೆಗಡೆಯ ವಿಷಯ ವಿವೇಚನಾ ಶೈಲಿಯು ಬಾಲಬೋಧಕವದೆ. ಮಹಾಯುದ್ಧದಂಥ ವ್ಯಾಪಕ ವಿಷಯವನ್ನು ೧೪ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸುವದು ಸಾಹಸದ ಮಾತಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನು ಕುಶಲತೆಯಿಂದ ಸಾಧಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಿಗೆ ಭೂಷಣಾವಹವು. ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ವಿಷ್ಕಂಭಕದಂತೆ ಈ ಸಂಭಾಷಣದ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಒರೇ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಹಚ್ಚುವಂಥ ಪುಸ್ತಕವಿದಲ್ಲ. ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಚರ್ಚಿಸುವ ಗ್ರಂಥವೂ ಇದಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯೊಳಗಿನ 'ಸಂವಾದಗಳಿಂದ' ಶಾಲೆಯ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಯುದ್ಧದ ಕಾರ್ಯಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವಿದು. ಇದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಪ್ರಯತ್ನವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆಂದು ಅವರನ್ನು ನಾವು ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು. ಲೇಖಕರ ಗದ್ಯವು ತಿಳಿಗನ್ನಡವದೆ. ಪದ್ಯಗಳು ಬಾಲಕರಿಗೆ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಸುಗಮವಾಗುವಂತೆ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ, "ಸಕ್ಕರೆ ಜೇನು ಸವಿದಂತೆ" ಆಗುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಲೇಖಕರ ಲೇಖನ ವ್ಯವಸಾಯವು ನಿರಂತರ ನಡೆದರೆಂಬರಿತು ನಾವು ಆನಂದಪಡುವೆವು. ಭಾಷಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ಸಹಾಯ್ಯಮಾಡಿದ್ದರು ಕನ್ನಡ ಸುಡಿಯ ಈ ಸೇವಕರನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಕೋರುವೆವು.

ಲೋ। ಬಾಳಗಂಗಾಧರ ಟಿಳಕ:— ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರಾದ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣು ಪಂತ ರಂಗ್ಯಕೇಣಿಯವರಿಂದ 'ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ' ಕಡೆಗೆ ಸೇರಕರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಚರಿತ್ರಾತ್ಮಕ ಪುಸ್ತಕವಿದು. "ನಿಜ ವಾಸ ವೀರ ನಾಶಂ ಸಾಗಿಟ್ಟುಕರಿಲ್ಲ ನಾಶನಂ ಸತ್ಯಂ" ಎಂದು ಲೇಖಕರು ಹೇಳುವ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕರವರ ಜೀವನವೃತ್ತದ ಸಾರಾಂಶವು ಇದರೊಳಗೊಳಗೊಂಡಿರುವದು. ಶ್ರೀ. ರಂಗ್ಯಕೇಣಿಯವರು ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ನಡೆಸಿದ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಗೌರವ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ'ಯ ೫ ನೇ ಪುಷ್ಪವೆಂದು ಈ ಚರಿತ್ರೆಯು ಮಾಲೆ, ಮಾಲೆಯೊಳಗೆ ಪೋಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಪುಷ್ಪಗಳಂತೆ ಇವರ ಗ್ರಂಥಗಳು ಅಂದವಾಗಿಯೂ ಪುಟ್ಟದಾಗಿಯೂ ಇರುವವು. ಅವುಗಳ ಅಂತರಂಗವು ಬಹಿರಂಗವು ಅಷ್ಟು ಸೊಗಸಾಗಿರುವದು. ಮಹಾಕಾಶದ ಆದ್ರ್ಶವು ಸ್ತುತ್ಯವದೆ. ಅವರ ಭಾಷಾ ಶೈಲಿಯು ಸುಬೋಧವದೆ, ಸರಳವದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಚರಿತ್ರನಾಯಕರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೇನು ಬರೆಯುವದದೆ? ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶರಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಬೆಳಕಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯುಂಟೆ? ಲೇಖಕರು ಇಂಥ ದೈದೀಪ್ಯಮಾನ ತೇಜಃಪುಂಜಗಳ ತೀರ ಸಣ್ಣ ಛಾಯಾ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ತೆಗೆದಿರುವರು. ಇವರ ಪ್ರಶಂಸನೀಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡದೊಳಗಿನ ಇಂಥ ಬಾಲಬೋಧ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಕೊರತೆಯು ದಿನೇ ದಿನೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿರದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ವಾಚಕವರ್ಗದ ಆಶ್ರಯಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟರಿಂದಿಗೆ ಅವರು ೧ ನೀತಿಬೋಧ ೨ ಜ್ಞಾನಸೂರ್ಯೋದಯ ೩ ಸುವಿಚಾರ ೪ ದೈವದುರ್ವಿಲಾಸ ೫ ಲೋ। ಟಿಳಕ, ಈ ಐದು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವರು. ಅವುಗಳ ಬೆಲೆಯು ಮಿತವಾದದೆ. ಅವರ ಭಾಷಾ ಸೇವೆಯ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬಲ್ಲರು ಇಚ್ಛಿಸುವವರು "ಮಾಲಕ, ಕರ್ನಾಟಕ ಗೌರವ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ. ಪೋ। ದುರ್ಗಾಪೂರ, ಜಿ. ಕಾರವಾರ," ಇವರಿಗೆ ಬರೆದು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸ ಬಹುದು.

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.		ದರ.
		ರೂ.
ರಂಗೂನ ದೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೩—೧೩॥
ಕುಚ್ಚಿಗೆಅಕ್ಕಿ ಮಾನಗಿ	..	೮।
ರಾಗಿ ನಿಖಕ್ಕೆ		೧೧॥—೧೪
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	..	೧೯—೨೩
ಹುರುಳಿ ನಿಖ ,,		೧೩—೧೩।
ಕಡಲೆ ನಿಖ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೩—೧೩॥
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	.	೨೭—೩೨
ಹೆಸರು ಬೇಲ ,,	..	೧೩—೨೦
ಉದ್ದು ಮಾನಗಿ	...	೮॥—೯
ಮೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ ,,	...	೧೨೫
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ ,,	...	೪—೧೨
ಹರ್ಲೆಣ್ಣೆ ಮಣ		೧೦॥
ಕೊಬ್ರಿ ಖಂಡಿ ,,	..	೧೨೫
ಕೊಬ್ರಿ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ	...	೩೫
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	...	೧೦॥
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ ,,	.	೧೩॥—೧೪
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ ,,	.	೪-೫-೦
ಕೆರೆಸಿನ ಸೂರ್ಯ ,,		೪-೫-೬
,, ಹಂಸ ,,	...	೩-೭-೬

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ.

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ

(ಗುಣಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಪರತು)

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಜನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆ, ನಿರ್ಬಲತೆ ನಪುಂಸಕತ್ವ ಕ್ಷೀಣತೆ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣಾಂಶವಾಗಿ ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ವೀರ್ಯ ವರ್ಧಕ ರಕ್ತಶೋಧಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋಲ್ಲಾಸಕ ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗರ್ಮಿ, (ಚಾಂ) ಗುಪ್ತಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲತರದ ... ಗಳು ... ಗಳು ಪಿತ್ತದ ಬಾಧೆಗಳು ಕಟಿಶೂಲೆ ... ಗ ಮುಂತಾದವು ಅತಿತ್ವರಿತ ಗುಣವಾಗಿ ... ರೋಗಸ್ತವೂ ಕಾಂತಿಯೂ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ ಟ ಖ ಬೇರೆ ಅನುಪಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಔಷಧದ ಸಂಗ

ವಿಳಾಸ— ಜಿ ಎಲ್ ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ,

ಪೋಷ್ಟ— ಬನವಾಸಿ ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ

ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತ! ಖಾತ್ರಿದಾಯಕ!! ಬಹುಮಾನಕಾರಕ

ಮುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷಧವು ಹಲ್ಲು ಕೆಳತ ಹಲ್ಲು ನೋಯುವ ಹಲ್ಲು ಅಲುಗಾಡುವ ಹಲ್ಲೊಳಗಿಂದ ರಕ್ತ ವ ಕೀವು ಸುರಿಯುವ, ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ದುರ್ಗಂಧ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ ಇದಲ್ಲದೆ ಬಾಲಗ್ರಹ ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ ತಲೆನೋವು ... ವಾಂತಿ ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ... ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ಕೆಳತ ... ಜು ಮೀರಿದರೆ ... ಪ್ರಕಾರದ ಮೇಹರೋಗಕ್ಕೆ ...

ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೦–೧–೦

ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ.

ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದೀಕ ಕಂಪನಿ,

ಕುಮಟಾ (ಎನ್ ಕೆನರಾ)

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶ.

೨ ಭಾಗಗಳ ಕಿಮ್ಮತ್ತ ೧–೪ ೦

ಎಸ್ ಎಲ್ ದಾತಾರ್

ಪೋಸ್ಟ- ಶಿರಸಿ (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ)

WAGLE NADKARNI & CO.
CHEMISTS, DRUGGISTS
& GENERAL
MERCHANTS.
SANDHURST ROAD,
Bombay.

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1 ವಿಶ್ರಾಂತಿಪ — ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ವನಸ್ಪತಿಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬೇಸ ಹಾರಿವು ಅಯಿ ಇದರ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ತಲೆನೋವು ಶಿಡಿತ, ಶಿರೋಭಾರ ಗಂಟು ಗಂಟನೋವು ಎದೆನೋವು, ಸೊಂಟದ ನೋವು ಜಕಂ, ಉಳುಕು ವಾತ, ಸಂಧಿವಾತ ಅರ್ಧಾಂಗವಾಯು ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲಾತರದ ನೋವುಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣದಂತೆ ಗುಣಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0 3 0 12 ಕ್ಕೆ ೨–0–0

2 ಮಹಾಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ಲೇಹ — ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ, ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಅಜೀರ್ಣ ಎದೆನೋವು ... ಶರೀರಗಳ ಪಾಳಿತದಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಕೃತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುಪುಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ ... 40 ... ಸೇವಿಸುವ ಲೇಹ ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ 5–8–0

3 ... — (... — ...) ... ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ 0 5 0

4 ... — ... ರಕ್ತ ... 1 ಕ್ಕೆ 0 10 0

5 ... ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ ... 0 10 0

6 ... — ... 14 ದಿವಸದ ಔಷಧಿ ... 3

7 ... — ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ... 2 ... ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಬಾಟ್ಲಿ ... 2 0–0

8 ಶಿರಸ್ಸಿನ ಮತ್ತು ಕೂದಲಿನ ಸಮಸ್ತ ರೋಗಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ, ಕೂದಲನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ... ಶೀತಳವೂ ... 10 ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ, 0–12–0 3 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 2 0 0

9 ಕರ್ಣರೋಗಾಂತಕ ತೈಲ ... ಸರ್ವ ... ರೋಗಗಳ ಮೇಲೂ ... ಔಷಧಿ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0–12–0

10 ಗಜಕರ್ಣದ ಮಲಾಮ ... ತುರಿ, ಗಜಕರ್ಣ, ದದ್ದು, ... ಮೊದಲಾದ ಚರ್ಮರೋಗಗಳು ಇದರಿಂದ 3 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣವಾಗುವವು. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0–6–0 3 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 1–0–0

11. ದಂತಮಂಜನ .. ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ 0–3–0 6 ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ 1–0–0

ಎಮ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್

ನೆಟಿವ ಡಾಕ್ಟರ್ಸ ರವಿಬೀದಿ

...

ಹೊಸ ಶೋಧ! "ಓಂ" ಹೊಸ ಶೋಧ!!

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಪರತು

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ... ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳೆ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು, ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು, ಬಹುದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯ ಎಲ್ಲ ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು. ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ಹಸಿವೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. ಉಷ್ಣದಿಂದ ದೂಷಿತವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವತ್ತಾದ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣವುಂಟಾಗದೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ ಬರುವವು ಇವರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ... ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ... ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಮುಟ್ಟು ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ... ವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು ... ಇದ್ದರ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದ ... ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದ ..., ಗುಣ ... ನಿದಾನ ಒಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ ೧ಳ ತೊಲೆಯ ಡಬ್ಬಿ ... ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ... ಡಬ್ಬಿ ... ಮೇಲೆ ೧ ಡಬ್ಬಿ ಉಚಿತ ... ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಕ್ಷರದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ—ಸ್ಥಿ. ಆರ್. ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ

ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು ಯಾವತ್ತೇ ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರೆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಗಾನಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದು ಖರ್ಚು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ. ಈ ವಿನಹಾ ಆ ... ಗಳು ಕಾ, ಈ ದೀಪಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಎಂಬ ತಾವ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ.

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ದರವಾರ ವಗೈರೆ ಪತ್ತೆ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ತಿಳಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ ಹ್ಯಾಂಡಬಾಗ.

ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

Printed and published by Krishnarao Keshav Shetri at his Star of Kanara Press, Kumta.

Reg. No. B 1270.

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೩೭.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ -

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.

ವ್ಹಿ ಪಿ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸರಿ ರೂಪಾಯಿ 2-13-0.

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेंद्रैः।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ.-

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸ್ಮಾಲ ಪ್ಯಾಯಿಕ(೧೫ ಏಮ್‌ಅಷ್ಟ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0

ಅನಂತ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0.

ಹೆಚ್ಚಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವವು.

ಖಾಸ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

-[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೧ ಮಾಹೆ ಜುಲೈ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]-

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಹುರಿ, ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವು ಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ರೆಬಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಚಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ, ಉದುರುವ ಕೂದಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಬೆಲೆ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0, 3 ಕ್ಕೆ 2 0 0

ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆಗೆ 1-8-0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ ಮೂತ್ರ ಸಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1 8 0.

ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4 0 0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಖವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವೇದನಾ ಎವರು ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃದ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ ಬಿಳಿಸೆರೆ) ಅವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ 2/-

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಚಳಿ, ಗಾಯ ಗಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೩ ಆಣೆ ಟ ಪಿ ಖರ್ಚು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬರೆಯಿರಿ ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7 ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೇಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು. 8ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ 1-8 ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 8 8, 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 16 8

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರದ್ದು 25 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8 ರೂ. 1 ಮತ್ತು ರೂ 8-1

ರೆವ್ಯುಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಶೂಲೆ, ಕಟಿವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ. ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ 8 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 3-4 0.

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ 5. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 1 10 1ಡಜನಿಗೆ ರೂ 3

ಶುಸ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್1 - 4 ಔನ್ಸ್1. 2. 4.
ಆ 2½ ಆ 3½ ಆ 6 ಆ 11 ರೂ 1 4 ರೂ 2-4

ದೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಗಳು

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಹೊಕ್ಕರೊಡನೆ ಪಕ್ಕಾ ಕರಾರಿನಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೊಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೋಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕನ್ನಡಕ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ದೊರೆಯುವದು. ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪನಿ,

7. ಮಂಗಳೂರು.

ಕಂಬಳಿಗಳು.

ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು.

ರೇನ ಕೋಟಿಗೂ, ಕೋಟಿಗೂ, ಬರುವಂಥವು, ಮತ್ತು ಹಾಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಬರುವಂಥವು ದಾವಣಗೇರಿ ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು ಬೇಕಾದರೆ, ನಮಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿರಿ. ಕೂಡಲೇ ಯೋಗ್ಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಗೆ ಕಳಿಸುವೆವು

ಶಿರ್ಶಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ,

ದಾವಣಗೇರಿ, ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅದವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,
ಗೋಕರ್ಣ.

WAGLE NADKARNI & CO.

CHEMISTS, DRUGGISTS & GENERAL MERCHANTS.

SANDHURST ROAD

Bombay.

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶ.

೨ ಭಾಗಗಳ ಕಿಮ್ಮತು ೧-೪ ೦.

ಎಸ್ ಎಲ್ ಧಾಕಪ್ಪಾ.

ಪೋಷ- ಶಿರಸಿ (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ)

ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು.

ರಾ। ಗಂಗಾಧರರಾವ ಪಟವರ್ಧನ ಇವರ ಭಾಷಣವು.

[ಮುಂತಗೋಡ [illegible] ಸ್ಥಳ [illegible] ಹಳ್ಳಿ ಬಹುಕಾಲ ಕಾನಬೆ [illegible] ಕೆಲಸ [illegible] ಗಂಗಾಧರರಾವ ರಾಮು [illegible] ಪ್ರ [illegible] ಬೇಸಾಯ [illegible] ಮಾನ್ಯ [illegible] ಮಾಹಿತಿ ಪೂರ್ಣ [illegible] ಮನೋರ ಜಕವಾ [illegible] ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ [illegible] ವರು [illegible] ಭಾಷಣ [illegible] ತಮ್ಮ [illegible] ಇದ್ದಲ್ಲದೆ [illegible] ಗಳ ಕರೆಗೆ ನಡೆದವರೂ [illegible] ವನ್ನು ಬಿದಿಗೆ [illegible] ಲಿಷ್ಟೆ [illegible]]

ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮಹಾಶಯ [illegible]

ಪೀಕಿನ ಆಣೇವಾರಿ ಪದ್ಧತಿ [illegible] ಆಣೆವಾರಿ [illegible] ಅವರಿಗೆ [illegible] ಆಣೆವಾರಿ [illegible] ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಸರ್ವ [illegible] ಅಂದರೆ [illegible] ವರು [illegible]

ಪೂರ್ಣ ಪೀಕು ಅಂದರೆ [illegible]

ಎಂಬವು ಆಣೆವಾರಿ [illegible] ಗ್ರಾಮಸ್ಥ [illegible] ಹೇಳಿಕೊಡ ಪಡಿಲ್ಲ [illegible] ತಮ್ಮ ಪರಿಪ [illegible] ಆಣೇವಾರಿ [illegible] ಸಹಜವು ಇದರಿಂದ ಅವರು [illegible] ತ್ತಿರೆ [illegible] ಆಗ [illegible] ಆಣೇವಾರಿ [illegible] ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಪತ್ರಿಕೆ [illegible] ಗಳ [illegible] ಇದ್ದಲ್ಲಿ ತೊ ಗಿ,

'ಆಣೇವಾರಿ ಕಡಿಮೆಹಾಕಿದ್ದಿ'

[illegible] ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಸಿಟ್ಟುಮಾಡಿದರು ಈ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿದು ಎಲ್ಲ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ತಮ [illegible] ಆ ವೇಳೆ ಅದಕ್ಕಾ [illegible] ಆಣೇವಾರಿ ನೋಡಿ

'ಹೆಚ್ಚು ದಾಖಲಮಾಡಿದ್ದಿ'

ಎಂಕ ಸಿಟ್ಟುಮಾಡಿದರು [illegible] ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಪುನ ಆಣೇವಾರಿ ಪತ್ರಕ ದುರುಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರು (ನಗೆ) ಇಂಥ ಆಣೇವಾರಿಯು ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಘಾತಕರವಾದ ಸಂಗತಿಯು ನಾನು ತೀರ್ವ [illegible] ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ, ಕೆಲ ರಯತರು ದಾಸೆ [illegible] ಹಚ್ಚಿ ಹಾ [illegible] ತುಂಬಿದ್ದೇವೆಂತಲೂ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು [illegible] ಅದವು ಬಾಕಿ ತೀರ್ವೆ ಕಂತು ತುಂಬಿದ್ದೇವೆಂತಲೂ ಹೇಳಿದರು ನಾನು ಅತಿ ವಿವಂಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೆ [illegible] [illegible] ತಂದುಕೊಟ್ಟು ಹಚ್ಚಿ [illegible] ತೆಗೆದ ಕೊಳ್ಳು

[illegible] ಸಿಂತ [illegible] ಇಪ್ಪತ್ತರೊಳಗೆ ಕತೆಕ್ಕರ [illegible] [illegible] ಮುಸಗುಂಬಕ್ಕೆ ಬಂದು ಆಲ್ಲದ ಪೀಕು [illegible] ರೆತರಂಥ ಸಕ್ತಿಯಿಂದ [illegible] [illegible] ಪುಸ್ತರ ವೇಳೆ [illegible] ಮಾಡಿದರು ಕೂಡಲೆ [illegible] ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಆಣೇವಾರಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರು. (ನಗೆಯ ನಗೆ)

ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಮೀನಿಯಲ್ಲಿ ಹ್ಯೂಮಸ [illegible] ಇದರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ [illegible] ಬಹಳ [illegible] ಜಮೀನಿನ ಹುಲ್ಲಿ [illegible] [illegible] ನಮ ಜಲೆಯ ಜಮೀನು [illegible] ಇದು [illegible] ಶಕ್ತಿ [illegible] ತ್ತದೆ ಇದು [illegible] [illegible] ಜಂಗಲದ [illegible] [illegible] ಪದ್ಧತಿ [illegible] ಮಾಡಿದ [illegible] [illegible] ಗಾಡಿದ್ದಂದ

ಕೊಡಿನಲ್ಲಿ ಹಂದಿಗಳಿಗೆ ಮುಸಿ

[illegible] ಕೆಟ್ಟ [illegible] ಮೊದಲು [illegible] [illegible] ಅದರ [illegible] ಸರ್ಕಾರದವರು [illegible] [illegible] ಕಾಡಿನ ಹ [illegible] [illegible]

ನೂರಾರು ಪಸಗೆ [illegible]

[illegible] ಕಳೆ [illegible] ದ್ದಂದು [illegible] ನದ್ದು

ಪ್ರತಿ [illegible] [illegible] ಬೇರ [illegible] [illegible]

[illegible] ನೈಟ್ರೋಜನ [illegible] [illegible] ಬೇಕಾದ [illegible] [illegible] ನೈಟ್ರೋಜನ [illegible] ಬೇಕೆಂದು [illegible] ಗೊಬ್ಬರ (೧೫೦ ರತ್ತಲ) [illegible] [illegible] ಹೆಚ್ಚು [illegible] ಹೆಚ್ಚು ಆಗುತ್ತದೆ [illegible] [illegible] ಪ್ರಯೋಗ [illegible] [illegible] ಪ್ರತಿ ಒಂದು [illegible] ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಯೋಗ [illegible] [illegible] ಹಳ್ಳಿ [illegible] [illegible] [illegible] ಸುತ್ತಿದ [illegible] ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು [illegible] [illegible]

ರೈತರ ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಕಾರಣಗಳು ಬಹಳ ಉಂಟು ಈ ಕಾಡು ಹಂದಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಬೆಳೆದವೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಬಹುದು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ವಿಷ್ಟೇ ಈ ಹಂದಿಗಳ ಜನಕರು ಸರಕಾರದವರೇ! ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಆಳಿಕೆಯ ಮೊದಲು, ನಮ್ಮ ಟೆಲ್ಲೆಯು, ಸ್ವಾರಿ, ಟೀಪು ಮೊದಲಾದವರ ಕಡೆಗೆ ಇತ್ತು ಟೀಪು ಸುಲ್ತಾನನ ನಂತರ ಬ್ರಿಟಿಶರ ಕೈಕಳಿಗೆ ಬಂತು ಇಂಗ್ಲಿಷರ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯೆಂದರೆ ಒಂದು ಯಂತ್ರದಂತೆ ಇದೆ

ಈ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಕೊಡಲಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡಲಿ, ಕುಟ್ಟಿ ಹೋಗುವದೇ!

(ನಗೆ) ಇವರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದೆಗೆ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲ ಇದಕ್ಕೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಸಾಧಾರಣ ೧೯೦೦ ನೆ ಇಸ್ವಿ ಸುಮಾರಕ್ಕೆ ಮಾಳಾ ಕಾನಭೋಗನಿದ್ದೆ ಆಗ ಒಂದು ಗಾಯಪಟ್ಟ ಹುಲಿ ದನಕಾಯುವ ಹುಡುಗನ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ಬಂತು ಆ ಹುಡುಗನು ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾವಿನ ಗಿಡ ಹತ್ತಿ ಕೂತು ಕೊಂಡಿದ್ದನು ಈ ಸಂಗತಿ ಊರವರಿಗೆ ತಿಳಿದು ಅವರು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿಬಂದರು ನನ್ನ ತಮ್ಮನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಂದೂಕ ಲ್ಯಾಸನ್ಸು ಇತ್ತು ಹುಡುಗನ ಜೀವ ಉಳಿಸುವ ಇರಾದೆಯಿಂದ ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸದ ನಾತೆಯಿಂದ ಹೋಗಿ ನಪ್ರ ಹುಲಿಗೆ ಹೊಡೆದು ರಿಪೋರ್ಟ ನಿ [illegible] ತಾಲೂಕಿಗೆ ಕಳಿಸಿದೆ ಜಂಗಲಖಾತೆಯವರು ನನ್ನನ್ನು ಅತಿಶಯ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬ ಸಂಗತಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು ನಾನು ಆಲೋಚಿಸಿದಂತೆ ಜಂಗಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನನ್ನ ವಿರುದ್ಧ ಏನೋ ರಿಪೋರ್ಟ ಮಾಡಿದರು ಆ ಮೇಲೆ ಪ್ರಕರಣವಸ್ಕೊರ ನಡೆಯಿತು ತುದಿಯು ಹೇಳು ವಿನಂದರೆ

ನಾನು ಹುಡುಗನ ಜೀವ ಉಳಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಹುಲಿ ಹೊಡೆದ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದೂಕ ಲ್ಯಾಸನ್ಸ ಈ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೊಹಬಾನಿಯಿಂದ ರದ್ದು ಮಾಡಲಿಲ್ಲೆಂಬ ಇನಾಮು ಶಿಕ್ಕಿತು.

(ನಗೆ) ಲ್ಯಾಸನ್ಸ ರದ್ದಾಗದೆ ಇದ್ದದ್ದು ನನ್ನ ಸುದೈವವಂತೆ ಇದೆಂಥ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿ!

ಮೊದಲು ರಯತರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಜೀವರಕ್ಷಣೆ ತನ್ನ ಪೈಕಿನ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹತ್ಯಾರ ಹಾಗು ಇತರ ಸಾಮಗ್ರಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಅದರ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಏನೂ ಅಡ್ಡಿ ಇದ್ದಿಲ್ಲ ಬ್ರಿಟಿಶ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಂದಿನಿಂದ ಜನರ ಹತ್ತರ ಇದ್ದ ಹತ್ಯಾರಗಳು ಕಸಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವು ಇದರಿಂದ [illegible] ಹಂದಿ ನಾಶಮಾಡುವ ಸಾಧನಗಳ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮನಾಯಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು [illegible] ಏನೆಂದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹತ್ಯಾರ [illegible] ಹೆಸರು ಜನರ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವಾ [illegible] ಸಿದ್ಧರುತ್ತಾರೆ ರಯತರ ಹತ್ಯಾರಗಳ ಅವಶ್ಯ [illegible] ಮನೆಯಲ್ಲಿ [illegible] ಮೇಲೆ ನಾವು [illegible] ಕೊಡಬೇಕು ಕಳವು [illegible]ದರೆ,

ಪೋಲಿಸ ಬಹಾದ್ದುರಿ!

[illegible] ಪೋಲಿಸರು ಕಾಯಿ ತಿನ್ನುವರಲ್ಲದೆ [illegible] ಮಾಡಿದ [illegible] ಮೇಲಾಗಿ ಬದ್ದೆ! [illegible] ಅನ್ಯಾಯವು [illegible] ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಮಹಾ [illegible] ನಿವೇ ವಿಚಾರಿಸಿರಿ

ಇಂಗ್ಲಿಷ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಖಾತಿಯಿದೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ [illegible] ಸರಕಾರವು ಹಂದಿನಾಶದ ಎಲ್ಲ ಸಾಧನಗಳನು [illegible] ಸಿ

ಹಂದಿಗಳಿಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು

[illegible] ಪಾಲಿಸಿದೆ!

(ಮುಂದೆ ಸಾಗುವದು)

ನೋಟೀಸು.

ಈ ಕೆಳಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡುವವನು ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವದೇನಂದರೆ—ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಮೇನೇಜರ ಸಹೋದರ ಮೃತ ಕೇಶವ ಪೈರು ಮೃತನಾದ್ದರ ನಂತರ, ಅವರ ಹೆಸರ ಕುಟುಂಬದ ಮಾಲ್ಕೀ ವ ಮೂಲಗೇಣಿ ಆಸ್ತಿಯು ವಿದ್ಯಮಾನ ಖಾತೆಯು ಉಪೇಂದ್ರಪೈರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಆಗಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಬರುವಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಸಾಲವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಸದ್ರಿ ಉಪೇಂದ್ರಪೈರು ನನಗೆ ಮೋಸಪಡಿಸುವ ಇರಾದೆಯಿಂದಲೂ, ದ್ವೇಶಭಾವದಿಂದಲೂ ಪರಾಧೀನ ಮಾಡುವ ಇರಾದೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆಂತಾ ವರ್ತಮಾನ ಕೇಳ್ತೇನೆ. ಕುಟುಂಬದ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಖರ್ಚು ಕಳೆದು ವರ್ಷಾಸನ ಅಜಮಾಸು ೩೦೦ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಮುನಾಫೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಈಗ ಎರಡು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ೧೯೧೯ ನೆ ಇಸ್ವಿ ಆಗೋಸ್ತ ಆರಾಭ್ಯ, ನಮ್ಮ ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಮನಸ್ತಾಪ ಆಗಿ, ನಾವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇದ್ದೇವೆ. ಇಂತಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಇದ್ದು ಉಪೇಂದ್ರಪೈರು ಮೇಲಿನಂತೆ ಕುಟುಂಬದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಏನು ಪರಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ, ಯಾರಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ನಂತರ ಆ ಕುರಿತು ಬಂದಲ್ಲಿ ಆ ಸಾಲ ತೆರುವಿಕೆಗೂ ಆ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು, ಯಾವದೇ ತರದಿಂದ ನನ್ನ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗದ — ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

ತಾರೀಖು. ೨೬-೬-೧೯೨೦

ದ| ಖುದ್ದ ಪಾಂಡುರಂಗ ಮಂಜಪ್ಪೈ
ಹೆಂಪಟ್ಟೇಕರ

कारवारचें वातमीपत्र.

हवामान:— या सहासात दिवसापासून पाऊस जास्त पडत नाहीं. त्यामुळें उष्मा फार होतो.

अभिनंदनीय गोष्ट:— येथील हिंदुस्कुलांतील शिक्षक रा. घनश्याम सुब्राव बागळे यांची कन्या, **कुमारी शांताबाई** बागळ या यंदाच्या बी ए. परीक्षेत उत्तीर्ण झाल्याचें ऐकून, सर्वांस आनंद झाला आहे आमच्या जिल्ह्यांतील या पहिल्याच स्त्री ग्रॅज्युएट असल्यानें, ही गोष्ट कानडा जिल्ह्यास व विशेषत कारवारास भूषणावह आहे. मुलीं करितां निराळा अभ्यास क्रम न रचतां मुलांचाच अभ्यासक्रम, युक्तायुक्तता न पाहतां, त्यांच्यावर लादणें, व स्त्रियांकरितां निराळ्या कॉलेजची व्यवस्था न करणें, हे जरी सध्यां तच्या पद्धतींतले दोष आहेत. तरी स्त्री-शिक्षणाविषयीं वाढती आस्था दिसून येते या दृष्टीनें ही गोष्ट अभिनंदनीयच होय असो. स्त्री-शिक्षणाची गोष्टच निघाली, तेव्हां सहज आठवलेला दुसरा स्थानिक विषय म्हणजे नुकताच येथें घडलेला—

कन्या शाळेचा बक्षीस समारंभ:— कै. शांताबाई विठ्ठल कायकिणी यांच्या स्मरणार्थ येथील बाई कुवरबाई मुलींच्या शाळेला दरवर्षीं देण्यांत येणारीं बक्षिसें व स्कॉलरशिप्स वाटण्यासाठीं होणारा अशा प्रकारचा हा दुसरा समारंभ, मेल्या सोमवारीं (ता १२ रोजीं) मे कलेक्टर मि. हुड यांच्या अध्यक्षतेखालीं झाला. सभेस समाज काहीं फार मोठा नव्हता. एकंदरीत सर्व कार्यक्रम सुव्यवस्थित रीतीनें पार पडला ही आनंदाची गोष्ट होय तरी लोकांस विषादकारक असे एक दोन प्रकार एकंदर व्यवस्थेत घडल्याचें जे पुष्कळ लोकांच्या तोंडून ऐकू येतात, ते, व सदर बक्षिसाच्या मुख्य हेतूशीं विसंगत अशी जी चूक घडलेली दिसते ती, यांचा उल्लेख केल्याशिवाय राहवत नाहीं

पहिली गोष्ट आमंत्रणाची. सभेचा हॉल म्हणजे शाळेची इमारत विस्तृत असूनहि समाज काहीं मोठा नव्हता हें वर सांगितलेंच आहे. हजर असलेल्या मंडळींत व्यापारी व सावकार वर्गांतील जास्त लोक कोणी दिसत नव्हते पण ज्या एकदोन व्यक्ती हजर होत्या त्यांशिवाय इतर व्यापारी वर्गांतील मंडळीस बहुतेक आमंत्रणें नव्हतींच, अशी कुरकुर ऐकू येते ही गोष्ट खरी असल्यास, या पद्धतीचा वेळींच निषेध केला पाहिजे. सार्वजनिक कार्यांतून (फंडांतून नव्हे हो!) व्यापारी लोकांना वगळण्याची जी वाईट खोड कारवारांत बळावत चाललीं आहे तिला जेवढ्या लवकर आळा बसेल तेवढा इष्टच आहे म्युनसिपालिटी म्हणजे नगर सभा यांत व्यापारी वर्गाचा समावेश होत नाहीं काय? शाळेंतील मुलींच्या पालकांत बरेच व्यापारी वर्गांतील लोक नाहींत काय? यांना अशा समारंभांतून वगळण्याचें कारण तें कोणतें! म्युनसिपालिटीतर्फे किंवा इतर कोणता तरी एखादा फंड निघाल्यास या व्यापारी वर्गाची (बाजारकराची) बिनचूक आठवण होते. तर अशा सभांच्या वेळीं मात्र त्याचा विसर कां पडावा? सर्व प्रमुख व्यापारी गृहस्थांना आमंत्रणें दिल्यानें म्युनसिपालिटीचें काय बिघडणार होतें? जागा तर मुबलक असल्यामुळें, जागेची अडचण पडली नसतीच व्यवस्थापक अधिकाऱ्यांना मात्र थोडा जास्त त्रास पडला असता. पण कर्तव्याकरितां त्रास सोसून आसपास कांहीं जागा राहणार नाहीं असें केलेंच पाहिजे. असो. व्यापारीवर्गाला या पुढें वगळून चालणार नाहीं. हें लक्षांत ठेऊन पुढें असा एखादा प्रसंग आल्यास जास्त सावध राहावें एवढेंच सुचवितों

दुसरी गोष्ट आमंत्रणचिठ्ठ्यांची सभ्य गृहस्थांना त्यांच्या पत्नी समवेत बोलाविता यावें म्हणूनच 'Mr & Mrs. अशी योजना करून सदर चिठ्ठ्या छापलेल्या दिसत होत्या व त्याप्रमाणें कांहीं निवडक निमंत्रित स्त्रीया समारंभास हजरहि होत्या. पण इतर बहुतेक गृहस्थांना 'Mrs.' शब्द खोडून आमंत्रणें पाठविण्यांत आलीं यांत युक्ततेचा कांहीं तरी विचार झाला होता काय? म्युनसिपालिटीनें आपल्याला इष्ट अशा स्त्रीया कशावरून ठरविल्या? त्यांच्या त्यांच्या बायका घरीं हजर असलेल्या गृहस्थांस, या सभ्य स्त्रीया सभेस आल्यास सर्व बेत बिघडेल अशा भीतीनें जणुंकाय 'Mrs. शब्द खोडून पाठविण्यांत आलेली आमंत्रणचिठ्ठी पाहून काय वाटलें असेल? त्या स्त्रिया अशा सभेस येतील असें त्यांच्या नेहमीच्या परिपाठावरून वाटलें नाहीं, असें जर म्हणणें असेल, तर त्या येण्याची भीतीच नसल्यामुळें त्यास मुद्दाम आमंत्रण पाठविणें इष्ट होतें. कारण त्रास नसतां शिष्टसंप्रदाय राखल्याचें श्रेय पदरीं पडलें असतें. सर्वांस असलेल्या सभ्य गृहस्थांस, इतर कांहीं स्त्रिया सभेस आमंत्रित असतां, आपल्या चिठ्ठीवरील 'Mrs' खोडून आलेलें पाहून कसेंसेंच वाटेल येवढा सारासार विचार सुचावा कोणाला? कोणत्याहि कारणामुळें का असेना, कांहीं गृहस्थांच्या पत्नींना आमंत्रण द्यावयाचें नाहीं असा विचार जर पूर्वींच ठरला होता, तर अशा गृहस्थांकरितां 'Mr' एवढेंच घालून निराळ्या आमंत्रणपत्रिका छापविल्या असत्या, तर झालेला अनिष्ट प्रकार बऱ्याच अंशीं चुकविता आला नसता काय?

तिसरी गोष्ट बक्षिस पुस्तकांची आमंत्रण चिठ्ठीवरून जरी "शांताबाई कायकिणी स्मारक बक्षिसें" वाटण्याकरितां सभा, असें जाहीर झालें होतें, तरी बक्षीस पुस्तकांवर लावलेल्या चिठ्ठ्यांवरून तसा कांहींच बोध होण्यास मार्ग ठेवलेला नाहीं. सभेत वाचण्यांत आलेल्या रिपोर्टावरून सदर कन्या शाळेत वाटण्यांत आलेल्या सर्व बक्षिसांची रक्कम शांताबाई कायकिणी फंडांतीलच असें दिसून आलें पण त्यांच्या स्मारकार्थ त्यांच्या नांवानें बक्षिसें म्हणून वाटण्यांत आलेल्या पुस्तकांवर त्यांचा नामनिर्देश तरी आहे का! म्युनसिपालिटीनें इतर शाळांत वाटलेल्या बक्षिसांप्रमाणेंच हींहि बक्षिसें. म्युनसिपालिटीनें देशी भाषांना जणुं काय हद्दपारच केलें आहे अशा रीतीनें प्राथमिक शाळांतून

(७व्या पा वर पुढें चालू)

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೧ ಮಾಹೆ ಜುಲೈ ೧೯೩೦

ಗೋಡೆ ತೊಳೆದಷ್ಟು

ಮಣ್ಣೇ ಮಣ್ಣು.

ಜುಲುಮೆಯೆಂದರೆ ಅದು ಯಾವದೇ ವಿಷಯದ್ದು ಇರಲಿ, ಅದು ಯಾವಾಗಲೂ ಅನ್ಯಾಯಕರವು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ವದಾ ಗರ್ಹಣೀಯವು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪ್ರಿಯವಾದ ಮನೋಧರ್ಮವು ಅದನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ದೂರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗದಿದ್ದರ, ಅದರ ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ಅಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ ಇಂದ ಜುಲುಮು ರಾಜಕೀಯವಿರಲಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಿರಲಿ, ಯಾವದೇ ವಿಷಯದ್ದಿರಲಿ, ಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಶಕ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಪರಿಹರಿಸದಿರುವದು ಸಮಾಜದ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದ

ನೈತಿಕ ಇಳಿಗೆಗೆ

ಅಪಾಯಕರವದೆ. ಇದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಿಟ್ಟಿಯಂಥ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಕಾರಗಳ. ಲೋಕಮತಕ್ಕೆ ತಿರಸ್ಕರಣೀಯವಾಗಿರುವವು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಬಿಟ್ಟಿಯ ಜುಲುಮಿನ ವಿಶಯವಾಗಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಬಿಟ್ಟಿಯೆಂದರೇನು ಅದರಿಂದ ತೊಂದರೆಗಳ ಎ, ಅನ್ಯಾಯವು, ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ, ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಹೋದ ವರುಷ ಎರಡು ಲೇಖಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಈ ವಿಶಯದ ಸಾಧಕ ಬಾಧಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವೆವು ಮಧ್ಯಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಿಟ್ಟಿಯ ಜುಲುಮು ದೂರಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಸರಕಾರವು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದೆಂಬದು ಅಭಿನಂದನೀಯವು ನಮ್ಮ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರವು ಸಹ ಸಿಂಧಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿರುವ ಬಿಟ್ಟಿಯ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗುವಷ್ಟು

ಅನ್ಯಾಯಕರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು

ಸುಧಾರಿಸಲು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದೆಂಬುದು ಸಂತೋಷಕರವು ೧೯೧೭ ನೇ ಇಸ್ವಿ ಡಿಸೆಂಬರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಂಧಪ್ರಾಂತದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾದ ನಾ ಭುರ್ಗ್ರಿ ಸಾಹೇಬರು ಕೌಂಸಿಲದೊಳಗೆ ಒಂದು ಠರಾವನ್ನು ತಂದು, ಸಿಂಧದಲ್ಲಿ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆದಿರುವ ಈ ಅನ್ಯಾಯದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಪೂರ್ವಕ ಶೋಧಿಸಿ, ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ಕಮಿಟಿಯು ಸಿಂಧದೊಳಗಿನ ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಚವಕಶಿ ನಡಿಸಿ, ಪುರಾವೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ತಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಸೂಚನೆಗಳ ಸಹಿತ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಿದೆ ಈ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಈ ಬಿಟ್ಟಿಯ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ತೊಳೆದಷ್ಟು ಮಣ್ಣೇ ಮಣ್ಣು ಹೊರ ಬೀಳುವದೆಂದೂ, ಸಿಂಧಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಂತೂ, ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣೇ ಹೊರಬಿದ್ದಿದೆಂದೂ, ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಬಿಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದವರಿಗೆ, ಸಿಂಧದೊಳಗಿನ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿಲಕ್ಷಣ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ನಮಗಿದ್ದ "ಗಾಡೀ ಪಕಡೊ" ಎಂದು ಹೇಳುವ ಲಗಾಮಿನಗಿಂತ, ಸಿಂಧದೊಳಗಿನ

ಲಗಾಮು ಹೆಚ್ಚು ಬಿರುಸು

ಆಗಿದೆಂದು ತಿಳಿದು ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಮೊಗಳುವಾಗ, ಈ ದುಃಖದೊಳಗೆ ನಾವು ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿರುವೆವೆಂದು ಒಂದು ವಿಧದ ಸುಖವೆನಿಸುವದು ಸಿಂಧದೊಳಗಿನ ಬಿಟ್ಟಿಯ ಶಾಸ್ತ್ರದೊಳಗೆ "ರಸಯಿ, ಲಾಪೋ ಮತ್ತು ಚೇರ ಈ ಮೂರು ಲಾಕ್ಷಣಿಕ ಶಬ್ದಗಳಿರುವವು ಸರ್ಕೀಟು ಹೊಡೆಯುವ ಅಮಲದಾರರಿಗೆ ಸರಬರಾಯಿಯನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ರಸಯಿ ಎಂದೆನ್ನುವರು ರಸಯಿಯ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆಂದು ತೀರ್ವೆಯ ಸಂಗಡಲೇ ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ವಂತಿಗೆ ಲಾಪೋ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುಕ್ಕಾಮಿನ ಸಮಯ ಡೇರೆಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ವಿವಿಧ ವಿಧದ ಇತರ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಕೂಲಿಗಾರರನ್ನು ಪೂರೈಸುವದಕ್ಕೆ 'ಚೇರ" ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ರಸಯಿ" ಮತ್ತು "ಚೇರ' ಇವೆರಡರ ಸಂಬಂಧವು ಸರ್ಕೀಟು ಅಮಲದಾರರಿಗಿದೆ ರಸಯಿಯು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ಚೇರಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಬಿಟ್ಟಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಂತರವಿಲ್ಲ ಸರಬರಾಯಿಗೆಂದು ಲಾಪೋ ವಂತಿಗೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ತೀರ್ವೆ ಹಣದ ಸಂಗಡ ನಿಜವಾಗಿ ತಗಲಿದ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಒಂದುವರೆ ಪಟ್ಟು ಸಿಂಧ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಸಕ್ತಿಯಿಂದ ವಸೂಲುಮಾಡುವಂತೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲೇನೂ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಜಮಿನದಾರನಿಂದ ಈ ಲಾಪೋ ರಕಮು ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಯಿಂದ ೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ವರೆಗೆ ಇಂಥ ಘೋರ್ಡಂಡದ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತುಂಬಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಜುಲುಮಿನ

ಆದರಾತಿಥ್ಯವನ್ನು

ಬರೇ ಮೋಜಾಟೆಂದು ಇಷ್ಟು ಸರುಪ ಕೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ನೋಡಿ, ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಭಾವದ ಸ್ವಾರ್ಥಪರಾಯಣತೆಯು ಎಷ್ಟು ಅಂದವದೆಂದು ಯಾರಿಗೂ ಕಂಡುಬರುವದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ರಸಯಿಯ ಪ್ರಕಾರವೇನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಪಟೇಲರಿಂದ ಅಣೆ ಪಟ್ಟಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಮಾಮಲೇದಾರರಿಗೆ ಹಿಂಬಡತಿ ದೊರೆತು, ಅವರ ಶಿರಸ್ತೇದಾರರಿಗೆ ನೌಕರಿಯನ್ನೇ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಯಿತು ಇಂಥ ಪ್ರಘಾತವು ಇನ್ನೇನೂ ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಭೆಟ್ಟಿಗೆ ಬರುವಾಗ ಒಂದು ಲಿಂಬೆ ಹಣ್ಣನ್ನು ಸಹ ತಕ್ಕೊಂಡು ಬರಬಾರದೆಂದು ಹುಕುಮು ಕೊಡುವಷ್ಟು ಪರಿಷ್ಕೃತಿಕಾರಿಗಳು ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಸರಬರಾಯಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಪ್ರಚಲಿತವದೆ ಅದು ತೀರ ಉಪೇಕ್ಷಿತವದೆಯೋ, ಅದರ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಪದಾರ್ಥಗಳಿದ್ದಾವೋ, ನಮಗೇನೂ

ಪತ್ತೆ ಹತ್ತುವದಿಲ್ಲ.

ಎಲ್ಲ ಖಾತೆಯ ಸಾಹೇಬರು ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಸರ್ಕಿಟಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಸಮೀಪದ ಹಳ್ಳಿಗಳೊಳಗಿನ ಕೋಳಿ ಮರಿಗಳನ್ನೂ, ತತ್ತಿಗಳನ್ನೂ, ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಹಾಲನ್ನೂ, ಏನೂ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಸಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಪಟೇಲರಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಸರ್ಕೀಟು ಅಮಲದಾರರು ತಮಗೆ ಪೂರೈಸಿದ ಸಾಮಾನಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಚುಕ್ತಾ ಮಾಡಿ ಮುಂದರಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಹಳ್ಳಿಗರು ಕೋಳಿಗಳನ್ನೂ, ತತ್ತಿಗಳನ್ನೂ, ಸ್ವಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಬಲ್ಲೆವು. ಇದ್ಯಾಕೆ? ಸಾಹೇಬರ ಬೆಲಿನ ಹಣವನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡವರ, ಇಲ್ಲವೇ, ಪಟೇಲರ, ಕೈಗಳು

ಜಾದುವಿದ್ಯೆಯನ್ನು

ಕಲಿತಿರುವವೋ, ಇಲ್ಲವೇ, ಇದೊಂದು ವೃಥಾ ಶಂಕೆಯೋ? ದುಡ್ಡು, ತುಪ್ಪದಂಥ ಪದಾರ್ಥವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಅದರೊಳಗೆ ಹೊರಗಿಂದ ಕಾಣದಂಥ ಸ್ನಿಗ್ಧತೆಯಿದೆ ಒಂದು ಕೈಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕೈಗೆ ಸಾಗುವಾಗ, ಅದರ ಸ್ನಿಗ್ಧತೆಯು ಅಚ್ಚ ಕೈಗಳಿಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಅಂಟಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ ಹೊಲಸು ಕೈಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವದೆಂಬ ಪ್ರಮಾಣವಿಲ್ಲ ಹೀಗಾಗಿ ಈ ವ್ಯಾಪಾರದೊಳಗೆ ಹೊಲಸು ಕೈಗಳಿದ್ದರೆ, ಒಂದಕ್ಕೊಂದಾಗುತ್ತದೆಂದು— ಅಲ್ಲ, ಅಲ್ಲ,

ಎರಡಕ್ಕೆ ಒಂದಾಗುತ್ತದೆಂದು

ಸಾಧಾರ, ಇಲ್ಲವೆ ನಿರಾಧಾರ ಶಂಕೆಗಳುಂಟಾಗಿವೆ, ಇಷ್ಟೊಂದು ಸ್ಥೂಲಮಾನದಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು.

(ಮುಂದೆ ಸಾಗುವದು)

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ಕಾಲಗತಿಯು ಅನುಕೂಲವಾದರೆ, ಅಶಕ್ಯವೆಂದು ಕಾಣಿಸುವ ಸಂಗತಿಗಳು ಶಕ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣದೊಳಗೆ ದೇಶೀ ಭಾಷೆಗಳ ಸಮಾವೇಶವಾಗಬೇಕೆಂದು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮತವಾದಿಗಳ ಆಂದೋಲನವು ಬಹು ಕಾಲದಿಂದಿತ್ತು. ಈ ಮತವನ್ನು ನಮ್ಮ ಪುರಾಣಪ್ರಿಯ ಯುನಿವ್ಹರ್ಸಿಟಿಗಳು ಸ್ವೀಕರಿಸುವವೆಂದು, ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದರೆ, ಯಾರು ನಂಬುತ್ತಿದ್ದರು? ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ಮುಂಬಯಿ ಯುನಿವ್ಹರ್ಸಿಟಿಯು ಹೋದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಿ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯದೊಳಗೆ ದೇಶೀ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿತು. ಇದೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತನದ ಕಾಲಮಹಾತ್ಮ್ಯವೇ ಸರಿ. ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಒಟ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶೀ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಈಗಿದ್ದಕೆ ಕೆಳಗೊಂದು ಮೇಲಿನ ದರ್ಜೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಂತೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು, ದಾನಶೂರರಾದ ಮಹಾನುಭಾವರು ಮರಾಠಿಯಿಂದಲೇ ಪದವೀಧರರಾಗಿದ್ದರು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯು ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಂದಿರಾಂತಃಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಮಾಡಲು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ವಸತಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಶೂದ್ರರಿದ್ದರೂ, ಶೂದ್ರರ ಗತಿಯು ಬರುವಂತೆ ದೇಶೀ ಭಾಷೆಗಳ ಹಣೆಬರಹದ ವೇಳೆ ಬಂತು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ, ಸರ ನಾರಾಯಣ ಚಂದಾವರಕರರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೂ, ನಾ. ಪರಾಂಜಪೆಯವರ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದಲೂ ದೇಶೀ ಭಾಷೆಗಳ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯು ಇನ್ನು ದೂರವಾದಂತಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯ ಯುನಿವ್ಹರ್ಸಿಟಿಯನ್ನೂ, ಇಬ್ಬರೂ ಮಹಾನುಭಾವರನ್ನೂ, ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು. ಪ್ರಚಲಿತ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತುತಃ ಬಹಿಷ್ಕೃತವಾದಂತಿರುವ ದೇಶೀ ಭಾಷೆಗಳ ದುರವಸ್ಥೆಯು ಎಷ್ಟಾಗಿತ್ತೆಂದು ನಾವೆಂತು ಬಣ್ಣಿಸುವದು? ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಮೊನ್ನಿನ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ "ಇಂಗ್ರೇಜಿಯಿಂದಲೇ ದಯಮಾಡಿ ಮಾತಾಡಿರಿ, ದೇಶೀ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಏನೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕೈಕಾಲು ಬಿದ್ದಂತೆ, ಬಿನ್ನೈಸುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಲವರ ಮುಖದ ಭಂಗಿಗಳನ್ನು, ನೆರೆದ ೮೦೦ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇನ್ನು ಮರೆತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಂದ ಪರವಾನಿಗಿಯನ್ನು ಪಡೆದು, ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಅವರು ಇಂಗ್ರೇಜಿಯಿಂದಲೇ ಏನೋ ಮಾತಾಡಿ ಪಾರಾದರು. ದೇಶೀ ಭಾಷೆಯ ದುರವಸ್ಥೆಯ ಮೂರ್ತಿಮಂತ ಚಿತ್ರಗಳೇ ಇವರಾಗಿದ್ದರೆಂದು ಇನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೇನು? ಇರಲಿ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ದೇಶೀ ಭಾಷೆಗಳ ಇಂಥ ವಿಡಂಬನೆಯು ಯುನಿವ್ಹರ್ಸಿಟಿಯ ಹೊಸ ನಿರ್ಣಯದಿಂದ ದಿನೇ ದಿನೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ನಿಶ್ಶೇಷವಾಗುವದೆಂದರಿತು, ನಾವು ಅತ್ಯಾನಂದಪಡುವೆವು.

---

೨. ದೇಶೀ ಭಾಷೆಯ ಪಕ್ಷವಂತೂ ವಿಜಯಿಯಾಯಿತು. ಆದರೆ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಬಿ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ, ಅವಮಾನಕವಾಗಿ ಸಹ ಮರಾಠಿಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ನಿರ್ಣಯವೇನಾಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಹಿಟ್ಟಿ ವಿತಂಡವಾದಿಗಳಾದ, ರಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ ಕಾಮತರವರಿಗೆ ದುಃಖವೆನಿಸುವದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವೆವು. ಈ ವಿದ್ವಾಂಸರು "ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಕನ್ನಡವೋ ಮರಾಠಿಯೋ?" ಎಂಬುದೊಂದು ನಿಷ್ಕಾರಣವಾದ ಕೋಲಾಹಲವನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿರುವರೆಂದು ನಮ್ಮ ವಾಚಕರು ಅರಿತಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಈ ವಿಷಯದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಅವರು ಕನ್ನಡದಿಂದಾಗಲಿ, ಮರಾಠಿಯಿಂದಾಗಲಿ ನಡೆಸದೇ, ಇಂಗ್ರೇಜಿಯಿಂದಲೇ ನಡೆಸಿರುವದು ಇದೇ ಇದರೊಳಗಿನ ಮೋಜು. ಕನ್ನಡ ಮುಲ್ಕೀ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ತನಕ ಕಲಿತು, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಕಾದಾಟವನ್ನು, ಬರೇ ವಿತಂಡೆಗೆಂದು ಯಾಕಾಗಲೊಲ್ಲದು, ಇಂಗ್ರೇಜಿಯಿಂದಲೇ ಇವರು ನಡೆಸಿದವನ್ನು ನೋಡಿ, ದೇಶೀ ಭಾಷೆಗಳ ದ್ವೇಷ ಮತ್ತು ಡಾಂಭಿಕ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಇವರು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು. ಮೊನ್ನಿನ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲ್ಯಾದರೂ, ಈ ರಾಯರೇ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮುರಿದು 'ಹುಶ್ ಹುಶ್' ಗೌರವದೊಡನೆ, ಒಮ್ಮೆ ಇಂಗ್ರೇಜಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಇಂಥವರಿಗೆ, ಕನ್ನಡದ ಕೊರಳಿಗೊಂದು, ಮರಾಠಿಯ ಕೊರಳಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿ, ಅವೆರಡನ್ನೂ ಅರಬೀ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿದರೆ, ದುಃಖವಾಗುವದಕ್ಕಿಂತ ತಮ್ಮ ಶಬ್ದಪ್ರಚುರ ಇಂಗ್ರಜಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮೈದಾನವು ತೆರವಾಯಿತೆಂದು, ಆನಂದವೇ ಆಗುವದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಲ್ಲವೆ!

---

೩ ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿವಾದದೊಳಗೆ "ಮ ಖಮಸ್ತೀತಿ ಕರ್ತವ್ಯ" ಎಂಬಂತೆ ಇವರು ಬರೇ ಶಬ್ದಜಾಲವನ್ನಷ್ಟು ಹರಡಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನೊಳಗಿನ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾಕರಿಗೆ,— ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಲ್ಲ— ಬೇಕಾದವರಿಗ ಮಾತ್ರ ಮರಾಠಿಯನ್ನು ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರವು ತೆರೆದರೆ, ಇಲ್ಲವೇ ತೆರೆಯಿರೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಬೇಡಿದರೆ, ಅವರೆಲ್ಲರೂ ತಲೆತಿರುಕರು ಎಂದು ಹೇಳುವದ, ನಿಜವಾದ ತಲೆತಿರುಕತನವು. ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿರೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಕಾರದ ಬೆನ್ನು ಬಡಿಯುತ್ತಿರುವರು. ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸುಲಿದು ಮರಾಠಿಯ ಮನೆಯನ್ನು ತುಂಬಿರಿ ಎಂದು ವಾದಿಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವರು? ಎಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಕ ಯಂತ್ರದಿಂದ ಶೋಧಿಸಿ ಬೇಕಾದರೆ ತೋರಿಸಲಿ. ಬರೇ ಗುಲ್ಲು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕವಾಗುವದು. ಬೇರೆ ಮಾತೃಭಾಷೆಯೆಂದು ಮರಾಠಿಯನ್ನು ಕಲಿಯಬಯಸುವ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾಕರಿಗ (minority) ಕನ್ನಡ ಕಲಿಸುವ ಜುಲುಮನ್ನು ನಡೆಸುವದೆಂದರೆ, ಪೋಲಂಡದೊಳಗಿನ ಶಾಲೆಗಳೊಳಗೆ ಜರ್ಮನರು ಜರ್ಮನ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಕಲಿಸುವ ಬಲಾತ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿದಂತಾಗುವದು. ಜರ್ಮನರಿಗೆ ಬೇರೆ ಅನ್ನರಾಗ, ನಮಗೂ ಬೇರೆ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಂಡಂತಾಗುವದು. ಇದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮರಾಠಿ ಬಹುಳ ಠಾಣಾ ಜಿಲ್ಲೆಯು, ಅದರ ಮೊನ್ನೆ ಜರುಗಿದ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಗುಜರಾಥಿ ಜನರ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆಂದು ಹೆಚ್ಚು ಗುಜರಾಥಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಿನ್ನೈಸಿದೆ. ಇದು ವ್ಯವಹಾರಿಕ ರಾಜಮಾರ್ಗವು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರೇ ಪದವೀಧರರಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಪದಕ್ಕೆ ನಾರಾ, ಬಾರಾ, ಬಾರಾ, ಎಂದರೆ ಮೂವತ್ತಾರು ವರ್ಷದವರಿಗಿರುವ ಅನುಭವವು ಬೇಕು. ಇದನ್ನಷ್ಟು ಯಾವಾಗಲೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆಂದು ರಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರಿಗೆ ಕಿವಿ ಹಿಡಿದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ, ಅವರು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಿ, ಬೇಡಾದರೆ, ಬಿಡಲಿ.

---

೪. ಪುಣೆಯೊಳಗಿನ ಹಿಂಗಣೆಯಲ್ಲಿ 'ಸ್ತ್ರೀ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ' ವನ್ನು ಪರಮವಿಖ್ಯಾತ ಪ್ರೊ. ಕರ್ವೆ ಮಹಾಶಯರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಅಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ದೇಶೀ ಭಾಷೆಯಿಂದಲೇ ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಶಾನಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಗಳಿಗೆ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವ ಈ ವರುಷದ ಪದವೀ ದಾನವನ್ನು ಡಾ. ಚಿ. ನಾ. ಮುವಾರ ಪರಾಂಜಪೆಯವರು ಮಾಡಿದರು. ಪ್ರೊ. ಕರ್ವೆಯವರು ಕೈಕೊಂಡ ಇಂಥ ದೇಶಕಾರ್ಯವು ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ? ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಸೇವಕರಲ್ಲಿ ಇವರಷ್ಟು ಕಾರ್ಯತತ್ಪರರು, ಉದ್ಯೋಗಶೀಲರು, ನಿಸ್ಪೃಹರು ಮತ್ಯಾರಿಲ್ಲ. ಈ ವಿದ್ಯಾಲಯದಂಥ ಮಹಾಸಂಸ್ಥೆಗೆ, ಇಷ್ಟರಿಂದಿಗೆ, ಅವರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಪಂಕ್ತಿಗೆಯಿಂದ ಸಂಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಾಧನ ಸಾಮುಗ್ರಿಯು ಕೂಡಿಲ್ಲ. ಇದರ ಕಿಸ್ತಾರಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಹಳೇ ಮಿತವ್ಯಯದಿಂದ ನಡೆಸಿದರೂ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧೯ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ತಗಲುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ನೋಡಿ, ಮುಂಬಯಿಯ ಗುರ್ಜರ ಶೆಟ್ಟಿಗಳೆಂದ, ಶ್ರೀಮಂತ ಸರ ವಿಠಲದಾಸ ಠಾಕರ್ಸೇಯವರು ಅತಿ ಉದಾರತೆಯಿಂದ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ೧೫ ಲಕ್ಷದ ದಾನವನ್ನು ತಮ್ಮ ಒಂದೇ ಕೈಯಿಂದ ಮಾಡಿದರು. ಇಂಥ ದಾನಶೂರರಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಿಯು ಮೆಚ್ಚದರೆ, ಮತ್ಯಾರಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುವದು? ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ರಕಮನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿದವರೊಳಗೆ, ಇವರೇ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು. ಇವರ ೧೫ ಲಕ್ಷದೊಳಗಿಂದ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ, ಅಹಮ್ಮದನಗರದಲ್ಲಿ ಬರೆ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆಂದು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು, ಒಂದು ಕಾಲೇಜನ್ನು, ನಡೆಸುವ ಯೋಜನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಡ್ಡಿಯೊಳಗಿಂದ ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದಾಗ, ಚಾಲಕರಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗವು ಇನ್ನೂ ತಪ್ಪದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಧನಿಕರೂ, ಅಲ್ಲಿಯ ಶಿಕ್ಷಕರಂಥ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗಿಗಳೂ ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ, "ಹಿಂದುಳಿದ, ಹಿಂದುಳಿದ" ವೆಂಬ ನಮ್ಮ ಸಹವಾಸಿ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ದಾನತ್ಯಾಗಗಳಿಂದ ತೊಳೆಯಲಿಕ್ಕಾಗುತ್ತಿತ್ತಲ್ಲವೇ! ಇರಲಿ. ದಾನಶೂರ ಸರ ವಿಠ್ಠಲದಾಸರನ್ನೂ, ಪ್ರೊ. ಕರ್ವೆ ಮಹಾಶಯರನ್ನೂ, ಅವರ ಅನಂತ ಉಪಕಾರಗಳಿಗಾಗಿ ನಾವು ನಿರಂತರ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿರುವ, ಸತ್ಪುರುಷರ ಭಜನೆಯಿಂದಾದರೂ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದಾನಬುದ್ಧಿ, ತ್ಯಾಗಬುದ್ಧಿಗಳಂಥ ಸದ್ಗುಣಗಳು ಹುಟ್ಟಲಿ.

---

೫ ಹೊರಗಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ ಆಯಾತ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಬೆಳ್ಳಿಗೂ, ಪರರಾಷ್ಟ್ರದ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೂ ಉತ್ತರಕ್ಕಿದ್ದ ಪ್ರತಿಬಂಧವು ಸರಕಾರದಿಂದ ಕಳೆದ ಜೂನ ತಾ ೩ನೇಯಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಪವನುಗಳ ಕಿಮ್ಮತು ರೂಪಾಯಿ ೧೦ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುವದಿದ್ದವರಿಂದ, ತಾ ೩ನೇ ಜೂನದಿಂದ ಹೊಸ ಜಾಹೀರನಾಮೆ ತೆಗೆಯುವ

ವರೆಗೆ, ಬ್ರಿಟಿಷ ನಾಣ್ಯ (ಪವನು)ಗಳ ಇಲ್ಲಿ ಚಲನಿ ನಾಣ್ಯಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಯಾವ್ಯಾರ ಹತ್ತರ [illegible] (ಪೌಂಡ, ಸಾವರಿನ ಅರ್ಧ ಪೌಂಡ) [illegible] ಗಳಿರುವವೋ ಅವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಇದೇ [illegible] ಲ್ಯಾ ೧೨ ರೊಳಗಾಗಿ ಸರಕಾರಿ ಖಜಾನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಅವುಗಳ ಬದಲಿಗೆ ಪವನಕ್ಕೆ ೧೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು [illegible] ಆ ನಂತರ [illegible] ಪವನಿಗೆ [illegible] ರೂಪಾಯಿ ೧೦ ರಂತೆ ಎಣಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದು. ತಾ [illegible] ನಂತರ ಇಂಗ್ಲಂಡದಿಂದ [illegible] ಪವನುಗಳನ್ನು [illegible] ನಲ್ಲಿ [illegible] ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪರವಾನಗಿ [illegible] ವದು [illegible] ಪವನಿಗೆ ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ಕಿಮ್ಮತ್ತು [illegible] ಸುವ ಕಾಯಿದೆ [illegible] ಸುವ [illegible] ಅದು [illegible] ನ ತರ, ಪವನಿಗೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕ್ರಯ ವೆಂದು ವ್ಯವಹಾರದೊಳಗೆ [illegible] ಈ [illegible] ನಗಳು [illegible] ಧಾರಣೆಯು ಇಳಿದ [illegible] ಯನೇ ಆದ [illegible]

[illegible] ಯ ರೊಪದ [illegible] ತ್ರಗಳಿಗಾಗಿದ್ದ [illegible] ವ್ರಿಸ್ತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ತವಾಗಿದ್ದ [illegible] ದೇಶದಿಂದ [illegible] (ಅವರ [illegible]) [illegible] ಬಿಟ್ಟು ಬೆದರಿಸಹತ್ತಿದೆ. [illegible] ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವ [illegible] ದವನ್ನು [illegible] ಈ ವರ್ಷ ಇಲ್ಲಿಯ [illegible] ದರೂ, ಗೋಧಿ [illegible] ಅದೇ ಕಾರಣದ [illegible] ಆಶೆ ತೋರದ್ದರಿಂದಲೂ [illegible] ಕೂಯ ನವ ಕಡಿಗೆ [illegible] ಅವರೆ ಆ ಸ್ವತಂತ್ರ [illegible] ದಿಯನ್ನು [illegible] ದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ [illegible] ಧಿಸ ಹವಣಿಸಲು [illegible] ಗಟ್ಟಿದಂತಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿ [illegible] ಯವು ಏರೇರುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ. ಇದಲ್ಲದ [illegible] ದಂಗೆಗಳಿಗಾಗಿದ್ದಲ್ಲದೆ [illegible] ಮಿತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರದವರಿಗೆ ಗೋಧಿಯು ಪೂರೈಕೆಗಾಗಿ [illegible] ವರು ಅಸ್ಟ್ರಿಯ [illegible] ಯಲ್ಲಿ '[illegible]' ಕಾರ್ಯವು ವಾಸ್ತವ್ಯ ಮಾಡಹತ್ತಿರುವದು. ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭರತಖಂಡದ ತಮ್ಮ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಿಂತ, ತಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ವಕೀಯರ ಹಿತ್ತೆ [illegible] ಕನಿಕರ ಪಡುವ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರವು ಗೋಧಿಯನ್ನು ಖರೇದಿ ಮಾಡಿ ಸೀಮೆಗೆ ಕಳಿಸುವದುಚಿತವೋ? ಉಚಿತವಾದರೆ, ಅದು ನಮಗೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಕಾದಿಟ್ಟು, ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರುವಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಿರ್ಗತ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದೂ ಸಹ ಆರ್ಜೆಂಟೈನ ದೇಶದಲ್ಲಿ "ಜಾದಂ ಕರ" ವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಧಾರಣೆಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ನಮ್ಮ ಸರಕಾರವು ಸಹ ಮಾಡಲು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಬಾರದು. ಅದರಿಂದ ಇಡೀ ಭರತಖಂಡದ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡದೆ, ಸರಕಾರದವರೂ [illegible] ವರ್ತಕರೂ ಇದ್ದ ಗೋಧಿಯನ್ನು [illegible] ಸಿದರೆ ಅನರ್ಥವಾಗ ಬಹುದು, ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿಯ ವರ್ತಕರಾಗಲೀ ಗೋಧಿ ಬೆಳೆಸುವ ಒಕ್ಕಲಿಗರಾಗಲೀ ಬರೇ ಸ್ವಾರ್ಥಾಂಧರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಗೋಧಿಯನ್ನು ಹೊರಗೆ ಚಲ್ಲಿದರೆ, ತಮ್ಮ [illegible] ಲಿನ ಮೇಲೆ ತಾವೇ ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡಂತಾಗುವದು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಮಾತಿಕೆಯಂಗೀತ [illegible] ಗೋಧಿ ಮುಂತಾದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವು ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಹತ್ತಿದಾದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಚಲೋ ಬೆಳೆ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಧಾರಣೆ ಏನು ಇಳಿಯ [illegible] ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ಯುರೋಪದ ಸಂಗಡ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ಎದ್ದಾದುದ [illegible] ಪ್ರಸಂಗವು ಬರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ [illegible] ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ವರಿಷ್ಠ [illegible] ನ್ಸಿಲಿನ [illegible] ಕೆಲವು ನಡಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದಯಾಳು ಸರಕಾರದವರು ಹಿಂದಿ ಪ್ರಜೆಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ [illegible] ದೇಶದಲ್ಲಿ [illegible] ಸಹ ಹೊರಗೆ [illegible] ಮಾಡಬಾರದ [illegible] ಪ್ರತಿಬಂಧವನ್ನು ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸುವದು [illegible]

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— [illegible] ಪರಿಕಡೆಗೆ [illegible] ಬೀಳಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದರಿಂದ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ನೆಟ್ಟಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿರುವರು. ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಮಳೆ [illegible] ಇಂಚು ಬಿದ್ದಿತು. [illegible] ಯೆಂಬಾಗಳ [illegible] ಳದ [illegible]

ದವಸುಮನ್ನುಗಳ [illegible] ದಾರ ನಡದ್ದೇ ಇದೆ.

[illegible] ಕಂಪನಿಗಳ [illegible] ಹುಗ್ಗತ್ತಿ [illegible] ಹೊಸ್ಟಾಪದಿಂದ [illegible] [illegible] ಒಟ್ಟು [illegible] ಗಳ ೧೦ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ [illegible] ಇದು ಕೆಟ್ಟ [illegible] ಪ್ರಯತ್ನ [illegible] ಪೊಲೀಸರ [illegible]? [illegible] ಪ್ರಯೋಗಸ್ಥರ [illegible]

[illegible] ರಾ। ಸಾ। [illegible] ರವರ [illegible] ಗೆಂದು [illegible] ಪ್ರಸಂಗ [illegible] ದಿವಸ [illegible] ವಿವಾದಕರವು.

ಹೊನ್ನಾವರ— [illegible] ವ ಮೇಲುವದನು [illegible] ತ್ತಲಿದೆ.

[illegible] ದಿವಸ [illegible] ಒಂದು [illegible] ಸ್ಥಾಪಿಸ [illegible] ಕಲ್ಪನೆಗೆ [illegible] ತರ [illegible], ಹತ್ತತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದ [illegible] ಪ್ರಾಂತದ [illegible] ಎತ್ತುವ [illegible] ಯವು [illegible]

ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಿಂದ [illegible] ಈ ವರ್ಷ ಪುನಃ ಮುತ್ತಿಷ್ಟು (ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಪಟ್ಟು) ಏರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನೋಟಿಸುಗಳು [illegible] ಜನರು [illegible] ಅದನ್ನು [illegible] ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದದೆ.

ಹಳಿಯಾಳ— [illegible] ಬಹಳ [illegible] ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಕಡೆ [illegible] ಯೂ [illegible] ಮಳೆಯು [illegible] ಕ್ರಮವನ್ನು [illegible] ಇಷ್ಟು [illegible] ಹೋದ [illegible] ವರ್ಷಗಳಿಂತಲೂ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಸಂತಯು [illegible]

[illegible] ಇಟ್ಟಿದ್ದ [illegible] ಗಳು [illegible] ಮೆ॥ [illegible] ಇಂಜಿನಿಯರರ [illegible] ಬಂದುಹೋಗಿ [illegible]

ಸಹಕಾರಿ ಸೆಂಟ್ರಲ ಬೇಂಕು.

ಈ ಬೇಂಕು ಸ್ಥಾಪಿಸ [illegible] ಬರುವ ಜುಲೈ ೧೫ ನೇ [illegible] ಯಲ್ಲಿ [illegible] ಜನರು ಸಭೆಗೂಡ [illegible] ಈ ಬಗ್ಗೆ [illegible] ಹೊರ [illegible] ಅವರ ಪೂರ್ವಸಂಸ್ಕಾರಗಳು—ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಆರಿಸೋಣ, ಸಂಘದ ನೇಮುಗಳ ಸಮ್ಮತಿ, ಮೆಂಬರರ ಆವ್ಹಾಹನ, ಶೇರು ಧಾಂತ ವಲ ಗೊತಿಸೋಣ, ಡಾಲ್ ಬೋರ್ಡ್ [illegible] ಚುನಾವಣೆ, ವಾಲ-ರೇವುಗಳ ಪ್ರಮಾಣ, ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಸ್ಥಲವಿಚಾರ ವಗೈರೆ—ವಿಶಯಗಳು ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಡುವವು. ಈ ಸಭೆಗೆ ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಮುದ್ದಾಂ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಅಸಿ। ರಜಿಸ್ತ್ರಾರರವರ ಬರತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲ ಧನಿಕರು ಆ ಸಭೆಗೆ ದಯಮಾಡಿ ಚಿತ್ತೈಸಬೇಕಾಗಿ ತಿಳಿಯ ರಾ। ಸಾ। ಪಂಡಿತರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ.

To,
The Editor Kanara News, Kumta
Sir

Pressed by my numerous friends, I have resoloved to stand as a Candidate for Kanara, in the ensuing election of the Bombay Legistative Council I belong to the advanced party and have accepted the Congress creed. I have always taken an active part in matters social and economical I solemnly pledge myself to discharge the sacred trust, the voters may repose on me

Sd/ Ramachandra Narayan Pala,
Sirsi

उत्तरादाखल जाहीरविनंती.

रा. रा. कानडावृत्तकर्ते यास —

सलाम वि वि. येत्या कौन्सिल निवडणुकींत दक्षिणभागच्या मुसलमानांतर्फे मेंबर होण्याकरिता मी उभे राहावे अशी सूचना आपल्या पत्राच्या ता. १७ जूनच्या अंकात 'एक मुसलमान नागरिक' या सहीनें प्रसिद्ध झालेली पाहिली. तशीच आग्रहाची सूचना खासगी रीतीनेहि माझ्या कित्येक मित्रांनी केल्यावरून, त्याप्रमाणे दक्षिणभागातर्फे तीनापैकीं एक मुसलमान मेंबर होण्याकरिता, उमेदवार ह्मणून उभें राहण्याचे मी ठरविले असल्याचे, परवाच्या 'विचारी' च्या अंकात मी जाहीर केलेंच आहे. तरी पण, मूळसूचना आपल्या पत्रातून प्रसिद्ध झाल्यामुळें, हे पत्र आपल्याकडे पाठवीत आहे. माझ्या अल्पशक्तीप्रमाणे माझ्या बांधवांची शक्य ती सेवा माझ्या हातून घडण्याची मला इष्ट अशी ही एक नवीन संधी मिळत आहे, या दृष्टीनेंच मी या जागेकरिता उभा राहतो आहे, हे लक्ष्यात घेऊन कानडा जिल्ह्यांतील व दक्षिणभागच्या इतर जिल्ह्यांतीलहि सर्व मुसलमान मतदारांनीं मला आपली मतें देऊन, मी निवडून येण्यास सहाय्य करावें अशी सविनय विनंती आहे.

कारवार
गुरुवार, ता. २४ ६-२०

सर्वांचा नम्र,—
शेक आदम शेक अबदुल करीम
संपादक 'विचारी'
डिस्ट्रिक्ट लोकलबोर्ड मेंबर वगैरे

ಇಂಗ್ಲೀಷ ಸರಕಾರದ ಕಾಯಿದೆಯು ಯಂತ್ರದಂತೆ ನಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆಂಬಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ.

ರಾ. ರಾ. ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಕರ್ತರಿಗೆ,

ಮಧುಲಿಂಗ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ಸುಬ್ಬಾ ನಾರಾಯಣವರು ಇಬ್ಬರು. ಶಿರ್ಸಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಕಾನಸೂರ ಹಳ್ಳದಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಹಳ್ಳದ ದಂಡೆಯಮೇಲೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿದರು. ಅಗ್ಗ ಫೋರೆಸ್ಟ ಖಾತೆಯವರು ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೇಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಪಂಚನಾಮೆ ಮಾಡಿ ಗಾಡಿಯೊಳಗಿನ ಸಾಧಾರಣ ೨೦ ಖಾಲಿ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಜಪ್ತಮಾಡಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಸದ್ರಿ ಗಾಡಿಕಾರರಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಂದ ೩, ಒಬ್ಬರಿಂದ ೪ ರೂಪಾಯಿ ಕಂಪನ್ಸೇಶನ್ನ ವಸೂಲಿಕರಿ ತ. ಒಡಪಿ ಸುಡಲಿಲ್ಲಾ ಹೀಗಿರುತ್ತಾ ದಂಡ ವಸೂಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇವರು ಪರಸ್ಥಳದವರು. ಇವರಿಗೆ ಫಾರೆಸ್ಟ ಖಾತೆಯ ನೇಮ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಾದಮೇಲೆ, ಇವರಲ್ಲಿ ಆವರ ತಪ್ಪು ಯಾವದು? ಫೋರೆಸ್ಟಖಾತೆಯವರು ಜಾಗೆ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿರಬಹುದು. ಬರೆ ಅದರೆ ಆವರು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ ಜಾಗ್ಗೆ, ಈ ಪರಸ್ಥಳದವರು ಹ್ಯಾಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು? ಹಳ್ಳದ ವತ್ತಿನ ಅಡಗಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಫೋರೆಸ್ಟಖಾತೆಯವರ ನೇಮದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿಯೂ ಆಡವಿ ಸುಡಲಿಲ್ಲಾ ಹೀಗಿರುತ್ತ ದಂಡವಾದ ಮೇಲೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಯಿದೆಯಂತ ಹೇಳಬೇಕೋ, ಯಾ ಇದಕ್ಕೆ ಯಂತ್ರವೆಂತ ಹೇಳಬೇಕೋ? ಇದರ ವಿಚಾರ ವಾಚಕರೇ, ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಂಥ ಕಾಯಿದ ಯಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ತ್ರಾಸ ಆಗುತ್ತದೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಆದೆ ಮತ್ತು ಇದು ವಿಲಕ್ಷಣ ಶಿಸ್ತಿನ ಹ್ಯಾಗೆ ಹೊಂದುತ್ತದೆ, ನೋಡಿರಿ ಪಂಚನಾಮೆ ಮಾಡಿದರೂ, ಡಬ್ಬಿಗಳು ಜಪ್ತಮಾಡುವ ಕಾರಣ ಏನಿತ್ತು ಅವರು ಬೆಲ್ಲ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕವ ರಾಗಿದ್ದರು. ಅದು ಹರಕತ್ತು ಆಯಿತು ಮತ್ತು ಡಬ್ಬಿಗಳು ಪರತ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಡಬ್ಬಿ ಯಾವ ಆಧಾರದಿಂದ ಜಪ್ತಿಮಾಡಿದರು? ಗಾಡಿ ಯಾಕೆ ಜಪ್ತಿಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಡಬ್ಬಿ ಜಪ್ತಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಸದ್ರಿಯವರಮೇಲ ಕೆಲಸ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಅಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು? ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಫೋರೆಸ್ಟ ನೌಕರರ ಹೇತು ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಆದೆ. ನೋಡಿರಿ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಫೋರೆಸ್ಟಖಾತೆಯಿಂದ ಹ್ಯಾಗೆ ತ್ರಾಸವಾಗುತ್ತದೆ

ತಾ ೨೮-೬-೨೦ ಒಬ್ಬ ರಯತ

[३ऱ्या पाना वरून पुढे चालू]

वाटण्याच्या पुस्तकावर देशील इंग्रजी चिठ्ठ्या लावण्यात आलेल्या अमल्यावरून, मुला-मुलींना काहीं बोध होण्याची भितीच नको. या सभेत श्रीयुत बाव यानीं लहानसे भाषण करून असें सुचविलें कीं, शाळेत स्मारका दाखल सा. व दाइाभ ई,ी व के 'शाताबाई. याच्या तसबिरी ठेवण्यात यावेत्या तसें होणे इष्ट आहे पण सदर बाईच्या स्मृत्यर्थ वाटण्यात येणाऱ्या या पुस्तकावर स्युनासि पालिटीकडून त्याच्या नावाचा निर्देशाहि कर ण्यात येत नाही, या प्रकाराला काय ह्मणावे? केवळ हा अनुदारपणा, किंवा गैरसावध पणाची चूक! बक्षिस पुस्तकावरील चिठ्ठी देशीभाषेत छापविण्यात..आल्यास त्याचा मुलाच्या मनावर किती इष्ट परिणाम होतो, याची कल्पना म्यु आविकाऱ्यास आहे काय? कन्या शाळेच्या बक्षिसाकरिता "शाताबाई विठ्ठलराव कायकिणी बक्षिस पुस्तक" असा निर्देशकरून मराठींत चिठ्ठ्या छापवून घेऊन त्या पुस्तकावर लावणें आवश्यक नव्हते काय? नाही ह्मणायाला, सदर पुस्तकावर लावलेल्या चिठ्ठ्यावर (देणगी देणाऱ्या बाईचें नाव नसल्यासाहि) म्यु प्रेसिडेंट दि ब. पद्मेमडो म्यू. चो चेरमन मि. बेंद्रकर यांचीं नांवें सुशोभित अक्षरात छापण्यात काहीं कमतरता यालेली नाहीं. ते कसेंहि असो, आपल्या मातुश्रींची पुण्यस्मृति मुलीच्या मनात जागृत राहून इष्ट हेतु साध्य होण्या करिता, श्रीयुत मंजुनाथराव कायकिणी तरी ह्या गोष्टीत लक्ष्य घालून, पुस्तकावर योमित स्मारकाचे नाव या पुढें राहील अशी व्यवस्था कारितील अशी आशा आहे

लिहावयाच्या गोष्टी पुष्कळ आहेत पण एवढ्यावरच आटोपतों. आपला

बातमीदार

Kanara News Security Fund.

(ಕಾನಡಾವೃತ್ತದ ಜಾಮಿನಾಕಿ ಫಂಡಿಗೆ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ವರಗಣಿ ಕೊಟ್ಟವರ ಹೆಸರುಗಳು)

Names of Bombay subscribers to the Fund with the subscriptions.

Through M S G Warty M A (Bombay) —

Names	Rs.	A.	P.
R M Wagle	11	0	0
K Y Wagle	20	0	0
Gambhir Brothers	1	0	0
S G Faterpekar	1	0	0
Chitrapur Sarasvat	10	0	0
S P P	2	0	0
G S Prabhu	* 5	0	0
M S Kamat	1	0	0
R S Murdeshwar	1	0	0
G S Gudal	6	0	0
M. Shankarrao	1	0	0
P G Alwaris	1	0	0
P G Patnekar	1	0	0
S H Narhona	1	0	0
S N Prabhu	1	0	0
R V Balgi	5	0	0
T W Balgi	5	0	0
P S Goli	5	0	0
X Y Z	1	0	0
B M Nagarkatte	1	0	0
Louis Cotinho	1	0	0
M V Haldipur	* 7	0	0
B P Wagle	0	2	0
D S Wagle	0	2	0
V P Ramani	2	0	0
H L Rao	1	0	0
Justice (Y)	1	0	0
M A Wagh	1	0	0
D P Wagh	1	0	0
G Y Wagle	1	0	0
S S Kasbekar	0	8	0
B V Gaitonde	0	8	0
X Y Z	1	0	0
Mhabaleshwar Wagle	0	8	0
V R Kasbekar	1	0	0
A Sympathiser	1	0	0
A Sympathiser	0	4	0
S M Mitabandar	1	0	0
B S Mitabandar	1	0	0
S M Nadkarni	0	8	0
Y S Aras	0	8	0
S G Shirali	0	8	0
Suktankar	0	4	0
G B Sohoni	1	0	0
N S Nadkarni	1	0	0
M G Telang	0	8	0
A S Goli	5	0	0
Nagesh L Kamat	2	0	0
S V Shanbhag	2	0	0
V L Goli	1	0	0
B P Rabadia	1	0	0
N U Tengu	1	0	0
A S K	1	0	0
N R Naik	1	0	0
K M Naik	1	0	0
R S Kamat	1	0	0
D S Pai	1	0	0
H K S	10	0	0
N G S	* 10	0	0
A Kanarite	1	0	0
R D S	1	0	0
Chikarmane	1	0	0
Golikeri	1	0	0
Kagal	1	0	0
Mankikar	0	8	0
N P Nadkarni	1	0	0
D N Wagh	1	0	0
V R Muzumdar	0	8	0
S M Kulkarni	0	8	0
Y S Kasbekar	0	8	0
V M Gaitonde	1	0	0
D K Desai	0	8	0

Total
Donations 121-12-0, Loans 33-0-0 } 154-12-0

(*To be continued*)

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು	ದರ
ರಂಗೂನ ಪೆ ಗೋಣಿ೧ಕ್ಕೆ	೧೩— –॥
ಕುಚ್ಚು ಗೆಅಕ್ಕಿ ಪಾನಗಿ ..	೮।
ರಾಗಿ ನಿಜಕ್ಕೆ .	೧೧।— ೨
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ..	೧ —೨೬
ಹುರುಳಿ ನಿಜ „	೧೬—೧೬।
ಕಡಲೆ ನಿಜ ೧ಕ್ಕೆ	೧೬—೬॥
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೨೨ —೨೦
ಹೆಸರು ಬೇಳೆ ,	೧೩—೩
ಮೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ „	೧೦—೩॥
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ ,	೪—೧೦
ಹಳೇಣ್ಣೆ ಮಣ	೧೦।
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ .	೧೧।
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ „	೧೭ —೧೬
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ „	೬ ೧೦
ಕೆರಸಿನ ಸೂರ್ಯ ,	೬ ೩
„ ಹಂಸ „	೨ ೨

ಮುಂಬೈಗಿಂತ, ಸೋಯಿ!

ತ್ವರೆಮಾಡಿರಿ! ಬಿಡಬೇಡಿರಿ!!

1 ರೋಡಿಯಂ ರಿಸ್ಟ್ ವಾಚ ಸಿಲಿಂಡರ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ವರ್ಷ 2 ಕೈಗೆ ಕಟ್ಟುವ ಪಟ್ಟಿಸಹಿತ ಕಿಮ್ಮತ್ 1 ಕ್ಕೆ 6-0-0

2 ರೆಡಿಯಂ ರಿಸ್ಟ ವಾಚ ಲಿವ್ಹರ, ಸ್ಕ್ರೂಬೆಲನ್ಸ 15 ಜುವೆಲ್ಸ (ಕೆಂಪು) ಇಷ್ಟು ಗ್ಯಾರಂಟಿ 10 ವರ್ಷ ಪಟ್ಟಿ ಸಹಿತ, 1 ಕ್ಕೆ 20-0-0 ಪದ್ರಿ ಲೆ ಡಿಯಂ ಇದ್ದ ವಾಚುಗಳು ಹಗಲು ಕಾಣು ವಂತೆ ರಾತ್ರಿಯೂ ಕಾಣುವದು ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಕ

3 ಡಾಯಮ್ಮಂಡ ಪಾಕೆಟ, ಲಿವ್ಹರವಾಚ, ಗ್ಯಾರಂಟಿ, ವರ್ಷ 4 ಕಿಮ್ಮತ್ತು 1 ಕ್ಕೆ 9-8-0

4 ಕ ಹಿಂದಿ ರ್ ವಾಚ, ನಾವಪಾನು ಗಿಲ್ಟ ಲಿವ್ಹರ 10 ಜ ವೆಲ್ಸ, ಸ್ಕ್ರೂಬೆಲನ್ಸ ಗ್ಯಾರಂಟಿವರ್ಷ ೯ ಕಿಮ್ಮತ್ 1 ಕ್ಕೆ 12-8-0 ಕಿಮ್ಮತ್ತಿನ ಶಿವಾಯಿ ಇ. ಬೇರೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಹೋ ಲಸೇಲ ದರ ಬೇರೆ ತಿಳಿಸುವೆವು

ವಿಳಾಸ:— ಜೋಶಿ, ವಾಚಕಂಪನಿ.

ಪೋಸ್ಟ— ಶಿರ್ಶಿ ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಿತ್ರ ದಾಸ ಕ!! ಬಹುವಸವಸಾರಕ

ಮುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷಧವು ಹಲ್ಲು ಕಿಳತ, ಹಲ್ಲ ನೋವು ವ ಹಲ್ಲು ಒಳಗಾಡ ವ ಹ ಲ್ಲಿನಿಂದ ರಕ್ತ ವ ಕೀವು ಸೋ ರುವ ವೊದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ದು ಗಳಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ರೋಗಗಳಿಗೆ ರಾಮ ಬಾಣ ಔಷಧ ಇದಲ್ಲದೆ ಬಾಲಗ್ರಹ ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ ತಲೆನೋ ವು ಕಣ್ಣು ಜೊಟ್ಟೆಕಾಮಿಲೀ ನಳಗ ಳ ಪ್ಲೇಗ ಕಾಲರಾ, ಗಂಟಲ ಗ ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕ ಚ್ಚಿದ ಕಿಳತ, ಬಾಳಂತಿಯರಿಗೆ ಉ ಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಪ ೨೦ ಪ್ರಕಾರ ವೇ ಕಡೆರೋಗಕ್ಕೆ ಗುಣ

ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ೦-೧೨-೦

ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ.

ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಕ ಕಂಪನಿ,

ಕುಮಟಾ (ಎಸ್ ಕೆನರಾ)

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1 ವಿಕ್ಟಾಂಜನ.— ಹಿಂದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ವನಸ್ಪತಿಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬೇಸೆ ಪಾರಿ ವಾಲಾಮು ಇದರ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ತಲೆನೋವು ಶಿಡಿಕ, ಶಿರೋಭಾಗ ಗಂಟು ಗಂಟನೋವು, ಎದೆನೋವು, ಸೊಂಟದ ನೋವು ಜಕಂ, ಉಳುಕು ವಾತ, ಸಂಧಿವಾತ ಅರ್ಧಾಂಗವಾಯು ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವುಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮ ಬಾಣದಂತೆ ಗುಣಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0 8 0 12 ಕ್ಕೆ 5-0-0

2 ಮಹಾಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ಲೇಹ — ಒಹು ಕ್ರಿಯ ಪಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ, ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅಜೀರ್ಣ ಎದೆನೋವ ಮಲಬದ್ಧತೆ ಶರೀರಗಳ ಪಾತದಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಕೃತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ ಮತ ತುಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ ಹೊಳೆ ವದ 0 ಕಲ ಸೇವಿಸ ವ ಲೇಹ ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ 3-0-0

3 ಮಹಾಜ್ವರಾಂಕುಶ — (ಸ ತ್ರಿ ಗುಣ) ಇದ ಪ್ರಾಕ್ಸಾಂಜ ಸಿದ್ಧನಿಯಾ ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ದ್ವಿತೀಯ ತೃತೀಯ , ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಜ್ವರಗಳು ಪಾಳಿ ರಾಜ ಎದ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-8-0

4 ಬಾಲಗ್ರಹ ಗುಟಿಕೆ — ಕೂಸು ಮಕ್ಕಳ ಅವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0 10 0

5 ಮಸಕುಟೀರ ಗುಟಿಕೆ ಇದು ಮಾಸಿ ಸಿದ್ಧ ಔಷದಿ ಒಂದೇ ಗಳಿಗೆಯಿಂದ ಕಫ ಉಬ್ಬಸ ಕೆಮ್ಮು ಇವು ಗುಣ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ ಕ್ರಯ 0 10 0

6 ಮೇಹ ಕುಠಾರ — ಮಹಿಳ್ಳಕ್ಕಿ ಪ್ರೌಢ ಆಸ್ಫಲಿ ತ್ಯಾಣ ವರಹೋಗ ವಾಗ್ಯೆ ಉರಿಯ ನ್ನು ಕೀವನ್ನು ಕೂಡಲ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಪಥ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಖಂಡಿತ ಗುಣಕೊಡ ವದ ಕಠಿಣ ರೋಗಿಗೂ ಕೂಡಾ 2 ದಿವಸದೊಳಗೆ ಗುಣಕೊಡುತ್ತದೆ 14 ದಿವಸದ ಔಷದಿ ಕ್ರಯ ರೂ 2

7 ಅಶೋಕಾರಿಷ್ಟ ವ ತ್ತು ಮಾತ್ರೆ – ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಜ್ವರ, ರಕ್ತ ಪಿತ್ತ ಅರುಚಿ ಸೂತಕದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಿಬ್ಬೊಟ್ಟೆನೋವು, ಸೊಂಟ ನೋವು ತಿಂಗಳಿಗೆ 2 ಸಲ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು ಸೆರಗಿನ ರಕ್ತಸ್ರಾವ, ಬಿಳಿ ಹೋಗುವದು ಇದ ಲ್ಲದೆ ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಗರ್ಭಕೋಶವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ 1 ಬಾಟ್ಲಿ ಔಷಧಕ್ಕೆ 1 ಬಾಟ್ಲಿ ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೂ 2-0-0

8 ಶಿರಸ್ಸಿನ ಮತ್ತು ಕೂದಲಿನ ರೋಗ ಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ, ಕೂದಲನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿಸು ವದ ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿಸುವದು ಸುಖ ನಿದ್ರೆ ಕೊಡ ವದ ಶೀತಳವೂ ಸುವಾಸಿಕವೂ ಆಗಿದೆ. 10 ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ, 0-12-0 3 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 2 0 0

9 ಕರ್ಣರೋಗಾಂತಕ ತೈಲ್ಯ ಕಿವಿಯ ಎಲ್ಲಾ ನಮೂನೆಯ ರೋಗಗಳ ಮೇಲಿನ ದಿವ್ಯ ಔಷದಿ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-12-0

10 ಗರ್ಭಕಾರದ ಮಲಾಮು ಹುಳಕ ಮೇ ಹ ಗಳು, ಗಜಕರ್ಣ ದದ್ದು, ಕಜ ಮೊದಲಾದ ಚರ್ಮರೋಗಗಳು ಒಂದರಿಂದ 3 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣ ವಾಗುತ್ತವೆ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-6-0 3 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 1-0-0

11 ದಂತಮಂಜನ . ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-3-0 6 ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ 1-0-0

ಎಮ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್

ನೆಟಿವ ಡ್ರಗ್ಗಿಸ್ಟ್ ರಥಬೀದಿ

ಮಂಗಳೂರ ದ ಕ

ಹೊಸ ಶೋಧ! *ಓಂ* ಹೊಸ ಶೋಧ!

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಮರಳು

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ಜೊತೆ ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಸೂಚನೆ ಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳೆ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು, ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ವಿಟ್ಲುತ್ತದ ಸ್ವಪ್ನಾವಸಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹುದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯ ಸೆಲ್ಲ ವಿಕ ರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ಚ ನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. ಉಷ್ಣದಿಂದದೂಷಿತ ವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣಪ್ರಾ ಪ್ತವಾಗಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ ಬರುವವು ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಮುಟ್ಟು ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದಲೂ ಗುಣ ಬರುವದು. ನಿದಾನ ಒಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆಕೊಂಡುನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ ೧ಳ ತೊಲೆಯ ಡಬ್ಬಿಗೆ ರೂ ೧ ೧೦೦ ಣೆ ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೪ ರೂ ೮ ಆಣೆ ೧೨ ಡ ಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೧೫ ರು ಮೇಲ ೧ ಡಬ್ಬಿ ಉಚಿತ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ—ಸ್ಟ್ರಿಂಗರ್ ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ

ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು ಯಾವದೇ ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳ ಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದು ಖರ್ಚು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ ಈ ದಿವಸಾ ಅ ದೀಪಗಳು ತಾ, ಈ ದೀಪಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಎಂಬ ತಾಪ ತ್ರಯಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ.

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ದರವಾರ ವಗ್ಯೆರೆ ವಿಷಯ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಮುಕ್ತಾ ಶಿಕ್ಕಿ ತಿಳಕೊಳ್ಳಬಹುದು

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ ಶ್ಯಾನಭಾಗ.

ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

Printed and published by Krishnarao Keshav Shenvi, at his Star of Kanara Press Kumta

Reg. No. B 1270.

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೩೮.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ:-

ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.

ಹಿಂದಿ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ ರೂಪಾಯಿ 2-13-0

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0.

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ.-

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ರಾಕಾಶ್ಯದ(೧೫ ಎಮ್‌ಗಳಷ್ಟು) ೫ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0.

ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ ೦-೩-೦.

ಪತ್ರಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.

ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೮ ಮಾಹೆ ಜುಲೈ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಸೂರಿ, ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೀರುಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ರೆಬಾರದಿರುವದು, ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ, ಉದುರುವ ಕೂದಲ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ತಲೆಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡುವದಲ್ಲದೆ ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಬೆಲೆ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0, 3 ಕ್ಕೆ 2-0 0

ದೊಡ್ಡ ಸೀಸಕ್ಕೆ 1-8-0.

ಚಂಧನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮೂಂತಾದ ಈ ಮೇಹ ರೋಗಗಳನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಬಾಟ್ಲೆ 1 ರ ಕ್ರಯ 1 8-0.

ಬಾಟ್ಲೆ 3 ರ ಕ್ರಯ 4 0 0.

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸ್ರಾವವಾಗುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃದ್ರೋಗ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ ಬಿಳಿಸೆರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ. 2/-

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಚಳಕು, ಗಾಯ ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೩ ಆಣೆ ೬ ೩. ಅಂಚಾಯದ.

ನಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7 ಕುಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಚಳಿಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಜಾಢ್ಯಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದ. 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ 1 8 ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 8 8, 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 16 8

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರವು 25, 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8, ರೂ 1 ಮತ್ತು ರೂ 8-1

ರೆವುಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಶೂಲ, ಕಟಿಶೂಲ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ 3. 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 5-4 0

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ 5, ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 1-10 1ಡಜನಿಗೆ ರೂ 3

ಶುಲ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್1 2 4 ಔನ್ಸ್1 2. 4.
ಆ 2½ ಆ 3½ ಆ 6 ಆ 11 ರೂ 1-4 ರೂ 2-4

ದೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಗಳು

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಹೊಕ್ಕರೊಡನೆ ಪಕ್ಕಾ ತರಬೇತಿಹೊಂದಿ ಪ್ರಾಯುಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೂಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಲುಗಳೂ ದೊರೆಯುವದು. ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಾಗುವದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಕಂಬಳಿಗಳು.

ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು.

ರೇಸ ಕೋಟಿಗೂ, ಕೋಟಿಗೂ, ಬಿಳುವಂಥವು, ಮತ್ತು ಹಾಸುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಬರುವಂಥವು ದಾವಣಗೇರಿ ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು ಬೇಕಾದರೆ, ನಮಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿರಿ. ಕೂಡಲೇ ಯೋಗ್ಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಗೆ ಕಳಿಸುವೆವು

ಶಿರ್ಶಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ,
ದಾವಣಗೇರಿ, ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವೆವು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಸಾಧ್ಯ ಪೂರೈಸುವೆವು.

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,
ಗೋಕರ್ಣ.

WAGLE NADKARNI & CO.

CHEMISTS, DRUGGISTS & GENERAL MERCHANTS.

SANDHURST ROAD,

Bombay.

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶ.

೨ ಭಾಗಗಳ ಕಿಮ್ಮತು ೧-೪-೦.

ಎಸ್. ಎಲ್. ಧಾಕಪ್ಪ,
ಪೋಸ- ಶಿರಸಿ. (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ)

ನೋಟೀಸಿಗೆ ಜವಾಬು.

ಪಾಂಡ್ರಂಗ ಮಂಜ ಪೈ ಇವನಿಗೆ—

ನೀನು ತಾರೀಕು ೨೯—೬—೧೯೩೦ ನೇ ಕೆನರಾ ಲಿಡರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ನೋಟೀಸಿಗೆ ಉತ್ತರ —

ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದ ಮನೇಜರ ಮೃತ ಶೇಷಗಿರಿ ಪೈ ಇವರ ಮರಣದ ಪೂರ್ವದ ೧೫ ವರ್ಷದ ಲಾಗಾಯ್ತು ಈಹೊತ್ತಿನ ವರೆಗೆ ಪ್ರೈವಾಟ ನಾನೇ ನೋಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ನಂ ಕರ ಕಾ ಕೋ ನಂ. ೧೫೦೩ ನೇ ಇಸ್ತಿ ಡಿಕ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಮೋದಿಸಿದ ಆಸ್ತಿ ವಿನಹಾ ಬಾಕಿ ಉಳಿದ ಆಸ್ತಿಯು ನಿನಗೆ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ ಈ ಆಸ್ತಿ ಪೈಕಿ ಆಸ್ತಿ ಲೈಲಾಂವು ಆಗಿ ಹೋದದ್ದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತುಯಿರುತ್ತದೆ ಆದರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿ ವರೇಗೆ ಖರ್ಚ ಬೇಕಾಗುತ್ತದ ಕುಟುಂಬದ ಆಸ್ತಿ ಲೀಲಾವ ... ನಂಥ ವಜಾ ಜಾತಾಂ ಲಕ್ಕಿ ... ಸರಿ ... ರಂತೆ ದಾರಿಗೆ ಹಿಡಿದು ... ಕುಟುಂಬದ ಆಸ್ತಿಗೆ ... ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ರೂಪಾಯಿ ೫೦೦ ರಲ್ಲಿ ... ರೂಪಾಯಿ ವಜಾ ಕಳೆದು, ಬಾಕಿ ಉಳಿಯುವ ರೂಪಾಯಿ ... ರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಕಿಫಾಯತಿಯು ಉಳಿದ ಭಾಗ್ಯದಿಂದ ಜೀವನ ನಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪುರ್ವದ ... ವರ್ಷ ೧೯೧೦—೧೯... ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ ಕುಟುಂಬದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ... ಸಂಗತಿ ನಿನಗೆ ಪದೇ ಪದೇ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಆದರೆ ಈಗ ... ಕಳೆದು ೩೦೦ ರೂಪಾಯಿ ... ನೋಟಿಸಿನಲ್ಲಿ ನೀನು ನಮೋದ ಮಾಡಿ ... ನೋಟಿಸಿನ ... ನಿನಗೆ ... ಕುಟುಂಬದ ಖರ್ಚು ... ನಾನೇ ನೋಡುತ್ತಾ ಬಂದು, ಉತ್ಪನ್ನದ ... ಕಡಿಮೆ ... ನಿನ್ನ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ... ಹೊಸದಾಗಿ ಮನೆ ದುರುಸ್ತಿ ಮಾಡಿಸಿದ ... ರೂಪಾಯಿ ವರೇಗೆ ಸಾಲವಿರುತ್ತದೆ ಈ ಸಂಗತಿ ಪದೇ ಪದೇ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ ನಿನ್ನ ... ನೋಟಿಸಿನಲ್ಲಿ ನಮೋದಿಸಿದ ... ಕೊಡದೇ, ಯಾ ನಿನ್ನ ಲಗ್ನದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ... ಗೃಹಸ್ಥರು ಕೇಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ... ಜವಾಬ ಕೊಡದೇ ನಿನ್ನ ... ರೂಪಾಯಿ ... ಯೋಗ ಮಾಡಿ ಈಗ ನಿನ್ನ ... ತೀರಿಸಿ ಕೊಂಡು, ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ೩೦೦ ರೂಪಾಯಿ ವರೇಗೆ ಸಾಲ ಇದೆ ವ ಸಂಗತಿ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದು ... ಕೊಡುವ ... ನೀನು ಸುಳ್ಳು ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ... ನೀನು ಕೊಡದೆ ನಿನಗೆ ಎಂದೂ ತಪ್ಪಲಾರದು ... ಈ ಸಾಲವು ... ಹೊರಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಿನ್ನ ... ನೋಟೀಸು ಸುಳ್ಳು ... ಕುಟುಂಬದ ಸಾಲದ ... ವಿನಹಾ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದ ಮೃತ ಶೇಷಗಿರಿಪೈರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಮಾಲ್ಕಿ ಮೂಲಗೇಣಿಯ ... ನನ್ನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ... ಜಾತಿಯಾಗಿರುವ ಆಸ್ತಿ ... ನಿನ್ನ ಅಂಶವು ... ಜನರಿಗೆ ... ಯಾವದೇ ತರದಿಂದ ನೀನು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಯಾ

ಯಾಂಗಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ, ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಕುಟುಂಬದ ಸಾಲದ ಬೋಜೆಯು ಆ ಆಸ್ತಿ ಮೇಲಿ ನದು ತಪ್ಪಲಾರದು

ಕುಟುಂಬದ ಸಾಲದ ಒತ್ತಿಯು ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿ, ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ... ಆಗುವ ಸಂಭವ ತೋರಿದ್ದರಿಂದ ಈ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ... ಳಗೆ ನೀನು ನಿನ್ನ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಬರುವ ಸಾಲ ತೀರಿಸಿ ನಿನ್ನ ಆಸ್ತಿ ... ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಯಾ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕುಟುಂಬದ ... ಕುಟುಂಬದ ಆಸ್ತಿ ಆದವು ಮಾಡಿ ಸಾಲ ... ಇದು ... ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ

ಹೆರವಟ್ಟಾ } ಉಪೇಂದ್ರ ಮಂಜ ಪೈ
ತಾ ... ೩೦ } ಹೆರವಟ್ಟೆಕರ

ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಸಂಘ ಮಿರ್ಜಾನ.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ (...) ಪತ್ರಕರ್ತರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ—

... ಕೆಳಗಿನ ... ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕಾಗಿ ... ವಿನಂತಿ

ಈ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗಿನ ... ಕ್ಷತ್ರಿಯ ... ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಸಂಘ ಮಿರ್ಜಾನ ... ಸಂಸ್ಥೆ ...

... ಳು

(ಅ) ... ಕ್ಷತ್ರಿಯ ... ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ...

(ಬ) ... ಮಾಡಿ,

(ಕ) ... ಮಾಡುವದು

(ಡ) ... ಕ್ಷತ್ರಿಯ ... ಚೈತ್ರ ... (೨೦ ೩—೧೯೩೦) ... ಸಂಘವನ್ನು ... ಸಂವತ್ಸರದ ... ಆಯಿತು

ಮಹಾ ಸಭೆಗಳು.

... ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಘದ ಎರಡು ... ಮಹಾ ಸಭೆಗಳ ... ಸಂಘದ ಹಾಜರಿ ಪ್ರಮಾಣವು ... ೨೪ ಠರಾವುಗಳು ಪಾಸ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಟು ದರ್ಮದ (ನೀತಿ ನಡಾವಳಿ) ವಿರುದ್ಧ ... ಸಂಬಂಧ ... ಮಾಡಿದವು ಇದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ... ದ್ದರಿಂದ ಜಾತಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಳು

ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ದೇವರ ಜಾಟು ಹಿಂದಿನ ... ವಸೂಲಿ ... (ಸಂಘದ ... ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ) ... ತಿಂಗಳು ... ಜನರಿಂದ ... ಗಳನ್ನು ವಸೂಲ ... ಸಂಘವನ್ನು ... ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ... ದೇವರ ಮುಕ್ತೇಸ ರರು ಕುಮಟಾ ಸಬಜಜ್ಜ ಕೋರ್ಟ ಮೂಲ ನಂಬರ ೧೯೨೭, ೧೯೨೮ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ನಡಿಸಿದ ಅಮಲಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾದ ಹಾಗು ಜಮಾ ಬಂದ ಹಣಗಳ ಸವಿಸ್ತಾರ ಜಮಾ ಖರ್ಚು ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಆ ನಂಬರಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರ ತರ್ಫೆನ ವಕೀಲರಾದ ರಾ ಸಾ ಮಂಜನಾಥ ದೇವದಾವ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಇವರಿಗೆ ಸಂಘವು ನಂಬರ ... ೧೯೩೦ ನೇ ಪತ್ರದ್ವಾರ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿತ್ತು. ಆದರಂತೆ ಲೆಕ್ಕ ಬಾರದ್ದರಿಂದ ವಸೂಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾದದ್ದಲ್ಲದೆ, ಅವರ ಲೆಕ್ಕಾ ... ಸಹ ಹಾಗೆ ಉಳಿದದೆ ಇದರಿಂದ ಸಂಘಕ್ಕೆ ವ್ಯಸನವಾಗಿರ ವದು

ಮಿರ್ಜಾನ } ಸುಬ್ರಾಯ ಪೂರ್ಣಯ್ಯಾ ಶಾಲಿಸಗ್ಗಿ
ತಾ. ೪ ... ೩೦ } ಸಕ್ರೆಟರಿ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಸಂಘ, ಮಿರ್ಜಾನ

"ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಾ. ಶಿಕ್ಷಕರ ವರ್ಗಾವರ್ಗಿ"

ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಕೆಳಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವರ್ಗಾವರ್ಗಿಯು ತೀರ ಅಸಮಾಧಾನಕರವಿರುತ್ತದೆ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಂತೂ ಕಾಯಂ ವಾಸಸ್ಥಳವಿರುವ ಮಾಸ್ತರ ಜನರು ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸಾಲದಿರುವ ಮೂಲಕ, ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿನವರನ್ನು ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ವರ್ಗಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಹೋದರ ಭಾವದಂತೆ ಹೀನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಜನರನ್ನು ಸುಶಿಕ್ಷಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಜವಾಬುದಾರಿಯು ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ತಾಲೂಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಇದ್ದಿರುವದರಿಂದ, ಕ್ರಮವಿಭಾಗ ಶಕ್ಯಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಕೆಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಮಾಸ್ತರ ಜನರಿಗೆ ಪಾಳಿಯಂತೆ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ವರ್ಗಮಾಡುವದು ನ್ಯಾಯವು ಇದಲ್ಲದ ಸರಕಾರದವರು ಘಟ್ಟದಮೇಲಿನ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಶಿರ್ಶಿ ಸಿದ್ದಾಪುರ ತಾಲೂಕುಗಳೊಳಗಿನ ಉಮೇದವಾರರನ್ನು ಟ್ರೇಂಡರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ಮೂಲಕ ಅವರಾದರೂ ತಮ್ಮ ಭಾಗದ ಸಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಯಲ್ಲಾಪುರ, ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕುಗಳ ಸುಧಾರಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾಲಾಗಾರರಾಗುವದೂ ನ್ಯಾಯವೇ ಸರಿ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ವರಿಷ್ಠರು ಇವರನ್ನು ಅವರ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುವರು ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅವರನ್ನು ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ವರ್ಗಪಡಿಸುವರು ಇದಲ್ಲಿ

ಇನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ ಘಟ್ಟದ ಪಾಳಿಯು ಮುದ್ದತ್ತು ೨ ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ತುಸು ಕಡಿಮೆಯಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದ, ಅವರನ್ನು ತಿರುಗಿ ಘಟ್ಟದಮೇಲೆ ವರ್ಗವಾದಿರುವರು ಉದಾ — 1 ಜಿ. ವ ಹೆಗಡೆ, 2 ಆ ಮ ಶೆಟ್ಟಿ, 3 ಗ ವಾ ನಾಯ್ಕ, 4 ಬೀಲೇಕೇರಿ, 5 ಗಿರಿಯನ್, ೬ ಅ ಅ ನಾಯ್ಕ, 7 ವೆ ಸಾ ಶ್ಯಾನಭಾಗ,

ಆದರೆ ಕೆಲವರು ವರ್ಷಾರುತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರ ಘಟ್ಟದಮೇಲೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿದವರಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ ಉದಾ — 1 ಕೇರಗಣಿ, 2 ವಾ ಸು ಪಂಡಿತ 3 ಬಿ ವಿ ದೇಸಾಯಿ, 4 ಪ ನಾ ಲೋಕೇಶ್ವರ, 5 ಮುಕ್ತೇಕೇರಿ, 6 ... ಶೆಟ್ಟಿ, 7 ಮಂಗೇಸ, 8 ಶಾ. ಗ ಹೆಗಡೆ, 9 ... ಗೋ ಹೆಗಡೆ, 10 ವ. ವ ಭಟ್ಕಳ, 11 ಲ ತಿ ಹೆಗಡೆ,

12 ಶಾ. ವಿ. ಯಾಜಿ, 13 ಸೀ. ರಾ. ಸಂಕೋಳ್ಳಿ, 14 ಶ. ತಿ. ಹೆಗಡೆ, 15 ಗೋ. ನ. ಶೇಟಿಯಾ, 16 ಪಿ. ವಿ. ಶೇಣವಿ.

ಇದರ ಹೊರತು ಕೆಲವರಿಗೆ ಮೂಲತಃ ಘಟ್ಟದ ಶಾಳೆಯೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಉದಾ.— 1 ಹೆಗಡೆ ಶ್ರೀಕಾಂತ, 2 ಗುಡಿನ್, 3 ವಿ. ಮಾ. ಪಾತಿಗೇರ, 4 ಗ. ರಾ. ಯಾಜಿ, 5 ವೆ. ರಾ. ಪ್ರಭು, 6 ಪಾ. ವಾ. ಶೆಟ್ಟಿ, 7 ನಾ. ಮ. ಶೆಟ್ಟಿ, 8 ವೆ. ಕೇ. ಶಿರೂರ, 9 ನಾ ಮಾ. ಶೆಟ್ಟಿ, 10 ದೇಸಾಯಿ, 11 ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ, 12 ದೇವಳಿ, 13 ಗ ಪು. ಹೊನ್ನಾವರ, 14 ಗೋ ರಾ. ಭಟ್ಟ.

ಕೆಲವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆಂತ ರಜೆ ತಕ್ಕೊಂಡು ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ, ಅವರ ಹಕ್ಕನ್ನು ಖಾತೆಯ ಸೋಯಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಯಾವದೊಂದು ಘಟ್ಟದಮೇಲಿನ ಜಾಗೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಆ ಮುದ್ದತ್ತನ್ನು ಘಟ್ಟದ ಶಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಉದಾ.— 1 ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ, 2 ದೇವಳಿ, 3 ಪಿ. ಪಿ. ಶೇಣವಿ, 4 ಯಾಜಿ.

ಕೆಲವರಿಗೆ ಯಾವದೊಂದು ಶಿಕ್ಷೆಯ ಕಾರಣ ಸಹ ಇಲ್ಲದೆ, ೩-೪ ಸಾರೆ ಘಟ್ಟದ ಶಾಳೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ ಉದಾ.— 1 ಅಡಕೋಳಿ, 2 ಜೇಗವೆಕಟ್ಟೆ, 3 ಶು. ಮಾ. ಹೆಗಡೆ, 4 ಯಡರಮಕ್ಕಿ, 5 ಲೋಕೇಶ್ವರ.

ಇನ್ನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯೊಳಗಿನ ಮಾಸ್ತರ ಜನರು ೨೫-೩೦ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಒಂದೊಂದೇ ಜಾಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಅವರನ್ನು ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಬೇಡವೆಂದು ಅನ್ನುವವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇಡುವರು. ಬೇಡವೆಂದರೆ ಲೋ. ಬೋ. ನವರು ಸ್ಪೆಶಲ್ ಜಾಗೆಯನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವರು. ಆದರೆ ಲೋ. ಬೋ. ಮೆಂಬರರು ಅಥವಾ ಇತರ ಸಭ್ಯಗೃಹಸ್ಥರು ಇಂಥವನಿಗೆ ಇಂಥಲ್ಲಿಯೇ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಮಾತ್ರ, ಕೇಳುವದಿಲ್ಲ. ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಇಂಥ ಅವ್ಯಾಧವ್ಯತಿಯಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಲೋ. ಬೋ. ಮತ್ತು ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಮಾಸ್ತರ ಜನರಿಗೆ ಟಾಯಿಮ್‌ಸ್ಕೇಲ್, ಪಾರ್ಟಲೆಮಾವ್ಸ್, ಸಿಲೆಕ್ಶನ್ ಗ್ರೇಡ್ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಹಕ್ಕು ಇದ್ದು, ವರ್ಗಾವರ್ಗಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪಂಕ್ತಿಪ್ರಪಂಚವೇಕೆ! "ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರಿಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ" ಎಂದು ಕೆಲವರು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಬಹುದು ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ರೀತ್ರೀಂದಿನ ಸಲುವಾಗಿ ೧ ವರ್ಷ ಇದ್ದಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭ್ಯಾಸದ ಸಲುವಾಗಿ ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ, ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಿಂದ ಲೋ. ಬೋ. ನವರು ಕರಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ, ಘಟ್ಟದ ಶಾಳೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಯಾಕೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬಾರದು! ಈಗ ನೋಡಿದರೆ ಮೂಲತಃ ಘಟ್ಟದ ಶಾಳೆಯನ್ನು ನೋಡದೆ ಇರುವ ಮಾಸ್ತರ ಜನರು ಕಾರವಾರ, ಕುಮಟಾ, ಹೊನ್ನಾವರ, ಭಟ್ಕಳ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಸುಮಾರು ೩೦-೩೫ ಮಂದಿ ಇರಬಹುದು. ಮತ್ತು ಅರ್ಧಮರ್ಧವಾಗ ೬-೮ ತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿದವರು ಸಹ ಅನೇಕರಿರುವರು. ಆದಕಾರಣ ವರ್ಗಾವರ್ಗಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿವಾಸದ ಸುಖದುಃಖಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಚಲ್ಪಡಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

೧ ಶಿರ್ಸಿ, ಸಿದ್ದಾಪುರ ತಾಲೂಕುಗಳೇ- ಜನ್ಮಸ್ಥಳವಾಗಿರುವ ಮಾಸ್ತರ ಜನರಿಗೆ, ಯಲ್ಲಾಪುರ, ಹಳಿಯಾಳ, ಸುಪೆಗಳಗೆ ಶಾಳೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು, ಉಳಿದ ಜಾಗೆಗಳಿಗೆ ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿನವರನ್ನು ಪಾಳಿ ಹುಂತೆ ಯೋಜಿಸುವದು.

೨ ಒಂದುವೇಳೆ ಕಾರವಾರ, ಅಂಕೋಲಾ ತಾಲೂಕಿನವರ ಕಟೂಲಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಅವರನ್ನು ಹಳಿಯಾಳ, ಯಲ್ಲಾಪುರ ತಾಲೂಕುಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಪಡಿಸುವದು.

೩ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯೊಳಗಿನ ಮಾಸ್ತರ ಜನರನ್ನು ಘಟ್ಟದ ಶಾಳೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ತಕ್ಕೊಂಡು ಮೇಲಿನಂತೆ ವರ್ಗಪಡಿಸುವದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ಅವರನ್ನು ರಿಟಾಯರ ಆಗುವವರೆಗೆ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಠರಾವು ಜಾಹೀರುಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು

೪ ಯಾವದೊಂದು ಜಾಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕಲಿಸಿದವರನ್ನು ಘಟ್ಟದಮೇಲಿನ ತೀರ ಕೆಟ್ಟ ಹವೆಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಾರ್ಥವಾಗಿ ವರ್ಗಪಡಿಸುವದು.

೫ ಘಟ್ಟದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಾಳಿಯ ಅವಧಿಯು ೨ ರಿಂದ ೩॥ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಇರತಕ್ಕದ್ದು

೬ ಹಿಂದೆ ಪಾಳೆ ಆಗದವರನ್ನು ಕ್ರಮದಿಂದ ಘಟ್ಟದಮೇಲೆ ವರ್ಗಪಡಿಸುವದು.

೭ ವರ್ಗಾವರ್ಗಿಯನ್ನು ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವದು.

೮ ವರ್ಗದ ಹುಕುಮು ಹೊರಡುವದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ೧ ತಿಂಗಳು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸುವದು ಇತ್ಯಾದಿ

ಓರ್ವ ಸುಧಾರಣಾಕಾಂಕ್ಷಿ.

ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿಗೆ ತಂತಿ.

“ವೆಸ್ಟರ್ನ ಇಂಡಿಯಾ ಲಿಬರಲ್” ಸಂಘದ ಪತಿಯಿಂದ ಸರ ದಿನಶಾ ವಾಚ್ಛಾರವರು ಕೊಟ್ಟ ತಂತಿಯ ಸಾರಾಂಶ —

ಪಂಜಾಬದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಆದ ದಂಗೆಯ ವೇಳೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಷ್ಕರಿ ಕಾಯಿದೆಯ ಅಮಲಿನಿಂದ ಹಿಂದಿ ಜನರು ನಿರಾಶೆಗಳಾಗಿರುವರು ಇದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ತಂದು ಪಾರ್ಲಮೆಂಟವು ಹಂಟರ ಕಮಿಟಿಯ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಶಾಂತ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು.

ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕಿದ್ದು, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯ ಕೆಲ ಯುರೋಪಿಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಇಂಗ್ಲಂಡದ ಪ್ರತಿಪಾದಕರು ತೆಗೆದ ಉದ್ಗಾರಗಳಿಂದ ಈ ತಂತಿಯು ಅವಶ್ಯಕವಾಯಿತು ಆದರಿಂದ ಜ್ಞಾತಿ ಮತ್ಸರ ಬೆಳೆದು, ರಿಪೋರ್ಟಿನೊಳಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಮುದ್ದೆಗಳು ಬದಿಗೊತ್ತುವ ಸಂಭವ ಉಂಟು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದಂಗೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಈ ಜೋಡಕರು ಹೇಳಿದರೂ, ಹಂಟರ ಕಮಿಟಿಯು ಆ ತರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡಲಿಲ್ಲ.

ಖರೇ ಬದಲಾಕ ಹಾಕುವ ಬಗ್ಗೆ ಬಾಂಬು ಮತ್ತು ವಿಮಾನಗಳ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದರಿಂದ ಉಂಟಾದ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳಿಂದ ಜಲೋ ಜಲೋ ನಾಗರಿಕರ ಮನಸ್ಸು ಚಂಚಲನಾದಗಿರುವದು. ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ನಿಷ್ಟಂಕವಾಗಗೊಡದಿದ್ದರೆ, ಬ್ರಿಟಿಷ “ನ್ಯಾಯನೀತಿಯ” ವಿಶ್ವಾಸವು ಉಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟವು ಯೋಗ್ಯ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಶೆ ಇದೆ.

ಪಂಜಾಬದೊಳಗಿನ ಅತ್ಯಾಚಾರಿಗಳ ಉತ್ತೇಜಕರಂತೆ, ಹಿಂದಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು “ಜಹಂಕರ್”—ದಾಯಿಯ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದೆನ್ನುವವರ ಮೇಲೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ವಿಶ್ವಾಸ ವಿಡಬಾರದು. ಸಹಾ ದಂಗೆಯ ವೇಳೆ, ಜವಾಬದಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಹ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಜನರಿಗೆ ಸಹ ಶಾಶ್ವತ ಹುಟ್ಟುವಂಥ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು. ಅದ್ದರಿಂದಲೇ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟವು ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ, ಹಿಂದಿಯರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಿಂದಿ ಜನರು ಬೇಡುವ ನ್ಯಾಯವು ಮುಯ್ಯಿಗೆ ಮುಯ್ಯಿ ಎಂತಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಮುಯ್ಯಿಗೆ ಮುಯ್ಯಿಯು ಹಿಂದು ಜನರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ವಿರೋಧಕವು. ಆದರೂ ಪಂಜಾಬದ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳಿಂದ ಉದ್ವಿಗ್ನವಾದ ಹಿಂದಿ ಜನರ ಮನಸ್ಸು ಪುನಃ ಶಾಂತಗೊಳಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನಿಂದಾಗಬೇಕಾಗಿ ಸಂಘದ ಪರಿಯಿಂದ ನಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು

ನಾ॥ ವ್ಹಾಯಿಸರಾಯರಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರ

ಖಿಲಾಫತ ಸಂಬಂಧ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಚಲವಳದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ನಾ॥ ವ್ಹಾಯಿಸರಾಯರಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರದ ಸಾರಾಂಶ.—

ಯುದ್ಧಾರಂಭಕ್ಕೆ ನಾನು ಲಂಡನದಲ್ಲಿರುವಾಗಿನಿಂದ ಖಿಲಾಫತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ನನ್ನ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿದೆ. ತುರ್ಕಸ್ಥಾನವು ಜರ್ಮನಿಯ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಾಗ ಮುಸಲ್ಮಾನ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಚಿಂತೆಯಾಗಿತ್ತೆಂಬುದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು. ಅದರೊಳಗೂ ಗುಪ್ತ ಒಪ್ಪಂದದ ವಾರ್ತೆ ಬಂದೊಡನೆ, ಆ ಚಿಂತೆಯು ದ್ವಿಗುಣಿತವಾಯಿತು, ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಹೇತುವಿನಿಂದ ಅವಿಶ್ವಾಸ ಹುಟ್ಟಿ ಅವರು ನಿರಾಶರಾದರು. ಆದರೂ, ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷ ಹಿಂದಿ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಸಮಾಜವು ದರ್ಶನಾತೀತ ಆತ್ಮಸಂಯಮನದಿಂದ ನಡೆದಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಪಂಜಾಬಿನೊಳಗಿನ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಘಂಟರನ್ನು ಅಂಕೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡದ್ದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾನ್ಯವುಂಟು.

ಒಪ್ಪಂದದ ಕರಾರುಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಸಮರ್ಥನೆ ನೋಡಿ ಹಿಂದಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ನಿರಾಶರಾಗಿರುವರು. ಈ ಕುರಿತು, ಪ್ರಧಾನರು ಕೊಟ್ಟ ಅಭಿವಚನವನ್ನು ಮುರಿದು ಮಹಮ್ಮದೀ ಧರ್ಮಭಾವನೆಯು ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ತಮ್ಮ ಖಲೀಫರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಆದರಿಂದ ಅವರ ದೇಶರಕ್ಷಣೆಯ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಶಿಪಾಯರು ಯುದ್ಧಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹಂಟರಕಮಿಟಿಯ ರಿಪೋರ್ಟ, ತಮ್ಮ ಖಲಿತೆ, ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಮಿ॥ ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂರವರ ಉತ್ತರಗಳಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ ನ್ಯಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಅವಿಶ್ವಾಸ ಉಂಟಾಗಿದೆ.

ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ ರಾಜ್ಯದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತೊರೆಯುವದು, ಯಾ ಬ್ರಿಟಿಷ ರಾಜ್ಯ ಘಟನೆಯ ಧೋರಣದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು ಈಗಾದ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಅಳಿದು, ಬ್ರಿಟಿಷರ ಮೇಲಿನ ವಿಶ್ವಾಸವು ಪುನಃ ನೆಲೆಗೊಳಿಸುವ ಯೋಜನೆ, ಇವೆರಡೇ ಉಪಾಯಗಳು ನನಗೆ ಸೂಚಿಸುವವು. ಬ್ರಿಟಿಷ ಉದಾರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವುಂಟು, ಅನ್ಯಾಯ ಸಹನಶಕ್ತಿಯು ತಮ್ಮಲ್ಲಿದೆಂದು ತೋರಿಸಿದರೆ, ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಉಪಾಯದಿಂದ ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುವದೆಂದು ಆಶೆಯುಂಟು. ಯಾರು ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರಿಗೇ ತಮ್ಮ ಸರಕಾರವು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ ದುರ್ಬಲರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಅದರಿಂದಾದೀತಾಗಿ ನಾನು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ ಸಹಕಾರಿಗೆ ತಮ್ಮ ನಾಮಮಾತ್ರದ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ, ಅದನ್ನು ಚಿಕ ಕಾಯ್ದು, ಬೇರೆ ಸರಕಾರ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರಕಾರವು ಅನುಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದುರ್ಬಲರು ಮತ್ತು ನಾಶಾಗುತ್ತಾರೆ, ಇದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು.

(ಆರನೇ ಪುಟದಮೇಲೆ ಮುಂದುವರಿದ.)

ವಿನಂತಿ.

ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ವರ್ಗಣಿದಾರರಾಗಲಿಚ್ಛಿಸುವವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಂಗತಿ ಜ್ಞಾಪಿಸ ಮಾಡದಿರೆವು. ಈ ಪತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ರಂಭವು ಯಾವದು ? ಮುದ್ರಾಲಯ ದಿಂದಲೇ ತರಿಸುವದುತ್ತಮ, ಎಂದು ಅನುಭವಿಸುವ ಆಶ್ರಯದಾತರಿಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡುವದೇನಂದರೆ — ಈ ವರ್ಷ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯಿದೆ ಗಂತೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಯೋಗ್ಯ ಮೆಂಬರರನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸುವ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಿದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಉಮೇದವಾರರು ಯಾರ್ಯಾರು, ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯತೆ ಏನು, ಯಾರು ಆರಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು, ಚರ್ಚೆಯ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಪ ಕಟಿಸುವ ಮುಂದಾಗಿ ತಿಳಿಕೊಂಡು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯವರಿಂದ ಹೊಸ ರೀತಿ ಯನ್ನು ನಡೆಯಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವವರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಶೀಘ್ರ [illegible] ಎಂತ ಹೇಳುವದು ಯಾವದೇ ಸೂಚಿಸುವ ಪತ್ರ ಚಾಲು ಮಾಡಿದರೂ, ಮುಂದೆ ಆ ಸೂಚನೆಯ ಒಂದು ವರ್ಷವೆಂದು ಎಣಿಸಲ್ಪಡುವದು ಕಾರಣ ಕಾಲ ಕಳೆಯ ಬಾರದೆಂದು ತಿಳಿಸುವೆವು [ಸ. ಕಾ. ವೃ.]

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೮ ಮಾಹೆ ಜುಲೈ, ೧೯೨೦

ಗೋಡೆ ತೋಳೆದಷ್ಟು ಮಣ್ಣೇ ಮಣ್ಣು.

(ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದರಿಸಿದ್ದು)

ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಸರಬರಾಯಿಯು ನಿಃಶೇಷವಾಗದೆ, ನಾಮಶೇಷವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ರಸಯಿಯಿಂದ ರಾಜರೋಸ ಸರಬರಾಯಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲೆಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಡಿಯುವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಕಾರವು ಗಾಡಿ ಮತ್ತು ಕೂಲಿಕಾರರ ಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವದು. ಇದು ನಮ್ಮ ಚೀರಪು ನಮ್ಮ ಚೀರ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಗಳಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಮಜೂರಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ, ಮಾಫಕ ದರದಿಂದ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಹೀಗಿದ್ದು, ಜುಲುಮು ನಡಿಸಿದ ಹೊರತು, ಗಾಡಿಗಳೂ, ಕೂಲಿಕಾರರೂ ಸಿಗುವದು ಅಪವಾದಕವು. ಇದರೊಳಗೆ ಮುಳ್ಳು ಎಲ್ಲಿ ಹೆಟ್ಟುತ್ತದೆ, ಎಂಬುವದು ಬರೇ ಕಾಲಿಂದ ನಡೆಯುವವರು ಬಲ್ಲರು; ಮುಳ್ಳು ಚುಚ್ಚುವವರೂ ಬಲ್ಲರು. ತಮ್ಮ ಖಾಸಗಿ ವೆಚ್ಚದ ಬಿಲನ್ನು ವರಿಷ್ಠ ಅಮಲದಾರರು ಆಗಿಂದಾಗ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಕನಿಷ್ಠರು ಮಾತ್ರ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಕಮಿಟಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ನಾಮದಾರ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರರಾಯರು ವರಿಷ್ಠ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಲ್ಲರು ಪೂರ್ಣ ನಿರ್ದೋಷಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದೆಂದು ಅನ್ನುವರು. ಯಾರ್ಯಾರು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಪಾಪಿಗಳೆಂದು ಇನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಮಾತಿರಲಿ. ಪಾಪಕ್ಕೆ ಅಲ್ಪ ಸಹ ಇಂಬು ದೊರೆಯದಂತೆ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವದೇ ಈಗಿನ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಕಮಿಟಿಯ ಸೂಚನೆಗಳಿಂದ ಇದೆಷ್ಟು ಕೊನೆಗಾಣುವದೆಂಬದೇ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯು. ಈಗಿದ್ದ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಮತ್ತೂ ತೋಳೆದು ಪ್ರಯೋಜನವೇನು ?

ಅಕಂ ಕಿಸಂ, ಇನ್ನೇನು

ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲು ರಸಯಿ ಕಮಿಟಿಯು ಮಾಡಿದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಅಮಲದಾರರು ತಿರುಗುವ ಅವಧಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕಮಿಟಿಯು ಮಾಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಬಿಟ್ಟಿಯ ತೊಂದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದೆಂಬುದು ನಿಜವು. ಮುಕ್ಕಾಮಿನ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಊರುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನಿಶ್ಚಿತಮಾಡುವದು ಪತ್ರೊಂದು ಉಪಾಯವು. ಇದಾದರೂ ಹಿತಕರವೇ ಸರಿ. ಸ್ವಾರಿಯ ಸಂಗಡ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮಾನು ಮಾಲೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮತ್ತೂ ಬೇಕಾದ ಜೀನಸುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲಿಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತೆದಾರನನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಸ್ತುತ್ಯವಾಗುವದು, ವ್ಯವಹಾರ್ಯವಾಗುವದು. ಅಮಲದಾರರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಏರಿಸಬೇಕೆಂತಲೂ ಕಮಿಟಿಯು ಸೂಚಿಸಿರುವದು. ಈ ಸೂಚನೆಯು ಇದೆ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯು ಮರ್ಮಸ್ಥಾನವಾಗಿರುವದು. ವರಿಷ್ಠ ಅಮಲದಾರರೇ ಬಹುಶಃ ಸರ್ಕಾರಿಯು ಹೊಡೆಯುವವರು. ಅವರ ತಲೆಬುನ್ನು ಮೊದಲೂ

ಏಕಂ, ದಹಂ, ಶತಂ,

ಹೀಗೆ ಮೂರು ಅಂಕೆಗಳಿಂದ ಎಣಿಸುವಷ್ಟಿರುವದು ಶತಂ ಕಳೆದು ಮೀರುವ ಸಂಬಳವನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಸಂಪಾದಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತೂ ಭತ್ತೆ ಬಹತ್ತಿ ಏತಕ್ಕೆ? ಭತ್ತೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ಮೋಘತ ಸಂಬಳಯಿಯನ್ನು ಅವರು ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ನಾವೇನೂ ಹೇಳಲಾರೆವು. ಈಗಾದ ಬಿಟ್ಟಿಯ ಜುಲುಮಿನ ಬೊಬ್ಬಾಟದಿಂದ ಜೀನಸುಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗರು ಬೇಕೆಂದು ಅಪರಿಮಿತವಾಗಿ ಏರಿಸುವರು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಭತ್ತೆಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನೇರಿಸುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವದೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಒಬ್ಬ ಕಮಿಶನರರ ಮತವದೆ. ಇದೊಂದು ತೀರ ಕುಂಟ ಕಾರಣವೆಂದು ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಸಿದ ಜೀನಸುಗಳಿಗಾಗಿ, ಹಳ್ಳಿಗಳೊಳಗಿನ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ನಿಷ್ಕಾರಣ ಬೆಲೆ ಏರಿಸುವಷ್ಟು ಧಿಟ್ಟರು, ಅಪ್ರಮಾಣಿಕರು, ಎಂದು ನಾವೆಂದೂ ನಂಬಲಾರೆವು. ಭತ್ತೆಯನ್ನು ಏರಿಸುವದಿದ್ದರೆ, ಮತ್ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದೇರಿಸಿರಿ, ಸರಬರಾಯಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಿಸಲಿಕ್ಕೆಂದು ಬೇಡ, ಎಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ನಿಶ್ಚಿತ ಮತವು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಮಿಟಿಯ ಸೂಚನೆಗಳು ಬಿಟ್ಟಿಯಂಥ ಅನ್ಯಾಯದ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಲು

ಸಾಕಷ್ಟು ಬಿರುಸಾಗಿಲ್ಲ.

ಮುಕ್ತೆದಾರಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರಿಸಿ, ಬೇಕಾದ ಜೀನಸುಗಳನ್ನೂ, ಗಾಡಿಗಳನ್ನೂ, ಕೂಲಿಕಾರರನ್ನೂ, ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡು, ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಸಹ ಜುಲುಮಾಗದಂತೆ, ಒಬ್ಬರಿಂದ ಸಹ ಸರಬರಾಯಿಯ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾಸೂ ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ಹಿಸಕೊಳ್ಳದಂತೆ, ಬಿರುಸು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಹೊರತು ಈಗಿನ ಅನ್ಯಾಯದ ಪದ್ಧತಿಯು ಅಳಿಯದು. ಈ ವ್ಯಾಪಾರದೊಳಗೆ ಒಂದು ಕಾಸು ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆಯಾದದ್ದು ಕಂಡು ಬಂದರೆ, ಲಂಚ ತಿಂದವರಿಗೆ ಸಿಗುವ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವೇ ಇವರಿಗೆ ಸಿಗುವದೆಂದು ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸೋಣಾಗಬೇಕು. ಇಂಥ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾರವು ಹಿಂಜರಿಯದೆಂದು ನಂಬಿ, ಬಿಟ್ಟಿಯ ಮಣ್ಣಿನ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ತೋಳೆದು ನೋಡಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಒಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದ ನಾಮದಾರ ಘುಗ್ರೀರವರಿಗೆ, ನಾವು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಕೊಂಡಾಡುವೆವು.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ನಮ್ಮ ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯವಾದ ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಯೊಳಗೆ ಹಂದಿಗಳ ಹಾವಳಿ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾವು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದೆವು. ಕಾಡು ಮೃಗಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಅಪರಿಮಿತ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಜನರೇ ಅಲ್ಲಾಕೆ, ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಹ, ವ ನಾನಾಣಾತ್ತಾರೆ ಕಿತಿತೆ ಖಾತೆಯ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ರಾವ ಸಾ. ಕಿಟಿಂಬ ಸಾಹೇಬರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿ, ಇಂಥ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ಕಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಇವರ ಪತ್ರವು, ಅದರ ಮೇಲಿನ ಕಲೆಕ್ಟರವೇತರ, ಜೀಫ ಕನ್ಸರವೇಟರ, ಕಮಿಶನರರಾಧ, ಬರ್ಡೆಬಡೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಟೀಕೆಯೂ, ಸೂಚನೆಗಳೂ ಪೂರ್ತ ಕಮಿಟಿಗಳ ಮುಂದೆ ಬಂದು, ಅವುಗಳ ನಿರ್ಣಯಗಳ ಸಹಿತ ಸರಕಾರದ ಕೊನೆಯ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಕಾಡು ಮೃಗಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಮಾನ್ಯವಿತ್ತೆಂದು ನಾವು ಅರಿತಿದ್ದ

ವೆವು. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲ ಕಾಗದಿ ಕುದುರೆಗಳು ಓಡಿಸಿ, ಅದರಿಂದ ನಿಶ್ಪನ್ನವೇನಾಯಿತೆಂದು ಇನ್ನು ತನಕ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶೇತಕಿ ಖಾತೆಯ ರಿಪೋರ್ಟಿನೊಳಗೆ ಎಕ್ಟಿಂಗ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಡಾ. ಮನ ಸಾಹೇಬರು ಈ ವಿಷಯದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. "ಹಂದಿಗಳಿಗೆ ಮುರಿಯಲಿಕ್ಕಾಗದಂಥ ಬೇಲಿಗಳನ್ನು ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿ ನೋಡಲು, ಪ್ರಯೋಗವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ವೆಚ್ಚವು ಭಾರೀಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇಟೆಗಾರರ ಮತ್ತು ಬೇಟೆ ನಾಯಿಗಳ ದಂಡೆತ್ತಿ, ಹಂದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾಗಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ನೀರಾ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡಿಸಿರುವರು. ಆದರೆ ಈ ದೌಡಿನ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಎಣಿಸಿದರೆ, ಸರಾಸರಿ ಒಂದೊಂದು ಹಂದಿಗೆ ಆರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ತಗಲುತ್ತದೆ. ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಉದಾರ ಆಶ್ರಯದಿಂದ ಇಂಥ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಬಂದೂಕುಗಳು ಜನರಿಗೆ ಪೂರೈಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವು. ಅದರಿಂದ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಏನಾಯಿತೆಂದು ನೋಡತಕ್ಕದ್ದಿದೆ.

---

೨ ಹಿಂದು ಬಹಿಯಿಂದ(?) ಆಸ್ತೇ ಆಸ್ತೇ ಇಂಥ ಯುದ್ಧವು ಹಂದಿಗಳ ಕೂಡ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಕಾಡು ಮೃಗಗಳನ್ನೂ, ವಿಷಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೂ, ಹಾವುಗಳನ್ನೂ ಕೊಂದವರಿಗೆ, ಉತ್ತೇಜನಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೊಡುವ ಇನಾಮು ರದ್ದು ಆದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಣದ ಮಿತವ್ಯಯಕ್ಕೆಂದು ತಡಕೊಬ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಚಾರವು ಇನ್ನು ಕಾಯಂವಾಗಿ ರದ್ದಾಯಿತೇನು? ಹಂದಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮುಂಚಿನಂತೆ ಇನಾಮು ಸಿಗುವದು. ಇತರರಿಗಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಹೊಸ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಸಹ ಕೆಲವು ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ತಿಳಿಸಿರುವರು. ಇದರಿಂದ ಹಂದಿಗಳ ಕೂಡ ಮಾತ್ರ ಯುದ್ಧವು ನಡೆದದೆ, ಬೇರೆ ಕಾಡು ಮೃಗಗಳ ಕೂಡ ಮತ್ತು ಹಾವುಗಳ ಕೂಡ ಒಂದು ವಿಧದ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳದೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲವೇ? ಬೆರ್ಚು ಹುಲಿಗಳಂಥ ಕ್ರೂರ ಮೃಗಗಳ ಕೂಡ, ಶಿಕಾರಿಗಾಗಿ ಆಟಕ್ಕೆಂದು ಕೆಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಬಹುದಿದ್ದರೂ, ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯಾಗದೆಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಾವು ಹೇಳಬಲ್ಲೆವು. ಅವರ ದನಕರುಗಳನ್ನ ಈ ನಿರ್ದಯ ಶತ್ರುಗಳು ಎಷ್ಟು ಸಂಹರಿಸುತ್ತವೆಂದು ಅವರು ಬಲ್ಲರು. ಪಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟದೊಳಗಿನ ತಮ್ಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೇ ಕೊಂದ ದನಗಳ ತಲೆಬುರುಡೆ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ಸಿಗುತ್ತವೆ, ಎಂದು ರಾ| ನಟವರ್ಧನರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಓದಿದರೆ ತಿಳಿಯುವದು. ಇಂಥ ಕ್ರೂರ ಶ್ವಾಪದಗಳನ್ನು ಕೊಂದವರಿಗೆ ಇನಾಮು ಕೊಡುವದು, ಅದರ ಸಾಹಸದ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ರಮದ ಪ್ರತಿಫಲಕ್ಕೆಂದಲ್ಲ, ಉತ್ತೇಜನಾರ್ಥವಾಗಿ, ಹೊಗಳಿಕೆಗಾಗಿ, ಇಂಥ ಇನಾಮನ್ನು ಕೊಡುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವದೆ. ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಮತದಂತೆ ಇಂಥ ಯಾವದೇ ಕಾಡು ಮೃಗಗಳ ಕೂಡ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ಸಂಧಾನವನ್ನು ಅತ್ಯಲ್ಪ ಸಹ ನಡಿಸಕೂಡದು. ಇಂಥ ಕ್ರೂರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಡಾಯರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯದ "ಬಡಿಬಡಿ ಬಡೆಯಿರಿ" ಎಂಬ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಕರ್ತವ್ಯ ಬುದ್ಧಿಯ ಸಾಧಾ ಶಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೇ ಪರಾಮರ್ಶಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮದೂ ಮತವು. ಆದದರಿಂದ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ತಡಕೊಬ ಆಗಿದ್ದ ಇನಾಮಿನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಪ್ರಚಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸುವೆವು. ಇನಾಮಿನ-ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಫಾಯಿದೆಯಾದರೂ ಆಗುದೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಷ್ಟು ಕಾಡು ಮೃಗಗಳ ವಿನಾಶಕ ಹಾವಳಿಯು ಅಸಹ್ಯವಾಗಿದೆ.

---

೩. ಸರಕಾರಿ ಖಾತೆಗಳ ಕಾರಕೂನರ ಹೊಸ ಪಗಾರುವಾರಿ ಕ್ರಮವು ಜಾಹೀರಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಬಡತಿಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯು ಬಡ ಕಾರಕೂನರಿಗೆ ಮೊದಲೇ ದೊರೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗಿದ್ದ ಪಗಾರಿಗೂ, ಅವರ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೂ, ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ಭತ್ತೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರೂ, ಏನೂ ಗಂಟು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು 'ಮಮ' ಎಂದು ಹೇಳುವ ಹೆಚ್ಚು ಪಗಾರದ ವರಿಷ್ಠರಿಗೆ, ಎಂದೋ ಬಡತಿ ದೊರೆತು, ಅವರ ಏರಿದ ಪಗಾರು ಭತ್ತೆಗಳ ಬೆಳೆಯಿಂದ ಸರಕಾರದ ತಿಜೋರಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೩|| ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೊಡತಬೀಳಹತ್ತಿದೆಂದು ಎಣಿಕೆಯು ಸಹ ಆಗಿಹೋಗಿದೆ ಆಗಲಿ. ವಿಲಂಬದಿಂದಾದರೂ ಕಾರಕೂನರ ಸುದೈವವು ಫಲಿಸಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು. ಇನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಯುದ್ಧದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಪಗಾರಿನಮೇಲೆ ಶೇಕಡಾ ೭೫ ರಿಂದ ಇಳಿಇಳಿದು ತೀರ ಕಡಿಮೆಯೆಂದರೆ ೩೦೦ ರೂ. ಯವರಿಗೆ ಶೇಕಡಾ ೩೦ ರ ಬಡತಿ ದೊರೆಯುವದು. ವರ್ಷವಾರಿ ಏರಿಕೆಯ ಕ್ರಮವೂ ಅವರಿಗೆ ಲಾಗುಮಾಡಲ್ಪಡುವದು. ಥಾಯನ್ ಪಾಸಾದವನಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ೬೦ ರೂ ಸಂಬಳ ದೊರೆಯುವದು. ಗ್ರ್ಯಾಜುಏಟರಾದ ಮುನೀಮರಿಗೆ ೭೦ ರೂ ಸಿಗುವದು. ಮುನೀಮರಿಗೆ ಕೆಳ ದರ್ಜೆ, ಮೇಲ್ ದರ್ಜೆ, ಈ ರೀತಿ ಎರಡು ಶಾಖೆಗಳಿರುವವು. ಕೆಳದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಲಾಯಖಿರಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಮೆಟ್ಟು ಏರಿದರೆ, ೧೦೦ ರ ತನಕ ಬಡತಿ, ಮತ್ತು ಆರಿಕೆಯ ಗ್ರೇಡಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರೆ, ೧೫೦ ರ ತನಕ ಮುಟ್ಟಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ಮೆಲ್ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ೨೦೦, ಅನಂತರ ೩೦೦ ರ ಗುರಿ ಹೊಡೆಯಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಸ ತಳಪಿನ ಶಕ್ತಿಯೊಳಗೆ, ನ್ಯೂನತೆಯು ತೀರ ಕಡಿಮೆಯಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಆಫಿಸಿನೊಳಗಿನ ಜಾಗೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಮಾಡುವಾಗ, ಪಾತ್ರರಾದವರಿಗೆ ಬಡತಿಯಿಲ್ಲದೆ, ದೀರ್ಘಕಾಲ ಕಡಿಸಲಾಗದಂತೆ, ಯೋಜಿಸುವದು ಅವಶ್ಯಕವದೆ. ಇನ್ನು ಕಾರಕೂನರ ಕರ್ತವ್ಯವೇನೆಂದರೆ, 'ಹಿಂದಿ ನೌಕರರು ಸ್ವಭಾವತಃ ಪ್ರಮಾಣಿಕರು, ಅವರ ಕೈಗಳು ಹೊಲಸಾಗುವದು ಅಪರೂಪವು' ಎಂದು ವರಿಷ್ಠರಿಂದ ಹೊಗಳಲ್ಪಟ್ಟ ಪಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಮತದ ಜನರಿಂದಲೂ ಹೊಗಳಲ್ಪಡುವಷ್ಟು ಅಚ್ಚವಾಗಿ ಕಾಯ್ದು, ಎಲ್ಲ ನೌಕರರಿಗೆ ಆದರ್ಶವಾಗುವಂತೆ, ತಮ್ಮ ನೀತಿಮತ್ತೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ವರ್ಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರೇಮಪುರಃಸರ ಸೂಚಿಸುವೆವು.

---

೪. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು, ಗೋಚರಾವು ಫಿ ಮಾಫಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಇತ್ತಿತ್ತ ಜಂಗಲಖಾತೆಯವರು ಅದರಿಂದಲೇ ಸಾವಿರು ಗಟ್ಟಲೆ ರೂಪಾಯಿಯ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಮಾಡಹತ್ತಿರುವರು. ಈ ಹಣವು ಆಯಾಯ ಹಳ್ಳಿಯ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಂದ ವಸೂಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ರಯತರ ಅನುಕೂಲತೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಜಮಾನ ಮಹಸೂಲು ವಸೂಲಿ ಕೊಡುವ ವೇಳೆಯೇ, ವಸೂಲಿಯ ಕ್ರಮ ನಡೆದು ತಿಜೋರಿಗೆ ಭರಣಾ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಜಂಗಲಖಾತೆಗೆ ಇಂಥ ವಸೂಲಿಯ ಗೋಜು ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಈಗೀಗ ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಫೋರೆಸ್ಟರರೇ, ಗಾರ್ಡರೇ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹದ್ದಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕೀಟು ಪ್ರೋಗ್ರಾಮುಗಳನ್ನು ತಾಲೂಕು-ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ವಿದ್ಯಮಾನವೇ ಜಾಹೀರ ಪಡಿಸಿ, ೨-೩ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ವಸೂಲಿಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಡಿಸಹತ್ತಿರುವರು. ಆ ಮುದ್ದತಿಯೊಳಗೆ ವಸೂಲಿ ಕೊಡದಿದ್ದವರು ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಹುಕುಂ. ಈ ವಸೂಲಿಯ ಕ್ರಮವು, ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಇತರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೆಲಸ ವಿಲ್ಲದಿದ್ದ ಕ್ರಾಯವೆಂದರೆ— ಬಹುಶಃ ಜೂನ ದಾರಭ್ಯ(?) ನಡಿಯುತ್ತದೆ. ಆಗಲೇ ರಯತರಿಗೆ ಬೇಸಾಯದ ವ್ಯವಸಾಯದ ಹಂಗಾಮು ಆಗಿ, ಫೋರೆಸ್ಟರರ ಸರ್ಕೀಟು ಜಾಹೀರು, ತಿಳಿದವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು, ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟವರು, ಕೊಟ್ಟು ಹೋದರು. ಕೊಡದಿದ್ದವರಿಗೆ ಎರಡು ಪಾಲು ಭೂದಂಡ. ಅದರ ವಸೂಲಿಗೆ ಪುನಃ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರೇ! ಮೊದಲಿನ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಂದಾಗುವ ವಸೂಲಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೋಷಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು, ಈ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕೃತಮಾಡಿದೆಂಬುದು ತಿಳಿಯದು. ಬಹುಶಃ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಆ ಸಂಬಂಧ ಸಲುವ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಇಜಾಫೆಯನ್ನು ಉಳಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಈ ಉಪಾಯವನ್ನು ಯೋಜಿಸಿದ್ದರೆ, ಇದರಿಂದ ಬಡ ರಯತರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವದಲ್ಲದೇ, ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡಷ್ಟು ಭೂದಂಡ ತೆರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಯಾಯ ಗ್ರಾಮಗಳ ದನಗಳ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಯಾದಿಗಳು ತಯಾರಿಸುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಬೇಕು. ವಸೂಲಿಯ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ, ಇಜಾಫೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬದರಿಂದ(!), ಅವರು ಬೇಡ. ಏನಂದರೆ, ಗ್ರಾಮಸ್ಥರೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲ ಖಾತೆಗಳಿಗೂ "ಎಡಗೈ" ಎಂಬಂತಾಗಿರುವರೋ? ಪಾಪ! ಅವರೊಂದಿಗೆ ಬಡ ರಯತರ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಗೋಳಾಟ! ಅದ್ದರಿಂದಲೇ ಅದೊಂದು ವರಿಷ್ಠರಿಗೆ ವಿಚಾರಾರ್ಹ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

---

೫ ಈ ಮೊದಲು ನಿಶ್ಚಯವಾದ್ದಂತೆ, ನಿನ್ನೆ ತಾ. ೭ ನೇ ಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ದನಗಳ ದವಾಖಾನೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂಬುದು ಆನಂದಕರವು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ದವಾಖಾನೆಯು ಇಲ್ಲಿಯ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಜಿತ್ರಿಗಿ(?) ಧರ್ಮಶಾಲೆ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ತೆರೆದರೂ, ಅದರ ಕಾಯಂ ಕಟ್ಟೋಣವು ಪೆಲ್ಲೇಕೇರಿಯ ಶೇತಕಿ ಫಾರ್ಮಿನಲ್ಲಿ ಆಗುವದದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಗುಜರ ಭಾಟಿಯಾ ಶ್ರೀಯುತ ಶೇಟ ಹಂಸರಾಜ ಉದ್ಧಾರವರು ರೂಪಾಯಿ ೩,೦೦೦ ರ ದೇಣಿಗಿಯನ್ನು ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದಂತೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿರುವರು. ಈಗ ಈ ದವಾಖಾನೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದ ಬಡ ಮೂಕಪ್ರಾಣಿಗಳ ರೋಗ-ಚಿಕಿತ್ಸೆಯು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ರೀತಿಯಿಂದಾಗಿ, ರಯತರಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಸು ಸಹ ಖರ್ಚಿಲ್ಲದೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಈ ಶಹರದ ಮತ್ತು ನೆರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ದನಗಳು ಸಾಯುವ ಪ್ರಮಾಣವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಲೇಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವುಗಳ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಸರಕಾರದವನ್ನೂ, ಅದರ ಉದ್ಘಾಪಕ-ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕರನ್ನೂ ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಈ ದವಾಖಾನೆಯ ಸ್ತುತ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ಶಹರದ ಮತ್ತು ನೆರೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ವಂತಿಗೆಯಿಂದ ರೂಪಾಯಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ

ಕೊಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಬಗ್ಗೆ ಅವರನ್ನೂ ಹರಿಸುವೆವು ಈಗ ರಯತರು ಬೇಕಾದರೆ ತಮ್ಮ ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ದನಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಔಷಧೋಪಚಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಸೂಚಿಸುವೆವು ಆದರೂ, ಇದೊಂದು ದವಾಖಾನೆಯಿಂದ ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ತಾಲೂಕುಗಳ ಅಡಚಣಿ ದೂರಾದೀತೆಂದು ನಾವೇನು ಹೇಳಲಾರೆವು ಅಷ್ಟು ದೂರ ದೂರ ಅಂತರವಿದೆ ಪ್ರತಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಇಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗವಾದೀತು

---

೬. ಪಂಜಾಬ ಪ್ರಕರಣದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮುಂಬಯಿಯ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಎಸೋಸಿಏಶನದ ತರ್ಫೆನಿಂದ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯು ಕೂಡಿ ಲೋಕಮತವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿತು ಸಭಾಪತಿಗಳಾದ ಸರ ನಾರಾಯಣ ಚಂದಾವರಕರ ಮಹಾಶಯರು ಬಹಳೇ ಮನನೀಯವಾದ, ಅತ್ಯಂತ ವಿಚಾರಪರಿಪ್ಲುತವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಪಂಜಾಬದೊಳಗಿನ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಗೆ ರೌಲೆಟ ಕಾಯಿದೆಯು ಹ್ಯಾಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು, ಸರಕಾರವೇ ಈ ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ, ಮುಂದಿನ ನಮ್ಮ ಸುರಕ್ಷಿತತೆಗೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು ಏನುಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಲಾರ್ಡ ಚೆಮ್ಸಫರ್ಡ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಯಾಕೆ ಹಿಂಗರೆಯಬೇಕು, ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲ ಸಾಧಾರ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು ಪಂಡಿತ ಮಾಲವೀಯರು ಬಣ್ಣಿಸಿದ ಪಂಜಾಬದೊಳಗಿನ ಅತಿ ನಿರ್ದಯ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳನ್ನು ಶಾಂತಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ನೆರೆದ ಜನರು ಹಳಹಳಿಸಿದರು ಈ ವಿಷಯದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳದ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಬಹಳೇ ನಿರಾಶಾಜನಕವಾಗಿರುತ್ತವೆಂದೂ, ಈ ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಗಳಿಂದ ದಂಡಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ಸರ ಓಡವಾಯರರಿಗೆ ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಂದೆ ಎಳೆದು ತನಖಿ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದೂ, ಗವರ್ನರ ಜನರಲ್ಲರಾದ ಲಾರ್ಡ ಚೆಮ್ಸಫರ್ಡರಿಗೆ ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಮುಕ್ತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಠರಾವುಗಳು ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ಠರಾವಿನ ಪ್ರತಿಗಳು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಧಾನರಿಗೂ, ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನ ಸಭಾಪತಿಗೂ, ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಸಾಹೇಬರಿಗೂ, ತಂತಿಯಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ಈ ಪ್ರಕರಣವು ನಮ್ಮ ಭಾವಿ ಸುರಕ್ಷಿತತೆಗೆ, ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರಕಾರದ ಚಿರ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ರಾಜನಿಷ್ಠೆಯ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಸಂಗಕವಾಗಿದೆ-ಅದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಮಿಟಿಗಳು ಈ ಠರಾವುಗಳಿಗಿರುವ ತಮ್ಮ ಪುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬೇಗನೇ ಪ್ರಕಟಿಸುವದು ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ ನಮ್ಮ ಮುಂಬಯಿಯ ಕಮಿಟಿಯು ಈ ವಿಷಯದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮತವನ್ನು ಪರಿಷತ್ತಿನ ನಿರ್ಣಯದಂತೆ ಧ್ವನಿಸುವದೆಂದು ನಾವು ಕೋರುವೆವು.

---

೭. ಕಳೆದ ಮೇ ತಿಂಗಳ ತಾ ೧೪ ರಲ್ಲು, ಹೊನ್ನಾವರ ತಾಲೂಕ ನೀಲಕೋಡ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಹವೀಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ೧೩ ಮನೆಗಳು ಸುಟ್ಟು, ರೂಪಾಯಿ ೩೨,೫೫೦ ದಷ್ಟು ಲುಕ್ಸಾನು ಆಗಿತ್ತು ಈ ಆಪತ್ತಿಗೆ ಬಲಿಬಿದ್ದ ಬಡ ಜನರ ಸಂಕಷ್ಟ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಮುಂಬಯಿಯ ಹೆಸರುವಾಸಿ ಎನ್ ಎಸ್ ಕಾಡಿಯಾಧರ್ಮಫಂಡಿನಿಂದ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬಂದಿರುವದಾಗಿಯೂ, ಅದು ಹೊನ್ನಾವರ ತಾಲೂಕ ಮಾಮಲೇದಾರರ ವಿದ್ಯಮಾನ ಆಯಾಯ ಜನರಿಗೆ ಹಂಚಲ್ಪಡುವದಾಗಿಯೂ ಕೆರ್ಸಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಡೆಪ್ಯುಟಿಗಳವರಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಆಕಾರಣ, ಆ ಫಂಡಿನ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರನ್ನೂ ಪರಿಶ್ರಮ ಮಾಡಿ ಈ ವಂತಿಗೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದವರನ್ನೂ ಹರಿಸಿ ಆ ಬಡ ಜನರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು

---

೮. ಹಳಿಯಾಳದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಮನೆತನದ ಶ್ರೀಯುತ ಕೃಷ್ಣರಾವ ಮಂಗೇಶ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಈಗ ಒಂದು ಒಂದುವರೆ ವರ್ಷದಿಂದ ಅಸ್ವಸ್ಥರಾಗಿ ಸಾಂಗಲಿ ಮಿರಜ ಕಡೆಗೂ ಬೆಳಗಾಂವಿ ಕಡೆಗೂ, ಔಷಧೋಪಚಾರದ ಸಲುವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆಳಗಾಂವಿ ಡಾ। ಹೇರೆಕರರವರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಿರುವವರು, ಇದೆ ಕಳೆದ ತಾ ೩ ರಲ್ಲಿ ಕೈಲಾಸವಾಸಿಗಳಾದರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಬಹು ವಿಷಾದವೆನಿಸುತ್ತದೆ ಇವರು ಚಲೋ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿ, ಹಳಿಯಾಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಜಮೀನದಾರರೂ ನಾಗರಿಕರೂ ಆಗಿದ್ದರು ಇವರ ಮಂದಿಯು ಫಾರೆಸ್ಟ ಕಂಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟಿನದ್ದಾಗಿತ್ತು ಕಳೆದ ವರ್ಷವೇ ಇತರ ಕಂಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರರೊಡನೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದ ಸಂಬಂಧ ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ಅನೀತಿಯ ನೇಮಗಳಿಂದ ಇವರಿಗೂ ಭಾರಿ ದಂಡ ತೆರಬೇಕಾಯಿತು ಇವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಲೋಕಲ ಬೋರ್ಡ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ, ಜೀವ ಗ್ರೇನಡಿಪೊ ಗೋರಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆ ವಗೈರೆ ರಾಜಕೀಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ಚಾಲಕರಿದ್ದು, ಇಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಹಿತದ ದೆಶೆಯಿಂದ ವಿಚಾರಪೂರ್ವಕ ನಡಿಯುವ ವಜನದಾರ ಮುಂದಾಳುಗಳಾಗಿದ್ದರು ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕನುರೂಪ, ದೇಶಾಭಿಮಾನ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ ನಿರ್ಭೀಡ ಕರ್ತವ್ಯತತ್ಪರತೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕಹಿತದಕ್ಷತೆ, ಸಾಹಸಗಳೆಂಥ ಅಮೂಲ್ಯ ಗುಣಗಳಿಂದ ಇವರು ಲೋಕಪ್ರಿಯರೂ ಲೋಕಾದರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರೂ ಆಗಿದ್ದರು ಇವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ದೊರೆತಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಲೋಕಶಾಹೀ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಭೂಷಣವೇ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರು ಇವರ ಅಕಾಲಿಕ ನಿಧನದಿಂದ ಹಳಿಯಾಳದ ಅಲ್ಲ, ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಾರ್ಯಸ್ಫೂರ್ತಿಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಕ್ಕೂ ಬಹಳೇ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗಿದೆ ಈ ಹಾನಿಯು ಸದ್ಯಕ್ಕೇನೂ ತುಂಬಿ ಬರುವಹಾಗಿಲ್ಲ, ಜಿಲ್ಲೆಯ ದುರ್ದೈವ! ಕಾಲಚಕ್ರದ ಮಹಾತ್ಮ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿ, ಮೃತರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಚಿರ ಶಾಂತಿ ದೊರೆಯಲೆಂದು ಬಯಸುವೆವು.

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಮಳೆಯು ಬೀಳುತ್ತಿದೆ ಗಾಳಿಯು ಬೀಸುತ್ತಿದೆ ಈವರೆಗೆ ೫೦-೬೦ ಇಂಚು ಆಯಿತು ಕೈಕೆಲಸ ಜ್ವರ ಇದ್ದೇ ಇರುವವು ಗದ್ದೆ ನೆಟ್ಟಿಯು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ

ಈ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಹಿಂದಿನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ। ಕೇಶವಗಿರಿರಾವ ಬೋರಕರರವರ ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿಯರು ಇನ್ಫ್ಲುಯೆಂಝಾ ಜ್ವರದಿಂದ ಸ್ವರ್ಗವಾಸಿಗಳಾದರು ವಿಷಾದಕರವು

ಕುಮಟೆ ತಾರಿ ಮುಕ್ತೆದಾರರಿಗೂ ದೋಣಿ ಮುಳುಗಿದ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ರೂಪಾಯಿ ೩೫ ದ ದಂಡವಾಯಿತು

ನಿನ್ನೆ ತಾ ೩ನೇ ಇಂದ ಪ್ಲೆಟನೇರಿ (ಪಡು ಕೃಷ್ಣ)

ಡಾಕ್ಟರರು ಬಂದು ನೂತನ ದವಾಖಾನೆಯನ್ನು ತೆರೆದರು.

ಹಳಿಯಾಳ— ಹವಾಮಾನವು ಚಲೋದುಂಟು ಕಳೆದ ಜೂನ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ೭-೨೫ ಇಂಚು ಮಳೆ ಬಿತ್ತು. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದದರಿಂದ ಬೇಸಾಯದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಡಚಣೆಯಾಗಿದೆ ತೀರ್ವೆ ಬಾಕಿ ವಸೂಲಿ ನಡೆದಿದೆ ರಾ। ಬ। ಗೋಪಾಳರಾಯರವರು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಪಶು ದವಾಖಾನೆ ಮತ್ತು ವಾಚನಾಲಯ ಇವುಗಳ ಉದ್ಘಾಟನೆಗಳು ಆಗುತ್ತವೆಂದವು ರಾ। ದೇವಪ್ಪಾ ಭರಮಪ್ಪಾ ದೇಸಾಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಆದ ದಂಡದ ಹುಕುಂ ಅಪೀಲಿನಲ್ಲಿ ರದ್ದಾಯಿತು ಇಲ್ಲಿಯ ತಾಲೂಕ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾವ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಅಸ್ವಸ್ಥರಾದವರು ಬೆಳಗಾಂವಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಲಾಸವಾಸಿಗಳಾದರೆಂದು ಅಸಹ್ಯ ದುಃಖಕರ ವಾರ್ತೆ ಬಂದಿದೆ ಅವರು ಎಲ್ಲ ಲೋಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಧೀರ ಚಾಲಕರೂ, ಸತ್ಯಶೀಲ ವ್ಯವಹಾರಿಗಳೂ ಸನ್ಮಾನನೀಯ ಲೋಕಾಗ್ರಣಿಗಳಾಗಿದ್ದರು ಇನ್ನೂ ಅವರ ಕೈಯಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಉಪಯುಕ್ತ ಕಾರ್ಯಗಳು ಜರುಗತಕ್ಕವಿದ್ದವು. ಅವರ ಹಿಂದೆ, ಅವರ ಕುಟುಂಬ, ಇಷ್ಟರು ಬಂಧುಗಳಿರುವರು ದುಃಖದಲ್ಲಿರುವ ಅವರೊಂದಿಗೆ ತಾಲೂಕಿನ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮದ, ಎಲ್ಲ ಧಂದೆಯ ಜನರೂ ಅನಿವಾರ್ಯ ಸಹಾನುಭವ ಪಡುತ್ತಿರುವರು. ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ದೊರೆಯಲಿ

ಶಿರಸಿ— ಮೇಘರಾಜನ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕಾಗಿ ಮೈಲಿಯು ರಸ್ತೆಯಮೇಲೆ ಸಹ ಕಾಲಿಡದೆ, ಮನೆಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುತ್ತಿರುವದು ಖಿಲಾಫತ್ತಿನ ಸಲುವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಮಹಮ್ಮದೀ ಹೆಂಗಸರೂ, ಫಕೀರರೂ, ಕೂಡ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ದ್ರವ್ಯಸಹಾಯ ವನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು. ದನಕರುಗಳ ನೂತನ ದವಾಖಾನೆಯು ಕೆಲವು ಭಾಗವು ಮುಚ್ಚಿಗೆ ಆಗದೆ ಇರುವದರಿಂದ, ಮಳೆಯ ಝಪಾಟಿಗೆ ಕೆಳಗೆ ಬರುವ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿದೆ!

(ಕಳೆದ ಜೂನ ತಾ ೨೪ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇನಾಮಿನ ವಿಷಯ ವಿವರಿಸಿದ ಲೇಖನವು N S Kurdu ಯವರದಲ್ಲದೆ N V Kurdu ಎಂತ ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು)

(ಮೂರನೇ ಪಾನಿನಿಂದ ಮುಂದರಿಸಿದ್ದು.)

ಈ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕನುಸರಿಸಿ, ಪ್ರಧಾನರು ಕೊಟ್ಟ ವಚನ ಮತ್ತು ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಧರ್ಮ ಭಾವನೆಗನುರೂಪ, ಒಪ್ಪಂದದ ಕರಾರುಗಳ ಪುನರ್ವಿಚಾರವಾದನಕ, ಹಿಂದು ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಕೂಡಿ, ಸರಕಾರದ ಕಡೆಗೆ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದ ನಡಿಯಬೇಕಾಗಿ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿರುವೆನು ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ಆದ ಅನ್ಯಾಯದಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಧಾನರು ಜವಾಬದಾರರಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮ ಜವಾಬದಾರಿಗನುಸರಿಸಿ, ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಆಕಾರಣ ತಮ್ಮ ಅಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು, (೧) ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳಿಂದ, (೨) ಎಲ್ಲರು ದೇಶತ್ಯಾಗದಿಂದ (೩) ಸರಕಾರದ ಸಂಗಡ ಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಮೂರು ವಿಧಗಳಿಂದ ತೋರಿಸಬಹುದು. ಈ ಮೂರರ ಪೈಕಿಂ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಉಪಾಯವೇ ಯಶಸ್ವಿಯಾದೀತೆಂದು ತಿಳಿದು, ಅದನ್ನು ಜನರ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವೆನು ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಮಾಡುವ ಅರಸನಿಗೆ, ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪದಿರುವದು, ಪ್ರಜೆಯ ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದ ನಡದು ಬಂದ ಹಕ್ಕು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಂಥ ಮಾರ್ಗಾವಲಂಬದಿಂದ, ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾಗುವದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು ಆದರೆ ಹಿಂದಿ-ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೊದಗಿದ ಈ ದುರ್ಧರ ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ ಇಂಥ ಮಾರ್ಗಾವಲಂಬನ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತು ಹಜ್ಜನ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಎಳಕೊಂಡಂತಾಗುವದು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು, ಹೋಗಲಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇನ್ನಾದರೂ ಒಂದು ಉಪಾಯ ಉಂಟು ವಾ। ಆಫ್ರಿಕೆಯ ಹಿಂದಿ ಜನರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೂಜಿ ವ್ಹಾಯಿಸರಾಯರು ಹ್ಯಾಗೆ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರೋ, ಹಾಗೆಯೋ, ಹಾಂವು ಚಲವಲ ನಡಿಸಬೇಕು. ಈ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಹಾಂವು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ ಹೊರತು ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ

ಹವ್ಯಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಫಂಡ.

(ಲೇಖಕ — ವೆ ಪ ಹೆಗಡೆ ಬಾಳ ಅಂಕೋಲಾ)

ಲೇಖಾಂಕ ೧

ಶ್ರೀಮನ್ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಮಯೂರ ವರ್ಮ ನಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಉಂಬಳಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಬನವಾಸಿ, ಗೋಕರ್ಣ ಮುಂತಾದ ಪಂಚ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ಬಳ್ಳುವ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಯಜ್ಞಯಾಗಾದಿ ನಿತ್ಯ-ನೈಮಿತ್ತಿಕ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ನಡಿಸುತ್ತ "ಹವ್ಯಕ" ರೆಂಬ ಅಭಿಧಾನವನ್ನು ಹೊತ್ತು, ನಮ್ಮ ಆರ್ಯರ ಮೂಲ ಭಾಷೆಯಾದ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯೇ ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರಾದಿ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ, ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರಾಜಮಾನ್ಯ ಭೂಮಿಪಾಲಕರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ, ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮೊತ್ತ ಸಮುದಾಯವು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಆಭ್ಯಂತರವನ್ನು ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿ ವಿಚಾರಮಾಡತಕ್ಕದ್ದದೆ

ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಸುಧಾರಿಸಿದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆಕ್ಷರಿಕ ಶೇಕಡಾ ಪ್ರಮಾಣದಷ್ಟು ಸಹ ಸಾಕ್ಷರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ ಇಂಗ್ಲಂಡ, ಜರ್ಮನಿ, ಅಮೇರಿಕಾ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೯೫ ೯೮ ರ ವರೆಗೆ ಸಾಕ್ಷರರಿರುವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೋ ( ) ೧ ೪ ಕ್ಕೆ ಮೀರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹವ್ಯಕರಲ್ಲೇನೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಕಲಿತವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಿದರೆ, ನೂರಕ್ಕೆ ಹತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಕ್ಷರರಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಕೆಲವರು

ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ-ಅಜ್ಜಂದಿರೇನು ಕಲಿತೇ ಉಣಲಿಲ್ಲ ಇದ್ದ ಜಮೀನು ಸಾಕು. ಆಕ್ಷರ ಕಾಲಿಸ ಜೋಗಿಗೇ ಉಂಟು " ಅತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯುವದರ ಕಡೆಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವರು ಅಂಥವರು ಸಹ ಮಾಡಲಿ ದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಬೈಸ್ಸೇ ಮುಂದೆ ಮಾಡುವರು. ಪರಂತು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲ ಹೇಗಿತ್ತು? ಈಗಿನ ಕಾಲ ಹೇಗೆ ನಡೆದದೆ? ಪೂರ್ವದಂತೆ ಜಡೆ-ಗಡ್ಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು, ಮುರದ ತೊಗಟೆ-ನಾರ-ಚೋಂಗೆಗಳಿಂದ ಮರ್ಯಾದೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲವೇ? ಅಟ-ಗೋಷ್ಠಿ, ಊಟ-ಉಡಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ, ಇತರರಂತೆ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವಾಯಿತೋ? ನಾವು ಎಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆವು? ನಮಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನವರು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಯಾವ್ಯಾರು ಏರಿದರು? ನಾವು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು? ನಮ್ಮ ಆಸನದ ಇಲ್ಲು ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ, ನಾವು ಆಸನವಾಗುವ ಹೊತ್ತು ಬಂದಿರುವದೋ? ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಯಾರೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ ಕೆಲವು ಗೋಕರ್ಣ ಮುಂತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಸ್ಥರೂ, ಹಳ್ಳಿಯ ವೈದಿಕರೂ, ಇನ್ನೂ ವೇದಕಾಲದಲ್ಲಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ರಸವೇಂಟು, ಬಾಲಬೋಧ-ತಿಗಳಾರಿ ಲಿಪಿಗಳು ಸಾಕು, ಈವಿನಹಾ ಬೇರೆ ಯಾವ ವಿದ್ಯೆಯೂ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕವೆಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವರು ಪರಂತು ಇವರು ಮನೆ-ದಾರು, ಬದುಕು-ಬಾಳ್ವೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಅಡವಿಗಳಲ್ಲಿರುವದಿಲ್ಲ ಅದರಿಂದ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾದ ಕನ್ನಡ-ಇಂಗ್ಲಿಷುಗಳ ಗ್ರಂಥವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಕೇಡಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಆ ಸಂಬಂಧದ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳೇ ಮೋಸ ಹೋಗುವರು ವೇದಾಂತ-ತರ್ಕ ಪಂಡಿತರಾದರೂ, ಮನೆ-ಮಾರು ಕಳಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುವದು ಮಳೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂಬ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳಾದರೂ, ಆಚರಿಸಿ ತೋರಿಸುವದಿಲ್ಲ ಕಾಲಮಾನಕ್ಕನುಸರಿಸಿ, ವಿದ್ಯಾಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೊರತು, ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಾಗಿಸಬಹುದೆಂಬ ವಿಚಾರವು ಇವರಿಗೆ ಯಾಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲವೋ, ತಿಳಿಯದು

ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಿಯರಾದಂಥ, ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲದಂಥ, ಹವ್ಯಕರು ಇನ್ನೂ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರಸ್ವತ ನಾಗರಿಕರು ತುಂಬಿ, ತಮ್ಮ ಜನ್ಮ ಭಾಷೆಯಾದ ಮರಾಠಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡ-ಇಂಗ್ಲಿಷುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಂದು, ನಮ್ಮ ಹವ್ಯಕರ ಕೃಷಿಯ ಎಳೆದ ಹತ್ತಿರುವರು. ಗುಣಕ್ಕೆ ಮತ್ಸರವೇನು? ಕಾರವಾರ, ಕುಮಟಾ, ಹೊನ್ನಾವರ, ಶಿರಸಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಲೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೂ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಇವರೇ ಕಾರಣರಲ್ಲವೇ ಈಗ ಅತಿಭವ್ಯವಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಗಿಬ್ ಹಾಯ್‌ಸ್ಕೂಲೂ, ಇತರ ಮೋರ್ಥಿಂಗ ಮುಂತಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳೂ, ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಡುವವೆಂದು ೮-೧೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಯಾರ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಬಂದಿರಬಹುದೋ? ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಟೊಂಕ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ತಿರುಗಿದರು? ಅವರು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವನ್ನು ಯಾರು ಯಾರು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವರು? ಅವರು ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಬಡ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕಲಿಯುವಂತೆ ವಿಶೇಷ ಯಾವ ಯಾವ ಫಂಡುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿರುವರು? ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಖರ್ಚಿನ ವರ್ಗಣಿಯು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದು? ಅದು ಹೇಗೆ ಕೂಡಿತು? ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಆ ಮಹಾತ್ಮರ ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಬಹು ಸಮಾಧಾನವೂ, ಆಶ್ಚರ್ಯವೂ ಆಗುತ್ತದೆ ಇದರ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ, ವಿದ್ಯಾಪ್ರಿಯರೂ ಆದ ನಮ್ಮ ಹವ್ಯಕ ಜೋಯಿಸರಿಗೆ, ಬಿಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ನಾಚಿಕೆಯುಂಟಾಗಬಹುದಾದರೂ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಹುಟ್ಟಿ, ಕರ್ತವ್ಯ ಜಾಗ್ರತೆಯುಂಟಾದೀತೆಂಬದು ಎಲ್ಲರೂ ನಂಬಬಹುದಾಗಿದೆ

ಹವ್ಯಕರಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ನಿವಾಸಿಗಳ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಲೆ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲುಗಳಿಲ್ಲ ಶಹರಗಳಲ್ಲಿರುವವು ಶ್ರೀಮಂತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಯುವ ಬುದ್ಧಿಯೇ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೂ, ಪರರ ಮನೆ (ಖಾನಾವಳಿ) ಯ ಊಟ ಸೇರದೆ ಬಡವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮುಷ್ಟಿಕೂಟ್ಟು ಉಣ್ಣುವ ಪ್ರಾಣವಿರುವದಿಲ್ಲ ಎಷ್ಟೋ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಫೀ, ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಸಹ ದಮ್ಮಡಿ ಇರುವದಿಲ್ಲ ಹೀಗಾಗಿ ಕಲಿಯುವಂಥ ಹುಡುಗರು ಸಹ ಊಟದ ಅನನುಕೂಲತೆಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ ವಿದ್ಯಾರಂಭ ಸಹ ಆಗದೆ ದೂರವಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಮುಂತಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ 'ಹವ್ಯಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಫಂಡ' ನ್ನು ತೆಗೆಯುವದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ

(ಮುಂದೆ ಸಾಗುವದು)

Kanara News Security Fund. (continued)

(ಕಾನಡಾವೃತ್ತದ ಜಾಮೀನಕಿ ಫಂಡಿಗೆ ಮುಂಬಯಿ ಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗಣಿ ಕೊಟ್ಟವರ ಹೆಸರುಗಳ)

Names of Bombay subscribers to the Fund with the subscriptions

Through Mr S G Warty M A (*Bombay*)—

	Rs.	As.	P
Last total	154	12	0
Less one for mistake in totaling	1	0	0
Balance — Donations 120-12-0, Loans 33-0-0	153	12	0

Names.			
P S Wagle	0	8	0
S V Vaidya	0	4	0
A Sympathiser	0	8	0
D V Pai	5	0	0
S S Wagle	0	8	0
M V Gaitonde	1	0	0
M M Pikle	0	2	0
B P Sohoni	1	0	0
S A Wagh	1	0	0
G V Prabhu	1	0	0
S H Naik	0	8	0
M S Herwatta	0	4	0
P G Haldipur	0	8	0
M V Wagh	1	0	0
M M S	1	0	0
N T Kulkarni	1	0	0
K V Wagh	1	0	0
J V Warty	1	0	0
J S Wagle	0	4	0
M R Divekar	0	4	0
*A Sympathiser	0	8	0
Bhagat	0	8	0
N S N	1	0	0
P H P	0	8	0
S S Gavaskar	1	0	0
V J P	1	0	0
N P H	1	0	0
D N K	1	0	0
M R W	1	0	0
K B S A	1	0	0
S K K	1	0	0
P J K	0	8	0
S R S	0	8	0
G N K	0	8	0
Subrav Vasudev	1	0	0
M B H	1	0	0
V S H	0	8	0
Mahale	0	8	0
A Sympathiser	1	0	0
A S G	0	8	0
K U B	*5	0	0
Nationalist	5	0	0
M D Gaitonde	5	0	0
N B Pai	5	0	0
N S Pai	1	0	0
R Vithalrao	1	0	0
S A Prabhu	1	0	0
A A Pai	1	0	0
Krishna Murti	1	0	0
A Sympathiser	1	0	0
Hubli Sympathiser	1	0	0
Venkatdas N. Shanbhag	*5	0	1
Anant P Kamat	5	0	0
L M K	5	0	0
T B S	5	0	0
A well wisher	2	0	0
A Sympathiser	1	0	0
A S Wagle	1	0	0
R V P	0	8	0
R M Narvekar	0	8	0
Desai	0	8	0
Y B G	1	0	0

Total — Donations 197 6 0, Loans 43-0-0 — 240 - 6 - 0.

(*To be continued*)

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು	ದರ
ರಂಗೂನದ ಬೆ ಗೋಣಿಗೆ	೧೩—೧೩
ಕುಚ್ಚಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಮಾಣಗೆ	೮
ರಾಗಿ ನಿಬಕ್ಕೆ	೧೧—೧೨
ಗೋಧಿ ಗೋಣಿಗೆ	೧೯—೩
ಹುರುಳಿ ನಿಬ	೧೩ ೩
ಕಡಲೆ ನಿಬಗೆ	೧೩—೧೩
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿಗೆ	[illegible]
ಹೆಸರು ಬೇಳೆ	೧೩—೨೦
ಮೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ	[illegible]
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ	[illegible]
ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ	೧೮
ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	[illegible]
ಜೋಕಂಬರಿ ಗೋಣಿ	೧೬
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ	[illegible]
ಕೆರೆಸಿನ ಪೂಯಿ	[illegible]
ಹಸ	[illegible]

ಮುಂಬೈಗಿಂತ, ನೋಡಿ!

ತ್ವರೆಮಾಡಿರಿ! ಬಿಡಬೇಡಿರಿ!!

1 ರೇಷಿಮೆ ... [illegible]

2 ರಬಿಸು ... [illegible] 10 ... [illegible]

3 ... [illegible]

4 ... [illegible] 10 ... [illegible]

ವಿಳಾಸ:— ಜೋಶಿ, ವಾಚಕಂಪನಿ.

ಪೋಸ್ಟ— ... [illegible]

ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಖ್ಯಾತ್ರಿಬಾಮ್!! ಎಮ್ಮಾನತಾರಕ

ಮುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷಧವು ಹಲ್ಲು ಕೆಳತ ಹಲ್ಲು ನೋಯುವ ಹಲ್ಲು ಅಲುಗಾಡುವ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ತವ ಕೀವು ಸುರಿಯುವ ... ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ ಇದಲ್ಲದೆ ಬಾಲಗ್ರಹ ಎಲ್ಲಾ ತರಹ ಜ್ವರ ತಲೆಯ ಒಡತ, ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ನಳಿಗೆ, ಪ್ಲೇಗ, ಕಾಲರಾ, ಗಂಟುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ಕಳಿತ, ಬಾಳಂತಿಯರಿಗೆ ... ವಿವರಿಸಿದ ... ಪ್ರಕಾರದ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಗುಣ

ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦-೩-೦

ಪತ್ತೆ:— ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ.

ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ

ಕುಮಟಾ (ಎಸ್ ಕಾನಡಾ)

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1 ವಿಷ್ಣು ತೈಲ — ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ವನಸ್ಪತಿಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ... ಇದರ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ತಲೆನೋವು, ... ಶಿರೋಭಾರ ಗಂಟು ಗಂಟುನೋವು, ಎದೆನೋವು, ಸೊಂಟದ ನೋವು ಇಂತ, ... ವಾತ, ಸಂಧಿವಾತ ಅರ್ಧಾಂಗವಾಯು ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲಾತರದ ನೋವುಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣದಂತೆ ಗುಣಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0 8 0 12 ಕ್ಕೆ 5-0-0

2 ಮದನ ಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ಲೇಹ — ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ, ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅಜೀರ್ಣ, ಎದೆನೋವು ... ಶರೀರಗಳ ಪಳಿತದಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ ... ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ ... ವೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ ... ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ ... 0

3 ... (... ಗುಣ) — ... ಜ್ವರಗಳಿಗೆ ... ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-8-0

4 ... — ... ಬಾಟ್ಲಿ 1ರಕ್ಕೆಯ 0 10 0

5 ... ಗುಳಿಗೆ — ಇದು ... ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರಕ್ಕೆಯ 0 10 0

6 ... — ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರ, ... 2 ... 11 ದಿವಸದ ಔಷಧಿ ...

7 ... — ಇದರ ... ಸೊಂಟ ನೋವು ... 2 ... ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ ... 0 0

8 ... — ... 10 ತೊಲ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ, 0-12-0 3 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 2 0 0

9 ಕರ್ಣರೋಗಾಂತಕ ತೈಲ — ಕಿವಿಯ ಎಲ್ಲಾ ನಮೂನೆಯ ರೋಗಗಳ ಮೇಲೂ ದಿವ್ಯ ಔಷಧಿ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-12-0

10 ಗಜಕರ್ಣದ ಮುಲಾಮು — ಹುಳ ಮೇಯುವದು, ಗಜಕರ್ಣ ದದ್ದು, ಕಜ್ಜಿ, ಮೊದಲಾದ ಚರ್ಮರೋಗಗಳು ಇದರಿಂದ 3 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣವಾಗುವವು. ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ 0-6 0 3 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 1-0-0

11 ದಂತಮಂಜನ ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-3 0 6 ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ 1-0-0

ಎಸ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್

ನೇಟಿವ್ ಡೊಕ್ಟರ್ಸ್ ರಥಬೀದಿ

ಮಂಗಳೂರ ದ. ಕ

ಹೊಸ ... ಹೊಸಹೊ...

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಮರಳು.

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕ.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ... ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ... ಯು ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವ ... ಬಹಳೆ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಮೂತ್ರ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹುದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ದೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯು ಸ್ಥಿಲ ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಹೊಟೆ ಹಸಿಯುವದು. ಉಷ್ಣದಿಂದ ದೂಷಿತ ವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣವು ಬರಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ ಬರುವವು ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಮುಟ್ಟು ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದಲೂ, ಗುಣ ಬರುವದು. ನಿದಾನ ಒಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ ೧ಳ ತೊಲೆಯ ಡಬ್ಬಿಗೆ ರು ೧ ೧೨ಅಣೆ ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೪ ರು. ೮ ಆಣೆ ೭ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೧೦ ರು. ಮೇಲೆ ೧ ಡಬ್ಬಿ ಉಚಿತ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ—ಫ್ಲಿಜ್ ... ಬ್ರದರ್ಸ ಮೆತ್ರ ಕಂಪನಿ

ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು ಯಾವದೇ ತರಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದು ಖರ್ಚು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ. ಈ ದಿನವಾ ... ಹಿಂದಿನವು ತಾ, ಈ ದೀಪಗಳು ಹಚ್ಚುವುದಿ ತಾವ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ.

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ದರವಾರ ವಗೈರೆ ವಾಹಿತಿ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಮಾಡ್ತಾ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮುಮಯ್ಯಾ ಶ್ಯಾನಭಾಗ,

ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

Printed and published by Krishnarao Keshav Shenvi, at his Star of Kanara Press, Kumta

No. Reg. B. 1270.

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೭೯.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ –

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.

ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ ರೂಪಾಯಿ 2-13-0.

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0.

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:–

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಮ್ಯಾಕಾ ಟ್ಯಾಪಿನ (೧೫ ಏಮ್‌ಉಚ್ಚ) ೫ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0. ಅಧಿಕ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದಿರುವದೋ ಆ ಮಾಪದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.

ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

-[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೧೫ ಮಾಹೆ ಜುಲೈ ಸನ್ ೧೯೦೭ ನೇ ಇಸವಿ.]-

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಯುರಿ, ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವು ಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣು ನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ದೆ ಬಾರದಿರುವದು, ನರವು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ, ಉದುರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಚಿಕ್ಕ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12 0, 3 ಕ್ಕೆ 2 0 0

ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆಗೆ 1-8-0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ್ರ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1 8 0.

ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0 0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃದ್ಕಂಪ, ಬಿಳೆಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೆರಗು) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ 2/–

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮ.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಜಕಂ, ಘಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತತ್‌ಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ೬ ಆಣೆ ಟ ೩. ಆಲಾಯದ ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ವಿಳಾಸ—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7 ಶಂಕನಾರಾಯಣ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಚಳಿಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ 1 8 ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 8 8, 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 16 8.

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಗುಳಿಗೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರದ್ದು 25 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8 ರೂ. 1 ಮತ್ತು ರೂ. 8–1.

ರೆವ್ರುಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಶೂಲೆ, ಕಟಿವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ 8 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 5-4 0

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ 5, ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 1-10 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 3

ಶುಕ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1 2 4 ಔನ್ಸ್ 1. 2. 4.
ಆ 2½ ಆ 3½ ಆ 6 ಆ 11 ರೂ 1 4 ರೂ 2 4

ದೃಷ್ಟಿ ಚಕ್ರಗಳು

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಡಾಕ್ಟರೊಡನೆ ಹತ್ತಾರು ವರುಷ ಅನುಭವ ಪಡೆದವರಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ್ ಗೋಲ್ಡ್ ನಿಕ್ಕಲ ಗೊಡು ಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಮ್ಯಾಲುಗಳೂ ದೊರೆಯುವವು ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲೀ ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಕಂಬಳಿಗಳು.

ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು.

ರೇನ ಕೋಟಿಗೂ, ಕೋಟಿಗೂ, ಬರುವಂಥವು, ಮತ್ತು ಹಾಸುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಬರುವಂಥವು. ದಾವಣಗೇರಿ ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು ಬೇಕಾದವರು, ನಮಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿರಿ ಕೂಡಲೇ ಯೋಗ್ಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಗೆ ಕಳಿಸುವೆವು

ಶಿರ್ಕೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ,
ದಾವಣಗೇರಿ, ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಸಿ.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು

ಪತ್ತೆ— ಛಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,
ಗೋಕರ್ಣ.

WAGLE NADKARNI & CO.

CHEMISTS, DRUGGISTS & GENERAL MERCHANTS.

SANDHURST ROAD,

Bombay.

ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಎಣ್ಣೆ.

ಈ ಎಣ್ಣೆ ಕಡಿದ ಘಾಯ, ಬಿದ್ದ ಜಖಮು, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ಯಾವದೇ ತರದ ಜಖಮು ಯಾ ಎಲುಗು ಮುರಿದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದನ್ನು ಸೇರು ಹಾಗಿನದೇ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಮೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಗುಣ ಕ್ರಯ ತೊಲೆ ೧ಕ್ಕೆ ೩ ಆಣೆ. ೧೨ ತೊಲೆ ೧-೪-೦ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಬರಿಳಲಿ ಕಮಿಶನ್ ಪತ್ತೆ — ಮುಖ್ಯಾಜಿ ಹಿರಾಲಾಲ ದಲ್ಲಿ ಶರಾವ,
ಗುರಜರ ಹವೇಲಿ, ಕುಮಟಾ

सर फेरोजशहा मेथा.

(लेखक — रामाना)

(१०) समालोचन

सर फेरोजशहाचे चरित्र येथवर लिहून आपलें अंगीकृत कार्य संपविलें आहे शेवटीं त्यांच्या समग्र आयुःक्रमाचें थोडक्यांत सिंहावलोकन करून वाचकाची रजा घेऊं. चरित्रात्मक लेख ह्मणजे चरित्रनायकाच्या आयुष्यांत घडलेल्या गोष्टींचें केवळ वर्णन होय असें समजण्यांत येतें पण अशा चरित्रापासून लोकांनी घेण्याजोगा बोध सुव्यक्त करून दाखविणें हे ही चरित्रकाराचें एक कर्तव्य असल्यावरून सर फेरोजशहांत असलेले ठळक गुण विशद करून सांगण्याचा प्रयत्न करण्याचा मानस आहे.

पुढारी ह्मणवून घेणाऱ्या प्रत्येक गृहस्थांत असण्याजोगा अत्यवश्यक गुण ह्मणजे स्वदेशाभिमान होय. स्वदेशाविषयी मनांत प्रेम बाळगून, लोकहितार्थ कामें करणारासच 'पुढारी' हें संबोधन देण्यात येतें आणि देशकार्यासाठीं आपल्या प्राणाची ही पर्वा न करितां झटतात तेच खरे देशभक्त होत. सर फेरोजशहास हिंदुस्थानाविषयी किती कळकळ होती हे येथें नव्याने सांगण्याची जरूरीच नाहीं. आपला वरिष्ठगिरीचा धंदा चालवीत असतांना आपल्या स्वतःच्या फायद्याकडे न पाहतां, आपला फुरसतीचा काळ ते वायां न दवडतां सार्वजनिक कामांत घालवीत असत. एवढेंच नव्हे तर आपल्या उतारवयांत या धंद्यांत होणारा अमित द्रव्यलाभ व इतर फायदे यास झुगारून देशकार्य करण्यास आपल्यास वाहून घेतलेल्या व्यक्तीत स्वदेशप्रीति किती ओतप्रोत भरली पाहिजे, हे कल्पनेनेंच जाणावें लागतें. शिवाय त्यांच्यांत आत्मत्यागाचें तत्त्व किती वसत होते, हें ही यावरून निदर्शनास येतें. वरिष्ठ कायदे मंडळांत मुंबई तर्फे निवडून जाण्याचा मान त्यांस मिळाला असतां, त्यांनी तो गोपाळराव गोखले यांस आनंदाने ना देऊं दिला. या एकाच गोष्टीवरून त्यांच्या आत्मत्यागाची व थोर मनाची साक्ष पटेल.

तसेच त्यांच्यांत असलेले स्वाभिमान व ऋजुता हे गुण वाखाणण्यासारखे आहेत. युरोपियन लोकांहून आह्मीं कोणत्याही प्रकारें कमी प्रतीचे नाहींत असें त्यांचे मत असे. युरोपियन अधिकारी काळा गोरा असा भेदभाव धरून हिंदी लोकांस तुच्छ मानूं लागल्यास, सर फेरोजशहा त्यांचा तिरस्कार करीत असत. प्रसंग विशेषीं, त्यांना स्वतःस तसा अनुभव आल्यावेळीं त्या अधिकाऱ्याच्या समोर त्या वर्तनाचा आपला तीव्र निषेध व्यक्त करण्यास, त्यांना कधीच माघार घेतली नाहीं. तसेच मुंबई बेटाचें संरक्षण करण्यास युरोपियन लोकांची चमू उभारल्यास हिंदी लोक या कामास पर्यायानें नालायक ठरतात ह्मणून त्या ठरावास त्यांनीं विरोध केला होता असें आह्मी या पूर्वी सांगितलेच आहे. अशा प्रकारें आपल्या स्वाभिमानाची प्रचीति लोकांस व सरकारास दाखविण्याची पाळी त्यांच्यावर अनेकदां आली होती. हल्लींचे सम्राट युवराज या नात्यानें १९०५ साली हिंदुस्थानांत आले त्यावेळीं त्यांचें हस्तांदोलन करून स्वागत करण्याचा पहिला मान कार्पोरेशनचे अध्यक्ष ह्मणून मुंबईत सर्वांत श्रेष्ठ नागरीक सर फेरोजशहा यांसच मिळण्याचा योग्य असतां, तो त्यांस चुकविण्याचा प्रयत्न त्या वेळचे गव्हर्नर लॉर्ड लेमिंगटन यांनी केल्यामुळें युवराजागमनानिमित्त योजिलेल्या दीपोत्सव रद्द ठेवण्याचा फेरोजशहानीं बेत केला व शेवटीं गव्हर्नरास त्यांची विनवणी करून व पहिला मान देण्याचें कबूल करून त्यांना वाळवून आणावें लागलें. स्वाभिमानाबरोबर त्यांच्यांत तशाच प्रकारचा आत्मविश्वास वसत होता. या गुणामुळें व विलायतेंत असलेल्या सलोख्यामुळें, ते लोकादरास अधिकच पात्र होत असत. म्युनिसिपालिटीच्या अध्यक्षपदी असतांही त्यांनी आपल्या अधिकाराचा दुरुपयोग करून कोणत्याही कायदा अगर ठराव पास करून घेतला नाहीं हे ध्यानांत ठेवण्याचा आहे. तथापि कदाचित् त्यांच्या मतांत असल्यास त्यास मुळींच नडू देत नसत. सार्वजनिक कायदेमंडळांत अशा गोष्टी पुष्कळ वेळां घडतात हे सर्वांस विदित आहे. एकदां विलायतच्या पार्लमेंटमध्ये विषय. ... अशा विषयाचे अधिकारी ... यांनीं आपल्या अधिकारी सभासदांचा (whip) दुरुपयोग करून सभासदांचा मत आपल्यास अनुकूल करून घेण्याचा प्रयत्न केला असतां, सर फेरोजशहानीं त्यांच्यावर कडक टीका केल्यावरून, मि. शार्प यांनीं सर फेरोजशहानीं सुद्धां कार्पोरेशनचे अध्यक्ष असतांना असें वर्तन केलें असेल, असा त्यांच्यावर आरोप आणला. पण या सर फेरोजशहानीं कार्पोरेशन मधील आपल्या वर्तनाचें वृत्तांत निवेदन करून, कार्पोरेशनमध्यें आपल्या हातून एकही वेळ तसा तऱ्हेचें वर्तन झालें नाहीं, असें स्पष्ट उत्तर दिलें. थोडक्यांत सांगणें ह्मणजे सर फेरोजशहा व वक्रनीति यांच्यांत उत्तर मार्गाचें अंतर होतें.

त्यांच्या सबंध आयुष्यांत घडलेल्या एकंदर गोष्टींवर विचार केल्यास, त्यांच्यांतील स्वातंत्र्याची ओळख पटते. आपल्या स्वातंत्र्यास फाटा देऊन सरकारकडून मानमरातब मिळविण्याची हाव त्यांनीं कधींच धरली नाहीं. सरकारी किताब मिळविण्यासाठीं काही पुढारी ह्मणवून घेणाऱ्यांची कशी धडपड चालली असते, हें आपल्या सभोंवतालीं जरासें निरखून पाहिल्यास प्रत्येकाच्या ध्यानांत सहज येईल. सर फेरोजशहास के. सी. आय. ई. ची पदवी देण्यांत आली, त्याबद्दल लॉर्ड कर्झन साहेबांचे त्यांनीं एका शब्दानें ही आभार मानिले नाहींत. उलट व्हाईसरॉय हिंदुस्थानांतून परत विलायतेस जातांना, त्यांना मानपत्र देण्याची जी मुंबई मुनिसिपालिटीची वहिवाट आहे, तीकडे दुर्लक्ष करून, लॉर्ड कर्झन साहेबास मुंबई कार्पोरेशनतर्फे मानपत्र देण्याचें बंद केलें, हें सर्वांस महशूर आहे. सध्याच्या काही किताबवाल्यांच्या वर्तनावरून, सर फेरोजशहाविषयीं कोणी तसा ग्रह करून घेईल की, पदव्या प्राप्त झाल्यावर ते फक्त सरकारचे होयबा बनले; तर तो समज बिलकुल चुकीचा ठरेल. सरकारकडून पदव्यांचा व मानाचा त्यांच्यावर वर्षाव होत असतांही, आपलें स्वातंत्र्य राखून सरकार कृत्यावर निर्भीड टीका करण्याचा आपला हक्क ते कधींही गमावून बसले नाहींत.

सारांश त्यांच्यांत उच्चमतीचे व प्रत्येक पुढाऱ्यांत असण्याजोगे गुण होते ह्मणून ते एवढ्या नावलौकिकास पोचले. सगळ्या पुढाऱ्यांत हेच गुण असतात असें नाहीं, आणि ह्मणूनच सर फेरोजशहाच्या कोटीचे पुढारी हाताच्या बोटांवर मोजण्या इतके आहेत. हे गुण प्रत्येक इसमास व विशेषतः लोकसेवेचें व्रत घेणारास अनुकरणीय असून काहीं अशी सध्य होण्याजोगे आहेत. मनाचा उदारपणा, अगर दिलदारपणा, सारासार विचारशक्ति, सुसाधनाच्या योगें अधिकार प्राप्त करून घेणें अगर अधिकारारूढ असल्यास, सर्वांस समानतत्त्वानें वागविणें इत्यादि गुणांतच खरा थोरपणा आहे आणि सर फेरोजशहांच्या चरित्रापासून मुख्यतः हाच बोध सामान्य लोकांनीं घेण्याजोगा आहे. सर फेरोजशहा कोणत्या प्रतीचे होते, हे इमर्सन कवी वर्ड्स्वर्थ यांच्या शब्दांत सांगणें ह्मणजे

"'Tis finally the man who lifted high
Conspicuous object in a nation's eye
Or left in thought of obscurity
Who n rather shape of l i ger an l st]

(७व्या पानावर पुढे चालू)

ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು.

ರಾ। ಗಂಗಾಧರರಾವ ಪಟವರ್ಧನ ಇವರ ಭಾಷಣವು.

(ಮುಂದುವರಿದುದು)

ಹತ್ಯಾರ ಕಸಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ, ಕೆಲವು ಹಂದಿ ತಿನ್ನುವ ಧೂರ್ತ ಜನರು, ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಹತ್ಯಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕಾರಿಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಜಂಗಲು ಮತ್ತು ಪೋಲಿಸ ಖಾತೆಯವರು ಹಿಡಿದು ಕೆಲವರಿಗೆ ಕಾರವಾರ (ಜೈಲು) ತೋರಿಸಿದರು. ಈ ಉಪಕ್ರಮದಿಂದ ಹಂದಿಗಳು ನಿಷ್ಕಂಟಕವಾದವು, ಮತ್ತು ಅವು ದಿನ ಹೋದ ಹಾಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ನಡೆದವು

ಹಂದಿಗಳು ಬೆಳೆಯುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಅವು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಲ ಮರಿಹಾಕುತ್ತವೆ,

ಸಲಕ್ಕೆ ೨೦–೨೫ ಮರಿಗಳು!

ಅಂದಮೇಲೆ, ಬಂಧು-ಭಗಿನಿಯರೇ, ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಬೆಳೆಯುವದು' ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂತಿಲ್ಲ ಅವುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬೆಳೆದಂತೆ, ಅವುಗಳ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯಾದಂತೆ, ಅವು ಬಂದೊಂದು ಊರು ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತ, ತಮ್ಮ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ತೋರುತ್ತ ನಡೆದವು ಇದಲ್ಲದೆ, ಹಂದಿಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ, ಎಷ್ಟೋ ಊರುಗಳು ಹಾಳು ಬೀಳುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಮೊದಲು ಅಡವಿ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದರು, ಆದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಊರಹತ್ತರ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಿಲ್ಲ ಇತ್ತೀಚೆ, ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳು ಕದುರಂಗೆ ಮೊದಲಾದ ಗಿಡಗಂಟಿ ಬೆಳೆದು ಅವುಗಳಿಗೆ ವಾಸ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳೇ ಆಶ್ರಯವಾಗಿದೆ ಹಂದಿಯ ಬೆಳೆಯ ಸಂಗಡ ಅವುಗಳು ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರ ಜೀನಸು ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಸಹ ಬೆಳೆದಿದೆ ಅವು ಮೊದಲು ಬರೀ ಗೆಡ್ಡೆ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದವು ಇತ್ತಲಾಗಿ, ಇವು ಕಬ್ಬಿನ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ ಗೋಡೆ ಒಡೆದು, ಬೇಲಿ ಮುರಿದು, ಅಥವಾ ಅದರ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಒಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು, ಕಬ್ಬು ನಾಶಮಾಡುವವು, ತೋಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಅಡಿಕೆ ಗಿಡ ಒಡೆದು, ಒಳಗಿನ ತುಂಡಿ ತಿನ್ನುವದು, ಬಾಳೆ ಗಿಡ ಕೆಡವಿ, ಅದರ ಗಡ್ಡೆ ತಿನ್ನುವದು, ಹೀಗೆಲ್ಲ ಇವುಗಳ ಆಹಾರ ಜಿನಸುಗಳು ವಿವಿಧವಾಗಿವೆ! ಈ ಹಂದಿಗಳ ಹಾವಳಿಯ ಮೂಲಕ,

ಶಿರ್ಶಿ ತಾಲೂಕ ಮೊಣಶಿ ಶೀಮೆಯ

ನಿವಾಸಿಗಳು ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ, ಹಾಗು ತಲೆಲೆಗಳು ದುಡಿದು ಬೆಳಸಿದ ತೋಟಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು, ದೇಶಾವರ ಮಾಡುತ್ತ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದರು! ರೈತರ ಹೊಟ್ಟೆಯು ಟಪ್ಪರ ಸಾಹೇಬರ ಪೂರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೇಳದೆ ಹೋಯಿತು! ಪ್ರತಿವರ್ಷ, ದೇಶದಾಚೆ ಆ ಗ್ರಾಮಗಳ ಶೀವೇರಿಯು, ಹಾಗೂ ಜನಪದನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇವರೂ ಈ ಸಂಗತಿಗಳು ಸರಕಾರದ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ! ಶಿವಿಗಿರುವ ಫೋರೆಸ್ಟ ಖಾತೆಯು ಬಂಗಾರದ ಒರೆಯು ಕಟ್ಟಿಗೆಟ್ಟುವದರಿಂದಲೋ ಏನೋ?

ಹಂದಿಗಳು ಪೈರು ಹಾಳುಮಾಡುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ರೆವಿನ್ಯೂಖಾತೆಯು ಪ್ಯಾರೆಕ್ಷ್ಯರಾದ ಮ್ಯಾ ಕಿಟಿಂಗ ಸಾಹೇಬರು ನೋಡಿ, ಸರಕಾರದ ಕಡೆಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ ಮಾಡಿದರ, ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೋಕದವಾಗಿ ನಮ್ಮೆಡೆಗೆ ಬಂದ ನೇ ಟಪ್ಪರ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಸಹ ಹಂದಿಗಳ ಹಾವಳಿಯ ನಿಜ ಸ್ಥಿತಿಯು ತಿಳಿಯಿತು ಆ ಸಂಗತಿಯು ಜೌಕಶಿ ಮಾಡಲು, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಘಟಕ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಮಾರ್ಫತು ರಯತರ ದೂರುಗಳನ್ನು ತಿಳಕೊಂಡು, ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟಣವಾದ ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಕೂಡಿಸಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿದರು ಈ ಕಮಿಟಿಯು ಪತ್ರದಿಂದ ಒರೆಹಾಕುವದು, ಹಂದಿ ಕೊಲೆ ತೆಗೆಯುವದು. ಮೊದಲಾದ ಹಂದಿ ನಾಶದ ಪೂರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳೆಲ್ಲ ಇದು ಕಂಡರೂ ತೂರಿಸಿ ಅದರ

ಬಂದೂಕ ಲ್ಯಾಸನ ಕೊಡುವ

ಬಗೆ ಏನು? ಬಂದೂಕ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡದ, ಅದರ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುವ ಹುಡುಗರು, ದಿವಾನಜೀಯು, ರಾವ ಬಹಾದ್ದೂರ ಮೊದಲಾದ ಪದವಿಗಳಂತೆ, ಲ್ಯಾಸನ್ಸುಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಡುತ್ತವೆ! ಹಂದಿ ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡಿ ತಿನ್ನುವ ಜನರಿಗೆ ಲ್ಯಾಸನ್ಸ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ! ಹತ್ಯಾರ ಕಸಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ, ಕೆಲ ದೊಡ್ಡ ಜನರಿಗೆ, ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಹತ್ಯಾರ ಲ್ಯಾಸನ್ಸುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಹಂದಿ ನಾಶಮಾಡುವದೇನು ದೊಡ್ಡ ಸಂಗತಿ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದೆ ನಮ್ಮ ಬ್ರಿಟಿಶ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದು ಏನು? ಬ್ರಿಟಿಶ ವೀರರು ಬಲವುಳ್ಳ, ಹಾಗು ಕುಶಲ ಜರ್ಮನ ಸೇನೆಯನ್ನು 'ತ್ರಾಹಿ, ತ್ರಾಹಿ' ಎಂದು ಓಡಿಸಿದ್ದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ ಇವರಿಗೆ ಅಡವಿಯೊಳಗಿನ ಹಂದಿಗಳ ಸೇನೆಯನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಯಾರಾದರೂ ನಂಬುವರೇನು? ನಿಜವಾದ ಸಂಗತಿ ಏನಂದರೆ, ಹಂದಿ ನಾಶದ ಸಂಗತಿಯು

'ಇನ್ನೂ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿದೆ!'

ಇನ್ನು ಹಂದಿನಾಶದ ಸಂಬಂಧ ಲ್ಯಾಸನದಾರರಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿದ ಶರತ್ತುಗಳ ಸಂಬಂಧ ನಾಲ್ಕು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ೧೯ ರೀತಿ ಸಂಭವು ಮಿ। ಕಮಿಶನರ ಸಾಹೇಬರ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಅರ್ಜಿಮಾಡಿದರು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ಲ್ಯಾಸನದಾರನು

ದರ ವರ್ಷ ೬ ಹಂದಿ

ಹೊಡೆಯಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಲ್ಯಾಸನ್ಸ ಪರತ ತಗದುಕೊಳ್ಳಲಾದೀತು ಹಂದಿ ಹೊಡೆದರೆ, ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಹಂದಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ೧ರಂತೆ ಇನಾಮು ಕೊಡಲಾದೀತೆಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಲೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹಂದಿ ಕೊಲೆ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ, ಜನರಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಮೊದಲಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಟ್ಟು ಮಾಡುವ ದೆಸೆಯಿಂದ ಬಾವಿನೀರು ಬಂದು ಮಾಡುವದು, ಜಾತಿ ಹೊರಗೆ ಇಡುವದು, ಮೊದಲಾದ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ಒಕ್ಕಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಪುರಾಣ ಕಾಲದ ಸಾಧನಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪ್ರಿಯ ಬ್ರಿಟಿಶ ಕಾಲದಲ್ಲಿಲ್ಲ! ಒಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಸಾಧನಗಳೇ ಹೋದಮೇಲೆ, ಒಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಹಂದಿ ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡುವದು ಹೇಗೆ? ಹಂದಿ ನಾಶವಾಗುವ ಬಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ? ಮತ್ತು ರಯತರು ಉಳಿಯುವ ಬಗೆ ಏನು?

ನಮ್ಮ ಗಾರ್ಡ ಸಾಹೇಬನು

ಹಳ್ಳಿಗೆ ಎಂದಾದರೂ ಪುರಸತ್ತು ಇದ್ದಾಗ, ೬–೭ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸ್ವಾರಿಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಅಡವಿ ಸುಟ್ಟದ್ದು, ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಅವನಿಗೆ ಕಾಂತವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಈ ಜಂಗಲ ಸಂರಕ್ಷಕನು, ಕಡತಿ ರಿಪೋರ್ಟ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಅವನ ರಿಪೋರ್ಟಿನಮೇಲೆ ರೇಂಜರರ ಮುಖಾಂತರ ಅಗಿ, ಡಿವಿಜನಲ ಫೋರೆಸ್ಟರ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಕರಣ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಂದರೆ—

ಶುದ್ಧ ಮಿಲಿಟರಿ!

(ವಿಚಾರ ಕಡಿಮೆ!) ಇವರು ಕಾಡಿಗೆ ಸುಟ್ಟ ಅಡವಿಯ ಸರಹದ್ದಿಯ ಊರವರಿಗೆ, ಪರ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ೮ ಆಣೆಯಿಂದ ರೂಪಾಯಿ ೧ ರ ವರೆಗೆ ದಂಡ ಹಾಕಿ, ಕಲೆಕ್ಟರರ ಕಡೆಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಲೆಕ್ಟರರು ನೋಡಿ ಕಳಿಸುವದೇ ತಡ, ದಂಡ ವಸೂಲಿ ಕೆಲಸ ಶುರುವಾದಿತೆಂದು ತಿಳಿಯುವದೇ! ಈ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿಯು ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಬ್ರಿಟಿಶ ನ್ಯಾಯ ದೇವತೆಗೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮ್ಮತ ವಿರುತ್ತದೆಂಬುದು ನಾನರಿಯೆ!

ಡಿವಿಜನಲ ಫೋರೆಸ್ಟ ಆಫೀಸರರು ಶುದ್ಧ ಮಿಲಿಟರಿಯವರು, ಇವರಿಗೆ ಸಾಧಾರಣ ವಿಚಾರ ಕಡಿಮೆ, ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ. ಇವರು ೪ ಆಣೆ ದಂಡದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಬಡವನಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ೧೦೦ ಜಾಮೀನು ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಮುಂದೆ ನೋಡುವದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರಯತರ ಹಿತಕ್ಕೆಂದು ನೇಮಿಸುವರು. ರಯತರ ಸುಖವನ್ನೋ, ದುರ್ಧರವನ್ನೋ, ತಾವೇ ವಿಚಾರಿಸಿ ಗಾರ್ಡನ ರಿಪೋರ್ಟಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಹತ್ವ ಯಾಕೆ ಎಂದು, ತಾವು ಕೇಳಬಹುದು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಏನೆಂದರೆ ಈ ರಿಪೋರ್ಟ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತದೆ

ಯಃಕಶ್ಚಿತ್ ಗಾರ್ಡಿನ ರಿಪೋರ್ಟಿನ

ಮೇಲಿಂದ, ಕಲೆಕ್ಟರರು ರೈತರಿಗೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವರು, ನ್ಯಾಯವೆಂದು ತಿಳಿದರೆ, ಪೋಲೀಸ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಮೇಲಿಂದ, ಮೇಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ಯಾಕೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಬಾರದು? ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೇ ಈಗ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾಯಿತು. ತಾವು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಶಾಂತ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದಂತೆ ಬಗ್ಗೆ, ತಮ್ಮ ಆಭಾರ ಮನ್ನಿಸುವೆನು ಹಂದಿ ನಾಶದ ಸಂಬಂಧ ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿ, ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುವೆನು ಕಮಿಶನರ ಸಾಹೇಬರು ಟಪ್ಪರ ಸಾಹೇಬರ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಸಂಬಂಧ ಚೌಕಶಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆವರು ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡಿರಬಹುದು ಕಮಿಶನರರ ಶಿಕಾರಿ ಅಂದರೆ,

ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಂಗತಿ!

ಪೋಲೀಸ ಖಾತೆಯವರೂ, ಜಂಗಲಖಾತೆಯವರೂ, ಮುಲ್ಕಿ ಖಾತೆಯವರೂ, ಎಲ್ಲರೂ ತಿರುಗಿ, ಅಳಿಸ ಬರ ದಟ ಮಾಡುವ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಶಿಕಾರಿಯಲ್ಲಿ

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು

ಹಂದಿ ಹೊಡೆದರು, ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರೆ, ಹಂದಿ ನಾಶ ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ರಯತರು ಕೊಂಡಾಡುವರು' ರಯತರ ಶಿಕಾರಿಯೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ಅವರ ಪುರಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಕೂಡಿದರೆ, ಮಾಡುವದು, ಇದಲ್ಲದೆ ರಯತರ ಕುಟುಂಬಗಳು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರತಿಯವು. ಈ ಬಂದೂಕಿನ ಒಂದು ಗುಂಡಿಗೆ ಹಂದಿ ಸಾಯುವದೇ ಎಂಬ ಭರವಸೆಯು ಹೇಳಲಾಗದು ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಬಂದೂಕ ಲ್ಯಾಸನ್ನ ಅಂದರೆ ಒಂದು ನೀರಿನ ಗುಳ್ಳೆಯಂತೆ! ಯಾವಾಗ ಕೈತಪ್ಪಿ ಹೋದೀತು, ಎಂದು ಹೇಳುವದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಈ ಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದದರಿಂದ, ರಯತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯ ಬಂದೂಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನವಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಯ ಬಂದೂಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಪರವಾನಗಿಯೇ ಇಲ್ಲ ಸರಕಾರದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಂದಿ ರಯತರೇ ಹೊಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದರೆ, ಸರಕಾರವು ರಯತರ ಸಂಗಡ ಸಹಕಾರಿತ್ವ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲದೆ, ರಯತರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸಹಾಯವನ್ನೀಯಬೇಕು. ನಾವು ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿದು, ಬೆಳಸಿದ ಪೈರು ಹಾಳು ಮಾಡಲು ಬಂದ ಹಂದಿಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಬಂದೂಕ ಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಸರಕಾರದ್ದು ನಮಗೆ ಕಾಯಬೇಕೆಂದು

ನಾವು ತೀರ್ವೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ,

ಅವರ ಕೆಲಸ ಅವರು ಮಾಡದಿದ್ದಮೇಲೆ, ನಾವು ತೀರ್ವೆಯಾವ ಬಗೆಯಿಂದ ಕೊಡಬೇಕು? ಸರಕಾರವು ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲೆಂದು ತೀರ್ವೆ ಕಡಿಮೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅದು ಸಕ್ತಿಯಿಂದ ತೀರ್ವೆ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದು ತೀರ ಅನ್ಯಾಯವಿದ್ದು" (ಅಪ್ಪಾಳೆಗಳ ಘೋಷ.)

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಖು [illegible] ಮಾಹೆ ಜುಲೈ ೧೯[illegible]

ಬ್ರಿಟಿಶ ನ್ಯಾಯದೇವತೆಯು ಸತ್ವಪರೀಕ್ಷೆ.

ನಮ್ಮಕ್ಕೆ ಇತೀ [illegible] ಸರ್ವತೋಮುಖಿ [illegible] ಪ್ರಕರಣ [illegible] ಕಾರಣ [illegible] ಈ ಪ್ರಕರಣದ [illegible] ರವಾಗ [illegible] ನ್ನು [illegible] ಲೆಟಿ [illegible] ಪಂಜಾಬ [illegible] ರಿ, ಅದರಿಂದ [illegible] ನವೂ ರಮ್ಮ ಅನೇಕ [illegible] ವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ [illegible] ಸಿಕ್ಷ [illegible] ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ [illegible] ಪ್ರಾಣಹಾನಿ [illegible] ನಾಲ್ಕೈದು [illegible] ಮುಯ್ಯು ತೀರಿಸಬೇಕೆಂಬಂತೆ [illegible] ಯನ್ನು ಮರೆತು [illegible] ನಡಿಸಿದ [illegible] ನಿರ್ದಯ [illegible] ಹಾಗೂ ಬಂಗದಲ್ಲ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ [illegible] ಹಧಾ ಎಂದು ಜೆಪರಿ ಬಿಡ [illegible] ಗರಮೇಲೆ ಆಕಾಶಯಾನ [illegible] ಬೊಂಬುಗಳೂ [illegible] ಲಿಂದ ಪಂಜಾಬ [illegible] ಮಕ್ಕಳು, ಕೆಂಗಸರು ಮುದುಕರು [illegible] ಕೂಡಿ ಕೊಂಡಿ [illegible] ಚವಕಶಿಯಿಂದ [illegible] ಸಾವಿರ ಸಂಖ್ಯೆ [illegible] ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ಒಡ್ವಾಯರ ಸಾಹೇಬರು [illegible] ಲಷ್ಕರೀ ಕಾಯಿದೆ, 'ಹುಕ್ ಕರೇಸೀ ಕಾಯಿದಾ' ಎಂಬಂತೆ ಲಷ್ಕರೀ ಕಾಯಿದೆಯೊಳಗೆ ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೂ, ನಿರಪರಾಧಿಗಳಿಗೂ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರವಾದ ನಿರ್ದಯ ಶಿಕ್ಷೆಗಳು, ಹೊಟ್ಟೆಮೇಲೆ ಸರಿದಾಡುವಂಥ [illegible] ದಲ್ಲಿಯೂ ಅಶ್ರುತಪೂರ್ವವಾದ [illegible] ಒಜಾವಣೆ, ಹೀಗೆಲ್ಲ ವಿಧದಿಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಕಾರಿಗಳ ಸೂಚನೆಯಿಂದಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಕೃಪ್ತತ [illegible]

ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಪಂಜಾಬೀ ಬಾಂಧವರಿಗಾದ ಅಸಹ್ಯ ಮಾನಖಂಡನೆ, ಇಂಥ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದುಂಟಾದ ಹಾಹಾಃಕಾರ, ಇದರ ಸಣ್ಣ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇ[illegible] ಆರೇಳು ತಿಂಗಳಿಂದಮೇಲೆ ಭಾರತಮಂತ್ರಿಗಳು ನೇಮಿಸಿದ ಹಂಟರ ಕಮಿಶನು ಅವರ ದ್ವಿಮುಖಿ ತೀರ್ಪು, ಅದರಮೇಲಿನ ಏಕಮುಖಿ ಹಿಂದೀ ಲೋಕಮತವೂ— [illegible] ಈ ಪ್ರಕರಣವು ಹನುಮಂತನ [illegible] ಎಷ್ಟು ಉದ್ದುದ್ದವಾಗುತ್ತ ನಡೆಯಿತು? [illegible] ಹಿಂದೀ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ [illegible] ಈ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ [illegible] ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಂಡದೊಳಗಿನ ವಾತಾವರಣದೊಳಗೆ [illegible] ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ ವಿವಿಧ ಝಂಜಾವಾತವನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ, ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಉದ್ದ [illegible] ಎಷ್ಟು ಒಯ್ಯುವದೆಂದು ನಮ್ಮಿಂ[illegible] ಸಲಿಕ್ಕಾಗದು ಏನೂ ಮಹತ್ವ [illegible] ಉದ್ದಳತೆಯಷ್ಟು ಬೆಳೆದರೆ, [illegible] ಯಾರಿಗೂ ಲಕ್ಷ್ಯವಿದ್ದಿಲ್ಲ, [illegible] ಇದ್ದಿಲ್ಲ ಅದರೆ ಇದರಿಂದ ಉದ್ದಳ [illegible] ಹನುಮಂತನ ಬಾಲದೊಳಗಿರುವ [illegible] ಇದರೊಳಗಿದೆ ಶಕ್ತಿಗೂ ಉದ್ದಳ [illegible] ಗುಣಾಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಶಕ್ತಿಯು [illegible] ವಾಗಿ ಒಳೆಯುತ್ತದೆಂದು ಗಣಿತ [illegible] ಇಂಥ ಪ್ರಕಂಡ [illegible] ವೃದ್ಧಿಯೂ ಮಿತ್ರಭಾವದ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿಯ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸದ ಲೋ[illegible] ಎಷ್ಟಾಗುವದು ಎಂಬುದನ್ನು ಮುತ್ಸದ್ದಿ [illegible] ಈ ಇದೆ ಪ್ರಕರಣದ [illegible] ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿವಾದಮುಖವಾ [illegible] ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಬೇಕಿನಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ [illegible] ತ್ತು. ಈ ವಿವಾದದ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ [illegible] ಹಿಂದೀ ಪ್ರಜೆಗಳು ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು [illegible] ಬ್ರಿಟಿಶ [illegible] ಇದೊಂದು ಸತ್ವಪರೀಕ್ಷೆ [illegible] ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಈ ಪ್ರಕರಣದೊಳಗಾದಂತೆ [illegible] ಅಸಹ್ಯ [illegible] ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಹಿಂದೀ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಸಹಿಸ [illegible] ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಇಜ್ಜತಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಾಯಿಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲವೆ ಕೆಲವರಿಗೆ [illegible] ಕೆಲವು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಕಾರರಿಗೆ [illegible] ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹಾಗೆ [illegible] ರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಾರರೆಂದು [illegible] ಜೋರಿಸಬೇಕಾಗುವದೆಂದು, ಪಕ್ಷಪಾತಿ ಮುತ್ಸದ್ದಿತನದಿಂದ, [illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ [illegible] ನ್ಯಾಯ [illegible]

ನಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಬ್ರಿಟಿಶ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು ನ್ಯಾಯದಾನವನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೂ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವೂ ಇವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧದಮೇಲೆ ಇದರ ಪರಿಣಾಮವು ಕಲ್ಪನಾತೀತವಾಗಿ ಅಹಿತಕರವಾಗುವದು "ಯೂಯಂ ಯೂಯಂ, ವಯಂ ವಯಂ, ನಿಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ನೀವು, ನಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಾವು, ಎಂಬ ಪರಸ್ಪರರಿಗೂ ತೀರ ಹಾನಿಕರವಾದ ಭೇದಭಾವನೆಯ ಬೀಜವನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ತಾನೇ ನೆಟ್ಟಂತಾಗುವದು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ ಬ್ರಿಟಿಶರ ಸತ್ತೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ಅಸಂಖ್ಯ ಪ್ರಜೆಗಳ ಹಿತಕ್ಕೆಂದು ಸ್ಥಿರಪಡಿಸಿದ ಬೆಂಟಿಂಕ ಎಲ್ಫಿನಸ್ಟನ್ ಕ್ಯಾನಿಂಗ, ರಿಪನರಂಥ, ಉದಾರಧೀಗಳ ಆತ್ಮ್ಯಗಳೂ, ಚಕ್ರವರ್ತಿನಿ ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಮಹಾರಾಣಿ, ಶಾಂತತಾಸ್ಥಾಪಕರಾದ ಎಡ್ವರ್ಡ ಬಾದಶಹರಂಥ ಅರಸರ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಗಳೂ, ಉತ್ತಮ ಲೋಕದಿಂದ ಲಾಯ್ಡ ಜಾರ್ಜ, ಲಾರ್ಡ ಕರ್ಝನ, ಮಿಲ್ನರ, ಮೌಂಟೆಗ್ಯುರೇ ಮುಂತಾದ ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾದ ಜಾರ್ಜ ಬಾದಶಹರವರ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿ, ಹಿಂದೀ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಿಂದ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಲಿ, ಮತ್ತು ಅನ್ಯಾಯದಿಂದಾಗುವ ಘೋರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲೆಂದು ಅತ್ಯಂತ ಕಳವಳದಿಂದ, ಅತ್ಯಂತ ಚಿಂತಾವಿಷ್ಟರಾಗಿ, ಅತ್ಯಂತ ಸದಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ನಾವು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಲೋಕಮತವು ಏನಾಗಿದೆ, ಅದೆಷ್ಟು ಚಿಂತಾಕುಲವಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಲು, ನಾವು ಒಂದು ಅವತರಣವನ್ನು ಕೊಡುವೆವು ಈ ಪ್ರಕರಣದೊಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರವಂತ ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಮಾಫಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಕಾಯಿದೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ನಮ್ಮ ದಿನಸಾ ವಾಚ್ಛಾರವರ ತಂತಿಯೊಳಗಿನ ಅವತರಣವಿದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಿಂದ ಈಗ ಆಗ ನಡೆದ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿಗಳ ಜೊಬ್ಬಾಟದ ಮೂಲಕ, ಅನ್ಯಾಯವಾಗಬಹುದೆಂದು ಅಂಜಿ ಬಹಳೇ ಸಮಾಧಾನ ವೃತ್ತಿಯ ಮತ್ತು ನೇಮಸ್ತತನದ ಬಗ್ಗೆ ಖ್ಯಾತಿ ಹೊಂದಿದ, ನಮ ಸಾಹೇಬರು ತಮ್ಮ ತಂತಿಯ ಮನವಿಯಲ್ಲಿ [illegible] ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವದೇನಂದರೆ— "ಪಂಜಾಬದೊಳಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಡಿಸಿದ ಲಷ್ಕರೀ ಕಾಯಿದೆಯ ಬಮುಲುಬಜಾವಣಿಯಿಂದ ಹಿಂದೀ ಜನರ ಮನಸ್ಸು ಚಿಂತೆಯಿಂದಲೂ, ನಿರಾಶೆಯಿಂದಲೂ ಕುಂದಿರುವವು ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡು ನೆನಿಸಿ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ ಸಭೆಯು ಹಂಟರ ಕಮಿಶನ ರಿಪೋರ್ಟು ತೀರ್ಪನ್ನು ಶಾಂತರೀತಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಿನ್ನೈಸುವೆನು ಈ ವಿಷಯದಮೇಲೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಬೇಗನೇ ವಾದವಿವಾದ ನಡಿಯುವದಿದ್ದ ಬಳಿ

ಮತ್ತು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದೊಳಗಿನ ಕೆಲ ಯುರೋಪಿಯನರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ, ಅವರ ಇಂಗ್ಲಂಡದೊಳಗಿನ ಸಹಾಯಕರೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಇಂಥ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ನಮಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಉದ್ಗಾರಗಳಿಂದ ಜಾತಿಮತ್ಸರವು ಬೆಳೆದು, ರಿಪೋರ್ಟಿನೊಳಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಮುದ್ದೆಗಳೇ ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗಿ ಹೋಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ.

ಬರೇ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಬಾಂಬು ಮತ್ತು ವಿಮಾನಗಳ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಉಂಟಾದ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಚಲೋ ಚಲೋ ಮನುಷ್ಯರ ಮನಸ್ಸು ಸಂಕಟವಾಗಿರುವದು. ಅವುಗಳನ್ನು ತ್ವರ್ಯವೇ ನಿಃಶಂಕಪಡಿಸದಿದ್ದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷ ನ್ಯಾಯನೀತಿಯಮೇಲಿನ ಅವರ ವಿಶ್ವಾಸವು ಹಾರಿಹೋಗುವ ಭೀತಿಯಿದೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ದಂಗೆಯೊಳಗೆ ಜರ್ಮನರಿಗೆ ಸಹ ನಾಚಿಕೆಪಡಿಸುವ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಜವಾಬದಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡಿರುವರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಹಿಂಜರಿಯದೆ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ."

ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನೊಳಗೆ ನಡೆದ ವಿವಾದದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಮುಂದಿನಸಾರೆ ಕೊಡುವೆವು. ಇದರಿಂದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮವೇನಾದರೂ ಆಗುದೆಯೋ! ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳದ ನಿರ್ಣಯವು ಹಂಟರ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು "ಶಾಂತಿರಸ್ತು ಪುಷ್ಟಿರಸ್ತು" ಎಂಬಂತೆ ಆದದ್ದು. ಎಷ್ಟು ಬದಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಸಂಗತಿಗಳೇ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಗಳಾಗಿರುವವು. ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯೊಳಗೆ ಅಕೃತ್ರಿಮ ರಾಜಕೀಯ ಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳು ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಾದಶಹರು ದಯಪಾಲಿಸಿದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ರಾಜನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಪಾಲಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವಂತೆ, ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗಿನ ಕಿಂತುಗಳನ್ನು, ಶಂಕೆಗಳನ್ನು ಭೀತಿಯನ್ನು ಅಳಿಯುವದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಕೊನೆಯ ನಿರ್ಣಯದಿಂದಲೇ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ, ಮತ್ತೇತರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದಷ್ಟು ಬೇಗನೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಯುದ್ಧವನ್ನು ಗೆದ್ದ ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳು ಶಾಂತತೆಯೊಳಗಿನ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಸೋತುಹೋಗಿ, ಹಿಂದೀ ಪ್ರಜೆಗಳ ಅಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದರೆಂದು ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ಸಾರುವದು. ದೇವರು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ, ಮತ್ತು ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯು ಆವತ್ತು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಎಂದೂ ಒದಗದಿರಲೆಂದು ನಾವು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹಾರೈಸುವೆವು.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧. ಸರಕಾರದ ಉತ್ಪನ್ನದೊಳಗೆ ವಿಭಾಗಣಿಯಾಗಬೇಕು; ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವ ಖಾತೆಯ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಪಾಲು, ಮುಂಬಯಿಯು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸರಕಾರಕ್ಕೆಷ್ಟು ಪಾಲು ಸಿಗತಕ್ಕದ್ದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ, ಮೆಸ್ಟನ ಕಮಿಟಿಯು ಮಾಡಿದ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವರೆ, ಸರ ನಾರಾಯಣ ಚಂದಾವರಕರರ ಮುಖಾಂತರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕರ ಮಹಾಸಭೆಯು ಕೂಡಿತ್ತು. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಕಂದಾಯ ಮತ್ತು ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಉತ್ಪನ್ನ ಮುಂತಾದ ಆದಾಯಗಳು ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿರುತ್ತವೆಂಬ ನಿರಾಧಾರ ಕಾರಣದಿಂದ, ಇನಕಮ್‌ಟೆಕ್ಸದ ಪೂರಾ ಉತ್ಪನ್ನವು ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ಸರಕಾರದ ಪಾಲಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದು ತೀರ ಅನ್ಯಾಯಕರವಾಗಿದೆಂದು ಎಲ್ಲ ತಜ್ಞರ ಮತವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಮತವನ್ನು ಸರ ನಾರಾಯಣರಾಯರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ, ಸಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಸರ್ವನಾಶೇ ಸಮುತ್ಪನ್ನೇ ಅರ್ಧಂ ತ್ಯಜತಿ ಪಂಡಿತಃ ವೆಂಬ ತತ್ತ್ವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ, ಇನಕಮ್‌ಟೆಕ್ಸ ಖಾತೆಯ ಅರೆ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನಾದರೂ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಲಭಿಸುವಂತೆ ವಿಭಾಗಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಈ ಮಹಾಸಭೆಯು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು. ಈ ಬೇಡಿಕೆಯು ತೀರ ನ್ಯಾಯ್ಯವದೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಿದ ಮನವಿಯನ್ನು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಸರಕಾರವೇ ಮನಗಾಣುವದು.

---

೨. ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಭೂಮಿಯಮೇಲಿನ ಕಂದಾಯದ ಪ್ರಮಾಣವು ಇತರ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿರುವದಕ್ಕಿಂತ, ಮೊದಲೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಬೇಸಾಯಗಾರರು ಸದೈವ ದಾರಿದ್ರ್ಯದೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿರುವರು. ಕೇಸರಿ ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ಸಹ ಅವರ ಬಡತನವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದಾಗ, ಮತ್ತೂ ಭೂಮಿಯ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಏರಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ! ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಉತ್ಪನ್ನದ ಮಾತು ಹೀಗೆಯೇ. ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯು ಬೆಟ್ಟದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಾಂತವು. ಅಲ್ಲಿ ಈ ಖಾತೆಯ ಕಾನೂನುಗಳ ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಮೈಸೂರ ಸೀಮೆಯ ದಾರಿ ಹಿಡಿದಿರುವರೆಂದು, ಮೊನ್ನೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೋದಾಗ ತನಗೆ ತಿಳಿದುಬಂತೆಂದು ಸರ ನಾರಾಯಣರಾಯರು, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕೊಂಕಣ ಮರಾಠರು ಗೋವೆಗೆ ಪಾರಾಗುತ್ತಿರುವರೆಂದು, ಅಸನೋಟಿಯ ರಾ। ಬಾಳಕೃಷ್ಣ ನಾಯ್ಕರು ಕಾರವಾರ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಹೊಡೆತವನ್ನು ಸಹಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದೆ, ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಪಾಡು ಹೀಗಾಗಿದೆ. ಈ ಖಾತೆಯ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಈಗಿದ್ದ ಸಾಧನೆಗಳಿಂದ ಮತ್ತೂ ಏರಿಸುವದೆಂದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಒಕ್ಕಲತನವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಯುಕ್ತ ಮತಿಗಳಿಂದ ಸರಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ. ವಸ್ತುತಃ ಇನ್‌ಕಮ್‌ಟೆಕ್ಸದಷ್ಟು ಏರುವ ಕಂದಾಯವು ಉದ್ಯೋಗ ಧಂದೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಯುತ್ತಿರುವ ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಾದರೂ ಮುಕ್ತಾವದೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕಂದಾಯದ ಪಾಲು ಹೊಸ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಲಭಿಸದಿದ್ದರೆ, ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವದೆಂಬ ಮಾತು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ಎಣಿಸಲಾಗದೆಂದು ನಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

---

೩. ಬೆಂಗಳೂರ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೀರ್ತನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಗಳ ಮೊದಲನೇ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಕೊನೆಗಂಡಿತು. ಈ ಮಹೋತ್ಸವದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪದವಿಯನ್ನು ದಿವಾಣ ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಮಾಧವರಾಯರು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಿಂದೂಧರ್ಮದ, ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಅತಿ ಗಹನವಾದ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೀರ್ತನಕಾರರು ತಮ್ಮ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಜರುಗಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಅದರಂತೆ ಕನ್ನಡಿಗರು ಸಹ ಇಂಥ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂದು ನಂಬಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪ್ರವರ್ತಕರಿಗೆಲ್ಲ ಅಭಿನಂದನವನ್ನು ಗೈದರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನಿಗಳೇನು ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲೆಂದು ಮೊನ್ನೆಯೇ ತಿಳಿದುಬಂದಿರುವದು. ಈ ಅಭಿಮಾನವು ಮರಾಠಿಯ ದ್ವೇಷದಲ್ಲಿಯೇ ಉದ್ಭವಿಸಿದೆಯೋ ಯಾ ಮತ್ತೂ, ಕಲಿತು ಉಳಿದದ್ದೇನೋ, ನಾವರಿಯೆವು. ಗಂಗಾವಳಿ ನದಿಯ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕಿರುವ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತನ ಸಪ್ತಾಹಗಳಾದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಆಗುತ್ತವೆ, ಮರಾಠಿಯಲ್ಲೇ ಆಗುತ್ತವೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೋತೃಗಳು ಹೇಳ್ಯಾರು. ಇರಲಿ ಮರಾಠಿಯ ದ್ವೇಷದ ಮಾತುಮಸಕ್ಕಿಂತ, ಮರಾಠಿಯಿಂದ ಕಲಿಯತಕ್ಕ ಗುಣಗಳೆಷ್ಟೋ ಇವೆ. ಕನ್ನಡದೊಳಗಿನ ಕೀರ್ತನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವದು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯರಂತೆ ಈ ಸಾಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವದು, ಕನ್ನಡಿಗರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುವದು. ಇಂಥ ಧರ್ಮ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಚಾಲನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ, ಅದರ ಪ್ರವರ್ತಕರನ್ನು ನಾವು ಹೊಗಳುವೆವು. ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಸರಳ ಉಪಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕೀರ್ತನವು ಒಂದಾಗಿದೆಂದು ಅರಿತು ಅದನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಆಶ್ರಯಿಸುವರೆಂದು ಮುಂದಾ ನಂಬಿರುವೆವು.

ನೋಟೀಸು.

ಈ ಮುನಸಿಪಾಲಿಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಜಾಗಾ ಖಾಲಿ ತಕ್ಕದ್ದಿದೆ. ಪಗಾರ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ೩೦ ರೂಪಾಯಿಯಿಂದಾ ಕೆಲಸ ಚನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ೧ ರೂಪಾಯಿ ಬಡತಿಯಂತೆ ೪೦ ರೂಪಾಯಿ ವರೆಗೆ ಕೊಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಹು. ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲೀಷ ಚನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದವರಾಗಿ ಬಲ್ಲಾ ಸವರು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳ ಸಹಿತ ತಾ। ೧೫-೮-೧೯೨೦. ನೇದರೊಳಗೆ ಕೆಳಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿದವರ ಕಡೆಗೆ ಸ್ವತಃ ತಮ್ಮ ಅಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಆಫೀಸ ಕೆಲಸದ ಮಾಹಿತಿ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಪ್ರಿಫರನ್ಸ ಕೊಡುವದರಲ್ಲಿ ಬಂದೀತು.

ಕುಮಟಾ
ತಾರೀಖು,
೧೨-೭-೧೯೨೦. } Sd/ **V. V. Nadig,**
Mamlatdar &
Vice President
Gokarn Municipality.

ಗೌ. ಸಾ. ಬ್ರಾ. ಸ್ಕಾಲರಶಿಪ ಲೀಗ, ಮುಂಬಯಿ.

ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆರನೇ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಾಧಾರಣ ಸಭೆಯು ಇದೇ ಬರುವ ಜುಲೈ ೨೭ ನೇ ತಾರೀಖು ರವಿವಾರ ದಿವಸ ಸಾಯಂಕಾಲ ೪ ಘಂಟೆಗೆ ಚೇತವಾಡಿ ಮೇನರೋಡ ಮೇಲಿನ **ಮೋತಿಲಾಲ ನಂ ೨, ಎರಡನೇ ಮಾಳಿಗೆಯ** ದಿವಾಣಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಜರಗುವದು. ಸಭೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಭಾಸದರು ದಯಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇಹನ್ವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಇಷ್ಟರಿಂದೀಗ ಮಳೆಯು ೬೦-೧೫ ಇಂಚು ಆಯಿತು. ನೆಟ್ಟಿಯ ಕೆಲಸ ನಡೆದದೆ. ಅಕ್ಕಿಗಾಗಿ ದವಸುಗಳ ಧಾರಣೆ ಇಳಿದಿಲ್ಲ.

ಪೋಲಿಸರು ಹೆಗಡೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಹು ದಕ್ಷತೆ (!) ಯಿಂದ ಒಂದು ಜುಗಾರ ಮಂಡವನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವರು. ಆದರೆ ಸಾರಾಸಾರ ವಿಚಾರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ಪಂಜಾಬದ ಧಾಯರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯದ ಅಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಎಳತರುತ್ತಾರೋ ಏನೆಂಬ ಭೀತಿಯುಂಟಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಸಬಜಡ್ಜರು ರಜೆಯಮೇಲೆ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಹೋದವರು ಈವತ್ತು ಬಂದು ಕೋರ್ಟು ಮಾಡಿದರು.

ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊನ್ನಾವರಕ್ಕೆ ನಡೆಯುವ ಟಾಂಗೆ ಜೋಯಿಂಟು ಕಂಪನಿ ನಾತ ತೀರಿ ರಂಡಿತರೊಬ್ಬರೇ ಲ್ಯಾಗಾದರೂ ಮಾಲೀಕರಾದರು. ಇದರ ಶ್ರೇಯವು ಜಿಲ್ಲಾ ಪೋಲಿಸರಿಕರಿಗೋ?

ಹಳಿಯಾಳ— ಹವೆಯು ಚಲೋದು. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಬೇಸಾಯ ಕೆಲಸ ನಡಿಯುತ್ತಿದೆ. ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಯು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಕೃಷ್ಣರಾವ ದೇಶಪಾಂಡೆರವರ ಅಕಾಲಿಕ ನಿಧನದ ಸಂಬಂಧ ಗೋಗ್ರಾಸ ಬಕ್ಷಾವಂತರ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ತುಕಡಿ ಕೂಡಿ ದುಃಖ ಪ್ರದರ್ಶನದ ರಥಾತ್ತ ಮಾಡಾಯಿತು. ತಾ. ೧೪ ರಲ್ಲು ರಾ। ಸಾ। ಮಾಮಲೇದಾರರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಕೆಳಗೆ ಪಟ್ಟಣದ ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯಾಗಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮಯವರು ದುಃಖ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಠರಾವನ್ನು ಮುಂದೊತ್ತಿ, ಬದ್ದರಸಿಯರ ಮಿ। ದೇಸಾಯಿ ರವರು ಪುಷ್ಟಿಕೊಟ್ಟು, ರಾ। ರಾ। ಕ್ಯಾನಭಾಗ, ಫಡನೀಸ ಮತ್ತು ಪಾಲಿಯವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ ಅತ್ಯಂತರ ಸಮಾಪೋಪದಿಂದ ಸರ್ವಾನುಮತವಾಗಿ ಪಾಸಾಯಿತು. ಈ ಸಂಬಂಧ ಮುನ್ಸಿಪಲ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ರಜೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ತಾಲೂಕಿನ ಸಭೆಯ ಉದ್ದೇಶದಾಗಿ ರೂಪ್ಯಾ ೧೯೬– ೭–೯ ಜಮಾ ಆಗಿ ರೂಪ್ಯಾ ೧೯೬ ೧೦–೧ ಖರ್ಚು ಆಗಿದೆ. ಅದರ ತಪಶೀಲ ನೋಡುವವರು ಆ ಸಭೆಯ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ತಾ ಸಭೆಯ ಪಾರ್ಲ್ಯಾಜ್ಞ ಮಿ। ಭಕ್ರಿಯವರು ಫೋರೆಸ್ಟ ಸೆಟಲ್ಮೆಂಟ್ ಕುರಿತು ಮುಂಬೈಗೆ ಹೋಗುವರು.

ಶಿರಸಿ— ಹಾವೇರಿಗೂ ಹಾನಗಲ್ಲಿಗೂ ಸಡ ವೆ ಇರುವಂಥ ಸಂಗೂರ ಹಳ್ಳದ ಪೂಲಿನಮೇಲಿಂದ ನೀರು ಹರಿಯುತ್ತಿರುವದರಿಂದ, ಎರಡೆರಡು ದಿನದ ಟಪಾಲು ದ್ರಾವೀಡ ಪತ್ರಿಕಾಯಾವು ಪಡ ಬಂಕಾಪುರದಮೇಲಿಂದ ಬರಹತ್ತಿದೆ. ಸದ್ರಿ ಪೂಲಿನ ಸೋಂಟವು ಆಗದೇ ಬಗ್ಗಿರುವದರಿಂದ, ಅದನ್ನ ನೆಟ್ಟಗೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿ ಮಳಗಾಲದಲ್ಲಾಗುವ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಮತ್ತು ಟಪಾಲಿನ ಅನಾನುಕೂಲತೆಯು ಇಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಒಬ್ಬ ಹವೀಕ ಯುವಕನು ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಉರುಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸತ್ತಿರುವನು. ಕಾರಣ? ಅವನಿಗೇ ಗೊತ್ತು!

ಇದೇ ತಿಂಗಳ ೧೭ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಮಿ। ಆಕರಾಶ ಗಣಪತ್ ಭಟ್ಟರ ಸಭಾಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ರಾ। ಪಟವರ್ಧನ ಮೊದಲಾದವರ ವಸದಃಖ ವರ್ಣನ ಪರವಾದ ಪುರಾಣವು ನಡೆಯುತಕ್ಕದ್ದಿರುವದರಿಂದ, ಭಕ್ತಮಂಡಳಿಗೆ ಈ ಮೊದಲೇ ಆಮಂತ್ರಣ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಮುಟ್ಟಿರಬಹುದು.

ಮಿ। ಎಸ್, ಪಿ, ಭಾಗವತ್ ಎಮ್, ಎ ಎಲ್, ಎಲ್ ಬಿ ಇವರು ಸನದು ಪಡಕೊಂಡು, ಇಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿರುವರು. ಇವರಿಂದಲಾದರೂ ನಮ್ಮ ಹವೀಕ ಬಾಂಧವರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದೀತೋ ಎಂಬುವದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ರಾಜನೀತಿಕುಶಲರಾದ ಕೆಲವು ಮಹಾತ್ಮರು ತನುಮನಧನವನ್ನೇ ದೇಶಸೇವೆಗಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಿ, ಅವಿಶ್ರಾಂತ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲಿನಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಸವಲತುಗಳನ್ನು ಪಡೆದು, ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ದಿಗ್ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಮಹಾತ್ಮರು ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯದ ಗಂಧವೂ ಕೂಡ ಇರುವದು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗಿರಲಿ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಜ್ಞಾನವೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲದಂಥ, ಒಬ್ಬ ವೃದ್ಧನ (ರಾಮಚಂದ್ರ ನಾರಾಯಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ) ನಡುಗುವ ಕೈಯಿಂದ ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ಸಹಿಯನ್ನು ಪಡೆದು, ಅವನ ಉಮೇದವಾರಿಯನ್ನು ಜಾಹೀರ ಪಡಿಸಿ, ಅವನ ಸ್ವರೂಪವೇಡು ಮಾಡಿರ ವಸಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಿರುವರು. ಇವರ ಈ ಕುಯುಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಳಿದ ಉಮೇದವಾರರೂ, ಹೋಮ ರೂಲ ಲೀಗದವರೂ ಮತ್ತು ಸರಕಾರದವರೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರೆಂಬುವದು ಸಹಜವಾಗಿ ಊಹಿಸುವಂತಿದೆ.

ತನ್ನ ಮದುವೆಯಾದ ಅಪ್ರಾಯಸ್ಥ ತಂಗಿಗೆ, ಗಂಡನ ಮನೆಗಲೇ ಹಣದ ಆಶೆಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮುದುಕನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಆಕೆಯ ಪುನರ್ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿರುವನೆಂದು ಒಬ್ಬ ಹವೀಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಮೇಲೆ ಫಿರ್ಯಾದಿ ನಡೆದು, ಕಾರವಾರದ ಅಪೀಲಿನಲ್ಲಿ ಆರೋಪಿಗೆ ೧॥ ವರ್ಷದ ಸಜೆಯು ಆಗಿರುವದಂತೆ! ಇದೆಲ್ಲ ಅಸಂಗ ವಿವಾಹದೊಳಗಿನ ತೆರವಾದ ಪರಿಣಾಮವಲ್ಲವೆ!

ಜಾಹೀರ ವಿನಂತಿ.

ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಮೆಂಬರ

ಸುಧಾರಿಸಿದ ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಾಯದೆ ಕೌನ್ಸಿಲಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ತರ್ಫೆನಿಂದ ೩ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಆರಿಸಿ ಬರತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದವರನ್ನೇ ಆರಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಬಾಂಧವರಲ್ಲಿ ಈ ಮೊದಲೇ ಚಲವಲ ನಡದದೆ. ನಮ್ಮ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಮತದಾರರು ಸಹ ಯೋಗ್ಯ ಗೃಹಸ್ಥರನ್ನೇ ಆರಿಸಿಕೊಡುವ ಜವಾಬದಾರಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾ ಒಬ್ಬ ನಾಮಧಾರಿ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರದ ಸಂಪಾದಕರಿಂದೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡ ಮೆಂಬರರಿಂದೂ, ಯಾವನ್ನಾದರೂ 'ಜೀ ಹುಕುಮ' ವರ್ಗದವರನ್ನು ಆರಿಸುವ ಮೋಹಕ್ಕೆ ಬಳಗಾಗದೇ ನಿಷ್ಪಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಏಕರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಸಮಾಜದ ಹಿತಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವವರನ್ನೇ ಆರಿಸಬೇಕು. ಉಮೇದ್ವಾರರ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ವಿಚಾರ ಚಲವಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ಅಂಗ ತಕ್ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಲಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

ಇವೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲು ನಮ್ಮ ಅಂಕೋಲೆಯ ಮಿ। ಸೈದ ಬದ್ರುದ್ದಿನ್ ವಲ್ಲದ ಸೈದ ನಸರೋದ್ದಿನ ಖಾದ್ರಿ, ಟಿರಜಾದೆ ಇನಾಮದಾರ, ಇವರು ಪಾತ್ರರೆಂದು ಕುಲೊಬ್ಬರಿಂದು ಅಭಿಮಾನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವರ ನಿಸ್ಪೃಹತೆಯೂ, ನಿಷ್ಪಕ್ಷತೆಯೂ, ಚತುರತೆಯೂ, ಧರ್ಮಾಭಿಮಾನವೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಉಂಟು. ಇಂಥವರು ಮುಮ್ನಸ ಕೈಮುಗಿಯಕೊಂಡು ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಸಕಲ ವಾಕ್ಯಗಳು ಆರಿಸಿ ಬರುವ ಭೀತಿಯುಂಟು. ಆದದರಿಂದ ಇವರು ಲೋಕ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಉಮೇದವಾರರಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವರೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವ ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮತದಾರರು ಸಹ ಇವರಿಗೇ ತಮ್ಮ ಮತಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಆರಿಸಿ ಕಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವರಾಗಿ ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಅಂಕೋಲಾ } ತಮ್ಮ
ತಾ ೧೨-೭-೩೦ } ಶೇಕ ಹುಸೇನ ಮ ಶೇಕ ಹಸನ,

ಫೋರೆಸ್ಟಖಾತೆಯವರು ತಮ್ಮಂತೆ ನಡಿಯದಿದ್ದವರಿಗೆ ತ್ರಾಸಕೊಡುವ ನಮೂನೆ.

ರಾ। ರಾ। ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಕರ್ತರಿಗೆ—

ಶಿರಸಿ ತಾಲೂಕ ಬಂಕನಾಳ ಗ್ರಾಮದ ರಾಮಾಬಿನ್ನ ಮಹಾದ್ಯಾ, ಜಾತಿ ಮಡಿವಾಳ, ಮತ್ತು ಪರಶ್ಯಾಬಿನ್ನ ಹುಚ್ಚ ಮಾಯುಲಾ ಹಳೆಪೈಕ, ಹೀ ಎರಡು ಜನರು ಬಂಕನಾಳ ಸ. ನ. ೪೯ ನೇ ಮಾಲ್ಕೀ ನಂಬರದಿಂದ ಒಣ ಬಗನಿ ಗಿಡವನ್ನು ಕಡಿದು ತಂದು, ಕೊರೆದು ಕೆತ್ತುವಾಗ್ಗೆ ದಾಸನಕೊಪ್ಪ ಹೆಡ್ ಗಾರ್ಡ ಟಾಮ್ಯಾ ಎಂಬುವವನು ಬಂದು ಸದ್ರಿಯವರೀಗೆ ಹೆದರಿಸಿದನು. ಅಗ್ಗೆ ಅವರು ಹೆದರಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಸದ್ರಿ ಗಾರ್ಡನು ತನ್ನ ಮನಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ, ಪಂಚನಾಮೆ ಮಾಡಿ, ಊರೊಳಗಿನ ಒಂದೆರಡು ಜನರ ಸಹಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ರಿಪೋರ್ಟ ಮಾಡಿದನು. ಅದರ ಒಗ್ಗೆ ಸದ್ರಿ ಎರಡು ಜನರೀಗೆ ಒಂದೊಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕಂಪೆನಸೇಶನ್ನ ಕೊಡಬೇಕೆಂತ ದಂಡದ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಯಿತು. ಸ. ನ. ೪೯ ಮಾಲ್ಕೀ ನಂಬರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪಂಚನಾಮೆಯಲ್ಲಿ ಸ ನ. ೨೩ ನೇ ದರೊಳಗಿನ ಗಿಡಾ ಕಡವದ್ದೆಂತ ಪಂಚನಾಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಸ. ನ. ೨೩ ನೇದರಲ್ಲಿ ಮೂಲತಃ ಬಗನೀ ಗಿಡಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸದ್ರಿಯವರು ಬಡವರು, ವಿದ್ಯಾಹೀನರು ಮತ್ತು ಅಗ್ಗೆ ಬೇಸಾಯದ ಹಂಗಾಮಿನ ದಿವಸವಾದ್ದರಿಂದ, ಆ ದಂಡ ಕೊಡದೆ ಮುಂದೆ ಹೋದರೆ, ಅಂದರೆ ಖಟ್ಲೆ ಆದರೆ, ಜಗಳದ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ದಂಡದಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆಂತಲೂ ತಿಳಿದು, ಸದ್ರಿಯವರು ಸುಮ್ಮನೇ ದಂಡ ಕೊಟ್ಟರು. ಇದರಿಂದ ಫೋರೆಸ್ಟಖಾತೆಯವರು ತಮ್ಮ ಮನಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ, ಪಂಚನಾಮೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಿರುತ್ತಾರೆಂತಲೂ, ಪಂಚನಾಮೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಇದ್ದರೂ, ಕೈಸಹಿ ತೆಗೆದ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂತಲೂ ಮೇಲ ಅಮಲದಾರರು ಕೆಳ ನೌಕರರ ಕೆಲಸ ತಪಾಸ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲೆಂಬದೂ, ಖಾತ್ರಿಯಾಗುವಂತೆ ಆದೆ. ಫೋರೆಸ್ಟಖಾತೆಯ ಮೇಲ ಅಮಲದಾರರು ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಗವರ್ನಮೆಂಟನವರು ಇನ್ನಾದರು ಗಾಢ ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚತ್ತು, ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ನೋಡುತ್ತಾರೋ ನೋಡಬೇಕು. ಗವರ್ನಮೆಂಟನವರು ಇನ್ನೂ ಎಚ್ಚರಿಯದಿದ್ದರೆ, ಅವರೀಗೆ ಎಚ್ಚರಿಸುವ ದೆಶೆಯಿಂದ, ಏನಾದರು ಒಂದು ತೀವ್ರ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಕೈಕರಮೇಲೆ ಒದಗುತ್ತದೆ ಏನೋ ತಿಳಿಯದು.

ತಾರೀಖು ೧–೭–೩೦

ಗಂಗಾಧರ ರಾಮಚಂದ್ರ ಪಟವರ್ಧನ

(೭ನ್ಯಾ ಪಾನಾವರून ಪುಢೆ ಚಾಲू)

r thought of tender happiness betray,
Who, not content that former worth stand fast,
Looks forward, persevering to the last,
From well to better, daily self surpast
Who, whether praise of him must walk the earth
For ever, and to noble deeds give birth,
Or he must fall, to sleep without his fame,
And leave a dead unprofitable name—
Finds comfort in himself and in his cause
This is the happy Warrior this is he
That every man in arms should wish to be "

ಹವ್ಯಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಫಂಡ.

(ಲೇಖಕ — ವೆ ಪ ಹೆಗಡೆ ಬಾಡ ಅಂಕೋಲಾ)

ಲೇಖಾಂಕ ೧

(ಮುಂದೆಸಾಗಿದ್ದು)

ದಶಾವತಾರದ ಆಟ, ನಾಟಕ, ಹರಿಕಥೆ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಬೆಳಗಾಗುವ ವರೆಗೆ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಹ ೨೫-೩೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರ್ಗಣಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಬಲ್ಲಂಥ, ಮದುವೆ-ಮುಂಜಿ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜು ಕಟ್ಟಿ ಸೂಳೆಯರ ಮೇಳ, ಅಂಗಳ, ಉಚ್ಚ ಪ್ರತಿಯ ಮಂಟಪ, ಹೆಬ್ಬಾರ ಬಾಣ-ಬಿರುಸು ಮುಂತಾದ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳ ಬಯಕೆಯುಳ್ಳ ಮಹಾತ್ಮರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿ, ಹೆಸರು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಮೂಢ ವಿಚಾರದಿಂದ ೩೦೦-೩೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಖರ್ಚ ಮಾಡುವಂಥ, ಐದಾರು ನೂರು ಮಂದಿಯ ಊಟಕ್ಕಂತ ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿ ಸಾವಿರದ ವರೆಗೆ ಮಂದಿ ಬಂದರೂ ಹಿಂಜರಿಯದೆ ಬಡಿಸುವಂಥ, ನಿಜವಾದ ಉದಾರ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಹವ್ಯಕ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರ ಇಂದಿಗೂ ನಡೆದು ಬಂದಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಖರ್ಚಿನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು ೮ ೧೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಾಲೂಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಅನಾಥತ್ವವನ್ನು ದೂರ ಪಡಿಸಿ, ಮೂಲೆಗೆ ಕೂತ ನಿಜಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಮಾಡುವ ಹೇತುವಿನಿಂದ, ಫಿತೀರಿಯ ಮೇಲಿರುವಾಗ ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯಂತೆ ವರ್ಗಣಿಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಾನು ಮಾಡಿಸುವೆನು, ಮುಂದಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕುಮಟಾ, ಹೊನ್ನಾವರ, ಶಿರಸಿ ಮುಂತಾದ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿರುವ ನಾಗರಿಕ ಹವಿಕರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ ಸೂಚನೆಯು, ಯಾವದೋ ಕಾರಣದಿಂದ ಆಗ ಮಾನ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಅದು ನಮ್ಮ ದುರ್ದೈವವೇ ಸರಿ ಈಗ " ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಫಂಡು ಬೇಕು ತೆಗೆಯಬೇಕು," ಎಂದು ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರು ಹೇಳುವದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದರೂ ಒಪ್ಪುವದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಆತಂಕವಿಲ್ಲ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರೆಂದರೆ ೬-೭ ಮಂದಿ ವಕೀಲರೂ, ಮಾಮಲತ್ದಾರ, ಶಿರಸ್ತೆದಾರ ಮೇದವರೂ ಮುಖ್ಯರಿರುವರು ಇವರ ಮಾತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾನ್ಯವಿದೆ ಇವರು ಕಾಲೂಖಾತೆಯ ನೂರಾರು ಜನರನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಾಗ, ಮಾಸ್ತರರೇ " ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಚಲೋ ಕಲಿಸಬೇಕು ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಶಾಲೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಂದ ಈವರೆಗೆ ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಾತ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿದದೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಬೇಕು " ಮುಂತಾದ ನಾಲ್ಕು ಉಪದೇಶಗಳನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಮಾಡುವರು ಮಹಾತ್ಮರ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ದೇವರ ಪ್ರಸಾದದಂತೆ ಶಿರಸಾ ವಹಿಸಿ, ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿ ರಜೆಯ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಕಲಿತು ಕಲಿಸಿ, ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟಿನ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿರುವರು ಕೆಲವರು ಟ್ರೇನ್ಡ ಮಾಸ್ತರರಾಗಿರುವರು. ಹಾಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷು ಕಲಿತು ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಕಾರಕೂನರಾಗಿರುವರು ಕೆಲವರು ಮಾತ್ರ ಪದವೀಧರರಾಗಿರುವರು ಅವರೂ ಈ ಫಂಡಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾಮಾಸ್ತರರು ಮುಂದಾಗಿ ಮಾಡಲಾರರು. ಯಾಕಂದರೆ, ಅವರ ವರ್ಚಸ್ಸು ಜನರಲ್ಲಿ ಸಾಲದು. ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ-ರೆವಿನ್ಯೂ ಖಾತೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ನೌಕರರೂ, ವಕೀಲರೂ ನಿಜವಾಗಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರು. ಆದರೆ ಅವರು ಸೇರಿದ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಘುಂಟಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ತಮ್ಮಕರು ತಮಗೊಪ್ಪಿಸಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡುವರೆಂಬ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಯಿರಲಿ, ತಮ್ಮ ಹೆಂಡರು ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯರಕ್ಷಣೆಯ ಕಡೆಗೆ ಸಹ, ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಗಾಧ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಪದವೀಧರರು (ವಿದ್ಯಾವಂತರು) ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ದಿನಾಲು ತಪ್ಪದೆ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಗುರುವಿನ ಋಣವನ್ನು ತೀರಿಸುವದಲ್ಲದೆ, ಅನೇಕ ಜನರಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಋಣವನ್ನು ವಿದ್ಯಾ-ಸುಧಾರಣಾ ದಿರೂಪಗಳಿಂದ ಹೇರುವದಕ್ಕಾಗುವದೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಆ ಯೋಗವು ಕೂಡಿ ಬರುವವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಉಚ್ಚವರ್ಗವೆನಿಸುವ ವಕೀಲರು, ಮಾಮಲೇದಾರರು ಮುಂತಾದವರು ತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಿಂದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಹಳ್ಳಿ-ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಇದರಿಂದ ಶಾಶ್ವತ ಕೀರ್ತಿಯೂ ಲಾಭವೂ ಆಗುವದೆಂದು ತೋರಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಉದಾರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ಇಂಥ ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ' ತಪಾಸು " ಹೇಳದೆ ಎಂದೂ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತ್ರಿಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ರಾಮನಂತೆ ಲೋಕಾನುರಾಗವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ಮೊದಲು ಮುಂದಾಗಿ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗೆ ತಿರುಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಂಗಡ ಬೇಕಾದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾಮಾಸ್ತರರ ಮರ್ಗದಿಂದ ಬರದೆ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ

ಆದರಿಂದ ಸುಧಾರಕರೊಳಕ್ಕೆ ವರ್ಗವು, ವರ್ಗಣಿ ಕೂಡಿಸುವ ಉಪಾಯಗಳು, ಅದರ ವಿನಿಯೋಗ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ, ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಕೊಟ್ಟು ಸುಧಾರಣಾ ಪ್ರಿಯವಾದ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಆನಂದವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವಂಥ ತ್ರಿಕರಣಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವಂತೆ, ಅವರಿಗೆ ದೀರ್ಘಾಯುರಾರೋಗ್ಯವನ್ನೀಯುವಂತಲೆಂದು ಜಗದೀಶ್ವರನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ,

ಅಂಕೋಲಾ ತಾ ೧೯-೬-೨೦ } ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ವಿಧೇಯ, ಹವ್ಯಕ ಸುಧಾರಣಾಕಾಂಕ್ಷಿ.

Kanara News Security Fund. (continued)

(ಕಾನಡಾವೃತ್ತದ ಜಾಮೀನಿ ಫಂಡಿಗೆ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗಣಿ ಕೊಟ್ಟವರ ಹೆಸರುಗಳು)

Names of Bombay subscribers to the Fund with the subscriptions

Through Mr S G Warty M A (Bombay) —

	Rs	As.	P.
Last Total: Donations 197-6-0, Loans 43-0-0	240- 6 -0		
A Kanarite	0	8	0
A Sympathiser	0	8	0
L V Karkini	2	0	0
A S Telang	1	0	0
A Well-wisher no 2 (m)	1	0	0
A S Nadkarni	1	0	0
R S Chandavarkar	1	0	0
Shivarao A Wagle	0	8	0
Bhaskarrao D Aras	1	0	0
N S Phene	5	0	0
" A "	0	8	0
S K Borkar	0	8	0
K G Telang	0	4	0
D A Ambe	1	0	0
Sitaram S Wagle	2	0	0
B P Wagh	0	8	0
Mhableshwar Gokarnkar	0	4	0
A Sympathiser	0	4	0
Prabhakar Desai	0	8	0
A Sympathiser	5	0	0
G S Naik	* 10	0	0
B Rampai	3	0	0
R M Shinkar	2	0	0
H G Naik	1	0	0
R M Burde	* 5	0	0
Tapidas D Shangir	1	0	0
Venkatesh P Shanbhag	1	0	0
Mani Puttu Shanbhag	1	0	0
H Narsinh Naik	1	0	0
V L Laxmeshwar	1	0	0
V P Kamat	1	0	0
B M Balgi	1	0	0
G M Shevai	1	0	0
V M Pai	1	0	0
B G Kamat	1	0	0
M L Laxmeshwar	1	0	0
K S Pinge	1	0	0
G M Nadkarni	1	0	0
M R Wagle	1	0	0
Shrikant S Wagle	15	0	0
S G Warty	10	0	0
Total: Donations 266-10 0, Loans 58 0 0.	324 - 10 - 0		

[Our best thanks are due to all the subscribers, but for whose liberal help, the paper would not have been re-started We have also to thank all the Volunteers, some of whose names are already known, but we are precluded from mentioning them by their express desire]

S G. Warty

ವಿವಿಧವರ್ತಮಾನ.

ಮುಂಬಯಿ ಮಾಧವಬಾಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮುಕುಂದಜಾ ಜಂದ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಾ ೨೩ನೇ ಜೂನದ ದಿವಸ ಸಭೆಯಾಗಿತ್ತು ಆ ಸಭೆಗೆ ಪಂಡಿತ ಮಾಲವಿ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ ಬಿಕಾನೇರದ ಮಹಾರಾಜರು ಬಂದಿದ್ದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದಲ್ಲೇ ತೀಳ ಲಕ್ಷ (೩) ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕೂಡಿದವೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ ದೊಡ್ಡವರ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲ ದೊಡ್ಡವೇ ಸರಿ.

ವಿವಿಧವರ್ತಮಾನ

[illegible] ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿ [illegible] ನವ ವ [illegible]
ಇಲ್ಲಿಯುಚ್ಚರ್ಧ [illegible] ದ
ಪ್ರಿಯಮಿತ [illegible] ವವು [illegible]
ದ ಸಂಗತಿಯ [illegible]
ಷಯುವಲ್ಲಿ ನೊವಲಿನ [illegible] ದ
ಇವು [illegible]
ಬರಿದ [illegible]
ತೀವ್ರ [illegible]

[illegible] ಮುಂಡ [illegible] ವದು [illegible]
ರುವವಷ್ಟು [illegible] ಈ [illegible]
[illegible]

ಕುಮುಟ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

[illegible]	[illegible]
ರ[illegible]	—೧೩।
[illegible]	
ರಾ[illegible]	೬—೧೨
[illegible]	೧—೩
ಹು[illegible]	—೧
[illegible]	೧೬—೧೩।
[illegible]	—೨
ಜೇಸರ [illegible]	೧೬—೮
[illegible]	—೧॥
[illegible]	೧—
ಹಳೇಕ್ಕೆ ವ ಣ	೧೦।
[illegible] ವ ಣ	೧—೧
ಕೊತ್ತ[illegible]	೧೯
ಉಪ್ಪು [illegible]	[illegible]
ಜೇನಸಿನ [illegible]	೩
ಹ[illegible]	೨೨೮

[illegible] ಜಾಪ್ರಸಿದ್ಧ [illegible] ಜ ವಾನ [illegible]

ಮುಖಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷಧವನ್ನು [illegible] ನೆ [illegible] ಹಲ್ಲು [illegible] ಲ್ಲೊಳಗಿಂದ ರಕ್ತ [illegible] ಯುವ ವ ಒಡಲ್ಲಿ [illegible] ಗೇರಂಬ [illegible] ಬಾ ಔಷ[illegible] ವುಲ್ಲದೆ ಬಾಲ್ರಕ ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜರ [illegible] ವಾಂತಿ ಹೊಟ್ಟೆಕಪ್ಪೆ [illegible] ಈ ಪ್ಲೇಗ ಕಾಲದಾ ಗ [illegible] ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಕ ವ್ರಣಗಳು [illegible] ಟ್ಟಿದ ರೀತ [illegible] ಜು [illegible] ಮೇಕವೋಗಕ್ಕೆ ಗುಣ

ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲ ೧ಕ್ಕೆ ೧ ಕ್ಕ ೦—೧೨—೦

ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ.
ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದಿ ಕ ಕಂಪನಿ
ಕುಮಟಾ (ಎಸ್ ಕನರಾ)

[illegible]ತ್ರಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

[illegible] ಮಹ ಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ಲೇಹ — ಬಹಳ ಪ್ರಮಹಪ್ಪ [illegible] ವಾಡ ವ ಲೇಖಕರೂ, ಮತ್ತು [illegible] ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಅಜೀರ್ಣ, ಎದೆನೋವು [illegible] ಬದ್ಧತೆ, ಕರಿಂಗಳ ಫಳಕದಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ ಪೊದ [illegible] ದ ಪ್ರ[illegible]ಯು ಳವರೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ [illegible] ದಾತುಪುಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ವ ಒಡಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ [illegible] ವದು 40 ಸಲ ಸೇವಿಸುವ ಲೇಹ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ 1-12-0 3 ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ 4-12-0

2 ಪ ದಾಜ್ವರಾಂಕುಶ — (ಶಾಂತ್ರಿ ಗುಣ) - [illegible]ಪ್ರು[illegible], ನಿಮೋನಿಯಾ, ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ [illegible] ತೀಯ [illegible] ವರ್ದಿಕ ಜ್ವರಗಳ [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-8-0

3 [illegible] ಗುಟಿಕೆ — ಕೂಸು ವ ಮಕ್ಕಳ [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರಕ್ಕೆಯ 0 10 0

4 [illegible] ಗುಟಿಕೆ ಇದು [illegible] ಸಿದ್ಧ ಔಷಧಿ ಒಂದೇ ಗುಳಿಕೆಯಿಂದ ಕಫ, ಉಬ್ಬಸ [illegible] ಇವು ಗುಣ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 0 10 0

5 [illegible] — ವ ಊಕ್ರಕಚ್ಛ್ರ ಅಶ್ಮರಿ, ವ್ರಣ [illegible] ಉರಿಯ ನನ್ನೂ ಕೀವನ್ನೂ [illegible] ಪಥ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಖಂಡಿತ ಗುಣಕೊಡುವದು, ಕಠಿಣ ರೋಗಿಗೂ [illegible] 2 ದಿವಸದೊಳಗೆ [illegible] 14 ದಿವಸದ ಔಷಧಿ ಕ್ರಯ [illegible]

6 ಅಶೋಕಾರಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ಮಾತ್ರೆ -- ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಜ್ವರ, ರಕ್ತ, ಪಿತ್ತ ಅರುಚಿ [illegible] ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಿರಿಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಸೊಂಟ ನೋವು [illegible] 2 ಸರ್ತಿ ವ ಟ್ಟಾಗುವದ ಹೆಂಗಸರ ರಕ್ತಸ್ರಾವ, [illegible] ಹೋಗುವದು ಇದೆ [illegible] ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಗರ್ಭಕೋಶವನ್ನು [illegible]ಪಡಿಸುತ್ತದೆ 1 ಬಾಟ್ಲಿ ಔಷದಕ್ಕೂ 1 ಬಾಟ್ಲಿ [illegible] 2-0-0

ಎಚ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್ಸ್
ನೇಟಿವ್ ಡೊಕ್ಟರ್ಸ್ ರಥಬೀದಿ
ಮಂಗಳೂರ [illegible]

ಮುಂಬೈಗಿಂತ, ಸೋವಿ!

ಖರೀದಿಮಾಡಿರಿ! ಬಿಡಬೇಡಿರಿ!!

1 [illegible] 2 [illegible] ಸಹಿತ ಕಿಮ್ಮತ್ತು 1 [illegible] 8-0-0

2 [illegible] ರಿಸ್ಟವಾಚ [illegible] 10 [illegible] ([illegible]) ಇದ್ದು ಗ್ಯಾರಂಟಿ 10 [illegible] ಸಹಿತ 1ಕ್ಕೆ 20-0 0 ಸಪ್ರಿಂಗ [illegible] ಇದ್ದ ವಾಚ [illegible] ಕಾಣ [illegible] ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯ

3 [illegible] ಗ್ಯಾರಂಟಿ, [illegible] 4 ಕಿಮ್ಮತ್ತು 1 ಕ್ಕೆ 9-8-0

4 [illegible] ವಾಚ, [illegible] ಗ್ಯಾರಂಟಿ 10 [illegible] ಗ್ಯಾರಂಟಿ ವರ್ಷ [illegible] ಕಿಮ್ಮತ್ತು 1 ಕ್ಕೆ 12-8 0 ಕಿಮ್ಮತ್ತಿನ [illegible] ಜೊತೆ [illegible] ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಹೋ [illegible]

ವಿಳಾಸ:— ಜ್ಯೋತಿ, ವಾಚಕಂಪನಿ.
ಪೋಷ್ಟ — ಶಿರ್ಸಿ ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ,

ಹೊಸ ಶೋಧ! "ಓಂ" ಹೊಸಶೋಧ
ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಪರತು
(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ [illegible] ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು, ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹುದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯು ಸಿಲ್ಲ ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುತದೆ. ಉಷ್ಣದಿಂದದೂಷಿತವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣವುಂಟಾಗಬೇಕೊ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ ಬರುವವು ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಮುಟ್ಟು ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದಲೂ, ಗುಣ ಒದುವದು. ನಿದಾನ ಒಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ ೧ಳ ತೊಲೆಯ ಡಬ್ಬಿಗೆ ರು. ೧ ೧೨ ಆಣೆ ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೪ ರು ೮ ಆಣೆ ೬ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೯ ರು [illegible] ಮೇಲೆ ೧ ಡಬ್ಬಿ ಉಚಿತ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು

ಪತ್ತೆ—ಫಿಲ್ [illegible] ಆರ್ ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ
ಪೋಷ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು ಯಾವ [illegible] ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳ [illegible] ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕ ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದು ಖರ್ಚು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ ಈ ವಿನಹಾ [illegible] ದೀಪಗಳು ಹಾ, ಈ ದೀಪಗಳು ಹಚ್ಚು ಎಂಬಿ [illegible] ಕ್ರಯಗಳು ಸಹ ಇದ್ದ

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ದರವಾರ ಪ್ರತಿ [illegible] ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಮುಂದಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಶಾನಭಾಗ
ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮುಟಾ.

Printed and published by Krishnarao Keshav Shenvi, at his Star of Kanara Press, Kumta

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೪೦.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ:-
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.
ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ ರೂಪಾಯಿ 2-13-0
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:-
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ ...
ಬಹಳ ಸಲ ... ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ದರ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

-*[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೨೨ ಮಾಹೆ ಜುಲೈ ಸನ್ ೧೯೧೦ ನೇ ಇಸವಿ.]*—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆವುರಿ, ಕಣ್ಣುವುರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವುಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ದೆಬಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ, ಉದುರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಬೆಲೆ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12 0, 3 ಕ್ಕೆ 2-0 0
ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆಗೆ 1-8-0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ
ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0.
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಖವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃತ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ ಬಿಳಿಸೀರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ 2/-

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಜಕಂ, ಗಾಯು, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೩ ಆಣೆ. ಔಷಧಾಲಯದ ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ. ವಿಳಾಸ.—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7. ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA, MANGALORE.

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಚಳಿಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು. 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ 1 8 ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 8-8, 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 16 8.

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರದ್ದು 25 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8 ರೂ. 1 ಮತ್ತು ರೂ 8-1.

ರೆವುಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಶೂಲೆ, ಕಟಿವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ. ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ 8 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 5-4 0.

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ 5. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 1-10 1ಡಜನಿಗೆ ರೂ 3

ಶುಸ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1 2 4 ಔನ್ಸ್ 1. 2. 4.
ಆ 2½ ಆ.3½ ಆ 6 ಆ 11 ರೂ 1 4 ರೂ 2 4

ದೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಗಳು

ನಾವು ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಹೊಕ್ಸರೊಡನೆ ಪಕ್ಕಾ ಕಂಟ್ರೆಕ್ಟರಾಗಿ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೂಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಪ್ಪಗೆ ಕಂಡಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಲುಗಳೂ ದೊರೆಯುವವು ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅವರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ತಿಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಕಂಬಳಿಗಳು.

ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು.

ರೇನ ಕೋಟಿಗೂ, ಕೋಟಿಗೂ, ಬರುವಂಥವು, ಮತ್ತು ಹಾಸುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ, ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಬರುವಂಥವು ದಾವಣಗೇರಿ ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು ಬೇಕಾದರೆ, ನಮಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿರಿ. ಕೂಡಲೇ ಯೋಗ್ಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಗೆ ಕಳಿಸುವೆವು

ಶಿರ್ಶಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ,
ದಾವಣಗೇರಿ, ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತ.

ಬಂದೂಕು ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು.

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,
ಗೋಕರ್ಣ.

WAGLE NADKARNI & CO.

CHEMISTS, DRUGGISTS & GENERAL MERCHANTS.

SANDHURST ROAD,

Bombay.

ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಎಣ್ಣೆ.

ಈ ಎಣ್ಣೆ ಕಡಿದ ಗಾಯ, ಬಿದ್ದ ಜಖಮು, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಯಾವದೇ ತರದ ಜಖಮು ಯಾ ನೆಲಗುಮಾಂದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದನ್ನು ನೀರು ಹಾಗಿಸದೇ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಮೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಗುಣ ಕ್ರಯ. ಹೂಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೬ ಆಣೆ. ೧೨ ತೊ. ೧-೪-೦. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಖರೇದಿ ಕಮಿಶನ್ ಪತ್ತೆ — ಮುಕ್ಯಾಜಿ ಹಿರಾಲಾಲ ದಲ್ಲಿ ಕರೀಮ, ಗುರಖರ ಹವೇಲಿ, ಕುಮಟಾ.

ನೋಟೀಸು

ಈ ಮುನಸಿಪಾಲಿಟಿ [illegible] ತಕ್ಕದ್ದವೆ [illegible] ಕೆಲಸ [illegible] ಕನ್ನಡ [illegible] ಬರ್ಲ್ಯಾಗವರು [illegible] ಆಫಿಸ [illegible]

V V Naik.

[illegible]

[illegible] ಈ ಕಾನಡ [illegible] ಈ ಮುನ್ಸ [illegible] ಅನ್ವು [illegible]

ತಿ ಪಸ್ [illegible] ವಸವದ ವಾನೆ ಅವ [illegible] ಮುವ ಸವಲತ್ ವಾ [illegible] ದಿಷತ ಜನ ಹೇಳ್ತೆ

ವಸವಾಲ ಕೊಟ್ಟ ಫ್ರ್ಸ್ [illegible] ಕೆಯಂದ ಒಗ್ಗೆ ಈ ಕಾನಡಾವೃತ್ತಯ ಒಡ ರಪತರು [illegible] ಬಾ॥ ರವರ ಅಪುರಿಯಾಗಿ ಹುಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಈ ಒಗ್ಗೆ ಒಡ [illegible] ಅಪುತೊ ಜಪ್ತೀ [illegible] ಕಸ್ತ ಬಡ ಜಮಿಖಾನ ದಾರರಿಗೆ ಆಗಿ ಅವ ಅನೇಸಂದರೆ, ಸ್ವ ವಾ ಮಯು ಜಮಿಖಾನದಾರರು ಹೊಪ್ಪುಗಳನ್ನ ಕೊಟ್ಟ ತಕ್ಷ್ಯಂಡ ಭೂಮಿ ಗಳು ಹಣದ ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದು [illegible] ಕಟ್ಟದ ಕೇಜಿಗೆ ಪೋರ್ಸ್ಪದ ತೀರ್ [illegible] ಪೂರ್ತ ಠತರು ಗೇಣಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ರೈತಾಗೆ ಪೋರ್ಕೆ ಸದೆ ಜಮಿಖಾನದಾರರ ಎಷ್ಟೋ ಭೂಮಿಗಳು ಒಂಜರ ಇರತ್ತಾಗೆ ಅವಕ್ಕೆ ಬಡ ಜಮಿಖಾ ನದಾರರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳೆ, ಸಂಗ ಆಗುವದಾಗಿ ತಿಳಕೊಂಡು, ತೀರ್ವೆ ದಂಡ ಕೆರತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಅಂಥಾ ಭೂಮಿಗಳು ರಾಜೀನಾಮೆಯಿಂದ ಸರಕಾ ರಕ್ಕೆ ದಾಖಲ ಆಗಿ ಪಡಪಲ್ಲಿ ಇರುವ ಭೂಮಿಗಳ ಸರಕಾರದಿಂದ ಮುಖತ ಜೇಸಿ ತಿಂಸಲಿಕ್ಕೆ ತಿಕ್ಕ ಸೋಳೆ, ಅಷ್ಟು ಸಾಗ ಆಗಿ, ಜಮಿಖಾನದಾರರ ಪೂರಾ ಭೂಮಿಗಳು ಒಂಜರ ಬೀಳಬೇಕಾಗ ಹು ಕ ದ ಇದಲ್ಲದೆ ಹಳೇಗಳ್ಳು, ಸೆ॥ ಕಲ್ಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬ ರಾ। ರವರು ದಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ [illegible] ಇದರಂತೆ ಒಡ

ಜಮಿಖಾನದಾರರ ಒಂಜರ ಇರುವ ಭೂಮಿಗಳ ತೀರ್ವೆ [illegible] ವಾಡುವರಾಗಿ [illegible] ನಂಬುತ್ತೇವೆ ಇದರಂತೆ ಎಷ್ಟು ಭೂಮಿ [illegible] ಒಂಜರ ಇದ್ದ ಅದು ಈ [illegible] ಇನ್ನ ಮುಂದೆ ಆಕೆ ಇಲ್ಲಾದ್ದ [illegible] ತೀರ್ವೆ [illegible] ಆಗದ ವರ್ಷದು [illegible] ವಾಗಿ ಬೇಡುತ್ತೇವೆ

[illegible] ಇದರಂತೆ [illegible] ಕರರಿಂದ ಪ್ಯಾನಭಾಗ [illegible] ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೇ ಇರದು ಕೆಲಸ [illegible] ವಾಡಿದ ಹುಕುಮುಗಳು [illegible] ರಿಯಾಗಿರತ್ತೇವೆ ಅದರಂತೆ ನಮ್ಮ [illegible] ಜಮಿಖಾನದಾರರಿಗೆ [illegible] ಸವಲತ [illegible] ರಿಯಾಗಿರತ್ತವೆ ಅದರೆ ವೇ [illegible] ವದಲ್ಲ [illegible] ರಹಿತರ ಸವಲತ್ತು [illegible] ಜಮಿಖಾನದಾರರ ಲುಕ್ಸಾನಿಗೆ ಕಾರಣವಾ [illegible] ಅದರಂತೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಊರ ರೈತ ಜನರಿಗೆ [illegible] ಊರ ರೈತ ಜಮಿಖಾನದಾರರ ವ [illegible] ಜನರು ಬಹಳೇ ಕಷ್ಟ [illegible] ಹಣ್ಣಗಂದರೆ — ಉದಾ [illegible] ಜನರಿಗೆ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಕ [illegible] ದಪ್ತರ ತಕ್ಕೊಂಡು [illegible] ದೂರ ದೂರ [illegible] ಸದರ ಸ್ಟೇಶ [illegible] ಹಚ್ಚುವದರಿಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ [illegible] ಪ್ರತಿ [illegible] ಹೋಗಬೇಕಾಗು ತ್ತದೆ ಪ್ರತಿ [illegible] ಅದರ [illegible] ಅಂದರೆ, ೨೦ ೩೫ [illegible] ೧೦ ೩೫ [illegible] ಇವರು ನಡದ, [illegible] ದಪ್ತರ [illegible] ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ [illegible] ಭತ್ತೆ [illegible] ಭತ್ತೆ [illegible] ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ [illegible] ಇವರಿಗೆ [illegible] ಇವರಿಕ್ಕೆ ಮನೆ ಒಗ್ಗೆ ಯಾ [illegible] ಬಾಕಿ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ [illegible] ಕೊಡುವಂತೆ ಇವರಿಗೆ [illegible] ತಾಲೂಕಿನ [illegible] ಇರುವದಾಗಲಿ, ಇವರಿಗೆ ಸೋಯಿ [illegible] ಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವದಾಗಲಿ ಸೋಯಿ ಇಲ್ಲಾ [illegible] ಸರ್ವಿಸದವರಿಗೆ ಇವರಂತೆ [illegible] ಪ್ರತೀಕ ಮಾಹೀತಿ [illegible] ಮಾಹಿತಿಯಿಂ [illegible] ಕೆಲಸ ವಾಡದೆ ಪಕ್ಕ ಮುಂದೆ ಒಂದ, ಯ [illegible] ಕೆಲಸ ವಾಡ [illegible] ಎಷ್ಟು [illegible] ಹೆಚ್ಚ ಇವರ [illegible] ನಂತರ [illegible] ಈ ಸಂಣ [illegible] ಸ್ಟೇಶನಕ್ಕೆ [illegible] ದಿವಸಕ್ಕೆ [illegible] ಪಟೇಲ [illegible] ಪ್ಯಾನಭಾಗ [illegible] ಪದ

ಊರ ರೈತರಿಗೆ ಯಾ ಜಮಿಖಾನದಾರರಿಗೆ ತೀರ್ವೆ ಒಗ್ಗೆ, ಮತ್ತು ಉತಾರ ವ ದಾಖ್ಲೆ ಒಗ್ಗೆ ಬಹಳ ದೂರಿಂದ ಶ್ಯಾನಭಾಗರಿಗೆ ಹುಡುಕುತ್ತಾ, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ, ಅವರು ದಪ್ತರ ತಕ್ಕೊಂಡು ಕಚೇರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂತ ಅವರ ಬಿಡಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪುನಹಾ ಕಚೇರಿಗೆ ಬಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಚೇರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕು ಅಷ್ಟು ದಪ್ತರ ತಕ್ಕೊಂಡು ಹೋದ್ದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು ಅಲ್ಲಿ ತಿಗದೆ, ಪುನಹಾ ಶ್ಯಾನಭಾಗರ ಸಂಗಡ ತಿರುಗಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಯಾವತ್ತ ಜಮಿಖಾನದಾರರ ಯಾ ರೈತರ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ದಾಖ್ಲೆಗಳ ಕೆಲಸ, ಸದರ ಸ್ಟೇಶನದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕದ್ದಾದರಿಂದ ವಿನ್ಹಾಕಾರಣ ಸಂಣ ಸಂಣ ದಾಖ್ಲೆ ಒಗ್ಗೆ ದೂರ ದೂರದ ಹಳ್ಳಿಗ, ಒಂದೆರಡು ಮೂರು ಸರ್ತಿ ತಿರಗಾಟ ಬಿದ್ದು ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳೇ ತ್ರಾಸವಾಗುತ್ತವೆ ಕಾರಣ ಮೆ॥ ಕಲ್ಲೆಕ್ಟರ ಸಾ॥ ಬ॥ ಗವರು ಇವಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳ ಕುರಿತು ದಯಾಪಾಲಿಸಿ ಸೋಯಿ ಇರುವ ತಾಲುಕಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಗಮಾಡಿಸುವಂತೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸರಕಾರ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಇಮಾರತು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡುವವರೆಗೆ

ಕೂಲತೆ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸವಾದ ಮಂದಿ ವ ಮುಖೇರಿಯರ ಸರ್ವಿಸದ ಯಾವತ್ತ ನೇಮುಗಳು ಇವರಿಗೆ ಲಾಗೂ ವಾಡಿಸುವಂತೆ ವ ಪ್ರತಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಲೇರಿಯಾ ಇದ್ದ ಊರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಲೇರಿಯಾ ಅಲಾವನ್ಸ ಸಿಗುವಂತೆ, ವಾಡಿ, ಗದ್ದರ್ ಮೆಂಟ ಡ್ಯಾಪಟ್ಟೇಡ ಹಾಪೀಸರರಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಉಳ್ಳ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರ ಇದ್ದದರಿಂದ ಅವರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಇಡಬೂದಾಗಿ ನೇಮ ಇದ್ದರೂ ಇವರ [illegible] ಪಕ್ಷಾಂತರಲೂ ವ ಅವರ ಸೋಯಿ ಪಕ್ಷಾಂತರಲೂ ವ ದುಷ್ಪ್ರಾಣ ಸಂಬಂಧ ದಿಂದಲೂ ಆ ನೇಮುಕ್ಕೆ ವಿರೂಧವಾಗಿ, ಇವರ ಸೋಯಿ ವಾಡಿ ಅವರನ್ನ [illegible] ಅವರಿಗೆ ಇರುತ್ತಿ [illegible] ಶ್ಯಾನಭಾಗ ಇವರಿಗೆ ಸಂಣ ಆಗದೇ [illegible] ಕೆಲಸದ ಸಂಣ ಅಧಿಕಾರ ಇರದದರಿಂದ ಅವರು ವಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳು ಅವರ [illegible] ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮುಖ್ಯ ವಾಡ [illegible] ಅವರಿಗೆ ಅವರ [illegible] ಇಟ್ಟರೆ ಊರ ಜನರಿಗೂ ವ [illegible] ಜಮಿಖಾನದಾರರಿಗೂ ವ ಸದರಿ [illegible] ಶ್ಯಾನಭಾಗ ಜನರಿಗೂ ಸೋಯಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸದ [illegible] ತೀರಾಯುವ ಹಾಲ [illegible] ಅವರ [illegible] ಎಲ್ಲವರ [illegible] ವಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ, ಅವರ ವರ ಮನೆಗಳ ವ ತಾಲುಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಅವರವರ ವಸೆಗಳ [illegible] ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟ [illegible] ಸೋಯಿ ವಾಡುವಂತೆಯೂ ವ ಅದ ರಿಂದ [illegible] ಊರ ವ ಪರ ಊರ ಒಡ ರೈತ ಜಮಿಖಾನದಾರರ ಸಹ ಯಾವಾಡಿಸುವಂತೆಯೂ ದಯಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬೇಡುತ್ತೇವೆ ಅಂದರೆ [illegible] ಬಾ॥ ರವರ ಒಗ್ಗೆ ಸರ್ತಿ ಶ್ಯಾನಭಾಗ ಜನರ ವ ಊರ ಪರಊರ ರೈತ ಜಮಿಖಾನದಾರರು ಕೂಡಾ ಜೋಗಳಿಕೆ ಒದಲಾ [illegible] ಚಿರಕಾಲ ಸುಖ ವೀ [illegible] ದಾರ್ಘ [illegible] ದುಸವ್ವ

ಅಂಕೋಲಾ ತಾ ೨–೫–೩೦ ತಮ್ಮ ವಿನೇಯ,

[illegible] ಪರ ಊರ ಜಮಿಖಾನದಾರರು

ಬಾಲವಿವಾಹವೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಹಾನಿಯೋ?

(ಲೇಖಕ— [illegible])

ಉಪಕ್ರಮವು ೧

ಬಾಲಕರ ಮರಣದ ಪ್ರಮಾಣವು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ನಡೆದರೆ, ಮುತ್ತಜ್ಜ–ಅಜ್ಜ–ತಂದೆ–ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಶಾರೀರಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ, ಆ ದಯಾಸದಿಂದ ಅವರ ಆಯುಷ್ಯ ಶಕ್ತಿಯೂ ಕ್ರಮದಿಂದ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ನಡೆದದ್ದು ಕಂಡುಬರುವದು. [illegible]

[illegible]

[illegible]

To

The Editor of the Kanara News,

Sir,

Kindly spare me some space in your highly esteemed paper

Subject— Mahomadan Members in the Reform Councils.

The Government is pleased to grant 3 members to our community in the Southern Division. The members elected must be conversant & sympathetic, not only with the public interests, but also fully informed and zealous for the protection of the special interests of the Mahomedans (religious and social) I have numerous friends and acquaintances not only in this district, but all over the Southern Division. I have been taking an active interest in all questions, specially Mahomedan so much so, that the enemies of Islam, have not spared any means, fair or foul, to blacken my name, in the eyes of Government, though I can conscientiously say, that I am ready to sacrifice any thing to maintain the rule of our good King George V. and our holy religion. I know Marathi, Hindustani, Canarese and English, and am in a position to understand thoroughly all questions of the day. In fact, I have been taking an active interest in them for many years. If you cannot find a man, with better knowledge and activity, to work whole heartedly in the interest of the public, and specially of the Mahomedans, I am ready to stand as a candidate

Yours faithfully,

Sirsi, 6-7-20.

Abdus Samad Mahomad Hasan, Soudagar, of Sirsi.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಖು ೨೨ ಮಾಹೆ ಜುಲೈ ೧೯೩೦

ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನೊಳಗೆ

ಪಂಜಾಬವು.

ನಮ್ಮ ಗತ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ ನ್ಯಾಯದೇವತೆಯ ಸತ್ವಪರೀಕ್ಷೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಗಲು ವಷ್ಟರೊಳಗೆ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನೊಳಗಿನ ಪಂಜಾಬ ಪ್ರಕರಣದ ವಾದವಿವಾದದ ಅಲ್ಪ ಪೂರ್ವ ವೃತ್ತವು ಬಂದು ತಲ್ಪಿತ್ತು. ವಿಲಾಯತಿ ತಂತಿಗಳ ಬಿಡೆಯರಾದ ರಾಯಿಟರ ಕಂಪನಿಯು ಇದರ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ವೃತ್ತವನ್ನು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಲಕ್ಷ್ಯಪೂರ್ವಕ ಓದಿ, ಬ್ರಿಟಿಷ ನ್ಯಾಯದೇವತೆಯು ಸತ್ವಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಸೋತಿಯು ಆಗಿ ಹೋಯಿತು ಮತ್ತು ಅದರ ನಿರ್ಣಯವು ಹಿಂದೀ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ತೀರ ನಿರಾಶಾಜನಕವಾಯಿತೆಂದು ನಮಗೆ ಅತಿ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ರೂಪಾಯಿಗೆ ೧೬ ಆಣೆ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ ಸಭೆಗೆ ಎಂದ ಪ್ರಸಂಶಿಸಿದ ವೇದಿಸಿದನೆಂಬ ಜವೆಂದ, ವಾದವಿವಾದವನ್ನು ಸರ್ವರೀತಿಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಯೋಗ್ಯ ತಿಳಿಯುವದು.

ಈ ವಿವಾದದೊಳಗಿನ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಒಂದು ಸಂಗತಿಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದೇಶಂಗರ ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಸಾಹೇಬರು ಡಾಯರನ ಕೊಲೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವಾಗ, ಕಂಡದ್ದನ್ನಾಡಿದರು. ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆಂದು ಟೊಂಕ ಕಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಂತೆ ಎದ್ದು ನಿಂತ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿಗಳು ಹುಶ್ ಹುಶ್ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಕೂಗಿದರೂ, ಸತ್ವವೃತ್ತಿಯನ್ನು ವಿಕಲವಾಗಗೊಡದೆ, ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಸಾಹೇಬರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ— ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ ರಾಜ್ಯವು ಯಾವ ತತ್ವಗಳ ಅನುರೋಧದಿಂದ ನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದೆಂಬುದೇ ಈ ಪ್ರಕರಣದೊಳಗಿನ ಮಹತ್ವದ ಮುದ್ದೆಯು. ತಮ್ಮನ್ನಕ್ಕೆ ತಾವೇ ವೃಥಾ ಬೆದರುವದು, ನಂತರ ಅಂಜುಬುರುಕುತನದಿಂದ, ಇಲ್ಲವೇ, ಮುಯ್ಯಿತೀರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಭೀಕರವಾದ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ನಡೆಯುವದು— ಇಂದ ಸಾಧನದಿಂದಲೇ ನೀವು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಿರೋ, ಇಲ್ಲವೇ ಹಿಂದೀ ಜನರ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಸಂಪಾದಿಸಿ, ನೀವು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಾಯುವಿರೋ? ದಹಶತ್ತಿನ ಹಾಕಿ ನಮಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದು? ಯುದ್ಧಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಚರ್ಚಿಲ ಸಾಹೇಬರಾದರೂ, ಡಾಯರನ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿರುಸು ಶಬ್ದಗಳಿಂದಲೇ ನಿಷೇಧಿಸಿದರು. ಮಜೂರ ಪಕ್ಷದವರು ಹಿಂದೀ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗಾಗಿ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಲಿಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದರು. ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಇವರೆಲ್ಲರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಿಷ್ಫಲವಾಗಿ, ಎಲ್ಲರ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಡಾಯರನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿದಂತೆ ಈ ಅಜಾ ಪುತ್ರನಿಗೆ ತನ್ನ ಲಷ್ಕರ ಖಾತೆಯೊಳಗಿನ ನೌಕರಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಕಡೆಕಡಿನ ಸಂಬಳವನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಉಳಿದ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಕಳೆಯಬೇಕೆಂಬ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮತ್ತು ಪಂಜಾಬ ಪ್ರಕರಣದ ತುದಿಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಟಿಷ ನ್ಯಾಯದೇವತೆಯು ಕೊಟ್ಟಂತಾಯಿತು.

ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನೊಳಗೆ ನಡೆದ ವಾಗ್ವಾದವನ್ನಷ್ಟು ನೋಡದೇ ಈ ವಿವಾದದೊಳಗಿನ ಪಕ್ಷ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಗಳ ಮತಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಿದರೆ, ವಿಶೇಷತಃ ಈ ಪಂಜಾಬ ಪ್ರಕರಣದೊಳಗೆ ಸಮಾವಿಷ್ಟರಾದ ಎಲ್ಲ ಅಪರಾಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ದಂಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಮಜೂರರ ಪಕ್ಷದ ಸೂಚನೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಬರೇ ೩೭ ಮತಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಿದರೆ ವಿಲಾಯತಿಯ ನ್ಯಾಯಮಂದಿರದೊಳಗೆ ನ್ಯಾಯದ ಪುರಸ್ಕರ್ತರೂ, ಅನಾಥರ ನಾಥರೂ ಇದ್ದರೆ ತೀರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವರೆಂದು ಅನುಮಾನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಈಗ ದೊರಕಿದ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯಾಗದು. ರೂಪಾಯಿಗೆ ೧೬ ಆಣೆ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಂದೀ ಪ್ರಜೆಗಳು ಯಾವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗುವದೆಂದು ಹಿಂದೀ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಜಂದಾ ಅಧಿವೇಶನವೇ ನಿಶ್ಚಯಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ನಾವು ಮೊದಲು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಉದ್ದ ಬಾಲವು ಇನ್ನೂ ತೀರುವ ಲಕ್ಷಣಗಳೇನೂ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲೆಂಬದು ಅತಿ ಶೋಚನೀಯವು. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ನಿರ್ಣಯದಿಂದ ಜೊಕ್ಕಹಿಂಯ ರಥದ ಬಳಮಂದಿರದೊಳಗೆ ಕೂತುಕೊಂಡು "ಲಗಾವ್, ಜೋರಸೇ ಲಗಾವ್" ಎಂಬ ಘೋರಣವನ್ನು ಹೊಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹುಕುಮು ಕೊಟ್ಟ ರಥಿಗಳಿಗೂ, ಅತಿರಥಿಗಳಿಗೂ, ದಂಡಿಸುವ ಮಾತಿರಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ನಿಂದಿಸುವ ನ್ಯಾಯ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸಹ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಗಾಡಿ ಹೊಡಿಯುವ ಗಾಡಿಗಾರನಂಥ, ಡಾಯರ ಸಾಹೇಬನನ್ನು ರಾಜೀನಾಮೆಯಂಥ ಶಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ದಂಡಿಸಿದೆ. ಇಂಥ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಸಮಾಪ್ತಿಯಾಗುವದು ಅಶಕ್ಯವು. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮನೋದೇವತೆಯು ಇರುವಂತೆ, ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೂ ಇರುವದು. ಯಾವದೇ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಿರ್ಣಯದಿಂದ, ಅದರ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿದೆಂದು ಬಾಯಿಯಿಂದ ಹೇಳಿ ಸಾಲದು. ಈ ತೃಪ್ತಿಯು, ಈ ಸಂತೋಷವು, ವರ್ತನದೊಳಗೆ, ಕೃತಿಯೊಳಗೆ ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕಾದರೆ ಮಾತ್ರ, ಅದು ನಿಜವಾಗಿ ಉಂಟಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅದೊಂದು ಜಬರದಸ್ತಿಯ ಸಲಾಮು ಎಂದು ಕಂಡುಬರುವದು.

ಭಾರತಮಂತ್ರಿಗಳಂತೂ, ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವು ಕೊಟ್ಟ ನಿರ್ಣಯದೊಳಗಿನ ಅವಾಕ್ಷರವನ್ನು ಸಹ ತಿರುಗಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುವರು. ನಮ್ಮ ಭಾವಿ ಸುರಕ್ಷಿತತೆಗೆ ಮತ್ತು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರೀತಿಕರ ಸಹವಾಸಕ್ಕೆ, ಅದರ ಚಿರಂತನ ಬಾಳಿಕೆಗೆ, ನಮಗೂ, ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸನದಶೀರ ಸಾಧನದಿಂದ ತಿದ್ದುಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಹೊರತು ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲೆಂದು, ಭಾರತಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುವದು, ಒಂದು ವಿಧದ ನಿಜವಾದ ರಾಜನಿಷ್ಠೆಯು. ಅದನ್ನು ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಆಚರಿಸುವದು, ನಮ್ಮ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಕೆಲಸವು. ಸದ್ಯದ ಹಿಂದಿ ರಾಜಕಾರಣದ ಗತಿಯೇ ಹಾಗಿದೆ. ಲೋಕಮತದ ಪೂರ್ಣ ವಿಜಯವಾದದ್ದನ್ನು ನೋಡುವದು, ಹಿಂದೀ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸುದೈವದಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗಿಲ್ಲ, ನಾಳೆಗಾದರೂ ಬರುವದು. ನಮ್ಮದು ಸತ್ಯಪಕ್ಷವಿದ್ದರೆ, ಸತ್ಯದ ವಿಜಯವಾಗಲೇ ಬೇಕು.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ನೊ ಕ್ಲಾಯಿಡ ಪರಿಯಾ ಕವಿತೆಗೆ ಕೇಂದರೆ, ಸರಕಾರದಿಂದ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡುವವರಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಲ್ಲ— ೪ ೫ ಮೆಂಬರರ ಬೋರ್ಡ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದಿರುವ ಶಹರುಗಳಲ್ಲಿ, ಈ ಪುರಾಣಾ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಶಹರದ ಸುಖಸೋಯಿಗೆಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಹಳೆ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಇಂಥ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸರಕಾರವನ್ನು ಇಂಕೋಲೆಯಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಯಲ್ಲಾಪೂರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾರವು ಯೋಜಿಸಲು ಅಂಕೋಲೆಯ ಜನರು ಅದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದರು. ಯಲ್ಲಾಪೂರದವರು, ಯಾರಿಗೆ ದಾರಿಲ್ಲೆಂಬಂತೆ, ಕೈ ಮುಗಿದು ಕುಳಿತರು. ಹೀಗಾಗಿ ಯಲ್ಲಾಪೂರಕ್ಕೆ ಬತ್ತಾಯದ ಸ್ಥಾ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ದೊರಕಿತು. ಸರಕಾರಿ ಗ್ಯಾಜಿಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯಂತೆ, ಬೆಟ್ಟದೊಳಗಿನ ಈ ಪುಟ್ಟ 'ಪಟ್ಟಣ'ದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ ಈ ವಿಧದ ಸ್ವರಾಜ್ಯೋದಯವಾಯಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಇನ್ನು ತನಕ, ಈ ಉದಯವಾದ ಸೂರ್ಯನು ಕ್ಷಿತಿಜದಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಏರಿದನೆಂದು

ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಿದ್ದಿಲ್ಲ ನೇಮಣೂಕಿಯ ಮೇಟ್ರಿಕೆಯ ಜುಲುಮಿನ ರಾಮರಾಜ್ಯವು ಕೊಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಉಮೇದವಾರರು ಅಲ್ಲಿ ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ಹೊಸ ಕಾನೂನುಗಳ ಜಾದಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ, ತಾವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬರುವವರಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಈ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಕಳೆಯಲಿಕ್ಕುತ್ತದೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಇದೇನು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಲ್ಲ. ಈ ಕಮೀಟಿಗಳು ಜನರಿಗೆ ತೀರ ಅಪ್ರಿಯವಿದ್ದಾವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಾವು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುವೆವು. ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರತಿಕಾರವಾಗಿ ನಡೆದ ಸಾಹಸವು. ಯಲ್ಲಾಪುರವೆಂದರೆಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣವು? ಅದರೊಳಗೆ ವಾಸಿಸುವ ಜನರೆಷ್ಟು? ಅವರಮೇಲೆ ಇಂಥ ಮುದಿಯಾಗಿ ಪಣ್ಣಾದ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೊರಿಸುವದೇತಕ್ಕೆ? ಅದರ ಉತ್ಪನ್ನವೆಷ್ಟಾಗುವದು? ಅದರ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೇನು ಬೇಕು? ಜಿಲ್ಹಾ ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಣದ ಸಹಾಯವಾಗುವದು? ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಬಹಳೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದರೆ, ಈ ಕಮಿಟಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಮೊದಲೇ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲೆಂದು ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇರಲಿ. ಇನ್ನಾದರೂ, ಯಲ್ಲಾಪುರದ ನೋ. ಏ. ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಸರಕಾರವು ರದ್ದುಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು, ನಮಗೆ ಸೂಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಉದ್ದಿಷ್ಟದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಲಿ ಏನೂ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗದೆಂದು ನಾವು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವೆವು.

---

೨ ರಿಫಾರ್ಮ್ ಕಾಯಿದೆಯ ಯಂತ್ರವು ಚಲಿಸಹತ್ತಿತು. ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಯಂತ್ರದೊಳಗಿಂದ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಎಣ್ಣೆಯು ತಟತಟಕಾಗಿ ಬೀಳಹತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಾರಂಭವು ಹೀಗೆ ಇರುವದು ಸಹಜವು. ಮೊನ್ನೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಬಳದ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ, ೫ ಲಕ್ಷ ೩೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಿಲಾಯತ ಸರಕಾರದ ತಿಜೋರಿಯಿಂದ ಕೊಡುವ ಮಂಜೂರಿ ದೊರೆಯಿತು. ನಮ್ಮ ತಿಜೋರಿಗೆ ಇದೇ ವರುಷದಿಂದ ಅಷ್ಟೊಂದು ಲಾಭವಾಗುವದು. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಎಲ್ಲ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಶ ಖಜಾನೆಯಿಂದಲೇ ಸಂಬಳ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಸ್ಟೇಟ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ವರ್ಷಾನುವರ್ಷ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಉತ್ಪನ್ನದೊಳಗಿಂದಲೇ ವೇತನ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಟಿಬ್ಬಿ(?) ನ್ಯಾಯವಂತ ಮೆಂಬರನು ಈ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೂರಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು, ಇಂಥ ಅದಾವೆಯ ವಿವಾದದ ಸಮಯ, ಪ್ರಮಾಣಿಕ ಮೋರ್ಲೇಯವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾಗ ವಿವಾದಿಸಲು, ಮೋರ್ಲೇ ಸಾಹೇಬರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಸತ್ತೆಯ ಬಹುಮತದಿಂದ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿ, ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳನ್ನು ಸುಮ್ಮಗೊಳಿಸಿದ್ದರು. ಅಧಿಕಾರ ತ್ಯಾಗಮಾಡಿದ ನಂತರ, ಅವರು ಬರೆದಿಟ್ಟ ಸ್ಮರಣ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ "ತಾನು ಈ ಸಮರ್ಥನೆಯನ್ನು ವಿತಂಡೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಮನೋದೇವತೆಯನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು" ಎಂಬಂತೆ ಹೇಳಿರುವರು. ಈ ಅನ್ಯಾಯವು ಕಣ್ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಈಗ ದೂರವಾದಂತಾಯಿತು. ಈ ವೆಚ್ಚ ಮಂಜೂರಿಯ ವಿವಾದದೊಳಗೆ 'ಡಾಯರನ ಕೃತಿಯ ಸಮ್ಮಾಪನವು(?)' ಸಹ ಮುಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಒಂದು ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಎರಡು ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದರೆ, ಒಂದು ಹಕ್ಕಿಯು ಅತ್ಯಲ್ಪ ಸ್ಪರ್ಶವಾಗಿ ಬಿದ್ದಾದರೆ, ಸೋಜಿಗವೇನು? ಇರಲಿ. ಈ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯಿದೆಯ ಅಮಲು ತಿಜೋರಿಯೊಳಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು, ಇಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಸೇರಿ, ಹಕ್ಕು ನಡಿಸಹತ್ತಿತು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬರೇ (ಈಗ, ನಾ. ಶಾಫಿ) ಹಿಂದಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರು. ಹೊಸ ಕಾಯದೆಯಂತೆ ಮೂವರಾಗಬೇಕೆಂದು, ಮದ್ರಾಸಿ ಮುಖಂಡರಾದ ನಾ. ಬಿ. ಎನ್. ಶರ್ಮಾರವರಿಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯ ಜಾಗಕ್ಕೆ ನೇಮಣೂಕಿ ಆಗಿದೆ. ನಾ. ಶಾಫಿ, ನಾ. ಶರ್ಮಾ ಇವರಿಬ್ಬರ ಜೊತೆಗೆ, ಮೂರನೆಯವರು ಯಾರು ಬರುವರೆಂದು ಇನ್ನೂ ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದಿದೆ. ಈ ಮೂವರ ಕರ್ತಬಗಾರಿಯ ಮೇಲೆ, ನಮ್ಮ ಭಾವಿ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಬಹು ಅಂಶದಿಂದ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವವು. ಅವರು ಸೋತರೆ, ನಮ್ಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯವೇ ಸೋತಿತೆಂದು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿಗಳೇ ಕೂಗುವರು.

---

೩ ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯದ ಬೇನೆಯು ಇತರ ದೇಶಗಳಂತೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿದೆಯೆಂದೂ, ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದರೆ, ನಾಪಾಸ ಆದವರಿಗೆ ಸಿಗುವಷ್ಟೇ ಹಕ್ಕು ಅವರಿಗೆ ಸಿಗಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುವಷ್ಟು ಸೀಮೆಗೆ ಇದು ಮುಟ್ಟಿದೆ. ವಿದ್ಯೆಗೆ ಮತ್ಸರವಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುವ ತತ್ವವು ಇನ್ನು ನಿರುಪಯೋಗಿಯಾಗಹತ್ತಿದಲ್ಲವೋ? ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕನ್ನಡ ಮುಲ್ಕೀಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗಿ, ಮೇಲ್ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದವರಿಗೆ ಸಹ ಅನೇಕರಿಗೆ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕ್ಲಾಸದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಲ ದೊರೆಯುವದು, ದಿನೇ ದಿನೇ ತೀರ ಅಶಕ್ಯವಾಗಹತ್ತಿದೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದು ಶೋಧಿಸಿದರೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಇದರ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳಿದ್ದದ್ದು! ಮತ್ತೇನಿಲ್ಲ. ಈ ಉಮೇದವಾರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಯಕರು ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ, ಸಿಲೆಕ್ಷನದ ಕತ್ತರಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿದಂದಿನಿಂದ, ಈ ಅನ್ಯಾಯವು ಮಿತಿಮೀರಿ ಹೋಗಿದೆ. ಸಿಲೆಕ್ಶನು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವು ಡೆ. ಇನ್ಸಪೆಕ್ಟರರ ಕೈಯಲ್ಲಿ. ಅವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದ್ವೇಷ್ಟರು ಇದ್ದರಂತೂ, ಮತ್ತೇನು ಕೇಳುವದದೆ? ಇಂಥ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ೧೦೦ ರೊಳಗಿನ ೯೯ ಉತ್ತಮ ಉಮೇದವಾರರಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಹತ್ತಿ, "ಮುಲ್ಕಿ ಪರೀಕ್ಷೆಂದು ಮಡಿದು, ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿರರ್ಥಕ ವೆಚ್ಚಮಾಡಿದೆನು. ಇಂಗ್ಲಿಷ ಕಲಿತರೆ, ಏನಾದರೂ ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗ ಹಾಗೂ ಕೆಟ್ಟೆನು, ಹೀಗೂ ಕೆಟ್ಟೆನು" ಎಂದು, ಅನೇಕ ಯುವಕರು ಈ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಇರಲಿ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೇದ ಬುದ್ಧಿಯ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಖಾತೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಅದಕ್ಕೆ ಏನೂ ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಭಾವಿ ಪೀಳಿಗೆಯ ಶಿಕ್ಷಣವು ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದಾಗಬೇಕು. ಅವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿರಲಿ, ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿರಲಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಮೇಲಾಟದಲ್ಲಿ, ಮೇಲಿನ ದರ್ಜೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಉಮೇದವಾರರನ್ನೇ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿರಿ. ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರಿದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ, ಈಗಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. ಇಂಥವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರೆಂದು, ಅವರ ವಿದ್ಯೆಯ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ಅಧಿಕಾರದ ಸತ್ತೆಯಿಂದ ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಬೇಡಿರಿ. ಇಷ್ಟೇ ಸಂಬಂಧಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕೋರಿಕೆಯು.

---

೪ ಅಂಕೋಲೆಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ 'ಮುಜಾಲೆ ಕಾಮತ ಕಂಪನಿ'ಯ ಪ್ರಧಾನ ಮಾಲಕರಾದ, ಶ್ರೀಯುತ ಮುರಾರಿ ಗೋವಿಂದ ಮುಜಾಲೆ ಇವರು ೩ ತಿಂಗಳಿನಾಗಾಯಿತು ಯಕೃದ್ವಿಕಾರದಿಂದ ಅಸ್ವಸ್ಥರಿದ್ದು, ಕಳೆದ ಶುಕ್ರವಾರ ರಾತ್ರಿ ಅಕಸ್ಮಿಕರಾಗಿ ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು, ಅತಿ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರು ಸಾಹಸಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೂ ಸಾತ್ವಿಕ ವೃತ್ತಿಯವರೂ, ಧರ್ಮನಿಷ್ಠರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅಂಕೋಲಾ, ಕುಮಟಾ, ಕಾರವಾರ, ತದಡಿ, ವಾಸ್ಕೋ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ, ಇವರ ಪೇಢಿಗಳಿವೆ. ಇವರು ಮುಂಬಯಿಯ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ಸ್ಕೋಲರಶಿಪ ಲೀಗದ, ಸಹಾಯಕ ಸಭಾಸದರಾಗಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರ ನಿಧನದಿಂದ ಅಂಕೋಲೆಗೆ ಬಹಳೇ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ. ಇವರ ಹಿಂದೆ, ಇವರ ವೃದ್ಧ ಮಾತೋಶ್ರೀಯವರೂ, ಅನುಜರಿರ್ವರೂ, ತಮ್ಮ ಅಸಹ್ಯ ದುಃಖದಲ್ಲಿ, ಅನೇಕರು ಸಹಭಾಗಿಗಳಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದು, ಕಾಲಚಕ್ರದ ಕಡೆಗೂ ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಟ್ಟು, ತಮ್ಮ ದುಃಖವನ್ನು ಸಾಂತ್ವನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಇವರ ಪತಿಪರಾಯಣ ಪತ್ನಿಗಳಾದ ಸೌ. ಆನಂದೀಬಾಯಿ ಇವರು, ಕೊನೆಯ ತನಕ ಏಕನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಪತಿಸೇವೆಮಾಡಿ, ತೀರ ಅಂತ್ಯಕಾಲಕ್ಕೆ, ಪತಿವಿಯೋಗವಾಗಬಾರದೆಂದು, ಈಶ ಸಂಕೇತಿಸಿದ್ದೆಂಬಂತೆ, ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಸದೆ, ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಿ, ಅವರ ಪ್ರತೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತ, ಪರಲೋಕವನ್ನೈದಿದಳು. ಜಗದೀಶ್ವರನು ಈ ಉಭಯ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಗಳಿಗೆ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖ-ಶಾಂತಿ ಕೊಡಲೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ —

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಈ ವರೆಗೆ ಮಳೆಯು ೬೦-೭೦ ಆಯಿತು. ಗಾಳಿಯಿಂದ ಮೋಡಗಳು ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸಾಗುತ್ತವೆ. ನೆಟ್ಟಿಯ ಕೆಲಸ ತೀರುತ್ತ ಬಂತು. ಆದರೂ ಅಕ್ಕಿ ರಾಗಿಯ ಧಾರಣೆ ಇಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಕಿಯ ಸಿಲಕು ಉಂಟು.

ಅಧಿಕಮಾಸದ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಉತ್ಸವಪ್ರಿಯ ಭಕ್ತರು ಸೇರಿ, ತೋರಣ- ಪತಾಕೆ- ಹಂಡಿ- ದೀಪಗಳ ಮಾಲಿಕೆಗಳಿಂದ ಶೃಂಗರಿಸಿದ ಹೊರಗಿನ ಸಭಾ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಭಜನೆ-ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಹೋತ್ಸವಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಪಗಾರದ ನೋಟುಗಳ ಬರಗಾಲವಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರಿ ದರ್ಶನಿ ಹುಂಡಿಗಳು ಸಿಗುವದು ಅಪರೂಪ. ಏಲಿ(?) ಕಡೆಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ಯಾಮರಾವ ವಿಠ್ಠಲ ಸೊಸ್ಯಾಟಿ ಶಾಖೆಯಿಂದ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ಹುಂಡಿಗಳು, ಈಗ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತರುವ ಪ್ರಸಂಗ ಇಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೊದಗಿದೆಯಂತೆ!

ಈ ಮೊದಲು ಹೆರವಟ್ಟೆಯ (ಗೋಕರ್ಣಸಮೀಪ) ನಾರಾಯಣಪೈರ ಮನೆ ಮಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ಯಾವಿಹಾಳ ಮಾಡಿ, ನಂತರ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ, ಮುರೂರ ನಾಗು ಎಂಬುವನ ಮೇಲೆ ಘನ ಇ. ಪೀ. ಕೋ. ಕಲಂ ೫೦೧ ರಂತೆ ಖಟ್ಲೆ ದಾಖಲು ಆದದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ಆ ಖಟ್ಲೆಯ ಪುಷ್ಪವೋ, "ಮುಸಲ"ವೋ, ನೋಡಬೇಕು.

ಶಿರಸಿ— ಆನಂದಾನ ಗಂಪತಿ... [illegible] ... ಪಂಚ ದಿ. ... ನವಾರನಾ ಸವೆಯ ... ವಕೀಲ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ... ಕೂಡಿ ... ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಸಾದ ರಾವರ... ಗಳ ... ರ ಮತ್ತು ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರಿಂದ ಬಂದ ಉತ್ತರ ಗಳು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ಮತ್ತು ಆ ಉತ್ತರಗಳು ನಿಷೇಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ಆ ನಂತರ ... ಗಣಪತಿ ಜೋಶಿ ಗಂಗಾಧರ ಪರಿವರ್ತನ ಮ ... ಹಾಗೆ ಬಂದವರ ... ಕುರುಕಲಿಮಿಂದ ಬಂದ ... ಇದ್ದ ... ಸ್ವಾರ ಸುಸ್ವಾಪ್ಯ ... ವಿ|| ... ಟಪ್ಪ ಸಾಹೇಬ ... ಘೋ ರೆಸ್ಸವ ... ನಾ ಜಿಲ್ಲೆ ... ನಂತಿ ... ವಾರನು ... ಈ ಬಗ್ಗೆ ... ಕೆಂತು ... [illegible]

ಜಂಟ ... [illegible] ... ಸರ್ವಾನು ಮತದಿಂದ ನಿಶ್ಚೈಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ... ಟ್ಟ ಮತ್ತು ... ಮೇರ ... ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದರು

ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ... ರ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ... ಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ... ಕೂಡಿ ಅವರಲ್ಲಿ ... ನಾದ ... [illegible]

ಮಳೆ ... ಜ್ಜ ... ಬಸ್ಸಾಗಿ ... ಮೇಲೆ ... ಲ್ಲುಗಳನ್ನು ... ಲಿರು ... ತನ್ನ ... ಬೀರ ... [illegible]

ಹಳಿಯಾಳ— ... ರ ವರೆಗೆ ೧೨–೬೪ ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ... (ಹಿಕ್ಕ್ಯಾಡಿ) ಬಿದ್ದಿದೆ ... ಹವಾಮಾನ ... ಕೆಳಜ್ವರ ಸುರುವ ಗುತ್ತಿದೆ

ಮ್ಯುನಿಸಿಪಲ ... ಕಾರಕರ ... ಇವರಿಗೆ ... ಕಾಲದಿಂದ ... ಯಿತು ... ಇವರ ... ಲೋಕಿ ... ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಲ್ಲಿ ... ಬೇರೆಯವರನ್ನು ತರುವ ವಿಚಾರವದೆ ... ಕಾಲಿಯ ... ನೇ ಆಸಿ ಮಾಸ್ತರ ... ರನ್ನು ... ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯಾ ... ಜೇಯರವನರ ... ರಂತೆ ಇವರ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಲ ನೌಕರರಿದ್ದು ... ಯಲ್ಲಿ ... ತಲಸವಾಡಿದ್ದರ ... ಮು ಈ ರೀತಿ ಕೂಡಿಯಿತು ... ದಲ್ಲಿ ಬಬ್ಬರನ್ನು ತೆಗಮಹಳಿತ್ತು ... ಗವಾಮಿ ಪತ್ತು ... ಇವರ ... ಕವಾರ ... ನಿಂದ ... [illegible]

सूपा— ता १८–७–१९३० रोजी सूपा येथे श्री रामलिंग देवस्थानात सुपा पेन्चातील खेड्यापाड्यातील लोक जमून श्रीयुत गोपाळराव यांनी यांचे अध्यक्षतेखाली जाहीर सभा भरविणेत येऊन, सभेत खालील प्रमाणे ठराव पास करण्यात आले

१ राजा व राणी यांचे अभीष्ट वादे चिंतन

२ सूपा येथे कायम काम करणेकरिता पेठा-सभा स्थापन केल्याने

३ फारेष्ट

अ) गाव सुधराई करिता गावचे वस्तीचे भोवार २०० यार्ड जगा लहान मोठी सर्व झाडे तोडून, त्या लाकडाचा उपयोग गावकऱ्यांनी आपल्या मर्जीप्रमाणे करून, त्यात पुन झाडे न वाढण्याबद्दल जाळून मोडून नांगरणी वगैरे पीक करणेस सरकार परवानगी असावी

(ब) सदर २०० यार्ड अंतरापुढे, सभोवार दोन मैल जागा मोकळे ठेवून, त्यात गुरे चरण्यास सप्पेल माफी असावी सिवाय मजुरी कामा करीता, व शेती कामा करीता त्यातील लाकूड आणणेस, गावकरी लोकांना मोकळीक असून, गुराचे वृद्धी करीता सदर जंगलातील काटेरी झाडें व ... वगैरे ... साफ करणेस मोकळीक असावी

(क) जनावरांच्या वाढीकरीता धनगर ... लोकांना अगर, तुळशी पेठ्यासारख्या ... देताना, विशेष सवलती देऊन ... सरकारने जाणून ठेवणे

(ड) फॉरेष्ट खात्याकडून नवीन कुमकी ... देणे आल्या आहेत त्या कुमकी लागेतो ... लाकूड पूर्वी दिलेल्या कुम्रीप्रमाणे, ... देऊन, दर एकरी ०–४–० प्रमाणे ... आकार घ्यावा

(ई) या पेठ्यातील काही गाव, न, हा पेठा ... फॉरेष्ट खात्याकडून, काढून रेव्हेन्यु ... त्या मध्ये ठराव पास होवून ... सदर ठराव डेप्युटेशन ... पाठविणे ठरले आहे याव ... पाऊस बराच पडत आहे शेती काम त्यांनी सुरू ... खेड्यागावात फॉरेष्ट ... जंगल तोडून त्यात नांगरणी, व साग ... गेल ... क्रम सुरू झाला ... शेतकरी लोकांची गुरे त्यात गेल्याने, ... चालला आहे ... अशाच प्रयोग करणेस, जंगल ... लोकांना लाकूड तोडून ... मागवानी रोप ... देण्याचे करारी दिल्याने ... करणे ... ... त्यात, ... जगताप होऊन, ... फार कठीण झाले आहे तरी, नवीन प्रयोग ... बंद होणे, अवश्य आहे.

ಅಂಕೋಲೆ— ... ಸುರಿವ ... ಉತ್ತಮ ... ಕೆಲಸ ... [illegible]

ಇಲ್ಲಿಯ ... ರಿಂದ ... ಮುದ್ರಿತ ... [illegible]

ಹೋದ ಕ ಕ್ರಮಾರ ರಾತ್ರೆ ದೈವಾಧೀನರಾದರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಅತಿಶಯ ದುಃಖವೆನಿಸುತ್ತದೆ ಇವರ ಅಂತ್ಯಕಾಲವು ಸಮೀಪಿಸಿತೆಂದು ತಿಳಿದು, ಅವರ ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿಗೆ ಅತಿ ಪತ್ನಿ ಆನಂದೀಬಾಯಿಯವರು, ಉತ್ತಮ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಪತಿಗಳ ಸಹಿತ ಗಮನವಾಡಲಿಚ್ಛಿಸಿದಂತೆ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಸದೆ, ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಿ, ಆತ್ಮತ್ಯಾಗವಾಡಿದಳು ಈ ಧರ್ಮನಿಷ್ಠ ಪತಿ-ಪತ್ನಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮಲೋಕದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಲೆಂದು ಬೇಡುವೆವು

ಹಳೆ ಎಪವರ್ಥ ಲಾಯಬ್ರರಿಯು ಈಗ ಪುನಃ ಚಲೋದಾಗಿ ನಡೆಯಹತ್ತಿದೆ ವೋಚನವೋಲೆ ಬರೆ ಬಸ್ತಾದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ... ಉಪಯುಕ್ತ ಪತ್ರಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ

ಇಲ್ಲಿ ಜಂಗಲ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ, ಇಬ್ಬರು ಬೇಸಾಯಗಾರರಮೇಲೆ ಖಟ್ಲೆ ನಡೆದವೆ ತೀರ್ಪು ಆದ ನಂತರ ಖುಲಾಸೆ ತಿಳಿಸುವೆವು

ಪತ್ರ ಸ್ವೀಕಾರ.

१ दिसेल तशें बोलणारा } ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರಗಳನ್ನು
೨ ಕುಚೆ ಷ್ಟಯಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ }

ಕಾದಿಟ್ಟಿರುವೆವು ಮತದಾರರೊಳಗಿನ ಅನೇಕರಿಗೆ ಮೆಂಬರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಕುತೀರ್ಥಗೆಂದು, ಯಾರೊಬ್ಬರ ಹೆಸರನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ, ಇಲ್ಲವೇ, ಅವರ ಸಹಿತ ... ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವದು ನಿಂದ್ಯವು, ಎಂದು ನೀವು ಹೇಳುವದು ನಿಜವು ಉಮೇದವಾರರ ಪಾತ್ರಾಪಾತ್ರತೆಯಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುವೆವು

ನಾಡಗುಡ— ನಾ| ಪಟೇಲರ ಬೀಲು ಪೊಸ ಕೌನ್ಸಿಲದಲಿ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬರುವದುಂಟು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅದರ ವಿಷಯ ವಾದ-ವಿವಾದ ಬೇಡ

ಗ್ರಾಮ್ಯ ರಾ ದೇಶಪಾಂಡೆ— ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವಿದ್ದಂತೆ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆವು ... ಗೋರಕ್ಷಣದ ವಿಷಯವು ಮಹತ್ವದ್ದಿದೆ ಸ್ಥಳಾಭಾವದ ಮೂಲಕ ಬೇಗನೆ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗದೆಂದು ವ್ಯಸನ ಪಡುವೆವು

ಮೊಚ್ಚಿದವರಿಗೆ ಮರಣವೇ ಸುಖ!

(ಲೇಖಕ — ಸತ್ಯವಾನ, ...)

ಈ ನಮ್ಮ ದೇಶೀಯರ ಪರದೇಶೀಯರಿಂದ ಕಲಿತುಕೊಂಡ ಅನೇಕ ವ್ಯಸನಗಳಲ್ಲಿ, ಚಹಾ-ಪಾನವು ಒಂದಾಗಿದ್ದು, ಅದರ ಪ್ರಸಾರವು ಇತ್ತಿತ್ತ ವಿಪರೀತ ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ ... ಅಲ್ಲ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅದೊಂದು ಸುಧಾರಣೆಯ ಚಿಹ್ನವೆನಿಸುತ್ತಲಿದ್ದು ಚಹಾ ಅಂಗಡಿಗಳಿಲ್ಲದ ಊರುಗಳು ಎಷ್ಟು 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಗ್ರಾಮ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಲಾರವು' ಅದರಂತೆಯೇ ಚಹಾ ವಾಸವಿಲ್ಲದ ಮನೆಯು ಸುಖ- ಶಾಂತಿ ಸಮೃದ್ಧಿಗಳ ತವರಮನೆಯಾದಾಗ್ಯೂ ಚಹಾ ಭಕ್ತರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶೂನ್ಯವೆನಿಸ ವದು! ಅದ್ದರಿಂದಲೇ, ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹುಡುಕ ಬೇಕಾದ ... ಸಂಗ್ರಹ ... ವಸತಿಯುಂಟೋ ಇಲ್ಲವೋ, ಎಂಬುದನ್ನು ಆ ತರಂಗದಿಂದ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವರು ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಅಬಲೆಯರಂತೆಯೇ, ಚಹಾ ಪಾನದಿಂದ ತಮ್ಮ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮೇಲಾಗಬಹುದಾದಂಥ ಅಪಾಯವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಬತ್ತಿಟ್ಟಿಗರಲಿ, ತಮ್ಮ ವಪೋರು ತಿಂಗಳ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ, ಅದನ್ನು ಬಾಟಲಿ ... ಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾನಂದದಿಂದ ಕುಡಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಕೆಡಿಸುವದಲ್ಲದೆ, ದುರ್ವ್ಯಸನದ ಬೀಜವನ್ನು ... ಬಿತ್ತುತ್ತಿರುವರು!

ವಾಚಕರೆ, ಇನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಚಹಾ ಅಂಗಡಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದ ಕೇಳ್ರಿ ... ಅವುಗಳೊಳಗಿನ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟೆಂತ ವರ್ಣಿಸಲಿ! ಅಗೋ ನೋಡಿರಿ, ಜನರ ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ, ಹೊರ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ... ಹಾಕಿರುವ ತರತರದ ವಿಶಾಪಿಯು! ಅದು ... ಯಿಂದ ತನ್ನ ನಿಜ ಬಣ್ಣವನ್ನು ತೋರದಿರುವದು ಇಗೋ ನೋಡಿರಿ, ಅದರಮೇಲಿನ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಇರುವೆ

ಗಳು ಸದ್ದು ಮಾಡದೆ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿರುವವು! ಇದೇ ಇಲ್ಲಿ ನೊಣಗಳು 'ಕ್ಷೌರ' ಎಂದು ಗವೆಗುಂಪಾಗಿ ಅದನ್ನು ಮುತ್ತುತ್ತಿರುವವು!" ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೊಲಸಾಗಿದೆ! ಇರಲಿ ಇದೆಲ್ಲ ಹೊರ ಒಳಿದು ಸ್ವಚ್ಛತೆಯಾಯಿತು ಇನ್ನು ಒಳಬದಿಯ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ನೋಡುವಾ

ವಾಚಕರೇ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಬಗ್ಗಿ ಒಳಗೆ ಬರ್ರಿ ಒಹಹಾ ಇಲ್ಲಂತೂ ಬೆಳಕಿಗೂ ಗಾಳಿಗೂ ಬಹಳವೇ ಇಲ್ಲ. ಕಲಕತ್ತೆಯ ಕತ್ತಲೆಯ ಕೋಣೆಯೋ ಸರಿ! ಕಸ ಕಡ್ಡಿಗಳಂತೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿವೆ! ಅಗೋ ನೋಡಿರಿ ಆ ಕುರ್ಚಿಗಳ ಗಿರಾಕಿಗಳು. ಖಾಲಿ ಮಾಡಿಟ್ಟಿರುವಂಥ ಕಪ್–ಸಾಸರುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಒಗಟುಗೆಯಿಂದ ತೊಳೆಯುತ್ತಿರುವನು ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೂಡಾ ನೀರು ತಾಗುವದಾದರೂ ಕಠಿಣವೇ ಸರಿ! ಚಹಾ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ತರತರದ ರೋಗಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹಾಜರಿಯನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವದರಿಂದ, ಇಂಥ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುವದಾದರೂ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವೇ? ಇಗೋ ನೋಡಿರಿ ಇದು ಚಹಾಕ್ಕಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ದಂಥ ಹಂಡೆಯು ಇದನ್ನು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಯಾದರೂ, ಖಾಲಿ ಮಾಡಿ ತೊಳೆಯದೆ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ತುಂಬುತ್ತಿರುವದರಿಂದ, ಅದರೊಳಗಿನ ನೀರಿನ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ನೀವೇ ಊಹಿಸಿರಿ! ಅದಕ್ಕೆ ಮುಚ್ಚಳವಾದರೂ ಇರಬಾರದೇ ? ಮೈಲಿಗೆ ಹೊಲಸನ್ನು ನೋಡಿರಿ! ಒಮ್ಮೆ ಗಿರಾಕಿಗಳು ಕುಡಿಯುವಂಥ ಚಹಾದೊಳಗೆ ದೋಷವಾಗಿರುವ ಕಾರಣವನ್ನು ಅಂಗಡಿಕಾರನಿಗೆ ಕೇಳಲು ಸಂಶಯ ಬಂದು ಅವನು ಹಂಡೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಲಾಗಿ, ಒಂದು ಇಲಿಯು ಕೂಡಾ ಕೊಳೆತು ಹೋಗಿತ್ತು ಈ ಇಲಿಯು ಬಿದ್ದಂದಿನಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಅದೇ ನೀರಿನ ಚಹಾವನ್ನು ಕುಡಿದಿರುವದು ಸಹಜವಷ್ಟೆ! ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೀರು ಕಾಯಿಸುವ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾವು ಬೇಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಅದರಿಂದಾದ ಚಹಾ ಕುಡಿದಂಥ ಜನರು ವಿಷವೇರಿ ಸತ್ತುಹೋದರೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ನೀವಾದರೂ ಕೇಳಿರಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಅಗೋ ಒಲ್ಲಿರ ಪಂಕ್ತಿಯಿಂದ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಗಿರಾಕಿಗಳಿಗೆ ಅಸಹ್ಯ ಶಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಈಗ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಚ್ಚಗೆಯೋ ಸರಿ ಆದರೆ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮಾತ್ರ ಹೊಗೆಯಿಂದ ಹೋದವು! ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ನಿಲ್ಲಲಾರೆವು ಏಳಿರಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗೋಣ

ವಾಚಕರೇ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯು ಹೀಗಿರುತ್ತ, ಚಹಾ ಭಕ್ತರು 'ಮೆಚ್ಚಿದವರಿಗೆ ಮಸಣವೇ ಸಖ' ವೆಂಬಂತೆ, ಇಂಥ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೃಹ (?) ಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಕಾಲವನ್ನು ಬಹು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕಳೆಯುತ್ತಿರುವದು ಎಂಥ ಆಶ್ಚರ್ಯವು! ಇವರಿಗೆ ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯು ತಿನಿಸುಗಳು ಎಷ್ಟು ಉತ್ತಮವಿದ್ದರೂ, ಸೇರುವದಿಲ್ಲ ಇಂಥ ಅಂಗಡಿಗಳೊಳಗಿನ ಅಗ್ಗ ಕಿಟ್ಟಿಯ ಮುಗ್ಗ ಜೋಳ'ದ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ತಯಾರಾದಂಥ ಖವಟ್ಟೆಯ ಬುರುಕು ಗಟ್ಟಿದ ಮಿಠಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಇವರು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಕೈ ಹೊಡೆಯುವದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಊಟವಾದರೂ ಸೇರುವದಿಲ್ಲ ಚಹಾದ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಎತ್ತಿದರೆ, ಇವರಿಗೆ ಹಸಿವೆ ಯಾವದರ ತ್ಯಾಗ ಆಗಬೇಕು? ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವು ದಿನೇ ದಿನೇ ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತ ನಡೆದದೆ ಚಹಾ ಅಂಗಡಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಉತ್ತರದಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲಿದ್ದ ಮೂಲಕ, ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿಯೇ ನೋಯಿಯಿಂದ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಲು ತುಟ್ಟಿಯಾಗಿ, ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೋದರೂ, ಸಿಗುವದು ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಚಹಾದ ನೆನಪಾದ ಕೂಡಲೆ, ತಡವಾಗದಂತೆ ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ನಿತು ಕುದಿಯುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಇಂಥವರಿಗೆ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ಪೇಚಾಟವಾಗುವದು. ಹಾಲು ಸಿಗದಿದ್ದರೂ, ಬರೇ ಚಹಾ ಸಪ್ಪಿನ ನೀರಿನ ಮೇಲೆಯೇ, ಇವರು ತಮ್ಮ ವ್ಯಸನವನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುವರು! ಹಿಂಗಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಇಂಗ್ಲಂಡದಲ್ಲಿ ದೇಶಾಂತರ ಕ್ಷಿ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಲು ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ಸರಾಯಿಯ ಪೀಪಾಯಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುಳುಗಿಸಿ ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನಂತೆ ಅದರಂತೆಯೇ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಚಹಾದ ಹಂಡೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುಳುಗಿಸಿ ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಪರಾಧಿಗಳೇನು ಸಿಗುವದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪವೆನಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ

ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ಹೇಳುವದೇನಂದರೆ — ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಖಾತೆಯವರು (Sanitary Department) ಇಂಥ ಚಹಾ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ತಪಾಸಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು, ಜನರು ತಮ್ಮ ಈ ದುರ್ವ್ಯಸನವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ತಗ್ಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೈಕೊಂಡರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ರೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದಲ್ಲದೆ ಜನರ ಪ್ರಕೃತಿಯಾದರೂ ಬಹಳೇ ಸುಧಾರಿಸುವದೆಂಬುವದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ

ಹಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಫಂಡ.

(ಲೇಖಕ — ವೆ. ಪ. ಹೆಗಡೆ ಬಾಡ ಅಂಕೋಲಾ)

ಲೇಖಾಂಕ ೨

ಫಂಡಿನ ಪ್ರಕಾರಗಳೂ, ವಿನಿಯೋಗವೂ

ಅ ವರ್ಗಣಿಯು

೧ ಅನುಕೂಲವುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮಂತರೂ, ದೊಡ್ಡ ಪಗಾರದ ನೌಕರರೂ, ನಿಯಮಿತವಾದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಣಿಯನ್ನು ಒಂದೇ ಸಾರೆ ತುಂಬಬಹುದು.

೨ ಹವೀಕರು ಬಹಳ ಜಮೀನುದಾರರು ಇವರು ತಮ್ಮ ಅಡಿಕೆ, ಯಾಲಕ್ಕಿ, ಬೆಲ್ಲ, ಬತ್ತ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಇತರ ತಮ್ಮ ಆವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು ನಮ್ಮ ಫಂಡಿನ ವಿನಿಯೋಗವನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಅಕ್ಕಿ, ಬೆಲ್ಲ, ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬೋರ್ಡಿಂಗ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಜಮೀನುದಾರರಿಗೆ ಹಂಗಾಮಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬೆಳೆಯನ್ನೇ ವರ್ಗಣಿರೂಪವಾಗಿ ದಾನ ಮಾಡುವದು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದು ಅವೇ ಮಾರಾಟಮಾಡಿ ರೊಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಸಮಯ ಕೊಡುವದು ಕಠಿಣವಾಗುತ್ತದೆ ಆದರಿಂದ ಹವೀಕರ ಕೆಲವು ಮಾರ್ಗಗಳೆಂಬ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಇಂಥ ವರ್ಗಣಿದಾರರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವುಳ್ಳ ಬೆಳೆಯನ್ನೇ ತೆಕ್ಕೊಂಡು ಒಟ್ಟುಮಾಡಿ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದ ಅಡಿಕೆ ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಕ್ಕ ದರದಿಂದ ಆಯಾ ಶಹರದಲ್ಲಿ ಮಾರಿ ಜಮೆ ಮಾಡಬಹುದು

೩ ಸಣ್ಣ ಪಗಾರದ ನೌಕರರು ತಮ್ಮ ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಣಿಯನ್ನು ತಿಂಗತಿಂಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದಷ್ಟು ಕಂತುಗಳಿಂದ ವಸೂಲ ಕೊಡಬಹುದು ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾದ ಇವರಿಂದ ಈ ಫಂಡಿಗೆ ಏನೂ ಅಡ್ಡಿ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ

೪ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಶ್ರೀಮಂತರೂ ವಕೀಲ ಮಾಮಲೇದಾರರೂ, ತಮ್ಮ ನಿಯಮಿತ ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಣಿಯಲ್ಲದೆ ೫-೧೦ ಇತ್ಯಾದಿ ಬೇಕಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೇಅರು ಕೊಂಡು ಠೇವಿನ ರೂಪದಿಂದ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಇಡಬಹುದು

೫ ಇದಲ್ಲದೆ ಅನಾಥ ಫಂಡು, ಧರ್ಮಾದಾಯ ಫಂಡು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಇದರ ಅಂಗಗಳಾಗಿ ತೆಗೆಯಬಹುದು

೬ ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು ಎತ್ತಿದ ಧರ್ಮ ತೆರಿಗೆ (ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ) ಯ ರಕಮಿನಿಂದ ಜಾತಿ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಂತಾ ಕೆಲವು ಫಂಡು ಇದಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು

೭ ಮದುವೆ, ಮುಂಜಿ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ಆಯಾ ಗ್ರಾಮದವರು ಗ್ರಾಮ ದಕ್ಷಿಣೆಯೆಂಬ ರಕಮನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವದು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಕಟ್ಟು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಪರಿಹಾರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ದಂಡವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ರೂಢಿಯೂ ಉಂಟು ಈ ರಕಮನ್ನು ಈ ಫಂಡಿಗೆ ಕೂಡಿಸಬಹುದು

೮ ವಕೀಲರೂ, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರೂ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಧರ್ಮಾದಾಯ ತೆಗೆದಿರುವಂತೆ, ವಕೀಲರೂ, ಇತರ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರೂ, ಈ ತರದ ವಿಶೇಷವಾದ ಫಂಡುಗಳನ್ನು ಕಾಯಾಂತರದಿಂದ ಜಮೆಯಾಗುವ ಹಣದಿಂದ ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬಹುದ —

ಬ ವಿನಿಯೋಗವು

ಈ ಫಂಡಿನ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಮುಖ್ಯ ಆಫೀಸು ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಿಕ ವಕೀಲರು ಲೋಕೋಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ, ಅಪ್ರತಿಮವಾದ ಉಜ್ವಲವೂ ಅಲೌಕಿಕವಾದ ಇತರ ಜಾತಿ (ಸಾರಸ್ವತ ಮುಂತಾದ) ಬಂಧುಗಳ ಸಹಾಯವೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೂ ಸಿಗುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹ ಅವೇ ಮುಂದಾಗಬಹುದು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಕಮಿಟಿಯು ಸಾಧಾರಣ ಮಹಾಸಭೆಗಳ ಮೆಂಬರರು ಆರಿಸಿದ ಯೋಗ್ಯ ನಾಗರಿಕ ಶ್ರೀಮಂತ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಜನರು ಬೇಕಾದವರು ಆಗಬಹುದು ಹೊನ್ನಾವರ ಶಿರಸಿ, ಸಿದ್ದಾಪುರ ತಾಲೂಕ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಶಾಖೆಗಳು ಇರಬೇಕು.

೧ ಊಟದ ಕೊರತೆಯು ದೂರಾಗುವಂತೆ ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯುಳ್ಳ ಬೋರ್ಡಿಂಗ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು

೨ ಬಡಹುಡುಗರಿಗೆ ಫೀ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು

೩ ತೀರ ಬಡ ಹುಡುಗರಾಗಿ ಊಟದ ಖರ್ಚು ಸಹ ತೆರಲಾರದ ಪ್ರಸಂಗವಿದ್ದು, ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹುರುಪಿರುವವರಿಗೆ ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಊಟವನ್ನು ಸಹ ಹಾಕಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವನು ಮುಂದೆ ನೌಕರ ಅಥವಾ ಸ್ವತಂತ್ರ ಉದ್ಯೋಗಿಯಾದಮೇಲೆ, ತನ್ನ ಉತ್ಪನ್ನದೊಳಗಿಂದ ಕಂತಿನಮೇಲೆ ಈ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಅಸಲು ಹಣವನ್ನು ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಂತೆ ಕರಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು

೪ ಜಮೀನು ಇದ್ದು ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲದ ಹುಡುಗರಿಗೆ, ಯೋಗ್ಯ ಕರಾರಿನಿಂದ ಬಡ್ಡಿಯು ವಿಶೇಷ ಹತ್ತದಂತೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು.

೫ ಗಣಿತ, ಇಂಗ್ಲಿಷು ಸಂಸ್ಕೃತ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗಿ ಬಂದವನಿಗೆ ತಕ್ಕ ವೇತನ (ಸ್ಕಾಲರಶಿಪ್) ಕೊಡಬಹುದು

೬ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮರೀತಿಯಿಂದ ಕಲಿಯುವ ಉಮೇದವಾರ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಅನುಕೂಲತೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಪೂರಾ, ಇಲ್ಲವೆ, ತಕ್ಕಷ್ಟು ಹಣದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು.

೭ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹವ್ಯಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಲೆಗೆ ಕಳಿಸಿದಂಥ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದಂಥ, ಹವ್ಯಕ ಮಾಸ್ತರನಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಇನಾಮನ್ನು ಕೊಡುವದು ಅಥವಾ ಅವನ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವದು

೮ ಜಾತಿಯ ಸುಧಾರಣೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೊಡುವ ಸಭೆಗೆ ಇಲ್ಲವೆ ಈ ಸಲುವಾಗಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಖರ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದು.

೯ ಹವೀಕ ಜಾತಿಯ ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಲೇಖಕರಿಗೂ, ಗ್ರಂಥಕಾರರಿಗೂ, ಉತ್ತೇಜನವಾಗುವಂತೆ ಅವರ ಲೇಖ-ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಇನಾಮು ಕೊಡುವದು

೧೦ ವಿಶೇಷ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಕೃಷಿ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕುಶಲರಾದವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವದು

೧೧ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವದು

ಸೂಚನಾ ವಿನಂತಿ — ಇವು ಮೂರ್ತಿಮಂತವಾದ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲವೆಂಬದು ಸಹಜವೇ ಆದರೆ ಯೋಗ್ಯ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು ಹೊರತು ಹಾಗೆ ಯಾಕೆ? ಹೀಗೆ ಯಾಕೆ ಈಗ ಯಾಕೆ? ಬೇಗ ಯಾಕೆ? ಮುಂತಾದ ವಾದ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳದ ಮುಂದಿನ ಕಸದಂತೆ ಮಾಡುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ

ಅಂಕೋಲಾ ತಾರೀಖು ೩೧-೩-೨೦ } ನಮ್ರ ಲ್ಲರ ಎರೇಷ. ಹವ್ಯಕ ಸುಧಾರಣಾಕಾಂಕ್ಷಿ

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು	ದರ
ರಂಗೂನ ಬಿ ಗೋಣಿಗೆ	೧೪।—೧೫
ಕೃಷ್ಣ ಶಾಲಿ ಪಾಗಿ	೬
ರಾಗಿ ನಿಜ	೧।—೧೨
ಗೋದಿ ಗೋಣಿಗೆ	೧೯—೨
ಹುರುಳಿ ನಿಜ ,	೧೫—೧೫
ಕಡಳೆ ನಿಜ ೧ಕ್ಕೆ	೧೬—೧೬॥
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿಗೆ	೩೦—೩೨
ಹೆಸರು ಬೇಲ	೧೬—೧೮
ಮೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ „	೧—೧
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ	೨-೭
ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ	೧॥।
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	೧೧
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ	೧೬
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ	೪ ೭ ೦
ಕರೆಸಿನ ಸೂಯ ರ	೬ ೭
„ ಹಸ ,	೦

ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಸೂತ್ರಧಾರಕ! ಬಹ ಮಾನಕಾರಕ

ಮುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷಧವು ಹಲ್ಲು ಸಳಿತ ಹಲ್ಲು ನೋವು ಹಲ್ಲು ಅಲುಗಾಡುವ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ವ ಕೀವು ಸೋರುವ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ದುರ್ಗಂಧ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ ಇದಲ್ಲದೆ ಒಲಗ್ರಸ ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ ತಲೆಯು ಬಡತ ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು ನೆಳಗು ಳು, ಪ್ಲೇಗ, ಕೊಲರಾ, ಗಂಟುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ಸ್ಥಳ ತ ಬಾಳಂತಿಯರಿಗೆ ಸಂಬಂ ನೋಡಿದರೆ ವ ತಂ ಪ್ರಕಾರದ ಮೇಹರೋಗಕ್ಕೆ ಗುಣ

ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ೦-೧೨-೦

ಪತ್ತೆ:— ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ.

ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದೀಕ ಕಂಪನಿ,
ಕುಮಟಾ (ಎಸ್ ಕೆನರಾ)

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1 ಪಂಚಾಮೃತ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಿಲಾಸ ರಸ ಲೇಹ — ಬಹಳ ಶ್ರಮ ಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ, ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಅಜೀರ್ಣ ಎದೆನೋವು ಮಲಬದ್ಧತೆ, ಶರೀರಗಳ ಘಳಿತದಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ದಾತು ಪುಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ ಗೊಳಿಸುವದು 40 ಸಲ ಸೇವಿಸುವ ಲೇಹ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ 1-12-0 ೩ ಡಬ್ಬಿಗೆ 4-12-0

2 ಮಹಾಜ್ವರಾಂಕುಶ — (ಖ ತ್ರಿ ಗುಣ) — ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ ನಿಮೋನಿಯಾ, ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ದ್ವಿತೀಯ ತೃತೀಯ, ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮ ಬಾಣ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-8-0

3 ಬಾಲಗ್ರಹ ಗುಟಿಕೆ — ಕೂಸು ವ ಮಕ್ಕಳ ಅಪಸ್ಮಾರಕ್ಕೆ ರಾಮ ಬಾಣ ಬಾಟ್ಲಿ 1ರ ಕ್ರಯ 0 10 0

4 ಶ್ವಾಸಕುಠಾರ ಗುಟಿಕೆ ಇದು ಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಔಷಧಿ ಒಂದೇ ಗುಳಿಗೆಯಿಂದ ಕಫ, ಉಬ್ಬಸ ಕೆಮ್ಮು ಇವು ಗುಣ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 0 10 0

5 ಮೇಹ ಕುಠಾರ — ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರ ಅತ್ಯುಷ್ಣ ವ ರಕ್ತಸೋಗುವಾಗ್ಯ ಉರಿಯನ್ನೂ ಕೀವನ್ನೂ ಕೂಡಲೆ ಪಥ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಖಂಡಿತ ಗುಣಕೊಡುವದು ಕಠಿಣ ರೋಗಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡಾ 2 ದಿವಸದೊಳಗೆ ಗುಣಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ 14 ದಿವಸದ ಔಷಧಿ ಕ್ರಯ ರೂ 2

6 ಅಶೋಕಾರಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ಮಾತ್ರೆ — ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಜ್ವರ, ರಕ್ತ ಪಿತ್ತ ಅರುಚಿ ಸೂತಕದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಿಬ್ಬೊಟ್ಟೆನೋವು, ಸೊಂಟ ನೋವು ತಿಂಗಳಿಗೆ 2 ಸರ್ತಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ಹೆಂಗಸರ ರಕ್ತಸ್ರಾವ ಬಿಳಿದು ಹೋಗುವದು ಇವೆಲ್ಲಾ ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಗರ್ಭಕೋಶವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ 1 ಬಾಟ್ಲಿ ಔಷಧಕ್ಕೂ 1 ಬಾಟ್ಲಿ ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೂ 2 0-0

ಎಸ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್ಸ್
ನೇಟಿವ್ ಡೊಕ್ಟರ್ಸ್ ರಥಬೀದಿ
ಮಂಗಳೂರ ದ ಕ.

ಮುಂಬೈಗಿಂತ, ಸೋಯಿ!

ತ್ವರೆಮಾಡಿರಿ! ಬಿಡಬೇಡಿರಿ!!

1 ರೇಡಿಯಂ ರಿಷ್ಟವಾಚ ಸಿಲಿಂಡರ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ವರ್ಷ 2 ಕೈಗೆ ಕಟ್ಟುವ ಪಟ್ಟಿ ಸಹಿತ ಕಿಮ್ಮತ್ತು 1ಕ್ಕೆ 8-0-0

2 ರೇಡಿಯಂ ರಿಷ್ಟ ವಾಚ ಲಿವ್ಹರ, ಸ್ಕ್ರೂ ಜೆಲನ್ಸ 15 ಜುವೆಲ್ಸ (ಕೇಸ) ಇದ್ದು ಗ್ಯಾರಂಟಿ 10 ವರ್ಷ ಪಟ್ಟಿ ಸಹಿತ 1ಕ್ಕ 20-0-0 ಸದ್ರಿ ರೇಡಿಯಂ ಇದ್ದ ವಾಚಗಳು ಹಗಲು ಕಾಣುವಂತೆ ರಾತ್ರಿಯೂ ಕಾಣುವದು ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯ

3 ರೋಸ್ಕೋಪ ಪೆಂಡೆಂಟ ಲಿವ್ಹರವಾಚ, ಗ್ಯಾರಂಟಿ, ವರ್ಷ 4 ಕಿಮ್ಮತ್ತು 1 ಕ್ಕೆ 9-8-0

4 ಸುಪೀರಿಯರ ವಾಚ, ಸಾದಾ ಸಾನು ಗಿಲ್ಟ ಲಿವ್ಹರ 10 ಜುವೆಲ್ಸ, ಸ್ಕ್ರೂ ಜೆಲನ್ಸ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ವರ್ಷ 6 ಕಿಮ್ಮತ್ತು 1 ಕ್ಕೆ 12-8-0 ಕಿಮ್ಮತ್ತಿನ ಶಿವಾಯಿ ಟ ಖ ಬೇರೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಹೋಲ್‌ಸೇಲ ದರ ಬೇರೆ ತಿಳಿಸಲ್ಪ

ವಿಳಾಸ:— ಜೋಶಿ, ವಾಚಕಂಪನಿ.

ಪೋಸ್ಟ— ಶಿರ್ಸಿ ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ

ಹೊಸ ಶೋಧ "ಓಂ" ಹೊಸಶೋಧ!

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಮರಳು

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ಜೊತೆ ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳೆ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು, ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹುದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯ ಎಲ್ಲ ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. ಉಷ್ಣದಿಂದ ದೂಷಿತವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣವುಂಟಾಗಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ ಬರುವವು ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಮುಟ್ಟು ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದಲೂ, ಗುಣ ಬರುವದು. ನಿದಾನ ಒಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೆ ಹಾಸಲು ಸಹ ೧ಳ ತೊಲೆಯ ಡಬ್ಬಿಗೆ ರು ೧ ೧೨ ಆಣೆ ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೪ ರು ೮ ಆಣೆ ೧೨ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೧೫ ರು ಮೇಲೆ ೧ ಡಬ್ಬಿ ಉಚಿತ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ಸೂಚನೆ:— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು

ಪತ್ತೆ—ಪ್ಟಿ ಆರ್ ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ
ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ ಬೆಳಗಾಂ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು ಯಾವದೇ ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದು ಖರ್ಚು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ ಈ ವಿನಹಾ ಆ ದೀಪಗಳು ತಾ, ಈ ದೀಪಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಎಂಟಿ ತಾವ ಕ್ರಯಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲಿ

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ದರವಾರ ವಗೈರೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಮುಕ್ತಾ ತಿಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ ಜ್ಞಾನಭಾಗ.

ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

Printed and published by Krishnarao Keshav Shenvi, at his Star of Kanara Press, Kumta

N. Reg. B 1270?

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೪೧.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ.

ಕೌಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾವು ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.

ವ್ಹಿಪಿ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ ರೂಪಾಯಿ 2-13-0.

ಪ್ರತಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0.

सरघातिरिनिर्गतं हेषयतां याति लोके अनर्थाहितकर्तां त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः
इति महति विरोधे, वर्तमाने समाने, नृपतिजनपदानां दुर्लभ कार्यकर्ता

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ.

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ವ್ಯಾಕಾಪ್ಯಟಿನ(೧೫ ಎಮ್‌ಬ್ರ) ೫ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0

ಅನಂತ, ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0.

ಹೆಚ್ಚಿಂಗಿನ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಅ ಮಾನದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.

ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸರುಕ್ಷಿ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

[ನಿಮುಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೨೯ ಮಾಹೆ ಜುಲ್ಯಾ ಸನ್ ೧೯೦೩ ನೇ ಇಸವಿ.]

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಸುರಿ, ಕಣ್ಣುರಿ, ಶಿರಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೀವು ಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣು ನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ರೆ ಬಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಶ್ಚಿತ ಗುಣಪಡಿಸುತ್ತದೆ, ಉದುರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ನಿಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲುಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದ. ಬೆಲೆ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0; 3 ಕ್ಕೆ 2-0-0

ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆಗೆ 1-8-0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗಗಳನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0.

ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4 0 0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮೈನೆರೆಯಾಗುವದು, ರಜೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃದ್ರೋಗ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ ಬಿಳಿಸೆರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ 2/-

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮ.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಜಕಂ, ಘಾಯಿ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೩ ಆಣೆ ಟ ಪಾ. ಅಲಾಯಿದ. ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ವಿಳಾಸ.—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7. ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಕೆಂಪುಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ ರೂ 1 8 ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 8,8, 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 16 8

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರದ್ದು 20 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8. ರೂ. 1 ಮತ್ತು ರೂ 8-1.

ರೆವುಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಶೂಲೆ, ಕಟಿವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಯ. ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ ಆ 8 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 5-4 0

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ 5. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ.1-10 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 3

ಶುಸ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1 2 4. ಔನ್ಸ್ 1 2. 4.
ಆ 2½ ಆ 3½ ಆ 6. ಆ 11 ರೂ 1 4 ರೂ 2 4

ದೃಷ್ಟಿ ಚಕ್ರಗಳು

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಡೊಕ್ಟರರೊಡನೆ ಪತ್ಯಾ ತರಬೇತರಾಗಿ ಪ್ರಾಯಃ ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೊಡು ಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕನ್ನಡಿಗೆ ಹಿಂಬಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಮ್ಯಾಲುಗಳೂ ದೊರೆಯುವದು. ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಬಾರುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅವರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,

7. ಮಂಗಳೂರು.

ಕಂಬಳಿಗಳು.

ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು.

ರೇನ ಕೋಟಿಗೂ, ಕೋಟಿಗೂ, ಬರುವದೇ ಧವ್ಯ, ಮತ್ತು ಹಾಸುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಬರುವಂಥವು ದಾವಣಗೇರಿ ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು ಬೇಕಾದರೆ, ನಮಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿರಿ ಕೂಡಲೇ ಯೋಗ್ಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಗೆ ಕಳಿಸುವೆವು

ಶಿರ್ಶಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ,

ದಾವಣಗೇರಿ, ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರೆಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರ ತರಿಸಿಕೊಡುವೆವು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಸಾಕಿ ಕೂಡ್ಸಿಸುವೆವು.

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,

ಗೋಕರ್ಣ

WAGLE NADKARNI & CO.

CHEMISTS, DRUGGISTS & GENERAL MERCHANTS.

SANDHURST ROAD,

Bombay.

ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಎಣ್ಣೆ.

ಈ ಎಣ್ಣೆ ಕಡಿದ ಘಾಯಿ, ಬಿದ್ದ ಜಕಮು, ಪೆಟ್ಟಿನ ನೋವು, ಯಾವದೇ ತರದ ಜಕಮು ಯಾ ಎಲಗು ಮುರಿದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದನ್ನು ನೀರು ತಾಗಿಸದೇ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಮೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಗುಣ ಕ್ರಯ ಬಾಟಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೩ ಆಣೆ. ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧-೩-೦. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಭರಪೂರ ಕಮಿಶನ್. ಪತ್ತೆ — ಮುಖ್ಯಾದಿ ರಾ ಗಲ್ಲಿ ಸರಾಫ, ಗುರುಪುರ ಪವೇಲಿ, ಕ ಪ ಟಾ.

AN APPEAL TO MANAGERS OF GRANT-IN-AID SCHOOLS.

Whereas the pecuniary [illegible] tion of the servants belonging to all Govt Departments as well as private establishments like mercantile [illegible] mills etc has been greatly improved by raising their salaries with a view to enable them to [illegible] the present abnormal [illegible] that of the teacher [illegible] Grant in Aid S[illegible] almost as pitiable as [illegible] reason [illegible] this. These [illegible] most cases financial [illegible] fees from [illegible] and the [illegible] Grant from the Govt [illegible] an increase in the teachers [illegible] means an increase [illegible] penditure which of course can [illegible] be met by a proportionate [illegible] income. But as I [illegible] already said, the sole source of income of the most of these schools [illegible] the fees and the Govt Grant. Of these two items the first can by no means be increased [illegible] the already high rate of fees, [illegible] come in the way of [illegible] thus prove disastrous to [illegible] of education [illegible] The only [illegible] remedy left, is therefore, [illegible] Govt Grant increased. But unfortunately the managers of these schools do not as yet seem to have bestirred themselves about this vital matter, with the result that when the poor teachers apply to them for a revision of their pay, these kind manager [illegible] sympathise with the miserable lot of the [illegible] but invariably plead their inability to redress their grievances on the ground of lack of funds. Under the circumstances the teachers can do no more suffer in silence.

I, therefore appeal to all these managers to take a concerted action at once, and strongly memorialise the Govt to raise the present scale of Grant, so as to bring it to at least [illegible] of the expenditure, or 3/4 of the [illegible] in the place of the present [illegible] the expenditure or ½ of the [illegible] which is quite inadequate to meet the growing needs of the schools. I also request them to induce some Honorable Member like Mr Paranjpe, who has done [illegible] to advocate and promote [illegible] education to bring this [illegible] question in the Council [illegible]

A Sufferer

* * *

We [illegible] this appeal from the [illegible] will not go in vain. The Government [illegible] realising the hard lot of its servants in all its Departments has come not a day too soon to their rescue, by sanctioning a decent scale of pay and promotion to them. It is only the field of secondary education, which is very largely under private management, that is still awaiting relief. The lot of "Sufferer" and others who belong to these private schools, is [illegible] unenviable and urgently [illegible] sympathetic treatment at the hands of both the managers of these schools, as well as the Government, but particularly of the latter. Because the present maximum Grant of 1/3 of the school expenditure allowed by the Government, is hopelessly inadequate to meet the growing demands of the secondary education entrusted to private management. The Grant in Aid Code itself needs early revision in the light of new developments of Secondary education, but the most urgent, imperative amendment called for by the stringent economical condition of the times is in the direction of raising the present scale of Grant from 1/3 to [illegible] of the expenditure. If this is not done early, the efficiency of this Department of education which is still of a plodding nature is bound to receive a fatal blow in the ensuing competition for services which offer more handsome emoluments. We earnestly hope that Societies, like the D E Society of Poona, will soon bestir themselves & see that a weighty memorial is early submitted to Government, to rescue secondary education from this imminent danger.

—*Editor, Kanara News*

ಬಾಲವಿವಾಹವೋ !

ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಹಾನಿಯೋ ?

(ಲೇಖಕ — ಶೌಕ)

ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ವಿವಾಹಗಳೂ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಆಧಾರಗಳೂ (೨)

ಹಿಂದಿನ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನೂ ವಧೋವರರಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದೆವು. ಈಗ ನಮ್ಮ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿವಾಹ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನೂ, ಅವುಗಳ ಆಧಾರಗಳನ್ನೂ ಕುರಿತು ವಿಚಾರಿಸುವ. ಬಾಲ್ಯದ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಐದು ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಚಾರಗಳ ಪ್ರೇರಣೆಯು ಬಹುತರ ಕಡಿಮೆಯಿರುವದು. ಬಾಲ-ತರುಣೀ, ಬಾಲ ವೃದ್ಧಾ, ತರುಣ ವೃದ್ಧಾ ಮತ್ತು ವೃದ್ಧ ವೃದ್ಧಾ ಈ ವಿವಾಹಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವದೇ ಇಲ್ಲ; ಮುಲತಃ ಸಂಭವನೀಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಬಾಲಿಕಾ-ವೃದ್ಧ ವಿವಾಹವು ಕ್ವಚಿತ್ತಾಗಿ ನಡೆಯುವದು. ಶ್ರೀಮಂತರಾದ ವೃದ್ಧರೇ ಕೆಲವರು, ಇಂತಹ ವೃಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವರು. ಆದರೆ ಬಾಲ-ಬಾಲಿಕಾವಿವಾಹವು, ಬಾಲಿಕಾ-ತರುಣವಿವಾಹವು, ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವವು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಇವೆರಡೇ ತರದ ವಿವಾಹಗಳೇ ನಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದು? ಇಂದ, ತರುಣ-ತರುಣೀ ವಿವಾಹವು ವೃದ್ಧ-ತರುಣೀ ವಿವಾಹವು, ಮೊದಲಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಬಂದಿರುವಿಲ್ಲ? ಯಾವದೊಂದು ವಸ್ತುವು, ಯಾ ಸಂಗತಿಯು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅಂತರ[illegible] ವಾದ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯು ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಇರಬಹುದಷ್ಟೇ? ಮೇಲಾಗಿ ಈ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿಯು ಅಂತಿಂತಹ ಜನರಿಂದ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದುದಲ್ಲ. ಆರ್ಯಜನರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಂಧನಾವರ್ತಗಳು ದರ್ಶನದ ವಿದ್ವತ್ತ್ವವೂ ಕೃಪಾ, ಸನಾತನವೂ, ಆದ ನೆಲಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಆ ನೆಲಗಟ್ಟು ವಸುಧೈವ ಕುಟುಂಬವ ತ್ರಿಕಾಲದರ್ಶಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಸತ್ವಮಯ ಮನೋಭೂಮಿಯು ಮೇಲೆಯೂ, ಸಂಸ್ಥಾಪಿಸಿದುದು. ಇಂತಹ ಅಸ್ತಿ [illegible] ವಿಷಯ ಅನ್ನುವರು, ನೋಡಿರಿ —

ಷಡಬ್ದಮಧ್ಯೇ ನೋದ್ವಾಹ್ಯ
ಕನ್ಯಾ ವರ್ಷದ್ವಯಂ ಯತಃ ।
ಸೋಮೋ ಭುಂಕ್ತೇ ತತಸ್ತದ್ವದ್
ಗಂಧರ್ವಶ್ಚ ತಥಾನಲಃ ॥

([illegible])

ಜನ್ಮತೋ ಗರ್ಭಾಧಾನಾದ್ವಾ
ಪಂಚಮಾಬ್ದಾತ್ಪರಂ ಶುಭಮ್
ಕುಮಾರೀ ವರಣಂ ದಾನಮ್
ಮೇಖಲಾಬಂಧನಂ ತಥಾ ॥
(ಪರಾಶರ ಮಾಧವೀಯೇ)

ಈ ವುಕ್ತಿಗಳು ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಹುಡಿಗೆಯರ ವಿವಾಹವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತವೆ

ಕನ್ಯಾ ದ್ವಾದಶವರ್ಷಾಣಿ
ಯಾಪ್ರದತ್ತಾ ವಸೇದ್ಗೃಹೇ ।
ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ಪಿತುಸ್ತಸ್ಯಾಃ
ಸಾ ಕನ್ಯಾ ವರಯೇತ್ ಸ್ವಯಮ್ ॥
(ಯಮಃ)

ಈ ವಚನವು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ, ಹುಡಿಗೆಯ ಲಗ್ನವು ಆಗಕೂಡದೆಂದು ಸಾರುತ್ತವೆ

ತ್ರಿಂಶದ್ವರ್ಷೋ ವಹೇತ್ಕನ್ಯಾಮ್
ಹೃದ್ಯಾಂ ದ್ವಾದಶವಾರ್ಷಿಕೀಮ್ ।
ತ್ರ್ಯಷ್ಟವರ್ಷೋಷ್ಟವರ್ಷಾಂ ವಾ
ಧರ್ಮೇ ಸೀದತಿ ಸತ್ವರಃ ॥
(ಮನುಃ)

ತ್ರಿಂಶದ್ವರ್ಷಃ ಷೋಡಶಾಬ್ದಾಮ್
ಭಾರ್ಯಾಂ ವಿಂದೇತ ನಗ್ನಿಕಾಮ್ ।
ದ್ವ್ಯಷ್ಟವರ್ಷೋಷ್ಟವರ್ಷಾಂ ವಾ
ಧರ್ಮೇ ಸೀದತಿ ಸತ್ವರಃ ॥
ಅತೋಪ್ರವೃತ್ತೇ ರಜಸಿ
ಕನ್ಯಾಂ ದದ್ಯಾತ್ ಪಿತಾ ಸಕೃತ್ ॥
ಸಪ್ತಸಂವತ್ಸರಾದೂರ್ಧ್ವಮ್
ವಿವಾಹಃ ಸಾರ್ವವರ್ಣಿಕಃ ॥
ಕನ್ಯಾಯಾಃ ಶಸ್ಯತೇ ರಾಜನ್
ಅನ್ಯಥಾ ಧರ್ಮಗರ್ಹಿತಃ ॥
(ಭಾರತೇ)

ವಿವಾಹಸ್ತ್ವಷ್ಟವರ್ಷಾಯಾಃ
ಕನ್ಯಾಯಾಃ ಶಸ್ಯತೇ ಬುಧೈಃ ॥
(ಸಂವರ್ತಃ)

ವಿವಾಹಯೇದಷ್ಟವರ್ಷಾಮ್
ಏವಂ ಧರ್ಮೋ ನ ಹೀಯತೇ ॥
(ದಕ್ಷಃ)

ಈ ವಾಕ್ಯಗಳು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎಂಟುವರ್ಷದ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ಹದಿನಾರನೆಯ ವರ್ಷದವರೆಗೂ ಮದುವೆಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತವೆ ಆದರೂ ಅವರು "ನಗ್ನಿಕೆಯರು" ಅಂದರೆ ರಜೋದರ್ಶನವಾಗದಿದ್ದವರು ಇರಬೇಕೆಂದು ಎಚ್ಚರಿಗೊಳಿಸುವವು. ನಗ್ನಿಕಾದಿ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು "ಗೃಹ್ಯಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ" ಹೇಳಿಯದೆ.

ನಗ್ನಿಕಾಂ ತು ವದೇತ್ ಕನ್ಯಾಮ್
ಯಾವನ್ನರ್ತುಮತೀ ಭವೇತ್ ।
ಋತುಮತೀತ್ವನಗ್ನಿಕಾ
ತಾಂ ಪ್ರಯಚ್ಛೇತ್ತು ನಗ್ನಿಕಾಮ್ ॥
ಅಪ್ರಾಪ್ತೇ ರಜಸೋ ಗೌರೀ
ಪ್ರಾಪ್ತೇ ರಜಸಿ ರೋಹಿಣೀ ।
ಅವ್ಯಂಜಿತಾ ಭವೇತ್ ಕನ್ಯಾ
ಕುಚಹೀನಾ ಚ ನಗ್ನಿಕಾ ॥

ರಜೋ ದರ್ಶನದ ಮೊದಲೇ, ಏಕೆ ಲಗ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಎಂಬುದನ್ನು ಅದೇ (ಗೃಹ್ಯಸಂಗ್ರಹ) ಗ್ರಂಥವು ಹೇಳುತ್ತದೆ, ಹೇಗಂದರೆ—

ವ್ಯಂಜನೈಸ್ತು ಸಮುತ್ಪನ್ನೈಃ
ಸೋಮೋ ಭುಂಜೀತ ಕನ್ಯಕಾಮ್ ॥
ಪಯೋಧರೈಸ್ತು ಗಂಧರ್ವಾ
ರಜಸಾಗ್ನಿಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥
ತಸ್ಮಾದವ್ಯಂಜನೋಪೇತಾಮ್
ಅರಜಾಮಪಯೋಧರಾಮ್ ।
ಅಭುಕ್ತಾಂ ಚೈವ ಸೋಮಾದ್ಯೈಃ
ಕನ್ಯಕಾಂತು ಪ್ರಶಸ್ಯತೇ ॥

ಇದಲ್ಲದೆ,

ಅಪ್ರಯಚ್ಛನ್ ಸಮಾಪ್ನೋತಿ
ಭ್ರೂಣಹತ್ಯಾಮೃತಾವೃತೌ ॥
(ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಃ)

ಈ ವಚನದಿಂದ ಕನ್ಯೆಯು ಋತುಮತಿಯಾಗುವವರೆಗೂ ಲಗ್ನಮಾಡಿ ಕೊಡದ ಪಾಲಕನಿಗೆ ದೋಷವೂ ಹೇಳಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂದ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ, ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ, ಹುಡಿಗೆಯರ ಮದುವೆಯಾಗಬಹುದೆಂದು ತೋರಬಂದರೂ, ಅದು "ಅಷ್ಟವರ್ಷಾ ಭವೇದ್ಗೌರೀ, ನವವರ್ಷಾತು ರೋಹಿಣೀ। ದಶವರ್ಷಾ ಭವೇತ್ ಕನ್ಯಾ, ಅತ ಊರ್ಧ್ವಂ ರಜಸ್ವಲಾ॥" ಎಂಬ ವಚನದೊಳಗಿನ, "ಅತ ಊರ್ಧ್ವಂ ರಜಸ್ವಲಾ ಇತ್ಯಾದಿನಾ ದಶವರ್ಷಾದೂರ್ಧ್ವಂ ವಿವಾಹೋ ನಿಷಿದ್ಧಃ, ತಥಾಪಿ ದಾತುರಭಾವೇ ದ್ವಾದಶಷೋಡಶಾಬ್ದೌ ಜ್ಞೇಯೌ" ಎಂಬ ಉಕ್ತಿಯಿಂದ ಇದು-ಹನ್ನೆರಡು, ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯು- ಆಪದ್ಧರ್ಮವೆಂದು ಕಮಲಾಕರಭಟ್ಟರು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ "ತ್ರೀಣಿವರ್ಷಾಣ್ಯೃತುಮತೀ ಕಾಂಕ್ಷೇತ ಪಿತೃಶಾಸನಮ್" ಎಂಬ ಬೌಧಾಯನೋಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿರುವರು. ಮನುಸ್ಮೃತಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರರಾದ ಕುಲ್ಲೂಕಭಟ್ಟರಾದರೋ, "ಏತಚ್ಚ ಯೋಗ್ಯಕಾಲ ಪ್ರದರ್ಶನಪರಂ, ನತು ನಿಯಮಾರ್ಥಮ್" ಎಂದು ಹೇಳಿ, 'ತ್ರಿಭಾಗವಯಸ್ಕಾ ಕನ್ಯಾ ವೋಢುರ್ಯೋಗ್ಯಾ' ಎಂಬ ತಮ್ಮ ವಚನದಿಂದ ಮದುಮಕ್ಕಳ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ವಯೋಮಾನವನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ

ಆದರೆ ಆಶ್ವಲಾಯನ ಗೃಹ್ಯ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ (ಮದುಮಕ್ಕಳು) "ಅಕ್ಷಾರ ಲವಣಾಶಿನೌ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಾವಲಂಕುರ್ವಾಣಾವಧಃಶಾಯಿನೌ ಸ್ಯಾತಾಮತ ಊರ್ಧ್ವಂ ತ್ರಿರಾತ್ರಂ ದ್ವಾದಶರಾತ್ರಂ ಸಂವತ್ಸರಂ ವಾ" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ, "ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣೌ" ಎಂಬ ಪದದಿಂದ, ಪ್ರೌಢವಿವಾಹ-ವಧೂವರರಲ್ಲಿ ಸಂಭೋಗ ಕ್ಷಮತೆಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದಮೇಲೆ ಮಾಡುವ ವಿವಾಹ-ವು ಸೂತ್ರಕಾರರಿಗೆ ಸಮ್ಮತವಿರುತ್ತದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈ ನಾತಿಗೆ-

ಕಾಮಮಾಮರಣಾತ್ತಿಷ್ಠೇದ್
ಗೃಹೇ ಕನ್ಯರ್ತುಮತ್ಯಪಿ ।
ನತ್ವೇನಾಂ ಗುಣಹೀನಾಯ
ಪ್ರದದ್ಯಾದಿತಿ ಕರ್ಹಿಚಿತ್ ॥
ತ್ರೀಣಿ ವರ್ಷಾಣ್ಯುದೀಕ್ಷೇತ
ಕುಮಾರ್ಯೃತುಮತೀ ಸತೀ ।
ಊರ್ಧ್ವಂತುಕಾಲಾದೇತಸ್ಮಾದ್
ವಿಂದೇತ ಸದೃಶಂ ಪತಿಮ್

ಎಂಬ ಮನು ವಚನಗಳೂ, ಇತರ ಉಕ್ತಿಗಳೂ, ಬಲವಾಗಿ ನವು ಅವರೆ ವಿವಾಹವನ್ನು ಪ್ರೌಢವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ಯಾವ ಸ್ಮೃತಿಕಾರರಿಗಳೂ ಕಂಠರವದಿಂದ ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ ಮೇಲಾಗಿ ಪ್ರೌಢವಿವಾಹಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳೆಂದೇ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿವಾಹಗಳು ಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತವಾದವುಗಳಲ್ಲವೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ದಶವಿಧ ಪುತ್ರರಲ್ಲಿ ಕಾನೀನ, ಸಹೋಢಜ ಮೊದಲಾದ ಪುತ್ರರ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ, ಅದರಿಂದ ನೀತಿಮತ್ತೆಗೂ, ತದ್ವಾರಾ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೂ ಬಾಧೆ ಬರಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದು, ಪ್ರೌಢವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದಲೂ, ರೂಢಿಯಿಂದಲೂ, ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು ಹೊರಗೆ ದೂಡಿರಬೇಕೆಂದು ಅನುಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದೇ ಅರ್ಥದಿಂದಲೇ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟನಾದ ವರನು ಸಿಕ್ಕ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾದ ಕಾಲವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಸಹ ಮದುವೆಯನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಮನು ಮಹರ್ಷಿಗಳೇ "ಉತ್ಕೃಷ್ಟಾಯಾಭಿರೂಪಾಯ ವರಾಯ ಸದೃಶಾಯ ಚ। ಅಪ್ರಾಪ್ತಾಮಪಿ ತಾಂ ತಸ್ಮೈ ಕನ್ಯಾಂ ದದ್ಯಾದ್ಯಥಾವಿಧಿ" ಎಂಬ ವಚನದಲ್ಲಿ ಕಂಠರವದಿಂದ ಹೇಳುವರು "ಉತ್ಕೃಷ್ಟಾಯ" "ಅಭಿರೂಪಾಯ" 'ಸದೃಶಾಯ" ಈ ವಿಶೇಷಣಗಳಿಂದ, ಬಾಲವಿವಾಹವು, ಬಾಲ-ಬಾಲಿಕಾ ವಿವಾಹವೂ, ಕೂಡ- ಅವರಿಗೆ ಸಮ್ಮತವಾಗಿರುವದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವದಿಲ್ಲವೋ? ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸೂತ್ರಕಾರರ ಉಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ "ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣೌ" ಎಂಬ ಪದದಿಂದ, ವಧೂವರರಲ್ಲಿ ಸಂಭೋಗಕ್ಷಮತೆಯು ಬಂದಿರಬೇಕೆಂಬ ಅರ್ಥವಾದರೂ, ಎಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ? "ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ" ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಸಂಭೋಗಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸದವನು, ಎಂಬದಿಷ್ಟೇ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು? ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಕಾರವಾದರೂ, ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು ಕೂಡಿ ಆಚರಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ವ್ರತವೇ ಸೈ. ಇತರ ವ್ರತಗಳಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ-ಅಂದರೆ ಆಹಾರ ವಿಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು ಆಚರಿಸುವ-ನಿಯಮಗಳನ್ನು, ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು. ಏಕೆ ತಿಳುಕೊಳ್ಳಬಾರದು? ಮನುಷ್ಯರು ಅನುಕೂಲ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಳಗಿದ್ದರೂ, ಕಾಮಾದಿ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ವಶವಾಗಬಾರದು, ಆತ್ಮಸಂಯಮಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು, ತಮ್ಮ ಆಹಾರ-ವಿಹಾರಗಳೆಲ್ಲ ಸಾತ್ವಿಕ ವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳವಿರಬೇಕು, ಎಂಬದೇ ಸೂತ್ರಕಾರರ ತಾತ್ಪರ್ಯವು. ಇನ್ನು ವಿಕಾರವಶವಾದವರಿಗೆ, ಸಂಭೋಗ ಕ್ಷಮತೆಯು ವಿಚಾರವಾದರೂ ಎಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ? ಕಾಮುಕರಾದ ಕೆಲವರೇ ವಧೂವರರಲ್ಲಿ ಸಂಭೋಗ ಕ್ಷಮತೆಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಹೀಗೆ ವಿಷಯಾಧೀನರಾದರೆ, ಅವರ ಕಾಮವಾಸನೆಯು ಮಾತ್ರ ದಿನೇ ದಿನೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ನಡೆಯುವದೆಂಬದನ್ನು ಅವರು ಖಳಿತಾಗಿ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿಡತಕ್ಕದ್ದು

ಕೋಓಪರೇಟಿವ್ಹ ಬೇಂಕ.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತದ ಎಡಿಟರರಿಗೆ—
ಸವಿನಯ ವಿನಂತಿ.

ತಮ್ಮ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಂವು ಪ್ರಕಟಿಸಿದಂತೆ, ಈ ತಿಂಗಳ ತಾರೀಖು ೧೮ ನೇಗೆ ಧಿ ಕೆನರಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕೋಓಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ೧ನೇ ಜನರಲ್ ಸಭೆ ಭರಾಯಿಸಿತು. ಶೇರಸಿ ಮತ್ತು ಅರಬನ ಸಂಘಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕೆಲವರು ಹಾಜರ ಆಗಿದ್ದರು. ೧೧ ಕಡೆರಿನ

(ಮುಂದೆ ೬ನೇ ಪಾನು ನೋಡಿರಿ)

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಖು ೨೯ ಮಾಹೆ ಜುಲ್ಯಾ ೧೯೩೦

ಅಡಿಯ ಮುಂದಿಡಬೇಕು! ಹೊಡೆದು ಸಾಗಲಿಬೇಕು!!

ಕಾರವಾರದೊಳಗೆ ನೆರೆದ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧಿವೇಶನವು ಮುಗಿದು ಎರಡನೆ ತಿಂಗಳಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ಈ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ತಿನೊಳಗೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ಯಾವ ಯಾವ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯವು ದಿನಂಪ್ರತಿ ಅವ್ಯಾಹತ ಸಾಗಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ಎಂಥೆಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನೂ ಉಪಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ ಪರಿಷತ್ತು ಠರಾವುಗಳ ರೂಪದಿಂದ, ನಮಗೆ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವದು. ಇದೇ ದಾರಿಯಿಂದ ನಮಗೆ "ಅಡಿಯ ಮುಂದಿಡಬೇಕಾಗಿದೆ" ಸರ ನಾರಾಯಣರಾಯರು ತಮ್ಮ ನಗರಪ್ರವೇಶದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಹಿಂದೀ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಪುನರ್ಜನ್ಮ ಹೊಂದಿದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅಂಕುರವು ಬೆಳೆದು ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವ ತನಕ ಈ ಕಾರ್ಯದ ವೃಕ್ಷವನ್ನು ಜೋಪಾನದಿಂದ ಅದರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದ ಸಮಾಪ್ತಿಯಾಯಿತೆಂದು ನೆನಿಸಿದರೆ ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪಾಗುವದು. ಆದದರಿಂದ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಕಾರ್ಯದೊಳಗೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಲ್ಪಶಃ ನಮಗೆ ನಿವೇದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಿತದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪರಿಷತ್ತು ಒಂದು ಠರಾವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವದು. ಅದು ಆದರ ಪುದಿನೇ ನೇ ಠರಾವಿರುವದು. ಈ ಠರಾವಿನಂತೆ ತಾಲೂಕಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಮಿಟಿಯು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಲವು ಕಾಯಿದೆ ಕಲಮುಗಳ ಭಾಷಾಂತರ ಈ ಠರಾವಿನ ಒಳಗೆಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವದು. ಎಂದು ಬಂದರೂ ಕಮಿಟಿಯು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಅದರೊಳಗೆ ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದರ ದಿಗ್ದರ್ಶನವು ಅದರೊಳಗಾಗಿದೆ. ರಚನೆ ರಚಿಸುವ ತನಕ ಅದ ಕೆಲಸಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಕಮಿಟಿಯು ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪರಿಷತ್ತು ಆರಿಸಿದ ತಾಲೂಕಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ತಾಲೂಕಾ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನೂ ಹಳ್ಳಿಗಳ, ಇಲ್ಲವೆ ಸಣ್ಣ ಸಂಗಳ ಕಾರ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನೂ, (ಜಿಲ್ಲಾ ಕಮಿಟಿಯು, ಕಾಯಂ ಘಟನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಎರಡನೇ ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ ಪಾಸು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ತನಕ) ಹಂಗಾಮಿಯಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ ಕಮಿಟಿಯಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಮಿಟಿಯ ತನಕ ಸರಪಣಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಲೋಕಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತಾಲೂಕಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕ್ಷಣ ಸಹ ವಿಲಂಬಮಾಡದೆ, ಇನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೆಲವಡೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ, ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನಡೆದಿರುವವೆಂದು ಅರಿತು ನಾವು ಆನಂದ ಪಡುವೆವು. ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕೆಲಸವು ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಮಿಟಿಯು ಕೂಡಿ, ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಹ ತಯಾರಿಸಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅದು ಬೇಗನೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವದೆಂದು ನಂಬಿರುವೆವು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಮಿಟಿಯೂ ತಾಲೂಕಾ ಕಮಿಟಿಗಳೂ ಹ್ಯಾಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ತಮ್ಮ ಅಡಿಯ ಮುಂದಿಡಬೇಕೆಂದು ವಾಚಕರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಹಾಗಿದೆ.

ಈ ವಿಧದ ದೇಶಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ದ್ರವ್ಯಸಹಾಯವು ಬೇಕೆಂದು ಜನರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಜನರೇ ಪೂರೈಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹತ್ತರ ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ಮೊದಲು ಹೊರೆಯಾಗಿರುವಂತೆ ತಲೆಹೊರೆ ಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸವಿದ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಜನರು ಬಗೆಬಗೆಯಿಂದ ನೆರವಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಸಹಾಯದೊಳಗೆ ದ್ರವ್ಯಸಹಾಯವು ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಅಂಗವಾಗಿರುವದು. ಜಮೀನದಾರರು ತಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಒಂದಂಶವನ್ನು ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದಿಟ್ಟರೆ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಹ ಜವಾಗಿ ಕೂಡುವದಾಗಿದೆ. ಇತರ ಉತ್ಪನ್ನದವರು ತಮ್ಮ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಯ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆಣೆಯಂತೆ ಈ ಫಂಡಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ರಕಮು ಕೂಡುವದು. ಇದೇ ವಿಧದಿಂದ ಹಣ ಕೂಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಕಮಿಟಿಯು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸುದೈವ - ಅವಲಕ್ಕಿಯಿಂದ ದೇವರು ತೃಪ್ತಿಯಾದಂತೆ ಈ "ಪೈ" ಫಂಡಿನಿಂದ ಆದರೂ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದೇವತೆಯು ಬಹಳೇ ತೃಪ್ತಿ ಯಾಗುವಳೆಂದು, ನಮ್ಮದು ಭಾವನೆಯು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾಲೂಕಾ ಕಮಿಟಿಗಳು ವಿಶೇಷ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ, ನಡಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಆತರ ಪಂಚಾಯತ ಕೆಲಸವೆ ಎಲ್ಲ ಕಮಿಟಿಗಳ ಜೀವಿತವು ಅವಲಂಬಿಸುವದು. ಅದರಿಂದ ತಾಲೂಕಾ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಇತರ ಕೆಲಸಗಳೊಡನೆ "ಪೈ" ಫಂಡನ್ನು ಕೂಡಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾಲೂಕಾ ಕಮಿಟಿಯು ಇನ್ನು ವಿಲಂಬಮಾಡದೆ ನಡಿಸಬೇಕು. "ಅಶುಭಸ್ಯ ಕಾಲಹರಣಂ" ಎಂಬ ಗಾದೆ ಮಾತನ್ನು ಬಾಲಕರು ಅರಿತಿರುವರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಬೇಡುವದೇನಂದರೆ— ಇನ್ನು ಕಾಲಹರಣಮಾಡಬೇಡಿರಿ, ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠರಾಗಿ ಸುಸಂಘಟಿತ ದೇಶಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಿ, ಹೊಡೆದು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿರಿ "ಪ್ರಾರಬ್ಧಮುತ್ತಮಜನಾಃ ನ ಪರಿತ್ಯಜಂತಿ" ಎಂದು ನೀವು ಅರಿತಿರುವರಲ್ಲವೋ! ಅರಿತಿದ್ದರೆ, ಕೆಲಸವಾಯಿತು.

ಈ ಕಮೀಟಿಗಳಿಗೆ ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳಿಂದ, ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಉಂಟಾದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನೂ, ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನೂ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳ ಸಹಿತ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಕಮೀಟಿಗೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ವರದಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇದು ತೀರ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿರುವದು. ನಮ್ಮೆಡೆಗೆ ಬಂದ ದೂರುಗಳನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಲಿರುವೆವು. ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ವಿಷಯ ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಮುಂದಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಗಸ್ಟ ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಷ್ಟಮಂಡಲವು ಪುಣೆಗೆ ತೆರಳುವದದೆ. ಪ್ರತಿ ಒಂದು ತಾಲೂಕಾ ಕಮೀಟಿಯು ಸಭೆಸೇರಿ, ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳೊಳಗಿನ ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ, ತನ್ನ ತಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನ ಶಿಷ್ಟ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನೂ, ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೂ, ಪೂರೈಸತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಧಿಯು ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಾಲೂಕಾ ಕಮೀಟಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತ್ವರೆ ಮಾಡಿರೆಂದು ನಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಕಮೀಟಿಯೊಳಗೆ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ತಾಲೂಕಿನ ಇಬ್ಬಿಬ್ಬ ಮೆಂಬರರೇ, ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಕರಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಮೆಂಬರರನ್ನು ಆರಿಸುವ ಇಲೆಕ್ಷನದ ಸಮಯವು ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿದೆ. ಚುನಾವಣಿಯಂದ ಬಹಳೇ ಮಹತ್ವದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮತದಾರರಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ಮತದಾರನು ತನ್ನ ವ್ಹೋಟನ್ನು ತೀರ ಪಾತ್ರರಾದ ಉಮೇದವಾರರಿಗೇ ಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಮತದಾರಿಯ ಸಾರ್ಥಕತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಂತೆ ಮತದಾರರಿಗೆಲ್ಲ ದಾರಿ ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಇಂಥ ಸುಸಂಘಟಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಹಳೇ ಉಪಯೋಗಿಯಾಗುವವು. ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ಉಮೇದವಾರನಿಗೆ ತನ್ನ ಮತಗಳನ್ನು ಜಾಹೀರಪಡಿಸಿ, ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ತಿರುಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಇವೇ ಕಮಿಟಿಗಳಿಂದ ಬಹಳೇ ಸಹಾಯವಾಗುವದು. ಇದೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನೆನಿಸಿ, ನಮ್ಮ ತಾಲೂಕಾ

...ಯಿತಿಗಳನ್ನೂ, ಹಳ್ಳಿ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ವೇಗನೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರಂತರ ನಡಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂದು ನಾವು ನಂಬಿರುವೆವು. ಚಾಲಕರಿಗೂ, ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಗೂ, ನಾವು ಹೇಳುವದು ಒಂದೇ —

ಅಡಿಯು ಮುಂದಿಡಬೇಕು।
ಹೊಡೆನು ಸಾಗಲಿಬೇಕು।
ಒಡಗೂಡಿ ನಾವೆಲ್ಲ ದುಡಿಯಬೇಕು॥
ನಿರುತದಲಿ ಈಗಿದ್ದ ರಾಜ್ಯಛತ್ರದ ಕೆಳಗೆ।
ವರಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಮಹಿಮೆ ಮೆರೆಯಬೇಕು॥"

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ಪಂಜಾಬ ಪ್ರಕರಣದ ಬಾಲವು ಪತ್ತೊಂದು...ಣ ಅಲ್ಲಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರು ಉದ್ಭವಾಯಿತು. ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನ (ಲಾರ್ಡ್ಸ್) ಉಮರಾವರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಲಾರ್ಡ ಫಿನಲೀ ಸಾಹೇಬರು, "ರಣಶೂರ ಡಾಯರ ಸೇನಾನಿಯು ಜಾಲಿಯನ ವಾಲಾ ಬಾಗಿನಲ್ಲಿ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಅವರ ವರ್ತನವು ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿದೆ, ಅವರಿಗೆ ವಿಧಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷೆಯು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ" ಎಂಬರ್ಥದ ಠರಾವನ್ನು ತರಲು ೪೩ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮತಗಳಿಂದ ಠರಾವು ಪಾಸಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವೂ, ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ಸರಕಾರವೂ, ಹಂಟರ ಕಮಿಟಿಯೂ ಕೊಟ್ಟ, ಅತ್ಯಲ್ಪ ನ್ಯಾಯ್ಯ ನಿರ್ಣಯವು ಸಹ, ವಿಲಾಯತಿಯೊಳಗಿನ ಉಮರಾವರಿಗೆ ಮಾನ್ಯವಾಗಿಲ್ಲೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾದಂತಾಯಿತು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಕಾರಭಾರದಮೇಲೆ ಉಮರಾವರು ಒಂದು ನಿಂದಾತ್ಮಕ ಠರಾವನ್ನೇ ಪಾಸ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಸಲ್ಲಬಹುದು. ಈ ನಿರ್ಣಯದೊಳಗೆ ಜಾಣತನವೂ ಇಲ್ಲ, ಮುತ್ಸದ್ದಿತನವೂ ಇಲ್ಲ, ಸತ್ಯದ ಲವಲೇಶವೂ ಇಲ್ಲ. ಸತ್ಯವನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಹಿಂದಿ ಲೋಕಮತಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯವಾಗುವ ಇಕ್ಕಣ್ಣಿನ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಬೇಡುವ ಹಿಂದೀ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ, ಇದ್ದ ಒಂದು ಕಣ್ಣನ್ನು-ಅದಕ್ಕೆ ಸಹ ಪರದೆಯಿಂದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಾದಾಗ-ಒಡೆವು ಬಿಡಬೇಕೆಂಬಂತೆ, ಉಮರಾವರು ಬಗ್ಗಿ ಕಣ್ಣಿಯಮೇಲೆ ಹೊಡೆದಂತಾಯಿತಲ್ಲವೇ? ಇನ್ನು ಡಾಯರ ವೀರನಿಗೆ ಸ್ಮಾರಕದಿಂದ ಮನ್ನಿಸುವರಂತೆ! ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳು ವಂತಿಗೆಯಿಂದ ೧,೩೦೦ ಪೌಂಡನ್ನು ಇಷ್ಟರೊಳಗೆ ಕೂಡಿಸಿರುವರು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಅವನ ಪುರಸ್ಕರ್ತರ ಹೆಂಡಂದಿರು ಅವನಿಗೆ ತಲವಾರನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ, ಮನ್ನಿಸುವರಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಗೌರವದ ಸಂಭ್ರಮದೊಳಗೆ, ತಾನು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಕ್ರೂರತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೂ ಹೆಚ್ಚು ಪೌಂಡುಗಳ ಇನಾಮು ತನಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತಲ್ಲವೇ, ಎಂದು ನಿರ್ದಯ ಡಾಯರ ಬಹಾದ್ದೂರರಿಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗದಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಇಷ್ಟಿಗೆ ವಿಲಾಯತಿಯೊಳಗಿನ ಬಹಳೇ ಅಮೀರ ಉಮರಾವರು, ಕೆಲ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪುತ್ರರು, ರಾಜನಿಷ್ಠ ಹಿಂದೀಜನರಿಗೆ ಮಹದನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿರುವರು ಮತ್ತು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ ರಾಜ-ಪ್ರಜೆಗಳೊಳಗಿರುವ ಪ್ರೀತಿಭಾವವನ್ನೂ, ಪರಸ್ಪರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು, ಬರೆ ಪಕ್ಷಾಂಧತೆಯಿಂದ, ಕುಗ್ಗಿಸುವರೆಂದು ಶೋಕಿಸಲು ಅತ್ಯಂತ ವಿಷಾದವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

೨ ಮೂರು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸರಕಾರವು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಧಾರವಾಡದೊಳಗಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜು ಇನ್ನು ಹೊಸ ವಿಶಾಲ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಒಯ್ದು ಬಿ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ತನಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವಂತೆ ಅದನ್ನು ಇದೇ ಜೂನದಿಂದ ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿರುವರು. ಹೊಸ ಇಮಾರತಿಯ ಪ್ರವೇಶ ಸಮಾರಂಭವು ನಾ। ಗವ್ಹರ್ನರ ದೊರೆಗಳ ಕೈಯಿಂದ ಸಾಂಗವಾಯಿತು. ಈ ಸಮಯ ನಾ। ಜಾರ್ಜ ಲಾಯ್ಡ ಅಧಿಪತಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಉಪನ್ಯಾಸವು ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿತ್ತು. "ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಾಲೇಜಿನ ಮೆಟ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಇಳಿದೊಡನೆ, ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ಪಾರಂಗತರಾಗಿದ್ದೇವೆ, ಯಾವದೊಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ, ತಾವು ಪಟ್ಟ ಗೋಖಲೆಯರಾಗಿದ್ದೇವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಭ್ರಾಮಕ ಕಲ್ಪನೆಯು. ಗೋಖಲೆಯವರು, ಎಷ್ಟು ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಸಾಧನೆಯನ್ನು ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ? ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕರ್ತವ್ಯಜ್ಞಾನವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಗವ್ಹರ್ನರ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಪದವೀಧರರು ವಿಚಾರಿಸಬಹುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇಂಥ ಉಪದೇಶವು ಹಿತಕರವಿದೆ. ಆದರೆ ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸುಗಮವಾಗುವಂತೆ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣವು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವದು ಅವಶ್ಯಕವಿದೆ. ರಾಜಕಾರಣದ ಆಟವನ್ನು ಇವರು ಸ್ವತಃ ಎಂದೂ ಆಡಬಾರದು ಎಂಬುದು ವಿಹಿತವೇ. ಆಟವನ್ನು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಾಗಿ ಸಹ ನೋಡಬಾರದೆಂದು ವಿಧಿಸುವದು ಮಾತ್ರ, ಸರ್ವಥಾ ವಿಹಿತವಲ್ಲ. ಈಗಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಭಾವಿ ಮುಂದಾಳುಗಳಾಗುವರು. ಒಂದು ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿ, ಮರುದಿನ ಬೆಳಗುಮುಂಜಾನೆ ಅವರು 'ಧುರೀಣ'ರಾಗಿ ಹಾಸಿಗೆಯಮೇಲಿಂದ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವದಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದಲೇ ಅವರು ಉತ್ಕ್ರಾಂತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇವನ್ನಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿಚಾರಿಸುವ ಮಾತು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಚಲೋ ಚಾಲಕರೇ ಇಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುವದೆಂದರೆ, ಹಿಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಯೋಗವೇ ಅಷ್ಟು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಕೃತ್ರಿಮವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವದು. ಇದು ಪೂರ್ಣ ಸತ್ಯವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಅರೆ-ಸತ್ಯವಿದೆಂದು ಹೇಳಿದ ಹೊರತು ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ.

೩. ಈಗಿನ ಕಾಗದದ ಮಹರ್ಘತೆಯಾದಂತೆ ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳು ಸಹ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ನಡೆದಿವೆ. ಇದೊಂದು ಶುಭ ಚಿನ್ಹವೇ ಸರಿ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪತ್ರಗಳು ತಟಸ್ಥವಾದರೆ, ಅವುಗಳ ಬದಲಿಗೆ ಮೂರು ಜನ್ಮ ತಾಳಿರುವವು. ಅವುಗಳ ಧೋರಣೆ ವಾದರೂ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷವನ್ನೇ ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಾಗರೂಕತೆಯ ಸಾಕ್ಷಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇರಲಿ. ಆದರೆ ಕಾಗದದ ಪೂರೈಕೆಗೆ ಗತಿ ಏನು? ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೆಟ್ಟಗಳಂತೂ ಗಳು (ಬಾಂಬು) ಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವವು. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಡಿಸಿದರೆ, ಒಂದಕ್ಕೆ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಸಹ ಕೊಂಬೆಗಳು ಹೊಡೆತು, ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಈ ಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಜಾತಿಗಳಿರುವವು. ಇವರ ಉಪಯೋಗವು ಕಾಗದ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ತಜ್ಞರು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದರಂತೆ! ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ಜಂಗಲಖಾತೆಯು ಇನ್ನು ಸ್ವಸ್ಥವುಳಿಸಿಕೊಂಡು ಕೂಡ್ರುವ ದಿವಸಗಳಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಇದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಯಾವದೇ ಕಾರಖಾನೆ ಈ ವರೆಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಕಾರಖಾನೆಗಳನ್ನು ತಜ್ಞರ ಸಲ್ಲೆಯಿಂದ ತೆರೆದು, ಜಂಗಲ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೂ, ಕಾಗದದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಪೂರೆ ಸಾರಲಿಕ್ಕೂ, ಇದೊಂದು ಸುಸಮಯವಾಗಿರುವದು. ಆದದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರವು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ವಿಲಂಬಮಾಡದೆ, ಇದರ ಪೂರ್ಣಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಸೂಚಿಸುವೆವು.

೪ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಈಗ ತಂದೆಯ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಾಲು ಇರುವದು. ಇದರಿಂದ ಹಿರಿಯರು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ ಗ್ರಾಮ-ಭೂಮಿಗಳ ವಿಭಾಗಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ, ಸ್ಥಿರಸ್ವತ್ತೆಲ್ಲಾ ಹಿರಿಯ ಪುತ್ರನೊಬ್ಬನಿಗೇ ಬರುವಂತೆ ಆಗಬೇಕೆಂದೂ, ಹೀಗಾದರೆ ಆಸ್ತಿಯು ಛಿದ್ರವಾಗದೆ ಏಕರೂಪವಾಗಿ ಉಳಿಯಲು ಸಹಾಯವಾಗುವದೆಂದೂ, ಮಿ। ಕೆ ವಿ ಆರ್ ಐಯಂಗಾರರು ಒಂದು ಮಸೂದೆ ಕಾನೂನನು ರಚಿಸಿ, ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾನೂನು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಬಹುದೆಂದು ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದ ಅನುಮತಿಯೂ ದೊರೆತಿರುವದಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಮಳೆಯು ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಈ ವರೆಗೆ ೬೫-೭೦ ಇಂಚು ಆಯಿತು. ಅಕ್ಕಿ ದಾಗಿ ಧಾರಣೆ ವಿಶಸವನೆ ಉಂಟು. ಬೆಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಾದರೂ ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ನೆಟ್ಟಗಿರುವದು.

ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಪುರಾತನ ಮಾನ್ಯ ಕುಲದ ಆ ವಯಸ್ಸಿನ ಮುದುಕರಾದ ಹೆಗಡೆ ಕೇಶವ ಗೋವಿಂದ ವ್ಯಾಸಭಾಗರು ಇದೇ ಕಳೆದ ಮಂಗಳವಾರ ರಾತ್ರಿ ೪ ಘಂಟೆ ಸಮಯ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾದರು. ಇವರ ಮೃತ್ಯುವು [illegible] ಸ್ಥಲಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ [illegible].

ಇದೇ ಕಳೆದ ಮಂಗಳವಾರ ತಾಲೂಕಾ ಲೋಕಲ ಬೋರ್ಡ ಕಮಿಟಿಯು [illegible] 'ಧೋರ್ತಿಸ' ಸಾಹಿಬುಳ್ಳ ಪುರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹುಗ್ಗೋಣ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡ ರಸ್ತೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ್ಯ ಪ್ಲೇನವಷ್ಟು ಮೇಲು ತಯಾರಿಸುವ ಮುಂಜೂರ ಠರಾವು ಆದ್ದು ಅಭಿನಂದನೀಯವು. ಹಾಗೆಯೇ ಹೊನ್ನಗದ್ದೆ ಮೂರೂರ ರಸ್ತೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯಾದರೂ ಸುಧಾರಣಾರ್ಹವಾಗಿರುವದು.

ಈ ತಾಲೂಕ ಹಳ್ಳಿ-ಹೆಗಡೆ-ಮೂರೂರ ವಗ್ಯರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಲಿಯು ಹಾವಳಿಗೆ ಬಹಳೇ ನಾಯಿ-ದನಗಳು ಬಲಿಬಿದ್ದವು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಯೋಗ್ಯ ನಿವಾರಣೆಯ ಉಪಾಯವು ಕೈಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ಬಹಳೇ ಅಪಾಯವಾಗುವ ಸಂಭವ ಉಂಟು.

ಹಳಿಯಾಳ— ಹವೆ ತಂಪು, ಮಲೇರಿಯಾ ಸುರು ಆಗಿದೆ. ಮಳೆಯು ಸುರಿಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ.

ಲಾಯಸನದಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದೋಬಸ್ತಗಳು ಠೀಕಾಂ ಆದವು. ಲಾಯಸನ್ಸಗಳು ಉದಾರತೆಯಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ಬಂದೂಕುಗಳಿಗಿಂತ ಲಾಯಸನದಾರರು ಹೆಚ್ಚಾದ್ದರಿಂದ, ಪರ ತಾಲೂಕಿನಿಂದ ಬಂದ ಜನರು ಶಿಕ್ಷೆಗಸ್ತರಿಂದ ಹೋದರು. ಈಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರದ ಲಕ್ಷ ಸೆಳೆಯಲಿ.

ಗೋಗ್ರಾಸ ಭಿಕ್ಷಾ ಮಂಡಳದಲ್ಲಿ ಈ ವರೆಗೆ ಜಮಾ ಬಂದ ರುಪ್ಯಾ ೮೯೩-೧೩-೧೦ ರಲ್ಲಿ ರುಪ್ಯಾ ೯೪-೯-೬ ಹುಲ್ಲು, ದಾಣೆ ವಗೈರೆ ಬಗ್ಗೆ ಖರ್ಚು ಆಗಿ, ಬಾಕಿ ರುಪ್ಯಾ ೮೦೩-೪-೪ ಶಿಲ್ಕು ಉಳಿದಿರುವದು. ಇದರಲ್ಲಿ ರುಪ್ಯಾ ೬೩೧-೧೧-೧ ಕೋಓಪರೇಟಿವ ಸೊಸಾಯಿಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ರುಪ್ಯಾ ೫೬-೯-೩ ಖಜಿನದಾರರ ಹಿಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ರುಪ್ಯಾ ೩೫-೦-೨ ಕುಳಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಇರುವವು

ಯಲ್ಲಾಪುರ— ೧೫ ದಿವಸ ಲಾಗಾಯ್ತು ಭಯಂಕರ ಮಳೆ. ಸಟ್ಟೀ ಹಚ್ಚುವ ಕೆಲಸವು ಭರದಿಂದ ನಡೆದದೆ. ಅಕ್ಕಿಯ ಧಾರಣೆಯು ಇಳಿಯುವ ಸಂಭವ ಉಂಟು. ಇಲ್ಲಿಯ ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಜುಬಿಲಿ ಲಾಯಬ್ರರಿಯ ಪುನರ್ಘಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಠರಾವು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದಾ ಪಾಸಾಯಿತು ಗಾಡಿಗಳ ಪಟ್ಟೀ ವಸೂಲಿಯಿಂದಾ ಊರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಥಳದ ಗಾಡಿಗಳು ಬರದಂತಾಗಿ ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆಗಳು ಜನರಿಗೆ ಸಹಾ ದೊರಕುವದು ತುರಿಂಕ ವಾಗಿದೆ.

ಪತ್ರಸ್ವೀಕಾರ.

Wide-awake— ಸ್ವ ಭಾವನಾಶಕ್ತಿಪ್ರದಿಂದ ಹೊಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆ

ಗೀತ ರತ್ನ—
ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ವೆಂಕಪ್ಪ ಹೆಗಡೆ ದೊಸನಮನ— ,,

Notice.

Wanted a Sanitary Inspector who has passed or studied upto Matric or School Final Pay Rs 25/ rising to 40/ The candidate selected will have to undergo training at Municipal expense in the Sanitary class Bombay. Applications should reach the undersigned before the 20th proximo.

Municipal Office Sirsi 27th July, 1920 } **S. N. Keshwain** *President, Sirsi Municipality*

ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸ್ಕಾಲರಶಿಪ್ ಲೀಗ, ಮುಂಬಯಿ.

(ಒಬ್ಬ ಬಾತ್ಮಿದಾರನಿಂದ)

ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ೭ನೇ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಾಧಾರಣ ಸಭೆಯು ಈ ಮೊದಲು ಜಾಹೀರಾದಂತೆ ಮೋತಿಲಾಲ ಬೌನ ಸಂ ೨ ಎರಡನೇ ಮಾಳಿಗೆಯ ಠಿಕಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ತಾರೀಖು ೨೫ ನೇ ರವಿವಾರ ದಿವಸ ಸಾಯಂಕಾಲ ೪ ಘಂಟೆಗೆ ಜರಗಿತು ರಾ|| ಬಾ|| ಅನಂತ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಬಿ. ಏ. ರವರು, ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು. ಮೊದಲು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ರಾ| ಮುಕುಂದ ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಗಾಢ ತೊಂಡೆ ಇವರು, ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಓದಿ ಹೇಳಿದರು. ಬಳಿಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, "೩|" ರೂಪಾಯಿಯಂಥ ಸಣ್ಣ ರಕಮಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ಸುಮಾರು ೧,೨೦೦ ರೂಪಾಯಿ ವರ್ಗಣಿ, ೪,೫೦೦ ರೂಪಾಯಿ ರಿಝರ್ವ ಫಂಡು ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ರಕಮನ್ನು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ, ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಊರ್ಜಿತಾವಸ್ಥೆಗೆ ತಂದಬಗ್ಗೆ ಚಾಲಕರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿದರು ಆದರೂ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಗರಜುಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾವೆ. ಇದನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಸಭಾಸದರು ಹಸ್ತೆ ಪರಹಸ್ತೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ, ಸಂಸ್ಥೆಯ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದ ಉತ್ಕರ್ಷವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿದರು ಆಮೇಲೆ ಕುಮಟೆಯ ಸಾವಕಾರ, ರಾವಸಾಹೇಬ ರಾಮಚಂದ್ರ ಅಣ್ಣಪ್ಪೈರವರು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೊದಲನೇ ಪೇಟ್ರನರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಂತಿಯಿಂದ ಬಂದ ಆನಂದಕರವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಜಾಹೀರು ಮಾಡಿದರು. ಆ ನಂತರ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ, ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಟ್ರೆಜರರ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಮಂಡಳ, ಲೆಕ್ಕತಪಾಸಕ, ಸ್ಥಾನಿಕ ಶಾಖೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿ, ಸಲ್ಲಾಗಾರರ ಮಂಡಳ, ಇವುಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳಾದವು. ಕಡೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಭಾರವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸಭೆಯು ವಿಸರ್ಜನೆಯಾಯಿತು

ಕೋಓಪರೇಟಿವ್ಹ ಬೇಂಕ.

(ಮೂರನೇ ಪಾನಿನಿಂದ ಮುಂದರಿಸಿದ್ದು.)

ಪ್ರಮುಖ ಮಂಡಳಿಯವರು ಹಾಜರ ಇದ್ದರು. ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕಿನಿಂದ ರಾ| ಸಾ| ಮಾನೂರ, ಮತ್ತು ಆಸಿಸ್ಟಂಟ ಜನರ್ಲ ಮ್ಯಾನೇಜರ, ಪಿ| ಹೆಗಡೆ, ಕಾರವಾರದಿಂದ ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ಜನರ್ಲ ಮ್ಯಾನೇಜರ ಮಿ|| ನಾಡಕರ್ಣೀ, ಮತ್ತು ಮಿ|| ಗಾಢ ತೊಂಡೆಯವರು ಸಹಾ ಹಾಜರ ಇದ್ದರು ರಾ|| ಸಾ|| ಮಾನೂರ ಇವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಂತರ, ಅತಿಶಯ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿ ದೂರದಿಂದ ತಾವು ಕೊಟ್ಟ ಆಮಂತ್ರಣದ ಪ್ರಕಾರ ಸಭೆಗೆ ಬಂದ ಬಗ್ಗೆ, ರಾ|| ಸಾ| ಪುರ್ವಲಿಕರಾದ ಪಂಡಿತ ಇವರು ಅವರ ಉಪಕಾರ ಮನ್ನಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕ ಸ್ಥಾಪನದ ಉದ್ದೇಶ ಸಹಾ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದರು ನಂತರ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಡುವ ಸಂಘಗಳು ವ ಮೆಂಬರರ ಸಂಬಂಧದ ವಿಚಾರ ನಡೆದು ೮ ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ೧೧ ಸೊಸಾಯಿಟಿಗಳಿಗೆ ಮೆಂಬರರಾಗಿ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಸದ್ರಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೯೭ ಶೇರುಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವು ಕುಮಟಾ ಬ್ರೆಂಚ ತರ್ಫೆನಿಂದ ರಾ|| ಸಾ| ಎಮ್ ಡಿ. ಕುಳಕರ್ಣಿ ಮತ್ತು ರಾ| ಸಾ| ಮಾನೂರ ಇವರಿಗೆ, ಕಾರವಾರ ಬ್ರೆಂಚ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಮಿ|| ನಾಡಕರ್ಣೀ ಮತ್ತು ಮಿ|| ಗಾಯತೊಂಡೆ ಇವರಿಗೆ, ೮೯ ತಾಲೂಕ ಸಂಘದವರ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಮಿ| ಪಿ| ಎನ್ ಕೇಶವೈನ ಮತ್ತು ವಕೀಲ ಮಿ| ಪಿ| ಎಸ್ ಜಿ, ಇವರಿಗೆ, ಶೇರ ಹೋಲ್ಡರರ ತರ್ಫೆನಿಂದ ರಾ|| ಸಾ|| ಪಿ. ಎಸ್. ಪಂಡಿತ, ಮತ್ತು ವಿ|| ವಾಸುದೇವರಾವ ದಾಕಪ್ಪಾ, ಈ ರೀತಿ ೮ ಜನರು ಬೋರ್ಡ ಆಫ್ ಡೈರೆಕ್ಟರರಾಗಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು ೯ನೇ ಡೈರೆಕ್ಟರರ ನೇಮಣೂಕಿಯು ಮೊ|| ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ಸಾ|| ಬಾ|| ಕಾನಡಾವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಆಗಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಬರೆದು ಹೋಗಿದೆ. ಸದ್ರಿ ೮ ಜನ ಬೋರ್ಡ ಆಫ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ಸ ಪೈಕಿ, ರಾ|| ಸಾ|| ಪಿ. ಎನ್. ಪಂಡಿತ ಇವರ, ಬೋರ್ಡಿನ ಚೇರಮನ್, ಮತ್ತು ಮೆನೆಜಿಂಗ ಡೈರೆಕ್ಟರರಾಗಿ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು ಸಭೆಯು, ಕೆಲಸವು ಬಹಳೇ ಉತ್ಸಾಹತೆಯಿಂದ ನಡೆಯಿತು. ಈ ತಿಂಗಳ ಆಖೈರಿನೊಳಗೆ ೩೦,೦೦೦-೦-೦ ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ವರೆಗೆ ಶೇರು ಭಾಂಡವಲು ಕೂಡುವದು ಎಂಬ ಅಂದಾಜ ಅದೆ. ಶೇರು ಭಾಂಡವಲಿನ ೮ ಪಟ್ಟು ವರೆಗೆ, ಠೇವು ವಗೈರೆದಿಂದ ಜಮಾಯಿಸಿ, ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕೆಲಸ ನಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಲೋದ ಅನುಮತಿ ದೊರೆತ್ತದೆ. ೮ ಬೋರ್ಡ ಆಫ್ ಡೈರೆಕ್ಟರರು, ಕುಮಟಾ ಮತ್ತು ಕಾರವಾರದೊಳಗಿನ ಶಾಖೆಗಳ ಮೆಂಬರರು, ಬಹಳೇ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡಿಸಿ, ಈ ವರೆಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಹಾನಿಯ ಅಡಚಣಿಯನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವರೆಂಬ ಭರವಸ, ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವರಿಷ್ಠರ, ಹಸ್ತೆ ಪರಹಸ್ತದಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವರೆಂಬ ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಶಿರಸಿ ತಾ ೨೩-೭-೧೯೨೦ } P N Pandit.

ಅಳಿಯನಿಗೆ ಉಂಬಳಿ.

ರಾ| ರಾ| ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಕರ್ತರಿಗೆ—
ಅಯ್ಯಾ ಪತ್ರಾಧಿಪರೇ,

ಮಾಜೀ ಕನ್ಸರವೇಟರರಿಗೂ, ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಗಳಾದ ವನದೇವತೆಗೂ ಮದುವೆಯಾದಂದಿನಿಂದ ಈ ವನದೇವತೆಯ ಉನ್ನತಿಯು ಹ್ಯಾಗೆ ಆಯಿತು, ಅವಳ ಅಮಲು ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಹಬ್ಬಿತು, ಅವಳ ಉನ್ನತಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕನಾದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಪರಂಥ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮುಲ್ಕೀ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರು ಹ್ಯಾಗೆ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ತೊರೆದರು, ಬೇಸಾಯವು ದಿನೇ ದಿನೇ ಹ್ಯಾಗೆ ಕಳೆಗುಂದಿತು, ಬಡ ರಯತರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಎಷ್ಟು ಕರುಣಾಸ್ಪದವಾಯಿತು, ಇವೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳು ಈಗ ಆಬಾಲವೃದ್ಧರಿಗೆಲ್ಲ ವಿದಿತವಾದವುಗಳೇ. ಸದ್ಯ ಬೆಲ್ಲರು, ಈಗ, ಇಲ್ಲಿ ಪೆನಶನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ, ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಚಂದಾವರನೆಂಬ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನು ಸ್ಮಾರಕ ರೂಪದಿಂದ ಉಂಬಳಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ದೇಶಸೇವೆಯನ್ನು ಗುಪ್ತ ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ! ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ರೇಂಜರರಿಗೆಲ್ಲ ಸರಕ್ಯೂಲರಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಾನಂತೆ! ಹೀಗೆ, ಗುಪ್ತರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವದರ ಬದಲು, ಬೆಲ್ಲರ ಗುಣವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುವ ಒಂದು ಲೇಖವನ್ನಾಗಲೀ, ಪತ್ರವನ್ನಾಗಲೀ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಜಾಹೀರ ಪಡಿಸಿದರೆ, ಬೆಲ್ಲರ ಗುಣಗಳು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವರು ಹೊರಿಸಿದ ಉಪಕಾರಗಳ ಹೊರೆಯೂ ಸಹ ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಸದರಿ ಚಂದಾವರರು ಯಾರು? ಅವರ ಪೂರ್ವೇತಿಹಾಸವೇನು? ಅವರಿಗೂ ಬೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಬಂಧವೇನು? ಬೆಲ್ಲರ ಉಪಾಸಕರು ಎಂದಿನಿಂದ ಆದರು? ಸ್ಮಾರಕದ ಕಲ್ಪನೆಯು ಯಾವಾಗ ಹುಟ್ಟಿತು? ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮೊದಲೋ, ಅಥವಾ ಆ ಮೇಲೆ? ಬೆಲ್ಲರ ಸ್ಮಾರಕವು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಉಪಕಾರಗಳ ಹೊರೆಗಳ ದ್ಯೋತಕವೋ, ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿ ಗೆಳೆತನದ ವ್ಯಕ್ತ ಸ್ವರೂಪವೋ? ಇವೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳು ಹೊರಗೆಡಹುವದು, ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ತಾವಾದರೂ ಈ ವಿಷಯ ವಿಶೇಷ ಚೌಕಶಿ ನಡಿಸಿ, ಇತ್ಥಂಭೂತ ಹಕೀಕತನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸವಿನಯ ವಿನಂತಿಯಿದೆ. ಇರಲಿ.

ಅಪಶಿ, ರಾ| ಚಂದಾವರರು ನಿಜವಾಗಿ ಮೂರ್ಖರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಏನೂ ಹೇಳಲಿ, ನನಗೇನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ಯಾಕಂದರೆ, ಇವರಿಗೆ, ಸ್ಮಾರಕ ಯಾರಿಗೆ, ಯಾವಾಗ ಮಾಡಬೇಕು, ಎಂಬ ತಾರತಮ್ಯ ಜ್ಞಾನವೆ ಸಹ ಇಲ್ಲ ಬೆಲ್ಲರಿಗೆ ಸ್ಮಾರಕವು? ಯಾಕೆ? ಯಾವ ಉಪಕಾರಗಳಿಗಾಗಿ? ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಉಪದ್ರವಗಳಿಂದ ರಯತರು ಬೇಸತ್ತು, ಸರಕಾರದ ಹತ್ತರ 'ನಮ್ಮನ್ನು ಹ್ಯಾಗೂ ಮಾಡಿ, ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ' ಎಂದು ರಯತರು ಆರ್ತಸ್ವರದಿಂದ ಈಗ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ, ಅವರನ್ನು ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೊಯ್ಯಲು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾರಣವಾದ ಬೆಲ್ಲರಿಗೆ, ಸ್ಮಾರಕ ಮಾಡುವ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವದು ನಿಜವಾಗಿ ಮೂರ್ಖತನವಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಮುಷ್ಟತನವು. ಈ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಈಗಲೇ ನಿಷೇಧಿಸದಿದ್ದರೆ, ಬೇಸಾಯದ ಶತ್ರುಗಳು ನಮ್ಮ ಮೌನದ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಲಕ್ಷಿಸಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ನಾಗರಿಕರು ಸಭೆ ಸೇರಿ, ಈ ಚಳವಳಿಯು ಅವರ ಅಂಧಭಕ್ತಿಯದು, ಬಹುಜನ ಸಮಾಜದ ಅಂಗವು ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಸಹ ಇಲ್ಲವೆಂದು, ಜಾಹೀರು ಪಡಿಸಬೇಕು

ತಮ್ಮ ವಿಧೇಯ,
ಒಬ್ಬ ನಾಗರಿಕ

ಕಲಿಯುಗದ ಕರ್ಣ.

ಮನುಷ್ಯನಿಗಾಗಿ ಅಡವಿಯೋ! ಅಡವಿಗಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನೋ!

(ಕರ್ನಾಟಕ ಮಿತ್ರ, ಬೆಳಗಾಂವ.)

ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೃಷ್ಣೆಯು ಅಡವಿಯ (ಜಂಗಲ್) ಖಾತೆಯಿಂದ ಕವಾಗಿಸ್ವದ ತೊಂದರೆಗ ಳನ್ನು ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಕಿವಿಗೆ ಹಾಕಲು, ಅದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಬಂತು “ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡಿಸಿರುವ' ದಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ “ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ' ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ಶಬ್ದವನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಸರಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ವಿಶೇಷ ಜಾಗರೂಕತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದರೂ, ಈ ಜಾಗರೂಕತೆಯು ಪೂರಾ ಜಾಗೃತವಾಗುವದರೊಳಗಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯು ಅಡವಿಯ ಖಾತೆಗೆ ಸೇರುತ್ತದೋ! ಏನೋ! ಸಂಪ್ರತ, ಉತ್ತರಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅತ್ಯಂತ ಹೀನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದವನಿಗೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಡವಿಯ ಪಾಲಾಗಿ ಹೋಗುವ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಒಟ್ಟು ೩೫ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ, ೩೩ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯು ಈಗ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು, ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿನ ಅಡವಿಯ ಖಾತೆಯವರ ವರ್ತನವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ನಾಡು ಸೇರುತ್ತದೋ ಏನೋ!' ಎಂದು ಸಂಶಯಗೊಂಡ ವಿಧಾನವು ನಿಜವಾಗುವ ಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ, ಅಡವಿಯ ಖಾತೆಯವರ ಈ ಹೊಟ್ಟೆಬಾಕತನವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದು, ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಸಹ ಅವರು ವನಗಾವಲಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು, ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತಿರುವರು. ಈಗಿನ ನಡವಳಿಕೆಯ ಮೇಲಿಂದಂತೂ, ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗಿಂತ ಅಡವಿಯು ಮಹತ್ವದ್ದೇ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭದಾಯಕವಿರುವಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರದವರು ಸಾಗವಾನಿಯಂಥ ಉತ್ತಮ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳಸಿ, ಖಾತೆಯ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವದೇನೂ ತಪ್ಪಲ್ಲ; ಆದರೆ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೂ ಒಕ್ಕಲಿತನಕ್ಕೂ ಅಡ್ಡಿ ಬರುವಂತೆ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುವಂತೆ, ಅಡವಿಯನ್ನು ಬೆಳಸಬಾರದೆಂದೇ ನಮ್ಮ ದಾದರೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವರಿಂದ ಇರುವ ವ್ಯವಸಾಯವೆಂದರೆ, ಒಕ್ಕಲತನವೊಂದೇ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಜೀವನೋಪಾಯವೇ ಒಕ್ಕಲತನವು. ಮಿಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದುವೇಳೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದೆರಡು ಉದ್ಯೋಗದ ಜಗಲಿ, ವ್ಯಾಪಾರದ ಜಗಲಿ, ವ್ಯವಸಾಯಗಳು ಇದ್ದಾವು. ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಶೂನ್ಯ. ಅದರೊಳಗೆ, ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದಾರಿದ್ರ್ಯದ ಸುಗ್ಗಿಯು ಹಸ್ತಸಿದ್ಧಕಾಲ ಇರುವದರಿಂದ, ಅನೇಕ ಸಾರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಬಡವರಿಗೆ ‘ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ' ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಮುಕ್ಕಿ, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದಂತೆ! ಒಡವರ ದುರ್ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ, ಆ ಚಕ್ಕೆಯೂ ಈಚೀಚೆಗೆ ಸಿಗದಂತಾಗಿರುವದಂತೆ!

ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಅಡವಿಖಾತೆಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅವು ಅಡವಿಯ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಇರುವವು. ಸರಕಾರದವರು ಕಾದಿಟ್ಟ ವನಗಾವಲಿನಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಯಾತಕ್ಕೂ ಕಾಲಿಡಲಿಕ್ಕಾಗದು. “ವನಗಾವಲಿ' ನಲ್ಲಿನ ಕಾಡುಮೃಗಗಳು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯ ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು, ಹಾಳುಗೆಡಿಸಬಹುದು, ದನಕರುಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ತಿನ್ನಬಹುದು, ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ, ಮನುಷ್ಯನ ಮಿದುಳನ್ನಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಹಸಿವನ್ನು ಆರಿಸಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯನು ಮಾತ್ರ ಸ್ವಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಅವುಗಳಮೇಲೆ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಕೂಡದು. ಹಾರಿಸಿದರೆ, ಅವನಿಗೆ ದಂಡವಾಗಲಿ, ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಮುಂದೆ ಎಳೆದು ನಿಲ್ಲಿಸುದಾಗಲಿ, ಈ ಶಿಕ್ಷೆಯು. ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ. ವಿಚಾರಣೆಯಾದ ತರುವಾಯ ಆರೋಪಿಯು ತನ್ನ ಬೆಳೆಯನ್ನು, ದನಕರುಗಳನ್ನು, ಕಳೆದುಕೊಂಡದ್ದಲ್ಲದೆ ಸ್ವಂತ ಜೀವವನ್ನು ಕೂಡ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರದವರ ದಯೆಯ ರೀತಿಯೂ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಬಾಯಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯರಮೇಲೆ ಯಾರಾದರೂ ದಯಾತೋರಬಹುದು. ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಯಾರಾದರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿಳಿಯುವರೋ? ಸರಕಾರದವರ ನಡತೆಯು ಲೋಕವಿಲಕ್ಷಣವಾದದ್ದೇ; ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯವದೆ. ಅದೇನಂದರೆ, ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸರಕಾರದವರು ಬಡಜನರ ಗಂಜಿಯನ್ನು ಕಸುಕೊಂಡು ಆ ಗಂಜಿಯ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಅಡವಿಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರಷ್ಟೆ!' ಇದಲ್ಲದೆ, ಅವರು ಜನರ ಗೋಳನ್ನು ಕೇಳಲಿಕ್ಕಾಗದೆ, ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಸುಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ರೈತರಿಗೆ ಆ ಭೂಮಿಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಹುಲ್ಲು ಸಹ ನೆಟ್ಟಗೆ ಬೆಳೆಯದ ಕಲ್ಲು ಭೂಮಿಯನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿರುವರು. ಎಂಥ ಔದಾರ್ಯವಿದು' ವೇದರು ಕೊಟ್ಟ ಗಂಜಿಯನ್ನು ಸುಲಿದುಕೊಂಡು ತುಪ್ಪ ಕೊಡುವರು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗಿರಲಿ, ಜನರ ಬಾಯೊಳಗೆ ಕಲ್ಲು ಹಾಕುತ್ತಿರುವ ಈ ಕಲಿಯುಗದ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಯಾವ ವಿಶೇಷಣಗಳಿಂದ ಸಂಬೋಧಿಸಬೇಕೋ ತಿಳಿಯದು! ಅಡವಿಯ ಖಾತೆಯವರಿಗೆ ಆ ಕಾಡನ್ನೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಬಡಲಿಗೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವದಿದ್ದರೆ, ಅದರಂತೆ ಅಲ್ಲಿಯ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಆ ನಾಡಿನಿಂದ ಎರಡನೇ ನಾಡಿಗಾದರೂ ಗುಳೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸಬೇಕು. ಮಾತ್ರ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಪೀಡಿಸಬಾರದು, ಮತ್ತು ಗೋಳಾಡಿಸಬಾರದು. ಅಡವಿಯ ಖಾತೆಯವರ ಈ ಹೊಸ ಹೊಸ ದುಷ್ಕೃತಿಗಳಿಂದ ದೇವರ ನಿಯಮವೇ ಅರದಾಳ ಹಾಕಿ, ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕಾಡಿಗಿಂತ ಕೀಳೆಂದು ಎಣಿಸುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದರೆ, ಮನುಷ್ಯನಿಗಾಗಿ ಅಡವಿಯೋ, ಅಡವಿಗಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನೋ, ಎಂಬದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಂಶಯವೇ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ

ರಾ|| ರಾ|| ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಸಂಪಾದಕರ ಬಳಿಗೆ—

ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ನಾಲ್ಕು ಪಂಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಕೊಡುವಿರಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನಾಂಗದವರ ಬುದ್ಧಿಯು ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆ (ಶಾಲಾಖಾತೆ) ಯ ಮುಖಾಂತರವೇ ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳುವದು, ಯಾವತ್ತೂ ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಸಂಗತಿಯೇ. ಒಂದು ಬದಿಯಿಂದ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ದೊರೆಯುತ್ತಿರಲು, ಮತ್ತೊಂದು ಪಕ್ಕದಿಂದ ಇಲಾ ಸ್ಥಿತಿಯಾದರೂ ಕಾಣುತ್ತಿರುವದು. ಕೆಲಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತರ ಜನರು, ಮನಸೋ ಇಚ್ಛೆ, ಶಾಲೆಗೆ ಬರುತ್ತಾ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ ಕೊಡದೆ, ಭಾವೀ ಪ್ರಜೆಗಳ ಉತ್ಥಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಂಗತಿ ನಿಜವಿದ್ದವಸ್ತಕ್ಕೂ, ಈ ಭಾಗದ ತಪಾಸಣಿ ಇನ್ಸಪೇಕ್ಟರ ಮಿ|| ಗಾಂವಕಾರರವರು ‘ಈ ಲಾ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸಮಾಧಾನಕರವಷ್ಟೆ,' ಎಂಬರ್ಥದ ಶಿರಾ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವರು. ಇದು ಅವರ ಭೋಳತನವೋ? ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮಂದ ಭಾಗ್ಯವೋ? ಸುಜ್ಞರು ವಿಚಾರಿಸಲಿ.

ಶಿವಾಣಿ. ತಾ ೧೭–೭–೧೯೨೦.	ಸತ್ಯವಾದಿ.

ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರೆ, ಲೇಖನ ಮತ್ತು ಭಾಷಣ, ೦-೧೨-೦, ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮತೀರ್ಥರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಣ ೦-೮-೦, ರಾ|| ಬ|| ಶಾರದ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರ ಸಚಿತ ಚರಿತ್ರೆ ೦-೧೨-೦, ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ೦-೮-೦, ಬುದ್ಧಿಯ ಮಾತು ೦-೪-೦, ಅಧುನಿಕ ಜರ್ಮನಿ ೦-೪-೦, ಪತಿತೋದ್ಧಾರ, ೦-೪-೦.

ವಿಳಾಸ:— ಎಂ. ಎಂ. ಹರ್ಡೇಕರ.

ದಾವಣಗೇರಿ.

ಟ್ರೇನಿಂಗಕಾಲೇಜ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ಉಮೇದವಾರರ

ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಚಿಂತೆ.

ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದವರು ಜಗತ್ತಿನ ಸರ್ವ ಧರ್ಮಗಳ ಮೂಲವಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಆದರಿಂದಲೇ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಇತರ ಹಿಂದು ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನಾರ್ಥವಾಗಿ ಅನೇಕ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುವರು. ಉದಾಹರಣಾಗಿ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ದಯೆ ಇಟ್ಟಿರುವರು. ಇಂಗ್ಲೀಷ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಡುವರು, ಸ್ಕಾಲರಶಿಪ್ಪು, ಇನಾಮುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗಲೂ, ಅವರ ಕಡೆಗೇ ಹೊರಳುವರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ಫಾಯನಲ್, ಧಾರವಾಡ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ತಕ್ಕಷ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದಯೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವರು.

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಲೇಜ ೧ನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯು, ೧೯೦೮ನೇಯ ಇಸವಿಯ ವರೆಗೆ ಏಳೆಂಟು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಚನ್ನಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವ ರೂಢಿ ಇದ್ದು, ಅದು ಒಂದು ಮಾದಿನ ರೀತಿಯು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗುತ್ತ ಬಂದು, ಈ ವರ್ಷ ಆ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಪೂರಾ ತೆಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟು, ಈ ಇತರ ಹಿಂದು ವರ್ಗದ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಗೊಟ್ಟು, ಎಷ್ಟೋ ಪಾಲು ಹೆಚ್ಚು ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳವರ ಮಾಸ್ತರನ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸಹ ನೋಡದೆ, ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು ಇದರ ಪರಿಣಾಮದ ಚಿಂತೆಯೇ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ.

ವಾಚಕರೇ, ಸರಕಾರದ ದಯೆಗೆ ಭಂಗ ಬರಬೇಕೆನ್ನುವ ವಿಚಾರವಲ್ಲವೇ' ಹಾಗೆ ಯಾಕಾದೀತು ' ಅವರು ಈ ಇತರ ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಹಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನಿಜವಾಗಿ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕೋ, ಅದು ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪಿತೆಂದು ಕಾಣುವದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಿಯರೂ, ನಿಜವಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಆದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗದ ಶಿಕ್ಷಕರೇ, ಕಳೆದ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹುಡುಗರ ಸಂಗಡ ಇತರರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಈಗ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಮತ್ತು ಸೇರುತ್ತಿರುವ, ಇತರ ಹಿಂದು ವರ್ಗದವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಕುತ್ತಿಗೆ ಬಾಬ್ತಿನಿಂದ ಪಾಸಾದವರೇ ಸರಿ' ಈ ಮಾತು ಎಲ್ಲ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪರೀಕ್ಷಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಈಗ ಇಂಥ ಉಮೇದವಾರರಿಗೆಲ್ಲ, ಬರೇ “ಜಾತಿವರ್ಗ” ಎಂಬ ನ್ಯಾಯದಿಂದ, ಟ್ರೇಂಡ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಶಹರದ ಅಥವಾ ಹಳ್ಳಿಯ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ, ಇವರಿಗೆ ಅನಾಯಾಸದಿಂದ ಸಿಕ್ಕ ಫಲದಿಂದ ಈ ವರ್ಗವೆಲ್ಲ ಸೋಮಾರಿಯಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗವೂ, ಈ ಇತರ ಹಿಂದು ವರ್ಗವೂ, ಈಗಿನಕಿಂತ ಅವನತಿಗೆ ಬಂದು ಆರಳಿನ ಗಜನಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹಾರೈಸುವ ಮನುಷ್ಯನಂತೆ, ನಿಜವಾದ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ವಿಘ್ನ ಬಂದೀತು. ಇದು ಆರಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡ ಚಿಂತೆಯು.

ಮಾನಸಿಕ ಕ್ರಮವೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಾದ ಶಾಲಾಖಾತೆಯಲ್ಲಿ, ಇವರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಉದಾರ ಕೈಗೊಡುವದಕ್ಕಿಂತ, ಇತರ ಪೋಲೀಸ, ಪೋಸ್ಟ, ರೆವಿನ್ಯೂ, ದಿವಾಣಿ, ಫಾರೆಸ್ಟ ಮುಂತಾದ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ನೌಕರಿ ಕೊಡುವಾಗ ಮಾತ್ರ, ದಯಮಾಡಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬುದ್ಧಿವಂತರೇ ಸೇರುವಂತೆ, ೧೯೦೮ ನೇ ಇಸವಿಯ ಹಿಂದಿನ ಮಾದರಿಯಂತೆ, ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳ ಪಕ್ಕಾ ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯವರಿಗೂ ಹಟದಿಂದ ನಂಬರು ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಪಡೆಯುವ ಶೀಲವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ, ಸರಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು! ಅಂಥಾ ಕಾಲವು ಬಂದೀತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಇದು ಮಹತ್ವದ ಚಿಂತೆಯು!

ಇನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ ೪೫ ರ ನಿರ್ಬಂಧವದೆ! ಈ ನಿಯಮ ೧೯೧೩ನೇ ಆಗಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಆ ವರ್ಷದಿಂದ ಮುಂದೂ ಹಿಂದುಗಳಲ್ಲಿ

ವಿಷಯಗಳಿಗಿನ್ನೂ ಗುಣಗಳು ಬಹಳ ಅಷ್ಟು ತರ ಅವೆ ಬರೇ ಗಣಿತ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ೧೦೦ ಗುಣ ಕೊಡುತ್ತವೆ ಅಂದರೆ, ಮೊದಲು ೧೦೦ ಇದ್ದು ಆದಿನಿಂದ ೩೦೦ ಮಾಡಿದೆ! ಆದರಿಂದ ಶೇಕಡಾ ಪ್ರಮಾಣವು ೬೫ ರಂತೆ ಕೂಡಿ ಬರುವದು ಕಠಿಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೇಗೂ ಇರಲಿ ಯಾವದೊಂದು ಹೊಸ ಕಾನೂನಿನಂತೆ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ತಯಾರೀ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ, ನಿದಾನ ೬ ತಿಂಗಳು ಮುಂಚೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಸಪ್ಟಂಬರದಲ್ಲಿಯೇ ಮ್ಯಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಇತ್ತು. ಆಂದಮೇಲೆ ೧೯೧೭ ನೆ ಸಾಲಿನಿಂದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸಹ ಈ ನಿಬಂಧವನ್ನು ಲಾಗುಮಾಡುವದು [illegible] ಶಸ್ತ್ರ ಹಾಕಿದಂತಾಗುವದು. ೧೯೨೮ರ [illegible] ವೆಂಬ ನಿಯಮವಿದ್ದದರಿಂದ [illegible] ಕಾಲೇಜದ ಮುದ್ದತ್ತು [illegible] [illegible] ಹೊಂದಿದವರು [illegible] ತಾಗುವದು. [illegible] ಸಾಲು ವ ಆವರ ಹಿಂದೆ ಪಾಸಾದ [illegible] ವನ್ನು ತೆಗೆದು [illegible], ಆವರನ್ನು [illegible] ನೆ ರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಎಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ [illegible] ಪಾಲಿಗೆ [illegible] ತದೆ.

ಶ್ರೀನಿಂಗ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ [illegible] ತನ್ನಷ್ಟು [illegible] ಅನುಭವವನ್ನು [illegible] ಕೊಡುವಾಗ [illegible] ಆವರ [illegible] ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು [illegible] ಕೊಡುವ [illegible] ನಾಯಮಾಗುವ [illegible] [illegible] ಇದ್ದ [illegible] ಬಂದವರು [illegible] [illegible] ವಾಗಿದ [illegible] ಇದೂ ಬಹಳ ದ ಖದ [illegible]

ಈ ಎಲ್ಲ [illegible] ದಾರಾಗುವ [illegible] ಗಳೂ [illegible] [illegible] ರಾಜದ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯು [illegible] ಅಲಂಕೃತವಾಗು [illegible] ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಸರಕಾರದ [illegible]

ತಪ್ತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ.

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು	ದರ
[illegible]	೧೯೪—೧೩೩
[illegible]	೭೩
[illegible] ಸಿಜನ್ನ	೧೧—೧೨
[illegible] ಗೋಡಿ ೧ನೇ	೧೫—೨೩
ಹರಳೇಜ	೧೨—೧೨
[illegible] ನಿಜ ೧ನೇ	೧೬—೧೩
[illegible]	[illegible]
ಹೆಸರು ಜೋಳ ,,	೧೬—೨೦
[illegible] ,,	೧೨—೧೭
[illegible] ,	೨ ೭
ಹಳ್ಳೇಕ್ಕೆ ಮಣ	೧೭
ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	೧೧
[illegible]	೧೬—೧೩
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ	೪ ೮ ೦
ಕರೆಸಿನ ಆಯಿಲ್ ,	೪ ೮ ೦
, ಹಾಸ	೬ ೭ ೦

[illegible] ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1 ಮದಾಮುದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ಲೇಹ — ಬಹು ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಅಜೀರ್ಣ ಎದೆನೋವು ಮಲಬದ್ಧತೆ, ಶರೀರಗಳ ಘಳಿಕದಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಕೃತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ ದಾತು ಪುಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ [illegible]. 40 [illegible] ಸೇವಿಸುವ ಲೇಹ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ 1-12-0 3 ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ 4-1-0

2 ಮಹಾಜ್ವರಾಂಕುಶ — (ಖ ತ್ರಿಗುಣ) — ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ ನಿಮೋನಿಯಾ, ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, ದ್ವಿತೀಯ ತೃತೀಯ, ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ [illegible]. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-8-0

3 [illegible] ಗುಟಿಕೆ — ಕೂಸ ವ ಮಕ್ಕಳ [illegible] 1 ರ ಕ್ರಯ 0 10 0

4 [illegible] ಗುಟಿಕೆ — ಇದು ಖಾಸಕ್ಕೆ [illegible] ಒಂದೇ ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ಕಫ [illegible] ಗುಣ [illegible] 1 ರ ಕ್ರಯ 0 10 0

5 [illegible] — ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರ, ಅಶ್ಮರಿ, [illegible] ಪದ್ಮವಿಲ್ಲದೆ [illegible] ಗುಣಕೊಡುವದ [illegible] ರೋಗಿಗೂ ಕೂಡಾ 7 ದಿವಸದೊಳಗೆ ಗುಣ [illegible] 14 ದಿವಸದ ಔಷಧಿ ಕ್ರಯ [illegible]

6 [illegible] — ಇದರ [illegible] ಕಟ [illegible] ನೋವ, ಸೊಂಟ [illegible] ವ ಟ್ಟಾಗುವದು [illegible] ಹೋಗುವದು ಇದ [illegible] ಗರ್ಭಕೋಶವನ್ನು [illegible] 1 [illegible] ಔಷದಕ್ಕೆ 1 ಬಾಟ್ಲಿ [illegible] 2 0 0

ಎಸ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ [illegible] ಸನ್ಸ್
[illegible] ರಥಬೀದಿ
[illegible]

[illegible]

ಮುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

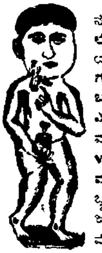

ಈ ಔಷ ಧ [illegible] ಹಲ್ಲು [illegible] ಹಲ್ಲು ಅಲಗಾಡುವ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ವ ಕೀವು ಸುರಿಯುವ ಮುಖವ್ರಣ ಉಂಟಾದ ದುರ್ಗಂಧ [illegible] ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷದ ಇದಲ್ಲದೆ ಬಾಲಗ್ರಹ ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ [illegible] ವಾಂತಿ [illegible], ನಳಗು [illegible], [illegible], ಗುಂಟಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಷ [illegible] ಪ್ರಾಣಿಗಳು [illegible] ಬಾಲಾಂತಿ [illegible] ಪ್ರಕಾರದ [illegible]

[illegible] ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ಕ್ರಯ ೦ ೧೨ ೦

ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ.
ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಕ ಕಂಪನಿ
ಕುಮಟಾ (ಎನ್ ಕೆನರಾ)

ಹೊಸ ಶೋಧ! "ಓಂ" ಹೊಸಶೋಧ
ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣವಾಪಸು
(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ,)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ [illegible] ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು, ಮೂತ್ರದ ಸೊಡಲು ಅಥವಾ ಅದರಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹುದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ದೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯ ಸಲ್ಲ ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. ಉಷ್ಣದಿಂದದೂಷಿತವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣವುಂಟಾಗಬೇಕೊ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ ಒದುವವು ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಮುಟ್ಟು ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದಲೂ, ಗುಣ ಬರುವದು. ನಿದಾನ ಒಂದು ಸಾರೆಯಾದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ ೧ಳ ತೊಲೆಯ ಡಬ್ಬಿಗೆ ರು ೧ ೧೨ ಆಣೆ ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೪ ರು ೮ ಆಣೆ, ೧೨ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೧೫ ರು ಮೇಲೆ ೧ ಡಬ್ಬಿ ಉಚಿತ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ— [illegible] ಆರ್ ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ
ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ ಬೆಳಗಾಂ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು ಯಾವತ್ತು ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರೆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದು ಖರ್ಚು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ ಈ ದಿನಗಳ [illegible] ದೀಪಗಳು [illegible] ಈ ದೀಪಗಳು ಹಚ್ಚಲು [illegible] ತಾಪತ್ರಯಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ

ಬೇಕಾದವರು ಬಾಡಿಗೆಯ ದರವಾದ ವಗೈರೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ [illegible] ತಿಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ ಶ್ಯಾನಭಾಗ.
ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

Printed and published by Krishnarao Keshav Shenvi at his Star of Kanara Press, Kumta

No. Reg. B 1270.

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೬೨.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ.-

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.

ವ್ಹಿ ಪಿ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸಹಿತ ರೂಪಾಯಿ 2-13-0

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ -

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಮ್ಯಾಟಾ ಕ್ಯಾಟಿನ(೧೫ ಎಮ್‌ಉದ್ದ) ೫ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ 1 0 0 ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0

ಜೆಸ್ತಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿದಲಾಗುವವು.

ಬಹಳ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತೀರಿಸಲ್ಪಡುವದು

—[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೫ ನೂಹ' ಅಗೋಸ್ಟ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಉರಿ, ಕಣ್ಣು ಉರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವು ಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣು ನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ದೆಬಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ, ಉದುರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಬೆಲೆ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12 0, 3 ಕ್ಕೆ 2-0 0

ದೊಡ್ಡ ಸೀಸಗೆ 1-8-0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8 0.
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4 0 0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರುಗಳ ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃತ್ಕಂಪ, ಬಳಿಪ್ರದರ ಬಿಳಿಸೆರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ. 2/-

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮ.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಜಖಂ, ಘಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ ಗುಣ ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೩ ಆಣೆ ಟ ೩ ಅಲಾಯದ ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7 ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ ರೂ 1 8 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 8 8, 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 16 8

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರದ್ದು 25 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8 ರೂ 1 ಮತ್ತು ರೂ 8-1

ರೆವುನೊ ಬಾಮು: ತಲೆಸಿಡಿತ, ಕಣಿವಾಯು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ 8 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 5-4 0

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ 5. 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 1 10 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 3

ಶುಶ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1 2 4 ಔನ್ಸ್ 1 2. 4
ಆ 2½ ಆ 3½ ಆ 6 ಆ 11 ರೂ 1 4 ರೂ 2 4

ದೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಗಳು

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಡಾಕ್ಟರೊಡನೆ ಪಕ್ಕಾ ಸಂಬಂಧದಾಗಿ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕುದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೂಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ದೊರೆಯುವವು ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯ ವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಕಾಣುವ ಕನ್ನಡಕದ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಕಂಬಳಿಗಳು.

ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು.

ರೆನ ಕೋ ಓಗೂ, ಕೋಟಿಗೂ, ಬರ ವಂಧವು, ಮತ್ತು ಹಾಸುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಬರ ವಂಧವು. ದಾವಣಗೇರಿ ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು ಬೇಕಾದವರೆ, ನಮಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿರಿ ಕೂಡಲೇ ಯೋಗ್ಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಗೆ ಕಳಿಸುವೆವು

ಶಿರ್ಶಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ,
ದಾವಣಗೇರಿ, ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರೆಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ನಾವು ಮಾರುವೆವು

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,
ಗೋಕರ್ಣ

WAGLE NADKARNI & CO.

CHEMISTS, DRUGGISTS & GENERAL MERCHANTS.

SANDHURST ROAD,

Bombay.

ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಎಣ್ಣೆ.

ಈ ಎಣ್ಣೆ ಕಡಿದ ಘಾಯ ಬಿದ್ದ ಜಖಮು, ಪಟ್ಟಿನ ನೋವು, ಯಾವದೇ ತರದ ಜಖಮು ಯಾ ಎಲುಗು ಮುರಿದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದನ್ನು ನೀರು ಹಾಗಿಸದೇ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಮೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಗುಣ ಕ್ರಯ ತೊಲಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೩ ಆಣೆ ೧೨ ತೊ. ೧-೨-೦. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಬರಪೂರ ಕಮಿಶನ್ ಪತ್ತೆ — ಮುಖ್ಯಾಜಿ ಹಿರಾಲಾಲ ದಲ್ಪತರಾಮ, ಗುರಜರ ಹವೇಲಿ, ಕುಮಟಾ

Notice.

Wanted a Sanitary Inspector who has passed or studied upto Matric or School Final. Pay Rs 25/- rising to 40/. The candidate selected will have to undergo training at Municipal expense in the Sanitary class Bombay. Applications should reach the undersigned before the 20th proximo.

Municipal Office Sirsi, 27th July, 1920.

S. N. Keshwain
President,
Sirsi Municipality.

More Recommendations than Qualifications.

To

The Editor "Kanara News",
Kumta.

The truth of the above saying will come home to any reader of the "Kanara Leader." From its inception the "Kanara Leader" has a peculiar hankering for recommendations. Its idea seems to be "Have a sufficient number of recommendations, and the qualifications will naturally follow". Open the first issue of the very first year, and you will find so many recommendations; open the first issue of the second year and again there are recommendations. Even after a "very creditable" work of one year, the "Kanara Leader" should feel the necessity of publishing the certificates does not redound to the credit of the paper.

Now, turning to the quality of the work turned out. I am tempted to remark that it has a very great idea of itself. It is vain enough to say, that the bi-weekly service of the steamer communication was arranged on account of its articles. In this connection, let me remind the public, that the credit of the arrangement is largely due to the Hon'ble Mr. R. P. Paranjape, who ably advocated the cause of the poor, suffering passengers, in the Bombay Legislative Council last year, and brought pressure upon the Goverment. The holding of the District Conference, I may say, was entirely due to our Bombay and Karwar brethren, and not to any paper. If at all, a paper has played any part in educating the people regarding the same, I can say this much, and I hope the Kanara public will bear me out, that it is not the "Kanara Leader" at all. So much for its avowed work.

A few remarks on the salient features of the "K. L." will not be out of place here.

(1) The Kanara Leader rose out of the Salt agitation in Kanara, and hence this apparent messenger of love had its inception in hatred. It is also significant to note here that the K. L. has ignored this question of the Salt-Trust for the whole year.

(2) The Kanara Leader gave its security under the nefarious Press Act, secretly and without any protest. The fact was given out or leaked out to the public, obviously to appease the public indignation against the demand of the security from the "Kanara News".

(3) While giving an opinion on the recent gagging of the "Kanara News", it invented a very novel doctrine that a paper already suffering from an injustice, should not protest against the injustice inflicted upon others, so long as it does not exceed its own.

If this principle is consistently followed in every day life, I do not know what consequences it will lead to.

There remains one question of importance, and that is the Tupper Memorial Movement. The statement of the K. L. that its view was adopted in the Conference, reminds me of Goldsmith's village teacher, who, though vanquished, would argue still!

All those who have even cursorily followed the controversy know that the Tupper Memorial movement was decried as mischievous, because:

(1) it was organized just at the time of demanding of the security from the "Kanara News".

(2) it would carry an impression abroad, that the whole administration of Mr Tupper is approved. No one grudged him the credit he had attained by working for the people in connection with the forest grievances. Moreover, the movement was unacceptable to the people as some of the "Leaders" began to levy a Tupper Memorial Tax from indigent and ignorant ryats. It was these forces that were against the movement. None objected to offer him thanks for his strenuous services regarding the Forest Department.

My view is amply borne out by the fact that the resolution conveying thanks to the Collector was tacked on to the Forest resulution. No proposal for offering a memorial to Mr. Tupper was made by any memorialist in the Karwar Conference. As to the District Agricultural Conference, will the K. L. enlighten me as to how many delegates from the District attended it as the elected representatives of the Talukas?

In conclusion, I wish to say that misrepresentation of matters does not befit one who poses to lead the people. I may also say that the people also have become sufficiently discreet to know right from wrong. They know which is the service of the country, and which is not. Hence the publication of recommendations or certificates cannot dupe the people any longer.

SIRSI 27-7-1920.

I am, Yours, etc.
P.

ಫೋರೆಸ್ಟ ಖಾತೆಯುವರು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದ ರೈತರಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ತ್ರಾಸ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂಬಬಗ್ಗೆ ಉದಾಹರಣ.

ರಾ। ರಾ। ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಕರ್ತರೀಗೆ:— ಕೆಳಗಿನ ಮಜಕೂರ ತಮ್ಮ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಬೇಕಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶಿರಸಿ ತಾಲೂಕ ಮುಟೇಕಲ್ಲದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದುಗ್ಗಪ್ಪ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ದಾಸದ್ಯನ ಇವರಿಗೂ ರಾಮೊಂಡಯೆಂಬ ಕ್ರಿಸ್ತ್ನ ಗಾರ್ಡಗೂ ರೈತನ ಸಮ್ಮಂಧಾ ತಕ್ರಾರ ನಡದು, ಅದರ ಗಾರ್ಡನ ಮನಸ್ಸಿನಂತೆ ಕೆಲಸ ನಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ದುಗ್ಗಪ್ಪನಿಂದ ಅಡ್ಡಿಯೊದಬಗ್ಗೆ. ಸದ್ರಿ ಗಾರ್ಡಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದು, ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ದುಗ್ಗಪ್ಪನ ಮೇಲಿನ ಸಿಟ್ಟು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಸಲುವಾಗಿ, ಸದ್ರಿ ಗಾರ್ಡನು ದುಗ್ಗಪ್ಪನವನು ಸುಬ್ರಾಯ ಆಚಾರಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸತಾಗಿ ತಯಾರ ಮಾಡಿಸಿದ ಚಕಡಿ ಗಾಲಿಗಳನ್ನು ಜಪ್ತ ಮಾಡಿ ಪೋಲೀಸರ ತಾಬೆ ಕೊಟ್ಟನು. ದುಗ್ಗಪ್ಪನು ವಿನಾಕಾರಣ ತನ್ನ ಗಾಲಿಗಳನ್ನು ಜಪ್ತ ಮಾಡಿದಬಗ್ಗೆ, ಗಾರ್ಡಗೆ ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟನು. ಮುಂದೆ ರೇಂಜರನು ಬಂದು ಸ್ವತಃ ತಪಾಸ ಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ, ಗುಸ್ತೆ ಸಂಗತಿ ಹೊರಬೀಳದಿದ್ದ ಮೇಲೆ, ಗಾಲಿಗಳು ಮಾಲಿಕನಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು. ಆದರೆ ಮಾಲಿಕನು ತನ್ನ ಗಾಲಿಗಳು ಕೊಡುವ ಕೆಸ್ತಿ ಕೆಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ತೆಗದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಇನ್ನೂ ತಕರಾರಿನಮೇಲೆ ಉಂಟು. ರಾಮೊಂಡ ಗಾರ್ಡನೆ ಗಾಲಿಗಳು ತಯಾರಾಗುವದರೆಗೆ ಸಾಧಾರಣ ೭-೮ ತಿಂಗಳು ಸದ್ರಿ ಗಾಲಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನ ಬಂದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ದುಗ್ಗಪ್ಪಗೆ ರಾಮೊಂಡ ಗಾರ್ಡಗ ತಕರಾರು ನಡೆದ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ, ಗಾರ್ಡನೆ ಆ ಗಾಲಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ (ಅನುಮಾನ ಬಂತು.) ಸ್ವಪ್ನ ಬಿತ್ತು. ಇವೆಲ್ಲಮೇಲ್ಲಿಂದ ದುಗ್ಗಪ್ಪ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಅಡವಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಕದ್ದು ತಂದು ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ಪೂರ್ಣ ರೂಪಾಂತರ ಆಗುವವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದಾವರೂ, ಬಂದು ವಿಧದಿಂದ ತಪ್ಪಲ್ಲವೇ? ಇದನಸ ಹಾಗಿನ ಸಂಗತಿ ಅಲ್ಲ. ಹಳೇ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದು. ಹೀಗಿರುತ್ತಾ ಜಪ್ತ ಮಾಡಿದ್ದರ ಉದ್ದೇಶ ಪ್ರತಿಬುದ್ಧಿರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತ ಅದೆ. ರೈತರಿಗೆ ವಿನಾಕಾರಣ ತ್ರಾಸ ಕೊಡುವ ಇದುವೆಯಿಂದ, ಸದ್ರಿ ಗಾರ್ಡನು ಗಾಲಿಗಳನ್ನು ಜಪ್ತಮಾಡಿ. ಅವರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹರಕತ್ತು ಮಾಡಿದಬಗ್ಗೆ ಫೋರೆಸ್ಟ ಖಾತೆಯ ಮೇಲ ಅಧಿಕಾರರು ಏನು ಕೆಲಸ ನಡಿಸಿದರು? ಇಂಥ ಸಂಗತಿ

"ಸ್ವರಾಜವು ನಮ್ಮ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕಾಗಿರುವದು."...ಟಿಳಕ.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಟಿಳಕ.

ಲೋಕಮಾನ್ಯ— ಟಿಳಕರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಜಯಜಯಕಾರವಿರಲಿ.

ಯಾವ ಬಾಲನು ತನ್ನ ಜನ್ಮದಿಂದ ಪರಮಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಾರ್ವತೀ ತಾಯಿಯ ಗರ್ಭಾಶಯವನ್ನು ಧನ್ಯ ಮಾಡಿದನು, ಯಾವ ಸುಪುತ್ರನು ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕ ಗಂಗಾಧರಪಂತರ ಟಿಳಕ ಕುಲವನ್ನು ಪಾವನ ಮಾಡಿದನು, ಯಾವ ಶಿಷ್ಯೋತ್ತಮನು ತನ್ನ ಸದ್ಗುಣದಿಂದ ಕೇರೋಪಂತ ಛತ್ರೆಯಂಥ ಅಂತಃಕರಣಪೂರಿತ ಸದ್ಗುರುವಿನ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದನು, ಯಾವ ತೇಜಸ್ವಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ವಿದ್ಯಾದೇವಿಯ ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಆಯುಷ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ತನ್ನ ಧೋರಣವನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತ ಮಾಡಿದನು, ಯಾವ ಪುರುಷೋತ್ತಮನು ತನ್ನ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮದ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ, ಸಾಧ್ವಿ ಸತ್ಯಭಾಮೆಯ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವನ್ನು ಮಾಡಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಪುರುಷನ ಸಂಸಾರ ಹ್ಯಾಗಿರಬೇಕು, ಇದರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಉಜ್ವಲ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಂದಿಟ್ಟನು, ಯಾವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವರ್ಯನು ತನ್ನ ಮುಖ್ಯ ತಾರುಣ್ಯದ ೧೧ ವರ್ಷ ಶಿಕ್ಷಣಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದನು, ಯಾವ ಸಾಲಗುರುವು ತನ್ನ ನಿಜಸ್ವಾಮಿಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣಕೊಡುವ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಲಂಕ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗದ ಜ್ಯೋತಿಯು ಹ್ಯಾಗೆ ಉರಿಯಬೇಕು, ಇದನ್ನಷ್ಟು ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗದಿಂದಲೇ ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದನು, ಯಾವ ಜನತೆಯ ಪ್ರೇಮಿಯು ವಿಷ್ಣುಶಾಸ್ತ್ರಿ ಚಿಪಳೂಣಕರರಿಂದ ಜನತಾಸೇವೆಯ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನ್ನು ಕೊಂಡನು, ಯಾವ ದೇಶಭಕ್ತನು "ಕೇಸರೀ–ಮರಾಠಾ" ಈ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು, ದೇಶಹಿತದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಸಿಂಹಗರ್ಜನೆಯಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಯೋಗ್ಯ ದಿಶೆ ತೋರಿಸಿದನು, ಯಾವ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿ ವೀರನು ೧೦೧ ದಿವಸಗಳ ಡೋಂಗರಿಯ ಸೆರೆಗಾರ ವಾಸವನ್ನು ಸಹಿಸಿ, ಜನದಶೀರ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನಿತ್ತನು, ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತನು ಬರೇ ಸಮಾಜ ಭಕ್ತಿ, ಯಾ, ಧರ್ಮ ಭಕ್ತಿಗಿಂತ ಶುದ್ಧ ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತಿಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸಾತ್ಮಕ ಜನರಿಗೆ ಬಿಂಬಿಸಿದನು, ಯಾವ ವಿಚಾರಶೀಲನು ರಾಷ್ಟ್ರ ಧರ್ಮದ ನಿಜ ವಿಚಾರಸರಣಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಆಗರಕರರಂಥ ಅಗ್ರಹದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಕರನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಿದನು, ಯಾವ ಧೈರ್ಯನಿಧಿಯು ಗ್ಲೋಬ–ಪತ್ರಕಾರನಿಗೆ ಸಮುಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ, ನ್ಯಾ॥ ರಾನಡೆರ ಕಡಿಯಿಂದ ಸಹ "ಶಬ್ಬಾಸು" ಗಳಿಸಿದನು, ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ನಿರಂತರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವದ ಬಾಯುವನ್ನು ಸ್ಥಿರವಡಿಸಿದನು, ಯಾವ ಬಹಾಲನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯನ್ನು ಶಕ್ತ್ಯಾದಷ್ಟು ರವರುಟ್ಟಿಗೆ ಅಧೀನದಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಅದಕ್ಕೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ಮಿಸುಕಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ, ಯಾವ ವೀರನು ೧೮೯೭ ನೇ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಫಿ ಬೇಡಿ, ತನ್ನ ವೀರ್ಯತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಮಲಿನ ಮಾಡಗೊಡಲಿಲ್ಲ, ಯಾವ ಹಿಂದ ಭಕ್ತನು ಬಂಗಾಲದ ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳವಳಿಕ್ಕೆ "ಎಲ್ಲ ಹಿಂದಿಯರು ಹಿಡಿಯಾಗಿದ್ದ"ವೆಂದು ಜಗತ್ತಿನ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ತಂದನು. ಯಾವ ತೇಜಸ್ವಿಯು ತನ್ನ ವಚನದ ಪವಿತ್ರತೆಯ ರಕ್ಷಣಾರ್ಥ ೧೪ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಪರಿಶ್ರಮ ಮಾಡಿ, ತಾಯಿ ಮಹಾರಾಜರ ಖಟ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಶವನ್ನೇ ಸಂಪಾದಿಸಿದನು, ಯಾವ ನರವೀರನು ಕುಡತದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯದ ಹಟ ಹಿಡಿದು, ಸಮಸ್ತ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಡುಗಿಸಿದನು, ಯಾವ ಲೋಕಸೇವಕನು ಐತ ಶಿಳಿಗೇರಿಗಳನ್ನು ಮದ್ಯಪಾನದ ವ್ಯಸನದಿಂದ ನಿವೃತ್ತ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ, ತನ್ನ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ಅಗ್ರಹದ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಬಂಧುಪ್ರೇಮವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿದನು, ಯಾವ ಲೋಕ-ಸಂಗ್ರಹದ ಕರ್ಮಯೋಗಿಯು ಶ್ರೀ ಗಣೇಶೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವರೂಪ ಕೊಟ್ಟು, ಧೈರ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತಿಯ ಸಂಯೋಗ ಮಾಡಿಸಿದನು, ಯಾವ ಮಹಾಮಹಾತನು ಶ್ರೀ ಶಿವರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕೋತ್ಸವವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ, ಶಿವಾಜಿಯ ಪುಣ್ಯ ಸ್ಮರಣವನ್ನು ಜಾಗ್ರತ ಮಾಡಿಸಿದನು, ಯಾವ ಲೋಕ-ಮಿತ್ರನು "ಜ್ಯಾತಿ ಭೇದಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರಕಾರ್ಯದ ಅಡ್ಡ ಬರತಕ್ಕವಾಗಬಾರದು" ಎಂದು, ತನ್ನ ನೇತೃ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಜ್ಯಾಹೀರ ಮಾಡಿದನು, ಯಾವ ತಪೋನಿಷ್ಠನು ಮಂಡಾಲೆಯ ಕಾರಾಗೃಹವಾಸ ಸಹನ ಮಾಡಿ, ದುಃಖ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತಪೋಭೂಮಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು, ಯಾವ ಹಿಂದ ಬಾಂಧವನು "ರಾಷ್ಟ್ರ" ವನ್ನು ಘೋಷಿಸಿ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯತ್ವವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದನು, ಯಾರು ರಾಷ್ಟ್ರ-ಧ್ಯೇಯದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ, ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘದ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದನು, ಆ ಕರ್ಮಯೋಗಿ, ಆ ಜ್ಞಾನವಂತ, ಆ ನೀತಿವಂತ, ಆ ಲೋಕಮಾನ್ಯ, ಆ ಆಚಾರ್ಯ, ಆ ಪುಣ್ಯಪುರುಷ, ಆ ರಾಷ್ಟ್ರಧಾರ, ಆ ಸಾಧುವರ್ಯ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಟಿಳಕಶ್ರೀಯರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಸದಾ ಸರ್ವಕಾಲ ಜಯಜಯಕಾರವಿರಲಿ.

—ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮುವಮಾರಾ.

(೩ ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದರಿಸಿದ್ದು.)

ತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಮುಖ್ಯ ಹೇತುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಕಾಸರ ಆಗರಿದ್ದರೆ ಪಯೋದಯರಿಂದ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಂತವರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವದಿಲ್ಲವೋ? ಇದರಲ್ಲಿ ದುಗೇಪ್ಪ ವ್ಯವಹಾರಜ್ಞ, ವಿದ್ಯಾವಂತ ಮತ್ತು ಧನಿಕನಾದರಿಂದ, ಅವನಮೇಲೆ ಘೋರಪ್ಪ ಬಾಧೆಯು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಒಕ್ಕಲಿಗನಿದ್ದರೆ, ಅವನು ಹೇಗೆ ನಮ್ಮ ಕಂಪನಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಬೇರೆ ಕಾರಣ ನಡೆಗಳುಂಟೆಂಬಾ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹ್ಯಾಗೆ ಅದರೊಳು ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಕಟ ಸೋದಿದರೆ ಚಾತ್ರಿ ಆದೀತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದ ನಜರ ಹರ್ನಿಸಿ ಹೋರೆಮ್ಮಬಾಕಿಗೆ ಎಚ್ಚರ ಕೊಡುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ನೋಡಬೇಕು.

೧೯೯
ತಾ. ೧೯–೭–೨೦. } ಹಬ್ಬ ರಯತ.

[खिरि बातमीदाराकडून.]

महात्मा गांधींच्या आज्ञेप्रमाणे आजचा दिवस पूर्णपणे "हरताळ" पाळण्यांत आला. सकाळीच बहुतेक सर्व दुकाने बंद होती. १–२ किरकोळ दुकाने व "सुधाशांतिगृहें" तेवढीं उघडीं दिसत होतीं. इतक्यांत ७–७॥ च्या सुमारास लोकमान्य टिळक काल मध्यरात्री मुंबईत कैलासवासी झाल्याची दुःखकारक बातमी येऊन वज्राघाताप्रमाणे आदळतांच आधींच खिलाफतच्या हरताळामुळें उदास दिसत असलेल्या सर्व मंडळींच्या तोंडावरचें शिल्लक असलेलें पाणी पळाल्यास नवल काय? एकानें हि दुःखकारक बातमी दुसऱ्यास सांगावी आणि दुसऱ्यानें एकताच पहिल्याच्या तोंडाकडे दुःखाश्रुयुक्त विस्मयानें तटस्थ बाहुल्याप्रमाणे पाहात राहावें, हा देखावा पाहिला म्हणजे खरोखर त्या पुण्य पुरुषाच्या दैवी-अंशाबद्दलची साक्ष पटवीत होती. हा हृदयभेदक बातमी येताच उघडी असलेली एक दोन दुकाने सुद्धां बंद झाली. काय हा मानाचा प्रभाव! परमेश्वर त्यांच्या आत्म्यास शांती देवो.

याबद्दल, लवकरच येथें दुसऱ्याची १ जाहीर सभा होणार आहे. असो.

दुपारीं ४ वाजता होमरूल लीगतर्फे बोलाविलेली सभा भरून महात्मा गांधींच्या आज्ञेप्रमाणे ठराव पासकरून त्याबद्दल ना. व्हाइसरायांना व प्रेसिडेंट सेंट्रल खिलाफत कमिटी यांना कळविण्यांत आलें. सभेत लोकमान्यांच्या निधन वार्तेमुळें उत्सुकता दिसत नव्हती तरी, मुसलमान बंधूंचा भरणा (उशीरा कां होईना) बराच जमला होता.

वरील सभेचें काम होतांच सर्व सभासद लोकमान्यांचे गोडवे गात, पण जड अंतःकरणानें आपल्या घरी जाते झाले.

ಈ ಶಹರದ ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕರು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಗಳ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಕಳೆದ ತಾ. ೧ ನೇಗೆ ಹರತಾಳ ಆಚರಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಆ ದಿನ ಎಲ್ಲ ಅಂಗಡಿಗಳು ಬಂದಾಗಿದ್ದವು. ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಉಪ್ಪವಾಸ ಮಾಡಿ ಮಸೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದರು, ಮತ್ತು ಸಭೆಯ ಮೂಲಕ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡಿ, ಸೆಂಟ್ರಲ ಖಿಲಾಫತ ಕಮಿಟಿಗೂ ಮತ್ತು ವೈಸರಾಯರವರಿಗೂ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಆ ಮೇಲೆ ಹಿಂದೂ, ಮಹಮ್ಮದಿ ಬಾಂಧವರು ಹೋಮರೂಲ ಲೀಗಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಸಭೆಗೂಡಿ ಸದರಿ ಠರಾವುಗಳು ಪಾಸು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವು ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ನಿಧನ ವಾರ್ತೆಯಿಂದ ಶಹರವು ಶೋಕಗ್ರಸ್ತವಾಗಿದೆ. ದುಃಖ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಜ್ಯಾಹೀರ ಸಭೆಯು ನೆರೆಯುವದದೆ.

ವೈ॥ ವಾ॥ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಬಾಳ ಗಂಗಾಧರ ಟಿಳಕ.

यद्यद् विभूतिमत् सत्वं ममतेजोंश संभवम्. अ गीता

ಬಹು ರತ್ನಾ ವಸುಂಧರಾ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಸಾರುತ್ತಿರುವರು. ವಸುಂಧರೆಯು ಉತ್ಪಾದಿಸಿರುವ ಈ ರತ್ನಗಳು ಯಾವವು? ಈ ರತ್ನಗಳೆಂದರೆ ಮುತ್ತು, ಹವಳ, ಮಾಣಿ ಕಗಳೇನು, ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಇವೇನು? ನರರತ್ನ ಗಳೇ ನಮ್ಮ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಗರ್ಭದೊಳ ಗಿಂದ ಎಷ್ಟು ನರರತ್ನಗಳು ಹುಟ್ಟಿರುವೆಂದು ಪುರಾಣಕಾಲದಿಂದ ಇಂದಿನ ತನಕ ಅಖಂಡಿ ತವಾಗಿ ನಡೆದಿರುವ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡಿರಿ. ಮಾಲೆಯನ್ನು ಪೋಣಿಸಲಿಕ್ಕಾ ದಷ್ಟು ವಿಪುಲವಾಗಿದ್ದ ಅಮೋಘವಾದ ನರರತ್ನ ಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಭೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸ ವನ್ನು ಶೃಂಗರಿಸುತ್ತಿರುವವು. ಕಾಲಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅವರುಗಳ ದೇಹವು ಅಸ್ತ ವಾದರೂ, ಅವರುಗಳ ಕೀರ್ತಿಶರೀರವು ಪ್ರಭೆ ಯಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ, ಅಜರಾಮ ರವಾಗಿ ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರರಂತೆ ಈ ಪುರಾಣ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಳಿದೆ. ಇದೇ ವಿಧದ ಒಂದು ಅತ್ಯುಜ್ವಲ ತೇಜಃಪುಂಜವಾದ

ಹಿಂದೀ ನರರತ್ನವು

ಮೊನ್ನೆ ತನ್ನ ಸ್ಥೂಲ ದೇಹವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಪ್ರಭಾಶೇಷವಾಯಿತು, ಕೀರ್ತಿಶೇಷವಾಯಿತು. ಕಳೆದ ಶನಿವಾರದ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯದ ಲೋಕಮಾನ್ಯರೆಂಬ ಅದ್ವಿತೀಯ ಪದವಿ ಯಿಂದ ಪರಮವಿಖ್ಯಾತರಾದ ಬಾಳ ಗಂಗಾ ಧರ ಟಿಳಕ ಲೋಕಾಗ್ರಣಿಗಳು, ವೈಭವ ಸಂಪನ್ನ ಮುಂಬಾಪುರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಲೋಕಸೇ ವೆಯ ವೈಭವದಿಂದ ಸುಸಂಪನ್ನವಾದ ಪುಣ್ಯ ದೇಹವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ, ಪುಣ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ದರು. ಅಂದಿನ ಅತ್ಯುದಾತ್ತ ಚಾರಿತ್ರ್ಯದಿಂದ, ಅತ್ಯುಜ್ವಲ ಕೀರ್ತಿಯಿಂದ, ಅನುಪಮೇಯ ವಿದ್ವತ್ತೆಯಿಂದ, ಅದ್ವಿತೀಯ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ ದಿಂದ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮಿನುಮಿನುಗುತ್ತಿ ದ್ದ ಯಶಸ್ವಿ ನರಕೇಸರಿಯು ಪರಮಾತ್ಮನ ಗುಹೆಯೊಳಗೆ

ಅಂತರ್ಧಾನ ಹೊಂದಿತು.

ದೇಶಸೇವೆಯ ಕಠಿಣ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ಮಹಾಂತ ಕರ್ಮಯೋಗಿಗಳು ಧ್ಯಾನಸ್ಥರಾಗಿ, ನಿಜಧಾಮಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದರು. ಅತಿ ನಿರ್ದಯ ಕಾಲಪುರುಷನಿಂದುಂಟಾದ ಇಂಥ ಘೋರ ವಿಯೋಗದಿಂದ, ಹಿಂದೀ ಜನತೆಯು ದುಃಖ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದೆ. ಇಡೀ ಭರತಖಂಡ ವಲ್ಲ ದುಃಖದಿಂದ ಮ್ಲಾನವಾಗಿರುವ ಒಂದು ಮುಖವು ಇಂದಿಗಲ್ಲ ಇಷ್ಟು ಬಿರುಸಾದ ದುಃಖದ ಹಾಹಾಕಾರವು ಹೋದ ೫೦-೬೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಂತೂ ಎಂದೂ ಕೇಳಿ ಬಂದದ್ದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಟ್ಟಣವೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯೂ, ಸೂತಕದಲ್ಲಿದೆ. ಲೋಕ ಮಾನ್ಯರ ದರ್ಶನವು ಎಂದೂ ಆಗದಿದ್ದ ಹಳ್ಳಿ ಗಳೊಳಗಿನ ಜನರ ಕಣ್ಣುಗಳೊಳಗಿಂದ ಅಶ್ರು ಧಾರೆಯು ಸುರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಬಲವತ್ತರ ವಾದ ದುಃಖದ ಆಘಾತವು ಜನತೆಗೆ ಯಾಕಾ ಗಿದೆ? ಶ್ರೀಮಂತರ, ಬಡವರ, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಒಕ್ಕಲಿಗರ, ದೊಡ್ಡವರ, ಸಣ್ಣವರ, ಆರ್ತಸ್ವ ರವು ಇಂದಿಗೆ ಯಾಕೆ ಕೇಳಬರುತ್ತದೆ? ಲೋಕಮಾನ್ಯರೊಳಗೂ, ಜನತೆಯೊಳಗೂ ಬಿಗಿಯಾದ ಪ್ರೇಮಬಂಧನವು ಯಾವ ಕಾರಣ ದಿಂದುಂಟಾಗಿತ್ತು? « ವ್ಯತಿಷಜತಿ ಪದಾರ್ಥಾ ನಾಂತರಃ ಕೋಽಪಿ ಹೇತುಃ” ಎಂದು ನಮಗು

“ಅಂತರಃ ಕೋಽಪಿ ಹೇತುಃ”

ಅಂದರೆ, ಯಾವದೋ ಒಂದು ಅಂತಃಶಕ್ತಿಯ ಕಾರಣವು ಇದರೊಳಗೆ ಒಳಗೊಂಡಿದೆಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾರಣವು ಅಗಮ್ಯವದೆ ಇಷ್ಟು ಅತರ್ಕ್ಯವದೆ. ಅಷ್ಟು ಅಗಾಧವದೆ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಸಹ “ಏನೊಂದು, ಏನೊಂದು' ಎಂತಲೇ ಅದನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರೀತಿ ಪಾಶಗಳಿಂದ ಜನತೆಯು ಮತ್ತು ಈ ಪುಣ್ಯಾ ತ್ಮರ ಅಂತಃಕರಣಗಳು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪ ಟ್ಟದ್ದವು. ನಿರ್ದಯವಾದ ಕಾಲನು ಹರನ ಬಾಣದ ಕತ್ತರಿಯಿಂದ ಪಾಶವನ್ನು ಒಮ್ಮೆಗೇ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ, ಜನತೆಗೆ ಅಸಹ್ಯ ವೇದ ನೆಗಳಾಗದೆ ಹ್ಯಾಗಿರುವವು? ಲೋಕದ ಶರೀರಿ ಕರ ಮನೋಧರ್ಮವು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅದು ನಮಗೆ ಇಂದಿಗೆ ಇಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪೀಡಿ ಸುತ್ತದೆ. ಅಜ್ಞಾನಿ ಜನತೆಯು ಅಸಹಾಯತೆ ಯೊಳಗೆ ಅದನ್ನು ಸಹಿಸಲೇ ಬೇಕು

ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದುಃಖದೊಳಗೆ

❋ ಸ್ವೈ॥ ವಾ॥ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಬಾಳ ಗಂಗಾಧರ ಟಿಳಕ. ❋

ನಮ್ಮ ಸಾಂತ್ವನನನ್ನು ನಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ನೋಡುವದು, ಆ ಮಹಾಕರ್ಮಯೋಗಿಗಳ ಭಕ್ತರಾದ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವದೆ. "ಧೀರಃ ತತ್ರ ನ ಮುಹ್ಯತಿ' ಎಂದ ಭಗವಂತನ ಹೇಳಿಕೆಯನಷ್ಟೇ ಎಲ್ಲ ಲೋಕಮಾನ್ಯರು ತಮ್ಮ ಐಹಿಕ ಚಾರಿತ್ರ್ಯದಿಂದ ಅದರ ಅನುಕರಣೆಯನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಮಗೆ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯಿಂದ ತೋರಿಸಿದವರು. ಇನ್ನು ನಾವು ಶೋಕವನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿ 'ಧೀರ' ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಇಂಥ ಸಂಯಮವು ನಮಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ನಾವು ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಅಪಾತ್ರರಾಗುವೆವು ಅವರ ಧರ್ಮದ ಮರ್ಮವು, ನಮಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುವದು.

ಇನ್ನು ಅವರ ಚಾರಿತ್ರ್ಯದ ಪಠಣದಿಂದ, ಅವರ ಮನನದಿಂದ, ಅದರ ಅನುಕರಣೆಯಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ದುಃಖಸಾಂತ್ವನದ ನಿಜವಾದ ಉಪಾಯವು ಇದೇ. ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕರೆಂದರೆ, ಅವರೇನು

ಬರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಅದೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತನದ ಮೂರ್ತಿಮಂತ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವರಿಗೆ, ಅವರ ಚರಿತ್ರಕರ್ತರು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವದ ಜನಕರು (*A nation builder, Father of nationalism*) ಎಂದು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸಿರುವರು. ಅವರ ಚಾರಿತ್ರ್ಯದೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಅಂಗಗಳಿವೆ. ಅವರ ಒಂದೊಂದೇ ಅಂಗವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಜಗತ್ತಿನೊಳಗಿನ ಮಹಾಪುರುಷರೊಳಗೆ ಎಂಥ ಉಚ್ಚ ಪದವಿಯನ್ನು ಅವರು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುವದಾಗಿದೆ. ವಿದ್ವಾಂಸರೆಂಬ ನಾತೆಯಿಂದ ಅವರ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅವರು

ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ

ಪುರುಷರಾಗಿದ್ದರೆಂದು ಕಂಡುಬರುವದು. ಅವರ "ಓರಾಯನ", "ಆರ್ಯರ ಮೂಲಸ್ಥಾನ", "ಗೀತಾರಹಸ್ಯ" ಈ ಮೂರು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ, ಇತಿಹಾಸ ಸಂಶೋಧನದಂಥ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಪಾರಂಗತರಿದ್ದರು, ವೇದಾಂತ ಶಾಸ್ತ್ರದ, ಪುರಾಣ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಆಕಲನವನ್ನು ಅವರೆಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದರೆಂದು, ಅವರ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಗ್ರಂಥಗಳೇ ಹೇಳುವವು ಇವರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಚಕಿತರಾಗಿರುವರು. ಸಾರಾಂಶ ಇವರ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯು ಬಹಳ-ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿತ್ತು. ಅನುಪಮೇಯವಾಗಿತ್ತು. ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಇವರು ಪಾರಂಗತರಿದ್ದರೆಂದು, ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಇವರನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದರು. ದೃಗ್ಗಣಿತದಂತೆ ಪಂಚಾಂಗಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇವರು ಅವ್ಯಾಹತ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಂಡಲೆಯೊಳಗಿನ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರದೊಳಗಿನ ತೀರ ಕಠಿಣವಾದ ಪ್ರಮೇಯಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಇವರು ಬಿಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ, ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಬೆರಗಾಗಿರುವರು. ಅವರ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯೊಳಗೆ ಅಗಾಧವಾದ ವಿವಿಧತೆಯು ಇತ್ತು ಇಂಥ ಅದ್ವಿತೀಯರಾದ

ವಿದ್ವನ್ಮಣಿಗಳು,

ಶಾರದಾ ದೇವಿಯ ಸೇವೆಯೊಳಗೇ ಮಗ್ನರಾಗಿ ಉಳಿಯದೇ, ವ್ಯವಹಾರಿಕ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹಿಂದೀ ರಾಜಕಾರಣದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಎಷ್ಟು ವಿಚಿತ್ರವದೆ, ಎಷ್ಟು ಕಂಟಕಮಯವದೆಂದು, ಹತಭಾಗಿ ಹಿಂದೀ ಮುಖಂಡರೆಲ್ಲರು ಬಲ್ಲರು. ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರೆಂಬ ಇವರ ಚರಿತ್ರದ ವಿಭಾಗವು ಹಿಂದೀ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಕಾದಾಟದ, ಕಳೆದ

ಅರ್ಧ ಶತಕದ ಇತಿಹಾಸವೇ,

ಆಗಿರುವದು ಇಂಥ ಕಾದಾಟದೊಳಗೆ ಅವರ, ನಾಯಕತನದ ಸತ್ವಪರೀಕ್ಷೆಯು ಅನೇಕ ಸಾರೆ ಆಯಿತು. ನಿಜವಾದ ಲೋಕಾಗ್ರಣಿಗಳು, ಧೀರೋದಾತ್ತ ನಾಯಕರು, ಯಥಾರ್ಥತಃ ಲೋಕಮಾನ್ಯರೆಂದು ಇಂಥ ಸತ್ವಪರೀಕ್ಷಣಗಳಿಂದಲೇ ಇವರು ಖ್ಯಾತಿಹೊಂದಿದರು. ಇವರ ರಾಜಕೀಯ ಚರಿತ್ರದೊಳಗೆ, ಇವರೊಳಗಿದ್ದ ಅತ್ಯುಜ್ವಲ, ಅತ್ಯುದಾತ್ತ ಸದ್ಗುಣಗಳ ದೇದೀಪ್ಯಮಾನ ಪ್ರಭೆಯು ತೋರಬಿದ್ದಿತು.

ಅವರ ರಾಜಕೀಯ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ಅವರ್ಣನೀಯವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಮಯಮಾಡಿದಂಥ ತೇಜೋರಾಶಿಯು. ಅವರ ಗುಣಕಿರಣ ಸಮುಚ್ಚಯವು, ಆಂಗ್ಲಕವಿ ಶಿರೋಮಣಿಗಳ,

'This is the man'

ಎಂಬ ನುಡಿಗಳಿಂದ ಬಣ್ಣಿಸಿದರೆ, ನೂರು ಗುಣಗಳೊಳಗಿನ ೯೦ ಗುಣಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತಾಗಿ, ಅವುಗಳ ಅಪೂರ್ಣತೆಯಿಂದ ಸತ್ಯದ ತೃಪ್ತಿಯಾಗದು. ೧೮೮೦ ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಇಂದಿನ ತನಕ ಈ ೪೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಹಿಂದೀ ಲೋಕಮತದೊಳಗೆ, ಹಿಂದೀ ರಾಜಕಾರಣದೊಳಗೆ, ಎಷ್ಟು ಫಲದಾಯಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವಾಗಿದೆ, ಸಜೀವತೆಯುಂಟಾಗಿದೆ, ಧೈರ್ಯವೂ, ಸ್ಥೈರ್ಯವೂ, ಎಷ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆಂದು, ಸೂಕ್ಷ್ಮರೀತಿಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಣ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರ ಚಾರಿತ್ರ್ಯದ ಮಹಿಮೆಯು ಅವರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವವು, ಅವರ ದಿವ್ಯಗುಣಗಳ ಪ್ರತಿಭಾಶಕ್ತಿಯು, ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಊಹಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ಅವರೊಳಗಿನ ಅತ್ಯುತ್ಕಟ ದೇಶಭಕ್ತಿಯು, ಅಕೃತ್ರಿಮ ಮಾತೃಭೂಮಿಯ ಪ್ರೀತಿಯು, ಅವರ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯತತ್ಪರತೆಯು, ಅವರ ಅತಿ ವ್ಯಾಪಕ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗವು, ಅವರ ಕರಾರೀ ಸ್ವಭಾವವು ದೃಢನಿಶ್ಚಯವು, ಅವರ 'ವಿಪದಿ ಧೈರ್ಯಮ್' ಎಂದು ಹೇಳುವ ಧೀರತೆಯು '*The man*' ಎಂಬ ಶಬ್ದದೊಳಗೆ ಗರ್ಭಿತವಾಗುವವೇನು! *Great men stamp their mind upon their age and nation*, ಎಂದು ವಿಖ್ಯಾತ ಗ್ರಂಥಕಾರ ಸ್ಮಾಯಿಲ್ಸರವರು ಹೇಳುವ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರತ್ಯಯವು, ಇವರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರದಿಂದ ಹಿಂದೀಜನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇವರ ರಾಜಕೀಯ ತತ್ವಗಳೆಂದರೆ, ಒಂದು ಧರ್ಮವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಇಂದಿನಿಂದ ನಾವು

'ಟಿಳಕ ಧರ್ಮ'

ವೆಂದು ಕರೆಯುವೆವು. ಕರ್ಮಯೋಗವೇ ಈ ಧರ್ಮದ ಮೂಲಾಧಾರವು. ಎಲ್ಲ ಮತಗಳಿಗೆ, ಎಲ್ಲ ಪಂಥಗಳಿಗಿರುವಂತೆ ಈ ಟಿಳಕ ಮತಕ್ಕೂ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷವದೆ. ಎಲ್ಲ ಮತಸ್ಥಾಪಕರಂತೆ, ಟಿಳಕಮತವು ಅನ್ಯ ಮತಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ, ಕರ್ಮಯೋಗ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಜನಕರು ಒಂದು ವಿಧದ ರಾಜಕೀಯ ಧರ್ಮವನ್ನೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವರು. ಅದೇ ಟಿಳಕಧರ್ಮವು. ಅದರ ಸ್ಥಾಪಕರು, ಪ್ರವರ್ತಕರು ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕರು. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯೊಳಗೆ 'ಮಮ ತೇಜೋಂಶ ಸಂಭವಮ್' ಎಂದು ಭಗವಂತನು ಹೇಳಿದ ಸತ್ವಶಾಲಿ ವಿಭೂತಿಯು ಅವರಾಗಿದ್ದರು. ಅದರಿಂದಲೇ ಅವರ ಚರಿತ್ರವು ಅಷ್ಟು ಪುಣ್ಯಪ್ರದವಾಗಿದೆ, ಫಲಪ್ರದವಾಗಿದೆ, ಉದಾರವಾಗಿದೆ, ಗಹನವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಅವತಾರವು ಸಮಾಪ್ತಿಯಾಯಿತು. ಟಿಳಕ ಮೂರ್ತಿಯು ಅಂತರ್ಧಾನ ಹೊಂದಿತು, ಕರ್ಮಯೋಗಿಯು ಸಮಾಧಿಸ್ಥನಾದನು, ಅವರ ಸ್ಥೂಲ ದೇಹವು ಪಂಚಭೂತಗಳೊಳಗೆ ಸೇರಿತು. ಮೂರ್ತಿಯು ಅಳಿಯಲು, ಕೀರ್ತಿಯು ನಾಲ್ಕೂ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿತವಾಗಿದೆ. ಟಿಳಕ ಧರ್ಮವು ಸೋಜ್ವಲವಾಗಿದೆ; ಅದಷ್ಟು ಅಜರಾಮರವದೆ; ಅದಕ್ಕೆ

❀ ಶ್ರೀ॥ ವಾ॥ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಬಾಳ ಗಂಗಾಧರ ಟಿಳಕ. ❀

ಎಂದೆಂದೂ [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರ [illegible] ಗಿನ ಹೋಮಕುಂಡವು, [illegible] ಈ [illegible]

ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿ

ಅನಿರುದ್ಧ [illegible] ಹೆಸರನ್ನು [illegible] ಸಾರ್ವಜನಿಕ [illegible] ಮಾಡಿ. [illegible] ಬಿಸಿ, ಅವರ ಪರಿ [illegible] ವೇಕು. ಅದರಿಂದ [illegible] ಬಿಸಬೇಕು ಅವರ [illegible] ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ [illegible] [illegible]

ಅದೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಘೋಷವು.

ಅವರ ಪ್ರೀತಿಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸುಖಲೋಕವು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧರ್ಮವನ್ನು ನಿರಂತರ ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವದೇ ಈಗಿನ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಅವರ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಮನಸ್ಸಿನ ಉದ್ಧರಣೆಗಾಗಿ, ಇಂದಿನ 'ಟಿಳಕಮಹಾರಾಜಕೀ ಜಯ, ಹಿಂದಮಾತಾಕೀ ಜಯ' ಎಂಬ ಜಯಘೋಷವನ್ನು ಮಾಡುವ [illegible]

॥ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕ ಮಹಾನುಭಾವರ ಚರಿತ್ರೆ ॥

ಲೋಕಮಾನ್ಯ [illegible] [illegible] ಕಾಲದಲ್ಲಿ [illegible] ಜಾತಿಯ [illegible] ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ [illegible] ಕು ಮೊದಲಿನ [illegible] ಉಂಟಾದಾಗಿನಿಂದ ತಮ್ಮ [illegible] ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ, ಇವರು ಪಿತೃಸುಖಕ್ಕೆ ಎರವಾದರು. ಅದರೂ ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆ [illegible] ಪುಣೆಯ ಡೆಕ್ಕನ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ [illegible] ತಮ್ಮ [illegible] ನೇ ವರ್ಷದ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇವರು ಪ್ರಜ್ಞಾಯುಕ್ತರಾದರು. [illegible] ಯನ್ನೇ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ, ೧೮೭೯ ರಲ್ಲಿ ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ. ಡಿಗ್ರಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದರು. ಇದೇ ಪ್ರವೃತ್ತಿಕಾಲದ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ತರುಣ ಅಂತಃಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವೀ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಮನೋರಾಜ್ಯವೆಬ್ಬಿಸುವಾಗ, ಇವರಿಗೆ ಶ್ರೀ॥ ಆಗರಕರರು ಕೂಡಿದರು. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಉತ್ಸಾಹಿ ತರುಣರು ಸರಕಾರೀ ನೌಕರಿಯ ಮೋಹವನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ, ಅಗ್ಗ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲ, ಮತ್ತು ಒಂದು ಕಾಲೇಜನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಇವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಉತ್ತೇಜನ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮರಾಠೀ ಲೇಖಕರಾದ, ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಶಾಸ್ತ್ರಿ ಚಿಪಳೂಣಕರರು ಇವರಿಗೆ ಬಂದು ಕೂಡಲು, ಈ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಮೂರ್ತಸ್ವರೂಪ ಬಂದು ಪುಣೆಯ ಈಗಿನ ನ್ಯೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸ್ಕೂಲನೆಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸ್ಥಾಪನವಾಯಿತು. ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಗಿನ ಚಾಲಕರಾದ, ಟಿಳಕ, ಚಿಪಳೂಣಕರ, ನಾಮ-ಜೋಶಿ ಆಗರಕರ ಮತ್ತು ಆಪಟೆ ಇವರೈವರು [illegible] ಮರಾಠಾ ಪಾಂಡವರೆಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದರು. ಈ ಪಾಂಡವರ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವ ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಶಾಲೆಯ ಸಂಕುಚಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವು [illegible], ಇವರು ೨ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳನ್ನು [illegible] ಚಿಪಳೂಣಕರರ ಆರ್ಯಭೂಷಣ ಮುದ್ರಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಹತ್ತಿದರು. [illegible] ಈಗಿನ 'ಕೇಸರಿ' ಮತ್ತು ಮರಾಠಾ ಪತ್ರ [illegible] ಈ ಬಾಲ ಪತ್ರಗಳ ಚಾಲಕರಿಗೆ, ಆರಂಭದಲ್ಲೇ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಭೀತ ಟೀಕೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಎದುರಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಕೊಲ್ಹಾಪುರದ ಛತ್ರಪತಿ ಶಿವಾಜಿ ಮಹಾರಾಜರ ಕಷ್ಟ ವರ್ತನದ ಬಗ್ಗೆ, ಇವರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಕಾರಭಾರಿಗಳಮೇಲೆ ಧಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದೆ ಎದರಮೇಲೆ "ಅಬ್ರುನುಕ್ಸಾನಿ"ಯ ಖಟ್ಲೆಯಾಗಿ ಟಿಳಕ, ಆಗರಕರರಿಗೆ [illegible] ತಿಂಗಳ ಸಾಧಾ ಕೈದಿನ ಶಿಕ್ಷೆಯು ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇದೇ ಟಿಳಕರ ಮೊದಲನೆಯ ಶಿಕ್ಷೆಯು.

ಡೆ. ಎ ಸೊಸೈಟಿ.

ಕೈದಖಾನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ ಮೇಲೂ, ಈ ವೀರರು ತಮ್ಮ ದೇಶಾಭಿಮಾನದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿಸಿ, ೧೮೮೪ ರಲ್ಲಿ ಡೆಕ್ಕನ್. ಎ. ಸೊಸೈಟಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು. ಮುಂದೆ ಇವರಿಗೆ ಕೇಳಕರ, ಗೋಖಲೆ ಮೊದಲಾದ ಮಹತ್ಪ್ರೇಮಿಗಳವರು ಕೂಡಿದ ಬಳಿಕ, ೧೮೮೫ ರಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಫರ್ಗ್ಯೂಸನ ಕಾಲೇಜದ ವಿದ್ಯಾಮಂದಿರವು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ಕೆಲ ಕಾಲದಮೇಲೆ ಈ ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳಮೇಲೆ ಮತಭೇದವಾಗಿ, ಆಗರಕರ ಮೊದಲಾದವರು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ಟಿಳಕರೊಬ್ಬರೇ ಕೇಸರಿ, ಮರಾಠಾ ಪತ್ರಗಳ ಚಾಲಕರಾದರು.

ವೇದಾಧ್ಯಯನವು.

ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ದೀರ್ಘೋದ್ಯೋಗಿಗಳು, ಎರಡು ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ಒಂದು ಕಾಯಿದೇ ವರ್ಗದ ಚಾಲಕರಿದ್ದು, ಅವಸರ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ, ವೇದಾಧ್ಯಯನದ ಕಡೆಗೆ, ಶೋಧಕ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಚಾರದಿಂದ ವೇದಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಶೋಧಗಳ ಸಾರವನ್ನು ೧೮೯೨ ರಲ್ಲಿ ಲಂಡನ ಶಹರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅಂತರ್‌ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಷದಿಗೆ ಕಳಿಸಿದರು. ಇದೇ ಸಾರವನ್ನು ಮುಂದೆ ಇವರು ಓರಾಯನ್ ಅಥವಾ ವೇದಕಾಲ ನಿರ್ಣಯವೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಗಳ ಅಭಿರುಚಿ

ಆ ಮೇಲೆ ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಗೆ ಕೂಡಿ, ೫ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಡೆಕ್ಕನ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿಂಗ ಕಮಿಟಿಯ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಮೆಹತಾರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯು ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಯಶಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸಭೆಯು, ಇವರ ಚಾಲಕತ್ವದಲ್ಲೇ ಜರಗಿತು. ೧೮೯೫ ರಲ್ಲಿ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ೧೧ ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಿದ್ದರು. ಇದೇ ಸಮಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಷದವನ್ನು ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ, ಚಾಲಕರಲ್ಲಿ ಮತಭೇದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ, ಟಿಳಕರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರೂ, ಮುಂದೆ ಪರಿಷದೆಯ ಅಧಿವೇಶನಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ೧೮೯೬ ನೇ ಇಸ್ವಿಯು ಡೆಕ್ಕನ್‌ದಲ್ಲಿ ದುರ್ಭಿಕ್ಷದ ವರ್ಷವು. ಆ ವರ್ಷ ಇವರ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ಗ ಧಾನ್ಯದ ದುಕಾನುಗಳನ್ನೂ, ಸೊಲ್ಲಾಪುರ, ನಾಗಪೂರಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದ ದುಷ್ಕಾಳ ನಿವಾರಣೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಹೊರಡಿಸಿ, ತಮ್ಮ ದೇಶಬಾಂಧವರಲ್ಲಿದ್ದ ಅತ್ಯುತ್ಕಟ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿದರು. ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ನಡೆದಾಗ ಸಹಾ, ಟಿಳಕರು ಅನ್ಯ ಧೀರು ಪ್ರಕೃತಿಯ ದೇಶ ಭಕ್ತರಂತೆ ನಗರ ಬಿಟ್ಟು ಪಲಾಯನ ಮಾಡದೆ, ದವಾಖಾನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶುಶ್ರೂಷೆಯ ಅನುಕೂಲತೆ ಮಾಡಿದರು. ವೀರಪೂಜೆಯಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಕಾರ್ಯದ ಉತ್ಸಾಹವು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಇವರು ಹುಣಚಿ ಮನಗಂಡಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಬಾಂಧವರ ಅಂತಃಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತ ದೇಶಾಭಿಮಾನದ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಚೇತಿಸಲು, ಶಿವಾಜೀ ಪೂಜನವೇ ತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ಕ್ಲೈವನ ಸ್ಮಾರಕವನ್ನೆಬ್ಬಿಸಲು ದ್ಯುಕ್ತರಾದ ಕರ್ಝನ ಸಾಹೇಬರೇ ಮೊದಲಾದಿಯಲ್ಲಿ ರಾಯಗಡದಲ್ಲಿ ಶಿವಾಜಿ ಮಂದಿರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಆ ಮಹಾತ್ಮರ ಜನ್ಮ ತಿಥಿಯನ್ನು ಭಜಿಸುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯವನ್ನಿಟ್ಟರು.

ಆದರೆ ೧೮೯೭ ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗದ ಹಾವಳಿ ನಡೆದದ್ದರಿಂದ, ಈ ಉತ್ಸವವು ಶಿವಾಜಿಯ ಜನ್ಮ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಜರಗಲಾರದೆ, ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ

❀ ಕೈ॥ ವಾ॥ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಬಾಳ ಗಂಗಾಧರ ಟಿಳಕ. ❀

...ಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಜರಗಿಸಲಾಯಿತು. ...ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆದಿಶ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳ ಮತ್ತು ಕೆ... ...ವ ಪದಗಳ ಸ್ವಾದ್ಯಂತ ರಿಪೋರ್ಟು ಅದೇ ವರ್ಷದ ಜೂನ ೧೮ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಕೇಸರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಕರ್ಮಧರ್ಮ ಸಂಯೋಗದಿಂದ, ಅದೇ ೨೧ ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ರೇಂಡಸಾಹೇಬರ ಕೊಲೆಯಾಯಿತು. ಈ ಕೊಲೆಗೂ, ಕೇಸರಿಯೊಳಗಿನ ಮೇಲಿನ ಲೇಖನಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಟಿಳಕರೇ ಅಂತಃಕರಣಗಳನ್ನು ಚೇತಿಸುವ ತಮ್ಮ ಲೇಖಗಳಿಂದ ಶರ...ಇದ ಮನೋವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಕಡೆಗೆ ...ಸುತ್ತಾರೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ, ಅವರಮೇಲೆ ಖಟ್ಲೆ ನಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇದೇ ಟಿಳಕರಮೇಲಿನ ೧ ನೇ ಖಟ್ಲೆಯು. ಇದರ ಮೂಲಕ ಜೂನ ೨೭ ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಇವರು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಕೈದುಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟರು. ಚೀಫ ಪ್ರೆ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರೂ, ಹೈಕೋರ್ಟ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೂ ಇವರಿಗೆ ಜಾಮೀನದಮೇಲೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅಗಸ್ಟ ೨ ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ...ಡೆ ಖಟ್ಲೆಯ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆಗ ಟಿಳಕರ ತರ್ಫೆನ ವಕೀಲರು ಬೆ. ದಾವರರಾಗಿದ್ದರೆಂಬುದನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಯು. ತಿರಿಗಿ ಪುನಃ ಆರೋಪಿಯರಿಗೆ ಜಾಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಡಬೇಕೆಂತ ಅರ್ಜಿ ಸಾದರಮಾಡಲು, ಆಗಿನ ...ತಂಪ್ಯುಬಿಯವರು. ಇಂಗ್ಲಂಡದೊಳಗಿನ ಕ್ರಿಮಿನಲ ಕೋರ್ಟುಗಳ ತತ್ತ್ವದಮೇಲೆ, ಕಾಯಿದೆಯ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಬೆಳಸಿ, ಆರೋಪಿಯರಿಗೆ ಜಾಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟರು. ಮುಂದೆ, ಆರು ಯುರೋಪಿಯನ್ನರೂ ಮೂರು ಹಿಂದೀ ಗೃಹಸ್ಥರೂ, ಹೀಗೆ ಜ್ಯೂರಿ ...ಮುಖವಾಗಿ, ಆ ಆರೂ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರ ಬಹುಮತದಮೇಲೆ ಟಿಳಕರಿಗೆ ೧೮ ತಿಂಗಳ ಸಕ್ತ ಮಜೂರಿ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಫುಲ್ ಬೆಂಚಿನ ಕಡೆಗೂ ಪ್ರಿವ್ಹೀ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಕಡೆಗೂ, ಅಪೀಲ ಮಾಡಿದರೂ, ಏನೂ ಫಲನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಚಲವಲ ನಡೆದು, ಟಿಳಕರ ಮಿತ್ರ ಮೆಕ್ಸ ಮುಲ್ಲರ ಪ್ರಮುಖರು ಮಹಾರಾಣಿಯವರ ಹತ್ತರ ಅವರ ವಿದ್ವತ್ತೆಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಞಿಯವರ ಸಮಯ... ತಕ್ಕಿನ ನ್ಯಾಯ... ಕೂಡಬೇಕಾಗಿ ...ಪ್ಪಿಸಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ೧೮೯೮ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಸಪ್ಟಂಬರ ೬ ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಇವರಿಗೆ ಬಂಧ ವಿಮೋಚನವಾಯಿತು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚಲವಲದ ದೀರ್ಘ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಿಯ ವೇದಕಾಲ ಶೋಧನೆಯ ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಎಂದೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ವೇದಗಳ ಮೂಲಗ್ರಂಥಗಳನ್ನಷ್ಟೇ - ಅಲ್ಲ, ಅವುಗಳಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ವಾರ್ತಿಕಮಾತ್ರ ಭಾಷ್ಯಗಳನ್ನು ಸಹ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮನನಮಾಡಿದಮೇಲೆ, ಆರ್ಯರ ಮೂಲಸ್ಥಾನವು ಆರ್ಕಟಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರದ ಪ್ರದೇಶವಲ್ಲೆಂತಲೂ, ಹಿಂದೆ ಇಂಟರಗ್ಲೇಶನ್ ಕಾಲದವರೆಗೆ ವೇದಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹಚ್ಚಬಹುದೆಂತಲೂ, ಕಂಡು ಹಿಡಿದರು.

ಈ ಬಗ್ಗೆ ಭೂಗರ್ಭ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮತ್ತು ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿ ತತ್ವದ ಅತಿ ಅರ್ವಾಚೀನ ಶೋಧಗಳ ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, "ದಿ ಆರ್ಕಟಿಕ್ ಹೋಮ ಇನ್ ದಿ ವೇದಾಸ್" ಎಂಬ ಹೊಸ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದರು. ಈ ಗ್ರಂಥವೆಂದರೆ, ಟಿಳಕರ ವಿದ್ವತ್ತೆಯ ಮತ್ತು ಶೋಧಕ ಬುದ್ಧಿಯ ಜೀವಂತ ಸ್ಮೃತಿಯು. ಇಂಥ ಅಸಾಧಾರಣ ಶೋಧಕರಾದ ಟಿಳಕರೆಲ್ಲಿ! ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ರಾಜದ್ರೋಹದ ಆರೋಪದ ವಿರುದ್ಧ ಬಡಿದಾಡುವ ಟಿಳಕರೆಲ್ಲಿ! ನಿಜವಾಗಿ ಇದು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ದುರ್ದೈವವೇ ಸರಿ. ಮುಂದ ಭಾಗ್ಯದಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ತಾಳದೆ, ಬೇರೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದಾದರೆ, ಈ ಪ್ರಭಾಶಾಲಿಯು ಇಡೀ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ಮುಂದಿನ ಇವರ ಆಯುಷ್ಯವೆಂದರೆ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ತಾಯೀ ಮಹಾರಾಜರ ದತ್ತಕ ಪ್ರಕರಣದ ಇತಿಹಾಸವು. ಬಾಬಾ ಮಹಾರಾಜರೆಂದರೆ, ಪುಣೆಯ ೧ ನೇ ವರ್ಗದ ಒಬ್ಬ ಸರದಾರರು, ದಕ್ಷಿಣದ ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಮನೆತನದಲ್ಲೊಂದರ ವಂಶಜರು. ಇವರು ಮೃತ್ಯು ಶಯ್ಯೆಯಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಾಗ, ತಮ್ಮ ಜೀವಶ್ಚ ಕಂಠಸ್ಥ ಮಿತ್ರರಾದ ಟಿಳಕರಿಗೆ ಕರೆಸಿದ್ದು, ತಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಆಸ್ತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ಪಂಚರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದರು.

(ಮುಂದುವರಿಯುವದು.)

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಮಳೆಯು ವಿಶೇಷವಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟರಿಂದಿಗೆ ೬೭.೨೧ ಇಂಚು ಆಯಿತು. ಬೆಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ತತ್ಕಾಲಕ್ಕೆ ನೆಟ್ಟಗಿದೆ. ಘಟ್ಟದಿಂದ ಅಕ್ಕಿ ಬರಹತ್ತಿದೆ. ಧಾರಣೆ ಮಾತ್ರ ಏರಿದ್ದೇ ಉಂಟು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಗಳ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ "ಹರತಾಳ"ವು ಮುಹಮ್ಮದೀಯರು ಆಚರಿಸಿದರು. ಬತ್ತಾಯ ಹಿಂದ್ಯಾಕಾಗಲೊಲ್ಲದು, ಹಿಂದುಗಳೂ ಸಹ ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಅದನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರು.

ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ನಿಧನದ ವಾರ್ತೆಯು ಸೋಮವಾರವೇ ತಂತಿಯಿಂದ ಬಂದು, ಶೋಕಾಗ್ರಸ್ತರಾದ ಕೆಲ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಎಲ್ಲ ದುಕಾನದಾರರಿಗೆ ಪೂರ್ವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಾ. ೩ ನೇ ದಿವಸ ಇಡೀ ಬಾಜಾರು ದುಃಖ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅದೇ ದಿವಸ ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೆಡ್ ಬಂದರದ ಧರ್ಮಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾ॥ ರಾ॥ ವಕೀಲ ಶ್ರೀಪಾದರಾವ ಕಲ್ಯಾಣಪೂರಕರ ಬಿ. ಎ., ಎಲ್ ಎಲ್ ಬಿ ರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕರು ಕೂಡಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ರಾ॥ ರಾ॥ ಶೇಷಗಿರಿ ಕಾಮತ್ತ, ನಾರಾಯಣರಾವ ಕಾಮತ್ತರವರ ಸಮಯೋಚಿತ ಭಾಷಣಗಳಾಗಿ, ದುಃಖಪ್ರದರ್ಶನದ ಠರಾವು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಪಾಸುಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ೮ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರ ಸಪಿಂಡೀಕರಣದ ದಿವಸ, ಇಲ್ಲಿಯ ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಅವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥ ಧರ್ಮ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಗಿ, ಆ ಕುರಿತು ವಂತಿಗೆ ಕೂಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯೂ ಸಹ ನೇಮಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ತಾಲೂಕ ಹೆಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ನಿಧನದ ದುಃಖ ದುಃಖ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಅಂಗಡಿಗಳು ಬಂದಮಾಡಿ, ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಭೆಸೇರಿ ಅವರ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಓದಿ, ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಒಂದು ವಾಚನಾಲಯವು ತೆರೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ವಂತಿಗೆ ಕೂಡಿಸುತ್ತಿರುವದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅದೇ ದಿವಸ ೮ ನಾಗರಿಕರು ವಂತಿಗೆಯಿಂದ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿದ ೫೦. ಮಾಣಗಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಸಹ ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಧರ್ಮ ಕೊಟ್ಟರು.

ಈ ತಾಲೂಕ ಗೋಕರ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಮೊದಲು ಪ್ರತಿ ಜನವರಿ ೧ ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ ಅಖೈರ ವರೆಗೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಫೋರ್ ಹಂಗಾಮಿಯಾಗಿ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿ ಕಾರಭಾರವು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಮುದ್ದತ್ತು ಈಗ ವಾಢ್ಯಾಸಿ, ಇದೇ ಬರುವ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ ಲಾಗಾಯ್ತು, ಪ್ರತಿ ಅಕಟೋಬರ ೧ ರಿಂದ ಮೇ ಅಖೈರ ವರೆಗೆ ೮ ತಿಂಗಳ ಮುದ್ದತ್ತು ಮಾಡಿಯದೆ. ಇದರಿಂದ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಆರೋಗ್ಯಸ್ಥಿತಿಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬದಾರಿ ಆ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ಬಂತು.

(ಅಂಕೋಲೆಯ ಖಾತ್ರಿದಾರರಿಂದ)

ಹವಾಮಾನ ನೆಟ್ಟಗಿದೆ. ಮಳೆಯು ಈ ವರೆಗೆ ಚಲೋದಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯುಂಟು.

ಕಳೆದ ಸೋಮವಾರ ಸಾಯಂಕಾಲ ೨ ಘಂಟೆಗೆ ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ನಿಧನದ ದುಃಖಕರ ವಾರ್ತೆಯು ತಂತಿದ್ವಾರಾ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿತು. ಕೂಡಲೇ ಊರೊಳಗೆ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಅದು ಹಬ್ಬಿ, ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬರು ಶೋಕಾಕುಲರಾದರು. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಸಹ ವಿಲಂಬ ಮಾಡದೇ, ಅಂಗಡಿಕಾರರು ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದರು. ಕಮ್ಮಾರರು, ಚಮಗಾರರು ಸಹ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದಲ್ಲೇ ಬಿಡಿಸಿ, ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ದಂತೆ ರಹದಾರಿಯೊಳಗೆ ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ನೆರೆದ ಜನ ಸ್ತೋಮದೊಳಗೆ ಸೇರಿದರು. ಸರ್ವತ್ರ ಹಾಹಾಕಾರ ವುಂಟಾಯಿತು.

ವ್ಯಾಪಾರವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಂದವಾದ ಮೂಲಕ, ಬಡಬಗ್ಗರು ತಮ್ಮ ಕೈವಾರಿಗಳೇ ದಿವಂಗತರಾದರೆಂದು ಶೋಕಾವಿಷ್ಟರಾಗಿ ತಾವಾಗಿ ಉಪೋಷಣ ಮಾಡಿದರು. ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬರ ಮುಖದಮೇಲೆ ದುಃಖದ ಕಳೆಯು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಮರುದಿವಸ ಜನರು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೇ ಕೂಡಿ ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಕ್ಕೆ ಸದ್ಗತಿ ದೊರೆಯಲೆಂದು ಅನ್ನದಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ವಂತಿಗೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸ ಹತ್ತಿದರು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಗೆ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಮೀರಿ ವಂತಿಗೆ ಕೂಡಿಯದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಬಂದಕೂಡಲೇ, ವಂತಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವರು. ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ನಿಧನದ ೧೨ ನೇ ದಿವಸ ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಅನ್ನದಾನ ಮಾಡುವದದೆ. ಈ ರಾಷ್ಟ್ರವೀರರ ನಿಧನದಿಂದುಂಟಾದ ಶೋಕದಂಥ ಶೋಕವು ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಈವರೆಗೆ ಉಂಟಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ವಿವಿಧ ವರ್ತಮಾನ

ಆಯರ್ಲಂಡದ ಸುದ್ದಿಯು ಸಮಾಧಾನಕಾರಕವಿಲ್ಲ. ಬೆಲ್‌ಫಾಸ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ದಂಗೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವವು. ಗುಂಡುಗಳು ಹಾರಾಡುತ್ತಿರುವವು. ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದರೂ ಘಾಯವಾದ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆಯು, ನೂರರ ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಲಷ್ಕರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ತರುವದಕ್ಕೆ ಬಲವಾಗಿ ಮಶಿನಗನ್ನ ಉಪಯೋಗಿಸಹತ್ತಿರುವರಂತೆ!

ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕರ ಸ್ವರ್ಗಾರೋಹಣ !

ಅಲೌಕಿಕ, ಅನುಪಮೇಯ ಸ್ಮಶಾನಯಾತ್ರೆ !

(ನಮ್ಮ ಬಾತ್ಮೀದಾರರಿಂದ)

ಕಳೆದ ೧೦-೧೨ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಇಡೀ ಮುಂಬಯಿ ಶಹರದಲ್ಲಿ ವಿಷಯವು ಒಂದೇ. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗಿರಿ, ಯಾರಿಗೂ ನೋಡಿರಿ, 'ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಪ್ರಕೃತಿ ಹೇಗೆ? ಜ್ವರ ಹ್ಯಾಗೆ? ನಾಡಿಮಾನ ಹ್ಯಾಗೆ?' ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ಸರದಾರ ಗೃಹದಿಂದ ಬರ ಹೋಗುವವರಿಗೆ ಕೇಳುವವನೇ. ಲೋಕಮಾನ್ಯರು ತೀರ ಅಸ್ವಸ್ಥರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ ದಿವಸದಿಂದಂತೂ ಘಳಿಗೆ ಘಳಿಗೆಗೆ ಅವರ ಪ್ರಕೃತಿಮಾನವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಆತುರರಿದ್ದ ಜನಸ್ತೋಮವು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ನಡೆದಿತ್ತು. ಬೆಳಗಿನ ೪ ಘಂಟೆಯಿಂದ ರಾತ್ರಿ ೧-೨ ಘಂಟೆ ವರೆಗೆ ಸರದಾರ ಗೃಹದ ಹತ್ತರ ಬರ ಹೋಗುವ ಟಿಳಕ ಭಕ್ತರ ಸಂದಣಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಮುಂಬಾನಗರಿಯ ಆತ್ಮನೇ ಸರದಾರ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಸ್ಥನಿದ್ದಾನೆಂಬಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಕಳೆದ ಗುರುವಾರದಿಂದ ಲೋಕಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಸ್ಥತೆಯಾಗಿತ್ತು. ಡಾಕ್ಟರರು, 'ಚಿಂತಾಜನಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಇನ್ನೂ ಇದ್ದರೂ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ' ಎಂಬ ಪತ್ರಕವನ್ನು ಹಚ್ಚಿದ್ದರು. ಅವರ ಜನ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, 'ಈ ಬೇನೆಯಿಂದ ಲೋಕಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಬಾಧೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ [illegible] ಬೇಕು, ಅವರ ಕೈಯಿಂದ ಉಪಕಾರ ಕಾರ್ಯವು ಇನ್ನೂ ಆಗುವದಿದೆ' ಎಂಬ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು [illegible] ವರ್ತಿಸಿದ್ದರು. ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವಂತೂ, ಅನೇಕಸಾರೆ 'ತಾನು ಈ ಬೇನೆಯಿಂದ ಸ್ವಸ್ಥನಾಗುವೆನು' ಎಂದು ಅವರ ಸ್ಮೃತಿ ಇದ್ದಾಗ ಉದ್ಗರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಟಿಳಕ ಭಕ್ತರಂತೂ ಜಗಚ್ಚಾಲಕನ ಹತ್ತರ ಹಗಲಿರುಳು ಟಿಳಕರ ಆರೋಗ್ಯದ ಸಂಬಂಧ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ನಡಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಎಲ್ಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲಿಂದ, ಗುರುವಾರ ರಾತ್ರಿ ಶುಕ್ರವಾರ ಉದಯವಾದಂದಿನಿಂದ ಟಿಳಕ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಶಾಂಕುರ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮೊನ್ನೆ (ಶನಿವಾರ) ರಾತ್ರಿ ೯ ಘಂಟೆಗೆ ಥಟ್ಟನೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಕೆಟ್ಟು, ಸರಿಯಾಗಿ ೧೨ ಘಂಟೆ ೪೦ ಮಿನಿಟುಗಳಿಗೆ ಮೇಲೆ, ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಬಾಳಗಂಗಾಧರ ಟಿಳಕರವರು, ಭಾರತಪುತ್ರರನ್ನು ಶೋಕಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಕೆಡವಿ ತಮ್ಮ ಇಹಲೋಕದ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು.

ಈ ದುಃಖದ ವಾರ್ತೆಯು ಇಡೀ ಊರೊಳಗೆ ವಿದ್ಯುದ್ವೇಗದಿಂದ ಹಬ್ಬಿತು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಅಂತ್ಯದ ದರ್ಶನೋತ್ಸುಕರಾಗಿ, ಸರದಾರ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಓಡುತ್ತ ನಡೆದರು. ಪುಣೆಗೆ ಈ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಬಹಳ ಸ್ಪೆಶಲ ಗಾಡಿಗಳಿಂದ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಂದರು.

ರವಿವಾರ ಸರದಾರ ಗೃಹದ ಮೊದಲನೆ ಮಾಳಿಗೆಯ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ನಶ್ವರವಾದ ಮಾನುಷ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು, ಅವರ ವಾಡಿಕೆಯ ಪೋಷಾಕು ಮಾಡಿ, ಹೂವಿನ ಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ ಅವರ ಅಸಂಖ್ಯ ಭಕ್ತರ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಕೂಡ್ರಿಸಿದ್ದರು. ಸತ್ಪುರುಷರ ಅಂತ್ಯದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಬರುವ ಜನಸಂದಣಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವದು ತೀರ ಅಶಕ್ಯವು. ಆ ನೋಟವನ್ನು ನೋಡಿದವರಿಗೆ 'ಹಿಂದಮಾತೆಯೇ ಪುತ್ರಶೋಕದಿಂದ ಮರುಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ' ಎಂಬ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಜನರೇ, ಜನರು, ಗಂಡಸರು, ಹೆಂಗಸರು, ಹಿಂದೂಗಳು, ಮುಸಲ್ಮಾನರು, ಪಾರಸೀಯರು, ಕ್ರಿಸ್ತರು, ಬಡವರು, ದೊಡ್ಡವರು, ಮುದುಕರು, ಯುವಕರು, ಹುಡುಗರು ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಜಾತಿ ದರ್ಜೆ ಮುಂತಾದ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಭೇದಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಟಿಳಕ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಧಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಂಬಯಿಯ [illegible] ಬಹಳೇ ದೊಡ್ಡವು. ಅವು ಅರ್ಧ ಮೈಲಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ತುಂಬಿ ಹೋಗಿ ರಹದಾರಿಯು ಬಂದಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಹೊತ್ತು ಏರಿದ ಹಾಗೆ ಜನರ ಸಂದಣಿಯು, ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಭರತಿ ಬಂದಂತೆ, ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಯಿತು. ಸ್ಮಶಾನಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಡುವ ಸಮಯವು ಕಳೆದರೂ ಟಿಳಕ ಭಕ್ತರ ದರ್ಶನದ ಇಚ್ಛೆಯು ಕಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಸುಮಾರು ೨। ಘಂಟೆಗೆ ಟಿಳಕ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಬಹು ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ, ಶೋಕಮಯವಾದ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲಿಂದ ಸ್ಮಶಾನಯಾತ್ರೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಆ ವಿಶಾಲಚಿತ್ತ ಮಹಾತ್ಮನ ಅಂತ್ಯದ ದರ್ಶನವಾಗಬೇಕೆಂದು, ಟಿಳಕ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಉಚ್ಚಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕೂಡ್ರಿಸಿದ್ದರು. ಯಾತ್ರೆಯ ಮಾರ್ಗಗಳ ಎರಡೂ ಬದಿಯ ಇಮಾರತುಗಳೆಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯಮಯವಾಗಿದ್ದವು! ಎತ್ತ ನೋಡಿದರೆ ಜನ! ಜನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಭೇದಗಳನ್ನು ಮರೆತು, ಲೋಕಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡುವದನ್ನು ನೋಡಿ, ಯಾರಿಗೆ ಕಣ್ಣೀರು ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ! ಇಂಥ ಹೃದಯದ್ರಾವಕ ನೋಟವು ಇದೇ! ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ಮೌಲಾನಾ ಶೌಕತಅಲ್ಲಿ, ಡಾ। ಜಮ್ನಾದಾಸ, ಡಾ। ಸಾವರೇ, ಡಾ। ಕಿಚಲೂ, ಡಾ। [illegible]ಲಕರ, ಶಿವರಾಮಪಂತ ಪರಾಂಜಪೆ, ಮೊದಲಾದ ದೇಶಭಕ್ತರು ದೇಶಭಕ್ತರ ಶಿರೋಮಣಿಯನ್ನು ಹೊರುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೊದಲಿನ ಠರಾವಿನ ಕ್ರಮದಂತೆ ಈ ಯಾತ್ರೆಯು ಶೇಕ ಮೇಮನ ರಸ್ತೆ, ಮೋತಿಬಾಜಾರ, ಬಲೇಶ್ವರ ಸಿ. ಪಿ. ಟ್ಯಾಂಕ, ಗಿರಗಾಂವ ಬ್ಯಾಕ ರೋಡ, ಚರ್ನಿರೋಡ ಗಿರಗಾಂವ, ಪ್ರಿನ್ಸೆಸ ಸ್ಟ್ರೀಟ ಮೇಲಿಂದ, ಸೋನಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವದೆಂದು ಠರಾಯಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಗಿರಗಾಂವ ಬ್ಯಾಕರೋಡಿನಮೇಲೆ ಬಂದಮೇಲೆ, ಜನಸಮೂಹವು ಇನ್ನು ಬೆಳೆಯ ಹತ್ತಿ, ಸೋನಾಪುರವು ತೀರ ಸಂಕುಚಿತವೆಂದು ಕಂಡು, ಅಲ್ಲಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಚೌಪಾಟಿ ಮೈದಾನಿನಮೇಲೆ ಟಿಳಕ ಮೂರ್ತಿಯ ಅಂತ್ಯಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವ ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು. ಚೌಪಾಟಿಯ ಮೈದಾನಿನಮೇಲೆ ಸಹ, ೧೦-೨೦ ಸಾವಿರ ಜನ ಸಮೂಹವು ಸತ್ಪುರುಷರ ಅಂತ್ಯದರ್ಶನ ಪಡೆಯಲು ಉತ್ಸುಕರಾಗಿ ನೆರೆದಿತ್ತು. ಹಿಂದಭೂಮಿಯೇ ಶೋಕಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಣುಗಿದೆಂಬದನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮಳೆಯು ಏಕಸಮನೆ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ನೆರೆದ ಜನರೆಲ್ಲರೂ, ಕೊಡೆಯನ್ನು ಮಡಿಚಿಕೊಂಡು ಸ್ತಬ್ಧರಾಗಿ, ೩ ಘಂಟೆಯಿಂದ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಸುಮಾರು ೬ ಘಂಟೆಗೆ ಟಿಳಕ ಮೂರ್ತಿಯು ಅಂತ್ಯಸಂಸ್ಕಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಆಗಂತೂ, ಮಳೆಯು ಅಪರಿಮಿತ ಸುರಿಯಿತು. ಸ್ಮಶಾನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು [illegible] ಮಾಡುವದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ, ಅಂತ್ಯಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಟಿಳಕ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಅಗ್ನಿನಾರಾಯಣನ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಮರಮರನೆ ಮರುಗಿದರು. 'ದೇವರೇ, ಈ ಸಂಕಟದೊಳಗಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡು, ಟಿಳಕರ ಮುಖ್ಯ ಧ್ಯೇಯವಾದ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಿಂದಪುತ್ರರಿಗೆ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ದಯಪಾಲಿಸು; ಮತ್ತು ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಕೊಡು' ಎಂದು ಶ್ರೀ ದೇವರ ಹತ್ತರ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತ ಜನರೆಲ್ಲರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದರು.

(ಕಾರವಾರ ಬಾತ್ಮೀದಾರರಿಂದ)

ಖಿಲಾಫತ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಪಂಜಾಬ ಪ್ರಕರಣದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮ॥ ಗಾಂಧಿಯವರು ಯೋಚಿಸಿದ ಹರತಾಳ ದಿನದ ಆಚರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಕಳೆದ ರವಿವಾರ (ತಾ. ೧ ದಿವಸ) ಇಲ್ಲಿಯ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ದುಕಾನಗಳು ತೆರೆಯಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಗತಿ ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ನೂತನವಾದ್ದರಿಂದ ಕೆಲ ಸ್ಥಾನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೆಲ ಬಹಾದ್ದೂರ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕಂಡು, ಅವರು ದುಕಾನದಾರರಿಗೆ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಸಮ್ಮತಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ, ರವಿವಾರವು ಇಲ್ಲಿಯ ಸಂತೆ ದಿನವಾದ್ದರಿಂದ, ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಅನಾನುಕೂಲತೆಯಾದೀತಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳಿದದರಮೇಲೆ, ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಸಮ್ಮತಿಸಿದರಿಂದ, ಹಿಂದೂ ಜನರ ದುಕಾನುಗಳು ಮಾತ್ರ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಕ್ಕೆ ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು. ಮುಸಲ್ಮಾನರ ದುಕಾನಗಳು ಇಡಿ ದಿವಸ ಬಂದ ಇದ್ದವು.

—ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಶೋಚನೀಯ ನಿಧನದ ವಾರ್ತೆ ಮಂಗಳವಾರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿದ ಕೂಡಲೇ, ಸರ್ವತ್ರ ಹಾಹಾಕಾರ ಉಂಟಾಯಿತು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ದುಕಾನಗಳು— ಇಡಿ ಬಾಜಾರು— ದುಃಖಪ್ರದರ್ಶನಾರ್ಥ ಬಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ಪಠಾಣರ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಹಾಗೂ ಬೀಡಿಯ ಅಂಗಡಿಗಳು ಸಹ, ತೆರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ದುಕಾನುಗಳು ಬಂದ ಮಾಡಿದ್ದ ಪ್ರಸಂಗವು, ಇದೇ ಮೊದಲನೇದು— ಇದರಿಂದಲೇ ಅವರು— ಲೋಕಮಾನ್ಯರು'!

—ಮಂಗಳವಾರ ದಿವಸ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಕ್ಕೇನೇ ಕಾರವಾರ ರಹಿವಾಸಿಯರ ಜಾಹೀರಸಭೆಯು ದುಃಖಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿಯ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ರಾ। ಮಂಗೇಶರಾವ ತೇಲಂಗರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿತು. ಎಲ್ಲ ಜ್ಞಾತಿಯ, ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮದ, ಎಲ್ಲ ಪಂಥಗಳ, ವಕೀಲ, ವ್ಯಾಪಾರಿ ವಗೈರೆ ಎಲ್ಲ ದರ್ಜೆಯವರು ಕೂಡಿ ದೊಡ್ಡ ಸಮೂಹವು ನೆರೆದಿತ್ತು. ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಚರಿತ್ರವು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಹೇಳಿದರವರಲ್ಲಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗೃಹಸ್ಥರ ಸಮಯೋಚಿತ ಭಾಷಣಗಳಾಗಿ, ದುಃಖದ ಠರಾವು ಎಲ್ಲರೂ ಎದ್ದುನಿಂತು ಪಾಸಾಯಿತು. ಜನರಿಗೆ ಆದ ದುಃಖದ ಮುಖದ ಸಾಕ್ಷಿಯು ಅವರ ಮೋರೆಗಳಿಂದಲೇ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ—ಹಿಂದದೇವಿಯ ಸುಪುತ್ರನು—ಮಡಿದನು ನಿಜ!

ಬಾಲವಿವಾಹವೋ

ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಹಾನಿಯೋ?

(ಲೇಖಕ — ಕೌಶಿಕ)

ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಆಕ್ಷೇಪಗಳೂ, ಸಮಾಧಾನವೂ (೩)

ಹಿಂದಿನ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ವಧೂವರರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ವಯೋಮಾನವನ್ನೂ, ಆ ಸಂಬಂಧದ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಬರಬಹುದಾದ ಒಂದೆರಡು ಆಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಿದೆವು. ಆದರೂ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೂ ಎಷ್ಟೋ ಶಂಕೆಗಳು ಹೊರಡತಕ್ಕವಿದ್ದದರಿಂದ ಅವುಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ.

ವಿವಾಹದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವಧುವು ವರನ ಕಡೆಗೂ, ವರನು ವಧುವಿನ ಕಡೆಗೂ, ಹೇಳುವ ಕೆಲವು ವಚನಗಳೂ, ಮಂತ್ರಗಳೂ ಇರುವವು. ಆ ವಾಕ್ಯಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಯುವಷ್ಟು ಪ್ರೌಢತ್ವವು ಅವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅವಕ್ಕೆ ಚಾರಿತಾರ್ಥ್ಯವೂ, ಸಾರ್ಥಕ್ಯವೂ, ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಪ್ರೌಢವಿವಾಹವೇ ಆವಶ್ಯಕವೂ, ಸಶಾಸ್ತ್ರವೂ, ಆಗಿರುವದು. ಎಂದು ಕೆಲ ಸುಧಾರಕರ ಅಭಿಮತವಿರುವದು. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢತ್ವವೆಂದರೇನು? ವಯಸ್ಸಿನ ಪ್ರೌಢತ್ವವೋ, ಬುದ್ಧಿಯ ಇಲ್ಲವೆ ನೀತಿಯ ಪ್ರೌಢತ್ವವೋ? ಬೌದ್ಧಿಕ, ನೈತಿಕ ಪ್ರೌಢತ್ವವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ, ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ವರನಿಗೆ ಯಾ ವಧುವಿಗೆ ಶಕ್ಯವಿದ್ದರೂ, ವಧುವಿಗೆ ಯಾ ವರನಿಗೆ ಶಕ್ಯವಿರುವದಿಲ್ಲ. ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾದಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಗಳಿಂದ ಇವರ ಶೀಲವು ದೃಢವಾಗಿರುವದೋ? ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಕಾರದ ನಿಜವಾದ ಉದ್ದೇಶಗಳೂ ಮಹತ್ವವೂ, ಅವರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಗಿ, ಅವುಗಳಂತೆ ಮೊದಲಿಂದಲೇ ಅವರ ಆಚರಣೆಯು ಇರುವದೋ? ಪ್ರೌಢ ವಿವಾಹವನ್ನು ಮೆರೆಸುವ ಇತರ ಧರ್ಮದವರ ದಾಂಪತ್ಯಸುಖದ ಡಿಗ್ರಿಯಾದರೂ ಎಷ್ಟು ಅಂಶಗಳ ವರೆಗೆ ಏರಿರುವದು? ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಈ ದಾಂಪತ್ಯಸುಖದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಬಂಧನಗಳು ಸಾಲದೆ, ರಾಜಕೀಯ ಬಂಧನಗಳಿಗೆ ಸಹ ಶರಣುಹೋಗಬೇಕಾಗಿರುವದು! ನಮ್ಮ ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಬಂಧುಗಳಾದರೋ, ಈ ಪ್ರೌಢ ವಿವಾಹದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಪಡದೆಗಳಿಂದಲೂ, ಆವರಣಗಳಿಂದಲೂ ನಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಇನ್ನು ಪ್ರೌಢತ್ವವೆಂದರೆ, ಬರೆ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ಬೆಳೆದು ಯಾವ ಶೀಲವೂ ಬೆಳೆಗೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ಇಂತಹವರು ಪಶ್ವಾದಿಗಳಿಗೆ ಸದೃಶರಾದ ಕಾರಣ, ಈ ಮಾತು ಮೂಲತಃ ಉಪೇಕ್ಷಣೀಯವಾಗಿರುವದು ಒಳ್ಳೇದು. ಈ ಮಂತ್ರಗಳಾದರೂ ಏನು ಹೇಳುತ್ತವೆ? ಯಾರಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ? ಅಕ್ಷತಾರೋಪಣದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಧೂವರರು ಹೇಳತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳಿರುವವು. ಭಗವು (ಸುದೈವವು), ಶ್ರೀಯಸ್ಸು, ಪ್ರಜೆಗಳು ಇವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲೆಂದು ವಧುವೂ, ಯಜ್ಞ-ಧರ್ಮ-ಯಶಸ್ಸು ಇವುಗಳ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಲೆಂದು ವರನೂ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಈ "ಭಗೋ ಮೇ ಕಾಮಃ ಸಮೃಧ್ಯತಾಮ್" ಮೊದಲಾದ ವಾಕ್ಯಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವು ವಧೂವರರು ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದವರಿದ್ದರೂ, ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ನೇರಾಗಿ ಈ ಮದುಮಕ್ಕಳು ಆಗ ಪರಸ್ಪರರ ಪರಿಚಯದಿಂದ ತಮ್ಮ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿ ತೋರಿಸಲಾರದಷ್ಟು ಸಂಕೋಚವುಳ್ಳವರಿರುವರು. ಪುನರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಉತ್ಸುಕರಾದವರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಈ ಸಂಕೋಚವು ಈಗಲೂ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯು ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿದರೂ, ಭಗ, ಶ್ರೀಯ, ಪ್ರಜಾ ಮೊದಲಾದ ಶಬ್ದಗಳ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೇತುಪುರಸ್ಸರವಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದು ಇವುಗಳ ಪ್ರಯೋಗವು ಸಾತ್ವಿಕ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೇ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣವೇನು? ವಸ್ತುತಃ ಇವು ಲಗ್ನವಿಧಿಯ ನಿಯಮಗಳು, ಪರಮೋದಾತ್ತವೂ, ಪವಿತ್ರವೂ, ಆದ ಉದ್ದೇಶಗಳು. ಇಂತಹ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಬಹು ಶಿಷ್ಟಸಮ್ಮತವಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಲಿಸತಕ್ಕ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಯೋಮರ್ಯಾದೆಯ ಒಳಗಿರುವ ವಧೂವರರು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ, ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಪ್ರಕಾರದವರೇ ಇದ್ದರೆಂದು ಮಾತ್ರ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಹೇಳುವದಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆಕಾಲದ ವಿವಾಹಗಳು ವಧೂವರರಿಬ್ಬರಲ್ಲೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪುರೋಹಿತರ ಆವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಬೀಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಿರಿಯರಾದ ಆಪ್ತರು, ವೃದ್ಧಸುವಾಸಿನಿಯರು ಇವರ ಗರಜೂ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಈ ಮಾತು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗುವದಲ್ಲ,— ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ವಧೂವರರಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಡತಕ್ಕ ವಚನಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪುರೋಹಿತರಿಂದಲೇ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರುವದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಉದ್ದೇಶಗಳೂ ನಿಯಮಗಳೂ, ಗುರುಹಿರಿಯರಿಂದ ವಧೂವರರೊಳಗೆ ಕ್ರಮದಿಂದ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕವುಗಳೇ ಹೊರತು, ಸ್ವತಃ ಅವರಿಂದಲೇ ಕೂಡಲೇ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುವವಲ್ಲ.

ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಗಳು ವಿವಾಹ ಹೋಮಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಸಪ್ತಪದಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ವಧೂಗೃಹಪ್ರವೇಶದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಅಗ್ನಿಗೂ, ವಧುವಿಗೂ, ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ವರನಿಂದಲೇ ಹೇಳಲ್ಪಡತಕ್ಕವಿರುವವು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವರನು ಒಂದೆರಡು ವೇದಗಳ ವರೆಗೂ, ಶಾಸ್ತ್ರಾಧ್ಯಯನಗಳಿಂದಲೂ, ತಪಶ್ಚರ್ಯೆಯಿಂದಲೂ, ಸುಸಂಸ್ಕೃತನಾಗಿರುವನು ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನೂ, ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನೂ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಂದು, ಅವನ್ನು ಹೇಳಲು ತಾನು ಸಮರ್ಥನಿರಬಹುದು ಆದರೆ ವಧುವು ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅಸಮರ್ಥಳಿರುವಳೆಂದು ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆಗ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವೇ ಸಿಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾತು ಹಿಂದೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆಯ ವಯೋಮಾನವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವಾಗ ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿರುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ವಿವರಣದಿಂದ ಬಾಲ-ಬಾಲಿಕಾ ವಿವಾಹವೂ, ಬಾಲಿಕಾ-ತರುಣ ವಿವಾಹವೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಿಂದ ಸಮ್ಮತವಾಗಿದ್ದರೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಾಲಿಕಾ-ತರುಣ ವಿವಾಹವೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರೂಢಿಯಾಗಿದ್ದುಂಟು. ಪ್ರಾಚೀನ ಋಷಿಗಳ ಮತದಂತೆ, ವರನು ಹದಿನಾರು, ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು, ಮೂವತ್ತು, ಮೂವತ್ತಾರು, ನಾಲ್ವತ್ತೆಂಟು ವರ್ಷಗಳ ವಯಸ್ಸುಳ್ಳವನೂ (ಅಂದರೆ ಹದಿನಾರರಿಂದ ನಾಲ್ವತ್ತೆಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಒಳಗಿನವನೂ), ವಧುವು ಎಂಟರಿಂದ ಹದಿನಾರು (ನಗ್ನಿಕಾ-ಋತುಮತಿಯಾಗದವಳು) ವರ್ಷಗಳ ಒಳಗಿನವಳೂ, ಇರಬೇಕಾಗುವದು. ಈ ವಯೋಮಾನದಲ್ಲಿ ಗಂಡಸು ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೂ, ಹೆಂಗಸು ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕತೆಗೂ, ಮದುವೆಯಾಗಲು ಅರ್ಹರಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹೆಣ್ಣು ಎಂಟಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವರ್ಷದವಳಿದ್ದ ಹಾಗೆ, ಹುಡುಗನೂ ಹದಿನಾರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ವರ್ಷದವನು ಇರಬೇಕೆಂತಲೂ, ಇದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸುಧಾರಣಾವಾದಿಗಳು ಈ ಬಾಲಿಕಾ-ತರುಣವಿವಾಹಕ್ಕೂ, ಬಾಲವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ, ಇದೂ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹಾನಿಕಾರಕವೆಂದು ವಾದಿಸುವರು. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ತರುಣೀ-ತರುಣ ವಿವಾಹವೇ ಇವರಿಗೆ ಸಮ್ಮತವು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಇವರು ವರನ ವಯೋಮಾನವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಸುತ್ತ ಬಂದ ಹಾಗೆ, ವಧುವಿನ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಏರಿಸುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳುವರು. ಇದು ವಿರುದ್ಧವಾದ ಮಾತು. ಇಂತಹ ವಧೂವರರಲ್ಲಿ ಸಾತ್ವಿಕವಾದ ಪ್ರೇಮವು ಎಂದೂ ಉಂಟಾಗಲಾರದು, ಇವರಿಂದ ತೇಜಸ್ವಿಯೂ ಸಾತ್ವಿಕವೂ ಆದ ಸಂತತಿಯೂ ಹುಟ್ಟಲಾರದು. ಸತ್ವಪ್ರಧಾನವಾದ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಗವು ಈ ರಜಸ್ಸಿನ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಕಾಲುಳಾಡಬೇಕು? ಮನುಷ್ಯನ ಸತ್ವಾಚರಣೆಯು ಅವನ ಶೀಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೂ, ಪೋಷಕವೂ ಆಗಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಆದ್ದರಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯದ ಉನ್ನತಿಯಾಗುವದರ ಬದಲು ಅವನತಿಯು ಮಾತ್ರ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಆಗುವದು. ದ್ವಿಜೇತರ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢವಿವಾಹಕ್ಕೂ ಪುನರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೂ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ಆತಂಕವೂ ಇರುವದಿಲ್ಲೆಂದು. ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಇದರಮೇಲಿಂದ ಬಾಲವಿವಾಹದ ಸದರಿನಲ್ಲಿ ಸೇರುವ ಬಾಲಿಕಾ-ತರುಣವಿವಾಹವು ನಿರ್ದೋಷವೂ, ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹಿತಕಾರಕವೂ, ಆವಶ್ಯಕವೂ ಎಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗುವದು. ಇದರಂತೆ ಬಾಲ-ಬಾಲಿಕಾ ವಿವಾಹವಾದರೂ ದೋಷಗ್ರಸ್ತವಲ್ಲ. ವಧೂವರರು ಆಗ ಕಾಮವ್ಯಾಮೋಹಕ್ಕೆ ಎಂದೂ ಸಿಕ್ಕಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾಹಚರ್ಯದಿಂದ ವಾಸಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಂಧುಪ್ರೇಮವು ಮುಂದೆ ದಾಂಪತ್ಯಾನುರಾಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ, ಕಡೆಯವರೆಗೂ ಅಖಂಡವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವ ಸಂಭವವು ವಿಶೇಷವುಂಟು. ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಯ ಬಂದರೂ, ತಾರುಣ್ಯ ವಿವಾಹದ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ದಂಪತಿಗಳಿಗಿಂತ ಅದು ಸೌಮ್ಯವೂ, ಅಲ್ಪವೂ ಆಗುವದು. ಗಂಡನ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಮರಣದ ದುಃಖವು ಬಾಲವಿವಾಹಿತಳಿಗೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆಂಬದಕ್ಕೂ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಅಪಮೃತ್ಯುಗಳ ನಿಜವಾದ ಕಾರಣವು ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ಪಡುವದು. ಇರಲಿ ಆದ್ದರಿಂದ "ಬಾಲವಿವಾಹವು" ಈಗ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬಾಲವಿವಾಹವು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಘಾತಕವಲ್ಲ, ಮೇಲಾಗಿ ಹಿತಕಾರಕವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವೆಂದೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವದು.

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು	ರೂ
ರಂಗೂನ ಬೆ ಗೂಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೧೯—೧೩
ಹುಚ್ಚೆಳ್ಳು ನೆ ಖಂಡೆ ಕ್ಕೆ	೬
ರಾಗಿ ಖಂಡಿಕ್ಕೆ	೧೧—॥
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೧೯—೩
ಹುರುಳಿ ಖಂಡಿ	೯—೧
ಕಡಲೆ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	೧೩—೧೦
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೨೨——
ಹೆಸರು ಖಂಡಿ	೧೩—೧೦
ವೆ ಮಣಿ ಕಪ್ಪುರಿ ಮ ...	—
ನೆಲಕಡಲೆ ಕಾಯಿ ಮಣ	——
ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ	೧
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	೧
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ	—೬
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ	೬
ಜೀರಿಗೆ ...	೬
...	೬

ಒನೆ ವರೆಗೆ ... ...

... ...

ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ ಧಾತುವೃದ್ಧಿ ... ...

... ...

... ...

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಗುಳಿಗೆ

ಇದರಿಂದ ... ... ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ರಕ್ತದೋಷಿತರೋಗ ... ನರಗಳ ಅಶಕ್ತಿ ಅಂಗೋತ್ತೇಜಕ ಧಾತು ... ಗು ವದು ತಲೆತಿರುಗುವದು ಜೀರ್ಣಜ್ವರ ಒಗಿವ ... ... ಪರಂಶವಿಕಾರ ಮತ್ತು ... ... ವಿಕಾರಗಳು ... ... ರೂ ೧ ೦

(೧) ಬಾಲಾಮೃತ ... ... ರೋಗಗಳಿಗೆ ... ರೂ ೧ ೦ ೦ (೨) ಸ್ವಪ್ನಸ್ಥಂಭಿ ... ೧೧ ದಿವಸದ ಔಷದಕ್ಕೆ ರೂ ೨—೦—೦ (೩) ಗಜಕರ್ಣ ನಾಶಕ ಮಲಾಮು— ಡಬ್ಬಿ ... ೦—೮—೦ (೪) ಮೂಲವ್ಯಾದಿ ನಾಶಕ ... ... ರೂ ೨ ೦ ೦

ಅನುಪಾನಪತ್ರ ಔಷದದ ... ಜೋತ

ವಿಳಾಸ— ವೈದ್ಯ ಬಿ. ಎಸ್. ಮೂಡಕೆ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ, ಪೋಸ್ಟ ಶಿರಸಿ. ಜಿಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಕಾನಡಾ

ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರೆ ಜೀವನ ಮತ್ತು ... ೦—೧೨—೦ ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮತೀರ್ಥರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರೆ ... ೦ ೮ ೦ ... ... ೦ ೧೨ ೦, ... ೦ ... ... ೦—೪—೦

ವಿಳಾಸ:— ಎಂ. ಎಂ. ಹವೇಲಿಕರ. ದಾವಣಗೇರಿ

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1 ಮಹಾ ಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ಲೇಹ — ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅಜೀರ್ಣ, ಎದೆನೋವು ಮುಂತಾದ್ದರಿಂದ ಶರೀರಗಳ ಪಳಿತದಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಕೃತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ ಧಾತುಪುಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ ಗೊಳಿಸುವದ 10 ಸಲ ಸೇವಿಸುವ ಲೇಹ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ 1-1 -0 ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ 4 12-0

2 ವಿಷಮಜ್ವರಾಂಕುಶ — (ಖಾತ್ರಿ ಗುಣ) — ಇನ್‌ಪ್ಲುಯೆಂಜಾ ನಿಮೋನಿಯಾ, ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ದ್ವಿತೀಯ ತೃತೀಯ ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ... ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-8-0

3 ... ಗ್ರಹಣಿ ಗುಳಿಗೆ — ಕೂಸುಗಳ ಮತ್ತು ... ... ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ 0 10 0

4 ... ಗುಳಿಗೆ ಇದು ಮಾಸಕ್ಕೆ ... ಒಂದೇಗುಳಿಗೆಯಿಂದ ... ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0 10 0

5 ... — ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರ ಉಷ್ಣ ... ... ಗುಣಕೊಡ ... ರೋಗಿಗಳು ... 2 ದಿವಸದೊಳಗೆ ... 14 ದಿವಸದ ಔಷದಿ ಕ್ರಯ ರೂ ...

6 ... ಮತ್ತು ... — ಇದರ ... ... ಹೋಗುವದು ಇದ ... ... 1 ಬಾಟ್ಲಿ ... 2 0 0

ಎನ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್ಸ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಡೊಕ್ಟರ್ಸ್ ರಥಬೀದಿ ... ...

ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತ ... ಪ್ರಮುಖ! ಹೊಸದು ... ...

ಮುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷಧವು ಹಲ್ಲು ಕೆಳತ ... ನೋಯುವ ಹಲ್ಲು, ... ಲ್ಲೊಳಗಿಂದ ರಕ್ತ ವ ... ... ಯುವ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ... ಗಳಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಮ ಬಾಣ ಔಷಧ ಇದ್ದಲ್ಲದೆ ... ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ ತಲೆಯ ... ವಾಂತಿ ಹೊಟ್ಟೆಬ್ಯಾನೆ ... ಳು, ಪ್ಲೇಗ ಕೋಲೆರಾ ... ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ... ... ಮೋಹರೋಗಕ್ಕೆ ಗುಣ

ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ಛತ್ತಂ—೧—೦

ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ. ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಾವಿಡೆಂಟ ಕಂಪನಿ, ಕುಮಟಾ (... ...)

ಹೊಸ ಶೋಧ! "ಓಂ" ಹೊಸಶೋಧ! ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಪರತು.

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ.)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕಾರಕವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ... ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳೆ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು, ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಅದರಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು ಬಹುದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯ ಎಲ್ಲ ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು ವ ಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. ಉಷ್ಣದಿಂದದೂಷಿತವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣವುಂಟಾಗಬೇಕೊ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ ಒದವುವವು ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲನವಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಮುಟ್ಟು ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು. ಹೊಸ ಜೀನ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದಲೂ, ಗುಣ ಬರುವದು. ನಿವೊನ ಒಂದು ಸಾರಿಯದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ ೧೪ ತೊಲೆಯ ಡಬ್ಬಿಗೆ ರು ೧ ೧೨ ಆಣೆ ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ರು ೪ ಆಣೆ ೧೨ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ರೂ. ... ೧ ಡಬ್ಬಿ ಉಚಿತ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ— ಶ್ಹಿ ಆರ್ ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ ಪೋಸ್ಟ ಚಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು ಯಾವಾವ ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮದೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರೆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಬೇಕು ಹಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ ಈ ದೀಪಕಾಗಿ ... ... ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಹ ಇವೆ

... ... ಬರೆಯಬೇಕು

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ ... ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

Printed and published by Krishnarao Keshav Shenvi at his Sri ... Kanara Press Kumta

No. Reg. B 1270.

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೪೩.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ –

ಆ ಮುಂಗಡ ಅಗಾವು ರೂಪಾಯಿ 2–0–0.

ವ್ಹಿ ಪಿ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ ರೂಪಾಯಿ 2–13–0

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0–1–0

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ –

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸ್ಮಾಲ್ ಪೈಕಿನ(೧೧ ಎಪ್ ಉದ್ದ) ೫ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1 0-0

ಆಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0.

ಹೆಚ್ಚಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾಪದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.

ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಹೊಂ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

—[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೧೨ ಮಾಹೆ ಅಗೋಸ್ಟ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಹುರಿ, ಕಣ್ಣಿನ ಕ್ಷೀಣಿಯಿಂದ ತೀವ್ರನೋಯುವದು ಕಿವಿಮುಚ್ಚು, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ರೆಬಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಚಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ, ಉದುರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಬೆಲೆ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 1 0 0, 3 ಕ್ಕೆ 2 10 0 ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆ1ಕ್ಕೆ 2-0 0 3ಕ್ಕೆ 5 4 0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಯೆ ಉರಿ ಮೂತ್ರ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ವೇಹರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1 8 0

ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4 0 0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಕಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃದ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ ಬಿಳಿಸೀರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ 2/-

ಚೀನ್ ಚೀನ್ ಬಾಮ.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಬಿಕಂ, ಘಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ ಗುಣ ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ 8 ಆಣೆ ಟ ಪ. ಅಲಾಯದ ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7 ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY.

RAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನಾ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ 1 8 ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 8 8, 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 16 8

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರದ್ದು 25 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8 ರೂ 1 ಮತ್ತು ರೂ 8–1

ರೆವ್ಯುಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಸಿಡಿತ, ಕರಿಣವಾತ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ 8 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 5-4 0

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ 5. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 1 10 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 3

ಮುಲ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1 2 4 ಔನ್ಸ 1 2 4

ಆ 2½ ಆ 3½ ಆ 6 ಆ 11 ರೂ 1 1 ರೂ 2 4

ದೃಷ್ಟಿ ಚಕ್ರಗಳು

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಡಾಕ್ಟರರೊಡನೆ ಪಕ್ಕಾ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಪ್ರಾಯಶಃ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೂಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಲುಗಳೂ ದೊರೆಯುವದು ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,

7. ಮಂಗಳೂರು.

ಕಂಬಳಿಗಳು.

ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು.

ರೇನ ಕೋಟಿಗೂ, ಕೋಟಿಗೂ, ಬರುವಂಥವು, ಮತ್ತು ಹಾಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಬರುವಂಥವು ದಾವಣಗೆರಿ ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು ಬೇಕಾದರೆ, ನಮಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿರಿ ಕೂಡಲೇ ಯೋಗ್ಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಗೆ ಕಳಿಸುವೆವು

ಶಿರ್ಶಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ,

ದಾವಣಗೇರಿ, ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅದವಾ ಬೆಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ

ಶೇ ಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,

ಗೋಕರ್ಣ.

WAGLE NADKARNI & CO.

CHEMISTS, DRUGGISTS & GENERAL MERCHANTS.

SANDHURST ROAD,

Bombay.

ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಎಣ್ಣೆ.

ಈ ಎಣ್ಣೆ ಕಡಿದ ಘಾಯ, ಬಿದ್ದ ಜಖಮು, ಹಟ್ಟಿನ ನೋವು, ಯಾವದೇ ತರದ ಜಖಮು ಯಾ ಎಲುಬು ಮುರಿದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದನ್ನು ನೀರು ತಾಗಿಸದೇ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಮೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಗುಣ ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ಆರೆಸೆ ೧೨ ಡಜ. ೧–೩–೦ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಬರಪೂರ ಕಮಿಶನ್ ಪತ್ತೆ — ಮುಖ್ಯಾಫೀಸ ಹಿರೇಲಾಲ ದಲ್ಪತರಾಮ, ಗುರ್ಜರ ಹವೇಲಿ, ಕುಮಟಾ

॥ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕ ಮಹಾನುಭಾವರ ಚರಿತ್ರ. ॥

(ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದರಿಸಿದ್ದು)

ಇದೇ ಕಾರಣ ಮುಂದೆ [illegible] ಮಹಾರಾಜರ ಪತ್ರಕ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಭಾಗ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ವಸ್ತುತಃ ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕೊಡಲು ಇದು ಸ್ಥಳವಲ್ಲ. ಅವರೆ ೧೯೦೧ ರಿಂದ ೧೯೦೪ ರ ವರೆಗೆ ನಿರುಪ್ಪತ್ತ [illegible] ದಿಂದ ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿಯು ಅವರ ವರ್ತನದ ಬಗ್ಗೆ [illegible] ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಹಿಸಿದ್ದರೂ ಅದು ಕೇವಲ ಇವರ ಮಿತ್ರಪ್ರೇಮದ ದ್ಯೋತಕವೇ. ಇಷ್ಟೊಂದೇ ಹೇಳುವದು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವು. ಅಸ್ತು.

೧೯೦೫ ರಿಂದ ಟಿಳಕರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರವು ವಿವಿಧದ ರಾಜಕೀಯ ಚಳವಳಿಗಳಲ್ಲೇ ಅಂತರ್ಭೂತವಾಗಿಯದೆ. ೧೯೦೫ ನೇ ಇಸವಿಯು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಬ್ರಿಟಿಶ ಆಳಿಕೆಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯವು. ಇದೇ ವರ್ಷ ಕರ್ಝನ ಸಾಹೇಬರು ಜನರಿಯ ನಿಷೇಧಕ್ಕೆ ಕಿವಿಗೊಡದೆ, ಬಂಗಾಲವನ್ನು ಇಬ್ಭಾಗಿಸಿದರು. ಗೋಖಲೆಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಆ ವರ್ಷದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ಠರಾವಿಗೆ ನಿಷೇಧ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಸ್ವರೂಪದ ಮಾ[illegible]ವೇ! ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. [illegible] ವರ್ಷದ ಕಲಕತ್ತೆಯ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಂತೂ ದಾದಾಭಾಯಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯ, ಬಹಿಷ್ಕಾರ, ಸ್ವದೇಶೀ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಮೇಲಿನ ಠರಾವುಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಿರುವವು. ಆದರೆ ೧೯೦೭ ರಲ್ಲಿ ಸುರತ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ [illegible] ಧೋರಣವು ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ಟಿಳಕರ ನೇತೃತ್ವದ ಕೆಳಗೆ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದವರು ಈ ಧೋರಣವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲು, ಅದರ ಪರಿಣಾಮವು ಸುರತದ ಅಧಿವೇಶನವು ಭಂಗವಾಗುವದರಲ್ಲಿ ಆಯಿತು.

ಟಿಳಕರಮೇಲಿನ ೩ ನೇ ಖಟ್ಲೆಯು.

ಈ ಬಂಗವಿಭಜನದ ತುಫಾನವು ಶಾಂತವಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮುಜಫರಪೂರದ ಬಾಂಬುಗಳ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳು ಹಿಂದೀ ಜನರ [illegible] ಕರಣಗಳನ್ನು ಹಾರಿಸಿದವು. ಡಂಕ್ಕಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು [illegible] ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟರು. ಇವೆಲ್ಲ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಸರಕಾರವು [illegible] ದಡಪಶಾಹಿಯ ರಾಜನೀತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿತು.

ಯಾವನೊಬ್ಬ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರದ ಸಂಪಾದಕನಮೇಲೆಯೂ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಕ್ತೃನ ಮೇಲೆಯೂ, ರಾಜದ್ರೋಹದ ಖಟ್ಲೆಯಾಗದೆ ಒಂದು ದಿನವೂ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ೧೯೦೮ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಜೂನ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಕಾಯಿದೇ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಯೇನಕೇನ ಪ್ರಕಾರೇಣ ದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಅಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಅಡಗಿಸಲು ಸರಕಾರವು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುವದೆಂತ ಗವರ್ನರ ಸಾಹೇಬರು ತಮ್ಮ ಧೋರಣವನ್ನು ಜಾಹೀರ ಪಡಿಸಿದರು. ಕೂಡಲೇ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳ ಸತ್ರಕ್ಕೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು.

[illegible] ಮತ ಭಾಲಾ, ಕಾಳ ಮೊದಲಾದ ಪತ್ರಗಳು ಈ ಧೋರಣಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದವು. ಟಿಳಕರು ದಕ್ಷಿಣದ ಸಂಪಾದಕರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು. ಈ ಸರ್ವಭಕ್ಷಕ ಸತ್ರದಿಂದ ಅವರಾದರೂ ಹ್ಯಾಗೆ ತಪ್ಪಿ ಉಳಿದಾರು? ಜೂನ [illegible] ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಟಿಳಕರಮೇಲೆ [illegible] ಆ ದಿವಸ ಮುಂಬಯಿಯ ಸರದಾರ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೈದು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟರು. ಮುಂದೆ [illegible] ಲೇಖಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಂಡಿಯನ್ ಪಿನಲ್ ಕೋಡ ಕಲಮ ೧೨೪ ಅ ಮತ್ತು ೧೫೩ ಅ ಇವೆರಡರ ಆರೋಪುಗಳ ಸಹಿತ ಖಟ್ಲೆಯು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಯಿತು. ಟಿಳಕರ ತರ್ಫಿನಿಂದ [illegible] ಜಿನ್ನಾ ಅವರು [illegible] ಮುಂದೆ [illegible] ಅರ್ಜಿ [illegible] ಮಾಡಿದರ [illegible] ಮೊದಲು ಟಿಳಕರ [illegible] ಲ್ಲಿ, ಟಿಳಕರ ತರ್ಫಿನ ಬೇರಿಸ್ಟರರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ [illegible] ವಿವೇಚನವು ಈಗ ಸರಿಯೋ ತಪ್ಪೋ ಜಾಮೀನ ಅರ್ಜಿಯ [illegible] ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. [illegible] ಯಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜೂರಿಯು ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟು [illegible] ಗಳ ಸುನಾವಣಿಯು [illegible] ಆಯಿತು.

ಇಲ್ಲಿ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು [illegible] ಟಿಳಕರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ [illegible] ಸ್ವದೇಶಿಸ್ವಂ ದಾಗಿತ್ತೆಂ [illegible] ಕ್ಕೆ ಸ್ವತಃ [illegible] ನಮ್ಮ [illegible] ಬರುತ್ತ [illegible] ಸರಕಾರದ [illegible] ಯು [illegible] ಮುಕದ್ದಮೆಯ ಪರಿಣಾಮವು ಟಿಳಕರಿಗೆ [illegible] ಯಿತು. ಹವ್ವು ದಿವಸ [illegible] ವಿಚಾರ ನಡೆದು, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ [illegible] ವರ್ಷದ [illegible] ರಿಂದ [illegible] ಹಿಂದು [illegible] ಶಿಕ್ಷೆಯು [illegible] ಈ ಖಟ್ಲೆಯಲ್ಲಿ [illegible] ಟಿಳಕರು ಸ್ವತಃ [illegible] ವಾಗಿ [illegible] ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವು [illegible] ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ [illegible] ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅಜರಾಮರವಾಗಿರುವದು. ಮುಂದೆ [illegible] ರೀತಿಯಿಂದ ಕೋರ್ಟಿಗೆ [illegible] ಹೇಳುವದು ಬೋ [illegible] ಟಿಳಕರು ಉಚ್ಚರಿಸಿದ ನೇಕಾಭಿಮಾನಸ್ಫೂರಿತ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ [illegible] ಗೃಹಸ್ಥನು ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದು —

"ಜ್ಯೂರಿಯು ನನ್ನ ವಿರುದ್ಧ [illegible] ನಾನು ಸ್ವತಃ ನಿರಪರಾಧಿ ಇದ್ದೇನೆಂದು, ನನ್ನ ಖಾತ್ರಿಯುಂಟು. ಮಾನವರ ಪ್ರಾರಬ್ಧವನ್ನಾಳುವ ಉಚ್ಚತರವಾದ ಶಕ್ತಿಗಳಿವೆ. ನಾನು ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯಲ್ಲಿರುವದಕ್ಕಿಂತ ನನ್ನ [illegible] ನಾನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವು ಏಳಿಗೆಹೊಂದಬೇಕೆಂತ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದೀತು."

ಗೀತಾರಹಸ್ಯ

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅನಿಷ್ಟದೊಳಗಿಂದ ಸಹ, ಇಷ್ಟವು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಉಸುಬಿನ ಕಣದಿಂದುಂಟಾಗುವ ಕ್ಲೇಶವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮೌಕ್ತಿಕವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಭೌತಿಕ ಕೀಟದೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ, ಟಿಳಕರು ಕಾರಾಗೃಹದ ಬೇಸರವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ, ಜಗತ್ತಿಗೆ ಗೀತಾರಹಸ್ಯದಂಥ ಅಮೂಲ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಭಾಂಡಾರದ ಲಾಭವಾಯಿತು. ಟಿಳಕರಂಥ ಉದ್ಯೋಗ ಪ್ರಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಈ ಆರು ವರ್ಷಗಳ ಅನುದ್ಯಮತೆಯೆಂದರೆ, ಪ್ರಾಣಹರಕವೇ. ಆದರೆ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ಕೈಕೊಟ್ಟಿತು. ಕ್ಲಿಷ್ಟಾತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಂಥ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ. ಟಿಳಕರು ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಆ ಪುಣ್ಯ ಗ್ರಂಥದ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಹತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಗ್ರಂಥಮೇಲಿನ ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ಮತ್ತು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಎಲ್ಲ ಭಾಷ್ಯಕಾರರ ಮತಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು, ಅವರದಂಥ ಸ್ವತಂತ್ರ ಬುದ್ಧಿಯು ಈ ಮತಗಳಲ್ಲೊಂದನ್ನಾದರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆತುರವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮೂಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೂ, ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸಿ, ಮೊದಲಿನ ಎಲ್ಲ ಭಾಷ್ಯಕಾರರ ಮತಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ತಮ್ಮದೊಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಕಾರಕ ಮತವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಇದೇ ಗೀತಾರಹಸ್ಯವು. ಇದರಮೇಲೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಟೀಕೆಗಳಾಗಿದ್ದಾವೆ ಖರೇ. (ಯಾರು ತಾವೇ ಈ ಟೀಕೆಗಳೊಳಗಿಂದ ತಪ್ಪಿರುವರು? ಕ್ರಾಯಿಸ್ತ, ಮಹಮ್ಮದ, ಗೌತಮ ಬುದ್ಧ, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ಮುಂತಾದ ವಿಭೂತಿಗಳು ತಪ್ಪದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಟಿಳಕರಾದರೂ ಹ್ಯಾಗೆ ತಪ್ಪಿ ಉಳಿದಾರು? ಆದರೂ, ವ್ಯವಹಾರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಮಾಡಿದರೂ, ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗವು ಈ ವರೆಗೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಹಾನಿಯನ್ನು ನೆನಿಸಿದರೆ ಟಿಳಕರು ಬೋಧಿಸಿದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿತಾವಹವೆಂದು ಕಂಡುಬರುವದು.

ಮುಂದೆ ೧೯೧೪ ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಟಿಳಕರು ಈ ಅಜ್ಞಾತವಾಸದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ನೋಡಲು, ಜಗತ್ತಿನ ರಂಗವೇ ಬದಲಾಗಿತ್ತು. ಜರ್ಮನಿಯು ಮಹಾಯುದ್ಧದ [illegible] ಹೊತ್ತಿಸಿತ್ತು. ಇಂಗ್ಲಂಡವು ದುರ್ಬಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಕೈವಾರವನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು, ಯುದ್ಧರಂಗದಲ್ಲಿ ಇಳಿದಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಉದಯವಾಗಿದ್ದವು. ಮವಾಳ ಬಹಾಲ ಇವೆರಡೂ ಪಕ್ಷದವರು ಜಗತ್ತಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಸನ್ಮಾನಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವದರಲ್ಲಿ [illegible] ಟಿಳಕರೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಉನ್ನತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ [illegible] ನಿರ್ಮಾಣದ [illegible] ಕಂಡು ಆ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು.

ಮುಂದಾಳುಗಳ ಕಣ್ಣೀರು

ಹಿಂದ ಮಾತೆಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಗನೊಬ್ಬನು [illegible] ತಾದನು. [illegible] ಎಲ್ಲ [illegible] ಗಳನ್ನೂ ಆಚಾರಗಳನ್ನೂ ಹೆಜ್ಜೆಜ್ಜೆಗೆ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದ ಆ ಉಚ್ಚಭಾವನೆಯುಳ್ಳ [illegible] ತ್ಮ ದೇಶಭಕ್ತ [illegible] ಧೀಯವಂಥ [illegible] ಆತ

ಘಿಷೆಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ, ಸ್ವಾರ್ಥದ ಜ್ಞಾನ ಆತನ ಜೀವನದ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿತ್ತು. ಆತನು ಹಿಂದ ಮಾತೆಗಾಗಿಯೇ ಜನಿಸಿದನು. ಅವಳಿಗಾಗಿಯೇ ಬದುಕಿದನು, ಅವಳಿಗಾಗಿಯೇ ಹೋಗಿದನು, ಅವಳಂತೆ ಅವಳ ಸೇವೆಗಾಗಿಯೇ ದೇಹವಿಟ್ಟನು. ಕಠಿಣನೆಯ ಪ್ರಖರವಾದ ವಾಸದಿಂದ ಅವನ ದೇಹವು ಸವೆದುಗ್ಯ್ಯಾ, ಶಕ್ತಿಯು ಸವೆದುಗ್ಯ್ಯಾ, ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ತಾನು ಗಟ್ಟಿಗನೂ, ದಾಂಡಿಗನೂ ಎಂದು ತೋರಿಸಿ ಸಂತ ಕಳ್ಳದಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಲೀನನಾದನು, ಮಾತ್ರ ಹಿಂದ ಪುತ್ರರಿಗೆ ಅವನ ತೇಜವು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೊಳಿಸದೆ ಇರದು

—ಶ್ಯಾವಿ ಬಿಝುಂಟಿ

"ಭಕ್ತಿಯ ಭಾಂಡಾರ"

ದೇಶಭಕ್ತಿಯೇ ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಜೀವನದ ಆಧಾರವಾಗಿತ್ತು, ಅವರು ನಮಗೆ ಬಿಟ್ಟ ಭಕ್ತಿಯೂ ಅದೇ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಅದನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಬೆಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು ನಿನ್ನೆ ಕೂಡಿದ ಅಸಂಖ್ಯ ಜನರ ದಟ್ಟಣೆಯೇ ಅವರ ಲೋಕಪ್ರೀತಿಯ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ

—ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ

ಲೋ| ಬಾಳ ಗಂಗಾಧರ ಟಿಳಕರವರು ಆಜಾರಿಯಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ—

ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿ, ರಚಿಸಿದ ಪದ್ಯವು (ಜಗದೀಶಾ ನೀನೆ ಕಾಯಬೇಕು ಬಾಲರಾ| ಎಂಬಂತೆ)

ಜಗದೀಶಾ ಕಾಯಬೇಕು ಬಾಲ ತಿಲಕನಾ| ಪಲ್ಲ||
ಜಗದ ವಂದ್ಯ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಯಾ|
ಅನುಪಲ್ಲ||
ಹಿಂದೆ ಉಳಿದ ಹಿಂದುಭೂಮಿ ಬಂಧು ವೃಂದವಾ|
ಆನಂದದಿಂದ ವಂದನಮಾಡಿ ತಂದ ಶ್ರೇಯವಾ||೧||
ಕಾಲಕರ್ಮದಿಂದ ಕೂಡಿ ಬಂದ ಸಂಕಟಾ|
ಕಾಲಹರನೆ ದೂರ ಮಾಡಿ ತೋರು ಮೋದವಾ||೨||
ನಮ್ಮ ಆಯು, ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯ, ನಮ್ಮ ಕೀರ್ತಿಯಾ|
ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡು ದೀರ್ಘ ಆಯುವಾ||೩||

ಲೋಕಮಾನ್ಯರು ತಾ ೩೧-೭-೧೯೨೦ ನೇ ಶನಿವಾರ ರಾತ್ರಿ ೧೨|| ಘಂಟೆಗೆ ತೀರಿದರೆಂಬ ದುಃಖ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ರಚಿಸಿದ ದುಃಖೋದ್ಗಾರದ ಪದ್ಯವು

||ಚಂಪಕಮಾಲಾವೃತ್ತ||

ಭಾರತಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸತಿ ಜನಿಸಿದ ದಾಲದ
ಲೋಕದ ತಿಲಕನೂ|
ಅರುಹುತಲೀರ್ದ ನಾತನವ ದೇಶಹಿತಾರ್ಥದ
ಕರ್ಮಕಾಂಡವ||
ಅರಿಯದೆ ಬಂದುದಲ್ಲ ಘನ ದುಸ್ತರವಾದ ಈ
ಕಾಲಮೃತ್ಯುವು|
ನಿಕಟದ ದುಃಖದಿಂದ ಜನ ಕಂದಿತು ಕುಂದಿತು
ಹಿಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದೊಳ್ | ೧||

||ಕಂದಪದ್ಯ||

ದೇಶದ ದಿನ ಮಣಿ ಪೋದನು|
ಪಾಶದಿ ಎಳೆದೊಯ್ದು ನಕಟ ಜವದಿಂ ಜವನೂ||
ಕ್ಲೇಶದಿ ಮುಳುಗಿಹರೆಲ್ಲರು|
ಲೇಸನು ನಾವ್ ಕಾಣೆವೆಂದು ಶೋಕಂಗೆಯ್ವರ್||೧||

ಲೋಕಮಾನ್ಯನೆಂಬ ಭೂಮಾತೆಯ ತಿಲಕನು ಅಸ್ತಂಗತನಾದನು!! ಭಾರತಮಾತೆಯ ಬಾಲಸೂರ್ಯನು ಕಾಣದಂತಾದನು!!! ಕಾಲಾಯ ತಸ್ಮೈನಮಃ!

करुणा विमुखेन मृत्युना हरता त्वां वद किं न मे हृतम्. । — **कालिदास.**

ಲೋಕಬಂಧು ಬಾಳಗಂಗಾಧರ ಟಿಲಕರವರು. ಈ ಗೆಂಟು ದಿವಸದಿಂದ ಆಜಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಸಂಗತಿಯು ಮಾತ್ರ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಜನರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ವಿವಂಚನೆಯು ಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಯಾವತ್ತು ಹಿಂದೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಾತ್ವಿಕ ಜನರ ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ, ಕಳೆದ ಶನಿವಾರ ರಾತ್ರಿ ೧೨|| ಘಂಟೆಗೆ- ನಿಷ್ಠುರ- ಕಾಲನ್ನು - ಕನಿಕರವಿಲ್ಲದೆ, ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಪಂಚಪ್ರಾಣವನ್ನು ಎಳೆದೊಯ್ದನು

ನಾರಾಯಣ ಜಗನ್ನಾಥ ಗೋಖಲೆ ಮುಂಡಗೋಡ

ರಸ್ತೆಯ ಗೋಳಾಟದ ಸ್ವಾನುಭವದ ಮಾಹಿತಿ.

ಕೆಲವಂಶದಿಂದಾದರೂ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡ ಖಾತೆಯು ಜನರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ, ಒಂದು ವರ್ಷವು ತುಂಬುತ್ತಾ ಬಂತು ಆದರೂ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಆಗುವ ತ್ರಾಸವು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕಡಿಮೆ ಆದದ್ದು ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಸಾವಿಳ್ಳ ಎತ್ತುಗಳು ಹ್ಯಾಗಾದರು ಬಂಡಿ ಎಳದು, ಮಳೆಗಾಲದ ಕುರುವಿಗೆ ಶಾಶ್ವತ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಪರಲೋಕದ ರಸ್ತೆ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲೇ ತೊಡಗುವವು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಎತ್ತುಗಳು ಬಂಡಿ ಎಳೆಯುವದು ಹಾಗಿರಲಿ, ಮನುಷ್ಯಪ್ರಾಣಿಯು ಇಂಥಾ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವಾ ಯಹಸ್ತ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಖುದ್ದು ನಡುಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಪಾದದಲ್ಲೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಟ್ಟು ಪಾದ ಮುಂದಿಡಬೇಕು ಒಂದು ವೇಳೆ ದೇವರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸೃಷ್ಟಿ ಸೌಂದರ್ಯದ ಕಡೆ ಇವನ ಮನಸ್ಸು ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಇವನು ಕೊರಕಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಚಟಪಟಿಸುವದೇ ಹೇಗಾದರು ಒಂದು ಕೊರಕಲದಿಂದ ಬಿದ್ದವನು ಎದ್ದು, ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಇದಕ್ಕೂ ಉನ್ನತವಾದ ಗುಂಡಿಯು ಸಿದ್ಧವಾಗಿಯೇ ಇರುವದು ಆಜು ಗುಡ್ಡಗಳಿಂದ ಬರುವ ನೀರಿಗೆ ನಿಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವದರಿಂದ, ಅವು ತಮ್ಮ ಸಂಗಡ-ಕಸ-ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ತಂದು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುವವು. ಈ ಮುಳ್ಳುಗಳ ಭಯಕ್ಕಂತ ಜೋಡುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವದೂ ಅಸಾಧ್ಯವೇ. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಳಕಾಲ ಮಟ್ಟ ಹುಗಿಯುವ ಅಲೀನಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟು ತಿರುಗಿ ಆ ಕಾಲು ತೆಗೆಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಜೋಡು ಒಳಗೇ ಎಳಕೊಂಡು ಕಾಲು ಮಾತ್ರ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಇಂಥಾ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳವಾಗಬಾರದೆಂತಿದ್ದರೆ, ಪಾದರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮನೆಗೆ ತರಬೇಕೆಂತ ಇದ್ದರೆ, ಕಿರಸ್ತಿನವರಿಗೆ ಬರುವ ಪ್ರಸಂಗ ತಿಳ್ಳಾ ಅನ್ಯ ಮಾರ್ಗವಿರುವದಿಲ್ಲ ಕೆಲವೊಂದು ಘಟ್ಟ-ಮಟ್ಟ ಜಾಗವೆಂತ ಪಾದರ ಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಒಳ್ಳೇ ದುಸ್ತರದಿಂದ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುವದೇ ತಡ, ಕಾಲು ಮೇಲಾಯಿತಂತಲೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ನಮ್ಮ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದು, ಗುಡ್ಡಗಳ ಬಿರೆಯಿಂದ ಬರುವ ನೀರಿನ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಪ್ರತಿಬಂಧವಿಲ್ಲದಿರುವದರಿಂದ, ಇಂಥಾ ಅನರ್ಥಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ನೀರಿನ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಹೊರತು ನಮ್ಮ ದಾರಿಯು ಸುಗಮವಾಗಲಾರದು. ಈ ತನಕ ಲೋಕಲ್‌ಬೋರ್ಡ ಮೆಂಬರರ ದೃಷ್ಟಿಯು ಯಾಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲವೆನ್ನುವದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಪಾಸಿ[illegible]ದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ವಸಾರಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತ ರಸ್ತೆಗೆ ಗಟಾರ, ಮೋರಿ ಗಟಾರ, ಇವುಗಳ ಮಹತ್ವವು ಬಹಳ ಇರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಇವುಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡ, ಆಮೇಲೆ ರಸ್ತೆಯು ಸಹಜ ಸುಧಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದೀತು. ಈ ಪ್ರಗತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯು ಒಳ್ಳೇ ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವದು ಒಂದು ಅಗತ್ಯದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಸೈಕಲ-ಮೋಟಾರ-ಟಾಂಗಾ-ಗಾಡಿಗಳು ಏಕೂ ಇಲ್ಲದ ಮೂಲಕ, ರಸ್ತೆಗಳು ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಈ ಜನರ ಹಾನಿಗಳು ಪರಿಗಣಿಸಿ ತೀರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೋರ್ಡ ಮೆಂಬರರು, ಖರೇ ಖುಚೀ ಮೆಂಬರರಾಗಿದ್ದ, ಇಂಥಾ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ನಜರಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡು, ಸುಧಾರಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಮೆಂಬರಿಯು ಸ್ವಾರ್ಥಕವಾಗುವದೆಂತ ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ

ತಾರೀಖು ೧೯-೭-೨೦.
ಮುಕ್ಕಾಂ ಪಕ್ಕಿಗದ್ದೆ ತಾಲೂಕ ಸಿದ್ದಾಪೂರ } ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ವೆಂಕಪ್ಪ ಹೆಗಡೆ ಹೂವಿನಮನೆ

ಬಾಲವಿವಾಹವೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಹಾನಿಯೋ?

(ಲೇಖಕ— ಕಾಳಿ)

ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವೂ ಅದರ ನಿಯಮಗಳೂ (೪)

ಹಿಂದೆ ಬಾಲವಿವಾಹವು ಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತವೂ ನಿರ್ದುಷ್ಟವೂ ಆಗಿರುವದರಿಂದ, ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯನ್ನು ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ, ಮೇಲಾಗಿ ಉಪಕಾರವನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಈಗ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಕೊಳ್ಳುವ ಹಾನಿಯನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ಅಧಃಪಾತಕ್ಕೆ-ಪ್ರಧ್ವಂಸಕ್ಕೆ- ಸರಿ ಹಚ್ಚಿ ನೋಡಿದರೆ, ಆ ಹಾನಿಯು ಏನೂ ಇಲ್ಲೆಂದು ಕಂಡುಬರುವದು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವೆಂದರೇನು, ಅದರ ಅಧಃಪಾತವೆಂದರೆ ಹೇಗೆ, ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಕ್ಕೇ ಅಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮೇಲೆ-ಮನುಷ್ಯಜಾತಿಯ ಮೇಲೆ ಸಹ-ಆದ್ದ, ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಅವವು ಎಂಬದನ್ನ ವಿವರಿಸುವೆವು

ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ, ಮೋಕ್ಷ ಇವು ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳು- ಮನುಷ್ಯನು ಬಯಸತಕ್ಕ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಇವುಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯಿರುವದಿಲ್ಲ ಅದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ವಿಶೇಷವಾದ ಧರ್ಮದ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯಜಾತಿಯು ಇತರ ಜಾತಿಗಳಿಂದ ವ್ಯಾವರ್ತಿಸಲ್ಪಡುವದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಮನುಷ್ಯನು ಮೊದಲು ಧರ್ಮದಂತೆ ಆಚರಿಸಬೇಕು ಬಳಿಕ ಧರ್ಮದ್ವಾರಾ ಅರ್ಥ (ಸಂಪತ್ತು) ವನ್ನು ಗಳಿಸಬೇಕು, ಆಮೇಲೆ ಧರ್ಮಾರ್ಥಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕಾಮವನ್ನು (ಬಯಕೆ) ಪೂರಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಮತ್ತು ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಸಾಹಾಯ್ಯದಿಂದಲೇ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಹೇಗೆ ಪಡೆಯಬೇಕು, ಈ ಶಾಶ್ವತ ಜ್ಞಾನದ ಆಚರಣೆಯು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಈ ವಿಷಯವು ಸಕ್ಕದ್ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಂಡರೂ, ಸಾಧಕರಿಗೆ ಇದನ್ನಿದ ಎಂದೂ, ಎಂದೂ ಆಶಾಭಂಗವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಇದನ್ನು ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವು ಈ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳ ಇಮಾರತಿಗೆ ನೆಲಗಟ್ಟಾಗಿರುವದು.

ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದರೆ, ವೇದ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯೆಯು, ಚರ್ಯವೆಂದು ಆಚಾರವು ವೇದಾಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ, ಇಲ್ಲವೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಗಾಗಿ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಆಚರಣೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವೆನ್ನುವರು. ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯಬೇಕಾದರೆ, ಶರೀರವು ಸಶಕ್ತನಾಗಿಯೂ, ಮನಸ್ಸು ಸ್ಥಿರವಾಗಿಯೂ ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಆದರೆ, ಈ ಕೆಲಸವು ಇಂದ್ರಿಯ ದಮನದ ಹೊರತು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮನು ಮಹರ್ಷಿಗಳು—

ವಶೇಕೃತ್ವೇಂದ್ರಿಯಗ್ರಾಮಂ
ಸಂಯಮ್ಯ ಚ ಮನಸ್ತಥಾ|
ಸರ್ವಾನ್ ಸಂಸಾಧಯೇದರ್ಥಾನ್
ಅಕ್ಷಿಣ್ವನ್ ಯೋಗತಸ್ತನುಮ್ ||

(ಮುಂದೆ ೩ನೇ ಪಾನಿನಮೇಲೆ)

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೧೪ ಮಾಹೆ ಆಗೋಸ್ಟ, ೧೯೩೦.

ಸ್ಮಾರಕದ ವಿಡಂಬನೆ.

ಸ್ಮಾರಕವೆಂದರೇನು, ಅದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ವರೂಪವು ಹ್ಯಾಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ? ಲೋಕಮತಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕೆಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಮಾರಕದ ಸನ್ಮಾನವು ಹ್ಯಾಗೆ ದೊರಕುತ್ತದೆ? ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಮಾರಕದ ಕಲ್ಪನೆಯು ಎಷ್ಟು ದೂಷಿತವಾಗಿದೆ? ಎಂಬುದರ ವಿಷಯವಾಗಿ, ನಾವು ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ತಾತ್ವಿಕ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ತಾತ್ವಿಕ ವಿವೇಚನೆಯೊಂದಿಗೆ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳನ್ನೂ, ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನೂ ಮುಂದಿಟ್ಟ ಹೊರತು ವಿಷಯಜ್ಞಾನವು ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಜನರಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಗುವದಿಲ್ಲೆಂತಲೋ ಏನೋ, ಸ್ಮಾರಕಭಕ್ತರು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಂಧಭಕ್ತಿಯೊಳಗೆ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಅಪಾತ್ರರಿಗೆ ಸ್ಮಾರಕದಿಂದ ಮನ್ನಿಸುವ ಉಪದ್ವ್ಯಾಪದ ಒಂದು ತಾಜಾ ಉದಾಹರಣೆಯು, ನಾಟಿಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವನ್ನು ನಟಿಸುತ್ತ, ಪರದೆಯೊಳಗಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವ ವಾರಾಂಗನೆಯಂತೆ ರಂಗಸ್ಥಳದೊಳಗೆ ಬರಹತ್ತಿದೆ. ಇದರ ನಾಟ್ಯವು, ಇದರ ನರ್ತನವು, ಇದರ ಮಂಜುಳ ಗಾಯನವು, ಇಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿದಲ್ಲ,-ಅವುಗಳ ಧ್ವನಿಯೂ, ಸ್ವರಸ್ಪರ್ಶ, ಬಹುಜನ ಸಮಾಜದ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಕೇಳಬಂದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅದರ ಅಂಪಾದ ಸ್ವರವನ್ನು ಅತ್ಯಲ್ಪ ಕೇಳಿರುವೆವು ಜನರಿಗೆ ಇಂಥ ಸ್ಮಾರಕದ ನಾಟಕವನ್ನು ಯಾರ ದೆಸೆಯಿಂದ ನಡಿಸುವರು, ಅದರ ಸೂತ್ರಧಾರರು ಯಾರು, ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ, ದೀರ್ಘಕಾಲ ಗೊಂದಲವಾಗಬಹುದೆಂದು ನಾವು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಸ್ಮಾರಕದ ಶಾಸ್ತ್ರದೊಳಗಿನ ದೋಷಗಳ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆಂತಲೂ, ನಮಗೆ ಅದನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಈ ಉದಾಹರಣೆಯು:, ಈ ನಾಟಕವು ಬೆಲ್ ಸಾಹೇಬರ ಮನ್ನಣೆಗೆಂದು, ಅವರ ಕೆಲ ಅಂಕಿತರೂ, ದೋಸ್ತ ಭಕ್ತರೂ, ನಡಿಸಿದ "ಬೆಲ್ ಸ್ಮಾರಕ' ಯೋಜನೆಯೊಳಗಿದೆ. ಒಳಗಿಂದೊಳಗೆ ಅದರ ಸಿದ್ಧತೆಯು ನಡೆದಿದೆಂದು ಕೇಳಿ, ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಮಗೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ ●

ಈ ಸ್ಮಾರಕದ ನಾಟಕದ ಸೂತ್ರಧಾರರು ಪುಣೆಯೊಳಗಿದ್ದ ರಾ| ಚಂದಾವರಕರರೆಂಬ ಬೆಲ್ ಸಾಹೇಬರ ಅತಿ ಪ್ರೀತಿಯ ಒಬ್ಬ ಜಂಗಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರುವರು ಜಂಗಲಖಾತೆಯೊಳಗೆ ಇಪತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ರೂಪಾಯಿಯ ಕಾರಕೂನಿಯಮೇಲಿಂದ, ಎಕ್ಸ್ಟ್ರಾ ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ಕನ್ಸರವೇಟರರಾಗಿ, ೫೦೦—೬೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳವನ್ನು ದೊರಕಿಸುತ್ತಿರುವ ಭಾಗ್ಯವಂತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಇವರೊಬ್ಬರಾಗಿರುವರು ಇವರು ಬೆಲ್ ಸಾಹೇಬರ ಪರ್ಸನಲ ಅಸಿಸ್ಟಂಟ, ಅಂದರೆ ಹಸ್ತಕರಾಗಿದ್ದರು ಸಾಹೇಬರದೂ, ಇವರದೂ, ಸಹವಾಸವು ದೀರ್ಘಕಾಲವಾಗಿತ್ತು. ಅದೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ಯೋಗಾಯೋಗವಾಗಿತ್ತೆಂತಲೂ ಹೇಳಬಹುದು ಇಷ್ಟು ಋಣಾನುಬಂಧಿಯಾದ ಸೇವಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಒಡೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯುಂಟಾಗುವದೂ, ಇಂಥ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವರು ಯತ್ನಿಸುವದೂ, ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತರ ಧರ್ಮವೇ ಸರಿ. ತಮ್ಮ ಆರಾಧ್ಯದೇವತೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ, ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ, ಭಜಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಇವರು ಸ್ಮಾರಕದಂಥ ಮಹಾಪೂಜೆಯ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಯೋಜಿಸಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಮಹಾಪೂಜೆಯು ಸ್ಮಾರಕದ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ ಸನ್ಮಾನವನ್ನೂ ಪಡೆಯಬಹುದೆಂದು ಶಂಕಿಸಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಅದರ ನಿವೇದನವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಹೊರತು ನಮಗೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಸ್ಮಾರಕ ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳಿಗೆ ತಾವು ಮಾಡಿದ ಸ್ಮಾರಕಗಳಿಗೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬೆಲೆ ಇದೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸನ್ಮಾನದ ಮಹತ್ವವಿದೆ ಎಂಬ ಸಂಗತಿಯು ತಮ್ಮ ಅಂಧ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯದೆ, ಲೋಕ ಮತದ ಅಪಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ ಲೋಕಮತದ ಬೆಲೆಯನ್ನು, ಅದರ ಹೆಸರನ್ನು, ಅದರ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಅಪ್ರಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನಾದರೂ, ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ

ಬೆಲ್ ಸಾಹೇಬರ ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಆಳಿಕೆಯು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಲೋಕಮತಕ್ಕೆ ತೀರ ಅಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉದರನಿರ್ವಾಹದ ಒಂದೇ ಸಾಧನೆಯಾದ ಬೇಸಾಯವು ಈಗಿದ್ದಷ್ಟು ವಿಪನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಬೆಲ್ ಶಾಹಿಯ ಧೋರಣವೇ ಬಹು ಅಂಶದಿಂದ ಕಾರಣವಾಗಿದೆಂದು, ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಲೋಕಮತವಾಗಿದೆ 'ಒಕ್ಕಲಿಗರಂದರೆ, ದುಷ್ಟ ಬುದ್ಧಿಯವರು, "ಬೆಟ್ಟದೊಳಗೆ ಸೇರಿದ ಕಾಡಕೀ ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡುವದೊಂದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇವರು ನಡಿಸುತ್ತಾರೆ, ಇವರು ಬೆಟ್ಟದ ಕೊಳೆಗಾರರು,' ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಅಬಾಧಿತವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದಂತೆ ಇವರು ತಮ್ಮ ಜಂಗಲ ಧೋರಣವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ಬೇಸಾಯವು ತೀರ ಕೆಂಗೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಬೇಸಾಯದ ವೈರಿಗಳೆಂದು ಸಕಾರಣವಾಗಿ ಜನರ ಭಾವನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ಅಪ್ರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಮಾರಕದಿಂದ ಮನ್ನಿಸುವದೆಂದರೆ, ಅದೊಂದು ಸ್ಮಾರಕದ ವಿಡಂಬನೆಯಾಗುವದಲ್ಲವೇ? ಈ ಸ್ಮಾರಕ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೇನಂದರೆ— ಬೆಲ್ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ಮಾರಕದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನೀವು ಮುಂದರಿಸಿದರೆ, ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಈ ಸ್ಮಾರಕವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನೀವು ಇಚ್ಛಿಸಿದರೆ, ಈ ಸ್ಮಾರಕದ ನಿಷೇಧವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು. ಕರವಾ ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಭುಜಂಗನ ಅಗ್ನಿದ ಹಾಡು ಈ ಸ್ಮಾರಕದ್ದಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅದರ ನಂಟರು ಬಂಟರೇ ಜವಾಬದಾರರಾಗುವರೆಂದು ಅರಿತಿರಿರಿ ಈಗಿನ ಲೋಕಶಾಹಿಯೊಳಗೆ ಸತ್ಪಾತ್ರರಾದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮನ್ನಣೆಯು ದೊರಕುವದು ಅಪಾತ್ರರಿಗೆ ಎಂದೂ ದೊರಕದು. ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಅದನ್ನು ದೊರಕಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ, ಅವರಿಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ಪ್ರತೀಕಾರವಾಗುವದು. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ವರೂಪವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮದೇನೂ ವಾದವಿಲ್ಲ. ಖುಶಿಯಾದ ಜನರು ತಮ್ಮ ಸಾಲವನ್ನು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ತೀರಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಪೂಜಾ ಸತ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ದೊರಕಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸದಿದ್ದರಾಯಿತು ಬೆಲ್ ಸಾಹೇಬರು ಬಹುಲೋಕಪ್ರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರೆಂದು ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬ ಮೆಂಬರನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವಾಗ ಸೂಚಿಸದಿದ್ದರಾಯಿತು. ಇದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ತಾಳಿ, ಬೆಲ್ ಭಕ್ತರು ತ[ಮ್ಮ] ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಯಥೇಷ್ಟವಾದ ಬಗೆಯಿ[ಂದ] ತೋರಿಸಲಿ ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ[ನ್ಮಾನ]ಕಗಳ ವಿಡಂಬನೆಯಾಗದಿರಲಿ. ಇದೆ ಇಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯು •

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಸ್ಕೆಟ್ ಅಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವ

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ,

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧. ಕೈ ವಾ. ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕರ ಸಾಹಸದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಜನರು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ, ಎಷ್ಟು ಆದರದಿಂದ ಜರಗಿಸಿದರೆಂಬುದು ಎಲ್ಲ ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡಿದರೆ ತಿಳಿಯುವದು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಸಹ ಬಡವರಿಗೆ ಅನ್ನದಾನ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆ, ಚರಿತ್ರ ಕಥನವೇ ಮುಂತಾದ ಸಾಧನಗಳಿಂದ, ಕಾನಡಿಗರು ತಮ್ಮ ಅಶ್ರುಸೇವೆಯನ್ನು ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದರೆಂದು ನಮ್ಮ ಬಾತಮೀದಾರರ ಪತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾಶದೊಳಗೆ ಜನತೆಗೆ ಒಂದೇ ವಿಷಯವಾದ ಲೋ। ಟಿಳಕರ ನಿಧನದಮೇಲಿನ ಲೋಕಮತವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಸರ್ವಸಮ್ಮತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಹೊರಬೀಳುತ್ತವೆ (೧) ಅವರ ಶೀಲವು ಅತಿ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿತ್ತು (೨) ಅವರ ದೇಶಪ್ರೀತಿಯು ಅತ್ಯುತ್ಕಟವಿತ್ತು. (೩) ಅವರ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗವು ಅದ್ವಿತೀಯವಿತ್ತು (೪) ಅವರ ವಿದ್ವತ್ತೆಯು ಅಸಾಮಾನ್ಯವಿತ್ತು. (೫) ಅವರ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವೂ, ದೇಶಸೇವೆಯೂ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿದ್ದವು. (೬) ಅವರ ಕೀರ್ತಿಯು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಬಾಳುವದು. ಹಿಂದೀ ಲೋಕಮತದ ಸರ್ವಸಮ್ಮತ ನಿರ್ಣಯವಿದು; ಹಿಂದೀ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಸಹ ಮಾನ್ಯವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವು. ಟಾಯಿಮ್ಸಕಾರರಂಥ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬ ವೃತ್ತಕಾರರಿಗೆ ಅವರ ದೇಶಸೇವೆಯೊಳಗೆ ಗುಣಲೇಶವೂ ಕಾಣದೆ, ಬರೇ ದೋಷಗಳೇ ಕಂಡು ಬಂದರೆ, ಅದು ಲೇಖಕರ ಅನುದಾರ ಅಂತಃಕರಣದ ದೋಷವು, ಅವರ ಸ್ವಭಾವದೊಳಗಿನ ದ್ವೇಷಬುದ್ಧಿಯ ಭ್ರಾಂತಿಯು; ಅನೇಕ ಮಹಾತ್ಮರ ಚರಿತ್ರದೊಳಗಿನ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ದೋಷವಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿಯುವಷ್ಟು, ಹಿಂದೀ ಲೋಕಮತವು ಜಾಗ್ರತವದೆ. ಈ ದೊಡ್ಡಾಚಾರ್ಯರ ದಿಟ್ಟತನವು, ಅವರ ದ್ವೇಷಬುದ್ಧಿಯ ಭಾವಕ್ಕೆ ಶೋಭಿಸುವಂತಿದೆ. ಆದರೆ, ವೃತ್ತವ್ಯವಸಾಯದ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಲೇಖದಿಂದ ಕಲಂಕಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರ ಲೇಖದ ಜಾಹೀರ ನಿಷೇಧವನ್ನು ನಾವು ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಮಾಡುವೆವು. ಕೈಲಾಸವಾಸಿಗಳ ಕೀರ್ತಿಯು ವಿಶಾಲವದೆ. ಇಂಥ ಅಪಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಅದರ ಕೊಲೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗುವದೆಂದು ತಿಳಿಯುವವರೇ ಮೂರ್ಖರು. ತಿಳಿಗೇಡಿಗಳ ಕೂಡ ವಿವಾದ ವೇಕೆ?

---

೨. ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕರು ತಮ್ಮ ಆಯುಷ್ಯದಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ, ಸಂಪಾದಿಸಲಿಕ್ಕೆ ದುಡಿದ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಕಾಯಿದೆಯು ಅಮಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆಂದು ಇದೇ ಮುಹೂರ್ತಕ್ಕೆ ಡಂಗುರದಿಂದ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಹೀರಿಯಾಗಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಸೋಮವಾರ ದಿವಸ, ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ, ತನ್ನ ಪ್ರಾಂತದ ಮೆಂಬರರನ್ನಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮತದಾರಿಯ ಹಕ್ಕು ಯಾರ್ಯಾರಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆಂದು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಮುಖಾಂತರ ಸರಕಾರವು, ಮತದಾರರ ಹೆಸರಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ಹಕ್ಕುದಾರರು ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇನಕಮಟೆಕ್ಸ ಕೊಡುವವರೂ, ೩೨ ರೂ., ಯಾ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೀರ್ವೆ ಕೊಡುವವರೂ, ಅಷ್ಟು ತೀರ್ವೆಯ ಭೂಮಿಯ ರೈತರೂ ಈ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೋ, ಇಲ್ಲವೋ, ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. (೧೦) ಹತ್ತು ದಿವಸಗಳೊಳಗೆ ಸಬಜಡ್ಜ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಜಿಮಾಡಿ ಈ ಮತದಾರ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಳಗೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ತಪ್ಪಿದರೆ, ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರವು ಮತದಾರರಿಗಿದೆ. ಅವಧಿಯು ತೀರಿದರೆ, ಹಕ್ಕು ತಪ್ಪುವದು. ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ದಿವಸಗಳಿವು. ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕ ನೋಡಿ, ಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರಿಂದ, ವಕೀಲರಿಂದ, ಮುಂದಾಳುಗಳಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ತಕರಾರು ಮಾಡುವದಿದ್ದರೆ, ೨೦ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಒಳಗಾಗಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸಾದರ ಪಡಿಸಿರಿ. ಈ ವಿಷಯದ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ದೇಶಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸದೆ, ಜನರಿಗೆ ಬಹಳೇ ಗೊಂದಲವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನಾದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಸೂಚನೆಯಿದೆ.

---

೩. ಖಾಸಗೀ ಶಿಕ್ಷಕರೊಳಗಿನೊಬ್ಬನು, ಬಿನ್ ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳೊಳಗಿನ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾಡು ಈಗಿನ ಮಹರ್ಘತೆಯೊಳಗೆ ಎಷ್ಟು ಕರುಣಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ, ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಗಳ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಬಳವು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಏರುತ್ತಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮ ಸಂಬಳದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಖಾಸಗೀ ಶಾಲೆಗಳ ಚಾಲಕರಾಗಲಿ, ಸರಕಾರವಾಗಲಿ, ಇನ್ನೂ ಏನೂ, ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಬಿನ್ನಹ ಪತ್ರವನ್ನೊಂದು ನಮಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದು ನಾವು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತೇವಷ್ಟೇ. ಖಾಸಗೀ ಶಾಲೆಗಳು ಬಹುತರವಾಗಿ ಇಂಗ್ರಜೀ ಶಾಲೆಗಳು. ಇಂಗ್ರಜೀ ಶಾಲೆಗಳೊಳಗಿನ ೩/೪ ಶಾಲೆಗಳಷ್ಟು, ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳ, ಉಳಿದವೆಲ್ಲ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು. ಮೇಲ್ತರಗತಿಯ, ಇಂಗ್ರಜೀಯಂಥ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನಡಿಸುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾರವನ್ನು ಜನರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರಿ ಧೋರಣವೇ ಇದೆ. ಇಂಥ ಶಿಕ್ಷಣದ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರವು ಗ್ರಾಂಟವೆಂದರೆ, ವಾರ್ಷಿಕ ವೇತನವನ್ನು, ಸಹಾಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೊಡುವದು. ಈ ಗ್ರಾಂಟು ಶಾಲೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಖರ್ಚಿನ ಮೂರರೊಳಗೆ ಒಂದು ಪಾಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ೩೦೦ ರೂ ಖರ್ಚಾದರೆ, ೧೦೦ ರೂ. ಗ್ರಾಂಟು ಸರಕಾರದಿಂದ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಹುಡುಗರ ಫೀ ಹಣ ಈಗಿದ್ದದರಂತೆ ಪಾಲಕರಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ, ಅವನ್ನು ಮತ್ತೇನು ಏರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಫೀ ಉತ್ಪನ್ನವು ಏರದಿದ್ದ ಮೇಲೆ, ಸರಕಾರಿ ಗ್ರಾಂಟವಾದರೂ ಏರಿದ ಹೊರತು, ಈ ಶಾಲೆಗಳ ಉತ್ಪನ್ನವು ಏರುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಉತ್ಪನ್ನವು ಏರದ ಹೊರ್ತು, ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಬಳ ಏರಿಸಿ, ಖರ್ಚು ಬೆಳಿಸುವದು ಅಶಕ್ಯವು. ‘ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಕುಂತಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗಂಜಿಯಿಲ್ಲ’ ಎಂಬಂತೆ ಈ ದುರ್ದೈವಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾಡಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರಿ ಗ್ರಾಂಟಿನ ೩/೪ ದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ೧/೨ ಕ್ಕಾದರೂ ಏರಿಸುವದೇ ತೀರ ಸಾಧ್ಯತರ ಉಪಾಯವು ಎಂದು ನಮ್ಮದೂ ಮತವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚಾಲಕರು, ಕೆನರಾ ಎ. ಸೊ॥, ಕರ್ನಾಟಕ ಎ. ಸೊ॥, ಡಿ. ಎ. ಸೊಸಾಯಿಟಿಗಳ ಕಮಿಟಿಗಳು ಎಚ್ಚರರಾಗಿ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಸಾದರ ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಸೂಚಿಸುವೆವು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಈ ಹತಭಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಕಂಗೆಟ್ಟು ಹೋಗುವರು. ಖಾಸಗೀ ಇಂಗ್ರಜಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ದಂಧೆಯು ಹಕ್ಕಿಯ ಹಾರಾಟದಂತಿದೆ. ತಮ್ಮ ದರ್ಜೆಗೆ, ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ, ತಕ್ಕ ಸಂಬಳ ಸಿಗದಿದ್ದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಪಗಾರಾದರೂ, ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಗಾದರೂ ಈ ಹಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಆಲದ ಮರದಮೇಲೆ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿ ಉಪೋಷಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಗರಜೇನು? ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಮಧ್ಯಮ ಶಿಕ್ಷಣದ ಭವಿತವ್ಯವು ನಿರಾಶಾಜನಕವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಕರಿಲ್ಲದೇ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬರೆ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಡಿಸುವರೋ, ಯಾ ನಿಜವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವರೋ, ಇದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾಗುವದು, ಆದದರಿಂದ ಚಾಲಕರು ಈಗಿಂದಲೇ ಜಾಗ್ರತರಾಗಲೆಂದು ಬಯಸುವೆವು.

---

೪. ಕಳೆದ ಶನಿವಾರದ ಮುಂಬಯಿ ಕ್ರಾನಿಕಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ರಾ॥ ಎಸ್. ಜಿ. ಹರ್ಡೀಕರರವರ ಒಂದು ಪತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಧ್ಯದ ಜಂಗಲ ಧೋರಣವು ದೇಸಾಯಿಯವನ್ನು ಎಷ್ಟು ನಿರ್ದಯದಿಂದ ಕೊಲ್ಲುತ್ತದೆಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ತಾಲೂಕಿನ ಮಾಳವಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಡವಿಯೊಳಗಿಂದ ನಾಟು, ಕಟ್ಟಿಗೆ ವಗೈರೆ ಒಯ್ಯುವಿಕ್ಕೆ ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಬೇರೆ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಅದರ ದುರುಸ್ತಿ ಖರ್ಚು ಉಳಿಸಬೇಕೆಂದು, ಜಂಗಲದೊಳಗಿನ ಸಾಮಾನನ್ನು ರಯತರು ಕಟ್ಟಿದ ಅಘನಾಶಿನಿ ನದಿಯ ಕಟ್ಟಿನಮೇಲಿಂದ ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರಿಂದ, ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯ ನೀರಿನ ಹೊಡೆತವನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ, ಕಟ್ಟು ಕುಸಿದು, ಇಡೀ ಹಳ್ಳಿಯೊಳಗಿನ ಗದ್ದೆಗಳೆಲ್ಲ ಬಳದು ಹೋದವು. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಜಂಗಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನಿವೇದಿಸಿ, ‘ನಿಮ್ಮ ರಸ್ತೆಯಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಸಾಮಾನು ಒಯ್ಯಿರಿ’ ಎಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿದರೆ, ‘ನಿಮ್ಮ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಜಪ್ತಾ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ’ಂದು ರಯತರಿಗೆ ಧಮಕಿ ಕೊಡುತ್ತಾರಂತೆ! ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಉತ್ಪನ್ನವು ಹೆಚ್ಚೆಂದು ತೋರಿಸಿ, “ಶಾಬಾಸು” ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಆತುರರಾದ ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ರಾಕ್ಷಸರು ಇಡೀ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನೇ ಹಾಳುಹಾಕಿ, ಮೇಲೆ ಬಡ ರಯತರಿಗೆ ಬೆದರಿಸುವದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಡೆಯರ್ಯಾರು? ಮುಲ್ಕಿಖಾತೆಯೋ? ಜಂಗಲಖಾತೆಯೋ? ಎಂಬದೊಂದು ಸಂಶಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರವು ಇತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಗೊಟ್ಟು, ರಯತರ ಸಂಶಯವನ್ನು ದೂರಪಡಿಸುವದೇನು?

---

೫. ನಮ್ಮ ಕಳೆದ ಜುಲೈ ೨೨ ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯ ಇಹವೃತ್ತದಂತೆ, ಸೂರಾ ಪೇಟೆಯ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ಜುಲೈ ೧೮ ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತ ಗೋಪಾಳರಾವ ಯಾರ್ದಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸಭೆಸೇರಿ, ಪೇಟಾ ಸಭೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ರಯತರಿಗೊದಗುವ ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ, ತಮಗೆ ಕೆಲವು ಸವಲತುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಪಾಸು ಮಾಡಿದ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ಡೆಪ್ಯುಟೇಶನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾದರ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಹು ಅಭಿನಂದನೀಯವು. ಆ ಠರಾವುಗಳು:— (೧) ಊರ ಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜನರ ವಸ್ತಿಯ ಸುತ್ತುಮುತ್ತು ೨೦೦ ಯಾರ್ಡು ಜಂಗಲದ ದೊಡ್ಡ ಸಣ್ಣ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಉಪಯೋಗ ರಯತರ ಮರ್ಜಿಯಂತೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ, ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪುನಃ

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೧೨ ನೂಹೆ ಅಗೋಸ್ಟ ೧೯೨೦

ಸ್ಮಾರಕದ ವಿಡಂಬನೆ.

ಸ್ಮಾರಕವೆಂದರೇನು, ಅದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ವರೂಪವು ಹ್ಯಾಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ? ಲೋಕಮತಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕೆಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಮಾರಕದ ಸನ್ಮಾನವು ಹ್ಯಾಗೆ ದೊರಕುತ್ತದೆ? ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಮಾರಕದ ಕಲ್ಪನೆಯು ಎಷ್ಟು ದೂಷಿತವಾಗಿದೆ? ಎಂಬುದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾವು ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ತಾತ್ವಿಕ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ತಾತ್ವಿಕ ವಿವೇಚನೆಯೊಂದಿಗೆ ವೃತ್ತಾಂತಗಳನ್ನೂ, ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟ ಹೊರತು ವಿಷಯಜ್ಞಾನವು ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಜನರಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಗುವದಿಲ್ಲೆಂತಲೋ ಏನೋ, ಸ್ಮಾರಕವೀರರು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಂದಜಸ್ತಿಯೊಳಗೆ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಅಪಾತ್ರರಿಗೆ ಸ್ಮಾರಕದಿಂದ ಮನ್ನಿಸುವ ಉಪದ್ವ್ಯಾಪದ ಒಂದು ತಾಜಾ ಉದಾಹರಣೆಯು, ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವನ್ನು ನಟಿಸುತ್ತ, ಪರದೆಯೊಳಗಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವ ವಾರಾಂಗನೆಯಂತೆ ರಂಗಸ್ಥಳದೊಳಗೆ ಬರಹತ್ತಿವೆ. ಇದರ ನಾಟ್ಯವು, ಇದರ ವರ್ತನವು, ಇದರ ಮಂಜುಳ ಗಾಯನವು, ಇನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿದಲ್ಲ,-ಅವುಗಳ ಧ್ವನಿಯೂ, ಸ್ಪರ್ಶವೂ, ಬಹುಜನ ಸಮಾಜದ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಕೇಳಬಂದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅದರ ಇಂಪಾದ ಸ್ವರವನ್ನು ಅತ್ಯಲ್ಪ ಕೇಳಿರುವೆವು. ಜನರಿಗೆ ಇಂಥ ಸ್ಮಾರಕದ ನಾಟಕವನ್ನು ಯಾರದೆಶೆಯಿಂದ ನಡೆಸುವರು, ಅದರ ಸೂತ್ರಧಾರರು ಯಾರು, ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ, ದೀರ್ಘಕಾಲ ಗೊಂದಲವಾಗಬಾರದೆಂದು ನಾವು ಮುನ್ನಿಗಳೇ ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಸ್ಮಾರಕದ ಶಾಸ್ತ್ರದೊಳಗಿನ ದೋಷಗಳ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆಂದಲ್ಲೂ, ನಮಗೆ ಅದನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಉದಾಹರಣೆಯು, ಈ ನಾಟಕವು ಬೆಲ್ ಸಾಹೇಬರ ಮನ್ನಣೆಗೆಂದು, ಅವರ ಕೆಲ ಅಂಕಿತರೂ, ದೋಸ್ತ ಭಕ್ತರೂ, ನಡಿಸಿದ "ಬೆಲ್ ಸ್ಮಾರಕ" ಯೋಜನೆಯೊಳಗಿದೆ. ಒಳಗಿಂದೊಳಗೆ ಅದರ ಸಿದ್ಧತೆಯು ನಡೆದಿದೆಂದು ಕೇಳಿ, ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಮಗರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಸ್ಮಾರಕದ ನಾಟಕದ ಸೂತ್ರಧಾರರು ಪ್ರಜೆಯೊಳಗಿದ್ದ ರಾ। ಚಂದಾವರಕರರೆಂಬ ಬೆಲ್ ಸಾಹೇಬರ ಅತಿ ಪ್ರೀತಿಯ ಒಬ್ಬ ಜಂಗಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರುವರು. ಜಂಗಲಖಾತೆಯೊಳಗೆ ಇಪತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ರೂಪಾಯಿಯ ಕಾರಕೂನಿಯಮೇಲಿಂದ, ಎಕ್ಸ್ಟ್ರ ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ಕನ್ಸರವೇಟರರಾಗಿ, ೫೦೦—೬೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳವನ್ನು ದೊರಕಿಸುತ್ತಿರುವ ಭಾಗ್ಯವಂತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವರೊಬ್ಬರಾಗಿರುವರು. ಇವರು ಬೆಲ್ ಸಾಹೇಬರ ಪರ್ಸನಲ್ ಅಸಿಸ್ಟಂಟ, ಅಂದರೆ ಹಸ್ತಕರಾಗಿದ್ದರು. ಸಾಹೇಬರ ಇವರದೂ ಸಹವಾಸವು ದೀರ್ಘಕಾಲದಾಗಿತ್ತು. ಅದೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ಯೋಗಾಯೋಗವಾಗಿತ್ತೆಂತಲೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಇಷ್ಟು ಋಣಾನುಬಂಧಿಯಾದ ಸೇವಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಒಡೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯುಂಟಾಗುವದು. ಇಂಥ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವರು ಯತ್ನಿಸುವದೂ, ಸ್ವಾಮಿಪ್ರೇಮದ ಧರ್ಮವೇ ಸರಿ. ತಮ್ಮ ಆರಾಧ್ಯದೇವತೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ, ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ, ಪೂಜಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ತಿಳಿಯದೆ, ಇವರು ಸ್ಮಾರಕದಂಥ ಮಹಾಪೂಜೆಯ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಯೋಜಿಸಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಮಹಾಪೂಜೆಯು ಸ್ಮಾರಕದ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿಸಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ, ಸನ್ಮಾನವನ್ನೂ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುವದೆಂದು ಕಂಡಿಸಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಅದರ ನಿಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಮಾಡುವ ಹೊರತು ನಮಗೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಸ್ಮಾರಕ ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳಿಗೆ ತಾವು ಮಾಡಿದ ಸ್ಮಾರಕಗಳಿಗೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬೆಲೆ ಇದೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸನ್ಮಾನದ ಮಹತ್ವವಿದೆ, ಎಂಬ ಸಂಗತಿಯು ತಮ್ಮ ಅಂಧ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯದೆ ಲೋಕಮತದ ಅಪಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಲೋಕಮತದ ಬೆಲೆಯನ್ನು, ಅದರ ಹೆಸರನ್ನು, ಅದರ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಯುವದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಅಪ್ರಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನಾದರೂ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಬೆಲ್ ಸಾಹೇಬರ ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಆಳಿಕೆಯು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಲೋಕಮತಕ್ಕೆ ತೀರ ಅಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉಪಜೀವನದ ಒಂದೇ ಸಾಧನೆಯಾದ ಬೇಸಾಯವು, ಈಗಿದ್ದಷ್ಟು ವಿಪನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಬೆಲ್ ಸಾಹೆಬರ ಧೋರಣವೇ ಬಹು ಅಂಶದಿಂದ ಕಾರಣವಾಗಿದೆಂದು, ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಲೋಕಮತವಾಗಿದೆ. 'ಬಿಕ್ಕಲಿಗರಂದರೆ, ದುಷ್ಟ ಬುದ್ಧಿಯವರು, ಬೆಟ್ಟದೊಳಗೆ ಸೇರಿದ ಕೂಡಲೇ ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡುವದೊಂದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇವರು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ, ಇವರು ಬೆಟ್ಟದ ಕೊಳೆಗಾರರು,' ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಅಬಾಧಿತವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದಂತೆ ಇವರು ತಮ್ಮ ಜಂಗಲ ಧೋರಣವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ಬೇಸಾಯವು ತೀರ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಬೇಸಾಯದ ವೈರಿಗಳೆಂದು ಸಕಾರಣವಾಗಿ ಜನರ ಭಾವನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ಅಪ್ರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಮಾರಕದಿಂದ ಮನ್ನಿಸುವದೆಂದರೆ, ಅದೊಂದು ಸ್ಮಾರಕದ ವಿಡಂಬನೆಯಾಗುವದಲ್ಲವೇ? ಈ ಸ್ಮಾರಕ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೇನಂದರೆ— ಬೆಲ್ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ಮಾರಕದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನೀವು ಮುಂದರಿಸಿದರೆ, ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಈ ಸ್ಮಾರಕವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನೀವು ಇಚ್ಛಿಸಿದರೆ, ಈ ಸ್ಮಾರಕದ ನಿಷೇಧವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು. ಶಾರದಾ ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಭುಜಂಗನ ಲಗ್ನದ ಹಾಡು ಈ ಸ್ಮಾರಕದ್ದಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅದರ ನೆಂಟರು ಬಂಟರೇ ಜವಾಬದಾರರಾಗುವರೆಂದು ಅರಿತಿರಿರಿ. ಇಗಿನ ಲೋಕಶಾಹಿಯೊಳಗೆ ಸತ್ಪಾತ್ರರಾದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮನ್ನಣೆಯು ದೊರಕುವದು. ಅಪಾತ್ರರಿಗೆ ಎಂದೂ ದೊರಕದು. ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಅದನ್ನು ದೊರಕಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ, ಅವರಿಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ಪ್ರತೀಕಾರವಾಗುವದು. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ವರೂಪವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮದೇನೂ ವಾದವಿಲ್ಲ. ಋಣಿಯಾದ ಜನರು ತಮ್ಮ ಸಾಲವನ್ನು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ತೀರಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಪೂಜಾ ಸತ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ದೊರಕಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸಿದ್ದರಾಯಿತು. ಬೆಲ್ ಸಾಹೇಬರು ಬಹು ಲೋಕಪ್ರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರೆಂದು ಸಾಕ್ಷೇಪಕ್ಕೆ ಮೆಂಬರನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವಾಗ ಸೂಚಿಸದಿದ್ದರಾಯಿತು. ಇದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ತಾಳಿ, ಬೆಲ್ ಭಕ್ತರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಯಾವದೇ ಬಗೆಯಿಂದ ತೋರಿಸಲಿ. ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸನ್ಮಾನಗಳ ವಿಡಂಬನೆಯಾಗದಿರಲಿ ಇದೆ ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯು.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರೆಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಯೊಬರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿ ಛೆಟ್ಟ ಅಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವ ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರು!

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧. ಶ್ರೀ ವಾ. ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕರ ದಹನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಜನರು ಎಲ್ಲಿ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ, ಎಷ್ಟು ಆದರದಿಂದ ಜರಗಿಸಿದರೆಂಬು ಎಲ್ಲ ವೃತ್ತ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡಿದರೆ ತಿಳಿಯುವದು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಸಹ ಬಡವರಿಗೆ ಅನ್ನದಾನ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆ, ಚರಿತ್ರ ಕಥನವೇ ಮುಂತಾದ ಸಾಧನಗಳಿಂದ, ಕಾನಡಿಗರು ತಮ್ಮ ಅಲ್ಪ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದರೆಂದು ನಮ್ಮ ಬಾತಮೀದಾರರ ಪತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾಶದೊಳಗೆ ಜನತೆಗೆ ಹಿಂದೀ ವಿಷಯವಾದ ಲೋ| ಟಿಳಕರ ನಿಧನದಮೇಲಿನ ಲೋಕ ಮತವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಸರ್ವ ಸಮ್ಮತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಹೊರಬೀಳುತ್ತವೆ (೧) ಅವರ ಶೀಲವು ಅತಿ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿತ್ತು. (೨) ಅವರ ದೇಶಪ್ರೀತಿಯು ಅತ್ಯುತ್ಕಟವಿತ್ತು (೩) ಅವರ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗವು ಅದ್ವಿತೀಯವಿತ್ತು (೪) ಅವರ ವಿದ್ವತ್ತೆಯು ಅಸಾಮಾನ್ಯವಿತ್ತು. (೫) ಅವರ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವೂ, ದೇಶಸೇವೆಯೂ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿದ್ದವು (೬) ಅವರ ಕೀರ್ತಿಯು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಬಾಳುವದು. ಹಿಂದೀ ಲೋಕಮತದ ಸರ್ವಸಮ್ಮತ ನಿರ್ಣಯವಿದು, ಹಿಂದೀ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಸಹ ಮಾನ್ಯವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವು. ಟಾಯಿಮ್ಸ ಕಾರರಂಥ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬ ವೃತ್ತಕಾರರಿಗೆ ಅವರ ದೇಶ ಸೇವೆಯೊಳಗೆ ಗುಣಲೇಶವೂ ಕಾಣದೆ, ಬರೇ ದೋಷಗಳೇ ಕಂಡು ಬಂದರೆ, ಅದು ಲೇಖಕರ ಅನುದಾರ ಅಂತಃಕರಣದ ದೋಷವು, ಅವರ ಸ್ವಭಾವದೊಳಗಿನ ದ್ವೇಷಬುದ್ಧಿಯ ವಾಂತಿಯು, ಅದೇನು ಮಹಾತ್ಮರ ಚರಿತ್ರದೊಳಗಿನ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ದೋಷವಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿಯುವಷ್ಟು, ಹಿಂದೀ ಲೋಕಮತವು ಜಾಗ್ರತವದೆ. ಈ ದೊಡ್ಡ ಟಾಯಿಮ್ಸರ ದಿಟ್ಟತನವು, ಅವರ ದ್ವೇಷಬುದ್ಧಿಯ ಎಷ್ಟಕ್ಕೆ ಶೋಭಿಸುವಂತಿದೆ ಅಂದರೆ, ವೃತ್ತವ್ಯವಸಾಯದ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಲೇಖದಿಂದ ಕಲಂಕಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆಂಬ ಅವರ ಲೇಖದ ಜಾಹೀರ ನಿಷೇಧವನ್ನು ನಾವು ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಮಾಡುವೆವು. ಕೈಲಾಸವಾಸಿಗಳ ಕೀರ್ತಿಯು ವಿಶಾಲವದೆ. ಇಂಥ ಅವಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಅದರ ಕೊಲೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗುವದೆಂದು ತಿಳಿಯುವವರೇ ಮೂರ್ಖರು. ತಿಳಿಗೇಡಿಗಳ ಕೂಡ ವಿವಾದ ವೇಕೆ !

---

೨ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕರು ತಮ್ಮ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ, ಸಂಪಾದಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪಡಿದ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಕಾಯಿದೆಯ ಅಮಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆಂದು ಇದೇ ಮುಹೂರ್ತಕ್ಕೆ ಡಂಗುರದಿಂದ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಹೀರಿಯಾಗಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಸೋಮವಾರ ದಿವಸ, ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ, ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದ ಮೆಂಬರರನ್ನಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮತದಾರಿಯ ಹಕ್ಕು ಯಾರ್ಯಾರಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆಂಬು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಮುಖಾಂತರ ಸರಕಾರವು, ಮತದಾರರ ಹೆಸರಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ಹಕ್ಕುದಾರರು ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇನಕಮಟೆಕ್ಸ ಕೊಡುವವರೂ, ೩೨ ರೂ., ಯಾ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೀರ್ವೆ ಕೊಡುವವರೂ, ಅಷ್ಟು ತೀರ್ವೆಯ ಭೂಮಿಯ ರೈತರೂ ಈ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೋ, ಇಲ್ಲವೋ, ಎಂಬುದನ್ನು ಖಾಸಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. (೧೦) ಹತ್ತು ದಿವಸಗಳೊಳಗೆ ಸಬಜಜ್ಜ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಜಿಮಾಡಿ ಈ ಮತದಾರ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಳಗೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ತಪ್ಪಿದರೆ, ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರವು ಮತದಾರರಿಗಿದೆ. ಅವಧಿಯು ತೀರಿದರೆ, ಹಕ್ಕು ತಪ್ಪುವದು. ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ದಿವಸಗಳಿವು. ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕ ನೋಡಿ, ಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರಿಂದ, ವಕೀಲರಿಂದ, ಮುಂದಾಳುಗಳಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ತಕ್ರಾರು ಮಾಡುವದಿದ್ದರೆ, ೨೦ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಒಳಗಾಗಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸಾದರ ಪಡಿಸಿರಿ. ಈ ವಿಷಯದ ನಿಯಮಾವಲಿಗಳನ್ನು ದೇಶಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸದೆ, ಜನರಿಗೆ ಬಹಳೇ ಗೊಂದಲವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನಾದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಮ್ಮ ಸೂಚನೆಯಿದೆ.

---

೩. ಖಾಸಗೀ ಶಿಕ್ಷಕರೊಳಗಿನೊಬ್ಬನು, ಬಿನ್ ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳೊಳಗಿನ ಶಿಕ್ಷಕರ ಹಾಡು ಈಗಿನ ಮಹರ್ಘತೆಯೊಳಗೆ ಎಷ್ಟು ಕರುಣಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ, ಎಲ್ಲ ಖಾತೆಗಳ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಬಳವು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಏರುತ್ತಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮ ಸಂಬಳದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಖಾಸಗೀ ಶಾಲೆಗಳ ಚಾಲಕರಾಗಲಿ, ಸರಕಾರವಾಗಲಿ, ಇನ್ನೂ ಏನೂ, ಯಾತ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಬಿನ್ನಹ ಪತ್ರವನ್ನೊಂದು ನಮಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದು ನಾವು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುತ್ತೇವಷ್ಟೆ. ಖಾಸಗೀ ಶಾಲೆಗಳು ಬಹುತರವಾಗಿ ಇಂಗ್ರಜೀ ಶಾಲೆಗಳು. ಇಂಗ್ರಜೀ ಶಾಲೆಗಳೊಳಗಿನ ೧/೩ ಶಾಲೆಗಳಷ್ಟು, ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳ; ಉಳಿದವೆಲ್ಲ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು. ಮೇಲ್ತರಗತಿಯ, ಇಂಗ್ರಜೀಯಂಥ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾರವನ್ನು ಜನರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರಿ ಧೋರಣವೇ ಇದೆ. ಇಂಥ ಶಿಕ್ಷಣದ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರವು ಗ್ರಾಂಟವೆಂದರೆ, ವಾರ್ಷಿಕ ವೇತನವನ್ನು, ಸಹಾಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೊಡುವದು. ಈ ಗ್ರಾಂಟು ಶಾಲೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಖರ್ಚಿನ ಮೂರೊಳಗೆ ಒಂದು ಪಾಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ೩೦೦ ರೂ ಖರ್ಚಾದರೆ, ೧೦೦ ರೂ. ಗ್ರಾಂಟು ಸರಕಾರದಿಂದ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಹುಡುಗರ ಫೀ ಹಣ ಈಗಿದ್ದದರಂತೆ ಪಾಲಕರಿಗೆ ನೂಬಲೇ ಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ, ಅದನ್ನು ಮತ್ತೇನು ಏರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಫೀ ಉತ್ಪನ್ನವು ಏರದಿದ್ದಮೇಲೆ, ಸರಕಾರಿ ಗ್ರಾಂಟವಾದರೂ ಏರಿದ ಹೊರತು, ಈ ಶಾಲೆಗಳ ಉತ್ಪನ್ನವು ಏರುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಉತ್ಪನ್ನವು ಏರದ ಹೊರತು ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಬಳ ಏರಿಸಿ, ಖರ್ಚು ಬೆಳಿಸುವದು ಅಶಕ್ಯವು. 'ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಕುಂಬಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗಂಜಿಯಿಲ್ಲ' ಎಂಬಂತೆ ಈ ದುರ್ದೈವಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಹಾಡಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರಿ ಗ್ರಾಂಟಿನ ೧/೩ ದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ೧/೨ ಕ್ಕಾದರೂ ಏರಿಸುವದೇ ತೀರ ಸಾಧ್ಯತರ ಉಪಾಯವು ಎಂದು ನಮ್ಮದೂ ಮತವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚಾಲಕರು, ಕೆನರಾ ಎ ಸೊ||, ಕರ್ನಾಟಕ ಎ. ಸೊ||, ಡಿ. ಎ ಸೊಸಾಯಿಟಿಗಳ ಕಮಿಟಿಗಳು ಎಚ್ಚರಾಗಿ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಸಾದರ ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಸೂಚಿಸುವೆವು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಈ ಹತಭಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಕಂಗೆಟ್ಟು ಹೋಗುವರು. ಖಾಸಗೀ ಇಂಗ್ರಜಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ದಂಧೆಯು ಹಕ್ಕಿಯ ಹಾರಾಟದಂತಿದೆ. ತಮ್ಮ ದರ್ಜೆಗೆ, ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ, ತಕ್ಕ ಸಂಬಳ ಸಿಗದಿದ್ದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಪಗಾರಾದರೂ, ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಗಾದರೂ ಈ ಹಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಆಲದ ಮರದಮೇಲೆ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿ ಉಪೋಷಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬು ನರಹೇನು? ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ದುಃಖ್ಯವು ಶಿಕ್ಷಣದ ಭವಿತವ್ಯವು ನಿರಾಶಾಜನಕವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಕರಿಲ್ಲದೇ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬರೆ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವರೋ, ಯಾ ನಿಜವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವರೋ, ಇದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಅದಬರಿಂದ ಚಾಲಕರು ಈಗಿಂದಲೇ ಜಾಗ್ರತರಾಗಲೆಂದು ಬಯಸುವೆವು.

---

೪. ಕಳೆದ ಶನಿವಾರದ ಮುಂಬಯಿ ಕ್ರಾನಿಕಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ರಾ| ಎಸ್ ಜಿ. ಹರೀಟೆಯವರ ಒಂದು ಪತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಸದ್ಯದ ಜಂಗಲ ಧೋರಣವು ಬೇಸಾಯವನ್ನು ಎಷ್ಟು ನಿರ್ದಯದಿಂದ ಕೊಲ್ಲುತ್ತದೆಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ತಾಲೂಕಿನ ಮಾಣಿನಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಅನಾದಿಯೊಳಗಿಂದ ನಾಡು, ಕಟ್ಟಿಗೆ ವಗೈರೆ ಒಯ್ಯುವಲಿಕ್ಕೆ ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಖೇರ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಅದರ ದುರುಸ್ತಿ ಖರ್ಚು ಉಳಿಸಬೇಕೆಂದು, ಜಂಗಲದೊಳಗಿನ ಸಾಮಾನನ್ನು ರಯತರು ಕಟ್ಟಿದ ಅಘನಾಶಿನಿ ನದಿಯ ಕಟ್ಟಿನಮೇಲಿಂದ ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ, ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯ ನೀರಿನ ಹೊಡೆತವನ್ನು ತಾಳಲಾರದ, ಕಟ್ಟು ಕುಸಿದು, ಇಡೀ ಹಳ್ಳಿಯೊಳಗಿನ ಗದ್ದೆಗಳೆಲ್ಲ ಬರಡು ಹೋದವು. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಜಂಗಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನಿವೇದಿಸಿ, 'ನಿಮ್ಮ ರಸ್ತೆಯಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಸಾಮಾನು ಒಯ್ಯಿರಿ' ಎಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿದರೆ, 'ನಿಮ್ಮ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಜಪ್ತಾ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ರಯತರಿಗೆ ಧಮಕಿ ಕೊಡುತ್ತಾರಂತೆ! ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಉತ್ಪನ್ನವು ಹೆಚ್ಚೆಂದು ತೋರಿಸಿ, "ಶಾಬಾಸು" ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಆತುರರಾದ ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ರಾಕ್ಷಸರು ಇಡೀ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನೇ ಹಾಳುಹಾಕಿ, ಮೇಲೆ ಬಡ ರಯತರಿಗೆ ಬೆದರಿಸುವದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಡೆಯರ್ಯಾರು? ಮುಲ್ಕಿಖಾತೆಯೋ? ಜಂಗಲಖಾತೆಯೋ? ಎಂಬದೊಂದು ಸಂಶಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಸರಕಾರವು ಇತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಗೊಟ್ಟು, ರಯತರ ಸಂಶಯವನ್ನು ದೂರಪಡಿಸುವದೇನ?

---

೫ ನಮ್ಮ ಕಳೆದ ಜುಲೈ ೨೨ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯ ಇತವೃತ್ತದಂತೆ, ಸೂಪಾ ಪೇಟೆಯ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ಜುಲೈ ೧೮ ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತ ಗೋಪಾಳರಾವ ಯಾರ್ದಿಯರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸಭೆಸೇರಿ, ಪೇಟಾ ಸಭೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ರಯತರಿಗೊದಗುವ ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ, ತಮಗೆ ಕೆಲವು ಸವಲತುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಪಾಸು ಮಾಡಿದ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ಡೆಪ್ಯುಟೇಶನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾದರ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದದ್ದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಹು ಅಭಿನಂದನೀಯವು. ಆ ಠರಾವುಗಳು:— (೧) ಊರ ಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜನರ ವಸ್ತಿಯ ಸುತ್ತುಮುತ್ತು ೨೦೦ ಯಾರ್ಡು ಜಂಗಲದ ದೊಡ್ಡ ಸಣ್ಣ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯು ಉಪಯೋಗ ರಯತರ ಮರ್ಜಿಯಂತೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ, ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪುನಃ

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು	ದರ
ರಂಗೂನ ಬೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೧೫।—೧೬
ಮ್ಯುಟ್ಟಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಮಾನಗಿ	೮।
ರಾಗಿ ನಿಜಕ್ಕೆ	೧೧।—೧೨॥।
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೧೯—೨೬
ಹುರುಳಿ ನಿಜ	೧೫।—೧೫।।
ಕಡಳೆ ನಿಜ ೧ಕ್ಕೆ	೧೬—೧೬।
ತೊಗರಿಬೆಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೨೭—೨೨
ಹೆಸರು ಬೇಲ ,	೧೬—೨೮
ಮಾರಿಶಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ ,,	೧೨॥—೧೨॥
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ ,	೨—2
ಹಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ	೧೦
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ ..	೧೯
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ	೧೨—೧೪
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ ,	೬ ೨
ಕೆರೆಸಿನ ಸೂರ್ಯ	೬ ೪
, ಹಂಸ ,	೨ ೮

ಅನುಭವಸಿದ್ಧವಾದ ವೈದ್ಯರಿಗೆ
ನಿಸ್ಪೃಹಸ್ಯ ತೃಣಂ ಜಗತ್ ।
ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ ಧಾತುವೃದ್ಧಿಯಮಾಡುವ ಅತಿ ಉತ್ತಮ
ಪ್ರವಾಳ ಕೇಶರ ಅಮರಸತ್ವ ಚಾಜಿತು
ಮತ್ತು ವನಸ್ಪತಿ ವಿಕೃತ

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಗುಳಿಗೆ.

ಇದರಿಂದ ಕ್ಷೀಣತೆ ಮುಖಕಾಂತಿ ನಪುಂಸಕತ್ವ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ರಕ್ತದೂಷಿತರೋಗ ಮೇಂದುವಿಕಾರ ನರಗಳ ಅಶಕ್ತತೆ ಅಂಗನಿಸ್ತೇಜತ ವಾತ ಶೋಕು ಪದು ತಲೆತಿರುಗ ವದು ಜೀರ್ಣಜ್ವರ ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ ಉಪದಂಶವಿಕಾರ ವ ಸ್ತ್ರಶೂಲಿ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ವಿಕಾರಗಳು, ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ದೃಢತ್ವವು ಕಾಂತಿಯೂ ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯೂ ಕೂಡ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ರತಿಸುಖಕ್ಕ ಎಯಂಕ್ತ್ವನನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ ಉತ್ತಮ ಗುಣಕ್ಕೆ ೪೦ ದಿವಸ ಸೇವಿಸ ಗುಳಿಗೆ ೪೦ಕ್ಕೆ ರೂ ೪-೦-೦

(೧) ಬಾಲಾಮೃತಗುಟಿಕಾ — ಒಕ್ಕಲ ವ ಳ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮ ವಾದ್ದು ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ ೧-೦-೦ (೨) ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಮೇಲೆ ಚೂರ್ಣ— ೧೪ ದಿವಸದ ಔಷಧಕ್ಕೆ ರೂ ೨-೦-೦ (೩) ಅಜೀರ್ಣ ನಾಶಕ ಮಲಮು— ಡಬ್ಬಿಗೆ ಆಣೆ ೦-೮-೦ (೪) ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ನಾಶಕಗುಳಿಗೆ— ಬಿಸು ಒಗೆದ ಜಗ ವ್ಯಾಧಿಗೆ ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ ೨-೦-೦

ಅನುಮಾನಪತ್ರ ಔಷದಿಯ ಸಂಗಡ ಅಂಚೆ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ

ವಿಳಾಸ— **ವೈದ್ಯ ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ಮೋದಕ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ, ಪೋಸ್ಟ ವಿರಸಿ.**

ಜಿಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಕಾನಡಾ

ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರೆ ಲೇಖನ ಮತ್ತು ಭಾಷಣ ೦-೧೨-೦, ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮತೀರ್ಥರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಣ ೦-೮-೦ ದಾದಾಬಾಯಿ ನವರೋಜಿ ಜಿಲ್ಲನವರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರೆ ೦-೧೨-೦ ಕರ್ತವ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ೦-೮-೦ ಬುದ್ಧಿಯ ಮಾತು ೦-೪-೦ ಆದುನಿಕ ಜಗತ್ತು ೦-೪-೦ ಪತಿತೋದ್ಧಾರ ೦-೪-೦

ವಿಳಾಸ:— **ಎಂ. ಎಂ. ಹರ್ಡೇಕರ.**

ಧಾರವಾಡ

ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷದಗಳು.

1 ಮಹಾಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ಲೇಹ — ಬಹು ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಅಜೀರ್ಣ ಎದೆನೋವು ಮಲಬದ್ಧತೆ ಶರೀರಗಳ ಪಳಿಕದಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಕೃತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುಪುಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ ಹೊಳೆಸುವದು 10 ದಿನ ಸೇವಿಸುವ ಲೇಹ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ 1 1- 0 3 ಡಬ್ಬಿಗೆ 4 12 0

2 ಮಹಾಜ್ವರಾಂಕುಶ — (ಖಾತ್ರಿ ಗುಣ) — ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ ನಿಮೋನಿಯಾ ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ದ್ವಿತೀಯ ತೃತೀಯ ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-8-0

3 ಬಾಲಗ್ರಹ ಗುಟಿಕೆ — ಕೂಸುಗಳ ಮಕ್ಕಳ ಅಪಸ್ಮಾರಕ್ಕೆ ರಾಮಬಾಣ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ 0 10 0

4 ಖಾಂಸಿ ಕೆಮ್ಮಿನ ಗುಳಿಗೆ ಇದು ಖಾಸ ಸಿದ್ಧ ಔಷದಿ ಒಂದೇ ಗುಳಿಗೆಯಿಂದ ಕಫ ಬಿಟ್ಟು ಕೆಮ್ಮು ಇಲ್ಲದಾಗುವದು ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0 10 0

5 ... — ... ಹೋಗುವಾಗ್ಯೆ ... ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ... ಕಾಲರಾ ರೋಗಿಗೂ ... 2 ದಿವಸದೊಳಗೆ ... 1 ... ಔಷದಿ ...

6 ... — ಇದರ ... ಕೆಂಪು ... ಮುಟ್ಟಾಗುವದು ... ರಕ್ತಸ್ರಾವ, ... ಹೋಗ ... ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಗರ್ಭಕೋಶವನ್ನು ... 1 ಬಾಟ್ಲಿ ... 1 ಬಾಟ್ಲಿ ... 2 0

ಎಸ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂ ಸನ್ಸ.

ನೆಟಿವ್ ಪೋಸ್ಟ, ರಥಬೀದಿ

ಮಂಗಳೂರ ದ. ಕ.

ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತ ... ಬಹು ...

ಮುಖಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷದವು ಹಚ್ಚಿ ... ನೋಡಿ ವ ಹಲ್ಲು ... ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ... ಯುವ ... ದಲ್ಲಿ ... ಗಳಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ... ಬಾಣ ಔಷದ ... ಬಾಲಗ್ರಹ ಎಲ್ಲಾ ತರದ ... ಶಾಂತಿ ... ಳಗ ... ಹಿಂಗೆ ... ಗುಂಯಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ... ಕಡಿತ ... ಮೇಹರೋಗ ...

ಪ್ರತಿ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ಕ್ರಯ ೦-೧೨-೦

ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ.

ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದಿ ಔಷಧಶಾಲೆ

ಕುಮಟಾ (ಎನ್ ಕೆನರಾ)

ಹಣ ಒಪ್ಪೋತ್ತಾ! "ಓಂ" ಹೊಸಔಷಧ
ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣವಾಪಸು
(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ,)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕಾರಕವಾದ ಪಾಕನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ಅರ್ಕನು ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು ಬಹುದಿವಸದಿಂದ ವನಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯ ಎಲ್ಲ ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯವದು. ಉಷ್ಣದಿಂದದೂಷಿಕವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣವುಕಟಾಗಬೇಕೊ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ ಬರುವವು ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಮುಟ್ಟು ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದ ಹಾ, ಬಹು ದಿನಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದಲೂ, ಗುಣ ಬರುವದು. ನಿದಾನ ಒಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ

ಬೆಲೆ ಅಂಚೆ ಹಾಸಲು ಸಹ ೧೪ ತೊಲೆಯ ಡಬ್ಬಿಗೆ ರು ೧ ೧೨ಆಣೆ ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೪ ರು ೮ ಆಣೆ ೧೨ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೧೫ ರು ... ೧೦ ಡಬ್ಬಿ ... ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು

ಪತ್ತೆ—ಪ್ಹಿ ಆರ್. ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ

ಪೋಸ್ಟ, ಪ್ಯಾಟಿ, ಜಿ ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು ಯಾವ ... ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮನೆ ಸಮಾರಂಭ ದಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ... ಹಚ್ಚಿದರೆ ಇದರಿಂದ ... ಸಹ ಕಡಿಮೆ ... ಈ ... ದೀಪಗಳು ... ಈ ದೀಪ ... ಹಚ್ಚು ... ಕ್ರಯಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ದರದ ... ಕೆಳಗಿನ ... ಕಳಿಸು ...

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ... ಕ್ಯಾನಡೀ

ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ

No. Reg. B. 1270.

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೪೪.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ -
ಮುಂಚಿಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.
ವ್ಹಿ ಪಿ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 2-13-0
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆ 0-1-0

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ.-
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಯಾವ ಭಾಷೆಯ(೧೫ ಎಮ್ ಅಗಲ)ದ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ.3-0-0
ಅನಂತ್ರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0.
ಹೆಚ್ಚಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

—[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೧೯ ನೇ ಅಗೋಸ್ಟ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆವುರಿ, ಕಣ್ಣಿನ ದೃಷ್ಟಿ ಕಡಿಮೆಯಿಂದ ಕೀವುಸೋರುವದು ಶೀತ್ರುತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ದೆಬಾರದಿರುವದು, ನರವು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಚಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ, ಉದುರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ತಲೆಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಬೆಲೆ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 1 0 0, 3 ಕ್ಕೆ 2 10 0 ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆ1ಕ್ಕೆ 2-0-0 3ಕ್ಕೆ 5 4 0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8 0
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4 0 0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಖವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃತ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೆರಗು) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ 2/-

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಜ್ವರ, ಗಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ ಗುಣ ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ 8ಆಣೆ ಟ ಖ. ಅಲಾಯದ ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7. ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ,

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA, MANGALORE.

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು 8ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ 1 8 ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 8 8, 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 16 8

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಟ್ಯಾಬ್ಲೆಟ್‌ಗಳು ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರದ್ದು 25 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8 ರೂ 1 ಮತ್ತು ರೂ 8-1.

ರೆವುಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಶೂಲೆ, ಕಟಿವಾತ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಯ. ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ 8 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 5 4 0

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ 5. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 1 10 1ಡಜನಿಗೆ ರೂ 3

ಶುಸ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್1 2 4 ಔನ್ಸ್1 2. 4.
ಆ 2½ ಆ 3½ ಆ 6 ಆ 11 ರೂ 1 4 ರೂ 2 4

ದೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಗಳು

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಹೊಳ್ಳರೊಡನೆ ಪಳ್ಳ ತಂಬತರಾಗಿ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೊಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೂಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕನ್ನಡಕ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಲುಗಳೂ ದೊರೆಯುವವು ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಕಾಣುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
ಮಂಗಳೂರು.

ಕಂಬಳಿಗಳು.

ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು.

ರೇನ ಕೋಟಿಗೂ, ಕೋಟಿಗೂ, ಬಹುವಂದವು, ಮತ್ತು ಹಾಸುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಬರುವಂಥವು. ದಾವಣಗೇರಿ ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು ಬೇಕಾದರೆ, ನಮಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿರಿ ಕೂಡಲೇ ಯೋಗ್ಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಗೆ ಕಳಿಸುವೆವು

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ,
ದಾವಣಗೇರಿ, ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,
ಗೋಕರ್ಣ.

WAGLE NADKARNI & CO.

CHEMISTS, DRUGGISTS
& GENERAL
MERCHANTS.
SANDHURST ROAD,
Bombay.

ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಎಣ್ಣೆ.

ಈ ಎಣ್ಣೆ ಕಡಿದ ಗಾಯ ಬಿದ್ದ ಜಖಮು, ಪೆಟ್ಟಿನ ನೋವು, ಯಾವದೇ ತರದ ಜಖಮು ಯಾ ಎಲುಬು ಮುರಿದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದನ್ನು ನೀರು ತಾಗಿಸದೇ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಮೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಗುಣ ಕ್ರಯ ಬೊಡ್ಲಿಗೆ ೧ಕ್ಕೆ ೨ ಆಣೆ. ೧ ಡ ರೊ ೧-೨-೦. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಖರೀದಿ ಕಮಿಶನ್ ಪತ್ತೆ — ಮುಖ್ಯಾಜೆ ಹಿರಾಲಾಲ ದೇವಜಯು, ಗುರಜರ ಹವೇಲಿ, ಕುಮಟಾ.

THE LOKAMANYA.

Kanara Union Mourns

(From a Correspondent)

The following resolution regarding the death of Lokamanya Bal Gangadher Tilak was passed Mr S V Paleker, B A LL B High Court Pleader presiding - ' This meeting of the Kanara Union of Bombay held in the Maratha High School, on the 8th August 1920, expresses its deep sorrow at the demise of Lokamanya Bal Gangadhar Tilak whose intense patriotism great schoolarship pure private life and self sacrfice have been of eminent services to our Country

++++++++++++++++ +++++++ + +

Conference & Elections

(By Vigilance)

' Every voter should remember that his vote should make him careful as to how he disposes of it If he gives it to a man merely because he belongs to his caste or his race if he gives it to a man, merely because he expects some favour for himself or his family from that man if he gives it to a man who has riches or other power, but no other qualifications, intelligent or moral to entitle him to vote, then the voter sells his country and prostitutes his vote The voter should take an intelligent interest in the affairs of the Government of his country should hear the parties, should not be carried away by the mere flattery or the sweet words of the candidates who ask for his votes - *P c le it K P C* 1920

Mr M V Kalgeri in inviting the delegates to the first Political Conference, said " It has been the unfortunate lot of the District to be neglected by the powers that be no less than its own children While every other District has advanced in matters political, social, economic and industrial, Kanara stands where it was, and has thus been so out distanced by the other Districts, that it will be some years before it can even hope to come into a line with them The 15th of May 1920 is a *Red Letter Day* in the political History of our District for this day marks the remarkable awakening of the District to the new light, the dawn of Kanaras unity and what is more Kanaras ardent desire for sustained and systematic efforts in the direction of securing the wel being of the District as a whole in asmuch as it for the first time, ushored in the New Era and new mode of concerted action, not only in the interest of the District but also in the interest of our Nation Yet we find ourselves in infancy in our political life If anything has been brought to light in the last Conference it is this that the people of Kanara have hitherto politically lagged far behind most of the other Districts in the Presidency, and has not been sufficiently forward in bearing its share of national responsibility in accordance with the pulsating aspirations of the new life of India which we witness in a variety of ways all around us However a beginning has been made in good time to rouse the people to the right and responsibilities both as the citizens of Kanara and members of the Indian Nation and we entertain every hope of seeing brighter days of enlightenment and prosperity dawn upon our District in the near future

But the course cannot be so easy as one might suppose How are we to ensure the redress of our manifold grievances and at the same time further our national ends? The new legislation & the Reforms have opened a New Era in our political life inasmuch as much as they have made the ryots & the agriculturists masters of their legislators to some extent at least by the power of vote that they possess Whatever the merits & defects of the new reforms however inadequate they may be we think there can be no two opinions as to its advance over the existing system of Goverment as far as it affords to our masses a voice in the administrative machinery thus laying down the first step towards the attainment of that cherished ideal - *Self Government for India* It must be remembered that upon the proper use of this power rests to a large extent, not only the destinies of our benighted District but even those of our oppressed nation If we strive to ensure this right & proper use of this voting power by educating our electorate and bringing home to them their rights and responsibilities it may be possible to return the right man to the reformed Council We do not want men to decorate the chairs in the Council Hall but we want honest, intelligent hardworking men to work & work hard for the emancipation of our nation and for the redress of the just grievances of our isolated and most neglected District, and thus act as our true spokesman

The Readers will say "It is all well to write, but, how to educate the electorate by what means and through what channel ?

Sir Narayen Chandavarkar pointed out in his Presidential address that ' It is our duty especially the duty of the educated classes, to guide the voters and other brothren of ours, not blessed with light of education so as to enable them to realise their own true worth and exercise their power of vote with intelligence, discretion and judgment and not to be mere tools, in the hands of either official place hunters or popular demagogues " The last Conference provided for the organisation of District and Taluka Committees, with a view to strengthen the political life of our District and we are informed that these Committees are being formed in several places We hope we shall not be wrong if we say that these Committees are the guides of the illeterate masses since the majority of the members form the educated classes Hence the problem solves itself The District Committee together with the Taluka Committees form the proper authority, proper channel the best guide and the responsible body to educate their brothren as to their rights and responsibilities under the Reforms Act and point them out how they might be responsible for betraying the sacred trust that Mother India reposes in her sons if they fail to use the power of vote in the right manner

Now how to educate? For this purpose we suggest for the early consideration of the District Committee that it should issue three or four leaflets (as is often done by the Home Rule Leagues and other Political Associations) pointing out

1 The rights and responsiblities laid upon the voters under the Reforms Act with a brief explanation of the Reforms and the duties of the voters

2 How to exercise these responsiblities and the consquences attending upon the improper use of vote

3 The qualities and qualifications of a true representative of a Corporate Body and

4 The duties of the representative towards those whom he re

presents

These leaflets can best be published in the vernacular (Marathi and Kanarese) and it is estimated that the total expense for printing and distributing may come to Rs. 150/- at the most. Thus they may realise what they mean by a vote and how to discharge the sacred trust in order to return the right and best man to represent them in the New Reformed Councils.

We have been prompted to suggest this course for the immediate consideration of the District Commitee, in view of the fact, that several candidates, of various qualifications, have stood forth for the election and the voters are likely to be carried away by personal or communal considerations, since a large number of our voters are still ignorant of the Reforms and their responsibilities under them. This is the first time, that we have the honour of returning a representative of our own to the Council and thus our task has been doubly difficult, first because, our electors have never before known the responsibilities of a vote, and secondly because, we have to choose the best and the ablest man, to redress our past wrongs boldly and sternly. If the District Committee should ignore this important responsibility, it will not only fail to serve their District, at this critical moment, but will betray the trust, the people repose in them. Will the Committee rise to the occasion, and bestir themselves to the important task?

The work must be begun by the beginning of September and end by the end of October, so that, the leaflets may be distributed within an interval of a fortnight to most of the villages throughout the District, also at the Polling Stations big posters giving the purport of the leaflet already issued, might be posted so as to attract the attention of the voters, to their rights and responsibilities. We trust (perhaps not in vain) that the members of the Committee will give their early consideration to this problem.

॥ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕ ಮಹಾನುಭಾವರ ಚರಿತ್ರ. ॥

(ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದರಿಸಿದ್ದು)

ಕೂಡಲೇ ಕೇಸರೀ–ಮರಾಠಾ ಪತ್ರಗಳು ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘದ ಡಂಗುರ ಸಾರಿಸಿದವು ದೇಶದೇಶಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ಟಿಳಕರು ಸ್ವರಾಜ್ಯ ವಿಷಯಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಕೊಡುತ್ತ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಹತ್ತಿದರು. ಇವೆಲ್ಲ ಚಳವಳಗಳು ನೌಕರಶಾಹಿಯ 'ಪಾಪಬೀರು' ಮನೋವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಹನವಾಗುವಂತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಂಕಟದ ಮುಂಗಾಳಿ ಸಿಕ್ಕಿತು ತಿರುಗಿ ದಡಪಶಾಹಿಯ ಆಟ ನಡೆಕ್ಕೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು.

ಜ್ಯೂಬಿಲಿಯೂ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಪದವಿಯೂ.

ಇಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ೧೯೧೬ ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಟಿಳಕರು ತಮ್ಮ ಅರವತ್ತೊಂದನೇ ಜನ್ಮ ದಿವಸವನ್ನು ಕಂಡರು ಈ ವರ್ಷದ ಜ್ಯೂಲೈ ೨೩ ನೇ ತಾರಿಖು ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಸವದಂತೆ ನೆರವೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಂಡ ಸಭೆಗೂಡಿ, ಅವರು ಈ ವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ ದೇಶಕಾರ್ಯದ ಪಸಂತಿಯನ್ನು ದರ್ಶಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ, ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯ ಕಾಣಿಕೆಯೂ, "ಲೋಕಮಾನ್ಯ" ಪದವಿಯೂ, ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇನ್ನು ಶ್ರೀಯುತ ಟಿಳಕರು ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕರಾದರು.

ಲೊ ಟಿಳಕರಮೇಲಿನ ಜಾಮೀನ ಖಟ್ಲೆಯು

ಹೀಗೆ, ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ದರ್ಶಿಸುವಾಗ, ನಮ್ಮ ಸ್ವಕಾರ್ಯತತ್ಪರ ನೌಕರಶಾಹಿಯವರಾದರೂ, ತನ್ನ ಪರಿಯಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ತಪ್ಪೀತು? ಅಹಮ್ಮದ ನಗರದಲ್ಲಿಯೂ, ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಕೊಟ್ಟ ಮೂರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ, 'ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯ ದೋಖ ಜಾಮೀನ, ಮತ್ತು ನಾಲ್ವತ್ತು ಸಾವಿರದ ಜಾಮೀನು ಯಾಕೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂಬವಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕೊಡಿರೆಂದು,' ಲೋ. ಟಿಳಕರಿಗೆ ಆಮಂತ್ರಣ ಕಳಿಸಲಾಯಿತು ಲೋ. ಟಿಳಕರು ಆಮಂತ್ರಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಬೇಡಿದ ಜಾಮೀನನ್ನು ತುಂಬಿ, ಹ್ಯಾಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅಪೀಲು ಮಾಡಿದರು. ಈ ಸಮಯಕ್ಕೆ ೧೯೧೪ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಯುರೋಪದ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಛಾಯೆಯು ಈ ಖಟ್ಲೆಯಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಹ್ಯಾಕೋರ್ಟಿಗೆ ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜದ್ರೋಹವೇನೂ ಕಾಣದೆ, ಲೋಕಮಾನ್ಯರು ನಿರ್ದೋಷಿಗಳೆಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಗಿ, ತುಂಬಿದ ಜಾಮೀನ ರಕಮು ಹಿಂದೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮುಂದೆ, ಅದೇ ವರ್ಷ ಲಕ್ನೌ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಇವರು ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾದಿಗಳ ಸರ್ವಮಾನ್ಯ ಪುಢಾರಿಗಳೆಂದು ಮುಂದೆ ಬಂದರು. ಇವರ ಚಳವಳವನ್ನು ಕುಂದಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ವಿರುದ್ಧ ಪಕ್ಷದವರ ಕಷ್ಟಗಳು ಎಂದಿಗೂ ಸಿದ್ಧವಿದ್ದವು. ಆದರೆ, ಲೋಕಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸವಿದ್ದುದರಿಂದ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರದೇ ಜಯವಾಯಿತು.

ಈ ಮುಂದಿನ ಟಿಳಕರ ಚರಿತ್ರವು ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳ ವಾಚಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಶಿಷ್ಟಮಂಡಳದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ, ಇವರು ಇಂಗ್ಲಂಡದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ದೇಶಕಾರ್ಯವು ಸರ್ವವಿಶ್ರುತವುಂಟು. ಇವರ ಅಂತ್ಯಕಾಲದ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ರೌಲೆಟ ಎಕ್ಟ, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ಪಂಜಾಬ ಪ್ರಕರಣ, ಖಿಲಾಫತ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳೊಳಗಿಂದ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ನಾವೆಯನ್ನು ನಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಕರ್ಣಧಾರತನವು ಇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಮ॥ ಗಾಂಧೀರವರಿಗೆ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಅನುಭವದ ಒದ್ದಿಮಾಡಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿ, ಅವರ ಉತ್ಕಟತೆಯ ವೇಗದ ಮನದಾಡುವ ಮಹತ್ವದ ಜವಾಬದಾರಿಯು ಇವರಮೇಲಿತ್ತು. ಈ ನಿರ್ವಾಣದ ಸಮಯದಲ್ಲೇ, ಹಿಂದೀ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಅವರ ಅನುಭವಸಿದ್ಧ ಉಪದೇಶದ ಅತ್ಯಂತ ಗರಜವಿದ್ದಾಗ, ಕಳೆದ ತಾ ೧ ನೇ ದಿವಸ ಬೆಳಗ್ಗಿನ ೧ ಘಂಟೆಗೆ ಇವರು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅವತಾರವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ಈ ನಶ್ವರ ಜಡ ದೇಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ದಿವ್ಯ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು. ಪರಮೇಶ್ವರನು ಇವರ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಕ್ಕೆ ಚಿರಕಾಲ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ.

"ವಂದೇ ಮಾತರಮ್"

ಕೌನ್ಸಿಲದೊಳಗಿನ ನೇಮಣೂಕಿ.

(ಲೇಖಕ — ಶಿಷಗಿರಿ ವಾಸುದೇವ ಕಾಮತ.)

ಬರುವ ನವ್ಹಂಬರ–ಡಿಶೆಂಬರದಲ್ಲಿ ನೂತನ ಕೌನ್ಸಿಲದ ನಿವಡಣೂಕಿಯಾಗುವದಿರುವದರಿಂದ, ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಕೆಲವರು ಉಮೇದವಾರರಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವರು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಮತದಾರರ ಯಾದಿಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದು, ಇನ್ನೂ ಉಮೇದವಾರರ ಓಡಾಟವು ಮತದಾರರ ಬಾಗಿಲತನಕ ತಿರುವಿಲ್ಲ ತಾನು ಮೆಂಬರನಾಗಿ ನಿವಡಾಯಿಸಿ ಬಂದರೆ, ಯಾವ್ಯಾವ ಲೋಕಹಿತದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವೆನು, ವ ಇದರ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ತಾನು ಯಾವ್ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವೆನು ವಗೈರೆ, ರಸಭರಿತ ವರ್ಣನೆಗಳು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಯಾವ ಉಮೇದವಾರನಿಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸದ ಧೋರಣವು ಮಾನ್ಯವದೆಯೋ, ಅಂಥವರಿಗನೇ ನಿವಡಾಯಿಸ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕನುಸಾರ, ಕೆಲ ಉಮೇದವಾರರು ತಾನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದವನಿದ್ದು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಡೆಮೊಕ್ರಟಿಕ ಪಕ್ಷದ ಧೋರಣವು ತನಗೆ ಮಾನ್ಯವದೆ ಎಂತಾ ಜಾಹೀರ ಪಡಿಸಿ, ತನಗೆ ಮತ ಕೊಡುವರೆ ಮತದಾರರಿಗೆ ವಿನಂತಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಕೆಲವರು ತನ್ನ ಇಷ್ಟಮಿತ್ರರದ್ವಾರ ತನ್ನ ಲಾಯಕಿ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿ, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು, ತನ್ನ ಲಾಯಕಿ ತಾನೇ, ಆತ್ಮಸ್ತುತಿಪರ ವರ್ಣನೆಯಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವರು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಉಮೇದವಾರರೊಳಗಿನ ಮೇಲಾಟದ ಗಡಬಡಿಯು ಚಾಲುವಾಗಿರುವದು. ಕೌನ್ಸಿಲದ ನಿವಡಣೂಕಿ ಸಮಯವು ಹ್ಯಾಗಾಗೆ ಸಮೀಪಿಸಿ ಬರುವದೋ, ಹಾಗೆ ಹಾಗೆ ಉಮೇದವಾರರ ಹೆಸರುಗಳು ಭರದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಾ ಇರುವವು

ಆದರೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಉಮೇದವಾರನಿಗೆ ಮತದಾರರು ಆರಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುವದು ಮಹತ್ವದ ಜವಾಬದಾರ ಸಂಗತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದ ಕೌನ್ಸಿಲದೊಳಗಿನ ಒಂದು ಖುರ್ಚಿಯು ನಾಲ್ಕು

(೬ ನೇ ಪಾನಿನಮೇಲೆ ಮುಂದರಿಸಿದೆ)

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೧೯ ಮಾಹೆ ಅಗೋಸ್ಟ ೧೯೨೦

ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ.

ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಕಾಯಿದೆಯ ಅಮಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಮೊನ್ನೆ ೧೦ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ಅನುರೋಧದಿಂದ ಹೊಸ ಸರಕಾರದ ಘಟನೆಯೊಳಗೆ ಲೋಕಮತವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು, ಕಾಯಿದೆಯ ಭಾಷೆಯಂತೆ ನಾಮದಾರ ಮೆಂಬರರನ್ನು ಆರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಜನರೊಳಗಿನ ಮತದಾರರ ನಾಮಾವಲಿಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರವು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವದು. ಇದೇ ಹಿಂದೀ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಗಣೇಶ ಪೂಜೆಯೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿಯುವೆವು. ಈ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಧ್ಯೇಯವು ಇಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಪೂರ್ಣತೆಯು ನಮ್ಮ ಜವಿತವ್ಯತೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಫಲಪ್ರದವದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸದ್ಯದ ಕಾಯಿದೆಯ ಪ್ರಯೋಗವು ನಮಗೆ ಇಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕರವದೆ. ಅದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾವು ಸದೈವ ಎಚ್ಚರದಾಗಿರಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಕೊರತೆಗಳು ಒಪ್ಪಿಷ್ಟಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಕುಂದುಗಳು ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ಔದ್ಯೋಗಿಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಹಲವಾರು ವಿರುವವು. ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಷಯಕ ನಿಕೃಷ್ಟತೆಯು ಅಪರಿಮಿತವದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಕುಂದುಗಳನ್ನು, ಕೊರತೆಗಳನ್ನು, ನಿಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ದೂರ ಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತುಣುಕು ತುಣುಕು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಬೇಡಿ ನಮ್ಮ ಏಳಿಗೆಯಾಗದು. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಉದ್ಧಾರವಾಗದು,

೩೩ ಕೋಟಿ ಪ್ರಜೆಗಳ

ಸರ್ವಾಂಗಿಣ ಉನ್ನತಿಯು ಸಾಧ್ಯವಾಗದು, ಎಂದು ನಮ್ಮ ಭೂತಕಾಲದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವವು. ವೇದಾಂತದೊಳಗೆ "ಯ ಸ್ಮಿನ್ ವಿಜ್ಞಾತೇನ ಸರ್ವಂ ವಿಜ್ಞಾತಂ ಭವತಿ" ಎಂದು ಪರಮಾತ್ಮನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಋಷಿಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಒಂದು ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದರೆ, ಎಲ್ಲವೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದೆಂದು ಹೇಳುವಷ್ಟು ಈ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಶಕ್ತಿಯು ಇರುವದು. ನಮ್ಮ ಕೊರತೆಗಳು, ಕುಂದುಗಳು ಈ ಸಾಧನದಿಂದಲೇ ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಡುವವು. ಇಂಥ ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಭವಿಷ್ಯಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ

ಇನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಯಾಗಿದೆಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ನಾವು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ "ಅದ"ವು ಅದರ "ಸೂತ ಉವಾಚವು" ಇಂದಿಗಾಯಿತು. "ಇತಿ" ಯಾಗುವ ತನಕ ಅದರ ಪೂರ್ಣತೆಯಾಗುವ ತನಕ, ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಧಿಟ್ಟತನದಿಂದ, ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ, ನಾವು ನಮ್ಮ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಘ್ನವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ವಿಧವಿಧದ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿಗಳಿರುವರು. ಮಿತಶತ್ರುಗಳಿರುವರು, ವೈರಿಗಳಿರುವರು. ಅವರ ವಿರೋಧವನ್ನು ಅವರ ಬಲವತ್ತರ ಪ್ರತಿಕಾರವನ್ನು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಖಂಡಿಸಿ, ಗುರಿಸಾರಿ ನಮ್ಮ ಧ್ಯೇಯದ ಕಡೆಗೆ, ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪದೆ ಕಾಲಹರಣವಾಗಗೊಡದೆ, ನಾವು ಹೋಗುವದು ಸಾಧ್ಯವೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪರಿಶ್ರಮದ ಅನುರೂಪವಾಗಿ ನಮಗೆ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿ ದೊರೆಯುವದೆಂಬ ನಂಬಿಗೆಯ ಮೇಲೂ ನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಈ ನವಯುಗದ ಉದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಹಿಂದಿನ ಶತಕ-ಅರೆ ಶತಕದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡಿದರೆ, ಬಹಳೇ ಸಂಗತಿಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವವು. ೧೭೫೭ ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಲೈವ್ಹ ಸಾಹೇಬರು ಪ್ಲಾಸೀ ಕಾಳಗವನ್ನು ಗೆದ್ದು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದೊಳಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಂದಿನಿಂದ ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ೧೮೫೭ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಶಿಪಾಯಿಗಳ ಬಂಡಾಯದ ತನಕ ಕಂಪನಿ ಸರಕಾರವೂ, ಅದರ ನಂತರ ೬೦ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಅಂದರೆ ೧೯೧೭ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ತನಕ ಮಹಾರಾಣಿಯವರ ಸರಕಾರವೂ, ಮಹಾರಾಜರ ಸರಕಾರವೂ

ಪ್ರಜಾಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ

ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹಿಂದೀ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗ ದಯಪಾಲಿಸಿರುವವು, ಅರಸರ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಸನದಿನ ಕಾಯಿದೆಗಳೊಳಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿರುವವು. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ದುರ್ದೈವದ ವಿಚಿತ್ರಗತಿಯಿಂದ ಇಂಥ ಅನೇಕ ಆಶ್ವಾಸನೆಗಳ ಪಾಡು "ವಚನೇ ಕಿಂ ದರಿದ್ರತಾ" ಎಂಬಂತೆಯೇ ಆಗಿ ಹೋಯಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಗತಿಯು ಬ್ರಿಟಿಷರಂಥ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಜನಾಂಗದವರ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಅದು ಇದ್ದರೂ

ಇರುವೆಯ ಗತಿಯಿಂದಲೇ

ಸಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳೊಳಗಿನ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಹಾರದೊಳಗೆ ನಾವು ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ನಡೆದಿದ್ದೇವೆ, ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಅಂತಿಮ ಧ್ಯೇಯವೇನು, ಎಂಬುದು ಹಿಂದೀ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ರಾಜ್ಯಕರ್ತರೊಳಗಿನ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಅಸಂದಿಗ್ಧವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟಿಷ ಆಳಿಕೆಯ ಅಂತಿಮಸಾಧ್ಯವು ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಕರ್ತರ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯಿಂದಾಗಲೀ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಕಾಯಿದೆಯಿಂದಾಗಲೀ, ಮೊನ್ನಿನ ತನಕ ಜಾಹೀರಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲೆಂಬುದೇ ಇದರ ಕಾರಣವು. ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಮುಂಚಿನ ಸರದಾರ ಮತ್ತು ಈಗಿನ

ಲೊರ್ಡ ಸಿಂಹ ಮಹಾಶಯರು,

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ನಾತೆಯಿಂದ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ "ಬ್ರಿಟಿಶ ಆಳಿಕೆಯ ಧೋರಣದ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಜಾಹೀರುಪಡಿಸಿರಿ," ಎಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗ್ರಹಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬಿನ್ನೈಸಬೇಕಾಯಿತು. ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ೧೯೧೭ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಆಗಸ್ಟ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬೆಲೆಯ ಪ್ರಕಟನೆಯು ಹೊರಬಿತ್ತು. ಪ್ರಕಟನೆಯಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಶ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು ಹಿಂದೀ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಶ ಆಳಿಕೆಯ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ತಿಳಿಸಿ, ಕ್ರಮಶಃ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಮಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ, ಪೂರ್ಣ ಜವಾಬದಾರ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರಚಾರಿಸುವದೆಂದೂ, ಈ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಮೊದಲನೇ ಹಪ್ತೆಯೆಂದು ಭಾರವಾದ ಕೆಲವು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು, ಹಿಂದೀ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವದೆಂದೂ, ಸನದಶೀರ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಜಾಹೀರಪಡಿಸಿತು. ೧೯೧೭ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ

ಅಗಸ್ಟ ಪ್ರಕಟನೆಯು

ಪ್ರಜಾಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಂದೀ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮಹತ್ವದ ಸನದಾಗಿರುವದು. ಈ ಸನದಿನೊಳಗೆ ಮುತ್ಸದ್ದಿತನದ ಗೆಣ್ಣುಗಳಿಲ್ಲದಿರುವದು ಅಶಕ್ಯವು. ಲೋಕಜಾಗ್ರತಿಯ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಇಂಥ ಗೆಣ್ಣುಗಳು ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಸಡಿಲಾಗುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಮಾತಿರಲಿ. ಈ ಪ್ರಕಟನೆಯು ನಮ್ಮ ಭಾವೀ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಇತಿಹಾಸದ ಮುಖಪೃಷ್ಟವಾಗಿ ಬಾಳುವದು. ಇದರೊಳಗಿನ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಭಿವಚನಗಳಿಂದಲೇ ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮೂರ್ತಸ್ವರೂಪವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ದಿಕ್ಕು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯಕರ್ತರ ಮುತ್ಸದ್ದಿತನವನ್ನು ಹೊಗಳಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಬಿಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯಕಾಲವು ಭಾಗ್ಯೋನ್ಮುಖವದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಫಲಿಸಲು, ಕಾಲಗತಿಯು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಇಂದಿಗೆ ಹೇಳುವೆವು. ಈ ವಿಷಯದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇಂದಿಗೆ ಇಷ್ಟೇ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯು ಸಾಕು.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧. ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನೊಳಗೆ ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಸಮಾರಂಭವು ಕೊನೆಗಂಡಿತು. ಜೋಸೆಫ ಚೆಂಬರಲೇನರೆಂಬ ಒಬ್ಬ ವಿಖ್ಯಾತ ಮಂತ್ರಿಗಳು ೬-೭ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೈಲಾಸವಾಸಿಗಳಾಗಿದ್ದರು ಬ್ರಿಟಿಷ ಮುತ್ಸದ್ಧಿಗಳೊಳಗೆ ಸಮಕಾಲೀನ ಪುರೀಣ

ಧಾರವಾಡದ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿವೆ ಲೋ. ಟಿಳಕರ ನಿಧನದಿಂದುಂಟಾದ ಶೋಕವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಮಹಾನುಭಾವರ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗಿರುವ ಅಭಿಮಾನವನ್ನೂ, ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸಬೇಕಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸನ್ಮಾನವನ್ನೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಧಾರವಾಡ ಶಹರದೊಳಗಿನ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ಒಂದು ದಿವಸ ತೆರೆಯಲಿಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿಸಕೂಡದೆ, ಈ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು ಲೋ

ಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರಕಮುಗಳ ದಾವೆಗಳನ್ನೂ, ಜಗ್ಗೆಗಳನ್ನೂ, ತನಿಖಿ ನಡಿಸಿ, ತೀರ್ಪು ಕೊಡುವ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅತ್ಯಾಗ್ರಹದಿಂದ ಲೋಕಮತವು ಬೇಡಿದರೂ, ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ಸರಕಾರವು ನಿರ್ಣಯಿಸಿತು. ಹಳ್ಳಿಯ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಕಾರಭಾರವನ್ನೂ, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ದೇವಸ್ವದ ಆಡಳಿತವನ್ನೂ ನಡಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವು ಪಂಚಾಯತುಗಳಿಗೆ ದೊರಕಿಲ್ಲ ಇದೇ

ದವು ಠರಾವುಗಳಮೇಲೆ ಮಿ ಎಸ್ ಎಸ್ ಹುಣಸವಾಡಕರ, ಮಿ ಕೇ ವಿ ದೇಶಪಾಂಡೆ, ಮಿ ಎ ಜೀ ಗಿರಿ, ಮಿ. ವಾಲಿ ಹಾಗೂ ಮಿ ಎನ್, ಬೀ ಪೇಠಕರ ಇವರ ಭಾಷಣಗಳಾದಕೂಡಲೆ ಸದರಿ ಠರಾವುಗಳು ಸಂತಿದ್ದಾರ ಕಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ಸದರಿ ಸೋಮವಾರ ದಿವಸ ಶಹರದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಅಂಗಡಿಗಳು (ಚಹಾ ಹಾಟೇಲು, ಬೀಡಿ ಅಂಗಡಿ ಸಹಿತ) ಪೂರಾ ಬಂದ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು

ಶಹರ ಮಾರ್ಕೇಟದಲ್ಲಿ ರಾ. ಬ್ರ. ಗೋಪಾಳಗಿರಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಕೆಳಗ ಸಭೆಗೂಡಿ, ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ದೊರೆಯಲಿ ಎಂಬ ಠರಾವು ಜಯಜಯಕಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಪಾಸ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ, ರಾ ಸಾ ಪುಂಡಲೀಕರಾವ ಪಂಡಿತರವರ 'ರಿಫಾರ್ಮ ಆಕ್ಟ' ಹಾಗೂ ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮಮೇಲೆ ಬಂದು ಬಿದ್ದಿರುವ ಜವಾಬದಾರಿ, ಅದನ್ನು ನೀಗುವ ಬಗೆ' ಈ ವಿಷಯದಮೇಲೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣವಾಯಿತು. ಹಾಗೂ ಮಿ ಬೀಮರಾವ ರಿತ್ತಿ ವಕೀಲ ಇವರ ಪರಿಚಯ ಸಭೆಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ಅವರಿಗೆ ಮತ ಕೊಡುವದರಿಂದ ಕಾರ್ಯ ಒಳ್ಳೇದಾಗಬಹುದಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದರು. ತದನಂತರ ಮಿ ಎಸ್, ಜೀ ಭದ್ರಿ ವಕೀಲ, ಮಿ ಡಿ ಆರ್, ಕೇಳಕರ ಮಿ ಎ ಎ ಮಣಿಯೂರರವರು ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಯ ಪತಿಯಿಂದಲೂ, ಗೋರಕ್ಷಣ ಪತಿಯಿಂದಲೂ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಕ್ಷೇಪಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟವು ಅದಕ್ಕೆ ಮಿ ರಿತ್ತಿ ವಕೀಲರು ತಮ್ಮ ಮತವನ್ನೂ, ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷವನ್ನೂ, ಈ ವರೆಗಿನ ತಮ್ಮ ಕಾಮಗಿರಿಯನ್ನೂ ಹೇಳಿ, ತಮ್ಮನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ, ನಿಮ್ಮ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಖಟಪಟ ಮಾಡುವೆನಾಗಿ ಆಶ್ವಾಸನ ಕೊಟ್ಟರು ಈ ನಂತರ ನಿವಡಣೂಕಿ ಮುಂದಕ ಇನ್ನೂ ದೂರಿರುವದಾಗಿಯೂ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾ ಉಮೇದವಾರರ ಮತಗಳನ್ನು ತಿಳಕೊಂಡು, ಹೆಚ್ಚು ಯೋಗ್ಯರಾದವರಿಗೇನೇ ಮತ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಯೂ, ತಾಲೂಕ ಸಭೆ ಪತಿಯಿಂದ ಸೂಚನೆ ಬಂದದ್ದಕ್ಕೆ, ರಾ ಬ ಗಿರಿಯವರು ಪುಷ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟ ಬಳಿಕ, ಸಭೆ ವಿಸರ್ಜನವಾಯಿತು.

ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೋ ಆ ಸೊಸಾಯಟಿಯ ಸಭೆಗೂಡಿ, ಮಿ. ಜಾಯಪ್ಪ ಅಪ್ಪಾಜಿ ದೇಸಾಯಿ ಇವರು ಚೇರಮನ್ನರಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು ಆ ನಂತರ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ ಬ್ಯಾಂಕದ ಬಗ್ಗೆ ಶೇರುಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸ ನಡೆದು, ಸಭೆ ವಿಸರ್ಜನವಾಯಿತು

ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆ ಪತಿಯಿಂದ ಮಾರ್ಕೇಟದಲ್ಲಿ ಮಿ। ಎಸ್ ಜೀ. ಬದ್ರಿ ವಕೀಲ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಕೆಳಗ ಸಭೆಗೂಡಿ, ಮಿ. ಕೇ. ಎಚ್, ದೇಶಪಾಂಡೆರವರ ನಿಧನದ ಬಗ್ಗ ದುಃಖಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳದ ನಿವಡಣೂಕಿ ಆದವು. ಮಿ। ಭೀಮರಾವ ರಿತ್ತಿ ವಕೀಲರು, ನಾ. ಬೆಳವಿ ಇವರು ಮುಂಬಯಿ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಬೈಟಕಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ನಿಧನದ ಬಗ್ಗೆ ಶೋಕ ದುಃಖಪ್ರದರ್ಶಕ ಠರಾವು ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಕಾರಣದಮೇಲಿಂದ ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಪರವಾನಗಿ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದ ಬಗ್ಗೆ, ನಿಷೇಧಪರ ಭಾಷಣಮಾಡಿದರು. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳೇ

ಇವರ ...

ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಇವರ ಸಂರಕ್ಷಕ ಜಕಾತಿಯ ತತ್ವಗಳು, ಇವರ ಪಕ್ಷದವರಿಗೇ, ಪೂರ್ಣವಾಗ ಮಾನ್ಯವಿದ್ದಿಲ್ಲ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ನಂತರ, ಇವರ ತತ್ವಗಳ ಸತ್ಯತೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮನಗಂಡರು ಆದರೆ ಸತ್ಯ ಮತಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ, ಲೋಕನಾಯಕರಿಗಾಗುವ ನಿಂದೆಯೂ, ವಿಡಂಬನೆಯೂ, ಇವರಿಗೆ ಬಹಳೇ ಸಹಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ತವರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ದೇಶಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಸುದೈವವು ದೊರೆತದ್ದರಿಂದ, ಶೆರೆಮನೆಯ ಸುಖವು ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ದೇಶಪ್ರೀತಿಯ ಗೋಸುಗ, ಶಾರೀರಿಕ ಕಷ್ಟಗಳ ದಕ್ಷಿಣೆಯು ಅವರಿಗೆ ಲಭಿಸಲಿಲ್ಲ. ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಅವರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಮ್ಯತೆಯಿತ್ತು. ಇಬ್ಬರ ಸ್ವಭಾವವೂ, ಧೃಡನಿಶ್ಚಯಿಯದಾಗಿತ್ತು. ಇಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಉತ್ಕಟ ದೇಶಪ್ರೀತಿಯಿತ್ತು. ಇಬ್ಬರಿಗೂ, ಜಹಾಲರು, ಬಿರುಸು ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳು, ವಿಧ್ವಂಸಕರು, ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಗಳು ದೂಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಚೆಂಬರಲೇನ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸೇವಕರೆಂದು, ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನ ಪುತ್ಥಳಿಯ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಸನ್ಮಾನವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಲೋ. ಟಿಳಕರಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ಒಬ್ಬ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ನಾಗರಿಕರಾದ ಧಾರವಾಡದ ಕಲೆಕ್ಟರ ಮಿ. ಇಮೆನ್ಯುಯಲ್ ಸಾಹೇಬರು ಎಂಥ ಅಪಶಬ್ದಗಳಿಂದ ನಿಂದಿಸುತ್ತಾರೆ, ನೋಡಿರಿ! ದೇಶಭೇದದಿಂದ, ಅಧಿಕಾರ ಭೇದದಿಂದ, ದೃಷ್ಟಿ ಭೇದವೂ, ಬುದ್ಧಿ ಭೇದವೂ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ, ಇದೊಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತವು.

೨.] [ಮಿ. ಇಮೆನ್ಯುಯಲ್ ಸಾಹೇಬರ ಮುಕ್ತಾಫಲಗಳು, ಅವರು, ಕಲೆಕ್ಟರರೆಂಬ! ನಾತೆಯಿಂದ,

ಮಾತ್ರ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ... ಗವೆಂದು, ಇಮೆನ್ಯುಯಲ್ ಸಾಹೇಬರು ತಮ್ಮ ವರ್ತನದಿಂದಲೇ ಹೇಳಿದಂತಾಗಿದೆ ಇನ್ನು ಲೋಕಮತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಸಾಹೇಬರ ಈ ವರ್ತನವು, ಅವರ ದೇಶಬಾಂಧವರ ಚೆಂಬರಲೇನ ಸ್ಮಾರಕ ವಿಷಯದ ಘನತೆಗೆ, ಉದಾರತೆಗೆ, ಎಷ್ಟು ವಿಸಂಗತವದೆ, ಎಷ್ಟು ನಿಂದ್ಯವದೆಂದು, ಅವರೇ ವಿಚಾರಿಸಲಿ. ಅವರಲ್ಲ್ಯಾದರೂ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಬುದ್ಧಿಯದೆಯೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದು ಕಡೆಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, 'ತನ್ನಂತೆ ಪರರು' ಎಂಬ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಈ ದೊರೆಗಳು, ನೈತಿಕ ಗುನ್ಹೆಯನ್ನು ಮಾಡಲುದ್ಯುಕ್ತರಾದರೆಂದು ಅವರಿಗಾದರೂ ತಿಳಿಯಲಿ

---

೩ ಮುಂಬಯಿ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಅಗಸ್ಟ ಅಧಿವೇಶನದೊಳಗೆ ಪಂಚಾಯತು ಕಾಯಿದೆಯು ಪಾಸಾಯಿತು ಕಮೀಟಿಯು ತಯಾರಿಸಿದ ಮಸೂದೆಯೇ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕೌನ್ಸಿಲ ಸಭೆಗೆ ಮಾನ್ಯವಾದಂತಾಯಿತು ಈ ಮಸೂದೆಯ ಸವಿಸ್ತರ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ನಾವು ಮೊದಲೇ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಈ ಕಾಯಿದೆಯು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಬಂತೆಂದರೆ, ಅಂಕೋಲಾ, ಯಲ್ಲಾಪೂರ, ಸಿದ್ದಾಪೂರದಂಥ ಶಹರುಗಳಿಗೂ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ, ಸಣ್ಣ ಮ್ಯೂನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಂಥ ಲೋಕನಿಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ದೊರಕುವವು ಪಂಚಾಯತುಗಳೆಂದರೆ, ನೆಲಗಟ್ಟಿನ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಇದರೊಳಗೆ ಪ್ರಾಯಸ್ಥರಾದ ಎಲ್ಲ ಗಂಡಸರು, ಪಂಚರನ್ನು ಆರಿಸುವ ಮತದಾರರಾಗುವರು. ಪಂಚಾಯತುಗಳಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಆರೋಗ್ಯರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಇದೇ ವಿಧದ ಸುಖಸೋಯಿಗಳ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಮನೆಪಟ್ಟಿಗೆಯಂಥ ಕಂದಾಯದಿಂದ ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರಗಳಿವೆ. ಈ ಗ್ರಾ

... ತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆಂದು ಅದು ಮನಗಂಡಿರುವದೆಂದು ತಿಳಿದು, ನೌಕರರು ಆಭಾರಿಯಾಗಿರುವರು. ಆದರೆ ವೇನಶನದಾರರ ಪಾಲಿಗೆ ಈ ಸಹಾನುಭೂತಿಯು ಏನೂ ಬಂದಿಲ್ಲೆಂದು ನೋಡಿ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳೇ ವಿಷಾದವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ೩೦-೩೫ ವರ್ಷ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಹಣಗಿ, ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೪-೮ ರೂಪಾಯಿ ವೇನಶನು ಪಡೆದು, ಮುದಿತನದ ಕಾಲವನ್ನು ಕಷ್ಟದಿಂದ ಕಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಮುದ್ಯೋವಿಗಳ ಹಾಹಾಂಕರವೂ, ತೀರ ಕರುಣಾಸ್ಪದವಾಗಿರುವದು ಇವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಉಪಾಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಎಂದು, ಖಾನದೇಶದ ನಾ। ಗರುಡರವರು, ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೌನ್ಸಿಲದೊಳಗೆ ತರಲು, ಸರಕಾರದ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಕಂದಾಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಈಗಿದ್ದ ನೌಕರರ ಸಂಬಳದ ಏರಿಕೆಗೆ, ೪೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮೊದಲೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಬಾಯಿಗೂಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದಿದ್ದಾಗ, ವೇನಶನದರಿಗೆ ಮತ್ತೂ ಬಡಿಸುವದೆಲ್ಲಿಂದ? ಎಂಬಂತೆ ಸರಕಾರದ ಸವಾಲಿದೆ. ಒಟ್ಟಿಗೆ, ವೇನಶನದಾರರಿಗೆ ಇನ್ನು ವೇನಶನವನ್ನೇ ಏರಿಸಿ, ಏನೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾಗದೆಂದು ಸರಕಾರವು ಹೇಳಿದಂತಾಯಿತು. ಮಾಜೀ ನೌಕರರಿಗೆ ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ನಡಿಸುವದು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಾಗದು. ಇನ್ನು ಈ ಮುದುಕರು 'ರಾಮ-ಕೃಷ್ಣ-ಗೋವಿಂದ' ಎಂದು, ದೇವರ ನಾಮ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಅರೆಹೊಟ್ಟೆ ಬಾರಲಿಕ್ಕಾಗುವಷ್ಟು ಇಹಲೋಕದ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರಬೇಕಾಗಿದೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವೇನಶನದರು ಸ್ಟೇಟಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಿಗೆ, ತಮ್ಮ ವೇನಶನ ಏರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿಮಾಡಿ ನಡಿಸಿದ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ, ಇವರ ಸುದೈವವು ಫಲಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ, ಇವರಿಗೆ ತರಣೋಪಾ

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೧೯ ಮಾಹೆ ಆಗೋಸ್ಟ ೧೯೨೦

ಇನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಯಾಗಿದೆಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ನಾವು ತಿಳಿಯಬ ಹುದು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ "ಅದ"ವು ಅದರ "ಸೂತ ಉವಾಚವು ಇಂದಿಗಾಯಿತು "ಇತಿ ಯಾಗುವ ತನಕ, ಅದರ ಪೂರ್ಣತೆಯಾಗುವ ತನಕ, ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ, ಧಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಜಾಣ್ಮೆ ಯಿಂದ, ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ, ನಾವು ಸಮ

ಕರ್ತರೊಳಗಿನ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಅಸಂದಿಗ್ಧ ವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದಿಲ್ಲ ಬ್ರಿಟಿಷ ಆಳಿಕೆಯ ಅಂತಿಮಸಾಧ್ಯವು ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಕರ್ತರ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯಿಂದಾಗಲೀ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟನ ಕಾಯಿದೆಯಿಂದಾಗಲೀ, ಮೊನ್ನಿನ ತನಕ ಜಾಹೀರಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲೆಂಬುದೇ ಇದರ ಕಾರಣವ ಇಗೇ ಕಾಗಣಗಿಂದ ...

ಕ್ಯಾದ ದ್ಯೇಯವು ಇಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯ ವಾಗಿದೆ ಅದರ ಪೂರ್ಣತೆಯು ನಮ್ಮ ಜೀವಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಫಲಪ್ರದವದೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸನ್ನದ ಕಾಯಿದೆಯ ಪ್ರಯೋಗವು ನಮಗೆ ಇಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರವದೆ ಅದರ ವಿಷಯ ವಾಗಿ ನಾವು ಸದೈವ ಎಚ್ಚರಾಗಿರಬೇಕಾಗಿದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಕೊರತೆಗಳು ಒಪ್ಪಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕುಂದುಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. ಔದ್ಯೋಗಿಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ನಾನಾಳ ವಿರುವವು. ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಷಯಕ ನಿಕೃಷ್ಟತೆಯು ಅಪರಿಮಿತವದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಕುಂದುಗಳನ್ನು, ಕೊರತೆಗಳನ್ನು, ನಿಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ದೂರ ಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತುಣುಕು ತುಣುಕು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಬೇಡಿ ನಮ್ಮ ಪಳಿಗೆಯಾಗದು, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಉದ್ಧಾರವಾಗದು,

೩೩ ಕೋಟಿ ಪ್ರಜೆಗಳ

ಸರ್ವಾಂಗಿತ ಉನ್ನತಿಯು ಸಾಧ್ಯವಾಗದು, ಎಂದು ನಮ್ಮ ಭೂತಕಾಲದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವವು ವೇದಾಂತದೊ, ... ಕೇನ ವಿಜ್ಞಾತೇನ ಸರ್ವಂ ವಿಜ್ಞಾತಂ ಭವತಿ ಎಂದು ಪರಮಾತ್ಮನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಋಷಿಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ ಹಿಂದುಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದರೆ, ಎಲ್ಲವೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದೆಂದು ಹೇಳುವಷ್ಟು ಈ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಶಕ್ತಿಯು ಇರುವದು ನಮ್ಮ ಕೊರತೆಗಳು, ಕುಂದುಗಳು ಈ ಸಾಧನದಿಂದಲೇ ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಡುವವು. ಇಂದ ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಭವಿಷ್ಯಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ

ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವವು ೧೬೫ ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾಯ್ವ ಸಾಹೇಬರು ಪ್ಲಾಸೀ ಕಾಳಗವನ್ನು ಗೆದ್ದು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಂದಿನಿಂದ ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ೧೮೫೭ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಶಿಪಾಯಿಗಳ ಬಂಡಾಯದ ತನಕ ಕಂಪನಿ ಸರಕಾರವೂ ಅದರ ನಂತರ ೬೦ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಮೊನ್ನಿನ ೧೯೧೭ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ತನಕ, ಮಹಾರಾಣಿಯರ ಸರಕಾರವೂ ಮಹಾರಾಜರ ಸರಕಾರವೂ

ಪ್ರಜಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ

ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹಿಂದೀ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಪಯಪಾಲಿಸಿರುವವು ಅರಸರ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯೊಳಗೆ ಮತ್ತು ಸನದಿನ ಕಾಯಿದೆಗಳೊಳಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿರುವವು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ದುರ್ದೈವದ ವಿಚಿತ್ರ ಗತಿಯಿಂದ ಇಂದ ಅನೇಕ ಆಶ್ವಾಸನೆಗಳ ಪಾಡು 'ವಚನೇ ಕಿಂ ದರಿದ್ರತಾ' ಎಂಬಂತೆಯೇ ಆಗಿ ಹೋಯಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಗತಿಯು ಬ್ರಿಟಿಷರಂದ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಜನಾಂಗದವರ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಅದು ಇದ್ದರೂ,

ಇರುವೆಯ ಗತಿಯಿಂದಲೇ

ಸಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಇಷ್ಟು ಅವಧಿಯೊಳಗಿನ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಹಾರದೊಳಗೆ ನಾವು ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ನಡೆದಿದ್ದೇವೆ, ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಅಂತಿಮ ಧ್ಯೇಯವೇನು, ಎಂಬುದು ಹಿಂದೀ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ರಾಜ್ಯ

... ಜವಾಬುದಾರ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರಚಾರಿಸುವದೆಂದೂ ಈ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಮೊದಲನೇ ಹಪ್ತೆಯೆಂದು ಭಾರವಾದ ಕೆಲವು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹಿಂದೀ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವದೆಂದೂ, ಸನದಶೀರ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಜಾಹೀರ ಪಡಿಸಿತು ೧೯೧೭ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ

ಅಗಸ್ಟ ಪ್ರಕಟನೆಯು

ಪ್ರಜಾಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಂದೀ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮಹತ್ವದ ಸನದಾಗಿರುವದು ಈ ಸನದಿನೊಳಗೆ ಮುತ್ಸದ್ದಿತನದ ಗೆಣ್ಣುಗಳಿಲ್ಲದಿರುವದು ಅಶಕ್ಯವು. ಲೋಕಜಾಗ್ರತಿಯ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಇಂದ ಗೆಣ್ಣುಗಳು ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಸಡಿಲಾಗುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಮಾತಿರಲಿ. ಈ ಪ್ರಕಟನೆಯು ನಮ್ಮ ಭಾವೀ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಇತಿಹಾಸದ ಮುಖಪೃಷ್ಠವಾಗಿ ಬಾಳುವದು. ಇದರೊಳಗಿನ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಭಿವಚನಗಳಿಂದಲೇ ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮೂರ್ತಸ್ವರೂಪವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ದಿಶಾ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗಿದೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯಕರ್ತರ ಮುತ್ಸದ್ದಿತನವನ್ನು ಹೊಗಳಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯಕಾಲವು ಉಜ್ವಲವಿರುವದೆ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಫಲಿಸಲು, ಕಾಲಗತಿಯು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಇಂದಿಗೆ ಹೇಳುವೆವು ಈ ವಿಷಯದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇಂದಿಗೆ ಇಷ್ಟೇ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯು ಸಾಕು.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧. ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನೊಳಗೆ ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಸಮಾರಂಭವು ಕೊನೆಗಂಡಿತು. ಜೋಸೆಫ ಚೆಂಬರಲೇನರೆಂಬ ಒಬ್ಬ ವಿಖ್ಯಾತ ಮಂತ್ರಿಗಳು ೬-೭ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೈಲಾಸವಾಸಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಬ್ರಿಟಿಷ ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳೊಳಗೆ ಸಮಕಾಲೀನ ಪ್ರವೀಣರಲ್ಲಿ ಅವರು ಉಚ್ಚ ಪದವಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದರು. ಇವರು ಮಾಡಿದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿ, ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಧಾನರಾದ ಲ್ಯಾಡ ಜಾರ್ಜ ಸಾಹೇಬರು, ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಅವರದೊಂದು ಸ್ಮಾರಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಸ್ಮಾರಕಕ್ಕಾಗಿ ಚೆಂಬರಲೇನ ಸಾಹೇಬರ ಪುತ್ತಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಬಾದಶಹರ ಅರಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ ಸಭೆಯು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿತು. ಈ ಸಭೆಯ ಇತಿಹಾಸದೊಳಗೆ ಇಂಥ ಪ್ರಚಾರವು ಅಪೂರ್ವವದೆ. ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ವಿಖ್ಯಾತ ಪುರುಷರಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಎಷ್ಟು ಗೌರವದಿಂದ ಮನ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ, ನೋಡಿರಿ! ಇಂಗ್ಲಿಷರ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಔದಾರ್ಯದ ಮಾದರಿಯಿದು. ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ಚೆಂಬರಲೇನ ಸಾಹೇಬರು, ಉದಾರಮತವಾದಿಗಳ ಬಿರುಸು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಇವರೊಬ್ಬ ಜಹಾಲ ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಇವರಿಗೆ ಇವರ ವೈರಿಗಳು, 'ದಂಕಿನಬಾಬ'ರೆಂದು, ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರ ಸಂರಕ್ಷಕ ಜಕಾತಿಯ ತತ್ವಗಳು, ಇವರ ಪಕ್ಷದವರಿಗೇ, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾನ್ಯವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮಹಾಯುದ್ಧದ ನಂತರ, ಇವರ ತತ್ವಗಳ ಸತ್ಯತೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮನಗಂಡರು. ಆದರೆ ಸತ್ಯ ಮತಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ, ಲೋಕನಾಯಕರಿಗಾಗುವ ನಿಂದೆಯೂ, ವಿಡಂಬನೆಯೂ, ಇವರಿಗೆ ಬಹಳೇ ಸಹಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ತವರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ದೇಶಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಸುದೈವವು ದೊರೆತದ್ದರಿಂದ, ಸೆರೆಮನೆಯ ಸುಖವು ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ದೇಶಪ್ರೀತಿಯ ಓಸುಗ, ಶಾರೀರಿಕ ಕಷ್ಟಗಳ ದಕ್ಷಿಣೆಯು ಅವರಿಗೆ ಲಭಿಸಲಿಲ್ಲ. ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಅವರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಮ್ಯತೆಯಿತ್ತು. ಇಬ್ಬರ ಸ್ವಭಾವವೂ, ದೃಢನಿಶ್ಚಯಿಯಾಗಿತ್ತು. ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ಕಟ ದೇಶಪ್ರೀತಿಯಿತ್ತು. ಇಬ್ಬರಿಗೂ, ಜಹಾಲರು, ಬಿರುಸು ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳು, ವಿಧ್ವಂಸಕರು, ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಗಳು ದೂಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಚೆಂಬರಲೇನ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸೇವಕರೆಂದು, ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನ ಪುತ್ತಳಿಯ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಸನ್ಮಾನವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಲೋ. ಟಿಳಕರಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ಒಬ್ಬ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ನಾಗರಿಕರಾದ, ಧಾರವಾಡದ ಕಲೆಕ್ಟರ ಮಿ. ಇಮೆನ್ಯೂಯಲ್ ಸಾಹೇಬರು ಎಂಥ ಅಪಶಬ್ದಗಳಿಂದ ನಿಂದಿಸುತ್ತಾರೆ, ನೋಡಿರಿ! ದೇಶಭೇದದಿಂದ, ಅಧಿಕಾರ ಭೇದದಿಂದ, ದೃಷ್ಟಿ ಭೇದವೂ, ಬುದ್ಧಿ ಭೇದವೂ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ, ಇದೊಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತವು.

---

೨ [ಮಿ. ಇಮೆನ್ಯೂಯಲ್ ಸಾಹೇಬರ ಮುಕ್ತಾಫಲಗಳು, ಅವರು, ಕಲೆಕ್ಟರರೆಂಬ ನಾತೆಯಿಂದ, ಧಾರವಾಡದ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿವೆ. ಲೋ. ಟಿಳಕರ ನಿಧನದಿಂದುಂಟಾದ ಶೋಕವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಮಹಾನುಭಾವರ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗಿರುವ ಅಭಿಮಾನವನ್ನೂ, ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸಬೇಕಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸನ್ಮಾನವನ್ನೂ, ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಧಾರವಾಡ ಶಹರದೊಳಗಿನ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ಒಂದು ದಿವಸ ತೆರೆಯಲಿಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿದಕೂಡಲೆ, ಈ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು ಕೋಪಿಷ್ಟರಾಗಿ, ಅಕ್ಷಣ ಒಂದು ಹುಕುಮು ಬರೆದು, ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಜವಾಬು ಕೇಳಿರುವರು. ಇದೇ ಹುಕುಮಿನಲ್ಲಿ ಲೋ. ಟಿಳಕರು, '*unrepentant criminal*' ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ಗುನ್ಹೆಗಾರರು ಎಂದ, ನಮ್ಮ ಅತಿವಿಖ್ಯಾತ ದೇಶಭಕ್ತರಿಗೆ, ಅವರು ತಮ್ಮದೊಂದು ಬಿರುದನ್ನು ಕೊಡಮಾಡಿರುವರು. ಇಂಥ ಅಪಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಬಾಧೆಯಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೂ ಉಜ್ವಲವದೆ. ಆದರೆ, ದೇಶಾಭಿಮಾನವೆಂಬ ಸದ್ಗುಣವು ಕರೆಬಿಣ್ಣದ ಜನರೊಳಗೆ, ದೇಶಭಕ್ತರಿಗೆ ಮನ್ನಿಸುವ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹ ತಲೆದೋರಬಾರದೆಂದು ಈ ಸಾಹೇಬರ ಹುಕುಮಿನ ಇತ್ಯರ್ಥವಿದೆಂದು ಜನರು ಸಕಾರಣ ಭಾವಿಸುವರು. ಸಾಹೇಬರ ಇದೇ ಪತ್ರವು ಅವರ ಅಧಿಕಾರಮತ್ತತೆಯ ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿದೆ. ಕಲೆಕ್ಟರರು 'ಅಧಿಕಾರವಂತ'ರೆಂದು ಜನರೆಲ್ಲರು ಬಲ್ಲರು. ಅವರು 'ಬುದ್ಧಿವಂತ'ರೆಂದು ಮಾತ್ರ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗದೆಂದು, ಇಮೆನ್ಯೂಯಲ್ ಸಾಹೇಬರು ತಮ್ಮ ವರ್ತನದಿಂದಲೇ ಹೇಳಿದಂತಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಲೋಕಮತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಸಾಹೇಬರ ಈ ವರ್ತನವು, ಅವರ ದೇಶಬಾಂಧವರ ಚೆಂಬರಲೇನ ಸ್ಮಾರಕ ವಿಷಯದ ಘನತೆಗೆ, ಉದಾರತೆಗೆ ಎಷ್ಟು ವಿಸಂಗತವದೆ, ಎಷ್ಟು ನಿಂದ್ಯವದೆಂದು, ಅವರೇ ವಿಚಾರಿಸಲಿ. ಅವರಲ್ಲ್ಯಾದರೂ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಬುದ್ಧಿಯದೆಯೋ, ಇಲ್ಲವೋ, ಎಂಬುದು ಕಡೆಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, 'ತನ್ನಂತೆ ಪರರು' ಎಂಬ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಈ ದೊರೆಗಳು, ನೈತಿಕ ಗುನ್ಹೆಯನ್ನು ಮಾಡಲುದ್ಯುಕ್ತರಾದರೆಂದು ಜನರಿಗಾದರೂ ತಿಳಿಯಲಿ.

---

೩ ಮುಂಬಯಿ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಅಗಸ್ಟ ಅಧಿವೇಶನದೊಳಗೆ ಪಂಚಾಯತು ಕಾಯಿದೆಯು ಪಾಸಾಯಿತು. ಕಮೀಟಿಯು ತಯಾರಿಸಿದ ಮಸೂದೆಯೇ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕೌನ್ಸಿಲ ಸಭೆಗೆ ಮಾನ್ಯವಾದಂತಾಯಿತು. ಈ ಮಸೂದೆಯ ಸವಿಸ್ತರ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ನಾವು ಮೊದಲೇ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕಾಯಿದೆಯು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಬಂತೆಂದರೆ, ಅಂಕೋಲಾ, ಯಲ್ಲಾಪೂರ, ಸಿದ್ದಾಪೂರದಂಥ ಶಹರುಗಳಿಗೂ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ, ಸಣ್ಣ ಮ್ಯೂನಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಂಥ ಲೋಕನಿಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ದೊರಕುವವು. ಪಂಚಾಯತುಗಳೆಂದರೆ, ನೆಲಗಟ್ಟಿನ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು. ಇದರೊಳಗೆ ಪ್ರಾಯಸ್ಥರಾದ ಎಲ್ಲ ಗಂಡಸರು, ಪಂಚರನ್ನು ಆರಿಸುವ ಮತದಾರರಾಗುವರು. ಪಂಚಾಯತುಗಳಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಇದೇ ವಿಧದ ಸುಖಸೋಯಿಗಳ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಮನೆತೆರಿಗೆಯಂಥ ಕಂದಾಯದಿಂದ ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರಗಳಿವೆ. ಈ ಗ್ರಾಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರಕಮುಗಳ ದಾವೆಗಳನ್ನೂ, ಒಟ್ಲೆಗಳನ್ನೂ, ತನಿಖಿ ನಡಿಸಿ, ತೀರ್ಪು ಕೊಡುವ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅತ್ಯಾಗ್ರಹದಿಂದ ಲೋಕಮತವು ಬೇಡಿದರೂ, ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗದೆಂದು ಸರಕಾರವು ನಿರ್ಣಯಿಸಿತು. ಹಳ್ಳಿಯ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಕಾರಭಾರವನ್ನೂ, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ದೇವಸ್ವದ ಆಡಳಿತವನ್ನೂ ನಡಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವು ಪಂಚಾಯತುಗಳಿಗೆ ದಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಕಾರಣಗಳ ಮೂಲಕ, ಈ ಕಾಯಿದೆಯು, ಘಟನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉದಾರವಾಗಿದ್ದರೂ, ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪಂಚಾಯತುಗಳ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯು, ಈಗಿರುವ ಬೋರ್ಡುಗಳಷ್ಟೇ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿರುವದು. ಅವುಗಳ ಕಾರಭಾರದೊಳಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಜೀವತೆಯು ಕಂಡುಬರದಿದ್ದರೆ ಕಾಯಿದೆಯ ಕುಂದುಗಳೇ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವವು. ಪಂಚರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಉಮೇದವಾರರು ಸಹ ಮುಂದೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ, ಜನರು ಈ ಗ್ರಾಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ, ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ಸೇವೆ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ, ಎಂಬ ಅಪವಾದಗಳು ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ತಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟರೆ, ಲೋ. ಬೋರ್ಡುಗಳ ಹಾಗೇ, ಬೇರೊಂದು ರಾಗದಿಂದ ಹಾಡುವಂತಾಗುವದು, ಮತ್ತೇನು?

---

೪ ಬಡನೌಕರರ ಸಂಬಳ-ಬಡತಿಗಳಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಸರಕಾರವು ಬಿಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆಂದು ಅದು ಮನಗಂಡಿರುವದೆಂದು ತಿಳಿದು, ನೌಕರರು ಆಭಾರಿಯಾಗಿರುವರು. ಆದರೆ ಪೆನಶನದಾರರ ಪಾಲಿಗೆ ಈ ಸಹಾನುಭೂತಿಯು ಏನೂ ಬಂದಿಲ್ಲೆಂದು ನೋಡಿ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳೇ ವಿಷಾದವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ೩೦-೩೫ ವರ್ಷ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಹಣಗಿ, ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೪-೮ ರೂಪಾಯಿ ಪೆನಶನು ಪಡೆದು, ಮುದಿತನದ ಕಾಲವನ್ನು ಕಷ್ಟದಿಂದ ಕಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಮುದ್ಕೇವಿಗಳ ಹಾಡಂತೂ ತೀರ ಕರುಣಾಸ್ಪದವಾಗಿರುವದು. ಇವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಉಪಾಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಎಂದು, ಖಾನದೇಶದ ನಾ। ಗರುಡರವರು, ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೌನ್ಸಿಲದೊಳಗೆ ತರಲು, ಸರಕಾರದ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಕಂದಾಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಈಗಿದ್ದ ನೌಕರರ ಸಂಬಳದ ಏರಿಕೆಗೆ, ೪೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮೊದಲೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಬಾಯಿಗೂಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದಿದ್ದಾಗ, ಪೆನಶನದಾರರಿಗೆ ಮತ್ತೂ ಬಡಿಸುವದೆಲ್ಲಿಂದ? ಎಂಬಂತೆ ಸರಕಾರದ ಸವಾಲಿದೆ. ಒಟ್ಟಿಗೆ, ಪೆನಶನದಾರರಿಗೆ ಇನ್ನು ಪೆನಶನವನ್ನೇ ಏರಿಸಿ, ಏನೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾಗದೆಂದು ಸರಕಾರವು ಹೇಳಿದಂತಾಯಿತು. ಮಾಜೀ ನೌಕರರಿಗೆ ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ನಡಿಸುವದು ಕೃತಘ್ನತೆಯಾಗದು. ಇನ್ನು ಈ ಮುದುಕರು 'ರಾಮ-ಕೃಷ್ಣ-ಗೋವಿಂದ' ಎಂದು, ದೇವರ ನಾಮ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಅರೆ-ಹೊಟ್ಟೆ ಬಾರಲಿಕ್ಕಾಗುವಷ್ಟು ಇಹಲೋಕದ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರಬೇಕಾಗಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪೆನಶನದಾರರು ಸ್ಟೇ। ಸಕ್ರೆಟರಿಗಳಿಗೆ, ತಮ್ಮ ಪೆನಶನ ಏರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿ ನಡಿಸಿದ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ, ಇವರ ಸುದೈವವು ಫಲಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ, ಇವರಿಗೆ ಪರಲೋಕಾ

ಯಸಿದೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಏನಿಲ್ಲೆಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ತಿಳಿದಂತಾಯಿತು. ಸ್ವಾರ್ಥದ ಸಂಸಾರದೊಳಗೆ ರೋಗವು ತೀರಿದ ಕೂಡಲೇ, ವೈದ್ಯರಾದರೂ ತೀರಿಕೊಂಡರೇನು, ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಅನುಭವವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುವದು. ಇರಲಿ. ಬಡ ಪೆನಶನರರ ಕರುಣಾಸ್ಪದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾರವು ಪುನರ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಹಳೆ ನವಕರರಿಗೆ ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಸಕ್ರಿಯ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಲೆಂದು ಅತ್ಯಾಗ್ರಹಪೂರ್ವಕ ಸೂಚಿಸುವೆವು.

ತಾಜಾ ಬಾತ್ಮಿ.

ಧಾರವಾಡದ ಕಲ್ಲೆಕ್ಟರ ಮಿ॥ ಇವ್ಯೂನ್ಸ(?) ಸಾಹೇಬರು, ಧಾರವಾಡ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಿಗೆ, ಲೋ॥ ಟಿಳಕರ ನಿಧನದ ಪ್ರಿತ್ಯರ್ಥ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಬಂದ ಮಾಡಿದ ಕುರಿತು ಬರೆದ ಪತ್ರವನ್ನು ವರಿಷ್ಠಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಹುಕುಮಿನ ಮೇರೆಗೆ, ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂತಲೂ, ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಟಿಯು ಪೂರ್ಣ ಅಧಿನವಲ್ಲದ್ದು ಮತ್ತು ತನಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಾನು ನಡಿಸಿದ ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತೇವೆಂತಲೂ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಜಾಹೀರಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಾದರೂ ಕೇವಲ ಲೋಕಮಾನ್ಯರಿಗೂ ಮತ್ತು ಸಾಹೇಬ ಬಹಾದ್ದೂರರಿಗೂ ಒಂದು ಬಹುಮಾನವು

ಜಿಲ್ಹಾವೃತ್ತ.

ಕುಮಟೆ— ಮಳೆಯು ಸಾಧಾರಣ. ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ೭೫-೫೨ ಇಂಚು ಆಯಿತು. ಪೈರಿ, ... ಉಂಟು. ಮಾಸು ಧಾನ್ಯ ಧಾರಣೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೇ.

ಹೆಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಲಿಸರು ಹಿಡಿದ ಜೂಗಾರದ ದಂಡದ ೧೦ ಆರೋಪಿತರಿಗೆ, ಮೂರು ದಿನದ ... ಲ್ಪಟ್ಟರು. ಮನೆಯಜಮಾನನಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ..., ಇತರರಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ೧ರಂತೆ ದಂಡದ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಕುರಿತು ಬಾತ್ಮಿ ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ೧೫ ರೂಪಾಯಿ ಇನಾಮು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಪೊಕ್ಕಾನವಕ್ಕಿ ನಾರಾಯಣ ಪೈರ ... ಬಾಲವಾಡ ನಾಗು ಮೇಲಣ ಇಷ್ಟೆಯಲ್ಲಿ, ಶ್ಯಾಮರು— ಹಮ್ಮು, ತಾಟುರವರ ಜಮಾಯಿತಿಯಾಗಿ, ಅದು ಬರುವ ೨೫ನೇ ತಾರೀಕಿಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವರು.

ಲೋ॥ ಟಿಳಕರ ದಹಾವವು(?), ಏನೂ ಚಲನವಿಲ್ಲದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಮಾಸದ ಉತ್ಸವಗಳ ಚಕಚಕಾಟದೊಳಗೆ ಅಡಗಿ ಹೋಯಿತು!

ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಜನರಲ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ನಿಧನದ ದುಃಖಪ್ರದರ್ಶಕ ಠರಾವಿನ ಪ್ರಸ್ತಾಪವು ಬಂದು, ಅದು ಅಲ್ಲೇ ಅಸ್ತವಾಯಿತು. ವಿಷಾದಕರವು!

ಈ ವರ್ಷ ಕೆರೆ-ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ಸಾಯಿಸಿ, ಆತ್ಮತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವವರ ಹಾವಳಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮುದುಕಿಯು ಸತ್ತು ಬಿದ್ದವಳು ೨-೪ ದಿವಸಗಳ ಮೇಲೆ ತಿಳಿದರೆ, ಗೋಕರ್ಣ ಚಾಂದಗೇರಿ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ೨೧ ವರ್ಷದ ತರುಣ ಹೆಂಗಸು ಸತ್ತು ಬಿದ್ದಿರುವಳಂತೆ! ಇಂಥ ಗುನ್ಹೆಗಳ ನಿಜ ಕಾರಣವನ್ನು ಶೋಧಿಸಲು ಪೋಲೀಸರು ಅಸಮರ್ಥರಾದರೆ, ಗುಪ್ತ ಪೋಲೀಸರನ್ನಾದರೂ ಕರೆಯಿಸುವದುತ್ತಮ.

ಅಂಕೋಲಾ— ಮಳೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಳೆ ಯಷ್ಟು ಕೀಡವಿದ್ದರಾಯಿತು. ರೋಗರಾಯಿ ವಿಶೇಷವಿಲ್ಲ.

ಕಳೆದ ತಾರೀಕ ೮ ನೇ ದಿವಸ ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ನಿಧನದ ಶ್ರಾದ್ಧವು ಭಕ್ತಿಪುರಃಸರ ನೆರವೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಪ್ರಾತಃಕಾಲಕ್ಕೆ ಘಂಟೆ ೮ ರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೧ ಘಂಟೆ ವರೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಬಾಜಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಗಣಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಅನ್ನದಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ೧ ಸೇರಿಯಂತೆ ಅಕ್ಕಿ ಹಂಚಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಭಿಕ್ಷುಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಎರಡುವರೆ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿತ್ತು. ಧರ್ಮ ನಡೆಯುವಾಗ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕರ ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನು ಹೂವಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಸಾಯಂಕಾಲ ೫ ಘಂಟೆಗೆ, ಅದೇ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಬಾಜಾರದಿಂದ ಭಜನೆ ಮೇಳಗಳ ಸಹಿತ ಮೆರವಣಿಗೆಯ ಸಮಾರಂಭದಿಂದ ಬೆಂಡಿ ಬಾಜಾರದೊಳಗೆ ಒಯ್ದು ಸಂತೆಪೇಟೆಯ ಪಟಾಂಗಣದೊಳಗೆ ಉಚ್ಚಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಸಭೆಗೂಡಿತು. ಮಿ। ಸೈದ ಭಡೆಸ್ರೀ ದಿನ ಸಾಹೇಬ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಪೀರಜಾದೆ, ಇನಾಮದಾರರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಯುತ ಪ್ರಭುಗಳು ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕರ ಸಮಗ್ರ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಗುಣಾನುವಾದಗಳನ್ನು ಯಥೋಚಿತ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಬಣ್ಣಿಸಿದರು, ಮತ್ತು ಅವರು ಮಹಮ್ಮದೀಯರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯ ಮುಂದಾಳುಗಳಿದ್ದರೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಸಂಕರ ರಾ॥ ಶ್ರೀನಿವಾಸಪೈರು ದಹಾತು ಕಾರ್ಯದ ಆದಾಯ-ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಓದಿ ಹೇಳಿದಮೇಲೆ, 'ಟಿಳಕ ಮಹಾರಾಜಕೀ ಜಯ' ಘೋಷದೊಡನೆ ಸಭೆ ವಿಸರ್ಜನವಾಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಭಾವಚಿತ್ರದ ಸಹಿತ ಮೆರವಣಿಗೆಯು ಬೆಂಡಿ ಬಾಜಾರದಿಂದ ಮತ್ತೆ ಬಾಜಾರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಬಾಜಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಗಣಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಮಾರಂಭದ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು. ಜನಸ್ತೋಮವು ಬಹಳೇ ನೆರೆದಿತ್ತು.

ಊರಲ್ಲಿ ತೋಳಿಯದು ದನಗಳಿಗೆ ವಿಷಹಾಕಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂತ ಬೊಬ್ಬೆಯಿದೆ. ಪೋಲೀಸರು ಕಾವಲಿಟ್ಟರೆ, ಸತ್ಯವು ತಿಳಿಯುವದಾಗಿದೆ. ಒಂದೆರಡು ದನಗಳು ಮೇಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಲ್ಲೇ, ಸತ್ತುಬಿದ್ದವೆಂಬದು ನಿಜವು.

ಶಿವಾನಂದ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸ್ವಾರಿಯು ಕಳೆದ ರವಿವಾರ ದಿವಸ ರಾತ್ರೆ, ಇಲ್ಲಿಂದ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿತು. ಭಕ್ತಜನರು ಭಜನೆಯ ಸಮಾರಂಭದಿಂದ ಊರ ಹೊರಗೆ ತನಕ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಬಂದರು.

ಮೋಟರ ಲೀಸ್ಟವು ಗ್ರಾಮದೊಳಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನೋಡಿ ಜನರು ಇಲೆಕ್ಷನದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು. ಮುಲಗಿ ... ಬಿದ್ದವರಿಗೆ, ಹೆಣ್ಣು ಕೂಸು ಹುಟ್ಟುವದು, ಎಷ್ಟತ್ತಿದ್ದವರಿಗೆ, ಗಂಡು ಕೂಸು ಹುಟ್ಟುವದು.

ಹಳಿಯಾಳ— ಹವಾಮಾನ ಪಥ್ಯವು ಮಳೆ ತೀರದದೆ ಜಕ್ಕಲ ಪೈರು ಇಲ್ಲ ... ಆದೆ ಡುಲಿಗಳ ಹಾವಳಿ ವಿಪರೀತ' ಭತ್ತಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿ ರೋಗವು ಹತ್ತುತ್ತಿದೆ.

ಠಳೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣಬುವಾ ಡಿಗ್ರಜಕರವರ ಭಾಗವತ ಪುರಾಣ, ಭಜನಗಳು ನಡೆದವು.

ತಾಲೂಕಸಭೆ ವತಿಯಿಂದ ಶಹರ ಮಾರ್ಕೆಟದಲ್ಲಿ ಮಿ ಮಹಮ್ಮದ ಆಜಿಜರ ಮಿ॥ ಮಹಮ್ಮದ ಗೌಸ ಮೌಲ್ವಿ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಕೆಳಗೆ ಸಭೆ ಕೂಡಿ, ಮಿ. ಶಾಮರಾವ ಧರ್ಮಿ ಪಟೇಲ, ಮಿ ಡಿ. ಆರ್. ಜೋಶಕರ ನಾಗೇ ಮಿ ಎ. ಎ. ಮಣಿಯಾರವರ ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಚರಿತ್ರ ಹಾಗೂ ಅವರ ಕಾಮಗಿರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಭಾಷಣಗಳಾದವು. ಮಿ. ಮಣಿಯಾರರವರು ಹಿಂದೂ-ಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲಿ ಒಡಕು (ಮನಸ್ತಾಪ) ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಲೋಕಮಾನ್ಯರು, ಮಾಡದೆ, ಭದ್ರತೆಯನ್ನೇ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿರುವರಾಗಿಯೂ, ಅವರು ಮುಸಲ್ಮಾನ ಸಮಾಜದ ನಂಬಿಗೆಗೆ, ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಿದ್ದರಾಗಿಯೂ, ಮುದ್ದೆಸೂದ ಭಾಷಣಮಾಡಿದರು. ಆ ನಂತರ ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಫೋ॥ ಗೆ ಸಾಂತ್ವನದ ಠರಾವು ಹಾಗೂ ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ದಹನ ವಿಧಿಯಾದ ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಅವರ ಸ್ಮಾರಕಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನೇ. ನಾ. ಗವ್ಹರ್ನರರಿಗೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿದ್ದರ ಠರಾವುಗಳು ಏಕಮತದಿಂದ ಪಾಸಾ

(ಪುರವಣಿ ನೋಡಿರಿ.)

(೩ ನೇ ಪಾನಿನಮೇಲಿಂದ ಮುಂದರಿಸಿದ್ದು.)

ಹುದ್ದಾರ ವಿಚಾರದಿಂದ ಯೋಗ್ಯ ಉಮೇದವಾರರನ್ನು, ಆರಿಸಿ ಕಳುಹಿದ್ದರೆ ಮುಂದಿನ ಇಲೆಕ್ಷನದವೇಳೆಗೆ ತನಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಟ್ಟು, ಸುಮ್ಮನೇ ಕೂಡ್ರಬೇಕಾದೀತು.

ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯತಃ ಲೋಕನಿಯುಕ್ತ ಸಾಮದಾರರ ಪಾಲಿಗೆ ಬರುವ ಸಂಗತಿ ಏನೆಂದರೆ— ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವದು, ಮತ್ತು ವಾದ-ವಿವಾದದಗೋಸ್ಕರ ಬಂದ ರಾಜಕಾರಭಾರದ ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡಿಸುವದು ವ ಸರಕಾರದ ಮಾರ್ಫತ್ತು ಹೊಸ ಕಾಯದೆ ಕಾನೂನುಗಳು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವ ಬಿಲುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಲೋಕಪಕ್ಷದ ಮತವನ್ನು, ನಿರ್ಭೀಡ ರೀತಿಯಿಂದ ತಿಳಿಸಿ, ಯೋಗ್ಯ ಮತ ಕೊಡುವದು. ಇವೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾಮಗಿರಿಯು ಲೋಕಪಕ್ಷದ ಸಾಮದಾರರು ನಡಿಸುವದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೌನ್ಸಿಲ ಅಂದರೇನು? ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೇನು? ವಗೈರೆ ಇದರ ಪೂರ್ವ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಒಬ್ಬನು ಭಾವೀ ಉಮೇದವಾರನಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವದಕ್ಕಿಂತ ನಿಲ್ಲದಿರುವದೇ ಉತ್ತಮ. ಕೌನ್ಸಿಲವೆಂದರೆ, ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಯಾ ಲಗ್ನಮಂಟಪವಲ್ಲ. ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಲೋಕಹಿತದ ಕಾಮಗಿರಿ ಮಾಡಬಿಚ್ಛಿಸುವ ಉಮೇದವಾರರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರು ತಮ್ಮ ಗತ ಆಯುಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೌಕರ ಸಾಹೇಬರ ಧನಿಕರಿಗಾಗಿ, ಭಿಡೆಗಾಗಿ, ಬಲಿಬೀಳದೆ, ಲೋಕಹಿತದ ಕಾಮಗಿರಿಯನ್ನು ಏನೇನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಕೊಂಡು, ನಿಧಾನ, ನಿರ್ಭೀಡ, ನಿಸ್ಪೃಹ, ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ, ವಿತ್ಪತ್ತ, ಚಿಕಾಟಿ, ಇವೇ ಮುಖ್ಯ ಗುಣಗಳುಳ್ಳ ಉಮೇದವಾರರನ್ನು ಮತದಾರರು ಆರಿಸಿ, ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯ ಉಮೇದವಾರರ ಬಾಹ್ಯ ಥಪಕೆಗೂ, ಅವರ ಇಷ್ಟಮಿತ್ರರ ಭಿಡೆಗೂ ಗಬ್ಬುಪಟ್ಟಿಕ ಸವಿನಯ ಮಾತಿಗೂ ಭುಲಿಬಿದ್ದು, ನಾಲಾಯಕ ಉಮೇದವಾರರನ್ನು ಆರಿಸುವದುಚಿತವಲ್ಲ.

ಸರಕಾರದವರು ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಮತಕೊಡುವ ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಅದರ ಯೋಗ್ಯ ಉಪಯೋಗ ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅದು ಸುಮಾರು ಯೋಗ್ಯತೆಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲೆಂಬುದು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿಸಿದಂತಾಗುವದಲ್ಲದೆ, ಇಂಥ ನಾಲಾಯಕ ಸಾಮದಾರರ ಆರಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಕೌನ್ಸಿಲದ ದೇಖಾವೆಯು ಕೇವಲ ವಿಲಕ್ಷಣ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಂಡು ಬಂದೀತು.

ಉಮೇದವಾರನು ಮುನ್ಸಿಪಲ್ಲ ಯಾ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡ ಮೆಂಬರನಿದ್ದಾನೆ, ಇಲ್ಲವೇ ಸರಕಾರದಿಂದ ರಾವಸಾಹೇಬ, ರಾವಬಹಾದ್ದೂರ ಪದವಿಯನ್ನು ಯಾ ಆನರರೀ ಮೇಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ ಎಂಬ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿರುತ್ತಾನೆಂತ ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಅವನು ಭಾವಿ ಸಾಮದಾರನಾಗುವಷ್ಟು ಪಾತ್ರತೆಯು ಅವನಲ್ಲಿರುತ್ತದೆಂತ ವೃಥಾ ಸಮಜೂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಮತದಾರರು ತಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ಜವಾಬದಾರಿಯನ್ನು ಮೇಲಿನ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಮುಂದೆ ಬಂದ

...ಮೇದವಾರರಲ್ಲಿ ಮುಖಿದುರ್ಭರರನ್ನು, ನೌಕರ ಶಾಹಿಯ ಸರಕಾರನಿಗೆ ಜೀ ಹುಜೂರಗೆ ಬರಿಬೀಳುವವರನ್ನು ಬಿಸವೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಚಾರದಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೇಸದ ಧೋರಣೆಗೆ ಒಪ್ಪಿದ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದ ಯೋಗ್ಯ ಉಮೇದವಾರರನ್ನೇ ಆರಿಸುವರಾಗಿ ನಂಬುವೆವು.

ಎಂಥಿ ನಾಯಕದಾರರಾಗಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಉಮೇದವಾರರಾದ ರು ತಾವು ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ಮತದಾರರ ಲೋಕಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ನೂತನ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಖುರ್ಚಿಯಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರಾಗುವವರಿದ್ದವರಿಂದ, ಮೇಲೆ ವರ್ಣಿಸಿದ ಗುಣಗಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇರುತ್ತವೆಂಬುವದು ತಮ್ಮ ಅಂತಃಕರಣದೇವತೆಗೆ ಸ್ಮರಿಸಿ ಖಾತ್ರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುವದು ಉತ್ತಮ ಹಾಗೇ ಮಾಡದೆ ಸಾಂಪೀಕ ಬಹುಮಾನದ ಮೋಹಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರೆ, ತನ್ನ ಅಪಾತ್ರತೆಯನ್ನು ತಾನೇ ತೋರಿಸಿದಂತಾಗಿ, ಜನರ ಹಾಸ್ಯಪದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದೀತು.

ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಕೈಲಾಸವಾಸ.

(ನಮ್ಮ ಬಾತ್ಮೀದಾರರಿಂದ ೯-೮-೨೦)

ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ನಿಧನದಿಂದುಂಟಾದ ಹಾನಿಯು ಈ ಕಾಲದ ವರೆಗೆ ತುಂಬಿ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಅವರೊಬ್ಬರು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪುರುಷರು, ಅವರೇ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಕಲಿಸಿದರು; ಇಂಥ ದೈವಿಕ ವಿಭೂತಿಯು ಶತಕದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಹುಟ್ಟಿದರೆ, ಹುಟ್ಟಬಹುದು."

ಹೀಗೆ ಭರತಪುತ್ರರು ಮತಭೇದ, ಜಾತಿಭೇದ, ವರ್ಣಭೇದ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆತು, ಲೋಕಮಾನ್ಯರಿಗಾಗಿ ಮರುಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಂತೂ, ಕಳೆದ ವಾರದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಚೌಪಾಟ ಮೇಲಿನ ಸಮಾಧಿಸ್ಥಾನವನ್ನು ಭಕ್ತಿಪೂರ್ಣ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಭಜಿಸಿ, ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಹಳಹಳಿಸುವದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಈ ಮಹಾಪುರುಷನು ಜನತೆಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಉಚ್ಚ ಗುಣಗಳಿಂದಲೂ, ದೇಶಸೇವೆಯಿಂದಲೂ ತನ್ನ ಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದನೆಂಬದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ ಇಂಥ ಜನತಾತ್ಮನು ಹಿಂದಭೂಮಿಯು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ್ದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ದುರ್ದೈವವು! ಈ ಹೊತ್ತು ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಹತ್ತನೇ ದಿನ ಎಲ್ಲರೂ ಚೌಪಾಟಿಯ ಮೇಲೆ ಮುಂಜಾನೆ ಸಮುದ್ರಸ್ನಾನದಿಂದ ಶುಚೀರ್ಭೂತರಾಗಿ, ಲೋಕಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಉದಕಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನೀಡಿ, ಮಾಧವಬಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಈಶಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದರು ಎಲ್ಲ ಹಿಂದು ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಅಂಗಡಿಗಳು ಬಂದ ಇದ್ದವು ಈ ಹೊತ್ತು ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ನಿಧನದಿಂದುಂಟಾದ ದುಃಖವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು, ಜಾಹೀರು ಸಭೆಗಳು ಜರುಗುವವೆಂದು ಜಾಹೀರಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಶಹರುಗಳಾದರೂ ಸಭೆಸೇರಿ, ತಮ್ಮ ದುಃಖವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವರೆಂದು ತುಂಬಾ ಕೋರುತ್ತೇನೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೆಲ್ಲ, ರಾಜಕೀಯವಿರಲಿ, ಅರಾಜಕೀಯವಿರಲಿ, ತಮ್ಮ ಸಂತಾಪವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿದ 'ಕೆನರಾ ಯೂನಿಯನ' ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸಹ, ನಿನ್ನೆ ಸಭೆಸೇರಿ, ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಶೋಕಪ್ರದರ್ಶಕ ಠರಾವನ್ನು ಕಳಿಸಿತು ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ರಾ॥ ಎಸ್ ವಿ. ಪಾಲೇಕರ, ಬಿ. ಎ, ಎಲ್ ಎಲ್. ಬಿ ಹೈಕೋರ್ಟ ವಕೀಲ, ಇವರು, 'ಲೋಕಮಾನ್ಯರು ದೊಡ್ಡವರು ಯಾಕೆ? ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವದ ಆದ್ಯ ಜನಕರೆಂಬದು ಹೇಗೆ?' ಎಂಬದನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ನಿವೇದಿಸಿದರು

× × × × × ×

ಕಳೆದ ರವಿವಾರ ಮುಂಜಾನೆ ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಯಾಗಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು, ಒಹು ಸಮಾರಂಭದಿಂದ ಭಾಗೀರಥಿ ನದಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದರು.

ಯಕೃತಯಾನೆ ಕೂರ್ಮವ್ಯಾಧಿ.

ತಮ್ಮ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಂದಾವರ್ತಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಮಾಡೋಣಾದರೆ, ಬಾಲಕರ ಜೀವವನ್ನು ಉಳಿಸಿದ ಪುಣ್ಯವು ಪತ್ರಿಕೆಯವರು ಸಂಪಾದಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯವು ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಕಡೆಯ ಅನುಭವ ಕೂಡಾ ಖಾತ್ರಿ ಕಂಡಿರುವದರಿಂದ ಇಂಥಾ ವಿಷಯವು ಜನರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಯಾದರೆ ಅಂಥಾ ವ್ಯಾಧಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದು, ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರುತ್ತನೆ.

ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಯಕೃತ ಯಾನೆ ಕೂರ್ಮವ್ಯಾಧಿ (ಲಿವ್ಹರ) ಈ ರೋಗವು ಬಾಲಕರಿಗೆ ಉತ್ಪವಿಸಿದರೆ, ಅದೇ ರೋಗದಿಂದಲೇ ಅವರ ಮರಣ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಈ ರೋಗವು ಅತಿ ಕಠಿಣವಿದ್ದು ಈ ರೋಗದ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಅನೇಕರು ಅನೇಕ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು ಕಂಡುಬರುವದೇ ಅಪರೂಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಈ ರೋಗವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿ ಅತಿ ಕಠಿಣ ಪ್ರಸಂಗವಾಗಿದ್ದು, ಅನೇಕ ಉಪಾಯಗಳು ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ಏನು ಫಾಯದೆಯಾಗದೆ, ಅಷ್ಟರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಒಬ್ಬ ವೈದ್ಯರಾದ ಆರ್. ಎಸ್ ಪಯ್ ಇವರ ಔಷಧ ನಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಆ ರೋಗವು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗಿ ಈಗ ಆ ಹುಡುಗನು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಆರೋಗ್ಯವಂತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಬೇರೆ ೨-೩ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆದ ಸದರಿ ರೋಗವು ಇವರ ಔಷಧದಿಂದಲೇ ಖಾತ್ರಿಯಾಗಿ ಗುಣ ಹೊಂದಿ ಆರೋಗ್ಯವಂತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಇವರ ಔಷಧವು ಸೌಮ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಸಾವಕಾಶದಿಂದ ಗುಣವಾಗತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿ ಯಾವದೆಂದರೆ, ಗರ್ಭದಲ್ಲೇ ಇವರ ಔಷಧ ನಡಸಿದರೆ, ಗರ್ಭಿಣಿಗೆ ಏನೊಂದು ಉಪದ್ರವಿಯಾಗದೇ, ಮಕ್ಕಳು ದಷ್ಟಪುಷ್ಟರಾಗಿ ಜನಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಜನಿಸಿದ ಶಿಶುಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಔಷಧಕೊಡುವ ನೇಮ ನಡಸಿದರೆ, ಅಂಥಾ ಕೆಟ್ಟ ರೋಗವು ಆಗುವದೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ನನಗೆ ಖಾತ್ರಿ ಮನಗಂಡದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಪತ್ರ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಬಾರದೆಂದು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ನನ್ನ ಅನುಭವವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೃಪಾ ಇರಬೇಕು.

ತಾರೀಖು ೨೨-೬-೧೯೨೦

ಬಾಲಕರ ಹಿತಚಿಂತಕ.

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು		ದರ
ರಂಗೂನ ಬಿ. ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೫।—೧೬
ವೃಷ್ಟಿ ಗೆಲಕ್ಕೆ ಮಾನಗಿ	...	೮।
ರಾಗಿ ನಿಬಕ್ಕೆ	..	೧೧॥—೧೨॥
ಗೋಧಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೯—೨೬॥
ಹುರುಳಿ ನಿಬ „	...	೧೪।—೧೫॥
ಕಡಲೆ ನಿಬ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೬—೧೬॥
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	..	೨೩—೨೨
ಹೆಸರು ಬೇಲ „	...	೧೬—೨೮
ಮೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ „	...	೧೩॥—೧೩
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ „	...	೨—೭
ಹಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ	...	೧೦
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	...	೧೧।
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ „	...	೧೩—೧೪
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ „	...	೪-೫೦
ಕಡೆಸಿನ ಸೂರ್ಯ „	...	೪೭-೦
„ ಹಂಸ „	...	೩-೮೦

ಅನುಭವಸಿದ್ಧ ರಾಜ ಔಷದಗಳು !!

ನಿಶ್ಪೃಹಸ್ಯ ತೃಣಂ ಜಗತ್ ॥

ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುವೃದ್ಧಿಯಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮ

ಪ್ರವಾಳ, ಕೇಶರ, ಅಮರಸತ್ವ, ಶಿಲಾಜಿತು,

ಮತ್ತು ವನಸ್ಪತಿ ಮಿಶ್ರಿತ

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಗುಳಿಗೆ.

ಇದರಿಂದ ಕ್ಷೀಣತೆ, ದುರ್ಬಲತೆ, ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ರಕ್ತದೂಷಿತರೋಗ, ಮೇಂದುವಿಕಾರ, ನರಗಳ ಅಶಕ್ತತೆ, ಅಂಗನಿಸ್ತೇಜತ್ವ, ಧಾತುಜೋಗುವದು, ತಲೆತಿರುಗುವದು, ಜೀರ್ಣಜ್ವರ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಉದರಂತವಿಕಾರ, ಮಸ್ತಕಶೂಲಿ, ಮುಂತಾದ, ಅನೇಕ ವಿಕಾರಗಳು, ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಗುಣವಾಗಿ, ಶರೀರಕ್ಕೆ ದೃಢತ್ವವೂ, ಕಾಂತಿಯೂ, ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯೂ, ಕೂಡ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ, ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾಯಂ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಗುಣಕ್ಕೆ ೪೨ ದಿವಸ ಬೇಕು ಗುಳಿಗೆ ೮೪ ಕ್ಕೆ ರೂ ೪-೦-೦.

(೧) ಬಾಲಾಮೃತಗುಟಿಕಾ — ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದು. ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ ೧-೦-೦ (೨) ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಮೇಲೆ ಚೂರ್ಣ— ೧೪ ದಿವಸದ ಔಷಧಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦-೦ (೩) ಗಜಕರ್ಣನಾಶಕ ಮಲಮು — ಡಬ್ಬಿಗೆ ಆಣೆ ೦-೮-೦ (೪) ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ನಾಶಕಗುಳಿಗೆ — ಏಳು ಬಿಗೆದು ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಗೆ ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦-೦.

ಅನುಪಾನಪತ್ರ ಔಷಧಿಯ ಸಂಗಡ ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ!

ವಿಳಾಸ— **ವೈದ್ಯ ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ನಾಡಕರ್ಣಿ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ, ಪೋಸ್ಟ ಶಿರಸಿ.**

ಜಿಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಕಾನಡಾ.

ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತ' ಖಾತ್ರಿದಾಯಕ!! ಬಹುಮಾನಕಾರಕ'

ಮುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷಧವು ಹಲ್ಲು ಕೆಳತ, ಹಲ್ಲು ನೋಯುವ, ಹಲ್ಲು ಅಲುಗಾಡುವ, ಹಲ್ಲೊಳಗಿಂದ ರಕ್ತವ ಕೀವು ಸುರಿಯುವ, ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ದುರ್ಗಂಧ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ ಇದಲ್ಲದೆ ಬಾಲಗ್ರಹ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ, ತಲೆಯ ಬಡಿತ, ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಚ್ಚೋಣ, ಸಳಸುಳು, ಪ್ಲೇಗ, ಕೊಲರಾ, ಗುಂಟುಗಳಿಗೆ, ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ಕಳತ, ಬಾಳಂತಿಯರಿಗೆ ನಂಜು ಏರಿದರೆ, ಈ ೨೦ ಪ್ರಕಾರದ ಮೇಹರೋಗಕ್ಕೆ ಗುಣ.

ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ಫಕ್ತ ೦-೧೨-೦

ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ.

ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ವ್ಯಾಪಾರೀಕ ಕಂಪನಿ,

ಕುಮಟಾ (ಎನ್. ಕೆನರಾ)

ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಔಷಧವು

ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ ೧೮೭೭ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ೨೫ ನೇ ಆಕ್ಟಿನಂತೆ ರಜಿಸ್ಟರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ

ಅರ್ಕುಶಫಾ ಅಥವಾ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು.

ಈ ಅರ್ಕುಶಫಾ ಎಂಬ ಔಷಧವು ಯಾವತ್ತು ರೋಗಕ್ಕೆ ಮನಸರಿಕೆಯಾಗಿ ತಾ ೧೦-೮ ೧೯೦೮ನೇ ... ದ ತಾ| ... ನೇ ಇಸ್ವಿಯವರಿಗೆ ... ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳ ಖರ್ಚಾದವು ಮತ್ತು ... ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ ಜ್ವರಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು ಆಂತ ಈವತ್ತಿನವರೆಗೆ ... ದೊಡ್ಡ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಕೂಡಿ ಮೂವತ್ತೊಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು ಅಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಔಷಧವು ... ಮೌಲ್ಯವಾದ ಇದೆ ಇದು ಯಾವಕರು ... ಪಕ್ಕೆ ಕಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ತಮ್ಮ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವಶ್ಯವೇ ಎಂದು ... ಸ್ವೀಕಾರಮಾಡಬೇಕು ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು ಕರ್ನಾಟಕದ ತಕ್ಕಲ್ಲ ಹೋಗಿ ರೋಗಗಳು ಈ ಅರ್ಕುಶಫಾದಿಂದಲೇ ... ಬಗ್ಗೆ ... ಯಾವತ್ತು ... ಉಪಯೋಗ ... ಸರಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು ಸಹ ... ರುತ್ತವೆ ... ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಈ ಔಷಧವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ... ರೋಗರಹಿತರಾಗುವರೆಂಬ ... ರೋಗದ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ... ಮತ್ತು ... ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ ... ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ ಮೇಲೆ ... ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಿ ... ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕ

ರೋಗದ ನಾಮಗಳು

ಕ್ಷಯರೋಗ ಹವದರೋಗ ಪಾಂಡುರೋಗ ... ಗ ಮಲಬದ್ಧ ಮಹಾಮಾರಿ(ಕಾಲರಾ), ಪ್ಲೇಗ ... ಜ್ವರ ವಿಷಮಜ್ವರ ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾಜ್ವರ ... ರಥಜ್ವರ ಗಂಟಾವಾತ ... ಮೂಗಿನೊಳಗಿನ ಪಿನಸಿ ... ರೋಗವು ... ಹುಣ್ಣು ... ಮತ್ತು ... ಸೋವು ... ಪ, ಆಜೀರ್ಣ ... ಅಜೀರ್ಣ ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲಿ ... ಲಿ ಅರತಶೀಶೂಲಿ ನವಶೂಲಿ ಮೂತ್ರಶೂಲಿ ... ಕ ದುರ್ಬಲ ... ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಟ್ಟ ಶೂಲಿ ... ಸಣ್ಣ ಕೂಸುಗಳ ... ಮುಟ್ಟದೋಷ ಹೊಟ್ಟೆ ದೊಡ್ಡದಾಗೋಣ ... ಸಣ್ಣ ಕೂಸಗಳಿಗೆ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ಸಹ ತಿಳಿಯದೆ ಇದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳು ಖಾತ್ರಿಯಿಂದ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ ... ಅಮೌಲ್ಯ ... ಬಂದಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೂ ಧನವಂತರಿಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಹಳ ... ಬೆಲೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ ಒಂದ ಕಾಲುತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡ ರೂಪಾಯಿ ... ಉದ್ದಿಶ್ಯ ... ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ... ಡಜನ್ ಬಾಟ್ಲಿಗಳ ... ನಾಲ್ಕು ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ... ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ... ಎಂಟು ... ವದ ಒಂದರಿಂದ ...

ಕನ್ ಇಲ್ಲ ಇದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಆಣೆ ... ಒಂದು ಕಾಲು ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿ ... ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ... ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ... ಎಂಟು ಆಣೆ ಖರುವದು ನಮ್ಮ ಔಷಧವು ... ಹೊರಟರೆ ಮರಳ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ... ಮಾಹಿತಿ ... ಕ್ಯಾಟಲಾಗು ... ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ... ಲಗತ ಇದದ ಕೂರ್ ದೊರೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ ಅನುಮಾನ ... ತ್ರಿ ... ಕನ್ನಡ ಮರಾಠಿ ಮುಸಲ್ಮಾನಿ ಬಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ... ಪ್ರಕಾರ ... ಸಿಗುವವು ನಿಮ್ಮ ವಿಳಾಸ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ... ನಾಮ ಮತ್ತು ಪೋಸ್ಟ ವಗೈರೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆಯ ... ಬೇಕು

ಎಚ್ ... ದಕ ...

ಹೆಡ ಆಫೀಸು ರಾಹಾವೂರ ...

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1 ... — ...

2 ... — ...

3 ... — ...

4 ...

5 ... — ...

... ರೋಗಗಳ ... 14 ದಿವ ...

6 ...

... ರಕ್ತ ... ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ಸ ... ತಿಂಗಳ ... ಹೆಂಗಸರ ... ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಗರ್ಭಕೋಶವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ 1 ಬಾಟ್ಲಿ ಔಷಧಕ್ಕೆ 1 ಬಾಟ್ಲಿ ... 0-0

ಎಸ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ... ಸನ್ಸ್

... ಹೋರ್ಡರ್ಸ ...

ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ... ವತ್ತು ... ೦೧೨೦ ... ಚರಿತ್ರೆ ... ರಾಜ ... ನಾರದ ಮ ... ರಿತ್ರೆ ೦-೧೨ ... ಕರ್ತವ್ಯ ... ೦-೮- ... ೦ ... ೦-೭-೦ ... ಸತ್ಯಶೋಧ್ಯಾರ ... ೦

ಮಿಳಿಸಿ— ಎಂ. ಎಂ. ಹರ್ಣೇಕರ.

... ೩

ಹೊಸ ರೋಗ "ಓಂ" ಹೊಸ ರೋಗ

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಮರಳು

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ,)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ... ಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳೆ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ ... ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ... ಮೂತ್ರದ ... ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ... ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು ಬಹುದಿವಸದಿಂದ ... ಸೇವಮಾಡಿದ್ದ ... ಸಂಬಂಧಿಯ ... ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ... ಹಸಿವು ... ದಿಂದದೂಷಿತವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣವು ... ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ... ವಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣ ... ಬರುವವು ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ... ದಿವಸವೇ ... ಬರುವದು ಸ್ತ್ರೀ ... ವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯ ರೋಗಗಳು ... ವಲ್ಲದೆ ಮುಟ್ಟ ... ದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯ ... ರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವ ... ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ... ದಿನ ... ಡಬ್ಬಿ ... ಗುಣ ಬರ ... ನಿದಾನ ಒಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ ... ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

... ಒಂದೇ ... ಸಹ ... ಡಬ್ಬಿ ...

... ಡಬ್ಬಿ ... ಡಬ್ಬಿ ...

... ಡಲ್ಪಡುವದು

... — ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ... ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು

... — ... ಆಂಡ್ ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ

... ಪೇಟೆ, ... ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀವಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀವಗಳು ... ಸಾರ್ವಜನಿಕ ... ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ... ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲಿ ... ದಲ್ಲಿ ... ಇದರಿಂದ ... ಈ ... ಈ ದೀಪಗಳು ... ಎಂಬ ... ಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ

... ಭಾಡಿಗೆ ... ವಿಚಾರಿಸು

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ ಕ್ಯಾನಭಾಗ.

ಸೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮುಟಾ

Printed and published by Kri hnarao L. hav Shenvi at his Star f Kanara Press Kumta

No. Reg. B 1270.

ಷರ್ಷ ೮.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೪೫.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ –

ಕುಮಠೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂಪಾಯಿ 2-0-0

ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆಪಟ್ಟಿ ಸಹಿತ ರೂಪಾಯಿ 2-12-0

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ –

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ಯಾಕಾ ಟೈಪಿನ (೧೫ ಎಮ್‌ಅಗಲ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1 0 0 ಆನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0 2 0.

ಹೆಡ್ಡಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿದೆ ಲ್ಲಬೇಕು.

ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತೀರಿಸಲ್ಪಡುವದು

—[ಕುಮಠಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೨೬ ಮಾಹೆ ಅಗೋಸ್ತ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆವ್ಹರಿ, ಕಣ್ಣು ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ಕಿವುಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ದೆಬಾರದಿರುವದು, ನರವು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ, ಉದುರುವ ಕೂದಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಬೆಲೆ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 1 0 0 3ಕ್ಕೆ 2 10 0 ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 2-0-0 3ಕ್ಕೆ 5 4 0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೋಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1 8 0

ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4 0 0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮೈನೆರೆಯಾಗುವದು, ರಜೋದಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಖವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃದ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ ಬಿಳಿಸೀರೆ) ಇನ್ನೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ 2/-

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಜಕಂ, ಗಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ 8 ಆಣೆ ಟಪಾಲ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7 ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ 1 8 ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 8 8 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 16 8

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರವು 25 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8 ರೂ 1 ಮತ್ತು ರೂ 8-1.

ರಿವುಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಶೂಲೆ ಕರಿಣವಾತ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ 8 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 5-4 0

ಯುಕೆಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ 5. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 1-10 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 3

ಶುಶ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು

ಡ್ರಾಮ್ 1 2 4 ಔನ್ಸ್ 1 2 4.
ಆ 2½ ಆ 3½ ಆ 6 ಆ 11 ರೂ 1 4 ರೂ 2 4

ದೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಗಳು

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಡಾಕ್ಟರೊಡನೆ ಪಕ್ಕಾ ಶಾಗಿರ್ದರಾಗಿ ಪ್ರಾಯಶಃ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೊಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೂಡುಗಳೂ, ನಿಶಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಮ್ಹಾಲುಗಳೂ ದೊರೆಯುವದು ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಅನುಭವಸಿದ್ಧ ಮಾದ ಔಷಧಗಳು!!!

ನಿಸ್ಪೃಹಸ್ಯ ತೃಣಂ ಜಗತ್ ।

ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮ
ಪ್ರವಾಳ, ಕೇಶರ, ಅಮರಸತ್ವ, ಶಿಲಾಜಿತು,
ಮತ್ತು ವನಸ್ಪತಿ ಮಿಶ್ರಿತ

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಗುಳಿಗೆ.

ಇದರಿಂದ ಕ್ಷೀಣತೆ, ದುರ್ಬಲತೆ, ನಪುಂಸಕತ್ವ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ರಕ್ತದೂಷಿತರೋಗ, ಮೇಹೆಂದ್ರಿಯವಿಕಾರ, ನರಗಳ ಅಶಕ್ತತೆ ಅಂಗಾಸ್ತ್ರೀಜತ್ವ, ಧಾತುಹೋಗುವದು, ತಲೆತಿರುಗುವದು, ಜೀರ್ಣಜ್ವರ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ ಉಪದಂಶವಿಕಾರ ಮಸ್ತಕಶೂಲಿ, ಮುಂತಾದ, ಅನೇಕ ವಿಕಾರಗಳು, ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಗುಣವಾಗಿ, ಶರೀರಕ್ಕೆ ಪ್ರಕೃತ ಕ್ಷಪೂ ಕಾಂತಿಯೂ, ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯೂ, ಕಾಂತ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾಯಂ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ ಉತ್ತಮ ಗುಣಕ್ಕೆ ೪೨ ದಿವಸ ಬೇಕು ಗುಳಿಗೆ ೮೪ ಕ್ಕೆ ರೂ ೪-೦-೦

(೧) ಬಾಲಾಮೃತಗುಟಿಕಾ — ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮವಾದ್ದು ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ ೧ ೦-೦ (೨) ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಮೇಲೆ ಚೂರ್ಣ — ೧೪ ದಿವಸದ ಔಷಧಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦ ೦ (೩) ಗಜಕರ್ಣ ನಾಶಕ ಮಲಮು — ಡಬ್ಬಿಗೆ ಆಣೆ ೦-೮ ೦ (೪) ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ನಾಶಕಗುಳಿಗೆ — ಎಳು ಬಗೆಯ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಗೆ ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ ೨-೦-೦

ಅನುಪಾನಪತ್ರ ಔಷಧಿಯ ಸಂಗಡೆ ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ।

ವಿಳಾಸ — **ವೈದ್ಯ ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ಮೋಡಕ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ, ಪೋಸ್ಟ ಶಿರಸಿ.**
ಜಿಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಕಾನಡಾ.

ಕಂಬಳಿಗಳು.

ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು.

ರೇನ ಕೋಟಿಗೂ ಕೋಟಿಗೂ, ಬರುವಂಥವು, ಮತ್ತು ಹಾಸುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಬರುವಂಥವು ದಾವಣಗೇರಿ ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು ಬೇಕಾದರೆ ನಮಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿರಿ ಕೂಡಲೇ ಯೋಗ್ಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಗೆ ಕಳಿಸುವೆವು

ಶಿರ್ಶಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ,
ದಾವಣಗೇರಿ, ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತ.

ನೋಟಿಸು.

ಈ ಕೆಳಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡುವವರು— ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕ ಬಗ್ಗೀಗಜ್ನಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಬಗ್ಗೀ ಗ್ರಾಮದ ಪೈಕಿ ಕಿಮಾನಿ ಜಂತ್ರಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳ ಯಾವತ್ತೂ ಖಾತೆದಾರರಿಗೆ ವ ಮೂಲಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟಪಡಿಸುವದೇನೆಂದರೆ —

ಬಗ್ಗೀಗಜ್ನಿ ಗ್ರಾಮದ ಪೂರಾ ಜಮೀನ ವ ಬಗ್ಗೀ ಗ್ರಾಮದ ಪೈಕಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳೂ ಕೂಡಾ, ಅಜಮಾಸ ೫೦೦ ಎಕ್ರೆ ಇಷ್ಟು ಸುಪೀಕ ಜಮೀನುಗಳ ಬೆಳೆಯು ಕಿಮಾನಿ ಜಂತ್ರಡಿಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದು ನಿರ್ವಿವಾದದ ಸಂಗತಿ [illegible] ಮಳೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ೧೫-೨೦ ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಸದರಿ ಜಂತ್ರಡಿಯು ಪೂರೈಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಗತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅನುಭವದ್ದಾಗಿದೆ. ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಕೆಲ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅನುಭವದ [illegible] ಯಷ್ಟೇ ಸದರಿ ಜಂತ್ರಡಿ [illegible] ಕೆಲಸ ನೋಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನೌಕರರು [illegible] ಅವರ ವಾರ್ಷಿಕ ರಿಪೋರ್ಟ, ಮಂಡಳ ಪತ್ರ ಕೂಡಾ, ಸಾಲಿಯಾನ [illegible] ತಗಲುತ್ತಿದ್ದು ನಿಷೇಧಿಸಲ್ಪಡುವ [illegible] ದೆ [illegible] ಕಟ್ಟುವ ಬಗ್ಗೆ [illegible] ಕಳೆದ ಎರಡ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ದಾರಾಶಯದ [illegible] ಖರ್ಚ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡದೆ [illegible] ತ್ತೇರಿ ಆದರೆ ನಮ್ಮ [illegible] ಒಡ್ಡಿನಿಯು ಅಜಮಾಸ [illegible] ಮಾನದಿಂದ ನಮಗೇನೇ ಹೆಚ್ಚಿನ [illegible] ವನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಹಿಗ್ಗೆ [illegible] ವರ್ಷಗಳ ಪೂರಾ ಖರ್ಚ ನಾವೇ [illegible] ತ್ತದೆ ಆದರೆ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ [illegible] ಯುವಂತೆ ಕಳೆದ ಎರಡ ವರ್ಷಗಳಿಂದಾ [illegible] ವನು [illegible] ಈ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ೧ ತಿಂಗಳ [illegible] ಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಪಾವತಿ ಪಡಕೊಳ್ಳಬೇಕು [illegible] ಯಿಸದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ಸಬಂಧ ವಸೂಲಿ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಯದೇಶೀರ ಇಲಾಜ ನಡಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಗಲುವ ಪೂರಾ ಖರ್ಚ ತೆರಲಿಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಜವಾಬದಾರರಾದೀರಿ.

ಈ ಕಿಮಾನಿ ಜಂತ್ರಡಿಯು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲ ಜಂತ್ರಡಿಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೆಂದು ಎಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಸದರಿ ಕಿಮಾನಿ ಜಂತ್ರಡಿಯು ಈಗ ಅಜಮಾಸ ೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿದ್ದು ಈಗ ಅದು ಅತಿ ಜೀರ್ಣವಾಗಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಈಗ ಪುನಹಾ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಬಹಳೇ ಅಪಾಯ ಸಂಭವಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ನುಕಸಾನು ಆಗುವ ಸಂಗತಿ ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಮಾತೇ ಸರಿ ಇಂಥ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸದರಿ ಜಂತ್ರಡಿಯನ್ನು ಬರುವ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂತ ನಿಶ್ಚಯಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಸದರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಈಗಿನ ದಿನಮಾನದಲ್ಲಿ ೩೦೦೦-೪೦೦೦ ರದ ವರೆಗೆ ಖರ್ಚು ಆಗಬಹುದಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಸದರಿ ಮುದ್ದತ್ತಿನೊಳಗೆ ನೀವೆಲ್ಲರು "ಬಗ್ಗೀ" ಯಲ್ಲಿ ಸದರಿ ಕೆಲಸದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಆ ಸಂಗತಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಸದರಿ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಗ್ಯ [illegible] ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಇದರಂತೆ ಮಾಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಯಾ ಸದರಿ ಕೆಲಸದ ಕುರಿತು ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ಸಂಬಂಧ [illegible] ಯೋಗ್ಯ [illegible] ಲೆಕ್ಕಪ್ರಕಾರ ಸದರಿ "ಜಂತ್ರಡಿಯ" ಕಟ್ಟೋಣದ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಬಂದೀತು. ಆ ಸಂಬಂಧ ತಗಲುವ ಖರ್ಚ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಪಾಲಿನಂತೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಜವಾಬದಾರರಿದ್ದೀರಿ ಕೊಡದ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ವಸೂಲಿ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಯದೇಶೀರ ಇಲಾಜ ನಡಿಸಿ ಆ ಸಂಬಂಧ ತಗಲುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಖರ್ಚ ನಿಮ್ಮಿಂದ ವಸೂಲಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಬರುವದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಗೋಕರ್ಣ	ಗಣಪತಿ ಶಿವರಾಮಭಟ್ಟ
ತಾ. ೨೫-८-२०	ಗೋಪಿ

Mr. Venktrao V. Wagh's Candidature.

We are asked to announce that at the earnest desire of over hundred public leaders from all Talukas in Kanara Mr Venkatrao V. Wagh, now First Class Subjudge Karwar, who shortly retires, is going to stand as Candidate for ensuing elections to Provincial Council from Kanara District, and will announce his Candidature in time. The general appeal to electorate is being issued over the signature of the said public leaders. The Election Manifesto will shortly follow.

ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟರಾವ ವಿ. ವಾಘರವರು ಒಬ್ಬ ಉಮೇದವಾರರು.

ಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲ ತಾಲೂಕಗಳ ನೂರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮುಖಂಡರ ಆಗ್ರಹದ ವಿನಂತಿಯಂತೆ, ಶ್ರೀಯುತ ವೆಂಕಟರಾವ ವೈ. ವಾಘ — ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರವಾರದ ಸಬ ಜಡ್ಜ — ರವರು ಬೇಗನೇ ಪೆನಶನು ಪಡೆದು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕೌನ್ಸಿಲ ಸಭೆಗೆ ಉಮೇದವಾರರಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ನಮ್ಮ ಮನಾಪೇಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ. ನೇಮಿಸಿದ ಮುದ್ದತ್ತಿನೊಳಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಉಮೇದವಾರಿಯನ್ನು ಜಾಹೀರ ಮಾಡುವವರಾಗಿಯೂ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸದರಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಗೃಹಸ್ಥರ ಕಡಿಂದ ಮತದಾರರಿಗೆ ವಿನಂತಿ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದೆಂದೂ, ಜಾಹೀರ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಸಹ ಬೇಗನೇ ಕಳಿಸಲ್ಪಡುವದೆಂದು ನಮಗೆ — ತಂತಿ ಬಂದದೆ.

—ಸಂಪಾದಕ ಕಾ. ವೃ.

ಓಂ

बोले तैसा चाले। त्याची वंदावी पाउलें॥

ರಾ। ರಾ। ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಕರ್ತರಿಗೆ–

ತಮ್ಮ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಮತ್ತು ವಜನದಾರ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಮಜಕೂರಿಗೆ ಜಾಗೆ ಸಿಗುವದಾಗಿ ಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಗೆಯದೆ

'ಹಳಿಯಾಳ ಅನಾಥ ಗೋಶಾಲೆ' ಸ್ಥಾಪನವಾಗಿ ಈಗ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲಾಯಿತು ಇದರ ಎಲ್ಲ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಗೊ॥ ಭ॥ ಚೌಂಡೆ ಮಹಾರಾಜ ಇವರಿಗೆ ಅದೆ ಈ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಗೋಶಾಲೆಯು ಭಿಕ್ಷಾವೃತ್ತಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ನಡೆದಿರುವದಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಅಭಿನಂದನೀಯವು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದಹೊರತು, ಕೆಲಸ ಒಳ್ಳೇ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಯಲೊಲ್ಲದು ಈಗ ಭಿಕ್ಷುಕರಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳೇ ಬೆಳೆದದೆ ಆದರೆ ನಿಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗಿ ಭಿಕ್ಷುಕರ— ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಮಾತ್ರ, ಬೆರಳಿನಮೇಲೆ ಎಣಿಸುವಷ್ಟು ಅದೆ!! ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವದು ಅಪಮಾನಕರವಾದದ್ದೆಂದು ಕೆಲ ಜನರು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಶ್ರೀ ಸಮರ್ಥ ರಾಮದಾಸ ಮಹಾರಾಜರು ಭಿಕ್ಷೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುವರು (ದಾಸ ಬೋಧ ದಶಕಗಳ ಸಮಾಸ [illegible] ಅದನ್ನು ಒಂದಾವರ್ತಿಯಾದರೂ ಓದಬೇಕೆಂದ ನಾನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವೆನು ಸಮರ್ಥ ಮಹಾರಾಜರು ಅನ್ನುತ್ತಾರಲ್ಲ— ब्राह्मणाची मुख्य दीक्षा॥ मागावी पाहिजे भिक्षा॥ [illegible] भिक्षा॥ [illegible] पाहिजे॥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಗಬೇಕೆಂತ ಬಹಳ, ಜನರ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದದೆ ಗುಣ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಸಾಧನವದೆ ರಾಮದಾಸರ ಸಮರ್ಥೋಕ್ತಿಯಂತೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಮ ಹವನ ಬೇಡ, ಮಡಿ ಉಟ್ಟದ ಅಡಚಣೆ ಇಲ್ಲ ಸಂಸಾರ ಬಿಟ್ಟು ವನವಾಸದಲ್ಲಿ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಡ ಈಪ್ರಕಾರ ಅಗದಿ ಸುಲಭವಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ರಾಮದಾಸರ ಉಪದೇಶದಂತೆ ನಾಚಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಗೋ ಮಾತೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಾದದ ಪ್ರತಿಬಂಧವಿಲ್ಲ ಶ್ರೀಮತ್ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಆಜ್ಞಾಪತ್ರ ಬೇಡ ಸರಕಾರದ ಲಾಯಸನ್ಸು ಬೇಡ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲ ತರದಿಂದ ಸೋಕಳೀಕ ಇದ್ದಮೇಲೆ ಪ್ರಿಯ ಬಾಂಧವರೇ, ಗೋ ಮಾತೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಯಾಕೆ ನೋಡುತ್ತೀರಿ? ವಿಷ್ಣು ಸಂಕಷ್ಟದು भिक्षा पात्र अवलंबणे, जळो जिणे लाजिरवाणे [illegible] ಈ ಕ ಕಾರಣದ ಮಹಾರಾಜರು ಕ್ಷತ್ರಿಯ [illegible] ಕಲಿಸಿದ ಕಲಿಮಿನಂತೆ ಮುಂದೆ ತಂದಾರು ಸ [illegible] ಯಾಸಿ ಸಕಲ ಈ [illegible] ಯಾರ ದೆಸೆಯಿಂದದೆ ಇವರ ವಿಷಯ ಮುಂದೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೋ ನಿರ್ಲಜ್ಜರಾಗಿ ಸ್ವತಃ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವದ ದೆಸೆಯಿಂದ, ಯಾರು ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವರೋ ಅವರ ದೆಸೆಯಿಂದಲೇ ಇದು ಅದೆ ಸುಖವನ್ನು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ ಗೃಹಸ್ಥರ ತರುಣ ಮಕ್ಕಳು 'ಪ್ರೊಫೆಸರ' ಕೈ ಬಿಟ್ಟು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುವರು ಶ್ರೀ ಛತ್ರಪತಿ ಶಿವಾಜಿಮಹಾ

(೬ ನೇ ಪಾನಿನಮೇಲೆ ನೋಡಿರಿ)

ಲೋ॥ ಟಿಳಕರ ಚರಿತ್ರದಿಂದಾಗುವ ಬೋಧ, ಮತ್ತು ಅವರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉನ್ನತಿಯ ಉಚ್ಚ ತತ್ವಗಳು.

Stone walls do not a prison make
Nor iron bars a cage,
Minds innocent and quiet take
That for a hermitage,

सामाजिक सुधारणा असो किंवा राजकीय सुधारणा असो, ती करण्याकरिता भिन्न भिन्न उपायाची योजना करावी लागते. राजकारणात मुत्सद्दीपणा जसा जरूर आहे, तशीच संकटें सोसण्याची तत्परताही अवश्य आहे राजकीय प्रगति ह्मणजे, सरकार व प्रजा यांच्यामधील झगडा होय, हें इतिहासावरून व अनुभवावरून स्पष्ट आहे हा झगडा निकोपास न जाता, प्रजेच्या इच्छा व आकांक्षा लक्षात घेऊन सरकाराने आपण होऊनच योग्य वेळीं सुधारणा करीत असावे हे अगदीं इष्ट आहे. व जें सरकार ह्या तत्वाप्रमाण वागत असते त्याची सत्ता चिरकाल टिकून त्याला राज्यक्रांतीपासून बिलकूल भय नसते. हा इतिहासाचा सिद्धांत सर्वसामान्य आहे. परंतु दुर्दैवानें वास्तविक स्थिति अशी आहे की, कित्येक सरकाराच्या ठिकाणीं सुधारणाबुद्धीच फार थोडीं असते, तर कित्येक सरकारांची 'सुधारणाबुद्धी योग्य वेळी जागृत होत नाहीं, हिंदुस्थान सरकारची सुधारणेस अतिशय प्रतिकूलता आहे असें नाहीं, परंतु त्यांना लोकमत चांगले कळत नाहीं ह्मणून ह्मणा, किंवा अन्य कारणास्तव जागृती व्हावी तितकी होत नाहीं अशी स्थिती असल्यामुळें, हिंदुस्थानाच्या राजकीय उन्नतीचा मार्ग नेहमींच सोपा राहील असें नाहीं. सरकारानें योग्यवेळी सुधारणा करून तो मार्ग कठीण करू नयें अशी आमची मनापासुन इच्छा आहे व ह्यांतच सरकाराचें खरें हित आहे. परंतु ही गोष्ट आपल्या हातात नसल्यामुळें, चळवळ करणें एवढेंच काय तें आपलें कर्तव्य आहे. तें करीत असता जाणूनबुजून कायद्याचें उल्लंघन करणें, किंवा राजसत्तेचा उपमर्द करणें हें अर्थातच कोणत्याही विचारी किंवा दूरदृष्टी मनुष्याच्या हातून होणार नाहीं. परंतु हें आपलें कर्तव्य सरकारास सदासर्वदा प्रियच वाटेल असें नाहीं, व अप्रियता असली ह्मणजे गैरसमज, राग, इत्यादिकांना जागाही रहाणारच. अशा बिकट परिस्थितींत आपण आपलें कर्तव्यकर्म करीत असतां, जीं संकटें येतील तीं सहन केल्याशिवाय व जो स्वार्थत्याग करावा लागेल तो केल्याशिवाय, गत्यंतर नाहीं हें राष्ट्रीय उन्नतीचें तत्व आहे. व रा टिळकांच्या चरित्रापासून जो बोध घ्यावयाचा तो हा कीं, ह्या तत्वाचें सत्यत्व व महत्व त्यांनीं आपल्या देशबांधवाच्या निदर्शनास आणलें आहे. त्यांचीं सर्वच राजकीय मतें व त्यांच्या सर्वच राजकीय पद्धती कोणाला पसंत पडोत किंवा न पडोत, परंतु राजकीय उन्नतीचा मार्ग सोपा नाहीं, त्याकरितां सतत उद्योग केला पाहिजे, चिकाटीनें वागलें पाहिजे व आपलीं विचारापूर्वक ठरविलेलीं तत्वें सोडून न देतां, "सुख—दुःखें समेकृत्वा लाभा—लाभौ जया जयौ!" ह्या समबुद्धीनें प्रेरित होऊन आलेल्या संकटाशीं टक्कर देऊन आपण आपलें कर्तव्य कर्म करीत राहिलें पाहिजे,' ह्या रा० टिळकांच्या चरित्रातून दिसून येणाऱ्या मुख्य तत्वाचा अधिकाधिक प्रसार होऊन, त्याप्रमाणें राजकीय सुधारकाकडून जरूर व इष्ट प्रसंगीं अधिकाधिक उन्नतीचीं मधुर फळें चाखावयास मिळाल्याशिवाय राहणार नाहींत हे अगदीं निश्चित आहे. हिंदुस्थानाच्या राजकीय प्रगतीच्या इतिहासात लोकांना राजकीय शिक्षण देणाऱ्यांच्या व संकटांना न जुमानतां, राजकीय चळवळीचें काम अव्याहतपणें चालविणाऱ्या राजकीय पुढाऱ्यांच्या वर्गात रा टिळक यांना उच्चस्थान मिळाल्याशिवाय राहणार नाहीं.

(रा ग. प्रधान —टिळक अंक)

———

आवेडा येथील नवीन होणारें प्ल्यांटेशन् बंदकरा.

रा रा कानडावृत्त पत्रकर्ते यांसी—

सुपा पेठा कीं, आवेडा येथील आह्मी रहीवासी रयतलोक विनंती करीतो कीं, या खालील ल्यार ओळीस आपले सुंदर पत्रीं जागा देवून प्रसिद्ध करावी, अशी आशा आहे,

आह्मी कानडा जिल्हा, सुपापेठा, सुपा फिर्केतील, आवेडा गावचे रहीवासी रयत व, खातेदार सरकारकडे विनंती करीतो कीं, सुपा शहरापासुन आमचे गांव ४ मैल असून, या गावालगत शेतीचे किनाऱ्यास फारेष्ट खातेकडून नगलबेट येथील फारेष्ट कंट्राक्टर मि के. व्हि सामत यांना २५० एकर जगा, दरसाल १० एकर प्रमाणे तोडून जाळून त्यांत सदर कंट्राक्टर यांणीं नाचणा (रागी) करून, त्या बरोबरच सदर जागेंत सागवानी रोप लावुन, लागवड करून द्यावी, याप्रमाणे १९ वर्षाचे करारानें दिल्याचे समजत. ज्या गांवीं सागवानचे नाव हुद्धां नाहीं असें असुन, तिकडे सागवानी रोपांची नवी प्ल्याटेशन तयार करून, रयतेस कोंडमारा करणें हे गांव पड पाडण्याचेंच चिन्ह होय, असे ह्मटल्याशिवाय आमच्यानें रहावत नाहीं. कारण, आमच्या गुरांना पावसाळ्यांत व, उन्हाळ्यांत चाऱ्याकरीतां व पाण्याकरीतां तिकडे हमेशा जाणेचा प्रसंग येत असतो. शिवाय शेतापासून फार लांब नसलेवरून, आह्मास हरघडी अडचण भासणारच आहे करीतां आवेडा येथें (आमचे गावात) नवीन होणारें सागवानी रोपाचें प्ल्याटेशन बंद करावें, अशी आमची सरकारकडे आग्रहाची विनंती आहे. कारण—

याच पेठ्यात (हुडसे) गावीं वरील प्रमाणे शेताच्या किनाऱ्यास फारेष्ट खात्याकडून या सालीं (तुर्त) प्ल्याटेशन करणें करितां कुंपी केली असून, त्यात सागवानी रोप लावल्यामुळें, शिवाय सदर कुंपीस कंपौंड नसून, शेतालगत असल्यानें केव्हां तरी एक वेळ चुकून गुरें गेल्यामुळे, गुरांना सुपा येथील कोंडवाडा पाहावा लागला. शिवाय फारेष्ट अमलदाराकडून दंड ही येणारच, (न आल्यास फार बरे होईल) यात संशय नाहीं. यामुळें सदर हुडसे गावीं कित्येक पिढीपावेतों जिवापलिकडे मेहनत घेवून, बागाइत वगैरे करून असलेल्या रा पांडुरंग वेंकटेश भट्ट (बाळभट), या नावाच्या खातेदार गृहस्थाना फारेष्ट प्ल्याटेशन करीतां होणाऱ्या गुरांच्या त्रासामुळें गावास कायमचा रामराम ठोकून, पोट भरेल तिकडे जाणेचा प्रसंग आला आहे. हे घडघडीत उदाहरण प्रत्यक्ष आमच्या डोळ्यासमोर घडून असलेलें पाहून, "पुढच्यास ठेचा लागताच, मागचा हुशार" या न्यायानें आह्मास आज नाही तरी उद्यां (पुढील सालीं) वरील प्रमाणे आमच्यावर पाळी येण्याचा प्रसंग आहेच. करीतां, सरकारने आमचे गावालगत प्ल्याटेशन करणेचा विचार बंदकरून, प्ल्याटेशन करणेचीच हौस, फारेष्ट अमलदाराना लागली असल्यास, आमच्या गावाहून २ मैल अंतरावर बेचराख असणाऱ्या उसोडा गावात प्ल्याटेशन करावें. नसलेस, आह्मास, तरी हेमुर बाजुकडील दिशा पत्करा अशी आगाऊ सुचना देवून, प्ल्याटेशन करा अगर आह्मागरीब रयतेची सहानूभूती मनांत वागवून, आमचे आवेडा गावालगत होणारे नवीन प्ल्याटेशन तावडतोब बंद करून, आह्मांगरीब रयतेस सुखी ठेवा, अशी आमची नम्रपण, आग्रहाची विनंती आहे.

आता याबद्दल आमचे ईकडील मुबई कायदे कौन्सीलचे सभासद नामदार बेळवी ही वरील हकीगत अवलोकन करून, यापुढे असे होणारे प्रयोगास आळा घालणेची योग्य तजवीज करितील अशी आशा आहे.

आता ही हकीगत वृत्तपत्रीं देणेचें कारण येवढेच कीं अर्जाने आमची लवकर दाद लागणे कठीण आहे. करीता असे करणे भाग पडले, कळावें, हे विनती.

गरीब रयत

आवेडा येथील सर्व रयता तर्फे,

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಖು ೨೬ ಮಾಹೆ ಅಗೋಸ್ಟ ೧೯೨೦

ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ.

(ಲೇಖಾಂಕ ೨)

ಯಾವದೇ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಅವಸ್ಥೆಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿರುವದು. ಇಂಥ ಅವಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ಸುದೈವದಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶವು ಈಗ ನಮ್ಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಸ್ವಪ್ನವು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಸ್ಫುಲ್ಲಿತವಾಗುವ ಪೂರ್ವದಶೆಯಲ್ಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯು ಮುಗಿದು, ತಾರುಣ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ, ಇದಕ್ಕೆ ನವಯುಗವೆಂದೆನ್ನುವರು. ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ವೃದ್ಧಿಂಗತವಾಗುತ್ತಲಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಹೊರತು, ನಾವು ತಡೆಯೆವು ಎಂಬ ದೃಢನಿಶ್ಚಯವು ಸಹ ಅವುಗಳ ಸಂಗಡಲೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲಿವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಾಗ್ರತಿಯ ಇಂಥ ಉತ್ಕಟ ಅವಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ಹಿಂದೀ ಜನತೆಯಿಂದ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ದೂರವಿಡುವದು ಯಾರಿಗೂ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದು ಜಾಣತನದ್ದೂ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ನಾವು ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸದಿರೆವು ಎಂಬ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವು ನಿಖಿಲ ಹಿಂದೀ ಜನರೊಳಗೆ ಇಂದಿಗೆ ಉಂಟಾದದ್ದು, ರಾಜ್ಯಕರ್ತರು ನಮಗೆ ಅಭಿವಚನವನ್ನಿತ್ತಿರುವರೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದಲ್ಲ. ಅದು ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯ, ಒಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಅನ್ಯರ ವಚನಗಳ ಮೇಲೆ, ಆಶ್ವಾಸನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಭಾರವನ್ನಿಟ್ಟು ನಡೆಯುವ ದಿವಸಗಳು ಹಿಂದಾದವು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಭೂತಕಾಲವೇ ಅದರ ಭವಿಷ್ಯಕಾಲವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಮಾಡಿಟ್ಟಿರುವದು. ಭೂತಕಾಲವು ನಮಗೆ ಬಿರುಸಾಗಿ ಕಲಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಜಾಗ್ರತವಿರುವಷ್ಟು ನಾವು ಜಾಣರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಅನ್ಯರು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ, ನಮಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ದೊರೆಯುವದು ಎಂಬ ಮರುಳುತನದ ಮತ್ತು ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಕಲ್ಪನೆಯು ಭೂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ್ದರೂ, ಇಂದಿಗೆ ಅದು ಬಹುತರ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹಳೇ ಭ್ರಾಮಕ ವಿಚಾರಗಳು ನಿಃಶೇಷವಾಗುತ್ತ ನಡೆದಾಗಲೇ, ಹೊಸ ತತ್ವಗಳೂ, ಹೊಸ ಸತ್ಯಗಳೂ, ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುದುರಿಗೆ ಬಂದಿರುವವು. ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವು ಪ್ರಬಲವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಮತ್ತು ಈ ಹೊಸ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಪರಿಣಾಮವು ಕಲ್ಯಾಣಕರವಾಗಲೇಬೇಕು. ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಮತ್ತು ಅದರ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ರಚಿಸಲ್ಪಡುವ ಜವಾಬದಾರ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯು— ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಅಂಕಿತವಾಗಿ ನಮಗೆ ದೊರೆಯಬಹುದಾದ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾವು ಉಪಭೋಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ತೀವ್ರ ಭಾವನೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಂತಃಕರಣದೊಳಗೆ ಚೇತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಜವಾಬದಾರಿಯ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಮತ್ತು ಸನದಶೀರ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯ ಹೊರತು, ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವಿತವು ಸಫಲವಾಗುವದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದು ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದದೆ

ಇಂಥ ಭಾವನೆಯು ಹಿಂದೀ ಪ್ರಜೆಗಳೊಳಗೆ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆಂದು ರಾಜ್ಯಕರ್ತರೊಳಗಿನ ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳಾದರೂ ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿರುವರು. ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತನದ ಭಾವನೆಗಳ ಸತ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಕರ್ತರೊಳಗಿನ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಒಂದೊಂದು ಕಬೂಲಿ ಜಬಾಬೆಂತಲೇ ಹೇಳಬಹುದು. ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವದ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವೇ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಕೈಯಿಂದ ನಾವು ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಅಗಸ್ಟ ಪ್ರಕಟನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿರುವದು. ಇಂಥ ಜಾಹೀರ ಅಭಿವಚನವನ್ನು ಬಾದಶಹರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳದಿಂದ ಕೊಡಿಸಿ, ಅದರಂತೆ ಬೇಗನೇ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಂಡದ ಹಿತವನ್ನು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಭಾರತ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಪುರಾವೆಯು ಬೇಕಾದರೆ, ಈಗಿನ ಯುದ್ಧಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಚರ್ಚಿಲ್ ಸಾಹೇಬರ ಮಾತಿನಲ್ಲೇ ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ಪಂಜಾಬದೊಳಗಿನ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವಾಗ, ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದೊಳಗೆ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ— ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಸಾಹೇಬರು ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಅಸಂತೋಷವನ್ನು ಕೈಲಾದಷ್ಟು ದೂರಪಡಿಸದಿದ್ದರೆ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಗತಿಯು ಇಂದಿಗೆ ಐರ್ಲಂಡದಂತೆ, ಇಜಿಪ್ತದಂತೆ, ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಕರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಎಷ್ಟು ಭಯಂಕರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಎಂದು ಏನೂ ಹೇಳಲಾಗದು. ಸಾರಾಂಶ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತನದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಜನಿಸಿದ್ದಾವೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಪಡಿಸುವ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವು ಉಂಟಾಗಿದೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ರಾಜ್ಯಕರ್ತರು ಅರಿತಿರುವರು. ಇದರೊಳಗಿನ ಮರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಕೊಳ್ಳುವದೇ, ನಿಜವಾದ ಮುತ್ಸದ್ದಿತನವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳ ಜಾಣತನವನ್ನು ಹೊಗಳಬಹುದು

ಕಳೆದ ೧೫೦ ವರ್ಷಗಳ ಬ್ರಿಟಿಷ ಆಳಿಕೆಯ ಇತಿಹಾಸದೊಳಗೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು ಹಲವು ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದೆ. ಇವುಗಳೊಳಗೆ ೧೮೬೧ ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಕೌನಸಿಲುಗಳ ಮೊದಲನೇ ಕಾಯಿದೆಯು ಏರ್ಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಇದರೊಳಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಗಂಧವೂ ಸಹ ಇಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆ ನಂತರ ೧೮೯೨ ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಲಾರ್ಡ ಡಫರಿನ್ ಸಾಹೇಬರ ಕಾರಕೀರ್ದಿಯೊಳಗೆ ಎರಡನೇ ಕಾಯಿದೆಯಾಯಿತು. ಇದರೊಳಗೆ ಕೆಲವು ಹಿಂದೀ ಮೆಂಬರರನ್ನು ನೇಮಿಸುವದರ ಬದಲು, ಆರಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಕೆಲವು ಲೋಕಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯಿತು. ಇದರೊಳಗಾದರೂ ಮತಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕು ಜನರಿಗೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ ದೊರೆಯಿತೆಂತಲೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಇದೇ ಅಮಲು ೧೬ ವರ್ಷಗಳ ತನಕ ನಡೆದು, ೧೯೦೯ರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಾಯಿತು. ಈ ಕಾಯಿದೆಗೆ ಮೋರ್ಲೆ ಮಿಂಟೋ ಸುಧಾರಣೆಗಳೆಂದೆನ್ನುವರು. ಈ ಸುಧಾರಣೆಗಳೊಳಗೆ ಜನರು ಆರಿಸಿದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕೆಲ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಏರಿತೆಂಬುದು ನಿಜವು. ಆದರೆ, ಈ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಜನಕರಾದ ಮೋರ್ಲೆ ಸಾಹೇಬರು ಆಗಲೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ— ಹಿಂದೀ ಜನರು, ಈಗಿನ ಮಾತಂತೂ ಬಿಡಿರಿ, ಭವಿಷ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹ, ಎಷ್ಟೂ ಉದಾರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಒಗೆದರೂ, ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದವರೆಂದು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಸಹ ಎಣಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಹಿಂದೀ ಜನರು ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬೇಡುವದೆಂದರೆ, ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳು ಆಕಾಶದೊಳಗಿನ ಚಂದ್ರಮನನ್ನು ಬೇಡುವಷ್ಟು ಮರುಳತನದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಸುಧಾರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಹಕ್ಕುಗಳು ನಮಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಲಭಿಸಿದ್ದಾವೆಂದು

—ನವಾವೃತ್ತ — ತಾ ೨೭-೮-೧೯೩೦

(... ನ ವಾನಿನ ಮೇಲಿಂದ ಮುಂದರಿಸಿದ್ದು)

... ವ ಒಬ್ಬ ಕಾಜಿಯು ಗೋರಕ್ಷಣ ಮಾಡ ... ಉಪದೇಶ ಮಾಡುತ್ತ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿರು ... ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಹಿಂದು ಜನರಿಗೆ ಗೋರಕ್ಷ ... ಉಪದೇಶ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ... ಎಷ್ಟು ಲಜ್ಜಾಸ್ಪದವು! ಪ್ರಿಯ ಬಾಂಧ ... ದರೂ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಿರಿ ಕೇಟ ಸಾಪ ... ಗೋರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾ ... ಸೀವು ಅನ್ನಬಹುದು! ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ... ಹಾಲು ಮತ್ತು ಧಾನ್ಯ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೋ? ... ನರಂತೆ ಗೋಭಕ್ತರೆಲ್ಲರು ಕೂಡಿ ... ದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾದೀತು? ಹೊಲ ... ಗೆ ಎತ್ತುವಿರಿ? ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ... ತು ... ಗೆ ಮಾಡುವಿರಿ? ಎಲ್ಲ ಹೊಲಗಳು ಪಡ ... ದನ್ನ ಬರದಿದ್ದರೆ, ಏನು ತಿನ್ನುವಿರಿ? ... ಸುಜ್ಞ ನಾಗರಿಕರೇ, ಗೋರಕ್ಷಣದ ... ಗೂಡಿರಿ ಗೋವಧ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಕಾ ... ಮಾಡುವರೆ, ನಮ್ಮ ದಯಾಳು ಸರಕಾರ ... ಗೆ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ

... ದ ಕೊರ್ತೆ ಯಾವದೊಂದು ಕಾರ್ಯಪ್ರ ... ಕರು ಮತ್ತು ವೈಶ್ಯರು— ವ್ಯಾಪಾರಿ ... ಪದತು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆನು. ... ಕಾ ... ... ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವದು. ದ್ರವ್ಯ ... ಯು ... ನೇ ವಾನಿನಮೇಲೆ ಮುಂದರಿಸಿದೆ)

ಇಹವೃತ್ತ.

... ಪಿ— ಮಳೆ ಮಳೆ ಚೆಲೋ ಬೀಳು ... ದಿನೆ ೮— ಇಂಚು ಆಯಿತು ... ಸಸ್ಯಕ್ಕೆ ನೆಟ್ಟಗಿವೆ ಅತಿತ್ತ ಅಕ್ಕಿಯ ... ಇಳಿದರೂ, ಇಲ್ಲಿ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಧಾರಣೆ ... ಇಲ್ಲವಾದ್ದು ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಅಹಿತವಾಗಿದೆ ... ವರ್ಷ ಇದೆ ಕಾರ್ಯಸಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಮಂ ... ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನಾಯ್ಕರು ದಾಸಾಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ... ಗ ಮಗ್ಗರೆ ಮೂವರಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟ ಕಳ ... ಲ್ಲಿ ದೋಷನಿವೃತ್ತರಾಗಿ, ಆ ಪ್ರಕ ... ಸಭಾಗರೆಂಬುವರು ಆ ಫಿರ್ಯಾದಿಯ ... ಗಾದ ಮಾನನಷ್ಟ, ಧನ ನಷ್ಟಕ್ಕಾಗಿ, ... ಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಸಿವಿಲ ದಾವೆಯ ಚಿತ್ರಾ ... ಯಿಂದ ರೂಪಾಯಿ ೧೬೫ ಕ್ಕೆ ತೀರ್ಮಾನ ... ಅವರು ಸಹಿಸಿದ ಕಷ್ಟನಷ್ಟ ಅಪಮಾನ ... ನದಿಂದ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆಂದೂ, ... ರದು ಆರೋಪಿರ ಈ ಸಂಬಂಧದ ಮೊಕ ... ಪಲಿತಾಂಶವು ವಿಶ್ವಾಸಘಾತದಿಂದ ಆಳ ... ಯಿತೆಂದೂ, ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ! ಪಾಪ! ... ವರ್ಷ ಹೊಸದಾಗಿ ಈ ತಾಲೂಕ ಉಪ್ಪಿನ ... ಪ್ರಮುಕ್ಕೆ ಗೋಚರವಾದ ಸೀ ... ಗುಮಾ ... ತ್ತನೆ ಜಂಗಲ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಾಯಿ ... ದಾರಿಗಳಿಗೆ, ಹಿಂದು ನೆನೆನಿದ್ದರಾಯಿತು! ... ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹಾಕುವದೇ ಅವರ ಧ್ಯೇಯವು. ... ಬರುವ ಸಪ್ಟಂಬರ ತಿಂಗಳ ೩೦ ನೇ ತಾರೀ ... ಮುಂಬಯಿ ಯಿಂದ ಅಗಬೋಟಿಗಳು ಕೊ

... ರ ತ್ರಿದೆ.
... ಸುಧಾ
... ಕ್ಕೆ ನಾ.
... is not
... n, It is
... admini-
... e asoci
... itiation,
... ಕಾಯಿ
... ಜಬಾಬ
... ಕೊಡಮಾ
... ನ್ಯವನ್ನು
... ಫಿರ್ಯಾದ
... ರ್ಲಮೆಂಟ
... ೧೯೧೯ ನೇ
... ನ ಆಕ್ಟ.
... ನೇ ಇಸ
... ರೆ, ಅವುಗ
... ತಿಧಾನಕರ
... ಸ್ವರಾಜ್ಯ
... ದರಿಯುವ
... ಈ ವರು
... ತರವು ೩೦,
... ಕಡಿಮೆ
... ಮೆ ಮಾಡಿ
... ರ್ಲಮೆಂಟು,
... ಂದ ಹೊರ
... ಂದೀ ಪ್ರಜೆ
... ಬಲು ವೇಗ
... ವುಗಳನ್ನು
... ವಿಲಂಬ
... ಕತೆಯು ರಾ
... ಪ್ರಮಾಣ
... ಸ್ವತಂತ್ರ
... ನೆ ದೊರಕು
... ವಕಾಶವಿದೆ
... ಷ್ಟ ಪ್ರಕಟ
... ಂಗತವಾಗು

... ು.

... ಲಾರ್ಡ ಸಿಂಹ
... ಗವರ್ನರರಾಗಿ
... ತರವು ಜಾಹೀರ
... ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ
... ಗಳಾಗಿದ್ದರು,
... ಪಾರ್ಲಿಮೆಂ
... ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗ
... ಇನ್ನು ಹಿಂದಿ
... ಕರರಾಗುವ ಅ
... ಯಿದೆ 'ದೇವೋ

ನ ಜಾನಾತಿ' ಎಂದು ಹೇಳುವ ಪುರುಷರ ಭಾಗ್ಯಸಂಬುದು ಇದೇ ಅಲಾಹಾಬಾದಿಸತಿಯಾಗುವಂಥ ಸನ್ಮಾನವನ್ನು ಪಡೆದದ್ದಕ್ಕಾಗಿ, ಲಾರ್ಡ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ, ಅಭಿಮಾನಪೂರ್ವಕ ನಾವು ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು, ಮತ್ತು ಇವರ ಕೈಯಿಂದ ಬಿಹಾರ ಪ್ರಾಂತದ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಲೆಂದು ಬಯಸುವೆವು. ಇನ್ನು ಹಿಂದಿ ಲೋಕನಾಯಕರೊಳಗೆ ಕಲ್ಲುಗಳ್ಯಾವವು, ರತ್ನಂಗಿಗಳ್ಯಾವವು, ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿ, ಇಂಥ ಸೇವಕರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬು ತಿಳಿಯುವವರು ತಿಳಿಯಲಿ ನಮಗಂತೂ, ಹಿಂದೀ ಜನರು ಗವರ್ನರರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಿದ್ದಾರೆಂಬ, ಬಂಗಾಲ ಸಕಲ ಸಚಿಯ ಅಷ್ಟು ಹೊಡೆದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟನ್ನೇ, ಹಿಂದೀ ಜನರಿಗೆ, ಈ ನೇಮಣೂಕಿಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳಲು ಸಂಕೋಚವೇನೂ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ನ್ಯಾಯದೃಷ್ಟಿಯ ಔದಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಪೂ ಬಾದಶಹರನ್ನೂ, ಸರಕಾರವನ್ನೂ, ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಕೊಂಡಾಡುವೆವು ಇದೇ ಸಮಯ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯ ಮುಂಡಳದೊಳಗೆ, ಮೂರನೆ ಹಿಂದಿ ಮಂತ್ರಿಯ ನೇಮಣೂಕಿಯು ಜಾಹೀರಾಗಿದೆ ನಾ ಶಾಫಿ,ನಾ. ಶವರ್ಣ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ, ಡಾ। ತೇಜಬಹಾದೂರ ಸಪ್ರುಗಳೆಂಬ ವಿಖ್ಯಾತ ಕಾಯಿದೆ ಪಂಡಿತರನ್ನು ಕಾಯಿದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಸರಕಾರವು ನೇಮಿಸಿದೆ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ಕಾರಭಾರದ ಧೋರಣದೊಳಗೆ ಈ ಮೂರು ಹಿಂದಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಿಂದಿ ಲೋಕಮತವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವರೆಂದು ಹೊಸ ಧೋರಣದಿಂದ ಜನರ ಗುಣಗಾಣನರು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಮಂತ್ರಿಗಳಷ್ಟೇ ಹಿಂದಿ ಜನರಿದ್ದು, ಇನ್ನು ನಾಲಡು, ಕಾರಭಾರದ ಮೇಲೆ ಹಿಂದೀತನದ ಕಳೆಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೊಳೆಯಬೇಕು ಇಂಥ ಅತಿಬಾರದ ಮತ್ತು ಸಾಹಸದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಜರುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಮನೋಧೈರ್ಯವನ್ನೂ ದೇವರು ಕೊಡಲೆಂದು ಬಯಸಿ, ಡಾ ಸಪ್ರು ಮಹಾಶಯರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು

---

೩ ಇಲೆಕ್ಷನ ಕಾನೂನುಗಳಂತೆ ಮತದಾರರ ಯಾದಿಯೊಳಗೆ ಅವಶ್ಯಕ ತಿದ್ದುಪಾಟಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಧಿಯು ೨೦ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ತೀರಿತು ಆದರೆ, ನನ್ನ ಹೆಸರು ದಾಖಲಾಗಿದೆಯೋ, ಇಲ್ಲವೋ, ಎಂಬ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಕೆಲವರು ಇನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ ಮತದಾರರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಲಾಯಖರ್ಯಾರು, ನಾಲಾಯಖರ್ಯಾರೆಂದೂ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ಯಾದಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಲಾಯಖರಿದ್ದು ಹೆಸರು ಹುಡುಕಿದರೂ, ಈ ಯಾದಿಯೊಳಗೆ ಅದು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳಿ, ಸಬ್ಬ ಕೋರ್ಟಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡದಿದ್ದವರೂ, ಅರ್ಜಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೂ, ಅರ್ಜಿಯ ನಮೂನೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದವರೂ, ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಹಳ್ಳಿಗರಿರುವರೆಂದು, ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಇದರೊಳಗೆ ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪರಿಣಾಮವೇನಿಲ್ಲ. ಇಲೆಕ್ಷನ್ ಕಟ್ಟಳೆಗಳು ಮೊದಲೇ ದೇಶಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ, ಅವುಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಲೂ ಇಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇದು ಮೊದಲನೇ ಇಲೆಕ್ಷನವು ಜನರಿಗೆ ಅದರ ಅನುಭವವು ಮುಂಚೆ ಎಂದೂ ದೊರೆತದ್ದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಇದೆಲ್ಲ ಗೊಂದಲವೇನೆಂಬು ಅನೇಕ ಮತದಾರರಿಗೆ ತಿಳಿಯದಿರುವದು ಸಹಜವು. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾದಿಯನ್ನು ೧೦ ದಿವಸಗಳೊಳಗೆ ಓಪನ್ ಓದಿ ಅದರ ತಿದ್ದುಪಾಟದ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಯು ಹಳ್ಳಿಗಳೊಳಗಿನ ಮತದಾರರಿಗೆ ಮೊದಲೆ ದೊರಕಿರುವದೆಂದು ಅನುಮಾನಿಸಿ, ಅಷ್ಟು ಅಲ್ಪ ಅವಧಿಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತಮಾಡಿದ್ದು, ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪಾಗಿದೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತವು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅರ್ಜಿದಾಖಲ ಆಗಿದ್ದಾವೆಂದು, ಇನ್ನು ತಿಳಿಯುವದು. ಪುಣೆ, ಮುಂಬಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ಮತದಾರರಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಉಮೇದವಾರರು ಆ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ತಕ್ಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ಪೂರ್ವಯೋಜನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಿಲ್ಲ ಹೀಗಾಗಿ ಯಾರಿಗೆ ದಾರಿಲ್ಲೆಂಬಂತೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಮತದಾರರ ಹಾಡಾಯಿತು. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ, ನಮಗೀಗ ಒಂದು ಉಪಾಯವು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಹತ್ತು ದಿವಸಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನು ಮತ್ತೂ ೧೫ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಬೆಳಿಸಿ ಮತದಾರರ ಯಾದಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದೇ ಈ ಉಪಾಯವು. ಅವುಗಳ ಸದುದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಇಂಥ ಸವಲತ್ತನ್ನು ಸರಕಾರವು ಕೊಡಲೇಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯು

---

೭. ಕಲಕತ್ತೆಯೊಳಗೆ ಸಪ್ಟಂಬರ ೪ ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಮೂರು ದಿವಸಗಳ ತನಕ, ಹಿಂದೀ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಜಾದಾ ಅಧಿವೇಶನವು ನೆರೆಯುವದು. ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯರೆಂಬ ಅತಿ ವಿಖ್ಯಾತ ಪಂಜಾಬೀ ಮುಖಂಡರು ಅಧಿವೇಶನದ ಅಧಿಪತಿಗಳಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರು (೧) ಖಿಲಾಪತ ಮತ್ತು ಪಂಜಾಬ ಪ್ರಕರಣದಿಂದುಂಟಾದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ (೨) ಅಸಹಕಾರಿತೆ, (೩) ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯಿದೆಯ ಕಾನೂನುಗಳು, ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಜನರು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾದ ಧೋರಣ, ಈ ಮೂರು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವದು ಜಾದಾ ಸಭೆಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ ಇಷ್ಟು ನಿಕಡೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಜನತೆಗೆ ಬಂದೊದಗಿದ್ದಿಲ್ಲ ಹಿಂದಿ ರಾಜಕಾರಣದೊಳಗೆ ಮುತ್ಸದ್ದಿತನವೆಷ್ಟಿದೆ, ದಿಟ್ಟತನವೆಷ್ಟಿದೆ, ಲೋಕಮತದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೆಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ನಿರ್ಣಯಗಳು ತೋರಿಸುವವು. ಜನತೆಗಾದ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೂರಪಡಿಸಿ, ನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಮುಂದಿನ ಸನದಶೀರ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಈ ನಿರ್ಣಯಗಳೇ ಆಧಾರಭೂತವಾಗುವವು ವರಿಷ್ಠ ಕೌನ್ಸಿಲ ಸಭೆಯು ಮೊನ್ನಿನ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ಭಾಷಣದಲ್ಲಾದರೂ, ಗವರ್ನರ ಜನರಲ ಲಾರ್ಡ ಚೆಮ್ಸ್‌ಫರ್ಡ ದೊರೆಗಳು, ಖಿಲಾಪತ ಅಸಹಕಾರಿತೆ, ಮತ್ತು ಪಂಜಾಬ ಪ್ರಕರಣದ ವಿಷಯವಾಗಿ ನುಡಿದ ಮಾತುಗಳಿಂದ, ಲೋಕಮತದ ತೃಪ್ತಿಯಾಗದು; ಅದರ ಶಾಂತಿಯಾಗದು ಎಂಬು ಹೇಳಿ ಹೊರತು ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ ಪಂಜಾಬದೊಳಗಾದ ಅನರ್ಥವು, "ಆದದ್ದಾಯಿತು, ಇನ್ನು ಅದನ್ನು ತೊಳೆದು ಹಲಿಗೆಯಮೇಲೆ ಬರಿಯುವಾ" ಎಂಬ ಉಪದೇಶವು ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗಿಂದ ಎಷ್ಟು ತೊಳೆಯಲಿಕ್ಕಾಗುವದು? ಖಿಲಾಪತ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಬರೆ ಹಿಂದು ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿಲ್ಲ, ಇಡೆ ಏಶಿಯಾ ಖಂಡದ ಭಾವಿ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ, ಅದರ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಬಂದಿರುವದು. ತುರ್ಕ ತಹನಾಮೆಯ ಪರಿಣಾ

ಗಳು ಕಲ್ಪನಾತೀತವಾಗುವವೆಂದು, ಅದರ ವಿಷಯ ಹಿಂದೀ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಎಚ್ಚರಾಗಿ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಜರುಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ನಿರ್ಣಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಜನತೆಯು ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ಕೂತಿರುವದು

---

೪. ಶಿರ್ಶಿಯ ನಿವಾಸಿಕರು, ತಮಗೊಂದು ಸರಕಾರಿ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಮನವಿಗೆ, ಮೆ॥ ಡಾಯರೆಕ್ಟರು, ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗದೆಂದು ವಿಷಾದಪೂರ್ವಕ ತಿಳಿಸಿರುವರು. ಈ ಹುಕುಮಿನಿಂದ ಹೊಸ ಧೋರಣದಂತೆ, ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸರಕಾರಿ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲು ದೊರೆಯುವ ಲಕ್ಷಣವೇನೂ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲೆಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಇಂಥ ಮಹತ್ವದ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ, ವಿಶೇಷತಃ 'ನಾಸ್ತಿ' ಪರವಾದ ಹುಕುಮನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವಾಗ ಅದರ ಸಮರ್ಪಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹುಕುಮಿನಲ್ಲೇ ನಮೂದಿಸಿದರೆ, ನಿರ್ಣಯವು ಹಿತ ಸಮ್ಮತವಾದರೂ ಆಗುವದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ, ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಘಟ್ಟದಮೇಲಿನ ಇಂಗ್ರಜಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಸ್ತಾರದ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ, ಇಲ್ಲವೇ, ಇಂಥ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಷಯಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ, ಶಿರ್ಶಿಯಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲಿನ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲೆಂದು, ಸಾಧಾರ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ ಹುಕುಮು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನು ವಿವಾದವೇ ಇಲ್ಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಶಿರ್ಶಿಗೆ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲು ಬೇಡೆಂಬ ನಿರ್ಣಯವು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದು ಅದೇ ಹುಕುಮಿನಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಖಾಸಗೀ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲನ್ನು ತೆರೆದರೆ, ಸರಕಾರಿ ಗ್ರಾಂಟು ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆಯಾಗುವದೆಂದು, ಹುಕುಮು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿಗೆ, ಸರಕಾರಿ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲಿನ ಭಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾರವು ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲೆಂಬುದೇ, ಇದರ ನಿಷ್ಕರ್ಷವು. ಕಾಗೆಯು, ಕೋಗಿಲೆಯ ಮರಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಕೋಗಿಲೆಯು ತಾನಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಭಾರವನ್ನು ಯಾಕೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುವದು? ಕಾಗೆಯಾಗಲಿ ಕೋಗಿಲೆಯಾಗಲಿ, ಶಿಶುಗಳನ್ನು ಬೆಳಿಸಬೇಕು. ಕೋಗಿಲೆಯು "ನಾ ಒಲ್ಲೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಕಾಗೆಗಳಾದರೂ, 'ಶಿಕ್ಷಣವು ಮಕ್ಕಳ ಪುಣ್ಯ'ವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಭಾರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವದು, ಇನ್ನು ಹಿತಕರ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತವು. ನಮ್ಮ ಶಿರ್ಶಿಯ ಬಾಂಧವರು, ಸಾಧ್ಯವಿರುವದು ಬರುವ ಎಪ್ರಿಲ್ ೧೯೩೭ರ ಸೆಷನದೊಳಗೆ, ಶಿರ್ಶಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲು ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ, ಎಲ್ಲ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ದೂರಪಡಿಸಿ, ಶಕ್ಯವಿದ್ದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಜನರು ಮಾಡುವರೆಂದು, ನಾವು ಹೃದಯಾ ನಂಬಿರುವೆವು. ಇದೊಂದು ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಾವಲಂಬನದ ಮೊದಲನೇ ಪಾಠವಾಗುವದು.

---

೫. ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕರಿಂದಲೆ— ಕಳೆದ ೪೦ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಹೋರಾತ್ರ ಹೆಣಗಿ, ಹೆಣಗಿ, ಶಾರೀರಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿ, ದೇಶವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಆಸೇತು-ಹಿಮಾಚಲದಲ್ಲಿ ಅಗಾಧ ರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿಮಾನವನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದ, ಅಸಾಮಾನ್ಯ, ಧೀರೋದಾತ್ತ, ರಾಷ್ಟ್ರಪುರುಷರು — ಅತ್ಯೈವ ಅವತಾರಿಕ ಪುರುಷರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ, ಇವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮನ್ನಣೆಗೆ, ಪೂಜನೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದರು. ಯಾವದೇ ವೃತ್ತ ಪತ್ರ ತೆರೆಯಿರಿ – ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಗಳಿಂದಲೂ, ಅವರ ಭಾವಚಿತ್ರದ ಮೆರವಣಿಗೆಗಳಿಂದಲೂ, ಅವರನ್ನು ಭಕ್ತಿಪುರಃಸರ ಮನ್ನಿಸಿ, ಸ್ತುತಿ-ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ ಭಜಿಸಿ, ಜನರು ತಮ್ಮ ಪೂಜ್ಯಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವರು. "ಕೇಸರಿ" ಪತ್ರದ ಕಾಲಮುಗಳಮೇಲೆ ಕಾಲಮುಗಳು ಅಸಂಖ್ಯ ದುಃಖಪ್ರದರ್ಶಕ ತಂತಿ, ಠರಾವುಗಳಿಂದ ಇನ್ನೂ ತುಂಬಿತುಳುಕುವದು ನೋಡಿ, ಬೆರಗಾಗಬೇಕು. ಮುಂಬೈಯಂಥ ಪ್ರಚಂಡ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ಸಹ, ಈ ಮಹಾತ್ಮರ ಮನ್ನಣೆಗೆಂದು ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಕಾರ್ಪೊರೇಶನದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಅಂದಮೇಲೆ, ಇತರ ಪುಟ್ಟಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾಡೇನು? ನಮ್ಮ ಈ ಪುಟ್ಟ ಶಹರದ ನಾಗರಿಕರು ಸಹ ಸಭೆಸೇರಿ, ಯಥಾಶಕ್ತ ಧರ್ಮಮಾಡಿ, ಆ ಮಹಾನುಭಾವರನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದ್ದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿದಿತವಾಗಿದ್ದು ಅಷ್ಟೇ, ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಏನೋ!, ಇಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು(?) ಇವಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮುದ್ದಾಂ ಸಭೆಗೂಡಿ, ತನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬರದಿದ್ದರೂ, ಸುದೈವದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಸುಯೋಗವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ಆ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗಿ ದೇಶಸೇವಕ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರಿಗೆ ಕೃತಘ್ನರಾದಬಗ್ಗೆ ತುಂಬಾ ವಿಷಾದಪಡುವೆವು. ಇಂಥ ಪುಟ್ಟ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಹ ಲಭಿಸಿ, ಈಗ ಉಪಭೋಗಿಸುತ್ತಿರುವ, ಸದ್ಯದ ಜನ ಸರಕಾರಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷಪದದ ಬಹುಮಾನವು ಇಂಥ ದೇಶಸೇವಕರ, ಅನುಪಮೇಯ, ದೀರ್ಘ ಹೋರಾಟದ ಸುಪರಿಣಾಮವೆಂಬುದು, ಈ "ಬಾವಸಾಹೇಬ" ಚಾಲಕರು ಪೂರ್ಣ ಮರೆತು, ಪಕ್ಷಗಳ್ಳರಾಗಿ, ಇಂಥ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಆಧಾರಸ್ತಂಭಗಳಾಗಿದ್ದ ಆ ಮಹಾಶಯರಿಗೆ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿ, ಪರ್ಯಾಯದಿಂದ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಕುತ್ತಿಗೆಯಮೇಲೆ ಇದರಿಂದ ಗುದ್ದು ಹೊಡೆದಂತಾಗಿದೆ. ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ನಮ್ಮ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಒಂದು ಶಾಂತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಜವಾಬುದಾರರಾಗಿರುವರೆಂಬುದು, ಅವರಿಗೆ ಈಗ ಎಚ್ಚರಿಸಿ, ಈ ಅವರ ಅಪಕಾರಿತೆಯನ್ನು ವಿಷಾದಪೂರ್ಣ ನಿಷೇಧಿಸುವೆವು

(೭ ನೇ ಪಾನಿನಿಂದ ಮುಂದರಿಸಿದ್ದು)

ರಾಜರು ಸಹ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿಲ್ಲವೋ? ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪುಢಾರಿಯವರು, ಸಹ ರಾಷ್ಟ್ರಕಾರ್ಯದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವದಿಲ್ಲವೋ? ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರು ಕೋಗ್ರೆಸ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಾರೆ. ವರ್ಷದ ಉತ್ಪನ್ನ ಸುಮಾರು ಏಳು ಸಾವಿರವಿದೆ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಗೊಟ್ಟು 'ಪ್ರೊಬೇಶನ'ಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗದೆ, ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸವಿನಯ ವಿನಂತಿ ಇದೆ

'ಹಳಿಯಾಳ ಅನಾಥ ಗೋರಕ್ಷಣ'ದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರೇ, ಗೋ॥ ಇಮಾರತ ಫಂಡಿನ ಕಮಿಟಿಯವರು ಹಿಂದ ಕಾಲು ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ, ಊರೂರು ತಿರುಗಾಡಿ, ಗೋಮಾತೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿ, ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಲು ತಾಪವನ್ನು, ಮತ್ತು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ತಾಪವನ್ನು ಸಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವ ಪುಣ್ಯ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದಾಗಬಾರದೇ? ಗೋ॥ ಇಮಾರತ ಫಂಡಿನ ಮೆಂಬರರ ಮನೆಗೆ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರು ಪದೇ ಪದೇ ಹೋಗಿ, ಚಿಕಾಟಿ ತೋರಿಸಿ, ಕಸೋಟಿಗೆ ಹಚ್ಚುವಷ್ಟು ತಕ್ಕೊಂಡದ್ದು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರಿಗೆ ಭೂಷಣ. ಎಡತಾಕ ಪಟ್ಟು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇದು ಕರ್ಜಿನ ಹಣವಲ್ಲೆಂಬುದು ಮೆಂಬರ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು! ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಿದಂತೆ ಕೃತಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು!! ಇದರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ತುಕಾರಾಮ ಮಹಾರಾಜರು ಅನ್ನುತ್ತಾರಲ್ಲ— 'बोले तैसा चाले त्याची वंदावी पाउले॥' ಈ ಪ್ರಕಾರ ವರ್ತಿಸಬಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ 'शुका घरी ऐसा नाम मोजुनि...... . ...' ಮೆಂಬರರೇ, ಈ ಪ್ರಕಾರ ಅಯೋಗ್ಯ ವರ್ತನದಮೇಲೆ, ಬೇರೆಯವರು ಇವರ ಕಡೆಗೆ ಬೊಟ್ಟು ತೋರಿಸಿ, ಟಾಳಾಟಾಳಿ ಮಾಡುವದು ಏನಾಶ್ಚರ್ಯವು? ಕುದುರೆಯು ತೊಬರಿಗೆ ಮುಂದೆ, ಮತ್ತು ಲಗಾಮಿಗೆ ಹಿಂದೆ, ಇದರಂತೆಯೇ, ಕೆಲ ಸಭ್ಯ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯರು ಸಭೆಯ ಹೊತ್ತಿಗಾಗಲಿ, ಇಲ್ಲವೆ ಬೇರೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ-ಮಾನ ಸಿಗುವ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ, ಮುಂದೆ ಬಂದು ಫೋವಟಪಂಚ ಮಾಡಿ, ಖುರ್ಚಿಯನ್ನು ಪಡಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಧಡಪಡಿಸುವರು. ಅದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ, ನಾಲ್ಕು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದೆ ನಿಂತು, ದೂರಿಂದಲೇ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವರು! ಇದು ಎಂಥ ವಿಚಿತ್ರತನವು! ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಂಥ ಪವಿತ್ರ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಧಾರ್ಮಿಕ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಗೋರಕ್ಷಣೆಯು ದೆಸೆಯಿಂದ ಬರೆಯುವ ಮತ್ತು ಮಾತಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುವದು ಉಚಿತವೇ?

ಹೊಸ ಪಿಢೀಯು ಹಳೇ ಪೀಢಿಗಿಂತ ಅಶಕ್ತಾಗುತ್ತ ನಡೆದದೆ. ಮುದುಕರು ಮಾಡುವಷ್ಟು ಕೆಲಸ ತಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಮುಸುಮುಸುತ್ತಿರುವ ತರುಣರಿಂದಾಗುವದಿಲ್ಲ! ಇದು ಯಾತರ ಪರಿಣಾಮ? ಇದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಎಷ್ಟೋ ಕಾರಣಗಳು ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ, ಗೋರಸದ ಅಭಾವ, ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಾರಣವದೆ. ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪೋಷಕ ಶಕ್ತಿ ಇರುವದರಿಂದಲೇ, ಕೂಸುಗಳು ಅನ್ನ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ, ಹಾಲಿನಮೇಲೆಯೇ ಬಾಳುತ್ತವೆ. ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಮರುಳಾಗಿ, ಚಹಾಪಾನ ಮಾಡುವ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಸ್ವತಃದ ಕೂಸಿಗೆ ಕುಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಾಲು ಇರುವದಿಲ್ಲ! ಗೋರಸ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ!! ಇವೆರಡರ ಅಭಾವದಿಂದಲೇ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಹುಡುಗರು ಯಮರಾಯರಾಧೀನರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಯಾವದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಬೇಕು. ಶಕ್ತಿ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಬೇಕು. ಮುಬಲಕ ಹಾಲು ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ, ಗೋರಕ್ಷಣ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಗೋವಧದ ಪ್ರಶ್ನೆ ತೆಗೆದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ದಯಾಳು ಸರಕಾರವು ಮುಸಲ್ಮಾನ ಬಂಧುಗಳ ಕಡೆಗೆ ಬೊಟ್ಟು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗೋವಧದ ಶೇಕಡಾ ಸುಮಾರು ೧೦ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ದೆಸೆಯಿಂದ, ಮತ್ತು ಉಳಿದವುಗಳು ಲಷ್ಕರದ ದೆಸೆಯಿಂದ— ಸೋಲಜರರ ದೆಸೆಯಿಂದ! ಈಗ ಮುಖ್ಯರಾದ ಹಕ್ಕದಂಥ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಪುಢಾರಿಯವರು ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮೊಸ್ಲೆಮ ಲೀಗದಲ್ಲಿ, ಗೋವಧ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಠರಾವು ಪಾಸ ಮಾಡಿರುವರು. ಅಫಗಾಣಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಸಹ ಗೋವಧ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಅಮೀರರು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು.

(ಪುರವಣಿ ನೋಡಿರಿ.)

ಮಾಡುವದು ಜೀವದಮೇಲೆ ಬಂದರೆ, ಅಶಕ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಶ್ರಮದ ಕೆಲಸವನ್ನಾದರೂ, ಅಂಗೀಕರಿಸಿರಿ. ಗೋಮಾತೆಯು ದೆಸೆಯಿಂದ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಿ ಯಾರೂ ಭಿಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲನ್ನಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಎರಡಂಪ್ಪೆಕೆ ಒಂದಾದರೂ ಕೆಲಸ ಕೈಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಈ ಅಪೋಲ್ಯ ಸಂಧಿಯನ್ನು ವ್ಯರ್ಥ ಕಳೆದು, ಮಕ್ಕಳ-ಮರಿಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಮೇಲೆ ಕಾಲು ಕೊಡಬೇಡಿರಿ

ರಾ|| ಬ|| ಗೋವಿಂದರಾವ ಮಠ ಸದರಿ ಹಳಿಯಾಳ ಅನಾಥ ಗೋಶಾಲೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯಿಂದ ಸಹಾಯವನ್ನೀಯುವಂತ ಅಭಿವಚನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಮೇಲಾಯಿತು. ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಕೆಳಗ ರಾ|| ಬ|| ಗಿರಿ ಸಾಹೇಬರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಗೋರಕ್ಷಣದ ಸಭೆಕೂಡಿ, ಮೂಕ ಅನಾಥ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ದಸೆಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಸುವ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಭೆಗಳಾಗಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮತ್ತು ಅಭಿನಂದನೀಯ ಠರಾವುಗಳು ಪಾಸಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ, ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಶೂನ್ಯ!! ಹಳಿಯಾಳದ್ದ ತಾಲೂಕಿನ ಠಿಕಾಣವಿದ್ದು, ಸಧನವದೆ, ರಾ|| ಬ|| ಗಿರಿ ಸಾಹೇಬರಂಥ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಧನಿಕ ಜನರ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸಂಬಂಧವಿದ್ದು, ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಕ ಮತ್ತು ದಯೆಗೆ ಪಾತ್ರವಿದ್ದಂಥ ಜನಾವರಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಒಂದು ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಸಹ ಕಟ್ಟಿಸುವದಾಗುವದಿಲ್ಲವೆಂಬದು ಎಷ್ಟು ಲಜ್ಜಾಸ್ಪದ ಮತ್ತು ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯು!'!

ಗೋ|| ಕಮಿಟಿ ಮೆಂಬರರೇ, ಪೇಟೆ ಸಾವ್ಕಾರರೇ, ವೈಶ್ಯರೇ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರರೇ, ಈಗಾದರೂ ಕಣ್ತೆರೆದು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲು ಏನು ನಡೆದಿರುವದೆಂಬದನ್ನು ನೋಡಿರಿ ಈ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ತಕ್ಕೊಂಡ ಕುಂಭಕರ್ಣ ನಿದ್ರೆಯು ಸಾಕು' ಗೋ-ಮಾತೆಯು, ನಿಮ್ಮ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ-ಮರಿಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಹಾಲು ಕೊಟ್ಟು, ಮತ್ತು ಅವಳ ಸುಪುತ್ರರು ಹೊಲದ ಮತ್ತು ಗಾಡಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಾಯುವ ವರೆಗೆ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸತ್ತಮೇಲೆ ಸಹ ಅವರ ಶರೀರದ ಉಪಯೋಗ ನೀವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿರಿ ಹೀಗಿದ್ದು ಗೋರಕ್ಷಣದ ಕಡೆಗೆ ದುರ್ಲಕ್ಷಮಾಡಿ, ಕೃತಘ್ನರಾಗಿ ಯಾವ ನರಕದ ಸಾಧನಮಾಡಿಡುವಿರಿ!!

ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಿಗೆ ಅಖೈರ ವಿನಂತಿ ಇಷ್ಟೇ ಅದೆಯಲ್ಲ, ಮೆಂಬರರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ನೀವು ಧೈರ್ಯ ಬರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಬಿಡಬೇಡಿರಿ. ಊರೂರ ತಿರುಗಾಡಿ, ನಿಮ್ಮೂರಿನ ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಭೀಡದಿಂದ ಜನರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು, ಗೋ|| ಫಂಡು ಕೂಡಿಸಿ, ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ತೋರಿಸಿರಿ. ಅಂದರೆ ನೀವು ಖರೇ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರು. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿರಿ. ಪರಮಾತ್ಮನು ನಿಮ್ಮ ಬೆನ್ನಹಿಂದೆ ಇರುವನು. ತೋರಿಕೆಯ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಡಿರಿ. ಆದರಿಂದ ಏನೂ ಫಾಯದೆ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನು ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ, ये यथा मां प्रपद्यंते तां स्तथैव भजाम्यहम् ॥ यादृशी भावना कुर्यात सिद्धिर्भवति तादृशी ॥ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳಿರುವರು. ನೀವು ಯಾವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವರೋ, ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ನಿಮಗೆ ಫಲ ಸಿಗುವದು. ದೇವರಮೇಲೆ ಭರವಸೆ ಇಟ್ಟು, ಫಲಾಶೆ ಬಿಟ್ಟು, ಕೆಲಸವನ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿರಿ. ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವದು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲದೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನು ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ 'परित्राणाय साधूनां विनाशाय च दुष्कृतां। धर्मसंस्थापनार्थाय संभवामि युगे युगे ॥ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಆಶ್ವಾಸನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು.

ಪ್ರಿಯ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರೇ, ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತಬಗಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿರಿ. ಅಂದರೆ, ಊರ ಜನರು ಹಾಚಿಯಾದರೂ ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿಯಾರು, ಸತ್ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಈಯಲೆಂದು, ಮತ್ತು ಗೋರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮದತು ಮಾಡುವವರ ದೆಸೆಯಿಂದ ಊರ ಜನರಿಗೆ ಸುಬುದ್ಧಿ ಕೊಡಲೆಂದು, ಅನನ್ಯ ಭಾವದಿಂದ ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಈ ಉದ್ದವಾದ ಪತ್ರವನ್ನು ಮುಗಿಸುವೆನು.

ದಿಗ್ರಸ
೨೨-೬-೨೦ } ತಮ್ಮ ಸತ್ಯಪ್ರಿಯ
ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ದೇಶಪಾಂಡೆ.

ಕುಮುಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.		ದರ
ರಂಗೂನದ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೫|—೧೬
ಕುಚ್ಚಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಮಾನಗಿ	..	೭|||
ರಾಗಿ ನಿಜಕ್ಕೆ	..	೧೧||—೧೨||
ಗೋಧಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೯—೨೬||
ಹುರುಳಿ ನಿಜ ,	...	೧೫|—೧೫|||
ಕತಳೆ ನಿಜ ೧ಕ್ಕೆ	..	೧೬—೧೭||
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೨೭ —೩೨
ಹೆಸರು ಬೇಲ ,,	...	೧೬—೨೮
ಮೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ ,,	...	೧೨||—೧೪
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ ,,	...	೨—೭
ಹಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ	...	೧೦
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	...	೧೧|
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ ,,	...	೧೩—೧೪
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ ,,	...	೪-೫-೦
ಕೆರೆಸಿನ ಸೂರ್ಯ ,,	...	೪ ೭-೦
,, ಹಂಸ ,,	...	೩-೮-೦

WAGLE NADKARNI & CO.
CHEMISTS, DRUGGISTS
& GENERAL
MERCHANTS.
SANDHURST ROAD,
Bombay.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.
ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು.
ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,
ಗೋಕರ್ಣ.

ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಎಣ್ಣೆ.
ಈ ಎಣ್ಣೆ ಕಡಿದ ಘಾಯ, ಬಿದ್ದ ಜಕಮು, ಪೆಟ್ಟಿನ ನೋವು, ಯಾವದೇ ತರದ ಜಕಮು. ಯಾ ಎಲಗು ಮುರಿದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದನ್ನು ನೀರು ತಾಗಿಸದೇ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಗುಣ ಕ್ರಯ ತೊಲೆ ೧ಕ್ಕೆ ೨ಆಣೆ ೧೨ ತೊ. ೧-೨-೦. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಭರಪೂರ ಕಮಿಶನ್. ಪತ್ತೆ — ಮುಖ್ಯಾಜಿ ಹಿರಾಲಾಲ ದಲ್ಲತರಾಮ, ಗುರಜರ ಹವೇಲಿ, ಕುಮುಟಾ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.
ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.
ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ,ಶಿರ್ಶಿ.

ಮಧುರೆ ಚೌನ್ನಡಿ ಅಂಚಿನ ಸೀರೆಗೆ
ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0.

ಇದು ಉಡುವುದಕ್ಕೆ ಧಡೂತಿಯಾಗಿಯೂ, ನೋಟಕ್ಕೆ ನಯವಾಗಿದ್ದೂ, ಬೆಲೆ ಸುಲಭವಾಗಿದ್ದೂ ಇವೆ ಬಣ್ಣ ಹೋಗದು. ಸೀರೆಯು ಉದ್ದ ೧೮ ಮೊಳ. ಸುಂದರವಾದ ಸೆರಗು. ಒಂದನ್ನು ತರಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ.
ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0.
ವಿಳಾಸ — ವಿ. ಕೆ ಪೆನ್ ಅಂಡ್ ಕಂಪೆನಿ,
24, ವಿನಾಯಕಮೇಸ್ತ್ರಿ ಬೀದಿ, ಮದರಾಸ್.

ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ದಿವ್ಯ ಔಷಧಗಳು.
ಮೇಹರಾಜಚೂರ್ಣ— ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೀಣತರದ ಮಲಬದ್ಧತೆಯ ಜ ಲಾಬ ಮಾಡಿಸುವ ನಿಸ್ಪೃಶ್ಯ ಚೂರ್ಣ.
ಕ್ರಯ— ಪುಡಿ (೧ಕ್ಕೆ ೧|| ಆಣೆ) ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧-೨-೦.
ಬಿಬಾಲ ಸಂಜೀವನಿ ಮಾತ್ರಾ— ಈ ಮಾತ್ರೆಯು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಯಾವದೇತರದ ಉದರವ್ಯಾಧಿಯು ಬರಲಾರದು ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨||.
ಶ್ವಾಸ ಕಾಸ ಗುಟಿಕಾ— ಯಾವದೇತರದ ಶ್ವಾಸಕ್ಕಾಸ, ದಮ್ಮು, ಕೆಮ್ಮು ಇವುಗಳಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು
ಕ್ರಯ— ೧ಕ್ಕೆ ೨ ಆಣೆ ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧| ರೂ.
ವ್ರಣನಾಶಕ ಚೂರ್ಣ— ಯಾವದೇತರದ ವ್ರಣ ಹುಣ್ಣಿನಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ೮ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣ.
ಕ್ರಯ— ದೊಡ್ಡ ಪುಡಿ ೧ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦-೦.
ಪಿ. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ,
ಆರ್. ಎನ್. ವೈದ್ಯ, ಗುರಜರಪೇಟ್ ಕುಮಟಾ.

ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತ! ಖಾತ್ರಿದಾಯಕ!!ಬಹುಮಾನಕಾರಕ!!
ಮುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷಧವು ಹಲ್ಲು ಕಳತ, ಹಲ್ಲು ಸೋಯುವ, ಹಲ್ಲು ಅಲಗಾಡುವ, ಹಲ್ಲೊಳಗಿಂದ ರಕ್ತವ ಕೀವು ಸುರಿಯುವ, ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ದುರ್ಗಂಧ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬಾಲಗ್ರಹ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ, ತಲೆಯ ಬಿಶತ, ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಚ್ಚೋಣ, ಸಳಗುಳಾ, ಪ್ಲೇಗ, ಕೊಲೆರಾ ಗುಂಟುಗಳಿಗೆ, ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ಕಳತ, ಬಾಳಂತಿಯರಿಗೆ ನಂಜು ಏರಿದರೆ, ವ ೨೦ ಪ್ರಕಾರದ ಮೇಹರೋಗಕ್ಕೆ ಗುಣ.
ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ಫಕ್ತ ೦-೧೨-೦.
ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆಣೀಕರ.
ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದೀಕ ಕಂಪನಿ,
ಕುಮುಟಾ (ಎನ್. ಕೆನರಾ.)

ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಔಷಧವು.

ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ. ೧೯೦೮ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ೨೫ ನೇ ಆಕ್ಟಿನಂತೆ ರಿಜಿಸ್ಟರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ

ಅರ್ಕಶಫಾ ಅಥವಾ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು.

ಈ ಅರ್ಕಶಫಾ ಎಂಬ ಔಷಧವು ಯಾವತ್ತು ರೋಗಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿ ತಾ. ೧೦-೬-೧೯೦೮ನೇ ಇಸ್ವಿಯಿಂದ ತಾ॥ ೧-೯-೧೯೧೮ ನೇ ಇಸ್ವಿಯವರೆಗೆ ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು. ಮತ್ತು ೧೯೧೮ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಅಕ್ಟೋಬರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ ಜ್ವರಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು. ಅಂತು ಇಲ್ಲಿವರೆಗೆ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಕೂಡಿ ಮೂವತ್ತೊಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಔಷಧವು ಎಷ್ಟು ಮೌಲ್ಯವಾನ ಇದೆ ಇದು ಯಾವತ್ತರು ತಾವೇ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ತಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಮೃತವೇ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಸ್ವೀಕಾರಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು ಇದೇ ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇಗಿ ರೋಗಿಗಳು ಈ ಅರ್ಕಶಫಾದಿಂದಲೇ ಗುಣಹೊಂದಿದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಯಾವತ್ತು ರೋಗಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಆದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಎಷ್ಟೋ ಇನಾಮು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು ಸಹ ದೊರೆತಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕಾಗದವು ಸಾಲದು. ಅಂಥ ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಈ ಔಷಧವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನಿರೋಗಿಗಳಾಗುವರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ರೋಗದ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಸರಿಯಾಗಿ ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯರ ಜರೂರು ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ ಮೇಲೆ ಪತ್ರಕದ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಮಾಡಿ ರೋಗನಿವಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ರೋಗಗಳ ನಾಮಗಳು.

ಕ್ಷಯರೋಗ, ಹವದರೋಗ, ಪಾಂಡುರೋಗ, ಗುಲ್ಮರೋಗ, ಮೂಲರೋಗ, ಮಹಾಮಾರಿ (ಕಾಲರಾ), ಪ್ಲೇಗು, ಚಳಿಜ್ವರ, ವಿಷಮಜ್ವರ, ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ ಜ್ವರ, ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರದ ಜ್ವರ, ಗಂಟಾವಾಳಿ, ಚಿಳಕು, ಮೂಗಿನೊಳಗಿನ ಪೀನಸ, ನಾಲಿಗೆಯ ರೋಗವು, ಕಣ್ಣಿನೊಳಗೆ ಹೂವು ಬೆಳೆಯೋದು, ಮತ್ತು ಕಣ್ಣು ನೋವು, ಕೆಮ್ಮು, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, ಅಜಗ್ಯ, ಇದ್ದಲಿಸಿ, ಅಜೀರ್ಣ, ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲಿ, ಪಕ್ಕಶೂಲಿ, ಅರತಲೆಶೂಲಿ, ನಡಶೂಲಿ, ವಾತಶೂಲಿ, ರೇಚಬದ್ದು, ಗುದದ್ವಾರಬೇನೆ, ಕುರುಕುಕಜ್ಜಿ, ಗಜಕರ್ಣ, ಇಸಬು, ತದ್ದು, ಘಾಯಮ್ಮಾರ, ನಾರಹುಣ್ಣು, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಟ್ಟಿಶೂಲಿ, ಹವದಸಂಜು, ಸಣ್ಣ ಕೂಸುಗಳ ಬಾಲಗ್ರಹ, ಅರವಿ, ಮುಟ್ಟಿದೋಷ, ಹೊಟ್ಟೆ ದೊಡ್ಡದಾಗೋಣ, ಮೈ ಮೊರಬೀಳೋಣ, ಸಣ್ಣ ಕೂಸುಗಳಿಗೆ ವೃದ್ಧರಿಗು ಸಹ ತಿಳಿಯದೆ ಇದ್ದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳು ಖಾತ್ರಿಯಿಂದ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಮೌಲ್ಯ ಕಂಡು ಒಂದಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೂ ದವಾಖಾನೆಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಾಲುಸೇರಿ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡುರೂಪಾಯಿ. ಸಣ್ಣ ಮಾನೆ ಉದ್ದೇಶ್ಯ ಐದು ಆಣೆ ತೂಕದ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಆಣೆ. ವಿ. ಪಿ. ಖರ್ಚು ಬೇರೆ. ಒಂದು ಡಜನ್ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ತಕ್ಕೊಂಡರೆ ನಾಲ್ಕು ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಕಮಿಶನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಆಣೆ ಖರ್ಚು ಬರುವದು. ಒಂದರಿಂದ ಹನ್ನೊಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗಳವರೆಗೆ ಕಮಿಶನ್ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಆಣೆ ಖರ್ಚು ಬರುವದು. ಒಂದು ಕಾಲು ಸೇರೆ ಬಾಟ್ಲಿ ಮೂರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ಕಮಿಶನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಎಂಟು ಆಣೆ ಬರುವದು. ನಮ್ಮ ಔಷಧವು ಜೋಟಿ ದೊರಕಿದರೆ ಪರತ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಪ ಕ್ಯಾಟಲಾಗು ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಪೋಷ್ಟ ತಿಕೀಟ ಲಗತ ಇಡದ ಹೊರ್ತು ದೊರೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅನುಪಾನದ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಮುಸಲ್ಮಾನಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಪಸಂದಿ ಪ್ರಕಾರ ಬಾಟ್ಲಿಯ ಜೋಡಿತ ಸಿಗುವವು. ನಿಮ್ಮ ವಿಳಾಸ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಾಮ ಮತ್ತು ಪೋಸ್ಟ ವಗೈರೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆಯುತಿರಬೇಕು.

ಎಚ್. ಎಂ. ಮುಲ್ಲಾ, ಸಂಪಾದಕ ಅರ್ಕಶಫಾ,

ಹೆಡ್ ಆಫೀಸು ಶಾಹಾಪೂರ, ಬೆಳಗಾಂವ.

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1. ಮಹಾಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ಲೇಹ:— ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ, ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅಜೀರ್ಣ, ಎದೆನೋವು ಮಲಬದ್ಧತೆ, ಶರೀರಗಳ ಘಳಿತದಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುಪುಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ ಗೋಚರಿಸುವದು. 40 ದಿನ ಸೇವಿಸುವ ಲೇಹ. ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ 1-12-0 3 ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ 4-12-0.

2. ಮಹಾಜ್ವರಾಂಕುಶ:— (ಖಾತ್ರಿ ಗುಣ):- ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ, ಮಲೇರಿಯಾ, ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, ದ್ವಿತೀಯ ತೃತೀಯ, ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-8-0.

3. ಬಾಲಗ್ರಹ ಗುಟಿಕೆ:— ಕೂಸಿನ ಮಕ್ಕಳ ಅವಸ್ಥೆಗೆ ರಾಮಬಾಣ. ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆಯು 0-10-0

4. ಮಾನಕುಮಾರ ಗುಟಿಕೆ... ಇದು ಮಾನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ಔಷಧಿ. ಒಂದೇ ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ಕಫ, ಉಬ್ಬಸ ಕೆಮ್ಮು ತಪ್ಪ ಗುಣ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 0-10-0

5. ಮೇಹಕುಠಾರ:— ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರ, ಅಶ್ಮರಿ, ಸ್ತ್ರೀ ಮೂತ್ರಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿಯುವದು ರೋಗವನ್ನು ಕೂಡಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಪಚ್ಚಿವಿಸ್ಸದೆ ಖಂಡಿತ ಗುಣಕೊಡುವದು; ಆತಿ ರೋಗಿಗಳ ಕರಡಾ 2 ದಿವಸದೊಳಗೆ ಗುಣಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. 14 ದಿವಸದ ಔಷಧಿ. ಕ್ರಯ. ರೂ. 2.

6. ಅಶೋಕಾರಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ಪತ್ರೆ:— ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಜ್ವರ, ರಕ್ತ, ಪಿತ್ತ, ಅರುಚಿ, ಸೂತಿಕದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಿಬ್ಬೊಟ್ಟೆನೋವು, ಸೊಂಟನೋವು, ತಿಂಗಳಿಗೆ 2 ಸರ್ತಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ಹೆಂಗಸರ ರಕ್ತಸ್ರಾವ, ಬಿಳಿದು ಹೋಗುವದು ಇದೇ ಪ್ರಾಂತ ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಗರ್ಭಕೋಶವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. 1 ಬಾಟ್ಲಿ ಔಷಧಕ್ಕೆ 1 ಬಾಟ್ಲಿ ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೂ 2-0-0.

ಎನ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಅಂಡ ಸನ್ಸ್

ನೇಟಿವ್ ಡಾಕ್ಟರ್ಸ್ ರಥಬೀದಿ.

ಮಂಗಳೂರು ದ. ಕ.

ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರೆ, ಲೇಖನ ಮತ್ತು ಭಾಷಣ, ೦-೧೩-೦, ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮತೀರ್ಥರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಣ ೦-೮-೦. ರಾಜಾ ರಾಮ ಮೋಹನ ರಾಯರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರೆ ೦-೧೨-೦, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ೦-೮-೦. ಬುದ್ಧಿಯ ಮಾತು ೦-೪-೦, ಆಧುನಿಕ ಭಾರತ ೦-೪-೦. ದೇಶೋದ್ಧಾರ, ೦-೪-೦.

ವಿಳಾಸ:— ಎಂ. ಎಂ. ಹರ್ಡೇಕರ.

ದಾವಣಗೆರಿ.

ಹೊಸ ಶೋಧ! *ಓಂ* ಹೊಸ ಶೋಧ!

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಪರತು.

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ,)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ಅರ್ಕವನ್ನು ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳೆ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು, ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹುದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯ ಸಣ್ಣ ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು. ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. ಉಷ್ಣದಿಂದದೂಷಿತವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣವೃಕ್ತವಾಗದೇಕೊ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ ಬರುವವು. ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಮುಟ್ಟು ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದಲೂ, ಗುಣ ಬರುವದು. ನಿರಾಶ ಒಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ ೧೪ ತೊಲೆಯ ಡಬ್ಬಿಗೆ ರು. ೧ ೧೨ ಆಣೆ. ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೪ ರು. ೮ ಆಣೆ. ೧೨ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೧೫ ರು. ಮೇಲೆ ೧ ಡಬ್ಬಿ ಉಚಿತ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ—ವ್ಹಿ. ಆರ್. ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ.

ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ. ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು, ಯಾವದೇ ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳ ಪ್ರಿಯೂ ರಾತ್ರೆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದು ಖರ್ಚು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ. ಈ ವಿನಹಾ ಆ ದೀಪಗಳು ತಾ, ಈ ದೀಪಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಎಂಬ ತಾಪತ್ರಯಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ.

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ದರದಾರ ವಗೈರೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಮುಕ್ತಾ ಶಿಸ್ತಿ ತಿಳಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ ಕ್ಯಾನಭಾಗ.

ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ—

Printed and published by Krishnarao Keshav Shenvi, at his Star of Kanara Press, Kumta.

No. Reg. B 1270.

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೪೩.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ:—

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಊರಾವ್ತ:
ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.

ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 2-13-0.

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0.

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:—

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಸ್ಮಾಲ ಪೈಕಾ ಟೈಪಿನ(೧೫ ಎಮ್ ಅಗಲ) ೧ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0. ಅನಂತ್ರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0.
ಹಚ್ಚಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು, ಮೊತ್ತದಿರುವದೋ ಅ ಜಾಗ ಎಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ.
ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷಮ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

-[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೩ ಮಾಹೆ ಸಪ್ಟಂಬರ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]-

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಸುತ್ತಿ, ಕಣ್ಣುರಿ, ಕೈಕಾಲುಗಳ ಉರಿ, ಕಿವಿ ಸೋರುವದು, ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣು ನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ರೆಬಾರದಿರುವದ, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ; ಉದುರುವ ಕೂದಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಬಿಡಿ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 1-0-0; 3ಕ್ಕೆ 2-10-0. ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆ1ಕ್ಕೆ 2-0-0. 3ಕ್ಕೆ 5-4-0.

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೋಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮೂತ್ರಾಘಾತ ಈ ಮೊದಲಾದ ರೋಗಗಳನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0.
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ಮುಟ್ಟಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃತ್ಕಂಪ, (ಬಿಳಿಪ್ರದರ ಬಿಳಿಸೆರಗು) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ. 2/—

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಚೇಳು, ಗಾಯ, ಜೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ. ಬೆಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ, ಗುಣ ಅಧಿಕ. ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ 8 ಆಣೆ. ಹೆ. ಪಟ್ಟಿಗಾಗಿ ಈ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಬರೆಯಿರಿ. ವಿಳಾಸ—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7. ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY.

JAMPANKATTA, MANGALORE.

ಮಲೇರಿಯಾನಾ:— ಚಳಿಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು. 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ. 1-8. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 8-8; 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 16-8.

ಮಲೇರಿನ್:— ಚಳಿಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರವು. 25. 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8. ರೂ. 1. ಮತ್ತು ರೂ. 8-1.

ರೆವ್ಯುಮೊ ಬಾಮು: ಶರೀರತ, ಕಟಿವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ.8. 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 5-4-0.

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ. 5. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 1-10. 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 3.

ಶುಸ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1. 2. 4. ಔನ್ಸ್ 1. 2. 4.
ಆ.2¼ ಆ.3½ ಆ.6. ಆ.11. ರೂ.1-4. ರೂ.2-4.

ದೃಷ್ಟಿ ಚಕ್ರಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು 1902 ನೇದರಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಯುಕ್ತಿಯುತವಾದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಆಯಾ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ತಕ್ಕ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸಂಭಾವ್ಯದರದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗೋಲ್ಡ, ಗೋಲ್ಡ ಫಿಲ್ಡ, ನಿಕ್ಕಲ ಸ್ಟೀಲ ಮುಂತಾದ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕಗಳು ಎಲ್ಲಾ ತರದವೂ ದೊರೆಯುವವು. ಹಳೆ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳಿಸಿದರೂ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ತಕ್ಕ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ ಅದರ ಸಂಖ್ಯೆವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳಿಸಲಾಗುವದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಅನುಭವಸಿದ್ಧವಾದ ಔಷಧಗಳು !!!
ವಿಶ್ವಂ ಹಸ್ತ್ಯ ತೃಣಂ ಜಗತ್॥
ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುವೃದ್ಧಿಯಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮ.
ಪ್ರವಾಳ, ಕೇಶರ, ಅಮರಸತ್ವ, ಶಿಲಾಜಿತು, ಮತ್ತು ವನಸ್ಪತಿ ಮಿಶ್ರಿತ.

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಗುಳಿಗೆ.

ಇದರಿಂದ ಕ್ಷೀಣತೆ, ದುರ್ಬಲತೆ, ನಿದ್ರಾನಾಶ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ರಕ್ತದೂಷಿತರೋಗ, ಮೇದುವಿಕಾರ, ನರಗಳ ಅಶಕ್ತತೆ, ಅಂಗನಿಸ್ತೇಜತ್ವ, ಧಾತುಹೋಗುವದು, ತಲೆತಿರುಗುವದು, ಜೀರ್ಣಜ್ವರ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಉಪದಂಶವಿಕಾರ, ಮೂತ್ರಕಟ್ಟಿ, ಮುಂಚಾರ, ಅನೇಕ ವಿಕಾರಗಳು, ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಗುಣವಾಗಿ, ಶರೀರಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟತ್ವವೂ, ಕಾಂತಿಯೂ, ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯೂ, ಕಾಮ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ, ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾಮಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಗುಣಕ್ಕೆ ೪೨ ದಿವಸ ಬೇಕು. ಗುಳಿಗೆ ೮೪ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೪-೦-೦

(೧) ಬಾಲಾಮೃತಗುಟಿಕಾ:— ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದು. ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೧-೦-೦. (೨) ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಮೇಲೆ ಚೂರ್ಣ:— ೧೪ ದಿವಸದ ಔಷಧಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦-೦. (೩) ಗಜಕರ್ಣ ನಾಶಕ ಮಲಮು:— ಡಬ್ಬಿಗೆ ಆಣೆ ೦-೮-೦. (೪) ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ನಾಶಕಗುಳಿಗೆ:— ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಗೆ ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦-೦.

ಅನುಪಾನಪತ್ರ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ. ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ!

ವಿಳಾಸ— **ವೈದ್ಯ ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ಮೋಡಕ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ, ಪೋಸ್ಟ ಶಿರಸಿ.**
ಜಿಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಕಾನಡಾ.

ಕಂಬಳಿಗಳು.

ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು.

ರೇಶನ ಕಟಿಯಂಚುಳ್ಳ, ಕೊರಿಯಗೂ, ಬರುವಂಥವು, ಮತ್ತು ಹಾಸುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ, ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಬರುವಂಥವು. ದಾವಣಗೇರಿ ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು ಬೇಕಾದವರು, ನಮಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿರಿ. ಕೊಡಲು ಯೋಗ್ಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಗೆ ಕಳಿಸುವೆವು.

ಶಿರ್ಶಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ,
ದಾವಣಗೇರಿ, ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತ.

ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾನುಭೋಗ ಜನರ ದೀನ ಸ್ಥಿತಿ.

ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಾನುಭೋಗ ಜನರು ಕೇವಲ ಪಗಾರೀ ನೌಕರರಾಗಿದ್ದಾರೆ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಂದುಳಿದು, ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾಂವ, ವಿಜಾಪೂರ ಮೊದಲಾದ ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವತನೀ ಕುಲಕರ್ಣಿಯರೇ ಹೆಚ್ಚು ಬ್ರಿಟಿಷ ಅಮದಾನಿಯ ಪೂರ್ವದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ವಂಶಪಾರಂಪಾರ ನಡದುಬಂದ ವತನ-ವಾಡಿಗಳಿದ್ದಾವೆ ವತನೀ ಜಮೀನಿಯ ಉತ್ಪನ್ನದಿಂದಲೂ, ವಾರ್ಷಿಕ ಪೋಟಗಿ ಹಣದಿಂದಲೂ, ಅವರ ಚರಿತಾರ್ಥವು ಸಾಗುತ್ತದೆ, ಆದರೂ ಇತ್ತಲಾಗಿ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರವರ ಕಟಾಳಿಯಿಂದ, ಅವರ ವತನವೂ ಲುಪ್ತವಾಗಿ ಅವರೂ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಲಾಟಿಯರಂತೆ, ಪಗಾರೀ ನೌಕರರಾಗುವ ಧೋರಣವು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಹಿಂದೂ ರಾಜರಿಂದ, ಕೆಲವು ಕಾಲ ಟೀಪೂ ಸುಲ್ತಾನನ ಆಡಳಿತೆಗೆ ಸೇರಿ, ನಂತರ ದಿವಸಾಳು ಇಂಗ್ರಜ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದರಿಂದ, ಇಲ್ಲಿ ವತನೀ ಕುಲಕರ್ಣಿಯರು ಇಲ್ಲವೆಂತಲೇ ಹೇಳಬಹುದು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಲಕರ್ಣಿಯರಿಗೆ ಮೊದಲಿನ ಪೇಶ್ವೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ನಡದುಬಂದ ವತನಗಳು ಸರಕಾರದ ಅಭಿವಚನದಂತೆ ಇವರಿಗೆ ನಡದುಬಂದಾಗ್ಯೂ, ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಆ, ಅಭಿವಚನವು ಸುಳ್ಳಾಗುತ್ತದೋ ಏನೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತದೆ ಇರಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ವತನವಾಡಿಗಳನ್ನು ಮೊದಲೇ ಟೀಪೂ ಸುಲ್ತಾನನೇ, ಬಂದು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ, ಇಲ್ಲಿಯ ಶಾನಭೋಗ ಜನರು ಬ್ರಿಟಿಶ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವತನ ಕಸುಕೊಂಡರೆಂತಾ ಏನೂ ದೋಷಕೊಡುವಂತೆ ಇಲ್ಲಾ ಆದರೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ಪ್ರಪಂಚ ಸುರಳೀತ ನಡಿಯುವಷ್ಟು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆ, ಜವಾಬದಾರಿ, ಮತ್ತು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಇವುಗಳ ದರ್ಜೆಯವೇರೆಗೆ ಪಗಾರ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂತ ಮಾತ್ರ, ಇವರು ಇಷ್ಟು ದಿನಸ ಸಹನಶೀಲತ್ವದಿಂದ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೂ, ಈಗ ಮಾತ್ರ ತಮಗೆ ದೊರಕುವ ಪಗಾರಿನಿಂದ ನಿರ್ವಾಹವಸಾಗದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಶ್ಯಾನಭೋಗ ಜನರಿಗೆ ಮೊದಲು ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಯಿಂದ ೧೫ ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ ಪಗಾರ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು ಈಗ ೮-೯ ವರ್ಷದ ಮೊದಲು ಗುಜರಾಥದಲ್ಲಿಯ ತಲಾಟಿ ಜನರು ಸಂಪು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಎಚ್ಚತ್ತು ಇಲ್ಲಿಯ ಶ್ಯಾನಭೋಗ ಜನರಿಗೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಬಡತಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೂ ಈಗ ಇಲ್ಲಿಯ ಶ್ಯಾನಭೋಗ ಜನರಿಗೆ ಆಗದೀ ಆರಂಭದ ಪಗಾರ ೧೪ ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದು, ಒಳ್ಳೇ ಇಮಾನಿಯಿಂದ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ, ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ ಪಗಾರ ಬಡ್ತಿಯಾಗಬಹುದೆಂಬ ಆಶ್ವಾಸನವಿರುತ್ತದೆ! ಮುಲ್ಕಿ ಕಚೇರಿಯ ಕಾರಕೂನ ಜನರ ಯೋಗ್ಯತೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಶಾನಭೋಗ ಜನರ ಯೋಗ್ಯತೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡುಬಂತೋ, ದೇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು! ಇಂಗ್ಲೀಷ ಫಾಯನಲ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ವ್ಹರ್ನ್ಯಾಕ್ಯುಲರ ಫೈಯನಲ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾನದಿಂದ ಏನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದದ್ದು ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲಾ ಇನ್ನು ಕೆಲಸದ ಮಾನದಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಕಾರಕೂನ ಜನರಿಗಿಂತ ಶ್ಯಾನಭೋಗ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸವೂ, ಶ್ರಮವೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿದ್ದು, ಕಾರಕೂನನೆಂಬ ಹೆಸರು ಪಡೆದರೆ, ಆರಂಭಕ್ಕೇ ನಾಲ್ವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ, ಶ್ಯಾನಭೋಗನಾದರೆ, ಹದಿನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ! ಇದು ಪಕ್ಷಪಾತವೊ? ಅನ್ಯಾಯವೊ? ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಹೆಸರು? ಇನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಬರುವದಿಲ್ಲೆಂತ ಆಕ್ಷೇಪ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇವರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಯಾತಕ್ಕೆ ಬೇಕು? ರೈತರಕೂಡ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಮಾತಾಡಬೇಕೊ? ಯಾ ಹಪ್ತೆ ವಸೂಲಿ ಪಾವ್ತಿ ಇಂಗ್ಲೀಷಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೊ? ಇಂಗ್ಲೀಷ ಬರುವದಿಲ್ಲೆಂತ ಅವರ ದರ್ಜೆ ಕಮ್ಮಿಯಾಗುವದಿಲ್ಲ

ದರ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಪಗಾರದಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ಪೋಷಣೆಯಾಗುವದು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಶಕ್ಯವೇ ಸರಿ ಖಾನೇಸಮಾರಿಯವರ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಊಟಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಟ ೧೨ ರಿಂದ ೧೫ ರೂಪಾಯಿ ತಗಲುತ್ತದೆ ಸ್ವತಃ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತುರಂಗಿನಲ್ಲಿದ್ದ ದರ ಒಬ್ಬ ಕೈದಿಯ ಒಗ್ಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೧೦ ರೂಪಾಯಿಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತಿರಬಹುದು. ಹೀಗಿದ್ದಮೇಲೆ, ಶಾನೂ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ೫-೬ ಜನರೂ ಹದಿನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಕಾಲಕ್ಷೇಪಮಾಡಬೇಕ ಹದಿನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿಯಿಂದ "ಜೀವ ತೇವ" ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಬಹುದು ಅಂದಮೇಲೆ ಅವನ ಕುಟುಂಬದ ಜನರ ಗತಿ ಏನ? ಅದೂ ಇರಲಿ ಸ್ವತಃ ಅವನ ವಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾವರಣ ಮನೆ ಭಾಡಿಗೆ ಇವಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕು? ಅವರು ಎಲ್ಲಿದೆ ಬೇಕು? ಬೇರೆಯವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಭಾಡೆ ಏನು ಕೊಡಬೇಕು? ದಾನ್ಯದವರಿಗೆ ದಾಸಗೆಯಂತೂ ಮೊದಲಿನ ೪-೫ ಪಟ್ಟು ಏರಿರುತ್ತದ' ಈ ತರದ ಹೀನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಮೇಲಿದ್ದ ಜವಾಬದಾರಿಯ ಕೆಲಸದೊಳಗಿಂದ ಅವರು ಹ್ಯಾಗೆ ಪಾರಾಗಬೇಕು! ಕೆಲಸದ ಜವಾಬದಾರಿ ನೋಡಿದರೆ, ಅದು ಹನುಮಂತನ ಬಾಲದಂತೆ ಬೆಳಯುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಹಪ್ತೆಯ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿರಿ, ಅನ್ಯಾಯದ ಅಂದಾಜಿ ಹಾಕಿರಿ ಜಮಿನೆಯ ಒಪ್ಪಿ ಮಾಡಿರಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಕೊಡಿಸಿರಿ, ದನಗಳ-ಜನಗಳ ಖಾನೆಸುಮಾರಿ ಮಾಡಿರಿ ಸೈನ್ಯ ಭರತಿಗೆ ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಿರಿ ಮತದಾರರ ಪತ್ರಿಕೆ ಮಾಡಿರಿ ಜನರಿಗೆ ಮೈಲೀ ಟೋಚ್ಚರಿ ಫೋರೆಸ್ಟ ಖಾತೆಯ ಪಂಚನಾಮೆ ಮಾಡಿರಿ. ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಿರಿ. ಯಾವಾಗಲೂ ನಿತ್ಯನೈಮಿತ್ತಿಕ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ತಯಾರ ಮಾಡಿರಿ ನಾವು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಹುಕುಮಿನಂತೆ ಬಿನ್ ತಕ್ರಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರಿ ಈ ಪ್ರಕಾರ ೧೪ ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ ೨೪ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ, ಒಂದೇ ಹೊತ್ತು ಊಟಾ ಮಾಡಿ, ಯಾರದಾದರು ಕಟ್ಟೆಯಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ರಾಜನಿಷ್ಠರಾಗಿ ನಿರ್ಧಾಸ್ತ ಕಾಲ ಕಳೆಯಿರಿ! ಎಂತ ಹೇಳಿದಂತಾಗುವದಿಲ್ಲವೆ? ನೌಕರಿಗೆ ಸೇರಿದಮೇಲೆ, ವರಿಷ್ಠರ ಹುಕುಮು ಮಾನ್ಯಮಾಡಿ, ಅವರು ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ಗಂಜೀ ಕುಡಿದು, ಅವರು ಹೊದಿಸಿದಷ್ಟು ವಸ್ತ್ರ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು, ೫-೬ ಹಳ್ಳೀ ತಿರುಗುವದು, ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ ನ್ಯಾಯವಾದರೂ, ಕೃತಿಯಿಂದ ಈ ಕಸರತ್ತು ನಾಡಿ ತೋರಿಸುವದು ದುಸ್ತರವೇ ಸರಿ' ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು. ಹಿಂದೆ ನಡದಂತೆ, ಮುಂದೆ ನಡದೀತೆಂಬದು ತೀರ ಅಶಕ್ಯವೇ "ಕಪ್ಪತ್ತ ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಎಪ್ಪತ್ತು ಹೊರೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ತಂದುಹಾಕಿ ಆ ರಾತ್ರಿ ಮಲಗು" ಎಂತ ಯಜಮಾನನು ಆಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ, ತೀರ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಲ್ಲವೇ? ರತ್ನಾಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಲಾಟಿ ಶ್ಯಾನಭೋಗರು ದರ ತಿಂಗಳಿಗೆ ನಿದಾನ ೪೦ ರೂಪಾಯಿಯಾದರೂ ಪಗಾರ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದು, ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರಂತೆ' ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶ್ಯಾನಭೋಗ ಜನರು ಮೊದಲು ಮುವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಬೇಡಿ, ಟಾಯಿಮ ಸ್ಕೇಲಿನಂತೆ ಬಡ್ತಿ ಬೇಡಿದ್ದಾರೆ ಇದರಿಂದ ಈ ಜನರ ಸೌಜನ್ಯವೂ, ಸಹನಶೀಲತ್ವವೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ ಹೀಗಿದ್ದು, ಅರ್ಜಿ ರವಾನಿಸುವ ಅಮಲದಾರರೊಬ್ಬರು, ಅರ್ಜಿ ಹಿಡಿಕೊಂಡು, ತಲೆತೂಲೆ ಎದ್ದಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರಂತೆ!! ಬರಾಬರಿ. ತಿಂಗಳಿಗೆ ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಕಿಶೆಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದು, ಪಾಟೀಲ, ಶ್ಯಾನಭೋಗರ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದಮೇಲೆ ನಿರ್ವಾಹ ಸಾಗಿದಮೇಲೆ, ಹದಿನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿಯವರ ಗೋಳಾಟದ ಕಲ್ಪನೆ, ಅವರಿಗೆ ಹ್ಯಾಗಾಗಬೇಕು' ತಗ್ಗು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಪಗಾರದ ಜನರ ದಾದು ಹತ್ತು ೬-೮ ತಿಂಗಳಾದರೂ, ಬಡ ಶ್ಯಾನಭೋಗರು ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿ ಎರಡು ತಿಂಗಳಾದಾಗ್ಯೂ, ಅವರ ಪ್ರಸ್ತಾಪವೇ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೊರಟದ್ದು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಸಂಗತಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂತಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಪ ವೇತನದಲ್ಲಿ ಬಹು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ನೌಕರರು ಯಾರಿಗೆ ಬ್ಯಾಡಾ? ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕು! ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ನಡದಿರಬಹುದು ಪರಂತು ಶ್ಯಾನಭೋಗ ಜನರು ಈಗ ಮಾಡಿದ್ದವರಿಕೆ ತಲೂ, ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಲ್ಲಿ, ತೀವ್ರವೇ ದಾದು ಹತ್ತೀತೆಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ ಶಾನುಭೋಗ ಜನರ ಪರ್ಜಿ ನೋಡಿದರೆ, ಅವರು ಮಾಡಿದ ಮಾಗಣಿ ಯೋಗ್ಯವಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಕಂಜೂಷತನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲವೆಂತ ಹೇಳಬಹುದು. ಕಾರಣ ಸರಕಾರದವರು ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರ ಈ ಜನರ ದಾದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ರಾಜ್ಯದ ಪಾಯಾ ರೂಪರಾಗಿರುವ ಈ ಶಾನುಭೋಗರ ಅಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ನೆಲೆ ಕೊಡಬಾರದಾಗಿ ಆತ್ಯಾಗ್ರಹದಿಂದ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ

ಇನ್ನು ಈ ಶಾನುಭೋಗಿ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಹಾಲ ಇರುವ ಉಮೇದವಾರ ಜನರು ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಬಂದು ತುಂಬುವ ಉಮೇದವಾರ ಜನರು ಇವರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನಂತೂ ವರ್ಣಿಸುವದೇ ಅಸಾಧ್ಯವು! ಇವರು ಸಂಬಳಿಲ್ಲದ ಆಳು! ಆರಾರು, ಏಳೇಳು ವರ್ಷ ಫುಕಟ ದುಡದು, ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಅನ್ನ ತಿಂದು ಜೀವ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ! ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳ ಬದ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕರೆ, ಇವರ ನಶೀಬ! ಇವರು ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸಾಗಿ ಕೆಲಸ ಕಲಿಯುವ ಸದಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಉಮೇದವಾರರೆಂಬ ನಾಮಾಭಿದಾನವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ನಾಮಧಾರಿ ಜನರು! ಶ್ಯಾನಭೋಗಿ ಕೆಲಸ ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ೧ ವರ್ಷ ಸಾಕು. ಅಂದಮೇಲೆ, ಶಾನುಭೋಗಿ ಕೆಲಸ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಲಿತು, ನೌಕರಿ ದೊರೆಯುವವರೆಗೆ ಇವರು ಕಲಿಯುವದೇನು? ಉಪಾಸವಿರುವದೋ? ಏನೆಂತ ಹೇಳಬೇಕು? ಇವರಿಗೆ ಪಗಾರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ರಜೆ ಅವಶ್ಯಬೇಕು! ರಜೆಗೆ ಮಂಜೂರಿಯಂತೂ, ಮೊದಲು ಬೇಕು? ಬಂದಮೇಲೆ ಇವರು ಯಾವ ಧಂದೆ ಮಾಡಿ ಜೀವಿಸ

ಬೇಕೆ? ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇತರ ನೌಕರರು ಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯಿದ್ದರೆ, ಈ ಉಮೇದ್ವಾರ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಾನಭೋಗಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದುಡಿಸಿಕೊಂಡು, ನಂತರ ಜಿಲ್ಲೆಗೊಂದೊಂದು ಕಾನಭೋಗಿ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಸ್ಕೂಲ ಇಟ್ಟು, ಇವರಿಗೆ ಓದುಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಷ್ಟು ಇಂಗ್ಲೀಷ ಕಲಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಯಿದೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಇವರ ಉದರನಿರ್ವಾಹದ ಪೂರ್ತಿ ಸ್ಕಾಲರಶಿಪ್ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷದ ಕೋರ್ಸ ಇಟ್ಟು, ಇವರಿಂದ ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟ ಪರೀಕ್ಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಲ್ಲಿ, ಇವರು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಪಾಸಾಗುವರಲ್ಲದೆ ಯುರೋಪಿಯನ್ನ ಜನರಕೂಡ ಮಾತಾಡಿ, ರೈತರ ಹೃದ್ಗತವನ್ನಾದರೂ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ರೈತ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ, ಸರಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಕಾರಿತ್ವವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡ್ಯಾರು! ಎಲ್ಲಾ ಖರೆ, ಪರಂತು, ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಇಚ್ಛೆಯು ಸರಕಾರಕ್ಕಾದರೂ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ, ದೇವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು! ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಕಾಯದೆ ಕೌನಸಿಲ್ಲ ಮೆಂಬರಂದ ನಾಮದಾರ ಟೀಕಿಯವರು ಬರುವ ಮುಂದಿನ ಕೌನಸಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಠರಾವ ತಂದು, ಹದಿನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಪಗಾರದ ಕಾನಭೋಗ ಜನರ ಮತ್ತು ಬಿನ್ ಪಗಾರಿ ಕಾನಭೋಗಿ ಉಮೇದ್ವಾರ ಜನರ ದಾದು ಹಚ್ಚಿ ಕೊಟ್ಟಾರೆಂತ ಖುಂಬಾ ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ತಾ ೨೦-೮ ೧೯೨೦. | ಮುಂಡಗೋಡ ನಿವಾಸಿ.

ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಅಂಬೋಣ.

ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು !

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರಂತೂ ತಮ್ಮ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಧೋರಣವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಹುರುಪಿನಿಂದಲೂ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದಲೂ ನಡಿಸಿರುವರು. ನಮ್ಮಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ಹಾಗೂ ಜುಲುಮೆಗಳ ನಿರಾಕರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಹೊರತು ಬೇರೊಂದು ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ; ಬಂಗಾಲದ ವಿಭಾಗದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸ್ವದೇಶೀ ಬಹಿಷ್ಕಾರದಂಥ ಅಭಿಲಾಷೆಯು ಯೋಗ ಬಂದಿರಲು, ದುರ್ದೈವಿಗಳಾದ ನಾವು ಅದನ್ನು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡೆವು; ಆದರೆ ಈಗ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ತೆಗೆದ ತತ್ತ್ವದ ಮಹತ್ವವು ಅಷ್ಟೇ ಇರುತ್ತದೆ; ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಸರಕಾರೀ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗದಿರುವದು, ಸರಕಾರೀ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡದಿರುವದು, ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಾತುಗಳೆಂದು ತೋರಿದರೂ, ನಾವು ಈ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಚಳವಳಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೇ ಬೇಕು! ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಅಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟಿದೆ; ಅಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟಿದೆ; ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹೀಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದಿದೆ, ಹಾಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದದೆ, ಎಂದು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಾತಾಡಿ, ದೇಶಭಕ್ತರಿಗೆ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯೆಂದರೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಸತ್ವಪರೀಕ್ಷೆಯೇ ಆಗಿದೆ; ಈ ಹೊತ್ತು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ತತ್ತ್ವದಂಥ ಬಂಡಾಯದ ಅಥವಾ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಶಕ್ತರಾದ ಜನರಿಗೆ ಭಯವೆನಿಸಬಹುದು; ಆದರೆ ಅದು ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಿಗೆ ಏಕೆ ಅನಿಸಬೇಕು! ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದ ಬಡವರ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಬರಗಾಲ ಬರಬಹುದು; ಆದರೆ ಸಾಯುದ ವರೆಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಳಿಟುಕೊಂಡು ತಿಂದರೂ, ಸವೆಯದಷ್ಟು ಹಣವಿದ್ದ ಜನರಾದರೂ, ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಸಜ್ಜರಾಗಬಾರದು! ಮತ್ತು ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಭಾರಭೂತವಾದ ಶಿತಾಬುಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ಪದವಿಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಏಕೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬಾರದು! ಕೆಳಗಿನ ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಹಾಗೂ ಹುಂಬ ಜನರಿಗೆ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಬೊಬ್ಬೆ ಹೊಡೆಯುವವರು, ಮೊದಲು ತಾವಾದರೂ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕು! ಅಶಿಕ್ಷಿತರಿಗಿಂತ ಶಿಕ್ಷಿತರ ಹಾಗೂ ಸಜ್ಜನರ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯೇ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಈಗ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಳಗು ನೋಡಿದರೆ, ನಾವು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಈ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು; ಈಗಲಾದರೂ ವೇಳೆ ಮೀರಿಲ್ಲ; ಸರ್ವರೂ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಹಿತಕ್ಕೆ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಂಥ ಸಾತ್ವಿಕ ಶಸ್ತ್ರವನ್ನು ಎತ್ತಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು! ಇನ್ನು, ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲಿನೊಳಗೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಿರುವರು, ಆದರೆ ನಾವು ಕೌನ್ಸಿಲದೊಳಗೆ ಸೇರುವ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ, ಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಬೆಳಿಸುವದಕ್ಕಲ್ಲವೆ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ! ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವವು ಮಾನ್ಯವಿಲ್ಲದವರು ಏನಿಲ್ಲೆಂದರೂ, ಇಷ್ಟಾದರೂ ಮಾಡೇಮಾಡಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ವ್ರತವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರು ನಾವು ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಅಹಿತವನ್ನು ಬಗೆಯುತ್ತಿರುವೆವೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ತರಬಾರದು. ಇದೊಂದು ಅನ್ಯಾಯಪ್ರತೀಕಾರ ಮಾಡುವ ಶಸ್ತ್ರವು; ಇದರೊಳಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವೇ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬುದ್ಧಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಸಹಕಾರಿತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ, ಎತ್ತುಎಮ್ಮೆಗಳು ಇರಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ ನಿಂತಲ್ಲೇ ನಿಲ್ಲಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟು ಭಾಡ್ಯವು ಹಾಗೂ ಅನೀತಿಯು ಮಾತಾಗುವದು. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯಾದರೂ ಮುಂದೆ ಬಿದ್ದಿರುವದನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ನವ ಗ ಪಂಕ್ತಿಯಿಂದಾದ ಅವಮಾನದಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಉರಿಬಿದ್ದಿರುವದೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಬಣ್ಣಮಾತಿನ ಕಂತೆಯನ್ನು ಬದಿಗಿರಿಸಿ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲಿಕ್ಕೇಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ನೀರು ಇರುವದೋ, ಹೇಗೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಇದೊಂದು ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಸಂಧಿಯಾಗಿದೆ. ಮಾತಿನ ಮಲ್ಲರೇ! ಮುಂದೆ ಬನ್ನಿರಿ!

ಕರ್ನಾಟಕ ಮಿತ್ರ— ಬೆಳಗಾಂವ

* * * *

ವಾರಸಾದ ವಾರಸಾದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಭಯಂಕರ ಕಾಳಗ !!!

ಬೋಲ್ಶೆವಿಕರು ಪೋಲರಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದದ ಕರಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರೂ, ಯುದ್ಧ ತಹಕೂಬಾಗದೆ, ಉಭಯ ಪಕ್ಷಗಳ ನಡುವೆ ಭಯಂಕರ ಕಾಳಗ ನಡೆದಿದೆ. ವಾರಸಾ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಬೋಲ್ಶೆವಿಕ ಸೇನೆಯನ್ನು ಒಳಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ಒಪ್ಪಂದದ ಕರಾರಗಳ ಶುದ್ಧ ಲೇಖನವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಬೋಲ್ಶೆವಿಕರು ಭೀಷ್ಮಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು, ಆ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗನುಸರಿಸಿ, ಈಗ ಅದರ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪೋಲರು ಸೋಲು ನಿಶ್ಚಯವೆಂದು ಮನಗಂಡಿದ್ದರೂ, ರಾಜಧಾನಿಯ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಧಾರಾತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ರಕ್ತದ ಕಾಲುವೆಯನ್ನು ಹರಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಪೋಲರಿಗೆ ಗ್ರಹಬಲವಷ್ಟು ನೆಟ್ಟಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ಫ್ರೆಂಚ ಸರಕಾರದವರು ದಂಡಿನ ಸಹಾಯ ಕಳಿಸಿದ್ದು, ಈ ದಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲ ಉಗಿಬಂಡಿಗಳನ್ನು ಸಿಲಿಸಿಯಾ ಪ್ರಾಂತದ ಜರ್ಮನ ಕೂಲಿಕಾರರು ತರುಬಿ ಅವನ್ನು ಸ್ಟೇಶನಗಳ ಮೂಲೆಯಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಸೈನಿಕರು ಬಂಡಿಗಳನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗದಂತೆ ಸುತ್ತಲು ಕಾವಲಿಟ್ಟು, ಪೋಲಂಡದ ರಣಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಸಂಯುಕ್ತರ ಸೈನ್ಯ ಹೋಗಬಾರದೆಂದೂ, ಹೋಗುವದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ದಾರಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದೂ ಸಾರಿ, ಸಾರಿ, ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರುಲಂಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಂಡಿಯನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ತರುಬಿ, ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಅದರ ಸುತ್ತಲು ಜಾತ್ರೆಯಂತೆ ನೆರೆದು, ಪೋಲರಿಯನ್ನು ಮವಿದರು.

ಜರ್ಮನಿಯ ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರ್ತುಪಡಿಸಿ, ಫ್ರೆಂಚರ ಮೂರುಲಕ್ಷ ಟನ್ನ ಸಾಮುಗ್ರಿಯನ್ನು ಹಡಗಗಳಿಂದ ಡೋಮನಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಪೋಲಂಡಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜನರಲ ರ್ಯಾಂಗಲರನು ಬವನೂ, ಪೋಲಂಡದ ಬಿಗಿಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಕ್ರಿಮಿಯದಲ್ಲಿ ಬಲವಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿರುವನು,

* * * *

ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥತನವು.

ಕೇಸರಿ, ಮರಾಠಾ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳೂ, ಇವುಗಳಿರುವ ಗಾಯಕವಾಡ ವಾಡೆಯೂ, ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಸ್ವ ಸಂಪಾದಿತ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಆದರೂ ಆ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಚಾರಪೋಷಕವಾಗಿ ಈಗಿನ ಹುರುಪಿನಿಂದಲೇ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಲೋಕಮಾನ್ಯರು ಇವು ಪಂಚರ ಕಡೆಗಿರಬೇಕೆಂದು ಮೃತ್ಯುಪತ್ರ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಈ ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ನಾವು ಹೊಗಳುವಂತೆ, ಅವರ ಚಿರಂಜೀವರು ಇದಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿಸಿದ್ದನ್ನೂ ಹೊಗಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಲೋಕಮಾನ್ಯರು ಈ ಪ್ರಕಾರ ದೇಶಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದರೂ, ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಬುದ್ಧರಾದಬಳಿಕ, ಇದನ್ನು ನಡಿಸಿ ತಂದೆಗಿಂತ ಮಗನು ಮೇಲೆಂಬ ಕೃತಿ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಲೋಕಮತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಿಸಂ— ಧಾರವಾಡ

* * * *

ಬೋಲಶೆವಿಕ್ಕರಿಂದ ಪರಾಜಿತರಾಗಿದ್ದ ಪೋಲಂಡರು ಫ್ರೆಂಚರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹುರುಪುಗೊಂಡು, ಈ ಬೋಲಶೆವಿಕ್ಕರನ್ನೇ ಬಡಿದು ಓಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರುವರೆಂಬ ಸುದ್ದಿಗಳು ಬರಹತ್ತಿವೆ. ಸುವಾರ್ತೆಯೋ ದುರ್ವಾರ್ತೆಯೋ ಆ ಉಸಾಬರಿ ನಮಗೇಕೆ?

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿಯ ರಾಣೀಬಾಗದಲ್ಲಿಯ ಸಿಂಹಗರಡು ಹೇಗೋ, ಏನೋ, ಇಬ್ಬರು ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹರಿದು ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲೆಯಾಗಿಮಾಡಿ ಕೊಂದವೆಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಶುಭೋದಯ— ಧಾರವಾಡ

ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಸಂಘ, ಮಿರ್ಜಾನ.

ಈ ಸಂಘದ ಚಾಲು ಸಂ. ದ ೩ ನೇ (ವಾರ್ಷಿಕ ಮಹಾಸಭೆಯು ತಾ. ೨೮-೮-೨೦ ನೇಯ ದಿವಸ ಚ್ಚೇವಾನೆ ರಾಮಭಟ್ಟ ಶೀವಪ್ಪನಾಯ್ಕರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ನೆರೆದು, ಮಿರ್ಜಾನ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ದೇವರ ಬಗ್ಗೆ ಕುಮಟಾ ಸಬ ಜಡ್ಜಿ ಕೋರ್ಟ ಮೂಲ ನಂ. ೩೩೧೯ ಗೆ ೩೩೨೦ ಹಾಗು ಅವುಗಳಮೇಲೆ ನಡೆದ ದರಖಾಸ್ತ ನಂಬರುಗಳ ಬಾಬತು ವಸೂಲ ಬಂದ ಹಣಗಳಲ್ಲಿ ಏನಿಭಾಗವಾದರೂ, ಪುತ್ಥೀಸರದಾಗಲಿ, ದೇವರ ಕಫೀ ವಕೀಲ (ರಾ. ಸಾ. ಮಂಜುನಾಥ ದೇವರಾಯ ಕುಮಟಾ) ರವರಿಗಾಗಲಿ, ಭಜಕರಾಗಲಿ ದೇವರ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಜಮಾ ಯಾ ಖರ್ಚ ಮಾಡದೆ, ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಡ್ಡೀ ಸಹಿತ ಆ ಹಣ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ವಸೂಲ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವು ಕೋರ್ಟರವಳು ದೇವಪ್ಪ ನಾಯ್ಕರಿಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ದಾವೆ ಖರ್ಚಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ರಕಮು ಸಹ ಮಂಜೂರ ಮಾಡಿತು. ಇವುಗಳ ಹೊರತು, ಧರ್ಮ ಸಂಬಂಧದ ಕೆಲ ಸಂಗತಿ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿ, ಸಭಾ ವಿಸರ್ಜನವಾಯಿತು.

ಮಿರ್ಜಾನ } ಸುಬ್ರಾಯ ಪೂರ್ಣಯ್ಯ ಜೋಶಿ
೨೯-೮-೨೦. }

ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಸಂಘ ಮಿರ್ಜಾನ

'ಸೂಪಾ ಮಹಾಲಿನ ಮುಲ್ಕಿ ಕೆಲಸವು ಕಿಂಚಿತ್ತು ಮತ್ತು ಸಾಧಾ ಸ್ವರೂಪದ್ದಿದ್ದು, ಡಿಪ್ಟಿ ಜನಲ ಫೋರೆಸ್ಟ ಆಫೀಸರರಂಥವರ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕದ್ದಿರುವದು ಆ ಭಾಗದ ಜಂಗಲ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ವಿಪುಲವಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳ ನೆರವೇರಿಕೆಗೆ ಪ್ರತಿಬಂಧ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅವರ ಆ ಮುಲ್ಕಿ ಆಡಳಿತೆಯ ಮೂಲಕ, ಆ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಸಾಂಗ್ಯವಾಗಿ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಹಿನಹ, ಮುಲ್ಕಿ ಆಡಳಿತೆಯು ವಹಿಸಿರುವ ಜಂಗಲ ಆಫೀಸರನು ತನ್ನ ತಿರುಗಾಟದ ವೇಳ್ಯ ಜಂಗಲ ಮತ್ತು ಮುಲ್ಕಿ ಈ ಎರಡೂ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಮುದ್ದಾಂ ಬರುಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಕೇವು ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮುಲ್ಕಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಸಹಕಾರಿತೆಯು ಸದಾ ಸರ್ವದಾ ಅವಶ್ಯಕವು. ಕಳೆದ ಮುಲ್ಕಿ ವರ್ಷದ ರಿಪೋರ್ಟನಿಂದ ಸೂಪಾ ಮಹಾಲಿನ ಜವಾಬದಾರಿಯು ಯೋಗ್ಯ ಮುದ್ದತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪೂರ್ಣವಾಗಿತ್ತೆಂದು' ಉತ್ತರವಾಯಿತು. ಜಂಗಲ ಆಫೀಸರರಿಗೆ ವಹಿಸಿದ ಸೂಪಾ ಮಹಾಲಿನ ಮುಲ್ಕಿ ಆಡಳಿತೆಯು ಸರಕಾರದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸಮರ್ಥಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೂ, ಅದು "घोगाच्या शेतात जामदार खान्याची शिक्षा" ಎಂಬಂತಾಗಿದೆಂದು ಆ ರಯತರು ಸಕಾರಣ ದೂರಿ, ತಾ. ೧೮-೭-೨೦ ನೇ ಬೇಟಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸುಮಾಡಿದ ಆ ಸಂಬಂಧದ ಠರಾವು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಶಿಫಾರಸಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ವಿದ್ಯಮಾನ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿರಬಹುದು. ರಯತರ ಹಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ವಿರೋಧವಾದ ಆ ಮುಲ್ಕಿ ಅಧಿಕಾರವು ಜಂಗಲ ಆಫೀಸರರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸುವದೇ ನ್ಯಾಯವು.

---

* ಇದೇ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಫೆಬ್ರುವರಿ ೧೯ ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಘನಾಶಿನಿ ನದಿಗುಂಟ ಕಲ್ಲು, ಚಿಪ್ಪಿಯಂಥ ಮೀನು ಹಿಡಿದು ಜೀವಿಸುವ ಬಡ ಮೀನುಗಾರರ ಪರವಾಗಿ ಬರದ ಸ್ಫುಟದ ಕುರಿತು, ನಾ। ಪಾಂಡುರಂಗರಾವ ದೇಸಾಯಿಯವರು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ:— ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತೆಯ ಡ್ಯಾರೆಕ್ಟರರವರ ವಿನಂತಿ ಮೇರೆಗೆ, ಇದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಮಾಂಸಲ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಬಾರದೆಂದು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಪರು ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಹುಕುಮು ತೆಗೆದಿರುವರೆಂದೂ, ಅಲ್ಲಿಯ ರಹಿವಾಸಿಗಳಿಂದಾಗುವ ಈ ಸಿಂಪುಗಟ್ಟಿನ* ಸೂರೆಯು ಆ ಹುಕುಮಿನಿಂದ ತಡೆದು, ಅದು ತಲೆ ಎತ್ತಬಹುದಾದ್ದರಿಂದಲೂ, ಅದು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ಆ ಸಿಂಪುಗಟ್ಟು ಪೂರ್ಣ ನಿರ್ನಾಮವಾಗಬಹುದೆಂತಲೂ, ಉತ್ತರ ಸಾದರಾಗಿದೆ. ದರಿದ್ರಿಗಳ ಜೀವನೋಪಾಯವು ಮೊದಲೇ ಹೀಗೆ ಬಹು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದ್ದಾಗ, ಅವರ ನಿಜವಾದ ಕೈವಾರಿಗಳಾದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಪರೇ, (ಕಷ್ಟವು ಖಾತೆ ಅಷ್ಟೆ!) ಕಾಲಾಪ ಕಾಲವೆಂಬುದು ಲಕ್ಷಿಸದೇ, ಈ ನಿರ್ದಯ ಹುಕುಮನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದರೆಂಬುದು ಈಗ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಂತಾಯಿತು! ಅನಾದಿಯಿಂದ ಸೂರೆಯಾಗಿ ಈ ವರೆಗೆ ಬಡವರ ನಿರ್ವಾಹಕ್ಕಾಗಿದ್ದ ಈ ಸಿಂಪುಗಟ್ಟು ನಿರ್ನಾಮವಾಗುವದು ಹ್ಯಾಗೂ ಇರಲಿ! ಬಡವರ ಹೊಟ್ಟೆಯಕಿಂತ ಈ ಕಲಬುಗಳು ಬೆಳೆಯಿಸುವದೇ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾಯಿತು. (*bed of Oysters.)

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಮಳೆಯು ಇಷ್ಟರೊಂದಿಗೆ ೬೫-೫೩ ಆಯಿತು. ಚಳಿಜ್ವರ, ಮುಂತಾದ ಬೇನೆಗಳೇನು ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. ಅಕ್ಕಿಯ ಧಾರಣೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಇಳಿದದೆ.

ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪೋಲೀಸ ಸುಪರಿಂಟಂಡೆಂಟರು ಸಕೀಲ್ಟು ಪಾಣಿ ಹೋದರು. ಹುಲಿಗಳು ನಿರ್ಭೀತ ಊರೊಳಗೆ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಎಗ್ರಿಕಲಚರಲ್ ಡೆ। ಡ್ಯಾರೆಕ್ಟರರವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು ಇದೇ ಅನೇ ತಾರೀಕಿಗೆ ಕೆಲತಿ ಫಾರ್ಮಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕಗಳು ಆಗುವದುಂಟು. ಬೇಸಾಯಗಾರರು ಮುದ್ದಾಂ ಬಂದು ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು.

ಹೆಗಡೆ, ಹಳಕಾರ, ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಿಗಿ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹುಲಿಗಳ ಹಾವಳಿಯಾದಮೂಲಕ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನಾದರೂ ಹೊಡೆದವರಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ೨೫ ಇನಾಮು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಪರು ಈ ತಾಲೂಕ ಮಾಮಲೆದಾರರ ವಿದ್ಯಮಾನ ಜ್ಯಾಹೀರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಹೆರವಟ್ಟೆ ಗೌರಿಬಾಯಿ ಎಂಬವಳು ಕೃಷ್ಣಾ ಶಿವಪ್ಪ ಶ್ಯಾನಭಾಗ, ವ ಅವರ ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗರಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟ ಅಪಮಾನದ ಫಿರ್ಯಾದಿಯು, ಕುಮಟಾ, ೧ನೇ ವರ್ಗ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ ಕೋರ್ಟನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರವಾಗಿ, ಆ ರೋಪಿಯರು ನಿರ್ದೋಷಿ ಎಂತಾ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟರು.

ಹೊನ್ನಾವರ— ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ನಿಧನ-ದುಃಖ ಪ್ರದರ್ಶನಾರ್ಥ ಇಲ್ಲಿಯ ಮುನ್ಸಿಪಲ, ಸರಕಾರಿ ಗ್ರಾಂಟು ಸಿಗುವ ಗಂಡು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆ ಗೂಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಬಗ್ಗೆ, ಸ್ಕೂಲ ಬೋರ್ಡ ಚೇರಮನರಿಗೆ ಸಧ್ಯದ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ ಮಿ॥ ಗೋಮಿಮುತ್ತೂರವರು ಜವಾಬ ಕೇಳಿರುವದಾಗಿ ದಟ್ಟ ವದಂತಿ ಅದೆ. ಇದು ನಿಜವಿದ್ದರೆ ಜವಾಬು ಏನು ಹೋಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಜನರು ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತಿರುವರು.

Wrangler Katti's Resignation.

To The Editor, 'Kanara News."
Sir,

Will you kindly publish the following lines in your valuable paper?

Nothing has come upon the Collegiates of Dharwar, so suddenly as the news of Principal Katti's resignation, on Friday last. There has risen again in the staff of K E Society, Dharwar, that discontent which once made its appearance in the same, when the existence of the college itself was doubtful. The policy of the members of the staff seems to be that of 'divide & rule'. Wrangler Katti has been upto now a Principal in name. He has not been given the necessary powers, in the management of the College. It was when the Inter-class students of that College requested him, to substitute some able professor of logic, in place of Mr. Hokkerikar, who, as I hear, is quite incompetent for teaching logic, that the principal came to know of the supposed power in his hands, as he could not promise the students, to satisfy their just demand.

The true caue of this, his attitude, therefore, is due to the want of authority, in his hands. It is said that the selfishness of some members of the staff, has brought this K. E Society to such a state, that it is on the point of losing the worthy Principal of its College, which owes its very existence to his influence. This fact is clearly seen, from what His Excellency the Governor of Bombay, said to this Wrangler, in his interview with him, for 45 minutes. Therein, His Excellency said " Mr. Katti, had it not been for you, the College would not have come into existence, this year at least.

Yesterday, a meeting of the College students was held, in the Victoria Theatre, to bring to the notice of the Governing Body of the K. E. Society, the grievances of the students of its College. Among many resolutions that were passed unanimously with great acclamation, the resolution that the Governing Body should be requested to retain Mr. Katti, was the first.

Now, the curious reader may ask what it is that endeared Wrangler Katti to the students of Dharwar, within so short a time of 3 months. The answer is obvious. The interest he took in teaching Mathematics to the students, his self sacrificing spirit, his congenial manners and his keen desire for making Dharwar, a centre for education in all branches, namely, Commercial Technical, Engineering etc, have made him an ideal person to be followed by the students. So, his resignation, if accepted, will be a loss, not only to the College, but also to the whole of Karnatak. To lose such a man of high attainments and rare virtues, is to lose an opportunity of up-lifting the benighted Dharwar, from darkness.

Hence, in the interest of the College & also of Dharwar, the Governing Body must retain the services of Wrangler Katti and also help him in carrying on his high mission

Dharwar, 30-8-1920 — Yours, G A. P.

"ಟೊಣಪನ ಸಹವಾಸಕ್ಕೆ ಟೊಣ್ಣೆಯ ಪೆಟ್ಟು!"

ರಾ। ರಾ। ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಕರ್ತರಿಗೆ,—

ಮಹಾಶಯರೇ, ಮಹನಾವಿಯೊಳಗಿನ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಪಂಡಿತರೇ ಆಗಿದ್ದು, ಅವರೊಳಗಿನವನೊಬ್ಬನು ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತ ಅಶಕ್ತ ಬೈರಾಗಿಯನ್ನು ನಮ್ಮವನಿಸಿ, ಅವನನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಸಾಧು ಪದಕ್ಕೇರಿಸಿದ್ದು ಪರಸ್ಪರ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಮಾರಿಯನ್ನೇ ಕೈಹಿಡಿದು ಕರಕೊಂಡಂತಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೇನೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿಣಾಮವು ಆ ಊರಿನಮೇಲೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಿರುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರನ್ನು ಗಾಢ ನಿದ್ರೆಯೊಳಗಿಂದ ಎಚ್ಚರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸದ್ಧೇತುವಿನಿಂದ, ಆ ಸಾಧುವಿನ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಸಾಧುತ್ವವನ್ನು, ಅಲ್ಲಿಯ ಜಂಗಸರ

...ವನು ಯುವಾಬ ಶಿಷ್ಯ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು, ಅಲ್ಲಿರುವ ...ಜನರ ಅಶ್ವಿತೀಯವಾದ ಶೋಷಣವನ್ನೂ, ತಮ್ಮ ...೧೦ ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯ ಮೂಲಕ, ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ...ಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಲ್ಲಷ್ಟನೆ. ಯೋಗ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ...ರು ಅವನ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಗೆದುಕೊಂಡಾರೆಂದು ...ಬಹು ನಂಬಿದ್ದೆನು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಆಶೆಯು ನಿರಾಶೆ ...ಗಿ, ಆ ಭಯಂಕರ ಸಾಧುವಿನ ಯೋಗ್ಯ ...ರವನ್ನು ಈವರೆಗೂ ಯಾರಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ ...ದು ಬಿತ್ತಟ್ಟಗಿರಲಿ, ಅವನೇ ತಿರುಗಿ ತನ್ನನ್ನು ಕ್ಕ ...ಡಿದು ಕರತಂದು ಆಶ್ರಯ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂಥ ಪಂಡಿತನ ಸಮಾಚಾರವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆಂದು ಕೇಳಿ, ...ಶ್ಚರ್ಯವಾಗದೆ ಇರಲಾರದು!

ಈ ಪಂಡಿತನಂದರೆ, ಹುಟ್ಟಿದಾರಭ್ಯ ಬಡಬಗ್ಗರಿಗ ...ದು ಪೈಯನ್ನಾದರೂ ಕೈ ಎತ್ತಿ ಕೊಡುವಂಥ ದಾನ ...ರನು ಇಂಥವನು ಆ ಕಪಟ ಸಾಧುವಿನ ಮಾಯಾ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ, ಕಳೆದ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಯ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮಾಡಿರುವನು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿಗಾಗಿ ಇವನು ತಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕುಣಿ ಸದೆ ಇರುವದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಹಿಸಲಾರದೆ, ಆ ಜಪ ...ಗ್ನಿಯು ತನ್ನ ಆಶ್ರಯದಾತನಮೇಲೆಯೇ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ, ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡುವ ...ವನೆಂದೆ, ತನ್ನ ವಿಧವಾಪರಿವಾರವನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂ ಡು ಒಂದು ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಈ ಪಂಡಿತನೊಂದಿಗೆ ಬೇರೊಂ ದು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೆ, ಪುದಗ್ನಿಯು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿ ಈ ಪಂಡಿತನಿಗೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಪಂಚಿಸ್ಟ್ ಪ್ರಹಾರಗಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ತನ್ನ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಕಂಬದಿಂದ ಅವನ ಒಂದೆರಡು ಹಲ್ಲು ಗಳನ್ನು ಸಹ ಸ್ಥಾನ ಭ್ರಷ್ಟವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ತಲೆಗೆ ...ಂದು ಘಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿರುವನಂತೆ! ಇಷ್ಟಾಗಲು, ಈ ಪಂಡಿತನು ಕೆಟ್ಟ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಒದರಲು, ಹೊರ ಗಿಂದ ಬಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಓಡಿಬಂದು ನೋಡಲಾಗಿ, ಪಂಡಿ ತನು ಕೆಂಬಣ್ಣದ ಮುಖವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದಿ ದ್ದನು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಆ ತಲೆತಿರುಕ ಸಾಧುವಿನ ಸಿಟ್ಟು ಶಾಂತವಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, ಅವನು ತಕ್ಕಸಮಯಕ್ಕೆ ಬಾರದೇ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ, ಪಂಡಿತನು ನಿಜವಾಗಿ ಸದ್ಗತಿ ಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದನೋ ಏನೋ!

ಬಳಿಕ ಬಂದವರು ಆ ದುಷ್ಟ ಸಾದುವನ್ನು ದಂಡಿಸ ಹೋಗಲು, ಅವನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ನೋಡಿ ಬೆರಗಾಗಿ ವಿಧವಾಪರಿವಾರವು ತಮ್ಮ ಸಾದುವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೊ ಡೆಯ ಬೇಡಿರೆಂದು ಅವರ ಕಾಲು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿ ಯ ಹೋದವಂತೆ! ಅಹಹಾ! ಇದೆಂಥ ಶಿಷ್ಯವೃತ್ತಿಯು! ಪಂಡಿತನಾದರೂ ಇವರಿಗೆ ಅನ್ಯನೇ? ಇರಲಿ. ಇಷ್ಟಾದ ಮೇಲೆ ಆ ಭಯಂಕರ ಸಾಧುವು ತನ್ನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಲು, 'ಬೋಳಪನ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಬೊಣ್ಣೇ ಪೆಟ್ಟು' ತಿಂದಂಥ ಪಂಡಿತನು ಪರವಶನಾ ಗಿಯೇ ಮನೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿದನು.

ಮರು ದಿವಸ ಈ ಸುದ್ದಿಯು ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆಗೆ ಹಬ್ಬ ಲು, ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಜನರು ಪಂಡಿತನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಆ ಸಾಧುವಿನ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬತ್ತಾಯದಿಂದ ಕೇಳಲು, ಆ ಭಕ್ತನು ನಿರುಪಾಯದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಹೊಡೆಯದೆ ಊರ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿರೆಂದು, ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ಹೇಳಿ ಒಂದು ದೀರ್ಘವಾದ ಶ್ವಾಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟನು! ಬಳಿಕ ಅವರು ಸಾಧುವಿನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅವನಿಗೆ ಗಡಬಾಪ ಕಟ್ಟಲಿ ಕ್ಕೆ ಹೇಳಲು, ಕಾಮಧೇನು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ನಂದನವನದಲ್ಲಿ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಕ್ರೀಡಿ ಸುತ್ತಿದ್ದಂಥ ಆ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯು, ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪದೇ ಇರುವದು ಸಹಜವದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಅವನನ್ನು ನೋಯಿಸದೆ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಗಡಿಪಾರು ಮಾಡಲು, ಇದು ವರೆಗೆ ತರತರದ ಖುಷ್ಯವೇಯಾವಿಗಳನ್ನು ಕಾ ...ಳಜಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪೂರೈಸಿ, ಅವನಿಂದ ತಿರುಗಿದ ಪ್ಷಣೆ ಯನ್ನು ಸಹ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಅನಾಥ ವಿಧವೆಯರು ತಮ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹ ಳವಾಗಿ ಆಕ್ರೋಶ ಮಾಡಿದರು! ಇದೆಲ್ಲ ಅವನ ಮೋ ಹನಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಭಾವವಲ್ಲವೇ?

ಬಟ್ಟಸಲ್ಲಿ ಹೇಳುವದೇನಂದರೆ, ಆ ಭಯಂಕರ ಸಾಧು ವಿಗೆ ಇಷ್ಟಾದರೂ ಶಾಶತ್ತು ಶಿಕ್ಷೆಯು ಆಗದಿದ್ದಮೂ ಲಕ, ಅವನು ತನ್ನ ನಂದನವನವನ್ನು ಪುನಃ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ತನ್ನ ಕಾರಖಾನವನ್ನು ನಡಿಸುವ ಸಂಭವವಿರುವದು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಅವನು ಯಾವ ಊರಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಜನರಿಗೆ ಒಂ ದು ತರದ ಪೀಡೆಯೇ ಆಗಿರುವವನಿಂದ, ಯೋಗ್ಯ ಅಧಿ ಕಾರಿಗಳಾದವರೂ ಇನ್ನಾದರೂ ಎಚ್ಚತ್ತು ಆ ಪೀಡೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಂಥ ಉಪಾಯವನ್ನು ಬೇಗನೇ ಕೈಕೊಂ ಡಾರೆಂದು ತುಂಬಾ ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಕುಮಟಾ, ತಾ ೨೧-೮-೧೯೩೦ } ತಮ್ಮ ಸತ್ಯಪಾಲ.

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.	ದರ
ರಂಗೂನ ಬಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ .	೧೫।—೧೬
ಕುಚ್ಚಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಮೂಡಿಗೆ ...	೭॥।
ರಾಗಿ ನಿಜಕ್ಕೆ .	೧೧॥—೧೨॥
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	೧೯—೨೬॥
ಹುರುಳಿ ನಿಜ , ..	೧೫॥—೧೯॥
ಕಡಲೆ ನಿಜ ೧ಕ್ಕೆ ...	೧೬—೧೬॥
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	೩೨—೪೨
ಹೆಸರು ಬೇಳೆ ,, ...	೧೬—೨೮
ಪೆನಾರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ ,, ...	೧೪॥—೧೫
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ ,, ...	೨—೮
ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆ ಮಣ ..	೯
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ ...	೧೧।
ಕೊತ್ತುಂಬರಿ ಗೋಣಿ ,, ...	೧೩—೧೫
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ ,, ..	೬-೫-೦
ಕರೆಸಿನ ಸೂರ್ಯ ,, ..	೬ ೭-೦
,, ಹಂಸ ,, ...	೬-೮ ೦

WAGLE NADKARNI & CO.
CHEMISTS, DRUGGISTS
& GENERAL
MERCHANTS.
SANDHURST ROAD,
Bombay.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.
ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಸಾತ್ತ ಪೂರೈಸುವೆವು.
ಪತ್ತೆ— ಭಟಕಳ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ, ಗೋಕರ್ಣ.

ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಎಣ್ಣೆ.
ಈ ಎಣ್ಣೆ ಕಡಿದ ಗಾಯ ಬಿದ್ದ ಜಖಮು, ಪೆಟ್ಟಿನ ನೋವು, ಯಾವದೇ ತರದ ಜಖಮು. ಯಾ ಎಲುಗು ವಲುರಿವಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದನ್ನು ನೀರು ತಾಗಿಸದೇ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಮೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಗುಣ. ಕ್ರಯ, ತೊಲೆ ೧ಕ್ಕೆ ೨ ಆಣೆ ೧೬ ತೊ ೧-೨-೦. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಭರಪೂರ ಕಮಿ ಶನ್. ಪತ್ತೆ — ಮುಖ್ಯಾಜಿ ಹೀರಾಲಾಲ ವಲ್ಲಭರಾಮ, ಗುರ್ಜರ ಹವೇಲಿ, ಕುಮಟಾ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.
ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂ ದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರೆಕೊಂಡರೆ ಅದವಾ ಭೆಟ್ಟಿ ಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.
ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ.

ಮಧುರೆ ಚುನ್ನಡಿ ಅಂಚಿನ ಸೀರೆಗೆ
ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0.

ಇದು ಉಚ್ಚ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಧಡೂ ತಿಯಾಗಿಯೂ, ನೋಟಕ್ಕೆ ನಯ ವಾಗಿಯೂ, ಬೆಲೆ ಸುಲಭವಾ ಗಿಯೂ ಇದೆ. ಬಣ್ಣ ಹೋಗದು. ಸೀರೆಯ ಉದ್ದ ೧೮ ಮೊಳ. ಸುಂದರವಾದ ಸೆರಗು. ಒಂದನ್ನು ತಂಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ.
ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0.
ವಿಳಾಸ.— ವಿ. ಕೆ ಪೆನ್ ಅಂಡ್ ಕಂಪನಿ, 24, ವಿನಾಯಕಮೇಸ್ತ್ರಿ ಬೀದಿ, ಮದರಾಸ್

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ದಿವ್ಯ ಔಷಧಗಳು.
ಮೇಘರಾಜಚೂರ್ಣ— ಎಲ್ಲ ಕಠಿಣತರದ ಮಲಬದ್ಧತೆಯ ಜುಲಾಬು ಮಾಡಿಸುವ ನಿಸ್ಪತ್ಯ ಚೂರ್ಣ. ಕ್ರಯ— ಪುಡಿ (೧ಕ್ಕೆ ೧॥ ಆಣೆ) ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧-೨-೦.
ಪಿರಬಾಲ ಸಂಜೀವನಿ ಮಾತ್ರಾ— ಈ ಮಾತ್ರೆಯು ಕೂಸುಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಯಾವದೇತರದ ಉದರ ವ್ಯಾಧಿಯೂ ಬರಲಾರದು. ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨।
ಖಾಸಶ್ವಾಸ ಗುಟಿಕಾ— ಯಾವದೇತರದ ಖಾಸಶ್ವಾಸ, ದಮ್ಮು ಕೆಮ್ಮು ಇವುಗಳಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು. ಕ್ರಯ— ೧ಕ್ಕೆ ೨ ಆಣೆ ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧। ರೂ
ವ್ರಣನಾಶಕ ಚೂರ್ಣ— ಯಾವದೇತರದ ವ್ರಣ ಹುಣ್ಣು ಗಳ ಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ೮ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣ. ಕ್ರಯ— ದೊಡ್ಡ ಪುಡಿ ೧ ಕ್ಕೆ ರೂ ೨-೦-೦.
ಶ್ರೀ. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ, ಆರ್. ಎಸ್. ವೈದ್ಯ, ಗುರ್ಜರಪೇಟ್ ಕುಮಟಾ.

ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತ! ಖಾತ್ರಿದಾಯಕ!! ಔಷಧಾನಕಾರಕ!!
ಮುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷಧವು ಹಲ್ಲು ಕಳೆತ, ಹಲ್ಲು ನೋಯುವ, ಹಲ್ಲು ಅಲುಗಾಡುವ, ಹಲ್ಲೊಳಗಿಂದ ರಕ್ತವ ಕೀವು ಸುರಿ ಯುವ, ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ದು ರ್ಗಂಧ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಮ ಬಾಣ ಔಷಧ ಇದಲ್ಲದೆ ಬಾಲಗ್ರಹ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ, ತಲೆಯ ಬವಣೆ, ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲೆ, ನೆಗಡಿ, ಪ್ಲೇಗ, ಕಾಲರಾ, ಗುಂಟಿಗೆಗೆ, ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ಕಳಿತ, ಬಾಳಂತಿಯರಿಗೆ ನಂ ಜು ಏರಿದರೆ, ಈ ೨೦ ಪ್ರಕಾರದ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಗುಣ.
ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ೦-೧೨-೦.
ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ
ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಕ ಕಂಪನಿ, ಕುಮಟಾ. (ಎನ್. ಕೆನರಾ.)

ಜಗಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಔಷಧವು

ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ ೧೮೬೭ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ೨೫ ನೇ ಆಕ್ಟಿನಂತೆ ರಜಿಸ್ಟರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ

ಅರ್ಕಶಫಾ ಅಥವಾ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು.

ಈ ಅರ್ಕಶಫಾ [illegible] ವೃ ಮುಖ್ಯ ರೋಗ[illegible] ಮನಸವರಿಕೆಯಾಗಿ [illegible] ಸ ಶಾ ೧-೯-೧೯೧೪ [illegible] ಸ್ವ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು [illegible] ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಅಕ್ಟೋಬರ [illegible] ಜ್ವರಕ್ಕೆ ಒಂದೇ [illegible] ಗಳು [illegible] ವೃ ಅತಿ [illegible] ಸ್ತ ಬಾಟ್ಲಿಗಳ [illegible] ಔಷಧವು [illegible] ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶ[illegible] ಈ ಆರ್ಕಶಫಾದಿ[illegible] ಯಾವತ್ತು ರೋಗಕ್ಕೆ [illegible] ಉಪಯೋಗ ಅದ ಪ್ರಯೋಗ [illegible] ಎಷ್ಟೋ, ಇನಾಮ [illegible] ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು ಸಹ ದೊರೆ[illegible] ರುತ್ತವೆ ಅವು ಬರವ [illegible] ಉಪಯೋಗವಾದ ಈ ಔಷಧವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ [illegible] ರೋಗರಹಿತರಾಗುವರೆಂದು [illegible] ಪರೀಕ್ಷೆಯ [illegible] ಜರೂರು [illegible] ಸ್ಥಿತಿಬಂದುದರಿಂದ [illegible] ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗ [illegible] ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು

ರೋಗಗಳ ನಾಮಗಳು

ಕ್ಷಯರೋಗ ಹಡದರೋಗ ಮಂದಾಗ್ನಿ [illegible] ಗ ಮಲರೋಗ, ಮಹಾಮಾರಿ (ಕಾಲರಾ, ಪ್ಲೇಗ್, ಜ್ವರ [illegible] ಜ್ವರ [illegible] ಕವಜ್ವರ [illegible] ಪಿನಸ, ಮೊದಲಾದ [illegible] ಶಿರೋರೋಗ [illegible] ಸ, ಅಡಗ್ಯ ಇದ್ದಲಿ [illegible] ಲಿ, ಅರತಲೆಶೂಲಿ, ನಡಶೂಲಿ [illegible] ಗುದ್ದ್ವನಬೇನೆ [illegible] ತದ್ದು, ಫಾಯವ್ರಣ, [illegible] ಶೂಲಿ [illegible] ಅರವಿ ಮುಟ್ಟದೋಷ, [illegible] ಹೊರಬೀಳೋಣ, [illegible] ಸಹ ತಿಳಿಯದೆ ಇದ್ದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳು ಖಾತ್ರಿಯಿಂದ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ [illegible] ಬಾಟ್ಲಿಯ ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ [illegible] ಸರಿಯಾಗಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ ಒಂದು ಶಾಲುತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡುರೂಪಾಯಿ. ನಮೂ[illegible] [illegible] ಬಂದು ಆನೆ ಹೊರಕದ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ [illegible] ಆಣೆ ವಿ ಪಿ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ ಒಂದು [illegible] ಬಾಟ್ಲಿಗಳ ತಕ್ಕೊಂಡರೆ ನಾಲ್ಕು ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಕಮಿಶನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಇದಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಆಣೆ ಖರ್ಚು ಬಿಟ್ಟು ವದು ಒಂದರಿಂದ ಹನ್ನೆರಡು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ಪಾರಸಲ್ ಖರ್ಚು ಇಲ್ಲ ಎರಡಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಆಣೆ [illegible] ಖರ್ಚು ಹಿಡಿವದು ಒಂದು ಶಾಲು ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿ ಮೂರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಂದ ಬಾಟ್ಲಿ ಕಮಿಶನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಎಂಟು [illegible] ಬರುವದು ನಮ್ಮ ಔಷಧವು ಖೋಟಿ ಹೊರಟಿರ ವರಣ ಅಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಬಚ್ಚನ ಮಾಹಿತಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಾಗು [illegible] ಕಾವಲ್ಲಿ ಪೋಷ್ಟ ತಿಕೀಟ ಲಗತ ಇಡದ ದೊರೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅನುಪಾನವು ತ್ರಿ[illegible] ಕನ್ನಡ ಮರಾಠಿ, ಮುಸಲ್ಮಾನಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಿರುತ್ತವೆ ಪಸಂದಿ ಪ್ರಕಾರ ಬಾಟ್ಲಿಯ ಸೋಬತ ಸಿಗುವವು ನಿಮ್ಮ ವಿಳಾಸ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಲಿ ನಾವು ಮತ್ತು ಪೋಷ್ಟ ವಗೈರೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರಯುತಿರ ಬೇಕು

[illegible] ಸಂಪಾದಕ ಅರ್ಕಶಫಾ,
ಹೆಡ್ ಆಫೀಸು ಶಹಾಪೂರ, ಬೆಳಗಾಂವ

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1 [illegible] — ಬಹಳ [illegible] ಮತ್ತು [illegible] ಇಂದ್ರಿಯ [illegible] ಮಂಜಿಷ್ಟತೆ [illegible] ಶಕ್ತಿ ಮೊದ[illegible] ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದ [illegible] 40 [illegible] 1ಕ್ಕೆ 1-1-0 [illegible] 1-0.

2 [illegible] — ([illegible]) - [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-8 0

3 [illegible] ಗುಳಿಗೆ — [illegible] ಮತ್ತು [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆಯು 0 10 0

4 [illegible] ಗುಳಿಗೆ ಇದು [illegible] ಶಿಷ್ಟ ಔಷಧಿ [illegible] ಗುಳಿಗೆಯಿಂದ ಕಫ [illegible] ಇವು ಗುಣ [illegible] 1 ಕ್ಕೆಯು 0 10 0

5 [illegible] — [illegible] ತಪ್ಪ ಮತ್ತು ಇತ್ಯಾದಿ [illegible] ಕೀವನ್ನು [illegible] ದಿವಸದೊಳಗೆ ಗುಣಪಡಿಸುವದು 14 ದಿವಸದ ಔಷಧಿ ಕ್ರಯ ರೂ 2

6 [illegible] ಮಾತ್ರೆ — ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಜ್ವರ, ರಕ್ತ, [illegible] ಅರಬ [illegible] ಕರ ಸವ ಯದಲ್ಲಿ [illegible] ನೋವು, ಸೊಂಟ ನೋವು, ತಿಂಗಳಿಗೆ 2 ಸಲ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು ಹೆಂಗಸರ ರಕ್ತಸ್ರಾವ, ಬಿಳಿದು ಹೋಗುವದು, ಇದೆ[illegible] ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಗರ್ಭಕೋಶವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು 1 ಬಾಟ್ಲಿ ಔಷದಕ್ಕೂ 1 ಬಾಟ್ಲಿ ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೂ 2-0-0

ಎಸ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್ಸ್
ನೆಟಿವ್ ಡಾಕ್ಟರ್ಸ ರಥಬೀದಿ
ಮಂಗಳೂರ [illegible]

ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯರ ಚರಿತ್ರ [illegible], ಲೋಕಮಾನ್ಯ [illegible] ಯುತ್ತು ಬಾಷಣ, ೦ ೧೨ ೦, ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮತೀರ್ಥರ ಚರಿತ್ರ ಮತ್ತು ಭಾಷಣ ೦ ೬-೦ ದಾ ಬಾ ನಾರದ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರ ೦-೧೯-೦, ಸ್ವಕರ್ತವ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ೦-೮-೦, ಬುದ್ಧಿಯ ಮಾತು ೦-೪-೦, ಆದಿಸಿದ [illegible] ೪-೦, ಪತಿತೋದ್ಧಾರ, ೦-[illegible]-೦

ವಿಳಾಸ:— ಎಂ. ಎಂ. ಹರ್ಡೇಕರ.
ದಾವಣಗೇರಿ.

ಹೊಸ ರೋಗ! "ಓಂ" ಹೊಸ ರೋಗ!

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಪರತು.

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ,)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳಿಂದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ಜತೆಗೆ ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸುತ್ತೇವೆ [illegible] ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು, [illegible] ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ [illegible] ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು, ಬಹುದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ದೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯ [illegible] ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು. ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ [illegible] ಚನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. [illegible]ದಿಂದ [illegible] ವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ [illegible] ಟಾಗಬೇಕೊ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible] ಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ ಬರುವವು ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು [illegible] ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ [illegible] ರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ [illegible] ನಿರೋಗಿಯಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ [illegible] ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯ[illegible] ರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ [illegible] ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ [illegible] ದಲೂ ಗುಣ ಬರುವದು ನಿವಾನ ಒಂದು ಸಾ[illegible] ದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ [illegible] ತೊಲೆಯ [illegible] ಗೆ ರು [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ [illegible] ೨೦ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೧೫ ರು ಮೇಲೆ ೧ ಡಬ್ಬಿ [illegible] ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ [illegible] ಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ—ಮ್ಯಾ ಆರ್. ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕ[illegible]
ಪೋಸ್ಟ [illegible], ಜಿ ಬೆಳ[illegible]

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು ಯಾವನೇ ತರದ ಸಾರ್ವ[illegible] ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಸನಾರಂಭಗಳಿಯೂ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜನಾ[illegible] ದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು [illegible] ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ ಈ ವಿಷಯ [illegible] ತಾ, ಈ ದೀಪಗಳು ಹಚ್ಚ ಎಂದು [illegible] ಸಹ ಇಲ್ಲ

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ದರವಾರ ವಗೈರೆ [illegible] ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಮುಕ್ತಾ ಶಿಕ್ಕಿ ತಿಳಿಯ ಬಹುದು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯಾ ಕ್ಯಾಸಬಾ
ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟೆ

No. Reg. B. 1270.

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೪೭.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ.-

ಕ.ಪ.ಚೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.

ವ್ಹಿ ಪಿ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ ರೂಪಾಯಿ 2-13-0.

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0.

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:-

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಬ್ಯಾಲಾಬ್ಯಾಪಿನ(೧೫ ಎಮ್‌ಅಗಲ) ೫ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1 0 0.

ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ ೦-೨-೦.

ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು, ಬೇಕಾಗಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಆಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.

ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

—[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೯ ಮಾಹೆ ಸಪ್ಟಂಬರ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಬ್ಯುರಿ, ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವುಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ರೆ ಬಾರದಿರುವದು, ನೆನವು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ, ಉದುರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 1-0-0, 3 ಕ್ಕೆ 2 10 0 ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆ1ಕ್ಕೆ 2-0-0 3ಕ್ಕೆ ೨ 4-0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಗುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0.
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಖವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃದ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ ಬಿಳಿಸೆರ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ. 2/-.

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮ.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಚಳಂ, ಘಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ.ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ 8ಅಣೆ.ಟ.ಖ ಅಲಾಯದ ಕಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ವಿಳಾಸ—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7. ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA, MANGALORE.

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ 1-8 ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 8-8, 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 16 8.

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರದ್ದು 25. 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಅಣೆ 8. ರೂ. 1 ಮತ್ತು ರೂ 8-1

ರೆವ್ರುಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಶಿಡಿತ, ಕರಿಣವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ. ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಅ 8. 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 5-4 0

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಅ 5. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 1 10. 1ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 3

ಶುಸ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1 2 4 ಔನ್ಸ್ 1. 2. 4.
ಅ 2½ ಅ.3½ ಅ 6 ಅ 11. ರೂ.1-4 ರೂ 2-4.

ದೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಡೊಕ್ಟರೊಡನೆ ಪಳ್ಗಿತರಾಗಿ ಪ್ರಾಯಶಃ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೂಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ದೊರೆಯುವದು. ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಅನುಭವಸಿದ್ಧವಾದ ಔಷಧಗಳು !!!
ನಿಷ್ಪ್ರಹಸ್ಯ ತೃಣಂ ಜಗತ್॥

ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುವೃದ್ಧಿಯಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮ.
ಪ್ರವಾಳ, ಕೇಶರ, ಅಮರಸತ್ವ, ಲೋಹ,
ಮತ್ತು ವನಸ್ಪತಿ ಮಿಶ್ರಿತ

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಗುಳಿಗೆ.

ಇದರಿಂದ ಕ್ಷೀಣತೆ, ದುರ್ಬಲತೆ, ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ರಕ್ತದೂಷಿತರೋಗ, ಮೇಹವಿಕಾರ, ನರಗಳ ಅಶಕ್ತತೆ, ಅಂಗನಿಸ್ತೇಜತ್ವ, ಧಾತುಹೋಗುವದು, ತಲೆತಿರುಗುವದು, ಜೀರ್ಣಜ್ವರ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಉಪದಂಶವಿಕಾರ, ಮಸ್ತಕಶೂಲಿ, ಮುಂತಾದ, ಅನೇಕ ವಿಕಾರಗಳು, ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಗುಣವಾಗಿ, ಶರೀರಕ್ಕೆ ದೃಢತ್ವವೂ, ಕಾಂತಿಯೂ, ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯೂ, ಕಾಂತ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ, ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾಯಂ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಉತ್ತಮ ಗುಣಕ್ಕೆ ೪೨ ದಿವಸ ಬೇಕು ಗುಳಿಗೆ ೮೪ ಕ್ಕೆ ರೂ ೪-೦-೦

(೧) ಬಾಲಾಮೃತಗುಟಿಕಾ.— ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮವಾದ್ದು ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೧-೦-೦ (೨) ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಮೇಲೆ ಚೂರ್ಣ — ೧೪ ದಿವಸದ ಔಷಧಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦-೦ (೩) ಗಜಕರ್ಣ ನಾಶಕ ಮಲಮು — ಡಬ್ಬಿಗೆ ಆಣೆ ೦-೮-೦ (೪) ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ನಾಶಕಗುಳಿಗೆ — ಏಳು ಬಗೆಯ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಗೆ ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦-೦

ಅನುಪಾನಪತ್ರ ಔಷಧಿಯ ಸಂಗಡ ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ!

ವಿಳಾಸ — **ವೈದ್ಯ. ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ಮೋಡಕ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ, ಪೋಸ್ಟ ಶಿರಸಿ.**

ಜಿಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಕಾನಡಾ.

ಕಂಬಳಿಗಳು.

ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು.

ರೇನ ಕೋಟಗೂ, ಕೋಟಗೂ, ಬರುವಂಥವು, ಮತ್ತು ಹಾಸುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ, ಬರುವಂಥವು. ದಾವಣಗೇರಿ ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು ಬೇಕಾದರೆ, ನಮಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿರಿ. ತಕ್ಷಣ ಯೋಗ್ಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಗೆ ಕಳಿಸುವೆವು.

**ಶಿರ್ಕೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ,
ದಾವಣಗೇರಿ, ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತ.**

मि॥ भीमराव रित्ती व. हलियाळ तालुका

शिरसी येथील रा. सा. पुंडलीकराव पंडीत व मि. भीमराव रित्ती वकील. हे उभयता हलियाळ येथे ता. १० ८ १९२० इ॥ रोजी संध्याकाळीं आले होते "रिफार्मस ॲक्ट व त्या अन्वये होणारी नवीन कौन्सिल' या विषयावर रा. सा. पुंडलीकराव पंडीत याचे व्याख्यान ता. १२ ८–१९२० इ॥ रोजी हलियाळ येथे मुनसीपल मार्केटांत झाले व्याख्यानास हलियाळ येथील सर्व प्रमुख मंडळी व इतर सभ्य गृहस्थ हाजर होते एकंदर, लोक समुदाय अजमासे १५० वर होता

सभेच्या प्रारंभीं जमलेल्या सभासदांच्या वतीने रा. सा. पंडीत. व मि. रित्ती यांचे स्वागत मि. शामराव बद्री यांनी करून त्यांना घेतलेल्या श्रमाबद्दल उभयतांचे आभार ही मानले त्या नंतर उभयतांची जमलेल्या सभासदास ओळख करून दिली नंतर रिफार्मस ॲक्ट निवें दिलेली प्रजाजनास जे काही हक्क देण्यात आले आहेत याबद्दल इंग्लंडचे राजे व हिंदुस्थानचे बादशहा पंचम जार्ज यांचे आभार मानण्यात आले रिफार्मस ॲक्टामुळे हिंदुस्थानास स्वराज्याचा उदय काल प्राप्त झाला आहे. देशकार्याचे ध्येय लक्षात ठेवून, ज्या विभूतीने एक सतत ४० वर्षे कळकळीने व निस्वार्थ बुद्धीने मातृभूमाची सेवा केली व ज्या भरतारी पुरुषानं आपल्या अगाध महिमेने आखिल हिंद प्रजास कार्यप्रवृत्त केले, व ज्या राष्ट्रवीराने आर्य भूमीस स्वराज्याचा उदयकाळ लाभविला ती विभूती ते अवतारी पुरुष व ते राष्ट्रवीर, ह्मणजे लोकमान्य टिळक, हेच असून ते स्वर्गस्थ झाल्यामुळे त्यांच्या निधनाबद्दल दुःखप्रदर्शन करण्याकरिता जमलेल्या सर्व सभासदांनी उभे राहून दुःख व्यक्त करण्यात यावे ह्मणून मि॥ बद्री यांनी सर्व सभासदांना विनंती केली, त्या प्रमाणे सर्व सभासदांनी दुःख प्रदर्शित केल्यावर, सभेचे अध्यक्षस्थान रा. बा. गोपाळगिरी यांनी स्वीकारण्याबद्दल मि॥ बद्री यांनी सूचना केली व या सूचनेस मि॥ पायप्पा आप्पाजीराव देसाई यांनी अनुमोदन दिल्यावर, रा. बा. गोपाळगिरी यांनीं अध्यक्षस्थान मंडित केले

त्या नंतर रा. सा. पंडित यांनी व्याख्यान दिले हल्लीच्या राज्यपद्धतींत रिफार्मस ॲक्टान्वये जी काही सुधारणा करण्यात आली आहे, व जे जे काहीं हक्क दिले प्रजाजनास देण्यात आले आहेत, त्या संबंधाने रा. सा. पंडित यांनी मुद्देसूद रीतीने विवेचन करून, रिफार्मस् ॲक्टा संबंधी ठळक ठळक रीतीने माहीती करून दिली व जे काही थोडे हक्क मिळाले आहेत. त्या हक्कांची बजावणी करण्याच्या बाबतीत मतदार सभावर जी काही जबाबदारी आलेली आहे, त्याचेहि ज्ञान करून दिले. व कारवार जिल्ह्यातर्फे कौन्सिलच्या जागे करिता जे काहीं उमेदवार पुढें येतील, त्या पकी मतदारास जो योग्य वाटेल, त्यासच आपआपलीं मते देण्यात यावीं. शिवाय स्नेहसंबंध भिडेमुळे, अगर वजनामुळे, मतदारांनीं आपल्या सदसद्विवेक बुद्धीच्या विरुद्ध मत देऊनये असा उपदेश केला. या प्रमाणे रा. सा. पंडित यांनी सुश्राव्य विचार व्याख्यान दिल्यावर, मि॥ भिमराव रित्ती हे नवीन कौन्सिलच्या जागेकरिता कारवार जिल्ह्यातर्फे पुढे आलेल्या उमेदवारापकीं एक उमेदवार आहेत, असे सांगून, त्यांची माहिती ही जमलेल्या सभासदास करून दिली

त्या नंतर मि॥ भीमराव रित्ती हे कांग्रेस डेमाक्रेटीक पक्षाचे व होमरूल लीगचे मेंबर आहेत किंवा कसे व लो. टिळकांनीं काढलेला म्यानिफास्टो त्यांना कबूल आहे किंवा नाही, याबद्दल खुलासा करण्यास मि॥ रित्ती यांना मि॥ केळकर यांनी विनंती केली ही विनंती मि॥ रित्ती यांनी मान्य करून, वरील प्रश्नास अस्तिपक्षीं उत्तर देऊन आपल्या चरित्राची माहिती ह्मणजे वकीलीचा व्यवसाय करीत आल्या बद्दल सरासरी १६–१७ वर्षे मुनसीपालटीत मेंबर व चेअरमन वगैरे नात्यांनें काम केल्या बद्दल सांगून या नंतर शक्य तितके आपल्या हातून देशकार्य घडावे असा आपला हेतु असल्यामुळे, नवीन कौन्सिलरच्या जागे करिता उमेदवार ह्मणून उभा राहिलो आहे, असे सांगीतले व आपण निवडून आल्यास वरील ध्येयास अनुसरून कौन्सिलांत काम करण्यास चुकणार नाही, असे त्यांनी आश्वासन ही दिले

त्या नंतर 'गोरक्षण संस्थेचे चिटणीस मि॥ मंगेशराव फडणीस यांनी गोवध बंद होण्या बद्दल कौन्सिलमध्ये प्रयत्न करण्यास मि॥ भीमराव हे तयार आहेत किंवा नाही असा प्रश्न केला, या बाबतीत शक्य तितके प्रयत्न करीन असे, मि॥ भीमराव यांनीं उत्तर दिले

(अपूर्ण)

कारवार जिल्हा कमिटी.

गेल्या जिल्हापरिषदेंत पास झालेला ठराव नंबर १७ प्रमाणें. नेमणूक झालेल्या जिल्हा-कमिटी कडून होण्याचें काम करण्यास, आह्मीं आतां प्रारंभ केला आहे सदर परिषदेचा हिशेब पुरा करून, सर्व ठराव छापून घेऊन, सभासदांनां पाठविण्याच्या कामांत आजपर्यंत दिवस गेले. आणि रिपोर्ट व हिशेब ता. १८ जुलै आदित्यवार रोजी भरलेल्या स्वागत कमिटीपुढें मांडून पास करून घेण्यात आला

आता जिल्हा कमिटीचें काम सुरू केले आहे सदर काम कायम कसें चालविले पाहिजे, याचा तपशील विचार आपल्या परिषदेचे अध्यक्ष सर नारायणराव चंदावरकर यांनी केलेल्या भाषणावरून आपल्या लक्षांत आला असलेच या कामास लोकांचें सहाय्य व पैशाची मदत पाहिजे हें सांगण्यास नको. मुख्यत्वेकरून रयत लोकांचे हाल हवाल. व त्यांना होणाऱ्या गैरसोई वगैरे समजून घेऊन त्या दूर करण्याचा उपाय सुचविण्यास व पत्रव्यवहार व हिशेब वगैरे ठेवण्यास, एक विद्वान वजनदार गृहस्थाची जरूरी आहे. तरी त्याच्या पगारा करिता व शिवंदी व छापणावळीचे खर्चाकरिता, पैशाची मदत पाहिजे

हे काम कायम चालविण्यासाठीं अगोदर ग्राम कमिट्याची नेमणूक करून, मग तालुका कमिटी नेमण्यात आली पाहिजे कारण ग्राम कमिटीकडून निवडलेले प्रतिनिधी मिळून तालुका कमिटी नेमली पाहिजे. या करिता आपल्या ग्रामच्या सर्व जातीच्या लोकांची सभा भरवून, त्यांतून आपल्या ग्रामाकरिता ५ ते ७ लोकांची एक ग्राम कमिटी नेमण्यात यावी, आणि जिल्हा कमिटीच्या प्रथम सभेत, ह्मणजे ता. २० मे रोजीं ठराव झाल्याप्रमाणे, प्रत्येक खातेदारानी या जिल्हा परिषदेच्या खर्चासाठीं आपण सरकारास देणें तिच्यांवर दर रुपयास १ पै प्रमाणे दरसाल वर्गणी देत यावी सदर वर्गणी तालुका कमिटीच्या अध्यक्षाकडे भरावी. या विषयीं आपल्या ग्रामाच्या खातेदाराची एक यादी तयार करून आपल्या रिकार्डांत ठेवावी, तसेच आपण वसूल केलेल्या रकमेचा हिशेब ठेवावा हीं सर्व कामे शक्य तितक्या लवकर करून आह्मास कळवावे.

जेथे मोठा ग्राम असतो, तेथे एकच कमिटी, व लहान ग्राम असल्यास आसि ग्राम एकत्र करून एक कमिटी नेमल्यास ठीक होईल त्याप्रमाणे सूचनेसाठीं आपण

ग्राम मिळून कमिट्या ठरवून आपणांस कळविलें आहे. प्रत्येक ग्राम कमिटीने तालुका कमिटीचा सभासद निवडून, त्याचें नाव आम्हांकडे पाठवावें. सर्व ग्राम कमिटी नेमल्या नंतर तालुका कमिटी नेमण्याची व्यवस्था करण्यांत येईल. याविषयी आपणांस मागाहून कळवूं.

वरील सर्व गोष्टींबद्दल आपण काय व्यवस्था केली हें आम्हांस खालील पत्त्यावर पत्रद्वारें लवकर कळवावें.

आपल्या या कमिटीचें काम चालविण्यास आपणांस लागणाऱ्या कागद व टपाल खर्चा-संबंधानें लागेल तो खर्च यापुढे वसूल करण्याच्या रकमेंतून तालुका कमिटीकडून मागाहून मिळेल. कळावें हे विनंती.

पत्ता — सेक्रेटरी डिस्ट्रिक्ट कमिटी ऑफिस,
रविवार पेट, कारवार.

गणेश रामकृष्ण तेलंग,
अध्यक्ष, कानडा जिल्हा कमिटी.

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಮತದಾರರಿಗೆ ವಿನಂತಿ.

ಹೊಸ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯು ಸುಧಾರಿಸಿದ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ತರ್ಫೆನಿಂದ ೩ ಮೆಂಬರರನ್ನು ಆರಿಸತಕ್ಕದ್ದಿರುವ ಸಂಗತಿ ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು, ಅವುಗಳಲ್ಲೊಂದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಲವು ಗೃಹಸ್ಥರ ಸೂಚನೆಗಳು ಬಂದದರಿಂದ, ನಾನೊಬ್ಬನು ಉಮೆದ್ವಾರನಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಮತದಾರರು ತಮ್ಮ ಮತಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಮೆಂಬರರಲ್ಲೊಬ್ಬನನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಇಂಡಿಯನ್ ಮುಸಲಿಮ್ ಲೀಗದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸರಿಸಿ, ಸದಸದ್ವಿವೇಕ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ಮುಸಲ್ಮಾನ ಸಮಾಜದ ಹಿತಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದು ನನ್ನ ಬಾಂಧವರ ಏಳಿಗೆ ಸಲುವಾಗಿ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ ಸರಕಾರ ಪ್ರಜಾಪಕ್ಷಗಳ ಸಂಗ್ರಾಮವಾದಲ್ಲಿ ಎಂದಿಗೂ ಪ್ರಜಾಪಕ್ಷವನ್ನೇ ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವ ನನ್ನ ಪವಿತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಭೀತೆಯಿಂದ ಕಾದಾಡಿ, ನನ್ನ ಲಕ್ಷ್ಯ ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸವು ಅಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದಿಲ್ಲೆಂಬದು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ತಯಾರ ಇದ್ದೇನೆ. ಆದದರಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿಯ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಮತದಾರರು ನನಗೆ ಮತಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ತರ್ಫೆನಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಮೆಂಬರರಲ್ಲೊಬ್ಬನನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಡುವರಾಗಿ ತುಂಬಾ ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

ತಮ್ಮ ಹಿತಚಿಂತಕ,

ಅಂಕೋಲಾ ತಾ ೧-೯-೨೦ } ಸೈದ ಭದ್ರೊದ್ದಿನ ವ|| ಸೈದ ನಸರೊದ್ದಿನ ಕಾದ್ರಿ, ಶಿರಾಲಿ(?),
ಜನಾಬುದಾರ, ಅಂಕೋಲಾ

V. V. WAGH.

To, The Editor of Kanara News.

Dear Sir,

I find an announcement made in your paper of my candidature for election to the Bombay Legislative Council as a member for Kanara. It seems to have been made by some friends

It is necessary for me to make it clear that the announcement is premature I can not stand unless I get the permission of Govt for the same I have applied for permission. If I get it the fact will be duly announced.

Karwar, 6--9--1920 } V V. WAGH.

ಬಡ ಜಮೀನದಾರರೂ, ಪಟೇಲರೂ

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ,—

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೊರಡುವ ವೃತ್ತಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಜಾಹೀರಪಡಿಸಿ, ಬಡ ಜಮೀನದಾರರ ಮತ್ತು ಬಡ ಪಾಟೀಲ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ತುಂಬಾ ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಂತೆ, ಬೇರೆ ಯಾವ ತರದ ಉದ್ಯೋಗ ವ ಧಂದೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿಯ ಶ್ರೀಮಂತ ಜನರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಉದ್ಯೋಗವೆಂದರೆ, ಫೋರೆಸ್ಟ ಕೂಪ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟಿನ ಕೆಲಸವೇ ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಇನ್ನು ಬಡವರಾದ ರೈತರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಧಂದೆ ಅಂದರೆ, ಒಕ್ಕಲತನದ ಧಂದೆ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದಿರುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕೂ ಸಹ, ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರದ ತ್ರಾಸ ವ ಕಷ್ಟಗಳು, ಅಂದರೆ, ಮೊದಲಿನಂತೆ ಈ ನಮ್ಮ ಮಲನಾಡ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಳೆಯು ಬೀಳದೆ ಪೈರ ಬಾರದ್ದರಿಂದ, ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ದುಷ್ಕಾಳ ಬೀಳುತ್ತ ನಡೆದ ಸಂಗತಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು ಇದ್ದ ಸಂಗತಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಾಧಾರಣ ಪೈರು ಬಂದರೂ ಕೂಡ, ಅಡವಿ ಜಾನುವಾರಗಳ ಉಪದ್ರವದ ಮೂಲಕ, ಬಂದ ಪೈರು ಕೈಗೆ ಹತ್ತುವದು ಪ್ರಯಾಸವು. ಹೀಗಾಗಿ ಒಕ್ಕಲತನದ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಹಳೇ ಹಾನಿ ಬಂದು, ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಜಮೀನಗಳು ಬೀಳ ಬಿದ್ದು, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ವಿಷ್ಠೂ ಆಧಾರ ವಿಲ್ಲದ ಮೂಲಕ, ಬಹಳೇ ಬಡವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ೨ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮತ್ತೂ ಭಯಂಕರ ದುಷ್ಕಾಳ ಬಿದ್ದು ಕಾಳಕಡಿ ಧಾರಣೆ ವಿಪರೀತ ಹುಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವದು. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ತಂದು ಅವರಿಗೆ ಪಡತಕ್ಕ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬೀಳುಬಿದ್ದ ಜಮೀನಗಳು ಸಾಗ ಆಗಬಹುದು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೊದಲಿನ ಕಲೆಕ್ಟರರಾಗಿದ್ದ ಮ್ಯಾ| ಟಿಪ್ಪರ ಸಾಹೇಬರು ಬಡ ರಯತರಿಗೆ ಸವಲತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆ ಸವಲತ್ತುಗಳೆಂದರೆ, ರಾಜೀನಾಮೆಯಿಂದ ಸರಕಾರ ವಶದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಜಮೀನು ತನಗೆ ಸಾಗಮಾಡಬೇಕೆಂತ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಆ ರಯತಗೆ ಸದರಿ ಜಮೀನು ೨ ವರ್ಷದವರೆಗೆ ತೀರ್ವೆ ಮಾಫಿಯಿಂದ, ನಂತರ ೩ ವರ್ಷದ ವರೆಗೆ ಅರ್ಧ ತೀರ್ವೆಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟು ಬಡ ರೈತರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಪುನಃ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಬಗ್ಗೆ ಅವರನ್ನು ಈಗಲೂ ಹಾಡಿ ಹರಸುತ್ತ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾರಣ, ಆ ಬಡರೈತರಿಗೆ (ಹೊಸ ರೈತರಿಗೆ) ಎಷ್ಟು ಆನಂದವು. ಸುಖವು ಆಗಿರುತ್ತದೋ, ಅಷ್ಟೇ ತ್ರಾಸ ವ ಕಷ್ಟವು ಹಳೇನಾಡಿನ ಬಡ ಜಮೀನದಾರ ಜನರಿಗೆ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಮೀನದಾರರು ಈ ತಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜಮೀನ ಆರತಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ರಯತ ಎಂತ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಮ್ಮ ಮುಂಡಗೋಡ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಜಮೀನದಾರರು ಬಹಳ ಇದ್ದು, ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳ ಮೂಲಕ, ಜಮೀನಗಳು ಬೀಳಬಿದ್ದಿರುವದರಿಂದಲೂ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದಲೂ, ತೀರ ಅನಿಷ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಸಾಲಗಾರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಜನವಸ್ತಿ ಕಮ್ಮಿ ಇದ್ದು, ದನ ಜಾನುವಾರ ವ ಅಡವಿ ಜಾನುವಾರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಇರುತ್ತದೆ. ರಯತರು ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಮೂಲಕ, ಜಮೀನದಾರ ಜನರ ಭೂಮಿ ಸಾಗವಳಿ ಆಗದೆ ಬೀಳು ಬೀಳಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಇದಾಚೆ ರೈತನು ಸಿಕ್ಕರೆ, ಸಾಗವಳಿ ಬಗ್ಗೆ ಎತ್ತು, ಬೀಜಾ, ಬಾಗಾಯತ ವ ರಯತರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ಖರ್ಚ ಸಹ ಬಡ ಜಮೀನದಾರನೇ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ಆದರೆ ಅವರ ಜಮೀನ ಸಾಗವಳಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟು ಸಾಗವಳಿ ಮಾಡಿಸುವದು ಆಗುವದಿಲ್ಲ, ಎಂತ ತಿಳಿದು, ಆ ಬಡ ಜಮೀನದಾರನು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ರಯತರಿಗೆ ತಗಾಯಿ ಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂತ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಜಮೀನ ಈಡೀನ ಮೇಲಿಂದ ತಗಾಯಿ ಸಿಗಲಾರದು ಎಂತ ಹುಕುಮು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಜಮೀನ ಜ್ಯಾಮೀನಿ ಇವಾಯ ಬೇರೆ ಜನರು ಆ ಬಡ ಜಮೀನದಾರರಿಗೆ ಜಾಮೀನು ಆಗುವದಿಲ್ಲ ಹೀಗಾಗಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತ್ರಾಣಯಿಲ್ಲದ ವ ಸರಕಾರದಿಂದ ತಗಾಯಿ ಸಿಗದೇ ಜಮೀನು ಸಾಗ ಆಗದೆ, ಬೀಳುಬೀಳಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಆಗಿದ್ದಾವೆ. ಸರಕಾರದವರು ಸರಕಾರಿ ಪಡ ನಂಬರ ಪಡಕೊಂಡವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸವಲತ್ತು ಪ್ರಕಾರ, ತನ್ನ ಪಡ ಜಮೀನು ಸಾಗಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಆಧಾರ ಇಲ್ಲ. ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಒದಗುವ ಭಯಂಕರ ದುಷ್ಕಾಳ ಮೂಲಕ, ಈಗ ೨ ವರ್ಷದಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ತೀರ್ವೆ ತಹಕೂಬ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ ಈ ತಹಕೂಬ ಸಾಗ ಭೂಮಿಗೂ, ಪಡಬಿದ್ದಿರುವ ಭೂಮಿಗೂ ಸಹ ಲಾಗುಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪಡಬಿದ್ದಿರುವ ತಹಕೂಬ ಬಾಕಿ ಪಡ ಬಿದ್ದಿರುವ ಭೂಮಿಯು ಜಮೀನದಾರ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮೇಹರಬಾನ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರವರು ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಪಥಕ್ಕೆ ತಂದ, ಸರಕಾರಿ ಬಡ ರಯತರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸವಲತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿರುವರೋ ಅದೇ ಸವಲತ್ತು ಬಡ ಜಮೀನ

ಮುಂದೆ ೭ ನೇ ಪಾನು ನೋಡಿರಿ)

ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ
ಮಂಗಳೂರ ನಶೀಪುಡಿ
ಮತ್ತು
ಸೇದುವ ಬೀಡಿಗಳು.

ಪರಮ, ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಕಡಕ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ ಪರ ಮಾಘಕ ಹಿಂದು ಸರ್ತೆ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ, ರೋಕ ದರ ಸವಲತ್ತು ಇರುತ್ತದೆ.

ಪತ್ತೆ:— ಬಿ ದಾಸ
ನಶೀಪುಡಿ ಮತ್ತು ಬೀಡಿ ಮರ್ಚಂಟ,
ಕುಮಟಾ.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.
ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಖಾತ್ರಿ ಪೂರೈಸುವೆವು.
ಪತ್ತೆ— ಭಡಕೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,
ಗೋಕರ್ಣ.

ಜಾದಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆ.

ಕಲಕತ್ತೆಯ ಅಪೂರ್ವ ಅಧಿವೇಶನವು.

[ನಮ್ಮ ಬಾತಮೀದಾರರಿಂದ.]

ಹಿಂದೀ ರಾಜಕಾರಣವು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹು ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧವಾಗಿದೆ. ಬಹುಜನ ಸಮಾಜವು ಪ್ರಚಲಿತ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ತಥ್ಯಾಂಶವೇನಿಲ್ಲೆಂದು ಮನಗಂಡಿದೆ. ಪ್ರಚಲಿತ ಚಳವಳಿಯ ಅಂಗ-ಉಪಾಂಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪಂಜಾಬದ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಹಾಗು ಖಿಲಾಫತ ಪ್ರಕರಣ, ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಯತ್ನಿಸಿ ನಮಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಲಾಭಗಳಾಗಿಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿದರೆ ಇಷ್ಟೇ ಅಕ್ಷಿ ನ್ಯಾಯಪ್ರಿಯತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾದಂಥ ಬ್ರಿಟಿಶ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟವು ಸಹ ಭರತ ಪುತ್ರರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಕೊಡಲಿಲ್ಲೆಂದು ಬ್ರಿಟಿಶ ನ್ಯಾಯಪ್ರಿಯತೆಯಲ್ಲಿ ಅಖಂಡ ವಿಶ್ವಾಸವಿದ್ದ ಹಿಂದೀ ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳು ಹೇಳಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ನಾವೀಗ ಮಾಡುವದೇನು? 'ಬಂದದ್ದು ಬರಲಿ' ಎಂದು ಕೈಯ ತಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೂಡ್ರುವದೋ? ಅಥವಾ ಅನ್ಯ ಉಪಾಯಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದಾವೆ? ಇದ್ದರೆ ಅವು ಯಾವವು?

* * *

ಇವೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ, ಶಕ್ಯವಿದ್ದ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಲು ಜಾದಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಯೋಜನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅದರಂತೆ, ಕಲಕತ್ತಾ ನಗರಿಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಶನಿವಾರದಿಂದ ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಜಾದಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯಸಭೆಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೧ ಘಂಟೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.

* * *

ಪರಿಷತ್ತಿನ ನಿಯೋಜಿತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯರು ಕಲಕತ್ತೆಗೆ ಕಳೆದ ಗುರುವಾರ ದೆಹಲಿ ಪಂಜಾಬ ಮೇಲಿನಿಂದ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸಿನ ಬಂದು ಮುಟಿದರು. ಸ್ಟೇಶನಿನಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ದರ್ಶನೋತ್ಸುಕರಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ನೆರೆದಿದ್ದರು. ಸ್ಟೇಶನಿನಲ್ಲಿ ಉಗಿಬಂಡಿಯು ಪ್ರವೇಶವಾದ ಕೂಡಲೆ, 'ವಂದೇ ಮಾತರಮ್', 'ಲಾಲಾಜೀಕೀ ಜಯ' ಮುಂತಾದ ಜಯಘೋಷಗಳಿಂದ ಇಡೀ ಸ್ಟೇಶನು ದುಮದುಮಿಸಿತು. ಸ್ವಾಗತ ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ, ಪ್ರಮುಖ ಸಭಾಸದ ಮುಂತಾದವರ ಭೆಟ್ಟಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೆರವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.

* * *

ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಒಂಭತ್ತು ಕುದುರೆಗಳಿಂದ ವಿಭೂಷಿತವಾದ ರಥದಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಸಂಗಡ ಸ್ವಾಗತಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ। ಬಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯವರು ವಿರಾಜಮಾನರಾಗಿದ್ದರು. ಮೆರವಣಿಗೆಯ ಅಗ್ರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ಪಥಕಗಳು ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಪಥಕಗಳ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಮಂದಿ ರಾಷ್ಟ್ರವೀರರು ಅಶ್ವಾರೂಢರಾಗಿ ಕೂಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭಾರತಮಾತೆ ಮತ್ತು ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಬಾಳ ಗಂಗಾಧರ ಟಿಳಕ ಇವರ ಭವ್ಯ ಚಿತ್ರಪಟಗಳು ಓಹ ಕಮನೀಯವಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ, ಕಲಕತ್ತಾ ನಗರಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಕಮಾನ್ಯರು ಜಾದಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಹಾಜರಿರುವ ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಆತ್ಮಿಕಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾರೋ ಏನೋ ಎಂಬ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾರ್ಗಗಳ ಎರಡೂ ಬದಿಗಳಿಂದ, ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಉತ್ಸುಕರಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾರ್ಗಗಳ ಮೇಲೆ ಧ್ವಜಾತೋರಣಗಳ ಲೆಕ್ಕವೇ ಇಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ರಥದಮೇಲಂತೂ, ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿ ನಡೆದೇ ಇತ್ತು. ಇಂಥ ಅಪೂರ್ವ ಸಮಾರಂಭದಿಂದ ಮೆರವಣಿಗೆಯು ಮಿಯೋಟರ ರೋಡದ ಪೋದಾರದ ಬಂಗ್ಲೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿತು. ಇಲ್ಲಿಯೇ, ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮಹಾಶಯರ ಇಳಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇಡೀ ಮೆರವಣಿಗೆಗೆ ಸುಮಾರು ಮೂರು ತಾಸು ತಗಲಿತು.

* * *

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನೆರೆದ ಜನರಿಗೆ ನಿರೋಪ ಕೊಡುವಾಗ, 'ಆದರದ ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಲು, ತಾವು ಇಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟ ಬಗ್ಗೆ, ನಾನು ತಮ್ಮ ಆಭಾರವನ್ನು ಎಷ್ಟೆಂದು ಎಣಿಸಲಿ! ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಇದೇ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ನಮಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಿಗುವವರೆಗೆ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಇದರೊಳಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಸಹ ಕುಂದಿಸಬಾರದು. ದೇಶಸೇವೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕಲಹಮಾಡಬೇಡಿರಿ. ದೇಶಮಾತೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ. ಹಿಂದೂ ಇರಲಿ, ಮುಸಲ್ಮಾನನಿರಲಿ, ಕ್ರಿಶ್ಚನನಿರಲಿ, ಪಾರಸೀ ಇರಲಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಹಿಂದಮಾತೆಯ ಪುತ್ರರೇ. ದೇಶಮಾತೆಯ ಭಕ್ತಿ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಭೇದಭಾವಗಳನ್ನು ಮರೆತು, ಒಮ್ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ದುಡಿಯೋಣ' ಇಂಥ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವಗೃಹಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು.

* * *

ಅದೇ ದಿವಸ ರಾತ್ರಿ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ಮೌಲಾನಾ ಶೌಕತಅಲ್ಲಿ ಮುಂತಾದ ಮಹಾಶಯರು ಖಿಲಾಫತ ಸ್ಪೆಶಲದಿಂದ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದರು. ಕಲಕತ್ತೆಯ ಗುಜರಾಥಿ, ಮಾರವಾಡಿ ಮುಂತಾದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮಹಾತ್ಮರ ಬಂಗಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿದರು. ಮರುದಿವಸ ಮುಂಬಯಿಯ ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಸ್ಪೆಶಲದಿಂದ ಮಿ। ಮಹಮ್ಮದ ಅಲ್ಲಿ ಜಿನ್ನಾ, ಶ್ರೀ। ನರಸೋಪಂತ ಕೇಳಕರ, ಮಿ। ಬೆಪ್ಟಿಸ್ಟಾ ಮುಂತಾದ ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದರು. ಮದ್ರಾಸದ ಬಿಝಂಟ ಅಮ್ಮನವರಂತೂ ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳ ಮುಂಚೆಯೇ ಬಂದು, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಜೋರಿನ ಚಳವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

* * *

ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಬಂದಂದಿನಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯರ ಬಂಗ್ಲೆಯಮೇಲೆ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವಿಷಯಕ ಖಲಬತ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾವೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರುವರು, ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕೊಂಗ್ರೆಸು ಮಾನ್ಯಮಾಡಬೇಕು, ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಬಿಝಂಟ ಅಮ್ಮನವರಂತೂ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಹೆಸರು ತೆಗೆದರೆ, ವೈತಿಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎರಡು ತುದಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಬಹುಜನ ಸಮಾಜವು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವವನ್ನು ಮನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಸಮ್ಮತವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಬಾಂಧವರು ಮಹಾತ್ಮರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅಕ್ಷರಶಃ ಮನ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಬಾಂಧವರ ಅಪರಿಮಿತ ಉತ್ಸಾಹವೇ ಈ ಅಪೂರ್ವ ಅಧಿವೇಶನದ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವತೆಯು.

* * *

ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವಾದವಿವಾದದಲ್ಲಿ, ಎರಡು ದಿವಸಗಳು ನಿಮಿಷದಂತೆ ಕಳೆದುಹೋದವು. ಕಳೆದ ಶನಿವಾರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೧ ಘಂಟೆಗೆ ಕೊಂಗ್ರೆಸದ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವದೆಂದು ಜಾಹೀರಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಪೂರ್ವದಲ್ಲೇ, ಪ್ರೇಕ್ಷಕರೂ, ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಬಂದು, ತಮ್ಮ ಆಸನಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದರು. ೧೫ ಸಾವಿರ ಮಂದಿ ಹಿಡಿಯುವಷ್ಟು ಭವ್ಯ ಮಂಟಪವು ಸಹ ಸಾಕಾಗದೆ, ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಉಚ್ಚಾಸನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ, ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಪುರುಷಾಕೃತಿಯ ಛಾಯಾಚಿತ್ರವನ್ನು ತೂಗಡಿಸಿದ್ದರು.

* * *

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೧ ಘಂಟೆಗೆ ಸುಮಾರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯರ ಸ್ವಾರಿಯು ಸ್ವಾಗತ ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ, ಪ್ರಮುಖ ಸಭಾಸದರೊಡನೆ ಮಂಡಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು. ಆಗ, ಇಡೀ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಚಪ್ಪಾಳೆಗಳ ಜಯಘೋಷವಾಯಿತು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಉಚ್ಚಾಸನದಮೇಲೆ ವಿರಾಜಮಾನರಾದ ಮೇಲೆ, ಸ್ವಾಗತಪರ ಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಸ್ವಾಗತಪರ ಪದ್ಯಗಳಾದ ಮೇಲೆ, ಸ್ವಾಗತ ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ। ಬಿ. ಚಕ್ರವರ್ತಿಯವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಗತಪರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಓದಿ ಹೇಳಿದರು.

* * *

ಆ ವೇಳೆ ಸರ ಆಶುತೋಷ ಚೌಧರಿಯವರು ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯರು ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಪಂಡಿತ ಮೋತಿಲಾಲ ನೇಹರು, ಖಾನ ಬಹಾದ್ದೂರ ಹುಸೇನ ಇವರು ಅನುಮೋದನ ಕೊಟ್ಟರು. ಆಮೇಲೆ ಬಿಝಂಟಅಮ್ಮನವರು ಅದೇ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಲು, ಭಾಷಣ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ, 'ಶೇಮ್' 'ಶೇಮ್' ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಒಂದೇ ಕೋಲಾಹಲವಾಯಿತು. ಪಂಡಿತ ಮದನಮೋಹನ ಮಾಲವೀಯ, ಶ್ರೀ। ಬಿಪಿನ ಚಂದ್ರಪಾಲ ಮಹಾಶಯರು ಶ್ರೋತೃವರ್ಗವನ್ನು ಸುಮ್ಮಗೊಳಿಸಲು ಮಾಡಿದ ಯತ್ನಗಳು ನಿಷ್ಫಲವಾದವು. ಆದರೆ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ, ಶ್ರೋತೃವೃಂದವು ಶಾಂತವಾಯಿತು. ಆಮೇಲೆ, ಬಿಝಂಟ ಅಮ್ಮನವರು, ನಾ। ಪಟೇಲ ಮುಂತಾದವರು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿದಮೇಲೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯರು 'ವಂದೇ ಮಾತರಮ್' ಜಯಘೋಷದೊಡನೆ ಸ್ಥಾನಾಪನ್ನರಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ೨ ಘಂಟೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಇವರ ಭಾಷಣವು ಮೂರು ತಾಸು ವರೆಗೆ ನಡೆದು, ಸರಿಯಾಗಿ ೫। ಘಂಟೆಗೆ ಮುಗಿಯಿತು.

* * *

ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯರ ಭಾಷಣವು ಬಹಳೇ ವಿಸ್ತೃತವಾಯಿತು. ಅವರು ಇಡೀ ಮೂರು ತಾಸು ತಡೆಯದೆ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಓದದೆ, ಮುಖೋದ್ಗತವಿದ್ದಂತೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಪಂಜಾಬದಮೇಲಿನ ನಿವೇದನವೇ ಆ ಭಾಷಣದ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗವೆಂದರೂ ಅನ್ನಬಹುದು. ಆಮೇಲೆ ಖಿಲಾಫತಿನ ವಿಷಯ ಮಹಮ್ಮದೀ ಬಾಂಧವರ ಧೋರಣವೇನೆಂದು ನಿವೇದಿಸಿ,

ಹಿಂದೀರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಇರುವ ಅದರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವಿಶದೀಕರಿಸಿದರು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಮೇಲೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯಮತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮೂಲಕ, ಅದರಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ನಿಶ್ಚಿತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾತೆಯಿಂದ ಕೊಡುವದು ಪಕ್ಷಪಾತವಾದೀತೆಂದು ಹೇಳಿ, ಬಹುಜನ ಸಮಾಜದ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನೂ, ದೇಶೋನ್ನತಿಯನ್ನೂ, ಒಮ್ಮನಸಿನಿಂದ ಸಾಧಿಸಲು ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ವಿನಂತಿಮಾಡಿ, ಸ್ವಸ್ಥಾನಾಪನ್ನರಾದರು. ಆಗ ವಂದೇಮಾತರಮ್‌ದ ಜಯಘೋಷದಿಂದ ಮಂಟಪವೆಲ್ಲ ದುಮುದುಮಿಸಿತು.

ಆಮೇಲೆ ವಿಷಯನಿಯಾಮಕ ಕಮಿಟಿಯು ನಿವಡಣೂಕಿಯಾಯಿತು ಈ ನಿವಡಣೂಕಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವೇನೆಂದರೆ, ಬರಹ ತಿಳಿಯುವ ಅಜ್ಞ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯು ಸಹ ಯಾರ ಭೀಡೆಗೂ ಒಳಬೀಳದೆ, ತನಗೆ ಏನುಬೇಕು? ಯಾರಿಗೆ ಮತಕೊಡಬೇಕು? ಎಂಬದನು ಚನ್ನಾಗಿ ಅರಿತು ಮತಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನ್ನು ವಿಷಯ ನಿಯಾಮಕ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಪುರಸ್ಕರ್ತರ ಮತಪ್ರಾಬಲ್ಯವಾಗಿದೆ.

*   *   *

ಇಡೀ ರವಿವಾರವೆಲ್ಲ ವಿಷಯನಿಯಾಮಕ ಕಮಿಟಿಯು ವಾದವಿವಾದದಲ್ಲೇ ಕಳೆದು ಹೋಯಿತು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೫ ತಾಸುಹೊತ್ತಿಗೆ ಕೂಡಿದ ಸಭೆಯು ನಿಕಸವನೆ ರಾತ್ರಿ ಎಂಟು ಘಂಟೆವರೆಗೆ ನಡೆಯಿತು. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವಿನಮೇಲೆ ಉಪಸೂಚನೆಗಳ ಉಪಸೂಚನೆಗಳು! ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವವು ಬಹುಮತವಾದರೂ, ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ಹೊರತು ಯಾರಿಗೂ ಮಾನ್ಯವಿಲ್ಲ. ಠರಾವಿನಮೇಲೆ ೫-೬ ತಾಸು ವಾದವಿವಾದ ನಡೆದರೂ, ಏನೊಂದೂ ನಿಶ್ಚಿತಯೋಜನೆಯಾಗದೆ, ವಿಷಯನಿಯಾಮಕ ಮಂಡಳದ ಸಭೆಯು ವಿಸರ್ಜನೆಯಾಯಿತು. ಅದು ಪುನಃ ಸೋಮವಾರ ೩ ಘಂಟೆಗೆ ಕೂಡುವದು ಮಂಗಳವಾರ ಸದರಾಷ್ಟ್ರೀಯಸಭೆಯು ಅಧಿವೇಶನವು ನಡೆಯುವ, ಅದಿವಸ ಸಹ ವಿಷಯನಿಯಾಮಕ ಮಂಡಳವು ಕೂಡುವದೆಂದು ಜಾಹೀರಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇಡೀ ಭರತಖಂಡವು ಅತುರತೆಯಿಂದ ಕಾಯುತ್ತದೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

*   *   *

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯು ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಪುನಃ ಸೋಮವಾರ ೧೧ ಘಂಟೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಮೊದಲನೇ ಠರಾವು ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಬಾಳ ಗಂಗಾಧರ ಟಿಳಕ ಇವರ ನಿಧನದ ದುಃಖಪ್ರದರ್ಶನದ್ದಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಸದ್ಗದಿತಭಾಷಣ ಮಾಡಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಅದು ಎಲ್ಲರೂ ಎದ್ದುನಿಂತು ಪಾಸುಮಾಡಿದರು. ಬಿಹಾರದ ಮುಂದಾಳುಗಳಾದ ಶ್ರೀಮನೋಹರಪ್ರಸಾದ ಇವರ ನಿಧನದ ವಿಷಯು ಎರಡನೇ ಠರಾವನ್ನು ಸಹ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಸೂಚಿಸಿ, ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

*   *   *

ಶೋಕ ಪ್ರದರ್ಶನವಾದಮೇಲೆ, ಪಂಜಾಬದ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಸಂಬಂಧದ ಮೂರನೇ ಠರಾವನ್ನು ಸರ ಅಶುತೋಷ ಚೌಧರಿಯವರು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಈ ಠರಾವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ-ಕಮಿಟಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮನ್ನಿಸಿ, ಸರಕಾರದಿಂದ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹಂಟರಕಮಿಟಿಯ ರಿಪೋರ್ಟು, ನಿಂದಾಜನಕ, ಅವಿಶ್ವಸನೀಯ, ಅನ್ಯಾಯ್ಯವಾದದ್ದೆಂತಲೂ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಸರಕಾರದ ತ್ರೋಟಕ ಸಮಾಲೋಚನವು ಪಕ್ಷಪಾತ ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರೇರಿತವಾದದ್ದೆಂತಲೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಠರಾವಿಗೆ ಅನುಮೋದನಪರವಾದ ಬಿಪಿನ್ನರ ಜಿನ್ನಾ ಇವರ ಭಾಷಣವು ಬಹಳೇ ಪರಿಣಾಮಕಾರಕವಾಯಿತು. ಪಂಜಾಬದ ದುಃಖದ ವರ್ಣನವನ್ನು ಕೇಳಿ, ನೆರೆದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಬಹು ಕಳವಳಗೊಂಡರು. ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಜೋಶಿರಾಮ, ಹಕಿಮ ಅಜಮಲಖಾನ ಮುಂತಾದವರು ಪುಷ್ಟಿಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ, ಠರಾವು ಏಕಮತದಿಂದ ಮಂಜೂರಾಯಿತು. ಪಂಜಾಬ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯ ನಿರ್ಣಯ ಕೊಡದಿದ್ದದರಿಂದ, ಬ್ರಿಟಿಶ ಪ್ರಧಾನಮಂಡಳದಮೇಲೆ ಹಿಂದಿರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲೆಂಬ ನಾಲ್ಕನೇ ಠರಾವನ್ನು ಶ್ರೀ ಜಿತೇಂದ್ರ ಲಾಲ ಬಾನರ್ಜಿಯವರು ಸೂಚಿಸಿದರು, ಅದಕ್ಕೆ ಪಂಡಿತ ಜಿತನಮತ್ತ ಶುಕ್ಲ, ಡಾ॥ ಪನ್ನಾಲಾಲ ಇವರ ಭಾಷಣಗಳಾಗಿ, ಠರಾವು ಮಂಜೂರಾಯಿತು. ಇಷ್ಟಾದಮೇಲೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯು ಸೋಮವಾರದ ಬೈಠಕವು ಮುಗಿಯಿತು. ಪುನಃ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯು ಬುಧವಾರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕ್ಕೆ ಕೂಡುವದು.

ಕುಮಟಾ ಬೇಸಾಯದ ಪ್ರಯೋಗ ಹೊಲ.

ಹತ್ಯಾರು—ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳು,

ಈ ಸಮಾರಂಭವು ನಿನ್ನೆ ತಾ. ೮ ನೇ ಬುಧವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾ॥ ಸಾ॥ ಕುಳಕರ್ಣಿಯರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಜರುಗಿತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರವಾರ, ಅಂಕೋಲಾ, ಹೊನ್ನಾವರ ಭಟ್ಕಳ ಮುಂತಾದ ತಾಲೂಕಗಳಿಂದಲೂ, ಈ ತಾಲೂಕ ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಗಳಿಂದಲೂ ಸುಮಾರು ೨೦೦ ಜನರು ಕೂಡಿದ್ದರು. ಶೇತಕೀಖಾತೆಯ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಡ್ಯಾರೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು ೮ ದಿವಸ ಮುಂಚಿತಾಗಿಯೇ ಬಂದಿದ್ದರು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಫಾರ್ಮ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರು ಬಂದ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಮಾಡಿ, ಗಾಂವಟಿ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿಸಿದ ಹತ್ಯಾರುಗಳ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮ, ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೆರೆದ ಜನರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ಬೇಸಾಯದ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಈಗ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಂಡ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಅಂಗಉಪಾಂಗಗಳಿಂದಲೂ, ಈಗ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಗೊಬ್ಬರ, ಹೂತುವ ಕ್ರಮ, ನಟ್ಟಿ, ಉಪಕರಣ ಕೃಷಿಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೂ, ಸುಧಾರಿಸಿದ ಪದ್ಧತಿಗೂ ತುಲನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಿ, ಸಾಂಗ್ಯವಾಗಿ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದರು. ಹಾಗೆಯೇ, ಕಬ್ಬಿನ ಸಾಗವಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಮಾಹಿತಿ, ತಗಣಿಯ ಹೊರತು ಸಾರ ಉಳ್ಳ ಗೊಬ್ಬರಗಳು ಯಾವ್ಯಾವು ಮತ್ತು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬದು ಸಹ ಹೇಳಿ, ಆ ಸಮಯಾನೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಮಾದರಿಯ ಕಬ್ಬನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೋರಿಸಿ, ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಸಂಬಂಧದ ಮಾಹಿತಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡ ದೇಶಿ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಲೇಖವನ್ನು ಸಹ ಛಾಪಿಸಿ, ನೆರೆದ ಸಭಿಕರಿಗೆ ಹಂಚಿದ್ದರು. ತ್ಯಾಮುತರ ಸಮಯ ಧಾರ್ಮಿನೆ ಮೈದಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸುವ ಹೋರಿಗಳ ಬೀಜ (ತರಪು) ವನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ಪಶುವೈದ್ಯಖಾನೆಯ ಡಾಕ್ಟರರು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದರು.

ಸುಕೀ ಜಾತಿಯ ಬೀಜದ ಕೋಣ (ಹೋರಿ) ವನ್ನು ನೆರೆದ ಜನರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ, ಅದರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಕರು ಎಷ್ಟು ಸಶಕ್ತವಾಗಿರುವವೆಂಬದು ಸಹ ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಆಮೇಲೆ ಪುನಃ ಅದೇ ಪಟಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಸಭೆಕೂಡಿ ಡೆರಗಿನಿಂದ ಅವರೆಗೆ ನಡೆದ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಕೇಳತಕ್ಕದ್ದಿದ್ದರೆ, ಕೇಳಬಹುದೆಂತ ಫಾ॥ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ, ರಾ॥ ಸಾ॥ ಮಾಮಲೇದರು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಯತರ ಬಡ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿ, ಇಂಥ ಭಾರಿ ಕ್ರಯ ನಾಳುವ ಉಪಕರಣ–ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲೆಂಬರ್ಥದ ಮತ್ತು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೇತಕಿ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾದ ಜಂಗಲ ಕಾನೂನುಗಳ, ಕಾಡು ಮೃಗಗಳ ಕಾಟದ ಮತ್ತು ಅನಾರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಮಲೇರಿಯಾದ ಪರಿಹಾರವಾದ ಹೊರತು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನವೆಂದು ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆದರು. ಡೆ॥ ಡ್ಯಾರೆಕ್ಟರರು ಇದಕ್ಕೆ ಜವಾಬು ಕೊಡುವಾಗ, ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿದರೂ, ಏಕ ಕುಟುಂಬವಾದ ಸರಕಾರದ ಹಲವು ಖಾತೆಗಳಿದ್ದು ಆಯಾಯ ಖಾತೆಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ವಹಿಸಿರುವ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ಕೈಹಾಕುವದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂಬದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿದರು. ಮೆಜಿಕಲೆಂಟರ್ನದಿಂದ ಕೆಲವು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಲವಲವಿಕೆಯು ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸಾಧನಗಳ ಮೂಲಕ, ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಭೆಯು ೯ ಘಂಟೆ ರಾತ್ರಿಗೆ ವಿಸರ್ಜನವಾಯಿತು.

ಕಲೆಕ್ಟರರ ಕೊಲೆ.

ಹೆಸರಾದ ಬದಮಾಷರ ಕೃತ್ಯ.

ಮೇರಿಯ ಕಲೇಕ್ಟರರ ಕೊಲೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಸುದ್ದಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಕನ್ನಹಾಕಿ ಕಳವು ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕುಸಾರೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಹೊಂದಿದಂಥ ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸರ ಬದಮಾಷಲೀಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾಗಿರುವಂಥ ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನನು ಮೂವರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಕತ್ತಿ, ಕಠಾರಿಗಳಿಂದ ಸಾಹೇಬರ ಕೊಲೆಮಾಡಿದನು. ಸರಕಾರದವರು ಖಿಲಾಫತದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅನ್ಯಾಯದ ಮುಯ್ಯವೆಂದು ಈ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಈತನು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾನೆ. ಸರಕಾರದವರು ಮೇರಿಯ ಮುಸಲಮಾನರ ವಸತಿಯ ಸುತ್ತಲು ಕಾವಲಿಟ್ಟು, ಸ್ಟೇಶನಲ್ಲಿ ಒಡಾಡುವ ಬದಮಾಷ ಜನರ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷ್ಯ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಲೆಮಾಡಿದವ ಕಬೂಲಿ ಜವಾಬಾಗಿದ್ದು, ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು ಸಿಗದ್ದರೆ, ಪೋಲಿಸ ಸಾಹೇಬರನ್ನಾದರೂ ಕೊಂದು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ವಿಜಯ—ಧಾರವಾಡ.

ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೯, ಮಾಹೆ ಸಪ್ಟಂಬರ, ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.

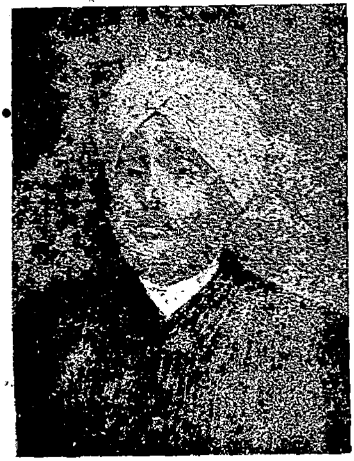

ದೇಶ ಭಕ್ತ ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯ.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಮೋಹನಚಂದ ಗಾಂಧಿ.

ಕಲಕತ್ತೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಸಭೆ.

ಕಲಕತ್ತೆಯೊಳಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಜಾದಾ ಅಧಿವೇಶನವು ಬಹಳೇ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಮತ್ತು ಬಹಳೇ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನೆರವೇರಿತೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಆನಂದವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಂದಿನಿಂದ ಮೊನ್ನಿನ ತನಕ ಅದರ ೩೫ ಅಧಿವೇಶನಗಳಾದವು. ಇಷ್ಟು ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಅದರ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳೂ ಬಹಳಾದವು. ಅದರ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಎಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನರ ಕಡೆಯಿಂದ, ಅದರ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ವಿಡಂಬನೆಯೂ, ನಿಂದೆಯೂ, ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಯದ ಸಂಗಡ ಅದರೊಳಗಿನ ಲೋಕಮಾತದ ಶಕ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ನಡೆದಂತೆ, ವಿಡಂಬನೆಯು ವಿಧ್ವಂಸಕ ಟೀಕೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿತು. ಬರಬರುತ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಚಾಲಕರೊಳಗೆ ಧ್ಯೇಯದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಏಕಮತವಿದ್ದರೂ, ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಧೋರಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತಭೇದಗಳುಂಟಾಗಿ, ಲೋಕಮತನೇತರ, ಉದಾರ ಮತವಾದಿಗಳು, ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾದಿಗಳೆಂಬ ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳಾದವು. ಹಿಂದೀ ರಾಜಕಾರಣದೊಳಗೆ ನೇಮಸ್ತರೂ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರೂ ಎಂಬ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷಗಳಾದವು. ಇಂಥ ಪಕ್ಷಭೇದಗಳ ಆಪತ್ತಿಯಿಂದ ಕೆಲಕಾಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾರ್ಯವು ಬಹಳೇ ಸಂಕುಚಿತವಾಯಿತು. ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ, ಸಹಸ್ರ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಶತ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು. ಮಹಾಯುದ್ಧವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ನಂತರ ಪುನಃ ಐಕ್ಯವಾಗಿ, ಲೋಕಗಂಗೆಯ ಪ್ರವಾಹವು ಬಹಳೇ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಹರಿಯಹತ್ತಿತು. ಇನ್ನು ಕಳೆದ ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಲೋಕಶಾಹಿಯು ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನವಾಗಿ ಅದು ವೃದ್ಧಿಂಗತವಾಗುತ್ತಲಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ ಸಭೆಗೆ ಸಹ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ನಾಲದೆಂದು, ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಪ್ರಧಾನಮಂಡಲದೊಳಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಧಾನರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೇ, ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪಸಾರಿಸುವ ಆವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತಾಡುವಾಗ, ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಮಹತ್ವದ ಪದವಿಯನ್ನು ಸತ್ತಾಧಿಕಾರಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಹ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯು ಪಡೆದಿದ್ದಾಗ, ಇನ್ನೊಂದು ಹಿಂದೀ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಬಿನ್ ಸರಕಾರಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟೇ ಆಗಿರುವದೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಿದರೆ, ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗದು. ಇಂಥ ಲೋಕಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತ್ವದ ಸನ್ಮಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವದು ಹಿಂದೀ ನಾಯಕರ ಗೌರವದ ಪರಮಾವಧಿಯೆಂದೆನಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಕಲಕತ್ತೆಯ ಜಾದಾ ಅಧಿವೇಶನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಸನ್ಮಾನವು, ಬ್ರಿಟಿಷ ರಾಜ್ಯದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅಸಹ್ಯ ಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿ, ಅಜರಾಮರವಾದ, ಪಂಜಾಬ ಪ್ರಾಂತದ ಅತಿ ವಿಖ್ಯಾತ ದೇಶಭಕ್ತರಾದ, ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯರೆಂಬ ಮಹಾನುಭಾವರನ್ನು ನಿಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಕಮಿಟಿಯು ಅರ್ಪಿಸಿತ್ತೆಂದು ನಾವು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೆವು.

ಪಂಚ ನದಿಗಳ ಪುಣ್ಯ ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಈ ಸತ್ಪುತ್ರರು ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪದವಿಗೆ ಭೂಷಣಾವಹವಾಗುವಂತೆ, ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ, ಜಾಣತನದಿಂದ, ಮುತ್ಸದ್ದಿತನದಿಂದ ಜರುಗಿಸಿದರೆಂದು ನಿವೇದಿಸಲು, ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷಪಡುವೆವು. ಲಾಲಾಜಿಗಳೆಂದರೆ, ಹಿಂದೀ ಲೋಕನಾಯಕರೊಳಗಿನ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಮಹಾಪುರುಷರಾಗಿರುವರು. ಮಾತೃಭೂಮಿಯ ಸೇವೆಯಿಂದ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಆಪತ್ತುಗಳಿಗೆ ಧೀರತೆಯಿಂದ ಎದುರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ದೇಶತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡುವಂಥ ದುರ್ಧರ ಸಂಕಟವನ್ನು ಗುಣುಗುಟ್ಟದೇ ತಾಳಿ, ಪರದೇಶದಲ್ಲಿಂದ ಸಹ, ದೇಶಸೇವೆಯ ವ್ರತವನ್ನು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ಹ್ಯಾಗೆ ನಡಿಸಿದರೆಂದು ಲೋಕವು ಅರಿತಿರುವದು. ಅವರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ, ಉಚ್ಚಾರಗಳಲ್ಲಿ, ಆಚಾರಗಳಲ್ಲಿ, ದೈವಿಕ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಜೀವನಕಳೆಯು ಇರುವದು. ಅದರ ಪ್ರತ್ಯಂತರವು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ, ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಕರ್ತವ್ಯದೊಳಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಓದಿ ನೋಡಿದರೆ, ದೇಶಸೇವೆಯ ಕರ್ತವ್ಯದ ಧ್ವನಿಯು ಅದರ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಶಬ್ದದೊಳಗೆ, ಪ್ರತಿ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದೊಳಗೆ, ಝೇಂಕರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸತ್ಯತತ್ವಗಳ ಪ್ರಕಾಶವು ಅವರ ನುಡಿಗಳೊಳಗೆ ಉಜ್ವಲವಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಪಂಜಾಬ ಪ್ರಾಂತವು ತನ್ನ ಫಿರ್ಯಾದನ್ನು ಲಾಲಾಜಿಯವರ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಿರುವದು. ಅವರ ಸಂದೇಶದ ಇತ್ಯರ್ಥವು ಇಷ್ಟೇ. ಪರಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಬೇಡಿರಿ; ಸದೈವ ಕರ್ತವ್ಯದೊಳಗೆ ಮಗ್ನರಾಗಿರಿ; ಪರರು ನಿಂದಿಸಲಿ, ವಂದಿಸಲಿ, ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಧ್ಯೇಯದ ಕಡೆಗೆ ಇಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ವಿಚಲವಾಗಗೊಡದೇ, ಹೊಡೆದು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿರಿ. ಉದ್ಧರೇತ್ ಆತ್ಮನಾತ್ಮಾನಮ್। ನಾತ್ಮಾನಮವಸಾದಯೇತ್ ॥ ಆತ್ಮೈವ ಆತ್ಮನೋ ಬಂಧುಃ। ಆತ್ಮೈವ ರಿಪುರಾತ್ಮನಃ॥ ಇವರ ಸಂದೇಶದ ಸಾರಾಂಶವು ಇದೇ. ಅವರ ಉಪನ್ಯಾಸದ ವಿಸ್ತೃತ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೈಕೊಳ್ಳುವೆವು.

ಈ ಅಧಿವೇಶನದೊಳಗೆ ಲಾಲಾಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ಜನ್ಮಭೂಮಿಯಾದ ಪಂಜಾಬದ ಕರುಣ ಕಥೆಯನ್ನು ಹಕ್ಕಿನಿಂದ ನಿವೇದಿಸಿದರೆ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮಹಮ್ಮದೀ ಬಾಂಧವರ ಖಿಲಾಫತಿನ ಹೃದ್ಗತವನ್ನು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಚರ್ಚೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಹೊರಗೆಡಹಿದರು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಗಳೆಂದರೆ, ಅವರೇನು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲ! ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ, ನಮ್ಮ ಪುರಾಣಕಾಲದ ಯೋಗಿಗಳ ಮತ್ತು ತಪಸ್ವಿಗಳ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. "ಸತ್ಯಂ ವದ, ಧರ್ಮಂ ಚರ" ಎಂದು ಹೇಳುವದಕ್ಕಿಂತ, ಆಚರಿಸುವದೇ ಫಲಪ್ರದವೆಂದು, ಅವರು ತಮ್ಮ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಧರ್ಮದ ಕಠಿಣತರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುವರು. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಅವರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಧರ್ಮದ ಅಂಗವೇ ಆಗಿರುವದು. ಇವರಂಥ ಸಂಸಾರಿಕ ಯೋಗಿಗಳು ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೈಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಎಣಿಸುವಷ್ಟು ಆದರೂ ದೊರಕುವದು ದುರ್ಲಭವು. ರಶಿಯಾದೊಳಗಿನ ಮಹಾವಿಖ್ಯಾತ ಟಾಲಸ್ಟಾಯರಂಥ ಅದ್ವಿತೀಯ ವಿಭೂತಿಗಳು ಇವರಾಗಿರುವರು. "ಜಗತ್ತಿನೊಳಗ ಇಂಥ ಮಹಾಪುರುಷರು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ತೋರಿಸಿರಿ" ಎಂದು ಲಾಲಾಜಿಯವರೇ ತಮ್ಮದೊಂದು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ದೇಶಭಕ್ತರ ಸಂಯೋಗವು ಕಲಕತ್ತೆಯೊಳಗೆ ಮೊನ್ನೆ ಕೂಡಿಬಂದಿತ್ತು. ಅವರ ಮತಗಳ ಮಂಥನವೂ ಅಂದಿಗಾಯಿತು. ಅವರ ಸೇವಾತತ್ಪರತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಹಿಂದಮಾತೆಯು ಅವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸದಿರದು. ಇಂಥ ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕ ಮಹಾನುಭಾವರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳ ದರ್ಶನವು ನಮ್ಮ ವಾಚಕರಿಗಾಗಬೇಕೆಂದು, ಮಹತ್ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಇಂದಿಗೆ ಮುದ್ರಿಸಿರುವೆವು. ಅವುಗಳ ದರ್ಶನದಿಂದ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೆ ದೇಶಸೇವೆಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯು ಉಂಟಾಗಲಿ; ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಮಾತೃಭೂಮಿಯ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಉತ್ಕರ್ಷವಾಗಲೆಂದು ಬಯಸಿ, ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸುವೆವು.

“ಉದ್ಧರೇದಾತ್ಮನಾತ್ಮಾನಮ್.”

❋ ಜಾದಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆ. ❋

ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಲಾಲಾ ರಜಪತರಾಯರ ಭಾಷಣವು.

ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯರ ಭಾಷಣವು ಬಹಳೇ ವಿಸ್ತೃತವಿದೆ. ಅದರ ಸಾರಾಂಶವನ್ನಷ್ಟು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆವು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಲಕತ್ತಾ ನಗರಿಯು ಎಷ್ಟು ಉಪಕರಿಸಿದೆ? ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಮಹರ್ಷಿ ದಾದಾಭಾಯಿ ನವರೋಜಿಗಳು ಇದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಮಹಾಮಂತ್ರವನ್ನು ಎಂತು ಅರ್ಪಿಸಿದರು ಎಂಬುವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ, ತಮಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಸನ್ಮಾನವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಆಭಾರಗಳನ್ನೆಣಿಸಿ, ಪ್ರಚಲಿತ

ರಾಜಕೀಯ ಕಾದಾಟದ

ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದರು. ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದೊಳಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಾದಾಟವೇ ಸಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ರಾಜಕಾರಣದ ಸರಳ ಗತಿಯು ಇಂದಿಗಿಲ್ಲ. ಮೊದಲಿನ ರಾಜಕಾರಣದೊಳಗೆ ಮತಭೇದಗಳಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ, ಹೇಳಬಹುದು. ಮೋಣಕಾಲೂರಿ ಯಾಚನೆ ಮಾಡುವ ಮನೋವೃತ್ತಿಯು ಇಂದಿಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಧಿಟ್ಟ ಮತ್ತು ಫಲದಾಯಕ ಕೃತಿಯ ಬೆಂಬಲವಿದೆ. ಇಡೀ ದೇಶವು ಮಹತ್ತಾದ ಸಾತ್ವಿಕ ಕಾದಾಟದ ವ್ಯಥೆಯಲ್ಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಕ್ರಾಂತಿಯೆಂದು ಹಳಿಯುತ್ತಿರುವರು.

ಕ್ರಾಂತಿಯೆಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು

ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ, ಕೆಲವರು ಬೆರಗಾಗಿ ಬೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವರು. ಇಂಥ ಶಬ್ದಗಳೇನು ನನಗೆ ಬೆದರಿಸವು. ಈಗ ನಡೆದಿರುವ ಯುಗವು ಅನೇಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕ್ರಾಂತಿಕರವದೆ. ಈಗಿನ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿರುವದು; ಧಾರ್ಮಿಕ, ನೈತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಶಿಕ್ಷಣವಿಷಯಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ತತ್ವಗಳೂ, ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಇನ್ನು ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿ ಹೊಂದುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವವು. ಸ್ವಭಾವತಃ ನಾವೇನು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕರಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಚಲವಲವು ಯಾವಾಗಲೂ ಶಾಂತತೆಯಿಂದ ಅಸ್ತೆ ಅಸ್ತೆ ನಡೆದಿರುವದು. ಆದರೆ, ಹಿಮ್ಮೊಡೆದು ಸಾಗಬೇಕೆಂದು ನಾವು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಮುಂದರಿಯಹತ್ತಿದರೆ, ಕಡೆಗೆ ಮಾತ್ರ ತ್ವರೆಯಿಂದ, ಉಸ್ಸ ಉಸ್ಸ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಸಾಗುವದು ನಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವವು. ಹೀಗಿರುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಕ್ರಾಂತಿಯು ಎಲ್ಲಿದೆ? ನಮ್ಮ ಸದ್ಯದ ರಾಜಕೀಯ-ಕಾದಾಟದೊಳಗೆ,

ಒಂದು ಮೌಜು

ಕಂಡು ಬರುವದು. ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಈಗಿರುವ ವಿಧದ ಕ್ರಾಂತಿಯು ರಾಜ್ಯಕರ್ತರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮಮೇಲೆ ಹೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಔದ್ಯೋಗಿಕ, ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕರ್ಯಾರು? ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದವರ್ಯಾರು? ಇಂಗ್ರೇಜಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ, ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳಿಂದ, ಕಾಯಿದೆಗಳಿಂದ, ನ್ಯಾಯಕೋರ್ಟುಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬಹುಪರಿಯಿಂದ ಅದಲುಬದಲು ಮಾಡಿದವರ್ಯಾರು? ಇಂಥ ಕ್ರಾಂತಿಯೊಳಗಿನ ಕೆಲವು ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು ನಮಗೂ ಬೇಕಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಸ್ವತಃ ರಾಜ್ಯಕರ್ತರಿಂದ ಸಹ ಅವರೊಳಗಿನ ಯಾವದೇ ಉಪಾಂಗವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದು. ನಮಗೀಗ ಕಾಣುವ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವನ್ನಂತೂ, ರಾಜ್ಯಕರ್ತರೇ ಉಂಟು ಮಾಡಿರುವರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ದೂಷಿಸುವದಿದ್ದರೆ, ದೋಷಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದವರು ಅವರೇ ಸರಿ. ಇನ್ನು ಮಾತ್ರ, ಈ

ಕ್ರಾಂತಿಯ ಘಡಿಯಾರದ

ಮುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವದು ಸರ್ವಥಾ ಅಶಕ್ಯವು. ಸಾರಾಂಶ ನಾವೊಂದು ಬಿರುಸಾದ ಕಾದಾಟದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡಿರುವೆವೆಂಬುವದು ನಿಜವು.

ಅವರ ಅಂತಿಮ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಗುವದೆಂಬ ದೇ ಶಿಪಂಚನೆಯ ವಿಷಯವು ಈ ಕಾದಾಟದ ಅಂತ್ಯವು, ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಬೇಕೆಂದು. ಸಮಂಜಸ ವ ಸ್ತು ಸುಶಿಕ್ಷಿತವರ್ಗದವರ ಸದಿಚ್ಛೆಯಿದೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪುಂಡತನದ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಪಶುಗಳನ್ನು ಸಹ ಶ್ಲಾಘಿಸಲು ಅವರು ದ ಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಾಂತತೆಯ ದಾರಿಯಿಂದಲೇ ನಡೆದ, ರಾಜ್ಯಕರ್ತರಕೂಡಿರುವ ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಜಿವಂತಾಗಿ [illegible] ವೇ ಕೆಂದು ನಾವು ಮನಃಪೂರ್ವಕ [illegible] ಸುತ್ತಿದ್ದೆವೂ, ಅಧಿಕಾರವಂತರಾದ ಅನೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು

ನಮ್ಮ ಸದಿಚ್ಛೆಯನ್ನು

ಮುರಿ [illegible] ಹವಣಿಸುತ್ತಿರುವರ [illegible] ಗಳಿಂದಲೇ ನಾವು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡಿಸುವೆವು, [illegible] ಅವರು ಈ ಉಪದ್ವ್ಯಾಪವನ್ನು ನಡಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಹೀಗಾಗಿ [illegible] ಲಕ್ಷ್ಯವೇ ನಾವ [illegible] ಪ್ರಜಾತ [illegible] ರಾಜಕೀಯ [illegible] ಸಂಪಿಸಿ [illegible] ನಾವು ಶಿಲುಕಿ [illegible] ಇನ್ನು ಜಾ ರಾತನದಿಂದ, ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ, ಧೈರ್ಯದಿಂದ [illegible] ಚಿತ್ತದಿಂದ, ಈ ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ [illegible] ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂದರ್ಭದೊಳಗೆ

ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕ

ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರಂದ ಅದ್ವಿತೀಯ ಮುಖಂಡರ ಆಕಸ್ಮಿಕ ನಿಧನವಾದದ್ದುಮೂಲಕ, [illegible] ತುಂಬಿ [illegible] ದಂಥ ಇತೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಾನಿಯಾಗಿರುವದು ಹೇಳಿ, ಲೋಕಮಾನ್ಯರ [illegible] ಮಾಡಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ [illegible] ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ [illegible] ಅಪ್ಪಕೆ [illegible] ಸುದಾಪತು [illegible] ಚರ್ಚೆ [illegible] ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲೇ [illegible] ಈ ಸಭೆಯ [illegible] ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ [illegible] ತೀರಿಸಿ [illegible], [illegible] ಪ್ರಕ [illegible] ಕ್ರಮವಾಗಿ [illegible] ಚರ್ಚಿಸಿದರು.

[illegible] ನಮಗೆ ಸಹ ಸಹಾಯಕ [illegible] ಲೆಕ್ಕ [illegible]

ನಾದಿರಶಾಹಿಯು

[illegible] ಸ್ವಾತಂತ್ರವನ್ನು [illegible] ಸಹಿತ [illegible] ರಿಸಿ, ಪಂಜಾಬ [illegible] ಗಳಿಗೆ, [illegible] ದಿಂದ [illegible] ರಣವಾದ [illegible] ಇದೇ [illegible] ಅವರ [illegible] ಇವರ [illegible] ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ [illegible] ಮಾಡಿದ [illegible] ಚೌಕಶಿಯನ್ನು, [illegible] ಲಿಕ್ಕೆ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅವರು ಆಮಂತ್ರಣ ಮಾಡಿದವರ ಹಂಟರ ಕಮಿಟಿಯ [illegible] ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಸಪ್ರ ಮಾಣ ನಿರಾಕರಿಸಿ, [illegible] ಸಂಸ್ಥಾನ [illegible] ಹಿಂದೀ [illegible] ರವರೂ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ [illegible] ಹಿಂದೀ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ನಾಮದಾರ ಶಾಹಿಗಳವರೂ, ಇದೇ ಹಿಂದೀ ಲೋಕಮತವೂ ಒಂದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿವೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಪಂಜಾಬ ಪ್ರಕರಣದ ವಿಷ ಯವಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ— ಪಂಜಾಬ ದೊಳಗಾದ ಕೊಲೆಯು [illegible] ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿರುವದು.

ನಾವು ಸರ [illegible] ರವರ ಕೃತ್ಯಗಳ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮತ್ತು [illegible] ಮಾಡಬೇಕು [illegible] ವರ್ತನೆ ಅವರ ಜೊತೆಗಾರರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗ ಬೇಕು [illegible] ರವರು [illegible] ಹಂಟರ [illegible] ಕಮೀಟಿಯ [illegible] ಅಲ್ಪ [illegible] ರಿಪೋರ್ಟಿನ [illegible] ತಿಳಿಸುವದೇ [illegible] ತಮ್ಮ [illegible] ಅರಿವು [illegible] ಗೊತ್ತ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ ಅವರನ್ನು [illegible] ಬೇಡುವ [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರ [illegible] ಸಕಾರಣವದೆ ಪಂಜಾಬದೊ ಳಗೆ [illegible] ಯಿದೆ [illegible] ಇನ್ನು [illegible] ಹೇಳುವದ [illegible] ನಿಸ್ಸಂ [illegible] ಕ್ತಿ ಪ್ತ [illegible]

ಮುಯ್ಯಿಗೆ ಮುಯ್ಯಿ

[illegible] ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಅದ್ [illegible] ಪ್ಯವು [illegible] ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳ ಪುನರು ಕ್ತಿಯಾಗ [illegible] ವರ್ಣ [illegible]

[illegible] ತರದಲ್ಲಿ ಗಿದೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರವು, ಬ್ರಿಟಿಷರ ಪ್ರಧಾನ [illegible] ಲ್ಲ, [illegible] ಮತ್ತು [illegible] ಈ ಸಮಗ್ರ [illegible] ಪ್ರಧಾನ ಅಪರಾಧಿ [illegible] ಸ್ಥಿತಿ [illegible] ಅತ್ಯಾಗ್ರಹದಿಂದ ನಮ್ಮ [illegible] ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ವಲ್ಲವೆ? ಬ್ರಿಟಿಷ ರಾಜ್ಯದ ನ್ಯಾಯನೀತಿಗೆ ಅತ್ಯ ಹಿರಿದಾದ [illegible] ಗಳು [illegible] ನಾವಂತೂ [illegible] ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇವೆ [illegible]

ಸಮಭಾಗಿ ಪಾಲುಗಾರ

ರೆಂದರೆ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ [illegible] ಪ್ರ ಜಾ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯ ಹಕ್ಕು ಉಂಟೆಂಬ ಅದುವು ಹೊರ ಬಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ [illegible] ಹೊರೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸ [illegible] ನಾವು [illegible] ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕೆಯೊ ಳಗೆ ಕಾನಡಾದೊಳಗೆ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದೊಳಗೆ, ಇಂ [illegible] ಒಳಗೆ ಒದಗಿ ಯಾವ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯ ಹಕ್ಕುಗಳು [illegible], ಅದೇ ವಿಧದ ಸ್ವತಂ ತ್ರತೆಯನ್ನು ಅವರಂತೆಯೇ ಇನ್ನು ನಾವು ಬೇಗನೆ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಪಂಜಾಬ ಪ್ರಕ ರಣದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸರ ಶಂಕರ ನಾಯ್ಯರವರ ಧೋರಣವನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವರ ಕರ್ತ ವ್ಯದಕ್ಷತೆಯನ್ನೂ, ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗವನ್ನೂ, ನ್ಯಾಯ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನೂ ಕೊಂಡಾಡಿದರು.

ಖಿಲಾಫತಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ

ನಮ್ಮ ಮಹಮ್ಮದೀ ಬಾಂಧವರ ಬೇಡಿಕೆಯು ನ್ಯಾಯ ವದೆ ಅವರಿಗೆ ಇಂಥ ಸಮಯ ನೈತಿಕ ಬೆಂಬಲ ವನ್ನು ಕೊಡುವದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವದೆ. ಖಿಲಾಫ ತಿಯ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಅವರಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಮಹಮ್ಮದಿ ಬಾಂ ಧವರೊಂದಿಗೆ ನಾವಾದರೂ ರಾಜ್ಯತೃಷ್ಣೆಯ ಸಾ ಮ್ರಾಜ್ಯ ಸತ್ತಾವಾದಿಗಳನ್ನು ನಿಂದಿಸುವದೂ, ನಿ ಷೇದಿಸುವದೂ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೇ ಸರಿ ಇದಲ್ಲದೆ, ಹಿಂದೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭಾವೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯತೆಯ ಇವಾ ರತು ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ, ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಬಾಳಲಿಕ್ಕೆ, ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಐಕ್ಯವೇ ಭದ್ರವಾದ ಆಧಾ ರವೆಂದು, ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಹಿಂದೀ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆ [illegible] ಧೋರಣವೇ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿದೆ ಈ ಹಿಂದೂ ಮು ಸಲ್ಮಾನರ ಐಕ್ಯದ ಧ್ಯೇಯಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಮ್ಮದೀ ಯರ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ, ಅವರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮನೋವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಬಾಧೆಯಾಗದಂತೆ ಖಿಲಾಫತಿನ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಐಪರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಮಹಮ್ಮದೀ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ನೆರವಾಗಲೇ ಬೇಕು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಗೆಂದು ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಕಳುಹಿಸ ಕೂಡದು ಹಿಂದೀ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ತರಿಸ ದ [illegible] ಬೇಡಿಕೆಯು ತೀರ ನ್ಯಾಯವದೆ ಅಧ್ಯ ಕ್ಷರು ತುರ್ಕೀ ತಹನಾಮೆಯಿಂದ ತುರ್ಕೀ ಸಾಮ್ರಾ ಜ್ಯದ ವಿಭಾಗಣಿಯೆ ಮಾಡಿದೆ, ಅದರಿಂದ ತುರ್ಕರಿ ಅನ್ಯಾಯವೆಷ್ಟಾಗಿದೆ, ಎಂಬ ನನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿ ಪ್ರಚಲಿತ

ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವಿಷಯು.

ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವಿ ಷಯ [illegible] ಕಲ್ಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ [illegible] ನಡೆಯುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಿಂದೀ ಲೋಕ ಮತಕ್ಕೆ [illegible] ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಪದ್ಧತಿ ರೂಢಿಯಿದೆ ರೂಢಿಯಂತೆ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ನನ್ನ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮ ತವನ್ನ ನಾನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಬಹುದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆಂದರೆ, ಒಂದು ವಿಧ ಲೋಕಮತಪ್ರಿಯ [illegible] ವಿಷಯದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮ ತವನ್ನು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗಿಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇ ಕುತ್ತದೆ ಇದೇ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಾನೂ ಮಾ ಡೆನು [illegible] ಈ ವಾದಗ್ರಸ್ತ ವಿಷಯ [illegible] ನಾನು ಏನೂ [illegible] ಎಂ ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವಗಳ [illegible] ಕ್ಷಣೆಯನ್ನು [illegible] ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಮಾಡಿದರು

(ಮುಂದರಿಯುವದು)

ಶೆಕ್ಕಾರ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಾಠಶಾಲಾಧ್ಯಾಪಕ ಶ್ರೀ ದ ಭಟ್ಟಾತ್ಮಜ [illegible] ವಿರಚಿತವಾದ

" ಆತ್ಮವಿದ್ಯಾರಹಸ್ಯ ".

ವೆಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರತಿಗಳು ಅಚ್ಚಾಗಿದ್ದವು ವಾ ಚಕ್ರುಗಳು ಅವಶ್ಯಕ [illegible] ಕೆಳಗಿನ ವ ತಿಳಿಸಿದರೆ, ಕೃತಿಯು ಪುಸ್ತಕವಾಗಿ ಕಳಿಸಲ್ಪಡುವ

ಪತ್ತೆ — ಗಣೇಶ ರಾಮ [illegible]

[illegible] ನಂ ೧

ಪೋಸ್ಟ— ಕುಮಟ

ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾರವಾರ

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಯತರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಆಧಾರವಾದ ಉದ್ಯೋಗವೆಂದರೆ, ಶೇತಕೀಧಂದೆಯು. ಅದು ಈಗೀಗ ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತ ಬಂದಿದೆಂಬದು ಸರಕಾರಿ ಅಡಳಿತೆಯ ವಾರ್ಷೀಕ ರಿಪೋರ್ಟಗಳನ್ನು ತೆರೆದರೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ ವರ್ಷಾನುವರ್ಷ ನಾವಿರಗಟ್ಲೆ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಕ್ಷೇತ್ರವು ಜಂಗಲಮಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪರಾನವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯೂ, ಕೃಷಿಕರ್ಮಕ್ಕೆ ತೀರ ಅವಶ್ಯಕ ಜಾನುವರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತನೆಂಬದು ಸಹ ಅದೇ ರಿಪೋರ್ಟುಗಳು ಒಪ್ಪರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ಸರಕಾರವು ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಎಚ್ಚತ್ತು, ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಆ ಕ್ಷಯವನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಲು ಯಾ ತಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿಲ್ಲೆಂಬುವದು ಖೇದಕರವು. ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಘಟಿಸಿದ ಅನರ್ಥಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿ, ಚಲವಲದಿಂದಲೂ, ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಸರಕಾರದ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ವಿಚಾರದಬಗ್ಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಮಿಷನುಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುವಂತೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಂಗಲ ಧೋರಣದಬಗ್ಗೆ ಎಲಿಕಗೆಡೆ ನಡಿಸಿದ ಚಲವಲದ ಗೋಕುಗ ವಿವಾದಾಂಶಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನಿಷ್ಕರ್ಷಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಬ್ಬ, ಇಬ್ಬರೇ, ನಿಯೋಗಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿರುವರಷ್ಟೇ. ಅವರು ಬಂದು ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಜಂಗಲಧೋರಣವನ್ನು ಸ್ಥಿರವತಿಸಿ ಅವಶ್ಯವಿರೋಧವಾದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಪರ್ವತಿಸ್ಯಾರು

೨. ಅದರೆ, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ತಾಲೂಕ ಒಂಗಣೆ ಮುಂತಾದ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡಾನೆಗಳ ೧-೨ ಹಿಂಡುಗಳು ಬಂದು ರಯತರು ಬಹು ಶ್ರಮದಿಂದ ಬೆಳಿಸಿದ ಪೀಕು ನಷ್ಟ ಪಡಿಸುತ್ತಿರುವವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಇಂಥ ಹಿಂಡುಗಳು ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ೨-೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅದಿಕಾರಿಗಳು ಅವುಗಳ ಲೂಟಿಯನ್ನು ತಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿಲ್ಲ ಹೊನ್ನಾವರ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಇದೇ ರೀತಿ ಅವುಗಳ ಸೂರೆಯಾದಾಗ ರಾ। ಸಾ। ಓಸ್ಟ್ರರರು ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲ ಪಡಿಸಲುವಾಗಿ ಜಂಗಲ ಕ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಅವಶ್ಯವಾದ "ಅಪ್ಪಣೆ" ಯನ್ನು ಗಳಿಸಲು ವಿಶ್ವಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ, ಆಗದೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹಾಧಿಪರ ಮುಖಾಂತರ ಮನವಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಜಂಗಲಖಾತೆಯು ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಇವಕ್ಕಾಗಿಯೇ ತಂದ ಭಾರಿ ಕ್ರಯದ ಬಂದೂಕಿನಿಂದ ಹಿಂದು ಕಾಡಾನೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿದಮೇಲೆ, ಆ ಕಾಲದಿಂದ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ರಯತರು ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿದರು ಅದರೆ, ಒಂಗಣೆ ಕಡಿಯ ರಹಿತರನರವಾಗಿ ಯಾವ ಮಹನೀಯರೂ ಇನ್ನೂ ಮುಂದರಿಯದಿದ್ದದರಿಂದಲೂ, ಆ ಅಸಹಾಯ ಬಡ ರಯತರು ಕಾಡಾನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ತಕ್ಕ ಸಾಧನಗಳ ಅಭಾವದಿಂದಲೂ ಪೂರ್ಣ ಕಂಗೆಟ್ಟು ನಿರಾಶರಾಗಿ, ಮೈಸೂರ ಕಡಿಯ ಹಾದಿಯನ್ನನುಸರಿಸಲುದ್ಯುಕ್ತರಾಗಿರುವರೆಂದು ಕೇಳಿ ವಿಷಾದ ಪಡುವೆವು

೩. ಹಾಗಾದರೆ, ಮೈಸೂರ ಸರಕಾರವು ಅವರನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ಆಶ್ರಯ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿರತಕ್ಕದ್ದೇ ಅಲ್ಲ ಅವರನ್ನು ಆಳಿಸುವಂತೆ ಸತ್ಕರಿಸಿ, ಬೀಜ, ಎತ್ತು, ಮನೆ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಎರಡು ವರ್ಷ ರಾಜಾರ್ಥವಿಲ್ಲದೆ ಬೇಕಾದ ಪೈರನ್ನು ಬೆಳಿಸಿ ಜೀವಿಸಲು ಅನುಕೂಲಿಸುತ್ತದೆಂದು ಈಗ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಜಾಹೀರಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರ ಸರಹದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಾವಿರಗಟ್ಲೆ ರಯತರು ಜಂಗಲ ಕಾನೂನುಗಳ ಪ್ರತಿಬಂಧದ ಮೂಲಕ ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವರೆಂಬುದು ಸಹ ಜಾಹೀರಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿವಂತ ಸರಕಾರವು ಈ ರಯತರ ಹಿತದಿಂದ ಅವರಿಗಾಗುವ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ, ರಯತರನ್ನೂ ಅವರು ಬೆಳಿಸಿದ ಪೈರನ್ನೂ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಕಾಪಾಡದಿರುವದು ತೀರ ಅನುಚಿತವೆಂದೂ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಂದಾಯದ ಬಹಳ ಹಾನಿಯಾದೀತೆಂದು, ಯಾರೂ ಹೇಳ್ಯಾರು. ಅದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹಾಧಿಪರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯದ ಸಾದ್ಯಂತ ಹಕೀಗತನ್ನು ತಿಳಕೊಂಡು, ಹಂದಿ-ಹುಲಿ ಮತ್ತು ಕಾಡಾನೆಗಳ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ಅಡಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವಿವಾರಣೆಯನ್ನು ವಿಲಂಬವಾದದೆ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಸವಿನಯ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೇತಕೀಯ ಪ್ರಗತಿಗೆ, ರಯತರ ಜೀವಿತಕ್ಕೆ ಮಿತಿ ಇಲ್ಲದ ಪ್ರತಿಬಂಧಗಳುಂಟಾಗುವೆಂಬುವಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

೪. ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಗೋಕರ್ಣ ರಥಬೀದಿಯ ಮಾರ್ಗವು ಬಹಳೇ ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅದರೊಳಗಿಂದ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗುವ ಒಂದು ಹಳ್ಳದ ನೀರು ಸರಾಗವಾಗಿ ಸಾಗಿ ಹೋಗದೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ತತೆಪ ಅದರಿಂದ ಮಲೇರಿಯಾ ವೈರಿ ಜಂತು ರೋಗಗಳಾಗಿ ಜನರು ಸತ್ತಾಗುತ್ತಿದ್ದರು ಸೆನೆಟರಿ ಖಾತೆಯಿಂದ ಆ ಮಾರ್ಗವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಆ ಹಳ್ಳವು ದುರುಸ್ತ ಆಗಬೇಕಾಗಿ ಬಿರಮ ಹೊರ್ದ್ದಾತೆ, ಸೆನೆಟರಿ ಆಫೀಸರರು ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಬಂದು ಪ್ಲೇನ ಇಸ್ಪೆಕ್ಟ ಆಗಿ, ಹೋಗಿತ್ತು. ಈ ಕುರಿತು ನಾವು ಗತವರ್ಷ ಜೂನ ೨೦ ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ಸಂಬಂಧ ಬರದ ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಸನೆಟರಿ ಖಾತೆಯವರು ಆ ರಸ್ತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ರೂಪಾಯಿ ೧೬,೦೦೦ ಮಂಜೂರ ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರವನ್ನೂ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಸಿಗಳ ಮುಖ್ಯವನ್ನೂ ಅಭಿನಂದಿಸವೆವು ಎರೇ ಮಾರ್ಗದ ದುರುಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಗೋಕರ್ಣ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಉತ್ಸವದ ದೊಡ್ಡ ರಥವು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಆ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಮಜಬೂತಾದ ಸಂಕ ಹಾಕಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ, ಕಬ್ಬಿಣದ ತೊಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ರಸ್ತೆಯ ಸಹ ೩-೪ ಫೂಟ ಎತ್ತರ ಮಾಡಬೇಕಾದೀತ ಯಾಕಂದರೆ, ಆ ಹಳ್ಳದ ನೀರು ಸಹ ಎಲ್ಲಿಯೂ ತತೆಯದೆ ಹೋಗಗೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಂಥ ಹುಟ್ಟಿಯ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಆ ರಕಮು ಸಾಲುವದೆಂದು ನಾವೇನು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ ಅದರೂ ದೇವರ ಉತ್ಸವದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನ ಬಾರದಂತೆ ರಥವನ್ನು ಆ ಸಂಕದಮೇಲಿಂದ ಹರಿಯ್ಯಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಹಾಗೆ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸವು ಶೀಘ್ರವಾಗಿಯೂ, ಮಜಬೂತಾಗಿಯೂ ಆಗಬೇಕೆಂಬುವದೇ ನಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯು.

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕಾಮಟಾ—ಮಳೆಯು ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ೮೭-೨೬ ಇಂಚು ಆಯಿತು ಪಳಿಜ್ಜರ ಮೈಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಬೇನೆ ಇದ್ದೇ ಇರುವದು

ಭಟ್ಕಳದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯ ಧಾರಣೆ ಮಣವಗೆ ೧೮ ರೂಪಾಯಿ ೩॥ ರಂತೆ ಇದ್ದು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊನ್ನಾವರಕ್ಕೆ ಗಾಡಿಮೇಲೆ ತಂದು ರೂಪಾಯಿ ೭ ೭। ರಂತೆ ಇವರೂ, ಇಲ್ಲಿಯ ಧಾರಣೆ ಇಳಿಯಲಿಲ್ಲ ಈ ವರ್ಷ ಧರ್ಮದ ಅಂಗಡಿ ಇಲ್ಲ ! ಬಡ ಜನರ ಗೋಳಾಟಕ್ಕೇನು ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ !! ಜಮೀನವಾರರ ಧಾಯಿ ದೆಸೆಗೂ ಮಿತಿ ಇಲ್ಲ

ಇಲ್ಲಿಯ ಶೇತಕಿ ಫಾರ್ಮಿನಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತು ಅದ್ದಂತೆ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿನ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗಿಂದ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಜನರು ಕೂಡಿ ರಾತ್ರೆ ಕರದರೆಗೆ ಉಪಕ್ರಮಗಳು ನಡೆದವು

ಮುಂಬ್ಯೆ ಕ್ಯಾದೆ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಮೆಂಬರಿಕೆಗೆ ಉಮೇದವಾರರಾದ ಶಿರ್ಶಿ ವಕೀಲ ರಾ। ಭೀಮರಾವ ರಿತ್ತಿಯವರು ಅವರ ಮಿತ್ರರಾದ ವಕೀಲ ಮಿ। ಕೊಲ್ಹಾಳಿ ಮತ್ತು ಗಂಗಾಧರ ರಾಮಚಂದ್ರ ಪಟವರ್ಧನ ಹೈರೇರು ಈ ತಾಲೂಕ ಮತದಾರರ ಸಮ್ಮತಿಗಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಿನ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರಿನಮೇಲೆ ಬಂದಿದ್ದರು

ಇಲ್ಲಿಯ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಡಿಪೋದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲದೆ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ರೇಂಜರ ಮತ್ತು ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಜವಾಬದಾರರಾದ ವಕ್ಷಕನ್ನು, ಈ ಡಿಪೋ ಮಾಲೀಕರು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಬಾಧ್ಯ ಇರುವರೆ. ಅವರ್ಯಾರೂ ಜನರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಿರೋದ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗ್ಯಾರೆಂದು ಕೇಳುವೆವು

ಅಂಕೋಲಾ— ಮಳೆಯು ಸಾಧಾರಣ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಕಪ್ಪುಮಣ್ಣಿಗೆ ಜ್ವರವೂ, ಕೆಲವರೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಈ ಬರುವ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲಕ್ಕೆ ಮೆಂಬರರಾಗಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಉಮೇದ್ವಾರರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಉಮೇದ್ವಾರನಿಗೆ ಮತ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕ್ಯೆಯಮಗೇನಿತ ಬೇಕು ಎಂಬುವಗಳ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಅದರಂತೆ ತಾಲೂಕಿನ ಲೋಕಮತವನ್ನು ಜಾಗ್ರತಿ ಪಡಿಸುವರೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯು ಸ್ಥಾಪನವಾಗಬೇಕಾಗಿ ಮುಖಂಡರಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ನಡಿಯುತ್ತದಂತೆ ಉಭಯ್ಯ ಶೀಘ್ರಂ

ಸಿರ್ಸಿ— ಆ ಹೋದ ತಿಂಗಳ ೨೫ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಕೂಡಿದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕಮೀಟಿಯಲ್ಲಿ, ಅಪ್ರತಿಮ ವಾದ ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನವೂ, ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗವೂ, ಅದ್ವಿತೀಯ ಬುದ್ಧಿ ದುರೀಣತ ಅಭಾವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಬಾಳಗಂಗಾಧರ ಟಿಳಕರವರ ಅಕಸ್ಮಿಕ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಾದ ಅಕಸ್ಮಿಕ ನಿಧನದ ಬಗ್ಗೆ, ಮಿ। ವಾಸುದೇವರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರು ತಂದ ದುಃಖಪ್ರದರ್ಶನೀಯ ಠರಾವು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಪಾಸಾಗಿರುತ್ತದೆ ಇದನ್ನು ಎಲ್ ಸಾಹೇಬರೇ, ಅಟದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೊಂದು ಗೊಟು ಅದಿಕ ಇದ್ದರೆ ನೋಡಿರಿ '

ಲೋಕಲಬೋರ್ಡಿಯ ಬಳಿಗೆ ಕೌನ್ಸಿಲ ಉಮೇದವಾರರ ಒಬ್ಬರ ದಿಂದಮೊಗ್ಗರು. ಹಿಂದುಮುಸಲ ಎರಡು ನಿಂತರೂ, ಹುರ್ತಕ್ಕೆ ಇಬ್ಬರ ಹೆಸರೇ ಕೇಳಬರುತ್ತಿದೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಮಿ। ಭೀಮರಾವ ರಿತ್ತಿಯವರು ೧ ಕಾರವಾರದ ಮಿ। ವೆಂಕಟ್ರಾವ ವಾದಿರವರು ೨ ಇಬ್ಬರ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಹಸ್ತೇ ಪರಹಸ್ತೇ ನಡೆದದೆ ಅದರೆ ' ಹೋಲಿಕೆಯ ಮಾ ಮರಿಂಗೆ ನೈಟೋಲೀತೆಯ ಬಾದ ಕುತ್ತಾಬಾಯಿಂಗಾ ಎಂಬಂತೆ ಇಲ್ಲಿದು ಎಷ್ಟೋ ಮತದಾರರ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ '

ಹೋದ ವರ್ಷದ ಅಕ್ಕಿಯ ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟದಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ರಕಮನ್ನು 'ಟಿಳಕರ ಮೆಮೋರಿಯಲ್' ಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂತ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಠರಾವು ನಾಪಾಸಾಯಿತು ಅದರ ಈ ಮೊದಲೇ ಕೂಡಿದ ಫಂಡಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಹ್ಯಾಗಾಗುತ್ತದೋ ನೋಡಬೇಕು

ಮತದಾರರಿಗೆ ಅರಿಕೆ.

ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಹೊಸ ಶಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವದು ಬರುವ ನವಂಬರ ೧೬ನೇ ತಾರೀಕಿಗೆ ಇರುವದು. ಮುಂಬೈ ಸರಕಾರದ ಈಗಿನ ನೇಮದಂತೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲದ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೇ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಆರಿಸಕಳ್ಳದ್ದದೆ, ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನಾದರೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಆರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುವ ಹಕ್ಕು ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಪರಿಷತ್ತು ಮುಂಬೈ ಸರಕಾರದವರ ಒಳಗೆ ಮಾಡಿದ ವಿನಂತಿಯು ನಿಷ್ಫಲವಾದಬಗ್ಗೆ [illegible] ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಅಂಥಾ ಎರಡು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಸಿಗುವವರೆಗೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕುರಿತ [illegible] ಚಳವಳ ಮಾಡುವದು ಅವಶ್ಯವದೆ

ಆವರೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನಾದರೂ ಆರಿಸುವದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೊರತೆ ವ ತ್ರಾಸಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಕೌನ್ಸಿಲಿನ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೆಂಬರನಿಗೆ, ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ತಿಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ಸಾಧನವಾಗಿರುವದು ಪರಿಷತ್ತಿನ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಹಾಗೆ ಆರಿಸಲ್ಪಡುವ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯು ಯೋಗ್ಯ ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಸಂಗತಿ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಕೊಡುವದು ನಮ್ಮ ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಮಿಟಿಯ ಕರ್ತವ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ತರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಆರಿಸುವದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತದಾರರಿಗೆ ಇದೇ ಮೊದಲನೇ ಪ್ರಸಂಗವಾಗಿರುವದರಿಂದ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮತದಾರರು ವಿಶೇಷ ಜಾಗ್ರತ ವ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಉಳ್ಳವರಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಸಂಬಂಧ ಒಳ್ಳೆ ವಿಷಯಗಳು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ [illegible] ತ್ರಾಸಗಳ ನಿವಾರಣೆ ಆಗತಕ್ಕದ್ದಿದ್ದು, ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ತಕ್ಕೊಂಡು [illegible] ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು [illegible] ದ ಕಾರಣದಿ [illegible] ನ್ಯಾಯ [illegible] ಪ್ರತಿನಿಧಿಯು [illegible] ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ [illegible] ಇರುವದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವದೆ [illegible] ಪ್ರತಿನಿಧಿಯು [illegible] ಬೇಕು.

ಕಾರಣ, ಮತದಾರರ ಪ್ರತಿನಿಧಿ [illegible] ಆ ಗೃಹಸ್ಥನ [illegible] ಕೊಡಬೇಕು. [illegible] ಪದ್ಧತಿಯು ಸ್ವರೂಪದ ಪ್ರತಿ [illegible] ಕಳುಹಿಸುವ ಪ್ರತಿನಿಧಿ [illegible] ಅಂಬಿಸಿ ಇರುವದರಿಂದ, [illegible] ಕೂಲ ಯಾ ಪ್ರತಿಕೂಲ [illegible] ಮತದಾರರೇ [illegible]

ಮತದಾರರು ತಮ್ಮ [illegible] ಉಮೇದವಾರನಿಗೆ, [illegible] ದೇಶ ಹಿತ ವಾತ್ಸಲ್ಯ [illegible] ನಿಗೆ ಕೊಡದೇ, ಈತನು ತಮ್ಮ ವರ್ಗದವನು, ಈತನು ನನಗೆ ಇಷ್ಟವೆ ನನ್ನ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಹಿತ ಮಾಡುವನು, ಈತನು ಬುದ್ಧಿವಂತನೆಂತ ವಿರಹಿತನಿದ್ದರೂ, ಶ್ರೀಮಂತನು ಮುಂತಾದ ಸ್ವಾರ್ಥಭಾವನೆಗಳಿಂದ ಅಯೋಗ್ಯ ಉಮೇದವಾರನನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಆರಿಸಿದರೆ ಆ ಮತದಾರರು ದೇಶ ದ್ರೋಹಕ್ಕೂ ಆತ್ಮ ದ್ರೋಹಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗುವರು ಮತದಾರರು ಆಯಾಯ ಪಕ್ಷಗಳ [illegible] ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿ, ಉಮೇದವಾರರ ಮುಖಸ್ತುತಿಯಿಂದಲೂ, ಯಾ ಸವಿನುಡಿಗಳಿಂದಲೂ ಮರುಳಾಗದೇ, ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಆಪ್ತ ಇಷ್ಟ [illegible] ಧರ್ಮದ ಭೇದಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ, ಚುರುಕು ಬುದ್ಧಿ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಮತ ಸತ್ಯಪ್ರೀತಿ ಉಳ್ಳವನನ್ನೂ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುಗುಳನಗೆಯಿಂದ [illegible] ನನ್ನೂ, ಅವರ ಬೆದರಿಕೆಗೆ ಅಂಜದಂಥವನನ್ನು ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಿತವನ್ನು [illegible] ನಿಜವಾಗಿ ಪಾತ್ರನಾಗಿರುವಂಥ ಉಮೇದವಾರನನ್ನೇ ಆರಿಸತಕ್ಕದ್ದು

[illegible] — ಕೌನ್ಸಿಲಿನ ಜಾಗೆಗೆ ಬಗ್ಗೆ ನಿಲ್ಲುವ ಎಲ್ಲ ಉಮೇದವಾರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರುಗಳು ಜಾಹೀರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವ [illegible] ತಿಂಗಳ ೧೫ ನೇ ತಾರೀಕಿನ ತನಕ ಅವಧಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮತದಾರರು [illegible] ಕಾದಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ಉಮೇದವಾರರ ಹೆಸರು [illegible] ನಂತರ, ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಗುಣಗಳುಳ್ಳ ಯೋಗ್ಯ ಉಮೇದವಾರನನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಆರಿಸುವದು, ಹಿತಕರವೆಂದು ಮತದಾರರಿಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಮೀಟಿಯು ಸೂಚನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ

ಜಿಲ್ಲಾ ಕಮೀಟಿ ಆಫೀಸು ಕಾರವಾರ ತಾ ೬-೯-೧೯೨೦	*M. K. Telang* ಸೇಕ್ರೆಟರಿ ಕಾನಡಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಕಮಿಟಿ

"ಅಡಿಗೆಬಿದ್ದರೂ ಮೂಗುಮೇಲೆ!"

([illegible])

[illegible] ದೇವತೆಯನ್ನು [illegible] ವಾಗಿ ಭಜಿಸುತ್ತಿರುವದು [illegible] ಸಂಗತಿಯೆಂತಲೇ [illegible] ಚೀನ ದೇಶವೇ ಈ ಚಹಾ ದೇವತೆಯ [illegible] ರಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ [illegible] ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ [illegible] ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿ [illegible] ಇವಳು ಜನರ ರಕ್ತದಮೇಲೆ [illegible] ವದರಿಂದ, ಆಧುನಿಕ [illegible] ಅಜಗಜಾಂತರ [illegible] ಯಾತಕೆಂದರೆ [illegible], ಮತ್ತು ಆಲ್ಕೊಮೊಟಿಕ್ [illegible] ದ್ರವ್ಯಗಳು [illegible] ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ಪಚನ [illegible] . ಮತ್ತು ಶರೀರ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯತೆಗೆ [illegible] ವಾಗಿರುವದರಿಂದ, [illegible] ತರತರದ ರೋಗಗಳ [illegible] ಉಳಿದ ಎರಡು ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ [illegible] ತಂಕುಸಿನಮೇಲೆ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮವಾಗುವದರಿಂದ, ವಿಪರೀತ ಮಾನದಿಂದ ಚಹಾ [illegible] ಸಂಭವವು ಕೂಡ ಇರುವದು ಇದಲ್ಲದೆ, ಚಹಾದ ಅಮಿತ ಪಾನ ಸೇವನೆಯಿಂದ ರಕ್ತಕ್ಷಯ, [illegible], ಮೂತ್ರಾಶಯಾದಿಗಳ ರೋಗಗಳು [illegible] ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಕಾರಗಳೂ ಉಂಟಾಗುವವು.

ಚಹಾದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವನ್ನೂ, ಚಹಾ ಅಂಗಡಿಗಳೊಳಗಿನ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಅಭಾವವನ್ನೂ, ಬಹುತೇಕ, ಚಹಾ ಭಕ್ತರು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬಲ್ಲರಾಗಿದ್ದರೂ, ವ್ಯಸನಾಧೀನರಾಗಿರುವದರಿಂದ ಮಾತ್ರ, ಅವರ ಆಟವೇನೂ ಸಾಗದಂತಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಚಹಾ ದೇವತೆಯ [illegible] ಭಕ್ತರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಮ್ಮ ಲಿಷ್ಟೋನಿಯನ್" ಪ್ರಭುಗಳವರು. ಆಗಿಗೆ ಬಿದ್ದರೂ ಮೂಗುಮೇಲೆ, ಎಂಬಂತೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತಮ್ಮ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಗೃಹಗಳೊಳಗಿನ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ, ಚಹಾದ ಅಮಿತಪಾನದಿಂದಾದ ತಮ್ಮ ಮಿದುಳಿನ ದೌರ್ಬಲ್ಯವನ್ನೇ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೇನೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ!

ವಾಚಕರೇ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಶಹರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಿಠಾಯಿಯ ಕಿಲ್ಲು ಇರುತ್ತಿದ್ದು, ಕೇರಿಯಂಥ ಸಣ್ಣ [illegible] ಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮಾಡಿದ ತಿನಸು ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕಾಗುವದು ಕಠಿಣವೆಂದು ಚಹಾ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಎಂದೂ ನೋಡದಿದ್ದವರಂತೆ ಈ ಪಂಡಿತರು ಬರೆದಿರುವರು. ಇದು ಲೇಖನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜನಾರ್ಥವಾಗಿ(Energy) ಪಡಿಸಿದಂಥ ಬಳ್ಳೇ ಸ್ಟ್ರಾಂಗ್ ಟೀದಿಂದಾದ ಪರಿಣಾಮ ವೋ ಏನೋ !"

ಇನ್ನು ಮಿಠಾಯಿಗೆ ಒಣ್ಣ ಬೆರಿಸುವವರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಂಥ ಮೋಟರ, ಟಾಂಗಾ, ಮೊದಲಾದ ಯಾನಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ, ಇಲ್ಲಿ [illegible] ಬೇರೆ ಸಾಧನಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಈ ವಿದ್ವಾಂಸರು ವಾದಿಸಿರುವರು. ಆದರೆ ಆ ಕೆಲಸವು ಇಲ್ಲಿ [illegible] ಗಾಡಿಗಳ ಮೂಲಕವೋ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಾಳಿಯ ಮೂಲಕವೋ, ಹೆಚ್ಚು [illegible] ನಡೆದಿರುತ್ತದೆಂಬುವದು ಕಣ್ಣಿದ್ದ ಕುರುಡರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವ ಬಗೆಯಾದರೂ ಹ್ಯಾಗೆ ಇದೇ ಇವರ ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರದೊಳಗಿನ ಪ್ರಾವಿಣ್ಯತೆ!

ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನಂದರೆ, ಯಾವದೇ ಒಂದು ಉಪಯುಕ್ತ ಸಂಗತಿಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕಿಂತ ಅದಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ತರುವದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಲೀ ತಲೆಬಾಗಲೀ ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೀಳುತ್ತಿರುವದರಿಂದ, ಈಗಿನ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲವು ತರುಣ ಪಂಡಿತರು ಈ ಸುಲಭವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವದು ಸಹಜವದೆ. ವಾದವಿವಾದಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದೇ ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುವದರಿಂದ, [illegible] ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಇವರು ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ [illegible] ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವರು ಯೋಗ್ಯಾಯೋಗ್ಯ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಇವರು ನೋಡರು. ಜಯಾಪಜಯವನ್ನು ಇವರು ಅರಿಯರು. "ಬಿದ್ದರೇನಾಯಿತು, ಮೀಸೆಗೆ ಮಣ್ಣು ಹತ್ತೀತೇ?" ಎಂದು ವಾದಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಹ ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವಂಥ ಹಟವಾದಿಗಳಿವರು. ಇಂಥವರೇ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಘಾತಕರು. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಲಿಷ್ಟೋನಿಯನ್" ಮಹಾಪ್ರಭುಗಳ ಲೇಖವೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಭುಗಳು ಅಸತ್ಯಾಶ್ರಯವನ್ನು ಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಕಲಂಕ ತಂದುಕೊಂಡ ಬಗ್ಗೆ, ಕಿಂಚಿತ್ ದುಃಖವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸತ್ಯಾಶ್ರಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ "ಲಿಷ್ಟೋನಿಯನ್" ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡದ್ದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಆನಂದವೇ ಸರಿ!

ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಬಳದ ಸಾವು!!

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಭೆಯು ಮೊನ್ನೆನ ದಿವಸ ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಕೂಡಿತ್ತು. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇನೋ ಶಾಲೆಯು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಹೆಡ್ಡ ಮಾಸ್ತರರಾದ ರಾ ರಾ ಸ್ವಾಮೀ ಗೋವಿಂದ ಕಲಘಟಗಿಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ನೂರು ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು ಒಂದು [illegible] ಕೆಂಬ ಸುದ್ದಿಗನುಸರಿಸಿ, ಪ್ರಸ್ತುತ [illegible] ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿವ್ವಳ [illegible] ಕೆಲಸ ನಡೆಯಬೇಕು. ಆದರೆ, ಆಗಸ್ಟ ತಿಂಗಳಿಂದ ಸಂಬಳವನ್ನು [illegible] ಬಾರದೆಂದು [illegible] ಮಾಡಿದರು [illegible]

KANARA NEWS.

SPECIAL SUPPLEMENT.

Our Correspondent's Special Wire.] 10—9—1920.

Non-Cooperation Resolution Accepted.

Congress reassembled Wednesday. Noncooperation vehemently discussed. Gandhi's programme accepted. surrender titles, honorary offices; nonattendance official, semiofficials functions; gradually withdrawing children Government Schools, Colleges, establishing National Educational institutions. Boycott British Courts, establishing arbitration Courts. Refusing Mesopotamian service. Councilboycott: Boycott foreign goods. Pal's amendment:- sending mission to England, demanding immediate autonomy, if refused, adopting active Noncooperation dropping Councilboycott.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.— ಸ್ಪೆಶಲ ಪುರವಣಿ,

ತಾಜಾ ತಂತೀಬಾತ್ಮಿಯು ಭಾಷಾಂತರ. ತಾ. ೧೦—೯—೧೯೨೦.

(ಮುಂಬಯಿಯ ಬಾತ್ಮೀದಾರರಿಂದ)

ಕಳೆದ ಬುಧವಾರ ತಿರುಗಿ ಜಾಡಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯು ನೆರೆದು, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಸಂಬಂಧದ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಆವೇಶದಿಂದ ವಾದವಿವಾದವಾಗಿ ಮಂಜೂರಾಯಿತು.— ಪದವಿಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವಿಕೆ, ಬಹುಮಾನದ ಅಧಿಕಾರತ್ಯಾಗ; ಸರಕಾರಿ— ನೀಮ್-ಸರಕಾರಿ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ಹೋಗದಿರೋಣ; ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿ, ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆ-ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ಹುಡುಗರನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಬಿಡಿಸೋಣ; ಸರಕಾರಿ ನ್ಯಾಯ ಕೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ, ಪಂಚಾಯತಿ ಕೋರ್ಟುಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ; ಮೆಸೊಪೊಟೇಮಿಯಕ್ಕೆ ನೌಕರಿಯ ನಿರಾಕಾರ; ಕಾಯ್ದೆ ಕೌನ್ಸಿಲ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ; ವಿದೇಶಿ ಜಿನ್ನಸುಗಳಿಗೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ. ಪಾಲರವರು ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಹಕ್ಕಿನಿಂದ ಬೇಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಲೇ ಇಂಗ್ಲಂಡಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಮಂಡಲವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಕೊಡುವದಿಲ್ಲೆಂತಾದರೆ, ಕೌನ್ಸಿಲ ಚುನಾವಣೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಬಿಟ್ಟು, ಆಸಕ್ತ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವ್ರತವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉಪಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದರು.

Published by Krishnarao K. Shenvi at his Star of Kanara P. Kumta.

ಕಾರಣ, ಅವರ ಕಲ್ಯಾಣ... ವಾದರ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಮಾಡ್ಯಾರಾಗಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಂಬಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮಗೆಳಿಗೆ ಯಾವಾಲೂ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಈ ಸಮ್ಮಗಳ ಹಿತಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಸರಕಾರದವರ ಕಲ್ಯಾಣದ ಕುರಿತು ಪ್ರಜೆಗಳಾದ ನಾವೆಲ್ಲರು ಶ್ರೀ ದೇವರಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವೆವು.

ಮುಂಡಗೋಡ. } ಬಡ ಜಮೀನದಾರರ ಹ ಬಡ
ತಾ. ೨೯-೮-೨೦. } ಪಾಟೀಲ ಜನರ ಹಿತಚಿಂತಕ.

Bombay.

ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಎಣ್ಣೆ.

ಈ ಎಣ್ಣೆ ಕಡಿದ ಘಾಯ, ಬಿದ್ದ ಜಖಮು, ಪೆಟ್ಟಿನ ನೋವು, ಯಾವದೇ ತರದ ಜಖಮು. ಯಾ ಎಲುಗು ಮುರಿದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದನ್ನು ನೀರು ತಾಗಿಸದೇ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಮೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಗುಣ. ಕ್ರಯ ಕುಪಿ ೧ಕ್ಕೆ ೨ ಆಣೆ. ೧೨ ಕು. ೧-೩-೦. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಭರಪೂರ ಕಮಿಶನ್. ಪತ್ತೆ:— ಮುಖ್ಯಾಜಿ ಹಿರಾಲಾಲ ದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ, ಗುರಜರ ಹವೇಲಿ, ಕುಮಟಾ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರೆಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ... ಅಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ.

ಧುರೆ ಚುನ್ನಡಿ ಅಂಚಿನ ಸೀರೆಗೆ

ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0.

ಇದು ಉಡುಳಿದಕ್ಕೆ ಧಡೂತಿಯಾಗಿಯೂ, ನೋಟಕ್ಕೆ ನಯವಾಗಿದ್ದೂ, ಬೆಲೆ ಸುಲಭವಾಗಿದ್ದೂ ಇದೆ. ಬಣ್ಣ ಹೋಗದು. ಸೀರೆಯ ಉದ್ದ ೧೮ ಮೊಳ. ಬೇಕಾದ ಸರಗು. ಒಂದನ್ನು ತರಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ. ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0.

ಪತ್ತೆ.— ವಿ. ಕೆ. ಶೆನ್ ಅಂಡ್ ಕಂಪೆನಿ, 24, ವಿನಾಯಕಮೇಸ್ತ್ರಿ ಬೀದಿ, ಮದರಾಸ್.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ದಿವ್ಯ ಔಷಧಗಳು.

ಶಿಲಾಜಿತಚೂರ್ಣ— ಎಲ್ಲ ಶರೀರದ ಬಲಬದ್ಧ ಜುಲಾಬ ಮಾಡಿಸುವ ಶಿಷ್ಪತ್ಯ ಚೂರ್ಣ. ಕ್ರಯ— ಪುಡಿ (೧ಕ್ಕೆ ೧|| ಆಣೆ) ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧-೩-೦. ಬಾಲ ಸಂಜೀವನ ಮಾತ್ರೆ— ಈ ಮಾತ್ರೆಯು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಯಾವದೇತರದ ಉಪದ್ರವು ಬರಲಾರದು. ಕ್ರಯ ಬುಟ್ಟಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨|| ... ಗುಟಿಕಾ— ಯಾವದೇತರದ ಖಾಸಖ್ಯಾಸ, ... ಇವುಗಳಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು. ಕ್ರಯ— ೧ಕ್ಕೆ ೨ ಆಣೆ ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧| ರೂ. ನಾಶಕ ಚೂರ್ಣ— ಯಾವದೇತರದ ವ್ರಣ ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ೮ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣ. ಕ್ರಯ— ದೊಡ್ಡ ಡಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦-೦.

ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ,

ಎಸ್. ವೈದ್ಯ, ಗುರಜರಪೇಟ್ ಕುಮಟಾ.

ಪ್ರಖ್ಯಾತ! ಖಾತ್ರಿದಾಯಕ!! ಬಹುಮಾನಕಾರಕ!!

ಮುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

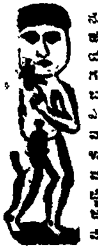

ಈ ಔಷಧವು ಹಲ್ಲು ಕೆಳತ, ಹಲ್ಲು ನೋಯುವ, ಹಲ್ಲು ಅಲಗಾಡುವ, ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ಕೀವು ಸುರಿಯುವ, ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ದುರ್ಗಂಧ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬಾಲಗ್ರಹ; ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ, ತಲೆಯ ಬೇನೆ, ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟೋಣ, ನಳಗು..., ಪ್ಲೇಗ, ಕಾಲರಾ, ಗುಂಟುಗಳಿಗೆ, ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ಕೆಳತ, ಬಾಳಂತಿಯರಿಗೆ ನಂಜು ಏರಿದರೆ, ವ ೨೦ ಪ್ರಕಾರದ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಗುಣ.

ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ಫಕ್ತ ೦-೧೨-೦.

ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ.

ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದೀಕ ಕಂಪನಿ,
ಕುಮಟಾ. (ಎನ್. ಕೆನರಾ.)

ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಔಷಧವು.

ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ ೧೮೬೭ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ೨೫ ನೇ ಆಕ್ಟಿನಂತೆ ರಜಿಸ್ಟರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ

ಅರ್ಕಶಫಾ ಅಥವಾ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು.

ಈ ಅರ್ಕಶಫಾ ಎಂಬ ಔಷಧವು ಯಾವತ್ತು ರೋಗಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿ ತಾ ೧೦-೬-೧೯೦೮ನೇ ಇಸ್ವಿಯಿಂದ ತಾ|| ೧-೯-೧೯೧೮ ನೇ ಇಸ್ವಿಯವರೆಗೆ ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು. ಮತ್ತು ಸನ್ ೧೯೧೮ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಆಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ ಜ್ವರಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು ಅಂತು ಈವತ್ತಿನವರೆಗೆ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಕೂಡಿ ಮೂವತ್ತೊಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಔಷಧವು ಎಷ್ಟು ಮೌಲ್ಯವಾನ ಅದೆ ಇದು ಯಾವತ್ತರು ತಾವೇ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ತಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವಶ್ಯವೇ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಸ್ವೀಕಾರಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ ರೋಗಿಗಳು ಈ ಅರ್ಕಶಫಾದಿಂದಲೇ ಗುಣಹೊಂದಿದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಯಾವತ್ತು ರೋಗಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಆದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಎಷ್ಟೋ ಜನರ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು ಸಹ ದೊರೆದಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಕಾಗದವು ಸಾಲದು. ಇಂಥ ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಈ ಔಷಧವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ರೋಗರಹಿತರಾಗುವರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇವೆ. ರೋಗದ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಸಲುವಾಗಿ ಬೇರೆ ಡಾಕ್ಟರರ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯರ ಜರೂರು ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ ಮೇಲೆ ಮುದ್ರಕ್ಕ ಮಾಡಿದ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಮಾಡಿ ರೋಗನಿವಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ರೋಗದ ನಾಮಗಳು.

ಕ್ಷಯರೋಗ, ಹವದರೋಗ ಮಂದರೋಗ, ಗುಲ್ಮರೋಗ, ಮಲರೋಗ, ಮಹಾಮಾರಿ(ಕಾಲರಾ), ಪ್ಲೇಗ್, ಚಳಿಜ್ವರ, ವಿಷಮಜ್ವರ, ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾಜ್ವರ, ಅನೇಕಪ್ರಕಾರದಜ್ವರ, ಗಂಟಾವಾತ, ಪಿತ್ತಶೂಲೆ, ಮೂಗಿನೊಳಗಿನ ಪಿನಸ ವಾದದಿಂದ ರೋಗವು ಕಣ್ಣಿನೊಳಗೆ ಹೂವು ಬೆಳೆಯುವದು, ಮತ್ತು ಕಣ್ಣು ನೋವು, ಕೆಮ್ಮು, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, ಅಪಸ್ಮಾರ, ಅರ್ಧ ಶಿರಃಶೂಲಿ, ಅಜೀರ್ಣ. ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲಿ, ಮೈಶೂಲಿ, ಬರತಲೆಶೂಲಿ, ನರಶೂಲಿ, ವಾತಶೂಲಿ, ಶ್ಲೇಷ್ಮಜಡ್ಡು ಗುಪ್ತವ್ಯಸನಬೇನೆ, ಮುರುಕುತಜ್ಜಿ, ಗಜಕರ್ಣ, ಇಸಬು, ತದ್ದು, ಘಾಯುವ್ರಣ, ನಾರಹುಣ್ಣು, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಟ್ಟುಶೂಲಿ, ಹವದಸಂಜು, ಸಣ್ಣ ಕೂಸುಗಳ ಬಾಲಗ್ರಹ, ಅರವಿ, ಪಕ್ಕೆದೋಷ, ಹೊಟ್ಟೆ ದೊಡ್ಡದಾಗುವದು, ಮೈ ಹೊರಬೀಳುವದು, ಸಣ್ಣ ಕೂಸುಗಳಿಗೆ ವೈದ್ಯರಿಗೂ ಸಹ ತಿಳಿಯದ ಇದ್ದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳು ಖಾತ್ರಿಯಿಂದ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ ಕ್ರಯ ಅಮೌಲ್ಯ ಕಂಡು ಒಂದಲ್ಲೆ ಬಡವರಿಗೂ ಧನವಂತರಿಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ ಒಂದ ಕಾಲು ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ, ನಮೂನೆ ಉದ್ದೇಶ ಎರಡು ಆಣೆ ತೂಕದ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಆಣೆ. ವಿ. ಪಿ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ ಒಂದು ಡಜನ್ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ತಕ್ಕೊಂಡರೆ ನಾಲ್ಕು ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಕಮಿಶನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಆಣೆ ಖರ್ಚು ಬರುವದ. ಒಂದರಿಂದ ಹನ್ನೊಂದು ಬಾಟ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಕಮಿಶನ್ ಇಲ್ಲ ಇದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಆಣೆ ಖರ್ಚು ಬರುವದು. ಒಂದು ಕಾಲು ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿ ಮೂರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ಕಮಿಶನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಎಂಟು ಆಣೆ ಬರುವದು ನಮ್ಮ ಔಷಧವು ಖೋಟಿ ಹೊರಟರೆ ಪರತ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ವ ಕ್ಯಾಟಲಾಗು ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟ ಟಿಕೀಟು ಲಗತ ಇಡದೆ ಹೊತ್ತು ದೊರೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅನುಪಾನಪತ್ರಿಕೆಯು ಕನ್ನಡ ಮರಾಠಿ, ಮುಸಲ್ಮಾನಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಪಸಂದಿ ಪ್ರಕಾರ ಬಾಟ್ಲಿಯ ಸೋಬತ ಸಿಗುವವು ಸಿಕ್ಕ ವಿಳಾಸ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಲಿ ನಾಮ ಮತ್ತು ಪೋಸ್ಟ ವಗೈರೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆಯುತಿರಬೇಕು

ಎಚ್. ಎ. ಮುಲ್ಲಾ, ಸಂಪಾದಕ ಅರ್ಕಶಫಾ,
ಹೆಡ್ ಆಫೀಸು ಶಹಾಪೂರ, ಬೆಳಗಾಂವ.

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1 ಮಹಾಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ಲೇಹ— ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ, ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅಜೀರ್ಣ, ಎದೆನೋವು ಮಲಬದ್ಧತೆ, ಶರೀರದ ಪಳಿತದಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ ವೃದ್ಧರಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ದಾರ್ಢ್ಯ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ ಗೊಳಿಸುವದು. 40 ಸಲ ಸೇವಿಸುವ ಲೇಹ, ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ 1-12-0 3 ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ 4-12 0.

2. ಮಹಾಚ್ಯವನಪ್ರಾಶ — (ಖಾತ್ರಿ ಗುಣ) — ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ ನಿಮೋನಿಯಾ, ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಶ್ವಿತೀಯ ತೃತೀಯ, ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-8-0

3 ಬಾಲಗ್ರಹ ಗುಟಿಕೆ.— ಕೂಸುಗಳ ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯರಕ್ಷಣ ಸಂಜೀವನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ 0-10 0

4. ಮಿಶ್ರ ಕ್ಷೀರ ಗುಟಿಕೆ. ಇದು ಕಾಸಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ಔಷಧಿ ಒಂದೇಗ ಪಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಮ್ಮು ಬಿಟ್ಟಿತು ಕೆಮ್ಮು ಇಷ್ಟ ಗುಣ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0 10 0

5 ಮೇಹಕುಠಾರ — ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರ, ಉಷ್ಣ, ಮೂತ್ರ ಹೋಗುವಾಗ್ಯೆ ಉರಿಯ ಇದ್ದ ಕೀವನ್ನೂ ಕೂಡಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಪಥ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಖಂಡಿತ ಗುಣಕೊಡುವದು, ಕಠಿಣ ರೋಗಿಗಳೂ ಕೂಡಾ 2 ದಿವಸದೊಳಗೆ ಗುಣಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. 14 ದಿವಸದ ಔಷಧಿ. ಕ್ರಯ ರೂ. 2.

6. ರಜೋದೋಷಾಂತಕ ಮತ್ತು ಮಾತ್ರೆ:— ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಜ್ವರ, ರಕ್ತ, ಪಿತ್ತ, ಅರುಚಿ. ಸೂತಕದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶಿರಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಸೊಂಟ ನೋವು, ತಿಂಗಳಿಗೆ 2 ಸರ್ತಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ಹೆಂಗಸರ ರಕ್ತಸ್ರಾವ, ಬಿಳಿದು ಹೋಗುವದು ಇದೆಲ್ಲಾ ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಗರ್ಭಕೋಶವನ್ನು ಶುದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತದೆ. 1 ಬಾಟ್ಲಿ ಔಷಧಕ್ಕೂ 1 ಬಾಟ್ಲಿ ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೂ 2-0-0

ಎಮ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್ಸ್
ನೆಟಿವ್ ಡೊಕ್ಟರ್ಸ್ ರಥಬೀದಿ
ಮಂಗಳೂರ ದ. ಕ.

ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರೆ, ಲೇಖನ ಮತ್ತು ಭಾಷಣ, ೦-೧೨-೦, ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮತೀರ್ಥರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಣ ೦-೮-೦, ಡಾ॥ ಬಾ॥ ನಾರದ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರ ಸಚಿತ ಚರಿತ್ರೆ ೦-೧೨-೦, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ೦-೮-೦, ಬುದ್ಧಿಯ ಮಾತು ೦-೪-೦, ಆಧುನಿಕ ಜಪಾನ ೦-೪-೦, ಪತಿತೋದ್ಧಾರ, ೦-೪-೦.

ವಿಳಾಸ:— ಎಂ. ಎಂ. ಹರ್ಡೇಕರ.
ದಾವಣಗೇರಿ.

ಹೊಸ ಶೋಧ! "ಓಂ" ಹೊಸ ಶೋಧ
ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಪರತು.
(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ,)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ಕರ್ನು ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳೆ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು, ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಿಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹುದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯ ಸಿಲ್ಲ ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು. ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. ಉಷ್ಣದಿಂದ ದೂಷಿತವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಹ ಗುಣವು ಆಗಬೇಕೊ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ ಬರುವವು ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಮುಟ್ಟು ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದಲೂ, ಗುಣ ಬರುವದು. ನಿಜವಾಗಿ ಒಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ ೧೪ ತೊಲೆಯ ಡಬ್ಬಿಗೆ ರು. ೧ ೧೨ ಆಣೆ. ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೪ ರು. ೮ ಆಣೆ ೧೨ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೧೫ ರು. ಮೇಲೆ ೧ ಡಬ್ಬಿ ಉಚಿತ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ—ವ್ಹಿ. ಆರ್. ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ
ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ. ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು. ಯಾವದೇ ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರೆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದು ಖರ್ಚು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ. ಈ ವಿನಹಾ ಆ ದೀಪಗಳು ತಾ, ಈ ದೀಪಗಳು ಹಚ್ಚು ಎಂಬ ತಾಪತ್ರಯಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ.

ಬೇಕಾದವರು ಬಾಡಿಗೆಯ ದರವಾರ ವಗೈರೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ ಶ್ಯಾನಭಾಗ.
ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

Printed and published by Krishnarao Keshav Shenvi, at his Star of Kanara Press, Kumta.

No. Reg: B. 1270.

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೪೮.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ:-

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.

ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ ರೂಪಾಯಿ 2-13-0.

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:-

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ವ್ಯಾಕಾಪಿನ (೧೫ ಎಮ್‌ಬರ್ದ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0. ಅನಂತ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0.

ಹೆಚ್ಚಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.

ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ದರ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेंद्रैः।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

—[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೧೭ ಮಾಹೆ ಸಪ್ಟಂಬರ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆವುರಿ, ಕಣ್ಣುರಿ, ಕ್ಷಯಿಯಿಂದ ಕೀವುಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ರೆ ಬಾರದಿರುವದ, ನೆನವು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ; ಉದುರುವ ಕೂದಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 1-0-0, 3 ಕ್ಕೆ 2-10-0. ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 2-0-0. 3ಕ್ಕೆ 5-4-0.

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹ. ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಯೆ ಉರಿ. ಮೂತ್ರ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0

ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಖವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃದ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೀರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ. 2/-.

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಚಳಿ, ಘಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ. ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ. ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ 8 ಆಣೆ. ಟ.ಖ. ಬೇರೆಯದು. ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ. ವಿಳಾಸ—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7. ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬೇನೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು. 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ ರೂ. 1-8. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 8-8; 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 16-8.

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರದ್ದು. 25, 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8, ರೂ. 1. ಮತ್ತು ರೂ. 8-1.

ರೆವ್ರುನೊ ಬಾಮು: ತಲೆಶೂಲೆ, ಕರಿಣವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ ಆ. 8. 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 5-4-0.

ಯೂಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ. 5. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 1-10. 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 3

ಶುಸ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1	2	4	ಔನ್ಸ್ 1.	2.	4.
ಆ 2½	ಆ. 3½	ಆ. 6.	ಆ 11.	ರೂ. 1-4	ರೂ. 2-4.

ದೃಷ್ಟಿ ಚಶ್ಮಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಜೋಸ್ಟ್ ಮೊದಲಾದವರ ಪಕ್ಕಾ ಶರಬೆತರಾಗಿ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೂಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳೂ ದೊರೆಯುವದು. ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಅನುಭವಸಿದ್ಧವಾದ ಔಷಧಗಳು !!!

ನಿಸ್ಪೃಹಸ್ಯ ತೃಣಂ ಜಗತ್॥

ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುವೃದ್ಧಿಯಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮ.

ಪ್ರವಾಳ, ಕೇಶರ, ಅಮರಸತ್ವ, ಶಿಲಾಜಿತು, ಮತ್ತು ವನಸ್ಪತಿ ಮಿಶ್ರಿತ.

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಗುಳಿಗೆ.

ಇದರಿಂದ ಕ್ಷೀಣತೆ, ದುರ್ಬಲತೆ, ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ರಕ್ತದೂಷಿತರೋಗ, ತೊಂಡುವಿಕಾರ, ನರಗಳ ಶಿಥಿಲತೆ, ಅಂಗನಿಸ್ತೇಜತ್ವ, ಧಾತುಹೋಗುವದು, ತಲೆತಿರುಗುವದು, ಜೀರ್ಣಜ್ವರ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಉಪದಂಶವಿಕಾರ, ಮಸ್ತಕಶೂಲಿ, ಮುಂತಾದ, ಅನೇಕ ವಿಕಾರಗಳು, ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಗುಣವಾಗಿ, ಶರೀರಕ್ಕೆ ದೃಢತ್ವವೂ, ಕಾಂತಿಯೂ, ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯೂ, ರೂಪ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ, ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾಯಂ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಗುಣಕ್ಕೆ ೪೨ ದಿವಸ ಬೇಕು. ಗುಳಿಗೆ ೮೪ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೪-೦-೦.

(೧) ಬಾಲಾಮೃತಗುಟಿಕಾ:— ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದು. ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೧-೦-೦. (೨) ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಮೇಲೆ ಚೂರ್ಣ:— ೧೪ ದಿವಸದ ಔಷಧಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦-೦. (೩) ಗಜಕರ್ಣ ನಾಶಕ ಮಲಮು— ಡಬ್ಬಿಗೆ ಆಣೆ ೦-೬-೦. (೪) ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ನಾಶಕಗುಳಿಗೆ — ಬಿಳಿ ಬಗೆಯ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಗೆ ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦-೦.

ಅನುಪಾನಪತ್ರ ಔಷಧಿಯ ಸಂಗಡ. ಅಂಚೆ ಖರ್ಚ ಬೇರೆ.

ವಿಳಾಸ— **ವೈದ್ಯ. ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ಮೋಡಕ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ, ಪೋಸ್ಟ ಸಿರಸಿ.**

ಜಿಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಕಾನಡಾ.

ಕಂಬಳಿಗಳು.

ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು.

ರೇಸ ಕೋಟಿಗೂ, ಕೋಟಿಗೂ, ಬರುವಂಥವು, ಮತ್ತು ಹಾಸುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ, ಬರುವಂಥವು. ದಾವಣಗೇರಿ ನೊದ್ದ ಕಂಬಳಿಗಳು ಬೇಕಾದವರು, ನಮಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿರಿ. ಕೂಡಲೇ ಯೋಗ್ಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಗೆ ಕಳಿಸುವೆವು.

ಶಿರ್ಶೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ.
ದಾವಣಗೇ, ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತ.

Wanted

An Assistant teacher for the 1st Grade A V School Sirsi on Rs 20/ P M, with prospects of higher pay on revision. Matriculates and U S Is [illegible] apply. Applications should reach the undersigned by the end [illegible] month.

Municipal Office Sirsi, 9th Sept 1920 — [illegible] S M KUND, Chairman, School Board Sirsi

मि॥ भीमराव रित्ती व हलियाळ तालुका

(मराठ्या [illegible])

या नंतर हलियाळ तालुक्यातील [illegible] जना या अडचणी तक्रारी व मागण्या वगैरे समक्षानें प्रत्यक्ष माहिती करून घेण्या करीता सामान्यतः प्रत्येक सहा महिन्यांनी एक वेळ हलियाळास स्वतः येऊन तालुक्यातील प्रमाजनांची सभा भरवून त्या समक्ष प्रत्यक्ष माहिती घेऊन योग्य दाद [illegible] दर्शनांचा जबाबदारी नवीन कौन्सिलचे कौन्सिलरवर असणे जरूर आहे व सुशिक्षित देशी पुष्कळपणानें ज्यास्त अशिक्षित लोकांचा भरणा असल्यानें त्यांना कौन्सिलमध्यें चालणाऱ्या कामाचा ठळक ठळक रीतीनें तरी माहिती देऊन व सरकारभाराच व प्रजेच्या हक्काचे [illegible] करून देणेची हि जबाबदारी नवीन [illegible] असणे जरूर आहे. याकरिता नवीन कौन्सिलरना सामान्यतः प्रत्येक सहा महिन्यांनी एकवेळ व विशेष प्रसंगी तालुक्याकडून विनंती करण्यात आल्या बरोबर [illegible] येणे जरूर आहे तर या समजानें मि॥ रित्ती यांचे मत काय आहे असा प्रश्न मि॥ शामराव [illegible] यांनी केला त्यास मि॥ रित्ती यांनी आपले म्हणणे कळविले की सामान्यतः प्रत्येक सहा महिन्यांनी एकवेळ वरील बाबतींत आपल्याकडून यणे होणार नाहीं परंतु विशेष प्रसंगी म्हणजे निकराचे वेळी [illegible] वाटेल तितक्या वेळा येण्यास आपली कबूली आहे व आपणापुढे जे काही प्रश्न येत आहेत, त्याला हे तारांशी आपलेकडून कबूली मिळाल्यास हलियाळ तालुक्यातील मतदार आपली मते आपणास देतील, वचन देणेस कबूल आहे किंवा कसे असा त्यांनी सभेपुढे प्रश्न ठेवला त्या वरून मि॥ गिडे यांनी [illegible]

[illegible] काही प्रश्न विचारण्यात येत आहेत त उमेदवाराकडून माहिती मिळवून घेण्याबद्दल [illegible] कागलाहारशी वचन देण्यास, व त्यामुळे आपले हात बांधून घेण्यास उमेदवार [illegible] सभासद म्हणून तयार नाहीत जे काही उमेदवार [illegible] त्याबद्दल माहिती [illegible] सभा इकडील सर्व मतदारांपुढे [illegible] मिळालेली माहिती ठेवून त्या नंतर मतदारास योग्य वाटेल त्या उमेदवारास मत देण्यास येतील.

नंतर मि [illegible] साहेब [illegible] [illegible] मालिक [illegible] [illegible]

[illegible] या सभा [illegible] मि॥ [illegible] मि॥ [illegible] सभा [illegible]

[illegible] —१९—

एक [illegible]

सहकारी सोसायट्या

[illegible] ' कानडावृत्त ” पत्रकर्ते यांस

अलीकडील [illegible] सहकारी सभात [illegible] दुष्परिणाम होऊं लागला आहे हे [illegible] लोकास समजण्यासाठी, आपल्या लोकप्रिय वजनदार वृत्तपत्रात खालील मजकूर छापून प्रसिद्ध व्हावा असी माझी सविनय प्रार्थना आहे.

'हिंदुस्थानात सहकारित्व ज्या दिवशीं पूर्णावस्थेत येईल, तो दिवस हिंदुस्थानचा भाग्याचा होईल,” असें सर्व पुढारी मोठ्यानें गर्जू लागले आहेत यांबद्दल कोणत्याही पक्षात विषमता नाहीं. जहाल असो, मवाळ असो, ब्राह्मण असो, ब्राह्मणेतर असो, सरकार असो प्रजा असो, या सर्वांचे सहकारी सभांबद्दल एक मत आहे असे असून आजकाल सहकारी सभात, असहकारित्वाचे खूळ माजु लागले आहे ते का? [illegible] सहकारित्वाचे खूळ ज्यास्त माजू [illegible] प्रत्येक वर्षा ज्यात तसेच [illegible], मत्सर असूया उत्पन्न होऊन [illegible] देखील, तंटेबखेडे उत्पन्न होणार नाहीत का? सहकारितेत “कूप मंडूक” [illegible] उपयोग नाहीं सहकारित्व याचा शुद्ध अर्थ धनिकांनी निर्धनिकास बलवानांनी दुबळ्यास पुरुषांनी स्त्रियांस तसेच निर्धनिकांना धनिकास बलहीनांनी बलवानास स्त्रियांनी पुरुषांस सहाय्य करून, सर्व मिळाऊनच [illegible] आर्थीक, बौद्धीक [illegible] राष्ट्रसेवा करणें, असाच होत आहे. खेड्यापाड्यात अनेक जातीचे मिळून एक लोकसमूह असतो त्यात सर्व [illegible] बुद्धीनें संपत्तीनें असू [illegible] उलट, बुद्धीने संपत्तीनें काहीच [illegible] अशा जाती पुष्कळ आहेत [illegible] वर्तीच्या खेड्यात जर, जातवार सोसायट्या निघाल्या तर, श्रीमंत जातीच्या सोसायट्या स्वार्थमूलक बनून, खालच्या [illegible] कडे ढुंकून पाहणार नाहीत. काही [illegible] आहेत त्यांना संघ स्थापन [illegible] वरिष्ठ [illegible] समजसी [illegible] स्थापन करून, सांपत्तीक स्थिती सुधारून घेत जातात तसतसें खालच्या वर्गाची स्थिती कमी होत जाईल. हिकडे सर्वांना [illegible] दिले पाहिजे. वरील दर्जाच्या [illegible] खाल या दर्जाच्या लोकांना सहकारितेने मिळऊन सोसायट्या स्थापन करण्यास काय बिघडत आहे? इतके असलेल्या सर्व गाव [illegible] सोसायट्यातून काही जातीच्या लोकांनी फुटून जाण्यात काय फायदा आहे? खेडेपाड्यात सर्व जातीचा मिळून एकच मत असल्यास, [illegible] आपल्या [illegible] शिक्षण [illegible] एक [illegible] अनुकरणानें [illegible] समाज उत्पन्न [illegible] शकेल

([illegible])

" ಉದ್ಧರೇದಾತ್ಮನಾತ್ಮಾನಮ್. "

❋ ಜಾದಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆ. ❋

ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಲಾಲಾ ರಜಪತರಾಯರ ಭಾಷಣವು.

(ಹಿ ದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದರಿಸಿದ್ದು)

ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯ. ವಾದಗ್ರಸ್ತವಿದ್ದ ಮೂಲಕ, ಯಾವದೇ ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗಿ ತಾನುಮೊದಲೇ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವದು ಅನುಚಿತವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ವಿಷಯದ ತಾತ್ವಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನ ಡಿಸ್ಸಿದರು ವರು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವಿವೇಚನ ಗೈಯುವದಕ್ಕಿಂತ ಸಹಕಾರಿತೆಯ ವಿವೇಚನವನ್ನೇ ಮಾಡುವ ಸಹಕಾರಿ ತ್ವದೊಳಗೆ ಎರಡು ವಿಧಗಳಿರುವವು. ಒಂದು ಐಚ್ಛಿಕಪ್ರಕಾರವು, ಮತ್ತೊಂದು ಅನೈಚ್ಛಿಕಪ್ರಕಾರವು ತಲೆಗೆ ನ್ನು ಕೊಡುವದೂ ಸಕ್ತಿಯ ಕಾಯಿದೆಗಳಿಂ ಗೆ, ಸೈನ್ಯದೊಳಗೆ ಸೇರುವದೂ ಅನೈಚ್ಛಿಕ ಸಹಕಾರಿತೆಯು. ಐಚ್ಛಿಕ ಸಹಕಾರಿತೆಯೊಳಗೂ ಮತ್ತೆರಡು ಭೇದಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಗೌರವ ಸನ್ಮಾನಗಳಿಗಾಗಿ, ಎರಡನೇದು ಉದರ ಭರಣಕ್ಕಾಗಿ, ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸುವವರಿಗೆ ಅವನ್ನು ಬಿಡಿರೆಂದು ಹೇಳಿದಲ್ಲಿ ಆದರೆ ಅವರ ಉದರನಿರ್ವಹದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ ಸನ್ಮಾನಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಸಹಕಾರಿತೆಯು, ನನ್ನ ಅಪಮಾನವೆಂದು ಅನ್ನಿಸುವದು ಅಲ್ಲದೆ ಅದು ನನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ನಾಶಹೊಂದತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ವಿಧದ ಸಹಕಾರಿತೆಯ ಉಗಮಸ್ಥಾನವು ಇದರಿಂದ ಅದು ಕಾರಣ ಪ್ರಧಾನಕೋಟಿ ರೊಳಗೆ ನೋಡಿ ನೌಕರಶಾಹಿಯವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲದಂತಹ ಧ್ಯೇಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳಿರುವವು. ಸರಕಾರದನೇಲೆ ಕತ್ತರಿ ಹಾಕುವಂಥಾದ್ದೊಂದು, ಮತ್ತು ಜನತೆಗೆ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವದು ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಕಾರವು. ಇವೆಲ್ಲ ಭೇದಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಅಜ್ಞಾನಿ ಜನತೆಯ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದಂತೂ ನನ್ನ ಹೇಳಿದ ಅಜ್ಞಾನಿ ವರ್ಗದ ಹಿತಕರ್ತರು ತಾವೆಂದು ಮೆರೆಯುವ ನೌಕರಶಾಹಿಯು ಹೊತ್ತುಬಂದರೆ ಹ್ಯಾಗೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆಂದು ನೀವು ಬಲ್ಲಿರಿ. ಡಾಯರರಂಥ ಅತ್ಯಾಚಾರಿ ಲಷ್ಕರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಪಡಸು ಜನತೆಯ ಹೊರೆಯು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಹಿಂದೀ ರಯತರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಇರುವದು. ಇನ್ನು ಈ ಅಧಿಕಾರ ಸತ್ತೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗೆ ಶಾಕ್ಷಿ, ಡವರ್ಕ ಮುನ್ರೋ, ಸಿಂಹರಂ ಥವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಅಭಿನಂದನಾಸ್ಪದವೇ ಸರಿ. ಆದರೆ ಇವರು ಜನತೆಯ ನೌಕರರೋ, ಮಾಲೀಕರೋ? ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನೌಕರಿಯ ಜಾಗೆಗಳು ಬೇಡ, ನೌಕರರು ಪ್ರಜೆಗಳ ನಿಜವಾದ ಹಿತಕರ್ತರು ಯಾವ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದಾಗುವರೋ ಅಂಥ ರಾಜ್ಯವ ದ್ಧತಿಯು ಬೇಕು. ಇನ್ನು ಹಿಂದೀ ಮುದ್ದೆಯ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಸಧ್ಯದ ಯುಗವು ಲೋಕಶಾಹಿಯದು. ಲೋಕಮತಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಿರುವ ಈ ಯುಗದೊಳಗೆ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ನಡೆಸ ಬೇಕು? ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯು ಅಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿಯೂ ಜಡಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಬಿ ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ತಪ್ಪಾಗಿರುವದು ಜನತೆಯು ಹಿನ್ನೆಮ್ಮೆ ವಿಕಾರವಶರಾಗುವದಿಲ್ಲೆಂದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಕೀವ ಅಪರೂಪವಾಗಿರುವವು. ಅಂಥ ಪ್ರಸಂಗವು ಬಂದೊದಗಿದನ್ನೆ ಪತ್ರಿಕಾವಾಲಾಗಳು ಹಿಡುವ ಸನ್ಮಾರ್ಗದ ದಾರಿಯನ್ನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಜನತೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ದಿಕ್ಸೂಚನೆ ತೋರಿಸಿ ಕೊಡುವದು ಆವಶ್ಯಕವು. ನನ್ನ ನಿಜವಾದ ಮಿತ್ರರಾದವರೂ ಇದೇ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಇಂಥ ಅವಮಾನಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಸ್ವಹಿತವು ತಪ್ಪದು [illegible] ಪತ್ರಿಕಾಂ [illegible] ಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ [illegible] ಧಿಕ್ಕರಿಸುವದು ಉಚಿತವಲ್ಲ ಮುಂ ದರು ವಕೀಲರನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಹಳ ಮುಂ [illegible] ತತ್ತ್ವ [illegible] ಒಗ್ಗಟ್ಟು [illegible] ಹಿಂದೀ ಪ ಕ್ಷ [illegible] ತರು ಒಳಲುತ್ತಿರುವನು, ಸರ್ವದಾ ತ್ಯಾಜ್ಯವು. ರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಳಗಿನ ಕಾದಾಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಹಾನಿಯನ್ನು [illegible] ಎದ್ದು ನಿಂತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಲಾಯತಿ ತೊಗಲಿನ ಈ ಪಕ್ಷದ ಜನರ, [illegible] ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯದವರ ನಿಷ್ಠೆ ಸಹಾಯ [illegible] ಪೋಲ್ಯಾಂ ಗಿದವನ್ನು ಇದೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ [illegible] ಸಂಬಂಧಗಳ ಕಾಪಾಟ ದಲ್ಲಿ [illegible] ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯಿದೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ— ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ರಿಪೋರ್ಟ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯಿದೆಯೊಳಗಿಲ್ಲ. ಕಾಯಿದೆಯೊಳಗಿದ್ದ ನಾರವು, ಅದರ ಕಾನೂನುಗಳಲ್ಲಿ ವ ಪ್ತ ಇಲ್ಲದ ಆಗಿದೆ. ನನನಂತೂ ೧೯೧೮ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಅನಂತರ, ೧೯೧೯ ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲದೊಳಗೆ ಪರಿಣಮಿಸಿ ೧೯೨೦ ನೇ ನಾಲವದಲ್ಲಂತೂ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ನಿರಾಶೆಯಿಂದಲೇ ಗ್ರಸ್ತವಾಗಿದೆ. ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯ ಹೊರತು ಜೀವಿತವೆಲ್ಲ ನಿರರ್ಥಕವು. ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಹೊರತು ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯು ಅಶಕ್ಯವಾಗಿರುವದು ಹಿನ್ನೆಗೆ 'ಯಸ್ಮಾತ್ ಪರವಶ ದುಃಖಂ ಯಸ್ಮಾತ್ ಆತ್ಮವಶಂ ಸುಖಂ' ಎಂಬ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸದೈವ ನೆನಸಿ, ನೀವು ಪ ಎಂಪರಿಯುವಿರೆಂದು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸ್ವಕನಿರ ಸಾಮಾನುಗಳು ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು.

ಪತ್ತೆ— ಭಗವತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,
ಗೋಕರ್ಣ.

ಶ್ರೀಯುತ ವಾಘರವರ 'ಪಂಥ'ವು

ರಾ॥ ರಾ॥ ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಕರ್ತರ ಒಳಿಗೆ—

ಕಳೆದ ಕಾನಡಾ ಧುರೀಣದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ Pr "[illegible]h" ಎಂಬ ಸಹಿಯುಳ್ಳ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಹಿತಚಿಂತಕರು ಶ್ರೀ ವಾಘರ ಪಂಥ ಯಾವದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡಿ ಈ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅವರ ಸ್ನೇಹಿ ತರಾದರೂ ಕೂಡಲೆ ಜಾಹೀರಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಅವರ ಮತಗಳು ಯಾವವೆಂದು ಪ್ರಕಟಿಸುವದು ತೀರ ಅಸಾಧ್ಯವೂ, ಅಪ್ರಶಸ್ತವೂ, ಎಂಬುದು ಆ 'ಮಿತ್ರರು' ಮನಗಾಣದಿರರು. ಆದರ ಮುಕ್ತರಾದರೂ ಅವರು ಸ್ವತಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವದೇ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾದೀತಲ್ಲದೇ, ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರು ಪ್ರಕಟಿಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದ ಸಂಗತಿ ಇದಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ವಾಘರು ಉಮೇದವಾರರಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರು ಕಾನಡಾ ಧುರೀಣದ ೨೪-೮-೧೯೨೦ ತಾರೀಖಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ತಮ್ಮ ೨೬-೮-೧೯೨೦ ನೇಯ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ತರುವಾಯಲ್ಲಿಯೇ, ಶ್ರೀ ವಾಘರು ತಮ್ಮ ಉಮೇದವಾರಿಯನ್ನು ಸ್ವತಃ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಹೀರಪಡಿಸುವರಾಗಿಯೂ, ಅವರ ಮತಗಳ ಜಾಹೀರ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಆಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಟವಾಗುವದಾಗಿಯೂ ಅವರು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಜಾಹೀರ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗ ವವರೆಗೆ ಈ 'ಮಿತ್ರರು ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿರುವದು ಲೇಸಲ್ಲವೇ?

ಅಂಕೋಲಾ } ತಮ್ಮ,
ತಾ 10-9-1920 } 'Patience'

ರಾ॥ ರಾ॥ ಸಂಪಾದಕ ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಇವರಿಗೆ—

ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಜಾದಾ ಕೊಂಗ್ರೆಸದಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾವೆ ಕೌನ್ಸಿಲುಕ್ಕೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕುವ ಬಗ್ಗೆ ರದಾವು ಬಹು ಮತದಿಂದ ಪಾಸ ಆಗಿರುವದರಿಂದ, ಮತ್ತು ನಾನು ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಕ್ರೀಡ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದವರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬನಿರ ವದರಿಂದ, ನಾನು ಬರುವ ಕೌನ್ಸಿಲ ನಿವಡಣೂಕಿಯ ಉಮೇದವಾರಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಮಾದರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನ ತಿಳಿಯುವದು.

[illegible] } ರಾಮಚಂದ್ರನಾರಾಯಣ [illegible]
ತಾ ೧೧ ೯ ೨೦

ಶ್ರೀ ವೆ ವೈ ವಾಘರವರ ಪತಿಯಿಂದ

೧೧೩ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರ ವ್ಯಾನಿಫೆಸ್ಟೋ

ಶ್ರೀ ಮಹಿಳೆಯರ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲ ತಾಲೂಕು ಪ್ರಮುಖ ೧೧೩ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರು ಕೂಡಿ, ಬರುವ ನಮ್ಮ ನೂತನ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕೌನ್ಸಿಲಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ವಾಘರವರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಡಬೇಕಾಗಿ ಕಗದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪ್ರತಿಯ ಇಂಗ್ರಜಿ-ಮರಾಠಿ ಪ್ರತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಸೇರಿರುವವು. ಅವರು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರವಾರ ಸದರಮಿಣಿಸರಾಗಿದ್ದು ಇದೇ ಸಪ್ಟಂಬರ ಅಖೇರಿಗೇನೇ ಪೆನಶನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆಂದು ದಟ್ಟ ವದಂತಿ ಉಂಟು. ಅವರು ವಿದ್ವತ್ತೆಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ, ಪ್ರದೇಶ ಪ್ರೀತಿ, ಸ್ವಚ್ಛತ್ವ, ಸುಶೀಲ ವಿಚಾರ, ಮಾಡಿದ್ದು ಬುದ್ಧಿಗಳಿಂದಲೂ ಸರ್ವತೋಪರಿ ಯೋಗ್ಯರಿರುವದರಿಂದ, ಸುಧಾರಿಸಿದ ಕೌನ್ಸಿಲಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಬಹುಮಾನವು ಶ್ರೀ ವಾಘರವರಿಗೇನೇ ಕೊಡುವದು ಶ್ರುದವೆಂದು ಅವರ ಮತವಾಗಿರುವದು.

"ಸರ್ವಮಾತ್ಮವಶಂ ಸುಖಂ."

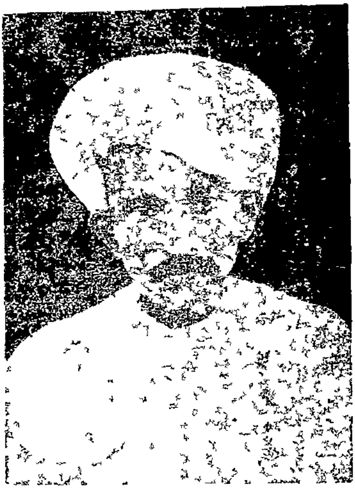

महाराष्ट्रपर मेरी श्रद्धा अचल है। मैंने हिंदुस्थानमें १९१८ सालमें इसी वचनको लिखा था। महाराष्ट्रमें जितनी कार्यदक्षता जितनी विद्वत्ता, जितना चातुर्य, और सबसे बडके स्वार्थत्याग है उतना हिंदुस्थानमें दुसरा कोई जगह नहीं। लेकिन आजकल महाराष्ट्रमें, शीत और उष्ण पक्ष दोनोंमें, धार्मिक श्रद्धा की त्रुटी है। मेरा कथन आज बहुत अयोग्य लगेगा तो भी मेरा जो अनुभव है उसको मैं छुपा नहीं सकता हूं। शिक्षित महाराष्ट्रीय मनसे ईश्वरकी श्रद्धा मंद हो गयी है। इसीलिये सत्याग्रह, असहकार इत्यादि मेरा धर्म शिक्षित महाराष्ट्रीयोंका ध्यान एकदम नहीं खींच सकता है। लेकिन मेरा दृढ विश्वास है कि यह अश्रद्धा क्षणिक है। जिस महाराष्ट्रमें, लोकमान्य तिलक, देशभक्त गोखले को जन्म दिया उस महाराष्ट्रमें अश्रद्धा हमेशा के लिये नहीं रह सकती और शिक्षित वर्गको भी उनकी विवेक बुद्धि बहुत देरीसे महाराष्ट्रकी जनता जिसमें भारतवर्षकी दूसरी जनताकी जैसीहि श्रद्धा और ईश्वरभक्ति है उनका आसरा शिक्षित वर्ग सिर्फ असहकार जैसी प्रचंड धार्मिक प्रवृत्तीसेहि हिला सकेगा। इसलिये मैं विश्वास और धीरज रखकर बैठ रहा हूं। और मैं जानता हूं कि थोडे समयमें महाराष्ट्र असहकारको ग्रहण करके सारे हिंदुस्थानको चकित करेगा। और तबहि महाराष्ट्रको जो स्वार्थत्यागका बडा भारी वारसा जो तिलक महाराजने रखा है उसको वह सुशोभित और सार्थक करेगा॥

—ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ.

ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಯಿತು.

ಕಲಕತ್ತೆಯೊಳಗೆ ೮ ೯ ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನ ಕೆಲಸವು ದೇ. ಬ. ಲಾಲಾಜಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯೊಳಗೆ ಕಳೆದ ಶನಿವಾರದಿಂದ ಹಲವು ದಿವಸಗಳ ತನಕ ಸಾಗಿ, ಬಹಳೇ ಶಾಂತತೆಯಿಂದ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಂದೆ ಎದುರಾದ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ, ಹಿಂದೀ ಲೋಕಮತದ ಮುಂದಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ಲೋಕಸಭೆಯು ತನ್ನ ನಿರ್ಣಯಗಳಿಂದ ಹಿಂದೀ ಲೋಕದ ತಕ್ಕ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಸಿತು. ಈ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನ ಯಾದಾರ್ಶಿತಃ ಹೇಳಬಹುದು. ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಪಂಜಾಬ ಸಂಯುಕ್ತಪ್ರಾಂತ, ಬಂಗಾಲ ಆಸಾಮ ಬ್ರಹ್ಮದೇಶ, ಬಿಹಾರ ಮಧ್ಯಪ್ರಾಂತ, ಮುಂಬಯಿ, ಮದ್ರಾಸ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಗಳೊಳಗಿಂದ ಐದು ... ವಿನಾ, ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ನೆರೆದ ... ಐದಾರು ಸಾವಿರ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರೂ ಕೂಡಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮುಖಂಡರೂ, ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಸಭೆ ಸೇರಿ ತಮಗೆ ಯಾವ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹಿಂದೀ ಜನತೆಯು ಉತ್ಕಂಠಿತವಾಗಿ, ಅತಿ ಆತುರತೆಯಿಂದ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ಕೂತಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ನಿರ್ವಾಣಿಯ ಪ್ರಸಂಗವು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಎಂದೂ ಬಂದೊದಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಇನ್ನು ವಿಲಂಬವಿಲ್ಲದೆ ಮುಂದರಿಯಬೇಕೆಂದು ಉತ್ಕಂಠಿತವಾದ ನೂತನ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಪಂಜಾಬ ಪ್ರಕರಣದೊಳಗೆ,

“ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲದ ಜೀವನವು ನಿರರ್ಥಕವು.”

ಮತ್ತು ಖಿಲಾಫತ ಪ್ರಕರಣಗಳೊಳಗೆ ಆದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹಳೆ ಉಪಾಯಗಳು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕವೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಗೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಗಳು ಸೂಚಿಸಿದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉಪಾಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕೆಂದು, ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕಾಯಿತು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಗಳ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಇಡೀ ಯೋಜನೆಯನ್ನೇ ಕ್ರಮಶಃ ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಹಳೇ ಮತಾಧಿಕ್ಯದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಸಭೆಯು ಒಪ್ಪಿದೆ, ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಇನ್ನು ಆಚರಿಸಿರಿ. ಬಂದರ, ಪಂಜಾಬದೊಳಗೆ ನಮ್ಮ ಬಾಂಧವರಿಗಾದ ಮಾನಭಂಗನೆ, ಅಪಮಾನ, ಅನ್ಯಾಯಗಳ ಪರಿಮಾರ್ಜನೆಯಾಗಿ, ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವಿರಿ ತುರ್ಕೀ ತಹನಾಮೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಮಹಮ್ಮದೀ ಬಾಂಧವರಿಗಾದ ಖಿಲಾಫತಿನ ಅನ್ಯಾಯವೂ ಇದರಿಂದಲೇ ದೂರವಾಗುವದು, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ ಕಾಯಿದೆಯು ಬೇಗನೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯೂ ಬೇಗನೆ ನಮ್ಮ ಕೈಸೇರುವದು, ಎಂಬುದೇ ಈಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಿರ್ಣಯದ ಮಥಿತಾರ್ಥವಿದೆ

ಸರಕಾರವೆಂಬ ಸಂಸಾರಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಅದರ ಆಳಿಕೆಯೊಳಗಿನ ಜನತೆಯ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ, ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಮೂಲಕ, ಸರಕಾರೀ ಸತ್ತೆಯು ಜನತೆಯಿಂದ ಆತ್ಮಹಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ರಾಜ್ಯಕರ್ತರ ನಿರ್ಣಯಗಳು, ಅವರ ಮತಗಳು, ಅವರ ಧೋರಣವು, ಜನತೆಗೆ ಬಹುತಾಂಶದಿಂದ ಸಮ್ಮತವಾಗಿರುವಾಗ, ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರದ ಯಂತ್ರವು ಸರಲವಾಗಿ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಡಿಯುತ್ತಿರುವದು. ಆದರೆ ಕೆಲ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ನಿರ್ಣಯಗಳು, ಈ ಮತವು, ಈ ಧೋರಣವು, ಜನತೆಯ ನಿರ್ಣಯಗಳಿಗೂ, ಮತಗಳಿಗೂ, ಧೋರಣಗಳಿಗೂ ಬಹು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಭಿನ್ನವಾದಾಗ, ರಾಜಪ್ರಜಾ ವ್ಯವಹಾರದೊಳಗೆ, ಅವುಗಳ ಸಂಬಂಧದೊಳಗೆ, ಅಪೂರ್ವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಮತಗಳೊಳಗಿನ, ಈ ಧೋರಣಗಳೊಳಗಿನ ಭೇದವು, ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿರುವದೋ, ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಸರಕಾರದ ಮತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳ ಭೇದಭಾವನೆಯ ಅಂತರವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಇತಿಹಾಸದೊಳಗೆ ಇಂಥ ಮಹತ್ತರದ ಮತಭೇದಗಳಿಂದ ತೀವ್ರ ಶೋಚನೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಸಂಭವಿಸಿವೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಕಠಿಣ ಸಂಧಿಕಾಲದಂತೆ ಕಷ್ಟಕರವಾಗುತ್ತವೆ. ಇದೆಲ್ಲ ಇತಿಹಾಸದ ಅನುಭವವು. ಜನತೆಯ ಮತಕ್ಕೆ ಅದರ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಮಾನ್ಯತೆಯು ಅನ್ಯಾಯವಾದಾಗ, ಅದರ ಮನೋವೃತ್ತಿಯು ಮನುಷ್ಯಸ್ವಭಾವದ ದುರ್ಬಲತೆಯಿಂದ ವಿಚಲವಾಗುತ್ತದೆ ಶಾಂತ ಮತ್ತು ಗಂಭೀರವಾದ ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ತೆರೆಗಳಿರುತ್ತವೆಂದು, ಸದೈವ ತುಫಾನಗಳುಂಟಾಗುವದಿಲ್ಲ ತುಫಾನಗಳುಂಟಾಗುವದು ಅಪವಾದಕವು ಅದರಂತೆಯೇ ಲೋಕಮತದೊಳಗೆ ತೆರೆಗಳ ಕಲ್ಲೋಲವು ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಕಂಡುಬಂದರೂ, ಅದರ ಕ್ಷುಬ್ಧತೆಯಾಗುವದು ಅಪವಾದಕವು ಅಷ್ಟು ಬಲವತ್ತರ ಕಾರಣಗಳಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ, ಲೋಕಮತದೊಳಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ಪ್ರಕ್ಷೋಭವಾಗುತ್ತದೆ ಇಂಥ ತುಫಾನಿನೊಳಗಿಂದ ಯಾವದೇ ವಿಧದ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗದೆ, ಜನತೆಯನ್ನು ದಂಡೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವರು ಧಿಟ್ಟ ಮತ್ತು ಕುಶಲ ನಾವಿಕರಿಂದರ ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಇದೇ ವಿಧದ ಅಪೂರ್ವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು, ಅಪವಾದಕ ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧತೆಯು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಾತಾವರಣದೊಳಗುಂಟಾಗಿದೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವು, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವು ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ವೃದ್ಧಿಂಗತವಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಇಂಥ ಪರಿಣಾಮವು ಒಂದು ವಿಧದಿಂದ ಅಪರಿಹಾರ್ಯವಿದೆ

ಇಂಥ ಕ್ಷುಬ್ಧ ಮನೋವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಂಯಮಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂಗಡಲೇ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾತ್ವಿಕ ಉಪಾಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಇಷ್ಟವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವದು ಸುಲಭದ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ ಅದರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅದರ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು, ಜಾಣ ಮುಂದಾಳುಗಳ ವಾದವಿವಾದದೊಳಗೆ ನಿಶ್ಶಸ್ತ್ರ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯೆಂಬುದೇ ಸಾತ್ವಿಕ ಉಪಾಯವೆಂದು, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯು ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಿತು ಪ್ರಸಂಗವು ಕಠಿಣವಿದ್ದಷ್ಟು ಉಪಾಯವಾದರೂ ಕಠಿಣವಿದೆ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಔಷಧೋಪಚಾರದೊಳಗಿನ ಮಾತ್ರೆಯಂತಿದೆ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಔಷಧಿಗಳ ಮಾತ್ರೆಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನು ಸೇವಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ಇನ್ನು ಅಂಜಿಕೆಯಿದ್ದರೂ, ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಅದು ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯೋಪಚಾರವೆಂದು ಕಂಡುಬರುವದು, ರೋಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ರಾಮಬಾಣದಂತೆ ಅದು ಹಿಡಿಯುವದೆಂದು, ಚಿಕಿತ್ಸಕರ ಬಹಳೇ ಮತಾಧಿಕ್ಯದಿಂದ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದದೆ ಅದರ ಉಪಚಾರ ಕ್ರಮವು ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಠರಾವಿನಲ್ಲೇ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಪ್ರಚಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಸಭೆಯ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಗಳು ಯಾವದೇ ಲೋಕ ನಾಯಕರು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಸ್ವೀಕರಿಸದಂಥ ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬದಾರಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿರುವರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ನಾವು ಬರೆ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತರೆ, ಇನ್ನು ಕಾಲವು ನಾವಾದರೂ, ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬರು ಅಷ್ಟೇ ಸಾತ್ವಿಕತೆಯಿಂದ, ಧೈರ್ಯದಿಂದ, ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವ್ರತವನ್ನು ಕ್ರಮಶಃ ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತ, ಆಚರಿಸುತ್ತ, ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ರತದಂತಿದೆ ಅದರೊಳಗೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಸಹ ಅತಿಪ್ರಸಂಗವು, ಅತ್ಯಾಚಾರವು, ಅನ್ಯಾಯವು ನಮ್ಮಿಂದಾದರೆ, ಪರರಿಗೆ ನಮ್ಮ ವ್ರತದ ಆಚರಣೆಯಿಂದ ಶಾರೀರಿಕ ದಂಡನೆಯಾದರೆ, ನೋವಾದರೆ, ನಮ್ಮಿಂದ ಪಾಪವಾದಂತಾಗಿ, ವ್ರತಭಂಗವಾಗುವದು ದೇವರೇ ನಮ್ಮನ್ನು ದಂಡಿಸುವನು, ಎಂದು ನಾವು ನಿಶ್ಚಿತ ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಆತ್ಮಸಂಯಮನವು, ಆತ್ಮದಂಡನೆಯು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಮೂಲಾಧಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಇದನ್ನು ನೆನಿಸಿ, ಬಹಳೇ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ, ಬಹಳೇ ಸತ್ವಶೀಲತೆಯಿಂದ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ನಾವು ಆಚರಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು, ಪತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳುವೆವು ಸದ್ಯದ ನಿರ್ವಾಣಿಯ ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಸಭೆಯು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಉಪಾಯವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿದೆ ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ನಾವು ಉತ್ಕಂಠಿತರಾಗಿ ಹಾದಿಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೂ ಹೊರಬಿತ್ತು ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವೇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಜಾಗ್ರತವಿಟ್ಟು, ನಮ್ಮ ಧ್ಯೇಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ, ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಕುಂದುಬಡಿಯದಂತೆ, ಈ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನಷ್ಟು ನಾವು ಪಾಲಿಸುವ, ಮತ್ತು ಮೆಕಾಲೆ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದ ೭೦ ವರುಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಭವಿಷ್ಯದಂತೆ, ಬ್ರಿಟಿಷ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸ್ವತಂತ್ರ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಗೌರವವನ್ನು ಮೆರೆಯುವ.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧. ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಯಿತು ಅಪ್ಪಣೆಯು ಏನಾಯಿತು? ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ನಮ್ಮ ಸನಗೋರ ಕಾದಾಟದ ರಾಜಕೀಯ ಸಾಧನವೆಂದು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರೆಂದು ಈ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಿದೆ ಈಗಾದ ಅನ್ಯಾಯದ ಖಿಲಾಫತಿನ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು, ಪಂಜಾಬ ಪ್ರಕರಣದ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೂರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು, ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬೇಗನೆ ಪಡೆಯುವದು, ಇವೇ ಈ ಸಾಧನದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿವೆ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಎಷ್ಟು ವಿನಯದಿಂದ,

ಸ್ವರಾಜ್ಯವಿಲ್ಲಾದರೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಲ್ಲಿ?

ಎಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷ್ಯಾಟದಿಂದ, ಎಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳ ಮಂಥನದಿಂದ ಹೊರಡಿಸಿರುವರೆಂದು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದವರು, ಈ ಅಧಿವೇಶನದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕ ಓದಲಿ. ಶ್ರೀಯುತ ಪಾಲ, ಶ್ರೀ ದಾಸ ಮಿ ಬ್ಯಾಪ್ಟಿಸ್ಟಾ, ಪಂ. ಮಾಲವೀಯ ಮುಂತಾದ ಶಿರೋಗ್ರಣಿಗಳು, ತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಾಟಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ, ಅವಧಿಯನ್ನು ಮುಂದೆ ದೂಡಲಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹೋರಾಡಿದರೂ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಗಳ ಸೂಚನೆಯನ್ನೇ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೀರಿದ ಮತಾಧಿಕ್ಯದಿಂದ, ಕಾಂಗ್ರೆಸು ಪಾಸು ಮಾಡಿದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತಮ್ಮ ಸಮಾಪ್ತಿಯ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಈ ಇತ್ತೀ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತಪೂರ್ವವಾದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ದೃಗ್ಗೋಚರವಾಗಿತ್ತು. ಇಂದು ನಿರ್ಮಾಣೆಯು ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೊಂಗ್ರೆಸಿಗೆ [illegible] ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾದದ್ದು [illegible] ಇನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ "ಶಿರಸಾ ವಹಾಮಿ" ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಲೇ ಬೇಕು [illegible], ನಾನಾ ದಿಶೆಯಿಂದ ಒಟ್ಟಾಗಿ [illegible] ಜನತೆಯೂ ನಾಯಕರೂ [illegible] ಕಾಗಿದೆ. ಸಾತ್ವಿಕ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ [illegible] ಭಾಗ್ಯೋದಯವಾಗುವಂತೆ, ನಮ್ಮವರೂ ಯಾರಾಗ ಬಾರದೆಂದು, ಈಶ್ವರೀ ಸಂಕೇತವಿದೆಯೋ ಏನೋ! ದೈವದ ಬರಹವಿಲ್ಲೇನಿದೆಯೋ! ಇನ್ನು ಈ ಸಾಧನವು ಜನತೆಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರ ಉಪಾಯವೆಂದು ನಾವು ಕೈಕೊಳ್ಳುವದಲ್ಲಿ, ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಸಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ರಾಜ್ಯಕರ್ತರಿಗೂ ಕಂಡು ಬಾರದೆ ಇರದು. ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಸಾಹೇಬರು ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಸಹಕಾರಿತೆಯ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಹಿಂದೀ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ [illegible] ಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತೆಂಬುದ [illegible] ವಿಷಾದಕರ ಸಂಗತಿಯು

---

೨ ಇನ್ನು ಈ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ [illegible] ಅವರೊಳಗಿನ ಸಾಧಾ ಸತ್ಯ [illegible] ನಿಷ್ಕಾರಣ ಬೆದರಿಸುವದು [illegible] ಮಾಡುವ ವ್ಯವಹಾರವೇನು [illegible] ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಇದೇ [illegible] ಮತ್ತು ಸಮೋಪದ [illegible] ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಮಾಡುವದು, [illegible] ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಲ್ಲವೇ? ಸರಕಾರದ [illegible] ನಡೆಸುವ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆಯ [illegible] ಸುವದು, ಇಲ್ಲವೆ, ಸರಕಾರೀ ದ್ರವ್ಯ [illegible] ಕೊಡದಿರುವದು, ಸರಕಾರವು ನಡೆಸುವ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪ್ರಯೋಗವೇ ಸರಿ. ಕೆಟ್ಟ ವರ್ತನದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವದು, ಮತ್ತೆ [illegible] ವಿಧದ ನ್ಯಾಯ್ಯ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು [illegible] ಗೂ ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ತತ್ವವು [illegible] ಕೀಯ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರದಿದ್ದಂಥ ಧೋರಣವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರೀ ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನೂ ಜಾಹೀರನಾಮೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಡದಿರುವದು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು! ಪ್ರಜಾಪಕ್ಷದ ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಇಂಥ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಅನುಭವವು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವದು, ಯಾರು ಯಾರೆಂದು ಗುರ್ತು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅವರ ವಿಸ್ತಾರ [illegible], ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಿಂದ, [illegible] ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರವರ್ತಿಸಿದರೂ, ಅದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಫಲಪ್ರದವಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಯುವದು ನಿರಾಧಾರ ಕಲ್ಪನೆ [illegible] ಹೇಳುವದೇ ತಾತ್ಪರ್ಯವು. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು [illegible] ಸಾಧನವು. ಅದರ ಸಾತ್ವಿಕ ಆಚರಣೆಯಿಂದ ದೋಷಗಳ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ಯವಿದೆ. ಅದರ ಆಚರಣೆಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು ಅವಶ್ಯಕವು. ಸಚೇತ ಸಹಕಾರಿತ್ವ [illegible] ದೋಷಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ [illegible] ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಸಾತ್ವಿಕ [illegible] ಜನರ [illegible] ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಸಾಹೇಬರು [illegible] ಸಹಕಾರಿತೆ [illegible] ಸಾತ್ವಿಕ [illegible] ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು [illegible] ? [illegible] ಒಂದೇ ದಿಕ್ಕಿಗೆ [illegible] [illegible]

---

೩ [illegible] ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ [illegible] [illegible] ಸರಕಾರದ [illegible] ನಿಯಾಗಿ [illegible] [illegible] ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ [illegible] ಹೊಸ [illegible] ಅಲ್ಲಿಂದ [illegible] ಪ್ರತಿ [illegible] ಸಂಕಲ್ಪವಾ [illegible] ಅದನ್ನು [illegible] ಹತ್ತು [illegible] ಕೂಡಿಸಬೇಕೆಂದೂ, [illegible] ಅಧಿವೇಶನಗಳು [illegible] ಸರ್ [illegible] ನೋಂದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಕೂಡಿದ ಪ್ರವರ್ತಕರು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ೫೦೦೦ ಕ್ಕೆ [illegible] ಗಳ ಅಭಿವಚನಗಳು ದೊರೆತವೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಉತ್ಕ್ರಾಂತ [illegible] ಸ್ತುತ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ, ನಾವು ನಡೆಸುವ [illegible] ಪ್ರಯತ್ನ [illegible] ಕಾರ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಈ ಯೋಜನೆಯು [illegible] ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿ ಸರಿದು ನಮ್ಮ ಮತವು ನಮಗೆ ಯೋಗ್ಯ [illegible] ಪಕ್ಷದವು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಆದರೆ, [illegible] ನಗರಗಳ ತನಕ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ [illegible] ಸಿಂಹರೂ, ಉದಾಗುವದೆಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಾರದು. ಇಂಥ ಅಸಹಾಯ [illegible], ಉಗಿಬಂಡಿಗಳ [illegible], ಮೋಟಾರ ಬಂಡಿಗಳ [illegible] ಪ್ರವಾಸದ ಅನುಕೂಲತೆಗಾಗಿ ನಡಿಸುವದು, ತೀರ ಸಾಧ್ಯತರ ಮತ್ತು ಹಿತಕರ ಯೋಜನೆಯು. ಇಂಥ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಿತದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಹಸ್ತೆ ಪರಹಸ್ತೆ ಅವರಿಸುವರು ಮತ್ತು ಪುರಸ್ಕರಿಸುವರೆಂದು ನಾವು ತುಂಬಾ ನಂಬಿರುವೆವು

---

೪ ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ. ಮಂಗೇಶರಾವ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ತೇಲಂಗರವರು ಒಂದು ಮರಾಠಿ ಪತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದು ವಾಚಕರು ಓದಿರಬೇಕು. ಅದರಂತೆ ಈಗ ಗ್ರಾಮ ಕಮಿಟಿಗಳೂ, ತಾಲೂಕಾ ಕಮಿಟಿಗಳೂ ಪ್ರತಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವಿಲಂಬವಾಗದೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಸೂಚನೆಗಳಂತೆ ಫಂಡು ಕೂಡಿಸುವ ಕೆಲಸವು ಸಹ ಬೇಗನೇ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದ್ರವ್ಯನಿಧಿಯ ಹೊರತು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಗಳು ನಡಿಸಲ್ಪಡಬಾರವೆಂಬುದು ಸರ್ವಶ್ರುತವಾದದ್ದು. ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕೆಲಸವು ಪರಿಣಾಮಕರವಾಗಲಿಕ್ಕೂ, ಹಿತಕರವಾಗಲಿಕ್ಕೂ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಮಿ| ತೇಲಂಗರವರು ಸೂಚಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು. ತಕ್ಕ ವೇಳ್ಯಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿ, ಆಯಾಯ ತಾಲೂಕಾ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಅವುಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಕಮಿಟಿಯ ಕೆಲಸವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವಂತೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಸೂಚಿಸದಿರೆವು

---

೫ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸರಕಾರಿ ಬೇಸಾಯದ ಪ್ರಯೋಗ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ತಾ ೮ ನೇ ಬುಧವಾರ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರವರ್ತಕರನ್ನು ಅಂತಃಕರಣಪೂರ್ವಕ ಹೊಗಳುವೆವು. ಇಂಥ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳು ಅವಶ್ಯಕವೆಂಬವಲ್ಲ. ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಅದರ ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠ ಜನರೂ, ಶೇತಕರಿ ಧಂದೆಯವರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಊರ ನೇಗಿಲಕ್ಕಿಂತ 'ಮೆಸ್ಟನ' ಎಂಬ ಕಬ್ಬಿಣದ ನೇಗಿಲವು ಹಿತವಾಗಿಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ, ಕೆಲಸದ ಮಾನದಿಂದಲೂ, ಉಪಯುಕ್ತವಿದೆಯೆಂದು ನೆರೆದ ಜನರು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಂಡರು. ಎಲಬಿ ರೋಕಫಾಸ್ಫೇಟ್, ವಿಮಾನು ಗೊಬ್ಬರಗಳು ಹಾಕಿದ ಭತ್ತದ ಪೈರು ನೋಡಿ ಪರಿಣತರ ನಾಲಿಗೆಗೆ ನೀರು ಬಂದಿರಬೇಕು. ಐದು ಕೂಳಿಗ ಬೀಜ ಹಾಕುವದು, ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಕೂಳಿಗ ಬೀಜ ಹಾಕಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನದ ಮಾನವು ವಿಶೇಷವಾಗುವದು, ಹಾಗೆಯೇ ಬೀಜಕ್ಕಾಗಿ ಪುಷ್ಟ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಧಾನ್ಯಗಳಿರುವ ತೆನೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಬೀಜ ಮಾಡುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನದ ಮಾನವನ್ನು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಏರಿಸಬಹುದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಾರಂಭವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತೆನ್ನಬಹುದು. ಆದರೆ, ಈ ಬೇಸಾಯ ಹೊಲದ ಮಣ್ಣು ಒಂದೇ, ಮಾದರಿಯಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳು, ಇತರ ಪ್ರಾಂತ [illegible] ಆಗ ಮಣ್ಣಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನ, ಬಿನ್ನ—ಹೊಯಿಗೆ, ಕೆಮ್ಮಣ್ಣು, ಕಳಿಮಣ್ಣು, ಕರಿಮಣ್ಣು—ಮುಂತಾದ ಮಾದರಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ಮಣ್ಣಿನ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕನುರೂಪವಾದ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನೂ ಉಚಿತತರ [illegible] ಗಳನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಿ,

ರವ ಶರ ಸ್ಪೃಶ್ಯ ಸಹಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಸುಧಾರಣೆ ಯಾದರೆ, ಅವರ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯೂ, ರಾಜನಿಷ್ಠೆಯೂ ಆಗುವದು. ಈಕ್ಷಣವೇ ದೇಶದ ಅನೇಕ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ನಾಟಕ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕನಗಳ ಕ್ರಮ [illegible] ಇನ್ನೂ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಚಾಲು ಮಾಡಿದರೆ, ಬಹಳೇ ಉಪಯೋಗವಾಗುವದೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತ. ಈ ಶರದ ಯೋಗ್ಯ ವಿಷಯ [illegible] ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ನಟರು ರಯತ [illegible]ಗಳಿಕ್ಕೆ ಈ ಶೇಕಡೆ ಕ್ಷಾಮ ಉಪಶಮನ [illegible]ಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಅಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿರು [illegible] ಸಹರವು.

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ—[illegible] ಇದ್ದ [illegible] ಈ ವಾರದಲ್ಲಿ [illegible] ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾಯಿತು. [illegible] ಒಣಗಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಿದೆ [illegible] ಅವಕಾಶ [illegible] ಬಹಳಷ್ಟು.

ಮುಂದಿನ ವಾರದಲ್ಲಿ [illegible] ಅವರಲ್ಲೊಳೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಪಟ್ಟಾ [illegible] ಅನ್ನವಾ[illegible]ತ್ತದೋ, ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲಿ ನಾಗಿ, [illegible] ಹುಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೋ ನೋಡಬೇಕು. [illegible], ಮುಜೂರ, [illegible] ಮತ್ತು ಕಷ್ಟದ ಕಾರಕೂನರ [illegible]ಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು! ಪ್ರಯಾಣ [illegible] ಅಸ್ಪದವಾಯಿತು! [illegible] ಗಾಡಿ ಚಕ್ರವನ್ನು ಸೂನ್ಯ!

ಶ್ರೀ ಭೀಮರಾವ ರಿತ್ತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ [illegible]ಯವರು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊನ್ನಾವರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ [illegible] ಶಿರಸಿಗೆ ಸಾಗಿದರು.

ಶ್ರೀ ದತ್ತಾತ್ರಯ ತೆಲಂಗ[illegible]ರೂ, [illegible] ಸಾಹೇಬರೂ ಶ್ರೀ ವಿ ವಿ ಸಾಹೇಬರ ಮತಾಂತರ [illegible] ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ [illegible] ವಾರವಾರ [illegible] ರೋಜದು.

ಈ ವರ್ಷದ ಹಿಂದು ಜನರ ಗಣಪತಿ ಉತ್ಸವವೂ [illegible] ವೇಷಧಾರಿಗಳ ಸಹ ಹಿಂದು [illegible] ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಶುಭ ಐಕ್ಯಸೂಚಕ ಸಂಯೋಗವಾಯಿತೆಂತ, ಬಿಂದಿರುವವು. ಧಾರ್ಮಿಕ [illegible] ಐಕ್ಯದ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೇ, [illegible] ಹಾಕಿ, ವಿಜಯವಾಗದೆ ನಡೆಯಲೆಂತೆ [illegible].

ಹೊನ್ನಾವರ— ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿ ಈ [illegible] ಈ ದಿವಸ ಮಧ್ಯಾನ್ಹ ೪ ಘಂಟೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ [illegible] ಮೆಮೋರಿಯಲ್" ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಊರಿನವರ ಜಾಹೀರ ಸಭೆ ನಡೆಯಿತು. ಕುಮಟೆಯಿಂದ ವಕೀಲರು ರಾ॥ [illegible]ರಾವ ರಿತ್ತಿ ಮ ರಾ॥ ಕೊಲ್ಲಾಪುರಯವರು ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ ಹೈಕೋರ್ಟ ವಕೀಲರಾದ ರಾ॥ ಜಿ. ಅಣ್ಣಾಜಿರಾವ ಸಹ ಬಂದಿದ್ದರು. ಹೊನ್ನಾವರದ ವಕೀಲ ಮಿ॥ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರ ಸೂಚನೆ ಮೇರೆಗೆ, ರಾ॥ ಜಿ ಅಣ್ಣಾಜಿರಾಯರನ್ನು ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದರು. ಮಿ॥ [illegible] ರಾವ ರಿತ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಿ॥ ಕೊಲ್ಲಾಪುರಯವರು ಕೊಂಗ್ರೆಸದ ನಾಗಪುರದಲ್ಲಿ ಆದ ಅಸಹಕಾರಿತೆ [illegible] ಕೌನ್ಸಿಲ ಸಭೆಯ ಮೆಂಬರರ ಬಗ್ಗೆ ಆಗುವ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ [illegible] ಕಡೆಯಿಂದ ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಠರಾವುಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಅನುಮೋದನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿ ಈ [illegible] ನೆರೆದ ಜಾಹೀರ ಸಭೆಯವರು ಅಸಹಕಾರಿತೆ [illegible]

[illegible] ಮಾಡಿದ [illegible], ಇನ್ನುಮುಂದೆ [illegible] ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಸಂಗತಿ ಹೇಳಿ [illegible] ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಮಂಜೂರ ಮಾಡಿದರು.

ಹೊನ್ನಾವರದ ವಕೀಲ, ಮಿ॥ ಮುರ್ಡೇಶ್ವರ ಯವರು ಮಿ॥ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಮತ್ತು ಮಿ॥ ಕಿಣಿಯವರು ಸಭಾ ಈ ಚರ್ಚೆ [illegible] ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿಯ ಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ [illegible] ವಾಗಬೇಕಾಗಿ ಉಪಸೂಚನೆಗಳನ್ನು [illegible], [illegible] ಸ್ಥಗಿತವಾದ್ದರಿಂದ ಮಿ॥ [illegible] ರಾವ ರಿತ್ತಿ ಯವರು ಮಾಡಿದ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸಭೆಯವರು ಬಹು ಮತದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡದ್ದಾಯಿತು.

ಮಿ॥ [illegible] ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ [illegible] ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸೂಚನೆಯನ್ನು [illegible] ಮಿ॥ [illegible]ರಾವ ರಿತ್ತಿಯವರು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಮಾ॥ [illegible] ಸಂಗತಿಯ [illegible], ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲೆಂತ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ, [illegible] ನಡೆಯದೆ ಹೋಯಿತು. ಮಿ॥ [illegible] ಮಾಡಿದ ಸೂಚನೆ [illegible] ರಾಯಿತು. ನಂತರ ಮಿ॥ [illegible] ಮಿ॥ ರಿತ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಿ॥ [illegible] ಸಭೆ ವಿಸರ್ಜನೆಯಾಯಿತು.

ಹಳಿಯಾಳ— [illegible] ಸಾ ಬಾ ರ ನಾ. [illegible] ಗಣಪತಿ [illegible] ಅಗಸ್ಟದಲ್ಲಿ [illegible] ಆಗಿದೆ [illegible] ಹೀಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ [illegible] ಚಿತ್ತದ [illegible] ಕಾರ್ಯ [illegible] ಕಾಂಗ್ರೆಸಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿ [illegible] ಇವರನ್ನು [illegible] ಲೋಕಮಾನ್ಯರ [illegible] ಸಭೆ ಯಾಯಿತು. [illegible] ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿ ಪ್ರತಿಪದೆಯಿಂದ ಈ ವರೆಗೆ ಭಜನ ಮಾಡಿದರು. [illegible] ಶ್ರೀ. ಗೋಪಾಲರಾವ [illegible] ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ [illegible] ಇವರ "ಗೋರಕ್ಷಣ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿಸಿದರು. [illegible] ಈ [illegible] ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ಫಂಡ [illegible] ಶ್ರೀ ರಾಮ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ [illegible] ಇವರ ಪ್ರೇಮಳ ಕೀರ್ತನ ನಾಯಿತು. [illegible] ಕೀರ್ತನದ [illegible] ಕೊಡುವದೇ ಫಂಡಿನ ಬೇಡಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಧನಿಕರು ತಕ್ಕ ಸಹಾಯ್ಯ

[illegible] ಮಾಡುವದು ಅಗತ್ಯ. ಕ್ರಾಂತಿದಾಯಕ ನಿಮಿತ್ತ ಇಲ್ಲಿಯ [illegible] ತರುಣರು ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೆ ಸೋಗಿನ ಮೇಳವನ್ನು ಜೊತೆಯಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಈ ಉತ್ಸಾಹದ ಮುಕ್ತ ಧನದ ಸದುಪಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವದು ಊರ ಪುಢಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ! ಶ್ರೀ ನಿಂಗಪ್ಪಾ ಹಳ್ಳಿಕೇರಿ, ಶ್ರೀಮಂತಶೆಟ್ಟಿ ಮೂಲಕವಾಗಿ, ಈಶ್ವರಪ್ಪಾ ಹೊಸಮನಿ, ಚೆನಬಸಪ್ಪಾ ಒಕ್ಕಲರಿ ವಗೈರೆಯವರು ಕೂಡಿ ಮಾಡಿದ ವ್ಯಾಪಾರದ ನಫೆ ೩೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ [illegible] ಬಸವಣ್ಣ ದೇವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಸ್ತುತ್ಯವು! ಇದು ಪರರಿಗೆ ಕಿತ್ತೂರ್ [illegible]ವಾಯಿತು."

ಈ ವರ್ಷದ ಅನಂತ ವ್ರತವು.

ಭಾದ್ರಪದ ಶುಕ್ಲ ೧೪ ಸೋಮವಾರ ಪಡೆದಿದು [illegible] ಸ್ವಪ್ನಮಾಣವಾಗುವದೆಂದು ಗೋಕರ್ಣ [illegible] ಮಾಧವ ಮುಹೂರ್ತ ಭಟ್ಟರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ದುರುಸ್ತಿ.

ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ೬(A) ಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆಂತ ಕಳುಹಿಸಿದ ಪತ್ರದ ಶಿರನಾಮೆ "Mr" ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಜೋಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ (Printer's devil) ತಪ್ಪಾದ ಬಗ್ಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುವೆವು. [ಸಂಪಾದಕ ಕಾ ಕೃ]

ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಅಂಬೋಣವು.

ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಶನರ ಎಲ್ಲಬಿ ಸಾಹೇಬರಕ್ಕೊಳೆ.

ಎಲ್ಲಬಿ ಸಾಹೇಬರೆಂದರೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರೀತಿಯ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ಮೊನ್ನೆಯ ಒಕ್ಕಲಿನ ವೇಳೆ ಇವರ ಸೇವ ಕರು ಹೊರಡಿದ್ದಾಗ, ಮುಸಲ್ಮಾನರು ನುಗ್ಗಿ, ಇವರನ್ನು ಕೊಂದರಂತೆ! ಕೊಂದವನು ಇದುವರೆಗೆ ನಾಲ್ಕುಬಾರಿ ಜೈಲಿನ ಆತಿಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದವನಿದ್ದನು. ಇದು ಕಾರಣ, ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಸುರೇಂದ್ರನಾಥರೆ ದೂರುತ್ತಾರೆ. ಸತ್ಯವಾದಿಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರೆನಿಸಿರುವ ಗಾಂಧಿಯವರು ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಹಿಂಸೆಯ [illegible]ಗಳುಂಟಾದರೆ, ಅವರೆ ವನವಾಸಕ್ಕೆ ತೆರಳುವಂತೆಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುತ್ತಾ, ಇಂಥ ಘೋರಕೃತ್ಯ ಹೇಗೆ ಉಂಟಾದೀತು, ಸಮ್ಮ ಸುರೇಂದ್ರನಾಥರೂ ಈ ರೀತಿ ದೂರ ಪರೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ? ಸುರೇಂದ್ರನಾಥರೆ ಪಾದದ [illegible] ಹತ್ತೊಂದು ಮಂದಿ ನಾನಾ ಪರಿಷ ಮಂಡಲಿಗರು ಏಕಾದೇ ಮಾವದಾಂಡವನ್ನು ನಿಸ್ಸಹಕಾರಿತೆಯ ನಿಸ್ವಾರ್ಥಯುಕ್ತಾಗಿ ಬರೆದಾಗ, ಸುರೇಂದ್ರರು ಈ ಭಯಂಕರವಾದ ಅತ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೆ ಗಾಂಧಿಯವರೆ ಕಾರಣರೆಂದೂ ಬರೆಯಲು ಮರತರೇಕೆ? ಕಂಠೀರವ ಮಂಗಳೂರ

❁ ಜಾದಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆ. ❁

ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಮೇಲೆ ರಣಕಂದನ!

(ನಮ್ಮ ವಾರ್ತಾಹಾರರಿಂದ)

ನೋದ ವಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ೨ ಘಂಟೆಗೆ ಮುಗಿಯಿತು. ಆ ವೇಳೆ ಪುನಃ ವಿಷಯನಿಯಾಮಕ ಮಂಡಳದ ಸಭೆಗೂಡಿತು. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವಿನಮೇಲೆ ಪುನಃ ವಾದವಿವಾದವಾಯಿತು. ವಾದವಿವಾದವು ಸಂಜೆಯತನಕ ನಡೆದರೂ, ಏನೊಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

* * *

ಆದ್ದರಿಂದ ಪುನಃ ಮಂಗಳವಾರ ದಿವಸ ವಿಷಯನಿಯಾಮಕ ಮಂಡಳವು ಸಭೆಸೇರಿತು. ವಾದವಿವಾದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳು ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. [illegible]ಯೊಂಟ ಅಮ್ಮನವರದೊಂದು ತೃತೀಯ ಪಂಥವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರ ಮತವು ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎರಡೂ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ತ್ವವು ಮಾನ್ಯವಿತ್ತು. ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರಂತೆ ಶ್ರೀ ಬಿಪಿನಚಂದ್ರಪಾಲರಾಗಲಿ, ಶ್ರೀ ಚಿತ್ತರಂಜನ ದಾಸರಾಗಲಿ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಹೊರತು ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲೆಂದು ಮನಗಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರುವದು ಮಹಾತ್ಮರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಅವ್ಯವಹಾರ್ಯವೆಂದು ಕೆಲಜನರ ಆಕ್ಷೇಪವಿತ್ತು.

* * *

ಮ॥ ಗಾಂಧಿಯವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೇನೆಂದರೆ, (೧) ರಾವಸಾಹೇಬ, ರಾವಬಹಾದೂರ, ದಿವಾಣಬಹಾ

ದ್ದಾರ ದೊರೆತಿರುವ ಸರಕಾರೀ ಪದವಿಗಳನ್ನು, ಸರಕಾರೀ ನಿಯುಕ್ತ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವದು, (೨) ಸರಕಾರಿ ದರಬಾರುಗಳಿಗೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕು ವದು; (೩) ಹುಡುಗರನ್ನು ಸರಕಾರೀ ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ತೆಗೆದು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದು. (೪) ಬ್ರಿಟಿಶ ಕೋರ್ಟುಗಳಿಗೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕುವದು, ಹಾಗು ಖಾಸಗಿ ತಕರಾರುಗಳನ್ನು ಪಂಚರ ಮೂಲಕ ನಿಕಾಲ ಮಾಡುವದು, (೫) ಮೆಸೊಪೊಟೇಮಿಯಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸೈನಿಕರಾಗಲಿ, ಕಾರಕೂನರಾಗಲಿ, ಕೂಲಿ ಗಾರರಾಗಲಿ ಹೋಗದಿರುವದು, (೬) ಹೊಸ ಸುಧಾರಣೆ ಗಳ ನಿಮಿತ್ತ ಏರ್ಪಡಿಸುವ ಕಾಯಿದೆಕೌನ್ಸಿ ಲುಗಳಿಗೆ ಉಮೇದ್ವಾರರಾಗದಿರುವದು, ಹಾಗು ಮ ತದಾರರು ಮತಗಳನ್ನು ಕೊಡದಿರುವದು ಹೀಗೆ ಮಹಾತ್ಮರ ಠರಾವು ಆರು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಒಳ ಗೊಂಡಿತ್ತು.

* * * * *

ಈ ಠರಾವಿನಮೇಲೆ, ಅನೇಕ ಜನರು ಮಾತನಾಡಿ ವಾದವಿವಾದವಾಯಿತು. ಶ್ರೀ| ದಾಸ ಶ್ರೀ| ನರಸಿಂಹ ಪಂತ ಕೇಳಕರ, ಮಿ| ಜಿನ್ನಾ ಮೊದಲಾದವರು ಕೌನ್ಸಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿರೋಧದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿಮಾಡಿ ಹದಕ್ಕೆ ತಂದು ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಗಳಿಸಬೇಕು, ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಗಳಿಸುವ ಒಂದು ಸಾಧನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾ ಐರ್ಲಂಡದ ಸಿನ್ನಫೇನರು ಮಾಡಿದಂತೆ, ನಾವು ಸಹ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅದಗಟ್ಟಿ, ಸಾಕು ಬೇಕು ಮಾಡಿ, ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವೆವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ರಾಷ್ಟ್ರೀ ಯರು ಹೋಗದಿದ್ದರೆ, ಅದೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾನಿಯಾಗುವದು ಯಾಕಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಗೈರ ಹಾ ಜರಿಯಲ್ಲಿ, ನೇಮಸ್ಥರು ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿ, ಸರ ಕಾರದ ಕೆಲವು ಸಾಧನರಾಗಿ ಹೋಗುವರು ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು.

* * *

ಗಾಂಧೀ ಪಕ್ಷದ ಉತ್ತರವೇನಂದರೆ, ಕೌನ್ಸಿ ಲಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವದಕ್ಕಿಂತ, ಕೌನ್ಸಿ ಲದ ಹೊರಗೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬ ಹುದು. ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಸ್ಥರು ಹೋಗಲಿ ಹೋಗದಿರಲಿ, ಅದರ ಗೊಡವೆ ನಮಗೇಕೆ? ಪಂಜಾ ಬದ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡ, ಖಿಲಾಫತ ಪ್ರಕರಣ ಇವುಗಳಿಂದ ಸರಕಾರದ ಹತ್ತರ ನಾವು ಪುರ್ಣ ಮನಗಂಡದ್ದು, ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ನಿರೋಧ ಪಕ್ಷವನ್ನೇನು ಪಂಜಾಬದ ಕೊಲೆಗಡುಕ ಸರಕಾರದ ಕೈಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ದಾನವನ್ನು ನಾವು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದು ಮಾನ ಧನ ಜನರ ಉತ್ತರ ಲಕ್ಷಣವೋ? ಸಂಗಂಗ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನೀ ಹಿಂದೀ ನಾಗರಿಕನು-ಅವನು ಮೇಲಾ ದರೆ, ನೇಮಸ್ಥನಿರಲಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯನಿರಲಿ- ಎಂದೂ ಸ್ವೀಕರಿಸನು. ಹೀಗೆ ಮಹಾತ್ಮರ ಪಕ್ಷದ ಉತ್ತರವಿತ್ತು.

* * * * *

ಮಹಾತ್ಮರ ನಿಶ್ಚಯದ ದೋರಣದ ಪರಿಣಾಮ ವಾಯಿತು. ಎರಡು ದಿವಸದ ನಿಕರದಿಂದ ನಡೆದ ಹೋರಾಟವು ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಪರಿ ಣಮಿಸಿತು. ಮಂಗಳವಾರ ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ಮತ ಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಲು, ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ೧೮೮೬ ವಿರುದ್ಧ ಬಾಜೂವಿಗೆ ೮೮೪ ಸಿಕ್ಕಿ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ವಿಜಯವಾ ಯಿತು. ಇದೇ ಠರಾವಿನಲ್ಲಿ ಪರದೇಶೀ ವಸ್ತುಗಳ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ತಂದ ಸೂಚನೆಯು ಪಾಸಾಯಿತು, ಅದರಂತೆ, ಮೂಲ ಠರಾವಿನ ದುರು ಸ್ತಿಯಾಯಿತು.

* * * * *

ಹೀಗೆ ಅಪಜಯವಾದರೂ, ವಿರುದ್ಧ ಪಕ್ಷದವರು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಠರಾವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಪಾಸುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆವೆಂಬ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ, ಶ್ರೀಯುತ ದಾಸರವರು ಉಪಸೂ ಚನೆಯನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿದರು, ಶ್ರೀ| ಬಿಪಿನ ಬಾಬುಗಳು ಸಹ ತಮ್ಮದೊಂದು ಉಪಸೂಚನೆ ಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರು. ಆದರೆ 'ಸಂಘೇ ಶಕ್ತಿಃ ಕಲೌ ಯುಗೇ' ಎಂಬ ನಾಣ್ಣುಡಿಯನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ, ಶ್ರೀ| ದಾಸರು ತಮ್ಮದೊಂದು ಬೇರೆ ಉಪಸೂಚನೆ ಯನ್ನು ತೆರದೆ, ಶ್ರೀ| ಪಾಲರ ಉಪಸೂಚನೆಯನ್ನೇ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುವ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದರು.

* * * *

ಶ್ರೀಯುತ ಪಾಲರವರ ಉಪಸೂಚನೆಗೂ, ಮ ಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಠರಾವಿಗೂ, ಭೇದವಿಷ್ಟೇ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಜಾಹೀರುಮಾಡುವ ಮೊದಲು, ಇಂಗ್ಲಂಡದ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಧಾನರ ಹತ್ತರ ಒಂದು ಶಿಷ್ಟಮಂಡಳ ಕಳಿಸಬೇಕು, ಪಂಜಾಬದ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಖಿಲಾಫತ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಬೇಡುವದು. ಹಾಗು ಪೂರ್ಣ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬೇಡುವದು, ಅದು ನಮ ಗೆ ದಯಪಾಲಿಸದಿದ್ದರೆ, ಆಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ನೇಮಿಸಿ, ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ನಡಿಸಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ವಿಚಾ ರಿಸಿ, ಆಮೇಲೆ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸುವದು.

* * * *

ಆ ಧವಾರದಿವಸ ಸಭಾಮಂಟಪವು ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ಜನದಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಗಿತ್ತು. ಈ ಕೊನೆಯ ಗಾಂಧಿ-ಪಾಲ ಇವರ ಯುದ್ಧವಾಗುವದಿತ್ತು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭವಿತವ್ಯತೆಯು ನಿರ್ಣಯವಾಗುವ ದಿತ್ತು. ಎರಡೂ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ ನರರತ್ನಗಳು ಕಂಗೊಳಿಸುತಿದ್ದವು. ಮಹಾತ್ಮರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅಮೃತ ಸರ ಕೊಂಗ್ರೆಸದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪಂಡಿತ ಮೋತಿಲಾಲ ನೆಹರು, ಮೌಲಾನಾ ಶೌಕತ ಅಲ್ಲಿ ವಿ| ಯಾಕೂಬ ಹಸನ ಡಾ| ಕಿಚಲೂ, ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಿನೀದೇವಿ, ಇವರಿದ್ದರೆ, ಪಾಲ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ, ದಿಲ್ಲಿ ಕೊಂಗ್ರೆಸದ ಅಧ್ಯ ಕ್ಷ, ಪಂಡಿತ ಮದನಮೋಹನ ಮಾಲವೀಯ, ಮಿ ಮಹಮ್ಮದ ಅಲ್ಲಿ ಜಿನ್ನಾ, ಬಂಗಾಲೀ ಕಾಯಿದ ಪಂಡಿತ ಚಿತ್ತರಂಜನ ದಾಸ, ಬೆರಿಸ್ಟರ ಬೆಪ್ಟಿಸ್ಟಾ, ಕೇಸರೀ ಸಂಪಾದಕ ಶ್ರೀ| ನರಸೋಪಂತ ಕೇಳಕರ ಮುಂ ತಾದ ಅತಿರಥಿ ಮಹಾರಥಿಗಳಿದ್ದರು.

* * * * *

ಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನವು ನಿಯಮಿತ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವಿನ ಮೇಲೆ ಏಕಮತವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ, ಅದರ ಸಾಂಗೋ ಪಾಂಗ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು ಪೂರ್ಣ ಅವಕಾಶ ದೊ ರೆಯಬೇಕೆಂದು, ಈ ಠರಾವನ್ನು ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತರಬಾರದೆಂದು ಸರ ಆಶುತೋಷ ಚೌಧರಿ ಯವರು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅದು ನಾಮಂಜೂರಾ ಯಿತು.

* * * * *

ಬಳಿಕ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ತಮ್ಮ ಠರಾ ವನ್ನು ವಕ್ತೃತ್ವಪೂರ್ಣ ಭಾಷಣಮಾಡಿ, ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರು. ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ ಹಾಗೂ ಶಿಸ್ತು ಇವಿಲ್ಲದೆ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ ಹಾನಿಯೇ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆಂದು, ನಿವೇದಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಹುಜನ ಸಮಾಜದ ಆಶ್ರಯ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ, ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಿಗಲೇ ಬೇಕೆಂದರು. ಪಂಜಾಬದ ಡಾ| ಕಿಚಲೂ ಇವರು ಉರ್ದು ಭಾಷೆ ಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನವನ್ನಿತ್ತರು. ಆಮೇಲೆ, ಮಹಾತ್ಮರ ಠರಾವು ಕೊಂಗ್ರೆಸದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ವಿಸಂಗತವಿರುತ್ತದೆಂದು ತಂದ ಆಕ್ಷೇಪವು ನಾಮಂ ಜೂರಾಯಿತು.

* * * *

ಆಮೇಲೆ, ಶ್ರೀ| ಬಿಪಿನಚಂದ್ರ ಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಉಪಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಆಗ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವು ವಕ್ತೃತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸೂಚನೆಗೆ ಮಿ| ಬೆಪ್ಟಿಸ್ಟರವರು ಅನುಮೋದನ ಕೊಟ್ಟರು.

* * * * *

ಆಮೇಲೆ ಇಬ್ಬರು ಮೂಲ ಠರಾವಿಗೆ, ಇನ್ನೊ ಬ್ಬರು ಉಪಸೂಚನೆಗೆ ಹೀಗೆ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿದರ ಬಳಿಕ ಇಬ್ಬರ ಭಾಷಣದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಶ್ರೋತೃವೃಂ ದವು ಇಷ್ಟು ತನ್ಮಯವಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತಲ್ಲ, 'ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷವೆ ಗೆಲ್ಲುವದು' 'ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷವು ಗೆಲ್ಲು ವದು' ಎಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಾಲರವರ ಉಪಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಪಂಡಿತ ಮದನಮೋಹನ ಮಾಲವೀಯರ ಭಾಷಣವು ಅತಿ ಉತ್ತಮವಾಯಿತು. ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಎಲ್ಲ ಆಕ್ಷೇಪಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ವಾದವಿವಾದದ ಮುಕ್ತಾಯ ವಾಯಿತು. ಮತಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಲು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಬಹುಮತವಾಗಿ ಪಾಲ ಬಾಬುಗಳ ಸೂಚನೆಯು ನಾಪಾಸಾಯಿತು.

* * * *

ಇಷ್ಟಾದರೂ ಶ್ರೀಯುತ ಪಾಲರು ನಿರಾಶರಾಗದೆ, ಮತಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಂತವಾರ ಎಣಿಸಬೇಕೆಂದರು. ಆಗ ಸಂಜೆಯಾದ್ದರಿಂದ, ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಮತ ಎಣಿಸಲಾ ದವು. ಒಟ್ಟು ೧೮೮೬ ಮತಗಳು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂ ಧಿಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ, ಶ್ರೀಯುತ ಪಾಲರಿಗೆ ೪೦೪ ಮತಗಳು ಸಿಕ್ಕಿದವು. ಹೀಗೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯ ವರಿಗೆ ಜಯವಾಯಿತು.

* * * *

ಪುನಃ ಗುರುವಾರ ೩|| ಘಂಟೆಗೆ ಸಭೆಯ ಅಧಿ ವೇಶನಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮಹಾಶ ಯರು ಸಮಾರೋಪ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಬಂಗಾಲದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೊಗಳಿ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವವು ತಮಗೆ ಮಾನ್ಯ ವೆನೆಂದು ನುಡಿದರು. ಆಗ ಇಡೀ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಜಯ ಘೋಷವಾಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಮಹಾತ್ಮರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ತಮಗೆ ಪೂರ್ಣ ಮಾನ್ಯವಿಲ್ಲದಿ ದ್ದರೂ, ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಭಕ್ತರ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಯಥಾಶಕ್ತಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಠರಾವನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಲು ಟೊಂಕಕಟ್ಟಿನಿಂದ ದುಡಿಯಬೇಕೆಂ ದು ಉಪದೇಶಿಸಿ, ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಪರಿಪ್ಲುತ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಆಭಾರ ಪ್ರದರ್ಶನ ಪಗೈರೆ ಠರಾವುಗಳು ಪಾಸಾದ ಬಳಿಕ, ಸಭೆಯು ವಿಸರ್ಜನ ವಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿ ಕಲಕತ್ತೆಯ ಜಾದಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀ ಯ ಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನವು ಸತತ ಆರು ದಿವಸ ನ ಡೆದು, ಅಪೂರ್ವ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನೆರವೇರಿತು. ವಂದೇ ಮಾತರಮ್!

———=———

"ಧುರೀಣ"ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕತ್ವವು.

ಅಪ್ಪಾ 'ಕಾನಡಾವೃತ್ತ' ಕರ್ತರೇ,

'ಕಾನಡಾ ಧುರೀಣ'ಎ ಪತ್ರದ ಕಳೆದ ೭ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ "ಮತದಾರರಿಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿಯು" ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕದ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲವು ಮಜಕೂರು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮರಲ್ಲದ ಮತದಾರರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಆ ಮಾಹಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗೆ ಅವತರಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯು ಧೂರೆಸಿರುತ್ತದೆ.

"ಮತಗಳನ್ನೊಂದು ಆಗುವ ಸ್ಥಳಗಳು ಯಾವವೆಂಬ ಮತದಾರರ ಯಾದಿಗಳ ಸಂಗತಿಲೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮತದಾರರ ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಹೆಸರಿನ ಎದುರಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 'ಪೋಲಿಂಗ ಸ್ಟೇಶನ್' ಮತಗಳ ನೋಂದು ಆಗುವ ಸ್ಥಳದ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ."

ನಿಜವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮತದಾರರಿಗೆ ಈ ಅಲಭ್ಯ ಮಾಹಿತಿಯು ವಿಶೇಷ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದದ್ದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದರೆ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಎಡಬದಿಯಲ್ಲಿ, ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಕೆಳಗೆ, ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪೋಲಿಂಗ ಸ್ಟೇಶನ'ದ ಹೆಸರ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅಲ್ಲಿಯ ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಆದರೆ 'ಕೇಸರಿ' ಯ ತಾ ೩೧-೮-೧೯೨೦ ನೇಯ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮಜಕೂರನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ರೂಪದಿಂದ ನಕ್ಕಲು ಮಾಡುವಾಗ, ಲೇಖದ ಮೂಲ ಸ್ಥಲದ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡುವದನ್ನು ಓದಾರ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸರಿಪಡಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವದನ್ನು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಜಾಗ್ರತೆಯಾದರೂ ಧುರೀಣನಲ್ಲಿರಬಾರದೇ? ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಲಿಂಗ ಸ್ಟೇಶನಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಕೊಟ್ಟಿರುವದಿಲ್ಲ, ಎಂಬ ಸಂಗತಿಯು, ಆ ಯಾದಿಗಳ ಕೆಲ ಭಾಗವನ್ನಾದರೂ ಛಾಪಿಸಿದ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ವಿದ್ಯಾಲಯದವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರಬಾರದೇ? ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೮-೧೦ ಅಥವಾ ಹಳ್ಳಿ ಊರೊಳಗೆ ನೇಮಿಸೋಣಾದ ಪೋಲಿಂಗ ಸ್ಟೇಶನಗಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಯಾದಿಯಿಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಮತದಾರರೆಲ್ಲರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತದಾರರ ಹೆಸರುಗಳಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಆಯಾಯ ಊರುಗಳ ಹೆಸರುಗಳೇ ಪೋಲಿಂಗ ಸ್ಟೇಶನಗಳೆಂತ ಜನರ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಯಾಗಬಾರದೆಂಬುದರಿಂದಲೂ, 'ಧುರೀಣ' ನ ಧುರೀಣತ್ವದ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಜನರ ನಿರ್ದೇಶನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂಬುದರಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ಷಮೆ ಇರಲಿ.

ಹೊನ್ನಾವರ, ತಾ. ೧೧-೯-೨೦. } ತಮ್ಮ Pro "Leader."

ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಮಂಗಳೂರ ನಶೀಪುಡಿ ಮತ್ತು ಸೇದುವ ಬೀಡಿಗಳು.

ನರಮ, ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಕಡಕ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ ದರ ವಾಜಬಿಕ. ಒಂದು ಸರ್ತಿ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ, ಲೋಕ ಪರ ಸವಲತಿಯ ಇಡುತ್ತವೆ.

ಪತ್ತೆ — ಬಿ. ದಾಸ.
ನಶೀಪುಡಿ ಮತ್ತು ಬೀಡಿ ಮರ್ಚಂಟ,
ಕುಮಟಾ.

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.		ದರ.
ರಂಗೂನ ದ. ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೫।—೧೬
ಕುಚ್ಚಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಮಾನಗ್ಗಿ	.	೭॥।
ರಾಗಿ ನಿಬಕ್ಕೆ	.	೧೧॥—೧೨॥
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೯—೭೬॥
ತುರುಕಿ ನಿಬ	...	೧೫।—೧೫॥।
ಕಡಲೆ ನಿಬ ೧ಕ್ಕೆ	.	೧೬—೧೬॥
ಕೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	.	೩೭—೩೨
ಹೆಸರು ಬೇಳೆ „	..	೧೬—೨೮
ಪೆರ್ಶಿಯ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ „	...	೧೯॥—೧೫
ವೇಣಸಿನ ಕಾಫಿ ಮಣ „	...	೨—೮
ಹಳೇಗ್ಗ ಮಣ	.	೯
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	...	೧೧।
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ „	..	೧೨—೧೪
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ „	...	೪-೫-೦
ಕೆರೆಸಿನ ಡೂರ್ಪ ,	.	೬ 2-೮
„ ಶಂಕ „	...	೭-೯-೦

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.
(ಗುಣಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಪರತ.)
ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಜನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆ, ನಿರ್ಬಲತೆ ನಪುಂಸಕತ್ವ ಕ್ಷೀಣತೆ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣವಾಗಿ ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ವಿಯೋ ವರ್ಧಕ ರಕ್ತಶೋಧಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋಲ್ಲಾಸಕ ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗರ್ಮಿ, (ಚಾಕಿ) ಗುಪ್ತಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲತರದ ಬಕ್ಕೆಗಳು ಹುಣ್ಣುಗಳು ಪಿತ್ತದ ಬಾಧೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಮಾಕರೋಗ ಮುಂತಾದವು ಅತಿಶೀಘ್ರ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಿರೋಗತ್ವವು ಕಾಂತಿಯೂ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ ಟ ಪ ಬೇರೆ ಅನುಪಾನಪತ್ರಿಕೆ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ.

ವಿಳಾಸ—ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ. ಕಂಪನಿ.
ಪೋಸ್ಟ— ಬನವಾಸಿ. ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ

WAGLE NADKARNI & CO.
CHEMISTS, DRUGGISTS
& GENERAL
MERCHANTS.
SANDHURST ROAD,
Bombay.

ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಎಣ್ಣೆ.

ಈ ಎಣ್ಣೆ ಕಡಿತ ಘಾಯ, ಬಿದ್ದ ಜಖಮು, ಪೆಟ್ಟಿನ ನೋವು, ಯಾವದೇ ತರದ ಜಖಮು. ಮೂಳೆ ಎಲುಬು ಮುರಿದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದನ್ನು ನೀರು ಹಾಕಿಸದೇ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಮೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಗುಣ. ಕ್ರಯ ಕೊಲೆ ೧ಕ್ಕೆ ೨ ರೂ. ೧೨ ತೊ ೧-೨-೦. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಧರದಾರ ಕಮಿಶನ್. ಪತ್ತೆ — ಮುಬ್ಬಾಜಿ ಹಿರೋಬಾಲ ಪಲ್ಲಿ ಕರಡಾ, ಗುರಜರ ಹವೇಲಿ, ಕುಮಟಾ

ಬಂದೋಕ ದವಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರೆಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿ ಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವೆವು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಸಿ.

ಮಧುರೆ ಚೌಕ್ಕಡಿ ಅಂಚಿನ ಸೀರೆಗೆ

ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0.

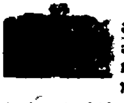

ಇದು ಉತ್ತಮವಾದ ರೇಶ್ಮೆ ಧಡೂತಿಯಾಗಿಯೂ, ನೋಟಕ್ಕೆ ನಯವಾಗಿಯೂ, ಬೆಲೆ ಸುಲಭವಾಗಿಯೂ ಇದೆ ಬಣ್ಣ ಹೋಗದು. ಸೀರೆಯ ಉದ್ದ ೧೮ ಮೊಳ. ಸುಂದರವಾದ ಸೆರಗು. ಒಂದನ್ನು ತರಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ. ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0.

ವಿಳಾಸ — ವಿ. ಕೆ. ಪೆನ್ ಅಂಡ್ ಕಂಪನಿ,
24, ವಿನಾಯಕಮೇಸ್ತ್ರಿ ಬೀದಿ, ಮದರಾಸ್.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ದಿವ್ಯ ಔಷಧಗಳು.

ಮೇದಡಾಹರಣ— ಎಲ್ಲ ತರೀವಾತರದ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ತೆಯು ಜುಲಾಬ ಮಾಡಿಸುವ ನಿಶ್ಚಯ ಚೂರ್ಣ. ಕ್ರಯ — ಪುಡಿ (೧ಕ್ಕೆ ೧॥ ಆಣೆ) ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧-೩-೦. ಬಾಲ ಸಂಜೀವನಿ ಮಾತ್ರಾ— ಈ ಮಾತ್ರೆಯು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಯಾವದೇತರದ ಉಪದ್ರವಿಯು ಬರಲಾರದು ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ. ೩।। ದಂತ ಕಾಂತ ಗುಟಿಕಾ— ಯಾವದೇತರದ ಹಲ್ಲುನೋವು, ಹಲ್ಲು ಕ್ರಿಮಿ ಇವುಗಳಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು. ಕ್ರಯ— ೧ಕ್ಕೆ ೨ ಆಣೆ ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧। ರೂ. ವ್ರಣನಾಶಕ ಚೂರ್ಣ— ಯಾವದೇತರದ ವ್ರಣ ಹುಣ್ಣು ಇವುಗಳಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ೩ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣ. ಕ್ರಯ— ದೊಡ್ಡ ಪುಡಿ ೧ ಕ್ಕೆ ರೂ ೨-೦-೦.

ಪಿ. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ,

ಆರ್ ಎಸ್. ವೈದ್ಯ, ಗುರಜರಬೇಟ್ ಕುಮಟಾ.

ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತ' ಖಾತ್ರಿದಾಯಕ!! ಬಹುಮಾನಕಾರಕ!!

ಮುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷಧವು ಹಲ್ಲು ಕೀತ, ಹಲ್ಲು ನೋಯುವ, ಹಲ್ಲು ಅಲುಗಾಡುವ, ಹಲ್ಲೊಳಗಿಂದ ರಕ್ತದ ಕೀವು ಸುರಿಯುವ, ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ದುರ್ಗಂಧ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬಾಲಗ್ರಹ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ, ಹಲಿಯ ಬಿಶಿತ, ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಳ್ಳೀಲ, ನಳಿಗುಳ, ಪ್ಲೇಗ, ಕೊಲೆರಾ, ಗುಂಟಿಗೆಗೆ, ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ಕೀತ, ಬಾಣಂತಿಯರಿಗೆ ಸಂಜು ಮೀರಿದರೆ, ವ ೨೦ ಪ್ರಕಾರದ ಮೋಹರೋಗಕ್ಕೆ ಗುಣ.

ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕೆ ಛಕ್ತ ೦-೧೨-೦.

ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ.

ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದೀಕ ಕಂಪನಿ,
ಕುಮಟಾ. (ಎಸ್ ಕೆನರಾ.

ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಔಷಧವು.

ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ. ೧೮೬೭ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ೨೫ ನೇ ಆಕ್ಟಿನಂತೆ ರಿಜಿಸ್ಟರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ

ಅರ್ಕೆಶಫಾ ಅಥವಾ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು.

ಈ ಅರ್ಕೆಶಫಾ ಎಂಬ ಔಷಧವು ಯಾವತ್ತು ರೋಗಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿ ತಾ. ೧೦-೬-೧೯೦೮ನೇ ಇಸ್ವಿಯಿಂದ ತಾ|| ೧-೯-೧೯೧೮ ನೇ ಇಸ್ವಿಯವರಿಗೆ ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು. ಮತ್ತು ಸನ ೧೯೧೮ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ ಜ್ವರಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು. ಅಂತು ಈವತ್ತಿನವರಿಗೆ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಕೂಡಿ ಮೂವತ್ತೊಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಔಷಧವು ಎಷ್ಟು ಮೌಲ್ಯವಾಗಿದೆ ಇದು ಯಾವತ್ತರು ತಾವೇ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ತಂದು ... ತಮ್ಮ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ... ತವೇ ಎಂದು ... ಸ್ವೀಕಾರಮಾಡುತ್ತಿಬೇಕು. ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ದೇ... ರೋಗಿ ರೋಗಗಳು ಈ ಅರ್ಕಶಫಾದಿಂದಲೇ ಗುಣಹೊಂದಿದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಯಾವತ್ತು ರೋಗಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಆದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಎಷ್ಟೋ ಇನಾಮು ಸರಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು ಸಹ ದೊರೆದಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕಾಗದವು ಸಾಲದು. ಇಂಥ ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಈ ಔಷಧವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ರೋಗರಹಿತರಾಗುವರೆಂದು ... ರೋಗದ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಬೇರೆ ... ಮತ್ತು ವೈದ್ಯರ ಜರೂರು ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ. ... ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ ಮೇಲೆ ... ಬರೆದ ... ಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಮಾಡಿ ರೋಗ... ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ರೋಗದ ನಾಮಗಳು.

ಕ್ಷಯರೋಗ, ಹವದರೋಗ, ಪಾಂಡುರೋಗ, ಗುಲ್ಮರೋಗ, ಮಲರೋಗ, ಮಹಾಮಾರಿ(ಕಾಲರಾ), ಪ್ಲೇಗು ಚಳಿಜ್ವರ, ವಿಷಮಜ್ವರ, ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾಜ್ವರ, ಅನೇಕಪ್ರಕಾರದಜ್ವರ, ಗಂಟಾಪಶೂಲೆ, ಕಿವಿಶೂಲೆ, ಮೂಗಿನೊಳಗಿನ ಪಿನಸಿ, ಮೊದಲಾದ ರೋಗವು. ಕಣ್ಣಿನೊಳಗೆ ಹೂವು ಬಿಳಿರೋಗ, ಮತ್ತು ಕಣ್ಣುನೋವು, ಕೆಮ್ಮು, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆ, ಅದ್ದಳಿಸಿ, ಅಜೀರ್ಣ. ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲಿ, ಮೈಶೂಲಿ, ಅರತಲೆಶೂಲಿ, ನರಶೂಲಿ, ವಾತಶೂಲಿ, ಬೆನ್ನೆಜಡ್ಡು, ಗುಪ್ತವ್ಯಸನಬೇನೆ, ಸುರುಕುಕಜ್ಜಿ, ಗಜಕರ್ಣ, ಇಸಬು, ತದ್ದು, ಘಾಯವ್ರಣ, ನಾರಹುಣ್ಣು, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಟ್ಟುಶೂಲಿ, ಹಡಪನಂಜು, ಸಣ್ಣ ಕೂಸುಗಳ ಬಾಲಗ್ರಹ, ಅರವಿ, ಮುಟ್ಟುದೋಷ, ಹೊಟ್ಟೆ ದೊಡ್ಡದಾಗೋಣ, ಮೈಮೊರಬೀಳೋಣ, ಸಣ್ಣ ಕೂಸುಗಳಿಗೆ ವೈದ್ಯರಿಗೂ ಸಹ ತಿಳಿಯದೆ ಇದ್ದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳು ಖಾತ್ರಿಯಿಂದ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ ಕ್ರಯ ಅಮೌಲ್ಯ ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೂ ಧನವಂತರಿಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡುರೂಪಾಯಿ. ನಮೂನೆ ಉದ್ದೇಶ್ಯ ಐದು ಆಣೆ ಹಾಕದ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಆಣೆ. ವಿ. ಪಿ. ಖರ್ಚು ಬೇರೆ. ಒಂದು ಡಜನ್ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ತಕ್ಕೊಂಡರೆ ನಾಲ್ಕು ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಕಮಿಶನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಆಣೆ ಖರ್ಚು ಬರುವದು. ಒಂದರಿಂದ ಹನ್ನೊಂದು ಬಾಟ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಕಮಿಶನ್ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಆಣೆ ಖರ್ಚು ಬರುವದು. ಒಂದು ಕಾಲು ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿ ಮೂರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ಕಮಿಶನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಎಂಟು ಆಣೆ ಬರುವದು. ನಮ್ಮ ಔಷಧವು ಖೋಟಿ ಹೊರಟರೆ ಪರತ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ವ ಕ್ಯಾಟಲಾಗು ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟ್ ತಿಕೀಟ ಲಗತ ಇಡದ ಹೊರತು ದೊರೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅನುಪಾನಪತ್ರಿಕೆಯು ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಮುಸಲ್ಮಾನಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಪಸಂದಿ ಪ್ರಕಾರ ಬಾಟ್ಲಿಯ ಸೋಬತ ಸಿಗುವವು. ನಿಮ್ಮ ವಿಳಾಸ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಲಿ ನಾವು ಮತ್ತು ಪೋಸ್ಟ ವಗೈರೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆಯುತಿರಬೇಕು.

ಎಸ್. ಎ. ಮುಲ್ಲಾ, ಸಂಪಾದಕ ಅರ್ಕೆಶಫಾ,
ನೆಡ್ ಆಫೀಸು ಶಾಹಾಪೂರ, ಬೆಳಗಾಂವ.

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1. ಮಹಾಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ಲೇಹ:— ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ, ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅಜೀರ್ಣ, ಎದೆನೋವು ಮಲಬದ್ಧತೆ, ಶರೀರಗಳ ಫಳಿತದಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುಪುಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿಗೊಳಿಸುವದು. 40 ಸಲ ಸೇವಿಸುವ ಲೇಹ, ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ 1-12-0 3 ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ 4-12-0.

2. ಮಹಾಜ್ವರಾಂಕುಶ:— (ಖಾತ್ರಿ ಗುಣ):— ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ, ನಿಮೋನಿಯಾ, ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, ದ್ವಿತೀಯ ತೃತೀಯ, ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-8-0.

3. ಬಾಲಗ್ರಹ ಗುಟಿಕೆ:— ಕೂಸು ವ ಮಕ್ಕಳ ಅಪಸ್ಮಾರಕ್ಕೆ ರಾಮಬಾಣ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 0-10-0

4. ಶ್ವಾಸಕುಠಾರ ಗುಟಿಕೆ:.. ಇದು ಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ಔಷಧಿ. ಒಂದೇ ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ಕಫ, ಉಬ್ಬುಸ ಕೆಮ್ಮು ಇವು ಗುಣ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ. 0-10-0

5. ಮೇಹಕುಠಾರ:— ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರ, ಅಶ್ಮರಿ, ವ್ರಣ ಮೂತ್ರಹೋಗುವಾಗ್ಯೆ ... ಇವನ್ನು ಕೂಡಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಪಥ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ... ಗುಣಕೊಡುವದು; ಕಠಿಣ ರೋಗಿಗೂ ಕೂಡಾ 2 ದಿವಸದೊಳಗೆ ಗುಣಕಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. 14 ದಿವಸದ ಔಷಧಿ. ಕ್ರಯ ರೂ. 2.

6. ಅಶೋಕಾರಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ಮಾತ್ರೆ:— ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಜ್ವರ, ರಕ್ತ, ಪಿತ್ತ, ಅರುಚಿ. ಸೂತಕದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಿರಿಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಸೊಂಟನೋವು. ತಿಂಗಳಿಗೆ 2 ಸರ್ತಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ಹೆಂಗಸರ ರಕ್ತಸ್ರಾವ, ಬಿಳಿದು ಹೋಗುವದು ಇದೆಲ್ಲಾ ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಗರ್ಭಕೋಶವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. 1 ಬಾಟ್ಲಿ ಔಷದಕ್ಕೂ 1 ಬಾಟ್ಲಿ ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೂ 2-0-0.

ಎಮ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್ಸ್
ನೆಟಿವ್ ಡೊಕ್ಟರ್ಸ್ ರಥಬೀದಿ,
ಮಂಗಳೂರ ದ. ಕ.

ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರ, ಲೇಖನ ಮತ್ತು ಭಾಷಣ, ೦-೧೨-೦, ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮತೀರ್ಥರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರ ಮತ್ತು ಭಾಷಣ ೦-೬-೦, ರಾ. ಬ. ಪಾರಸ ಮ... ಸಹಿತ ಚರಿತ್ರ ೦-೧೨-೦, ಸ್ವಕರ್ತವ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ೦-೬-೦, ಬುದ್ಧಿಯ ಮಾತು ೦-೪-೦, ಆಧುನಿಕ ಜೀವನ ೦-೪-೦, ಪತಿತೋದ್ಧಾರ, ೦-೪-೦.

ವಿಳಾಸ:— ಎಂ. ಎಂ. ಹರ್ಡೇಕರ.
ದಾವಣಗೇರಿ.

ಹೊಸ ಶೋಧ! *ಓಂ* ಹೊಸಥ ಶೋ
ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಪರತು:
(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕನ್ನು ... ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ... ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀ ವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು, ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಅದಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹುದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯ ... ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು. ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. ಉಷ್ಣದಿಂದ ದೂಷಿತವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣಕಾರಕ ಟಾಗಬೇಕೊ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ ಬರುವವು. ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಮುಟ್ಟು ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದಲೂ, ಗುಣ ಬರುವದು. ನಿದಾನ ಒಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ ಗಳ ... ಡಬ್ಬಿಗೆ ರು. ೧ ೧೨ಆಣೆ. ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೪ ರು. ೬ ಆಣೆ. ೧೨ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೧೫ ರು. ಮೇಲೆ ೧ ಡಬ್ಬಿ ... ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ— ವ್ಹಿ. ಆರ್. ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ.
ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ. ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು

ಈ ದೀಪಗಳು. ಯಾವದೇ ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರೆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದು ಖರ್ಚು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ. ಈ ದಿನಗಳ ದೀಪಗಳು ತಾ, ಈ ದೀಪಗಳು ಹೆಚ್ಚು ... ತಾಸ ಕ್ರಯಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ.

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ದರವಾರ ಸಸ್ತೆರ ಮಾಹಿತಿ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಮುಕತ್ತ ... ತಿಳಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ ಕ್ಯಾನಸ್ಲಾಗಾ
ಹೆಗಡೇಕರ, ದಕಾನ. ಕುಮಟಾ.

Printed and published by Krishnarao Keshav Shenvi, at his Star of Kanara Press, Kumta.

No. Reg. B. 1270.

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS

ಸಂಚಿಕೆ ೪೯.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ:—

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.

ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 2-13-0.

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0.

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:—
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ವ್ಯಾಕಾ ಟೈಪಿನ(೧೫ ಎಮ್‌ಉದ್ದ) ೫ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0. ಅನಂತ್ರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0.
ಹೆಚ್ಚಿಂಗವ ಸಾಲು ಎಡು. ಬೊಕ್ಕಿರುವರೋ ಆ ಮಾಪ ದಿಂದ ಅಷ್ಟುಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.
ಬೇರೆ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ದರ ಕಮ್ಮಿ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

—[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ, ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೨೩ ಮಾಹೆ ಸಪ್ಟಂಬರ ಸನ್ ೧೯೩೦ ನೇ ಇಸವಿ.]—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆತಿರುಗುವದು, ತಲೆವುರಿ, ಕಣ್ಣುವುರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವುಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ದೆಬಾರದಿರುವದು ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ; ಉದುರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 1-0-0; 3 ಕ್ಕೆ 2-10-0. ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆ1ಕ್ಕೆ 2-0-0. 3ಕ್ಕೆ 5-4-0.

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-6-0.
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃತ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ ಬಿಳಿಸೀರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ. 2/-.

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ನೆಗಡಿ, ಘಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ. ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ. ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ 8 ಆಣೆ. ಟ. ಖ. ಅಲಾಯದ. ಕಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ. ವಿಳಾಸ:—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7. ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು. 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ. 1-8. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 8-8; 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 16-8.

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರವು. 25. 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8. ರೂ. 1. ಮತ್ತು ರೂ. 9-1.

ರೆಪ್ಸನೊ ಬಾಮು: ತಲೆಶೂಲ, ಕಟಿಣವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ. 8, 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 5-4-0.

ಯೂಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ. 5, ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 1-10. 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 3.

ಶುಸ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಷ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1. 2. 4. ಔನ್ಸ 1. 2. 4.
ಆ 2½ ಆ. 3½ ಆ. 6. ಆ. 11. ರೂ. 1-4. ರೂ. 2-4.

ದೃಷ್ಟಿ ಚಕ್ರಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಡೊಕ್ಟರೊಡನೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರಾಗಿ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೂಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕನ್ನಡಿಗೆ ಕಂಡುಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಲುಗಳೂ ದೊರೆಯುವದು. ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ರೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಅನುಭವಸಿದ್ಧವಾದ ಔಷಧಗಳು!!!
ನಿಷ್ಪ್ರಪಂಚ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಂ ಜಗತ್॥

ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುವೃದ್ಧಿಯಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮ.
ಕ್ರಮಾಳ, ಕೇಶರ, ಅಮರಸತ್ವ, ಲೋಹಬಂಧು,
ಮತ್ತು ವನಸ್ಪತಿ ಮಿಶ್ರಿತ.

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಗುಳಿಗೆ.

ಇದರಿಂದ ಕ್ಷೀಣತೆ, ದುರ್ಬಲತೆ, ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ರಕ್ತದೂಷಿತರೋಗ, ಮೇಂದುವಿಕಾರ, ನರಗಳ ಅಶಕ್ತತೆ, ಅಂಗನಿಸ್ತೇಜತ್ವ, ಧಾತುಹೋಗುವದು, ತಲೆತಿರುಗುವದು, ಜೀರ್ಣಜ್ವರ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಉದರವಿಕಾರ, ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರ, ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ವಿಕಾರಗಳು, ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಗುಣವಾಗಿ, ಶರೀರಕ್ಕೆ ತ್ರಿಪ್ತತೆಯೂ, ಕಾಂತಿಯೂ, ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯೂ, ಕಾಂತ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ, ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾಯಂ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಗುಣಕ್ಕೆ ೪೨ ದಿವಸ ಬೇಕು. ಗುಳಿಗೆ ೮೪ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೪-೦-೦.

(೧) ಬಾಲಾಮೃತಗುಟಿಕಾ:— ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮವಾದ್ದು. ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೧-೦-೦. (೨) ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಮೇಲೆ ಚೂರ್ಣ:— ೧೪ ದಿವಸದ ಔಷಧಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦-೦. (೩) ಗಜಕರ್ಣ ನಾಶಕ ಮಲಮು:— ಡಬ್ಬಿಗೆ ರೂ. ೦-೮-೦. (೪) ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ನಾಶಕಗುಳಿಗೆ:— ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಗೆ ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦-೦.

ಅನುಪಾನಪತ್ರ, ಔಷಧಿಯ ಸಂಗಡ. ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ!

ವಿಳಾಸ:— **ವೈದ್ಯ. ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ಮೋಡಕ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ, ಪೋಸ್ಟ ಸಿರಸಿ.**
ಜಿಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಕಾನಡಾ.

ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಮಂಗಳೂರ ನಶೀಪುಡಿ ಮತ್ತು ಸೇದುವ ಬೀಡಿಗಳು.

ಸರಮ, ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಕರಕ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ದರ ಮಾಫಕ. ಒಂದು ಸರ್ತಿ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ. ಪೋಕ ದರ ಸವಲತಿಯು ಇರುತ್ತದೆ.

ಪತ್ತೆ:— ಬಿ. ದಾಸ.
ನಶೀಪುಡಿ ಮತ್ತು ಬಿಡಿಮರ್ಚಂಟ,
ಕುಮಟಾ.

Wanted

An Assistant teacher for the 1st Grade A. V. School, Sirsi on Rs 20/- P. M. with prospects of higher pay on revision. Matriculates and U. S. Fs. need apply. Applications should reach the undersigned by the end of this month.

Municipal Office, Sirsi, 9th Sept. 1920. — V. S. NILKUND. Chairman. School Board, Sirsi.

ನಾ। ದತ್ತಾತ್ರಯ ವೆಂಕಟೇಶ ಬೆಳವಿ.

[illegible]

सहकारि सोसायट्या.

(मागच्या अंकावरून पुढें चालू)

आमच्या इलाख्यांत, जातवार सोसायटी पैकीं आमच्या ओळखीची सोसायटी ह्मणजे "शामराव विठ्ठल सोसायटी" ही प्रमुख गणली जाते. जो तो ह्या सोसायटीचें उदाहरण पुढें करतो. त्यांना मी असें विचारतों कीं, ह्या सोसायटी पासून, त्यांच्या खाल्च्या जातीचा किंवा त्यांच्या बरोबरच्या जातीचा काय उद्धार झाला आहे? त्यांची जात पूर्वी कोठें श्रीमान नव्हती, किंवा सुशिक्षीत नव्हती? त्यांच्या जातीसाठीं बाकी जातीचे, कांहींच श्रम खर्ची पडले, नाहींत, असें आपण ह्मणतां कां? ते लोक दुसऱ्या लोकांच्या श्रमाचे भागीदार नसून पूर्ण स्वयंपूरीत झाले आहेत काय? असें कांहीं नाहीं. अशानें देशाचें कल्याण झालें असें ह्मणतां येत नाहीं.

हल्लीं अशाच तरेनें, कारवार तालुक्यांतील द्रवीड ब्राह्मण जातीच्या लोकांत, जातवारीचें भूत संचार होऊन, त्यांणीही एक आपल्या जातीची "सहकारी पतपेढी" स्थापण्याचा, उपक्रम चालविला आहे. कारवार तालुक्यांत द्रवीड जातीची संख्या अगदीं तुरळक आहे. आणि ते लोक कारवारतालुक्यांतील एकच खेड्यांत नसून, पांचसहा ठिकाणीं मिळून आहेत. अशा लोकांची एक सोसायटी स्थापन करावी ह्मणे! या सोसायटीचें आफीस कारवारांत होणार. जर एकाला कर्ज पाहिजे, तर त्याणें अर्ज देण्याकरितां एकदां, कर्ज घेणेवेळीं तो, आणि दोघे किंवा तिघे जामीनदार मिळून एकदां, असें दोन वेळ आठ दहा मैलांवरून जाऊन कर्ज घेणें! इतकी कांचरें ही दग दग, एक जाती साठीं! या जातीचे लोक ज्या खेडेगांवीं आहेत त्या खेड्यांत, त्यांचीं दोन किंवा चार घरें असून, त्या गांवचे तेच लोक धवन आणि सुशिक्षीत आहेत. त्या गांवांतील बाकी बहुतेक कुळवाडी त्यांचा शेती जमीन दृष्ट मशागत करणारे आहेत. अशा प्रसंगीं आपल्या हातांत वाफरणारे अन्य जातीच्या लोकांस सोसायटींत मिळवून घेऊन, सहकारी संघ स्थापन केल्यास चांगलें होणार नाहीं काय? असे संघ स्थापन केल्यास गांवोगांवीं संघ होऊन, सर्वांचें एकसारखें कल्याण होईल. याबद्दल ऑ. ऑर्गनायझरनीं विचार केला पाहिजे होता. आणखी एक विशेष ह्मटलें ह्मणजे, ब्राह्मण-ब्राह्मणेतर द्वेषांतही एक भर पडेल.

कारवार तालुक्यांतील ब्राह्मणेतर वर्गांपैकीं, क्षत्रीय-कोंकण मराठा हा एक वर्ग मोठा आहे. यांत ब्राह्मणांत व त्यांच्या व्यतिरिक्त ब्राह्मणेतरांत फाटा फुटण्याचे डोहाळे झाले आहेत. त्या समाजा, ते लोक. राजकीय, सामाजीक हक्क सर्व आपल्या जातीच्या हातांत असावे, असी त्यांची खटपट चालली आहे. कारवार तालुक्यांत यांच्या जातीचे लोक नाहींत. असें एकही खेडें नाहीं. या जातीचे लोक बहुतेक जमीनदार असून, जमीन मागवळीचा धंदा यांचा दांडगा आहे. प्रत्येक खेड्यांत याच जातीचे पाटील ज्यास्त असतात. या लोकांचें वजन चांगलें आहे. हल्लीं असलेल्या खेड गांवांतील सोसायटींत, काम चालवू मंडळी पैकीं यांचेंच बहुमत आहे. बाकी जातीचे लोक थोडे थोडके असून, तेही यांच्या बरोबरच शेतीचा धंदा वगैरे करित असतात. शेतीचा हितसंबंध सर्वांना सारखा आहे. गांवांतील बाकी जातींस आणि यांना वैमनस्य उत्पन्न झाल्यास शेतीचा धंदा निकृष्टावस्थेस पोंहचेल. या लोकांत एकी असणें फार अवश्य आहे. असें असून, या लोकांतही जातीचे खूळ घुसून, यांनीही एक आपल्या जातीची एक "सहकारी पतपेढी" स्थापन करावी, असा अर्ज रजिष्ट्रार साहेबांना केला आहे. या लोकांची सोसायटी स्थापन झाल्यास, खेड गांवांत ल्हान ल्हान (संस्थ्या) जाती करून त्यांच्या सोसायट्या स्थापन होतील, ही गोष्ट घडत नाहीं. या लोकांनीं गांवोगांवीं सर्वसामान्य सोसायट्या स्थापन करून, आपल्या उन्नतीच्या बरोबर दुसऱ्या जातीचीही उन्नती घडवून आणल्यास या लोकांचें काय नुकसान होतें? हल्लीं असलेल्या सोसायट्यांतून ह्या लोकांनीं आपलें अंग काढून घेतल्यास, उत्तम प्रतीनें चालत आलेल्या सोसायट्या नष्ट पावून पुढें ज्या होण्याच्या सोसायट्या बंद पाडण्याचें पातक या लोकांनीं आपल्या डोक्यावर घेऊनयें. असी माझी त्यांस विनंती आहे.

सोसायट्या स्थापन होण्याच्या अगोदर झालेले अर्ज पुढें पाठविण्या पूर्वीं स्थळीक तपासणी करणें फार जरूरीचें आहे. हें काम ऑनररी ऑर्गनायझर, मे. असिष्टंट रजिष्ट्रार साहेब यांचें आहे. जातवारीच्या सोसायट्या काढल्यास कोआपरेटीव्ह तत्वास विधायक होईल किंवा विघातक होईल हें पाहिलें पाहिजे. वरील सोसायट्या स्थापन करण्याच्या उद्योगांत हें कार्य घडल्याचें दिसत नाहीं. "जातवार सोसायट्या स्थापन होऊनयें" असा ठराव पुणें कॉन्फरन्सांत पास झाला होता. याकडेही लक्ष दिलें नाहीं. को. सोसायट्यांचा फायदा ह्मणजे पैसे मिळवून घरांत घालणें ह्मणजे फायदा नव्हे. तर आपल्या धंद्यास दुसऱ्यावर विसंबून न राहतां, आपल्या धंद्यास जें जें साधन पाहिजे आहे, तें तें पुरवठा करून घेण्याकडे सहकारित्याची शक्ती एकवटली पाहिजे. गांवोगांवीं जातवार सोसाट्या स्थापन झाल्यास, हल्लीं असलेल्या शेतीच्या धंद्यांत कांहींतरी सुधारणा होईल काय? विस्कळीत झालेला समाज एकमेकांकडे कशाला पाहणार? जातवारीच्या तत्वानें धंद्यांत देखील विस्कळीत होण्याचे वेळीं रजिष्ट्रार साहेबांनीं सोसायट्या स्थापन करण्याकडे विचार केला पाहिजे. क्रेडिट सोसायट्या ह्मणजे प्राथमीक शिक्षण आहे. यांत को. आपरेटीव्ह तत्वाप्रमाणें संघटीत रूपानें काम करण्यानें शिकून दुय्यं प्रतीच्या नॉन-क्रेडीट सोसायट्या स्थापन केल्या पाहिजेत. धंदा कांहीं एक जातीला किंवा एक व्यक्तीला इनाम दिलेला नाहीं. त्यांत सर्वांची एकी असावी लागेत. या वेळीं या जातवारीचें भूत बाधूं लागेल. याकरितां जातवार सोसायटींत को-अपरेटीव्ह अधिकाऱ्यांनीं मत बाळूनये. को आपरेटीव्ह मुमेंटला वरिष्ठ दर्ज्याच्या सोसायट्या स्थापन होतील, त्या दिवशीं फळ दिसूं लागेल. याला सर्वांची एकी असणें फार जरूरीचें आहे.

कारवार तालुक्यांतील जातवारीचें भूत न शिरतां आजपर्यंत राहिले जातीस या पुढें तें खूळ न शिवो आणि सहकारितेची एक जुटीनें वाढ व्हावी! असी परमेश्वरापाशीं प्रार्थनाकरून, हा माझा अल्पमती लेख आटपतों.

हळगे, १-९, २०] आपला, सहकारी किंकर.

"Non-Co-operation before Kanara."

—(by— S. V. B.)—

At no time in the History of the world was a country confronted with a graver situation than India of to-day. Its political impotence and economic exploitations have long become proverbial. Pal's latest book entitled the "Economic Menace to India" throws a flood of light over economic exploitation of India. Wrongs that were done to the nation at large regarding the Panjab Massacre have been left unredressed. The religious sentiments of the seventy million of the Moslem people have been outraged in spite of the pledges from the responsible men at the helm of the affairs in the British Empire. All the weapons in the armoury of the constitutional means were tried to relieve the situation and were found to be abortive. Nation, was for a time, wellnigh driven to desperation. A saviour at last arose and preached his doctrine and furnished the country with a potent weapon, "Non Co-operation". The wholesale use of this weapon was sanctioned by the National Parliament held at Calcutta.

It is now the duty of every citizen to stand loyally by the Special Congress and to proceed with the programme of "Non-Co-operation", prescribed by the Congress Committee. Every issue of the leading organs in the country is marked day by day by fresh renunciation of titles, resignations of membership, either of Council or Municipality and withdrawal of the candidature for the Reformed Council. Bengal has already given the lead. Madras has not lagged behind. Bombay and the Panjab are contributing their mite; hopeful signs helping on the Non Co-operation movement are visible in different districts of our Presidency.

The interests of the Kanarites have been concentrated upon what course the leaders of Kanara will take. Will Kanara hold aloof from the Congress and prove the Ulster of India? Even Ulster has seen its way to mend its course. Will the mania for titles wax feeble? Will the titles be renounced? Will the members of the Municipality as well as of the Local Board, sever their connections with their respective institutions? Will the candidates for the Reformed Council Election withdraw their candidature? We will wait and see.

Liquor Selling, by Mahamedan.

A Christian has to live a celibate's life until he marries, when he has to be faithful to his wife. He would be excommunicated, if he kept a brothel. Similarly for a Muslim to make money by selling liquor is a much greater offence against his religion than to partake of liquor himself. The Congress has espoused the cause of Mahomedans on the Khilafat question. Would it not be the right thing for the Mahamedan leaders to make an example of those who sell liquor in open defiance of their religion, if they expect to keep the sympathy of their countrymen of other religions? It looks as if the leaders are afraid of the hooligans that are always at the command of such publicans. I am certain Mr. Chotani is not a man to give any cause for such an inference. We command respect for our religion when we are not ashamed to practise it openly. It is not for me to expatiate on the evils of drink to my Mahamedan countrymen whose religion does not tolerate even the moderate use of intoxicating liquors.

Sirsi 18-9-20. Yours Faithfully, A Sympathiser.

ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಫಾರೆಸ್ಟ ರೇಂಜರರ ಪರಿಷತ್ತು.

ರಾ. ರಾ. "ಕಾನಡಾವೃತ್ತ" ಕರ್ತರಿಗೆ,

ಕೆಳಗಿನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸುವಿರಾಗಿ ನಂಬುತ್ತೇನೆ:—

ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಸರ್ಕಲದೊಳಗಿನ ಅಂದರೆ ಧಾರವಾಡ, ವಿಜಾಪುರ, ಬೆಳಗಾಂವ, ಕಾರವಾರ, ಈ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಫಾರೆಸ್ಟ ರೇಂಜರ ಜನರು, ತಮಗೆ ಸಿಗುವ ವೇತನವು ಸಧ್ಯದ ತುಟ್ಟಿ [?] ಕಾಲದ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲುವದಿಲ್ಲಾದ್ದರಿಂದ, ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳೆದ ಫೆಬ್ರುವಾರಿ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಗೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದರು. ವಿಚಾರವು ಈ ವರೆಗೆ ಆಗದ್ದರಿಂದ, ಅಶಕ್ತಾನಾಂ ಸಂಘಕಾರಣಂ ಶ್ರೇಯಃ [?] ಎಂಬ ಉಕ್ತಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿಯೂ, ಸಂಘೇ ಶಕ್ತಿಃ ಕಲೌ ಯುಗೇ ಎಂಬ ವಚನವನ್ನು ವಿಲಂಬದಿಂದಲಾದರೂ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡು, ಅದರ ಮಹತ್ವವನ್ನರಿತವರಾಗಿಯೂ, ೧೯೨೦ ನೇ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಿಂದ ತಮ್ಮದೊಂದು ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅದರ ಪರಿಯಿಂದ [?] ಅದೇ ತಿಂಗಳ ೯–೧೦ ಈ ಎರಡು ದಿವಸ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ದಂಡಿನವರ ಬಂಗಲೆಯೊಳಗೆ ತಮ್ಮ ಮೊದಲನೇ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಭೋಜನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು.

ಈ ಸರ್ಕಲದಲ್ಲಿ ೫೧ ಜನ ರೇಂಜರರಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ೩೪ ಜನರು ಮಾತ್ರ ಮೆಂಬರರಾಗಿದ್ದು, ಅವರಲ್ಲಿ ೧೭ ಜನರು ಮಾತ್ರ ಬಂದಿದ್ದರು. ಕಾರವಾರ, ಕುಮಟಾ, ಅಂಕೋಲಾ, ಹೊನ್ನಾವರ, ಭಟಕಳ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಈ ಮಳೆಗಾಲದ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅನಾನುಕೂಲತೆಯಾಗಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ಸವಣೂರ, ಹಳಿಯಾಳ, ಯಲ್ಲಾಪುರ, ಕಲಘಟಗಿ, ಬಾಂಬೋಳಿ [?], ಖಾನಾಪುರ (ಬೆಳಗಾಂವ) ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯ ರೇಂಜರರಿಗೆ ಯಾವ ಅನಾನುಕೂಲತೆ ಇತ್ತೆಂಬುವದು ನಮಗೇ ಗೊತ್ತು; ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಬರುವದಕ್ಕೆ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರತಿಬಂಧವು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ; ರಜೆ ಕೇಳಿದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು [?]. ಅಂದ ಬಳಿಕ, ಅವರಿಗೆ [illegible] ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಸಭೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ೯ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೩ ಘಂಟೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಮೊದಲಿಗೆ, ಸಂಘದ ಜನರಲ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ರಾ. [illegible], ರೇಂಜ ಫಾರೆಸ್ಟ ಆಫೀಸರ ಹಾನಗಲ್ಲ [?], ಇವರು ಸಂಘದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿ, ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ, ರಾ. ರಾ. ವಾಸುದೇವ ರಾಮಚಂದ್ರ ದಾಮಲೆ [?] ರೇಂಜ ಫಾರೆಸ್ಟ ಆಫೀಸರ ಶಿರಶಿ, ಇವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು. ರಾ. ರಾ. [illegible], ಸವಣೂರ ಮೊದಲಾದವರು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ರಾ. ದಾಮಲೆಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ವಹಿಸಿದರು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹವು ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿತ್ತು. ಠರಾವುಗಳನ್ನು ತಂದು ಅನುಕೂಲ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಚರ್ಚೆಗಳು ವಿಧಿಯಿಂದ [?] ಸಾಗಿದವು. ಪಾಸಾದ ಠರಾವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವವಿದ್ದವುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿರುವೆ.

೧. ಪ್ರೊಬೇಶನರ [?] ರೇಂಜರ ಜನರ ಸಧ್ಯದ ಪಗಾರವು ಅವರ [illegible] ಕೆಲಸದ ಮಾನದಿಂದಲೂ, [illegible] ಮಾನದಿಂದಲೂ, ಮಹರ್ಘತೆಯ [?] ಮಾನದಿಂದಲೂ ಅತ್ಯಲ್ಪವಿರುವದರಿಂದ, ಅವರ ಪಗಾರವನ್ನು ಅವರ ನವಕರಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಎಣಿಸಿ, ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೧೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ೨೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ೩೫೦ ರ ವರೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂತಲೂ, ೨೫ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಪೆನ್‌ಶನ್ ದೊರೆಯಬೇಕಾಗಿಯೂ ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

೨. ಫಾರೆಸ್ಟ ಖಾತೆಯ ಕೆಳ ನವಕರರ ವೇತನವು ಅತ್ಯಲ್ಪವಿದ್ದ ಮೂಲಕ, ಯೋಗ್ಯ ಜನರ ಕೊರತೆಯುಂಟಾಗುವದರಿಂದಲೂ, ಕೆಲಸವು ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿ ಸಾಗುವದಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದಲೂ, ಅಂಥಾ [?] ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಪಗಾರವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿ ಸರಕಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಸಭಿಕರು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದರು.

ಗಾರ್ಡರು:— ೨೦ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧ ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತ ೨೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ೩೦ ಕ್ಕೆ ತಲ್ಪುವದು. ಲಾಯಕ ಇರುವ ಗಾರ್ಡರನ್ನು ಫಾರೆಸ್ಟರ ಗ್ರೇಡಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವದು.

ಫಾರೆಸ್ಟರರು:— ೩೫ ರಿಂದ ೨ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ, ೧೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ೮೦ ಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವದು.

೩. ಕೆಟ್ಟ ಹವೆಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ೨ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬರನ್ನು ಇಡಕೂಡದೆಂತಲೂ, ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರೇಂಜಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಬ್ಬನೇ ರೇಂಜರನ ಕಡೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಾರ್ಜದ ಬಾಬತು ೫೦ ರುಪಾಯಿ ಚಾರ್ಜ ಅಲಾವನ್ಸ ಅವನಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾಗಿಯೂ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

(ಮುಂದೆ ೭ನೇ ಪಾನಿನ ಮೇಲೆ.)

ವಾಚಕಮಹಾಶಯರೇ,

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯು ಈ ವರ್ಷದ ೪೯ ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಾಗಿರುವದು. ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಈ ನಾಲ್ಕನೇ ವರ್ಷವು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ವರೆಗೆ ನಾವು ನೆರವೇರಿಸಿದ ಕಾರ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಗೊಟ್ಟು, ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಚಂದಾದಾರರು ಮೊದಲಿನಂತೆ ತಮ್ಮ ಉದಾರ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಈ ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡುವರಾಗಿ ಕೋರುತ್ತೇವೆ. ಯಾವದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಶ್ರಯಕೊಡಲಾರದವರು ಹಾಗೆ ನಮಗೆ ಟಪಾಲದ್ವಾರ ತಿಳಿಸುವದು. ಹಾಗೆ ತಿಳಿಸದಿದ್ದರೆ, ನಾವು ವೃಥಾ ಹಾನಿಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

[ಸಂ. ಕಾ. ವೃ.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಖು ೨೩ ಮಾಹೆ ಸಪ್ಟಂಬರ ೧೯೨೦

ಇಜಿಪ್ತದ ಭಾಗ್ಯೋದಯವು.

ಬ್ರಿಟಿಷ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಇತಿಹಾಸದೊಳಗೆ ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯವಾಗುವಂಥ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯು ಮೊನ್ನೆ ಸಂಭವಿಸಿದೆ. ಪರಕೀಯರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕಾರಭಾರದೊಳಗಿನ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಣಮಿಸಲು, ಕಾಲಗತಿಯು ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಮುಂದರಿಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಇಂಥ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಗತಿಗಳು ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಂತಾಗುತ್ತವೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ದೇಶಗಳೊಳಗೆ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸರಕಾರವಿಲ್ಲದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಭಾಗಗಳೆಂದರೆ-ಆಯರ್ಲಂಡ, ಇಜಿಪ್ತ, ಮತ್ತು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ, ಹೆಣಗಾಟ, ಆಯರ್ಲಂಡವು ಸನಾತನರೀತಿ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉದಾಸೀನತೆಯ ಪಟ್ಟನ್ನು ಹಿಡಿದಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಂಡದ ನೆರಹೊರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಂತದ ಆಡಳಿತ ಜನರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕನಸಿನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಿಸಾಧನವಾಗಿ ಉಳಿದಿರುವಾಗ ಇಂಗ್ಲಂಡದಿಂದ ಆರು ಸಾವಿರ ಮೈಲು ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ೩೩ ಕೋಟಿ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಹಾದು ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನಾಗುವದೆಂದು ಎನ್ನಲ್ಲರು ಊಹಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಆದರೆ, ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡದೊಳಗಿರುವ ಇಜಿಪ್ತದಂಥ ಮಹಮ್ಮದೀ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸುದೈವವು ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಇನ್ನು ಬೇಗನೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವದೆಂದು ತಿಳಿಸಲು, ನಮಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುವದು. ಇಜಿಪ್ತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವಿಷಯಕ ಚಳವಳಿಯ ನಾಯಕನು, ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಅಂತಃಕಾರಭಾರದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ದೊರೆಯುವದೆಂದು, ಬ್ರಿಟಿಷ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳದ ನಿರ್ಣಯವು ಈಗ ಜಾಹೀರಾಗಿದೆ. ಇಜಿಪ್ತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಲಾಭದ ವಾರ್ತೆಯು, ಸಮುದ್ರಾಚೆಯ ಹಿಂದೀ ಜನತೆಗೆ ಹೊಸದೊಂದು ಆಶಾವಹ ಮತ್ತು ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕ ಸಂದೇಶವಾಗುವದೆಂದು ಇಂದಿಗೆ ಹೇಳಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ಇಜಿಪ್ತದ ಭಾಗ್ಯವು ಇಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಣಮಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನಿರುವವೆಂಬದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು, ಅದರ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡದೊಳಗೆ ಉತ್ತರದಿಂದ ಅದರ ಮಧ್ಯದ ತನಕ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿರುವ ಈ ಪ್ರಾಂತವು ೧೬ ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ತುರ್ಕರ ಕೈವಶವಾಯಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ೧೯ ನೇ ಶತಮಾನದ ವರೆಗೆ ತುರ್ಕೀ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ಅದರ ಭಾಗಕವಾಗಿ ಅನಂತರ ಮಹಮ್ಮದ ಅಲಿಯೆಂಬ ಸುಭೇದಾರನು ಈಗಿನ ಖೇದಿವನ ವಂಶದ ಮೂಲಪುರುಷನು ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತುರ್ಕೀ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅಧೀನವೆಂದು ಹೇಳಿ ಸ್ವತಂತ್ರನಾದನು. ೧೮೭೯ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ತನಕ ಇಜಿಪ್ತವನ್ನು ಆಳಿದನು. ಆ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಇಜಿಪ್ತದ ಖೇದಿವ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ ಪಾಷಾನು, ತುರ್ಕೀ ಸುಲ್ತಾನರ ಮರ್ಜಿಯಾಗಿ, ತುರ್ಕೀ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಕಪ್ಪಕಾಣಿಕೆ ಕೊಡುವ ಶರತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ತುರ್ಕಿಯು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಇಜಿಪ್ತವು ಒಪ್ಪಿದರು. ಮಹಮ್ಮದ ಅಲಿಯು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಈ ಖೇದಿವನು ಕರ್ಜ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ ಮತ್ತು ಫ್ರೆಂಚ ದೊರೆಗಳೂ ವರ್ತಕರೂ ಅಂಥವರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಯೂರೋಪಿಯನರು ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈ ಬಿಳಿದೊರೆಗಳು ಇಜಿಪ್ತದೊಳಗೆ ಬರಹೋಗುತ್ತಿರಲು ಅವರ ಸಂಗಡ ವರ್ತಕರ ತಂಡಗಳು ಇಜಿಪ್ತವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದವು. ಫ್ರೆಂಚ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ರೇಜಿ ವರ್ತಕರ ವ್ಯವಹಾರವು ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಇಜಿಪ್ತದೊಳಗೆ ಪಸರಿಸಲು, ಅವರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ, ಅವರಿಗೆ ಇಜಿಪ್ತದ ಕಾರಭಾರದೊಳಗೆ ಕೆಲವು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸುರಕ್ಷಿತತೆಗಾಗಿ ಇಜಿಪ್ತದ ಒಡೆಯರಾದ ತುರ್ಕೀ ಸುಲ್ತಾನರ ಕೂಡ ತಹನಾಮೆಯಾಯಿತು. ಈ ತಹನಾಮೆಗಳಿಂದ ಪರಕೀಯ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೂ, ಧನಿಕರಿಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವರೂಪದ ಮಹತ್ವದ ಸವಲತ್ತುಗಳು ದೊರೆತವು. ಈ ತಹನಾಮೆಯು ಕರಾರು ತುರ್ಕಸ್ಥಾನದ ಕೂಡ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ವಸ್ತುತಃ ಖೇದೀವ ಸತ್ತೆಯೊಳಗ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದ್ದ ಇಜಿಪ್ತಕ್ಕೆ ಅದು ಬಹು ಪರಿಯಿಂದ ಬಾಧಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇಜಿಪ್ತದ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯು ನಾಶಕ್ಕೆ ಈ ವಿಧದಿಂದ ಚಂಚುಪ್ರವೇಶವಾಗಿ ಆಸ್ತೆ ಆಸ್ತೆ, ಅಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ ಕಾರಭಾರದ ಮುಸಳ ಪ್ರವೇಶವಾಯಿತು. ೧೮೮೨ ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಖೇದೀವನ ಸತ್ತೆಯನ್ನು ಮುರಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಅರಬೀ ಪಾಶ್ಚಾನು ಬಂಡಾಯವನ್ನೆಬ್ಬಿಸಲು, ಅದನ್ನು ಮುರಿಯಲಿಕ್ಕೆಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸೇನೆಯು ಇಜಿಪ್ತದೊಳಗೆ, ಮುಹೂರ್ತ ನೋಡಿ ಇಜಿಪ್ತದ ಗೃಹಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದಂತೆ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ಉಳಿದಂತಾಯಿತು. ವಸ್ತುತಃ ೧೮೮೨ ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಜಿಪ್ತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಾಶವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಂದಿನಿಂದ ಮೊನ್ನಿನ ತನಕ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸತ್ತೆಯು ಬಿಡಾರವು ದಿನೇ ದಿನೇ ಭದ್ರವಾಗುತ್ತಲೇ ನಡದಿತ್ತು. ಮಧ್ಯದ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಗ್ಲಾಡ್‌ಸ್ಟನರಂಥ ಉದಾರ ಮತವಾದಿಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಾನದ ಅಭಿವಚನಗಳನ್ನಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈ ಅಭಿವಚನಗಳ ಪಾಲನೆಯು ಮಾತ್ರ, ಎಂದೂ ಆಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪರಕೀಯರ ಅಮಲು ಇಜಿಪ್ತದೊಳಗಿನ ಮಹಮ್ಮದೀಯರಿಗೆ ಬಹು ಪರಿಯಿಂದ ಬಾಧಿಸುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಮುಖಂಡರು ಕಂಡುಹಿಡಿದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ದೇಶಭಕ್ತರು ತಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವದ ಚಳವಳವನ್ನು ನಡಿಸಹತ್ತಿದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಯಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಸಹಿಸಬೇಕಾಗುವ ಅಸಂಖ್ಯ ಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಆನಂದದಿಂದ ಮೂವತ್ತು ವರುಷಗಳ ವರೆಗೆ ಸಹಿಸಿದರು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಹಾರಾಟವನ್ನು ಎಡೆಬಿಡದೆ, ಎದೆಗುಂದದೆ, ಚಳವಳಿಯಿಂದ ಇಜಿಪ್ತದಲ್ಲಿ ನಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಆ ಜನತೆಯೊಳಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೇಜಸ್ಸು ನಾಲ್ಕೂ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವದ ಚೇತನೆಯು ಇಜಿಪ್ತದೊಳಗೆ ಹೆಂಗಸರು ಮಕ್ಕಳುಗಳೊಳಗೂ ಸಹ ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಉಜ್ವಲವಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿತ್ತೆಂದು ಈಗೀಗ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ವೃತ್ತಾಂತಗಳ ಮೇಲಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇಜಿಪ್ತದ ಮೇಲೆ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರಕಾರವು ಹಟ್ಟಿಲ್ಲಿ ಅಮಲು ನಡಿಸುತ್ತ ಹೋದಂತೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳವಳಿಯೂ ದಿನೇ ದಿನೇ ಬಲಿಷ್ಠವಾಗುತ್ತ ನಡೆಯಿತು. ೧೯೧೪ ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಯುದ್ಧವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ ಇಜಿಪ್ತ ದೇಶವು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಟರೇಟ (ಸಂರಕ್ಷಿತ) ಪ್ರಾಂತವೆಂತ ಜಾಹೀರಾಯಿತು. ಈ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯು ಕಾರಭಾರದೊಳಗೆ ಇಜಿಪ್ಶಿಯನ ಜನರ ಅಸಂತೋಷವು ಪರಮಾವಧಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿತು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದ ಶಕ್ತಿಯು ಮಿತಿಮೀರಿ ಏರಿತು. ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರವನ್ನು ನಡಿಸುವದು ಬಹುತರ ಅಶಕ್ಯವಾಗಿ, ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಲಷ್ಕರೀ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಚಾಲೂ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಲಷ್ಕರೀ ಕಾಯಿದೆಯ ಬಲು ಬಿಸಿನೊಳಗೆ, ನಿಃಶಸ್ತ್ರ ಅಸಹಾಯ ಪ್ರಜೆಗಳ ದೀನಾವಸ್ಥೆಯು ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆಂದು, ಪಂಜಾಬವು ಇನ್ನೂ ಬಿದರಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇದೇ ವಿಧದ ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧತೆಯು ಇಜಿಪ್ತದಲ್ಲಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಪಾಡು ಕರುಣಾಸ್ಪದವಾದರೂ, ಮಾರ್ಶಲ ಕಾಯಿದೆಯ ಬಂದೋಬಸ್ತಿಯಿಂದ ಅದರ ವಾರ್ತೆಯು ಹೊರಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಕೇಳಿ ಬಂದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇಜಿಪ್ತದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಇಷ್ಟು ಬಿರುಸಾಗಿದೆಂದು ತಿಳಿದು, ಜುಲುಮೆಯಿಂದ ಸುರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೇಲೆ, ಅವರ "ಸಂರಕ್ಷಣೆ"ಗಾಗಿ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಡಿಸಿದರೂ, ಇಂಥ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಪ್ರಯೋಗವು ಸರ್ವದಾ ಸಾಧಿಸುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಬೋಧವನ್ನು ಪಡೆದು, ಬ್ರಿಟಿಷ ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳು ಚಿಂತಾವಿಷ್ಟರಾದರು. ಎಷ್ಟು ಸಾಮ ದಾಮ, ದಂಡೋಪಾಯಗಳನ್ನು ನಡಿಸಿದರೂ ಇಜಿಪ್ಶನರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತನದ ಬೆನ್ನೆಲಬು ಮುರಿಯಲಿಕ್ಕಾಗುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಮನಗಂಡು, ಬಾದಶಹರ ಸರಕಾರವು ಕಳೆದ ನವಂಬರ ತಿಂಗಳಿಗೆ, ಲಾರ್ಡ ಮಿಲ್ನರರೆಂಬ ವಿಖ್ಯಾತ ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳನ್ನು ಶಿಷ್ಟಾಯಿಗೆಂದು ಇಜಿಪ್ತಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿತು. ಮಿಲ್ನರ ಸಾಹೇಬರು ದೊಡ್ಡ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸತ್ತಾವಾದಿಗಳು. ಅವರ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಧೋರಣದ ಪರಿಚಯವು, ಇಜಿಪ್ಶನ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಇದ್ದ ಮೂಲಕ, ಈ ಮಿಲ್ನರ ಶಿಷ್ಟಮಂಡಳಕ್ಕೆ ಇಜಿಪ್ತದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರು ಬಹಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಮಿಲ್ನರ ಸಾಹೇಬರು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಕೈರೊ ರಾಜಧಾನಿಯ ಸಾಲಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಆರಾಮ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕಾಲ ಕಳೆಯಬೇಕಾಯಿತು. ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ಅವರ ಗೊಡವೆಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ನಮಗೆಂಥ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯು ಬೇಕೆಂದು, ಇಜಿಪ್ಶನರ ನಿಜವಾದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೊಬ್ಬನೂ ಅವರ ಕೂಡ ಬಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಮಿಲ್ನರ ಸಾಹೇಬರ ಶಿಷ್ಟಾಯಿಯು ಇಜಿಪ್ಶನರ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದ ನಿಷ್ಫಲವಾದರೂ, ಅದರಿಂದೊಂದು ಲಾಭವಾಯಿತು. ಈ ಬಹಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಇಜಿಪ್ಶನರ ರಾಜಕೀಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸತ್ಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮರೀತಿಯಿಂದ ಅವಲೋಕಿಸಲು ಸುಸಂಧಿಯು ದೊರೆಯಿತು. ಬರಗೈಯಿಂದ ಮಿಲ್ನರ ಸಾಹೇಬರು ಮರಳಿ, ಇಂಗ್ಲಂಡಕ್ಕೆ ಕಳೆದ ಮಾರ್ಚ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದರು. 'ಸಂರಕ್ಷಣೆ ನಿರಕ್ಷಣೆ' ಯಂಥ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರವನ್ನು ಕಿತ್ತಿಗೆದು, ಇಜಿಪ್ತವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಒಂದೇ ಭಾವನೆಯಿಂದ ದೇಶವೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆಂದು ಮಿಲ್ನರ ಸಾಹೇಬರು ನಿಃಸಂಶಯವಾಗಿ ಮನಗಂಡಿದ್ದರು. ಅಮೇರಿಕೆಯಂಥ ಪರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ, ಇಜಿಪ್ತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಚಳವಳವು ಭರದಿಂದ ನಡೆದಿದೆಂದು ಅರಿತು, ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳವು ಎಚ್ಚರಾಗಿ, ಇಜಿಪ್ಶನ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಸಂಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಆಮಂತ್ರಿಸಿತು. ಇಜಿಪ್ಶನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಝಗ್ಲೂಲಪಾಶಾರೆಂಬ ತಮ್ಮ ನಾಯಕರ ಸಹಿತ, ಕಳೆದ ಜೂನ ತಿಂಗಳಿಗೆ ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಒಳಗಿಂದೊಳಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಸಾಗಿತು. ಇಜಿಪ್ಶನ ನಾಯಕರು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿನ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಅಂಜದೆ ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಅಂತರಂಗದ ಕಾರಭಾರದೊಳಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಬೇಡಲು, ಅದರ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಕೆಲವು ಶರ್ತುಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ಇಜಿಪ್ತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರಕಾರವು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿತು. ಬಿಟ್ಟರೆ ತನ್ನ ದೃಢನಿಶ್ಚಯದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧೋರಣದಿಂದ ಇಜಿಪ್ತವು ಪೂರ್ಣ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದೆಂದು ಇನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಇಜಿಪ್ತದ ಕಥೆಯಿಂದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೂ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವದೇನು? ನೋಡುವ.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ಪರಿಷತ್ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಸಪ್ಟಂಬರ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ತೆರೆಯುವಾಗ, ಗವ್ಹರ್ನರ ಜನರಲ ಲಾರ್ಡ ಚೆಮ್ಸಫರ್ಡ ಸಾಹೇಬರು, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಗಳ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪಂಥಕ್ಕೆ ತೀರ ತಿಳಿಗೇಡಿತನದ ಚಳವಳವೆಂದು ನಿಂದಿಸಿದ್ದರು. ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಸಾಹೇಬರ ಈ ಜಾಣತನದ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ, ಮುಂಬಯಿಯ ಸೋಶಿಯಲ್ ರಿಫಾರ್ಮರ ಪತ್ರಿಕೆಯು, ಸಯುಕ್ತಿಕ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. 'ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಲೋಕಮತದೊಳಗೆ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಕ್ಷುಬ್ಧತೆಯು ಉಂಟಾಗಲಿಕ್ಕೆ, ಮೂಲಕಾರಣವೂ, ಪ್ರಾರಂಭವೂ, ರೌಲೆಟ್ ಕಾಯಿದೆಗಳಿಂದಾಗಿವೆಂದು ಹೇಳುವದು ಸತ್ಯಸ್ಥಿತಿಯಾಗುವದು. ಪ್ರಜೆಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹುಮತಿಯಿಂದ ಬಾಧಕವಾಗುವ, ಈ ಕಾಯಿದೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಹಿಂದೀ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳೊಳಗಿಂದ, ಜಾಹೀರ ಸಭೆಗಳಿಂದ, ಜಾಹೀರಾದ ಲೋಕಮತವೂ, ಕಾಯಿದೆ ಏರ್ಪಡಿಸುವ ಕೌನ್ಸಿಲ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ಎಲ್ಲ ಹಿಂದೀ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ, ನೇಮಸ್ತರೂ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರೂ ತೀವ್ರವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸಿದ್ದರು. ಕೌನ್ಸಿಲದೊಳಗಿನ ಹಿಂದೀ ಲೋಕಮತವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ, ನಾ| ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಂಥ ಸಮತೋಲಬುದ್ಧಿಯ ಮುಖಂಡರ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ನಿಷೇಧಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗಿ, ಗವ್ಹರ್ನರ ಜನರಲರು ಈ ಅನ್ಯಾಯದ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಲ್ಲವೇ? ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ವರ್ತನದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಹಿಂದೀ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ, ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲೇ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ್ದು ಸಹಕಾರಿತೆಯೋ? ಅಸಹಕಾರಿತೆಯೋ? ಜನರ ಏಕಮುಖೀ ಸಲ್ಲೆಯನ್ನು ಧಿಃಕರಿಸಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನೇ ಸಾಹೇಬರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗಿಲ್ಲವೇ? ಇಂಥ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಆಚರಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪರರು ಅದೇ ಪಂಥವನ್ನು ಅನುಕರಿಸಲು ಉದ್ಯುಕ್ತರಾದರೆ, ಪರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಗೇಡಿಗಳೆಂದು ದೂಷಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಹ್ಯಾಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದು?" ಎಂಬಂತೆ ರಿಫಾರ್ಮರ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಲಾರ್ಡ ಚೆಮ್ಸಫರ್ಡ ಸಾಹೇಬರ ಉಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸಿದೆ. ಹಿಂದೀ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಕರ್ಣಧಾರರಾದ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಗಳು "ಅಪ್ರಿಯಸ್ಯ ಚ ಪಥ್ಯಸ್ಯ" ನುಡಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ, ಕೇಳುವವರು ದುರ್ಲಭರೆಂದು ಬಲ್ಲರು. 'ನ ಬ್ರೂಯಾತ್ ಸತ್ಯಮಪ್ರಿಯಂ' ಎಂಬ ತತ್ವವು ಅವರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಮಾನ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಹಾತ್ಮರ ನುಡಿಗಳೊಳಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಉಪಾಯಯೋಜನೆಗಳೊಳಗೆ, ಅಪ್ರಿಯತೆಯು ಇರುವದಕ್ಕಿಂತ, ಸತ್ಯತೆಯು ಹೆಚ್ಚಿರುವದು, ಎಂಬಿದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮನಗಂಡಿರಲಿ. ಕಡೆಗೆ ಬೇಕಾದರೆ, ಸ್ವತಃ ತನ್ನ ವರ್ತನವನ್ನು ಮರೆತು, ಪರರಿಗೆ ತಿಳಿಗೇಡಿಗಳೆಂದು ಹೇಳುವವರು ಹೇಳಲಿ. ಜಾಣತನವೂ ತಿಳಿಗೇಡಿತನವೂ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದಗಳಾಗ ಹತ್ತಿವೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿದರಾಯಿತು.

---

೨ ಲಾರ್ಡ ಚೆಮ್ಸಫರ್ಡ ಸಾಹೇಬರ ಜಾಣ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪ್ರತ್ಯಯವು ನಾ| ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮೊನ್ನೆಯೇ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ದೊರೆಯಿತು. ಪಂಜಾಬ ಪ್ರಕರಣದ ಪರಿಮಾರ್ಜನೆಯನ್ನು ಸರಕಾರವು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿದೆ? ಅಲ್ಲಿಯ ಅಪರಾಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ದಂಡಿಸಬೇಕು? ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೌನ್ಸಿಲದೊಳಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ, ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಸಮಾರೋಪವನ್ನು ವಿವಾದದ ರೂಪದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ನಾ| ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಸೌಮ್ಯ ರೂಪದ ಠರಾವನ್ನು ಕೌನ್ಸಿಲ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಧೀರ್ಘ ವಿಚಾರವಾದಿ ಲಾರ್ಡ ಚೆಮ್ಸಫರ್ಡ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಈ ಠರಾವವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಟ್ಟು, ಮುಳೇ ಕುಠಾರವನ್ನು ಹೊಡೆದರು. ಅಪ್ಪಣೆಯು ಕೈಸೇರಿದ ಕೂಡಲೇ, ನಾ| ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಾತ್ವಿಕ ಕೋಪವು ಬಂದು, ಅವರು ಈ ಅಧಿವೇಶನದೊಳಗೆ ಮುಂದಿಡಲಿಚ್ಛಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಠರಾವಗಳನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಕೊಂಡರು. ಇದರ ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನೆಂದು ನೋಡಿರಿ. ಲಾಟಸಾಹೇಬರ ಅಸಹಕಾರಿತೆಗೆ ನಾಮದಾರರು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದಲೇ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗಿಲ್ಲವೇ? ಮತ್ತೂ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬ ನಾಮದಾರರು ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದೆಲ್ಲ ಗೊಂದಲವು ತಿಳಿಗೇಡಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಕುಟಿಲಾಟವೋ? ಜಾಣ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಬೋಲ್ (Ball) ಎಂಬ ಇಂಗ್ರೇಜಿ ನಾಟ್ಯವೋ? ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಗಾಳಿಯು ಕಲಕತ್ತೆಯಿಂದ ಸಿಮ್ಲಾಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹಾರಿಬಂದು, ಕೌನ್ಸಿಲದ ಒಳಮಂದಿರದೊಳಗೆ ಸೇರಿ, ಒಳಗಿನ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸಹ, ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯಗೊಡದೆ, ದೂಷಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತೆಂದು ನಮಗೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇರಲಿ. ನಾ| ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಪಂಜಾಬ ಠರಾವನ್ನು ಯಾಕೆ ಚರ್ಚಿಸಗೊಡಲಿಲ್ಲೆಂದು ಲಾರ್ಡ ಚೆಮ್ಸಫರ್ಡ ಸಾಹೇಬರು,

ತಮ್ಮ ಸಮಾಪ್ತಿಯ ಭಾಷಣದೊಳಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವರು. ನಾ। ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಸದುದ್ದೇಶವನ್ನೂ, ಮನಃಪೂರ್ವಕತೆಯನ್ನೂ ಕೊಂಡಾಡಿ, ಪಂಜಾಬ ಪ್ರಕರಣದಮೇಲೆ ಮತಲ್ತೂ ವಾದವಿವಾದಮಾಡಿ ಮನಸ್ತಾಪಗಳನ್ನು ಬೆಳಿಸುವದಲ್ಲದೆ, ಮತ್ತೇನೂ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗದೆಂದು ಮನಗಂಡಿ, ಅವರ ಠರಾವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಗೊಡಲಿಲ್ಲೆಂದು ಸಾಹೇಬರು ನಾ। ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಸಾಂತ್ವನಮಾಡಿರುವರು. ಸಾಹೇಬರ ಉದ್ದೇಶವು ಸ್ತುತ್ಯವಿದ್ದರೂ, ಇವೆಲ್ಲ ಸಾಧಕ ಬಾಧಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಶಾಂತಚಿತ್ತದಿಂದಮಾಡಿ, ನಾ। ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಠರಾವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದರೆಂದು ನಮಗಂತೂ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಠರಾವಿನಮೇಲಿನ ವಾದದಿಂದ ಬೆಂಕಿಯೊಳಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿದಂತಾಗುವದಕ್ಕಿಂತ, ನೀರುಹಾಕಿದಂತಾಗುವದೆಂದು ನಾ। ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದರೆಂದು. ನಾವು ಭಾವಿಸುವೆವು ಬೈಲಿಗೆಬಂದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ, ಅದರಂತೆ ವರ್ತಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದವರಿಗೆ, ಸಾಮುದಾರರ ಸಂಬಿಗೆಯೇ ನಿಜವಾದದ್ದೆಂದು. ಕಾಣುವದೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತವು. ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಹೇಬರ ಸಮರ್ಥನೆಯು ಸದ್ಬುದ್ಧಿಪ್ರೇರಿತವಿದ್ದರೂ, ಸರ್ವಕಾಲಕ್ಕೆಂದು ಲೋಕಮತವಾದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು. ಪವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ವಿಂಗಡಿಸಲು, ಗಪ್ಪಸ್ತರ ಜನರಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೋ, ಅಷ್ಟೇ ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಮಂಡಲದೊಳಗಿನ ಸಹಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಂಯಮಿಸುವ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಅವರು ತಳೆದಿದ್ದರೆ, ಹಿಂದಿ ಪ್ರಜೆಗಳು ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಋಣಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರು!

---

೩. ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವನ್ನು ಶಿರಸಾ ವಹಿಸಿ, ಅದರ ಆಚರಣೆಗೆಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಮತಾನುಯಾಯಿಗಳು, ಕೌನ್ಸಿಲ ಮೆಂಬರಿಕೆಯ ಉಮೇದ್ವಾರಿಯನ್ನು ಜಾಹೀರ ರೀತಿಯಿಂದ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರು. ಬಂಗಾಲ, ಗುಜರಾಥ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಕರ್ನಾಟಕ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ, ಉಮೇದ್ವಾರಿಗಳನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸುವ ಮೇಳಾವವು ನಡೆದದೆ. ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಕಡೆಯಿಂದ ಮುಂಬಯಿ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರುಷಗಳತನಕ ಮೆಂಬರರಾಗಿ, ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಲೋಕಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ನಾ। ದತ್ತಾತ್ರಯ ಬೆಳವಿ ಮಹಾಶಯರು ಇದೇ ಬಾಗದ ಕಡೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಿರೋಧದಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾಗುವ ತಮ್ಮ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು, ಉಮೇದ್ವಾರಿಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವರು. ಉಮೇದ್ವಾರರಾಗಿ ನಿಂತ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ, ವಿಷಳೀ ಜನರು ಪ್ರೇಮಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದನವನ್ನಿತ್ತಕ್ಕಾಗಿ, ಮತ್ತು ಹತ್ತು ವರುಷಗಳತನಕ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಮತದಾರರು ಬಹಳೇ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ, ಜಾಹೀರರೀತಿಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ನಿವಾಸಿಗಳ ಆಭಾರಗಳನ್ನೆಣಿಸಿರುವರು. ಸುಜನರು ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವದು ಅವರ ಸದ್ಗುಣವು ಅವರ ಕೌನ್ಸಿಲದೊಳಗಿನ ಹತ್ತು ವರುಷದ ನಾಮುದಾರಿಯಿಂದ ಶ್ರೀ। ದತ್ತಾತ್ರಯ ರಾಯರಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದದ್ದೆಂದರೆ ಕೀರ್ತಿಯು; ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದ ಹೆಸರು. ಇತರನ್ಯಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಅದರೊಳಗೆ ಅವರ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಸ್ವಹಿತಸಾಧನೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಲಾಭವಾದದ್ದೆಂದರೆ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯರು ಅವರಿಗೆ ಸದೈವ ಋಣಿಯಾಗಿರುವರು. ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಶ್ರೀ। ಬೆಳವಿಗಳವರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಶಿರಸಾವಮಾನ್ಯಮಾಡಿ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಹೊಗಳುವದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ತನ್ನ ನಿಜವಾದ ನಾಯಕನಿಗೆ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಾಲಾವಧಿಯುಂಟಾಗುವದೆಂದು ತಿಳಿದು ವಿಷಾದವಾಗುವದು. ಕಾಲಾವಧಿಯು ಸಣ್ಣದಿರಲಿ, ದೊಡ್ಡದಿರಲಿ, ನಾಯಕ—ಅನುಯಾಯಿತನದ ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವು ಚಿರಕಾಲ ಬಾಳುವದೆಂದು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆಶ್ವಾಸಿಸಿ ನಾ। ಬೆಳವಿ ಮಹಾಶಯರನ್ನು ಅವರ ಉದಾತ್ತ ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು

---

೪. ಮಿ॥ ಇಮಾಮ್ಯಯಲ ಕಲೆಕ್ಟರರು ತಮ್ಮ ಕೈಕೆಳಗಿನ ಕೆಲ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಟಿಗಳಿಗೆ ಕೈ। ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕರಂಥ ದೇಶಭಕ್ತರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿರಹಶೋಕದ ಸನ್ಮಾನವನ್ನು ತೋರಿಸದೆ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ವಿಗನದಿಂದ ಎಷ್ಟು ದುಃಖವಾದರೂ ಅದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸದೆ, ಸಮಾಜವು ಹ್ಯಾಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುವ ಹುಕುಮುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಜನರಿಗೆ ದೇಶಾಭಿಮಾನದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಹವಣಿಸಿದ್ದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿದಿತವಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ನಿಧನದಿಂದ ಶೋಕಾವಿಷ್ಟರಾಗಿ ಬೆಳಗಾಂವಿಯ ಹಾಯಸ್ಕೂಲುಗಳೊಳಗಿನ ಕೆಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗೈರಹಾಜರಾದರೆಂದು ಸರಕಾರೀ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ಹೆಡ್ಮಾಸ್ತರರು ಮೆ। ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು, ಡಾಯರೆಕ್ಟರರು ಗೈರಹಾಜರಿದ್ದ ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಹುಕುಮು ಕೊಟ್ಟಿರುವರಂತೆ! ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಪರಾಧಿಗಳೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಡಾಯರೆಕ್ಟರರು ವಾಸವಾಗಿರುವ ಪುಣೆಯೊಳಗೆ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನೂ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹಾಯಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನೂ ಬಂದಮಾಡಿದ್ದರು. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಅನೇಕ ಶಾಲೆಗಳು ತಮ್ಮ ಶೋಕವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿದ್ದವು. ಅಂದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರೂ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಅಪರಾಧಿಗಳೆಂದು. ಹೇಳುವ ಹುಕುಮು ಯಾರೂ ಹೊರಡಿಸಿಲ್ಲ. ಪುಣೆ, ಮುಂಬಯಿಯ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಬೆಳಗಾಂವಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅನುಕರಿಸಿದರೆ, ಅವರು ಮಾತ್ರ ಅಪರಾಧಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ, ಇದೆಂಥ ನ್ಯಾಯವು! ತಮ್ಮ ದೇಶದ ಲೋಕನಾಯಕರಿಗೆ ತೋರಿಸಿದ ಸನ್ಮಾನವು ಪುಣೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಬೆಳಗಾಂವಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಪರಾಧವೆಂದು ಎಂದೂ ಎಣಿಸಲ್ಪಡದು. ಅದೊಂದು ದೇಶಾಭಿಮಾನದ ಕರ್ತವ್ಯದ ಸದ್ಗುಣವೆಂದೇ ಹೊಗಳಲ್ಪಡುವದೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತವು. ಹೀಗಿದ್ದಾಗ ಬೆಳಗಾಂವಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆದ ದಂಡವು ಅವರೊಳಗೆ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಜಾಗ್ರತವಾಗಿರಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನದಗೋಸುಗ ಅವರಿಗಾದ ಅನ್ಯಾಯದ ಶಿಕ್ಷೆಯೆಂದು ಲೋಕಮತವು ಎಣಿಸುವದು. ಪರವಾನಗಿ ಇಲ್ಲದೆ, ಗೈರ ಹಾಜರಾದರೆಂದು ಶಿಸ್ತಿಗೋಸುಗ ಈ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದ್ದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ದುರಾಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲದೆ, ಶಾಲೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕೆಟ್ಟ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿಲ್ಲೆಂದು ಹೆಡ್ಡ ಮಾಸ್ತರರಾಗಲಿ, ಡಾಯರೆಕ್ಟರರಾಗಲಿ ವಿಚಾರಿಸತಕ್ಕದ್ದಿತ್ತಲ್ಲವೇ? ಇಷ್ಟಾಗಿಯೂ ಇದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ತಾತ್ವಿಕ ಗುನ್ಹೆಯೆಂದು ಅವರ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿದ್ದರೆ, ಬರೆ ವಾಗ್ದಂಡನೆಯಿಂದ ಅದರ ಪರಿಮಾರ್ಜನೆಯನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾಕೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ? ನಮಗಂತೂ ಕಾಣುವದೇನಂದರೆ— ಲೋಕಮಾನ್ಯರಂಥ ಮಹಾಪುರುಷರ ನಿಧನದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಶೋಕದೊಳಗೆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚದಿದ್ದದ್ದು ಹೆಡ ಮಾಸ್ತರರ ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ ಅವರು ಕರ್ತವ್ಯಪರಾಙ್ಮುಖರಾದರೆಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನು ದಂಡಿಸುವದು ಮಹದನ್ಯಾಯವಾಗುವದು. ಇಂಥ ಅನ್ಯಾಯದ ಹುಕುಮನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸದಿದ್ದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಿವಿ ಹಿಡಿದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತನದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿದಂತಾಗುವದು.

---

೫. ಧಾರವಾಡದ ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಕಾಲೇಜಿನ ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಾದ ರೆಂಗ್ನರ ಕಟ್ಟಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದು ನಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ವಿಷಾದವಾಗಿತ್ತು. ಹೊಸ ಕಾಲೇಜನ್ನು ತೆಗೆದು ಮೂರು ತಿಂಗಳಾಗುವ ಮುಂಚೆಯೇ, ಅದಕ್ಕೆ ಇಂಥ ಅಪಸ್ಮಾರದ ಬೇನೆಯು ಪೀಡಿಸಹತ್ತಿದ್ದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಈ ಹೊಸ ಕೂಸಿನ ಗತಿಯು ಏನಾಗುವದೆಂಬ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಚಿಂತೆಯಾಗಿತ್ತು ಆದರೆ ಬಹಳೇ ಕರ್ನಾಟಕಸ್ಥರ ಅತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ, ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ ಕಟ್ಟಿಗಳು ಪುನಃ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧರಾದರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ನಮಗೆ ಅತ್ಯಾನಂದವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಅವರ ರಾಜೀನಾಮೆಯ ಆಪತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣಗಳೇನಾದವೆಂದು. ನಾವು ಚರ್ಚಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದವರು ಶುಭೋದಯ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯೊಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಅವರ ಮುಲಾಖತಿನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಓದ ಬಹುದು. ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ ಕಟ್ಟಿಗಳಂಥ ಉತ್ಸಾಹಿ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ಷ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ಬೆಂಬಲಕೊಡುವಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹದ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಕರ್ನಾಟಕ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ ಸೊಸಾಯಿಟಿಯಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಸೊಸಾಯಿಟಿಯು ಉತ್ಸಾಹಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವದಕ್ಕಿಂತ ಅವರ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮತಭೇದದಿಂದಾಗಲಿ ಇತರ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಲಿ ಕುಂದಿಸುತ್ತಿದೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಸೊಸಾಯಿಟಿಗಳಿಗೆ ಅತಿವ್ಯಾಪಕ ಹೆಸರುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗುವಷ್ಟು ಸಭಾಸದರೇನು ಅದರೊಳಗಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಇದರ ವ್ಯಂಗವು. ಇಂಥ ವ್ಯಂಗಗಳು ಈ ಸೊಸಾಯಟಿಗಳನ್ನು ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಬಾಹ್ಯವೇಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅಂತಃಕಾಇವು ಬಂದಾ ಕೂಟದ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿಗೆ ಅಂಕಿತವಾಗಿಟ್ಟು ಸೊಸಾಯಟಿಯ ಕೈಕೆಳಗಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಕೆಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಷಯಕ ಸೊಸಾಯಟಿಗಳು ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ಕುಂದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸೊಸಾಯಟಿಯಾಗಲಿ, ಕೆನರಾ ಸೊಸಾಯಟಿಯಾಗಲಿ, ದೂರ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಅವುಗಳ ಸದ್ಬುದ್ಧಿಪ್ರೇರಿತ ಚಾಲಕರ ಮುಂದಿನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುವದು. ಈ ಕರ್ತವ್ಯವು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲೆಂದು ನಾವು ಬಲ್ಲೆವು. ಆದರೆ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಲೋಕಶಾಹಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸುರಕ್ಷಿತತೆಗಾಗಿ, ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ, ಅದನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲೇಬೇಕು.

(ಈಪತ್ರಿಕೆಯ ಪುರವಣಿಯಮೇಲೆ ಮುಂದರಿಸಿದೆ)

೪ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳು ಆಜ್ಞೆ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮ | ಹೊಸ ಸಂಗತಿ ...

ಪುರವಣಿ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ, ಗುರುವಾರ, ತಾ. ೨೩ ಮಾಹೆ ಸಪ್ಟೆಂಬರ ೧೯೩೦ ಇ.

ಸಾರಾಂಶ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸೋಸಾಯಟಿಯು ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದ ನಿಜವಾದ ಲೋಕಮತವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಸಂಘವಾಗಬೇಕು. ಅಂದರೆ, ಇಂಥ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಘಗಳ ಅಪಸ್ಮಾರಗಳೂ, ಮತ್ಯಾವ ಬಾಲಾರಿಷ್ಟವ್ರೂ, ಜನರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಎಂದೂ ಪ್ರಾಪಿಸವು. ಇವೇ ನಮ್ಮ ನಿದಾನವು. ಸೋಸಾಯಟಿಯ ಚಾಲಕರು ಇದನ್ನಷ್ಟು ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕ ವಿಚಾರಿಸಲಿ, ಇಲ್ಲವಿದ್ದರೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ನಾಲಾಯಖರೆಂಬ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಪಡೆಯುವ ದುರ್ದೈವವು ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಬರುವದು.

—∞✧≡✧∞—

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಮಳೆಯು ಸಾಧಾರಣ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಸಪ್ಟೆಂಬರಿಗೆ ೮೯-೪೩ ಇಂಚು ಆಯಿತು. ಚಳಿಜ್ವರ ಮತ್ತಿತರ ರೋಗರಾಯಿ ಉಂಟು. ದವಾಖಾನೆಗೆ ಜನರ ಗಲಾಟೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಜ್ಯಾಹೀರಾದಂತೆ ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ತಾ. ೨೦ ನೇ ಕೂಂಟ ಆಗಬೋಟ ನಿನ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂತು. ಕುಮಟಾ, ಹೊನ್ನಾವರ ಮತ್ತು ಭಟ್ಕಳಿ ಮಹಾಲು ಒಟ್ಟು ೩೦೦ ಜನ ಇಳಿದರು.

ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಜನರಲ ಸಭೆಯು ತಾ. ೧೮ ನೇಗೆ ಕೂಡಿ ಚಾಲು ವರ್ಷದ ಸಬ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿತು. ಅಂದರೆ, ಹಾದಲಿದ್ದವುಗಳನ್ನೇ ಕಾಯಂ ಮಾಡಿತು.

ತಾ. ೧೯ ರಲ್ಲಿ ಕುಮಟಾ ವ್ಯಾಪಾರಿಗರ ಸಂಘದ ಜನರಲ ಕಮಿಟಿ ಕೂಡಿ, "ತಮ್ಮ ಮನವಿಗಳನ್ನು ತಾ. ೧ ನೇ ಆಗೋಸ್ಟ ದಿವಸ ಕೂಡಿದ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಠರಾವುಗಳನ್ನೂ, ಕೌನ್ಸಿಲ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು, ತಮ್ಮ ಗುಣವಾಗಿ ವಿಚಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿಯೂ, ಅವುಗಳಂತೆ ನಮ್ಮ ಪಗಾರು ಏರಿಸದಿದ್ದರೆ, ಸದ್ಯದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವದು ತೀರ ಅಶಕ್ಯವಾಗಿರುವದಾಗಿಯೂ" ಎನ್ನುವ ತಾ. ೨೭ ನೇಗೆ ಪೂನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡುವ ಕೌನ್ಸಿಲಕ್ಕೆಗೂ, ೪ ಜನ ನಾಮಧಾರರಿಗೂ ಸಂಘದಿಂದ ತಿಳಿಸಲಾಗಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿತು; ಮತ್ತು ತಾ. ೨೫ ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡುವ ಮುಂಬೈ ಇಲಾಖೆಯ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ತಲಾಟಿ (ಶ್ಯಾನಭೋಗ) ರ ಪರಿಷದಕ್ಕೆ ಈ ಜಿಲ್ಲಾ ಜನರ ಪರಿಯಿಂದ (೧) ಶ್ರೀ॥ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಕಡಕೋಡಿ (೨) ಶ್ರೀ॥ ಶಿವರಾಮ ಪರಮಯ್ಯಾ ಈ ಎರಡು ಜನರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು.

ಹುಲಿ ಯಾನೆ ಪ್ಯಾನ್ಥರಿಯನು ಸಹ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಗಳ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸಿ, ಈ ಶಹರದಲ್ಲಿ ಪೋಕ್ಕಿ ಬೀದೀ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಂಹಾರಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆ, ಇಲ್ಲಿಯ ಪಾಟೀಲ (ಗೌಡ) ರ ಜಕಳ ಕರವನ್ನು ಒಬ್ಬ ರಯತನ ಒಂದು ಕೋಣವನ್ನೂ ಕೊಂದ ಘಾತಕವನ್ನು ಕೊಂಡನು. ಇದರಿಂದ ಗುಂಡು ಮದ್ದುಗಳ ತ್ರಾಸವಿಲ್ಲದೆ ಊರೊಳಗಿನ ಕುದುಗು ನಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಆ ರಾಯನಿಗೆ ಆಹುತಿಯಾದವಷ್ಟೇ! ಈಗ ಜನಾವರಗಳಮೇಲೆ ಪಾಳಿ ಬಂದದೆ!! ಮನುಷ್ಯರ ಮೇಲೂ ಬಂದೀತನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ!" ಆ ಜಗನ್ನಿಯಂತ್ಯನೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಯಬೇಕು.

ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಇಲ್ಲಿಯ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಡಿಪೋ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟು ಮಂಜೂರಮಾಡಿ,ನಿಧ್ರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದ ಜಂಗಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈಗ ಎಚ್ಚತ್ತು, ಕಟ್ಟಿಗೆ ತಲೆಹೊರೆಗಳನ್ನು ತರಬಾರದೆಂಬ ಕ್ವಾಡೆಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಗಳನ್ನು ಸಡಿಲು ಮಾಡಿ, ೧೫ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯ ನೂರಾರು ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೊಸ ಸಾಧನ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಬಗ್ಗೆ, ನಿವಾಸಿಕರ ಅಡಚಣಿಯನ್ನು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿವಾರಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ, ಹೊಗಳುವೆವು. ಈ ಸವಲತು ಹೀಗೆಯೇ ಮುಂದೆ ಸಾಗೀತೋ?

ಈ ವರ್ಷ ಈ ವರೆಗೆ ಮಾರಿಬಲೆಯ ಉದ್ಯೋಗದಿಂದ ಈ ಬಂದರದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ರೂಪ್ಯಾ ೩೦೦ ರ ಮೀನು ವ್ಯಾಪಾರವಾದದ್ದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿಯ ತಾಲೂಕಾ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡಿಗೂ, ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗೂ ಸರಕಾರ ನಿಯುಕ್ತ ಮೆಂಬರರಾಗಿದ್ದ ರಾ॥ ಅಲ್ಲಿ ಆದಮ ಸಾಹೇಬರು(ಬಹುಶಃ ಕಲಕತ್ತೆಯ ಮೊಸ್ಲೆಮ ಲೀಗದ ಅಸಹಕಾರಿತ ಠರಾವಿಗನುಸರಿಸಿ)ತಮ್ಮ ಮೆಂಬರಿಕೆಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆ ಠರಾವಿನ ಅಮಲಬಜಾವಣಿಗೆ "ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯನಮಃ" ಹಾಕಿದರು. ೨ ನೇ ನಂಬರು ಯಾರದು ನೋಡುವಾ!!

ಅಂಕೋಲಾ— ಉತ್ತರಾ ಮಳೆಯು ಪೂರ್ಣ ಅಸ್ತಮಾಯಿತು. ಮಕ್ಕಿಗದ್ದೆಯ ಪೈರು "ದಾಮ ದಾಮ" ಅನ್ನುವ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿರುವದು. ಈ ರೀತಿ ಮಳೆಯಿಲ್ಲದೆ,ಮುಪ್ಪಾಗದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಮಾಸವಾಗುತ್ತದೋ? ಏನೋ? ಎಂಬ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಜನರು ಮುಳುಗಿರುವರು. ಅಕ್ಕಿ ಧಾರಣೆಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಏರಿದೆ. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಜೋರಾಗಿ ತೇಜಿಯಾಯಿತೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಬರುವದೇ ತಡ, ಇಲ್ಲಿಯೂ ಏರವೇರಿತು.

ಗಣೇಶ ಚತುರ್ಥಿ ಹಬ್ಬವಂತೂ ಮಾಮೂಲದಂತೆ ಆಯಿತು ಆದರ ಜನರ ಮುಖದಮೇಲೆ ಆನಂದದ ಛಾಯೆಯೇನೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಮಹರ್ಘತೆಯು ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕು.

ಈ ಭಾಗದ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ತರ್ಫೇನಿಂದ ಹೊಸ ಕೌನ್ಸಿಲಕ್ಕೆ ಉಮೇದ್ವಾರರಾಗಿ ನಿಂತ, ಸೈದ ಛಮ್ರೋದ್ದೀನ ಸಾಹೇಬರು ಮೊಸ್ಲಮ ಲೀಗದ ಠರಾವಿನಂತೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಮರಳ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರಂತೆ! ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಸ್ತುತ್ಯವು. ಇವರ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಾಕಿ ಉಮೇದ್ವಾರರು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವರೋ?

ಇಲ್ಲಿಯ ಮೋಟಾರ ಕಂಪನಿಯ ಮೋಟಾರು ನಿಯಮದಂತೆ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಬಿಟ್ಟಾಗ, ಮಚ್ಛಿ ಬಾಜಾರದ ಕೊನೆಗೆ ತಿರುವಿ ಬಿದ್ದು, ಸ್ವಲ್ಪ ಅಪಘಾತವಾಯಿತು. ಪ್ರವಾಸಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪಾಯವೇನಾಗಿಲ್ಲ, ಒಬ್ಬರ ಕೈಗೆ ಮಾತ್ರ ಚಲೋ ಘುಕವಾಯಿತು. ದಾರಿಸುವೆನು. ಹೇಗೇ ಇರಲಿ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚಳವಳಿಯ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿ ಗಹನವಾದ ಅಡವಿಯ ಸಂದಿಗೊಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ವನಚರರಲ್ಲಿಯೂ ಜಾಗ್ರತೆಯ ಚಿನ್ಹಗಳು ಕಂಡುಬರುವದು ಸುಯೋಗವೇ ಸರಿ"

ಹಾನಗಲ್ಲ ೧೭-೯-೩೦ } ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪಾಂಡುರಂಗ ತೋಟೀ
ಸೆಕ್ರೆಟರಿ

... ಯಾದ ಘಾಯು, ಬಿದ್ದ ಜಕಮು, ಹಟ್ಟಿನ ನೋವು, ಯಾವದೇ ತರದ ಜಕಮು. ಯಾ ಎಲಗು ಮುರಿದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದನ್ನು ನೀರು ತಾಗಿಸದೇ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಮೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಗುಣ. ಕ್ರಯ ತೊಲೆ ೧ಕ್ಕೆ ೨ ಆಣೆ. ೧೨ ರೊ ೧-೨-೦. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಭರಪೂರ ಕಮಿಶನ್. ಪತ್ತೆ — ಮುಖ್ಯಾಜಿ ಹೀರಾಲಾಲ ವಲ್ಲಭರಾಮ, ಗುರ್ಜರ ಹವೇಲಿ, ಕುಮಟಾ.

...ಂದೂಕ ದಾ ಸಾಮಾನು.

...ಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂ... ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ... ಪತ್ರಿಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿ ...ತೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ...ಆಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

...ಗಿರಿರಾವ ಥಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ.

...ರಿ ಚೌಕಡಿ ಅಂಚಿನ ಸೀರೆಗೆ

ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0.

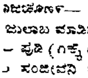

ಇದು ಉಡುವುದಕ್ಕೆ ಥಫೂತಿಯಾಗಿಯೂ, ನೋಟಕ್ಕೆ ನಯವಾಗಿಯೂ, ಬೆಲೆ ಸುಲಭವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಬಣ್ಣ ಹೋಗದು. ಸೀರೆಯ ಉದ್ದ ೧೮ ಮೊಳ. ...ಸದ ನೆರಿಗೆ. ಒಂದನ್ನು ತರಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ.

ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0.

...— ವಿ. ಕೆ. ಜೇನ್ ಅಂಡ್ ಕಂಪೆನಿ, 24, ವಿನಾಯಕಮೇಸ್ತ್ರಿ ಬೀದಿ, ಮದರಾಸ್.

*****|*|******

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ದಿವ್ಯ ಔಷಧಗಳು.

...ಚೂರ್ಣ— ಎಲ್ಲ ಕಠಿಣತರದ ಮಲಬದ್ಧ ಜುಲಾಬ ಮಾಡಿಸುವ ನಿಸ್ಪತ್ಯ ಚೂರ್ಣ.
— ಪುಡಿ (೧ಕ್ಕೆ ೧॥ ಆಣೆ) ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧-೨-೦.
...ಸಂಜೀವನಿ ಮಾತ್ರಾ— ಈ ಮಾತ್ರೆಯು ...ರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರ ಯಾವದೇತರದ ಉದರ...ಬರಲಾರದು. ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨॥
...ಸ ಗುಟಿಕಾ— ಯಾವದೇತರದ ಖಾಸಜ್ಞಾಸ, ...ಕೆಮ್ಮು ಇವುಗಳಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು. ಕ್ರಯ— ೧ಕ್ಕೆ ೨ ಆಣೆ ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧। ರೂ.
...ಕ ಚೂರ್ಣ— ಯಾವದೇತರದ ವ್ರಣ ಹುಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿದರೆ ೮ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣ. ಕ್ರಯ— ದೊಡ್ಡ ಡಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ರೂ ೨-೦-೦.

ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ,

...ಎನ್. ವೈದ್ಯ, ಗುರಜರಪೇಟ್ ಕುಮಟಾ.

...ತ' ಖಾತ್ರಿದಾಯಕ!! ಬಹುಮಾನಕಾರಕ!!

...ಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

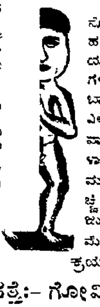

ಈ ಔಷಧವು ಹಲ್ಲು ಬೇನೆ, ಹಲ್ಲು ನೋಯುವ, ಹಲ್ಲು ಅಲಗಾಡುವ, ಹಲ್ಲೊಳಗಿಂದ ರಕ್ತವ ಕೀವು ಸುರಿಯುವ, ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ದುರ್ಗಂಧ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬಾಲಗ್ರಹ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ, ತಲೆಯ ಬಡತ, ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಚ್ಚೋಣ, ನೆಳಗುಳ, ಪ್ಲೇಗ, ಕಾಲರಾ, ಗುಂಟಿಗಳಿಗೆ, ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ಬೇನೆ, ಬಾಳಾಂಶಿಯಾಗಿ ನಂಜು ಮೀರಿದರೆ, ಮ ೩೦ ಪ್ರಕಾರದ ಮೇಹರೋಗಕ್ಕೆ ಗುಣ.

ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕೆ ಐತ್ತ ೦-೧೨-೦.

ಪತ್ತೆ:– ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ.
ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದೀಕ ಕಂಪನಿ,
ಕುಮಟಾ. (ಎಸ್. ಕೆನರಾ.

ತಮ್ಮ ಸಮಾಪ್ತಿಯ ಭಾಷಣದೊಳಗೆ ಎರಡು ಗ
ತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವರು. ನಾ। ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಸದು
ವನ್ನೂ, ಮನಃಪೂರ್ವಕತೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿ,
ಜಾಬ ಪ್ರಕರ್ಣದಮೇಲೆ ಮತ್ತೂ ವಾದವಿವಾದ
ಡಿ ಮನಸ್ತಾಪಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದಲ್ಲದೆ, ಮತ್ತೇ
ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗದೆಂದು ಮನಗಂಡಿ, ಅವರ
ವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಗೊಡಲಿಲ್ಲೆಂದು ಸಾಹೇಬರು
ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಸಾಂತ್ವನಮಾಡಿರುವರು. ಸಾಹೇಬರ
ದ್ದೇಶವು ಸ್ತುತ್ಯವಿದ್ದರೂ, ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಸಾಧಕ ಬಾ
ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಶಾಂತಚಿತ್ತದಿಂದಮಾಡಿ, ನಾ।
ಸ್ತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಠರಾವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದರೆಂದು
ಗಂತೂ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಠರಾವಿನಮೇಲಿನ ವಾದದಿ
ಬೆಂಕಿಯೊಳಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿದಂತಾಗುವದಕ್ಕೆ
ನೀರುಹಾಕಿದಂತಾಗುವದೆಂದು ನಾ। ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ
ದವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದರೆಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸುವೆವು.
ಗೆಬಂದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ, ಅದರಂತೆ ವರ್ತಿಸಲ್
ಸಿದ್ಧರಿದ್ದವರಿಗೆ, ನಾಮಧಾರರ ಸಂಚಿಗೆಯೇ ನಿಜ
ವದ್ದೆಂದು ಕಾಣುವದೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತವು ಚ
ಸಾಹೇಬರ ಸಮರ್ಥನೆಯು ಸದ್ಬುದ್ಧಿಪ್ರೇರಿತ
ರೂ, ಸಮರ್ಪಕವಲ್ಲೆಂದು ಲೋಕಮತವಾದ
ದ್ದಾಗದು. ವರರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ನಿಯ
ಸಲು, ಗವ್ಹರ್ನರ ಜನರಲರು ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತ
ಸುತ್ತಾರೋ, ಅಷ್ಟೇ ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ
ಡಲದೊಳಗಿನ ಸಹಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಂ
ಮಿಸುವ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಅವರು ತಳೆದಿದ್ದರೆ, ಹಿ
ಪ್ರಜೆಗಳು ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಋಣಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರ

---

೩. ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವ
ಶಿರಸಾ ವಹಿಸಿ, ಅದರ ಆಚರಣೆಗೆಂದು ಕಾಂ
ಮತಾನುಯಾಯಿಗಳು, ಕೌನ್ಸಿಲ ಮೆಂಬರಿಕ
ಉಮೇದ್ವಾರಿಯನ್ನು ಜಾಹೀರ ರೀತಿಯಿಂದ ಹಿಂ
ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರು. ಬಂಗಾಲ, ಗುಜರಾಥ, ಮಹಾ
ಷ್ಟ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಗ
ಉಮೇದ್ವಾರಿಗಳನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸುವ ಮೇಲಾಟ
ಡೆದದೆ. ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಮುಂ
ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರುಷಗಳತನಕ ಮೆ
ರರಾಗಿ, ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಲೋಕಸೇವೆಯನ್ನು ಸ
ದ ನಾ। ದತ್ತಾತ್ರಯ ಬೆಳವಿ ಮಹಾಶಯರು, ಇದೇ
ಗದ ತರ್ಫೆನಿಂದ ವರಿಷ್ಠ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೆಂಬರರಾ
ತಮ್ಮ ಮನೋದಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು, ಉ
ದ್ವಾರಿಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ತಕ್ಕೊಂಡಿರುವರು. ಉಮೇ
ರರಾಗಿ ನಿಂತ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಬಹಳೇ ಜನರು
ಟುಕೊಡುವ ಅಭಿವಚನವನ್ನಿತ್ತಕ್ಕಾಗಿ, ಮತ್ತು ಹ
ವರುಷಗಳತನಕ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಮತದಾರರು
ಳ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ, ಉ
ರೀತಿಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ನಿವಾಸಿಗಳ ಅಭಾ
ಲನ್ನೆಣಿಸಿರುವರು. ಸುಜನರು ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು
ಸುವದು ಅವರ ಸದ್ಗುಣವು. ಅವರೆ ಕೌನ್ಸಿಲದೆ
ಗಿನ ಹತ್ತು ವರುಷದ ನಾಮಧಾರಿಯಿಂದ ಶ್ರೀ। ದ-
ತ್ರಯ ರಾಯರಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದದ್ದೆಂಬುದು ಕೀರ್ತಿ
ಯು; ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದ ಹೆಸರು. ಇತರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದ
ರೊಳಗೆ ಅವರ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಸ್ವಹಿತಸಾಧನೆಯಾಗಿಲ್ಲ.
ಲಾಭವಾದದ್ದೆಂಬುದು ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ.
ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯರು ಅವರಿಗೆ ಸದೈವ ಋಣ
ಯಾಗಿರುವರು. ದಕ್ಷಿಣಭಾಗವು ಶ್ರೀ। ಬೆಳವಿಗಳವರಿ

ಯ ಒಂದು ಬದಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳು, ಮತ್ತೊಂದು ಬದಿಗೆ
ಪ್ರೌಲಿನ ಕಲ್ಲು, ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಅಪಾಯವು ಸಂಭವಿಸಿತೆಂದು
ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಇನ್ನು ಮತ್ತೂ ಎಚ್ಚರರಾಗಿ
ದೋಟಾರ ನಡೆಸುವದು ಲೇಸು.

ಹೊನ್ನಾವರ— ಕಳೆದ ತಾ. ೧೯ ರಲ್ಲು ಟಪ್ಪರ
ಮಮೋರಿಯಲ ಹೋಲಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತ ಮಂಜುನಾಥ
ಭಟ್ಟ ಕರ್ಕಿ ವಕೀಲರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಹೀರ
ಸಭೆಕೂಡಿ, ವನಸಂರಕ್ಷಣೆ ಸಂಬಂಧ ಹಲವರ
ಭಾಷಣಗಳಾಗಿ, ರಾವಸಾಹೇಬ ಬಸ್ರೂರರು ಜಂಗಲು
ಖಾತೆಯಿಂದ ರಯತರಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ತರದ ಅಡಚ
ಣೆಗಳೊದಗುತ್ತವೆಂಬುದು ವಿವರಿಸಿ, ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆ
ಯ ರಯತರಿಗಾಗುವ ತೊಂದರೆಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು
ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ರಿಪೋರ್ಟು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ
ದಿಂದ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಕುಮಟಾದಾರರೇ ಯೋ
[illegible]
[illegible] ಲವೆಂದು ನಿಷೇಧಿಸಿ, ನೇಕ
ನಾ. ಲೊರ್ಡ [illegible] ಸಾಹೇಬರ ಕಾರಕಿರ್ದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಲಾಬಾ
[illegible] ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತ
[illegible] ದಂತೆ ರಯತರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಮೂವರನ್ನು
ಸರಕಾರ ನಿಯಮಿಸಿದ್ದನ್ನು, ಹೀಗೆ ಇದು ಜನರ
ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದರು ಅಧ್ಯ
ಕ್ಷರು ಸಮಾರೋಪಮಾಡಿ, ರಾ. ಸಾ ಬಸ್ರೂರರ ಸೂಚ
ನೆಮೇರೆಗೆ ಒಂದ ಠರಾವು ಪಾಸಾಗಿ, ಅದರಂತೆ ತಂತಿ
[illegible] ತು.

ಈ ಮೇಲೆ ಅದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮ. ಗಾಂಧಿಗಳ ಅಸಹ
ಕಾರಿತೆಯ [illegible] ಸಂಬಂಧ ಚರ್ಚೆಯು ನಡೆಯಿತು.
[illegible] ಕರ್ಣಾದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿಲಾಯತ ಸಂಬಂಧ
ಸರಕಾರವು [illegible] ನಡೆಯದೆ ವಚ
ನಭಂಗ [illegible] ದೆ, ಈ ಅನಿವಾರ್ಯದ ಉಪಾಯ
ವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆಂದು ಕೆಲವರು ನುಡಿದರು.
[illegible] ಶಾಲೆ ಹುಡುಗರನ್ನು ಕಳುಹಿಸ
ಬಾರದೆಂಬುದೂ ಮತ್ತು ವಕೀಲರು ಕೋರ್ಟು ಕಚೇರಿಗೆ
ಹೋಗದಿರುವದೂ, ಇವೆರಡೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವ್ಯಹಿತಾ
[illegible] ವೆಂದು ಕೆಲವರು ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಈಗ ಶಾಲೆಗ
[illegible] ಗ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿದ್ದು,
[illegible] ತಕ್ಕುದಲ್ಲೆಂತಲೂ ಸರಕಾರಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ
[illegible] ದೆ ಪಂಚಾಯತು ಕೋರ್ಟುಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಜ್ಯಗ
ಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಯೂ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರಗ
[illegible] ಈ ಠರಾವು ಮಾನ್ಯಮಾಡಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇ
ಕೆಂತ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದರು.

ಈ ನಂತರ, ತಾಲೂಕ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಭೆ
ಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬಂದು, ವಿಚಾರಕ್ಕೆ
ಬರುವ ತಾ. ೨೬ ನೆಗೆ ತಹಕೂಬ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಹಳಿಯಾಳ— [illegible] ಸೆಂಟ ಅಗಿ ಜಸ್ತಿನ
ಮಾತ್ರ ವಿಶೇಷ. [illegible] ರಂಗಿ ಭೂಮಿ ಹೊರತು,
ಬಾಕಿ ಎಲ್ಲ ದೊಡಗಡ್ಡೆ-ಹೆಕ್ಕಲಗಾಳಿ ಬೆಳೆ ಹಾಳಾಯಿತು.
ದಾರಣೆ ಹೀಗೆ ರಂಗೂನ ಅಕ್ಕಿ ಬಂದರೆ ನೆಟ್ಟಗಾದೀತು.
ಪೋಲಿಸಬೋರ್ಡ ನಿವಡಣೂಕಿಯಲ್ಲಿ ಮಿ। ಮಾಯ್ಕೂ
ಗೌಡಾ ಮುಂಕಿವಾದವರು ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಹಿ ಬೋ।
ಗೆ ಮಿ।। ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ವಿಶ್ರಾಮ ಸಾವಂತರನ್ನು ಆರಿಸಿದರು.

ಮದನಹಳ್ಳಿ, ಹುಂಗನಾಡ ಜಾಲೆಗಳು ಬಂದ ಪ್ರಾ
ಹುಕುಂ ತಂತಿಯಿಂದ ತಹಕೂಬವಾಯಿತು. ಜ
ರದ ಬುಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಹುಲ್ಲಬನ್ನಿ ಬ
ರದ್ದುಮಾಡುವರೆ ಫೋರೆಸ್ಟ ಖಾತೆಗೆ ಮದ್ದತ್ತು ವ
ವರೆ ೪ ಮಂದಿ ಗ್ರಹಸ್ಥರು ಜಾಮೀನು ಆಗಿರುವರ
ಈಗಾದರೂ ಮಾಫಿಯಾದೀತೋ? ಜಲಾವ ಕಟ್ಟಿಗ
ಪ್ರೋತ್ಸಾ ಭಾವಣಿ ಇಲ್ಲ. ಆಳಣಾವರ ಸ್ಟೇಶನ ಮಾ
ರಿಗೆ, ಖಟ್ಲೆ ವಿಚಾರವಾಗಿ, ೧ ವರ್ಷದ ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು
ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರಾ। ಶಿಕ್ಷಕರ ಜ
ತಿಂಗಳ ಪಗಾರು ಇನ್ನೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲದ ಮೂಲಕ ಪೇ
ಲ್ಲಿ ಪಗಾರ ಪಾವತಿಗಳು ಬರಹತ್ತಿವೆ! ಪಟೇಲ ಕ್ಯಾ
ಗರು ತಮ್ಮ ಪಗಾರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅರ್ಜಿಮಾಡಿದ್ದಾರ

ಭಿಳಗಿ— ಇಲ್ಲಿಯ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಪಾ
ಮಂಡಿರದ ತರ್ಫೆನಿಂದ ತಾ. ೧೮ ರಲ್ಲು ಶ್ರೀ। ಸ
ನ್ನಾಪ ಅನಂತ ಬಾಳಗಿರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ
ಗೂಡಿ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ
ರಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥಾ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಠರಾವು ಆಯಿತು
ಸಮಯ ರಾ। ರಾ। ಮಾರಿಗೋಳಿ, ಸಣ್ಣ್ಕಲ ಮಾಸ್ತ
ನಾಮನ ದಾಸಪ್ಪಾ ದಾಮೋದರ, ಕಾಶಿ ರಾ
ಕೃಷ್ಣ ಅನಂತ ಭಟ್ಟರವರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಾ
ಈ ಕುರಿತು ಸಾಕಷ್ಟು ಘಾತು ಕೂಡಿಸುವದ.
ಯವಾಗಿ ಶ್ರೀಯುತ, ರಾಮದಾಸ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ
ಮುದ್ಲಗಿರಿ, ರಾಮ ನಾರಾಯಣ ಪೈ ಮುದ್ಲ
ನಾರಾಯಣ ಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯ, ನರಸಿಂಹ
ಮಚಂದ್ರ ಭಂಡಾರಿ ಈ ನಾಲ್ವರ ವ್ಯವಸ್ಥಾ
ಕಮಿಟಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಕುಮಟಾ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಡಿಪೊ.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಪತ್ರ ಕರ್ತರ ಬಳಿಗೆ —

ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಡಿಪೋದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬ
ನ ಬರೋಬರ ಇಲ್ಲದೆ, ಜನರ ಪ್ರಕಾರ ಆಗಿರ
ಎಂತ ಬರೆದದ್ದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಸದರಿ
ಟ್ರಾಕ್ಟವು ಯೋಗ್ಯ ವೇಳ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದ
ಕಾರಣ, ನನ್ನಿಂದ ಆದಷ್ಟುರಮಟ್ಟಿಗೆ ಖರ್ಚಿನ ಕ
ಸರಾ ಲಕ್ಷ ಕೊಡದೆ, ಏಕದಮ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಕ
ಆದಷ್ಟು ಗಾಡಿಗಳು ಜಮಾಯಿಸಿ ಡಿಪೋ ವಿಕ್ರಿಯ
ಮುದ್ದತ್ತಿಗೆ ಸುರುಮಾಡಿದ್ದು ಇರುತ್ತದೆ.
ಗಾಲದಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಗಳು ತಿರುಗಾಡುವದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸ
ವಗೈರೆ ಆಟ್ಟು ಹೋದದರಿಂದ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ
ಅಡಚಣೆಯಾಗಿ, ಜನರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕೊ
ಸವದಾಗಲಿಲ್ಲ. ದಿನದಾರ ಖರ್ಚಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ
ವರೆ ಆದಗಿಗೆ ಹರಕತ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು
ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕಮ್ಮಿಯಾಗದಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತ

ತಾ ೨೧-೯-೧೯೩೦.

ಫಾಯರುಡ್ ಡಿಪೊ ಮಾಲಿಕ, ಕು

ವಾಸಗಿ ಇಲ್ಲವೆ, ಗೈರ ಹಾಜರಾದರೆಂದು ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳ
ಗ ಈ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದ್ದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ
ದುರಾಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ, ಶಾಲೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇ
ಕೆಂದು ಕೆಟ್ಟ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃ
ತ್ತರಾಗಿಲ್ಲೆಂದು ಹೆಡ್ಡ ಮಾಸ್ತರರಾಗಲಿ, ಡಾಯರೆಕ್ಟರ
ರಾಗಲಿ ವಿಚಾರಿಸತಕ್ಕದ್ದಿತ್ತಲ್ಲವೇ? ಇಷ್ಟಾಗಿಯೂ

[illegible] ಅವುಗಳ [illegible]
ಮುಂದಿನ ಕರ್ತವ್ಯನಾಗಿರುವದು. ಈ ಕರ್ತವ್ಯವು
ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲೆಂದು ನಾವು ಬಲ್ಲೆವು. ಆದರೆ, ಶಿಕ್ಷಣ
ದ ಲೋಕಶಾಹಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸುರಕ್ಷಿತತೆಗಾಗಿ, ಮತ್ತು
ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ, ಅವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲೇಬೇಕು.

(ಈವತ್ತಿನ ಪುರವಣಿಯಮೇಲೆ ಮುಂದರಿಸಿದೆ)

೪ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳು ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೆಳ ನವಕರರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಯೋಗ್ಯ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಲುಷಿತರಾಗಿ, ಅವರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಬರೆದಿಟ್ಟು, ಅವರ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವದರಿಂದ, ಕೆಳ ನವಕರರಿಗೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಕೊಂಕು ಕೊರತೆಗಳು ತಿಳಿಯದೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲಾದ್ದರಿಂದ, ಇಂಥ ಗುಪ್ತ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಆಯಾಯ ನವಕರರಿಗೆ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ, ಅವರು ಸುಧಾರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

೫ ಪಾಸ್ ಪ್ರೇಂಡ ಜನರಿಗೆ ಅವರು ರೇಂಜರ ಗ್ರೇಡಿಗೆ ಬಂದಂದಿನಿಂದ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೧೦ ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಯೂ, ಎಲ್ಲ ರೇಂಜರರಿಗೆ ವಾಹನದ ಭತ್ತೆಯು ಹೊರ್ಸ ಫೀಡ ಭತ್ತೆಯನ್ನು ಸಿವ್ಹಿಲ್ ಸರ್ವಿಸ ರೂಲುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಯೂ, ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

೬ ಪ್ರಾಂತಿಕಸಿಗಾಗಿ ಸರ್ವಿಸದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಲ್ಕ್ಕೆ ಹೊರಗಿನ ಜನರನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ತಂದು ತುಂಬುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇತ್ತು ಮುಟ್ಟಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿಯೂ, ಯೋಗ್ಯರಾದ ರೇಂಜರರನ್ನು ಅವರ ಬದಲಾಗಿ ಬಕ್ಷಿಸದಿಂದ ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗಿಯೂ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

೭ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ರೇಂಜರರಲ್ಲೊಬ್ಬರನ್ನು ಸಂಘದ ಪರಿಯಿಂದ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇರೆ ಸರ್ಕಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯಂತೆ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಯ ರೇಂಜರರ ಮನವಲಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಇಡೀ ನೇಟಿವ್ ಇಲಾಖೆಯ ಎಲ್ಲ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ, ಒಂದು ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಯತ್ನಿಸುವದಕ್ಕೂ ನಿಯಮಿಸಬೇಕಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

೮ ಈ ಎಲ್ಲ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಸರ್ಕಲದ ಕನ್ಸರ್ವೇಟರರ ಮುಂದಿಡುವದಕ್ಕೆ ಆರು ಜನ ರೇಂಜರರದೊಂದು ಶಿಷ್ಟ ಮಂಡಲವು ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

೯ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಎಲ್ಲ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ಚೀಫ ಕನ್ಸರವೇಟರರಿಗೂ, ಸರಕಾರಕ್ಕೂ, ತಿಳಿಸುವದು ಗೊತ್ತಾದ್ದಲ್ಲದೆ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಪೂರ್ವದ ಚೀಫ ಕನ್ಸರವೇಟರರು ಯಾವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿರುವರೆಂಬದನ್ನು ಸಂಘಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ತಾರೀಖು ೧೦ ನೇ ದಿನ ಸಂಜೆಗೆ, ಸಭೆಯ ಪರ್ಷದ ಬಾಬತು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಲವು ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಬಳಿಕ, ಎಲ್ಲ ಸಭಿಕರ ಛಾಯಾಚಿತ್ರವು ತೆಗಿಸುವ ಕೆಲಸವಾಯಿತು. ಆದಿನ ರಾತ್ರಿ ಸಭಿಕರೂ, ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಕೂಡಿ, ಭೋಜನ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಅತ್ಯಾನಂದದಿಂದ ನೆರವೇರಿಸಿದರು.

ಮುಂಬಿತವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾದ ಮೇರೆಗೆ, ಶಿಷ್ಟಮಂಡಲವು ಕನ್ಸರವೇಟರರ ಇದಿರಿಗೆ ತಾ. ೧೧-೯-೨೦ ನೇ ದಿನ ಒಳಗ್ಗೆ ೮ ಘಂಟೆಗೆ ಹೋಗಿ, ತಮ್ಮ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ಅವರ ಮುಂದೆ ಇರಿಸಿ, ಅವರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರಾದರೂ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತುಂಬ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ, ಸಂಘದ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುಂದೆ ರವಾನಿಸುವ ಆಶ್ವಾಸನ ಕೊಟ್ಟರು. ಇದರ ಸಲುವಾಗಿಯೂ, ಎಲ್ಲ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೆಳ ನವಕರರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ ಸೌಜನ್ಯ ಸಹಾನುಭೂತಿಗಳಿಗಾಗಿಯೂ, ಸಂಘವು ಅವರಲ್ಲರಿಗೆ ತುಂಬ ಉಪಕೃತವಾಗಿದೆ.

ಮುಂದಿನ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ತಮಗೆ ತಿಳಿಸುವೆನು. ಹೀಗೇ ಇರಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚಳವಳಿಯ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿ ಗಹನವಾದ ಅಡವಿಯ ಸಂದಿಗೊಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ವನಚರರಲ್ಲಿಯೂ ಜಾಗ್ರತೆಯ ಚಿನ್ಹಗಳು ಕಂಡುಬರುವದು ಸುಯೋಗವೇ ಸರಿ"

ಹಾನಗಲ್ಲ } ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪಾಂಡುರಂಗ ತೆಂಬೇ
೧೭-೯-೨೦ } ಸೆಕ್ರೆಟರಿ.

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.	ದರ.
ರಂಗೂನ ಜಿ. ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	೧೫—೧೬
ಕುಮ್ಟೆಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಪಾಸರಿ ...	೭॥
ರಾಗಿ ಸಿಟಕ್ಕೆ ...	೧೧।—೧೨॥
ಗೋಧಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	೧೯—೨೬॥
ಹುರುಳಿ ಬೀಜ „ .	೧೫।—೧೫॥
ಕಡಲೆ ಬೀಜ ೧ಕ್ಕೆ ...	೧೬—೧೬॥
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣೆ ೧ಕ್ಕೆ ..	೨೨—೩೨
ಹೆಸರು ಬೇಳೆ „ ...	೧೬—೩
ಪೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ „ ...	೧೪॥—೧೫
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ „ ...	೨—೬
ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ .	೯
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ ...	೧೦।
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣೆ „ ..	೧೩—೧೪
ಉಪ್ಪು ಗೋಣೆ „ ...	೪-೪-೦
ಕೆರೆಸಿನ ಸೂಪರ್ „ ...	೪-೬-೦
„ ಹಂಸ „ ...	೬-೮-೦

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.

(ಗುಣವಿದ್ದರೆ ಹಣಕಟ್ಟು)

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಜೀಗರ್ಜಿನ ಧಾತು, ನಿಸ್ಸತ್ವ ಸಕ್ಷೇಪಕತ್ವ ಕ್ಷೀಣ ಸ್ವಪ್ನವಸ್ಥೆ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣಾಂಶವಾಗಿ ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ವೀರ್ಯ ವರ್ಧಕ ರಕ್ತಶೋಧಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋಲ್ಲಾಸಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕ ಗಮಿಕ, (ಟಾನಿಕ) ಗುಪ್ತಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲತರದ ಬಕ್ಕೆಗಳು ಹುಣ್ಣುಗಳು ಶಿಶ್ನದ ಬಾವೆಗಳು ಕಟಿಶೂಲ ನಾಶವಾಗಿ ಬಿಂಬಾದವು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಿರೋಗತ್ವವೂ ಶಾಂತಿಯೂ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ ಟಪಾಲ ಖರ್ಚ ಅನುಮಾನಪತ್ರಿಕೆ ಔಷದದ ಸಂಗಡ

ವಿಳಾಸ—ಸಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ. ಕಂಪನಿ.

ಪ್ರೋ॥— ಬನವಾಸಿ. ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

WAGLE NADKARNI & CO.
CHEMISTS, DRUGGISTS & GENERAL MERCHANTS.
SANDHURST ROAD,
Bombay.

ಅನಮೌಲ್ಯವಾದ ಎಣ್ಣೆ.

ಈ ಎಣ್ಣೆ ಕಡಿದ ಗಾಯ, ಬಿದ್ದ ಜಖಮು, ಪೆಟ್ಟಿನ ನೋವು, ಯಾವದೇ ತರದ ಜಖಮು. ಯಾ ಎಲಗು ಮುಂದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದನ್ನು ನೀರು ಹಾಗಿಸದೇ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಮೂರು ದಿನದಲ್ಲಿ ಗುಣ. ಕ್ರಯ ತೊಲೆ ೧ಕ್ಕೆ ೬ಪೈಸೆ. ೧೨ ರೊ. ೧-೭-೦. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಭರಪೂರ ಕಮಿಶನ್ ಪತ್ತೆ:— ಮುಖ್ಬಾಜಿ ಹಿರಾಲಾಲ ದಲ್ಲಾಳಿ ತರಾಮ, ಗುರಜರ ಹವೇಲಿ, ಕುಮಟಾ

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ.

ಮಧುರೆ ಚುನ್ನಡಿ ಅಂಚಿನ ಸೀರೆಗೆ

ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0.

ಇದು ಉಡುವುದಕ್ಕೆ ಭಾರಿಯಾಗಿಯೂ, ನೋಟಕ್ಕೆ ನಯವಾಗಿಯೂ, ಬೆಲೆ ಸುಲಭವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಬಣ್ಣ ಹೋಗದು. ಸೀರೆಯ ಉದ್ದ ೧೮ ಮೊಳ. ಸುಂದರವಾದ ನೆರಗು. ಒಂದನ್ನು ತರಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ. ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0.

ವಿಳಾಸ — ವಿ. ಕೆ. ಜೆನ್ ಅಂಡ್ ಕಂಪೆನಿ, 24, ವಿನಾಯಕಮೇಸ್ತ್ರಿ ಬೀದಿ, ಮದರಾಸ್.

☞ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ದಿವ್ಯ ಔಷಧಗಳು.

ಮೇಘಧಾಜಚೂರ್ಣ— ಎಲ್ಲ ಕರೀಣತರದ ಮಲಬದ್ಧತೆಯ ಜುಲಾಬ ಮಾಡಿಸುವ ನಿಸ್ಪತ್ತ ಚೂರ್ಣ. ಕ್ರಯ— ಪುಡಿ (೧ಕ್ಕೆ ೧॥ ಆಣೆ) ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧-೨-೦.

ನಿರ್ಮಲ ಸಂಜೀವನಿ ಮಾತ್ರಾ— ಈ ಮಾತ್ರೆಯು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಯಾವದೇತರದ ಉದರ ವ್ಯಾಧಿಯು ಬರಲಾರದು ಕ್ರಯ ಬುಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨॥'

ಶ್ವಾಸ ಕ್ಷಾಸ ಗುಟಿಕಾ— ಯಾವದೇತರದ ಶ್ವಾಸಕ್ಕಾಸ, ದಮ್ಮು, ಕೆಮ್ಮು ಇವುಗಳವೇಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು. ಕ್ರಯ— ೧ಕ್ಕೆ ೩ ಆಣೆ ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧। ರೂ.

ವ್ರಣನಾಶಕ ಚೂರ್ಣ— ಯಾವದೇತರದ ವ್ರಣ ಹುಣ್ಣು ಸಮೇತ ಹಚ್ಚಿದರೆ ೮ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣ. ಕ್ರಯ— ದೊಡ್ಡ ಪುಡಿ ೧ ಕ್ಕೆ ರೂ ೨-೦-೦.

ಸಿ. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ,

ಆರ್. ಎನ್. ವೈದ್ಯ, ಗುರಜರಪೇಟ್ ಕುಮಟಾ.

ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತ' ಖಾತ್ರಿದಾಯಕ!! ಬಹುಮಾನಕಾರಕ!!

ಮುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷಧವು ಹಲ್ಲು ಕಿಳತ, ಹಲ್ಲು ನೋಯುವ, ಹಲ್ಲು ಅಲುಗಾಡುವ, ಹಲ್ಲೊಳಗಿಂದ ರಕ್ತವ ಕೀವು ಸುರಿಯುವ, ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ದುರ್ಗಂಧ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬಾಲಗ್ರಹ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ, ತಲೆಯ ಬಡತ, ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಚ್ಚೋಣ, ಸಳಗು ಳಾ, ಪ್ಲೇಗ, ಕೋಲರಾ, ಗುಂಟಿಗಳಿಗೆ, ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ಕಿಳತ, ಬಾಯಿಂತಿಯರಿಗೆ ಸಹ ಇದು ಕೊಡಿದರೆ, ಪ ೨೦ ಪ್ರಕಾರದ ರೋಗ ಹೋಗಕ್ಕೆ ಗುಣ.

ಕ್ರಯ ಬುಟ್ಲಿ ೧ಕ ಛಪ್ತ ೦-೧೨-೦.

ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ.

ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದೀಕ ಕಂಪನಿ, ಕುಮಟಾ. (ಎನ್. ಕೆನರಾ.

ಜಗಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಔಷಧವು

ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ ೧೮೭೭ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ೨೫ ನೇ ಆಕ್ಟಿನಂತೆ ರಿಜಿಸ್ಟರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ

ಅರ್ಕ ಶಫಾ ಅಥವಾ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು.

ಈ ಅರ್ಕಶಫಾ ಎಂಬ ದಿವ್ಯವು ಯಃವತ್ತು ರೋಗ [illegible]

[illegible]

ರೋಗದ ನಾಮಗಳು

[illegible]

ಕನ್ ಇಲ್ಲ ಇದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಆಣೆ ಖರ್ಚು ಬರುವದು ಒಂದು ಕಾಲು ತೊಲೆ ಬಾಂ ವ ಪರು ತೆಗೆದು [illegible] ಒಂದ ಬಾಟ್ಲಿ ಕಮಿಶನ್ ಮಾತ್ರ [illegible] ಖರ್ಚು ಹಿಂಟು ಆಣೆ ಬರುವದು ನಮ್ಮ ಔಷಧವು [illegible] ಹೊರಟರೆ ಪರತ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಹಜ್ಜನ [illegible] ಕನ್ನಡ [illegible] ನಾಮ ಮತ್ತು [illegible] ಬರೆಯಬೇಕು

[illegible]

ಹೆಡ ಆಫೀಸು [illegible]

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ ಔಷಧಗಳು.

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible] 0 10 0

4 [illegible] 0 10 0

5 [illegible]

6 [illegible] 2–0 0

ಎಸ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ [illegible] ಸನ್ಸ್

ನೇಟಿವ್ ಜೋಸ್ಯರ [illegible]

ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

[illegible]

ವಿಳಾಸ:— ಎಂ. ಎಂ. ಪಡೇಕರ.

ದಾವಣಗೇರಿ

ಹೊಸ ರೋಗ! "ಬಂ" ಹೊಸರೋಗ

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಪರತು

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು [illegible] ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ [illegible] ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ [illegible] ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು [illegible] ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ ರಕ್ತ [illegible] ಯಾಗಿ ವೀರ್ಯವೃದ್ಧಿಯು ಆಗುವದು [illegible] ದಿವಸದಿಂದ [illegible] ಸಂಬಂಧಿಯು [illegible] ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು [illegible] ಯಾಗಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. [illegible] ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣಪ್ರಕಾರಗಳು ಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕದ ಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible] ಆಗುವವಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ [illegible] ಗಳೂ ಬರುವವು ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ [illegible] ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ [illegible] ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು [illegible] ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು [illegible] ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದ [illegible] ದಿವಸವಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದ [illegible] ಬರುವದು [illegible] ಒಂದು [illegible] ನೋಡಿರಿ

ಬೆಲೆ ಒಂದೇ ಪಾವಲ [illegible] ಡಬ್ಬಿ [illegible]

[illegible] ಪದು.

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ— [illegible] ಆರ್ ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ

[illegible], ಜಿ ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು ಯಾವದೇ ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ [illegible] ಸಮಾರಂಭಗಳ [illegible] ರಾತ್ರಿ [illegible] ಹಚ್ಚಿದರೆ [illegible] ಬೆಳಕು [illegible] ಈ ದೀಪಗಳು [illegible] ಸಹ ಇಲ್ಲ

[illegible] ಭಾಡಿಗೆಯ ದರದ [illegible] ಪತ್ತೆಗೆ [illegible]

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪಯ್ಯ ಗ್ಯಾಸವಾಲಾ—

ಹೆಗಡೇಕರ, [illegible], ಕುಮಟಾ.

No. Reg. B 1270.

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೫೦.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ –

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 2-0-0

ವ್ಹಿ ಪಿ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸಹಿ
ರೂಪಾಯಿ 2-13-0

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0

नरपातहितकर्ता द्वेष्यता याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ –

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ರಕಾಶ್ಯಾಪಿಸ (೧೫ ಎಮ್ ಉದ್ದ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ 1 0 0
ಅನಂತ್ರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ ೦-೨-೦
ಹೆಚ್ಚಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು, ಹೊತ್ತ ರಿಯುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

—[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೩೦ ಮಾಹೆ ಸಪ್ಟಂಬರ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಹುಳಿ, ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವುಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ದೆ ಬಾರದಿರ ವಿಕೆ ನವು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ ಉದುರುವ ಕೂದಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೊಳಪನ್ನು ಕೊಡುವದು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಬೆಲೆ ಸೀಸ 1ಕ್ಕೆ 1 0 0 3ಕ್ಕೆ 2 1 0 0 ಸಣ್ಣ ಸೀಸೆ1ಕ್ಕೆ 0-0 ... 0 4 0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿ ಪ ... ವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮು ತಾದ ಈ ಸರ್ವ ರೋಗಗಳನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1 8 0
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4 0 0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಈ ಗಸರು ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಪಶು, ರಜೋದಯ ದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪನಾಗಿ ಅತಿರೇಖವಾಗಿ ರಕ್ತ ... ರಿಂಕ ... ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ... ಟಿನೆ ... ಹೃತ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿ ಸೀರೆ) ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ 2/-

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಜಜ್ಜು, ಗಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ ... ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ 8ಆಣೆ ಟ ಪಾ ಆರ್ಲಾಯದ ... ಕ್ಕಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7 ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಚಳಿಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇವರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ... ಣವಾಡಿಸ ... ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ 1 8 ... 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 1 6 8

ಮಲೇರಿನ್:— ಚಳಿಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು ಪ್ರಯ ... ಉ ... ಪಯೋಜನಕರದ್ದು 25 60 ... 1 0 0 ಮಾತ್ರೆಗಳ ... ಆಣೆ 8 ರೂ 1 ... ರೂ 8 ...

ರಿಪ್ರುನೊ ಬಾಮು: ತಲೆಶೂಲೆ ಕರಿಣವಾತ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ 9 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 0 4 0

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ ... ಡಜನಿಗೆ ರೂ 1 1 0 1ಡಜನಿಗೆ ರೂ 3

ಶುಕ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಔಷಧಗಳು

ಡ್ರಾಮ್1 2 4 ಔನ್ಸ್1 2 4
ಆ2 ಆ3 ಆ6 ಆ11 ರೂ1 4 ರೂ2 4

ದೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಗಳು

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 100- ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಮೊಕ್ಟರಾದರೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಡತಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯುಕ್ತ ದೃಷ್ಟಿಗೇ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಹೊಸ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ... ದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ... ಗೊಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೂಡುಗಳೂ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪುಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಮಾದರಿಗಳೂ ದೊರೆಯುವದು ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯ ವನ್ನಾಗಲಿ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಕಾಣುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ದವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಅನುಭವಸಿದ್ಧ ವಾದ ಔಷಧಗಳು ' '
ಔಷಧಸ್ಯ ಕ್ಷಣಂ ಜಗತ್ ॥

ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುವೃದ್ಧಿಯಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮ
ಪ್ರವಾಳ ಕೇಶರ, ಅಮರಸತ್ವ ಶಿಲಾಜತು
ಮತ್ತು ವನಸ್ಪತಿ ಮಿಶ್ರಿತ

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಗುಳಿಗೆ.

ಇದರಿಂದ ಕ್ಷೀಣತೆ, ದುರ್ಬಲತೆ, ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ರಕ್ತದೋಷ ... ಪ್ರಮೇಹವಿಕಾರ, ನರಗಳ ಶಿಥಿಲತೆ ಅಂಗನಿಸ್ತೇಜತ್ವ, ಧಾತುಹೋಗುವದ, ತಲೆತಿರುಗುವದು ಜೀರ್ಣಜ್ವರ ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ ... ಮೊದಲಾದ ... ಮುಂತಾದ, ಅನೇಕ ವಿಕಾರಗಳು, ... ದಿಂದ ಗುಣವಾಗಿ, ಶರೀರಕ್ಕೆ ದೃಢತ್ವವೂ ಕಾಂತಿಯೂ ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯೂ, ಕೂಡ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ... ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡ ತ್ತದೆ ... ೪೨ ದಿವಸ ... ೮೪ ಕ್ಕೆ ರೂ ೬-೦ ೦

(೧) ಬಾಲಾಮೃತಗ ... — ... ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮ ಪಾರದ್ದು ಗುಳಿಗೆ ೩೦ಕ್ಕೆ ರೂ ೧-೦-೦ (೨) ಸನ್ನಿಪಾತ ಮೇಲೆ ಚೂರ್ಣ — ೧೪ ದಿವಸದ ಔಷಧಕ್ಕೆ ರೂ ೨ ೧ ೦ (೩) ಗಜಕರ್ಣ ... — ಡಬ್ಬಿಗೆ ಆಣೆ ೦ ೮-೦ (೪) ... ಸಾಧಕಗಳಿಗೆ — ... ಗುಳಿಗೆ ೩೦ಕ್ಕೆ ರೂ ೨-೦-೦

... ಔಷಧಿಯು ... ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ...

ವಿಳಾಸ— ವೈದ್ಯ ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ಮೋಡಕ
ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ, ಪೋಸ್ಟ ಸಿರಸಿ.
ಜಿಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಕಾನಡಾ

ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ
ಮಂಗಳೂರ ನಶೀಪುಡಿ
ಮತ್ತು
ಸೇದುವ ಬೀಡಿಗಳು.

ನವನು, ... ಕಡಕ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ ಪರ ಮಾರಾಟಕ ಒಂದು ಸರ್ತಿ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ, ... ದೊರ ತ್ತದೆ

ಪತ್ತೆ — ಬಿ ದಾಸ
ಸೋಪ್ರುಡಿ ಮತ್ತು ಬಿಡಿ ಮರ್ಚಂಟ್,
ಕುಮಟಾ

फंडांचे मायबाप कोण ?

'एडवर्ड मेमोरियल फंड' ह्मणून एक फंड जमविण्याची लाट मागे सर्वठिकाणी आल्या वेळी, इतर गोष्टीत मागसलेला असल्यासहि. अशा गोष्टीत तरी कधींहि मागे न पडणाऱ्या कानडा जिल्ह्यातहि, सबंध जिल्ह्याचा ह्मणून, एक फंड जमविण्यात आला होता. या गोष्टीची कित्येकांस विस्मृति पडली असल्यासहि, त्याची पुनराठवण करून देणे अवश्य आहे. सदर फंड जमवितांना, आमच्या जिल्ह्यात विशेष हितावह अशा शेतकी संबंधाच्या एखाद्या गोष्टीकडे त्याचा विनियोग होईल असे सांगण्यात आले होते. त्याप्रमाणे सदर फंडातील चार किंवा पंधरा हजार रुपये कसल्याशा शेतकी 'फार्म' करिता सरकारच्या हवाली करण्यात आले, ही गोष्ट सर्वविश्रुत आहेच. बाकीचे दोन अडीच हजार रुपये पोस्टल सेविंग बँकेत धूळ खात पडले आहेत. ते येथे होऊ घातलेल्या नर्सिंग असोसिएशनला देण्याचा विचार सध्या येथे भरलेल्या सदर फंडाच्या कमिटीत चालला होता ह्मणे. फंड जमविला होता, कोणत्या कारणाकरिता, व त्याचा विनियोग विषयीं सध्या काय कल्पना काढीत आहेत. याचा विचार सदर कमिटीतील आमचे पुढारी ह्मणविणाऱ्यास शिवलाच नाही काय ? फंडाचा विनियोग न होता, फंड असे पडून राहतात व पाहिजे त्या वेळी आपल्या मोहरक्कर मर्जीप्रमाणे त्याची विल्हेवाट लावण्याची कल्पना एखादा बहादर पुढे आणतो यावरून काही फंड जमविण्यात निश्चित हेतु किंवा ध्येय काही नसतो. दुसरा एखादा लावता हेतूच कारणीभूत असतो हे उघड होत नाही काय ?

ज्या फंडास सर नारायण चंदावरकर यांच्या सारख्या विचारशील सद्गृहस्थानी एक हजार रुपयाची वर्गणी दिली असा 'पंजाब रिलीफ फंड' मागच्या वर्षी जमा होत असतांना, व त्या फंडास मदत करणे हे देशबांधवांविषयीं कर्तव्य व निव्वळ भूतदयेचे काम असता त्यास सदर फंडास एक दिडकीनेहि मदत करण्याची प्रेरणा कधी झाली नाही, अशा काही गृहस्थांनीं सरकारनी सुळीच सक्ति नसता, व ती बाब लोकांच्या स्वयंस्फूर्तीवरच सोपविलेली असता, लोकांनी उंबरठे झिजवून 'पीस सेलिब्रेशन' (विजयोत्सवा) करिता इकडे फंड गोळा केला होता. सदर फंडाचा काही भाग खर्च न होता राहिल्यामुळे, तो नर्सिंग असोसिएशनला देण्याचे काही दिवसामागे ठरविण्यात आले हे लोकांना समजलेच आहे. यावरून लोकांच्या मिथतीगतीचा विचार न करिता, स्वतःच्या वटेचारावरून, हे बडाड दर अनावश्यक प्रमाणावर फंड गोळा करितात व पुढे मूळच्या वर्गणीदाराची आठवण मुळीच न राहता, मूठभर लोकांच्या मॅनेजिंगकमिटीच्या नावाखाली सदर फंडाच्या शिलकेचा यांच्या वैयक्तिक लहरीप्रमाणे विनियोग होतो, हेच सिद्ध होत नाही काय ?

नर्सिंग असोसिएशन' ही संस्था आमच्या हिताचीच असेल, ती आमच्या कल्याणाकरिताच अवतरली असेल. तो प्रस्तुत वादाचा विषय नव्हे. सिविल हास्पिटलमध्ये 'नर्सिस' (परिचारिका) ची सोय करणे ही सरकारच्या कर्तव्य कर्तव्याची बाब होय. त्याविषयी लोकांनीहि सहाय्य करणे आवश्यक मानिल्यासहि, त्याबद्दल स्वतंत्र व्यवस्था चालली आहे. सरकार अर्धा खर्च चालविणार आहे. लोकातर्फे डिस्ट्रिक्ट लोकलबोर्डाने प्रतिमहिना काही ठराविक रक्कम देण्याचे ठरले आहे. स्वतंत्र वर्गण्याहि जमविण्याची खटपट चालली आहे. ती स्वतंत्र योजना रीतीने चालू आहेच. तेव्हा नर्सिंग असोसिएशन ही लोकास हितावह बाब ह्मणून, 'यथा नदीना बहवोऽम्बु वेगाः समुद्रमेवाभिमुखा द्रवन्ति' या न्यायाने निरनिराळ्या फंडाच्या शिलक रकमा त्या त्या वर्गणीदारांच्या संमतीची अपेक्षाच न करिता त्या त्या फंडाच्या मूळहेतूची पर्वाच न करिता, लोकशाहीच्या तत्वाला मुळीच न जुमानता तिकडे वळविणारे तुह्मी कोण ? 'नर्सिंग असोसिएशन' ही लोकहितकारी संस्था ह्मणून सर्व फंडाचा विनियोग तिकडेच करण्याची तयारी होऊं लागली असल्यास इकडील 'संयुक्त गो सा ज्ञा. परिषदे' च्या फंडाचेहि काही एकदोन हजार रुपये शिलक आहेत ह्मणे. त्या रकमेचीहि विल्हेवाट लावून टाकाना !

नर्सिंग असोसिएशनच्या परिचारिका कारवारच्या सिविल हॉस्पिटलमध्ये ठेवण्यात येणार अशी योजना असल्याचे ऐकून त्याचा फायदा सबंध जिल्ह्यास होणार नाही अशी आधीच तक्रार आहे. अशा परिस्थितीत, एडवर्ड मेमोरियल फंडासारखा सबंध जिल्ह्याच्या उपयोगाकरिता जमविलेल्या "जिल्हाफंड" मूठभर 'होयबा' ची कमिटी आपल्या सभोवार गोळा करून, पाहिजे त्या रीतीने निकाल लावून काढण्याची शक्कल यास सुचेल. व ज्या उद्देशाने जमविलेला फंड त्यास त्याच कामाकडे लावण्याचा विचार करितांना देखील, मूळचे वर्गणीदार रमलेल्या जिल्ह्याच्या लोकांच्या अनुमतीची गरज यास भासत नाही, यावरूनच आमचे पुढारी (Leaders) ह्मणविणाऱ्या ज्यांच्या अंगात 'डब्बूशाही' कशी मुरलेली आहे याचा प्रत्यय येतो. ते काही नाही. तुह्मी 'डब्बू' असाल, किंवा 'डब्बू' असाल तुमच्या अनुयायींच्या वर्गात काही भावी बहादूरहि असू शकतील. नर्सिंग असोसिएशनच्या कल्पनेचा उगम सरकारी अधिकाऱ्याकडून आल्यामुळेंच त्या संस्थेस परोपरीनें हातभार लावण्याचा दिव्य कल्पना तुमच्या डोक्यात का प्रकाश पाडूं लागल्या आहेत, याचेहि निदान आह्मी जाणतो पण लोकशाहीच्या वाढत्या सूर्यप्रकाशात कितावाच्या प्रकाशाने लुकलुकणाऱ्या काजव्याची डब्बुशाही टिकाव धरूं शकत नाही हें पक्के ध्यानात वाळगा. एवढ्या इशाऱ्याने तुह्मी या पुढें तरी, शहाणे व्हाल अशी आशा आहे. चालकानीं लोकांच्या अनुमतीनें काही योग्य व्यवस्था न करिता, एडवर्ड मेमोरियल फंड इतकी वर्षे निरुपयोगी स्थितीत पडून राहिला, ही एक गोडतूक झालीच आहे. आता ज्या उद्देशाकरिता तो जमा झाला होता, त्याच कार्याकडे तो खर्च झाला पाहिजे. त्याचा अन्य तऱ्हेनें विनियोग करणे असल्यास, त्यास जिल्ह्यातील सर्व वर्गणीदाराची अनुमति मिळविली पाहिजे लोकशाहीच्या तत्वांना आज तुह्मी मानलेच पाहिजे. तात्पुरत्या व्यवस्थेकरिता नेमलेल्या कामचलाऊ कमिटीला फंड कोणत्याहि इतर कार्याकडे लावण्याचा अधिकार दिलेला नसतो.

तसेच कारवारात जमविलेल्या 'टप्पर मेमोरियल फंडा' चीहि काय वाट लागली ते कळणे आवश्यक आहे. सदर फंड आजपर्यंत किती जमला, व त्याचा काय विनियोग होणार आहे, हे जाहीर होणे जरूर आहे, लोकांच्या पाठबळाचा अंदाज न करता, मोठमोठ्या योजना तयार करतात, व अगदीच थोडी रक्कम जमल्यामुळे, त्याचे अर्धें करतें. तसे करावे ह्मणून आपल्या मनाशीच ठरवीत. मुग गिळून गप्प बसतात, यावर सामान्य लोकानी काय कल्पना करावी की — फंड बुडाले — किंवा त्यास कोणी तरी मायबाप आहे ?

कारवार १२-९-२०   आपला,

"कोणी का असेना"

ಸಾ| ಸ್ಕೂಲ ಬಡೆಸ್ಕೂಲಿನ ವಲ್ಲದ

ಸ್ಕೂಲ ಬದಲ ಆಫೀಸ.

[illegible] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆ [illegible]

[illegible]

ದರ್ಮ ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟ

[illegible] } ಸ್ಕೂಲ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ ವಲ್ಲದ ಸ್ಕೂಲ [illegible]

ವಿಚಾರತರಂಗ.

ಲೇಖಕ ನಿರೀಕ್ಷಕ.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವು ಕಲಕತ್ತೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದಂದಿನಿಂದ, ಅವರಮೇಲೆ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಪ್ರಕೃತಿಯವರು ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ರೀತಿಯಿಂದ ಟೀಕಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಪಕ್ಷದವರು, 'ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲಿಗೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿದ್ದು ಮುತ್ಸದ್ದಿತನವಾಗಲಿಲ್ಲ, ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಜಾಣತನದ ದ್ಯೋತಕವಲ್ಲ' ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು 'ಹೊಸ ಕೌನ್ಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತ ಕೆಲಸಮಾಡುವದು ತೀರ ಅಶಕ್ಯವು ದಿವಾಣನಂಥ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಸಹ ಗವರ್ನರರ ಹಾಂಜಿ ಹಾಂಜಿ ಮಾಡಿ ದಿವಸ ಕಳೆಯಬೇಕಾಗುವದು. ಕೌನ್ಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿ, ದೇಶಸೇವೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕಿಂತ, ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗದೆ, ಚಳವಳಿ ಮಾಡುವದೇ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವು' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು, 'ಪರದೇಶಿ ವಸ್ತ್ರಾದಿಗಳಮೇಲೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿದ್ದು ಒಳಿತಾಯಿತು, ಮಹಾತ್ಮರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಗತಿಯೇ ವಿಶೇಷ ವ್ಯವಹಾರ್ಯವು' ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರೆ, 'ಈ ಸಂಗತಿಯು ತೀರ ಅಶಕ್ಯವು, ಪರದೇಶೀ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುವದು ತೀರ ಅವ್ಯವಹಾರ್ಯವಿದ್ದೇ ಅಲ್ಲ, ಅಶಕ್ಯವು,' ಎಂದು ನುಡಿಯುತ್ತಾರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು, 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಸರಕಾರದ ಹತ್ತರ ಅಸಹಕಾರಿತೆ ಮಾಡುವದು ತೀರ ವ್ಯವಹಾರ್ಯ ಮಾರ್ಗವು, ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು,' ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯರಂಥ ಮಾನ್ಯ ಮುಂದಾಳುಗಳು 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸರಕಾರದ ಹೊರತು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದು ಅಶಕ್ಯವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಿಗೆ, ಈ ಠರಾವೇ ದೋಷಪೂರ್ಣವಿರುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ನಾವು ನಾಗಪುರದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ರದ್ದುಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೊರತು, ತರಣೋಪಾಯವಿಲ್ಲ' ಎಂದು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಉದ್ಗರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಹ್ಯಾಗೂ ಇರಲಿ, ಒಂದು ಸಂಗತಿಯ ಮೇಲೆ ಬಹುಜನ ಸಮಾಜದ ಐಕ್ಯಮತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಅದೇನಂದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಸಭೆಯ ಠರಾವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತರೆಲ್ಲರೂ ಶಿರಸಾ ಮನ್ನಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಲು ಹೆಣಗಬೇಕು, ಮಡಿಯಬೇಕು.

* * *

ಈ ಠರಾವನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರುವ ಉಪಾಯಗಳ್ಯಾವವು? ಎಂಬದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಾರೀ ಮಂಡಳವಾದ ಅಲ ಇಂಡಿಯಾ ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿಯ ಸಭೆಯು ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯ ಬಂಗಲೆಯಮೇಲೆ ಕೂಡಿತು ಅಲ್ಲಿ ಈ ಠರಾವಿನಮೇಲೆ, ಬಹಳೇ ವಾದವಿವಾದವಾಗಿ, ಕೊನೆಗೆ, ಈ ಠರಾವಿನನ್ವಯ ನಿಯಮಾವಲಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ಪಂಡಿತ ಮೋತಿಲಾಲ ನೆಹರು, ಸಾಮದಾರ (ಈಗ ಶ್ರೀಯುತ) ವಲ್ಲಭಭಾಯ ಪಟೇಲ ಇವರದೊಂದು ಕಮಿಟಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಕಮಿಟಿಯು ಇನ್ನು ೧೦–೧೫ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ಆಲ ಇಂಡಿಯಾ ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿಯ ಮುಂದೆ ಮಂಜೂರಿಗಾಗಿ ಇಡುವದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯೆಂದರೆ, ಇಡೀ ವರ್ಷ ನಿದ್ರೆಗೈದು, ಕಡೆಯ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಬ್ದಿಕ ಚಳವಳಿ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯು, ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮ ಮಾಡಿದ ಹೊರತು, ನಮ್ಮ ಚಳವಳಿಗೆ ಸಜೀವತೆ ಬರಲಾರದು ಎಂದು ನುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು ಪಂಜಾಬದ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಖಿಲಾಫತ ಪ್ರಕರಣ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಪ್ರೇರಣೆ ಇವುಗಳಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಗೆ ಚಾಲನೆ ಸಿಕ್ಕಿ, ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯು ಸಫಲವಾದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ, ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯೂ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಸುಖವೂ ದೊರೆಯಲಿ.

* * * *

ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವು ಪಾಸಾದಂದಿನಿಂದ, ನಮ್ಮ ಹಿತಶತ್ರುಗಳು ಹಿಂದ ದೇಶಹಿತ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯೊಳಗಿನ ವಿಚಾರಿ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ತಮ್ಮ ನೇಮಸ್ತ ಬಾಂಧವರನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿ, ಪೆಕ್ಕಿನ ಬಜಾರ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರಿ ಎಂಬ ದೇಶದ್ರೋಹಿ ಉಪದೇಶಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಈ ಉಪದೇಶಕ್ಕೆ ಬಲಿಬೀಳುವ ಆತ್ಮಘಾತಕೀ ಜನರು ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲೆಂಬದು ನಮ್ಮ ಸುದೈವವು. ಅವರೂ ಕೆಲ 'ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ' ಮುಂದಾಳುಗಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಸಭೆಯ ಠರಾವನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರುವದು ಸದಸದ್ವಿವೇಕ ಬುದ್ಧಿಯ ವಿರುದ್ಧವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಕೆಲ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಾನಿಕ ಕಾರ್ಯಕಾರೀ ಮಂಡಳದ ರಾಜೀನಾಮೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು ಮದ್ರಾಸದ ಮುಂದಾಳುಗಳಾದ ಶ್ರೀ। ಕಸ್ತೂರಿರಂಗ ಅಯ್ಯಂಗಾರ, ಶ್ರೀ। ಸತ್ಯಮೂರ್ತಿ, ಇವರು ಮದ್ರಾಸ ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿಯ ಕಾರ್ಯಕಾರೀ ಮಂಡಳದ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಶ್ರೀ। ಗೋಕರ್ಣನಾಥ ಮಿಶ್ರರವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಸೆಕ್ರೆಟರೀ ಜಾಗೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿರುವರು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಭಕ್ತರು, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವು ಅಮಾನ್ಯವಿದ್ದರೂ, ಠರಾವಿನನುಸಾರವಾಗಿ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲ ಸಭಾಸದರ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಉಮೇದ್ವಾರರಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ತೊರೆದಿರುವರು ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಕೊಂಗ್ರೆಸ-ಡೆಮೊಕ್ರೆಟಿಕ ಪಾರ್ಟಿಯು ಹೊಸ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ಸೇರುವದಿಲ್ಲ, ಶ್ರೀಯುತ ಚಿತ್ತರಂಜನದಾಸ ಇವರ ಅಧಿಪತ್ಯದೊಳಗೆ ಬಂಗಾಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರು, ಹಾಗೂ ತರುಣ ಪಂಜಾಬೀ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರು ತಮ್ಮ ಅಂಗವನ್ನು ನಿವಡಣೂಕಿಯೊಳಗಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವರು. ಮದ್ರಾಸಿನ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುಢಾರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಯುತ ವಿಜಯರಾಘವ ಚಾರಿಯರು 'ತಾವು ಹೊಸ ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲವೆಂದು' ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲೇ ಜಾಹೀರುಮಾಡಿದರು.

* * * * *

ಬ್ರಿಟಿಶ ಕೋರ್ಟುಗಳಿಗೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಹ, ವಿಶೇಷ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಬಂಗಾಲದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಕೀಲರು ತಮ್ಮ ವಕೀಲಿಯನ್ನು ತಹಕೂಬ ಮಾಡಿರುವರು, ಪಂಡಿತ ಮೋತಿಲಾಲ ನೆಹರುರವರು ವಕೀಲಿಯನ್ನು ತಹಕೂಬ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಯುದ್ಧಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಪದಕವನ್ನು ಸಹ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಕಳಿಸಿರುವರು, ರಾಜಕಾರಣದ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಶ್ರೀಯುತ ಸೀತಾರಾಮ ಕೇಶವ ದಾಮಲೆ ಹಾಗೂ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುಢಾರಿ ಶ್ರೀ। ಗಂಗಾಧರರಾವ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ತಮ್ಮ ವಕೀಲಿ ಧಂದೆಗೆ ತೂರ್ತ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು.

* * * * *

ಪಂಜಾಬದ ಅತ್ಯಾಚಾರದಿಂದ ಹಿಂದೀ ಜನರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯು ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ ನಾಗರಿಕರ ದರ್ಜೆ ಏನು ಎಂಬದು ದಿನೇ ದಿನೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಪಂಜಾಬಿನ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬಲಿಬಿದ್ದವರಿಗೆ ಸರಕಾರವು ಏನು ಭರಪಾಯಿ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ? ಎಂಬ ಸವಾಲಿಗೆ ಮನೋರಂಜಕ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ. ಯುರೋಪಿಯನ್ನರಿಗೆ ಸರಕಾರವು ತಲೆಗೆ ಸರಾಸರಿ ರೂಪಾಯಿ ೩೮ ಸಾವಿರ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಹಿಂದೀ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ೩೫೦ ಸಿಕ್ಕಿರುತ್ತವೆ! "ಬ್ರಿಟಿಷ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಯುರೋಪಿಯನ ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲರ ಒಂದೇ," ಎಂದು ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಡಂಗುರ ಹೊಡೆಯುವವರು ಈಗ ಮುಂದೆ ಬರಲಿ, ಮತ್ತು ಈ ಪಂಕ್ತಿ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಲಿ. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂದೀನಾಗರಿಕರ ದರ್ಜೆಯು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಹ ರೂಪಾಯಿ ೩೫೦ ರ ಮೇಲಿಲ್ಲ. ಚಲಾಯಿ ಎತ್ತಿನ ಜೋಡಿ ಸಹ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದರ್ಜೆಯು ಪಶುಗಳ ದರ್ಜೆಗಿಂತ ಹೀನತರವಾಯಿತು! ಇಂಥ ದರ್ಜೆಯಿಂದ ಸರಕಾರದ ಹತ್ತ ನಾವು ಸಹಕಾರಿತೆ ಮಾಡುವದು ಹೇಗೆ? ಸಮಾನದರ್ಜೆಯವರೇ ಸಹಕಾರಿತೆ ಮಾಡಬಲ್ಲರು. ನಮ್ಮ ದರ್ಜೆಯನ್ನು ಏರಿಸಿದ ಹೊರತು, ಸಹಕಾರಿತೆಯ ಕೋಲಾಹಲವನ್ನೆಬ್ಬಿಸುವದು ಹಿಂದೀ ಜನರಿಗೆ ಮೋಸ ಹಾಕುವ ಉಪಾಯವು.

* * * * *

ಶಾಬ್ದಿಕ ಚಳವಳಿಯಿಂದ, ಬ್ರಿಟಿಷ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲೆಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಇತಿಹಾಸವು ಹೇಳುವಂತೆಯೇ, ಮುಂಬಯಿ ಟಪಾಲ ಶಿಪಾಯರ ಚಳವಳಿಯು ಸಹ ಹೇಳುತ್ತದೆ ಈ ಬಡ ಶಿಪಾಯರು ಈಗ ೨–೩ ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಅರ್ಜಿಯಮೇಲೆ ಅರ್ಜಿ ತಂತಿಯಮೇಲೆ ತಂತಿ, ಬರೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುಖದಮೇಲೆ ಮುಲಾಖತು ಕೊಂಡು, 'ಜಿನಸುಗಳ ತುಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿವೆ; ಇಳಿಯುವ ಲಕ್ಷಣ ಸಹ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಂಬಳವು ಖರ್ಚಿನ ಮಾಪದ ತೀರ ಕಡಿಮೆ, ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಕಿ, ಬಾಳ್ವೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು ತೀರ ಅಶಕ್ಯವು; ಏನಾದರೂ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಟಪಾಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಕೊಡುವದೇ ಇಲ್ಲ! ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ, ಬಡ ಟಪಾಲು ಶಿಪಾಯಿಗಳು ಶಾಬ್ದಿಕ ಸನದಶೀರ ಚಳವಳಿಯಿಂದ ಬೇಸತ್ತು, ಕಳೆದ ಸೋಮವಾರದಿಂದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ, ಸಂಪುಮಾಡಿ ಕೂತುಕೊಂಡಿರುವರು. ಟಪಾಲ ಖಾತೆಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭವಿರುತ್ತ ಸರಕಾರವು ಬಡ ಶಿಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಯಾಕೆ ಪೀಡಿಸುವದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ, ಸಣ್ಣ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ, ಹಾಗೂ ವೃತ್ತ ಪತ್ರಕರ್ತರಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿದ ಎರಡಾಣೆ ಕರಿಗೆಯಿಂದ ಟಪಾಲಖಾತೆಗೆ ಬಹಳ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವದು. ಆದರೂ ಶಿಪಾಯಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸುಧಾರಿಸುವದೇ ಇಲ್ಲ ಒಟ್ಟಿಗೆ, ಶಾಬ್ದಿಕ ಚಳವಳಿಯು ಬ್ರಿಟಿಶ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರುಪಯೋಗಿಯು ಇದೇ ಖರೆ. ನೋಡುವ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಟಪಾಲ ಶಿಪಾಯಿಗಳ ಹೊರತು, ಹ್ಯಾಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು!

ವಾಚಕರಿಗೆ ಸೂಚನೆ.

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ನಾಲ್ಕನೇ ವರ್ಷವು ಮುಗಿಯಿತು. ಹಳೇ ವರ್ಷದ ವ್ಯವಹಾರವು ಮುಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ, ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ, ನಮಗೆ ಒಂದು ಹಪ್ತೆಯ ರಜೆ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಳೆ ಚಂದಾದಾರರು ಬಾಕಿಯುಳ್ಳ ವರ್ಗಣಿಯನ್ನು ನಮಗೆ ತ್ವರ್ಯವೇ ಕಳುಹಿಸುವ ಅನುಗ್ರಹಮಾಡುವದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹೊಸ ವರ್ಗಣಿದಾರರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಡುವ ಕೃಪೆಯೂ ಅವರಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕು. ಅದನ್ನಷ್ಟು ಅವರು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವರೆಂದು ನಂಬಿ, ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ನಮ್ಮ ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಪ್ರಥಮ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಅಶ್ವಿನ ಶ ಪ್ರತಿಪದಾ (ತಾ. ೧೪—೧೦—೧೯೨೦) ದಿನ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆವು.

[ಸಂ. ಕಾ. ವೃ.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಖು ೩೦ ಮಾಹೆ ಸಪ್ಟಂಬರ ೧೯೨೦

ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತಾತ್ವಿಕ ವಿವೇಚನೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಚರ್ಚೆಯು ನಡೆದಿದೆ. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯೊಳಗೆ ಎಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಮುಂದರಿಯುವದು ಶಕ್ಯವು ಮತ್ತು ಇಷ್ಟವು, ಎಂಬುದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ವೃತ್ತ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಾತ್ವಿಕ ವಿವೇಚನೆಯು ನಡೆದಿರುವದು. ಯಾವದೇ ವಿಷಯದ ತಾತ್ವಿಕ ಮಂಥನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದರೊಳಗೆ ಬಂಗಾಲದೊಳಗಿನ ವಿಖ್ಯಾತ ಮುಖಂಡರಾದ ಮತ್ತು ನಿಪುಣ ಲೇಖಕರಾದ, ಬಾಬು ಬಿಪಿನಚಂದ್ರ ಪಾಲ ಮಹಾಶಯರ ಕೈಹಿಡಿಯುವವರು ವಿರಳರು. ಬಿಪಿನ ಬಾಬುರವರು "ಲುಕರ ಓನ" ಎಂಬ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಜಾದಾ ಸಂಚಿಕೆಯೊಳಗೆ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತಾತ್ವಿಕ ವಿವೇಚನವನ್ನು ಬಹಳೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿರುವರು. ಅದನ್ನಷ್ಟು ವಾಚಕರಿಗಾಗಿ, ಇಂದಿಗೆ ಸಾರಾಂಶತಃ ಎತ್ತಿ ಕೊಡುವೆವು. ಬಾಬು ಮಹಾಶಯರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದವರಿದ್ದು, ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮತವಾದಿಗಳೆಂಬ ಖ್ಯಾತಿ ಹೊಂದಿದವರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ, ಅವರ ಮತಗಳು ತ್ರಯಸ್ಥರಿಗೆ ಸಹ, ವಿಚಾರಾರ್ಹವಾಗುತ್ತವೆ.

ನಿಃಶಸ್ತ್ರ ಪ್ರತೀಕಾರದ ಜನರ ಕೈಯೊಳಗಿದ್ದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಾಧನವು, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಾಗಿರುವದೆಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ, ಶ್ರೀಯುತ ಪಾಲರವರು ಹೇಳುವದೇನಂದರೆ— "ಜನರೊಳಗೂ, ಅವರ ಸರಕಾರದೊಳಗೂ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ತೀರ ಅಶಕ್ಯವಾದ ಮಾತಾಗಿರುವದು. ಇಬ್ಬರೊಳಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಮ್ಮಂಧವು ಪೂರಾ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿ, ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಕೂಡ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಕಾದಾಡಹತ್ತಿದಾಗ, ಸಹಕಾರಿತೆಯು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಲೋಪವಾಗುವದು. ಮತ್ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಇಂಥ ಪ್ರಸಕ್ತಿಯು ಅಸಂಭಾವ್ಯವು. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಸನದಶೀರತನದ ಸೀಮೆಯು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ, ಸರಕಾರವೆಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಮತ್ತು ಗೌಣ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೆಂಬ ಎರಡು ಭೇದಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ಶಾಂತತೆಯನ್ನೂ, ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ, ಕಾಪಾಡುವದು, ಪರಚಕ್ರದಿಂದ ದೇಶವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವದು, ಪ್ರಧಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗಿನ ಕಾರ್ಯಗಳಾಗಿರುವವು. ಪೋಲೀಸ, ಲಷ್ಕರ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಕೋರ್ಟುಗಳು, ಇವೇ ಕಾರ್ಯಗಳ ಸಾಧನಗಳಾಗಿರುವವು. ಇವುಗಳಿಂದ ಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ದೂರಪಡಿಸುವದು ಸನದಶೀರವಾಗುವದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದು. ಆದ ಕಾರಣ, ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರದೊಳಗಿನ ಈ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದು. ಆದರೆ, ಈ ನಿಯಮಿತ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗೂ, ಮತ್ತೊಂದು ವಿಧದಿಂದ ಫಲಪ್ರದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರವರ್ತಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ಊರೊಳಗೆ ಶಾಂತತೆಯನ್ನೂ, ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ, ಕಾಪಾಡುವದು, ಪೋಲೀಸರ ನ್ಯಾಯ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಅದನ್ನಷ್ಟೇ ಅವರು ಜರುಗಿಸುತ್ತಿರುವದು ಸರ್ವಸಮ್ಮತವಾಗುವದು. ಆದರೆ, ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದ ಹೊರಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಟ್ಟು, ದರಾಸುರಿ ಮಾಡಿ, ಜನರಿಗೆ ದಹಶತ ಹಾಕುವದೂ, ಶಾಂತ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡಿಸುವ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮೆರವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಮುರಿಯುವದೂ, ಭಾಷಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ, ಚಳವಳದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ, ನ್ಯಾಯಕೋರ್ಟುಗಳ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಲ್ಲದ ಹೊರತು, ಅಪಹರಿಸುವದೂ, ಪೋಲೀಸರ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಪುಂಡಾವೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವದೂ, ಗುನ್ಹೆಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುವದೂ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ದಂಗೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕಂಡುಬಂದ ಹೊರತು, ನಿಃಶಸ್ತ್ರ ಜನರ ಮೇಲೆ ಗುಂಡುಹಾರಿಸುವದೂ, ಪೋಲೀಸರ ಕರ್ತವ್ಯದೊಳಗಿನ ಕೆಲಸಗಳಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಕಾಯದೆಯು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಕರ್ತವ್ಯದ ಸೀಮೆಯ ಹೊರಗೆ ಪೋಲೀಸರು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಟ್ಟರೆ, ಅವರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಧದ ಅಸ

ಶಾಸನದ ಕಾರ್ಯವನ್ನೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಾಗಿಸಬಹುದು. ಕರ್ತವ್ಯಾತಿಕ್ರಮದ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮಾಡುವ ಪೋಲೀಸ, ಸಿಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕಠಿಣತರವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರದಿಂದ ಪೀಡಿಸಬಹುದು. ಸೈನ್ಯದೊಳಗೂ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಹೊರಗೆ ನೌಕರಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೊಸ ರಿಕ್ರೂಟರು ಬದ್ಧೀಕೃತರಾಗದೆ, ಮತ್ತು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸತ್ತಾವಾದಿಗಳ ರಾಜ್ಯತೃಷ್ಣೆಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡದೆ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಸಿಪಾಯಿಗಳಿಗೂ, ರಿಕ್ರೂಟರಿಗೂ, ಮೆಸೊಪೊಟೇಮಿಯಾದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕಾದಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಬೂಲಿ ಕೊಡಬೇಡಿರೆಂದು, ಇದೇ ತತ್ವದಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು.

ಆದರೆ, ಗೌಣ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತರದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ಬ್ರಿಟಿಷ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸತ್ತೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವು, ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಶೋಷಣವು. ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರವನ್ನು ನಡಿಸುವದು ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಎಳಕೊಳ್ಳುವದು, ತಮ್ಮ ಅಡಳಿತದ ಒಂದೇ ಕರ್ತವ್ಯದ ಎರಡು ಭಾಗಗಳೆಂದು ಲಾರ್ಡ ಕರ್ಜನ ಸಾಹೇಬರೇ ಹೇಳಿರುವರು. ಆದ ಕಾರಣ, ಪರಕೀಯ ವಿತ್ತಶೋಷಕರ ಕಡೆಗೆ ನಿಜವಾದ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಕ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಶಕ್ಯವಿದೆ. ಮತ್ತು ಅದು ಕಾಯದೆಗೂ ಸಮ್ಮತವದು. ಇಂಥ ನಮ್ಮ ವಿತ್ತರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ, ನಡಿಸಿದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದ ಎಂಗ್ಲೊಇಂಡಿಯನ ವರ್ತಕರು ನಮ್ಮಕಡೆಗೆ ಸಂಧಾನ ನಡಿಸಿ, ತುದಿಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ತಡಜೋಡಾಗಿ ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಒಪ್ಪಂದವಾದರೆ, ವೃಥಾ ಕಾಲವನ್ನೂ, ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ, ವೆಚ್ಚಮಾಡದೆ, ಸುಲಭವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಉದ್ದಿಷ್ಟವನ್ನು ನಮಗೆ ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ಸ್ವಾಯತ್ತ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕಾದರೂ, ಪರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಡಿಸದೆ, ಮತ್ತು ಪರಕೀಯರ ಭಂಡುವಾಲಿನ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ, ತನ್ನ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಸಾಗಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದೆಂದು ಹೇಳಕೂಡದು. ನಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಗಳ ಉತ್ಕರ್ಷಕ್ಕಾಗಿ, ನಮಗೆ ಪರಕೀಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯವು ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಕು. ಇಂಥ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ವ್ಯವಹಾರದೊಳಗಿನ ಪರಸ್ಪರರ ಹಿತಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಂದೀ ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳು ಅರ್ಹರೇ ಇರುವರು. ವರ್ತಮಾನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ ಧನಿಕರು ಮತ್ತು ವರ್ತಕರು ನಮ್ಮ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನಕ್ರಮದಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸತ್ತೆಯನ್ನು ನಡಿಸುತ್ತಾರೆ—

ಆದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮಹತ್ವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತಗಳಿಗೆ ಅದು ಬಹಳೇ ಬಾಧಕವಾಗಿದೆ. ಅನಾದರಣ, ಬಹಿಷ್ಕಾರದಂಥ ಸಾಧನದಿಂದ ಇಂಥ ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ನಾವು ಆಚರಿಸಿದರೆ, ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ, ಸರಕಾರದಮೇಲೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅಮಲು ನಡಿಸುವ ಬ್ರಿಟಿಷ ಧನಿಕರು ನಮ್ಮ ಕೂಡ ಸಂಧಿಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ನಡಿಸಿ, ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹ, ಅವರೇ ನಮ್ಮ ಸಹಾಯಕರ್ತ್ಯಾಕಾಗಬಾರದು?"

"ಸ್ಥಿರವಾದ ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿಕ್ಕಂದು ಯುದ್ಧವನ್ನು ಕಾದಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧಕ್ಕೆಂದು ಯುದ್ಧವನ್ನು ಯಾರೂ ನಡಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಒಂದು ವಿಧದ ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಸನದಶೀರ ಕಾದಾಟವು, ಅದೇನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಈಗಿರುವದಕ್ಕಿಂತ ಫಲಪ್ರದ, ಪ್ರೀತಿಕರ ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತಿಕ ಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿ, ಉಭಯತರ ಹಿತವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಸಾಧನವಿದು. ಯಾರಕೂಡ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನಾವು ಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸುವದಿಲ್ಲವೋ, ಅವರೊಳಗೂ, ನಮ್ಮೊಳಗೂ, ಹೆಚ್ಚು ಸುಖಕರ, ಶ್ರೇಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣಿಕ, ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಟ ಅಭಿಮಾನಾಸ್ಪದವಾದ ಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಸಿದ್ಧತೆಗಂದು, ನಾವು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನೇ ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಉದ್ದಿಷ್ಟದ ಯಥಾರ್ಥ ಕಲ್ಪನೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸುವವರಾಗಲಿ ವಿರೋಧಿಸುವವರಾಗಲಿ ಈ ಚಲುವಳಿಯ ಮಿತ್ರಗಳಾಗದೆ, ಶತ್ರುಗಳಾಗಿರುವರು."

ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತಾತ್ವಿಕ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಈ ರೀತಿ ವಿಹಂಗಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಿ, ಶ್ರೀಯುತ ಪಾಲ ಮಹಾಶಯರು, ಅಮೇರಿಕೆಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಮಾದರಿಯಂತೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಸಂಯುಕ್ತ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಕ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಿಂದ ಪಡೆಯುವ ತನಕ, ಎಲ್ಲ ಉದ್ದಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಂತೆ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವರು.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಲೋಕಮತವನ್ನು ಸಂಕಲಿತ ಮಾಡಿ, ಪ್ರಕಟಿಸುವದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆಂದು, ಜಿಲ್ಹಾ ಸಭೆಯ ಖಾಸಾ ಅಧಿವೇಶನದಿಂದ, ಇಲ್ಲವೆ, ಇತರ ಸಾಧನದಿಂದ, ಅದನ್ನು ಬೇಗನೇ ಜಾಹೀರಮಾಡಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು, ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ|| ಶ್ಯಾಮರಾವ ಭದ್ರಿರವರು ಸೂಚಿಸಿರುವದೆಂದು ನಾವು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಶ್ರೀ|| ಭದ್ರಿಗಳವರ ಸೂಚನೆಯು ಬಹಳೇ ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿದೆ. ಬಹಳೇ ಜಿಲ್ಹಾ ಕಮಿಟಿಗಳೂ, ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಮಿಟಿಗಳೂ, ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವವು. ಇಂಥ ಸಾರ್ವರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ, ಜಿಲ್ಹಾ ಕಮಿಟಿಗಳು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಬೇಕಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮತಭೇದವಿರದು. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕಾಗಿ ಜಿಲ್ಹಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಖಾಸಾ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಕೂಡಿಸುವದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಂತೂ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಾತಲ್ಲೆಂದು ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಹಾ ಸಭೆಯು ಜಿಲ್ಹಾ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವಾಗ, ಅವರೇ ತಮ್ಮ ಸ್ಪೇಶಲ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದು, ಈ ವಿಷಯದ ಚರ್ಚೆ ನಡಿಸಿ, ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವದು ಸಾಧ್ಯತರ ಉಪಾಯವೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತವು. ಸಭೆಗೆ ಹಾಜರಿರಲಿಕ್ಕೆ ಅಶಕ್ಯರಾದ ತಾಲೂಕಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ತಮ್ಮ ಮತವನ್ನು ಲೇಖಿ ತಿಳಿಸಿದರೂ, ಮತಗಳ ಎಣಿಕೆಯೊಳಗೆ ಅವರ ಮತವನ್ನು ಎಣಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ಇಂಥ ಅನೇಕ ಕಮಿಟಿಗಳು ಇದೇ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವವು. ಈ ವಿಷಯದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವದು ಇನ್ನು ಅನೇಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಹು ವಿಚಾರಿಕ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುವೆವು. ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಅಪ್ಪಣೆಯು ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಹಾ ಕಮಿಟಿಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯವಿರಬೇಕು. ಐಕ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಲೋಕಶಾಹಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಬಹುಸಮ್ಮತವಾದ ನಿರ್ಣಯವು ಸರ್ವರಿಗೂ ಮಾನ್ಯವಿರಲೇಬೇಕು. ಭಿನ್ನ ಮತದವರು ಸಹ ಬಹುಮತವನ್ನು ಮನ್ನಿಸದಿದ್ದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರಕಾರ್ಯವು ನಡೆಯುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಒಟ್ಟಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ನಿರ್ಣಯವು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹಾ ಸಭೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ, ಜಿಲ್ಹಾ ಕಮಿಟಿಗೆ ಮಾನ್ಯವಾಗಲೇಬೇಕು. ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಲೋಕಮತವು ಅಸಹಕಾರಿತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಯೇ ಇರುವದೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುವೆವು. ನಮ್ಮದೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಯಾರಿಂದಾಗದು, ಲೋಕಮತದ ಶಕ್ತಿಯು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ, ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳೆದದೆ. ಮ. ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಜಗ್ಗಿ ಎಳೆದು, ತಮ್ಮ ಮತದ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅವರಿಂದ ಅದು ಆಚರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಆದಕಾರಣ, ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾವು ಶಿರಸಾ ಮಾನ್ಯಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವದು ವಿಚಾರಿಕವು. ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಮಾತ್ರ, ವಿಧೇಯತನದಿಂದ ನಾವು ಅದನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು.

೨. ಕೋಟಿಗಟ್ಲೆ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ, ಲಕ್ಷಗಟ್ಲೆ ಮನುಷ್ಯರನ್ನೂ ರಣದೇವತೆಗೆ ಆಹುತಿಕೊಟ್ಟು, ಮಹಾಯುದ್ಧವನ್ನು ಕಾದಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವೇನಿತ್ತು? ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸುಖವಾಗಬೇಕು; ಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಂಸಾರ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಸುಖದಿಂದ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಬೇಕು; ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವಿತವು ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶಾಂತತೆಯನ್ನು, ಸುಖವನ್ನೂ, ಪಡಿಯಬೇಕು. ಈ ಧ್ಯೇಯದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗಾಗಿದೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವದು ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ. ಶಾಂತತೆಯ ಮಾತು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗಿರಲಿ. ಜನತೆಗೆ ಜೀವನ ಕಲಹದಲ್ಲಿ ಸುಖವೆಷ್ಟಾಗಹತ್ತಿದೆಂದು ನೋಡಿದರೆ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಿರಾಶೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಾಯುದ್ಧದಿಂದ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಲಾಭವಾಗುವದೆಂದು ಹೇಳಿದ, ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಲಾಭಗಳು ಪ್ರಸೂತಿ ವೈರಾಗ್ಯದಲ್ಲಿರುವಾಗ, ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಹಾನಿಯು ಮಾತ್ರ ಎಂದೋ ಜನ್ಮತಾಳಿ, ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲ ಈಗ ಒಂದೆರಡು ವರುಷ ಪೀಡಿಸಹತ್ತಿದೆ ಯುದ್ಧದಿಂದ ಜನಿಸಿದ ಮಹರ್ಘತೆಯು, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಂಥ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ತ್ರಾಹಿತ್ರಾಹಿ ಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಇದೊಂದು "ತೋಳಬಂತಲೇ ತೋಳಬಂತೆ"ಂದು ಹೇಳುವ ಬೊಬ್ಬಾಟವೆಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಸರಕಾರದ ಇಮಾನಿ ನೌಕರರಿಗೆ-ಸಿಪ್ಪಾಯಿಯಿಂದ ಸಣ್ಣ ಕಾರಕೂನರತನಕ, ಎಲ್ಲರೂ ಮಹರ್ಘತೆಯ ತೋಳವನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿ, ತಮ್ಮ ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬಡತಿಯ ಪರವಾನೆಯನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಿರುವರು. ಮಹರ್ಘತೆಯ ತೋಳದ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳದೆ, ಬದುಕುಳಿಯಬೇಕಾದರೆ, ಇದೇ ಪರವಾನೆಗಳಿಂದ ಅವರ ರಕ್ಷಣೆಯಾಗಬೇಕು, ಎಂದು ಸರಕಾರವು ಮನಗಂಡಿದೆ. ಆದರೆ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಗಾರದ ನೌಕರರಿಗೆ, ಪರವಾನೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದಕೊಟ್ಟು ಹೋದಮೂಲಕ, ಕೆಳತರಗತಿಯ ನೌಕರರಿಗೆ "ದೇತಾಂವ್ ದೀಲಾತಾಂವ್" ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಬಡತಿಯ ಪರವಾನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಮಾಡಿ, ಅವರ ಸಮಜೂತಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಸರಕಾರದಮೇಲೆ ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ತೋಳವು ಶಾಲಾಮಾಸ್ತರ, ಕಾರಕೂನ, ಶಾನಭೋಗ, ಪಟೀಲರಂಥ ಬಡಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು, ಅಸ್ತೆ ಅಸ್ತೆ ನುಂಗಿಬಿಡುವದೆಂದು ಈ ಬಡ ನೌಕರರಿಗೆ ಅಂಜಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಅಂಜಿಕೆಯು ನಿರಾಧಾರವಲ್ಲೆಂದು ನಮ್ಮದೂ ಮತವು. ಬೇಡಿದಷ್ಟರ ಬಡತಿಯ ಪರವಾನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ, ಸರಕಾರಿ ತಿಜೋರಿಯು ಬರಿದಾಗುವದೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಂಜಿಕೆಯಿದ್ದರೆ, ವರಿಷ್ಟ ನೌಕರರು ತಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಕಮಿನ ಬಡತಿಯ ಹಣವನ್ನು, ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಟ ನೌಕರರ ರಕ್ಷಣೆಗೆಂದು ಅರ್ಪಿಸಿದರೆ, ಇದೇ ಲೆಕ್ಕವು ಅಂಕಗಣಿತದಿಂದಲೇ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದು.

೩. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ, ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರು ಸಂಘಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿರುವದು ಅಭಿನಂದನೀಯವು. ಶಿರಸಿಯೊಳಗಿನ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕಾರಕೂನರು, ತಮ್ಮ ಹೆಡ ಕಾರಕೂನರಾದ ಮಿ|| ಎಮ್. ಜಿ. ಬಸ್ರೂರರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯೊಳಗೆ ಸಭೆಗೂಡಿಸಿ, ಪಗಾರು, ಬಡತಿ, ರಜೆ ಮುಂತಾದ ತಮ್ಮ ನೌಕರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆನಡಿಸಿ, ಪಾಸು ಮಾಡಿದ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮೆಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರುವರು. ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಸಹಾನುಭೂತಿಪೂರ್ವಕ ಸ್ವೀಕರಿಸುವೆವು. ಈ ಸಭೆಯ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ಮತ್ತೊಂದೆಸೆಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವೆವು. ಪ್ರಾರಂಭದ ಪಗಾರವು ರೂ. ೫೦-೬೦ ಇರಬೇಕು, ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ೧೦ ರೂ. ಬಡತಿ; ಕೊನೆ ಪಗಾರು ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಯಾಗಿರಬೇಕು; ಮತ್ತು ಇದೇ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ೧೯೨೦ ನೇ ಎಪ್ರಿಲದಿಂದ ಚಾಲುಮಾಡಬೇಕು; ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಫೀಸೊಳಗೆ ಬಂದವರಿಗೆ, ಅಂದರೆ, ಹೆಡ ಕಾರಕೂನರಿಗೆ, ೧೨೫ ರಿಂದ ೨೦೦ ರೂ. ತನಕ, ಬಡತಿ ದೊರೆಯ

ಬೇಕು, ಮುಂಜಿನಂತೆ ಕಾಯಿದ ಬೋರ್ಡಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಗ ಳನ್ನು ಪಾಲು ಮಾಡಬೇಕು, ಮೇಲಿನ ಗ್ರೇಡಿಗೆ ಬಡತಿಯಾದಾಗ, ಮತ್ತು ವರ್ಗಾವರ್ಗಿ ಯಾದಾಗ, ಸ್ಥಾನಿಕ ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸ ಬೇಕು, ಈಗಿನ ನಿಬಂಧಿಯನ್ನು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡ ಬಾರದು, ೫೦ ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯದೊಳಗೆ ೨೫ ವರ್ಷ ಗಳ ಅವಧಿಯ ನೌಕರಿಯಾದರೆ, ಕೂಡಲೆ ಪವಶನು ದೊರೆಯಬೇಕ ಹಕ್ಕಿನ ರಜೆಯು ಲಭ್ಯವಾದಷ್ಟು ಎಷ್ಟೊ ತಿಂಗಳಿದ್ದರೂ ದೊರೆಯಬೇಕು ಕಟ್ಟ ಕಡೆ ಯ ಅಭಾವನ್ನು ನೀಗಬೇಕು ತಮ್ಮ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುಂದಿಡಲಿಕ್ಕೆ [illegible] ಸಿದ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ [illegible] ನ್ಯಾಯಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕ [illegible] ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಠರಾವುಗಳನ್ನು [illegible] ಕ ಕಾರ್ಯದ ಸಭೆಯು ಪಾಸುಮಾಡಿ, ಪರಿಷತ್ ಕಡೆಗೂ, ಬೇರೆ ಸಭೆಗಳ ಕಡೆಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿತು [illegible] ಅವರ [illegible] ಸಮಾನ ಮಾಡಿ ಪರಸ್ಪರ ಚರ್ಚಿಸಿ, [illegible] ನವರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಷ್ಠ ನೌಕರರನ್ನು [illegible] ಕಾಣಿರುವೆವು

ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ [illegible] ಮಾನ್ಯಮಾಡಿ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ [illegible] ಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ [illegible] ಅಧಿಕಾರಲಿಕ್ಕೆ [illegible] ಪ್ಯವಸ್ಥೆ [illegible] ಅಭಿಮಾನ [illegible] ಸಂಪೂರ್ಣ [illegible]

[illegible]

ಉಮೇದ್ವಾರ [illegible] ರಿತ್ತಿ, ಸಮಾಜದ [illegible] ಉಮೇದ್ವಾರಿಯನ್ನು [illegible] ಇನ್ನೆ [illegible] ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ, ನಾವು [illegible] ವೆವು ಸರಕಾರಿ [illegible] ನಾಲಿನ ನಮ್ಮ ಅವುಗಳನ್ನು [illegible] ಶಿಕ್ಷಣ [illegible] ಅದರೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ [illegible] ಸ್ಥಯ ಅನುಶಾಸನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸ [illegible] ಅವರ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು [illegible] ವೆ ಇಂದು ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ [illegible] ಸೆಯ ಆಚರಣ ಇಲ್ಲದೆ ಯಾರಿಗೆ [illegible] ಗುವದು? ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಹುಕುಮನ್ನು ಪಾಲಿಕ್ಕೆ ಯಿಂದಲ್ಲ, ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದಲ್ಲ, ಕೇವಲ ಸ್ವಸಂತೋಷ ದಿಂದ ಶಿರಸಾ ಮಾನ್ಯಮಾಡುವೆವೆಂದರೆ, ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿಯು ಎಷ್ಟು ಎಂದೆಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಂತೆ ನಾವು [illegible] ಲ್ಲವೇ? ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಸಭೆಯ ಶಕ್ತಿ ಯೂ, ಬೆಲೆಯೂ ಯಾರಿಗೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗ ದಷ್ಟು ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುವದೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದಿರಲಿ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಯಾದಾವರೂ, ನಮ್ಮ ಉದ್ದಿಷ್ಟವು ಫಲಿ ಸದೆ ಹೋದರೆ, ಕೋನುರಳವು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ನಮಗೆ ಲಭಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಸಂಘಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ನಮಗ ಅಪರಿಮಿತ ಸಹಾಯವು ದೊರಕುವದು ಇನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪ್ರಸಂಗದ ಹಾನಿ ಲಾಭಗಳನ್ನೆ ಣಿಸಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಅವಮಾನ್ಯ ಮಾಡು ವದು, ಅಥವಾ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವದು, ದೇಶದ ದೊಡ್ಡ ಅಪರಾಧವಾದೀತು, ಪಾಪವಾಗುವದೆಂದು ನಮ ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಇಂಥ ವಿಶೇಷ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆಯಲ್ಲಿ, ನಾವು ಸಂಪೂರ್ಣಕ ಅವ ಲಂಬಿಸುವೆವು

ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಅಸಹಕಾರಿತೆ.

[illegible] ಜೋಶಿಯವರು [illegible] ತರ್ಫಿನ ಉಮೇದ್ವಾರಿಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ತಕ್ಕೊಂ ಡರು

[illegible] ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೌನ್ಸಿಲ ಉಮೇ ದ್ವಾರಿಯನ್ನು ಹಿಂದ ತಕ್ಕೊಂಡರು

[illegible] ರಾವ ರಿತ್ತಿ ವಕೀಲ [illegible] ಉ ಮೇದ್ವಾರಿಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ತಕ್ಕೊಂಡರು

[illegible] ಸಾಹೇಬ, [illegible] ಅಂಕೋಲಾ [illegible] ತರ್ಫಿನ ಉಮೇದ್ವಾರಿಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ತಕ್ಕೊಂಡರು

ಅಲ್ಲಿ [illegible] ಸಾಹೇಬ [illegible] ಮತ್ತು [illegible] ಸರ ಕಾರ [illegible] ರಾಜಿ ನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರ

ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ [illegible] ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ [illegible] ವಾ [illegible] ನಕಿಂದ ಹೊರಡಿಸಿದ ಜ್ಯಾಹಿರ ಪತ್ರಿ [illegible] ಉತ್ತರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ [illegible] ಪತ್ರವು ಪ್ರಕ [illegible] ಅಪತ್ರವನ್ನೋದಿದಬಳಿಕ ವ್ಯಕ್ತವಾಗು [illegible] ಕೌನ್ಸಿಲ ಚುನಾವಣೆ ಸಂ [illegible] ಅಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿಸುವ ಕರ್ತವ್ಯದ ಸಂಬಂ [illegible] ಅದರಂತೆ ಅವರು ಮಾ [illegible] ಆ ಹುದ್ದೆಯ ಅ [illegible] ವಾಗುತ್ತದೆಂದು [illegible] ದೇ [illegible] ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರ [illegible] "ಅಜ್ಞಾಪಕ" ಅಸ [illegible] ವಿರುದ್ಧ [illegible] ಲ ಚುನಾವಣೆ [illegible] ಅರಿಯುವದೂ [illegible] ರಾಜನೀತಿ [illegible] ಸ್ವದೇಶಭಕ್ತಿ [illegible] ಆಗುವ ದೆಂಬು [illegible] ಹೇಳದೆ ಬಾರದು ಸಂಭವಿಸಿದ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮತ್ತು [illegible] ಸಂಬಂ ಧ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿದ ಹೊರತು, [illegible]

ಸಂಘಟನೆಗೆ ಕಾರಣೀಭೂತವಾದ ಸರಕಾರದ ಸಂಗಡ ಸಹಕಾರಿತೆ ನಡೆಸುವದು ಒಂದು ಗುನ್ಹೆಯೆಂತಲೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಮ ತದಾರರ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಬಹುತರ ತರುಣ ಮಂಡ ಳಿಯ, ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಸಹ ಇದೇ ಆಗಿರುವದೆಂ ಬುದು, ಈ ಸಂಚಿಕೆಯ ೭ ನೇ ಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಈ ವಿಷಯದ ಒಬ್ಬರ ಪತ್ರವು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಚುನಾವಣಿ ರಣಾಂಗಣದಿಂದ ಶ್ರೀ ರಿತ್ತಿಯವರು ತಮ್ಮ ಮೈ ತೆಗೆದ ಕೊಂಡದ್ದರಿಂದಲೂ, ಈಗ ಅವರೊಳಗಿನ ಸೊಗಸನ್ನು ಅರಿಹೋಗಿರುವದರಿಂ ದಲೂ ಶ್ರೀ ಪಾಪುರವರು, ತಾಂವು ಇಚ್ಛಿಸಿದ ಕೌನ್ಸಿಲ ಉಮೇದವಾರಿಯನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸವಿನಯ ಸೂಚಿಸುದಿರೆವು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉತ್ಕರ್ಷ, ಸುಧಾ ರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದವರಿಗೆ, ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾ ಧನಗಳಿವೆ, ಎಂದು ಶ್ರೀ ಪಾಪುರವರು ಕೇಳುವಂತೆ, ಈಗೀಗ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವದ ಚೇತನೆಯು ಪಸರಿಸಹತ್ತಿರುವದರಿಂದ, ಆ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕ ನುರೂಪವಾದ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಪಾಪುರವರು ಗಳಿಸಿದ ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನಿಯ ಕಾರಕಿರ್ದಿಗೆ ತಕ್ಕ, ಅಂಥ ಕಾರ್ಯ ಗಳೆಂದರೆ, ಜಿಲ್ಹಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿ, ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘ, ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಜನತೆಯ ಉಬ್ಬಾ ಸಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ್ಯಕರಾಗಿ, ಅವರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ದೇ ಆಗುವದೆಂದು ಕೋರುವೆವು

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಮುಂಗಾರು [illegible] ಇಂಚು ಆ ಯಿತು ಶಕೆ ಬಹಳ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದಲೂ, ಪ್ರ ಖರ ಬಿಸಿಲಿನಿಂದಲೂ ಪೈರ ಬಹಳ ಬಾಡಿತ್ತು ನಿನ್ನೆ ಬಿದ್ದ ಮಳೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ತಂಪು ಹುಟ್ಟಿದ

ಬೈಂದೂರ ಅಕ್ಕಿ ಬಂದರೂ ಅಕ್ಕಿ ಧಾರಣೆ ಯ ದಾವ್ರಕಾರವದೆ, ಇಳಿಯುವ ಚಿನ್ಹ ತೋರಲೊ ಲ್ಲದು. ಊರ ಒಮಿಾನದಾರರು ಶಿಲ್ಕು ಅಕ್ಕಿ ಆ ಮಾರತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ!

ಈ ವರ್ಷ ಮೋಹರಂನು ಮೆರವಣಿಗೆಯು ಅಪೂ ರ್ವವಾಗಿ, ಹಿಂದು ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಕೂಡಿ ವಿಜೃಂಭ ಣೆಯಿಂದ ಜರುಗಿತು ಇದರಿಂದ ಅವರೊಳಗಿನ ಪ್ರೀ ತಿಯೂ, ಬಂಧುಭಾವವೂ ಧೃಢವಾಯಿತು ಇಬ್ಬರ ನ್ಯಾಯ್ಯ, ಮೂರನೆಯ ವರ್ಗ ಹಿತವೆಂಬ ಧೋರಣಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಇಂಬು ಇಲ್ಲ! ಇದೊಂದು ಆತ್ಮಜ್ಞಾನದ ಪರಿ ಣಾಮವು!! ಇದರ ಅಂತಿಮ ಧ್ಯೇಯವೂ, ಸಫ ಲವೂ— ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯು!!!

ತಾ ೧೩ ರಲ್ಲಿ ಕೆ ಎ ಸೊಸಾಯಟಿಯ ಕೌನ್ಸಿಲಗೆ ಬೇರಿಯ ಸಭೆಗೂಡಿದವು ಕೌನ್ಸಿಲ ಸಭೆಯು ಜನವರಿ ೪ ನೇ ಕೂಡಿದ ಗ ಜೊತಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ ಟ್ರ್ಯಾಮನ್ಸ್ರೀಲಿಗೆ ಮಂಜೂರಿ ಕೊಟ್ಟಿತು, ಗ ಜೊತಿ ಸಭೆ ಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಶಿಂಗ್ಸಿಕಂಕ್ಷ್ಯಾಗೆ ಸಂಬಂಧ ವ ರ್ಷದ ಲೆಕ್ಕ ತಪಾಸಣ [illegible] ಸಮಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಲ ಅಧಿಕಾರಗ [illegible] ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು, [illegible] ವರ್ಷ ಶಾಲೆಯ [illegible] ಜಮಾ ರೂಪಾಯ ೧೧ ೨೦೦ ಮತ್ತು [illegible] ೮೦೦ ರ ಬ ಜೆಟ್ ಮತ್ತು ಸೊಸಾಯಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಮಾ [illegible] ಮ ತ್ತು ಖರ್ಚು [illegible] ಬಜೆಟ ಗಳು ಮಂಜೂರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವು ಶಾಲೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ಬಳಗೊಂಡ ಶಾಲೆಯ ತ್ರೈಮಾಸಿಕವು ಬದಪ್ಪ ಬೇಗ ಶ್ರೀ ಜಗನ್ನಾ ಥವಂತ ಗಾಂವಸ್ಕರರ ಸಂಪಾದಕಿಯುವ ನಡಿಸಬೇ ಕೆಂತ ಗೊತ್ತಾಯಿತು

ಈ ವಾರದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ [illegible] ಅತಿಕ್ ಎರ ಹತ್ತಿದೆ [illegible] " [illegible]

ರಗಳೂ, ತೃಷಾಶಾಂತಿಗ್ರಹಗಳೂ, ವಲಿವೋರಹತ್ತವೆ! ಗುತ್ತಿಗೆಯವರ ಮುಖಕಮಲವು ಹೊಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿವೆ!! ಅಸಾಮಿಗಳ ಜೋಳು ವಸ್ತ್ರ ಸುಣಾಪಾಗಹತ್ತಿದೆ!!!

ಫೋರೆಸ್ಟ ಗಾರ್ಡ ಗೋವು ಇವನು ನೆಲ್ಲಕೇರಿ ಠಾಣೆ ದೇವು ಬಿನ ಗಣಪುಗೆ ಕೋಳಿ ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಕರೆಬನಂತೆ! ಅನಕಾರವನಾಡಿದರಿಂದ, ಎದೆಯಮೇಲೆ ವಶ್ರಿಯ ಪ್ರಹಾರವಾಯಿತಂತೆ! ಕಸಬಾ "ಪೋಲಿಸ" ವಟೀಲರು ಹಾಜರಿದ್ದರಂತೆ!! ಇಂಥ ದರ್ಬಾರವುಸ್ತ್ರಿ ನಡಿಸುವದು ಯಾವ ಕಾಯಿದೆಯಿಂದೆಂಬುದ ಅವರು ಹೇಳ್ಯಾರೋ? ಒಬ್ಬ ಜೀವ ಮಾಜಿಸ್ತ್ರೀಟರು ಕಣ್ಣಿದ್ದರೂ, ಕುರುದರಾಗಿ ಹೋಪರಂತೆ!!

ಹೊನ್ನಾವರ— ಇಲ್ಲಿಯ ಜಲಾವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಡಿಪೋದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಡಿಪೋದಲ್ಲಿ ೧೫ ನ್ನೆಮ ಜೂಡಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಕಾಣುತ್ತವೆ ಊರ ಜನರು ಜಲಾವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಸಂಬಂಧ, ವ ಹೆಣಗಳನ್ನು ಸ ಹುವ ಸಂನುಂದದ ಗೋಳಾಟವೆಷ್ಟೆಂಬುದು ವರ್ಣಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯವು ಜಂಗ್ಲಿ ಖಾತೆಯ ಡಿವಿಜನಲ್ ಫೋರೆಸ್ಟ ಆಫೀಸರರು, ಡಿಪೋ ಲಗ್ತ ಇದ್ದು, ಮೇಲಿನ ಸಂಗತಿಗಳು ಗೊತ್ತಿದ್ದು, ಊರ ಜನರು ಹೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ, ಏನೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡದೆ, ಊರ ಒಡ ಜನರ ಗೋಳಾಟ ನೋಡುವದು ಅವರಿಗೆ ಭೂಷಣಾಸ್ಪದವೇನು? ಇನ್ನಾದರೂ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ ಪೂರೈಸುವರೋ, ನೋಡಬೇಕು

ಇಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಗೋಳುಬಲೆಯ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಬಾಸ ರಗೋಷದ ನಾಲ್ಕೈದು ಮಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರ ೩-೪ ಸಾವಿರದ ಮೀನು ಬಿದ್ದದೆ ಬಾಕಿಯವರು ಸಮುದ್ರದ ಕಡೆಗೆ ಮೀನಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ

ತಾ ೧೯-೯-೨೦ ನೇ ದಿವಸ ನೆರೆದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಠರಾವು ಆದಂತೆ, ಈ ದಿನ ಕೂಡಿದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘ"(ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆ"ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ವಕೀಲ ಮಿ ಎಮ್ ಡಿ ಶಿರ್ಕೆ, ಇವರಿಗೆ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ವಕೀಲ ಮಿ ಯೂ ವಿ ನಾಯ್ಕ, ಚಿಕ್ಕನಕೋಡ ಇವರಿಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ, ಮಿ ಕೇ ಎಸ್ ಬಳಕೂರ, ಮತ್ತು ವಿ ಸಿ ಮ್ಹಾಲೆ, ಇವರು ಸೆಕ್ರೆಟರಿ (ಖಜಾನದಾರ) ಯಾಗಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು ಸಭೆಗೆ ಊರೊಳಗಿನ ಹಿಂದೂ, ಮುಸಲ್ಮಾನ ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಕೂಡಿ ಸುಮಾರು ೩೦೦-೩೫೦ ಜನರ ಸಮುದಾಯವು ಕೂಡಿತ್ತು ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಜಮಾಸು ನೂರು ಜನರು ಸ್ವಸಂತೋಷದಿಂದ ಸದರ ಸಂಘದ ಸಭಾಸದರಾಗಿರುವದಲ್ಲದೆ, ಒರುವ, ರವಿವಾರದೊಳಗೆ ಈ ಸಭಾಸದರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಅಜಮಾಸ ೨೦೦ ರ ತನಕ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟೀತೆಂತ ಅರಿತೋರುತ್ತದೆ ಮಿ ಶಿರ್ಕೆಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ನಾಗರೀಕ ಜನರ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರ ಆಭಾರ ಎಣಿಸಿದಷ್ಟು ಸಾಲದ ಸದರ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶ ಫೀ, ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಅಂದರೆ ಗಂಟ್ಯಾಣೆ ಮತ್ತು ವರ್ಷದ ವರ್ಗಣಿ, ೨ ಆಣೆಯಂತಲೂ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರತ್ತದೆ

ಸಂಘದ ಸಭಾಸದರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕೆಂದ ಫೀ ಕಡಿಮೆ ಇಟ್ಟಿದೆ ಸಭಾಸದರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುವವರ ಸದರ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳದವರಿಗೆ ಬರೆದು, ಇಲ್ಲವೆ ಸಮಕ್ಷ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿ, ಸಭಾಸರಾಗಿರಬಹುದು

ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪೈಕಿ ಹೊನ್ನಾವರ ಇದು ಈ ವರಗೆ ಪೂರ್ಣ ನಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಈಗಿನ ಜಾಗ್ರತೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಸಾಹ ನೋಡಿದರೆ, ಇದು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ವಕ್ಕೆ ಪಾಸಿ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕ ಗಂಗಾಧರ ಟಿಳಕ ಇವರ ಪುಣ್ಯ ಪ್ರಭಾವವೇ, ಎಂದ ಎಣಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಏನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ

ಅಂಕೋಲಾ— ಹಮಾವಾರ ಶಕೆ ಬಿಸಾಳಾದ ತ್ರದೆ ಮೋಡಗಳೂ ಆಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ ಈ ಆರವಾಡೆಯಲ್ಲಿ ೧ ೨ ದಿವಸ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆಯೂ ಆಯಿತು

ಹಳವಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹವೀಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಯ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನನ್ನು ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆಯಮೇಲೆ ಹೊಡೆದು, ಭಯಂಕರ ಜಖಮು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಅಂಕೋಲೆಗೆ ತಂದು ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು ನಂತರ, ಸರ್ಜನರು ಕಡಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹೊಲಿದರೂ, ಅದೇ ದಿವಸ ಅವನು ತೀರಿಕೊಂಡನು. ಖೂನ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ, ಈ ಅತ್ಯಾಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆಂದು ಪೋಲೀಸರು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ, ೨ ಇದ್ದ ಜನರನ್ನು ಕೈದು ಮಾಡಿರುವರು ಹುಡುಗನ ಆಪ್ತರೊಳಗಿನ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರಮೇಲೂ ಪೋಲೀಸರ ಸಂಶಯ ಏನೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯಿದೆ

ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಇಲೆಕ್ಷನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಊರೊಳಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡಿಯುತ್ತದೆ ಬೇಗನೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಮತ್ತು ತಾಲೂಕಿನೊಳಗಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಭೆಗೂಡುವದೆಂದು ಸುದ್ದಿಯಿದೆ

ಶಿರಸಿ— ಮಿ|| ವಿ ವಿ ಕೌಜಲಗಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಜರಗಿದ ೧೯ ತಾಲೂಕ ಹೋಮರೂಲ ಲೀಗಿನ ಮೆಂಬರರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ಕಮಿಟಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮಿ|| ಮಂಗೇಶರಾವ ತೇಲಂಗರವರು, ಹಳಿಯಾಳದ ಮಿ| ಭಿದ್ರಿಯವರು ಒರೆದ ಪತ್ರದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯ ಸಹಿತ ಒರೆದ, "ಜಾಬಾ ಕಾಂಗ್ರೇಸು ಠರಾವು ಮಾಡಿದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಲಾಗು ಆದೊ, ಇಲ್ಲೋ,' ಎಂಬ ಪತ್ರದ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಠರಾವುಗಳು ಪಾಸಾದವು —

೧ ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಪ ದ್ದಂ ಕೂಡಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವನ್ನು ಮಂಜೂರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಅದನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವುದು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಕಾನಡಾ ರಹಿವಾಸಿಯ ಕರ್ತವ್ಯವು, ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಆಸ್ತೆ ಆಸ್ತೆ ಜ್ಯಾರಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂದು ವ ನಿನಮಾಡಬೇಕೆಂತಲೂ,

೨ ಈ ಠರಾವಿನ ಯೋಗ್ಯಾಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲೆಂತಲೂ,

೩ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವಕ್ಕೆ ನಾವೆಲ್ಲರು ಬದ್ಧರಿರುವದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ಜಂಗಲ ಸಂಕಷ್ಟಗಳ ಸಂಬಂಧ ಠರಾವಿನಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದ ಆವರಿಂದಲೂ ಸರಕಾರನಿಯುಕ್ತ ಇಬ್ಬರಿಂದಲೂ ಒಳಗೊಂಡ ಕಮಿಶನು ನೇಮಿಸಬೇಕಾಗಿ ಹೇಳುವದು ಈಗ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಮಿಟಿ ನೇಮಿಸಿ ಪುರಾವೆ ಕೊಂಡ, ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯಿಂದಾಗಿದ ಉಪದ್ರವಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು

"ದೇಶಭಕ್ತ ಗಂಗಾಧರರಾವ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಮುಂತಾದವರು ಸಭ್ಯಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂತ ವರ್ತಮಾನ ಇರುತ್ತದೆ"

ಹಳಿಯಾಳ— ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆ ಬಿದ್ದರಿಂದ ಪೈರು ಸಜೀವವಾಗಿದೆ ಚಳಿಜ್ವರ ಒಂಟು ಹುಣಸವಾಡದ ವನಪ್ಪಗಾಲೆ ಕಾಯದ ಆದ ಒಗ್ಗ ಹ ೦ ಬಂತ ಪುರಸಭೆಯ ಇಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕ ಸಭೆಗೆ ತಾಲೂಕ ಶಿಕ್ಷಕ ಸಂಘದಿಂದ ವಿ|| ಘುರಯ ಮಾಸ್ತರರು ಕಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಜಬಾಫು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮಖಾಡಿಯಮೇಲೆ ಒಂದಿ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯ ಬಿತ್ತನಿಕ್ಕೆ ಹಂಗಾಮು ಅರಿತು ಧಾರಣೆ ತೇಜ ರಂಗೂನ ಅಕ್ಕಿ ಪೂರೈಸೀತು ಆದರೆ ಲಕ್ಷ ಪೂರೈಸುವದ್ಯಾರು? ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘದ ಪನಾಳಿ ನಡೆದದೆ ಕಲಕತ್ತ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿಂದ ಮರತ ಬಂದ ಮಿ|| ಎ ಬ ಮುನಿಯಾರವರು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವಿಷಯದ ಸಂಗತಿಗಳು ಹೇಳಲಿದ್ದಾರೆ ಗೋರಕ್ಷಣ ಫಂಡಿಗೆ ಜಕ್ಕಾ ದುಕಾನದಾರ ಅನಂತಯ್ಯನು ರೂಪ್ಯಾ ೯, ಬಾಜಾರ ಸೋಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ರೂಪ್ಯಾ ೨ ದೊರೆಯವು ಕ್ರೀಗಣೇಶ ಉತ್ಸವ, ನೂಜರದ ಸಮಾರಂಭಗಳು ಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದ ಜರಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ಹಿಂದು ಮುಸಲ್ಮಾನ ಪ್ರ

ರಿಗಳು ಮನವಟ್ಟಿ ಕಪ್ಪಬಿಸ ವ್ಯಸನವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಾರದೋ ಮು|| ೨ ನೇ ವಾರ್ಡಿಗೆ, ವಿ|| ರಾಮಚಂದ್ರ ವಾಸುದೇವ ದೇಶಪಾಂಡೆ ೩ ನೇಗೆ ವಿ|| ನಾರಾಯಣ ಗೋವಿಂದ ಬದ್ರಿಯವರು ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರ ಆಳನಾವರ ಸ್ಟೇಶನ ಮಾಸ್ತರರು ಅಫೀಲು ಗಾಡಿತಕ್ಕದ್ದಿರುವದರಿಂದ, ಜಾಮೀನಿನಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು ತಿಳಿದ ಅಸ್ತದ ಕಾಡು ಪಟಗಳ ಗಡಂಡಿ ಇದ್ದೇ ಇರ ಪದ

☞ ಬೇಕು

ಮಾಹೀತಿಯುಳ್ಳ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ಅಡಿಗೆಯವನು ಬೇಕು ಪಗಾರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ೩ ರಿಂದ ೮ ರ ವರೆಗೆ ಸದರಿ ಕೆಲಸದ ಮಾಹೀತಿ ಇದ್ದ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂಪ್ಯಾ ೫ ರಿಂದ ೭ ರ ವರೇಗೆ ಲಾಯಖಿ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಗಾರ

ತಾರೀಖು ೨೮-೩-೧೯೨೦

ವಕೀಲ ಪ್ರಂಪ್ಲೀಕರಾವ ಪಂಡಿತ, ಶಿರ್ಸಿ

ಮಿ| ಬೀಮರಾವ ಜಿ ರಿತ್ತಿ ವಕೀಲ ಶಿರ್ಸಿ

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಪತ್ರ ಕರ್ತರಿಗೆ

ಅಯ್ಯಾ,

ಈ ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆ ಪತಿಯಿಂದ ನಾನು ಮುಂಬೈ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲ ಮೆಂಬರನಾಗುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಉಮೇದ್ವಾರನಾಗಿ ನಿಂತ ಸಂಗತಿ ತಮ್ಮ ಪತ್ರದ ಮುಖಾಂತರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುತ್ತಿದ್ದನಷ್ಟೇ ಇದರಿ ಕಲಕತ್ತಾ ಶಹರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಜಾದಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವು ಮಂಜೂರಾದ್ದರಿಂದ, ಸದರಿ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಮೆಂಬರನಾಗಲಿಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದವನಾದ ನನಗೆ ಬರುವಂತೆ ಇಲ್ಲ ಆದದರಿಂದ ಸದರಿ ನನ್ನ ಉಮೇದ್ವಾರಿಯನ್ನು ಈ ಲೆ ಖ ದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಮರತ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತ್ತೇನೆ

ನಾನು ಉ ಮೆ ದ್ವಾರನಾಗಿ ನಿಂತದ್ದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಬಹ ತೇಕ ಮತದಾರರು, ನಾನು ಸದರಿ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಮೆಂಬರನಾಗಿ ಚುನಾಯಿಸಿ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಬವಲಪಿಕೆಯಿಂದ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನನ್ನ ಉಮೇದ್ವಾರಿ ಕ ರಿತು ತಮ್ಮ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ, ನನಗೆ ತಮ್ಮ ಮ ತಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿ ವಚನ ಕೊಟ್ಟ ನಂದ ಅವ್ರ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಅವರೆಲ್ಲವರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಅಂತಃಕರಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಎಣಿಸುತ್ತೇನೆ

೧೯ ತಾರೀಕು ⎫ ತಮ್ಮ ವಿಧೇಯ,
೨೩-೯-೨೦ ⎭ ಭೀಮರಾವ ಜಿ ರಿತ್ತಿ, ವಕೀಲ ಶಿರ್ಸಿ

ಶಿರ್ಸಿ ತಾಲೂಕ ನರ ಪರಿಷತ್ತು.

ಶಿರ್ಸಿ ತಾಲೂಕ ನರ ಕಾರ್ಯಕರ್ತನ ವಿ | ಮ ಗೇಶರಾವ ಗ ಬಿಸ್ಸೂರರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಸಭೆಯ ಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಠರಾವುಗಳು—

೧. ಈ ಪರಿಷತ್ತು ನಮ್ಮ ಬಾದಶಹಾ ಪಂಚಮ ಜಾರ್ಜ ಬಾದಶಹರ ಬಗ್ಗೆ ಬೊರ್ಡ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಅವರ ಸರಕಾರಿ ಕಡೆ ಲೆವಲಾರಾಜಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಗಾಧ ಕುಲ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ

೨ ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಂಡದ ಬ್ರಿಟಿಷ ಪ್ರಜೆಯ ಹಿಂದೀ ಸರದ ಮೇಲು ಸುಧಾರಣೆ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಹೊರಡಿಸಿದ ನಿಯಮ ಜಾತೀಯವಾರ ರಂಪ, ಅವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪದವಿಗಳು ಸಾಫಲ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಚುನಾಯಿಸಿದಂತೆ ಶಿಷ್ಟ ನಡಿಯಗಾರರ — ರ ಶಿರಸ್ಥ ರವ— ಯೊಂದಿಗೆ (unified) ಮತದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಸ್ಥೆ ನಡೆದ (non-unified)– ಪ್ರದ

ವುದ ಪಗಾರು ಕ್ರಮದಿಂದ [illegible] ಒತ್ತಟ್ಟಿಗಿಟ್ಟು [illegible] ಬರುತ್ತ [illegible] ಹೆಚ್ಚು [illegible] ನೌಕರರು ಕ್ರಮದಿಂದ ಕಾರ್ಯಸಾಧಕವ ಪ್ರತಿಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ, [illegible] ರೂಪಾಯಿ ೧೦೦ ಆಗುವ [illegible], [illegible] ಮುಖ್ಯ [illegible] ವಿಂದಾವರೂ ಸಹದ [illegible] ಕು.

೩ [illegible] ಕಾರ್ಯಸಾಧಕತ್ವ [illegible] ಪ್ರಾರಂಭದ ಪಗಾರ [illegible] ೩೦ ಆಗಿ [illegible] ರೂಪಾಯಿ ಹಚ್ಚಿದ [illegible] ರೂಪಾಯಿ ೩೦೦ ಆಗಬೇಕು.

೪. ಕೆಳ (Lower [illegible] (High [illegible] ಗಳಿಂದ [illegible] ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ, [illegible] ಅವರ ನೌಕರರ, ಕ್ರಮವಾಗಿ [illegible] ೧೦ [illegible] ಪಾಸಿಕವಾದವರಿಗೆ, ಅವರ [illegible] [illegible].

ನೌಕರರ [illegible] ಕ್ರಮವಾಗಿ [illegible] ನಿರ್ಧರಿಸಿ [illegible] ಮತ್ತು [illegible] ಕಾರದ್ದ [illegible] ಪ್ರತಿಸಿಕ್ಕಿ [illegible] ಆಗಿವೆ [illegible] ಮತ್ತು [illegible] ನೌಕರರ [illegible] ಬಗ್ಗೆ [illegible].

೬. [illegible] ಮತ್ತು [illegible] ಪ್ರತಿನಿಧಿ [illegible] ನೌಕರರ [illegible] ಸಾಧಕ [illegible].

೭. ಸನ್ ೧೯೭೦ [illegible] ನೇ ಸರಕಾರಿ [illegible] ನೌಕರರ [illegible] ಮತ್ತು [illegible] ನೇ, ೧೧ (11) ನೇದರಲ್ಲಿ ದಾಖಲು [illegible] ಕೂಡಿದ [illegible] ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗದುಕೊ ಕಿ, ಅವರ [illegible] ಪರೀಕ್ಷೆಗ ಳನ್ನು ದಾಖಲು ಆಗಬೇಕು

೮. ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಮೀರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ನೌಕರ ರನ್ನು ಸುಧಾರಣೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡದೆ, ಅವರ ಕೆಲಸದ ತಾಸುಗಳು, ಜಿಲ್ಲಾ ಠಿಕಾಣೆಯ ಹೊ ರಗೆ, ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು; ಕೆಲಸದ ಅವಸರವಿದ್ದಾಗ, ಅಧಿಕವೇಳೆಯ ಭತ್ತೆ ಕೊಡಬೇಕು.

೯. ಬಿನಶಸು ಕೊಳ್ಳುವ ಪಯೋಗವನ್ನು, ಅವುಲು ನಡಿಸುವ ನೌಕರರಿಯ ಬಗ್ಗೂ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿವಡದ ನೌಕರರಿಯ ಬಗ್ಗೂ, ೫೦ [illegible]; ಮತ್ತು [illegible] ಸಿನ ಪ್ರಮಾಣವು ೩೫ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ತಗ್ಗಿಸಬೇಕು. ಪಕ್ಕಿನ ರಜೆಸಂಚಯದ ಪ್ರತಿಬಂಧವನ್ನು ಇಡದೆ, ಅದು ಹ್ಯಾಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೋ, ಹಾಗೆ ಹಾಗೆ, ಅವಶ್ಯವಿ ದ್ದಾಗ, ನನೂ ಅತ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ, ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣ, ಸರಾಗವಾ ಗಿ ಕೊಡಬೇಕು; ತಮ ಪರಿಸ್ಥಿತ ಪರ್ಯಾಯಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದಾರದು.

೧೦ [illegible] ಪರೀಕ್ಷೆ ಕಟ್ಟಡವೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ನೌಕರರಿಗೆ, ಆ ಸಂಬಂಧ ವಿಶೇಷ ಭತ್ತೆ ಕೊಡಬೇಕು; ಮತ್ತು ತಮ ಉಪರಿವರ ವಗಾವಣಿಯಿಂದ ರೂ [illegible] ೧ [illegible] ತಸಕ [illegible].

೧. ಯೋಗ್ಯತೆ ಪಡೆಯದ ನೌಕರರಿಗೆ, ಪರಿಶ್ರಾಂತಿ [illegible] ಕಾರ್ಯಸಾಧಕತ್ವದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಕೊಟ್ಟ [illegible], ಅವರು ಯೋಗ್ಯತೆ ಪಡೆದವರ ಎಲ್ಲ ಸವಲತು ಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹರಿರುವರು.

೧೨ ಈ ನೌಕರರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ [illegible] ಬಗ್ಗೂ, ಇತರ ಭ್ರಾತೃ ಸಂಘಗಳ ಕೂಡ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ನಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ್ಯ ಸಹ, ಒಂದು [illegible] ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ [illegible] (ex-officio) [illegible] [illegible] ನೇಮಿಸಬೇಕು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರತಿಗಳು "ಕಾನಡಾವೃತ್ತ" "ಧುರೀಣ" ಪತ್ರಕರ್ತರ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ದಕ್ಷಿಣ [illegible] ಎಲ್ಲ ಹೆಡ್ ಕ್ಲಾರ್ಕನರ ಬಳಿಗೆ, ರತ್ನಾಗಿರಿ [illegible], [illegible] ಬ್ರದರ [illegible], ಪೂ [illegible] ಎಸೋಸಿಯೇಶನಕ್ಕೆ ಮತ್ತು [illegible] ಕಲೆಕ್ಟರವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಭಾರ ಮನ್ನಣೆಯ ಸೂಚನೆಯಿಂದ [illegible] ವಿಸರ್ಜನವಾಯಿತು

ಮ. ಗ. ಬಸ್ರೂರ, ಅಧ್ಯಕ್ಷ.

ಕಾರವಾರ. ೧೯—೯—೨೦.

Mr. V. V. WAGH.

To The Editor, Kanara News,

Dear Sir,

It has become necessary for me, in consequence of the changed atmosphere, to address this letter to you as I find your name among the signatories to the printed appeal to the electors of the District of Kanara, issued in support of my candidature.

You are aware, that since February last, my name has been mentioned as a candidate for the new Legislative Council on behalf of our District. I recently gave the District to understand that I would stand as a candidate after obtaining Government's permission as I am still a Subordinate Judge in Government service.

The last day for standing as a candidate is the 12th of October. Reports have come to my ears, that people in some parts of the District, sympathise with the Non-co-operation Resolution, passed by the Special Congress at Calcutta, and do not desire any candidate to represent them in the Council.

I had not sought the honour of standing as a candidate for the District. I had agreed to stand because many gentlemen of note interested in Kanara, wished it. My desire was that there should be more candidates than one, & that election should take place after contest. Otherwise the Electorate loses opportunities of education, regarding its duties, and a sense of responsibility to the voters is not so well impressed on the mind of the candidate who becomes a Councillor, not by election but by the mere act of standing as a candidate.

Interest was created in the work of election, therefore, when Mr. Ritti, Pleader of Sirsi, offered himself as one of the candidates and began canvassing work in the District. I was looking forward to work on my behalf very shortly. With that object in view, I applied for leave from the 1st of October next, preparatory to my retirement from the 20th of the month, and I was preparing to issue my manifesto on the 1st. But since the Non-co-operation Resolution was passed at Calcutta, Mr. Ritti, I am informed, has withdrawn his candidature, and the charm of the election, so far as I am concerned, is gone.

As a Government servant, I do not yet belong to any school of politics, and I have to eschew in this letter the discussion of any principles of politics, concerning the propriety or otherwise of Non-co-operation. Yet my personal sense of honour and self-respect tells me that it would be graceless on my part to force myself as a Councillor on the Constituency by the mere act of being nominated and declared as elected by the operation of a technical rule, when the general sense of the electors in the District is not to have a representative for themselves. Any work that I could do, as Councillor for the material and moral advancement of the District would be by the electors' co-operation. Without their sympathy and co-operation, therefore, the member-ship of Council is not an office of honour. At least that is my personal view of it.

I request you, therefore, to let me know by the 5th October 1920, what is the general sense of the electors, you are in contact with, and what you have to say in the matter. If I find that the general sense of the District is opposed, I am not going to stand. Those who have the will, can find ample scope in different spheres for work of social and public usefulness.

I am etc.,

Karwar, 25-9-20.

V. V. WAGH.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ

ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿರಿ!

...ವೇ ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಜಾದಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀ...ಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಕಾರ್ಯ...ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ...ದೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ವಿಚಾರದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ...ನ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಯಂದರೆ, ನೂತನ **ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳ ಬಹಿಷ್ಕಾರವು.** 'ಕೌನ್ಸಿ... ಮೆಂಬರರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ತಾವು ನಿಲ್ಲಬೇಕೋ? ...ಲಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತರ್ಫೆನ ಮೆಂಬರನು ಹೋಗ...?' ಎಂಬ ವಿಚಾರವು ನಮ್ಮ ಭಾವೀ ಮೆಂಬ...ಗೂ ಎಲ್ಲಿ ಮತದಾರರ ಮುಂದಿರುವ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ...ಮಾಡುವಾಗ, ಹಲವರು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ...ಯೋಗ್ಯತೆಯ ವಿವೇಚನ ಮಾಡುವದು ...ತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಈ ವಿಚಾರವೆಲ್ಲ ಈಗ ತೀರ ...ಕವೂ, ಅನಾವಶ್ಯಕವೂ, ಎಂದು, ಯಾರೂ ...ವಿದರು. ಇಡೀ ಜನಾಂಗದ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ... ಅಖಿಲ ರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿಚಾರಪೂರ್ವಕ ನಿಶ್ಚಿ...ನಿರ್ಣಯವೆಂದು ಜಾಹೀರವಾಡಿದ ಸಂಗತಿ ...ನಾವು ಪುನರ್ವಿಚಾರವಾದಬಯಸ್ತರಾಗುವ ..., ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕತ್ವದ ...ವನ್ನೇ ನಾವು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿದಂತಾಗುವದು. ...ಯ ಸಭೆಯು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಪಥವನ್ನೇ ...ರಕತ್ವದಿಂದ ಆಕ್ರಮಿಸುವದು, ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರ...ಕರ್ತವ್ಯವು. ಇಡೀ ಜನಾಂಗದ ನಿಷೇಧವನ್ನು ..., ಕೌನ್ಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ 'ರೌಲಾಟ ಕಾ...ಯದೆ ಕಾಯಿದೆಯು, ರಾಜಾಜ್ಞೆ ಎನಿಸಿ... ನಮಗ ಮಾನ್ಯವಾಗಬೇಕಾಗಿರುವದಾದರೆ, ... ಸಭೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಜಾಹೀರ ಆದ ...ದ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು, ನಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ...ದ್ದರೂ, ಅದನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು, ಇದನ್ನು ಶಿರಸಾ ...ನ್ನಿಸುವದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೋ? ...ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಕೌನ್ಸಿಲಿಗೆ ...ವನ್ನು ಕಳಿಸುವಬಗ್ಗೆ, ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ... ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಿದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ...ರ್ಣಯವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ನಡೆಯುವದು ವಿಹಿ...ವೇ, ಸಹಜಪ್ರಾಪ್ತ ಒಂದೇ ಉತ್ತರವು. ರಾ...ಸಭೆಯ ಆಜ್ಞೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ನಮ್ಮ ತರ್ಫೆ...ಂಬರನು ಹೋಗುವದು, ಎಂದೂ ಪ್ರಶಸ್ತ.... ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಅನುಜ್ಞೆಯೇ ನಮಗೆ ...ರ್ಶಕವು. ಆದಕಾರಣ, ನಮ್ಮ ತರ್ಫೆನಿಂದ ...ಬರನೇ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುತ್ತ, ಜನಾಂ...ಜ್ಞೆಯನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೇ, ಯಾರಾದರೂ ಮೆಂಬ...ಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ, ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರಮತಾ...ನುಗಳೇ ಅಲ್ಲ. ಅಂಥವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ...ಎಂದೂ ಎಣಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಅವರು ...ನಿಯುಕ್ತ ಸಭಾಸದರ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲೇ ಶೋಭಿ...ಂಥವರು; ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಅನುಯಾ...ದ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಂದ ಮತಗಳನ್ನು ಪಡೆಯ...ಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಲಿಕ್ಕೂ, ಅರ್ಹ...ದೇ ನನ್ನ ಪ್ರಮಾಣಿಕ ಮತವು.

ಓರ್ವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ-ಅಭಿಮಾನಿ.

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.	ದರ.
ರಂಗೂನ ಪೆ. ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	೧೫॥—೧೬
ಕುಚ್ಚಿನ ಅಕ್ಕಿ ಮಾಪಗಿ ...	೭॥—೮
ರಾಗಿ ನಿಖಕ್ಕೆ ...	೧೨—೧೩
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	೩೦
ಹುರುಳಿ ನಿಖ „ ...	೧೫—೧೫॥
ಕಡಲೆ ನಿಖ ೧ಕ್ಕೆ ...	೧೯॥
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	೩೦—೩೩
ಹೆಸರು ಬೇಳೆ „ ...	೧೮॥—೨೪
ಮೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ „ ...	೧೪॥—೧೫
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ „ ...	೨—೮
ಹಳೇಸೆ ಮಣ ...	೬
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ ...	೧೧।
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ „ ...	೧೩—೧೪
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ „ ...	೪-೫-೦
ಕೆರೆಸಿನ ಸೂರ್ಯ „ ...	೪ ೮-೦
„ ಹಂಸ „ ...	೩-೧೦-೦
ಬೆಲ್ಲ ಸಿಂತಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	೬೦—೭೦
ಗಾಂವಟಿ ಪೆಟ್ಟಿ „ ...	೧೦೫—೧೨೧
„ ಗೋಟು „ ...	೫೫—೬೦
ಮೆಣಸು „ ...	೧೫೫—೧೬೦
ಯಾಲಕ್ಕಿ „ ...	೪೦—೫೦

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು.

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ, ಗೋಕರ್ಣ.

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.

(ಗುಣಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣವಪಸು.)

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಜನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆ, ನಿರ್ಬಲತೆ ನಪುಂಸಕತ್ವ ಕ್ಷೀಣತೆ. ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣಕಾರವಾಗಿ ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ವೀರ್ಯ ವರ್ಧಕ ರಕ್ತಶೋಧಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋಲ್ಹಾದಕ ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗರ್ಮಿ, (ಚಾಕಿ) ಗುಪ್ತಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲತರದ ಬಕ್ಕೆಗಳು ಹುಣ್ಣುಗಳು ಪಿತ್ತದ ಬಾವುಗಳು ಕಟಿಶೂಲೆ ವಾತರೋಗ ಮುಂತಾದವು ಅತಿತ್ವರ್ಯ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಿರೋಗತ್ವವೂ ಕಾಂತಿಯೂ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ ಟಿ. ಖ. ಬೇರೆ. ಅನುಪಾನಪತ್ರಿಕೆ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ.

ವಿಳಾಸ— ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ. ಕಂಪನಿ,

ಪೋಸ್ಟ— ಬನವಾಸಿ. ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

ಅನಮೌಲ್ಯವಾದ ಎಣ್ಣೆ.

ಈ ಎಣ್ಣೆ ಕಡಿದ ಘಾಯಿ, ಬಿದ್ದ ಜಖಮು. ಪೆಟ್ಟಿನ ನೋವು, ಯಾವದೇ ತರದ ಜಖಮು. ಯಾ ಎಲುಬು ಮುರಿದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದನ್ನು ನೀರು ತಾಗಿಸದೇ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಮೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಗುಣ. ಕ್ರಯ ತೊಲೆ ೧ಕ್ಕೆ ೨ಆಣೆ. ೧೨ ತೊ. ೧—೨—೦. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಭರಪೂರ ಕಮಿಶನ್. ಪತ್ತೆ:— ಮಗನ್ಲಾಲ ಹೀರಾಲಾಲ ವಲ್ಲಭರಾಮ, ಗುರ್ಜರ ಹವೇಲಿ, ಕುಮಟಾ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವೆವು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ.

ಮಧುರೆ ಚುನ್ನಡಿ ಅಂಚಿನ ಸೀರೆಗೆ

ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0.

ಇದು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಥಳಕಿಯಾಗಿಯೂ, ನೋಟಕ್ಕೆ ನಯವಾಗಿಯೂ, ಬೆಲೆ ಸುಲಭವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಬಣ್ಣ ಹೋಗದು. ಸೀರೆಯ ಉದ್ದ ೧೮ ಮೊಳ. ಸುಂದರವಾದ ಸೆರಗು. ಒಂದನ್ನು ತರಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ. ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0.

ವಿಳಾಸ:— ವಿ. ಕೆ. ಪೆನ್ ಆ್ಯಂಡ್ ಕಂಪನಿ,

24, ವಿನಾಯಕಮೇಸ್ತ್ರಿ ಬೀದಿ, ಮದರಾಸ್.

✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱

☞ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ದಿವ್ಯ ಔಷಧಗಳು.

ಮೋಘರಾಜಚೂರ್ಣ— ಎಲ್ಲ ತರೀನಾತರದ ಮಲಬದ್ಧತೆಯ ಜುಲಾಬ ಮಾಡಿಸುವ ನಿಷ್ಪತ್ಯ ಚೂರ್ಣ.

ಕ್ರಯ— ಪುಡಿ (೧ಕ್ಕೆ ೧॥ ಆಣೆ) ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧—೨—೦.

ವಿರಬಾಲ ಸಂಜೀವನ ಮಾತ್ರಾ— ಈ ಮಾತ್ರೆಯು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಯಾವದೇತರದ ಉದರ ವ್ಯಾಧಿಯು ಬರಲಾರದು. ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ. ॥

ಖಾಸ ಶ್ವಾಸ ಗುಟಿಕಾ— ಯಾವದೇತರದ ಖಾಸಶ್ವಾಸ, ದಮ್ಮು, ಕೆಮ್ಮು ಇವುಗಳಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು.

ಕ್ರಯ— ೧ಕ್ಕೆ ೨ ಆಣೆ ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧। ರೂ.

ವ್ರಣಪಾಲಕ ಚೂರ್ಣ— ಯಾವದೇತರದ ವ್ರಣ ಹುಣ್ಣಿನಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ೮ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣ.

ಕ್ರಯ— ದೊಡ್ಡ ಪುಡಿ ೧ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦-೦.

ಪಿ. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ,

ಆರ್. ಎಸ್. ವೈದ್ಯ, ಗುರಜನಪೇಟ್ ಕುಮಟಾ.

ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತ! ಖಾತ್ರಿದಾಯಕ!! ಬಹುಮಾನಕಾರಕ!!

ಮುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷಧವು ಹಲ್ಲು ಕೆಳೆತ, ಹಲ್ಲು ನೋಯುವ, ಹಲ್ಲು ಅಲುಗಾಡುವ, ಹಲ್ಲೊಳಗಿಂದ ರಕ್ತವ ಕೀವು ಸುರಿಯುವ, ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ದುರ್ಗಂಧ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬಾಲಗ್ರಹ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ, ತಲೆಯ ಬೇನೆ, ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಚ್ಚೋಣ, ನಳಗುಳ, ಪ್ಲೇಗ, ಕಾಲರಾ, ಗುಂಟುಗಳಿಗೆ, ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ಕೆಳೆತ, ಬಾಳಂತಿಯರಿಗೆ ಸಂಜು ಮೂಡಿದರೆ, ಮ ೨೦ ಪ್ರಕಾರದ ಮೇಹರೋಗಕ್ಕೆ ಗುಣ.

ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕೆ ಫಕ್ತ ೦-೧೨-೦.

ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ.

ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಕ ಕಂಪನಿ,

ಕುಮಟಾ (ಎಸ್. ಕೆನರಾ.

ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಔಷಧವು

ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ. ೧೯೬೩ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ೨೫ ನೇ ಆಕ್ಟಿನಂತೆ ರಿಜಿಸ್ಟರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ

ಅರ್ಕಶಫಾ ಅಥವಾ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು.

ಈ ಅರ್ಕಶಫಾ ಎಂಬ ಔಷಧವು ಯಾವತ್ತು ರೋಗಕ್ಕೆ ಮಸವರಿಕೆಯಾಗಿ ತಾ. ೧೦-೮-೧೯೦೮ನೇ ಇಸ್ವಿಯಿಂದ ತಾ|| ೧-೯-೧೯೧೮ ನೇ ಇಸ್ವಿಯವರಿಗೆ ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು. ಮತ್ತು ಸನ್ ೧೯೧೮ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಅಕ್ಟೋಬರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಫ್ಲೂಯಂಜಾ ಜ್ವರಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು. ಇಂತು ಈವತ್ತಿನವರಿಗೆ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಕೂಡಿ ಮೂವತ್ತೊಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಔಷಧವು ಎಷ್ಟು ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಅದೆ ಇದು ಯಾವತ್ತರು ತಾವೇ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ತಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದು ತಮೇ ಎಂದು ಶಿವ ಸ್ವೀಕಾರಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ [illegible] ರೋಗಗಳು ಈ ಅರ್ಕಶಫಾದಿಂದಲೇ ಗುಣಹೊಂದಿದ [illegible] ಮತ್ತ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಆದ ಪ್ರಯೋಗ ಎಷ್ಟೋ, ಅನೇಕ ಸರಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು ಸಹ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅವು ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕಾಗದವು ಸಾಲದು. ಇಂಥ ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಈ ಔಷಧವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ರೋಗರಹಿತರಾಗುವರೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ರೋಗದ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಬೇರೆ ಡಾಕ್ಟರರ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯರ ಜರೂರು ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ ಮೇಲೆ ದುರ್ಲಕ್ಷ ಮಾಡದೆ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗವಾಡಿ ರೋಗನಿವಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ರೋಗದ ನಾಮಗಳು.

ಕ್ಷಯರೋಗ, ಹಡದರೋಗ, ಪಾಂಡುರೋಗ, ಗುಲ್ಮರೋಗ, ಮಲರೋಗ, ಮಹಾಮಾರಿ (ಕಾಲರಾ), ಪ್ಲೇಗು, ಚಳಿಜ್ವರ, ವಿಷಮಜ್ವರ, ಇನ್‌ಫ್ಲೂಯಂಜಾಜ್ವರ, ಅನೇಕಪ್ರಕಾರದಜ್ವರ, ಗಂಡಮಾಲೆ, ಕಿವಿಶೂಲೆ, ಮೂಗಿನೊಳಗಿನ ಪೀನಸಿ, ಕಾಲಿನ ರೋಗವು, ಕಣ್ಣಿನೊಳಗೆ ಹೂವು ಬೀಳೋಣ, ಮತ್ತು ಕಣ್ಣುನೋವು, ಕೆಮ್ಮು, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, ಅಜಗ್ಯ, ಇದ್ದಲಿಸಿ, ಅಜೀರ್ಣ. ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲಿ, ಮೈಶೂಲಿ, ಅರತಲೆಶೂಲಿ, ನಡಶೂಲಿ, ವಾತಶೂಲಿ, ರಕ್ತಜಡ್ಡು, ಗುಪ್ತವ್ಯಸನಬೇನೆ, ಹುರುಕುಕಜ್ಜಿ, ಗಜಿಕರ್ಣ, ಇಸಬು, ತದ್ದು, ಫೋಡುವ್ಯಾಕ್, ನಾರಹುಣ್ಣು, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಟ್ಟುಶೂಲಿ, ಹಡದನಂಜು, ಸಣ್ಣ ಕೂಸುಗಳ ಬಾಲಗ್ರಹ, ಆರವಿ. ಮುಟ್ಟುದೋಷ, ಹೊಟ್ಟೆ ದೊಡ್ಡದಾಗೋಣ, ಮೈ ಮೊರಬೀಳೋಣ, ಸಣ್ಣ ಕೂಸುಗಳಿಗೆ ವೈದ್ಯರಿಗೂ ಸಹ ತಿಳಿಯದೆ ಇದ್ದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳು ಖಾತ್ರಿಯಿಂದ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ ಕ್ರಯ ಅಮೌಲ್ಯ ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೂ ಧನವಂತರಿಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಾಲುತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡುರೂಪಾಯಿ. ನಮೂನ ಉರ್ದಿಕ್ಕೆ ಐದು ಆಣೆ ತೂಕದ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಆಣೆ. ವಿ. ಪಿ. ಖರ್ಚು ಬೇರೆ. ಒಂದು ಡಜನ್ ಬಾಟ್ಲಿಗಳನ್ನು ತೆಕ್ಕೊಂಡರೆ ನಾಲ್ಕು ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಕಮಿಶನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂಬತ್ತು ಆಣೆ ಖರ್ಚು ಬರುವದು. ಒಂದರಿಂದ ಹನ್ನೊಂದು ಬಾಟ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಕಮಿಶನ್ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಆರು ಆಣೆ ಖರ್ಚು ಬರುವದು. ಒಂದು ಕಾಲು ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿ ಮೂರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ಕಮಿಶನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಐದು ಆಣೆ ಬರುವದು. ನಮ್ಮ ಔಷಧವು ಪೋಟಿ ಹೊರಟರೆ ಪರತ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ವ ಕ್ಯಾಟಲಾಗು ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟ ತಿಕೀಟ ಬಗೆತ ಇಡದ ಹೊರತು ದೊರೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅನುಪಾನವ ತ್ರಿಕೆಯು ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಮುಸಲ್ಮಾನಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಪಸಂದಿ ಪ್ರಕಾರ ಬಾಟ್ಲಿಯ ಸೋಬತ ಸಿಗುವವು. ನಿಮ್ಮ ವಿಳಾಸ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮತ್ತು ಪೋಸ್ಟ ವಗೈರೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆಯುತಿರಬೇಕು.

ಎಚ್. ಎ. [illegible], ಸಂಪಾದಕ ಅರ್ಕಶಫಾ,

ಹೆಡ್ ಆಫೀಸು [illegible]ಪೂರ, ಬೆಳಗಾಂವ.

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1 ಮಹಾಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ಲೇಹ:— ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ, ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅಜೀರ್ಣ, ಎದೆನೋವು ಮಲಬದ್ಧತೆ ರೋಗಗಳ ಬಾಧೆಯಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಕೃತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ದೇಹಪುಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ ಗೊಳಿಸುವದು. 40 ಸಲ ಸೇವಿಸುವ ಲೇಹ, ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ 1-[illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ 4-12-0.

2. [illegible]:— (ಖಾತ್ರಿ ಗುಣ):— ಇನ್‌ಫ್ಲೂಯಂಜಾ, ನಿಮೋನಿಯಾ, ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, ದ್ವಿತೀಯ, ತೃತೀಯ, ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ. ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ 0-8-0.

3 ಬಾಲಗ್ರಹ ಗುಟಿಕೆ:— ಕೂಸು ವ ಮಕ್ಕಳ ಅಪಸ್ಮಾರಕ್ಕೆ ರಾಮಬಾಣ. ಬಾಟ್ಲಿ 1ರ ಕ್ರಯ 0-10-0

4. [illegible] ಗುಟಿಕೆ:... ಇದು ವಾಸಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ಔಷಧಿ. ಒಂದೇ ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ಕಫ, ಕಟ್ಟಿದ ಕೆಮ್ಮು ಇತ್ಯಾದಿ ಗುಣ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ. 0-10-0

5 [illegible].— ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರ, ಅಶ್ಮರಿ, ವ್ರಣ ಮೂತ್ರ ಹೋಗುವಾಗ್ಯೆ ಉರಿಯುವದನ್ನೂ ಕೀವನ್ನೂ ಕೂಡಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಪಥ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಖಂಡಿತ ಗುಣಕೊಡುವದು; ಕಠಿಣ ರೋಗಿಗೂ ಕೂಡಾ 2 ದಿವಸದೊಳಗ ಗುಣಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. 14 ದಿವಸದ ಔಷಧಿ. ಕ್ರಯ ರೂ. 2

6. ಅಶೋಕಾರಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ಮಾತ್ರೆ:— ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಜ್ವರ, ರಕ್ತ, ಪಿತ್ತ, ಅರುಚಿ, ಸೂತಕದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಿರಿಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಸೊಂಟನೋವು, ತಿಂಗಳಿಗೆ 2 ಸರ್ತಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ಹೆಂಗಸರ ರಕ್ತಸ್ರಾವ, ಬಿಳಿದು ಹೋಗುವದು ಇದೆಲ್ಲಾ ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಗರ್ಭಕೋಶವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. 1 ಬಾಟ್ಲಿ ಔಷದಕ್ಕೂ 1 ಬಾಟ್ಲಿ ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೂ 2-0-0.

ಎಮ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್ಸ್

ನೇಟಿವ್ ಡೊಕ್ಟರ್ಸ್ ರಥಬೀದಿ,

ಮಂಗಳೂರ ದ. ಕ.

ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರೆ, ಲೇಖನ ಮತ್ತು ಭಾಷಣ, ೦ ೧೨-೦, ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮತೀರ್ಥರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಣ ೦-೮-೦, ದಾ|| ಬ|| ಪಾರದ ಮಳೆಪ್ಪನವರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರ ೦-೧೨-೦, ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ೦-೮-೦, ಬುದ್ಧಿಯ ಮಾತು ೦-೪-೦, ಅಧುನಿಕ ಜೀವನ ೦-೪-೦, ಪತಿತೋದ್ಧಾರ, ೦-೪-೦.

ವಿಳಾಸ:— ಎಂ. ಎಂ. ಹರ್ಡೇಕರ.

ದಾವಣಗೇರಿ.

ಹೊಸ ಶೋಧ! ಒಂದ ಹೊಸ

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಪರತು.

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾ[illegible]

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕನ್ನು ಅನೇಕ [illegible]ಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಯೊ[illegible]ಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ವಾ[illegible]ಕ ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಮು[illegible]ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳ[illegible] ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ರಕ್ತ[illegible]ಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹುದಿನದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯ ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು. ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾ[illegible]ನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. ಉಷ್ಣದಿಂದದ[illegible]ವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗು[illegible]ಟಾಗಬೇಕೊ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂ[illegible]ಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ[illegible]ಗಳೂ ಬರುವವು. ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವ[illegible] ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ಯಾರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ[illegible]ರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ[illegible]ರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯ[illegible]ರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾ[illegible]ಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪ[illegible] ವಲೂ, ಗುಣ ಬರುವದು. ನಿದಾನ ಒಂದು ಸಾ[illegible]ದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ ೧೪ ತೊಲೆಯ[illegible]ಗೆ ರು. ೧ ೧೨ಆಣೆ. ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೪ ರು ೧೨ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೧೫ ರು. ಮೇಲೆ ೧ ಡಬ್ಬಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಅಥವಾ[illegible]ಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ—ವ್ಹಿ. ಆರ್. ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕ[illegible]

ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ. ಬೆಳ[illegible]

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು. ಯಾವತ್ತೆತರದ ಸಾರ್ವ[illegible] ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯೂ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂ[illegible]ಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರೆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜನ[illegible] ಪದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇವರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚ ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ. ಈ ವಿದ[illegible] ದೀಪಗಳು ತಾ, ಈ ದೀಪಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಎಂಬ[illegible] ತ್ರಯಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲಿ.

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ದರವಾರ ವಗೈ[illegible] ಶಿತಿ ಕೆಳಗಿನ ವತ್ತೆಗೆ ಮಕ್ತಾ ಸಿಕ್ಕಿ [illegible] ಬಹುದು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ ಕ್ಯಾನೆ[illegible]

ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ್ಯ ಕುಮ[illegible]

Printed and published by Krishnarao Keshav Shenvi, at his Star of Kanara Press, Kumta.

...ಇರಬೇಕೆಂದರು. ಅವರ ಇದು ಸರ್ವಥಾ ಸತ್ಯದೆ. ಮ. ಗಾಂಧಿಯವರೇ ಅವರ ಒಂದು ...ಯಿಂದಿನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ...ಬೇರೆ ದೇಶದ ಬಣ್ಣಗಳಿದ್ದ ಸೀರೆಯ ತುಂಡು ...ತೋರಿಸಿದರು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವೂ ...ಕಟ್ಟು ತಡೆಯುವಂಥಾದ್ದೂ, ಉಚ್ಚ ...ಬಣ್ಣದ್ದೂ ಎಂತ ಸಪ್ರಮಾಣ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಸಿ ...ದರು. ಈ ಅಂಧಭಕ್ತರು ಒಂದುವೇಳೆಯಾ ...ಮುಂಬಯಿ, ಪುಣೆ, ಗುಜರಾಥ, ಅಹಮ್ಮದಾಬಾದ ...ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿರುವ "ದಿ ಸ್ವದೇಶಿ ಸ್ಟೋರ್ಸ," "ದಿ ಬಾಂಬೇ ಸ್ಟೋರ್ಸ, ...ಫ ಸ್ಟೋರ್ಸ" ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಸ್ವದೇಶಿ...ಸಿನ ದೊಡ್ಡ ಭವ್ಯವಾದ ದುಕಾನುಗಳ ...ವುಗಳೊಳಗಿನ ಪ್ರತಿ ಸಾಮಾನನ್ನೂ, ನೋಡಿ ...ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಅವರು ತಾವೇ ತಮ್ಮ ಅ...ಭವ ಆಗದೇ ತಪ್ಪಾಗಿತ್ತು ಎಂತ ಮನಗಂ...ಡರು. ಒಂದುವೇಳೆ ಶಕ್ಯ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಈ ...(stores) ಗಳಿಂದ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ, ಪುರ...ವೆ ಹೆಂಗಸರ ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಯ ಸಾಮಾನು...ಗಳಲ್ಲದೆ ದಿನಾಲು ಬೇಕಾಗುವ ಇತರ ಅನೇಕ ...ಗಳನ್ನೂ, ತರಿಸಿ, ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಅನುಭವ ತ...ಗೆ ನೋಡಿದ್ದಲ್ಲಿ, "ಈ ಸಾಮಾನುಗಳು ...ಯಿಂದಾದವರೂ ಪರದೇಶಿ ಮಾಲಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿರದೆ, ಸಮಾನ, ಯಾಕೆ, ಉಚ್ಚ ತರದ್ದು ಎಂತ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಪೂರ್ವಕದಿಂದ ಹೇಳದಿರರು. ಈಗ ...ವರ್ಗಗಳ ಜಾಗಾಯಿತು (ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುದ್ರೆಯ) ಅತ್ಯಂತ 'ಸ್ವದೇಶಿ' 'ಸ್ವದೇಶಿ' ಎಂತ ಉಚ್ಚಾರ...ವಾದ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಲೇಕ್ಚರಗಳಲ್ಲಿ ...ಕೇಳಬರುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವು ಶಹರುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಟೋರ್ಸ ...ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ. ಆದರೂ ಇವುಗಳಿಗೆ ...ಜನ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ. ...ಕ್ಕಿಲ್ಲ ಒಂದು ಅಗದೀ ಸುಲಭ ಉಪಾಯ ...ಇದಕ್ಕೆ ಆ ಮಾತ್ರೆಯ ಇತರ ಅಂಗಗಳಿಗೆ ...ಹೆಚ್ಚು ತ್ರಾಸ ಬೇಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಬರೇ ...ಧೈರ್ಯದ ಬಲದಿಂದ, ಕೃತಿ ಮಾಡಿ ತೋರಿ...ಸಿ. ...ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬಹಳೇ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರ...ಮಾಣದ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ತರ್ರಿ. ನೂಲುವ ಸಾಧ...ತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ-ಶ್ರೀಮಂ...ತರಿಗೂ ಬಡವರ—ಕೂಡ, ತರತರದ ನೂಲು ತೆ...ಗೆಯಲು ಶ್ರೀಮಂತರೇ, ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ...ಲ್ಲದೆ ಸಹಕಾರಿತ್ವದಮೇಲೆ, ಕಾರಖಾನೆ, ಕಂಪನಿ...ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಿರಿ. ನೀವೇ ಬೇಕಾದರೆ, ಹೆಚ್ಚು (shares) ತಕ್ಕೊಂಡು, ನಿಮ್ಮ ವಿಪುಲ ಧನ...ವನ್ನು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ, "ಒಂದು ಗುಂಡಿ ಎರಡು ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಂತೆ" ಇತರ ...ಡಿರಿ. ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವದೇಶಿ ಸಾಮಾನುಗಳ ದುಕಾ...ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಮುಂಬಯಿ ಮ...ತರ ದೇಶಗಳೊಳಗಿನ ಸಾಮಾನು ತರಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ. ಕಾರಖಾನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆ...ದು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪನ್ನಪಡೆದ್ದು. ಇವುಗಳಿಂದ ...ಸ್ಟೋರ ಜನರು—ಕ...ಯವಂಥವ...ರು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಇಂಗ್ಲಂಡ, ಜಪಾನ, ...ಅಮೆರಿಕಾ ಮುಂತಾದ ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ಪರಸಾಲ...ವ ಕೋಟ್ಯಾವಧಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಈ ದೇಶ...ದಲ್ಲಿಯೆ ಸಿಗಲಿ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಅವು ಉಳಿ...ಯಲಿ, ಸಾವಿರಾರು ಜನರು-ಅನ್ನ ವಸ್ತ್ರಾದಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಬಳಲುವ ಜನರು—ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹಾಡಿ ಹರಿಸ್ಯಾರು. ದೇಶವು ಸಮೃದ್ಧವಾಗುವದು. ನೀವೂ ಹೆಚ್ಚು ಧನ ಸಂಪತ್ತುಳ್ಳವರಾಗುವಿರಿ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಧಂದೆಯವರಾದ ವಕೀಲ ಮಹಾಶಯರೇ, ನೀವೇ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ದೇಶಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೀಳಲಿಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರು. ಈ ಸ್ವದೇಶಿ ವ್ರತವನ್ನು ಧಾರಾಳ ಧರಿಸುವದಿಲ್ಲ! ಅನೇಕ ಲೇಕ್ಚರಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವದೇಶಿಯ ಅಭಿರುಚಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿರಿ. ಪರದೇಶದ ಮಾಲಿನಿಂದ ಅವರನ್ನು (ನಿಮ್ಮಂತೆ) ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಾವೃತ್ತ ಮಾಡಿರಿ. ಸ್ವಕೃತಿಯಿಂದಲೇ ಇತರರಿಗೆ ಸ್ವದೇಶಿಯ 'ಕಿತ್ತೆ' ಹಾಕಿಕೊಡಿರಿ. ಅಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯೆಯ, ಸ್ವತಂತ್ರತಾ ಪ್ರಿಯತೆಯ ಸಾಫಲ್ಯವಾಗುವದು. ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ, ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯರಿಗೂ, ಹುಡುಗಿಯರಿಗೂ ಸಕ್ರಿಯ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಉಪದೇಶಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಿಯಶಃ, ಹೆಂಗಸರು ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಮನೋಹರ ಕಸೂತಿ ತೆಗೆಯುವ ಮತ್ತು ಇತರ ಶೃಂಗಾರಿಕೆಯ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಪುರುಷರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ನಿಸರ್ಗತಃ ಅಭಿರುಚಿಯುಳ್ಳವರು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ಅವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವದೇನಂದರೆ, ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಿದ್ದರೆ, ಕಾದಂಬರಿ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವಾಗುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಶಿಕ್ಷಿತರಿದ್ದರಂತೂ ಆಯಿತು.. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ, ಇಲ್ಲವಿದ್ದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕಿತ್ತುವದೆ, ನಾನಾ ತರದ ಹರಟೆ ಬಡೆಯುತ್ತ, ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯುತ್ತಿರುವದಲ್ಲದೆ, ಬೇರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ನನಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರೆ, ಹಾಡ್ಯಾರು? ಯಾಕಂದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಯಾರು ಕಲಿಸಿದ್ದಾರೆ? ಆದ್ದರಿಂದ, ಭಗಿನಿಯರೇ, ನೀವು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಹೊತ್ತನ್ನ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಮೇಲಿನ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆಯದೆ, ದಿನಾಲು ನೂಲು ತೆಗೆಯುವದರಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಗಂಡಂದಿರಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆ, ತಂದೆಯವರಿಗೆ ನಿಮಗೆ ನೂಲು ತೆಗೆಯುವ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿರಿ. ನೀವು ಈ ಮೊದಲೇ ಅನೇಕ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪದವಿ ಧರಿಸಿದ ಹೆಂಗಸರೂ, ಅನೇಕ ಪ್ರಮುಖ ವಕೀಲರ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಹೆಂಡಂದಿರೂ, ಈ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂತ ಓದಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದವಾಗಿರುವದೇನೋ? ಎಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಹೊತ್ತೇ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೋತ್ಕರ್ಷದ ವ್ರತವನ್ನು ಧರಿಸಿರಿ.

ಬಂಧುಗಳೇ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ವರ್ಗಗಳಿವೆ. ಅವರು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರೇ, ಹೀಗೆ ಯಾಕೆ ಹಿಂದೆಹಿಂದೆ ಹೋಗುತ್ತೀರಿ? ದೇಶಕಾರ್ಯವೆಂದರೆ, ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿತವರಿಗೇ ಮಾರಿಬಿಟ್ಟದ್ದಾರೆಂತ ತಿಳಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೋ? ಛೇ, ಛೇ, ನೀವೂ ಅದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಿದ್ದೀರಿ. ಹಿಂಜರಿಯಬೇಡಿರಿ, ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಬನ್ನಿರಿ! ಶಾಬಾಸ! ನೀವೂ ಸ್ವದೇಶೀ ಮ್ಹಾಲಿನ ಹೊರ್ತು ಬೇರೆ ಯಾವದನ್ನು ತರಬಾರದು. ನೀವು ಒಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ವಿಲಾಯತಿ ಸಾಮಾನು ತರದಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮಂತೆಯೇ ಇತರ ಸ್ಥಳದ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಸಾಮಾನು ತರುವದನ್ನು ಬಂದ ಮಾಡಿದರೆ, 'ಇಲಿಗೆ ಕೋಡೆದರೆ, ಗಣಪತಿಗೆ ಪೆಟ್ಟು ತಾಗುತ್ತದೆಂಬಂತೆ,' ಆ ಸಾಮಾನು ತಯಾರ ಮಾಡುವ ಕಾರಖಾನೆಯ ಒಡೆಯರು ತಮ್ಮ ದೂರನ್ನು ಅವರ ಸರಕಾರದ ಮುಂದಿಡುವರು. ಯಾಕಂದರೆ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು, ಅವರ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ಸಾಮಾನು ಖರೀದಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ಬಂದ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರು ಉಪವಾಸ ಸಾಯಬೇಕಾಗುವದು, ಸರಕಾರವು ಹೀಗಾಗುವದರ ಕಾರಣ ನೋಡುವದು. ಆಗ ಅವರಿಗೆ 'ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ದೆಶೆಯಿಂದ ಹಿಂದೀ ಜನರು ಈ ಅಘೋರಿಯ ಉಪಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು' ಎಂತ ನಮಗೆ ಒಮ್ಮೆಗಲೇ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಕೊಡುವ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡುವರು. ಯಾಕಂದರೆ ನಮಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಗೇ ಹಾನಿಯಾಗುವದು, ಲುಕ್ಸಾನಿ ಆಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ, ನೀವು ಈ ಹೊತ್ತಿನಿಂದಲೇ,

ಪರದೇಶಿ (ವಿಶೇಷತಃ ವಿಲಾಯತಿ) ಮ್ಹಾಲಿನಮೇಲೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರಹಾಕಿರಿ.

ಹಿಡಬೇಡಿರಿ. ಮನೋಧೈರ್ಯದ ಮ ಆತ್ಮಬಲದ ಮೇಲೆ ಮುಂದೆ ಸರಿಯಿರಿ, ಮತ್ತು ಸ್ವದೇಶೀ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿರಿ. ವಿದ್ಯಾವಂತರು ನಿಮಗೆ ಸರ್ವಥಾ ಸಹಾಯವನ್ನೀಯಲಿಕ್ಕೆ ಉದ್ಯುಕ್ತರಾದಾಗ, ಇತರ ಜನರು ಅವರ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಸ್ವದೇಶೀ ಮ್ಹಾಲನ್ನೇ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿರಲು, ಇಲ್ಲವೆ ಬರುವವರಿದ್ದಾಗ, ನೀವು ಮಾತ್ರ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುವಿರೇನು? ಒಂದು ವೇಳೆ ನಿಮಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ ಲುಕ್ಸಾನಿಯಾದರೂ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿರಿ, ಮತ್ತು ದೇಶೀ ಭಕ್ತರಾಗಿರಿ. ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗವು ಪ್ರತಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನಿಂದಲೇ, ಸ್ವದೇಶೀ ಮ್ಹಾಲಿನ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಾಗಿರಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಬಂಧುಭಗಿನಿಯರೇ, ನೀವೇ ಭಾವಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆಧಾರಸ್ತಂಭಗಳು. ನಿಮ್ಮಮೇಲೆಯೇ ರಾಷ್ಟ್ರೋನ್ನತಿಯು ಅವಲಂಬಿಸಿಯದೆ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ—ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿ—ಈಗಲೇ ಅನೇಕ ತರದ ರಾಷ್ಟ್ರೋನ್ನತಿಯ ಅಂಕುರಗಳು ಒಂದಿದ್ದಾವೆ. ಇದು ನಿಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣದ ಫಲವೇ. ಈ ಅಂಕುರಗಳು ಬಾಡದಂತೆ, ಕೊಳೆಯದಂತೆ, ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿರಿ. 'ಕಟ್ಟಾ' ಸ್ವದೇಶಿ ಭಕ್ತರಾಗಿರಿ. ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು—ಕಾಗದ, ಮಸಿ, ಪೆನ್ಸಿಲ, ರಬ್ಬರ, ಶಾಟು, ಕೋಡೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ—ಸ್ವದೇಶದಲ್ಲೇ ಮಾಡಿದ್ದವುಗಳನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ನಿರ್ಧಾರ ಈ ನಿಮಿಷದಿಂದಲೇ (ಮೊದಲೇ ಮಾಡಲಿಲ್ಲದರೆ) ಮಾಡಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮೊಳಗೇ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು, ಮೇಲಿನ ಸಾಮಾನು ತರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರಿ. ಇದೇನು ರಾಜದ್ರೋಹೀ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೋದ್ಧಾರವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ನೀವು ಬೇಕಾದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಕೇಳಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅವರು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ತಮ್ಮಿಂದಾದಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆನಂದದಿಂದ ಸಹಾಯಮಾಡದಿರರು. ನೀವು ಸಾಲಂಕ ವೃತ್ತಿಯುವರಾಗುವದು ಬೇಡ. ನಿಮ್ಮ ಆತುರತೆ ನೋಡಿ, (ಅವರು ಮೊದಲೇ ಸ್ವದೇಶೀ ಭಕ್ತರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ,) ಈಗ ಅವರು ನಿಮಗೆ ಯೋಗ್ಯ ದಾರಿ ತೋರಿಸುವರು. ಅದರಂತೆಯೇ ನಡೆದಲ್ಲಿ, ನೀವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸ್ವದೇಶೀ ಭಕ್ತರಾಗಿ, ಮುಂದೆ ಇದೇ ತರದ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರೋತ್ತೇಜಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿ, ಇತರರಿಗೆ ದೀಪಸ್ತಂಭ (Beacon lights) ಗಳಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೆಯೇ "यद्यदाचरति श्रेष्ठः तत्तदेवेतरो जनः।" ಎಂಬಂತೆ ಅನೇಕರು ನಿಮ್ಮ

ವಾಚಕಮಹಾಶಯರೇ,

ಇದು ಐದನೇ ವರ್ಷದ ಮೊದಲನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಾಗಿರುವದು. ಇಷ್ಟೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮಿಂದ ನೆರವೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಗೊಟ್ಟು ಜನರೆಲ್ಲ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆಗೆ ಪೂರ್ಣ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದ ನಮಗೆ ... ಎಲ್ಲ ಚಂದಾದಾರರು ತಮ್ಮ ... ವನ್ನು ಸಿತುವರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ... ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನೂ ... ರಾಗಿ ... [illegible]

ಇನ್ನು ಈ ತುಟ್ಟಿ ... [illegible]

[illegible]

[illegible] ... ಕನ್ನಡ ... ನೋಂದ ... ತಮ್ಮ ... ಚಿಪ್ಪ ... ಸಹಿತ ... ಚಂದಾ ... ಗಳನ್ನು ... ಪತ್ರ ... [illegible]

[ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ]

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಖು ೧೪ ಮಾಹೆ ಅಕ್ಟೋಬರ ... [illegible]

ಐದನೇ ವರುಷ

यच्छ्रेयः स्यान्निश्चितं ब्रूहि तन्मे ।
शिष्यस्तेऽहं शाधि मां त्वां प्रपन्नम् ॥ भ. गीता

ಜಗದೀಶನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಶ್ರೀ ಶಾರದಾ ದೇವಿಯ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಕಾನಡಾವೃತ್ತವು ನಾಲ್ಕು ವರುಷ ಲೋಕಪಕ್ಷದ ಹೋರಾಟವನ್ನು, ಯಥಾಮತಿ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ನಡಿಸುತ್ತ ನಡಿಸುತ್ತ ಇಂದಿಗೆ ಐದನೇ ವರುಷದೊಳಗೆ ಕಾಲಿಡದೆ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗ ಸ್ವತಂತ್ರ ಲೋಕಮತದ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತಾನು ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕೊಂಡುತ್ತಿದ್ದ ಲೋಕಹಿತಸಿಗೆ, ನಮ್ಮ ಈ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಿಚಾರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಕಾನಡಿಗರಿಗೂ ಇತರ ಬಾಂಧವರ ಸಂಗಡಲೇ ಪ್ರಗತಿಯ ದಾರಿಯಿಂದ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಧ್ಯೇಯಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವರೆ. ನಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದಷ್ಟು ದೇಶಸೇವೆಯನ್ನು ದೇಶವಾಸಿಗ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು, ವೃತ್ತವ್ಯವಸಾಯದ ಈ ಸಾಹಸವನ್ನು ನಾವು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದೆವು ನಮ್ಮ ಸೇವೆಯ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾವು ನೆರವೇರಿಸತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇವೆಂಬ ಹೇಳುವದು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವಲ್ಲ, ಪರಮಾತ್ಮನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಕ್ರಮದ ... ಇಂದ ಸಾಹಸದ ಕಾರ್ಯದೊಳಗೆ ಸಹಜಕ ... ಎದುರಾಗದ ... ಗಂಡಾಂತರಗಳನ್ನು ... ಐದನೇ ವರುಷ ಕ ... ದಿವಸವು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ವಿಸ್ಮೃತ ಮಾಡಿಕ ವರ್ಗದ ಅಕ್ರಮದ ತೆಗೆ ಮಾತ್ರ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ... ಉಪಕಾರ ... ಸೇವೆಯನ್ನು, ಮುಕ್ತಿಸ್ಯ ಉಲ್ಲಸದಿಂದ ಧರದಿಂದ ಸಾಗಿಸಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಅಕ್ರಮದ ... ದನ್ನು ನಿರಂತರ ಅರ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು, ಜಗದೀಶನು ನಮಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲೆಂದು, ಭಕ್ತಿಪುರಸ್ಸರವಾಗಿ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡಿ ಬೇಡುವೆವು.

ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ವರುಷಗಳೆಂದರೆ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸದೊಳಗೆ ಅತಿ ಮಹತ್ವದ ಕಾಲವಾಗಿರುವದು. ಈ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಪ್ರಜಾಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೋರಾಟವು ಎಷ್ಟು ಭರದಿಂದ ಸಾಗಿತು, ಲೋಕಶಾಹಿಯು ಎಷ್ಟು ಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕಾಯಿತು, ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಗತಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ, ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ, ಧೃಢನಿಶ್ಚಯದಿಂದ, ಯಾವದೇ ಮೋಹಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗದೆ, ಎಷ್ಟು ಮುಂದರಿಯಲಿಕ್ಕಾಯಿತು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಇಂದಿನ ಸಣ್ಣ ಲೇಖದೊಳಗೆ ವಿವರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಲೋಕಮತದ ಶಕ್ತಿಯು ಪರೇರುತ್ತ ನಡೆದದೆಂಬುದೇ, ತೀರ ಆಶಾಜನಕ ಲಕ್ಷಣವು. ನಿನ್ನೆ ಮುಗಿದ ಒಂದೇ ವರುಷದೊಳಗಿನ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವನ್ನು ನೋಡಿರಿ! ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಆಶಾವಾದಿತನದ ಸತ್ಯತೆಯು ನಿಮಗೆ ತೋರುವದು. ಬ್ರಿಟಿಷ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ನಾವು ಯಾರು? ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳೇನಿವೆ? ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಭೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು? ನಮಗೆಷ್ಟು ಹಕ್ಕುಗಳಿರಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುವದು. ನಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಂದಾಗಬೇಕೋ ಹ್ಯಾಗೆ? ಅದನ್ನು ನಾವೇ ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕೋ ಹ್ಯಾಗೆ? ಇವೆಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಲೋಕಪಕ್ಷವು ಇಂದಿಗೆ ಮಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಷ್ಟು, ಮುಂಚೆ ಎಂದೂ ದುಡಿದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರಕಾರ್ಯವು ಮಹಾಸಾಗರದಂತಿರುವಾಗ, ಅದರೊಳಗಿನ ಒಂದು ಬಿಂದುವಿನಷ್ಟು ಕಾರ್ಯವು ಕಾನಡಾವೃತ್ತದಂಥ ಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ, ಕರ್ತವ್ಯದ ಪಾಲವನ್ನು ಏನೂ ತೀರಿಸದಿದ್ದರೂ ಅದರ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಅರಿವು ನಮಗೆ ಉಂಟಾಗಿದೆಂದು ನಾವು ತೋರಿಸಿದಂತಾಗುವದಲ್ಲವೇ? ನಾವು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದ ಅರಿವು ನಮಗಾಗಿದೆಂದು, ಕೃತಿಯಿಂದ ತೋರಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಿಯ ವಾಚಕ ಬಾಂಧವರು ಒಪ್ಪಿದರೆ, ಅದೊಂದೇ ನಮಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ದೊಡ್ಡ ಲಾಭವೆಂದು ನಾವು ಅಭಿಮಾನಪೂರ್ವಕ ಎಣಿಸುವೆವು. ೪॥ ಲಕ್ಷ ಪ್ರಜೆಗಳೊಳಗಿನ ೬೦೦೦ ಮತದಾರರೊಳಗೆ ಒಂದೆರಡು ಸಾವಿರರಿಗಲ್ಲ, ಹತ್ತಿಪತ್ತು ಮಂದಿಗಾದರೂ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದ ಅರಿವು ವೃತ್ತದ ವಾಚನದಿಂದುಂಟಾದರೆ, ಅದೇ ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ಕಿರಾರಸು ಪತ್ರವೆಂದು, ನಾವು ತಿಳಿಯುವೆವು. ಇಂಥ ಶಿಫಾರಸುಪತ್ರವು ನಮಗೆ ದೊರೆದದೆಂದು ನಮ್ಮ ವಾಚಕರು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಬರೆದ ಪತ್ರಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಅಭ್ಯಾಸಿಸಿದರೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವೆವು. ತಮ್ಮ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕರ್ತವ್ಯದಿಂದ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತನದ ಆಚರಣೆಯಿಂದ ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನದ ಚರಿತ್ರದಿಂದ, ಇಂಥ

ತಿಪಾರಸುಪತ್ರವನ್ನು ಅವರು ನಮಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ನಮ್ರತೆ, ಪ್ರೇಮಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಅದನ್ನು ನಾವು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಲ್ಲೆವು. ಬೇರೆ ವಿಧದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳ ಹೊರೆಯು ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗೆ ಸಾಲುವಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಏನೊಂದು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು, ೬ ವರ್ಷಗಳ ಮೊದಲೇ ಹೊರಟ್ಟ ಸರಕಾರೀ ಗುಪ್ತ ಹುಕುಮು, ಸರಕಾರೀ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾದಿ ಪತ್ರವೆಂದು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಗೌರವದ ಅಚ್ಚು, ಪ್ರೆಸ್ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಕೊಟ್ಟ ಇಶಾರೆ, ನಂತರ, ಅದೇ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಕೊಟ್ಟ ಜಾಮೀನಕಿಯ ಹುಕುಮು, ಇಂಥ ಹಳೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು ನಮ್ಮ ಸಾಕೀಟಿನಲ್ಲಿ, ರದ್ದಾದರೂ, ಇದ್ದೇ ಇರುವವು. ಇಂಥ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಫಲದಾಯಕ ಪ್ರತಿಫಲದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯೇ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿರುವದು. ಅದನ್ನೇ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಿ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ನಾವು ಬಿನ್ನಯಿಸುವೆವು.

ಇನ್ನು ಹೊಸ ವರುಷದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಾಚಕ ಬಾಂಧವರ, ಲೇಖಕ ಗೆಳೆಯರ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯವನ್ನೂ, ಅವರ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನೂ, ಜಗನ್ನಾಥನ ಕೂಡ ಕರಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡುವೆವು. ಹೊಸ ವರುಷವು ನಮ್ಮ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ, ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಫಲದಾಯಕ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಯಸ್ಸಾಧಕವಾಗುವದೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ತಳಮಳವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ 'ಯಚ್ಛ್ರೇಯಸ್ಸ್ಯಾನ್ನಿಶ್ಚಿತಂ ಬ್ರೂಹಿ ತನ್ಮೇ' ಎಂಬ ಭಗವಂತನ ಪಾದಂಗಳಿಗೆ ಎರಗಿ, ನಾವು ಬೇಡುತ್ತಿರುವೆವು. ಇಂಥ ವೇಳೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನತೆಗಾದರೂ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದ ಹೊರೆಯು ಅರಿವಾಗಲೆಂದು, ಕೈ. ಲೋ. ತಿಲಕರ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ, ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಅಸಂದಕರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸುವೆವು.

“ಈಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಕಾರ್ಯವು ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ, ಕಠಿಣವಾದ್ದಾಗಿಯೂ ಇರುವದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ, ನನ್ನಿಂದ ಎಣಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದ ಧೈರ್ಯದಿಂದಲೂ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದಲೂ ದುಡಿಯಿರಿ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾಳೆ ಮಾಡೋಣವೆಂದು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶಮಾತೆಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬರನ್ನೂ 'ಏಳಿರಿ, ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರಿರಿ.' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿರುವಳು. ಆಕೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಆಕೆಯ ಕೂಗನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುವರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ದೇಶಮಾತೆಯ ಕರೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಭೇದಭಾವಗಳನ್ನು ಮರೆತು, ನೀವೆಲ್ಲರೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧ್ಯೇಯದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿರಿ. ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಈರ್ಷೆ, ಭಯಗಳಿಗೆ ಇನ್ನು ಇಂಬುಗೊಡಬೇಡಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಪರಿಶ್ರಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಫಲವನ್ನು ದೇವರು ಕೊಟ್ಟೇ ಕೊಡುವನು. ನಾವಲ್ಲಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಾದರೂ, ಅದನ್ನು ಉಪಭೋಗಿಸುವರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ.' ತದಾಸ್ತು.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

ಶ್ರೀಯುತ ವೆಂಕಟರಾವ ವಾಘರವರು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಕೌನಸಿಲದ ಉಮೇದವಾರರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವದೇ ವಿಧದಿಂದ ಸಿದ್ಧರಿಲ್ಲೆಂದು ವಾಚಕರು ಇಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಮನಗಂಡಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಸ್ವತಂತ್ರ ಮತವಾದಿಗಳಿದ್ದರೂ, ಯಾವದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರೆಂದು ಅವರು ಮುಂದೆ ಬರದಿದ್ದರೂ, ಅವರು ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಪಾತ್ರರಿದ್ದರು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಹಾಯಕ ಮತದಾರರಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರವೇ ಮನಗಾಣಿಸುವದು. ಅದರೊಳಗಿನ ಅವರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನದ ಮತ್ತು ಮುತ್ಸದ್ದಿತನದ ವಿಚಾರಗಳಿಗಾಗಿ "ಕ್ರಾನಿಕಲ್" ಪತ್ರಿಕೆಯು ಅವರನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದು, ಅಂಥ ಮನ್ನಣೆಗೆ ಅವರು ತೀರ ಪಾತ್ರರಿದ್ದಾರೆಂದು ನಮ್ಮದೂ ಮತವು. ಇನ್ನು ಮತದಾರರು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಬಹುಜನ ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವದರಿಂದ, ಅವರು ಪೆನಶನಿಗೆ ಹೋಗುವ ಹತ್ತೆಂಟು ದಿವಸಗಳ ಮುಂಚೆ, ಉಮೇದವಾರರಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ, ಸರಕಾರವು ಅವರಿಗೆ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ಕೊಡದಿದ್ದದ್ದು ಒಂದೇ ಪರಿಣಾಮದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಮತದಾರರಿಗೆ ಸರಕಾರದ ನಕಾರದಿಂದ ಸುಖವೂ, ದುಃಖವೂ, ಯಾವದೂ ಉಂಟಾಗದು. ಆದರೆ ಉಮೇದವಾರಿಯ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸಾದರಪಡಿಸಬೇಕಾದ ೧೩ ನೇ ತಾರೀಖಿಗೇನೇ ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬಿಡಿರೆಂದು ಬೇಡಿದ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸಹ, ಸರಕಾರವು ಮಾನ್ಯಮಾಡದಿದ್ದದ್ದು ಸ್ವತಂತ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆಂದಲ್ಲದೆ ಹೇಳಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಭೀಮರಾವ ಚಿತ್ರಗಾರರಂಥ ಪಾತ್ರರಾದ ಉಮೇದವಾರರೂ, ಶ್ರೀ ವಾಘರವರ ಉಮೇದವಾರಿಯನ್ನೇ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿ ಮುಂದೆ ಬರದಿದ್ದರೆ, ಸರಕಾರದ ಈ ನಕಾರದಿಂದ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮತದಾರರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ನಿರಾಶೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ತೀರ ಪಾತ್ರರಾದ ಉಮೇದವಾರನನ್ನು ಆರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮತದಾರರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಕರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ಎಂಬುದು ಊಹಿಸಿದರೆ ತಿಳಿಯುವದು. ಇನ್ನು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಇಂಥ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ನಿವಾರಿಸಿದೆಂಬ ಮಾತು ಬೇರೆ. ಇನ್ನು ಗೋಮಾಜಿಯಾಗಲಿ, ಸೋಮಾಜಿಯಾಗಲಿ, ಉಮೇದವಾರರಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಮತದಾರರಿಗೆ ಕಾಳಜಿಯೇನಿಲ್ಲ. ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಸಭೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಲೋಕಮತದ ದ್ರೋಹವನ್ನು ಮಾಡುವವರಿಗೆ, ಜನರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೆಂದು ಎಂದೂ ತಿಳಿಯರು. ಅಂಥವರು ಆತ್ಮಗೌರವದ ಸ್ವಾರ್ಥಬುದ್ಧಿಯ ಧುರೀಣರೆಂದು ಬೇಕಾದರೆ, ಅವಿಶ್ವಾಸದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನೋಡುತ್ತಿರುವರು. ಲೋಕಮತದ ಶಕ್ತಿಯೇ ಬಲಿಯಲಿ ಎಂದು ಇಂಥ ಧುರೀಣರು ಮನಗಾಣಲಿರರು.

---

೩. ಇಲೆಕ್ಷನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಿಶ್ಚಿತ ಧೋರಣವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವರೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಮತದಾರರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಭೆಗೂಡಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮತದಾರರು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನೇ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿರುವರು. ಕಾರವಾರ, ಅಂಕೋಲಾ, ಹೊನ್ನಾವರ, ಶಿರ್ಶಿ, ಮುಂತಾದ ಮುಖ್ಯಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನ ಠರಾವನ್ನೇ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿ, ಭಾವೀ ಉಮೇದವಾರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮತದಾರರು, ತಿಳಿಸಿರುವರೆಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಐಕ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಜಾಗೃತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಇದು ನಮಗೆ ಹಿತಾವಹವಲ್ಲೆಂದು, ಭೂಷಣಾವಹವಲ್ಲೆಂದು, ಯಾರು ಹೇಳುವರು.' ಲೋಕಮತಕ್ಕೆ ಕಠಿಣತರವಾದ ವ್ಯಾಯಾಮವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆತ್ಮಸಂಯಮನ, ಆತ್ಮಾನುಶಾಸನೆಗಳಂಥ ಸತ್ಪ್ರಯೋಗ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಕಲಿಸಿ, ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ "*Attention*" ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ, ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಲೆಯೊಳಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ದಿಟ್ಟರಾಗಿ, ಸ್ತಬ್ಧರಾಗಿ, ಒಂದೇ ಅಂಕೆಯ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿಯು ಗುರಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ, ಒಂದು ವಿಧದ ಕವಾಯತನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಗಳ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಮರ್ಮವದೆ. ವ್ಯಾಯಾಮದಿಂದ ಶಾರೀರಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವಂತೆ, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಿಂದ ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಂದು, ಅವರೇ ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು. ನಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಕೊರತೆಯು ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಕ್ಷೀಣತೆಯಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನಷ್ಟು ಪ್ರಾಪ್ತಪಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಕೊರತೆಗಳು, ಎಲ್ಲ ದುಃಖಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಲಯವಾಗುವವು. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ವ್ಯಾಯಾಮದ ಒಂದು ವಿಧವು. ಇಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಲೆಯೊಳಗೆ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೂ ಸೇರಿತೆಂದು ನಾವು ಸಾಭಿಮಾನ ಹೇಳುವೆವು. ಮತ್ತು ಅಲ್ಪ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವಷ್ಟರೊಳಗೆ ಕೌನಸಿಲದ ಮೆಂಬರರನ್ನು ನಾವು ಆರಿಸುವದೇ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವಷ್ಟು ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿಯು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಹತ್ತಿದೆಂದು, ನಮಗೆ ಲೋಕಮತದ ಒಲವು ದಿನೇ ದಿನೇ ಆಭಾಸಿಸುತ್ತದೆಂದು ಸಕೌತುಕ ತಿಳಿಸುವೆವು.

---

೪. ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಹೊಸ ಧೋರಣವನ್ನು ಜಾಹೀರಪಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ, ಸರಕಾರವು ಒಂದು ಜಾಹೀರನಾಮೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆಂದು ಜನರು ಅರಿತಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಬೇಸಾಯಗಾರರು ಬೇಡುವ ಜಂಗಲ ಹಕ್ಕುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಸರಕಾರವು ಇನ್ನಾದರೂ ಮನಗಂಡಿದೆಂಬುದು ಸುದೈವವೇ ಸರಿ. ಇನ್ನು ಈ ವಿಷಯವು ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಇಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಕವದೆ, ಮತ್ತು ಸರಕಾರವು ಈ ವಿಷಯ ಮಾತಾಡುವಾಗ, ಮತ್ತು ಬರೆಯುವಾಗ, ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಬ್ದವನ್ನು ಇಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೀತಿಯಿಂದ ನಮಗೆ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ— ಅವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಸ್ತೃತ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ ಹೊರತು, ವಿಷಯದ ಪೂರ್ತಿಯಾಗದು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೇಳುವದಿಷ್ಟೇ. ಶಿರ್ಶಿಯ ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ರೆಪ್ಪಿನ್ನು ಖಾತೆಗೆ ಸೇರಿಸಿ, ಪತ್ತೆರದು

ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಮುಂಡನರ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಬೆಳಿಸಿ, ಕುಮ ರಿಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ತೋಟಿಸಿಕೊಳ್ಳ ದಾ ರಿಯ ಅಚೆ ಈಚೆಗೆ, ಹಂದಿಗಳನ್ನ ಹೊಡೆವ ಹಕ್ಕ ನ್ನು ಕೊಡ್ಲಿಕ್ಕೆ [illegible] ಜಾತಿ [illegible] ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿ, ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಹೆಯ ದೇ ಶಾಯುವ್ವ ಜಂಗಲ ಕಾನೂನುಗಳ ಹೊಡತದಿಂದ ಪಾರಾಗುವದು ! ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಜನರಿಗೆ ಈಗ ಕೊಡಮಾಡಿದ ಹಕ್ಕುಗಳು [illegible] ಯುವ್ವ ದೊರೆತ. ಪೂರ್ವದಾ [illegible] ನವದೇ. ಸರಕಾರವು [illegible] ನಾಗ [illegible] ಸರಕಾರವು [illegible] ರ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಹತ್ತು [illegible] ಅವಕಾಶವಿದ್ದಾಗ, [illegible] ಯುವದು [illegible] ವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಸರಕಾರದ [illegible] ಯನ್ನು [illegible] ನಿತ್ತಿದೆ.

[illegible]

[illegible]

ಇವರೆಲ್ಲ, ಇವರೆಲ್ಲ [illegible]

[illegible]

—————

ಜಿಲ್ಹಾವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— [illegible] ಅಯಿತು [illegible] ಗಳ [illegible] ತ್ತಿಗೆ [illegible]

—ಮುಕ್ಕಿಗಳ್ಳ, ಗಜ್ಜಿ [illegible] ಕಟವಾಗ್ತಿದೆ [illegible] ಬಿಡಿಸಿಸುತ್ತಿದೆ ಅವ [illegible] ಗೋಣಪೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡುವವರಿಗೆ ದಯೆತಡು ಯಾತನೆಯಲ್ಲಿ [illegible]

—ಕ [illegible] ಶಾವಳಿಯ ಪ್ರಭಾವವು ಪ್ರಸಿಸ್ಥ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ ಸರಕಾರದ ಜಂಗ್ಲ ಶಾಸನದ ಹೆಮ್ಮೆ [illegible] ಬಂದ ಅವನ ಈ ಊರಿ [illegible] ಪ್ರವೇಶವಾ ತಿ [illegible] ರೈತರುಗಳ ಸತಂತ್ರತೆಯನ್ನು ಹರಣಮಾಡಿ [illegible] ಯೊಂದಾಗಿ ವಿಸೇವಿಸೇ ತನ್ನ ಹಸಿವಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಮಾಡಿ [illegible]

[illegible]

ಇಲ್ಲಿ [illegible] ಹೊಲದಲ್ಲಿ [illegible] ಸ್ವಾಮಿ (ನಾಗರ [illegible]) [illegible]

ಈ [illegible] ಇಲ್ಲಿ [illegible] ತಮ್ಮ [illegible] ಗಿ [illegible] ಪಾಲಿಸಿದ್ದಾಗಿ [illegible] ಪ್ರಕಾರದ [illegible] ಗಿಯೂ [illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅನುಭವ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಈ [illegible] ಊರ [illegible] ಜಂಗಲ ನಕ್ಕೆ [illegible] ಗಳಲ್ಲಿ ೧೮ ೧೯ ಕಾಡಾಗಳ ಹಿಂದು [illegible] ನಾಶವಾಗುವ ಕಾರಬಾರ ನಡೆದೇ [illegible] ಮಾನವ ಮತ್ತು ಅವರ ಸೊತ್ತು ಸಂರ [illegible] ಸರಕಾರಕ್ಕೆ [illegible] ದೇಯುತ

[illegible] ಗಂಟುಮೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರೆಂದು, ಅದು ತನ್ನ ಮೌನದಿಂದಲೇ ಹೇಳು ತ್ತದೆ!

ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಘಟ್ಟದಭಾಗ ಜನರು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ ಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ತಮ್ಮ ಬದುಕಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿದ ಚಳವಳಿಯು ದೊಡ್ಡ ಗುದ್ದ ಅಗಿಮು [illegible] ಯ ಸಾಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದಂತಾಗಿದೆಂದು [illegible] ದಿಂದ ಜಾಹೀರಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅಲ್ಲ, ಇದಿ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಘಟ್ಟದಭಾಗರಿಗೆ [illegible] ಸಿಗುವ ಮಗಾ ರೇ, [illegible] ಗ್ರೇಡಿನ ಮಗಾರೆಂದು ತಿಳಿದು, [illegible] ದ ಹೊಸ ಗ್ರೇಡು ಮಾಡಿ, ಈ [illegible] ಇಸಮುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ, ಬರೇ [illegible] ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಂಜೂರಮಾಡಿ [illegible] ಘಟ್ಟದಭಾಗರು ನಿರಾಶರಾಗದೆ, ಧೈರ್ಯ [illegible] 'ಪಾಣಿ' ದಾರರಾಗಿ, ಮತೀಹ [illegible] ಉತ್ತರವು [illegible] ಭಾಗದವು [illegible] ಗಿ [illegible] ಕೆಸರೊಳಗಿಂದಲೇ ಬಹು [illegible] ತಲೆ ಎತ್ತುತ್ತದೆ!

ಅಂಕೋಲಾ— ಇಲ್ಲಿ ತಾರೀಖು ೮-೧೦-೨೦ [illegible] ದಿವಸ ಮಧ್ಯಾನ್ಹ ೩ ಘಂಟೆಗೆ ಜುಮ್ಮಾಮಸೀ ದಿಯಲ್ಲಿ [illegible] ಜನರ ಸಭೆಯು ಜನಾಬ [illegible] ಸಾಹೇಬ ಖಾದ್ರಿ ಪೀರಜಾದೆ, ಅಂಕೋಲಾದ [illegible] ರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಕಲಕತ್ತ [illegible] ಮುಸಲಮಾನರ [illegible] ತತ್ವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ [illegible] (ನಾನ್ ಕೋ-ಅಪರೇಶನ್) ಠರಾವಿನಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿದ [illegible] ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿಸಿರುವ ಠರಾವುಗಳು ಪಾಸವಾದವು.

(೧) ಸನ್ ೧೯೨೦ ಯಾರೂ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ ಕೌನ್ಸಿಲ ಮೆಂಬರರಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬಾರದು (೨) ಯಾರಾದರೂ ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಸಮೂದಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ [illegible] ಓಟರರು ವೋಟಕೊಡಬಾರದು (೩) ಕ್ರಮೇಣ ಪರ ದೇಶಿ ಮಾಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವದು ಬಂದಮಾಡಿ, ದೇಶಿ ಮಾಲು [illegible] ಪಯೋಗಮಾಡಬೇಕು (೪) ಬಹುಮಾನಾ ರ್ಥವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಪದವಿ ವ ಮೆಂಬರಶಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವದು (೫) ಸನ್ಮಾನಕಡಿಗೆ [illegible] ಬೇಡಿದ [illegible] ಅದನ್ನು, ಎಡಿಟರ [illegible] ವ ಸರದಾರ [illegible] ಅಲ್ಲಿ ಖಾನ [illegible] ಸವನೂರ ವಗೈರರಿಗೆ, ಪತ್ರದ್ವಾರಾ ನಮ್ಮ ರಮಾವು [illegible] ಈ ಠರಾವುಗಳು ಪಾಸಲಾಗಿ ಸಭೆಯು [illegible] ಸಭೆಗೆ [illegible] ಲ್ಲಾ ಜನರ ಹಾಜರ ಇದ್ದರು ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಕ ಮೀಟಿಂಗ ವು ಕಲ್ಯಕ್ಕೆ [illegible], ಬಿಲಾಫತ ಕಮಿಟಿಯ ಮೆಂಬರ ರನ್ನು, [illegible] ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಸೂಚಿಸಿದರು.

[illegible] ಬರುವ ಮುಂಬಯಿ ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಮೆಂಬರರಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ಲೋಕಮತ [illegible] ಕೇಳಿದ್ದರಮೇಲಿಂದ, ಲೋಕಮತವು ಜಾಹೀರವ ಡಿಸುವರೆ, [illegible] ಲಾಯಬ್ರೇರಿಯಲ್ಲಿ [illegible] ಬಕ್ಷು [illegible] ಪೈರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಕೆಳಗೆ ಸಭೆಗೂಡಿ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಠರಾವು ಪಾಸು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಈ ಸಭೆಗೆ ಮೊನ್ನೆ ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ [illegible] ಸಭೆಯು ಪಾಸು ಮಾಡಿದ ಅಸ ಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವು [illegible] ದಿಂದ, [illegible] ನಿಧಿಗೆ ಉಮೇದ್ವಾರರಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮ ತಿಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ 'ಅಸಹಕಾರಿತೆ" [illegible] ಪ್ರಭಾವವೇ ಹಾಗಿರುವದು

ಹೋದವರ್ಷದಂತೆ ಈ ವರ್ಷ [illegible] ಜನ [illegible] ದಲ್ಲಿ ನವರಾತ್ರಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಲೆ ಕುರು ಮಾಡಿದೆ [illegible] ಪದಿಲ್ಲ, [illegible]

ಮಳೆಯು ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲವೆಂದು ಜನರು ಗೋಳಿಡುವ ದು ಮೇಘರಾಜನ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಂತೆ, ಅತಿರೇಕ ಮಳೆ ಬಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಗದ್ದೆಕೊಯ್ಯುಲಿಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೋ ಏನೋ ಎಂದು ಜನರು ಚಿಂತಾತುರರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ದಯೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಜನರು ಭರದಿಂದ ಕೊಯ್ಯಲಿಕ್ಕೆ ಹಣಕಿರುವರು. ಮೊದಗಳೂ ಕಳೆಯಾಗಿ ಆಗ ತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಧಾರಣೆಯು ಪೂರ್ವದಂತೆ

ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಸಹಕಾರಿತೆಯು!

ಕೌನ್ಸಿಲ ಮೆಂಬರರಾಗಲಿಕ್ಕೆ

ನಿಂತಿರುವ ಉಮೇದವಾರರು!!!

(ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಈಗಲೇ ಬಂದ ತಂತಿ ಜಾಹಿರಾತಿನಿಂದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಗೃಹಸ್ಥರು ಕೌನ್ಸಿಲ ಮೆಂಬರರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಉಮೇದವಾರರಾಗಿ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.)

೧. ಮಿ॥ ಸದಾಶಿವ ಶಿವಬಸಪ್ಪಾ ಗೌಡಾ, ಪಾಟೀಲ, ವಕೀಲ ಸಿರ್ಸಿ

೨. " ಧರಣಪ್ಪಾ ಪದ್ಮಪ್ಪಾ ಅಜೂರ, " .

೩. " ದಾಸಪ್ಪಾ ಶಾಂತಪ್ಪಾ ದಾನಪ್ಪೆ ಹುಲೇಕಲ, ಸಿರ್ಸಿ

೪. " ನಿಕೊಲಸ್ ಫ್ರೆನ್ಸಿಸ್ ನೊರೊನಾ, ಸಿರ್ಸಿ

೫. " ಶಂಕರ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಮುಭಾಶೀ, ಕಾರವಾರ

(ಮುಸಲ್ಮಾನ ಉಮೇದವಾರರು)

೬. " ಶೇಖ ಅಹಮದ ಶೇಖ ಅಬ್ದುಲ್ ಕರೀಮ, ಎಡಿಟರ " ವಿಚಾರಿ " ಕಾರವಾರ

ಇವರು ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗುವರೋ?

ಶಿರ್ಸಿ— ಇಲ್ಲಿ ೨-೩ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಊರಲ್ಲಿ ಬರೇ ಕೌನ್ಸಿಲ ಉಮೇದವಾರರ ಗಲಭೆಯೇ ತೋರ ಹತ್ತಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ಗುಡ್ಡ ಕಣಿವೆ, ಇಳಿಜುವ್ವನ ದಾಸ್ತಿಗಾಗಿ ಈ ಮಹಾರಾಯರ ಪ್ರವಾಸದ ತ್ರಾಸು, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಬಿಸಲಿನಲ್ಲಿ, ಸ್ವಾಳಲ ಇಬ್ಬ, ಹಿಟಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ರಾತ್ರಿಹೊತ್ತು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮೊಟಾರ ಪ್ರವಾಸ ನೋಡಲಾಗಿ, ಈ ಶಿವರಾಗ, ಇಂದ್ರ ರಾಜ, ಭಗೇಂದ್ರರಾಜರ ಬಗ್ಗೆ ಊರ ಜನರೆಲ್ಲರು ಕನಿಕರಪಡಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ತಮ್ಮ ತರ್ಫೇನಿಂದ ಕೌನ್ಸಿಲಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗ, ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ, ಇಡೀ ಮುಂಬೈ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಜನರು ನಿಂತು, ಮುಂದೆ ಯಾವ ರಾಜ್ಯವದ ದೊರಕಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವರು ತಿಳಿಯದು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ಅಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಗೇಡ ಮಹಾಶಯರು ಬೆಳಗಾಂವ-ಧಾರವಾಡವಗೈರೆ ಕಡೆಗೆ ೧-೨ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕವರಿದ್ದ ಕಾರಣ, ಈ ನಮ್ಮ ಬಡ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ತಮ್ಮ ಪಾದ ಧೂಳಿನ ಪ್ರಸಾದ ಕೊಡದೇ ಕಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿಂದ ತಂತಿ ಹೋದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅವರ ಪ್ರಸಾದದಿಂದಲಾದರೂ, ಕೆಲ ಮೇಷಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ "ನಪ್ರಾಂಸಳತ್ವಹಾರಿ ತ್ಯೆಲ" ಸೋಟ್ಟಂತೆ ಆಗೀತು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಲೋಕಪ್ರಿಯ ಶಾನಭೋಗರಿಗೆ ಬೇಗನೆ ವರ್ಗವಾಗಬಹುದೆಂಬ ಊರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟ ಬಾತ್ಮಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಜುಗಾರಿ ಪುಂಡರವರಿಗೆ ಆನಂದವಾಗಿದೆ ಬಹುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಇವರು "ಯಮ" ನಂತೆ, ಸಭ್ಯರಿಗೆ "ರಾಮ" ನಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇತ್ತೀಚೆಗಾಗಿ ಹೊನ್ನಾವರ ಬಿಂಧೂಗಳು ನಡಿಸುವ ಯೋಗ್ಯ ಚಳವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ, ಇಲ್ಲಿಯವರು "ಶ್ಯಾಭಾಸ ಪೂಪಾ" ಅನ್ನಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇತರ ತಾಲೂಕಿನವರು ಸಹ, ಬೇಗ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡರೆ, ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಬಹಳ ದೂರ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ!

ಇಸಳೂರ— ಪೋಸ್ಟಮನರು ಹೊತ್ತು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಾಗದ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸುವದಿಲ್ಲವಾಗಿಯೂ, ವಗೈರೆ ಮುದ್ದಕೂರು ಸಮಟಾ "ಕಾನಡಾ ಲೀಡರ" ತಾರೀಖು ೧೪-೯-೧೯೩೦ ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ನಮರ ಪೋಸ್ಟಮನನು ತಾರಗೊಡ್ಡ ಜನರಿಗೆ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರ ತರಿಸಬಾರದೆಂತ ಹೇಳಿದ್ದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದ್ದು, ಅರ್ಜಿ ಅನ್ಯಾಯವಾದದ್ದೆಂತ ಪೋಸ್ಟ ಖಾತೆಯವರಿಷ್ಟರು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿ ನೀವು ಏನು ಮಾಡಿದಿರಿ ಎಂತ ಎದೆ ಒಡೆದೊಂತಿನ್ನು ಸಹ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಈತನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ದೇವರೆ ಹೊರತು ಯಾರೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಬಡ ಜನರಿಗೆ ತ್ರಾಸು ಕೊಡತಕ್ಕ ಸುದ್ದಿಗಾರ 'ಲೀಡರ'ಕ್ಕೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿದವರಿಗೆ ಬಿಲ್ಕುಲ್ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವೆಂತ ಖಾಡಿತ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳ, ಪಾರ್ಸಲುಗಳ ಹೊರತು, ವರ್ತಮಾನಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬಾರದೆಂದು ಅಂಥ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ವಿನಂತಿ ಇದೆ.

ಕಾರವಾರ— ಕಳೆದ ರವಿವಾರ ಲಾಗಾಯಿತು ೫-೬ ದಿವಸ (ಜೋರು) ಮಳೆ ಬಿತ್ತು. ಬೆಳೆಗೆ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಈಗ ೩-೪ ದಿವಸ ಅತಿಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

—೧೯೦೮-೧೯೦೯ ನೇ ಸಾಲಿನ ಸುಮಾರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ಒಂದೆರಡು ವರುಷ ನಡೆದ ಶ್ರೀ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗಣಪತಿ ಉತ್ಸವವು ಮಧ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರುಷ ಅಜ್ಞಾತವಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಕೆಲೆಯುಗಿದ್ದ ಆಕಳ್ಯೆಯು, ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಪುನರುಜ್ಜೀವಿಸಿದಂತೆ, ಲೋ॥ ತಿಲಕರ, ದೇಶಬಂಧುದಾಸರ ತರುವಾಯ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ರಾಮಬಾಣವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರಿಂದಲೋ, ಏನೋ, ಅದು, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ಸಂಚರಿಸಿರುವ ನವಜೀವನದಿಂದ ಪುನರ್ಜೀವನವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಈ ವರುಷ ಬಹು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿತು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಿವಸ, ಶ್ರೀ॥ ಮಂಗೇಶರಾವ ತೇಲಂಗ, ಇವರ "ಗಣಪತಿಯ ಕಲ್ಪನೆಯ ಉಗಮ ವ ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿ" ಈ ವಿಷಯದಮೇಲೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವೂ, ಅವರ ವೀಣಾವಾದನವೂ, ವೇ॥ ಶಾ॥ ಸಂ॥ ಬಾ॥ ರಾ॥ ರಘುವೀರಾಚಾರ್ಯ, ಪಾಂಡುರಂಗ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಒಕಲಮನೆ, ಗೋಪಾಳಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಜ್ಯೋತಿಷಿ ಇವರ ಸುಶ್ರಾವ್ಯ ಪುರಾಣಗಳೂ, ರಾ॥ ಆವಟೆಯವರ ವಗೈರೆ ಕೀರ್ತನಗಳೂ, ರಾ॥ ಕೃಷ್ಣರಾವ ಹಳದೀಪೂರಕರ ಇವರ "ಜಾದಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸು ವ ಅಸಹಕಾರಿತೆ" ಈ ವಿಷಯದಮೇಲೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವೂ, ಮತ್ತು ಪ್ರತಿದಿವಸ ರಾತ್ರಿನಿವಾಸ ವೈಕುಂಠ ಪಟ್ಟಲೆಯವರ ವಿವಿಧ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ಉಪನ್ಯಾಸವೂ ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಆದವು. ಶ್ರೀಗಣಪನಕೃಪೆಯಿಂದ ಈ ಉತ್ಸವವು ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ನಡೆಯುವದೆಂತ ಹಾರೈಸುವೆವು. ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಮುಸಲಮಾನರು ಕೂಡಿಯೇ ಹಾಜರಿರುತ್ತಿದ್ದರು.

—ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಮೊಹರಮ್ ಹಬ್ಬವು ಹಿಂದುಮುಸಲಮಾನರು ಕೂಡಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನೆರವೇರಿತು.

—ತಾ ೨೮-೯-೧೯೩೦ ಮಂಗಳವಾರ ದಿವಸ, ಇಲ್ಲಿಯ ನಾಗರಿಕರೆಲ್ಲರು ಸಭೆಸೇರಿ, ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಕೈ ಲೋ॥ ಟಿಳಕ ಸ್ಮಾರಕವನ್ನು ಮಾಡುವಬಗ್ಗೆ, ಲೋಕ ಜಾಗೃತಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವ ಮೋಫತ ವಾಚನಾಲಯವನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕಾಗಿಯೂ, ಅದಕ್ಕೆ 'ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಮೋಫತ ವಾಚನಾಲಯ'ವೆಂಬ ಅಭಿಧಾನವನ್ನೀಯಬೇಕಾಗಿಯೂ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು. ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮ॥ ರಾ॥ ಮಂಗೇಶರಾವ ತೇಲಂಗರವರು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು, ಈ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಫಂಡು ಕೂಡಿಸಿ, ಮುಂದಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ, ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಕಮಿಟಿಯು ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

—ತಾ. ೩೦-೯-೧೯೩೦ ಗುರುವಾರ ದಿವಸ, 'ಕಾನಡಾ ಸಾರಸ್ವತ ಅಸೋಸಿಯೇಶನ' ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರವಾರ ಶಾಖೆಯವರು, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾಗುವ ಇಲ್ಲಿಯ ಸಬಜಜ್ಜರಾದ ಶ್ರೀಯುತ ವಾಘರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು 'ಪಾನಸುಪಾರಿ' ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ಆಸಮಯ ಶ್ರೀ॥ ವಾಘರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವು ಸುವಿಚಾರ ಪರಿಪ್ಲುತವಾಗಿತ್ತು.

—ಶನಿವಾರ ತಾ ೪-೧೦-೧೯೩೦ ನೇ ದಿವಸ, ಇಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಾನಿಕ ಖಿಲಾಫತ ಕಮಿಟಿಯವರ ಆಮಂತ್ರಣದಿಂದ ಶ್ರೀ॥ ಸುಬ್ರಾವ ಹಳದೀಪೂರಕರ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಒಂದು ಜಾಹೀರಸಭೆಯು ನೆರೆದಿತ್ತು. ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಜಾದಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಮೊಸ್ಲೆಮ ಲೀಗದಲ್ಲಿಯೂ, ಪಾಸಾದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವಿನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದೊಳಗಿನ ಯಾವ್ಯಾವ ಸಂಗತಿಗಳ ಕೂಡಲೇ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಬಹುದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರವಾಯಿತು. ಕೌನ್ಸಿಲಿಗೆ ನಮ್ಮ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಮೆಂಬರನ ಹೋಗ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲೆಂದೂ, ಯಾರಾದರೂ ಉಮೇದವಾರರಾಗಿ ನಿಂತರೆ, ಮತದಾರರು ಮತಗಳನ್ನೀಯಬಾರದೆಂದೂ ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಸಬಜಜ್ಜರಾದ ಶ್ರೀ॥ ವೆಂಕಟರಾವ ವೈಕುಂಠ ವಾಘರವರಿಗೆ ತಾ. ೧೨-೧೦-೧೯೩೦ ನೇ ದಿವಸ ಸರಕಾರೀ ನೌಕರಿಯಿಂದ ಪೆನಶನ್ ಪಡೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಪರವಾನಗೀ ಕೊಡದೇ ಇರುವದರಿಂದ ತಾವು ಕೌನ್ಸಿಲಮೆಂಬರರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಉಮೇದವಾರರಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಅವರು ಜಾಹೀರಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಜನಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಮೆಂಬರನನ್ನು ಕಳಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿ ಕಂಡದ್ದರಿಂದ ಉಮೇದವಾರರಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ವಿಚಾರವು ಅವರು ತಾವಾಗಿಯೇ ರಹಿತ ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ಇತ್ತೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ದ್ಯೋತಕವು.

ಶ್ರೀಯುತ ವಾಘರವರು ಬರುವ ತಾ ೨೦ನೇಗೆ ಪೆನಶನ ಪಡೆದಮೇಲೆ ಅವರ ಜಾಗಕ್ಕೆ ನಾಶಿಕದ ಶ್ರೀ॥ ಕಾಳೆಯವರು ಸಬಜಜ್ಜರಾಗಿ ಬರುವರೆಂತ ಲೋಕಪವಾದವಿದೆ.

ಕಲೆಕ್ಟರ ಮಿ॥ ಹುಡ್‌ರು ರಜೆಯಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಮಿ॥ ಹೇಗ್‌ರು ಇಲ್ಲಿಯ ಕಲೆಕ್ಟರರಾಗಿ ತೆರಳಿರುವರಂತೆ. ಜಿಲ್ಲಾಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಾಜರ ಇದ್ದು ಜನರ ದೂರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಲಕ್ಷಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿದ ಮಿ॥ ಹೇಗಸಾಹೇಬರು ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ನಿವಾರಣೆಯನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಾರೋ ನೋಡುವಾ.

नवरदेवांना शेलापागोटें.

श्रीयुत संपादक "कानडा-वृत्त" यांसी सप्रेम सा. न. वि० वि०. खालील चार ओळींना आपल्या लोकप्रिय पत्राच्या येत्या अंकात जागा देण्याची कृपा करावी.

माहात्मा गांधींनी राष्ट्रीय सभेंत कौन्सिलच्या बहिष्काराचा शिक्का मारल्याबरोबर येथील कानडा जिल्ह्याकरिता उमेदवारी जाहीर केलेल्या सर्व उमेदवारांनी आपापली उमेदवारी परत घेतली होती आणि आता कानडा जिल्ह्याची कौन्सिलची "सीट" बिचारी नवरा न मिळाल्यामुळें, निरुपायानें कौमार्यदशेंत दिवस कादणार कीं काय असे वाटत होतें. पण आता जसजशी वाग्निश्चयाची तारीख १७ जवळ येवूं लागली, तसतसे एकेकच उमेदवार —लिंगधर, लक्ष्मीधर, गिरीश्वर, गदाधर वगैरे "वर" स्वयंवरास सिद्ध झाले आहेत. साहजीकच आहे. उमेदवारीच्या आखाड्यात आमचा जिल्हा कोणत्याही जिल्ह्याशी हार जाणार नाहीं. जिच्या बाळपणाचें भविष्य माहात्मा गांधींनी वर्तविलें होते, ती जितीही 'सुवक तरुणी' असती तरी, या अनन्या भामिनीशीं कोणी सख्य करील असें वाटत नव्हेत. पण आता मात्र खास कीं, बिचारीचे कौमार्य (कसलें का होईना) नष्ट होणार, अशी खात्री वाटूं लागली आहे कालपरवापासून तर, या उमेदवाराचें स्वत्वच नष्ट झाल्यासारखें दिसते.

कारण, एकांत सांगावें की, बाबा अविचारानें अशा बाईशीं जुळविलेले नातें सुखाचें व्हावयाचेंच नाहीं तर, बेटा म्हणतो तुझी यगतील माणसें या संबंधाला कबूल नसाल, पण बेळगावचे भद्रेश्वर अण्णाजी दिक्षीत. मला आग्रह करितात मी तरी काय करूं? दुसरा उतावळा नवरा तर, वाग्निश्चयाच्या जागेजवळच गेला असून, तेथे आपण गेल्याचें दुसऱ्या कोणाही (शारदेंतील) श्रीमितास समजल्यास, तोही आपल्यावर "कॉंपिटीशन" करील या भीतीनें, येथील कोणासही नकळत गांवात मोटारची तिकीट घेवून, गांवा बाहेर राहून तेथें मोटारींत नवेश करता आला हर, हर, एका बाईसाठीं किती यातायात' असून काहीं 'वर' काळोख्यांतच आहेतसे दिसतात. उमेदात चालणाऱ्या स्वयंवरास आल्यावर सहजच दिसतील.

आता या स्वयंवरांत माळ हातांत घेवून पुढें येणाऱ्या उपवर नवरीला, आपल्यासमोर, नटुनि सजुनि, एक फाटक्या विजार बुटानें, दुसरा लाल रेशमी रुमालानें तर, तिसरा बनारशी फेट्यानें आणि चौथा कशानें तरी बसलेले पाहिले म्हणजे, "बघुनि, त्या भयंकर भुजा फोडिली तिनें किंकाळी" अशी बिचारीची स्थिति न होवो म्हणजे झाले. शेवटीं या उपवर वधूलाहि पण एक सूचना करतों बाळे, तला कोणाला तरी माळ घालणेंच भाग आहे. निदान चवळ दिसणाऱ्या गृहस्थाला तरी माळ घालूंनकोस कारण न जाणो, तो एखादे वेळी तू वरल्यावर, तुला सोडचिठ्ठी देईल आणि तुझ्यावर पुनर्विवाहाचा प्रसंग येईल फार सावधगिरीनें वाग.

नोन-को-ओपरेशनशी असहकारिता करणाऱ्या उत्तर कुमारानो, सदा तुमचा जयजयकार असो'!!

सिर्सि ता. ११-१०-२०] दास ननय

ಸಾಭ್ಯಾರಸ್ವೀಕಾರ ಭಕ್ತಿಸಂದೇಶ

[illegible] ಭಕ್ತಿಸಂದೇಶವು ಜೀಗನೆ ತಿಲಕ ಸಂದೇಶವಾಗಲಿ, ಮತ್ತು ಅವರ ಕೈಗಳಿಂದ, ಕೈ ಚಪ್ಪಳೆಗಳಿಂದ [illegible] ಮೂಲಕದಿಂದ ಮರಾಟಿ ಭಾಷೆಗೆ ಒದಗಿದ [illegible], ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ನವ ತನವು ದೊರೆತು, ನಮ್ಮ ಹಳೆ ನುಡಿಯ ಸ [illegible] ಭಕ್ತಿಸಂದೇಶದ ಪಂಯಾಂತರ ಅನ್ಯಾಸಕನಾಗಿ ಸಾಗಲಿ ಎಂದು ಬಯಸುವೆವು, ಮತ್ತು ಮೂರು ವರುಷದ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯೊಳಗೆ ಭಕ್ತಿಸಂದೇಶವು ತಮ್ಮ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಪಡೆದದ್ದಕ್ಕಾಗಿ, ಅದರ ಚಾಲಕ ವರ್ಗಕ್ಕೆ [illegible] ಕೊಂಡಾಡುವೆವು.

ಬೇಕು! ಬೇಕು!!

[illegible] ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸ [illegible] ಒಪ್ಪಿಸುವವರು ಕೆಳಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಈ ತಿಂಗಳ ಅಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಬರೆಕೊಳ್ಳಬೇಕು [illegible] – ಕಾರವಾರದವರು, ಅಲ್ಲಿಯ ಕೋರ್ಟ [illegible] ರಾ। ಎಸ್. ಜಿ. ಕೇಣಿ ಇವರಿಗೆ, ಅಂಕೋಲೆಯವರು ರಾ। ರಾಮರಾವ ಕೃಷ್ಣ ಕೇಣಿ, ಇವರಿಗೆ, ಕುಮಟೆಯವರು ರಾ। ಜಗನ್ನಾಥ ವಿಷ್ಣು ಗುಂವಕ್ಕರ, [illegible], ಗಿಬ್ಸ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಶಿಕ್ಷಕ, ಅಥವಾ ರಾ। ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ ಶಾನಭಾಗ ಇವರಿಗೆ. ಹೊನ್ನಾವರದವರು ಅಲ್ಲಿಯ ವಕೀಲ ರಾ। ಉಪೇಂದ್ರ ವಿಠ್ಠಲ ನಾಡಕರ್ಣಿ ಬಿ.ಎ. ಎಲ್‌ಎಲ್.ಬಿ. ಅಥವಾ ರಾ। ವ್ಹಿ. ಸಿ. ಮುಕ್ಕಿ, ಮನೇಜರ, ನ್ಯೂ ಎಂಪೋರಿಯಮ್ ಇವರಿಗೆ, ಶಿರಸಿಯವರು ರಾ। ಮಾಸ್ತರ ರಾಮಚಂದ್ರ ಮುಕಾಶಿ, ಕಚೇರಿ [illegible] ಇವರಿಗೆ ಬರೆಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ಸ, ಟ್ರಾಮ ಟರ್ಮಿನಸ ಗಿರಗಾಂವ ಮುಂಬಯಿ., ತಾ. ೭–೧೦–೨೦	N. G. Shanbhag, G. S. Nail, ಸಹಕಾರೀ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು

ಸವಲತು! ಸವಲತು!!

ಬಗ್ಗೋಣ ರಾಮಾ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಪಂಡಿತರ

ದುರ್ಮತಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗವು

ತಯಾರಾಗುತ್ತಲಿದೆ.

ಈ ವರ್ಷ ಶೇಕಡಾ ರೂಪಾಯಿ ೧೨-೮-೦ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಇದೇ ಆಕ್ಟೋಬರ ತಿಂಗಳ ಅಖೇರದೊಳಗೆ ಮುಂಗಡ ಕೊಡುವವರಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ೧೧-೦-೦ ರ ಸವಲತಿ ದರ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಅವಕಾಶವಿದ್ದವರು ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನಪಡೆಯಬಹುದು.

ಮಾಲಿಕ ಸ್ಟಾರ ಆಫ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರೆಸ್, ಕುಮಟಾ.

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು		ದರ
ಎಂಗಡಾನ ಡಿ ಗೋಣಿ ಅಕ್ಕಿ	.	೧೫।—೧೫॥
ಕುಟ್ಟಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಮಾಸಗಿ	...	೭—೭॥
ರಾಗಿ ನಿಟ್ಟೆ		೧೮॥—೧೧೪
ಗೋವಿ ಗೋಣಿ ಅಕ್ಕಿ	...	೨೦
ಘಟ್ಟಿ ನಿಟ	..	೧೫॥—೧೫॥।
ಕಡಲೆ ನಿಟ ಅಕ್ಕಿ	...	೧೫।
ಶೋಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ಅಕ್ಕಿ	...	೨೦—೨೬
ಹೆಸರು ಬೇಳೆ "	...	೧೮।—೨೪
ಪೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ "	..	೧೪—೧೪।
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ "	...	೨—೮
ಹಳೇಣ್ಣೆ ಮಣ	.	೯
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	...	೧೮॥
ಕೊತ್ತುಂಬರಿ ಗೋಣಿ "	...	೧೨—೧೪
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ "	...	೪-೫-೦
ಕೇರಳಿನ ಸೂಜಿಳ "	...	೪-೭-೦
" ಹಲಸ "	...	೩-೯-೬
ಬೆಲ್ಲ ಬಿಂಡಿ ಅಕ್ಕಿ	...	೩೦—೭೦
ಗಾಂವಟಿ ಚಿಟ್ಟೆ "	.	೮೦—೧೦೦
" ಗೋಟೆ "	. .	೫೦—೬೦
ಮೆಣ್ಣು "		೧೪೫—೧೬೦
ಯಾಲಕ್ಕಿ "	. .	೪೦—೫೦

ಗೃಹ್ಯಸಂಸ್ಕಾರ.

ಹೀಗಾಯಲ್ಲಿ ಪೋಜ್ಜೇ ಜಾತಿಯ ಮಯಶ ನೀಲಾ ಬಿನ್ ಕೂಕ್ಯಾ ಇವನಿಗೆ, ಆವನ ಹಿರೇ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಈರವ್ವಾ ಇವಳು ತನ್ನ ಸವತಿಯುಲ್ಲವ್ವಾ ವ ಮ್ಯೆಯಿನ ನುಲ್ಲಪ್ಪಾ ಇವರ ಅನುಮತಿಯಂತೆ, ಶಿವು ಬಿನ್ ಯೋಮಾ ಎಂಬವನಿಗೆ ಕಳದ ತಾರೀಕು ೨೦-೯-೧೯೩೦ ನೇ ದಿವಸ ತನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ದತ್ತ ಮಗನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಕೂಕ್ಯಾ ಬಿಂನ್ ನೀಲಪ್ಪಾ ಬಜಗೊಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾಳೆ.

† ಇದು ಈರವ್ವಾ ಕೋಂಮ್ ನೀಲಪ್ಪಾ ಬಜಗೊಳ್ಳಿ ಇವಳ ಎಡಗೈ ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟಿನ ಗುರ್ತ.

† ಇದು ಮುಲ್ಲವ್ವಾ ಕೋಂಮ್ ನೀಲಪ್ಪಾ ಬಜಗೊಳ್ಳಿ ಇವಳ ಎಡಗೈ ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟಿನ ಗುರ್ತ.

ದಿ ಕ್ಯಾನರಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಸೆಂಟ್ರಲ ಕೋಓಪರೇಟಿವ್ಹ ಬ್ಯಾಂಕ.

ದಿ ಕ್ಯಾನರಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಸೆಂಟ್ರಲ ಕೋಓಪರೇಟಿವ್ಹ ಬ್ಯಾಂಕದ ತಾ ೧೮-೬-೧೯೩೦ ರಿಂದ ತಾ. ೩೦-೯-೧೯೩೦ ನೇ ವರೆಗಿನ ಪ್ರೋಗ್ರೇಸ ರಿಪೋರ್ಟ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ವಸೂಲಿ ಶೀರ ವರ್ಗ **ಜಮಾ.**

೧೦೬೦೦-೦-೦	ಹೆಡ್ಡ ಆಫೀಸ.
೭೪೦೦-೦-೦	ಕುಮಟಾ ಬ್ರ್ಯಾಂಚ.
೫೩೦೦-೦-೦	ಕಾರವಾರ ಬ್ರ್ಯಾಂಚ.
೨೩,೩೦೦-೦-೦	ಒಟ್ಟು
೫೧-೦-೦	ಪ್ರವೇಶ ಫೀ.
೨೩,೩೫೧-೦-೦	ಜುಮಲಾ

ಖರ್ಚು.

೨೧,೮೮೪-೧೧-೯	ಸೊಸ್ಯಾಟಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟದ್ದು
೧೦೨ ೧೨-೧೧	ಬಡ್ಡಿಗಳು.
೭೪-೬-೦	ಪಗಾರ.
೩೭-೪-೬	ಕಂಟಿಂಜನ್ಸಿ
೬-೮-೦	ಟಪಾಲ ಖರ್ಚು
೨೧,೩೦೫-೧೧-೨	ಜುಮಲಾ.
೨೦೧೧-೪-೧೦	ಹೆಡ್ಡ ಆ. ಶಿಲಕು
೩-೮ ೦	ಕುಮಟಾ ಬ್ರ್ಯಾಂಚ ಶಿಲಕು.
೯ ೦-೦	ಮುಂಬೈ ಸೆಂಟ್ರಲ ಬ್ಯಾಂಕದಲ್ಲಿ ಶಿಲಕು
೨೩,೩೫೧-೦-೦	ಜುಮಲಾ.

ಟೀಪ್ಪ.— ೨೦೪೧-೪-೧೦ ಶಿಲಕಿನಲ್ಲಿ ಕೂತಿಂಗಳ ತಾ ೨ ಕ್ಕೆ ರೂಪಾಯಿ ೨೦೦೦-೦ ೦ ಇಡಗುಂಜಿ ಶೇತಕೀ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಸದರೀ ಬ್ಯಾಂಕದಲ್ಲಿ ಡಿಪೋಝಿಟ್ ಇಡುವವರಿಗೆ ದರಸಾಲ ದರಶೇಕಡಾ 6½ ದಂತೆ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡುವೆವು. ಕಾರಣ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ವ ಇತರೇ ಜನರು ಡಿಪೋಝಿಟ್ (ಠೇವು) ಕಳಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಬ್ಯಾಂಕದವರು ಆಭಾರ ಪೂರ್ವಕ ಸ್ವೀಕರಿಸುವರು

P N. Pandit.
ಮ್ಯಾ ಡೈರೆಕ್ಟರ.

ಸ್ವದೇಶಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆ.

ತಾರೀಖು ೨-೧೦-೧೯೩೦ ನೇ ದಿವಸ ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ವಿಲಾಯತ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಮ॥ ರಾ॥ ಸುಬ್ರಾಯ ರಾಮಚಂದ್ರ ಹಳದೀಪುರ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಕೆಳಗೆ ಸಭೆಗೂಡಿ, ಚಲೋ ವಕ್ತೃತ್ವದ ಜನರ ಭಾಷಣಗಳಾಗಿ, ಕಲಕತ್ತಾ ಸ್ಪೇಶಲ್ ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನ ಠರಾವ ಪ್ರಕಾರ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಬಲಿನ ವೃಕ್ಷ, ಇಲ್ಲಿ ಹೊರ್ತ ಕಳ್ಳವಿದ್ದಮೇರೆಗೆ ಕೌನ್ಸಿಲಿನ ಉಮೇದವಾರರಿಗೆ ಮತ ಕೊಡಬಾರದೆಂತಲೂ, ಸ್ವದೇಶಿ ಮಾಲು ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗೃಹೋದ್ಯಮ ಹಬೇಕೆಂತಲೂ, ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೇಯುವ ಕೈಮಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಕಾರಖಾನೆ ವಗೈರೆ ಹೆಚ್ಚಾದ ಹಾಂಗೆ ನೂಲು ತೆಗೆಯುವ ಸಹ ಕಾರಖಾನೆ ಆಗಬೇಕೆಂತಲೂ, ಮತ್ತು ಹೊರ್ತ ಚಹಾ ವ ಸಕ್ಕರೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಗೃಹೋದ್ಯಮಾತಲಿಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಬೇಕೆಂತಲೂ, ವದವೀಧರ ಜನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪದವಿಗೆ ಬಿಡಜಾವು ಕೊಡುವ ಗೋಸುಗ, ಸದರಿಯವರಿಗೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂತಲೂ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಠರಾಯಿಸಿತು. ಆ ಪ್ರಕಾರ, ಕೈಮಗ್ಗಿನ ಕೆಲಸ ಕಲಿಯುವವರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಹೋಗುವ ನೂಲು ವ ಕೆಡಕಾಗುವ ವಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಕಲಿಸುವ ಮಾಸ್ತರ ಜನರ ಸಲುವಾಗಿ ಒರೆ ೨೦ ಇಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ತಕ್ಕೊಂಡು ಪಂಜಿ, ಟುವಾಲ, ರುಮಾಲ, ಚಾದರ (ರಂಗಿ, ಬಿಳಿ, ತರತರದ್ದು) ನವಾರ, ಸಾದಾ ಶೀರೆ, ಚಕ್ಕ ಮುಂತಾದವನ್ನು ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಕಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ಖುದ್ದಿನ ಜನರು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಬಂದು ಕಲಿತು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಊರಲ್ಲಿ ಕೈಮಗ್ಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಚಳವಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನ ಕೊಡಬೇಕೆಂತ ಕುಂದಾ ಸಂಬುತ್ತೇನ.

ಸದರಿ ಉಮೇದವಾರರಿಗೆ ದರ ಇಸವಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಮಾನದಿಂದ ೮ ರೂಪಾಯಿ ಸುಮಾರು ಹೊಟ್ಟೆ ಖರ್ಚು ಬರುವದು. ಸದ್ರಿ ಖರ್ಚು ಅವರವರೇ ನಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು

ಕೈಮಗ್ಗಿನಿಂದ ಕಾರಖಾನೆ ತೆಗೆಯುವ ಜನರಿಗೆ ಭರಪೂರ ಫಾಯಿದೆ ಆಗುವದಲ್ಲದೆ, ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೈಮಗ್ಗ ಇಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಜನರಿಗೆ ಅಂದರೆ, ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸಹಾ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿ ಉದರ ನಿರ್ವಾಹದ ಕೆಲಸ ಈ ಮಹಾಗಾಯಿಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಚಲೋ ರೀತಿಯಿಂದ ಆಗಿ, ದೇಶಸೇವೆಯು ಮಾಡಿದಂತಾಗುವದು. ಇಂಥ ಸುಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಫಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂತ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ. ತಮ್ಮ ದೇಶಬಾಂಧವ.

ಮಂಜುನಾಥ ಹರಿ ಜೋಶಿ ಸಂಪನಗಡ್ಡೆ,

ಪೋಸ್ಟ ಬಾಡ ಕಾರವಾರ.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು.

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ, ಗೋಕರ್ಣ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅದವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಥಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಸಿ.

ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಮಂಗಳೂರ ನಶೀಪುಡಿ, ಮತ್ತು ಸೇದುವ ಬೀಡಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಠೋಕ ದರ, ಸವಲತಿದು ಇರುತ್ತದೆ.

ಪತ್ತೆ:— ಬಿ. ದಾಸ, ಕುಮಟಾ.

☞ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ದಿವ್ಯ ಔಷಧಗಳು.

ಮೇಘರಾಜಚೂರ್ಣ— ಎಲ್ಲ ಕಠೀಣತರದ ಮಲಬದ್ಧತೆಯು ಜುಲಾಬ ಮಾಡಿಸುವ ನಿಶ್ಚಯ್ಯ ಚೂರ್ಣ.

ಕ್ರಯ— ಪುಡಿ (೧ಕ್ಕೆ ೧॥ ಆಣೆ) ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧-೨-೦.

ಬಿರಬಾಲ ಸಂಜೀವನಿ ಮಾತ್ರಾ— ಈ ಮಾತ್ರೆಯು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಯಾವದೇತರದ ಉದರ ವ್ಯಾಧಿಯು ಬರಲಾರದು. ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨॥

ಖಾಸ ಶ್ವಾಸ ಗುಟಿಕಾ— ಯಾವದೇತರದ ಖಾಸಶ್ವಾಸ, ದಮ್ಮು, ಕೆಮ್ಮು ಇವುಗಳಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು.

ಕ್ರಯ— ೧ಕ್ಕೆ ೨ ಆಣೆ ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧। ರೂ

ವ್ರಣನಾಶಕ ಚೂರ್ಣ— ಯಾವದೇತರದ ವ್ರಣ ಹುಣ್ಣಿನಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ೮ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣ.

ಕ್ರಯ— ದೊಡ್ಡ ಪುಡಿ ೧ ಕ್ಕೆ ರೂ ೨-೦-೦.

ಶ್ರೀ. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ,

ಆರ್. ಎನ್. ವೈದ್ಯ, ಗುರಜರಪೇಟ್ ಕುಮಟಾ.

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.

(ಗುಣಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣವಾಪಸ.)

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಜನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆ, ನಿರ್ಬಲತೆ ನಪುಂಸಕತ್ವ ಕ್ಷೀಣತೆ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಸಮೂಲನಾಗಿ ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ವಿರ್ಯವರ್ಧಕ ರಕ್ತಶೋಧಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋಲ್ಹಾದಕ ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗರ್ಮಿ, (ಚಟ್ಟಿ) ಗುಪ್ತಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲತರದ ಒಕ್ಕೆಗಳು ಹುಣ್ಣುಗಳು ಪಿತ್ತದ ಬಾಧೆಗಳು ಕಟಿಶೂಲೆ ವಾತರೋಗ ಮುಂತಾದವು ಅತಿಶ್ಚರ್ಯ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಿರೋಗತ್ವವೂ ಕಾಂತಿಯೂ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೧ ರೂಪಾಯಿ ಟ. ಖ. ಬೇರೆ ಅನುಪಾನಪತ್ರಿಕೆ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ.'

ವಿಳಾಸ— ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ. ಕಂಪನಿ,

ಪೋಸ್ಟ— ಬನವಾಸಿ ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಎಣ್ಣೆ.

ಈ ಎಣ್ಣೆ ಕಡಿದ ಘಾಯ, ಬಿದ್ದ ಜಕಮು, ಪೆಟ್ಟಿನ ನೋವು, ಯಾವದೇ ತರದ ಜಕಮು. ಯಾ ಎಲಗು ಮುರಿದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದನ್ನು ನೀರು ತಾಗಿಸದೇ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಮೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಗುಣ ಕ್ರಯ ತೊಲೆ ೧ಕ್ಕೆ ೨ ಆಣೆ. ೧೨ ತೊ. ೧-೨-೦. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಭರಪೂರ ಕಮಿಶನ್. ಪತ್ತೆ.— ಮುಖ್ಯಾಜಿ ಹಿರಾಲಾಲ ವೆಲ್ಪತರಾಮ, ಗುರಜರ ಹವೇಲಿ, ಕುಮಟಾ.

ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತ' ಖಾತ್ರಿದಾಯಕ!! ಬಹುಮಾನಕಾರಕ''

ಮುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷಧವು ಹಲ್ಲು ಶೀತ, ಹಲ್ಲು ನೋಯುವ, ಹಲ್ಲು ಅಲಗಾಡುವ, ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ತವ ಕೀವು ಸುರಿಯುವ, ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಹುಗರಂತ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬಾಲಗ್ರಹ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ, ತಲೆಯ ಬಡತ, ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಚ್ಚೋಣ, ನಳಗುಳಾ, ಪ್ಲೇಗ, ಕೊಲೆರಾ, ಸುಂಟಗಗ, ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ಶೀತ, ಬಾಳಂತಿಯರಿಗೆ ನಂಜು ಏರಿದರೆ, ವ ೩೦ ಪ್ರಕಾರದ ರೋಗಹೋಗಸ್ಕಗುಣ.

ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ಫಕ್ತ ೦-೧೨-೦.

ಪತ್ತೆ:— ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ.

ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಕ ಕಂಪನಿ,

ಕುಮಟಾ. (ಎಸ್. ಕೆನರಾ.

ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಔಷಧವು

ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ [illegible] ನೇ [illegible] ಆ [illegible] ನೇ ಕಲ್ಮಿನಂತೆ ರಿಜಸ್ಟರ ಮಾಡ್ [illegible]

ಅರ್ಕಶಫಾ ಅಥವಾ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು.

ಈ ಅರ್ಕಶಫಾ [illegible]

[illegible]

ಹಾವಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕ್

[illegible]

[illegible] ಹಲವಾರು ರೋಗಗಳು [illegible] ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು [illegible] ಕೊಂಡು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದರಿಗೂ ದಿನಾಂತರದಿಗೂ [illegible] ಬಹಳ ಕಠಿಣ ಬೆಲೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ [illegible] ಒಂದು ಆಣೆ ಹಾಕಿದ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ [illegible] ಬೇರೆ ಒಂದು. ಡಜನ [illegible] ತಕ್ಕೊಂಡವರ ನಾಲ್ಕು ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಕಮಿಶನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ [illegible] ಒಟ್ಟು [illegible] ಒಂದರಿಂದ ಹನ್ನೊಂದು ಬಾಟ್ಲಿಯವರೆಗೆ [illegible] ಒದಕ್ಕೆ [illegible] ಬರುವದು [illegible] ಮೂರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ [illegible] ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಇದಕ್ಕೆ [illegible] ಬರುವದು. ನಮ್ಮ ಔಷಧವು [illegible] ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ [illegible] ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟ ತಿಕೀಟ [illegible] ದೊರೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅನುಪಾನವ [illegible] ಕನ್ನಡ ಮರಾಠಿ, ಮುಸಲ್ಮಾನಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ಪಸರಿ ಪ್ರಕಾರ ಬಾಟ್ಲಿಯು ಸೋಟಿತ [illegible] ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಲಿ [illegible] ಮತ್ತು ಪೋಸ್ಟ ವಗೈರೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆಯುತಿರ [illegible]

[illegible], ಸಂಪಾದಕ ಅರ್ಕಶಫಾ,
[illegible] ಅಫೀಸು ರಾಹಾಪ್ಪೂರ, ಬೆಳಗಾಂವ

[illegible]ತ್ಯಕ್ಷಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1 [illegible] ಶಾಮೋತ್ಪರಿ ಲೋಹ— ಬಹಳ [illegible] ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ, ಮತ್ತು [illegible] ವೀರ್ಯ, ಅಜೀರ್ಣ, [illegible] ರೋಗಗಳ ಸೆಳೆತದಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ [illegible] ಪ್ರಕೃತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತ [illegible] ಮತ್ತು [illegible]ದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ [illegible] 40 ಪಲ ಸೇವಿಸುವ ಲೇಹ, ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ 1-2-0 ಡ[illegible]ಗೆ 4-12-0.

2 [illegible] ([illegible] ಗುಣ)— [illegible], ನಿಮೋನಿಯಾ, ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ [illegible], ಚತುರ್ಥಿಕ ಜ್ವರಗಳ [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-8-0

3 [illegible] — [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0 10-0

4 [illegible] ಇದು [illegible] ಒಂದೇಗ [illegible] ಕಫ, [illegible] ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-10-0

5 [illegible] — [illegible] ಗುಣಕೊಡುವ [illegible] ದಿವಸದೊಳಗೆ [illegible]

6 [illegible] ಮಾತ್ರೆ— ಇದರ [illegible] ರಕ್ತ [illegible], ಸೊಂಟ ನೋವು, ತಿಂಗಳಿಗೆ [illegible] ಮುಟ್ಟಾಗುವದ, [illegible] ರೋಗಗಳನ್ನು [illegible] ಗರ್ಭಕೋಶವನ್ನು [illegible] 1 ಬಾಟ್ಲಿ [illegible] 2-0

ಎಸ್. ಗಣಪತ [illegible] ಸನ್ಸ್
ನೇಟಿವ [illegible] ಕಸಬೀದಿ.
[illegible]

ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

[illegible], [illegible] ಚರಿತ್ರ [illegible] ಸಹಿತ ಚರಿತ್ರ 0-1-0, [illegible] 0-8-0 [illegible]

ವಿಳಾಸ— ಎಂ. ಎಂ. [illegible].
[illegible]

ಹೊಸ ಶೋಧ! "[illegible]" — ಹೊಸಶೋ[illegible]
ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಸರಕು.

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗೂ ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ.)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕ

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ [illegible] ಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತದಲ್ಲಿಯು ರಸದ [illegible] ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಬೋ[illegible] ಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗು[illegible] ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. [illegible] ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು, ಮೂತ್ರ [illegible] ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವ[illegible] ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ ರಕ್ತ [illegible] ಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹುದಿವಸದಿ[illegible] ದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯು [illegible] ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು. ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ [illegible] ಸ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. ಇದರಿಂದ ದೂಷಿ[illegible] ವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣವು [illegible] ಬೇಕೊ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible] ಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣ[illegible] ಗಳೂ ಬರುವವು. ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ [illegible] ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು ಸ್ತ್ರೀ[illegible] ಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೂ ಮೊದಲಿನ ಸ್ತ್ರೀಯ[illegible] ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಮುಟ್ಟು ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯ[illegible] ರು ಸತತವಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವ[illegible] ರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದ[illegible] ಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂ[illegible] ದಲೂ, ಗುಣ ಬರುವದು. ನಿದಾನ ಒಂದು ಸಾರಿಯಾ[illegible] ದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ ೧೪ ತೊಲೆಯ ಡ[illegible] ಗೆ ರು ೧ ೧೪ರಂತೆ ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೪ ರು. ೮ ಆ[illegible] ೯ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೧೫ ರು. ಮೇಲೆ ೧ ಡಬ್ಬಿ [illegible] ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ[illegible] ಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ—ಪ್ಲಿ. ಆರ್. ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ.
ಪೋಸ್ಟ [illegible], ಜಿ ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು [illegible] ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ [illegible] ಜೊತ್ತನಲ್ಲಿ ಯಾ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳ [illegible] ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜನಸಮೂ[illegible] ಹದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇವುಗಳ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು [illegible] [illegible] ತಗಲುತ್ತದೆ. [illegible] ದೀಪಗಳು [illegible], ಈ ದೀಪಗಳು ಹಚ್ಚ [illegible] ತ್ರಯಗಳು ಸಹ [illegible]

[illegible] ಭಾಡಿಗೆಯ ಸಂಬಂಧ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾ[illegible] [illegible] ವಿಳಾಸ [illegible] ಬರೆ [illegible].

ಸ್ವರೂಪೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮೀಮದ್ಯಾ ಕ್ಯಾಸಿಭಾಗ.
ಹೆಗಡೇಕರ, [illegible], ಕುಮಟಾ.

Printed and published by Krishnarao Ke[illegible] Sten[illegible] at his Star of Kanara Press Kumta.

Reg. No. B 1270.

ವರ್ಷ ೫.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೭.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ:—

ಮುಂಚೆಯೇ ಆಗಾವು ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.

ಮನಿಯಾರ್ಡರಿಯಿಂದ ರೂ 2-13-0.

ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ ರೂಪಾಯಿ 2-15-0.

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0.

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:— ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸ್ಮಾಲ ಪೈಕಾ(೧೧ ಪಾಯಿಂಟ್) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0 ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ ೦-೭-೦. ಹೆಚ್ಚಿನಂಗಡಿ ಸಲ ಹಾಕಿಸಿದರೆ ಆ ಮಹಿನೆ ದರ ಅಪ್ಪು ಸಾಲುಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ದರ ಪಡೆದು ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

— [ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೨೧ ಮಾಹೆ ಅಕ್ಟೋಬರ ಸನ್ ೧೯೦೯ ನೇ ಇಸವಿ.] —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಸುತ್ತು, ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಿವಿ ಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ದೆ ಬಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ; ಉದುರುವ ಕೂದಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡ ಗಿರುವ ಕೂದಲನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 1-0-0. 3 ಕ್ಕೆ 2 10-0. ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆ1ಕ್ಕೆ 3-0-0. 3ಕ್ಕೆ 5 4-0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ್ರ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೋಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗಗಳನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0.

ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು (ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃದ್ಸ್ರಾವ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ ಬಿಳಿಸೆರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ. 2/-.

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮ.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಜಖಂ, ಗಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ. ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ 8 ಆಣೆ. ಟಪಾಲ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ. ಸಿಕಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಚಳಿಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು. 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ ರೂ. 1-8 ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 8-8, 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 16-8.

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರವು. 25, 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8. ರೂ. 1 ಮತ್ತು ರೂ. 8-1.

ರೆಫ್ಯುಜೊ ಬಾಮು: ತಲೆಶೂಲೆ, ಕಟಿವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ ಆ.8 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 5-4 0.

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ 5. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ.1-10. 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 3

ಶುಕ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಷ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1 2. 4. ಔನ್ಸ್ 1. 2. 4.
ಆ 2½ ಆ 3½ ಆ 6. ಆ 11. ರೂ. 1-4. ರೂ. 2-4

ದೃಷ್ಟಿ ಚಕ್ರಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಡಾಕ್ಟರೊಡನೆ ಪಕ್ಕಾ ಶಾಗಿರ್ದರಾಗಿ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೂಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಲುಗಳೂ ದೊರೆಯುವವು. ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅವರ ನಂಬರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಅನುಭವಸಿದ್ಧವಾದ ಔಷಧಗಳು !!!
ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತ್ಯ ಕೃತಂ ಜಗತಾ ॥

ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ವೀರ್ಯವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮ. ಪ್ರವಾಳ, ಕೇಸರ, ಅಭ್ರಕಸತ್ವ, ಶಿಲಾಜಿತು, ಮತ್ತು ವನಸ್ಪತಿ ಮಿಶ್ರಿತ.

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಗುಳಿಗೆ.

ಇದರಿಂದ ಕ್ಷೀಣತೆ. ಮಧುಮೇಹ, ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ರಕ್ತಪಿತ್ತರೋಗ, ಮೇಹವಿಕಾರ, ನರಗಳ ಅಶಕ್ತತೆ, ಅಂಗನಿಸ್ತೇಜತ್ವ, ಧಾತುಹೋಗುವದು, ತಲೆತಿರುಗುವದು, ಜೀರ್ಣಜ್ವರ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಉದರಂಕವಿಕಾರ, ಮಸ್ತಕಶೂಲೆ, ಮುಂತಾದ, ಅನೇಕ ವಿಕಾರಗಳು, ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಗುಣವಾಗಿ, ಶರೀರಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟತ್ವ, ಕಾಂತಿಯೂ, ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯೂ, ಕಣ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ, ದೇಹಕ್ಕೆ ಕಾಮಂ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಗುಣಕ್ಕೆ ೪೨ ದಿವಸ ಬೇಕು. ಗುಳಿಗೆ ೮೪ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೪-೦-೦.

(೧) ಬಾಲಾಮೃತಗುಟಿಕಾ— ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮ ಮದ್ದು. ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೧-೦-೦. (೨) ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಮೇಲೆ ಚೂರ್ಣ.— ೧೪ ದಿವಸದ ಔಷಧಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦-೦. (೩) ಗಜಕರ್ಣನಾಶಕ ಮಲಮು— ಡಬ್ಬಿಗೆ ಆಣೆ ೦-೮-೦. (೪) ಮಹಿಳಾವ್ಯಾಧಿ ನಾಶಕಗುಳಿಗೆ.— ಹೆಂಗಸರ ಬಗೆಬಗೆಯ ವ್ಯಾಧಿಗೆ ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦-೦.

ಅನುಪಾನಪತ್ರ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ. ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ!

ವಿಳಾಸ — **ವೈದ್ಯ. ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ಮೋದಕ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ, ಪೋಸ್ಟ ಸಿರಸಿ.**
ಜಿಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಕಾನಡಾ.

ಮಧುರೆ ಚೌಕಡಿ ಅಂಚಿನ ಸೀರೆಗೆ

ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0.

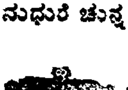

ಇದು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಧಡೂತಿಯಾಗಿಯೂ, ನೋಟಕ್ಕೆ ನಯವಾಗಿಯೂ, ಬೆಲೆ ಸುಲಭವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಬಣ್ಣ ಹೋಗದು. ಸೀರೆಯ ಉದ್ದ ೧೮ ಮೊಳ. ಸುಂದರವಾದ ಸೆರಗು ಬಿಂದನ್ನು ತೆಗಿಸಿ ಪೋಸ್ಟೇಜ ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0.

ವಿಳಾಸ— ವಿ. ಕೆ. ಪೆನ್ ಅಂಡ್ ಕಂಪೆನಿ,
21 ವಿನಾಯಕಮೇಸ್ತ್ರಿ ಬೀದಿ ಮದರಾಸ್.

Bombay Legislative Council Elections.

The followidg candidates have been duly nominated for election to the **Bombay Legislative Council.**

Non—Mahomedan constituency
Kanara District

Names of Candidates.	Colour of voting Box
1. Mr. Nicholas Francis Maxim Noronha, Sirsi.	Black.
2. Mr. Shankar Balkrishna Dubhase Karwar.	White.
3. Mr. Dasappa Panduppa Rampai, Sirsi.	Yellow.
4. Mr. Dharmappa Padmappa Alur Sirsi	Red
5. Mr. Sadashiv Shivbasappa Gowda Patel, Sirsi	Green

Mahomedan Constituency.
Southern Division.

1. Mr. Nhanesaheb Ahmedsaheb, Rajapur.	Black.
2. Mr. Ismailsahib Mudarsahib, Bedrekar, Bijapur.	White.
3. Mr. Sayad Shahajadesaheb Haidarsaheb, Belgaum.	Yellow.
4. Sardar Mahaboobalikhan Mahomed Akbarkhan, Hubli.	Red.

Each candidate's box will be coloured as stated above so that voters may have no difficulty in knowing which box to put their voting paper into.

Karwar. 15-10-20. **J. R. HOOD.**
Collector

ಮುಂಬಯಿ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಕೌನ್ಸಿಲ ಇಲೆಕ್ಷನಗಳು

ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಉಮೇದ್ವಾರರು [illegible] ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಕೌನ್ಸಿಲಕ್ಕೆ ಇಲೆಕ್ಷನ [illegible] ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆ.
ನೋನ–ಮಹಮದನ ಸಂಘಗಳು.

ಉಮೇದ್ವಾರರ ಹೆಸರುಗಳು.	ಮತಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಬಣ್ಣ.
೧ ಮಿಸ್ಟರ ನಿಕೋಲಸ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಮೆಕ್ಸಿಮ ನೊರೋನ್ಹಾ, ಶಿರ್ಸಿ.	ಕಪ್ಪು.
೨ " ಶಂಕರ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ದುಭಾಷೆ, ಕಾರವಾರ	ಬಿಳಿ.
೩ " ದಾಸಪ್ಪ ಪಾಂಡಪ್ಪ ರಾಮಪೈ, ಶಿರ್ಸಿ.	ಹಳದಿ.
೪ " ಧರ್ಮಪ್ಪ ಪದ್ಮಪ್ಪ ಆಲೂರ, ಶಿರ್ಸಿ.	ಕೆಂಪು.
೫ " ಸದಾಶಿವ ಶಿವಬಸಪ್ಪ ಗೌಡ ಪಾಟೀಲ, ಶಿರ್ಸಿ.	ಹಸುರು.

ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ
ಮಹಮದನ ಸಂಘಗಳಬಗ್ಗೆ.

೧ ಮಿಸ್ಟರ್ ಖಾನ ಸಾಹೇಬ ಅಹಮದ ಸಾಹೇಬ, ರಾಜಾಪೂರ.	ಕಪ್ಪು.
೨ " ಇಸ್ಮಾಯಿಲ ಸಾಹೇಬ ಮದಾರ ಸಾಹೇಬ ಬೆದ್ರೇಕರ, ಬಿಜಾಪುರ.	ಬಿಳಿ.
೩ " ಸೈಯದ ಶಹಾಜಾದೇ ಸಾಹೇಬ ಹೈದರ ಸಾಹೇಬ, ಬೆಳಗಾಂವ.	ಹಳದಿ.
೪ " ಸರದಾರ ಮಹಾಬೂಬಲ್ಲಿಖಾನ ಮಹಮದ ಅಕಬರಖಾನ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.	ಕೆಂಪು.

ಪ್ರತಿ ಉಮೇದವಾರನಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಬಣ್ಣ ಉಮೇದ್ವಾರರ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ [illegible] ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು; ಅದ್ದರಿಂದ ಮತ ಕೊಡುವ ಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮತಪತ್ರವನ್ನು ಯಾವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬುವದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವದು.

ಕಾರವಾರ **J. R. HOOD.**
Collector.

ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕಾ ಕಮಿಟಿ.

[illegible]

(೧) [illegible]

(೨) [illegible]

(೩) [illegible]

(೪) [illegible]

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸಭೆಯು ಕೆಲಸ ನಡೆದು, [illegible]

ಎಸ್. ಜೀ. ಭಟ್ಟ, ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್.

Mr. Wagh the Elections.

Two very cogent facts.

We commend to the notice of those Voters and Candidates, who have resolved to go against the Congress decision, the manly spirit and high sentiments expressed in a letter to his supporters by Mr. V. V. Wagh, a probable candidate for Karwar District, who being a Government servant, is still a non-party man; and we hope that the moderates and their *extempore* allies will see the wisdom of finally retiring from the elections. The letter contains two very cogent facts, that should set even the brains of the Cooperationists, thinking, and thinking twice before drawing their lot in the ensuing socalled elections. The first is, whether the election is going to take place after a contest. Mr. Wagh wishes not to become a Councillor by the mere act of standing as a Candidate, and being declared as elected by the mere operation of a technical rule. When there is to be no contest, the charm of the election is gone; Why! Even a successful candidate could not be said to be 'elected' in the proper sense of the term. The more important point of the letter, however is, that if the general sense of the district is opposed to any sort of representation, then Mr. Wagh expresses to his supporters that he is not going to stand. The supporters replied to him that it was so, and they earnestly desired that their district should go unrepresented. We hope, after this, that Mr. Wagh will stick to his gun & withdraw from the elections, as also use the very gun — which he would be in a position to do after his retirement this month — against those who persist in standing as Candidates against the general sense of the District, and of the Country at large.

—*The Mahratta (Poona.)*

ವಿಲ್ಲಿಯಮ್ಸ್ ಸಂಕರ ಕೋಟಿಂಗ.

[illegible]

नोटीस.

कारवार तुरुंगाकरितां— (१) धान्य (२) मांस (३) दूध व ताजे मासे आणि (४) इतर किरकोळ जिनसा, ह्या तारीख २६ माहे डिसेंबर १९२०, पासून तारीख २५ माहे डिसेंबर १९२१ पर्यंत पुरविण्याकरितां सीलड वेगळाली टेंडरें कारवार तुरुंगाचे ऑफीसमध्यें सोमवार तारीख १ माहे नवंबर १९२० स्टॅंडर्ड टाईम सकाळचे १० वाजेपर्यंत घेतलीं जातील.

२. धान्याकरितां रु. १०० व बाकीच्या तीनही करितां प्रत्येकीं रु. २५ बयाण्याबाबत कोणत्याही सरकारी तिजोरींत भरले पाहिजेत; व पावती प्रत्येक टेंडरासोबत जोडली पाहिजे.

३. टेंडरचे फार्म व इतर माहिती अर्ज केल्यास, कारवार तुरुंगाचे ऑफीसमध्यें मिळेल.

डिस्ट्रिक्ट मिशन ऑफीस, कारवार. } *G. D. E. S. Fylinto;* सुपरिंटेंडेंट, कारवार तुरुंग.

१२-१०-२०.

ಸವಲತು ! ಸವಲತು !!

ಜಗ್ಗೋಣ ರಾವಜಿ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಪಂಡಿತರ

ದುರ್ಮತಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗವು

ತಯಾರಾಗುತ್ತಲಿದೆ.

ಈ ವರ್ಷ ಕೀಕಡಾ ರೂಪಾಯಿ ೧-೪-೦ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ, ಇದೇ ಅಕಟೋಬರ ತಿಂಗಳ ಅಖೈರದೊಳಗೆ ಮುಂಗಡ ಕೊಡುವವರಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ೧-೦-೦ ರ ಸವಲತಿ ದರ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಅವಶ್ಯವಿದ್ದವರು ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನಪಡೆಯಬಹುದು.

ಮಾಲಕ ಸ್ಟಾರ ಆಫ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರೆಸ್, ಕುಮಟಾ.

ಬೇಕು. ಬೇಕು.

ಮಾಹೀತಿಯುಳ್ಳ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ಅಡಿಗೆಯವನು ಬೇಕು. ಪಗಾರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ೫ರಿಂದ ೮ ರ ವರೆಗೆ. ಸದರಿ ಕೆಲಸದ ಮಾಹೀತಿ ಇದ್ದ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ೫ ರಿಂದ ೬ ರ ವರೆಗೆ. ಲಾಯಖಿ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಗಾರು. ತಾರೀಖು ೬-೮-೧೯೨೦.

ವಕೀಲ ಪುಂಡಲೀಕರಾವ ಪಂಡಿತ, ಶಿರ್ಸಿ.

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಾಯಿ ಪುಡಿಗಳು.

ನೀಲಿ ಕಪ್ಪು, ಕೆಂಪು, ಜಾಂಬಳಿ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧೪ ಆಣೆ. ಕಪ್ಪು ಮಾತ್ರ ೧೨ ಆಣೆ. ಖಾದು ಸಂಪಲಿಗೆ ಒಂದಾಣೆ. ತೋಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಭರಪೂರ ಕಮಿಶನ್.

ಪತ್ತೆ— ಎಸ್. ವ್ಹಿ. ಭಾಗ್ವತ.

ಪೋಸ್ಟ— ಹೆಗಡೆ, ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

ಮುಂಬಯಿಯ ಸುದ್ದಿ.

(ನಮ್ಮ ಬಾತಮೀದಾರರಿಂದ.)

ಟಪಾಲ ಶಿಪಾಯಿಗಳ ಸಂಪು.

'ಮುಂಬಯಿ ಸುದ್ದಿ' ಎಂದ ಕೂಡಲೆ, ನಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಬಂಧುಗಳು 'ನಮ್ಮ ಪತ್ರಗಳ ಅವಸ್ಥೆ ಏನು? 'ತಂತಿಗಳ ಗತಿ ಏನು?' 'ತಂತಿಗಳು ಒಡೆದಲು ಮುಟ್ಟುತ್ತವೋ? ಪತ್ರಗಳು ಒಡೆದಲು ಮುಟ್ಟುತ್ತವೆ?' ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬಹು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳುವರು. ಆದರಿಂದ ಈ 'ಟಪಾಲ ಶಿಪಾಯಿಗಳ ಸಂಪು,' 'ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳ ಅವಸ್ಥೆ' ಈ ಬಾಬುಗಳ ಸಂಬಂಧ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಮುಂದರಿಯುವೆನು.

* * * * *

ಟಪಾಲ ಶಿಪಾಯಿಗಳ ಸಂಪು ಆರಂಭವಾದಂದಿನಿಂದ, ಜನರ ಹೋರಾಟ ಆಗಬೇಕು, ಟಪಾಲ ಶಿಪಾಯಿಗಳ ಸಂಪು ಮುರಿಯಬೇಕು, ಹೀಗೆ ಎರಡು ಉದ್ದೇಶಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಉಪಾಯ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಊರೊಳಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಗದ ಪತ್ರ ಬಟವಡೆ ಮಾಡುವ ಮುಖ್ಯ ವರ್ಗ ಜಾಗೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಂಡಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವದೊಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಗಳ ರಾಶಿಗಳೇ ರಾಶಿಗಳು! ಯಾರ ಪತ್ರ ಯಾರಿಗಿಲ್ಲ! ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಪತ್ರ ಸಿಗುವದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಸೋಡತಿಯು! ಸಿಕ್ಕಿದರೆ, ಸಿಕ್ಕಿತು! ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ! ಕೆಲ 'ಪರಹಿತರತ' ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯಬಂಧುಗಳ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಪೂರೈಸಿ ಮನೋನಾಶವಹೊಡೆಯುವ ಸುಸಂಧಿಯನ್ನು ಸಹ ಸಾಧಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ! ಹೀಗೆಲ್ಲ ಪತ್ರಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು! ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೀಗೆ ಸ್ವೈರವಿಲ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಡುವ ಬದಲು, ಪೋಲೆ ಜನರು ತಮ್ಮ ಹತ್ತರ ಸಹಕಾರಿತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಹೇಳಬಹುದು! ತಂತಿಗಳ ಅವಸ್ಥೆ ಇದಕ್ಕೂ ಶೋಚನೀಯವು! ಬೋಟಮೇಲೆ ಪತ್ರಗಳು ಕಳಿಸಲಿಕ್ಕೆಂದು, ಬೋಟ ಹೊರಡುವ ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ ತಂತಿಯು, ಬೋಟಹೊರಟು ಮೂರು ದಿವಸಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ!

* * * * *

ಒಟ್ಟಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದುರಾಗ್ರಹ, ಟಪಾಲ ಶಿಪಾಯಿಗಳ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ಇವುಗಳ ಬಡದಾಟದೊಳಗೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಗೋಳಾಟ! ಇನ್ನೇನು ಹೇಳಲಿ.

* * * * *

ಟಪಾಲ ಶಿಪಾಯಿಗಳ ಬಲು ನಿಶ್ಚಯ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗಳು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದರೂ, ಹೆದರದೆ, ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ನಮಗೆ ಸಂಬಳ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಹಗಲಿರುಳು ಚಳಿ, ಮಳೆ, ಬಿಸಿಲು, ರೋಗರಾಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ ಮನೆಮನೆ ತಿರುಗಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ಮುಂಬಯಿ ಬೀದಿ-ಮಾರ್ಗ ಗುಡಿಸುವ ಭಂಗಿಯವರಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ೩೫ ಸಂಬಳ ಸಿಗುತ್ತದೆ, ನಮಗೆ ರೂಪಾಯಿ ೨೫ ಹ್ಯಾಗೆ ಸಾಕಾಗಬೇಕು? ನಾವು ಕೇವಲ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಅನ್ನ ಕೊಡಿರೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇವೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರಾಗಲಿ, ಬಂದು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ನಮ್ಮದೇನು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ, ರೂಪಾಯಿ ೨೫ಕ್ಕೆ ಮನೆಮನೆ ತಿರುಗಾಡುವ ಜನರು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ, ನೋಡುವೆ, ಎಂದು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಹಿಡಿದು, ಪ್ಯೆಮಾನಿನ ಮೇಲೆ ಈಗ ೨೦-೨೨ ದಿವಸ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

* *

ಟಪಾಲು ಶಿಪಾಯಿಗಳ ಸಂಪಿನಿಂದ ಮುಂಬಯಿಯ ಇಡೀ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೇ ಕೀಲು ಬಿದ್ದಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ನಿವಾರಿಸಬೇಕು. ಟಪಾಲು ಶಿಪಾಯಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ತೀರ ನ್ಯಾಯ್ಯವಾದವು, ಅವುಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮನ್ನಿಸಲೇ ಬೇಕು, ಎಂಬ ಮುಂಬಯಿಯ ಮತವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಶಾಂತಾರಾಮ ಚಾಳಿಗಳ ಪಟಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಂಗೀ ಜಾಹೀರ ಸಭೆಯು ಕೂಡಿತ್ತು. ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ನೇಮಸ್ತರೂ, ವಿಚಾರವಂತರೂ, ಎಂದು ಖ್ಯಾತಿಗೊಂಡ ಶ್ರೀಯುತ ಕೆ. ನಟರಾಜನ ಇವರು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಟಪಾಲ ಶಿಪಾಯಿಗಳ ನ್ಯಾಯ್ಯವಾದ; ಅವರ ಕಾದಾಟವು ಸಹ ನ್ಯಾಯ್ಯವಿದ್ದದೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವರ್ತನವು ತೀರ ಆಕ್ಷೇಪಾರ್ಹವು; ಅವರು ಈ ಸಂಪು ಮುರಿಯಲೇ ಬೇಕು, ಇವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಮೂದಿಸಿದ್ದರು. ಅದೇನಂದರೆ— ನಮ್ಮ ಸರಕಾರವು ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಗಾರು ಕೊಡುವಷ್ಟು ಉದಾರವಿದ್ದರೂ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೌಕರರಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ, ಕೃಪಣತನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮುಂಬಯಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಬ್ಯಾರಿಸ್ಟರ ಜಿನ್ನಾ ಮೊದಲಾದವರು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿದರು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪು ಮುರಿಯುವವರೆಗೆ, ಟಪಾಲು ಶಿಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ನದ ಪುರವಠಿ ಮಾಡಲು, ಒಂದು ಫಂಡು ಕೂಡಿಸುವ ಠರಾವು ಸ್ವೀಕೃತವಾಯಿತು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಮೇಲೆ ಅಂಕಿತ ಬಿದ್ದವು! ಇಲ್ಲಿಯ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿವಿಲ್ ಗುಸ್ತಿಯಮೇಲಿಂದ, ಇಡೀ ಟಪಾಲುಖಾತೆಯ ಅಧಿಪತಿಯಾದ, ಡೈರೆಕ್ಟರ ಜನರಲ ಸಾಹೇಬರು ಬಂದು, ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಗಳೋದದಂತೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟು ಹೋದರಂತೆ! ಡೈರೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು ನೋಡಬಂದ ಬಟವಡೆ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಪತ್ರಗಳ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಟಾಂಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಒಯ್ದರೆಂದು ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಗುಲ್ಲೇಗುಲ್ಲು!

* * * * *

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ೮-೧೦ ದಿವಸಗಳಿಂದ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆ! ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬೀಳುತ್ತದೆ! ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆಯಾದರೆ ವಿಶೇಷವೇನು? ಅದು ಖರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಗ್ಯಾಸಕಂಪನಿಯ ನೌಕರರು ಕೂಲಿಯ ಸಂಬಂಧ ಸಂಪು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ, ಮಾರ್ಗಗಳಮೇಲೆ ಪ್ರಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಹೊತ್ತು ಕಂತಿದಮೇಲೆ ರಾತ್ರೆ ತಿರುಗಾಡುವದು ಬಲು ಕಠಿಣ! ಈ ಅಪತ್ತು ಸಾಕಾಗಲಿಲ್ಲೆಂದೋ, ಏನೋ, ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ ಟ್ರಾಮಕಂಪನಿಯ ಡ್ರೈವ್ಹರರು ಸಂಬಳದ ಏರಿಕೆ ಸಂಬಂಧ ಸಂಪು ಮಾಡಿರುವರು. ಕೆಲ 'ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠ' ಜನರು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತಿರತರಾಗಿ ಸಂಪಿನಲ್ಲಿ ಸೇರದಿದ್ದರೂ, ಜನರ ಅನಾನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವದಸಾಧ್ಯವು! ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಸುಧಾರಣೆಯಿಂದ, ನಮ್ಮ ಜೀವಿತವು ಸರ್ವಸ್ವಿ ಪರಾವಲಂಬಿ ಮತ್ತು ಕೃತ್ರಿಮವಾಗಿದೆ. ನೀರಿನ ನಳಬಂದರೆ, ಮೀಯುವದು, ಉಣ್ಣುವದು; ಟ್ರಾಮು, ರೈಲು ಇದ್ದರೆ, ಅಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗುವದು! ಸ್ವತಂತ್ರತೆ ಇಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ. ಮೈಲು, ಎರಡು ಮೈಲು ದೂರದಿಂದ, ಅಫೀಸಿಗೆ ಆಣೆ ಕಾಸು ಕೊಟ್ಟು, ಟ್ರಾಮಿನಲ್ಲಿ ಕೂತು, ಆರಾಮು

ಬರುವ ಕಾರಕೂನರು. ಈಗ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಹರಹರಾ ಎನ್ನುತ್ತ ಕಾಲೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೂ ಸಹ, ಹೊತ್ತು ಮೂಗಿದಮೇಲೆ! ಟ್ರಾಮಕಂಪನಿಗೆ ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳ ಗೊಡವೆಯೇ ಇಲ್ಲ! ವರ್ಷ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಫಾಯದೆ ತೋರಿಸುವದು. ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು! ಹಗಲಿರುಳು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಫಾಯದೆ ಕೊಡುವ ನೌಕರರಿಗೆ, [illegible] ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಸಂಬಳ ಕೊಡುವದು [illegible] ಬೇಕಾದಮೇಲೆ [illegible] ಇದೆಂಥ [illegible]!

* * * * *

ಕಳೆದ ವಾರದಲ್ಲಿ [illegible] ವಿಚಾರ [illegible] ಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಿಂದ ಖಿಲಾಫತಿನ ಚಳವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮ[illegible] ವ ಹುಸೇನರವರು [illegible] ಅವಿವೇಕ [illegible] ಶಿಕ್ಷಣೀಯ [illegible] ಕಳೆದ [illegible] ಮೊಹರಮ [illegible] ಪಡದಕ್ಕೆ [illegible] ಅವರ [illegible] ಇಲ್ಲಿ ಮಸೀದಿಯ ತಲಾಬಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಭೆ ಕೂಡಿತ್ತು. ಸಭೆಗೆ [illegible] ಜನರು ನೆರೆದಿದ್ದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು [illegible] ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು. [illegible] ಹುಸ್ಸೈನ ಅಲ್ಲಿಯವರು ವಿಶಾಲವಾದ [illegible] ಷಯ, ತಮ್ಮ ಕಾಯಿದೆಯ ಪರವಿಯನ್ನು [illegible] ‘ ಇಂಗ್ಲಂಡದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ [illegible] ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ; ಖಿಲಾಫತು [illegible] ವಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಂಡದ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಧಾನರ [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ [illegible] ಸಹ [illegible] ತ ಕೇಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳಾಗಿವೆ, ಅಲ್ಲಿಯ [illegible] ಸಲ್ಮಾನರು ಹಿಂದೀ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಸೈನಿಕರನ್ನು ನೋಡಿ, ನಮಗೆ [illegible] ‘ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ [illegible] ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ [illegible] ರ್ಗಾಧಿಗಳ [illegible] ಕಾರಿತೆ [illegible] ಪ್ರತಿ[illegible] ರು [illegible] ಗುಣಾಯವು ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ‘ ಅಲ್ಲಾ ’ [illegible] ಸ್ಮರಿಸಿ ಆಚರಿಸಬೇಕ, ಧರ್ಮಕ್ಕಾಗಿ [illegible] ತೆರಿಕ್ಕೆ ಸಹ, ನಾವು ಸಿದ್ಧರಿರಬೇಕು [illegible] [illegible] ಜನರನ್ನು [illegible] ಅಲಾ [illegible] ತನ್ನ [illegible] ರಕ್ಷಣೆ [illegible] ‘ ಇದೇ [illegible] ರಾಸ [illegible] ತುರ್ಕಸ್ಥಾನ [illegible] ಪುವದರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ [illegible] ಸಹಸ್ರ [illegible] ವಿಡುವದರಿಂದ [illegible] ಬಾಂಧವರ [illegible]

ಇಲ್ಲಿಯ ವಿಲ್ಸನ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ [illegible] ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರದಿಂದ [illegible] ನನ್ನು [illegible] ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ [illegible] ಬಂದು ಶಿಷ್ಯ ಮಂಡಳವು [illegible] ಶಿಷ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ [illegible] ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ [illegible] ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ [illegible] ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ [illegible] ಬೇಕಾಯಿ ಹೇಳಿದ [illegible] ಪ್ರೊಫೆಸರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ [illegible] ಉತ್ತರ [illegible] [illegible] ಕಾಲು ಕಾಣ್ಣಿರಿಂದ [illegible]

—●——●—

ವಿಚಾರತರಂಗ.

ಲೇಖಕ — ನಿರೀಕ್ಷಕ

ಅಸಹಕಾರಿಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಸಭೆಯು ಆದ್ಯಾಪಿ ದೇಶ [illegible] ಪ್ರಭಾವವು [illegible] ವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಲಿದೆ [illegible] ಗಾಂಧಿಯವರ [illegible] [illegible] ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ [illegible] ಉಪಾಯವನ್ನು [illegible] ಕಾಣುತ್ತಲಿದೆ [illegible] ಸರಕಾರಿ [illegible] ಸ್ವೀಕರಿಸುವ [illegible] ಸರಕಾರಕ್ಕೆ [illegible] ಕಾಲೇಜಿನ [illegible] ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ [illegible] ಸರಕಾರೀ [illegible] ಮುಕ್ತರಾಗಿರ [illegible] ಕಾಲೇಜಿನ [illegible] ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಾಲೇಜಿನ [illegible] ತಮ್ಮ ಹೆಸರು [illegible] ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ [illegible] ಬರೆದಿ [illegible] ಸರಕಾರಿ [illegible] ಅಸಹಕಾರಿತೆ [illegible] ಮತ್ತು [illegible] ಭರದಿಂದ ನಡೆಯಿತು [illegible] ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ [illegible] ಪತ್ರದಲ್ಲಿ [illegible] ಶ್ರೀಯುತ [illegible] ಅ ಪತ್ರ [illegible] [illegible]

ಈ [illegible] ಅವರ [illegible] ಕೇವಲ [illegible] ಆದು [illegible] ಅಸಹಕಾರಿ [illegible] ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು [illegible] ಅವರ [illegible] ಕೊಡುವ [illegible] ಸಂಬಂಧ [illegible] ಆದರೆ [illegible] ಈಗಿನ ಮುದ್ರಾಸಿನ [illegible] ಮುಹಾತ್ಮಾ [illegible] ಎಂದು [illegible] ಬಗ್ಗೆ? [illegible] ವೃತ್ತಿ [illegible] ಪತ್ರ [illegible] ಇದೇನು [illegible] ಪೂರ್ವಲಕ್ಷಣವೋ?

* * * * *

ಸ ಭಾರತಕಾರ್ಯ [illegible] ಸ್ವರಾಜ್ಯ ದೊರೆತರೆ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕು, ಅದರಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಲು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ [illegible] ಗಳಿಗೆ [illegible] [illegible] ಬೇಕು, ಎಂದು ಶ್ರೀಯುತ [illegible].

ವಿಶಾಯಿತವರಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದರು, ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಲಕ್ಷ್ಮೌ ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ [illegible] ಪಂಜಾಬಿ ಮಂದಿಗಳಿಗೆ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಗೊಡಿರಿ, ಎಂದು ಗರಿ ಪರಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದರು. ಅವಕ್ಕೆ ಕೆ [illegible] ರು? ಪಾರ್ಲಮೆಂಟು ಸಹ, ಸರಕಾರ [illegible] ಬಾರಿಸಿತು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಯುತ [illegible] ಲರು ‘[illegible] ಸಂಕಷ್ಟ’ ಎಂಬಂತೆ ಹಿಂತೆಗೆದರು. ಆದರೆ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಬಲವ [illegible] ಪುರಸ್ಕಾರವಾದ ಕೂಡಲೆ, ಸರಕಾರವು [illegible] ಪಂಜಾಬೀ ಮುಂದಾಳುಗಳ ಬಹಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಹಾಕಿತು! ಇದು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪ್ರಭಾವವಲ್ಲವೋ?

* * * * *

ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಚಳವಳಿಯಿಂದ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ ದೇಶಭಕ್ತರು ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳಿಗೆ ನಾಮಧಾರಿಗಳಷ್ಟು ಉಮೇದ್ವಾರರು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ, ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಮುಂಬಯಿಯ ಕೆಲ ಮತದಾರಸಂಘಗಳಿಗೆ, ನಾಮಧಾರಿಗಳಷ್ಟೇ ಉಮೇದ್ವಾರರು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರಿಂದ, ಇಲೆಕ್ಷನು [illegible] ಮೊದಲೇ, ಸಿವಡಣೂಕಿಯಾದದ್ದು ಜಾಹೀರಾಯಿತು. ಮತ್ತು ಸರ ಚಿಮನಲಾಲ ಸೆಟಲವಡ, ಡಾ। ಜಮನಾದಾಸ ಸರ್, ನರಾಂಬಿನ, ಮೊದಲಾದ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರು ದಿವಟೇಲಾಗುವವರೊಳಗೆ, ಸಿವಡಣೂಕಿ ಯಂತ್ರದೊಳಗಿಂದ ಸುರಕ್ಷಿತವಾದಾಗಿ, ಪ್ರಜೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ [illegible] ಜಿತ ಮನ್ನು ತಳೆದರು

* * * * *

[illegible] ದ ಶ್ರೀ। ವೆಂಕಟ್ರಾವ ವಾಘರವರು ತಮ್ಮ ಉಮೇದ್ವಾರಿಯನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸುವ ಮುಕಾ [illegible] ಬರೆದ [illegible] ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಶೋಕ [illegible] ಸರಿ [illegible] ಶ್ರೀ। ವಾಘರು ಆ ಪರೊಳಗೆ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಆದ್ಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬಹು ಮಾರ್ಮಿಕ [illegible] ಸಿದೆ [illegible] ಆ ತತ್ವಗಳು ಯಾರಿಗೂ ಮಾನ್ಯವಾಗದಿರವು. ಬೇಕಾದರೆ, [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಿಗಳು, ನೇಮಸ್ತವಾದಿಗಳು, ಅಸಹಕಾರಿತಾಪಕ್ಷದವರಿರಲಿ ‘ಸಿವಡಣೂಕಿಯ [illegible] ಉದ್ದೇಶವು ಪ್ರಜೆಗಳ ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣವು ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಿವಡಣೂಕಿಯ ಉಮೇದ್ವಾರರ ಪರಸ್ಪರ [illegible] ದೊಳಗೆ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರದ [illegible], ಪ್ರಜೆಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳ [illegible], ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು, ಉಮೇದ್ವಾರರ ಯೋಗ್ಯತೆಗಳೂ [illegible] ಲೆ [illegible]. [illegible] ಇಲೆಕ್ಷನದಿಂದ ಉಪಯೋಗವೇನು? ಅಂಥ ನಾಮಧಾರಿ [illegible] ಸ್ವಾಭಿಮಾನೀ ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೆ ಶೋಭಿಸುವದಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಶ್ರೀ। ವಾಘರವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎಂಥ ಉಚ್ಚ ವಿಚಾರಗಳಿವು! ‘ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಉಮೇದ್ವಾರರಿಗೆ ಈ ಉಚ್ಚ ತತ್ವದ [illegible] ವ್ವದೆ, ನಮ್ಮ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ [illegible] ಅಭಿಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

* * * * *

[illegible] ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತ [illegible] ರವರು [illegible] ಲೋಕಶಾಹಿ ತತ್ವವನ್ನು [illegible] ದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸಹ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾನ್ಯವಾಗತಕ್ಕದ್ದೇ. ಲೋಕಶಾಹಿಯ [illegible] ತತ್ವವು ಪ್ರಜೆಗಳ ಇಚ್ಛೆಯ [illegible] ಪ್ರಜೆಗಳ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ, ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರವನ್ನು ನಡೆ

ಸುವದೇ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಗುರುತಿಲ್ಲವು. ನಮ್ಮ ಮತವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಲಿ ಇರಲಿ ನಾವು ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೆಂದು ಕರೆಯಬೇಕಾದರೆ, ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಬಹುಜನಸಮಾಜದ ಮತವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಮತದಾರರ ವಿರುದ್ಧ ಕಾದಾಡಲು, ಅವರ್ಯು ಅರಿಸಿದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮತದಾರರ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ತರಲು, ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವವನೇ ನಿಜವಾದ 'ಪ್ರತಿನಿಧಿಯು'. ಮತದಾರರೇ, "ಈ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ನಮಗೆ ಬೇಡ, ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಕಳಿಸಲು ನಮಗೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ," ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ, ಅವರ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ, ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ಸೇರುವವನು ಜನರ ನಿಜವಾದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯು ಅಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ. ಈ ಎರಡೂ ತತ್ವಗಳು ಈಗ ಪ್ರಜೆಗಳ ಇಚ್ಛೆಯವಿರುದ್ಧ ದೇಶಸೇವೆಮಾಡುವ ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ, ನಾಮಧಾರಿಗಳಾದ ಉಮೇದ್ವಾರರಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳವಳಿಗೆ ಭೀಮ ಜನಶಕ್ತಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿ, ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಉದಯಕಾಲವು ಮತ್ತೂ ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿತ್ತು!

* * * * *

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸುಖವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿಸಿ, ಮಾನವಜಾತಿಯ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉಚ್ಚ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಜರಗಿದ ಮಹಾಯುದ್ಧವು ಮಿತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು, ಶತ್ರುರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಅಪಜಯವಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಸುಖಸಿಗುವದೆಂದು ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಆತುರದಿಂದ ಹಾದಿಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ 'ಯುದ್ಧಕಾಲವು' ಜರೆದು, ಶಾಂತತೆಯ ಕಾಲವು ಬಂತು, ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಅಸಮಾಧಾನ, ಅಶಾಂತತೆಯೇ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ. ಜರ್ಮನಿ, ರಶಿಯಾ, ಇಂಗ್ಲಂಡ, ಐರ್ಲಂಡ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಂಗೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಾಗಿ, ಮನೆಮಾರುಗಳಿರಲಿ, ಜೀವಿತದ ರಕ್ಷಣೆಯಾದರೆ, ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಈ ಅಸಮಾಧಾನವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಸರಕಾರೀ ನೌಕರರಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಹತ್ತಿದೆ. ಯಾವದೇ ಖಾತೆ ಇರಲಿ; ಅದರೊಳಗಿನ ಕೆಳ ನೌಕರರು (Subordinate staff) 'ತಮ್ಮ ಸಂಬಳ ಸಾಕಾಗದು. ಸಂಬಳ ಏರಿಸಿದ ಹೊರತು, ಬಾಳ್ವೆಮಾಡುವದು ಕಠಿಣವು,' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪೋಲೀಸಖಾತೆಯ ಕೆಳ ನೌಕರರಾದ, ಪೋಲೀಸ ಶಿಪಾಯಿಯು ಸಂಬಳದಬಗ್ಗೆ ಗುಣುಗುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ; ಮುಲ್ಕಿ ಖಾತೆಯ, ಮಾಮಲೇದಾರರು, ಕಾರಕೂನರು, ಶಾನಭೋಗರು ಸಂಘಶಕ್ತಿಯ ಆಧಾರದಮೇಲಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬಿನ್ನಹಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಬಡ ಶಿಕ್ಷಕರಂತೂ ಅರ್ಜಿ, ತಾರು ಪತ್ರಿಕೆ ಮಾಡಿ, ಸೋತು, ಸಂಬಳ ಹೆಚ್ಚಳಿಕೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ; ಟಪಾಲಶಿಪಾಯಿಗಳಂತೂ, ಸಂಪುಮಾಡಿ ಕಲಿತುಕೊಂಡು, ಈಗ 'ಹಿಂದು ತಿಂಗಳಾಗುತ್ತ ಬಂತು! ಸರಕಾರದ ಅಂಗ-ಉಪಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಈರೀತಿ ಅಸಂತೋಷ ಹುಬ್ಬುವ ಕಾರಣವೇನು?

* * * * *

ಇದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಹಿಂದು ಜಾಹೀರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರಿಸ್ಟರ ಮುಕುಂದರಾವ ಜಯಕರರವರು ಬಹು ಮಾರ್ಮಿಕರೀತಿಯಿಂದ ನಿವೇದಿಸಿದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ,– 'ಹಿಂದೀ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇಬ್ಬ-ಹೆಂಡತಿಗಳಿವೆ; ಅಂದರೆ, ಸರಕಾರೀ ನೌಕರರಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ನೀಚ ಎಂಬ ಭೇದಗಳಿವೆ. ಉಚ್ಚ ನೌಕರರಿಗೆ (ಬಹುತರವಾಗಿ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರು) ಕುತ್ತಿಗೆವರೆಗೆ ಸಂಬಳಕೊಟ್ಟು, ಉಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ, ಹವಾಶೀರ ಸ್ಥಳದಮೇಲೆ ಅರಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಉಳಿದ ಕನಿಷ್ಠ ನೌಕರರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಅನ್ನಕೊಡಬೇಕಾದರೆ, ಹಿಂದೆಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಏನಾದರೂ ಒಂದೆರಡು ರೂಪಾಯಿ ಬತ್ತಿ ಬೇಡಿದ್ದರೆ, 'ಹಣದ ಕೊರತೆ' ಅಥವಾ 'ಮಿತಿ ಇಲ್ಲದ ಬೇಡಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಕಾರಣಕೊಟ್ಟು ಧಿಕ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ ಹಿಂದೀ ಸರಕಾರವು ಈರೀತಿ ಪಕ್ಷಪಾತಬುದ್ಧಿ ಮಾಡುವ ಕಾರಣವೇನೆಂದು, ಈಗ ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಅದರ ಮರ್ಮವು ಈಗ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ತಿಳಿದುಹೋಗಿದೆ. 'ಎಲ್ಲರೂ ಹಿಂದೀ' ಎಂದು ಸಮಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಗಲಿರುಳು ಮೆರೆಯುವ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ, ನೌಕರಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಕೆಳ ನೌಕರರಿಗೆ ಪಕ್ಷಪಾತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಡಿಸುವದು, ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತದೆಂಬ ಸಂಗತಿಯು ವಿಚಾರಣೀಯ ಸಂಗತಿಯು! ಸಧ್ಯದ ಹಿಂದೀ ಕಾರಭಾರದ ಪದ್ಧತಿಯು ಪ್ರಜೆಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಾಧಿಸಲು, ನಿರುಪಯೋಗಿ ಇದ್ದವಷ್ಟು, ನೌಕರರ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಾಧಿಸಲು ಸಹ ಅಸಮರ್ಥವಿರುತ್ತದೆ ಯಾವದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿದರೂ, ಹಿಂದೀ ಕಾರಭಾರದ ಕೀಲು ತಪ್ಪಿದೆ, ಅದನ್ನು ನೆಟ್ಟಗೆ ಮಾಡಿ ಮಹೋತ್ಕರ್ಷ ಯಾವ ಸುಧಾರಣೆಮಾಡುವದೂ ಅಶಕ್ಯವು, ಎಂಬದೊಂದೇ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಹೊರಬೀಳುವದು.

* * * * *

ಇಷ್ಟುದಿವಸ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಘಟ್ಟದಮೇಲೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶಿರ್ಸಿ-ಸಿದ್ದಾಪುರದಲ್ಲಿ, ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಚಳವಳಿಯ ಪ್ರಚಾರವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಈವರ್ಷ ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪುರಸ್ಕರಿಸುವ, ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘದ ಶಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿನ ಇತರೇ ತಾಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಬಗ್ಗೆ ಹೊನ್ನಾವರಕರರನ್ನು ಹೊಗಳುವೆವು

* * * * *

ಶಿರ್ಸಿಯ ಸ್ವರಾಜ್ಯಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಕೊಲ್ಲಾಳಿ, ಶ್ರೀ ಶೆಟ್ಟಿ ಮೊದಲಾದವರ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ, ಹೊನ್ನಾವರದ ಉತ್ಸಾಹಿ ತರುಣರು ಶ್ರೀಯುತ ಕರ್ಕಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದು ನಿಜವಾಗಿ ಅಭಿನಂದನೀಯವು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಸಂಘವು ಸಭೆಸೇರಿ, ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ, ತನ್ನ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಉಪಕ್ರಮವು ಸ್ತುತ್ಯವು. ಶಿರ್ಸಿಯ ಮಹಾಜನರು ಕುಮಟೆಯಿಂದ ಹಾದುಹೋಗಿದ್ದರೂ, ಕುಮಟೆಯ ಧುರೀಣರಮೇಲೆ ಅವರ ಉಪದೇಶದ ಪರಿಣಾಮವಾಗದಿದ್ದದ್ದು ನಿಜವಾಗಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವು! ಈಗಾದರೂ, ನಮ್ಮ ಧುರೀಣರು ಎಚ್ಚತ್ತು, ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ವರಾಜ್ಯಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವರೇನು?

ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗೃಹಸ್ಥರಾದ ರಾ. ರಾ. ಸಿ. ಪಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರರು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಉಮೇದವಾರರಾಗಿದ್ದು ಇವರು ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇವರ ಮನೆಯಮುಂದೆ ಪಿಕೆಟಿಂಗ ನಡೆದಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಒಂದು ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲಿದರು. ಮನೆಯವರು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ದಾರಿಕಂಡತ್ತ ಓಡಿದರು. ಜನರೂ ಪೋಲೀಸರೂ ಕೂಡಿ, ನಾಲ್ಕಾರು ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕೊಂದರು. —ವಿಜಯ, ಧಾರವಾಡ.

ಹೊಸಬಾತಮಿ.

ದೈವದ ಅಸಹಕಾರಿತೆ!

ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಬಂಧುಗಳಾದ ಮಿ। ಶೇಕ ಆದಮ ಶೇಕ ಅಬದುಲ ಕರ್ಜಗಿ (ಕಾರವಾರದ 'ವಿಚಾರಿ' ಪತ್ರಕರ್ತರು) ಇವರು ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಮುಸಲಮಾನರ ತರ್ಫೆನಿಂದ, ಕೌನ್ಸಿಲ ಮೆಂಬರರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಉಮೇದವಾರರಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆಂಬ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ನಾವು ನಮ್ಮ ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುತ್ತಿದ್ದೆವಷ್ಟೆ. ಆದರೆ ಅವರು 'ನೋಮಿನೇಶನ' ಫಾರ್ಮು ತುಂಬಿ ಕಳಿಸುವಾಗ ಏನೋ 'ಭೂಲಚೂಕ' ಆದ್ದರಿಂದ, ನಿಯಮಗಳಿಗನುಸರಿಸಿ, ಅವರ ಹೆಸರು, ಆ ಮತದಾರಸಂಘದ ರಿಟರ್ನಿಂಗ ಆಫೀಸರರಿಂದ, ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಕಮೀಶನರರಿಂದ 'ನೋಮಿನೇಶನ' ಮಂಜೂರಾಗಿ ಬಂದ, ಉಮೇದವಾರರ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವದಿಲ್ಲ, ಎಂಬ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಬಾತಮಿಯು ಈಗಲೇ ನಮ್ಮ ಕೈಸೇರಿದೆ. ಗ್ಯಾಝೆಟೆಡ ಆಫೀಸರರ ಮುಂದೆ ಸಹಿಮಾಡಿ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಏನೋ, ಅವರು ಕಳಿಸಲಿಲ್ಲವಂತೆ! ನಮ್ಮ ಭಾವೀ ಕೌನ್ಸಿಲಮೆಂಬರರಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಯ ನಿಯಮಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಅಗಾಧ ಜ್ಞಾನ! ಇರಲಿ. ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ, ಮಿ। ಶೇಕ ಆದಮ ಸಾಹೇಬರ ದೈವಯೋಗವೇ ಅವರಕಡೆಗೆ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ, ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೌನ್ಸಿಲ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕುವ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವವನ್ನು ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡಂತಾಯಿತು. ಇತ್ತಕಡೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿದ ಶ್ರೇಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಅತ್ತಕಡೆಗೆ ಕೌನ್ಸಿಲ ಮೆಂಬರರಾಗಿ,— ಉಮೇದವಾರರೆಂದಾದರೂ ಹೆಸರು ಮಂಜೂರ ಆಗಿ, ಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಶ್ರೇಯವೂ ಪಾಲಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಸವಲತು ಸಿಕ್ಕಿ, ಅವರ 'ನೋಮಿನೇಶನು' ಯಾವದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಮಂಜೂರಾದರೆ, ಅದು ಸಹಕಾರಿತೆಯ ನಿಜ ಪ್ರಭಾವವೇ ಸರಿ!

—ಸಂಪಾದಕ ಕಾ. ವೃ.

ಹೊನ್ನಾವರ ಪ್ರಾ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಭೆ.

ಹೊನ್ನಾವರ ತಾಲೂಕ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸ್ಪೆಶಲ ಜನರಲ್ ಕಮಿಟಿಯು ಶ್ರೀಯುತ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಬಿ. ಎ.,ಎಲ್‌ಎಲ್.ಬಿ ರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ತಾ॥ ೧೬-೧೦-೨೧ ರಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳು ನಡೆದವು.

ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಕೂಡಿದ್ದು ನೋಡಿ, ಆನಂದಪಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮಹನೀಯರು, ಚರ್ಚಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಾಗಿ, ಅಂತಃಕರಣಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಾ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು, ಅರೆಹೊಟ್ಟೆಯ ಸಂಸಾರಯಾತನೆಯನ್ನು ಉದ್ಗರಿಸಿ, ಈಗಿನ ಸರಕಾರ-ಪ್ರಜಾದೊಳಗಿನ ನಿಷ್ಠುರ ಪಕ್ಷಪಾತದ ವರ್ತನವನ್ನು ದೃಷ್ಟಾಂತದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಹೇಳಿ, ಸಧ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಗನುಸರಿಸಿ, ಅಭಿಮಾನಪೂರ್ವಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ವರ್ತನವನ್ನು ಸಹ ತಿದ್ದಿಕೊಂಡುಹೋಗತಕ್ಕಂತದ್ದಿಲ್ಲೆಂತ, ಉಪದೇಶಪರ ಭಾಷಣಮಾಡಿದರು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಭಾಷಣದನಂತರ ಸಬಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ತೀರಿದ್ದ ಮೂರು ಠರಾವುಗಳು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ತುಂಬಲ್ಪಟ್ಟವು.

(ಪುರವಣೀ ನೋಡಿರಿ.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಖು ೨೧ ಮಾಹೆ ಅಕ್ಟೋಬರ ೧೯೨೦

ಕಾಡಿನ ಸುರಾಜ್ಯ.

(ಲೇಖಾಂಕ ೧)

ದಿಲ್ಲಿಕಾ, ಲಷ್ಕ.

ನಾ[illegible] ನಡೆ[illegible] ಅವರೊ[illegible] ಸ್ವರಾಜ್ಯದ [illegible] ಆದರ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು [illegible] ನಿವೇದಿಸುವದು [illegible] ವಾಗಿದೆ [illegible]

ಗತಿಗೇಡಾಗಿ

[illegible] ಅವರ [illegible] ನಡೆದ [illegible] ಅವರ ತರ[illegible] ಕಾರ್ಯ ವಾಗಿರುವದು ಇಂದು ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ [illegible] ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ [illegible] ತನ್ನ [illegible] ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದ್ದ [illegible] ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನ್ಯಾಯ್ಯವಾಗಿ ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸರಕಾರದ [illegible] ಸರಕಾರದ [illegible] ನೇ ಸಂವತ್ಸರದ [illegible] ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ [illegible]

ಬೆಟ್ಟದ ಸುರಾಜ್ಯವನ್ನು

ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಈ ಪ್ರಕಟಣೆಯೊಳಗೆ [illegible] ಜನರ ಬೆಟ್ಟದ ಹಕ್ಕುಗಳ ವಿವರವಾಗಿ, [illegible] ಧೋರಣವೆ ನಿದೆ ಓದನ್ನು ಸರಕಾರವು ಹೊರಡಿಸಿದ ಹಿರ ವದರಿಂದ ಇಂದಿಗೆ ಅದರ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ನಾವು ಕೊಡುವೆವು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸರಕಾರದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಉತ್ಕಂಠಿತವಾದ [illegible] ಇಂದಿಗೆ ಜನರ ನ್ಯಾಯದ ದೆವ್ವ

ಜಾಹೀರನಾಮೆಯು [illegible] ಸರಕಾರವು ಹೇಳ ಹದೇನಂದರೆ— ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ [illegible] ಕ್ಷೇಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗ ತ್ತ ನಡೆದ [illegible] ವಿನೇದಿನೇ ಒಂದರಬೀಳ ತ್ತ ಹೋದ ಮೂಲಕ ಕಾಳುಕಡಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ [illegible] ವಾಗುವದಿಲ್ಲ [illegible] ಬೇಕಾದಷ್ಟು [illegible] ಇಲ್ಲ ಮೇಲಿಲ್ಲ [illegible] ಬೆಟ್ಟ ಅವನತಿಯ [illegible] ರವಾಗಿ ಬೆಳಸಿ, ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆರೋಗ್ಯವು [illegible] ಗಿದೆ [illegible]

ವಹಿವಾಟ ಹಕ್ಕುಗಳಿಲ್ಲ

ನಾಮಕೆ [illegible] ಕಾಡು ಮೃಗಗಳ ಹಾವಳಿ ಮಿತಿಮೀರಿದೆ [illegible] ಬೆಟ್ಟದ [illegible]

ಬೆಟ್ಟದ ಹಿತವು ಮುಂದೆ,

ಬೇಸಾಯದ ಹಿತವು ಹಿಂದೆಂಬಂತೆ, ಕಾರಬಾರವು ನಡೆದದೆ ಈ ರೀತಿ ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಕಾರಭಾರದ ವಿಷಯ ಜನರ ದೂರ ಗಳು ಮೇಲಿಂದಮೇಲಿ ಸರಕಾರದ ಕಿವಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವವು ದಂಡೆಯ ಸೀಮೆಯ ಮೇಲಿನ ತಾಲೂಕುಗಳ ದೂರುಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವವು ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ಕೆಲ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಪರಿಹಾರ್ಯವಾದ ಕಾರಣಗಳ ಮೂಲಕ [illegible] ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ [illegible] ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ [illegible] ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು [illegible] ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದು [illegible] ವಿಚಾರವು [illegible] ಬರುವದಿಲ್ಲ [illegible] ಈ [illegible] ವಿಷಯದ ಸಾವ[illegible] ವಿವರಣೆಯನ್ನು [illegible] ನೇ ಇಸಿಯಲ್ಲಿ [illegible] ಹಕ್ಕುಗಳ [illegible] ಸಂಬಂಧದ ಹುಕುಮು [illegible] ಧೋರಣವನ್ನು [illegible] ಜಿಲ್ಲೆಯವರೇ ಈ ಧೋರಣದ [illegible]

[illegible]

ಸ್ವತಂತ್ರ ಜವಕಶೀ ನಡಿಸಿ,

ಈ ಹುಕುಮು ಹೊರಡಿಸಿದ [illegible] ಸರಕಾರವು [illegible]

(೧) [illegible]

(೨) [illegible]

[illegible] ಹಕ್ಕುಗಳು) ಜಂಗ[illegible] ಸ್ಥಾಪಿಸುವದು

[illegible] ಜಾತಿಯ [illegible] ಗಳನ್ನು [illegible]

ಹೊಸ ಹೊಸ ಮನ್ಸು ಅಗಲಿನಲ್ಲ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಅನು ಭ [illegible] ಒಟ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸ ವದು [illegible] ಸ್ಥಾನಿಕ ಜವಕಶಿಯನ್ನು ಅವರೇ ನಡಿಸುವರು

[illegible] ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡುವ [illegible] ಕೊರತೆಗಳೊಂದು, [illegible] ಕೊರತೆಗಳು ಬೇರೆ, ದಾಡೆ [illegible] ಯ ಕೊರತೆಗಳು ಮತ್ತು ಭಿನ್ನವಾಗಿರ ವವು ಇನ್ನು ಜನರ [illegible] ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ದೂರುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ [illegible] ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ [illegible] ವಿಸ್ತಾರವು ತ್ಯಾಗಮಾಡಿತು [illegible]

ಜನರ ಹಕ್ಕುಗಳು

ಹ್ಯಾಗೆ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ ಎಂಬುದು ಮೊದಲನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಫೋರೆಸ್ಟ ಸೆಟ್ಲಮೆಂಟ ಪದ್ಧತಿಯು ವಿಕಾಸವಾಗುತ್ತ ನಡೆಯಲು, ಸಹಜವಾಗಿ ಕಾದಿಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟವು ವಿಸ್ತರಿಸಿತು ಸಟ್ಲಮೆಂಟ ಪದ್ಧತಿಯೊಳಗೆ ಕಾದಿಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟ, ಮಾಯನರ ಬೆಟ್ಟ ಇವುಗಳ ಯೋಜಣೆಯಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅವುಗಳೊಳಗೆ ಜನರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾಡಲಾಯಿತು ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ವಿಕಾಸವಾಗುತ್ತಿರಲು, ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಬೆಳಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ವರ್ಕಿಂಗ ಪ್ಲೇನ "Working plan" ಕ್ರಮವು ಅವಶ್ಯಕವಾಯಿತು ಈ ಕ್ರಮದಿಂದ ಜನರಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಫಾಯದೆಯನ್ನು [illegible] ಮಾಡಬೇ[illegible] ಬೆಟ್ಟದೊಳಗಿನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿಸಬೇಕಾಯಿತು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು ಮತ್ತು ಬೆಟ್ಟದೊಳಗಿನ ಸಾಗ ಭೂಮಿಯು ಕ್ಷೇತ್ರವು ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳ ಬಹುದು ನಿಜವು ಇದೊಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಿರಾತರ

ಚಿಂತಾಜನಕ

[illegible] ಕೆಳ ಸೀಮೆಗಿಂತ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆಂದು [illegible] ನೆ ಇಸವಿಯ ಖಾನೇಸುಮಾರಿಯಿಂದ [illegible] ನೆ ಖಾನೇಸುಮಾರಿಯ [illegible] ವರ್ಷಗಳ ಲೆಕ್ಕ [illegible] ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಕ್ಷಯವು ಮತ್ತು [illegible] ಭೂಮಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕ್ಷೀಣತೆಯ [illegible] ಸ್ವಲ್ಪ [illegible] ವ್ಯಾಪಾರವೆ [illegible] ಕಾರಣ ಆದಕ್ಕೆ [illegible] ವಸತಿಯ ಜನರ ಸಹಾಯವು ದೊರೆ ಬೇಕು ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳ [illegible] ಬೇರೂರ [illegible] ಬೆ [illegible] ಯಾರಿಂದಲೂ [illegible] ಗವಂತ ಯಾರಾದೂ [illegible] ಒಳದೇ [illegible] ಭೂಮಿ [illegible] ದುತ್ತಿದ್ದರು [illegible] ರಾಜ ಕಾರಭಾರವೊ, [illegible] ಸರಕ್ಷತತೆಯ ಅ ಧೋಷವೆ [illegible] ನಡೆಯಲು ಜನರ ಅತ್ತಿತ್ತ [illegible] ಬಿಟ್ಟು ನಡೆದರ ರೇಲ್ವೆ ಹತ್ತಿಯ ಕಾರಖಾನೆ ಮುಂತಾದ ಉದ್ಯೋಗ ಧಂದೆಗಳೂ, ಜನರನ್ನು ಶಹರದೊಳಗೆ ಎಳಕೊಂಡಿತು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಪಟ್ಟಣವು ಘಟ್ಟದ [illegible] ಲಿನ ಜನರಿಂದ ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದೆ"

"ಒಡ್ಡ ಜಾತಿಯ ಜನರು

ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಇಮಾರತು ಕಟ್ಟುವದು [illegible] ಕಡಿಯೋಣ, ಅವುಗಳ ಹಿಂದಿಗಳನ್ನು [illegible] ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಈಗ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಹಿರೇ ಊರುಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು [illegible] ಹೋಗು ವ [illegible] ಬಂದಿಯ [illegible] ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾಂವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಶಹರ ಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ ವವರು ಅವರೇ ಬಿಡಿಗಟ್ಟಿ [illegible] ಯಾವಾಗಲೂ [illegible] ಅನಾರೋಗ್ಯಕರವು ಫೋರೆಸ್ಟ ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ ಅದರ ಆರೋಗ್ಯವು ಕಟ್ಟಿದ [illegible] ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ [illegible] ತನಕ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ

ಭಯಂಕರ ಸೋಂಕು ರೋಗಗಳು

ಜನರಿಗೆ ಬಡಿದವು ಕಾಡು ಹಳ್ಳಿಗಳೂ, ಶಹರುಗಳೂ ಇವುಗಳಿಂದ ಉಧ್ವಸ್ತವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದವು [illegible] ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ [illegible] ವಾಗಿತ್ತು

ನಂತರ ಪುಸ್ತಕ, ನ್ಯಾಶನಲ್, ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯಾ ತಕ ದ್ವಾರ ತಯಾರಾದ ಅನಿಷ್ಟಗಳು ... ಕ ಮೇಲಿಂದಮೇಲಿ "ಅಪ ತ್ರಿಪ್ತವು"

ಕಾಡು ಮೃಗಗಳ ಕಾಟವಿಯು ಮತ್ತೊಂದ ಉಪದ್ರವವೇ. ನಮ್ಮ ಬೆಟ್ಟದೊಳಗಿಂದ ಕಾಡಾನೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರವು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಹಂದಿಗಳನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡತಕ್ಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಕಟನವಾಗಿದೆ. ಟಿಂಬರ ವರವಾನಗಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವವರು ಹಂದೀ ನಾಶ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಇನಾಮು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪಂಜರಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಹಂದೀ ಹೊಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಪಂಜರಗಳ ಸಹಾಯವು ಕೊಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮದ್ವಾರ ಇಲ್ಲವೆ ಗಾಂವಕರ ಅಂಕಿತದೊಳಗೆ ಶಿಕಾರಿಯ ಬಂದೂಕು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗ ಮಾಂಶ, ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯು ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ತಪ್ಪಿಗಾದ ಬೇಲಿಯನ್ನು ಹೊಲಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಹಾಕ ಮಾರ್ಗ ಸಾಧ್ಯತರ ಉಪಾಯವೆಂದ ಹಿತ್ತಲಿಗರೇ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಿದುರುಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈಗ ಹೊಸ ಹುಕುಮ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಮಧ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ಕೆಳಸೀಮೆಯೊಳಗೆ ಅರು ವಿಧದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೂ, ಅವುಗಳ ಕೊರತೆಗಳನ್ನೂ, ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಯೂ ಈಗ ಕೊಡಮಾಡಿದ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಸರಕಾರವು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದೆ. ಹಾಡಿ-ಬೆಟ್ಟ ಕುಮರಿ ಬೆಟ್ಟ, ಗೋಚರಾವು ಬೆಟ್ಟ, ಸೊಪ್ಪಿನ ಬೆಟ್ಟ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿಯಿಂದ ೨೦ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಪಂಚಾಯತರ ಜಂಗಲಕ್ಕೆ ಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ಒಬ್ಬ ಸ್ಪೆಶಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಲಸದ ಅಮಲಬಜಾವಣೆಗೆಂದು ಸರಕಾರವು ನೇಮಿಸುವದಿದೆ. ಇನ್ನು

ಜಲಾವು ಕಟ್ಟಿಗೆ

ಬಗ್ಗೆ ಕೆಳಸೀಮೆಯು ಜನರ ತಕರಾರುಗಳಿದ್ದಾವೆ. ಜನರಿಗೆ ಮನೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಗ್ಗವಾದ ಜಲಾವುಕಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಕು. ಬೆಳ್ಳಿ ದೊರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಅದು ಮೋಘಕ ಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿ ಜನರು ಒಣ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಊಟ-ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಹೆಕ್ಕಲಿಗರಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ, ಹಿಯ್ಯಬಿಡುವ ಶಹರದೊಳಗಿನ ಜನರು ಇಂಥ ಸವಲತ್ತನ್ನು ಬೇಡಲಿಕ್ಕೆ ಏನೂ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಹಸಿ ಮರಗಳನ್ನು ದೇಹಾಯ ದೇಶೀರವಾಗಿ ಕಡಿದು, ಒಣಗಿಸಿ ಒಣ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತರುವ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ತಡೆಯುವದು ಅಶಕ್ಯವಿದ್ದ ಮೂಲಕ, ಇಂಥ ಸವಲತ್ತಿನಿಂದ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಲಾಗುವದು. ಅಗ್ಗ ದರದಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮಾರುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಡಿಪೋಗಳು ಇಂಥ ಜನರಿಗಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಡಿಪೋ ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಪರವಾನಗಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಜಂಗಲ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತು ಜನರ ಹಿತಕ್ಕೆ ಬಾಧೆಯಾಗದಂತೆ, ಎಲ್ಲರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಪರವಾನಗಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಸರ್ವತ್ರ ಜಾರಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದಿಂದಾಗದು. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಲಾವು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಈಗಿದ್ದ ಅರ್ಜಿ ಪಟ್ಟಿಯ ಸವಲತ್ತುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವದು ಯುಕ್ತವೆಂದು, ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ.

ಸಾರಾಂಶದಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ... ವೃ ವಿಸ್ತಾರದ ರವದೆ ಆವರ ಅವರಿಹಂಯೆಯಾಗಿದೆ. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೇ ಈ ಹಾನಿಯು "ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ," ಬೆಟ್ಟದ ರಕ್ಷಣೆಯಿಂದಲ್ಲ. ಬೆಟ್ಟಕ್ಕಿನ್ನು ಅದರ ನ್ಯಾಯವಾದ ಫಂಡಗಳನ್ನು ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡುವದು ಸ್ವಹಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಜಂಗಲಸೀಮೆಯ ನೀರು, ಗಾಳಿಗಳು ಎಲ್ಲ ಅರೋಗ್ಯಕರವಿದ್ದಾವೆ? ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಭೂಗೋಲವೇ ಹಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೇನು ಉಪಾಯವು? ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಕಾರವು ಮದತ ಮಾಡುತ್ತಲಿ ಇರುವದು. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮತ್ತು ಒನವಸತಿಯ ಸುತ್ತಲಿನ ಜಂಗಲನ್ನು ಕಡಿದು ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡತಲಿಕ್ಕೆ ಜನರ ಸಹಕಾರಿತೆಯು ಬೇಕು. ಗೋಚರಾವು ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪೂರೈಸಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದಾಯ ಯೋಜನೆಯು ನಡೆದದೆ. ನೊಪ್ಪು, ಜಲಾವು ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಕೆ, ಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರು. ಬೇಲಿಗೆ ಇನ್ನು ಮೋಘಕ ... ಕೊಡುವದ ಮಾಡಿದೆ. ಗಾಂವಕರ ಬೆಟ್ಟವೂ ೨೦ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಇರುವದು. ಗೋಚರಾವ, ಹಾಡಿ-ಬೆಟ್ಟ ಇವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಲಿದೆ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಸರಕಾರಿ ಠರಾವಿನ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆವು. ಅದರ ಗಳಿಯನ್ನೂ, ಅವುಗಳ ವಿಷಯ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ, ಮುಂದಿನ ಅಂಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುವೆವು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ದಿಲ್ಲಿಯ ಲದ್ದುಗಳನ್ನು ಚಲೋದಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಬಂಧುಗಳಾದ 'ಧುರೀಣ' ಕಾರರು ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯೊಳಗೆ ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಅಣ್ಣಾಜಿ ರಾಯರು ನೆ. ನಾ. ಗವ್ಹರ್ನರ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಬರೆದ ಅನಾವೃತ ಪತ್ರವನ್ನು ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಕೈಫಿಯತನ್ನೇ ದಾಖಲುಮಾಡಿರುವರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರ ಸಾತ್ವಿಕ ಸಂತಾಪವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದ್ದರೂ, ಇದೇ ಕೈಫಿಯತು ಸ್ಪಷ್ಟೋಕ್ತಿಗಳಿಂದ, ಸತ್ಯ, ಸಾಧಾರ, ವಿಧಾನಗಳಿಂದ, ತುಂಬಿರುವದು. ಇದನ್ನು ಶಾಂತಚಿತ್ತದಿಂದ, ನಿರ್ವಿಕಾರ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ, ದೊರೆಗಳು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಲೆಂದು ನಾವೂ ಬೇಡುವೆವು. ನಮ್ಮ ಬೇಸಾಯದ ಮರ್ದಾಳಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು, ತ್ರಯಸ್ಥರಾದ ಶ್ರೀ. ಅಣ್ಣಾಜಿರಾಯರಂಥವರು ಸಹ, ಅದರ ನಿಜವಾದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಇಷ್ಟು ಹಳಹಳಿಸುತ್ತಾರೆಂದು, ಇಷ್ಟು ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ, ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನುಡಿಯುತ್ತಾರೆಂದರೆ, ಸಕ್ತಸ್ಥಿತಿಯೇ ಅಷ್ಟು ವಿಪರೀತವಾಗಿ, ಅನರ್ಥಕರವಾಗಿದೆಂದು ಇನ್ನು ಯಾರಿಗಾದರೂ ತಿಳಿಯಗೊಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಉಂಟೇ! ಕಾಡಿನ ಸೊಟಗಿನಿಂದ, ಅದರ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ, ಧನಾಂಧತೆಯಿಂದ ಮೋಹಿತರಾದವರಿಗಲ್ಲದೆ-ಅಂಧರಾದವರಿಗಲ್ಲದೆ, ಇತರರಿಗೆಲ್ಲ ರೈತರ ಪಕ್ಷವೇ ಸತ್ಯಪಕ್ಷವು- ನ್ಯಾಯ್ಯಪಕ್ಷವೆಂದು ಸಹಜವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವದು. ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಹಸಿವೆಯ ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಧೈರ್ಯ ತುಂಬು ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಶ್ರೀ ... ನಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಸರಕಾರವು ಹೊಸ ಕೊಡಮಾಡಿದ ಜಂಗಲು ಹಕ್ಕುಗಳಿಂದ ತೋರಿಸುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ ಸೂರತು ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ವಿಲ್ಲೆಯ ಲದ್ದುಗಳೆಂದರೆ, ಇವೇ ಅವರಿಂದೇನು ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬಿತು; ನಮ್ಮ ಅಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ತೃಪ್ತಿಯಾಗವೆಂದು, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದ ನಮ್ಮ ಚರ್ಚೆಯು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯುವದು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅವರ ಉಪಕಾರಗಳಿಗಾಗಿ ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾಜೀರಾಯರ ಆಭಾರಗಳನ್ನು ಪುನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಎಣಿಸುವೆವು, ಮತ್ತು ಅವರ ಸತ್ಯಪ್ರೀತಿಯನ್ನೂ ಧೈರ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಂಡಾಡುವೆವು.

---

೨ ನೋಟೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ, ಮತದಾರರು (ವೋಟರರು) ಇಲೆಕ್ಷನದೊಳಗೆ ಮತಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬಿಕ್ಕಾಯವೇನಿಲ್ಲ. ಶಿರ ನಾಲಾಯಕ ಉಮೇದವಾರರು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ, ಸಹಕಾರಿತೆಯೊಳಗೆ ಸಹ, ಯಾರಿಗೂ ಮತಕೊಡದಿರಲಿಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತರ್ಫಿನಿಂದ, ೫ ಜನರು ನಾ ಮುಂದೆ, ನೀ-ಮುಂದೆಯಾಗಿ, ಉಮೇದವಾರರಾಗಿ ನಿಂತಿರುವರು. ಈ ಐವರು ಮುಸಲ್ಮಾನೇತರ ಸಂಘದ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವರು. ಮುಸಲ್ಮಾನರ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಈ ಭಾಗಕ್ಕೆ ನಾಲ್ವರು ನಿಂತಿರುವರು. ಮೆಂಬರರಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉಮೇದು ಇವರಲ್ಲಿದೆಂದು, ಇವರು ನಿಜವಾಗಿ ಉಮೇದವಾರರು. ಆದರೆ, ದೇಶದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಮುರಿದು, ಇವರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಬಿಚ್ಚಿಸುತ್ತಾರಾದ್ದರಿಂದ ಬಹುಜನ ಸಮಾಜದ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಇವರು ಎಷ್ಟು ಪಾತ್ರರೆಂದು ಇವರೇ ಹೇಳಲಿ. ಇವರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕರ್ತವ್ಯದ ಪೂರ್ವ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಶೋಧಿಸಿದರೆ, ಸಹಕಾರಿತೆಯೊಳಗಿದ್ದವರಿಗಾದರೂ, ಇವರು ಪಾತ್ರ ಉಮೇದವಾರರೆಂದು ಹ್ಯಾಗೆ ಕಾಣುವದೆಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಇರಲಿ. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪ್ರಕರಣದೊಳಗೆ ಇದರ ತರ್ಕವಿತರ್ಕವು ನಮಗೇಕೆ ಬೇಕು. ಇವರೊಳಗೆ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ, ಜನರು ಇನ್ನು ಮರೆಯ ಕೂಡದು. ಉಮೇದವಾರರು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಸತ್ವಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕಂದೇ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾವು ನೆನಿಸಬೇಕಷ್ಟು. ೯೦೦೦ ಮತದಾರರ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅವರು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವರಿದ್ದಾರೆ. ನೋಡವಾ, ನಾವು ಹ್ಯಾಗೆ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗುತ್ತೇವೆಂದು, ಶೇಕಡಾ ೯೦ ಗುಣಗಳು ನಮಗೆ ಸಿಗುವವೋ, ಪೂರಾ ಶೇಕಡಾವನ್ನೇ ನಾವು ದೊರಕಿಸುವೆವೋ? ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ಉಮೇದವಾರರೆಂಬುವವರು, ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕಾಗದಗಳು, ಪರೀಕ್ಷಕರು ಸರಕಾರವು, ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥಿಗಳು ಅಂದರೆ, ಶಾಲೆ ಹುಡುಗರು, ಮತದಾರರು. ಹುಡುಗರ ಪ್ರಯತ್ನದಮೇಲೆ, ಧೈರ್ಯದಮೇಲೆ, ಚಿಕಾಟಿಯಮೇಲೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪರಿಣಾಮವು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಿತು. ಛೇ! ಹೀಗೆಂದೂ, ಅಗದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ, ನಾವು ನಾಪಾಸಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಹಿಂದಾಯಿತು "ಹಿ ದಪ, ಪಿಕ್ಟೇ ರಡಾ!"

---

೩. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದಿಂದ ಸಿಗುವ ಸಂಬಳ ಸಾಲದೆಂದು ದೂರುವ ನೌಕರರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶ್ಯಾನಭೋಗ-ಕುಲಕರ್ಣಿಗಳೊಬ್ಬರಾಗಿರುವರು. ಇವರು ಬಹಳ ವರ್ಷದಿಂದ ಈ ವಿಷಯ ಅರ್ಜಿ, ಠರಾವು, ಸಂಘ, ಜಿಲ್ಲಾಸಭೆ, ಅತಿ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಸಭೆ ಮುಂತಾದ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ಸರಕಾರದ ಮನಸ್ಸು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು, ನಿಷ್ಫಲ

ವಾಗಿ, ಸರಕಾರವು ಬಲು ನಿಷ್ಠುರವಾಗಿದೆಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು. ಸಭ್ಯರಿಗೆ ಜಾಹೀರಾದ ಸರ್ಕ್ಯುಲರದಿಂದ, ಮೊದಲಿನ ಸ್ಕೇಲಿಗಿಂತ ಈ ಸ್ಕೇಲು ಸುಧಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಂಬುದು ನಿಜವು. ಆದರೆ, ಉತ್ತರಭಾಗಕ್ಕಾದ ಪ್ರಸಾದವು ಮಧ್ಯಭಾಗಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಮಧ್ಯಭಾಗದ ಲಾಭವು ದಕ್ಷಿಣಭಾಗಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ, ಸರಕಾರದ ನೀತಿಗೆ ಪಕ್ಷಪಾತವು ಸೋಂಕಿದೆ. ಉತ್ತರಭಾಗದ ತಲಾಟಿಯರ ಪ್ರಥಮದ ಪಗಾರವು ೩೦, ೩೫ ಆದರೆ, ಮಧ್ಯಭಾಗದವರಿಗೆ ೧೮, ದಕ್ಷಿಣಭಾಗಕ್ಕೆ ೧೬ ಆಗಿ, ಕಡೇ ಪಗಾರವು ಉತ್ತರಭಾಗಕ್ಕೆ ೬೬, ಮಧ್ಯ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣಭಾಗಗಳಿಗೆ ೩೦ ಮೂವತ್ತೇ ಮಾಡಿರುವರು. ಈ ಪಕ್ಷಪಾತವು ಯಾವ ಕಾರಣಗಿಂದೆಂಬುದು ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ, ಈಗಿನ ಮಹರ್ಘತೆಗೆ ಈ ಪಗಾರವು ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಇಲ್ಲೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಮತವು. ಈ ಸ್ಕೇಲು ಕಾರಕೂನರ ಸ್ಕೇಲಿಗಿಂತ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಾರದಿಲ್ಲ ಇವರ ಕೆಲಸದ ಮಾನವು ಅಷ್ಟು ಇರುವು, ತ್ರಾಸದಾಯಕವಿರುತ್ತದೆ ಈ ಹುಕುಮಿನಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಕಡು ನಿರಾಶೆಯಾಗಿದ್ದಲ್ಲ ರತ್ನಾಗಿರಿ ತಲಾಟಿಯವರು ಇದೇ ಅಕಟೋಬರ ೧೧ನೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಬಂದ ಇಟ್ಟು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನೋಟಿಸು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರಂತೆ' ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶ್ಯಾನಭಾಗರೂ ಸಹ ಅನಿರುಪಾಯದ ಅಸ್ತ್ರ ಕೈಕೊಳ್ಳದಂತೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮುಂದಾಗಿ ವಿಲಂಬವಾಡದೆ, ಆ ಹುಕುಮಿನ ಪುನರ್ವಿಚಾರವಾಡುವದುತ್ತಮವು, ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರಕಿಂತ ಸೌಮ್ಯವಿರುವ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸದಿದ್ದರೆ, ಉರಿಯುವ ಬೆಂಕಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹೊಯ್ದಂತಾದೀತು

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಮಳೆಯು ಅಕ್ಟೋಬರಿಗೆ ೯-೧೦ ಇಂಚು ಆಯಿತು. ಈ ವಾರದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಇಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಧರದಿಂದ ಕಡಾವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕುಂದಾಪೂರದಿಂದ ಬಹಳ ಅಕ್ಕಿ ಬಂದು ಧಾರಣೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಇಳಿದದೆ. ಘಟ್ಟದಿಂದ ಭತ್ತ ಬಂದ ಹೊರತು, ಬಡವರಿಗೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ ರಾಗಿ ಧಾರಣೆ ವಿಶೇಷ ಇಳಿಯಿತು.

ಕುಮಟೆಯ ಬೆಂಚು ಕೋರ್ಟಿನ ಮೊದಲಿನ ಮೆಂಬರರು ಸರಕಾರದ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಗಟ್ಟಿಯಾದರು.

ಇಲ್ಲಿಯ. ಗಿಬ್ಬ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಮಾಧವ ಮ. ಶ್ಯಾನಭಾಗ, ಎಮ್ ಎ., ಎಲ್ ಎಲ್ ಬಿ. ರವರು ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ವಕೀಲರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂಬವರಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ನಿರೋಪದ ಸನ್ಮಾನಾರ್ಥ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಕೆಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಔತಣ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ, ಶ್ರೀ ಕಾಂತಾರಾಮ ವಕೀಲ, ದತ್ತಾತ್ರಯರಾವ ತೇಲಂಗ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಗಾಸ್ಕೈ, ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಬಾಳಗಿ (ದಲಾಲರು), ಮಾಧವರಾವ ಭಟ್ಟ, ಪುತ್ತು ಶ್ಯಾನಭಾಗರು ಹಾಜರಿದ್ದರಂತೆ.

ಈ ತಾಲೂಕ ಲೋಕಲ ಬೋರ್ಡ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ ಶ್ರೀ ಮಾಸೂರಕರ, ತಮ್ಮ ಸರಕಾರ ನಿಯುಕ್ತ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರೆಂದು ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಯಿಂದು ಇದು ನಿಜವೋ?

ಈ ತಾಲೂಕ I ನೇ ಕ್ಲಾಸ ಮಾಮಲೇದಾರ ಮಿ॥ ಪಿ. ವಿ. ಹಾದಿಗರವರು ಕಾರವಾರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡ ಆಕ್ಟಿಂಗ ಶ್ಯಸಿಯಾಗಿ ಹೋದರು. ಅವರ ಬದಲಿಗೆ ಅವರ ಹೆಡ ಕಾರಕೂನರು ನೇಮಕವಾಗಿರುವರು.

ಗಿಬ್ಬ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಈವತ್ತಿನಿಂದ ದಿವಾಳಿ ರಜೆಯ ನಿಮಿತ್ತ ಬಂದ ಆಗಿದೆ

ಹೊನ್ನಾವರ— ಕಳೆದ ತಾ. ೧೩-೧೦-೧೯೩೦ ನೇ ರವಿವಾರ ಹೊನ್ನಾವರ 'ಟಪ್ಪರ'ಹೊಲಿನಲ್ಲಿ ಊರನಾಗರೀಕ ಜನರ ಹೋಮರೂಲ ಲೀಗಿನ ಸಭೆಯು, ಸಭೆ ಕೆಲಸ ಸಾಯಂಕಾಲ ೫ ಘಂಟೆಯಿಂದ ೯ ಘಂಟೆ ವರೆಗೆ ನಡೆಯಿತು. ಸಭೆಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮಿ. ಎಮ್. ಡಿ. ಶರ್ಮ ಇವರ ಸ್ವಾಗತೋಪದೇಶಕ ಭಾಷಣವಾದ ನಂತರ, ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ಠರಾವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮೆಸರ್ಸ ಖಸ್ರ್ಯರ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ಅನಂತಭಟ್ಟ ಇವರ ಭಾಷಣಗಳು ಸಹ ಸಭೆಯು ಅವ ಸಮಾಜವನ್ನು ಆಕ್ಷ್ಯಾನಂದ ಗೊಳಿಸಿದವು.

ಸರಕಾರದವರು ಪ್ರೆಸ ನೋಟಿಸ ಮೂಲಕ ಜಾಹೀರಪಡಿಸಿದ ಫೋರೆಸ್ಟ ಸವಲತುಗಳು ತೀರ ಅಸಮಾಧಾನಕಾರಕವಿರುವದರಿಂದ, ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಗ್ರಾಹ್ಯಮಾಡಬಾರದಾಗಿಯೂ, ಸರಕಾರದಿಂದ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸೆಟ್ಲಮೆಂಟ ಆಫೀಸರರಿಗೆ ಯಾವದೇ ತರದಿಂದ ನಾವು ಯಾರೂ ಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಾರದಾಗಿಯೂ, ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯಂತೆ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳು ನಮಗೆ ಸಿಗುವವರೆಗೆ ನಾವು ಅಸಹಕಾರಿತವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿಯೂ, ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒದಗಿದ ವನದ ಸಂಬಂಧ ಇತರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಮೋತಿಲಾಲ ನೆಹರು ಇವರ ಮುಂದಿಟ್ಟು, ಅವರು ತೋರಿಸುವ ದಾರಿಯಂತೆ ನಡಿಯಬೇಕಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಏನೂ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲೆಂಬ ಠರಾವು ಏಕಮತದಿಂದ ಪಾಸಾಯಿತು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಸಭೆಯ ಠರಾವಿನಂತೆ ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪತಿಯಿಂದ ಕೌನ್ಸಿಲಕ್ಕೆ ಉಮೇದ್ವಾರರಾಗಿ, ಯಾರೂ ನಿಲ್ಲಬಾರದೆಂಬ ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಈಗ ನಿಂತ ೬ ಜನರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪೈಕಿ ಯಾರೂ ಮತಕೊಡಬಾರದಾಗಿಯೂ ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರು ಕೌನ್ಸಿಲಿಗೆ ಆ ನಮ್ಮ ಠರಾವಿನ ವಿರುದ್ಧ ಹೋದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ನಮ್ಮ ತರ್ಫೆಯ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿಯೂ ಪ್ರಕಟಿಸುವದೇ ಹೊರಪಡಿಸುವ ಜಾಹೀರನಾಮೆ ಏಕಮತದಿಂದ ಪಾಸಾಗಿ ಹಾಜರಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಮತದಾರರು ಜಾಹೀರನಾಮೆಗೆ ಸಹಿಮಾಡಿದರು. ಈ ಸಭೆಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಸಲಮಾನಬಂಧುಗಳು ಸಹ ಹಾಜರಿದ್ದು, ಈ ಠರಾವಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿದರು

ಪಂಚಾಯತೆ ಕೊರ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದ ಠರಾವು ಸಹ ೩-೪ ಜನರ ಅನುಭವಪೂರ್ಣ ಭಾಷಣಗಳಾದ ನಂತರ, ಏಕಮತದಿಂದ ಪಾಸಾಯಿತು ಸಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಪಂಚಾಯತ ಕೋರ್ಟ ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿ ಅದರ ಶಾಖೆಗಳು, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು.

ಬೆಳಗಿ— ಮಿ॥ ಕವಿಶಿಕನರ. ಕೊಟ್ಟ ಪೇಟೆ ರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಿ ಸಾಕಿದ ಸಾಧನಗಳ ಸರ್ಕ್ಯುಲರ ಜಾಹೀರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶಿಕಾರಿ ಕಮಿಟಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಜಮೀನದಾರ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹನುಮಂತಪ್ಪ ಮುಡ್ಲಗಿರಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ತಿಂಗಳ ೧೫ ನೆಯ ರಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಕೂಡಿತು. ಸರ್ಕ್ಯುಲರನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿ, ಕೆಳಗಿನ ಠರಾವುಗಳು ಪಾಸಾದವು.

೧ ಹಂದಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಾಗ, ಜಂಗಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ, ಪೋಲೀಸರಾಗಲೀ ಸಂಗಾತ ಕೊಂಡು ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡುವದು ಅನಾವಶ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ, ಆ ನಿರ್ಬಂಧವು ರದ್ದಾಗಬೇಕು

೨. ಹಂದಿಶಿಕಾರಿ ಲಾಯಸೆನ್ಸದ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಆರ್ಜಿಯನ್ನು, ಮಾಮಲೇದಾರ-ಮಹಾಲ್ಕರಿಯವರ ಶಿಫಾರಸಿನಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದಿದ್ದ, ಶಿಕಾರಿ ಕಮಿಟಿಯಿಂದ ಅರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕು.

೩. ಹಾಗೆ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಿಗೆ. ಸರಕಾರದಿಂದ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಬಂದೂಕು ಮೊಫತ ಸಿಗಬೇಕು.

೪ ಶೇತಕಿಗೆ ಬಹಳ ಅಪಾಯಕರವಾದ, ಹುಲಿ, ಸಾಂಬರ, ಚಿತ್ತಲಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬಾರದೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವು ರದ್ದಾಗಬೇಕು.

೫. ಹಂದಿಗಳ ಶಿಕಾರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಅನುಕೂಲತೆ ವಗೈರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ—೧೨ ಜನರದೊಂದು ಕಮಿಟಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

೬. ನಮ್ಮ ಸಾರ್ವಭೌಮರ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಚಿಂತನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ನಮ್ಮಮೇಲಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯ-ಸದ್ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಲೆಂದು ಬಯಸಿ, ಈ ನವ ಸಭೆಯು ಜಯಿಯಾಗಲೆಂದೂ, ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಭಾರ ಎಣಿಸಿ, ಸಭಾ ವಿಸರ್ಜನವಾಯಿತು.

ಹಳಿಯಾಳ— ಹವಾಮಾನ-ವಿಶೇಷ, ಆರೋಗ್ಯ, ಕೆಮ್ಮು ಜ್ವರ ಇದೆ. ಕೋಆಪರೇಟಿವ ಆತಿಟರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಶಿಕ್ಷಕ ಸಂಘದ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆ ನೆರೆಯಿಸುವ ವಿಚಾರ ನಡೆದಿತ್ತು. ಕಾರವಾರದವರು ಕರೆಯುವದಿಲ್ಲವೋ? ಕಾನಭಾಗ ಜನರ ಕಮಿಟಿಯಾಗಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಕಮಿಟಿಯವರ ಅನುಜ್ಞೆಯಂತೆ ವರ್ತಿಸುವದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಗೋ. ಭಿ. ಮಂಡಳ ಕಮಿಟಿಯಾಗಿ, ಆಲ ಇಂಡಿಯಾ ಗೋ ರಕ್ಷಣ ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷಪದಕ್ಕೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ಮದನಮೋಹನ ಮಾಲವೀಯವರ ಹೆಸರನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು.

ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಯವರ ಪತಿಯಿಂದ ಮಿ॥ ಎಸ್. ಜೀ ಭಟ್ಟ, ವಕೀಲರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಕೆಳಗೆ ತಾ. ೧೩-೧೦-೩೦ಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಶಹರ ಮಾರ್ಕೆಟಿನಲ್ಲಿ ಮುಕಬಾರ ಜನರ-ಕಮಿಟಿಯಾಗಿ, ಆಲ ಇಂಡಿಯಾ ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿಯ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ವರ್ತಿಸುವದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂದುಗೋಳದ ಮಿ॥ ಟೊಣೇ ವಕೀಲರು, ಮಹಾಶಿಯಲ್ಲಿ, ಕೊಂಗ್ರೇಸದ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ವರ್ತಿಸುವದೇ, ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂತ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ದೇಶಸೇವಕ ಮಜಲಿ, ಬೆಳಗಾಂವದವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೊಂಗ್ರೇಸ್ಸಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಈ ವರೆಗಿನ ಕಾರ್ಯ, ಹಾಗೂ ಈ ವರ್ಷ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸವಿಸ್ತಾರ ಹೇಳಿ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಹೊರತು ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷವರ್ಗದ ಮನಸ್ಸಿನಮೇಲೆ ಬಿಂಬಿಸುವಂತೆ, ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ಅನಂತರ ದೇಶಭಕ್ತ ಗಂಗಾಧರರಾವ

(ಈವತ್ತಿನ ಪುರವಣೀ ನೋಡಿರಿ.)

ಕುಮಟಾ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.		ದರ.
ರಂಗೂನ ಬಿ. ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೫॥—೧೫।
ಕುಚ್ಚಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಮೂಡಗಿ	...	೬॥—೭॥
ರಾಗಿ ನಿಬಕ್ಕೆ	..	೧೦—೧೦॥
ಗೋಧಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೨೦
ಹುರುಳಿ ನಿಬ ,	.	೧೩॥
ಕಡಲೆ ನಿಬ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೫॥—೧೫॥
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	.	೨೦ —೨೮
ಹೆಸರು ಬೇಳೆ ,,	...	೧೭॥—೨೦
ವೆಸ್ಟರಿನ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ ,,	...	೧೨
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ ,,	...	೨—೪
ಹರಿಶಿನ ಮಣ	...	೯
ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	...	೧೨—೧೨॥
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ ,,	..	೧೩—೧೪
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ ,,	...	೪-೫-೦
ಕೆರೆಸಿನ ಸೂರ್ಯ ,,	...	೪ ೭-೦
" ಹಂಸ ,,	...	೩-೯-೬
ಬೆಲ್ಲ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	.	೬೦—೭೦
ಗಾಂವಟಿ ಬೆಟ್ಟೆ ,,	..	೯೦—೧೧೦
ಗೋಟು ,,	..	೫೫—೩೦
ಚಾಲಿ "	...	೩೫—೭೦
ಬೆಕಣಿ "	..	೧೩೬—೧೪೫
ಮೆಣ್ಣು "	.	೧೩೫—೧೭೦
ಯಾಲಕ್ಕಿ "		೪೦—೫೦

ಪೋಸ್ಟ ಖಟಪಟಿ.

ಮ್ಹಾ॥ ಕಾನಡಾವೃತ್ತದ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ "ಗೆ ವಿನಂತಿ ... ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ಸಾಲುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ನಾನು ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕಿನ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಒಂದು ಸಾಧಾರಣ ಜೀವಿ. ಮೈಲಿನಮೇಲೆ ಇರುವ ಒಂದು ಊರಿನ ಪೋಸ್ಟ ... ನಾನೆ ಪೋಸ್ಟ್ಮಾಸ್ತರರಿಂದ ಪತ್ರ ಬರುವದೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಒಂದು ನನಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬರುವವರೇ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನೆರೆ ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಪೋಸ್ಟ ಮನ್ನರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಮ್ಮ ಬಜಾರದ ಮುಂದೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತ, ಸರಕಾರದಿಂದ ಪಗಾರ ಪಡೆಯುವವರಿಗೆ ಬೇಕಷ್ಟು ... ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ... ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ... ಹುಡುಗರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅವರು ಇಟ್ಟಾಗ ... ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ. ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ ... ಇದು ಕಸ ...

ರಿನಗೋಳಾಟ! ... ಇಲ್ಲ.

... ವಿವರಗಳ ... ಪೋಸ್ಟಿನ ... ನಮ್ಮ ಪೋಸ್ಟಮನ್ನರ ಮುಖ್ಯ ... ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ... ಬೇರವರೇ ಇಲ್ಲ. ಕಾರಣ ನಮ್ಮಂಥ ಬಡವರಮೇಲೆ ದಯವಿರಿ ... ನಮ್ಮ ... ಊರಿನ ಪೋಸ್ಟಮನ್ನರ ಬಗ್ಗೆ ಲಕ್ಷವಿಡಬೇಕಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ,

ವೆಂಕಟೇಶ ವಾಸುದೇವ ಪ್ರಭು ಮಿರ್ಜಾನ	0-4-0
ಎ. ಶಿವಾನಂದರಾವ ದೊಡ್ಡೇರಿ	1-0-0
ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ನಾಯಕ ಹೊಳೆ	0-4-0
ಶ್ರೀ ಕೇಶವ ... ನಾಯಕ	5-0-0
ವಿಷ್ಣು ಗಣಪತಿ ಬಿ	1-0-0
ಮಂಗೇಶರಾವ ನಾಡಕರ್ಣಿ ಬಿ	0-8-0
ವಾಸುದೇವ ಶಿರಗುಂಡಿ ಕಾಮತ ಗೋಕರ್ಣ	7-0-0
ರಾಮಚಂದ್ರ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪೈ ಶೇಟ	1-0-0
ಶ್ರೀಕಾಂತ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪೈ ಅಂಕೋಲಾ	5-0-0
ವಾಮನ ಗಣಪಯ್ಯ ಕಾನಡೆ ಹೆಗಡೆ	15-0-0
ಸಿ ಕಾಂತೀಕರ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಗೋಕರ್ಣ	10-0-0
ನಾಗಪ್ಪ ಸುಬ್ರಾಯ ಭಟ್ಟ ಬಾಡ	5-0-0
ದಾಮೋದರ ಕೃಷ್ಣ ಕಾನಡೆ ಕಡವಿ	15-0-0
ಪಾಂಡುರಂಗ ಮುಕುಂದ ಕಾನಡೆ ಬಿ	10-0-0
ಸೈದ ಅಬ್ದುಲ ಸೈದಿ ಬಿ	12-0-0
ಅಸ್ವಾದ ಬಿ	4-0-0
ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಮಂಜುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಗೋಕರ್ಣ	25-0-0
ನಾಗಪ್ಪ ಗೋಪಾಲ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಿ	20-0-0
ಬಿ ... ಮಂಗಳೂರ	4-0-0
ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಶಂಕರ ಭಟ್ಟ ಬಂಡಿಕೇರಿ	5-0-0
ನಾರಾಯಣ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ನಾಡಕರ್ಣಿ	25-0-0
ಗಣಪತಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಹೆಗಡೆ ಗೋಕರ್ಣ	12-0-0
ಶ್ರೀ ಭದ್ರಕಾಳೀ ದೇವ ಗೋಕರ್ಣ	25-0-0
ವಾಸುದೇವ ಕೃಷ್ಣ ಕಾಮತ ಕುಮಟಾ	10-0-0
ವಸ್ತ್ರದ ಗೋವಿಂದ ಭಟ್ಟ ಗೋಕರ್ಣ	11-0-0
ಶ್ರೀ ಪೂರ್ಣಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿ ಸ್ವಾಮಿ	501-0-0
ನಾಗಪ್ಪ ... ದೇವ ಕುಮಟಾ	50-0-0

ಬಂದೋಕ ಥ್ರಿಪಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವೆವು. ಫೋನಸಿಟಿಗಿಂತ ಛೀಪ ದರದಿಂದ, ಅಥವಾ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಸಿ.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಸಾಕು ಮಾರ್ಕೈಸುವೆವು.

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ, ಗೋಕರ್ಣ.

ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಮಂಗಳೂರ ನಶೀಪುಡಿ, ಮತ್ತು ಸೇದುವ ಬೀಡಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ ರೋಕ ದರ, ಸವಲತಿದು ಇರುತ್ತದೆ.

ಪತ್ತೆ:— ಬಿ. ದಾಸ, ಕುಮಟಾ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ವಿಶ್ವ-ವಿಖ್ಯಾತ ಔಷಧಗಳು.

ಮೇಲೇರಿಯಾ ಜ್ವರಹಾರಿ— ಎಲ್ಲ ತರದ ಜ್ವರಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ನಿಶ್ಚಿತ ಔಷಧ.

ಕ್ರಯ. ಪುಡಿ (೧೨ ಡೋಸ) ೧೨ ಆಣೆ ೧-೦-೦.

ವಿರಚಿತ ಸಂಜೀವನಿ ಮಾತ್ರೆ— ಈ ಮಾತ್ರೆಯು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಯಾವರೋಗವೂ ಬರಲಾರದು. ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೫ ಆ॥

ದೇಶದಂತೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಿಂಹಾಸನದಿಂದ ಮೊದಲಿನ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿ, ಈಗಿನ ಪಾರತಂತ್ರ್ಯತೆ, ಬ್ರಿಟಿಶ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಘಟಕಗಳ ಹಾಗೂ ಪೃಥ್ವಿಯೊಳಗಿನ ಇತರ ದೇಶಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಕಂಗಾಲ ಸ್ಥಿತಿ, ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜುಲುಮೆಯ ವರ್ಣನ, ಬ್ರಿಟಿಶ ಜವಾಬದಾರ ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳ ವಚನಭಂಗಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಲೋಕಮಾನ್ಯರು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಂದ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಆಚರಿಸಿದ, ಆಲ ಇಂಡಿಯಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸದವರು ಹುಂಮಸ್ಸಿನಿಂದ ಉಪದೇಶಿಸಿದ ನಿಶ್ಶಸ್ತ್ರವಾದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರುವಬಗ್ಗೆ ಬೋಧಿಸಿದರು. ತರುವಾಯ, ಬೆಳಗಾಂವದ ಖಿಲಾಫತ ಕಮಿಟಿಯ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಾದ ಮಹಮ್ಮದ ಹುಸೇನ ಸಾಹೇಬರವರು ಉರ್ದೂಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ-ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಮೇಲಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಕಟ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಹಿಂದೂ ಜನರ ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಐಕ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಪಂಜಾಬ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸದಂತ ಸಡೆದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು ತರುವಾಯ ಹಳಿಯಾಳದ ಮಿ॥ ಅಬ್ದುಲಕರೀಮ ಸಾಹೇಬ ಕುಣಿಯೂರರವರು ದೇಶಭಕ್ತರ ಹೇಳಿಕೆದಂತೆ ವರ್ತಿಸಿದರೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲೆಂಬುದನ್ನು ಉರ್ದೂಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಆಮಂತ್ರಿತ ದೇಶಭಕ್ತರ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಭಾರ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಪಾನಸುಪಾರಿ, ಅತ್ತರಗುಲಾಬು, ಹಾರತುರೆಗಳ ಸಮರ್ಪಣೆಗಳಾದ ಬಳಿಕ, ಲೋ. ಟಿಳಕ ಮಹಾರಾಜಕಿ ಜಯ! ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಮಹಾರಾಜಕೀ ಜಯ!! ವಂದೇ ಮಾತರಮ್!' ಗಳ ಜಯಘೋಷದೊಳಗೆ ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನೆರೆದ ಸಭಾಸದರುಳ್ಳ ಜಂಗೀ ಸಭೆಯು ವಿಸರ್ಜನವಾಯಿತು. ತಾರೀಖು ೧೪—೧೦—೨೦ಕ್ಕೆ ಕದರವಾಕರ್ಸ ಟಿವಲ್ಲಿ ವಿ ಟೀಂಬರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಕೆಳಗೆ ಸಭೆಗೂಡಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಸಧ್ಯದ ಸರಕಾರಿಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಶಾರಕಾನೀ ಶಿಕ್ಷಣಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ... ದೇ. ಸೇ. ಮುಜಲಿ, ದೇ. ಭ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಇವರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಾದವು. ಹಾಗೂ ಅಪಾಂತ್ರಿತ ದೇಶಭಕ್ತರಿಗೆ ಪ್ರೇಮದ ಸಿರೋಪ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ತೇರಗಾಂವದ ಗ್ರಾಮಸಂಸ್ಥೆಯವರು ದೇಶಭಕ್ತರನ್ನು ಹಲಿಗೆ, ಬಜಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಳದೊಡನೆ, ಶೃಂಗರಿಸಿದ ಪಾನಗದಿಂದ ಶ್ರೀ ಗ್ರಾಮದೇವತೆಯಗುಡಿಗೆ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಕರೆದೊಯ್ದು, ಮಿ॥ ಎಸ್, ಎಸ್, ಹೊನ್ನಪ್ಪನವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಕೆಳಗೆ ಸಭೆಗೂಡಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಬಾಬದ ಕಪ್ಪ ದೇಶಭಕ್ತ, ದೇಶಪಾಂಡೆ, ಮುಜಲಿಯವರಿಂದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ... ಸಭೆಗೆ ೨೦೦-೩೦೦ ಜನರು ಕೂಡಿದ್ದರು.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಭೆ.

(೩ B ಪಾನಿನಮೇಲಿಂದ ಮುಂದರಿಸಿದ್ದು.)

ಶ್ರೀಯುತ ಯು. ವಿ. ನಾಯಕರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮಹಾಶಯರ ಆಭಾರ ಮನ್ನಿಸಿ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಕಡಿಮೆ ಪಗಾರವೆಂದರೆ— ಸೋಲಾಪೂರ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪರಿಷತ್ತಿನವರು ಬೇಡಿದಂತೆ ೩೦ ಮಾಡವಸ್ತು ರೂಪಾಯಾದರೂ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಠರಾವನ್ನು ಮುಂದೆ ತಂದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಿ॥ ರಾ. ಸಾ. ಪ್ರಭುರವರು ತಮ್ಮ ೧೫ ರೂಪಾಯಿ ಪಗಾರದ ಹೃದಯವ್ಯಾಪಕ ದೃಷ್ಟಾಂತದಿಂದ ಅನುಮೋದನೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಮೇಲೆ ಕಸಬಾ ಶಾಲಾ ಅಸಿ ಮಿ॥ ವಿ. ಎಮ್. ಶೆಟ್ಟಿಗಾರರು ಶಿಕ್ಷಕರ ಪೂರ್ವದ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಸಧ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ೧೫ ರೂಪಾಯಿಯ ಶಿಕ್ಷಕನನ್ನು ತುರಂಗದೊಳಗಿನ ಕೈದಿ, ದಿನಗೂಲಿ ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳ ಸಂಗಡ ಹೋಲಿಸಿ, ಈ ಕನಿಕರ ಸ್ಥಿತಿಯ ಅಸಹ್ಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಿ, ಅಥರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕುವ ಕಷ್ಟಕರ ಪ್ರಸಂಗ ಒದಗಿದುದು ಉದ್ಗರಿಸಿ, ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಅದು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಪಾಸಾಯಿತು.

ಶ್ರೀಯುತ ಯು. ವಿ ನಾಯಕರವರು ಇಲಾಖಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ನೇಮದಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿರಬೇಕೆಂಬ ಠರಾವು ಮುಂದೆ ತಂದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಿ॥ ವಿ ಎನ್. ಶೆಟ್ಟರವರು ಸ್ಥಾನಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ... ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ಭಾಷಣಮಾಡಿ, ಅನುಮೋದನೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಮಿ. ರಾ. ಮು. ಭಂಡಾರಿಗಳು ಒಂದು ಸಂಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ, ಬರೇ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗಿ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಧೃಢನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರ ಹಳೆ, ಆಗುವದೆಂಬರ್ಥದ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿದರು, ಬಳಿಕ ಭಟ್ಕಳ ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರ ಮಿ॥ ಬಿ. ತಿ. ಹೆಗಡೆರವರು ತಮ್ಮ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸುಖದ ಅನುಭವವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ, ಧೃಢನಿಶ್ಚಯದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೊಗಳಿದಮೇಲೆ, ಆ ಠರಾವು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಪಾಸಾಯಿತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಯು. ವಿ. ನಾಯಕರ ಆಭಾರ ಮನ್ನಣೆಯಿಂದ ಸಭೆ ವಿಸರ್ಜನವಾಯಿತು.

ತಾ॥ ೧೯—೧೦—೩೦ } ಶಿರ್ಸಿ
ಹೊನ್ನಾವರ } ರಿಪೋರ್ಟರ

ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಔಷಧವು

ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ. ೧೮೬೭ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ೨೫ ನೇ ಆಕ್ಟನಂತೆ ರಜಿಸ್ಟರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ

ಅರ್ಕಶಫಾ ಅಥವಾ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು.

ಈ ಅರ್ಕಶಫಾ ಎಂಬ ಔಷಧವು ಮೂವತ್ತು ರೋಗಕ್ಕೆ ಮಸವರಿಕೆಯಾಗಿ [illegible] ನೇ ಇಸ್ವಿಯ [illegible] ಯವರಿಗೆ ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು [illegible] ಮತ್ತು [illegible] ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಅಕ್ಟೋಬರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ಜ್ವರಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು ಅಂತು [illegible] ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಕೂಡಿ ಮೂವತ್ತೊಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು ಆದ ಮೇಲೆ ಈ ಔಷಧವು [illegible] ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು ಕರ್ನಾಟಕ [illegible] ಈ ಅರ್ಕಶಫಾದಿಂದಲೇ ಗುಣಹೊಂದಿದ [illegible] ಮೂವತ್ತು ರೋಗಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ [illegible] ಎಷ್ಟೋ ಇನಾಮು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು [illegible] ರುತ್ತವೆ [illegible] ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಈ ಔಷಧವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ [illegible] ರೋಗರಹಿತರಾಗುವರೆಂದು [illegible] ಪರೀಕ್ಷೆಯ [illegible] ಡಾಕ್ಟರರ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯರ [illegible] ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ ಮೇಲೆ [illegible] ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಿ [illegible]

ರೋಗಗಳ ನಾಮಗಳು.

ಕ್ಷಯರೋಗ [illegible], ಮೂಲರೋಗ, [illegible] ಜ್ವರ, ವಿಷಮ ಜ್ವರ [illegible] ಜ್ವರ [illegible] ಆಮಶಂಕೆ, ವಾಂತಿ [illegible] ಸಕ್ಕರೆ [illegible] ತಲೆನೋವು [illegible] ಅಜೀರ್ಣ [illegible] ಬಾವು, ಅಂಗೈಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ತದ್ದು, ಅಲ್ಪರೋಗ [illegible] ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಟ್ಟಿನ [illegible] ಮುಟ್ಟುರೋಗ, [illegible] ಅನೇಕ ರೋಗಗಳು ಮಾಯವಾಗುತ್ತವೆ ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ [illegible] ಅಮೌಲ್ಯ ಔಷಧವು [illegible] ಸರಿಯಾಗಿ ಬಹಳ [illegible] ಕಾಲು ಔಂಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡು [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ [illegible] ಆಣೆ ವಿ. ಪಿ. ಖರ್ಚು [illegible] ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ತಕ್ಕೊಂಡರೆ ನಾಲ್ಕು ಬಾಟ್ಲಿಗಳು [illegible] ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂಭತ್ತು [illegible] ವದು. ಒಂದರಿಂದ ಹನ್ನೊಂದು ಬಾಟ್ಲಿಯವರೆಗೆ [illegible] ಇಲ್ಲ ಇದಕ್ಕೆ ಆರು ಆಣೆ [illegible] ಒಂದು ಕಾಲು ಔಂಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ ಮೂರು ತಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ಕಮಿಶನ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು [illegible] ಇರುವದು. ನಮ್ಮ ಔಷಧವು ಖೋಟಿ ತೋರಿದರೆ ಪರತ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ [illegible] ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟ ತಿಕೀಟ [illegible] ಅನುಪಾನ [illegible] ಕನ್ನಡ [illegible] ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ಪ್ರಕಾರ [illegible] ಸಿಗುವವು ನಿಮ್ಮ [illegible] ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ [illegible] ಮತ್ತು ಪೋಸ್ಟ ವಗೈರೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆಯುತಿರ [illegible]

[illegible], ಸಂಪಾದಕ ಅರ್ಕಶಫಾ,
ಹೆಡ ಆಫೀಸು [illegible] ಬೆಳಗಾಂವ.

[illegible]ತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1 [illegible] — ಬಹಳ [illegible] ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯ [illegible] ಅಜೀರ್ಣ [illegible] ರೋಗಗಳ [illegible] ಶಕ್ತಿ [illegible] ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ [illegible] ಮತ್ತು [illegible] ಕಾಂತಿ [illegible] ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ 1-1-0 [illegible]-12-0.

2 [illegible] — [illegible] ದಿವಸದೊಳಗೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-8-0

3 [illegible] — [illegible] 0-10-0

4 [illegible] ಔಷಧಿ ಒಂದೇ [illegible] ಕ್ರಯ 0-10-0

5 [illegible] — [illegible] ಕ್ರಯ [illegible] ಗುಣಕೊಡು ವದು. [illegible] ರೋಗಿಗೂ [illegible] 2 ದಿವಸದೊಳಗೆ [illegible] 14 ದಿವಸದ ಔಷಧಿ. ಕ್ರಯ [illegible]

6 [illegible] ಮತ್ತು ಮಾತ್ರೆ — ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible] ರಕ್ತ [illegible] ಹೊಟ್ಟೆನೋವು [illegible] ತಿಂಗಳಿಗೆ 2 [illegible] ಗರ್ಭಕೋಶವನ್ನು [illegible] 1 ಬಾಟ್ಲಿ ಔಷಧಕ್ಕೂ 1 ಬಾಟ್ಲಿ ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೂ 2-0-0

ಎಸ್. ಗಣಪತಿ [illegible] ಸನ್ಸ್,
ನೆಟಿವ ಕೆಮಿಸ್ಟ್ಸ್ [illegible],
[illegible].

ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

[illegible] ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ [illegible] ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮತೀರ್ಥರ [illegible] ಚರಿತ್ರ ಮತ್ತು [illegible] 0-8-0 [illegible] ಚರಿತ್ರ 0-13-0, [illegible] 0-8-0 [illegible] 0-4-0 [illegible] 0-1-0, [illegible] 0-2-0.

ವಿಳಾಸ:— ಎಂ. ಎಂ. ಹರ್ಡೇಕರ.
ದಾವಣಗೇರಿ

ಹೊಸ ಶೋಧ! "ಓಂ" ಹೊಸಶೋಧ
ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಪರತು.

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ, ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ,)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ [illegible] ನು ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು, ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ, ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹುದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯ [illegible] ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು. ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ [illegible] ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. ಉಷ್ಣದಿಂದದೂಷಿತವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣಗಳು ಬಂದಿರುವವೆಂದು ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ ಬರುವವು. ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಮುಟ್ಟು ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದಲೂ, ಗುಣ ಬರುವದು. ನಿವಾನ ಒಂದು ಸಾರೆಯಾದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ [illegible] ತೊಲೆಯ ಡಬ್ಬಿಗೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ [illegible] ರು. ಮೇಲೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿ ಉಚಿತ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ—ಶ್ರೀ. ಆರ್. ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ.
ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು, [illegible] ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳ [illegible] ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿ [illegible], ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದು [illegible] ಸಹ ಕಡಿಮೆ [illegible]. ಈ ದೀಪಗಳು [illegible] ದೀಪಗಳು ಹೆಚ್ಚು [illegible] ಭಯಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ.

[illegible] ಭಾಡಿಗೆಯ ದರವಾರ ವಗೈರೆ [illegible] ಪತ್ರದ ಮುಖಾಂತರ [illegible] ತಿಳಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ ಶ್ಯಾನಭಾಗ.

ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

Printed and published by Krishnarao Keshav Sheavi, at his Star of Kanara Press, Kumta.

Reg. No. B 1270.

ವರ್ಷ ೫.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೩.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣೀ:—

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.

ಮನೆಯಾರ್ಡರಿಯಿಂದ
ರೂ. 2-13-0.

ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆಪೆಟ್ಟಿಯಿಂದ
ರೂಪಾಯಿ 2-15-0.

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:—

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸ್ಮಾಲ
ಪ್ಯಾಯಿಕ(ಗಿ: ಎಮ್ ಕಾಲ್ಡ್) ೮
ಸಾಲುಗಳ ಒಳಗೆ ರೂ. 1-0-0
ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0.

ಹೆಚ್ಚಿಂಗಳ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು,
ಹೆಚ್ಚುದಿಲಯದೋ ಆ ಮಾನ
ದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿ
ಯಲ್ಪಡುವವು

ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ
ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ. ಸಮಕ್ಷ
ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

-*[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೨೮ ಮಾಹೆ ಅಕ್ಟೋಬರ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]*—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಹೊಟ್ಟು, ಕಣ್ಣು ಉರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವುಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ಹಲ್ಲು ನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ದೆ ಬಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳೆಲ್ಲವು ಖಂಡಿತ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ; ಉದುರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಿಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 1-0-0; 3 ಕ್ಕೆ 2-10-0. ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 2-0-0. 3ಕ್ಕೆ 5 4-0.

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೋಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0.
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು (ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃದ್ರೋಗ, ಬಿಳಿಸ್ರಾವದ ಬಿಳಿಸೆರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ. 3,—

ಚೆನ್ ಚೆನ್ ಬಾಮು.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಚಳಿ, ಕೆಮ್ಮು, ತೇಗು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೩ ಆಣೆ. ಪ್ರ.ಪ್ರ. ಅಲಾಯಿದ ಕೆಲಬಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ. ವಿಳಾಸ—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7. ಕಂಕಣವಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು. ೩ ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ ರೂ. 1-8. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 8-8; 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 16-8.

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಪವಿತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರವದ್ದು. 25, 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8. ರೂ. 1 ಮತ್ತು ರೂ. 8-1.

ರೆವ್ಯುಮೊ ಬಾಮು: ಸಂಧಿವಾತ, ಕಟಿವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ.8. 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 5-4-0.

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ. 5. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ.1-10. 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 3.

ಪುಕ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಷ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1. 2. 4. ಔನ್ಸ್ 1. 3. 4.
ಆ 2½ ಆ.3½ ಆ.6. ಆ 11 ರೂ.1 4. ರೂ.2-4

ವೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಗಳು.

ಸಮ ವೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇದರಿಂದ ವೃಷ್ಟಿ ಪರಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಮೊಕ್ಷರೂಥನ ಪಕ್ಕ್ಯಾಲಂಕರದಾಗಿ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೂಡುಗಳು, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಮಾದರಿಗಳೂ ದೊರೆಯುವದು. ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಾಗುವದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಅನುಭವಸಿದ್ಧವಾದ ಔಷಧಗಳು !!!
ನಿಸ್ಸಂದೇಹ ಕೃಷಿಕಂ ನಗೆ !!

ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮ.
ಪ್ರವಾಳ, ಕ್ಷೀರ, ಅಮೃತಸತ್ವ, ಶಿಲಾಜಿತು,
ಮತ್ತು ವನಸ್ಪತಿ ಮಿಶ್ರಿತ.

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಗುಳಿಗೆ.

ಇದರಿಂದ ಕ್ಷೀಣತೆ, ದುರ್ಬಲತೆ, ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ರಕ್ತದೂಷಿತರೋಗ, ಮೇಂದುವಿಕಾರ, ನರಗಳ ಅಶಕ್ತತೆ, ಅಂಗನಿಸ್ತೇಜತ್ವ, ಧಾತುಹೋಗುವದು, ತಲೆತಿರುಗುವದು, ಜೀರ್ಣಜ್ವರ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಉಪದಂಶವಿಕಾರ, ಮಸ್ತಕಶೂಲಿ, ಮುಂತಾದ, ಅನೇಕ ವಿಕಾರಗಳು, ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಗುಣವಾಗಿ, ಶರೀರಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಕ್ತವು, ಕಾಂತಿಯೂ, ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯೂ, ಶರೀರ ಪುಷ್ಟಿಯಾಗಿ, ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾಯಂ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಗುಣಕ್ಕೆ ೪೨ ದಿವಸ ಬೇಕು ಗುಳಿಗೆ ೮೪ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೪-೦-೦.

(೧) ಬಾಲಾಮೃತಗುಟಿಕಾ— ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದು ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೧-೦-೦. (೨) ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಮೇಲೆ ಚೂರ್ಣ:— ೧೪ ದಿವಸದ ಔಷಧಕ್ಕೆ ರೂ. ೩-೦-೦. (೩) ಗಜಕರ್ಣ ನಾಶಕ ಮಲಮು— ಡಬ್ಬಿಗೆ ಆಣೆ ೦-೮-೦. (೪) ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ನಾಶಕಗುಳಿಗೆ— ಒಳಗು ಬಗೆಯ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಗೆ ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೩-೦-೦.

ಅನುಪಾನಪತ್ರ ಔಷಧಿಯ ಸಂಗಡ. ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ!

ವಿಳಾಸ— **ವೈದ್ಯ. ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ನೋತಕರ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ, ಪೋಸ್ಟ ಸಿರಸಿ.**

ಜಿಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಕಾನಡಾ.

ಮಧುರವಾಣಿ ಜೋನ್ಸ್ ಅಂಚಿನ ಸೀರೆಗೆ

ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0.

ಇದು ಉದುರುವಕ್ಕೆ, ಧಡೂತಿಯಾಗಿಯೂ, ನೋಟಕ್ಕೆ ನಯವಾಗಿಯೂ, ಬೆಲೆ ಸುಲಭವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಬಣ್ಣ ಹೋಗದು ಸೀರೆಯು ಉದ್ದ ೧೮ ಮೊಳ. ಸುಂದರವಾದ ಸೆರಗು. ಒಂದನ್ನು ತರಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0.

ವಿಳಾಸ:— ಪಿ. ಕೆ. ಶೆಣೈ ಅಂಡ್ ಕಂಪನಿ,

24, [illegible]

Bombay Legislative Council Elections.

The following candidates have been duly nominated for election to the **Bombay Legislative Council.**

Non—Mahomedan constituency.
Kanara District.

Names of Candidates.	Colour of voting Box
1. Mr. Nicholas Francis Maxim Noronha, Sirsi.	Black.
2. Mr. Shankar Balkrishna Dubhase, Karwar.	White.
3. Mr. Dasappa Pandappa Rampai, Sirsi.	Yellow.
4. Mr. D h a r n a p p a Padmappa Alur, Sirsi.	Red.
5. Mr. Sadashiv Shivbasappa Gowda Patel, Sirsi.	Green.

Mahomedan Constituency.
Southern Division.

Names of Candidates.	Colour of voting Box
1. Mr. N h a n e s a h e b Ahmedsaheb, Rajapur.	Black.
2. Mr. Ismailsahib Madarsahib, Badrekar, Bijapur.	White.
3. Mr. Sayad Shahajadesaheb Haidarsaheb, Belgaum.	Yellow.
4. Sardar Mahabooballikhan Mahomed Akbarkhan, Hubli.	Red.

Each candidate's box will be coloured as stated above, so that voters may have no difficulty in knowing which box to put their voting paper into.

Karwar, 15-10-20. J. R. HOOD. *Collector.*

ಮುಂಬಯಿ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಕೌನ್ಸಿಲು ಇಲೆಕ್ಷನಗಳು

ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಉಮೇದ್ವಾರರು ಮುಂಬಯಿ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಕೌನ್ಸಿಲಕ್ಕೆ ಇಲೆಕ್ಷನ ಸಲುವಾಗಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯು.
ನೋನ-ಮುಹಮದನ ಸಂಘಗಳಬಗ್ಗೆ.

ಉಮೇದ್ವಾರರ ಹೆಸರುಗಳು.	ವ್ಹೋಟಿಂಗ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಬಣ್ಣ.
೧ ಮಿಸ್ಟರ ನಿಕೋಲಸ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಮೆಕ್ಸಿಮ ನೊರೋನ್ಹಾ ಶಿರಸಿ.	ಕಪ್ಪು.
೨ „ ಶಂಕರ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ದುಭಾಷಿ, ಕಾರವಾರ.	ಬಿಳಿ.
೩ „ ದಾಸಪ್ಪ ಪಾಂಡಪ್ಪ ರಾಮಪೈ, ಶಿರಸಿ.	ಹಳದಿ.
೪ „ ಧರ್ಣಪ್ಪ ಪದ್ಮಪ್ಪ ಆಲೂರ, ಶಿರಸಿ	ಕೆಂಪು.
೫ „ ಸದಾಶಿವ ಶಿವಬಸಪ್ಪ, ಗೌಡಾ, ಪಾಟೀಲ ಶಿರಸಿ	ಹಸರು.

ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ
ಮುಹಮುದನ ಸಂಘಗಳಬಗ್ಗೆ.

ಉಮೇದ್ವಾರರ ಹೆಸರುಗಳು.	ವ್ಹೋಟಿಂಗ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಬಣ್ಣ.
೧ ಮಿಸ್ಟರ್ ನ್ಹನೆ ಸಾಹೇಬ ಅಂಮದ ಸಾಹೇಬ, ರಾಜಾಪುರ.	ಕಪ್ಪು.
೨ „ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ ಸಾಹೇಬ ಮದಾರ ಸಾಹೇಬ ಬೆದ್ರೆಕರ, ಬಿಜಾಪುರ.	ಬಿಳಿ.
೩ „ ಸೈಯದ ಶಹಾಜಾದೇ ಸಾಹೇಬ ಹೈದರ ಸಾಹೇಬ, ಬೆಳಗಾಂವ.	ಹಳದಿ.
೪ „ ಸರದಾರ ಮಹಾಬೂಬಲ್ಲಿಖಾನ ಮಹಮದ ಅಕಬರಖಾನ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.	ಕೆಂಪು.

ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ, ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ಉಮೇದ್ವಾರರ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಬಣ್ಣ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು; ಅದ್ದರಿಂದ ಮತ ಕೊಡುವ ಜನರಿಗೆ, ತಮ್ಮ ಮತಪತ್ರವನ್ನು ಯಾವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬುವದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವದು.

ಕಾರವಾರ ತಾ| ೧೫-೧೦-೧೯೨೦. J. R. HOOD. *Collector.*

एक बोधप्रद हकीक .

थोड्या दिवसांपूर्वीं कारवार तालुका लोकलबोर्डाच्या एका सभेंत लो. **टिळकांच्या** निधनाविषयीं दुःखप्रदर्शक ठराव पास करतांना घडलेल्या हकीकतीची खात्रीलायक बातमी मला समजून आली ती आपल्या वाचकांस मनोरंजक व बोधप्रद होईल या आशेनें या खालीं देत आहे.

कारवार तालुका लोकलबोर्डाच्या सदर सभेस अध्यक्षांसह एकंदर दहा मेंबर हजर होते. नुकतेच सदर लोकलबोर्डाचे सरकारनियुक्त अध्यक्ष झालेले रा. दत्तोपंत ऊर्फ डी. बी. नाडकर्णी, हे अध्यक्षस्थानीं विराजमान झाले होते. सदर सभेंत आमच्या सदाशिवगडचे रा. गणपतराव नाडकर्णी यांनीं लो. टिळकांच्या मृत्यूविषयीं खालील अर्थाचा दुःखप्रदर्शक ठराव पुढें मांडला.

" **लोकमान्य टिळक यांच्या शोकजनक** व अकालिक मृत्यूबद्दल या तालुका लोकलबोर्डाला फार दुःख होत आहे. त्यांच्या मृत्यूमुळें, या देशांतील एक अगाध विद्वान, थोर पुढारी, अतिशय प्रमुख राजकारणी पुरुष, नाहींसा झाला. त्यांनीं एकंदर देशाकरितां व विशेषतः स्थानिक स्वराज्याकरितां केलेल्या फार महत्वाच्या कामगिरीबद्दल, ही संस्था आपले प्रशंसोद्गार नमूद करिते."

किती साधा व सरळ ठराव हा! लो. **टिळकांविषयीं** आपण **आपलें** कर्तव्य अत्यल्प अंशानें तरी करावें या सद्धेतूनें. आपल्या कर्तव्याविषयीं चाड बाळगणाऱ्या, रा. गणपतराव नाडकर्णी यांनीं सदर ठराव सभेपुढें मांडला. लो. टिळकांच्या कामगिरीच्या दृष्टीनें व देशांतील एकंदर थोर पुढाऱ्यांनीं त्यांच्याविषयीं काढलेल्या प्रशंसोद्गाराच्या दृष्टीनें, सदर ठरावाची शब्दयोजना कांहींच नव्हे. तरी अध्यक्ष रा. दत्तोपंत नाडकर्णी यांनीं त्यांतील कांहीं शब्द गाळण्याबद्दल, रा. गणपतरावांस सुचविलें ह्मणे. विशेषतः 'थोर पुढारी' या शब्द रचनेंतील 'थोर' हें विशेषण गाळावें असा रा. डी. बी नाडकर्णींचा अभिप्राय होता ह्मणतात. रा. नाडकर्णी यांनीं हरकत घेतली ह्मणूनच, लो. टिळकांच्या बाबतींत 'थोर पुढारी' ही शब्दयोजना कशी यथार्थ आहे हें मी इथें सिद्ध करावयास लागलों तर, मला शतमूर्ख ह्मणण्यास कोणालाहि दिक्कत वाटणार नाहीं. एखादेवेळीं लोकलबोर्डाचा सरकारनियुक्त अध्यक्ष होण्याचीहि पाळी माझ्यावर यावयाची! सूर्याचा स्वयंप्रकाशितपणा सिद्ध करण्यास जाण्याइतकाच तो माझा प्रयत्न हास्यास्पद होईल. तरी ज्या लो. टिळकांना, सर नारायणराव चंदावरकर सारख्या नेमस्त पुढाऱ्यांनीं प्रार्थना समाजांत बोलतांना, '*Tilak the Great*' 'ते थोर टिळक' अशा सद्भावोद्गारांनीं उल्लेखिलें, ज्यांच्याविषयीं लेख लिहून मि. परांजप्यांसारख्या प्रतिस्पर्ध्यांनींहि अखेरीस '*In him there lived a GREAT MAN*' असाच कबूली जबाब आपखुषीनें दिला, ज्यांच्या मृत्यूविषयीं लिहितांना सर दिनशा वाच्छा सारख्या नेमस्तप्रणींनीं "ते एक **अद्वितीय** पुढारी होऊन गेले." असेच यथार्थ उद्गार काढले आहेत, त्या नरश्रेष्ठ लो. टिळकांविषयीं योजलेल्या वरील ठरावाच्या शब्दयोजनेंत रा. दत्तोपंत यांना कांहीं अधिक वाटावें यांत कसलेंच आश्चर्य नाहीं. कारण त्यादिवशीं रा. डी. बी. नाडकर्णी हे सभेंत सरकारनियुक्त अध्यक्ष, या नवीन नात्यानें बसले होते. त्यापूर्वीं कारवार येथें भरलेल्या कारवार रहिवाशांच्या दुखवट्याच्या सभेंत पासकेलेल्या ठरावांतहि 'एक अद्वितीय पुढारी, थोर मुत्सद्दी' वगैरे विशेषणांनीं लो. टिळकांचा यथार्थ गौरव केलेला होताच, आणि सदर सभेंत मि. डी. बी. नाडकर्णी यांचें वक्तृत्वपूर्ण भाषणाहि झालें होतें. पण तिकडे ते एक साधे नागरिक गृहस्थ ह्मणून गेले होते. मध्यंतरीं ते लोकलबोर्डाचे सरकारनियोजित अध्यक्ष नेमले गेले, व या नवीन नात्यानेंच ते या उपरिनिर्दिष्ट लोकलबोर्डाच्या सभेंत हजर होते, तेव्हां याशिवाय कांहींचा हा एवढा प्रभाव व्हावयचाच! त्यांत आश्चर्य तें कसलें! असो.

रा. गणपतराव नाडकर्णी यांनीं मूळच्या शब्दरचनेंत कोणताहि फेरबदल करण्यास कबूल केलें नाहीं. सदर ठरावावर सभेंतील दुसरे एक मेंबर रा. मंगेश पुंडलीक कुलकर्णी यांनीं उपसूचनेद्वारें खालीलप्रमाणें दुर

पुढें मांडला:

"टिळकांची कार्याची पद्धत व त्यांच्या कित्येक कृती आक्षेपार्ह होत्या, असा अभिप्राय ह्या जोडीनें नमूद करावा. व उच्च दर्जाच्या त्यांच्या विद्वत्तेबद्दल व वाङ्मयाच्या बाबतींत व देशाकरितां त्यांनीं केलेल्या कामगिरीबद्दल प्रशंसा दाखल करावी."

रा. दत्तोपंत नाडकर्णीप्रमाणेंच, 'नेमस्त' ह्मणून तरी, आपलें बीद राखण्याचा मुद्दाम प्रयत्न करण्याचा मोह रा. कुलकर्णी यांस पडला असावा. पण कोणाहि मोठ्या व्यक्तीशीं आपला मतभेद किंवा त्यांच्या कित्येक कृतीबद्दल नापसंती असल्याचें वगैरे, आजकालच्या एक फेशनप्रमाणें जाहीर नमूद करणें हें, सदर व्यक्तींत आणि आपणांत योग्यतेचें कांहीं तरी साम्य असल्यासच, शोभतें. ही एक गोष्ट बाजूस ठेवल्यासहि, मतभेद किंवा कृतीबद्दल नापसंती प्रदर्शित करण्याची गरज भासण्यास, वेळ अवेळ ह्मणून कांहीं तरी आहे, व कोणाहि व्यक्तीच्या सर्वसम्मत सद्गुणांबद्दल गौरवयुक्त आदर योग्यवेळीं प्रदर्शित केल्यानें आपला मतभेद टाकून दिल्याचें किंवा सदर व्यक्तीचें अनुयायित्व पत्करल्याचें कांहीं पाप माथीं बसत नाहीं. ही साधी गोष्ट आमच्या शहाण्या ह्मणविणाऱ्यांच्याहि लक्ष्यांत कशी येत नाहीं, याचेंच आश्चर्य वाटतें. ना. कामत, मि. परांजपे वगैरे नेमस्त पुढाऱ्यांचा त्यांच्याशीं मतभेद नव्हता काय ? पण मुंबई प्रांतिक कॉंग्रेस कमिटीच्या सभेंत, मि. परांजप्यांनीं पुढें मांडलेल्या ठरावांत, किंवा टिळकांच्या सुतकाच्या दहाव्या दिवशीं पुण्यास भरलेल्या जाहीर दुःखवट्याच्या सभेंत ना. कामत यांनीं पुष्टी दिलेल्या ठरावाच्या शब्दयोजनेंत, आपला मतभेद घुसडून देण्यास त्यांनीं प्रयत्न केला नाहीं. सदर सभेंत ना. कामत मोकळ्या मनानें काय ह्मणाले तें पहा. "टिळकांच्या देशभक्तीविषयीं ज्यांना आदर वाटत नसेल, तो देशभक्तच नसला पाहिजे" हेच ना. कामत यांचे उद्गार होत. लो. टिळकांशीं कितीतरी मतभेद असलेल्या सर. नारायणराव, सर दिनशा, मि. परांजपेसारख्या दुसऱ्या पक्षातील अग्रणींनीहि वर लिहिल्याप्रमाणें, हृदयपूर्वक काय उद्गार काढले आहेत, ते अवलोकन करा. टिळकांशीं प्रत्येक बाबतींत, पावलोपावलीं, मतभेद असलेल्या, व त्यांच्या कितीतरी कृती नापसंत असलेल्या, मुंबईच्या "सुबोध पत्रिके" सारख्या पत्रानेंहि योग्य प्रसंग ओळखून, त्यांच्याविषयीं किती आदरयुक्त उद्गार काढले आहेत; ते वाचा. ह्मणजे 'मतभेद' 'कृतीविषयीं नापसंती' ह्मणून वगैरे, ओरडत सुटण्याची वेळ अवेळ केव्हां असते, व थोर व्यक्तींविषयीं योग्य आदर प्रदर्शित करण्यांत धन्यता वाटण्याची वेळ कोणती असते, या विषयीं युक्तायुक्ततेचा विचार कांहींतरी तुह्मांस समजून येईल. असो. रा. कुलकर्णी यांनीं पुढें आणलेल्या उपसूचनेस कारवार, येथील बेंच म्याजिस्ट्रेट व लोकलबोर्डाचे सरकारनियुक्त एक मेंबर, मि. शेख आदम साहेब (आपल्या आजपर्यंतच्या लोकपक्षीय कामगिरी(?)कडे बोट दाखवून, मुसलमानांच्यावतीनें कौन्सिलर होऊन लोकसेवा (!) करण्यास पुढें आलेले गृहस्थ ते हेच होत.) यांनीं दुजोरा दिला. उपसूचनेवर मतें घेण्यांत येऊन, उपसूचना मांडणारे व दुजोरा देणारे अशा दोघांचीच अनुकूल मतें पडून, २ विरुद्ध ६ मतांनीं उपसूचना नापास झाली. रा. गणपतराव नाडकर्णी यांच्या मूळ ठरावावर ९ विरुद्ध २ मतें पडून, बहुमतानें मूळ ठरावच पास झाला ही आनंदाची गोष्ट होय. सदर मूळ ठरावावर विरुद्धमतें देणाऱ्यांत रा. मंगेश पुंडलीक कुलकर्णी, व मि. शेख आदम साहेब हे दोघेहि होते, हें सांगणें नकोच. सभेंत हजर असलेले दुसरे एक सरकारनियुक्त मेंबर, कारवारचे मामलेदार, यांनीं टिळकांच्या मृत्युविषयीं दुःखप्रदर्शनच करूं नये, असें वाटून कीं काय, त्यांनीं मूळ ठरावास व उपसूचनेसहि विरुद्धमत दिलें. "टिळक हे सरकारचे प्रतिस्पर्धी, वैरी होते. तेव्हां त्यांच्याविषयीं ठराव आणुन सरकारी नोकर असलेल्या एकदोन सभासदांना पेचांत पाडूं नका" अशीहि सूचना करून अध्यक्ष रा. दत्तोपंत नाडकर्णी यांनीं कांहीं तारे तोडले होते ह्मणे. पण मोठमोठे सरकारी नोकर सभासद असलेल्या मुंबई म्युनिसिपालिटी व इतर कित्येक म्युनिसिपालिट्या व लोकलबोर्डें वगैरे संस्थांत लो. टिळकांविषयीं ठराव येऊन पास झाले आहेत, व अशा वेळीं कोणतेंच मत प्रदर्शित करणें सरकारी नोकरांना इष्ट वाटत नसल्यास, त्यांनीं अशा सभेंतून गैरहजर राहून सभेंत कोणताच भाग न घेणें हा सरळ रस्ता त्यांस मोकळा आहेच, हें अध्यक्षांस कळावयास पाहिजे होतें. असो. एकंदरींत मूळ ठराव बहुमतानें तरी पास झाला, या विषयीं, ठराव पुढें मांडणारे रा. गणपतराव नाडकर्णी व दुजोरा देऊन अनुकूल मतें दिलेले रा. मंजनाथ हरिजोशी, रा. शामराव गायतोंडे वगैरे इतर मेंबर यांचें अभिनंदन करणें अवश्य आहे. जातां जातां, आमच्या कांहीं लोकनियुक्त मेंबरांना लोकपक्षाविषयीं कितीसा आदर वाटतो, तें या उदाहरणावरून समजून घेऊन, स्थानिक निवडणुकीच्या वेळीं वगैरे यापुढें लोकांनीं विशेष सावधराहणें भाग आहे, हेंहि सहज सुचवावेसें वाटतें.

सदाशिवगड, ता. १९-९-२०. आपला, बातमीदार.

ಕ್ವಾಡೆ ಕೌನ್ಸಿಲದ ವಿಲಕ್ಷಣ!

ಶ್ರೀಯುತ ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಸಂಪಾದಕ ಮಹಾಶಯರೇ,

ತಮ್ಮ ತಾರೀಖು ೧೪ ರ ವೃತ್ತಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿದ ಕೂಡಲೆ, ಮುದ್ದಾಮು ತಯಾರಿಸಿದ ಮನೋಹರ ಕೃಷ್ಣ ವರ್ಣದ ಪ್ರೇಮಿವಸ್ತ್ರ ಕಾಣ್ಣಿಸಿದ ಸದ್ಭಾತೀ ಮುಖಗಳಕಡೆಗೆ ನಜರ ಹೋಯಿತು. ಈ ಮಹಾಶಯರು ಕೌನ್ಸಿಲ ಉಮೇದವಾರಾಗಿ ನಿಂತ ಕಾರಣ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಲಾಗಿ, ಒಂದು ದಂತಕಥೆಯು ನೆನಪು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ:

"ಒಬ್ಬ ಅರಸನು ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳ, ತನ್ನ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ದೂಪತ್ತು ಜನರಿಗೆ ತನ್ನ ಮನೆ ಮುಂದಿರುವ ತೋಟದಲ್ಲಿ, ಆ ತಂಬಿಗೆ ಹಾಲಿನಂತೆ ರಾತ್ರಿ ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬನು ಹಾಕಬೇಕಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಪ್ರೀತಿಯ ಪ್ರಜೆಗಳು (ಅವರು ನಮ್ಮಂತೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲಾ.) ತಾನೊಬ್ಬ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು, ಹಾಲಿನ ಬದಲು, ನೀರು ಹಾಕಿದರೇನಾಯಿತು ಎಂಬ ವಿಚಾರದಿಂದ, ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬನು ಹಾ ದಿನದಲ್ಲಿ ಆ ತಂಬಿಗೆ ನೀರನ್ನೇ ಹಾಕಿ ಹೋದನಂತೆ. ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೆ, ಹಾಲಿನ ಅಂಶ ಇನ್ನು." ಇದೇ ವಿಚಾರ, ಈ ಮಹಾತ್ಮರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರಬೇಕು.

ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಲಾಯಕು ಇದ್ದ ಇಬ್ಬರು ಉಮೇದವಾರರು ದುರ್ಭಾಗ್ಯ ಕಾರಣದಿಂದ ತಮ್ಮ ಉಮೇದವಾರಿಯನ್ನು ಮರಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕೂಡಲೇ, "ಹಾಳೂರಿಗೆ ಉಳಿದವನೇ ಗೌಡಾ" ಎಂಬಂತೆ, ಈ ಖಾಲೀ ಬೀಳುವ ಜಾಗೆಯನ್ನು ತಾವು ಅಲಂಕರಿಸಿ, ತಂಮ ಇಡೀ ಆಯುಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಗೀರಥ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ಅಸಾಧ್ಯವಿರುವಂಥ, ವ ಈಗ ಹುನ್ನಾಗಿ ಬಂದ ಪ್ರಸಂಗ ಕಳಕೊಳ್ಳಬಾರದಾಗಿ, ತಿಳಿದು ನಿಂತಿದ್ದಾರು? ಆದರೆ ಕೌನ್ಸಿಲ ಹೋಲ, ಅಂದರೆ, ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಒಬ್ಬರು ಹೋಲಿಸಿದಂತೆ, "ಶಾಲಿಂ ಖಾನೆ" ಯೋ "ರಂಗಮಹಾಲು" ಅಲ್ಲಾ, ಎಂಬ ಸಂಗತಿ ಮತದಾರರು ಈ ಉಮೇದವಾರಿಗೆ ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ವ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಸಾದ ಕಡಿವಿನಂತೆ, ಯಾರಿಗೂ ಮತ ಕೊಡಬಾರದು. ಮತಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗಾದರು ಬೆದರ ಬಂದಲ್ಲಿ, (ಇದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ, ಯಾಕಂದರೆ, ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮತದಾರರಿಗೆ ಭಯ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಲಾಯಕಿ ಇರುವ ಉಮೇದವಾರನು ತಮ್ಮ "ಪ್ರೇಮಿನಲ್ಲಿ" ತೋರುವದಿಲ್ಲ.) ತಮ್ಮ ಮತವನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯಂತೆ, ಯಾರಿಗೂ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲಾ. ನೀವು ನಿರ್ಲಜ್ಜರಾಗಿ ಮತವನ್ನು ಬೇಡುತ್ತೀರಿ? ಈ ಮೊದಲೆ ನೀವು ಒಟ್ಟಾಯಿಸಿದ ವ ಮುಂದೆ ಒಟ್ಟಾಯಿಸಬಹುದಾದ ದೇಶ ಸೇವೆಯು "ಧಂಡೀ ಗಾಳಿಯಷ್ಟು" ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜ್ಯವೇ ಎಂಬ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯು ಎಚ್ಚರಿಕೆ, ಮತ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದವರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ಅವರ ಇಷ್ಟು ಫಜೀತಿ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲು. ಅದರಿಂದ ಈ ಮತ ಭಿಕ್ಷುಕರ ಸ್ಥಿತಿ "भीक नको, पण कुत्रा आवर" ಎಂಬಂತ ಆಗಬೇಕು.

ಈಮ್ಯಾ, ಹೊನ್ನಾವರ ಬಂಧುಗಳು ಜಾಹಿರ ಮಾಡಿದಂತೆ, ಈ ಉಮೇದವಾರರು ಮತದಾರರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ನಿಂತವರಲ್ಲಾ. ಕಾರಣ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೇ, ಇರುವದಿಲ್ಲಾ ಎಂಬ ಸಂಗತಿ ಜಾಹೀರ ಸಭೆ ಮಾಡಿ, ಠರಾವುಗಳನ್ನು ಪಾಸ ಮಾಡಿ, ಯೋಗ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಕಡೆ ಅವುಗಳ ನಕಲುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಇಷ್ಟು ಬರೆದು ರಜಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವೆನು.

ತಮ್ಮ,
ಮತದಾರಹಿತೇಚ್ಛು.

☞ ಬೇಕು. ಬೇಕು.

ಮಾಹಿತಿಯುಳ್ಳ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ಅಡಿಗೆಯವನು ಬೇಕು. ಪಗಾರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ೭ರಿಂದ ೮ ರ ವರೇಗೆ. ಸದರಿ ಕೆಲಸದ ಮಾಹಿತಿ ಇದ್ದ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ೫ ರಿಂದ ೬ರ ವರೇಗೆ. ಲಾಯಕಿ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಗಾರು. ತಾರೀಖು ೨೮-೩-೧೯೨೦.

ವಕೀಲ ಪುಂಡಲೀಕರಾವ ಪಂಡಿತ, ಶಿರ್ಸಿ.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೨೮ ಮಾಹೆ ಅಕ್ಟೋಬರ ೧೯೩೦

ಕಾಡಿನ ಸುರಾಜ್ಯ.

(ಲೇಖಾಂಕ ೨)

ಧೋರಣದ ಮೀಮಾಂಸೆ.

अम्भोदा बहवोहि सन्ति गगने सर्वेऽपि नैतादृशा ।
केचिद् वृष्टिभिरार्द्रयन्ति वसुधां गर्जन्ति केचिद् वृथा ॥

ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ಹೊಸ ಧೋರಣದ ಮತಿತಾರ್ಥವನ್ನಷ್ಟು ಒಂದನೇ ಲೇಖಾಂಕದೊಳಗೆ ಹೇಳಿದೆವು. ಇಂದಿಗೆ ಅದರ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವೆವು. ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೇಸಾಯವು ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳ ಮೂಲಕ, ಪ್ರಾಣಸಂಕಟವಾಗುವಷ್ಟು ತ್ರಾಸದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವಾಗ, ಈಗ ಕೊಡಮಾಡಿದ ಹಕ್ಕುಗಳಿಂದ, ಅದರ ತ್ರಾಸವು ಕಮಿಯಾಗುವದೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಭರ್ತೃಹರಿಕವಿಗಳ ನುಡಿಗಳಿಂದಲೇ ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಉತ್ತರಕೊಡಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ಮೋಡಗಳು ಕವಿಯುತ್ತಿರುವವು. ಎಲ್ಲ ಮೋಡಗಳು ಮಳೆಗರೆಯುತ್ತವೇನು? ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ವೃಷ್ಟಿಯನ್ನೀಯುವವು. ಹಲವು ಬರೆ ಗರ್ಜನೆಯನ್ನಷ್ಟು ಮಾಡುವವು. ಹೊಸ ಹುಕುಮಿನ ಗತಿಯು ಇಂಥ ಮೋಡಗಳಂತಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಬಾಯಿಯೊಳಗೆ ಒಂದೆರಡು ಹನಿಗಳು ಸಹ ಬೀಳುವವೋ, ಇಲ್ಲವೋ! ಇವೆಲ್ಲ ಖಟಾಟೋಪದಿಂದ ಸರಕಾರದ ದಯೆಯ ಮೋಡಗಳು "ವೃಥಾ ಗರ್ಜಂತಿ" ಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಾರಣವಾಗಿರುವವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟಾಗಿ, ಸರಕಾರದ ಹೊಸ ಸೂಚನೆಗಳು ತೀರ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವವು, ಬಹಳೇ ನಿರಾಶಾಜನಕವಾಗಿರುವವು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿರುವವೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಫ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬಯಸುವೆವು. ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ವೃದ್ಧಿಂಗತವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಅಪರಿಮಿತವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ, ಆಗುವ ನಾಶವನ್ನು ತಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಬೇಸಾಯದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಮತ್ತೆ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಅದರ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲಿದ್ದಾದರೂ, ಅದರ ಸಮೃದ್ಧಿಯೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಇಂಥ 'ಹಾವು ಸಾಯಬಾರದು, ಕೋಲು ಮುರಿಯಬಾರದು.' ಎಂಬ ಅರೆಮನಸಿನ ಧೋರಣದಿಂದ ಎಂದೂ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗದು. ಇದರಿಂದ, ಆಗುವದೆಂಬುದು ಅಸಂತೋಷದ ಅತಿರೇಕವು ಮತ್ತು ಬೇಸಾಯದ ಅವನತಿಯಂಥ ಹಾನಿಯು. ಮೂಲೇ ಕುಠಾರದಂಥ ಘಟ್ಟ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ್ಯ ಧೋರಣದಿಂದಲೇ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿಹರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದು.

ಸರಕಾರವು ಸೂಚಿಸಿದ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯು ಸಕಾರಣವಾಗಿ ನಿರಾಶಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಬೇಸಾಯದ ಅವನತಿಯು ಮತ್ತು ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಉಂಟಾದ ಆಪತ್ತಿನ ಕಾರಣಗಳು ಎಷ್ಟು ಬುಡತನಕ ಸೇರಿರುವವು? ಅದರ ವ್ಯಾಪಕತೆ ಎಷ್ಟಿದೆ? ಬೇಸಾಯದ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಪಾಶಗಳಿಗೆ, ಒಂದಲ್ಲ, ಎರಡಲ್ಲ ನೂರಾರು ಗೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಹಾಕಿರುವರು. ಇವೆಲ್ಲ ಕಾರಣಮಾಲಿಕೆಯು ಗರ್ಭಿತವದೆ, ಸರಕಾರವು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸದೆ ಇಲ್ಲ. ಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಗ್ರಹಗಳಿಂದ ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರಚಿಸಿಟ್ಟ, ತೀರ ನಿರಾಧಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಮೇಲೆ, ಯಾವದೇ ಕಟ್ಟೋಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಅದರೊಳಗೆ, ನೀವು ಮನೆಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದರೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವರು? ನಮಗೆ ಜಸುಬಿನ ಮನೆಯು ಬೇಡ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ, ವಿಶಾಲವಾದ ಸುಖಕರವಾದ ಮನೆಯು ಬೇಕೆಂದು ಬೇಸಾಯಗಾರರು ಪೂರ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುವರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯು ಅವರಿಗೆ ಅಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿದೆ. ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಗೃಹಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೆಟ್ಲಮೆಂಟ ಆಫೀಸರರಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿದರೂ, ರೈತರೇನು ಇನ್ನು ಮರುಳಾಗರು. ಕಷ್ಟದ ಸೂಚಿ, ಹಜ್ಜೆಯನ್ನಿಡುವಷ್ಟು ಜಾಣತನವು ಜನರಲ್ಲಿದೆ. "ನಮಗೇನು ಬೇಕೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮಗೆಲ್ಲಿ ಕೇಳಿರುವರು? ಫಾರೆಸ್ಟ ಖಾತೆಯು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದಷ್ಟು ಮತ್ತು ರೆವಿನ್ಯೂ ಖಾತೆಯು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ನಿರ್ಣಯಿಸಿ, ನಮಗೆ ಕೊಡಮಾಡಿದಷ್ಟು ನೀವು ನಮಗೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ" ನಮ್ಮ ಬೇಸಾಯದ ನಿರ್ವಾಹಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವಷ್ಟು, ನೀವೇನು ಕೊಡುವದಿಲ್ಲೆಂದು ರೈತರು ಸೆಟ್ಲಮೆಂಟ ಆಫೀಸರರಿಗೆ ಜವಾಬು ಹೇಳಿದರೆ, ಅವರೇನು ದೋಷಪಾತ್ರರಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ವಿಷಯದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು, ಸರಕಾರವು ತಮ್ಮ ಹುಕುಮಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಚರ್ಚೆಯು ಎಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು? ಯಾರಕೂಡ ನಡೆಯಿತು? ಇದರ ಗಂಧವಾರ್ತೆ ಸಹ ರೈತರಿಗಿಲ್ಲ. ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ ಮಾಡಿರೆಂದು, ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಿಸಿ ಕಮಿಶನರರಿಂದ ಮಾಮಲೇದಾರರ ತನಕ, ಹೇಳಾದರೆ, ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ತನಕ ಕಾಗದೀ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಓಡ್ಯಾಡಿಸಿ, ಇದೆಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಬೇಸಾಯದ ಸ್ಥಿತಿಯ ಚರ್ಚೆಯೆಂದು ಸರಕಾರೀ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾಇದ್ದರೆ, ಹೇಳಿರಿ. ತಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಕೊರತೆಗಳ ಚರ್ಚೆಯು ಇದರೊಳಗಾಗಿದೆಂದು ರೈತರು ಮಾತ್ರ ಎಂದೂ ಹೇಳರು. ಇಂಥ ಚರ್ಚೆಯಿಂದ ಮಳೆಗರೆಯದ ಮೋಡಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ, ಸೋಜಿಗವೇನು? ಸಾಮಾನ್ಯ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಕೂಡ, ಇಲ್ಲವೆ, ಅವರ ಒಡೆಯರ ಕೂಡ, ಅವರ ನಿಜವಾದ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ, ಮಾಡಿಲ್ಲ ಆದದ್ದಿದ್ದರೆ 'ಮಾಬಾಪ' ತನದ ಕಾಗದೀ ರಿಪೋರ್ಟುಗಳ ಚರ್ಚೆಯು, ಇಂಥ ಚರ್ಚೆಯಿಂದ ಹೊರಟ ನಿರ್ಣಯವು, ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವದು ಹೇಗೆ? ರೈತರಿಗಾದರೂ, ಹೊಸ ಹಕ್ಕುಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ಗ್ರಾಹ್ಯವೆನಿಸುವವು? ರೋಗದ ಪರೀಕ್ಷೆಯೇ ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಆಗದಿದ್ದ ಮೇಲೆ, ಅದರ ನಿದಾನವು ತಪ್ಪುವದು ಸಹಜವು. ಚಿಕಿತ್ಸಕರು ಕೊಡಮಾಡಿದ ಔಷಧಿಗಳ ಯದ್ವಾತದ್ವಾ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಕುಡಿಸಿದರೂ, ರೋಗಿಗೆ ರೋಗಪರಿಹಾರವೆಷ್ಟಾಗುವದು? ಇಂಥ ಮದ್ದು ಅಗ್ರಾಹ್ಯವಲ್ಲವೇ?

ಈಗಿನ ಹೊಸ ಧೋರಣವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವಾಗ, ಸರಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯು ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ನಿರಾಧಾರ ಪೂರ್ವಗ್ರಹಗಳಿಂದ, ಅದರ ಉತ್ಪನ್ನದ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಮೋಹದಿಂದ, ಕಲುಷಿತವಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ತಪ್ಪಾಗುವದೇನು? ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ೧೮೬೫ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಜಂಗಲ ಧೋರಣದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದು ಖಲಿತೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು. ಈ ರಾಜಾಜ್ಞೆಯೊಳಗೆ "ಅಕ್ಕ ಸವತಿಯಾಗಬಾರದು, ಅಕ್ಕನ ಮಗಳು ಬಡವಾಗಬಾರದು" ಎಂಬ ತತ್ವದ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವಿದೆ. 'ಸ್ಥಾನಿಕ ಜನರ ಹಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಎಲ್ಲ ಜನತೆಯ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಹಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಜಂಗಲುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕೆಂದು,' ೬೦ ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟ ಉಪದೇಶವಿದು. ಅದರ ನಂತರ ೧೮೯೧ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ, [illegible], ೧೮೯೪ ರಲ್ಲಿ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ಸಂಕಲ್ಪಗಳ ಪ್ರಸಾರ ಪುನರುಚ್ಚಾರಣೆಯು ಎಷ್ಟೋ ಸಾರೆ ಆಗಿರುವದು. ೧೮೯೪ನೇ ಇಸವಿಯ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ರಿಜೊಲ್ಯೂಶನದೊಳಗೆ "ಕಾಡಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಿಂತ, ಬೇಸಾಯಕ್ಕೇನು ಬೇಕೆಂದು ನೋಡಿ, ಅದರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವದೇ ಪ್ರಧಾನ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು" ಸರಕಾರವೇ ಹೇಳಿದೆ. ೧೮೯೪ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ "ಕಾಡೆಂಬುದು ಬೇಸಾಯದ ತೊತ್ತಾಗಿರುವದು; ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಬಾಬ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕು

ಗಳನ್ನು (Rights of user) ಆಧರಿಸಲೇ ಬೇಕು" ಎಂದು, ಅವಾವಿಸ್ ಇತ್ಯರ್ಥವು ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಅಭಾವಗಳನ್ನು ಮರೆತು, ೧೯೩೧ನೇ ಇಸವಿಯ ಖಲಿತೆಯನ್ನು ಸರಕಾರವು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆದು, ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆಂದರೆ, ಸರಕಾರವು ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ವಕಾಲತನ್ನು ನಡಿಸುತ್ತಿದೆ, ಸ್ವತಂತ್ರ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನವನ್ನು ನಡಿಸುವದಿಲ್ಲೆಂದು, ಜನರು ಸಕಾರಣ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವರು. ವಕೀಲರು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಗಾರರ 'ಕೇಸ'ನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನೋಡಿರಿ "ಬೆಟ್ಟ ಹುಟ್ಟಿತು, ವೇಸಾಯವು ಕುಗ್ಗಿತು' ಎಂದು ಒಪ್ಪಿ, ಫಾರೆಸ್ಟ ಸೆಟ್ಲಮೆಂಟದ ಇದೊಂದು ಸಾಹಜಿಕ ಪರಿಣಾಮವೆಂದೂ, ರೈತರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಿಯಮಬದ್ಧತೆಯು ಇದೆಂದೂ, ಹೊಸ ಹುಕುಮಿನ ಅನೇಕ ಕಲಮು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೆಲ್ಲ ವಕೀಲಿ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲದೆ, ಮತ್ತೇನು? ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾದದ್ದರ ಸಮರ್ಥನೆಯೂ, ತೀರ ಅಸಮಾಧಾನಕರವದೆ. ಬೆಟ್ಟದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದಲೇ ಜನರು ಪ್ರಾಣಬಿಡುತ್ತಾರಾದರೆ, ಮತ್ತು ಜನಕ್ಷಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದಿದ್ದರೆ, ಯಾರಾದರೂ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುವದೇಕೆ? ಬೆಟ್ಟಗಳ ಸಂಪತ್ತು ಬೇಕೆಂದು, ಜನರು ಬೇಡ, ಎಂಬ ಧೋರಣವು ತೀರ ನಿರಾಶಾಜನಕವಲ್ಲದೆ, ಮತ್ತೇನು? ಇಂಥ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವದು ವಕೀಲರಿಂದಲ್ಲದೆ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಂದಾಗದು. ಇರಲಿ.

ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದು ನ್ಯಾಯವು, ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಕೊಡಲಿಕ್ಕಾದರೆ, ದಯೆಯು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಜನರು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ನಿರ್ಣಯಗಳ ಹಾದಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರ ಬದಲಾಗಿ, ಅವರಿಗೆ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೇ ವಕೀಲರಾದಂತೆ, ವಕೀಲಿ ಸಮರ್ಥನೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ, ಹಿಡಿ-ಬಿಡು ಧೋರಣದ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಹುಕುಮು ಕೊಡುವದಾಗಿದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಸಿಗುವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ವಂಚಿಸುವ ಮೋಹಗಳೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ತಪ್ಪಾಗದು. ಅವುಗಳಿಂದ ಸುಳಿಯಾಗುವದೆಂದು ನಂಬಿಗೆಯಾಗದು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ವೃಥಾ ಗರ್ಜನೆಯಷ್ಟಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಅರಿತು, ಲೋಕಮತವು ಎಷ್ಟು ನಿರಾಶೆಯೊಳಗೆ, ಎಷ್ಟು ಅಸಂತೋಷದೊಳಗೆ ಸಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿದೆಂದು, ಸರಕಾರವು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲಿ. ಭಿಕ್ಷಾಂದೇಹಿ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ದೂರಸಾರಿ, ನವಯುಗದೊಳಗಣ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಜನ ನುಡಿಯಹತ್ತಿದ್ದೇನಂದರೆ—

यं यं पश्यसि तस्य तस्य पुरतः ।
मा ब्रूहि दीनं वचः ॥

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಎತ್ತ ನೋಡಿದತ್ತ ಕೆಳ ತರಗತಿಯ ನೌಕರರ ಸಂಪುಗಳೇ ಸಂಪುಗಳು. ಮುಂಬಯಿಯೊಳಗೆ ಟಪಾಲು ಶಿಪಾಯಿಗಳ ಸಂಪು ಎಷ್ಟು ತಿಂಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಖಾಸಗಿ ಪತ್ರಗಳೂ, ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳೂ, ಪರ ಊರಿನಿಂದ ಮುಂಬಯಿ ನಿವಾಸಿಗಳ ಕೈಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಸೇರುತ್ತವೋ, ಏನೋ. ಗ್ಯಾಸ ಕಂಪನಿಯ ಸಂಪು, ಟ್ರಾಮವೇ ಸಂಪು, ಬಂಗಾಲದ ಸಂಪು, ರೇಲ್ವೆ ಸಂಪು ಹೀಗೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಬಡ ನೌಕರರು ಉದರನಿರ್ವಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಬರೆ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಬಡಿದಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರೊಳಗೂ ಈ ಬೇನೆಯು ಸೋಂಕು ಕಡಿಮೆ ಪಗಾರದ ನೌಕರರಿಗೆ ತಗಲುತ್ತಿದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ರತ್ನಾಗಿರಿಯ ಕ್ಕಾನ ಭೋಗಿಗರು ದಸ್ತರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಿರುವರು. ಪಟನ ದಾರವಾಡ ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಲಕರ್ಣಿಗಳು ತಮ್ಮ ದಸ್ತರದೊಳಗೆ ಕೈಹಾಕುವಾಗ, ಮೊದಲಿನಷ್ಟು ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ, ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ಷತೆಯಿಂದ, ಕೈಹಾಕುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರೊಳಗೂ ಅಸಂತೋಷವು ಬುದಬುದಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವದೇ ತಾತ್ಪರ್ಯವು. ಮಾಮಲೇದಾರರಾದರೂ ತಮ್ಮ ಪಗಾರದ ಸ್ಕೇಲಿನಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿದ್ದಾರೆ? ಮಿ. ವೀಡ ಸಾಹೇಬರು ಅವರ ಡೆಪ್ಯುಟೇಶನಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಠುರತೆಯಿಂದ ಜಗ್ಗಿ ಹೊಡೆಯಲಿಲ್ಲೇನು? ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರರ ಸಂಬಳದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮೊನ್ನಿನ ೨೩ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯೇ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸಂಕ ಮುರಿದಾಗ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ನೆನಿಸಿ, ಇತರರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವರು. ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗಂತೂ, ಕೈಗೆ ಬಂದ ಬಡತಿ ಪಗಾರವನ್ನು ಅವೇ ಕೈಗಳಿಂದ ತಿರುಗಿ ಕೊಡುವ ಹುಕುಮಾಗಿದೆ. ಕುದುರೆಯನ್ನು ಮಾರಿಕೊಂಡ, ಅದನ್ನು ಅರೆ ಹಣ ಮಾಡಿ ತಿಂದವರು ಹೆಚ್ಚು ಇರುವವರೊಳಗೆ, ಕೆಲಗಿಳಿದ ಕುದುರೆಗೆ ಸಲಾಮು ಹೊಡೆದು, ಪುನಃ ಕಾಲಿನಿಂದಲೇ ಮೋರೆ ಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿ ನಡೆಯುವ ಪ್ರಸಕ್ತಿಯಿದು. ದುರ್ಹರ್ಷತೆಯ ಪ್ರತಾಪವೆಷ್ಟು ನೋಡಿರಿ! ಸರಕಾರೀ ಗಾರ್ನಿಶಿನ ವಸ್ತುವಿನ ಹುಕುಮು, ರದ್ದೀ ಕಾಗದವಾಗಿ ಬೀಳುವಷ್ಟು ಕೋಟಾಲೆಯ ಬಾಜಾರು ಈ ದುರ್ಹರ್ಷತೆಯೇ ಹುಟ್ಟಿಸುವದು ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಸರಕಾರದ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರೀ ಸಾವುಕಾರರ ತಿಜೋರಿಗಳೊಳಗಿನ ಡಬ್ಬಿ ಭಂಗಾರವು ಹಿಡಿದ್ಯಾಗಿ, ಕುದಿಯುತ್ತಿದೆಂಬುದು ನಿಜವು. ಚಂಚಲತೆಯು ಸಂಭಾವಿಸು. ಮತ್ತೇನು?

---

೨ ಈ ಆಪತ್ತಿಯ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲೇನು? ಉಪಾಯವಿದೆ, ಒಂದಲ್ಲ, ಎರಡು ಉಪಾಯಗಳಿದ್ದಾವೆ "ಅರ್ಥಮನರ್ಥಂ ಭಾವಯ ನಿತ್ಯಂ, ನಾಸ್ತಿ ತತಃ ಸುಖಲೇಶಃ ಸತ್ಯಂ" ಎಂದು ವೈರಾಗ್ಯೋಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡುವ ಉಪಾಯವೊಂದಿದೆ. ಆದರೆ, ಇಂಥ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಕೊಡುವವರು ಬರೇ ಗಡ್ಡ ವಿಶಾನೆಗಳನ್ನು ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಲದು. ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರಂತೆ ಸ್ವತಃ ಸನ್ಯಾಸದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು, ತ್ಯಾಗಧರ್ಮವನ್ನು ಮೊದಲೇ ಆಚರಿಸಿ, ತೋರಿಸಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಇದರ ತೀರ ವಿಪರೀತ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿದವರು, ಸ್ವತಃ ತಮ್ಮ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಚಕ್ರಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ಬೆಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ತತ್ಪರರಿದ್ದವರು, ಪರರಿಗೆ ವಿರಕ್ತಿಯನ್ನು, ಯಾವ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಉಪದೇಶಿಸುವರು? ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಉಪಾಯವು ಅಶಕ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಬಾಕಿ ಮತ್ತೊಂದು ಉಪಾಯವು ಉಳಿದದೆ ಸಾವುಕಾರರು ಒಂದೇ ಅಕವಡ ಗುಮಾಸ್ತರಾಗಿ, ಇಲ್ಲವೇ ಶಿಪಾಯಿಗಳಾಗಿ, ಇಷ್ಟೇ ಪಗಾರದಲ್ಲಿ ಅವರಂತೇ ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡಿ ತೋರುವದು; ಕಲೆಕ್ಟರರಾಗಲಿ, ಡೆ| ಕಲೆಕ್ಟರರಾಗಲಿ, ಒಂದೇ ತಿಂಗಳು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ದಸ್ತರವನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು, ಅನುಭವಕ್ಕೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟ ಸಹಿಸಿ, ತೀರ ಕೃಪಣರಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ನೌಕರರಂತೆ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಿ ತೋರುವದು; ಎ| ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರರು, ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳು ಹಳ್ಳಿ ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರರಾಗಿ, III ವರ್ಷದ ಸ್ಕೇಲ ಪಗಾರದಿಂದ — ಅಸಿಸ್ಟಂಟರ ಸಂಬಳದಿಂದಲ್ಲ— ಹ್ಯಾಗೆ ಬಾಳಿರಲಿಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ತೋರಿಸುವದು. ಸ್ವತಃ ಅನುಭವವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳಹತ್ತಿದರೆ, ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಆಸಗು ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಾಗಲಿ, — ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟದಲ್ಲಿ ಸಹ, ಹೇಳಿಬಂದ ಹೊರತು ಇರದು ಕಡೆಗೆ ಜಡತಿ ಸ್ಕೇಲು ಮುಂದೂಡಾಗಲಿಕ್ಕೆ ವಿಲಂಬವಾಗದು. ದಯಾಶೀಲರಾದ ವರಿಷ್ಠರು ತಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಂಕಗಳ ಬಡತಿಗಳನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡಿ, ಬಡ ನೌಕರರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಬಡಿಸಿ, ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗೆ ಅನ್ನ ಶಿಲಕು ಉಳಿದರೆ, ತಾವೆರಡು ತುತ್ತು ಉಣ್ಣುವರು. ನಿಜಕ್ಕೆ ಶಿವನ ರಿಂಯವೆ, ಹಾಗಿನಂತೆ, ತಾವೆಲ್ಲ ಉಪವಾಸ, ಅರೆಹೊಟ್ಟೆಯವರಿಗೆ, ಉಪೋಷಣ ಮಾಡಿಸರು. ಇದೊಂದು ನಮ್ಮ ನಂಬಿಗೆಯು. ಇದು ನಿಜವೋ, ಸುಳ್ಳೋ, ಸರಕಾರವೇ ಹೇಳಲಿ.

---

೩. ಕೈಲಾಸವಾಸಿ. ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಗಳಿಗೆ ವೃತ್ತಸ್ಥರ ಸಾಯದಂತೆ ಸಲಹಕ್ಕ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸದಿರುವದು ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಕೈಯಿಂದಾಗುವದೊಂದು ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಅಪರಾಧವೇ. ಬರೇ ವಿಸ್ಮೃತಿಯ ಸ್ಖಲನದಿಂದ, ಇಂಥಾದೊಂದು ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ನಾವು ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಅವಧಿಯಬಾಧಕವು ತಟ್ಟುವದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಹೃದಯಿಂದ ಇಂದಿಗೆ ಅದನ್ನು ನಮಗೆ ತೀರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿಖ್ಯಾತ ಸುಧಾರಕರೂ, ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠ ಸಮಾಜಸೇವಕರೂ, ಆದ, ರಾ| ಆನಂದರಾವ ಸದಾಶಿವ ವಾಘರವರು, ಕಳೆದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾದರೆಂಬ ಅತಿದುಃಖದ ವಾರ್ತೆಯು ನಮ್ಮ ರಿಕಾರ್ಡಿನೊಳಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ, ಅಡಿಕೊಂಡು ಕೂತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಮೊನ್ನೆ ತೆರೆದು ನೋಡಲು, ಅವರ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ನಿಟ್ಟುಸಿರುಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ದುಃಖವು ದ್ವಿಗುಣಿತವಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ತೋರಿಸುವದಕ್ಕಿಂತ, ಮಾಡಿತೋರಿಸುವದು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವೆಂದು, ಆಚರಣೆಯಿಂದ ಮನಗಾಣಿಸುವ ಸದಾಚಾರಿ ಸುಧಾರಕರೊಳಗೆ ಇವರೊಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರ ಸ್ವಭಾವವು ಶಾಂತ, ವಿನಯಶೀಲವಿದ್ದಷ್ಟು 'ಪರೋಪಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಇಡೀ ದಿವಸ ಸಮಾಜಸೇವೆಗಾಗಿ, (*Social service League*) ಸೇವಾಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಣಗುತ್ತ ಅತ್ಯಗೌರವದ ಅಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯದೆ, ಶಾರೀರಿಕ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ತಮ್ಮ ಇಹಲೋಕದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಇವರು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ನಡುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಂಬಯಿಯೊಳಗಿನ ಸಮಾಜಸೇವಕರೊಳಗೆ ಇವರೊಬ್ಬ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರಿದ್ದರೆಂದು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಲೋ

ಕ ಸೇವೆಯೊಳಗೆ, ಅತಿ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ, ಇವರು ದೇಶ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಸಲ್ಲಬಹುದು. ಇಂಥ ಲೋಕೋಪಕಾರಿ ಗೃಹಸ್ಥರು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಾಲಾಧೀನರಾಗುವದು ಸಮಾಜದ ದುರ್ದೈವವು. ಅವರ ನಿಧನದಿಂದುಂಟಾದ ಹಾನಿಯು "ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ" ದೀರ್ಘಕಾಲ ತೋರುವದು. ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ. ಈಶೇಚ್ಛಾ ಬಲೀಯಸೀ.

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಮಳೆಯು ಇನ್ನೂ [illegible] ಇಂಚು ಆಯಿತು. ಈ ವಾರದಲ್ಲಿ [illegible] ಇಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ತರದ ರೋಗರಾಯಿ ಹೊರತು ಜನಗಳ ರೋಗ [illegible] ಬಂದಿದೆ [illegible] ಕೆಲಸ [illegible] ನಡೆದಿದೆ.

ಕಳೆದ ವಿಜಯಾ ದಶಮಿಯ ದಿನ, ಶ್ರೀಮನ್ ಮಧ್ವಜಯಂತಿ ಉತ್ಸವವೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂತರ್ಪಣೆ ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿ ಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸೆ ನಿಷೇಧದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಾದವು, ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದ ಮಂಡಣೆಯೂ ಆಯಿತಂತೆ. [illegible] ಪರಿಣಾಮವೇನು ಆದದ್ದು. "[illegible] ಉಪರೂ [illegible] ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ [illegible] ಬಲಿಯಾಗಿ, ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯು ಸಮರ್ಪಣೆಯಾಯಿತಂತೆ! ಅದರೆ, ಆ "ಶಕ್ತಿ" ಯು ಉದಾರವಾಗಿ, ಇವರಿಂದಲೇ ಸಂತುಷ್ಟವಾಯಿತೋ, ಅಥವಾ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ತನ್ನ ಆಹಾರವನ್ನು ಚಕ್ರಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ವಸೂಲ ಮಾಡುತ್ತದೋ ನೋಡುವ.

ಈ ತಾಲೂಕ ಶ್ಯಾನಭಾಗ ಸಂಘದ ಸಭೆಗೂಡಿ, [illegible] "ಪ್ರತಿಕಾರಿ ನಡೆಸದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿ ದಶಂಬರ ನಾತಾಳಿ ರಜೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡುವ ಅವರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ [illegible] ಅವರ ಸಾಂಗ್ರತೆ ಮಾತಜೋಡಿಸುವರಂತೆ!

ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ಗಾರ್ಡರೂ ಸಹ, ನಾಳಿನ ೩೧ ನೇ ತಾರೀಕಿಗೆ ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಪಗಾರ ಬಡತಿಯ ವಿಷಯ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಿರುವರು. ಆದರೆ, ಕೆಲವು ಮೂರೋ, ನೂರಂಗಟ್ಟೆ ಪಗಾರಿನ ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಕೋಳಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟಿಟ್ಟು, ಬೆಳಗಾಗುವದನ್ನು ತಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿರುವರಂತೆ! ನೋಡುವ, ಬೆಳಗಾಗ ತ್ತದೋ, ಇಲ್ಲೋ!

ನವರಾತ್ರಿಯ ನಿಮಿತ್ತದ ಇಲ್ಲಿಯ, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಾಗುವ ದೇವಕಾರ್ಯಗಳು, ನಿನ್ನೆ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಗ್ರಹಣದ ದೆಸೆಯಿಂದ, ನಾಳೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವರು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಅರ್ಬನ ಕ್ರೆಡಿಟ ಸೊಸಾಯಟಿಯ ಜನರಲ ಸಭೆಯು ಕಳೆದ [illegible] ನೇಗೆ ಕೂಡಿತು. ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಜಾಮೀನಿನಮೇಲೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ, ಗರೀಬ ಜನ ಹಾಗೆ [illegible] ದೇಸಿ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೂ, ಮುಂಬಯಿ [illegible] ನಿಯಲ ಬ್ಯಾಂಕಿನಮೇಲೆ ಹುಂಡಿ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೂ [illegible] ರಕಮು ಒಂದು ಸಾವಿರದ ಬದಲಾಗಿ, ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರಿಯುತರ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೂ, ಸರಕಾರಿ [illegible] ವಾರದೊಂದಿಗಳಮೇಲೆ ಬಾಜಾರ ಧಾರಣೆಗೆ ತಕ್ಕ ಸಾಲ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೂ ಠರಾವಾದ [illegible] ಗಿ, ಮಿನಿಟು ಸಿಗದೆ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. [illegible] ಮೇಲೆ, [illegible] ನಲ್ಲಿ ಬರುವದು

ಉತ್ತರಕಡೆಗೆ ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ವಾರಕ್ಕೆ ಎರಡಾವರ್ತಿ, ಒನ್ಮೆ ವಸ್ಸಾಲಿನ ದೊಡ್ಡ ಬೋಟು, ಒನ್ನೆ ಬಸೇ ಪ್ರಮಾಣಿಕರ ಸೋಯಿಯ ಸಣ್ಣ ಬೋಟು ೨[illegible] ದುವ ಉಪಕ್ರಮವು ಸ್ತುತ್ಯವಾದದ್ದು. ಆದರೆ, ಮುಂಬಯಿಯ ಸಂಪುಗಳ ಮೂಲಕ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ, [illegible] ಲ ಸಂಬಂಧ ಮೂಲಕ, ಇಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಜನರು ಕಂಗೆಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವರು.

ಗೋಕರ್ಣ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ದ [illegible] ಯು ಈಗ ಅಪ್ಪ್ರಮಾಸಿಕವಾದದ್ದು, ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ತತ್ವದಮೇಲೆ ಯಾದರೆ, ಒಪ್ಪ ಬಹುದಲ್ಲದೆ, ಸರಕಾರದಿಂದ [illegible] ವರೆ ತಮಗೆ ಬೇಡವೆಂದು ಒಂದು ಮನವಿಯು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಯದೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಇದೆ ನಿಜವಾದರೆ ಸ್ತುತ್ಯವು.

ಜಾವಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸದ ಠರಾವಿಗನುಸರಿಸಿ, ಜನರನ್ನು ಈ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಸುವ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘದ ವತಿಯಿಂದ ಗೋಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಸಿದ್ದು, ಹರಿದು ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನವು ಗಡಚು ಅಂಟಿನಿಂದ ನಿಷ್ಫಲವಾಯಿತು! ಈ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ಯಾರವು

ಸುಪಾ— [illegible] ಇಲ್ಲ ಮೊಹಗಳು [illegible] ಗುತ್ತವೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ [illegible] ಗನುಸರಿಸಿ ಶ್ರೀ ಎನ್ ಡಿ ಸುಂಕ್ಷನಕರ ಮತ್ತು ಜಿ ಎನ್ [illegible] ಯವರು ತಮ್ಮ [illegible] ಮಾನೆಸುವಾರಿದ [illegible] ರಾಗಿ [illegible] ದಿಂದ, ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡ [illegible] ಸ್ಥಾನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿರುವರ

[illegible] ತಮಿಯುಲ್ಲಿರುವರು [illegible] ಪಂಚರ [illegible] ಸರಕಾರದ [illegible] ಇದೆ

ಹೊನ್ನಾವರ— [illegible] ಮೇಲಿಂದ [illegible] ದಕ್ಕೆ [illegible] ಮೇಲಿಂದ ಆ [illegible] ದಶಕ್ಕೆ [illegible] ಪ್ರವಾಸಿಕರ ಕಡೆಯಿಂದ [illegible] ದಾರರಿಗೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ ರಕಮು [illegible] ಪ್ರವಾಸಿಕರ ಕೊಟ್ಟು [illegible] ಅದರಮೇಲೆ [illegible] ಪ್ರವಾಸಿಕನ [illegible] ದಿಂದ [illegible] ಜನರನ್ನೇ ಲಿಸ [illegible] ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ [illegible] ಕೊಟ್ಟವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು [illegible] ತಿಳಿಸಿದಲ್ಲಿ [illegible] ಕೊಡುತ್ತಾನೆ [illegible] ದೋಣಿಕಾರರಿಗೆ [illegible] ವಸೂಲ ಮಾಡುತ್ತಾನಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ

ಅದಲ್ಲದೆ, ಕಾಸರಕೋಡದಿಂದ [illegible] ಪ್ರವಾಸಿ ಇದ್ದರೆ, [illegible] ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದೋಣಿಮೇಲೆ ಕೂಡ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಾರೆ

ಈ ಕಾಲಿಗೆ ಜಂಗಲ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ [illegible] ಹೋಗುವ ಗಾಡಿಗಳು ದೋಣಿಯ ಮೇಲಿಂದಲೇ ಪಾರವಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತುಂಬಿದ ಗಾಡಿಗೆ ಐದು ರೂ ಖಾಲಿ ಗಾಡಿಗೆ ನಾಲ್ಕಾಣೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಗುತ್ತೇದಾರನಿಗೆ ನೇಮಿಸಿದ ರಕಮು, ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಹೊಳೆಕಾರರಿಗೆ ಅದರ ಇಮ್ಮಡಿ ಎಂಟಾಣೆ, ಹನ್ನೆರಡಾಣೆ, ವ [illegible] ಕೊಟ್ಟ ವಿನಹಾ ಗಾಡಿಪಾರವಾದ ಪರಿಲ್ಲ. ದೋಣಿಕಾರರ ಪ್ರವಾಸಿಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಗಾಡಿಕಾರರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ತರದಿಂದ [illegible] ತ್ತಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವರ್ಣಿಸಲಿ ಅಸಾಧ್ಯ

ಇದಲ್ಲದೆ, ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ದೋಣಿಮೇಲಿಂದ ಬರುವ ಹೋಗುವ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ದಕ್ಕೆಮೇಲೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೃಹ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಆ ಗೃಹದ ಏನೂ ಉಪಯೋಗ ವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಿಗ ವದಿಲ್ಲ. ಮುಕ್ತದಾರನು ತಾನೇ ಆ ಗೃಹ ಹಿಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ [illegible] ಪ್ರವಾಸಿಕರು [illegible] ಬಂದರೆ ಅವರು [illegible] ಕೂಡು ತ್ತಾರೆ [illegible] ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದು, [illegible] ಪ್ರವಾಸಿಕರ [illegible] ದಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ಪುಣ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತಾಗುವದು.

ಸಾಂಬಿತ್ರಣಿ— ಇಲ್ಲಿಯ ಶ್ರೀಯುತ [illegible] ಪರಪ್ಪಾ ಗುಗ್ಗರಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಸಭೆಗೂಡಿ ಗೋರಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪನವಾಗಿ, ರೂಪಾಯಿ [illegible] ವಂತಿಗೆಯಾಯಿತು

ರಾವಸಾಹೇಬಿ ಬಿಟ್ಟರೇನು?

ಆಯ್ಯಾ, ವೃತ್ತಪತ್ರಾಧಿಪರೇ,

ಕಳೆದ ಕಾನಡಾ ಧುರೀಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತ ಜಿ. ಅಣ್ಣಾಜಿರಾಯರು ರಾವಸಾಹೇಬ ಮಾಸೂರ, ಬಸ್ರೂರ ಇವರ ವಿಷಯ ಬರೆಯುವಾಗ, ಮಿಸ್ತರ ಮಾಸೂರ, ಮಿಸ್ತರ ಬಸ್ರೂರ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಸಂಚಿಕೆಯ ಇಹವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ರಾವಸಾಹೇಬ ಗಣಪತರಾವ ಮಾಸೂರರ ಬದಲು, ಶ್ರೀಯುತ ಗಣಪತರಾವ ಮಾಸೂರ, ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಕಾರಣವೇನು? ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಅಸಹಕಾರಿತೆ ಠರಾವಿನಿಂದ, ರಾವಸಾಹೇಬ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಉಪಯೋಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ॥ ಜಿ. ಅಣ್ಣಾಜಿರಾಯರು ಸಮ್ಮತಿಸುವದಿಲ್ಲತ್ತೋ? ಅಥವಾ, ಸದರಿ ರಾವಸಾಹೇಬದ್ವಯರು, ಸರಕಾರೀ ಜಂಗಲ ಧೋರಣದಿಂದ ಬೇಸತ್ತು, ತಮ್ಮ ಕಿತಾಬನ್ನು ತೊರೆದರೋ? ಧುರೀಣ ಕರ್ತರಾಗಲಿ, ಅದರ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳದವರಾಗಲಿ (ರಾವಸಾಹೇಬ ಮಾಸೂರ, ಕುಳಕರ್ಣಿ, ಮತ್ತು ಶ್ರೀಯುತ ಕಲ್ಯಾಣಪುರಕರ ವಗೈರೆ) ಯಾಗಲಿ, ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸುವರೇನು? ಕುಮಟೆಯ ರಾವಸಾಹೇಬ ಮಾಸೂರರು ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ, ತಾವು, ಹಾಗು, ರಾವಸಾಹೇಬ ಕುಳಕರ್ಣಿ, ಬಸ್ರೂರರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕಿತಾಬುಗಳನ್ನು ತೊರೆಯುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆಂದು, ಕಾರವಾರದಿಂದ ಬಂದು ಬಾಜಾರಗಪ್ಪೆಯು ಎದ್ದಿತ್ತು! ಈ ಅಪ್ಪಣೆನನ್ನನುಸರಿಸಿ, ಸದರಿ ರಾವಸಾಹೇಬರು ತಮ್ಮ ಬಿರುದು ಸರಕಾರದ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು, ನೌಕರಿಯು ಆದರೇನು ಮನಃ ಇರಲಿ, ರಾವಸಾಹೇಬದ್ವಯರು ಕಿತಾಬುಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ್ದು ನಿಜವಿದ್ದರೆ ಅದು ತೀರ ಸ್ತುತ್ಯವು; ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕಿತಾಬುಧಾರಿಯೂ ಅನುಕರಣ ಮಾಡುವಂಥ ಸಂಗತಿಯು. ನಮ್ಮ ಕುಮಟೆಯ ರಾವಸಾಹೇಬ ವೈಗಳಾಗಲಿ ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರಾಗಲಿ, [illegible] ಪಂಡಿತರಾಗಲಿ, ತಮ್ಮ ಬಾಂಧವರ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿ, ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾನವನ್ನು ಕಾಯುವರೇನು?

೧೮-೧೦-೨೦ } ತಮ್ಮ ವಿಧೇಯ,
ಅಸಹಕಾರಿತಾವಾದಿ.

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು		ದರ.
ರಂಗೂನ ದ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೫—೧೫॥
ಕುಚ್ಚಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಖಂಡಗಿ	...	೬॥—೭।
ರಾಗಿ ನಿಬಕ್ಕ	.	೧೦
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೮—೨೦
ಹುರುಳಿ ಸಿದ	...	೧೪
ಕಡಲೆ ಸಿದ ೧ಕ್ಕೆ	..	೧೬॥—೧೫
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೨೦—೨೫
ಹೆಸರು ಬೇಳೆ ,,	...	೧೭॥—೨೦
ಪೋಲಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ ,,	...	೧೨
ಬೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ	...	೧—೮
ಹಳೇ ಕೊಬ್ಬರಿ ಮಣ	...	೮॥
ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	...	೧೨—೧೨।
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ ,,	..	೧೧—೧೨
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ ,,	...	೪-೨೫-೦
ಸೆಣಸಿನ ಸೂಯಗೆ ,	...	೪ ೭-೦
,, ಹಂಚ ,,	...	೩ ೯-೬
ಬೆಲ್ಲ ಒಂದೆ ೧ಕ್ಕೆ	...	೬೦—೭೦
ಗಾಂಜಿಬ ಡಬ್ಬೆ ,,	...	೮೫—೧೦೫
ಗೋಣಿ ,,	...	೧೦—೬೦
ಜಾಲಿ ,,	...	೬೫—೭೦೦
ಚಕ್ಕ ,,	...	೧೪೫—೧೫೫
ಮೆಣಸು ,,	..	೧೬೫—೧೭೦
ಯಾಲಕ್ಕಿ ,,	...	೪—೪೦

ಶ್ರೀ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಬರುವ ಯಾತ್ರಿಸ್ಥರ ಅನುಕೂಲತೆಗೋಸ್ಕರ, ಗೋಕರ್ಣ ಶ್ರೀಮಹಾಬಲೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ದವಾಖಾನೆಗೆ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ನೀಡಿದ ಸಹಾಯಕರ ವರ್ಗಣಿ ಯಾದಿ:—

ಸಹಾಯಕರ ಹೆಸರುಗಳು.—	ವರ್ಗಣಿ
(ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯು ಅಂಕು ರಕಮು)	9…1-0-0
ಸದಾಶಿವಭಟ್ಟ ಗಾಯತ್ರಿ	10 0-0
ಸುಬ್ರಾಯ ಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ	6-0-0
ನಾರಾಯಣ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಪಂಡಿತ	12-0 0
ಗಣೇಶ ವಾಂಡ್ರಂಗ ಕಾಮತ	19 0 0
ವಿಟ್ಠಲ ಸಂಗಪ್ಪ ಪಂಡಿತ ಅಗಸಾಲಿ	101-0-0
ನಾರಾಯಣ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪಂಡಿತ	101-0-0
ಗಣಪಯ್ಯ ವೆಂಕಟರಮಣ ಪಂಡಿತ	101-0-0
ರಾಮ ಮೊಣ್ಣ ಕಾಮತ	51-0-0
ಮುದ್ದು ವೆಂಕಣ್ಣ ನಾಯಕ	15 0 0
ಹನುಮಂತ ಪಣ್ಣಪ್ಪ ನಾಯಕ	25-0-0
ಮು. ಕೊಡ್ತಿ ಹೊಸಬ ನಾಯಕ ಗೋಕರ್ಣ	10-0-0
ಸೀತಾರಾಮ ನಾಯಕ	5-0-0
ಶ್ರೀ ಗೋಕರ್ಣ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ದೇವ	100-0-0
ಗೋವಿಂದ ಸುಬ್ರಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ರಾ. ತಾರಮಕ್ಕಿ ಸ್ವರ್ಣ ಪರೀಕ್ಷಕ ನ್ಯಾಪಜ್ಞ ಸಂಗ್ರಹ ಬಗ್ಗೆ	25-0-0
ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವ ಹಸ್ತೆ ನಾಗಪ್ಪ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಕಾಮತ	25-0-0
ತಾರೀಖು 1-10-1920 ನೇ ವರೆಗೆ ವರ್ಗಣಿ ಕೂಡ	3204-12-0

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿ ಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಪಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳು ಸಹ ಸಿಕ್ಕುವವು.

ಪತ್ತೆ— ಬೆಡಕೀ … …

ಹಾಜರಾಗಿ, ಈಗ ೩-೪ ದಿವಸಗಳಾದವು. ಈ ಪತ್ರದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂಪಾದಕ, ಹಿಂದದೇಶ ಹಿತಚಿಂತಕ, ಶ್ರೀಯುತ ಹೊರ್ನಿಮನ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಹದ್ದಪಾರಿಯಾದ ಸಂಗತಿಯು ತಮ್ಮ ವಾಚಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತದೆ. ಅಮೇಲೆ ಆ ಪತ್ರವು ಮಿ॥ ಸಯ್ಯದ ಅಬ್ದುಲಾ ಬ್ರೇಲ್ವಿಯವರ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂತು. ಈ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಿ॥ ಬ್ರೇಲ್ವಿಯವರು ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಬಹು ಚಾತುರ್ಯದಿಂದಲೂ, ದಿಟ್ಟತನದಿಂದಲೂ ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ತಹಕೂಬಿ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪ್ರಾರಂಭ, ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯಯುಗದಲ್ಲಿ 'ಕ್ರೊನಿಕಲ'ದ ಸಂಪಾದಕತ್ವವನ್ನು ಹೊರ್ನಿಮನ ಸಾಹೇಬರ ಧೋರಣದಿಂದ ನಡಿಸಿದಬಗ್ಗೆ, ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ಅವರಿಗೆ ಋಣಿಯಾಗಿರುವದು.

'ಕ್ರೊನಿಕಲ'ದ ಹೊಸ ಸಂಪಾದಕರ ಹೆಸರು ಮಾ॥ ಕಣ್ದ್ಯಾಕ ಪಿಕಥೋಲ. ಇವರು ಯುರೋಪಿಯನ ಗೃಹಸ್ಥರು. ಆದರೂ ಮಹಮ್ಮದೀ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಇವರ್ಲ್ಲಿಷೆ, ತುರ್ಕಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷ ಉಳಿದು, ಖಿಲಾಫತಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಉತ್ತಮರೀತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಾರಂತೆ! ಇವರ ಋತಗಳೇನು? ವಿಚಾರಗಳೇನು? ಎಂಬಿ ಸಂಗತಿಗಳೆಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಬೇಗನೆ ತಿಳಿಯುವವು. ಸುಮ್ಮನೆ ಗಾಬರಿಮಾಡಿ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು?

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪಿನ ಶುಭಾನು ಜೋರಿನಿಂದ ನಡೆದಿದೆ. ಕಳೆದ ಎಂಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನರ ಮರ್ಯಾಗ್ರಹವುಗಳಿಗೆ, ನೌಕರರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವಾಗಲಿ, ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಸಹ ಕುಂದಲಿಲ್ಲ. ಗ್ಯಾಸಕಂಪನಿಯು ಮನೇಜರು "ಕೆಲಸದಮೇಲೆ ಹಾಜರಾಗದಿದ್ದರೆ, ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಾದೀತು" ಎಂದು ಧಮುಕಿಕೊಟ್ಟು ಹೆದರಿಸುತ್ತಾನೆ; ಟ್ರಾಮ ಕಂಪನಿಯವರು ಹೊಸ ಹೊಸ ಜನರನ್ನು 'ರಿಕ್ರೂಟ' ಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಕಂಪನಿಯ ಕೆಲಸವು ನಿರಾತಂಕ ನಡೆದಿದೆಂದು ತೋರಿಸಬೇಕು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಈ ಬೇಗಡೆಯಿಂದ ಮೋಸ ಹೋಗುವರ್ಯಾರು? ಕಂಪನಿಗೆ 'ಸಂಪಿನ ಮೊದಲು ರೂಪಾಯಿ ೧೫ ಸಾವಿರ ಉತ್ಪನ್ನವಾದರೆ, ಈಗ ೩-೪ ಸಾವಿರ ಆಗಬೇಕಾದರೆ, ಜೀವದಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅನಾನುಕೂಲತೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಇನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೇನು?

ಟಪಾಲ ಶಿಪಾಯಿಗಳ ಸಂಪು ಯಶಃಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರ ಶೀತಲಮಹಾಶಯ' ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗೃಹಸ್ಥರಂತೆ, ಸಾವಿರಗಟ್ಟೆ ರೂಪಾಯಿ ಕಿಬು ಬಿಂಗ್ಲ ಯಲ್ಲಿ … ಯಮೇಲೆ ಕೂತು ಹವೇತ್ತಿನ್ನುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಬಡ ಟಪಾಲು ಶಿಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ೨-೪ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಮೇಲೆ ಧಮುಕಿ ವಗೈರೆ ಹಾಕಿ, "ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠ" ಸೇವಕರನ್ನು ಎಳೆದೊಯ್ಯಲು ಬಹು ಪರಿಯಿಂದ ಯತ್ನ ಮಾಡಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ 'ಜೆಕ್ಕಟ್ಟೇ ಬಲವು' ಎಂಬ ನಾಣ್ಣುಡಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರಿತವರು ಇಂಥ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಳದಿದ್ದದ್ದೇನು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ.

ಜನರ ಅನುಕೂಲತೆಯಂತೂ ಸರಕಾರದ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ. ಬೇಜವಾಬದಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇಜವಾಬದಾರ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುವದು ಅವರ ಧರ್ಮವು. ಜನರು ಮಾತ್ರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹಟವನ್ನು ಮುರಿದು, ಟಪಾಲ ಶಿಪಾಯಿಗಳ ನ್ಯಾಯ್ಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಕ್ಷಾಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿಸುವರು, ಎಂಬ ವಿವಂಚನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಫಾರೆಸ್ಟ ಖಾತೆಯ ನ್ಯಾಯ.

ಸಂಪಾದಕ ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಇವರಿಗೆ—

ತಮ್ಮ ಲೋಕಪ್ರಿಯ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅವಶ್ಯ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ. ಇದೇ ವರುಷ ಬೇಸಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬೆಂಕಿಹತ್ತಿ, ಜಂಗಲವು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಟ್ಟಿರುವವು. ಆದರಂತೆ ಅಂಕೋಲಾ ತಾಲೂಕ ಕೊಡಗದ್ದೆ ತರ್ಫಿನಿಂದ ಅಡವಿಯು ಸುಡುತ್ತಾ, ಕ್ರಮೇಣ ಗುಳ್ಳಾಪೂರ, ಚಿಕ್ಕುಮನೆ ಈ ಹಳ್ಳಿಗಳಮೇಲಿಂದ ಅರಬೈಲ ತರ್ಫೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಬರಲು, ಅರಬೈಲ ಊರ ರೈತರು ಸದರೀ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ನೊಂದಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮುನತವಾಗಿರುವರು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಫಾರೆಸ್ಟಖಾತೆಯು ಬಿಟ್ಟಬೇಗಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ, ಸದರಿ ರೈತರ ಸಹಾಯವು ಇದ್ದೇ ಇರುವದು. ಹೀಗಿರುತ್ತ ಫಾರೆಸ್ಟಖಾತೆಯವರು ಇವಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ, ಅರಬೈಲ ರೈತರಿಗೆ ಇರುವ ಗೋಚರಾದ ಫೀ ೨ ಆಣೆ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ೧ ರೂ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ಅರಬೈಲ ಊರ ಸಮೀಪವೇ ಇರುವ ಧಣಸಗುಳಿಯ ರೈತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ, ೨ ಆಣೆ ಗೋಚರಾದ ಫೀ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಗುಳ್ಳಾಪೂರ, ಚಿಕ್ಕುಮನೆ ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯ ರೈತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪೂರ್ತಾ ಮಾಫೀ ಇಟ್ಟಿರುವರು. ಈ ಫಾರೆಸ್ಟ ಖಾತೆಯವರ ಮುಖಂಡನದ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಏನೆನ್ನಬೇಕು?

ಅರಬೈಲ
೨೦-೧೦-೨೦ } ಒಬ್ಬ ಬಡ ರೈತ

ಚಿತ್ರಪುರ ಪಾಂಡುರಂಗಪ್ಪ ಸಾಡ್ಕೆರ್	250-0-0
ಭವಾನಿಶಂಕರ ಮಂಗೇಶಯ್ಯ ಚಿಕ್ಕಮನೆ	150 0-0
ಶಿವಭಟ್ಟ ವೆಂಕಟರಮಣಭಟ್ಟ ಗೋಕರ್ಣ	5-0-0
ನಾಗಪ್ಪ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಕಾಮತ	51-0 0
ಗಣೇಶರಾವ ಅನಂತಯ್ಯ ಸಾಡ್ಕೆರ್	25-0 0
ಪರಮೇಶ್ವರ ಮಂಗೇಶರಾವ ಸಾಡ್ಕೆರ್	50-0-0
ಗಣಪತಿ ದೇವರಭಟ್ಟ ಗೋಪೀ	200-0-0
ಭವಾನಿಶಂಕರರಾವ ಸುಬ್ರಾವ …	5-0-0
ಸುಬ್ರಾಯ ಪರಮ ಭಟ್ಟ ಗೋಕರ್ಣ	15-0-0

ಫೋಸ್ಟ— ಹೆಗಡೆ, ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಎಣ್ಣೆ.

ಈ ಎಣ್ಣೆ ಕಡಿದ ಘಾಯಿ, ಬಿದ್ದ ಜಕಮು, ಪೆಟ್ಟಿನ ಸೋವು, ಯುದ್ಧದೀ ತರದ ಜಕಮು, ಯಾ ಎಲಬು ಮುರಿದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದನ್ನು ನೀರು ಹಾಗಿಸದೇ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಮೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಗುಣ. ಕ್ರಯ ಶೀಸೆಗೆ ೧ ರೂಪಾಯಿ. ೧೨ ಶೀ. ೧-೨-೦. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಭರಪೂರ ಕಮಿಶನ. ಪತ್ತೆ — ಮುಂಬ್ಯಾಪ ಪಿತಾಂಬಾಲ ದಳ್ಳಿಕರಾಮ, ಗುರವರ ಕಲೀಲಿ ಕಾಮಟಾ

ವಕೆ ಆಂಧ್ರಿಯೆಸ್ತಂಭಿಕ ಗರ್ಮ, (ಜಾಟ) ಗುಪ್ತರೋಗ ಇವ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲತರದ ಬಕ್ಕೆಗಳು ಹು ಣ್ಣುಗಳು ಪಿತ್ತದ ಬಾಧೆಗಳು ಕಟಾವಾಗಿ ನಾ ಕರೋಗ ಮುಂತಾದವು ಅತಿಶ್ರಯ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಿರೋ ಗತ್ವವೂ ಕಾಂತಿಯೂ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ ಟ. ಖ. ಬೇರೆ. ಅನುಮಾನ ಪತ್ರಿಕ ಬಿಡಲಿದ ಸಂಗಡ.

ವಿಳಾಸ—**ಜೆ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ. ಕಂಪನಿ.**

ಫೋಸ್ಟ— ಬನವಾಸಿ, ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ

ಈ ಸೇವೆಯೊಳಗೆ, ಅತಿ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ, ಇವರು ದೇಹ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಸೇರಬಹುದು. ಇಂಥ ಲೋಕೋಪಕಾರಿ ಗೃಹಸ್ಥರು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಾಲಾಧೀನರಾಗುವದು ಸಮಾಜದ ದುರ್ದೈವವು. ಅವರ ನಿಧನದಿಂದುಂಟಾದ ಹಾನಿಯು "ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ" ದೀರ್ಘಕಾಲ ತೋರುವದು. ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ. ಈಶೇಚ್ಛಾ ಬಲೀಯಸೀ.

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಮಳೆಯು ಇಷ್ಟರಂದಿರ್ಗೆ ೩-೬೦ ಇಂಚು ಆಯಿತು. ಈ ವಾರದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ತರದ ರೋಗಗಳಾಯಿ ಹೊರತು ಜನಗಳ ರೋಗವೂ ಬಂದಿದೆ. ಮೆಳೆ ಕಟಾಪಿನ ಕೆಲಸ ಪ್ಯಾರಿಯಿಂದ ನಡೆದರೆ ತಮಗೆ ಜೀವವೆಂಬ ಒಂದು ಮನವಿಯು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಯದೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಇದೆ. ನಿಜವಾದರೆ ಸ್ತುತ್ಯವು.

ಜಾವಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸದ ಠರಾವಿಗನುಸರಿಸಿ, ಜನರನ್ನು ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಸುವ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಇಸ್ತಿಹಾರಗಳನ್ನು ಸ್ವರಾಜ್ಯಸಂಘದ ವತಿಯಿಂದ ಗೋಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಗೋಡೆಗೆಗೆ ಅಂಟಿಸಿದ್ದು, ಹರಿದು ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನವು ಗಟ್ಟಿ ಅಂಟಿನಿಂದ ನಿಷ್ಫಲವಾಯಿತು! ಈ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ಯಾರಮ್ಮ!

ಸುಪಾ— ಮಳೆ ಇಲ್ಲ. ಬೆಳೆಗಳು ಒಣಗುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಠರಾವಿಗನುಸರಿಸಿ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಡಿ. ಸುಂಕ್ಷನಕರ ವಕೀಲ ಜ... ಎಸ... ಲಿಕರ್ಣಿಯವರು ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯ ಮೊರತೆ ಒರುವ ಯಾಸೆಸುವಾ [illegible]

ಸಾಂಬಿತ್ರೀಣಿ— ಇಲ್ಲಿಯ ಶ್ರೀಯುತ ಬಸಪ್ಪಾ ಪರಪ್ಪಾ ಗುಗ್ಗರಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಸಭೆಗೂಡಿ ಗೋರಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪನವಾಗಿ, ರೂಪ್ಯಾ ೨೫ ವಂತಿಗೆ ಯಾಯಿತು.

ರಾವಸಾಹೇಬಿ ಬಿಟ್ಟರೇನು?

ಆಯ್ಯಾ ವೃತ್ತಪತ್ರಾಧಿಪರೇ,

ಕಳೆದ ಕಾನಡಾ ಧುರೀಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತ ಜಿ. ಅಣ್ಣಾಜಿರಾಯರು ರಾವಸಾಹೇಬ ಮಾಸೂರ, ಬಸ್ರೂರ ಇವರ ವಿಷಯ ಬರೆಯುವಾಗ, ಮಿಸ್ಟರ ಮಾಸೂರ, ಮಿಸ್ಟರ ಬಸ್ರೂರ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಸಂಚಿಕೆಯ ಇಹವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ರಾವಸಾಹೇಬ ಗಣಪತರಾವ ಮಾಸೂರರ ಬದಲು, ಶ್ರೀಯುತ ಗಣಪತರಾವ ಮಾಸೂರ, ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಕಾರಣವೇನು? ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ [illegible] ರಾವಸಾಹೇಬ ಎಂಬ ಬಿರು

ಮುಂಬಯಿಯ ಸುದ್ದಿ.

ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪ್ರಗತಿ.

(ನಮ್ಮ ಬಾತಮೀದಾರರಿಂದ)

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪ್ರಗತಿಯು ಭರದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಲಿದೆ. ಮಾಂಡವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿದ್ಯಾಮಂಡಳವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಲೆಗಳು ಬೇಗನೆ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುವವು. ಮುಂಬಯಿಯ ನೆಶನಲ ಯೂನಿಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪಂಚಾಯತ ಕೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. 'ಸರಕಾರದ ಹತ್ತರ ಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಡಿರಿ: ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳಿಗೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿರಿ; ಸಭೆಯ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಿರಿ' ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಾಹೀರಾತಿಗಳು ಮತದಾರರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕರ್ತವ್ಯದ ಎಚ್ಚರು ಮಾಡಗೊಡುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಹಿಂದೀ ರಾಜ್ಯಸಂಘ, ಸ್ವರಾಜ್ಯಸಭಾ ಮುಂತಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಕೌನ್ಸಿಲು ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಪ್ರಚಾರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಲು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಮನೆಮನೆ, ಓಣಿಓಣಿ ತಿರುಗಾಡಿ ಮತದಾರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿನ ಕುರಿತು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಅರಿವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ಬರುವ ಕೌನ್ಸಿಲ [illegible] ಮತಕೊಡಬೇಡಿರಿ' ಎಂದು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಸ್ವರಾಜ್ಯಸಂಘಗಳು ಅನುಕರಿಸಿ, ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವರೇನು?

* * *

[illegible] ನಿಶಯದ ಮೇಲೆ ಕಳೆದ [illegible], ಶ್ರೀಯುತ [illegible] ಒಂದು [illegible] ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯಾಗಿತ್ತು.

* * *

ಖ್ಯಾತಿ ಬಹಿಷ್ಕಾರವು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವ ಪರಂಪರಾಗತ ಚಳವಳಿಯು [illegible] ಒಂದು ಮಾಗ್ರವು, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಒಂದು. [illegible] ಕಿತಾಬುಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಗಳನ್ನಾಗಲಿ ತ್ಯಜಿಸುವದಾದರೂ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯೋ ಈ ಚಳವಳಿಯು ಇನ್ನೂ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ನಮಗೆ ಸದ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ಯ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಸನದಶೀರ [illegible] ಚಳವಳಿ ಮಾಡಿ ಬೇಸತ್ತೆವು. ಈಗ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಹೊರತು ನಮಗೆ ಗತಿಯೇ ವಿಷಯ, ಯಾರೂ ಸಂಶಯ ಪಡಬಾರದು. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಚಳವಳಿಯಿಂದಲೇ ಇಜಿಪ್ತ ದೇಶವು ೨-೪ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿತು. ಹಂಗೇರಿ ಪ್ರಾಂತವು ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿಯಾದಿಂದ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಸಕೊಂಡಿತು. ಇಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಚಳವಳಿ ಇದು! ಇದರ ಯಶಸ್ವಿತೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡಿರಿ, ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಶಿರಸಾ ಮನ್ನಿಸಿ, ಈ ವ್ರತವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸಿರಿ;

* * * *

ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳ ವಿಷಯದ, ಶ್ರೀ ಪಟೇಲರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಯು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿಡತಕ್ಕದ್ದು. ದೇಶಕ್ಕೆ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವ ಸದಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ, 'ನಾ ಮುಂದೆ ನೀ ಮುಂದೆ' ಎಂದು ಕಾದಾಡುವ ಕೌನ್ಸಿಲು ಉಮೇದ್ವಾರರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ— ನಾನು ೭-೮ ವರ್ಷ ಎಲ್ಲ ಉದ್ಯೋಗ ಬಿಟ್ಟು, ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳಿಂದ, ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಪ್ರಜೆಗಳ ಹಿತ ಸಾಧಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕಾಂಶ ಸಭಾಸದರನ್ನು ಆರಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಕೊಡಿಸಿ, ಲೋಕಲ್ಬೋರ್ಡಿಗೆ [illegible] ಸರಕಾರೀ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ನೇಮಿಸಿರಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಪುಕ್ಕಟೆಯಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ, ಮುಂತಾದ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ತಂದೆನು. ಕೌನ್ಸಿಲು ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಠರಾವು ಬಂದದಾಗಿ ನನ್ನ ಮತವಿತ್ತು. ಆದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದು ನನ್ನ ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ [illegible] ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ನನ್ನ ಹೊಂದು ಸಾಧಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನಿಂದ ನಾ [illegible] ಧ್ಯೇಯವಲ್ಲ. ನಮಗೀಗ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಬೇಕು, ಅದರ ಹೊರತು, ಬೇರೆ ಇತರೇ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕನಿದ್ದಾವೆ. ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರುವ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವು ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಾಧನೆಯು ಉತ್ತಮ ಉಪಾಯವಿಂದು, ಸ್ವರಾಜ್ಯವೇ ಧ್ಯೇಯವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯೊಳಗಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದವೇಕೆ, ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಉಪಯೋಗವೇನು? ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಮತವು ಈಗ ಬದಲಿಹೋಗಿದೆ. ಕೌನ್ಸಿಲು ಬಹಿಷ್ಕಾರವೇ ಸರ್ವಶ್ರೇಯೋಸ್ಕರವು. ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನು ಹಿಂದವಾತೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ಆಚರಿಸಲೇಬೇಕು. ಶ್ರೀಯುತ ವಿಠ್ಠಲಭಾಯಿ ಪಟೇಲರ ವಿಚಾರಗಳು ಯಾರಿಗೆ ಮಾನ್ಯವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ?

ಹುಬಳಿ

ಖತ್ತಕಡೆಗೆ ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ವಾರಕ್ಕೆ ಎರಡಾವರ್ತಿ, ಒಮ್ಮೆ ನಾಗ್ಲಿನ ದೊಡ್ಡ ಬೋಟು, ಒಮ್ಮೆ 'ಬರೇ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಸೋಯಿಯ ಸಣ್ಣ ಬೋಟು' ಬರುವ ಉಪಕ್ರಮವು ಸ್ತುತ್ಯವಾದದ್ದು. ಆದರೆ, ಮುಂಬಯಿಯ ಸಂಪುಗಳ ಮೂಲಕ ಪೀಡಿತವಾಗಿ, ಹವಾಲ ಸಂಪಿನ ಮೂಲಕ, ಇಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಜನರು ಕಂಗೆಟ್ಟುಹೋಗಿರುವವು.

ಗೋಕರ್ಣ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ಈಗ ಅಷ್ಟಮಾಸಿಕವಾದದ್ದು, ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ತತ್ವದವರೆಲೆಯಾದರೆ, ಒಪ್ಪಬಹುದಲ್ಲದೆ, ಸರಕಾರನಿಯುಕ್ತನೆಂತಾಲಿಂದ ಬರುವ ಹೋಗುವ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಮೇಲೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೃಹ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಆ ಗೃಹದ ಪಾಲು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ. ಮುಕ್ತದಾರನು ತಾನೇ ಆ ಗೃಹ [illegible]. ಬಡ ಪ್ರವಾಸಿಕರು ರಾತ್ರಿಸಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಅವರು ಬಿಸಲಲ್ಲೇ ಕಾಲು ತ್ರಾಸ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಗ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಮಲದಾರರು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ತಂದು, ಬಡ ಪ್ರವಾಸಿಕರ ಗೋಳನ್ನು ಕಾಂಬದಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ಪುಣ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತಾಗುವದು.

ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ	,,	...	೧೧—೧೨
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ	,,	...	೪-೫-೦
ಕರೆಪಿನ ಸೂರ್ಯ ,		...	೯-೭-೦
ಹಂಚ	,,	...	೨-೯-೬
ಬೆಲ್ಲ ಮುಂಡಿ ಗಿಕ್ಕೆ		...	೬೦—೭೦
ಗಾಂವಟಿ ಬೆಟ್ಟೆ	,,	...	೮೫—೧೦೫
ಗೋಟು	,,	...	೫೦—೬೦
ಜೋಳ	"	...	೬೫—೭.೭೫
ಜೆಕಣ	"	...	೧೩೫—೧೪೫
ಮೆಣ್ಸು	"	...	೧೭೫—೧೭೦
ಅರಾಣಿಕ್ಕೆ	"	...	೪೦—೫೫

ಶ್ರೀ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಬರುವ ಯಾತ್ರಸ್ಥರ ಬಗ್ಗೆ, ಗೋಕರ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರದವರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ದವಾಖಾನೆಗೆ ಶ್ರೀಯುತರಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ಸಹಾಯಕರ ವರ್ಗಣಿ ಯಾದಿ:—

ಸಹಾಯಕರ ಹೆಸರುಗಳು.—	ವರ್ಗಣಿ.
(ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯ ಅಂಕಿ ಬೆರಸಿ 961-0-0)	
ಸದಾಶಿವಭಟ್ಟ ಗಾಯತ್ರಿ ಪಿ	10 0-0
ಸುಬ್ರಾಯ ಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಕಾಶ್ಮಿ ಪಿ	6 0-0
ನಾರಾಯಣ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಪಂಡಿತ	12-0 0
ಗೋಕರ್ಣ ರಾಂಛ್ರಂಗ ಕಾಮತ	19 0 0
ವಿಠ್ಠಲ ನಾಗಪ್ಪ ಪಂಡಿತ ಅಗಸಾಲಿ	101-0-0
ನಾರಾಯಣ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪಂಡಿತ ಪಿ	101-0-0
ಗಣಪಯ್ಯಾ ವೆಂಕಟರಮಣ ಪಂಡಿತ ಪಿ	101-0 0
ಗೋಪಾಳ ರಾಂಛ್ರಂಗ ಪಂಡಿತ ಪಿ	101-0-0
ಗೋವಿಂದರಾಯ ಮಹಾದೇವ ಪಂಡಿತ ಪಿ	101-0-0
ಭಾಗೀರಥಿ ಕೋಂ ರಾಮ ಗಣಪ್ಪಯ ಪಂಡಿತ ಪಿ	75 0-0
ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ಶಿವರಾಮ ಜೋಶಿ ಗೋಕರ್ಣ	8-0 0
ಗಂಗಾಧರಶಾಸ್ತ್ರಿ ಗೋಕರ್ಣ	5-0 0
ಅನಂತ ಪದ್ಮನಾಭಯ್ಯಾ ಬಂಕಿಕೊಡ್ಲ	30-0-0
ನಾಗಪ್ಪಾ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರಯ್ಯಾ ಪಿ	35-0-0
ಸದಾಶಿವ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯಾ ಹಂಡೆ ಪಿ	35-0-0
ಹರಿಹರ ಶಾಂತಭಟ್ಟ ಕಾಗಾಲ ಪಿ	33-0-0
ಎನ್. ವಿ. ಕಾಮತ ಕಾರವಾರ	3-0-0
ಅನಂತ ರಾಮರಾವ ಪಡುಕರ ನಾಡಕರ್ಣಿ	51-0-0
ಮುರಾರಿ ಗೋವಿಂದ ಪ್ರಭು ಕಡವಿ ಕಂಪನಿ	41-0-0
ಮಂಗೇಶರಾವ್ ಅನಂತಯ್ಯಾ ಕುಲಕರ್ಣಿ	30-0-0
ಲಿಂಗಯ್ಯಾ ಮಧುನಾಯ್ಕ ಹಸ್ನೆಹಳ್ಳಿ	5-0-0
ರಾಮಪ್ಪಾ ಹಮ್ಮಣ್ಣನಾಯ್ಕ ವಾಸಗೇರಿ	12-12-0
ಮುಕುಂದ ಸುಬ್ಬನಾಯ್ಕ ಹಸ್ನೆಹಳ್ಳಿ	5 0-0
ಅನಂತ ನಾರಾಯಣ ಶ್ಯಾನಭಾಗ ಚಿತ್ತಾಲ ಪಿ	51-0-0
ಶಾಮರಾಯ ಕೋಂ ಶಿವೇಶ್ವರ ಪಿ	10-0-0
ಸುಬ್ರಾಯ ಗಣ್ಪಾ ಹೆಗಡೆ ವಾಸಗೇರಿ	5-0 0
ರಾಮಾ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಹೊಸಕೇರಿ	15 0-0
ವೀರಪ್ಪಾ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಪಿ	15-0-0
ಕೃಷ್ಣಾ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಹೊಸಕೇರಿ	5-0-0
ವೆಂಕಣ್ಣಾ ಚಂದ್ರ ನಾಯ್ಕ ವಾಸಗೇರಿ	10-0 0
ಹಮ್ಮಣ್ಣಾ ಸಾಂತಯ್ಯಾ ನಾಯ್ಕ ಪಿ	10-0-0
ವೆಂಕಣ್ಣಾ ರಾಮ ನಾಯ್ಕ ಹಸ್ನೆಹಳ್ಳಿ	5-0-0
ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ನಾರಾಯಣಭಟ್ಟ ದೇವತಿ	10-0 0
ರಾಮಚಂದ್ರ ಮಂಗೇಶಯ್ಯಾ ಕುಲಕರ್ಣಿ	10-0-0
ಶ್ರೀಧರ ಮಂಗೇಶರಾವ್ ಬಂಕಿಕೊಡ್ಲ	15-0-0
ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಶಿವರಾಮ ಜೋಶಿ ಗೋಕರ್ಣ	5-0-0
ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹಮ್ಮಣ್ಣ ನಾಯ್ಕ ವಾಸಗೇರಿ	5-0-0
ವಾಸ್ತವ ಮಂಜುನಾಥಭಟ್ಟ ಕಾಗಾಲ	8-0-0
ದತ್ತಾತ್ರೆಯ ರಾಂಛ್ರಂಗಪ್ಪಾ ನಾಡಕರ್ಣಿ	250-0-0
ಭವಾನಿಶಂಕರ ಮಂಗೇಶಯ್ಯಾ ಚಿತ್ರಮನೆ	150 0-0
ಶಿವಭಟ್ಟ ವೆಂಕಟರಮಣಭಟ್ಟ ಗೋಕರ್ಣ	5-0-0
ನಾಗಪ್ಪಾ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಕಾಮತ ಪಿ	51-0 0
ಗಣೇಶರಾವ ಅನಂತಯ್ಯಾ ನಾಡಕರ್ಣಿ	25-0 0
ಸರ್ವೇಶ್ವರ ಮಂಗೇಶರಾವ್ ನಾಡಕರ್ಣಿ	50-0-0
ಗಣಪತಿ ದೇವರಭಟ್ಟ ಗೋಕರ್ಣ	200-0-0
ಭವಾನಿಶಂಕರರಾವ್ ಸುಬ್ರಾವ ಪೈಂಡುರ	5-0-0
ಸುಬ್ರಾಯ ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟ ಗೋಕರ್ಣ	15-0-0
ರಾಮಾ ವೆಂಕಟಯ್ಯಾ ನಾಯ್ಕ ಹಸ್ನೆಹಳ್ಳಿ	51-0-0
ಮುದ್ದು ವೆಂಕಣ್ಣ ನಾಯ್ಕ ಪಿ	15-0 0
ಹಮ್ಮಣ್ಣ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ನಾಯ್ಕ	25-0-0
ಮ.ಕೆ.ರಾಮ ಹೊಸಬ ನಾಯ್ಕ ಗೋಕರ್ಣ	5 0 0
ವೀರಣ್ಣಾ ರಾಮ ನಾಯ್ಕ ಪಿ	5-0-0
ಶ್ರೀ ಗೋಕರ್ಣ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ದೇವ	100-0-0
ಗೋವಿಂದ ಸುಬ್ರಾಯ ಶೆಟ್ಟಿ ನಾನು ತಿರುಮಲ ಸ್ವರ್ಣ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ಸ್ವರ್ಣ ಮಂಡಳದ ಬಗ್ಗೆ	25-0 0
ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಮಣಸ್ವಾಮಿ ದೇವ ತರ್ಫೆ ನಾಗಪ್ಪಾ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಕಾಮತ	25-0-0
ತಾರೀಖು 1-10-1920 ನೇ ವರೆಗೆ ವರ್ಗಣಿ ಒಟ್ಟು	3204-12-0
ಪೋಸ್ಟೇಜ ಬಟ್ಟ	6-0-11
ಓದ ಬೆಳೆದ ಬಟ್ಟ	12-6-0
	3223-2-11
ಛಾಪಖಾನೆ ಖರ್ಚ ವಜಾ	4-8-3
	3218-10-8
ಪೋಸ್ಟಾಫೀಸುಸೆವ್ವಿಂಗ್ಸ ಬ್ಯಾಂಕ	3118-10-8
ಓದ ಬೆಳೆದ ಬ್ಯಾಂಕ್ ದ.ಮ.	100-0-0
ಒಟ್ಟು	3218-10-8

ಸವಲತ್ತು ! ಸವಲತ್ತು !!

ಬಗ್ಗೋಣ ರಾಮನ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಪಂಡಿತರ

ದುರ್ಮತಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗವು

ತಯಾರಾಗುತ್ತಲಿದೆ.

ಈ ವರ್ಷ ಬೆಲೆ ರೂಪಾಯಿ ೧-೭-೦ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ, ಇದೇ ಅಕಟೋಬರ ತಿಂಗಳ ಅಖೈರದೊಳಗೆ ಮುಂಗಡ ಕೊಡುವವರಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ೧೧-೦-೦ ದ ಸವಲತ್ತಿ ದರ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಅವಶ್ಯವಿದ್ದವರು ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನಪಡೆಯ ಬಹುದು.

ಚಾಲಕ ಸ್ವಾರ್ ಸಿಟ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರೆಸ್, ಕುಮಟಾ.

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಚಾಯಿ ಪುಡಿಗಳು.

ಸೀಲೋನ್, ಕಿಂಗ್, ಶಾಂಘಾಯಿ ೧೦ ಕ್ಕೆ ೧೪ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಿಂದ ಕೊಡುವದು. ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ದರಕ್ಕೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡರೆ, ಭಾರೀ ಕಮಿಶನ್.

ಪತ್ತೆ— ಎಸ್. ವ್ಹಿ. ಭಾಗ್ವತ.

ಪೋಸ್ಟ— ಹೆಗಡೆ, ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಎಣ್ಣೆ.

ಈ ಎಣ್ಣೆ ಕಿವಿಯ ಘಾಯ, ಬಿಳ್ಳ ಜಳಕಿಯು, ಪಟ್ಟಿನ ಸೋಪು, ಯಾವದೇ ತರದ ಜಳಕಿಯು. ಯಾ ಎಲಗು ಮುರಿದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದನ್ನು ನೀರು ಹಾಗಿಸದೇ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಮೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಗುಣ. ಕ್ರಯ ಬಾಟಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೧ ರೂ. ೧೨ ಬಾ. ೧-೨-೦. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಭರಪೂರ ಕಮಿಶನ್. ಪತ್ತೆ — ಮುಬ್ಬಾಜಿ ಹಿರಾಲಾಲ ದಲ್ಲಿ ತರಾಮ, ಗುರಖರ ಹವೇಲಿ ಕುಮಟಾ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅದನ್ನು ಭೆಟ್ಟಿ ಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ವಾಹಿತಿಬೇಕಿದ್ದರೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಸಿ.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕುವುವು.

ಪತ್ತೆ— ಭಡಕಿ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ, ಗೋಕರ್ಣ.

ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಮಂಗಳೂರ ನಶ್ಯವು, ಮತ್ತು ಸೇದುವ ಬೀಡಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಕೋಕ ದರ, ಸವಲತ್ತು ಇರುತ್ತದೆ.

ಪತ್ತೆ:— ಬಿ. ದಾಸ, ಕುಮಟಾ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ದಿವ್ಯ ಔಷಧಗಳು.

ಮೇಘನಾಶಕ ಚೂರ್ಣ— ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ತಲೆಯ ಬುರುಬು ನಾಶಿಸುವ ನಿಶ್ಚಯ ಚೂರ್ಣ.

ಕ್ರಯ ಪ್ರತಿ (೧ಕ್ಕೆ ೧೪ ಡಬಿ) ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧-೨-೦.

ವಿರಚಿತ ಸಂಜೀವನಿ ಮಾತ್ರೆ— ಈ ಮಾತ್ರೆಯು ಕೂಸುಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಯಾವದೇ ತರದ ಉದರ ವ್ಯಾಧಿಯು ಬರಲಾರದು. ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ. ೧॥

ನಾಸ ಸ್ಪಾನ ಗುಟಿಕೆ— ಯಾವದೇ ತರದ ನಾಸ ಸ್ಪಾಸ, ದಮ್ಮು, ಕೆಮ್ಮು ಇವುಗಳಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು.

ಕ್ರಯ— ೧ಕ್ಕೆ ೨ ಆಣೆ ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧॥ ರೂ.

ಸ್ವಪ್ನನಾಶಕ ಚೂರ್ಣ— ಯಾವದೇ ತರದ ಸ್ವಪ್ನ ಹುಣ್ಣಿ ಸಮೇಲೆ ಹಚ್ಚದರೆ ೮ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣ.

ಕ್ರಯ— ದೊಡ್ಡ ಡಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦-೦.

ಶ್ರೀ. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ,

ಆರ್. ಎನ್. ವೈದ್ಯ, ಗುರಖರವೇಟ ಕುಮಟಾ.

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.

(ಗುಣಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಸಲ್ಲದು.)

ಧಾತುಪುಷ್ಟಿಕರ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಜನೇಂದ್ರಿಯ ದ ಶಿಥಿಲತೆ, ನಿಶಕ್ತತೆ, ನಪುಂಸಕತ್ವ ಹೋಗಿ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣವಾಗಿ ಬಹುಪುಷ್ಟಿ ಈ ವಿರ್ಯವರ್ಧಕ ರಕ್ತಶೋಧಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮಧುಮೇಹ ವಿಕ ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗರ್ಮಿ, (ಪ್ರಮೇಹ) ಗನೋತ್ಪತ್ತಿ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲತರದ ಬಕ್ಕೆಗಳು ಹುಣ್ಣುಗಳು ಪಿತ್ತದ ಬಾಧೆಗಳು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಮುಂತಾದವು ಅತಿಶಯ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಿರೋಗತ್ವವೂ ಕಾಂತಿಯೂ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೩೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ತಿಮ್ಮತ್ತು ೩೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ ಟ. ಖ. ಬೇರೆ. ಅನುಪಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ.

ವಿಳಾಸ— ಜಿ ಎಲ್. ಜೋಶಿ. ಕಂಪನಿ.

ಪೋಸ್ಟ— ಬನವಾಸಿ. ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ

ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಔಷಧವು

ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ [illegible] ರಜಿಸ್ಟರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ

ಆರ್ಕಶಫಾ ಅಥವಾ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು.

[illegible]

ರೋಗದ ನಾಮಗಳು

[illegible] ಜ್ವರ, ಗಂಡಮಾಲೆ [illegible] ಅಜೀರ್ಣ [illegible] ಪುತ್ತು [illegible] ಹೊಟ್ಟೆ ಬೇನೆ [illegible] ಮೊದಲಾಗಿ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳು [illegible] ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ಔಷಧಗಳು.

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible] ಮತ್ತು [illegible]

ಎಸ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಅಂಡ ಸನ್ಸ್
ನೆಟಿವ್ ಡೊಕ್ಟರ್ಸ್ ರಥಬೀದಿ
ಮಂಗಳೂರ [illegible]

ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

[illegible] ಚರಿತ್ರೆ [illegible] ಸ್ವಾಮಿ [illegible] ಚರಿತ್ರೆ [illegible] ಕೃತಕತ್ವ [illegible]

ವಿಳಾಸ:— ಎಂ. ಎಂ. ಹರ್ಡೇಕರ.
[illegible]

ಹೊಸ ತೋಟ "ಓಂ" ಹೊಸಹೋಟ
ಗುಣ ಚಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣ ಮರಳಿ

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ.)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ [illegible] ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible] ಮೂತ್ರದ [illegible] ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು [illegible] ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿ [illegible] ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು, ಒಹುದಿವಸದಿಂದ [illegible] ಸಂಬಂಧಿಯು [illegible] ಗುಣವಾಗುವವು ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ [illegible] ಹಸಿವಾಗುವದು. [illegible] ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣವುಳ [illegible] ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible] ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣ [illegible] ಅನುಭವ [illegible] ಸ್ತ್ರೀ [illegible] ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯ [illegible] ಸ್ತ್ರೀಯು [illegible] ಯೋಗ್ಯರಾಗುವ [illegible] ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದ [illegible] ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದ [illegible] ಒಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

[illegible] ಡಬ್ಬಿ [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿ [illegible] ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ—[illegible] ಆರ್ ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ.
ಪೋಸ್ಟ ಸಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು.

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು ಯಾವದೇ ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ [illegible] ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ [illegible] ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ [illegible] ಇವುಗಳ [illegible] ಹೆಚ್ಚು [illegible] ತಗಲುತ್ತದೆ. ಈ [illegible] ದೀಪಗಳು [illegible] ಈ ದೀಪಗಳು ಹೆಚ್ಚು [illegible] ತ್ರಾಸಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ.

[illegible] ಭಾಡಿಗೆಯ [illegible] ಪತ್ರ [illegible]

ಪ್ರವಾಸೋಸ್ತ್ರವು [illegible] ಕ್ಲಾಸಭಾಗ.
ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

Printed and published by Kr[illegible]rao Kesha[illegible] at h[illegible] Kanara Press Kum[illegible]

Reg: No. B. 1270.

ವರ್ಷ ೫.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೪.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ:-
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ತಗಾವೆ ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.
ಮನೆಯಾರ್ಡರಿನಿಂದ ರೂ. 2-13-0.
ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸಹಿತ ರೂಪಾಯಿ 2-15-0.
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0.

ನರಪತಿಹಿತಕರ್ತಾ द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:-
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ವ್ಯಾಕಾ ಪ್ರಾಪಿನ(೧೫ ಎಮ್‌ಅಕ್ಷ) ೫ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0
ಅನಂತ್ರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0.
ಹೆಚ್ಚಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತರಿರುವವೋ ಆ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

-[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೪ ಮಾಹೆ ನವಂಬರ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]-

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಹೊಟ್ಟು, ಕಣ್ಣುಉರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವು ಸೋರುವದು, ಪಿತ್ತಸಂಬಂಧ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ದೃಷ್ಟಿ ಬಾಧವಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿಂತಿತ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ; ಉದುರುವ ಕೂದಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 1-0-0; 3 ಕ್ಕೆ 2-10-0. ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 2-0-0. 3ಕ್ಕೆ 5-4-0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0.
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋದಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃತ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಸೆರಗು (ಬಿಳಿಸೀರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ. 2/-.

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮ.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಚಳಂ, ಘಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ. ಬೆಲೆ ಸುಲಭ. ಗುಣ ಅಧಿಕ. ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ 8 ಆಣೆ ಟ. ಖ. ಅಲಾಯದ. ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ. ವಿಳಾಸ:—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7. ಶಂಕರನಾರಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು. 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ. 1-8 ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 8-8; 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 16-8.

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರದ್ದು. 25. 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8. ರೂ. 1. ಮತ್ತು ರೂ. 8-1.

ರೆವ್ಯುಮೊ ಬಾಮು: ಸಂಧಿವಾತ, ಕಟಿವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ: ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ 8. 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 5-4-0.

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ. 5. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ.1-10 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 3.

ಶುಸ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1. 2. 4. ಔನ್ಸ್ 1. 2. 4.
ಆ.2½ ಆ.3½ ಆ.6. ಆ.11. ರೂ.1-4. ರೂ.2-4

ದೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇದರಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಹೊಕ್ಕಲೊಡನೆ ಪಕ್ಕಾ ಕಂಬಿತವಾಗಿ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕುದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಫ್ರೇಮುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕನ್ನಡಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳೂ ದೊರೆಯುವವು. ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಕಾಣುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ತಿಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಅನುಭವಸಿದ್ಧ ವಾದ ಔಷಧಗಳು!!!
ಸಿಪ್ಸ್ರಿ ಹಸ್ಮ ಕೃಬ್ನಜಗತ್!!

ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುವೃದ್ಧಿಯಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮ.
ಪ್ರವಾಳ, ಕೇಶರ, ಅಮರಸತ್ವ, ಶಿಲಾಜತು,
ಮತ್ತು ವನಸ್ಪತಿ ಮಿಶ್ರಿತ.

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಗುಳಿಗೆ.

ಇದರಿಂದ ಕ್ಷೀಣತೆ, ದುರ್ಬಲತೆ, ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ, ರಕ್ತದೂಷಿತರೋಗ, ಮೇಂದುವಿಕಾರ, ನರಗಳ ಅಶಕ್ತತೆ, ಅಂಗನಿಸ್ತೇಜತ್ವ, ಧಾತುಹೋಗುವದು, ತಲೆತಿರುಗುವದು, ಜೀರ್ಣಜ್ವರ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಉಪದಂಶವಿಕಾರ, ಮಸ್ತಕಶೂಲೆ, ಪ್ರಮೇಹ, ಅನೇಕ ವಿಕಾರಗಳು, ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಗುಣವಾಗಿ, ಶರೀರಕ್ಕೆ ದೃಢತ್ವವೂ, ಕಾಂತಿಯೂ, ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯೂ, ಕೂಡ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ, ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾಯಂ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಗುಣಕ್ಕೆ ೪೨ ದಿವಸ ಬೇಕು. ಗುಳಿಗೆ ೮೪ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೪-೦-೦

(೧) ಬಾಲಾಮೃತಗುಟಿಕಾ.— ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮವಾದ್ದು. ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೧-೦-೦. (೨) ಸ್ವಪ್ನಾವಸಮೇಲೆ ಚೂರ್ಣ:— ೧೪ ದಿವಸದ ಔಷಧಕ್ಕೆ ರೂ. ೩-೦-೦. (೩) ಗಜಕರ್ಣನಾಶಕ ಮಲಮ — ಡಬ್ಬಿಗೆ ಆಣೆ ೦-೮-೦. (೪) ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ನಾಶಕಗುಳಿಗೆ— ಹಳೆ ಬಗೆಯ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಗೆ ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦-೦.

ಅನುಪಾನಪತ್ರ, ಔಷಧಿಯ ಸಂಗಡ. ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ.

ವಿಳಾಸ— **ವೈದ್ಯ. ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ಮೋಡಕ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ, ಪೋಸ್ಟ ಸಿರಸಿ.**
ಜಿಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಕಾನಡಾ.

ಮಧುರೆ ಚುನ್ನಡಿ ಅಂಚಿನ ಸೀರೆಗೆ

ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0

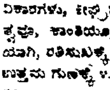

ಇದು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಧಡತಿಯಾಗಿಯೂ, ನೋಟಕ್ಕೆ ನಯವಾಗಿಯೂ, ಬೆಲೆ ಸುಲಭವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಬಣ್ಣ ಹೋಗದು ಸೀರೆಯು ಉದ್ದ ೧೮ ಮೊಳ ಸುಂದರವಾದ ಸರಕು. ಒಂದನ್ನು ತರಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0.

ವಿಳಾಸ:— ವಿ. ಕೆ. ಪೆನ್ ಅಂಡ್ ಕಂಪನಿ
24, ವಿನಾಯಕಮೇಸ್ತ್ರಿ ಬೀದಿ, ಮದರಾಸ

मि. एस. जी. बेंकर यांच्या भिंतीस लावण्याच्या मोठ्या जाहिरातींतला मजकूर

[सरकाराशी सहकारिता करणेकरता कौन्सिलावर बहिष्कार घाला '

महात्मा गांधी ह्मणतात : –

' आपला मान गमवण्य [illegible] असेल, खिलाफत व पंजाब यांच्या [illegible] झालेले अन्याय दूर व्हावे अशी [illegible] [illegible] अमेल व [illegible] विषयी [illegible] [illegible]

बिलकूल [illegible]

मतदारानो '

[illegible]]

[सरकाराशी सहकारिता करणेकरता '

कौन्सिलावर बहिष्कार घाला

[illegible] ज्या [illegible] -याशी व कोणी [illegible] त्याला कोणत्याही [illegible]

असा राष्ट्रीय सभेचा हुकूम आहे

ज्याना ज्याना मतदाराचा हक्क मिळाला असेल त्यांचे या हुकुमाप्रमाणे चालणे हे कर्तव्य होय मतदारांना ! हे कर्तव्य बजावा व कोणासही मत देणार नाही असा [illegible] नाम्यावर सही करा]

Untrained Teachers of Primary Schools and Time-scale.

To The Editor, 'Kanara News'
Sir,

Will you kindly [illegible] space for the following in the next issue of your esteemed journal [illegible] oblige. There are not a few untrained men among the teachers of primary schools. Since April 1909 such untrained teachers have been admitted into pensionable service and given a grade of Rs. 11 per month. Though they are without any special qualifications they are men of experience, acquired in the course of their pretty long service. I think it is not unusual to find capable and diligent workers among the untrained teachers. As they also give the best of their service to the state, [illegible] promotions graded according to the time scale I humbly [illegible] that they ought not to be [illegible] the dark. I beg to [illegible] that in the case of the assistant teachers the initial pay [illegible] Rs. [illegible] rising up to Rs. 50, [illegible] the Head masters, [illegible] pay should be Rs. 30 [illegible] up to Rs. [illegible] In the struggle [illegible] untrained teachers [illegible] few advantages. So they [illegible] special consideration

Yours,
[illegible]
Untrained Head master
[illegible] Kumta

[illegible] ಈಗಿನ ಕರ್ತವ್ಯವೇನು ?

[illegible]

ಇವರ ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತ

ಧುರೀಣದ
" ಹಿಂಸೆಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನ. "

ಪ್ರಿಯ ಸದ್ಗುಣಾಂತಃಕರಣಿಗಳಾದ ಮಹನೀಯರೇ

ಇದೇ ಕಳೆದ ಮಂಗಳವಾರ ತಾರೀಖು ೨೬ನೇ ದಿವಸ ಧುರೀಣದ ಇಹವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಹಿಂಸೆಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನದ ಲೇಖವನ್ನೂ ಅಸ್ಥಾನಿಕ ವಿವರಣೆಯನ್ನೂ, ಅಪೂರ್ಣವಾದ ಸ್ವಕಪೋಲಕಲ್ಪಿತ ವಿಚಾರತರಂಗಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ ನಿರಕ್ಷರ ಕುಕ್ಷಿಗಳು ಸಹ ನಗದಿರಲಾರರೆಂದು ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು [illegible] ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರದಿಂದ ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುವೆವು [illegible] ಪಂಜಾಬದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘೋರ ನರಬಲಿಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಏನನ್ನುವರೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹವದೆ ' ಎಂಬ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರಷ್ಟೇ [illegible]

[illegible]

" ತಾತ ತೋಡಿದ ಬಾವಿಯೆಂದು ಸಾಳು ನೀರು ಕುಡಿಯಬಹುದೇ " [illegible]

[illegible]

(ಅಪೂರ್ಣ)

ತನ್ನ ಮರಿ, ಪರರ ಮರಿ.

(ಲೇಖಕ- Pro-ಧುರೀಣ)

ಕಳೆದ ಅಕ್ಟೋಬರ ತಾ. ೫ನೇ ಕಾನಡಾ ಧುರೀಣದಲ್ಲಿ 'ಅಸಹಕಾರಿತೆ ಮತ್ತು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆ' ಎಂಬದೊಂದು ಉದ್ದನ್ನ ಲೇಖವು ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಅದರೊಳಗೆ 'ಧುರೀಣರು' ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸ್ಫುಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಹಾಗು ಲೋಕಲ್‌ಬೋರ್ಡ ಇಂಥ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಸಭಾಸದರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳಗಳ ರಾಜೀನಾಮೆಕೊಡುವದು ಕಠಿಣವೆಂದು, ಮೊದಲು ಸರ್ವಸ್ಥಾಪನಾನ್ನ ಠರಾಯಿಸಿಟ್ಟು, ಅದರ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಸಹ ನಮೂದಿಸಿರುವರು. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ —

(೧) ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಪಿತಾರ್ಥಯುಕ್ತವಾದ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಾದ ಸದಸ್ಯರು ದೊರಕುವದು ದುರ್ಲಭ,

(೨) ಒಮ್ಮೆ ಇಂಥ ಮನುಷ್ಯರಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅಂಥವರನ್ನು ಬಹುತರ ಸರಕಾರದವರೇ ಆರಿಸುವರು.

(೩) ಮತದಾರರಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಡುವ ಸದಸ್ಯರಾಗಲಿಕ್ಕೆ, ಮತದಾರರಿಂದ ಮತವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅನೇಕ ಸ್ಥಿರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಶ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಂಥವರು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ.

(೪) ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಸರಕಾರದ ಆರಿಸೋಣದಮೇಲೆಯೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವರು.

(೫) ಇಂಥವರು ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ್ಕೆ ಅತಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವರು.

(೬) ಅದ್ದರಿಂದ, ಇವರು ಸ್ಥಾನಪಡೆದಾಗುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವೇ ಸರಿ.

(೭) ಲೋಕಮತದಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಡುವ ಸದಸ್ಯರು ಬಹುತರ ವಿದ್ಯಾರಹಿತರು

(೮) ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯರಾಗಿಲ್ಲ.

(೯) ಇಂಥವರಿಂದ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುವದು ಕಠಿಣವೇ ಸರಿ.

* * * * *

ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಆಚರಣೆಯು ಕಠಿಣವೇಕೆ? ಎಂಬದನ್ನು (ಧುರೀಣರ ವಿಚಾರಗಳ ಸಂಬಂಧ ಗೈರಸಮಜೂತಿ ಆಗಬಾರದೆಂದು) ನಾನು ಧುರೀಣರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕಲಮುಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿದರೆ, ಇದರೊಳಗೆ ತರ್ಕವೆಷ್ಟಿದೆ, ಕುತರ್ಕವೆಷ್ಟಿದೆ, ಧುರೀಣರಿಗೆ ಅಸಹಕಾರಿತಾ ತತ್ವದ ಮರ್ಮವು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿದದೆ ಎಂಬ ಸಂಗತಿಗಳು ಮಾರ್ಮಿಕ ವಾಚಕರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವವು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ, ನಾನು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಂಥ ಪವಿತ್ರ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗಿ ತತ್ವದ ಹಿಂದೆ, 'ಧುರೀಣ' ಸಾಹೇಬರು ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧಿಸುವಾಗ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಅಮೂಲ್ಯ ತತ್ವವನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಮಣ್ಣುಗೂಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆಂಬ ಎರಡೇ ಬಾಬುಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವೆನು

* * * * *

ಪ್ರಿಯ ವಾಚಕರೇ, 'ಧುರೀಣರ' ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಮರ್ಶಿಸಿರಿ. 'ಯೋಗ್ಯ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಬಹುತರ ಸರಕಾರದವರೇ ಆರಿಸುವರು, ಮತ ಪಡೆಯಲು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅನೇಕ ಸ್ಥಿರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ, ಈ ಯೋಗ್ಯ ಮನುಷ್ಯರು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ; ಅದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಸರಕಾರೀ ನೇಮಣೂಕಿಯಮೇಲೆ (ಧುರೀಣರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ, ಆರಿಸೋಣದ ಮೇಲೆ) ಅವಲಂಬಿಸಿರುವರು; ಈ ಯೋಗ್ಯ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಖಟಪಟಿ ಬೇಡಾದರೆ, ಮೆಂಬರಿಯಾಕೆ? ಎಂದು ಯಾರೂ ಕೇಳಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಧುರೀಣರ ಉತ್ತರವಿಷ್ಟೇ— ಈ ಮಹಾಪುರುಷರಹೊರ್ತು, ಸ್ಥಾ. ಸ್ವ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಧುರೀಣರ ಈ ಮೂಖತನದ ವಿಧಾನ ನೋಡಿದರೆ, ದರ್ಪಶಾಲಿ ಧುರೀಣಶಾಹಿಯ ಒಣ ಹೆಮ್ಮೆಯು ಅವರ ಸ್ತುತಿಪಾಠಕರನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕುರುಡರಾಗಿ ಮಾಡಿಟ್ಟದೆಂದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವದು. ಕೇವಲ ಜನಹಿತ ತತ್ಪರರಾಗಿ, ಈ ಧುರೀಣರು ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಮಯ ಕಾಯ್ದು, ಅವರ ಮೆಹರ್ಬಾನಿಯಿಂದ ಸ್ಥಾ. ಸ್ವ. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹವನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗಪೂರ್ವಕ ಮಾಡುವರು !

'ಬಹುತರ ಯೋಗ್ಯ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು' ಸರಕಾರದವರೇ ಆರಿಸುವರು,' ಎಂಬ ಧುರೀಣರ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಇದೇ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಟೀಕೊಡುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಹಿಂದೀ ಮಂದಾಳುಗಳು ಏಕಸ್ವರದಿಂದ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲ,— ಸರಕಾರದಿಂದ ನೇಮಿಸೋಣಾದ ಮನುಷ್ಯರು ಬಹುತರ ಅಯೋಗ್ಯರು, ನಾಲಾಯಖರು, ನಮ್ಮ ಧುರೀಣರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ- 'ಬಹುತರ ಯೋಗ್ಯರ'. ಇದರಮೇಲಿಂದ, ಒಂದೇ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹೇಬರು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಜಾವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವವರಿರಬೇಕು; ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪುರಾವೆ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ, ಈ ಅನುಮಾನವು ನಿರುಪಯೋಗಿಯು. ಅಲ್ಲದೆ, ಧುರೀಣರು ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ನೌಕರಶಾಹಿಯ ವಕೀಲರಿರಬೇಕು, ಅಥವಾ 'ಧುರೀಣ'ದ ಬಹುತರ ಎಲ್ಲ ಧುರೀಣರು ಸರಕಾರದಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಿರಬೇಕು. ಅದರಿಂದ 'ಧುರೀಣವು' ಅವರ ವಕೀಲಿ ಮಾಡಲು ಉದ್ದ ಲೇಖವನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕು. ಇದರೊಳಗಿನ ನೌಕರಶಾಹಿಯ ವಕೀಲರೆಂಬ ತರ್ಕವನ್ನು ಧುರೀಣರು ಎಂದೂ ಸಮ್ಮತಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಒಂದೇ ತರ್ಕವು ಉಳಿಯಿತು 'ಧುರೀಣ'ವು ಧುರೀಣರ ಯೋಗ್ಯ ಮನುಷ್ಯರ ವಕೀಲಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ; ಹೊರ್ತು, ಇದರೊಳಗೆ ಬೇರೆ ಏನಿಲ್ಲ. ಧುರೀಣರ ಯೋಗ್ಯ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ, ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳಬಿಡುವದು ಜೀವದಮೇಲೆ ಬಂದಿದೆ; ಅಸಹಕಾರಿತೆ ಅನವಶ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುವದು ಮನೋಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಈ ಮುಶ್ಕೀಲ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ 'ಧುರೀಣ' ಸರಕಾರೀ ನೇಮಣೂಕಿಯಾದ ಯೋಗ್ಯ ಮನುಷ್ಯರು ಬಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ 'ಅವರು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ್ಕೆ ಅತಿ ಅಗತ್ಯ ಜನರು, ಅವರ ಹೊರ್ತು, ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ನಡೆಯುವದು ಕಠಿಣವು' ಮುಂತಾದ, ನಿರರ್ಥಕ ಪ್ರಲಾಪಗಳನ್ನು ಧುರೀಣರು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರೊಳಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಹೊರ್ತು ಬೇರೆ ಏನಿಲ್ಲ.

* * * * *

ಈ ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧಿಸುವದಕ್ಕೆ 'ಧುರೀಣರು' ಒಂದು ರಾಮಬಾಣ ಉಪಾಯವನ್ನು ನಮೂದಿಸಿರುವರು. ಅದೇನಂದರೆ:— ಮತದಾರರು ತಮ್ಮ ಮತವನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಜನರನ್ನೇ ಆರಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಅಂದರೆ, ಸರಕಾರೀ ನೇಮಣೂಕಿಯ ಮಹತ್ವವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದು. ಸರಕಾರೀ ನೇಮಣೂಕಿಯ ಮಹತ್ವವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲೆಂದು ಧುರೀಣರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ತಿಳಿಯುವದು. ಯಾಕೆ, ಮೊನ್ನೆ ಕಾರವಾರ ತಾ| ಲೋ| ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ನೇಮಣೂಕಿಯ ಪ್ರಸಾದದ ಬೆಲೆಯೇ ಬಿತ್ತು. ಸರಕಾರದಿಂದ ನೇಮಿಸಲ್ಪಡುವ ಜನರು ಪ್ರಜೆಗಳ ಹಿತವನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಆದರವಿದೆ ಎಂಬ ಸಂಗತಿಯು ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತದೆ, ಆ ಯೋಗ್ಯ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಸಹ ತಿಳಿದು ಹೋಗಿದೆ. ಧುರೀಣರು ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ಕುರುಡೆಂದು, ಬೇಕಾದರೆ, ತಿಳಕೊಳ್ಳಲಿ.

* * * * *

ಈ ಯೋಗ್ಯ ಮನುಷ್ಯರು ಮತದಾರರ ಕಡೆಯಿಂದ ಮತಪಡೆಯಲು, ಅನೇಕ ಸ್ಥಿರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿಲ್ಲ. ಸ್ಥಾ. ಸ್ವ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ್ಕಂತೂ, ಇವರು ಅತ್ಯವಶ್ಯ ಮನುಷ್ಯರು; ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪ್ರಚಾರವಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಇವರಿಗೆ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದಂತೆ, ಇವರು ಸರಕಾರದಿಂದ ನಿಯೋಜಿತರಾದರೆ, ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೆಂದು ಮಾನ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ, ಮಾಡುವದೇನು ? 'ಧುರೀಣರು' ಈ ಯೋಗ್ಯ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಹುಡುಕಿತೆಗೆದು, ಅವರಿಗೆ ಮತಕೊಡಿರಿ, ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 'ಅಧಿಷ್ಠಾನ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಪಡೆಯಿರಿ, ಎಂದು ಬಾಹ್ಯತಃ, ಸ್ಥಾ. ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ, ಅಂತರ್ಯಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ, ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಉಪದೇಶವು ಲೋಕಶಾಹಿ ತತ್ವದ ಸರಿ ವಿರೋಧಕವಾಗಿರುವದಲ್ಲವೋ? 'ಮತದಾರರಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವದು, ಅವರ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನಿಟ್ಟು, ತನ್ನ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವದ ಯೋಗ್ಯತೆ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವದು.' ಉಮೇದ್ವಾರರ ಅಥವಾ ಭಾವೀ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಇವರು ಯೋಗ್ಯ ಮನುಷ್ಯರು, ಇದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತದೆ; ಅವರನ್ನು ಆರಿಸಿರಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತರ ಲಾಂಗೂಲಚಾಲನಮಾಡಿ, ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಾ. ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಡಿಸುವರು, ಎಂದು 'ಧುರೀಣರು, ಮತದಾರರಿಗೆ ಧಮಕಿ ಕೊಡುವದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, 'ಧುರೀಣ'ರು ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೋ, ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಎಂಬದೊಂದು, ಜಬರದಸ್ತ ಸಂಶಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ತುರ್ತ ನಾನು 'ಧುರೀಣ'ರಿಗೆ ಇಷ್ಟೇ ಹೇಳುವೆನು. 'ನೀವು ಮತದಾರರಿಗೆ ಮೋಸ ಹಾಕಿ, ತನ್ನ ಮರಿಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಲು, ಲೋಕಶಾಹಿ ದ್ರೋಹಿ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದರೆ, ಜನರೇನು ಕುರುಡರಲ್ಲ' ರಾಯರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, 'ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು' ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ಹೊತ್ತು ಆಗಲೇ ಮುಗಿಯಿತು. ಮತದಾರರೊಳಗೆ ಈಗ ಜಾಗೃತಿಯುಂಟಾಗಿದೆ ಅವರ ಪ್ರತ್ಯಂತರವು ನಿಮಗೂ ಬಂದಿದೆ. ಸರಕಾರದ ನೇಮಣೂಕಿಯ ಮೇಲೆ- ಅಥವಾ 'ಧುರೀಣ'ರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಆರಿಸೋಣದಮೇಲೆ- ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಯೋಗ್ಯ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ, ಜನರು ಆರಿಸುವದಿಲ್ಲ, ಎಂಬ ಒಂದೇ ಸಂಗತಿಯು ಲೋಕಮತದ ಜಾಗೃತಿಯ ದ್ಯೋತಕವಲ್ಲವೋ? ಇರಲಿ.

* * * * *

ಧುರೀಣರು ತನ್ನಮರಿ, ಹೊನ್ನಮರಿ, ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಸಹ ಇಲ್ಲೇ ತಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಸ್ವಾರ್ಥಪರಾಯಣರಾದ ನಮ್ಮ 'ಧುರೀಣ'ರು ಪರರ

ಮರಿ ಕಾಗೆಮರಿ ಎಂತ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಹ ಸಾಚಲಿಲ್ಲ 'ಲೋಕಮತದಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಡುವ ಜನರ ಬಹುತರ ವಿದ್ಯಾರಹಿತರು,' ಇವರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಕಾಲ ಕಡಲ್ಲ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ವಿಶೇಷ ಯೋಗ್ಯರಾಗಿಲ್ಲ' 'ಇವರಿಂದ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ನಡೆಯುವಾ.. ಕರಿಣವೆ, ಸರಿ ಮುಂತಾದ ವಿಧಾನಗಳು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಧುರೀಣತ್ವದ ಎಲ್ಲ ಭಾರವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ 'ಧುರೀಣ ರು ಹೇಳಿದ್ದು ಚಲೋವಾಯಿತು, ಅನ್ಯರ್ಯಾ ರಾದರೂ ಇಷ್ಟು ಬೇಜಬಾಬದಾರ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಈ ಧುರೀಣರೇ 'ಅವರು ಹುಚ್ಚರು, ಮೂರ್ಖರು' ಎಂದು ನಿಷ್ಠುರಿಸುತ್ತಿದರು ಆದರೆ, ಏನು ಮಾಡುವದು? 'ಧುರೀಣ'ರ ಸ್ವಾರ್ಥವರಾಂಧ ರಾದವರು ಸ್ವಾರ್ಥಾಂಧತೆಯಲ್ಲಿ, ತಾವು ಏನ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆಂಬ ಧ್ಯಾನವು ಅವರಿಗೆ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಲೋಕಮತಕ್ಕೆ ಅಪಮಾನಕಾರಕವಾದ ಈ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರು ತಿರಸ್ಕಾರಪೂರ್ವಕ ನೋಡುವರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅಪಾತ್ರರೆಂದು ನಮಗೆ ಹೇಳುವ ಧುರೀಣರೂ ಬ್ಯೂರೋಕ್ರಸಿಯ ಉಚ್ಚ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುತ್ತಾರೆ.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಖು ೪ ಮಾಹೆ ನವಂಬರ ೧೯೨೦

ಕಾಡಿನ ಸುರಾಜ್ಯ.

(ಲೇಖಾಂಕ ೩.)

ಹೊಸ ಸವಲತ್ತುಗಳೋ, ಹಳೇ ಹಕ್ಕುಗಳೋ?

ಸರಕಾರವು ಈಗಿನ ಹೊಸ ಹುಕುಮಿನಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದ ಸವಲತ್ತುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಇಂದಿಗೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವೆವು (೧) ಬಿದುರು (೨) ತೋಟಗಳ ಬೆಟ್ಟ (೩) ಮಾಯನರ ಬೆಟ್ಟ (೪) ಸೊಪ್ಪಿನ ಜಾತಿಯ ಮನ್ನಾಯಿ, ಈ ನಾಲ್ಕು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ಸರಕಾರವು ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಕೆಲವು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪುನಃ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದೆ ಮುಟ್ಟಿಮೊದಲು ಈಗ ಕೊಡಮಾಡಿದ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಹಳೇ ಹಕ್ಕುಗಳೋ, ಯಾ ಹೊಸ ಸೂಚನೆಗಳೋ, ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಸರಕಾರವು ತಮ್ಮ ಪಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಗ್ಧತೆಯನ್ನೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೆ ಮತ್ತೇನು ಮಾಡುವದು? ಗಂಬಂನೇ ಇಸ್ವಿಯತನಕ ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗಿದ್ದ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕುಗಳೊಳಗಿನ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪಾಲು, ಹೊಸ ಸವಲತ್ತುಗಳೊಳಗೆ ಸಿಳಗೊಂಡಿದೆಂದು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪುರಾವೆಯು — ತೋಂಡಿ ಪುರಾವೆಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, — ಲೇಖಿ ಪುರಾವೆಯು ಸಹ ಜೀವಂತವಿರುವಾಗ, ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮುಗ್ಧತೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ, ಮುಕ್ತ್ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಆತ್ಮ ಸಮರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗುವದು? ಸಾರಾಂಶ, ಸರಕಾರದ ಈಗಿನ ಹುಕುಮಿನೊಳಗೆ ಹೊಸ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೇನು ನಮಗೆ ಯಾರೂ ಕೊಡಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕುಗಳೊಳಗಿನ, ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳೊಳಗಿನ, ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಅಂಶವನ್ನು, ಅವುಗಳನ್ನು ನುಂಗಿ ಬಿಟ್ಟ ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ಬಾಯಿಯೊಳಗಿಂದ, ಬಾಯಿ ನೋವಾಗನಂತೆ, ಮೆಲ್ಲನೆ ಹೊರಗೆ ತಂದು ಜನರ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದೆ. ಜಂಗಲ ಆಕ್ಟಿನ ಅಮಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ, ಬಟ್ಟಗಳಾದರೂ ರೇವಿನ್ಯೂ ಖಾತೆಯ ಅಂಕಿತದೊಳಗೇನೇ ಇದ್ದವಲ್ಲವೇನು? ಎರಡೂ ಖಾತೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯೇ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದನಲ್ಲವೋ? ನಮ್ಮ ಆಗಿನ ಮಾಯನರ ಬೆಟ್ಟವು ಎಷ್ಟು ವಿಸ್ತೃತವಿತ್ತು ... ಇದು ಮನ್ನಾ ಜಾತಿ, ಅದು ಮನ್ನಾ ಜಾತಿ ಎಂಬ ಭೇದಭಾವನೆ ... ಚಪ್ಪರಗಳಿಗಾಗಿ, ಬಿದುರುಗಳ ... ನಾವೆಷ್ಟು ತರುತ್ತಿದ್ದೆವು? ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಹಳೇ ತಲೆಗಳಿಂದ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ, ಹೇಳುವರು ಅವರ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಇಡಲಿಕ್ಕಾಗುವದಿಲ್ಲವಾದರೆ ಕೆನರಾ ಗಾಜಿಟಿಯರ ವೆಂಬ ಸರಕಾರವೇ ಬರದಿಟ್ಟ, ಇತಿಹಾಸದ ಒಂದನೇ ಭಾಗದೊಳಗಿನ ಪರಿಶಿಷ್ಟವನ್ನು ನೋಡಿ. ಈ ಇತಿಹಾಸದ ೪೧೦ ನೇ ಪುಟವನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡಿರಿ ಮತ್ತೂ ಬೇಕಾದರೆ, ಅದರ ೩೪೯ ನೇ ಪಾನು ಓದಿರಿ ರೈತರು ಹೇಳುವ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಯು, ಅಥವಾ ಆದರೆ ಸಾರಾಂಶವು ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದು ಬರುವದು. ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ರೈತರೇನು ಬರೆದದ್ದಲ್ಲ ತಜ್ಞ ಲೇಖಕರೇ, ಸತ್ಯಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಶೋಧಿಸಿ, ರೈತರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಂಕಲಿತಮಾಡಿ, ಬರೆದಿಟ್ಟ ಲೇಖೀ ಪುರಾವೆಯಿದು. ಇದರಲ್ಲಿ ರೈತರ ಹಳೆಹಕ್ಕುಗಳೇ ಕ್ರಮಶಃ ಹೊಸ ಸವಲತ್ತುಗಳ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ತಟಕಾತಟಕಾಗಿ ಇನ್ನು ಬೀಳುತ್ತವೆಂದು ಮತ್ತೂ ಪುರಾವೆಯನ್ನು ನಾವು ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುವದಿಲ್ಲ.

"ಗೆಜಿಟಿಯರ' ಇತಿಹಾಸದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಳಗೆ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಒಕ್ಕಲತನಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳೇನಿದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು ಹುಡುಕಿ ನೋಡಿದರೆ, (a) Bamboos of sorts (b) Jungle-wood for small houses, huts, chuppers, cattle sheds, etc., (c) Dry wood for fuel (d) Leaves and grass for manure etc, (e) Thorns and brushwood and stakes for hedges and dams (f) Wood for agricultural implements and (g) dead sago and other palm trees for water-courses etc, excepting those that may be prohibited,) ಬೇಕಾದ ಜಾತಿಯ ಬಿದುರು, ಚಪ್ಪರ, ಗುಡಿಸಲು, ದನಗಳ ಹಟ್ಟಿಗಳಿಗಾಗಿ, ಇಮಾರತುಕಟ್ಟಿಗೆ, ಉರುವಲಕ್ಕಾಗಿ, ಒಣ ಸವದಿ, ಗೊಬ್ಬರ ಸೊಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಹುಲ್ಲು, ಸೊಪ್ಪು, ಬಾಂದು-ಬೇಲಿಗಳಿಗಾಗಿ, ಮುಳ್ಳು, ಗಿಡಗಂಟಿ, ಮತ್ತು ಗೂಟಗಳೂ, ಶೇತಕಿ ಹತ್ಯಾರಗಳಿಗಾಗಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಮತ್ತು ನೀರು ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ತಾಳೇಮರಗಳೂ, ಇಂಥ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂಗಡ ಹೊಸ ಸವಲತ್ತುಗಳ ತುಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ, ಅವುಗಳೊಳಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಜಗಜಾಂತರವಾಗಿದೆಂದು ಸಹಜವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವದು. ಬಿದುರುಗಳಿಂದಲೇ ಬೇಲೀ ಕಟ್ಟದ್ದರೇ ಸಾಕೇನು? ಅದಕ್ಕೆ ಮುಳ್ಳು, ಇಲ್ಲವೆ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಗುಟ್ಟಗಳನ್ನು ತರಬೇಕಾದರೆ, ಹಣಕೊಟ್ಟು ಪರಮೀಟುಗಳಿಂದ ತರಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದ ಮನೀಷೆಯು ಇನ್ನೂ ಇದೆಯೋ? ನೇಗಲುಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಗುಡಿಸಲುಗಳಿಗಾಗಿ ಎಳೆಸಾಲಕಟ್ಟಿಗೆ, ಮಾಯನರ ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ದುಡ್ಡುಕೊಟ್ಟು ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುವದೇನು? ಇಂಥ ಸಾಮಾನುಗಳಿಗಾಗಿ ಈಗಿದ್ದ (Privilege rules) ಹಕ್ಕು ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳ ಅನ್ಯಾಯದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನೇ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿರುವದೇನು? ಹೀಗಿದ್ದರೆ, ಬರೆ ಬಿದುರುಗಳನ್ನು ತೆಕ್ಕೊಂಡು, ಮುರಲೀಧರರಾಗಿ ನಾವು ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವದೇತಕ್ಕೆ?

ಸೊಪ್ಪಿನ ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳ ಇತಿಹಾಸವು ಬೋಧಪ್ರದವದೆ. ಶ್ರೀಯುತ ಅಣ್ಣಾ ಜಿರಾಂಗರು ಹೇಳುವಂತೆ, ಪಂಚಪಾಂಡವರ ದೃಷ್ಟಾಂತವು ಅಕ್ಷರಶಃ ಇದಕ್ಕೆ ಹಗಲುತ್ತದೆ. " ಪಂಚ ಪಾಂಡವರು ಮಂಚದ ಕಾಲಿನಷ್ಟಾಗಿ, ಬಾಯಿಯಿಂದ ಮೂರೆಂದು ಹೇಳಿ, ಎರಡು ಬೆರಳು ತೋರಿಸಿ ಬರಹದೊಳಗೆ " ಒಂದು " ಆಗಿ, ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸೊನ್ನೆಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಂತೆ, ಎಲ್ಲ ಸವಲತ್ತುಗಳ ಹಾಡಾಗಿದ್ದರೂ, ಸೊಪ್ಪಿನ ಸವಲತ್ತುಗಳ ಕಥೆಯು. ತಂತೋತಂತು ಹೀಗಾಗಿದೆ. ಸೊಪ್ಪು ಕಡಿಯುವ ಗಿಡಗಳ ಜಾತಿಗಳು ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದು ಮನ್ನಾಯಿಯ ಕಾನೂನುಗಳೊಳಗೆ ಸೇರುತ್ತ ನಡೆದು, ಈ ಪುಣ್ಯವಂತ ಜಾತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೩೫ರ ತನಕ ಏರಿತು ಇದಿಷ್ಟು ಯಾಕೆ ಏರಿತು? ಬೇಸಾಯದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆಂದು ಏರಿತೋ, ಬೆಟ್ಟದ ಸಂಪತ್ತಿಗೆಂದು ಏರಿತು? ಈ ೩೫ ಗಿಡದ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ನಾಲಿಗೆಗಳಿದ್ದರೆ, ಅವು ತಮಗೆ ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ಕೈದಖಾನೆಯೊಳಗೆ ಬರೇ ಬೇಸಾಯದ ದ್ವೇಷದಿಂದ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒದರಿ ಹೇಳದಿರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈ ೩೫ ಜಾತಿಗಳೊಳಗಿಂ

ಯಾಳ— ಹವಾಮಾನ ಕುಂದೆ. ಮೋಡ . ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆ ಉದುರಿತು! ಛತ್ರದ ಕೊಯ್ತ ಲ್ಲಿದೆ. ಎಂಕಗಳ ಹಾವಳಿ ವಿಪರೀತ. ಹಣಗಿ ಹತ್ತ ಾಜಮಾರ್ಗದಮೇಲಿಂದ ಬರುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ, ಹೊತತರಿಂದ, ಹಲ್ಲು ಕಳಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು.

ಡೆ ಕಲೇಕ್ಟರ ಮಿ ನಾಡೀಗರ ಸ್ವಾರಿ ಬಂದಿದ್ದು, ನೆ ತೆರಳುವದದ ಇಲ್ಲಿಯ ಫೌಜದಾರರ ಜಾಗೆಗೆ, ರಸಾಳಕರರು ಬಂದು ಹಾಜರಾದರು ತಾಲೂಕ ಸಂಘದ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಮಾರಂಭವಾಗಿ, ಆಹವಾಲ ನವಾಯಿತು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಭ್ಯುನ್ನತಿಯನ್ನು ಸಾ ದ ಪ್ರಯತ್ನ, ಜಾರಿಯಿಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ

ೀ ಬೋ. ಮಾಸ್ತರರ ಆಗಸ್ಟ ತಿಂಗಳ ಪಗಾರ , ಬಾರದ್ದರಿಂದ, ಹಾಗೂ ಸೂಟಿ ದಿನಗಳು ಬ್ಬಂದ ಬಹಳ ಪೇಚಿನಲ್ಲಿರುವರು ಬಡ ಮಾಸ್ತರರಿಗ ದ ಮಹರ್ಘತೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಇದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಾರ! ತಾಲೂಕ ಸಭೆಯವರು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ರನ್ನು ಕರತರಿಸತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬರ ಸ್ತುತ್ಯ ಮ ಗೋರಕ್ಷಣ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವರಪಂತ ಟಿಳಕರ ವಿಕ್ಷಿಪ್ತ ವರ್ತನದ ಬಗ್ಗೆ, ಸೇದಪ್ರದರ್ಶನದರ ೆ, ಮುಂಬಯಿ. ಗೋಗ್ರಾಸ ಮಿತ್ರಮಂಡಳದವರ ದ ಪ್ರದರ್ಶನದರ ಭಾಷಣಗಳಾದವು

ಲೂಕ ಸಭೆಪತಿಯಿಂದ, ಕಲಕತ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಾ ಆಜ್ಞೆಯ ಉಪದೇಶ ಚಾಲೂ ಆದೆ ಗೋಗ್ರಾಸ ಮಂಡಳದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ , ಗೋರಕ್ಷಣದ ೀಶಮಾಡುತ್ತಿರುವರು

ು ಬೇಥ ಆಫೀಸರ ಜಾಗೆಗೆ ಮಿ ಗುಳವಾಡಿಯ ರ್ಮಣೂಕ ಆಗಿದೆ

ಅರ್ಜಿಯ ನಕಲು.

ಹಬ್ಬಾಳನ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬ ಬಾಹದ್ದೂರ
ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾನಡಾ ಇವರ, ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ

ೕಯಿಂದ ಧರಣಪ್ಪಾ ಪದ್ಮಪ್ಪಾ ಆಲೂರ ಈತ ರಕೊಂಡ ಅರ್ಜಿ

ಬರುವ ಕ್ಯಾದೇ ಕೌನ್ಸಿಲ ಚುನಾವಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಬಹುಜನ ಮತದಾರರ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ೕದ್ವಾರನಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ ಆದರೆ, ಅದೇ ಮತ ು ಕ್ಯಾದೇ ಕೌನ್ಸಿಲ ಬಗ್ಗೆ ಉದಾಸೀನರಾದದ್ದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ಕೂಡಾ ಜನತೆಯ ಉಮೇದವಾರನಾಗಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲುವ ುಕ್ತ ತೋರದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ನನ್ನ ಉಮೇದ ುನ್ನು ಈ ಅರ್ಜಿ ಮೂಲಕ ಪರತ ತಗೊಂಡ ಜಾಹೀರ ಇರಬೇಕು.

8 10 1920]

Dhamapra P Alur

ನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರೆ, ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣಕಾಲಿನ ತನಕವಾದರೂ ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಈ ವಿಸ್ತಾರವು ಸಾಕಾಗುವದೇನು? ಒಟ್ಟಿಗೆ ಯಾವ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ, ಅತಿ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ನಾವು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೋ, ಆ ತೀರ್ವೆಯನ್ನಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವಷ್ಟು ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಪಡೆಯದೆ, ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ಬೆಟ್ಟದೊಳಗಿಂದ ಶಿಕ್ಕವಷ್ಟು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಉಪಭೋಗಿಸಿರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಒಪ್ಪುವದು ಹ್ಯಾಗೆ? ಒಂದಾವರ್ತಿ ಒಪ್ಪಿದರೂ, ನಮ್ಮ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತಕಾಲದ ಬೇಸಾಯದ ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು, ಅದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮಿಂದ ಪುನಃ ಪ್ರಾಪ್ತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲದಾಗುವದು? ನಮ್ಮ ತಿರ್ವೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ. ಅದರ ಸಂಗಡಲೇ ನಮ್ಮ ಕೇತಕಿಗೆಂದು ಕಾದಿಟ್ಟ ಜಂಗಲದ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನೂ, ಅದರೊಳಗಿನ ನಮ್ಮ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನಾದರೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ. ಹಳೆ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ, ಹೊಸ ಸವಲತುಗಳನ್ನೂ, ಒಂದೇ ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ತೂಕ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾದರೆ, ಮಾತ್ರ, ಇಷ್ಟವಾದ ಪರಿಣಾಮವು ಸಂಭವಿಸುವದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಇವೆಲ್ಲ ವೃಥಾ ಬಟಾಟೋಪವು.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವು ಜಾಡಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದಂದಿನಿಂದ, ಅದರ ಪ್ರಸಾರವು ನಾಲ್ಕಾದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಎಷ್ಟು ಭರದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವವರು, ಪ್ರತಿಒಂದು ಪ್ರಾಂತದ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡಿದರೆ, ತಿಳಿದುಬರುವದು. ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವಿನಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಮತಭೇದಗಳಾದರೂ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ, ಅದರ ಮಾನರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ತರಣೋಪಾಯವೇನು ಕಾಣದೆಂದು ಜನತೆಯು ಈ ವಿಧದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪಂಡಿತ ಮಾಲವೀಯರಂಥ ಸಮತೋಲಬುದ್ಧಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರು ಸಹ, ಕೌನ್ಸಿಲದೊಳಗೆ ಸೇರದೇ, ಜನರಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು, ಮೆಂಬರರಾಗುವ ಮನೋದಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು, ಬೇಗನೇ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪ್ರಯಾಣಬೆಳಿಸುವದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವೃತ್ತಪತ್ರದ ಸಂಪಾದಕರ ತಮ್ಮ ರಮಾಡಿದ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ, ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ, 'ಎಲ್ಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕನೋಡಿ, ಕಠಿಣತರವಾದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಆಕರಿಸಿದ ಹೊರ್ತು, ನಮಗೆ ಬೇಗನೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗದು ಮತ್ತು ಬೇಗನೆ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗದಹೊರ್ತು, ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳ ಪರಿಹಾರವಾಗದು ಪಂಡಿತ ಮಾಲವೀಯರಂಥ ಶಾಂತವಿಚಾರದ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯ ಮುತ್ಸದ್ದಿರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದು ಇನ್ನು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯೊಳಗೆ ಜನತೆಗೆ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಪಂಡಿತ ಮಾಲವೀಯರಂಥ ಮುತ್ಸದ್ದಿ ಸೇನಾನಿಗಳು ದೊರೆತದ್ದು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವಿಜಯ ಪಷ್ಟೇ ಸುಸ್ಥೆ

ಪವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುವೆವು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಛಟ್ಟಿಯಾದ ಸೇನಾ ನಾಯಕರು ದೊರೆತಂತಾಯಿತು. ಇನ್ನು ನಿರಾಶಾವಾದಿಗಳು ನಿರಾಶೆಯನ್ನು ತೊರೆದು, ಪಂಡಿತ ಮಾಲವೀಯರ ಹೆಜ್ಜೆಯಮೇಲೆ, ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಟ್ಟು, ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಲಿ.

---

(೨) ಮಿ। ನಿಕೋಲಸ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ ನರೋನ್ಹಾ ಗರೆಂಬ ಮುಂದಾಳುಗಳಿದ್ದರ್ಯಾರು, ಎಂದು ಕೆಲವು ಕಾನಡಿಯ ಮಿತ್ರರು ನಮಗೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾಟಕದೊಳಗೆ ಪರದೆಯ ಹೊರಗೆ ವೇಷಧಾರಿಗಳು ಥಟ್ಟನೆ ರಂಗಸ್ಥಳದಮೇಲೆ ಬರುವಂತೆ, ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದರು. ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ವೇಷಧಾರಿಯು ಮುಂದೆ ನಿಂತಾಗ, ಇವರ್ಯಾರು ಇವರ್ಯಾರು ಎಂದು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಕೇಳುವದು ಸಹಜವು. ಇನ್ನು ಟಾಯ್ಮ್ಸ ಆಫ ಇಂಡಿಯಾ ಎಂಬ ಮುಂಬಯಿಯ ದೈನಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಳಗೆ ಕಳೆದ ೨೯ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಬೆಳು ಮುಂಜಾನೆ, ಅವರು ಅವತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ್ಯಾರೆಂದು ಇನ್ನು ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಅವತಾರ ಹೊಂದಿದ ಕೂಡಲೇ, ಇವರು ತಮ್ಮ ಪುರಾಣವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿರುವರು. ಪುರಾಣದೊಳಗೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ಕೊಂಗ್ರೇಸ, ಅಸಹಕಾರಿತೆ, ಕಾನಡಾಪತ್ರ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಸುಸಂಗತ ತಿಳಿಗೇಡಿತನವನ್ನು ಅವರು ಹೊರಗೆಡಹಿರುವರು. ಕೊಂಗ್ರೆಸದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವಿನ ಇಂಗಿತವು ಇವರೊಬ್ಬರಿಗೇ ನೂತನವಾಗಿ ತಿಳಿದಿದೆಂದು ನೋಡಿ, ಯಾರಿಗೂ ನಗೆ ಬರುವದು. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಸಹಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದೆ, ತ್ರಾಹಿ ತ್ರಾಹಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇವರು ಶರಣುಹೋಗಿರುವರು. ಎಂಥ ಕರುಣಾಸ್ಪದ ಸ್ಥಿತಿಯಿದು? ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಶಕುಂತಲೆಗೆ ಭ್ರಮರದ ಉಪದ್ರವಗಳಿಂದ ತ್ರಾಯಲಿಕ್ಕೆ ದುಷ್ಯಂತನು ಓಡಿಬಂದಂತೆ, ನಾವಾದರೂ ಇವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಿರಸಿಗೆ ಓಡಿಬರುತ್ತಿದ್ದೆವು. "ಕೊಳಕು ಪದಾರ್ಥ, 'ಸೋಂಕು ರೋಗ, ಗಟಾರಿನ ಅಜ್ಜು, ಅವುಗಳೊಳಗಿನ ನೊಣಗಳು ಮುಂತಾದ ಪವಿತ್ರ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ, ಈ ಮುತ್ಸದ್ದಿ ಉಮೇದ್ವಾರರಿಗೆ ಓಣಿಓಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳು ಹುರ್ರೇ, ಹುರ್ರೇ, ಎಂದು ಒದರಿ, ಅಪಹಾಸ್ಯಮಾಡುತ್ತಾರಂತೆ ಇಂಥವರನ್ನು, ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾಯದೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸ್ಯಾದರೂ ಸರಕಾರವು ಕಾಪಾಡಬಹುದು. ಅದೇ ಕಾಯದೆಯೊಳಗೆ ಬೇಕಾದರೆ, ರಾಜಕಾರಣದ ಗಂಧವು ಸಹ ಸ್ಪರ್ಶಿಸದಿದ್ದ ಉಮೇದ್ವಾರರಾಗಿ, ಮುಂದೆ ಬರಬಾರದೆಂದು ಶರಾ ಬರೆದಿಟ್ಟರೂ ಸಾಲುವದು. ಅಂದರೆ, ಉಮೇದ್ವಾರರನ್ನು ಕ್ಷಾಯ್ದುಂತಾಗುವದು. ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂಗಡಲೇ, ಉಮೇದ್ವಾರಿ ವಿಡಂಬನೆಯನ್ನು ತಡಿಸಿದಂತಾಗುವದು ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಪ್ಪು ದೇಶಿಗಳಿಂದ ತಿರಸ್ಕಾರಣ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವ್ಯಥೆಯಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕಾಗಿ, ಸರಕಾರವು ನಮಗೆ ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು, ಇವರು ಮಾಡಿದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಸರಕಾರವು ಅನುಲಿಸಲ್ಲಿ ತಂದರೆ, ಈ ಉಮೇದ್ವಾರರು ಮೆಂಬರರಾಗುವ ತನಕ, ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುವದೆಂದು ನಮ್ಮಿಂದೇನೂ ಎಣಿಕೆಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಇಂಥ ಉಪದೇಶವು ತೀರ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವೆಂದು ತಿಳಿಯ ಎಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿಯು ಬಂದಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ

ಮರಿ ಕಾಗೆಮರಿ ಎಂಬ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಹ ಬಾರಲಿಲ್ಲ 'ಲೋಕಮತದಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜನರ ಬಹುತರ ವಿದ್ಯಾರಹಿತರು' ಇವರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಕಲಸದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ವಿಶೇಷ ಯೋಗ್ಯರಾಗಿಲ್ಲ' 'ಇವರಿಂದ ಎಷ್ಟರ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ನಡೆಯುವದು' ಕರಿಣವ ಸರಿ ಮುಂತಾದ ವಿಧಾನಗಳು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಧುರೀಣತ್ವದ ಎಲ್ಲ ಭಾರವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ 'ಧುರೀಣ'ರು ಹೇಳಿದ್ದು ಜಿಲ್ಲೋದ್ಧಾರಕ ಅನ್ಯರಾದರೂ ಇಷ್ಟು ಬೇಜವಾಬದಾರ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಈ ಧುರೀಣರೇ 'ಅವರ ಹುಚ್ಚರು ನಾಸ್ತಿಕರು ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣಗಳನ್ನಿತ್ತರು ಜಡರೆ ಏನು ಮಾಡುವರು? 'ಧುರೀಣರ' ... ರಾದವರು ಸ್ವಾರ್ಥಾಂಧತೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಏನು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆಂಬ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಅವರಿಗೆ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಲೋಕಮತಕ್ಕೆ ಅಪಮಾನಕಾರಕವಾದ ಈ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಖಂಡರ ತಿರಸ್ಕಾರಪೂರ್ವಕ ...ದಿಸುವರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಪಾತ್ರ ಅಪಾತ್ರರೆಂದು ಜನರಿಗೆ ಹೇಳುವ ಧುರೀಣರೂ ಬ್ಯಾರೆ ಪ್ರೆಸಿಯಾ... ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆ

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಖು ೪ ಮಾಹೆ ನವಂಬರ ೧೯

ಕಾಡಿನ ಸುರಾಜ್ಯ.

(ಲೇಖಾಂಕ ೪)

ಹೊಸ ಸವಲತುಗಳೋ, ಹಳೇ ಹಕ್ಕುಗಳೋ?

ಸರಕಾರವು ಈಗಿನ ಹೊಸ ಹುಕುಮಿನಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದ ಸವಲತುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಇಂದಿಗೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವೆವು (೧) ಬಿದುರು (೨) ತೋಟಗಳ ಬೆಟ್ಟ (೩) ಮಾಯನರ ಬೆಟ್ಟ (೪) ಸೊಪ್ಪಿನ ಜಾತಿಯ ಮುನ್ನಾಂಬಿ, ಈ ನಾಲ್ಕು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಸರಕಾರವು ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಕೆಲವು ಸವಲತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪುನಃ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದೆ ಮುಟ್ಟಮೊದಲು ಈಗ ಕೊಡಮಾಡಿದ ಸವಲತುಗಳು ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಹಳೇ ಹಕ್ಕುಗಳೋ ಯಾ ಹೊಸ ಸೂಚನೆಗಳೋ, ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಸರಕಾರವು ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಗ್ಧತೆಯನ್ನೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆ ಮತ್ತೇನು ಮಾಡುವದು! ಗಲಬಂನೇ ಇಸ್ವಿಯತನಕ ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗಿದ್ದ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕುಗಳೊಳಗಿನ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪಾಲು, ಹೊಸ ಸವಲತುಗಳೊಳಗೆ ಒಳಗೊಂಡಿದೆಂದು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪುರಾವೆಯು — ತೋಂಡಿ ಪುರಾವೆಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, — ಲೇಖಿ ಪುರಾವೆಯು ಸಹ ಜೀವಂತವಿರುವಾಗ, ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮುಗ್ಧತೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ ಮತ್ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಆತ್ಮಸಮರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗುವದು? ಸಾರಾಂಶ ಸರಕಾರದ ಈಗಿನ ಹುಕುಮಿನೊಳಗೆ ಹೊಸ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೇನು ನಮಗೆ ಯಾರೂ ಕೊಡಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕುಗಳೊಳಗಿನ, ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳೊಳಗಿನ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಅಂಶವನ್ನು ಅವುಗಳನ್ನು ನುಂಗಿ ಬಿಟ್ಟ ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ಬಾಯಿಯೊಳಗಿಂದ, ಬಾಯಿಗೆ ನೋವಾಗದಂತೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಹೊರಗೆ ತಂದು ಜನರ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದೆ. ಜಂಗಲ ಆಕ್ಟಿನ ಅಮಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿಗಳಾದರೂ ರೇವಿನ್ಯೂ ಖಾತೆಯ ಅಂಕಿತದೊಳಗೆನೇ ಇದ್ದವಲ್ಲವೇನು? ಎರಡೂ ಖಾತೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯೇ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದನಲ್ಲವೇ? ನಮ್ಮ ...ನ ಮಾಯನರ ಬೆಟ್ಟವು ಎಷ್ಟು ವಿಸ್ತೃತವಿತ್ತು ... ಇಯ್ಯಲಿಕ್ಕೆ, ಇದು ಮುನ್ನಾಜಾತಿ, ಅದು ಮುನ್ನಾ ಜಾತಿ ಎಂಬ ಭೇದಭಾವನೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದವು ... ಬಿಡುಗಡೆ ... ಗಲಿ ಬಿದುರು ... ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವತಂತ್ರತೆ ನಾವೆಷ್ಟು ತರದಿದ್ದೆವು? ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಹಳೇ ತಲೆಗಳಿಯ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ, ಹೇಳುವರು ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ... ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕಾಗುವದಿಲ್ಲಾಗರ ಕೆನರಾ ಗ್ಯಾಜಿಟಿಯರ ಎಂಬ ಸರಕಾರವೇ ಬರದಿಟ್ಟ ಇತಿಹಾಸದ ಒಂದನೇ ... ಭಾಗದೊಳಗಿನ ಪರಿಶಿಷ್ಟವನ್ನು ನೋಡಿ. ಈ ಇತಿಹಾಸದ ... ನೇ ಪೃಷ್ಠವನ್ನು ... ತೆರೆದು ನೋಡಿರಿ ಮತ್ತೂ ಬೇಕಾದರೆ, ಅಗರ ... ನೇ ... ಓದಿರಿ ರೈತರು ಹೇಗೆ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಯು ಅಥವಾ ಅದರ ಸಾರಾಂಶವು ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲದಿಗೂ ತಿಳಿದು ಬರುವದು ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ರೈತರೇನು ಬರೆದದ್ದಲ್ಲ ತಜ್ಞ ಲೇಖಕರು, ಸತ್ಯಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಶೋಧಿಸಿ ರೈತರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಂಕಲಿತವಾಡಿ, ಬರೆದಿಟ್ಟ ಲೇಖೀ ಪುರಾವೆಯಿದು. ಇದರಲ್ಲಿ ರೈತರ ಹಳೆಹಕ್ಕುಗಳೇ ಕ್ರಮಶಃ ಹೊಸ ಸವಲತುಗಳ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ತಟಕುತಟಕಾಗಿ ಇನ್ನು ಬೀಳುತ್ತವೆಂದು ಮತ್ತೂ ಪುರಾವೆಯನ್ನು ನಾವು ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುವದಿಲ್ಲ.

ಗೆಜಿಟಿಯರ ಈ ಇತಿಹಾಸದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಳಗೆ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಒಕ್ಕಲತನಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳೇಸಿದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು ಹುಡುಕಿ ನೋಡಿದರೆ, (*a*) Bamboos of sorts (*b*) Jungle-wood for small houses huts, chuppers cattle sheds, etc, (*c*) Dry wood for fuel (*d*) Leaves and grass for manure etc, (*e*) Thorns and brushwood and

ಈ ... ಲೋ| ಜೊ| ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ ... ರದ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರು ಮು ಗಾಂಧಿಗಳ ... ರಾಜೀನಾಮೆ ... ಲ್ಲ' ಜಿಲ್ಲೋದ್ಧಾರದ ... ಸಂಘಗಳ ... ಕೆಲಸ ... ರಿಂದಂತೆ

... ಹೇಳಿದಂತೆ, ರೋಗವು ... ಕ್ರಮದ ಪರಿಣಾಮ ಮಾನದಿಂದ ... ಸತ್ವವಿಲ್ಲದೆ ... ಅನು ... ನಡೆದದೆ ಅದನ್ನನುಸರಿಸಿ, ... ಸಹ ಪರಿಹಾರ ...

ಅಂಕೋಲಾ— ... ಯು ಎಡಳಾಗುತ್ತ ... ಸ್ವಲ್ಪ ಥಂಡಿಯೂ ಬೀಳುತ್ತದೆ ... ದಂತಾಗಿದೆ ಜ್ವರವು ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ... ಸ್ವಲ್ಪ ತಗ್ಗಿದೆ

... ಗ್ರಹಣದಿನದ ... ತಹಶೀ... ರೀ ... ವಗ್ಗೆಲೆ ... ನೇ ದಿವಸ ಜರಗಿದ ... ಜನರು ... ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ...

... ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣ ದೇವ ಜನುಮಟ್ಟಿ ... ಉತ್ಸವವು ... ಸಾಗಿತು ... ಕಣ್ಣಾರೆ ... ವಾಡಿರುತ್ತದೆ

... ಜಾತಿಯ ... ನೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ... ಕೊಂಡಲ್ಲೇ ... ಎಷ್ಟು ...ಗಿದೆ

... ಪ್ಲೇಗ ... ವಾಗಿದೆಂಬ ... ಜನರು ... ಕೇಳಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿರ...

... ಕೋರ್ಟು ... ಸಾಹೇಬರು ... ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರ

... ಶಂಕರ ... ತೊಂದ... ಸ್ಥಳ ... ಇದ್ದವರು ... ವಿಸಿದೆ ...

... ನೋಡಿದತ್ತ ಗೋಡೆಗಳಮೇಲೆ ಮತದಾ... ಮತದಾರರಿಗೂ, ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ... ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಆಜ್ಞೆಯ ... ಜಾಹೀರಾತುಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ ... ಪೋಲಿಸರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಲೆಸಳತ ... ಕ್ಕೆ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಮತದಾ... ತಾವು ಯಾರಿಗೂ ಮತಕೊಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದ ... ನವೇಲೆ ಸಹಿಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ... ದು ನಿಜವೇ?

... ಸಭೆಯು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ವಿಚಾರವು ... ಬೇಗನೆ ಬರಲಿ

ಶಿರಸಿ— ಇಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಗುರುವಾರ ಶುಕ್ರವಾ... ಮಾರಿಕಾಂಬಾ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ... ದೇವಿಯ ಎದುರಿಗೆ ಅದೃಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕ... ಶ್ರೀ ವಕೀಲ ಪುಂಡಲೀಕರಾಯರ ಅ... ಕಳಗೆ ಪ್ರಚಂಡ ಜಾಹೀರ ಸಭೆಗಳಾಗಿ, ಗ್ರಾಮ... ವನವಾಸಿಸಿವಾರಕೆ ಕೌನ್ಸಿಲ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ... ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ... ಅಸಹಕಾರಿತೆ ... ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ... ಸಭೆಗೆ ... ರಾ|| ಕೊಲ್ಲಾಳೆ, ವಕೀಲ ... ಕೇಶವಯ್ಯನ ವಕೀಲ ವೈಕುಂಠರಾವ ... ಹೇಳ ... ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ಮತದ ... ಇದ್ದರು ರಾ| ಅಣ್ಣಾಜಿರಾವ, ... ಸಮೃದ್ಧ ಭೀಮರಾವ ... ಜಾಗ್ರತೆ ... ಜನರು ಬಯಸುತ್ತಿರುವ...

ೃತರಿಗಾಗಿ, ೧೪ ಜಾತಿಗಳ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿದೆ. ವುಗಳ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ರೈತರು ಕೊಯ್ಯಬಹುದು. ದನ್ನು ಯಾವಾಗ ಕೊಯ್ಯುವದು? ರೈತರ ಹೆಂರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವಸರವಿದ್ದಾಗ, ಆನೆ.ಕೂಲಿಕೆಯಂತೆ "ಬಾರಾಮಾಸೀ" ಕೊಯ್ಯುವದಲ್ಲ. ೂಲೈದಿಂದ ಅಕ್ಟೋಬರದವರೆಗೆ, ಅಂದರೆ, ಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ, ಗಾರ್ಡ ಸಾಹೇಬರ "ಸಮಜೂತ" ಮಾಡಿ, ಈಗಿನ ಕ್ರಮದಂ ಸೊಪ್ಪು ಕೊಯ್ಯುವದು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ, "ಯತ್ ಸ್ವಲ್ಪಮಪಿ ತತ್ ಬಹು" ಎಂದು ರೈತರು ಹೊಸ ಸವಲತ್ತನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಆದರೆ, ಮಾಯನರ ಬೆಟ್ಟದೊಳಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಬೋಳ ಬೆಟ್ಟವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ನಿಜವಾದ ಬೆಟ್ಟ ರಿಜರ್ವ ಬೆಟ್ಟದೊಳಗೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರಸೊಪ್ಪಿನ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸೊನ್ನೆ ಬೀಳುವ ಆಪತ್ತಿಯು ಬಂದಿದೆ

ಇಂಥ ಅಪಾಯಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ನಿಜವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸುವದೆಂದು ಮನಗಂಡೋ, ಏನೋ, ಸರಕಾರವು ೨೦ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಮಾಯನರ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಈಗಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ೨೦ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯೊಳಗೆ, ಮತ್ತು ಈಗಿರುವ ಸೀತಕೀ ಹಕ್ಕಿನ ಜಂಗಲದೊಳಗೆ ಎಲ್ಲ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಆಳಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅವಕಾಶವು ದೊರೆಯುವದೆಂದು ಸರಕಾರವು ಯಾವ ಆಧಾರಗಳಿಂದ ನಿರ್ಣಯಿಸಿತು? ಜಂಗಲ ಆಕ್ಟ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ, ಜಂಗಲದೊಳಗಿದ್ದ ಜನರ ಮಾಮೂಲಿ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾದಿಟ್ಟು, ಜಂಗಲಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವಶಕ್ಕೆ ಸರಕಾರವು ತಕ್ಕೊಂಡಿತು ಅದೊಂದು ವಿಧದ ಕರಾರವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಜಂಗಲಹಕ್ಕುಗಳು ಜನರ ಕೈಯಲ್ಲಿ, ಜನರ ಜಂಗಲವು ಆಳಿಕೆಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಕೈಯಲ್ಲಿ, ಈ ರೀತಿ ಕರಾರಿನ ಸ್ಥೂಲ ಸ್ವರೂಪವಿತ್ತು ಈ ಕರಾರಿನ ಕಾಯದೆಯು ಅಮಲವಲ್ಲಿ ಬರುವಸಮಯ, ೪೨೩ ಚದರ ಮೈಲು ಮಾತ್ರ "Reserved" ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಜಂಗಲವಾಗಿತ್ತು. ಉಳಿದ ೩ ಸಾವಿರ ಬೆಟ್ಟವೆಲ್ಲ ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕಿನ ಸೀತಕೀ ಬೆಟ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಈಗ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟವು ೩ ಸಾವಿರ ಚದರ ಮೈಲಿಗೆ ಮೀರಿ ಹೋಗಿ, ಅವಶಿಷ್ಟ ಭಾಗವು ಕೇವಲ ಮೈಲಿನ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಸೀತಕಿ ಬೆಟ್ಟವಾಗಿದೆ ಮುಂಚೆ ಸೀತಕಿ ಬೆಟ್ಟವಿದ್ದಷ್ಟು ಈಗ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಮುಂಚೆ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟದಷ್ಟು ಈಗ ಸೀತಕಿ ಬೆಟ್ಟವಾಗಿದೆ ವಿಪರೀತ ಸ್ಥಿತಿ ಎಂಬುವದು ಅಕ್ಷರಶಃ ಇದೇ ಭಿಕ್ಷಾಪತಿಯಾದ "ಮಾಯನರ" ಸೀತಕಿ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ, ಕಾದಿಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟವೆಂಬ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟು, ಅದರ ಆಡಳಿತೆಯನ್ನು ಧನಲೋಲುಪರಾದ ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ಕೈಯಲ್ಲಿಕೊಟ್ಟು ೨೦ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರೆ, ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಮೊಣಕಾಲಿನ ತನಕವಾದರೂ ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಈ ವಿಸ್ತಾರವು ಸಾಕಾಗುವದೇನು? ಒಟ್ಟಿಗೆ ಯಾವ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ, ಅತಿ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ನಾವು ಕರಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೋ, ಆ ತೀರ್ವೆಯನ್ನಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವಷ್ಟು ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಪಡಿಯದೆ, ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ಬೆಟ್ಟದೊಳಗಿಂದ ಸಿಕ್ಕುವಷ್ಟು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಉಪಭೋಗಿಸಿರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಒಪ್ಪುವದು ಹ್ಯಾಗೆ? ಒಂದಾವರ್ತಿ ಒಪ್ಪಿದರೂ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಕ್‌ಕಾಲದ ಬೇಸಾಯದ ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ, ಅದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಸೌಖ್ಯವನ್ನೂ ನಮ್ಮಿಂದ ಪುನಃಪ್ರಾಪ್ತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆಲ್ಲಿಂದಾಗುವದು? ನಮ್ಮ ತೀರ್ವೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ ಅದರ ಸಂಗಡಲೇ ನಮ್ಮ ಸೀತಕಿಗೆಂದು ಕಾದಿಟ್ಟ ಜಂಗಲದ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನೂ, ಅದರೊಳಗಿನ ನಮ್ಮ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನಾದರೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ. ಹಳೆ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ, ಹೊಸ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನೂ, ಒಂದೇ ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ತೂಕ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾದರೆ, ಮಾತ್ರ, ಇಷ್ಟವಾದ ಪರಿಣಾಮವು ಸಂಭವಿಸುವದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಇದೆಲ್ಲ ವೃಥಾ ಖಟಾಟೋಪವು.

—*—

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವು ಚಾದಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದಂದಿನಿಂದ, ಅದರ ಪ್ರಸಾರವು ನಾಲ್ಕಾದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಎಷ್ಟು ಭರದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಂತದ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡಿದರೆ, ತಿಳಿದುಬರುವದು ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವಿನಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಮತಭೇದಗಳಾದರೂ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ, ಅವರ ಮಾನರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ತರಣೋಪಾಯವೇನು ಕಾಣದೆಂದು ಜನತೆಯು ಈ ವಿಧದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಪಂಡಿತ ಮಾಲವೀಯರಂಥ ಸಮತೋಲಬುದ್ಧಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರು ಸಹ, ಕೌನ್ಸಿಲದೊಳಗೆ ಸೇರದೇ, ಜನರಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮೆಂಬರರಾಗುವ ಮನೋದಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು, ಹೀಗೇ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪ್ರಯಾಣಬೆಳೆಸುವದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಹಿಂದು ವೃತ್ತಪತ್ರದ ಸಂಪಾದಕರ ಹತ್ತರವಾಡಿದ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ, ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ, "ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕನೋಡಿ, ಕಠಿಣತರವಾದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸಿದಹೊರ್ತು, ನಮಗೆ ಬೇಗನೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗದು ಮತ್ತು ಬೇಗನೆ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದಹೊರ್ತು, ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳ ಪರಿಹಾರವಾಗದು ಪಂಡಿತ ಮಾಲವೀಯರಂಥ ಶಾಂತವಿಚಾರದ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯ ಮುಖಂಡರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದು ಇನ್ನೂ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯೊಳಗೆ ಜನರಿಗೆ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಪಂಡಿತ ಮಾಲವೀಯರಂಥ ಮುತ್ಸದ್ದಿ ಸೇನಾನಿಗಳು ದೊರೆತದ್ದು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪಿಜಿಯ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನೈದವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುವೆವು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಘಟ್ಟಿಯಾದ ಸೇನಾನಾಯಕರು ದೊರೆತಂತಾಯಿತು ಇನ್ನು ನಿರಾಶಾವಾದಿಗಳು ನಿರಾಶೆಯನ್ನು ತೊರೆದು, ಪಂಡಿತ ಮಾಲವೀಯರ ಹೆಜ್ಜೆಯಮೇಲೆ, ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಟ್ಟು, ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಲಿ

---

(೨) ಮಿ| ನಿಕೋಲಸ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ ಮರಣಿನಾಗಳೆಂಬ ಮುಂದಾಳುಗಳಿದ್ದಾರು, ಎಂದು ಕೆಲವು ಕಾನಡಿಯ ಮಿತ್ರರು ನಮಗೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾಟಕದೊಳಗೆ ಪರದೆಯ ಹೊರಗೆ ವೇಷಧಾರಿಗಳು ಥಕ್ಕನೆ ರಂಗಸ್ಥಳದಮೇಲೆ ಬರುವಂತೆ, ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದರು. ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ವೇಷಧಾರಿಯು ಮುಂದೆ ನಿಂತಾಗ, ಇವರ್ಯಾರು ಇವರ್ಯಾರು ಎಂದು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಕೇಳುವದು ಸಹಜವು ಇನ್ನು ಟಾಯ್ಮ್ಸ ಆಫ ಇಂಡಿಯಾ ಎಂಬ ಮುಂಬಯಿಯ ದೈನಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಳಗೆ ಕಳೆದ ೨೯ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಬೆಳ ಮುಂಜಾನೆ, ಅವರು ಅವತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ್ಯಾರೆಂದು ಇನ್ನು ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ ಅವತಾರ ಹೊಂದಿದ ಕೂಡಲೇ, ಇವರು ತಮ್ಮ ಪುರಾಣವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿರುವರು ಪುರಾಣದೊಳಗೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ಕೊಂಗ್ರೆಸ, ಅಸಹಕಾರಿತೆ, ಕಾನಡಾವೃತ್ತ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಸುಸಂಗತ ತಿಳಿಶಿತನವನ್ನು ಇವರು ಹೊರಗೆಡಹಿರುವರು. ಕೊಂಗ್ರೆಸದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವಿನ ಆಗಿತವು ಇವರೊಬ್ಬರಿಗೇ ನೂತನವಾಗಿ ತಿಳಿದಿದೆಂದು ನೋಡಿ, ಯಾರಿಗೂ ನಗೆ ಬರುವದು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಸಹಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದೆ, ತ್ರಾಹಿ ತ್ರಾಹಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇವರು ಶರಣುಹೋಗಿರುವರು ಎಂಥ ಕರುಣಾಸ್ಪದ ಸ್ಥಿತಿಯಿದು? ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಶಕುಂತಲೆಗೆ ಭ್ರಮರದ ಉಪದ್ರವಗಳಿಂದ ತ್ರಾಯಲಿಕ್ಕೆ ದುಷ್ಯಂತನು ಓಡಿಬಂದಂತೆ, ನಾವಾದರೂ ಇವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಶಿರಸಿಗೆ ಓಡಿಬರುತ್ತಿದ್ದೆವು. "ಕೊಳಕು ಪದಾರ್ಥ, 'ಸೋಂಕು ರೋಗ, ಗಟಾರಿನ ಅಚ್ಚು, ಅವುಗಳೊಳಗಿನ ಸೊಣಗಳು ಮುಂತಾದ ಪವಿತ್ರ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ, ಈ ಮುತ್ಸದ್ದಿ ಉಮೇದ್ವಾರರಿಗೆ ಪಿಕೆಟಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳು ಹುರ್ರೇ, ಹುರ್ರೇ, ಎಂದು ಹಿಪರಿ, ಅಪಹಾಸ್ಯಮಾಡುತ್ತಾರಂತೆ! ಇಂಥವರನ್ನು, ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾಯದೆಯನ್ನು ಪಠಿಸ್ಯಾದರೂ, ಸರಕಾರವು ಕಾಪಾಡಬಹುದು. ಅದೇ ಕಾಯದೆಯೊಳಗೆ ಬೇಕಾದರೆ, ರಾಜಕಾರಣದ ಗಂಧವು ಸಹ ಸ್ಪರ್ಶಿಸದಿದ್ದ ಉಮೇದ್ವಾರರಾಗಿ, ಮುಂದೆ ಬರಬಾರದೆಂದ ಶರಾ ಬರೆದಿಟ್ಟರೂ, ಸಾಲುವದು ಅಂದರೆ, ಉಮೇದ್ವಾರರನ್ನು ಕಾಯ್ದಂತಾಗುವದು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂಗಡಲೇ ಉಮೇದ್ವಾರಿ ವಿಡಂಬನೆಯನ್ನು ತಡಿಸಿದಂತಾಗುವದು ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಪ್ಪು ದೇಶಿಗಳಿಂದ ನಿಷ್ಕಾರಣ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವ್ಯಥೆಯಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕಾಗಿ, ಸರಕಾರವು ನಮಗೆ ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು, ಇವರು ಮಾಡಿದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಸರಕಾರವು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತಂದರೆ, ಈ ಉಮೇದ್ವಾರರು ಮೆಂಬರರಾಗುವ ತನಕ, ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುವದೆಂದು ನಮ್ಮಿಂದೇನೂ ಎಣಿಕೆಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗದು ಇಂಥ ಉಪದೇಶವು ತೀರ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವೆಂದು ತಿಳಿಯುವಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿಯು ಬಂದನೇಲೆ ಮಾತ್ರ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ

ಮರಿ ಕಾಗೆಮರಿ ಎಂದ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಹ ನಾಚಲಿಲ್ಲ 'ಲೋಕಮತದಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಡುವ ಜನರ ಬಹುತರ ವಿದ್ಯಾರಹಿತರು,' ಇವರು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ವಿಶೇಷ ಯೋಗ್ಯರಾಗಿಲ್ಲ, 'ಇವರಿಂದ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ನಡೆಯುವದು ಕಠಿಣವೇ ಸರಿ' ಮುಂತಾದ ವಿಧಾನಗಳು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಧುರೀಣತ್ವದ ಎಲ್ಲ ಭಾರವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ 'ಧುರೀಣ'ರು ಹೇಳಿದ್ದು ಚಲೋದಾಯಿತು. ಅನ್ಯರ್‍ಯಾರಾದರೂ ಇಷ್ಟು ಬೇಜಬಾಬುದಾರ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಈ ಧುರೀಣರೇ ಅವರು ಹುಚ್ಚರು, ಅಜ್ಞರು ಎಂದು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಆಗ್ಗೆ, ಏನು ಮಾಡುವದು? 'ಧುರೀಣ'ರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಾದರು ಸ್ವಾರ್ಥಾಂಧತೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಏನು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆಂಬ ಧ್ಯಾನವು ಅವರಿಗೆ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಲೋಕಮತಕ್ಕೆ ಅಪಮಾನಕಾರಕವಾದ ಈ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಖಂಡರ ತಿರಸ್ಕಾರಪೂರ್ವಕ ನಿಷೇಧಿಸುವರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ನಾವು ಲಘುಪಾತ್ರರೆಂದು ನಮಗೆ ಹೇಳುವ ಧುರೀಣರೂ ಬ್ಯೂರೋಕ್ರಸಿಯು ಆ ಹಿಂದೇ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುತ್ತಾರೆ.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಖು ೪ ಮಾಹೆ ನವಂಬರ ೧೯೨೦

ಕಾಡಿನ ಸುರಾಜ್ಯ.

(ಲೇಖಾಂಕ ೮)

ಹೊಸ ಸವಲತುಗಳೋ, ಹಳೇ ಹಕ್ಕುಗಳೋ?

ಸರಕಾರವು ಈಗಿನ ಹೊಸ ಹುಕುಮಿನಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದ ಸವಲತುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಇಂದಿಗೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವೆವು (೧) ಬಿದುರು (೨) ತೋಟಗಳ ಬೆಟ್ಟ (೩) ಮಾಯನರ ಬೆಟ್ಟ (೪) ಸೊಪ್ಪಿನ ಜಾತಿಯ ಮನ್ನಾಯಿ, ಈ ನಾಲ್ಕು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ಸರಕಾರವು ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಕೆಲವು ಸವಲತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪುನಃ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಈಗ ಕೊಡಮಾಡಿದ ಸವಲತುಗಳು ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಹಳೇ ಹಕ್ಕುಗಳೋ, ಯಾ ಹೊಸ ಸೂಚನೆಗಳೋ, ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಸರಕಾರವು ತನ್ನ ಹಗದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಗ್ಧತೆಯನ್ನೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆ. ಮತ್ತೇನು ಮಾಡುವದು? ೧೮೮೦ನೇ ಇಸ್ವಿಯತನಕ ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗಿದ್ದ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕುಗಳೊಳಗಿನ ಒಂದು ಸಣ್ಣಪಾಲು, ಹೊಸ ಸವಲತುಗಳೊಳಗೆ ಒಳಗೊಂಡಿದೆಂದು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪುರಾವೆಯು — ತೋಂಡಿ ಪುರಾವೆಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, — ಲೇಖಿ ಪುರಾವೆಯು ಸಹ ಜೀವಂತವಿರುವಾಗ, ಈ ವಿಷಯವಾ ಮುಗ್ಧತೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ ಮತ್ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಆತ್ಮ ಸಮರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗುವದು? ಸಾರಾಂಶ ಸರಕಾರದ ಈಗಿನ ಹುಕುಮಿನೊಳಗೆ ಹೊಸ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೇನು ನಮಗೆ ಯಾರೂ ಕೊಡಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕುಗಳೊಳಗಿನ, ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳೊಳಗಿನ, ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಅಂಶವನ್ನು, ಅವುಗಳನ್ನು ನುಂಗಿ ಬಿಟ್ಟ ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ಬಾಯಿಯೊಳಗಿಂದ, ಬಾಯಿಗೆ ನೋವಾಗದಂತೆ, ಮೆಲ್ಲನೆ ಹೊರಗೆ ತಂದು ಜನರ ಮುಂದಿಟ್ಟದೆ. ಜಂಗಲ ಆಕ್ಟಿನ ಅಮಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟಗಳೆಲ್ಲಾದರೂ ರೇವಿನ್ಯೂ ಖಾತೆಯ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದವಲ್ಲವೇನು? ಎರಡೂ ಖಾತೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯೇ ನಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನಲ್ಲವೋ? ನಮ್ಮ ಆಗಿನ ಮಾಯನರ ಬೆಟ್ಟವು ಎಷ್ಟು ವಿಸ್ತೃತವಿತ್ತು [illegible], ಇದು ಮನ್ನಾ ಜಾತಿ, ಅದು ಮನ್ನಾ ಜಾತಿ ಎಂಬ ಭೇದಭಾವನೆಗಳಿಲ್ಲಿದ್ದವು. ಬೇಲಿಗಾಗಲಿ, ಚಪ್ಪರಗಳಿಗಾಗಲಿ, ಬಿದುರುಗಳು [illegible] ನಾವೆಷ್ಟು ತರುತ್ತಿದ್ದೆವು? ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಹಳೇ ತಲೆಗಳಿಯ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಹೇಳುವರು. ಅವರ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕಾಗುವದಿಲ್ಲಾದರೆ, ಕೆನರಾ ಗಾಜಿಟಿಯರ ಎಂಬ ಸರಕಾರವೇ ಬರೆದಿಟ್ಟ, ಇತಿಹಾಸದ ಹಿಂದಿನೇ ೬೦ ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಪರಿಶಿಷ್ಟವನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಈ ಇತಿಹಾಸದ ೪೧೮ ನೇ ಪುಟವನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಿರಿ ಮತ್ತೂ ಬೇಕಾದರೆ, ಅದರ ೨೪೯ ನೇ ಪಾನು ಓದಿರಿ. ರೈತರು ಹೇಳುವ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಯು, ಅಥವಾ ಅದರ ಸಾರಾಂಶವು ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದು ಬರುವದು. ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ರೈತರೇನು ಬರೆದದ್ದಲ್ಲ. ತಜ್ಞ ಲೇಖಕರೇ, ಸತ್ಯಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಶೋಧಿಸಿ ರೈತರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಂಕಲಿತವಮಾಡಿ, ಬರೆದಿಟ್ಟ ಲೇಖೀ ಪುರಾವೆಯಿದು. ಇರಲಿ, ರೈತರ ಹಳೆಹಕ್ಕುಗಳೇ ಕ್ರಮಶಃ ಹೊಸ ಸವಲತುಗಳ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ತಟಕಾತಟಕಾಗಿ ಇನ್ನು ಬೀಳುತ್ತವೆಂದು ಮತ್ತೂ ಪುರಾವೆಯನ್ನು ನಾವು ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುವದಿಲ್ಲ.

'ಗೆಜಿಟಿಯರ' ಇತಿಹಾಸದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಳಗೆ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಒಕ್ಕಲತನಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳೇನಿದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು ಹುಡುಕಿ ನೋಡಿದರೆ, (a) Bamboos of sorts (b) Jungle-wood for small houses, huts, chuppers, cattle sheds, etc., (c) Dry wood for fuel (d) Leaves and grass for manure etc., (e) Thorns and brushwood and stakes for hedges and dams (f) Wood for agricultural implements and (g) dead sago and other palm trees for water-courses etc, excepting those that may be prohibited,) ದೇಶದ ಜಾತಿಯ ಬಿದುರು, ಚಪ್ಪರ, ಗುಡಿಸಲು, ದನಗಳ ಹಟ್ಟಿಗಳಿಗಾಗಿ, ಇಮಾರತುಕಟ್ಟಿಗೆ, ಉರುವಲಕ್ಕಾಗಿ, ಒಣ ಸವದಿ, ಗೊಬ್ಬರ ಸೊಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಹುಲ್ಲು, ಸೊಪ್ಪು, ಬಾಂದು-ಬೇಲಿಗಳಿಗಾಗಿ, ಮುಳ್ಳುಗಿಡಗಂಟೆ, ಮತ್ತು ಗೂಟಗಳೂ, ಶೇತಕಿ ಹತ್ಯಾರಗಳಿಗಾಗಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಮತ್ತು ನೀರು ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ತಾಳೇಮರಗಳೂ, ಇಂಥ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂಗಡ ಹೊಸ ಸವಲತುಗಳ ತುಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ, ಅವುಗಳೊಳಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಜಗಜಾಂತರವಾಗಿದೆಂದು ಸಹಜವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವದು. ಬಿದುರುಗಳಿಂದಲೇ ಬೇಲೀ ಕಟ್ಟಿದ್ದರೇ ಸಾಕೇನು? ಅದಕ್ಕೆ ಮುಳ್ಳು, ಇಲ್ಲವೆ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಗೂಟಗಳನ್ನು ತರಬೇಕಾದರೆ, ಹಣಕೊಟ್ಟು ಪರಮಿಟುಗಳಿಂದ ತರಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದ ಮನೀಷೆಯು ಇನ್ನೂ ಇದೆಯೋ? ನೇಗಲುಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಗುಡಿಸಲುಗಳಿಗಾಗಿ ಎಳೆಸಾಲ ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಮಾಯನರ ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ದುಡ್ಡುಕೊಟ್ಟು ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುವದೇನು? ಇಂದ ಸಾಮಾನುಗಳಿಗಾಗಿ ಈಗಿದ್ದ (Privilege rules) ಹಕ್ಕು ನಿರ್ಬಂಧನಗಳ ಅನ್ಯಾಯದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನೇ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿರುವದೇನು? ಹೀಗಿದ್ದರೆ, ಬರೆ ಬಿದುರುಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು, ಮುರಲೀಧರರಾಗಿ ನಾವು ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವದೇತಕ್ಕೆ?

ಸೊಪ್ಪಿನ ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳ ಇತಿಹಾಸವು ಬೋಧಪ್ರದವದೆ. ಶ್ರೀಯುತ ಅಣ್ಣಾಜಿರಾಂವರ ಹೇಳುವಂತೆ, ಪಂಚಪಾಂಡವರ ದೃಷ್ಟಾಂತವು ಅಕ್ಷರಶಃ ಇದಕ್ಕೆ ತಗಲುತ್ತದೆ. « ಪಂಚಪಾಂಡವರು ಮಂಚದ ಕಾಲಿನಷ್ಟಾಗಿ, ಬಾಯಿಯಿಂದ ಮೂರೆಂದು ಹೇಳಿ, ಎರಡು ಬೆರಳು ತೋರಿಸಿ, ಬರಹದೊಳಗೆ " ಒಂದು " ಆಗಿ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸೊನ್ನೆಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಂತೆ, ಎಲ್ಲ ಸವಲತುಗಳ ಹಾಡಾಗಿದ್ದರೂ, ಸೊಪ್ಪಿನ ಸವಲತುಗಳ ಕಥೆಯು ತಂತೋತಂತು ಹೀಗಾಗಿದೆ. ಸೊಪ್ಪು ಕಡಿಯುವ ಗಿಡಗಳ ಜಾತಿಗಳು ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದು ಮನ್ನಾಯಿಯ ಕಾನೂನುಗಳೊಳಗೆ ಸೇರುತ್ತ ನಡೆದು, ಈ ಪುಣ್ಯವಂತ ಜಾತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೨೫ರ ತನಕ ಏರಿತು. ಇದಿಷ್ಟು ಯಾಕೆ ಏರಿತು? ಬೇಸಾಯದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೇನು ಏರಿತೋ, ಬೆಟ್ಟದ ಸಂಪತ್ತಿಗೆಂದು ಏರಿತು? ಈ ೨೫ ಗಿಡದ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ನಾಲಿಗೆಗಳಿದ್ದರೆ, ಅವು ತಮಗೆ ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ಕೈದಖಾನೆಯೊಳಗೆ ಬರೇ ಬೇಸಾಯದ ದ್ವೇಷದಿಂದ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒದರಿ ಹೇಳದಿರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈ ೨೫ ಜಾತಿಗಳೊಳಗಿಂದ

ಯೊಳಿ— ಹವಾಮಾನ ಕುಂದಿ. ಮೋಡ
. ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆ ಒದುರಿತು! ಛತ್ರದ ಕೊಯ್ತ
ಳಿದೆ ಮಿಕಗಳ ಹಾವಳಿ ವಿಪರೀತ. ಹವಗಿ ಹತ್ತ
ಜಮಾರ್ಗದಮೇಲಿಂದ ಬರುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ,
ಹೊಡತದಿಂದ, ಹಲ್ಲು ಕಳಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತ
ಡ ಕಲೆಕ್ಟರ ಮಿ ಸಾಡೀಗರ ಸ್ವಾರಿ ಬಂದಿದ್ದು,
ತೆರಳುವದದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಫೌಜದಾರರ ಜಾಗೆಗೆ,
ಸಾಳಕರರು ಬಂದು ಹಾಜರಾದರು ತಾಲೂಕ
ಸಂಘದ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಮಾರಂಭವಾಗಿ, ಆಹಾ...
ವಾಯಿತು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಉತ್ಕೋನ್ನತಿಯನ್ನು ಸಾ
ಪ್ರಯತ್ನ ಜಾರಿಯಿಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ
ೀ ಬೋ ಮಾಸ್ತರರ ಆಗಸ್ಟ ತಿಂಗಳ ಪಗಾರ
, ಬಾರದ್ದರಿಂದ, ಹಾಗೂ ಸೂಟಿ ದಿನಗಳು ...
ಬಹಳ ಪೇಚಿನಲ್ಲಿರುವರ ಬಡ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ
ಮಹಸ್ಥೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಇದೊಂದು ದೊಡ್ಡ
ರ! ತಾಲೂಕ ಸಭೆಯವರು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ
ನ್ನು, ಕರಕರಿಸತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಚಾರ ಸ್ವತಃ
ಗೋರಕ್ಷಣ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಧರಪಂತ ಟಿಳಕರ
ಕ್ಷಿಪ್ತ ವರ್ತನದ ಬಗ್ಗೆ, ಖೇದಪ್ರದರ್ಶನಪ
, ಮುಂಬಯಿ ಗೋಗ್ರಾಸ ಭಿಕ್ಷಾಮಂಡಳದವರ
ಪ್ರದರ್ಶನದ ಭಾಷಣಗಳಾದವು
ೂಕ ಸಭಾಪತಿಯಿಂದ ಕಲಕತ್ತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ
ಆಜ್ಞೆಯ ಉಪದೇಶ ಚಾಲೂ ಆದ ಗೋಗ್ರಾಸ
ಮಂಡಳದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ, ಗೋರಕ್ಷಣದ
ಕವಾಡುತ್ತಿರುವರು
ಪೋಲೀಸ ಆಫೀಸರ ಜಾಗೆಗೆ ಮಿ ಗುಳವಾಡಿಯ
ಮಣೂಕ ಆಗಿದೆ

ಅರ್ಜಿಯ ನಕಲು

ಹರ್ಬಾನ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬ ಬಹಾದ್ದೂರ
ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾನಡಾ ಇವರ, ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ

ಯಿ ಮ ಪರಣಪ್ಪಾ ಪದ್ಮಪ್ಪಾ ಆಲೂರ ಈತ
ಕೊಂಡ ಅರ್ಜಿ

ಬರುವ ಕ್ಯಾಪ್ ಕೌನ್ಸಿಲ ಚುನಾವಣೆ ಬಗ್ಗೆ
ಬಹುಜನ ಮತದಾರರ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ
ಾರನಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ ಆದರೆ ಅನೇ ಮತ
ಕ್ಯಾದೇ ಕೌನ್ಸಿಲ ಬಗ್ಗೆ ಉದಾಸೀನರಾಗಿದ್ದು
ತಿಳಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ಕೂಡಾ ಜನತೆಯ
ಉಮೇದವಾರನಾಗಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲುವ
ಕ್ತ ತೋರದ್ದರಿಂದ ನಾನು ನನ್ನ ಉಮೇದ
ನ್ನು ಈ ಅರ್ಜಿ ಮೂಲಕ ಪರತ ತಗೊಂಡಿ
ಜಾಹೀರ ಇರಬೇಕ .

10 1920]

Dharnapon P Alur

ನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ್ದರೆ, ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಹಳೇಕಾಲಿನ ತನಕವಾದರೂ ಹೊಡ್ಡು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಈ ವಿಸ್ತಾರವು ಸಾಕಾಗುವದೇನು? ಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಯಾವ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ, ಅತಿ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ನಾವು ಕರಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೋ, ಆ ತೀರ್ವೆಯನ್ನಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವಷ್ಟು ಬಿಟ್ಟವನ್ನು ಪಡಿಯದೆ, ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೊಳಗಿಂದ ಸಿಕ್ಕಷ್ಟು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಉಪಭೋಗಿಸಿರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಒಪ್ಪುವದು ಹ್ಯಾಗೆ? ಒಂದಾವರ್ತಿ ಒಪ್ಪಿದರೂ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಕ್ಕಾಲದ ಬೇಸಾಯದ ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ, ಅದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಸೌಖ್ಯವನ್ನೂ ನಮ್ಮಿಂದ ಪುನಃಪ್ರಾಪ್ತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಿಂದಾಗುವದು? ನಮ್ಮ ತಿರ್ವೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ ಅದರ ಸಂಗಡಲೇ ನಮ್ಮ ಶೇತಕಿಗೆಂದು ಕಾದಿಟ್ಟ ಜಂಗಲದ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನೂ, ಅದರೊಳಗಿನ ನಮ್ಮ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನಾದರೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ. ಹಳೆ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ, ಹೊಸ ಸವಲತುಗಳನ್ನೂ, ಒಂದೇ ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ತೂಕ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾದರೆ, ಮಾತ್ರ, ಇಷ್ಟವಾದ ಪರಿಣಾಮವು ಸಂಭವಿಸುವದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರ, ಇದೆಲ್ಲ ವೃಥಾ ಖಟಾಟೋಪವು.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವು ಜಾದಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದಂದಿನಿಂದ, ಅದರ ಪ್ರಸಾರವು ನಾಲ್ಕುದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಎಷ್ಟು ಭರದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅರಿತು ಕೊಳ್ಳುವವರು, ಪ್ರತಿಬಂಡ ಪ್ರಾಂತದ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡಿದರೆ, ತಿಳಿದುಬರುವದು. ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವಿನಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಮತಭೇದಗಳಾದರೂ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ, ಅದರ ಮಾನರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ತರಣೋಪಾಯವೇನು ಕಾಣದೆಂದು ಜನತೆಯು ಈ ವಿಧದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಪಂಡಿತ ಮಾಲವೀಯರಂಥ ಸಮತೋಲಬುದ್ಧಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರು ಸಹ, ಕೌನ್ಸಿಲದೊಳಗೆ ಸೇರದೆ, ಜನರಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು, ಮೆಂಬರರಾಗುವ ಮನೋದಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು, ಬೇಗನೇ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪ್ರಯಾಣದೆಳೆಸುವದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವೃತ್ತಪತ್ರದ ಸಂಪಾದಕರ ಹಸ್ತರನಾಡಿದ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ, ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ, "ಎಲ್ಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕನೋಡಿ, ಕಠಿಣತರವಾದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸದಹೊರತು, ನಮಗೆ ಬೇಗನೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗದು. ಮತ್ತು ಬೇಗನೆ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗದಹೊರತು, ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳ ಪರಿಹಾರವಾಗದು ಪಂಡಿತ ಮಾಲವೀಯರಂಥ ಶಾಂತವಿಚಾರದ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯ ಮುತ್ಸದ್ದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದು ಇನ್ನು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯೊಳಗೆ ಜನತೆಗೆ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಪಂಡಿತ ಮಾಲವೀಯರಂಥ ಮುತ್ಸದ್ದಿ ಸೇನಾನಿಗಳು ದೊರೆತದ್ದು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವಿಜಯ ಪಕ್ಷಾಂ ಸ್ಥೈರ್ಯವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುವೆವು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಘಟ್ಟಿಯಾದ ಸೇನಾ ನಾಯಕರು ದೊರೆತಂತಾಯಿತು. ಇನ್ನು ನಿರಾಶಾವಾದಿಗಳು ನಿರಾಶೆಯನ್ನು ತೊರೆದು, ಪಂಡಿತ ಮಾಲವೀಯರ ಹೆಜ್ಜೆಯಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಟ್ಟು, ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಲಿ

---

(೨) ಮಿ। ನಿಕೊಲಸ ಸ್ವಾನ್ಸಿಸ ಪರಿಟ್ಸನಾಗಕೆಂಬ ದುಂದಾಳುಗಳಿವರ್‍ಯಾರು, ಎಂದು ಕೆಲವು ಕಾನಡಿಯ ಮಿತ್ರರು ನಮಗೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾಟಕದೊಳಗೆ ಪರದೆಯ ಹೊರಗೆ ವೇಷಧಾರಿಗಳು ಥಕ್ಕನೆ ರಂಗಸ್ಥಳದಮೇಲೆ ಬರುವಂತೆ, ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದರು. ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ವೇಷಧಾರಿಯು ಮುಂದೆ ನಿಂತಾಗ, ಇವರ್‍ಯಾರು ಇವರ್‍ಯಾರು ಎಂದು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಕೇಳುವದು ಸಹಜವು ಇನ್ನು ಟಾಯ್ಮ್ಸ ಆಫ ಇಂಡಿಯಾ ಎಂಬ ಮುಂಬಯಿಯ ದೈನಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಳಗೆ ಕಳೆದ ೨೯ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಬೆಳಕು ಮುಂಜಾನೆ, ಅವರು ಅವತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ್‍ಯಾರೆಂದು ಇನ್ನು ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಅವತಾರ ಹೊಂದಿದ ಕೂಡಲೇ, ಇವರು ತಮ್ಮ ಪುರಾಣವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿರುವರು. ಪುರಾಣದೊಳಗೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ಸ, ಅಸಹಕಾರಿತೆ, ಕಾನಡಾಪತ್ರ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಸುಸಂಗತ ತಿಳಿಗೇಡಿತನವನ್ನು ಇವರು ಹೊರಗೆಡಹಿರುವರು. ಕೊಂಗ್ರೆಸದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವಿನ ಇಂಗಿತವು ಇವರೊಬ್ಬರಿಗೇ ನೂತನವಾಗಿ ತಿಳಿದಿದೆಂದು ನೋಡಿ, ಯಾರಿಗೂ ನಗೆ ಬರುವದು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಸಹಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದೆ, ತ್ರಾಹಿ ತ್ರಾಹಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇವರು ಶರಣುಹೋಗಿರುವರು. ಎಂಥ ಕರುಣಾಸ್ಪದ ಸ್ಥಿತಿಯಿದು? ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಶಕುಂತಲೆಗೆ ಭ್ರಮರದ ಉಪದ್ರವಗಳಿಂದ ತ್ರಾಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ದುಷ್ಯಂತನು ಓಡಿಬಂದಂತೆ, ನಾವಾದರೂ ಇವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಿರಸಿಗೆ ಓಡಿಬರುತ್ತಿದ್ದೆವು. "ಕೊಳಕು ಪದಾರ್ಥ, 'ಸೋಂಕು ರೋಗ, ಗಟಾರಿನ ಆಚ್ಚು, ಅವುಗಳೊಳಗಿನ ನೊಣಗಳು ಮುಂತಾದ ಪವಿತ್ರ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ, ಈ ಮುತ್ಸದ್ದಿ ಉಮೇದ್ವಾರರಿಗೆ ಓಣಿಓಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳು ಹುರ್‍ರೇ, ಹುರ್‍ರೇ, ಎಂದು ಒದರಿ, ಅಪಹಾಸ್ಯಮಾಡುತ್ತಾರಂತೆ! ಇಂಥವರನ್ನು, ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾಯದೆಯನ್ನು ಪರ್ತಿಸ್ಯಾದರೂ, ಸರಕಾರವು ಕಾಪಾಡಬಹುದು. ಅದೇ ಕಾಯದೆಯೊಳಗೆ ಬೇಕಾದರೆ, ರಾಜಕಾರಣದ ಗಂಧವು ಸಹ ಸ್ಪರ್ಶಿಸದಿದ್ದ ಉಮೇದ್ವಾರರಾಗಿ, ಮುಂದೆ ಬರಬಾರದೆಂದು ಶರಾ ಬರದಿಟ್ಟರೂ, ಸಾಲದು ಅಂದರೆ, ಉಮೇದ್ವಾರರನ್ನು ಕಾಯ್ದಂತಾಗುವದು. ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂಗತಲೇ ಉಮೇದ್ವಾರಿ ವಿಡಂಬನೆಯನ್ನು ತಡಿಸಿದಂತಾಗುವದು ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ರೇಶೆಗಳಿಂದ ನಿಷ್ಕಾರಣ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವ್ಯಥೆಯಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕಾಗಿ, ಸರಕಾರವು ನಮಗೆ ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು, ಇವರು ಮಾಡಿದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಸರಕಾರವು ಅವಲಂಬಿಸಲ್ಲಿಲ್ಲವು, ಈ ಉಮೇದ್ವಾರರು ಮೆಂಬರರಾಗುವ ತನಕ, ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುವದೆಂದು ನಮ್ಮಿಂದೇನೂ ಎಣಿಕೆಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗದು . ಇಂಥ ಉಪದೇಶವು ತೀರ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವೆಂದು ತಿಳಿಯುವಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿಯು ಬಂದಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ

ಮರಿ ಕಾಗೆಮರಿ ಎಂದ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಹ ನಾಚಲಿಲ್ಲ 'ಲೋಕಮತದಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜನರ ಬಹುತರ ವಿದ್ಯಾರಹಿತರ ಇವರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಕಲಸದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ವಿಶೇಷ ಯೋಗ್ಯರಾಗಿಲ್ಲ' 'ಇಂಥವರ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ನಡೆಯುವದು ಕಠಿಣವೇ ಸರಿ' ಮುಂತಾದ ವಿಧಾನಗಳು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಧುರೀಣತ್ವದ ಎಲ್ಲ ಭಾರವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ 'ಧುರೀಣರು ಹೇಳಿದ್ದು ಚಲೋದಾಯಿತ. ಅನ್ಯರ್ಯಾರಾದರೂ ಇಷ್ಟು ಬೇಜಬಾಬುದಾರ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಈ ಧುರೀಣರೇ ಅವರು ಹುಚ್ಚರು ಮ... ಕರು ಎಂದ ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಅದರೆ, ಏನು ಮಾಡೋಣ? 'ದುರೀಣರ ... ಧುರವರಾಯರ ರಾವರು ಸ್ವಾರ್ಥಾಂಧತೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಏನು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆಂಬ ದ್ಯಾನವು ಅವರಿಗೆ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ ಲೋಕಮತಕ್ಕೆ ಅಪಮಾನಕಾರಕವಾದ ಈ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮತದಾರರು ತಿರಸ್ಕಾರಪೂರ್ವಕ ನೋಡುವರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಅಪಾತ್ರರೆಂದು ನಮಗೆ ಹೇಳುವ ದುರೀಣರೂ ಮ್ಯಾನೇಜರೂ ಕ್ರಿಸ್ತಿಯರೂ ಒಂದೇ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಖು ೪ ಮಾಹೆ ನವೆಂಬರ ೧೯

ಕಾಡಿನ ಸುರಾಜ್ಯ.

(ಲೇಖಾಂಕ ೩.)

ಹೊಸ ಸವಲತುಗಳೋ, ಹಳೇ ಹಕ್ಕುಗಳೋ?

ಸರಕಾರವು ಈಗಿನ ಹೊಸ ಹುಕುಮಿನಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದ ಸವಲತುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಇಂದಿಗೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವೆವು (೧) ಬಿದುರು (೨) ತೋಟಗಳ ಬೆಟ್ಟ (೩) ಮಾಯನರ ಬೆಟ್ಟ (೪) ಸೊಪ್ಪಿನ ಜಾತಿಯ ಮುನ್ನಾಯಿ, ಈ ನಾಲ್ಕು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ಸರಕಾರವು ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಕೆಲವು ಸವಲತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪುನಃ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದೆ ಮುಟ್ಟಮೊದಲು ಈಗ ಕೊಡಮಾಡಿದ ಸವಲತುಗಳು ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಹಳೇ ಹಕ್ಕುಗಳೋ ಯಾ ಹೊಸ ಸೂಚನೆಗಳೋ, ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಸರಕಾರವು ತನ್ನ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಗ್ಧತೆಯನ್ನೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆ ಮತ್ತೇನು ಮಾಡುವದು? ೧೮೮೦ನೇ ಇಸ್ವಿಯತನಕ ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗಿದ್ದ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕುಗಳೊಳಗಿನ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪಾಲು, ಹೊಸ ಸವಲತುಗಳೊಳಗೆ ಒಳಗೊಂಡಿದೆಂದು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪುರಾವೆಯು — ತೋಂಡಿ ಪುರಾವೆಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, — ಲೇಖಿ ಪುರಾವೆಯು ಸಹ ಜೀವಂತವಿರುವಾಗ, ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮುಗ್ಧತೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ, ಮತ್ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಆತ್ಮ ಸಮರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗುವದು? ಸಾರಾಂಶ, ಸರಕಾರದ ಈಗಿನ ಹುಕುಮಿನೊಳಗೆ ಹೊಸ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೇನು ನಮಗೆ ಯಾರೂ ಕೊಡಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕುಗಳೊಳಗಿನ, ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳೊಳಗಿನ, ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಅಂಶವನ್ನು, ಅವುಗಳನ್ನು ನುಂಗಿ ಬಿಟ್ಟ ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ಬಾಯಿಯೊಳಗಿಂದ, ಬಾಯಿಗೆ ನೋವಾಗದಂತೆ, ಮೆಲ್ಲನೆ ಹೊರಗೆ ತಂದು ಜನರ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದೆ. ಜಂಗಲ ಆಕ್ಟಿನ ಅಮಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ, ಬೆಟ್ಟಗಳಾದರೂ ರೇವಿನ್ಯೂ ಖಾತೆಯ ಅಂಕಿತದೊಳಗೆನೇ ಇದ್ದವಲ್ಲವೇನು? ಎರಡೂ ಖಾತೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯೇ ನಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನಲ್ಲವೋ? ನಮ್ಮ ಆಗಿನ ಮಾಯನರ ಬೆಟ್ಟವು ಎಷ್ಟು ವಿಸ್ತೃತವಿತ್ತು ... ಕಡಿಯ್ಯಲಿಕ್ಕೆ ಇದು ಮುನ್ನಾ ಜಾತಿ ಅದು ಮುನ್ನಾ ಜಾತಿ ಎಂಬ ಭೇದಭಾವನೆಗಳಿದ್ದವೆ? ಬಿದಿರಾಗಲಿ ಚಪ್ಪರಗಳಿಗಾಗಲಿ, ಬಿದುರುಗಳ ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ ನಾವೆಷ್ಟು ತರುತ್ತಿದ್ದೆವು? ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಹಳೇ ತಲೆಗಳಿಯ ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಹೇಳುವರು ಅವರ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕಾಗುವದಿಲ್ಲಾದರೆ "ಕೆನರಾ ಗಾಜಿಟಿಯರ ವೆಂಬ ಸರಕಾರವೇ ಬರೆದಿಟ್ಟ, ಇತಿಹಾಸದ ಒಂದನೇ ಭಾಗದೊಳಗಿನ ಪರಿಶಿಷ್ಟವನ್ನು ನೋಡಿ" ಈ ಇತಿಹಾಸದ ೧೧೮ ನೇ ಪುಟವನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಿರಿ ಮತ್ತೂ ಬೇಕಾದರೆ, ಅದರ ೨೪ ನೇ ಪುಟವು ಓದಿರಿ ರೈತರು ಹೇಳುವ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಯು, ಅಥವಾ ಅದರ ಸಾರಾಂಶವು ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದು ಬರುವದು ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ರೈತರೇನು ಬರೆದದ್ದಲ್ಲ ತಜ್ಞ ಲೇಖಕರೇ ಸತ್ಯಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಶೋಧಿಸಿ ರೈತರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಂಕಲಿತವಾಗಿ, ಬರೆದಿಟ್ಟ ಲೇಖೀ ಪುರಾವೆಯಿದು. ಇರಲಿ ರೈತರ ಹಳೆಹಕ್ಕುಗಳೇ ಕ್ರಮಶಃ ಹೊಸ ಸವಲತುಗಳ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ತಟಕಾತಟಕಾಗಿ ಇನ್ನು ಬೀಳುತ್ತವೆಂಬ ಮತ್ತೂ ಪುರಾವೆಯನ್ನು ನಾವು ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುವದಿಲ್ಲ

ಗೆಜಿಟಿಯರ' ಇತಿಹಾಸದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಳಗೆ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಒಕ್ಕಲತಿನಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳೇನಿದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು ಹುಡುಕಿ ನೋಡಿದರೆ, (*a*) Bamboos of sorts (*b*) Jungle-wood for small houses, huts, chuppers cattle sheds, etc, (*c*) Dry wood for fuel (*d*) Leaves and grass for manure etc, (*e*) Thorns and brush wood and

ಈ ... ಲೋಕಲ ಬೋರ್ಡು ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ ... ರರ ದಾಖಲಾತು ಕೊಟ್ಟರು ಮು. ಗಾಂಧಿಗಳ ... ರತ ಉಪಾಸಿಗನುಸರಿಸಿ ಅಲ್ಲ' ಜಿಲ್ಲೋದ್ಧಾರದ ... ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಒರ್ಕಸ್ಮಾಪಿರಿ ಕೆಲಸ ... ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರಿಂದಂತೆ'

... ಕ್ಕರರು ಹುಮ್ಮಸ್ಸಂತೆ, ರೋಗವು ... ವಿಷಮಗಳ ಕ್ರಯದ ಪರಿಣಾಮ ಮಾನದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಕಷ್ಟು ಸತ್ಯವಿಲ್ಲವೆ ... ಅವಯು ... ಸಡೆದದೆ ಅವಶ್ಯಾನುಸರಿಸಿ, ... ರು ... ಸಹ ಪರಿಹಾರದ

ಅಂಕೋಲಾ— ಚಳಿಯು ಬಹಳಾಗುತ್ತ ... ಸ್ವಲ್ಪ ಥಂಡಿಯೂ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಕೊಯ್ಲಿ ... ಗದಂತಾಗಿದೆ ಜ್ವರವು ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ... ಬೇಸರಿಕೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ತಗ್ಗಿದೆ

... ಮೊದು ಗ್ರಹಣದದೆಸೆಯಿಂದ ತಹಬೂ... ಪಂಡರಿ ಕಾತ್ಯಾಯನಿ ದೇವರ ಸಂತ... ಷದ ಪಟ್ಟೆ ... ನೇ ದಿವಸ ಜರಗಿದ ... ಜನರು ಅನ್ನಸತ್ರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ... ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣ ದೇವರ ಜರುಗಿದ ... ಕೆಯಂತೆ ಪಂಚಮಿಯ ... ಜಂಗಲಿಯಿಂದ ಸಾಗಿತು ... ಕೈದಾಗಿ ... ತೆಗೆದ ... ಕಣ್ಣ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ

... ಸಂಬಂಧ ಜಾತಿಯ ಹನ್ನ ... ಹಸನು ಜಾತಕ ನೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ... ಕೋಶಿಷಿರಲ್ಲೆಂದು ... ಕೊಂಡಲ್ಲೇ ... ವ ರಳವು ಎಷ್ಟು ಲಗ್ನವಾಗಿದೆ!

... ಲ್ಲಾ ಪರದಲ್ಲಿ ... ಟರಮಾಗಿದೆಂದ ... ಜನರು ಬರ ... ಕೇಳಿ ಇಳಿಯುತ್ತಿರು...

... ಸಾಹೇಬರು ... ಇಲ್ಲಿಂದ ... ಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು.

ಮಿ। ಶಂಕರ ಗಾವ ತೊಂಡೆಯವರು ... ಆಗಸ್ಟ ಇದ್ದವರು ... ಕಾಮಿದೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ...

... ನೋಡಿದತ್ತ ... ಗಳಮೇಲ ಮತದ... ದ್ವಾರರಿಗೂ ತಮ್ಮ ... ವ್ಯದ ಎಚ್ಚರಿ... ಮಾಡಿಕೊಡ ... ಯ ಸಭೆಯು ಆಜ್ಞೆಯ ... ಗಳೇ ... ಹೀರಾತುಗಳು ... ಹೊರಬಿದ್ದವೆ ... ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಲೆಸೆಳತ ... ತೆ

... ಯ ಸಭೆಯು ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಮತದ... ದಿಂದ ತಾವು ಯಾರಿಗೂ ... ತಕ್ಕೊಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದ... ಮೇಲೆ ಸಹಿ ತೆಗೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ... ತೆ ಇದು ನಿಜವೋ?

... ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ವಿಚಾರವು ... ತ್ತಲಿದೆ ಮೊತಗಸ್ಟ ... ಬೇಗನೆ ಬರಲಿ.

ಶಿರಸಿ— ಇಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಗುರುವಾರ, ಶುಕ್ರವಾ... ಮಾರಿಕಾಂಬಾ ದೇವಸ್ಥಾನದ... ಸೇವೆಯು ಎದುರಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂ... ರಾಜಶ್ರೀ ವಕೀಲ ಪುಂಡ್ಲೀಕರಾಯರ ... ಪ್ರಚಂಡ ಜಾಹೀರ ಸಭೆಗಳಾಗಿ, ... ಕೌನ್ಸಿಲ ಬಹಿಷ್ಕಾ... ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ... ಅಸಹಕಾರಿತ... ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ... ಸಭೆಗೆ ... ಮಂಡಿ ಡಾ॥ ಕೊಲ್ಲಾಳಿ, ವಕೀಲ ... ಕೇಶವಯ್ಯನ, ವಕೀಲ ವೈಕುಂಠರಾವ ... ಹೇಮ ಶೆಟ್ಟಿ ವಗೈರೆ ಎಲ್ಲ ಮತದ ... ಹಜರು ಇದ್ದರು ಡಾ॥ ಅಣ್ಣಾಜಿರಾವ ... ಅಬ್ದುಲ ಸಮ್ಮದ, ಬೀಮರಾವ ... ರರ ... ಗಳಾದವು ... ಜಾಗ್ರತೆ ... ದೂರದಿಂದ ... ಜನರು ಬಯಸುತ್ತಿರು...

ರೈತರಿಗಾಗಿ, ೧೮ ಜಾತಿಗಳ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿದೆ. ಗಿಡುಗಳ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ರೈತರು ಕೊಯ್ಯಬಹುದು. ಗಿಡನ್ನು ಯಾವಾಗ ಕೊಯ್ಯುವದು? ರೈತರ ಹೆಂಗಸರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನುಸರವಿದ್ದಾಗ, ಅನುಕೂಲತೆ ನುಂಟೆ "ಬಾದಾವಾರೀ" ಕೊಯ್ಯುವದಲ್ಲ. ಜೂಲೈದಿಂದ ಅಕ್ಟೋಬರದವರೆಗೆ, ಅಂದರೆ, ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ, ಗಾರ್ಡ ಸಾಹೇಬರ "ಸಮುಜೂತ" ಮಾಡಿ, ಈಗಿನ ಕ್ರಮದಂತೆ ಸೊಪ್ಪು ಕೊಯ್ಯುವದು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ, 'ಯತ್ ಸ್ವಲ್ಪಮಪಿ ತತ್ ಬಹು" ಎಂದು ರೈತರು ಹೊಸ ಸವಲತನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಅದನ, ಮಾಯನರ ಬೆಟ್ಟದೊಳಗೆ ಸೇರಿದರೆ, ಬೋರ ಬೆಟ್ಟವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ನಿಜವಾದ ಬೆಟ್ಟ ರಿಜರ್ವ ಬೆಟ್ಟದೊಳಗೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿದೆ ಹೀಗಾಗಿ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರಸೊಪ್ಪಿನ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸೊನ್ನೆ ಬೀಳುವ ಅಪತ್ತಿಯು ಬಂದಿದೆ

ಇಂಥ ಅನ್ಯಾಯಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ನಿಜವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸುವದೆಂದು ಮನಗಂಡರೋ, ಏನೋ, ಸರಕಾರವು ೩೦ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಮಾಯನರ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಈಗಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅದರೆ ೩೦ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯೊಳಗೆ, ಮತ್ತು ಈಗಿರುವ ಶೇತಕೀ ಹಕ್ಕಿನ ಜಂಗಲದೊಳಗೆ ಎಲ್ಲ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಆಳಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅವಕಾಶವು ದೊರೆಯುವದೆಂದು ಸರಕಾರವು ಯಾವ ಆಧಾರಗಳಿಂದ ನಿರ್ಣಯಿಸಿತು? ಜಂಗಲ ಆಕ್ಟ ಏರ್ಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ, ಜಂಗಲದೊಳಗಿದ್ದ ಜನರ ಮಾಮೂಲಿ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾಡಿಟ್ಟು, ಜಂಗಲಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವಶಕ್ಕೆ ಸರಕಾರವು ತಕ್ಕೊಂಡಿತು ಅದೊಂದು ವಿಧದ ಕರಾರವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಜಂಗಲಹಕ್ಕುಗಳು ಜನರ ಕೈಯಲ್ಲಿ, ಜನರ ಜಂಗಲವು ಆಡಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರದಕೈಯಲ್ಲಿ, ಈ ರೀತಿ ಕರಾರಿನ ಸ್ಥೂಲ ಸ್ವರೂಪವಿತ್ತು. ಈ ಕರಾರಿನ ಕಾಯದೆಯು ಅಮಲದಲ್ಲಿ ಬರುವಸಮಯ, ೪೯೬ ಚೌರಸ ಮೈಲು ಮಾತ್ರ "Reserved" ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಜಂಗಲಾಗಿತ್ತು. ಉಳಿದ ೩ ಸಾವಿರ ಬೆಟ್ಟವೆಲ್ಲ ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕಿನ ಶೇತಕೀ ಬೆಟ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಅದರ, ಈಗ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟವು ೩ ಸಾವಿರ ಚೌರಸು ಮೈಲಿಗೆ ಮೀರಿ ಹೋಗಿ, ಅವಶಿಷ್ಟ ಭಾಗವು ಕೇವಲ ಮೈಲಿನ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಶೇತಕಿ ಬೆಟ್ಟವಾಗಿದೆ ಮುಂಚೆ ಶೇತಕಿ ಬೆಟ್ಟವಿದ್ದಷ್ಟು ಈಗ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಮುಂಚ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟದಷ್ಟು ಈಗ ಶೇತಕಿ ಬೆಟ್ಟವಾಗಿದೆ ವಿಪರೀತ ಸ್ಥಿತಿಯೆಂಬುವದು ಅಕ್ಷರಶಃ ಇದೇ ಭಿಕ್ಷಾಪತಿಯಾದ "ಮಾಯನರ' ಶೇತಕಿ ಬೆಟಕ್ಕೆ, ಕಾಡಿಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟವೆಂಬ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟು, ಅದರ ಆಡಳಿತೆಯನ್ನು ಧನಲೋಲುಪರಾದ ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ಕೈಯಲ್ಲಿಕೊಟ್ಟು ೩೦ ಸಾವಿರ ಎಕರ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರೆ, ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಲಿನ ತನಕವಾದರೂ ಹೊದ್ದು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಈ ವಿಸ್ತಾರವು ಸಾಕಾಗುವದೇನು? ಒಟ್ಟಿಗೆ ಯಾವ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ, ಅತಿ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ನಾವು ಕರಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೋ, ಆ ತೀರ್ವೆಯನ್ನೆಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದಷ್ಟು ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಪಡೆಯದೆ, ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ಬೆಟ್ಟದೊಳಗಿಂದ ಶಿಕ್ಕಿದಷ್ಟು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಉಪಭೋಗಿಸಿರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಒಪ್ಪುವದು ಹ್ಯಾಗೆ? ಒಂದಾವರ್ತಿ ಒಪ್ಪಿದರೂ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಕ್ಕಾಲದ ಬೇಸಾಯದ ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ, ಅದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಸೌಖ್ಯವನ್ನೂ ನಮ್ಮಿಂದ ಪುನಃ ಪ್ರಾಪ್ತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯದಾಗುವದು? ನಮ್ಮ ತೀರ್ವೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ ಅದರ ಸಂಗಡಲೇ ನಮ್ಮ ಶೇತಕಿಗೆಂದು ಕಾದಿಟ್ಟ ಜಂಗಲದ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನೂ, ಅದರೊಳಗಿನ ನಮ್ಮ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನಾದರೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ. ಹಳೆ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ, ಹೊಸ ಸವಲತುಗಳನ್ನೂ, ಒಂದೇ ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ತೂಕ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾದರೆ, ಮಾತ್ರ, ಇಷ್ಟವಾದ ಪರಿಣಾಮವು ಸಂಭವಿಸುವದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಇದೆಲ್ಲ ವೃಥಾ ಖಟಾಟೋಪವು

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವು ಜಾತಿರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದಂದಿನಿಂದ, ಅದರ ಪ್ರಸಾರವು ನಾಲ್ಕೂದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಎಷ್ಟು ಭರದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅರಿತು ಕೊಳ್ಳುವವರು, ಪ್ರತಿಒಂದು ಪ್ರಾಂತದ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡಿದರೆ, ತಿಳಿದುಬರುವದು ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವಿನಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಮತಭೇದಗಳಾದರೂ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ, ಅದರ ಮಾನಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ತರಣೋಪಾಯವೇನು ಕಾಣದೆ ಮ ಜನತೆಯು ಈ ವಿಧದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಹತ್ತಿದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪಂಡಿತ ಮಾಲವೀಯರಂಥ ಸರ್ವತೋಮುಖಬುದ್ಧಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರು ಸಹ, ಕೌನ್ಸಿಲದೊಳಗೆ ಸೇರದೇ, ಜನರಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು, ಮೆಂಬರನಾಗುವ ಮನೋದಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು, ಬೇಗನೇ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪ್ರಯಾಣಬೆಳೆಸುವದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಒಂದು ವೃತ್ತಪತ್ರದ ಸಂಪಾದಕರ ಪತ್ರಕಮಾಡಿದ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ, ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ, 'ಎಲ್ಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕನೋಡಿ, ಕಠಿಣತರವಾದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸದ ಹೊರ್ತು, ನಮಗೆ ಬೇಗನೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗದು ಮತ್ತು ಬೇಗನೆ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗದಹೊರ್ತು, ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳ ಪರಿಹಾರವಾಗದು ಪಂಡಿತ ಮಾಲವೀಯರಂಥ ಶಾಂತವಿಚಾರದ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯ ಮುಖಂಡರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದು ಇನ್ನು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯೊಳಗೆ ಜನತೆಗೆ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಪಂಡಿತ ಮಾಲವೀಯರಂಥ ಮುತ್ಸದ್ದಿ ಸೇನಾನಿಗಳು ದೊರೆತದ್ದು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವಿಜಯ ಪತ್ಯೇ ಕ ಸೈನವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುವೆವು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಛಟ್ಟಿಯಾದ ಸೇನಾ ನಾಯಕರು ದೊರೆತಂತಾಯಿತು ಇನ್ನು ನಿರಾಶಾವಾದಿಗಳು ನಿರಾಶೆಯನ್ನು ತೊರೆದು, ಪಂಡಿತ ಮಾಲವೀಯರ ಹೆಜ್ಜೆಯಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಟ್ಟು, ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಲಿ

(೨) ಮಿ॥ ನಿಕೋಲಸ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ ಪರೇರಾನಾಗಕೆಂಬ ಮುಂದಾಳುಗಳಿವರ್ಯಾರು, ಎಂದು ಕೆಲವು ಕಾನಡಿಯ ಮಿತ್ರರು ನಮಗೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾಟಕದೊಳಗೆ ಪರದೆಯ ಹೊರಗೆ ವೇಷಧಾರಿಗಳು ಥಕ್ಕನೆ ರಂಗಸ್ಥಳದಮೇಲೆ ಬರುವಂತೆ, ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದರು.. ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ವೇಷಧಾರಿಯು ಮುಂದೆ ನಿಂತಾಗ, ಇವರ್ಯಾರು ಇವರ್ಯಾರು ಎಂದು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಕೇಳುವದು ಸಹಜವು ಇನ್ನು ಟಾಯ್ಮ್ಸ ಆಫ ಇಂಡಿಯಾ ಎಂಬ ಮುಂಬಯಿಯ ದೈನಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಳಗೆ ಕಳೆದ ೨೫ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಬೆಳು ಮುಂಜಾನೆ, ಅವರು ಅವತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ್ಯಾರೆಂದು ಇನ್ನು ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ ಅವತಾರ ಹೊಂದಿದ ಕೂಡಲೇ, ಇವರು ತಮ್ಮ ಪುರಾಣವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿರುವರು ಪುರಾಣದೊಳಗೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ಕೊಂಗ್ರೆಸ, ಅಸಹಕಾರಿತೆ, ಕಾನಡಾವೃತ್ತ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಸುಸಂಗತ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಇವರು ಹೊರಗೆಡಹಿರುವರು. ಕೊಂಗ್ರೆಸದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವಿನ ಇಂಗಿತವು ಇವರೊಬ್ಬರಿಗೇ ನೂತನವಾಗಿ ತಿಳಿದಿದೆಂದು ನೋಡಿ, ಯಾರಿಗೂ ನಗೆ ಬರುವದು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಸಹಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದೆ, ತ್ರಾಹಿ ತ್ರಾಹಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇವರು ಶರಣುಹೋಗಿರುವರು ಎಂಥ ಕರುಣಾಸ್ಪದ ಸ್ಥಿತಿಯಿದು? ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಶಕುಂತಲೆಗೆ ಭ್ರಮರದ ಉಪದ್ರವಗಳಿಂದ ತ್ರಾಯಲಿಕ್ಕೆ ದುಷ್ಯಂತನು ಓಡಿಬಂದಂತೆ, ನಾವಾದರೂ ಇವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಿರಸಿಗೆ ಓಡಿಬರುತ್ತಿದ್ದೆವು "ಕೊಳಕು ಪದಾರ್ಥ, 'ನೋಕು ರೋಗ, ಗಜಾರಿನ ಅಚ್ಚು, ಅವುಗಳೊಳಗಿನ ನೊಣಗಳು ಮುಂತಾದ ಪವಿತ್ರ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ, ಈ ಮುತ್ಸದ್ದಿ ಉಮೇದ್ವಾರರಿಗೆ ಓಣಿಓಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಪಡಿಗಳು ಹುರೇ, ಹುರೇ, ಎಂದು ಹಿಡಿದು, ಅಪಹಾಸ್ಯಮಾಡುತ್ತಾರಂತೆ! ಇಂಥವರನ್ನು, ಸ್ವತಂತ್ರ, ಕಾಯದೆಯನ್ನು ಪರ್ವತಿಸ್ಯಾದರೂ, ಸರಕಾರವು ಕಾಪಾಡಬಹುದು. ಅದೇ ಕಾಯದೆಯೊಳಗೆ ಬೇಕಾದರೆ, ರಾಜಕಾರಣದ ಗಂಧವು ಸಹ ಸ್ಪರ್ಶಿಸದಿದ ಉಮೇದ್ವಾರರಾಗಿ, ಮುಂದೆ ಬರಬಾರದೆಂದು ಶರಾ ಬರದಿಟ್ಟರೂ, ಸಾಲುವದು ಅಂದರೆ, ಉಮೇದ್ವಾರರನ್ನು ಕಾಯ್ದಂತಾಗುವದು. ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂಗಡಲೇ ಉಮೇದ್ವಾರಿ ವಿಡಂಬನೆಯನ್ನು ತಡೆಸಿದಂತಾಗುವದು ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ದೇಶಿಗಳಿಂದ ನಿಷ್ಕಾರಣ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವ್ಯಥೆಯಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕಾಗಿ, ಸರಕಾರವು ನಮಗೆ ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು, ಇವರು ಮಾಡಿದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಸರಕಾರವು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತಂದರೆ, ಈ ಉಮೇದ್ವಾರರು ಮೆಂಬರರಾಗುವ ತನಕ, ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುವದೆಂದು ನಮ್ಮಿಂದೇನೂ ಎಣಿಕೆಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಇಂಥ ಉಪದೇಶವು ತೀರ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವೆಂದು ತಿಳಿಯುವಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿಯು ಬಂದಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ

ಉಮೇದ್ವಾರರಾಗಿ ಅವರು ಮುಂದ ಬರಬೇಕೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಅವರಿಗೊಂದು ಉಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಬೇಕಾದರೆ, ಅವರು ಅದನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಿ, ಬೇಡಾದರೆ, ಬಿಡಲಿ

---

೩ ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಕೆಲ ಮುಖಂಡರು ಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಮಾಡ ತೊಡಗಿದಂತೆ, ಸರಕಾರವೂ ಮಾಡತೊಡಗಿದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಶಿಕ್ಷಣಖಾತೆಯವರು ತಮ್ಮ ಕೈಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಒಂದು ಫರ್ಮಾನು ಹೊರಡಿಸಿರುವರು. ಅವರ ಉಪದೇಶವು ಹೀಗಿದೆ— "ಬ್ರಿಟಿಶಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೆಂದರೆ, ಟೊಣ್ಣೆಶಾಹಿಯೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯು ನಷ್ಟಮಾಡುವದು, ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕವರ್ಗದ ವ ಅಧಿಕಾರಿಯರ ಕೆಲಸವಾಗಿರುವದು. ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾನುಭೂತಿಯು ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹದ ಅತಿ ಉದಾರ ತತ್ವಗಳಮೇಲೆಯೇ ಬ್ರಿಟಿಶ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ನಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಎರಡೂ ಪಕ್ಷದವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸಬೇಕು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, ಈರೀತಿ ಬಿಂಬಿಸುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವದು. ಯಾಕಂದರೆ, ಅದರ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ತತ್ವಗಳ ಪ್ರಸಾರವು ಇಲ್ಲಿ ಆಗತೊಡಗಿದೆ"ಎಂದ ಸುರಸ ಭಾಷೆಯು' ಎಷ್ಟು ಸುಂದರ ವಿಚಾರಗಳು!" ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಬಲಿತೆಯು ಯಾವಕಾರಣ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕಾಯಿತು? ನಿಜವಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಸ್ನೇಹದಿಂದ, ಬ್ರಿಟಿಶಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ನಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಅವ್ಯಾಪಾರೇಷು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ಕಾರಣವೇನು ಇತ್ತು? ನಮಗಂತೂ ಈ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಓದಿ ಬಹಳೇ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಬೆಂಕಿಯು ಸುಡುತ್ತದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ, ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗರು ಸಹ ಇದರಂಥ ಮೂರ್ಖರ.? ಎಂದು ಹೇಳದಿರರು. ಇದೇ ಈ ಹುಕುಮಿನ ಗತಿಯಾಗುವದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ತಪ್ಪಾಗುವದೇನು? ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಈ ಸರಕ್ಯೂಲರವೆಂದರೆ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತಾತ್ವಿಕ ವಿಜಯವು, ಎಂದು ಹೇಳಿರುವರು. ಇನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಹಕಾರಿತೆಯ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಯಾಕ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮಾಡುವರು? ನಗಾರದದೆಶೆಯಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಪೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಇವರ ಉಪದೇಶವಾದರೂ ಹ್ಯಾಗೆ ಬಿಂಬಿಸುವದೆಂದು ಶಿಕ್ಷಣಖಾತೆಯೇ ವಿಚಾರಮಾಡಲಿ. ಅದರೊಳಗೂ ಈ ಉಪದೇಶಕರಿಗೆ "ನಮ್ಮ ೭ ಕೋಟಿ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಬಾಂಧವರ ಖಿಲಾಪತಿನ ವಿಷಯ, ಸರಕಾರವು ಎಷ್ಟು ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆ? ಒಂದೆರಡು ಬಿಳಿಕಾಯದವರ ಜೀವಕ್ಕಾಗಿ, ಮೂರಾರು ಹಿಂದೀ ಜನರ ಅಬ್ರುತಿಯನ್ನೂ ಮಾನವನ್ನೂ ತಕ್ಕೊಂಡದ್ದು ನ್ಯಾಯದ ಉದಾಹರಣೆಯೋ? ಮಸಹಾಫ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಗೌರವರ್ಣದವರು ನಮ್ಮ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ನಡಿಸುವ ರೀತಿಯು ಪ್ರೀತಿಯದೋ?" ಎಂದು, ಜನರು ಬೇತ, ಹುಡುಗರು ಕೇಳಿದರೆ, ಈ ಉಪದೇಶಕರು ಅವರನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಸುಮ್ಮಗೊಳಿಸುವರು' ಇದೇ ಈಗ ನಾವು ನೋಡುವದದೆ?

---

೪. "ವಿ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ಸ್ಕೊಲರಶಿಪಲೀಗ "ಸಂಸ್ಥೆಯ ೧೯೧೯ ನೇ ಸಾಲಿನರಿಪೋರ್ಟು ನಮ್ಮ ಕೈ ಸೇರಿರುವದು. ಅದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರೇಮಪುರಸ್ಸರ ಸ್ವೀಕರಿಸುವೆವು. ಗತರಿಪೋರ್ಟಿನಂತೆ, ಈ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವೈ! ಎಂ! ಡಾಂಗಿಯವರ ಭಾವಚಿತ್ರವು ನಮಗೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆದ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕರ ಸ್ಮಾರಕಕ್ಕಾಗಿ ೧೯೧೮ ನೇ ಸಾಲಿನ ರಿಪೋರ್ಟಿನಂತೆ, ಅವರ ಭಾವಚಿತ್ರವಿರುವದು ನಮಗೆ ಯೋಗ್ಯವಿತ್ತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇರಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಗತಿಪರ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ನೋಡಿ, ನಮಗೆ ಅತ್ಯಾನಂದವಾಯಿತು. ಈ ಸುಧಾರಣಾಯುಗದಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯಾಪ್ರಸಾರದ ಮಹತ್ವವೆಷ್ಟಿದೆ? ಅವಳ ಪ್ರಸನ್ನತೆಗೆ ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹ್ಯಾಗೆ, ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ? ಇದೇನು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಿಲ್ಲ. ಹೀಗದ ೧೯೧೯ನೇ ಸಾಲಿನ ಉತ್ಪನ್ನವು ೧೨೬೮ ಇತ್ತು. ಅದು ಈ ವರ್ಷ ಎರಡು ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿರುವದು. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ರೂಪಾಯಿ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕಿ ಶಿಲಕು ಇರುವದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಹಜ ಪ್ರಮಾಣವು ಏರಿದೆ. ಚಾಲು ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯವೃತ್ತಿ ಪಡೆದವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಯೇನಂದರೆ—ಕುಮಾರಿಯರ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಂತ್ರ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಿಯರವರು, ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಹಾಯ ಪಾತ್ರರಾಗಿರುವರು. ಇದು ಅತಿ ಸಮಾಧಾನದ ಸಂಗತಿ. ನಾವು ಇವರನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತೇವೆ. ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ! ಎನ್ ಸುಬ್ಬರಾವ, ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಉತ್ಕರ್ಷದ ಶುಭ ಚಿಹ್ನೆಯು. ನಾವು ಹಾರೈಸುವ ಈರೀತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ದಿನೇ ದಿನೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವದು. ನೋಡಿ ನಾವು ಅದರ ಚಾಲಕರನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುವೆವು. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ವೃದ್ಧಿಂಗತವಾಗುವಂತೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ದಾನಶೂರರು ಅದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಚಾಲನೆ ಮಾಡುವವರ. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕೈಕೆಳಗಿನ ಮಹಾಶಯರು ಬೇಕಿಕೆಯಂತೆ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟು, ಸಂಸ್ಥೆಯ ಉಪಯೋಗ ಬೇಕಾದರೆ, ಧನಿಕರು ನಮ್ಮ ಸ್ತುತ್ಯ ಕೃತಿಯಿಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವರೇನಾಗುವದು. ಅವರ ಈ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು, ಅವರು ಅನುಭವಿಸಿ, ಅಭಿಮಾನದಿಂದ, ಶ್ರೀ ಶಿಷ್ಯೋತ್ತರ ಮಹಾದರದಿಂದ, ನಾವು ಕೊಡುವೆವು. ಶಿಷ್ಯವೃಂದದವರಾದವರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದುಪಯೋಗವನ್ನೂ, ಅದರ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿ ಹೊರಡುವ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಚಾಲಕರು ನಡಿಸಿದರೆ, ಸಂಸ್ಥೆಯು ಬೇಗನೇ ಉಚಿತ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಬರುವದೆಂದು ನಾವು ಸೂಚಿಸುವೆವು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಚಾಲು ಸಾಲಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷನವರಿಗೆ ದಾನ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ಷ ಮುಖಂಡರಾದ ಶ್ರೀ! ವೆಂಕಟರಾವ ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ ಹಳದೀಪೂರರನ್ನು ಆರಿಸಿದ್ದ, ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಭೂಷಣಾವಹವಿರುವಂತೆ, ಅದರ ಚಾಲಕರಿಗೂ ಅಭಿನಂದನೀಯವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಹಳದೀಪೂರ ಮಹಾಶಯರನ್ನು ಹೊಗಳುವೆವು. ಮತ್ತು ಅವರ ಚಾಲಕತ್ವದ ಕೆಳಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ನಾಲಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಏಳಿಗೆಯಾಗುವದೆಂದು ನಂಬುವೆವು. ಜನರ ಉದಾರ ಸಹಾಯದಿಂದಲೂ, ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಕೃಪೆಯಿಂದಲೂ, ಸಂಸ್ಥೆಯ ಉದ್ದಿಷ್ಟವು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ, ಸಂಸ್ಥೆಯು ಉತ್ಕರ್ಷಹೊಂದಲೆಂದು ಹಾರೈಸುವೆವು.

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಮಳೆಯು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಗೆ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಚಳಿಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು ವಗೈರೆ ರೋಗರಾಯಿ ಇದ್ದೇ ಇರುವದು. ದನಗಳ ರೋಗವೂ ಬಂದಿದೆ.

ನಿನ್ನೆ ೩ ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ, ಈ ತಾಲೂಕ ಪಟೇಲರು, ಶ್ರೀ! ಕಲ್ಯಾಣಪುರಕರ, ವಕೀಲರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ, ತಮ್ಮ ಪಟೇಲಕಿ ಸಂಬಂಧದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಶಿಷ್ಟಜನರ ತಿಂಡೆ! ಕಲೆಕ್ಟರಸಾಹೇಬರು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಪರೂ ನಾಳೆಗೆ ಬರುವರಂತೆ!

ಕುಮಟಾ—ಹೊನ್ನಾವರ ಟಾಂಗಾ ಕಂಪನಿಗೆ ಸ್ಥಿರತೆಯೇ ಇಲ್ಲಾ. ಕಾಮತ ಟಾಂಗಾ! ಪಂಡಿತ ಟಾಂಗಾ!! ಕಾಮತ–ಪಂಡಿತ ಜೊಯಿಂಟ ಟಾಂಗಾ!!! ದಿವಗಿ–ಪಂಡಿತ ಟಾಂಗಾ! ಈಗ ಪುನಃ ಪಂಡಿತ ಟಾಂಗಾ! ಮಾಲೀಕರು— ಪಂಡಿತರೇ! ಪೋಲಿಸರು, ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ, ಪೋಲಿಸರು '' ಆಕ್ಟು '' ನಡುವ ಪ್ರಯೋಗಸ್ಥರು ''!! ನೇಮಗಳು ಸರಕಾರೀ ಗ್ಯಾಜೆಟಿನಲ್ಲಿ, ಆದರೂ, ಮನಸ್ಸು ಬಂದಂತೆ, ಇದು ಸಂಭವನೀಯವೋ?

☞ ಈ ಕೂತ್ತಿನ ಪುರವಣಿ ನೋಡಿರಿ.

ಅಭಿನಂದನೆ.

ತಮ್ಮ ಕೌನ್ಸಿಲ ಉಮೇದವಾರಿಯನ್ನು ಪರತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಹಾನ ಉಂಶಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ,

೧ ಮಿ|| ನಿಕೊಲಸ ಫ್ರೆನ್ಸಿಸ ಮೆಕ್ಸಿಮ ನೊರೋನ್ಹಾ ಶಿರ್ಶಿ,

೨ „ ದಾಸಪ್ಪಾ ಪಾಂಡಪ್ಪಾ ರಾಮಪೈ ಹುಲೇಕಲ್,

೪ „ ಧರಣಪ್ಪಾ ಪದ್ಮಪ್ಪಾ ಆಲೂರ, ಶಿರ್ಶಿ,

ರವರನ್ನು ಸಹೃದಯ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು

[ಸಂ, ಕಾ, ವೃ,

BOmbay Legislative Council Elections.

Non-Mahomedan Constituency.

The following 3 candidates, out of the previously notified 5 candidates, have withdrawn their candidature on behalf of Kanara, Non-Mahomedan Constituency, of the Bombay Legislative Council.

1.	Mr Nicholas Francis Maxim Norohna, Sirsi	Black.
3	Mr. Dasappa Pandappa Rampai Sirsi.	Yellow
4	Mr Dharnappa Padmappa Alur, Sirsi.	Red.

Karwar, 3-11-20.

J. R. HOOD.
Collector.

ಮುಂಬಯಿ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಕೌನ್ಸಿಲ ಇಲೆಕ್ಷನಗಳು.

ನೋನ-ಮುಹಮ್ಮಡನ ಸಂಘಗಳ ಬಗ್ಗೆ.

ಮೊದಲು ಜಾಹೀರಮಾಡಿದ ಐದು ೫ ಉಮೇದವಾರರ ಪೈಕಿ, ೩ ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿಸಿದ ಮೂವರು ತಮ್ಮ ಉಮೇದವಾರಿಯನ್ನು ಪರತ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

೧	ಮಿಸ್ತರ ನಿಕೊಲಾಸ್ ಫ್ರೆನ್ಸಿಸ ಮೆಕ್ಸಿಮ ನೊರೊನ್ಹಾ ಶಿರ್ಶಿ.	ಕಪ್ಪು
೩	„ ದಾಸಪ್ಪಾ ಪಾಂಡಪ್ಪಾ ರಾಮಪೈ, ಶಿರ್ಶಿ.	ಹಳದಿ
೪	„ ಧರಣಪ್ಪಾ ಪದ್ಮಪ್ಪಾ ಆಲೂರ, ಶಿರ್ಶಿ.	ಕೆಂಪು.

ಕಾರವಾರ, ತಾ ೩ ೧೧—೧೯೨೦

J. R. HOOD.
ಕಲೆಕ್ಟರ

…स उमेदवारनों, शाबास !!!

…नडा वृत्तकर्ते यांस सप्रेम सा. न. वि॰वि॰ …ाज आपणास हें पत्र लिहिणाला, कारण … होत आहे. येत्या कौन्सिलच्या निवड- … आमच्या बिचाऱ्या कारवार जिल्हा- …तीनें एका खुर्चीकरितां पांच बहाद्दर …ार राहुन, आमच्या जिल्यास एक मोठा …ावला होता. तो अध्यापेक्षां ज्यास्त या …ड्यात पुमलागला आहे. याचें श्रेय बहु… …कुमठ्याहुन मुद्दाम आलेल्या श्री.अण्णा- …, मासुर, बसरुर. आणि कंपनीला देवून … या बाबतींत घेतलेल्या खटपटीबद्दल … अभिनंदन करणें भाग आहे.

…ारण, या त्रैमूर्तींच्या व येथील कांहीं स- …थांच्या प्रयत्नानें तीघां उमेदवारांनीं, …रा. आल्र्र, ॰.रा. दासप्पा हुलेकल,व मि. …ा साहेब.) ता. २८ व २९ रोजी येथें ये- … लोकप्रिय प्रसिद्ध पुढारी श्रीयुत पुंडली- … पंडित(हे " रावसाहेब " असले तरी, अ- …ारितेच्या तत्वाप्रमाणें यांना लोक " राव- …"ह्मणत नाहींत) यांच्या अध्यक्षतेखाली …ल्या जाहीर सभांतून, आपापल्या उमेदवा… परत घेतल्याचें जाहीर केलें आहे. वा: …स वीरानों, शाबास, लोकशाही केंव्हांही …। विजयच मिळवील. या शिवाय, श्रीयुत …र.व बसरुर यांनीं आपापल्या बिचाऱ्या …वमाहेव्या:? सध्यां सोडत असल्याचें जा… करवलें. आतां राहिले रा॰ दुभाषी आणि …ल हे दोनच उमेदवार.

…ाटील बुवांना आपला घाशा गुडाळण्या …तां पुष्कळ विनंत्या झाल्या. पण कांहीं …ोग झाला नाहीं. बिचारा निगर गट्ट तो, नि- …गट्ट ! पाटीलबुवांनी जर माघार खाल्ली …ती. तर, मग आमच्या दुभाषी साहेबांनींही … स्वार्थत्याग केला असता. कारण …भाषी " च ते. असें पाहिजे तर, असें, आ- …तसें पाहिजे, तर, तसें, दोनही भाषा पूर्णपणे …त !!! पाहूं आतां दोघांची कुस्ती लाग- …, आणि कोण जिंकणार तें ! मला वाटतें …जिल्ह्याच्या बहुतेक फॉरेष्ट तक्रारीच ज्यास्त. … त्याच तक्रारी हे माहावीर तेथें, ह्मणजे …ाच्या कौन्सिल-हॉलांत मांडणार, तर, या …ष्ट खात्यांच्या लीला पूर्णपणे जाणत अस- … रा॰ दुभाषीच इनाम पटकावणार. पाहूं …डा मैदान जवळच आहे." असहकारिता- …ांना या कुस्तीशीं कर्तव्यच नाहीं. सिर्सी … वातावरणांत काळ्याकुट्ट ढगांप्रमाणे …नीच्या काळ्या पैठणीची विस्कटलेली … साधारणपणें व्यवस्थित झालेली पाहुन, …ಜರಾಂಬನ ಕಂಠ್ರನಿಮ' ह्मटल्याशिवाय …ेना.

भामिनी, तुला लवकर सौभाग्य प्राप्त होणार. पण फलज्योतीषी तुझ्या टिपणांत पुनर्विवाहा- चा योग असल्याचें भविष्य वर्तवितात पाहुं तुझें नशीब कसें काय आहे तें. आपला,

सिरसि, ३१-१०-२०.] दामतनय.

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.		ದರ.
ರಂಗೂನ ದೆ. ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೫।—೧೫॥
ಕುಚ್ಚಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಮೂಡಿಗೆ	...	೬॥—೭।
ರಾಗಿ ನಿಜಕ್ಕೆ	.	೮—೯
ಗೋಧಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೩೦—೩೨॥
ಹುರುಳಿ ನಿಜ „	...	೧೩—೧೪
ಕಡಲೆ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೫—೧೬॥
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೩೦—೩೫
ಹೆಸರು ಖಂಡಿ „	...	೧೭॥—೨೦
ನೆಕೆರಿಕ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ „	...	೧೧।
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ „	...	೧—೭
ಹಳದಿ ಮಣ	...	೮॥।
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	...	೧೩—೧೩।
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ „	..	೧೧॥—೧೨
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ „	...	೪-೫-೦
ಕೆರೆಗಿನ ಹೂರ್ಯ „	...	೪-೬-೦
„ ಹಂಪ „	...	೨-೯-೬
ಬೆಲ್ಲ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	.	೫೫—೬೫
ಗಾಂಜಟಿ ಬೀಡಿ „	...	೮೫—೧೦೫
ಗೋಟ „		೫೦—೬೦
ಚಾಲಿ „	.	೭೫—೮೦
ಬಿಕಣಿ „	...	೧೩೫—೧೪೫
ಪೆಣ್ಸ „	..	೧೫೦—೧೫೫
ಯಾಲಕ್ಕಿ „	.	೪೦—೫೦

ಬಿಗ್ಗೋಣ ರಾಮಾ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಪಂಡಿತರ

ದುರ್ಮತಿ ಸಂವತ್ಸರದ

ಪಂಚಾಂಗವು

ತಯಾರಾಗುತ್ತಲಿದೆ.

ಈ ವರ್ಷ ಕಾಗದದ ಕ್ರಯ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ತುಟ್ಟಿಯಾದ ಮೂಲಕ, ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧೩-೮-೦, ೫೦ಕ್ಕೆ ೭-೧೦-೦, ೨೫ಕ್ಕೆ ೩-೧೦-೦, ಇಟ್ಟಿದೆ.

ಮಾಲಕ ಸ್ಟಾರ ಆಫ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರೆಸ್, ಕುಮಟಾ.

ಲೋಕಮಾನ್ಯವಾದ

ಚಹಾ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ.

ನೀಲಗಿರಿ ಸ್ಲಂಡಿನ ಇಷ್ಟಟದ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಚಹಾ ಮತ್ತು ಉಟಕಮಂಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ (ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ ಓಯಿಲ್) ಲೋಕ ನ ಸೆರಕೋಳ ಬೇರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗದೆ, ಕಡಿಮೆ ದರದಿಂದ ಸಿಗುವ ಇದೊಂದೇ ಸ್ಥಳವು. ಚಹಾ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆಯ ಹೊಸ ಸ್ಟಾಕ್ ಈಗಲೇ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಪತ್ರ ದ್ವಾರ ದರದ ಖುಲಾಸೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ವಿ. ಪಿ. ಶಾನಭಾಗ ಮತ್ತು ಬ್ರದರ್ಸ

ಹೊನ್ನಾವರ. ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

V. P. Shanbhag & Bros.

HONAWAR. (N. Kanara.)

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಾಯಿ ಪುಡಿಗಳು.

ನೀಲಿಕಪ್ಪು, ಕೆಂಪು, ಜಾಂಬಳಿ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧೪೮ಣ ಕಪ್ಪು ಮಾತ್ರ ೧೨೮ಣ ಶಾಯಿ ಸೆಂಪಲಿಗೆ ಒಂದಾಣೆ. ಲೋಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಭರಪೂರ ಕಮಿಶನ್.

ಪತ್ತೆ— ಎಸ್. ವ್ಹಿ. ಭಾಗ್ವತ

ಪೋಸ್ಟ— ಹೆಗಡೆ, ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಮಾರಲ್ಪಡುವವು.

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ, ಗೋಕರ್ಣ.

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.

(ಗುಣಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಪರತು.)

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಜನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆ, ನಿರ್ಬಲತೆ, ನಪುಂಸಕತ್ವ ಕ್ಷೀಣತೆ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣಾಂಶವಾಗಿ ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ವಿರ್ಯ ವರ್ಧಕ ರಕ್ತಶೋಧಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋಲ್ಲಾಸಕ ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗರ್ಮಿ, (ಬಾಕಿ) ಗುಪ್ತಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲತರದ ಬಕ್ಕೆಗಳು ಹುಣ್ಣುಗಳು ಪಿತ್ತದ ಬಾಧೆಗಳು ಕಟಿಶೂಲ ವಾತರೋಗ ಮುಂತಾದವು ಆಶ್ಚರ್ಯಕಾರಕ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಿರೋಗತ್ವವೂ ಕಾಂತಿಯೂ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ ಟ. ಖ. ಬೇರೆ. ಅನುಪಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ.

ವಿಳಾಸ— ಜಿ ಎಲ್. ಜೋಶಿ. ಕಂಪನಿ,

ಪೋಷ್ಟ— ಸಿರಸಿ ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಮಂಗಳೂರ ನಶೀಪುಡಿ, ಮತ್ತು ಸೇದುವ ಬೀಡಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಲೋಕ ದರ, ಸವಲತಿಯು ಇರುತ್ತದೆ.

ಪತ್ತೆ:— ಬಿ. ದಾಸ, ಕುಮಟಾ.

☞ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ದಿವ್ಯ ಔಷಧಗಳು.

ಮೇಹರಾಜಚೂರ್ಣ— ಎಲ್ಲ ಕಾಲಕ್ಕೂ ತರದ ಮಲಬದ್ಧತೆಯು ಜುಲಾಬು ಮಾಡಿಸುವ ನಿಸ್ಸತ್ವ ಚೂರ್ಣ.

ಕ್ರಯ— ಪುಡಿ (೧ಕ್ಕೆ ೧॥ ಆಣೆ) ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧-೩-೦.

ವಿರಬಾಲ ಸಂಜೀವನಿ ಮಾತ್ರಾ— ಈ ಮಾತ್ರೆಯು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಯಾವದೇತರದ ಉದರ ವ್ಯಾಧಿಯು ಬರಲಾರದು. ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨।

ಖಾಸ ಶ್ವಾಸ ಗುಟಿಕಾ— ಯಾವದೇತರದ ಖಾಸಶ್ವಾಸ, ದಮ್ಮು, ಕೆಮ್ಮು ಇವುಗಳಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು.

ಕ್ರಯ— ೧ಕ್ಕೆ ೨ ಆಣೆ ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧। ರೂ.

ವ್ರಣನಾಶಕ ಚೂರ್ಣ— ಯಾವದೇತರದ ವ್ರಣ ಹುಣ್ಣಿನಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ೮ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣ.

ಕ್ರಯ— ದೊಡ್ಡ ಪುಡಿ ೧ ಕ್ಕೆ ರೂ ೨-೦-೦

ಪಿ. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ,

ಆರ್. ಎನ್. ವೈದ್ಯ, ಗುರಜಗಪೇಟ್ ಕುಮಟಾ.

ಜಗಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಔಷಧವು.

ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ [illegible] ನೇ ಇಸ್ವಿಯ [illegible] ನೇ ಆಕ್ಟಿನಂತೆ ರಜಿಸ್ಟರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ

ಅರ್ಕಶಫಾ ಅಥವಾ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು.

ಈ ಅರ್ಕಶಫಾ ಎಂಬ ಔಷಧವು [illegible] ರೋಗಗಳ [illegible] ಬಾಟ್ಲಿಗಳು [illegible] ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ಜ್ವರಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ತಿಂಗಳ [illegible] ಬಾಟ್ಲಿಗಳು [illegible] ಈ ಔಷಧವು [illegible] ಈ ಅರ್ಕಶಫಾದ [illegible] ಯಾವತ್ತು ರೋಗಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ [illegible] ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು [illegible] ಆವು ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕಾಗದವು [illegible] ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಈ ಔಷಧವನ್ನು [illegible] ರೋಗದ [illegible] ಜಿಕಾರು ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ. [illegible] ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ರೋಗದ ನಾಮಗಳು

ಕ್ಷಯರೋಗ, [illegible] ಗ, ವಿಷಮಜ್ವರ, ಮಹಾಮಾರಿ(ಕಾಲರಾ), [illegible] ಜ್ವರ, ವಿಷಮಜ್ವರ [illegible] ಬಳಲಿಕೆ, ಮತ್ತು [illegible] ಕೆಮ್ಮು, [illegible] ಅಜೀರ್ಣ [illegible] ಮೂತ್ರರೋಗ [illegible] ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳು [illegible] ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ [illegible] ಅಮೌಲ್ಯ ಕಿಂಮತ್ತು. ಒಂದಲ್ಲಿ [illegible] ಚಿಕ್ಕ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ [illegible] ದೊಡ್ಡ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ [illegible] ತಕ್ಕೊಂಡರೆ [illegible] ಬಾಟ್ಲಿಗಳು [illegible] ಇದಕ್ಕೆ [illegible] ಒಂದರಿಂದ ಹನ್ನೊಂದು ಬಾಟ್ಲಿಯವರೆಗೆ [illegible]

[illegible] ಇಲ್ಲ ಇದಕ್ಕೆ [illegible] ಖರ್ಚು [illegible] ತೆಗೆದುಕೊಂಡರ [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ [illegible] ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು [illegible] ನಮ್ಮ ಔಷಧವು [illegible] ತಕ್ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರು [illegible] ಪೋಸ್ಟ ತಿಕೀಟ [illegible] ಪ್ರಕಾರ ಬಾಟ್ಲಿಯ [illegible] ವಿಳಾಸ [illegible] ಪೋಸ್ಟ [illegible] ಬರೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು

ಎಚ್. ಎಸ್. [illegible], ಸಂಪಾದಕ ಅರ್ಕಶಫಾ, ಹೆಡ ಆಫೀಸು [illegible] ಬೆಳಗಾಂವ.

[illegible] ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1 [illegible]— ಒಹಳ [illegible] ಮತ್ತು [illegible] ಅಜೀರ್ಣ, [illegible] ರೋಗಗಳ [illegible] ಅಶಕ್ತಿ [illegible] ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ [illegible] ಮತ್ತು [illegible] ಕಾಂತಿ [illegible] 40 [illegible] ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ 1-1[illegible]- [illegible] 4-1[illegible]-0.

2 [illegible] — ([illegible]) — [illegible] ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ 0-8-0

3 [illegible] — [illegible] ಮಕ್ಕಳ [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ 1ರಕ್ಕೆಯು 0-10-0

4 [illegible] ಸಿದ್ಧ ಔಷಧಿ ಒಂದೇ [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರಕ್ಕೆಯು 0-10-0

5 [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ 0 12 0

ಎಸ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ [illegible] ಸನ್ಸ್ ನೆಟಿವ್ ಡ್ರೊಗ್ಗಿಸ್ಟ್ಸ ರಥಬೀದಿ. [illegible]

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ [illegible] ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಥಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ.

ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರ, [illegible] ಭಾಷಣ, ೦-೧೨-೦, ಸ್ವಾಮಿ [illegible] ಚರಿತ್ರ ಮತ್ತು ಭಾಷಣ [illegible] ಸಚಿತ ಚರಿತ್ರ, ೦-೧೨-೦, [illegible] ೦-೮-೦, [illegible] ೦-೪-೦, ಆಧುನಿಕ [illegible] ೦-೪-೦, ಪತಿತೋದ್ಧಾರ, ೦-೪-೦.

ವಿಳಾಸ:— ಎಂ. ಎಂ. ಹರ್ಡೇಕರ. ದಾವಣಗೇರಿ.

ಹೊಸ ಶೋಧ "ಓಂ" ಹೊಸಶೋಧ ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣವಾಪಸು.

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ,)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅಶೋಕ, ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ್[illegible] ಕೇಸು ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. [illegible] ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು, ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ, ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು, ಬಹುದಿವಸದಿಂದ ಮೈಥುನಮಾಡಿದ್ದ [illegible] ಸಂಬಂಧಿಯ [illegible] ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು. ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು: [illegible] ದಿಂದ ದೂಷಿತವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವತ್ತು ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣವು ಆಗಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ ಬರುವವು. ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು [illegible] ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ [illegible] ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದಲೂ, ಗುಣ ಬರುವದು. ನಿದಾನ ಒಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು [illegible] ಒಂದು ಡಬ್ಬಿಗೆ [illegible] ರು. [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ [illegible] ರು. ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ [illegible] ಡಬ್ಬಿ [illegible] ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ— [illegible] ಆರ್. [illegible] ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ ಪೋಸ್ಟ [illegible], ಜಿ. ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ದರದ ಸಲುವಾಗಿ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯಾ [illegible] ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ

ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಎಣ್ಣೆ.

ಈ ಎಣ್ಣೆ ಕಡಿದ ಘಾಯ, ಬಿದ್ದ ಜಕಮು, ಪೆಟ್ಟು ನೋವು, ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಸುಟ್ಟ ಗಾಯ [illegible] ವಾರಿದಲ್ಲಿ [illegible] ನೀರು [illegible] ಮೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಗುಣ. ಕ್ರಯ ತೊಲೆ 1ಕ್ಕೆ [illegible] ೧-೨-೦. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಭರಪೂರ ಕಮಿಶನ. ಪತ್ತೆ— [illegible] ಗುಜರಾ ಹವೇಲಿ, ಕುಮಟಾ

Printed and published by Krishnarao Keshav Shetty, at his Star of Kanara Press Kumta

ವರ್ಷ ೫.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೫.

पत्रद वर्गणे:–

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣೆ:–

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು ರೂಪಾಯಿ 2–0–0.

ಮನೆಯಾರ್ಡರಿಯಿಂದ ರೂ. 2–13–0.

ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ ರೂಪಾಯಿ 2–15–0.

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0–1–0.

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:–

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ 'ಪ್ಯಾಕಾ' ಟ್ಯಾಯಿಪ(೧೫ ಎಮ್‌ಅಗಲ) ೫ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0 ಅನಂತ್ರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0.

ಹೆಚ್ಚಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.

ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೧೧ ಮಾಹೆ ನವಂಬರ ಸನ್ ೧೯೦೨ ನೇ ಇಸವಿ.]

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಹೊಟ್ಟು, ಕಣ್ಣು ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವುಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ... ನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ದೆ ಬಾರದಿರುವದು, ... ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ... ತ ಗುಣಪಡಿಸುತ್ತದೆ, ಉದುರುವ ಕೂದಲ ... ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ... ನಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊ ... ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆಸು ... ಸಲು ಇದ್ದಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹು ... ತ್ತದೆ. ಬೆಲೆ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 1 0 0, 3 ಕ್ಕೆ 2-10-0 ... ಡ್ಡ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 2-0-0. 3ಕ್ಕೆ 5 4 0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋ ... ದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಯೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರ ... ದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ... ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ರೋ ... ಗಗಳನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0.

ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

... ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋ ... ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ... ಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು ... ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃನ್ನೋವು, ಬಿಳಿವ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೆರೆ) ... ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯ ... ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ. 2/-.

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮ.

... ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಜಕಂ, ... ಯು, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ. ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ... ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ 8 ಆಣೆ.ಟ.ಖ.ಅಲಾಯದ. ... ಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ. ವಿಳಾಸ—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7. ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು. 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ. 1-8. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 8-8, 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 16-8.

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರದ್ದು. 25. 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8. ರೂ. 1 ಮತ್ತು ರೂ. 8-1.

ರಿವ್ರುಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಶಿಡಿತ, ಕರಿಣವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ 8. 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 5-4-0.

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ. 5. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ.1-10. 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 3

ಶುಶ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1	2.	4. ಔನ್ಸ್ 1.	2.	4.	
ಆ 2½	ಆ. 3½	ಆ. 6.	ಆ. 11.	ರೂ 1 4.	ರೂ 2-4

ದೃಷ್ಟಿ ಚಕ್ರಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಡಾಕ್ಟರೊಡನೆ ಪಕ್ಕಾ ತರಬೇತರಾಗಿ ಪ್ರಾಯುಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕವಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೊಡು ಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ದೊರೆಯು ವದು. ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹಾಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಅನುಭವಸಿದ್ಧವಾದ ಔಷಧಗಳು!!!

ನಿಷ್ಪ್ರಹಸ್ಯ ಕೃತಂ ಜಗತ್॥

ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುವೃದ್ಧಿಯಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮ.

ಪ್ರವಾಳ, ಕೇಶರ, ಅಮರಸತ್ವ, ಶಿಲಾಜಿತು,

ಮತ್ತು ವನಸ್ಪತಿ ಮಿಶ್ರಿತ.

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಗುಳಿಗೆ.

ಇದರಿಂದ ಕ್ಷೀಣತೆ, ದುರ್ಬಲತೆ, ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸೆ. ರಕ್ತದೂಷಿತರೋಗ, ಮೇಂದುವಿಕಾರ, ನರಗಳ ಅಶಕ್ತತೆ, ಅಂಗನಿಸ್ತೇಜತ್ವ, ಧಾತುಹೋಗು ವದು, ತಲೆತಿರುಗುವದು, ಜೀರ್ಣಜ್ವರ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಉಪದಂಶವಿಕಾರ, ಮಸ್ತಕಶೂಲಿ, ಮುಂತಾದ, ಅನೇಕ ವಿಕಾರಗಳು, ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಗುಣವಾಗಿ, ಶರೀರಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟತ್ವವೂ, ಕಾಂತಿಯೂ, ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯೂ, ಕಾಂತಿ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ, ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾಯಂ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಗುಣಕ್ಕೆ ೪೨ ದಿವಸ ಬೇಕು. ಗುಳಿಗೆ ೮೪ ಕ್ಕೆ ರೂ ೪–೦–೦.

(೧) ಬಾಲಾಮೃತಗುಟಿಕಾ.— ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮವಾದ್ದು. ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೧–೦–೦. (೨) ಸ್ವಪ್ನಾವಸೆಮೇಲೆ ಚೂರ್ಣ.— ೧೪ ದಿವಸದ ಔಷಧಕ್ಕೆ ರೂ. ೨–೦–೦. (೩) ಗಜಕರ್ಣ ನಾಶಕ ಮಲಮು.— ಡಬ್ಬಿಗೆ ಆಣೆ ೦–೮–೦ (೪) ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ನಾಶಕಗುಳಿಗೆ.— ಹಳು ಬಿಗದ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಗೆ ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨–೦–೦.

ಅನುಪಾನಪತ್ರ ಔಷಧಿಯ ಸಂಗತ. ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ!

ವಿಳಾಸ — **ವೈದ್ಯ. ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ಮೋಡಕ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ, ಪೋಸ್ಟ ಸಿರಸಿ.**

ಜಿಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಕಾನಡಾ.

ಮಧುರೆ ಚುನ್ನಡಿ ಅಂಚಿನ ಸೀರೆಗೆ

ಕ್ರಯ ರೂ. 4–8–0.

ಇದು ಉಡುವುದಕ್ಕೆ ಥಳಥಳಿಯಾಗಿಯೂ, ನೋಟಕ್ಕೆ ನಯವಾಗಿಯೂ, ಬೆಲೆ ಸುಲಭವಾಗಿಯೂ ಇದೆ ಬಣ್ಣ ಹೋಗದು. ಸೀರೆಯು ಉದ್ದ ೧೮ ಮೊಳ. ಸಾದರವಾದ ಸೆರಗು. ಒಂದನ್ನು ತರಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ. ಕ್ರಯ ರೂ. 4–8–0.

ವಿಳಾಸ — ವಿ. ಕೆ. ಚಿನ್ ಅಂಡ್ ಕಂಪೆನಿ,
24, ತಿನ್ನಾಪಕಮೇಸ್ತ್ರಿ ಬೀದಿ, ಮದರಾಸ್

॥ ಶ್ರೀ ಭಗವಚ್ಛ್ರೀರಣಾಹಿ ಜಯತಿ ॥

ಸ್ವಜಾತೀಯರಾದ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ವೈಷ್ಣವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ! ಕೇವಲ ೧ ತಿಂಗಳು ಅವಧಿ! ಆಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕಲಾರದು! ವೈಷ್ಣವ ಮತದ ಸಂಗ್ರಾಹ್ಯವಾದ ಕನ್ನಡ ವೇದಾಂತ ಪುಸ್ತಕವು!

ಇನಾಮ್! ಇನಾಮ್!! ಇನಾಮ್!!!

ಅಂಚೆಯ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ, ಪೋಸ್ಟಿನ ೧ ಆಣೆಯ ಸ್ಟಾಂಪನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲೇ ಬೇಕು! ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು-ವಿಳಾಸಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಬರೆಯಿರಿ!

ಕುಮಟಾ ನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯ
ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವಸ್ಥಾನ
ಮಂಗಳೂರು

ವಿಚಾರತರಂಗ.

ಲೇಖಕ:— ನಿರೀಕ್ಷಕ.

ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಚಳವಳಿಯು ದಾವಾಗ್ನಿಯಂತೆ ಪಸರಿಸಹತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಖಿಲಾಫತ ಕಮಿಟಿಗಳೂ ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿಗಳೂ, ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಭೆಗಳೂ ಅಸಹಕಾರಿತಾ ಕಮೀಟಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಬಲು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಲೂ, ನಿರ್ಭೀತಿಯಿಂದಲೂ ಮಾಡಹತ್ತಿರುವವು. ಬಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಜನರ ಶಿಷ್ಟಮಂಡಳಗಳು ಓಟೀ ಉಮೇದ್ವಾರರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಠರಾವನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ಬಿನ್ನೈಸುತ್ತಿರುವರು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಲಖನೋದಲ್ಲಿ ಸಭೆ ನೆರಿಸಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಇರುವ ಆಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಪಂಡಿತ ಮದನ ಮೋಹನ ಮಾಲವೀಯರು, ಕೌನ್ಸಿಲು ಉಮೇದ್ವಾರಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿರುವರು. ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಂತೂ ಕೌನ್ಸಿಲು ಬೇಡ [illegible] ಶ್ರೀಯುತ ಪಟೇಲ, ಶ್ರೀಯುತ ಪರಾಂಜಪೆ, ಕೇಳಕರ, ಇವರ ಚಾಲಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಚಳವಳಿಯು, ದಿನೇ ದಿನೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲಿದೆ. [illegible] ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತ ವಿದ್ಯಾಪೀಠವೆಂಬ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸರಸ್ವತೀ ಮಂದಿರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ ತರುಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸೋಯಿ ಮಾಡಿರುವರು. ಕೌನ್ಸಿಲು ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ಸಂಬಂಧ, 'ಈ ಸರಕಾರದ ಹತ್ತರ ಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸಿರಿ ಕೌನ್ಸಿಲು ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿರಿ, ವೋಟು ಕೊಡಬೇಡಿರಿ,' ಎಂಬರ್ಥದ ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿ, ಮತದಾರರ ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾರ್ಯವು ನಡೆದಿದೆ.

* * * * *

ಈ ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪರಿಣಾಮವು ಎಷ್ಟು ಭಯಂಕರವಾಗಿದೆ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಎಷ್ಟು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿದೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ, ಲಂಡನ ಟೈಮ್ಸು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಉದ್ಗಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿರಿ. ಟೈಮ್ಸು ಪತ್ರಿಕೆಯು ಹೇಳುತ್ತದಲ್ಲ— 'ಕೌನ್ಸಿಲು ಬಹಿಷ್ಕಾರವು ಅಂಶತಃ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಎಷ್ಟರವರೆಗೆ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಬಿಡಬೇಕು [illegible]? ಅಸಹಕಾರಿತೆ [illegible] ಚಳವಳಿಯು ಅದು ತಪ್ಪಿಂದ ತಾನೇ ಸಾಯುವದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟವರ ಎಷ್ಟು ಮೂರ್ಖರೆ ಮ[illegible] ಇನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೇನು?

* * * *

ಕೌನ್ಸಿಲ ಬಹಿಷ್ಕಾರವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಬ[illegible] ಮಾತು ನಿಜ [illegible] ಅದನ್ನು [illegible] ಎಂಬ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರವು ಕೊಳ್ಳಿಯನ್ನು ಅತಗಿಸಿಟ್ಟ [illegible] ಕರ್ತ[illegible] ಜಗತ್ತಿಗೆ [illegible] ಕೌನ್ಸಿಲು ಮೆಂಬರಿಗೆ ಉಮೇದ್ವಾರ[illegible] ಸಿಲಿಕೆ [illegible] ಕಾವಷ್ಟು [illegible] ಮಾಡಿದೆವು [illegible] ವಾತ್ರರಾದ ಉಮೇದ್ವಾರರು [illegible] ಉಮೇದ್ವಾರರಿಗೆ [illegible] ಆದರೆ [illegible] ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿ [illegible] ಒಳಿಯ [illegible] ದಿವಸ [illegible] ಪ್ರಸಕ್ತಿ [illegible] ಇದರೊಳಗಿ [illegible] ತನೆ [illegible]

* *

[illegible] ವಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ [illegible] ಮಾಡ [illegible] ತಲಿಸಲ್ಲಿ [illegible] ವಿದೆಂಬಲ್ಲಿ [illegible] ಮಾಡಿದ [illegible] ಶಿಕ್ಷಣ [illegible] ಮತದಾರರು [illegible] ಪಟೇಲರು, [illegible] ಮತದಾರರ [illegible] ಮಾಡಿ [illegible] ನೇಮ [illegible] ಹದಗಳನ್ನು [illegible] ಹದಗ [illegible] ಅವರು [illegible] ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರು. ರೈತರ ಮನೆಗೆ, ಹೇಳಿಸುವರು, ಸರಕಾರ [illegible] ಸಭಾವ [illegible] ಮಾಡುವರು, [illegible] ಕ್ಕೆ [illegible] ಬಿಟ್ಟ [illegible] ಆದರೆ ಈ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಬೀಳಬಾರದು. ಮಹಾತ್ಮಾ [illegible]ಗಳ, ಅನುಯಾಯಿಗಳ ಸಾವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ, ಭಕ್ತರು, ನಾವು [illegible] ಧರ್ಮ [illegible] ರುವ ಹಿರಿಯರು ಸಾವು ಸ್ವರಾಜ್ಯೋಪಾಸಕರು, ನಾವು, ಯಾವ ಉಮೇದ್ವಾರನಿಗೂ ವೋಟು ಕೊಡುವದಿಲ್ಲೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಪೂರ್ವಕ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗೈದು ಮತದಾರರು ಹೇಳಬೇಕು, ಹೇಳಬೇಕು ಯಾಕೆಂದರೆ, ಇದರೊಳಗೇನು ಗುಸ್ಸೆಯಿಲ್ಲ, ವೋಟು ಕೊಡುವದು ಕೊಡದಿರುವದು ಮತದಾರರ ಖುಶಿ.

* *

ನಾವು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಅನುಮಾನಗಳೇನು ಕೇವಲ ತರ್ಕಗಳಲ್ಲ. ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ದಿವಸದ ಕೆಳಗೆ ಮಾಮಲೇದಾರರೂ ಈ [illegible] ಉದ್ದೇಶ [illegible] ದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ನಿತ್ಯನೈಮಿತ್ತಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ, ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪ್ರತ್ಯಯ ಬೇಕಾದರೆ, ಸದ್ಯದ (ತಾ ೫ ನೇ ನವಂಬರದ) 'ಕೇಸರಿ' ಯನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಹುಕುಮವು ನೋಡಿರಿ, ಆಯಾ ಊರಿನೊಳಗಿನ ಪಟೇಲ ಕುಲಕರ್ಣಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಊರೊಳಗಿನ ಮತದಾರರಿಗೆ ಕರಕೊಂಡು, ಇಲೆಕ್ಷನದ ದಿವಸ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪೋಲಿಂಗ ಸ್ಟೇಶನ ಇದ್ದ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಗ್ರಾಮಸ್ಥ ಮತ್ತು ಮತದಾರ ಇವರು ಠರಾಯಿಸಿದ ದಿವಸ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹಾಜರ ಇರತಕ್ಕದ್ದು, ತಪ್ಪ ಮಾಡಬಾರದು.' ಈ ರಾಯರು ಕೊಟ್ಟ ನೋಟೀಸಿಗೆ ಯನ್ನು ಮಾಮಲೇದಾರ ಸಾಹೇಬರು ಹ್ಯಾಗೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ ನೋಡಿರಿ. 'ಠರಾಯಿಸಿದ ದಿವಸದ ಮೊದಲಿನ ದಿವಸ, ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಡಂಗರ ಹೊಡೆದು ಹೀಗೆ ಜಾಹೀರ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲ— ಮತದಾರರು ಬೆಳಗಿನ 2 ಗಂಟೆಗೆ ಪೋಲಿಂಗ ಸ್ಟೇಶನದಲ್ಲಿ ಹಾಜರ ಇರತಕ್ಕದ್ದು, ಹಾಗು, ನೀವು (ಗ್ರಾಮಸ್ಥ - ಪಟೇಲರು) ಊರೊಳಗಿನ ಮತದಾರರಿಗೆ ಕರಕೊಂಡು ಪೋಲಿಂಗ ಸ್ಟೇಶನದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೆ ಹಾಜರಾಗಬೇಕು' ಹ್ಯಾಗೆ? ಮಾಮಲೇದಾರಿಯ ಪ್ರತಾಪ ನೋಡಿದಿರೊ?

* * * *

ಈರೀತಿ ಮಾಡಿದ ಸಮನ್ಸಗಳು, ಹುಕುಮಗಳ, ವಾರಂಟುಗಳು ಬೇಕಾಯಿದೇಶೀರ ಇರುತ್ತವೆಂದು ಎಲ್ಲ ಮತದಾರರು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಇಂಥ ಹುಕುಮುಗಳಿಂದ ಮತದಾರರನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಎಳೆದೊಯ್ದರೆ ಹಿಂದಕೊಯ್ದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಡೋಟಿಗಳಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು, ಅವರು ಬೇಕಾದರೆ, ಮಾಮಲೇದಾರರಿರಲಿ, ಕಲೆಕ್ಟರರಿರಲಿ ಅಷ್ಟರಿಂದ ಯಾರೂ ಮತದಾರರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಎಷ್ಟೇ ಕಟ್ಟು ಬೆದರಿಕೆಗೆ ಒಳಬೀಳದೆ, ತಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯದಿಂದಲೂ, ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದಲೂ ಪಾಲಿಸಿ ನಾಗರಿಕರೆಂಬ ಅಭಿಧಾನವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕು.

* * * * *

ಈ ಘಾತನೆಗಳು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿಯೆ ಜನತೆಯು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತೀಕರಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಸಾತ್ವಿಕ ಪ್ರೇಮದಿಂದಲೂ ಜಾಣತನದಿಂದಲೂ, ಆರಿಸಿದರು ಎಂದು ಜಗತ್ತಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಕೊಂಬರು. ಅವರ ಸಂಗಡಲೇ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಜನರು ನಮ್ಮ 'ಜವಾಬದಾರ ಸ್ವರಾಜ್ಯ' ದಿಂದ ಇಷ್ಟು ಖುಷ ಆಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರಲ್ಲ, ಇಷ್ಟು ಉಲ್ಲಾಸಭರಿತರಾಗಿದ್ದಾರಲ್ಲ— ಹಿಂದೆ ಸಹ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡುವವರಲ್ಲಿ ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸಿದವು. ಆಹಾ ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಸಾಹೇಬರ, ಹಾಗು ವೈಸ್‌ರಾಯ (Viceroy) ಲೋರ್ಡ ಚೆಮ್ಸಫರ್ಡರ ಜಾಣತನ, ಕುಶಲತನ, ಮುತ್ಸದ್ದಿತನಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದಷ್ಟು ಕಮೆ! ಜವಾಬದಾರಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಸ್ವರಾಜ್ಯವೂ ಅಲ್ಲ ಇಂಥ 'ಜವಾಬದಾರ ಸ್ವರಾಜ್ಯ' ವೆಂಬ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಹಿಂದೀ ಜನರಿಗೆ ದಾನಮಾಡಿ, ಪ್ರಜೆಗಳ ಸುಖಸಂತೋಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಮುಣುಗಿಸಿಟ್ಟೆವು ನೋಡಿದಿರಾ ನಮ್ಮ ಮುತ್ಸದ್ದಿತನವನ್ನು ಎಂದು ಸರಕಾರವು ಮೆರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಬರೇ ಮತದಾರರನ್ನು ಪೋಲಿಂಗ ಸ್ಟೇಶನಿಗೆ ಒಯ್ದು ವೋಟು ಕೊಡಿಸಿ ತೋರಿಸಬೇಕಲ್ಲ

ಮತ್ತದಾರರೇ, ಪಂಜಾಬದ ಮಾನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿರಿ !

ಬಡಾಯಿ ಹೊಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಎರಡು ವರ್ಷ ಹಿಂದಿನ ಜೆಕಾರ ಕಬ್ಬುಪ್ಪ ಸತ ಹೊರದಿಳ ದಾರದ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ, ಉಮೇದವಾರರಾಗಿ ನಿಂತ ಪ್ರಸ್ಯಾಕ್ಷರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವಂತೆ ... ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿರಿ, ಎಂದು ವಿರೋಧಮಾಡುವವರ ಬಾಯಿಕಟ್ಟಿ, ವಾಙ್ಮಾ ಖಂಡನ್ಯವಾದರೆ. ಈ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವಿನಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ, ಪಂಜಾಬ ಸರಕಾರವು ಈಗ ದೊಡ್ಡ ಶಾಹಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಈ ಶಾಹಿಯ ಪೆಟ್ಟು ಪ್ರಥಮತಃ ಪಂಜಾಬಕ್ಕೆ ಬೀಳಹತ್ತಿದೆ. ಸಭಾಬಂದಿಯ ಕಾನೂನಿನನ್ವಯ ಅಮೃತಸರ, ಲಾಹೋರ, ಶಿಯಾಲಕೋಟ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭಾಬಂದಿಯಾಗಿವೆ. ಲಾಹೋರದೊಳಗಿನ 'ಇತ್ತೆಹಾದ'ವೆಂಬ ಉರ್ದು ಪತ್ರದ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ೨ ವರ್ಷಗಳ ಸಕ್ತಮಜೂರಿ, ೭೫೦ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ಇವುಗಳ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ. ಲಾಹೋರದ 'ಜಮೀನದಾರ'ಪತ್ರದ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ, ೫ ವರ್ಷದ ಕಾರಾವಾಸ, ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡವಾಗಿದೆ. ಶಿರೋಮಣಿ ಕಮೀಟಿಯ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರೂ, 'ತೇಜ' ಪತ್ರದ ಸಂಪಾದಕರೂ ಆದ, ಮಿ| ತಾಜುದ್ದೀನರವರಿಗೆ ಕ್ರಮ ಮಾಡುತಿರುವದಾಗಿ ರೆಂಬ ವರ್ತಮಾನವು ಈಗಲೇ ತಿಳಿದಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, 'ಮುಸಲ್ಮಾನರೇ, ಇಸ್ಲಾಮವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿರಿ' "ಪಿತಾಕ್ಷರ" ಎಂದರೇನು ಎಂಬ ಹಸ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರವು ಜಪ್ತ ಮಾಡಿರುವದು. ಹೀಗೆ ಸರಕಾರವು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವಿಷಯದ ಸಂಶಯವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ದಪ್ತರ ಶಂಖವನ್ನು ಬಾರಿಸಿದೆ. ಈಗ ಎಲ್ಲ ದೇಶಭಕ್ತರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗಂಟು ಮೂಟೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಲಿ. ಆದರೆ, ದೊಡ್ಡ ಶಾಹಿಯ ಪುರಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವ ಮೊದಲು, ಸರಕಾರವು, ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ದೊಡ್ಡ ಶಾಹಿಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಿ. ರೌಲಟ ಕಾಯಿದೆ, ಅದರ ತೀವ್ರ ನಿಷೇಧ, ಪಂಜಾಬದೊಳಗಿನ ಅಘೋರ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಅವುಗಳಿಂದುಂಟಾದ ಸರಕಾರದ ಮಾನಹಾನಿ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ವಿಲಕ್ಷಣ ಜಾಗೃತಿ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಚಳವಳಿಯ ಉಗಮ, ಇವುಗಳನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಲಿ, ಮತ್ತು ಆಮೇಲೆ ದೊಣ್ಣೆಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಲಿ. ಇಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ಮುಂದಾಗ್ರತೆಯ ಸೂಚನೆಯು! 'ಯಾ ಉಪ್ಪರ' ಸರಕಾರದ ಮರ್ಜಿ!

ಕುಮುಟೆಯ ವಿಚಿತ್ರ ಸ್ಥಿತಿ.

ರಾ| ರಾ| ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಪತ್ರಕರ್ತರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ—

ಅಯ್ಯಾ ಪತ್ರಾಧಿಪರೇ,

ಕಳೆದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವನ್ನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತರುವ ಉದ್ದೇಶ್ಯ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯ, ಮೊದಲಾದ ಪುಂಗವರುಗಳು ತಮ್ಮ ತನು-ಮನ-ಧನಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತ ದೇಶದೊಳಗೆಲ್ಲ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಗತಿಯು ಸರ್ವರಿಗೂ ಪರಿಚಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಮಹಾತ್ಮರ ಉಪದೇಶದ ಯೋಗ್ಯ ಪರಿಣಾಮವು, ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಜನರ ಮೇಲೆ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರುವದೆಂಬುದನ್ನು ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತಿರುವ ಎಂಥ ಮೂಢನಾದರೂ ಅಲ್ಲಗಳೆಯನು. ಅಷ್ಟೇಕೆ? ರಾಜಕೀಯ ಚಳವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವರೆಗೆ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದ, ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಾದರೂ, ಬರಬರುತ್ತ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪ್ರಭಾವವು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವದು. ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲೇ, ಹೊನ್ನಾವರವು ರಾಜಕೀಯ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆಕೊಂಡಿತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಶ್ರೀಯುತ ಕರ್ಕಿ, ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ನಾಯಕ ಮೊದಲಾದ ವಕೀಲ ಮಹಾಶಯರು ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಸ್ವರಾಜ್ಯಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವ್ರತವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ, ಮಾತೃಭೂಮಿಯ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ, ಜನರಿಗೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗೆ ತಿರುಗುವ ಪವಿತ್ರವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕುಮುಟೆಯೊಳಗೆ ಮಾತ್ರ, ಸ್ವರಾಜ್ಯಸಂಘದ ಗಾಳಿ ಸಹ ಬೀಸಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಗಂಧ ಸಹ ಹೊರಡುವದಿಲ್ಲ. ಇದೆಂಥ ಶೋಚನೀಯವಾದ ಸಂಗತಿಯು! ಕುಮುಟೆಯ ವಾತಾವರಣವು ಬಹು ಚಮತ್ಕಾರವಾದದ್ದೂ, ಅಗಾಧವಾದದ್ದೂ, ಇರುವದೆಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಕುಮುಟೆಯ ವಕೀಲರಂತೂ ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ತಾಳುವರು. ಕುಮುಟೆಯ ಮುಖಂಡರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರೋ, ನೇಮಸ್ಥರೋ, ಅವರು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವರೋ, ಧಿಕ್ಕರಿಸುವರೋ, ಎಂಬ ಯಾವದೇ ಸಂಗತಿಯು ಜನರಿಗೆ ಕೂಡ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಆ ತಮ್ಮ ನಿಲುವನ್ನಾದರೂ ತಮ್ಮ ಧ್ಯೇಯವು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿದೆಯೊ? ಅವರ ಕೃತ್ಯಗಳ ಮೇಲಿಂದ, ಅವರ ಮತವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವದಂತೂ ಕೇವಲ ಅಸಾಧ್ಯವೇ ಸರಿ. ಕುಮುಟೆಯ ಮುಖಂಡರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದ ಅನುಯಾಯಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ, ಈ ವರೆಗೆ ಕುಮುಟೆಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಠರಾವುಗಳ ಅನುಮೋದನೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಅವರು ಸಭೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ್ದು ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ. ಕೌನ್ಸಿಲ ಮೆಂಬರ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಉಮೇದವಾರರಾಗಿ ನಿಂತವರಿಗೆ, ಮತ ಕೊಡಬಾರದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತಾಲೂಕಗಳಲ್ಲಿ ಠರಾವಾಗಿರುವದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರತಿ ದಿನದಲ್ಲೂ ಓದುತ್ತ, ಕೇಳುತ್ತ ಇದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ, ಕುಮುಟಾ ತಾಲೂಕಿನ ಜನರು ಮತ ಕೊಡಬೇಕೋ, ಯಾ ಕೊಡಬಾರದೋ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕುಮುಟೆಯ ಮುಖಂಡರು ಏನೊಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾದ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ, ಅವರು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಜನರು ತಿಳಿಯಬಹುದೋ? ಅದಕ್ಕೂ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಧುರೀಣ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರುವಂತೆ, ರಾ|ಸಾ| ಮಾಸೂರ, ನೇವಡಾ ಕುಮುಟೆಯ ಮಹಾಶಯರು ಶಿರಸಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ರಾ| ಸಾ| ಮಾಸೂರರು ಒಂದು ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದರಂತೆ! ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವನ್ನು ಮಂಜೂರಮಾಡಿ, ಆದರಂತೆ ಮಿ|| ನೋರೋನ್ಹಾ, ಮಿ|| ಧರಣಪ್ಪ, ಮಿ|| ಗೌಸಪ್ಪ ಇವರು ತಮ್ಮ ಕೌನ್ಸಿಲ ಉಮೇದ್ವಾರಿಯನ್ನು ಪರತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರೆ, ರಾ| ಸಾ| ಮಾಸೂರರ ಮೊದಲಾದ ಸಭೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಅವರ ಮನವಲಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಉಮೇದ್ವಾರಿಯನ್ನು ತಿರುಗಿ ತಕ್ಕೊಂಡರಂತೆ! ಇದೆಂಥ ಸೋಜಿಗದ ಮಾತು! ತಾವು ಇನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಪದವಿಯನ್ನು ಪರತು ಒಪ್ಪಿಸದಿರುವಾಗ್ಗೆ, ಪರರಿಗೆ ಉಮೇದ್ವಾರಿಯನ್ನು ಬಿಡುವಂತೆ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಲಿಕ್ಕೆ ರಾ| ಸಾ| ರಿಗೆ ಬಾಯಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಬಂತೋ, ಆ ಸರ್ವಜ್ಞನೇ ಬಲ್ಲನು. ರಾ|ಸಾ| ರು ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಶಿರಸಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುವ ಮೊದಲು, ತಮ್ಮ ಜನಸ್ಥಾನವಾದ ಕುಮುಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಸರ್ವರೂ ಅಂಥಾ ದಿವ್ಯವಾದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವಂತೆ ಠರಾವು ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತಲ್ಲವೋ? ಶಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವವನ್ನು ಪರರಿಗೆ ಬೋಧಿಸುವಾಗ, ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಆಚರಣೆಯು ಯಾವದಿರುವದೆಂದು ರಾ|| ಸಾ|| ರಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವವರು ಸದರ ಸಭಿಕರೊಳಗೆ ಯಾರೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲವೋ? ಪರರಿಗೆ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಕುರಿತು ಬೋಧಿಸಿ "ಪರೋಪದೇಶೇ ಪಾಂಡಿತ್ಯ" ವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಮೊದಲು ತಾವು ಸ್ವತಃ ಆ ಪವಿತ್ರವಾದ ವ್ರತವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಇತರರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗತಕ್ಕದ್ದು, ರಾ| ಸಾ| ರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲವೋ? "ಓದುವದು ಕಾಶೀಖಂಡ, ತಿನ್ನುವದು ಮಶೀಕೆಂಡ" ವೆಂಬ ಗಾದೆಯ ಮಾತು ಅಕ್ಷರಶಃ ನಿಜವಿರುವದೆಂಬುದನ್ನು ರಾ| ಸಾ| ಮಾಸೂರರು ಸ್ವವರ್ತನದಿಂದಲೇ ಇಂದು ನಮಗೆ ಮನಗಾಣಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ರಾ| ಸಾ| ಮಾಸೂರರು ಇದೇ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಭರಭರಾಟೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲೇ, ಲೋಕಲ್‌ಬೋರ್ಡ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು, ತಾವು ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತರೆಂಬ ನಂಬಿಗೆಯನ್ನು ಜನರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಯತ್ನಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ, ಅವರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದ ರಾಜೀನಾಮೆಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ, ಖಾಸಗಿ ಕೆಲಸದ ಅಡಚಣೆಯ ಮೂಲಕ, ತಾವು ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅದು ಯಾಕೆ? ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಕಾರಣವನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ, ಮಿ|| ಮಾಸೂರರು ಈ ತರದ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಾಲೆಯ ಆಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರೋ? "ಪ್ರಕೃತಿ ಜನಪದಾನಾಂ ದುರ್ಲಭಃ ಕಾರ್ಯಕರ್ತಾ" ಎಂಬ ಕವಿಯ ಉಕ್ತಿಯನ್ನು ರಾ|| ಸಾ|| ರು ಮರೆತಿದ್ದರೂ, ನಾವು ಮರೆತಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವೆವು. ಸರಕಾರದ ಪ್ರೇಮವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಜನರಿಗೆ ಹಿತವಂತರಾಗಿರಲು ತಾವು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಿಷ್ಫಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ಗೌರವವನ್ನು ಅಧೋಗತಿಗೆ ಕೆಡಹಲಿಕ್ಕೆ ಸಹ ಕಾರಣವಾಗುವವೆಂದು, ಮಿ|| ಮಾಸೂರರು ಇನ್ನಾದರೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಇಂಥ ಮುಖಂಡರು ದೇಶಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಹೋರಟಮೇಲೆ, ಕೇಳುವದೇನು? ದೇಶವೆಲ್ಲ ಸ್ವಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೋದೀತು. ಇಂಥ "ಮತ್ಸ್ಯ ಪಕ್ಷಿ" ನ್ಯಾಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸುವವರ ಮೇಲೆ, ಜನರಿಗಾದರೂ ವಿಶ್ವಾಸವು ಹೇಗೆ ಉಂಟಾಗಬೇಕು? ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು, ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಕೊಳ್ಳುವವರಿಂದ, ದೇಶಸೇವೆಯು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಬಹುದು? ಇಂಥ ನಡತೆಯು ಸ್ವಕಾರ್ಯ ಧುರಂಧರರಿಗೇ ಸಲ್ಲದಿರಲು, ದೇಶಭಕ್ತರೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆಂತು ಸಲ್ಲುವದು?

ರಾ| ಸಾ| ರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಂಗಲ ಸಂಬಂಧ ರೈತರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ದೂರಪಡಿಸುವವರಲ್ಲಿ ಉದ್ಯುಕ್ತರಾಗಿರುವರೆಂಬುದು ನಿಜವು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ಯತ್ನವಾದರೂ ಸ್ತುತ್ಯವಿರುವದು. ಆದರೆ, ಅವರು ಜಂಗ್ಲಿ ಕಮಿಟಿಯ ಮೆಂಬರರಂತೆ, ಅಡವಿ ಬಂಧನೆಯೊಂದೇ, ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರ ದುಃಖವಿರುತ್ತಿದ್ದು, ಅದೊಂದು ಪರಿಹಾರವಾದರೆ, ಅವರು ಕೃತಾರ್ಥರಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಸುಖದಿಂದ ಉಂಡು, ನಿದ್ರಿಸುವರೆಂಬ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ, ಅದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲೇ ತಮ್ಮ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಸಾಗಿಸುವವರೋ? ಹಾಗೆ, ಜಂಗಲ ನಿರ್ಬಂಧನೆಯ ಕುರಿತು ಮಾತ್ರ, ರಾ| ಸಾ|ರ ವಿವಾದವಿರುತ್ತಿದ್ದು, ಅಸಹಕಾರಿತಾ ಮುಂತಾದ ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇತರ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ, ಅವರ ತಿರಸ್ಕಾರವಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಶಿರಸಿಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ರಾ| ಸಾ|ರು ಮಾಡಿದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಉಪದೇಶವು ಉಚಿತವಾದದ್ದಲ್ಲ ಎನ್ನುವೆವು. ರಾ| ಸಾ| ರ ತತ್ವವು ಬರೇ ಜಂಗಲ ಸಂಬಂಧವಾದದ್ದು ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತಿದ್ದು, ಬಾಕಿ ರಾಜಕೀಯ ಚಳವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾವಿಷ್ಟರಾಗತಕ್ಕ ಮನಸ್ಸು ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ 'ತೃತೀಯಃ ಪಂಥ' ವನ್ನಾದರೂ, ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೇ ಮುಂದಿಗೆ ತಿನ್ನಲಿ, ಅದನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ಸಾರಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಈ ತರದ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ವಿರೋಧವಾದ ನಡತೆಯಿಂದ ಸರಕಾರವನ್ನೂ ಜನರನ್ನೂ, ತಪ್ಪುತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡಬಾರದು.

ಕೆಂಪದ್ದನ್ನಾಡುವವ.

॥ ಶ್ರೀ ಭಗವಚ್ಛ್ರೀರಣಾಹಿ ಜಯತಿ ॥

ಸ್ವಜಾತೀಯರಾದ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ವೈಷ್ಣವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ! ಕೇವಲ ೧ ತಿಂಗಳು ಅವಧಿ! ಆಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕಲಾರದು. ವೈಷ್ಣವ ಮತದ ಸಂಗ್ರಾಹ್ಯವಾದ ಕನ್ನಡ ವೇದಾಂತ ಪುಸ್ತಕವು!

ಇನಾಮ್! ಇನಾಮ್!! ಇನಾಮ್!!!

ಬಟಾಲಿನ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ, ಪೋಸ್ಟಿನ ೧ ಆ ಸ್ಟಾಂಪನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲೇ ಬೇಕು! ತಮ್ಮ ಹೆಸರು-ವಿಳಾಸಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಬರೆಯಿರಿ!

ಕುಮುಟಾ ನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯ

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವಸ್ಥಾನ,

ಮಂಗಳೂರು

ವಿಚಾರತರಂಗ.

ಲೇಖಕ:— ನಿರೀಕ್ಷಕ.

ಅಸಹಕಾರಿತ್ವದ ಚಳವಳಿಯು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಕೆಲಕೆಲ ಕಮಿಟಿಗಳು, ನ್ಯಾಶನಲ್ ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿಗಳು, ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಭೆಗಳೂ ಅಸಹಕಾರಿತಾ ಕಮಿಟಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಬಲು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ... ನಿರ್ಭೀತಿಯಿಂದಲೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವು ... ಗಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಜನರ ಶಿಷ್ಟಮಂಡಳಗಳು ... ಉಮೇದ್ವಾರರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಠರಾವನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ಬಿನ್ನೈಸುತ್ತಿರುವರು ... ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಅಂತೋರದಲ್ಲಿ ಸಭೆ ನೆರೆಯಿಸಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಇರುವ ಅಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಪಂಡಿತ ಮದನ ಮೋಹನ ಮಾಲವೀಯರು, ಕೌನ್ಸಿಲು ಉಮೇದ್ವಾರಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿರುವರು. ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರು ... ಅಟ್ಟ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಬಾಹಿರವೆನ್ನ ... ದಿವಸವು ಮಂಗಳಾಕಾರವೆಂತಲೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಹಿಂದೀ ರಾಜಕಾರಣದೊಳಗೆ ಮಂಗಳವಾರಕ್ಕೆ ಅನನ್ಯವಾದ ಗೌರವಾ... ಬಂದು ಸಹತ್ವ ವನೆಂದು ಹೇಳ ಬರದೆ ತಾತ್ಪರ್ಯವು.

ನಾಳಿನ ಮಂಗಳವಾರಕ್ಕೆ ಇದೇ ವಿಧದ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ರೀತಿಯ ಯೋಗವು ಕೂಡಿಬಂದಿದೆಂದು. ಹೇಳಬೇಕು ಅವ್ಯಾವ ಯೋಗವು? ನಾಳಿನ ಮಂಗಳವಾರಕ್ಕೆ ಅಂದರೆ ೧೬ ನೇ ನವಂಬರದ ದಿವಸ ಮ. ಎ. ೨ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕೌನ್ಸಿಲಿಗ್ಯೂ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಪ್ರತಿ ... ನಾಳೂ ಕಿನಲ್ಲ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಗೈತ್ರು ಮುಸಲ್ಮಾನೆತರ ವತ ದಾರರ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಂದ ಉಮೇದ್ವಾರರ ... ಇಲೆಕ್ಷನ ... ಮೆಂಬರರ ... ಬಂದ ಇದೇ ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಾಳಿನ ಮಂಗಳವಾರವು ಇಲೆಕ್ಷನದ ದಿವಸವು. ಈ ದಿವಸ ನಾಗರಿಕರು ... ಮತದಾರರು

ತಮ್ಮ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ... ಇಲೆಕ್ಷನದ ಯೋಗವು ಸಮೀಪವಾಗಿದ್ದರೆ, ಮತದಾರರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ... ಸಲವಾಗಿಗೆ ... ಯು, ಅವು ... ತಾನೇ ... ಅಭಿಪ್ರಾಯ ... ಎಷ್ಟು ... ಇನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆನು?

* * *

ಕೌನ್ಸಿಲು ಬಹಿಷ್ಕರವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ... ಮಾತು ... ಅದನ್ನು ... ಯನ್ನು ಅವಗಣಿಸಿ ... ಜಗತ್ತಿಗೆ ... ಕೌನ್ಸಿಲು ಮೆಂಬರಿಗೆ ಉಮೇದ್ವಾರ ... ಕಾದದ್ದು ಪ್ರಯುಕ್ತ ಮಾಡಿದವು ... ಪಾತ್ರರಾದ ಉದಾ... ಉಮೇದ್ವಾರರಿಗೆ ... ಮಾಡಿದರೆ ... ಬಳಿಯ ... ಹೊರಟಿರುವ ಪ್ರಕೃತಿ ... ಯಲ್ಲಿ ...

* * *

[illegible] ... ನಮ್ಮ ... ದಲಿತ್ತಿ ... ಬೇಡ ... ಪೆಡೆ ... ಸ್ಥಿತಿ ... ಉದ್ದೇಶಿ ... ಪಹ ... ರಾಜ ... ಕಾರಿ ... ಅನ್ಯ ... ಸ್ವತಂತ್ರತೆ ... ಸಿಷ್ಟಿಯಾಸಿ ... ಕ್ಷೀಣೆ ... ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ... ಕರಾರಿನ ... ಹಕ್ಕಾಗಿರುವ ಅಸ್ಥಿರ ... ತನ್ನನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನು.

ಒಡೆಯನೂ, ಅರಸನೆಂದು,

... ಬಹುದು ... ಉಮೇದುವಾರರಿಗೂ, ಸಕ್ತಿಯಿಂದ, ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವನೊಬ್ಬ ಮತದಾರನ ಕಡೆಯಿಂದ ಮತಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ... ರಿಗೂ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಗೌವರ್ನರರಿಗೂ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಗವರ್ನರ ಜನರಲ್‌ರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಕ್ಕಾದರೂ ಇಲ್ಲ. ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಪರ್ಯವಸಾನವು ಇದೇ. ಮತದಾರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ, ಮತ ಕೊಡುವ ಹಕ್ಕು ... ಯಾರಿಗೂ ಮತ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳಲು

ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯು

ಅಧಿಕಾರವಿ... ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ... ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೀರಿ? ನಿಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯನ್ನು ನೀವು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವಿರೋ ಕಳಕೊಳ್ಳುವಿರೋ ಎಂಬುದನ್ನು ದಿಟ್ಟ ವರ್ತನೆಯಿಂದ, ಕೃತ್ಯದಿಂದ ತೃಗ... ರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯನೈಮಿತ್ತಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ, ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪ್ರತ್ಯಯ ಬೇಕಾದರೆ, ಸಮ್ಮುಖ (ತಾ. ೩ ನೇ ನವಂಬರದ) 'ಕೇಸರಿ' ಯನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಹುಕುಮು ನೋಡಿರಿ, ಆಆ ಊರಿನೊಳಗಿನ ವಕೀಲ-ಶಾನಭೋಗರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಊರೊಳಗಿನ ಮತದಾರರಿಗೆ ಕರಕೊಂಡು ಇಲೆಕ್ಷನದ ದಿವಸ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪೋಲಿಂಗ ಸ್ಟೇಶನ ಇದ್ದ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಗ್ರಾಮಸ್ಥ ಮತ್ತು ಮತದಾರ ಇವರು ಠರಾಯಿಸಿದ ದಿವಸ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹಾಜರ ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ತಡ ಮಾಡಬಾರದು. ಈ ರಾಯರು ಕೊಟ್ಟ ಮಿಮಟೆಯನ್ನು ಮಾಮಲೆದಾರ ಸಾಹೇಬರು ಹ್ಯಾಗೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ ನೋಡಿರಿ. ಠರಾಯಿಸಿದ ದಿವಸದ ಮೊದಲಿನ ದಿವಸ ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಡಂಗುರ ಹೊಡೆದು ಹೀಗೆ ಜಾಹೀರ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲ- ಮತದಾರರು ಬೆಳಗಿನ ೭ ಘಂಟೆಗೆ ಪೋಲಿಂಗ ಸ್ಟೇಶನದಲ್ಲಿ ಹಾಜರ ಇರತಕ್ಕದ್ದು, ಹಾಗು ನೀವು (ಗ್ರಾಮಸ್ಥ- ಪಟೇಲರು) ಊರೊಳಗಿನ ಮತದಾರರಿಗೆ ಕರಕೊಂಡು ಪೋಲಿಂಗ ಸ್ಟೇಶನದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೆ ಹಾಜರಾಗಬೇಕು. ಹ್ಯಾಗೆ? ಮಾಮಲೆದಾರರಿಂದ ಪ್ರತಾಪ ನೋಡಿದಿರೋ?

* * *

ಈರೀತಿ ಮಾಡಿದ ಸಮನ್ಸಗಳು, ಹುಕುಮುಗಳು ... ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಇರುತ್ತವೆಂದು ಎಲ್ಲ ಮತದಾರರ ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಇಂಥ ಹುಕುಮುಗಳಿಂದ ಮತದಾರರನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಎಳೆಯೊಯ್ದರೆ ಹೀನಲಿಕೊಡದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ... ಸ್ವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು, ಅವರು ... ಯಾವ ಲೇಖಾವಲಿರಲಿ, ಕಲೆಕ್ಟರರಿರಲಿ ಅಥವಾ ... ಯಾರಿರಲಿ ಮತದಾರರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಎಷ್ಟರೆ ಕಟ್ಟಿ ಬೆದರಿಕೆಗೆ ಒಳಬೀಳದೆ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ... ನಿಮ್ಮ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಉಮೇದುವಾರರಿಗೆ ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗಾದರೂ ಮತಕೊಟ್ಟರೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಣ್ಣವು ಹೋದಹೋದಲ್ಲಿ

ಬೆಟ್ಟನೇ ಬೆಟ್ಟನಾಗಿ,

ಪೂರಾ ಹಸುರಾಗುವದೋ ಇದರು ... ದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಿಳಿ ವೈಮನಸ್ಯವೋ, ... ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳ ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಚಿನ್ಹೆಗಳಿಂದ ನೀವು ವಿಚಾರಿಸಬಲ್ಲಿರೋ ಇಲ್ಲವೋ? ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಉಮೇದುವಾರರ ... ಬಂದ ... ವರೊಳಗೆ, ಮೂವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು

ಶಿರಸಾವಹಿಸಿ

ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದಿರುವರು ಮಿ। ಮೊರೊನಾ ಸಾಹೇಬರ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವು ನಿಮಗೆ ಇನ್ನು ಕಾಣದು ರಾ। ದಾಸಪ್ಪನವರ ಹಳದೀ ಬಣ್ಣವೂ ಲೋಪವಾಗಿದೆ ರಾ। ಧರಣಪ್ಪನವರ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣವು ಅಕ್ರದಾನವಾಯಿತು. ಇನ್ನು

ಎರಡೇ ಬಣ್ಣಗಳು

ಉಳಿದವೆ ರಾ। ಪಾಟೀಲರವರ ಹಸುರು ಬಣ್ಣವು ಮತ್ತು ರಾ। ದುಭಾಷೆಯವರ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣವು ಹಸುರು ಒಣ್ಣ ಬೇಕೋ, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣ ಬೇಕೋ? ಎಂದು ಇಲೆಕ್ಷನ ಕಟ್ಟೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಹಚ್ಚಿ ... ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಸವಾಲು ಕೇಳಲಿದ್ದಾರೆ ... ಸವಾಲಿಗೆ ಮತದಾರರು ಏನು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವರು? ಈ ಉತ್ತರದವೇ ಇಲ್ಲೆ.

ಮತದಾರರೇ, ಪಂಜಾಬದ ಮಾನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿರಿ !

ಬಡಾಯಿ ಕೊಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಸುಧಾರಣೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಒಂದು ಚಕಾರ ಶಬ್ದವು ಸಹ ಹೊರಬೀಳ ಬಾರದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೀತ ನ ಸ್ವಾತ್ಮ್ಯಕರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವಂತೆ, ವ್ಹಿಪ್ಲಿಲ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿರಿ, ಎಂದು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವ ರ ಬಾಯಿಕಟ್ಟಿ, ನಂಬ್ಯಾ ಬಂದವನಾದಬೇಕು ಈ ಸ್ವೇಚ್ಛೆ ನಿಸಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರವು ಈಗ ದೊಡ್ಡ ಕಾಹಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಈ ಸಂತು ಕಶಾಹಿಯ ಪೆಟ್ಟು ಪುನಃ ಪಂಜಾಬಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಸಭಾಬಂದಿಯ ಕಾನೂನಿನನ್ವಯ ಅಮೃತಸರ, ಜಾಲಂಧರ, ಫಿರೋಜಪೂರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಗಳು ಬಂದಿಯಾಗಿವೆ. ಲಖನೌದೊಳಗಿನ 'ನ್ಯಾಶನಲ್ ಹೆರಲ್ಡ' ಪತ್ರದ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ೩ ವರ್ಷಗಳ ಸಕ್ತಮಜುರಿ, ೭೫೦ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ಇವುಗಳ ಶಿಕ್ಷೆಯಾದರೆ, ಲಾಹೋರದ 'ವಿಜಾನವಂದ' ಪತ್ರದ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ, ೫ ವರ್ಷದ ಕಾಳೀಪಾಣಿ, ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ವಾಗಿವೆ. ಖಿಲಾಫತ ಕಮಿಟಿಯ ಸಕ್ರೆಟರಿಯವರೂ, 'ತಾಜ' ಪತ್ರದ ಸಂಪಾದಕರೂ ಆದ, ಮಿ॥ ತಾಜ ಪ್ರಿಂಟರರಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮೂರು ವರ್ಷ ಕಾರಾವಾಸವು ಈಗಲೇ ತಿಳಿದದೆ. ಇಷ್ಟಲ್ಲದೆ, ಮುಸಲ್ಮಾನರೇ, ಇಸ್ಲಾಮವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿರಿ, "ಖಿಲಾಫತ" ಆದರೇನು ಎಂಬ ಹಸ್ತಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸರಕಾರವು ಜಪ್ತ ಮಾಡಿದ ಸಂಗತಿಯೂ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಸರಕಾರವು ಅಸಹಕಾರಿಗಳ ವಿಷಯದ ಸಂಶಯವೃತ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತ ಕೆಂಪಿಹನ್ನು ಬೀರಿಸಿದೆ. ಈಗ ಎಲ್ಲ ಸಂಗಳನ್ನು ಪರಿಗೊಳಿಸುವ ತನ್ನ ಎರಡು ಪೆಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಲಿ ಆದರೆ, ದೊಡ್ಡ ಕಾಹಿಯ ಪ್ರಧಾನ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಸರಕಾರವು, ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ದೊಡ್ಡ ಕಾಹಿಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಿ ರೌಲೆಟ ಕಾಯಿದೆ, ಅದರ ತೀವ್ರ ನಿಷೇಧ, ಪಂಜಾಬಿನೊಳ ಗಿನ ಅಘೋರ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಅವುಗಳಿಂದುಂಟಾದ ... ಹಾನಿ, ಹಿಂದುಸ್ತಾನದೊಳಗಿನ

ಸುಳ್ಳಾಡಿದ ಸೌಹಾರ್ದವನ್ನು ... ಇನ್ನು

ಅವರು ಮರೆತಿದಂತಾಗುವದಿಲ್ಲವೇನು?

ಬಸವಣ್ಣನಂತೆ,

ನೀವು ಕಳೆ ಕೂಗಾಡಿಸಿದಂತಾಗುವದಿಲ್ಲವೇ? ಇಷ್ಟಿ ರೂ ಉಮೇದವಾರರು, ತಮ್ಮ ಗುಣಗಳ, ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ, ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರತೆಯ ಪರಿಚಯ ವನ್ನು ನಿಮಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡದಿದ್ದ ಮೇಲೆ, ನೀವಾದರೂ, ಅವರ ಪರಿಚಯವು ನಮಗಿದೆಯೆಂದು ಸುಳ್ಳೇ ಹ್ಯಾಗೆ ಹೇಳುವಿರಿ? ಉಮೇದವಾರರ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಯಾರಿಗೂ,

ಮತ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲೆಂದು

ಹೇಳುವ ಹಕ್ಕು ಮತದಾರರಿಗುಂಟು ಇಂಥ ಪ್ರಸ ಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುವರೆಂದು ನಾವು ನಂ ಬುವೆವು. ಬಿಟ್ಟಿಗೆ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯೊಳಗಿನ ಮತದಾ ರರಿಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚ ರಾಗಿರೆಂದು ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಸಹಕಾರಿತೆ ಯೊಳಗೆ, ಇನ್ನು ನಂಬಿದ್ದ ಮತದಾರರಿಗೆ, ನಿಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿನ,

ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯನ್ನಷ್ಟು

ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ, ಯಾರ ಭಯಕ್ಕೆ, ಬೆದರಿಕೆಗೆ, ಲಾಂ ಗೂಲಚಾಲನಕ್ಕೆ, ಚಿತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಬಲಿಗಾಗಿ, ಪರತಂ ತ್ರಿಗಳಾಗಬೇಡಿರಿ, ಎಂದು ಹೇಳುವದು ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಯಾರಿಗೂ ಮತಗಳನ್ನು ನಾವು ಧಿಯಲ್ಲೇ, ಹೊಸ್ಮಾನವರವು ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ತಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆಕೊಂ ಡಿತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕರ, ಪಟ್ಟಿ, ಸ್ವಾಕ ಮೊದ ಲಾದ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಕೊಡಲಾರೆವು ಎಂದಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಸ್ವರಾ ಜ್ಯಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವ್ರತವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ, ಮಾತೃಭೂಮಿಯ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ, ಜನರಿಗೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗೆ ತಿರು ಗುವ ಪವಿತ್ರವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಅದರ ಕೂಡ ಬಯಲಿಗೆ ಮಾತ್ರ, ಸ್ವರಾ ಜ್ಯಸಂಘದ ಗಾಳಿ ಸಹ ಬೀಸುವದಿಲ್ಲ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಗಂಧ ಸಹ ಹೊರಡುವದಿಲ್ಲ ಇದೆಂಥ ಶೋಚನೀಯ ವಾದ ಸಂಗತಿಯು ಕುಮಟೆಯ ವಾತಾವರಣವು ಬಹು ಚಮತ್ಕಾರವಾದದ್ದೂ, ಅಗಾಧವಾದದ್ದೂ, ಇರುವದೆಂಬ ದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ ಆ ಮುಕ್ತಿಯ ವಕೀಲರಂತೂ ರಾಜ ಕೀಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ತಾಳುವರು. ಕುಮಟೆಯ ಮುಖಂಡರು ರಾಷ್ಟ್ರೀ ಯರೋ, ನೇಮಸ್ಥರೋ ಅವರು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವ ಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವರೋ, ಧಿಕ್ಕರಿಸುವರೋ, ಎಂಬ ಯಾ ವದೇ ಸಂಗತಿಯೂ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ ಆದರೆ, ಆ ಮುಖಂಡರಾದರೂ ತಮ್ಮ ಧ್ಯೇಯವು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿಯಾರೆ? ಇವರ ಕೃತ್ಯಗಳಮೇಲಿಂದ, ಇವರ ಮತ ವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವದಂತೂ ಕೇವಲ ಅಸಾಧ್ಯವೇ ಸರಿ ಕುಮಟೆಯ ಮುಖಂಡರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದ ಅನುಯಾಯಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ, ಈ ವರೆಗೆ ಕುಮಟೆ ಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಠರಾವುಗಳ ಅನುಮೋದ ನೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಇವರು ಸಭೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ್ದ ಕಂಡ ಎಂದಿಗಿಲ್ಲ ಕೌನ್ಸಿಲ ಮಂದಿರ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಉಮೇ ದ್ವಾರರಾಗಿ ನಿಂತವರಿಗೆ, ಮತ ಕೊಡಬಾರದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಆದಾಗಿರುವ ದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರತಿ ದಿನದಲ್ಲೂ ಓದುತ್ತ, ಕೇಳುತ್ತ ಇ ದ್ದೇವೆ ಆದರೆ ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕಿನ ಜನರು ಮತ ಕೊ ಡಬೇಕೋ, ಬೇಡ ಕೊಡಬಾರದೋ, ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕು ಮಟೆಯ ಮುಖಂಡರು ಏನೊಂದು ನಿಶ್ಚಯಮಾಡಿ ಜನ ರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ ಇದರಮೇಲಿಂದ, ಅವರು ಅಸಹಕಾರಿ ತೆಯ ತತ್ವವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಜನರು ತಿಳಿಯ ಬಹುದೋ? ಅದಕ್ಕೂ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲ ಯಾಕೆಂದರೆ, ಧು ರೀಣ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ರಾ॥ಸಾ॥ ವಾಸುದೇವ, ನೋ ಪಾತ್ರವಳ್ಳಿಯವರು ಮುಖಂಡರು ಶಿರಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಯಿಂದ, ಮುಕ್ಕಿಸ್, ಓಸರ ಹಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡದಿದ್ದ ಕಾರಣ, ಅದು ಅಸಂತೋಷವದೆಂ ದು ಬಹು ಸಮ್ಮತವಾಗಿದೆ ಈಗಿನ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಪುನರ್ಘಟನೆಯನ್ನು ಭಾಷಾವಾರಿ ತತ್ವದಮೇಲೆ, ಪುನರ್ಘಟಿಸಬೇಕೆಂದು, ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಸಾಹೇಬರಿಗೂ ಮಾನ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳ "ಆಸ್ತೇ ಕದಮ್" ಧೋರಣವೇ ಇಂಥ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿತು ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಂತು ಹೊರಬೀಳುವಾಗ, ಈ ತತ್ವವು ಮಾನ್ಯವಾಗುವದೋ ಇಲ್ಲವೋ? ಆದಾ ಗುವದಾಗಲಿ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿ ಒಂ ದೇ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಘದ ಅಧಿ ಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಯೋಜಿಸುತ್ತಿದೆಂಬುದು, ಆ ನಂದಕರವು ಕೊಂಗ್ರೆಸದ ಹೊಸ ಘಟನೆಯೊಳಗೆ, ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತದ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಾಗಬಹು ದೆಂದು ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸಿಂಧ, ಗುಜರಾಥ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಇವೇ ಈ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳು. ಇಂಥ ಭಾಷಾವಾರಿ ಪ್ರಾಂತಗಳ ರಚ ನೆಯಿಂದ, ಎಷ್ಟು ಲಾಭಗಳಾಗುವವೆಂಬುದು ಮಹ ತ್ವದ ವಿಷಯವಾಗಿರುವದು ಅದರ ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿವೇ ಚನೆಯನ್ನು ನಾವು ಯಥಾವಕಾಶ ಕೈಕೊಳ್ಳುವೆವು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿಯ ನ್ಯಾಯ್ಯ ವಿಚಾರ ತಾವು ಸ್ವತಃ ಈ ಪವಿತ್ರವಾದ ವ್ರತವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಇತರರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗತಕ್ಕದ್ದು, ರಾ॥ ಸಾ॥ ರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲವೋ? "ಓದುವದು ಕಾಶೀ ಖಂಡ, ತಿನ್ನುವದು ಮುಶಿಕೆಂಡ" ವೆಂಬ ಗಾದೆಯ ಮಾತು ಅಕ್ಷರಶಃ ನಿಜವಿರುವದೆಂಬದನ್ನು ರಾ॥ ಸಾ॥ ವಾ ಸುದೇವರು ಸ್ವವರ್ತನದಿಂದಲೇ ಇಂದು ನಮಗೆ ಮನಗಾ ಣಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ರಾ॥ ಸಾ॥ ವಾಸುದೇವರು ಇದೇ ಅಸಹಕಾ ರಿತೆಯ ಭರಭರಾಟೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲೇ, ಲೋಕಲ್ಬೋರ್ಡ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು, ತಾವು ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತ ರೆಂಬ ನಂಬಿಗೆಯನ್ನು ಜನರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಯತ್ನಮಾ ಡಿದರು ಆದರೆ, ಅವರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದ ರಾಜೀನಾ ಮೆಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ, ಖಾಸಗಿ ಕೆಲಸದ ಅಡಚಣಿಯಮೂ ಲಕ, ತಾವು ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಅದು ಯಾಕೆ? ಅಸಹ ಕಾರಿತೆಯ ಕಾರಣವನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಹೆದರಿ, ಮಿ॥ ವಾಸುದೇವರು ಈ ತರದ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಾಲೆಯ ಆಟ ದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರೋ? "ನೃಪತಿ ಜನಪದಾನಾಂ ದುರ್ಲ ಭಃ ಕಾರ್ಯಕರ್ತಾ" ಎಂಬ ಕವಿಯ ಉಕ್ತಿಯನ್ನು ರಾ॥ ಸಾ॥ ರು ಮರೆತಿದ್ದರೂ, ನಾವು ಮರೆತಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವೆವು ಸರಕಾರದ ಪ್ರೇ ಮವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಹಿತವಂತರಾಗಿಲ್ಲ, ತಾವು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಿಷ್ಫಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ಗೌರವವನ್ನು ಅಧೋಗತಿಗೆ ಕೆಡಹಲಿಕ್ಕೆ ಸಹ ಕಾರಣವಾಗುವವೆಂದು, ಮಿ॥ ವಾಸುದೇವರು ಇನ್ನಾದರೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲಿ ಇಂಥ ಮುಖಂಡರು ದೇಶಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಹೊರಟಮೇಲೆ, ಕೇಳುವದೇನು? ದೇಶವೆಲ್ಲ ಸ್ವಾಧೀನವು ದವಾಗಿ ಹೋದೀತು ಇಂಥ 'ಮತ್ಸ್ಯ ಪಕ್ಷಿ' ನ್ಯಾಯ ದಿಂದ ವರ್ತಿಸುವವರಮೇಲೆ ಜನರಿಗಾದರೂ ವಿಶ್ವಾಸವು ಹೇಗೆ ಉಂಟಾಗಬೇಕು? ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಮಾತಿ ನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು, ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು, ಈ ಪ್ರಕಾ ರ ನಡೆಕೊಳ್ಳುವವರಿಂದ, ದೇಶಸೇವೆಯು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಬಹುದು? ಇಂಥ ನಡತೆಯು ಸ್ವಕಾರ್ಯ ಧುರಂಧ ರರಿಗೇ ಸಲ್ಲಿದಿರಲು, ದೇಶಭಕ್ತರೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆಂತು ಸಲ್ಲುವದು?

ರಾ॥ ಸಾ॥ ರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಂಗಲ ಸಮ್ಮಂಧ ರೈತರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಉದ್ಯುಕ್ತರಾಗಿ ರುವರೆಂಬುದು ನಿಜವು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ಯತ್ನವಾದರೂ ಸ್ತುತ್ಯವಿರುವದು ಆದರೆ, ಅವರು ಜ ... ಯಾಕೆಂದರೆ, ಅಡವಿ ಬಂದಸೆಯೊಂದೇ, ರಾನಡಾ ಜನಕ್ಕೂ ಅಸಹ್ಯ ಅಕಾಲಿಕ (premature) ಪಂಜಾಬ ಮಾತ್ರ, ನಾವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆವು ಈ ಸಂ ಗ್ರಾಮದೊಳಗೆ ಸತ್ಯಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆಂದು ತಿಳಿಯ ವದು, ಯಾವಾಗಲೂ ಅಶಕ್ಯವು. ಮರಾಠಿಯೊಳಗೆ ಹೇಳುವಂತೆ ' ಮೀ ಗೋಷ್ಟೀ ಕಾಳಲಿ ಕಶಿ, ಗೋಷ್ಟೀ ಸಲಾ ಮೋಕಿತ ನಾಹೀ" ಎಂಬಂತೆ ರಾಜವರಾವ್ಯರ ಹಾಡಾಗಿ ದೆಯೋ, ಏನೋ, ಎಂದು ನಮಗೊಂದು ಸಂಶಯ ವಿದೆ. ರಾವಸಾಹೇಬ ಕಾದಿ (ಘೋಂಗಡಿ) ಯನ್ನು ಕೆಳಸ್ಕೈಗೆ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ತಲೆಗೆ ದೇಶಭಕ್ತತನದ ಗಾಂಧೀ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಡೆದರೆ, ಪ್ರಯೋಗವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವದೋ, ಇಲ್ಲವೋ, ಎಂದು ನೋಡುವ ಉಪಕ್ರಮವೂ ಇದಾಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು ನೋಡುವಾ, "Truth will out" ಸತ್ಯವು ಎಂದಾದರೂ ಬೈಲಿಗೆ ಬಂದೇ ಬರುವದು.

• ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಬಳದ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಕ್ರಮವಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿದ ಕ ಮಿಟಿಯು ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡಿಸಿ, ಮುಲಕಿ ಸರಕಾ ರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು, ಶಾಲಾ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ, ಶಿಕ್ಷಕರಿ ಗೂ, ಟ್ರೇಂಡ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ, ನೌಕರಿಯ ಆರಂಭ ದಿಂದ ೩೫ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂ ದು ಧಾರವಾಡದ ಶುಭೋದಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

॥ ಶ್ರೀ ಭಗವಚ್ಛ್ರೀರಣಾಹಿ ಜಯತಿ ॥

ಸ್ವಜಾತೀಯರಾದ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ವೈಷ್ಣವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ! ಕೇವಲ ೧ ತಿಂಗಳು ಅವಧಿ ಆಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕಲಾರದು! ವೈಷ್ಣವ ಮತದ ಸಂಗ್ರಾಹ್ಯವಾದ ಕನ್ನಡ ವೇದಾಂತ ಪುಸ್ತಕವು!

ಇನಾಮ್! ಇನಾಮ್!! ಇನಾಮ್!!!

ಟಪಾಲಿನ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಪೋಸ್ಟಿನ ೧ ಆ ಣೆಯ ಸ್ಟ್ಯಾಂಪನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲೇ ಬೇಕು! ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು-ವಿಳಾಸಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಬರೆಯಿರಿ.

ಕುಮುಟಾ ನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯ

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವಸ್ಥಾನ,

ಮಂಗಳೂರು

ವಿಚಾರತರಂಗ.

ಲೇಖಕ:— ನಿರೀಕ್ಷಕ.

ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಚಳವಳಿಯು ಭರದಿಂದಾಗ್ನಿಯಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಕೌನ್ಸಿಲ ಕಮಿಟಿಗಳೂ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿಗಳೂ, ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಭೆಗಳೂ ಅಸಹಕಾರಿತಾ ಕಮಿಟಿಗಳೂ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಬಲು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ [illegible] ನಿರ್ಭೀತಿಯಿಂದಲೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವು. [illegible] ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಜನರ ಶಿಷ್ಟಮಂಡಳಗಳು ಕೌನ್ಸಿಲ ಉಮೇದ್ವಾರರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಠರಾವನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಅಂತಹವರಲ್ಲಿ ಸಭೆ ನೆರೆಯಿಸಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಇರುವ ಆಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಪಂಡಿತ ಮದನಮೋಹನ ಮಾಲವೀಯರು, ಕೌನ್ಸಿಲು ಉಮೇದ್ವಾರಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿರುವರು. ಮುಂಬಯಿ [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ [illegible] ವಿಶೇರಿಯಿಂದ ಚಾಲನೆಯನ್ನು [illegible] ದಿವಸವು ಮಂಗಳವಾರವೆಂತಲೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿಗೆ, ಹಿಂದೀ ರಾಜಕಾರಣದೊಳಗೆ ಮಂಗಳವಾರಕ್ಕೆ ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಗೂಢ [illegible] ಮಹತ್ವವದೆಂದು ಹೇಳ ಬೇಕಾದ ತಾತ್ಪರ್ಯವು.

ನಾಳಿನ ಮಂಗಳವಾರಕ್ಕೆ ಇದೇ ವಿಧದ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ರಾಜಕೀಯ ಯೋಗವು ಕೂಡಿಬಂದಿದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಅದ್ಯಾವ ಯೋಗವು? ನಾಳಿನ ಮಂಗಳವಾರಕ್ಕೆ ಅಂದರೆ, ೧೬ ನೇ ನವಂಬರದ ದಿವಸ, ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯದೆಯಂತೆ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಾಯದೆ ಕೌನ್ಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಮತ್ತು ಮುಸಲ್ಮಾನೇತರ ಮತದಾರರ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಂದ ಉಮೇದ್ವಾರರ ಮತಗಳ ಎಣಿಕೆಯಾಗುವದು. ಇಲೆಕ್ಷನ ಅಂದರೆ ಮೆಂಬರರ ಚುನಾವಣೆ ಎಂಬುದು ಇದೇ. ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಾಳಿನ ಮಂಗಳವಾರವು ಇಲೆಕ್ಷನದ ದಿವಸವು. ಈ ದಿವಸ ನಾಗರಿಕರು [illegible] ಕತ್ತು, ಮತದಾರರು

ತಮ್ಮ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು

ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಬಜಾವಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಇಲೆಕ್ಷನದ ಯೋಗವು ಸರಳವಾಗಿದ್ದರೆ, ಮತದಾರರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ನಿಮಾರ್ಣವಾಗಿ, ಕಲಬೆರಕೆಯಿಲ್ಲದೆ [illegible] ಯು ಜನ [illegible] ತ್ತಿಂದ ತಾನೇ ನಾಯುವದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ [illegible] ಎಷ್ಟು ಮಾಡಿದರೆ ಮ [illegible] ಇನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆನು?

* * * * *

ಕೌನ್ಸಿಲು ಬಹಿಷ್ಕಾರವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಬ [illegible] ಮಾತು [illegible] ಅದನ್ನು [illegible] ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ [illegible] ಯನ್ನು ಅತಗಿಸಿದ್ದು [illegible] ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದ [illegible] ಕೌನ್ಸಿಲ [illegible] ಉಮೇದವಾರರಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದವನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ [illegible] ಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದ [illegible] ಇಂತ ಉಮೇದ [illegible] ಮಾಡಿಸಹೊರಟ [illegible] ಉಳಿಯ ಮಡಿದ್ದು [illegible] ದಿವಸ ಅಡಗಿಸಿ [illegible] ಕೊರ [illegible] ಪ್ರಕ್ತಿ ಒಂದೂದಗಿದೆ [illegible] ಗಿ ದ [illegible] ತನೆ ಯಲ್ಲಿ [illegible]

* *

[illegible] ಮದದಲ್ಲಿ [illegible] ಕಾದ [illegible] ನ ಮಾ ದಲಿಕ್ಕೆ [illegible] ಸ ದಾರ [illegible] ಕೆಲ [illegible] ರಾಜ [illegible] ಸ್ವತ [illegible] ಉದ್ದೇಶ [illegible] ಕಳಿಸ [illegible] ಬರ [illegible] ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ [illegible] ತಾನ [illegible] ನಮ್ಮ [illegible] ತ್ತೇವೆ [illegible] ಉಮೇದವಾರರಿಗೆ ತನ್ನ ಮತವನ್ನು ಕೊಡದ [illegible] ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕಾಗಿದ [illegible] ಅಕ್ಷರ [illegible] ತನ್ನ ಸ್ವಕ್ಕೆ ತಾನ,

ಒಡೆಯನು, ಅರಸನೆಂದು,

ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಯಾವ ಉಮೇದವಾರನಿಗೆ [illegible] ಯಿಂದ, ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವನೊಬ್ಬ ಮತದಾರನ ಕಡೆಯಿಂದ ಮತಗಳನ್ನು ಕಾಡಬೇಕೆಂದು ಯಾರಿಗೂ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಗವರ್ನರರಿಗೂ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಗವರ್ನರ ಜನರಲರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. [illegible] ಸಭೆಗಾದರೂ ಇಲ್ಲ. ಲೋಕಶಾಹಿಯು ಮೂಲ [illegible] ಬುದು ಇದೇ. ಮತದಾರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತನಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ, ಮತ ಕೊಡುವ ಹಕ್ಕು ಇದ್ದಂತೆ, ಯಾರಿಗೂ ಮತ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುವ

ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯು

ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀವು ಹ್ಯಾಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೀರಿ? ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನೀವು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವಿರೋ ಕಳಕೊಳ್ಳುವಿರೋ ಎಂಬುದನ್ನು ದಿಟ್ಟ ವರ್ತನದಿಂದ, ಕೃತ್ಯದಿಂದ ತ [illegible] ರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ನಿತ್ಯನೈಮಿತ್ತಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ, ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪ್ರತ್ಯಯ ಬೇಕಾದರೆ, ಸದ್ಯದ (ತಾ ೩ ನೇ ನಂಬರದ) 'ಕೇಸರಿ' ಯನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಹುಕುಮು ನೋಡಿರಿ, ಆಯಾ ಊರಿನೊಳಗಿನ ಪಟೇಲ-ಕಾನಭೋಗರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಊರೊಳಗಿನ ಮತದಾರರಿಗೆ ಕರಕೊಂಡು ಇಲೆಕ್ಷನದ ದಿವಸ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪೋಲಿಂಗ ಸ್ಟೇಶನ ಇದ್ದ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಗ್ರಾಮಸ್ಥ ಮತ್ತು ಮತದಾರ ಇವರು ಠರಾಯಿಸಿದ ದಿವಸ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹಾಜರ ಇರತಕ್ಕದ್ದು, ತಡ ಮಾಡಬಾರದು.' ಈ ರಾಯರು ಕೊಟ್ಟ ನೋಟೀಸಿಗೆ ಯನ್ನು ಮಾಮಲೇದಾರ ಸಾಹೇಬರು ಹ್ಯಾಗೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ ನೋಡಿರಿ 'ಠರಾಯಿಸಿದ ದಿವಸದ ಮೊದಲಿನ ದಿವಸ, ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಡಂಗುರ ಹೊಡೆದು ಹೀಗೆ ಜಾಹೀರ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲ — ಮತದಾರರು, ಬೆಳಗಿನ ೭ ಘಂಟೆಗೆ ಪೋಲಿಂಗ ಸ್ಟೇಶನದಲ್ಲಿ ಹಾಜರ ಇರತಕ್ಕದ್ದು, ಹಾಗು, ನೀವು (ಗ್ರಾಮಸ್ಥ-ಪಟೇಲರು) ಊರೊಳಗಿನ ಮತದಾರರಿಗೆ ಕರಕೊಂಡು ಪೋಲಿಂಗ ಸ್ಟೇಶನದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೆ ಹಾಜರಾಗಬೇಕು.' ಹ್ಯಾಗೆ? ಮಾಮಲೇದಾರರ ಪ್ರತಾಪ ನೋಡಿದಿರೊ?

* * * *

ಈರೀತಿ ಮಾಡಿದ ಸಮನ್ಸಗಳು, ಹುಕುಮುಗಳ, ನೋಟೀಸಗಳು ಬೇಕಾಬಿಟ್ಟಿ ಇರುತ್ತವೆಂದು ಎಲ್ಲ ಮತದಾರರು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಇಂಥ ಹುಕುಮುಗಳಿಂದ ಮತದಾರರನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಎಳೆದೊಯ್ಯುವರೆ ಹೊಂಚಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ ಕಲಹಿಸಂತ ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಆದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು, ಅವರು ಬೇಕಾದರೆ, ತಾವ ಲೇಖಾದಾರರಿರಲಿ, ಕಲೆಕ್ಟರರಿರಲಿ ಅಷ್ಟರೇ, ಯಾರೂ ಮತದಾರರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಒಪ್ಪದೆ ಕೆಟ್ಟ ಬೆದರಿಕೆಗೆ ಬಲಿಬೀಳದೆ, ತಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ [illegible] ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಇ [illegible] ವರಾಗಿ ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗಾದರೂ [illegible], ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಣ್ಣವು ಹೋದಹೊಂದಲ್ಲಿ

ಬೆಟ್ಟವೇ, ಬೆಟ್ಟನಾಗಿ,

ಪೂರಾ [illegible] ಇವರು ಮಂಬರರಾಗುವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶುಭ [illegible], ಎಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳ ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಚಿನ್ಹಗಳಿಂದ ನೀವು ವಿಚಾರಮಾಡುವಿರೋ ಇಲ್ಲವೋ? ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಉಮೇದವಾರರ [illegible], ಮುಂದೆ ಒಂದ [illegible] ರೊಳಗೆ, ಮೂವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು

ಶಿರಸಾ ವಹಿಸಿ

ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದಿರುವರು. ಮಿ। ನೊರೊನ್ಹಾ ಸಾಹೇಬರ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವು ನಿಮಗೆ ಇನ್ನು ಕಾಣದು. ರಾ। ದಾಸಪ್ಪನವರ ಹಳದೀ ಬಣ್ಣವೂ ಲೋಪವಾಗಿದೆ. ರಾ। ಧರಣಪ್ಪನವರ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣವು ಅಸ್ತಮಾನ ವಾಯಿತು. ಇನ್ನು

ಎರಡೇ ಬಣ್ಣಗಳು

ಸಿ. ಕು. ಉಳಿದವೆ, ರಾ। ಪಾಟೀಲರವರ ಹಸರು ಬಣ್ಣವು ಮತ್ತು ರಾ। ದುಭಾಷೆಯವರ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣವು. ಹಸರು ಬಣ್ಣ ಬೇಕೋ, ಬಿಳೀ ಬಣ್ಣ ಬೇಕೋ? ಎಂದು ಇಲೆಕ್ಷನ ಕಟ್ಟೆಯ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿ ಇಟ್ಟವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಸವಾಲ ಕೇಳಲೇ ಕೇಳುವನು. ಸವಾಲಿಗೆ ಮತದಾರರು ಏನು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವರು? ಈ ಉತ್ತರದ ಮೇಲೆ

ಮತದಾರರೇ, ಪಂಜಾಬದ ಮಾನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿರಿ !

ಬಡಾಯ ಹೊಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಸಿರವ್ವ ಇದ್ದನ್ನು ಚಕಾರ ಶಬ್ದವು ಸಹ ಹೊರಬೀಳ ಬಾರದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪೋದ್ಘಾತವಾಗಿ ನಿಂತ ಸ್ವಾತ್ಯಕ್ಕರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವಂಥ ... ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿರಿ, ಎಂದು ವಿರೋಧವಮಾಡುವ ನರ ಬಾಯಿಕಟ್ಟಿ, ನಾಜಾ ಹಿಂದವನ್ನಾಡಬೇಕು ಈ ಸದ್ಹೇತುವಿನಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಸರಕಾರವು ಈಗ ದೊಡ್ಡಶಾಹಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ ಈ ದಂಡು ಕೆಶಾಹಿಯ ಪೆಟ್ಟು ಪುನಃ ಪಂಜಾಬಕ್ಕೆ ಬೀಳಹತ್ತಿದೆ ಸಭಾಬಂದಿಯ ಕಾನೂನಿನನ್ವಯ ಅಮೃತಸರ, ಲಾಹೋರ, ಶಿಖಾರಪೂರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭಾ ಬಂದಿಯಾಗಿದೆ ಲಾಹೋರದೊಳಗಿನ 'ಇಂಕ್ವಿಲಾಬ' ಪತ್ರದ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ೩ ವರ್ಷಗಳ ಸಕ್ತ ಮಜೂರಿ, ೭೫೦ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ಇವುಗಳ ಶಿಕ್ಷೆಯಾದರೆ, ಲಾಹೋರದ 'ವಿಮಾನದಾರ' ಪತ್ರದ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ, ೫ ವರ್ಷದ ಕಾಳೇಪಾಣಿ, ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ವಾಗಿದೆ ಶಿಕ್ಷಾದಕ ಕವಿತಾಪೆಯ ಗಕ್ರಂಥದ ವರೂ, 'ತಾಜ' ಪತ್ರದ ಸಂಪಾದಕರೂ ಆದ, ಮಿ। ತಾಜುದ್ದೀನರವರಿಗೆ ಕೈದ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆಂದು ವರ್ತ ಮಾನವು ಈಗಲೇ ತಿಳಿದಿದೆ ಇದಲ್ಲದೆ, 'ಮ। ಸಲ್ಮಾನರೇ, ಇಸ್ಲಾಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿರಿ "ಜಿಹಾಧತ" ಎಂದೇನು ಎಂಬ ಹಸ್ತಪತ್ರಕಗಳನ್ನು ಸರಕಾರವು ಜಪ್ತ ಮಾಡಿರುವದು ಬಿಟ್ಟಿಗ, ಸರಕಾರವು ಅಸಹಕಾರಿತೆ ಯ ವಿಷಯದ ಸಂಶಯವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಯುದ್ಧ ಕಂಬಿಹನ್ನು ಬಾರಿಸಿದೆ ಈಗ ಎಲ್ಲ ದೇಶಭಕ್ತರ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗಂಟು ಮೂಟೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಲಿ ಆದರೆ ದೊಡ್ಡಶಾಹಿಯ ಪುರಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವ ದೊಡದಲು, ಸರಕಾರವು, ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ದೊಡ್ಡಶಾಹಿಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಿ ರೌಲೆಟ ಕಾಯಿದೆ, ಅದರ ತೀವ್ರ ವಿರೋಧ, ಪಂಜಾಬಿನೊಳಗಿನ ಅಘೋರ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಅವುಗಳಿಂದುಂಟಾದ ... ಗಾಂಧಿ? ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ

ಸುಳ್ಳಾಡಿದ ಪಾಪವನ್ನು ...

ಅವರು ಮಾಡಿದಂತಾಗುವದಿಲ್ಲವೇನು?

ಬಸವಣ್ಣನಂತೆ,

ನೀವು ಹರಿ ಹೋಗಾಡಿಸಿದಂತಾಗುವದಿಲ್ಲವೇ? ಇಷ್ಟರೂ ಉಮೇದವಾರರು, ತಮ್ಮ ಮತಗಳ, ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ, ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರತೆಯ ಪರಿಚಯ ವನ್ನು ನಿಮಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡದಿದ್ದ ವೇಳೆ, ನೀವಾದರೂ, ಅವರ ಪರಿಚಯವು ತಮಗಿದೆಂದು, ಸುಳ್ಳೇ ಹ್ಯಾಗೆ ಹೇಳುವಿರಿ? ಉಮೇದವಾರರ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಯಾರಿಗೂ,

ಮತ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲೆಂದು

ಹೇಳುವ ಹಕ್ಕು ಮತದಾರರಿಗುಂಟು ಇಂಥ ಪ್ರಸಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ಅದನ್ನೇ ಬಿಡಾಯಿಸುವರೆಂದು ನಾವು ನಂಬುವೆವು ಬಿಟ್ಟಿಗೆ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯೊಳಗಿನ ಮತದಾರರಿಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಾಗಿರೆಂದು ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಸಹಕಾರಿತೆಯೊಳಗೆ ಇನ್ನು ನಂಬಿದ್ದ ಮತದಾರರಿಗೆ, ನಿಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿನ,

ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯನ್ನಷ್ಟು

ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ, ಸರಾರ ಧಡಗೆ, ಬೆದರಿಕೆಗೆ, ಲಾಂಗೂಲಚಾಲನಕ್ಕೆ, ಹಿತ್ತಾಯಕ್ಕೆ, ಒಳಗಾಗಿ, ಪರತಂತ್ರಿಗಳಾಗಬೇಡಿರಿ, ಎಂದು ಹೇಳುವದು ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಯಾರಿಗೂ ಮತಗಳನ್ನು ನಾವು

ರಿಯಲ್ಲೇ, ದೊಡ್ಡಾನರವು ಬಾಜಿಕೀಯ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆಕೊಂಡಿತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯುತ ಕರ್ಕಿ, ಜಾಸ್ತಿ, ನ್ಯಾಕ ಮೊದಲಾದ ವಕೀಲ ಮಹಾಶಯರು ಕಾದ್ಯಗಳಲ್ಲೇ ಬಂದು ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವ್ರತವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ, ಮಾತೃಭೂಮಿಯ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ, ಜನರಿಗೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗೆ ತಿರುಗುವ ಪವಿತ್ರವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಅದರ ಕುಮಟೆಯೊಳಗೆ ಮಾತ್ರ, ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘದ ಗಾಳಿ ಸಹ ಬೀಸುವದಿಲ್ಲ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಗಂಧ ಸಹ ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲ ಇದೆಂಥ ಶೋಚನೀಯವಾದ ಸಂಗತಿಯು' ಕುಮಟೆಯ ವಾತಾವರಣವು ಬಹು ಚಮತ್ಕಾರವಾದದ್ದೂ, ಅಗಾಧವಾದದ್ದೂ, ಇರುವದೆಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ ಕುಮಟೆಯ ವಕೀಲರಂತೂ ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ತಾಳಿರುವರು. ಕುಮಟೆಯ ಮುಖಂಡರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರೋ, ನೇಮಸ್ತರೋ, ಅಥವಾ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವರೋ ಧಿಕ್ಕರಿಸುವರೋ, ಎಂಬ ಯಾವದೇ ಸಂಗತಿಯೂ ಜನರಿಗೆ ಈ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ ಆದರೆ, ಅವರ ಮುಖಂಡರಾದರೂ ತಮ್ಮ ಧ್ಯೇಯವು ನಿಂತವಾಗಿ ಹೇಳ್ಯಾರೇ? ಇವರ ಕೃತ್ಯಗಳ ಮೇಲಿಂದ, ಇವರ ಮತವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವದಂತೂ ಕೇವಲ ಅಸಾಧ್ಯವೇ ಸರಿ ಕುಮಟೆಯ ಮುಖಂಡರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದ ಅನುಯಾಯಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ, ಈ ವರೆಗೆ ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಠರಾವುಗಳ ಅನುಮೋದನೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಇವರು ಸಭೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ್ದುಂಟ ಎಂದುವರಿಕ್ಕ ಕೌನ್ಸಿಲ ಮೆಂಬರ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಉಮೇದ್ವಾರರಾಗಿ ನಿಂತವರಿಗೆ, ಮತ ಕೊಡಬಾರದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಠರಾವಾಗಿರುವದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರತಿ ದಿನದಲ್ಲೂ, ಓದುತ್ತ, ಕೇಳುತ್ತ ಇದ್ದೇವೆ ಆದರೆ, ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕಿನ ಜನರು ಮತ ಕೊಡಬೇಕೋ, ಯಾ ಕೊಡಬಾರದೋ, ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕುಮಟೆಯ ಮುಖಂಡರು ಏನೊಂದು ನಿರ್ಣಯಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ ಇವರ ಮೇಲಿಂದ, ಅವರು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಜನರು ತಿಳಿಯಬಹುದೋ? ಅದಕ್ಕೂ ತಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ ಯಾಕೆಂದರೆ, ಧುರೀಣ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರುವಂತೆ, ರಾ। ಸಾ। ಮಾಸೂರ, ಮೊದಲಾದ ಕೆಲವು ... ಮುಖಂಡರು ಶಿರಸಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಯಿಂದ, ಮುಖ್ಯತಃ, ಜನರ ಹಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಮಾತಲ್ಪ ಕದಿನ್ನ ನಾಪಾಲಕ, ಅದು ಸಮಾಧಾನದ ಸಂಗತಿಯು ಬಹು ಸನ್ಮತವಾಗಿದೆ ಈಗಿನ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಪುನರ್ಘಟನೆಯನ್ನು ಭಾಷಾವಾರಿ ತತ್ವದಮೇಲೆ, ಪುನರ್ಘಟಿಸಬೇಕೆಂದು, ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಸಾಹೇಬರಿಗೂ ಮಾನ್ಯವಿದೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳ "ಅಸ್ತೇ ಕದಮ್" ಧೋರಣವೇ ಇಂಥ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿತು ಸ್ವರಾಜ್ಯವ ದೊರೆತ್ತಾಂದು ಕಂತು ಹೊರಬೀಳುವಾಗ, ಈ ತತ್ವವು ಮಾನ್ಯವಾಗುವದೋ ಇಲ್ಲವೋ? ಅದಾಗುವದಾಗಲಿ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿ ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಘದ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಯೋಜಿಸುತ್ತಿದೆಂಬುದು, ಆನಂದಕರವು. ಕೊಂಗ್ರೆಸದ ಹೊಸ ಘಟನೆಯೊಳಗೆ, ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತವ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಾಗಬಹುದೆಂದು ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸಿಂಧ, ಗುಜರಾಥ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಇವೇ ಆ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳು. ಇಂಥ ಭಾಷಾವಾರಿ ಪ್ರಾಂತಗಳ ರಚನೆಯಿಂದ, ಎಷ್ಟು ಲಾಭಗಳಾಗುವವೆಂಬುದು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವಾಗಿರುವದು. ಅದರ ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ನಾವು ಯಥಾವಕಾಶ ಕೈಕೊಳ್ಳುವೆವು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿಯ ನ್ಯಾಯ್ಯ ವಿಚಾರ

ಹಾವು ಸ್ವತಃ ಆ ಪವಿತ್ರವಾದ ವ್ರತವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಇತರರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗತಕ್ಕದ್ದು, ರಾ। ಸಾ। ರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲವೋ? "ಓದುವದು ಶಾಸ್ತ್ರ ಬಂಡ, ತಿನ್ನುವದು ಮಡಿಕೆಂಡ" ವೆಂಬ ಗಾದೆಯ ಮಾತು ಅಕ್ಷರಶಃ ನಿಜವಿರುವದೆಂಬದನ್ನು ರಾ। ಸಾ। ಮಾಸೂರರು ಸ್ವವರ್ತನದಿಂದಲೇ ಇಂದು ನಮಗೆ ಮನಗಾಣಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ರಾ। ಸಾ। ಮಾಸೂರರು, ಇದೇ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಭರಭರಾಟಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲೇ, ಲೋಕಲ್ಬೋರ್ಡ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು, ತಾವು ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತರೆಂಬ ನಂಬಿಗೆಯನ್ನು ಜನರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಯತ್ನಮಾಡಿದರು ಆದರೆ, ಅವರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದ ರಾಜೀನಾಮೆಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ, ಖಾಸಗಿ ಕೆಲಸದ ಅಡಚಣಿಯ ಮೂಲಕ, ತಾವು ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಅದು ಯಾಕೆ? ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಕಾರಣವನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ, ರಾ॥ ಮಾಸೂರರು ಈ ತರದ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಾಲೆಯ ಆಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರೋ? "ನೃಪತಿ ಜನಪದಾನಾಂ ದುರ್ಲಭಃ ಕಾರ್ಯಕರ್ತಾ" ಎಂಬ ಕವಿಯ ಉಕ್ತಿಯನ್ನು ರಾ॥ ಸಾ॥ ರು ಮರೆತಿದ್ದರೂ, ನಾವು ಮರೆತಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವೆವು ಸರಕಾರದ ಪ್ರೇಮವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಜನರಿಗೆ ಹಿತವಂತರಾಗಿರಲು, ತಾವು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಿಷ್ಫಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ಗೌರವವನ್ನು ಅಧೋಗತಿಗೆ ಕೆಡಹಲಿಕ್ಕೆ ಸಹ ಕಾರಣವಾಗುವವೆಂದು, ರಾ॥ ಮಾಸೂರರು ಇನ್ನಾದರೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲಿ ಇಂಥ ಮುಖಂಡರು ದೇಶಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೆ, ಕೇಳುವವರೇನು? ದೇಶವೆಲ್ಲ ಸ್ವಾರ್ಥವು ಯ ವಾಗಿ ಹೋದೀತು ಇಂಥ "ಮುಷ್ಟ್ಯ ಶಕ್ತಿ" ನ್ಯಾಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸುವವರಮೇಲೆ, ಜನರಿಗಾದರೂ ವಿಶ್ವಾಸವು ಹೇಗೆ ಉಂಟಾಗಬೇಕು? ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು, ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು, ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಕೊಳ್ಳುವವರಿಂದ, ದೇಶಸೇವೆಯು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಬಹುದು! ಇಂಥ ನಡತೆಯು ಸ್ವಕಾರ್ಯ ಧುರಂಧರರಿಗೇ ಸಲ್ಲದಿರಲು ದೇಶಭಕ್ತರೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆಂತು ಸಲ್ಲುವದು?

ರಾ। ಸಾ। ರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಂಗಲ ಸಂಬಂಧ ರೈತರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ದೂರಪಡಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಉದ್ಯುಕ್ತರಾಗಿರುವರೆಂಬದು ನಿಜವು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ಯತ್ನವಾದರೂ ಸ್ತುತ್ಯವಿರುವದು ಆದರೆ, ಅವರು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ... ರಂತೆ, ಅತಿವಿ ಹಿಂಧನೆಯಿಂದೇ, ಕಾನಡಾ ಅವಸ್ಥೆ ಅಕಾಲಿಕ (premature) ಪರಿಹಾರ ಮಾತ್ರ, ನಾವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆವು. ಈ ಸಂಗ್ರಾಮದೊಳಗೆ ಸತ್ಯಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆಂದು ತಿಳಿಯುವದು, ಯಾವಾಗಲೂ ಆವಶ್ಯಕವು ಮರಾಠಿಯೊಳಗೆ ಹೇಳುವಂತೆ 'ಕೀ ಗೋಷ್ಟೀ ಹಾರ್ಲೀ ತರೀ, ಗೋಷ್ಟೀ ಖರೀ ಕೇಲೀಚ ಪಾಹಿ' ಎಂಬಂತೆ ರಾಜದಮಾನ್ಯರ ಹಾಡಾಗಿದೆಯೋ, ಏನೋ, ಎಂದು ನಮಗೊಂದು ಸಂಶಯವಿದೆ ರಾವಸಾಹೇಬೀ ಟೊಪಿ (ಕೊಂಗಡಿ) ಯನ್ನು ಕೆಳಮೈಗೆ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು, ತಲೆಗೆ ದೇಶಭಕ್ತತನದ ಗಾಂಧೀ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಡೆದರೆ, ಪ್ರಯೋಗವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವದೋ, ಇಲ್ಲವೋ, ಎಂದು ನೋಡುವ ಉಪಕ್ರಮವು ಇದಾಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ನೋಡುವಾ, "Truth will out" ಸತ್ಯವು ಎಂದಾದರೂ ಬೈಲಿಗೆ ಬಂದೇ ಬರುವದು.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮಂಡಳದ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಕ್ರಮವಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿದ ಕಮಿಟಿಯು ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡಿಸಿ, ಮುಲಕಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟು, ಶಾಲಾ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ, ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ, ಟ್ರೇಂಡ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ, ನೌಕರಿಯ ಆರಂಭದಿಂದ ೨೫ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂದು ಧಾರವಾಡದ ಕರ್ಮವೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.

ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳಿಗೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿರಿ !

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಖು ೧೧ ನೂಹೆ ನವಂಬರ ೧೯೨೦

ನಾಳಿನ ಮಂಗಳವಾರ.

ಪ್ರತಿ ವರುಷಕ್ಕೆ ನವಂಬರ ತಿಂಗಳ ಇಷ್ಟೇ ಇರುವದು ಪ್ರತಿ ನವಂಬರಕ್ಕೆ ೧೬ ನೇ ತಾರೀಖು ಇಷ್ಟೆ ಇರುವದು ಪ್ರತಿ ಸಪ್ತಾಹಕ್ಕೆ ಮಂಗಳವಾರವು ಇಷ್ಟೇ ಇರುವನು ಆದರೆ, ಈ ವರುಷದ ನವಂಬರ ತಿಂಗಳಿನ ೧೬ ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಬರುವ ಮಂಗಳವಾರಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವವಿದೆ

ಹಿಂದೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜಾತಕದೊಳಗೆ

ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ವರೂಪದ ಜನ್ಮ ... ಯೋಗವಿದೆಯೋ ಏನೋ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತನಕ್ಕೂ, ಮಂಗಳವಾರಕ್ಕೂ ಅಂಥ ಅತರ್ಕ್ಯವಾದ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಗಂಟು ... ವದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ನವ್ಯ ... ತೆಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತನದ ... ವಿಸ್ತಾರವೂ, ಈಗಿರ ನಷ್ಟ ... ಹಿಂದು ಆರವತೆಯು

ಮಂಗಳವಾರವು

ಎಷ್ಟು ಕಾರಣವಾಗಿದೆಂದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ? ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಯಾಕೆ? ಒಟ್ಟಾರೆ ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವನೆ ಪ್ರಚಾರಿಸುವ ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಚಿರಂಜೀವಿ ಮಾನಸ ಪುತ್ರನಾದ ಕೇಸರಿಯು ಪ್ರತಿ ಮಂಗಳವಾರವೇ ಹೊರಡುವದು ಲೋಕಮಾನ್ಯರವರ ಮೇಲೆ ರಾಜಕೀಯ ಆಪತ್ತುಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದ ದಿವಸಗಳಾದರೂ ಮಂಗಳವಾರಗಳೇ! ಮಂಡಾಲೆಯ ದೀರ್ಘ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ... ತೈಜಿಸಿರುವರು ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ... ವಿಶಿಷ್ಟ ಪರಿಸರಿಯಿಂದ ಚಾಲನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ದಿವಸವು ಮಂಗಳವಾರವೆಂತಲೆ, ಹೇಳಬಹುದು ಹಿಟ್ಟಿಗೆ, ಹಿಂದೀ ರಾಜಕಾರಣದೊಳಗೆ ಮಂಗಳವಾರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಗೂಢಭಾವ ಹಿಂದು ಮಹತ್ವವನೆಂದು ಹೇಳ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು

ನಾಳಿನ ಮಂಗಳವಾರಕ್ಕೆ ಇದೇ ವಿಧದ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ರಾಜಕೀಯ ಯೋಗವು ಕೂಡಿಬಂದಿದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಅದ್ಯಾವ ಯೋಗವು? ನಾಳಿನ ಮಂಗಳವಾರಕ್ಕೆ, ಅಂದರೆ, ೧೬ ನೇ ನವಂಬರದ ದಿವಸ, ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಂಟಿಗ್ಯೂ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ, ಪ್ರತಿ ಹಿಂದು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಮತ್ತು ಮುಸಲ್ಮಾನೇತರ ಮತದಾರರ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ, ಮುಂದೆ ಬಂದ ಉಮೇದ್ವಾರರ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುವದು 'ಇಲೆಕ್ಶನ ಎಂಬುದು, ಮೆಂಬರರ ಚುನಾವಣೆ' ಎಂಬುದು ಇದೇ ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ನಾಳಿನ ಮಂಗಳವಾರವು ಇಲೆಕ್ಷನದ ದಿವಸವು ಈ ದಿವಸ ನಾಗರಿಕರು ಜಿಲ್ಲೆ ... ಮತದಾರರು

ತಮ್ಮ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು

ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಜರಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಈ ಇಲೆಕ್ಷನದ ಯೋಗವು ಕಠಿಣವಾಗಿದ್ದರೆ, ಮತದಾರರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಸುಲಭವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದವು ಯೋಗವು ವಕ್ರವಾಗಿದ್ದರೆ, ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ... ಸುಕರವಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ

ವಕ್ರ ಯೋಗದೊಳಗಿನ

ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ, ಅತಿ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಅತಿ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ, ಸ್ಥೈರ್ಯ ... ಜರುಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ನಾಳಿನ ಮಂಗಳವಾರ ಇಲೆಕ್ಷನದ ಯೋಗವು ರಾಷ್ಟ್ರದ ... ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಮೂಲಕ ಹಿಂದು ವಿಧದ ... ವಕ್ರ ... ಗವಾಗಿದೆಂದ, ಜನರು ಅರಿತಿರಲಿಕ್ಕೆ ... ವಿಧ ವಕ್ರ ಯೋಗದೊಳಗಿನ

ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಆಯಾಸಕರ

ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ... ಸಲಿಕ್ಕೆ ಒಸರಿದ ಅದಿವಾಗ ... ಈ ದಿನ ... ಮಹತ್ವವನ್ನು ... ಪರಮ ಪವಿತ್ರ ಗಳನ್ನು ... ಬೇಕಾಗಿದೆ ... ಲಿಕ್ಷಿತ ಮತದಾರರಿ ... ಪರಿಂದು ... ಕೆ ...

ಅಲಕ್ಷತ್ಯ ... ಈ ... ಮಹತ್ವದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರಣ ...

ಬಹಿಷ್ಕಾರವನ್ನು

... ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದೇರಿ ... ರಾಷ್ಟ್ರ ... ಅಜ್ಞ ... ಉಸ್ತುವಾರಿ ... ಆದರ ... ನಿಷ್ಠೆ ... ಸಹಕಾರ ... ಅಸಹಕಾರವಾದ ... ಸುನಾಯಕರು ... ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಿರುವರು ಸಹಕಾರ ಸಮ್ಮತಿಗೆ ...

ಮಹತ್ವದ ದಿವಸವಾಗಿದ್ದರೆ

... ಮತದಾರರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ... ತೋರಿ ... ಮೂಲಕ ... ತಾತ್ಪರ್ಯ ... ಸ್ಥಿತಿಗತಿಸಿ ... ಕಾರದ ... ತ್ತೀವ ಯಾವುದೊಬ್ಬ ... ಹಕ್ಕನ್ನು ಕೊಡುವದು, ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಡುವದು ... ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕಾಗಿರುವದು ಅಷ್ಟರ ಪ್ರತಿ ... ತನ್ನನ್ನು ತಾನು.

ಒಡೆಯನು, ಅರಸನೆಂದು,

ತಿಳಿಯಬಹುದು ಯಾವ ಉದ್ಯೋಗವನಿಗೂ, ಶಕ್ತಿಯಿಂದ, ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ, ಯಾವದೊಬ್ಬ ಮತದಾರನ ಕಡೆಯಿಂದ ಮತಗಳನ್ನು ಕೂಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೂ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ ಗವರ್ನರರಿಗೂ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ ಗವರ್ನರ ಜನರಲರಿಗೂ ಇಲ್ಲ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ ಸರಕಾರವಾದರೂ ಇಲ್ಲ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ವರ್ತಮಾನದಿಂದ ಇದೇ ಮತದಾರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತನಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ, ಮತ ಕೊಡುವ ಹಕ್ಕು ಇದ್ದಂತೆ, ಯಾರಿಗೂ ಮತ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುವ

ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯು

ಅಧಿಕಾರವಿದೆ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೀರಿ? ನಿಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯನ್ನು ನೀವು ಕಾಯ್ದು ಕೊಳ್ಳುವಿರೋ, ಕಳಕೊಳ್ಳುವಿರೋ ಎಂಬುದನ್ನು, ದಿಟ್ಟ ವರ್ತನದಿಂದ, ಕೃತ್ಯದಿಂದ, ತ್ಯಾಗದಿಂದ, ತೋರಿಸುವ ಸಮಯವಿದು. ನಿಮ್ಮ ಸತ್ವಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕಾಲವಿದು. ಯಾವದಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಇಚ್ಛೆಯೇ, ಅವರ ಒಗಲುಬಚ್ಚಿಗಳ, ಭೀಡೆಯಿಂದ, ದೋಸ್ತದಿಂದ, ಬೆದರಿಕೆಯಿಂದ, ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿನ

ದುರುಪಯೋಗವನ್ನು

ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಳಕೊಂಡಂತಾಗುವದು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಮುರಿದಂತಾಗುವದು ಪರರ ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೇಲೆ, ಯಾವದೇ ಕಾರಣದಿಂದಿರಲಿ, ಪರತಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ, ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ, ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಮತಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ವೋಟುಗಳನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮುರಿದಂತಾಗುವದು. ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಳಕೊಂಡಂತಾಗ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರದೊಳಗೆ ದೊರಕುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ, ಸಾರಾಂಶ, ಹಿಂದೀ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನೂ, ಭವಿಷ್ಯಕಾಲದೊಳಗೆ ಎಷ್ಟೋ ವರುಷ

ಆಚೆ ಆಚೆಗೆ, ದೂರ ದೂರ,

ನೂಕಿದಂತಾಗುವದು. ನಿಮಗೂ ಲಾಭವಿಲ್ಲ; ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೂ ಲಾಭವಿಲ್ಲ, ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಹಾನಿಯಾಗುವ ವರ್ತನವನ್ನು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ನೀವು ಎಂದೆಂದೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದು ನಾವು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿರುವೆವು.

ಸಹಕಾರಿತೆ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸುವ ಮಾತಿರಲಿ. ಸ್ವತಂತ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಎಂಥ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಹೊರಡುತ್ತವೆ ನೋಡಿರಿ!

ಇಲೆಕ್ಷನ ಕಟ್ಟೆಗೆ

ದೈವವಶಾತ್ ನಿಮ್ಮ ಹೆಜ್ಜೆ ತಾಗಿತೆಂದು ತಿಳಿಯುವಾ ಅಲ್ಲಿ ನೀವೇನು ಮಾಡುವಿರಿ? ಉಮೇದವಾರರ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನೂ ಚಿಹ್ನಗಳನ್ನೂ, ನೋಡುತ್ತಕೊಂಡು, ಇವರೊಳಗಿನ ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗಾದರೂ ಮತಕೊಟ್ಟರೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಣ್ಣವು ಹೋದಹೋದಲ್ಲಿ

ಬೆಟ್ಟವೇ, ಬೆಟ್ಟವಾಗಿ,

ಪೂರಾ ಹಸುರಾಗುವದೋ ಇವರು ಮೆಂಬರರಾಗುವದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶುಭ ಚಿಹ್ನವಾಗುವದೋ, ಎಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳ ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಚಿಹ್ನಗಳಿಂದ ನೀವು ವಿಚಾರಮಾಡುವಿರೋ ಇದ್ದೀರೋ? ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಉಮೇದವಾರರಾಗಿ, ಮುಂದೆ ಬಂದ ಮೂವರೊಳಗೆ, ಮೂವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು

ಶಿರಸಾ ವಹಿಸಿ

ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದಿರುವರು ವಿ. ನೊರೋನ್ಹಾ ಸಾಹೇಬರ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವು ನಿಮಗೆ ಇನ್ನು ಕಾಣದು. ರಾ। ದಾಸಪ್ಪನವರ ಹಳದೀ ಬಣ್ಣವೂ ಲೋಪವಾಗಿದೆ ರಾ। ಧರಣಪ್ಪನವರ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣವೂ ಅಂತರ್ಧಾನವಾಯಿತು.. ಇನ್ನು

ಎರಡೇ ಬಣ್ಣಗಳು

ಉಳಿದಿವೆ, ರಾ। ಪಾಟೀಲರವರ ಹಸುರು ಬಣ್ಣವು ಮತ್ತು ರಾ। ದುಭಾಷೆಯವರ ಬಿಳೆ ಬಣ್ಣವು ಹಸುರು ಬಣ್ಣ ಬೇಕೋ, ಬಿಳೇ ಬಣ್ಣ ಬೇಕೋ? ಎಂದು 'ಇಲೆಕ್ಷನ ಕಟ್ಟೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಚ್ಚ ಇಟ್ಟವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಸವಾಲು ಕೇಳಿ, ಕೇಳುವನು ಸವಾಲಿಗೆ ಮತದಾರರು ಏನು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವರು? ಈ ಉತ್ತರದವರೆಗೆ,

ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಹಿಡಿಯಿರಿ!

ಎಲ್ಲ ಭವಿಷ್ಯವು

ನಿಲುಬಿಸಿರುವನ್ನು, ಹಸಿರು ಬಣ್ಣವು ನನ್ನ ಕೈ ರಾಷ್ಟ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಬಿಳೇ ಬಣ್ಣವಾದರೂ ನನ್ನಗುಕೆ? ಎಂದು ವಿನೋದಪೂರ್ವಕ ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರವು ಹೊರ ತೆ, ವಿನೋದದಿಂದ ನೀವು ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದಂತಾ ಗುವದೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತವು. ಯಾವದೋ ಒಂದು ಬ ಣ್ಣವು ಬೇಕು, ಅಂದರೆ, ಯಾವನೊಬ್ಬ ಉಮೇದವಾ ರನಿಗೆ ಮತ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ತಾನು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆಂದು ಮತದಾರನು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದರ ಮುಂದಿನ

ವಿಧಿಯೆಲ್ಲ

ಯಥಾ ಸಾಂಗ್ಯ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ನಡೆಯುವದು. ಮತದಾರನು ಯಾರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಮತ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ದಾಖಲಾಗುವದು ಅದರ ಅರ್ಥವೇನಾಗುವದೆಂದು ಮಾತ್ರ, ನೋಡಿರಿ. ಇಂಥಿಂಥ ಉಮೇದವಾರನು ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ, ನಮ್ಮ ಚಾಲಕನಾಗ ಲಿಕ್ಕೆ, ಪಾತ್ರನು, ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳವನು, ಎಂದು ನಾವು ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಂದ

ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಮೇದವಾರನ ಮತಗಳೇನಿವ್ವವೆ? ಅವನ ಪೂರ್ವ ಚರಿತ್ರವೇನಿದೆ? ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ, ದೇಶಹಿತ ಕ್ಕಾಗಿ,

ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗಪೂರ್ವಕ

ಅವನೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ? ಅವರ ಕೈಯಿಂದ ಬಿದ ವರ ಕಲ್ಯಾಣವೇನಾಗುವದೆಂಬ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೇನು ತಿಳಿಯದೆ, ಅವರು ಶ್ರಾಯಿಬರು, ವಿಶ್ವಾಸಪಾತ್ರರು, ದೇಶನಿಷ್ಠರು ಎಂದು ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಸಹ ನೋಡದೆ, ಅವರ ಗುಣಾವಗುಣಗಳನ್ನೇನು ತಿಳಕೊ ಳ್ಳದೆ, ಮತದಾರರು ಇಂದ ಉಮೇದವಾರರಿಗೆ ಮತ ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ,

ಸುಳ್ಳಾಡಿದ ಪಾಪವನ್ನು

ಅವರು ಮಾಡಿದಂತಾಗುವದಿಲ್ಲವೇನು?

ಬಸವಣ್ಣನಂತೆ,

ನೀವು ಕಲಿ ಕೂಗಾಡಿಸಿದಂತಾಗುವದಿಲ್ಲವೇ? ಇಬ್ಬ ರೂ ಉಮೇದವಾರರು, ತಮ್ಮ ಮತಗಳ, ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ, ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರತೆಯ ಪರಿಚಯ ವನ್ನು ನಿಮಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡದಿದ್ದ ಮೇಲೆ, ನೀವಾದರೂ, ಅವರ ಪರಿಚಯವು ತಮಗಿದೆಂದು, ಸುಳ್ಳೇ ಹ್ಯಾಗೆ ಹೇಳುವಿರಿ? ಉಮೇದವಾರರ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಯಾರಿಗೂ,

ಮತ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲೆಂದು

ಹೇಳುವ ಹಕ್ಕು ಮತದಾರರಿಗುಂಟು. ಇಂಥ ಪ್ರಸ ಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ಅವನ್ನೇ ನಿಜಾಯಿಸುವರೆಂದು ನಾವು ನಂ ಬುವೆವು ಇಷ್ಟಿಗೆ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯೊಳಗಿನ ಮತದಾ ರರಿಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚ ರಾಗಿರೆಂದು ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಸಹಕಾರಿತೆ ಯೊಳಗೆ, ಇನ್ನು ನಂಬಿದ್ದ ಮತದಾರರಿಗೆ, ನಿಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿನ,

ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯನ್ನಷ್ಟು

ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ, ಯಾರ ಭೀತಿಗೆ, ಬೆದರಿಕೆಗೆ, ಲಾಂ ಗೂಲಚಾಲನಕ್ಕೆ, ಹಿತ್ತಾಯಕ್ಕೆ, ಬಲಿಗಾಗಿ, ಪರತಂ ತ್ರಿಗಳಾಗಬೇಡಿರಿ, ಎಂದು ಹೇಳುವದು ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಯಾರಿಗೂ ಮತಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೊಡತಾರದ್ದರೆ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸಿದಂತಾ ಗುವದೆಂದು, ವೃಥಾ

ಅಂಜಬೇಡಿರಿ.

ಉಮೇದವಾರರು ನಾಲಾಯಕರೆಂದು ನಿಮಗೆ ಕಂಡು ಬಂದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಲಾಯಕರೆಂಬ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಕೊಡಬೇಡಿರಿ ಇಷ್ಟಿಗೆ, ನಿಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ನಿಮ್ಮದೇ ಎಂದು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಕರ್ತನಿರಿ. ಒಂದಾವರ್ತಿ ನಿಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯು

ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋದಮೇಲೆ,

ಪುನಃ ಅದು ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಬೇಗನೇ ಬರದು. ತುದಿ ಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೇಳುವದೇನಂದರೆ, ನಾಳಿನ ಮಂಗಳ ವಾರಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹತ್ವವಿದೆಂದು ಅರಿತು, ಹಿಂದೇ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಅತ್ಯವಶರಾಗಿದ್ದೇವೆ, ಅತ್ಯಜ್ಞರಾಗಿದ್ದೇವೆ, ಸ್ವತಂತ್ರ ರಿದ್ದೇವೆ, ಅಷ್ಟೇ, ಆತ್ಮಸಂಯಮಿಗಳಿದ್ದೇವೆಂದು ತೋ ರಿಸಿರಿ,

ಸುಮುಹೂರ್ತವಿದೆಂದು,

ತೋರಿಸಿರಿ ಮತ್ತು ಈ ಮಂಗಳವಾರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ, ಕಾದಾಟದ, ಇತಿಹಾಸದೊಳಗೆ ನಿಷ್ಕಲಂಕವಾಗುವಂತೆ, ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯವಾಗುವಂತೆ, ಮಾಡಿರಿ ಇಷ್ಟೇ ಇಂದಿನ ಹೇಳಿಕೆಯು.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧. ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಸಾಹೇಬರು ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಶಿಫಾ ರಸಿಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅವರ ಸುದೈವದ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದ ಮುಂದಾಳು ಗಳು ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರಕ್ಕೆ ಸುಸಂಗತವಾ ಗುವಂತೆ, ಪ್ರಾಂತಗಳ ಪುನರ್ಘಟನೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು, ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದರು ಈಗಿರುವ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಘಟನೆ ಯು, ಈಗಿದ್ದ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆಂದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದ, ಇತರ ಯಾವದೇ ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿ ಯಿಂದ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಜನರ ಹಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಮಾಡಲ್ಪಡದಿದ್ದ ಮೂಲಕ, ಅದು ಸನೋಷವದೆಂ ದು ಬಹು ಸನ್ಮತವಾಗಿದೆ. ಈಗಿನ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಪುನರ್ಘಟನೆಯನ್ನು ಭಾಷಾವಾರಿ ತತ್ವದಮೇಲೆ, ಪುನರ್ಘಟಿಸಬೇಕೆಂದು, ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಸಾಹೇಬರಿಗೂ ಮಾನ್ಯವಿದೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳ "ಅಸ್ತೇ ಕದಮ್" ಧೋರಣವೇ ಇಂಥ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿತು ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಮುಕ್ತೋಂದು ಕಂತು ಹೊರಬೀಳುವಾಗ, ಈ ತತ್ವವು ಮಾನ್ಯವಾಗುವದೋ ಇಲ್ಲವೋ? ಅದಾ ಗುವದಾಗಲಿ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿ ಒಂ ದೇ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಘದ ಅಧಿ ಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಯೋಜಿಸುತ್ತಿದೆಂಬುದು, ಆ ನಂದಕರವು. ಕೊಂಗ್ರೆಸದ ಹೊಸ ಘಟನೆಯೊಳಗೆ, ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತದ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಾಗಬಹು ದೆಂದು ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸಿಂಧ, ಗುಜರಾಥ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಇವೇ ಈ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳು. ಇಂಥ ಭಾಷಾವಾರಿ ಪ್ರಾಂತಗಳ ರಚ ನೆಯಿಂದ, ಎಷ್ಟು ಲಾಭಗಳಾಗುವವೆಂಬುದು ಮಹ ತ್ವದ ವಿಷಯವಾಗಿರುವದು. ಅದರ ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿವೇ ಚನೆಯನ್ನು ನಾವು ಯಥಾವಕಾಶ ಕೈಕೊಳ್ಳುವೆವು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿಯು ನ್ಯಾಯ್ಯ ವಿಚಾರ ಣೆಗಾಗಿ, ಅದನ್ನು ಹೊಗಳಿ, ಅದರ ನಿರ್ಣಯವು ಭಾ ಷಾವಾರಿ ಪ್ರಾಂತಗಳ ರಚನೆಗೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಾಗಲೆಂದು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಬಯಸು ವೆವು. "ಅಸ್ತೇ ಕದಮ್" ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಧೋರಣ ದೊಳಗೆ, ಈ ತತ್ವದ ಮಾನ್ಯತೆಯಾಗುವದಾಗಲಿ. ನಮ್ಮನಮ್ಮಕ್ಕೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಧೋರಣ ದಂತೆ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗುವಾ.

---

೨. ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾಜಕಾರಣದೊಳಗೆ, ಮೋಹಾರಿ ವೇಗದಿಂದ ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿಯು ನಡೆ ದದೆ. ರಾತ್ರಿಗೆ ವಾಣಿಕೆಯಂತೆ, ರಾಜಕೀಯ ಚಲವ ಲದ ಚಳಿಗಾಲಕ್ಕೆ ಬೆದರಿ, ರಾವಸಾಹೇಬಿಯನ್ನು ಹೊ ದ್ದುಕೊಂಡು, ಮಲಗಿದವರು, ಬೆಳಗಾಗುವಷ್ಟರೊಳಗೆ ದೇಶಭಕ್ತರಾಗಿ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಇದೆಂಥ ಚಮ ತ್ಕಾರವೆಂದು, ದೂರ ದೂರ ವಾಸಿಸುವ ಕಾನಡಿಗ ರಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆ, ಅವರು ಬೆರಗಾಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಕಾಲಮಾನದೊಳಗಿನ ಚಮತ್ಕಾ ರಗಳಿವು! ಇಂಥ ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿಯೊಳಗೆ ದೇಶಭಕ್ತ ರೆಂಬ ಕಿತಾಬಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನಾದರೂ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯೇ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಕಿತಾಬುಗಳನ್ನು ಧೃಡನಿಶ್ಚಯದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರ್ತನದಿಂದ, ಮತ್ತು ಆತ್ಮಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ದೂಷಿತವಾಗದಿಷ್ಟ, ಆದರೆ ದೇಶಸೇವೆಯಿಂದಲೇ, ಗಳಿಸುವದು ಶಕ್ಯವಿದೆಂ ದು, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಸ್ವತಃವೇ ತೋರಿಸುವದು. ಇನ್ನು, ಸ್ಥಾನಿಕ ರಾಜಕಾರ್ಯ ಧುರೀಣರ, ರಾವಸಾ ಹೇಬಿಗೂ, ದೇಶಭಕ್ತತನಕ್ಕೂ, ಬಿಡದಾಟವೆಂದಾ ಯಿತು? ಈ ಮಹಾಯುದ್ಧದೊಳಗೆ, ರಾವಸಾಹೇ ಬಿಯು ಎಂದು ಸೋತುಹೋಯಿತು, ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಆಫೀಶಲ್ ಸುದ್ದಿಯು ಇನ್ನು ತನಕ ಬಾಹೀರಾಗಿಲ್ಲ. ಯುದ್ಧದ ಸಂಭ್ರಮದೊಳಗೆ ವಿಜಯದ ಸುದ್ದಿಯು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ವಿಲಂಬದಿಂದ ದೊರಕುತ್ತದೆಂದು, ಜನ ರಿಗೆ ಅನುಭವದಿಂದ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಥವಾ ಯುದ್ಧ ದೊಳಗಿನ ಅನೇಕ ವಾರ್ತೆಗಳಂತೆ, ಈ ವಿಜಯದ ವಾರ್ತೆಯಾದರೂ, ನಿರಾಧಾರವಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಅದನ್ನು ಅಕಾಲಿಕ (premature) ವದೆಂದು ಮಾತ್ರ, ನಾವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆವು. ಈ ಸಂ ಗ್ರಾಮದೊಳಗೆ ಸತ್ಯಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆಂದು ತಿಳಿಯು ವದು, ಯಾವಾಗಲೂ ಅಶಕ್ಯವು ಮರಾಠಿಯೊಳಗೆ ಹೇಳುವಂತೆ "मी गोषटी नाकळी तरि, गोषटी नशा लोकांत नाही" ಎಂಬಂತೆ ರಾಜಕಾರ್ಯ್ಯರ ಹಾಡಾಗಿ ದೆಯೋ, ಏನೋ, ಎಂದು ನವಗೊಂದು ಸಂಶಯ ವಿದೆ ರಾವಸಾಹೇಬೀ ಟೋಪಿ (ಧೊಂಗಡಿ) ಯನ್ನು ಕೆಳಮೈಗೆ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ತಲೆಗೆ ದೇಶಭಕ್ತತನದ ಗಾಂಧೀ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಡೆದರೆ, ಪ್ರಯೋಗವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವದೋ, ಇಲ್ಲವೋ, ಎಂದು ನೋಡುವ ಉಪಕ್ರಮವೂ ಇದಾಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು ನೋಡುವಾ. "Truth will out" ಸತ್ಯ ವು ಎಂದಾದರೂ ಬೈಲಿಗೆ ಬಂದೇ ಬರುವದು.

---

೩. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಬಳದ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಕ್ರಮವಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿದ ಕ ಮಿಟಿಯು ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡಿಸಿ, ಮುಲ್ಕಿ ಸರೀ ಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು, ಲೋಕಲ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ, ಶಿಕ್ಷಕರಿ ಗೂ, ಟ್ರೇಂಡ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ, ನೌಕರಿಯ ಆರಂಭ ದಿಂದ ೩೫ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂ ದು ಧಾರವಾಡದ ಕ.ಭೋದಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಹೀರಾಗಿದೆ.

ಖಿಲಾಪತಿನ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ನೆನಿಸಿರಿ!

ಅವಿನ [illegible] ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ ವ [illegible] ದಿನ ಬದಲಿನ ಪಗಾರವಿನ್ನೂ ಆಗಿ, ಪರಿಣಾಮವು ಹೊರಬೀಳಬೇಕಾಗಿದೆ. [illegible] ಶಿಕ್ಷಕರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರ [illegible] ಆ ಕ್ರಮನುಸಾರ ಪಗಾರ [illegible] ಪಡಂತರಲಿ, ಇದ್ದ ಪಗಾರ ದೊರಕಿಸುವದೇ ಬಲು ಗಡುವಾಗಿ [illegible] ಇಂಥ ಚಿಂತಾಜನಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ. ಮೊದಲೆ [illegible] ಕಾಗಿದ್ದಾಗ, ಇಷ್ಟೇ ಪಪ್ಪ್ಯಟಿ ಇನ್ನಪೆಕ್ಟರ [illegible] ಫರ್ನಾಂಡೀಸ ಸಾಹೇಬರ ಲಕ್ಷವನ್ನು [illegible] ಅವರ [illegible] ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ [illegible] ಅವಶ್ಯ [illegible] ಪ್ರಸಂಗ [illegible] ಮಾಸ್ತರರು [illegible]

[illegible] ಪಗಾರು [illegible] ಒರುವದಿಲ್ಲ ಸಾಹೇಬರಾತೆ, [illegible] ರೂಪಾಯಿ [illegible] ೨೦—೩೦ ರೂಪಾಯಿ ಇಷ್ಟರೊಳಗೆ [illegible] ಹೆಂಡರ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಸಾರವನ್ನು [illegible] ಅಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿಯಾದರೆ [illegible] ಅವರು [illegible] ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸಾಹೇಬರಿಗಾಗುತ್ತಿರುವ [illegible] ಕಷ್ಟ [illegible] ಅಗ್ನಿಪ್ರಳಯವಿ [illegible] ನಾಗ, ರೋಮದ [illegible] ರಾಜನು [illegible] ಮಾಡಿಸುತ್ತ, ತನವಾಜಿ ಆಟವನ್ನು ಆಡುತ್ತಿ [illegible] ವಾಗ್ಗೆ ಈ ಪ್ರಸಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸಾಹೇಬರ [illegible] ಬಾರಿಸುವದರಲ್ಲಿ [illegible] ಏನೋ! ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಘದಿಂದ ಈ [illegible] ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ತಂತಿಗಳು [illegible] ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದವು [illegible] ಕೌನಸಿಲದಲ್ಲಿ ನಾ। ಬೆಳವಿಯವರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿ [illegible] ಸರಕಾರದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಈ [illegible] ಆಷ್ಟರವೇ [illegible] ಪಗಾರ [illegible] ಆದರ ಮುಂದಿನ [illegible] ಶಿಕ್ಷಕವರ್ಗ [illegible] ಅವರ ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಮನೋರಥಗಳ [illegible] ಎಂಬ [illegible] ಸರಕಾರದ [illegible] ಅಸಹಕಾರಿತೆ [illegible] ಬಿದ್ದದೇನು?

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಈ ವಾರದಲ್ಲಿ ಮಳೆ [illegible] ಬೀಳುತ್ತದೆ [illegible] ದವಾಖಾನೆಗೆ ಜನರ ಗದ್ದಲ [illegible] ಸಾಹೇಬರಿಗೆ [illegible] ಯಾಗುವದಿಲ್ಲ! [illegible]

ಕಳೆದ [illegible] ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ [illegible] ಸಭೆಯ [illegible] ಅದರೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಮಂತ್ರಣ ಮುಟ್ಟದೆ [illegible] ಸಂಖ್ಯೆಯಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅದು ಇದೇ [illegible] ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ತಹಕೂಬ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದೆ.

[illegible] ದಿನ ಡಾ। ಡೆ। ಕಲ್ಲೇಶ್ವರರ ಸ್ವಾರಿ [illegible] ಇದ್ದು, [illegible] ಗ್ರಾಮ [illegible] ಕೃತ್ಯಗಳಿಗಿನ ನೌಕರರನ್ನು [illegible] ಸಾಹೇ

[illegible] ದರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಾಗುತ್ತವೆ ಸ್ವಾರಿ, [illegible] ಕಡಿಗೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

[illegible] ತಾಲೂಕ, [illegible] ಗೋಕರ್ಣ [illegible] ಮತ್ತು ಕುಜಳ್ಳಿ [illegible] ವೆಂಕಟ್ರಮಣ, [illegible] ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ವಾಪ ಕೌನ್ಸಿಲ [illegible] ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವದ [illegible] ತಮ್ಮ [illegible] ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ [illegible] ಸಭೆಯ [illegible] ಕೋರುವೆವು.

[illegible] ಉಪದೇಶವಾದಿ. [illegible] ದೇಶ [illegible] ರಂಗಿನ [illegible] ಭಾರತಾದಕ್ಕೆ [illegible] ದೇಶಭಕ್ತಿಗೆ! [illegible] ವರ್ತನಕ್ಕೆ!!

[illegible] ವ್ಯಾಧಿಗಳಾದ ರಾ। [illegible] ಮೊದಲನೆ [illegible]

[illegible] ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬೆಂಕು.

[illegible] ಸರೆದ [illegible] ಬ್ಯಾಂಕದಲ್ಲಿ [illegible]

P. N. Pandit.

[illegible]

[illegible] ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆ

[illegible] ಈ ತಾಲೂ [illegible] ಸಭೆಯಲ್ಲಿ [illegible] ಅಸಹಕಾರಿತ ಸಂದೇಶದಂತ [illegible] ಇಲ್ಲಿ [illegible] ಈ ಸಭೆಯ [illegible] ರಾವಸಾಹೇಬ [illegible] ಅಸಹಕಾರಿತ [illegible]

[illegible] ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, [illegible] ಅಸಹಕಾರಿ [illegible] ರಾವಸಾಹೇಬರು [illegible] ರಾವಸಾಹೇಬರ [illegible] ಅಸಹಕಾರಿತೆಗೆ [illegible] ತಮ್ಮ [illegible] ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು [illegible] ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಈ ರಾವಸಾಹೇಬರ [illegible] ಅದೇ ತತ್ವದಂತೆ ನಮ್ಮ ಈ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯು [illegible] ಆವೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ [illegible] «ತುರ್ಕಕ್ಕೆ ನಾವು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ [illegible] ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಾಗ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿ [illegible] ಇಂಗ್ಲೀಷ ಪ್ರಾಲಿಸಿಯ [illegible] ಉಪದೇಶಿಸಿದ ತತ್ವದಂತೆ [illegible] ಸಹ ಈ [illegible] ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯು [illegible] ಸಹ, ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗಿಗಳಾಗದೆ, ಪ್ರಸಂಗದ ದಾರಿ ನೋಡುತ್ತಾ [illegible] ಈ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಭೂತವು [illegible] ಅವರಿಗೆ— [illegible] ಸಂಪೂದಿಸಿದ್ದರ [illegible] ಈ ಭೂತ ಬಿಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಜನರಾದರೂ ಯಾವ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗವಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ತಿಳಿಯದು, ಆದ

[illegible] ಅವರು ಉಪದೇಶಿಸಿದ «ಅಸಹಕಾರಿತ» ಯೆಂಬ ಷಡಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರ ಪ್ರಯೋಗವಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು ಅಸಹಕಾರಿತೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಯೇ ಉಪದೇಶಿಸುವ ರಾವಸಾಹೇಬರು, ಅದೇ ತತ್ವದಂತೆ [illegible] ಈ ಅವರು (ಗ್ರಾಮ್ಯ ಭಾಷೆಯಿಂದ, ಅನ್ನಾವರು, ಅಂದರೆ, ತನ್ನದು ತಾನು ತಿಂದು, ಅಸ್ವರ [illegible] ಮಾಡುಥವ) ಬಿರುದಾವಳಿಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ನಿಜವಾದ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದರೆ, ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯುವವರೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನಿಟ್ಟು, ಅವರ ಉಪದೇಶಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತ ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಪಾಲಿಸುವರು. ಈಗ ಹಾಗಾಗದ್ದರಿಂದ, ಇವರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವಿರೋಧರಾಗಿಯೇ, ಜನಹಿತ ಕಾರಿ ಸತಕ್ಕವರು, ಗಿದ್ದ ಎತ್ತಿನ ಬಾಲ ಹಿಡಿಯತಕ್ಕವರು, ಹೇಳೋದು ಶಾಸ್ತ್ರ, ತಿಂಬೋದು [illegible] ಜನರ ಸಮಜೂತ ಆಗಿ, ಇವರ ಉಪದೇಶದ ಕಿಮ್ಮತ್ತು «ಮಳಮಳಿತವಾದ ಸೌಭಾಗ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಥಳಥಳಿತವಾದ ವೈಧವ್ಯವೇ ಲೇಸು» ಎಂಬ ಹಾಗೆ ಆಗದೋ?

ಬಡ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ.

ಮಾಸ್ತರ ಜನರ ಪಗಾರು.

ಎಲ್ಲ ಖಾತೆಗಳ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರ ಪಗಾರವು ಒಮಳ ತಪವಾಗಿ, ಅಂದರೆ, ಮರುತಿಂಗಳ ಹತ್ತನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗಾಗಿ ತಪ್ಪದೆ ದೊರೆಯುವದು. ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಡ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ, ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಾದರೂ, ಮೊದಲನೇ ತಿಂಗಳ ಪಗಾರವೇ ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲ. (ಬಾಕಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸುದ್ದಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ) ಶಿಕ್ಷಕರ ಗೋಳಾಟವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಉಪವಾಸ ಕೆಡವಿ, ಕೊಲ್ಲುವದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದ ಠರಾವಿಯಾಗಿರುವದೋ ಹ್ಯಾಗೆ? ಹೀಗಾಗಲಿಕ್ಕೆ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧವಾದರೂ ಯಾವದು? ಇದು ಸರಕಾರದ ಠರಾವಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರ ತಪ್ಪು ಸಹ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಫಕ್ತ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಡಿ ಎ ಇ. ರಾದ ಫರ್ನಾಂಡೀಸ ಸಾಹೇಬರ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಆಡಳಿತೆಯೇ ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಗಿರುವದು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಫರ್ನಾಂಡೀಸ ಸಾಹೇಬರು ಈ [illegible] ಬಂದಾಗ್ಗೆ, ಕೆಲವು ಬಡ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಪಗಾರವನ್ನು ಜರೂರ ಕೊಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ದೀನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡದ್ದಕ್ಕೆ, ಸಾಹೇಬರು ಸಿಟ್ಟಾಗಿ — "ನಿಮ್ಮ ಪಗಾರಿನ ಬಗ್ಗೆ ದಾವೆ ಮಾಡಿರಿ" ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರಂತೆ! ನಿಜವಿದ್ದರೆ, ತೀರ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವು. ದಾವೆ ಯಾರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಫರ್ನಾಂಡೀಸ ಸಾಹೇಬರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಫರ್ನಾಂಡೀಸರ ನೌಕರರಲ್ಲ ಸರಕಾರೀ ನೌಕರರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ, ದಾವೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು. ಫರ್ನಾಂಡೀಸ ಸಾಹೇಬರ ತಪ್ಪಿನ ಸಲುವಾಗಿ, ಬಡ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಗಾರದ ಬಗ್ಗೆ, ಬ್ರಿಟಿಶ ಸರಕಾರವು ದಾವೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದೇನು? ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದರೆ, ತೀರ ಶರಮಿಕನ ಬರುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಲಾಖಾತೆಯೊಳಗಿನ ವರಿಷ್ಠ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇತ್ತಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಗೊಟ್ಟು, ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ದಾವೆ ಮಾಡಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಾರದ ಹಾಗೆ ಯುಕ್ತಿಸಿ ಬಡ ಶಿಕ್ಷಕರ ಆಗಸ್ಟ, ಸಪ್ಟಂಬರ, ಅಕ್ಟೋಬರ ಈ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಪಗಾರವನ್ನು ಜಲದಿ ಜರೂರ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಹೊನ್ನಾವರ
ತಾ॥ 2-11-1920 } ಓರ್ವ ರಾಜನಿಷ್ಠ.

ಧುರೀಣರ ಹಿಂಸೆಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆ.

(ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದ್ದು)

...ಯ ವೇಳೆ ಹಿಂದಿನ ಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಮಿಸಿದ್ದರೂ, ...ದಲ್ಲಿ ಅವ್ರಾಳ ಜೀವವನ್ನು ತಾವು ಕೊಡುವ ...ವಿತ್ತು. ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ನಿವೇದವಿರು... ...ಭಾಗವತದ ಕಲೌ ಯುಗೇ ಕಲ್ಮಷಮಾನಸಾನಾಂ ...ಷೇ ಖಲು ನಿತ್ಯಯೋನ ॥ ಎಂಬೀ ವಾಕ್ಯವೇ ಸ್ಪಷ್ಟ ...ದಲ್ಲದೆ "ಮಾಹಿಂಸ್ಯಾತ್ಸರ್ವಾ ಭೂತಾನಿ" ಎಂದು ...ಕ್ಯವು ಸಾರಿಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ...ದವಾಕ್ಯವು ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವೆಂದು, ಯಾವ ಶಿಷ್ಟರೂ ...ಲ್ಲ ಆದರೆ ಕೆಲವರ ದುರಭಿಮಾನದಿಂದ, ...ಹಿಂಸೆಯು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ... ತಾಂತ್ರಿಕ, ಶುದ್ಧ ಹಾಗೂ ನಿಜವಾದ ತಾತ್ವಿಕ ...ದ. ಇದಕ್ಕೆ ಇಂಬುಗೊಡುವರು ಕುಬಗಳಿಗೆ ಬಲಿ ...ಕೊಡುವ ರೂಢಿ ಬಿದ್ದದ್ದರಿಂದ, ಬಿಸ್ಕ್ರೀ ಹಿಂದೆ ...ರೆ, ದೇವಿಯು ಕ್ಷೋಭಿಸುವಳೆಂಬಿನ ತಪ್ಪು ... ...ಸ್ಯಾಗಿಂದರೆ, ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ದೇವಿಯು ಮುಂ... ...ಮೊನಾಲು ನರಬಲಿಯು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ' ಅದ ನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮೊರತೆ ಉದಾಹರಣವೇಕೆ ...ವರ್ಷ ದ ಲ್ಲಾಪುರದ ಶಕ್ತಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಾತ ...ಮೇಷ ಹಾಗೂ ಮಹಿಷ ವಧೆಗಳನ್ನು ಹಿಂಸೆಯ ನಿಷೇಧಕ ಯುವಕರು ನಿಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲವೇ? ನಿಜವಾದ ...ಕಲ್ಪನೆಗೆ ದೇವಿಯು ಎಂದೂ ಕ್ಷೋಭಿಸಳ... ಜಗನ್ಮಾತೆಯಾಗಿದ್ದು, ಮಕ್ಕಳೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮೂಕಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ತನ್ನೆದುರಿಗೆ ಕೊಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ...ವಳೆಂಬ ಮಾತು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ. ದೇವಿಯು ...ದೆ ತನ್ನ ಶಿರವನ್ನು ಕೊಯ್ದು, ರಕ್ತವನ್ನು ಕೊಡ... ಈ ಹಿಂಸಾಪ್ರಿಯರು ಕಬೂಲ ಪಡುವರೇ' ಇವಲಿ ...ಸಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ, ತನಗೆ ಪ್ರಿಯ ...ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೇ ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು ...ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಜಾಮಾನವಿತ್ತೆಂದ, ಈಗ ... ...ತವಬಹುದೇ? ಹಿಂಸೆಯು ಮರ್ಮವನ್ನು ... ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬ, ಧುರೀಣರ ಮೂರ್ಖ... ...ತನೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ...ಯರನ್ನು ಕೇಳಲು, ಅವರು ಹಿಂಸೆಯ ನಿಷೇಧ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರು. ಆದರೆ, ಸ್ವಾರ್ಥಪರಾಯಣರಾದ, ...ಕ್ರೀ ಮಂತರ ಆರ್ಜವವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ... ...ರಿಂದ ಹಿಂಸೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮತವು ದೊರೆತದ್ದು ಸುಳ್ಳರು ಇದರಬಗ್ಗೆ ಖೇದಪಡತಕ್ಕದ್ದಿರಲಾರದು. ...ದ್ಧ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರವಾದ ಕೇಸರಿಯಲ್ಲಿ, ...ಸಿದೆ, "ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರ... ...ದ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ...ಯಿಗಳ ಬಕ್ಷೀಸು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂಬ ಮಹಡ... ...ಹಿಂಸಾ ನಿಷೇಧಕ ಮಂಡಲದವರ ಪ್ರಕಟನೆಯು ... ...ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡು, ನಮ್ಮ ...ಹಿಂಸಾ ನಿಷೇಧಕ ಮಂಡಲವು ಸ್ಮರಣಕ್ಕೆ ತಂದು ಕೊಡ... ...ಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳ ಮೇಲಿಂದ ...ಹಾನಿ ಶೇಧವು ಪ್ರಗಟವಾಗುವದಾದ್ದರಿಂದ, ಜನರ ... ...ಯ ಆಧಾರಭೂತವಾದ ಈ ಧುರೀಣರು ಏಕಾದೇಶ... ...ದಿಂದ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿದ್ದರೂ, ಇನ್ನು ...ದೆ ಮಯಮಾಡಿ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಹಿಂಸೆಯ ...ಧವನ್ನೇ ಪ್ರಗಟಿಸಿ, ಜನತೆಗೆ ನಿಜವಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ...ನೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿ, ಈ ಲೀಡರ ಎಂಬ ಹೆಸ... ...ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ... ...ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ... ...ರಣೆಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಹೀನ ...ವ್ಯಗಳಿಗೆ ನಿಷೇಧ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವದು ಕರ್ತವ್ಯವೆಂ... ...ಯೂ ಕೆಲವರು ಇಷ್ಟವೆಂದೆಣಿಸಿ ಈ ಮೂಢ ಶ್ರದ್ಧೆಗೆ ...ಗೊಡಬಾರದಾಗಿಯೂ, ಅತಿ ಲೀನರಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಹಿಂಸಾ ನಿಷೇಧ ಪ್ರದರ್ಶನವಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಧರ್ಮ... ...ಕರ ಚರಣ ಕಮಲಂಗಳಿಗೆ ವಂದಿಸಿ, ಈ ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

ತಾ ೨-೧೧-೧೯೩೦ } ಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸಾ ನಿಷೇಧಕ ಮಂಡಲ, ಕುಮಟಾ.

ಕುಮಟ್ ಪೇಟ್ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.	ದರ.
ರಂಗೂನ ಪಿ ಗೋಣಿಗೆ ...	೧೫।—೧೫।
ಕೃಷ್ಣಾಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಮಾನಗಿ ...	೬।—೬।
ರಾಗಿ ನಿಜಕ್ಕೆ ..	೮।—೯
ಗೋಧಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ .	೨೦—೨೨।
ಹುರಳಿ ನಿಜ ,	೧೨—೧೪
ಕಡಲೆ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	೧೪—೧೬।
ಕೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ .	೨೦—೨೮
ಹೆಸರು ಬೇಳೆ , ...	೧೭॥—೨೦
ಮೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ " ...	೧೧।
ಬೆಳಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ ,, .	೧—೪।
ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ	೯
ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ ...	೧೩—೧೬।
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ ,	[illegible]—೧೨
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ ,,	೩-೪-೦
ಅಡಿಕೆ ಸುಪಾರಿ ,,	೩-೬-೦
, ... ,	೩-[illegible]
... ೧ಕ್ಕೆ	೨೦—೮೦
... ೧ಕ್ಕೆ	೮೫—೧೦೪
	೫೦—೬೦
...	೭೫—೮೦
ಜೀರಿಗೆ	೧೨೦—೧೪೫
...	[illegible]—೧೯೨
ಏಲಕ್ಕಿ	೩೦—೧೦

...ದ ... ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪಂಡಿತರ

ಪ್ರಮೋದೂತ ಸಂವತ್ಸರದ

ಪಂಚಾಂಗವು

ತಯಾರಾಗುತ್ತಲಿದೆ.

ಈ ವರ್ಷ ಕಾಗದದ ಕ್ರಯವು ... ಸ್ಟ್ಯಾಂಪಿನ ... ಹೆಚ್ಚಿಸಿಯಾದ ಮೂಲಕ, ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧೨-೦-೦, ೫೦ಕ್ಕೆ ೬-೦-೦, ೨೫ಕ್ಕೆ ೩-೦-೦, ಇಟ್ಟಿದೆ. ... ಕುಮಟಾ.

ಲೋಕಮಾನ್ಯವಾದ

ಚಹಾ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ.

ನೀಲಗಿರಿ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಚಹಾ ಮತ್ತು ... ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ (ಯುಕೆಲಿಪ್ಟಸ ...) ... ... ಬೇರೆಯವರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ದರದಿಂದ ... ಇದೊಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಚಹಾ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆಯ ಹೊಸ ಸ್ಟಾಕ್ ಆಗಾಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ... ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ವಿ. ಪಿ. ಶಾನಭಾಗ ಮತ್ತು ಬ್ರದರ್ಸ

ಹೊನ್ನಾವರ. ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

V. P. Shanbhag & Bros.

HONAVAR (N. Kanara)

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಾಯಿ ಪುಡಿಗಳು.

ನೀಲಿ, ಕಪ್ಪು, ... ರೋಜ ತೆಗೆ

ಕಪ್ಪು, ಕೆಂಪು, ... ೧೦೦ ಹೆಚ್ಚು ... ಪ್ರತಿ ... ಶಾಯಿ ... ಬೇಕಾದರೆ, ಭರಪೂರ ಕಮಿಶನ್.

ಪತ್ತೆ— ಎಸ್. ವ್ಹಿ. ಭಾಗ್ವತ.

ಪೋಸ್ಟ— ... ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ

ಕಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ ... ಸಾಮಾನುಗಳು. ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು.

ಪತ್ತೆ— ಭಟ. ಶ್ರೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ, ಗೋಕರ್ಣ.

ಸತ್ಯಮೇವ ... ಜಯತೇ.

(ಗುಣಬಾರದಿದ್ದರೆ ... ವಾಪಸು)

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಜನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆ, ನಿರ್ಬಲತೆ ... ಕ್ಷೀಣತೆ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣವಾಗಿ ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ವಿರ್ಯವರ್ಧಕ ರಕ್ತಶೋಧಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋಲ್ಲಾಸಕ ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗರ್ಮಿ, (ಶಾಕಿ) ಗುಪ್ತಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲತರದ ಬಕ್ಕೆಗಳು ... ಪಿತ್ತದ ಬಾಧೆಗಳು ಕಟಬೂಲೆ ... ...ರಾದವು ಅತಿಶ್ಚಯ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಿರೋಗತ್ವವೂ ಕಾಂತಿಯೂ ದಿಸುವಿಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಬಬ್ಬರಿಗೆ ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ ... ಬೇರೆ ಅನುಪಾನಪತ್ರಿಕೆ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ.

ಸಿಗಾಸ— **ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ. ಕಂಪನಿ,**

ಪೋಷ್ಟ— ಸಿರಸಿ. ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಮಂಗಳೂರ ನಶೀಪುಡಿ, ಮತ್ತು ಸೇದುವ ಬೀಡಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಹೋಲ ದರ, ಸವಲತಿದು ಇರುತ್ತದೆ.

ಪತ್ತೆ:— ಬಿ ದಾಸ, ಕುಮಟಾ.

ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ದಿವ್ಯ ಔಷಧಗಳು.

ವೇಧರಾಜಚೂರ್ಣ— ಎಲ್ಲ ಕಠಿಣತರದ ಮಲಬದ್ಧತೆಯೂ ಜುಲಾಬ ದಾಡಿಸುವ ನಿಸ್ಪತ್ತ್ಯ ಚೂರ್ಣ.

ಕ್ರಯ— ಪುಡಿ (೧ಕ್ಕೆ ೧। ರಷ) ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧-೨-೦.

ಬಿರಬಾಲ ಸಂಜೀವನಿ ಮಾತ್ರಾ— ಈ ಮಾತ್ರೆಯು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಯಾವದೇತರದ ಬಾಲವ್ಯಾಧಿಯು ಪರಿಹಾರವು. ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨।

ಶ್ವಾಸ ಕಾಸ ಗುಟಿಕಾ— ಯಾವದೇತರದ ಶ್ವಾಸಕಾಸ, ದಮ್ಮು, ಕೆಮ್ಮು ಇವುಗಳಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು.

ಕ್ರಯ— ೧ಕ್ಕೆ ೨ ಆಣೆ ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧। ರೂ.

ವ್ರಣನಾಶಕ ಚೂರ್ಣ— ಯಾವದೇತರದ ವ್ರಣ ಹುಣ್ಣು ನಮಲ ಹಚ್ಚಿದರೆ ೮ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣ.

ಕ್ರಯ— ದೊಡ್ಡ ಪುಡಿ ೧ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦-೦

ಪಿ. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ,

ಆರ್. ಎನ್. ವೈದ್ಯ, ಗುರವಗಪೇಟ್ ಕುಮಟಾ.

ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಔಷಧವು

ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ [illegible] ನೇ ಇಸ್ವಿಯ [illegible] ನೇ ಆಕ್ಟಿನಂತೆ ರಜಿಸ್ಟರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ

ಅರ್ಕಶಫಾ ಅಥವಾ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು.

ಈ ಅರ್ಕಶಫಾ ಎಂಬ ಔಷಧವು ಯಾವತ್ತು ರೋಗಕ್ಕೆ ಮನಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗಿ ತಾ ೧೦ ಜೂನ್ ೧೯೧೮ನೇ ಇಸ್ವಿಯಿಂದ ತಾ॥ ೧೯ ೧೯೧೮ ನೇ ಇಸ್ವಿಯವರೆಗೆ [illegible] ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು. ಮತ್ತು ಸನ ೧೯೧೮ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಫ್ಲುಯಂಜಾ ಜ್ವರಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ಸಾವಿರ [illegible] ಖರ್ಚಾದವು [illegible] ಬಾಟ್ಲಿಗಳ [illegible] ಈ ಔಷಧವು [illegible] ಇದು ಯಾವತ್ತರು ತಾವೇ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ತಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು [illegible]

[illegible] ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು [illegible] ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶದಲ್ಲಿ [illegible] ಈ ಅರ್ಕಶಫಾದಿಂದಲೇ [illegible] ರೋಗಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ [illegible] ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು [illegible] ಈ ಔಷಧವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ [illegible] ರೋಗರಹಿತರಾಗುವರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇವೆ [illegible] ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ [illegible] ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ರೋಗ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ರೋಗದ ನಾಮಗಳು

ಕ್ಷಯರೋಗ, ಹೃದಯರೋಗ, ಮಂದುರೋಗ, [illegible] ರೋಗ, ಮಹಾಮಾರಿ(ಕಾಲರಾ), ಪ್ಲೇಗು, ಚಳಿಜ್ವರ, ವಿಷಮಜ್ವರ, ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾಜ್ವರ, [illegible] ಜ್ವರ, ಗಂಡಮಾಲೆ, [illegible] ಕಣ್ಣಿನೋವು, ಕೆಮ್ಮು, ದಮ್ಮು, [illegible] ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲಿ, [illegible] ಮಾತಶೂಲಿ, [illegible] ಗುಲ್ಮ, ವಾಯು, [illegible] ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಟ್ಟಿಶೂಲಿ, ಹಡದನಂಜು, ಸಣ್ಣ ಕೂಸುಗಳ ಬಾಲಗ್ರಹ [illegible] ಕೂಸುಗಳಿಗೆ ವೈದ್ಯರಿಗೂ ಸಹ ತಿಳಿಯದೆ ಇರುವ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳು ಖಾತ್ರಿಯಿಂದ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ ಕ್ರಯ. ಅಮೌಲ್ಯ [illegible] ಒಂದಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೂ [illegible] ಸರಿಯಾಗಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. [illegible] ಕಾಲುತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ [illegible] ತಕ್ಕೊಂಡರೆ ನಾಲ್ಕು ಬಾಟ್ಲಿಗಳು [illegible] ಇದಕ್ಕೆ [illegible] ಒಂದರಿಂದ [illegible]

[illegible] ಒಂದು ಕಾಲು ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿ ಮೂರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ಕಮಿಶನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ [illegible] ಬಿಷಧವು ಕೇಳಿ [illegible] ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು [illegible] ಕ್ಯಾಟಲಾಗು ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ [illegible] ಸರ್ಟಿಫಿಕೆಟ್ [illegible] ವಿಳಾಸ [illegible]

[illegible]

[illegible] ಗುಣವಾಗಿರುವ ರೋಗಗಳು.

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

ಏಜಂಟ್. ಗಣಪತಿ [illegible] ಸನ್ಸ್ [illegible]

ಬಂಗಾರದ [illegible] ಸಾಮಾನು.

[illegible] ಬೇಕಾದ [illegible] ಪತ್ರ [illegible] ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಘಾಂಕಪ್ಪನವರ ಶಿರ್ಶಿ.

ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರ [illegible] ಚರಿತ್ರ [illegible]

ವಿಳಾಸ— ಎಂ. ಎಂ. ಹೆಗಡೇಕರ.

[illegible]

[illegible] ಹೊಸಕೋಥ

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಪರತು

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ,)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ [illegible] ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ [illegible] ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. [illegible] ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು, ಮೂತ್ರದ [illegible] ಅಥವಾ ಅದರೊಳಗೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು [illegible] ಅಗುವದಿಲ್ಲ. ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. [illegible] ಸಂಬಂಧಿಯ [illegible] ಗುಣವಾಗುವವು [illegible] ಹಸಿವೆಯು [illegible] ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣವು [illegible] ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible] ಅನುಭವವು [illegible] ಸ್ತ್ರೀಯರು [illegible] ಸ್ತ್ರೀಯ [illegible] ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಸೇವನೆ [illegible] ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಸೇವನೆ [illegible] ಗುಣ [illegible] ಒಂದು ಸಾರೆಯ [illegible] ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿ [illegible]

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಅಥವಾ [illegible] ದಲ್ಲಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ— [illegible] ಆರ್. ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ

ಪೋಸ್ಟ ಚಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ ಬೆಳಗಾಂವ

ಜ್ಞಾನ ದೀಪಗಳು

ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಬೇಕಾದವರು ಬಾಡಿಗೆಯ ದರವಾರ [illegible] ವಕ್ತಗೆ [illegible]

ಪುರುಷೋತ್ತಮ [illegible]

ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ

ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಎಣ್ಣೆ.

[illegible] ಚಿಕ್ಕ ಜಕಮ [illegible] ಜಕಮ [illegible] ಸಹ ಇದನ್ನು [illegible] ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಗುಣ [illegible] ಪತ್ತೆ— [illegible]

Printed and published by Krishna [illegible] K[illegible] S[illegible] at the Kanara Press Kumta

ವರ್ಷ ೫.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೬.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ —
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.
ಮನೆಯಾರ್ಡರಿಯಿಂದ
ರೂ 2-13-0.
ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸಹಿತ
ರೂಪಾಯಿ 2-10-0
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ —
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಭಾಷೆಯ [illegible] ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ 1-0-0
ಅನಂತ್ರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0.
ಹಣ್ಣಿಂಗದ ಸಾಲು [illegible] ಪೊಸ್ತರಿರುವವೋ ಅವರ ಎಂದು ಅಪ್ಪುಸಾಲುಗಳ [illegible] ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದು.
ಜ್ಯಾಸ್ತಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ [illegible] [illegible] ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು

[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೧೮ ನೇ ನವಂಬರ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಾಯಿ ಪುಡಿಗಳು.

[illegible] ಕೆಂಪು ಜಾಂಬಳ [illegible]
[illegible]
[illegible] ಘರಪೂರ [illegible]

ಪತ್ರೆ— ಎಸ್ ವ್ಹಿ ಭಾಗ್ವತ
ಪೋಸ್ಟ— ಹೆಗಡೆ, ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, [illegible] ನಮ್ಮಲ್ಲಿ [illegible]

ಪತ್ರೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಸ್ಥೆ, ಗೋಕರ್ಣ

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ
([illegible])
ಧಾತು ಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ [illegible]
ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

[illegible] ಸ್ವಪ್ನದೋಷ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆ [illegible] ಗುಣಕಾರಕವಾಗಿ ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ [illegible] ರಕ್ತಶೋಧಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ [illegible] ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ [illegible] ಎಲ್ಲತರದ [illegible] ಶರೀರಕ್ಕೆ [illegible] ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ [illegible] ಗುಳಿಗೆಗಳು ಬೇಕು [illegible] ೪ ರೂಪಾಯಿ [illegible] ಅನುಮಾನಪತ್ರಿಕೆ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ

[illegible]— ಜಿ ಎಲ್. ಜೋಶಿ. ಕಂಪನಿ,
ಪೋಸ್ಟ— ಶಿರಸಿ ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ

ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಮಂಗಳೂರ ನಶೀಪುಡಿ, ಮತ್ತು ಸೇದುವ ಬೀಡಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುವವೆ. [illegible]

ಪತ್ತೆ:— ಬಿ ದಾಸ, ಕುಮಟಾ.

ಕಂಬಳಿಗಳು.

ಹೊಸ ಕಂಬಳಿಗಳು

[illegible]

ಶೀನ ಶ್ರೀನಿವಾಸದಾಸ,
ಡಾವಣಗೇರಿ. ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತ

[illegible]
[illegible] ೧-೩-೦
[illegible]
[illegible] ರೂ ೩-೦-೦

ಪಿ. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ,
ಅಲ್ ಎನ್. ವೈದ್ಯ, [illegible] ಕುಮಟಾ

ಬಾಗ್ಲೋಡ ಧ್ರುವ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಪಂಡಿತರ

ದುರ್ಮತಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗವು

ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ವರ್ಷ ಕಾಗದದ ಕ್ರಯ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ತುಟ್ಟಿಯಾದ ಮೂಲಕ, [illegible] ಇಂಕ್ಕೆ ೬ ೧೧-೦, [illegible] ಇಟ್ಟಿದೆ.
ಮಾಲಕ ಸ್ವರ ಶಿವ ಕೆನರಾ ಪ್ರೆಸ್,
ಕುಮಟಾ

ಅನುಭವಸಿದ್ಧ ವಾಜೀಔಷದಗಳು !!!
ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಕೃಣು ಜಗತ್ ॥
ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುವೃದ್ಧಿಯಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮ
ಪ್ರವಾಳ, ಕೇಶರ, ಅದ್ರಕಸತ್ವ, ಲಾಜಿಕ,
ಮತ್ತು ವನಸ್ಪತಿ ಮಿಶ್ರಿತ

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಗುಳಿಗೆ.

ಇದರಿಂದ ಕ್ಷೀಣತೆ ದುರ್ಬಲತೆ ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಸ್ವಪ್ನದ [illegible], ಮೇಂದುವಿಕಾರ, ನರಗಳ ಅಶಕ್ತತೆ, ಅಂಗನಿಸ್ತೇಜತ್ವ, [illegible] ತಲೆತಿರುಗುವದು, ಜೀರ್ಣಜ್ವರ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಉಷ್ಣವಿಕಾರ, [illegible], ಮುಂತಾದ, ಅನೇಕ ವಿಕಾರಗಳು, [illegible] ಗುಣವಾಗಿ, ಶರೀರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ [illegible], ಕಾಂತಿಯು, ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯೂ, [illegible] ಯಾಗಿ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ [illegible] ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಗುಣಕ್ಕೆ ೪೨ ದಿವಸ ಬೇಕು. ಗುಳಿಗೆ ೫೪ ಕ್ಕೆ ರೂ ೪-೦-೦

(೧) ಬಾಲಾಮೃತಗುಟಿ — ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮ ಮದ್ದು ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ ೧-೦-೦ (೨) ಸ್ವಪ್ನದೋಷ ಮೇಲೆ [illegible] — ೧೪ ದಿವಸದ ಔಷಧಕ್ಕೆ ರೂ ೨-೦-೦ (೩) ಗಜಕರ್ಣ [illegible] — ಡಬ್ಬಿಗೆ ಆಣೆ ೦-೮-೦ (೪) [illegible] ನಾಶಕಗುಳಿಗೆ — [illegible] ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ ೨-೦-೦
ಅನುಮಾನಪತ್ರ ಔಷಧಿಯ ಸಂಗಡ ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ!

ವಿಳಾಸ— ವೈದ್ಯ ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ಮೋಡಕ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ, ಪೋಸ್ಟ ಶಿರಸಿ.
ಜಿಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಕಾನಡಾ.

ಮಧುರೆ ಚುನ್ನಡಿ ಅಂಚಿನ ಸೀರೆಗೆ

ಕ್ರಯ ರೂ 4-8-0

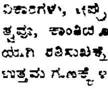

ಇದು ಉಡುವವಕ್ಕೆ ಭೂಷಣಕಿಯಾಗಿಯೂ, ನೋಟಕ್ಕೆ ನಯವಾಗಿಯೂ, ಬೆಲೆ ಸುಲಭವಾಗಿಯೂ ಇದೆ ಬಣ್ಣ ಹೋಗದು. ಸೀರೆಯು ಉದ್ದ [illegible] ಸುಂದರವಾದ ಸೆರಗು ಒಂದನ್ನು ತರಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ
ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0

ವಿಳಾಸ— ವಿ ಕೆ. ಬೆನ್ ಅಂಡ್ ಕಂಪೆನಿ,
14 [illegible] ಬೀದಿ, ಮದರಾಸ್

ಪುಣ್ಯನಗರದ ಸುದ್ದಿ.

(ನಮ್ಮ ಬಾತಮೀದಾರರಿಂದ)

ಮ॥ ಗಾಂಧಿ, ಪಂ॥ ಮೋತಿಲಾಲ ನೇಹರು ಮತ್ತು ಮೌ॥ ಶೌಕತಅಲ್ಲಿ ಇವರ ಆಗಮನವು.

ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು, ಪ್ರಚಂಡ ಸಭೆಗಳು ಜನರ ಅಪೂರ್ವ ಉತ್ಸಾಹವು

"ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರಿ, ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪಡೆಯಿರಿ."

ಪುಣೆಯ ಸುದ್ದಿ ನಮಗೇನು ಆದ್ದರಿಂದ ಮಹತ್ವದ್ದು ಎಂತ ವಾಚಕರು ಕೇಳ್ಬಹುದು ಆದರೆ ಇಂಥ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೇ [illegible] ದರ್ಶನವು ಜನರಿಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ [illegible] ಆಲ್ಲಾ ಸಾಂಧಿಕಾರವಾದ [illegible] ಎಲ್ಲಿಂದಾದೀತು? [illegible] ಇಲ್ಲ ಅವರ ನುಡಿಗಳಾದರೂ ವಾಚಕರ [illegible] ಕೊಡಲೆಂತಲೆ ಅವರ [illegible] ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ವಾಚಕರೇ ಇದನ್ನು [illegible] ಮನನಮಾಡಿರಿ ಮತ್ತು ಅವರ [illegible] ನಡೆಯಿರಿ ಇದೆ ವಿನಂತಿ

* * *

ಪಂಜಾಬವು ಹಿಂದೆ [illegible] ತ್ರದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಖುಷಿಗಳ [illegible] ಆ ಪಂಜಾಬದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವು ಅಮಾನುಷ [illegible] ಮಾಡಿತು ಮುಸಲಮಾನ [illegible] ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳಮೇಲೆ ಹಲ್ಲೆಮಾಡಿ ಅವರ [illegible] ಬಹಳೇ ನೋಯಿಸಿ[illegible] ಅದೆ ಇವರ [illegible] ಅರಸರ ರಾಜ್ಯವು ರಾವಣರಾಜ್ಯವಾಗಿರ[illegible] ಬೆ ಕಾದದ್ದು [illegible] ರಾಜ್ಯವು ಅಂದರೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಆದ್ದರಿಂದಲೆ ರಾವಣರಾಜ್ಯದ [illegible] ರದು ಅವರ ಹತ್ತರ ಸಹಕಾರಿತೆ ಮಾಡಬಾರದು [illegible] ಪರ್ಮನಮೇಲೆ ಸಂಕಟವು ಒದಗಲು [illegible] ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಡಿರಿ ಎಂತ [illegible] ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಶಸ್ತ್ರಧಾರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ ಆದರೂ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಲವಾರವನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇರುವವರಿಗೆ ನಾವು ಆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸದೆ ಶಾಂತ ಅಂತಃಕರಣದ ಚಲವಳವನ್ನೇ ಅಂದರೆ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕು ನಮ್ಮ ಜಗಳವು ಇಂಗ್ಲಿಷ ವ್ಯಕ್ತಿವಿಷಯಕವಾಗಿಲ್ಲ ಅವರೊಳಗಿನ ಜೊನಬ್ರಾಯ್ಟ, ಗ್ಲೆಡ್‌ಸ್ಟನ ರಂಥ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ಈಗ ಸ್ವರ್ಗವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ ಅವರು [illegible] ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುತ್ತಾರೆ ಇಂಥ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಸೋಕರಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೆಂದರೆ

ಸೈತಾನನ ನೋಕರಿ

ಮಾಡುವ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಿದೆ ಇಂಥ ಸರಕಾರದ ಹತ್ತರ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಡಬೇಡಿರಿ ಎಂತ [illegible] ದಾದಾ ಬಾಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಈಗಿನ ರಾಜ್ಯವು [illegible] ಸ್ವಭಾವದ್ದು ಇದನ್ನು ತೆಗೆದು [illegible] ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಂದು ಮುಸಲಮಾನರ ಏಕಿ (ಐಕ್ಯತ್ಯ) ಬೇಕು. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಮೇಲೆ ಬರಗೊಡುವ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಸೋಸಲು, ಕೌನ್ಸಿಲದಮೇಲೆ [illegible] ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜಗಳಮೇಲೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕುವದೆಂದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಎಷ್ಟೋಪಟ್ಟು [illegible] ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಚಂಡ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರಿರಬೇಕು ಸಂಘಟನೆಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಹಳೇ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಮೇಲೆ ಬೆಳಿಸಬೇಕು [illegible]

[illegible] ಮನಮುಟ್ಟಿ [illegible]

ಈ ಶಾಂತಿಕ ಬಲದ, ನಿಃಶಸ್ತ್ರದ, ನಿರಹಿಂಸೆಯ ಚಲವಲವನ್ನು

ನಡೆಸಿದರೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಖಾತ್ರಿಯಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಸಿಗುವದು

[illegible] ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ [illegible] ಮಿಕ್ಕಿದ [illegible] ಅಂದದ್ದೇನಂದರೆ — ನಮ್ಮ [illegible] ಫಿರ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ [illegible] ಮತ್ತು ನಾವು ಬೇಡಿ [illegible] ಈ ನಾವು ಹಿಂದು [illegible] ಎಂದೂ ಒಂದ [illegible] ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಬೇಕು [illegible] ದೊಳಗಿನ ಗು [illegible] ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿಡಿರಿ [illegible] ಎಲ್ಲರೂ [illegible] ನಾವು [illegible]

ಈಗಿನ ರಾಜ್ಯವು ಸೈತಾನೀ ರಾಜ್ಯವು

[illegible]

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ರಜೆಕೊಡಬೇಕು.

[illegible] ಹಾಗೆಯೆ [illegible] ಸಮಾಜದವರ [illegible] ಚಲವಲದಲ್ಲಿ [illegible] ತಯಾರಾಗಿರಿ, [illegible] ನಮಗೆ [illegible] ನಮ್ಮ ಮನೋ [illegible]

* * *

[illegible] ಮಹಾತ್ಮರು [illegible] ದೇಶದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಜನರು ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವ ಈ ಕೊನೆಯ ಪ್ರಸಂಗವು ಹಾಗೂ ದೇಶಭಕ್ತಿಯನ್ನು ತಾಳುವ ದಿವಸಗಳು ಈ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿ [illegible] ಆಗಬಾರದು (ವಿಷ ಎಂಬುದು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕಾಗು ವದು ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ, ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಪರಿಷತ್ತಿನ [illegible] ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿರಿ ಶಾಲಾ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿರಿ [illegible] ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ತರದ ಅಪಾಯಗಳು [illegible] ವದಲ್ಲಿದೆ ಏನೇನೂ ಲಾಭವಿಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇದ ಸಹಜವೇ ಕೈಗೂಡುವದು [illegible] ದಂತೂ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ಬಲಹೀನವಾಗಿ [illegible] ಆಗಿಯುವ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕಾದರ,

ಈ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ನಾಶಮಾಡಿರಿ.

[illegible] ಜನರೊಳಗೆ [illegible] ಬಹಳೇ ಹುಟ್ಟುತ್ತಲಿದ [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಿಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ, ಸೈತಾನೀ ಬಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸದೆ, 'ಬ್ರಹ್ಮತೇಜೋಬಲ'ವನ್ನೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಸತ್ಯತೆಯ, ಪವಿತ್ರತೆಯ ಬಲವೇ ಅಂದರೆ, ಅಸಹಯೋಗವೇ, ತಕ್ಕ ಉಪಾಯವು ಪಾಲಕರಿಗಿಂತ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಮೇಲೆಯೇ ನನ್ನ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಮೇಲೆ ನನ್ನದು ಅಚಲ ಪ್ರೀತಿಯು ಅದೆ ಆದರೆ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಭಕ್ತಿಯು ಅವರ ಮೇಲೆ ಅದರಂತೆ ಆ ಪಾಲಕರು ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿದರೆ, ಇಲ್ಲವೇ, ಅಡ್ಡಬಂದರೆ, ಆಗ ಹುಡುಗರು ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಬಾರದೆಂತಲೇ ನನ್ನ ಮತವು. ಪರಮೇಶ್ವರ ಆಜ್ಞೆ ಮೀರುವ ತಾಯಿಯು, ತಂದೆಯು ಅಲ್ಲ, ದಾಕ್ಷಿಸನೇ [illegible] ನಾನು ಹೇಳುವೆನು ಪ್ರಲ್ಹಾದನು ಏನು ಮಾಡಿದನು? ೧೨ ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರಲ್ಹಾದನು ಏನು ಮಾಡಿದನೋ, ೧೬ ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ದಯಾನಂದನು ಏನು ಮಾಡಲು ಶಕ್ಯನಾದನೋ, ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಭಾರತೀಪುತ್ರರು ಈಗ ಹಿಂಜರಿಯುವರೋ? 'ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಹೊತ್ತೆ ತಾವು ತಕ್ಕವರು ಎಂತ ನೀವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಆದರೆ ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಏನಾದೀತು ಎಂತ ಕಾಳಜಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಸೈತಾನೀ ಸರಕಾರದ ಕೈಕೆಳಗಿರುವ ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯೆ ಪಡೆಯುವದೆಂದರೆ,

ದೇಶದ ಹರಾಮಿ ಮಾಡುವದೇ ಸೈ

ಇದರಿಂದ ತಾಯಿ ತಂದೆಯವರ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿರಿ, ಮತ್ತು ಸೈತಾನೀ ಸರಕಾರವು ಪ್ರಮಾಣಿಕವೋ, ನಾವು ಮಾಡುವ ಪ್ರಮಾಣಿಕರು ಎಂತ ಕೇಳಿರಿ, ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿ, ಈಶ್ವರಾಜ್ಞೆ ಎಂತ ಶಾಲೆಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಕಾಲೇಜಗಳಮೇಲೆಯೂ, ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿರಿ ಈ ತರದ ವಿಧಿಯಮೇಲೆಯೇ ನನ್ನ ಇಡೀ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿತಂದೆಗಳು—ಇವರೇ ಕೊಂಗ್ರೇಸದಲ್ಲಿ ಈ ಠರಾವಿಗೆ ಸಮ್ಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು—ನಿಮಗೆ ಪರವಾನಗಿ ಕೊಡದಿರರು ಎಂತ ನನಗೆ ಖಾತ್ರಿಯದೆ ಪದವೀ ಪ್ರಾಲಿಸಮೇಲಿನ ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ಜ್ವಾಲೆಯು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಸಿಸದಿರದು ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಚಲವಲವನ್ನು ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಜನರದ ಮೇಲೆ ವಕೀಲರದು ಹೆಚ್ಚು ವಜನ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎಂತಲೇ ಅವರು ಮೊದಲು ರಾಷ್ಟ್ರಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಆಹುತಿ ಕೊಡಲೇಬೇಕು ಎಂತ ನಾನು ಹೇಳಿದೆನು. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಹಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯು ಹುಟ್ಟಿದಮೇಲೆ ಅವರೂ ಕೋಟ್ಯಾವಧೀ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ನೀರ ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರ ತರಾರು, ಎಂತ ನನಗೆ ಆಗದೀ ಖಾತ್ರಿಯದೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಲಯ ಹೊಂದುವದು ಇನ್ನೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂತ ಹೇಳಿ, ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಆಹುತಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ, ಎಂತ ಅಲ್ಲದೆ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಎಲ್ಲಾ ಜನರ ಮುಂದೆ ನಿಂತುಗೊಂಡು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವದೇನಂದರ ಯಚ್ಚಯಾವತ್ ಜನರೇ ಈ ಚಲವಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡಬೇಕು. ಈ ವಿನಂತಿ ಅವರು ಮಾನ್ಯಮಾನ್ಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂತ ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರನ ಹತ್ತರ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಅದನ್ನು ಬೇಗನೇ ಸಫಲ ಮಾಡುವನು ಎಂತ ನನಗೆ ಖಾತ್ರಿಯದೆ "

* * *

೫-೬ ಸಾವಿರ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಂದೆ ಮಹಾತ್ಮರು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ — ಸ್ತ್ರೀಯರ ಇಂಥಾ ಪ್ರಚಂಡ ಸಮೂಹ ನೋಡಿ ನನಗೆ ಬಹಳೇ ಆನಂದವಾಗುತ್ತದೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಧರ್ಮವು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅದೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಈ ಮೊದಲೇ ನಾಶಹೊಂದುತ್ತಿತ್ತು ಅರಸನು ಇಲ್ಲದೆ ಸ್ತ್ರೀಯು ಧರ್ಮಬಿಟ್ಟರೆ, ದೇಶವು ನಷ್ಟವಾಗುವದು ನಮ್ಮ ಅರಸರು ಧರ್ಮತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ 'ಮದರಂಗಿ" ನಾಮದರ್ಮ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಭಗಿನಿಯರೇ, ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ತಾಯಿಂದಿರು ವೀರ ಪುರುಷರಿಗೆ ಜನ್ಮ ಕೊಟ್ಟು ವೀರಮಾತೆಯರು ಆಗಿದ್ದರೆ ಪಂಜಾಬದೊಳಗಿನ ದಂಥ ದುರ್ಧರ ಪ್ರಸಂಗವು ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ತಾಯಿ ಭಗಿನಿಯರೇ ನಿಮ್ಮ ಬಾಲಕರಿಗೆ ವೀರರನ್ನು ಮಾಡಿರಿ

ಆದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ವಿಟ್ಟಿರುವ, ಈಶ್ವರ ಪ್ರೇರಣೆಯೂ, ಜಗತ್ಪಾಲಕನಿಗೆ ಪ್ರೀತ ಗೊಳಿಸುವಂಥ ಸ್ವರೂಪದ ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸವೂ, ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಬರಬೇಕು ನಮಗೆ ರಾಮರಾಜ್ಯವು ಬೇಕು ಅದು ಬೇಕಾದರೆ, ನೀವು ಕೌಸಲ್ಯೆಯು ಸೀತೆಯ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ ಹೊರತು ರಾಮ ಜನ್ಮವೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ವಿಪ್ರಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸ್ತ್ರೀಯರ ವರ್ಣನೆಗಳನ್ನು ಓದಿರಿ ಯಾಕೆಂದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರಲ್ಲ ಆ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ನಾವು ಈ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯದ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಹತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆಚಾರ ವಿಚಾರ, ಕೃತಿ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯತೆಯು ಇರುವದೇ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯತೆಯು ಪ್ರತಿ ಸ್ತ್ರೀಯು ಎಲ್ಲ ಪುರುಷರಿಗೆ ಬಂಧು ಎಂತಲೂ, ಪ್ರತಿ ಪುರುಷನು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಬಗಿನಿಯರೆಂತಲೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು ಪಾವಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿರಿ ಇದೇ

ನನ್ನ ಮೊದಲನೇ ಬಿಕ್ಷೆಯು.

ಈ ದೇಶದ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಹಿಂದು ಮುಸಲ ಮಾನರ ಐಕ್ಯವಾಗಬೇಕು ಅದ್ದರಿಂದಲೇ ನೀವು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೇ ನಿಮ್ಮ ಬಾಲಕರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ಐಕ್ಯದ ಬೀಜಾರೋಪಣವು ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿರಿ ಇದೇ

ನನ್ನ ಎರಡನೇ ಬಿಕ್ಷೆಯು.

ನಿಮ್ಮ ಬಾಲಕರನ್ನು ಸ್ವತಾನಿ ಸರಕಾರದ ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ತೆಗೆದು, ಈ ಕ್ಷಣದಿಂದಲೇ ಅವರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿರಿ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿರಿ ಇದೇ

ನನ್ನ ಮೂರನೇ ಬಿಕ್ಷೆಯು

ಸ್ವದೇಶವ್ರತಪಾಲನದಿಂದ ಇಷ್ಟು ಸಾಧಿಸಿದೆ ಇದೆ ವರ್ಮವನ್ನು ಸಾದಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮೈಮೇಲೆ ವಸ್ತ್ರವಿಲ್ಲದೆ, ಕಂಗಾಲ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಬದ್ಮಾಸ ಜನರಿಗೆ ಬಲಿಬೀಳುವ ಈ ಸಾವಿರಾರು ಅನ್ನವಸ್ತ್ರದ ಯಂತಿ "ಯರಿಗೆ ಉಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಡಿರಿ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಟಿಯನ್ನೇ ನೂಲುತೆಗೆದು ಅದರ ಖಾದಿಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಿಸಿರಿ ನೀವು ಸಹ ಅವುಗಳನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡಿರಿ ಈಗಿನ ನಿಮ್ಮ ಮೈಮೇಲಿನ ಪೋಷಾಕು ಇದು

ಗುಲಾಮಗಿರಿಯು ನಿಶಾಣವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ನಾಲು ಪರದೇಶಿ ನೇಯ್ದ ಪದು ಇಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ವಸ್ತ್ರವು ಸ್ವದೇಶಿ ಎಂತ ತಿಳುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಾ? ನೀವು ಸ್ವದೇಶಿ ವೃತಾಚರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂತಲೇ,

ನನ್ನ ನಾಲ್ಕನೇ ಬಿಕ್ಷೆಯು

ಇದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಬೇಕು ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೌಕ್ಯಾಧಿಕರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರ ಅವರ ಲಕ್ಷಾವಧಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂತಲೂ, ನಿಮ್ಮ ಪೈ ದುಡ್ಡುಗಳದೇ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಿಮ್ಮತಿನದ ನಿಮ್ಮ ಈ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸ್ವದೇಶಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸವೆನು ಈ ವಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕರ್ತವ್ಯತೆಯೂ ಪಾವಿತ್ರ್ಯತೆಯೂ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗವೂ, ಅದೆ ಇದರಿಂದಲೇ ದೇವಿ ಕೌಸಲ್ಯಾ ವಗೈರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪ್ರಾತಃಸ್ಮರಣೀಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ ನೀವೂ ಸಹ ಅವರ ಅನುಕರಣಮಾಡಿ ಪ್ರಾತಃಸ್ಮರಣೀಯರಾಗಿರಿ ಇದೇ

ನನ್ನ ೫ ನೇ ಮತ್ತು ಕಡೇಯ ಭಿಕ್ಷೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅದನ್ನು ನೀವು ನನಗೆ ಉದಾರ ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ ಕೊಡುವಿರೆಂಬ ಆಶೆಯಿದೆ" ಹೀಗೆ ಮಹಾತ್ಮರು ಹೇಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆಯಿಂದ ಮಹಾತ್ಮರ ಹತ್ತರ ಬಂಗಾರದ ಬಳೆಗಳ, ಉಂಗುರಗಳ, ಸೋಟುಗಳ, ರೂಪಾಯಿಗಳ ವ ಇತರ ದೊಡ್ಡ ಆಭರಣಗಳ ಮಳೆಗರೆಯಿತು ಇದನ್ನು ನೋಡಿ, ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಬಹಳೇ ಆನಂದವಾಯಿತು.

मुंबईचें वातावरण.

(श्रीकृष्ण— मुंबई)

सध्या मुंबईचें वातावरण अत्यंत क्षुब्ध झाले असून, जिकडे तिकडे असंतोष, चिंता व चिडखोर यांचें प्राबल्य विशेष प्रमाणावर प्रत्ययास येऊं लागलें आहे पोस्टवाले, ट्रामचे नोकर, ग्यास कंपनीचे कामगार, म्युनिसिपालिटीचे झाडुवाले आणि इतर किरकोळ लहान मोठ्या कारखान्यांतील मजूर, यांच्यांत उत्पन्न झालेल्या असंतोषाचें स्वरूप संपाद्वारें व्यक्त होत आहे. काही ठिकाणीं मालकांनी वेळींच शहाणपणा दाखविल्यामुळें त्यांच्या व मजुरांच्या मधील तंटा संपून व्यवस्थितपणें उद्योग धंदा चालूं लागला आहे. असें झाले नसतें तर. अन्न पाणी मिळेनासें होऊन, जनतेचे व्यवहार बंद पडण्याची पाळी आली असती चालू महिन्यांत पोस्ट व तार यांच्या नोकरांच्या संपाचा संदेश सरकाराशी पोहोंचला. आमच्या देशांत सरकार लोकांच्या गरजांकडे पाहण्यास तयार होण्यापूर्वी, स्वतःच्या उन्नतीकडे विशेष पाहतें. आणि लोकांच्या मागण्या मान्य केल्यानें स्वतःच्या इभ्रतीस लेशमात्र कमीपणा येण्याचा संभव असला तर, लोकांच्या गाऱ्हाण्याकडे लक्ष देण्यास पुढें येत नाही. हल्लींच येथे देशभक्त लाला लजपतराय यांच्या अध्यक्षतेखाली भरलेल्या अखिल भारतीय ट्रेड युनियन काँग्रेसमध्ये अध्यक्षांनी सरकारास इशारा देऊन, स्पष्ट शब्दांत सांगितलें कीं, इभ्रतीच्या पोकळ कल्पना उराशी बाळगून, हिंदुस्थान देशावर राज्य चालविणें, या पुढें शक्य नाहीं कारण, ज्याप्रमाणें सरकारास आपली इभ्रत महत्वाची व बहुमोल वाटते, त्याच प्रमाणें जनतेलाहि आपली इभ्रत बहुमोल वाटूं लागली आहे तेव्हा राज्यकर्त्यांनी आपल्या धोरणांत बदल करून, तें सहानुभूति व सलोखा यांच्या पायावर अधिष्ठित केल्याशिवाय, त्यांच्या व जनतेच्या मधील तंटा किंवा मतभेद नाहीसा होणार नाही.

'राजा कालस्य कारणम्' ह्मणतात तें काही खोटें नाहीं राज्यकर्त्यांची व्यवहाराची पद्धति धनिक वर्गानें पतकरली असून, ते देखील इभ्रतीच्या दडपणाखाली, मजूर वर्ग मानलेल्या त्यांच्या नोकरांना चिरडून टाकू पाहत आहेत. असे नसतें तर, ट्रामवाल्यांचे किंवा इतरांचे संप अद्यापि चाललें नसते. एकंदर परिस्थितीचा व संपवाल्यांच्या सांपत्तिक स्थितीचा किंवा दारिद्र्याचा विचार करता, हे संप न्याय व नीति यांच्या तत्वावर मिटतील असें दिसत नाहीं. "बळी तो कान पिळी" हाच न्याय किंवा अन्याय जगांत रूढ आहे व रूढ राहील. तेव्हा, निर्बळ असे संपवाले आपल्याहून शतपट, नव्हे, तर सहस्रपट, बलवान् अशा धन्याचे कान पिळू शकतील कीं काय हा प्रश्न आहे परिणाम संपवाल्यांस अनुकूल होवो, किंवा प्रतिकूल होवो, इतकी गोष्ट निर्विवाद आहे कीं, हें असहकारितेचें शस्त्र घेऊन लढण्यास सज्ज झालेला मजूरवर्ग आज ना उद्या बलवान् होऊन, आपल्या मागण्या मिळवील अशी चिन्हे स्पष्टपणें दिसत आहेत ट्रेड युनियनच्या पद्धतीवर, मजुरदारांचे निरनिराळे संघ झाले, आणि त्यांस आवश्यक तितकें सामर्थ्य प्राप्त झालें, ह्मणजे ते आपल्या हक्काच्या मागण्या मान्य करण्यास धनिक वर्गास भाग पाडतील यांत संदेह नाही.

कामकरीवर्गांत संपाच्या रूपानें दिसून येणारी असहकारिता अन्य तऱ्हेनें राजकीय बाबींत दृग्गोचर होत आहे महात्मा गांधी यांनी असहकारितेची ध्वजा हातांत धरली असून, ते संबंध देशांतही ध्वजा स्वतः व आपल्या सैनिकांच्या साह्यानें फडकावूं लागले आहेत सहकारितेवर व्याख्यानें देणारे, सनदशीर मार्गानें जाऊन, स्वराज्याचे हक्क संपादून, करा असें सांगणारे, नेमस्त पक्षाचे पुढारी, आपली मतें प्रतिपादन करण्याकरितां सामान्य जनसमूहापुढें उभे राहण्यासही धजत नाहींत. हल्लींच ॲनिबिझंट बाईंनें मुंबईतील नागरिकांस सहकारिता हाच तरणोपाय आहे असें सिद्ध करून दाखविण्याच्या हेतूनें दोन व्याख्यानें देण्याचें ठरविलें पहिल्या व्याख्यानाच्या दिवशीं त्यांना सभाजनांतील तरुणांनी छळून त्यांच्या वक्तृत्वाच्या ओघास जबरदस्त अडथळा आणला तर, दुसऱ्या दिवशीं अनेक उपायांनी त्यांचें तोंडच बंद केलें. खरे पाहता असें होणें अनेक कारणामुळें इष्ट नाहीं परंतु तरुणांच्या व सामान्य जनतेच्या मनोवृत्ति इतक्या क्षुब्ध झालेल्या दिसतात कीं, बहुजन समाज सहकारितेची महति कोणीही गायिलेली मुळी एकण्यास तयार नाहीं राष्ट्रीय परिषदेंत असहकारितेचा ठराव पसार होण्याचें कारण तरी, हेंच आहे. या ठरावास मूर्तस्वरूप देणें अत्यंत बिकट व कष्ट साध्य आहे हें प्रत्येक मनुष्य जाणतो. परंतु आजवर ज्या मार्गानें आत्मोन्नतीचा प्रयत्न करण्यांत आला तो मार्ग सर्वथैव त्याज्य व निरुपयोगी अशी बहुजनांची खात्री झाली असल्यामुळें, हा नवीन मार्ग स्वीकारून आत्मबलाच्या योगानें स्वोन्नति घडवून आणण्यास तरुण पिढी उत्साहानें पुढें सरसावली आहे.

या असहकारितेचें वारें नगरींवरून शहरावर. शहरांवरून खेड्यावर वाहूं लागलें असून, लहान थोर, देशकार्यार्थ स्वार्थ त्याग करण्यास

(७व्या पानावर पुढें चालू.)

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಖು ೧೮ ಮಾಹೆ ನವಂಬರ ೧೯೩೦

ಕಾಡಿನ ಸುರಾಜ್ಯ.

[illegible]

ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳು.

ಸರಕಾರವು ಈ [illegible] ಉಪವು [illegible] ವನ್ನು ಹಿಂದಿನ [illegible] ಆತಿಪ ಸದಸ್ಯ [illegible] ಸನ್ [illegible] ಹಕ್ಕು [illegible] ನ ಒಂದ [illegible] ಮಹ [illegible] ನ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು [illegible] ಹಕ್ಕು [illegible] ಗನು ದೃಷ್ಟಿ [illegible] ಈ [illegible] ನಕ್ಷತ್ರರು [illegible] ನವು.

ನಮ್ಮ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕು [illegible] ವನ್ನೂ [illegible] ಆವು [illegible] ವನ್ನು [illegible] ಕಾರವು [illegible] ಕಳಕ್ಕೆ [illegible] ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಪುರಾವೆಯು [illegible] ಯಿಂದ ಸಿರೀಸ್ತ [illegible] ಸಹ [illegible] ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಮಾನ್ಯವಾ [illegible] ಒಂದಿಯು ಕಲಸವನ್ನು [illegible] ದರ್ಶನ [illegible] ಬರೆದಿಟ್ಟ ಕಾಗದ ಪತ್ರ [illegible] ಯುಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು [illegible] ತೀರ್ವೆಯ ಕ್ರಮಪಾರಿಯು ಇನ್ನೂ [illegible] ಈ ಕ್ರಮವಾರಿಯ [illegible] ಪ್ರಮಾಣವನ್ನೂ ಸಮುದ್ರ ದಂಡೆಯ ರತ್ನಾಗಿರಿ, ಕುಲಾಬಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೂಡ ತುಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತ ನಮ್ಮ [illegible] ದರಗಳು ಪ್ರತಿ [illegible] ಎರಡು [illegible] ಇರುವವು ಈ ಪರಿಕೆಯು ಸಕಾರಣವಾಗಿ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಅದ [illegible] ಗಳಿಂದ ಬೇಕಾದ [illegible] ವನ್ನು [illegible] ವನ್ನು ಮಾಮೂಲ ವ್ಯವಾಸಯಂತೆ ಪೂರೈ ಸಿಕೊಂಡ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬೇಸಾಯಗಾರರು ಕೊಡ ತಕ್ಕ [illegible] ತೀರ್ವೆ ಯ, ಆಕರಣೆಯಾಗಿದೆಂದು ಪ್ರಮಾಣಿಕತನದಿಂದ ನಂಬಿ, ತೀರ್ವೆಯ ಕ್ರಮಪಾರಿಯನ್ನು ಜಮೀನದಾರರು ಒಪ್ಪಿದ್ದರು ಈಗ ತೀರ್ವೆಯ ರಿವಿಜನವಾಯಿತು, ಒಟ್ಟಿಗೆ ತೀರ್ವೆಯು ಏರಿತು ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮಾತ್ರ ಜಂಗಲಖಾತೆಯ “ಹುಕುಮ್ ಕರೇಸೋ ಕಾಯಿದೆ” ಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಸರಕಾರದ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾದವು ಒಟ್ಟಿಗೆ ತೀರ್ವೆಯ [illegible] ಒಂದು ಸಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗದೆ ನಡೆಯಬೇಕು ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಮಾತ್ರ, ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕಿನ ಪಾಯಿದೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಾರದು “ಶೇಣಂ ಅಸ್ತಿ, ದೇಣಂ ನಾಸ್ತಿ” [illegible] ಇದೆಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರದ ಇತ್ಯರ್ಥವು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವು ಅನರ್ಥಕರವಾದರೆ, [illegible] ಇಂದ ಅನ್ಯಾಯಕರ [illegible] ಅನರ್ಥಕರ ಪರಿಣಾಮ [illegible] ಮಾತ್ರ ಆಶ್ಚರ್ಯವು ಇರಲಿ [illegible] ಜಂಗಲ ಹಕ್ಕು [illegible]

[illegible] ಹಕ್ಕುಗಳು ನಮ್ಮ [illegible] ಹಕ್ಕು [illegible] ದೊಡ್ಡದೊಂದು [illegible] ಅಪರಿಮಿತ [illegible] ಪುರ್ವಾಪರ [illegible] ಕುಂಬ್ರಿಯ [illegible] ಕೊಲೆಯಾಗಿದೆಂದು, [illegible] ಪ್ರಮಾಣಿಕ [illegible] ಕುಮರಿಯ [illegible] ಸಮರ್ಥಿ [illegible] ಕುಂಬ್ರಿ [illegible] ಮಾತ್ರ [illegible] ಜಂಗಲ ಮಹಾಲಿನ [illegible] ಕುಂಬ್ರೀ [illegible] ಬೇಸಾಯಗಾರರು [illegible] ಸಾಧನೆಯುಳ್ಳವೆ [illegible] ಕುಟುಂಬಗಳೇ [illegible] ಇಲ್ಲಿದ್ದು [illegible] ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಬಾ [illegible] ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ, ಮೈಸೂರಿಗೆ, ಉತ್ತರಕ್ಕೆ [illegible] ಮಾಡಿದರೆ, [illegible] ವೇನು? [illegible] ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು [illegible] ರಣವು ಎಷ್ಟು ನಿಂದ್ಯವು, ದೋಷಕರವು, ಎಂದು [illegible] ಬೇಕೇನು? ಕುಮರಿ [illegible] ಬೆಟ್ಟವನ್ನು [illegible] ಕಾಡು [illegible] ಹಾವಳಿಯು ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ? ಆರೋಗ್ಯವು ಎಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟಿದೆ? ಜಂಗಲ್ಲ ವಸತಿಯು ಎಷ್ಟು ನಿರ್ಜನವಾಗಿದೆ! ಬೆಟ್ಟ ಬೆಳೆಸಿ ಸಂಪಾದಿಸ್ಸಿದ ಲಾಭಗಳಿಗೆ ಈ ಅನರ್ಥದಿಂದ ಹಾನಿಯು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಅಪರಿಮಿತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಂದು, ಸರಕಾರವೇ ಅರಿತಿರುವದು ಒಂದಾವರ್ತಿ ಕೊಂದುಬಿಟ್ಟ ಕುಮರಿಯನ್ನು, ಪುನಃ ನಿರ್ಮಿಸುವದು ದುಃಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆಂದು, ಹೊಸದಾಗಿ ಜಂಗಲಖಾತೆಯು ನಡಿಸಿದ ಪ್ರಯೋಗಗಳೇ ಹೇಳುವವು. ಇರಲಿ. ಕುಂಬ್ರಿಗಳಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿ ದೊರಕಿದ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಫಾರೆಸ್ಟ ಮಹಾಲುಗಳಿಂದ ಪುನಃ ದೊರಕಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಎಂದೆಂದೂ ಆಗದೆಂದು, ಸರಕಾರವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಂಬಿರಲಿ. ಫಾರೆಸ್ಟ ಮಹಾಲಿನ ಯೋಜನೆಯು ಜನರಿಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಮಾನ್ಯವಿಲ್ಲ ಪರಿಣಾಮವು ಉಲ್ಟಾತದ್ದೇ ಆಗುವದು, ಮತ್ತು ಜನರ ಅಸಂತೋಷವು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುವದು. ಇದೇ ಇದರ ಫಲಿತವಾಗುವದು. ಪೆತ್ರೋಸಿಲ್ಲ

ಕುಂಬ್ರಿಯ ಪಾಡಂತೂ ಹೀಗಾಯಿತು ಇನ್ನು ಮೇವಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಗಾಯರಾನ ಬೆಟ್ಟದ ಗತಿಯನ್ನು ನೋಡಿರಿ! ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದನಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶೇತಕಿ ದನಗಳೇ ಇದ್ದವು ಘಟ್ಟದ ಸೀಮೆಯ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಗೌಳಿಗರು ತಮ್ಮ ದನಕರುಗಳನ್ನು [illegible] ವಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹಾಲು, ತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಪುರೈಸುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲದೆ, ಜಾನಾವರಗಳ ಉತ್ತಮ ಬೀಜವನ್ನು ಸಹ ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಂಚಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಂತೆ, ದನಗಳು ಸವಿಸ್ತಾರದ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಮೇವು ತಿಂದು, ನಮ್ಮ ಶೇತಕಿಗೆ ಬಹು ಪರಿಯಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದೆಲ್ಲ ಈಗ ಪುರಾಣಕಾಲದ ಕಥೆಯಂತಾಗಿದೆ ಗೌಳಿಗರು ನಾಲ್ಕೂ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟು, ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಎಂದೋ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋದರು. ಅವರ ಕುಲವೇ ಉಧ್ವಸ್ತವಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಶೇತಕಿ ದನಗಳ ಪಾಡು ಸುರಾಜ್ಯದ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ತೀರ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಜಾನಾವರಕ್ಕೆ ಎರಡೆರಡು ಎಕ್ರೆ ಗೋಮಾಳದ ಬೆಟ್ಟ ತೆಗೆದಿಡಬೇಕೆಂಬ ಆಯುಕ್ತಿಯನ್ನು ಸರಕಾರವು ತತ್ವಶಃ ಕಬೂಲಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಆರ್ಧ ಎಕರೆ ಪ್ರಮಾಣವು ಸಹ ಪ್ಲಾಲಿಗ ಬರದಿದ್ದ ಎಷ್ಟೋ ಹಳ್ಳಿಗಳಿದ್ದಾವೆ ಕೆಲವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲಿನ ಕಡ್ಡಿಯು ಸಹ ಬೆಳೆಯದಿದ್ದ ಬೋಳ ಬೆಟ್ಟವೇ, ಗೋಮಾಳದ ಬೆಟ್ಟವೆಂದು, ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಿರಸ್ಕಾರದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿನಿಂದ ತೋರಿಸುವ ಬೆಟ್ಟವು ಇವೆ ಇಂತಲ್ಲಿ ದನಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯು ಕಂಗೆಟ್ಟು ಹೋಗದೆ ಹ್ಯಾಗಿರುವದು? ಒಟ್ಟಿಗ, ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇತಕಿ ಜಾತಿಯ ದನ

ಗಳ ದೇವರ ಸೇವೆಯಾಗುವದು ಅಶಕ್ಯವೆಂದು ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಮಿ॥ ಕಿಟಂಜ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳುವದೇನು ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಮಾತಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಗೌಳಿಗರನ್ನು ಪರಿಪರಿಯಿಂದ ಪೀಡಿಸಿ, ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಓಡಿಸಿಬಿಟ್ಟ ನಂತರ, ಪುನಃ ಅವರಿಗೆ ಆಮಂತ್ರಣ ಕೊಟ್ಟು ಈಗಿನವರಿದ್ದಂತೆ ಸೆಟ್ಲಮೆಂಟ ಆಫೀಸರರು ಮೇವಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಮತ್ತು ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಕೊಡುವರಂತೆ! ಜಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಸದೊಂದು ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಜಂಗಲಖಾತೆಯು ಮಾಡಿದ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕಾಗುವದೋ ಏನೋ!

ನಮ್ಮ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳ ಒಳಗಿನ ಒಂದೊಂದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತ ಹೋಗಿದರೆ, ಲೇಖಾಂಕವನ್ನು ಮುಗಿಸುವದೆಲ್ಲಿ, ಎಂಬದೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಬೇಟೆಯಾಡುವದೊಂದು ಅವರ ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ರತದಂತಿತ್ತು. ವರ್ಷಾನುವರ್ಷ, ಅವರು ಬೇಕಾದ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬೇಟೆಯನ್ನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಿಕಾರಿಯ ಕಾನೂನುಗಳು ಅವರಿಗೆ ಬಾಧಿಸವು. ಅವರ ಬಾಲಗಳೂ, ಆಯುಧಗಳೂ ಇವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಈಗ ಶಹರಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಹಂದಿಗಳು ಸುಳಿದಾಡುತ್ತವೆ, ಹುಲಿಗಳು ದಿವಸದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಭೀತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕುಮಟೆಯಂಥ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಆಡ್ಡಾಡುತ್ತವೆ. ಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯಿರಿ, ಸೀಗೆ ಹೊಡಿಯಿರಿ, ರಾಜಮಾರ್ಗದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಹೊಡಿಯಿರಿ, ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಹೊಡಿಯಿರಿ, ಎಂದು ನಕಾಶೆಯ ಮೇಲೆ ರೇಖೆಗಳನ್ನು ಎಳೆದು, ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಹುಕುಮುಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಂದೂ ಆಯುಸನ್ನಗಳ ಕಥೆಯೆಂಬುದು ಒಂದು ಪುರಾಣವೇ ಆಗಬಹುದು. ಇದೆಲ್ಲ ಅನವಸ್ಥೆಯೂ, ಅನರ್ಥವೂ, ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಸಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಉಂಟಾಗಿವೆಂಬುದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಮೃಗಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ, ಕಾಡಾನೆಗಳ ಸ್ವೈರ ಸಂಚಾರದಿಂದ, ಶೇತಕಿಯು ಅಪರಿಮಿತ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು, ಶೇತಕಿ ಖಾತೆಯು ಸಹ ಮನಗಂಡಿರುವದು. ಇನ್ನು ಈ ಹಾವಳಿಯು ಬೆಟ್ಟಗಳ ಕಡೆಗೇ, ಹೋರೆ ತಿರುವಿ, ಅಡವಿಗೂ ವಿನಾಶಕವಾಗುವದೆಂದು, ಜಂಗಲ ಖಾತೆಗೆ ಅಂಜಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬೆಟ್ಟವಂತೂ ಸುಡಬಾರದು, ಬೇಟೆಯಾಡಬಾರದು, ಜಂಗಲವನ್ನು ಬೆಳಸಿದಷ್ಟು ಒಳಿತು, ಎಂಬ ಧೋರಣವನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದರೆ, ಕಾಡು ಮೃಗಗಳಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟವರಿಗೂ ದನಕರುಗಳಿಗೂ, ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಮನೆಮಾರು ಬಿಟ್ಟು, ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ತೆರಳಿರೆಂದು ನೋಟೀಸು ಕೊಡುವದೇ ಸರಿ. ನೋಟೀಸಿನ ಪ್ರಯೋಗವು ಕುಂಬ್ರಿ ಮೇರಿಯರಮೇಲೆ, ಒಳ ಸೀಮೆಯ ಒಕ್ಕಲಿಗರಮೇಲೆ, ಗೌಳಿಗರಮೇಲೆ, ಪಟ್ಟೇದಾರರಮೇಲೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳು ಅಪಹರಿಸಿದ್ದರ ಪರಿಣಾಮವಿದೇ ಇದು. ಇಂಥ ಸಣ್ಣದೊಡ್ಡ ಅನೇಕ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಮಿಶನದಿಂದ ಶೋಧಿಸಿ ಅವನ್ನು ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಪುನಃ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಹೊರತು, ಏನೂ ಇಷ್ಟಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗದು. ಅವುಗಳ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗದೆ, ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳೇ ಇಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುವ ಹೊಂಬಿದ ಸಾಹೇಬರ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತ ಇದ್ದರೆ ಕುಳಿತರೆ, ಪರಿಣಾಮವು ದಿನೇ ದಿನೇ ಮತ್ತೂ ಭಯಂಕರವಾಗುವದು.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ಕಾರವಾರದ ಇಲೆಕ್ಷನವು ಮುಗಿಯಿತು. ಇದು ಮುಂಬಯಿ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಚುನಾವಣೆಯು ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಗುರುವಾರದ ದಿವಸವಷ್ಟು ಕೌನ್ಸಿಲದ ಉಮೇದವಾರರ ಚುನಾವಣೆಯ ಕೆಲಸವು ತೀರಿತು. ಈ ಇಲೆಕ್ಷನದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯೊಳಗ ಮಾಡಿದ ಸೂಚನಗಳನ್ನು ಜನರು ಎಲ್ಲಿ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ನಮ್ಮ ಬಾತ್ಮಿದಾರರ ಪತ್ರಗಳು ನಮಗ ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಸರಕಾರವು ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇಲೆಕ್ಷನದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಹುಕುಮುಗಳಿಂದ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳೊಳಗಿನ ಮತದಾರರೊಳಗೆ ಕೆಲವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತೆಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸುವೆವು. ಇಲೆಕ್ಷನದಲ್ಲಿ ಮತಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ಅಪರಾಧಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ, ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗುತ್ತಾರೆಂಬ ಭಾವನೆಗಳು ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತದಾರರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿವೆಂದು ಕೇಳಬರುವದು. ಕೇವಲ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ೧೭೧ ಅ ಕಲಮಿನ ಡಂಗುರ ಸಾರಿಸಿ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಕಂಗೆಟ್ಟಿಹೋದರು. ಜನರಿಗೆ ಇದೊಂದು ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸವೋ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಜನರ ಕೆಲಸವೋ, ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯದೆ, ವಿಕ್ರಾಂತ ಭರತಿಯಂತೆ ಇದೊಂದು ಸರಕಾರೀ ಕೆಲಸವೇ ಆಗಿದೆಂದು ಅನೇಕರ ಭಾವನೆಗಳಾದವು. ಮತದಾರರು ಊರಬಿಟ್ಟು ಪರಊರಿಗೆ ಇಂದಿಗೆ ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ಸಹ, ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ತೆಂಡೆ ಹುಕುಮು ಕೆಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಹೀರಾಗಿತ್ತು. ನೈತಿಕದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಇಂಥ ಉಪದ್ವ್ಯಾಪದಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದರು. ಪೋಲಿಸ ಆಫೀಸರರು ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಆರುತೋರದಂತ ಸಂಧಿಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪ್ರಖರ ಬೆಳಕನ್ನು ಕೃತ್ರಿಮವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನೇ ಓಡಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು, ಜರಿತ್ರರಿಂದ ಹೊಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಾತುರರಾಗಿರುವ ಸರಕಾರವು ತನ್ನ ಅಧೀನ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹುಕುಮುಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದ್ದೇನೆಂದು ತೋರಿಸಿ, ಒಂದು ಬಾತ್ಮಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರೆ, ಬಹಳಷ್ಟು ಮೇಲೆಂದು ತೋರುತ್ತಿರಬಹುದು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದವರೂ ಕೆಲವರಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಇವುಗಳ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಕೊಡಿಸಿದ ಮತಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಸಶಸ್ತ್ರಸ್ಥಿತಿಯ ನಿದರ್ಶಕವೆಂದೂ ಆಗದು. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ನಿಸ್ತಾರದ ಎಣಿಕೆಯನ್ನು ಸರಕಾರವು ಮಾಡಿದರೆ, ಅದೊಂದು ಆತ್ಮವಂಚನೆಯಾಗುವದು. ಸಶಸ್ತ್ರಸ್ಥಿತಿಯು ಸಕ್ಕನಾಗಿ ಬೇರೆ ಇದೆಂದು ತಿಳಿಯುವಷ್ಟು ಧೂರ್ತತನವೂ, ಜಾಣತನವೂ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಇದೆ. ಜನರಿಗೂ ಇರುವದು. ಇಂದ ಗೊಂದಲವೊಳದೆಗೆ ಸಹಕಾರಿ ಮೆಂಬರರಾದವರೂ ಹಿಂದೇ, ಸುಧಾರಕರು ಮೆಂಬರರಾದದ್ದೂ ಹಿಂದೇ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಆರಿಸಿದರೂ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಮತದಾರರ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ.

---

೨ ಸರಕಾರವು ಜಾಹೀರಪಡಿಸಿದ ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಹೊಸ ಧೋರಣದಿಂದ, ಒಕ್ಕಲಿಗರೂ, ಜಮೀನದಾರರೂ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿ, ಇನ್ನು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದಹೊರತು ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲೆಂದು, ಜನರು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಹಿಂದು ಬದಿಯಿಂದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಮತ್ತೊಂದು ಬದಿಯಿಂದ ಸರಕಾರಿ ಹುಕುಮಿನ ಅನುರೋಧದಿಂದ ಸೆಟ್ಲಮೆಂಟ ಆಫೀಸರರ ನೇಮಣೂಕವಾಗಿ, ಮಿ॥ ಕೆ. ಕೊಲಿನ್ಸ ಸಾಹೇಬರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕೆಲಸದಮೇಲೆ ಹಾಜರಾದರು. ಸರಕಾರದ ನಿರ್ಣಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೇನೂ ಇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಜನಾಬರ ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಲ್ಲ— ಕಾಡಿನ ಸುರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ, ಸರಕಾರವು ಕೊಡಮಾಡಿದ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಉಪಭೋಗಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವದಷ್ಟು ಅವರ ಅಧಿಕಾರವು. ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಮರ್ಯಾದೆಯೊಳಗೆ ಅಷ್ಟನೆಯಾದಷ್ಟು ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರುವರು. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೇನು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೊಡಮಾಡುವ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹ್ಯಾಗಾಗುವದು? ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳ ಚವಕಶಿಯೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕ್ರಮಗೇನು ಬೇಕೆಂದು ನಮಗೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಕಾಗದೀ ಚವಕಶಿಯಿಂದ ಹೊರಟ ನಿರ್ಣಯಗಳಂತೂ ತೀರ ಅಸಮಾಧಾನಕಾರಕವಾಗಿವೆ. ದೇಶಾಯಿಕ್ಕೆ ತಗಲಿದ ಜಂಗಲಖಾತೆಯು ಕಾನೂನುಗಳ ಮತ್ತು ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳ ಬೇನೆಯು ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ದೇಶಾಭ್ಯುದಯವು ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಊರ್ಜಿತಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರಲಿಕ್ಕಾಗುವ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಿಕಷ್ಟು, ಬೇಗನೆ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಲಿಕ್ಕೂ, ಸರಕಾರವೇ ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಜನರು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯೊಳಗೆ ಸೇರಿದರೆ, ತಪ್ಪು ಯಾರದು? ಸರಕಾರವು ಬೇಕಾದರೆ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವಿಚಾರಮಾಡಲಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಸೂಚನೆಗಳು ಜನರಿಗೆ ಅಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿದ್ದಾವೆಂದು, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವು.

---

೩. ನವಂಬರ ೧೧ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ೧೧ ಘಂಟೆಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ

ಎರಡು ನಿಮಿಷ ಧ್ಯಾನಸ್ಥರಾಗಿ, ನಿಷ್ಕ್ರಿಯರಾಗಿ ಯುದ್ಧ ಸಮಾಪ್ತಿಯ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಸ್ವದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವದ ಆಹುತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಧಾರ್ಮಿಕಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದೊಂದು ಈಗ ವಾರ್ಷಿಕ ಶ್ರಾದ್ಧವಾದಂತಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಈ ವರುಷ ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಅಪೂರ್ವ ವಿಧಿಯಿಂದ ಜೊತೆಗೂಡಿಸಿದರು. ಫ್ರಾನ್ಸದ ರಣಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ದೇಹವನ್ನಿಟ್ಟ ಒಬ್ಬ ಸೈನಿಕನ ಶವವನ್ನು ಅಗಿದು ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ವಾದ್ಯಗಾದ್ಯದೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ನಾವೆಯೊಳಗಿರಿಸಿ, ವಿಲಾಯತಿಗೊಯ್ದು, ಪ್ರಧಾನರೂ, ಸೇನಾಪತಿಗಳೂ, ಸೈನಿಕರೂ, ತೋಫ್ಗಳೂ, ಮುಂತಾದ ಸರಂಜಾಮಿನ ಸಹಿತ ಮೆರವಣಿಗೆಯಿಂದ ಲಂಡನ ರಾಜಧಾನಿಗೊಯ್ದರು. ಅನಂತರ ಈ ಸೈನಿಕನ ಹೆಣವನ್ನು ಮಹಾಪೀರರಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೊಯ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆಯ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹೂಗಿದ ಗೋರಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರಂತೆ! ಈ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿ ಸೈನಿಕನ ಹೆಸರು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಉತ್ಸವಪ್ರಿಯರು ಜನರು ಮಾಡಿದ ಇದೊಂದು ಪೋಳು [illegible] ಸವಾರಂಭವೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಇಂಗ್ಲಿಷ ಜನರು ತಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚಾರಗಳಿಂದ ಸಹ ದೇಶಾಭಿಮಾನವನ್ನೂ ವೀರವೃತ್ತಿಯನ್ನೂ ಜಾಗ್ರತವಾಗಿಡಲಿಕ್ಕೆ, ಬೆಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ತತ್ಪರರಿರುತ್ತಾರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯವು ಉಜ್ವಲ ಜೀವಂತ ಉದಾಹರಣೆಯಿದು. ಸ್ವದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಆತ್ಮತ್ಯಾಗಮಾಡಿದ ವೀರನಿಗೆ, ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸನ್ಮಾನವಿದು. ಈ ಉತ್ಸವದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಯುವಕರು ದೇಶಾಭಿಮಾನವನ್ನೂ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗದ ಬೋಧವನ್ನು [illegible] ತಮ್ಮ ದೇಶದ ವೀರರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಗೌರವದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುವದ [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣವು ಅದಲ್ಲೇ, [illegible] ಕಲಿತು, ಅವರ ಜನಾಂಗವು ವೀರ ರಾಷ್ಟ್ರವಾದರೆ ಈ ಉತ್ಸವದ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರತಿಫಲವು ಅವರಿಗೆ [illegible] ತಂತಾಗುವದಲ್ಲವೇ? ಪೂರ್ವಜರ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಅವಲೋಕಿಸ ಬೇಕೆ ಇದೇನು ಹೇಳ [illegible] ಕಾರಣವು ಇದೇ.

---

೬ ಇಲ್ಲಿ ನಡಿಯುವ ಅಡಿಕೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸಂಬಂಧ ಹೋದ ವರ್ಷ ಆಸಾಮಿಗಳ ಪರವಾಗಿ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ದಲಾಲ ಮಹಾಶಯರ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೆವಷ್ಟೇ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಾತ್ಸಾರದಿಂದ, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ತೂಕದ ಕಲ್ಲುಗಳ [illegible] ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ತೂಕಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದರ ಹೊರತು, ಇತರ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಪಾರ ನಡದ ಬಂದ ವಹಿವಾಟನ್ನೇ ಚಾಲು ಇಟ್ಟಿದ್ದು [illegible] ವಿಷಾದಕರವು. ಮೊದಮೊದಲು ಪರ ಖಂಡಿಗೆ ದಲಾಲರಿಗೆ ಸಿಗುವ ದಲಾಲಿಯು ಬರೇ ಆಣೆ ಎಂಟು ಇದ್ದದ್ದು, ಹನ್ನೆರಡು ಹನ್ನೆರಡರಿಂದ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ, ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯಿಂದ ಈಗ ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಏರಿತು! ಈ ದಲಾಲಿ ಹಣವು ಆಯಾಯ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಲ್ಲೇ [illegible] ಆಗಿ, [illegible]

ದಲಾಲರು ಕೊಳ್ಳುವ ವಹಿವಾಟು ಹೋದ ವರ್ಷದ ವರೆಗೆ ನಡೆದು, ಹೋದ ವರ್ಷದ ವ್ಯಾಪಾರಿ-ದಲಾಲರ ಕೂಟದ ಠರಾವಿನಿಂದ, ಆಗಿಂದಾಗಲೇ ದಲಾಲರು ಪಡೆಯ ಹತ್ತಿದರು!! ಅಡಿಕೆ ಕ್ರಯದ ಹಣಕ್ಕೆ ಇದ್ದ ೮-೧೦ ದಿವಸಗಳ ವ್ಯಾಡೆ ವಹಿವಾಟಿಗೆ, ಅದೇ ಕೂಟದಿಂದ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತು!!! ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಬರೇ ದಲಾಲರ ಹಿತದಿಂದಲೇ ಆದವೆಂದು ಜನರು ಯಾಕೆ, ಆ ದಲಾಲರು ಸಹ ಮನಗಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ, ಸುಧಾರಣೆಗೂ ವಿನಃ ಈ ಹಳೇ ವಹಿವಾಟುಗಳ ಸಂಗಡಲೇ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ, ಆಸಾಮಿಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಕಾರಕ ಗುತ್ತಿಗೆಯವರಿಗೆ ಪೂರೈಸದ, [illegible] ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ರೂಢವಾಗಿದ್ದ, ಕೆಲವು ವಹಿವಾಟುಗಳು ಸುಧಾರಿಸಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲೆಂಬುದೇ ಆಶ್ಚರ್ಯವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ, ಅಡಿಕೆ ತೂಕದ ಪಾರಿಚ ಇಟ್ಟ ದಲಾಲರಲ್ಲಿ [illegible] ಕೊಡು [illegible] ಈ ವಹಿವಾಟು [illegible] ಶಹರದಲ್ಲಿ ಇತರ [illegible] ಅಡಿಕೆ [illegible] ದಲಾಲರಲ್ಲಿ, ಈ [illegible] ಇಲ್ಲ [illegible] ದಲ್ಲಿ [illegible] ಆಸಾಮಿಗಳಿಗೆ [illegible] ಅಡಿಕೆಯ [illegible] ಮಹಾಶಯರ ಅತ್ಯ [illegible] ಕಾರಣಗಳಿಂದ [illegible] ನಡೆದು ಬಂದ [illegible] ೧೦೦ [illegible] ೫೦ [illegible] ಗುತ್ತಿಗೆ [illegible] ದಲ್ಲಿ [illegible] ಹಣವನ್ನು [illegible] ಸಿಕ್ಕಿ [illegible] ತಿಂಬುದು ನಿಶ್ಚಿತ, ಅದು ಅವರು ಮಾಡುವ ನಾನಾ ವಿಧದ ಅಡಿಕೆಯ ಕೆಲಸ, ಹೀಗೆ, ಹಣದ [illegible] "ಜೋಡುಕೆಲಸ" [illegible] ಸೆರವಿಸಿಕೆಗೆ, ಈ ಹುಟ್ಟಿ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ಈ ದಲಾಲರು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆಯೇ? ಅದ್ದರಿಂದಲೇ [illegible] ಕೆಲವು ಹಣವಾದರೂ [illegible] [illegible] ಹೀಗಾದರೆ ಉಗ್ರಾಣ-ಅನ್ನಭಾಗದ ಆಯಾಯ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೀನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ಈ ದಲಾಲರೂ, [illegible] ಹತ್ತಿರದವರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, [illegible] ಗಳು [illegible] ಗಿದ್ದರೂ, [illegible] ಭಾಗವು [illegible]

ಮಿಗಳಿಗೇ ಪರ್ಯಾಯದಿಂದ ಬಡಿಯುತ್ತಿದೆಂಬುದು ಈ ದಲಾಲರಾದರೂ ನಿರಾಕರಿಸಲಾರರೆಂದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಮತವು.

---

೫ ಆಸಾಮಿಗಳೆಂದರೆ, ದಲಾಲರಿಗೆ ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ರೂಪಾಯಿಗಳ ದಲಾಲಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವ ಗ್ರಾಹಕರು. ಅಂದಮೇಲೆ, ಅವರಿಗಾಗುವ ಹಾನಿಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ, ಅವರ ಹಿತದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು, ಅವರ "ಮಾ-ಬಾಪ" ರಾದ ದಲಾಲರೇ ಬದ್ಧರಲ್ಲವೇ? ಈ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡದೆ, ಬರೇ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನಷ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ, ಅವರು ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳೆಂದೂ, ಬೇಜವಾಬದಾರರೆಂದೂ, ಜನರು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಸೋಜಿಗವೇನು? ದಮಡಿ-ದಮಡಿಯು ಸಂಗ್ರಹಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಸೊತ್ತು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹಗಲಿರುಳು ಕಾಪಾಡುತ್ತಿರುವ, ದಲಾಲ ಮಹಾಶಯರು ತಮ್ಮ ಅಸಹಾಯ ಆಸಾಮಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ತಮ್ಮ ನಷ್ಟವು ಹೀಗೆ ಸೂರೆಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರೇ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಒಂದು ಸವಾಲು ಮಾಡಿದರೆ ಈ ದಲಾಲರ ಉತ್ತರವೇನು? ಅದು ಹ್ಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಮೇಲಿನ ಎರಡೂ ವ್ಯಂಗಗಳ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ದಲಾಲರ ಅಜಾಗ್ರತೆಯ ಮೂಲಕ "ಹಾಸಿಗೆ ಹೊಂದು, ಹದ್ದಿಗೆ" ಎಂಬ ಪರಿಣಾಮಕಾರಕ ಧೋರಣದಿಂದ ಆಸಾಮಿಗಳು ನಡಿಗೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿರುವರೆಂಬುದು ನಿಜ. ಅಡಿಕೆಯ "ಬಕ್ಕಣ್ಣ"ನ ವ್ಯಾಪಾರ ವಸ್ತುವಾದ್ದರಿಂದಲೋ, ಎನೋ "ಬಕ್ಕಣ್ಣ"ನ ನ್ಯಾಯವೇ ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿದೆಂದು ಕೆಲವರು ವಿನೋದದಿಂದ ಅವರನ್ನು ದೂಷಿಸಿದರೆ, ಅವರ ತಪ್ಪೇನು? ಆದರೆ, "ಬಕ್ಕಣ್ಣ"ನ ದಲಾಲ ಮಹಾಶಯರು ತಮ್ಮ ಹಿತದಿಂದ ಸಾಧಿಸಿದ ಸುಧಾರಣೆಗಳಂತೆ, ಆಸಾಮಿಗಳ ಪರವಾಗಿಯೂ "ಬೆಂಡಿ" ನಿಂದಲೂ, ಬೇಜವಾಬದಾರರ ತೂಕದ ಅಧರಾತಕ್ಕರಿ (ಕರ್ಜದ) ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಹಿಂಗಾಲ್ಗೆ, ಒಂದು, ಮು [illegible] ಲಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು, ಬಿಡುವದು, ಮತ್ತೊಂದು, ಶ್ರೀ ಓಟೋಪಿದೇವರ ಸಪ್ತಾಹಕ್ಕೆ ಅದರ ಮೇಲೊಂದು,

ಯಾದರೆ, ಮತ್ತು ಒಂದು—ಹೀಗೆ ೪ ರಾತ ಅಡಿಕೆ ಪ್ರತಿ ಚೀಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ) ನಿಂದಲೂ ಹಾನಿಯಾಗದಂತೆ, ಮೇಲೆ ಸೂಚಿಸಿದ ಹಳೇ ವಹಿವಾಟಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿಸಿ, ಅವರವರೊಳಗಿನ ಪಕ್ಷಪಾತದ ಲೋಭನವನ್ನು ಸ್ವಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವರೆಂತಲೇ ನಮ್ಮ ಮತವು. ಅಡಿಕೆಯ ತೂಕದ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕುರಿತು, ಅಷ್ಟಗಟ್ಟುವವರು ಬಹುಶಃ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು. ಅವರಿಗೆ, ಈ ವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಅನ್ಯಾಯ ಧ್ಯಾನದೆಯ ಅಳ ಇನ್ನೂ ಹಿಡಿಯದೆ ಆಸಾಮಿಗಳ ಹಿತ ಸಾಧಿಸಲು ಸಹಕಾರದ ಎಡೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆಗ್ರಹಪೂರ್ವಕ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಿಂತ ಧರ್ಮನೀತಿಯೇ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವೆಂದು ಬಿಂಬಿಸಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಡುವರೆಂತಲೇ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಗೆಯು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯ, ಎಲ್ಲ ದಲಾಲರೂ, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೂ ಕೂಡಿ, ಉಭಯತರ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾದ ಆಸಾಮಿ ವರ್ಗವನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸವಿನಯ ಅರಿಕೆಯ.

(☞ ಕೊನೆಯ ಪುರವಣಿ ನೋಡಿರಿ

...ದೀರ್ಘ ಪ್ರವಾಸದಿಂದ ದಣಿದಿದ್ದರೂ ... ಬೇಕು! ಜನಗಳ ಕಾಲು ಹೇಸಿ ... ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಜನರಿದ್ದರು.

...ರಿಂದ ತಾರೀಖು ೧೦-೧೧-೨೦ ... ಹಗಲಿನ ೧೧ ಘಂಟೆಗೆ, ... ದಲ್ಲಿ ... ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳಾದ ... ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ ... ಎಲ್ಲ ಜನರ ... ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಹ ... ಸಭೆಗೆ ... ಮಂಟಪವನ್ನು ... ಗಾಂಧಿಯವರ ಸ್ವಾಗತ ... ಶೃಂಗರಿಸಿದ ... ಮಂಟಪದ ... ಮಹಾತ್ಮರನ್ನು ... ಪುಷ್ಪಹಾರಗಳಿಂದ ... ರೂಪಾಯಿ ... ಸಂಸ್ಥೆ ... ಅರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆವಕ್ಕೆ ಮಹಾತ್ಮರು ... ನಾಲ್ಕು ಮಾತ ಹೇಳಿ ... ಅರ್ಪಿಸಿದ ... ಕಮಿಟಿಗೆ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ತಿರುಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದರು. ... ನಂತರ ಮೌಲಾನಾ ಶೌಕತ ಅಲ್ಲಿಯವರ ... ಕೂಡಲೇ, ಅವರನ್ನು ಪುಷ್ಪಹಾರಗಳಿಂದ ... ರೂಪಾಯಿ ... ಖಿಲಾಫತಿಗಾಗಿ ಕೊಡ ... ಆಗ ಮೌಲಾನಾ ಶೌಕತ ಅಲ್ಲಿಯವರು ... ಧರ್ಮಾನುಸಾರವಾಗಿ, ಗೋರಕ್ಷಣೆ ... ತೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ... ಸಂಸ್ಥೆಯವರ ... ವಿಸಿದರು.

...ಟನಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮರ ಆಗಾವ ಸಮಾಜ ... ಜಯ ಜಯ ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಂಗಲವಾದ್ಯದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ... ಆನಂದಕ್ಕೆ ಭರತಿ ಬಂದಿತು ಮಹಾತ್ಮರಿಗಾಗಿ ... ಮಾಡಿದ ... ಮೇಲೆ ಅವರು ವಿರಾಜಮಾ... ನಂತರ, ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಸನಾತನ ಧರ್ಮತತ್ವಗಳು ಆದಕ್ಕೆ ... ನಾಗಿ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಡೆದಿರುವ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ... ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಅಸಹಕಾರಿತೆ, ... ಅವಶ್ಯಕತೆ ... ವಿಷಯಗಳನ್ನು ... ಕ್ಕ ... ಘನತೆಯಿಂದ ... ನಂತರ, ಮೌಲಾನಾ ಶೌಕತ ಅಲ್ಲಿಯವರು ... ಮುಸಲ್ಮಾನರನ್ನು ... ಪ್ರೇಮಪೂರ್ವಕ ಸತ್ಕರಿಸಿದರು ... ಶೌಕತ ಅಲ್ಲಿಯವರು ... ಇಸ್ಲಾಮೀ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ... ಸ್ಥಿತಿ, ... ಮಾಡಿದ ಹಿಂದೂ ಜನರ ಸಹಾಯ ... ಮುಸಲ್ಮಾನರು ... ಕೃತಿ, ... ಮಹತ್ವಗಳನ್ನು ... ವಾಗ ... ಉಭಯ ಮಹಾಶಯರ ಭಾಷಣಗಳ ... ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಬೆಳಗಾಂವದ ದೇಶಭಕ್ತ ಗಂಗಾಧರ ... ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ... ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ... ರೂಪಾಯಿ ... ಅರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಪುಷ್ಪಹಾರಗಳಿಂದ ಸನ್ಮಾನಿಸ... ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಮೌಲಾನಾ ಶೌಕತ ಅಲ್ಲಿ, ... ಇತರ ದೇಶಭಕ್ತರ ಹಾಗೂ ಅವ್ಯಕ್ತರ ... ತಾಲೂಕ ಸಭೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ... ಯವರು ಮನ್ನಿಸಿದರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮರ ... ಕ್ಕೆ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಕೂಡಿಸಿದ ಭಿಕ್ಷಾ ಫಂಡು ... ಮಾರು ೧೦೦-೧೫ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ... ವನ್ನು ... ಮಹಾರಾಜಕೀ ಜಯ! ಮಹಾ... ಗಾಂಧಿ ಮಹಾರಾಜಕೀ ಜಯ" ವಂದೇ ಮಾತರಮ್!!! ... ಘೋಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ಮೌಲಾನಾ ಶೌ... ಅಲ್ಲಿ, ದೇಶಭಕ್ತ ದೇಶಪಾಂಡೆ, ಇದಲ್ಲದೆ ಬೆಳಗಾಂ... ಧಾರವಾಡ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ... ಪುರ, ... ಕಾರಿಗೆ ಪ್ರೇಮದ ನಿರೋಪ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ...

ಧರ್ಮಕಾರ್ಯ ... ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ... ವ್ಯವಸ್ಥೆ ... ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ... ಕಾರ್ತಿಕ ... ಪ್ರತಿ ದಿವಸ, ... ಕೆಗಿರ ... ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ... ಗದ್ದೆ ... ತಾಲೂಕ ಸಭೆ ... ಗೋರಕ್ಷಣ ... ಉಪದೇಶ ನಡೆದವೆ ... ತಾಲೂಕ ಸಭೆಯವರು ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳ ಎಲ್ಲ ... ಜನರಿಗೆ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನುಸಾರವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ... ವಾಗಿದ್ದರೆ! ... ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ... ಪರಿಣಾಮ ... ನೋಡಬೇಕು

मुंबईचें वातावरण.

(गेल्या पानावरून पुढें चालू)

तयार होत आहेत ही मोठ्या उमेदीची गोष्ट होय. तलाटी, कुळकर्णी व पटेल यांच्या सारख्या राज्यसुत्रें सुरळीत चालविण्याच्या कामी मदत करणारे मजूरदार जर, आपले हात मागें घेऊन बसतील तर, किती अनर्थ होईल हे सांगणे नको. अर्धपोटी वेतनावर काम करणारे व पोकळ मानास चकोरपणे स्वतःची शक्ति व आयुष्य दीन स्थितींत घालणारे तलाटी, पटेलांसारखे लोक. आमच्यांत आहेत म्हणून राज्यकारभार सुरळीत चालला आहे. यांच्या डोक्यांत एकदां असहकारितेचे मत शिरलें की, गडबड उडून जाईल सध्या यांच्यांत जो विचार जागृत झाल्याचे ऐकू येते, त्यावरून लवकरच सरकारचें लक्ष या वर्गाकडे कोणत्या कारणे आहेत हें ठरविण्याकडे वेधेल असे दिसते ही कारणें सरकारला ठाऊक नाहीत असे नाही परंतु त्यांच्या विषयीं विचार करून लोकांची मने समाधानकरून घेण्यास, सरकार तयार नाही, ही दुःखाची गोष्ट होय

जंगल खात्याचे कायदे, जमीनधाऱ्याची पद्धति, वरिष्ठ प्रतीच्या नोकरशाहीस भरपूर पगार देण्याची तऱ्हा. पंजाब व खिलाफत प्रकरण, वसाहतींतील अन्याय वगैरे वगैरे कारणे नाहींशी केल्यास, असहकारितेच्या तत्वांत असलेला अर्धा अधिक जोर, अल्पकालांत नाहींसा होईल

ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಸಂಘ ಮಿರ್ಜಾನ

ಮಾ| ಮಾ| ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಪತ್ರಕರ್ತರ ಬಳಿಗೆ

ಕೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ಸಾಲುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸರ್ವಮಾನ್ಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ

ನಮ್ಮ ಸಂಘದ ೬ ನೇ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಹಾಸಭೆಯು ತಾ ೧೦-೧೧-೧೯೨೦ ನೇ ದಿವಸ ... ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದು, ಕೆಳಗಿನ ಠರಾವುಗಳು ಬಹುಮತದಿಂದ ಪಾಸ ಆದವು

೧ (ಅ) ನಮ್ಮ ಸಂಘದ ೬ ರಿಂದ ೧೧ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ... ಹುಡುಗರ ...

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಥವಾ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗೆ ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು

(ಬ) ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರು ಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗದಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದರೆ, ಅಥವಾ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಆ ಹುಡುಗರ ಪಾಲಕರು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ಯೊಬ್ಬನ ಬಗ್ಗೆ ೧೦ ರೂ ವರೆಗೆ ದಂಡ ಕೊಡಬೇಕು

(ಕ) ಯಾವನೊಬ್ಬ ಹುಡುಗನ ಪಾಲಕನ ಬಡವನಿದ್ದರೆ, ಆ ಹುಡುಗನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ಪುಸ್ತಕ ಪಾಟಿ, ಕಾಗದ, ಮಸಿ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಘದಿಂದ ಸಹಾಯ ದ್ರವ್ಯ ಸಿಗುವದು. ಇತ್ಯಾದಿ

೨ ನಮ್ಮ ಸಂಘದ ಜನರ ಜನನ-ಮರಣ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಪುರೋಹಿತ ಭಟ್ಟರು ಇದೇ ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸದಿಂದ ಇಟ್ಟು, ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಘದ ರಜಿಸ್ತರಕ್ಕೆ ದಾಖಲೆ ಕೊಡಬೇಕು

೩ ಕೆಲವು ಧರ್ಮ ಸಂಬಂಧದ ವಿಚಾರಗಳಾದವು.

ಮಿರ್ಜಾನ ತಾ ೧೪ ೧೧-೨೦ { ಸುಬ್ರಾಯ ಪೂರ್ಣಯ್ಯ ... ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಸಂಘ, ಮಿರ್ಜಾನ

ಕುಮಟ ಪೇಟ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು		ದರ.
ರಂಗೂನ ಬೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ		೧೫।—೧೫।
ಕು ... ಅಕ್ಕಿ ಮಣಗಿ		೬।—೭।
ರಾಗಿ ವಿಜಕ್ಕೆ		೮।—೯॥
... ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೩೦—೩೩॥
ಹುರುಳಿ ಸಿಟ ,,		೧೨—೧೫
ಕಡಲೆ ಖೇಲ ೧ಕ್ಕೆ	.	೧೫—೧೬॥
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ		೩೦—೩೮
ಹೆಸರು ಖೇಲ ,,	..	೧೭॥—೨೦
ಮೆ ಹಾರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ ,,	..	೧೦—೧೦॥
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ ,,	..	೧—೫।
ಹಳೇಣ್ಣ ಮಣ		೯
ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	...	೧೨—೧೭।
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ ,,	.	೧೧॥—೧೨
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ ,,	...	೪ ೪ ೦
ಕರೆಸಿನ ಕೂಡ ,,	.	೬ ೬ ೦
,, ಹಂಸ ,,		೭-೯-೬
ಬೆಲ್ಲ ... ೧ಕ್ಕೆ		೮೫—೬೦
ಗಾಂಜಟ ಬಿಳಿ ,,		೮೫—೧೦೪
... ,,		೪೦—೬೦
ಚಾಲಿ ,,		೭೦—೮೦
ಶಿಕಾಕೆ ,,	.	೧೨೫—೧೪೫
... ,,		೧೪೦—೧೫೪
... ,,		೬೦—೪೦

ಲೋಕಮಾನ್ಯವಾದ

ಚಹಾ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ.

ನೀಲಗಿರಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಚಹಾ ಮತ್ತು ಉಟಕಮಂಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ (ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ ಓಯಿಲ್) ಹೋಲ್ ಸೇಲ್ ಹಾಗೂ ರಿಟೇಲ್ ದರದಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗಿದೆ, ಕಡಿಮೆ ದರದಿಂದ ಸಿಗುವ ಇದೊಂದೇ ಸ್ಥಳವು. ಚಹಾ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆಯ ಹೊಸ ಸ್ಟಾಕ್ ಈಗಲೇ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಪತ್ರದ್ವಾರ ದರದ ಖುಲಾಸೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ

ವಿ. ಪಿ. ಶಾನಭಾಗ ಮತ್ತು ಬ್ರದರ್ಸ

ಹೊನ್ನಾವರ. ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

V. P. Shanbhag & Bros.

HONAWAR (N. Kanara.)

ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಔಷಧವು.

ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ. ೧೮೬೭ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ೨೫ ನೇ ಆಕ್ಟಿನಂತೆ ರಜಿಸ್ಟರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ

ಅರ್ಕಶಫಾ ಅಥವಾ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು.

ಈ ಅರ್ಕಶಫಾ ಎಂಬ ಔಷಧವು ಯಾವತ್ತು ರೋಗಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿ ಈ. ೧೯-೮-೧೯೦೮ ನೇ ಇಸ್ವಿಯಿಂದ ತಾ॥ ೧ ೯-೧೯೧೮ ನೇ ಇಸ್ವಿಯವರೆಗೆ ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳ ಖರ್ಚಾದವು. ಮತ್ತು ಸನ್ ೧೯೧೮ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ ಜ್ವರಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು ಅಂತು ಈವತ್ತಿನವರೆಗೆ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಕೂಡಿ ಮೂವತ್ತೊಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಔಷಧವು [illegible] ಯಾವತ್ತರು ತಾವೇ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ತಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಮೃತವೇ ಎಂದು ತಿಳಿದು [illegible] ಕಾರವಾಗುತ್ತಿರಬೇಕು. ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು [illegible] ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ರೋಗಿ ರೋಗಗಳು ಈ ಅರ್ಕಶಫಾದಿಂದಲೇ ಗುಣಹೊಂದಿದ [illegible] ಯಾವತ್ತು ರೋಗಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ [illegible] ಇನಾಮು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು ಬಹ ದೊರೆದಿರುತ್ತವೆ ಅವು ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕಾಗದವು ಸಾಲದು. ಇಂಥ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಈ ಔಷಧವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ರೋಗರಹಿತರಾಗುವರೆಂದು ನಂಬುತೇನೆ. ರೋಗದ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಬೇರೆ ಡಾಕ್ಟರರ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯರ ಜರೂರು ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಆರೋಗ್ಯ [illegible] ಮೇಲೆ [illegible] ರೋಗಗಳ [illegible] ರೋಗನಿವಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ರೋಗದ ನಾಮಗಳು

ಕ್ಷಯರೋಗ, ಉದರರೋಗ, ಪಾಂಡುರೋಗ ಗುಲ್ಮರೋಗ, ಮೂಲರೋಗ, ಮಹಾಮಾರಿ (ಕಾಲರಾ), ಪ್ಲೇಗು, ಚಳಿಜ್ವರ, ವಿಷಮಜ್ವರ, ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾಜ್ವರ, ಆನೇಕ ಪ್ರಕಾರದ ಜ್ವರ ಗಂಡಮಾಲೆ, ತಿವಿಕಾಲಿ, [illegible] ಸಿನಿಸಿ, ಮಹಪಾದ ರೋಗವು, [illegible] ಬಣ್ಣರೋಗ, ಮತ್ತು ಕಣ್ಣು ನೋವು, ಕೆಮ್ಮು, ದಮ್ಮು [illegible] ಗಲಿ, ಅಜೀರ್ಣ, ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲಿ, [illegible] ಗಹಣೆ, ಇಸಬು, [illegible] ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಟ್ಟು [illegible] ಮುಟ್ಟುದೋಷ ಹೊಟ್ಟೆ ದೊಡ್ಡದಾಗೋಣ, [illegible] ವೈದ್ಯರಿಗೂ ತಿಳಿಯದ ಇದ್ದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳು [illegible] ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ [illegible] ಬೆಲೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ ಒಂದು ಕಾಲು ತೋಲೆ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡುರೂಪಾಯಿ. [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎಂ [illegible] ಬಾಟ್ಲಿಗಳು [illegible] ಕೊಡುತ್ತೇವೆ [illegible]

[illegible] ಒಂದು ಕಾಲು ತೋಲೆ ಬಾಟ್ಲಿ ಮೂರು ತಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿ [illegible] ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಇವಕ್ಕೆ [illegible] ಮೋಟ ಕೂಡಿಯೇ ವರತ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಹಟ್ಟಿನ [illegible] ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟ್ ತಿಕೀಟು [illegible] ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು [illegible] ಪ್ರಕಾರ ಬಾಟ್ಲಿಯ ಸೋಬತ [illegible]

ಎಚ್. [illegible] ಅರ್ಕಶಫಾ

ಹೆಡ್ ಆಫೀಸ [illegible] ಬೆಳಗಾಂವ

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

ಎನ್. ಗಣಪತಿ [illegible] ಸನ್ಸ್

[illegible] ರಭಟ್ಟೆದಿ.

[illegible]

ಬಿಂದೂಕ ದೀಪ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ [illegible] ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು [illegible] ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗ ಬರಕೊಂಡರೆ [illegible] ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. [illegible] ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ. [illegible] ವತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಸಿ.

ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರೆ [illegible] ಚರಿತ್ರ [illegible] ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರ [illegible]

ವಿಕ್ರೇತ:— ಎಂ. ಎಂ. ಹರ್ದೇಕರ.

[illegible]

[illegible] "ಓಂ" [illegible] ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣವರತು.

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ,)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ [illegible] ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯು ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು, ಮೂತ್ರದಿ ಹೋದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹುದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ [illegible] ಸಂಬಂಧಿಯ [illegible] ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು. ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ [illegible] ಹಸಿಯುವದು. ಉಷ್ಣದಿಂದದೂಷಿತವಾದ [illegible] ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣವುಳ್ಳ [illegible] ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible] ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳು [illegible] ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ [illegible] ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ಸ್ತ್ರೀ [illegible] ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯ [illegible] ಮುಟ್ಟಿ [illegible] ಸ್ತ್ರೀಯು [illegible] ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವ [illegible] ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದ [illegible] ದಿನಸದ್ದಿದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದಲೂ, ಗುಣ ಬರುವದು. ನಿದಾನ ಒಂದು ಸಾರಿಯಾ [illegible] ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ [illegible] ತೊಲೆಯ [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿ [illegible]

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ [illegible] ದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ— [illegible] ಆರ್. ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ.

ಪೋಸ್ಟ ಪಿಪ್ಪಳಿ, ಜಿ ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

[illegible] ಬಾಡಿಗೆಯು [illegible] ವಸ್ತ್ರ [illegible] ಬಹುದು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ [illegible] ವ್ಯಾಸಭಾಗ.

ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಎಣ್ಣೆ.

ಈ ಎಣ್ಣೆ [illegible] ಯಾವದೇ [illegible] ಮುಂದಲ್ಲಿ [illegible] ನೀರು ತಾಗಿಸದೇ [illegible] ಮೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ [illegible] ಗುಣ [illegible] ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ [illegible]

ಪತ್ತೆ — [illegible]

[illegible]

Reg. No B. 1270.

ವರ್ಷ ೩.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೭.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ –

ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 2–0–0.
ಪೋಸ್ಟಿನಿಂದ
ರೂ. 2–13–0.
ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 2–15–0.
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0–1–0.

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेंद्रैः।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:–
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಮ್ಯಾಜಿ
ಸ್ಟ್ರೇಟ್(೧೫ ಶಬ್ದಗಳು) ೫
ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1.0.0
ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ ೦.2.0.
ಜಹಿರ್ಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು,
ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನ
ದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿ
ಯಲ್ಪಡುವವು.
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ
ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ
ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

-[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೧೮ ಮಾಹೆ ನವಂಬರ ಸನ್ ೧೯ ೦ ನೇ ಇಸವಿ.]-

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಾಯಿ ಪುಡಿಗಳು.

ನೀಲಿಕಪ್ಪು, ಕೆಂಪು, ಜಾಂಬಳಿ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧೪೦ರ ಕಪ್ಪು ಮಾತ್ರ ೧೨ಆಣೆ ಶಾಯಿ ಸೆಂಪಲಿಗೆ ೬ಂದಾಣೆ ಅರ್ಧ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಧರವೂ ಕಮಿಶನ್

ಪತ್ತೆ— ಎಸ್. ವ್ಹಿ. ಭಾಗ್ವತ.

ಪೋಸ್ಟ— ಹೆಗಡೆ, ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಕಿರಾಣಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಮಾರುತ್ತೇವೆ.

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ, ಗೋಕರ್ಣ.

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.
(ಗುಣಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಮರತು)
ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಜನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆ, ನಿರ್ಬಲತೆ ನಪುಂಸಕತ್ವ ಕ್ಷೀಣತೆ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣಕಾರಕವಾಗಿ ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ವೀರ್ಯ ವರ್ಧಕ ರಕ್ತಶೋಧಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋಲ್ಲಾಸಕ ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗರ್ಮಿ, (ಚಾಶಿ) ಗುಪ್ತಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲತರದ ಬಕ್ಕೆಗಳು ಹುಣ್ಣುಗಳು ಪಿತ್ತದ ಬಾಧೆಗಳು ಕಟಿಶೂಲೆ ವಾತರೋಗ ಮುಂತಾದವು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಿರೋಗತ್ವವೂ ಕಾಂತಿಯೂ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ ೩. ಬೇರೆ ಅನುಪಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ.

ವಿಳಾಸ— **ಜಿ ಎಲ್. ಜೋಶಿ. ಕಂಪನಿ,**

ಪೋಸ್ಟ— ಸಿರಸಿ. ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಮಂಗಳೂರ ನಶೇಪುಡಿ, ಮತ್ತು ಸೇದುವ ಬೀಡಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುವೆ. ಲೋಕ ದರ, ಸವಲತಿದು ಇರುತ್ತದೆ.

ಪತ್ತೆ:— ಬಿ ದಾಸ, ಕುಮಟಾ.

ಕಂಬಳಿಗಳು.

ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು

ಬೇಸ ಕಾಶ್ಮೀರಗೂ, ಕೋಟಿಗೂ, ಬರುವಂಥವು, ಮತ್ತು ಹಾಸುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಬರುವಂಥವು ತರತರದ ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು ಬೇಕಾದವರು, ನಮಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿರಿ. ಕೂಡಲೇ ಯೋಗ್ಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಗೆ ಕಳಿಸುವೆವು,

ಶಿರ್ಕೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ,

ದಾವಣಗೇರಿ, ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಚಿನ್ನ ಔಷಧಗಳು.

ಮೇಘರಾಜಚೂರ್ಣ— ಎಲ್ಲ ಕಣ್ಣಿನತರದ ಮಲಬದ್ಧತೆಯು ಜುಲಾಬ ಮಾಡಿಸುವ ನಿಸ್ಸತ್ವ ಚೂರ್ಣ.

ಕ್ರಯ— ಪುಡಿ (೧ಕ್ಕೆ ೧॥ ರಸ) ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧–೨–೦

ಬಿರಬಾಲ ಸಂಜೀವನಿ ಮಾತ್ರಾ— ಈ ಮಾತ್ರೆಯು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರ ಯಾವದೇತರದ ರೋಗ ವ್ಯಾಧಿಯು ಬರಲಾರದು. ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨॥

ಖಾಸ ಶ್ವಾಸ ಗುಟಿಕಾ— ಯಾವದೇತರದ ಖಾಸಶ್ವಾಸ, ದಮ್ಮು, ಕೆಮ್ಮು ಇವುಗಳಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು

ಕ್ರಯ— ೧ಕ್ಕೆ ೨ ರಸ ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧। ರೂ

ವ್ರಣನಾಶಕ ಚೂರ್ಣ— ಯಾವದೇತರದ ವ್ರಣ ಹುಣ್ಣಿನಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ೮ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣ

ಕ್ರಯ— ದೊಡ್ಡ ಸ್ವತಿ ೧ ಕ್ಕೆ ರೂ ೨–೦–೦

ಪಿ. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ,

ಆರ್. ಎನ್. ವೈದ್ಯ, ಗುಜರಪೇಟ ಕುಮಟಾ

ಬಗ್ಗೋಣ ರಾಮಾ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಪಂಡಿತರ

ದುರ್ಮತಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗವು

ತಯಾರಾಗುತ್ತಲಿದೆ.

ಈ ವರ್ಷ ಕಾಗದದ ಕ್ರಯ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ತುಟ್ಟಿಯಾದ ಮೂಲಕ, ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧೨ ೮ ೦, ೫೦ಕ್ಕೆ ೬.೧೦.೦, ೨೫ಕ್ಕೆ ೩.೧೦.೦, ಇಟ್ಟದೆ.

ವಿಳಾಸ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರೆಸ್, ಕುಮಟಾ.

ಅನುಭವಸಿದ್ಧವಾದ ಔಷಧಗಳು !!!
ನಿಷ್ಪ್ರಹಸ್ಯ ತೃಣಂ ಜಗತ್॥

ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುವೃದ್ಧಿಯಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮ
ಪ್ರವಾಳ, ಕೇಶರ, ಅಮರಸತ್ವ, ಶಿಲಾಜಿತು,
ಮತ್ತು ವನಸ್ಪತಿ ಮಿಶ್ರಿತ.

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಗುಳಿಗೆ.

ಇದರಿಂದ ಕ್ಷೀಣತೆ, ದುರ್ಬಲತೆ, ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ರಕ್ತದೋಷಿತರೋಗ, ಮೇದುವಿಕಾರ, ನರಗಳ ಅಶಕ್ತತೆ, ಅಂಗನಿಸ್ತೇಜತ್ವ, ಧಾತುಹೋಗುವದು, ತಲೆತಿರುಗುವದು, ಜೀರ್ಣಜ್ವರ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಉಪದಂಶವಿಕಾರ, ಮಸ್ತಕಶೂಲಿ, ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ವಿಕಾರಗಳು, ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಗುಣವಾಗಿ, ಶರೀರಕ್ಕೆ ಪ್ರಥತ್ವವೂ, ಕಾಂತಿಯೂ, ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯೂ, ಕಾಂತ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ, ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾಮಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ ಉತ್ತಮ ಗುಣಕ್ಕೆ ೪೨ ದಿವಸ ಬೇಕು. ಗುಳಿಗೆ ೮೪ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೪–೦–೦.

(೧) ಬಾಲಾಮೃತಗುಟಿಕಾ — ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮವಾದ್ದು. ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ ೧–೦–೦ (೨) ಸ್ವಪ್ನಾವಸೆಮೇಲೆ ಚೂರ್ಣ — ೧೪ ದಿವಸದ ಔಷಧಕ್ಕೆ ರೂ. ೨–೦–೦. (೩) ಗಜಕರ್ಣ ನಾಶಕ ಮಲಮು— ಡಬ್ಬಿಗೆ ಆಣೆ ೦–೮–೦. (೪) ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ನಾಶಕಗುಳಿಗೆ— ಎಳು ಬಗೆಯ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಗೆ ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨–೦–೦.

ಅನುಪಾನಪತ್ರ ಔಷಧಿಯ ಸಂಗಡ. ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ!

ವಿಳಾಸ— **ವೈದ್ಯ. ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ಮೋಡಕ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ, ಪೋಸ್ಟ ಸಿರಸಿ.**

ಜಿಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಕಾನಡಾ.

ಮಧುರೆ ಚುನ್ನಡಿ ಅಂಚಿನ ಸೀರೆಗೆ

ಕ್ರಯ ರೂ. 4–8–0.

ಇದು ಉಡುವುದಕ್ಕೆ ಭಷೂತಿಯಾಗಿಯೂ, ನೋಟಕ್ಕೆ ನಯವಾಗಿಯೂ, ಬೆಲೆ ಸುಲಭವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಬಣ್ಣ ಹೋಗದು. ಸೀರೆಯ ಉದ್ದ ೧೮ ಮೊಳ. ಸುಂದರವಾದ ಸೆರಗು. ಒಂದನ್ನು ತರಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ

ಕ್ರಯ ರೂ. 4–8–0.

ವಿಳಾಸ — ವಿ ಕೆ. ಪೆನ್ ಅಂಡ್ ಕಂಪನಿ,

24, ವಿನಾಯಕಮೇಸ್ತ್ರಿ ಬೀದಿ, ಮದರಾಸ್

ಶ್ರೀ ಭಗವತ್ಪ್ರೇರಣಾ ಹಿ ಜಯತಿ

ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿಗೀತವು.

ಪ್ರಿಯ [illegible] ನೇ । [illegible]
[illegible] ಭಾರತ— । [illegible]
[illegible] ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ— । ನಿರತ ಮಹಾತ್ಮ [illegible]
[illegible] ದ [illegible] —। [illegible]
[illegible] ನಿರ್ಭಯ ಪ್ರಸ್ಥಲಿತ [illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible] । ಸ್ವಸ್ವ [illegible]
[illegible]
[illegible]

—[illegible]

ಕಾನಡಾ ಶಿಕ್ಷಣಸಂಘದ ಕಾರಭಾರ

[illegible] ಪತ್ರ್ರಿವರ

ಕಾನಡಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಘದ [illegible] ಸಂಬಂಧ ಹಿತಚಿಂತಕರಿಗೂ [illegible] ಗೂ ನಡೆದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು [illegible] ಅವರ ಹಿತಚಿಂತಕರ ಆಕ್ಷೇಪಗಳ ಎಷ್ಟ [illegible] ಯೋಗ್ಯವಿರುತ್ತವೆ [illegible] ನ್ಯಾಯವಾದದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು [illegible] ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಸಹ [illegible] ನೋಡಿದರೆ ಅದರಮೇಲಿಂದ ನನ್ನ [illegible] ಆಗಿರುತ್ತದಲ್ಲ—

[illegible]) ಹಿತಚಿಂತಕರ [illegible] ಆಕ್ಷೇಪ [illegible] ಯಥಾರ್ಥವಿರುತ್ತವೆ [illegible] ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ [illegible] ಯೋಗ್ಯ [illegible] ಸಂಚಾಲಕರ [illegible] ಕರ್ತವ್ಯವಿತ್ತು.

[illegible]) ಗವರ್ನರ [illegible] ನಾಗು [illegible] ಕಾನಡಾ [illegible] ಸಂಸ್ಥೆಗೆ [illegible] ಅನುಚಿತವಾದದೆಂದು ನನ್ನ [illegible] ಸಾರ್ವಜನಿಕ [illegible] ಸಾರ್ವಜನಿಕ [illegible] ಗೌಪ್ಯವಾಗಿ ಇಡುವುದು [illegible] ಅನುಚಿತ ಹಾಗು ಸುಶಿಕ್ಷಿತ [illegible] ಗವರ್ನರ [illegible] ಉತ್ತರ [illegible] ಜನರಿಗೆ [illegible] ಕಾರಭಾರದ [illegible] ಹಿತಚಿಂತಕರು ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು [illegible] ದೋಷಗಳನ್ನು [illegible] ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ [illegible] ಮತ [illegible]

ಪ್ರಕಟವಾದ್ದು ಉಳಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ [illegible] ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು [illegible] ಸ್ವತಂತ್ರ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಲೆಕ್ಕ ನೋಡಿದ್ದ ಸರಿ ಇದೆ ಎಂದು ಅವರ ಸಹಿ [illegible] ಪ್ರಕಟಿಸಿದ [illegible] ಜನಸಮ್ಮತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರಿಪೋರ್ಟ [illegible] ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿಸಿ ಲೆಕ್ಕ ವಗೈರೆ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ [illegible] ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು [illegible] ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು. ಆ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಗತಿಗಳು [illegible]

(೧) [illegible] ಕಾಪತ [illegible] ಹೆಂಟಿ [illegible] ಹೈಸ್ಕೂಲ [illegible] ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ [illegible] ಇದರ ವಿವರವೇ [illegible]

[illegible]

ಈ ಬಗ್ಗೆ [illegible] ಯೋಗ್ಯ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು ಹೊಸ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕಾಗಿ [illegible] ಯಾಕೆಂದರೆ [illegible] ರಿಪೋರ್ಟು [illegible] ಆವಶ್ಯಕವೆಂದು ನನ್ನ [illegible] ಇದನ್ನವರು [illegible] ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ [illegible] ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು [illegible] ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ಸೂಚನೆಯು [illegible] ಯಾಕೆಂದರೆ ಇನ್ನು [illegible] ವರ್ಷಕ್ಕೆ [illegible] ರಿಪೋರ್ಟ [illegible] ಪ್ರತಿ [illegible] ರಿಪೋರ್ಟು ಪ್ರಕಟವಾಗ [illegible] ಆವಶ್ಯವು [illegible] ಇಲ್ಲ.

[illegible] } ಕೃಷ್ಣ [illegible]

ಮುಂಬಯಿಯ ಸುದ್ದಿ!

(ನಮ್ಮ ಬಾತಮೀದಾರರಿಂದ)

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸು.

[illegible] ತಾರೀಖು [illegible]—೩೦

[illegible] ಮಂಗಳವಾರ [illegible] ಕೌನ್ಸಿಲು [illegible] ಚುನಾವಣೆಯ ಪರ್ವವು ಸಮಯ [illegible] ಈಗ [illegible] ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಇಲೆಕ್ಷನದ ಗದ್ದಲ [illegible] ಉಮೇದ್ವಾರರ [illegible] ಇಲೆಕ್ಷನದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೆಸರು [illegible] ? [illegible] ಮತಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು [illegible] ಮತಗಳು [illegible] ನಾನು [illegible] ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು [illegible] ಮುಸಲ್ಮಾನ [illegible] ನನ್ನಷ್ಟು [illegible] ಉಮೇದ್ವಾರರು [illegible] ಈ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದ [illegible] ದೇಶದ ಹಿತವಾಗಿ [illegible] ಪ್ರಯತ್ನ [illegible] ಯಶಸ್ವಿ ಮಾಡಲು [illegible] ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ ನೋಡುವ, ಯಾವ [illegible] ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರ [illegible] ಯಂತ್ರದೊಳಗಿಂದ [illegible] ಕೌನ್ಸಿಲು [illegible] ಎಂದು.

* * * *

[illegible] ಸರಕಾರ [illegible] ಹೊಸ [illegible] ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳ ಇಲೆಕ್ಷನವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ [illegible] ಯೋಗ್ಯ [illegible] ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ [illegible] ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಸರ್ವಸಮ್ಮತವಾ [illegible] ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸ್ವಯಂ [illegible] ತಕ್ಷ [illegible] ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಜವಾಬದಾರ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು [illegible] ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ [illegible] ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ [illegible] ಉಮೇದ್ವಾರರ [illegible] ಪ್ರತಿಬಂಧಕ [illegible] (corrupt practices act) ಯು [illegible] ಇಲೆಕ್ಷನವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿ ಮಾಡ [illegible] ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ [illegible] ದಿವಸ [illegible] ಇಲ್ಲಿ [illegible]

* * * *

ಅಸಹಕಾರಿತಾ ಪಕ್ಷದವರಂತೂ [illegible] ಪರಿಶ್ರಮಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ [illegible] ಮತದಾರರಿಗೆ ಉಮೇದ್ವಾರರಿಗೆ ಮತ [illegible] ಬಾರದೆಂದು [illegible] ಪ್ರತಿ ದಿವಸ [illegible] ಮೂರು ಸಭೆಗಳು [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದ [illegible] ಕೌನ್ಸಿಲು ಬಹಿಷ್ಕಾರ [illegible] ಜನರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ [illegible] ಮುಂಬಯಿ [illegible] ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ಮುಂತಾದ [illegible]

ಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕರ್ತವ್ಯದ ಅರಿವು ಮೂಡಗೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಚಳವಳಿಯಿಂದ ವಿಲಕ್ಷಣ ಪರಿಣಾಮವಾಗಹತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಮತದಾರರು, ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಕಳಿಸಬಾರದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಮಾಡಿರುವರು. ಆದರೆ, ಕೋರ್ಟು ಕಚೇರಿ ವಕೀಲರು, ಈ ರಿಗಳನ್ನು ಎತ್ತುವದೇಕೆ? ನಾಳೆದು ಮಂಗಳವಾರ! ಆಗ, ಹಿಂದೀ ನಾಗರಿಕರು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಾಸಾಗುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುವದ.

* * * *

ಈ ಕೌನ್ಸಿಲು ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ಧೈರ್ಯ ನೋಡಿ ದಾವ ದಾಸ ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ, ಮಾತ್ರ ಮತಗೊಡುವದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಟಪಾಲ ಸಂಘದ ಅವಸ್ಥೆ ಏನು? ಮನೆ ಮನೆ ಬಟವಡೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಟಪಾಲು ನೋಟೀಸುಗಳ ಮೇಲೆ ನೋಟೀಸುಗಳು ಬರತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಂತ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದೆಯೋ? ಎಂದು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಟಪಾಲಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೇ ಹೇಳುವರು. ನಿಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರವು ಸಹ ಹೇಳುವನು. ಸಂಪು ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಾಗುತ್ತ ಬಂದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಇನ್ನೂ ಸುಧಾರಿಸಿಲ್ಲ. ದಿನ ಹೋದಹಾಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನಿಷ್ಕಾಳಜಿತನವೂ, ಜನರ ಅನುಕೂಲತೆಯ ಬೇದರಕಾರಿಯೂ ತೋರಬೀಳುತ್ತವೆ. ಪತ್ರಗಳ ಕೆಲ ಬಂಡಲುಗಳು ಗಟಾರಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ, ಕೆಲವು ಕೆನ್ನೆರಿ ಸೀ ಫೇಸಿನಲ್ಲಿ ಬಿಸುಟು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಮನ ಮನೆ ಬಟವಡೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಬಟವಡೆ ಮಂಡಳವನ್ನು ತೆಗೆದರು, ಮನೆ ಮನೆಯ ಬಟವಡೆಯೂ ಇಲ್ಲ, ಬಟವಡೆ ಮಂಡಳವೂ ಇಲ್ಲ ಇದು ಟಪಾಲಿನ ಅವಸ್ಥೆ! ಮುಷ್ಕರ ಸಂಪಿಗೆ ಬಂದು ತಿಂಗಳು ಮುಗಿದು ಹೋಯಿತು. ಜನರ ಅನುಕೂಲತೆಯೂ ಇಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ! ಮೇಲೆ ಪ್ಯಾಸೆಂಜರ ಟಿಕೇಟುಗಳನ್ನು ಬಂದ ಮಾಡಿ, ಬಂದ್ಯಾರಿಯಿಂದ ಇಡೀ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುವ ಜನರ ಹಕ್ಕು ನಾಶವಾಯಿತು! ಈ ಸಂಬಂಧ ಮುಂಬಯಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ಹತ್ತರ ತಕರಾರು ಮಾಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ಕಂಪನಿಯು ಬೇಕಾಯಿದೇಶೀರ ವರ್ತನವನ್ನೇ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತದೆ! ಈ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ಜನರ ಹಕ್ಕು ಕಾದು, ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲತೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಕಂಪನಿಯ ವಕೀಲಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿದೆಯೋ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ದಿವಸಗಳು ತೀರ ಕಠಿಣ ಬಂದೊದಗಿವೆ. ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೆಂದು ಮೆರೆಯುವವರು ಜನರ ಹಕ್ಕು ರಕ್ಷಣ ಮಾಡುವ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಂಪನಿಯ ವಕೀಲಿ ಮಾಡುವ ದೇಖಾವೆಯು ತೀರ ಅಸಹ್ಯವೇ ಸರಿ!

* * * *

ಈ ಸಂಪುಗಳನ್ನು ಬಿತ ಸಂಪುಗಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಯೂ, ಸರಕಾರದ ಅಥವಾ ಕಂಪನಿಗಳ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ತಗಲದಂತೆ ಮುರಿಯಬೇಕೆಂದು, ಬೇರಿಸ್ಟರ ಬೆಪ್ಟಿಸ್ಟರವರು ಅನೇಕ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು. ತಮಗೂ ಪೋಸ್ಟು ಮಾಸ್ತರ ಜನರಲರಿಗೂ ಸಂದರ್ಶನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿರಿ, ಮತ್ತು ತಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಏಕಮತವಾದರೆ, ತಮ್ಮ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರಮಾಡಿರಿ, ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಮತಭೇದವಾದರೆ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಗಳಾಗಲಿ, ಸರ ನಾರಾಯಣರಾವ ಚಂದಾವರಕರರಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ನಿಪಾಳ ಕೋಶಲಿ ಎಂದು ತೀರ್ಪಿನಿಂದ ಹೇಳಿ ನೋಡಿದರು. ಮೊನ್ನೆ ಮುಂಬಯಿ ಗವರ್ನರ ಸಾಹೇಬರ ಮುಲಾಖತು ಸಹ ಕೇಳಿಕೊಂಡು, 'ನೀವು ಎರಡೂ ಪಕ್ಷಗಳ ಕೇಸ ಕೇಳಿ ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯ ಕಂಡ ನಿರ್ಣಯ ಕೊಡಿರಿ' ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. 'ತನಗೆ ಈಗ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿ ಮಾಡುವ ಕಾರಣ ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಜಗಳದಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸುರಕ್ಷಿತತೆಗೆ ಬಾಧ ಬರುವಂತೆ ತೋರುವದಿಲ್ಲಾದ್ದರಿಂದ, ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿ ಮಾಡುವದು ಯುಕ್ತ ತೋರುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಸಾಹೇಬ ನಕಾರ ಕೊಟ್ಟರು. ಬೆಪ್ಟಿಸ್ಟಾ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಇದು ಮುಂದಾಳುಗಳ ಅಹಿಂಸೆಯ ಪ್ರತಿಫಲವಿರಬಹುದು' ಇರಲಿ.

* * * *

"ರಾಜಿ ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸೋತುಹೋದ ಮೂಲಕ, ಬೆಪ್ಟಿಸ್ಟಾ ಸಾಹೇಬರು ಈಗ ಒಂದು ಉಪಾಯವನ್ನು ಯೋಜಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪೋಸ್ಟು ಆಫೀಸನ್ನು ತೆರೆಯುವದು. ಅಮದಾಬಾದ, ಪುಣೆ, ಮುಂತಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರ ಸಂಗನ ಮತದಿಂದ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಟಪಾಲಿನ ಯೋಜನೆಯು ಬೇಗನೆ ಜಾಹೀರಾಗುವದು. ಅದನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರುವ ಮುಂಚೆ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಪುಗಾರರಿಗೆ ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟು, ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವದು. ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳಿಗೆ ಇದ್ದರೂ, ಬೆಪ್ಟಿಸ್ಟಾರವರು 'ಹಿಂದಿದ್ದು ಬರಲಿ, ಗೋವಿಂದನ ದಯೆ ಒಂದಿರಲಿ' ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಮುಂದರಿಯುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಪುಢಾರಿಗಳ ಬೆಂಬಲ ದೊರೆಯುವದು ತೀರ ಅಗತ್ಯವು. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಯುಗವಿದು. ಈ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರವು ನಮ್ಮ ಹತ್ತರ ಈ ರೀತಿ ವಿರೋಧ ಭಕ್ತಿ ಮಾಡುವದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗಾಂಧಿಯವರು 'ದುಷ್ಟ' 'ಅನ್ಯಾಯಿ' ಹೇಳುವ ಸರಕಾರವೇ ನಮಗೆ ಸ್ವಾವಲಂಬನದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿ, ಎಷ್ಟು ಉಪಕರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬದು ನೋಡಿರಿ.

* * * *

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ತಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ಮೊನ್ನೆ ಪುನಃ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದರು. ಅವರಿಗಾದ ಸ್ವಾಗತಗಳ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಅಪೂರ್ವ ಉತ್ಸಾಹ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಹಕೀಕತನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ, ಗಾಂಧಿಗಳು ನಿಜವಾಗಿ ಮಹಾತ್ಮರು, ಮಹಾತ್ಮಾ ಎಂಬ ಪದವಿಯು ಅವರನ್ನು ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿದೆ, ಎಂದು ಉದ್ಗರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೌರಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮರ ಚಳಿಯೊಳದಲ್ಲಿ ಬಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಲೆಯನ್ನು ತೆರೆದರೆಂಬ ಸಂಗತಿಯು ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಭೂಷಣಾವಹವು. ಮಹಾತ್ಮರು ಇಲ್ಲಿ ಅಂಗಲಾಂಗಡಿ ಸ್ವತಃ ತಿರುಗಾಡಿ ಮೊನ್ನೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಫಂಡಿಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡಿಸಿದರು. ನಿನ್ನೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಒಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಡಿದರು. ಸಭೆ ವಿಸರ್ಜನ ಮಾಡುವಾಗ, ಮಹಾತ್ಮರು ಬೆಳಗಾವಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಕೀಲ ಶ್ರೀಯುತ ದತ್ತಾತ್ರಯ ವೆಂಕಟೇಶ ಬೆಳವಿಯವರು ತಮ್ಮ ವಕೀಲಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ರಾಷ್ಟ್ರಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೂಡಿದರು, ಹಾಗು ಅವರ ಮಗನು ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಕೀಲಿ ಧಂದೆಗೆ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಡುವನೆಂದು ಜಾಹೀರಮಾಡಿದರು. ಇಂಥ ಅನೇಕ ಮುಖಂಡರು ರಾಷ್ಟ್ರಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರೇ, ಭರತಖಂಡಕ್ಕೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುವದೆಂದು ಇನ್ನು ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಳಬೇಕೇನು?

ಹೀಗೆ ಸಂಕ್ತಿಪ್ರಪಂಚವೇಕೆ?

ರಾ। ರಾ। ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಕರ್ತರಿಗೆ—

ಸಂಪಾದಕರೇ, ಕಳೆದ ತಾರೀಖು ೩ ನೇ ಕಾನಡಾ ಧುರೀಣರ ಸಂಚಿಕೆಯ ಸಂಗತ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ, ರಾವಸಾಹೇಬ ವಾಘೂರ ಬಸ್ರೂರಕರ ಅಗಲಿದ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವಾಗ, ರಾವಸಾಹೇಬರಿಗೆ 'ದೇಶಭಕ್ತ' ರೆಂಬ ಕಿತಾಬಿನಿಂದ ಧುರೀಣರು ಸತ್ಕರಿಸಿದರು! ಹೊನ್ನಾವರ ಸ್ವರಾಜ್ಯಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಯುತ ಕಾಕಿರ್ಯರವರು ಸ್ಥಾನಿಕ ಲೋಕಲ್ಬೋರ್ಡಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷಪದದ ರಾಜಿನಾಮೆಯನ್ನು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಸಭೆಯ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವಿನನ್ವಯ ಕೊಟ್ಟರೆಂದು ಜಾಹೀರು ಮಾಡುವಾಗ 'ಶ್ರೀಯುತ' ರೆಂದು ಆದೇ ಪತ್ರಿಯಮೇಲೆ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ! ಹೀಗೆ ಸಂಕ್ತಿಪ್ರಪಂಚವೇಕೆ? ದೇಶಕಾರ್ಯವನ್ನು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಲೂ ಧೈರ್ಯದಿಂದಲೂ ಮಾಡುವ ಕಾಕಿರ್ಯರಿಗೆ 'ಶ್ರೀಯುತ' ಮತ್ತು ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಕಾರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಕೊಟ್ಟು, ಬಾಯಿಯಿಂದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಮೆರೆಯುವ ರಾವಸಾಹೇಬರಿಗೆ 'ದೇಶಭಕ್ತ'! ಹೀಗೆ ಧುರೀಣಕಾರರು ಪಕ್ಷಪಾತವನ್ನು ಮಾಡುವ ಕಾರಣವೇನು? ಅಥವಾ ಧುರೀಣಕಾರರು ಖಾಸಗೀ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ರಾಜಿನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ರಾವಸಾಹೇಬರಿಗೂ 'ದೇಶಭಕ್ತ' ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೆತ್ತು ಸರಕಾರೀ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ ಶ್ರೀಯುತ ಕಾಕಿರ್ಯರವರಿಗೂ 'ದೇಶಭಕ್ತ' ಎಂಬ ಒಂದೇ ಪದವಿಯಿಂದ ವಿಭೂಷಿಸಿದರೆ, ಶ್ರೀ ಕಾಕಿರ್ಯರವರಿಗೆ ಅಪಮಾನವಾಗುವದೆಂದು ಕೋರ್ಟು ಕಚೇರಿ ಉಪನಾಮಗಳಿಂದ ಬರೆದರೋ? ಯಾವದಾದರೂ ಒಂದು ಅನುಮಾನವು ನಿಜವಿರಬೇಕು. ಅದು ಯಾವದು?

ಹೊನ್ನಾವರ, ता. ೧೦-೧೧-೨೦	ತಮ್ಮ ವಿಧೇಯ ಹೊನ್ನಾವರಕರ.

ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಅನುಕರಣೀಯ ಮಾರ್ಗ

ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಖಾಸಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಸಭೆಯು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವಾನುರೂಪವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಠರಾವುಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬಿಡುವದೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರವೆಂಬ ರಾಜ್ಯಯಂತ್ರದ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೆಳಗಿನ ಜಾಗೆಯಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬಹುತೇಕ ಹಿಂದೀ ಜನರಿರುವರು. ವರ್ಣ ಮತ್ತು ಜಾತಿಭೇದಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ, ಯೋಗ್ಯತೆಯಮೇಲೆಯೇ ಯುವಕರಿಗೆ ಜಾಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವದರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಮಹಾರಾಣಿ ಸರಕಾರದಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಅನೇಕ ಜಾಹೀರನಾಮೆಗಳು ಹೊರಟವು. ಆದರೆ, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಮುರಿದು ಬಿಟ್ಟು ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ಸರಕಾರವು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಅಪವಾದದ ಹೊರತಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯಮೇಲಿನ ಜಾಗೆಯಮೇಲೆ ಹಿಂದೀಯರ ನೇಮಣೂಕ ಮಾಡಿದ್ದು ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹಾಯಕೋರ್ಟ ಜಜ್ಜರ ಜಾಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹಿಂದೂ ಜನರ ನೇಮಣೂಕ ಆದದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಯಂತ್ರದ ಧೋರಣವು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದೋ, ಆ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ ಜನರನ್ನು ದೂರವಿಟ್ಟಿರುವರು. ರಾಜ್ಯಯಂತ್ರದ ಧೋರಣವನ್ನು, ಗುಪ್ತ ರೀತಿಯಿಂದ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವವರು ಬೇರೆಯವರು, ಆದರೆ ಅದರ ಅಮಲಬಜಾವಣಿಯನ್ನು ಮಾಡುವವರು ಮಾತ್ರ ಹಿಂದೀ ಜನರು. ಆ ಧೋರಣವು ಹಿಂದೀಯರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಿದ್ದರೂ, ಹಿಂದೀಯರು ಆ ಧೋರಣದಂತೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಹೊಟ್ಟೆಯ ದಾಸರಾದ ಅನೇಕ ಹಿಂದೀ ಅನಾಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅದರಂತೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತ ಬಂದರು. ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕರಮೇಲೆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದಾವೆ ದಾಖಲ ಮಾಡಿದವರೂ ಹಿಂದೀ ಮನುಷ್ಯರೇ. ಚೌಕಶಿ ಮಾಡಿ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದವರೂ ಹಿಂದೀಯರೇ. ಅಪೀಲು ನಾಮಂಜೂರ ಮಾಡಿ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕಾಯಮ್ ಮಾಡಿದವರೂ ಹಿಂದೀಯರೇ. ಪಂಜಾಬದೊಳಗಿನ ಅತ್ಯಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ ಡಾಯರನ ಹುಕುಮಿನ ಮೇರೆಗೆ ತಮ್ಮ ನಿಶ್ಶಸ್ತ್ರ ಹಿಂದೀಯರಮೇಲೆ ಗೋಳೀಬಾರ ಮಾಡಿದವರೂ ಹಿಂದೀಯರೇ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾರುವ ಹಿಂದೀ ಜನರಿರುವವರೆಗೆ ಸರಕಾರದವರ ಅರೇರಾವಿ ವರ್ತನವು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವದು. "ಸರಕಾರ ಹೇಳುವಂತೆ ಕೇಳಿರಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡುತ್ತೇವೆ" ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂಪುಗಾರರ ಬೇಡಿಕೆಯು ಬಹುತ್ವದಿಂದ ನೆರವೇರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಚಾರಿಗಳಿಗೆ "ನಮಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಿರಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡುತ್ತೇವೆ" ಎಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ

(ಮುಂದೆ ೭ ನೇ ಪಾನ ನೋಡಿರಿ)

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಖು ೨೫ ಮಾಹೆ ನವಂಬರ ೧೯೨೦

सत्यमेव जयते

ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ನೈತಿಕ ವಿಜಯವು

ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಮ|| ಗಾಂಧಿಯವರು ಘೋಷಿಸಿದರು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಲೋಕಸಭೆಯು ಕಲಕತ್ತೆಯ ವೈಶೇಷಿಕ ಅಧಿವೇಶನದ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಿಸಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಸಹಕಾರಿತೆಯ ಮತವಾದಿಗಳಿಗೂ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಮತವಾದಿಗಳಿಗೂ ಲೋಕಮತದ ಮೈದಾನದಮೇಲೆ ಒಂದು ವಿಧದ ನೈತಿಕ ಕಾಳಗವು ನಡೆದದೆ.

ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಧ್ಯೇಯವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಮಾಂಟೆಗ್ಯೂ ಕಾಯಿದೆಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಂದ ಸಾಧಕವಾಗಿ ಅಷ್ಟೇ ಅಷ್ಟೇ ನಾವು ಮುಂದರಿದರೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ನಾವು ಪಲ್ಲ ಮುಟ್ಟುವೆವು. ಇದೇ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಸನದಶೀರ ದಾರಿಯು. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯೆಂಬುದು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಚಲವಳಿಯು. ಅದೊಂದು ಬಹಳೇ ವಿಧ್ವಂಸಕ ಅನರ್ಥಕ ಉಪಾಯವು. ಅದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬೆಬಂಡಶಾಹಿಯು ಬೆಳೆಯುವದು. "ಪರ್ಣಕುಟಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿ, ಕರತಲ ಭಿಕ್ಷಾ ತರುತಲವಾಸಃ" ಎಂದು ಹೇಳುವ ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದರೆ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಮೆಚ್ಚಿದರೆ ಮೆಚ್ಚಬಹುದು. ನಾವು ಸಂಸಾರಿಕ ಜನರು. ನಮಗೆ ಅದು ಎಂದೂ ಸುಖಾವಹವಾಗದು. ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳು ಪರಿಪರಿಯಿಂದ ಸ್ವಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದಲೂ ಪರಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದಲೂ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತಿರುವರು. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆತ್ಮವು ಅದರ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿಯೇ ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿರುವದು. ಅಹಿಂಸೆಯ ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸುವವರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅನ್ಯಾಯದ ಪ್ರತೀಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಲು, ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲು, ಅಸಹಕಾರಿತೆ ಎಂಬುದೊಂದೇ ಸಾತ್ವಿಕ ಉಪಾಯವು. ನಮ್ಮೊಳಗೆ ನೆಲೆಗೊಂಡ ಅಖಂಡ ದಾಸ್ಯತ್ವದ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಿಸಲು, ಎಲ್ಲ ಮಾನವ ಜಾತಿಗಿರುವಂಥ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕುಗಳು ನಮಗೂ ಇದ್ದಾವೆ ಎಂಬ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಜನರಲ್ಲುಂಟುಮಾಡಲು, ಅವರಲ್ಲಿ ದೇಶಸೇವೆಯ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲು, ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ನೈತಿಕ ವ್ಯಾಯಾಮವು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದಲೇ ದೊರೆಯುವದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಸ್ವದೇಶೀ ವ್ರತ ಪಾಲನೆಯೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನೂ ಸ್ವಾವಲಂಬನವನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾದ ಸಾಧನಗಳಾಗಿರುವವು. ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ, ರಕ್ತಪಾತದಿಂದ, ಹಿಂಸೆಯಿಂದ, ಅಧರ್ಮವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ನಮಗಾದ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೂರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಿಂತ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಸಾತ್ವಿಕ ವ್ರತದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪಮಾನವನ್ನು ತೊಳೆದು ಪೂರ್ಣ ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದರೆ, ಇಂಥ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಚಿರಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಬಾಳುವದು. ಇಂಥ ಉದಾತ್ತ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಮತವಾದಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮತವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಲೋಕಮತದೆದುರಿಗೆ ಇಂಥ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಕಾದಾಟ ನಡೆದು, ಇನ್ನು ತನಕ ನಡೆದ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ವಿಜಯವು ಯಾರಿಗೆ ದೊರೆಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಈಗ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪಕ್ಷಪಾತರಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಅಸಹಕಾರಿತೆಗೆ ನೈತಿಕ ವಿಜಯವು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಗಿದೆಯೆಂದು [illegible]

ಯುದ್ಧದ [illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲವೆ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮರೆ ಎಂಬ ಸ್ವಾರ್ಥಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳು ಒಪ್ಪಿದ್ದ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಸ್ತುತ ರಾಜಕೀಯ ಕಾದಾಟದೊಳಗೆ ಯಾರು ಗೆದ್ದರೆಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜನರೇ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಿ. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಮೊದಲನೇ ಕೋಟೆಯೊಳಗೆ ನಡೆದ ಬಡದಾಟದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನಷ್ಟು ನಾವು ನಿವೇದಿಸುತ್ತೇವೆ. ಪರಿಣಾಮವೇನಾಯಿತೆಂದು ನೀವೇ ಹೇಳಿರಿ. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದೊಳಗೆ ಕೌನಸಿಲುಗಳ ಬಹಿಷ್ಕಾರವು ಮೊದಲನೇದಾಗಿತ್ತು. ಇತರ ಕೋಟೆಗಳಿಗಿಂತ ಇದೇ ಕೋಟೆಯ ಮೇಲೆ ಮೊದಲಾಗಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ದೌಡು ಮಾಡಿತ್ತು. ಕಲಕತ್ತೆಯಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಸಂದೇಶವು ದೇಶದೊಳಗೆ ಸಂಚರಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಈ ದೌಡು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಇದು ನಮ್ಮದೇ ಕೋಟೆಯು. ಇದರ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡಲಾಗದು. ಇದರಿಂದು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಆಧಾರಸ್ತಂಭವೇ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದ ದೊಡ್ಡ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಾಯಕರು ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಶಿರಸಾವಹಿಸಿ, ಒಂದೇ ಹೊಡತದಿಂದ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಉಮೇದ್ವಾರಿಗಳನ್ನು ಕೆಡವಿಬಿಟ್ಟರು. ಲೇಖನ-ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಿಂದ ಕಾದಾಟವನ್ನು ಮುಂದರಿಸುತ್ತಿರಲು, ಉಮೇದ್ವಾರಿ ನೋಂದಣಿಯ ವೇಳೆಯು ಬಂದು ಬಿತ್ತು. ಉಮೇದ್ವಾರಿಯನ್ನು ದಾಖಲ ಮಾಡುವ ಕಾದಾಟದಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಸಾಕಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲೆಂದು ಪ್ರಮಾಣಿಕತನದಿಂದ ನಾವು ಒಪ್ಪುವೆವು. ಸಹಕಾರಿತೆಯೇ ಈ ಸಮರದಲ್ಲಿ ಆಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ, ವಿಜಯಿಯಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ, ಒಪ್ಪುವದೇ ಸರಿ. ಆದರೆ ಈ ಚಕಮಕಿಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಕ ಮಹತ್ವವೇನೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಕೌನಸಿಲುಗಳ ಮಹಾದ್ವಾರದಲ್ಲಿರುವ ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಳಗವೇ (*Campaign*) ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲರೂ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ಕಾಳಗವು ಈಗ ತೀರಿತು. ಇನ್ನು ಇದರ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸರಕಾರವು ಇಂದಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಹೀರ ಪಡಿಸುವದು. ಅದು ಜಾಹೀರಾಗುವ ಮೊದಲೇ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಗೆದ್ದಿತು, ಲೋಕಪಕ್ಷದ ನೈತಿಕ ವಿಜಯವಾಯಿತು, ಎಂದು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ನಾವು ಜಾಹೀರ ಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಸರಕಾರಿ ಎಣಿಕೆಯ ವೋಟುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಎಷ್ಟೂ ಆಗಲಿ, ಉಮೇದವಾರರ ಮೇಲಾಟವು ಎಷ್ಟೂ ಇರಲಿ, ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಾಗಿ ಸಹಕಾರಿತೆಯು ಸೋತಿತು, ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗುವಷ್ಟು ಕಾರಣಗಳ ಪ್ರಮಾಣವು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗಿದೆ,

ಕೌನಸಿಲ ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ಜಯಾಪಜಯವು ಉಮೇದವಾರರಮೇಲೆ ಅಷ್ಟು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದ ಒಬ್ಬ ಉಮೇದವಾರರೂ ಈ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬಂದಿಲ್ಲೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮರೆಯಲಾಗದು. ಕೆಲವು ನೇಮಸ್ತರು ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಗಳಿಲ್ಲದೆ, ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ದಾಖಲು ಮಾಡಿದಾಕ್ಷಣವೇ, ಮೆಂಬರರಾದದ್ದು '[illegible]' ಎಂದಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಯ ಮತದಾರ ಸಂಘದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ನಿರ್ವೀರವಾಗಿದ್ದು. ಇದನ್ನು ಇಂಥ ಮೆಂಬರರೇ ಒಪ್ಪುವರು. ಅನ್ಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧೆ ನಡೆದರೂ ಅವರೊಳಗೆ ನೇಮಸ್ತ ಪಕ್ಷದವರಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರೆಂಬ ಹೊಸ ಪಕ್ಷದವರೂ ಇದ್ದರು. 'ನೈನೋ ಪಕಡೋ' ಎಂದು ಹೇಳುವ ತೃತೀಯ ಪಕ್ಷದವರೂ ಕೂಡಿದ್ದರು. ಇಂಥವರಿಂದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವಿಜಯದ ಹಾರವೇನಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮತದಾರರೇ ಅದರ ಆಧಾರಸ್ತಂಭಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಮತದಾರರೊಳಗೆ ನೀತಿಧೈರ್ಯವು ಉಂಟಾಯಿತೋ ಅದರ ವಿಜಯವು ನಿಶ್ಚಿತ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಾಳುವದಿತ್ತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನದಿಂದ ನಡಿಸಿದರು ಮತ್ತು

...ವನ್ನು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಕೃತಿಯಿಂದ ತೋರಿಸಿದರು; ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ತತ್ವದ ನೈತಿಕ ವಿಜಯವಾಯಿತೆಂದು ನಾವು ಎದೆತಟ್ಟಿ ಹೇಳುವೆವು.

ನಮ್ಮ ಚರ್ಚೆಯ ಇತ್ಯರ್ಥವಿಷ್ಟೇ. ಯಾ... ನವೆಂಬರದಾಸರ, ಎಂಬುದು ಈಗ ಗೌಣ...ತ್ರಿಯು, ಎಷ್ಟು ಮತದಾರರು ಮತಗ...ನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಸರಿದರು, ಎಂಬು... ಪ್ರಧಾನ ಸಂಗತಿಯು. ಪ್ರಧಾನ ಸಂಗತಿ...ನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹಿಡಿಯಿರಿ ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾತನ್ನೇ ನೋಡುವ ಅದರ ೯೦೦೦ ಮತದಾರರೊಳಗೆ, ೬೦೦೦ ಸಾವಿರ, ಕೆಮಾನ ೧೦೦ ಮತದಾರರಾದರೂ, ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಆರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕಾ...ತ್ತೇ ಇಲ್ಲ ೬೦೨೦ ದ ಮಾತೆಲ್ಲಿ! ೬೦೦ ಮತದಾರರೂ ವೋಟಿಂಗ ಕಟ್ಟೆಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಗಿದ್ದಾರೆ? ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯು ದರ ಶೇಕಡಾ ೧ ಎಪತ್ತೂ ಇಲ್ಲ. ಮೂವತ್ತು ಇಲ್ಲ...ತ್ತು ಸಹ ಇಲ್ಲಾದಮೇಲೆ, ನಿಜವಾದ ಸಹ...ರಿತೆಯ ಸೋತಿತೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಬರಿ ...ವನ್ನು ಹೇಳಿದಂತಾಗುವದಲ್ಲವೇ? ಅಸಹ...ರಿತೆಯ ನೈತಿಕ-ವಿಜಯವು ಇದಲ್ಲವಾದ...ನು ಮತ್ತೇನು? ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯೆಯ ...ರರು ಆರಿಸಿದ ಉಮೇದವಾರರು ನ...ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲ "ಅವರನ್ನು ರದ್ದು ...ಸಿರಿ, ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅನ್ಯಾ...ಯ ಪರಿಮಾರ್ಜನೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯದೃಷ್ಟಿ...ನ ಬೇಗನೆ ಮಾಡಿರಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಕಾಯ...ನ್ನು ಶಿಸ್ತು ಪಡಿಸಿರಿ, ನಂತರ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ...ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರಿ, ಅಂದರೆ ಮಾತ್ರ, ...ಪಾತ್ರರಾದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿ, ...ಕೌನ್ಸಿಲ ಸಭೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವೆವು" ...ಮಾಂಟೆಗ್ಯೂ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಬಿನ್ನೈ...ಹಕ್ಕು ನಮಗೆ ಈಗ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಚುನಾವಣೆಯ. ಪರಿ...ವು ಇದೇ ಇತ್ಯರ್ಥವನ್ನು ಸಾರುತ್ತಿದೆ ...ಕಾರಿತೆಯ ಮೊದಲನೇ ವಿಜಯದ ನಂ...ರ, ಇನ್ನು ಬಿಡ್ಡಿಬಿಡಿಕೆಯಾಗಲೆಂದು ...ಪೂರ್ವಕನಾಗಿ ನಾವು ಹಾರೈಸುವೆವು ...ಕಾರಿತೆಯ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳ (?) ಬೇಡಿಕೆಯು ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸಾರಿಕರ ಆಕಾಂ...

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

...ಸರಕಾರದ ಜಂಗಲ ಧೋರಣದ ವಿಷಯ ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆ... ನಮ್ಮೊಪ್ಪ ಮಿತ್ರರಾದ 'ಕಾನಡಿಗ'ನು (...naran) ಈ ಪರವಾಗಿ ಮುಂಬಯಿಯ ...ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಲೇಖ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಲಿರುವನು. ಅದೇ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಳಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಜಮೀನದಾರರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ರಾ। ಜೋಶಿಯವರು ಒಂದು ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಜಂಗಲದ ಕಾಯಿದೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಹಾನಿಯಾದಾಗ, ಅದಕ್ಕೆ ನಿಯ ಭರಪಾಯಿಗೆ ಸರಕಾರದಮೇಲೆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದಾವೆಹೂಡಿರಿ, ಇದೇ ಆ ಸೂಚನೆಯು. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಇದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ— ನಿಮ್ಮ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಹಂದಿಗಳು ನಾಶಪಡಿಸಿದಾಗ, ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ದನಗಳನ್ನು ಹುಲಿಯು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದಾಗ, ಪಂಚರುಕೂಡಿ, ತಂತಿಯಿಂದ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟರೆ ಕಳಿಸಿ, ಪಂಚನಾಮೆ ಮಾಡಿ, ಕಾಯದೇಶೀರ ಕೇಳಿಯಿಂದ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಲುಕ್ಸಾನಿ ದಾವೆಯನ್ನು ಹೂಡಿಸುವದು. ಶ್ರೀ ಜಿ ಅಣ್ಣಾಜಿರಾಯರು ...ಗ್ರಾಮರಕ್ಷಣ ಸಂಘದವರಿಗೆ ಇದೇ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸೂಚನೆಯು ವ್ಯವಹಾರಿಕವದೆ; ಆದರೆ ಗ್ರಾಹ್ಯವದೆ. ಆದರೆ 'ಬೆಕ್ಕಿನ ಕೊರಳಿಗೆ ಗಂಟೆಕಟ್ಟುವವರಾರು' ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ, ಇಂಥ ಸೂಚನೆಗಳು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಬರುವದಿಲ್ಲೆಂದು. ಫೌಜದಾರಿನ ಜವಾಬದೆ ಗಂಟೆಗೆ ದುಡ್ಡು ಬೀಳುತ್ತದೆ ...ಹೇರಳ ದುಡ್ಡು ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎಲ್ಲ ಸವ್ಯಾಪಸವ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಣಬೇಕು ಬಡ ಬೇಸಾಯಗಾರರಲ್ಲಿಯೊಳಗೆ ಇದೆಲ್ಲಿಂದ ಬರುವದು? ಒಂದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಫಂಡು ಬೇಕು ಇಲ್ಲವೆ, ಒಬ್ಬ ಧನಿಕ ಜಮೀನದಾರನು ಬೇಕು. ಗಂಟೆಗೆ ಕೈಹಚ್ಚುವಷ್ಟು ದಿಟ್ಟತನವಾದರೂ ಅವನಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಈ ಸೂಚನೆಯ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ನೋಡಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ಹೀಗೆ, ನಮ್ಮ ಮತಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆಯಷ್ಟು ಬಹಳೇ ವಿಚಾರಾರ್ಹವದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಫಂಡು ಕೆಲವಾದರೂ, ಅದರ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೆಂದು, ನಾವು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವೆವು ಇದೇನು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಸಹಕಾರಿತೆಯಾದರೂ ಜಿಂತೆ ಇ... ಅಪವಾದಕ್ಕೇದಾದರೂ ಮಾಡಿ ನೋಡುವ!

೨. ಸುಸಂಘಟಿತವಾದ ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ನಡಿಯುವ ಯಾವದೇ ವಿಧದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮತಾಳಿತೆಂದರೆ, ಅದೊಂದು ನಮ್ಮ ಭಾವಿ ಸುಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳ ಶುಭ ಚಿನ್ಹವೆಂತಲೇ ನಾವು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಯು ರಾಜಕೀಯವಿದ್ದರಂತೂ, "ಅದೇ ನಮಗೆ ಬೇಕೆಂದು" ಹೇಳುವದೇ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳ ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣವು ಹಿಂದುಳಿದದೆ. ಶಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ। ರಿತ್ತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ। ಕೊಂಗಳಿಗಳಂಥ ಮುಂದಾಳುಗಳ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ "ಶಿರಸಿಯ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘವು" ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಮೊದಲನೇ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿತ್ತು. ಹಳಿಯಾಳದ ಶ್ರೀ। ಶ್ಯಾಮರಾವ ಭದ್ರಿಗಳ ...ಗಿನ ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಯಾದರೂ, ಶ್ರೀ। ಭದ್ರಿಯವರು ಪರಿಶ್ರಮಪೂರ್ವಕ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸೇವೆಯಿಂದ, ಒಂದು ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾದರಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ ಆಗಿದೆ. ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚಾಲಕರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುವದು ಯಾವಾಗಲೂ, ನಮಗೆ ...ವಕರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುವದು. ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಾತಾವರಣದೊಳಗೆ, ಧರ್ಮತನದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿವೆ "ವಿನರೇನ ಪ್ರಕಾರೇಣ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುರುಷ" ರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಅತ್ಯುತ್ಸುಕರಿದ್ದವರಿರಬಹುದು. ಆದರೆ, ಲೋಕಸಕ್ತ ಪ್ರಸಾಹಸದ ಮತ್ತು ದಿಟ್ಟ ಮುಂದಾಳುಗಳಾಗುವವರು ಅವಿದೂರವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯು ಬದಲಾಗುತ್ತಿದೆಂಬುದು ಬಹಳೇ ಆನಂದದಾಯಕವು. ಹೊನ್ನಾವರದವರೊಳಗೆ ಶ್ರೀ। ಕರ್ಕಿ, ಶ್ರೀ। ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಶ್ರೀ। ನಾಯಕರಂಥ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ, ಅಲ್ಲೊಂದು "ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘವು" ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿ, ಅದರ ಕಾರ್ಯವು ಭರದಿಂದ, ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ಸಾಗಿದೆಂದು ಅರಿತು ನಾವು ಹರುಷಭರಿತರಾಗಿರುವೆವು. "ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಭೆ"ಗಳೆಂದರೆ, ಲೋಕಮಾನ್ಯರು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದಂತೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಶಾಖೆಗಳಂತಿವೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸದ ಮತಪ್ರಸಾರವೇ ಅವುಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯವು. ಸಹಗೆ ದೇಶಾದಂಥ ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಸಾರುವದವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವದು ಅವುಗಳ ಧ್ಯೇಯವು. ಹೊನ್ನಾವರದ ಸ್ವರಾಜ್ಯಸಂಘವು ಇಂಥ ಮತಪ್ರಸಾರಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯೊಳಗೆ ತನ್ನ ಅತ್ತದಾನ್ನು ಹಿಂದೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನೂ, ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ಷತೆಯನ್ನೂ ತೋರಿಸುತ್ತಿದೆಂದು ಮನಗಂಡು, ನಾವು ಅದರ ಚಾಲಕರಾದ ಶ್ರೀ। ಕರ್ಕಿ ಮಹಾಶಯರನ್ನೂ, ಅವರ ಸಹಕಾರಿ ಬಂಧುಗಳನ್ನೂ, ಸಾಭಾರ ಹೊಗಳುವೆವು. ಮೊನ್ನಿನ ಇಲೆಕ್ಷನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಈ ಸಂಘವು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿದೆ ಇಂಥ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಂಘವು ದಿನೇ ದಿನೇ ವೃದ್ಧಿಂಗತವಾಗಲಿ, ಮತ್ತು ಅದರ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆಯ ಮುಖಂಡರು ಇಂಥ ಹತ್ತು ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲೆಂದು ನಾವು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬಯಸುವೆವು.

೩ ಸದಾಶಿವಗಡದ ಖಾಸಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಶಾಲೆಯ ರೌಪ್ಯ ಮಹೋತ್ಸವ ಸಮಾರಂಭವು ಬಹಳೇ ವಿದ್ಯುಂಭಣೆಯಿಂದ ನೆರವೇರಿತೆಂದು ತಿಳಿಸಲು, ಆನಂದಪಡುವೆವು. ಶ್ರೀ. ಗಣಪತರಾವ ನಾಡಕರ್ಣಿಗಳು ೨೫ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ಇದೊಂದು ಪುಟ್ಟ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಸಾಹಸಿ ಮತ್ತು ನಿಸ್ವಾರ್ಥಿ ಉತ್ಪಾದಕರ ಮಿತವ್ಯಯದ ಜೋಪಾನದಿಂದ ಶಾಲೆಯು ದಿನೇ ದಿನೇ ವೃದ್ಧಿಂಗತವಾಗಿ, ಈಗಿನ ವಿಸ್ತೃತ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾದಾನದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ, ಏನೂ ಆಡಂಬರವಿಲ್ಲದೆ, ನಾಲ್ಕು ಶತಕ ನಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು, ಇಂದಿಗೆ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿರುವರು. ಅಲ್ಲಿಯ ಧನಿಕರಾದ, ಶ್ರೀ. ವಾಘರವರು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಆಲಾಗೃಹವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟು, ಅದನ್ನು ಉಪಕರಿಸಿರುವರು. ಇದೆಲ್ಲ ವೃತ್ತಾಂತವು ಉತ್ಪಾದಕ ರಾ। ನಾಡಕರ್ಣಿಗಳಿಗೂ, ಅವರ ಸಹಕಾರಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ, ಬಹಳೇ ಭೂಷಣಾವಹವಾದದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮತ್ತೂ ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕೊರತೆಯುಂಟು. ಅದನ್ನು ಪೂರೈಸಿದರೆ, ಇದೊಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ವಿಲಂಬವಾಗದು. ಕೊರತೆಯೆಂಬುದು ಹಣವು, ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯವು, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಬಿದಾಯಕ್ಕೆ ಅದು ಅರ್ಹಪಾತ್ರವಿದೆಂದು ಅದರ ಪೂರ್ವೇತಿಹಾಸವೇ ನಿಃಶಂಕವಾಗಿ ಸಾರುತ್ತದೆ. ಧನಿಕರು ಅದನ್ನು ಉದಾರ ಕೈಗಳಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲೆಂದು ಬಿನ್ನೈಸಿ, ಶ್ರೀ। ನಾಡಕರ್ಣಿಯವರನ್ನು, ಅವರ ೨೫ ವರ್ಷಗಳ ದೇಶಸೇವೆಗಾಗಿ ಆನಂದದಿಂದ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು ಮತ್ತು

ಜನರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಗುಣಗ್ರಾಹಕತೆಯನ್ನು ಉದಾರ ಕೈಗಳಿಂದ ತೋರಿಸಿರೆಂದು ಬಿನ್ನೈಸುವೆವು.

ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿಗಳು.

ಕುಮಟಾ— ಮಳೆಯ ಮೋಡಗಳಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಇಂದು ನಾಳೆ ಮಳೆಯು ಬೀಳಬಹುದು ಕಳೆಯೂ ಉಂಟು; ಬೆಳಗುಜಾವಿಗೆ ಚಳಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ.

ಈಗ ಘಟ್ಟದ ಅಡಿಕೆಯೂ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಕೆಳಯಿಂದ ಖರೇದಿಯಾಗಿ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋಗುವ ಅಡಿಕೆಯು, ಈ ಬಂದರಕ್ಕೆ ಕರದೆ, ಬರಭಾರೆ, ಕಡಗಾಲ-ತವಡಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬೋಟಿಯಮೇಲೆ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಕಂಪನಿಯ "ಬೆಟ್ಟವಿಜಯ್ಯ" ಯ ಏಜಂಟರು ಕೇರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಲು ಸ್ವಾಧೀನಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರಂತೆ! ಕಲ್ಪನೆಯು ಮೊದಲಿನದ್ದೇ. ಪರಿಣಾಮ ಮಾತ್ರ ಯಾವದು ನೋಡಬೇಕು. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಅನುಭವಿಕರು, ಸ್ವತಂತ್ರರೇ ಇರುವರು ಹೀಗಿದ್ದು, ಇದು ಯಶಸ್ವಿಯಾದರೆ, ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆಗೆ ಈ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಟರ್ಮಿನಲ ಟ್ಯಾಕ್ಸ ಮಂಜೂರಾದರೆ, ಸಮ್ಮಂಧಪಟ್ಟ ಶಹರ-ಪಿತೃ (town fathers) ಗಳನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುವದಷ್ಟೆ ಕಡಿಮೆ! ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ಸಂಗತ ಮರುಗಲಿಕ್ಕೆ ಗಾಡಿಯವರೂ, ಕೂಲಿಯವರೂ, ದಲಾಲದಾರರೂ ಸಹ ಇರುವರು. ಆದಮೇಲೆ, ಚಿಂತೆಯ ಕಾರಣವೇನು?

ಈ ತಾಲೂಕ ಪಟೇಲರ ಸಭೆ ತಾ. ೨೧ ನೇಗೆ ಪುನಃ ಕೂಡಿ, ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖೆ ಇಲ್ಲದೆ, ಮುಂದೆ ತಹಕೂಬಿ ಇಟ್ಟಿರುವರು. ಗತಾನುಗತಿಕ ಸಹಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ನವಸ್ಫೂರ್ತಿಯೂ, ತೇಜವೂ, ಸ್ವತಂತ್ರಪ್ರಿಯತೆಯೂ, ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದಲೇ, ವೃತ್ತಪತ್ರವಾಚನದ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದಲೇ ಉಂಟಾಗಬೇಕು.

ಕಾರವಾರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಲೋಕಲ ಬೋರ್ಡ ಚೆಯರಮನ್ನರಾಗಿ ಹೋದ ಮಿ॥ ನಾಡಿಗರವರು ಇಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಬಂದು, ತಮ್ಮ ವಕೀಲತಿಯ ಆಫೀಸನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು

ಇಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ತಿಕ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ವನಭೋಜನದ ಉತ್ಸವವು ನಾಳೆಗೆ ಇದೆ. ಮೇಘರಾಜನು ದಯಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಉತ್ಸವವು!

ಗೋಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣಯ್ಯರ ಖೂನಿ ಖಟ್ಲೆಯ ಪುಟ್ಟದ ಖಟ್ಲೆಯ ಆರೋಪಿ ಮುರೂರ ನಾಗುಗೆ ಈಗ ಕೈದವನಾಗಿರುವನಂತೆ! ಈ ಪತೀಗೆ ಮಾತ್ರ, ಆವನ ಒಡೆಯರು ಸಹ ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಜಾಮೀನು ಕೊಡದಿದ್ದನ್ನು ಲಕ್ಷಿಯೇ! ಪಾಪ!! ಪಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟವರಿಗೇನು?

ಅಘನಾಶಿನಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ತಾಕಿದ್ದ ಭಯಂಕರ ಸಾಧು (!) ವು ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ, ಖುನಿಯ ಧಮಕಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದದ್ದರಿಂದ ಪಟೇಲರು ಗೋಕರ್ಣದಿಂದ ಕರೆದೊಯ್ದು ಪೋಲೀಸರ ಕಡೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ನಾಗರಿಕರು ತಮ್ಮ ಹೆದರಿಕೆಯ ಕಾರಣಗಳನ್ನೂ, ಹಿಂದಿನ ದಂತಭಗ್ನತೆಯನ್ನೂ ಬರಕೊಟ್ಟರೂ, ಏನೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡದೆ ಪೋಲೀಸರು ತಿರುಗಿ ಬಂದರಂತೆ! ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆವನ ಏನೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾರರೋ?

ಶಿರಸಿ— ಇಲ್ಲಿ ಈ ಮುಂಚೆ ಜಾಹೀರ ಆದಂತೆ, ತಾ. ೨೧ ಕ್ಕೆ ಬೆಳಗಾಂವದಿಂದ ದೇಶಭಕ್ತ ಗಂಗಾಧರರಾವ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಬರಬೇಕ್ಕಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಸಂಗಡ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪಕ್ಕ ಹೋಗುವ ಕಾರಣವಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಹೋದ ಕಾರಣ, ದೇ॥ ಭ॥ ಮುಜಲಿಯವರು ತಮ್ಮ ಸಂಗಡ ದೇ॥ ಭ॥ ಕರಗುಪ್ಪೀಕರ, ಮಿ॥ ಮಹಮ್ಮದ ಹಸನ ವ ಮೌಲವೀ ಕುತುಬುದ್ದೀನ ಇವರೊಡನೆ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ತಾ. ೨೧ ಸಂಜೆ ೫ ಘಂಟೆಗೆ, ಊರ ಆಗಸೆಗೆ ಮೋಟಾರ ಮೇಲಿಂದ ಬಂದರು. ೨ ತಾಸಿನಿಂದಲೇ ಆವರ ಸ್ವಾಗತಕ್ಕೆ ಕೂಡಿದ ಜನರ ಸಂಖೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ, ಹೆಚ್ಚುತ್ತ, ಅವರು ಬಂದು ತಲ್ಪುವವರೇಗೆ ಅಜಮಾಸ ೬೦೦೦ ಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗದಷ್ಟು ಜನರು ಕೂಡಿ ಬ್ಯಾಂಡ ವಾದ್ಯದೊಡನೆ ಸದ್ರಿ ೪ ದೇಶಭಕ್ತರನ್ನು ಮಾವಿನ ತೋರಣ ವ ಧ್ವಜಗಳನ್ನು ಸಾರಿಸಿ, ಅಲಂಕರಿಸಿದ ಶಹರದೊಳಗಿಂದ ಮೆರವಣಿಗೆ ತೊರಡಿಸಿ, ಸಂಜೆಗೆ ೭ ಕ್ಕೆ ಅವರಬಗ್ಗೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ ರಾ॥ ರಾ॥ ಶ್ರೀ॥ ವಕೀಲ ರಿತ್ತಿ ಹೆಗಡೆ ರಾಯರ ಮನೆಗೆ ಉಳಿದ ಬಳಿಕ, ಜನರೆಲ್ಲ ಸಭಾಸ್ಥಾನ (ಬಿಡಕಿ ಬೈಲ ಭವ್ಯ ಮೈದಾನ) ಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು

ರಾತ್ರಿ ೮॥ ಕ್ಕೆ ಸಭೆ ಕೆಲಸ ರಾ॥ ರಿತ್ತಿ ಹೆಗಡೆ ರಾಯರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಕೆಳಗೆ ಕೂಡಿತ್ತು. ಸಭೆಗೆ ಅಜಮಾಸ ೪೦೦೦ ಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗದಷ್ಟು ಜನರು ಕೂಡಿದ್ದರು. ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನೆಟ್ಟಗಿದ್ದ ಕಾರಣ ಮೊದಲಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಭೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸನ ಗರಜು ಸಹ ತೋರಲಿಲ್ಲ.

ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಮೇಲೆ ದೇ॥ ಭ॥ ಮುಜಲಿ, ಕರಗುಪ್ಪಿ, ಮಹಮ್ಮದ ಹುಸೇನ ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಭಾಷಣಗಳು ೩-೪ ತಾಸುಗಳ ವರೆಗೆ ನಡೆದಾಗ್ಯೂ, ಜನರು ಹಸಿವೆ, ನಿದ್ರೆ ಸಹ ಮರೆತು ಸ್ವಸ್ಥಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಲಿದ್ದರು. ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದ ಜಾಹೀರ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೇಳಲು ಅನಾನುಕೂಲ ಇದ್ದ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಸಮೀಪದ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ, ಕೆಲವರು ಮೊರೆಮೇಲೆ ಮುಸುಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಅಂತರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಅತಿ ಸಹಕಾರಿಗಳು ಈ ರೀತಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಶ್ರವಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಕೆಲ, ಅಂದರೆ, ಕೈಬೊಟ್ಟಿನಿಂದ ಎಣಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಗಿಣ್ಣೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಗೃಹಸ್ಥರ ಮಾತ್ರ ಸಭೆಗೆ ಬಾರದೆ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಬಹುದಾದ್ದು ನೋಡಿದರೆ ಖೇದಕರ. ಕೋಳಿ ಕೂಗದಿದ್ದರೆ ಬೆಳಗಾಗುವದು ಉಳಿಯಲಾರದೆಂಬ ಸಂಗತಿ ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡದಂಥಾ ಈ ದೇಖಾವೆಯಿಂದಲಾದರೂ ಈ ಮಹಾನುಭಾವರು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

> ### ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪ್ರಗತಿ.
>
> ೧ ಬೇಲಗ ಹಿಂಸಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಕೀಲ ಶ್ರೀಯುತ ದತ್ತಾತ್ರಯ ವೆಂಕಟೇಶ ಬೆಳವಿಯವರು ವಕೀಲಿ ಬಿಟ್ಟರು
>
> ೨ ಹಳಿಯಾಳದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಲೆಯನ್ನು ತೆರೆದರು.
>
> ೩ ಕೊಲ್ಹಾಪುರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಶ್ರೀ ಹೇರೆ ಕೇಶಗಿರಿ ಮಾಬಿಯಪ್ಪ ಪಂಡಿತರು ತಮ್ಮ ಮಗನನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಲೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕರು ಮುಖ್ಯತಃ ಈ "ಕೃತಾಸೀ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿ" ಯೆಂದ ಸಮಾಗುವ ಪ್ರಾಸಿನ ಮೂಲಕ, ಪಂಜಾಬ, ಖಿಲಾಫತ್ತ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿ, ಈಗ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಹೊರತು, ಇನ್ನು ಬೇರೆ ಉಪಾಯವೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಸಂಗತಿ ಸಪ್ರಮಾಣ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರು. ರಾತ್ರಿ ಹಿಡಿಯದ್ದರಿಂದ ಮರುದಿನದ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೯ ಘಂಟೆಗೆ ಸಭೆಯ ಕೆಲಸ ಶುರುವಾಗಿ ೧೨ ಘಂಟೆ ವರೆಗೆ ಪುನಃ ದೇ॥ ಭ॥ ಮುಜಲೀ, ಮೌಲವೀ ಕುತುಬುದ್ದೀನ ವ ಕರಗುಪ್ಪಿಯವರ ಭಾಷಣಗಳಾದವು. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ, ನಾಳೆ ದಸ್ತಕ ಅಥ ಕಲ್ಲಿನೊಟು ಅವರು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರು ನಿಮಗೆ ದೀಪೋತ್ಸವ ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದರೆ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ದೀಪ ನೊಂದಿಸಿ, ನೀವು ಸ್ವಸ್ಥ ಮಲಗಲಿಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ, ಎಂದು ಸಹ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತರು ಹೇಳಿದರು. ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರಮೇಲೆ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪರಿಣಾಮ ನೆಟ್ಟಗೆ ಆದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಸಭೆಯ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದಾಗಲೇ, ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಶ್ರೀ ಹೆಗಡೆ, ಕೇಶಗಿರಿ ಬಾಬಯ್ಯ ದಂಡೀಕ್ರ, ಇವರು ತಮ್ಮ ಮಗನನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಶ ಶಾಲೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಇಂಥ ಕೆಲವು (ಅಜಮಾಸ ೬-೭) ಪಟೇಲರು ಈ ತಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವರೆಂತಲೂ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಕೊಡುವವರಿದ್ದಾರೆಂತಲೂ, ಬಾತ್ಮಿ ಇದೆ. ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ಸಭೆಯ ೨ ದೂ ದಿವಸದ ಕೆಲಸ ಶಾಂತರೀತಿಯಿಂದ ಆಯಿತು

ಹಾನಗಲ್ಲ— ಇಲ್ಲಿ ತಾ. ೨೩-೧೧-೨೦ ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದು-ಮುಸಲಮಾನರದೊಂದು ಅಸಹಕಾರಿತೆ ಬಗ್ಗೆ ಸಭೆಯಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ, ರಾ॥ ಕರಗುಪ್ಪಿಕರ ವಕೀಲ, ರಾ॥ ಮುಜಲಿ ವಕೀಲ, ಮೌಲಾನಾ ಸ್ವಾಲೆದ್ದಿನ ಸಾಹೇಬ ಈ ಮೂವರು ಬೆಳಗಾಂವದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದರು. ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳವಳಿ ವಿಷಯ ಮಾತು ನಡೆದಾಗ, ದೇಶಬಾಂಧವರು ಕೆಲವು ತಮ್ಮ ಮೈಮೇಲೆ ಇದ್ದ ವಿಲಾಯತಿ ಅರವಿಯನ್ನು ಸುಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು

ಅಂಕೋಲಾ— ಹವಾಮಾನ ನೆಟ್ಟಗಿಲ್ಲ. ಹಗಲು ಕಕೆ ಬಹಳ, ರಾತ್ರಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಥಂಡಿ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಂಜು ಬೀಳುತ್ತದೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಲಿಬೇನೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಇರುತ್ತದೆ ಒಂದೆರಡು ಮರಣಗಳೂ ಆದವು, ದನಗಳ ಕಾಲು ಬೇನೆಯೂ ಬಂದಿದೆ.

ಕೆನರಾ ಮೋಟಾರ ಸರ್ವಿಸ ಕಂಪನಿಯ ಲಾರಿಯು ಕಾರವಾರದಿಂದ ಅಂಕೋಲೆಗೆ ಬರುವಾಗ್ಗೆ ಪಾಂಡುರಂಗ ಮಾಡಲ ಶೆಟ್ಟಿಯೆಂಬುವವನು ಮೋಟಾರ ಚಾಲೂ ಇರುವಾಗಲೇ ಹತ್ತುವಾಗ, ಜೋಪ್ಡಿಗೆಯು ಕೆಳಗೆ ಬಿತ್ತೆಂದು, ತೆಗಿಯಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದನು. ಮೋಟಾರಿನ ಚಕ್ರವು ಕಾಲಮೇಲಿಂದ ಹೋಗಿ, ಕಾಲು ಮುರಿಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ಆಸ್ಪತ್ರಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಕಾಲು ಕಡ್ಡಿದರು.

ಶ್ರೀ ಶಿವಪಿತಲ ಸದಾಶಿವ ದೇವರಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಾಹವು ಶುರುವಾಗಿದ್ದು, ವೈಕುಂಠ ಚತುರ್ದಶಿಯ ದಿವಸ ವನಭೋಜನವು ಆಯಿತು

ಮೆ॥ ಕೆ ಕೊಲೆನ್ಸ ಸಾಹೇಬರು ಪಟ್ಟಕೇರಿಗೆ ಬಂದಿರುವರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಅಂಕೋಲೆಗೆ ಬರುವವರಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವರೆ, ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗುವರೆ, ಮುಖಂಡರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿರುವರು. ಮುಖಂಡರು ಅಸಹಕಾರಿತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ? ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಾರೋ? ನೋಡಬೇಕು

ಹೊನ್ನಾವರ— ಇತ್ತಲಾಗೆ ೫-೬ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಮಳೆಯ ಮೋಡಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆ ಸಹ ಬೀಳುತ್ತದೆ ರೋಗರಾಯ ವಿಶೇಷವಿಲ್ಲ. ಆಕ್ಕಿ ದಾರಣೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಇಳಿದಿತ್ತು ಪುನಃ ಏರಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ

ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ಬಂದ ಬೋಟಿಯು ತುಫಾನದ ಸಬಬಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಬಂದರವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಪಟೇಲ ಜನರ ಸಭೆ ಕೂಡುವದಿತ್ತು. ಆ ಮೋತ್ರಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಅವರಿಗೆ ತಲ್ಪಿದ್ದ ಮಾಲೂಮಿಲ್ಲ, ಎಷ್ಟೋ ಪಾಲು ಪಟೇಲ ಜನರು ಬಂದು ತಲ್ಪದೆ, ಇದ್ದದರಿಂದ. ಸಭೆಯು ಮುಂದಿರಿಸಲಾಯಿತು ಸವರ ಪಟೇಲ ಜನರು ಜಾಮೀನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆದದ್ದಕ್ಕೆ, ಅವರು ತಾವು ಜಾಮೀನು ಕೊಡಬಾರದೆಂತ ಮಾಡಿದ ಠರಾವು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದ ತೊಡಕು, ಈಗ ನೋಡಿದರೆ, ಜಾಮೀನು ಕೊಡುವದಿಲ್ಲಾ ಎಂತ ಹೇಳಿದ ಪಟೇಲ ಜನರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಜುಬುರುಕು (ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ಅಮಲು ತೋರಿಸಿ ಅದರಿಂದಲೇ ಜೀವಿಸುವ), ಪಟೇಲರು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ತಿಳಿಸದೆ, ಜಾಮೀನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವಹಿತದ ಮುಂದೆ ದೇಶಕಾರ್ಯವು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾನ್ಯವೆಂಬುವದು ಇದರಿಂದಲೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ

ತಾ. ೨೩ನೇ ಮಂಗಳವಾರ ದಿವಸ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸುಮ್ಮ ಗಂಟೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಇದಿನ್ನೆಡು ವಿಲಾಯಿತಿಗಳ ವರೆಗೆ ಅತ ಸ್ಯಾಕ ದೊಡ್ಡ ಮಳೆಯಾಯಿತು. ಕಾರ್ತಿಕ ಸ್ನಾನದಿಯ ಸ ಳಸಿನಗಳನ್ನು ಪವಿತ್ರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂತೆಂದರೂ ಅನ್ನ ಬಹುದು.

ತಾ. ೨೧ನೇ ರವಿವಾರದ ರಾತ್ರಿ ಹುಲಿಯಾಯನು ಊ ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿ ಕರೆಯ ಹತ್ತರ ಹತ್ತಲಿಕ್ಕಿದ್ದ ಒಂದು ಕರುಳನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕ್ರೀಯುತ ಬಸ್ತೂರ ನಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಹೀಗೆ ಒಂದೇ ರಾತ್ರೆ ಎರಡು ಕರುಗಳು ಹುಲಿ ಬಾಯಿಗ ಬಲಿಗೆ ಹೋದವು.

ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಾಹ ಭಜನೆ ಯು ನವಾಪ್ತಿಯು ನಾಳೆ ತಾರೀಖು ೨೫ನೇ ಗುರುವಾರ ಮುಗಿಯುವದು.

ಇತ್ತ ಜನರ ಮಠದಲ್ಲಿ ತಾ. ೨೧ನೇ ಬುಧವಾರ ದಿವ ಸ ವನಭೋಜನದ ಉತ್ಸವ ಜರಗಿತ್ತೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿತ್ತು ... ಮೇಲಧಾಯನ ದೆಸೆಯಿಂದ ಮಾಡದೆ ಅತಲ್ಲ ಟ್ಟಿತು. ಎಷ್ಟೆ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಮುಂದೆ ಮನುಷ್ಯರ ಕಲ್ಪನೆ ಎಲ್ಲಿ?

ಮಸ್ತುರು ಜೋಯ್ಸರು ವೋಟ ಕೊಟ್ಟರೆಂಬ ಸಂಗ್ತಿ ತಿಳಿದದರಿಂದ ಜೋಯ್ಸರು ಜಪ ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹನೀಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನವರ ಅಂಗಡಿಗೆ ಬಂದಾಗ, ನಿಮ ಗೆ ಜಪಾ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿದರಂತೆ! "ಬಾಯ್ ಕಾಟ್" ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನವರೇ?

ಬೀಣಗಿ— ತಾರೀಖು ೧೪–೧೧–೨೦ ನೇ ವಾದ್ಯಾ ಸ್ಯದ ೨ ಘಂಟೆಗೆ ಬೀಣಗಿ ಪಾಟೀಲರ ಹಿತ್ತಲದೊಳಗೆ ... ದೊಡ್ಡ ಕಪ್ಪೆಯು ಒಂದು ನಾಗರಹಾವನ್ನು ಬಾಲ ದಿಂದ ನುಂಗಿ ... ನುಂಗುವ ಯುಕ್ತಿಗೆ ಬಹಳ ಜನರು ನೆರ ದು ಈ ಅದ್ಭುತ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಟ್ಟರು. ಹಾವು ಎಷ್ಟು ಒದ್ದಾಡಿದರೂ ಕಪ್ಪೆಯು ಹಾವನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.

ಹಳಿಯಾಳ— ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಿ ಲಾನಾ ಶೌಕತ ಅಲ್ಲಿ ಇವರ ಜಗದುಪದೇಶ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರ ಭಾವದಿಂದ ಮುಂಬೈ ಕೌನ್ಸಿಲ ಬಗ್ಗೆ ೧೬ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ಮತ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ.

ಇಂಡಿಯಾ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಬಗ್ಗೆ ೧೮ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವ ಸ ಆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ವ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು, ಊರೊಳಗಿನ ಜನಮತವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ, ಕೇವಲ ದುರಾಗ್ರಹದಿಂದ ನಾ ಲ್ಕು ಮತದಾರರು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಮತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು.

ಇಂಥ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ನಮ್ಮ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ... ಜನರಿರುವರೋ, ಶಿವನೇ ಬಲ್ಲ.

ಸಿದ್ದಾಪೂರ—ಚಳಿ ಬೀಳಹತ್ತಿದೆ. ರೋಗಿಗಳ ಗೆಳ ಗುಬಿ ಇಲ್ಲ. ಆದಿಕ ಯಾಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆ ಆದೀತು. ಬತ್ತ ದ ಬೆಳೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ಗದ್ದೆ ಕೊಯಿಲಿಗೆ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ... ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾ ಬಾ ರವರ ಸ್ವಾರಿ ಬಂದು, ... ಎದ ಬಿಡಾರಿಯು ತೆಗಾಸಣಿ ಮಾಡಿ, ... ಶಿರಸಿಗೆ ... ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬಾರದೆ, ಒಂದು ... ಮಿತು. ಸಲಕತ್ತೆಯ ... ದಾಸ್ಯ ... ನಂತರ, ... ತಿಂಗಳು, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಶಾಂತ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಲ್ಲೇ ಕಳೆದು ಹೋದವು. ನವೆಂಬರ ತಿಂಗಳು ಹುಟ್ಟಿದ್ದೇ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು. ... ದಿನದಿಂದ "ಇಲೆಕ್ಷನ್"ದ ಬಿರುಗಾಳಿ ... "ಹಸರು" ಮೋಡಗಳ ಮೇಲೆ "ಬಿಳೀ" ಮೋಡಗಳು, "ಬಿಳೀ" ಮೋಡಗಳ ಮೇಲೆ "ಹಸರು" ಮೋಡಗಳು ... ಬರಹತ್ತಿದವು. ಗುಂಪಾಗಿ ... ಹಸರು-ಬಿಳೀ" ಮೋಡಗಳು, ... ತಾಲೂಕೆಲ್ಲಾ ಮುಸುಕಿಕೊಂಡವು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಶಾಂತತ ಕಲಮಟ್ಟಿಗೆ ... ಗವಡರ "ಹಸರು" ಮೋಡಗಳಿಗೂ, ... "ಬಿಳೀ" ಮೋಡಗಳಿಗೂ, ... ಮೇ, ಅದರಿಂದ ಇಡೀ ತಾಲೂಕೇ ಗಜಗಿಸಿ ಹೋಯಿ ... ತಾ. ೧೬ ನೇ "ಮಂಗಳವಾರ" ಭವಿಷ್ಯ

ಮೂಡದಂತೆ ೬ ಘಂಟೆಗೆ ಸ್ಟೇಶನದಲ್ಲಿ "ಓಟ" ಗಳ ಮಳೆ ಬರಿಗಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿತು. ಈ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೩೦೦ ಇಂಚು "ವೋಟ" ಬಿಗುವದು ಇದ್ದ ವು. "ಹಸರು ಮೋಡದ ಪಟ್ಟಿಗೆ" ಯಲ್ಲಿ ೩೦೦ ಇಂಚೂ, "ಬಿಳೀ ಮೋಡದ ಪಟ್ಟಿಗೆ" ಯಲ್ಲಿ ೩೦೦ ಇಂಚೂ ಬಿದ್ದಿ ರಬೇಕೆಂದೂ, ಬಾಕಿ ಉಳಿದ ಇಂಚುಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ "ಅಸ ಹಕಾರಿತೆ" ಯಿಂದಲೂ, ಅರ್ಧ "ಔದಾಸೀನ್ಯ" ದಿಂ ದಲೂ ಅಲ್ಲಿಂದಲ್ಲೇ, ಸುದ್ದಿಯಿಲ್ಲದೆ, ಆರಿಹೋದ್ದರಿಂದ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದೂ ನಕ, ಅಂದಾಜ ಕಟ್ಟಿದ ಬಾತಮಿ ಆ ದೆ. ಸಿಕ್ಕಿದಷ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿರುವೆನು. "ವೋಟದ" ಬಾತ ಮಿ ಇಷ್ಟೇ ಸರಿ. ಗ್ರಾಮವಾಸಿ "ಚಾ" ಪ್ರಕೃತಿ ಸರಿ.

(೩ ನೇ ಪಾನಿನಿಂದ ಸಾಗಿದ್ದು.)

ಬಂದಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರೆ, ಸರಕಾರಕ್ಕಾದರೂ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಕೊಡುವ ಭಾಗ ಬದ್ದೀತು. ಹೀಗೆ ಅತ್ಯಾಚಾರವಿಲ್ಲದೆ, ಸ್ವಾದೇಶಿಕರಿಂದಿಯೇ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿಕೊಳ್ಳಬೇ ಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದರೆ, ಈಗಿನ ರಾಜ್ಯ ಯಂತ್ರವನ್ನು ನಡೆ ಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ, ಹಿಂದೀ ಜನರು ಈಗಿಂದೀ ಗ ತಮ್ಮ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಗುವದು. ಅತ್ಯಾಚಾ ರವಿಲ್ಲದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯೆಂದರೆ, ಇದೇ. ಮತ್ತು ಇಂಥ ವರ ಕೂಟ್ಟಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾ ನವು ಸ್ವಸ್ಥ ಕುಳಿತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಹತ್ತರ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ದ್ರವ್ಯನಿಧಿಯು ಇರುತ್ತೇ ಕಾಡದಿಲ್ಲವಂದೇ ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಸಭೆಯು ಇದುವರೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಹಿಂದೀಯರು ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿ ಬಿಡಬೇಕು" ಬಾಗ ವನ್ನು ಸೇರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಗವನ್ನು ... ಬೇಕಾದ ... ದೇಶದ ಸಂಗತಿಯೇನಂದರೆ, ಮೊಟ್ಟೆಯ ಬಹುಮಯಲ್ಲದ (ಕ್ರಿಮಿಯಂತ) ಜನರು ಕೂಡ, ಸರಕಾರದ ಸಂಗಡ ಸಹ ಕಾರಿತೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಮತ್ತು ಹಿಂದೀ ಏಕಿಸಿಕೊಂಡ ರಾಜ್ಯಯಂತ್ರವನ್ನು ನಡಿಸುವವರಿಗೆ ಮದ್ದತ್ತು ಮಾಡು ತ್ತಿರುವರು. ಅಂಥವರೆಂದರೆ, ಬಿನಸರ ... ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ಹಾಗೂ ಬಿನ... ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು. ಯಾವ ಸರಕಾರವು ಪ್ರಜೆಗಳ ಹಿತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಾಳಜಿ ಯೋ ಅಂಥ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಜನರು ಕೆಟ್ಟಿದಿದ್ದಷ್ಟು ಹಣಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಸಹಾಯವಾಡುವದು, ಅವರ ಕರ್ತ ವ್ಯವು. ಆದರೆ, ಯಾವ ಸರಕಾರವು ಪ್ರಜೆಗಳ ಹಿತದ ವಿ ಷಯದಲ್ಲಿ ದುರ್ಲಕ್ಷಮಾಡುವದೋ, ಅಂಥ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾದರೂ ಸಹಾಯವಾಡುವದು ಪಾ ಪವು. ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಸಹಾಯವಾಡುವ ದಂತೂ ಮಹಾಪಾಪವೇ ಸರಿ. ಇಂಥ ಮಹತ್ಪಾಪವನ್ನು ಇಂದು ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಅವರಿಗೆ ಈಗಿನ ದ ... ವಿದಿತ ಇದ್ದರೂ, ಈ ಮಾತು ಅವರ ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವಾದಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಅಂತಃಕರಣವೆಂತಹದು ಕರೇ ಪಾಪಾಣವೇ ಸಿತಿಯೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕಾದು. ಇಂಥ ಪುಕ್ಕಟೆ ನೌಕರರು ಈ ದೇಶ ದಲ್ಲಿ ಬಹಳಿದ್ದ ವರೆಂದು ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವ ಜರಾದ ... ಕಿಲೀಕಿಯು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಜಾಗಳ ಪ್ರಬುದ್ಧಿತ ವದೋ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರ ವಂಶಜರ ಅಂತಃಕರಣದ ಧೈರ್ಯ, ಸತ್ಯ ವಗ್ಯರೆ ಉಜ್ವಲ ಗು ಣಗಳು ನಾಶವಾದವೆಂದು ಹೇಳುವದು ಸುದ್ಯವಲ್ಲ. ಈ ಗುಣಗಳು ಕಪ್ಚಿತ ನಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಇದ ಕ್ಕೆ ಪಂಜಾಬದಲ್ಲಿಯ ಸರಕಾರದ ನಿರ್ದಯತೆ, ಹಾಗೂ ಖಿಲಾಫತ ಪ್ರಕರಣದ ವಚನಭಂಗ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳು ಚನ್ನಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸಿದ ನಂತರ, ನಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಗುಣಗಳು ಜಾಗೃತವಾಗುವವು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ, ಜಾಗೃತ ವಾಗುವವು. ಆನೇಲೆ ಇಂಥ ಸರಕಾರವು ಕೊಟ್ಟ ಮಾ ನವು ಅವರಿಗೆ ನಿಷ್ಪ್ರಯವಾಗಿ ತೋರಬಹುದು. ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಒಗೆಯಬಹುದು. ಹೀಗೆಂದೇ ಅಸ ಹಕಾರಿತೆಯ ಈ 'ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬಿರುದು ಕಲ ವಗಳನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹಿಂದೊಪ್ಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವನ್ನು ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ ಸಭೆಯು ಸ್ಪಷ್ಟ ರೀತಿಯಿಂದ ಹಾಕಿ

ರುವದು. ಭಗವಂತನು ನಮ್ಮ ಭಾವಕರೆಯರಿಗೂ ಸದ್ಬು ದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಡಲೆಂದು ಬೇಡುವ, ತಮ್ಮ

V. T. B.

ವಿಜಯಶ್ರೀ-ರತ್ನಮಾಲಾ.

ಕಳೆದ ೧೧ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಭಾಷಾ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾ ಡುತ್ತಿದ್ದು, ದಿಲ್ಲೀ ಸಮಾರಂಭ ಪ್ರಕಾಶಿಕೆ, ಮುಂತಾದ ಬ ಹಳಷ್ಟುದು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಜೋಡ ವರ್ಷ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದೆ. ಮಹಾಯುದ್ಧ ವಿಜಯ " ದೇ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಯ ೧ ನೇ ಪುಸ್ತಕವು; " ಅಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪಾಲನ " ವಂಬ ೨ ನೇ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ತೆಗೆಯುವದಲ್ಲದೆ, ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದರಂತೆ ... ಹೊಸ ಹೊಸ ನೈತಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೇ ರಚಿಸಿ, ಪ್ರಕಟಿಸುವ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿರು ತ್ತದೆ ಒಂದು ರೂ. ಗೆ ನಿಶ್ಚಿ ಮುಂಗಡ ಸಹಾಯಮಾಡಿ ದವರಿಗೆ ಅಸಲು ಖರೇದಿಗೆ ಬರುವವು. ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಕೊಳವಲಾರದೇ; ಹಾಜನಿಶ್ಚಯ ಆತ್ಮರ ಭಕ್ತರೂ ಭಾಷಾ ಭಿಮಾನಿಗಳೂ, ಉದಾರಿಗಳೂ ಕೊಡುವರೆಂದು ನಂಬಿ ರುವ,

ಬಂಕೊಳಾ, ೧೯೨೦.	ಭಾಷಾಸೇವಕ, ವೆ. ಪ. ಹೆಗಡೆ, ಬಾಡ ದಾಸ್ತರ.

ಕುಮಟ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.		ದರ.
ರಂಗನಸದ ದೊಡ್ಡ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೫।—೧೫।।
ಕುಚ್ಚಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಮಣಸಗಿ	...	೭।—೭।
ರಾಗಿ ನಿ೩ಕ್ಕೆ	.	೮।।—೯।।
ಗೋಧಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೨೦—೨೨।
ತುಪ್ಪ ನಿ೫	. .	೧೪—೧೫
ಕಡಲೆ ಚೀಲ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೫—೧೬।
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೨೦—೩೦
ಹೆಸರು ಚೀಲ ,,	...	೧೭।।—೨೦
ಪೆ ಆರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ ,,	...	೧೦—೧೦।
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ ,,	...	೧—೭
ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ	...	೯
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	...	೧೭—೧೭।
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ ,,	..	೧೧।—೧೨
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ ,,	...	೪-೫-೦
ಕೆರೆಸಿನ ಸೂರ್ಯ ,,	...	೪-೭-೦
,, ಹಂಸ ,,	...	೩-೯-೭
ಬೆಲ್ಲ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	. .	೪೫—೬೫
ಗಾಂಜಟ ಬೆಟ್ಟೆ	...	೯೫—೧೦೮
ಗೊರಬು ,,		೫೫—೬೦
ಚಾಲಿ ,,	. .	೭೫—೮೭
ಚಿಕಣ ,,	...	೧೧೦—೧೩೫
ಮೆಣ್ಣು ,,		೧೫೦—೧೫೫
ಯಾಲಕ್ಕಿ ,,	. .	೪೦—೫೦
ಯಲ್ಲಾಪುರ ರಾಶಿ		೧೭೦—೧೪೦
ಶಿರಸಿ ರಾಶಿ	. .	೧೩೦—೧೫೦
ಸಿದ್ದಾಪೂರ ರಾಶಿ	...	೧೪೦—೧೫೦
ಹೊನ್ನಾವರ ರಾಶಿ	. .	೧೭೫—೧೪೫

ಲೋಕಮಾನ್ಯವಾದ

ಚಹಾ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ.

ನೀಲಗಿರಿ ಗ್ಲೆಂಡೆಲ ಇಸ್ಟೇಟಿನ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಚಹಾ ಮತ್ತು ಉಟಕಮಂಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ (ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ ಓಯಿಲ) ತೋಕ ವ ಕಿರಕೋಳ ದೇರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗದೆ. ಕಡಿಮೆ ದರದಿಂದ ಸಿಗುವ ಇದೊಂದೇ ಸ್ಥಳವು. ಚಹಾ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ ಯ ಹೊಸ ಸ್ಟಾಕ್ ಈಗಲೇ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಪತ್ರ ದ್ವಾರ ದರದ ಖುಲಾಸೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ವಿ. ಪಿ. ಶಾನಭಾಗ ಮತ್ತು ಬ್ರದರ್ಸ
ಹೊನ್ನಾವರ. ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

V. P. Shanbhag & Bors.
HONAWAR (N. Kanara.)

ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಔಷಧವು.

ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ. ೧೮೬೭ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ೨೫ ನೇ ಆಕ್ಟಿನಂತೆ ರಜಿಸ್ಟರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ

ಅರ್ಕಶಫಾ ಅಥವಾ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು.

ಈ ಅರ್ಕಶಫಾ ಎಂಬ ಔಷಧವು ಯಾವತ್ತು ರೋಗಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿ ತಾ. ೧೦-೪-೧೯೦೮ನೇ ಇಸ್ವಿಯಿಂದ ತಾ|| ೧-೯-೧೯೧೮ ನೇ ಇಸ್ವಿಯವರಿಗೆ ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು. ಮತ್ತು ಸನ್ ೧೯೧೮ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಫ್ಲ್ಯುಯೆಂಜಾ ಜ್ವರಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು. ಅಂತು ಈವತ್ತಿನವರಿಗೆ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಕೂಡಿ ಮೂವತ್ತೊಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಔಷಧವು ಎಷ್ಟು ಮೌಲ್ಯವಾನ ಅದೆ ಇದು ಯಾವತ್ತರು ತಾವೇ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ತಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಮೃತವೇ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಸ್ವೀಕಾರಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ ರೋಗಗಳು ಈ ಅರ್ಕಶಫಾದಿಂದಲೇ ಗುಣಹೊಂದಿದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಯಾವತ್ತು ರೋಗಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿ ಆದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಎಷ್ಟೋ, ಇನಾಮು ಸರಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು ಸಹ ದೊರೆದಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕಾಗದವು ಸಾಲದು. ಇಂಥ ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಈ ಔಷಧವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ರೋಗರಹಿತರಾಗುವರೆಂದು [illegible]. ರೋಗದ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಬೇರೆ [illegible] ಮತ್ತು ವೈದ್ಯರ ಜರೂರು ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ. ಆದ ಮೇಲೆ ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು ವಿನ ಮೇಲೆ ಹಾಳಕ್ತ ಮಾಡಿದೆ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗವಾಡಿ ರೋಗನಿವಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ರೋಗಗಳ ಹೆಸರುಗಳು.

ಕ್ಷಯರೋಗ, ಹಡದರೋಗ, ಸೊಂಡುರೋಗ, ಗುಲ್ಮರೋಗ, ಮಲರೋಗ, ಮಹಾಮಾರಿ (ಕಾಲರಾ), ಪ್ಲೇಗು, ಚಳಿಜ್ವರ, ವಿಷಮಜ್ವರ, ಇನ್‌ಫ್ಲ್ಯುಯೆಂಜಾಜ್ವರ, ಅನೇಕಪ್ರಕಾರ ಜ್ವರ, ಗಂಟಲುಬೇನೆ, ಕಿವಿಶೂಲೆ, ಮೂಗಿನೊಳಗಿನ ಪಿನಸಿ, ಮೊದಲಾದ ರೋಗವು. ಕಣ್ಣಿನೊಳಗೆ ಹೂವು ಬೆಳೆಯೋದು, ಮತ್ತು ಕಣ್ಣು ನೋವು, ಕೆಮ್ಮು, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, ಬಿಕ್ಕು, ಅದಲಿಸಿ, ಅಜೀರ್ಣ, ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲಿ, ಮೈಶೂಲಿ, ಅರಶಲೆಶೂಲಿ, ನಡಶೂಲಿ, ವಾತಶೂಲಿ, ಲೀಕ್ವಿಜಸ್ತು, ನರದೌರ್ಬಲ್ಯಬೇನೆ, ಸುಟ್ಟ ಗಾಯ, ಗಜಕರ್ಣ, ಇಸಬು, ತದ್ದು, ಘಾಯಿ, ನಾರುಹುಣ್ಣು, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಟ್ಟಿನಶೂಲಿ, ಹಡದನಂಜು, ಸಣ್ಣ ಕೂಸುಗಳ ಬಾಲಗ್ರಹ, ಅತಿಸಾರ, ಮುಟ್ಟಿನದೋಷ, ಹೊಟ್ಟೆ ದೊಡ್ಡದಾಗೋದು, ಮೈ ಹೊರಬೀಳೋದು, ಸಣ್ಣ ಕೂಸುಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಧಿಗಳು ಸಹ ತಿಳಿಯದೆ ಇದ್ದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳು ಖಾತ್ರಿಯಿಂದ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ ಕ್ರಯ ಅಮೌಲ್ಯ ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೂ ಧನವಂತರಿಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ ಒಂದು ಕಾಲು ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ. ನಮೂನ ಉದ್ದಿಷ್ಟ ಐದು ಆಣೆ ತೂಕದ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಆಣೆ. ವಿ. ಪಿ. ಖರ್ಚು ಬೇರೆ. ಒಂದು ಡಜನ್ ಬಾಟ್ಲಿಗಳ ತಕ್ಕೊಂಡರೆ ನಾಲ್ಕು ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಕಮಿಶನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂಭತ್ತು ಆಣೆ ಖರ್ಚು ಬರುವದು. ಒಂದರಿಂದ ಹನ್ನೊಂದು ಬಾಟ್ಲಿಯ ವರೆಗ ಕಮಿಶನ್ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ [illegible] ಖರ್ಚು ಬರುವದು. ಒಂದು ಕಾಲು ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿ ಮೂರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ಕಮಿಶನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಎಂಟು ಆಣೆ ಬರುವದು. ನಮ್ಮ ಔಷಧವು ಖೋಟಿ ಕೂರಟರೆ ಪರತ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಸ್ಟೇನ ನಾಹಿತಿಯ ಕ್ಯಾಟಲಾಗು ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟ ತಿಕೀಟು ಲಗತ ಇಡದ ಹೊರತು ದೊರೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅನುಪಾನದ ತ್ರಿಕೆಯು ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಮುಸಲ್ಮಾನಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಪಸಂದಿ ಪ್ರಕಾರ ಬಾಟ್ಲಿಯ ಸೋಬತ ಸಿಗುವವು. ನಿಮ್ಮ ವಿಳಾಸ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಲಿ ನಾಮ ಮತ್ತು ಪೋಸ್ಟ ವಗೈರೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆಯುತಿರಬೇಕು.

ಬಿಜೆ. ಎ. [illegible], ಸಂಶೋಧಕ [illegible]

ಹೆಡ್ ಆಫೀಸು ಶಹಾಪೂರ, ಬೆಳಗಾಂವ.

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1. [illegible] — [illegible] ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ [illegible] ಅಜೀರ್ಣ, [illegible] ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುಪುಷ್ಟಿ [illegible] 1ಕ್ಕೆ 1-12-0 [illegible]

2. [illegible] — [illegible] ಇನ್‌ಫ್ಲ್ಯುಯೆಂಜಾ, ನಿಮೋನಿಯಾ, [illegible] ದ್ವಿತೀಯ, ತೃತೀಯ, [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ [illegible]

3. ಬಾಲಗ್ರಹ ಗುಟಿಕೆ— [illegible] ಅಪಸ್ಮಾರಕ್ಕೆ ರಾಮಬಾಣ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-10-0

4. [illegible] ಗುಟಿಕೆ... ಇದು [illegible] ಸಿದ್ಧ ಔಷಧಿ. ಒಂದೇ ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ [illegible] ಕೆಮ್ಮು ಇದ್ದ ಗುಣ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ [illegible]

5. [illegible] — [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ 1-12-0

ಎಮ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್ಸ್

ನೆಟಿವ್ ಡಾಕ್ಟರ್ಸ್ ರಥಬೀದಿ.

ಮಂಗಳೂರ (ದ. ಕ.)

ಬಂಗಾಲಿ ಕೈ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿಬಿಯಂತ ಬಂಗಾಲಿ ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಸಿ.

ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರೆ, ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಭಾಷಣ. ೦-೧೨-೦. ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮತೀರ್ಥರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರ ಮತ್ತು ಭಾಷಣ ೦-೮-೦. ಡಾ|| ಶ್ರೀ ನಾರದ ಮಹರ್ಷಿಗಳವರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರ ೦-೧೨-೦. ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ೦-೮-೦, ಬುದ್ಧಿಯ ಮಾತು ೦-೪-೦, ಆಧುನಿಕ ಜೀವನ ೦-೪-೦, ಪತಿತೋದ್ಧಾರ. ೦-೪-೦.

ವಿಳಾಸ:— ಎಂ. ಎಂ. ಹಡೇಕರ.

ದಾವಣಗೇರಿ.

ನವೀನ ಶೋಧ! "[illegible]" ಹೊಸಶೋಧ

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣವಾಪಸು.

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ.)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ [illegible] ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳೆ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು, ಮೂತ್ರದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅದರ ಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹುದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯ ಸಿಲ್ಲ ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು. ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. ಉಷ್ಣದಿಂದದೂಷಿತವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣಪ್ರಕಾರಗಳು [illegible] ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳು ಬರುವವು. ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವವು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಶೆರಗು ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಮುಟ್ಟು ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು [illegible] ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು. ಕೇವಲ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದ [illegible] ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದ [illegible], ಗುಣ ಬರುವದು. ನಿಮಾನ ಒಂದು ನಾಲ್ಕಿಯಾ [illegible] ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ [illegible] ಸಹ ೧೪ ತೊಲೆಯ ಡಬ್ಬಿಗೆ ರೂ. ೧ ೧೨ಆಣೆ. ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೪ ರು. ೮ ಆಣೆ. ೧೨ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೧೫ ರು. ಮೇಲೆ ೧ ಡಬ್ಬಿ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರದ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ— [illegible] ಆರ್. ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ.

ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ. ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ದರವಾರ ವಗೈರೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಮುಕ್ತಾ ಶಿಕ್ಕಿ ತಿಳಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ ಶ್ಯಾನಭಾಗ.

ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಎಣ್ಣೆ.

ಈ ಎಣ್ಣೆ ಕಡಿದ ಘಾಯಿ, ಬಿದ್ದ ಜಕಮು, ಪೆಟ್ಟಿನ ನೋವು, ಯಾವದೇ ತರದ ಜಕಮು. ಯಾ ಎಲುಗು ಮುರಿದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದನ್ನು ನೀರು ತಾಗಿಸದೇ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಮೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಗುಣ. ಕ್ರಯ ತೊಲೆ ೧ಕ್ಕೆ ೬ ಆಣೆ. ೧೨ ತೊ. ೧-೨-೦. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಭರಪೂರ ಕಮಿಶನ್. ಪತ್ತೆ:— ಮುಖ್ಯಾಜಿ ಹಿರಾಲಾಲ ದಲ್ಲಭರಾಮ, ಗುರುಜರ ಹವೇಲಿ, ಕುಮಟಾ.

Printed and published by Krishna Keshav Shanbhag at the Star of Kanara Press, Kumta.

Reg. No B. 1270.

ವರ್ಷ ೫.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೮.

स्वपतिहितकर्ता श्रेष्ठतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ:-

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ ೨-೨-೦.
ಪರಸ್ಥಳದವರಿಂದ
ರೂ. ೨-೧೨-೦.
ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ ೨-೧೫-೦.
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ೦-೧-೦.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:-

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸ್ಮಾಲ ಪ್ಯಾಯಿಕ(೧೫ ಏಜೆಂಟ್ರ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0. ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0.

ಹೆಚ್ಚಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾಪದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯುವವು.

ಬೇರೆ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೨ ಮಾಹೆ ನವಂಬರ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಾಯಿ ಪುಡಿಗಳು.

ನೀಲಿಕಪ್ಪು, ಕೆಂಪು, ಜಾಂಬಳಿ ೧೦೦ ಕ್ಕೆಗಳಲಗೆ ಪ್ಪ ಮಾತ್ರ ೧೨ ಆಣೆ. ಶಾಯಿ ಸೆಂಪಳಿಗೆ ಒಂದಾಣೆ. ಸ್ಟಾಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಭರಪೂರ ಕಮಿಶನ್.

ಪತ್ತೆ— ಎಸ್. ವ್ಹಿ. ಭಾಗ್ವತ.

ಪೋಸ್ಟ— ಹೆಗಡೆ, ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸಂ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು.

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ, ಗೋಕರ್ಣ.

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.

(ಗುಣಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣವಾಪಸು.)

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆ, ನಿರ್ಬಲತೆ ನಪುಂಸಕತ್ವತೆ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆದು ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣಾಂಶವಾಗಿ ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ವಿರ್ಯ ವರ್ಧಕ ರಕ್ತಶೋಧಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋಲಾ ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗರ್ಮಿ, (ಚಾಕಿ) ಗುಪ್ತಪ್ರದೇಶ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲತರದ ಬಿಕ್ಕೆಗಳು ಹುಳು ಪಿತ್ತದ ಬಾಧೆಗಳು ಕಟಿಶೂಲೆ ವಾತರೋಗವಾದವು ಅತಿಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಿರೋಗ ಕಾಂತಿಯೂ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಬೇಕಾಗವೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ ಪಿ. ವೇರೆ. ಅನುಪಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ.

ವಿಳಾಸ— ಜಿ ಎಲ್. ಜೋಶಿ. ಕಂಪನಿ,

ಪೋಸ್ಟ— ಸಿರಸಿ. ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಮಂಗಳೂರ ನಶೀಪುಡಿ, ಮತ್ತು ಸೇದುವ ಬೀಡಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುವವೆ. ಠೋಕ ದರ, ಸವಲತಿದು ಇರುತ್ತದೆ.

ಪತ್ತೆ:— ಬಿ. ದಾಸ, ಕುಮಟಾ.

ಕಂಬಳಿಗಳು.

ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು:

ದೇಶ ಕೋಟೆಗೂ, ಕೋಟಿಗೂ, ಬಿದಿಪಂಥವು, ಮತ್ತು ಹಾಸುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ, ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಬರುವಂಥವು. ದಾವಣಗೇರಿ ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು. ಬೇಕಾದವರು, ನಮಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿರಿ. ಕೂಡಲೇ ಯೋಗ್ಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಗೆ ಕಳಿಸುವೆವು.

ಶಿರ್ಶಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ,

ದಾವಣಗೇರಿ, ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತ.

☞ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ದಿವ್ಯ ಔಷಧಗಳು.

ಮೇಘವಾಜಿಚೂರ್ಣ— ಎಲ್ಲ ಕಠಿಣತರದ ಮಲಬದ್ಧತೆಯು ಜುಲಾಬ ಮಾಡಿಸುವ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಚೂರ್ಣ.

ಕ್ರಯ— ಪುಡಿ (೧ಕ್ಕೆ ೧|| ಆಣೆ) ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧-೨-೦.

ಬಿರಬಾಲ ಸಂಜೀವನಿ ವಟಿಕಾ— ಈ ಮಾತ್ರೆಯು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಯಾವದೇತರದ ಉದರವ್ಯಾಧಿಯು ಬರಲಾರದು. ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨||

ಖಾಸ ಶ್ವಾಸ ಗುಟಿಕಾ— ಯಾವದೇತರದ ಖಾನಶ್ವಾಸ, ದಮ್ಮು, ಕೆಮ್ಮು ಇವುಗಳಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು.

ಕ್ರಯ— ೧ಕ್ಕೆ ೨ ಆಣೆ ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧|| ರೂ.

ವ್ರಣನಾಶಕ ಚೂರ್ಣ— ಯಾವದೇತರದ ವ್ರಣ ಮುಕ್ತ ನಮೇಲೆ ಹತ್ತಿದರೆ ೮ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣ.

ಕ್ರಯ— ದೊಡ್ಡ ಪುಡಿ ೧ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦-೦

ಪಿ. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ,

ಆರ್. ಎಸ್. ವೈದ್ಯ, ಗುರಜಗಪೇಟ್ ಕುಮಟಾ.

ಬಗ್ಗೋಣ ರಾಮಾ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಪಂಡಿತರ

ದುರ್ಮತಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗವು

ತಯಾರಾಗುತ್ತಲಿದೆ.

ಈ ವರ್ಷ ಕಾಗದದ ಕ್ರಯ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ತುಟ್ಟಿಯಾದ ಮೂಲಕ, ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧೨-೮-೦, ೫೦ಕ್ಕೆ ೬-೧೦-೦, ೨೫ಕ್ಕೆ ೩-೧೦-೦, ಇಟ್ಟಿದೆ.

ಮಾಲಕ ಸ್ಟಾರ ಬಿಫ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರೆಸ್,

ಕುಮಟಾ.

ಅನುಭವಸಿದ್ಧವಾದ ಔಷಧಗಳು !!!

ವಿಶ್ವಾಸಸ್ಯ ಕೃತಂ ಜಗತ್ ॥

ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುವೃದ್ಧಿಯಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮ.

ಪ್ರವಾಳ, ಕೇಶರ, ಅಮರಸತ್ವ, ಶಿಲಾಜಿತು,

ಮತ್ತು ವನಸ್ಪತಿ ಮಿಶ್ರಿತ.

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಗುಳಿಗೆ.

ಇದರಿಂದ ಕ್ಷೀಣತೆ, ದುರ್ಬಲತೆ, ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸೆ, ರಕ್ತದೂಷಿತರೋಗ, ಮೇಂದುವಿಕಾರ, ನರಗಳ ಅಶಕ್ತತೆ, ಅಂಗನಿಸ್ತೇಜತ್ವ, ಧಾತುಹೋಗುವದು, ತಲೆತಿರುಗುವದು, ಜೀರ್ಣಜ್ವರ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಉದರದಂಡವಿಕಾರ, ಮಸ್ತಕಶೂಲಿ, ಮುಂತಾದ, ಅನೇಕ ವಿಕಾರಗಳು, ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಗುಣವಾಗಿ, ಶರೀರಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟತ್ವವೂ, ಕಾಂತಿಯೂ, ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯೂ, ಶರೀರ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ, ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಗುಣಕ್ಕೆ ೪೨ ದಿವಸ ಬೇಕು. ಗುಳಿಗೆ ೮೪ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೪-೦-೦.

(೧) ಬಾಲಾಮೃತಗುಟಿಕಾ:— ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮವಾದ್ದು. ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೧-೦-೦. (೨) ಸ್ವಪ್ನಾವಸೆಮೇಲೆ ಚೂರ್ಣ:— ೧೪ ದಿವಸದ ಔಷಧಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦-೦. (೩) ಗಜಕರ್ಣನಾಶಕ ಮಲಮು:— ಡಬ್ಬಿಗೆ ಆಣೆ ೦-೮-೦. (೪) ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ನಾಶಕಗುಳಿಗೆ:— ಎಳು ಬಗೆಯ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಗೆ ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦-೦,

ಅನುಪಾನಪತ್ರ ಔಷಧಿಯ ಸಂಗಡ. ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ!

ವಿಳಾಸ:— ವೈದ್ಯ. ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ಪೋದಕ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ, ಪೋಸ್ಟ ಸಿರಸಿ.

ಜಿಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಕಾನಡಾ.

ಮಧುರೆ ಚುನ್ನಡಿ ಅಂಚಿನ ಸೀರೆಗೆ

ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0.

ಇದು ಉಡುವುದಕ್ಕೆ ಧಡೂತಿಯಾಗಿದ್ದೂ, ನೋಟಕ್ಕೆ ನಯವಾಗಿಯೂ, ಬೆಲೆ ಸುಲಭವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಬಣ್ಣ ಹೋಗದು. ಸೀರೆಯ ಉದ್ದ ೧೮ ಮೊಳ. ಸುಂದರವಾದ ಸರಗು. ಬಂದನ್ನು ತರಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ

ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0.

ವಿಳಾಸ:— ವಿ. ಕೆ. ಶೆನ್ ಅಂಡ್ ಕಂಪೆನಿ,

24, ವಿನಾಯಕಮೇಸ್ತ್ರಿ ಬೀದಿ, ಮದರಾಸ್

Wanted [illegible] Matr[illegible]
[illegible]
Haliyal [illegible]
with test m[illegible]
[illegible]
Haliyal } S. G. BADRI
Kanara }

[illegible]

[illegible]

प्रसिध्द करणेचे करावें

कायदे कौन्सिलची निवडणूक कशीतरी पार पडलीच. उमेदवार दोघे १ येथील एक वकील तर, दुसरे कानडा जिल्ह्याच्या जंगल खात्याचे परिचित या दोघांच्या कुस्तीत कोण जिंकणार, हें सरकारी आकड्यावरून सहजच समजणार' पण दोघांच्या कुस्तीतील डावपेच पाहिले म्हणजे, रा० पाटील यांची पायमल्ली जमीनीस लागणार असे दिसते कारण, असहकारितेच्या तत्वाप्रमाणे पुष्कळ मतदारांनी पोलिंग आफीसाकडे ढुंकून सुद्धा पाहण्याची तसदी घेतली नाही काही थोड्या बहुत मतदारानी मते दिली ती, बहुतेक जंगल खात्याच्या त्रासाला कंटाळून रा दुभाषी हे एके काळी जंगल खात्याशी संबंध असलेले, व ते आमचा त्रास कमीकरतील म्हणून तर, खेड्यांतील काही मतदारानी मते दिली ती पोलिंग ऑफिसांत प्रवेश करतानाच "ಬಿಡ ಮಬ್ಬಿನ ಮಾಪ್ತೀಹಿರಿ ಟ' असं तोंडपाठ करीत रा पाटीलना म्हणे, फार कमी मते मिळालीं यावरून, रा. दुभाषी हे निवडून येतील असें दिसते

या दुभाषी माहाशयाची या बाजूला फार शिफारस चालली आहे हे श्रीयुत इतके प्रसिद्ध आहेत हे मला सुद्धा माहीत नव्हते कारण, "हे म्हणे फॉरेष्ट खात्यात कोणत्याशा नोकरीवर होते. सरकारी मीठ खाताना यांचे वर्तन म्हणे लोकपक्षाचे यास्तव याना आता सुद्धा त्या कामावरून दूर राहावसे वाटले म्हणे"

संपादक माहाराज, सरकारचे मीठ खाताना यांचे वर्तन जर लोकपक्षाचे, तर लोकतर्फे कान्सिलात हे किति खरे कामगिरि करतील खरोखर हा प्रश्न कठीण आहे खरा. या उत्तर तावडतोब देण्यास एखादा रेग्लर सुद्धा खाली जर पाहील अनुभव घ्यावयाचा असेल तर, रेग्लर पराजप्याना हा प्रश्न विचारा आणि पाहा बिचाऱ्यांची त्रावरपुडी कशी उडते ती

या भावी M. L. C. ना मी असे सुचवितो की माहाराज, आपण कौन्सिलात गेल्यास, दुभाषीची गरज लागल्यास, मिळेल, आणि त्या जोरावर आपण काही कामगिरीही पण कराल पण या जिल्ह्याच्या मतदारांचे बहुमत असहकारितेच्या तत्वाप्रमाणे आपल्यातर्फे काणी प्रतिनिधीच नको, असे असून कोणी गेल्यास, ते आमचे प्रतिनिधीच नव्हे असे जाहीर करणार आहेत याकरिता आपण जर निवडून आलात तर मतदारांचे खरे कारण दाखऊन तावडतोब नेकनामदार गव्हर्नर साहेबाकडे राजिनामा पाठवून देणे उत्तम रागिसी पडे, आर मोनिसी गमावे हे लक्षात ठेवणे बरें

श्रीमान्! दुभाषी मास्तर!!

श्रीयुत संपादक यांस — वि. वि.
आपल्या येथ्या यंदा हे पत्र प्रसिध्द [illegible]

आपण र.जीनामा दिल्यावर आपणास अज्ञानें " ब-." नालायक " सर्टिफिकिट मिळेले आपले ह्यर मातिस्पर्धी. अगर कमलाही कसलेला कणखर मह्दुसऱ्यांदा होऊं पाहणाऱ्या निवडणुकींत पुढें आल्यास, त्यांच्याशीं दोनहात करण्यास पुढें यावेंच. कारण, आपणास अशा वीरास चारीमुंडी चीत करण्यांतच भूषण आहे आणि तुमचा निश्चय कायं असल्यावर. कोणता बहाद्दर पुढें येतो, ते पाहु !

भामिनी, तुझ्या बाळपणाचा अगर अन्य कमला संशय घेऊन, तुझ्या टिपणातल्या भविष्याप्रमाणे. तुझे भावी यजमान तुला सात्वीने सोडचिठ्ठी देणार असेंच दिसतें. आणि तुझ्या वर, आताच्या सामाजिक सुधारणेप्रमाणे पुनर्विवाहाचा प्रसंग आल्यानंतर, मानवच नव्हे तर ऐखादा काळा कुत्रा सुद्धा तुझ्याकडे ढुंकूनही पाहणार नाहीं कारण, तुझी योग्यता आतां सर्वांना समजून चुकली आहे. "तथास्तु "

ता. २२ ११-२०] आपला,

सिरसि. ज्ञापतनय.

ಬಾಲವಿವಾಹವ್ರೋ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಹಾನಿಯೋ?

(ಲೇಖಕ — ಕಾಳಿ)

ಸ್ತ್ರೀಯರೊಡನೆ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳ ವ್ಯವಹಾರವು (೫)

ಸ್ತ್ರೀಯರೊಡನೆ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳ—ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವ್ಯವಹಾರವು ಹೇಗೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಲೇಖದೊಳಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣವು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಗ ಬೇಕು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ತೋರಿದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಅದನ್ನೇ ಕುರಿತು ವಿಚಾರಿಸುವೆವು. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗೆ ತಾಯಿ, ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರು, ಗುರುಪತ್ನಿ ಮೊದಲಾದವರ ಕೂಡ ಇರತಕ್ಕ ವ್ಯವಹಾರವು ಅಪರಿಹಾರ್ಯವಾಗಿರುವದು. ಗುರುಪತ್ನಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ

ಗುರುವತ್ ಪ್ರತಿಪೂಜ್ಯಾಃ ಸ್ಯುಃ ಸವರ್ಣಾ ಗುರುಯೋಷಿತಃ ' ಗುರುಪತ್ನಿಗಳು ಗುರುವಿನ ವರ್ಣದವರಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಗುರುವಿನಂತೆ ಪೂಜಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೂ, ' ಅಭ್ಯಂಜನಂ ಸ್ನಾಪನಂ ಚ ಗಾತ್ರೋತ್ಸಾದನಮೇವ ಚ। ಗುರುಪತ್ನ್ಯಾ ನ ಕಾರ್ಯಾಣಿ ಕೇಶಾನಾಂ ಚ ಪ್ರಸಾಧನಮ್॥" ಎಂಬ ವಚನದಿಂದ, ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುವದು ಮೈ ತಿಕ್ಕುವದು, ಕೂದಲು ಬಾಚುವದು ಮೊದಲಾದ ಸತ್ಕಾರಗಳು ಗುರುಪತ್ನಿಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕವುಗಳಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕಾರಣವು ಮುಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವದು.

> ಸ್ವಭಾವ ಏಷ ನಾರೀಣಾಮ್
> ನರಾಣಾಮಿಹ ದೂಷಣಮ್।
> ಅತೋಽರ್ಥಾನ್ನ ಪ್ರಮಾದ್ಯಂತಿ
> ಪ್ರಮದಾಸು ವಿಪಶ್ಚಿತಃ॥

ಇವಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಮೇಧಾತಿಥಿಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ಹೀಗಿಂದೆ— ಸ್ತ್ರೀಣಾಮಯಂ ಸ್ವಭಾವಃ ಯದಿಹ ಶೃಂಗಾರ ಚೇಷ್ಟಯಾ ವ್ಯಾಮೋಹ್ಯ ಪುರುಷಾನ್ ದೂಷಯಂತಿ। ಅತೋ ಧರ್ಮಾರ್ಥತೋಃ ಪಂಡಿತಾಃ ಸ್ತ್ರೀಷು ನ ಪ್ರಮಾದ್ಯಂತಿ" ಶೃಂಗಾರ ಚೇಷ್ಟೆಗಳಿಂದ ಪುರುಷರನ್ನು ವ್ಯಾಮೋಹಿಸಿ ದೋಷಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ಮಾಡುವದು ಇದೊಂದು ಹೆಂಗಸರ ಸ್ವಭಾವವಾಗಿರುವದು – ಇದು ಸ್ತ್ರೀಯರ ದೋಷವಲ್ಲ– ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿದ ಪಂಡಿತರು ಸ್ತ್ರೀವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತರಾಗುವದಿಲ್ಲ, ಎಂಬುದು ಇದರ ತಾತ್ಪರ್ಯವು. ಶ್ರೀ ಮೇಧಾತಿಥಿಗಳೆಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರರು ಈಬಗ್ಗೆ "ನ ಪ್ರಮಾದ್ಯಂತಿ ದೂರತ ಏವ ಸ್ತ್ರಿಯಃ ಪರಿಹರಂತಿ। ಪ್ರಮಾದಃ ಸ್ವೈರಿ ಕರಣಮ್। ಪಶ್ಚು ಸ್ವಭಾವೋಽಯಂ ಯತಸ್ತರುಣೀ ಸ್ತ್ರೀ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕಾಮುಕಸ್ಯ ಚಿತ್ತಸಂಕ್ಷೋಭಂ ಜನಯತಿ। ತತ್ರ ಚಿತ್ತಸಂಕ್ಷೋಭೋಽಪಿ ಪ್ರತಿಷಿದ್ಧಃ। ಕಿಮ್ಮತ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನೋ ಗ್ರಾಮ್ಯಧರ್ಮಸಂಬಂಧಃ।" ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನಂದರೆ— ಪಂಡಿತರು— ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ—ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿದು, ಅವರನ್ನು ದೂರದಿಂದಲೇ ತ್ಯಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಮಾದವೆಂದರೆ, ಸ್ವೈರಾಚಾರಗಳು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಚಿತ್ತಕ್ಷೋಭವಾದರೂ, ಪಾಪವಾಯದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಷಿದ್ಧವೇ ಸ್ಯ ಮುಂದಿನ ಸಂಭೋಗಾದಿ ಗ್ರಾಮ್ಯಧರ್ಮದ ಮಾತು ಏಕೆ

ಈ ಮಾತು ಮೂಢ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಾಧಕವಾಗಿರುವದೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗದು. ಪಂಡಿತರಾದರೂ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಮುಂದಿನ ವಚನವು ಸಾರುತ್ತದೆ

> ಅವಿದ್ವಾಂಸಮಲಂ ಲೋಕೇ
> ವಿದ್ವಾಂಸಮಪಿ ವಾ ಪುನಃ।
> ಪ್ರಮದಾ ಹ್ಯುತ್ಪಥಂ ನೇತುಂ
> ಕಾಮಕ್ರೋಧವಶಾನುಗಮ್॥

ಇದರ ಅರ್ಥವು— ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮದೆಯರು ಮೂಢರನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಪಂಡಿತರನ್ನಾದರೂ— ಅವರೂ ಕಾಮಕ್ರೋಧಕ್ಕೆ ವಶರಾಗಿರುವದರಿಂದ— ಅನ್ಯಮಾರ್ಗ ಹಿಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಾಗಿರುವರು"

ಆದ್ದರಿಂದ—

> ಮಾತ್ರಾ ಸ್ವಸ್ರಾ ದುಹಿತ್ರಾ ವಾ
> ನ ವಿವಿಕ್ತಾಸನೋ ಭವೇತ್।
> ಬಲವಾನಿಂದ್ರಿಯಗ್ರಾಮೋ
> ವಿದ್ವಾಂಸಮಪಿ ಕರ್ಷತಿ॥

ತಾಯಿಯೊಡನೆ, ಅಲ್ಲದೆ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರೊಡನೆ ಅಥವಾ ಮಗಳೊಡನೆ ಏಕಾಂತಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರಬಾರದು. ಯಾಕಂದರೆ ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಇಂದ್ರಿಯ ಸಮೂಹವು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯಾವಿಕಸಿತವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರನ್ನಾದರೂ ಪರವಶವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಎಂದು ಋಷಿವಾಕ್ಯದ ಭಾವವು ಈ ವಚನದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ಮೇಧಾತಿಥಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ

"ನ ಜ್ಞಾತವ್ಯಂ ತದ್ವ್ಯಂ ವಿದ್ವಾನಹಂ ಯೋಗ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಅಭ್ಯಸ್ತ ಬಹುಶಾಸ್ತ್ರೋಽಹಂ ಗುರುಭಾವೇನ ಮಧ್ಯಸ್ಥೇನ ಭಾವೇನ ಪ್ರೇಕ್ಷಣಮಪೀತಿ ಯ ಏವಂ ವೇದ, ತಸ್ಯ ನ ದೋಷಃ ಪಾಪಸ್ಪರ್ಶೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ। ಯತ ಏವಂ ವಿಧಾನಪಿ ದೋಷಾನ್ ಯೋ ಜಾನೀತೇ, ಯೋ ವಾ ನ ಕಿಂಚಿಜ್ಜಾನೀತೇ ತಾನ್ ಸ್ತ್ರೀ ವಿಷಯೋ ಸಮಾನಾ, ಯತೋ ನಾತ, ವಿದ್ವತ್ತಾ ಪ್ರಭವತಿ। ಕಥ್ಯಂತಿ ಸ್ತ್ರಿಯಃ ಸರ್ವದಾಯುಕ್ತಕಾಮಾಗಂ ದೋಷಜಾತ್ತಾವಿರುದ್ಧಂ ವಿಷಯಂ ನೇತುಂ ಪ್ರಾಪಯಿತುಂ ಕಾಮಕ್ರೋಧವಶಾನುಗಂ ಸಂತಮ್, ಕಾಮಕ್ರೋಧಾಭ್ಯಾಂ ಯಃ ಸಂಬದ್ಧ ಇತ್ಯರ್ಥಃ। ಅವಸ್ಥಾವಿಶೇಷೋಪಿ ಕ್ಷಣಾರ್ಥಂ ನಾಸ್ತಿ। ಅತ್ಯಂತ ಬಾಲಮತ್ಯಂತ ವೃದ್ಧಂ ಚ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಯೋಗ ಪ್ರಕಾರಣಂ ಚ ವರ್ಜಯಿತ್ವಾ ಯೇನ ನಿವ ಸ್ವಯಮುಚಿತಾಃ ಸಂಸಾರ-ಪುರುಷಧರ್ಮಾಸ್ಸ್ವಸ್ಥಿತೇನ ನ ಕಶ್ಚಿತ್ ಪುರುಷೋಽಸ್ತಿ ಯಃ ಸ್ತ್ರೀವಿನಾಶ ಕೃತ್ಯತೇ ಅಯುಕ್ತೇನ ದೋಷಃ। ನ ಚಾತ್ರ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಪ್ರಭವಿಷ್ಣುತಾ। ಪಶ್ಯಸ್ತ್ವಾಭಾವ್ಯಾತ್ರರಾಣೀ ಜನದರ್ಶನೇನ ಪುಂಸಾಮುತ್ಪದ್ಯತೇ **ಚಿತ್ತಮ್ ವಿಕಾರೇಷು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಾಮಿತಿ।**

ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಯಾಣಾನಂತರ— ಅಹೋ ಬಲವಾನಿಂದ್ರಿಯಗ್ರಾಮೋ ಯತ್ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಂ ಕರ್ಷತಿ ತಸ್ಮಾತ್ ಸ್ತ್ರೀಷು ಪುಷ್ಪಾದೀ ವೃತ್ತಿಸಾರಿಸಂಭಾವನಾ, ತತ್ರ ಆಸ್ಯಾಸು ಕಾ ಕಥಾ ಇತಿ।

ಎಂದೂ, ಶ್ರೀ ನಂದನ ಪಂಡಿತರು— ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಸ್ಯ ಮೇ ಏಕತ್ರಾಪಿ ವಿವಿಕ್ತಾಸನಂ ಕಿಂ ದೂಷಣಂ ಕಾರಿಷ್ಯತೀತಿ ನ ಮಂತವ್ಯಮ್। ಯೋಽಸೌ ಬಲವಾನಿಂದ್ರಿಯಗ್ರಾಮೋ ವಿದ್ವಾಂಸಮಪಿ ಕರ್ಷತೀತಿ।

ಎಂದೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೇಳುವರು. ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷಾಪರಿಚಿತರ ಸಲುವಾಗಿ ಅದರ ಕನ್ನಡವು ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವದು.

ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಳಗೆ ಹೇಳಿದ ವಚನವು ಉಕ್ತವಾಗಿರುವದು

> ರೋಗಾತೀರಂಗನಾ ಕೃಷ್ಣಾ
> ಗಂಭೀರಮಪಿ ಮಾನವಮ್।
> ಇತ್ಯಾನಿಶಂ ನಯಂತ್ಯಾಶು
> ದೂರಯಂತೀವ ಅಂಬುಜಮ್॥

ಅಂದರೆ ರೋಗದ ಪೀಡೆ, ಸ್ತ್ರೀ, ಅಲ್ಲಿಕೆ ಇವು ಗಂಭೀರನಾದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನಾದರೂ, ಕಮಲವನ್ನು ಸೂರ್ಯಕಿರಣಗಳು ಹೇಗೋ, ಹಾಗೆ, ಬಾಯಿ ತೆರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿಬಿಡುವವು, ಎಂಬರ್ಥವು

ಈವರೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು ಆಚರಿಸತಕ್ಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಇವುಗಳಿಂದ ಸಾಧಿಸತಕ್ಕ ಇಂದ್ರಿಯದಮನವನ್ನು ಕುರಿತು ಕೆಲವು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದೆವು. ಆದರೆ, ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿ, ಉಳಿದ ಒಂದೆರಡು ನಿಯಮವಾಗಿ ಹಾಗೇ ಸಡಿಲ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಅಡ್ಡಿ ಏನು? ಎಂದು ಕೆಲವರು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಹರ್ಷಿಗಳ,

> ಇಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ತು ಸರ್ವೇಷಾಮ್।
> ಯದ್ಯೇಕಂ ಕ್ಷರತೀಂದ್ರಿಯಮ್।
> ತೇನಾಸ್ಯ ಕ್ಷರತಿ ಪ್ರಜ್ಞಾ
> ದೃತೇಃ ಪಾದಾದಿವೋದಕಮ್॥

ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿರುವರು. ಅಂದರೆ— ಎಲ್ಲ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವದಾದರೊಂದನ್ನು ಸಡಿಲು ಬಿಟ್ಟರೂ, ಅದರಿಂದ ಪಕಾಲಿಯ ಬುಡದೊಳಗಿಂದ ನೀರು ಸೋರಿ ಹೋಗುವಂತೆ, ಅಂತಹ ಮನುಷ್ಯನ ಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿಯು ನಾಶಹೊಂದುತ್ತದೆಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯವು

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವು 'ಆಸಮಾವರ್ತನಾತ್ ಕುರ್ಯಾತ್ ಕೃತೋಪನಯನೋ ದ್ವಿಜಃ' ಎಂಬ ವಚನದಿಂದ ಮುಂಜಿಯಾದಂದಿನಿಂದ ಸಮಾವರ್ತನದ ಕಾರ್ಯದವರೆಗೂ — ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಗುರುವಿನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ತಿರುಗಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬರುವವರೆಗೂ – ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಪಾಲಿಸತಕ್ಕದ್ದಿರುವದು. ಈ ಕಾಲವನ್ನು "ಚತುರ್ಥಮಾಯುಷೋ ಭಾಗಮುಷಿತ್ವಾದ್ಯಂ ಗುರೌ ದ್ವಿಜಃ" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ, ಇದು ಆಯುಷ್ಯದ ಚತುರ್ಥಾಂಶಭಾಗವೆಂದರೆ ಈಗಿನ ಮಾನದಂತೆ ಕನಿಷ್ಠ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳನ್ನಾದರೂ, ಮನುಷ್ಯನು ಈ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಬೇಕಾಗುವದು. ಮತ್ತು ಅದೂ ಗುರುವಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲೇ ಕಳೆಯತಕ್ಕದೆಂದು ಮನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿರುತ್ತದೆ

> ಸೇವೇತೇಮಾಂಸ್ತು ನಿಯಮಾನ್
> ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಗುರೌ ವಸನ್
> ಸನ್ನಿಯಮ್ಯೇಂದ್ರಿಯ ಗ್ರಾಮಮ್
> ತಪೋವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಮಾತ್ಮನಃ॥

ಇದರ ಅರ್ಥವೇನಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯು ತನ್ನ ತಪಸ್ಸಿನ ವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಎಳಕೊಂಡು, ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿದವನಾಗಿ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸತಕ್ಕದ್ದು

ಇಂದ್ರಿಯದಮನವನ್ನು ಮಾಡುವ ಸುಲಭವಾದ ಉಪಾಯವನ್ನು ಮನುಮಹರ್ಷಿಗಳು ಹೀಗೆ ಹೇಳುವರು

(ಉಳಿದ ಭಾಗವನ್ನು ಮುಂದಿನಸಲ ಮುಂದರಿಸಿದೆ)

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ

ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೨ ಮಾಹೆ ಡಿಸೆಂಬರ ೧೯೨೦

ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನ ಘಟನೆ.

ಕೊಂಗ್ರೆಸೆಂದರೆ, ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಲೋಕಸಭೆಯಾಗಿರುವದು. ಸರಕಾರವೆಂಬುದು ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದಂತೆ, ಅದರ ಕಾರಭಾರದಿಂದುಂಟಾಗುವ ಹಿತಾಹಿತಗಳನ್ನು ಅನುಭೋಗಿಸುವ ಜನರು, ಸಮಷ್ಟಿರೂಪದಿಂದ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷವೇ ಆಗಿರುವದು. ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಪಕ್ಷ, ಲೋಕಪಕ್ಷ ಎಂಬೆರಡು ಪಕ್ಷಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುವವು. ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರದೊಳಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ತತ್ವವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವದೋ, ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಪರಕೀಯತನವು ಒಳಗೊಂಡಿರುವದೋ, ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ, ಸರಕಾರ ಪಕ್ಷ-ಲೋಕಪಕ್ಷದೊಳಗಿನ ಭೇದಭಾವನೆಯು ಹೆಚ್ಚಿರುವದು. ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿ, ಲೋಕಮತವೂ, ಸರಕಾರದ ಮತವೂ, ಒಂದೇ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಹರಿಯಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಲೋಕಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಲೋಕಮತವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಲೋಕಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆಯೊಳಗಿನ ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿಯ ತತ್ವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ, ಇಂಥ ಲೋಕಸಭೆಗಳು ಜನ್ಮತಾಳುತ್ತವೆ. ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಸಭೆಯು ಜನ್ಮತಾಳಿದರೂ ಇದೇ ವಿಧದ ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿಯ ಮೂಲಕ ಉಂಟಾಗಿ ಇದೇ ದಾರಿಯಿಂದ ಅದರ ಬೆಳಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಲೋಕಮತವನ್ನು ಒಂದೇ ಮುಖದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸುವದು ಅದರ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯೊಳಗಿನ ಕಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಯೌವನವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತಿರಲು, ಅದರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಏರಿತು. ಯೌವನದೊಳಗೆ ಅದರ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ, ಕೊಂಗ್ರೆಸಿಗೆ ಅಪಾಯವಾಗಬಹುದೆಂಬ ಶಂಕೆಯಿಂದ ಅದರ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೂ, ರಚನೆಯನ್ನೂ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ಸುರತ ಅಧಿವೇಶನದ ನಂತರ, ಆಗಿನ ಸರ ಫಿರೋಜಶಹಾ ಮೇಹಾ ಪ್ರಭೃತಿನಾಯಕರು, ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನ ನಿಯಮಬದ್ಧ ಘಟನೆಯನ್ನೊಂದು ತಯಾರಿಸಿ, ಅಂದಿನಿಂದ, ಅಂದರೆ ೧೯೦೭ ನೇ ಇಸ್ವಿಯಿಂದ, ಅದನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತಂದರು. ಇದೇ ನಿಯಮಗಳಿಗೊಳಗಾಗಿ, ಕೊಂಗ್ರೆಸು ಇಂದಿನ ತನಕ ತನ್ನ ಅಧಿವೇಶನಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಯೌವನವು ತೀರಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೌಢತ್ವವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ, ಅದರ ಪ್ರಾಯವು ಈಗ ೩೫ ವರುಷಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ಯೌವನದರೆಯೊಳಗೆ ಮಾಡಿಟ್ಟ ನೇಮ ನಿಯಮಗಳನ್ನು, ಆಗಿನ ಘಟನೆಯನ್ನು, ಈಗಿನ ಪ್ರೌಢಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯುಂಟಾದದ್ದು ಸಾಹಜಿಕವಿದೆ. ೩೫ ವರುಷಗಳಲ್ಲುಂಟಾದ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ, ಅಷ್ಟು ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಲೋಕಮತದೊಳಗುಂಟಾದ ಪ್ರಗತಿಪರ ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಎಣಿಸಿ, ಇವೆರಡರಿಂದುಂಟಾದ ಅನುಭವದ ಅನುರೋಧದಿಂದ ಹೊಸ ಘಟನೆಯನ್ನು ಇನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಹಳೇ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ತಿದ್ದುಪಾಟುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಿಕ್ಕೆಂದು, ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಸಭೆಯು ಒಂದು ಡ್ರಾಫ್ಟ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿತ್ತು. ಈ ಕಮಿಟಿಯು ತನ್ನ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಹೊಸ ಘಟನೆಯನ್ನೊಂದು ತಯಾರಿಸಿ ಅದರ ಕಚ್ಚಾ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಲೋಕಮತದ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆಂದು ಜಾಹೀರಪಡಿಸಿದೆ. ಹೊಸ ಸೂಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನ ಧ್ಯೇಯ-ಧೋರಣದ ವಿಷಯವಾಗಿ ತೀರ ಮಹತ್ವದ ಬದಲಾವಣೆಯು ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆ. ಈಗಿದ್ದ ಘಟನೆಯೊಳಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ವಸಹತಿಗಳಲ್ಲಿರುವಂಥ ಸ್ವಯಂತ್ತ ರಾಜ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು (Colonial Self Government) ಸಂಪಾದಿಸುವದು ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನ ಧ್ಯೇಯವೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಈ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಸನದಶೀರಸಾಧನೆಗಳಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂತಲೂ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು. ಈಗ ಸೂಚಿಸಿದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಗಳೊಳಗಿನ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯ ನಿರ್ಬಂಧತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು, ಸ್ವರಾಜ್ಯವೇ ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನ ಧ್ಯೇಯವೆಂದು ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆ ಮತ್ತು ಈ ಸಾಧ್ಯವನ್ನು ಸಮಂಜಸ ಮತ್ತು ಶಾಂತತೆಯ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ದೊರಕಿಸಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವರು. ವಸಾಹತಿಯ ಸ್ವರಾಜ್ಯ-ಸಾದಾ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಇವುಗಳೊಳಗಿನ ಭೇದವು ಸ್ಪಷ್ಟವದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕರ್ತರಾದ ಬ್ರಿಟಿಷರಸಂಬಂಧವು ನಮಗೆ ಚಿರಕಾಲಿಕವಾಗಿರಲಿಕ್ಕಾಗುವಂತೆ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಾಂತರಗತ ಸ್ವರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ನಮ್ಮ ಹಳೆ ನಾಯಕರು ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಬದಲಾವಣೆಯೊಳಗಿನ ಸಾಧ್ಯವು ಸ್ವಯಂನಿರ್ಣಯದ ತತ್ವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ, ಸಾದಾ ಸ್ವರಾಜ್ಯವೆಂದು ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆ. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ಇಲ್ಲವೆ, ಹೊರಗಿನ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಇದಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದೆಂದು, ಹೊಸ ಧ್ಯೇಯವು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೀ ಜನರ ಹಿತವೇ ಪ್ರಧಾನೋದ್ದೇಶವೆಂದು ನೆನಿಸಿ, ಅದರ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಎಂಥ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುವದೋ, ಅದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಘಟನೆಯು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸಂಬಂಧವೇ ನಮಗೆ ಬೇಡೆಂದೇನು, ಅದು ನಿರಾಕರಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಧ್ಯೇಯದಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರತೀಕಾರವನ್ನು ಮಾಡದೆ, ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ತಮ್ಮ ಈಶ್ವರೀ ಸಂಕೇತದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬದಾರಿಯು, ಈಗಿನ ರಾಜ್ಯಕರ್ತರಾದ ಬ್ರಿಟಿಷರಮೇಲೆ ಹೊಸ ಘಟನೆಯು ಹೊರಿಸುತ್ತದೆಂಬುದೇ ಇದರೊಳಗಿನ ಇಂಗಿತವು. ಅದಕಾರಣ, ಸಾದಾ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಸಾಧ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಮಂಜಸವಾದ ಮತ್ತು ಸಾತ್ವಿಕ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆ. ಸನದಶೀರ ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥವು ಬಹಳೇ ಸಂದಿಗ್ಧವದೆ. ಕೆಲವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಬಹಳೇ ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯವಾಗುವ, ಇಲ್ಲವೆ, ಸೇರುವ ಸಾಧನಗಳೇ, ಸನದಶೀರ ಸಾಧನಗಳೆಂದು ಎಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಶಾಬ್ದಿಕ ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ದೂರಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು, "ಶಾಂತ ಮತ್ತು ಸಮಂಜಸವೆಂಬ" ಸುಸ್ಪಷ್ಟ ಶಬ್ದಗಳ ಯೋಜನೆಯನ್ನು "ಸನದಶೀರ" ಶಬ್ದದ ಬದಲಾಗಿ ಈಗಿನ ತಿದ್ದುಪಾಟದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವರು. ಹೊಸ ಘಟನೆಯೊಳಗೆ ಸೂಚಿಸಿದ ಮಹತ್ವದ ಭೇದಾಭೇದಗಳು ಇವೇ. ಇವುಗಳ ಕೊನೆಯ ನಿರ್ಣಯವು ಇದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಜರುಗುವ ನಾಗಪೂರ ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನಲ್ಲಿ ಆಗುವದದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆಗಾಮಿ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಅಪೂರ್ವ ಮಹತ್ವವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುವದು. ನಮಗೆ ಸ್ವಹಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವೇ ನಿರ್ಣಯಿಸುವಂಥ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯು ನಮಗೆ ಬೇಕೋ, ವಸಾಹತುಗಳೊಳಗಿನ ಮಾದರಿಯ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯು ನಮಗೆ ಬೇಕೋ, ಅದನ್ನು ದೊರಕಿಸುವ ಸಾಧನವು ಶಾಂತ ಮತ್ತು ಸಮಂಜಸವಾಗಿದ್ದರಾಯಿತೇನು, ಇಲ್ಲವೆ, ಅದು ಮೊದಲಿನಂತೆ ಸಂದಿಗ್ಧವಾಗಿ, ಸನದಶೀರ ಇದ್ದರಾಯಿತು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ, ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ನಾಗಪೂರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

೧೯೦೭ ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಘಟನೆಯೊಳಗೆ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯ ತಕ್ಕ ಫೇರುಫಾರುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿರುವರು. ವೃದ್ಧಿಂಗತವಾಗುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಇಂಥ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಘಟನೆಯೊಳಗಿನ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಕೊಂಗ್ರೆಸದ ಈಗಿನ ಪ್ರೌಢ ದಶೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಾಗೊಲ್ಲವು. ಮುರಿದಲ್ಲಿ ಹರಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ

ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೋಗಿದರೆ ಇನ್ನು ನಾಲದು. ಮನೆಯ ಪಾಯಾದ್ಯ ಕಟ್ಟೋಣವನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಲೋಕಮತವು ವಿಕಾಸಹೊಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸುಸಂಗತವಾಗಿ ಈಗಿನ ಸುಧಾರಣೆ ಆಗಿದೆ ಮಾತ್ರ, ಇದೆ ಕಟ್ಟೋಣವು ಬಾಳುವದು ೧೯೦೭ ನೇ ಸಾಲಿನ ಕಟ್ಟೋಣದೊಳಗೆ ಆಸ್ತಿ ಆಸ್ತಿ ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆ" ಗಳಿಗಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಬೇಗನೆ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಬಹು ಸಮ್ಮತ ಧೋರಣವು ಹಳೇ ಧ್ಯೇಯಕ್ಕೆ ತೀರ ವಿಸಂಗತವಿಲ್ಲವೇನು? ಇರುವೆಯ ಗತಿಯಿಂದ ಮುಂದರಿಯುವ, ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಲೋಕಶಾಹಿಗೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಈ ಮಂದಗತಿಯ ತತ್ವವು ಮಾನ್ಯವಾಗುವದು? ಹೊಸ ಯುಗದೊಳಗೆ ಅಸಂಭಾವ್ಯವು ಸಾಧ್ಯವಂತೆ ಸಾವಿದಲ್ಲಾದರೂ ತಕ್ಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು ಅಪರಿಹಾರ್ಯವು. "ಸನದಶೀರ ಸಾಧನ" ವೆಂಬ ಶಬ್ದ ಸಮುಚ್ಚಯದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟಾರ್ಥವು ಹೊರಡುತ್ತದೆಂದು ಕಾನೂನ ಪಂಡಿತರಲ್ಲಿ ಸಹ ಏಕಮತವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ನಿಶ್ಚಿತ ಸ್ವರೂಪದ ಸನದಿನ ಕರಾರು ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳೊಳಗೆ ಆದದ್ದಿಲ್ಲದಾಗ, ತಜ್ಞರೊಳಗೆ ಮತಭೇದವಾಗುವದೇನು ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಮಾತಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 'ಸನದಶೀರ' ವಾಗಿರುವ ಸಾಧನವು, ಪ್ರಜೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 'ಸನದಶೀರ' ವಾಗಿರುವ ಸಾಧನವೂ, ಬಿನ್ನವಾಗಿರದೆ ಹ್ಯಾಗಿರುವವು? ಲೇಖಿ ಸನದು ಬರೆದಿಟ್ಟದ್ದಿಲ್ಲವಾಗ, ಇಂಥ ಗೊಂದಲವಾಗುವದೇ. ಈ ವಿಶೇಷಣವನ್ನೇ ರದ್ದುಪಡಿಸಿ, "ಯೋಗ್ಯ, ಸಮಂಜಸ, ಮತ್ತು ಶಾಂತತೆಯ' [illegible]

ದ್ವಾರೆಯಿ ಮುಖಾಂತರ ಚಳವಳಿಯು, ಸರಕಾರವನ್ನೇ ಕಿತ್ತೊಗೆಯಬೇಕೆಂಬ ವಿಧ್ವಂಸಕ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅಸಹಕಾರಿಗಳು ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಈ ಮತವು ವಿಚಾರವಿಚಕ್ಷಣ ಜನರೊಳಗೆ ಬೇರೂರಿ ನಿಂತಿದೆ, ಇಂಥ ನಿಃಸಾರವಾದ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಫಲದಾಯಕ ಗದ್ದಲವು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಅಹಿತಕರವಿದ್ದಮೂಲಕ, ಅದು ಬಾಳುವ ಬಗೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅಸಹಕಾರಿಗಳ ಕೃತ್ಯಗಳು ಅತ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗದಿದ್ದಮೂಲಕ, ಸರಕಾರದವರು ಪಡೆದಶಾಹಿಯ ಧೋರಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ದಂಡಿಸಲಿಲ್ಲ ಹೊರವಿಲ್ಲ, ಇಂಥ ದಂಡನೆಯಿಂದ ಅಜ್ಞಾನಿಜನರೊಳಗೆ 'ವೀರ' ರನ್ನು ವೃಥಾ ನಿರ್ಮಿಸಿದಂತಾಗಿ, ಚಳವಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ, ಈ ವೀರರಬಗ್ಗೆ ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಕಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನೂ, ಪ್ರೇಮವನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ, ಹೀಗಿದ್ದಾಗ, ಅಸಹಕಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಿಸುವದು ಸಾರಾಸಾರವಿಚಾರಿಗಳಾದ ಜನರೂ, ಮವಾಳ ಮುಖಂಡರೂ ನಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಬಹಳ ಸಾಧ್ಯವದೆ. ಇದರ ಭಾರವು ಮವಾಳರ ಮೇಲಿದೆ ಆದಕಾರಣ, ವಿವೇಕಶಾಲಿಗಳು ಮರುಳಾಗದೆ, ಈ ಗುಡಾಂತರವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬೇಕು, ಮತ್ತು ಮವಾಳ ಧುರೀಣರೂ ವಿಚಾರವಿಚಕ್ಷಣರಾಗಿ, ಈ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಗದ್ದಲವನ್ನು ಹೊಡೆದು ಹಾಕಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು 'ಪತ್ತೇಯಾದರೆ, ದೇಶದ ಇಳಿ ಪಡೆಯಂಪಶಾಹಿಯೇ ಆಗುವದು ಬಂದ ಪಡೆಯಂಪಶಾಹಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಪರಜ ಕ್ರಮಿಂದ 'ನರನ್ನು ಕಾಯುವವರಾರ, ಪ್ರಜೆಯೇ ವಿಚಾರಿಸಲಿ"—ಇತ್ಯಾದಿ ಪಡೆದಶಾಹಿಯ ಧೋರಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲೆಂದು 'ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದು ಸರಕಾರದ ತಿಂಗಳನವೆಂದು ನಾವು ಎಣಿಸುವೆವು. ಅಸಹಕಾರದ ನಾಶಿಕ ಪ್ರಚಾರವು ಈ ಧೋರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆಂದು ಸರಕಾರವೇ ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಅಸಹಕಾರವು ಅಷ್ಟು ಭಾವಲೋಕಿತವಾಗಿದೆಂದು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿಗಳ ಕೈಯಿಂದ ಪಡೆದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟಿನ ಇದು ಬಹು ಬೆಲೆಯುಳ್ಳದ್ದು. ಅದನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವದು ಎಲ್ಲ ಅಸಹಕಾರಿಗಳ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುವದು [illegible]

ಯು ಲಂಡನರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ಶಾಂತತೆಯಿಂದ ಜರುಗಿತೆಂದು, ಟಾಯಿಮ್ಸ ಪತ್ರದ ವಾರ್ತಾದಾರನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಜಾತ್ರೆಯೊಳಗೆ (ಸಿನ್‌ಫೇನ) ಬಿಲ್ಲೆಗಳ, ಸಜ್ಜರಾದ ಸೈನಿಕರೂ, ಸ್ವಯಂಸೇವಕರೂ, ತಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ನಿಶಾನುಗಳಿಂದ ಗಸ್ತಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ, ಲಂಡನ ಶಹರದ ಆಕ್ಷಿ ಜಹಾರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷ ಪೋಲೀಸರೂ ಹಾಜರಿದ್ದರು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಸಹ ದಂಗಾಟವೆಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಭವಿಸಿಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ನೋಟವಾಗಿತ್ತೆಂದು ವಾರ್ತಾದಾರನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಐಯರಿಶ್ ಸಿನ್‌ಫಿನ್ ಪಕ್ಷದವರಷ್ಟು ಅತ್ಯಾಚಾರಿಗಳೂ, ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕರೂ ಇನ್ನಾರಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕೇವಲ ಸೈನಿಕರಾಗಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮ ದೇಶಭಕ್ತನ ಮರಣದ ಶೋಕದಿಂದ ವಿಕಾರವಶರಾಗಿದ್ದರೂ ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದರೆಂಬುದು ಪ್ರತೀತ ಇತಿಹಾಸದೊಳಗಿನ ಚಮತ್ಕಾರವೆಂತಲೇ ತಿಳಿಯಬೇಕಷ್ಟು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ಸಿನಫೇನವು ವಿಲಾಯತಿಯ ಸರಕಾರದ ಸಂಗಡ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪ್ರತಿಕಾರವಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳದಿರಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಸಿನ್‌ಫೇನದ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳಿಗೆ, ಅಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಬು ದೊರೆಯಬಾರದೆಂದು ಮ| ಗಾಂಧಿಯವರು ನಿಃಶಸ್ತ್ರ ಪ್ರತಿಕಾರದ್ಯ ಅಸಹಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಚಾರಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಮೊದಲಿನಿಂದಲು ಸಾರುತ್ತಿರುವರು.

---

೩ ಅಸಹಕಾರವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಹತಿಸಬೇಕು, ಎಂದು ಕೇಳುವ ಸರಕಾರಿ ಧೋರಣವು ಯುಕ್ತಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ವಿಚಾರವಿಚಕ್ಷಣರಿಗೂ, ವಿವೇಕಶಾಲಿಗಳಿಗೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮತ್ತೂ ಜಾಣತನದಿಂದ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿ ಕೊಡುವದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯವದೆಯೋ' ನೇಮಸ್ತರು. ಅಸಹಕಾರವನ್ನು ಮುರಿಬಡಿಯಬೇಕಾದರೆ, ಸರಕಾರವು ಎಂಥ ಸಹಾಯವನ್ನು ತಮಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ಮುಂಬಯಿಯ, "ಸೊ| ಬಿಕಾರ್ನರ್" ಪತ್ರಿಕೆಯ ನೇಮಸ್ತ ಸಂಪಾದಕರು ಕೇಳುವದನ್ನು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರವು ಇನ್ನಾದರೂ ವಿಚಾರಿಸಲಿ ಮಿ| ಕೆ. ನಟರಾಜನರವರು ಹೇಳುವದೇನಂದರೆ — ಪಡೆದಶಾಹಿಯ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆಗೇ ರದ್ದುಪಡಿಸಬೇಕಷ್ಟು ಸರ ಹಿಡ್ಡು ವೀರರು ಪಂಜಾಬಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಮೋಸಗೊಳಿಸಿದರೆಂದು ಜಾಹೀ-

ಕಾರಿ ಘೋಷಣವೆನಿಸಿವೆಂದು ಜಾಹೀರ ಪಡಿಸಿಲು, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದವರು ಹಿಂದೆ ಪದವಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಅವರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವಿಷ್ಟೆ— ಉದ

ವಾಹದ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ನೆರಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಿ ಕಿಂಗಳ, ನಿರ್ಬಂಧ ಉಪದೇಶದ ಮಾಡಿ, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಕ್ಕಾಗಿ [illegible] ಸ್ವ ಕಾರಂಗಾಕ್ರ

ನಶೀಲತೆಯಿಂದ, ದಾಣಾಕದಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆ ನ್ನಾದರೂ ಸರಕಾರವು ಬೇಗನೆ ವಿಚಾರಿಸಲೆಂದು ನಾವು ಬೇಡುವೆವು

ಗುತ್ತಿರಲು, "ನಿಮ್ಮ ಹಂದಿಗಳ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡಲು ಮಾಡಿರಿ, ಆಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದನಗಳ ಬಂದೋಬಸ್ತು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ಅವುಗಳನ್ನು ತರಬಿಕೊಂಡು ಹೋದರಂತೆ! ಆಯ್ತದ, ಶೇರಿಗೆ ಸವ್ವಾ ಶೇರು!

ಇಂಗ್ಲೀಷ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರವೇಶವು ವರ್ಷಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಬೇಕಲ್ಲದೆ, ನಡುವೆ ಆಗದಾರದಾಗಿ, ಮ| ಡ್ಯಾರೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಸರ್ಕ್ಯೂಲರ ಹೊರಟಿತ್ತು ಆದರೆ, ಈಗ ಅಸಹಕಾರಿತೆಗೆ ಸಮ್ಮಂಧಪಟ್ಟ ಹುಡುಗರನ್ನು ಆ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಅಪವಾದವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವರಂತೆ! ಹಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಮ| ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾಹೇಬರವರಿಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹತ್ತಿರುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ಊಹಿಸಬಹುದು!

ಕಳೆದ ರವಿವಾರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಅಗ್ನಿನಾರಾಯಣನು ಹೊಲಗೇರಿಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು, ೧೦–೧೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾಬೀಜ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ನೀರ ಗಾಡಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಹೋದಸಾರೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತಮವಿದ್ದದರಿಂದ, ಅದು ಮರುದಿವಸ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬಂದು, ಬೂದಿಯನ್ನು ನೋಂದಿಸಿಹೋಯಿತು!

ಇಲ್ಲಿಯ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಡೀಪುವಿಗೆ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ದುರ್ಭಿಕ್ಷವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುವದನ್ನು ನೋಡಲಾಗಿ, ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಯಾರಾದರೂ ತೀರಿಕೊಂಡರೆ, ಅವನ ಘಜೀತಿಯೇ ಸರಿ! ಇತ್ತಿತ್ತ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಭಿಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ. ಪರಂತು ಅಷ್ಟು ಹಸಿ ಕುಂಟೆಗಳು ಗಂಡಸರು ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಗೀಚುತ್ತಲೇ ಇರುವರು. ಹೆಂಗಸರಂತೂ ಒಲೆಯಮುಂದೆ ಕೂತು, ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರರನ್ನು ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಸ್ತುತಿಸು(?)ತ್ತಿರುವರು! ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ, ಫೋರೆಸ್ಟ ಖಾತೆಗೆ ಸಮ್ಮಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರ ಹಣೇ ಬರಹವೇ ಇಷ್ಟೆಂತ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಸಿರಸಿ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗಿನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ ಪದ್ಧತಿಯು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಅಸಹಕಾರದ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ, ಎಲ್ಲ ತರದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಪಂಚರ ಕೋರ್ಟು ನೇಮಿಸಿ, ರಾಜಿಯಿಂದ ನಿಕಾಲೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂತ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನಲ್ಲಿ ಠರಾವ ಪಾಸು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವರು ಅದರಂತೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಸಹ ನಡಿಯುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ ಹೀಗೆ ಇದ್ದ ಮೇಲೆ, ಈಗಾದರೂ ನಾವು ನಮ್ಮ ಹಿತದ

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೨ ಮಾಹೆ ಡಿಸಂಬರ ೧೯೨೦

ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನ ಘಟನೆ.

ಕೊಂಗ್ರೆಸೆಂದರೆ, ಇದೇ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಲೋಕಸಭೆಯಾಗಿರುವದು. ಸರಕಾರವೆಂಬುವು ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದಂತೆ, ಅದರ ಕಾರಭಾರದಿಂದುಂಟಾಗುವ ಹಿತಾಹಿತಗಳನ್ನು ಅನುಭೋಗಿಸುವ ಜನರು, ಸಮಷ್ಟಿರೂಪದಿಂದ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷವೇ ಆಗಿರುವದು. ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರ ಪಕ್ಷ, ಲೋಕಪಕ್ಷ ಎಂಬೆರಡು ಪಕ್ಷಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುವವು. ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರದೊಳಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ತತ್ವವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವದೋ, ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಪರಕೀಯಾತನವು ಬೆಳೆದಿರುವದೋ, ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಸರಕಾರ ಪಕ್ಷ-ಲೋಕಪಕ್ಷದೊಳಗಿನ ಭೇದಭಾವನೆಯು ಹೆಚ್ಚಿರುವದು. ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ, ಲೋಕಮತವೂ, ಸರಕಾರದ ಮತವೂ, ಒಂದೇ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಹರಿಯಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಲೋಕಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಲೋಕಮತವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಲೋಕಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆಯೊಳಗಿನ ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿಯ ತತ್ವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ, ಇಂಥ ಲೋಕಸಭೆಗಳು ಜನ್ಮತಾಳುತ್ತವೆ. ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಸಭೆಯು ಜನ್ಮವಾಅಂದಿನಿಂದ, ಅಂದರೆ ೧೮೮೫ ನೇ ಇಸ್ವಿಯಿಂದ, ಅದನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತಂದರು. ಇದೇ ನಿಯಮಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಕೊಂಗ್ರೆಸು ಇಂದಿನ ತನಕ ತನ್ನ ಅಧಿವೇಶನಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಯೌವನವು ತೀರಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೌಢತ್ವವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಾಯವು ಈಗ ೩೫ ವರುಷಕ್ಕೆ ಏರಿರುತ್ತ ಯೌವನದಶೆಯೊಳಗೆ ಮಾಡಿಟ್ಟ ನೇಮನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಗಿನ ಘಟನೆಯನ್ನು, ಈಗಿನ ಪ್ರೌಢಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯುಂಟಾದದ್ದು ಸಾಹಜಿಕವಿದೆ. ೩೫ ವರುಷಗಳಲ್ಲುಂಟಾದ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ, ಅಷ್ಟು ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಲೋಕಮತದೊಳಗುಂಟಾದ ಪ್ರಗತಿಪರ ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಎಣಿಸಿ, ಇವೆರಡರಿಂದುಂಟಾದ ಅನುಭವದ ಅನುರೋಧದಿಂದ, ಹೊಸ ಘಟನೆಯನ್ನು ಇಷ್ಟು ನಿರ್ಮಾಡಿಸುವದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಹಳೇ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ತಿದ್ದುಪಾಟುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಿಕ್ಕೆಂದು ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಸಭೆಯು ಒಂದು ಕಮೀಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿತ್ತು. ಈ ಕಮೀಟಿಯು ತಕ್ಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ, ಹೊಸ ಘಟನೆಯ [illegible] ಅದರ ಕಚ್ಚಾ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಲೋಕಮತದ [illegible] ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದೆ. ಹೊಸ ಸೂಚನೆಯೊಳಗೆ ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನ ಧ್ಯೇಯ-ಧರ್ಮದ ವಿಷಯವಾಗಿ ತೀರ ಮಹತ್ವದ ಬದಲಾವಣೆಯು ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈಗಿನ ಘಟನೆಯೊಳಗೆ, ಬ್ರಿಟಿಷ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ವಸಾಹತಿಗಳಲ್ಲಿರುವಂಥ ಸ್ವಾಯತ್ತ ರಾಜ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು (Colonial Self Government) ಸಂಪಾದಿಸುವದು ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನ ಧ್ಯೇಯವೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಈ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ನ್ಯಾಯಶೀರಸಾಧನೆಗಳಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂತಲೂ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು. ಈಗ ಸೂಚಿಸಿದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವಗಿರತಕ್ಕದ್ದೆಂದು, ಹೊಸ ಧ್ಯೇಯವು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಹಿಂದೀ ಜನರ ಹಿತವೇ ಪ್ರಧಾನೋದ್ದೇಶವೆಂದು ನೆಸಿಸಿ, ಅದರ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಎಂದ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುವದೋ, ಅದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಘಟನೆಯು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸಂಬಂಧವೇ ನಮಗೆ ಬೇಡೆಂದೇನು, ಅದು ನಿರಾಕರಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಧ್ಯೇಯದಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರತೀಕಾರವನ್ನು ಮಾಡದೆ, ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ತನ್ನ ಈಶ್ವರೀ ಸಂಕೇತದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬದಾರಿಯು, ಈಗಿನ ರಾಜ್ಯಕರ್ತರಾದ ಬ್ರಿಟಿಷರಮೇಲೆ ಹೊಸ ಘಟನೆಯು ಹೊರಿಸುತ್ತಿದೆಂಬುದೇ ಇದರೊಳಗಿನ ಇಂಗಿತವು. ಆದಕಾರಣ, ಸಾದಾ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಸಾಧ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಮಂಜಸವಾದ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರೀಕ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆ. ಸನದಶೀರ ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥವು ಬಹಳೇ ಸಂದಿಗ್ಧವಿದೆ. ಕೆಲವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಬಹಳೇ ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯವಾಗುವ, ಇಲ್ಲವೆ, ಸೇರುವ ಸಾಧನಗಳೇ, ಸನದಶೀರ ಸಾಧನಗಳೆಂದು ಎಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಶಾಬ್ದಿಕ ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ದೂರಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು, "ಶಾಂತ ಮತ್ತು ಸಮಂಜಸವೆಂಬ" ಸುಸ್ಪಷ್ಟ ಶಬ್ದಗಳ ಯೋಜನೆಯನ್ನು "ಸನದಶೀರ" ಶಬ್ದದ ಬದಲಾಗಿ ಈಗಿನ ತಿದ್ದುಪಾಟದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವರು. ಹೊಸ ಘಟನೆಯೊಳಗೆ ಸೂಚಿಸಿದ ಮಹತ್ವದ ಭೇದಾಭೇದಗಳು ಇವೇ. ಇವುಗಳ ಕೊನೆಯ ನಿರ್ಣಯವು ಇದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಜರುಗುವ ನಾಗಪೂರ ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನಲ್ಲಿ ಆಗುವದದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆಗಾಮಿ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಅಪೂರ್ವ ಮಹತ್ವವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುವದು. ನಮಗೆ ಸ್ವ [illegible]

ಘಟನೆಯೊಳಗಿನ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಕಾಂಗ್ರೆಸದ ಈಗಿನ ಪ್ರೌಢ ದಶೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಾಗಲೊಲ್ಲವು. ಮುನಿಸಲ್ಲಿ, ಹರಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ

[illegible] ಮತ್ತು ವಕೀಲ ಮತ್ತು ಕೋರ್ಟುಗಳ ಬಾಗಲ ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಸಾಕ್ಷಿಗಾರರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಖಾನಾವಳಿ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತ, ತ್ರಾಸುಪಟ್ಟು ನೂರಕ್ಕೆ ೧೫ ರಿಂದ ೧೦೦ರ ವರೆಗೆ ಕೆಲಸವಿದ್ದ ಹಾಗೆ, ಖರ್ಚು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು, ಲುಕಸಾನಿಗೆ ಬೀಳುವದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು, ಪಂಚಾಯತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಯಾಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಿ. ಕಡವೆ ಇವರು ಈ ಎರಡು-ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತ ಪದ್ಧತಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ, ಅದರಂತೆ ಅವರು ಎಷ್ಟೋ ನಂಬ್ರಗಳು, ಕಾರವಾರ, ಮುಂಬೈ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅಪೀಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದವು, ಶ್ರೀ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದವು, ವಬರ ತಕ್ಕಾದವು ಸಹಾ, ಇವರು ಈ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ನಿಕಾಲಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ ಇದರಂತೆ, ಇವರು ನಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಚಾಲುಮಾಡಿ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟ ಬಗ್ಗೆ ಇವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು

ಎನ್ ಎಲ್ ಧಾಕನ್ವಾ

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಗಾರ ಬಡತಿ

ಪ್ರಾ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಗಾರ ಬಡತಿ ಸಂಬಂಧ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಮಿಟಿಯು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಅಂಟ್ರೇಂದ ಅಸಿಸ್ಟಂಟರಿಗೆ ರೂ ೨೦, ಅಂಟ್ರೇಂದರಿದ್ದು ಮುಲ್ಕಿ ಪಾಸಾದ ಅಸಿಸ್ಟಂಟರಿಗೆ ೨೫, ಮತ್ತು ಅಂಟ್ರೇಂದ, ಮುಲ್ಕಿ ಪಾಸಾಗಿ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ೩೫ ರಂತೆ ಪಗಾರು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಯೂ, ಮತ್ತು ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷದ ಟ್ರೇಂಡ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ೩೫ ಕ್ಕಿಂತ [illegible] ಪಗಾರು ಈಗ ಇದ್ದರೆ, ಅದು ಈಗ ೩೫ [illegible] ಬೇಕಾಗಿಯೂ ಈ ಸುಧಾರಣೆ ಆಗುವ ಪರ್ಯಂತರದಿಂದ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾಗಿ, ಸೂಚಿಸಿದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಇನ್ನು ಸ್ಥಿರ ಯೋಜನೆ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ—ನಾಪಾಸಾದವರಿಗೆ ೨೦, ಅಂಟ್ರೇಂದ ಅಸಿಸ್ಟಂಟರಿಗೆ ೨೫-೩೦, ಅಂಟ್ರೇಂದ ಹೆಡ್ ಮಾ ೩೦-೩೫, ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷದ ಟ್ರೇಂಡರಿಗೆ ೩೦-೪೦ ೨ನೇ ವರ್ಷದವರಿಗೆ ೩೫-೫೦ ವ ತ್ತು ಸಿಲೆಕ್ಷನ ೬೫, ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ವರ್ಷದವರಿಗೆ ೪೦-೮೦, ಮತ್ತು ಸಿಲೆಕ್ಷನ ೧೦೦ ರಂತೆ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಫಾರಸ ಆದದ್ದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ

ಮಾ'ಲಿನ ಸೂಚನೆಮೇರೆಗೆ ಹಂಗಾಮಿ ತರೀಕ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಶಿಕ್ಷಕ ವರ್ಗದ ಪಗಾರ ಬಡ್ತಿಗೆ ಆಗಾಮಿ ವರ್ಷದಿಂದ ಸರಕಾರದ ಮಂಜೂರಿಯು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನೋಟೀಸು ಜಾಹೀರ ಆಗಿದೆ ನಾಪಾಸ ಅಸಿ ಶಿಕ್ಷಕ ೨೦, ಪಾಸ ಆದವರು, ಅಂಟ್ರೇಂದ ೨೫, ನಾಪಾಸ ಹೆ ಮಾಸ್ತರ ೨೫ ಪಾಸ, ಆದರೆ, ಅಂಟ್ರೇಂದ ಹೆ ಮಾ ೩೫, ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷದ, ೩೫ ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಪಗಾರಿದ್ದವರು ೩೫ ಈ ಬಡತಿ ಕಳೆದ ಸಪ್ಟೆಂಬರದ ಪಗಾರು ಹಿಡಿದು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದುಂಟು ಕಾಯಂ ಯೋಜನೆಯು ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಕಾಯಿತೆಗೆ ವಹಿಸಿಯದೆ

ಷ್ಟಣವನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಸಾಗಿದರೆ ಇನ್ನು ಸಾಲದು. ಮನೆಯು ವಾಯಾದ್ಯ ಕಟ್ಟೋಣವನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಲೋಕಮತವು ವಿಕಾಸಹೊಂದಿದೆ ದ್ದಕ್ಕೆ ಸುಸಂಗತವಾಗಿ ಈಗಿನ "ಸುಧಾರಣೆಗ"ಳಾದರೆ ಮಾತ್ರ, ಇದೆ ಕಟ್ಟೋಣವು ಬಾಳುವದು. ೧೯೦೩ ನೇ ಸಾಲಿನ ಕಟ್ಟೋಣದೊಳಗೆ ಅಷ್ಟೆ ಅಷ್ಟೆ ರಾಜಕೀಯ "ಸುಧಾರಣೆ"ಗಳಿಗಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಬೇಗನೆ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಬಹು ಸಮ್ಮತ ಪೂರ್ಣವು ಹೀಗೆ ಧ್ಯೇಯಕ್ಕೆ ತೀರ ವಿಸಂಗತವಿಲ್ಲವೇನು? ಇರುವೆಯ ಗತಿಯಿಂದ ಮುಂದರಿಯುವ, ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಲೋಕಕಾಸಿಗೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲಾದರೂ ಈ ಮಂದಗತಿಯು ತತ್ತ್ವವು ಮಾನ್ಯವಾಗುವದು? ಹೊಸ ಯುಗದೊಳಗ ಅಸಂಭಾವ್ಯವು ಸಾಧ್ಯದಂತೆ ನಾನನದಲ್ಲಾದರೂ ತಕ್ಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು ಅಪರಿಹಾರ್ಯವು. "ಸನದಶೀರ ಸಾಧನ" ವೆಂಬ ಶಬ್ದ ಸಮುಚ್ಚಯದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟಾರ್ಥವು ಹೊರಡುತ್ತದೆಂದು ಕಾಯ್ದೆ ಪಂಡಿತರಲ್ಲಿ ಸಹ ಏಕಮತವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ನಿಶ್ಚಿತ ಸ್ವರೂಪದ ಸನದಿನ ಕರಾರು ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳೊಳಗೆ ಆದದ್ದಿಲ್ಲದಾಗ, ತಜ್ಞರೊಳಗೆ ಮತಭೇದವಾಗುವದೇನು ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಮಾತಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 'ಸನದಶೀರ' ವಾಗಿರುವ ಸಾಧನವು, ಪ್ರಜೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 'ಸನದಶೀರ' ವಾಗಿರುವ ಸಾಧನವೂ, ಭಿನ್ನವಾಗಿರದೆ ಹ್ಯಾಗಿರುವವು? ಲೇಖಿ ಸನದು ಬರೆದಿಟ್ಟದ್ದಿಲ್ಲದಾಗ, ಇಂಥ ಗೊಂದಲವಾಗುವದೇ. ಈ ವಿಶೇಷಣವನ್ನೇ ರದ್ದುಪಡಿಸಿ, "ಯೋಗ್ಯ, ಸಮಂಜಸ, ಮತ್ತು ಶಾಂತತೆಯ' ಸಾಧನಗಳಿಂದ ನಾವು ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಸಾಧ್ಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವದು ಇನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗುವದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ-ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವನೆಯ ದ್ಯೋತಕವೂ ಆಗುವದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ [illegible] ರಣೆಯ ಕವಿತಾಪಿಯು ಈ ತಿದ್ದುಪಾಟಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುವದು. ಉಳಿದ ಅವಾಂತರ ಸೂಚನೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಇಂದಿಗೆ ಬರೆಯಲು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಮಾಲೋಚಿಸುವ.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಗಳ ನೇತೃತ್ವದ ಕೆಳಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ನರವಾಗಿ, ಸರಕಾರಿ ದ್ರೋಹವೇನಿದೆಂದು ಜಾಹೀರ ಪಡಿಸಲು, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದವರು ಹಿಂದು ವಾದವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವರು. ಅದರ ಇತ್ಯರ್ಥವಿಷ್ಟೆ— ಏವದ್ದಾಸ್ಥಿತಿ ಮುಖಂಡರ ಚಳವಳಿಯು, ಸರಕಾರವನ್ನೇ ಕಿತ್ತೊಗೆಯಬೇಕೆಂಬ ವಿಧ್ವಂಸಕ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅಸಹಕಾರಿಗಳು ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಈ ಪಕ್ಷವು ವಿಚಾರವಿಚಕ್ಷಣ ಜನರೊಳಗೆ ಬೇರೂರಿ ನಿಲ್ಲದು; ಇಂಥ ನಿಃಸಾರವಾದ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಫಲವಾಗುವ ಗದ್ದಲವು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಅಹಿತಕರವಿದ್ದವುಳಿಕ, ಅದು ಬಾಳುವ ಬಗೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅಸಹಕಾರಿಗಳ ಕೃತ್ಯಗಳು ಅತ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದವುಳಿಕ, ಸರಕಾರದವರು ದಡಪಡಶಾಹಿಯ ಧೋರಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ದಂಡಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವದಿಲ್ಲ: ಇಂಥ ದಂಡನೆಯಿಂದ ಅಜ್ಞಾನಿಜನರೊಳಗೆ 'ವೀರ'ರನ್ನು ವೃಥಾ ನಿರ್ಮಿಸಿದಂತಾಗಿ, ಚಳವಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ, ಈ ವೀರರಬಗ್ಗೆ ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನೂ ಪ್ರೇಮವನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಅಸಹಕಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಿಸುವದು ನಾರಾನಾತವಿಚಾರಿಗಳಾದ ಜನರೂ, ಮವಾಳ ಮುಖಂಡರೂ ನಡೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಬಹಳೇ [illegible] ಧ್ಯವದೆ. ಇದರ ಭಾರವು ಮವಾಳರ ಮೇಲಿದೆ. ಆದಕಾರಣ, ವಿವೇಕಶಾಲಿಗಳು ಮುಂದಾಗದೆ, ಈ ಗಂಡಾಂತರವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬೇಕು; ಮತ್ತು ಮವಾಳ ಧುರೀಣರೂ ವಿಚಾರವಿಚಕ್ಷಣರಾಗಿ, ಈ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಗದ್ದಲವನ್ನು ಹೊಡೆದು ಹಾಕಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು 'ಪತ್ತೇ'ಯಾದದೆ, ದೇಶದೊಳಗೆ ದಡಪಡಶಾಹಿಯುಂಟಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ದಡಪಡಶಾಹಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತ ಸರಜಕ್ಷಿಸಿದ ಜನರನ್ನು ಕಾಯುವವರಾದ ಪ್ರಜಾಪಿಚಾರಕರ "— [illegible] ದಡಪಡಶಾಹಿಯ ಧೋರಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲದು 'ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದು ಸರಕಾರದ ಧೋರಣವೆಂದು ನಾವು ಎಣಿಸುವೆವು. ಅಸಹಕಾರದ ನೈತಿಕ ಪ್ರಚಾರವು ಈ ಧೋರಣೆಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆಂದು ಸರಕಾರವೇ ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಅಸಹಕಾರವು ಅಷ್ಟು ಶಾಂತರಹಿತವಾಗಿದೆಂದು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪಡೆದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟವು. ಇದು ಬಹು ಬೆಲೆಯುಳ್ಳದ್ದು. ಅದನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವದು ಎಲ್ಲ ಅಸಹಕಾರಿಗಳ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುವದು. ಅಹಿಂಸೆಯು, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ನೈತಿಕ ಬಲವು ಇದೆಂದು ಹೇಳಲು ಏನೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ, ಜಾಣತನಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರವನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಕೊಂಡಾಡುವಂತೆ, ಅಸಹಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅವರ ನಿಷ್ಠಾಪಿ ವರ್ತನಕ್ಕಾಗಿ, ಅಹಿಂಸಾವರ್ತನಕ್ಕಾಗಿ, ಹೊಗಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

೨. ಅಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳ ಹಾವಳಿ ಅಕ್ಕಲ್ಲ ಸಹ ಸಂಸರ್ಗವಾಗದಂತೆ ವರ್ತಿಸುವದು, ಅಸಹಕಾರಿಗಳ ಕರ್ತವ್ಯವೇ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯು. ಟೀಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದಾದಂಥ, ಕೆಲವು ಚಳವಳಿಗಳು ತೀರ ಶಾಂತವಾಗಿ ಕೊನೆಗಾಣುತ್ತವೆಂದು ಮೊನ್ನೆ ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತದಿಂದ ತೋರಬಹುದು. ವಿಖ್ಯಾತ ಕಾರ್ಕಪಟ್ಟಣ ಶೆಟ್ಟಿಗಳಾದ ಮೆಕ್‌ಸ್ವಿನೀ ಸಾಹೇಬರು ಐರ್ಲೆಂಡದ (ಸಿನ್‌ಫೀನ) ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಕ್ರಾಂತಿಕರ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಿಗಳೆಂದೆಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಅವರಿಗೆ ಕಾರಾಗೃಹವಾಸದ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅ ತಿಂಗಳ ನಿರ್ಜಲ ಉಪೋಷಣ ಮಾಡಿ, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ದೇಹ ನೀಗಿದರು. ಇವರ ಸ್ಮಶಾನಯಾತ್ರೆಯು ಲಂಡನ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ಶಾಂತತೆಯಿಂದ ಜರುಗಿತೆಂದು, ಟಾಯಿಮ್ಸ ಪತ್ರದ ಬಾತ್ಮೀದಾರನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಜಾತ್ರೆಯೊಳಗೆ (ಸಿನ್‌ಫೀನ) ಬಿಲ್ಲೆಗಳ, ಸಜ್ಜರಾದ ಸೈನಿಕರೂ, ಸ್ವಯಂಸೇವಕರೂ, ತಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ನಿಶಾನುಗಳಿಂದ ಗಸ್ತಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಲಂಡನ ಶಹರದ ಅತಿ ಚತುರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷ ಪೋಲೀಸರೂ ಹಾಜರಿದ್ದರು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಸಹ ದಂಗಾಟವೆಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಭವಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ನೋಟವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಬಾತ್ಮೀದಾರನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಐರಿಶ್ ಸಿನ್‌ಫೀನ್ ಪಕ್ಷದವರಷ್ಟು ಅತ್ಯಾಚಾರಿಗಳೂ, ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕರೂ ಇನ್ನಾರಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸಹ ಸಸೈನಿಕರಾಗಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮ ದೇಶಭಕ್ತನ ಮರಣದ ಶೋಕದಿಂದ ವಿಕಾರವಶರಾಗಿದ್ದರೂ ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡುದು ಪ್ರಚಲಿತ ಇತಿಹಾಸದೊಳಗಿನ ಚಮತ್ಕಾರವೆಂತಲೇ ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ಸಿನಫೀನವು ವಿಲಾಯತಿಯ ಸರಕಾರದ ಸಂಗಡ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪ್ರತಿಕಾರವಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳದಿರಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಸಿನ್‌ಫೀನದ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳಿಗೆ, ಅಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಬು ದೊರೆಯಬಾರದೆಂದು ಮ॥ ಗಾಂಧಿಯವರ್ಯ ನಿಃಶಸ್ತ್ರ ಪ್ರತಿಕಾರವು ಅಸಹಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಚಾರಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಮೊದಲಿನಿಂದ ಸಾರುತ್ತಿರುವರು.

೩. ಅಸಹಕಾರವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ತಡಿಸಬೇಕು, ಎಂದು ಕೇಳುವ ಸರಕಾರಿ ಧೋರಣವು ಯುಕ್ತಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ವಿಚಾರವಿಚಕ್ಷಣರಿಗೂ, ವಿವೇಕಶಾಲಿಗಳಿಗೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮತ್ತೂ ಜಾಣತನದಿಂದ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿ ಕೊಡುವದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವನೆಯೋ? ನೇಮಸ್ತರು ಅಸಹಕಾರವನ್ನು ಮುರಿದುಬಿಡಬೇಕಾದರೆ, ಸರಕಾರವು ಎಂಥ ಸಹಾಯವನ್ನು ತಮಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ಮುಂಬಯಿಯ, "ಸೋಶಿಯಲ್ ರಿಫಾರ್ಮರ" ಪತ್ರಿಕೆಯ ನೇಮಸ್ತ ಸಂಪಾದಕರು ಹೇಳುವದನ್ನು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರವು ಇನ್ನಾದರೂ ವಿಚಾರಿಸಲಿ. ಮಿ॥ ಕೆ. ನಟರಾಜನರವರು ಹೇಳುವದೇನಂದರೆ - ದಡಪಡಶಾಹಿಯ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಇಮ್ಮಿಗೆಲೇ ರದ್ದು ಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಸರ ಓಡ್ವಾಯೀರರು ಪಂಜಾಬಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವನ್ನು ವಂಚಿತೆ ಸಮುಚೂಟಿಯಿಂದ ಮೋಸಗೊಳಿಸಿದರೆಂದು ಜಾಹಿರಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಲಷ್ಕರಿ ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿದ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳಿಗಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಸಣ್ಣದೊಡ್ಡ ಎಲ್ಲ ಅಪರಾಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆಗಳಿಂದ ದಂಡಿಸಬೇಕು. ಹಿಂದಿ ಜನರಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಜವಾಬದಾರ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯು ಬೇಗನೆ ದೊರಕುವಂತೆ ಈಗಿನ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿಸಿ, ಸಸ್ತ್ರದ ಏಕತಂತ್ರ ನೌಕರಶಾಹಿ ಶಕ್ತಿಯು ನಿಃಶೇಷವಾಯಿತೆಂದು ಜನರಿಗೆ ಮನಗಾಣಿಸಲು ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಲು, ಎಲ್ಲ ಖಾತೆಯ ನೌಕರರನ್ನು ಬಹಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಹಿಂದಿಜನರೊಳಗಿಂದಲೇ ಈ ಕ್ಷಣ ನೇಮಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇಂಥ ಪರಿಣಾಮಕರ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಸದ್ಭಾವವನ್ನು ಸರಕಾರವು ಪ್ರಕಟಿಸದಿದ್ದರೆ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ವೃದ್ಧಿಂಗತವಾಗದೆ ಉಳಿಯದು.— ಹಿಂದಿ ನೀತಿವಂತ ಮತ್ತು ವಿಚಾರವಿಚಕ್ಷಣ ನೇಮಸ್ತ ಮುಖಂಡರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವು. ಹೊಸದೆ ಇರಲಾದ ಸಹನಶೀಲತೆಯಿಂದ, ಜಾಣತನದಿಂದ, ಈ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನಾದರೂ ಸರಕಾರವು ಬೇಗನೆ ವಿಚಾರಿಸಲೆಂದು ನಾವು ಬೇಡುವೆವು.

ಳ, ಮುಂಬಯಿ ಕೌನ್ಸಿಲದ [illegible] ಬಹುತರವಾಗಿ ಮುಗಿದ್ದು [illegible] ವ್ಯ ಮತಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆಂ [illegible] ಈಗಿನ ಚರ್ಚೆಯ ವಿಷಯವು [illegible] ದಾರರು ಬಹುತರ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು [illegible] ದಿಂದ ಅಸಹಕಾರವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರೆಂದು [illegible] ಹಿಂದುಮತದಾರರೂ ಶೇಕಡಾ [illegible] ಮಾಣವನ್ನು ಮತಗಳನ್ನು ಹಾಕಲು ಹೋಗಿರ [illegible] ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಶೇಕಡಾ [illegible] ಕಾಗಿದೆ. ಶೇಕಡಾ [illegible] ತಿದ್ವಾ ಪೂರಗಳ [illegible] ಹೊಯಿತ [illegible] ಸೂರು ತಾಲೂಕು [illegible] ಕುಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ದಾಖಲಾದದ್ದು [illegible] ತಗಳೊಳಗೆ [illegible] ಹಳಿಯಾಳದ್ದು [illegible] ಅಸಹಕಾರ [illegible] ಬಿಣ್ಣವು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ [illegible] ಕೈಯ ತಿರ-ತಿದ್ವಾ ಪೂರಗಳ [illegible] ಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ [illegible] ಸ್ವತಂತ್ರ [illegible] ಬಿಣ್ಣವು [illegible] ಅಸಹಕಾರಿತೆಯೊ [illegible] ಭಾವದಾಗಿ [illegible] 'ವಿಜಯಶ್ರೀಯ [illegible]' ಅನಿಸಿಕೊಂಡಿತು. [illegible] ಇಲ್ಲಿಯ [illegible] ಗಳ ಚತ್ರೈವಾರ್ಷಿಕ [illegible] ಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ [illegible] ಶಂಕರರಾಯರು, ಪ್ರಾಂತದೊಳಗೆಲ್ಲ [illegible] ಲತೆಯನ್ನು ಪಸರಿಸಿರುವ [illegible], ಜನರು ಉತ್ಕಂಠಿತ [illegible]ರಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವರು.

[illegible] ದೆ ಬ್ರುಮಂಬಲಿ, ಕರಗ [illegible], [illegible] ಹಸನ, ಮೌಲಾನಾ [illegible] ಒರವರು, ಶಿರಸಿಗೆ ಬಂದು [illegible] ಟ್ಟ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮರಳಿದರೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿಸಿರುವೆವಷ್ಟೇ. [illegible] ದ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗಿನ [illegible] ಪ್ರವಾಸದ ಸಾಧನಗಳಿಲ್ಲದೆ, ಈ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ, ಇನ್ನು [illegible] ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿಲ್ಲ [illegible]. ಮೊನ್ನೆ ಹಳಿಯಾಳಕ್ಕೆ ಅನುಗ್ರಹಮಾಡಿದ್ದರು. ಈಗ ಬೆಳಗಾಂವಿಯ ದೇಶಭಕ್ತರು ಶಿರ[illegible] ದಯ ಗಾಲಿಸಿದರು. ಅವರ ಉಪಕಾರಗಳಿಗಾಗಿ, ನಾವು ಬಾಹ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಅವರ ಆಭಾರಗಳನ್ನೆಣಿಸುವೆವು. ನಾಲ್ಕಾರು ವೇಳೆ ಹಚ್ಚಿದ ದೀಪದೊಳಗೆ 'ಕೂಪಮಂಡೂಕ' ದಂತೆ ನಾವು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಕಾರಣ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಜಾಗೃತಿಯು ತೀರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದದ್ದು [illegible] ಇನ್ನು ಈ [illegible] ಅಸ್ತಂಗತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ [illegible]

[illegible] ನನ್ನನ್ನು ನಿಜವಾದ [illegible] ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, [illegible] ದೇಶಭಕ್ತೆತ್ತಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ [illegible] ಎಲ್ಲರೂ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಮುಂಪರಿವರೆ, [illegible] ವಾದ ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಾಗು [illegible] ಅವರು [illegible] ಹಿಡಿದಿರುವರು. ಇದೊಂದು [illegible] ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನದ ವೈರಾಗ್ಯದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು [illegible] ಕಾಲಗತಿಯು ಶೀಘ್ರವಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳಲೂ ಇ[illegible] ಪ್ರತ್ಯಯವು ಇರಲಿ. ನಮ್ಮ ಬೆಳಗಾಂವಿಯ ದೇಶ [illegible] ಪ್ರವಾಸದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಅ[illegible] ಕಾಲಿಕ [illegible] ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ [illegible] ಯಾತ್ರೆಯಾಗಲೆಲ್ಲಮು [illegible] ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ, ನಮಗೆ [illegible] ದಾರಗಳನ್ನು ಕಲಿ[illegible] ಹೊಗಳುವೆವು.

ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿಗಳು.

ಕುಮಟೆ— [illegible] ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ರೋಗವಿಯು [illegible] ವನಗಳ [illegible] ಇಲ್ಲ [illegible] ಇನ್ನೂ ತೇಜಿಯೇ [illegible] ನಡೆದದೆ.

[illegible] ಹೇಳಲಾಗಲ್ಲ [illegible] ಇವನ್ನು [illegible] ಬಂದು [illegible], ಜೋಡಿ [illegible] ಹಿಡಿದ [illegible] ಗರವರು [illegible] ಭರಿದ ಕಬಾರ [illegible]

[illegible] ತಮ್ಮ ಕೈಕಳಗಿನ [illegible], ತಮ್ಮ [illegible] ಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ [illegible] ಸರ್ಕಾರ [illegible] ಅಂದಲ್ಲಿ [illegible] ತಮ್ಮ [illegible] ಬೇಸತ್ತ [illegible] ಸಾಧನವಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು [illegible]

[illegible] ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನದಿಂದ [illegible] ವಿನ [illegible] ಜನರು [illegible] ದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ [illegible] ನಡೆದರೆ [illegible] ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಿರಿ[illegible]

[illegible] ಕ್ಲಾರ್ಕ [illegible] 'ಜಂಗಲ [illegible]' ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಯೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ, ಯಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಯಾಗ ತ್ತಾರೋ ನೋಡಬೇಕು. [illegible], ತಜ್ಞರಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿದ್ದರೆ [illegible] ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?

ಹಳಿಯಾಳ—[illegible] ಕಟ್ಟಡವು [illegible] ಹಸು ಪ್ಲೇಗು [illegible] ಸಾಹಾಯ್ಯ [illegible]

ತೇಜಿಯುಂಟು. ಈ ಪೋಲಿಂಗಸ್ಟೇಶನದಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನೇತರ ಮತ್ತು ಮುಸಲ್ಮಾನ ಉಮೇದವಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಮತ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ಹ ಎಸೆಂಬ್ಲಿ ಬಗ್ಗೆ ಬರೇ ೪ ಮತಗಳು ಜೈನ ಮತದಾರರ ಪೈಕಿಂ [illegible] ಯವರ ಪ್ರೀತಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ೩ ಮತಗಳು ಬಿದ್ದವು. ಇವರಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಯ ಸಹಾಯಕರೂ ಮತ್ತು ಒಮ್ಮೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷಪದವನ್ನು ಗಳಿಸಿದವರೂ ಇರುವರು. ಜ್ಞಾತಿ ಪ್ರೀತಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮರೆತರೆಂದು ಖೇದವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಕಿ ಇದ್ದ ಗೋಕರ್ಣದ ಪೀ ಬಾಬತು, ಅಂದಾಜಿನಂತ ವಸೂಲಿ ಹುಕುಮು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ.

ಮೌಲವಿ ಮಹಮ್ಮದ ಅಕಬರಖ್ಯಾನ್॥ ಮಹಮ್ಮದ ಗೌಸಖ್ಯಾನದ ರಿಜಿಸ್ತ್ರಿ ಇವರು ಮುನಸಿಪಾಲಿಟಿ ಹಾಗೂ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡಿನೊಳಗಿನ ತಮ್ಮ ಸರಕಾರ ನಿಯುಕ್ತ ಮೆಂಬರೀ ಜಾಗೆಗಳ ರಾಜಿನಾಮೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಹಾಗೂ ಮೊಸ್ಲೇಮು ಲೀಗಗಳ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ, ಕೊಟ್ಟರು!

ಇಲ್ಲಿ ಆಗುವರಿದ್ದ ಸಬ್‌ಜಜ್ಜ ಕೋರ್ಟಿನ ಕಾಯಂ [illegible] ರೀತ ಆಗಿ, ಆಪೀಲಕೋರ್ಟಿನ ಧಾರವಾಡ ಇರಬೇಕೆಂತ ಸರಕಾರ ಕಡೆಗೆ ತಂತಿದ್ವಾರ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. [illegible] ದಿನಗಳ ಕಾಲುಬೇನೆ, ಬಾಯಿಬೇನೆ ರೋಗ ಭರದಲ್ಲಿದೆ. 'ಬಡವರಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವ ಮಿ॥ ಗಾಯತೊಂಡೆ ಡಾಕ್ಟರರು ಇಲ್ಲಿಂದ ವರ್ಗವಾದ ಮೂಲಕ, ಬೇಗನೆ ಹೋಗ ಪರಿದ್ದ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ, ಜನರೆಲ್ಲರೂ ವಿಷಾದಪಡುವರು.

ಶಿರಸಿ—ಯಲ್ಲಾಪುರ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಸಭೆಯು ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದಲಾಲ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪಾ ಫಕೀರಪ್ಪಾ ದಂಡಿನ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಕೆಳಗೆ ಕೂಡಿ, ಅತಿಶಯ ಅವಶ್ಯವಾದ ಉಪ್ಪು, ಅಂಬರೆ, ಕಾಗದ, ಮೊಳೆ, ಬೆಂಕಿಪೆಟ್ಟಿಗೆ ವಗೈರೆ ಬಿಟ್ಟು, ಬಾಕಿ ಎಲ್ಲ ಪರದೇಶಿ ಮಾಲಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚಹಾ ಮತ್ತು ಪರದೇಶಿ ಸಕ್ಕರೆಗೆ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರವು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಠರಾಯಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಚಹಾ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಹಾಕ್ಕಾಗಲಿ ಕೈಹಾಕುವದನ್ನು ತಿರುಗಿ ಹೇಳುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮಾತ್ರ ಲಿಪ್ಟೊನಿಯ ನ್ ಮಹಾಪ್ರಭುಗಳವರ ಕಥೆ ತಿಂಯೋ ಕಥೆ!

ರತ್ನಾಗಿರಿಯ ತಲಾಠೆಯವರು ಬಂದು ಇಲ್ಲಿಯ ತಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಬಂಧುಗಳಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ ೧ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ದಸ್ತರ ಒಪ್ಪಿಸ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವರಂತೆ! ಒಕ್ಕಟ್ಟೇ ಬಲವಲ್ಲವೇ?

ಧಾರವಾಡ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ 2ನೇ ಇಯತ್ತೆ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಇಲ್ಲಿಯ ಮಾಮನ ಅನಂತ ಜೋಡ್ಕ ಎಂಬುವರು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವದಂತೆ ಶಾಲೆಗೆ ಶರಣು ಹೊಡೆದಿರುವರು.

(☞ ಆವೃತ್ತಿನ ಪುರವಣಿ ನೋಡಿರಿ.)

(೫ ನೇ ಪಾನಿನಮೇಲಿಂದ ಮುಂದರಿಸಿದ್ದು)

ನ ತಥ್ಯತಾನಿ ಶಕ್ಯಂತೇ
ಸನ್ನಿಯಂತು ಮಸೇವಯಾ।
ವಿಷಯೇಷು ಪ್ರಜುಷ್ಟಾನಿ
ಯಥಾ ಜ್ಞಾನೇನ ನಿತ್ಯಶಃ॥

ಈ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಯಿರುವದರಿಂದ, ಅಂತಹ ವಿಷಯಗಳ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಅವನ್ನು ಎಳೆಕೊಳ್ಳುವದು ಶಕ್ಯವಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ವಿಷಯದೋಷಗಳ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಹಿರಿಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಎಂಬುದು ಇದರ ತಾತ್ಪರ್ಯವು.

ಇದೇ ನಮ್ಮ ಧ್ಯೇಯವು! ಇದೇ ನಮ್ಮ ಪುರುಷಾರ್ಥವು!! ಇದೇ ನಮ್ಮ ಮನುಷ್ಯತ್ವವು!!!

— ಈ ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯರ ದೀನಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ... ಸಹಿಸಲಾರದೆ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಒಂದು ...ರ್ವವಾದ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆದು, ಅದರ ...ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಪಟ್ಟದ ಶಿಷ್ಯರಾದ ...ಗಾವಿಯ ದೇಶಭಕ್ತ ಗಂಗಾಧರರಾವ ದೇಶಪಾಂಡೆ ...ವರನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ಜನರಾಗಿ ನೇಮಿ...ದರು. ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನಪುಂಸಕತ್ವದ ...ಕೈಲ ...ರುವ ಈ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧಿಯ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ...ಗನೇ ಮಾಡಿ ನೋಡುವವರಿರುತ್ತಾರೆಂದು, ಕಳೆದ ಒಂ...ದು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಅನುಭವಿಕರು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ...ರು. ಆದರೆ ಆ ಪ್ರಯೋಗವು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ದೂರ ಸರಿ...ತ್ತಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು, ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಹತಾಶರಾಗು...ತ್ತಿರಲು, ಅವರ ಅಸಿಸ್ಟಂಟರಾದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವ...ನುಸಾರ ...ಗಿ ವಕೀಲಿಗೆ ಕಲಾ ಹೊಡೆದ, ದೇಶಸೇವೆ...ಗೆ ಬದ್ಧಕಂಕಣರಾಗಿರುವ, ಬೆಳಗಾವಿಯ ದೇಶಭಕ್ತ, ...ಜಲಿ ಮತ್ತು ಕರಗುಪ್ಪಿಯ ವರೂ, ಖಿಲಾಫತ್ತಿಗಾಗಿ ...ಡುವ ಮೌ॥ ಕುತುಬುದ್ದಿನ ವ ಮಹಮ್ಮದ ...ನ ಸಾಹೇಬರವರೂ, ಬರುತ್ತಾರೆಂದು ಕೇಳಿ, ಜನ...ರ ಉತ್ಸಾಹಾಂಕುರವು ಹುಟ್ಟಿತು. ಕೂಡಲೇ ಹಿಂದು ಮುಸ...ನ ಯುವಕರು ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬಂ... ಜನರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳ ಮುಂಭಾಗ...ವನ್ನು ತೋರಣ ಪತಾಕಾದಿಗಳಿಂದ ಶೃಂಗರಿಸಹತ್ತಿದರು. ...ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಜನರು ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಬರಹತ್ತಿ...ದು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಉತ್ಸಾಹವೇ ...ತ್ಸಾಹವಾಗಿತ್ತು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಂತೆ ಕಳೆದ ೨೧ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಸಾ...ಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಕಂಡ ದೇಶಭಕ್ತರ ಸ್ವಾಗತವು, ಮೆ...ರವಣಿಗೆಯೂ, ಬ್ಯಾಂಡ-ವಾದ್ಯಾದಿಗಳಿಂದಲೂ, ಜಯಜಯದ ...ಘೋಷಗಳಿಂದಲೂ, ಬಹಳೇ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆ...ಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೫-೬ ಸಾವಿರ ಜನರು ಕೂಡಿ...ದ್ದರಿಂದ ಮೆರವಣಿಗೆಯು ಅಪೂರ್ವವೆಂತಲೇ ಹೇಳ...ಬಹುದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಸಭೆಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಮಾರೀ ದೇವಸ್ಥಾ...ನದ ಪ್ರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿತ್ತು. ...ಆದರೆ, ಜನಸಮೂಹವು ಕಲ್ಪನಾತೀತವಾದ್ದರಿಂದ ಅದ...ನ್ನು ಪೇಟೆಯ ಬೈಲಲ್ಲಿಯೇ ಕೂಡಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಇಂ...ತಹ ಪ್ರಚಂಡವಾದ ಸಭೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ದೇಶಭಕ್ತರಾದ ಶ್ರೀ... ...ರಾವ ರತ್ತಿಹಳ್ಳಿಯವರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ ...ಮೇಲೆ, ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಶುರುವಾಯಿತು. ಮೊ...ದಲು ದೇಶಭಕ್ತ ಮುಜಲಿಯವರು ಎದ್ದು ನಿಂತು, ಸರಕಾ...ರದವರು ಹಿಂದು-ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ವಿಶ್ವಾಸಘಾ...ತವನ್ನೂ, ಪಂಜಾಬದ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳನ್ನೂ, ಸವಿ...ಸ್ತಾರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುವದನ್ನು ನೋಡಲಾಗಿ ಅವರು ...ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಒಂದೊಂದೇ ಮಜಲು ಏರು...ವಂತೆ ಶ್ರೋತೃವರ್ಗಕ್ಕೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಂ...ತರ ದೇಶಭಕ್ತ ಕರಗುಪ್ಪಿಯವರು ಎದ್ದು ನಿಂತು, ತಮ್ಮ ...ಗಂಭೀರವಾದ ಭಾಷಣದಿಂದ ಪೂರ್ವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತರನ್ನು ...ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಸಮರ್ಥಿಸಿದರು. ಅವುಗ...ಳೊಳಗಿನ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಯಂತೆ, ...ಪು ಘೊಳ್ಳೆಂದು ನಕ್ಕರು. ಅದೇನಂದರೆ, ಪುಸ್ತ...ಕ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಸಾಕುವರು. ಅವುಗ...ಳ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಸಬಕಾನ ಹಚ್ಚಿ ತೊಳೆಯು... ಕೊರಳಿಗೆ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೂ, ಗೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನೂ, ಕಟ್ಟಿ ...ಕಣ್ಣಮೇಲೆ ಮುಖ್ಮಲಿನ ಝೂಲನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೈಂಗ...ಪಿಟ್ಟರ್ಯಮೇಲೆ ಕೂಡ್ರಿಸುವರು. ಆದರೆ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ...ಅದು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಗೌರವಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಎಂಬ ...ಮರೆಯಲಾಗದು. ಯಾಕಂದರೆ ಅವುಗಳ ವಿಷಯ ...ಸ್ವಲ್ಪ ಮನಸ್ಸು ತಿರುಗಿತೆಂದರೆ, ತೀರಿತು ಅವುಗಳ ...ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಗುಂಡಿನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಹ ...ಹಿಂಜರಿಯರು. ಅದರಂತೆಯೇ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಪದ... ಮತ್ತು ಘಟಕ ಫೌಜದಾರರ ಸ್ಥಿತಿಯು! ಈ ...ಕಡೆಯ ಪಂಜಾಬದ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಸಮಯ...ಕ್ಕೆ ಜನರಿಗೆ ಅನುಭವಸಿದ್ಧವಾದ ದಾಖಲಾಗಿದೆ ...ಮೇಲೆ, ಮಹಮ್ಮದ ಹುಸೇನ ಸಾಹೇಬರ...ವರು ತಮ್ಮ ಅಸ್ಖಲಿತವಾದ ಭಾಷಣದಿಂದ ಖಿಲಾಫತ್ತಿನ ವಿಷಯವನ್ನೂ, ಗೋವಧದ ನಿಷೇಧ, ಹಿಂದು-ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಐಕ್ಯವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿ, ಮ॥ ಗಾಂಧಿಯವರು ತ್ಯಾಗಂ ಬರೋಬರಿಯುಳ್ಳವರಿರುವದರಿಂದ, ಅವರ ಮಾತನ್ನು ನೀವು ಪಾಲಿಸು ಕಾತರರೆಂದು ಹೇಳಿ ಆ ದಿವಸದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು.

ಮರುದಿವಸ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ, ಮೌ॥ ಕುತುಬುದ್ದಿನ ಸಾಹೇಬರವರ ವಿಚಾರಪ್ರಚುರಿತ ಭಾಷಣವು, ಅಸಹಕಾರಿತ ತತ್ವದ ವಿವೇಚನವೂ ಆಯಿತು. ಮತ್ತು ಈ ನಾಲ್ಕು ದೇಶಭಕ್ತರ ಆಗಮನದಿಂದ ಖಿಲಾಫತ ಕಮಿಟಿಯು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ೮-೧೦ ಜನ ಪಟೇಲರು ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಕೆಲವು ಪಾಲಕರು ತಮ್ಮ ಹುಡುಗ-ಹುಡುಗೆಯರನ್ನು ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ತೆಗೆದರು. ಸ್ವದೇಶೀ ವ್ರತಧಾರಿಗಳು ಮುಂದೆ ಬಂದರು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ತತ್ವಕ್ಕೆ ಕಳೆ ಏರುತ್ತ ನಡೆದಿರುವದು. ಇಂಥ ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ತೈಲದ ವಾಸನೆಯನ್ನಾದರೂ ಕೆಲವು ಸರಕಾರದ ಬಗಲಬಚ್ಚಯರ ಹೊರತು, ಉಳಿದ ನೌಕರರು ಸಹ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ರೀತಿಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವದರಿಂದ, ಅದರ ಸುಪರಿಣಾಮವು ಆಗದೆ ಇರಲಾರದು. ಇದಲ್ಲದೆ ನಾಳೆ ಡಿಸೆಂಬರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ಜನರೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಹಳೇ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಎರಡನೇ ಇಂಜೆಕ್ಷನ ಕೊಟ್ಟು, ಮುಂದೆ ಜನರಲ್ಲಿ ರೋಗ ವಿಲಿ ಹೋದವರಿಗೆ, ಸದರಿ ಔಷಧಿಯ ಶೋಧಕರಾದ ಮ॥ ಗಾಂಧಿಯವರಿಂದಲೇ ಪೂರವೇದನ್ನು ಕೊಡಿಸುವವರಿರುತ್ತಾರಂತೆ! ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ಆ ರೋಗದ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವು ಇಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಿರುತ್ತದೋ, ಎಂಬುವದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಈವತ್ತಿನಿಂದ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗರ ಶಾಲೆ ಬಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಶಾಲೆ ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾನಭೋಗ ಜನರ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ತಿಂಗಳ ೧೦ ಕ್ಕೆ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆ.

ಕೆಲವು ಪಾಟೀಲರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಕೆಲವರು ಕೊಡತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ.

ಹಿಂದೂ ಜನರ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗರ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಬಹಳ ಹುಡುಗರು ಕಡಿಮೆಯಾಗಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ, ಇಲ್ಲಿ ಪಟೇಲ ಜನರು ಪಟೇಲಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವ « ಇನಫ್ಲುಯಂಜಾ » ರೋಗವು ಚಾಲು ಇದ್ದು, ಈ ತಾಲೂಕಿನ ಯಾವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸಿ, ಮುಂದೆ ಇತರೇ ತಾಲೂಕಗಳಿಗೆ ಈ ರೋಗವೆ ಹದ್ದುಪಾರಿ ಆಗಲೆಂದು ಇಲ್ಲಿಯ ಅಸಹಕಾರಿತಾವಾದಿಗಳು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಇದೇ ತಾ. ೨೫-೧೧-೨೦ ನೇ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿಯ ಕಿರಾಣಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ವ ದಲಾಲರ ಸಭೆಯು ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲಿಂಗಾಯತ ವ್ಯಾಪಾರಿ ವ ಪ್ರಮುಖ ಕಿರಾಣಿ ದಲಾಲರಾ॥ ಸಿದ್ಲಿಂಗಪ್ಪ ಧುಂಡಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ, ಚಹಾ ವ ಸಕ್ಕರೆ ಯಾವ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರೂ, ಆಗರ ದಲಾಲರೂ ತರಬಾರದಾಗಿಯೂ, ದಲಾಲರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಥಳದಿಂದ ಯಾರದೂ ಸರ್ರಿ ಮಾಲು ವಿಕ್ರಿಗೆ ಬಂದಲ್ಲಿ, ಅವರ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಅವರ ಕಡೆಗೇ ಪರತ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗಿಯೂ, ಠರಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಖರೀದೀಕಾರರು ಸಕ್ಕರೆ ವ ಚಹಾ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ತಾವು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸರ್ರಿ ೨ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಬಿಲ್ಕುಲ್ ತರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಾಗಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದರು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಲೆಯ ಹುಡುಗರೆಲ್ಲರು ಪರದೇಶಿ ಆಟಗಳು— ಕ್ರಿಕೆಟ, ಫುಟಬೋಲ ವಗೈರೆ ನಾವು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಾಗಿಯೂ, ವ ಆ ಸಂಬಂಧಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಡುವ ಗೇಮ್ಸ ಫೀ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂತಲೂ, ಸಹಿನಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರ ಪತ್ರ ಹೆಡ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಬರೆದಿರುವರಂತೆ! ಈ ಸಣ್ಣ ಬಾಲಕರಲ್ಲಿ ಸಹ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಅಂಕುರವು ಪರದೇಶಿ ಮಾಲಿನ ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ವಿಚಾರ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ನೋಡಲಾಗಿ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಥಟ್ಟೆ ಮಾಡುವ ದಿವಾಭೀತರು ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಭೋಗಿಸಬೇಕಾಗುವರು. ತಿಳಿಯದು.

ಈ ತಾಲೂಕಿಗೆ ದಿರುಮಾಂಕಿತರು ಒಬ್ಬರೇ! ಸದ್ಯ ದೊರೆತು ಬಂದ « ರಾವಸಾಹೇಬಿ » ಯನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ವಕೀಲ ಪುಂಡಲೀಕರಾಯರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿ, ಈ ತಾಲೂಕಿಗೆ ಇದ್ದ ಕಳಂಕ ತೊಳೆದುಹಾಕಬೇಕಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿಯ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯವರ ಅಂಬೋಣವಿದೆ. ಅದಲ್ಲದೇ ಅವರ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾದರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಉಂಟಂತೆ. ಹೀಗಿದ್ದಮೇಲೆ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಪ್ರೀತಿಸಿ ನಡೆಯುವ ಈ ಮಹಾಶಯರು ತಮ್ಮ ಬಿರುದು ಪರತ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸ್ಯಾರೇನು?

ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಿಮಂತ್ರಿಸಿ ೬ ತಿಂಗಳು ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ್ಯೂ, ಯಾವದೇ ಕೆಲಸ ಆ ಸಂಬಂಧಿ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದದ್ದು ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಮಲಗಿರುವರೋ ಯಾ ಎಚ್ಚರವಿದ್ದು ನಿಶ್ಚಯ ಸೋಂಗು ಮಾಡುವರೋ ತಿಳಿಯದು. ಯಾ ಸಹಕಾರಿತೆ, ಅಸಹಕಾರಿತೆ ಗೊಂದಲವೋ, ಎಂಬ ಸಂಗತಿ ಸಹ ತಿಳಿಯದಂತಾಗಿದೆ.

ಕುಮಟಿ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.		ದರ.
ರಂಗೂನ ದೆ. ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೫—೧೫।
ಕುಚ್ಚಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಪಾವಗೆ	...	೩।—೭।
ರಾಗಿ ಸಿದ್ದಕ್ಕೆ	...	೯—೯॥
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೨೮—೨೫॥
ಹುರುಳಿ ಸಿದ್ದ ,	..	೧೪॥—೧೫।
ಕಡಲೆ ಚೀಲ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೫—೧೬।
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೨೧—೨೯
ಹೆಸರು ಚೀಲ ,,	...	೨೦—೭೨
ನೆಲ್ಲೂರಿನ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ ,,	...	೯—೯॥
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ ,,	...	೫॥—೬
ಹರ್ರೆತ್ತೆ ಮಣ	...	೯
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	...	೧೨—೧೭।
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ ,,	...	೧೧॥—೧೨॥
ಉಪ್ಪು ಗೋಣೆ ,,	...	೪-೫-೦
ಕರೆಸಿನ ಪೂಯಿಲ ,,		೪-೫-೦
,, ಡಬ್ಬ ,,	...	೨-೯-೬
ಬೆಲ್ಲ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ		೪೫—೬೦
ಗಾಂವಟಿ ಬೆಣ್ಣೆ ,,	...	೯೫—೧೧೦
,, ಗೋಟು ,,	..	೬೦—೭೦
,, ಚಾಲಿ ,,	.	೮೫—೯೦
,, ಚಿಕಣಿ ,,	...	೧೨೫—೧೩೫
ಮೆಣಸು ,,	.	೧೫೫
ಯಾಲಕ್ಕಿ ,,	.	೬೫—೭೦
ಯಲ್ಲಾಪುರ ರಾಶಿ ,,	..	೧೧೫—೧೨೫
ಶಿರ್ಶಿ ರಾಶಿ ,,	.	೧೨೦—೧೫೦
ಸಿದ್ದಾಪುರ ರಾಶಿ ,,		೧೨೦—೧೫೦
ಹೇರೂರ ರಾಶಿ ,,	.	೧೨೦—೧೨೫

ಲೋಕಮಾನ್ಯವಾದ
ಚಹಾ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ.

ನೀಲಗಿರಿ ಗ್ಲೆಂಡೆಲ ಇಷ್ಟೇಟದ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಚಹಾ ಮತ್ತು ಉಚಿತಮಂತದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ (ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ ಓಯಿಲ) ತೋಕ ವ ಕಿರಕೋಳ ಬೇರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗದೆ. ಕಡಿಮೆ ದರದಿಂದ ಸಿಗುವ ಇದೊಂದೇ ಸ್ಥಳವು. ಚಹಾ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆಯ ಹೊಸ ಸ್ಟಾಕ್ ಈಗಲೇ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಪತ್ರ ದ್ವಾರ ದರದ ಖುಲಾಸೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ವಿ. ಪಿ. ಶಾನಭಾಗ ಮತ್ತು ಬ್ರದರ್ಸ
ಹೊನ್ನಾವರ ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

V. P. Shanbhag & Bors.
HONAWAR (N. Kanara.

ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಔಷಧವು

ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ ೧೯೧೧ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ೩ನೇ ಆಕ್ಟಿನಂತೆ ರಜಿಸ್ಟರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ

ಅರ್ಕಶಫಾ ಅಥವಾ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು.

ಈ ಆರೋಗ್ಯ ... ವರವು ... ಮೂಲಿಗಳ ... ಅಂತು ... ಉಪಯೋಗಿಸಿ ... ಒಂದೇ ... ಪ್ರತಿ ... ತಮ್ಮ ... ಜರಾಗಾ ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ ... ಉಪಯೋಗವಾ ...

ರೋಗದ ಹೆಸರುಗಳು

ಶ್ವಾಸರೋಗ, ಹಡದರೋಗ, ನಿಂಬುರೋಗ ... ಮಲಬದ್ಧ, ಮಸೂರಿ(ಕಾಲರಾ), ಪ್ಲೇಗ, ಜ್ವರ ... ವಿಷಮಜ್ವರ ... ಸನ್ನಿಪಾತ ... ಶೀತ ... ಕಲ್ಲುನೋವು, ಕಪ್ಪ, ವಮ್ಮು ... ಅಜೀರ್ಣ ... ಗರ್ಭಿಣೀ ... ಗುದರೋಗ, ಮಕ್ಕಳ ರೋಗಗಳು ... ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಟ್ಟಿ ... ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ ... ಧನವಂತರಿಗೂ ... ಬೆಲೆ ... ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ... ವಿಪಿ ...

ರಸ್ತೆ ... ಬರುವದು ... ಮೂರು ಬಾಟ್ಲಿ ... ಔಷಧವು ... ಜೋಡಿಸಿ ... ಪೋಸ್ಟ ... ಅನುಭವ ... ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ ... ಪ್ರಕಾರ ಬಾಟ್ಲಿಯ ... ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ... ಪೋಸ್ಟ ವಿಳಾಸವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆಯುತಿರ ಬೇಕು.

... ಸಂಪಾದಕ ಅರ್ಕಶಫಾ, ... ಆಫೀಸ ಶಹಾಪೂರ, ಬೆಳಗಾಂವಿ.

... ತಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1 ... — ... ಮತ್ತು ... ಅಜೀರ್ಣ ಎಲೆನೋವು ... ರೋಗದ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ... ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ... ವೃಷ್ಟಿ ... ಹಾನಿ ... ಬಾಟ್ಲಿ 1-1-0.

2 ... — (ಶಕ್ತಿ ಗುಣ) ... ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-8-0

3 ... — ... ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0 10 0

4 ... ಗುಟಿಕೆ ... ಇದು ... ಒಂದೇ ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ಕಫ, ಕೆಮ್ಮು ... ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರ 0 10 0

5 ... ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0 12 0

ಎಸ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ... ಸನ್ಸ್ ... ಹೊಸ್ಪೆಟ್ ...

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

... ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕ ಒದಲ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ... ಬರೆಕೊಂಡು ಅದರಾ ... ಯಾದಿರ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು ... ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಘಾಳಪ್ಪನವರ ಶಿರಸಿ.

ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

... ಚರಿತ್ರ ... ದತ್ತು ... ಸ್ವಾಮಿ ... ಚರಿತ್ರೆ ...

ವಿಕ್ರೇತೆ:— ಎಂ. ಎಂ. ಹರ್ಡೇಕರ. ಧಾರವಾಡ

ಹೊಸ ರೀತಿ! "..." ಹೊಸಕೋರದ ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಪಡೆದು.

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ,)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ... ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳೆ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ತಯಾರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಅದರಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹುದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯ ಸನ್ನಿ ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು. ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು ಉಷ್ಣದಿಂದದೂಷಿತವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣವುಂಟಾಗಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ ಒದುವವು ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಮುಟ್ಟು ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ... ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಆರೋಗ್ಯಕಾರಕ ... ಹೊಸ ... ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಸಿಂದ ... ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ... ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಸಿಂದ ... ಗುಣ ... ಒಂದು ... ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೆ ಹಾಸಲು ಸಹ ಗಳ ಕೊಲೆಯ ... ೧ ರು. ೧ ... ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೪ ರು. ... ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೧೫ ರು. ... ೧ ಡಬ್ಬಿ ... ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಸಿದ್ಧಿ ... ಅಂಡ್ ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ.

ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ. ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

... ಭಾಡಿಗೆ ... ಪತ್ರದ ಮೂಲಕ ... ಮಾಡಬೇಕು ...

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ... ಗ್ಯಾಸ ...

ಪೆನಡೇಕರ, ಮುಕಾಮ, ಕುಮಟಾ.

ಅಪರೂಪವಾದ ಎಣ್ಣೆ.

ಈ ಎಣ್ಣೆ ... ಜರ್ಮನಿ ... ಪಟ್ಟಿ ... ರೋಗ ... ಕಾಣಿ ... ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ...

... ಹಾವೇರಿ, ಧಾರವಾಡ.

Printed and published by Krishnarao Keshav Shenvi, at his Star of K... Press, Kumta.

Reg. No B 1270.

ವರ್ಷ ೫.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೯.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ -

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾರ್ಕಾವ್ರು ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.
ಮುಖಯ ಕಾರ್ಯಾಲಯಿಂದ ರೂ 2-13-0.
ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚಿವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ ರೂಪಾಯಿ 2-15-0.
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ.—
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ಯಾಸ್ಯಾಜಿನ(೧೫ ಎಮ್‌ಅಗಲ) ೫ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1 0
ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ ೦-೨-೦
ಹೆಚ್ಚಿಂಗಿದ ಸಾಲು ಎಡು ಹೊತ್ತಿರುವದೋ ಆ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಅವ್ವು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರವ್ಯಾರ ಯಾ ಸಹಜ್ಜ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೨೩ ಮಾಹೆ ಡಿಸೆಂಬರ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಾಯಿ ಪುಡಿಗಳು.

ನೀಲಿಕಪ್ಪು, ಕೆಂಪು, ಜಾಂಬಳಿ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧೪ಆಣೆ ಕಪ್ಪು ಮಾತ್ರ ೧೨ಆಣೆ ಶಾಯಿ ಸಂಪಲಿಗೆ ಒಂದಾಣೆ ರೋಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಭರಪೂರ ಕಮಿಶನ್

ಪತ್ತೆ— ಎಸ್. ವ್ಹಿ. ಭಾಗ್ವತ.

ಪೋಸ್ಟ— ಹೆಗಡೆ, ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು.

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ, ಗೋಕರ್ಣ

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ

(ಗುಣಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣವಾಪಸು)

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಜನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆ, ನಿಬಲತೆ ನಪುಂಸಕತ್ವತನ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣಾಂಶವಾಗಿ ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ವಿರ್ಯವರ್ಧಕ ರಕ್ತಶೋಧಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋಲ್ಲಾಸಕ ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗರ್ಮಿ, (ಚಾಕಿ) ಗುಪ್ತಪ್ರದೇಶ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲತರದ ಬಕ್ಕೆಗಳು ಹುಣ್ಣುಗಳು ಪಿತ್ತದ ಬಾಧೆಗಳು ಕಟಕೂಲೆ ನಾಶರೋಗ ಮುಂತಾದವು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಿರೋಗತ್ವವೂ ಕಾಂತಿಯೂ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ ಟಪಾಲ ಖರ್ಚ ಬೇರೆ ಅನುಪಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ.

ಕಾಸ— ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ,

ಪೋಸ್ಟ— ಸಿರಸಿ ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಮಂಗಳೂರ ನಶೀಪುಡಿ, ಮತ್ತು ಸೇದುವ ಬೀಡಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುವೆ. ರೋಖ ದರ, ಸವಲತಿಯು ಇರುತ್ತದೆ

ಪತ್ತೆ:— ಬಿ. ದಾಸ, ಕುಮಟಾ.

ಕಂಬಳಿಗಳು.

ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು.

ರೀನ ಕಾಳಿಗೂ, ಕೋಟಿಗೂ, ಬಿಮಮಂಧವು, ಮತ್ತು ಹಾಸುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಬರುವಂಥವು. ದಾವಣಗೇರಿ ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು. ಬೇಕಾದರೆ, ನಮಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿರಿ. ಕೂಡಲೇ ಯೋಗ್ಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಗೆ ಕಳಿಸುವೆವು.

ಶಿರ್ಶಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ,

ದಾವಣಗೇರಿ, ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತ.

☞ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ದಿವ್ಯ ಔಷಧಗಳು

ಮೇಹಿರಾಜಚೂರ್ಣ— ಎಲ್ಲ ತರೀಣತರದ ಮಲಬದ್ಧತೆಯು ಜುಲಾಬು ಮಾಡಿಸುವ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಚೂರ್ಣ ಕ್ರಯ— ಪುಡಿ (೧ಕ್ಕೆ ೧॥ ಆಣೆ) ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧-೭-೦

ಬಿರಬಾಲ ಸಂಜೀವನಿ ಮಾತ್ರಾ— ಈ ಮಾತ್ರೆಯು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಯಾವವೇತರದ ಉದರ ವ್ಯಾಧಿಯು ಬರಲಾರದು ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ ೨॥

ಖಾಸ ಶ್ವಾಸ ಗುಟಿಕಾ— ಯಾವದೇತರದ ಖಾಸಶ್ವಾಸವನ್ನು, ಕೆಮ್ಮು ಇವುಗಳಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು ಕ್ರಯ— ೧ಕ್ಕೆ ೨ ಆಣೆ ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧। ರೂ

ವ್ರಣನಾಶಕ ಚೂರ್ಣ— ಯಾವವೇತರದ ವ್ರಣ ಹುಣ್ಣಿನಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ೮ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣ.

ಕ್ರಯ— ದೊಡ್ಡ ಪುಡಿ ೧ ಕ್ಕೆ ರೂ ೨-೦-೦

ಪಿ. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ,

ಆರ್. ಎನ್. ವೈದ್ಯ, ಗುರಜಗಪೇಟ್ ಕುಮಟಾ

ಬಗ್ಗೋಣ ರಾಮಾ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಪಂಡಿತರ

ದುರ್ಮತಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗವು

ತಯಾರಾಗುತ್ತಲಿದೆ.

ಈ ವರ್ಷ ಕಾಗದದ ಕ್ರಯ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ತುಟ್ಟಿಯಾದ ಮೂಲಕ, ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧೨-೮-೦, ೫೦ಕ್ಕೆ ೬ ೧೦-೦, ೨೫ಕ್ಕೆ ೩-೧೦ ೦, ಇಟ್ಟಿದೆ.

ಮಾಲಿಕ ನ್ಯಾಶನಲ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ ಪ್ರೆಸ್,

ಕುಮಟಾ.

ಅನುಭವಸಿದ್ಧವಾದ ಔಷಧಗಳು !!!

ನಿಷ್ಪ್ರಹಸ್ಯ ತೃಣಂ ಜಗತ್ ॥

ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುವೃದ್ಧಿಯಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮ ಪ್ರವಾಳ, ಕೇಶರ, ಅಮರಸತ್ವ, ಶಿಲಾಜಿತು, ಮತ್ತು ವನಸ್ಪತಿ ಮಿಶ್ರಿತ.

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಗುಳಿಗೆ.

ಇದರಿಂದ ಕ್ಷೀಣತೆ, ದುರ್ಬಲತೆ, ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ, ರಕ್ತದೂಷಿತರೋಗ, ಮೇಂದುವಿಕಾರ, ನರಗಳ ಶೈಥಿಲ್ಯ, ಅಂಗನಿಸ್ತೇಜತ್ವ, ಧಾತುಹೋಗುವದು, ತಲೆತಿರುಗುವದು, ಜೀರ್ಣಜ್ವರ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಉಪದಂಶವಿಕಾರ, ಮುತ್ತಶೂಲಿ, ಮುಂತಾದ, ಅನೇಕ ವಿಕಾರಗಳು, ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಗುಣವಾಗಿ, ಶರೀರಕ್ಕೆ ದೃಢತ್ವವೂ, ಕಾಂತಿಯೂ, ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯೂ, ಕೂಡ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ, ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾಯಂ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಗುಣಕ್ಕೆ ೪೨ ದಿವಸ ಬೇಕು. ಗುಳಿಗೆ ೮೪ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೪-೦-೦.

(೧) ಬಾಲಾಮೃತಗುಟಿಕಾ — ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮವಾದ್ದು. ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೧-೦-೦. (೨) ಸ್ವಪ್ನಾವಸ ಮೇಲೆ ಚೂರ್ಣ — ೧೪ ದಿವಸದ ಔಷಧಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦-೦ (೩) ಗಜಕರ್ಣನಾಶಕ ಮಲಮು — ಡಬ್ಬಿಗೆ ಆಣೆ ೦-೮-೦ (೪) ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ನಾಶಕಗುಳಿಗೆ — ಬಿಳಿ ಬಗೆಯ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಗೆ ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ ೨-೦-೦.

(ಅನುಪಾನಪತ್ರ ಔಷಧಿಯ ಸಂಗಡ. ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ)

ವಿಳಾಸ— ವೈದ್ಯ ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ಮೋಡಕ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ, ಪೋಸ್ಟ ಸಿರಸಿ.

ಜಿಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಕಾನಡಾ.

ಮಧುರೆ ಚುನ್ನಡಿ ಅಂಚಿನ ಸೀರೆಗೆ

ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0.

ಇದು ಉಡ ವುದಕ್ಕೆ ಧಡೂತಿಯಾಗಿಯೂ, ನೋಟಕ್ಕೆ ನಯವಾಗಿಯೂ, ಬೆಲೆ ಸುಲಭವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಬಣ್ಣ ಹೋಗದು ಸೀರೆಯ ಉದ್ದ ೧೮ ಮೊಳ ಸುಂದರವಾದ ಸೆರಗು. ಒಂದನ್ನು ತರಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0.

ವಿಕ್ರಯಸೆ — ವಿ. ಕೆ. ಪೇಸ್ ಅಂಡ್ ಕಂಪೆನಿ,

24, ವಿನಾಯಕಮೇಸ್ತ್ರಿ ಬೀದಿ, ಮದರಾಸ್

Mr. G. R. MASUR

renounces the title of Rao Saheb and resigns Organizership

To, *The Editor, Kanara News*

Sir

I believe my countrymen of Kanara know fairly well that in my humble capacity, and within the limits permissible for an ordinary landowner I have tried my best to advance the interests of agriculture and to get timely redress for those agriculturists who were being subjected to unjust and illegal harassments by the all grasping Forest Department I have all along tried to stand between an autocratic Government on the one hand and a helpless people who have been duly feeling that their chief means of living - agriculture- is being taken away from them by the Forest Department And in my capacity as mediator between the two I have received an equal share of praise as well as of blame from both parties My Countrymen who know me intimately have had ultimately to acknowledge that by my lean ... towards the bureaucracy I was more often than not able to realise some benefit or concession for the people rather than for myself The bureaucracy on the other hand has been equally appreciative of my services at reconciliation and though ... I had to be con... with few ... concessions for my countrymen than they had reason to expect I still had hope that by appeal ... to the conscience and to the good sense of the Govern... ment we could ... the ... *customary right* the very ex... istence of which the Forest Department ... has ... to deny. But whatever the ultimate ... my services to the country and to the Government I ... and I still believe that both sides were ... my ... and that I had an influence with my ... in ... proportion ... influence with Government

Whether my efforts to improve the agricultural condition of my District were at all ... I ... it to my ... and to posterity to judge and any words ... this subject from ... presumptuous and arrogant My fellow countrymen have ... entitled to ... for my not having rendered my ... I take this opportunity of ... for

my awaiting till ... for its surrender

The distinction of Rao Saheb was as my countrymen ... conferred on me by that popular Viceroy, H. E. Lord Hardinge and in conveying to me his congratulations together with the ... H. E. Lord Sydenham ... that the said distinction ... conferred in recognition of my past services to the district ... the field of Agriculture and H. E. very kindly expressed the hope that my *future services also* would ... to deserve the distinction so kindly ... me I valued and ... still value that distinction ... came from the gracious ... statesman ... sympathy ... loyalty of India ... trying period of the ... as because it is ... the appreciation ... half of my countrymen ... agricultural condition ... more and more ... the ... Forest Department ... my countrymen ... smiles ... officials ... agriculture ... approval of the ... Policy ... Administration of the District

... of ... the ... Kanara ... the ... of the former Government Resolution ... the ... cts of Agriculture were ... the interests of ... The repeated ... and other representations to the Bombay Government which ... the ... that these vagaries would be directed from head quarters and that the conduct of the Forest Officials would be brought into consonance with the pious resolution of 1890 But the Government Press Note has not only shattered all our hopes & established the omnipotence of the Forest Department on a firmer and more authoritative basis but the fact that the Government has totally disregarded the popular representations made

in the Press on the subject, clearly shows the callousness of the Government to the situation which is growing more serious day by day

To prevent any chance of my forming too hasty an opinion about the remedies recently proposed by Government and at the risk of being misunderstood by my anxious and despairing countrymen I ventured to visit Mr Collins the new Forest Settlement Officer at Mirjan, on the 3rd instant but the lengthy conversation we had has convinced me that the new settlement proposed by the Government is the most damaging to agricultural interests and as such, is *unacceptable*

I have striven ... all my life to safeguard the interests of the people as much as lay in my power and it is part of my creed that *in the welfare and contentment of the People lies the real strength of the Government* I shall have jeopardised both if at this juncture I failed to humbly warn the Government in the most emphatic words I can command that its persistence in the New Policy will be the *utter ruination* of half a million of its most loyal subjects The events and horrors of Jalhanwalla Bagh which took a few hundred lives in a few days will be ... in comparison to *the slow torture* to which my poor countrymen will be put under the New Policy! Deprived of the means of reaping the fruits of their labours, starving in the midst of Nature's plenty, not allowed to fully exercise their time honoured privileges and harassed at every step by the rapacious Forest Officials the lot of the agriculturist *in ... the land of his birth* will be the most ... tale of British maladministration in India from the ... and sins of which I sincerely pray that Government will take the earliest steps to absolve itself I can say no more It is very painful to me to find that in spite of the most enthusiastic efforts of able and sympathetic administrators like Messrs Hair Swift Tapper and Keatinge to remedy the Forest grievances of this District, Government is perversely setting its face against every reasonable representation made & refusing to move even its little finger to save agriculture in the District from destruction As for myself it is most regretful that I ... longer retain the distinction that was conferred on me, which its retention has now no meaning except as a mere ... of Government favour. I ...

[di]stinction of Rao Saheb from [t]he Viceroy, as also the Certificate [o]f Merit from Lord Sydenham, in recognition of my services, for the advancement of Agriculture, and I was glad to receive them as tokens of the labour, I underwent for my district. When those services are now rendered fruitless by the very Government which conferred those distinctions — when Government by its unabashed "New Policy" makes agricultural progress, and even agriculture itself impossible in the District, there is no meaning and no significance in my retaining those distinctions.

I have accordingly surrendered those distinctions and returned them to the august source from which they were sent, in the humble hope that this pious act may rouse the Government of Bombay to a proper realisation of the correct Agricultural situation in the District.

In the field of Co-operation also, my past services are well known to the people as well as to the Government. I have been working as Honorary District Organiser of Co-operative Societies for nearly five years, and I have found from experience that to build up the Co-operative credit system among the rural agricultural population, it is essential to stabilize the credit of the ryot who tills the soil, before the Co-operative System can be a success. The building up of such a stable credit for 85 per cent of the agricultural population is now being rendered impossible by the over stringent Forest Policy now announced, by the full operation of which the ryot will be unable to reap the adequate fruits of his labours. It is my firm belief that the New Policy, by denying the ryot his customary privileges as from time immemorial will render agricultural operations in the District a total failure and it will be impossible to build up agricultural credit. Under the circumstances it is idle to seek to push on the co-operative credit system among a population who are being persistently denied the normal opportunities of improving their financial condition and these societies are sure to end in a hopeless failure. As a protest against this undesirable consummation, I have also resigned my appointment as Honorary Organiser for the District.

Kumta 6-12-1920. } G R MASUR

From,
(Rao Saheb) B M. BASRUR,
Honavar, Dist North Kanara.

To,
His Excellency,
The GOVERNOR of Bombay.

May it please Your Excellency,

I beg to return herewith the Sanad and Badge of Rao Saheb conferred on me by the Government of India and pray Your Excellency to be gracious enough to forward the same to the august source whence it emanated.

The reason for my returning the distinction is the persistent refusal of the Government of Bombay to remedy the forest grievances of this District, and to ameliorate the agricultural condition. The recent Press Note, No. 2999 of 1920 dated 22nd September 1920 has rendered the agricultural situation worse than before, inasmuch as instead of remedying the forest grievances so as to bring forest administration in a line with the declared benevolent policy of Government before this, the new policy adumbrated in the recent Press Note renders the perpetuation of the forest grievances permanent & makes the position of the Forest Department unassailable, while at the same time, the policy followed by that Department is actively hostile to, the progress and even to the existence of agriculture.

My Lord, the distinction of Rao Saheb was conferred on me in recognition of my services in the cause of agriculture in the past. While the agriculture of my District is being ruined before my eyes, I cannot retain the Badge of distinction which reminds me day in and day out that the result of all my past services is now to be destroyed wilfully by the Government's persistence in adopting a Policy directly hostile to agriculture. Neither the resolutions passed in the District Conference at Karwar, and in the Provincial Conference at Sholapur, nor the representations made in the District and in the Provincial newspapers, nor the repeated telegrams from various centres in the District, praying for the appointment of a Commission of Enquiry, nor interpellations made in the Bombay Legislative Council, not even the recommendations of sympathetic district officials in Kanara have had the least effect in moving Your Excellency's Government to minimise the forest grievances of the District.

I therefore most humbly and respectfully beg leave to return the Sanad and Badge of Rao Saheb herewith and pray that the same may be forwarded to the Government of India whence it emanated.

I beg to remain,
Your Excellency's most humble and obedient and loyal servant,

Honavar 6-12-20. } B M BASRUR.

ಸ್ವಾರ್ಥವೋ? ಸೋಮಾರಿತನವೋ?

ಆಯ್ಯಾ, "ಕಾನಡಾವೃತ್ತ" ಪತ್ರಿಕಾಕಾರರೇ,

ಈ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕುಲೀನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬೇಡುವೆನು

ಪ್ರಗತಿಗೆ ತಕ್ಕ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಇದೇ ಹೇಳಬಹುದು [illegible] ಲೋಕಲ್ ಫಂಡಿನ ವಿಷಯ ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ಕೃಷಕನು ವಿಚಾರಮಾಡಬಹುದು. ಅದರಂತೆ ಲೋಕಲ್‌ಬೋರ್ಡ ಮೆಂಬರರಿಂದ ಆಗುವ ಉಪಾಯದ, ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬನು ಸಹಜವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಆದರೆ, ಎಷ್ಟೋ ಲೋಕಲ್‌ಬೋರ್ಡ ಮೆಂಬರರು, ತಾವು ಲೋಕಲ್‌ಬೋರ್ಡ ಮೆಂಬರರು ತಮ್ಮ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ, ಕರ್ತವ್ಯಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು, ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಸಹ ವಿಚಾರಮಾಡುವದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು [illegible]ನಗಾಡುತ್ತದೆ

ಅಂಥ ಮೆಂಬರರೊಳಗೆ, ನಮ್ಮ ಹೊಲಸಗೆಡ್ಡೆ, ಕಾಗಾಲ ಕಡೆಯು, ಲೋಕಲ್‌ಬೋರ್ಡ ಮೆಂಬರ ಮಹಾಶಯರು ದಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬದು ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಈ [illegible], ಪತ್ತಂಯು [illegible] ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ದುಡಿದದ್ದರಿಂದಲೇ, ಈಗ ಸುವಿಚಾರ ಮಂಥನದ, ಆ ಕಡೆಯ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನರೂ ಅದರ ಫಲವನ್ನು **ಅನುಭೋಗಿಸುತ್ತಿರುವರು.** ನಾವ ಆ ಕಡೆಯು ಮಂತ್ರಸ್ಥರ ಗೋಳಾಟವನ್ನು ನೋಡಿ, ಏನನ್ನೋ ಹಂದಿಗೋ [illegible] ಕಡೆಯು ಮಾರ್ಗವು ಸಹ, ನಮ್ಮ ಹೊಲಸಗೆಡ್ಡೆ ಕಡೆಯಂತೆ ಉಸುಬಿನದೇ ಆಗಿತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಸಹ ಉತ್ತಮ ರಾಜಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಅವರ ಲಾಭ [illegible] ಜನರು ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದಲೇ ಊಹಿಸಬಹುದು ಗಾಡಿ, ಸ್ಟೀಮರ್, ಮೋಟಾರ, ನಗರ [illegible] ಸರಳವಾಗಿ ಓಡ್ಯಾಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯು ರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಲೋಕಲ್‌ಬೋರ್ಡ ಮೆಂಬರ ಮಹಾಶಯರ ಮನೆಯವರೆಗೊಂದು ಹಾಗೂ ಹೇಗೂ [illegible] ಬರುವದು ಅಂದಮೇಲೆ ಅಂಥ ಮೆಂಬರ ಮಹಾಶಯರು ಕೇಳಿಸುವ ಜನರ ವಿಷಯದ ಗೊಡವೆಗೆ ಯಾಕೆ ಹೋಗುವರು? ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ, ಖಟಪಟಿಯಂದದ್ದು ಮಾಡಿದರೆ ಹಿಂಚಿತ್ತೇನಾದರೂ ಕೇಳು [illegible] ಸುಧಾರಣೆಯು ಆಗದ ಇರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ನೆರೆಯ ಹಾಗೇ ಗ್ರಾಮದ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದರೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. [illegible] ಗ್ರಾಮದ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದರಂತೂ, ಚನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಅಂಥ ಖಟಪಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಲಂಕರಿಸುವ ಮೆಂಬರ ಮಹಾಶಯರನ್ನೇ ಯಾಕೆ ಆ ಕಡೆಯ ಜನರು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ [illegible] ಗೊಡವೇನಿರುತ್ತದೆ? ಹ್ಯಾಗೂ ಆ ಕಡೆ ಮೆಂಬರ ಮಹಾಶಯರ, ಸ್ವಾರ್ಥವೋ, ಸೋಮಾರಿತನವೋ? ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ, ಅದರಿಂದಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಬರುವ ಇಲೆಕ್ಷನ್ನದಲ್ಲಾದರೂ ಆ ಕಡೆಯ ಜನರು ಯೋಗ್ಯ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಆರಿಸಿ, ತಮ್ಮ, ಜ ಸಮೂಹದ ಹಿತವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರಾಗಿ ಸಂಬೋಧಿಸುವೆ. ಮೆಂಬರ ಮಹಾಶಯರೇ, ಇನ್ನಾದರೂ ಎಚ್ಚರಾಗಿ—ಹೇಳಿಕೆ,

ತಾ ೬-೧೨-೧೯೨೦ } ಓರ್ವ ಸ್ವ[illegible].

ವಾಚಕಮಹಾಶಯರೇ,

ನಮ್ಮ ನೋಂದ ನಂಬರ ೧ ರಿಂದ ೩೦೦ ರ ವರೇಗಿನ ವಾಚಕರು, ಈಗಿನ ಟಪಾಲ ಖಾತೆಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಿ ವ್ಹಿ. ಪಿ. ನಿರ್ಬಂಧದ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತೆರಬೇಕಾದ ಆಣೆ ಎರಡನ್ನು ಅವರೇ ರೂಪಾಯಿ ೩-೧೪-೦ ಮನಿಯಾರ್ಡರದ್ವಾರ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಉಳಿಸಬಹುದಾಗಿ ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದರ ಫಾಯಿದೆ ಬಹುತೇಕ ಜನರು ಕೊಳ್ಳದೆ, ನಮ್ಮ ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಯಿಂದಲೇ ಕಳುಹಿಸಿದರೆಂಬುದು ಖೇದಕರವು. ಈಗ ೩೦೧ ರಿಂದ ೬೦೦ ರ ವರೇಗಿನ ವರ್ಗಣಿದಾರರಾದರೂ ಅದರ ಫಾಯಿದೆ ಕೊಂಡು ಇದೇ ಡಿಸೆಂಬರ ಅಖೈರ ತನಕ ತಮ್ಮ ೭ ನೇ ವರ್ಷದ ವರ್ಗಣಿಯನ್ನು ಮನಿಯಾರ್ಡರದ್ವಾರ ಕಳುಹಿಸ್ಯಾರೆಂದು ಕೋರುವೆವು. ಅವರವರ ನೋಂದ ನಂಬರು ಪತ್ರದ ಪತ್ತೆಯ ಚೀಟಿನಮೇಲಿರುವದು.

[ಮ್ಯಾನೇಜರ ಕಾ. ವೃ.]

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಖು ೯ ಮಾಹೆ ಡಿಸೆಂಬರ ೧೯೨೦

ಕಾಡಿನ ಸುರಾಜ್ಯ.

(ಲೇಖಾಂಕ— ೪)

ಅಂಕೆಗಳೇನು ನುಡಿಯುತ್ತವೆ?

ಅಂಕಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬುದು ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿರುವದು. ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಬೆಲೆಯಿದೆ. ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ನಿರುತ್ತರಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇದರಂತೆ ಅಜಿಂಕ್ಯ ಸಾಧನವು ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ. ಕುಶಲರಾದ ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳು ಅಂಕೆಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟೊ ಜಾದುವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅಂಕೆಗಳು ನಡೆಗನ್ನಡಿಯಂತೆ ಸತ್ಯವನ್ನು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿ ಅದನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದೇ ತರುವವು. ಅಂಕೆಗಳ ಕೂಡ ಎಷ್ಟು ಮೇಳಾಡಿದರೂ, ಸತ್ಯವನ್ನು ಅಡಗಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಅಂಕೆಗಳ ಜೋಡಣೆ ತಪ್ಪಿದ್ದರೂ ಅವು ಧಿಟ್ಟತನದಿಂದ ನುಡಿಯುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಬೆಟ್ಟಬೇಸಾಯಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಕೆಗಳು ಏನು ನುಡಿಯುತ್ತವೆಂದು ಇಂದಿಗೆ ನೋಡುವ.

ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಆಡಳಿತವು ಸರಾಸರಿ ೧೮೬೪ ನೇ ಇಸ್ವಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ೧೮೯೦ ನೇ ಇಸ್ವಿಯವರೆಗೆ ಅದರಿಂದ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಂದಿನವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ [illegible] ನಮ್ಮ ಬೇಸಾಯವು ಎಷ್ಟು ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತ ನಡೆಯಿತೆಂದು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ, ಸಾಗು ಭೂಮಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಹ್ಯಾಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ನಡೆಯಿತೆಂದು ಸರಕಾರೀ ಅಂಕೆಗಳಿಂದಲೇ ನೋಡಿದರೆ, ಮತ್ತೇನೂ ಪ್ರಮಾಣ ಬೇಡ. ೧೮೯೦-೯೧ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೩,೪೦,೭೯೯ ಎಕರೆಗಳು ಸಾಗು ಭೂಮಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ೧೦ ವರುಷದ ನಂತರ, ಸುಮಾರು ೬ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾದವು. ಮತ್ತೂ ಹತ್ತು ವರುಷಗಳ ನಂತರ ಮತ್ತೂ ಎಂಟು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯು ಬಂಜೆಯಾಯಿತು. ಅಂದರೆ, ೨೦ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ೧೪ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯ ಬೆಳೆಯು ಲೋಪವಾದಂತಾಯಿತು. ೧೯೧೦-೧೧ ನೇ ಫಸಲಿನಿಂದ ೧೯೧೪-೧೫ನೇ ಫಸಲಿನವರೆಗೆ ೪ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೂ ೧೪ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳು ಬಂಜರ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡವು. ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೩,೧೦,೮೩೬ ಎಕರೆ ಸಾಗು ಭೂಮಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ೨೪ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ೧೮೯೦ ರಿಂದ ೧೯೧೫ ರವರೆಗೆ ಸರಾಸರಿ ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳ ಉತ್ಪನ್ನದ ಸಂಪತ್ತನ್ನೇ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕಳೆದುಕೊಂಡಂತಾಯಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಈಗಿನತನಕ ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಈ ಇಳಿತವು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಂದು ಅನುಮಾನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. [illegible] ಇತ್ತಲಾಗಿನ ೫ ವರುಷಗಳ (೧೯೧೫—೨೦) ಸಾಗು ಭೂಮಿಯ ಪಕ್ಕಾ ಅಂಕೆಯೊಳಗೇ [illegible] ಕ್ಷೇತ್ರವು ಸೇರಿಸದೇ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ [illegible] ಮತ್ತೆ ಎಷ್ಟು [illegible] ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಅಂಕೆ [illegible] ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವ. [illegible] ೩೦ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ೩೦ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳು ಹಾಳಾದವು. ಎಷ್ಟು ಮೊತ್ತದ ಉತ್ಪನ್ನವು ಹಾನಿಯಾಗುವದೆಂದು ತರ್ಕಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ, ಒಂದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ೧೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಬೆಳೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹಿಡಿದರೆ, ವರುಷ ಒಂದಕ್ಕೆ ೩ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮುಳುಗಿತಲ್ಲವೇ? ೩೦ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ ಹತ್ತೇ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯ ಗಂಟು ಗಣಿತತ್ರೈರಾಶಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿವರುಷ ಮುಳುಗುತ್ತದೆಂದು ಎಣಿಸಿದರೆ, ಅಂತೂ ೪೦,೦೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿನ ರಕಮು ನಷ್ಟ [illegible] ಬಂಜರುಭೂಮಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರವು ೧೮೬೫-೬೬ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ೩೬,೫೮೧ ಎಕರೆ ಇದ್ದದ್ದು ೧೯೧೪-೧೫ ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ೧,೩೬,೫೫೭ ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಏರಿತು. ಅಂದರೆ ಮೂವತ್ತು ವರುಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ೫೦ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಬಂಜು ಭೂಮಿಯು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಯಿತು. ಇಡೀ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಹುಭಾಗವು ೩೫ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು [illegible] ಇದೆ. ಅವುಗಳೊಳಗೆ ಇಂದಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ೩ ಲಕ್ಷ ಸಾಗು ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿರುವದು. ಈಗಿದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ೧೧ ಪಾಲು ಅಡವಿಯಾದರೆ, ೧ ಪಾಲು ಸಾಗುಭೂಮಿಯಾಗಿದೆ. "ಬಲವಂತನೇ ಅಧಿಕಾರವಂತನು" ಎಂಬಂತೆ, ಈ ೧೧ ಪಾಲಿನ ಬೆಟ್ಟವು ೧ ಪಾಲಿನ ಭೂಮಿಗೆ "ತಾನು ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ತಿನ್ನಬೇಕು, ಅಟ್ಟಷ್ಟು ಉಣ್ಣಬೇಕು" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ, ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಗುಲಾಮರಂತೆ ನಡಿಸಿದ ಮೂಲಕ, ನಮ್ಮ ಬೇಸಾಯದ ಕೈಕಾಲುಗಳು ಬಣಗಿ, ಅದು ಈಗಿರುವಷ್ಟು ಕಂಗೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಭೂಮಿಯು ಬಂಜರು ಬಿದ್ದು ಹಾನಿಯಾಗುವಷ್ಟು ಆಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಭೂಮಿಗೆ, ಅನೇಕ ಬೆಟ್ಟದ ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳ ಮೂಲಕ, ಬೆಟ್ಟದ ಅತಿ ವಿಸ್ತಾರದಿಂದುಂಟಾದ ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಕೃಷಿಕರಿಗಾಗುವ ಬೇನೆಗಳ ಮೂಲಕ, ಕಾಡು ಮೃಗಗಳ ನಿರಾತಂಕ ಹಾವಳಿಯ ಮೂಲಕ, ಚಳಿಗಾಲದ ಸಿಂಗಾರಿ ಬೆಳೆಯು ಕುಗ್ಗಿದ ಮೂಲಕ, ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆಯು ದಿನೇ ದಿನೇ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಮೂಲಕ, ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗದಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಹಾನಿಯು ಸಾಲಬಸಾಲ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿದೆಂದು ಊಹಿಸಿದರೆ, ಮನಸ್ಸು ಬಹಳೇ ಕಳವಳಿಸುತ್ತದೆ. ವನಗಾವಳಿಯ (over-Government) ಅತಿ ದಕ್ಷ ಕಾರಭಾರದಿಂದ, ಚಕ್ರಬಡ್ಡಿಯ ಆಡಳಿತದಿಂದ, ಇದೆಲ್ಲ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪರಿಣಾಮವು ಸಂಭವಿಸಿದ್ದಲ್ಲೆಂದು ಮನಗಾಣಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವದರೂ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದರೆ, ನಾವೇ ತಪ್ಪಿದ್ದೇವೆಂದು ಒಪ್ಪಲಿಕ್ಕೂ ನಾವು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೇವೆ. ಕಾಡಿನ ಸುರಾಜ್ಯದ ಫಲಿತವು ಇದಲ್ಲದರೆ, ಇದರ ಕಾರ್ಯಕಾರಣ ಭಾವವನ್ನು ಸರಕಾರವೇ ನಮಗೆ ಸುಸಂಗತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಲಿ.

ಒಳಭಾಗದ ಸಾಗುಭೂಮಿಯು ಇಷ್ಟು ಜೋರಿ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಬಂಜರಾಗಿ ಬೀಳಲು, ಅದರೊಳಗಿನ ಎಷ್ಟೋ ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಬೆಟ್ಟದೊಳಗೆ ಕೂಡಿಸಿ, "(not available for cultivation) ಸಾಗುಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಲಭ್ಯ" ವೆಂಬ ಅಚ್ಚು ಹೊಡೆದು, ಈ 'ಅಲಭ್ಯ' ಸದರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆಲ್ಲ ವಂಶಪರಂಪರವಾಗಿ ಕೃಷಕರು ಬಿತ್ತುತ್ತಿದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಜಂಗಲಖಾತೆಯು ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇಂಥ ಅಲಭ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವು ೧೯೧೪-೧೫ ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ೪೧,೯೯೧ ಎಕರೆಗಳಿದ್ದವು. [illegible] ಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗಿನ ೪೧ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳು ಕಾಯಮವಾಗಿ ಅಡವಿಯ ಪಾಲಾದವು. ಹೀಗಾಗಿ ೩೦ ೪೦ ಹಳ್ಳಿಯ ಹಕ್ಕಿಗಳೇ ಬೆಟ್ಟವು ನುಂಗಿಬಿಟ್ಟವೆಂದು [illegible] ಬಂದಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲ ಜಂಗಲಖಾತೆ ಧೋರಣದ [illegible] ಕೇವಲ ಪರಿಣಾಮವು [illegible] ಅಂಕೆಗಳಿಂದ ನುಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ೧೮೭೮ ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ [illegible] ಮೈಸಿದ್ದ ಕಟ್ಟಲೆ (Fo[illegible]) ಅನ್ವಯಿಸಿ,

೧೯೧೦ ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ೩,೦೧೫ ಮೈಲುಗಳ ಅರಣ್ಯವು /೫೦ರ ೩೦ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ೧ ಸ್ಕ್ವೇರ ಮೈಲು ಅದರಿಂದ ಬ ದಲು, ೩½ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮೈಲು ವಿಸ್ತಾರ ಅದರಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಂತಾಯಿತು ಅಡವಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸರಕಾರ ಕೈಕೊಂಡ ಕ್ರಮ ದಿಂದ, ಇಷ್ಟವೇ ಕಾಡುಗಳ ಸಿಮಾಬದ್ಧತೆ ಯಿಂದ, ಈ ರೀತಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಬೆಟ್ಟದ ವಿಸ್ತಾರ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸಾಹಜಿಕವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, "ಕೂಸು ಹುಟ್ಟಿದರೇನಾಯಿತು! ಅದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೋಷವಾದ ಉತ್ತಮ ಮದ್ದನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆಂದು" ಹೇಳಿ, ತಾಯಿಗೆ ಸಾಂತ್ವನ ಮಾಡುವದಂತಾಗುವದಿಲ್ಲವೇ? ಮುಂಚಿನ ೮೮೪ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ! ಈ ಗಿನ ೩,೦೧೫ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ! ಈ ಅಂಕೆಗಳ ಕಾಡ ಎಷ್ಟು ಬಡವಾಗಿದರೂ, 'ಕಾಡಿನ ಸುರಾಜ್ಯ, ಕಾಡಿನ ಸುರಾಜ್ಯ' ವೆಂದು ಸತ್ಯವನ್ನು ಮರೆಮಾಡುತ್ತಿರುವದು ಸುಡಿಯುದಿರವು.

ಇನ್ನು ೨೫ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳ ವಿಸ್ತಾರದೊಳಗಿನ ೨ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಸಾಗುಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಜನರ ಉದರ ನಿರ್ವಾಹವಾಗಬೇಕೆಂದು ನೋಡಿರಿ! ೧೯೧೧ ನೇ ಇಸವಿಯ ಖಾನೇಸುಮಾರಿಯ ಲೆಕ್ಕದಂತೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ೪,೩೦,೫೪೮ ಆಗಿತ್ತು. ೪ ಲಕ್ಷ ೩೦ ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ, ೨ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳ ಉತ್ಪನ್ನದಮೇಲೆ, ಅಷ್ಟೇ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗೆ ಬಾಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಪ್ರತಿ ೩೦ ಜನರಿಗೆ ಅರ್ಧಾ ಎಕರೆ ಬೀಳುವದು ಉದರ ನಿರ್ವಾಹಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಉದ್ಯೋಗಧಂದೆಗಳೇನಿಲ್ಲ. ಶೇತಕಿಯಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಉಪಜೀವಿಕೆಯಾಗಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣವು ಮತ್ಯಾವ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿದೆಂದು, ಅಂಕಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇ ಹೇಳಲಿ. ಬಡ ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಗೊಂದ ಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದಂತೆ, ಇಂಥ ಲೋಕ ವಸತಿಯು ಹಾಳಾಗುವದೇ. ಹೀಗಾಗಿ, ಹತ್ತತ್ತು ವರುಷಗಳ ಖಾನೆಸುಮಾರಿ ಎಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹರೇಕ ಹತ್ತು ನಡಿಯುತಕ್ಕ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು, ಕಳೆದ ೧೯೧೧ ಖಾನೆಸುಮಾರಿಯಲ್ಲಿ ೩೪ ಸಾವಿರ, (ಏರುವದರ ಬದಲು) ಕಡಿಮೆ ಯಾಯಿತೆಂದು ಕಂಡುಬಂತು. ಘಟ್ಟದ ಸೀಮೆ ಯ ಈ ಇಳಿತದ ಹೊಡತವು ಹೆಚ್ಚು ಬೀಳು ವದು ಸಾಹಜಿಕವು. ಅಡವಿಯ ವಿಸ್ತಾರವಾ ದದ್ದು, ಗುಡ್ಡಗಾಡು, ಹಳ್ಳಿಗಳ ಒಳ ಪ್ರಾಂತ ದಲ್ಲೇ. ಮುಂಚಿನ ಮೂರು ಖಾನೆಸುಮಾರಿಗ ಳಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಹ್ಯಾಗೆ ಏರಿತ್ತು ಮತ್ತು ಕಾಡಿನ ಸುರಾಜ್ಯವು ಪರಿಣಾಮಾವಸ್ಥೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿದ ಕುರಿಯ ಹತ್ತು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಫಕ್ಕನೆ ೩೪ ಸಾವಿರ ಕಡಿಮೆ ಹ್ಯಾಗಾಯಿತು, ಎಂಬು ದು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಕಂಡುಬರು ವದು.

ಇಸವಿ	ಜನಸಂಖ್ಯೆ	ಪರಿಣಾಮ
೧೮೭೨—	೪,೫೧,೭೪೦	...
೧೮೮೧—	೪,೪೬,೩೫೧	„ ೫೪ ಸಾವಿರ
೧೯೦೧—	೪,೫೪,೪೯೦	„ ೮ ಸಾವಿರ
೧೯೧೧—	೪,೨೦,೫೪೮	ಇಳಿತ ೩೪ ಸಾವಿರ

ಮೊದಲನೇ ಖಾನೆಸುಮಾರಿಯಿಂದ ಎರಡನೇ ಖಾನೆಸುಮಾರಿಯತನಕ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಜೆಯು ಕಾಲು ಲಕ್ಷ ಏರಿತ್ತು (ಸರಕಾರದ ಜಾಹಿರನಾಮೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ನೂರಾರು ಜೀವನಗಳು ಅವರ ಪೂರ್ವದಲ್ಲೆ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದವು) ೧೮೯೧ರ ತನಕ ನಮ್ಮ ಸಮೃದ್ಧಿಯೇ ಆಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಲು, ಇದೊಂದು ಪುರಾವೆಯು. ವನ್ಯಪ್ರದೇಶವು ಯಾವಾಗಲೂ ಅನಾರೋಗ್ಯಕರವಾದರೆ, ಕಾಲು ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಹ್ಯಾಗೆ ಏರಿತು? ೧೮೯೧ ರಿಂದ ಕಾಡಿನ ಸುರಾಜ್ಯವು ಸುಸಂಘಟಿತವಾಗುತ್ತ ಸಾಗಲು, ಮುಂದಿನ ಹತ್ತು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ೮ ಸಾವಿರ ಮಾತ್ರ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಅದು ಇಳಿಯುವದೆಂದು ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ವರ್ತಿಸಿದ ಮಿ|| ಎಂಗಾಮೇನ್, (ಖಾನೆಸುಮಾರಿ ಕಮಿಷನರರು) ಇದನ್ನು ನೋಡಿ, ಬೆರಗಾಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ತರುವಾಯ ಹತ್ತು ವರ್ಷ (೧೯೦೧-೧೧) ಗಳಲ್ಲಿ, ಈ ರಾಜ್ಯದ ನಿಜ ಸ್ವರೂಪವು ಹೊರಬಿದ್ದು, ೩೪ ಸಾವಿರ ಪ್ರಜೆಯು ಲೋಪವಾಯಿತು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಘಟ್ಟದ ಸೀಮೆಯು ಇಳಿತವು ದಂಡೆ ಸೀಮೆಯು ಏರಿಕೆಗಾದರೂ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ರುದಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಮೆಟ್ಟಳಿಯಿತು. ಪರ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ ಕುಟುಂಬಗಳೂ ಇದೇ ಇಳಿತದಲ್ಲಿ ಸೇರಿರ ಬಹುದು. ಬೆಟ್ಟದೊಳಗೆ ಹಬ್ಬಿದ ಚಳಿಜ್ವರದ ಬೇನೆಯಿಂದ ನಿಜಧಾಮಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದವರೂ, ಇದೇ ಕಾಲು ಲಕ್ಷದೊಳಗೆ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿರುವರು. ಇದೆಲ್ಲ ಸುರಾಜ್ಯದ ಪರಿಣಾಮವು, ಇಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ. ಅಡವಿಯ ಧಂದೆಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು, ಆಳುಗಳನ್ನು ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕಾಗುವದೆಂದು ಜಂಗಲಖಾತೆಗೆ ವಿವಂಚನೆಯಾಗಿದೆ. ತಲೆಗೆ ಎರಗಿದ ನೀರು ಕಾಲಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವದು ಇದೇ. ಕಾಡಿನ ಸುರಾಜ್ಯವು ನಿಜವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆಂದು ಇದೆಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಫಲವೂ, ಜನಸಂಖ್ಯೆಯೂ, ಈ ಅಂಕೆಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವದೇನು?

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ಕಳೆದ ೧೯೨೯-೩೦ನೇ ಸಾಲಿನ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡಗಳ ಉತ್ಪನ್ನ ವೆಚ್ಚದ ಲೆಕ್ಕವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆದಾಯವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಹಿಂದಿನ ಶಿಲ್ಕು ಹಿಡಿದು ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡಿಗೂ ತಾಲೂಕಾ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೂ ಕೂಡಿ, ೩,೮೫,೫೯೦-೧-೧೧ ರೂಪಾಯಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ. ಬರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡಿಗೆ, ಶಿಕ್ಷಣ (೨,೦೯,೨೨೧ ರೂ) ಆರೋಗ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣ (೧೯,೭೨೯ ರೂ) ಇತರೇ ಉತ್ಪನ್ನ ಕೂಡಿ ೩೪೦ ಸಾವಿರ ಉತ್ಪನ್ನವಿದೆ. ಇದಿಂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಫೀ ಉತ್ಪನ್ನವು ೪೪೫೬ ರೂಪಾಯಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಗ್ರಾಂಟು ೧,೩೫,೧೪೮ ರೂ. ಇಷ್ಟು ೫ ೪|| ರೂಪಾಯಿ ಫೀ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಬೇರೆ ಸಾಧನದಿಂದ ಕೂಡಿಸಲಿಕ್ಕಾದರೆ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮೋಫತ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗುವದಿಲ್ಲವೇ? ಇದೇನು ಅಶಕ್ಯವಾದ ಮಾತಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಉತ್ಪನ್ನದಿಂದ ನಗದು ೨೫೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಲಿನ ಖರ್ಚು ಎಲ್ಲ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಕೂಡಿ, ೨,೭೯,೧೬೧-೮-೪ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಿ, ೬೬ ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿ ಶಿಲ್ಕು ಉಳಿದವೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾ. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ೧,೬೮,೫೫೬-೮-೩ ವೆಚ್ಚವಾಗಿದೆ. ಡಿಸ್ಪೆನ್ಸರಿಗಳಿಗೆ ೧೬ ಸಾವಿರದಷ್ಟು ವೆಚ್ಚವಾಗಿದೆ. ಲೋಕಲ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಇನ್ನು ಬಿನ್ ಸರಕಾರಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಜೀವತೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮೂಲಕ, ಇವೆಲ್ಲ ಅಂಕೆಗಳ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಜನರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ಬೇಸರಾಗಬಹುದಾದಂಥ ಅಂಕಗಣಿತವನ್ನು ನಮಗೆ ಬಿಚ್ಚಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಫೇರಫಾರುಗಳಾಗುವವೆಂದು ನೋಡುತ್ತಲಿರುವ. ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣದ ಖರ್ಚು ಏರುವದೋ, ಶಿಕ್ಷಣವು ಮೋಫತ ಕಿಗುವದೋ? ಪ್ರಾಂತಿಕ ಉತ್ಪನ್ನದಿಂದ ಮತ್ತೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಗುವದೋ? ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ೨೩ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ವಿಸ್ತಾರದಿಂದ ಆಡಿಮೆಯಾದ ತೆರಿಗೆಯ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ, ಅವರ ವ್ಯಾಪಾರದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಆ ಖಾತೆಯು ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಮದತು ಮಾಡುವದೋ? ಏನೇನಾಗುವದೆಂದು ಸುಮ್ಮಗೆ ನೋಡುತ್ತಿರುವ.

---

೨. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರರ ಸಂಬಳದ ಕ್ರಮವಾರಿಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿದ ಕಮೀಟಿಯು ಕೊಟ್ಟ ಹಂಗಾಮಿ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾವು ಗತ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವೆವಷ್ಟೇ. ನಾನಾ ಸ. ಅಂಟ್ರೇನ್ಡ, ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷದ ಟ್ರೇಂಡ, ಶಿಕ್ಷಕರ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಬಡತಿಯ ನಿಕಾಲೆಯನ್ನು ಕಮಿಟಿಯು ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿತು ಮತ್ತು ಸರಕಾರವು ಒಪ್ಪಿತು, ಎಂದು ನಿವೇದಿಸಲು ನಾವು ಆನಂದಪಡುವೆವು. "ಪರಿದ್ರಾನ್ ಭರ" ಎಂಬ ತತ್ವದಂತೆ ಕೆಳ ತರಗತಿಯ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಬಡತಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ್ದು, ಸಕಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮರ್ಥನೀಯವವೆ, ಸ್ತುತ್ಯವದೆ. ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಹಂಗಾಮಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಭಾವಿ ದಿವಾಣರು, ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಹಿಂದಿಡದೆ, ಶಕ್ಯವಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೂ ಮುಂದಿಡುವರೆಂದು ಕೋರುವೆವು. ಮೇಲ್ತರಗತಿಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇದ್ದಲ್ಲೇ ತಡೆದಂತಾಯಿತು. ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಸರಕಾರದ ಕೈ ತಡೆಯಿತೆಂದು ನಮಗೂ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಬೇರೆ ಖಾತೆಯ ವರಿಷ್ಠ ನವಕರರಿಗೆ ಅತ್ತ ಅತ್ತ ಬಡತಿಗಳು ಮುಂದುವರಿದಾಗಿರುವಾಗ, ಇವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪಂಕ್ತಿಪ್ರಪಂಚವಾಯಿತೆಂದು. ನಮ್ಮ ಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸಾಹಜಿಕವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಬಹಳೇ ಸಹನಶೀಲತೆಯಿಂದ ಕಾಳಿದವರು ಮತ್ತೆ ೩-೪ ತಿಂಗಳು "ಕಾಳಿವರೆ,' ಶಿಕ್ಷಕರು ನಿಃಸಂಶಯವಾಗಿ 'ಬಾಳುವರ' ಎಂದು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ನಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ ದಿವಾ

ಣರು ಸತ್ಯಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅವರಿಗ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವರೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿದಿರಲಿ ಬಜೇಟಿನಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಕು ಇಲ್ಲ ಚಾಲೂ ಸಾಲಿನ ಮಧ್ಯಕಾಲವಿದು ಮುಂದಿನ ವರುಷ ನೋಡುವಾ ಎಂದು ಟೆತಾಂವ್ ದಿಲಾತಾಂವ್ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ದಿವಾಣರಿಗೇನೂ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಅವರ ಧೋರಣವೂ ಜಾಹೀರಾಗುವದು ಅಷ್ಟರ ತನಕ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾದಿ ಕಾಯುತ್ತಿರಲೆಂದು ನಾವು ಸೂಚಿಸುವೆವು ಇನ್ನುತನಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ವರ್ತನವು ನಿರ್ದೋಷಿಯಾಗಿದೆ ಅದೇ ಅವರ ಸಂಘಗಳ ದೊಡ್ಡ ಶಕ್ತಿಯು ಇದರಿಂದಲೇ ಅವರ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಫಲಿಸುವವು ನಿಃಸಂಶಯವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವರೆಂದು ನಮ್ಮ ದೃಢ ವಿಶ್ವಾಸವು

[illegible] ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ವಿಜಾಪೂರ ಧಾರವಾಡ ಬೆಳಗಾಂವ ಕಾರವಾರ ಈ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಹೆಗಳೊಳಗಿನ ಮುಂಬಯಿ ಕೌನ್ಸಿಲದ [illegible] ಮುಗಿದು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದಾದ [illegible] ಎರಡ ಗಿತಗಳೇ ಪ್ರಬಂಧ [illegible] ಹೇಳ್ಪಿದ [illegible] ಸಹಕಾರಿತೆಯ ಎರಡ [illegible] ಉಮೇದವಾರರು ಹೊರಬಿದ್ದಿರುವರ [illegible] ನಾಮಾವಲಿಯು ತಿಳಿದಂತಾಗಿ [illegible] ರಾವಸಾಹೆಬ ಕಿತಾಬಿನ [illegible] ಯವರು, [illegible] ಕುಂಬಳಿ [illegible] ವೆಳ [illegible] ಪಂಡಿತ [illegible] ನುತ್ತ [illegible] ಕಾರ್ಕಾರದ ಮಿ॥ ದುಭಾಷಿ, ಈ ಆರು ಅಗ್ರಣಿಗಳು [illegible] ತಿಳಿದುಬಂದಿದ [illegible] ಇವರ ನಾಮಾವಲಿಯನ್ನು [illegible]

Who is who ಯಾರು ಯಾರೆಂಬ [illegible] ಕೋಶವನ್ನು [illegible], ಇವರ ಚರಿತ್ರವನ್ನು [illegible] ಹೇಳಲಿ [illegible] ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ರಾಜಕಾರಣದೊಳಗೆ [illegible] ಗಿನ [illegible] ಶಿಷ್ಟ ಸ್ವರೂಪದ [illegible] ಗಾಯಿತ [illegible] ಒಳಗಿನ ಒಂದು [illegible] ವೃ 'ಹೈಸೂ [illegible] ಧೋರಣವ [illegible] ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಬರಿದಾದ [illegible] ಮಾಡಿಸಿ ನಾ [illegible] ವ್ಯಥಾ [illegible] ನಮ್ಮದೊಂದು ಶರ್ತವಿದೆ [illegible] ಜಿಲ್ಹೆಂ [illegible] ಇದೇ ಎಂಥ [illegible] ಬಿಲ್ಲವರಿಗೆ ಸಕ್ಕಾ ಸಂಶಯ ಇದೆ ಬೆಳಗಾಂವಿ [illegible] ಇಲೆಕ್ಷನದ ಹೀಮೆಯಿಲ್ಲದೆ, [illegible] ಯವೇಳೆ ಎದ್ದು ನಿಂತಲ್ಲಿ ಮೆಂಬರಾದರೆ [illegible] ಹುದು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ರಾ॥ ಕಬಳಿಯವರೊಬ್ಬರು ದೇಶಭಕ್ತ ಬೆಳವಿಗಳ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಗಳಾಗಿ [illegible] ನ್ಯ [illegible] ಅವರ [illegible] ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೋತ ಹೋಗಿ ಅವರ ಮನೆ [illegible] ಸರಿನಲ್ಲಿ [illegible] ಇನ್ನಾವರೂ [illegible] ತೋರದೆ [illegible] ವಿಜಯಿಯಾದರೆ [illegible] ಅವರಿಗೆ [illegible] ಆನಂದವಾಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ನಾಕ [illegible] ಗಳಿಗೆ [illegible] ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದಾಗ ಸ್ವರ್ಗಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಆನಂದ [illegible] ಈ ಅಗ್ರಣಿಗಳು [illegible] ಸರ್ವಂ [illegible]

ಮನ್ನಿಸದ ಮತ ಆರರು ಜೋರಾದರೆ ತಿಳಿಯಲಿ [illegible] ಮಗಂತೂ ಇವರು ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೇ ಅಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳಿದಹೊರತು ಇರಲಾಗದು ಬಹುಮತವು, ಸತ್ಯವೂ ಇದೇ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕೂಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವವು

ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿಗಳು.

ಕುಮಟಾ—ಚಳಿಯು ಬೀಳುತ್ತಿದೆ ರೋಗರಾಯಿ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಇದೆ ದನಗಳ ಕಾಲುಬೇನೆ ಉಂಟೇ ಉಂಟು

ಘಟ್ಟದಿಂದ ಬತ್ತ ರಾಗಿ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಿಲ್ಲ ಮೆಣಸು ಅಡಿಕೆ ಅಷ್ಟು ಬರುತ್ತಿದೆ ಈ ವರ್ಷ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆ [illegible] ಇಲ್ಲವಂತ!

ಕುಮಟೆಯ ಮೂರು ಗುಂಡಿನ ರಾವ ಸಾಹೇಬ" [illegible] ಸರಕಾರದ ನಿವೃತ್ತ (ಅಸಹಕಾರಿ) [illegible] ಧೋರಣಕ್ಕಾಗಿ (!), ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ [illegible] ಚರಿತ, [illegible] ಗುಂಡಸ್ಸು, ಇವರ [illegible] ದೊಡ್ಡವರದ ಶ್ರೀ॥ [illegible] ಮಹಾಶಯರನ್ನು [illegible] ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ಅಭಿಮಾನಿ [illegible] ಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು. [illegible] (ಸಹಕಾರಿತೆಯ) [illegible] ಜನತೆಯು ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ [illegible] ಈ ಅಸಹಕಾರಿಯ [illegible] ಕಷ್ಟವೇ ಸರಿ! [illegible] ಬಂಧುಗಳನ್ನು [illegible]

ಈ ತಾಲೂಕ [illegible] ಆರಂಭಗೂರ ಸಂಘವು [illegible] ಬ್ಯಾಗಂಟಿ ಬಿದರಿ, [illegible] ಹೋಗಿ [illegible] ಲಗ್ನವಾಯಿತಂತ! [illegible] ಯಾರು ಏನು [illegible]

[illegible] ಶಾಸ್ತ್ರ [illegible] ಇಲ್ಲಿನ [illegible] ಇಲ್ಲಿ [illegible] ತಾಲೂಕ [illegible] ತಾಕೀದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ [illegible] ಹಳ್ಳಿಗಳ [illegible] ಮಗ ಒಳಿತು ಮಾಡ [illegible] "ನೇಮ ಶಿಲೆ" [illegible] ಹತ್ತಿರುವ [illegible] ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹೆ [illegible] ತಯಿರ [illegible] ಇಲ್ಲ [illegible] ತಲ್ಪಿತ

ಈಹೊತ್ತು ಶ್ರೀ [illegible] ವಾರ್ಷಿಕ [illegible] ಉತ್ಸವವು [illegible] ಇಲ್ಲಿನ [illegible] ಉತ್ಸವವು [illegible] ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕ [illegible] ವಾರ್ಷಿಕ [illegible] ಕೊಡಿದ [illegible] ವಾರ್ಷಿಕ [illegible]

ಈಹೊತ್ತು ತಾಲೂಕ ಪಟ್ಟೇವಾಲಾ ರಾಮಾ ಮುತ್ತು ನಾಯ್ಕ ಎಂಬವರು ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆಗೆ ಜೀನಸು ಖರೇದಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಬಾಸಗೋಡಿಯ ಬಟ್ಟು ಗೌಡಾ ಬಿನ್ ಮಾರು ಗೌಡಾ ಎಂಬವನನ್ನು ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ [illegible] ಕೈರಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದು ಎಳದೊಯ್ದು, ಬಂಗಲೆಯಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರಂತೆ! ಅವನು ೪೦-೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿನ ಕೊರಡ್ ರಯತನಿದ್ದು ತನಗೆ ಬಿಡಿರೆಂದು ಎಷ್ಟು ಬೇಡಿಕೊಂಡರೂ ಬಿಡದೆ, ಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಡಿಯುವ ಈ ಜುಲುಮಿ ವಹಿವಾಟು ಈ ವರ್ಷದ ಗದ್ದಲ್ಲಿ ಸಹ ಅವ್ಯಾಹತ ನಡಿಸುವದು ನ್ಯಾಯ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಪರು ಇದರಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟಾರೋ? ಇಲ್ಲ ಕೂಲಿಯವರಿಗೆ [illegible] ವದಿಲ್ಲವೇನು?

ಶಿರಸಿ—(೧) ಬರುವ ಎಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳ ೧ ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮೋಫತ್ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆಂದು ಇಲ್ಲಿಯ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಜಾಹೀರ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ (೨) ಇಂಗ್ಲೀಷ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಭಟ, ಎನ್, ಆರ್ ಎಂಬವನನ್ನು ಬೆಳಗಾಂವ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಲದಲ್ಲಿದ್ದ [illegible] ಧುರಪ್ಪನವರ ಎಂಬುವನನ್ನು, ಅವರವರ ಪಾಲಕರು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿರುವರು (೩) ಕುಮಟೆಯಿಂದ ರವಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ಸಕ್ಕರೆಯ ಗೋಣಿಗಳು ಈ ಮೊದಲೇ [illegible] ಹೊನ್ನಾವರ ವೆಂಕಟರಮಣಪ್ಪನವರಿಂದ ಊರಿಗಿಂದ ಹೊರಗೇ ಸಾಗ ಕಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ಇದು ಸುಕೃತವೇ ಸರಿ (೪) ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿದು ಕಾನುಭೋಗರ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಪರವಾದ ಅಭಿಯುವನ್ನಿತ್ತು [illegible] ನಿರ್ಲಜ್ಜತನದಿಂದ ಬಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಹಿಂದೆ ಸರಿದಿರುವದು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವೇ ಸರಿ (೫) ಇಲ್ಲಿಯ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ಎಷ್ಟೋ [illegible] ಗರು ಸ್ವತಃ ಕೈಯಿಂದ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಗಳನು ತಯಾರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನೇ ಧರಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಪಕ್ಕಾ ಸ್ವದೇಶೀ ವಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಸಾರವು ಸರ್ವತ್ರಲ್ಲಿ ಸದ್ಯಕ

(☞ ಈವತ್ತಿನ ಪುರವಣಿ ನೋಡಿರಿ)

ಶಿಕ್ಷಕಬಾಂಧವರ ಅವಲೋಕನೆಯ ಬಗ್ಗೆ—

ಶಿಕ್ಷಕವರ್ಗಕ್ಕೂ ರಾಷ್ಟ್ರ [illegible] ಸ್ಥಿತಿಗೂ [illegible] ಬಂಧವಿರುತ್ತದೆಂಬ ವಿಷಯವು ನಮ್ಮ ಲೋಕನಾಂಕರ [illegible] ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ [illegible] ಬೀಳ ಮನೋಬೀಳುವ [illegible] ತದ್ದಾರಾ ನಮ್ಮ [illegible] ಉದ್ಧಾರವು ಎಂದರೂ ಆಗಲಿ, ಆದರೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ, ನಮ್ಮ [illegible] ವನ್ನು ಈಗ ನಾವು ಆತ್ಮಬಲದ ಸಾಹಾಯ್ಯದಿಂದಲೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದ ಅಯೋಗ್ಯವಾಗಲಾರದು

ಉಚ್ಚತರದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಈಗ ಹೆಚ್ಚು [illegible] ತೋರುತ್ತಿರುವದ ಇದರ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಕೊಳ್ಳುವ [illegible] ಕಾರಣಗಳಿಂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ [illegible] ಕುರುಡರಾಗಿರುವದ [illegible] ಮಾಡುವರೂ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲ ಈ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ [illegible] ಕೆಲಸ [illegible] ವಿಡಿಸಿ, [illegible] ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ಯವೆಂತು.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು [illegible] ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾಸಂಸ್ಥೆಗಳ [illegible] ರು ಜನ ಶಿಕ್ಷಕರು [illegible] ಈ ಸತ್ಯಸ್ಥಿತಿ [illegible] ಇವರ ಕುಟುಂಬದೊಳಗಿನ [illegible] ಪ್ರತಿಂಗಳು [illegible]

ವಾಗಿ ವೆಂಗೊಳಿಸಿದರೆ ನಿಲ್ಲಲಾರದು ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೆ— ಈ ಸಾತ್ವಿಕ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಆ ಟ್ಟಿಸದೆ ಇರಲಾರದು.

ಸಧ್ಯದ ಭಯಂಕರ-ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಲವು ತರದಿಂದ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಗತಿಯು ಬಾರದುಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೂ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ತೊಡಕುಗಳು ನಿರುಪಾಯವಾಗಿ ತಾಳಲ್ಪಡುವವು. ಅಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಪುನಃ ನಮ್ಮಮೇಲೆ ಬಂದರೂ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಮೇಲೆ ಬರುವದು ಸರ್ವಥಾ ಅನ್ಯಾಯವು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಡುವೆನು.

೧ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಶ್ರೀ ಈ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿತಿಂಗಳ ಪಗಾರಿನೊಳಗಿಂದ ಕೆಲವು ರಕಮು (ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಲ್ಲದಷ್ಟು) ಇಡುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು.

೨ ಈ ಹಣದ ಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ಈ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮಕ್ಕಳ ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ತರಗತಿಗಳ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

೩ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಕರದೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

೪ ಈ ಹಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಗಳಿ ಸರಕಾರದ ಸಹಾಯದಿಂದಾಗಲಿ ಮಾಡಿಸಬಹುದು.

೫ ಇತ್ಯಾದಿ— ಇತ್ಯಾದಿ "

ಈ ಯೋಜನದ— ತುಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಅವಲೋಕಿಸಿರಿ ಹಾಗು, ಈ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ಯಾ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳ ಮುಖದಿಂದ ತಿಳಿಸಬಹುದಾಗಿ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಂಕೋಲಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆ.

ಮಾ॥ ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ —

ಅಲ್ಲಿ ಸದ್ರಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಠರಾವು ತಮ್ಮ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ.

ನಂಬರ ೩ ನೇ ಠರಾವು ಪ್ರಸ್ತಾಪಕರು— ಕೋರ್ಟಲ ಟೋಲ ಪ್ರಸಂಗ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಿ॥ ಕಂಕರ ಅನಂದರಾವ ನಾಡಕರ್ಣಿ ಅವರಿಗೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಯೂ, ಅವರು ಅದರಂತೆ ಕೋರ್ಟಮುಖಕ್ಕೆ ಮುಯ್ಯಾರವ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಮುಯ್ಯಾರವ ಕೊಡುವದಾಗಿ ಕಜವೀಜು ಮಾಡಲಾರೆವು ಎಂಬ ಠರಾಯಿಸುತ್ತದೆ.

(ಸ್ಥಾನಿಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ, ಮಿ॥ ಕಂಕರ ರಾಯರು ಕೋರ್ಟಮುಖಕ್ಕೆ ಮುಯ್ಯಾರವ ಕೊಡುವದು ಉಚಿತವು ಎಂಬ ಪ್ರಕಾರ ನಾವ್ಯಾರು ಎಂದು ಹುಂಬ ಅರಿಯಬಹುದು. —ಸಂಪಾದಕ]

श्यानरा विद्यार्थी वर्गास विनंति.

हलियाळ येथील प्रमुख मंडळींनी "लो. टिळक स्मारक विद्यार्थी सहाय्यक फंड" उभारलेला आहे या स्मारक फंडाकरिता जितकी रकम मिळेल तितकी थोडीच होणार आहे. सबब याकरिता रकम जमाविण्यास मिळतील तितक्या स्वयंसेवकांची अत्यंत जरूरी आहे. हे कार्य एका व्यक्तीचें अगर एका तालुक्याचें नसून सर्वांचेंच आहे तरी या मराठी वाद होऊन विद्यार्थी वर्गात जागृती उत्पन्न करणें.

हिंदुस्थानात संपूर्ण जबाबदारीची राज्यपद्धती अमलांत येणेचा मार्ग सुरू करणें.

विनियोगः— वर्ण, धर्म, जात यांचा निर्बंध न ठेवता पात्र असलेल्या गरीब व अनाथ विद्यार्थ्यांना शिक्षणाचे कामीं मदत करण्याच्या बाबतीत याचा विनियोग होणार आहे. कळावें, ही विनती. ता. २९-११-२०.

ता. हलियाळ, जि. कारवार	आपला नम्र शामराव गोविंद वाळ्ही. अध्यक्ष.

लो. टिळक स्मारक वि. स. फंड कमीटी.

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.	ದರ.
ರಂಗೂನ ದ ಗೋಧೀ ಅಕ್ಕಿ ...	೧೪॥—೧೪
ಕುಚ್ಚಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಮೂಡಗಿ ..	೩॥—೭॥
ರಾಗಿ ಖಂಡಿಗೆ	೯—೯॥
ಗೋದಿ ಗೋಧೀ ಅಕ್ಕಿ ..	೧೯—೩೧
ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ ...	೧೪॥—೧೫॥
ತಡಕ ಬೇಳೆ ಅಕ್ಕಿ ...	೧೫॥—೧೬
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋದಿ ಅಕ್ಕಿ ..	೧೭—೨೦
ಹೆಸರು ಬೇಳೆ " ...	೩೦—೩೨
ವೆ ಲ್ಲದ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ " ...	೯॥
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ	೨೧—೨೫॥

ಣರು ಸತ್ಯಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು, ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವರೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿದಿರಲಿ ಬಜೇಟಿನಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಕು ಇಲ್ಲ, ಚಾಲೂ ಸಾಲಿನ ಮಧ್ಯಕಾಲವಿದು, ಮುಂದಿನ ವರುಷ ನೋಡುವಾ ಎಂದು 'ದೆತಾಂವ್, ದಿಲಾತಾಂವ್ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ದಿವಾಣರಿಗೇನೂ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಅವರ ಧೋರಣವು ಜಾಹೀರಾಗುವದು ಅಷ್ಟರ ತನಕ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾದಿ ಕಾಯುತ್ತಿರಲೆಂದು ನಾವು ಸೂಚಿಸುವೆವು ಇನ್ನುತನಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ವರ್ತನವು ನಿರ್ದೋಷಿಯಾಗಿದೆ ಅದೇ ಅವರ ಸಂಘಗಳ ದೊಡ್ಡ ಶಕ್ತಿಯು ಅದರಿಂದಲೇ ಅವರ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಫಲಿಸುವವು ನಿಃಸಂಶಯವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವದೆಂದು ನಮ್ಮ ದೃಢ ವಿಶ್ವಾಸವು

---

೨ ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ವಿಜಾಪೂರ ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾಂವ ಕಾರವಾರ ಈ ನಾಲ್ಕೂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೊಳಗಿನ ಮುಂಬಯಿ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮುಗಿದು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದಾದ ಪರಿಣಾಮ ... 'ಏರಂಡ ಗಿಡಗಳೇ ಪ್ರಚಂಡ ವೃಕ್ಷಗಳಾದ ... ಕಾಣಿಸುವಂತೆ, ಸಹಕಾರಿತೆಯ ಏರಂಡ ಗಿಡಗಳ ... ಉಮೇದವಾರರು ಹೊರಬಿದ್ದಿರುವರ ... ನಾಮಾವಲಿಯು ತಿಳಿದಂತಾಗಿದೆ ೧ ... 'ರಾವಸಾಹೇಬ ಕಿತಾಬಿನ ರಾ॥ ... ಯವರು, ೨ ಧಾರವಾಡದ ಮಿ॥ಕಂಬಳಿ ... ನೋಟ ... ವಿಧು ಮಿ॥ ಪಂಡಿತ ... ಮತ್ತು ಮಿ॥ ... ಕಾರವಾರದ ಮಿ॥ ಮಭಾಷಿ, ಈ ಆರು ಅಗ್ರಣಿಗಳು ... ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ ... ವರ ನಾಮಾವಲಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ...

ಪುಸ್ತಿಸಿದ ಮತ ... ಬೇಕಾದರೆ ತಿಳಿಯಲಿ ನಮಗಂತೂ ಇವರು ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೇ ಅಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳಿದಹೊರತು ಇರಲಾಗದು ಬಹುಮತವೂ ಸತ್ಯವೂ ಇದೇ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕೂಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವವು

ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿಗಳು.

ಕುಮಟಾ—ಚಳಿಯು ಬೀಳುತ್ತಿದೆ ... ಯಿ ಇದ್ದಕಾಗಿ ಇದೆ ದನಗಳ ಕಾಲುಬೇನೆ ಉಂಟು.

ಘಟ್ಟದಿಂದ ಬತ್ತ ರಾಗಿ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಿಲ್ಲ ... ಣಸು ಅಡಿಕೆ ಅಷ್ಟು ಬರುತ್ತಿದೆ ಈ ವರ್ಷ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆ ... ಇಲ್ಲವಂತೆ

ಕುಮಟೆಯ ಮೂರು ಗುಂಡಿನ "ದಾದಾ ಸಾಹೇಬ" ... ಸರಕಾರದ ನಿಷ್ಠುರ (ಅಸಹಕಾರ) ... ಧೋರಣಕ್ಕಾಗಿ (!), ಅಸ್ವಸ್ಥರಾಯಿತ ... ಅವರ ಜೊತೆಯ ... ಶ್ರೀ ... ಮಹಾಶಯರನ್ನು, ... ವಾರ್ತೆ ಹೇಳಿದರೆ ಅಭಿಮಾನಿ ... ಪ್ರವರ್ತಕ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು. ... (ಸಹಕಾರಿತೆ ...) ... ಮೇಲಿಂದವೇಲಿ ... ಈ ... ಸಹಕಾರಿತೆಯ ... ಕತ್ತವೇ ಸರಿ ಆದ್ದರಿಂದ ... ಬಂಧುಗಳನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವುದು?

ಈ ತಾಲೂಕ ... ಸಂಘದ ... ಬಿದರಿ, ತನ್ನ ... ಹೋಗಿ ...

ಈಹೊತ್ತು ತಾಲೂಕ ಪಟ್ಟೇವಾಲಾ ರಾಮಾ ಮತ್ತು ನಾಮು ಎಂಬುವರು ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆಗೆ ಜೀನಸು ಖರೇದಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಬಾಸೂಳ್ಳಿಯ ಬಟ್ಟು ಗೌಡಾ ಬಿನ್ ಮಾರು ಗೌಡಾ ಎಂಬವನನ್ನು ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ... ಕೈರಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದು ಎಳೆದೊಯ್ದು, ಬಂಗಲೆಯಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರಂತೆ' ಅವನು ೪೦-೫೦ ರೂಪಾಯಿ ... ತೀರ್ವೆ ಕೊಡುವ ರಯತನಿದ್ದು ತನಗೆ ಬಿಡಿರೆಂದು ಎಷ್ಟು ಬೇಡಿಕೊಂಡರೂ ಬಿಡದೆ, ಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಡಿಯುವ ಈ ಜುಲುಮಿ ವಹಿವಾಟು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಹ ಅವ್ಯಾಹತ ನಡಿಸುವದು ನ್ಯಾಯ್ಯವಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಪರು ಇದರಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ ಕೊಡುವರೋ? ಇಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳು ಸಿಗುವದಿಲ್ಲವೇನು?

ಶಿರಸಿ— (೧) ಬರುವ ಎಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳ ೧ ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮೋಫತ್ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆಂದು ಇಲ್ಲಿಯ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಜಾಹೀರ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ (೨) ಇಂಗ್ಲೀಷ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಭಟ್, ಎಸ್, ಆರ್, ಎಂಬುವನನ್ನು ಬೆಳಗಾಂವ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲದಲ್ಲಿದ್ದ ... ಧಾರಪ್ಪನವರ ಎಂಬುವನನ್ನು, ಅವರವರ ಪಾಲಕರು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿರುವರು (೩) ಕುಮಟೆಯಿಂದ ರವಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ಸಕ್ಕರೆಯ ಗೋಣಿಗಳು ಈ ಮೊದಲೇ ರದ್ದು ಆದಂತೆ, ರಾ॥ ಹೊನ್ನಾವರ ವೆಂಕಟರಮಣಪ್ಪನವರಿಂದ ಊರಗಿಂದ ಹೊರಗೇ ಮರತ ಕಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ಇದು ಸ್ತುತ್ಯವೇ ಸರಿ (೪) ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ... ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಪರರಾದ ಅಭಿಮಾನವನ್ನಿತ್ತು ... ತನದಿಂದ ಬಾಲ ... ಹಿಂದೆ ... ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವೇ ಸರಿ (೫) ಇಲ್ಲಿಯ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ಎಷ್ಟೋ ಹುಡುಗರು ಸ್ವತಃ ಕೈಯಿಂದ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನೇ ...

ವಾಗಿ ತಂಗುತ್ತಿರುವದು ಸ್ಥಿತಿಯಾದ. ಇಷ್ಟೇ ಇಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಸಾತ್ವಿಕ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಇರಲಾರೆವು.

ಸಧ್ಯದ ಭಯಂಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಲವು ತರದಿಂದ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದೇಶಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಗತಿಯು ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತಿರುವದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೂ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಶಿಕ್ಷಕರುಗಳು ನಿರುಪಾಯವಾಗಿ ಕಾಣಲ್ಪಡುವದು. ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಪುನಃ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಂದರೂ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಬರುವದು ಸರ್ವಥಾ ಅನ್ಯಾಯವು. ಈ ಆಪತ್ತಿನ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಡುವೆನು.

೧ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಈ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ಪಗಾರದೊಳಗಿಂದ ಕೆಲವು ರಕಮು (ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲದಷ್ಟು) ಕೊಡುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು

೨ ಈ ಹಣದ ಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ಈ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮಕ್ಕಳ ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ತರಗತಿಗಳ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು

೩ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಕರದೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

೪ ಈ ಹಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಗಲಿ, ಸರಕಾರದ ಸಹಾಯದಿಂದಾಗಲಿ ಮಾಡಿಸಬಹುದು

೫ ಇತ್ಯಾದಿ– ಇತ್ಯಾದಿ"

ಈ ಯೋಜನೆಯು ತುಂಬಾ ಸಂಕ್ಷೇಪದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಅವಲೋಕನಕ್ಕೆ ತಂದು, ಈ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಯಾ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳ ಮುಖದಿಂದ ತಿಳಿಸಬಹುದಾಗಿ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ. ಸದರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದರೆ, ಅದರ ಘಟನಾನಿಯಮಗಳ ವಿಚಾರವು ತಮ್ಮ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಮುಂದೆ ಮಾಡಲ್ಪಡುವದು ಲೋಭವಿರಬೇಕು

ಮುಡಗೇರಿ. ೧೬ ೧೧ ೧೯೨೦ } ತಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯಬಂಧು, ವೈಕುಂಠ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪ್ರಭು ಉಪಾಧ್ಯಾಪಕ

ರಾ. ರಾ. ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ —

ವಿ ವಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಮ್ಮ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲು ಅನುಜ್ಞೆ ಕೊಡುವಿರಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹಳಿಯಾಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಲೆಯನ್ನು ತೆರೆದರೆಂಬ ಸಂಗತಿಯು ಅನೇಕ ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಪರಸ್ಥಳದಿಂದ ಅನೇಕರು ಇದನ್ನು ನೋಡುವ ಉತ್ಸುಕ್ಯವಾಗಿ ಪತ್ರಮುಖೇನ ಮುಂದೆ ಬರಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣ, ಕೆಳಗಿನ ಮಜಕೂರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಇಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಲೆಯನ್ನು ತೆರೆದರೆಂಬ ಸಂಗತಿಯು ಸುಳ್ಳಿರುತ್ತದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಗ್ರಹಸ್ಥರ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ಖಬರು ಮೇಲಿಂದ ಈ ಸುಳ್ಳು ಮಜಕೂರು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರಬಹುದು! ಇದುವರೆಗೆ ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ರಜಿ ಶಾಲೆ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಈ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಊರೊಳಗಿನ ಮುಖಂಡರದೊಂದು ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದ್ದು, ಅವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಹಳಿಯಾಳ ೨೯-೧೧-೧೯೨೦ } ತಮ್ಮ, ಶಾಮರಾವ ಗೋವಿಂದರಾವ ಬಿದ್ರಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ತಾ. ಸಭಾ ಹಳಿಯಾಳ

ಅಂಕೋಲಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆ.

ರಾ. ರಾ. ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ —

ಇಲ್ಲಿ ಸದ್ರಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಠರಾವು ತಮ್ಮ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ

ನಂಬರ ೩ ನೇ ಠರಾವು ... ಲೋಕಮಾನ್ಯ ... ಪ್ರಸಂಗ ... ಜನರಿಗೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಯೂ, ಅವರು ಅವರಂತೆ ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಮುಯ್ಯಾರದ ಕೊಡಬೇಕಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಮುಯ್ಯಾರದ ಕೊಡುವದಾಗಿ ತಪ್ಪದೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಠರಾವು ಸೂಚಿಸಿದೆ

(ಸಾಂಪ್ರತ ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕನುಸರಿಸಿ, ಮಿ॥ ... ಯವರು ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಮುಯ್ಯಾರ ಕೊಡುವದು ... ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡ್ಯಾರು ಎಂಬ ಕುಂಬಾರ ... ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ —ಸಂಪಾದಕ]

त्यानरा विद्यार्थी वर्गास विनंति.

हलियाळ येथील प्रमुख मंडळींनी " लो. टिळक स्मारक विद्यार्थी सहाय्यक फंड " उभारलेला आहे. या स्मारक फंडाकरिता जितकी रकम मिळेल तितकी थोडीच होणार आहे. सबब याकरिता रकम जमविण्यास मिळतील तितक्या स्वयंसेवकाची अत्यंत जरूरी आहे. हें कार्य एका व्यक्तीचें अगर एका तालुक्याचें नसून, सर्वांचेंच आहे. तरी या स्तुत्य कार्याकरिता रकम जमविण्यास कारवार जिल्ह्यातील विद्यार्थ्यांनी स्वयंसेवक होवून पुढें यावें, आणि या पवित्र देशकार्यास हातभार लावून अनाथ व गरीब अशा होतकरू विद्यार्थी बंधुनां विद्यार्जनाच्या बाबतीत मदत केल्याचें श्रेय व पुण्य संपादन करावें अशी विनंति आहे याकरिता विद्यार्थ्यांनीं आपली सर्व वेळ खर्च करण्याची जरूर नसून, केवळ पुरसतीचा वेळ खर्च करण्याचें ठरविल्यास, वरील सर्व हेतू साधण्याजोगे आहेत. तरी ही संधी व्यर्थ जाऊं न देतां, बाबा फायदा घ्यावा व या पवित्र देशकार्यास मदत करावी अशी विद्यार्थी वर्गास कळकळीची विनंति आहे. या सत्येकरितां प्रत्येक ठिकाणीं स्वयंसेवकांची जरूरी आहे. तरी स्वयंसेवक होऊं इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांनीं अगर इतर सद्गृहस्थांनीं आपली इच्छा कळविण्याची कृपा करावी. म्हणजे पावती बुकें व अधिकार पत्रें व हस्तपत्रकें त्यांचेकडे पाठविण्याची तजवीज होत आहे.

या फंडाचा उद्देश व विनियोग पुढीलप्रमाणे ठरविला आहे.

उद्देश:— निस्वार्थ बुध्धीनें व कळकळीनें लो. टिळकांनीं आमरण देशसेवा केल्यानें, त्याचे बद्दल वसत असलेली पूज्य बुध्दी स्मारक रूपानें व्यक्त करणें.

बद्दलयावत् जातींतील लोकांमध्यें शिक्षण प्रसाराची वाट होऊन विद्यार्थी वर्गांत जागृती उत्पन्न करणें.

हिंदुस्थानांत संपूर्ण जबाबदारीची राज्यपध्दती अमलांत येण्याचा मार्ग सुकर करणें.

विनियोग:— वर्ण, धर्म, जात यांचा निर्बंध न ठेवतां पात्र असलेल्या गरीब व अनाथ विद्यार्थ्यांनां शिक्षणाचे कामीं मदत करण्याच्या बाबतींत याचा विनियोग होणार आहे. कळावें, ही विनंती. ता. २९-११-२०.

मा. हलियाळ, जि. कारवार. } आपला नम्र शामराव गोविंद बिद्रि. अध्यक्ष.

लो. टिळक स्मारक वि. स. फंड कमीटी.

ಕುಮಟ' ಪೇಟೆ' ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು,	ದರ.
ರಂಗೂನ ಬಿ. ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	೧೩॥—೧೪
ಕುಚ್ಚಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಮಣಸಿಗೆ ...	೩॥—೭॥
ರಾಗಿ ನಿಜಕ್ಕೆ	೯—೯॥
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	೧೯—೨೧
ಕುರುಳಿ ನಿಜ , ..	೧೪॥—೧೫
ಕಡಲೆ ಚೀಲ ೧ಕ್ಕೆ ...	೧೫॥—೧೬
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	೧೭—೧೮
ಹೆಸರು ಚೀಲ " ...	೩೦—೩೨
ಬೆಳೆಗಿನ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ " ...	೯॥
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ " ..	೫॥—೫॥
ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ ...	೯
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ ...	೧೩
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ " ..	೧೧॥—೧೨॥
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ " ...	೪-೫-೦
ಕರಸಿನ ಡಬ್ಬಿ " ..	೪-೫-೦
" ಟಿಂಕ " ..	೩-೯-೩
ಬೆಲ್ಲ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	೪೫—೫೫
ಗಾಂವಟಿ ಬೆಟ್ಟೆ " ...	೯೫—೧೦೫
" ಗೋಟು "	೭೦—೭೨
" ಡಾಲಿ "	೯೦—೯೫
" ಬಿಕಣಿ " ...	೧೩೪—೧೪೫
ಮೆಣ್ಸು " .	೧೫೫
ಯಾಲಕ್ಕಿ " .	೯೫—೫೦
ಯಲ್ಲಾಪೂರ ರಾಶಿ " .	೧೧೫—೧೨೫
ಶಿರ್ಸಿ ರಾಶಿ " .	೧೩೦—೧೪೦
ಸಿದ್ದಾಪೂರ ರಾಶಿ "	೧೩೦—೧೫೦
ಹೇರೂರ ರಾಶಿ " .	೧೩೦—೧೨೫

ಲೋಕಮಾನ್ಯವಾದ ಚಹಾ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ.

ನೀಲಗಿರಿ ಗ್ರೆಂಡೆಲ ಯಷ್ಟೇಟದ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಚಹಾ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮವಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ (ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ ಹಿಯಿಲ್ಲ) ರೋಗ ದ ಕಿರಕೋಳ ಪೇಠೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗದೆ, ಕಡಿಮೆ ದರದಿಂದ ಸಿಗುವ ಇದೊಂದೇ ಸ್ಥಳವು ಚಹಾ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆಯ ಹೊಸ ಸ್ಟಾಕ್ ಈಗಲೇ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಪತ್ರ ದ್ವಾರ ದರದ ಖುಲಾಸೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ವಿ. ಪಿ. ಶಾನಭಾಗ ಮತ್ತು ಬ್ರದರ್ಸ

ಹೊನ್ನಾವರ. ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

V. P. Shanbhag & Bors.

HONAWAR. (N. Kanara.

ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಔಷಧವು

ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ ೧೮೬೭ ನೆ ಇಸ್ವಿಯ ೨೫ ನೇ ಆಕ್ಟಿನಂತೆ ರಿಜಿಸ್ಟರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ

ಅರ್ಕೂಶಫಾ ಅಥವಾ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು.

ಈ ಅರ್ಕೂಶಫಾ ಎಂಬ ಔಷಧವು ಮೂವತ್ತು ರೋಗಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿ ತಾ ೧೦ [illegible] ನೇ ಇಸ್ವಿಯಿಂದ ತಾ॥ [illegible] ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ವರೆಗೆ ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು ಮತ್ತು ಸನ್ [illegible] ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಆಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ ಜ್ವರಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು ಅಂತು ಈವತ್ತಿನವರಿಗೆ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಕೂಡಿ ಮೂವತ್ತೊಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು ಅಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಔಷಧವು [illegible] ಷ್ಟು ಮೌಲ್ಯವಾನ ಆದೆ ಇದು ಮೂವತ್ತರು ತಾವೇ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ತಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಮೃತವೇ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಸ್ವೀಕಾರಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು ಇದೀ ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ [illegible] ರೋಗಗಳ ಈ ಅರ್ಕೂಶಫಾ ವಿಂದಲೇ ಗುಣಹೊಂದಿದ ಒಳ್ಳೆ ಮತ್ತು ಮೂವತ್ತು ರೋಗಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ [illegible] ಪ್ರಯೋಗ [illegible] ನಾವು ಸರಕಾರ [illegible] ಸಹ ದೊರೆ [illegible] ರ ತ್ರವ ಅನ್ನ ಬರಯಲಿಕ್ಕೆ ಕಾಗದವು ಸಾಲದು ಇಂಥ ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಈ ಔಷಧವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ರೋಗರಹಿತರಾಗುವರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. [illegible] ಗದ ಪರೀಕ್ಷೆಯು [illegible] ಬೇರೆ [illegible] ಸ್ಟರರ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯರ ಜರೂರು ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ ಮೇಲೆ ದುರ್ಲಕ್ಷ ಮಾಡದೆ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಮಾಡಿ ರೋಗನಿವಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು

ರೋಗದ ಹೆಸರುಗಳು

ಕ್ಷಯರೋಗ ಹವದರೋಗ ಪಾಂಡುರೋಗ ಗುಲ್ಮರೋಗ ಮಲಬದ್ಧತೆ ಮಹಾಮಾರಿ(ಕಾಲರಾ), ಪ್ಲೇಗ ಚಳಿಜ್ವರ [illegible] ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾಜ್ವರ [illegible] ರಕ್ತಜ್ವರ ಗಂಡಮಾಲೆ [illegible] ಮೂಗಿನೊಳಗಿನ ಪೀನಸ ಮೊದಲಾದ ರೋಗವು [illegible] ಹೊಟ್ಟೆ ಬೇನೆ ಮತ್ತು ಕಣ್ಣುಬೇನೆ [illegible] ಅಜೀರ್ಣ ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲಿ ಮೈಶೂಲಿ, ಅರತಲೆಶೂಲಿ ಸವಶೂಲಿ ವಾತಶೂಲೆ ರೇಚಜಡ್ಡು ಗುದ [illegible] ಸುರುಸುರುತಜ್ಜಿ [illegible], [illegible] ರಡ್ಡು [illegible], ನಾರಹುಣ್ಣು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಟ್ಟುಶೂಲಿ ಹಡದನಂಜು ಸಣ್ಣ ಕೂಸುಗಳ ಬಾಲಗ್ರಹ ಅರವಿ [illegible] ಹೊಟ್ಟೆ ದೊಡ್ಡದಾಗೋಣ ಮೈ ಹೊರಬೀಳೋಣ [illegible] ಗಳಿಗೆ [illegible] ಸಹ ತಿಳಿಯದ ಇದ್ದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳು ಖಾತ್ರಿಯಿಂದ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ ಕ್ರಯ ಅಮೌಲ್ಯ ಕಂಡು ಬಂದರೂ [illegible] ದವರಿಗೂ ಧನವಂತರಿಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ ಒಂದು ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ [illegible] ರೂಪಾಯಿ [illegible] ನೆ ಉದ್ದಿಕ್ಕೆ ಐದು ಆಣೆ ತೊಕದ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎಂಟು [illegible] ಖರ್ಚು [illegible] ಒಂದು ಡಜನ್ ಬಾಟ್ಲಿಗಳ ತಕ್ಕೊಂಡರೆ [illegible] ಕಮಿಶನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂಬತ್ತು [illegible] ಖರ್ಚು ಬರುವದು ಒಂದರಿಂದ ಹನ್ನೊಂದು ಬಾಟ್ಲಿಯವರಿಗೆ [illegible]

[illegible] ಇಲ್ಲ ಇದ್ದ [illegible] ಬರುವದು ಒಂದು [illegible] ಬಾಟ [illegible] ಒಂದ ಬಾಟ್ಲಿ [illegible] ಪತ್ತಿ [illegible] ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು [illegible] ಬರುವದು ನಮ್ಮ ಔಷಧವು [illegible] ಪರತ [illegible] ತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ [illegible] ಕ್ಯಾಟಲಾಗು [illegible] ಪುಸ್ತಕ [illegible] ಜಗತ [illegible] ಮಾನವ [illegible] ಕನ್ನಡ [illegible] ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ಪಸಂದಿ ಪ್ರಕಾರ [illegible] ಸೋಬತ ಸಿಗುವವು ವಿಳಾಸ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಾವು [illegible] ಪೋಸ್ಟ ವಸ್ತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆಯುತಿರ ಬೇಕು

[illegible] ಸಂಪಾದಕ [illegible]

[illegible] ನಾರಾಯಣಪುರ [illegible]

ಶೀಘ್ರತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1 ಮದನಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ [illegible] — ಬಹಳ ಶ್ರಮ ಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೋಕರೂ ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅಜೀರ್ಣ [illegible] ವ [illegible] ಶರೀರಗಳ ಫಲದಿಂದ [illegible] ಪ್ರಕೃತಿಯ [illegible] ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ [illegible] ಪುಷ್ಟಿ ಮತ್ತು [illegible] ಗೋಳಿ [illegible] 40 [illegible] ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ 1-1-0 [illegible] ಡಬ್ಬಿಗೆ [illegible] - 0

2 ಮಹಾಶಂಕರ [illegible] — ([illegible]) — ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ [illegible] ನಿವಾಸಿಯಾ [illegible] ದಿವ್ಯ [illegible] ಶೀತ [illegible] ರೋಗ [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ - 0 8 0

3 ಬಾಲಗ್ರಹ [illegible] — [illegible] ವ ಮಕ್ಕಳ ಅವಸ್ಥಾ [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ 1ರ [illegible] 0 10 0

4 [illegible] — ಇದು [illegible] ಒಂದು [illegible] ರೋಗದಿಂದ [illegible] ಗುಣ [illegible] 1 [illegible] 0 10 0

5 [illegible] — [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ 0 1 0

ಎಸ್. ಗಣಪಯ್ಯ [illegible] ಸನ್ಸ್

ನೆಟಿವ್ ಡೊಕ್ಟರ್ಸ್ ರಥಬೀದಿ

[illegible]

ಬಂದೂಕ [illegible] ಸಾಮಾನು

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ [illegible] ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ.

ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

[illegible] ಚರಿತ್ರ, ಲೇಖನ [illegible] ಸ್ವಾಮಿ [illegible] ಚರಿತ್ರ [illegible] ಚರಿತ್ರ [illegible] ಶತಕ [illegible]

ವಿಳಾಸ:— ಎಂ. ಎಂ. ಹವಾಲದ.

ದಾವಣಗೇರಿ

ಹೊಸ ಕೋದ! "ಬಿಂ" ಹೊಸಕೋದ

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಪರತು

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ,)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕನ್ನು ಅನೇಕ [illegible] ಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ [illegible] ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವ [illegible] ಬಹಳೆ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ [illegible] ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು, ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹುದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯ [illegible] ವಿಕಾರಗಳ ಗುಣವಾಗುವವು ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ [illegible] ನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. ಉನ್ನದಿಂದ [illegible] ವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣವು [illegible] ಟಾಗಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible] ಓಗುವವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ ಬರುವವು ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಒರುವದು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಮುಟ್ಟಿನ [illegible] ವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದ [illegible], ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದ [illegible], ಗುಣ ಬರುವದು. ನಿದಾನ ಒಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ [illegible] ಡಬ್ಬಿ [illegible] ರು [illegible] ಆಣೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ [illegible] ರು [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ [illegible] ರು [illegible] ಡಬ್ಬಿ [illegible] ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು

ಪತ್ತೆ—[illegible] ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ

ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜ. ಬೆಳಗಾಂವ.

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ಪರವಾದ [illegible] ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ [illegible] ಶಿಕ್ಕಿ [illegible] ಬಹುವ

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಯ್ಯ [illegible]

ಬೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಎಣ್ಣೆ.

ಈ ಎಣ್ಣೆ ಕಡಿದ ಮಾಯ ಬಿದ್ದ ಜಖಮ [illegible] ಯಾವದೇ ತರದ ಜಖಮ [illegible] ದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದನ್ನು ಸೇರು ಹಾಕಿದರೆ [illegible] ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಗುಣ [illegible] ತೊಲೆಗೆ [illegible] ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಭರಿದ್ದರ [illegible] ಪತ್ತೆ — [illegible] ಗುರುದಾಸ [illegible]

Printed and published by K[illegible] [illegible] P[illegible] K[illegible]ata

ವರ್ಷ ೫.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೧೦.

ಪತ್ರಿಕೆಯ ವರ್ಗಣಿ –

ಈ ಮುಂಗಡವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ರೂಪಾಯಿ 2-0-0

ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ರೂ 2-13-0

ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಯಿಂದ ಕಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ರೂಪಾಯಿ 2-10-0

ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ 0-1-0

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ –
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸ್ಮಾಲ ಪೈಕಿಸ(೧೫ ಎಮ್‌ಜ್ಞ)ದ ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0
ಅನಂತ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0
ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಾಲು ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಅದು ಹಾಕುವದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೆ ದರ ಪತ್ರದ್ವಾರ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

-[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೧೬ನೇದ ಡಿಸೆಂಬರ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]-

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಚಾಯಿ ಪುಡಿಗಳು.

... ಕೆಂಪು, ಜಾಂಬಳ ೧೦ಂಕ್ಕೆ ... ಪಾತ್ರ ... ಚಾಯಿ ಸಂಪರಿ ಒಂದ ... ಕೆಂಡರೆ, ಭರಪೂರ ...

ಪತ್ತೆ— ಎಸ್ ವ್ಹಿ ಭಾಗ್ವತ

ಪೋಸ್ಟ— ಹೆಗಡೆ, ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪುಸ್ತಕಗಳ, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ, ಗೋಕರ್ಣ

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ

(ಗುಣಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಪರತು)

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಜನೆಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆ, ನಿರ್ಬಲತೆ ನಪುಂಸಕತ್ವ ಕ್ಷೀಣತೆ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸೆ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣಾಂಶವಾಗಿ ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ ರಕ್ತಶೋಧಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋಲ್ಲಾಸಕ ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗರ್ಮಿ, (ಚಾಕಿ) ಗುಪ್ತಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲತರದ ಬೊಕ್ಕೆಗಳು ಹುಣ್ಣುಗಳು ಪಿತ್ತದ ಬಾದೆಗಳು ಕಟಿಶೂಲೆ ವಾತರೋಗ ಮುಂತಾದವು ಆಶ್ಚರ್ಯರ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಿರೋಗತ್ವವೂ ಕಾಂತಿಯೂ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ ಟ ಖ ಹೇರಿ. ಅನುಪಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ

ವಿಳಾಸ— **ಜೆ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ.**

ಪೋಸ್ಟ— ಸಿರಸಿ ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ

ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಮಂಗಳೂರ ನಶೀಪುಡಿ, ಮತ್ತು ಸೇದುವ ಬೀಡಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ ಠೋಕ ದರ, ಸವಲತಿ ಪಿ ಇರುತ್ತದ

ಪತ್ತೆ:— ಬಿ ದಾಸ, ಕುಮಟಾ

ಕಂಬಳಿಗಳು.

ಪೂರ್ಣ ಕಂಬಳಿಗಳು

ದೇಶ ... , ... , ... , ... ಮತ್ತು ... ಬರ ... ದೇ ... ದಲಿ ... ಸುವಪ್ರೆ

ಶಿರ್ಶಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ,

ದಾವಣಗೇರಿ. ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ದಿವ್ಯ ಔಷಧಗಳು

ವೆ ... — ಎಲ್ಲ ತರಹದ ಮಲಬದ್ಧತೆಯು ... ಮಾಡಿಸುವ ನಿಸ್ಸತ್ವ ಚೂರ್ಣ.

ಕ್ರಯ— ಪುಡಿ (೧ಕ್ಕೆ ೧। ತಸ) ೧೨ ... ೧—೩—೦

ಶಿಶುಬಾಲ ಸಂಜೀವನಿ ಮಾತ್ರಾ — ಈ ಮಾತ್ರೆಯು ಕೂಸುಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಯಾವದೇ ತರದ ... ವ್ಯಾಧಿಯೂ ಬರಲಾರದು ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ ...

ಹಾಸ ... ಗುಳಿಗೆ— ಯಾವದೇ ತರದ ... ದಮ್ಮು ಕೆಮ್ಮು ... ಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು

ಕ್ರಯ— ೧ಕ್ಕೆ ... ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧। ರೂ

ವ್ರಣ ನಾಶಕ ಚೂರ್ಣ— ಯಾವದೇತರದ ವ್ರಣ ಹುಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ೮ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣ

ಕ್ರಯ— ದೊಡ್ಡ ಪುಡಿ ೧ ಕ್ಕೆ ರೂ ೩—೦—೦

ಪಿ. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ,

ಆರ್ ಎನ್. ವೈದ್ಯ, ಗುರಜಗಪೇಟ್ ಕುಮಟಾ

ಬಗ್ಗೋಣ ರಾಮಾ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಪಂಡಿತರ

ದುರ್ಮತಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗವು

ತಯಾರಾಗುತ್ತಲಿದೆ.

ಈ ವರ್ಷ ಕಾಗದದ ಕ್ರಯ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ತುಟ್ಟಿಯಾದ ಮೂಲಕ, ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧೩-೦-೦, ೫೦ಕ್ಕೆ ೬ ೧೦ ೦, ೨೫ಕ್ಕೆ ೩ ೧೦ ೦, ಇಟ್ಟದೆ

ಮಾ... ನ್ಯಾರ ... ಕೇ. ಡಾ ಪ್ರೆಸ್,

ಕುಮಟಾ

ಅನುಭವಸಿದ್ಧವಾದ ಔಷಧಗಳು !!!

ಸಿಪ್ರ ... ಜಗತ್ ॥

ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುವೃದ್ಧಿಯಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮ ಪ್ರವಾಳ ಕೇಶರ, ಅಮರಸತ್ವ ಶಿಲಾಜಿತು, ಮತ್ತು ವನಸ್ಪತಿ ಮಿಶ್ರಿತ

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಗುಳಿಗೆ.

ಇದರಿಂದ ಕ್ಷೀಣತೆ, ದುರ್ಬಲತೆ ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸೆ, ರಕ್ತದೂಷಿತರೋಗ, ಮೇಂದುವಿಕಾರ ನರಗಳ ಅಶಕ್ತತೆ, ಅಂಗನಿಸ್ತೇಜತ್ವ, ದಾತುಹೋಗುವದು, ತಲೆತಿರುಗುವದು, ಜೀರ್ಣಜ್ವರ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಉಪದಂಶವಿಕಾರ, ಮತ್ತು ಕಟಿಶೂಲಿ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ವಿಕಾರಗಳು, ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಗುಣವಾಗಿ, ಶರೀರಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವು, ಕಾಂತಿಯೂ, ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯೂ, ಜೀವ ವೃದ್ಧಿಯೂ, ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾಯಂ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಗುಣಕ್ಕೆ ೪೨ ದಿವಸ ಬೇಕು ಗುಳಿಗೆ ೮೪ ಕ್ಕೆ ರೂ ೪—೦—೦

(೧) ಬಾಲಾಮೃತಗುಟಿಕಾ — ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮವಾದ್ದು ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ ೧ ೦—೦ (೨) ಸ್ವಪ್ನಾವಸೆ ಮೇಲೆ ಚೂರ್ಣ — ೧೪ ದಿವಸದ ಔಷಧಕ್ಕೆ ರೂ ೨—೦—೦ (೩) ಗಜಕರ್ಣ ನಾಶಕ ಮಲಮು — ಡಬ್ಬಿಗೆ ರೂ ೦—೮—೦ (೪) ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ನಾಶಕಗುಳಿಗೆ— ಏಳು ಬಗೆಯ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಗೆ ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ ೨—೦—೦

ಅನುಪಾನಪತ್ರ ಔಷಧಿಯ ಸಂಗಡ ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ!

ವಿಳಾಸ— **ವೈದ್ಯ ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ಮೋಡಕ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ, ಪೋಸ್ಟ ಸಿರಸಿ.**

ಜಿಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಕಾನಡಾ

ಮಧುರೆ ಜುಕ್ಕಡಿ ಅಂಚಿನ ಸೀರೆಗೆ

ಕ್ರಯ ರೂ 4-8-0

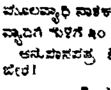

ಇದು ಬಹುಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಾಳತಕ್ಕದ್ದಾಗಿಯೂ, ನೋಟಕ್ಕೆ ನಯವಾಗಿಯೂ, ಬೆಲೆ ಸುಲಭವಾಗಿಯೂ ಇದೆ ಜಲ್ಲಿ ಹೋಗದ ಸೀರೆಯು ಉದ್ದ ೧೮ ಮೊಳ ಸುಂದರವಾದ ಸೆರಗು ಒಂದನ್ನು ತರಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ

ಕ್ರಯ ರೂ 4-8-0

ವಿಳಾಸ— ಪಿ. ಕೆ. ಷಾ ಅಂಡ್ ಕಂಪನಿ,

24, ವಿನಾಯಕ ಮೇಸ್ತ್ರಿ ಬೀದಿ, ಮದರಾಸ್

Non-Cooparation in 1800 Kanara.

Kanara (North) is the southernmost District of the Bombay Presidency and looking to the Political consciousness or mentality of the people, some two years ago, it could be safely called the Ulster of this Province. The Loyalty of the people was so very genuine & confirmed that at one time, about 1907, the whole administration of the District was placed in the hands of Indians, including the Collector and the Superintendent of Police and, if we remember right, even the District Judge & the Civil Surgeon. This loyalty was not indeed due to any exceptionally kind treatment, that the inhabitants of the District received at the hands of Government, but due to the preponderance of Govt. servants, who belonged to the soil and to the want of the political consciousness and to the philosophic temperament of the poor, half fed and ill clad masses, who lived in a spirit of resignation. The advent of the then insignificant **Kanara news** about four years ago set people thinking about their lot and gradually spread a thin wave of discontent all over Kanara. While it awakened the soul of the people to a sense of responsibility, it also had often times very pungent advice to give to the bureaucratic administrators. Naturally the pungency was not well relished with the result that the Bombay Government rewarded the proprietor of the Kanara-News Press with warnings and finally with the demand of a cash security. Now came an oportunity for the people to come forward & say if they liked the service of the rai l paper and they fairly showed their approval by contributing an amount larger than that required for being handed over to the safe custody of Government. (His Majesty's proclamation relating to the dawn of the New Era, under the Montague Reforms, brought back the security amount to the proprietor). This appreciation on the part of Kanarites infused new life & fresh energy into the *News* which began to make its appearance four times, instead of twice a month.

Just then, some of the leaders of Kanara were afraid that Kanara was going to be a turbulent & spoilt child and to remind her of her traditions and bridle the passions, they brought into being a weekly under the name of the "*Kanara Leader*." The blessings of renowned moderates from the far & near, were invoked at its birth. The two papers emanating from the same Taluka town, Kumta, began to pull at the two ends– one Nationalistic and the other moderate in views– and it was very funny to watch the game of tug-of-war, each side striving its very best to catch & bring people within its fold. The game went on for a year or more, and the two organs in their own way, contributed largely to political awakening with the result, that we had the First District Conference, last year, in Karwar, under the Presidency of the renowned Kanarite Sir Narayan Chandawarkar. Some of the speeches delivered at that conference boldly & fearlessly on the forest problem in Kanara in the very presence of the Collector, must have turned Sir Narayan at-least temporarily into an extremist, because these were so effective, pathetic & truthfull.

The Conference gave a turn to the Kanara politics and the Kanara Leader was gradually & imperceptibly converted to Nationalistic views and these were quite confirmed, when the recent Government Press Note gave the people clearly to understand that they could not expect any redress of their grievances but should, on the otherhand, be prepared to see that Kanara is eventually declared to be a forest area, left to the tender mercies of a Forest & not Revenue Officer. Thus, both the Kanara News & the Kanara Leader are now in the same boat, & they have begun to preach Non-Cooperation with vehemence. The Leader is now to appear twice a week instead of once. The moderates have been metamorphosed into Nationalists and are now fluttering about carrying the message of Non-Co-operation on their wings & humming to the tune of Mahatma Gandhi.

The Conference wanted two representatives for Kanara, but soon after the Congress resolution, not even the one vouchsafed to the District was wanted by any body. Three Candidates withdrew from the scene and only one, a pleader of Sirsi, persisted to stand. An ordinary person from Karwar was set up to compete him with the result that the latter is said to have won the seat by scoring treble the number of votes (1350 to 450) which the pleader candidate has obtained. So then, the first representative of Kanara, in the Bombay Council to be opened by His Royal Highness, the Duke of Connaught, is a person, who was some years ago a mere forest guard, then drawing the handsome salary of Rs. 7 or 10. Instances like these are likely to be interpreted as humours of election, but really they are not. They have behind them a force and a purpose, and we would lose sight of the real issue, if we laugh it out. Kanara has rightly judged that in the Council of the Province, no pleader can so effectively plead the cause of the people, as the forest guard, who can cite his own experience and explain to Government the various ways resorted to by himself for the conservation and protection of forest areas. The honourable member can now say with authority what powerful weapons the Forest Department possesses and wields and how under its persistant & incessant strokes the poor agriculturists and the whole population of Kanara are almost smitten to death. Bravo Kanara! You have shown wonderful tact, in the choice of the representative and while following, in one way the tenets of Non-Co-operation, have, at the same time, proved your capacity to look at the political atmosphere from the right perspective.

Non-Co-operation is making a headway in Kanara. Patels or village headmen, so far adepts in the art of kicking and licking, are thinking of resigning their time honoured seats, the Kulkarnies or Shanbhogs are arranging for strikes and the Rao Sahebs are creating village societies to defy forest laws. In this connection, the following extract from Sir Alexander J. Arbuthnot's memoir of Sir Thomas Munro, will be read with interest. This refers to the year 1800 or there about.

"Munro's earliest experiences of the ryots of Kanara were by no means favourable. He met with the greatest difficulty in even commencing a settlement of the revenue, the ryots refusing to attend for the purpose, save under certain conditions and sending him a paper wherever he went, a kind of Bill of Rights, the terms of which they required to be conceded before they would discuss the subject of assessment. Munro wrote: The ryots themselves are a most unruly & turbulent race. This

however, without ascribing to them any naturally bad disposition, may be easily accounted for, when we know that they have twice lost the advantageous tenures by which they held their lands—once by Hyder's conquest and now by that of the East India Company. Before they fell under the Mysore Government, their land tax was probably as light as that of most countries in Europe. On my arrival, I was resolved to bring the revenue back to what it had been in 1789. As soon as they discovered my intention, they entered into combinations to bring me to terms. They sent me proposals from all quarters, demanding in general, a remission of all assessments since the conquest of Hyder, as the only condition on which they would agree to enter into any discussion about a settlement. I rejected all preliminaries. This was considered by them as a declaration of war & they lost no time in taking the field; that is to say, they refused to come to the cutchery. They absconded when peons were sent for them. They almost starved some of the *amildar* (Officers), I had detached, by preventing them from getting fire and water: and whenever I approached a village, the inhabitants went off to another, so that I was some times several weeks in a district without seeing one of them."

Will Kanara now repeat, but with greater determination, the experiment resorted to by her children, a hundred & twenty years back? Now that the Forest Settlement Officer is there, if the Non Co-operation programme is resorted to, we hope that there will not again be desertions as in the times of Munro, to deprive the present and future generations of their rights & privileges. Success or failure, let Kanara at-least assert its right to be respected.

Bombay
-·-1920.

V. M. DUBHASHE.

मंगळूरचें वातमीपत्र.

नवंबर ता. ३० हा इकडील पोलिंगचा दिवस. तो तर संपला. त्याचा परिणाम कसा काय झाला हें सरकारकडून लौकरच प्रसिद्ध करण्यांत येईल. त्यावरून किती मतदारांनी आपलीं मतें नोंदलीं, व कोणकोणते उमेदवार निवडून आले, वगैरे गोष्टी समजून येतीलच. तथापि, पोलिंगच्या दिवशीं पोलिंगस्टेशनावर जाण्याच्या बाबतींत व मतें देण्याच्या बाबतींत मतदारांनी जो उत्साह दाखविला होता, व जी तत्परता व्यक्त केली होती, तीवरून एखादी सामान्य अटकळ बांधावयाची असल्यास, असें ह्मणतां येईल कीं, शेकडा वीस–जास्त झालें तर–बावीस जणांनी मतें दिलीं असतील! शंभरांत वीस किंवा बावीस ही संख्या काय कमी झाली? कितीं तरी मोठी! बावीस ही संख्या एक, दोन, तीन इत्यादि, किती तरी संख्यांपेक्षां मोठी!! इतकीं मतें नवीन कौन्सिलच्या उमेदवारांना जर मिळालीं तर, ते लोकांचे प्रतिनिधी कां बरें होऊं नयेत? अशा रीतीनें शंभरांत २०-२२ किंवा २५ मतदारांच्या कितीं तरी मोठ्या बहुमतानें निवडून आलेले, हे प्रतिनिधी उद्यां सुधारलेल्या कौन्सिलांत खरोखरीच लोकहित साधणार आहेत, ही गोष्ट कोणीही विसरतां कामा नये.

पण, मंगळूरांत अशी विपरीत स्थिती कां व्हावी, कोणी प्रागतीक मताचे प्रचारक कां येथें नाहींत, किंवा पब्लिसिटी ब्युरोचीं हस्तपत्रकें वाचणाऱ्यांना कां तेथ अभाव आहे, इत्यादि अनेक प्रश्न बाहेर गांवच्या लोकांच्या डोक्यांत, नवीन बातमी वाचून घोळूं लागतील. व त्यायोगें ते हळू हळू निराश होण्याच्या पंथास लागतील. पण प्रागतिक मताच्या व पब्लिसिटी ब्युरोच्या प्रयत्नांबद्दल त्यांनी निराश होण्याचें कारण नाहीं. कारण सरकार हें सर्वव्यापक असल्यामुळें, त्याच्या पब्लिसिटी ब्युरोच्या सहकारितेचे गोडवे गाण्याचा खेड्यापाड्यातून सुद्धां एक सारखा प्रयत्न चाललाच आहे. त्याला खंड पडलेला नाहीं. या सरकारी प्रयत्नाप्रमाणें प्रागतिकांनींहि आपल्या प्रयत्नांची शिकस्तच केली होती, त्यांच्या प्रयत्नांचा एक मासला ह्मणून श्रीनिवास शास्त्र्यांच्या आगमनाचा उल्लेख करण्याला हरकत दिसत नाहीं.

महात्मा गांधी या शहराला भेट देऊन गेल्या नंतर, येथें कोणा तरी प्रागतिकाला आणविण्याची कित्येकांना जरूरी भासूं लागली. गांधींच्या असहकारितेंतील इतर बाबींचा अंगीकार करण्याला येथील लोक सहसा तयार होणार नाहींत तरी ते कौन्सिलच्या बहिष्काराचा अंगीकार एकादेवेळीं सहजींच करणार नाहींत कशावरून अशा बळकट संशयानें कित्येकांना घेरल्यामुळें, कोणा तरी नेमस्ताला आणविण्याची त्यांना जरूरी भासूं लागली. कित्येकांना अशा रीतीनें भासूं लागलेली ही जरूरी शेवटीं श्री. श्रीनिवास शास्त्र्यांच्या आगमनाच्या रूपानें परिणत झाली. हें वरसुचविलेंच आहे. श्री. श्रीनिवास शास्त्री हे सामान्यांपैकीं नव्हेत्. नेमस्तांचे अग्रणी, मद्रासचे होरके. लिबरलपक्षाचे कट्टे पुरस्कर्ते, गोखल्यांचे पट्ट शिष्य, सर्व्हंट्स आफ इंडिया सोसायटीचे अध्यक्ष, आणि मार्ले-मिंटो सुधारणा युगांतील वरिष्ठ कौन्सिलचे माजी नामदार, एवंगुण विशिष्ट जे श्रीनिवास शास्त्री त्यांच्या आगमनानें या शहरांत मोठाच उत्साह उत्पन्न झाला होता. शहरांत उत्पन्न झालेला तो उत्साह इतका कांहीं मोठा होता कीं, शहरांतील पुढारी ह्मणविणाऱ्या अनेक गृहस्थांकडे विनंतीपत्रें आगाऊ जरी गेलीं होतीं तरी, त्यांच्या स्वागताकरितां स्टेशनावर गेलेली मंडळी एका हाताच्या बोटांनीं मोजण्याइतकी खचित होती! स्टेशनावर शास्त्रीबुवांचें स्वागत करण्याकरितां पांच गृहस्थांचा एवढा मोठा समाज जरी जमला होता, तरी सर्वत्र स्टेशनावर व रस्त्यावर सामसुम होती. महात्मा गांधीजी जेव्हां आले त्या वेळीं कमींत कमी २०-३० हजार लोक तरी जमले होते, त्यांना सगळ्या शहरभर एवढ्या मोठ्या समाजानिशीं मिरवणुकींतून हिंडावें लागलें. फुलांच्या माळांनीं त्यांचा गळा तर कित्येकदां भरून जात असे. आणि यांच्या आवृत्ती किती तरी झाल्या होत्या. 'महात्माकी जय्' इत्यादि शब्दांनीं यांचे कानठळे अगदीं भरून गेले असतील. सारांश हेच असें नव्हे, तर लोकांनीं महात्माजींना अनेक तऱ्हांनीं याप्रमाणें त्रास दिला होता! पण श्रीयुत श्रीनिवास शास्त्र्यांना या वेळीं एकही त्रास सोसावा लागला नाहीं! ही समाधानाची गोष्ट आहे. परंतु त्यांतल्या त्यांत एक गोष्ट मात्र समाधानकारक झाली नाहीं ती ही कीं, शास्त्रिबुवांच्या व्याख्यानाच्या वेळीं जमलेल्या शेंदोनशें मंडळींच्या अफाट श्रोतृसमूहांतून नापसंती दर्शक ध्वनींच्या मोठमोठ्या लाटा इतक्या कांहीं उंच उसळूं लागल्या कीं, त्यांच्या पुढें शास्त्रिबुवांचा फार मोठा आवाजही फिक्का पडूं लागला. व्याख्यानाची जागा लहान (गव्हर्नमेंट कॉलेज् होल) व जमलेली मंडळीही थोडी. तरी त्यांतून निघणाऱ्या प्रचंड ध्वनीपुढें समुद्राचा आवाजही फिक्का पडला असता. मग शास्त्रिबुवांची गोष्ट ती काय? पण गांधींच्या व्याख्यानाच्या वेळीं सगळ्या मैदानभर ३०।४० हजारांचा पसरलेला लोकसमुद्र इतका कांहीं शांत होता कीं, निवांतप्रदेशांतील एखाद्या सरोवरांत लहानसा एक खडा टाकला असतां, त्या पासून उत्पन्न झालेल्या लाटा वीचीतरंग न्यायानें दुसऱ्या बाजूच्या तीराला संथपणें जशा जाऊन पोंचाव्यात तशाच गांधीजींच्या मुखांतून निघालेल्या शब्दधारा सगळ्या मैदानभर पसरत असत. यांत कोणती जादू भरलेली आहे ती वाचकांनीच ताडली पाहिजे.

असो. श्री. श्रीनिवास शास्त्र्यांनी कंठशोष करून शेवटीं मंगळूरकरांना सांगितलें तरी काय हा प्रश्न शिल्लक राहतो. आणि त्याचें उत्तर येथे

(पुढें पुरवणीवर चालू)

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಖು ೧೬ ಮಾಹೆ ಡಿಸೆಂಬರ ೧೯೨೦

ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನ ಘಟನೆ.

([illegible])

ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನ [illegible] ಮಿನೊಳಗಿನ [illegible] ನೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ [illegible] ಸ್ವರಾಜ್ಯದ [illegible] ತ್ತು ಶಾಂತ [illegible] ವಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂಬ [illegible] ಸುಧಾರಣೆ [illegible] ಸಂಗತಿಯು [illegible] ವನ್ನು [illegible] ಹೊಂದಲಿಕ್ಕೆ ಘಟನೆಯು [illegible] ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು [illegible] ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ [illegible] ದ್ದೇಶವಿದೆ ಇಂದ [illegible] ಇಂದ [illegible] ಯುಗದ [illegible] ತನ [illegible] ಲಿನ ಘಟನೆಯೆ [illegible] ಷ್ಟ್ರೀಯ [illegible] ದ್ಯೋತಕ [illegible] ಇದ ಕಾರಣ, ಈಗಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಅವಶ್ಯವಾಗಿವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ

ಸಾಧ್ಯ ಸಂದನದ ಮಹತ್ವದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಲ್ಲದ, ಇತರ ಸಂಶೋಧನಗಳು ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನ ಪ್ರಗತಿಪರ ಧೋರಣದ ನಿದರ್ಶನವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಕೊಂಗ್ರೆಸದ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಾಯಿಡಲು ಲೋಕಸಂಖ್ಯೆಯು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಇನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೫೦ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿದ್ದಾವೆಂದು ಎಣಿಸಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ೧೦ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಎರಡುವರ ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಕೂಡಬಹುದು ಇಂದ ಇಲೆಕ್ಷನಕ್ಕೆ ಬಹಳೇ ರಾಜಕೀಯ ಮಹತ್ವವು ದೊರೆಯುವದು ಇದೆ ಒಂದು ಜನರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಚುನಾವಣಿಯಾಗುವದು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಕೊಂಗ್ರೆಸಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ನಿಶ್ಚಿತ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಬೇಕಾದರೆ ಐದಾರು ಸಾವಿರ ತನಕ ಬೆಳಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದು ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿತ ಪ್ರಮಾಣವು ಬೇಕು ಇದ್ದನಿದ್ದರ, ಈಗಿನಂತೆ ಬೇಕಾದ ಪ್ರಾಂತದ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗ- [illegible]

[illegible] ಕೊಂಗ್ರೆಸನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವ [illegible] ಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ, ರಾ [illegible] ದ ಬಹುಮತವಾಗಿದೆಯೋ ಇ [illegible] ತೀರ್ಮಾನಿಸುವವು ಹೆ [illegible] ನ್ನು [illegible] ಪ್ರಾಂತವು [illegible] ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು [illegible] ಪ್ರಾಂ [illegible] ವನ್ನು [illegible] ಮತವನ್ನು ಅನ್ಯಾಯ [illegible] ಇಂದ [illegible] ಷವನ್ನು ಹೊ [illegible] ರಪಡಿಸುವ ಯೋಜನೆ [illegible] ದೆ

[illegible] ಕ್ಕಿ ದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ [illegible] ಸಾರನೆಯಿಂದವೆ, [illegible] ರಚನೆಯ ಗಿರು [illegible] ತ್ರಿಯು [illegible] ಇಡೇ [illegible] ವ [illegible] ಸಾರ್ವರಾಷ್ಟ್ರ [illegible] ಜಿಲ್ಲಾ [illegible] ಇದರಂತೆ [illegible] ದೊರೆತ [illegible] ದಿಂದ ಕಮಿಟಿ [illegible] ಮಾಡಬೇಕಾಗು [illegible] ಪಾತ್ರ [illegible] ದ ಪ್ರಾಂತಿ [illegible] ವನ್ನು [illegible] ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಸಭೆಯು ದರಿ [illegible] ತತ್ವತಃ ಘಟನೆಗೆ ಇದ [illegible] ಪರದೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅದರ ಪ್ರಾ [illegible] ಇಲ್ಲಿ ಇಂದ ಪ್ರಸಾರ [illegible] ದಿಂದ ಬಾಹ್ಯಾವಾ [illegible] ಶಿಕ [illegible] ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ [illegible] ತತ್ವತ್ರ [illegible] ಕಮಿಟಿ [illegible] ನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಸಭೆಗೆ [illegible] ವಾಂಡದ [illegible] ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾ [illegible] ವಾರಿ [illegible] ಸಿಂಧ [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರ ಕರ್ನಾಟಕ ಈ [illegible] ಪ್ರಾಂತಗಳಾಗುವವು ಜಿಲ್ಲಾ ರಚನೆ [illegible] ಗೆ [illegible] ಅವಶ್ಯಕತೆ [illegible] ಕಾಗಳಾದರೂ [illegible] ದರತಕ್ಕದ್ದು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನಷ್ಟು [illegible] ಬಿದಿದರಾಯಿತು ಈ ವಿಷಯದ ಸೂಚನೆಗಳಂದರೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾನ್ಯವಾಗುವವೆಂದ ನಾವು ತಿಳಿಯುವೆವು

ಇದಲ್ಲದೆ [illegible] ಮತ್ತು [illegible] ಸಭೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಅಧಿವೇಶನಗಳು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಂಬಾಹುಲ್ಯಯವಾಗದೆ ಜರುಗಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವಂತೆ ತಕ್ಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು [illegible] ದೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ [illegible] ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಈಗಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಕಾಲ [illegible] ಯಬೇಕಾಗುತ್ತಿದೆ ಸಭೆಯ [illegible] ಚರ್ಚಿಸಬೇಕಾಗುವ ವಿಷಯ [illegible] ಳನ್ನು ಪ್ರಾಂತಿಕ [illegible] ಗಳಲ್ಲಿಯೇ [illegible] ಸಿ ತಯಾರ ದ ಮಸುದೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತ [illegible] ಕಾಲ [illegible] ಅನಂತರ [illegible] ಗಿನ [illegible] ಮತ್ತು [illegible] ನ್ನು

ಅವುಗಳ ಮಹತ್ವದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆರಿಸಿ, ವಿಷಯನಿಯಾಮಕ ಕಮಿಟಿಯು ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ, ಅಧಿವೇಶನದ ಕೆಲಸವು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಸರಳವಾಗಿ, ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ, ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿ ಕೊನೆಗಾಣುವದೆಂದು ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನ ಕಾರ್ಯವು ಅವ್ಯಾಹತ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅದರದೊಂದು ನಿಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಆರಿಸುವದೂ, ವಿಷಯನಿಯಾಮಕ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಆರಿಸುವದೂ, ಅವುಗಳ ಸಭಾಸದರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮರ್ಯಾದಿತ ಮಾಡುವದೂ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಚುನಾವಣೆ, ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ, ಕಾಯಂ ಕೆಲಸದ ನಿರ್ವಾಹ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ, ನಿಶ್ಚಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಹೊರತ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ ಸುಧಾರಣಾ ಕಮಿಟಿಯು ಇವೆಲ್ಲ ಅವಾಂತರ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡಿರುವದು ಅವುಗಳ ಕೊನೆಯ ನಿರ್ಣಯವು ನಾಳಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ನಾಗಪೂರ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಆಗುವದರಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬರುವ ೨೬ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ನಾಗಪೂರದಲ್ಲಿ ಜರುಗುವ ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಹತ್ವವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೆನಿಸಿ, ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತದ, ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯ, ಆದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಉತ್ಸಾಹಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಾಗಪೂರ ಸಭೆಯನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ, ಅದರ ನಿರ್ಣಯಗಳಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಲಭಿಸುವಂತೆ, ತಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಸೇವೆಯ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಜರುಗಿಸುವರೆಂದು ನಾವು ತುಂಬಾ ಕೋರುವೆವು

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ [illegible] ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಳೆದ ತಿಂಗಳ [illegible] ೧೮ ನೇ ತಾರೀಖುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕೌನ್ಸಿಲ [illegible] ವಿಷಯವಾಗಿ [illegible] ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು [illegible] ಪ್ರಕಟಿಸಿವೆ (೧) [illegible] ಯಲ್ಲಿ ಮತದಾರರಮೇಲೆ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಲಾತ್ಕಾರ ನಡಿಸಿ, ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಮತಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬ ಸಂಗತಿಯು ತೀರ ಸುಳ್ಳೆಂತಲೂ (೨) ಯಾವ [illegible] ಯಲ್ಲಿ ಮತದಾರರು ಸುತರಾಂ [illegible] ರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಿಲ್ಲೆಂದೂ, (೩) ಯಾವ [illegible] ಹಕ್ಕಿನಿಂದ ಕೊಡ ತಕ್ಕದ್ದೋ, ಅವರೆ [illegible] ಪ್ರತಿನಿಧಿಯು ಯಾವಾಗತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುವದು [illegible] ಅವಶ್ಯಕತ್ವವೆಂದೂ ಈ ಸರಕಾರೀ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಸಾರುತ್ತದೆ ಮತದಾರರ [illegible] ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಹಾಯಾದಷ್ಟು ಸುಳ್ಳಾಪವಾದಗಳು [illegible] ನಿಮಿತ್ತ ಸತ್ಯದಿಂದ [illegible] ಯು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅಸಂಭವವೆನಿಸುವದು ಅವರೆ, [illegible] ಣಿಯ [illegible] ದಿವಸಗಳೊಳಗೆ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಾಂತಗಳ ಸಾವಣಿ [illegible] ಸೂಕ್ಷ್ಮತಪಾಸುವುದಾದರೆ, ಇಂದ [illegible] ಸರಕಾರಕ್ಕೆ

ಕೆ ಇಡಲಿಕ್ಕಾಗದ್ದು ನೆಟ್ಟಗಾದೊಂದು ವೈಚಿತ್ರ್ಯವು ಮತದಾರರನು ಕೈ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿವೆಂದು ಸುಳ್ಳು, ಆರೋಪವನ್ನು ನಿಕ್ಷೇಪ್ತು ಮಾಡಿದವರ ಮೇಲಾದರೂ ಹಿಚ್ಚಿ ಮಾತಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪುರಾವೆಯು ಅಧಿಕಾರಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅಂದವರನ್ನು ತನಿಖಿ ನಡಿಸಿ ದಂಡಿಸುವದು ಸರಕಾರದ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ ಶ್ರೀ ಪಟೀಲರು ಇದೇ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು ಇಂಥ ಖಟ್ಲೆಗಳಿಂದ ಸತ್ಯವು ತನ್ನ ಬೆಳಕನ್ನು ಮತ್ತೂ ಪಸರಿಸುವದು. ಇರಲಿ, ಇನ್ನು ಯಾವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ— ಶೇಕಡಾ ೧೦, ೨೦ ಯಾ ೩೦ ಕೆತ್ತ— ಮತದಾರರು ಮತಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಪ್ರತಿಕೆಯು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿದಾಗ ತಿಳಿಸ್ಸಲ್ಲವೇ? ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಿನ ಪ್ಲೋಟುಗಳ ಪ್ರಮಾಣವು ಇಷ್ಟು ನಿವರಿ ಕಂಗಿ ಸತಿಮೆಯಾದದ್ದಲ್ಲೆಂದೆ. ಒನರಾದರೂ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರು ಇಲ್ಲಿನೇ, ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಅಸಹಕಾರವಿದೆಂದಾವರೂ ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗುತ್ತಿತ್ತ. ಸಹಕಾರಿತೆಯ ಮತದಾರರೇ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದು, ನಿಜವು ಆದರೆ, ಅವರು ಬಹುಮತದ ಮತದಾರರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗುವದಿಲ್ಲಾ ವದೆ ನಿಜವಾದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಹ್ಯಾಗಾಗುವರು ? "ಇವರು ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಲ್ಲೆಂದು." ಒಂದು ಸಾರಿ, ದೂರಿ ಹೇಳಹತ್ತಿರುವರೆಂದು, "ಇವರೇ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು" ಎಂದ, ಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಹುಳೇ ಕ೦ಟ ಉಮೇದವಾರರನ್ನು ಮೆಂಬರಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಮತದಾರರಮೇಲೆ ಸರಕಾರವು ಹೊರಿಸಿದರೆ, ಲೋಕಶಾಹಿಗೆ ಅದೆಂದೂ ಮಾನ್ಯವಾಗುವದೇನು? ಇಲ್ಲ, ಸತ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಇವರು ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಲ್ಲ

---

೨ ಜಂಗಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಪ್ಟೆಂಬರ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿಟ್ಟ ಧೋರಣದಂತೆ, ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಅನುಭೋಗಿಸಲಿಕ್ಕೆಂದ, ಸರ್ಕಾರ ಮೆಂಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ನಡಿಸಹತ್ತಿರುವರು. ಈ ಧೋರಣವು ಪ್ರತಿಗಾಮಿಯಾಗಿದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ— ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಅಪಾಯಕರ (damaging) ವದೆಂದು ಶ್ರೀ ಮಾಸೂರಂಥ ತಜ್ಞರು, ನಿಶ್ಚಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು ಇನ್ನು ನಾವು ಯಾವ "ಸಮಂಜಸ ಮತ್ತು ಶಾಂತವಾದ" ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕು? ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿಗೆ ನಾವು ಯಾವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಧೋರಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಡಬೇಕು? ಮತ್ತು ಬೇಸಾಯದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಪ್ರಾಪ್ತ ಮಾಡಿಸಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಎಂಬುದರ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಮುಂದಾಳುಗಳು ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ, ಇನ್ನು ಬೇಗನೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ನಮ್ಮ ಬೇಸಾಯದ (Petition of Rights) ಹಕ್ಕುಗಳ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಈಗ ತಯಾರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಮಿಟಿಯು ಎಲ್ಲ ತಾಲೂಕುಗಳ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಕರೆದು ದಾದಾಸಭೆಯನ್ನು ಬೇಗನೆ ಕರೆಯುವದೆಂದು, ನಾವೂ ಕೇಳಿದ್ದೆವು. ಇಂಥ ಉಪಕ್ರಮವು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ ಇನ್ನು ಕಾಲಾಪವ್ಯಯವಾಗಕೂಡದು ನಮ್ಮ ಹಿನಸಾನ ಬೇಡಿಕೆಗಳೇನಿದ್ದಾವೆಂದು, ಬೇಗನೆ ಜಾಹೀರ ಪಡಿಸುವದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವ ಸುಸಂಘಟಿತ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ್ಯವಾದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇದೆಲ್ಲ ಪೂರ್ವಕಾರ್ಯವು ಬೇಕು ಆದಕಾರಣ, ಜಿಲ್ಲಾ ಕಮಿಟಿಯು ಬೇಗನೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಖಂಡರ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದು, ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಒರುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಅತ್ಯಾಗ್ರಹಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬಿನ್ನಯಿಸುವೆವು ನಾಗಪೂರ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿಗೆ ನಮ್ಮ ಡೆಲಿಗೇಟರನ್ನು ಆರಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಇದೇ ಸಭೆಯೊಳಗಾಗಲೀ. ತಾ ಕ್ರಿಸ್ ನಾಳಿನ ೨೬ ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಕೂಡುವ ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮುಖಂಡರು ಮರೆಯದೇ ಅರಿತಿರುವರು. ಈ ಕೆಲಸವು ಬಹಳೇ ಮಹತ್ವದ್ದಿದೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂದು ಗುಂಡಿನಿಂದ ಎರಡು ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ದೇಶಕಾರ್ಯದೊಳಗೆ ಚಾಲಕರಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಅರಿತಿರುವರ

---

೩ ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸಿದಂತೆ, ನಮ್ಮಿಬ್ಬ ಮುಂದಾಳುಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಮಾಸೂರ, ಶ್ರೀ ಬಸ್ರೂರ ಮಹಾಶಯರು, ತಮಗೆ ಸರಕಾರವು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ 'ರಾವಸಾಹೇಬಿ' ಗಳನ್ನು ಸಕಾರಣವಾಗಿ ತ್ಯಜಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದಿಸುವ ಸುಯೋಗವು ನಮಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ, ಈ ಪರವಾಗಿ ಅವರಿಬ್ಬರು ಬರೆದ ಧೀರೋದಾತ್ತ ವಿಚಾರಗಳ ಪತ್ರಗಳು ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಸರಕಾರದ ಕೂಡ ಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಮಾಡದಷ್ಟೇನು, ಪ್ರಮಾಣಿಕತನದಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಸಹ, ಅಸಹಕಾರವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಹೊರತು, ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ ಬಗ್ಗೆ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಎಷ್ಟು ನಿರಾಶಾಜನಕವಾಗಿದೆಂದು, ಅವರ ಪತ್ರಗಳೇ ಹೇಳುವವು. ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಜಂಗಲಶಾಹಿಯ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಬೇಸಾಯವು ಶೀರ ವಿಪನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿ ಅಸಹಾಯ ದುರ್ಗತಿಯೊಳಗೆ ಹೊರಳಾಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ, ಸರಕಾರವು ಅದರ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಹೊಸವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಉಪಾಯಗಳು, ಅಗ್ರಾಹ್ಯವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ— ಬಹಳೇ ಅಪಾಯಕರವಿದ್ದಾವೆಂದು ಮನಗಂಡು, ಉಸುಬಿನ್ನ ಹಿಂಡಿ, ಎಣ್ಣೆಯಾದರೂ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕಾಗುವದು, ಸರಕಾರದಿಂದ ನ್ಯಾಯ್ಯವಾದ ಶೇತಕೀಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸುವದು ಮತ್ತು ಕಠಿಣವಾದ, ಮತ್ತು ಅಶಕ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯವೆಂದು ನಂಬಿ, ನಿರುಪಾಯವಾಗಿ ತಮಗಿದ್ದ ಸರಕಾರಿ ಸನ್ಮಾನದ ಕಿತಾಬುಗಳನ್ನು ಜಂಗಲ ಧೋರಣದ ಸಕ್ತಿಯ ನಿಷೇಧಕ್ಕೆಂದು, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇವರೀರ್ವರು ಪ್ರತ್ಯರ್ಪಿಸಿದಾರೆ ತಮ್ಮ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನಕ್ರಮದೊಳಗೆ ಇಷ್ಟು ನಿಷ್ಠೆತನವನ್ನು ಇಷ್ಟು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು, ಮೊದಲಿಗೆ ತೋರಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ, ಉಭಯ ದೇಶಸೇವಕರನ್ನು ನಾವು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೊಂಡಾಡುವೆವು ಅವರ ಧೋರಣದಬಗ್ಗೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತಗಳಬಗ್ಗೆ, ನಮ್ಮದೂ, ಅವರದೂ, ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಮೇಲೆ ಮತಭೇದವಿದ್ದರೂ, ಅವರು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಲೋಕಸೇವೆಗಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಆದರವೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಿತ್ತೆಂದು, ಅವರಾದರೂ ಅರಿತಿರುವರು ತಮ್ಮ ಧೋರಣವು ತಪ್ಪಿತು, ನಮ್ಮದೇ ಖರೆಯಾಗಿತ್ತೆಂದು, ಇನ್ನು ಅವರು ಕೃತಿಯಿಂದ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದಾಗ, ಅವರ ವಿಷಯವಾಗಿ, ನಮಗೆ ಆದರವೂ, ಸ್ನೇಹವೂ ಹೆಚ್ಚು ಉಂಟಾಗಿದೆಂದು, ನಾವು ಸಾನಂದ ತಿಳಿಸುವೆವು. ನಮ್ಮ ಈ ಗೆಳೆಯರ ಕಿತಾಬಿನ ತ್ಯಾಗದಿಂದ, ಅವರ ಳುಂಟಾದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಯಿಂದ, ಜಂಗಲ ಶಾಹಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಬೇಸಾಯಗಾರರ ವಿಮೋಚನೆಯು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳೊಳಗಾಗುವದರ ಬದಲು, ಇನ್ನು ಒಂದೇ ವರುಷದೊಳಗಾಗುವದೆಂದು, ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ನಮಗೆ ಆಶ್ವಾಸಿಸುತ್ತಿದೆ. ದೇವರ ಕೃಪೆಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲಿ, ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಮುಖಂಡರಲ್ಲಿ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಸತ್ವಶಕ್ತಿಯು ಬೆಳೆಯಲಿ, ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಧೀರತೆಯುಂಟಾಗಲಿ, ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ, ಬೇಸಾಯದ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಒಂದೇ ವರುಷದೊಳಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲಿ ಇಷ್ಟೇ ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯು "ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪಾಚಾ ದಾತಾ ಭಗವಾನ್" ಎಂದು ಹೇಳುವ, ದಾಸೋಕ್ತಿಯು ನಿಜವಾಗದಿರುವದೆ?

---

೪ ನಾಗಪೂರದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಜರಗುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ತಯಾರಿಯು ಬಹಳೇ ಅಪೂರ್ವವಾಗಿರುವದು, ಆ ಶಹರದ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮನೋಹರವಾದ ಮನೆಗಳು ಕಟ್ಟಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದು, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ನಗರವೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಈ ವರ್ಷ ಬಹಳೇ ಏರುವ ಸಂಭವವಿದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅಸಹಕಾರಿತೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಘಟನೆ, ಇವೆರಡು ಬಹಳೇ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳು ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಡುವವು. ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ವಿಚಾರಗಳ ಫಲಿತದ ದಾರಿ ನೋಡುತ್ತಿದೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಿಯದೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೋಸ್ಕರ, ಎರಡು ಖಾದಾ ಉಗಿಬಂಡಿಗಳು—ಒಂದು ಬೆಳಗಾಂವಿನಿಂದಲೂ, ಮತ್ತೊಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿಯ ಅನುಕೂಲತೆಯ ಮೇರೆಗೆ—ಹೊರಡುವವು. ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದಾದರೂ, ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಈ ಖಾದಾ ಬಂಡಿಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ತೋರಿಸುವರೆಂದು ತುಂಬಾ ನಂಬುವೆವು ಶ್ರೀಯುತ ನ್ಯಾಕ ವೆಜವುಡ್ ಮತ್ತು ಬೆನ್ನಪೂರ ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಂಡದ ಮಹಾತ್ಮಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮುದ್ದಾಮು ಬಂದಿರುವರು ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನತೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿರುವರು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಸಭೆಯ ಇದೇ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಂಡದ ಸಂಘಗಳ ಪತಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಬಂದವರು ಇವರೇ ಮೊದಲಿನವರು. ಒಟ್ಟಿಗೆ, ಈ ಸಾರೆಯ ಅಧಿವೇಶನವು ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯಿಂದ ಅಪೂರ್ವವಾಗುವದೆಂಬುವಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಮುಖಂಡರು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ, ಈ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವರೆಂದು ಕೋರುವೆವು

---

೫. ಈ ಶಹರದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅಡಿಕೆ—ಮೆಣಸು—ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ—ವಗೈರೆ ಮಾಲಿಗೆ ಖಂಡಿ ೧ ರ ಆ೪ ನಾಲ್ಕರಂತೆ ವಸೂಲ ಮಾಡುವ ಧರ್ಮಾದಾಯವು ಎಲ್ಲ ದಲಾಲ—ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಭಜಿಸುವ ಅವರವರ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಡುತ್ತಿರುವರು ಆದರೆ, ಮುಮ್ಮ ವರ್ಷ ಇಲ್ಲದ ಕೆಲವು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಧರ್ಮಾದವು ಅವೇ ದಲಾಲ—ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹಿಂದು ಪಂಚ—ಕಮಿಟಿಯ ಕಡಿಗೆ ವಸೂಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪಂಚ ಕಮಿಟಿಯು ಈ ವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಆ ಫಂಡು ಈಗ ೨೭—೨೮ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದದ್ದು ಬಹು ಪ್ರಶಂಸನೀಯವು. ಆದರೂ, ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಮೆಂಬರರು ಜನಮೋದಯದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆ ಪೈಕಿಂ ಕೆಲವು

ಮೆಂಬರರು ಕಾಲಾಧೀನರಾದರೂ, ಮೆಂಬರಿಕೆಯು
ಸಂತಾನಪಾರಂಪರ್ಯವಿದ್ದು, ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯ
ದ್ದಾಗಿಯೂ ಕುಂತಿರುವದೆಂಬುದು ತೀರ ಖೇದಕ
ರವು ಹಾಗೆ ಅದು ವಂಶ ಯಾ ಸಂತಾನಪಾರಂಪ
ರ್ಯ ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಠರಾವು ಇಲ್ಲದಿದ್ದಂತೆ, ಈಗ
ಈ ಕಮಿಟಿಯ ಕಾರಭಾರದ ಪ್ರೊಸಿಡಿಂಗ್ಸಗಳಾ
ದರೂ, ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಿಂದಾಗ ಹಾರಿಹೋಗು
ತ್ತಾವೆಂಬುದು ಬಹು ಸೋಜಿಗವು! ಇದೊಂದು ಅ
ಪೂರ್ವ ಮಾದರಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಫಂಡಿನ ವ್ಯವ
ಸ್ಥೆಯು! ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಫಂಡು ಕೂಡುವವರಿಗೆ ಜನ
ತೆಯ ಸಹಾಯವು ಅವಶ್ಯಕವೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರೂ
ಬಲ್ಲರು ಒಮ್ಮೆ ಕೂಡಿಸಿದಮೇಲೆ, ಯಾ ಕೂಡಿಸುವ
ಅಧಿಕಾರ ಸಿಕ್ಕಿದಮೇಲೆ, ಜನತೆಯ ಗೋಜು ಯಾ
ರಿಗೆ ಬೇಕು? ಅವರೂ, ಮೃತ ಮೆಂಬರರ ಜಾಗೆಗ
ಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರ ಈ ಕಮಿಟಿಗೆ
ಯಾರು ಕೊಟ್ಟರೆಂಬುದು ಆ ಕಮಿಟಿಯು ಜ್ಞಾಪಿ
ಸಬಾರದೇಕೋ? ಇಂಥ ಪಕ್ಷಪಾತವು ಕೇವಲ ಕಮಿ
ಟಿಯ ಪ್ರಮಾದವಲ್ಲದ್ದರಿಂದ, ಈಗ ಸಿಂಧು ಅಲ್ಲವೆಂದು
ಕೃಜಿಸಿರ ವರು. ಹಾಗಾದರೆ, ಈ ಅನೀತಿಯ ಪಕ್ಷಪಾ
ತವನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ-ದಲಾಲರ ವ ಹಾ
ಸಭೆ ಕೂಡಿಸಿಯೇ, ಮೆಂಬರರ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡು
ವದೂ, ಆ ಕಮಿಟಿಯು ಕಾರಭಾರವು ಇಷ್ಟು
ವರ್ಷಗಳ ಬಗ್ಗೆಂತ ಕ್ಲುಪ್ತಗತಿಸುವದೂ, ಈಗಿನ ನ
ಮಯುಗಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುವದವಶ್ಯವು ಅ
ದರಂತೆಯೇ, ಈ ಕಮಿಟಿಯು ಮೆಂಬರರೇ ಆ ಫಂಡು
ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಪಂಚಕೊಳ್ಳ ಯಮಾಡಿ, ಬಡ್ಡಿಗೆ
ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವರು ಸುಸಂಗತವಲ್ಲ ಕಮಿಟಿಯು ಸಂ
ಬಂಧಪಟ್ಟ ಬಡ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ
ಕೊಟ್ಟು ಕಮಿಟಿಯ ನಿಸ್ಪಾರ್ಥವೂ, ಮತ್ತು ನಿಕ್ಪಕ್ಷ
ಪಾತೆಯೂ ಜನತೆಯ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ತರುವದು, ಅವಕ್ಕೆ
ಭೂಷಣವಿದ್ದೀ ಅಲ್ಲ, ಆ ಫಂಡಿನ ಹಿತವೂ ಸಾಧಿಸಿದಂ
ತಾಗಿ, ಆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ್ಯಮಾಡಿದ
ಪುಣ್ಯವೂ ಲಭಿಸಬಹುದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಫಂಡು ಬರೇ
ಶ್ರೀಮಂತ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಹಕ್ಕಿನದ್ದೆಂಬುದು ತಪ್ಪು
ಶಿಲ್ಲವಣೆಯು ಹಣವಿಂದರೇ ಹಣ ಗಳಿಸಲ್ಪಡು
ತ್ತದೆ ಅಲ್ಲದಿರುವ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗ
ಅವರ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅವರ ಉತ್ಕರ್ಷ ವಾಗ
ವಿರಮ ಸಮಾಜವೂ ಸಧೃಢವಾಗುವದೆಂಬುದೂ
ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕೇನು?

೬ ಈ ಶಹರದ ನಿವಾಸಿಯಾಗಿ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ
ಸಬ ಅಸಿ. ಸರ್ಜನರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಯುತ ನಾರಾಯಣ
ರಾವ ಅಣ್ಣಾ ನ್ಯಾಕರು ಕಳೆದ ರವಿವಾರ ವೈಕುಂಠ
ವಾಸಿಗಳಾದರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ತುಂಬಾ ವಿಷಾದ ವ
ಮುವೆವು ಇವರು ಒಬ್ಬ ವಿಷಕಾರಕ ರೋಗಿಗೆ ಅವ
ರೇಶನ ಮಾಡುವಾಗ ಅವನ ವಿಷವು ಇವರಿಗೆ ಸೋಂಕಿ
ಬಹಳ ಪಣಿಸು ಅದರ ನಿವಾರಣಾರ್ಥ ಒಬ್ಬೇಕ
ಎಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಿಂದ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಸು
ಧಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೂ, ಅಂದಿನಿಂದ ಅವರ ಪ್ರಕೃತಿಯು
ಕೆಡುತ್ತ, ಕೆಡುತ್ತ, ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಈ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಆ
ಗಾಯಿತು ಇವರು ಚಲೋ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾಗಿ, ವೈ
ದ್ಯಾಂಗಿಯವರೊಡನೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ
ವೈಷ್ಣವರ ಹೀನಾವಸ್ಥೆಯ ಸ್ವ ಕಂಡು ಹಿಡಿದು, ಅವ
ರಿಗೆ ತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದಲೇ ಮೇಲ್ಮೆಕ್ಕೆತ್ತುವ ಪ್ರ
ಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ 'ದಿ ಗೌಡಸಾ
ರಸ್ವತ ಸ್ಕಾಲರಶಿಪ ಲೀಗ' ಎಂಬ ಫಂಡನ್ನು ಸ್ಥಾಪ

ಡಿಸಿ, ಅದರ ಉತ್ಕರ್ಷಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ತನುಮನಧನವ
ನ್ನರ್ಪಿಸಿ, ಪರೋಪಕಾರಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ದುಡಿದು, ಇಷ್ಟರವರೆ
ಗಾದ ಅದರ ಏಳಿಗೆಯು ಮತ್ತು ಅದರ ಶಿಷ್ಯವೃತ್ತಿಗ
ಳಿಂದಾದ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಹು
ತಾಂಶದ ಶ್ರೇಯವು ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿದೆಂಬು
ಎಲ್ಲರೂ ಬಲ್ಲರು ವೈದ್ಯಾಂಗಿಯವರ ತರುವಾಯ,
ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ವರೆಗೆ, ಇವರೇ ಆ ಫಂಡಿನ ಮುಖ್ಯ
ಚಾಲಕರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರು ಸುಸ್ವಭಾವಿ, ಶಾಂತ ವಿ
ಚಾರವರಾಗಿ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋಗುವ ಈ ಕಡೆ
ಯ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳೇ ಸಹಾಯ್ಯಕರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರ
ಅಕಾಲಿಕ ನಿಧನದಿಂದ ಇವರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ, ಇವರ
ಮನೆತನದವರಿಗೆ ಆದ ದುಃಖವು ಮಿತಿಯಿಲ್ಲ, ಸಹಾ
ಯ ಹೊಂದಿದ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವರ್ಗವೂ, ಅಲ್ಲಿಯ
ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮಿತ್ರವರ್ಗವೂ ಸಹ ಹಾಲುಗಾರರಿದ್ದಾ
ರೆಂದು ತಿಳಿದು, ತಮ್ಮ ದುಃಖವನ್ನು ಶಾಂತಗೊಳಿಸಿ
ಕೊಳ್ಳದೆ ಹೊರಗೆ ಅನ್ಯ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ. ಮೃತರ
ಸಂಬಂಧ ನಮ್ಮ ಸಹತಾಪವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿ, ಅವ
ರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಚಿರಶಾಂತಿ ದೊರೆಯಲೆಂದು ಬೇಡುವೆವು

ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿಗಳು.

ಕುಮಟೆ— ಜ ದ ಬಿ ಉತ್ತಿದೆ ರೋಗ
ರಾಯ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ ಒಂದು ತರದ ಹುಣ್ಣು
ಗಳಾಗುವ ರೋಗವೂ ಸಹ ಹಬ್ಬಿದ ದನಗಳ ಕಾಲು-
ಬಾಯಿ ಬೇನೆ ಬಂದಿದೆ

ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಬಿಟ್ಟ ಸರಕಾರಿ
ಯುಕ್ತ ಮುನಿಸಿಪಲ ಮೆಂಬರಿ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಚೇರ ಮನ್ ಜನ
ಪಟ್ಕಟ ಕಲ್ಲೆಕ್ಟರರ ಶಿಫಾರಸ ಮೇರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ವನ್ನ
ಕ್ಕೆ ನಾಡವರ ಜಾತಿಯ ವಿ ಗೋ ಪಿನ್ ಅಂಟಿಪ್ಪ ನ್ಯಾ
ಕರು ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರು ಇದು ಬಹು ಆನಂದ
ನೀಯವು ಸಾಹೇಬರ ಇಂಗಿತವು ಜನರಿಗೆ ಬಂತು ಸಮು
ದ್ರದ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಬಡಿ ಹೊಡೆದು, ಇಬ್ಭಾಗಮಾಡುವ
ಉದ್ದೇಶವು ಎಂದಿಗೂ ಸಫಲವಾಗಲಾರದೆಂಬುದು ಸಾಹೇ
ಬರು ಖಂಡಿತ ತಿಳಿದರೆ ಅದೊಂದು ಪ್ರಶಸ್ತ ಪ್ರಮಾ
ಣವು

ಕಳ್ಳರ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ದನ ಕರುಗಳ ಸಂಹಾರ
ಅನುದಿನ ಕೇಳುತ್ತಿದೆ ಜ ಲಿಮಿಟೆಡ ತಯಾರಾದ ಸಂಗ
ತಿಯಿಂದಲೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಸ್ಥವಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಮಾಂಸ
ಬೇಟೆಗೆ ದನದ ಸಂಹಾರ ಮಾಡುವಂದಿಗೆ ರಯತ
ರಿಂದ ಬಹುರೂಪಿ ಕರವಸೂಲಮಾಡುವ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಮಾನ ಸರಕಾ
ರಕ್ಕೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸೊತ್ತು-ಸಂಪತ್ತು ರಕ್ಷಿಸುವ ಸಾಕಷ್ಟು
ಕರ ಸಿಗಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ಕೆಲವ ಮುಖಂಡರು ಮುಂ
ದಾಗಿ, ಬಡ ರಯತರ ಪರವಾಗಿ ಮಿತ್ರದ ಅಗ್ಗ ಅಕ್ಕಿ ದು
ಕಾನ'ದ ಸಂಬಂಧ ಹಣವನ್ನಾದರೂ ಹುಲಿ ಮುಂತಾದ
ಬೇಟೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಹಣದ ಸದುಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿ
ದ್ದು ಬಹು ಅಭಿನಂದನೀಯವು!

ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಆಗಬೋಟ ಕಂಪನಿಯ ಇಂಚಿನಿಯರ-
ಕೆಪ್ಟನ ಪಗಾರ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಸಂಪು ಮಾ
ಡಿದ್ದರಿಂದ ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ಕಳೆದ ಸೋಮವಾರ
ಹೊರಡುವ ಬೋಟಿಯು ಹೊರಡಲಿಲ್ಲವಂತೆ!

ನವ ಜವಾನರ ಸ್ವಾರಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆದ ಜಮಾ ಬಂದಿ
ಪಟ್ಟಿಗೆ ತನಿಖೆ ನಡೆದಿದೆ

ಈ ವರ್ಷದ ಸೆ. ಆಸಿ ಸರ್ಜನ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಂಟ
ಇಲ್ಲಿಯ ಕಲಬಾಗ ಶೇಷಗಿರಿ ವೆಂಕಟೇಶ ನ್ಯಾಕರು ಪಾ
ಸಾದರೆಂಬುದು ಆನಂದಕರವು

ಇಲ್ಲಿಯ ಮಾರ್ಕೆಟಿನ ಸಮೀಪ ದಲ್ಲಿರುವ ಹತ್ತಿರವಿ
ರುವ ವೈಕುಂಠ ಶೇಟ ಬಾಳಿಗರೆಂಬುವರ ದುಕಾನದ
ಬೀಗ ಮುರಿದು ಒಳ ಹೊಕ್ಕು ಕಳ್ಳರು ಒಳನುಗ್ಗಿ ೫೦ ೬೦ ರೂ
ಗಳ ನಗದು ನೋಟುಗಳ ಕಳವಾಗಿದೆಯಂತೆ ತನಿಖೆಯೇನು

ಆಗಲಿಲ್ಲ ಭರ ಬಾಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರ ರೋಂದಿಗೆ ಇದ್ದ
ಅಂಗಡಿ, ಈ ರೀತಿ ಕಳವು ಮಾಡುವ ಕಳ್ಳರು ಯಾರಷ್ಟು
ಪೋಲೀಸರ ರೋಂದು ಇದ್ದರೂ, ಕಳ್ಳರನ್ನು ಹಿಡಿಯು
ವಷ್ಟು ಚೈತನ್ಯವು ಪೋಲೀಸರಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಆ ಕಳ್ಳರಿಗೆ
ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತೇನು? ಇದೆಲ್ಲ ಪೋಲೀಸರ ಕರ್ತ
ವ್ಯದಕ್ಷತೆಯ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತೇನು?

ಹಳಿಯಾಳ— ಹವಾಮಾನ ಚಳಿ ಹೆಚ್ಚು. ಕೆಮ್ಮು
ಜ್ವರ ಚಾಲೂ ಇದೆ ಮಳೆ ೧೯೧೬ ರಲ್ಲಿ ೫೮-೫೬
ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ೧೯೩೦ ರಲ್ಲಿ ೪೬-೫೬ ಬಿತ್ತು. ಯಲ್ಲಾ
ಪುರ ಭಿಕ್ಕು ವೇದವ್ಯಾಸಭಟ್ಟರಮೇಲೆ ಅದ ಎಮ್ಮೆ
ಕುರುಗಿನ ಫಿರ್ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ಫಿರ್ಯಾದಿಗೇನೇ ೪೦
ರೂ. ದಂಡವಾಯಿತು ಬಿಗರಕಾಯಿದೆ ಅಟಕಮಾಡಿದ
ದಾ ೧ವರೆ ದಾಮುಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ ಇವರನ್ನು ಬಿಡು
ಗಡೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು ಇದೊಂದು ಪೋಲೀಸರ ಲೀಲೆ!
ಕರ್ನಾಟಕ ಗಾರ್ಡ ಶಾಂತಯನ ಮೇಲಿನ ಸಾಂಕ್ಷನ
ಕೇಸ ಮುಂದೆ ಬಿತ್ತು ವನ್ಯ ಪಶು (ಹಂದಿ)ಗಳ ಕಾಟ
ಕ್ಕೆ ರೈತರು ಬೇಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಘದ ಕಮಿಟಿ
ಸಭ್ಯನಲ್ಲಿ ಆದ ಅಪೂರ್ಣವಾದ ರಿಪ್ರಜನದ ವಿಚಾರ
ಮಾಡುವರೆ ಕೂಡುವದದೆ ಶಾನಭೋಗ ಜನರ ಸಂಘವು
ನಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದೆ ಗೋ ಭ ಮಂಡಳದ ಕಮಿಟಿ
ಯಾಗಿ, ಆಲ ಇಂಡಿಯಾ ಗೋರಕ್ಷಣದ ಕಾನಫರನ್ಸಿಗೆ
ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಿತು. ಹಾಗೂ
ವಾಯಿಗೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಹೋಗುವವರಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲೂ
ಕಾಸಭೆವತಿಯಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸು
ವರೇ ಕಮಿಟಿ ಕೂಡುವದದೆ ಇಂಗ್ಲೇಶ ಎಗ್ರಿಕಲ್ಚರ
ವ್ಹ ಇಂಜಿನಿಯರರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ! ಧಾರೇಶ್ವರ ಕೈಕ ದಾಂ
ಡೇಲಿ ಸವಾಲ ಮುಂದೆ ಆದೆ ದನಗಳ ಕಾಲು-ಬಾಯಿ ಬೇ
ನೆ ರೋಗ ಚಾಲೂ ಆದೆ ಒಕ್ಕುವದು ಚಾಲೂ ಆದೆ. ವನ
ಭೋಜನ ತರಹ ಕೂಟ ವನ್ಯಾದಿರುತ್ತದೆ

(☞ ಈಪತ್ರಿಕೆಯ ಪುರವಣಿ ನೋಡಿರಿ.)

ಸಾಭಾರ ಸ್ವೀಕಾರ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಶಿಕ್ಷಣ— ಹೊಸ ಕನ್ನಡ ಮಾಸಿಕ
ಪತ್ರಿಕೆಯು ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗತ
ತ್ತಿದೆ, ವಾಚನೀಯವಿದೆ. ನೂತನ ಬಂಧುವು ಚಿರಾ
ಯು ವಾಗಲಿ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ನಿಜವಾದ, ವ್ಯಾವಹಾರಿ
ಕವಾದ, ಶಿಕ್ಷಣವು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ದೊರೆಯಲಿ.

ವ ವಾ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಬಾಳ ಗಂಗಾಧರ ಟಿ
ಳಕ— ಶ್ರೀ ವಿ ಶ್ರೀ ರಂಗ್ಯೆಕೋಣಮಠವರ ಕರ್ನಾ
ಟಕ ಗೌರವ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೫ ನೇ ಪುಸ್ತಕವಿದ್ದು,
ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಪೂರ್ವವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು ಮೊ
ದಲೇ ವಿಮರ್ಶಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದೊಂದು ಅದರ ತಿದ್ದುಪಡಿ
ಸಿದ ಆವೃತ್ತಿಯು ಸಚಿತ್ರವಿದೆ, ಸಂಗ್ರಾಹ್ಯವಿದೆ

ಕೊಟೆಮನೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆ.

ರಾ| ರಾ| ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ,

ನಿನ್ನೆ ರವಿವಾರ ಯಲ್ಲಾಪುರ ತಾಲೂಕ ಕೋಟೆ
ಮನೆ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಸಭೆ
ಕೂಡಿತ್ತು ಸಭೆಗೆ ಸಾಧಾರಣ ೨೫೦ರಷ್ಟು ಜನರು ಬಂ
ದಿದ್ದರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಕೊಡುವ ದೆಸೆಯಿಂದ ಶಿರಸಿಯಿಂದ
ಶ್ರೀ ನೆಲ್ಲಾಳಿ ಬಿ ಎ. ಎಲ್ ಎಲ್ ಬಿ ವಕೀಲ, ಮತ್ತು
ರಾ| ಪಟವರ್ಧನ ಇವರನ್ನು ಕರತಂದಿದ್ದರು ಶ್ರೀ ಕೆ
ಲ್ಲಾಳಿ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಕೆಳಗೆ ಸಭೆ ಕೂಡಿತ್ತು
ಸಭೆಗೆ ಈ ತಾಲೂಕಿನ ಮಾಮಲೇದಾರ, ರೇಂಜರ ಮಗ್ಯ
ರೇನು ಹಾಜರಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ಕೆಲ್ಲಾಳಿಯವರು ಅಸಹಕಾ
ರಿತೆಯೆಂದರೇನು? ಅಸಹಕಾರಿತೆಮಾಡುವ ಕಾರಣವೇನು,
ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವಗಳು
ಯಾವ್ಯಾವವು? ಅದನ್ನು ಯಾವ ಕ್ರಮದಿಂದ ನಡಿಸ
ಬೇಕು? ಮತ್ತು ಸರಕಾರಿ ನೌಕರ ಬಿಡತಕ್ಕದ್ದು
ಗಾಂಧಿಯವರ ನೇಮದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ನೇಮಗಳಲ್ಲಿ

ರದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವಗೈರೆ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಸಾಧ್ಯ ವಾದ ತಾಸು ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿಯೂ ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆಯೂ ಭಾಷಣಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಈ ವರ್ತನ ಇವರ. ಸರಕಾರ ಅಂದರೇನು ? ಸರಕಾರ ಕರ್ತವ್ಯಕರ್ಮ ಯಾವದು ? ಸರಕಾರದ ಮತ್ತು ರ ಸಂಬಂಧ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ್ದು ? ಈಗ ಯಾವ ರದಿಂದ ನಡೆಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ, ಉದಾಹರಣವಾಗಿ ಕೆಲವು ಖಾತೆಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಹೇಳಿ, ಫೋರೆಸ್ಟ ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ತ್ರಾಸ ಆಗು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾರ ಆಯುಷನ್ನಗಳು ವ ಪದ್ಧತಿಯ ತಪ್ಪಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ದಲ್ಲಿ ಸಭೆಯ ನೇಮಗಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಮಲೇದಾರರು, ನೀವು ಅರಿಯದ ಜನರಿಗೆ ಗೈರ ಸಮ …

ನೆಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಮತ್ತು ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ನಡಿಯುತ್ತದೆ ಎಂತ ತಿಳಿದ್ದರಿಂದ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಭೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲವು ಹೊತ್ತು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಕೂತರು ಆ ನಂತರ ಪುನಃ ಮಾತಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿ ವರ್ತಣೂಕೆ ಮಾಡಿದಾಗ್ಗೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವರ ಮಾತು ಮುಗಿದನಂತರ, ನೀವು ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ, ಹೇಳಬಹುದು. ಅದಕ್ಕಾ ಬೇಕಾದರೆ, ನಿಮಗೆ ಸವಲತ ಕೊಡುವದರಲ್ಲಿ ಬಂದೀತು, ಎಂತ ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಸುಮ್ಮನಾದರು. ಇಂಥ ವರ್ತಣೂಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನೆನ್ನಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಾಚಕರೇ ಊಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಹಳಗಡೆ ಭರತನಹಳ್ಳೀ ಸೀಮೆಯವರು ಜೀರೆ ಕಡೆ ಸಭೆ ಕೂಡಿಸಿದ ಸಂಗತಿ ಮಾಮಲೇದಾರರಿಗೆ ತಿಳಿದು, ಅವರು ಈ ಸಭೆಯಾಗುವ ನೋಟಿಸು ೨ ದಿವಸದ ಕೆಳಗೆ ಮುಕ್ಕಾಂ ಸಭೆಯ ಜಾಗಾ ವಗೈರೆ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದರೆಂತಲೂ, ಮತ್ತು,

ಬಿದಿರಿ! ಸಚಿತ್ರ ಬಿದಿರಿ!!

ಲೋಕಮಾನ್ಯವಾದ

ಬೆಲೆ [ಬಾಳ ಗಂಗಾಧರ ಟಿಳಕ] ೪|| ಆಣೆ

(ಎರಡನೇ ಆವೃತ್ತಿ)

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವದಲ್ಲದೆ, ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಉತ್ತಮವಾದ ಫೋಟೋ ಮತ್ತು ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರದ ೨ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವೆವು. ದಪ್ಪ ಕಾಗದ, ಮನೋಹರವಾದ ಮುದ್ರಣ. ಪುಸ್ತಕದ ಬೆಲೆ ವ್ಹಿ. ಪಿ. ರಜಿಸ್ಟರದ್ವಾರಾ 2 ಆಣೆ, ಇಲ್ಲವೆ ೪ ಆಣೆಯ ಸ್ಟ್ಯಾಂಪುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಬಹುದು.

…ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಬರಗೊಳ್ಳುವ ಸಮ್ಮತಿಯು ಸಹಜವಾಗಿ ಇಂಥ ಸುಸಂಧಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸದೆ, ತಾಬಡತೋಬ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಬಹುದು!

ನಾಳಿನ ನಾಗಪುರದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ವೇ|| ಭೀಮರಾವ ರಿತ್ತಿ, ವಾಸುದೇವರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಕೊಲ್ಲಾಳಿ, ಅಬ್ದುಲ ಸಮ್ಮದ, ಆಲೇಸರ, ಗಣಪತ ರಾವಾ ಜೋಶಿ ಮೊದಲಾದವರು ಡೆಲಿಗೇಟರಾಗಿ ಹೋಗುವರು.

ಶ್ರೀ|| ವಾಮನ ಅನಂತ ಹೊದ್ಕೆ ಇವರ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದಲೂ, ನಾಗರಿಕರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನದಿಂದಲೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಲೆ, ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕ ವಾಚನಾಲಯ, ಮತ್ತು 'ವಿಜಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಲೆ'ಯು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ, ವೇ|| ಭ|| ಕೊಲ್ಲಾಳಿ, ಲೀಪಗಿರಪ್ಪಾ, ಹೊದ್ಕೆ, ಧಾಕಪ್ಪಾ, ನಾರಾಯಣರಾವ ಕಾಮತ ಮೊದಲಾದವರ ಸಮಯೋಚಿತ ಭಾಷಣಗಳಾದವು. ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವಾದರೂ ಬೇಗನೇ ಶುರುವಾಗುವದದೆ.

ರಾ|| ಗ. ರಾ ಜೋಶಿ ಎಂಬವರು ತಮ್ಮ ಹುಡುಗನನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷ ಶಾಲೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಸದ್ರಿ ಶಾಲೆಯು ನೋರಗುತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದು ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಸೋಡಚೀಟಿಗಳ ಅಭಾವದ ಮೂಲಕ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣವು ಹುತಃ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಭರತನಹಳ್ಳಿಯ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ ೪೦ ಗ್ರಾಮಗಳ ಪಾಟೀಲರು ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಕೊಡುವ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಚಳವಳಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಈ ವರೆಗೆ ಬರದಿದ್ದರೂ, ಫೋರೆಸ್ಟ ಖಾತೆಯ ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳ ಮೂಲಕ, ಜನರಲ್ಲೇ ಒಂದು ತರದ ತಿರಸ್ಕಾರವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ, ಜನರು ಪಾಟೇಲಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪರ ಒಂದು ಊರಿಗೆ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತಂಟೆಗಳನ್ನು, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೇ ನಿಕಾಲ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ವಿಶೇಷ ಆನಂದದ ಸಂಗತಿಯೇ ಸರಿ. ಸರಕಾರದವರು ಪುಢಾರಿಗಳೇ ಜನರಲ್ಲಿ ಚಳವಳಿ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವದು ಸುಳ್ಳೆಂಬುವದು ಮೇಲಿನಸಂಗತಿಯಿಂದ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಅದೆ. ಜನರಲ್ಲಿ ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಹುಟ್ಟಿದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೆ ಪುಢಾರಿಗಳು ವಳಣವನ್ನು ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ, ಎಂಬುವದು ಸರಕಾರದವರು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಇಡತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಹೊನ್ನಾವರ— ಸ್ವರಾಜ್ಯಸಂಘದ ಪತಿಯಿಂದ ಸಭೆ ಕೂಡಿ, ಬರುವ ನಾಗಪೂರ ಕಾಂಗ್ರೆಸಕ್ಕೆ (೧) ಶ್ರೀಯುತ ಭವಾನಿಶಂಕರ, ಡಾ. ಕಾರ್ಕಳ, (೨) ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಮಾ ನಾಡಕರ್ಣಿ, (೩) ದತ್ತಾರಾಮ ಬಾ. ಪಂಡಿತ, (೪) ವಿಠೋಬಾ ಅ. ನ್ಯಾಕ, (೫) ವಿಠಲ ಚಿದಂಬರ ಮಹಾಲೆ, ಡೆಲಿಗೇಟರಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು.

(೨) ಮೆ|| ಕೋಲಿನ್ಸ ಸಾಹೇಬರ ಕಡಿಗೆ ಅಸಹಕಾರಿತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರವರೊಳಗೆ ತಕರಾರುಗಳೇ ಬಹಳ ತ. ನಡೆಯಿತು ಕೂತ ಜನರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ತಮಗೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಹೆಚ್ಚಾರ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಮಲೇದಾರರು ನಿರುತ್ತರವಾಗಬೇಕಾಯಿತು ಇರಲಿ. ನಂತರ ಫೋರೆಸ್ಟ ಖಾತೆ ತ್ರಾಸು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವದಕುರಿತು ಸರಕಾರದವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಈ ವರೆಗೆ ಸಭೆ, ಅರ್ಜಿಗಳ ಮಾಡಿ ಜನರು ಬೇಸತ್ತರು. ಇನ್ನು ಯಾವ ಉಪಾಯ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಮೆ|| ಕೋಲಿನ್ಸ ಸಾಹೇಬರ ಅಧಿಕಾರ ಯಾವದು, ಅವರು ಏನೇನು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರು, ಎಂಬಿವನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಾ ರೈತರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಜಾಹೀರಪಡಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಜಾಹೀರಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕಮಿಶನರ ಸಾಹೇಬರು ಕಳೆದ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಜನರು ಹೇಳಿಕೊಂಡದ್ದು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ, ಇವರಿಂದಾದರೂ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗುವ ಆಶೆ ಈಗಿನ ಪ್ರೆಸ ನೋಟಿನಿಂದ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ, ಕಾರಣ ಅವರು ಬಂದರೆ, ಅವರ ಸಂಗಡ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂತ ಜೀ ವಗೈರೆ ತಾಲೂಕಿನವರು ಠರಾವಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ನಿಮಗೆ ಯುಕ್ತವಾದದ್ದು ಠರಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದಮೇಲೆ ರಾ|ರಾ| ರಾಮಚಂದ್ರ ಹೆಗಡೆ ಕಸನಹಳ್ಳಿ, ಇವರು ನಾವು ಅವರ ಸಂಗಡ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು, ಶಂಕರ ನಾರಾಯಣ ಹೆಗಡೆ ಇವರು, ಅವಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಸಿದಮೇಲೆ, ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಠರಾವು ಪಾಸಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಉಪಕಾರ ಎಣಿಸಿ, ಸಭೆಯ ವಿಸರ್ಜನೆಯಾಯಿತು.

ಸದ್ರಿ ತಾಲೂಕಿನ ವರಿಷ್ಠ ಸರಕಾರಿ ನವುಕರನಾದಂತೆ …ವರು ಪ್ರಯಾಣುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ … ಪರವಾನಿ ಇಲ್ಲದೆ, ಈ ಅವ್ಯಾಪ…ಗಳ ಮಹಾಪಾತಕನ್ನು

… ಯಿಂದ ಕಂಡುಬಂತು.. ಆದರೆ, ಅವರ ಉದ್ದೇಶವು ಸಫಲವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬದು ಮೆಚ್ಚಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಯೇ ಸರಿ

ಕಾಣಿಮನೆ, ತಾ ೨೯-೧೨-೧೯೨೦ } ಒಬ್ಬ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ.

ಆರೋಪ-ನಿರಸನ.

ರಾ|| ರಾ|| ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಪತ್ರ ಕರ್ತರಿಗೆ,

ಯಲ್ಲಾಪೂರ ತಾಲೂಕ ಭರತನಹಳ್ಳಿ ಸೀಮೆಯವರ ಸಭೆಯು ಕೋಟೆಮನೆ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಕೂಡಿತ್ತು. ಸಭೆಯು ಮುಗಿದ ನಂತರ, ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಮಹನೀಯರು ನಾನು ಸರಕಾರಿ ನವುಕರಿಯಿಂದ ಡಿಸಮಿಸ್ ಆದವನೆಂದು, ಜನರಮುಂದೆ ಹೇಳಿದರಂತೆ! ಹೀಗೆ ಹೇಳುವ ಉದ್ದೇಶವು ನನ್ನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಪರಿಣಾಮವು ಜನರಮೇಲೆ ಆಗಬಾರದೆಂಬುದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ ನಾನು ಲಂಚ ತಿಂದು ಡಿಸಮಿಸ್ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಯಾ ನನ್ನಮೇಲೆ ಲಂಚ ತಿಂದ ಬಗ್ಗೆ ಖಟ್ಲೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ, ಯಾ ಲಂಚ ತಿಂದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಕರಣ ಸಹ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಇವರು ಯಾವ ಆಧಾರದಿಂದ ಹೇಳಿದರೆಂಬುದು ಅವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ನನಗೆ ಪೆನಶನ್ನು ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಮಹನೀಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂತ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಕೆಡಕು ಭಾವನೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಆಗಬೇಕೆಂಬುದರ ದೆಸೆಯಿಂದ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಬೇಕೆಂಬುದೇ ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಅಂದಮೇಲೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವದೇ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಅವರ ಉದ್ದೇಶವಿತ್ತು, ಲಗ್ಗೆ ಲಕ್ಷ ಆದಿದವೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಏನೂ ಅಡ್ಡಿ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಸುವದೇಕೆಂದರೆ ಮಾತಡಕಕ್ಕೆ ಸಂಗತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಎಂಬುದು ಜನರು ತಿಳಿಯದಷ್ಟು ಅವಿವೇಕಿಗಳು ಈಗ ಇರುವದಿಲ್ಲ-ಎಂಬುದು ಇನ್ನೂ ಅವರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಎಂಬುದು ಮಜಬದ ಸಂಗತಿಯೇ ಸರಿ

ಶಿರಸಿ ೫-೧೨-೨೦ } ಗ. ರಾ. ಜನಾರ್ಧನ.

ಕೆಂಪಿನ ಸೂಪಾರಿ	,,	...	೬-೫-೦
ಹಂಸ	,,	...	೭-೯-೬
ಬೆಲ್ಲ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ		...	೪೫—೬೦
ಗಾಂವಟಿ ಜೆಟ್ಟಿ	,,	...	೯೫—೧೦೦
ಗೋಟು	,,	...	೬೦—೭೦
ಚಾಲಿ	,,	..	೮೫—೯೦
ಜೆಕಣ	,,	...	೧೧೫—೧೩೦
ಮೆಣಸು	,,	.	೧೫೦—೧೭೫
ಯಲಕ್ಕಿ	,,	..	೯೫—೫೦
ಯಲ್ಲಾಪೂರ ರಾಶಿ	,,	..	೧೧೫—೧೨೫
ಶಿರ್ಸಿ ರಾಶಿ	,,	.	೧೩೦—೧೪೦
ಸಿದ್ದಾಪೂರ ರಾಶಿ	,,	...	೧೨೦—೧೬೫
ಹೇರೂರ ರಾಶಿ	,,	.	೧೬೦—೧೭೫

ಲೋಕಮಾನ್ಯವಾದ

ಚಹಾ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ.

ನೀಲಗಿರಿ ೧ನೇ ದರ್ಜೆ ಚಹಾ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಚಹಾ ಮತ್ತು ಉಟಕಮಂಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ (ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ ಓಯಿಲ್) ಹೋಲ್ ಸೇಲ್ ರಿಟೇಲ್ ಬೇರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗದೆ, ಕಡಿಮೆ ದರದಿಂದ ಸಿಗುವ ಇದೊಂದೇ ಸ್ಥಳವು. ಚಹಾ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆಯ ಹೊಸ ಸ್ಟಾಕ್ ಈಗಲೇ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಪತ್ರ ವ್ಯಾಪಾರ ದರದ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ವಿ. ಪಿ. ಶಾನಭಾಗ ಮತ್ತು ಬ್ರದರ್ಸ

ಹೊನ್ನಾವರ ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

V. P. Shanbhag & Bors.

HONAWAR (N. Kanara.

ಮೆಂಬರರು ಕಾಲಾಧೀನರಾದರೂ, ಮೆಂಬರಿಕೆಯು ಸಂತಾನಪಾರಂಪರ್ಯವಾದ್ದು, ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾದ್ದಾಗಿಯೂ ಕುಂಠಿತವಾಗುವದೆಂಬುದು ತೀರ ಖೇದಕರವು. ಹಾಗೆ ಅದು ವಂಶ ಯಾ ಸಂತಾನಪಾರಂಪರ್ಯ ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಠರಾವು ಇಲ್ಲದಿದ್ದಂತೆ, ಈಗ ಈ ಕವಿಸಾಟಿಯ ಕಾರಭಾರದ ಪ್ರೆಸಿಡಿಂಗ್ಸುಗಳಾದರೂ, ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಿಂದಾಗ ಹಾರಿಹೋಗುತ್ತಾವೆಂಬುದು ಬಹು ಸೋಜಿಗವು! ಇನ್ನೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ಮಾತಿನಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಫಂಡಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು! ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಫಂಡು ಕೊಡುವವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯ ಸಹಾಯವು ಅವಶ್ಯಕವೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರೂ [illegible]

ಡಿಸಿ, ಅವರ ಉತ್ಕರ್ಷಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ತನ ಮನ ಧನವನ್ನು ಖರ್ಚಿಸಿ, ಏಕನಿಷ್ಠಭಾವದಿಂದ ದುಡಿದ, ಇಷ್ಟರವರೆಗಾದ ಅವರ ಏಳಿಗೆಯು ಆತ್ತು ಅವರ ಶಿಷ್ಯವೃತ್ತಿಗೆ ಒಳಬಿದ್ದ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣದ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೇಯವು ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ಒಂದಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಬಲ್ಲರು. ಸ್ವಂತ ಗೀಯವರ ತರುವಾಯ, ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ವರೆಗೆ ಇವರೇ ಆ ಫಂಡಿನ ಮುಖ್ಯ ಚಾಲಕರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರು ಸುಸ್ವಭಾವಿ ಶಾಂತ ವಿಚಾರದವರಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಗೆ ಹೋಗುವ ಈ ಕಡೆಯ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳೇ ಸಹಾಯ್ಯಕರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರ ಅಕಾಲಿಕ ನಿಧನದಿಂದ ಅವರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ, ಅವರ [illegible]

ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಭರ ಬಾಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರ ಠಾಣೆಯಿಂದಿಗೆಸಹ ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ರೀತಿ ಕಳವು ಮಾಡುವ ಕಳ್ಳರು ಯಾರಿಷ್ಟು! ಪೋಲೀಸರ ಠಾಣೆಯು ಇದ್ದರೂ, ಕಳ್ಳರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವಷ್ಟು ಚೈತನ್ಯವು ಪೋಲೀಸರಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಆ ಕಳ್ಳರಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತೇನು? ಇವೆಲ್ಲ ಪೋಲೀಸರ ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ಷತೆಯ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತೇನು?

ಹಳಿಯಾಳ—ಜಮಾನುನ ಚಳಿ ಹೆಚ್ಚು. ಕೆಮ್ಮು ಜ್ವರ ಚಾಲೂ ಆದೆ. ಮಳೆ ೧೯೨೧ ರಲ್ಲಿ ೪೮-೩೬ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ೧೯೨೦ ರಲ್ಲಿ ೬೬-೩೬ ಬಿತ್ತು. ಯಲ್ಲಾಪುರ ಭಿಕ್ಕ್ಯಾ ವೆಚಪ್ಪಾ ಸಭಟ್ಟರಮೇಲೆ ಆದ ಎಮ್ಮೆ ಕುಡುಗಿನ ಫಿರ್ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ಫಿರ್ಯಾದಿಗೇನೇ ೪೦ ರೂ ದಂಡವಾಯಿತು. ಬಗರಕಾಯಿದೆ ಅಟಕಮಾಡಿದ ದಾ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ರಾಮನ ಹೆಗಡೆ ಇವರನ್ನು ಬಿಡು [illegible]

(२ऱ्या पानावरून पुढे चालू)

दिलेच पाहिजे असे नाही. कारण मॉट्फर्ड सुधारणाच अवास्तव गोडवे, कौन्सिलपासूनचे काल्पनिक फायदे, असहकारितेचा सोपहास निषेध, वगैरे वगैरे मवाळांनी नेहमी वळविण्याची जी चर्पटपंजरी तीच शास्त्रिबुवांनीहि येथ वळविली! शास्त्रिबुवाची आकृति गंभीर, भाषा मंजेशीर व आवाजही सफाईदार पण विचार मात्र कोते, मुमते कोनेच नव्हे, तर केवळ विपर्यस्त! अशा स्थितीत याचे पुराण ऐकून कोण स्वस्थ बसणार' काही चणाक्ष [illegible]

वरिष्ट कौन्सिलच्या बैठकीत तुमच्या प्रत्यक्ष [illegible] ठरावाचा मज्जाव करण्यात आल्यानंतर तर्ही तुमच बाहेच ठराव काढून नेलेत ना? त्यावर तुम्ही जी ओपरेशन म्हणता [illegible] को-ओपरेशन म्हणता, गवर्नरी दालनात यद्या शास्त्रीय प्रकार पुन: तुम्ही या ठिकाणी [illegible] नगी न पडल अशा वदन्याचा हमी ह्या नवीन कौन्सिलच्या घटनेवरून कोठे मिळाली असता येईल काय?' इत्यादि कित्येक प्रश्न विचारण्यात आले पण त्यावर अथपासून इतिपर्यंत [illegible] ठरत नाही, सुसंगतता नाही, स्वदेशाची पर्वा नाही, उलट अधिकारिवर्गाचा फाजील मीनि संपादन करण्याची आशा, मिनिस्टर होण्याची आशा, दोन आण्याच्या स्वराज्याती [illegible] गोड स्वप्न वगैरे गोष्टींची येथे [illegible] मांडलेली असून नथ वरील प्रश्नाचा समर्पक, यथार्थ व देशाच्या व ऐकणा यांच्या मनोदेवतेचा पटण्यासारखे उत्तर मिळेल अशी आशा बाळगणेच व्यर्थ आहे! आणि ही व्यर्थ आशा श्रोत्यांनी आधी बाळगल्यामुळे शेवटी त्यांना निराश होऊन आपापल्या घरी जावे लागले!

या वाक्यांत समंजस श्रोत्यांची श्री श्रीनिवास शास्त्र्यांनी जशी निराशा केली, तशी [illegible] असहकारितेने कौन्सिल [illegible] बैठकीत अधिकाऱ्यांची निराशा केली असे म्हणण्यास प್रत्यवाय आहे!

[illegible] ಕೊಟ್ಟು ಕವಿಸಾಟಿಯ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗವೂ, ಮತ್ತು ನಿಷ್ಕಪಟತೆಯೂ ಜನತೆಯ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ತರುವದು, ಅವಕ್ಕೆ ಬೂಷಣವಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಆ ಫಂಡಿನ ಹಿತವೂ ಸಾಧಿಸಿದಂತಾಗಿ, ಆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ್ಯಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯವೂ ಲಭಿಸಬಹುದು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಫಂಡು ಬರೇ ಶ್ರೀಮಂತ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಹಕ್ಕಿನದ್ದೆಂಬುದು ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಯು. ಹಣದಿಂದಲೇ ಹಣ ಗಳಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಅವರ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅವರ ಉತ್ಕರ್ಷ ಪಾರಾಗುವದು ಸರಳವೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದೆಂಬುದೂ ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕೇನು?

[illegible]

೬. ಈ ಶಹರದ ನಿವಾಸಿಯಾಗಿ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸರ್ಜನರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಯುತ ನಾರಾಯಣರಾವ ಅಂಕೊಲೆಕರರು ಕಳೆದ ಶನಿವಾರ ವೈಕುಂಠವಾಸಿಗಳಾದರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ತುಂಬಾ ವಿಷಾದವಾಗುವದು. ಇವರು ಒಬ್ಬ ವಿಷಕಾರಕ ರೋಗಿಗೆ ಆಪರೇಶನ ಮಾಡುವಾಗ, ಅವನ ವಿಷವು ಇವರಿಗೆ ಸೋಂಕಿ ಬಹಳ ಪಣನು. ಅದರ ನಿವಾರಣಾರ್ಥ ಒಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಿ ದ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಧಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೂ, ಅಂದಿನಿಂದ ಅವರ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಕೆಟ್ಟೇ ಇತ್ತು, ಕಡುತ್ತ, ಕಷ್ಟಕವೇ ಈ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೊಳಗಾಯಿತು. ಇವರು ಚಲೋ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾಗಿ, ವೈದ್ಯ ರಾಂಗಿಯವರೊಡನೆ ನಮ್ಮ [illegible] ರಾದ ಸರಸ್ವತ ವೃಷ್ಣವರ ಹೀನಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು, ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾವ್ಯಾಸಂಗದಿಂದಲೇ ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ 'ದಿ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಸ್ಕೂಲರಶಿಪ ಲೀಗ' ಎಂಬ ಫಂಡನ್ನು ಸ್ಥಾಪ [illegible]

[illegible] ಸಾಹೇಬರ ಜಾತಿಯು [illegible] ಗೋಲ್ಡ್ ಬಿನ್ [illegible] ನಾ ಕರು ನೇರಿ [illegible] ರುವರು [illegible] ಬಹು ಆನಂದ ನೀಯುವ [illegible] ಸಾಹೇಬರ [illegible] ಕೆ ಲಿಗೆ ಒಂದ [illegible] ಸಮು ದ್ರದ ನೀರಿನ [illegible] ಉದ್ದೇಶವು ಎಂದೂ ಸಫಲವಾಗಲಾರದೆಂಬ [illegible] ಸಾಹೇಬರು ಖಂಡಿತ ತಿಳಿಯಲಿ. ಅದೂ ಮ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಮಾಣವು.

ಹಳಿಯಾಳ ಭಾವಳಿಯಿಂದ ದನ ಕರುಗಳ ಸಂಹಾರ ಆದುದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದೆ. [illegible] ಸಂಗ ತಿಯದಂತೆ ಅವುಗಳಿಗೆ [illegible] ಒಂದೆರಡು ದನದ ಸಂಹಾರ ಮತ್ತೊಂದೆರಡು ರಯತರಿಂದ [illegible] ನ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸೊತ್ತು-ಸಂಪತ್ತು ರಕ್ಷಿಸುವ ಸೂಕ್ತವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ಶಹರ ಮುಖಂಡರು ಮುಂದಾಗಿ, ಬಡ ರಯತರ ಪರವಾಗಿ [illegible] ಕಾನ'ದ ಫಂಡಿನ ಹಣವನ್ನಾದರೂ ಹುಲಿ ಮುಂತಾದ ಬೆಳೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು [illegible] ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆದು ಅಭಿನಂದನೀಯವು!

ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಆಗಬೋಟ ಕಂಪನಿಯ ಇಂಜಿನಿಯರ [illegible] ಕೆಲ್ಸದ ಪಗ್ಗೆಯರು ಪಗಾರ [illegible] ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ಕಳೆದ [illegible] ಹೊರಡುವ ಬೋಟಿಯು ಹೊರಡಲಿಲ್ಲವಂತೆ!

ನವ ಜಿಲ್ಹಾಧಿಪರ ಸ್ವಾರಿ ಇಲ್ಲಿ ಆದ [illegible] ಬಂದು ದಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ಸಡವದ [illegible]

ಈ ವರ್ಷದ ಸಬ ಅಸಿ ಸರ್ಜನರ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ [illegible] ಇಲ್ಲಿಯ [illegible] ಕರು ಪಾಸರಾದರೆಂದು ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು.

ಇಲ್ಲಿಯ ವ [illegible] ಪೋಸ್ಟಾಫಿಸಿನ ಹತ್ತರವಿರುವ [illegible] ಭಾಳಗಿರಿಂದಿಗೆರ ದುಕಾನದ [illegible] ನಗರ ಸೋಟುಗಳ ಕಳವು [illegible] ಸಹಿತ [illegible]

ಸಾಭಾರ ಸ್ವೀಕಾರ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಶಿಕ್ಷಣ— ಹೊಸ ಕನ್ನಡ ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಹತ್ತಿದ ವಾಚಿಸಿಯನ್ನಿವೆ. ನೂತನ ಬಂಧುವು ಚಿರಾಯು ವಾಗಲಿ. ನ ತ್ತು ಅದರಿಂದ ಸಿದ್ದವಾಹ್ಯ ವಾಸ್ತವ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣವು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ದೊರೆಯಲಿ.

ನಾ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಬಾಳ ಗಂಗಾಧರ ಟಿಳಕ— ಶ್ರೀ. ವಿ ಶ್ರೀ ರಂಗೈಶೇಣಾಪಿರವರ ಕರ್ನಾಟಕ ಗೌರವ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೪ ನೇ ಪುಸ್ತಕವಿದ್ದು, ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಪೂರ್ವಾನ್ಯತ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು ಮೊದಲೇ ಪರಿಚಯಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದೊಂದು ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿಸಿದ ಆವೃತ್ತಿಯು, ಸಚಿತ್ರವಾದೆ ಸಂಗ್ರಾಹ್ಯವದೆ.

ಕೋಟೆಮನೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆ.

ರಾ| ರಾ| ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಪತ್ರ ಕರ್ತರಿಗೆ,

ನಿನ್ನೆ ಆದಿತ್ಯವಾರ ಯಲ್ಲಾಪುರ ತಾಲೂಕ ಕೋಟೆಮನೆ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಸಭೆ ಕೂಡಿತ್ತು. ಸಭೆಗೆ ಸಾಧಾರಣ ೩೦೦ರಷ್ಟು ಜನರು ಬಂದಿದ್ದರು. ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಕೊಡುವ ದೆಸೆಯಿಂದ ಶಿರಸಿಯಿಂದ ಶ್ರೀ ಕೊಲ್ಲಾಳಿ ಬಿ ಎ. ಎಲ್ಎಲ್ ಬಿ ವಕೀಲ, ಮತ್ತು ರಾ| ಪಟವರ್ಧನ ಇವರನ್ನು ಕರೆತಂದಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ಕೊಲ್ಲಾಳಿ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯು ಕೆಳಗೆ ಸಭೆ ಕೂಡಿತ್ತು. ಸಭೆಗೆ ಈ ತಾಲೂಕಿನ ಮಾಮಲೇದಾರ, ರೇಂಜರ ವಗೈರೆಯರು ಹಾಜರಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ಕೊಲ್ಲಾಳಿಯವರು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯೆಂದರೇನು? ಅಸಹಕಾರಿತೆಮಾಡುವ ಕಾರಣವೇನು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವಗಳು ಯಾವ್ಯಾವವು? ಅದನ್ನು ಯಾವ ಕ್ರಮದಿಂದ ನಡಿಸಬೇಕು? ಮತ್ತು ಸರಕಾರಿ ನವ್ಕರಿ ಬಿಡತಕ್ಕದ್ದು ಗಾಂಧಿಯವರ ನೀಮದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ನೇಮಗಳಲ್ಲಿ

...ದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವಗ್ಗೈರೆ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಸಾಧು ತಾನು ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿಯೂ ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೆ ...ವಂತೆಯೂ ಭಾಷಣಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ರಾ ...ರ್ಥನ ಇವರು, ಸರಕಾರ ಅಂದರೇನು? ಸರಕಾ...ರ್ತವ್ಯಕರ್ತೃ ಯಾವರು? ಸರಕಾರದ ಮತ್ತು ...ರ ಸಂಬಂಧ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ್ದು? ಈಗ ಯಾವ ...ರಿಂದ ನಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ, ಉದಾಹರ...ವಾಗಿ ಕೆಲವು ಖಾತೆಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಹೇಳಿ, ಫೋರೆಸ್ಟ ...ದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ತ್ರಾಸ ಆಗು... ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಹತ್ಯಾರ ಲಾಯಸನ್ಸಗಳು ...ವ ಪದ್ಧತಿಯು ತಪ್ಪಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ...ಲ್ಲಿ ಸಭೆಯು ನೇಮುಗಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಮಲೇ...ನಾ ಹೇಳಿದರು, 'ನೀವು ಅರಿಯದ ಜನರಿಗೆ ಗೈರ ಸಮು...ಷ್ಟ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ,' ಎಂತ ಹೇಳಿದರು. (ಹೀಗೆ ...ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ, ಅಂತರಂಗ ಧಮಕಿ, ಬಹಿರಂಗ, ...ದರ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಅರ್ಥವಾ...ಗುವ ರಚನೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದರು) ಬಗ್ಗೆ, ನಾನು ...ಸಂಗತಿ ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ. ಹಾಲಿ ನಡಿಯು... ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂತ ಹೇಳಿ, ಹುಲಿಗ...ದನಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಅವನ್ನು ಸರಕಾರ ...ಹೊಡೆಯಗೊಡುವದಿಲ್ಲ, ಯಾ ತಾವೂ ಹೊಡಿಸು...ವ; ಇದರಿಂದ ಜನರ ಲುಕ್ಸಾನು ಹ್ಯಾಗೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ? ...ಬಗ್ಗೆ ಕಲೆಕ್ಟರ ಕಡೆ ಬರದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರು ಉತ್ತರ ...ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ, ಯಾ ಯಾವದೊಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ...ಮಾಡಲಿಲ್ಲ' ಇದರಂತೆ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ...ದರು, ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ೧೫–೨೦ ಜನ ಬಡ ...ವಾದ ರೈತರಾದ ಕೂಡ್ರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಲಾಯಸನ್ಸ ...ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಹೊಲಗಳು ಹಂದಿಗಳು ತಿನ್ನುವದು ...ಹ್ಯಾಗೆ? ದೊಡ್ಡ ಖಾತೆದಾರರ ಹೊಲಗಳೇ ಹಂದಿ ...ತಿನ್ನುತ್ತವೋ ಹ್ಯಾಗೆ? ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಮಲೇದಾ... ಕೇಳಿದರು. ಮತ್ತು ಮಾಮಲೇದಾರರು ಉತ್ತರ ಮಾ...ದ್ದರಿಂದ ಅವರವರೊಳಗೆ ತಕರಾರುಗಳೇ ಬಹಳ ...ನಡಿಯಿತು. ಕೂತ ಜನರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ತಮಗೆ ... ಮಾಡಿದರೆ, ಹತ್ಯಾರ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲವಾಗಿ ಹೇಳಿ... ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಮಲೇದಾರರು ನಿರು...ತ್ತರರಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಇರಲಿ ನಂತರ ಫೋರೆಸ್ಟ ಖಾತೆ...ಯವರು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸರಕಾರದವರು ... ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ ಈ ವರೆಗೆ ಸಭೆ, ಅರ್ಜಿಗ...ಳಿಂದ ಜನರು ಬೇಸತ್ತರು. ಇನ್ನು ಯಾವ ಉಪಾಯ ...ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನೇಮಕಪಟ್ಟಿರುವ ಮೆ॥ ಕೋಲೆ... ಸಾಹೇಬರ ಅಧಿಕಾರ ಯಾವದು, ಅವರು ಏನೇನು ...ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರು, ಎಂಬದನ್ನು ಸರಕಾರದ... ಎಲ್ಲಾ ರೈತರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಜಾಹೀರಪಡಿಸಬೇ... ಹಾಗೆ ಜಾಹೀರಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕಮಿಶನರ ಸಾಹೇ...ಬರು ಕಳೆದ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಜನರು ಹೇಳಿಕೊಂ... ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ, ಇವರಿಂದಾದರೂ ಏನೂ ...ಸುಧಾರಣೆ ಆಗುವ ಆಶೆ ಈಗಿನ ಪ್ರೇಸ ನೋಟಿನಿಂದ ...ತೋರುವದಿಲ್ಲ, ಕಾರಣ ಅವರು ಬಂದರೆ, ಅವರ ಸಂಗಡ ...ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂತ ಈ ವಗ್ಗೈರೆ ಬಾಕಿ ...ಮಾತಾಡಿನವರು ಠರಾವಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದ್ದರಿಂದ ನೀ...ವು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ನಿಮಗೆ ಯುಕ್ತ ...ತೋರಿದ್ದು ಠರಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದಮೇಲೆ ರಾ॥ರಾ॥ ರಾ...ಮಚಂದ್ರ ಹೆಗಡೆ ಕಸನೆನಹಳ್ಳಿ, ಇವರು ನಾವು ಅವರ ಸಂ...ಗಡ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದ ...ಮೇಲೆ ಶಂಕರ ನಾರಾಯಣ ಹೆಗಡೆ ಇವರು, ಅದಕ್ಕೆ ...ಅನುಮೋದಿಸಿದಮೇಲೆ, ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಠರಾವು ಪಾಸಾ...ಯಿತು. ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಭಾರ ಎಣಿಸಿ, ಸಭೆಯು ...ವಿಸರ್ಜನೆಯಾಯಿತು.

...ತಾಲೂಕಿನ ವರಿಷ್ಠ ಸರಕಾರಿ ನವುಕರರಾದವರು ...ಮಾತಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯ...ಕ್ಷರ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ, ಈ ಆಕ್ಷೇಪಕರ ವಾದಾವಾದಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದರಿಂದ, ಮತ್ತು ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ನಡಿಯುತ್ತದೆ ಎಂತ ತಿಳಿದ್ದರಿಂದ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಭೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲವು ಹೊತ್ತು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಕೂತರು. ಆ ನಂತರ ಪುನಃ ಮಾತಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿ ವರ್ತಣೂಕೆ ನಡಿಸಿದಾಗ್ಗೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವರ ಮಾತು ಮುಗಿದನಂತರ, ನೀವು ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ, ಹೇಳಬಹುದು. ಅವಕಾಶ ಬೇಕಾದರೆ, ನಿಮಗೆ ಸವಲತ ಕೊಡುವದರಲ್ಲಿ ಬರಬಹುದು, ಎಂತ ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಸುಮ್ಮನಾದರು. ಇಂಥ ವರ್ತಣೂಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನೆನ್ನಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ವಾಚಕರೇ ಊಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಪಳಗದ ಭಕರ್ನನ ಹಳ್ಳಿ ನೀಮೆಯುವರು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಸಭೆ ಕೂಡಿಸಿದ ಸಂಗತಿ ಮಾಮಲೇದಾರರಿಗೆ ತಿಳಿದು, ಅವರು ಆ ಸಭೆಯಾಗುವ ಮೊದಲು ೨ ದಿವಸದ ಕೆಳಗೆ ಮುದ್ದಾಂ ಸಭೆಯ ಜಾಗಾ ವಗ್ಗೈರೆ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆಂತಲೂ, ಮತ್ತು ಈ ವಕ್ತ ಕೂಡಿದ ಸಭೆಗೆ ಬರುತ್ತೇವೆಂತಲೂ ತಿಳಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯು ಪೇಳಿಂದಲೇ, ಅಲ್ಲಿಯ ಪುಢಾರಿಗಳು ಮುದ್ದಾಂ ಈಗ ಬಂದು ಹೀಗೆಯುವರನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಸಭೆಯ ಜಾಗಾ ನೋಡಿದ್ದರಿಂದ, ಮಾಮಲೇದಾರರಿಗೆ ಯಾವ ಕಲ್ಪನೆ ಬಂದಿರಬಹುದೋ ಅದು ಅವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೀಗಿನ ಕೃತಿ ಮಾಡಿದ್ದರಮೇಲಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯಾತ ಜನರು ಹೆದರಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆ ಇದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಜನರ ಮನಸ್ಸು ಘಟ್ಟಿ ಆದಮೇಲೆ, ಇಂಥ ಬೆದರಿಕೆಯು ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಹೆದರುವದಿಲ್ಲೆಂಬದು ಅವರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂತ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಭಾಷಣಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಮಲೇದಾರರು ಮಾತಾಡಿ ತಕರಾರು ಉತ್ಪನ್ನಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾತರ ಮತ್ತು ಮಾಮಲೇದಾರರ ನಡುವೆ ನಡೆದ ವಾದಾಘಾಟನಿಂದ ಜನರಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೇ ಪರಿಣಾಮ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಜನರ ಮನಸ್ಸು ಧೈರ್ಯವಡಲಿಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಮದ್ದತು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಯಿತು. ಮಾಮಲೇದಾರ ಸಾಹೇಬರ ಉದ್ದೇಶವು ಬೆದರಿಸಿ, ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೆದರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಿತ್ತೆಂತ ಅವರ ಕೃತಿಯಿಂದ ಕಂಡುಬಂತು. ಆದರೆ, ಅವರ ಉದ್ದೇಶವು ಸಫಲವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬದು ದುಃಖದ ಸಂಗತಿಯೇ ಸರಿ.

ಕೋಟೆವನೆ,
ತಾ ೨೬–೧೨–೧೯೨೦ } ಒಬ್ಬ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ

ಆರೋಪ–ನಿರಸನೆ.

ರಾ। ರಾ। ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಪತ್ರ ಕರ್ತರಿಗೆ,

ಯಲ್ಲಾಪೂರ ತಾಲೂಕ ಭರ್ತನಳ್ಳಿ, ನೀಮೆಯವರ ಸಭೆಯು ಕೋಟೆಮನೆ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಕೂಡಿತ್ತು. ಸಭೆಯು ಮುಗಿದ ನಂತರ, ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಮಹನೀಯರು ನಾನು ಸರಕಾರಿ ನವುಕರಿಯಿಂದ ಡಿಸ್ಮಿಸ್ ಆದವನೆಂದು, ಜನರಮುಂದೆ ಹೇಳಿದರಂತೆ! ಹೀಗೆ ಹೇಳುವ ಉದ್ದೇಶವು ನನ್ನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಪರಿಣಾಮವು ಜನರಮೇಲೆ ಆಗಬಾರದೆಂಬದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಲಂಚ ತಿಂದು ಡಿಸಮಿಸ್ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾ ನನ್ನಮೇಲೆ ಲಂಚ ತಿಂದ ಬಗ್ಗೆ ಖಟ್ಲೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ, ಯಾ ಲಂಚ ತಿಂದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಕರಣ ನಡೆದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಯಾವ ಆಧಾರದಿಂದ ಹೇಳಿದರೆಂಬದು ಅವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ನನಗೆ ಪೆನಶನ್ನ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂಬದು ಮಹನೀಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂತ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಕೆಡಕು ಭಾವನೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಆಗಬೇಕೆಂಬದರ ದೆಸೆಯಿಂದ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಬೇಕೆಂಬದೇ ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವದೇ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವರ ಉದ್ದೇಶವಿತ್ತು, ಆಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಆದವನೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಏನೂ ಅಡ್ಡಿ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಬೆಳೆಸುವದರಿಯಿಂದ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಎಂಬದು ಜನರು ತಿಳಿಯದಷ್ಟು ಅವಿವೇಕಿಗಳು ಈಗ ಇರುವದಿಲ್ಲ-ಎಂಬದು ಇನ್ನೂ ಅವರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ, ಎಂಬದು ದುಃಖದ ಸಂಗತಿಯೇ ಸರಿ.

ಶಿರಸಿ ೫-೧೨-೨೦ } ಗ ರಾ ಪರ್ವತೀಕರ

ಒಂದು   ಸಚಿತ್ರ   ಒಂದು

ಲೋಕಮಾನ್ಯವಾದ

ಬೆಲೆ [ಬಾಳ ಗಂಗಾಧರ ಟಿಳಕ] ೪॥ ಆಣೆ

(ಎರಡನೇ ಆವೃತ್ತಿ)

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವದಲ್ಲದೆ, ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಉತ್ತಮವಾದ ಫೋಟೊ ಮತ್ತು ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರದ ೨ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವೆವು. ಚಪ್ಪ ಕಾಗದ, ಮನೋಹರವಾದ ಮುದ್ರಣ. ಪುಸ್ತಕದ ಬೆಲೆ ವ್ಹಿ. ಪಿ. ರಜಿಸ್ಟರದ್ವಾರಾ ೭ ಆಣೆ, ಇಲ್ಲವೆ ೬ ಅಣೆಯ ಸ್ಟಾಂಪುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ— ವ್ಹಿ ಎಸ್ ರಂಗ್ರೈ ಶೇಣವಿ.
ಪೋಸ್ಟ ಎಲ್ಲಾಪೂರ. (ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾರವಾರ)

ಕುಮಟ ಪೇಟ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.		ದರ
ರಂಗೂನ ದ. ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೨॥—೧೩॥।
ಕುಚ್ಚಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಮಾಣಸಿ	..	೬—೭
ರಾಗಿ ನಿಜಕ್ಕೆ	..	೯—೧೦
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೯—೨೧
ಹುರುಳಿ ನಿಜ ,	..	೧೪॥—೧೫
ಕೆಂಪರೆ ಜೋಳ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೫॥—೧೬
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೨೨॥—೨೦
ಹೆಸರು ಜೋಳ ,,	...	೨೦—೬೪
ಮೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ ,,	...	೯—೯।
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ ,,	...	೫।—
ಹರ್ಲೆಣ್ಣೆ ಮಣ	...	
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	...	೧೨॥।—೧೩
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ ,,	..	೧೧॥—೧೬।
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ ,,	..	೩ ೫-೦
ಕೆರೋಸಿನ ಸೂರ್ಯ ,,	.	೩-೫-೦
,, ಹಂಸ ,,	...	೩-೯-೬
ಬೆಲ್ಲ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	..	೪೫—೬೦
ಗಾಂವಟಿ ಬೆಟ್ಟೆ ,,	...	೯೫—೧೦೦
,, ಗೋಟು ,,	.	೬೦—೭೦
,, ಚಾಲಿ ,,	..	೮೫—೯೦
,, ಚಿಕಣಿ ,,	...	೧೧೫—೧೩೦
ಮೆಣಸು ,,		೧೫೦—೧೫೫
ಯಾಲಕ್ಕಿ ,,		೪೪—೫೦
ಯಲ್ಲಾಪೂರ ರಾಶಿ ,,	.	೧೧೫—೧೩೫
ಶಿರಸಿ ರಾಶಿ ,,	.	೧೩೦—೧೪೦
ಸಿದ್ದಾಪೂರ ರಾಶಿ ,,	...	೧೩೦—೧೪೫
ಹೇರೂರ ರಾಶಿ ,,		೧೨೦—೧೨೫

ಲೋಕಮಾನ್ಯವಾದ ಚಹಾ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ.

ನೀಲಗಿರಿ ಕ್ಲೈಡೆಲ ಇಷ್ಟೇಟದ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಚಹಾ ಮತ್ತು ಉಟಕಮಂಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ (ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ ಓಯಿಲ್) ಲೋಕ ವ ಕರಕೋಳ ಬೇರೆಯಲ್ಲಿಯ ೧ ಶಿಗದೆ, ಕಡಿಮೆ ದರದಿಂದ ಸಿಗುವ ಇದೊಂದೇ ಸ್ಥಳವು. ಚಹಾ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆಯ ಹೊಸ ಸ್ಟಾಕ್ ಈಗಲೇ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಪತ್ರದ್ವಾರ ದರದ ಖುಲಾಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ವಿ. ಪಿ. ಶಾನಭಾಗ ಮತ್ತು ಬ್ರದರ್ಸ
ಹೊನ್ನಾವರ ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

V. P. Shanbhag & Bors.
HONAWAR (N. Kanara.

ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಔಷಧವು

ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ ೧೮೬೭ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ೨೫ ನೇ ಆಕ್ಟನಂತೆ ರಜಿಸ್ಟರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ

ಅರ್ಕುಶಫಾ ಅಥವಾ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು.

ಈ ಅರ್ಕುಶಫಾ ಎಂಬ ಔಷಧವು ಯಾವತ್ತು ರೋಗಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿ ತಾ ೧೦-೬-೧೯೨೮ ನೇ ಇಸ್ವಿಯಿಂದ ತಾ|| ೧-೯-೧೯೧೮ ನೇ ಇಸ್ವಿಯವರಿಗೆ ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು ಮತ್ತು ಸನ್ ೧೯೧೮ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ ಜ್ವರಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು ಅಂತು ಉತ್ಪತ್ತಿಯವರಿಗೆ ಸರ್ವ ಮೊತ್ತ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಕೂಡಿ ಮೂವತ್ತೊಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು ಅಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಔಷಧವು ಎಷ್ಟು ಮೌಲ್ಯವಾನ ಅದೆ ಇದು ಯಾವತ್ತರು ತಾವೇ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ತಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಮೃತವೇ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಸ್ವೀಕಾರಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ ರೋಗಿಗಳು ಈ ಅರ್ಕುಶಫಾದಿಂದಲೇ ಗುಣಹೊಂದಿದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಯಾವತ್ತು ರೋಗಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಆದ ಪ್ರಯೋಗ ಎಷ್ಟೋ, ಇ ತಾವು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು ಸಹ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ ಅವು ಬರೆಯುಲಿಕ್ಕೆ ಜಾಗವಿಲ್ಲ ಸಾಲದು ಇಂಥ ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಈ ಔಷಧವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ರೋಗರಹಿತರಾಗುವರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ ರೋಗದ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಬೇರೆ ಡಾಕ್ಟರರ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯರ ಜರೂರು ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ ಮೇಲೆ ದುರ್ಲಕ್ಷ ಮಾಡದೆ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಮಾಡಿ ರೋಗನಿವಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕ

ರೋಗದ ಹೆಸರುಗಳು

ಕ್ಷಯರೋಗ ಹಡದರೋಗ ಷಂಡ ರೋಗ, ಗುಲ್ಮರೋಗ ಮಲರೋಗ, ಮರಾವಾತ (ಕಾಲರಾ) ಪ್ಲೇಗ ಚಳಿಜ್ವರ, ವಿಷಮ ಜ್ವರ ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ ಜ್ವರ, ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರದ ಜ್ವರ, ಗಂಟಲುಬೇನೆ, ಕಿವಿ ಶೂಲೆ ಹಲ್ಲುಗಳ ಒಳಗಿನ ಹುಳ ಮತ್ತು ದಂತಶೂಲ, ತಲೆಶೂಲೆ ಕಣ್ಣುಗಳ ಬೇನೆ ಮತ್ತು ಕಣ್ಣು ನೋವು ದಮ್ಮು ಶ್ವಾಸ ಅಪಸ್ಮಾರ, ಅತಿಸಾರ ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲಿ ಪಕ್ಕಶೂಲಿ ಬೆನ್ನುಶೂಲಿ ನಡಶೂಲಿ, ಮಾಕಶೂಲಿ, ಕೀಲುಶೂಲಿ, ಗುದದ್ವಾರದಬೇನೆ, ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ, ಗಜಕರ್ಣ ಇಸಬು, ತದ್ದು, ಕೆಮ್ಮು ಸಂಗ್ರಹಣಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲಿ ಹಡದನಂಜು, ಸಣ್ಣ ಕೂಸುಗಳ ಬಾಲಗ್ರಹ ಅರವಿ ಮುಟ್ಟಿದೋಷ, ಹೊಟ್ಟೆ ದೊಡ್ಡರೋಗ, ಮೈ ಹೊರಬೀಳೋದು ಸಣ್ಣ ಕೂಸುಗಳ ವಿಷ್ಣುರೋಗ ಸಹ ತಿಳಿಯದೆ ಇದ್ದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳು ಖಾತ್ರಿಯಿಂದ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ ಈ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ ಕ್ರಯ ಅಮೌಲ್ಯ ಕಂಡು ಬಾದಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೂ ಧನವಂತರಿಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ ಒಂದು ಕಾಲುತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡುರೂಪಾಯಿ ಸಮಾನೆ ಬಟ್ಟಿಕ್ಕೆ ಐದು ಆಣೆ ತೂಕದ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಆಣೆ ವಿ. ಪಿ. ಖರ್ಚ ಬೇರೆ ಒಂದು ಡಜನ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ತಕ್ಕೊಂಡರೆ ನಾಲ್ಕು ಬಾಟ್ಲಿಗಳ ಕಮಿಶನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂಬತ್ತು ಆಣೆ ಖರ್ಚು ಬರುವದು ಒಂದರಿಂದ ಹನ್ನೊಂದು ಬಾಟ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಕಾಲು ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿ ಮೂರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಂದ ಬಾಟ್ಲಿ ಕಮಿಶನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಬರುವದು. ನಮ್ಮ ಔಷಧವು ಬೇಕೆಂದು ಬರೆದರೆ ವರತ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ದ ಕ್ಯಾಟಲಾಗು ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟ ತಿಕೀಟ ಕಳಿಸಿ ಅರ್ಧ ಆಣೆ ದೊರೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅನುಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಕನ್ನಡ ಮರಾಠಿ ಮುಸಲ್ಮಾನಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಪಸಂದಿ ಪ್ರಕಾರ ಬಾಟ್ಲಿಯ ಸೂಚಿತ ಸಿಗುವವು ನಿಮ್ಮ ವಿಳಾಸ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮತ್ತು ಪೋಸ್ಟ ವಗೈರೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆಯುತಿರಬೇಕು

ಎಚ್. ಎ. ಮುಲ್ಲಾ, ಸಂಪಾದಕ ಅರ್ಕುಶಫಾ,
ಹೆಡ್ ಆಫೀಸು ಶಹಾಪೂರ, ಬೆಳಗಾಂವ

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1 ಮಹಾ ಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ಲೇಹ — ಬಹು ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ, ವಕೀಲರು ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಅಜೀರ್ಣ ಮಲಬದ್ಧತೆ ರೋಗಗಳ ಫಲದಿಂದ ಶಕ್ತಿ ಹೋದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಜನರೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಪುಷ್ಟಿ, ದಾತುಪುಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ ಗೊಳಿಸುವ ೪೦ ದಿವಸ ಸೇವಿಸುವ ಲೇಹ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ 1-1-0 ಡಜನ್ 14-12-0.

2 ಮಹಾಜ್ವರಾಂಕುಶ — (ಖಾತ್ರಿ ಗುಣ) — ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ ನಿಮೋನಿಯ, ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, ದ್ವಿತೀಯ ತೃತೀಯ ... ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ ... 1 ... 0 8 0

3 ಬಾಲಗ್ರಹ ... — ... ಮಕ್ಕಳ ಅಪಸ್ಮಾರಕ್ಕೆ ... ೦ 1 0

4 ಖಾಸಕುಟ ... ... ಔಷಧಿ ಒಂದೇ ಗುಳಿಗೆ 0

5 ... — ... ... 1 ... 0

ಎಸ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಅಂಡ ಸನ್ಸ್
ನೆಟಿವ್ ಡಾಕ್ಟರ್ಸ ರಾಣೇಬೆನ್ನೂರ
ಮ. ಗದಗ ...

ಬಂದೂಕ ಹಾಗು ಸಾಮಾನು

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರೆದರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ, ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಥಾಕಪ್ಪನವರ ಶಿರ್ಸಿ.

ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರೆ, ಲೇಖನ ಮತ್ತು ಭಾಷಣ, ೦-೧೨-೦, ಸ್ವಾಮಿ ದಯಾನಂದರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಣ ೦-೨-೦ ... ... ವರ ಸಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರೆ ೦-೧೦-೦, ... ೦-೮-೦ ... ... ೦-೪-೦ ಆಧುನಿಕ ... ೦-೪-೦ ... ೦-೫-೦

ವಿಳಾಸ:— ಎಂ. ಎಂ. ಹರ್ಡೇಕರ,
ಮುಂಡಗೋಡ

ಹೊಸ ಔಷಧ! "ಓಂ" ಹೊಸ ...
ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣವಾಪಸು.

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕ

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ ... ಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ... ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ಡಾಕ್ಟರ್ ವೈದ್ಯರ ಯೋ... ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಲಾಭಯುಕ್ತವಾಗು... ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ ... ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು, ಮೂತ್ರ... ಹೋದಲು ಅಥವಾ ಅದರಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವ... ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ ರಕ್ತ ... ಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹುದಿವಸ... ದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯ ... ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ... ಸ್ವಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. ಇಷ್ಟರಿಂದಲೂ ... ವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣ... ಬಾಗಬೇಕೊ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ... ಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗು... ಗಳೂ ಬರುವವು ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆ... ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು ... ಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀ... ರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಮು... ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀ... ರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗು... ವು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕನಿ... ಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕ... ವಲೂ ಗುಣ ಬರುವದು ನಿದಾನ ಒಂದು ಸಾರಿಯ... ವರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ ೧ಳ ತೊಲೆಯ ... ಗೆ ರು ೧ ೧೨ಆಣೆ ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೪ ರು ೮ ಆ... ೧೨ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೧೫ ರು ಮೇಲೆ ೧ ಡಬ್ಬಿ ... ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ... ದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ—ಪ್ಟಿ ಆರ್ ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪ...
ಪೋಸ್ಟ ಪಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ. ಬೆಳಗಾಂ...

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯು ದರವಾದ ... ಹಿತ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಮುಕ್ತಾ ಶಿಕ್ಷಿ ತಿಳಕೊ... ಬಹುದು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯಾ ಗ್ಯಾಸಭಾಗ...
ಹೆಗಡೇಕರ, ಮುಕಾಮ, ಕುಮಟಾ

ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಎಣ್ಣೆ.

ಈ ಎಣ್ಣೆ ಕಡಿದ ಘಾಯ, ಬಿದ್ದ ಜಖಮು, ... ನೋವು, ಯಾವದೇ ತರದ ಜಖಮು ... ಮ ದಿವಸ ಸಹ ಇದನ್ನು ನಿತ್ಯ ಹಾಕಿದರೆ ... ಮೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಗುಣ ಕ್ರಯ ತೊಲೆ ೧ಕ್ಕೆ ... ೧ಃ ಸೇ ೧-೩-೦ ... ...
... ಹವೇಲಿ ... ...

Printed and published by K... Kesh... Shanvi at his Sta... Kanara Press, Kum...

Reg. No B 1270.

ವರ್ಷ ೫.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೧೧.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ:-

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾವು ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.
ಮನೆಯಾರ್ಡರಿಯಿಂದ ರೂ 2-13-0.
ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ ರೂಪಾಯಿ 2-15-0.
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:-
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸ್ಮಾಲ ಪ್ಯಾಯಿಕ (೧೫ ಎಸ್‌ಉದ್ದ) ೮ ಸಾಲುಗಳವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0
ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0.
ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

—[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೨೩ ನೂಹ ಡಿಸೆಂಬರ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]—

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಾಯಿ ಪುಡಿಗಳು.

ನೀಲಿಕಪ್ಪು, ಕೆಂಪು, ಜಾಂಬಳಿ ೧೦ಂಕ್ಕೆ ಗಳಿಗೆ ಕಪ್ಪು ಪಾತ್ರ ಗಳಿಗೆ ಶಾಯಿ ಸೆಂಪಲಿಗೆ ಒಂದಾಣೆ ರೋಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಭರಪೂರ ಕಮಿಶನ್

ಪತ್ತೆ— ಎಸ್ ವ್ಹಿ. ಭಾಗ್ವತ.

ಪೋಸ್ಟ— ಶೆಗಡೆ, ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು.

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ, ಗೋಕರ್ಣ

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ
(ಗುಣಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಮರಳು)
ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆ, ನಿಬ್ಬಲತೆ ನಪುಂಸಕತ್ವ ಕ್ಷೀಣತೆ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣಾಂಶವಾಗಿ ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ವಿರ್ಯವರ್ಧಕ ರಕ್ತಶೋಧಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋಲ್ಲಾಸಕ ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗರ್ಮಿ, (ಡಾಗಿ) ಗುಪ್ತಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲತರದ ಬಕ್ಕೆಗಳು ಹುಣ್ಣುಗಳು ಪಿತ್ತದ ಬಾಧೆಗಳು ಕಟಿಶೂಲ ವಾತರೋಗ ಮುಂತಾದವು ಅತಿಶ್ಚರ್ಯ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಿರೋಗತ್ವವೂ ಕಾಂತಿಯೂ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೩ ರೂಪಾಯಿ ಟ ಖ. ಬೇರೆ ಅನುಪಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ.

ವಿಳಾಸ— **ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ.**

ಪೋಸ್ಟ— ಸಿರಸಿ ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಮಂಗಳೂರ ನಶೀಪುಡಿ, ಮತ್ತು ಸೇದುವ ಬೀಡಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ರೋಖ ದರ, ಸವಲತಿಸ ಇರುತ್ತದೆ

ಪತ್ತೆ:— ಬಿ. ದಾಸ, ಕುಮಟಾ

ಕಂಬಳಿಗಳು.

ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು.

ದೇಶ ಸೇವಕರಿಗೂ, ರೋಗಿಗೂ, ಗುರುಜನರಿಗೂ, ಮತ್ತು ಹಾಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಬರುವಂತಹ ಹೊಸನಮೂನೆ ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು ಬೇಕಾದರೆ, ನಮಗ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿರಿ. ಕೂಡಲೇ ಯೋಗ್ಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಗೆ ಕಳಿಸುವೆವು

ಪಿರ್ಜೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ,

ದಾವಣಗೇರಿ, ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತ.

☞ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ದಿವ್ಯ ಔಷಧಗಳು

ಮೇಘರಾಜಚೂರ್ಣ— ಎಲ್ಲ ತರಹದ ಜ್ವರದ ಮಲಬದ್ಧತೆಯು ಜುಲಾಬ ಮಾಡಿಸ ದ ನಿಷ್ಪಕ್ವ ಚೂರ್ಣ.
ಕ್ರಯ— ಪುಡಿ (೧ಕ್ಕೆ ೧॥ ಆಣೆ) ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧-೨-೦
ಮಿರಜಾಲ ಸಂಜೀವನಿ ಮಾತ್ರಾ— ಈ ಮಾತ್ರೆಯು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರ ಯಾವದೇ ತರದ ಜ್ವರ ವ್ಯಾಧಿಯು ಬರಲಾರದು ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ ೨॥
ಖಾಸ ಶ್ವಾಸ ಗುಟಿಕಾ— ಯಾವದೇ ತರದ ಖಾಸ ಶ್ವಾಸ, ದಮ್ಮು, ಕೆಮ್ಮು ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು
ಕ್ರಯ— ೧ಕ್ಕೆ ೨ ಆಣೆ ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧। ರೂ
ವ್ರಣನಾಶಕ ಚೂರ್ಣ— ಯಾವದೇ ತರದ ವ್ರಣ ಹುಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ೮ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣ.
ಕ್ರಯ— ದೊಡ್ಡ ಪುಡಿ ೧ ಕ್ಕೆ ರೂ ೨-೦-೦

ಶ್ರೀ. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ,

ಆರ್ ಎನ್. ವೈದ್ಯ, ಗುಜರಪೇಟ್ ಕುಮಟಾ

ಬಗ್ಗೋಣ ರಾಮಾ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಪಂಡಿತರ

ದುರ್ಮತಿ ಸಂವತ್ಸರದ

ಪಂಚಾಂಗವು

ತಯಾರಾಗುತ್ತಲಿದೆ.

ಈ ವರ್ಷ ಕಾಗದದ ಕ್ರಯ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ತುಟ್ಟಿಯಾದ ಮೂಲಕ, ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧೨ ೮-೦, ೫೦ಕ್ಕೆ ೬ ೧೦-೦, ೨೫ಕ್ಕೆ ೩ ೧೦-೦, ಇಟ್ಟಿದೆ.
ಮಾಲಕ ಸ್ಟಾರ ಆಫ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರೆಸ್,
ಕುಮಟಾ.

ಅನುಭವಸಿದ್ಧವಾದ ಔಷಧಗಳು!!!
ನಿಷ್ಪ್ರಹಸ್ಯ ತೃಣಂ ಜಗತ್॥

ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುವೃದ್ಧಿಯಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮ
ಪ್ರವಾಳ ಕೇಶರ, ಅಮರಸತ್ವ, ಶಿಲಾಜತು,
ಮತ್ತು ವನಸ್ಪತಿ ಮಿಶ್ರಿತ.

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಗುಳಿಗೆ.

ಇದರಿಂದ ಕ್ಷೀಣತೆ, ದುರ್ಬಲತೆ, ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ರಕ್ತದೂಷಿತರೋಗ, ಮೇಂದುವಿಕಾರ, ನರಗಳ ಅಶಕ್ತತೆ, ಅಂಗನಿಸ್ತೇಜತ್ವ, ಧಾತುಹೋಗುವದು, ತಲೆತಿರುಗುವದು, ಜೀರ್ಣಜ್ವರ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಉದರವಾತವಿಕಾರ, ಮಸ್ತಕಶೂಲಿ, ಮುಂತಾದ, ಅನೇಕ ವಿಕಾರಗಳು, ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಗುಣವಾಗಿ, ಶರೀರಕ್ಕೆ ದೃಢತ್ವವೂ, ಕಾಂತಿಯೂ, ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯೂ, ಕಾಂತಿ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ, ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾಯಂ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಗುಣಕ್ಕೆ ೪೨ ದಿವಸ ಬೇಕು. ಗುಳಿಗೆ ೮೪ ಕ್ಕೆ ರೂ ೪-೦-೦

(೧) ಬಾಲಾಮೃತಗುಟಿಕಾ — ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮವಾದ್ದು ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೧-೮-೦. (೨) ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಮೇಲೆ ಚೂರ್ಣ— ೧೪ ದಿವಸದ ಔಷಧಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦-೦ (೩) ಗಜಕರ್ಣ ನಾಶಕ ಮಲಮು— ಡಬ್ಬಿಗೆ ಆಣೆ ೦-೮-೦. (೪) ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ನಾಶಕಗುಳಿಗೆ — ಹೊಳು ಒಗೆದು ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಗೆ ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ ೨-೦-೦
ಅನುಪಾನಪತ್ರ ಔಷಧಿಯ ಸಂಗಡ ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ!

ವಿಳಾಸ— **ವೈದ್ಯ ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ಮೋಡಕ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ, ಪೋಸ್ಟ ಸಿರಸಿ.**
ಜಿಲ್ಲೆ ಉತ್ತರಕಾನಡಾ

ಮಧುರೆ ಜುನ್ನಡಿ ಅಂಚಿನ ಸೀರೆಗೆ

ಕ್ರಯ ರೂ 4-8-0

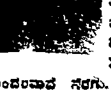

ಇದು ಉಡುವುದಕ್ಕೆ ಭಡೂತಿಯಾಗಿಯೂ, ನೋಟಕ್ಕೆ ನಯವಾಗಿಯೂ, ಬೆಲೆ ಸುಲಭವಾಗಿಯೂ ಇದ ಬಣ್ಣ ಹೋಗದು ಸೀರೆಯು ಉದ್ದ ೧೮ ಮೊಳ ಸುಂದರವಾದ ಸರಗು. ಒಂದನ್ನು ತರಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ
ಕ್ರಯ ರೂ. 4-8-0.

ವಿಳಾಸ — ವಿ. ಕೆ. ಸೆನ್ ಅಂಡ್ ಕಂಪನಿ,
24, ವಿನಾಯಕಮೇಸ್ತ್ರಿ ಬೀದಿ, ಮದರಾಸ್

ನೋಟೀಸು.

ಈ ಮೂಲಕ ಸಕಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವದೇನಂದರೆ— ನನ್ನ ಅವಿಭಕ್ತ ಚಿಗಪ್ಪ ಶಿವರಾಮ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟಾ ಹಿರೇಗಂಗೆ ಗೋಕರ್ಣ, ಇವರು ನನಗೆ ಮೋಸಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪ್ರೋ ನೋಟು ವಗೈರೆ ಬರದು ಹಣ ವಂಚಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾರಾದ್ದರಿಂದ, ನನ್ನ ಲೇಖೀ ಅನುಮೋದನೆ ವಿನಹಾ, ಸದ್ರಿಯವರು ಮಾಡಿದ ವ ಮಾಡುವ ಯಾವದೇ ತರದ ಸಾಲವು ನನ್ನ ವ ನನ್ನ ಮಿಳಕತ್ತಿಗೆ ಸಹ ಬಾಧಿಸಲಾರದು, ಎಂಬ ಸಂಗತಿ ಈ ನೋಟೀಸಿನ ಮೂಲಕ ಜಾಹೀರಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ

ಗೋಕರ್ಣ, ತಾ ೧೮-೧೨-೨೦ } तात्रिक केशव अनंत भट हिरगंगे

No Public Meeting.

To, The Editor, Kanara News

Sir

I read with surprise the contents under the heading "Ankola Sarvajanic Sabha" given in your issue of the 9th instant quoting a resolution that I should be requested to resign the Presidentship of the T L Board

I invariably move every day through all the centres of the town where meetings are generally held & uptil now I have not found that there had been held any meeting of the public importance to which I was not invited But I had no news of any meeting of the kind mentioned in your paper till I read your paper On minute inquiries also I have found that no such meeting was ever held If a few persons sitting in any corner or in a shop to idle away their time, talked of such proposals and they were conveyed to you by your informant they cannot be called as the proceedings of a public meeting

I now request that you will kindly publish this letter in your next issue and oblige I beg to remain Sir

Your most obedient servant

ANKOLA 9 12 20 | S A Nadkarni

ಅಡಿಕೆ ರೈತರ ನ್ಯಾಯ! ಸಾವುಕಾರ ದಳಾಲರ ಆದಾಯ

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಡಿಕೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ರೀತಿಯ ಬಹು ಚಮತ್ಕಾರವುಳ್ಳದು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ೨೦ ಮಣದ ಖಂಡಿಯಿರುತ್ತಾ ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಡಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಸದರಿ ೨೨ ಮಣದ ಖಂಡಿಯ ಕೆಂಬದ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ ೧ ಪಂಚೆ ೧ಗೆ ಇಂಗ್ರೇಜೀ ತೂಕದ ರಾತಲು ಕಕ್ಷಿನಿಂದ ತೊಲೆ ೧೫೦ ಕ ಮಣದಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ಮಾರಲಿಕ್ಕೆ ತರುವವರ, ೧೬೧ ತೊಲೆಗಳ ಪಂಚೇರಿನ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ತೂಗಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ೨೦ ವ ಣಗಳ ಬೆಲೆಯು ಸಿಗ ಹುದು ಇದರಲ್ಲೂ ಧರ್ಮಾದಾಯ, ದಲಾಲಿ ಹೊರವಟ್ಟಾ ಒಳವಟ್ಟ ವಗೈರೆ ವಜಾಆಗಿ ಖಂಡಿಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಧಾರಣೆಯಿದ್ದರೆ ರೈತನಿಗೆ ೮೦ ರೂಪಾಯಿ ಸಿಕ್ಕರೆ ಹೆಚ್ಚು. ಅಂತೂ ಖಂಡಿಗೆ ೩ ಮಣದಷ್ಟು ಅನವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದಲ್ಲದೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವಜಾಯಿಸುವದು

ಮೊದಲು ಖಂಡಿಗೆ ೨೨ ಮಣಗಳ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ತೆಗೆದು ಕೊಡುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರು ಈಗ ೨೩ ಮಣಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆಂದು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ತಿಳಿದವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ತಿಳಿಯದ ದಿನ ಪರು ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ತರುತ್ತಾರೋ ಅದು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ೨೫ ಮಣದ ಖಂಡಿಯಾದರೂ ಆಗಬಹುದಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರೀತಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರೀತಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಹೇಗಾದರೂ ಲಾಭಗಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಅಡಿಕೆ ರೈತರೆಂದರೆ ಹುಚ್ಚರೆಂದು ಇವರು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಏನೇ ಹೇಳಲಿ [illegible] ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ ಜನರ [illegible] ತಾಂತ್ರಿಕ [illegible] ದಲಾಲರು [illegible] ದ್ವರಮಾಡಿದ [illegible] ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರದೇ ಇರದು

[illegible]

ಇನ್ನು [illegible] ಅಡಿಕೆ ರೈತರ [illegible]

[illegible] ವೃತ್ತಿ

ಹೊಸದಾಗಿ [illegible] ವ್ಯಾಪಾರವಲ್ಲ [illegible] ಅಡಿಕೆ [illegible] ಆದಾಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು [illegible] ದಲಾಲರಿಗೆ ಆದಾಯವೆಂದರೆ ಧಾರಣೆಯ [illegible] ಅಡಿಕೆ [illegible] ದರ [illegible] ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲ

ವರ್ತಕರ ಸಂಘ [illegible] ಸಾವುಕಾರರು ಖಂಡಿಗೆ [illegible] ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವ [illegible] ಇಲ್ಲವೆಂದು [illegible] ಕುಮಟೆಯ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಸಾವುಕಾರರಾಗಲಿ ಅಸಾಮಿಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸಿ [illegible] ಕಾರಣ ವಿಷಯವನ್ನು [illegible] ಅಸಾಮಿ [illegible] ಕೇಳಿದರೆ "ಪದ್ಧತಿಯಿಲ್ಲ" ವೆಂಬದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಲಿ ಪತ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ತೋರಿಸಿ ಯಾವ ಅಸಾಮಿ ಗಾದರೂ ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದ್ದುಂಟೋ? ಕೆಲವರಿಗಂತೂ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಪಟ್ಟಿಯಾದವಿನಹಾ, ತಮ್ಮ ಅಡಿಕೆ ಯಾವ ಧಾರಣೆಯಿಂದ ಮಾರಾಟವಾಯಿತೆಂಬುದು ಸಹ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ!

ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದ ಅಸಾಮಿಗೂ ಒಂದೇ ಕಚ್ಚಾ ಮಾಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದ ಅಸಾಮಿಗೂ ಒಂದೇ! ತಮ್ಮ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅಡಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯದೆ ಬಿಡರು! ಅದು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ನಿಯಮವೋ, ಅದು ಅವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು

ಧಾರಣೆ ಏರಿಳಿತ ನಿಬಂಧನೆಯಂತೆ, ವರ್ಷಗಟ್ಲೆ ಅತಿ ಪ್ರಯಾಸಪಟ್ಟು ತಯಾರಿಸಿದ ಬಡ ಅಡಿಕೆ ರೈತರ ಅಡಿಕೆಯ ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಸೂರೆಯಾಗುವದನ್ನು ನೋಡಿ ಯಾರಿಗೂ ದಯ ಬಾರದಿರುವದ ಅಡಿಕೆ ರೈತರ ದುರ್ದೈವವೋ? ದಲಾಲ-ಸಾವುಕಾರರ ಸುದೈವವೋ!

ಈ [illegible] ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದ ಹಾನಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅಡಿಕೆ ರೈತರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಇನ್ನೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. [illegible] ಊರವರಿಗೊಂದಾಗಲಿ, ತಾಲೂಕಿಗೊಂದಾಗಲಿ, ಸಭೆಯನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಸಂಪದ ಮುಖಾಂತರ ಹೊನ್ನಾವರ ತಾಲೂಕಿನವರು, ಹೊನ್ನಾವರ ಬಂದರದಿಂದ; ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕಿನವರು ತದಡಿಯ ಬಂದರದಿಂದಲೂ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಪರಭಾರ ಅಡಿಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತರಲು ಯತ್ನಮಾಡಲು ಅಡ್ಡಿ ಏನಿರುವದು? ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜನಪಳಿಕ್ಕೆತ್ತಿರಲು ಅಡಿಕೆ ರೈತರಾದ ನಾವು ಮಾತ್ರ ಪರಾವಲಂಬಿತರಾಗಿ ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ ಹಾನಿಯನ್ನನುಭವಿಸಿ, ಪರದೇಶೀಯರಿಗಾದಾಯವಾಗುವದು ನಮಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಲ್ಲವೇ? "ಸರ್ವಂ ಪರವಶಂ ದುಃಖಂ, ಸರ್ವಮಾತ್ಮವಶಂ ಸುಖಂ" ಎಂಬಂತೆ ನಮ್ಮ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ನಾವೇ ಪ್ರಯತ್ನಪಡತಕ್ಕದ್ದು. ನಮಗೆ [illegible] ಸಾವುಕಾರರ ನಿಯಮಗಳ ಹಂಗು ಅವರ ಕೃಪೆಯ ಅಪೇಕ್ಷೆಯೂ ಬೇಡ! [illegible] ಊರಿನವರೂ ಪರಭಾರೆ ಮುಂಬೈ ವ್ಯಾಪಾರದ ನಿಶ್ಚಯಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಅಡಿಕೆ ರೈತ ಬಂಧುಗಳಿಗೂ ನನ್ನ ಆಗ್ರಹಪೂರ್ವಕ ವಿನಂತಿಯದೆ.

ತಾವಡಿ ಪುರ, ತಾ ೧೩-೧೨-೨೦ } ತಿ ರಾ ಶೇಠಿ ಮೂಲೂರ

"ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉನ್ನತಿಯೂ ಅವನತಿಯೂ"

(ಲೇಖಕ— ಸತ್ಯಮಾನ, ಬೀ ಏ)

[illegible] ಹಿಂದೂ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಪ್ರಪಂಚ [illegible] ಅದರ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು [illegible] ಯಾಗಿರಬೇಕಾಗುವದರಿಂದ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ [illegible] ಉದ್ಯೋಗ ಕಾರಖಾನೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆ [illegible] ಅನೇಕ ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ಆ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ [illegible] ಗಿರಬೇಕು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತಿ [illegible] ಸಾಧನಗಳು [illegible] ನಾವೇ [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರವು [illegible] ಸಾಧನಗಳಿಗಾಗಿಯೂ [illegible] ವಿಷಯಗಳಿಗೆ [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರದ [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರ [illegible]

ವಿಪಸಿದ್ಧವಾದ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಇದೇ ತತ್ವವನ್ನವಲಂಬಿಸಿದ್ದ ಜರ್ಮನ್ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಸ್ವಂತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತು! ವೈಭವದ ಶಿಖರವನ್ನೇರಿ, ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಮೇರಿಕಾವನ್ನು ನೋಡಿ, ಉಳಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ದಂಗುಬಡಿದು, ಕಣ್ಣು ಕಿಕ್ಕಿರಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವವು!! ದೂರವೇಕೆ? ನಮ್ಮ ಜಪಾನೀ ಗೆಳೆಯರಾದರೂ ಸಾಮಾನ್ಯರೇ? ಅವರು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಯುಕ್ತಿಪ್ರಯುಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಸಾಧಿಸಿ, ಎತ್ತಿ ಹೊಡೆದು ಮುಂದೆ ನಿಂತಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು, ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾದ ನಾವು ಧನ್ಯವಾದವನ್ನು [illegible] ಇರಲಾರೆವು!!

ಈ ನಮ್ಮ ಭರತಖಂಡವಾದರೂ, ಹಿಮ್ಮೆ ಸ್ವಾವಲಂಬನದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿ, ಅದರ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ವೈಭವದ ಪರಮಾವಧಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿತ್ತು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದು ಸುಖ-ಸಂಪತ್ತುಗಳ ತವರುಮನೆಯಾಗಿ, ಸುವರ್ಣ ಭೂಮಿ ಎಂಬ ಅಭಿಧಾನದಿಂದ ಮೆರೆಯುತ್ತಿರಲು, ಉಳಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಅಜ್ಞಾನ ಅನರ್ಥಗಳೆಂಬ ಅಂಧಃಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಕ್ರಮೇಣ, ಆ ಸುವರ್ಣದ ಕಾಂತಿಯು ಲೋಹಚುಂಬಕದಂತೆ ಪರರಾಷ್ಟ್ರದವರ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಅದ್ದರಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನಾಂಗದವರು ಒಬ್ಬರ ಹಿಂದೊಬ್ಬರಾಗಿ ಬಂದು, ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೂ, ಅಷ್ಟರಿಂದ ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಮಾತೆಯ ವೈಭವವು ಕುಗ್ಗದಂತಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಅವಳು ಮತ್ತೊಂದು ವ್ಯಾಪಾರೀ ಧೋರಣದ ಕುಟಿಲ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಇದೇ ಈಗಿನ ನಮ್ಮ ಅಧೋಗತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗದು. ಮತ್ತು ಈ ಜನಾಂಗವೆಂದರೆ, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹಲವು ಬಗೆಯಿಂದ ನೋಯಿಸಿರುವಂಥ ಗೌರಕಾಯದವರು. ಮೊದಲು ಇವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆಂತ ಆಶ್ರಯ ಕೊಟ್ಟದ್ದೇ, "[illegible]," ಎಂಬಂತೆ, ಆಯಿತೆಂತಲೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಅವರು ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಚಾಣಕ್ಯನ ಕಾರಸ್ಥಾನವನ್ನು ನಡಿಸಿ, ಕುಟಿಲ ಕುಯುಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಅಂತಃಕಲಹದ ಫಾಯದೆಯನ್ನು ಪಡೆದು, ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಇಷ್ಟರಿಂದಲೂ ಅವರ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯು ಶಾಂತವಾಗುವಂತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಮಂಕುಬೂದಿಯನ್ನು ಬಳಿದು, ಅವರನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅಜ್ಞಾನಾಂಧಃಕಾರದಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಅವರ ಮಸ್ತಿನಮೇಲೆ ತಾವು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಚೈನಿ ಹೊಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಯತ್ನಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣಪದ್ಧತಿ ಮೊದಲಾದ ವ್ಯೂಹಗಳ ರಚನೆ ಮಾಡಿದರು (ಅವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡುವೆವು). ಅದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಮನೋಹರವಾದ ಫಲವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಂಥ ಹುಳವು ಅಂತರ್ಭಾಗವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊರೆದು ಮೇಲ್ಭಾಗವನ್ನಷ್ಟೇ ಇಡುವಂತೆ, ಅವರು ನಮ್ಮ ಭರತಖಂಡವನ್ನು ನಿಃಸತ್ವವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ ನಮ್ಮ ಸ್ವದೇಶೀ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಕಾರಖಾನೆ ಮೊದಲಾದ ಆರ್ಥಿಕಸಾಧನಗಳನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಗುದ್ದ ಹತ್ತಿದರು ಮತ್ತು ಅದೇ ಸಂಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ, ತಮ್ಮ ದೇಶದ ಕಾರಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದಂಥ ಜಿನಸುಗಳನ್ನು ತಂದು, ಇಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಮಾರಿ, ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಕೋಟ್ಯವಧಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ಮಾತೃಭೂಮಿಯು ವೈಭವದ ಶಿಖರವನ್ನು ಇಳಿದಿರಲು, ಎಷ್ಟೋ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಅದನ್ನು ಏರಿರುವವು.

ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಘಟೋದ್ಗಜನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನು ಮಾಯಾಬಾಜಾರ ಒಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಜನರನ್ನು ವಂಚಿಸಿದ್ದನಂತೆ! ಅದರಂತೆ, ಈ ಆಂಗ್ಲೇಯರ ಮನೋಹರವಾದ ಮಾಯಾಬಾಜಾರಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗಿ, ನಾವು ನಮ್ಮ ಧನ-ಮನಗಳೆರಡನ್ನೂ ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿರುವದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ಸ್ವಾವಲಂಬನ, ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಾದಿ ಉಚ್ಚ ಗುಣಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿ, ನಾವು ಇಂಥ ದೀನಾವಸ್ಥೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಕಾಲಿನಮೇಲೆ ನಾವೇ ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡಷ್ಟು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾದದ್ದು. ಸರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಇನ್ನುಮೇಲಾದರೂ ಎಚ್ಚೆತ್ತು, ಇಂಥ ಅಪಾಯಕಾರಕವಾದ ಪರದೇಶಗಳ ಥಳಕೋಪಸ್ಥಿತ ಬಾಜಾರಗಳಿಗೆ ಮರುಳಾಗದೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿ ಸ್ವದೇಶೀ ಕಾರಖಾನೆ ಕೈಮಗ್ಗಾದಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ದೇಶೋನ್ನತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವದು ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತರಾದ ನರನಾರಿಯರ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇಂಥ ಪವಿತ್ರವಾದ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸೆಂಬ ಮರ್ಕಟದಿಂದ ಅನೇಕ ವಿಘ್ನಗಳು ಒದಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಆದರೆ, ಅಂಥ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಆ ಮರ್ಕಟವನ್ನು ಸದಸದ್ವಿವೇಕ ಎಂಬ [illegible] ಬಿಗಿದು, ಹತ್ತೋಟಿಗೆ ತರಿಸಿ, ಸ್ವದೇಶೀ ವ್ರತವನ್ನು ಸಾಧಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಅಂಬೋಣ

ಕರ್ಮವೀರ, ತಾರೀಖು ೨೦-೧೧-೧೯೨೦

ವಿಚಾರಶೂನ್ಯರಿಗೆ ಅವರ ವಿಚಾರಶೂನ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದೇ ಬುದ್ಧಿವಂತರ ಲಕ್ಷಣ! ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಿಗೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಇದಿರಾಳಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದೆಂದರೆ, ಮುಖ್ಯವೇಳೆ ನಾಲಿಗೆಯೇ ಅಲ್ಲಾಡದು, ಅಥವಾ ಆಡಿದರೂ, ಆ ಇದಿರಾಳಿಗಳ ಕೋಪಶಮನವಾಗುವದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ, ಅಷ್ಟೇ, ನಿಜಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಾದರೂ ಇರಲಿ, ತೀವ್ರ ವಿಮರ್ಶೆಗಳೊಡನೆ ತನ್ನನ್ನು ಪೀಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಆ ಪ್ರತಿದ್ವಂದ್ವಿಗಳ ಮುಖಭಂಗದಲ್ಲಿ 'ಅಧಿಕಾರವರ್ಗವು ನಿಮ್ಮಂತೆಯೇ ಅನುಭವ ಮಾಡಿದೆ' ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೂ, ನಸುನಗೆ, ಇವರಿಗೂ ಕರ್ತವ್ಯಭಾರದಿಂದ ವಿಮೋಚನೆ, ಅದ್ದರಿಂದಲೇ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಆಘಾತಕರವಾದ ಸಂಭವವೆಂದರೆ '೧೯೧೯ನೇ ಇಸವಿಯ ವಿಪ್ಲವವೆಂದೂ, ಹಲವು ರೀತಿಯ ಅಪವಾದಗಳು ಮನಸ್ವೀಯಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬಂದು, ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನರಿತಿದ್ದರೂ, ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿ ಮಾತಾಡಲೊಲ್ಲದ ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರ ಸಮ್ಮತ ಪ್ರಕಾರ ನಿಜವೆಂದೇ ಆಗಿಹೋಯಿತು. ಕೈಗನ್ನಡಿಯಂತಿರುವ ಆ ಹಂಟರ್ ಕಮ್ಮಿಟಿಯ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನಾದರೂ ಮುಖಕ್ಕಿದಿರಾಗಿ ಹಿಡಿದು, ಆ ದಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಿತರಾದ ದಂಗೆಖೋರರ ವಿಷಯವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ, ಬ್ರಿಟನ್ನಿನವರ ಮನಸ್ಸು ಕೆಡದಂತೆ ಮಾಡುವುದು, ಹೇಗೆ ಆಲೋಚಿಸಿದರೂ, ಸುಲಭವಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು, ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಉದ್ಧಾರಕರ್ತರಿಗೆ ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಸಿಕ್ಕಿದೆ, ಆ ಕಲ್ಲನ್ನೇ ಅವರೂ ಬಾಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಕೊನೆತನಕವೂ ಸಾಗಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೂ, ಇದಿರಾಳಿಗಳ ಮರ್ಮಭೇದಕವಾದ ಒಂದೆರಡು ಮಾತು ಕ್ಷಮಾಶೀಲರಾದ ಮಾಂಟೇಗ್ ಸಾಹೇಬರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಒಮ್ಮೆಗೆ ಚುಚ್ಚದಿರಲಿಲ್ಲ. ಯುನೈಟೆಡ್ ಸ್ಟೇಟಿನಲ್ಲಿ ಇಂಪೀರಿಯಲ್ ಮತ್ತು ಪ್ರೊವಿನ್ಸಿಯಲ್ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಮೆಂಬರರಾಗಲಿರುವ ಉಮೇದುವಾರರೆಲ್ಲರೂ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಡಿಪೊಜಿಟ್ ಇಟ್ಟು, ಅವರಲ್ಲಿ ಸೋತಷ್ಟು ಓಟುಗಳು ದೊರೆಯದಿದ್ದವರು, ಅದನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೇ ತೆರಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ನಿರ್ಬಂಧವಿದೆಯಲ್ಲ! ಅದರಂತೆಯೇ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಅಂಥದೊಂದು ನಿರ್ಬಂಧವು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ಅಗತ್ಯವಲ್ಲವೇ?—ಎಂದು ಭಾರತದ ಹಿತಶತ್ರುಗಳೊಬ್ಬರು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಲು, ಮಾಂಟೇಗ್ ಸಾಹೇಬರು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು, "ಅದೇಕಿದ್ದು, ಹೇಗೆ? ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ರಚನಾಕ್ರಮವೂ, ಬ್ರಿಟಿಶ್ ರಚನಾಕ್ರಮವಷ್ಟು ಎತ್ತರಕ್ಕೇ ಏರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ?" ಎಂದು ಹೇಳುವಷ್ಟು ಸಜೀವತೆಯನ್ನು ತೋರಿದರಂತೆ. ಚೆನ್ನಾಯಿತು! ಸಾಹೇಬರೆ! ಹತ್ತು ಮಾತಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತಾದರೂ ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿತಲ್ಲ! ಅದಕ್ಕೆ ಸಲಾಮು ನಿಮಗೂ! ನಿಮ್ಮ ಇದಿರಾಳಿಗಳಿಗೂ!

ಧಾರವಾಡ ರಾಜಹಂಸ ತಾರೀಖು ೬-೧೨-೧೯೨೦

ಅಲಿಗಡ ಕಾಲೇಜವು ಮೊದಲು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲ ಮುಂದಾಳು ಆಯಿತು. ಅದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಲೇಜಾದರೂ ಆಯಿತು. ಆ ಮೇಲೆ ಗುಜರಾಥದವರು ತಮ್ಮದೊಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಅದರಂತೆ ಗುಜರಾಥದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಲೇಜುಗಳೂ ಕೂಡ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದವು. ಈ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವು ಹಿಂದ ಬೀಳುವದೆಂದೆಂದು ಕೆಲವರು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಟಿಳಕ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸುದ್ದಿಯು ಬಂದಿತು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕೇಂದ್ರವಾದ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಲೇಜವು ಹೊರಟಂತಾಯಿತು.

ಬಾಲವಿವಾಹವೋ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಹಾನಿಯೋ?

(ಲೇಖಕ— ಕೌಶಿಕ)

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತರುಣರೂ-ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವೂ. (ಅ)

(೬)

ಈ ಮೊದಲು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ನಿರೂಪಿಸಿದೆವು. ಇದು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರೊಳಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವದು, ಅಥವಾ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವ ಆಶೆಯಲ್ಲಿರುವದು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವ.

ಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮಮೋಕ್ಷಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವದೇ ಮನುಷ್ಯನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳೆಂದು ಹೇಳಿದಂತಾದರೂ, ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ರೀತಿಯಿಂದಾದರೂ, ವ್ಯವಹಾರದ ಯಾವದೇ ಧ್ಯೇಯವಿದ್ದರೂ, ಅದು ಈ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುವದಿಲ್ಲ, ಎಂಬುದಾದರೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಬಹುಕಾಲ ಬಾಳಬೇಕು, ಸುಖದಿಂದ ಇರಬೇಕು, ದುಃಖದ ಗಾಳಿ ಸಹ ಅವನಿಗೆ ಬಡೆಯಬಾರದು, ಯಾವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೂ ನಿರಾಶೆಯುಳ್ಳವನಾಗದೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಾನ ಮಾನ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು, ಇವೇ ಅಲ್ಲವೋ, ಎಲ್ಲ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ-ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು? ಇವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ದೇಹವನ್ನು ಕ್ಷೀಣಪಡಿಸದೆ, ಮನಸ್ಸನ್ನೂ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನೂ ನಿಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಇಷ್ಟೇ, ಇದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಯಾವದಾದರೂ ಉಪಾಯಗಳು ಉಂಟೋ? ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಗೆ ಹೋಗಿರಿ, ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಿ, ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿರಿ, ಬೇಕಾದ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ, ನಿಮಗೆ ಶಾರೀರಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬಂಡವಲು ಬೇಕೇ ಬೇಕು, ಮೊದಲು ಬೇಕು. ಜಗತ್ತಿನೊಳಗಿನ ಸಾಹಸಗಳು, ಶೋಧಗಳು, ಪರಾಕ್ರಮಗಳು ಇದೇ ಬಂಡವಲಿನ ಲಾಭಗಳು. ಈಗ ಈ ಬಂಡವಲನ್ನು ಯಾರು ಕೂಡಿಸಿಟ್ಟಿರು

(೬ನೇ ಪಾನಿನಮೇಲೆ ಮುಂದರಿದಿದೆ)

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ

ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೨೩ ಮಾಹೆ ಡಿಸೆಂಬರ ೧೯೨೦

ಕಾಡಿನ ಸುರಾಜ್ಯ!

(ಲೇಖಾಂಕ — ೬)

ನಮಗೇನು ಬೇಕು?

ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಹೊಸ ಧೋರಣವೇನಿದೆ, ಅದರೊಳಗಿನ ಹೊಸ ಹಕ್ಕುಗಳು ಎಷ್ಟು ಅಗ್ರಾಹ್ಯವಿದ್ದಾವೆ, ನಮ್ಮ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳೇನಿದ್ದವು, ಅವುಗಳ ಪ್ರತಿಬಂಧದಿಂದ ನಮ್ಮ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಅಪರಿಮಿತ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ, ಈಗಿನ ಹಿಡಿ-ಬಿಡು ಧೋರಣದಿಂದ ಬೇಸಾಯದ ಆಪತ್ತಿಯನ್ನು ತಡಿಸಿ, ಅದರ ಪಳಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವದು ಎಷ್ಟು ದುಃಸಾಧ್ಯವದೆಂಬುದರ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಹಿಂದಿನ ಲೇಖಗಳಲ್ಲಿ ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಸಾದಾರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದೆವು. ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಈ ವಿಷಯವು ಅದರ ಪಂಚಪ್ರಾಣಗಳಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೂ ೫ ಲೇಖಾಂಕಗಳಿಂದೇಕೆ, ೫೦ ಲೇಖಾಂಕಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದರೂ ತುಂಬದು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ, ಸರಕಾರವು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಠರಾವುಗಳೂ, ಸ್ಥಾನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ವರಿಷ್ಠಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳೂ, ಕಳೆದ ೩೦ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಜಾಹೀರಾಗಿಲ್ಲ. ಬಂಡಿಗಟ್ಟಲೆ ಕಾಗದವನ್ನೂ, ಮಣಗಟ್ಟಲೆ ಮಸಿಯನ್ನೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವೆಚ್ಚಮಾಡಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು, ಅಷ್ಟು ಲೇಖ ಭಾಂಡಾರವು ಸರಕಾರಿ ದಿಕಾರ್ಡ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದೆ. ಅವುಗಳೊಳಗಿನ ಅವತರಣಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳೊಳಗಿನ ಪರಸ್ಪರ ವಿಸಂಗತತನವನ್ನು ಬೈಲಿಗೆ ತರುವ ಗೊಡವೆಗೆ ನಾವು ಹೋಗಲಿಚ್ಛಿಸುವದಿಲ್ಲ ಅದರ ಮುಂದಿನವನ್ನು ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯಬಂಧುಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಡಿರುವರು ಒಂದೇ ವಿಷಯದಿಂದ ವಾಚಕರಿಗೆ ಬೇಸರಪಡಿಸಬಾರದೆಂದು, ಈ ಲೇಖಮಾಲೆಯನ್ನು ನಮಗೀಗ ಮುಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದ ವ್ಯಾಪಕ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು, ನಮಗೆ ಇಷ್ಟೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವದಿತ್ತು— ಕಳೆದ ೩೦ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಜಂಗಲಖಾತೆಯು ಕಾರಭಾರದಿಂದ ಸರಕಾರವು ಕಾಡಿನ ಸುರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದೆ. ಸರಕಾರದ ಧ್ಯೇಯವೇ "ಸುರಾಜ್ಯ' ವಾಗಿತ್ತು ಬದರ ಏಕತಂತ್ರಿ ಕಾರಭಾರದಿಂದ ಸರಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಅಭಿನಂದನಾಸ್ಪದವಾದ ಮ ಜನರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಹಿತಕಾರಕವಾದ, ಅಪಾಯಕರವಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಭವಿಸಿವೆ ಸಾರಾಂಶ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದದ್ದು "ಕಾಡಿನ ಸುರಾಜ್ಯವು" ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದು "ಬೇಸಾಯದ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು." ಒಬ್ಬರ ಹೋರೆಯು ದಕ್ಷಿಣ ಧ್ರುವದಕಡೆಗಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರದು ಉತ್ತರ ಧ್ರುವದಕಡೆಗೆ ಧ್ಯೇಯವು ವಸ್ತುತಃ ಇಷ್ಟು ಭಿನ್ನವಾಗಿತ್ತು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಇಷ್ಟು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಅನರ್ಥಕಾರಕವಾಗಿರುವವು. , ಇನ್ನು ಇಬ್ಬರು ಒಂದೇ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋರೆ ಮಾಡಿ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕಾಗದೇನು? ಇಬ್ಬರು ಒಂದೇ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದೇನು? ಆದೀತು ಇದ ರೊಳಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಾತೇನಿಲ್ಲ ಸತ್ತಾಧಾರಿಯಾದ ಸರಕಾರವು ಜನರ ಸಹಕಾರಿತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂಥ ಧೋರಣವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟರೆ, ಎಲ್ಲವೂ ಸಾಧ್ಯವು ಇಂಥ, ಜನರಿಗೆ ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಬಹುದಾದಂಥ ಧೋರಣವು ಯಾವದು? ಅದರ ಸ್ಥೂಲ ಸ್ವರೂಪವಾದರೂ ಏನಿರತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಹೇಳಿ, ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೇನು ಬೇಕೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿರಿ ಎಂದು ಸರಕಾರವು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಆದೇ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರವೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕೆಂದು, ಲೋಕಮತದ ಹಕ್ಕಿನ ಪ್ರತಿಕೂಲತೆಯನ್ನು ಇಂದಿನ ಸಮಾಪ್ತಿಯ ಲೇಖಾಂಕದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿಡಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಾಯಿಕ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಜನರು ಮುಂದಿಡುವದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಆರೋಪವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆಂದು ವಿಶೇಷತಃ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನವು. ೫ ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಸುಖದಿಂದ ಬಾಳಬೇಕೆಂದು, ಇಡೀ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕಾಡಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಾರದೆಂದು, ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ, ಭೂತದಯೆಯ ಕಳವಳದಿಂದ, ಎರಡು ಒಳ್ಳೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವೆವು

ಈ ಪರವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಸೂಚನೆಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಣ್ಣದುರಿಗೆ ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಅದನ್ನೇ ಮೊದಲು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ ಈ ಸಾಧ್ಯವೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಈಗಿದ್ದ ಬೇಸಾಯವಷ್ಟೇ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆದು ಅದರ ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿಯಾದರೆ ಸಾಲದು ಕಳೆದ ೩೦-೪೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮೇಣ ನಾಶಹೊಂದಿದ ಬೇಸಾಯದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನವಾಗಬೇಕು. ಒಮ್ಮೆಗಲೇ ಜಾದುಗಾರರ ಮಂತ್ರದಿಂದಾದಂತೆ ಬೇಸಾಯವು ಮತ್ತು ಅದರ ವಿಸ್ತಾರವು ಸುಸಂಪನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವದೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ ೧೦-೧೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಾದರೂ ನಮ್ಮ ಬೇಸಾಯದ ಪೂರ್ವ ವೈಭವವು ನಮಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಬೇಕು. ಬೇಸಾಯದ ಸ್ವರಾಜ್ಯವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುವ ಶಬ್ದ ಸಮುಚ್ಚಯದೊಳಗೆ ಇದೇ ಅರ್ಥವು ಗರ್ಭಿತವಾಗಿರುವದು ಇದೇ ಸಾಧ್ಯವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅದು ಕೈಗೂಡುವಂತೆ ಆವಶ್ಯಕವಾದ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳೇ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಕಾನೂನುಗಳ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನೇ, ಇನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾಧನಗಳೆಂದರೆ, ಪ್ರಾಕ್ಕಾಲದಿಂದ ನಾವು ಅನುಭೋಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಶೇತಕಿ ಹಕ್ಕುಗಳೇ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳೇನಿದ್ದವೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಬೇಸಾಯದ ಹಿತದ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸ್ವರೂಪದ ಒಂದು ಕಮಿಶನ್‌ವನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಭಾವೀ ದಿವಾಣರು ಈ ಕಮಿಶನಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿರತಕ್ಕದ್ದು. ನಮ್ಮ ಬೇಸಾಯವನ್ನು ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಸಂಪನ್ನತೆಗೆ, ಮತ್ತು ಶಕ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಊರ್ಜಿತಾವಸ್ಥೆಗೆ ತರಲಿಕ್ಕಾಗುವಂತೆ, ಸಾಧನಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಲು, ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ಈ ಕಾಯಿದೆಗೆ

"ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೇತಕಿ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾಯಿದೆ,"

ಎಂದು ಹೆಸರಿಡತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಕಾಯಿದೆಗೆ ಶಾಶ್ವತಿಕ ಸ್ವರೂಪವಿರಬೇಕು. ಅದರ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಂಗಲ ಖಾತೆಗೆ ನಿಷೇಧಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಬಾರದು. ಇಂಡಿಯನ್ ಫಾರೆಸ್ಟ ಅಕ್ಟಿನ ತಾತ್ವಿಕ ಪ್ರತಿಬಂಧಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ದೂರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದೊಂದು 'Forest permanent settlement" ಅಂದರೆ, ಜಮಿಯ ಶಾಶ್ವತಿಕ ತರಮಬಂದಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ, ಬೇಸಾಯದ ಉಪಯೋಗದ ಬೆಟ್ಟವೆಲ್ಲ ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಕೈಯಿಂದ ತೆಗೆದು, ದಪ್ಪಿನ್ನು ಖಾತೆಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಕ್ಷೇಪವಾಗಿಟ್ಟು, ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಪಂಚಾಯತುಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿಕೊಡುವ ಯೋಜನೆಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ಶೇತಕಿಗಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ರಿಜರ್ವ ಅಡವಿಯನ್ನು ಈಗಿದ್ದ ಶೇತಕಿ ಹಕ್ಕಿನ ಅಡವಿಗೆ ಕೂಡಿಸಿದರೆ, ಗೋಚರಾವ, ಒಣ ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಶೇತಕಿ ಉಪಯೋಗದ ಸಣ್ಣ ಇಮಾರತು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲುವದೋ, ಅದರ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ಅಡವಿಯನ್ನು ಶೇತಕಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕಾಗುವದು, ಎಂಬ[illegible]ನ್ನೂ, ಇತರ ಅವಾಂತರ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ ಶೇತಕಿ ಕಮಿಶನ್‌ನೇ ನಿರ್ಣಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಕಮಿಶನಿನ ಸಭಾಸದರಷ್ಟು ಜನ ನಿಜವಾದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿದ್ದರಾಯಿತು ಇಂ[illegible] ಕಾಯಂ ಸ್ವರೂಪದ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಕವಾ[illegible] ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಹೊರತು ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲೆಂದು, ಹಿಂದಿನ ಕಟು ಅನುಭವದಿಂ[illegible] ನಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಹೊಸ ಕಾ[illegible]ದೆಯ ತತ್ವವು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾ[illegible] ತಮ್ಮ ೧೮೯೪ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಠರಾವಿನಲ್ಲಿ [illegible] ಕೊಟ್ಟ ಧೋರಣದಂತೆ; ಡಾಕ್ಟರ ಹೊಲ[illegible]

ರಂಬ ತಜ್ಞರು ಮಾಡಿದ್ದ ಶಿಫಾರಸುಗಳಂತೆ 'ಅಡವಿಯು ಬೇಸಾಯದ ಪರಿಚಾರಿಕೆ' "ಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದೆಂಬುದೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಅಡವಿಗಳ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಉತ್ಪನ್ನದ ಮೋಹದಿಂದ ಬೇಸಾಯದ ಹಿತವನ್ನು ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ, ಬರೇ ಭಾಷಾ ಸಡಂಬರದ ಠರಾವುಗಳನ್ನು/ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೇತಕಿಯ ವಿಡಂಬನೆಯೂ, ಹಾನಿಯೂ, ಆಗದಂತೆ, ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯ ಯೋಜನೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ವಿಧಾಯಕ ಸೂಚನೆಯು ಇದೇ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಇದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿರಿ. ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೇಳುವದೇನೆಂದರೆ, ನಮಗೆ ಕಾಡಿನ ಸುರಾಜ್ಯವು ಬೇಡ. ಬೇಸಾಯದ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಬೇಕು. ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯು ನಿಃಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಡಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು, ಅದರೊಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಲಕ್ಷ ಲೋಕವಸತಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭೂಮಿಯಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ತೆರಳುವ ದುರ್ದೈವವು ಇಂದಲ್ಲಾದರೂ, ಮತ್ತು ೩೦-೪೦ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಸಂಭವಿಸಬಾರದೆಂದು, ಬೇಸಾಯದ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ನಮಗೆ ಬೇಕು. ಅದರ ಮೂರ್ತ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕಾಗಿ, ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೇತಕೀ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾಯಿದೆಯು ನಮಗೆ ಬೇಕು, ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಉದ್ದವಾದ ಈ ಲೇಖಮಾಲೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಸುವೆವು.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧. ಜಂಗ್ಲಲಶಾಹಿಯ ಆಡಳಿತದೊಳಗಿನ ಕಾಡಿನ ಸುರಾಜ್ಯದ ಲೇಖಮಾಲೆಯನ್ನು ಇಂದಿಗೆ ಮುಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಜನರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯದ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಜ್ಞಾನವಾಗಬೇಕೆಂದು ಸುಲಭ ಶೈಲಿಯಿಂದಲೇ ನಾವು ಅದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಬರೆ ವಿನಾಶಕ ಟೀಕೆಯಿಂದ ಪರಿಣಾಮವೇನೆಂದು ಹೇಳುವವರ ಗೋಸ್ಕರ ಒಂದು ವಿಧಾಯಕ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಇಂದಿಗೆ ರೇಖಾಂಕಿತ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರೊಳಗೆ ನೂತನತೆಯೇನಿಲ್ಲ. ಇಂಥ, ಇಲ್ಲವೇ, ಇದೇ ವಿಧದ ವ್ಯಾಪಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಲೋಕಮತವೇನಿದೆಂದು ತಿಳುಕೊಂಡು, ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ ಹೊರತು ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲೆಂಮ, ಲೋಕಮತದ ಇತ್ಯರ್ಥವನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸುವದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಈಗ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೈಕೊಂಡ ಯೋಜನೆಯು ಯಾರಿಗೂ ಗ್ರಾಹ್ಯವಿಲ್ಲ; ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ, ಇಲ್ಲವೇ ಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ಯಾರಾದರೂ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೆ, ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಅಸಂತೋಷವು ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗದೆ, ಮತ್ತೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಬಹುದು. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಅಷ್ಟು ಅಪೂರ್ಣವದೆ, ಅಷ್ಟು ಸದೋಷವಾಗಿದೆ. ಸತ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸದೆ ಇದೇ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೈತರಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಅದರಿಂದಾಗುವ ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಲೋಕಮತದ ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ, ಸರಕಾರವು ಜನರನ್ನು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದೊಳಗೆ ತಾವಾಗಿ ದೂಡಿದಂತಾಗುವದು. "ಯೂಯಂ ಯೂಯಂ, ವಯಂ ವಯಂ" ನಿಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ನೀವು, ನಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಾವು, ಎಂಬಂತೆ ಒಬ್ಬರ ಮೋರೆಯು ಹಿಂದೆಕ್ಕೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಮೋರೆಯು, ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಗೆ, ಆಗುವದು ಯಾವದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿತಕರವಲ್ಲ. ಬರೆ ಭೀಡೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲವೇ ಸಾವರ್ಜನಿಕ ಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವ ಎಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬದು. ಇದು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅದರ ಜೀವಿತದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಮೂಲ ಮುದ್ದೆಯ ಸಂಗತಿಗಳ ವಿನಯವಾಗಿ, ಕೊಡಕೊಂಡೋಣವು ನಡೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಬಹಳೇ ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರವು ಎದ್ದು ನಿಂತು, ಈ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕಠಿಣ ಪ್ರಾಯವಾದ ಪ್ರಮೇಯವನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಇಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯು.

---

೨. ರೈತರೂ ಜಮೀನದಾರರೂ "ನಾವೊಲ್ಲೆ" ಹೇಳುವ ಅಸಹಕಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಇದೇ ಮಾದಲನೇದಲ್ಲ. ೧೮೦೦ ನೇ ಇಸವಿಯ ಸುಮಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮೊದಲನೇ ಕಲೆಕ್ಟರರಾದ, ಮನರೊ ಸಾಹೇಬರಿಗೂ ಇದೇ ವಿಧದ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಎದುರಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೆಂದು, ಅವರೊಬ್ಬ ಚರಿತ್ರಕಾರರು ಅವರ ಅನುಭವವನ್ನು ಬರೆದಿಟ್ಟಿರುವರು. ಅದರ ಅವತರಣವನ್ನು ಶ್ರೀ. ದುಭಾಷೆಯವರ ಲೇಖದೊಳಗೆ ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನನ ಕಡೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕಂಪನಿ ಸರಕಾರದ ಕೈಗೆ ಬಂದಾಗ್ಗೆ, ಮೊದಲನೇ ಶೀರ್ವೆ ಠರಾವಬಂದಿಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ, ಮನರೋ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಬಂದ ಜನರ ಅಸಹಕಾರದ ಅನುಭವವನ್ನು ಅವರ ಶಬ್ದಗಳಿಂದಲೇ ಲೇಖಕರು ಸ್ಮರಣ ಟಿಪ್ಪಣಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅನುಭವವು ಮನೋರಂಜಕವಿದ್ದಷ್ಟು ಬೋಧಪ್ರದವದೆ. ಮನರೋ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದ್ದರ ಸಾರಾಂಶವೇನೆಂದರೆ— "ಈ ರೈತರೆಂದರೆ, ಬಹಳೇ ಉದ್ಧಾರ ಮತ್ತು ಉಪದ್ರವಿ ಜನರು. ಹೈದರ ಅಲ್ಲಿಯು ಬಂದನು; ಅವನು ಭೂಮಿಯ ಶೀರ್ವೆಯನ್ನು ಜುಲುಮೆಯಿಂದ ಏರಿಸಿದನು. ಈಗ ಕಂಪನಿ ಸರಕಾರವು ಬಂತು. ಅದೂ ಅದೇ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ಬಹಳೇ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದಿದ್ದರು. ಶೀರ್ವೆಯ ಠರಾವಬಂದಿಗೋಸುಗ ಏನಾದರೂ ಸಂಧಾನ ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಕರೆದರೆ, ಅವರು ತಮ್ಮದೊಂದು (Bill of rights) "ಪ್ರಾಕ್ಕಾಲದ ಹಕ್ಕುಗಳ" ಯಾದಿಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು, ಹೈದರನು ವಸೂಲಮಾಡಿದ ಕಂದಾಯವನ್ನು ತಿರಿಗಿ ಕೊಡ್ರಿ, ಕಡೆಗೆ ಮುಂದಿನ ಮಾತು ಮಾತಾಡುವಾ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದೇನು ನಾವು ತಪ್ಪುವದಿಲ್ಲೆಂದು, ಅವರು ಒಕ್ಕಟ್ಟು ಮಾಡಿದಂತೆ, ಒಬ್ಬರ ಸುಳಿವು ಸಹ ಕಚೇರಿಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಪೇಟೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿದರೂ, ಒಬ್ಬರೂ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅಮಲದಾರರಿಗೆ ಬೋಕಿ ನೀರು ಕೊಡದೆ, ಅವರು ಉಪವಾಸಗೆಡವಿದರು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ, ಜನರು ಮತ್ತೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಪಾರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಂಟೆಂಟು ಹತ್ತತ್ತು ದಿವಸ ಹಾದಿ ಕಾಯುತ್ತ ಕುಳಿತರೂ, ಒಬ್ಬರ ಮೋರೆಯೂ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ." ಮನರೊ ಸಾಹೇಬರ ಕಾಲದ ೧೦೦-೧೨೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಮಾತಿದು. ಸಾಹೇಬರ ಚಾತುರ್ಯದಿಂದ ಆಗಿನ ರೈತರ ಒಕ್ಕಟ್ಟು ಮುರಿದು, ಠರಾವಬಂದಿಯ ಮಾಗಣಿಯಾಯಿತು. ಮತ್ತು ಶೀರ್ವೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಮೊದಲಿನಿಂದ ಏರಿತು. ಆದರೆ ಆಗಿನ ಶೇತಕೀ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮಾತ್ರ ಸಾಮಶೇಷವಾದವು. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಶೇತಕಿ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮಾಮೂಲ ಪ್ರಕಾರ ನಮಗೆ ಕೊಡ್ರಿ ಎಂದು ರೈತರು ಹಟ ಹಿಡಿದರೆ, ಅವರ ತಪ್ಪೇನು? ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿವು ಮೊದಲು ಬೇಕಾದರೆ, ಜನರಿಗೆ ಬೇಸಾಯವು ಮೊದಲು ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಕಾದಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೇನಕ್ಕಿಲ್ಲ.

---

೩. ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರರ ಬಡತಿಯ ಕಚ್ಚಾ ಯೋಜನೆಯು ಜಾಹೀರಾಯಿತು. ಕಾರಕೂನರ ಬಡತಿಯ ಪಗಾರು ಸಹ ಮಂಜೂರಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಶಾನುಭೋಗರ ಗ್ರಹಗತಿಯು ಮಾತ್ರ ತೀರಲಿಲ್ಲ. ದುಡಿದು ದುಡಿದು ಹಣ್ಣಾದ, ಈ ನೌಕರರ ಪಾಡು ತೀರ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಅವರ ನ್ಯಾಯ್ಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ತೀರ್ಪು ಇನ್ನೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲೆಂದು ಬೇಸತ್ತು, ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಅವರು ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಸಂಪಿಗೆ ಈಡಾದರು. ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ ನವಕರರು ಹಿಡಿಯುವ ಇದೊಂದೇ ದಾರಿಯೆಂದು, ಅನಿರ್ವಾಹವಾಗಿ ಅವರು ಸಂಪಿನ ದಾರಿ ಹಿಡಿದಿರುವರು. ಕುಮಟೆಯ ಬಹುತರ ಎಲ್ಲ ಶಾನುಭೋಗರು ದಪ್ತರಗಳನ್ನಿಟ್ಟರು. ಮಿ| ಹೇಗ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಹೊನ್ನಾವರದ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು ಸಹ ಸಂಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಂತಿ ವಾರ್ತೆಯಿದೆ. ಅಂಕೋಲೆಯವರು ಕುಮಟೆ-ಹೊನ್ನಾವರದ ಹಿಂದೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುತರ ಎಲ್ಲ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ಹಾಡಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದವರ್ಯಾರೆಂದು ಸರಕಾರವೇ ಹೇಳಲಿ. ಎಲ್ಲ ಖಾತೆಗಳ ಕೆಳ ನೌಕರರ ಬಡತಿಯ ಯೋಜನೆಗಳು ಹೊರಬಿದ್ದವು. ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪಗಾರು ನೂರುಗಟ್ಟಲೆಯಿಂದ ಏರಿತು. ಶ್ಯಾನಭೋಗರು ಮಾತ್ರ ತ್ರಿಶಂಕುಗಳಾಗಿ ಯಾಕೆ ಬಿದ್ದಿರುವರು? ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಿವಿಲಿಯನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ವತಃ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವರು. ಹೀಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ನ್ಯಾಯ್ಯವಾದ ಪರಿಹಾರವೇಕಾಗುವದಿಲ್ಲ? ಪರಿಷ್ಕರ ಹುಕುಮು ಮುಂಚೆ ಪಾಲಿಸುವದೊ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಹುಕುಮು ಮುಂಚೆ ಪಾಲಿಸುವದೋ, ಇವೇ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಅವರ ಮುಂದಿದ್ದಾಗ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಹುಕುಮು ಅವರು ಪಾಲಿಸಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವು. ಅವರ ಸಂಪಿನ ಆಪತ್ತಿಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವದು ಸರ್ವಥಾ ಸರಕಾರದ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಸ್ವಭಾವತಃ ಅವರು ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ಷ ಮತ್ತು ಇಮಾನಿ ನೌಕರರು. ಅವರ ನ್ಯಾಯ್ಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನಾದರೂ ಸರಕಾರವು ಮಾನ್ಯಮಾಡುವದೆಂದು ಕೋರುವೆವು.

---

೪. ಬಂಕಿಕೊಡ್ಲ ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಯುತ ಗೋಪಾಳರಾವ ವಿಠೋಬಾ ಶೇಣ್ವಿಯವರು ಕಳೆದ ಆದಿತ್ಯವಾರ ಉದರ ವಿಕಾರದಿಂದ ಅಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನಿಧನಹೊಂದಿದರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ನಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ವಿಷಾದವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ತೀರ ಬಡ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮತಾಳಿ, ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲೇ ತಂದೆಯು ಕಳೆದಿಂದ ಮೂಗಿನಮೇಲೆ ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟು ಬಹಳೇ ಕಷ್ಟಕರ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಗೂ ಮಾಡಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಟ್ರೇಂಡರಾಗಿ, ಇವ

ವಿದ್ಯಾನಿಪುಣ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದರು ಇಂಗ್ರಜಿಯ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೇ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇವರು ಬಹಳ ಪಾರಂಗತರಿದ್ದರೆಂದು ನೋಡಿ, ವಿದ್ವಾಂಸರು ಸಹ ಬೆರಗಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ನಿಧನದಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರೊಳಗಿನ ಒಂದು ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನವೇ ಕಾಣದಂತಾಯಿತೆಂದು ನಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ವಿದ್ವತ್ತೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಮೋಲಿಕವಾದ ಅವರ ಸಂಪತ್ತೆಂದರೆ ಅವರ ನಿರ್ಮಲ ಶೀಲವಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ, ಮತ್ತು ಅವರ ವಿನಯಶೀಲತೆಗಾಗಿ, ಸೌಜನ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಮ್ಮ ಆಪ್ತರಂತೆ ಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದರು. ಒಂದೇ ತಿಂಗಳ ವ್ಯಾಧಿಯಿಂದ, ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಅವರ ನಿಧನವಾದದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಹೆಂಡತಿಗೂ ಅವರ ಅನುಜರಾದ ಶ್ರೀ ಪುರುಷೋತ್ತಮರಾಯರಿಗೂ ಅಕಾಲದೊಳಗಿನ ಕೊಡ್ಲಿಯ ಏಟು ಬಿದ್ದಂತಾಗಿ, ಅಸಹ್ಯ ದುಃಖವಾಗುವದು ಸಹಜವು ಅವರ ನಿರಾಶ್ರಿತ ಹೆಂಡತಿಯ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಭಾರವು ಅವರ ಭ್ರಾತೃನಿಷ್ಠ ಅನುಜರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಗೆ ಯಾರ ಉಪಾಯವೂ ನಡೆಯದು. ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರು ಈ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗಾರರಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದು, ಶ್ರೀ ಪುರುಷೋತ್ತಮರಾಯರು ತಮ್ಮ ಸಾಂತ್ವನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿನಮೇಲೆ "ಸ, ಹಿ, ಕಿ ಜಿಪತ್ತಿ" ಎಲ್ಲಾ ಸವಾಸಿಗಳ ಅಲ್ಪವಯಸ್ಸ ಹುಡುಗನು ದೀರ್ಘಾಯುಷಿಯಾಗಲಿ ಮತ್ತು ಮೃತರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಚಿರಕಾಲಿಕ ಶಾಂತಿ ದೊರೆಯಲೆಂದು ನಾವು ದೇವರಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ

ಸ್ಥಾನಿಕ ವೃತ್ತಾಂತ.

ಕುಮಟಾ— ಚಳಿಯು ಬೀಳುತ್ತಿದೆ ರೋಗರಾಯಿ ಇದ್ದೇ ಇರುವದು ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಯೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ

ಮೆ॥ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು ಊರೂಕ ಠರಾವಮಾಡಿ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು ಅಬಕಾರಿ ಇಲ್ಲೇ ಉಂಟು

ಮೆ॥ ಕೋಲಿನ್ಸ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ವಾರಿ ಯಲ್ಲಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಾತಾಳ ರಜೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವದು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಟಾಂಗೆ ಕಂಪನಿಯ ಅಜಾಗ್ರತೆಯ ಹುಡುಗತನದಿಂದ, ದಾಕ್ತರರ ಒಬ್ಬ ದೇವಳೀ ಜಾತಿಯ ೬-೭ ವರ್ಷದ ಹುಡುಗನ ಮೈಮೇಲಿಂದ ಚಕ್ರದಾಟಿ ಇಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ದವಾಖಾನೆಯ ಔಷಧೋಪಚಾರದಿಂದ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಬಂದಿರುವನು ಇಂಥ ಅಪಘಾತದ ವಿಚಾರ ಪೋಲೀಸರು ಏನು ಮಾಡಿದರು ? ಪರಿಣಾಮವೇನಾಯಿತು ?

ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ದಾವಾಗಳು ಇಳಿದವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದೆ ಗಾಡಿಗಳ ಹಾಸಲು ಬೇಕಾಯಿತೆಂದರೆ ದಿನದ ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ೨-೩ ಅರ್ಜಿಗಳಾಗಿದ್ದುವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಗುತ್ತದೆ ನೋಡಬೇಕು.

ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕಾದಾಟದಲ್ಲಿ ಬೇಸತ್ತ ಈ ತಾಲೂಕಿನ ೪೦ ಜನ ಶ್ಯಾನಭಾಗರು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ, ಧೈರ್ಯದಿಂದ, ಜವಾಬಿನಿಂದ ತವಾಸಿನ ವೇಳ್ಯ ಮಾಮಲೇದಾರರ ಸಮಕ್ಷ, ದೊಡ್ಡ ಸಾಹೇಬರ ಚಕ್ರರಾಜ, ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆ ತೊರಿಸಿ, ಪ್ರಾಂತ ಸಾಹೇಬರ ಹೆಸರಿನ "ದಪ್ತರ" ಒಂದ ಇಟ್ಟ ರಿಪೋರ್ಟ ಕೊಟ್ಟಬಿಟ್ಟರಂತೆ! ಇದೊಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿದೆ ಸಾಹೇಬರು ಸಾವೋಪಚಾರದ ೧ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿ, ಆ ರಿಪೋರ್ಟಗಳನ್ನು ಹರಿದು ಹಾಕಿರೆಂದು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಕೊಟ್ಟರಂತೆ' ಅವರು ಆ ರಿಪೋರ್ಟಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ಸಾಹೇಬರ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ತಾಲೂಕಿನವರಿಗೂ, ಇಲಾಖೆ ನ ಧಿಕಾರ್ಯ ರಂತಿಗಳೂ ಬಿದ್ದಿಟ್ಟಿದ್ದ ಸಣ್ಣ ಸಾಹೇಬರು ಈವತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಬಿರುಮ್ಮಾರಂತೆ' ಆದರೆ ಗೇನು ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲನಂತೆ' ಈ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಕಾರ್ಯಸಾಧಿಸುವದಕ್ಕಿಂತ, ಅವರ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕಾವನು ಕೇಳವನ್ನು ಮಾಡಿ... ಸಾಧಿಸ ದಮ ಬಿ ಸಲ್ಲಿದೆ

ಈ ತಾಲೂಕ ಒಂದೆ ಗೆ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೊದ ಜುಗಾರ ಮಂಡಳವನ್ನು ಹಿಡಿದು ೧೧ ಜನ ಆರೋಪಿಯ ರು ಕ್ಕೆ ದ ನಾಪಟ್ಟಿಟ್ಟಿರುವರು ಇದೊಂದು ಪೋಲೀಸ ಜಯ ದ್ದೂರಿ' ಇಂಥ ಪವಿತ್ರಕಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಜನಾಮಾಗಲೂ ಹೊಗಳುವದು ಅವಶ್ಯ ಪಾತ್ರ ಮಾಡಿದ್ದರಾಯಿತ

ಮಿ॥ ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಾಹೇಬರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರೋ॥ ಹೋದಲ ಮ ಒಬ್ಬ ಎ ರಕ್ಕೆ ಸಂಚೆಗೋ ಬಿ ಉಸ್ಮಾನ ಪಲ್ಲವ ಸಾಬು ಸಾಹೇಬರು ಸೇವಿ ಸ್ಥಿಟ್ಟರು ವರ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಯಾತ್ರೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರೆಂಬುದ ಇವರು ಸ ರೆಗೋಳಿದ ಕ್ಷಿದ್ದ ಪೋದ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವೋ ಏನೊ ಈಗ ಕಡಕ್ಕೆ ದ ಟ್ಟದಂತೆ ತಿಳಕೊಂಡಾರು.

ಈ ವರ್ಷ ನಾಗಪುರದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಸಭೆಯ ಟಿಕೇಟ—ಹೆ...ವರಿಂದ ಹೇಗೆ ಟಿಕೇಟ ದೊರೆಯುವರು ... ಮಾತ್ರ ದಲಿಗೆ ಟಿಕೇಟ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ' ದೆ ಕ... ಇವರು ಎಂದಾದರೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸ ... ಈ ವರ್ಷದ ... ಶ್ರೀ ...

ಸದಾಶಿವಗಡ— [illegible]

ಅಂಕೋಲಾ— [illegible]

ಈ ೧೨ನೇ ... ದಿವಸ ... ಶ್ರೀ ... ಆಗಮಿಸಿದ ... ಇವರ ಉದ್ದೇಶ ... ವಿವರಣೆ ... ಸಂಘ ... ಇವರು ... ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಾ ಸ್ವಷ್ಟವಾದ

ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕನಸ್ಯಾಮಂದಿರ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಬೇಗನೆ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ವಿಚಾರ ನಡೆದದೆ

ತಾ ೧೬ನೇ ಗುರುವಾರ ದಿವಸ ಜ್ಯೋಯಿಂಗೆ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಮಿ॥ ಹೊಗರ ಸಾಹೇಬರು ಎಮ್ಮೆ ಶಾಲೆಗೆ ಬೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು ಹೊಯಿಗಡ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದರಂತೆ

ಇಲ್ಲಿಯ ಮೊಡ್ಡದ ನೆತನದವರೂ ವಯೋವೃದ್ಧರೂ ಆದ, ಶ್ರೀ॥ ಬಾಬುರಾವ ಧೊರಣ್ಣವು ನಾಡ್ಕರ್ಣಿಯವರು ತಾ ೧೬ನೇಗೆ ಕೈಲಾಸವಾಸಿಯಾದರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಬಹಳೇ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ ಇವರು ಪೆನಶನಿದಾರರಿದ್ದರು ಇವರ ನಿಧನದಿಂದ ಕುಟುಂಬರೂ, ವಿದ್ವಾಂಸರೂ, ಅನಾಥರೂ ಆದ ಒಬ್ಬ ಹಿರಿಯರು ಇಲ್ಲದಂತಾದರು ಪರಮೇಶ್ವರನು ಈ ಸತ್ಪುರುಷರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನೀಯಲಿ

ತಾ ೨೦ನೇ ದಿವಸ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ವಾರಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು ಸೋಮವಾರ ಎಂದ ತಾಸ ಕಡೆಗೆ ...

ಅವರು ಶಾನಭೋಗ ಜನರು ಸಂಪು ಮಾಡದಂತೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುವರ, ಶಿರಸ್ತೆದಾರ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರಂತೆ' ಆದರಂತೆ ಶಿರಸ್ತೆದಾರರು ಶ್ಯಾನಭೋಗರಿಗೆ ಕರಿಸಿ, ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದರು ಅದರಿಂದ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮವೇನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಅವರ ಅಸಂತೋಷವು ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ

ತಾಜಾ ಬಾತ್ಮಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಶಾನಭೋಗರು ಸಹ ದಪ್ತರ ಇಟ್ಟ ಬಗ್ಗೆ ತಂತಿ ಹೊರಟಿದೆ

ಯಲ್ಲಾಪೂರ— ಹವಾಮಾನವು ಮುಂಚಿನಂತೆಯೇ ಇರುವದು ಚಳಿಯು ಅತಿಶಯ. ಪ್ಲೇಗದ ೨-೩ ಕೇಸುಗಳು ಆದವು ಅಡಿಕೆ ಹಾಗು ಭತ್ತ ಕೊಯ್ಯುವ ಕೆಲಸವು ಬಹಳ ಜೋರಿನಿಂದ ನಡೆದಿರುವದು. ಕಾಳಿನ ಧಾರಣೆಯು ಇಳಿಯುವ ಸಂಭವವಿರುವದು ಮೆಕರಬಾನ್ ಕಸ್ಟಮ ವೇಟರರ ಸ್ವಾರಿಯು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವದು.

ಹಳಿಯಾಳ— ಚಳಿ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ ಮಲೇರಿಯಾ ಜ್ವರ ಮತ್ತು ಕೆಮ್ಮು ಚಾಲು ಉಂಟು ಭತ್ತದ ಬೆಳೆಯು ಒಕ್ಕೋಣಿಯು ಚಾಲು ಇದ್ದು, ಜಂಗಲ ಜನಾವರಗಳ ಹಲ್ಲೆ ಸಹ ಚಾಲು ಆದೆ ಲೋಕಪ್ರಿಯ ಡಾ॥ ಗಾಯತೊಂಡೆಯವರು ವರ್ಗವಾಗಿ, ಡಾ॥ ಕೊಯಿಲೋರವರು ಹಾಜರಾದರು ಇವರೂ ಹಿಂದಿನವರ ಕೈವಾರಿಯಾಗುವರೆಂದು ಆಶೆ ಕಾಳಿನದಿಯ ಉಗಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಗಮ ಭಟಭಡಿ ಆದ ಅದರ ವಹಾಣಿ ಮಾಡಿ, ಅಬಿಸ್ಕಾರಿಯ ಕೊಪಲಿಕ್ಕೆ ತಜ್ಞ ಆಫೀಸರರು ಬಂದಿರುವರು. ಗೋ॥ ಗ್ಯಾ. ಭಿ ಸ್ಟವಂಡಳದ ತರ್ಫೆನಿಂದ ನಾಗಪೂರ ಅಲ್-ಇಂಡಿಯಾ ಗೋರಕ್ಷಣ ಸಭೆಗೋಸುಗ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಆರಿಸೋಣವಾಯಿತು ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರರ ಅವಿನಾಭ್ಯಯಾಗಿ ವಗಾರ ಜಿಸ್ಟೋರಿನ ಸಂಬಂಧ ನಿರಾಶೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಾಯಿತು ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಯಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಹೋಗುವ ೨ ಇರಿಗೇಶನ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ ಇಂಜಿನಿಯರರು ಒಂದು ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಕೊ ಆ ಸೊಸಾಯಿಟಿಯ ಕೆಲಸದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ— ನಿಯಮಿತ ವೇಳ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ— ಇಡುವದವಕ್ಕೆ ಗಾಡಿಗಳು ಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಡಿಯುವ ಕೆಲಸ ಚಾಲು ಆದೆ

ಶಿರ್ಶಿ— ದಾರವಾಡ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಇಲ್ಲಿಯ ಶ್ರೀ ಪಿ ಹಿ ಕೆಸ್ಕರ ಎಂಬುವರು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವದಂತೆ ಶಾಲೆಗೆ ಶರಣು ಹೊಡೆದಿರುವರು ಇದಲ್ಲದೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ಅಜಮಾಸ ೨೫ ಹುಡುಗೆಯರನ್ನು ಅವರವರ ಪಾಲಕರು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿರುವರು.

ಶಿಕ್ಷಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯವೂ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಲೆಯೂ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿವೆ ಗಾಂಧಿ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿಜಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಲೆಯ ೨ ನೇ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ಶ್ರೀ॥ ಕೊಲ್ಲಾಳಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಾಗಿ, ವ ಖ್ಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತರಾದ ಶ್ರೀ ಕೊಪ್ಪೆಯವರು ಬ್ರಿಟಿಷ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಜನರು ರಾಮರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸ ತ್ರಿದ್ದರೆಂತಲೂ, ಆದರೆ, ಕ್ರಮೇಣ ಆ ಭ್ರಮೆಯು ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿ, ಸಧ್ಯದ ಖಿಲಾಫತ್ ಹಾಗೂ ಪಂಜಾಬದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಎಷ್ಟೋ ಜನರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ರೂ. ಕುರುಡ ಎತ್ತಿಗೆ ಕರಡವೇ ಕೈಲಾಸ' ವೆಂಬಂತೆ ಮಿರಾಳರಿಗೆ ಒಡು ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವದು, ಶೋಚನೀಯವೆಂತಲೂ, ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದರು. ಈ ವೇಳೆ ಶ್ರೀ॥ ಕೊಲ್ಲಾಳಿ, ಘಾಟಪ್ಪೆ, ಮತ್ತು ನ್ಯಾಮ, ಇವರು ಸ್ವದೇಶೀ ಕಾರಖಾನೆಗಳ ಅಂತಿವ, ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕಾಗುವ ಲಾಭ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಸರಸವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದರ

ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದ ವಸತಿ ಗೃಹಗಳಿಗೆ ವರ್ಷಾಸನವನ್ನು (grant) ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕು ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಈಗ ಆ ಹಕ್ಕು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಖಾಸಗಿ ಖಾನಾವಳಿಗೆ ಇರುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಿದೆಯಂತೆ' ಅಂದ ಬಳಿಕ, ಸರಕಾರದ ಪಾಯಶಾಲೆಗಳು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪರರಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಏನನ್ನು ಕೇಳಿರಿ!

ರು? ಇಲ್ಲವೆ, ಇವರ ಸಂಚಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಜೋಗಾಡುವರು? ಇದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಕಾಲವು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ್ದು. ಅಂದರೆ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಮತದಂತೆ ಹೇಳುವದಾದರೆ, ಮನುಷ್ಯನ ಆಯುಷ್ಯವಾದ ಮೊದಲಿನ ಒಂದು ನಾಲ್ಕನೆಯಂಶವು ತಾರುಣ್ಯದ ಪೂರ್ವಭಾಗವೆಲ್ಲ ಇದರಲ್ಲೇ ವೆಚ್ಚವಾಗತಕ್ಕದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ತರುಣರೊಳಗಿನ ನೂರಕ್ಕೆ ತೊಂಬತ್ತರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಆಹಾರಾದಿ—ವಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿಯೇ ತೊಡಗಿದ್ದದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಜನರೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರೂ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಲಾಭವು ಇವರಿಗೂ ಇವರ ದೇಶಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ತೋರಿಬರುವದಿಲ್ಲ! ಇದು ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಕರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಏಕೆ ಬರಲಾರದು? ಯಾವದೊಂದು ವಿಷಯದ ಚಟ ಹತ್ತಿ ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಭಾವವು ತಯಾರಾಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು, ಅವನ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಿಂದಲೇ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಕೈಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ, ಸಮಾಜವೂ ಮಾಡಿಸುವದಿಲ್ಲ!

ಈ ಮನಸ್ಸಾದರೂ ಏನು ಇರುತ್ತದೆ? ಇದ ಶರೀರದ ಒಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಭಾಗವು. ಅಂದರೆ ಶರೀರವು ಯಾವ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರುವದೋ ಅವೇ ದ್ರವ್ಯಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಅವಯವಗಳಿಂದಲೇ ಮನಸ್ಸು ಆಗಿರುವದು. ಈ ಮಾತು ಮುಂದಿನ ಶ್ರುತಿಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವದು.

“ಅನ್ನಮಶಿತಂ ತ್ರೇಧಾವಿಧೀಯತೇತಸ್ಯ ಯಸ್ಥವಿಷ್ಠೋ ಧಾತುಃತತ್ಪುರೀಷಂ ಭವತಿ ಯೋ ಮಧ್ಯಮಸ್ತನ್ಮಾಂಸಂ ಯೋಣಿಷ್ಠಸ್ತನ್ಮನಃ।”

(ಛಾಂದೋಗ್ಯೋಪನಿಷತ್)

ತಿಂದ ಅನ್ನವು ಮೂರು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಡುವದು. ಅದರ ಸ್ಥೂಲವಾದ ಭಾಗವು ಮಲವಾಗಿಯೂ, ಮಧ್ಯಮ ದ್ರವ್ಯವು ಮಾಂಸವಾಗಿಯೂ, ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಅಂಶವು ಮನಸ್ಸಾಗಿಯೂ ಆಗುವದು ಎಂದು ಮೇಲಿನ ಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯದ ಅರ್ಥವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆರೋಗ್ಯಕಾರಕ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸೋಣದರಿಂದಲೇ ಶರೀರವು ನಿರೋಗಿಯೂ ಸಶಕ್ತವೂ ಆಗುತ್ತಿರುವದರಿಂದ, ಅಂತಹ ಪದಾರ್ಥಗಳ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದಲೇ ಪೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮನಸ್ಸಾದರೂ ನಿರ್ಮಲವೂ, ಬಲವುಳ್ಳದ್ದೂ ಆಗುವದೆಂಬುದು ಸಹಜವು. ಈ ಮಾತನ್ನು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮರು ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ವರ್ಗೀಕರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ, ಚನ್ನಾಗಿ ವಿಶದಮಾಡಿರುವರು. ಈ ಮಾತು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಶ್ಲೋಕಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುವದು.

ಆಯುಃ ಸತ್ವಬಲಾರೋಗ್ಯ-
ಸುಖಪ್ರೀತಿವಿವರ್ಧನಾಃ।
ರಸ್ಯಾಃ ಸ್ನಿಗ್ಧಾಃ ಸ್ಥಿರಾ ಹೃದ್ಯಾ
ಆಹಾರಾಃ ಸಾತ್ವಿಕಪ್ರಿಯಾಃ॥
ಕಟ್ವಮ್ಲಲವಣಾತ್ಯುಷ್ಣ
ತೀಕ್ಷ್ಣರೂಕ್ಷವಿದಾಹಿನಃ।
ಆಹಾರಾ ರಾಜಸಸ್ಯೇಷ್ಟಾ
ದುಃಖಶೋಕಾಮಯಪ್ರದಾಃ॥
ಯಾತಯಾಮಂ ಗತರಸಮ್
ಪೂತಿ ಪರ್ಯುಷಿತಂ ಚ ಯತ್।
ಉಚ್ಛಿಷ್ಟಮಪಿ ಚಾಮೇಧ್ಯಮ್
ಭೋಜನಂ ತಾಮಸಪ್ರಿಯಮ್॥

ಆಯುಷ್ಯ, ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿರತ್ವ, ಬಲ, ಆರೋಗ್ಯ, ಸುಖ, ತೃಪ್ತಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳಸುವದಿದ್ದು, ರಸಯುಕ್ತವೂ, ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಸ್ನಿಗ್ಧ ಪದಾರ್ಥದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದೂ, ಆಗಲೇ ತಯಾರಿಸಿದ್ದೂ, ಮನೋಹರವಾದದ್ದೂ ಆದ ಆಹಾರವು ಸಾತ್ವಿಕರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗುವದು. ಕಾರ, ಹುಳಿ ಉಪ್ಪು, ಈ ರುಚಿಗಳುಳ್ಳ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಅತಿಶಯ ಉಷ್ಣವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳು (ಮಸಾಲೆಗಳು), ಶರೀರದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸೇರುವ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಮೈಯಲ್ಲಿ ದಾಹವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಇವು ಶೋಕವನ್ನೂ, ದುಃಖವನ್ನೂ, ಬೇನೆಯನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿಸುವವಿದ್ದು ರಾಜಸರಿಗೆ ಸೇರುವ ಆಹಾರಗಳಿರುವವು. ಮತ್ತು ಯಾವ ಆಹಾರವು ಆರಿ, ತಣ್ಣಗಾಗಿರುವದು, ರುಚಿ ಹೋಗಿರುವದು, ಹೊಲಸು ನಾರುವದು, ಹಳಸಿರುವದು, ಎಂಜಲಾಗಿರುವದು, ಅಶುದ್ಧವಾಗಿರುವದು ಅದು ತಾಮಸರಿಗೆ ಪ್ರಿಯಕರವಾದ ಊಟವಾಗಿರುವದು. ಇದು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಶ್ಲೋಕಗಳ ತಾತ್ಪರ್ಯವು.

ಇದರಮೇಲಿಂದ ಆಹಾರಕ್ಕೂ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವಿರುತ್ತದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವದು. ಸಾತ್ವಿಕ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಮಕ್ರೋಧಮದಾದಿ ... ಹಬ್ಬಿರುವದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಮನಸ್ಸು ಸಾತ್ವಿಕವಾಗಿದ್ದರೆ, ಹೇಗೆ ಹಿಡಿದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದೋ, ಹಾಗೆ ರಜೋಮಯವೂ ತಮೋಮಯವೂ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮ್ಯಪಶುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ, ವನ್ಯ ಪಶುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವದಿಲ್ಲ, ಇದು ಅನುಭವದ ಮಾತು. ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾನೆ? ಅಥವಾ ಅವನ ಪಾಲಕರು ತಿಳಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ? ಮುಂಜಾವಿನ ನ್ಯಾಹರಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗದೆ, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಚಹಾದ ಹೊಟೆಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅವರಿಗೂ ಚಹಾ ಕುಡಿಸಿ, ತಾವೂ ಅದನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕೃತಕೃತ್ಯರಾದೆವೆಂದು ತಿಳಿಯುವ ಪಾಲಕರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಇದರ ಗಂಧವು ಎಲ್ಲಿಂದ ಹತ್ತಬೇಕು! ಮದ್ಯಮಾಂಸಗಳನ್ನು ಒಲ್ಲೆವೆಂದು ಅತ್ತರೂ ಹಲವು ತರದಿಂದ ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಲಿಸಿ, ವಂಚಿಸಿ, ಕಡೆಗೆ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದಾದರೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅದನ್ನು ಊಡಿಸುವ ಪಾಲಕರದು ಅದೆಂಥಾ ಮೋಜೋ! ಇರಲಿ, ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉಚ್ಚತರದ ಈ ಹೇಯವಾದ ವ್ಯಸನವು ನಿಬಿಡವಾಗಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವದು. ಇದಕ್ಕಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿರುವದೇ? ಅದೂ ಇಲ್ಲ! ಈ ಪ್ರಕಾರ ಇವನ್ನು ತಿಂದುಂಬುವ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಬೇರೆ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಮಿತಿಮೀರಿ ಸೇವಿಸುವದರಿಂದ, ಅವರ ಪ್ರಕೃತಿಯೂ ಮನಸ್ಸೂ ಯಾವತರದ್ದಾಗುವದೆಂಬುದನ್ನು ವಾಚಕರು ತರ್ಕಿಸಲಿ. ಇವರ ಈ ಯಥ್ಯಾಚಾರದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮಾತ್ರ, ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಇವರಕೂಡ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಗಂಧ ಮಾಲ್ಯಾದಿ ಭೋಗ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಉಪಭೋಗಿಸಬಾರದೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರ ಅಪ್ಪಣೆಯುಂಟು. ಇದನ್ನಾದರೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವರ್ಗವು ಎಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸುತ್ತದೆ? ಕನ್ನಡಕು, ಬೂಟು, ಸ್ಟಾಕಿಂಗುಗಳೂ ಇಲ್ಲದವನೂ ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೇ ಅಲ್ಲವೆಂಬುವಾಗೆ, ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಬೋರ್ಡಿಂಗುಗಳಿಂದ ವಾಸಮಾಡುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಂತು ಎಷ್ಟೋ ಜಾತಿಯ ಅತ್ತರಗಳೂ ಸೆಂಟುಗಳೂ ತುಂಬಿರುವವು. ಕೊನೆಯನ್ನು ಧರಿಸದೆ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಹೋಗುವದು, ಕ್ಯಾಪ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನ್ಯಾಪ್ ಹಾಕಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಾದರೂ ಜಡವೆನಿಸುತ್ತದೆ! ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದ ಹೋಮ—ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ಹೊರಡುವ ಹೋಮ ಧೂಮಗಳಿಗಿಂತ ಈಗಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬಾಯಿಂದಲೂ ಮೂಗಿನಿಂದಲೂ ಹೊರಡುವ ಧೂಮ ಪ್ರವಾಹವು ನಿಬಿಡವಾಗಿರುವದು! “ವರ್ಜಯೇತ್ ಗಂಧಮಾಲ್ಯಂ. ಉಪಾನಚ್ಛತ್ರಧಾರಣಮ್.” ಎಂದು ಹೊಯ್ಕೊಳ್ಳುವ ಮುದಿ ಮನುವಿನ ಆ ಹಾಳು ಹರಟೆಗಳನ್ನು ಯಾರು ಕೇಳಬೇಕು! ನರ್ತನವೂ, ಗೀತವಾದ್ಯಗಳೂ, ದ್ಯೂತವೂ, ಜನವಾದ ಪರಿವಾದಗಳೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈಗೀಗ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನೆಲಗೊಳ್ಳಹತ್ತಿದೆ. ಗ್ಯಾದರಿಂಗಗಳಲ್ಲಾಗುವ ಸುಗ್ಗೀ ಹಬ್ಬದ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯು.

ಓದಿರಿ! ಸಚಿತ್ರ ಓದಿರಿ!!

ಲೋಕಮಾನ್ಯವಾದ

ಬೆಲೆ [ಬಾಳ ಗಂಗಾಧರ ಟಿಳಕ] ೪|| ಆಣೆ

(ಎರಡನೇ ಆವೃತ್ತಿ)

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವದಲ್ಲದೆ, ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಉತ್ತಮವಾದ ಫೋಟೋ ಮತ್ತು ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರದ ೨ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವೆವು. ದಪ್ಪ ಕಾಗದ, ಮನೋಹರವಾದ ಮುದ್ರಣ. ಪುಸ್ತಕದ ಬೆಲೆ ವ್ಹಿ. ಪಿ. ರಜಿಸ್ಟರದ್ವಾರಾ 2 ಆಣೆ, ಇಲ್ಲವೆ ೫ ಆಣೆಯ ಸ್ಟಾಂಪುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ— ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ರಂಗ್ರೈ ಬೇಣಾವಿ.
ಪೋಸ್ಟ ಎಲ್ಲಾಪೂರ. (ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾರವಾರ.)

ಕುಮಟ ಪೇಟ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.		ದರ.
ರಂಗೂನ ಡ. ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	..	೧೭|||
ಕುಚ್ಚಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಮಾನಗಿ	...	೫||—2
ರಾಗಿ ನಿಚಕ್ಕೆ	...	೯||—೧೦
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೯—೨೨
ಹುರುಳಿ ನಿಚ „	...	೧೪||—೧೫
ಕಡಳೆ ಬೇಲ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೫||—೧೬|
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೨೧||—೩೦
ಹೆಸರು ಬೇಲ „	...	೩೦—೩೫
ಮೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ „	...	೯
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ „	...	೫||—೬
ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ	...	೯
ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	...	೧೨|||—೧೩
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ „	...	೧೧||—೧೨||
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ „	...	೪-೫-೦
ಕೆರೆಸಿನ ತೂಯ್ಲ „	...	೪-೫-೦
„ ಹಂಸ „	...	೩-೯-೬
ಬೆಲ್ಲ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೪೫—೬೦
ಗಾಂವಟಿ ಅಡಿಕೆ „	...	೮೫—೯೫
„ ಗೋಟು „	...	೩೦—20
„ ಚಾಲಿ „	...	೮೫—೯೦
„ ಚಿಕಣಿ „	...	೧೧೫—೧೩೦
ಮೆಣ್ಸು „	..	೧೫೦—೧೫೫
ದಸಾಲಿಕ್ಕಿ „	...	೪೫—೫೦
ಯಲ್ಲಾಪೂರ ರಾಶಿ „	..	೧೧೫—೧೨೫
ಶಿರ್ಶಿ ರಾಶಿ „	...	೧೨೦—೧೪೦
ಸಿದ್ದಾಪೂರ ರಾಶಿ „	..	೧೩೦—೧೪೫
ಹೇರೂರ ರಾಶಿ „	...	೧೧೦—೧೨೫

ಲೋಕಮಾನ್ಯವಾದ
ಚಹಾ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ.

ನೀಲಗಿರಿ ಗ್ಲೆಂಡೆಲ್ ಇಸ್ಟೇಟಿನ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಚಹಾ ಮತ್ತು ಉಟಕಮುಂಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ (ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ ಓಯಿಲ್ಲ) ನಮ್ಮ ವ ಶಿವಾಯ ಬೇರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗದೆ, ಕಡಿಮೆ ದರದಿಂದ ಸಿಗುವ ಇದೊಂದೇ ಸ್ಥಳವು. ಚಹಾ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆಯ ಹೊಸ ಸ್ಟಾಕ್ ಈಗಲೇ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಪತ್ರದ್ವಾರ ದರದ ಖುಲಾಸೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ

ವಿ. ಪಿ. ಶಾನಭಾಗ ಮತ್ತು ಬ್ರದರ್ಸ
ಹೊನ್ನಾವರ. ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

V. P. Shanbhag & Bors.
HONAWAR. (N. Kanara.

ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಔಷಧವು

ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದ … ನೇ ನ್ಯಾಯ … ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರನಂತೆ ರಜಿಸ್ಟರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ

ಅರ್ಕೇಶಫಾ ಅಥವಾ ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು.

ಈ ಅರ್ಕೇಶಫಾ … ಔಷದವು ಯಾವತ್ತು ರೋಗ … ಸಾವಿರ … ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದು … ಜಾತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದೇ … ಔಷಧವು … ರೋಗಗಳ … ರೋಗಗಳ … ಬರೆದಿಟ್ಟ … ರೋಗಗಳ … ರೋಗಸಿವಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು

ರೋಗಗಳ ನಾಮಾವಳಿ

ಕ್ಷಯರೋಗ, ಹಸ … ಗುಲ್ಮರೋಗ, … ಪ್ಲೇಗ … ಜ್ವರ … ರೋಗವು … ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ … ರೋಗಗಳು … ಆರೋಗ್ಯಬಿಂದುವಿನ … ಬಾಟ್ಲಿಗೆ … ತೋಲೆ ಬಾಟ್ಲೆ ಒಂದಕ್ಕೆ … ಬಾಟ್ಲಿಗಳು … ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಯವರಿಗೆ …

… ಇಲ್ಲ ಇಟ್ಟ … ಒಂದು ಕಾಲು ತೋಲೆ ಬಾಟ್ಲಿ … ಔಷದದ … ಸರಕಾರ … ತಕ್ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು … ಕಾರ್ಡು … ಬರೆಯುತಿರಬೇಕು

… ಅರ್ಕೇಶಫಾ, … ಆಫೀಸು … ಬೆಳಗಾಂವ

ಶಾಸ್ತ್ರೀಯರೀತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1 … ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ರಸ — … ಸಿದ್ಧವಾಗಿ … 0 … 1 …

2 … ಮಕರಧ್ವಜ … ಕ್ಷಯ … 1 … 0 6 0

3 … ಮಕ್ಕಳ … 0 10 0

4 … ಔಷಧಿ … ಒಂದು … 1 0 … 0 10

5 … 0

ಎಸ್. … ಗೋಪಾಲ … ಸನ್ಸ್

… ಬೆಳಗಾಂವ

ಬಂದೂಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನು.

… ಬೇಕಾದ … ಮಾಹಿತಿ … ಬರೆದುಕೊಂಡು … ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಥಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ.

ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಚರಿತ್ರ … ಚರಿತ್ರ … ಬುದ್ಧಿಯ …

ವಿಳಾಸ:— ಎಂ. ಎಂ. ಹರ್ಡೇಕರ.

ಧಾರವಾಡ

ಹೊಸ ಶೋಧ! "ಓಂ" ಹೊಸಶೋಧ!
ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣವಾಪಸು.
(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ.)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ … ಸಿದ್ಧಹಸ್ತರಾದ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ … ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ … ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ … ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು, ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ … ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹುದಿವಸದಿಂದ … ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯ … ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ … ಹಸಿಯುವದು. ಉಷ್ಣದಿಂದದೂಷಿತವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ … ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ … ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ ಇರುವವು ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ … ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ … ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಮುಟ್ಟು … ಸ್ತ್ರೀಯು ಸಶಕ್ತಳಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯಳಾಗುವಳು … ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದ … ದಿವಸವಿದ್ದದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದ … ಗುಣ ಬರುವದು … ಒಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ

ಬೆಲೆ … ಕ್ರಿಕೆಟ … ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ … ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ … ಡಬ್ಬಿ ಉಚಿತ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು

ಪತ್ತೆ—… ಅರ್ ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ … ಬೆಳಗಾಂವ

ಜ್ಞಾನ ದೀಪಗಳು

ಛಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವವು.

… ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ … ಬರೆಯಿರಿ.

… ಲಕ್ಷ್ಮೀ … ಜ್ಞಾನಭಾಗ

ಹೆಗಡೆ, ಕರ. ದುಕಾನ, ಕುಮಠಾ.

ಅಪೂರ್ವವಾದ ಎಣ್ಣೆ.

ಈ ಎಣ್ಣೆ … ನೀರು … ಗುಲಾಬ ಹಚ್ಚಿದರೆ … ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ … ಹಿರಾಲಾಲ … ಗುಜರಾತ … ಕುಮಠಾ.

Printed and published by Krishnarao Keshav Shet … at the S … of K … Press Kumta

Reg No B 1270

ವರ್ಷ ೫. | ಸಂಚಿಕೆ ೧೨.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ.—
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಊರವ್ರ
ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.
ಮನೆಯಾರ್ಡರಿಯಿಂದ
ರೂ. 2-13-0
ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 2-15-0
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ —
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಮ್ಯಾಕ್ಸ ಪ್ಯಾರಿಸ(೧೫ ಎಮ್‌ಲಬ್ದ) ೫ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ 1-0-0
ಅನಂತ್ರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0
ಹೆಚ್ಚಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾಪದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೩೦ ಮಾಹೆ ಡಿಸೆಂಬರ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಾಯಿ ಪುಡಿಗಳು.

ನೀಲಿಕಪ್ಪು, ಕೆಂಪು, ಜಾಂಬಳಿ ೧೦೦ ಕ್ಕೆ ೧೪ ಆಣೆ ಕಪ್ಪು ದವಾತ್ರ ೧೨ ಆಣೆ ಶಾಯಿ ಸೆಂಪಲಿಗೆ ಒಂದಾಣೆ ಶೋಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಭರಪೂರ ಕಮಿಶನ್

ಪತ್ತೆ— ಎಸ್. ವ್ಹಿ. ಭಾಗ್ವತ.

ಪೋಸ್ಟ— ಹೆಗಡೆ, ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾರ್‍ಕ್ತಸುವೆವು

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,
ಗೋಕರ್ಣ.

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ
(ಗುಣಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣವಾಪಸು)
ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಜನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆ, ನಿಬಳತೆ ನಪುಂಸಕತ್ವ ಕ್ಷೀಣತೆ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣಾಂಶವಾಗಿ ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ವೀರ್ಯ ವರ್ಧಕ ರಕ್ತಶೋಧಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋಲ್ಲಾಸಕ ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗರ್ಮಿ, (ಪರಮ) ಗುಪ್ತಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲತರದ ಬಕ್ಕೆಗಳು ಹುಣ್ಣುಗಳು ಪಿತ್ತದ ಬಾಧೆಗಳು ಕಟಿಶೂಲೆ ವಾತರೋಗ ಮುಂತಾದವು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಿರೋಗತ್ವವೂ ಕಾಂತಿಯೂ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ ಟ. ಖ ಬೇರೆ ಅನುಪಾನಪತ್ರಿಕೆ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ

ವಿಳಾಸ— **ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ.**

ಪೋಸ್ಟ— ಸಿರಸಿ ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಮಂಗಳೂರ ನಶೀಪುಡಿ, ಮತ್ತು ಸೇದುವ ಬೀಡಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ರೋಖ ದರ, ಸವಲತಿಯು ಇರುತ್ತದೆ.

ಪತ್ತೆ:— ಬಿ ವಾಸ್ಯ, ಕುಮಟಾ.

ಕಂಬಳಿಗಳು.

ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು

ರೇಸ ಕೋಟಿಗೂ, ಕೋಟಿಗೂ, ಹಿಡ ಸಂಧಕ್ಕೂ, ಮತ್ತು ಹಾಸುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಬರುವಂಥವು ದಾವಣಗೇರಿ ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಳಿಗಳು ಬೇಕಾದರೆ, ನಮಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿರಿ ಕೂಡಲೇ ಯೋಗ್ಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಗೆ ಕಳಿಸುವೆವು

ಶಿರ್ಶಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ,
ದಾವಣಗೇರಿ, ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತ

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ದಿವ್ಯ ಔಷಧಗಳು

ಮೇಘರಾಜಚೂರ್ಣ— ಎಲ್ಲ ತರೇಣತರದ ಮಲಬದ್ಧತೆಯು ಜುಲಾಬು ಮಾಡಿಸುವ ನಿಸ್ಪತ್ಯ ಚೂರ್ಣ. ಕ್ರಯ— ಪುಡಿ (೧ಕ್ಕೆ ೧॥ ಆಣೆ) ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧-೩-೦

ಎಳಬಾಲ ಸಂಜೀವನಿ ಮಾತ್ರಾ— ಈ ಮಾತ್ರೆಯು ಕೂಸುಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಯಾವದೇತರದ ಉದರವ್ಯಾಧಿಯೂ ಬರಲಾರದು ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ ೨॥

ಶ್ವಾಸ ಕಾಸ ಗುಟಿಕಾ— ಯಾವದೇತರದ ಶ್ವಾಸಕಾಸ, ದಮ್ಮು, ಕೆಮ್ಮು ಇವುಗಳಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು ಕ್ರಯ— ೧ಕ್ಕೆ ೨ ಆಣೆ ೧೨ ಕ್ಕೆ ೧॥ ರೂ

ವ್ರಣನಾಶಕ ಚೂರ್ಣ— ಯಾವದೇತರದ ವ್ರಣ ಹುಣ್ಣಿನಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ೮ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣ ಕ್ರಯ— ದೊಡ್ಡ ಕುಪಿ ೧ ಕ್ಕೆ ರೂ ೨-೦-೦

ಪಿ. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ,

ಆರ್ ಎನ್. ವೈದ್ಯ, ಗುರಜಗಪೇಟ್ ಕುಮಟಾ

ಬಗ್ಗೋಣ ರಾಮಾ ಶಿವ್ಯಣ್ಣ ಪಂಡಿತರ

ದುರ್ಮತಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗವು

ತಯಾರಾಗುತ್ತಲಿದೆ.

ಈ ವರ್ಷ ಕಾಗದದ ಕ್ರಯ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ತುಟ್ಟಿಯಾದ ಮೂಲಕ, ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧೨-೮-೦, ೫೦ಕ್ಕೆ ೬-೧೦-೦, ೨೫ಕ್ಕೆ ೩-೧೦-೦, ಇಟ್ಟದೆ

ಮಾಲಕ ಸ್ವಾರ್ ಸಿಥ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರೆಸ್,
ಕುಮಟಾ.

ಅನುಭವಸಿದ್ಧವಾದ ಔಷಧಗಳು !!!
ನಿಸ್ಪೃಹಸ್ಯ ತೃಣಂ ಜಗತ್॥

ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುವೃದ್ಧಿಯಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮ
ಪ್ರವಾಳ, ಕೇಶರ, ಅಮರಸತ್ವ, ಲೋಹ,
ಮತ್ತು ವನಸ್ಪತಿ ಮಿಶ್ರಿತ

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಗುಳಿಗೆ.

ಇದರಿಂದ ಕ್ಷೀಣತೆ, ದುರ್ಬಲತೆ, ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ, ರಕ್ತದೂಷಿತರೋಗ, ಮೇಂದುವಿಕಾರ, ನರಗಳ ಅಶಕ್ತತೆ, ಅಂಗನಿಸ್ತೇಜತ್ವ, ಧಾತುಹೋಗುವದು, ತಲೆತಿರುಗುವದು, ಜೀರ್ಣಜ್ವರ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಉಪದಂಶವಿಕಾರ, ಮಸ್ತಕಶೂಲಿ ಮುಂತಾದ, ಅನೇಕ ವಿಕಾರಗಳು, ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಗುಣವಾಗಿ, ಶರೀರಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಕ್ತವೂ, ಕಾಂತಿಯೂ, ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯೂ, ಕಣತ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ, ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾಯಂ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಗುಣಕ್ಕೆ ೪೨ ದಿವಸ ಬೇಕು ಗುಳಿಗೆ ೮೪ ಕ್ಕೆ ರೂ ೪-೦-೦

(೧) ಬಾಲಾಮೃತಗುಟಿಕಾ — ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳಮೇಲೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮವಾದ್ದು ಗುಳಿಗೆ ೩೦ ಕ್ಕೆ ರೂ ೧-೦-೦ (೨) ಸ್ವಪ್ನಾವಸ ಮೇಲೆ ಚೂರ್ಣ — ೧೪ ದಿವಸದ ಔಷಧಕ್ಕೆ ರೂ. ೬-೦-೦ (೩) ಗಜಕರ್ಣ ನಾಶಕ ಮಲಮು — ಡಬ್ಬಿಗೆ ಆಣೆ ೦-೮-೦ (೪) ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ನಾಶಕಗುಳಿಗೆ.— ಒಳ ಹೊರಗಿನ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಗೆ ಗುಳಿಗೆ ೬೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೨-೦-೦

ಅನುಪಾನಪತ್ರ ಔಷಧಿಯ ಸಂಗಡ, ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ

ವಿಳಾಸ— **ವೈದ್ಯ ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ಮೋಡಕ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ, ಪೋಸ್ಟ ಸಿರಸಿ.**
ಜಿಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಕಾನಡಾ.

अनुभव] गूण न आल्यास पैसे परत [घ्या

शक्तिवर्धक हलवा.

हा हलवा सेवन केल्यानें— रक्तशुद्धि, धातूपुष्टि, अग्नि प्रदिप्त होऊन शौचास साफ होतें. तसेंच वातविकार, अजिर्ण, ज्वर, खोकला, पित्तविकार, स्त्रियांचे रजोदोष, मुलांचे उदरविकार वगैरे जलद गुणकारी होतात. ४०तो. रु १॥रु.

पत्ता फेरेकर ब्रदर्स शक्तिवर्धक हलवा डिपो,
पो कुमटा, जि उ कानडा

ಜಾಹೀರಾತು.

ವಿ. ವಿ. ನಾಡಕರ್ಣಿ ಕಂಪನಿಯವರ
ಮೋಟರ ಏಜನ್ಸಿ, ಕುಮಟಾ.

ಈ ಕಂಪನಿಯವರು ಇದೇ ಬರುವ ೧೯೨೧ ನೇ ಇಸವಿ
ಜನವರಿ ೧ ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ

ಕಾರವಾರದಿಂದ ಬೈಂದೂರ ವರೆಗೆ

ಮೋಟರ ಚಾಲೂ ಮಾಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ಗಾಡಿಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹೊರಡುವ ಸಮಯವು ಮತ್ತು ಟಿಕೇಟ ದರ ಸಹಾ ಈ ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಿಯದೆ ಟಿಕೇಟುಗಳು ಸ್ಟೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕುತ್ತವೆ

ಸ್ಟೇಶನ	ಸಮಯ	ಟಿಕೇಟ ದರ	ಸ್ಟೇಶನ	ಸಮಯ	ಟಿಕೇಟ ದರ
ಕಾರವಾರದಿಂದ ಅಂಕೋಲೆಗೆ	ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ೭ ೮ ೩೦	೨-೦-೦	ಬೈಂದೂರದಿಂದ ಭಟಕಳಕ್ಕೆ	ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ೬ ೩॥	೧ ೮-೦
ಅಂಕೋಲೆಯಿಂದ ಕುಮಟೆಗೆ	೮-೩೦-೧೧	೨ ೧೨	ಭಟಕಳದಿಂದ ಹೊನ್ನಾವರಕ್ಕೆ	೬ ೬ ೧೮	[illegible]
ಕುಮಟೆಯಿಂದ ಹೊನ್ನಾವರಕ್ಕೆ	೧೧-೧೨	೧-೦-೦	ಹೊನ್ನಾವರದಿಂದ ಕುಮಟೆಗೆ	೨॥-೧೦	[illegible]
ಹೊನ್ನಾವರದಿಂದ ಭಟಕಳಕ್ಕೆ	ಅಪರಾಹ್ನ ೩-೪-೩೦	೨ ೮ ೦	ಹೊನ್ನಾವರದಿಂದ ಕುಮಟೆಗೆ	ಅಪರಾಹ್ನ ೧ ೩	೧ ೦ ೦
ಭಟಕಳದಿಂದ ಬೈಂದೂರಿಗೆ	೪ ೫ ೧೦	೦-೮-೦	ಕುಮಟೆಯಿಂದ ಅಂಕೋಲೆಗೆ	೨ ೪ ೫	೨ ೧ ೨
	೪ ೩೦-೬-೩೦	೧-೮ ೦	ಅಂಕೋಲೆಯಿಂದ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ	೫-೬॥	೨ ೦-೦

ಒಂದು ವರ್ಷದ ಕೆಳಗಿನ ಸ್ತನಪಾನ ಮಾಡುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಟಿಕೇಟು ಇಲ್ಲ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಒಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅರ್ಧ ಟಿಕೇಟು ... ದೊಡ್ಡ ಬಾಗಿಲು ಇರುವ ಜಗಳಗಳು (೧) ಕಾರವಾರ ಪೋಸ್ಟ ... (೨) ಅಂಕೋಲಾ ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸ (೩) ... (೪) ಮಿರ್ಜಾನ ... ಬಾಗಿಲ (೫) ಹೆಗಡಾ ... ಬಾಗಿಲ (೬) ಕುಮಟಾ ಏಜನ್ಸಿ ಆಫೀಸ (೭) ಹಳದಿಪುರ ರಸ್ತೆ (೮) ಕರ್ಕಿ ರಸ್ತೆ (೯) ಹೊನ್ನಾವರ ನಾಕೆ (೧೦) ಹೊನ್ನಾವರ ... ಬಾಗಿಲ (೧೧) ಕಾಸರಗೋಡ ... ಬಾಗಿಲ (೧೨) ... (೧೩) ... (೧೪) ... (೧೫) ವೆಂಕಟಾಪುರ ... (೧೬) ಭಟಕಳ ಪೋಸ್ಟ ... (೧೭) ... (೧೮) ... (೧೯) ಬೈಂದೂರ ...

ಈ ... ೨, 4, ೫, ೭, 8, 9, 12, 13, 14 15, 18, ...

ಕುಮಟಾ.
28-12-1920 ವಿ. ವಿ. ನಾಡಕರ್ಣಿ ಕಂಪನಿ

काय ? पुनः आपला थडा कारभारच. कोठेंहीं या प्रश्नाचा खुलासा केल्याचा आढळून येत नाहीं. ह्या मुकवृत्तीला काय ह्मणावें ? येथें काहींतरी पाणी मुरते आहे खास[redacted]सा लोकाचा समज झाल्यास, त्यांस [redacted]दल दोष लावता येईल काय ?

सार्वजनीक फंड गोळा करून,चालविलेल्या एका सार्वजनीक संस्थेच्या अहवालातील कांहीं बाबीविषयीं सार्वजनीक रीत्या उहापोह झाल्यास त्यात काय बिघडले ? ही काहीं एकट्या दुकल्याची बाबनाहीं की, जीच्याविषयीं विचारपूस करावयास एखाद्याच्या घरीं धावून गेले पाहिजे. ही सर्वांच्या हिताहिताची गोष्ट असल्यामुळें, जो खुलासा होणे अवश्य आहे, तो जरूर सार्वजनीक रीत्याच झाला पाहिजे. यापुढे लोकांचे संशय निरसन नकरतां, स्वस्थ बसण्यात अर्थ नाहीं जेथे आपण प्रामाणीक आहो,आपले हिशेब चोख आहेत.सर्व व्यवहार सरळ चाललेला आहे,तेथें लपवा-लपवी आणि छपवा-छपवी करण्यात शिताफी ती कसली ? सदर के. ए. सोसायटीच्या गवर्निंग बोर्डच्या शहाणपणात (*Good Sense*) आह्मांला अद्यापहि थोडा भरवसा असल्यामुळें, या विषयी योग्य खुलासा लवकर प्रसिद्ध करुन, या उप्पर पुनः याच विषयावर अधीक कांहीं लिहिण्याचें कटुकर्तव्य करणेस आह्मांला भागपाडणार नाहींत, अशी आशा बाळगतों

मुंबई, ता २२-१२ २०.

मंगेश वामनराव हळदीपूरकर.

ಹೊನ್ನಾವರ ಶ್ಯಾನಭೋಗರ ಸಂಪು.

ಕಳೆದ ತಾ ೨೨-೧೨-೧೯೨೦ ನೇ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿಯ ಶ್ಯಾನಭೋಗ ಜನರು ಸಂಪು ಮಾಡಿದ್ದು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವದಷ್ಟೇ? ಮಾರನೇ ದಿವಸ ತಾ ೨೩-೧೨-೧೯೨೦ನೆ ದಿವಸ ಮಾ॥ ಡಿಪ್ಯುಟಿ ಕಲೇಕ್ಟರ ಕೊಯಿಮುತ್ತೂರ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ವಾರಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ್ಯೂ, ತಮ್ಮ ಬಂಗಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪುಮಾಡಿದ ಶ್ಯಾನಭಾಗ ಜನರಿಗೆಲ್ಲಾ ಕರಸಿ ತಂದು, ಈ ನಿಮ್ಮ ಸಂಪಿನಲ್ಲಿ "ಪ್ರಧಾನ" ಜನರು ಯಾರು ಪ್ರಧಾನ ಮುಂದೆ ಬನ್ನಿ, ಎಂತಾ ಶಾನಭಾಗ ಜನರಿಗೆ ಆಹ್ವಾನ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಉತ್ತರವೇನೂ ಸಿಗದೆ, ಸಾಹೇಬರು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು, ನೀವೇನು ಕೂಲಿಕಾರರೋ? ಸಂಪು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನ ವಕೀಲರಿಗ್ಯಾಕೆ ಜನರಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ನೋಟೀಸು ಯಾಕೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದೀರಿ? ನಿಮ್ಮಮೇಲೆ "ಗವರ್ನಮೆಂಟ ಸರ್ವಂಟ್ಸ ಕೊಂಡಕ್ಟ ರೂಲ್ಸ" ಲಾಗು ಆದೆ "ಲೇಂಡ ರೆವಿನ್ಯು ಕೋಡ" ಲಾಗು ಆದೆ ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತೀರೋ ? ನೀವು

ಮುಂಬೈದಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟಮನ್ನ ಜನರು ಸಂಪು ಮಾಡಿ ಮನೆ ಮನೆ ಬಿಕ್ಕೆ ಬೇಡುತ್ತಾರೆ!

ನಿಮಗೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ "ಸುಪೀರಿಯರ ಸರ್ವಿಸ" ಆಯಿತು ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಬಡ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದರೆ ಹೀಗಿದ್ದು ಈರೀತಿ ಸಂಪುಮಾಡಿ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನೀವು ದವಾಕಿಕೊಡುತ್ತೀರೋ ? ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಸೇರಿದಿರಿ ಎಂತಾ ತೋರುತ್ತದೆ! ನೀವೇನು ಹೊರಗಿನ

ही शिताफी कसली ?

काहीं महिन्यांपूर्वी "हितचिंतक" या सहीने कानडावृत्तांत कुमठ्याच्या केनरा एज्युकेशन सो. कारभाराविषयं; व त्यांनी प्रसिद्ध केलेल्या अहवालातील खर्चाच्या बाजूच्या काही रकमाविषयीं एका लेखकाने आपला प्रतिकूल अभिप्राय व्यक्तकरून त्याचा खुलासा हि विचारलाहोता. परंतु या बाबतीत सोसायटीचे जबाबदार अधिकारी मूग गिळून स्वस्थ बसले व काहीं दिवसानी त्यांनी "हितचिंतकाने जो खुलासा मागितला तो सार्वजनीकरीत्या वर्तमानपत्रातून मागावयास नको होता.आशा आशयाचा एक अरेरावी ठराव करुन,हितचिंतकाच्या प्रश्नाला वाटाण्याच्या अक्षता लावल्या काय कारणामुळें कांही समजेना, तो विषय थोडे दिवस बंद होता. परंतु पुन आगामी याच पत्राच्या ता १८ नवेंबरच्या अंकात अंकोल्याचे ग. कृष्णा ह्माळपे ह पुढ सरसावले असून, त्यांनीहि हितचिंतकाच्या सर्व प्रश्नाला दुजोरा देऊन, काही उपयुक्त सूचनाहि केल्या आहेत. परन्तु त्याचा उपयोग

ರೋ? ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ರತ್ನಾಗಿರಿ ಕೊಂಕಣ ಬಟ್ಟನು ಬಂದು, ನಿಮಗೆಲ್ಲಾ ಚಿತಾವಣಿ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಅವನ ಮಾತಿನಮೇಲೆ ನೀವು ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ? ಅವನು ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ, ಅವನ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ನೀವು ಸಂಪು ಮಾಡಿ, ಮಣ್ಣು ತಿನ್ನುತ್ತೀರೋ? ನಿನ್ನೆ ಮತ್ತು ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಎರಡು ದಿವಸ ನಿಮಗೆ ಬಿನ್ನಪಗಾರಿ ರಜೆ ಎಣಿಸುತ್ತೇನೆ ನಾಳೆ ೮ ಘಂಟೆಗೆ ನೀವು ಹಾಜರಾಗಿ, ರಿಪೋರ್ಟ ಕೊಡದಿದ್ದಪಕ್ಷಕ್ಕೆ, ನಿಮಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಶಾಸನ ಮಾಡತವರಲ್ಲಿ ಬಂದೀತು ಎಂತ, ತಮ್ಮ ಸಿಂಹನಾದ ಗರ್ಜನೆಯಿಂದ ಹೇಳಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಹುಕುಮು ಮಾಡಿದರು. ಇಷ್ಟರಿಂದಲೂ ತೃಪ್ತಿಯಾಗದೇ, ಸಾಹೇಬರು ತಮ್ಮ ನೌಕರಶಾಹಿಯ ಗಾಡಿಯಂತೆ ಶಿಪಾಯನನ್ನು ಕರೆದು, ಇವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಹೊರಗ ಹಾಕು ಎಂತ ಹುಕುಮು ಸಹಾ ಕೊಟ್ಟರು ಮಾ|| ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರವರ ಸ್ವಾರಿಯು ಕವಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ್ಯೆ, ಸಂಪು ಮಾಡಿದ ಕುಮಟಾ ಶ್ಯಾನಭಾಗ ಜನರಿಗೆ ತೋರಿಸಿದ ಉಪಚಾರ, ಸಭ್ಯವರ್ತನಕ್ಕೂ, ಈ ಸಣ್ಣ ಸಾಹೇಬ ಬಹಾದ್ದೂರರವರ ದಂಡುಕೋರಶಾಹಿಯ ವರ್ತನಕ್ಕೂ, ಎಷ್ಟು ಅಭ್ಯಂತರವೆಂಬುದು ವಾಚಕರೇ ಊಹಿಸಲಿ.

ನಿರ್ವ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ.

ಧುರೀಣರ ಅಸಹಕಾರಿತೆ.

ಅಯ್ಯಾ, ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಕರ್ತರಿರಾ —

ಕಳೆದ ಕಾನಡಾವೃತ್ತ, ಕಾನಡಾ ಧುರೀಣರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಂಗಲ ಧುರೀಣರ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಓದಿ, ಗೊಂದಲವೇ ಗೊಂದಲವು. ಈ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವವೆಲ್ಲಿಯದು? ಕಲಕತ್ತೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದದ್ದಂತೂ ಅಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲ! ನಮ್ಮ ಧುರೀಣರು ಈ ಜಂಗಲ ತತ್ವದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಸಿದರು? ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ತತ್ವವು ಬರುವದಿಲ್ಲವೋ? ಅಥವಾ ಈ ಧುರೀಣ ಬಹಾದ್ದೂರರಿಗೆ ಸರಕಾರದ ಜಂಗಲದ ಹೊರತು, ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ದೋರಣವು ಮಾನ್ಯವಿರುತ್ತದೋ? ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಠರಾವಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಂಗಲ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಒಳಗೊಂಡಿರುವದಿಲ್ಲವೋ? ಈ ಹೊಸಸೋದವು ಯಾವಾಗ ಎಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಬಿತ್ತು? ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಈಗಿನ ಸೊರೋನಾಸಾಹೇಬರು ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲಿನ ಉಮೇದ್ವಾರಿಯನ್ನು ಪಗಡತಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಖರೇ ಜಂಗಲಬಾಧೆಗಳು ನಾವು ಕೌನ್ಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿದರೂ, ಅವು ತಪ್ಪಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಬರೆದದ್ದು ನನ್ನ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಹೊನ್ನಾವರದ ದೇಶಭಕ್ತ ಕರೆಯುವರು ಸ್ಥಾನಿಕ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪದಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವಾಗ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಿಗುವವರೆಗೆ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದರು ಈ ಧುರೀಣರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಬರುವದಿಲ್ಲವೋ? ಅಥವಾ ಇವರು ಮವಾಳರೋ? ಯಾ ಇರು ಮೋಳೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಎರಡೂ ಕಡೆಯಿಂದ ಹೆಸರು ಪಡೆಯುವ ಹೊಸ ಧುರೀಣರೋ? ನನಗಂತೂ ಇದರ ಗೊಂದಲವೇ ತಿಳಿಯದು. ಧುರೀಣರು ಚಿಕ್ಕನ ಬಿಡಾರ ಬೇರೆಮಾಡದೆ, ಈ ತತ್ವವನ್ನು ತಿದ್ದಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ, ನಿಜವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೇವಕರಾಗುವದೇ ಉತ್ತಮವೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತವು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಮಹಾತ್ಮರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಒಂದೇ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಸಿಗುವದು. ಆಗ ನಮಗೆ ಜಂಗಲ ರಾಜ್ಯದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಗುವದು, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಧುರೀಣರು ನಿಃಶಂಕರಾಗಲಿ

ತಮ್ಮ ವಿಧೇಯ.

ನಿರ್ವ ಅಸಹಕಾರಿತಾವಾದಿ.

ಬಾಲವಿವಾಹವೋ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಹಾನಿಯೋ?

(ಲೇಖಕ.— ಕೌಶಿಕ.)

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತರುಣರೂ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವೂ. (ಬ)

(೭)

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ವರ್ಜ್ಯಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರದ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆಯುಂಟು. ಅಂದರೆ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡುವದೂ, ನೋಡುವದೂ ಸಹ ನಿಷೇಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದವರು ಕೋಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಹಿಂಬಹುನಾ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವವರು, ಸಿಗುವದು ಅಪರೂಪವಾಗಿದೆ! ಇದೆಂತಹ ನಮ್ಮ ಅದಃಪಾತವು! ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದವರೂ ಕೂಡ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಹಾಯಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಕಲಿಯುವದನ್ನು ನೋಡುವದು ಈಗ ಅಪರೂಪವಲ್ಲ (ಏನು ಮಣ್ಣು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೋ!) ಮೇಲಾಗಿ ಉಪದಂಶಾದಿ ವಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಸಿಕೊಂಡ, ತಮ್ಮ ಲೌಕಿಕಕ್ಕೂ, ಆಶ್ರಮಕ್ಕೂ, ಕಪ್ಪು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡವರನ್ನೂ ಕಾಣಬಹುದು ಉಚ್ಚತರದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರರ ವಿಯೋಗ ದುಃಖವನ್ನು ಸಹಿಸದೆ, ಜೀವತ್ಯಾಗಮಾಡಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳೂ ಸಿಗುತ್ತವೆ! ಈ ದೋಷಕ್ಕೆ ಯಾರು ಜವಾಬದಾರರು? ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೋ, ಗುರುಗಳೋ, ಪಾಲಕರೋ, ಮತ್ತೂ ಯಾವಾವರೂ ಇದ್ದಾರೋ? ಇದನ್ನು ಯಾವಿದರೂ ಹೇಳುವರೇ? ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಒಬ್ಬೊಂಟಿಗನಾಗಿಯೇ ಮಲಗಬೇಕೆಂದೂ, ತನ್ನ ವೀರ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ, ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಆಜ್ಞೆಯಿರುತ್ತದೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನವನ್ನು ಎತ್ತೂಣವೆಂಬದೇ, ಏನೇನೋ ಅನಿಸುವದು" ಈಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಪಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ, ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷ ಹಾಯಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ, ಆ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿತನಂತರ, ಬಿ. ಏ. ಎಂ. ಬಿ ಬಿರುದಿನಿಂದ ಹಿರಿ ಮಾನ್ಯನಾಗುತ್ತಾನೆ ಅಂದರೆ, ಕನಿಷ್ಠ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಅವನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಂಗವಾಗುವದು ಮುಂದೆ ಕಲಿಯುವವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಅನುಕೂಲವುಂಟು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಹುಶಃ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ ಹೆಂಗಸರಿದ್ದರೆ, ಕುಮಾರಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ ಅಂದರೆ, ಮದುವೆಯಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿಗೆ ದೈವವುಳ್ಳವರ ಮಕ್ಕಳು ಹೀಗೆ ಸುಮಾರು ೧೯-೨೦ ವರ್ಷ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದಿಂದ ಇದ್ದು, ಮುಂದೆ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿ, ಯಾವದೊಂದು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ ಬಳಿಕ, ಅದರ ಉಪಯೋಗವು ತಮಗೂ, ತಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೂ, ಆಗುವದರ ಮೊದಲೇ, ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಈ ಲೋಕವನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ತೆರಳುತ್ತಾರೆ ಕೆಲವರಂತೂ, ತಾವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದಶೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದಷ್ಟು ಕಾಲದ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಸಹ, ತಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಸುಖೋಪಭೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಕಳೆಯಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುವದಿಲ್ಲ! ಈ ಅವಸ್ಥೆಯು ಕಾರಣವೇನು? ಇವರ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವೋ? ಪದವೀಧರರಾಗಿ ಹೊರಡುವ ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವೇಷವನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದ ವಟುಗಳ ವೇಷಾಕು ಹಾಕಿಸಿ, ಅಂದರೆ, ಬರೆ ಕೌಪೀನವನ್ನುಡಿಸಿ, ತಗೆದರೆ, ಇವರ ದೇಹದಮೇಲೆ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ಕಾಂತಿಯು ಲಕ್ಷಿಸುವದು, ಜಗತ್ತಿಗೂ ಕಂಡೀತು! ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳೋಣವೆಂದರೆ, ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕವರಿಗೂ, ಇವರಿಗೂ ಮೈಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹೆಚ್ಚು-ಕಡಿಮೆ ತೋರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಇವರು ಇಷ್ಟು ಬಡವರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದುವವರಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಸಂಪನ್ನರೇ ಇರುತ್ತಾರೆ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೂ ಪ್ರಾವರಣಗಳಿಗೂ ಅವರಿಗೆ ಕೊರತೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ ಆದರೂ, ಇದಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯ ನಿಯಮಗಳೂ, ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮ, ಕಾರಣವೆಂದು ಬಹು ಮಂದಿ ಹೇಳುವರು ಇವರ ಈ ಹೇಳಿಕೆಯು ಸರಿದೋರುವದಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ, ಅವರೊಳಗಿನವರೇ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾದುಕೊಂಡು, ಮೇಲು ನಂಬರುಗಳನ್ನೂ ಪಡೆಯುವರು ಉಳ್ಳಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಿಷ್ಟೆ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ಅಪಾತವು! ಈ ಪಾತವು ಈಗಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕ್ರಮದಿಂದ ಭೇದಿಸಿರುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿರಿ.

ಬಾಲಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿದಶೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವದಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅವರ ಆಚರಣೆಗಳು ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಅವರ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳಿಗೂ ಬಹಳಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಶ್ರಯಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಈ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಆಚರಣೆಯು ಶುದ್ಧವೂ, ಪವಿತ್ರವೂ, ಆಗಿರುವದು ಉತ್ತಮ ಹಾಗೆ ಇರದೆ, ಮಕ್ಕಳು ಚಿಕ್ಕವರಿದ್ದಾಗ "ಅವರಿಗೇನು ತಿಳಿದೀತು" ಎಂದು ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿ, ಅವರ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಬಂಡುತನದ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತೋರಪಡಿಸುವದು ಸರ್ವಥಾ ಘಾತಕವು. ಇಂತಹ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಓಣಿಯೊಳಗಿನ ಬೇರೆ ಹುಡುಗರೂ ಕೆಡದೆ ಉಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯುವವರ ಮಕ್ಕಳು ಹೀಗೆ ಹಾಪು ಕೆಟ್ಟು, ಬರಿಗೆಯವರಿಗೂ ಕೆಡಿಸುವ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳುಂಟು ಇಂತಹ ಶ್ರೀಮಂತರ ಹುಡುಗರನ್ನು ಮತ್ತೂ ಕೆಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿರುವವರೂ ಎಷ್ಟೋ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಾರೆ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲೇ ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳು ಹುಡುಗರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವೆಂದರೆ, ಅವರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಹಾಯ್‌ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಕೋಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದು, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಲಿತರೂ, ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲಿಂದ ಹತ್ತಿದ ಈ ದುರಾಚಾರವು ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇವರ ಉಪದೇಶವು ಇವರ ಗೆಳೆಯರಿಗೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವದು ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ, ಇವರಿಗೆ ಧನದ ಸಹಾಯ್ಯವೂ ಬೇಕಷ್ಟು ಆಗುತ್ತಿರುವದರಿಂದ, ಇವರ ಈ ವ್ಯವಸಾಯವು ಪ್ರಚ್ಛನ್ನವಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಾಗುತ್ತಿರುವದು. ಇಂತಹವರಿಂದ ಲೋಕೋದ್ಧಾರವಾಗುವದೇ?

ಅವರ ಅನಾಚರಣೆಗೆ ಆಸ್ಪದಸಿಗದ ಹಾಗೆ, ಬೋರ್ಡಿಂಗುಗಳೂ, ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳೂ, ಇದ್ದು, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿಗಿಯಾಗಿ, ದೇಖರೇಖಿಯು ಇಡಲ್ಪಡುವದೆಂದು ಹೇಳುವದೂ, ಅಪ್ರಯೋಜಕವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆ ನಿರರ್ಥಕವಾದ ಖರ್ಚುಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ನಡೆದದ್ದು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರಹತ್ತಿದೆ. ದಕ್ಷರಾದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರು ಇರುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದರೂ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಚರಣೆಯು ವಿಲಾಸಗಳು ಇವರ ದೃಷ್ಟಿಕಕ್ಷೆಯ ಹೊರಗೇ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವವು ಧರ್ಮದ ಜಾಲವನ್ನು ಹರಿದು ಕಿತ್ತು ಬಿಸಾಟು, ಸ್ವೈರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಆರಾಧನೆಗೆ ತೊಡಗಿದವರ ಹಾದೇ ಹೀಗೆ! ಮೇಲುವಿಚಾರಕರಿಗೂ ಅಂಟು ಹಚ್ಚಿ, ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ನಡೆಯುವರು. ಈ ಮೇಲುವಿಚಾರಕರು ಸಹ ಇವರ ಓರಿಗೆಯವರೂ, ಸಮಾನಶೀಲರೂ, ಇದ್ದರಂತೂ ತೀರಿ ಹೋಯಿತು!

ಈಗಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ದೋಷವೇನಂದರೆ— ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನೂ, ಗಂಡುಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಒಂದೇ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಯಾರ ಸ್ತ್ರೀತ್ವವಾಗಲಿ, ಪುಂಸ್ತ್ವವಾಗಲಿ, ಇನ್ನೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ, ಅಂತಹ ಬಾಲಕರ ಮಾತು ಬೇರೆ. ಹಾಯಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಕೋಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಈ ಪ್ರಕಾರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿರುವದು ಹಾನಿಕಾರಕವೆಂಬ ಮಾತು ನಮ್ಮ ಲೋಕನಾಯಕರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಏಕೆ ಬರಬಾರದೋ ಗೊತ್ತಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ಅಂತಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವರ್ಗಕ್ಕೆ ಶೃಂಗಾರರಸದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಾವ್ಯಗಳ ಶಿಕ್ಷಣವು. ಅದು ಮತ್ತು ರಸಿಕರಾದ ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಸಿಗಹತ್ತಿತೆಂದರೆ, ಕೇಳುವದೇನು? ಭಾಷಾ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಸಾಲಂಕಾರಗಳ ಜ್ಞಾನವಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ನಿಜವೇ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ

(೭ ನೇ ಪಾನಿನಮೇಲೆ ಮುಂದರಿಸಿದೆ.)

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಖು ೩೦ ಮಾಹೆ ಡಿಸೆಂಬರ ೧೯೨೦

[illegible]

ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ವಿ[illegible].

ಅಸಹಕಾರಿತೆ [illegible] ಸಹಕಾರ [illegible] ಮಾಡಿ [illegible] ಇಟ್ಟ [illegible] ಸಹಕಾರ [illegible] ಇವರ [illegible] ಹಾವದ [illegible] ಈ ಅಸಹಕಾರಿತ್ವದ [illegible] ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ [illegible] ಯುತ್ತಿರುವದ [illegible] ಮೂಲ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ [illegible] ಒಂದು ಕಲ್ಲನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ [illegible] ತ್ವಾಕರ್ಷಣದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅ [illegible] ಗುತ್ತದೆ ಧ್ವನಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ [illegible] ಧ್ವನಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅದರ ಕಂಪನವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುವದು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ತತ್ವವು ಸಹಕಾರವೆಂದೋ ಅಸಹಕಾರವೆಂದೋ.

ಈ ಮಾತನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತದಿಂದ ಸಮರ್ಥಿಸುವ—ಯಾವದೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಬಹುಶಃ ಯಾರೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಯಾರಿಗೂ ತೋರಿಸಬಾರದೆಂಬಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತ ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಹತ್ತುವವು ಮತ್ತು ಆ ವಸ್ತುವನ್ನು ಮುಚ್ಚುವ ಬಗ್ಗೆ ನಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಯತ್ನವು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಆದಂತೆ, ನೋಡುವವರ ಲವಲವಿಕೆಯೂ, ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯಹತ್ತುವದು. ಈ ಅನುಭವವು ಬಾಲಕರ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬರುವದು.

ಆತ್ಮಸಂಯಮನವೂ, ಇಂದ್ರಿಯದಮನವೂ, ಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದ ಸಾಧಿಸುವವೋ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದಲೇ ಸಾಧಿಸುವವೋ [illegible] ದನ್ನು [illegible] ಬಲ್ಲರು. ವಿಷಯಾಲಂಪಟರ [illegible] ವಿಷಯ ಸೇವನದಿಂದ—ಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದ [illegible] ಶಕ್ತಿಯು ಹುಟ್ಟುವದರ ಬದಲು, ವಿಷಯ [illegible] ಜೋರಿನಿಂದ [illegible] ಮನಶ್ಶಕ್ತಿಯಿಂದ [illegible] ಸಂಕ್ರಮಿಗಳಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುವವರು ಇಂದ್ರಿಯ ದ್ವಾರಗಳಿಂದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹ[illegible] ಮೇಲಾಗಿ ಈ ಸ್ವಭಾವ[illegible] ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅಸಹಕಾರಿತೆ[illegible]ದಿಂದಲೇ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ಥಿರಪಡಿಸುವರು. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಧುಗಳು ಮನಸ್ಸಿಗೆ [illegible] ಕೊಟ್ಟು ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ [illegible] ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಸುಶೀಲ[illegible] ಸಹಕಾರದಿಂದಲೇ.

[illegible] ನೋಡಿದರೆ [illegible] ಅಸಹಕಾರವನ್ನು ಮಾಡ[illegible] ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ [illegible] ಮಾಡುತ್ತಿರುವ [illegible] ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು [illegible] ಹೀಗ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ [illegible] ಸುಂಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂತ[illegible] ಹದು [illegible] ಸರ್ವಜ[illegible], ಆ ನಾತು [illegible] ಇವನು [illegible] ದ್ದತಿಯ. [illegible] ಪ್ರಜೆಗಳೊಡನೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುವದೋ [illegible] ತೋರುವದಿಲ್ಲ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ವ್ಯವಹಾರದ [illegible] ನೋಡಿದರೆ [illegible] ಮುವದು [illegible] ವದು ಅದರಿಂದಲೇ ಇದು ನಿಸರ್ಗವು.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ನಾವು ಹಿಂದೆ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ, [illegible] ಯ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಹಾ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿರುವದೆಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದದೆ. ಅದು ವಿಚಾರ[illegible] ನಾವು ಹಾರೈಸುವೆವು. ಜಾಡಾ ಸಭೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ನೆರವಿಸುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅತಿಮಹತ್ವದ ಜಂಗಲ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ವಿಚಾರವು ಅದರಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ [illegible] ವಿಶೇಷವಾಗಿ [illegible], ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಲ್ಕೂ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಬೇಕಾದದ್ದು, ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಇನ್ನು ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯ [illegible] ಜಂಗಲದ [illegible] ಗಿದೆ ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಸಹ ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯವಾದರೆ, ದಿನೇ ದಿನೇ ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತ ನಡೆದ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಾಣವು ಶರೀರವನ್ನು ಯಾವಾಗ ತೊರೆದೀತೆಂದು ಹೇಳುವದೆ ಭವಿಷ್ಯವಾದಿಗಳೇನು. ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ದಿನದ ಅನುಭವದಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಥಟ್ಟನೆ ಹೇಳಿಬಿಡುವರು. ಸರಕಾರವು ಜಾಹೀರ ಪಡಿಸಿದ ಹೊಸ ಧೋರಣದಿಂದ, ಅದೇನು ತಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದೆಂದು ಜನರು ಅರಿತಿರುವರು. ಆದದರಿಂದಲೇ, ತಾಲೂಕು-ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿ-ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಸಭೆ ನೆರಿಸಿ, ಅದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸ ಹತ್ತಿರುವರು. ತಮ್ಮ ಸ್ವಕ್ಕೆ ಉಪಾಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು. ಆದರೆ ಇದು ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅತಿಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿರುವದರಿಂದ, ಜೀವಾಲವು ಒಂದೇ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ನಾಗುವದು ಉತ್ತಮವದೆ. ಅದ ಕಾರಣ, ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಲೋಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಾಂಗೋಪಾಂಗ ಚರ್ಚಿಸಿ, ಲೋಕಮತವನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಏಕ ಮುಖದಿಂದ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ "ಜಂಗಲದ ಸ್ವರಾಜ್ಯ"ವನ್ನು ದೊರಕಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಮಾನ್ಯವಾಗ ಬಂದ ತಕ್ಕ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಸಿ ಜನರಿಗೆ ಹಾದಿ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಅದನ್ನು ತ್ವರ್ಯ ಜಾಡಾ ಸಭೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಸರಕಾರದ ಧೋರಣವು ಜಾಹೀರಾಗಿ ೩-೪ ತಿಂಗಳ ಗಳಾದವು. ಅದಕ್ಕನುಸರಿಸಿ, ಕೆಲಸವೂ ಶುರುವಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಕಾಲಿಕಳೆದರೆ, ನಾಲಯ ಕಾರಣ ಇದೇ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳ ಪ್ರಥಮ ಪಾಕ್ಷಿಕದೊಳಗೆ ಜಿಲ್ಹಾ ಸಭೆಯನ್ನು ಆಮಂತ್ರಿಸಬೇಕಾಗಿ, ಜಿಲ್ಹಾ [illegible] ನಾವು ಸೂಚಿಸುವೆವು.

---

೨ ಜಿಲ್ಹಾ ಸಭೆಯು ಎರಡನೇ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಶಿರ್ಸಿಯವರು ಆಮಂತ್ರಿಸಿದ್ದರಷ್ಟೇ! ಆದರೆ ದಿವಸಗಳು ಸಮೀಪಿಸಿದ್ದರೂ ಪೂರ್ವ ತಯಾರಿಯು ಇನ್ನೂ ಏನೂ ಇಲ್ಲೆಂದು, ಜನರು ವಿವಂಚನೆಯಲ್ಲಿರುವರು. ಈಗ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳೆಂದರೆ ಹಿಂದಿನ ಹಿಂದೆ [illegible] ಕೆಲಸದ ಬಾಹುಲ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಹಿಂದೆ ಬೀಳಿದಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಆದರೆ [illegible] ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ಈಗ [illegible] ಇದುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಶಿರ್ಸಿಯವರು ಅರಿತಿರಬಹುದು. ಜಿಲ್ಹಾ ಸಭೆಯು ಈ ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಇತರ ಕೆಲಸಗಳೊಂದಿಗೆ ಆದರು ಈಗ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜಂಗಲದ ವಿಷಯದ ವಿಚಾರವು ಜಾಡಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಬಹುದಾದರೂ, ಅಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವದ ಸಭಾ ಘಟನೆಯ [illegible] ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಆಗುವದದೆ. ಘಟನೆಯ ವಿಷಯವು [illegible] ವಿಚಾರಾಗದೆ, [illegible] ಬಿದ್ದದೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಅತಿ ಮಹತ್ವದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಆದಷ್ಟು [illegible] ಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾಗಪೂರಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಘಟನೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ, [illegible] ಅದರ ವಿಸ್ತೃತ [illegible] ವಿವೇಚನೆಯು ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವದು. ಅದೇ ಮಾದರಿಯ ಮೇಲೆ ಜಿಲ್ಹಾ ಸಭೆಯ ಘಟನೆಯಾಗಬೇಕು. ಈಗಿನ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ತತ್ವದ ಮೇಲೆಯೇ, ಇದು ವಿಚಾರವಾಗಿ, [illegible] ಆದಷ್ಟು [illegible] ಕರ [illegible] ತನ್ನ [illegible]

ಇವೇ ತತ್ವಗಳ ಮೇಲೆ ಘಟನೆಯು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಂಜೂರ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೊರತು ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ. ಇದರ ಹೊರತು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕದ್ದಿದೆ. ವಿಶೇಷತಃ ಈ ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನಲ್ಲಿ ಆದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುವರೆ, ಕಾನಡಿಗರಿಗೆ ಕಾರ್ಯತತ್ಪರರಾಗಿ ಮಾಡುವದು, ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿರುವದು. ಕಾರಣ ಬರುವ ಫೇಬ್ರುವರಿ ಮಾರ್ಚ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರಿಸಬೇಕಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಅಂಬೋಣವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಗನೆ ಸ್ವಾಗತ ಮಂಡಲವನ್ನೂ, ಸಭೆಯ ಕಚೇರಿಯನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಡಗುವರೆ ಕೀರ್ತಿಯ ಪುಢಾರಿಗಳಿಗೆ ನಾವು ವಿನಯಪೂರ್ವಕ ಸೂಚಿಸುವೆವು.

---

೩. ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಗೋ-ಪರಿಷತ್ತು ಇದೇ ನಾತಾಳದಲ್ಲಿ ನಾಗಪೂರದಲ್ಲಿ ನೆರೆಯುವದು ಅಧ್ಯಕ್ಷಪದಕ್ಕೆ, ಕರವೀರ ಪೀಠದ ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ಕುರ್ತಕೋಟಿ ಸ್ವಾಮಿಯವರನ್ನು ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ ಗೋ-ಮಾತೆಯ ಈ ಪವಿತ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರಂಥ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯವೆಂತಲೇ ಅನ್ನುವೆವು ಅವರ ಕೈ ಕೆಳಗೆ ಪರಿಷತ್ತು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವದೆಂಬ ನಾವೇನು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಿಲ್ಲ. ಆಕಳುಗಳ (ದನಗಳ, ಸಂಖ್ಯೆಯು ದಿನೇ ದಿನೇ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತ ನಡೆದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ, ಯಾವ ಭಾರತೀಯನಿಗೆ ದುಃಖವಾಗದು! ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಶೇಕಡಾ ೮೦ ಜನರ ಉಪಜೀವನದ ಸಾಧನವಾದ ಕೃಷಿಗೆ ಅದರ ನಿಕಟ ಸಮ್ಮಂಧವಿರುವದು ಇವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದಹೊರತು, ನಮ್ಮ ಬೇಸಾಯವೂ, ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯೂ, ಆರೋಗ್ಯವೂ, ಏಳಿಗೆಯಾಗದೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರೂ ಮನಗಂಡಿರುವರು ಆದಕಾರಣಗಿಯೇ ನಮ್ಮ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಬಾಂಧವರು ಗೋ-ವಧವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸ ಹತ್ತಿರುವರು. ಅಷ್ಟು ಅದು ವಿಚಾರಾರ್ಹ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ "ಊರಿಗೆ ಬಂದ ಮಾರಿ, ಕೇರಿಗೆ ಬಾರದು" ಎಂಬಂತೆ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದಕ ಆಗಬಹುದಾಗುವದು? ದನಗಳ ಖಾನೇಸುಮಾರಿಯ ಸರಕಾರೀ ಅಂಕಡೆಗಳನ್ನೇ ತೆಗೆದು ನೋಡಿರಿ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಇಳಿತವನ್ನು ನೋಡಿ, ಪಾಷಾಣದ ಹೃದಯವುಳ್ಳವರೂ ಕರಗದಿರರು ಅಷ್ಟು ಭಯಂಕರ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ದೀನ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗುವ, ಸರಕಾರದ ಜಂಗಲದ ಧೋರಣವೇ ಬಹುತಾಂಶದಿಂದ ಕಾರಣವಾಗಿದೆಂದು, ನಾವು ಯಾಕೆ, ಯಾರೂ ಹೇಳುವರು ಅವುಗಳ ಚರಾವಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಗಾಯರಾನ (ಗೋ-ಚರಾವ) ಬಿಟ್ಟವಿಲ್ಲ ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಮೂಲಕ ಮುಕ್ಕಳಾದ ಹಿಂಸ್ರ-ಪಶುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಆಠವಾಡೆಗೆ ೫-೬ ದನಗಳು ಒಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣಿನ ಮುಂದೆ ಬಲಿ ಬೀಳುವವು ಇದು ಜನರಿಗೂ, ಗೊತ್ತದೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ, ಗೊತ್ತದೆ. ಅದರ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಬೇಕಷ್ಟು ಹತ್ಯಾರಗಳೂ ಇಲ್ಲ ಶಿಕಾರಿ ಕಾನೂನುಗಳ ಮೂಲಕ, ಬೇರೆ ಉಪಾಯವೂ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವರ್ಷ ನಡೆದರೆ, ತೀರ ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗ ಬಹುದು ಕಾರಣ ಪ್ರತಿ ತಾಲೂಕಿನ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ಸಭೆಸೇರಿ, ಈ ಸಂಬಂಧ ತಮಗಾಗುವ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಗೋ-ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಅರ್ಜಿಯದ್ವಾರಾ ಯಾ ತಂತಿಯ ಸುಖಾಂತರ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ, ನಾವು ಸಲ್ಲೆ ಕೊಡದೆ ಇರೆವು.

---

೪ ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನವು ನಾಗಪೂರದೊಳಗೆ ೨೬ ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಅಪೂರ್ವ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನೆರವೇರುತ್ತಿದೆಂದು ಸುದ್ದಿ ಬಂದಿದೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮದ್ರಾಸದ ವಿಖ್ಯಾತ ಮುಖಂಡರಾದ ದಿ. ಬ ವಿಜಯ ರಾಘವಾಚಾರ್ಯರಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಭಾಷಣವು ಅತಿಶಯ ಬೋಧಪ್ರದವಾಗಿದೆ. ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಕಂಡುಬರುವ ಭಾರತೀಯತನವೂ, ವ್ಯಾಪಕತೆಯೂ, ಮುತ್ಸದ್ದಿತನವೂ, ಸ್ಪಷ್ಟೋಕ್ತಿಗಳೂ, ಅವರ ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ಅಸಹಕಾರದ ವಿಷಯ, ಅವರ ಪ್ರಗಲ್ಭ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮನನ ಮಾಡಬಹುದು ಅಧಿವೇಶನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ನಡೆಯುತ್ತಲಿದೆ. ಅಸಂಖ್ಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ, ಪ್ರೇಕ್ಷಕರೂ, ಆತಿರಥಿ-ಮಹಾರಥಿ ಲೋಕಾಗ್ರಣಿಗಳೂ ಕೂಡಿ, ನಮ್ಮ ಈ ಹತಭಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭವಿಷ್ಯದ ಜಾತಕವನ್ನು ಸತ್ವಶೀಲರಾಗಿ ಮತಿಸುತ್ತಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದೊಳಗಿನ ದೇವರೂ, ಗಂಧರ್ವರೂ ಇವರ ಧನ್ಯವಾದವನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿರುವರಲ್ಲವೇ! ಇದರ ಸಾದ್ಯಂತ ವೃತ್ತದ ಮುಖ್ಯಾಂಶವನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ಮುಖದಿಂದ ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವೆವು ಕೊಂಗ್ರೆಸದ ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೊನೆಗಾಣಲಿ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕೋಟಿಕಲ್ಯಾಣವಾಗಲಿ, ಎಂದು ಶರಣಾರ್ಥಿ ದೇವರ ಕೂಡ ಬೇಡುವೆವು

---

೫ ಕುಮಟಾ, ಹೊನ್ನಾವರ ಮತ್ತು ಅಂಕೋಲೆಯ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ಶ್ಯಾನುಭಾಗರು ಪಪ್ಪರ ಬಿಂದ ಇಷ್ಟು, ಸಂಪು ಪ ಅತಿರ ವರೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿದಿತವಾಗಿದೆ ಅಂದಿನಿಂದ ಅವರ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ, ಇದ್ದ ಉಮೇದವಾರರನ್ನೂ, ವಲ್ಲಿ ಖಾಸ ನಾಮಜಾದಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ವಾರಿಯೊಳಗೆ ಅನ್ನಾನ್ನಗತಿಕರಾಗಿ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವರನ್ನೂ ಎಳತಂದು, 'ನಿಮಗೆ ಶ್ಯಾನಭೋಗಿ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ಸ್ವನ್ನದರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರೆ, ಮನೂ ಅನುಭವವಿಲ್ಲದ ಇವರಿಂದ ತೀರ ಸಮೀಪಿಸುಬಂದ ಖಾನೇಸುಮಾರಿ, ತೀರ್ವೆ ವಸೂಲಿ ವಗೈರೆ ಮಹತ್ವದ ಕೆಲಸಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂಬ ಚಿಂತೆಯು ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಹುಟ್ಟುವದು ಸಹಜವು. ಆದರೆ ರಾಜಸೇವಾ ತತ್ಪರರಾಗಿ, ಪ್ರಮಾಣಿಕತನದಿಂದ ದುಡಿದು ದುಡಿದು ಬೇಸತ್ತ, ಅನುಭವಿಕ ಶ್ಯಾನುಭಾಗರ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬೇಕಷ್ಟು ಕೊಡದೆ ಸಂಪಿಗೆ ಈಡು ಮಾಡಿದರೂ, ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದವರಿಗೂ, ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಬಿಟ್ಟು, ಧನ-ಲಂಪಟರಾದವರಿಗೂ, ಇದೊಂದು ಸುಯೋಗವು ದೊರಕಿಕೊಟ್ಟ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು, ಇವರಿಂದ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಶಿಗುತ್ತಿದ್ದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾದರಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಕಾಲಿನಮೇಲೆ ತಾವು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲು ಶಕ್ಯರಾಗದ, ನಿರಭಿಮಾನಿ ಜನರ ಭರಣಾ ಇದು ಸರಗೆ, ಆಘ ಇಷ್ಟತ್ತೇಟು ಸಂಘಗಳಾದರೂ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಿಸಿಂಗನೆಯೋ ಇಲ್ಲ ಅವರೆ, ಅವರಿಗೆ " ಹಿಸಿದದ್ದೂ ಹೋಯಿತು, ಮೆಟ್ಟಿದ್ದೂ ಹೋಯಿತೆಂಬ ಉಕ್ತಿಯ ಅನುಭವ ಬರದಿದ್ದರಾಯಿತು! ಅದರಮೇಲೆ, ಸಂಪು ಮಾಡಿದ ಶ್ಯಾನಭಾಗರು ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಸಂಗತಿ, ಪ್ರಾಂತಸಾಹೇಬರ ಅಶ್ಲೀಲ ಬಾಯಿಮಾತಿನಿಂದ ಮೂಲಕ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ದಪ್ತರ ಇಟ್ಟಂತೆ, ಇದ್ದೂ ಇರವೆ, ಅವರಿಂದಲೇ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಸುಸಂಧಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬಾರದೆಂದು, ಈ ಸಂಕಟ ಮುರಿದಾಗಲೀ ಸ್ಥಾನಮಾನಲಿಟ್ಟಿಸುವ ವೀರ ಯುವಕರನ್ನು ಸವಿನಯ ಸೂಚಿಸುವೆವು. ಇದರೊಂದಿಗೆ, ಈ ನವಯುಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇಂಥ ನಾಜೂಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಹೇಬರ ನಡತೆಯು ತೀರ ವಿ ಸಂ ಗ ತ ವೆಂ ಬು ದ ಆ ಸಾಹೇಬರು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ತಂದು, ತಮ್ಮ ಸಾಹೇಬಗಿರಿ ಸ್ವಾರಿ ವರ್ತನವನ್ನು ತಿದ್ದಿ, ತಮ್ಮ ಕೈಕೆಳಗಿನ ಒಳ್ಳೆ ನೌಕರರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೂ, ಸೌಜನ್ಯದಿಂದಲೂ, ನಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ಸವಿನಯ ಸೂಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಇಷ್ಟು ವಿಪರೀತವಾಗುವ ಕಾರಣವಾದರೂ ಇದೇ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟಲ್ಲವಾಗಿದಂತೆ!

ಸ್ಥಾನಿಕ ವೃತ್ತಾಂತ.

ಕುಮಟಾ— ಹವಾಮಾನ ರೋಗದಾಯಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ

ಕುಪ್ಪರ ನಾರಾಯಣರಾವ ಅಣ್ಣಾ ನಾಯಕರವರ ನಿಧನದ ನಿಮಿತ್ತ ಶೋಕ ಪ್ರದರ್ಶಕ ಸಭೆಯು ಇಲ್ಲಿಯ ಮಾಮಲೆದಾರ ಮಿ|| ನಾಡಿಗರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಾಡದು. ತಾ ೧ ನೆಗೆ ಸಾಂತೇರಿಕಾಮಾಕ್ಷಿ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೂಡುವದದೆ

ಇಲ್ಲಿಯ ಶ್ಯಾನಭಾಗರ ಸಂಪು ಇನ್ನೂ ಸ್ಥಿರವಾಗಿಯೇ ಉಂಟು. ದಪ್ತರ ಚಾರ್ಜು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಯಿಂದ ನಡೆದದೆ ಲಿಂಗು ಹರಿದಮೇಲೆ, ಹಂಗಿಲ್ಲವಂತೆ'

ನಾಡದು ನೂತನ ವರ್ಷಾರಂಭದ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಕಾರವಾರದಿಂದ ಹೊನ್ನಾವರ ವರೆಗೆ ಮೋಟಾರ ಬಂಡಿಗಳು ಚಾಲು ಮಾಡುವ ಬಲು ಸಾಹಸದ ಏ ಏ ಸಾತ ಕರ್ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿಯು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಸೋಯಿಯಾದಂತಾಯಿತು ಸದ್ಯದ ದರವಾದವು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೂ ದ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದರಮಾರಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದರೆ, ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಮಾನ್ಯವಾಗಬಹುದು

ಇಲ್ಲಿದು ಏ|| ಬಸ್ತಿ ಅಲ್ಲಿ ಆದದು ಸಾಹೇಬರ ಬಿಲಾಪತ ಕಮಿಟಿಯ ಠರಾವಿಗನುಸರಿಸಿ, ಮ ಸ್ಲಿಪಲ ಮತ್ತು ಲೋಕಲಬೋರ್ಡ ಸರಕಾರನಿಯುಕ್ತ ಮೆಂಬರಿಗೆ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಬಗ್ಗೆ, ಇವರು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗ ಹೋದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಇವರಿಗೆ ಪಾನಸ ಪಾರಿ ಕೊಟ್ಟು ಗೌರವಿಸಿದರು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಲೋಕಪ್ರಿಯ ಸಬಜಜ ಮಿ|| ಬಿ ಜಿ ಕಾಪಶೋರವರಿಗೆ ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳಕ್ಕೆ ವರ್ಗವಾಗಿ, ಅವರ ಬಗಲು, ಮಿ|| ಕಾರ್ಕಳ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಕಲ್ಯಾಣಪೂರಕರರ ನೇಮ ಣೂಕಿ ಜ್ಯಾಹೀರಾಗಿದೆ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದರ ಸ್ವಸ್ಥಾನಕ್ಕೇ ಬಂದಂತಾದರು.

ಅಂಕೋಲಾ— ಹವಾಮಾನ ರೋಗದಾಯಿ ಇರುವಂತೆ

ಅಧ್ಯಾಪಿಗೆ ಶ್ಯಾನಭೋಗರು ಸಂಪಿನ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರು ಕೂಡಲೇ ಇಲಾಖಾ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ವಾರಿಯು ಇಲ್ಲಾಯಿತು ಅಧಿಕಾರಿಯರ ಪ್ರಥಮದ ಹುಬ್ಬುಗಂಟು ಗನೆ ಬೆದರಿ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿದರೂ ಅವರ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರು ಪಾಸಾಗ ತ್ತಾರೋ, ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಈ ಪಾಸ-ನಾಪಾಸದಮೇಲೆಯೇ, ಮುಂದಿನ ಭವಿತವ್ಯತೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು ಅವರ್ಯಾರೂ ನಾಪಾಸಾಗುವ ಲಕ್ಷಣ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ

ಮೊನ್ನೆ ತಾ ೨೬ ನೇ ದಿವಸ ಡುಂಗಮೈಸ್ತ ಗಾಂಧಿಂಗರಾಯವರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯು ನೆರೆದಿತ್ತು. ಮಾಮವಡಿಯ ಶ್ಯಾನಭಾಗ ಏಸ್ ಎ ಎಲ್ ಬಾ

ಖಿರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷಪದವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು ಅತಿ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನೆರವೇರಿದ, ಈ ಸಭೆಯ ಸಾದ್ಯಂತ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗುವದು ಆದರಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಠರಾವುಗಳು ಪಾಸಾದವು

೧ ಅಂಕೋಲೆಯ ನಾಗರಿಕರು ಈ ಹೊತ್ತು ಸಭೆಗೂಡಿಸಿ, ರಾ॥ ಮಾಹುರಕರ, ರಾ॥ ಬಸ್ರೂರ ಇವರಿಬ್ಬರು ತಮಗಿದ್ದ ರಾವಸಾಹೇಬಿಗಳು ಇಂಗಬಭೋರಣದ ಹೊಸ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯ ನಿಷೇಧಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಪರತ ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಆಭಾರವನ್ನು ಮನ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ.

೨ ಸದರಿ ಇಬ್ಬರು ಮುಖಂಡರು ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಸಭೆಯ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವು ತಮಗೆ ಮಾನ್ಯವವೆಂದು ಜಾಹೀರಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯು ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೆ ವಿನಂತಿಮಾಡುತ್ತದೆ (ಬಹಳೇ ಬಹುಮತದಿಂದ ಪಾಸಾಯಿತು)

೩. ತಾಲೂಕಾ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡಿನ ಸರಕಾರನಿಯುಕ್ತ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ವ ಮೆಂಬರರು ತಮ್ಮ ಜಾಗೆಗಳಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ, ಅವರಿಗೆ ವಿನಂತಿಮಾಡುವದೆ ಈ ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿಸಿದ ಸಭ್ಯ ಗೃಹಸ್ಥರ ಶಿಷ್ಟಮಂಡಲವನ್ನು ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವದು (ಶ್ರೀ॥ ಶಂಕರರಾಯರು ಹಿಡಿದು ೫ ಮತ ಬಿಟ್ಟು, ಎಲ್ಲ ಮತಗಳಿಂದ ಪಾಸ)

ಈ ಮೂರು ಠರಾವುಗಳು ಪಾಸಾದವು, ಆದರೆ ೩ ನೇ ಠರಾವಿಗೆ ಉಪಸೂಚನೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಒಬ್ಬ ಸಭಾಸದರು ತಂದಿದ್ದರು, ಆದರೆ, ಅದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಠರಾವಿನ ಮುಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆಯಿದ್ದು, ಬಹುಮತದಿಂದ ನಾಪಾಸಾಯಿತು. ಆ ಉಪಸೂಚನೆ ಯಾವದೆಂದರೆ—

ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮೆಂಬರರುವ ತನಕ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಆರಿಸುವ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಡುವವರೆಗೆ, ಯಾರೂ ನಮ್ಮ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಮೆಂಬರರಾಗಿ ಇರಬಾರದು ಇದ್ದವರು ಜಾಗೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು ಇಂಥ ಚಕ್ರಬಸ್ತಿಯು ಅಸಹಕಾರಿತೆಗೆ ರಾ॥ ಶಂಕರರಾವ ನಾಡಕರ್ಣಿ ಅಂಥವರು ಕೈ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿ ಸಮ್ಮತಿಕೊಟ್ಟದ್ದು ವಿಸಂಗತವಿದ್ದಷ್ಟು [illegible] ಈ ಉಪಸೂಚನೆಯು ನಾಪಾಸಾಯಿತು. ನಂತರ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಪಾಸಾದ ಠರಾವುಗಳ ನಕಲುಗಳನ್ನು ಆಯಾಯ ಜನರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವದೆ ವಿನಂತಿ ಸಹಿತ ಆಭಾರ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಭಾರ ಮನ್ನಿಸುವದು ವಗೈರೆ ಆದ ನಂತರ ಸಭೆಯ ವಿಸರ್ಜನೆಯಾಯಿತು. ಸಭೆಗೆ ಪೋಲೀಸರೂ ಹಾಜರಿದ್ದರು.

ತಾ ೨೮ ನೇ ದಿವಸ ಶ್ರೀ॥ ಡಾ। ನಾರಾಯಣ ಅಣ್ಣಾ ನಾಯ್ಕ ವ ಶ್ರೀ॥ ಗೋಪಾಳ ವಿಠೋಬ ಶೇಟ್ಯೆ ಇವರ ಅಕಾಲ ನಿಧನದಿಂದ ಆದ ದುಃಖವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವದೆ, ದಿ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ಸ್ಕೂಲದ ರೀಡಿಂಗ ಮೆಂಬರರ ವ ಅವರ ಮಿತ್ರಮಂಡಳಿಯವರ ಸಭೆಯು ಶ್ರೀ॥ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಬಾಳಾ ಶೆಟ್ಯೆ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲಿ “ಯಂಗಮೆನ್ಸ ರೀಡಿಂಗ ರೂಮ”ದಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿತ್ತು ಆದರಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಠರಾವುಗಳು ಪಾಸಾದವು

೧ ಶ್ರೀ॥ ಡಾ॥ ನಾರಾಯಣ ಅಣ್ಣಾ ನಾಯ್ಕ ಇವರು ಅಕಾಲಿಕ ನಿಧನಪಟ್ಟದ್ದರಿಂದ, ಅಂಕೋಲೆಯೊಳಗಿನ ಅವರ ಮಿತ್ರವರ್ಗಕ್ಕೆ ಆದ ಅತಿಶಯ ದುಃಖವನ್ನು ನಾವು ಸಭೆಗೂಡಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಅವರ ನಿಧನದಿಂದ ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾತಿಯು ಬಹಳೇ ಉಪಕಾರಿ, ಉದ್ಯೋಗಿ ಸ್ವಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೂ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ, ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿಯುವ ಮುಖಂಡರು ಹೋದಂತೆ ಆಗಿದೆಂದು, ಈ ಸಭೆಯು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ

೨ ಇಲ್ಲಿಯ ನಿವಾಸಿ ಶ್ರೀ॥ ಗೋಪಾಳ ವಿಠೋಬ ಶೇಟ್ಯೆರವರು ಅಕಾಲ ನಿಧನ ಹೊಂದಿದ ಮೂಲಕ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ವಂತ ಶಿಕ್ಷಕರೂ ವಿನಯಶೀಲ ಮತ್ತು ಸರಳ ವರ್ತನದ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರೂ ಕಳಕೊಂಡಂತಾಗಿದೆಂದು, ಈ ಸಭೆಯು ಅವರ ಮಿತ್ರರಾದ ನಮಗೆ ಆದ ಮಹದ್ದುಃಖವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ

೩ ಮೇಲಿನ ಠರಾವುಗಳ ನಕಲನ್ನು ಅವರವರ ಆಪ್ತರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವದೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಈ ಸಭೆಯು ವಿನಂತಿಮಾಡುತ್ತದೆ

ನಂತರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ವಗೈರೆರ ಆಭಾರ ಮನ್ನಿಸಿಯಾದ ಮೇಲೆ, ಸಭೆಯ ಕೆಲಸವು ಮುಗಿಯಿತು ಶ್ರೀ॥ ವಿ ಪಿ. ಪ್ರಭು. ಶ್ರೀ॥ ಎಮ್ ಎಮ್ ಶ್ಯಾನಭಾಗ ಶ್ರೀ॥ ಎಸ್ ಕೆ. ಶೇಟ್ಯೆ ಇವರ ಸಮಯೋಚಿತ ಭಾಷಣಗಳಾದವು

ಶಾನಭೋಗರು ಅರ್ಜೋಟಿಯ ಸಹಿತ ತಮ್ಮ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ದಪ್ತರಗಳನ್ನು ಹುಕುಮಿನಂತೆ ಮಾಮಲೇದಾರರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ತಾಜಾ ಹುಕುಮಿನ ಪ್ರಕಾರ ಶಾನಭೋಗರಿಗೆ ಮತ್ತು ೫ ಜನ ಉಪಶ್ಯಾನಭೋಗರಿಗೆ ಈ ದಪ್ತರಗಳನ್ನು ಹಂಗಾಮಿಯಾಗಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರಂತೆ ಕಾಯಂ ಶಾನಭೋಗರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಇಂಥ ಎಡಗೈ ಉಪಕ್ರಮದ ಪರಿಣಾಮವಾದದ್ದೇನೂ ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ ಪರರ ಬಾನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿದಾಗ, ಆ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಬೀಡಿ ಸೇದುವ ಪುಣ್ಯವಂತರು ನೂರಪ್ಪಾ!

ಹಳಿಯಾಳ— ಚಳಿ ಬಲವಾಗಿ ಬಿದ್ದುವದು ಭರದಲ್ಲಿ ಉತಾರ ಸುರುವಾಗಿಲ್ಲ! ಬೀದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಂದಿಗಳ ಸ್ವಾರಿ ಆಗುವದು ಜೋರಿನಲ್ಲಿದೆ ತಾಲೂಕಸಭೆಯ ವತಿಯಿಂದ ಮಿ॥ ಎಸ್ ಜೀ. ಬಿದ್ರಿ ವಕೀಲ ಮತ್ತು ಮಿ॥ ಎಸ್ ಕೇ ಕೊಪ್ಪಳರು ನಾಗಪೂರ ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಹೋದರು ಲೋಕಪ್ರಿಯ ಡಾಕ್ಟರ [illegible] ರು ವರ್ಗವಾಗಿ ಹೋಗುವಾಗ, ಗೋವಿಂದ ಮಂಡಳದ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರು ಮಾನಸನ್ಮಾನದಿಂದ ಅಭಿನಂದಿಸಿ [illegible] ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಆಗುವ ಸಮಾರಂಭದ [illegible], ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ತತ್ವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ನಿರುಪಾಯವಾಗಿ ಬಂದ್ ಆಯಿತು ಬಹಳ ತಿಯಿಂದ [illegible] ಪದವಿ ಹೊಂದಿದ ಗೋಪಾಳ ಗಿರಿಯವರು ತಮ್ಮ [illegible] ಜನಾವರಗಳ [illegible] ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟ ದವಾಖಾನೆಯ ಉದ್ಘಾಟನ ಸಮಾರಂಭವು [illegible] [illegible] ಗಿರಿಯವರು [illegible] ದವಾಖಾನೆಯ [illegible] [illegible] [illegible]

ಕಾರವಾರ— [illegible] ಹಂಚ [illegible] ಸಮಾರಂಭವು [illegible] ಇವರ ಕಡೆಯಿಂದ [illegible] [illegible] [illegible] ಆದರೂ [illegible] ಅವರ [illegible] ಅವರು [illegible] ಇದ್ದ ವಿಧದ [illegible] ಇರಲಿಲ್ಲಂತೆ

ಹೊನ್ನಾವರ— [illegible] ವ್ಯಾಸ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಮ [illegible] ಇವರು [illegible] ವರ್ಗವಾಗಿ ಹೋದದರಿಂದ [illegible] ಜಾಗೆಗೆ [illegible] ರನ್ನು ನೇಮಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೆಂಬಾಲ [illegible] ಇನ್ನೊಂದು [illegible] ಹೆಚ್ಚಿದೆ.

[illegible] ಸಂಪ್ರದಾಯದ [illegible] ಜನ [illegible] ಸ್ವಭಾವರಿಗೆಂದು [illegible] ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ [illegible] ಮೂಲಕ, ಈ [illegible] ನೆಪವನ್ನು [illegible] ದೂರಪಡಿಸಿ [illegible] ರಂಗ [illegible]

ನಾಗಪೂರದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ.

ನಾಗಪೂರದ ಕಾಂಗ್ರೆಸಕ್ಕೆ ತಾ ೨೬ ರಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರೂ ಕೂಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ೧೬ ಸಾವಿರ ಜನರು ಕೂಡ್ರುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ, ಹಿಂದು-ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಐಕ್ಯಸೂಚಕ “ಅರ್ಧಚಂದ್ರ” ವಿರುವ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ನಿಶಾನೆಯು ಏರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು ಪಂಜಾಬದ ಅತ್ಯಾಚಾರ ನಿದರ್ಶಕ ಚಿತ್ರಗಳೂ, ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಭಾವಚಿತ್ರವೂ, ಮತ್ತು ಕೆಲವು [illegible] ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದವು ಮ॥ ಗಾಂಧಿ, ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯ, ಲಾಲಾ ಹರಿಕಿಸನಲಾಲ, ಪಂಡಿತ ಮೋತಿಲಾಲ ನೆಹರು, ಸರ ಆಶುತೋಷ, ಮೌಲಾನಾ ಶೌಕತ ಅಲ್ಲಿ, ಮಹಮ್ಮದ ಅಲ್ಲಿ, ಕಸ್ತೂರಿರಂಗ ಅಯ್ಯಂಗಾರ, ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ, ನರಸಿಂಹ ಅಯ್ಯರ, ಸತ್ಯಮೂರ್ತಿ ವಗೈರೆ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಬಂದಿದ್ದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ೧೫೦ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಹಿತ ಮದ್ರಾಸ ಉಗಿಬಂಡಿಯಿಂದ ತಾ. ೨೪ ನೆಗೆ ಬಂದು, ಸ್ವಾಗತಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟರು

ಇದಲ್ಲದೆ, ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ, ಭೋಸಲೆ ರಾಜರು ಕರ್ನಲ ವೆಜವುಡ, ಸ್ಪೂರ, ನಾಯಿಟರೆಂಬ ವಿಖ್ಯಾತ ವಿಲಾಯತಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಬಂದಿದ್ದರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ೧೫೦೦೦ ರವಷ್ಟು ಇದ್ದರು. ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕೂಡ್ರಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವಿದ್ದಿಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ೩[illegible] ಜನರು ಹಾಜರಿದ್ದರು

ಸ್ವಾಗತ ಮಂಡಳದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶೇಠ ಜಮನಾಲಾಲ ಬಜಾಜರವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರು

೧೮೮೫ ರಲ್ಲಿ ಆನಂದಾಚಾರ್ಯರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ನಾಗಪೂರ ಕಾಂಗ್ರೆಸದಿಂದ ಸದ್ಯದ ಕಲಕತ್ತೆಯ ಖಾಸಾ ಅಧಿವೇಶನದ ವರೆಗಿನ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಇತಿಹಾಸದ ಸಿಂಹಾವಲೋಕನ ಮಾಡಿ, [illegible] ಭಾವನೆ ನಿವೇದನಮಾಡಿದರು. ಮಹಾಯುದ್ಧದ [illegible] ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಉಚ್ಚ ತತ್ವಗಳು ಜರ್ಮನಿಯ [illegible] ಕೂಡಲೆ, ಹ್ಯಾಗೆ ಕರಗಿಹೋದವು [illegible] ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯಿದೆ, ಡಿಫೆನ್ಸ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ [illegible] ಹಕ್ಕುಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂದವು [illegible] ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಲಕತ್ತಾ [illegible] ತಹನಾಮೆಯ ಸಂಬಂಧ ವಚನಭಂಗವಾಗಿ [illegible] ಉದ್ಭವಿಸಿದವು ಇವರ ಮೇಲಿಂದ, [illegible] ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಸ್ಥಿತಿ [illegible] ಅರಿವು ಜನತೆಗೆ ಈಗ ಆಗಿದೆ, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು [illegible] ಸ್ವರಾಜ್ಯ [illegible] ಹೊರತು ವಿಧಾಯಕ [illegible] ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವು [illegible] ನೌಕರಶಾಹಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹುಟ್ಟುವ [illegible] ಅದನ್ನು ಮತ್ತು ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನ [illegible] ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ತೋರಿಸುವ [illegible] ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ [illegible] ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಿಂದು ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಐಕ್ಯವನ್ನು [illegible] ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪ್ರಿಯ ವರ್ಗವು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯೊಳಗಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮುಕ್ತಹಸ್ತ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ [illegible] ಬೇಕಾಗಿ ಉಪದೇಶಮಾಡಿದರು.

ಆ ನಂತರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನಾರೋಹಣಾಗಬೇಕಾಗಿ ಪಂಡಿತ ಮೋತಿಲಾಲ ನೆಹರುರವರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಮ॥ ಗಾಂಧಿಯವರು, ಅದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವಾಗ, ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಅಸಹಕಾರಿತಾವಾದಿಗಳು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಭಾಷಣವನ್ನು, ತಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧವಿದ್ದರೂ, ಶಾಂತವಾಗಿ ಮನನಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿಸಿದರು. ಆ ಮೇಲೆ ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯ, ದಾಸ, ಅಯ್ಯಂಗಾರ ವಗೈರೆರು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸ್ಥಾನಾಪನ್ನರಾದರು ಮಂಡಪದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ೨೦ ಸಾವಿರ ಜನರು ನೆರೆದಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಹೊರಗೆ ೫ ಸಾವಿರ ಜನರು ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಕೂಡಲೇ ಮಂಡಪದಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ಗದ್ದಲವು ಆಗಲಿಕ್ಕಾಯಿತು. ಮಹಾತ್ಮರು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಶಾಂತಗೊಳಿಸಿದರು ಶ್ರೀಯುತ ಬಿಪಿನಚಂದ್ರಪಾಲರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯವರೆಗೆ, ಓದಿ ನಂತರ ಮುಂದಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದರು

ಈ ಭಾಷಣದ ವೃತ್ತಾಂತವು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶದಂತೆ ಕೊಡುವೆವು.

☞ ಈಮಕ್ಕಿನ ಪುರವಣಿ ನೋಡಿರಿ)

ಕುಮಟಾ—ತಾನಭೋಗರ ಸಂಪು | (೩ ನೇ ಪಾನಿನಮೇಲಿಂದ ಮುಂದುವರಿಸಿದು.)

ನಾಗಪೂರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಸಭೆಯ ಠರಾವು.

(ತಂತಿಯಿಂದ ಬಂದ ತಾಜಾ ಬಾತ್ಮಿ.)

ಕಲಕತ್ತಾ ಜಾದಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವಿನ ...ತು ವಿಚಾರಮಾಡುವಾಗ, ಅದರಲ್ಲಿ ಒಳಪಟ್ಟ ಬಹುಮಾನದ ಪದವಿ-ತ್ಯಾ...ಸದ್ಯದ ಸರಕಾರದ ಸಂಗಡ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯ ಸಹವಾಸ್ಯಕರಗಳನು ಕೊಡಬಾ...ಬ ಪರಿಯಂತರದ ಠರಾವುಗಳ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯು ನಿರ್ಣಯಮಾಡಿದಂತೆ, ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು. ಅನಕವರೆಗೆ, ಅದರ ...ತೆಗೆಂದು, ಈ ಅಧಿವೇಶನವು ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಗಳಮೇಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗ...ಶಾಲೆ ಬಿಡುವಬಗ್ಗೆ ಉಪದೇಶಮಾಡುವದಲ್ಲದೆ, ಅವರ ತಂದೆತಾಯಿಗ... ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆ ಬಿಡಿಸಲಿಕ್ಕೂ ವಿನಂತಿಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮಿತವ್ಯ... ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹದ ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ಕಮಿಟಿಯು— "ಪ್ರತಿ ಮನುಷ್ಯನು ...ತ್ರ ಪ್ರತಿ ಹೆಂಗಸು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗದಿಂದ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಕಮಿಟಿ...ನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ; ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳು ಪ್ರಾಂತಿ...ತತ್ವದಲ್ಲೆಂಬು ಜ್ಯಾಹೀರಮಾಡುತ್ತದೆ; ನಾಮದಾರರು ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊ...ಕಾಗಿ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಿದೆ; ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಇಂಥ ರಾಜಕೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀ...ಭೆ, ಪರಿಷತ್ತುಗಳಂಥ ಜನತೆಯ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಉಘಡವಾಗಿ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ...ತಿಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಶಾಂತತಾಭಂಗವಾಗದ ಬಂದೋಬಸ್ತ ಹಿಂದು-ಮುಸಲ್ಮಾ...ಐಕ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪುನಃ ಎಚ್ಚರಿಸಿ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಬೇಕಾಗಿ ...ಕಿಸುತ್ತಿದೆ." ಈ ಠರಾವು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಪಾಸಾಯಿತು.

ಹುಕುಂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಸ್ವಲ್ಪಮಾತ್ರವೂ ಹೆದರದೆ, ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು ಚಾರ್ಜು ಕೊಡತ್ತಿರುವರು ದಿನೇ ದಿನೇ ಸಂಘ ಬಲಿಯುತ್ತಿರುವದು. ಬಾಕೀ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸಂಘದ ಗಾಳಿಯು ಬೀಸಹತ್ತಿದೆ. ಸಾಹೇಬರೇ ಈ ಎಲ್ಲ ಖಟಾಟೋಪವು **ಕಶಾಸಾಠೀ ಪೋಟಾಸಾಠೀ** ಎಂಬುದು ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲವೆ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ಅಂಶವೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವವೆಂಬರಿತು, ಇನ್ನಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಮನಾತೂ, ಲಿಪ್ಸಿಸಿಕೆಯೂ, ಮೃದುವಾಗುವದೋ?

ಒಬ್ಬ ರಾಜನಿಷ್ಠ.

ಅಂಕೋಲಾ ಶಾನಭೋಗರ ಸಂಪು.

ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ಯಾನಭೋಗರು ಸಂಪು ಮಾಡಿದ್ದು ಇದು ನೋನ್ ಕೋಓಪರೇಶನದ ಬಗ್ಗೆ ಇರುತ್ತದಾಗಿ, ಕೆಲವು ಅಮಲದಾರರ ಗೈರ ಸಮಜೂತ ಆಗಿದಂತ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಈ ಮುಂಗಾಯಿ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸಾಲದಿರುವದರಿಂದ,ಘಕ್ತ ಹೊಟ್ಟೆಬಗ್ಗೆ ಪಗಾರ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂಬುವದೇ ಇವರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಹೊರತು, ಇದು ನೋನ್-ಕೋಓಪರೇಶನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಲ್ಲ, ಈಗಾದರೂ ನಮ್ಮ ವರಿಷ್ಠ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಜೀವಕ್ಕೆ ಬೇಕುವಷ್ಟು ಪಗಾರಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ದಫ್ತರದಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶಾನಭೋಗರು ಸಿದ್ಧರಾದಾರು ಕಾರಣ, ಇದು ನೋನ್ ಕೋಓಪರೇಶನ್ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರದಾದರೂ ಗೈರ ಸಮಜೂತ ಇದ್ದಲ್ಲಿಅವರ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗಿಂದ ಅದನ್ನು ದೂರಮಾಡಬೇಕಾಗಿ, ಈ ಜಾಹೀರ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಸಭಾಸದ, ಶ್ಯಾನಭೋಗ ಸಂಘ, ಅಂಕೋಲಾ.

ದುರ್ಮತಿ ಸಂ|ದ ಪಂಚಾಂಗಗಳು

ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿವೆ. ಬೇಕಾದವರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರೆಕೊಳ್ಳಬಹುದು

25ಕ್ಕೆ ರೂ ೭-೮-೦ 50ಕ್ಕೆ ರೂ. ೬ ೮-೦.

100 ಕ್ಕೆ ರೂ. ೧೨-೮-೦

ಕೃಷ್ಣರಾವ ಕೇಶವ ಶೇಣವಿ

ಸ್ಟಾರ್ ಆಫ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರೆಸ್, ಕುಮಟಾ.

ಗ್ರಿಪೊಲ್ಡಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಸಾಯಿ.ದಸ್‌ಗಳು ಅಮೃತಾಂಜನ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯ ಅಮೃತಪಾಮು.

ಪಶುಸಂಜೀವನಿ - ಎಲ್ಲಾ ಜಾನಾವರಗಳ ರೋಗಕ್ಕೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ.

ಎಲಿತ್ರಿನ್ ಕೋಡೊಪ್ರಾಮ್ಲ - ಸ್ತ್ರೀ ರೋಗಕ್ಕೆ

ಈ ವಿಸಡಾ ಕಫುಲಾಶಕ ಗುಳಿಗೆ, ಜಿಂಕುಪ್ರಾಮ್, ಉತ್ತಮ ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ, ಕಾಮಿನಿಯಾ ಮುಂತಾದ ಒಳ್ಳೇ ಸುಗಂಧಿಕ ತೈಲಗಳು, ಅನೇಕತರದ ಅತ್ತರಗಳು, ಪೈಕನರಿ ಮತ್ತು ಕಟ್ಲರಿ ಸಾಮಾನು, ಶೆಜವ್ (ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ಪುಟ ಕೊಡುವ ಎಣ್ಣೆ) ಮನೆ ಕೆಟ್ಟರ್ ಗಳಿಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಾಮಾನು, ಗ್ಲಾಸವೇರ, ಸಾಮಾನು ಮುಂಟಪದ ಕಾಗದ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ತರದ ಸಾಮಾನುಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಲ್ಲಿ ದರವು ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಪತ್ತೆ:—

P. L. Shanbhag, KUMTA.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ
ಶಾನಭಾಗ ಕುಮಟಾ.

॥ಶ್ರೀ ಭಗವತ್ಪ್ರೇರಣಾ ಹಿ ಜಯತಿ॥

ವೈಷ್ಣವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಗಳೇ! ೧ ಆಣೆಯ ಸ್ಟಾಂಪನ್ನು ಬೇಗ ಕಳುಹಿಸಿರಿ! ತಮ್ಮ ಪತ್ತೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಬರೆಯಿರಿ! ಕನ್ನಡ ವೈಷ್ಣವ ವೇದಾಂತ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವೆವು! ಜನವರಿ ತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರ ಅವಧಿ! ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೂ ತಿಳುಹಿಸಿರಿ!

ಕುಮಟಾ— ನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯ,

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವಸ್ಥಾನ,

ಮಂಗಳೂರು.

ಕುಮಟ ಪೇಟ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.		ದರ.
...ಗೂರ ಬಿ. ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೩॥
...ಚ್ಚಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಮಾನಗಿ	...	೫॥—೭
...ಗಿ ನಿಜಕ್ಕೆ	...	೯॥—೧೦
...ಇದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೯—೨೨
...ಝೀ ನಿಜ ,	...	೧೫—೧೬
...ತಳೆ ಜೀಲ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೫॥—೧೬
...ಂಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೩೧॥—೩೦
...ರು ಜೀಲ "	...	೨೦—೬೫
...ಆರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ "	...	೭॥—೮
...ಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ "	...	೪॥—೬
...ೆಣ್ಣೆ ಮಣ	...	೮॥
...ಬ್ಬಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	...	೧೩
...ತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ "	...	೧೧॥—೧೨॥
...ಪ್ಪ ಗೋಣಿ "	...	೪-೫-೦
...ರಿನ ಸೂರ್ಯ "	...	೪-೫-೦
" ಹಂಸ "	...	೩-೯-೬
...ಲ್ಲ ಮುಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೬೫—೬೦
...ಂಪಟಿ ಪೆಟ್ಟಿ "	...	೮೫—೯೫
" ಗೋಟು "	...	೬೦—೭೦
" ಚಾಲಿ "	..	೮೫—೯೦
" ಚಿಕಣಿ "	...	೧೧೦—೧೨೦
...ಣ್ಣು "	...	೧೪೫—೧೫೦
...ಾಳಿಕ್ಕೆ "	...	೪೫—೫೦
...ಲ್ಲಾಪೂರ ರಾಶಿ "	...	೧೧೦—೧೨೫
...ಿರ ರಾಶಿ "	...	೧೨೦—೧೩೫
ಸಿದ್ದಾಪೂರ ರಾಶಿ "	..	೧೨೦—೧೩೫
ಹೇರೂರ ರಾಶಿ	...	೧೦೫—೧೧೫

ಮೋಟಾರ.

ಹಾವೇರಿಯಿಂದ—ಸಿರಸಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಿರಸಿಯಿಂದ—ಹಾವೇರಿಗೆ ಇದೇ ಬರುವ ಜನವರಿ ತಾ ೧ ನೇ ಯಿಂದ ಪ್ರತಿ **ಆದಿತ್ಯವಾರ** ಮೋಟಾರ ನಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಹಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ೮ರ ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಸಿಕ್ಕರೆ ಬೇರೆ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ನಡಿಸುವೆವು.

ಟಿಕೆಟುಗಳು ಸಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ ಇವರ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಶನದ ಹತ್ತರ ಕೇಳಕರರ ಬಂಗ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವವು.

ಎಸ್. ಎಲ್. ಧಾಕಪ್ಪಾ.

ಲೋಕಮಾನ್ಯವಾದ
ಚಹಾ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ.

ನೀಲಗಿರಿ ಗ್ಲೆಂಡೇಲ ಇಸ್ಟೇಟದ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಚಹಾ ಮತ್ತು ಊಟಕಮಂಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ (ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ ಹಿಯಿಲ್ಲ) ತೋಕ ಪ ಕಿರಕೋಳ ಬೇರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗದೆ, ಕಡಿಮೆ ದರದಿಂದ ಸಿಗುವ ಇದೊಂದೇ ಸ್ಥಳವು. ಚಹಾ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆಯ ಹೊಸ ಸ್ಟಾಕ್ ಈಗಲೇ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಪತ್ರದ್ವಾರ ದರದ ಖುಲಾಸೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ವಿ. ಪಿ. ಶಾನಭಾಗ ಮತ್ತು ಬ್ರದರ್ಸ

ಹೊನ್ನಾವರ. ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

V. P. Shanbhag & Bors.

HONAWAR (N. Kanara.

ಚಿರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷಸದವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು ಅತಿ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನೆರವೇರಿದ. ಈ ಸಭೆಯ ಸಾದ್ಯಂತ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗುವದು ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಠರಾವುಗಳು ಪಾಸಾದವು

೧ ಅಂಕೋಲೆಯ ನಾಗರಿಕರು ಈ ಹೊತ್ತು ಸಭೆಗೂಡಿ ಡಾ॥ ಪಾಸೂರ, ಡಾ॥ ಬಸ್ರೂರ ಇವರಿಬ್ಬರು ಹನುಗಿ ರಾವಸಾಹೇಬಿಗಳು ಜಂಗಲಫೋರೆಂದ ಹೊಸ ಜಾತಿ ರಮಾಮೆಯ ನಿವೇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಪರತ ಮಾಡಿ, ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಅಭಿನಂದನವನ್ನು ಮನ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ

೨ ಸದರಿ ಇಬ್ಬರು ಮುಖಂಡರು ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಸಭೆಯ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಠರಾವು ತಮಗೆ ಮಾನ್ಯವದೆಂದು ಜಾಹೀರಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯು ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೆ ವಿನಂತಿಮಾಡುತ್ತದೆ (ಬಹಳೇ ಬಹುಮತದಿಂದ ಪಾಸಾಯಿತು.)

೩ ತಾಲೂಕಾ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡಿನ ಸರಕಾರನಿಯುಕ್ತ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ವ ಮೆಂಬರರು ತಮ್ಮ ಜಾಗೆಗಳಿಗೆ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ, ಅವರಿಗೆ ವಿನಂತಿಮಾಡುವರೆ ಈ ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿಸಿದ ಸಭ್ಯ ಗೃಹಸ್ಥರ ಶಿಷ್ಟಮಂಡಲವನ್ನು ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವದು. (ಶ್ರೀ॥ ಶಂಕರರಾಯರ ಹೊರತು ೫ ಮತ ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ಮತಗಳಿಂದ ಪಾಸ)

ಈ ಮೂರು ಠರಾವುಗಳು ಪಾಸಾದಷ್ಟು ಆದರೆ ೩ ನೇ ಠರಾವಿಗೆ ಉಪಸೂಚನೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಒಬ್ಬ ಸಭಾಸದರು ತಂದಿದ್ದರು, ಆದರೆ, ಅದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಠರಾವಿನ ಮುಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆಯಿದು ಬಹುಮತದಿಂದ ನಾಪಾಸಾಯಿತು. ಆ ಉಪಸೂಚನೆ ಯಾವದೆಂದರೆ—

ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವೆಂಬರಿರುವ ಚನಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಆರಿಸುವ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಡುವವರೆಗೆ ಯಾರೂ ನಮ್ಮ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಮೆಂಬರರಾಗಿ ಇರಬಾರದು. ಇದ್ದವರು ಜಾಗೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು ಇಂಥ ಚಕ್ರಬಿಟ್ಟಿಯ ಅಸಹಕಾರಿತೆಗೆ ಡಾ॥ ಶಂಕರರಾವ ಸಾತಕರ್ಣಿಯಂಥವರು ಕೈ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿ ಸಮ್ಮತಿಕೊಟ್ಟದ್ದು ವಿಸಂಗತವಿದ್ದಷ್ಟು [illegible] ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವದೆ ಈ [illegible]ಸೂಚನೆಯು ನಾಪಾಸಾಯಿತು. ನಂತರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಪಾಸಾದ ಠರಾವುಗಳ ನಕಲುಗಳನ್ನು ಆಯಾಯ ಜನರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವರೆ ವಿನಂತಿ ಸ್ವೀಕರ ಆಬಾರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಭಾರ ಮನ್ನಿಸುವದ ವಗೈರೆ ಆದ ನಂತರ ಸಭೆಯು ವಿಸರ್ಜನೆಯಾಯಿತು. ಸಭೆಗೆ ಪೋಲೀಸರೂ ಹಾಜರಿದ್ದರು

ತಾ ೨೮ ನೇ ದಿವಸ ಶ್ರೀ॥ ಡಾ॥ ನಾರಾಯಣ ಅಣ್ಣಾನಾಯ್ಕ ವ ಶ್ರೀ॥ ಗೋಪಾಳ ವಿಠೋಬ ಶೇಣ್ವಿ ಇವರ ಅಕಾಲ ನಿಧನದಿಂದ ಆದ ದುಃಖವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವರೆ, ದಿಗಂಬರ ಸಾರಸ್ವತ ಸ್ಕೂಲದ ಲೀಗಿನ ಮೆಂಬರರ ವ ಅವರ ಮಿತ್ರಮಂಡಳಿಯವರ ಸಭೆಯು ಶ್ರೀ॥ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಬಾಳ್ಕೃ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ "ಯಂಗಮೆನ್ಸ ರೀಡಿಂಗ ರೂಮ "ದಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಠರಾವುಗಳು ಪಾಸಾದವು

೧ ಶ್ರೀ॥ ಡಾ॥ ನಾರಾಯಣ ಅಣ್ಣಾ ನಾಯ್ಕ ಇವರು ಅಕಾಲಿಕ ನಿಧನಪಟ್ಟದರಿಂದ ಅಂಕೋಲೆಯೊಳಗಿನ ಅವರ ಮಿತ್ರವರ್ಗಕ್ಕೆ ಆದ ಅತಿಶಯ ದುಃಖವನ್ನು ಗಾಢ ಸಹಿತ ನೊಡಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಅವರ ನಿಧನದಿಂದ ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾತಿಯ ಬಹಳೇ ಉಪಕಾರಿ, ಉದ್ಯೋಗಿ ಸ್ವಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾ, ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ, ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿಯುವ ಮುಖಂಡರು ಹೋದಂತ ಆಗಿದೆಂದು ಈ ಸಭೆಯು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ

೨ ಇಲ್ಲಿಯ ನಿವಾಸಿ ಶ್ರೀ॥ ಗೋಪಾಳ ವಿಠೋಬ ಶೇಣ್ವಿರವರು ಅಕಾಲ ನಿಧನ ಹೊಂದಿದ ಮೂಲಕ ಒಬ್ಬ ಎಷ್ಟೊ ವಂತ ಶ್ರಮಕರೂ ವಿನಯಶೀಲ ಮತ್ತು ಸರಳ ವರ್ತನದ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರೂ ಕಳಕೊಂಡಂತಾಗಿದೆಂದು, ಈ ಸಭೆಯು ಅವರ ಮಿತ್ರರಾದ ನಮಗೆ ಆದ ಸುಹೃದ್ದುಃಖವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ

೩ ಮೇಲಿನ ಠರಾವುಗಳ ನಕಲನ್ನು ಅವರವರ ಆಪ್ತರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಈ ಸಭೆಯು ವಿನಂತಿಮಾಡುತ್ತದೆ

ನಂತರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ವಗೈರೆರ ಆಭಾರ ಮನ್ನಣೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ಸಭೆಯು ಕೆಲಸವು ಮುಗಿಯಿತು ಶ್ರೀ॥ ವಿ ಪಿ. ಪ್ರಭು ಶ್ರೀ॥ ಎಮ್ ಎಮ್ ಕ್ಯಾತಭಾಗ ಶ್ರೀ॥ ಎಸ್ ಕೆ ಶೇಣ್ವಿ ಇವರ ಸಮಯೋಚಿತ ಭಾಷಣಗಳಾದವು

ಕಾನಭೋಗರು ರಿಕ್ರೂಟಿಂಗ ಸಹಿತ ತಮ್ಮ ಕಛೇರಿ ದಫ್ತರಗಳನ್ನು ಹುಕುಮಿನಂತೆ ಮಾಮಲೇದಾರಿಂಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ತಾಜಾ ಸುದ್ದಿಯಿದೆ ಶಿನಕನ ಕಾನಭೋಗರಿಗೆ ಮತ್ತು ೫ ಜನ ಊರ ದ್ಯಾರರಿಗೆ ಈ ದಫ್ತರಗಳನ್ನು ಹಂಗಾಮಿಯಾಗಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರಂತೆ ಕಾಯಂ ಕಾನಭೋಗರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾದದ್ದೇನೂ ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ ಪರರ ಮನೆಗೆ

ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿದಾಗ ಆ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಬೀಡಿ ಸೇದುವ ಪುಣ್ಯವಂತರು ನೂರಾರು !

ನರಸಿಂಹ ಅಯ್ಯರ, ಸತ್ಯಮೂರ್ತಿ ವಗೈರೆ ಮುಂದಾ[illegible]

ಪುರವಣಿ ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೩೦-೧೨-೧೯೨೦.ನೇ ಇಸವಿ

Congress Resolution.

While referring Calcutta non-cooperation schem[e] beginning with renunciation, voluntary associati[on] with present Government, ending non-payment taxe[s] to be enforced, as Congress determines. Meanwhi[le] as preparatory, Congress advises students, over si[x]teen, withdrawal, appeals parents, withdraw chil[d]ren. Economic Boycott Committee formulatively [re]quires, very man, woman, salf-sacrifice organ[ises] Committees for non-co-operation; Declares Counc[il] unr pr s ntative; Wants Councillors resign; [a]ppeals Government Servants attend popular gath[er]ings openly; mphasises non-violence, Hindu-Mos[lem] Lagu unity, removing untouchability. Resolu[tion] passed a imo sly.

[illegible]

ಡೊನ್ನಾವರ [illegible]

[illegible]

ಕೆಂಬಾಲ [illegible] ಇನ್ನೊಂದು [illegible]

[illegible] ಆಸಹಕಾರಿತೆಯ [illegible] ದೂರಪಡಿಸಿದರೆಂದು [illegible]

ನಾಗಪೂರದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ.

ನಾಗಪೂರದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ತಾ ೨೬ ರಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರೂ ಕೂಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಮಂಡಪದಲ್ಲಿ ೧೬ ಸಾವಿರ ಜನರು ಕೂಡ್ರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದರು, ಧ್ವಜವಲ್ಲಿ, ಹಿಂದೂ-ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಐಕ್ಯ ಸೂಚಕ "ಅರ್ಧಚಂದ್ರ" ವಿರುವ ಹೊಸ ರೂಲಿನ ನಿಶಾನೆಯ ಸರಿ ಸಲ್ಲಕ್ಷಿತ್ತು ಪಂಜಾಬದ ಅತ್ಯಾಚಾರ ನಿದರ್ಶಕ ಚಿತ್ರಗಳೂ ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಭಾವಚಿತ್ರವೂ, ಮತ್ತು ಲೆಯೂ, ಸ್ವಾಮಿ [illegible] ಡಾ॥ ಗಾಂಧಿ, ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯ, ಲಾಲಾ ಹರಿಕಿಸನಲಾಲ, ಪಂಡಿತ ಮೋತೀಲಾಲ ನೆಹರು, ಸರಲಾದೇವಿ, ಮೌಲಾನಾ ಶೌಕತ ಅಲ್ಲಿ, ಮಹಮ್ಮದಲ್ಲಿ, ಕಸ್ತೂರಿರಂಗ ಅಯ್ಯಂಗಾರ, ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ,

[illegible] ಯು ಅರಿವು ಜನತೆಗೆ ಈಗ ಆಗಿದೆ. ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು [illegible]ಪಾಗಿ, ವಿಧ್ವಂಸಕತ್ವದ ಹೊರತು ವಿಧಾಯಕತೆಯು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರ ಸದ್ಯದ ನೌಕರಶಾಹಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹುಟ್ಟುವ ಅಸಮಾಧಾನ ಅದರವನ್ನು ಮತ್ತು ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನ [illegible] ನೀತಿಬಾಹಕ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ತೊರೆಯುವದೇ ಅಸಹಕಾರಿತೆಯ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಿಂದು ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಐಕ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ವ್ಯಾಪಾರಿವರ್ಗವು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯೊಳಗಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮದ್ದತ್ತು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮುಂದರಿಯಬೇಕಾಗಿ ಉಪದೇಶಮಾಡಿದರು.

ಆ ನಂತರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನಾರೂಢರಾಗಬೇಕಾಗಿ ಪಂಡಿತ ಬಿಶನದತ್ತ ಶುಕ್ಲರವರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಮ॥ ಗಾಂಧಿಗಳು, ಅದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವಾಗ, ನಿರ್ಭಾವದ ಅಸಹಕಾರಿತಾವಾದಿಗಳು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಭಾಷಣವನ್ನು ತಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧವಿದ್ದರೂ, ಶಾಂತವಾಗಿ ಮನನಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿಮಾಡಿದರು. ಆ ಮೇಲೆ ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯ, ದಾಸ, ಅಯ್ಯಂಗಾರ ವಗೈರೆಯರು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿದಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸ್ಥಾನಾಪನ್ನರಾದರು. ಮಂಡಪದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ೨೦ ಸಾವಿರ ಜನರು ನೆರೆದಿದ್ದರು, ಹೊರಗೆ ೫ ಸಾವಿರ ಜನರು ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶವ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಕೂಡಲೇ ಮಂಡಪದಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ಗಲಿಬಿಲಿಯು ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಮಹಾತ್ಮರು ಕೆಳಗಿಳಿದು ಶಾಂತಗೊಳಿಸಿದರು ಶ್ರೀ॥ ಯುತ ಬಿಪಿನಚಂದ್ರಪಾಲರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಭಾಷಣವನ್ನು, ಅಸಹಕಾರಿತೆಯು ಪ್ರಶ್ನೆಯವರೆಗೆ, ಓದಿ ನಂತರ ಮುಂದಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದರು.

ಈ ಭಾಷಣದ ಸ್ವಾರಾಂಶವು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶದಂತೆ ಕೊಡುವೆವು

☞ ಲಾವಣಿಯ ಪುರವಣಿ ನೋಡಿರಿ ❯

ಕುಮಟಾ ಶಾನಭೋಗರ ಸಂಪು.

ಸರಕಾರವು, ತನಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಆದಾಯವನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ, ಯುದ್ಧಕಾಲದಲ್ಲಂತೂ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಹಸದಿಂದ ಜನರನ್ನೂ, ಹಣವನ್ನೂ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ, ಶ್ಯಾನಭೋಗ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿಯೊಂದಿಗೆ ಪಗಾರ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿಯಾಗದ ಮೂಲಕ, ಈಗಿನ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಗದೆ, ತಮ್ಮ ನಿಜ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಪರಿಯಿಂದ ದೂರಿಕೊಂಡರೂ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಕವಾಗದ್ದು ನೋಡಿ, ಈಗ ಎಂದೂ ಕೇಳದ ಮತ್ತು ಕಾಣದ ಶ್ಯಾನಭೋಗ ಜನರ ಸಂಪನ್ನು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂತು.

ಸರಕಾರವು ವೇಳೆಗೆ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ಸಾಹೇಬ ಜನರು ನಿಜವಾದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಸರಕಾರದ ನಜರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದರೆ, ಯಾವಾಗಲೂ ತಲೆಯನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಿ ರಾಜನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ನಡೆಯುವ ಈ ನೌಕರರಿಗೆ, ಸಾಹೇಬರ ಮುಂದೆ ಸಂಪು ಪುಕಾರಿಸುವಷ್ಟು ಧೈರ್ಯ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಹೆದರಿಕೆಯ ಮುಂದೆ, ಸಾಹೇಬರ ಹೆದರಿಕೆಯು ಲೋಪವಾಯಿತು! ಕುಮಟಾ ಮುಕ್ಕಾಮಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಣ್ಣ ಸಾಹೇಬರು ಮಾಡಿರುವ ಗ್ರಾಮ ತಪಾಸಣೀ ವೇಳ್ಯಾ, ದುಡಿದು ದುಡಿದು ಬೇಸತ್ತ ಶ್ಯಾನಭೋಗರುಗಳಿಗೆ ಸಾಹೇಬರು ಕೊಟ್ಟ ಅವಾಚ್ಯ ಪ್ರಹಾರವು ಕೇಳಿ, ಅವರ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಹತಾಶರಾಗಿ, ಬಾಲ ತುಳಿಸಿಕೊಂಡ ಹಾವಿನಂತಾದರು

ಈಗ ಸದ್ಯ ಸಂಪು ಮುಂದೆಯೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ತಂತ್ರಗಳೂ, ಸಾಹೇಬರ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದಿರುವ ಬೆದರಿಕೆಗಳೂ, ಫಲಕಾರಿಯಾಗದೆ, ಕೆಲಸವಾಗುವದಲ್ಲ ಹೊಲಸಾಗುವದೆಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ, ಹೊರಗಿನ ಜನರನ್ನು ಕರತಂದು ದಪ್ತರಚಾರ್ಜು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹುಕುಂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರವೂ ಹೆದರದೆ, ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು ಚಾರ್ಜು ಕೊಡ ತ್ತಿರುವರು ದಿನೇ ದಿನೇ ಸಂಪು ಬಲಿಯುತ್ತಿರುವದು. ಬಾಕೀ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸಂಪಿನ ಗಾಳಿಯು ಬೀಸಹತ್ತಿದೆ ಸಾಹೇಬರೇ ಈ ಎಲ್ಲ ಬಿಚಾಟೋಪವು **ಕಾರ್ಯಾಸ್ತೇ ಪರ್ಯಾಸ್ತೇ** ಎಂಬುದು ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ಅಂಶವೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವದೆಂದರಿತು, ಇನ್ನಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನ, ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆಯೂ, ಮೃದುವಾಗುವದೋ?

ಒಬ್ಬ ರಾಜನಿಷ್ಠ

ಅಂಕೋಲಾ ಶಾನಭೋಗರ ಸಂಪು.

ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ಯಾನಭೋಗರು ಸಂಪು ಮಾಡಿದ್ದು ನಾನ್-ಕೋಅಪರೇಶನದ ಬಗ್ಗೆ ಇರುತ್ತದಾಗಿ, ಕೆಲವು ಅವ ಲದಾರರ ಗ್ಯೆರ ಸಮಜೂತಿ ಆಗಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಈ ಮಂಗಾಯಿ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸಾಲದಿರುವದರಿಂದ, ಫಕ್ತ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಗ್ಗೆ ಪಗಾರ ಏರಿಸಬೇಕೆಂಬುವದೇ ಇವರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೊರತು, ಇದು ನಾನ್ ಕೋಅಪರೇಶನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಲ್ಲ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ವರಿಷ್ಠ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯಂತೆ ಪಗಾರ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ದಪ್ತರಗಳನ್ನು ತು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶಾನಭೋಗರು ಸಿದ್ಧರಾದಾರು ಕಾರಣ, ಇದು ನಾನ್ ಕೋಅಪರೇಶನ್ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಗ್ಯೆರ ಸಮಜೂತ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗಿಂದ ಅದನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ, ಈ ಜಾಹೀರ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ

ಸಭಾಸದ, ಶ್ಯಾನಭೋಗ ಸಂಘ, ಅಂಕೋಲಾ.

ದುರ್ವರ್ತಿ ಸಂದ ಪಂಚಾಂಗಗಳು

ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿವೆ ಬೇಕಾದವರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಬರಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

25ಕ್ಕೆ ರೂ ೧-೮-೦ 50ಕ್ಕೆ ರೂ ೩-೮-೦

100 ಕ್ಕೆ ರೂ. ೧೨-೮-೦

ಕೃಷ್ಣರಾವ ಕೇಶವ ಶೆಣವಿ

ಸ್ಟಾರ್ ಆಫ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರೆಸ್, ಕುಮಟಾ.

(೩ ನೇ ಪಾನಿನಮೇಲಿಂದ ಮುಂದರಿಸಿದ್ದು.)

ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅನುವು ಇರಬಹುದು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯವು ಸಾಗುವದರಿಂದ, ಎಂದೂ ಲಾಭವಾಗಲಾರದು ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತವಾದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸ್ವೈರ ವೃತ್ತಿಯ ಅನುಕೂಲತೆಯಾಗುವದರಿಂದ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಚಾರವಿಚಾರಕ್ಕೂ, ಕ್ರಮಶಃ ಅವರ ಶಾರೀರಿಕ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೂ ಬಾಧೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯೇನು ? ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವು ನಾಶವಾಗದೆ ಉಳಿದೀತು? ಮತ್ತು ಇದರ ಪರಿಣಾಮವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೂ ಬಡೆಯುವ ಹೇಗೆ ಉಳಿದೀತು?

ಯೋಗ್ಯ ದರ] **ಓದಿರಿ!** [ಬಿಳ್ಳೀ ಪ್ಯಾಕು.

ಮಿತ್ರಬಾಂಧವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿರಿ!

ತೆಂಗರೆ ಬಾಲಾಮೃತ ಎಲೆನ್ ಬರೀಸ್ ಫುಡ ವಿರೋಲ	ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ, ರಕ್ತಶುದ್ಧಿಕಾರಕ,

ಎಲ್ಲಾ ಕೊಡ್ಲಿವರ ಒಯ್ಲಗಳು - (ಹೊಸ ಪ್ಯಾಕು)

ಸಲ್ಫರ ವಿಟರ್ಸ - ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ.

ಸುಧಾಸಿಂಧು - ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಅಮೃತ

ಅರ್ಕುಶಿವಾ - ಅನೇಕ ರೋಗಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಔಷಧ

ಸೆನ್‌ಮೆಟೋ - ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಗರ್ಮಿ ರೋಗಕ್ಕೆ ರಾಮಬಾಣ

ಕರ್ನಿಕ ಎಮ್ಮಿಕ್ಸರ - (ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರಕ್ಕೆ)

ಗ್ರಿಮೋಷ್ಣ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಸಾಯಿರಪಗಳು

ಅಮೃತಾಂಜನ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯ ಅಮೃತಾಂಜನ.

ಪಂಚಸಂಜೀವನಿ - ಎಲ್ಲಾ ಜನಾವರಗಳ ರೋಗಕ್ಕೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ

ಎಲಿಟ್ಟಿನ್ ಕೊಡ್ರೊಪ್ಸು - ಸ್ತ್ರೀ ರೋಗಕ್ಕೆ

ಈ ವಿನಹಾ, ಕಫನಾಶಕ ಗುಳಿಗೆ, ಬಾಂತಿಪೌಮ್ಮು, ಉತ್ತಮ ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ, ಕಾಮಿನಿಯಾ ಮುಂತಾದ ಒಳ್ಳೇ ಸುಗಂಧಿತ ತೈಲಗಳು, ಅನೇಕತರದ ಅತ್ತರಗಳು, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಮತ್ತು ಕಟ್ಲರಿ ಸಾಮಾನು, ಶೆಜಪ (ಚನ್ನಕ್ಕೆ ಫುಟ ಕೊಡುವ ಎಣ್ಣೆ) ಮನೆ ಕಟ್ಟೋಣಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಾಮಾನು, ಗ್ಲಾಸವೇರಿ ಸಾಮಾನು, ಮುಂಬಯಿ ಕಾಗದ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ತರದ ಸಾಮಾನುಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಲ್ಲಿ ದರವು ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

ಪತ್ತೆ:—

P. L. Shanbhag, KUMTA

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ ಶಾನಭಾಗ ಕುಮಟಾ.

॥ ಶ್ರೀ ಭಗವತ್ಪ್ರೇರಣಾ ಹಿ ಜಯತಿ ॥

ವೈಷ್ಣವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಗಳೇ! ೧ ಆಣೆಯ ಸ್ಟಾಂಪನ್ನು ಬೇಗ ಕಳುಹಿಸಿರಿ! ತಮ್ಮ ಪತ್ತೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಬರೆಯಿರಿ! ಕನ್ನಡ ವೈಷ್ಣವ ವೇದಾಂತ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವೆವು! ಜನವರಿ ತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರ ಅವಧಿ! ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೂ ತಿಳುಹಿಸಿರಿ!

ಕುಮಟಾ— ನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯ,

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವಸ್ಥಾನ,

ಮಂಗಳೂರು.

ಕುಮಟ ಪೇಟ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.		ದರ.
ರಂಗೂನ ದ. ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೩॥
ಕುಚ್ಚಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಮಾನಗಿ	..	೫॥—೭
ರಾಗಿ ನಿಚಕ್ಕೆ	..	೯॥—೧೦
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೯—೨೨
ಹುರುಳಿ ನಿಚ ,	...	೧೫—೧೬
ಕಡಲೆ ಚೀಲ ೧ಕ್ಕೆ	..	೧೫॥—೧೬
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೨೧।—೨೦
ಹೆಸರು ಚೀಲ ,,	...	೨೦—೬೫
ಮೆಣಸಿನ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ ,,	...	೭॥—೮
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ ,,	...	೪॥—೬
ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ	..	೮॥
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	...	೧೩
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ ,,	...	೧೧॥—೧೩॥
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ ,,	...	೪-೫-೦
ಕೆರೆಸಿನ ಸೂರ್ಯ ,,	..	೪-೫-೦
,, ಹಂಸ ,,	...	೩-೯-೬
ಬೆಲ್ಲ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೫೫—೬೦
ಗಾಂವಟಿ ಬೆಟ್ಟೆ ,,	...	೮೫—೯೫
,, ಗೋಟು ,,	..	೬೦—೭೦
,, ಚಾಲಿ ,,	..	೮೫—೯೦
,, ಚಿಕಣಿ ,,	...	೧೧೦—೧೨೦
ಮೆಣಸು ,,	.	೧೯೫—೧೫೦
ಯಾಲಕ್ಕಿ ,	..	೪೫—೫೦
ಯಲ್ಲಾಪೂರ ರಾಶಿ ,,	..	೧೧೦—೧೨೫
ಶಿರ್ಶಿ ರಾಶಿ ,,	...	೧೨೦—೧೩೫
ಸಿದ್ಧಾಪೂರ ರಾಶಿ ,,	..	೧೨೦—೧೨೫
ಹೇರೂರ ರಾಶಿ ,,	...	೧೦೫—೧೧೫

ಮೋಟಾರ.

ಹಾವೇರಿಯಿಂದ—ಸಿರಸಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಿರಸಿಯಿಂದ—ಹಾವೇರಿಗೆ ಇದೇ ಬರುವ ಜನವರಿ ತಾ ೧ ನೇ ಯಿಂದ ಪ್ರತಿ **ಆದಿತ್ಯವಾರ** ಮೋಟಾರ ನಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥ ಇಟ್ಟಿದೆ ಹಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ಆರ ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಸಿಕ್ಕರೆ ಬೇರೆ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ನಡಿಸುವೆವು.

ಟಿಕೆಟುಗಳು ಸಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ ಇವರ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಶನದ ಹತ್ತರ ಕೇರಕರರ ಬಂಗ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವವು

ಎಸ್. ಎಲ್. ಧಾಕಪ್ಪಾ.

ಲೋಕಮಾನ್ಯವಾದ ಚಹಾ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ.

ನೀಲಗಿರಿ ಗ್ಲೆಂಡೆಲ ಇಸ್ಟೇಟದ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಚಹಾ ಮತ್ತು ಊಟಕಮಂಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ (ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ ಓಯಿಲ) ಲೋಕ ನ ಕಿರಕೋಳ ಬೇರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗದೆ, ಕಡಿಮೆ ದರದಿಂದ ಸಿಗುವ ಇದೊಂದೇ ಸ್ಥಳವು. ಚಹಾ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆಯ ಹೊಸ ಸ್ಟಾಕ್ ಈಗಲೇ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಪತ್ರದ್ವಾರ ದರದ ಖುಲಾಸೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ವಿ. ಪಿ. ಶಾನಭಾಗ ಮತ್ತು ಬ್ರದರ್ಸ

ಹೊನ್ನಾವರ. ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

V. P. Shanbhag & Bors.

HONAWAR (N. Kanara.